BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
26 E
4

C 28 c

13-27. a. 16

Digitized by Google

Digitized by Google

AVREÆ

DECISIONES SERAPHINI OLIVARII RAZZALII

Sacræ Rotæ Decani, poſtea Patriarchæ Alexandrini, ac deniq; S. R. E. tit. S. Saluatoris in Lauro Cardinalis celeberrimi.

Ex originalibus eiuſdem Authoris ſummo ſtudio, ac diligentia deprompta, Adiectis Summarijs, ac Indice locupletiſſimo, vnà cum multis additionibus ex ipſarum cauſarum patrocinijs deſumptis.

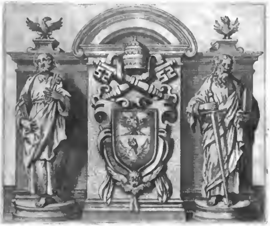
INGENIO AC LABORE

LAVRENTII VITALIS BONONIEN. I. V. D. Eius intimi familiaris.

Nunc primò communi omnium voto in lucem æditæ.

Pars Secunda.

CVM PRIVILEGIIS.

Conuent' Sancte Marie de Scala

ROMÆ Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ. MDCXIIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DECISIONVM R. P. D. SERAPHINI OLIVARII RAZZALII S. P. A. CAVSARVM AVDITORIS.

Pars Secunda.

CARMELITANI SCALZI DI S. MARIA DELLA SCALA

GERVNDEN. PRAECENTORIAE.

Die Mercurij 4. Nouembris. 1592.

SVMMARIVM.

1 *Bulla cōſidētiariū Piorū Quarti, & Quinti locum habent, quando quis acceptato beneficio illud retrocedit in fauorem reſignātis reſeruata ſibi penſione, vel regreſſu, etiam quòd eadem die hæc geſta non fuerint; dummodo intra modicum temporis ſpatiū, quod per bullā Pij V. declaratur intelligi duorum vel triū menſiū.*

2 *De natura legis eſt futuris formam dare, non autem præteritis negotijs.*

3 *Lex ſuperueniens comprehēdit etiam actus præteritos, qui poſtea effectū ſuū ſortiūtur.*

4 *Bullæ ſuper confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidentialibus, & comprehendunt etiam illos, qui tollerabantur, cum eſſent illiciti. & nu. 6.*

5 *Omnis lex recipit interpretationem à conſuetudine.*

DECISIO MI.

1 DOMINI dixerunt † bullas confidentiarum habere locum in caſu iſto, non obſtantibus ijs, quæ deducuntur; nam quantum ad bullā fe. re. Pij Quarti, illa eſt clara contra eos, qui acceptatis beneficijs illa retrocedunt in fauorem reſignantium, reſeruata ſibi penſione vel regreſſu, quæ omnia vult caſſa & extincta eſſe, & in hac parte loquitur de præteritis vſque *ad §. & inſuper*, & applicatur optimè caſui iſto, in quo fuit reſeruatus regreſſus reſignatario vigore retroceſſionis factæ ad fauorem reſignantis intra modicum tempus, litteris non expeditis, ſed & clarior eſt bulla fe. re. Pij Quinti, qui *in §. quare nos*. ſtatuit eo ipſo confidentiam cenſeri, ſi quis beneficium ex reſignatione cū circuitu retroceſſionis reſeruato regreſſu vel acceſſu, etiam ſola dimittentis intentione receperit: quæ verba apertè decidunt hunc caſum, in quo Ioannes ceſſit Guilielmo, qui poſtea retroceſſit Ioanni, reſeruato ſibi regreſſu, etiam quòd eadem die hæc geſta non fuerint, dummodo intra modicum temporis ſpatium, quod bulla intelligit duorum aut trium mēſium; & hæc Conſtitutio nō ſolum comprehendit ceſſiones faciendas & regreſſus reſeruandos in futurum, ſed etiam factas, & regreſſus reſeruatos, quia *in §. ſed ne quiſquam*. priuat etiam eos, qui receperunt huiuſmodi beneficia, regreſſus, & penſiones, intercedente hoc confidentiæ vitio; niſi ſtatim ad ſe reuerſi reſipiſcant, & celeri dimiſſione ſibi proſpexerint: quæ verba neceſſario debent intelligi ante bullam, quia in poſtea reſeruatis non habet locum reſipiſcentia, & celeris dimiſſio: & tanto magis hæc in caſu iſto procedunt, in quo verſamur in regreſſu, qui ſortitus eſt effectum

2 poſt bullas, quo caſu † licèt aliàs de natura legis ſit futuris dare formam non autem præteritis negocijs, *l. leges. C. de legib.*

3 *c. fin. de cōſtitut.* † nihilominus lex ſuperueniens comprehēdit etiam actus præteritos, qui poſtea ſortiuntur effectum ſuum, *Felin. in c. fin. n. 11. de Conſtitut. poſt gloſ. in Clem. 2. in verb. impoſterum. de ætat. & qual. & ita loquitur deciſio in cauſa Legionēſi Canonicatus corā bo. me. Oradino aliàs allegata.*

4 Non obſtat, quòd † bullæ loquantur de illis regreſſibus, qui de iure communi, & ex conſuetudine erant, & habebantur pro confidentialibus; non autem de iſtis, qui

cum hac deciſione cōferunt aliq in hac eadem cauſa prius factæ coram bon. mem. Gipſio, præſertim 9. Decēbris anni præterati.

erant tollerati, *ut in deciſ. Pute. 525. lib. 2. Peregrin. 39. & 45. lib. 2.* † cum omnis
5 lex recipiat interpretationē à conſuetudine *Bal. conſ. 407. nu. 14. lib. 1. cū alijs allegatis* [a]. quia cum *Puteus & Peregrinus* fateantur ſimiles reſignationes de iure eſſe nullas & ſimoniacas, *ut etiam probatur in varijs deciſionibus, Creſcent. 93. Mohedan. 224. Paleott. 150. & ex c. cum pridem. & c. pactiones. de pact.* cum iſti actus ſint reciproci, *Sarnen. in reg. de triennal. q. 12. nu. 13.*
6 neceſſe eſt fateri, † has conſtitutiones, quæ emanarunt ad tollendos abuſus, comprehendere hos caſus tollerātiæ rei per ſe illicitæ; & hoc colligitur ex conſtitutione Pij Quinti, quę loquitur de hoc confidentiæ crimine commiſſo per huiuſmodi illicitos circuitus. Nec obſtant verba prohemij, quia referunt tantum illas cauſas, quæ dederunt occaſionem legis condendæ, non autem reſtringunt diſpoſitionem, cuius ratio comprehendit omnes illicitas confidentias. Non obſtat quòd Conſtitutio præfata Pij Quinti *in § ſed ne quiſquam.* non loquatur expreſsè de regreſſibus, quia ſufficit, quòd de illis relatiuè intellexerit per illa verba, beneficia penſiones, aliaſue res, & ibi comprehendantur tam præteritæ reſignationes quam futuræ, cum priuet in præteritis, & inhabiliter ad futuras. Neque obſtat vltimo, quod Conſtitutio Pij Quarti videatur reſtricta ad Cardinales, Epiſcopos, & Clericos Cameræ Apoſtolicæ, quia abſurda eſſet hæc interpretatio, & in omnem euentū bulla Pij Quinti tollit omnem ambiguitatē. Et ita concluſum.

[a] & per Illuſtriſſ. Cardin. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 6. tit. 7. in fin. Io. Nicol. in repet. l. generaliter. n. 80. C. de ſe und. nu ptijs. Gabr. in comm. concl. tit. de cō uetud. concl. 1. nu 43.

Tudertina Bonorum.

Die Mercurij 2. Decembris 1592.

DECISIO MII.

Domini dixerunt ſtandum eſſe in deciſis [b], non obſtantibus deductis pro parte Bentiuenghæ; nam quantum ad inſtrumentum locationis bonorum maternorum, illud non eſt in forma probanti, & prædium Turris del Riccio eſt de bonis comprehēſis in donatione, & in caraſtis Ciuitatis reperitur deſcriptum inter bona Ioannis Pauli, non autem inter bona eius vxoris. Quantum ad cenſum allegatum non conſtat illas pecunias fuiſſe expoſitas in ſolutionem æris alieni ipſius Ioannis Pauli. Quantum ad apothas, illæ ſunt ſcriptæ manu vnius ex aduerſarijs, & etiam non releuant, nam etiam quòd aliquæ ſolutiones fuiſſent factæ ex proprijs bonis ipſorum filiorum, de quo tamen non cōſtat, hæc tamen ſunt compenſanda cum fructibus in vita patris donantis perceptis. Nec facit, quòd fructus non ſufficerent pro extinguendis debitis, cum ex illis eſſet alēdus Io. Paulus cum ſua familia; quia hoc non probatur à Bentiuengha; Vnde remanet inconcuſſum fundamentum Michelinæ ſuper inſtrumento donationis continentis maiorem partem bonorum paternorum. Quantum verò ad relaxationem ſequeſtri, Domini dixerunt non eſſe relaxandum, non quidem ad fauorem Bentiuenghæ, cum appareat de non iure ipſius, neque etiam ad fauorem Michelinæ, quia indiget tertia ſententia. Et ita concluſum.

[b] ſub die Veneris 5 Iulij proxime præteriti.

Tarraconen. Villæ de Reus.

Die Veneris 4. Decembris 1592.

SVMMARIVM.

1 *Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria auctoritate non cenſetur ab ea velle recedere, ſi urbanius agendo adeat iudicem pro aſſiſtentia.*

2 *Per inhibitionē iuxta formam commiſſionis habentis clauſulam, ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, non prohibetur capi poſſeſſio etiam propria auctoritate.*

3 *Exequutor litterarum Apoſtolicarum in litteris deputatus non attentat.*

4 *Inhibitio non cauſat attentata circa ea, in quibus non eſt lis.*

5 *Conſenſus partis excludit attentata.*

6 *Per ratificationem partis excluduntur attentata.*

DECISIO MIII.

Fvit per Dominos concluſum, poſſeſſionem captam per D. Archiepiſcopum
1 non fuiſſe attentatam; quia † Archiepiſcopus habebat facultatem illam capiendi propria auctoritate ſibi conceſſam in Breui confirmationis: Vnde licèt vrbanius agendo fuerit aditus iudex pro aſſiſtentia; non tamen hoc facit, quin voluerit vti facultate ſibi competente, *Pariſ. conſ. vlt. lib. 4. Aebill. deciſ. vlt. de attentat. per doct. Bart. in l. 2. in 2. lectur. nu. 26. C. de pignor. Ruin. conſ. 252. nu. 10. lib. 4. Socin. conſ. 82. nu. 8. lib. 5. Dec. in l. vlt. nu. 5. C. de pact. Zuecard. in l. 1. nu. 49. eod. tit.* & Vniuerſitas non poſſidebat: Vnde ceſſat doctrina allegata in contrarium *Bart. in l. creditores. C. de pignor.* Neque obſtat in-
2 hibitio Rotalis, † cum data fuerit iuxta formam commiſſionis, quæ habet clauſulam, ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, *Pute. deciſ. 323. lib. 3. cum alijs allegatis per modernos Peruſin. de attentat. poſt inhibitionem in 13. limitat.* Nec obſtat, quòd hæc clauſula ſit reſtricta, itaut non impediat exequutores Apoſtolicos; quia non ideo cenſetur ablata facultas capiendi propria auctoritate, cum exequutio litterarum Apoſtolicarum ſit ſimpliciter reſeruata: vltra quòd poſſeſſio iſta poteſt ſuſtineri tanquam data ab exequuto-
3 ribus Apoſtolicis, quia † à Reuerendiſſ.

Do-

Domino Amerino exequutore deputato in
litteris fuit expeditus proceſſus fulminatus
directus omnibus & ſingulis, qui fuit præ-
ſentatus Ioanni Sabbater Officiali Regio,
ad quem Vniuerſitas habuerat recurſum,
& illius vigore potuit procedere vti merus
exequutor, *ad notat. in c. fin. de præſumpt.*
& ſic ceſſat, quod dicitur inferiores citra
vitium attentatorum non potuiſſe ſe in hu-
iuſmodi exequutione intromittere, ex quo
Papa dans ſpeciales exequutores videtur
hanc exequutionem ad ſe auocaſſe, *iuxta
c. vt noſtrum. de appellation. Rot. 3. de ap-
pellation. in nou. Felin. d. c. fin. nu. 38.*
cùm auctoritate ipſius totum hoc, quod ge-
4 ſtum fuit, innitatur. † Facit præterea, quòd
Cõmiſſio cuius vigore emanauit inhibitio,
reſtricta eſt ad venationes, paſcua, aquæ
ductus, piſcationes, ius lignandi, & mi-
nerias, quarum rerum poſſeſſio non fuit ca-
pta, ſed ſolum Villæ & rerum, quæ ratio-
ne iuriſdictionis ad Villam ſpectabant, &
quæ non erant in lite, *Aegid. deciſ. 528. cum
alijs per Modern. vbi ſupra limitat. 5.* Adeſt
etiam conſenſus ipſius Communitatis, quæ
permiſit Archiepiſcopum capere poſſeſſio-
5 nem, † qui conſenſus excludit attentata,
*Creſcent. deciſ. 17. Modern. de attentat.
lit. penden. limitat. 16.* Neque facit, quòd
proteſtata fuerit, quia proteſtatio reſpicit
venationes, paſcua, & alia ſupradicta,
quorum tradita non fuit poſſeſſio. Poſtre-
6 mo † ſibi præiudicauit Communitas, qua-
tenus poſſeſſio eſſet attentata, prout non
eſt, cum acceptauerit compoſitionem, cum
clauſula, dummodo fuerit paritũ per Vni-
uerſitatem, & particulares, litteris Apo-
ſtolicis iuxta earum tenorem, & non alias,
aliter, nec alio modo; hoc enim pacto vi-
detur poſſeſſionem captam ratificaſſe. Et
ita concluſum.

Maceraten. Ceſſionis.
Die Mercurij 9. Decembris 1592.

SVMMARIVM.

1 *Læſio eſt probanda.*
2 *Ceſſio hæreditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non læſiua.*
3 *Per ceſſionem hæreditatis defuncti decocti conſulitur honori, & animæ defuncti, ex quo omnia debita ſoluuntur, etiam quòd excedant vires hæreditatis, & hæredes à moleſtijs litium, & diſcuſſionibus liberantur.*
4 *Decretum iudicis in contractu minoris interpoſitum ab eo, qui erat ſolitus interponere, ſuſtinetur, etiam ſi ipſe procedat, vti delegatus.*
5 *Tutor teſtamentarius non indiget iudicis confirmatione, & geſta per eum ante confectum inuentarium, & alia ſolemnia tenent, licèt poſſit vti ſuſpectus remoueri.*
6 *Mater tutrix teſtamẽtaria non habet neceſſe renunciare ſecundis nuptijs.*
7 *Nõ prohibetur tutor præſtare auctoritatem in eo, quod concernit ſuum intereſſe, non tamen principaliter, ſed in conſequentiam.*
8 *Statuta ciuitatis immediate ſedi Apoſtolicæ ſubiectæ facta non valent, niſi de licentia Papæ.*
9 *Statuta à Papa confirmata, cum clauſula, quatenus in vſu, non præſumuntur vſu recepta, niſi probetur.*

DECISIO MIV.

FVit reſolutum ceſſionem fuiſſe validam,
non obſtantibus ijs, quæ in contrariũ
deducuntur, quæ ad tria potiſſimum capi-
ta reducuntur, nempe læſionis, defectus
1 cauſæ, & defectus ſolemnitatum. † Quan-
tum ad læſionem, ea hactenus probata non
eſt, quod tamen neceſſarium eſſet, *l. nam
& poſtea. §. ſi minor. de iureiur.* immo adeſt
ex hactenus per Rotam deguſtatis aliqua
præſumptio in contrarium ex relationibus
calculatorum. Neque obſtat, quod dici-
2 tur, † non poſſe conſiderari aliquam vtili-
tatem pupillorum, qui erant hæredes cum
beneficio legis & inuentarij, & non pote-
rant ſentire aliquod incommodum ex adi-
tione, etiam quòd hæreditas non eſſet ſol-
uendo, *iuxta l. fin. C. de iur. delib. §. ſanci-
mus. & §. ſi verò. Auth. de hæred. & Falcid.*
3 † quia per huiuſmodi ceſſionem conſultum
fuit animæ & honori defuncti, cum hoc pa-
cto ſit proſpectum, vt omnia debita ſol-
uantur, etiam quòd excederent vires hæ-
reditarias, & liberati ſint hæredes mole-
ſtijs litium, & diſcuſſionum, quæ ſolent
fieri & euenire in iſtis caſibus. Quantum
ad defectum cauſæ, etiam non probatur,
immo de contrario conſtat, cum adeſſent
multi creditores, & pro maxima ſumma
& quantitate, & etiam quantum ex bilan-
cio colligi poteſt in præſentia, vltra vires
hæreditarias, qui poterant cogere pupillos,
vt ad bonorum alienationem deueniretur,
*iuxta textum in l. magis puto. de reb. eo-
rum. & in l. ob æs alienum. C. de præd. min.*
Nec obſtat, quòd poſſent haberi dilatio-
nes ab aliquibus eorum, quia hoc erat in-
certum, & plures non dediſſent dilationes,
niſi cum valida aſſecuratione, quæ haberi
alio modo per pupillos non poterat, quo-
rum hæreditas iam erat detecta maximo
ære alieno grauata, & quòd debita excede-
bant credita in vndecim millibus florenis.
Quantum ad ſolemnitates, cenſuerunt
quoque Domini nullum adeſſe defectum; nã
in hac ceſſione interuenerũt ea, quæ de iure
tam communi quàm municipali requirun-
tur, etenim facta fuit cum auctoritate iu-

dicis adhibita cauſæ cognitione per aliquot
dies ante, & adhibita informatione per de
putatos à Iudice, prout in narratione ipſius
ceſſionis. Adeſt etiam conſenſus conſan-
guineorum, tam ex latere patris quàm
matris, prout requiritur à ſtatuto, factaq.
fuit per perſonas legitimas, nempe per
fratrem maiorem, & matrem tutricem te-
ſtamentariam. Neque obſtat, quod matri
non fuiſſet decreta adminiſtratio per Iudi-
cem; quia dupliciter reſpondetur; Primo,
4 quòd conſtat de contrario, † cum adfuerit
decretum Vicepoteſtatis, qui licèt per diem
ante oſtendatur fuiſſe deputatus ad vnicum
actum tantum; non tamen ex hoc ſequitur,
quod in defectum Poteſtatis, ipſe non ha-
buerit generalem facultatem in alijs cauſis,
pro vt atteſtantur practici curiæ Maceratē-
ſis, qui dicunt eum ſolitum facere ſimiles
actus, ita quòd locum hic habebit *diſpoſitio
l. Barbariuſ. de off. Prætor.* quæ procedit
etiam in delegato, *vt de communi teſtatur
Vantius tit. quib. mod. ſenten. null. deſen.
& repar. poſſ. n. 46.* Secundo reſpondetur,
quòd dato pro vero, quòd matri tutrici te-
ſtamentariæ ſit decernenda adminiſtratio,
5 quod tamen in iure controuerſum eſt, † cum
confirmatione non egeat, *vt per Bart. in
Auth. matri & auia. nu. 17. C. quand.
mul. tutel. off. Capic. deciſ. 50.* tamen inte-
rim geſta per eam ante confectum inuenta-
rium, & impleta ſolemnia tenent, licèt
poſſit vti ſuſpecta remoueri, *Bart in l. tu-
tor qui repertorium. nu. 2. de admin. tut.
& in d. Auth. matri & auia. nu. 17. Fab.
deciſ 18. lib. 2. Chiſanen. deciſ. 197. Capic.
vbi ſupr. cum alijs allegatis* *. Neque eſt
verum, quod iſta procedant in geſtis poſt
adminiſtrationem, quia iſta limitatio non
eſt vera, cum ſupradicta concluſio proce-
dat etiam ante confectum inuentarium, vt
per Doctores allegatos; & tamen admini-
ſtratio non decernitur, niſi illo confecto,
*vt poſt Bart. & alios dictum fuit in cauſa
Firmana de Mōtanis corā bo. me. Bubalo* a.
6 Non obſtat, quod † mater non renuncia-
uerit ſecundis nuptijs, quia hoc non requi-
ritur in matre tutrice teſtamentaria, *Alber.
& Bald. in d. Auth. matri & auia. Pute.
deciſ. 427. lib. 2.* quod maximè dicendum
eſt hic, vbi adeſt generalis renunciatio,
7 *Capic. d. deciſ. 50.* Non obſtat, quòd † ma-
ter tutrix auctorizauerit hanc ceſſionem ad
propriam vtilitatem & commodum ob re-
ſtitutionem dotis, quia huiuſmodi intereſ-
ſe venit in conſequentiam, & non attendi-
tur, *Pute. deciſ. 31. lib. 3.* Vltimo non
obſtat, quod deducitur de ſtatutis, quia
ex facto tollitur obiectum; ſed etiam dici
8 poteſt, quòd † cum ſint ſtatuta Ciuitatis
immediatè ſubiectæ Sedi Apoſtolicæ non
valent, niſi de licentia Papæ, *vt per Bald.
& Caccialup. in l. omnes populi. de iuſt. &*

* Dec. in c. ex parte. de appell. Pute. dec. 191. lib. 3. & 426. lib. 2. Plot. conſ. 88. n. 4. poſt Cum & Alex. quos citat.

a Sub die Veneris 26. Decēbris 1583. & Mercurij 1. Febr. 1584.

*iur. & fuit deciſum per Rotam in vna Mō-
tis Faliſci* b *de anno 1584. coram bon. me.
9 Cantuccio:* Vnde † cum poſtea fuerint cō-
firmata à fe. re. Gregorio XIII. cum
clauſula, quatenus in vſu, tali caſu non
præſumitur vſu receptum, niſi probetur,
*vt fuit reſolutum in vna Leodien. Canonica-
tus 16. Nouembris 1571.* c Et ex his con-
cluſum pro ceſſionis validitate.

b In vna Mōtiſfaliſci hæreditatis 19. Martij 1584.

c Coram Illuſtriſſ. Card. Lancellotto in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 56. par. 2. falsò adſcripta Domino Cotta.

Romana Cenſus.
Die Lunæ 14. Decembris 1592.

SVMMARIVM.

1 *Subhaſtatio non requiritur in adiudicatio-
ne rei, quæ eſt minoris valoris, quàm
debitum.*
2 *Reus in exceptione cenſetur actor.*
3 *Sententia, quæ non iuſtificatur ex actis,
cenſetur notoriè iniuſta.*
4 *Rota non admittit onus transferendi pro-
bationem in aduerſarium.*

DECISIO MV.

DOmini cenſuerunt onus probandi
valorem Caſtri incumbere Illuſtriſſ.
D. Federico, quia Domini Syluerij habent
intentionem fundatam ſuper nullitate
alienationis, ex eo quòd ſubhaſtatio non
præceſſit, *l. ordo. & ibi Salicet. C. de exequut.
rei iud. cum alijs in deciſione aliàs facta al-
legatis* *. Vnde ſi deducitur ex aduerſo li-
1 mitatio, † vt prædicta concluſio non pro-
cedat, ſi res data in ſolutum ſit minoris va-
loris, quàm debitum, *iuxta notat. per Ca-
ſtr. in l. à Diuo Pio. §. ſi pignora. de re iu-
dic. Pute. deciſ. 252. lib. 2.* probandum eſt
2 valorem Caſtri nō excedere debitum, † reus
enim in exceptione cenſetur actor, *l. in ex-
ceptionibus. de probation.* & poſtquam actor
probauit intentionem ſuam, debet ipſe
probare ſuam exceptionem, *Aym. conſ.
3 226. nu. 8.* † Neque obſtant ſententiæ, quia
eo ipſo quod ex actis non conſtat de ali-
qua ſubhaſtatione, nec de valore Caſtri,
redduntur notoriè iniuſtæ, *iuxta opinionem
Franchi in c. dilecto. q. 55. de appellat. Fe-
lin. in c. inter cæteras. col. fin. de re iudic.
quam ſeruat Rota, vt per Pute. deciſ. 401.
in cauſa Toletana. lib. 1.* & maximè quia
in ſententijs adiudicatio ſit Thadeo & Ale-
xandro pro ſummis & quantitatibus eis
debitis, & pro concurrenti quantitate, quæ
verba important, vt pro iuſta æſtimatione,
non autem in ſolutum pro toto credito fa-
cta cenſeatur, vt capiatur ea interpretatio,
quam de iure capere debemus. Nec obſtāt
præſumptiones in contrariū deductæ, quia
aut Dominus Federicus illis vtitur ad pro-
bandum valorem non excedere creditum,
& nunc de hac re non agitur, ſed erit par-
4 ticulariter videndum, an ſufficiant, † aut
ijs vtitur ad transferendum onus probādi
in

* Sub die Veneris 24. Aprilis proximè præterit.

in aduerſarium, & hoc genus tranſlationis Rota non admittit: Vltra quòd adſunt nõnullæ coniecturæ, quæ ex varijs venditionibus deducuntur per informantes in facto.

Vrbeuetana Cenſus.
Die Veneris 18. Decembris 1592.

S V M M A R I V M.

1 *Pactum, per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitrium emptoris eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, & eſt contra ſubſtantiam cenſus, vt nu. 4. & fructus exacti cedunt in ipſius extinctionem, vt nu. 6. & 8.*

2 *Ad acquiſitionem fructuum cenſus ſufficit malam fidem abeſſe, limit. vt n. 8. & 9.*

3 *Mulier propter ignorantiam iuris excuſatur etiã ad effectum acquirẽdi fructus.*

4 *Pactum contra ſubſtantiam contractus appoſitum in materia vſuraria facit, quòd contractus dicatur eſſe mutui.*

5 *In mutuo omne, quod præter ſortem exigitur, ſub vſuram cadit.*

6 *Fœmina non excuſatur ob ſexum, ſi fecerit contractum prohibitum & vſurariũ ad effectum percipiendi fructus.*

7 *In contractibus à iure reprobatis bona fides non poteſt acquiſitionem fructuum operari, cum ipſo iure fructus extenuent ſortem.*

DECISIO MVI.

1 CVm reſolutum eſſet * † pactum appoſitum in cenſu, de quo agitur, annullare cenſum, ex eo quòd collata erat reſtitutio pecuniarum in arbitrium emptoris, nempe vt venditor teneatur illum redimere arbitrio ipſius emptoris, quod pactum eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, *vt fuit pluries reſolutum* a. Fuit dubitatum, an fructus ex cenſu percepti venirent reſtituendi, ſiue computandi in ſortem, & pro negatiua allegabatur fructus fuiſſe perceptos bona fide à ſponte ſol-
2 uentibus, † ideoq. ad eorum acquiſitionem ſufficere abeſſe malam fidem, *l. ſed ſi lege. §. ſcire, & ibi Bart. de petit. hæred. Rot. deciſ. 4. de reſtit. ſpol. in nou. Bero.*
3 *conſ. 60. nu. 52. lib. 3.* † Nullitatem verò oriri ex iure controuerſo, an pactum huiuſmodi ſit contra ſubſtantialia, vel accidentalia contractus, & cum fuerit contractum cum muliere harum iuris ſubtilitatũ ignara, eam propter iuris ignorantiam excuſari, etiam ad effectum acquirendi fructus, *Fulgoſ. in l. non fatetur. in princ. de confeſſ. Alex. conſ. 234. nu. 3. lib. 7. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 23. n. 17. cũ alijs*
4 *per informantes allegatis.* b † Contrarium tamen cõcluſum fuit, ex quo ſumus in materia vſuraria ob pactum contra ſubſtantiam contractus appoſitum, quod facit, vt con-
5 tractus ſit mutui, † In quo omne, quod præter ſortem exigitur, ſub vſuram cadit;
6 † Ideoque fructus omnino debent cedere in extinctionem ſortis principalis, *vt per Socin. conſ. 59. nu. 27. lib. 1. Pariſ. conſ. 54. n. 79. lib. 1. Roland. à Vall. conſ. 40. n. 37.*
7 *lib. 2.* † Neque excuſari ob ſexum, cum fuerit initus contractus in loco, in quo aderat facultas conſulendi iuriſperitos, *vt per Doctores in c. ſalubriter. de vſur. &*
8 *ibi Abb. nu. 4.* † minuſque bonam fidem operari acquiſitionem fructuum in contractibus à iure reprobatis, cum ipſo iure fructus extenuent ſortem, *vt habetur in capit. cum contra. de pignor. & in l. 1. & 2.*
9 *C. de pign. action.* † Contraria verò procedunt in ijs caſibus, in quibus nulla labes vſuraria conſiderari poteſt. Et ita concluſum fructus in ſortem computandos.

* ſub die Veneris 13. Nouem. proxime præterit.

a præſertim in Peruſina Affictus. 3. Decẽb. 1576. coram Card. Lancellotto. & in Romana Cenſus 31. Ianuarij 1585. coram Reuerendiſſ. D. Viceconite, & ſupra coram Illuſtriſſ. Cardin. D. meo Seraphino in hac eadem cauſa ſub die 13. Nouembr. præſentis anni, & in Romana Terris Caballariæ 7. Nouẽb. 1575.

b & per Lambertengh. de ſtatu Mediolan. in gloſ. 1 n. 134. & 164. & fuit dictũ in Peruſina Cenſus 13. Nouẽb. 1589 corã bon. mem. D. Orano.

Mediolanen. Capellaniæ.
Die Veneris 15. Ianuarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Tempus ad præſentandum, quod ex forma fundationis præſcribitur attendi debet, non autem tempus à iure communi ſtatutum, & nu. 4.*

2 *Patronus præſentans aliquem, qui electionem non acceptauit, nec eam proſequutus fuit, habet tempus integrum ad nouam præſentationem faciendam.*

3 *Text. in cap. ſi electio. de election. in 6. locum habet etiam in iurepatronatus.*

5 *Aliud eſt, quod in fundatione præſcribatur tempus ad eligendum perſonam, aliud quòd præfigatur tempus ad præſentandum.*

6 *Narratiua illa, quæ non dat cauſam gratiæ, & caret dolo, non facit gratiam ſubreptitiam.*

7 *Confeſſio quamuis implicita multum facit ad detegendam rei veritatem.*

DECISIO MVII.

FVit dubitatum, An electio & præſentatio Ioannis Baſilicæ, fuerit facta in tempore, & præſuppoſitum fuit ſine veri præiudicio, quod beneficium vacauerit die 12. Februarij 1586. & quòd eius rei notitiam habuerit patronus, & quòd deinde 16. Aprilis ſequentis fuerit facta præſen-
1 tatio Ioannis Baſilicæ, † & ita poſt bimeſtre datum, vt prætendebatur ex aduerſo ad præſentandum in fundatione iſtius beneficij, ex quo colligebatur nullitas præſentationis extra tempus factæ. Contrariũ tamen concluſum fuit per Dominos, nempe factã fuiſſe in tempore, moti ſunt ea ratio-
2 ne, quia, † antequam patronus præſentaret Baſilicam prius ſub die 18. eiuſdem menſis Februarij elegerat Dominum Ambroſium Plattum, qui cum nõ acceptauerit

dictam electionem, neque eam proſequutus fuerit, competebat patrono tempus integrum duorum menſium ad nouam electionē & præſentationē faciendam, cum ei non potuerit adſcribi aliqua culpa vel negligentia, ſtante priori nominatione & electione per eum facta, c. ſi electio. de election in 6.
3 † quod locum habet etiam in iurepatronatus, ſ. Rota 8. de iurepatr. in nou. Non obſtat, quod ex aduerſo obijcitur dictum textum loqui in præſentatione, itaut per patronum impletum ſit id omne, quod in eo erat, non autem in ſimplici nominatione abſque præſentatione, vt tradit Card. in c. fin. de iurepatr. Roch. in verb. honorificum. nu. 74. Lambertin. lib. 2. part. 2.
4 q. 1. artic. 17. nu. 5. circa fin. Quia † hoc procedit inſpecta diſpoſitione iuris communis, quo præfinitum eſt tempus quatuor menſium ad præſentandum; ſed in caſu iſto
5 † aliud eſt inſpecta forma fundationis, in qua terminus duorum menſium præfigitur ad eligendum perſonam poſtea præſentandam, non autem ad præſentandum, quod manifeſtè colligitur ex diuerſitate actuum fiendorum; nam dicta electio poſtmodum debet quàm cito cōmodè fieri poterit, præſentari electo, qui poſtea infra octo dies tenetur ei conſentire vel diſſentire, & poſtremo infra quindecim dies ab ea die, qua electioni conſenſerit, accedere ad ſuperiorē pro confirmatione obtinenda. Ex quibus clarè patet fundatorem ſub vocabulo electionis noluiſſe comprehendere præſentationem, ſed habuiſſe eas pro diuerſis. Non obſtat, quod obijcitur non eſſe habendam rationem fundationis aſſertę, cum non ſit in forma probanti, ſed potius ſtandum Breui confirmationis fe. re. Gregorij XIII. in quo narratur tempus bimeſtre datum ad præſentandum, quia nihil facit ad rem, cum illud Breue non contineat fundationē Capellæ neque eius confirmationem; ſed fuerit impetratum ad alium effectum, nempe ne cenſeretur iuspatronatus amiſſum propter alienationem cuiuſdam domus, cui videbatur cohærere, quod cum fuerit obtentum ad partis ſupplicationem, illa narratiua non probat, ſed eſt probanda; neque etiam quod non ſit vera, facit gratiam
6 ſubreptitiā † cū narratio illa non det cauſam gratiæ, & dolo careat, ſed quantum ad id, de quo agitur, cum referat ſe ad fundationem, quam Rota habuit pro ſufficienter adminiculata, vtique magis eſt ſtandum relato quàm referenti, præſertim cum concurrant hic duo, quæ maximè coadiuuant hanc ſcripturam; primum quod in ea reperitur cautum circa domum, id quod in Breui narratur: Secundum quòd Franciſcus aduerſarius eodem modo præſentatus fuit poſt duos menſes; & ſic tacitè viſus eſt confiteri talem præſentationem
7 hoc pacto fieri potuiſſe, † quæ confeſſio quamuis implicita multum facit ad detegendum rei veritatem, Aegid. deciſ. 684.

Burgen. Iuriſdictionis.

Die Sabbati 25. Ianuarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Concordia inter Epiſcopum & Capitulum loquens de correctione & punitione, comprehendit tam punitionem iudicialem, quā correctionem extraiudicialem, quæ fit in viſitatione.*
2 *In contractibus indefinita æquipollet vniuerſali.*
3 *Concordia ſumit interpretationem ab his, ſuper quibus lis pendebat, ita vt per eam cenſeatur impoſitus finis omnibus controuerſiis.*
4 *Ius viſitandi eſt de ſpectantibus ad iuriſdictionem.*
5 *Licet de iure ſtatutum ſit, quòd Epiſcopi debeant viſitare ſuas Eccleſias ſingulis annis, non tamen prohibentur pluries ex cauſa id facere.*

DECISIO MVIII.

DVbitatum fuit, an ad Archiepiſcopum Burgenſem ſpectet facultas viſitandi Capitulares Eccleſiæ Burgēſis: Hoc dubium pendet ab interpretatione concordiæ, nempe an in ea comprehendatur viſitatio; nam inſpecto iure communi, & decretis Sacri Concilij Tridentini Archiepiſcopus habet fundatam intentionem. Cauſa itaque per me propoſita, Domini amplexi ſunt eam ſententiam, quod viſitatio com-
1 prehendatur in concordia, † cum enim loquatur de correctione & punitione, dubiū non eſt, quin hæc verba apta ſint comprehendere tam punitionem iudicialem, quàm correctionem extraiudicialem, quæ fit in viſitatione, c. 1. §. ſane. de cenſib. lib. 6. præſertim cum loquatur de exercitio iuriſdictionis, correctionis & punitionis, quæ verba videntur includere omnem correctio-
2 nem, cum † etiam in contractibus indefinita æquipolleat vniuerſali. Confirmatur
3 ex eo, quod † concordia ſumit interpretationem ab his, ſuper quibus lis pendebat; itaut per eam cēſeatur impoſitus finis omnibus controuerſijs, prout disertè in ea cōtinetur: Erat autem lis ſuper Capituli exēptione à Iuriſdictione Epiſcopi, in qua cō-
4 tinebatur etiam ius viſitandi, † quod eſt de ſpectantibus ad iuriſdictionem, c. conquerente. de offic. Ordin. & fuit reſolutum corā me de anno 1580. in vna Legionen. Iuriſdictionis * &c. & etiam ex laudo Innocentiano & commiſſionibus apparet clare cōtrouerſum fuiſſe ſuper viſitatione, & ab anno 1492. vſque ad annum 1504. concordia fuit præciſè obſeruata abſque eo quod Epi-

* ſub die Veneris 6. Iulij 1580.

ſcopus

ſcopus viſitauerit, & ſi aliter diceremus facilè eluderetur concordia, & in ſumma placuit Dominis *deciſio facta coram me in illa Legionen.* quæ videtur hũc caſum in terminis decidere. Neque obſtat, quod dici-
5 tur non poſſe eludi concordiam, † cum viſitatio fiat ſemel tantum in anno, quia *tex. in c. decernimus. x. q. 1.* dicit tantum, quod Epiſcopi debent viſitare Eccleſias ſingulis annis, ſed non prohibet, quin poſſint pluries ex cauſa id facere, *vt per Card. in Clem. fin. de ſtatu monach.* Nec obſtat, quod hoc pacto cẽſeretur viſitatio ſublata, quia non eſt ſublata, ſed tantum perſcribitur quidam modus & forma per concordiã confirmatam à ſede Apoſtolica, ſecundum quam puniri & corrigi debent delicta, & hæc concordia non fuit ſublata per Concilium, *vt aliàs reſolutum fuit in hac cauſa* a.

a præſertim. die Veneris 27. Iunij 1586

Ilerden. Diſmembrationis.

Die Mercurij 27. Ianuarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Arrendamenta non probant valorem beneficij, nec teſtis, qui ad ea ſe refert, declara vt nu. 3.*

2 *Valor beneficij narratus per modum affirmatiuum requirit plenam probationem, nec ſufficit ſemiplena.*

3 *Teſtis deponens ſe arrendaſſe dicitur deponere de qualitate, ex qua inferre poteſt ad ſcientiam veri valoris fructuum.*

4 *Per vnionem ſupprimitur Eccleſia vnita, & omnia transferuntur in eam, cui fit vnio.*

5 *Prælatus Eccleſiæ, cui fit vnio, dicitur Prælatus etiam vnitæ, & cura reſidet penes eum; exercitium verò penes Vicarium.*

6 *Subreptionis non doloſæ non eſt habenda ratio.*

DECISIO MIX.

FVit reſolutum gratiam diſmembrationis non eſſe iuſtificatam reſpectu valoris, nam valor Archidiaconatus narratus aſcendere ad ſexcentum ducatos non pro-
1 batur, † Arrendamenta enim non probant valorem, *Sarnen. in regul. de valor. quæſt. 11.* teſtes etiam non probant, nam primus ſuper ſecũdo dicit fructus Archidiaconatus & Vicariæ fuiſſe arrẽdatos in magna ſumma, ſed neſcit quantitatem; & ſuper tertio loquitur de arrendamento in quingentis libris, ſed neſcit. An hoc eſſet vltra onera: Vnde neque concludit, neque facit fidem, cum referat ſe ad arrendamẽtum, cui ſi non creditur, multo minus teſti de eo deponenti credendum eſt, & ita etiam reſpondetur tertio teſti, ſed neque
2 etiam deponunt deductis oneribus, † prout probari debet valor narratus per modum affirmatiuum, in quo requiritur plena probatio, nec ſufficit ſemiplena, *Guidobo. deciſ. 25. Achill. 2. de valor. & fuit dictum in vna Papilonen. de fo. coram R. P. D. meo Blanchetto 17. May 1577.* & ſumus in materia perpetua, in qua concedenda Papa motus fuit ad diſmembrandum centum ducatos ex fructibus ex eo, quòd videbat Archidiaconatum remanere cum ſufficienti fructuum quantitate, *Felin. in c. ad aures. in 12. concluſ. de reſcript. Creſcent. deciſ. 29. Rota deciſ. 60. in antiq.* Nec obſtat *de-*
3 *ciſio Putei 11. lib. 1.* † quia non loquitur de arrendamentis ſed de teſtibus deponentibus ſe arrendaſſe, quæ eſt qualitas, ex qua inferri poteſt ad ſciẽtiam veri valoris fructuum. Quantum ad tenuitatem diſtributionum in Eccleſia Ilerden. ſatis verificatur ex teſtibus, de quibus nu. 6. Viſa quoque fuit iuſtificata narratiua vnionis Vicariæ Archidiaconatui, quia etſi dicitur in litteris parochialem fuiſſe vnitam & non
4 Vicariam, tamen † cum per vnionem Eccleſia eſſet ſuppreſſa, & omnia fuerint trãſlata in Archidiaconatum, *Rota 11. de reb. Eccleſ. non alien. in antiq. Cacciaiup. de vnionib. artic. 8. nu. 8. Sarnen. in reg. de infirm. quæſt. 15. & de triennal. q. 8. n. 7.*
5 † & Prælatus beneficij, cui fit vnio, fit Prælatus vniti, *Rebuf. de vnionib. quæſt. 49.* & cura reſidet penes eum, & exercitium penes Vicarium, *Rota deciſ. 2. de offi. Vicar. Faſtol. dub. 25. Felin. in c. poſtulaſti. col. 1. Rebuf. ibidem num. 11.* non enim poteſt per ſe exercere, *cap. extirpandæ. §. qui verò. de praben.* ſatis vtique verificatur Vicariæ vnio reſpectu fructuum; maximè cum vſus fuerit verbis diſiunctiuis, parochialis Eccleſiæ ſeu Vicariæ. Vltimo quantum ad valorem parochialis, quæ narratur non excedere 450. ducatos, licèt non probetur, quia teſtes probant de maiori valore, ſed
6 non deponunt deductis oneribus; † tamen quia iſta ſubreptio non videtur doloſa, eius ratio non eſſet habenda. *ex deciſ. 4. Aegid.* Verum hæc non releuant non probato valore Archidiaconatus. Quare concluſum diſmembrationem non ſuſtineri, ſiue facta fuerit ex fructibus Archidiaconatus, ſiue ex fructibus beneficij vniti; influit enim ſubreptio in totam gratiam, ex quo Papa motus fuit ex fructuum vberi quantitate.

Corduben. Redecimarum.

Die Veneris 29. Ianuarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Examen factum non ſeruata forma delegationis eſt nullum.*

2 *Iudex delegatus ante præſentationem commiſſionis nihil facere poteſt.*

3 *Citatio ad videndum iurare teſtes non requiritur in loco examinis, vbi ſcit iſta*

ctaſuit in loco decreta remiſſoria.
4 *Examen ex defectu citationis eſt nullum.*
5 *Notarius atteſtans teſtes iuraſſe in forma iuris, etiam quòd non dicat tactis ſcripturis, ſatis videtur hoc virtualiter atteſtari.*
6 *Iudex mandans vtriq. parti præſenti, vt aſſiſtat ad audientiam in cauſa & ad acta cauſæ vſque ad finalem determinationem, aſſignans locum ſeu ſedes, poteſt poſtea ad examen bene procedere factis citationibus & intimationibus in dicto loco vel ſedibus aſſignata, & ibi quæ dicantur ſedes, Hiſpanicè loquendo.*
7 *Decretum iudicis ex defectu intimationis impugnari non poteſt, ſi ad notitiam partis peruenerit.*

DECISIO MX.

EX quatuor examinibus in hac cauſa
factis, quorum primum factum fuit in
Oppido de Santilla; ſecundum fuit factum
coram miniſtris ſanctiſſimæ Trinitatis; ter-
tium coram Prouiſore Cordubenſi; quartū
coram Didaco de Ortiz, Domini habuerūt
pro validis & rite factis ſecundum & tertiū:
nam quantum ad primum non fuerunt con-
1 cordes, dubitabant enim nonnulli † non
poſſe ſuſtineri ob non ſeruatam formam de-
legationis, in qua habebatur, vt poſt præ-
ſentationem commiſſionis, & illius acce-
ptationem fieret intimatio Antonio della
Madriz, quæ quidem facta fuit ante præ-
ſentationem & acceptationem, & ſic forma
non ſeruata, *c. cum dilecta. de reſcript. l. ſi diligenter. mandat. Pariſ. conſ. 45. n. 7. lib. 4.*
2 præſertim etiam quia † ante præſentationē
delegatus nihil facere poteſt, *Roman. conſ. 353. nu. 8.* Aliqui verò dicebant hanc fuiſſe
formam ad effectum notificationis, quæ per
æquipollens adimpleri poteſt, quin immo
3 ſæpius fuit reſolutum, † citationem ad vi-
dendum iurare teſtes, non requiri in loco
examinis, vbi ſemel fuit facta in loco de-
cretæ remiſſoriæ, *vt in cauſa Calaguritana oblationum,* * *& in Toletana de Salzedon. corā R. P. D. meo Penia 16. Februarij 1590. & in Legionen ſancti Facundi corā R. P. D. meo Pamphilio 19. Martij eiuſdem anni.*
Ideo non potuit capi reſolutio ſuper hoc
examine. Quantum verò ad quartum
4 examen, † illud habitum fuit pro nullo ex
defectu citationis: Secundum verò exa-
men factum coram miniſtro ſanctiſſimæ
Trinitatis fuit validum, quia facta præſen-
tatione commiſſionis fuit citatus perſona-
liter Antonius, & in eius contumaciam
proceſſum ad receptionem iuramentorum
5 & examen. Neque obſtat, quòd † teſtes non
iurauerint tactis ſcripturis, cum enim no-
tarius atteſtetur illos iuraſſe in forma iuris,
etiam quòd non dicat tactis ſcripturis, ſatis
videtur hoc virtualiter dixiſſe, *vt fuit reſolutum coram me in vna Ciuitaten. conſtructionis Capellæ 20. Februarij 1589. & in d. Calaguritana oblationum coram Reuerendiſſ. Peruſino 26. Martij 1590.*
6 † Tertium
verò examen fuit validum non obſtante de-
fectu oppoſito citationis; nam cum antea
in eodem iudicio cōparuiſſet Antonius ſiue
eius procurator, & eo præſente Prouiſor
mandaſſet vtriq. parti, vt aſſiſterent ad au-
dientias, & acta iſtius cauſæ, vſque ad fina-
lem determinationem, cum aſſignatione ſe-
dium, quæ vulgariter dicuntur Eſtrados,
vt in proceſſu prima parte fol. 875. bene po-
ſtea proceſſum fuit ad examen, factis cita-
tionibus & intimationibus in dictis ſedibus
ſub die 12. Nouembris 1563. fol. 917. Neque
obſtat, quod teſtes nō iurauerint infra ter-
minum prius datum nouem dierum, quia
fuit poſtea datus alius terminus triginta
dierum, & facta intimatio in ſedibus, fuerūt
factæ & aliæ prorogationes, quæ capiunt
totum tempus examinis, quarum poſtrema
fuit triginta dierum facta ad inſtantiam
Antonij, & in ea expreſsè petita eſt, & ob-
tenta prorogatio termini fol. 1689. part. 2.
& facta ibidem fuit intimatio in ſedibus, ex
quo duo colliguntur; alterum, quòd fuerunt
ratificatæ pendentes prorogationes; alte-
rum, quod intimatio poterat rite fieri in
ſedibus. Neque obſtat, quod dicitur de-
cretum, quòd procederetur ad acta iſtius
cauſæ in ſedibus, non præceſſerit citationem
ad videndum iurare, quia immo apparet de
contrario, cum longè antea illud decretum
de procedendo in ſedibus præceſſerit, nem-
pe ſub die 16. Septembris 1561. & intima-
tio poſterioris decreti ad videndum recipi
teſtes & eorum iuramenta fuerit 13. No-
uembris 1563. Non obſtat, quòd per com-
paritionem perſonalem expirauerit decre-
tum illud procedendi in ſedibus, quia cum
non fuerit reuocatum, ſemper potuit in
eo procedi validè, *vt fuit decisum in vna Pampilonen.* * *coram bon. mem. Oradino de anno 1555.* Sed & tollitur difficultas;
quia vt ſupra dictum eſt, etiam ad inſtantiā
Antonij eodem modo proceſſum fuit.
Præterea dictum decretum fuit intimatum
perſonaliter Ioanni Palos procuratori An-
tonij, ſub die 15. eiuſdem menſis, fol. 1644.
par. 2. & fuit ei data copia iuriū producto-
rum, quæ etiam ante notificationem factā
per notarium fuerunt per eundem procu-
ratorem petita ad effectum habendi tran-
ſumptum, ex quo apparet, quòd habuerat
notitiam præfati decreti; adeo quòd circa
hoc decretum tria concurrunt, quorum
7 vnumquodq. ſufficeret; nempe † quòd ad
notitiam partis peruenerit, eaq. comparuit
ad petendum copiam iurium, & quòd inti-
matio non ſolum in ſedibus, ſed etiam per-
ſonaliter facta fuerit. Quare concluſum
pro examinis validitate.

* coram R. P. D. Comitulo.

* In Pampilonen. penſionis de menſe Nouembris 1555.

Oſcen.

Oſcen. Canonicatus.
Die Lunæ 1. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vnitum per mortem obtinentis non vacat.*
2 *Epiſcopus poteſt vigore Cõcilij vnire beneficium, cuius collatio vigore cõcordiæ ſpectat ad Capitulum.*
3 *Electus remitti debet ei, cui de iure competit collatio.*
4 *Annullata inſtitutione non ob id annullatur præſentatio.*
5 *Beneficium, de quo per vnionem prius factum fuit diſpoſitum, ſub regula reſeruatoria cadere non poteſt, cum regula excipiat ea, de quibus fuit diſpoſitum.*
6 *Per electionem ius quæritur electo, ſicut per præſentationem præſentato.*

DECISIO MXI.

DVbitatum fuit, an prouiſio facta per
Epiſcopum Paulo ſuſtineatur, ita vt
non ſit locus gratiæ Hieronymi de Pinos:
Cum enim vacaſſet Canonicatus in Eccleſia
Oſcenſi per obitum Ludouici Serræ de mẽ-
ſe Octobris 1590. ſede Apoſtolica vacante
fuit facta electio in perſonam Pauli per
Epiſcopum Oſcenſem, qui menſe Iannario
præcedente erexerat officium Pœnitentiarij
in eadem Eccleſia cum vnione præbendæ
primo vacaturę *iuxta formam Cõcilij Tridentini ſeſſ. 24. c. 8. de reform.* eodemque
tempore Canonici, & Capitulum dictæ Ec-
cleſiæ, ad quos prætenditur vigore cuiuſ-
dam cõcordię ſeu ſtatuti ſpectare collatio-
nem, contulerunt eundem Canonicatum
Gabrieli Benedicto cum poſſeſſionis tradi-
ditione, qui poſtea obijt, & Hieronymus
obtinuit in curia prouiſionem: cum gratio-
ſa ſubrogatione etiam quo ad poſſeſſionẽ:
Et pro eius parte deducta fuerunt plura;
Primo prouiſio facta per Capitulum, ad
quod ceſſantibus reſeruationibus per mor-
tem Pontificis ſpectabat ius conferendi vi-
gore concordiæ, non autem ad Epiſcopum;
Secundo quia Paulus nullum habuit titulũ
ab Epiſcopo, cum expreſsè remiſerit, &
reliquerit collationem & prouiſionem dicti
Canonicatus S. D. Noſtro Papæ, cui de
iure competit; Tertio quia Epiſcopus elegit
Paulum abſentem, qui demum acceptauit
electionem de menſe Martij anni 1591. poſt
iam emanatam regulam reſeruatoriam fel.
re. Gregorij. XIIII. qua reſeruantur
beneficia, quæ vacarunt ſede vacante, de
quibus prouiſum nõ fuerat per Ordinarios
collatores. Sed his non obſtantibus, fuit
per Dominos concluſum non eſſe locum
gratiæ Hieronymi, attenta erectione prius
facta per Epiſcopum officij Pœnitentiariæ,
cum vnione præbendæ primo vacaturæ:
1 † Vnde ſequitur Capitulum non potuiſſe de
eo prouidere, cum nõ vacaret ſtante vnio-
ne, quæ ſortita eſt effectum per mortem
Ludouici obtinentis, *Oldrad. conſ. 257.*
2 *nu. 41. in fin.* † Neque obſtat, quòd Ca-
nonicatus prouiſio ſpectaret ad Capitulũ
vigore concordiæ, quia hoc non obſtante
potuit fieri vnio, & tenuit, *vt per Rotam
deciſ. 1. de offic. delegat.* in nou. *Rebuff. de
vnionib. nu. 26.* Non obſtat, quòd Paulus
nullum titulum habuerit ab Epiſcopo, ſed
ſolam electionem; nam cum collatio non
3 pertineret ad Epiſcopum, † Electus ad eum,
cui de iure collatio competebat, remitten-
dus erat pro obtinenda collatione, *vt fuit
reſolutum in ſacra Congregatione Concilij:*
Vnde optimè fecit remittendo Electum, &
quamuis forte debuiſſet remittere ad Capi-
tulum: tamen non ideo annullatur electio,
vt fuit dictum in illa Caſalen. coram Reue-
4 *rendiſſ. Oriolen.* quod † annullata inſtitu-
tione non ideo annullabatur præſentatio.
5 Vltimo non obſtat regula reſeruatoria, † cũ
in ea excipiantur beneficia, de quibus fuit
diſpoſitum: Vnde non capit hoc beneficiũ,
cum de eo ſatis dicatur diſpoſitũ per vnio-
nem prius factam. Præterea ceſſat difficul-
tas, ex quo in gratia Hieronymi adeſt re-
ſtrictiua, dummodo tempore datæ præſen-
tium non ſit alteri ius quæſitum; Vnde
6 † cum iam per electionem fuerit ius quæſi-
tum Paulo, vt pluries per ſolam præſenta-
tionem quęri tenuit Rota, non habet locum
dicta gratia, cum Paulo debeatur, & ei ſit
facienda collatio huius Canonicatus. Et
ita concluſum.

Iſpalen. Contributionis.
Die Lunæ 1. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Expenſa litis plurium beneficiatorum prius facienda eſt de burſa communi, quàm fiat contributio.*
2 *Quando facienda ſit contributio inter plures litigantes.*
3 *Nemo inuitus cogitur litigare, niſi ſit lis ad eum ſpectans, tanquã vni de Collegio.*
4 *Qui vult vti beneficio victoria litis, tenetur pro rata ſua ad expenſas factas.*

DECISIO MXII.

FVit reſolutum eſſe procedẽdum in cau-
ſa, retardata exequutione contribu-
tionis vſque ad tranſportationem actorum,
ſi qua ſint, vel donec conſtet de quantita-
te hactenus contributorum, & eorum con-
ſumptione & erogatione; nam ſine neceſ-
1 ſitate non debet fieri hæc cõtributio, † cum
prius ex burſa communi ſit facienda expẽ-
ſa, *vt poſt alios tradit Natta conſ. 418.
in princ. lib. 2.* quod præſertim videtur
procedere in iſto caſu, in quo neque bene-
ficiati faciunt Collegium, neque eadem eſt
cauſa

cauſa defenſionis reſpectu omnium benefi-
ciorum, neque omnium perſonarum, quo
2 caſu † vbi conueniunt vti ſinguli non con-
ſtituentes Collegium, illi, qui nolunt liti-
gare, non coguntur contribuere, *l. fin. C.
arbitr. tut. l. fin. C. de negot. geſt. Petr. de
Antibolo in tract. de muner. & honor. §. 4.
nu. 76. & 77.* quòd autem ratio defenſio-
nis ſit diuerſa tam reſpectu eccleſiarum,
quàm perſonarum patet, ex quo in cauſæ
diſcuſſione viſum fuit non deberi omnibus
beneficiatis reſpectu omnium iurium, de
quibus agitur, mandatum de manutenendo:
Præterea adſunt ſeruitores, qui cum ſint
meri mercenarij, nullum ius habent, cuius
ratione poſſint compelli ad contributionē,
& illi qui non probant conſuetudinem, poſ-
ſunt agnoſcere bonam fidem, & à lite re-
3 cedere, † cum nemo inuitus litigare co-
4 gatur: bene verum eſt quod † ſi litigantes
obtinerent victoriam, quæ prodeſſet non
litigantibus, & ipſi vellent beneficio victo-
riæ vti, tenerentur hoc caſu ad expenſas
factas pro eorum rata, *vt tradit Iaſ. in
l. diuortio. nu. 4. ſolut. matr.* ſed iſte non
eſt caſus, de quo agitur in præſentia.

Tarraconen. Villæ de Reus.
Die Lunæ 8. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

*1 Facultas capiendi poſſeſſionem propria au-
ctoritate non habet locum contra tertiū,
qui poſſidet.*
*2 Inhibitio emanata cum clauſula, ſine præ-
iudicio exequutionis litterarum Apoſto-
licarum, non cauſat attentata.*
*3 Clauſula, quam & quas, poſita in com-
miſſione prima, in qua cauſæ non fue-
runt deductæ ad ſpeciem, nihil operatur,
præſertim ſtante reſtrictione commiſ-
ſionis ſequentis.*
*4 Conſenſus partis aduerſæ in actu capiendæ
poſſeſſionis excludit attentata.*

DECISIO MXIII.

* ſub die Veneris 4. Decembris anni proximè præterit.

DOmini ſteterunt in deciſis *: Cum
enim Archiepiſcopus in adeptione
poſſeſſionis expreſsè exceperit aquas, pa-
ſcua, prata, & cætera ſpectantia ad homi-
nes Villæ de Reus, vtique non poteſt con-
queri Communitas de exequutione data
per Sabatterium, quæ non comprehende-
bat iura particularium dictæ Villæ: Vnde
cum Iudex conceſſerit tantum aſſiſtentiam
Archiepiſcopo, vt expreſsè dicitur in ſen-
tentia, qui quidem habebat facultatem ca-
piendi poſſeſſionem propria auctoritate,
non fuit per eius comparitionem alterata
1 eius iuriſdictio. Neque obſtat, quod † fa-
cultas illa non habebat locum contra ter-
tium, hoc enim procedit, vbi tertius poſ-
ſidet, ſed Communitas non poſſidebat iu-
riſdictionem & Caſtrum; Vnde hæc poſſeſ-
ſio non poteſt vlla ratione dici attentata,
cum non ſe extendat ad poſſeſſa per Com-
2 munitatē, *Aegid. dec. 528.* Preterea † inhibi-
tio non poteſt cauſare attentata; cum ema-
nauerit ſine præiudicio exequutionis litte-
rarum Apoſtolicarum, quæ clauſula præ-
ſeruat facultatem capiendi propria aucto-
ritate, & tollit attentata, *Pute. deciſ. 323.
lib. 3. Modern. de attentat. poſt inhibition.
13. limitat.* Nec verum eſt clauſulam ſine
præiudicio reſtrictam eſſe ad Iudices Apo-
ſtolicos, ſed ſimpliciter concepta eſt: Præ-
terea dicta inhibitio eſt reſtricta ad paſcua,
aquæductus, piſcationes, ius lignandi, & mi-
nerias, quarum poſſeſſio non fuit capta, vt
3 iam dictū eſt. Neque obſtat † clauſula, quā
& quas, poſita in prima commiſſione; quia
cum non fuerit deducta ad ſpeciem, nihil
operatur, maximè ſtante reſtrictione ſe-
quentis commiſſionis; quæ ideo fuit reſtri-
cta, quia reſpectu Iuriſdictionis & aliorum
in venditione comprehenſorum Papa noluit
aperire os Communitati. Adſunt & alia
fundamenta aliàs deducta, quæ ſubſiſtunt,
4 nempe † conſenſus Communitatis, qui ex-
cludit attentata, *Creſcent. deciſ. 17.* & com-
poſitio facta cum Camera, Ex quibus Do-
mini ſine difficultate cenſuerunt Commu-
nitatem fruſtra ſuper iſtis prætenſis atten-
tatis laborare.

Ciuitaten. Bonorum,
Die Lunæ 8. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

*1 Fideicommiſſum conditionale non tranſ-
mittitur etiā ad ſuos heredes, niſi ex vr-
gētiſſimis & concludentiſſimis cōiecturis.*
*2 Coniecturæ requiruntur validiores ad in-
ducendam tranſmiſſionem fideicommiſſi,
quàm ad inducendam vocationem.*
*3 Ad inducendam tranſmiſſionem fideicom-
miſſi, coniectura, quòd filij ſint poſiti in
conditione, non ſufficit.*
*Itē nec quòd teſtator ad plures gradus ſub-
ſtitutionū proceſſerit, quidquid ſit quo ad
vocationem. vt nu. 4.*
*Item nec ea, quòd ſint de deſcendentibus te-
ſtatoris, cum nec etiam vocationem ope-
retur ſecundum communē opin. vt nu. 5.*
Itē nec etiā ſufficit cōiectura agnationis. n. 6

DECISIO MXIV.

* ſub die 13. Iun. 1590. & cōfirmatā 14 Ian. 1591. corā Illuſtriſſim. D. Card. Mantica.

DOmini concorditer cenſuerunt non
eſſe recedendum à reſolutis *, cum
ea, quæ nunc pro parte Nieti deducuntur,
ſint ferè eadem, quæ aliàs fuerunt lata &
deducta & diſcuſſa coram R.P.D. Mantica,
in cuius deciſione omnia optime deducun-
tur: Etenim cum pro parte conuentus ha-
1 beamus regulam, † fideicommiſſum condi-
tionale non tranſmitti etiam ad ſuos hære-
des

Digitized by Google

des, *vt per gloſ. in l. 1. C. de his qui ant. aper. tab. reprobata opinione alterius gloſ. in l. 1. cui. de action. & oblig. per Doctor. quos allegat Gabr. concl. 2. de hæred. inſtit. & D. meũ Mantic. lib. 11. tit. 20. nu. 1.* ab ea regula non niſi ex vrgentiſſimis & concludentiſſimis coniecturis eſt recedendum, *vt per Bal. in d. l. 1. in fin. C. de his qui ant. aper. tab. Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita. num. 11. ad Trebell. cum alijs allegatis in cauſa Firmana de Mācinis corã R. P. D. meo Gipſo.*[a] *& bene per Ruin. conſ. 181. num. 3. lib. 3.*

a In Firmana bonorum die 20 Iunij 1583

2 † Et quamuis multi Doctores teneant validiores requiri coniecturas ad inducendam
tranſmiſſionem, quàm vocationem, *prout tradit idem Ruin. & Alciat. conſ. 585. n. 8. Natt. conſ. 551. n. 21. lib. 3. Menoch. cõſ. 200. nu. 18. lib. 2.* Tamen omiſſa hac inſpectione, & examinando ſingulas coniecturas, eæ non viſæ ſunt tales, ex quibus ſit à regula rece-
3 dendum: † Prima enim coniectura, quæ ſumitur ex eo, quòd filij Mariæ ſint poſiti in conditione, non ſufficit, ſi enim eſſet vera, fruſtra quæreretur, An filij in conditione poſiti ſint vocati, & quòd non ſufficiat,
4 *tradit ibi Ruin. Alciat. & Natta.* † Secunda coniectura digreſſionis ad plures gradus ſubſtitutionis neque etiam eſt ſufficiens, *Socin. conſ. 69. nu. 7. & conſ. 104. nu. 8. lib. 3. Alciat. d. conſ. 585. nu. 8. Natta 551. nu. 21. Menoch. 200. nu. 18. lib. 2.* Neque obſtant Doctores in contrarium allegati, *Gratus, & alij, quos congerit D. Mantica d. tit. 20. nu. 29.* quia omnes mouentur auctoritate *Anchar. in conſ. 74.* qui loquitur ad effectũ vocationis, & expreſsè contrarium dicit ad effectum tranſmiſſionis. Vltra quòd in caſibus prædictorum Doctorum aderant aliæ coniecturæ plures & fortiores; Neque iſtæ duæ coniecturæ poſſunt deſumi, niſi pro vna tãtum, cum digreſſio ad plures gradus ſubſtitutionis non poſſit ſeparari à coniectura poſitionis in conditione; alias enim eſſet inefficax cũ ex ea arguatur dilectio, ex qua oritur præſumptio, *vt tradit Rip. in l. Centurio. nu. 165. de vulg. & pup. Clar. in §. teſtamentum. q. 79. verſ. quarta.* & concludunt hanc coniecturã non ſufficere, *Bero. cõſ. 110.*
5 *nu. 35. lib. 2. cum alijs ſupr. allegat.* † Tertia coniectura, quæ affertur, quòd filij Mariæ ſint de deſcendentibus teſtatoris, *ad tradita per Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita. ad Trebell. per text. in l. cum acutiſſimi. C. de fideicommiſſ.* ne extraneus præferatur deſcendenti; non placuit: quia per eã deſtrueretur communis & receptiſſima ſententia, quæ vult fideicommiſſum conditionale, neque etiam ad liberos & deſcendentes tranſmitti; & ideo reprobatur *per Rip. in d. §. cũ ita. num. 66. & Soc. Iun. num. 56. & Ruin. d. conſ. 181. Anchar. conſ. 426. Alex. conſ. 92. num. 4. lib. 3. Alciat. & Natt. vbi ſupra.* & facit, quòd cum communis ſit ſententia à Rota approbata, quòd hæc coniectura nõ operatur vocationem, fruſtra de ea quæreretur ſi induceret tranſmiſſionem: Præterea *diſpoſitio l. cum acutiſſimi.* loquitur reſpectu portionis patris illius, qui poſitus eſt in conditione, quod hic non applicatur. Accedat, quòd agitur de tollendo grauamine ex inſtitutione illius, qui fuit prædilectus: Nec coniectura agnationis quicquam facit, cum vocentur filiæ, *vt per Aym. conſ. 306. nu. 3. & 4. verſ. ſed tenendo.* Neque delatio armorum, & cognominis teſtatoris fuit iniuncta reſpectu huius quintæ partis, *vt bene fuit animaduerſum in deciſ. Domini mei Mantica, in qua abundè omnia in contrarium deducta confutantur.*

Gadicen. Fructuum.
Die Veneris 12. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum ſicut tenetur reſtituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere poſſeſſionem Canonico; ità etiã pro tempore receſſus; etiã quòd fructus prætendãtur bona fide per Capitulũ conſũpti, & nu. 4.*
2 *Acceſſus & receſſus pro aliquo negotio eſt ita priuilegiatus ſicut & ipſum negocium.*
3 *Tẽpus decurſũ propter diſtantiã loci ad adeundã reſidentiã nõ cõputatur pro abſẽtia.*
4 *Fructus bona fide conſumpti triennio præſcribuntur, ſecus eſt in fructibus pendente lite, in quibus nulla adeſt bonã fides.*

DECISIO MXV.

1 FVit reſolutum, † fructus, de quibus agitur, deberi Alphonſo, quia ſicut Capitulum tenetur reſtituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere poſſeſſionem Alphonſo. *vt per Calder. conſ. 17. de præben. Couarr. var. reſolut. lib. 3. c. 13. nu. 8. verſ. decimo. Put. 383. in fin. lib. 1.* ita etiam debet teneri pro tempore receſſus, quia
2 † acceſſus & receſſus pro aliquo negocio eſt ita priuilegiatus, ſicut & ipſum negotium. *c. cum non deceat. de elect. in 6. vbi Franch. & Anchar. c. ſtatutum. §. pen. de reſcript. Abb. in c. quia diuerſitatem. nu. 6. de conceſſ. præbend.* Neque obſtat quòd habito mandato de immittendo debebat ſtatim recedere, maximè ſtante proteſtatione Capituli, quia donec eſſet illi paritum, nõ erat ſinita lis; & ideo iuſtè potuit expectare nuncium de paritione, & poſſeſſione tradita ſuo procuratori, quo habito ipſe receſſit & congruo tempore attenta locorum diſtantia ad
3 reſidentiam acceſſit, † quod tempus eſt deducendum; *d. c. quia diuerſitatem. de conceſſ. præben. in fin. & ibi Butr. nu. 7.* Præterea ſtante indulto fel. rec. Gregorij XIIII. quo mandatur Capitulo, vt reſpondeat Alphonſo de fructibus durante eius abſentia, etiam à die denegatæ poſſeſſionis, cum amplissi-

pliſſima derogatione ſtatutorum Eccleſiæ, & aliorum quorumcumq. non videtur locus
4 dubitationi relictus. Non obſtat, † quòd fructus fuerint cõſumpti bona fide per Capitulum, quo caſu triennio dicuntur præſcribi, *Felin. c. de quarta. n. 29. de præſcript.* quia hic nulla adeſt bona fides, cum agatur de fructibus pendente lite perceptis. Nec Capitulo præſtat iuſtam cauſam ſententia contra Alphonſum lata, cum Rota reſoluerit, ea non obſtante, Alphonſum fuiſſe capacem huius Canonicatus. Non obſtant litteræ Illuſtriſſ. Cardinalis Ruſticuccij, quia lõgè ante litteras fuerat denegata poſſeſſio, & fuerant procuratæ ratione litis, quam iniuſtè ſuſtinebat Capitulum. Non obſtat poſtremò quietantia, quia conſtat eam fuiſſe erroneam, & fuit in computis præſeruatus error calculi, quem videtur agnouiſſe Capitulum, ex quo poſtea ſoluit prędictos fructus Alphonſo; & ideo decet, vt huius benè & iuſtè facti ipſum non pœniteat.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Veneris 12. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *In re cõceſſa in emphyteuſim cum pacto affrancationis in conceſſione ſpecialiter cõuento, veriſimile eſt, quòd ſi per multum tempus poſſeſſa fuerit non reclamante domino, nec quicquam exigente ratione affictus ſeu cenſus, fuerit affrancata, & num. 9.*

2 *Item præſumitur affrancata, ſi poſtea libera, & franca ab omni onere, ſeruitute & recognitione vendita fuerit.*

3 *Papæ eſt credendum, ne de mendacio redarguatur.*

4 *Res libera præſumitur, quæ vti talis per longum tempus ſit poſſeſſa.*

5 *Aſſertionibus & narratiuis Papæ, ſtandũ eſt, etiam ſi ſint de facto alieno, & maximè iteratis, vt nu. 7.*

6 *Narratiua Papæ ſuper facto alieno in reſcripto motu proprio plenè probat; maximè ſi ſuper huiuſmodi narratiua diſponat vt num. 8.*

10 *Scientia probatur ex eo, quòd quis habet penes ſe inſtrumentum, & illud produxit.*

11 *In eo quod reſpicit propriam Papæ vtilitatem, ei non creditur.*

12 *Lis præſumitur habita pro derelicta per lapſum triginta quinque annorum, quibus ab ea ceſſatum fuerit.*

13 *Præſcriptio contra monachos Caſſinenſes, nõ currit vigore priuilegiorum Eugenij Papæ, niſi ſpatio centum annorum.*

DECISIO MXVI.

AGunt RR. Monaci ſancti Pauli aduerſus Illuſtr. D. Leonem Stroccium pro recuperatione Caſalis Longhezzæ, quod olim de anno 1514. monaſterium cõceſſerat in emphyteuſim perpetuam Dominæ Alphonſinę Vrſinæ de Medicis pro ſe & ſuis filijs & hæredibus & ſucceſſoribus deſcendentibus pro annuo affictu; ſiue cenſus perpetui ſolutione ducatorum mille auri de Camera cum prohibitione alienandi, ſub pœna deuolutionis, & alijs pactis in inſtrumento contentis: Prætendunt itaque prædictum Caſale ad eos eſſe deuolutum ex duobus potiſſimum capitibus; Alterum, quia reperitur alienatũ in Dominos Stroccios, quos non conſtat eſſe de deſcendentibus Alphonſinæ; Alterum, quia ceſſatum fuit non ſolum per annum integrum contra formam inſtrumenti, ſed etiam per quã plurea annos à ſolutione canonis ſeu affictus; & ideo dubitatum, an ſint in probatis, ita vt obtinere poſſint contra D. Leonem, vel potius danda ſit ei abſolutoria; Et in pręſenti diſcuſſione præſuppoſitũ fuit ſine veri prȩiudicio, quòd conſtet penes monaſterium fuiſſe dominium dicti Caſalis de tempore conceſſionis factę Alphonſinæ. Et quia ex aduerſo prætenditur hoc Caſale fuiſſe affrãcatum pro ſcutis vigintimillibus iuxta pactum affrancationis in dicta cõceſſione ſpecialiter conuentum; ideo difficultas eo fuit redacta, An ex deductis pro D. Leone ſatis conſtaret de huiuſmodi affrancatione. Quæ
1 verò deducũtur hæc ferè ſunt; Primò, † quòd conuentum fuerat de huiuſmodi affrancatione, ex quo oritur circa hanc rem præſumptio ex primordio veritatis; Veriſimile enim eſt Caſale tanto tempore poſſeſſum nõ reclamantibus Monachis, neque quicquam exigentibus ratione affictus ſeu cẽſus, fuiſſe affrancatum; ne duplex oriatur inueriſimilitudo; Altera ratione negligentiæ ex parte fratrum; Alia vſurpationis ex parte poſſeſ-
2 ſorum. Secundo † deducitur præſumptio ex eo quod fel. rec. Clemens VII. anno 1526. vti priuata perſona, & pro omni ſuo iure, & etiam tanquam patruus magnus & tutor Catherinæ de Medicis pupillæ, ad quam dictum Caſale ſpectare & pertinere affirmauit, vendidit Illuſtriſſ. D. Clarici de Medicis Strocciæ dictum Caſale vti liberum & franchum ab omni homagio, cẽſu, canone, nexu, ſeruitute, & recognitione obedientiæ, & reuerentiæ, præterquam ea, quæ per ſubditos erga ſedem Apoſtolicam præſtari debet,
3 † ergo de eo tempore neceſſe eſt in neceſſarium antecedens, quod Caſale fuerit affrancatum, ne Papam redarguamus de mendacio. Tertio deducitur motus proprius eiuſdem Clementis de anno 1529. in quo narrat dictum Caſale fuiſſe per quõdam D. Alphonſinam de Medicis à Priore & Conuentu ſancti Pauli emptum pro pretio vigintimillium ducatorum auri de Camera, & à ſe poſtea venditum D. Clarici Strocciæ: Vnde

vt

Digitized by Google

vt conſulat hæredibus Coſmi, quorum in-
tereſt, aſſignat pro dictis vigintimillibus du
catis creditum ſuper monte fidei ad fauorē
dictorum hæredum. Vltimo deducitur tem-
pus 78. annorum, quod videtur excludere
monaſterium ab omni iure & actione ſtante
perpetua obſeruantia geſtorum per Clemē-
4 tem; nam † vbi per longum tempus res vti
libera poſſeſſa fuit, talis etiam præſumitur,
Bald.conſ.402.in fin. lib.5. Caſtr.conſ. 345.
col.fin.lib.1. Iaſ.conſ.161.col.4.lib.2. Aym.
conſ.101.nu.4. Menoch.de præſumpt.lib.3.
præſumpt. 91.nu.28. Quibus omnibus exa-
minatis, Domini pro maiori parte cenſue-
runt intentionem monaſterij non eſſe liqui-
dam, neque ad eius fauorem ferendam eſſe
ſententiam; Nam deuolutiones prætenſæ
ob contrauentiones deductas ceſſant data
Caſalis affraneatione, quæ ſatis probari vi-
debatur ex duabus illis aſſertionibus Cle-
5 mentis, † quibus ſtandum eſſe videbatur
per text.in Clem. 1. & ibi notant omnes, de
probation. Felin. in c.cum à nobis. de teſtib.
Dec.conſ.152. nu. 2. Nec videtur obſtare,
6 quòd † iſta ſit narratiua Papæ ſuper facto
alieno, quia cum reſcripſerit motu proprio,
plenè probat, *vt per Card.d.Clement.1. &*
ibi Anchar. & Ioan.de Imol.Alex.conſ.112.
lib.7.Curt.iun. conſ.61.nu.13.cum alijs cu-
mulatis per Gabr. de probation. concluſ. 2.
nu. 55. & in tit.de clauſul. concl.2. nu.89.
& hanc ſententiam ſequuta fuit Rota, vt per
Put.deciſ.101.die 1.February lib.3.& Gui-
dob. deciſ.161. Quod eo magis dicendum,
eſt, cum habeamus duplicem enunciationē
Papæ, quarum altera enunciat emptionem,
altera enunciat Caſale eſſe liberum ab omni
7 cenſu & recognitione: Vndè fit, vt † ite-
ratæ Papę aſſertioni etiam de facto alieno
ſtandum ſit, *iuxta tradita per Corſett. in tra-*
ctat. de verb. geminat. num. 1. & 2. Grat.
conſ.136.n.3.& ſeq.& conſ.143.nu.9.lib.2.
multos congerit Addit.ad Roman.conſ.191.
& Gabr. d.concl.2. de probat.nu.43.in fin.
8 † Præterea ſuper huiuſmodi aſſertionibus
Papa diſponit, nam prior fit ad effectum vē-
ditionis, poſterior ad effectum reſtitutionis
pretij per ipſum habiti: Vnde videntur lo-
cum habere ea, quæ tradit *Gabr. d.concl.2.*
de probat.n.43. quæ opinio non patitur dif-
ficultatem, vbi atteſtatio eſt motu proprio
facta; nam quæ in contrarium ibi deducun-
tur, loquūtur in ſimplici Papæ atteſtatione:
9 Præterea † magnum fomentum recipiunt
prædictæ atteſtationes ex tot annorum ob-
ſeruantia, quibus Caſale per emptores poſ-
ſeſſum fuit ſine vlla moleſtia. Neque eſt
præſumendum dictos Priorem & Monachos
fuiſſe neglecturos ius ſuum, ſi verū non eſſet,
ſequutam fuiſſe affraneationem; cum nemo
præſumatur iactare ſuū, *l. cum de in debito.*
10 *de probation.* maximè, † cum pro ipſorum
parte non poſſit prætendi ignorantia, cum
inſtrumētum emphyteuſis eſſet penes ipſos,
& ab ipſis fuerit productum, *Aret.conſ.15.*
in fin. Felin.c.vigilante.n.4.de præſcription.
Balb.de præſcript.q.29.nu.8. Dec.conſ.267.
n.6.Tiraq.de retract.lign.§.35.gloſ.4.n.34.
11 Non obſtat, quòd † Papę non ſit credendū
in eo, quod reſpicit propriam vtilitatem,
quia hoc reſpiciebat priuatam vtilitatem
Catherinæ & Claricis, non autem Papæ, vt
liquet ex motu proprio, in quo de ſuo ſatiſ-
fecit de pretio vigintimillium ducatorum,
neque eſt veriſimile, quòd Papa voluerit
fraudare ſummam tam inſignis valoris, ſi
aliter ſeſe rei veritas habuiſſet. Non ob-
ſtat, quod deducitur de interruptione ob
controuerſiam motam contra Stroccios de
anno 1555. coram Auditore Cameræ, quia
adhuc non conſtat, an fuerit mota contro-
uerſia ſuper poſſeſſorio vel ſuper petitorio:
12 Præterea † cum tanto tēpore fuerit ceſſa-
tum à lite pręſumitur habita pro derelicta,
fuit enim ceſſatum per trigintaquinque an-
nos & amplius, *Achill. de lit.deciſ.8. & 11.*
Pute.deciſ.236.in 3. Peregrin.deciſ.110.&
129. lib. 2. & hoc maximè cum detegatur
malum ius monaſterij ex affrancatione.
13 † Non obſtat vltimo, quod deducitur de
priuilegio Eugenij circa præſcriptionem,
vt non currat niſi ſpatio centum annorum
contra Monachos Caſſinenſes, quia adhuc
non fuit productum hoc priuilegium, ſed
neque etiam videtur releuare, quia Stroc-
cij defendunt ſe non ratione pręſcriptionis,
ſed probationis affraneationis; & ita non
indigent præſcriptione. Et in hanc ſenten-
tiam procliuiores fuerunt Domini, ex quo
aliqui ex ſenioribus recordati ſunt aliàs in
cauſa Romana vigintimillium inter Sere-
niſſimas Catherinam Reginam Franciæ &
Margaritam ab Auſtria fuiſſe productum
inſtrumentum affraneationis. Quare fuit
concluſum pro Domino Leone contra Mo-
naſterium.

Lunen. Sarzanen. Penſionis.
Die Lunę 15. Februarij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Arbitrium debet eſſe iuri, & legibus con-*
ſonum.
2 *Clauſula, quòd procedatur ſine retardatione*
penſionis, quare apponatur in commiſ-
ſione.
3 *Contra conſentientem penſioni proceditur*
ad exequutionem etiam ſine iuſtificatione
litterarum, quando gratia eſt pura; ſe-
cus ſi eſt conditionalis.
4 *Dictio, dummodo, importat conditionem,*
quando eſt adiecta diſpoſitioni, non quā-
do exequutioni.
5 *Expreſſio valoris per non exceſſum non*
includit aſcenſum.
6 *Solutiones penſionis facta metu cenſurarū*

Digitized by Google

& contradicente Rectore, non conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi.

DECISIO MXVII.

FVit reſolutum ſtante commiſſione remittente modum procedendi cum clau-
1 ſula, ſine retardatione arbitrio Rotæ, † in hoc caſu arbitrium hoc eſſe debere iuri & legibus conſonū, vt in terminis huius clauſula *fuit reſolutum in cauſa Iſpalen. penſionis: coram bo. me. Domino de Graſſis* *.

* ſub die Veneris 4. Noueb. 1575. in impreſſ. deciſ. 100 alias 7. de ſent. & re iudic. quæ in impreſſ. di uerſ. nouiſſ. eſt 398. par. 1

2 Quamuis itaque † vel propter quaſi poſſeſſionem exigendi, vel propter reuerentiam litterarum, quando ſunt expeditæ, hæc clauſula ſoleat apponi, *vt tradit Staph. l. de commiſſ. iuſt. §. in primis. nu. 84. G gas de*
3 *penſion. q. 55. n. 9. & quæſt. 62. n. 12.* & † cōtra conſentientem penſioni procedatur ad executionem, etiam ſine vlla iuſtificatione litterarum, *Mohedan. deciſ. 331. Guidobon. deciſ. 141.* maximè ſtante obligatione Camerali; Nihilominus hoc procedit, quando gratia eſt pura; ſecus ſi ſit conditionalis, quia tunc conſenſus recipit eandē conditionem; & ideo qui agit ad penſionem debet iuſtificare conditionem illam, dum-
4 modo remaneant centum pro Rectore, † nā dictio, dummodo, importat conditionem, cum ſit adiecta diſpoſitioni, non autē executioni, *vt fuit aliàs dictum in vna Pauana penſionis coram bo. me. D. de Rubeis, & fuit reſolutum in cauſa Cluſina pēſionis coram Illuſtriſſ. Lancellotto anno 1573.* * Non obſtat, quòd videatur iuſtificata iſta qualitas ex confeſſione Rectoris, qui in eadem ſupplicatione exprimit valorem beneficij ad centum octuaginta ducatos, quia
5 † cum expreſſio valoris ſit facta per modū negatiuum, ſcilicet quòd parochialis non excedit talem ſummam, hæc expreſſio non concludit, quòd ad eam ſummam aſcendat, *vt pluries fuit reſolutum*. Non obſtant
6 † aliquæ ſolutiones forſan factæ, quia omnino geſta fuerūt metu cenſurarum, & contradicente Rectore; & ideo non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi, quæ ſit conſiderabilis ad hunc effectum. Quare fuit concluſum poſſe procedi in cauſa retardatæ ſolutionis penſionis.

* ſub die 9. Noueb. 1573. in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 360. par. 1.

Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria.
Die Lunæ 15. Februarij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Actor ſequi debet forum rei; ſecus eſt, quando ſolutio ſit deſtinata in loco vbi eſt res; ſed hæc limitatio non procedit, ſi actor pro ſatisfactione ſui crediti inceperit diſtrahere rem, ſeu merces in loco, vbi eſt forum rei, tunc ibi iudicium eſt faciendum.*
2 *Forum ſortitur quis vel ratione rei, vel ratione contractus, vel ratione domicilij.*
3 *Ratione deſtinationis ſolutionis, an & quando quis ſortiatur forum in loco ſolutionis deſtinatæ.*
4 *Non poteſt procedi per edictum nulla præcedente actione perſonali etiam contra decoctum & vagabundum; niſi in caſu non tuti acceſſus.*
5 *Citatio ex defectu iuriſdictionis eſt nulla.*
6 *A pari procedunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari, ſicut idem eſt è contra.*

DECISIO MXVIII

FVit reſolutum ſentētiam Bononien. eſſe nullam ex defectu iuriſdictionis & citationis, cum D. de Bucchis prætenderent reniſſionē cuiuſdā cōtractus celebrati Venetijs ſuper venditione quarundam mercium
1 † tanquam actores, & ideo ſequi debebant forum rei, *c. ſi clericus. & c. cum ſit generale. de for. compet. l. iuris ordinem. C. de*
2 *iuriſdict. omn. iud.* † Quare intentandum erat iudicium Venetijs, vbi aderant merces & contractus erat celebratus, & morabantur Carauaſchini, non autem Bononiæ, vbi neque ratione rei, nec contractus, nec domicilij forum ſortiebantur, *c. ſane. & c. fin. de for. compet. l. fin. C. vbi in rem actio. l. ſi prædium. C. de præd. min. l. heres abſens. §. apud Labeonem. de re iud.*
3 † Neque quicquam facit deſtinatio ſolutionis conſiderata, quia hoc procederet, ſi Carauaſchini traxiſſent, vt dicitur, pecunias ſoluendas Bononiæ, prout poterant; tunc enim ibi potuiſſet incipere iudicium ſuper ſolutione tractæ, ſed aliam viam elegerunt, nempe ſibi ſatisfaciendi ex pecunijs redactis ex venditione mercium, iuxta cōuentionem initam cum Hieronymo pro-
4 curatore Bucchiorum: † nec poterat procedi contra eos per edictum nulla præcedēte citatione perſonali, etiā ſi eſſent decocti, niſi in caſu non tuti acceſſus, *vt poſt Caſtr. in l. ad peremptorium. de iud. tradit Vant. de nullitat. ex defect. citat. nu. 99. & 124.* & aliud eſt, quòd Vagabundi poſſint vbique conueniri, & aliud quòd ſine perſonali citatione poſſit contra eos procedi, & ſic non facit ad rem. *Boſſ. allegatus tit. de citat.*
5 *nu. 34.* Vnde † cum deficeret iuriſdictio, apparet in conſequentiam nullitas citationis, licèt factæ iuxta formam ſtatutorum,
6 quia † à pari procedunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari, *gloſ. in c. quod clericis. de for. compet. c. fin. de conſtit. in 6. l. 2. in princ. de eo quod cert. loc. Socin. conſ. 79. nu. 9. lib. 4.* Vnde cum Carauaſchini forum Bononiæ non ſortirentur, neque etiam ſtatutis ligari potuerunt. Et ita concluſum.

Ro-

Romana Pecuniaria.
Die Veneris 26. Martij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Cautio de reſtituendo anterioribus credito-*
ribus non exigitur ab eo, qui verè eſt
anterior omnibus alijs.
2 *Qui promiſit reſtituere prioribus & potio-*
ribus, non tenetur curare, quod ante-
rior creditor, à quo ipſe exigitur, obli-
get ſe de reſtituendo prioribus & potio-
ribus, neque etiam tenetur facere reſiſtē-
tiam non ſoluenti, vt nu. 4.
3 *Declaratur Caſtr. in l. procuratoris. §. ſi*
plures. num. 7. de tribut. act. quomodo
intelligatur.

DECISIO MXIX.

FVit reſolutum Dominum Cincium fuiſ-
ſe liberatum, nec cogi poſſe ad itera-
1 tam ſolutionem, † cum promiſſio de reſti-
tuendo prioribus & potioribus generaliter
intelligatur de omnibus, non autem de eo,
qui omnibus eſt anterior; ideo cum ſolutio
facta fuerit ei, qui verè anterior erat,
2 † idque iudicis mandato, verè orta eſt li-
beratio. Non obſtat, quòd iſte, cui facta
eſt ſolutio, non ſe obligauerit reſtituere
prioribus & potioribus; quia hoc non pro-
miſit curare facere Cincius, quando rece-
pit pecunias, ſed tantum obligauit ſe de re-
3 ſtituendo prioribus & potioribus; † Nec
facit in contrarium *Caſtren. in l. procurato-*
ris. §. ſi plures. nu. 7. de tribut. action.
quia loquitur in concurſu plurium credi-
torum mercatoris decocti, qui petebant
ſuum creditum occaſione negociationis, &
dicit cōtrarium eſſe in alijs actionibus, quæ
non dantur occaſione negociationis: Præte-
rea loquitur in principali debitore, ſeu eius
hærede, non in eo, qui nullum negocium
geſſit cum alijs creditoribus, ſed eſt ipſe
quoque creditor, & recipiendo debitam pe-
cuniam, obligat ſe ad fauorem anteriorum,
quia in nullo eſt obligatus alijs vltra formã
ſuæ promiſſionis; Ideo imputet ſibi D. Fa-
britius, qui in emptione Vineæ, & conſi-
gnatione pecuniarum facta Cincio non cu-
rauit ſibi proſpicere, vt Cincius, ſi eueniſ-
ſet caſus reſtitutionis, exigeret ſimilem
4 cautionem cum alijs. † Neque obſtat, quòd
Cincius non fecerit reſiſtentiam, *ad conſ.*
Ruin. 147. lib. 1. quia in caſu Ruini is ſol-
uebat ei, cui non tenebatur ex aliqua præ-
cedenti promiſſione, ſed tantum ex iudicis
mandato; ideo ne ſpontanea dicatur ſolu-
tio, debebat opponere, ſi quas habebat ex-
ceptiones; hic verò tenebatur Cincius ex
ſua obligatione, nec vlla competebat ei ex-
ceptio ad euitandam ſolutionem vt expe-
rientia edoctus fuerat, cum prius reliquas
pecunias poſt omnes exceptiones deductas
mandato iudicis alijs ſoluere coactus fuiſ-
ſet; hic verò exceptio non releuabat ei ad
effugiendam ſolutionem, neque tenebatur
aliena ſuſcipere negocia, cum nemo inui-
tus cogatur aliena curare, ſed hoc curæ
eſſe debebat iudici diſcuſſionis. Quare con-
cluſum Dominum Cincium liberatũ fuiſſe.

Tarraconen. Villæ de Reus.
Die Veneris 2. Aprilis 1593.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, ſublata, non ſolum obſtat parti,*
ſed etiam iudici præſertim ſi habeat con-
iunctam clauſulam, quòd de ſubreptio-
ne, & obreptione dari non poſſit.
2 *Clauſulæ ſublata, & quòd de ſubreptione,*
& obreptione dari non poſſit, ſi abſolutè
ſint poſitæ ad validitatem gratiæ genera-
liter reſpectu quarumcunque perſonarũ
intelligi debent; maximè ſi habeant coniū-
ctum decretum irritans.
3 *Signatura Iuſtitiæ nec Præfectus illius ha-*
bet facultatem aperiendi os.

DECISIO MXX.

1 FVit reſolutum ſine difficultate, † clau-
ſulam, ſublata, obſtare non ſolum
parti, ſed etiam iudici, ita vt contra gratiã
iudicare non poſſit, *vt per Card. & Imol.*
in c. quia diligenter. de electiom. Pariſ.
conſ. 11. nu. 8. lib. 4. maximè in caſu in quo
eſt iuncta cum alia clauſula, quòd de ſubre-
ptione, & obreptione dari non poſſit, *iuxta*
deciſ. Put. 377. lib. 3. & tenuit Rota in cauſa
Calaguritana iuriſdictionis. 30. Maij 1580.
coram bo. me. Decano de Rubeis, & in alia
Agrigentina Palatij. coram bo. me. Oradino.
2 *& aliàs ſæpiſſimè*, Non obſtat, † quòd dictæ
clauſulæ debeãt referri ad ipſos contrahen-
tes non autem ad tertios, quales ſunt ho-
mines & Communitas de Reus, quia cum
ſint abſolutè poſitæ ad validitatem gratiæ,
debent intelligi generaliter reſpectu quorũ-
cunque, maximè cum ſint iunctæ cum decre-
to irritanti. Non obſtant commiſſiones,
quia quantum ad primam ſignatam à Præ-
fecto ſignaturæ Iuſtitiæ; illa non ſuffraga-
3 tur ex defectu facultatis, † non enim po-
tuit os aperire, *vt fuit reſolutum coram me*
in cauſa Mediolanen. Sancti Nazarij. 15.
Decembris 1586. Vltra quòd in cõmiſſio-
ne non fuit facta mentio clauſulæ & decreti,
ita quòd non apparet, quòd concedens ei
voluerit derogare. Quantum verò ad alte-
ram commiſſionem ſignatam manu fel. re.
Gregorij XIIII. ex illius lectura liquet, eã
eſſe reſtrictam ad paſcua, & alia bona par-
ticularia Communitatis; & ideo non ſuf-
fragatur reſpectu iuriſdictionis, cum fuiſ-
ſet aliàs denegata oris aperitio, vt in fide
R. P. D. Maſſæ. Non obſtat, quòd in iſta
commiſſione fuerit narrata lis, quæ pen-
det in Rota; & ideo quantum ad illam cẽ-

Digitized by Google

ſeatur conceſſa apertitio oris, *vt in cauſa Pampilonen. Matrimonij* ✱. *coram R. P. D. Orano*, maximè cum dicatur in commiſſione in cauſa huiuſmodi, & ſic etiam ſuper Iuriſdictione, ſuper qua erat commiſſa cauſa, quia in hac commiſſione narratur tãtum lis ſuper dominio paſcuorum, & aliarum rerum ad Communitatem pertinentiũ, & ſic Papa intellexit de lite narrata; cum prior commiſſio nõ fuerit præinſerta, ita vt Papa potuerit certus fieri, quòd lis etiam penderet ſuper Iuriſdictione. Nõ obſtat illa clauſula, non obſtantibus pręmiſſis, ac pręinſertis litteris; quia intelligitur de litteris cõfirmationis, & ad effectũ litis ſuper dominio præfatarum rerum, prout etiam intelliguntur omnes aliæ clauſulæ, quod declaratur ex eo, quòd Papa aditus denegauit oris apertitionem; & licèt commiſſio appellationis fuerit ſimpliciter ſignata: tamẽ fuit poſtea ſuper hac re actũ criminaliter, & deuentum ad compoſitionem, & eodem modo corã Illuſtriſſ. Platto tunc Rotæ Auditore actum fuit ᵃ de iſtis bonis particularibus tantum, non autem de Iuriſdictione; & ſic ceſſant omnia ex aduerſo deducta, cũ ſatis clarè appareat de Papæ denegantis apertitionem oris voluntate.

✱ ſub die 16. Ian. 1585.

a prout in deciſione corã ipſo Illuſtriſſ. facta ſub die Veneris 8. Februarij 1591.

Reatina Iuria conferendi.
Die Lunæ 5. Aprilis 1593.

SVMMARIVM

1 *Enunciatiuæ antiquiſſimæ plures probant.*
2 *Conſuetudo probat ius conferendi, qualiter autem probetur ipſa conſuetudo, vid. num. ſeq.*
4 *Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni, cæteris negligentibus, vt num. 5.*
6 *Bona fides præſumitur ex antiquitate temporis.*
7 *Ex eo, quòd Abbatia ſit ſuſcepta ſub protectione ſedis Apoſtolicæ, non ſequitur quòd ſit exẽpta à iuriſdictione Ordinarij.*
8 *Præſcriptio completa habet aſſiſtentiam iuris, maximè ad effectum validitatis actus.*

DECISIO MXXI.

ORta eſt controuerſia ſuper iure conferendi Canonicatus Eccleſiæ Sancti Angeli Ciuitatis Reatinæ inter Illuſtriſſ. Commendatarium Abbatiæ Farfen. & Præpoſitum dictæ Eccleſiæ prætendente prædicto Illuſtriſſ. Commendatario collationem ad ſe pertinere ratione cuiuſdam donationis factæ ab Epiſcopo Reatino Abbatiæ Farfenſi de dicta Eccleſia de anno Domini 780. prout in inſtrumento antiquiſſimo in actis præſentato. Ex aduerſo contendit Præpoſitus collationem ad ſe ſpectare tam de iure quàm ex conſuetudine: Et quantum ad iuris diſpoſitionem ea fundatur, ex quo antiquiſſimus ſtatus huius Eccleſiæ eſt vti Eccleſiæ Collegiatæ habentis Præpoſitum & Canonicos, prout habetur in enunciatiuis excedentibus metam 180. annorum, qui omnes conueniebãt ad faciendas prouiſiones canonicatuum,
1 † quæ enunciatiuæ cum ſint antiquiſſimæ & multiplicatę probant, *ad deciſ. Bellamer. 70. Iaſ. in l. eum aliquis. nu. 4. C. de iur. delib. & in l. admonendi. n. 42. de iureiur. cum ſimilibus* ✱. & ideo cũ ſimus in Collegiata competit ius conferẽdi canonicatus Prępoſito & Capitulo, *Hoſtien. in c. 2. de inſtit. Biſign. deciſ. 8. de praben. & dec. 4. de cõceſſ. præb. in nou. Caſſad. deciſ. 22. n. 3. de præb.* ᵃ Accedit
2 † conſuetudo; nã incipiendo ab anno 1403. vſque ad pręſens, per ſpatium 180. & amplius annorum oſtẽduntur collationes cũ effectuatione canonicatuũ,
3 † factę partim à Prępoſito & Capitulo, partim ab ipſo Prępoſito ſolo, ex quibus apertè probatur ius ipſius Prępoſiti, *ad notat. in c. eli de beneficio. de præb. in 6. Bald. de præſcript. in 5. part. princ. q. 8. cum alijs allegatis* ✱. Solum difficultatem facere videbatur, quòd ab anno 1528. citra ſolus Prępoſitus contulit; ſed reſponſum fuit,
4 † non ideo minus valere collationes à ſolo Prępoſito factas non reſidentibus Canonicis, cum ius eorum per collationem Prępoſiti conſeruatum fuerit, prout dicitur de
5 eo, † qui inſtituitur ad pręſentationem vnius ex patronis cęteris negligentibus, *Federic. de Sen. conſ. 102. in vlt. dub. Calderin. conſ. 21. de iur. patr. Pute. deciſ. 291. libr. 1.* Vltra quòd nihil attinet ad Illuſtriſſ. Commendatarium, An velit Prępoſitus allegare pręſcriptionem aduerſus Canonicos nec ne, cum habeat quadragenariam poſſeſſionem, & concurrant viſitationes Vicariorum pro tempore, qui habuerunt notitiam collationum factarũ per Prępoſitos; neque vnquam reclamarunt,
6 † quę omnia attento antiquiſſimo ſtatu faciunt, vt pręſumenda ſit bona fides. Neque obſtat, quòd allegatur Commendatarios ſeu Abbates de eodem tempore contuliſſe Canonicatus; quia negatur id factum fuiſſe; niſi in menſibus Papę reſeruatis vigore indultorum, quæ Cardinalibus concedi ſolẽt. Neque etiam obſtat, quòd Abbatia ſit exẽpta, & Papę ſubiecta, quo caſu requiruntur centum anni, *c. cum dilecta. de confirm. vtil. vel inut. c. ad audientiam. cum ibi notat. de præſcript.* quia prætérquam quòd adeſt pluſquam centenaria contra Abbatẽ,
7 vt ex facto colligitur, † non ſequitur ex eo, quòd ſuſcepta ſit ſub protectione ſedis Apoſtolicæ, quia ſit exempta, *c. ex parte. il 2. & c. recepimus. de priuileg.* ſed non eſt opus aggredi hanc difficultatem, cum habeamus pręſcriptionem completam ante annũ 1528.

✱ Ar facit Aret. in conſ. 42. col. 1.

a addo Lap. allegat. 32 in princ. Abb. in c. Paſtoralis. nu. 11. de cõceſſ. preben. Bellamer. de ci. 718.

✱ addo Abb. in c. fin. n. 32 de cõſuetud. Franc. in c. 1. n. 32. de pręſcript. in 6. Rot. deciſ. 6. de cõſuetud. in nou. per to tũ. & ibi Papaz. in Addit. dicit quòd per quadragiuta annos inducitur cõſuetudo, quãdo eſt oſtenſiua iuris tertij.

contra

8 contra Commendatarium, † cui, vt ſupra-
dictum eſt, aſſiſtit ius commune, maximè
ad effectum validitatis collationis, *ad
c.conſultationibus.de iurepatr.& c.querelā.
de election.* Et hanc partem, vti iuri con-
ſonam amplexi ſunt Domini vnanimiter
nemine contradicente.

Burgen. Iuriſdictionis.
Die Mercurij 5. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 Verbum, quibusvis, eſt verbum vniuerſale omnia comprehendens.

2 Qui omne dicit, nihil excludit.

3 Delictum vnius particularis, non eſt delictum Capituli.

4 Aliud eſt, quòd quid fiat vti à particulari, aliud vti à Capitulo.

DECISIO MXXII.

FVit dubitatum, an Reuerendiſſimus
D. Archiepiſcopus poſſit procedere ſo-
lus contra Capitulares impedientes illū vti
ſua iuriſdictione ordinaria extra caſus &
perſonas in concordia non comprehenſas,
& fuit per Dominos concluſum nemine di-
ſcrepante non poſſe, propter verba con-
cordię, quæ ſunt valde vniuerſalia, & con-
prehendunt omnes exceſſus tam graues quā
1 lenes, † vtitur enim verbo, quibusvis,
*gloſ. & Doctor. in c. ſuſceptum. de reſcript.
lib. 6. Rota dec. 1. in nou. eod. tit. & in antiq.*
2 *deciſ. 43.* † & qui omnia dicit, nihil exclu-
dit, *l. Iulianus. de legat. 3.* Neque obſtant
ex aduerſo allegata; nam in genere reſpon-
deri poteſt, ea loqui in caſibus, in quibus
neque à iure neq. ab homine limitata repe-
ritur iuriſdictio, nam ea quę ob delictum
acquiritur in non ſubditum, acquiritur
ſine vlla limitatione; hęc verò, quę com-
petit Archiepiſcopo in Capitulares, eſt li-
mitata per concordiam: neque delictum fa-
cit, vt maiorem acquirat, cum in omni-
bus delictis data ſit forma procedendi, quę
eſt ſeruanda: Pręterea quòd magis acqui-
rat iuriſdictionem contra turbantem, id
fit, vt poſſit impedimentum, quod pręſta-
tur, remouere, quoties pręſtatur à non ſub-
dito, quòd ſi à ſubdito, debet in eum pro-
cedere iuxta iuriſdictionem quam habet,
& ita procedunt omnia allegata; neque hic
poteſt prætendi ob delictum amiſſum priui-
legium procedendi iuxta formam concor-
3 dię; † quia delictum vnius particularis nō
eſt delictum Capituli, de cuius pręiudicio
ageretur, ſi vellemus hoc caſu ei iuriſdi-
ctionem auferre, non enim debet delictum
particularis Canonici inferre præiudicium
4 iuri Capituli; † cum aliud ſit, quòd quid
fiat vti à particulari, vel vti à Capitulo,
*Alex. conſ. 114. n. 12. lib. 4. Plot. in l. ſi quādo.
nu. 832. C. vnde vi.* Et ita concluſum.

Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs.
Die Mercurij 5. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 Sufficit dicere, ſubſtitutio non legitur in teſtamento.

2 Fideicommiſſa ſunt odioſa, & strictè interpretanda, nec extenduntur vltra perſonas & caſus expreſſos.

3 Subſtitutio plurium deſcendentium in dubio ſemper intelligitur facta diſcretiuè de proprijs filijs & deſcendentibus vniuſcuiuſq. inſtituti, non autem de alijs.

Idem eſt in emphyteuſi & feudo conceſſo pluribus & eorum ſucceſſoribus. vt nu. ſeq.

5 Diſpoſitio, quando poteſt parere effectum citra multiplicationem nouorum fideicommiſſorum, nunquam per eam cenſetur inductum nouum fideicommiſſum.

6 Ad hoc, vt ex tacita mente teſtatoris dicatur inductum reciprocum fideicommiſſum, duo ſimul requiruntur; Alterum quòd fiat ſubſtitutio in tota hereditate; Alterum quòd fiat vltimo decedenti.

7 Verba, quòd bona vadant integraliter ad quoſcunq. vocatos, intelliguntur diſcretiuè, cum ad quoſcunq. integraliter peruenire ſit impoſſibile.

8 Pluralitas quando reſoluatur in ſingularitatem.

9 Ratio agnationis à teſtatore conſiderata reſtringitur ad gradum expreſſum.

10 Prohibitio alienationis regulatur iuxta terminos fideicommiſſi præcedentis.

DECISIO MXXIII.

FVit reſolutum, non fuiſſe factam reci-
procam ſubſtitutionem inter deſcen-
1 dentes vnius lineę ad aliam; † cum talis
ſubſtitutio non legatur in teſtamento, de
quo agitur, quod ſufficit allegare ad illam
excludendam, *vt ait Ioan. Andr. in Addit.
ad Specul. de teſtam. §. 1. verſic. occurrit. Soc.
conſ. 62. nu. 7. lib. 3. l. quidam cum filium.
vbi Bald. & Imol. de hered. inſtit.* & vulga-
2 res ſunt regulæ, quòd † fideicommiſſa ſunt
odioſa, & ſtrictè interpretanda, nec exten-
denda vltra perſonas & caſus expreſſos,
*Cephal. qui alios congerit conſ. 430. nu. 12.
3 cum ſeq. lib. 3.* Præterea † ſubſtitutio pluriū
deſcendentium ſemper in dubio intelligitur
facta diſcretiuè de proprijs filijs, & deſcen-
dentibus vniuſcuiuſq. inſtituti, non autem
de alijs, *Rum. conſ. 121. num. 8. lib. 2. &
conſ. 115. n. 12. & conſ. 134. n. 7. & conſ. 141.
nu. 13. verſ. poſtremo. & conſ. 142. & nu. 5.
lib. 3. Parıſ. cōſ. 18. n. 6. lib. 2. Alciat. conſ. 82.
4 nu. 2. Thom. 3. lib. 9.* † & facit ſimile de em-
phyteuſi vel feudo conceſſo pluribus eorūq.
ſucceſſoribus, *Bar. & alij in l. ſi mihi & Titio.
de verb. oblig. Bald. in l. cum acutiſſimi. n. 2.
C. de fideicomm. Alex. conſ. 204. num. 3. lib. 2.*
Non obſtāt illa verba eiſdem & cuilibet ip-

ſorum ſubſtituit eorum, & cuiuſlibet ipſorũ
filios & deſcendentes, quia intelliguntur
diſcretiuè referendo ſingula ſingulis, ſcili-
cet vt cuilibet decedenti intelligantur ſub-
ſtituti proprij cuiuſlibet filij & deſcendẽtes,
5 & † quando diſpoſitio poteſt parere effectũ
citra multiplicationem nouorum fideicom-
miſſorum, nunquam per eam cenſetur in-
ductum nouũ fideicommiſſum, *l. pater. §. fi-
lium. de legat. 3. & fuit reſolutum coram
R.P.D. meo Pamphilio, in cauſa Vrbeuetana
fideicommiſſi. die 28. Aprilis 1586.* quod
ideo magis dicendum, quia aliàs dicendum
eſſet ſubſtitutos fuiſſe ſimul nõ ſolum filios
ſed etiam tranſuerſales, quòd eſt inueriſi-
mile, nec ſupplenda ſunt illa verba, vt in-
telligantur deficientibus filijs vnius lineæ,
6 cum hoc ibi non legatur. † Quòd verò di-
citur videri inductum fideicommiſſum ex
tacita mente teſtatoris, non poteſt hic
probari, cum ad hunc effectum duo ſimul
requirantur; Alterum vt fiat ſubſtitutio in
tota hęreditate; Alterum vt fiat vltimo de-
cedenti, *Doctores in l. hæredes mei. §. cum
ita. ad S.C. Trebell. & ibi poſt Bart. Socin.
nu. 4. Rip. nu. 14. Zanch. in 5. part. num. 86.
Alex. conſ. 91. num. 3. lib. 1. Ruin. conſ. 126.
nu. 5. lib. 3. Pariſ. conſ. 44. num. 26. lib. 2. &
conſ. 39. nu. 7. lib. 3. Aym. conſ. 161. Cephal.
conſ. 430. nu. 36. lib. 3. & fuit reſolutum
in d. cauſa Vrbeuetana, & conſideratum in
vna Bononien. de Felicinis coram me* *.

* ſub die Lunæ 18. Februarij, & 10 Iunij 1591.

7 Non obſtant illa verba, & † ad effectum vt
dicta bona vadant integraliter ad quoſcũq.
vocatos, quia reſpiciunt prohibitionem de-
tractionis Trebellianicæ, Falcidiæ, legitimę,
& alterius cuiuſcunq. portionis, vt patet
ex lectura, & intelliguntur diſcretiuè, cum
ſit impoſſibile, quòd tota hæreditas integra-
8 liter vadat ad quoſcunq. vocatos, † ſed plu-
ralitas reſolui debet in ſingularitatem
*ad notat. ad l. Lucius. §. Cato. & Doctores in
d. l. hæredes mei. §. cũ ita. Alex. conſ. 93. n. 9.
lib. 5.* Non obſtat, quòd teſtator conſidera-
uerit agnationem, quia hoc intelligitur re-
9 ſpectu deſcendentium cuiuſq. lineę, & † di-
cta ratio agnationis reſtringi ſolet ad gra-
dum expreſſum, *Put. deciſ. 275. lib. 2. & plu-
ries fuit deciſum, & in cauſa Vrbeuetana
Caſtrorum. corã R.P.D. meo Blanchetto* *.

* præſertim 13. Iun. 1583.

10 † Non obſtat prohibitio alienationis, quia
regulatur iuxta terminos fideicõmiſſi prę-
cedentis, *ad conſ. Dec. 636.* Et ex his conclu-
ſum per Dominos in hoc caſu nullam adeſſe
reciprocam ſubſtitutionem inter lineas.

Viterbien. Releuationis.
Die Veneris 7. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1. ***Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis non intimatis moleſtijs dicitur iniuſtum & venit reuocandum.***
2. *Fideiuſſor indemnitatis dicitur obligatus ſub conditione; & non tenetur, niſi conſtet de damno illius, ad cuius fauorem tenetur, paſſo ſine culpa & facto illius.*
3. *Hæres non poteſt contrauenire confeſſioni defuncti, & illi præiudicat.*
4. *Fideiuſſor non in plus obligatur quàm principalis.*
5. *Res ſi euincatur propter confeſſionem emptoris, venditor non tenetur de euictione; niſi aliter doceatur de veritate confeſſionis.*
6. *Mandatum, quod excedit ſummam obligationis & promiſſionis, in eo quod excedit obligationem limitatam, ſuſtineri nõ poteſt.*

DECISIO MXXIV.

1 FVit reſolutum † mandatum relaxatum
contra fratres ad fauorem Domini An-
tonij Sprecę eſſe reuocandum: nam fratres
promiſerant, quòd ipſe non moleſtaretur,
& in euentum moleſtiarum voluerunt te-
neri ad ſcuta 124. nec non damna & inte-
reſſe, & cum pręenderet Antonius ſe mo-
leſtatum & condemnatum in ſcutis 350. ad
fauorem Portię Ninę pro releuatione indẽ-
nitatis obtinuit contra fratres & contra
Dominicum eorum fideiuſſorem mandatũ
pro ſcutis quadringentis, quòd mandatum
fuit iniuſtum, debebat enim Antonius in-
timare moleſtias fratribus *iuxta notat. in
2 l. emptor. C. de euictionibus.* nam † fideiuſſor
indemnitatis dicitur obligatus ſub condi-
tione, & non tenetur; niſi conſtet de dam-
no illius, ad cuius fauorẽ tenetur, paſſo ſine
culpa & facto illius, *l. ſi fideiuſſor. man-
dat. cum alijs allegatis* *. Quod autẽ dam-
num peruenerit ſua culpa colligitur ex eo,
quòd facilis erat defenſio contra hęredes
Ninę, cum ex inuentario per ipſam facto
appareat animalia, quorum ratione ema-
nauerat promiſſio fratrum, fuiſſe in hęre-
ditate Dominici Petrucij, quę ſpectabat
ad ipſos fratres, & hęredes Ninę nihil in
3 illis potuiſſe pręendere, † nec contraue-
nire confeſſioni ipſius *l. cum à matre. C. de
rei vendic.* & tãto magis quòd ipſi hęredes
Ninę nitebantur tantum confeſſione quadã
Cęſaris, quòd animalia ſpectarent ad Ni-
nam, quę confeſſio eſt ęquiuoca, cum ani-
malia etiam dici poſſent eſſe ipſius Ninę
hæredis Petrucij: Pręterea ſi Antonius fuit
condemnatus vigore confeſſionis Cęſaris,
cuius ipſe eſt hęres, non poteſt agere con-
tra monaſterium; quia illa confeſſio ſibi
nocet, & tanquam hęres Cæſaris tenetur
monaſterio, & ſic habet locum exceptio
dolo facis, & ſic tam à monaſterio, quàm
4 ab eius fideiuſſore, † qui in plus nõ eſt obli-
gatus quàm monaſterium, repelli potuit;
& placuit auctoritas *Imol. in l. fin. de em-
5 ption. & vẽdition.* quòd † quando res euin-
citur

* & facit Alex. in l. ſi quisquam. §. ſi is pro quo. nu. 3. ff. quod quiſq. iur. Riminald. ſen. cõſ. 131. nu. 13 Duen. regul. 117.

citur per confeſſionem emptoris, venditor non tenetur de euictione; niſi aliter doceatur de veritate confeſſionis, ſed & clara eſt
6 omnino res, quòd † mandatum ſuſtineri nõ poteſt in eo, quod excedit ſummam ſcutorum centum vigintiquatuor, ad quam limitata eſt obligatio; & promiſſio damnorum & intereſſe intelligitur ratione dictæ ſummæ, de quibus nihil omnino apparet. Ideo concluſum pro fratribus.

Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ.
Die Lunæ 10. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterium in ſui fundatione ſuſceptum ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ an & quando cenſeatur ab initio acquiſitum Eccleſiæ Romanæ, & nu. 3. & 4.*
2 *Oblatum efficitur eius Eccleſiæ cui offertur.*
5 *Specialis protectio Papæ eximit Eccleſiam ſeu monaſterium à poteſtate Ordinarij.*
6 *Initium fundationis Eccleſiæ multum facit ad oſtendendum ſtatum primæuum ipſius Eccleſiæ; ea verò quæ ſubſequuta fuerunt declarant, an ſtatus illius ſit exemptus vel ne.*
7 *Facultas à Papa conceſſa Eccleſiæ adeundi pro Sacramẽtis Ordinarium arguit exẽptionem ipſius Eccleſiæ, cum non ſit neceſſaria huiuſmodi conceſſio, niſi in caſu exemptionis.*
8 *Solutio annua, quæ fit Eccleſiæ Romanæ arguit exemptionem Eccleſiæ ſoluentis.*
9 *Per expreſſionem aliquorũ caſuum libertatis, quando intelligatur dicta libertas reſtricta.*
10 *Appellatione Eccleſiæ ſeu monaſterij venit etiã monachi, & perſonæ ipſius monaſterij in exemptione.*
11 *Obſeruantia ex actibus multiplicatis probatur.*
12 *Atteſtationes Pontificum, quòd locus aliquis pertineat ad ius Romanæ Eccleſiæ denotant exemptionem, & illam probant, & num. 15.*
13 *Dictio illatiua, ea propter, inducit diſpoſitionem.*
14 *Enunciatiuæ antiquæ æquipollent famæ, & plenè probant.*
16 *Negocium tractatum per viam cõpromiſſi & concordiæ, non autẽ iudicialiter tanquam corã iudice Ordinario, non arguit iuriſdictionem ordinariam, ſed compromiſſariam.*
17 *Priuilegium Papæ concedens decimas Eccleſiæ, quæ eſt exempta, non arguit ſubiectionem ipſius Eccleſiæ, ſed perſonarum tantum Eccleſiæ ſeruientium, & nouaha excolentium, quæ non erant exempta.*
18 *Reſeruatio reuerentiæ in Ordinario arguit in cæteris exemptionem, & nu. 20.*
19 *Exempti non tenentur ad reuerentiam, quod tamen intelligitur procedere, quando exemptio eſt plena.*
21 *Ex procuratione ſoluta probatur ſubiectio; ſecus eſt, ſi non ſoluatur ſub titulo procurationis, ſed releuationis.*
22 *Ex conceſſione iuris conferendi Eccleſiam, vel monaſterium per Papam facta Epiſcopo, quoties illam vacare contigerit, nõ poteſt argui ſubiectio; niſi conceſſionis effectuatio probetur.*
23 *Actus facti contra Eccleſiam exemptam, & immediatè ſedi Apoſtolicæ ſubiectam non poſſunt ipſi ſedi Apoſtolicæ præiudicare, tam ſi ſint facti per Epiſcopum, quàm ſi per ipſius Eccleſiæ ſuperiorem.*

DECISIO MXXV.

QVoniam informantes pro Illuſtriſſ. D. Archiepiſcopo Salisburgen. non informarunt ſuper tota cauſa, ſed reſtrinxerunt ſe ad conſtituendum, qualis eſſet ſtatus Præpoſituræ ante bullam Calixti III. prætendentes ſe poſſe oſtendere Præpoſituram tũc non fuiſſe exemptam, ſed potius ſubiectã ordinariæ iuriſdictioni; ideo de hac re principaliter actum eſt, & re diligentiſſimè diſcuſſa in hanc ſententiam decifum, conſtare de ſtatu exemptionis ante bullam Calixti III. non autem de ſtatu ſubiectionis; & hoc maximè ad effectum, vt dicta bulla non poſſit argui de ſubreptione aut defectu intentionis: Et pro hac ſententia fuerunt plura deducta & perpenſa, quæ hic ſigillatim referuntur; Etenim conſiderata origine & primæua ipſius Præpoſituræ erectione apparet Comites Berengarium & Cononẽ Anno Domini 1106. ex proprijs eorum allodijs & villis, quæ Deo & Beato
1 Petro ſub annuo cenſu obtulerunt, † fundaſſe hoc monaſterium ſub Paſchalis eius nominis Secundi auctoritate, qui illud ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ ſuſcepit; Quæ res arguit ſtatim ab initio fundationis acquiſitum fuiſſe monaſterium Eccleſiæ Romanæ, cui oblatum fuit, *ad text. in c. dilectiſſimis. §. omnes verò. & c. vidẽtes. 12. q. 1.* Vnde videtur eſſe effectum iuris beati Petri, & Eccleſiæ Romanæ ſpecialiter per hanc oblationem; ita quòd ad aliam Eccleſiam ſpe-
2 ctare non poteſt, † oblata enim efficiuntur eius Eccleſiæ, cui offeruntur, *c. 1. de ſtat. monach. c. cum inter vos. de verb. ſign.* maximè cum hoc tẽpore nullum adhuc competeret Archiepiſcopo ius ſuperioritatis, cuius contemplatione diceretur ei fieri præiudicium, *Felin. in c. cum inter. n. 4. de re iudic.*
3 † Et licèt dicatur ſimpliciter recipi monaſterium ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ, quæ verba regulariter non arguunt ſubiectionẽ, *c. ex parte. il. 2. de priuileg.* tamen illud procedit in ſimplici protectionis ſuſceptione, non autem vbi concurrunt alia, quæ ſuadent plenam & immediatã ſubiectionem,

verba enim huiuſmodi variã recipiunt interpretationem ſecundum ſubiectam materiam, *vt not. Hoſtien. in c. fin. de confirmat. vtil. vel inut. Io. Andr. in c. cum olim. il c. col. 3. & ibi Butr. nu. 17. de priuileg.* Confirmatur ex eo, quòd in eadem bulla Paſchalis diſponitur, vt nulli liceat prædicta allodia Beato Petro ſubtrahere, minuere, vel teme-
4 rarijs vexationibus fatigare; † videtur autem quædam ſubtractionis ſpecies velle iuri ſuo ſubijcere, quod alteri Eccleſiæ nempe Romanæ oblatum eſse comperitur, nec poteſt dici illa verba Beato Petro referenda eſſe ad dictum monaſterium, non ad Eccleſiam Romanam, cum tunc temporis non fuerit erectum ſub inuocatione B. Petri, ſed ſub inuocatione SS. Ioannis & Martini, vt patet in bulla Calixti II. & ideo omnino
5 debet intelligi de Eccleſia Romana, † & iſta ſpecialis protectio eximit à poteſtate Ordinarij *ſecundum Butr. in c. ex parte. il 2. de priuileg. quem ſequitur Henr. Boich.*
6 Et quemadmodum † hoc initium fundationis multum facit ad oſtendendum ſtatum primæuum huius monaſterij, ita ea, quæ ſubſequuta fuerunt, omnino declarant, quòd per hanc tuitionis ſuſceptionem factum eſt exemptum, & immediatè ſubiectum ſedi Apoſtolicæ; Nam Calixtus II. anno Domini 1122. in ſuo priuilegio manifeſtè eximit hanc Eccleſiam ab Ordinarij iuriſdictione, quod ex eo probatur, quòd concedit facultatem Monachis, vt Sacramenta à diocœſano recipiant: Vnde in alijs non reſeruatis videtur exemiſſe ab eius poteſtate, vt in ſimili, *tradit Dec. conſ. 152. in cauſa*
7 *exemptionis. nu. 1. verſ. quarto facit.* † hæc enim facultas adeundi pro Sacramētis Ordinariū non eſt neceſſaria, niſi in caſu exēptionis, *gloſſ. in c. vlt. in verb. permittimus. de pœnit. & remiſſ. Ioan. Andr. in Mercurial. in reg. ſcienti & conſentienti. nu. 25. de*
8 *reg. iur. in 6.* † Præterea in eodem priuilegio habentur hęc verba ad iudicium autem perceptæ huius à Romana Eccleſia libertatis, aureum vnum quotannis Lateranenſi Palatio perſoluetis, quę verba probant exēptionem, *vt habetur in c. ſi Papa. de priuileg. in 6. & ibi omnes notāt. Abb. in c. recepimus circa fin. de priuileg. & ibi Socin. n. 36. Summiſta in verb. exemptio & exēptus. & aliàs fuit conſideratum.* Non obſtat, quòd cum iſta verba ſint poſita poſt expreſſionem ali-
9 quorum caſuum libertatis, † reſtringi debeat exemptio ad eos tantum, *d. c. ſi Papa. in verb. indefinitè. & in §. idem dicimus;* & hoc maximè, cum hic adſit dictio, huius, quę videtur reſtringere ad caſus expreſſos, *gloſſ. in prohem. 6. in verb. huiuſmodi.* Quia cum prǽcedat generalis prohibitio, ne quis audeat prædictā Eccleſiam temerè perturbare, vel eius poſſeſſionem auferre, vel oblata retinere, vel minuere, hoc decretum vtique non ſolum monaſterium materiale, ſed etiam perſonas Eccleſiæ exemiſſe cen-
10 ſetur, cum † Eccleſiæ appellatione veniant monachi, & perſonæ ipſius monaſterij, *vt tradunt Summiſtæ omnes in verb. exemptus & exemptio.* & caſu quo poſſet circa hæc verba oriri aliqua difficultas, ea omnino tollitur ex obſeruantia ſubſequuta, tot Pontificum aſſertionibus probata, vt mox demonſtrabitur *ad tradit. per Aret. conſ. 81. Corn. conſ. 193. nu. 49. lib. 1. cum ſimilibus:*
11 † Obſeruantia verò huiuſmodi probatur ex multiplicatis aſſertionibus aliorum Pontificum, aliàs per nos conſideratis, nempe Innocentij II. Eugenij III. Adriani IIII.
12 Innocētij III. & Gregorij VIIII. † qui omnes atteſtantur hæc loca ſpecialius ad ius Romanæ Eccleſię pertinere, quibus verbis denotatur exemptio. *d. c. ſi Papa.* Nec obſtat, quòd exaduerſo dicitur, has aſſertiones fieri generaliter & indefinitè de iis Eccleſijs, quę ad ius Romanę Eccleſię pertinent, non autem de hoc monaſterio, & etiā eſſe meras enunciatiuas diſpoſitionem non inducentes, quia apparet hanc aſſertionem referri ad monaſterium, cum ſuper ea fundetur Pontificum reſcribentium diſpoſitio, quòd apertè conuincitur ex eo, quòd poſt illa verba, petitionibus illorum ampliori charitate nos oportet intendere, quorum loca in religione fundata ad ius S.R. Eccleſię ſpecialius pertinere noſcuntur, ſubijci-
13 tur † dictio illatiua, ea propter dilecti filij veſtris iuſtis petitionibus annuimus, &c. quā dictionem ad eundem effectū ponderat *Dec. in ſupra allegato conſ. 152. n. 2. verſ. & quia Papa videtur fundare.* ſed dato etiam quòd eſſemus in puris terminis orationis
14 enunciatiuę, † cum ſimus in enunciationibus antiquiſſimis, & emanatis à pluribus Pontificibus, totieſq. repetitis, eę ęquipollent famę, & plenè probant, *vt per Bal. Salicet. & Caſtr. in l. cum aliquis. C. de iur. delib. cum alijs quos citat Aym. de antiq. tēp. par. 1. in §. ampliatur. num. 14. cum ſequent.*
15 † Adeſt prętereà aſſertio Innocentij III. affirmantis dictum monaſterium ad Eccleſiam Romanam nullo medio pertinere, quę expreſſio exemptionem probat, *c. cum olim. il 1. de priuileg. & tradunt Doctores ſupra citati.* Verum poſt exhibitionem proceſſus Reuerendiſſ. Nuntij adnotatę etiam fuerunt alię aſſertiones ſuperioribus etiam clariores & concludentiores, nempe Cęleſtini V. Anno Domini 1291. qui in duabus ſuis bullis affirmat monaſterium hoc ad Eccleſiam Romanam nullo mediante pertinere; Item Bonifacij VIII. dicentis monaſterium hoc Romanę Eccleſię eſſe immediatè ſubiectum in duabus bullis, ſub eadem data anno IV. Quinto Calend. Martij. Neque dici poteſt hæc eſſe verba partis, cum ſint poſita in ipſamet ſalutatione Papæ, Adſunt

præ-

Digitized by Google

prętcrea duo inſtruméta, něpe ſententię excômunieationis, & eiuſdê exequutionis; côtra Eberardum Archiepiſcopum de anno 1404. in quibus enuneiatur monaſterium ad Eccleſiam Romanam nullo mediante pertinere. Poſtremo idem probatur ex duabus ſupplicationibus Ducum Bauariæ, in quibus dicitur monaſteriũ fuiſſe & eſſe Romanæ Eccleſiæ immediatè ſubiectum, & alij prætcrea nemini, quòd ſi ex aduerſo prætenditur enũciatiuas Ducum non eſſe attêdendas, cũm ſupplicarent contra tunc temporis Arehiepiſcopum Eberardum; certè eadem ratione dicendum erit nullam fidem adhibendam enunciatiuis ſubiectionis, ſi quæ ſint, emanatis ab eodem Arehiepiſcopo; cum maior & vehementior ſuſpicio militet contra eum, vt potè qui cauſæ ſuæ quantum poterat fauebat; Bauari verò nõ ſuam ſed monaſterij cauſam tutabantur; maximè verò cum enunciatiuæ huius partis ſint tot admiuiculis fulcitæ, quibus aſſertiones Archiepiſeoporum deſtituuntur. Nõ eſt prętermittendum pro huiuſmodi obſeruantia facere quamplures bullas Pontificũ, in quibus committuntur diuerſis perſonis Eccleſiaſticis, non autem Archiepiſcopo, negocia ad monaſterium ſpectantia, prout aliàs in voto particulari fuit conſideratum. Ex prædictis itaque conſtituto & fundato ſtatu exemptionis huius monaſterij à ſua primęua erectione: Non obſtant ea, quæ in contrarium pro ſubiectione deducta fuerũt à Dominis Aduocatis Illuſtriſſ. Archiepiſcopi; Et Primo non obſtat allegatio ſententiæ latæ per Archiepiſcopum inter duo monaſteria Berteſgadnenſe, & Bãbergenſe ſuper certis eorum controuerſijs, quia omiſſo an potuerit prorogari iuriſdictio, *vt per Feder. de Sen. conſ. 14.* ex facto tolli-
16 tur obiectum; † negocium enim illud fuit tractatum per viam compromiſſi & concordiæ, non autem iudicialiter tanquam corã Iudice ordinario, vt apertè probatur ex bullis Gregorij, Adriaui, Innoceutij, & alterius Gregorij & aliorum Pontificum, qui hane vocant coucordiam, & eam confirmant, adeo quòd potius hoc argumentum facit contra Arehiepiſcopum, ſi enim fuiſſet iudex Ordinarius & competens, vtique opus non fuiſſet tot & toties repetitis confirmationibus. Seeundo non obſtat
17 † ponderatio, quæ fit ſuper qnodam priuilegio Innocentij concedentis Præpoſito & Monaſterio curam animarum eorum, qui intra cellam Eceleſiæ deſeruiunt, aut circa ipſam noualia excolunt, cum ipſorum decimis, quemadmodum permittête Salisburgenſe Archiepiſcopo hactenus habuerunt, ſalua ipſius reuerentia, quia hoc non arguit ſubiectionem monaſterii, ſed perſonarum tantum monaſterio ſeruientium & noualia excoleutium, quæ non erant exemptę; Immo hoc facit contra Archiepiſcopum,
18 † reſeruatio enim reuerentiæ arguit in cęteris exemptionem, hæc enim ab exemptis præſtari debet Epiſcopis, *Io. Andr. c. cum Venerabilis. de cenſib. Bald. in l fin. nu. 4. C. de bon. libert. Felin. in c. cum inter. n. 3. & 4. de re iud. & quamuis Pute. deciſ. 115. 10.*
19 *Martij. lib. 3.* dicat † ad reuerentiam non teneri exemptos à Papa; tamen id procedit, quando exemptio eſt plena: Vnde hic Papa noluit ita plenam concedere reſpectu eorum, qui non fuerant profeſſi regulam B. Auguſtini in dicto monaſterio: Et hoc pacto etiam tollitur, qnod dicitur de re-
20 ſeruatione canonicæ Iuſtitiæ, † cum reſeruatio in vno arguat in cæteris exemptionẽ, & etiam quia in aliquibus exempti ſubiiciuntur Ordinariis, vt aliàs fuit conſideratum. Tertio enunciatiuæ, quæ ponderantur ab informantibus, in quibus habetur Præpoſitum eſſe Prælatum Eecleſiæ Salisburgẽſis, & deſcribi ab Archiepiſcopis inter greges ſibi commiſſos, & oues ſibi creditas, ſuut valde debiles ex pluribus: nam ſunt euunciatiuæ ipſorummet Archiepiſcoporũ, qui perpetuo tentarunt ſubiicere ſibi hoc monaſterium, vt patet ex ſupra allegatis bullis Celeſtini III. in quibus præcipit Archiepiſcopo, vt deſiſtat à vexationibus, & moleſtationibus exhibitis monaſterio, patet ex vuione à Pelegrino Archiepiſcopo extorta à Bonifacio Nono; Item à vexationibus illatis Petro de Pientznauer propter impetratam à dicto Bonifacio Pręposituram, de qua in voto noſtro latius egimus; Item à facultate conferendi impetrata à Nicolao Quinto, quarum moleſtiarum & vexationum ignarus non fuit Calixtus Tertius, eas enim recenſet in ſua bulla exemptionis; quare nulla vel modica vis cõſtituenda eſt in huiuſmodi enũciationibus. Prętcrea enunciatiua illa gregis & ouium non eſt clara; cum potius videatur reſpicere fratres de choro Salisburgenſis Eccleſię, quibus fit pro vna parte conceſſio ſalinarum, quàm Eccleſiam Berteſgadnenſẽ: ſunt itaque multum frigidæ, & debiles iſtę euunciationes, ſi cum contrarijs comparentur, & nullius efficacię & momẽti. Quarto non obſtat tranſactio inita inter Eberardum Archiepiſcopum, & Petrum de Pientznauer, quia ſufficiunt ea; quę in poſteriori noſtro voto circa hoc factum deducta fuerunt; fuerunt enim omnia extorta à Petro, qui aliàs non poterat conſequi poſſeſſionem Pręposturę, quamuis deuentum fuiſſet contra Archiepiſcopum vſque ad cenſurarum fulminationem. Quinto non obſtat, quod opponitur de quadam viſitatione, quam procurarunt fieri Duces Auſtriæ enunciantes ſe eſſe naturales, & aduocatos Pręposturę, quod tamen manifeſtè erroneum eſt, quia de ſupplicatione ſola apparet, de viſi-

tatione

tatione verò non conſtat; nam viſitatio
illa, quę dicitur facta per quendam Atchie-
piſcopum Leonardum ratione quarundam
diſſenſionum ortarũ inter monachos Ber-
teſgadnenſes, continetur in quadam ſcri-
ptura, quę eſt imperfecta, & caret anno &
die: & mirum eſt, quòd per ſpatium 350.
annorum, qui fluxerunt à Paſchali II. ad
Calixtum III. nulla reperiatur viſitatio
facta ab Archiepiſcopo, cum tamen res hęc
ad officium Ordinarij pręcipuè ſpectare
dignoſcatur; ex quo colligitur validiſſimũ
exemptionis argumentum, & eiuſdem ob-
ſeruantia. Neque obſtat, quòd in indulto
Vrbani legatur, quendam Præpoſitum per
Archiepiſcopum Pelegrinum fuiſſe ob non-
nulla delicta priuatum, quæ res videtur
facta inſtantibus præfatis Auſtriæ Ducibus,
quia in eodem indulto habetur negocium
huius priuationis commiſſum fuiſſe à Papa
Archiepiſcopo Pragenſi, & ita noluiſſe ra-
tam habere ſententiam Archiepiſcopi Salſ-
burgenſis, ſed alteri commiſiſſe cognitio-
nem huius cauſæ: Vnde potius poteſt hoc
contra Archiepiſcopum retorqueri, & etiã
iſte Pelegrinus fuit ille, qui procurauit
vnionem huius monaſterii, vt ſupra relatum
21 eſt. Sexto, † quod de procuratione ſoluta
dicitur, ex qua ſubiectio probatur, *c. 1. vbi
notat. de cenſib. in 6.* non obſtat, quia ea
non ſub procurationis titulo exigitur ſed
releuationis, quæ etiam relinquitur arbi-
trio nominatorum, & ſine pœna: Vnde
coniici poteſt fuiſſe ex aliqua neceſſitate,
puta alicuius belli imploratum auxilium
eorum, quorum intererat diœceſim nõ mo-
leſtari. Septimo non obſtat iuramentum fi-
delitatis, quod præſtatur per Præpoſitum
Archiepiſcopo, vt habetur in tranſactione
confirmata per Nicolaum Anno Domini
1449. quia vltra ea, quæ aliàs dicta fuerunt,
eſt animaduertendum, non eſſe verum, quod
ex aduerſo pretenditur duo fuiſſe iuraměta,
quorum alterum contineret ſimplex homa-
gium fidelitatis; Alterum verò fieret occa-
ſione officii Salinatoris conceſſi ab Archie-
piſcopo Schelnperg: quia ex lectura apparet
fuiſſe vnicum tantum occaſione dicti offi-
cii; ſubiunguntur enim mentioni factę iu-
ramenti hęc verba, quemadmodum in le-
ctura impignerationis pro coctura in
Schelnperg, omnia illa clarius ſunt conten-
ta: Vnde apparet ea occaſione promiſſum
fuiſſe. Neque obſtat, quòd promittũt ſe fide-
les, & obediẽtes fore; ſicut ab antiquo fuit
obſeruatũ, quia oppigneratio fuit facta de
anno 1409. & ſic per quadraginta annos
antea fuerat obſeruatum, in quibus verifi-
catur clauſula illa ab antiquo: Neque ap-
paret de aliquo alio iuramento vllo tempo-
re pręſtito extra hanc cauſam; quinimmo
finita oppigneratione fuerunt Berteſgad-
nenſes abſoluti ab huiuſmodi iuramenti
pręſtatione. Octauo oon obſtat bulla Ni-
colai de anno 1447. directa Epiſcopo Se-
couienſi, in forma commiſſaria, quòd con-
ſtito ſibi de narratis auctoritate Apoſtolica
transferat ius cõferendi Prępoſituram in
Archiepiſcopum, quoties illam vacare cõ-
22 tigerit, † quia ex hac cõceſſione non poteſt
argui ſubiectio, niſi poſt eam, ſi proba-
retur effectuatio; Verum de contrario po-
tius conſtat, cum nulla detur collatio Ar-
chiepiſcopi, & poſt octo annos Calixtus
exemptionem illam ampliſſimam conceſ-
ſerit. Verum pręter has particulares reſpõ-
ſiones poteſt in vniuerſum reſponderi,
23 † nullos actus per Prępoſitos, & Archie-
piſcopum geſtos potuiſſe pręiudicare ſedi
Apoſtolicę, *vt per Abb. in c. cum tempore.
de arbit. & Fel. in c. 2. de ſenteu. excom. in fin.*
Neque etiam omittendum eſt, videri to-
tam hanc diſputationem ocioſam, cum ha-
beamus claram & indubitatam exemptionẽ
in priuilegio Calixti Tertij: Vnde effectus
huius diſputationis reſtringitur ad redar-
guendum dictam bullam Calixti de ſubre-
ptione: Hinc fit, vt ea, quę ſupra de exem-
ptione relata ſunt, ſine difficultate ſint ta-
lia, vt omnem ſubreptionem excludant, etiã
ſi narratum fuiſſet aſſertiuè monaſterium
prius exemptum fuiſſe, quòd tamen factum
non fuit, cum Papa vſus fuerit his verbis &
iuriſdictione Ordinaria exemptum fuiſſe
credatur, & vtique ſi voluiſſet pro conſtan-
ti affirmare fuiſſe per prius exemptum, ſu-
perflua fuiſſet eius diſpoſitio in ea parte, in
qua pro potiori cautelę ſuffragio de nouo
eximit; hoc enim decretum arguit neceſ-
ſario Papam voluiſſe eximere etiam non
exemptum. Quare magna Dominorum
conſenſione concluſum fuit pro ſtatu exem-
ptionis etiam ante bullam Calixti.

Oriolen. Beneficiorum.
Die Venetis 21. Maij 1593.

SVMMARIVM.

*1 Prouiſio, quæ loquitur de beneficio ſimplici,
cum ſit ſeruitorium, non ob id redditur
nulla, ſi conſtat de certo corpore bene-
ficij, & prouiſus ſit idoneus tam ad vnum
quàm ad aliud.*

*2 Omiſsio qualitatis beneficij, quæ non eſt
doloſa, nec talis, quæ retraxiſſet conce-
dentem, etiam ſi qualitas expreſſa vel ſit
maior, vel ſit minor, dummodo adſit
habilitas in prouiſo, nõ vitiat prouiſionẽ.*

3 Ordinarius prouidet Eccleſiis non perſonis.

*4 Collatio facta de beneficio curato tanquam
de ſimplici non valet, cum non ſufficiat
habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur
in altero, & in ſimplici poſſit deſeruiri
per ſubſtitutum, quod fieri non poteſt in
curato.*

*5 Ex cura ratione fontis Baptiſmalis non
infertur*

Digitized by Google

infertur ad curam animarum.
6 *Vicarius Epiſcopi quando poſſit conferre beneficia.*
7 *Per conſtitutionem ſecundi Vicarij primus dicitur reuocatus.*

DECISIO MXXVI.

1 FVit reſolutum † prouiſionem Reueren-
diſſ. D. Epiſcopi Orioleniſis fuiſſe vali-
dam, non obſtante ea obiectione, quæ ſit,
quòd iſta beneficia, de quibus agitur, ſint be
neficia ſeruitoria, & prouiſio loquitur de
præſtimonijs ſimplicibus, quia cum conſtet
de certo corpore iſtorum beneficiorum, &
Dominus Viues ſit idoneus tam ad præſti-
2 monia ſimplicia, quàm ad ſeruitoria, † iſta
omiſſio qualitatis non vitiat, quia non eſt
doloſa, nec talis, quæ retraxiſſet conceden-
tē, *Rot.dec.4.de reſcrip.in antiq. Caſſad.11.
de præb.Gemin.conſ.111. Abb. in c.ſignificã-
te.nu.5.de reſcript.* qui licèt loquantur, quã-
do eſt expreſſa maior qualitas, nempe quòd
ſit curatum, idem tamen eſt, quando eſt mi-
nor, ſi non eſt talis, quę retraxiſſet cõceden-
tem, *Fel.in c.ſuper litteris.col.2.de reſcript.*
3 maximè † cum ſimus in prouiſione Ordina-
rij, qui dicitur prouidere motu proprio Ec-
cleſijs & non perſonis, *Card. in Clemen.2.
col.fin. de offic. Ordin. Felin. in c. ad aures.
n.15.de reſcript.* & ceſſat difficultas, ex quo
ſaltem in genere Epiſcopus, qui præſumitur
informatus de qualitate ſuorum beneficio-
rum, hoc intellexiſſe videtur, exigendo iu-
ramentum à prouiſo de laudabiliter inſer-
uiendo, & onera incumbentia ſupportãdo in
prædictis beneficiis. Non obſtat *deciſio Pu-
4 tei 301.lib.1.* quia † ibi Eccleſia erat curata,
& collatio facta tanquam de ſimplici, & ſic
non ſufficiebat eadem habilitas, prout hic,
cum in iſtis poſſet deſeruiri per ſubſtitutũ,
*iuxta allegat. Lap. 35. & fuit deciſum in
vna Romana Capellaniæ. coram R.P.D.meo
5 Pamphilio.* Non obſtat, † quòd obiicitur
de cura ratione fontis Baptiſmatis, quia ex
eo non infertur ad curam, *Card.in Clem.1.
q.4.& ibi Anchar.in 2.notab.Imol.num.6.
Vitalin.n.66.de Baptiſ.Sarnen.de Idiomat.
q.11. cum alijs allegatis per Rotam in vna
Racanat.parochialis. corã bo.me.Lauretano.
20.Maij 1577.* Dictũ etiã fuit circa ſecundã
6 partem dubii, † hanc collationem ſuffragari
D. Io.Baptiſtæ, ex quo prouiſio facta à Vi-
cario non videtur poſſe ſuſtineri, cum fue-
rit ſubſtitutus ſimpliciter, & ſine aliqua
cauſa, cum tamen adeſſent alii Vicarii cõ-
ſtituti ab Epiſcopo, *vt per Doctores. in c.1.
de offic.Vicar.in 6. Pariſ.conſ.80.num.15.
7 lib.4. Put. deciſ.168.lib.1.* † maximè cum
ipſe conſtituens fuiſſet reuocatus per con-
ſtitutionem ſecundi Vicarii *Franc. & Ge-
min.in c. licèt.de offic. Vicar. in 6.* maximè
concurrente voluntate Epiſcopi, *vt per Re-
buff.de form.Vicariat. nu.205.* quæ colligi-
tur ex eo, quòd excipit tantum Ludouicum
Maſcharellum, *l.eũ prætor.de iudic.* & iſtius
reuocationis Iulius habuit notitiam, vt pa-
tet ex lectura ſubſtitutionis, in qua fit men-
tio Vicarii ſecundo loco conſtituti. Verum
quia pro parte Franciſci & Petri non fuit
informatum ſuper hoc; Domini ordinarũt,
vt ſi velint informare, audiantur.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Veneris 21. Maii 1593.

SVMMARIVM.

1 *In contractu alienationis bonorum Eccleſiæ geſto cum ipſomet Papa non eſt opus confirmatione Apoſtolica.*
2 *Alienatio, quæ ex diſpoſitione ſtatuti fieri non poteſt inconſulto Epiſcopo, ſi ipſimet Epiſcopo ſit facta, nihil aliud indiget, & ſtatuto dicitur ſatisfactum.*
3 *Contractus, qui ex diſpoſitione ſtatuti non poteſt fieri à filio ſine conſenſu patris, ſi fiat cum ipſo patre nil aliud indiget.*
4 *Alienatio bonorum Eccleſiæ facta Papæ, qui contraxit tanquam priuata perſona, & vti N. non autem vti Papa, operatur tantum, vt res non acquiratur ſedi Apoſtolicæ, ſed ipſi Papæ, vti priuatæ perſonæ; nec ob id poteſt dici non interueniſſe conſenſum Papæ ratione ſolemnitatis vti Papæ, cum non poſſit vti N. & priuata perſona conſentire alienationi, & vti Papa diſſentire.*
5 *Conſenſus in vna eademq. perſona eſt indiuiſibilis.*
6 *Conſenſus Capituli generalis, & illius Præſidentis, ac Diffinitorum, qui reſeruatur in contractu alienationis ad eum auctorizandum, non autem ratione præiudicij, recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit.*
7 *Beneplacitum Apoſtolicum, quod in alienatione reſeruatur recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit.*
8 *Vbi Papæ auctoritas adeſt, ceſſat auctoritas inferioris.*
9 *Cõſenſus Capituli generalis vel Rectoris in alienatione, quatenus opus ſit, ex lapſu triginta annorum interueniſſe præſumitur, & talis qualis requiritur.*
10 *Proteſtationes clandeſtinæ, & quæ non fuerunt intimatæ, & ad notitiam poſſeſſorum deductæ, nullum operantur effectum ad fauorem proteſtantis.*
11 *Ad annullandam alienationem bonorum Eccleſiæ factam cum Papa ad effectum præſcriptionis deducitur tempora illius Papæ, ſi tamen probetur, per Papam fuiſſe vim vel metum illatum pro obtinenda venditione; ſecus eſt ad effectum præſumptionis, & nu. 13.*
12 *Metus incuſsio in Papa non præſumitur.*
14 *Lis mota, in qua quis ſuccubuit, non interrumpit*

rumpit præſcriptionem ; maximè ſi præ-
ſcriptio erat tempore motæ litis completa.

DECISIO MXXVII.

FVit dubitatum, an alienatio Caſalis ;
de qua agitur, ſuſtineatur non obſtan-
te allegato defectu ſolemnitatis& mandati;
Et quantum ad ſolemnitatis defectum, is
deducitur ex eo, quòd non fuerit contra-
ctus iſte confirmatus à ſede Apoſtolica,
neque interuenerit conſenſus Capituli ge-
neralis: Iſta tamen obiectione non obſtante,
Domini cenſuerunt, hic nullum adeſſe de-
fectum ſolemnitatis ; & moti fuerunt ex eo
1 potiſſimum fundamento, quòd † contra-
ctus fuit geſtus cum ipſomet Papa, cuius
præſentia ſupplet omnem defectũ ſolemni-
tatis, *vt per Bal. in l. reſcripta. C. de precib.*
Imper. off. Imol. in c. 1. nu. 7. de lit. conteſt.
& quando cum Papa contrahitur, nulla alia
opus eſt ſolemnitate, *Bald. in l. ſancimus.*
C. de donatio. Alex. conſ. 157. num. 7. lib. 2.
Natt conſ. 28. nu. 4. lib. 1. nam Conſtitutio
Paulina nihil aliud requirit quam benepla-
citum ſedis Apoſtolicæ, quod eo ipſo inter-
ueniſſe probatur, ex quo contractus fuit
2 cum Papa celebratus, † vt de alienatione
facta ipſi Epiſcopo, quo inconſulto ex di-
ſpoſitione ſtatuti fieri non poterat, tradit
Io. Andr. in c. qui tacet. in Mercurial. de
reg. iur. in 6. Abb. in c. cum in veteri. n. 11.
de election. & conſ. 11. nu. 2. lib. 2. Felin. in
c. nonne. nu. 10 in fin. de præſumpt. & in
3 *c. cũ numerus. in fin. de teſtib.* † & de ſtatuto
requirente conſenſum patris in contractu
filij, *Bald. in l. exceptione. in fin. & ibi opti-*
ma Additio Barbat. C. de euictio. Alex. in
l. ſi qui hæres. de acquir. hæred. Socin. cõſ. 80.
nu. 12. lib. 4. Tiraq. de retract. lign. §. 1. gl. 9.
4 *num 268.* Non obſtat, quòd † Leo contra-
xerit tanquam priuata perſona, & vti Io.
Baptiſta, quia hæc reſtrictio eo pertinet,
vt non acquireretur Caſale ſedi Apoſtolicę,
ſed ipſi Leoni vti priuatæ perſonæ, eiuſque
hæredibus & ſucceſſoribus ; ſed non ideo
minus poteſt dici non interueniſſe conſen-
ſum ipſius ratione ſolemnitatis vti Papæ,
diuerſa eſt enim ratio inter vtrumque caſũ:
nam reſpectu acquiſitionis conſiderari po-
teſt duplex perſona in Leone, reſpectu verò
5 conſenſus minimè, † non enim poterat vti
Ioannes Baptiſta conſentire huic contra-
ctui, & vti Leo Pontifex diſſentire ; & ideo
non placuit illud, quod dicitur effectum
ſcientiæ diuidi poſſe, quia hic non de ſcien-
tia, ſed de conſenſu agitur, qui eſt indiui-
ſibilis in vna eademque perſona. Quantum
6 verò † ad conſenſum Capituli generalis il-
liuſque Præſidentis & Diffinitorum, cum
in hoc contractu non requireretur niſi ad
auctorizandum contractum, non autem
ratione præiudicij reſeruatio illa reſpicit
conditionem tacitam, quatenus opus ſit.
7 † vt de beneplacito Apoſtolico paſſim ob-
ſeruatur, *Pute. deciſ. 42. lib. 2.* verum hoc
caſu interueniente auctoritate Papæ non
8 erat neceſſarium, & potuit omitti, † vbi
enim adeſt ſuperioris ceſſat inferioris aucto-
ritas, illa enim ſemper excepta intelligitur,
c. venientes. de iur. iur. Abb. conſ. 41. nu. 3.
lib. 1. Pariſ. conſ. 24. nu. 4. lib. 4. Ruin. cõſ. 64.
nu. 1. lib. 1. Rebuf. de reb. eccleſ. non alien.
9 *n. 15. ver. fallit quando Papa.* Verũ † quate-
nus neceſſariũ fuiſſet, vtiq. interceſſiſſe præ-
ſumitur ex lapſu triginta annorũ & amplius,
gloſ. in c. peruenit. vbi Imol. n. 10. de empt. &
vẽd. Felin. in c. illud. n. 6. in fin. de præſumpt.
& in c. Albericus. propè fin. de teſtib. Alex.
cõſ. 1. n. 20. vbi Apoſtill. & cõſ. 17. n. 8. lib. 4.
Cur. Iun. cõſ. 200. n. 31. & cõſ. 213. n. 97. lib.
3. Pute. deciſ. 365. in cauſa Parmen. lib. 2. &
deciſ. 1. de reb. Eccl. non alien. & quòd con-
ſenſus Rectoris ſpatio triginta annorum
præſumatur talis, qualis requiritur, *fuit*
reſolutum in vna Concben. fructuum. coram
R. P. D. meo Gipſio. 10. Februarij 1586.
quòd tanto facilius procedit in iſto caſu, ex
quo habemus obſeruantiam contractus per
annos ſeptuaginta & acceptationem ſolu-
tionis pretij per monaſterium, quæ tanti
eſt momenti, vt ex ea inducatur præſum-
ptio veritatis omnium narratorum, *& fuit*
alias dictum coram S. D. N. in vna Luca-
na Decanatus *. Non obſtat, quòd lapſus
temporis non operetur hãc præſumptionẽ
ſtãte contradictione, quę deducitur ex qui-
10 buſdam proteſtationibus, quia † prote-
ſtationes clandeſtinæ nullum operantur ef-
fectum ad fauorem proteſtantis, cum non
conſtet fuiſſe vnquam intimatas, vel dedu-
ctas ad notitiam poſſeſſorum, quod tamen
facere potuiſſent poſt obitum Leonis & Cle-
mentis, *vt fuit reſolutum in cauſa Tuſcu-*
lana Villæ. coram R. P. D. meo Orano [a].
Nec parum mouit Dominos ad tollendam
hanc contradictionis exceptionem, quòd
talem affrancationem monaſterium vigore
prioris contractus facere tenebatur : Vnde
cum poſſet cogi, ſiue poſtea fuerit facta
vigore pacti præcedentis, ſiue noui con-
tractus, nulla ſuberat cauſa, cur monachi
contradicere deberent & ſecretò proteſtari:
nam contra primum contractum initum
cum Alphonſina nihil hactenus deductum
eſt, quod illud redarguere poſſit. Non ob-
11 ſtat, quòd † deducenda ſint tempora
Leonis & Clementis ; nam id procederet,
ſi aliquis probaretur illatus metus, & vis
pro celebranda iſta venditione, quod ex
iſtis proteſtationibus non probatur, *l. metũ.*
& ibi gloſ. C. quod met. cauſ. Bart. in l. de
pupillo. §. ſi quis ipſi. in 5. quæſt. quem ibi Do-
ctores ſequuntur. de oper. nou. nunc. gloſ. In-
noc. & omnes in c. 1. de eo quod met. cauſ.
Rip. in c. cum M. Ferrarienſis. nu. 92. de
conſtit. Alex. conſ. 16. col. pen. lib. 3. ſed ne-
12 que metus probatur, † neque præſumi po-
teſt

* præſertim ſub die Veneris 1. Decembris 1585 in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 695. part. 2.

a ſub die Lunæ 28 Aprilis 1586

teſt in ſũmis Põtificibus; præcipuè cũ appa-
reat Clemẽtem poſtea hoc Caſale pro eodẽ
pretio, quo emptũ fuerat, vẽdidiſſe Strocijs,
quę res excludit affectionem illã, quæ dedu-
13 citur ex pretii modicitate : Præterea † li-
cèt ad effectum præſcriptionis deducantur
tempora eorum, qui alienarunt; tamen ad
effectum præſumptionis ſecus, *vt aliàs fuit*
dictum in vna Lunen. Sarzanen. coram bo.
14 *me. Cotta* [b]. † Non obſtat lis mota de anno
1555. quia iã erat lapſum tempus triginta
annorum, vltra quòd nihil actum fuit, & nõ
interrumpit præſcriptionem, ſicut dicitur
de lite, in qua quis ſuccumbit, *Felin. in*
d. c. illud. col. fin. de præſcr. Balb. in ſuo tract.
de præſcr. 3. par. ſexta par. princip. q. 4. n. 37.
& fuit dictum in cauſa Portalegren. Vnionis.
corã R. P. D. meo Orano 8. Nouẽbris 1589.
Quòd dicitur fuiſſe ceſſatum in gratiam
bo. mem. Reginę Catharinæ non probatur,
neque probatum releuaret, cum ante hoc
tempus ſublatis etiam de medio Leone &
Clemente per annos viginti & amplius mõ-
naſterium tacuerit, neque tam longi ſilentii
vllam probabilem cauſam afferre poteſt,
ſtantibus proteſtationibus ſecreto per eos
interpoſitis, viuentibus Pontificibus. Et
ita per Dominos cõcluſum circa exceptio-
nem defectus ſolemnitatum. Quantum
verò ad defectus mandati, fuit ordinatum,
vt de iis particulariter ageretur.

b in Lunen. Sarzanen. terrarum 20. Iunij 1585.

Pacen. Erectionis parochialium.
Die Veneris 28. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus extractus vigore compulſorialiũ*
& parte citata dicitur eſſe in forma pro-
banti.
2 *Vniuerſitas qualiter citetur.*
3 *Contra Ciuitatem & minorem carentes de-*
fenſore procedi non poteſt, quod verum
eſt in ſententijs diffinitiuis, non in inter-
loquutorijs non præiudicialibus, & non
habentibus vim diffinitiua, vt num. 5.
4 *Vniuerſitas habetur loco minoris.*
6 *Proceſſus in dubio præſumitur integer.*
7 *Citatio ad videndum collationari proceſſum*
vigore compulſorialium extractum, tunc
non requiritur, quando ab initio facta
fuit citatio generalis ad totam extractio-
nem, quæ ſufficit, præſertim ſi adſit de-
cretum iudicis, cum aſſignatione diei &
horæ ad videndum corrigi & collationari.
8 *Proceſſus exhibitus à filio notarij abſentis*
ſatis dicitur recognitus, & habitus pro
proceſſu à patre conſcripto.

DECISIO MXXVIII.

1 FVit reſolutũ † proceſſum, de quo agi-
tur, eſſe in forma probanti, cum fuerit
extractus vigore compulſorialium & parte
citata, *ad notat. in c. cum P. Tabellio. de*
2 *fid. inſtr. Rota deciſ. 1. eod. tit. in nou.* & † hęc
citatio afficit Vniuerſitatem, cũ fuerit exe-
quutioni mandata cõtra reprę̃ſentantes ip-
ſam in Congregatione facta in loco ſolito,
ad notat. per Bar. in l. fin. quod cuiusq. Vni-
uerſitat. gloſ. Bar. Dec. Cagn. & alij in l. non
3 *poteſt. de reg. iur.* Non obſtat, quòd † poſtea
fuerit proceſſum contra Ciuitatem non cõ-
parentem non deputato ei defenſore, ſed
vti ſolet in ſtratis, quòd videtur fieri non
poſſe *l. contra minorem. cum ibi notat. C. ſi*
4 *aduerſ. rem iudic.* † cum Vniuerſitas habea-
tur loco minoris, *vt per Creſcent. deciſ. 206.*
quia hæc procedũt in ſententijs diffinitiuis,
5 & non procedunt in interloquutorijs, † quæ
non ſunt præiudiciales, & non habent vim
diffinitiuæ, *vt declarat ibidem Caſtren. n. 3.*
verſ. ſed in alijs. Salicet. nu. 5. Corn. num. 1.
qualis eſt iſta extractio ſeu cõpulſatio pro-
ceſſus. Non obſtat, quod dicitur non eſſe
integrum proceſſum: nam hoc non proba-
tur ex eo ſolo, quòd non adſit in eo manda-
tum Epiſcopi, cum nõ appareat fuiſſe pro-
ductum immo ſæpius proteſtatum de illius
6 defectu, & † in dubio præſumitur integer,
ad gloſ. in l. cum de lege. de probat. Bart. in
Rubr. de nou. oper. nunc. nu. 8. & ibi Iaſ. col.
fin. cũ alijs allegatis per Aym. de antiq. temp.
7 *part. 2. nu. 55.* † Non obſtat defectus cita-
tionis ad videndum collationari, quia cum
fuerit ab initio facta citatio generalis ad
totam extractionem, ea omnia fieri poſ-
ſunt, quæ in exequutionem & complemen-
tum litterarum compulſorialium fieri de-
bẽt, ea ſufficit, *Rota 8. de dol. & cõtum. in no.*
Præterea adeſt decretum Iudicis cum aſſi-
gnatione dierum & horarum ad videndum
corrigi & collationari, quod fuit exequutũ
in ſtratis, adeo quòd concurrunt omnia
requiſita. Vltimo non obſtat, quòd iſte
proceſſus non fuerit recognitus coram cõ-
8 pulſore, † quia cum fuerit exhibitus à filio
notarij abſentis, ſatis per eundem fuit re-
cognitus, & habitus pro proceſſu à patre
conſcripto, ſed & pars in impetratione cõ-
miſſionis eo vſa eſt. Itaque concluſum
has obiectiones non obſtare, quo minus fue
rit legitimè facta compulſatio.

Tullen. Parochialis.
Die Veneris 28. Maii 1593.

SVMMARIVM.

1 *Simonia ad effectum priuationis eſt plenè*
& concludenter probanda, ad effectum
autem repellendi aliquem ab aſſequutio-
ne beneficij nondum obtenti, ſufficiunt le-
uiores probationes.
2 *In materia ſimoniæ, quæ eſt difficilis proba-*
tionis, ſolent etiam admitti coniecturæ &
indicia; ſed debent eſſe euidentes, & claræ,
ac ſimoniam neceſſario concludentes, etiã
ſi ciuiliter agatur.

3 *Confeſſio ſimoniæ facta à cedente beneficium poſt reſignationem non nocet ceſſionario.*

4 *In probatione ſimoniæ ſocius criminis non admittitur, vbi agitur ad effectum priuationis.*

5 *Licèt regulariter ſit ſtandum primo dicto teſtis; tamen per ſecundum etiam extraiudiciale tantum detrahitur primo, vt illius vigore ad ſententiam deueniri non poſſit.*

6 *Teſtes de fama, deponentes de ſimonia ad effectum priuationis non admittuntur etiam ſi ciuiliter agatur.*

7 *Teſtes deponentes de ſolutione pecuniarum ad probandum ſimoniam, ſi neſciunt, ex qua cauſa facta fuerit ſolutio, nec deponant de præcedente conuentione, vel animo, & intentione ſimoniaca non probāt.*

8 *Simonia abſque præcedenti pactione non inducitur.*

9 *Verba generalia non probant ſimoniam.*

10 *Solutio pecuniæ ſeu donatio facta reſignanti poſt iam datum mandatum ad reſignandum non probant ſimoniam.*

11 *Confeſſio per teſtes ſingulares non probatur.*

12 *Teſtes ſingulares probant concurrentibus adminiculis.*

13 *Confeſſio ſimoniæ facta à reſignãte non præiudicat reſignatario.*

DECISIO MXXIX.

FVit reſolutum, ſimoniã in caſu, de quo
1 agitur, non probari; nam † cum agatur ad effectum priuationis, ea plenè & cõcludenter eſt probanda, *gloſ. in c. veniens. il 1. in verb. illorum. de teſtib. & ibi Abb. nu. 4. quam eſſe communiter approbatam teſtatur Alciat. conſ. 2. n. 40. & 41. lib. 1. tom. 1. & tenuit Rota in cauſa Firmana Capellaniæ. 7. Maij 1582. coram S. D. N. Clemente VIII.* quicquid ſit, vbi agitur ad repellendum aliquem ab aſſequutione beneficii nondum obtenti, quo caſu ſufficiunt probationes leuiores, *vt per Fab. deciſ. 47. lib. 2. & tenuit Rota in cauſa Ceruien. Canonicatus. coram me. 10. Maij 1581. & in alia Calagurritana de Haro. 20. Maij. 1590. co-*
2 *ram D. Comitulo.* & † quamuis in hac materia, vti difficilis probationis, ſoleant admitti coniecturæ & indicia, *c. per tuas. de ſimon. c. 1. de teſtib. in 6 Corn. conſ. 342. n. 18. lib. 1. Aym. conſ. 222. n. 8. Menoch. de arbitr. caſ. 116. n. 12. Clar. in §. ſimonia. ver. itē ſcias.* nihilominus huiuſmodi indicia & coniecturæ, etiam ſi ciuiliter agatur, debent eſſe euidentes, & claræ, ac ſimoniã neceſſario concludentes; ita vt nihil aliud importare poſſint, *Felin. in c. ſuper his. nu. 17. de accuſation. Natta conſ. 299. n. 13. Verall. deciſ. 202. part. 1. Clar. in d. §. ſimonia. in fin. & habetur in d. deciſ. Firmana Capellaniæ.* Quæ autem hic pro ſimonia deducuntur, ſunt hæc, Primo dictum Deſiderii reſignantis, qui dicit ſe reſignaſſe parochialem, ſub promiſſione cuiuſdam ſummæ pecuniarum,
3 equi, & quarundarum aliarum rerum; † ſed hæc depoſitio non probat, cum ſit confeſſio cedentis facta poſt reſignationem, quæ non nocet ceſſionario, *Caſtr. in l. facta. §. ſi hæres. ad Trebell. Affl. deciſ. 165. nu. 5. Rimin. cõſ. 151. nu. 12. lib. 1. & 381. n. 21. & 23. lib. 2. Caputaq. deciſ. 185. part. 1. & fuit dictum*
4 *in d. cauſa Firmana.* † Prętereà non probat, quia Deſiderius eſt ſocius criminis, qui in hac materia non admittitur, *c. ſicut. il 1. de teſtib. Alex. de Neuo. conſ. 64. nu. 4.* præſertim vbi agitur ad effectum priuationis, vt diſtinguit *Fab. d. deciſ. 47. lib. 2. gloſ. in d. c. veniens. in verb. confeſſo. & Alciat. d. reſponſ. 2. nu. 3. & 4.* maximè cum iſta confeſſio facta fuerit inter pocula, & poſtea
5 reuocata; † & licèt regulariter ſit ſtandum primo dicto: tamen per ſecundum etiam extraiudiciale, tantum detrahitur primo, vt illius vigore non poſſit deueniri ad ſententiam, *Butr. & Abb. in c. cum in tua. de teſtib. cũ aliis per Gabr. concl. 30. de crimin. nu. 3.* & hoc modo tollitur etiam probatio eorum, qui deponunt de confeſſione Deſiderii, ne plus credatur copiæ quàm origi-
6 nali. † Non obſtant teſtes deponentes de fama, quia ad effectum priuationis non admittitur, etiam ſi ciuiliter agatur, *gloſ. in d. c. veniens. & ibi Abb. n. 8. & Dec. n. 12. de teſtib. idem Dec. conſ. 210. propè fin. Clar. in d. §. ſimonia. in fin. Gabr. cõcl. 1. de probation. nu. 12. Pute. deciſ. 171. in fin. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Imolen. Confidentiæ. coram R. P. D. meo Pamphilio de menſe Februarij 1592. & etiam in præcitata deci-*
7 *ſione Firmana.* † Non obſtant teſtes deponentes de ſolutione pecuniarum, & emptione equi, quia neſciunt, ex qua cauſa fuerit hæc facta, neque deponunt de præcedenti conuentione, vel animo & intentione ſimo-
8 niaca, † quod tamen eſſet neceſſarium, cum abſque præcedenti pactione non inducatur ſimonia, *c. Artaldus. 8. q. 3. gloſſ. in c. quã piè. in verb. poſtmodum. 1. q. 2. & tradunt cõmuniter Doctores in d. c. veniens. Dec. conſ. 118. nu. 4. Pariſ. conſ. 30. nu. 21. lib. 4. Pute. deciſ. 171. num. 9. lib. 2. Mohed. 166. & fuit latè deductum à R. P. D. meo Orano in deciſ. Cuſentina Confidentiæ.* Non obſtant iidē teſtes dicentes audiuiſſe patrem reſignatarii
9 dicentem ſe non fore ingratum, † hæc enim verba generalia nullam probant ſimoniam, *vt per Sotum de Iuſt. & iur. lib. 9. q. 8. art. 5. concl. 3. & fuit dictum in vna Britonorien. Penſionis. coram R. P. D. meo Gypſio.* Immo ex iſtis verbis potius excluditur præ-
10 cedens pactio, † & infertur pecunias & equum datas poſt iam datum mandatum
11 ad reſignandum. † Non obſtant teſtes deponentes de confeſſione Georgii reſignatarii, quia ſunt ſingulares, & eſt notiſſima

con-

concluſio cōfeſſionem per teſtes ſingulares non probari, *Alex. conſ. 132. n. 6. lib. 5. Put. dec. 3. de probation. Ant. Auguſt. in repertor. tit. de teſtib. nu. 23. Aleiat. d. conſ. 2. nu. 5.* etiam ſi cum confeſſione concurrat fama, *Dec. in d. c. veniens. num. 12. in fin. Pute. 171. in fin. lib. 2. & fuit dictum in ſupracitata cauſa Firmana.* Non obſtat deciſio *facta in cauſa Biſignianenſi Penſionis. coram Illuſtriſſ. Lancellotto de anno 1574.** quia ibi concurrebant multa adminicula, & præſertim ſuſpenſio facta ab Ordinario ob ſimoniam, & confeſſio vtrinſque ante reſignationē, & fundatur in dicto *Gabr. in concl. 2.*
12 *de teſtib. in fin.* qui generaliter dicit † teſtes ſingulares probare concurrentibus adminiculis, nec loquitur in materia ſimoniæ ad effectum priuationis, in quo caſu factæ fuerunt poſteriores deciſiones, quæ ſunt in proprijs terminis ſimonię, & fuerunt maio-
13 re ſtudio elaboratæ. Poſtremo † non obſtat porrectio ſupplicationis pro abſolutione à ſimonia, quia cum hæc confeſſio proueniat ab eodem Deſiderio, ea non poteſt præiudicare reſignatario. *vt per Bald. in l. bona fidei. col. 5. verſ. expedita eſt tertia pars. C. de reb. cred. Felin. in c. ſi conſtiterit. col. 2. de accuſat. Dec. in rubr. de conſtit. n. 14.* vltra alias reſponſiones ſupra deductas. Et ita concluſum.

*ſub die Lunæ 17. Maij quę in impr. diuerſ nouiſſ. eſt 191. par. 1.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 31. Maij 1593.

SVMMARIVM.

1 *In valore rei habetur ratio onerum.*
2 *Valor rei qualiter probetur.*
3 *Valor Caſtrorum ad rationem fructuum; æſtimatur ad rationem duorum, & duorum cum dimidio; maximè ſi Caſtra ſint libera, & nulli deuolutioni ſuppoſita.*
4 *Valor rei augetur ex eo, quod res ſit libera, & nulli deuolutioni aut caducitati ſubiecta.*

DECISIO MXXX.

FVit dubitatum, an probetur valor Caſtrorum, de quibus agitur, excedere, valorem octo millium ſcutorum; Et cauſa fuit ſæpius propoſita, nempe 27. Ianuarij, 19. Februarij, & tandem vlt. Maij: Et quantum ad probationes deductas in duabus prioribus propoſitionibus, res fuit ſatis cōtrouerſa, neque potuit capi aliqua reſolutio, dubitantibus plerisq. ex Dominis, ne
1 † habita ratione onerum deducendorum, *iuxta notat. per Cagnol. poſt alios in l. 2. num. 243. C. de reſcind. vendit. & ibi Pinell. part. 3. nu. 19.* Item habita ratione expenſarum factarum per Ill. D. Marchionem in recuperandis Caſtris à Camera Apoſtolica cum damnis hac occaſione paſſis; Item habita ratione litis pendētis cum Communitate Ceſenæ; Item habita ratione melioramentorum factorum per D. Marchionem, eo res reduceretur, vt exiguus valdè eſſet vel nullus exceſſus & minimè conſiderabilis ad effectum, de quo agitur, nempe quòd talis eſſet valor, quem ſi Illuſtr. D. Leonida notum habuiſſet, talem non fuiſſet factura renunciationem: Verum in vltima propoſitione cauſę, additis ſuperioribus probationibus dictis trium teſtium nuperrimè examinatorū, viſa eſt Dominis res carere omni prorſus difficultate, & probari concludenter magnum exceſſum vltra octo millia ſcuta; nam primus ſuper decimo articulo deponit, quòd de articulato tempore 1576. (I Caſtelli di Roncofredo, & Mōtiano valeuano, & hoggidi vagliano quaranta milla ſcudi d'oro in oro, & così ſariano ſtati venduti & comprati da chi l'haueſſe voluti cōprare, & tale era il ſuo commune prezzo & valore, & tanto ſi ſariano venduti, & comprati; & coſi nella Romagna ſi è tenuto & tiene publicamente) Secundus ſuper eodem dicit, (che communemente l'articulati Caſtelli ſi ſariano venduti & comprati per quaranta milla ſcudi, & d'auantaggio, & coſi ſi teneua & reputaua communemēte, & n'era publica voce & fama.) Tertius teſtis ſuper eodem dicit (che l'articulati Caſtelli dell'anno 1576. ſi ſariano venduti & comprati, & valeuano ſcudi quaranta milla d'oro, & tanto ſaria ſtato il ſuo com-
5 mune valore) & † iſte eſt vnus ex modis probandi valorem rerum *iuxta tradita per Alex. & alios in l. pretia rerum. ad leg. Falcid. Cagn. in l. 2. de reſcind. vend. nu. 235. & ſeq. Pinell. in d. part. 3. c. fin. nu. 28. & 29. qui ſequuntur doctr. Bart. in d. l. pretia rerum. & Angel. Aret. in §. ſi quis agens. Inſtit. de action.* Iſtis teſtibus accedunt alij prius examinati, quorū aliqui loquūtur per verbum communiter; Aliqui deponunt de publica voce & fama; Aliqui verò reddunt cauſam ſcientię ratione redditaum, quæ eſt bona ratio, *l. ſi quos. C. de reſcind. vend. l. ſi fundum. 94. de leg. 1. l. ſi fundus. de rebus eorum. Idem Pinell. in d. l. 2. par. 3. c. fin. nu. 28. & 29. & bene deducuntur per informantes in facto in prioribus informationibus.* Alij verò reddunt rationem, quia ſunt bene informati de valore Caſtrorum in illis partibus; Quibus adminiculari videtur, quòd Caſtrum Roncofrigidi habet plures Villas magni valoris, vt deponunt iſti vltimi teſtes; & ex prioribus nonus ſuper quinto, & vndecimus ſuper eodem; Item ſecundus remiſſoriæ ſuper eodem, Octauus ſuper nono; Nonus ſuper quarto, & ferè omnes deponunt de amenitate & alijs qualitatibus dictorum Caſtrorum, & quòd potius ſunt ab

illo tẽpore citra deteriorata; quàm melio-
3 rata, & † valor ad ratinnem fructuum in
Caſtris æſtimatur ad rationem duorum, &
duorum cum dimidio; Quæ omnia reddunt
hanc probationem valde veriſimilem: Ta-
mẽ quia tã in prioribus poſitionibus, quàm
in hac vltima deductæ fuerunt multæ exce-
ptiones contra teſtes, Domini voluerunt
eas reſeruate particulariter diſcutiendas, &
etiam reſeruarunt effectum, nempe an hæc
probatio concludat ad effectum reuocandi
renunciationem ex capite erroris; quæ om-
nia ſuo tempore videbuntur.

Barchinonen. Adminiſtrationis eleemoſinarũ.
Die Lunæ 31. Maij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Geſta per Iudicem delegatum, cui non fuit præſentatum reſcriptum ante obitũ Papæ reſcribentis, ſunt nulla.*

2 *Reconualidatio reſcripti antea obtenti per Papam prædeceſſorem, ſi ſit obtenta poſt ſententiam latam in vim reſcripti à primo obtenti nõ conualidat ſententiam, nec processum ſuper ea factum.*

3 *Proceſſus Iudicis delegati, qui fuit allegatus ſuſpectus cum ſubſequenti appellatione dicitur nullus.*

4 *Mixtus exequutor poſt appellationem attentat.*

5 *Signatura Iuſtitiæ non reſcribit, niſi pro vt de iure.*

D E C I S I O MXXXI.

1 CONcluſum fuit, † geſta per Iudicem
delegatum fuiſſe nulla & attentata;
nulla, & quia reſcriptum fuit præſentatum
poſt obitum fel. rec. Sixti V. reſcribentis,
& iuriſdictio iam expirauerat, *c. relatum.*
c. gratia. c. licèt. de off. deleg. Lap. allegat. 88.
num. 3. *Gabr. de procurat. concl.* 2. *num.* 2. nec
iuuat regula reualidatoria Gregorij XIV.
cum reualidet tantum ea reſcripta, quæ per
annum ante obitum prædeceſſoris fuerant
obtenta, hoc verò fuerat obtentum longe
2 antea. † Nec poteſt ſuſtineri proceſſus vi-
gore reſcripti reualidatorij obtenti poſt la-
tam ſententiam, cuius nulla fuit in eo facta
3 mentio. † Fuit etiam nullus proceſſus ra-
tione allegatæ ſuſpicionis cum ſubſequenti
4 appellatione: † fuerunt quoque attentata
ea, quæ poſt ſententiam geſta fuerunt, cum
eſſet appellatum, & iudex erat mixtus non
5 autem merus exequutor; † cum reſcriptum
eſſet Signaturæ Iuſtitiæ, quæ non reſcribit,
niſi prout de Iure, *Rebuff. in prax. tit. de*
differentia inter reſcript. grat. & iuſt. nu. 15.
Quare concluſum pro reuocatione geſto-
rum.

Parmen. Status.
Die Veneris 4. Iunij 1593.

D E C I S I O MXXXII.

FVit dubitatum, An Bernardinus Mon-
taninus: Io. de Vbertis, & Togninus
de Faſanis teſtes ſint reijciendi, vel fides
ſit eis adhibenda. Pro parte Dominorum
de Pallauicinis prętẽdebatur eſſe reijciẽdos
ex eo, quòd in duobus examinibus diuerſis
temporibus factis contraria & diuerſa de-
poſuerant; tum etiam quòd prætendebatur
probari eos dixiſſe ſe confeſſos fuiſſe ſacer-
doti, falſum in hac cauſa depoſuiſſe, & non
potuiſſe obtinere ab eo abſolutionem, &
tandem deducebatur ſententia lata contra
eos tanquam falſarios. Quibus exceptioni-
bus examinatis viſum fuit Dominis contra-
rietates deductas aliquo modo poſſe con-
ciliari, & aliarum exceptionum rationem
non habuerunt, ſed dixerunt iſtos teſtes nõ
eſſe in totum repellendos, ſed eſſe viden-
dum, quid in hoc articulo per alios teſtes
Dominorum de Rangonibus probetur, tũc
habituros rationem depoſitionis iſtorum.

Orjolen. Beneficiorum.
Die Mercurij 9. Iunij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Vicarius ſubſtitutus à Vicario Epiſcopi habente facultatem ſubſtituendi, & facultatem conferendi poteſt conferre beneficium.*

2 *Facultas ſubſtituendi Vicario conceſſa intelligitur, dummodo fiat ad modicum tempus, & ex iuſta cauſa, & de conſenſu Epiſcopi.*

3 *An per conſtitutionem ſecundi Vicarij dicatur reuocatus primus, & num. ſeq.*

5 *Vicarius & procurator reuocati cenſentur per conſtitutionem ſecundi, licèt ſecundo ſit data minor facultas, quàm primo; ſecus ſi primus eſſet conſtitutus ad plures actus diuerſos, & nu.* 6.

D E C I S I O MXXXIII.

CAuſa iterũ propoſita Domini ſteterunt
1 in deciſis *; nam † licèt Vicarius ab
Epiſcopo conſtitutus cum facultate ſubſti-
tuendi poſſit ſubſtituere, & ſubſtitutus poſ-
ſit conferre, prout poterat ſubſtituens,
ex deciſ. 4. *de offic. Vicar. in nou. Rebuff. in*
forma Vicariat. n. 79. *Pute. deciſ.* 487. *lib.* 2.
2 *cum alijs allegatis* *. † hoc tamen intelli-
gitur, dummodo ſubſtitutio fiat ad modi-
cum tempus, & ex iuſta cauſa, & de con-
ſenſu Epiſcopi, *vt notant Doctor. in c.* 1. *de*
off. Vicar. in 6. *Pariſ. conſ.* 80. *nu.* 15. *lib.* 4.
Pute. deciſ. 168. *lib.* 1. hæc autem ſubſtitutio
fuit facta abſq. aliqua limitatione immo in
perpetuum, cum ipſe Vicarius eſſet di-
ceſſurus propter ſibi incumbens onus reſi-
dentiæ,

* ſub die Veneris 10. Maij proximè preteriti.

* facit tex. in c. 1. §. fin. de procur. in 6. c. is qui. eod. tit. & c. fin. de off. Vicar. in 6. Fab. deciſ. 150. in impr. diuer. notab. lib. 3 de off. Vicar. in ... ten. Canon... ca. ua & prebenda.

dentiæ, & ſine cauſa, cum adeſſent alii Vicarii àb Epiſcopo conſtituti & contra voluntatem Epiſcopi, qui iam alios conſtituerat cum facultate conferendi; Ideoque,
3 † de eo tempore dictus Vicarius iam fuerat reuocatus per conſtitutionem aliorum, *Franc. & Gemin. in c. licèt. de off. Vicar. in 6.* quæ opinio caret difficultate, vbi concurrit intentio Epiſcopi reuocandi primo inſtitutum, *vt per Rebuff. in form. Vicariat. n. 205.* hæc autem voluntas ex eo colligitur, quòd
4 † in alia conſtitutione præſeruat tantum conſtitutionem Ludouici Maſcarelli: Vnde apparet eum voluiſſe omnes alios reuocare *ex vulg. reg. l. cum pretor. de iudic.* & de iſta reuocatione habuit notitiam tempore ſubſtitutionis per ipſum factæ cum in ea fiat mentio conſtitutionis alterius Vicarij.
5 Neque obſtat, † quòd in ſecunda conſtitutione Vicarij non datur facultas conferẽdi *ad deciſ. 18. de procurat. in nou.* quia nõ ideo minus dicitur reuocatus primus, licèt ſecũdo data ſit minor facultas, cum non verſemur in conſtitutione ad actus diuerſos, prout
6 procedit diciſio, quæ vult, quòd † per conſtitutionem procuratoris ſecundi ad negocia non cenſeatur reuocatus primus ad lites conſtitutus ſimul & ad negocia, ſed ſumus in conſtitutione ad actum vniuerſalem, quę cenſetur per aliam etiam minus plenam reuocata. Sed dubium omne tollit coſtitutio aliorum Vicariorum cum facultate conferendi. Et ita concluſum eſſe ſtandum in reſolutis.

Oſcen. Canonicatus officij Pœnitentiariæ.
Die Mercurij 9. Iunii 1593.

SVMMARIVM.

1 *Facultas per ſacrum Concilium Tridentinum conceſſa Epiſcopis inſtituendi officiũ Pœnitentiariæ, cum vnione prabendæ primo vacaturæ, non conſumitur per erectionem, quæ non fuit ſortita effectum, ſed ad aliam erectionem deueniri iterum poteſt, donec effectum ſortiatur.*
2 *Mandatum datum de præbenda primo vacatura, ſi ea, quæ primo vacauit, fuerit alteri collata, expiraſſe dicitur.*
3 *Intentio & effectus potius quàm modus sũt conſiderandi.*

DECISIO MXXXIV.

FVerunt iterum contra erectionem vltimo factam per Reuerendiſſ. Epiſcopum Oſcen. de officio Pœnitentiariæ cum vnionę prabendæ ad fauorem Pauli Lezani deductę nonnullæ aliæ erectiones præcedentes, ex quibus pro parte Hieronymi prætenditur prædictam erectionem fuiſſe nullam; Et primo fuit deducta quædam erectio Pœnitentiariæ facta de Anno 1569. per Petrum Epiſcopum Oſcen. in perſonam cuiuſdam Philippi, cum vnione præbendæ de Igries tunc vacante per obitum Dominici Guerero: Vnde infertur non potuiſſe deueniri ad nouam erectionem; Verum fuit per Dominos dictum *Concilium Tridentinum ſeſſ. 24.*
1 *c. 8.* † dum mandat Epiſcopis inſtitutionem officii Pœnitentiarię cum vnione præbendæ primo vacaturæ cõſiderare effectuationem; & ideo iſtam facultatem non conſumi per erectionem, quæ non fuit ſortita effectum, immo ea non obſtante potuiſſe iterum deueniri ad nouam erectionem, *l. 3. §. hæc verba. de vulg. & pup. c. 3. vbi gloſ. de pact.* Vnde cum non ſolum nõ appareat de effectuatione dictæ prioris erectionis, de qua tamen deberet docere Hieronymus; ſed etiam de contrario apparet ex ſupplicatione Sixti V. ab eo producta, in qua habetur, quòd ſtante lite Philippus nunquam exercuit officium Pœnitentiariæ, immo in facto deducitur Philippum aſſequuto Decanatu dimiſiſſe Canonicatum, de quo à ſede Apoſtolica fuit prouiſus Chriſtophorus Blancas ſimpliciter ſine onere Pœnitentiariæ; & ita per multos annos poſſeſſum fuiſſe in alios tranſeundo; Itaque non poteſt præſtare impedimentum nouæ erectioni, *vt per Pute. deciſ. 180. in eadem Salamantina lib. 3.* Secũdo, quia fuit deducta quędã erectio facta à fel. rec. Pio Quinto prout in cõſtitutione, cuius copia data fuit, ſed pari modo per Dominos fuit ſublata, cum non conſtet de illius effectuatione, neque etiam hodie poſ-
2 ſet effectuari, quia † cum eſſet de præbenda primo vacatura, & ea quæ primo vacauit, fuerit alteri collata, mandatum expirauit, *c. ſi clericus. de preben. in 6. gloſ. in c. mãdato. in verb. ad illius. eod. tit. in 6. Frãc. in c. exequutor. nu. 2. eod. tit. Tiraq. in l. boues. §. hoc ſermone. in prin. n. 27. de verb. ſignif.* & maximè quòd Epiſcopus erigẽdo & aſſignando nouã præbendã, nihil fecit, quòd aduerſetur mãdato Pij V. immo potius venit ad exequutionẽ illius inhęrẽdo mẽti Põtificis, cuius intentio erat, vt officium prędictum erigeretur cum aſſignatione vnius
3 præbendæ, † in qua re potius effectum quàm modum conſideraſſe dicendum eſt, *l. 3. vbi Bald. C. de inſtit. & ſubſt. l. mulier. & ibi Caſtr. n. 3. ad Trebel. Innoc. in c. in litteris. de off. deleg. Oldrad. conſ. 293. col. 2. idẽ Tiraq. loco ſupra citato limitat. 6. num. 10.* Nec refert quòd Paulus ſit Doctor in iure Canonico, & non magiſter in Theologia iuxta diſpoſitionem Pij V. quia Concilium de Doctoratu in iure canonico contentatur. Tertio loco deducitur erectio fe. re. Sixti V. obtenta ad inſtantiam Capituli; Verum Domini dixerunt eam non obſtare, cum in ea non fuerit facta mentio erectionis vltimo per Epiſcopum factæ, & veriſimile eſt Papam non fuiſſe conceſſurum, ſi ſciuiſſet hoc fuiſſe factum per Epiſcopum, *c. ſuper*

litteris. vbi Felin. nu. 8. & c. poſtulaſti. vbi idem. col. 3. & c. in noſtra. de reſcript. Aegid. deciſ. 698. Et ex his concluſum erectionem vltimo factam ſubſiſtere.

Pacen. Parochialium.
Die Veneris 18. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Rota regulariter non credit teſtibus dicentibus talem procuratorem vel factorem aliquid feciſſe; ſecus eſt ſi res veriſimiliter publicè nota ſit, quia tūc eis creditur.*

2 *Proceſſus notarij recognitus ſatis dicitur ex atteſtatione filij ipſius notarij, qui in actu exhibitionis teſtatur illum eſſe proceſſum originalem coram ſuo patre formatum, quem penes ſe retinebat.*

DECISIO MXXXV.

IN reſolutis pro validitate extractionis proceſſus *, moti fuerunt Domini ex eo quòd monitorium iudicis compulſoris fuit exequutum contra Chriſtophorum de Godoy iuniorem tanquam contra perſonam, penes quem exiſtebat, & qui habebat onus & rationem inſtrumentorum & proceſſuum Chriſtophori ſui patris, quæ qualitates cū enuncientur à notario exequutore exiſtente in eadem ciuitate Pacenſi, & qui eſt notarius Epiſcopalis audientiæ prout etiam dictus Chriſtophorus de Godoy, prout enunciatur in dicto monitorio, ei habenda

* prout ſub die Veneris 28. Maij proxime præterito.

1 eſt fides de his omnibus; nam † quamuis regulariter Rota non credat teſtibus dicentibus talem procuratorem, vel factorem aliquid feciſſe; tamen ſi res eſt veriſimiliter publicè nota eis creditur, *vt fuit aliàs coram me reſolutum in vna Iſpalen. Iuris nominandi 13. February 1579. nu. 4.* Accedit fides plurium atteſtantium illum eſſe notarium Apoſtolicum Epiſcopalis audientiæ, quòd etiam teſtatus eſt R. P. D. meus

2 Corduben. † Quantum verò ad proceſſus recognitionem Domini habuerunt eū pro ſatis recognito ex atteſtatione filii, qui in actu exhibitionis teſtatur illum eſſe proceſſum originalem formatum coram ſuo patre, quem penes ſe retinebat. Quibus omnibus concurrentibus, iunctis iis, quæ aliàs dicta fuerant, concluſum fuit pro bona proceſſus extractione.

Calaguritana Oblationum.
Die Lunæ 21. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Laici percipientes decimas tenentur præſtare congruam beneficiatis.*

2 *Solutio cenſetur facta ex cauſa debiti præcedentis.*

DECISIO MXXXVI.

DOmini cenſuerunt ſtandum eſſe in deciſis *, & exceptionem ſolutionis pro parte Comitis allegatæ non eſſe legiti-

1 mam, † cum enim teneretur ad alimenta præſtanda beneficiatis ratione decimarum, quas percipiebat, *vt tradit Rebuff. de Congru. n. 48. Couar. lib. 1. var. reſol. c. 17. n. 6.* id

2 † totum, quod hactenus per arrendatores fuit datum beneficiatis, mandante Comite cenſetur in extinctionem debiti ex cauſa Congruæ ipſis debitæ *l. cum ſeruus. & ibi Bart. de verb. oblig. Abb. conſ. 54. nu. 3. lib. 1.* non autem poteſt deduci ex oblationibus, quæ pleno iure ſpectabant ad beneficiatos, vt fuit per ſententias, & rem iudicatam declaratum, præſertim cum negaretur pro eius parte oblationes deberi beneficiatis: Præterea iudex exequutor non poterat de hoc articulo cognoſcere: Vnde nulliter proceſſit admittendo compenſationem. Quare cōcluſum exequutionem fieri debere iuxta liquidationem Rotalem.

* ſub die Veneris 28. Maij, & Lunæ 23. Iun. 1590. cora R. P. D. Comitulo.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Lunæ 21. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Manuteneri non poteſt, qui non eſt in poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio vniuerſalis non trahitur ad particulares actus, in quibus alius reperitur in poſſeſſione.*

DECISIO MXXXVII.

1 QVantum ad remedium † manutentionis petitum pro parte Capellanorum Domini dixerunt eis non cōpetere, cum non probent incumbentia; nempe quòd aliquando fuerint in quaſi poſſeſſione exigēdi & participandi in iſtis diſtributionibus. *§. retinendæ. Inſtit. de interdict. l. 1. & ibi Bart. vti poſſidet.* Neque ex poſſeſſione aliarum diſtributionum poteſt inferri ad poſſeſſionē iſtarū de nouo conſtitutarū, quia quando fuerunt inſtitutæ per bo. me. Cardinalem Borromeum, & per Modernum Illuſtriſſ. Archiepiſcopum fuerunt limitatè cōceſſæ alijs Capellanis, & non iſtis, niſi ſub conditione collationis ſuorum redituum,

2 quæ non fuit per eos acceptata, † & poſſeſſio vniuerſalis non trahitur ad particulares actus, in quibus alius reperitur in poſſeſſione, *Innoc. in c. dilecto. de off. Archid. Abb. in c. 1. de relig. dom. Put. deciſ. 310. lib. 2. & fuit reſolutum in cauſa Aretina Iuris viſitandi. 29. Marty, & 17. Maij coram R. P. D. Gipſio.* An autem competat eis remedium aliquod reſpectu petitorij pendet à Iuſtitia decreti Archiepiſcopi, cuius arbitrio fuit commiſſum negocium, quod intelligitur, regulando illum ſecundum ius & æqui-

præſent deciſio ſub die 15. Nouemb. proximi ex nouiter deductis reuocata fuit, & reſolutu pro manutentione & ſic habetur ſub die 14. Octobris 1594.

Digitized by Google

æquitatem ; de qua re erit particulariter agendum.

Theleſina Beneficij.
Die Veneris 25. Iunij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Poſſeſſio anterior eſt manutenenda.*
2 *Poſſeſſio inſtrumentalis quando ſuffragetur.*
3 *Tertius non poteſt dare de triennali poſſeſſione.*

DECISIO MXXXVIII.

FVit reſolutum Papirium eſſe manutenẽdũ in ſua poſſeſſione, † conſtat enim eſſe
1 anteriorem poſſeſſione Ouidij, quæ ideo dicitur clandeſtina, *c. licèt cauſam. cum ibi notat. de probation.* Non obſtat, quòd fuerit inſtrumentalis exiſtente Alexio in poſſeſſio-
2 ne, † quia ante captam per Ouidium poſſeſſionem, Alexius iam ceſſerat liti & cauſæ ad fauorem Papirij & conſenſerat reuocationi ſequeſtri, & ſic poſſeſſio fuit plena & actualis de conſenſu ipſius Alexij, & cum perceptione fructuum, quia habuit à ſequeſtratario fructus ſequeſtratos, & idem Alexius accepit hoc beneficium in affictum per triennium à procuratore Papirij habente ad hoc ſpeciale mandatum. Non obſtat, quod deducitur de attentatis, quia ſtãte Alexij ceſſione omnia ceſſant, *Creſcent. deciſ. 17. Lancellott. de attentat. lit. pend. limitat. 16. Puteà deciſ. 498. lib. 2.* Nec obſtat allegatio nullitatis ſententiæ latæ contra Alexium, quia
3 hoc eſt dare de iure tertij, prout etiam allegatio triennalis poſſeſſionis, de qua tertius opponere non poteſt, *Caſſad. deciſ. 10. ſuper regul. l. fin. cum ibi notat. C. de rei vendic. Bart. in l. 2. nu. 1. de except. rei iudic. Socin. conſ. 13. n. 24. lib. 4.* Maximè cum Ouidius non poſſideat. Et ita concluſum.

Tiburtina Vineæ.
Die Veneris 25. Iunij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Qui facto proprio cecidit à poſſeſſione, non agit ad eius recuperationem.*
2 *Immiſſio in poſſeſſionem propter negationẽ rei dicentis ſe non poſſidere, quando detur, & ad quem effectum.*
3 *Per negationem poſitionum, ſuper tota re conceptarum, poteſt & tota poſitio negari.*

DECISIO MXXXIX.

FVit reſolutum D. Marcellum non poſſe reſtitui ad poſſeſſionem Vineæ, de qua agitur, quia quòd attinet ad naturalem
1 poſſeſſionem, † cum ipſe facto ſuo ceciderit locando eam ad longum tempus D. Octauio Maldẽci, qui eius poſſeſſionem ab inde habuit, non poteſt agere poſſeſſorio recuperandæ, *l. rem quæ nobis. cum ibi notat. de acquir. poſs.* Quantum verò ad quaſi poſſeſſionem annuæ reſponſionis duodecim ducatorum non ſunt probata extrema, maximè contra Epiſcopum, qui nunquam ſoluit talem reſponſionem. Quòd verò deducitur de ea parte Vineæ, quæ non eſt ſub directo dominio Eccleſiæ, Epiſcopus fatetur ſe nullum in ea ius prætendere ; & ideo fruſtra agitur contra eum, qui neque eam poſsidet, neque ius vllum in ea prætendit. Non obſtat, quod deducitur *ex doctr. Angel. in l. fin. col. fin. de rei vend. Iaſ. in §. omnium*
2 *nu. 91. Inſtit. de action.* vbi † propter negationem rei dicentis ſe non poſsidere datur immiſsio in poſseſsionem, ex quo prætenditur contra Epiſcopum, qui negauit ſe poſsidere, dandam eſſe immiſsionem, quia illud procedit in remedio rei vindicationis, in quo præſupponitur dominium ex parte agentis, & negatio doloſa ex parte rei conuenti, ſed hic ſumus in iudicio ſpolij, in quo eſt neceſſaria probatio primi extremi concludens, quæ non reſultat ex negatione
3 poſsidentis: Præterea † cum negatæ fuerint poſitiones, quæ cõceptæ fuerunt ſuper tota vinea, ac qualificata poſſeſsio, vti capta propria auctoritate, & de facto, vtique potuit totam poſitionẽ Epiſcopus negare per illa verba, non credit, vt ponitur, *ex doctrina Bart. in l. ſi dubitetur. §. ita demum. de fideiuſſ. Imol. in l. ſed hoc ita. de re iudic. Iaſ. in d. §. omnium. nu. 98.* Ex quibus concluſum non competere hoc remedium Domino Marcello aduerſus Reuerendiſſ. Dominum Epiſcopum.

Burgen. Iuriſdictionis.
Die Lunæ 28. Iunij 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Acceſſoria iuriſdictionis ſpectant ad eum, ad quem ſpectat iuriſdictio.*
2 *Conſuetudo & præſcriptio tantum habent de potentia, quantum de actu.*

DECISIO MXL.

FVit reſolutum deputationem Notarij, Bariſelli, & loci Carcerum pro delictis grauibus ſpectare ad Archiepiſcopum ſolum ratione præeminentiæ Archiepiſcopalis, cũ in eo videatur radicata iuriſdictio principaliter tanquam in capite, licèt ſit limitata, vt procedat cum deputatis à Capitulo ; & hoc exemplo deputationis Fiſcalis, quã ad eum pertinere dixit Rota coram R. P. D. meo Blanchetto, & aſsiſtit huic ſententiæ diſpoſitio Concilij Tridentini reſpectu notarii *c. 6. ſeſſ. 25.* & tamen vult, quod Epiſcopus procedat cum deputatis à Capitulo reſpectu correctionis, & reſpectu deputationis loci Carceris, idem tenet *Card. in Clem. 1. §. ſane. q. 2. de hæret.* et videtur tollere difficultatem, quòd aut non negatur

ex

ex aduerſo, quòd de iure communi iuriſdictio ſit penes Archiepiſcopũ principaliter, & tunc res eſt clara hoc ad eum ſpectare, cum in concordia nihil expreſsè cautum
1 fuerit, † & acceſſoria iuriſdictionis ad eum ſpectant, ad quem ſpectat iuriſdictio, *vt ait Vitalin. in d. Clem. nu. 144.* Aut prætenditur communẽ eſſe iuriſdictionem ex diſpoſitione iuris communis, & tunc eum, hoc non obſtante, deputatio notarii ad Epiſcopum ſpectet, vt declarauit Concilium & ſacra Congregatio, idem dicendum eſt in reliquis, in quibus vel eadem vel minor ratio reperitur: Verum ius totum Capituli
2 videtur fundatum à principio ſuper † conſuetudine ſeu præſcriptione, quæ poſtea dedit cauſam concordiæ. Vnde cum ea tantũ habeat de potentia quantum de actu, & nihil reperiatur innouatum circa hæc tria, de quibus quæritur, merito relinquenda ſunt diſpoſitioni iuris communis ſiue Concilii, vt minus recedatur à regulis iuris. Et ita concluſum.

Vercellen. Beneficiorum.
Die Lunæ 28. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio anterior eſt manutenenda.*
2 *Exequutor debet citare poſſeſſorem ſtante clauſula, ſi conſtiterit.*
3 *Poſſeſſor non habens ſe pro ſpoliato eſt manutenendus.*
4 *Poſſeſſio violenta & iniuſta non eſt manutenibilis.*
5 *Detentio poſſeſſionis de facto impedit, quòd alteri non quæratur poſſeſſio.*
6 *Quando poſſeſſio eſt vacua, poteſt exequutor expellere eos, qui de facto ſe opponunt.*
7 *Interdictum vnde vi datur tantum ei, contra quem vis illata fuit, non autem alijs.*
8 *Non poteſt dare obiectus contra poſſeſſionem alterius ille, de cuius iure non conſtat.*

DECISIO MXLI.

1 FVit reſolutum, † Scaliam & alios prouiſos ab Ordinario eſſe manutenendos in poſſeſsione beneficiorum, de quibus agitur, cum de eorum poſſeſsione anteriori capta eo tempore, quo vacabant beneficia, conſtet, quę res protſus caret difficultate
2 reſpectu aliorum prouiſorum; nam † poſterior poſſeſſio capta vigore Breuis per Foppam non eſt legitima, cum exequutor proceſſerit de facto, non citatis poſſeſſoribus, quòd tamen factum oportuit, ſtante clauſula, ſi conſtiterit, *c. ſi conſtiterit. & ibi Felin. nu. 5. de accuſation. & in c. dudum. n. 24.*
3 *de præſumpt.* & ideo † cum poſſeſſores non habeãt ſe pro ſpoliatis, ſunt manutenendi, *Pute. deciſ. 419. in fin. lib. 2.* Maior verſatur difficultas reſpectu poſſeſsionis Prioratus
4 S. Ioannis, † quã Foppa allegat eſſe violentam & iniuſtam; & ideo non eſſe manutenibilem, *l. 1. C. eod. Guid. Pap. conſ. 208. n. 3.*
5 *Purpur. conſ. 43. nu. 14. lib. 1.* Item † quòd non fuerit acquiſita Scalię, cum nonnulli eſſent in detentatione beneficii, qui de facto inſiſtebant beneficio, *Rot. deciſ. 21. de reſtit. ſpol. in antiqu. Mohed. deciſ. 18. cum alijs* *. Verum his non obſtantibus, concluſum fuit
6 Scaliam eſſe manutenendum; nam † quòd dicitur poſſeſsionem fuiſſe violentam, & ideo vitioſam, multis modis tollitur; Primo, quia cum vacaret beneficium, & conſequenter poſſeſsio eſſet vacua, potuit exequutor Vicarii vi expellere eos, qui de facto ſeſe opponebant, *ad notat. per Abbat. in c. de cætero. nu. 6. de ſent. & re iud.* Secundo, cum tunc temporis Foppa non poſsideret, iſta vis alijs illata ei non prodeſt, neque de
7 ea opponere poteſt, quia † interdictum. Vnde vi, datur tantum ei, contra quem fuit vis illata, non autem altis, *vt tradit Aretin. in §. retinẽda. n. 6. Inſt. de interdict. Rimin.*
8 *ſen. conſ. 341. nu. 6. lib. 2.* † Tertio, cum de iure Foppæ nondum conſtet, nõ poteſt dare iſtos obiectus contra poſſeſsionem Scalię, *Bellamer. deciſ. 383. Rot. deciſ. 7. de except. in antiq.* *. Neque obſtat, quòd iſta poſſeſſio ſit inſtrumentalis, alijs exiſtentibus in detentatione, quia ex facto tollitur hęc obiectio, cum ex inſtrumento conſtet illos, qui ibi armati aderant exiuiſſe, & poſt eorum receſſum captam fuiſſe poſſeſsionem. Quod verò dicitur de reſeruatione dictorum beneficiorum non probatur ex hactenus deductis. Quare concluſum pro manutentione Scalię & aliorum.

* & facit Soc. cõſ. 156. nu. 8. lib. 1. & Ferret. cõſ. 2. nu. 8. lib. 2.

* quibus adde Bisig. deciſ. 2. de exceptiõ.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Lunę 28. Iunij 1593.

SVMMARIVM.

1 *An conſenſus Papæ interpoſitus vti à priuata perſona poſſit interuenire pro conſẽſu Papæ, vti Papa.*
2 *Beneplacitum in alienatione ex curſu temporis præſumitur de communi opin. maximè ſtante ſcientia Papæ & obſeruantia longiſſimi temporis.*
3 *Præſumptio ſolemnitatis in alienatione ex curſu temporis inducitur, etiam quòd non enuncietur, vti communiter ſeruatur in Rota immo ſola obſeruãtia ſufficit, vbi lapſum eſt tempus triginta annorum.*
4 *An poſſit concurrere præſumptio actus geſti, & ſolemnitatis & quando.*

DECISIO MXLII.

CAuſa fuit iterum propoſita ſuper prætenſo defectu ſolemnitatis, ex quo nõ conſtat beneplacitum Papæ interueniſſe in alienatione Caſalis, & quia Domini non fuerunt concordes ſuper primo fundamento
1 deciſionis, nonnullis defendentibus † conſenſum

ſenſum Papæ interpoſitū vti à priuata perſona nō poſſe interuenire pro cōſenſu Papæ vti Papæ, *per text. in c. cum inter vniuerſas. cum ibi notat. per gl. & Doctor. de electione.* Alijs cōtrariū ſentientibus, per ea quæ tradit *Tiraq. de legib. connub. gloſſ. 7. num. 23. cum ſeq.* Ideo omiſſa hac via, ſuper qua amplius deliberandum videtur, itum eſt in
2 eam ſentētiam, vt † iſta ſolemnitas ex curſu temporis præſumatur, *ad gloſſ. in c. peruenit. & ibi Ioan. de Imol. n. 10. & 12. de empt. & vendit. Alex. conſ. 1. num. 20. & conſ. 17. nu. 8. lib. 4. & conſ. 50. num. 7. lib. 5. Gozzad. conſ. 73. n. 20. & 21. qui teſtatur de communi, Curt. iun. conſ. 100. num. 31. & conſ. 213. nu. 97. lib. 3.* Et hæc opinio maximè procedit ſtante ſcientia Papæ, quia ipſemet in actu interuenit vti emptor, & ſtāte obſeruantia annorum circiter ſeptuaginta, quę in his materijs eſt maximi ponderis; *vt bene tradit. Gozzad. d. conſ. 73. n. 22. Alex. conſ. 101. nu. 5. lib. 7. Aretin. l. qui in aliena. nu. 4. de acquir. hæred.* Non obſtat, quod deducitur *ex deciſ. facta in cauſa Elnen. mineriorum. coram R. P. D. meo Orano* *.
3 † quòd neceſſarium ſit ad inducendam hanc ſolemnitatis præſumptionem, quòd enuncietur; quia illud clarè non dicitur in ea deciſione, neque ſuſtineri poteſt, quatenus diceretur, quia communis ſententia eſt in contrarium, *vt optimè tradit Felin. in c. Albericus. n. 4. verſ. ſi autē in inſtrumēto de teſtib. & hanc ſententiam perpetuo obſeruat Rota, prout etiam fuit deciſum in cauſa Parmen. Vallium. referēte Puteo deciſ. 365. nu. 3. & 7.* vbi tradit, quòd ſola obſeruantia ſufficit, vbi lapſum eſt tempus triginta annorum, etiam quòd ſolēnitas non fuerit enunciata, *& idem reſolutum fuit in cauſa Canalicēſi. coram bo. me. D. de Rubeis. 10. Ianuarij 1575.* Neque obſtat, quòd hoc
4 pacto † inducantur duæ præſumptiones, nempè actus geſti, & ſolemnitatis *contra doctr. Bald. & aliorum in l. 1. C. de dot. promiſ.* quia illud procedit, quando actus, ſuper quo fundatur præſumptio ſolemnitatis, non eſt plenè probatus, ſed præſumptiuè tantum; tunc enim non datur multiplicatio ſolemnitatis etiam extrinſecæ; *vt tradit Alex. d. conſ. 50. nu. 7. lib. 5. Ruin. conſ. 29. n. 4. lib. 4.* Cætera, quæ deducuntur de proteſtationibus, & de conſenſu Capituli generalis, tollentur ex ſupradictis. Et ex his; quæ dicta fuerunt *in deciſione facta die 21. Maij præſentis anni* fuit ita conclusum.

* ſub die 16. Decēbris 1585. & cui cōſonat alia ſimilis deciſio in cauſa Placentina. decimarum. 31. Ian. 1587. corā bo. me. Rubalo.

Meſſanen. Studij.

Die Lunæ 5. Iulij 1593.

SVMMARIVM.

1 *De poteſtate Papæ non eſt ambigendum.*
2 *Derogatio regulæ de iure quæſito ratione publicæ vtilitatis non requiritur.*
3 *Per non vſum priuilegij amittitur priuilegium; vbicumque conſtat caſum eueniſſe, in quo potuerit priuilegium exerceri, & priuilegiatus non exercuerit.*
4 *Vt priuilegium per non vſum fuerit amiſſum, requiritur, quòd priuilegiatus in nulla re ſit vſus; ſecus ſi in aliqua, quia in alijs cenſetur præſeruatum.*
5 *Priuilegium non eget aliqua iuſtificatione, ſtante clauſula, ſublata, & decreto irritanti, & quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit.*

DECISIO MXLIII.

FVit dubitatum, ſtantibus priuilegijs & indultis conceſſis Ciuitati Meſſanēſi, An ei competat ius retinendi ſtudium generale, & Doctores creandi, non obſtante contradictione Ciuitatis Catanienſis, & fuit per Dominos vnanimiter concluſum pro affirmatiua, cum Ciuitas Meſſanenſis oſtendat priuilegia ſibi conceſſa cum prædictis facultatibus, & præcipuè priuilegium fel. recor. Pauli III. in quo ſpecialiter derogatur priuilegijs conceſſis Catanienſi, Bononienſi, & alijs Vniuerſitatibus cum ampliſſimis clauſulis, & ſic habet ſundatam
1 intentionem; cum † de poteſtate Papæ non ſit ambigendum, *ad notat. in Clem. 1. & 2.*
2 *de magiſtr.* † neque requiritur derogatio regulæ de iure quęſito non tollendo ratione publicæ vtilitatis, *Felin. in c. nonnullis nu. 15. de reſcript. & fuit dictum in cauſa Salamantina priuilegiorum de anno 1583. 24. Nouembris coram bo. me. Lauretano;* quæ deciſio eſt in proprijs terminis noſtris. Non obſtat, quòd Ciuitas Meſſanenſis non
3 fuerit vſa priuilegio Doctorandi; † & ideo illud per non vſum amiſerit, *l. 1. de nundin. vbi Bart. in ſpecie loquens de priuilegio Doctorandi, Felin. in c. cum acceſſiſſet. n. 25. de conſtitut.* quia hoc procedit, vbicumque conſtat caſum eueniſſe, in quo potuerint priuilegium exercēre, & non exercuerint, *vt limitando doctrinam Bart. tradit Iaſ. in l. ſi ſaltò. C. de diuerſ. reſcript. Dec. conſ. 291. nu. 7. Gaſpar Volaſcb. in repet. l. imperium nu. 145. de iuriſd. omn. iud. & iſta fuit ſententia Io. Andr. quem refert & ſequitur Abb. in c. vt priuilegia. n. 4. de priuileg.* Præterea
4 poſſet hoc procedere, † ſi in nulla re vſi fuiſſent Meſſanenſes priuilegio, ſed cum reſpectu legendi vſi fuerint, prout & reſpectu huius actus obtinuerunt mandatum de manutenendo; ex iſto actu cenſentur cęteræ facultates preſeruatæ *ex ſententia Hoſtien. quem refert ibi Abb.* Vnde cum non conſtet caſum eueniſſe, non poteſt dici per non
5 vſum amiſſum priuilegium, † neque illud vlla indiget iuſtificatione, cum conceptum ſit cum clauſula, ſublata, & decreto irritanti, & quòd de obreptione & ſubreptione dici

diei non poſſit. Quare concluſum fuit pro ſufficienti facultate retinendi ſtudium & doctorandi.

Tridentina Canonicatus.
Die Lunæ 5. Iulij 1593.

S V M M A R I V M.

1 Poſſeſſio Canonicatus capta non Capitulariter non eſt manutenibilis de iure; ſecus de conſuetudine.

2 Monitorium reſoluitur in ſimplicem citationem propter clauſulam, ſi quis.

3 Conditio illa, ſi conſtiterit, non eſt de futuro, ſed de præterito.

DECISIO MXLIIII.

1 DOmini cenſuerunt, † poſſeſſionem Alexandri eſſe manutenibilem, niſi ei obſtet, quòd non fuit capta Capitulariter, *Doctor. in c. in litem. de reſtit. ſpol. Caſſad. deciſ. 8. de cauſ. poſſ. & propr. Pute. deciſ. 20. lib. 2.* Verum iſte defectus fortè ſanari poſſet probata conſuetudine tradendi poſſeſſionem etiam non Capitulariter, vt ex tribus inſtrumentis poſſeſſionum captarum in hac eadem Eccleſia probari videtur: Sed
2 magis obſtat Alexandro, quòd † monitorium Auditoris Cameræ, vigore cuius capta fuit poſſeſſio, erat cum clauſula, ſi quis, & ideo reſolnebatur in ſimplicem citationē, *vt notatur in l. de pupillo de nou. oper. nunc.* Vnde non potuit illius vigore capi poſſeſſio, immo in præiudicium eius, qui obtinuit tale monitorium, Canonicatus effectus fuit litigioſus; ideo videtur poſſeſſio attentata; neque poteſt ſuſtineri, ex allegata confeſſione Pauli, cum fateatur factum, non autem legitimè factum. Hoc autem obeſt Alexandro, ne manuteneatur, quamuis & extrema probauerit, & coloratum titulum allegauerit, quem præſtat gratia ſi neutri,
3 cum † conditio illa, ſi conſtiterit, non ſit de futuro ſed de præterito, *vt fuit reſolutum in vna Bononien. coram R. P. D. meo Penia 22. Iunij 1592.* Poſſeſſio quoque Pauli eſt vitioſa; quia cum impetratio ipſius eſſet ob varios defectus, nempè ætatis Alexandri, publicationis, oculi, canonis, & malæ valoris fructuum expreſſionis, non poterat exequutor non verificatis narratis & non citato Alexandro procedere ad immiſſionem. Quare fuit concluſum per Dominos eſſe apponendum ſequeſtrum, & videndum de bono iure.

Auerſana Beneficij.
Die Lunæ 5. Iulij 1593.

S V M M A R I V M.

1 Exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem contractam ob ſimoniam dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis, & procedere cum cauſæ cognitione; maximè ſi adſit clauſula, vocato.

2 A ſententia mixti exequutoris datur appellatio, cum non teneatur poſſeſſor ad verbum mixti exequutoris ius ſuum derelinquere, & ſi pendente appellatione procedat ad immiſſionem, attentat, vt num. 4.

3 Poteſtas exequutoris verſatur tantum contra contradictores de facto, non autem de iure.

4 Si exequutor pendēte tempore ad appellandum procedat ad immiſſionem, omnia geſta per eum ſunt nulla & attentata, & veniunt reuocanda.

5 A ſententia lata in crimine ſimoniæ non datur appellatio; quod procedit, ſi ſimoniacus ſit notorius, vel confeſſus, vel ſi ſimonia ſit reſpectu ordinis, & ſi ſit occultus; ſecus ſi ſimonia ſit ſuper beneficio, licèt ſit occultus.

6 Verba illa, conſcientiam tuam oneramus, directa exequutori, referuntur tantum ad idoneitatem prouiſi Apoſtolici.

DECISIO MXLV.

DOmini concordes fuerunt, vt detur mandatum de manutenendo Ioanni Andreæ; de cuius anteriori poſſeſſione cōſtat, non obſtātibus turbationibus Michaelis, cuius poſſeſſio eſt attentata, quia
1 † exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem ob ſimoniam contractam dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis, & procedere cum cauſæ cognitione, *c. exhibita. de iudic. Abb. & Felin. in c. dudum. n. 24 de præſump. & fuit reſolutū in vna Neapolitana S. Andreæ de menſe February 1569. coram bon. mem. Finetto.* præſertim ſtante clauſula, vocato Io. Andrea, *c. licèt. vbi gloß. de præben. in 6. Rot. deciſ. 30. de reſcript. in nou. Felin.*
2 *vbi ſupra. nu. 23.* & † à ſententia iſtius licuit appellare, cum non teneatur poſſeſſor ad verbum mixti exequutoris derelinquere
3 ius ſuum; † cum eius poteſtas ſit tantum contra contradictores de facto, non autem contra contradictores de iure, *Franc. in c. 1. nu. 6. & Gemin. nu. 11. de conceſſ. preb. in 6. Staphil. in tract. de litt. grat. in tit de vi & effect. clauſ. 6. competenter. nu. 7. Rebuff. de form. nou. prouiſ. in verb. contradictores. Pute. deciſ. 271. lib. 3. A. bulb. 4. de ſent. excōm. & fuit dictum in cauſa Riſcien. ſeu nullius Capellaniæ. de anno 1578. coram*
4 *S. D. N.* *. & ideo † cum exequutor pendente tempore ad appellandum processerit ad immiſſionem in poſſeſsionem, omnia geſta ſunt nulla, & attentata, & reuocanda, *Lap. allegat. 7. Mohed. deciſ. 150. & fuit dictum in vna Nolana. 3. Maij 1589. coram R. P. D. meo Penia*, & Ioannes Andreas, qui

* coram Aldobrādino qui fuit Clemens VIII. tūc Rotæ Auditor ſub die 20. Ian. 1578.

qui nunquã habuit ſe pro ſpoliato, eſt manu-
5 tenendus. Nõ obſtat, quòd † à ſententia lata
in crimine ſimoniæ non detur appellatio,
quia à collatione datur, vt ſupra dictũ eſt.
Præterea licèt à ſententia ſuper ſimonia nõ
detur appellatio, *vt per Felin. in c. ſicut.
il 1. de ſimon. Marant. in Specul tit. & quã-
doq. appellatur. num. 298.* Tamen hoc intel-
ligendum eſt, quando ſimoniacus eſt noto-
rius, vel confeſſus, vel ſi eſt occultus, ſimo-
nia eſt reſpectu ordinis; ſecus quando eſt
occultus, & ſimonia eſt ſuper beneficio, tunc
enim datur appellatio: Ita declarat. *Io. de*
6 *Anan. in d. c. ſicut. circa fin.* † Non obſtant
illa verba, conſcientiam tuam oneramus,
quia referuntur tãtum ad idoneitatem pro-
uiſi Apoſtolici. Et ita concluſum.

Meſſanen. Studij.
Die Veneris 22. Octobris 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Geſta poſt inhibitionem non ſunt attentata,
ſi inhibitio nõ fuit actualiter præſentata,
& exequutioni mandata, etiam data
ſcientia decreti, & relaxationis inhibi-
tionis, & nu. 3.*
2 *Citatio non inducit litem quantum ad ci-
tandum; niſi fuerit exequuta, etiam
quòd citandus notitiam habuerit decreti.*
4 *Doctrina Bart. in l. item veniunt. §. pe-
titum. de petit. hered. quomodo procedat.*
5 *Scientia aliquorum non ſufficit pro ſcientia
Vniuerſitatis; prout nec citatio aliquo-
rum officialium.*

DECISIO MXLVI.

1 FVit reſolutum, † nulla adeſſe attentata;
nam ita demum geſta poſt inhibitionẽ
ſunt reuocanda, *iuxta c. non ſolum. &
c. Romana. de appell. in 6.* ſi fuerit actualiter
præſentata, & exequutioni mandata, nec
ſufficit, quòd fuerit decreta. *Io. Andr.
in Addit. ad Specul. in tit. de appellat. §. no-
uiſſimè. in verb. procedit. Guid. Pap. conſ. 66.
nu. 9. & conſ. 69. nu. 10. Socin. conſ. 45. nu. 7.
lib. 1. cũ alijs allegatis per Modern. de attent.
poſt inhibit. declarat. 1. in princ. & nu. 3.* qui
tradit etiam hoc procedere data notitia
2 decreti & relaxationis inhibitionis; † prout
etiam dicitur de citatione, quòd ita demum
inducit litem quantum ad citandum, ſi fue-
rit exequuta, *Clement. 2. ut lit. pend.* etiam
quòd citandus notitiam habuerit decreti,
*Pariſ. conſ. 81. nu. 13. lib. 4. & fuit deciſum
in vna Albaracinenſi Portionis. 17. Decem-
bris 1574. coram bon. mem. Lauretano*, In
caſu autem, de quo agitur, non fuit intima-
ta inhibitio, ſed tantum producta coram
Prorege pro obtinenda facultate illam in-
timandi Ciuitati Meſſanenſi, quæ facultas
fuit obtenta abſque eo, quòd Ciuitas Meſſa-
3 nenſis ſe oppoſuerit; † ideo non eſt haben-
da pro inhibita, cum poſſit dari caſus, quòd
Ciuitas Cataniensis nollet ea vti. Non ob-
ſtant *allegata ex conſ. Roman. 330. col. 2.
Ruin. conſ. 61. nu. 6. lib. 5.* quia loquuntur in
intimatione facta iudici delegato de potio-
ri iuriſdictione alterius, quæ tacitè habet
annexam prohibitionẽ, *vt declarat ibid. Ro-*
4 *man.* † Non obſtat *Bart. in l. item veniunt.
§. petitum. de petit. hered.* quia potius facit
in contrarium, dicit enim, ita demum ſciẽ-
tiam idem operari, quod operatur denun-
ciatio, quando denunciatio requiritur ad
effectum ſolius ſcientiæ; ſecus quando eſt
incitatoria ad aliquid faciendum, vel pro-
hibitoria ne quid fiat. Non obſtat, quod
de oſtenſione dicitur *ex traditis per eoſdem
Modern. in d. 1. declaratione. nu. 33.* quia
vltra quòd ſatis controuerſum eſt, An ea
ſufficiat, vt patet ex relatis per eoſdem, hic
non conſtat de aliqua oſtẽſione ad hunc ef-
fectum, ſed tantum ad effectum obtinendæ
licentiæ de exequendo: Præterea nullibi
conſtat de ſcientia Ciuitatis Meſſanenſis,
5 quia † cum ſimus in Vniuerſitate non ſuffi-
cit ſcientia aliquorum, etiam ſi fuiſſent ci-
tati aliqui Officiales, quia ipſamet Vniuer-
ſitas eſt legitimè citanda, *vt fuit dictum
in vna Rauennaten. Attentatorum. & in
Tiraſonenſi Decimarum referentibus ijſ-
dẽ Modernis. in 2. par. c. 4. in præfat. n. 139.
Affl. deciſ. 376. nu. 1. Paleott. deciſ. 530. inter
deciſiones diuerſorũ *. Aym. conſ. 196. n. 2.*
Quare concluſum pro non attentatis.

* in lib. 3. p. 3. quę eſt Cęſaraugust. Erectionis Capelle. 12. Maij 1530.

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 25. Octobris 1593.

S V M M A R I V M.

1 *Quaſi poſſeſſio generalis decimandi ſufficit
pro manutentione ſuper terris particula-
ribus; cum magis attendatur cauſa
poſſeſſionis, quàm exercitium, vt nu. 2.*
3 *Sententia iudicis laici ſuper iure deciman-
di, qui in hoc caret iuriſdictione, præſtat
magnum argumentum ad probationem
facti antiqui coadiuuandam; maximè in
iudicio retinendæ poſſeſſionis.*
4 *In iudicio retinendæ poſſeſſionis ſufficiunt
leuiores probationes.*
5 *Relatio ſemper fit ad proxima.*
6 *Solutio decimarum regulatur cum obſer-
uantia ſubſequuta.*
7 *In iudicio retinẽdæ poſſeſſionis, poſſeſſio pro-
bari debet de tempore motæ litis.*
8 *Poſſeſſio ſemel probata præſumitur conti-
nuata vſque ad tempus litis; niſi de
contrario doceatur.*
9 *In redecimis ius dicitur reſiſtere, cum de
vna & eadem re non debeat duplex per-
cipi decima; niſi probato titulo.*
10 *An ius commune reſiſtat ſolutioni redeci-
marum, ita vt in illius manutentione
requiratur titulus.*

11 So-

Digitized by Google

11 *Solutiones facta metu cenſurarum non cõ-
ſtituunt in quaſi poſſeſſione; ſicut eſt, ſi
ſoluens in actu ſolutionis nõ fuerit pro-
teſtatus.*

DECISIO MXLVII.

FVit reſolutum, eſſe dandum mandatum
de manutenendo Epiſcopo & Capitulo
in poſſeſsione exigendi decimas ex arren-
damentis, quas vocant redecimas contra
Antonium della Madriz: Quamuis enim
ex teſtibus nihil in ſpecie probetur reſpectu
1 terrarum Antonij; † tamen probatur quaſi
poſſeſſio generalis omnium terrarum conſi-
ſtentium in territorio ciuitatis Cordubẽ-
ſis, quæ ſufficit ad effectum, vt comprehen-
dat etiam terras, de quibus agitur, *iuxta
notat. per Bar. in l. 1. §. ſi quis hoc interdicto.
nu. 1. de itin. actuq. priuat. Bald. in l. 2. n. 49.
C. de ſeruit. & aq. & in l. 1. n. 24. C. de eman-
2 cip. lib.* qui probant † in hac materia ma-
gis attendi cauſam ipſius poſſeſſionis quàm
exercitium, *Felin. in c. auditis. nu. 18. de
præſcript. Bald. de præſcript. 2. part. princip.
q. 2. nu. 22.* probatur autem iſta quaſi poſ-
ſeſsio vniuerſalis per teſtes, de quibus in
ſummario nu. 4. qui benè deponunt de viſu,
& dicunt contenta in articulo eſſe vera, cũ
quibus concurrunt diuerſa inſtrumenta lo-
cationum factarum cum onere ſoluendi re-
decimam: Præterea concurrunt plures ſen-
tentiæ vnà cum teſtibus ſuper illarum iu-
ſtificatione latæ contra arrendatarios pro
ſolutione redecimæ, quæ, licèt ſint contra
particulares, probant tamen vniuerſalem
poſſeſsionem contra eos, cum cauſa ſit vni-
3 uerſalis: † Accedit etiam ſententia Regis
Ioannis lata anno 1449. quæ validum præ-
ſtat adminiculum, cum teſtetur per infor-
mationes captas ſibi conſtitiſſe de quaſi
poſſeſsione generali, & immemorabili per-
cipiendi iſtam redecimam, & mandat Ca-
pitulum manuteneri in ſua quaſi poſseſsio-
ne, & licèt ſit lata per laicum ſuper iure
decimandi, quo caſu caret iuriſdictione,
vt per Federic. conſ. 245. in fin. tamẽ negari
non poteſt, quin præſtet magnum argumẽ-
tum ad probationem facti antiqui coadiu-
uandam; maximè in iudicio retinendæ poſ-
4 ſionis, † in quo ſufficiũt leuiores probatio-
nes, *Caſtr. conſ. 3. lib. 2.* ita vt etiam vnicus
teſtis ſufficiat, *Palæott. deciſ. 29.* Non ob-
ſtat, quòd ſententia loquatur de terris non
ruptis; quia ex lectura cæterarium apparet,
cum dicat, quòd vltra decimam frumenti,
ex quibuſlibet terris, prædijs, & pratis
non ruptis ſoluitur decima de arrendamen-
tis; nam illa qualitas, non ruptis, refertur
tantum ad prata cum fiat enumeratio ſpe-
5 cierum ſub genere contentarum, & † rela-
tio fieri debet ad proximiora; *l. talis ſcri-
6 ptura. de legat. 1.* † quod etiã conuenit cum
obſeruantia ſubſequuta, *Aret. conſ. 84. n. 5.
Socin. conſ. 145. nu. 2. lib. 1. Cephal. conſ. 31.
7 nu. 152.* Non obſtat, quòd dicitur, † poſ-
ſeſsionem non probari de tempore motæ
litis in iſtis bonis, vt requiri in hoc iudicio
tradit *Rota deciſ. 3. vt lit. pen. & 17. de
reſtit. ſpol. in antiq. Aym. conſ. 248. num. 5.*
8 quia † ſemel probata poſſeſsione præſumi-
tur continuata vſque ad tempus litis; niſi
de contrario doceatur, *Rot. deciſ. 4. de pro-
bat. in nou. Aretin. in §. retinendæ. nu. 4. de
interdict. Alciat. de præſumpt. regul. 2. præ-
ſumpt. 21. nu. 5. verſ. tu aduerte.* Non ob-
9 ſtat, quòd ſimus in materia, † in qua ius
reſiſtit, *vt fuit reſolutum in cauſa Toletana
Redecimarum. die 19. Nouembris 1584. corã
S.D.N. & iterum coram R.P.D. meo Pã-
philio die 21. Maij 1586.* quia de vna & ea-
dem re non debet percipi duplex decima,
*gloſ. in c. Paſtoralis. de decim. Gigas de pen-
ſionib. q. 59. nu. 3. Lap. allegat. 135. n. 6. & 9.*
& ideo neceſſe eſſe probare titulum, *vt in
c. cũ perſonæ. de priuileg. lib. 6. vbi Io. Andr.
nu. 6. Anchar. nu. 5. Franc. n. 8. Gemin. n. 1.*
10 nam † dato, quòd eſſemus in caſu reſiſten-
tiæ iuris communis; tamen hęc adhibetur
diſtinctio, quòd aut inferior; cui ius reſiſtit,
agit contra ſuperiorem, & tunc procedit id,
quod habetur *in c. cum perſonæ, & ita Rota
tenuit referente Achill. deciſ. 5. de reſtitut.
ſpol.* Aut agitur contra alios, quibus tantũ
aſſiſtit ius commune, & non aduerſatur ve-
hementiſſima præſumptio, & tunc in hoc iudi-
cio manutenendus eſt poſſeſſor, etiam quòd
ſoli innitatur poſſeſſioni, *vt tradit Couarr.
pract. quæſt. c. 17. n. 6. Menoch. in vlt. remed.
retin. nu. 21. & ſeq. & deciſ. Achill. ſupra
relata. 5. de reſtit. ſpol. & fuit dictum coram
me in vna Gerunden. Pontis* *. Vltimo non
11 obſtat, quod obijcitur † ſolutiones fuiſſe
factas per compulſionem metu cẽſurarum,
quę non conſtituunt aliquem in quaſi poſ-
ſeſſione, quia cum acquieuerint compul-
ſioni, & proteſtati non fuerint in actu ſolu-
tionis, quæſita fuit Capitulo quaſi poſſeſſio,
& ita procedit *deciſ. Achill. 10. de penſion.
& fuit dictum in cauſa Lucana Penſionis
4. Iunij 1574. coram Illuſtriſſ. Lancellotto,
& de præſenti anno in cauſa Racanatenſi
Tranſactionis, coram R.P.D. meo Gipſio.*
Et ita concluſum pro manutentione contra
Antonium della Madriz.

* ſub die Veneris 20. Decẽb. 1591.

Romana Montium.

Die Veneris 29. Octobris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Exequutor teſtamentarius non ſimpliciter
datus, ſed cum facultatibus & auctori-
tatibus neceſſarijs & opportunis, & cum
pleno amplo, & libero, & generali, ac
ſpeciali mandato, & adminiſtratione po-
teſt inueſtire pecunias hæreditarias, dũmo
do vtiliter fiat, etiã nolentibus hæredibus.*

2 Po-

2 *Poteſtas exequutoris pendet à facultate ei data à teſtatore..*

3 *Exequutor poteſt cogere hæredem ad implẽdam voluntatem teſtatoris, vel ipſemet implere, quod declaratur, quando ſcilicet res, quæ venit implenda, reperitur penes hæredem, poteſt cogi hæres ab exequutore implorato iudicis officio; ſi verò non ſit penes hæredem, poteſt exequutor abſq. iudicis officio per ſe implere.*

4 *Officium Exequutoris teſtamentarij anno finitur; ſecus tamen ex teſtatoris diſpoſitione eſſe poteſt, prout quando ſingulis annis aliquid tenetur facere.*

5 *Adminiſtrator vel procurator cum libera poteſt pecunias domini inueſtire; An verò poſſit donare, dubitatur.*

6 *Exequutor teſtamentarius in inueſtiendis pecunijs ex diſpoſitione teſtatoris non habet neceſſe requirere hæredem etiam præſentem; ſecus eſt ſi rem hæreditariam pro ſatisfaciendo creditoribus & legatarijs vendere vellet.*

7 *Mandatum per mortem mandantis non expirat; quando res non eſt amplius integra, & mandatarius cœpit adminiſtrare & exigere, & alia facere, ad quæ decretum erat mandatum.*

8 *Adminiſtrator præſumitur facere adminiſtratorio nomine.*

DECISIO MXLVIII.

FVit reſolutum per maiorem partem
1 Dominorum. † D. Ioannem Auguſti-
ſtiuum potuiſſe facere hoc inueſtimentum
pecuniarum hæreditariarum in montibus,
de quibus agitur, dummodo habita ratione
illius temporis fuerit vtiliter factum: Con-
ſideratum fuit pro ratione deciſionis, depu-
tationem factam per teſtatorem non fuiſſe
ſimplicis exequutoris, ſed cum facultatibus
& auctoritatibus deſuper neceſſarijs & op-
portunis, & cum pleno, amplo, libero, &
generali, ac ſpeciali mandato, & admini-
ſtratione, *ad l. procurator cum libera. de*
2 *procurator.* † nam poteſtas exequutoris pẽ-
det à facultate ei data à teſtatore, *vt inquit
Bald. in l. id quod pauperibus. nu. 14. C. de
Epiſc. & cler. Alber. in l. nulli. nu. 17. C. de
Epiſc. & cler. Caſtr. conſ. 177. col. 1. in 2. p.
Pariſ. conſ. 74. nu. 52. lib. 3.* Cum itaq. te-
ſtator mandaſſet, quòd pecuniæ redactæ ex
bonis mobilibus ac ſe mouẽtibus, & ex auro
& argento non monetato, & pecuniæ exigẽ-
dæ ex ſocietatibus officiorum, ſeu alijs cre-
ditis ipſius teſtatoris, ſeu in domo ipſius
vel alibi exiſtẽtes inueſtiri deberent in em-
ptionem tot locorum mõtium non vacabi-
lium, ſeu cenſuum, vel bonorum ſtabilium,
vtique advnguem id videtur obſeruatum
fuiſſe per Dominum exequutorem, qui di-
ctas pecunias inueſtiuit in tot loca montiũ
non vacabilium. Neque obſtat, quod dici-
tur hoc onus non ſpectaſſe ad exequutorem
ſed ad hæredes, quia licèt teſtator mandet,
vt hæredes faciant inuentarium; tamen
quando mandat fieri inueſtimentum, non
amplius hoc nominatim iniungit ipſis hæ-
redibus, ſed imperſonaliter mandat bona
mobilia, & cætera ſupra enumerata vendi
& inueſtiri: Præterea dato quòd hæc facul-
tas fuiſſet data hæredibus, ex non intelligi-
3 tur data priuatiuè ad exequutores, † qui
poſſunt cogere hæredes ad implendam vo-
luntatem teſtatoris, vel ipſimet implere,
*vt per tex. in l. nulli. C. de Epiſc. & cler. §. ſi
quis autem pro redemptione. Auth. de Ec-
cleſiaſt. tit. Specul. de inſtrum. edit. §. nunc
verò aliqua. n. 33. Io. à Cambus: de exequu-
tor. vlt. volunt. par. 2. §. conſultis. n. 8. & 9.
& 14.* quod maximè procedit hoc caſu, in
quo pecuniæ erãt penes ipsũ exequutorẽ, &
nõ penes hęredes: Vnde pro implẽda volun-
tate teſtatoris in eo, quod expreſsè fuerat
per teſtatorem diſpoſitum, non erat neceſ-
ſarium implorare officium iudicis, vt coge-
ret hæredes; id enim procedere poſſet, ſi
pecuniæ penes hæredes fuiſſent, & in iſtis
terminis procedunt omnes dicentes hære-
dem cogi poſſe implorato iudicis officio;
*vt per Couarr. in c. Ioannes. n. 5. de teſtam.
cum alijs ſupra citatis*; & hoc ideo magis eſt
dicendum, cum ipſe exequutor ratione ad-
miniſtrationis ſibi demandatæ per teſtato-
rem teneretur pecunias pupillares inueſtire
ad honeſtum lucrum, aliàs de ſuo teneba-
tur, *l. ſi pecuniam. & l. ſi mater. C. de vſur.*
4 Non obſtat, quòd dicitur, † exequutoris of-
ficium anno finiri, quia hoc non procedit,
quando diſpoſitio teſtatoris anno finiri nõ
poteſt, prout caſu iſto, in quo ſingulis an-
nis exigebantur pecuniæ ex montibus, &
ſocietatibus, *Federic. conſ. 124. aliàs 129.
Couarr. in c. 3. nu. 6. de teſtam. Abb. conſ. 59.
col. fin. lib. 1. Iaſ. in Auth. hoc amplius. nu. 6.
C. de fideicomm.* & adminiſtratio data fuit
exequutori ſine aliqua tẽporis præfinitio-
ne, & cum verbis adeo prægnantibus, vt nõ
poſſit negari eum habuiſſe facultatem in-
ueſtiendi ſine aperta violatione verborum;
5 † neque vnquã in adminiſtratore, aut pro-
curatore cum libera dubitatũ fuit, an poſſit
pecunias domini inueſtire, ſed bene dubi-
tant Doctores, an poſſit donare. Non ob-
ſtant *allegata ex Bart. in l. alio. nu. 16. de
alimen. & cib. legat. Capr. in tractat. de exe-
quut. 7. membr. n. 107. Ruin. conſ. 84 n. 13.
lib. 2. Pariſ. conſ. 74. num. 53. lib. 3. Burſat.
conſ. 133. nu. 12.* Ex quibus videtur proba-
6 ri † requirendum eſſe hæredem, ſi præſens
eſt, quoniam omnes iſti Doctores loquun-
tur in exequutore volente vẽdere bona hæ-
reditaria pro ſatisfaciendis creditoribus, &
legatarijs, qui caſus eſt longè diuerſus; nam
in alienatione eſt cautius procedendum;
& ideo requiruntur ſolemnitates, quando

alienantur bona minorum, quæ non requi-
runtur in inueſtitione pecuniarum fienda
per tutores & curatores; quare non viden-
tur facere ad rem; Placebat etiam aliqui-
quibus ex Dominis, quòd hanc facultatem
habuerit dictus exequutor ex mandato Ioā-
nis Antonij tutoris, & reſpectiuè procura-
toris hæredum, qui ipſum ſubſtituerat. Nec
7 obſtare, quòd ipſe conſtituens obierat; † &
ideo videretur expiraſſe mandatum, quia
res nō erat amplius integra, cum iam exe-
quutor cœpiſſet adminiſtrare & exigere,
*§. item ſi adhuc. vbi gloſſ. Inſtit. mandat. Are-
tin. in §. rectè. nu. 4. eod. tit. Bart. Ang. Caſtr.
& alij in l. ſi quis mancipijs. §. ſi impuberes.
de inſtit. act.* & negocium non poterat dici
integrum, cum exactio ex teſtatoris diſpo-
ſitione fieret ad effectum inueſtimenti, ad
quod tenebatur, vt ſupra dictum eſt, aliàs
de ſuo reficere coactus fuiſſet. Neque ob-
ſtat, quòd tradit *Fab. in §. item ſi adhuc.
nu. 5. Inſtit. mandat.* qui vult mandatum
tutoris expiraſſe eius morte, etiam re ad-
huc non exiſtente, *per textum in l. ſi per
epiſtolam. de acquir. hared.* nam in eo text.
res erat adhuc integra, cum mortuus eſſet
tutor, & contrarium ſentit *Aretin. in d. §.
rectè. nu. 4. eod. tit. per tex. in d. l. ſi quis man-
cipijs. §. ſi impubes. de inſtit. action.* Vnde
non eſt facilè recedendum à communi di-
ſtinctione Doctorum, dum diſtinguunt in-
ter negocium inchoatum & non inchoatū.
His adſtipulari videtur, quòd dictus exe-
quutor alia inueſtimenta fecit, quæ fuerūt
acceptata per Dominos hæredes, vt in fa-
cto deducitur: Ex quibus tacitè videtur
approbatum eius miniſteriū in genere. Nō
obſtat, quòd in emptione iſtorum mōtium
Dominus Pinellus reſeruauerit ſibi faculta-
tatem diſponēdi de ſorte principali & fru-
ctibus, quia cum illam non ſibi ſoli, ſed &
alteri exequutori reſeruauerit, intelligitur
de ea facultate diſponendi, quæ ſibi cōpete-
bat vti adminiſtratori, ita vt abſque alio
mādato fructus exigere & reinueſtire poſ-
ſet, ſi ſibi videretur expedire, non autem
de facultate, quæ ſibi competeret ratione
alicuius dominii, quod apparet ex eo, quòd
emptio fuit facta nomine pupillorum, &
cum declaratione, quod fiebat de pecunijs
8 ipſorum, & hæreditatis; † Vltra quòd præ-
ſumendum eſt feciſſe nomine adminiſtrato-
rio, *vt per Alciat. de præſumpt. reg. 2. præ-
ſumpt. 24.* An verò negocium fuerit vtili-
ter geſtum, Domini reſeruarunt videndum
particulariter.

Parmen. Status.
Die Lunæ 8. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes vaſſalli examinati in cauſa pro Do-
mino, licèt non ſint idonei, aliqua tamen
eis fides adhiberi poteſt arbitrio iudicis;
maximè ſi ſint clerici, qui non ſubſunt
eius iuriſdictioni.*

DECISIO MXLIX.

FVit dubitatū, an teſtes de Zibello exa-
minati pro parte Dominorum Rango-
norum eſſent idonei teſtes, & illis ſit fides
adhibenda: Exceptiones, quæ deduceban-
tur, erant tres, Prima, quia vaſſalli D. Lu-
douici de Rangonibus aduerſarij, qui ſę-
uiebat in illos, qui nolebant ſe examinare,
vt prætendebatur probari ex teſtibus Palla-
uicinorum ſuper quarto & quinto articulo;
Secunda quia erant inimici Vberti propter
eius tyrannidem, quam exercuerat contra
ipſos eo tempore, quo poſsidebat Caſtrum
Zibelli; Tertia, quia ijdem teſtes conſtitue-
runt procuratorem Parraſaccum contra
Vbertum coram Vicelegato, & obtinuerunt
Pallauicinos examinari, & bona eorum cō-
fiſcari ad inſtigationem Fiſci, ita vt tunc
1 expulſi fuerint à Caſtro Zibelli. † His ta-
men non obſtantibus Domini dixerunt, iſtos
nō eſſe repellendos, & ratio fuit ex eo, quòd
omnes erant vaſſalli Rangonorum, qui tā-
tum medietatem Caſtri poſsidebant, & in-
ter eos aderant nōnulli clerici, qui non ſu-
berant iuriſdictioni Comitis; & ideo fidem
illis adhibendam cum aliqua diminutione
arbitrio Rotæ.

Burgen. Concordiæ, ſeu Iuriſdictionis.
Die Veneris 12. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Concordia, quòd in delictis Capitularium
Ordinarius procedat cum adiunctis Ca-
pituli, non habet locum, quando totum
Capitulum nemine excepto deliquit, tūc
enim iuriſdictio deuoluit ad ſolum Or-
dinarium; ſecus ſi aliqui non participa-
runt, quia tunc illi ſunt aſſumendi
cum Ordinario, vt nu. 4. fallit tamen
vt num. 6.*
2 *Cōcordia, de qua hic, eſt ſtrictè intelligēda.*
3 *Appellatione perſonarum non venit Colle-
gium vel Vniuerſitas.*
4 *Ius Vniuerſitatis vel Capituli etiam in
vno remanet.*

DECISIO ML.

FVit dubitatum, ſi Capitulū delinquat,
an ſit procedendum per Dominum Ar-
chiepiſcopum iuxta formam Concordiæ vel
quomodo; Et Domini fuerunt in ſententia,
1 † vt ſi totum Capitulum delinquat nemine
ex Capitularibus excepto, iuriſdictio de-
uoluat ad Archiepiſcopum, cum nulli ſu-
perſint Canonici, cum quibus Epiſcopus
poſsit procedere ſeruata forma Cōcordiæ,
*gloſ. in c. irrefragabili. §. exceſſus. in verb.
Capitulum. de off. Ordin. quam ibi ſequitur*
Butr.

Digitized by Google

Butr. Card. Imol. Felin. & alij; maximè
2 quia verſamur in concordia, † quæ ſtrictè
eſt intelligenda, *vt fuit dictum in cauſa
Burgen. deputationis Fiſcalis. corã R.P.D.*
3 *meo Blanchetto*: vnde fit, vt † appellatione
perſonarum nõ veniat Collegium vel Vni-
uerſitas, *vt tradit Felin. in c. eam te. nu. 14.
de reſcript.* Neque obſtat, quòd iſte caſus
vti non comprehenſus in concordia debeat
remanere in diſpoſitione iuris communis,
quo inſpecto Iuriſdictio deuoluitur ad Pa-
pam, qui eſt iudex exemptorum, prout Ca-
pitulum ſe facit, quia ſubintrat diſpoſitio
Concilij, quæ dat Epiſcopo ſaltem vti ſe-
dis Apoſtolicæ delegato iuriſdictionem
etiam in exemptos, ſed & iſta exemptio nõ
probatur; immo ſuadetur contrarium, ex
quo in pluribus caſibus non comprehenſis
in cõcordia fuit deciſum pro Archiepiſco-
4 po: † ſi verò non omnes de Capitulo deli-
querunt, ſed aliqui ſuperſunt, qui non par-
ticiparunt in delinquendo, tunc ceſſant ra-
tiones, *gloſſ. in d. c. irrefragabili*. & illi de-
bent iuxta tenorem concordiæ aſſumi vnà
cum Epiſcopo ad cognoſcendum de tali de-
licto; nam neque deliquerunt, neque effi-
ciuntur iudices in cauſa propria, *Innoc. in
d. c. irrefragabili. nu. 1. Card. nu. 4. per text.
in c. gratum. de poſtulat. & ibi gloſſ. & Abb.
num. 5. & cæteri, & in c. bonæ. de election.*
5 nam † ius Vniuerſitatis vel Capituli rema-
net etiam in vno, *l. ſicut municipij. quod
cuiuſq. Vniuerſitat. c. ſi fortè. 63. diſtin.* Ex-
6 ceptus fuit caſus à priori cõcluſione, † niſi
totum Capitulum committeret contra Ar-
chiepiſcopum, tunc enim ex eiuſdem tex-
tus diſpoſitione cognitio deuolueretur ad
ſuperiorem, ſaltem propter ſcandalum,
vt inquit ibi Hoſtien. ne videatur Epiſco-
ſcopus eſſe iudex in cauſa propria. Et ita
concluſum.

Romana Viridarij, ſeu melioramentorum.
Die Lunæ 15. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Melioramenta ſunt æſtimanda in id, quod
minus eſt iuxta text. in l. in fundo. de
rei vendic.*

DECISIO MLI.

1 DOmini cenſuerunt † hæc melioramen-
ta attenta ſubiecta materia videri ne-
ceſſaria, ideo ſtandum relationi periti per
me deputati, ſtante contumacia partis ad-
uerſæ: dummodo appareat per ipſum fuiſſe
electum id, quod minus eſt, *iuxta textum in
l. in fundo. de rei vindic. cũ alijs allegatis* *.

* & per gl. in d. l. in fundo. vbi Bar. Alber. n. 5. Fulgoſ. n. 3. Abb. in c. 1. n. 4. de reſt. in integr. Felin. in c. cum cauſa. nu 28. de re iudic. Neguſ. de pign. 4. membr. 5. p. n. 13. Tiraq. de retract. conuen. §. 7. gloſ. 7. n. 8. Curt. iun. conſ. 144 n 7. Caſtr. 370. n. 3. lib. 1 Burſ. cõſ. 15. n. 12. & ſeq. Mazzar. conſ. 11. & in tract. de fideic p. 3 q. 65. Rimin. iun. conſ. 412. n. 72. & 435. n. 70. Capic. deciſ. 93 n. 9. Ioſeph. deciſ. Peruſin. 38. in fin. Vincent. de Franch. deciſ. 109.

Nullius della Serena.
Die Veneris 19. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Priori ſeu Abbati nullius iuriſdictionis
habenti ſuam iuriſdictionem quaſi Epi-
ſcopalem, litteræ diſpenſationum matri-
monialium & ſimiles illius Prouinciæ,
remitti debent.*

DECISIO MLII.

FVit inſtatum apud S. D. N. pro parte
Reuerend. Domini Alphonſi Flori Prio-
ris de Magazela Prouinciæ della Serena,
vt occurrente caſu ſibi dirigerentur litteræ
diſpenſationum matrimonialium, & aliæ
ſimiles tanquam Ordinario dictæ prouin-
ciæ, & cauſa diſcuſſa in ſacra Congregatio-
1 ne Concilij fuit reſolutum, † ſi Prioratus
eſt nullius diœceſis, & Prior habet quaſi
Epiſcopalem iuriſdictionem, litteras hu-
iuſmodi eſſe committendas dicto Priori;
Ideo ſacra Congregatio de ordine S. D. N.
mandauit mihi, vt in Rota videretur, ſi hu-
iuſmodi qualitates verificantur; Ideo cau-
ſa propoſita, & viſis probationibus Domi-
ni dixerunt probari Priorem de Magazela
habere propriam Eccleſiam, & vti orna-
mentis Epiſcopalibus, baculo, & mitra,
necnon ius benedicendi, & concedendi
Indulgentias, & hoc probari ex bulla fel.
rec. Clementis VII. Quòd verò habet ter-
ritorium diſtinctum & ſeparatum à territo-
rio aliorum Ordinariorum vicinorum, me-
diantibus certis limitibus, & quòd confert
beneficia, viſitat Eccleſias, & corrigit de-
linquentes; optimè probant teſtes exhibiti;
quibus tamen, quia fuerunt examinati ſine
alicuius partis contradictione vel vicinorũ
Epiſcoporum citatione, an ad hunc effectũ,
cum agatur de leui præiudicio, velint Do-
mini Officiales ſanctiſſimi fidem adhibere,
Rota eorum arbitrio cenſuit relinquendum.

Oriolen. Fructuum.
Die Veneris 26. Nouembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo, quòd fructus primi anni poſt
obitum debeantur hæredibus an valeat,
& quare ſit introducta.*
2 *An dicta conſuetudini obſtet Conſtitutio
Iulij III.*
3 *An dicta conſuetudo habeat locum quo ad
fructus decurſos in vita beneficiati.*

DECISIO MLIII.

1 DOmini cenſuerunt, † quantum ad fru-
ctus primi anni poſt obitum benefi-
ciati, eos deberi eius hæredibus, præſup-
poſita conſuetudine, quòd beneficiati pri-
mo anno nõ percipiant fructus beneficiorũ,
ſed eorum ſolutio differatur poſt eorum

obitum, quam conſuetudinem informantes
pro hæredibus dicunt eſſe notoriam, & ſi
opus fuerit, ſe eam probaturos; quæ ideo
videtur introducta, vt prouideri poſſit de
ijs, quæ ad ſepulturam ſunt neceſſaria, quæ
plerumque ob inopiam defuncti negligũtur
cum magno ordinis Eccleſiaſtici dedecore,
Io. Andr. in regul. nemo plus iuris. col. 1. de reg. iur. Abb. in c. in officij. nu. 5. in fin. & ibi Couar. n. 9. de teſtam. Feder. de ſen. conſ. 246. nu. 1. Lambertin. de iure patr. lib. 3. artic. 8. q. 2. nu. 1. Pariſ. conſ. 33. n. 4. Andr. ab Exia in c. cum omnes. nu. 13. de conſtitut. & fuit deciſum in cauſa Burgen. fructuum. 13. Iunij 1590. coram R. P. D. meo Pamphilio.
Neque obſtat Conſtitutio Pij V. ſuper qua
eſt fundata deciſio in cauſa Zamoren. neq.
Conciliũ Tridẽtinum ſeſſ. 24. de refom. c. 14.
quia loquuntur de ea conſuetudine, in qua
fructus applicantur menſæ Epiſcopali vel
Capitulari, vt in communes vſus cedant,
ſeu inter Canonicos diuidantur, quibus
caſibus adeſt præſumptio ſimoniæ, *vt per Labertin. vbi ſupr. nu. 5.* ſecus verò vbi
fructus reſeruantur hæredibus ex cauſa non
ſolutionis fructuum primi anni, quæ con-
ſuetudo nullã habet iuris reſiſtẽtiam, immo
potius aſſiſtentiam ex ſupra deductis, cum
ſit potius dilatio ſolutionis quàm diſpoſitio
fructuum ad alium ſpectantium, *& ita declaratum fuit per ſacram Congregationem Concilij d. c. 14. de reform.* Et Cõſtitutionem
Pij V. non habere locum, quando fructus
primi anni reſeruantur hæredibus poſt obi-
2 tum beneficiati: † Neque hic locum habet
Conſtitutio Iulij III. quia non verſamur
in fructibus non exactis, ſed vt dictum
eſt in fructibus, quorum ſolutio dilata eſt
poſt obitũ beneficiati. Non obſtat Conſti-
tutio Synodalis, quia per eam nõ eſt dero-
gatum huic conſuetudini, quæ nullam ha-
3 bet iuris reſiſtentiam. † Quantum ad fru-
ctus decurſos in vita beneficiati Domini nõ
fuerunt concordes; ideo de illis erit parti-
culariter agendum, & difficultas verſatur
in ea Doctorum controuerſia, quæ eſt circa
articulum, qui beneficiati dicantur habere
adminiſtrationem, de qua *per gloſ. in c. ſi propter. vbi Gemin. nu. 9. de reſcript. in 6. gloſ. in c. præſenti. de off. ordin. lib. 6. in verb. reſeruari. Videantur ij, quos cumulat Marſil. de reddit. Eccleſ. part. 2. c. 14. & part. 3. c. 34. num. 18. & c. 35. Gutieres in canon. quæſt. c. 33.*

Ariminen. Caſtrorum.
Die Mercurij 15. Decembris 1593.

SVMMARIVM.

1 In taxando valore attendi debet illa ſumma, de qua duo teſtes concordant.
2 Articulans non fatetur.

DECISIO MLIIII.

Fvit reſolutum fructus molendinorum
grani eſſe taxandos ad rationem quin-
quaginta ſtariorum valoris triũ ſcutorum
pro ſtario; fructus verò molendinorum olei
ad ſalmas centum, ad rationem quinque
ſcutorum pro qualibet ſalma, & moti ſunt,
quia teſtes depõnunt de diuerſis ſummis;
1 † Ideo debet attendi ſumma, de qua duo
concordant, *& ita loquitur Alex. conſ. 64. lib. 2. Affl. deciſ. 240. nu. 5. Salicet. in l. 2. C. de reſcind. vend. cum alijs per Pinell. in l. 2. part. 3. c. 4. n. 10. C. de bon. mater. & per Cæſar. de Graſſ. deciſ. 79. nu. 8.* & Ideo quia
duo teſtes poſſunt coniungi in ſumma ſta-
riorum quinquaginta, ideo placuit ſtatue-
re hanc ſummam; Hi autem ſunt Hiero-
nymus & Io. Franciſcus, reliqui non pro-
bant, quia ſunt ſingulares, neque iuuan-
2 tur ex articulis; † tum quia articulans nõ
fatetur, *Alex. conſ. 80. nu. 10. lib 2.* tum quia
articuli expreſsè referunt ſe ad teſtes. Quan-
tum ad molendina olei reſpectu molendini
Roncofrigidi, Informantes pro Domino
Marchione contentantur ſalmis centum:
Et ita fuit firmatum. Quantum ad molen-
dinum Montis Iani teſtes ſunt partim ſin-
gulares, partim nihil probant; ideo ſuper
illis nihil ſtatui poteſt. Quantum verò ad
pretium grani & olei illud bene probatur
aſcendere ad ſupradictam ſummam. Et ita
concluſum.

Marſicana Beneficij.
Die Mercurij 15. Decembris 1593.

SVMMARIVM.

1 Subrogatus in ius & poſſeſſionem & litem, cum clauſula cuius ſtatum, reſtitui debet ad poſſeſſionem, qua eius author fuerat ſpoliatus, & cauſam ſpolij committi fecerat.
2 Extrema actionis ſpolij ſunt poſſeſſio ſpoliati de præterito, & poſſeſſio ſpoliantis de præſenti.
3 Poſſeſſio decennalis deſeruit pro titulo colorato.
4 Sententia, qua priuat beneficio, lata in contumaciam per comparitionem, & cauſa commiſſionem reſoluitur.
5 Vnio conceſſa in euentum vacationis per obitum nõ comprehendit vacationem per priuationem.
6 Subrogatio obtenta ad ius & poſſeſſionem & litem cum clauſula, quouis modo, capit etiam modum vacationis per priuationem.

DECISIO MLV.

1 Fvit reſolutum, † Dominum Chriſtopho-
rum eſſe reſtituendum ad poſſeſſionem,
in qua eius author Hercules fuerat, qui
prius

Digitized by Google

prius commiſerat cauſam ſpolij antequam
reſignaret in fauorem Chriſtophori, & Papa
ſubrogauit eum ad ius & poſſeſſionem
& litem cum clauſula, cuius ſtatum, *iuxta
deciſ. Verall.344.lib.1. in manuſcript. Palaott.
deciſ.37.& ita fuit reſolutum in vna
Bracaren.parochialis. 17.Maij 1589. corã
D.Peruſino.* De poſſeſſione autem Herculis
cõſtat ex ſupplicatione Capituli anno 1574.
& cauſæ commiſſione, & quòd ſequuta priuatione
Herculis Capitulũ cœpit poſſide-
2 re, † quæ ſunt extrema actionis ſpolij,
*Abb. in c.cum ad ſedem. de reſtit. ſpol. Affl.
deciſ.327.nu.2. Alex.conſ.6. num. 5. lib. 3.*
3 & † cum poſſeſſio Herculis fuerit decennalis,
deſeruit etiam pro titulo colorato, *vt
per Caſſad.deciſ. 8. ſuper regul.* Non obſtat
ſententia priuatoria contra Herculem, quia
præter id, quòd non conſtat de eius iuſtitia,
& quòd fuit reuocata per Auditorem
Cameræ, ſeruatis ſeruandis, & citato fiſco
per huiuſmodi priuationem non excluditur
ſpolium: cum pendente adhuc iudicio
ſuper dicta priuatione capta fuerit poſ-
4 ſeſſio per Capitulum. Præterea † dicta ſententia
fuit lata in contumaciam; ideo per
comparitionem, & cauſæ commiſſionem
fuit reſoluta, *vt pluries fuit in Rota deciſũ,
veluti in vna Romana Canonicatus ſancti
Angeli coram bo.me.Cotta anno 1568* *. *&
in præallegata cauſa Bracaren.& coram me
in vna Ciuitatis Caſtelli* ª. Poſtremo ius
5 Capituli non eſt clarum, † ex quo vnio ei
conceſſa fuerat in euentum vacationis per
obitum, & ſic non capit vacationem per
priuationem, *c.ſuſceptum.de reſcript. in 6.*
6 Vnde † etiam quòd per priuationem vacauerit
gratia Chriſtophori, hunc modum
capit propter clauſulam, quouis modo,
*Rota 1. de reſcript. in nou. Lap.allegat. 78.
nu.14.Mohedan.deciſ.333.* Et ita cõcluſũ.

* & coram eodẽ Cotta in eadẽ Roman.Canonicatus vlt.Februarij 1567. in Impr.diuerſ. nouiſſ.71.p.4.

ª ſub die 16. Decẽb. 1577. n.9 & in Roman. Secretariatus.20. Nouembris 1591 nu. 7.

Alerien. Attentatorum.
Die Lunæ 20. Decembris 1593.

SVMMARIVM.

1 *Geſta intra decem dies datos ad appellandũ ſunt nulla & attentata.*
2 *Exequutor deputatus cum clauſula, quòd vocato &c. & amoto illicito detentore, & verificato valore expreſſo conferat beneficium; tenetur tanquam mixtus exequutor aſſumere partes iudicis.*
3 *A ſententia exequutoris appellare licet, ſi ſit mixtus.*
4 *Poteſtas exequutoris non extenditur contra contradictores de iure, ſed contra eos, qui de facto contradicunt.*

DECISIO MLVI.

1 FVit reſolutum † omnia per Epiſcopum
Alerien. geſta ad fauorem Iacobi, tam
intra decem dies datos ad appellandum,
quàm poſt appellationem Alexandri eſſe
nulla & attentata; & ideo reuocanda, *c.nõ
ſolum.de appellation.in 6.Clem.2.vt lit.pẽd.*
2 † cum enim eſſet deputatus exequutor in
gratia Iacobi, vt citato Alexandro, & verificata
falſitate valoris per eum expreſſi
conferret parochialem Iacobo, tenebatur
tanquam mixtus exequutor aſſumere partes
iudicis, *Felin.in c.dudum.nu 24.de præſũpt.
& tenuit Rota in vna Neapolitana Sancti
Andreæ. coram Finnetto de mẽſe Februarij
1569.* præſertim ſtantibus clauſulis vocato
Alexandro, & amoto illicito detentore,
*c.licet. & ibi gloſ. de præbend. in 6. Rot.3.
de reſcript.in nou.Felin.in d. c.dudũ.n.23.*
3 † & ideo ab eius ſententia licuit appellare,
4 † nec exequutoris poteſtas extenditur cõtra
contradictores de iure, ſed contra eos, qui
de facto contradicunt, *Franch. in c.1.n.6.
& Gemin.n.11.de conceſſ.præb.in 6.Stapbil.
de vi & effect.clauſ.§.competenti.nu.7. Rebuff.
de form.noua prouiſ.in verb. contradictores.
& ſuper concord.in tit.de form.litter.
exequu.mand.apoſt. in verb.contradictores.
Pute. deciſ. 271. lib.3. Achill. 4.de ſenten.
excomm.& fuit dictum in vna Piſcien.corã
S.D.N. de anno 1578* *. Hinc ſequitur
reſolutio alterius partis dubij, quòd Iacobus
non ſit manutenendus, ſed Alexander,
ſi de eius poſſeſſione conſtat, aliàs eſt ſequeſtranda.

* corã Aldobrandino 21. Ian.1578. & idem fuit dictum ſupr. in Auerſana. beneficij. 5. Iulij proximè præterit.

Corduben. Redecimarum.
Die Veneris 14. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Comparẽs coram iudice recuſato ſine aliqua proteſtatione cẽſetur receſſiſſe à recuſatione propoſita.*
2 *Proteſtatio in iudicialibus in vnoquoque actu ſemper repeti debet.*
3 *Quod ſit parte præſente, non eget citatione.*
4 *Intimatio ſupplet defectum citationis.*
5 *Vicarius generalis deputatus ad vniuerſitatem cauſarum poteſt ſubdelegare vti Ordinarius, cum ipſorum ſit vnum & idem tribunal.*

DECISIO MLVII.

FVit reſolutum teſtes Epiſcopi & Capituli
fuiſſe rite examinatos, & examen
ſuſtineri, non obſtantibus nullitatibus ex
1 aduerſo oppoſitis; nam † quantum ad primam,
quæ deducitur ex capite recuſationis
iudicis *ad notat. per Hoſtien. & alios in
c.cum ſpeciali.de appellat. Lap. allegat.1.* ea
tollitur ex eo. quòd fuit comparitum corã
iudice non repetita proteſtatione; *Abb.
in d.c.cum ſpeciali.nu.14.de appellat. Alex.
conſ.12.n.6.lib.6.Pute.deciſ.41.de re iudic.
2 & deciſ. 380. lib.1.* † Nec facit proteſtatio
præcedens, quia in iudicialibus ſemper debet
repeti in vnoquoque actu, etiam quòd

fuerit dictum, quòd in omnibus actibus cē-
ſeatur repetita, *ad notat. in l. nou ſolum.*
§. morte. de nou. oper. nunc. Mobed. deciſ. 44.
3 Secunda nullitas, † quæ prætenditur ex de-
fectu citationis tollitur ex eo, quòd præſen-
re parte fuerunt admiſſi articuli cum præ-
fixione triginta dierum, & cum mandato,
quòd citarentur partes ad videndum iurare
teſtes, *Felin. c. 1. nu. 18. de iudic. Gabr. de*
4 *statu concl. 1. nu. 396.* † Præterea huiuſmodi
decretum fuit intimatum partibus, quæ
intimatio ſupplet defectum citationis, & de
hac intimatione conſtat ex aſſertione no-
tarij cum appoſitione teſtium, *ad notat.*
in c. quoniam contra. de probation. Tertia
nullitas, quæ deducitur ex eo, quòd exa-
men eſt factum per ſubdelegatum Vicarij,
& ita per ſubdelegatum delegati, *iuxta*
deciſ. 8. de off. delegat. in nou. non obſtat,
5 † quia ſumus in Prouiſore ſiue Vicario ge-
neraliter deputato ad vniuerſitatem cauſa-
rum, cuius vnum & idem tribunal eſt cum
Epiſcopo, *c. 2. de conſuetud. in 6.* Ideo poteſt
ſubdelegare vti Ordinarius, *l. iudices. C. de*
fid. inſtr. Clem. vnic. de off. delegat. Felin. in
c. cum cauſam. de teſtib. & fuit reſolutum in
vna Legionen. Iuriſdictionis. 19. Martij
1590. coram R. P. D. meo Pamphilio. & hoc
admittunt Io. And. Archidiacon. & alij in
d. c. 2. Quarta nullitas, quòd non fuerit
pars citata ad videndum iurare teſtes tol-
litur ex dictis in 2. oppoſitione. Vltima
nullitas, quæ deducitur ex eo, quòd citatio
fuerit nimis vaga, tollitur, ex quo ſuſtine-
tur pro toto termino probatorio, & pro
locis in decreto expreſſis, *vt fuit deciſum*
in cauſa Toletan. de Salcedon. corā R. P. D.
Penia *, vbi quòd ita ſeruari ſolet ex ſty-
lo illarum partium. Quantum verò ad id,
quòd dicitur nonnullos teſtes fuiſſe exami-
natos extra terminum & locum expreſſum
in receptoria, non eſt inſiſtendum, cum pars
Capituli cedat huic nullitati, & nolit vti
iſtis teſtibus.

* In Toletana decimarum de Salcedon. 16. Febr. 1590.

Burgen. Concordiæ,
Die Veneris 14. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus qui vigore concordiæ non poteſt in perſonas Capitulares ſolus procedere, ſi tales perſonæ extra Eccleſiam Capitularem beneficia curā animarum habentia obtineant, & in exercitio curæ deliquerint, ſolus procedere poteſt, & nu. 8.*
2 *Verba quando ſint demonſtratiuè accipienda vel potius limitatiuè.*
3 *Reſcriptum directum alicui ratione dignitatis, durat in illa perſona, quamdiu durat dignitas, & tranſit in ſucceſſorem illius dignitatis.*
4 *Effectus qualitatis ſuperuenientis non impeditur propter qualitatem præcedentem in eadem perſona.*
5 *Regularis habens curam animarum ſubeſt iuriſdictioni Ordinarij.*
6 *Eadem perſona, vbi duplicem gerit qualitatem, diuerſo iure cenſeri poteſt.*
7 *Epiſcopi & Prælati, qui ſunt de aliquo Collegio, ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis.*
8 *In vno & eodem corpore poſſunt diuerſæ concurrere qualitates; ita vt ratione vnius detur exemptio, & ſecus ſit ratione alterius.*
9 *Attenditur qualitas cuius contemplatione eſt diſpoſitum & non alia.*

DECISIO MLVIII.

1 FVit dubitatū, † ſi perſonæ Eccleſiæ Bur-
genſis obtinentes extra Eccleſiam be-
neficia curam animarum habentia, in curę
exercitio & adminiſtratione deliquerint,
An contra illas ſit procedendum iuxta for-
mam concordiæ, vel potius ſolus Archiepi-
ſcopus procedere valeat. Hoc dubium fuit
pluries propoſitum, & plenè diſcuſſum va-
riantibus Dominorum meorum votis; nam
aliqui exiſtimabant concordiam eſſe etiam
hoc caſu ſeruandam propter vniuerſalitatē
& prægnantiam verborum cōcordiæ, com-
prehendētium omne genus delicti, *ex l. Iu-*
lianus. de leg. 3. Bart. in l. generali. §. vxori.
de vſufr. legat. Rui. cōſ. 76. n. 9. lib. 5. Rolād.
conſ. 27. nu. 27. & 28. lib. 4. Addebant qua-
litatem Canonicatus inſpici debere, vti de-
monſtrationis cauſa non limitationis pro-
latam, ex eo quòd habetur *in c. per exem-*
ptionem. in 2. reſponſ. de priuileg. in 6. vbi fit
differentia inter exemptionem Eccleſiæ, &
& exemptionem Canonicorum Eccleſiæ, nē-
pe illa prior loco circūſcribatur, hæc verò
minimè, quod ex eo colligi videtur, quòd
Canonici vbicumque delinquentes compre-
hendantur ſub forma concordiæ, & hoc vi-
detur etiam ſuadere *Ant. de Butr. in c. tua-*
rum. nu. 19. verſ. in prædicta conclude. de
priuileg. vbi inquit conſiderandum eſſe exē-
ptionis modum, ita vt ſi eximatur perſona
non reſpectu certi loci, tunc vbicumq. lo-
corum delinquat, exemptus eſt à Diœceſa-
no, quia aliàs priuilegium redderetur inuti-
le, *per l. 3. C. vbi Senat. vel Clariſſ. Socin. in*
c. recepimus. nu. 70. eod. tit. & in c. cum Ca-
pella. n. 8. de Capell. monach. Contrariam
tamen ſententiam maior pars Dominorum
amplexa eſt, non quidem moti auctoritate
c. cum Capella. de Capell. monach. quia textus
ille non applicatur caſui noſtro, cum illa
exemptio ſit data perſonis ratione Eccleſię,
quod indicant manifeſtè verba illa, inquā-
tum exempti ſunt eiuſdem ratione Capellę,
& hanc diſtinctionem ſentiūt *ibi Doctor. &*
Socin. nu. 4. & fuit dictum in vna Salaman-
tina iuris viſitandi. 14. Ianuarij 1583. corā
ho.

2 *bo. me. Cantuccio*. ſed conſiderabant † non ſimpliciter dici poſſe Canonicorum appellationem ſtare demonſtratiuè, ſed etiam limitatiuè, id enim dici demonſtratiuè accipiendum, quando eo etiam falſo exiſtente, nihilominus diſpoſitio remanet valida, *l. demonſtratio falſa. de cond. & demon. l. ſi quis in fundi. & ibi Doct. de legat. 1.* quod non procedit, vbi aliquid exprimitur vel pro cauſa finali, vel pro limitatione perſonæ vel rei, de qua fit aliqua diſpoſitio, ve-
3 luti † quando reſcriptum dirigitur alicui in dignitate cōſtituto, id durat in illa perſona, quamdiu durat illa qualitas dignitatis, & tranſit in ſucceſſorem illius dignitatis, *vt in c. quoniā Abbas. de off. deleg. & ibi Abb. n. 4. & Felin. poſt princ. & n. 11. Dec. nu. 5. Bero. n. 10. & ſequent.* quod ſatis cōprobatur, ex quo nemini dubium eſt, quòd ſi qualitas Canonicatus ceſſaret in aliquo, nō amplius gauderet priuilegijs in cōcor-
4 cordia comprehenſis. Hinc fit, vt † quotieſcumq. ſuperuenit aliqua qualitas, in qua aliud ius ſtatutum reperitur, prior illa qualitas non impedit, quo minus reſpectu alterius qualitatis non ſit ſeruandum ius de ea ſpecialiter diſponens, quod apertè colligitur *ex decreto Concilij ſeſſ. 25. c. 11.*
5 *de regular.* vbi habetur, † quod ſi regularis præeſt curæ animarum, ſubeſt iuriſdictioni Ordinarij, quod in pluribus cauſis non obſtantibus quibusvis exemptionibus reſolutum fuit *, & ratio eſt euidens, quia
6 † eadem perſona diuerſo iure cenſeri poteſt, vbi duplicem gerit perſonam, *c. cum olim. de re iud. c. ex litteris. de probation. l. ſi Conſul. de adoption.* Præualere itaque debet qualitas illa officij, propter quam Canonicus efficitur ſubditus ſolius Epiſcopi, neq. tunc vti Canonicus, ſed vti curam habens animarum vel eius adminiſtrationem iudicari debet; Itaque ſi in ijs, qui ſunt verè exempti perſonalibus exemptionibus ampliſſimis, exemptio nihil prodeſt, vbi aſſumunt qualitates, ob quas ſubijciuntur foro Ordinarij, multo magis in caſu iſto, in quo non per viam exemptionis, ſed concordiæ tribuitur facultas Capitulo vnà cum Epiſcopo de delictis Canonicorum cognoſcēdi; nam ſtrictè interpretari debemus, vt nō comprehendat caſus, in quibus qualitas ſuperueniens facit ceſſare reſpectum qualitatis, cuius intuitu conceſſum eſt priuilegium; & hoc adeo verum eſt, vt hac ratio-
7 ne † Epiſcopi & Prælati, ſi ſunt de aliquo Collegio ſortiantur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis, *Abb. in c. poſtulaſti. de conceſſ. prabend. Caſſan. in Cathal. glor. mund. 4. par. conſiderat. 45. gloſ. in c. à collatione. & ibi Gemin. n. 6. Franc. nu. 4. de appellat.* *. Ideo non obſtare ex aduerſo deducta; Nam primo, quòd dicitur de generalitate, & prægnantia verbórum etiam geminatorum, facit quidem, vt comprehendantur omnia delicta quantumcunq. grauia & vbivis locorum commiſſa à Canonicis, & ita intelligēda eſt deciſio Congregationis Cōcilij, ſed non poſſunt operari, quominus ſi ſuperueniat alia qualitas, quæ in illo caſu præualeat, illa non debeat attendi, vt in ſimili habetur,
8 quòd † in eodem corpore poſſunt concurrere diuerſę qualitates, ita vt ratione vnius detur exēptio, ſecus verò ratione alterius, *vt per Gemin. in c. per exemptionem. num. 4. & Franch. in 4. notab. de priuileg. in 6.* Neque obſtare *doctr. Anton. de Butr. in d.*
9 *c. tuarū.* † quia licèt Canonici nō ſint priuilegiati ratione loci ſed perſonæ; tamen in hoc priuilegio conſiderata eſt præcipuè qualitas illa Canonicatus, cuius contemplatione ita diſpoſitum fuit, cui ſi ſuperueniat alia extrinſeca qualitas, quæ habeat à iure communi certam determinationem, ſecundum illam iudicandum eſt, vt in exēplis allegatis, a Et ita maior pars Dominorum cenſuit.

* prout in Carthaginēſi iuriſdictionis, die 19. Octob. 1579. coram Card. Lancellotto, & prout etiā in Salamātina exēptionis. 25. Iun. 1591. coram R.P.D. Pena

* & de hoc fuit dictū aliquid ſupra in Romana præeminentiarum, ſub die 16 Decemb. 1583. nu. 14. & 15.

a ita pariter ſi quis contrahit ſub vna qualitate expreſſa, tanquam talis cenſeatur contrahere, & non tanquam alterius qualitatis, quàm habeat, Alex. in conſ. 123 lib. 2 in princ. Roman. conſ. 88. in princ. Alciat. conſ. 3 nu. 14. lib. 2. Purpur. conſ. 14. n. 11. Aegid. deciſ. 31 & 423 & eſt communis concluſ. poſt Bar. in l. 1. §. nunciatio. de oper. nou. nun. cum alijs per Tiraq. de retract. lign. §. 10. gloſſ. 1. num 4 & ſic tanquam alius & in alia qualitate, nec proſit nec noceat illius actus, Tiraq. ibid. §. 2. gloſſ. 9. n. 140.

Tiburtina Compromiſſi.
Die Mercurij 19. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Transactio eſt litis finita exceptio.*
2 *Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. habet tantum locum contra doloſum, & ſufficit dolus præſumptus ex inobſeruātia contractus, vt nu. 5.*
3 *Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. rarò in practica locum habet.*
4 *Qualibet cauſa excuſat à dolo ſecundum communem opin. & etiam colorata, vt num. 6.*
7 *Non poteſt dari dolus in eo, in quo quis commodum non ſentit.*
8 *Difficultas excuſat à mora.*
9 *Dolus, qui deducitur ex non facto ſupponit potentiam faciendi, & ob id licita eſt moræ purgatio.*
10 *Inter conſanguineos ſummo iure non eſt agendum.*

DECISIO MLIX.

FVit reſolutum Antonium non poſſe admitti ad proſequutionem litis, ſtante
1 tranſactione, † quæ eſt litis finitæ exceptio, & licèt in contrarium ipſe nitatur *ex diſpoſitione l. ſi quis maior. C. de tranſaction.*
2 tamen Domini cenſuerunt † eam hoc caſu locum non habere, cum ea procedat contra doloſum contractus infractorem, *Bald. in*

l. ob-

l.obſeruare.§.proficiſci.col. 3. de off. Præſid.
Alex.in l.fin.qui ſatiſd.cog. Iaſ.in d.l.ſi quis
maior.nu.2. & ſeq. vbi licèt contrarium te-
neat, *dicit tamen opinionem Bald. non ha-*
bere contradictorem,Claud.de Seiſſel. n.13.
in fin. & nu.41.vbi de communi, Iacob.de
ſ[a]ncto Georg.nu.56.Curt.ſen.num. 16. qui
3 dicunt † hanc legem in practica raró obti-
4 nere locum, quia † quælibet cauſa excuſat
à dolo, *Cagnol.n.128.vbi de communi.Caſ-*
ſad.deciſ.2.nu.2.de iureiur.Corn.conſ.246.
nu.5.lib.3.cum alijs per Gabr.concluſ.1. de
5 *trāſaction.* † & licèt dolus præſumptus ſuf-
ficiat, qui oritur ex inobſeruantia contra-
6 ctus; tamen † quælibet cauſa colorata ſuf-
ficit ad excuſandum, qualis eſt in caſu
iſto, in quo prætenditur inobſeruantia ex
7 non conſignatione libri, & tamen † ex non
implemento Iacobus nullum incommodum
ſenſit, *Bald. conſ. 150. nu. 1. lib. 1.* Vnde
ceſſat machinatio ad decipiendum, quæ in
doli diffinitione conſideratur à Iurecon-
ſulto *in l.1.de dol.Bart.in l.eleganter.§.fin.*
de dol.Ruin.in conſ.8.in fin.lib.4.Aym.conſ.
18. num. 22. Roland. conſ.11.nu.55.lib.3.
8 † & pro excuſatione facit difficultas ob
multitudinem partitarum, quæ non po-
tuerunt tam breui tempore tranſcribi, vt
dicitur in reſpnnſione ad proteſtationem,
& iſta difficultas extuſat à mora, *l.Labeo.in*
fin. de iureiur.gloſ. in c.Beatus Paulus.22.
q.2.Doctores in l.quod te ſi cert.pet. vbi tra
9 dunt, † dolum,qui deducitur ex non facto,
ſupponere potentiam in faciendo, ideo li-
cita eſt purgatio moræ, *vt tradunt Doctor.*
in l. ſi quis maior. Alex. in fin. Iacob. de
S.Georg.nu.43.Iaſ.nu.26.Cagn.num. 155.
cum alijs allegatis in vna Peruſina exequu-
tionis anno 1582. coram me *. maximè
quòd ſi ob talem non conſignationem non
potuit exigere, prouiſum eſt ei per pactum
expreſſum, quòd Iacobus teneatur ad ſol-
uendùm ratam ſummæ, pro qua non fuerit
facta conſignatio, & hoc pacto etiam tol-
litur alia prætenſa contrauentio reſpectu
non conſignationis apocharum & inſtrumē-
torum, quæ etiam eſt conditionalis,quate-
nus adeſſent. Et hæc placuerunt Dominis,
quia attēto rigore prætēdi poſſet Antoniū
primum contraueniſſe,ex quo non fecit, vt
Horatius ratificaret in tempore præfixo, &
ita licitum erat Iacobo contrauenire, &
nihilominus agere cum concordiæ obſerua-
tionē, *vt per Matthesilan. n. 50. cum alijs*
allegatis in cauſa Mediolanen. Frumenti.
coram R. P. D. meo Orano *. Vnde cum
pro parte Iacobi fiat oblatio de ſoluendo
& ſatisfaciendo ad id,quod tenetur,æquior
viſa eſt Dominis ſententia, vt ambæ partes
perſiſtant in concordia, & præſtetur bona
fide id totum, quod venit præſtandum,
10 † cum inter conſanguineos ſummo iure nō
ſit agendum.

* ſub die Veneris 22. Maij 1582.

* de anno 1589.

Cracouien. Canonicatus.
Die Lunæ 24. Iannarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Gratia beneficij, in qua non fuit facta mentio poſſeſſionis defuncti, qui eam obtinuerat ab Ordinario, dicitur ſubreptitia; ſecus eſt, ſi huiuſmodi poſſeſſio ſit potius quædam intruſio, de qua non refert, quòd fiat mentio, & nu. 3.*
2 *Ignorantia non excuſat à ſubreptione.*
4 *Ex ſola poſtulatione beneficij non acquiritur ius.*
5 *Beneficium illius, qui eligitur in Abbatem non vacat, niſi poſtquam profeſſionem emiſerit.*
6 *Per adeptionem poſſeſſionis beneficij poſtulati ante admiſſionem poſtulationis, poſtulatio redditur nulla, & poſtulans priuatur poteſtate eligendi.*
7 *Regula de annali contentatur ſola detentatione beneficij de facto & ſine titulo, etiam ſi beneficium ex perſona alterius, quàm annalis poſſeſſoris vacet.*
8 *Intruſus in beneficio reſeruato non poteſt dare de regula de annali.*

DECISIO MLX.

Contra gratiam Nicolai duo opponū-
1 tur; primo quòd eſt ſubreptitia, † cū
non fecerit mentionem poſſeſſionis mortui,
qui eam habuerat ab Ordinario, *Lap. alle-*
gat.16.nu.2.c.cum noſtris.de conceſſ.præben.
2 *Caſſad.deciſ.1.de priuileg.* † neque excuſa-
ret ignorātia à ſubreptione, *Calder.cōſ.14.*
de reſcript. Creſcent. deciſ. 10. de præbend.
Verum hæc oppoſitio non placuit Dominis;
3 † quia iſta potius erat mera intruſio, de
qua non debet fieri mentio; ſtatim enim
facta poſtulatione Dauidis in Abbatem
obtinuit ſibi de hoc Canonicatu prouideri
ab Ordinario, & poſſeſſionem adeptus eſt,
4 antequam verè vacaret: nam † ex poſtula-
tione ſola non acquiritur ius, *c. bona. Et*
c.poſtulationem.vbi gloſ.de poſtul.Prælat.&
Oldrad. conſ.18. loquitur in electione;
5 † ideo non vacauit Canonicatus, niſi poſt-
quam Dauid profeſſionem emiſit, *c. benefi-*
cium. vbi Gemin. nu. 2. & alij, de regular.
6 *lib. 6.* Nec obſtat, quòd Dauid † ante ad-
miſſionem poſtulationis adeptus fuerit poſ-
ſeſſionem Abbatiæ; quia ſi hoc eſt verum,
redditur poſtulatio nulla, & priuantur po-
ſtulantes poteſtate eligendi, *c. bonæ. il 1.*
cum ibi notat. de election. Secundo opponi-
tur de regula de annali, & hanc obſtare
7 Domini cenſuerunt, † quia contentatur
ſola detentatione de facto etiam ſine titulo,
vt per Caſſad. deciſ. 14. nu. 9. & 10. ſuper
regul. etiam ſi ex perſona alterius quàm
annalis poſſeſſoris vacet, *Sarnen. ſuper*
reg. de annal.q.34. Nec obſtat quòd Cano-
8 nicatus vatauerit in menſe reſeruato, † &
ſic

ſic Martinus tanquam intruſus in beneficio reſeruato non poſſit dare de regula, *vt per Felin. in c. in noſtra n. 33. de reſcrip. Caſſad. d. deciſ. 14. nu. 9. Sarnen. in d. reg. q. 23. & tenuit Rota in cauſa Colonsen. Canonicatus. coram bo. me. Verallo. 29. Maij 1570.* quia fuit ab hac opinione receſſum *per Rotam in cauſa Calciatenſi Scholaſtria. ſub die 16. Maij 1588. coram Illuſtriſſ. Platto*; quæ opinio eo magis eſt recipienda, ex quo Martinus erat in poſſeſſione, antequam vacaret Canonicatus in menſe reſeruato.

Ciuitatis Caſtelli Bonorum.
Die Veneris 28. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1. *Teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem poſſidere, probat poſſeſſionem.*
2. *Per locationem cum exactione penſionis probatur poſſeſſio.*
3. *Locationes antiquæ & geminatæ probant poſſeſſionem.*
4. *Enunciatiuæ antiquæ inſtrumentorum probant identitatem bonorum.*
5. *Cataſta licèt non plenè probent; deſeruiunt tamen pro adminiculo.*

DECISIO MLXI.

REu. Dominus Commendatarius Abbatiæ ſancti Marzani conuenit Reu. D. Rectorem Eccleſiæ ſancti Donati pro recuperatione quarumdam terrarum, quas prætendit ſpectare ad dictam Abbatiam; Ideo fuit dubitatum, An ſit fundata intētio Abbatis: Et cauſa per me propoſita, informante tantum Domino Abbate in contumaciam aduerſarij, fuit per Dominos vnanimiter concluſum probari intentionem Abbatis, cum hoc tamen præſuppoſito, quòd inſtrumenta; quę per ipſum fuerunt producta loquantur de iiſdem bonis, de quibus eſt controuerſia, quod erit particulariter videndum; Nam primo fundatur eius intentio ex dicto plurium teſtium deponentium ſe vidiſſe Abbatem Brunum, prædeceſſorem poſſediſſe bona, de quibus agitur nomine Abbatiæ, primus ſuper quinto, ſecundus ſuper quarto, tertius ſuper quinto, octauus ſuper primo, decimus ſuper quarto, & alij per informantes ponderati, & † teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem
1 poſſidere, optimè probat illius poſſeſſionē, *gloſ. Bart. Alex. Iaſ. & alij, in l. ſtipulatio iſta habere licere. §. hac quoque. de verb. oblig. Dec. conſ. 56. nu. 4.* & præſertim quia etiam deponunt de fructuum perceptione,
2 † & locatione, & penſionum exactione, per quos actus ſolet acquiri poſſeſſio, *l. Titia. de ſolution. Innocen. & alij in c. cum veniſſent. de reſtit ſpol. Bart. Caſtr. Alex. & alij, in l. qui vniuerſas. §. quòd per colonum. de acquir. poſſ. & Marſil. in Rubr. de probation. n. 257. Ruin. conſ. 44. n. 2. & conſ. 161. n. 13. lib. 4.* Nec difficultatem facere poteſt, quòd dici poſſet Dominum Abbatem poſſidere tā Abbatiam, quàm Eccleſiam ſancti Donati; & ideo æquiuocam eſſe hanc poſſeſſionem, quia cum hæc res pendeat ab animo poſſidentis, adſunt teſtes deponentes ſe hoc ab eodem Bruno audiuiſſe, videlicet quintus, decimuſquintus, decimuſnonus, & vigeſimuſquartus; Aliqui etiam teſtes diſtingunt bona ſancti Donati à bonis Abbatiæ, & dicunt, quòd Eccleſia ſancti Donati habebat tantum octo ſtaria terrę, & aliqui etiam nō reſtringūt ſe ad Abbatem Brunū, qui vtrūq. beneficium poſſediſſe dicitur, ſed deponunt de Abbatibus pro tempore, in quibus non poteſt conſiderari æquiuocatio, veluti no-
3 nus, & vndecimus, ſuper quarto; † Adminiculantur hanc probationem ſcripturæ antiquę locationum de iſtis bonis factarum per Abbatem & monachos nomine Abbatiæ, quæ cum ſint antiquæ & geminatæ, probant poſſeſſionem, *Bar. in l. ad probationem. C. locat. Alex. conſ. 12. n. 1. lib. 1. Soc. cōſ. 89. lib. 1. Rip. in l. ſi rem aliquam. de acquir. poſſ.* maximè cum ſcripturæ inſeruiant potius ad tollendam æquiuocationem, quàm ad probandam poſſeſſionem, de qua liquidè per teſtes conſtat: Recipiunt præterea admi-
4 niculum † ex pluribus enunciationibus diuerſorum inſtrumentorum antiquorum, in quibus pro confinibus dantur iſta bona Abbatiæ, quæ plenè probāt in antiquis, *vt tradunt Doctor. in l. cum aliquis. C. de iur. delib. Dec. conſ. 46. nu. 14. Iaſ. in l. admonēdi. n. 142. de iureiur.* Item aliud inſurgit adminiculum ex reſcripto, ſi in euidentem permutationis factæ per Abbatem Brunum cum bon. mem. Alexandro de Vitellis, qui recepit ab eo plura bona ex iſtis, de quibus agitur, vt probatur per teſtes in ſummario num. 5. & fuerunt etiam per agrimenſores
5 menſurata in ſummario nu. 4. † Concurrit quoque aliud adminiculum ex cataſtis, in quibus iſta bona cenſentur inter bona Abbatię, & in deſcriptione bonorum S. Donati non apponuntur, & licèt non plenè probēt, deſeruiunt tamen pro adminiculo, *vt per Socin Corn. Caſtr. & alios, quos refert Moderni de probat. concl. 264. nu. 19.* Poſtremo adſunt collationes factæ de Eccleſia S. Donati, in quibus enunciatur eſſe tenuis redditus, ita quòd proprium Rectorem ſuſtinere non valet, quòd non ita ſe haberet, ſi bona, de quibus agitur, eſſent dictæ Eccleſiæ. Ex his concluſum ſufficienter fundatam eſſe Abbatis intentionem.

Mediolanen Diſmembrationis.
Die Veneris 28. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1. *Epiſcopus non poteſt diſmembrare fructus vnius*

vnius beneficij, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus in alienatione bonorum Eccleſiæ.

2 *In diſmembratione fructuum vnius Eccleſiæ neceſſarius eſt conſenſus Rectoris.*

DECISIO MLXII.

DVbitani, an diſmembratio, de qua agitur, debeat ſortiri effectum, & cauſa
propoſita vna parte informãte, quia hactenus nullus comparuit pro contraria parte;
Fuit per Dominos reſolutũ diſmembrationem
1 nem non ſuſtineri, quia † Epiſcopus non
poteſt diſmembrare fructus vnius beneficij,
& illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus
requiſitis in alienatione bonorum Eccleſiæ,
Franch. in c. 1. nu. 4. de reb. Eccl. non alien. Gemin. conſ. 48. nu. 2. & fuit dictum in vna Aretina Commendæ coram me de menſe Martij * *1587. & habetur in deciſ. 1. de reb. Eccl. non alien. in nou.*

* ſub die 23. Martij nu. 4.

Nec eſt ſtandum
atteſtationi Ordinarij, quòd fuerit facta de
conſenſu Præpoſiti, *vt per Creſcent. deciſ. 13. de probation.* Nec etiam poteſt ſuſtineri vigore
Concilij *c. 3. de reform. ſeſſ. 22.* quia
quatenus mandat in Eccleſijs, in quibus nõ
ſunt diſtributiones, conuerti tertiam partẽ
fructuũ in diſtributiones, loquitur ad effectum,
vt illæ diſtributiones inſeruiant illis
ipſis, à quibus aufertur tertia pars, non autem
quòd tertia pars fructuum vnius beneficii
conuertatur in diſtributiones pro omnibus
Canonicis, quod ſenſit ſacra Congregatio
Concilij, quæ ſtatuit diſtributiones
quotidianas proportionabiliter eſſe diuidẽdas,
vt qui plus contulerunt, plus etiam
ſeruiendo lucrentur, & in alia reſolutione[a]
habetur, vt quilibet Canonicus tantũ accipiat
de diſtributionibus quotidianis, quantum
contulit de tertia parte ſuæ præbendæ.

a ſub die Lunę 22. Iunij anni pręteriti.

Quare hoc caſu opus eſt docere, interueniſſe
cauſæ cognitionem, & ſolemnitates, &
cauſam, aliàs ſuſtineri non poteſt hæc diſ-
2 membratio, maximè † cum omnino neceſſarius
ſit conſenſus Rectoris, *d. deciſ. 1. de reb. Eccl. non alien. & deciſ. vnic. de his quæ fi. à Prælat. Card. cõſ. 65. col. 2. poſt medium.*

Romana Fideiuſſionis.
Die Veneris 28. Ianuarij 1494.

SVMMARIVM.

1 *Nouatio dicitur inducta, & liberatus fideiuſſor, quando res fuit vendita cum pacto de retrouendendo, & poſtea partes conuenerunt de remittendo pacto & liberè vendendo, & nu. 4. vide tamen nu. 8. & 10. & 14.*

2 *Vbi incompatibilitas ſecũdi contractus cum priore concurrit, cenſetur facta nouatio, etiam ſi id expreſsè actum non fuerit.*

3 *Mutata forma contractus fideiuſſor ante mutationem obligatus liberatur; niſi in nouo contractu ſit repetitus.*

5 *Pactum de redimendo vel retrouendendo in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſextam partem pretij.*

6 *Clauſula, non aliàs, eſt præciſa, declara, vt nu. 12. & 13.*

7 *Clauſula præſeruatiua prioris contractus, declarat, quòd non ſit per ſecundum contractum à priore receſſum.*

8 *Pactum de retrouendendo venditum non immutat priorem contractum.*

9 *Pactũ de retrouendendo poteſt vendi, cedi, & alienari, cum ſit ſua natura ceſſibile.*

11 *Vendere de nouo eandem rẽ, vel aliquid in priori venditione reſeruatum vendere, inter ſe differunt.*

12 *Clauſula, non aliàs aliter nec alio modo, poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principiũ venditionis, vt ſcilicet non cenſeatur res vendita ſimpliciter, ſed cum illa reſeruatione.*

13 *Conditio ſemel impleta non trahitur ad futurum tempus.*

DECISIO MLXIII.

ANno 1583. menſe Aprilis D. Scipio Fuccius vti pater & legitimus adminiſtrator
ſuorum filiorum hæredum quondã Domini Alexandri Fuccij vendidit domum
quandam Domino Franciſco Vento pro pretio ſcutorum vndecim millium, reſeruata
ſibi & filijs facultate redimendi infra decẽ annos proximos, non aliàs aliter nec alio
modo: Huic venditioni acceſſit vti fideiuſſor D. Aſcanius Fuccius, qui eodem anno
menſe verò Octobris duxit in vxorem Dominam Septimiam Condopulam, cui pro
aſſecuratione dotis obligauit omnia bona ſua in forma: Anno 1586. ius illud redimẽdi
fuit venditum d. Domino Franciſco Vento, & pretium vti prætenditur conſignatum
creditoribus dictorum hæredum; ſuperuenientibus verò alijs creditoribus, qui dictũ
Ventũ, vti domus poſſeſſorem, moleſtabant, fuit actũ corã Auditore Cameræ cõtra
bona Aſcanij fideiuſſoris defuncti, & in hoc iudicio comparuit Domina Septimia, quæ
prætendebat ſe eſſe anteriorem reſpectu repetitionis dotium ſuarum, & primo lo-
1 co † fuit per eam deductum, Aſcanium
fuiſſe liberatum, ex quo nouatus fuerat per contrahentes prior contractus ratione
venditionis pacti de redimendo dictam domum infra decennium, proinde non teneri
amplius de euictione: Et pro hac ſententia allegabatur *conſ. Laurentij ab Occa, quod eſt 54. inter conſilia Marzar.* vbi in caſu, in
quo partes vendiderant rem quandam cum pacto de retrouendẽdo adiecto fideiuſſore,
deinde conuenerunt de remittendo pacto, &
libe-

liberè vendendo ; reſpondit fuiſſe inductã
nouationem & fideinſſorem liberatum, non
obſtante regula *l.fin. C.de nouation.* quia
2 † vbi adeſt incompatibilitas ſecundi con-
tractus cum priore , tunc cenſetur facta
nouatio,etiam ſi id expreſsè actũ nõ fuit, *vt*
per Bal.in d. l.vlt.& Dec.& alios, in l.pacta
nouiſſima.C.de pactis.Pute.deciſ.290.lib. 2.
& pluries fuit in Rota reſolutum *. *facit ad*
idem Bald.in l.tam mandatori.nu.5.C.de
3 *non num.pec.* vbi vult , quòd † mutata for-
ma contractus liberetur fideiuſſor , niſi ſit
repetitus in nouo contractu,& idem repetit
in l. nouatione.C. de fideiuſſ. quem ſequitur
Socin.conſ.62.nu.23.lib.4. Aretin. conſ.57.
col.2.Natt.conſ.202.nu.1. facit præterea ,
4 quia † in caſu tantum venditionis cum
pacto de retrouẽdendo obligault ſe fideiuſ-
ſor , qui aliàs non ſe obligaſſet , maximè
ſtante clauſula , non aliàs nec alio modo ,
& quòd durior effecta fuit eius conditio ,
cum ſtante pacto , poſſet ſibi proſpicere
redimendo domum , quæ veriſimiliter mi-
5 noris vendita fuit propter pactum , † quod
in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſextã par-
6 tem pretij , † clauſula verò non aliàs , eſt
præciſa, *vt per Bald.poſt gloſ.in l.ſiquidem.*
C.de except.Dec.conſ.60.nu.2.& 360.nu.6.
Alex.conſ.3.num.1.lib.1. Pedem.deciſ.165.
n.13.C.putaq.deciſ.82.lib.3.Caſſad.deciſ.2.
nu. 6. de ſimon. His tamen non obſtantibus
hæc opinio nõ placuit Dominis in caſu pro-
poſito , quia re vera nulla facta eſt noua-
tio , neque immutata forma contractus ,
neque alteratum pretium , neque in aliqua
7 parte à priori contractu receſſum , † immo
in contrarium fuit in poſteriore contractu
appoſita clauſula præſeruatiua prioris cõ-
tractus, *ad notat.per Iaſ.in l. lecta. nu.9. in*
fin.ſi cert.petat.Grat.conſ.126.nu.80. lib. 1.
Natt.conſ.527.nu.2.Gozzad.conſ.38.nu.2.
cum alijs allegatis per Moaern.in deciſ. Pe-
8 *demont.nouiſſ.deciſ.126. nu.5.* † quòd autẽ
fuerit venditum illud pactum,non immutat
priorem contractum; nam illud remanſerat
in bonis venditoris , qui poſtea de eo po-
tuit ad libitum diſponere , & illud vendere,
neque etiam adeſt aliqua incõpatibilitas ,
immo niſi ita à principio contractum fuiſ-
ſet , puta ſi non fuiſſet reſeruatum ius redi-
mendi , nullus fuiſſet relictus locus ſecun-
do contractui ; & licèt poſſit fortaſſe dici
prior contractus reformatus *iuxta terminos*
Doctorum in d. l. lecta. tamen cum hæc re-
formatio non ſit circa ſubſtantiam prioris
contractus , ille remanet illęſus , reſpicit
enim non ipſam venditionem , ſed reuoca-
bilitatem vel irreuocabilitatem ipſius , &
hoc eſt ex mente *Bald.in l.pacta nouiſſima.*
nu.9.& 10.vbi latiſſimè.C.de pact. Hoc au-
tem confirmatur ex eo , quòd poterat labi
tempus datum ad redimendum , hocque
potuit fideiuſſor præuidere ; & tamen non
canit ſibi in hunc euentum , quo minus re-
9 maneret obligatus , † vel dictum pactum
vendi potuit vel cedi , cum ſit natura ſua
ceſſibile etiam in tertium , *ad notat. in l.1.*
§.vſufructuarius.vbi Iaſ.de nou.oper.nunc.
Dec.conſ.164.in fin.Aym.conſ.191. num.4.
Cagnol.in l.2.C.de pact.inter emp.& vẽdit.
10 Neque obſtat *conſ.Laurentij ab Occa.* † ibi
enim facta fuerat expreſſa nouatio , vt ex
themate colligitur ; nam receſſum fuerat à
priore venditione , & facta de nouo alia
venditio , neque iſta eſt verbalis differen-
11 tia immo realis , † longè enim differunt
rem eandem de nouo vendere , vel aliquid
in priori venditione reſeruatum vendere ,
quod patet ad ſenſum ; nam ſi venditor hãc
facultatem alicui tertio vendidiſſet , quis
non videt , nullam ex tali contractu oriri
poſſe prioris nouationẽ , & poteſt hoc caſu
duplex conſiderari perſona emptoris; nem-
pe emptoris domus , & emptoris pacti ,
diuerſis nempe reſpectibus . Neque obſtat
12 † clauſula illa , non aliàs , aliter, nec alio
modo , quia reſpicit principium aliena-
tionis , ſcilicet vt non cenſeatur vendita
domus purè & ſimpliciter , ſed cum illa re-
13 ſeruatione † quæ cum ſemel facta fuerit ,
impleta eſt ipſius vis & conditio,ſed nõ ha-
bet tractum ad tempus futurum , ita vt
ſublatã ſit facultas venditori alienandi pro
libito talem facultatem redimendi; Et con-
ſiderandum hanc clauſulam principaliter
fuiſſe ad fauorem venditoris non autem fi-
deiuſſoris adiectam,quæ tamen prodeſt ipſi
fideiuſſori; ſed alia ratione quàm nouatio-
nis, vt mox dicetur . Quare moti Domini
his rationibus, die 10. Decembris proximè
præteriti dixerunt fundamentũ illud, quod
fiebat ſuper nouatione contractus non ſa-
tisfacere : ideo ordinarunt , vt videretur,
An per alienationẽ facultatis in pacto con-
tentæ fideiuſſor ſaltem ope exceptionis li-
beratus fuerit ab intereſſe , quod inde pro-
uenit , cũ haberet pro ſua releuatione obli-
gata omnia bona venditoris, inter quę re-
14 periebatur hæc facultas redimendi ; † Et
fuit per Dominos concluſum , liberatum
fuiſſe fideiuſſorem ob facultatis redimendi
remiſsionem factam emptori, vſque ad cõ-
currentem quantitatem præiudicij illati fi-
deiuſſori ob huiuſmodi alienationem; Nam
cum fideiuſſerit cum hoc pacto , quod ſibi
erat vtile,& ſine quo fortè non fideiuſſiſſet,
vt in ſimili tradunt Socin.in l. 1.§. ſed & ſi.
nu.9.& Alex.n.5.vbi etiam Alciat.de verb.
obligat. & contrahentes facto ſuo eius con-
ditionem deteriorem fecerint , quod iure
fieri non poteſt,*vt per Socin. conſ.62.n.23.*
lib.4. conſonans videtur æquitati , vt pro
concurrente valore huius facultatis ſuccur-
ratur fideiuſſioni, *per regul. l.vindicantem.*
de euiction. Nec obſtat , quod prætenditur
pretium dictæ facultatis fuiſſe ſolutum an-
terio-

* In nouatione prout in Romana pretij domus de Palellis. 24. Ian. 1578. corã S.D.N. Clemen. vel nũc Rota Auditore. quæ in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt. 416 par. 3. In liberatione verò prout in Romana Societatis ſtuorũ 200. 25. Iun. 1572. corã bo. me. Robuſter. quæ eſt in impreſſ. diuerſ. 567. part. 1.

terioribus creditoribus, quia æſtimandus
eſt valor dictæ facultatis, quanti vendi po-
tuiſſet, vt id totum, quod pluris æſtimabi-
tur, cedat in vtilitatem Dominæ Septimię,
cui ad inſtar ſecondi creditoris competeret
ius offerendi. Nec obſtat poſtremo lapſum
eſſe tempus datum ad redimendum, quia
cũ ante eius lapſum fuerit illatum præiu-
dicium, ſtatim orta eſt exceptio ad fauorem
fideiuſſoris, quæ hoc tempore tolli non po-
tuit: vltra quòd adſunt etiam proteſtatio-
nes allegatæ, quibus præſeruatum cenſetur
ius ipſius. Et ita concluſum.

Theleſina Beneficij.
Die Lunæ 31. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio ad retinẽda plura beneficia ſub eodem tecto narrata in gratia iuſtificari debet.*
2 *Duo beneficia difformia ſub eodem tecto retineri poſſunt ex diſpenſatione Ordinarij.*
3 *De cura habitu tantum debet fieri mentio in gratia.*
4 *In iuſtificatione gratiæ eſt probanda publicatio reſignationis.*
5 *Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficium ob non publicationem, quod de eo, qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis.*

DECISIO MLXIIII.

Domini reſtrinxerũt ſe ad iuſtificatio-
nem gratiæ Domini Ouidij, cum is
teneatur prius ſuam gratiam iuſtificare, cũ
aduerſarius ſit in poſſeſſione, & habeat man
datum de manutenendo: Circa verò iuſti-
ficationem, omiſſis multis, quæ partim
ſunt iuſtificata, veluti reſignatio Alexij, &
habilitates; partim non ſunt, veluti valor
1 obtentorum † & diſpenſatio ad retinenda
plura ſub eodem tecto, quæ poſtquam eſt
2 narrata debet iuſtificari, † etiam quòd
poſſint retineri ex diſpenſatione Ordinarij,
ſi ſunt difformia; *iuxta notat. per gloſ. in c. 1.
de conſuetud. in 6. & ita fuit reſolutum ex
voto habito à Dominis de Parco in cauſa
Iuuenacenſi Archipresbyteratus. 26. Iunij
1591. coram R.P.D. meo Pamphilio.* Duo
fuerũt præcipuè cõſiderata, quæ faciunt, vt
gratia ſuſtineri non poſſit, primum eſt,
quòd narratur beneficia eſſe ſine cura, quod
3 tamen non eſt verum habitu, † quia erat
Parochialis, & parochiani receſſerunt pro-
pter incurſiones latronum, & de huiuſmo-
di cura habitu debet fieri mentio, *vt per
Card. conſ. 48. Felin. in c. poſtulaſti. col. 1.
de reſcr. Staphil. de ſtat. & qual. benef. n. 22.
Rebuff. de litt. diſpen. ration. ætat. in verb.
etiam ſi cura*. Alterum, eſt quòd Ouidius
non docet ſe publicaſſe hanc ſuam poſterio-
rem gratiam, quæ cum pendeat à reſigna-
tione prius obtenta & non publicata, erat
ipſa quoque publicanda, vt expreſsè caue-
tur in Cõſtitutione fel. re. Gregorij XIII.
4 † Et hoc onus ſine dubio incumbit Ouidio,
qui nititur hac gratia, & debet docere eam
eſſe validam, quod ſine publicatione fieri
nequit *ex diſpoſitione dictæ conſtitutionis in
5 §. illorum verò*; † Idem enim iudicandum
de eo, qui impetrat ob non publicationem,
quod de primo impetrante ex cauſa reſi-
gnationis, quod pluries fuit in Rota reſo-
lutum.

Romana Hæreditatis.
Die Lunæ 31. Ianuarij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio defuncti continuat in hæredem ex diſpoſitione ſtatuti abſque alia apprehenſione.*
2 *Poſſeſſio inſtrumẽtalis ſufficit ad quemcunque titulum; ſi non doceatur alium extitiſſe in poſſeſſione tempore apprehenſionis.*
3 *Poſſeſſio vigore fideicommiſſi de manu hæredis capi debet; aliàs eſt vitioſa, & nullum parit iuris effectum.*
4 *Doctrina Ploti, de qua hic, quando non procedat.*

DECISIO MLXV.

Fuit reſolutum eſſe dandum mandatum
de manutenendo Domino Tito in bonis
per patrem poſſeſſis, cum ab eo fuerit hæ-
res inſtitutus, vti filius legitimus, & de
legitimo matrimonio natus, & cum *vigore
1 ſtatuti Vrbis lib. 1. c. 147.* † poſſeſſio defun-
cti continuetur in ſuos hæredes abſque alia
apprehenſione; & mandet eos manuteneri,
vtique ei debetur manutentio, cum ſit in
quaſi poſſeſſione legitimitatis *ex allegatis
per Tiraq. in tractat. le mort ſeiſit le viſ. 6.
part. 1. declarat.* & licèt ſtatutum loquatur
in ſuis, ſufficit Tito in hoc iudicio vti ta-
lem nominatum à patre, donec contrarium
in petitorio probetur; & eo maximè, quia
conſtat etiam de ipſius poſſeſſione actuali
tenutæ Verſani: ex quo poſt obitum Curtij
die 2. Iunij 1590. intra duos dies Titus ex
decreto iudicis vigore teſtamenti fuit im-
miſſus in poſſeſſionem tenutæ pro ea parte,
quam poſſidebat Curtius. Neque obſtat,
2 quòd hæc poſſeſſio ſit inſtrumentalis, † quia
hæc ſufficit ad quemcunque effectum; niſi
doceatur alium fuiſſe tunc temporis in poſ-
ſeſſione, hoc autem non oſtenditur, cum
Curtius viuens poſſederit cum fratribus
pro indiuiſo, & eo mortuo non conſtat de
3 alicuius apprehenſione; † neque apprehen-
di poterat per fratrẽ vigore fideicommiſſi,
quo caſu capienda erat de manu hæredis,
aliàs eſſet vitioſa, quæ nullum parit iuris
effe-

Digitized by Google

effectum, *l. improba. C. de acquir. poſſ. & fuit dictum in cauſa Romana Pedica. corã D.Oriolen.* & ceſſat difficultas ſtante exactione ſcutorum quinquaginta pro reſiduo affictus depoſitatorum inſtante Tito, & ſolutione debitorum Curtij, quorum onus ad Titum hæredem ſpectabat. Et quantum ad domum Titus per aliquot dies in ea ſtetit, & retinuit mobilia poſt obitum Curtij. Nec obſtat, quòd poſtea fuerit domus per
4 fratres inhabitata & locata, † ita vt videatur procedere id, quod habetur *per Plotũ, qui alios citat de in lit.iurand.§.1. num. 4.* quia Titus non habuit ſe pro ſpoliato, & allegata per eum non loquuntur in ſimili ſtatuto, habet enim hoc ſtatutum expreſſam prouiſionem, vt filii manuteneantur. Quæ dicuntur de fideicommiſſo, erũt examinanda in iudicio petitorio.

Mediolanen. Dominij.
Die Veneris 4. Februarij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Tempus non currit impedito facto partis vel iudicis.*
2 *Terminus nouus ab reprobandum teſtes non conceditur ei, qui ſua culpa & negligentia paſſus eſt primum labi.*

DECISIO MLXVI.

FVit dubitatum, an terminus reprobatorius datus Reuerendiſſ. Archiepiſcopo fuerit lapſus, & ſi ſic, ſit de nouo concedendus; & Domini cenſuerunt à die 26. Septẽbris 1590. quo fuit perfectum examen monachorum vſque ad diem 4. Februarij 1593. non curriſſe tempus aduerſus Canonicos, ſtante compromiſſo inter partes pendente, *ex deciſ. Rota 2. de dilation. in nou.* ſed neq. à die 26. Februarij 1593. quo fuerunt dati articuli vſque ad diem 23. Septembris, quo monachi conſenſerunt eorum admiſſioni; quia medio tempore monachi ſe oppoſuerunt, & contradixerunt eorum admiſſioni,
1 & † tempus non currit impedito facto partis vel iudicis, *Aegid. deciſ. 428. Sarnen. de annal. q. 76. Verall. deciſ. 235 lib. 1. Creſcent. 234. aliàs. 5. de except.* Vnde difficultas reſtringitur à die 4. vſque ad diem 26. quo Canonici fuerunt negligentes, & cum tamẽ nullum adeſſet impedimentum partis, immo ipſimet Canonici poſtea de menſe Septembris iterum conſentientibus monachis, vt articuli admitterentur, & deficerent tantum octo vel nouem dies ad perficiendum menſem, iam per eos habitum, de menſe Februarij ipſimet proteſtando nihil fieri propter proximas ferias vindemiarum præ-
2 ſtiterunt ſibi ipſis impedimentum; † Ideo locum habet ſtylus Rotæ de quo *per Pute. deciſ 352. lib. 1. Abb. c. licèt dilectus. in fin. de teſtib.* Quare cõcluſum terminum in hac inſtantia non eſſe de nouo concedendum.

Ciuitaten. Iuriſdictionis.
Die Veneris 11. Februarij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopus viſitat Eccleſiam monachorum, in qua cura animarum exercetur, & perſonas eam exercentes, non obſtante quacumque exemptione, & num. 4.*
Fallit in ijs locis, in quibus Abbates & alij ſuperiores regularium iuriſdictionẽ etiam temporalem in parochianos habẽt, vt num. 2.
3 *Epiſcopus propter iuris aſſiſtentiam in viſitatione manuteneri debet.*

DECISIO MLXVII.

FVit reſolutum, moderandam eſſe inhibitionem, ex pluribus; Primo, quia aliàs coram R. P. D. meo Gipſio probatũ fuit in diœceſi Ciuitatenſi omnem curam reſidere penes Epiſcopum, & conſequenter monaſterium, quod aliàs reſolutum fuit non habere parochiam, exercere curam nomine Epiſcopi, qui pro illius exercitio deputat
1 vnum ex monachis: Vnde † nõ poteſt Epiſcopus impediri in viſitatione Eccleſiæ & perſonarum exercentium curam, quantum ad ea quæ hanc curam & ſacramentorum adminiſtrationem reſpiciunt: Verum quia ſuper hoc adhuc pẽdet cauſa in Rota indeciſa, & res adhuc eſt dubia ſaltem reſpectu diœceſis, fuit deuentum ad alias rationes; nam etiam quòd cura reſideret penes monaſterium ſtante Concilio Tridentino, Epiſcopus non obſtante quacunque exemptione, poteſt viſitare Eccleſiam illi vnitam *iuxta formam c. 7. & ſeq. ſeſſ. 7.* & idem, ſi Eccleſia ſit intra locum monaſterij, eiq. immineat cura, *iuxta formã c. 11. de regular. ſeſſ. 25.* in quo datur facultas Epiſcopo viſitandi perſonas tam regulares quàm ſæculares curam animarum exercentes in iis, quæ ad curam & adminiſtrationem ſa-
2 cramentorum pertinent, † niſi verſemur in locis, in quibus Abbates, & alii ſuperiores regularium iuriſdictionem etiam temporalem in parochianos habent, quod hoc caſu non probatur, nec probari poteſt, cum Ciuitas in temporalibus Regi in ſpiritualibus Epiſcopo ſubſit. Poſtremo etiam ex diſpoſitione iuris communis idem eſſet dicẽdum, cum non conſtet de aliqua monachorum exemptione, quia illa, quæ oſtenditur Alexandri VI. habet exceptionem in vẽtre reſpectu eorum, quæ ad curam animarum pertinent. Neque docetur de aliqua præſcriptione, ideoq. locum habet *c. cum perſonæ. de priuileg. in 6.* & † Epiſcopus eſt
3 manutenendus, cum habeat iuris cõmunis aſſiſtentiam, *vt fuit dictum coram bo. me. D. Bubalo in vna Valentina de Xatiua.* Neque obſtat *deciſio in cauſa Piſcien* [a]. quia ibi conſtabat de exemptione, & nihi-

[a] Piſcien. iuriſdictionis. corã Illuſtriſ. Card. Plato ſub die Veneris 15. Iunij 1590.

nihilominus fuit data Præpoſito facultas viſitandi in his, quæ reſpiciunt curam cumulatiuè cum Abbate; ita tamen, vt decreta Ordinarij præualeant, vbi datur aliqua contrarietas, vel incompatibilitas, *Et ita conclusum 20. Octobris prateriti*
4 *coram R. P. D. meo Penia*. † & huic conſonat deciſio ſacræ Congregationis, qua continetur perſonas & locum viſitari poſſe in iis, quæ curam reſpiciunt; nam hoc quodammodo venit in conſequentiam viſitationis perſonarum, vt inquiratur quomodo conſeruetur ſanctiſſimum Sacramentum, & Eccleſiaſtica ornamenta, quod citra viſionem Eccleſiæ fieri non poteſt. Et ita cõcluſum pro moderatione inhibitionis.

Cracouien. Canonicatus.
Die Mercurij 9. Martij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Regula de annali intrat etiã in caſu intruſionis in beneficio reſeruato.*
2 *Ad effectum regula de annali non requiritur titulus; ſecus eſt in regula de triennali.*

DECISIO MLXVIII.

1 DOmini ſteterũt in deciſis *, quòd † regula de annali intret in caſu, de quo agitur, ex aliàs deductis in poſitione cauſæ, *Caſſad. deciſ. 14. nu. 2. ſuper regul. Creſcent. 34. Sarnen. regul. de annal. quaſt. 64.* & ex confeſſione Nicolai, de qua in ſummario n. 1. 2. & 6. conſtat de poſſeſſione actuali Martini cum fructuum perceptione; cui nõ
2 obſtat defectus vacationis, † cum ad hunc effectum non requiratur titulus ex ſupra allegatis, & in hoc differt hæc regula à regula de triẽnali. Nõ obſtat quod dicitur de derogatione regulæ, quia non eſt quo ad omnes partes derogatum; & ideo non ſuffragatur.

* ſub die 14. Ian. proximè præteriti.

Parmen. Status.
Die Lunæ 14. Martij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Teſtis ſe referens ad primum examen, & dicens ſe fuiſſe tunc tẽporis melioris memoriæ quàm nunc ſit, & ob id non intendere primo examini contradicere, nõ probat; niſi exhibeatur primum examẽ.*
2 *Teſtis pauper & inimicus repellitur.*
3 *Teſtis deponens de tempore, quo erat ſeptẽ annorum, eſt ſuſpectus.*

DECISIO MLXIX.

FVit concluſum, iſtis duobus teſtibus, de quibus agitur, in dubio non eſſe fidem adhibendam; nam quod ad Carlinum atti-
1 net; † niſi oſtẽdatur prima eius depoſitio facta in Ciuitate Parmæ, ad quàm ſe refert in principio ſui examinis, & ſuper octauo interrogatorio, dicens ſe fuiſſe tunc temporis melioris memoriæ, quàm nunc ſit, & quòd proteſtabatur, quòd non intendebat contradicere primo examini, non poteſt fieri validum fundamentum ſuper vltima ſua depoſitione, *Aym. conſ. 115. n. 2. cũ alijs allegatis* *. Accedit, quòd conuincitur de mendacio, quatenus ſuper duodecimo dicit ſe mortuo Ioanne Franciſco Seniore & ante raptum Catharinæ pluries aſſociaſſe Bernardinum ad domum mariti Marthæ, quod eſſe non potuit, quia raptus prætenditur ante obitum Ioannis Franciſci, vt ipſemet teſtis aſſerit: Adſunt præterea multę exceptiones deductæ ex dictis teſtium Dominorum de Pallauicinis, inter quas ſatis vrgẽtes videntur illę de attẽtata ſubornatione, Item furti commiſſi: Verum ſuper iſtis non fuit factum præcipuum fundamẽtum ratione exceptionis ex aduerſo oppoſitæ, quòd in iſtorum teſtium examine fuerunt omiſſa nonnulla interrogatoria, de qua re ſi opus eſſet, particulariter eſſet agendum.

* per l. ſi quis fundum de contrah. empt. Abb. & alij, in c. inter dilectos. de fid. inſtr. Aff. deciſ. 380. n. 2. nã dictũ teſtis eſt relatiuũ, & ideo non plus probat, quã continetur in eo, ad quẽ ſe refert, vt poſt Alex. cõſ. 114 n. 1. in fin. col. 2. tradit Aff. deciſ. 72. n. 7. Soc. conſ. 40. col. 2. verſ. primo. vol. 3.

2 † Quantum ad Ioannam Domini dixerunt, quòd cum ex eius dicto appareat eam eſſe pauperem, cũ dicat ſe nihil habere niſi veſtes, quibus eſt induta, & conſtet etiam eſſe inimicam Dominorum de Pallauicinis ob demolitam domum ſui viri, ſuper qua erat hypothecata dos ſua, quæ eſt cauſa manifeſta inimicitiarum, vtriq. venit repellenda, *ad notat. per Felin. in c. quoties. de teſtib. nu. 5. Abb. in c. 1. nu. 13. de indic. & in c. repelluntur. nu. 4. de accuſation. Io. de Annan. in c. cũ oporteat. eod. tit. Alex. conſ. 99. lib. 1.* Accedunt teſtes ſiniſtram ei notam impudicitiæ inurentes, quibus etiam poſthabitis ſufficere dixerunt priores exceptio-
3 nes: † Præterea ſuſpectũ redditur eius dictum ex eo, quòd deponit de tempore, quo erat ſeptem annorum, & in quibuſdã etiam cõuincitur mendacij, prout in acceſſu Margaritæ ad Caſtrum Varani, vt in facto deducitur. Ex quibus concluſum iſtis duobus teſtibus fidem non eſſe habendam.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Mercurij 23. Martij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Alienatio bonorum Eccleſiaſticorum Ordinis monachorum Benedictinorum per Conſtitutiones illius Ordinis ſine licentia Capituli generalis non valet.*
2 *Præſumptio reſultans ex antiquitate temporis ſufficit etiam in eo, quod ſub conditione requiritur.*
3 *Confirmatio Apoſtolica in alienatione ſufficit pro licentia Capituli generalis.*
4 *Proteſtationes clandeſtina an & quando ſint habenda in conſideratione.*

DE-

DECISIO MLXX.

DOmini quantum ad confirmationem
ſteterunt in deciſis *, ex iuribus &
rationibus aliàs allegatis: Quantum verò
ad licentiam Capituli generalis, licèt ali-
qui idem ſentirent; tamẽ per alios fuit du-
bitatum ratione Conſtitutionum nouiter
1 exhibitarum; nã † per Conſtitutiones iſtius
Ordinis monachorum Benedictinorũ ita
caueri teſtantur *Io.Andr.ad Specul.tit.de
locat.§.ſequitur.in verb.videtur.Bertachin.
de Epiſc.lib.4. part.4.q.38. nu.113. Rebuff.
in compend.alien.rer.Eccleſ.n.82. verſ.fal-
lit in monachis*. Accedit quòd de iſtis tra-
ctatibus debet fieri inſtrumentum, vt ſen-
tiunt prædicti Doctores ſupra allegati; li-
cèt in contrarium fuerit reſponſum tales
ſcripturas remanere penes eos, qui tracta-
tum faciunt. Faciebat etiam difficultatem,
2 quòd † reſeruatio licentiæ Capituli fuit fa-
cta ſub conditione, ſed aliqui reſpondebant
hoc non impedire præſumptionem *ex tra-
dit.per Bero.in Rubr. de probation. nu. 46.
& 47. Menoch.de præſumpt.lib.1. præſumpt.
37.nu.20.& ſeq.* Fuit etiam dictum per ali-
3 quos † ſufficere confirmationem Apoſtoli-
cam, *per conſ. Abb.41. nu.3.lib.1. cum
alijs adductis per informantes* [a], *& ex de-
ciſ.Rotæ in Vna Senogallien. Syluæ. 10. De-
cembris 1568.coram bo.me.Fanetto*. Neque
hanc eſſe præſumptionem ſubſtantiæ, *vt per
Mohedan.deciſ.52.* Fuerunt etiam per mo-
nachos conſideratæ proteſtationes, quibus
licèt alias fuerit reſponſum non obſtare;
4 † cum fuerint clandeſtinæ ex tunc allegatis;
tamen ad effectum contrariæ præſumptio-
nis viſæ ſunt aliquibus ex Dominis dignæ
animaduerſione; ideo fuit ordinatum, vt
particulariter videatur, an licentia Capi-
tuli in caſu, de quo agitur, ſit neceſſaria,
& ſi ſit, an præſumatur.

* ſub die-
bus 31. Maij,
& 18. Iunij
1593.

a Pariſ. conſ.
84. n. 4. lib. 4.
Ruin. conſ. 64.
n. 1. lib. 1. Re-
buff. de reb.
Eccl. nõ alien.
n. 15. verſ. fal
lit. cum alijs,
vt in d. deciſ.
ſub die 31.
Maij.

Cordüben. Redecimarum.
Die Lunæ 28. Martij 1594.

SVMMARIVM.

*1 Admiſſus ad litẽ debet in vnoquoque actu
citari.*

*2 Citatus ad videndum iurare teſtes non eſt
amplius citandus; maximè in admiſſo in
ſtatu & terminis; citationes tamen
per prius factæ non ſunt repetendæ quo
ad ipſum.*

*3 Forma etiam minima in commiſſione tra-
dita ſeruari debet.*

DECISIO MLXXI.

FVit reſolutum teſtes examinatos pro
parte Capituli ſeu eius arrendatario-
rum non afficere Ciuitatem Cordubenſem;
nam cum agatur de iis tantum, qui ſunt
examinati coram miniſtro Sanctiſſimæ Tri-
nitatis, quia fuit reſolutum aliàs * eſſe
nulliter examinatos, fuit *iuxta deciſionem
bo.me. Oradini.* dictum, eſſe inſpiciendum
tempus admiſſionis Ciuitatis ad cauſam;
itaut omnia antea geſta afficiant Ciuitatẽ;
ſecus verò geſta poſtea; niſi quatenus ci-
1 tata fuerit Ciuitas, quo fit, vt † cum poſt
admiſſionem fuerit in lite, debuerit in vno
quoque actu citari, *vulgat. l. de vnoquo-
que. de re iudic. Clem. Paſtoralis. eod. tit.*
quod factum non fuit in hoc examine: nam
Ciuitas non reperitur ad hoc citata. Ne-
que obſtat, quòd ante admiſſionem, vide-
2 licet 26. Nouembris, † iam præceſſerat ci-
tatio ad videndum iurare teſtes, & omnia
alia ad examen neceſſaria; itaut ſolum ſu-
pereſſet nudum exercitium examinis teſtiũ,
quod poterat expediri ſine alia citatione; &
ideo Ciuitas admiſſa in ſtatu & terminis nõ
eſſet amplius citanda, *ad notat. per Felin.
in c.cum ſuper.nu.17.de re iudic. Mohedan.
deciſ. 81.* quia cum receptoria fuiſſet præ-
ſentata miniſtro Sanctiſſimæ Trinitatis poſt
admiſſionem Ciuitatis, & facta præſenta-
tione miniſter teneretur notificare Antonio
& ſuis conſortibus, quòd infra breuem ter-
minum deputarent, vel cum ipſo iunge-
rent conſocium, aſſignando illis diem,
horam, & locum; vtique iſta intimatio
ſicut fuit facta Antonio, ita debuit fieri
Ciuitati, quæ iam erat in cauſa, quod cum
fuerit omiſſum, fuit nulliter proceſſum re-
3 ſpectu Ciuitatis; quia † forma etiam mini-
ma in receptione tradita debuit ſeruari,
l.diligenter. mandati. Non obſtat actus ra-
tificationis Ciuitatis de menſe Ianuarij, &
ſic poſt factum examen, quia non debet
hoc nocere Ciuitati, quæ iam admiſſa fue-
rat formiter, & parte citata, & iam erat
in lite, *iuxta notat. per Caſſad.deciſ. 1.n.4.
vt lit.pend. Aegid.deciſ.144. Achill.deciſ. 2.
eod. tit. vt lit.penden.*

* corã bo.
me. D. de Ru-
beis die 22.
Iunij 1571.

Lunen. Sarzanen. Beneficij.
Die Veneris 29. Aprilis 1594.

SVMMARIVM.

*1 In collatione beneficij familiaris Cardina-
lis requiritur conſenſus illius Cardina-
lis, cuius defunctus erat familiaris tem-
pore obitus, etiam quòd defunctus illud
obtinuerit de tempore, quo erat fami-
liaris alterius Cardinalis prædefuncti;
ſecus eſt quando viuit alter Cardinalis,
cuius familiaris erat tempore, quo bene-
ficium obtinuit.*

*2 Beneficium familiaris Cardinalis vacans
mortuo Cardinale dicitur reſeruatum,
& intrat regula 3. ad fauorem Papæ,
quod procedit ſolum ad effectum, vt Or-
dinarius de eo prouidere non poſſit, non
autẽ ad effectum liberæ collationis, quã-
diu adſit intereſſe alterius Cardinalis;
quia tunc requiritur cõſenſus Cardinalis.*

DECISIO MLXXII.

DOmini ſteterunt in deciſis coram R. P. D. meo Orano *, nempe † in collatione beneficii, de quo agitur, requiri conſenſum Illuſtriſſ. & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Decani, cuius defunctus erat familiaris tempore obitus, ex quo concurrunt requiſita in priori parte regulæ *de impetr. per obit. famil.* & in hac quæſtione quando beneficia habita fuerunt ab eo per cuius obitum vacant tempore familiaritatis alterius Cardinalis prædefuncti, An requiratur conſenſus eius in cuius familiaritate deceſſit, affirmatiuam partem tenuit *gloſ. ſuper dicta regula. verſ. tum ex iſta*. cuius auctoritatem ſemper Rota plurimi fecit; & quamuis *Sarnen. q. 18* multum ſe inuoluat, & Rota aliquando dubitaret, tamen re diligenter perpenſa, & diligenter diſcuſſa, amplexa eſt hanc ſententiam, *vt refert Pute. deciſ. 227. incip. Bernardinus. lib. 3. Fab. deciſ. 11. lib. 2. Achill. deciſ. 1. ſuper hac regula*, qui mouentur ex eo, quòd regula in prima parte ſimpliciter & indiſtinctè loquitur de omnibus Cardinalibus, in quorum familiaritate quis deceſſit, & concurrit ratio regulæ *dec. ſ. 55. de præbend. in antiq. Caſſa. l. 37. ſuper regul.* Non obſtat poſterior pars regulæ, quæ requirit conſenſum primi Cardinalis, non autem ſecundi, quia id procedit vbi vterque Cardinalis viuit, ad tollendum dubium, quod inter eos poterat oriri; ſecus vbi prior eſt mortuus, quia hoc caſu non procedit poſterior pars regulæ, ſed ad priorem recurrendum
2 eſt. Neque obſtat, quòd † priori Cardinali mortuo intret ſtatim reſeruatio regulæ 3. ad fauorem Papæ, antequam is tranſierit ad familiaritatem ſecundi, quia iſta reſeruatio intelligitur ad effectum, vt Ordinarii prouidere, & expectantes capere non poſſent, non autem ad effectum liberæ collationis, quandiu adeſt intereſſe alicuius Cardinalis quia in hoc declaratur à regula 30. vt requiratur cõſenſus Cardinalis. Et ita nemine diſcrepante fuit concluſum.

Romana Caſalis Turricellæ.
Die Veneris 29. Aprilis 1594.

SVMMARIVM.

1 *Sententia Commiſſarij confirmatoria alienationis facit, quòd alienatio præſumatur vtilis; donec contrarium concludenter probetur.*
2 *Obſeruantia cõtractus alienationis per ſpatium triginta annorum facit, quòd præſumantur omnia legitimè geſta.*
3 *Exequutor præſumitur extraiudicialiter ſe informaſſe.*
4 *Alienatio bonorum Eccleſiæ facta in tẽpore calamitoſo, habita reſpectu dicti temporis tantum non valet; niſi etiam habitus fuerit reſpectus temporis præcedentis.*
5 *In alienatione bonorũ Eccleſiæ haberi debet ratio tam præcedentium, quàm inſtantium & futurorum temporum.*
6 *Pro ſententia præſumitur.*
7 *Libri Eccleſiæ non faciunt fidem.*
8 *Fructus ex fructibus terrarũ vicinarum, quando probentur.*
9 *Valor & bonitas ex cultura & alijs qualitatibus prouenient facilè mutari poteſt, itaut de vno tempore ad aliud inferri non poſſit ad probationem valoris terrarum.*
10 *Probatio, quæ fit cõtra ſententiã & rẽ iudicatam, ac obſeruãtiam triginta annorũ, debet eſſe plena & concludens; nec ſufficit præſumptiua.*
11 *Probatio rei & poſſeſſoris cæteris paribus præferri debet.*

DECISIO MLXXIII.

FVit dubitatum, An conſtet de non euidenti vtilitate vel damno Eccleſiæ, itaut ſit vel non ſit recedendum à deciſione vltimo facta in * fauorem R. P. D. Iuſtini, & cauſa per me in Rota propoſita, & pleniſſimè diſcuſſa Domini cenſuerunt ex probationibus dominorum beneficiatorum & clericorum non conſtare de non euidenti vtilitate; niſi hæc probatio melius coadiuuetur: Moti fuerunt, quia intentio R. D. Iuſtini fundata eſt in ſententia Commiſſariorum confirmatoria alienationis, qua declaratur eam cedere in euidentem Ec-
1 cleſiæ vtilitatem, † quæ facit, vt præſumatur vtilis, donec contrarium concludenter probetur, *Bald. in c. 1. nu. 7. de his qui feud. dar. poſſ. Abb. conſ. 41. nu. 2. lib. 1. Alex. conſ. 79. nu. 6. lib. 1. Socin. conſ. 15. num. 27. lib. 2. Iaſ. conſ. 54. nu. 3. lib. 1. Dec. conſ. 142. n. 1. Pariſ. cõſ. 24. n. 5. lib. 4. Couar. var. reſ. lib. 2. c. 17. nu. 2. cum alijs per Gabr. de ſentẽ. concl. 5. nu. 2. & fuit ſæpius in Rota reſolutum, & in ſpecie in vna Senogallien. Syluæ*
2 *corã bo. m. D. Cotta* [a]. † Accedit obſeruantia contractus per ſpatium triginta & amplius annorum, quæ facit, vt præſumantur omnia legitimè geſta, *gloſ. in c. perue-*
3 *nit. & ibi Imol. de empt. & vend.* † nec nõ præſumantur exequutores etiam extraiudicialiter plenè & ſufficiẽter ſeſe informaſſe, *iuxt. d. conſ. Abbat. 41. Capic. deciſ. 16. nu. 4. Dec. conſ. 341. nu. 12.* Conſtat præterea plures teſtes fuiſſe examinatos, quorum dicta non reperiuntur, nec exhibentur, *Corn. conſ. 210. nu. 4. lib. 4. Aym. conſ. 152. num. 7. quod fuit conſideratum in cauſa Romana deuolutionis domorum coram R. P. D. meo Pamphilio 26. Martij 1590.* Et ex his tolluntur ea, quæ de defectu proceſſus & ſubreptione deducuntur; nam donec contrarium probatum fuerit, ſtatur ſententiæ Cõ-
miſſariorum

* ſub die Mercurij 19. Ianuar. proximè præteriti.

* ſub die 14 Oct. 1580. corã bo. me. D. Cutuccio, quæ licet ab eo minimè fuerit extẽta, fuit tamẽ reuocatoria vlterius deciſionis ab eo prius factæ ſub die Lunæ 10. Mar. 1578 quæ habetur in impreſ. diuerſ. nouiſſ. 65. p. 2 in qua dictũ fuerat alienationẽ fuiſſe nullã, & quia per in curiã partiũ cauſa tuc tẽporis remãſit indefenſa, & deciſio fundata erat ſuper facto erroneo, propterea iterũ repropoſitũ eam ſuper eiſdẽ, ſub die 28. Iunij eiuſdẽ ann., vt in impr. diuerſ. d. p. 2 deciſ. 98. & tunc nihil fuerit reſolutũ, fuit tertio ab eodem Lauretano dubium repropoſitum ſub dicta die 14 Oct. 1580. qua die cauſa per omnes diligẽter diſcuſſa à prædicta deciſ. 65 diuerſ. receſſum fuit, & deciſio ſub dicta die 14. Octobris ad præſens confirmatur.

[a] In Senogallien. Prædij ſeu ſpolij 17. Decẽb. 1588.

miſſariorum per ſpatium triginta annorum
obſeruatæ. His ſtantibus, videndum an
pro parte Dominorum beneficiatorum &
Capellanorum contrarium ſit concludenter
probatum. Capita præcipua eius proba-
tionis, quę deducunt, ſunt iſta; qualitas
temporis, locationes præcedentes, fructus
& redditus Caſalium vicinorum, & vẽditio
Caſalis huius de anno 1547. Quantum ad
qualitatem temporis, deducitur Vrbis ex-
cidium, peſtis pręcedens, & ſequuta Tybe-
4 ris inundatio, † quæ reddiderunt tempora
adeo calamitoſa, vt non potuerit fieri alie-
natio Eccleſiæ vtilis hoc tempore, *vt conſi-
deratum fuit in prima deciſione huius cauſa
coram bo.me. D.Cantuccio* *, *& fuit etiam
conſideratum in vna Papien.bonorum coram
Illuſtr.Domino Lancellotto* [a], *& fuit doctri
na Cuman. in l. pretia rerum. nu.5. ad leg.
Falcid.& Caſtren. conſ. 109. col. 1. lib. 2.*
Verum huic argumẽto reſponſum fuit, Cõ-
miſſarios non habuiſſe ſolum reſpectum ad
tempus contractus, quo Caſale locabatur
ducatis viginti, ſed etiam ad tempus præ-
cedens, ex quo fuit articulatum, quòd Ca-
ſale ſolitum erat locari pro triginta duca-
tis, qui articuli reſpiciunt tempus ante ex-
cidium, *vt fuit in hac eadẽ cauſa per Domi-
nos conſideratum coram eodem D. Cantuc-*
5 *cio 28. Iunij 1578.* † & cum de iure debeant
iudices Cõmiſſarij habere in ſimilibus alie-
nationibus rationem tam præcedentium,
quàm inſtantium, & futurorum temporũ,
*vt per Bart.in d.l.pretia rerum. n.2. Alex.
n. 10. Cuman. in l. 2. n.245. C. de reſcind.
vend. Afflict. deciſ. 316. n.6.* & ſicut dictũ
6 eſt † præſumatur pro ſententia; concluden-
dum eſt fuiſſe habitum eum temporum re-
ſpectum, qui haberi debuit: Vnde cum prius
locaretur Caſale pro affictu triginta duca-
torum, ſatis apparet rectè proceſſum, cum
dempta ſexta parte *iuxta diſpoſitionẽ Auth.
perpetua. & ibi Doctor. C. de ſacroſanct.
Eccl.Iaſ. conſ.54.n. 5. lib. 1.* augmentum
fuerit à vigintiquinq. vſq.ad quadraginta,
quod ſatis includit euidentem vtilitatem,
etiam habita temporum ratione, cum tunc
longè minoris valoris, & redditus eſſent Ca
ſalia Vrbis etiã florentibus temporibus fel.
rec. Pauli III. Quantum ad probationem,
quę deducitur ex nõnullis locationibus pręce-
dentibus, ea non fuit habita in conſidera-
tione, quia inſtrumenta non fuerunt produ-
7 cta in forma probanti; † illa enim, quæ di-
citur anni 1520. habetur in quibuſdam li-
bris Eccleſiæ, qui non faciunt fidẽ, *ad conſ.
Alex. 187. lib.7. Felin. in c. ad audientiã.
n. 16. in 10. concluſ. de præſcript. Aym. de
antiq. temp.par.1.§. quid de libro.* nec con-
ſtat, quis ſcripſerit, neq. aliqua probatur
effectuatio; Locationem verò anni 1525.
ad nouennium factam ad rationem ducato-
rum 65. præterquam quòd hactenus non

* ſub die 20.Mar.1578 ſub nu. 12.

a ſub die 28. Aprilis 1578.

fuit producta in forma probanti, nec de ef-
fectuatione conſtat, apparet non fuiſſe ſor-
titam effectum, cum pendente nouennio fa-
8 cta fuerit hæc, de qua agitur. † Quantũ ad
probationem, quæ deducitur ex fructibus, &
redditibus aliorum Caſalium vicinorum, ea
pendet ex dictis teſtium; Duo autem ad hũc
effectum ſunt probanda, nempè quòd dicta
Caſalia eſſent paris bonitatis, & quantita-
tis redditum de tempore prædictæ aliena-
tionis, ſed prior qualitas non probatur ſaltẽ
de illo tempore; maximè cum ſimus in re-
9 bus, † quarum valor, & bonitas ex cultura
& aliis qualitatibus facilè mutari poteſt;
itaut non poſſit inferri ex vno tempore ad
aliud, *iuxta notat. in l. ex perſona. vbi Bal.
& Salicet. C. de probation.* & licèt duo te-
ſtes videãtur velle deponere de dicto tem-
pore; tamen vnus, qui loquitur de notitia
Caſalis habita per tranſitũ, loquitur à qua-
draginta annis citra, & ſic contra id, quod
dixerat in articulo, percutit annum 1550.
magis autem attenditur dictum ad interro-
gatorium, *Caputaq. deciſ. 420. lib. 1.* &
ſic reſtat vnicus teſtis, ſed & cõtra vtrumq.
videtur facere id, quod tradit *Alex. conſ.
54. n. 4. lib.6. & fuit dictum coram Illu-
ſtriſs.Card. Plato in Anconitana de Thoma-
ſys* *; quòd ex eorum dictis apparet non
eſſe informatos de qualitatibus Caſalium.
Quantum verò ad probationem dictorum
redditum Caſalium vicinorum, quæ de-
ducitur ex inſtrumentis; nonnulla quæ lo-
quuntur de certa ſumma locationis, nõ fa-
ciunt ad rem, niſi probetur quantitas di-
ctorum Caſalium: quæ verò probant loca-
tionem pro pretio duorum ducatorum pro
ſingulo rubio deficiunt non ſolum reſpectu
probationis effectuationis, ſed etiam ex eo,
quòd non conſtat de ęquali qualitate & bo-
nitate cum Caſale, de quo agitur; Ideo
vallandæ eſſent iſtæ probationes requiſitis
circunſtantijs. Quantum ad venditionem
Caſalis factam Iuſtino anno 1547. ea nihil
concludit, cum fuerit facta de Caſali vti li-
bero ab omni ſolutione canonis, itaut ex
hac non poſſit ſumi certum argumentum.
Præſumptiones, quæ contra alienationem,
& confirmationem deducuntur, nõ fuerunt
habitæ in conſideratione; pręſertim illa,
quòd venditio fuerit facta à Margano ſuis
conſanguineis, cum nõ appareat hunc fuiſ-
ſe beneficiatum tempore contractus, licèt
eſſet tempore confirmationis, quæ ſequuta
10 eſt poſt tres annos, † & cum probatio Do-
mini Iuſtini innitatur ſententię & obſeruã-
tiæ triginta annorum, & ſententijs Rotali-
bus, quę tranſitum fecerunt in iudicatum,
neceſſe eſt vt probatio contraria ſit plena &
concludens, neque ſufficit præſumptiua,
vt notat Bart.in l. 2. quem alij ſequuntur,
11 *C. de reſcind. vendit.* & † cæteris paribus
præfertur probatio rei & poſſeſſoris, vti

* In Anconitana terrarum. 21. Aprilis 1589.

E iij effi-

efficacior vulgatis iuribus. Quare concluſum hanc probationem non ſufficere, niſi coadiuuetur.

Romana Pecuniatia, ſeu Præcodij.
Die Lunæ 9. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Hypothecaria non datur contra non poſſidentem.*

2 *Non poſſidens non tenetur poſſeſſorem indicare.*

3 *Anterior creditor non poteſt auocare pecunias exactas per ſecũdum creditorem; ſecus tamen eſt, quando tempore ſolutionis par fuit omnium creditorum diligentia.*

Item ſecus eſt, quando ſolutio fit per decoctum, & non ſupereſt vnde ſatisfiat anteriori, vt num. 4.

5 *Emptor, qui eſt creditor venditoris, poteſt ſuum creditum excomputare in pretio rei empta, & perinde eſt, ac ſi pecuniã emptori numerauerit.*

DECISIO MLXXIIII.

1 FVit reſolutum ſententiam Auditoris Cameræ eſſe confirmandã, † non quidem ex eo capite quòd Petrus Marcus poſſit agere hypothecaria contra Dominos de Caualcantibus, tanquam emptores præcodij, quia deficit extremum poſſeſſionis, cum illud nõ
2 poſſideant, † nec teneantur indicare poſſeſſorem, hoc enim in iure cautum nõ reperitur, neq. dici poteſt reſolutum contractum emptionis; & ideo competere perſonalem actionem ad reſtitutionem pretij *iuxta notat. per Bald. in c. dilectus. il 2. in fin. de reſcript. Franc. in c. dilecto. nu. 37. de appell.* quia hic nulla adeſt reſolutio contractus, ſed tantum fuit reſolutum *corã R.P.D. meo Pamphilio* * conſenſum Petri ei nõ præiudicaſſe, quo minus pro ſuo credito agere poſſit, cum pecuniæ promiſſæ non extarent; ſed ex eo fuit reſolutum pro confirmatio-
3 ne, quia licèt regula ſit, quòd † anterior creditor non poteſt auocare pecunias exactas per ſecũdum creditorem, *vt per Afflict. deciſ. 190. Capic. decif. 78. Alex. conſ. 17. lib. 1. Palaott. deciſ. 195. Cephal. conſ. 155. nu. 7. lib. 4. cum ſimilibus* a. Nihilominus nõ procedit, quando tempore ſolutionis par fuit omnium creditorum diligentia, & tamen fuit poſteriori gratificatum, tunc enim anterior poteſt pecuniam ſolutam auocare, *Iacob. de Aren. in l. pupillus. quæ in fraud. credit. Caſtr. conſ. 446. n. 3. par. 1. Phanut. de inuentar. part. 5. n. 148. Addit. ad d. de-*
4 *ciſ. Afflict. 190.* † Fallit etiam prædicta regula, quando ſolutio fit per decoctum, & non ſupereſt, vnde ſatisfiat anteriori creditori, *Cephal. conſ. 86. n. 8. & 12. Additio ad dictam deciſ. Afflicti, & fuit reſolutum in Romana pecuniaria. ſub die 29. Nouembris 1593. coram R. P. D. Penia.* Nec obſtat, quod dicitur pecunias non perueniſſe ad manus Dominorum de Caualcantibus,
5 † quia, cum eſſent creditores Cæſaris, & emerint præcodium computato in pretium credito, perinde eſt, ac ſi eis pecunia numerata fuiſſet, id enim totum cenſetur breui manu factum. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 13. Febr. anni præteriti.

a Grammat. q1. Pariſ. cõſ. 69. lib 4. Couar. practic. quaſt. c. 29. nu. 2.

Valentina Capellæ.
Die Lunæ 9. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia parochialis præſumitur conſtructa ex oblationibus parochianorum.*

2 *Actus præſumitur factus ab eo, cuius intereſt illum fieri.*

3 *Teſtes de auditu ab ipſis partibus non probant.*

4 *Teſtis de ſama deponens per verba præſentis temporis non probat.*

5 *Inſignia poſita in Capella ſolent facere argumentum fundatoris illius.*

6 *Ornamenta Eccleſiæ cum inſignibus non inferunt Eccleſiæ ſeu Capellæ conſtructionem ab eo factam, cuius ſunt inſigna; ſed tantum operantur, quòd ille poſſit dici de benefactoribus.*

7 *De præſenti ad præteritum argui non poteſt in his, quorum facies eſt tempore mutabilis.*

DECISIO MLXXV.

DOmini ſteterunt in deciſis, * nempe intentionem beneficiatorum ſuper fabrica Capellæ maioris ſatis fundatam
1 eſſe; primo † quia Eccleſia parochialis præſumitur conſtructa ex oblationibus parochianorum, *Rocch. de iure patr. in verb. cõſtruxit. n. 28. Lãbertin. lib. 1. par. 2. quaſt. 11. artic. 7. nu. 2.* & facit vulgaris regula,
2 quòd † actus præſumitur factus ab eo, cuius intereſt illum fieri, *l. fin. C. de alim. pupil. praſt. Bar. in l. cum ſeruus. de verb. oblig.* ſecundo iſta præſumptio eſt valdè adminiculata ex pluribus ſcripturis deductis in alia poſitione, ex quibus conſtat extenſionẽ Eccleſiæ verſus altare maius fuiſſe procuratam per operarios Eccleſiæ ſubminiſtrantibus parochianis eleemoſynas, & ad hunc effectum obtenta licentia à Rege fuiſſe emptas domos contiguas ad effectum illam ampliandi, & ex libris Eccleſiæ conſtat fuiſſe à parochianis plures eleemoſynas pro fabrica collatas. Non obſtant deducta in contrarium; nam quantum ad teſtes de
3 auditu, † ij non probant, nam præterquam quòd multi eorum ſunt ex Confratribus Panniparatorum omnes ferè deponunt de auditu ab ipſis Panniparatoribus, & licèt ſubdant & ab alijs perſonis interrogati, vel dicunt ſe non recordari, vel eoſdem Confratres

* ſub die 8 Nouembr. anni præteriti.

4 fratres nominant; † Nec etiam probant
famam, quia vnus loquitur per verba præ-
ſentis temporis, alius verò de auditu pu-
blico à Confratribus; & tamen fama eſt
eius naturæ, vt à pluribus probari facilli-
5 mè poſſit. † Non obſtant inſignia, ex qui-
bus ſolet capi argumentum fundationis;
*vt fuit dictum in cauſa Iſpalenſi de las Cue-
uas coram R.P.D. meo Pamphilio*; quia
ea pertinent ad duas Capellas poſitas à la-
tere Altaris maioris, quæ ſunt Confrater-
nitatis, & non controuertuntur; Alia verò
inſignia, exceptis quibuſdam vitreis reſpi-
ciunt Eccleſiam nō autem Confraternitatē.
Non obſtant celebrationes feſtiuitatum,
in quibus interueniunt Officiales Confra-
ternitatis, quia ex illis non arguitur ius in
Capella maiori, cum fierent ratione Ca-
pellarum vicinarum in die inuocationis il-
larum, nempe ſanctiſſimæ Trinitatis, &
ſancti Michaelis Arcangeli, non autem
ratione Altaris maioris Sanctorum Petri
& Nicolai; in quorum feſtiuitatibus Cōfra-
tres nihil habent agere, quod clarè oſtendit
in eo nullum ius eis competere. Non ob-
ſtat, quòd feſtiuitates celebrentur in ambi-
tu Capellæ maioris, quia hoc fit ratione
maioris commoditatis ob anguſtiam Ca-
pellarum, in quibus non poterat commodè
6 apponi tumulus. Non obſtant † ornamen-
ta Eccleſiæ cum inſignibus Cōfraternitatis,
quia ex hoc non infertur ad cōſtructionem
Eccleſiæ, ſed tantum dici poſſunt benefa-
ctores; maximè cum inſeruiant pro feſtiui-
tatibus Confratrum: & idem dicendum de
anniuerſarijs inſtitutis à Confraternitate,
quia nihil commune habent cum conſtru-
ctione Eccleſiæ ſiue altaris maioris. Non
obſtat, quod dicitur de Cœmeterio, nempe
quòd eſſet poſitum in alia parte, quàm ea,
in qua Eccleſia fuit, emptis domibus am-
pliata, quia poterat eo tempore Cœmete-
rium ſe extendere vſque ad dictas domos,
7 † nec poteſt argui de præſenti in præteritū
in his, quorum facies eſt tempore muta-
bilis, & præfata optimè coadiuuantur ex
inſtrumento anni 1411. ex quo conſtat ope-
rarios Eccleſiæ plurimum laboraſſe pro cō-
ſtructione capitis Altaris, quæ res excludit
conſtructionem prætenſam Confraternita-
tis: Facit etiam liber Eccleſiæ de anno
1455. ex quo apparet ad cohortationem
Prædicatorū multas collatas fuiſſe eleemo-
ſynas pro fabricæ perfectione. Quæ dicun-
tur de effectu particulariter diſcutientur.

Parmen. Status.
Die Lunæ 16. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Proteſtatio teſtis, quòd non intendit primo
examini contradicere, operatur, vt non
ſit ei fides adhibenda; niſi exhibito prio-
ri examine.*
2 *Teſtis proteſtans, quòd non intendit primo
examini contradicere, non poteſt redar-
gui de falſo; niſi primum examen
producatur.*
3 *Teſtis pauper ob ſolam paupertatem non
reijcitur, niſi alia concurrant.*
4 *Teſtis inimicus repellitur, nec attenditur,
an cauſa inimicitiæ ſit iuſta vel iniuſta.*
5 *Ex lite ſuper omnibus bonis vel magna
quantitate aut ſuper re notabili oritur
inimicitia capitalis.*
6 *Depoſitio ſuper ijs, quæ teſtis vidit, cum
eſſet quinque vel ſex annorum, eſt inue-
riſimilis.*

DECISIO MLXXVI.

DOmini ſteterunt in deciſis *; nam * ſub die Lunæ 14. Martij proximè præteriti.
1 quantum ad Carlinum, † proteſtatio
per eum facta operatur, vt non ſit ei fides
adhibenda, niſi exhibito priori examine
ad effectum iuris, vt ſciri poſſit an ſecundū
dictum ſit conforme vel contrarium priori,
ad doctrinā Bald. in l. 1. C. de Epiſc. & cler.
2 † aliàs nō poſſet teſtis redargui de falſo,
cum clarè appareat eum velle, vt atten-
datur eius primum dictum, de quo non
apparet, niſi producatur. Non obſtat,
quod idem teſtis ſubdit, quòd de his, de
quibus interrogabitur, reſpondebit, quid
ſciat pro veritate, & illud, quod recorda-
bitur, quia ex his non tollitur virtus præ-
cedentis proteſtationis, per quam non vult
in aliquo diſcedere ab eo, quod dixit in
priori examine, vt patet ex eo, quòd non
ſtat in puris terminis proteſtationis, ſed
interrogatus dicit, quòd non recordatur
de aliquibus, quæ dixerit in eius primo
examine, & quòd non vult aliud dicere
vltra illud, quod dixit Parmæ, quæ verba
importare videntur meram relationem,
maximè cum dicat, quòd tempore prioris
examinis erat melioris memoriæ. Neque
obſtant allegata in contrarium *ex Bart. in
l. eoi. de falſ. Boer. deciſ. 108. Menoch. de
arbitr. caſ. 109.* quia loquuntur in diuerſis
terminis, videlicet in proteſtatione facta
à teſte ad euitandum falſum, quando iudex
non vult, vt ei oſtendatur primum dictum.
Quantum ad exceptionem datam ex capite
mendacij, ea ſatis bene euacuatur per in-
formantes pro Dominis Rangonibus; ideo
in ea parte diſceſſum fuit à reſolutione.
Quantum ad Ioannam dictum fuit, quòd
3 † licèt ſola paupertas non ſufficiat ad re-
pellēdum teſtem; tamen alijs concurrenti-
4 bus in totum repellitur; † conſtat enim de
cauſa odij ob demolitionem domus, nec
attenditur cauſa facti, an ſit iuſta vel iniu-
ſta, ſed factum ipſum; cum Doctores dicant
5 † oriri capitales inimicitias, cum quis
monet alteri quæſtionem ſuper omnibus
bonis, vel ſuper magna quantitate, vel
re no-

re notabili, *Bart.in l.3.de teſtib.Marſil. in l.1.§.praterea.n.23. de quaſt. Io. de Anan. in c. cum oporteat. nu. 6. de accuſationib.*
6 † Præterea deponit de ijs, quæ vidit, cum
eſſet quinque vel ſex annorum, quod eſt
valde inueriſimile; Ideo concluſum ſtandũ
in deciſis.

Ciuitatis Caſtelli Bonorum.
Die Veneris 20. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta antiquiſſima non indigent recognitione.*
2 *Cataſta, ſi non ſint cuſtodita ab Officiali publico, non faciunt fidem contra tertium; iuncta tamen cum alijs faciunt adminiculum.*
3 *Ex quibus detrahatur fides ſcriptura.*

DECISIO MLXXVII.

FVit reſolutum iura extracta vigore vltimarum compulſorialium eſſe in forma
probanti, & ſimiliter protocollum, in quo
1 extant inſtrumenta anni 1323. & 1324. † cũ
ſint antiquiſſima, & non indigeant recognitione, *Putc.156.lib.1.& 9.de fid. inſtr. Ant.Aug.eod.tit.§.communia.de fid.inſtr. num. 16.* idem dicendum de inſtrumento
2 locationis anni 1356. † Quantum verò ad
Cataſta, ſi fuiſſent bene cuſtodita ab officiali publico facerent fidem, *vt per Socin. conſ.205.col.2.lib.2.Afflict.deciſ.303 nu.4. & 5.* & licèt non faciant fidem plenam cõtra tertium, *vt tradit Menoch. de arbitr. caſ.91.nu.27.* faciunt tamen coniuncta cum
3 alijs adminiculum. † Verum in caſu iſto
Domini dixerunt multa eis obſtare, quominus fidem faciant; Primum eſt, quia in multis partitis multa alia bona cõfinantur cum bonis ſancti Donati, & tamen in partita ponitur tantum vna petia terræ, quæ non videtur poſſe cum tot alijs confinare: Secũdum eſt, quòd deeſt folium 321. in quo dicuntur fuiſſe deſcripta alia bona ſancti Donati, vt patet ex duabus adnotationibus marginalibus ad dictum folium ſe referentibus: Tertium eſt, quòd adſunt cõplures raſuræ in locis, in quibus ſit mentio dictorum bonorum, ex quo reſultat, quòd apparet ex his & ad oculum, librum prædictum fuiſſe malè tentum & diuerſis perſonis particularibus accommodatum, & multa diuerſa manu ſcripta: Quartum eſt reſpectu Cataſti noui, quod colligitur eſſe copiatum à Cataſto veteri, non habita ratione eorum, qui tunc temporis poſſidebãt; cum eo tempore, quo fuit confectum, bona deſcripta in partita Abbatiæ eſſent poſſeſſa per Eccleſiam ſancti Donati, & his non fuit plenè ſatisfactum per informantes, licèt alijs obiectionibus bene reſpõderint. Quare concluſum Cataſtis fidem non eſſe adhibendam; Cæteras verò ſcripturas eſſe in forma probanti.

Tudertina Beneficij.
Die Lunæ 23. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem vnionis cauſa & ſolemnitas requiruntur.*
2 *Epiſcopus habet facultatem vniendi bona vnius beneficij ad aliud.*
3 *Non eſt neceſſaria citatio Rectoris obtinentis beneficium, quando vnio debet ſortiri effectum poſt eius obitum.*
4 *Tenuitas fructuum, & paupertas Eccleſia eſt legitima cauſa vnionis.*
5 *Beneficia etiã reſeruata ob tenuitatem fructuum vigore ſacri Concilij Tridentini vniri poſſunt ſeruata forma iuris.*
6 *Beneficium vnitum impetrari non poteſt; cum per vnionem amittat nomẽ beneficij, & efficiatur pradium.*
7 *In vnione faciẽda eſt mentio reſeruationis; quod non procedit in vnione facienda vigore Concilij Tridentini.*

DECISIO MLXXVIII.

FVit reſolutum pro validitate vnionis,
1 † cum enim cauſa & ſolemnitas, quæ
pro validitate requiruntur, *iuxta conſ. Ol-*
2 *drad. 261.* hic interceſſerint, & † Epiſcopus habeat facultatem vniendi, *c. ſicut. de exceſſ. Pralat. c. qui translationem. de off. deleg.* non poteſt de ea dubitari; interceſſit enim conſenſus Capituli, *Clemen. 2. de reb. Eccleſ. non alien. Gemin. conſ. 87. in princ.*
3 *Rebuff. ſuper regul. de Vnion. q. 11.* † neque
fuit præiudicatum Rectori beneficium obtinenti, cum ea ſortiatur effectum poſt eius obitum; & ideo non eſt neceſſaria eius vocatio, *vt tradunt Doctor. in d. Clem. 2. Rot. deciſ. vnic. de reb. Eccleſ. non alien. in*
4 *nou.* † cauſa verò fuit tenuitas fructuum
& paupertas Eccleſiæ parochialis. *c. expoſuiſti. vbi Abb. & alij de praben. Petr. de Vbald. in tract. de Vnion. c. 3. n. 3. Rebuf vbi ſupr. n. 41.* & bene per teſtes probatur hæc paupertas, & maximè ſuſtinetur hæc vnio
5 † ſtante *Concilio Trident. ſeſſ 24. c. 5.* vbi da-
tur facultas ob tenuitatẽ redditunm vniendi etiam reſeruata, & quod ibi dicitur ſeruata forma iuris, intelligitur de conſenſu Capituli, qui hic adfuit, & hoc declarauit Congregatio in litteris ſuper hoc ſcriptis. Quibus ſtantibus non intrat gratia Gerar-
6 di; quia † beneficiũ vnitum non poteſt im-
petrari, *Oldrad. conſ. 262. Boer. deciſ. 345. in princ. Rebuff. ſuper d. regul. gloſſ. 9.* quia amittit per vnionem nomẽ beneficij, & efficitur prædiũ. *Rot. 11. de reb. Eccl. nõ alien. in*
7 *antiq.* Non obſtat, † quòd non fuerit facta
mentio reſeruationis, quæ ſolet impedire effectum vnionis, *Rot. deciſ. 4. de reb. Eccl.*

non

non alien. quia ex Concilio tollitur obiectum, *& fuit dictum in vna Narnien. 23. Maij 1588. coram R.P.D. meo Pamphilio*, maximè cum proceſſerit Epiſcopus omni meliori modo, & etiam vti delegatus vigore litterarū Illuſtriſs. Cardinalis Matthęi.

Ceſenaten. Pecuniaria.
Die Lunæ 23. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Frater non tenetur ad debita fratris, ſi vterq. ſeorſum habitent, non probata aliqua communicatione lucrorum, & alijs ad communionem requiſitis.*
2 *Litteræ ſcriptæ non inducunt obligationem, maximè ſi ſint ſcriptæ per modum cuiuſdam vrbanæ liberalitatis, potius quàm animo ſe obligandi, vt nu. 4. vel ſi ſint ſcriptæ ad eum, qui tunc temporis non erat creditor, vt nu. 5.*
3 *Verbum, volo, iunctum infinito, in actibus inter viuos non importat diſpoſitionem.*

DECISIO MLXXIX.

1 FVit reſolutum † Dominum Annibalem
non eſſe obligatum in caſu, de quo agitur; nam quantum ad id, quod prætenditur
inter eum & eius fratrem, cuius eſt debitū,
adfuiſſe ſocietatem omnium bonorum, id
non probatur, maximè cum ſeorſum habitaret vterq;, nec probetur aliqua communicatio lucrorum, neq. alia requiſita *per
Dec. conſ. 628. nu. 3. Alex. conſ. 139. nu. 1.
lib. 2. cum alijs deductis in cauſa Romana de
Cruciarijs corā Illuſt. Lācellotto 20. Februarij 1568.* Quantum ad litteras Annibalis,
ex quibus prętenditur eum voluiſſe ſe obli-
2 gare, dictum fuit † eas non inducere obligationem ex pluribus: Primo, quia nihil
expreſſè deponunt, ſed tantum oſtendunt
animum & inclinationem ſatisfaciendi, prę-
ſupponendo quòd ex bonis fratris ſupereſ-
ſet facultas diſſoluendi æris alieni: Secūdo,
3 † verbum, volo, iunctum infinito in acti-
bus inter viuos non importat diſpoſitionē,
*iuxta notat. in l. ſerui electione. de legat. 1.
cum alijs*: Tertio, quia conſiderando priores & poſteriores litteras, & earum ſeriem,
4 † videntur potius ſcriptę per modum cuiuſ-
dam vrbanæ liberalitatis, quàm animo ſe
obligandi, *Abb. in c. cum veniſſent. de inſtit. Corn. conſ. 129. nu. 7. lib. 3. Iaſ. in l. ita
5 ſtipulatus. nu. 5. de verb. oblig.* † Poſtremo
quia fuerunt ſcriptæ ad Petrum, qui tunc
temporis non erat creditor, *Rot. deciſ. 18.
de probat. in antiq. Aym. de antiq. temp.
part. 4. §. 1. nu. 41.* Ex quibus concluſum
Annibalem non eſſe obligatum.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Veneris 27. Maij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio bonorum Monaſterij ſine interuentu Abbatis non valet; valet tamen ſi interueniat Prior, qui ſuccedit loco Abbatis eo abſente, & nu. 3.*
2 *In conſtitutione procuratoris ad alienandum bona Monaſterij requiritur eadem ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione, aliàs mandatum redditur nullum.*
4 *Alienatio bonorum Eccleſiæ facta per monachos cum auctoritate Epiſcopi valet, multo magis facta cum auctoritate Papæ.*
5 *Vbi requiritur conuocatio omnium monachorum in actu, omnes præſumuntur conuocati, ſi de contrario non appareat.*
6 *Beneplacitum Papæ ſupplet omnes defectus, & facit, quòd non requirantur alia ſolemnitates, & nu. 8.*
7 *Ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumuntur omnes ſolemnitates etiam extrinſecæ & beneplacitum Apoſtolicum in alienatione interueniſſe.*
9 *Alienatio in vim pacti de affrancando eſt neceſſaria non voluntaria.*

DECISIO MLXXX.

FVit dubitatum, An alienatio Caſalis
ſuſtineatur, non obſtante allegato defectu mandati, & pro nullitate deducebatur; Primo, † quia non interuenit Abbas,
1
ſine quo tam vigore conſtitutionum, quàm
iuris communis non poteſt fieri alienatio,
*c. cauſam quæ. de iudic. Doctores in c. edo-
2 ceri. vbi Felin. n. 3. de reſcript.* & † cum in
conſtitutione procuratoris requiratur eadē
ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione,
Dec. conſ. 282. nu. 2. cum alijs allegatis. *
mandatum reddi nullum; Verum hæc op-
3 poſitio reiecta fuit, † ex quo interuenit
Prior, qui ſuccedebat in locum Abbatis eo
abſente: vndè quicquid poterat explicari
per Abbatem, poterat etiam fieri per eum,
qui eſt loco Abbatis, *vt tradit Abb. in d.
c. cauſam quæ. n. 9. propè fin.* quod maximè
procedit, ex quo Abbas abſens fuit conſtitutus procurator, qui ſatis dicitur conſenſiſſe acceptando mandatum, & procedendo
4 ad illius exequutionem: & facit, quòd † alienatio facta per monachos cum auctoritate
Epiſcopi valet, *Alberic. in Auth. hoc ius
porrectum. nu. 17. C. de ſacroſant. Eccl.* ergo
valebat facta auctoritate Papæ, bene facit
ad rem. *Lap. allegat. 131. vbi additio in littera G.* & conſtitutiones procedunt Abbate
præſente; quia tunc illa forma impleri poteſt; ſecus eo abſente, *faciunt deducta per
Natt. conſ. 41. num. 2. & 3.* Non obſtat,
5 quod dicitur, † requiri conuocationem
omnium monachorum, quia præſumuntur

* tradit Couar. var. reſolut. lib. 2. c. 16. n. 6. verſ quarto eadē conſtitutio, & ratio eſt, quia qui non poteſt alienare, nec etiam poteſt actum facere per quē alienatio ſequi poſſit, gloſ. in l. item quia. ff. de pact. notat. Bart. in l. codicillis §. macre. ff. de lega. 2.

omnes conuocati, ſi de contrario non appareat. Secundo deducitur contrarietas inter mandatum & eius effectuationem, cũ non ſit ſeruata forma pacti de affrancando, de quo in inſtrumento conceſſionis in emphyteuſim factæ de anno 1514. *prout fuit reſolutum corã Illuſtriſs. Lancellotto* [a], ſed non placuit hoc obiectum, quia conſenſus non fuit circa ſubſtantiam, ſed circa qualitates cum reſeruatione beneplaci-
6 ti Papæ, † quod ſupplet omnes defectus, neque requiruntur aliæ ſolemnitates, *Abb. conſ. 41. nu. 3. lib. 1. Dec. conſ. 341. nu. 12. Roland. conſ. 96. n. 21. lib. 1.* [b] & ſic ſuſtinetur ex nouo conſenſu approbato à Papa, *l. item liberatur. §. 1. quib. mod. pign. vel hypoth.* Tertio opponitur, quòd non interuenerunt tractatus, qui tam de iure, quàm ex præſcripto regulæ requiruntur, *vt tradunt Io. And. & alij citati in deciſione vltimo facta* [c]. & quòd de illis fiat inſtrumẽtũ, *vt fuit deductum in cauſa Auerſana coram bo. me. Cantuccio* [d] *diuerſ. 716. lib. 1.* Ve-
7 rum huic obiecto fuit reſpõſum, † ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumi omnes ſolemnitates etiã extrinſecas, & beneplacitum Apoſtolicum, vt aliàs la-
8 tè fuit deductum; † [e] ex quo ceſſant requiſita aliarum ſolemnitatum, vt pluries Rota reſoluit, maximè cum non verſemur in
9 alienatione voluntaria † ſed neceſſaria, propter pactum de affrancando, & licèt non fuerit ſeruata illa forma reſpectu inueſtitionis pecuniarum: tamen non ideo tollitur neceſſitas alienationis, licèt reſpectu qualitatum modus fuerit in aliquo immutatus propter monaſterij imminentes neceſſitates, & æs alienũ ab eo contractũ: Verum omnem difficultatem tollere videtur præſumptio ratificationis, quam quatuor ex Dominis amplectebantur ex deductis per informantes, [f] ſed quia alij quatuor dubitabant, an poſſet præſumi non data obſeruantia, cui videbantur obſtare proteſtationes allegatæ; ideo fuit ordinatũ, vt dubitarem præſuppoſitis deciſionibus, & alijs hinc inde deductis, An conſtet de obſeruantia, quæ ſuffragetur in caſu & ad effectum, de quo agitur.

a in Romana viginti milliũ 26. Ian. 1573 quæ in impr. diuerſ. nouiſ. eſt 262. p. 2.

b Ruin. conſ. 35. nu. 22. ad fin. & cõſ. 157 n. 3. & nu. 25. lib. 1. Capic. deciſ. 16. n. 30 propè fin.

c Io. And. ad Specul. §. ſequitur. verſ. ſcias. tit. loc. Bertach. de Epiſc. p. 4. n. 213 verſ. 38. quæro. Rebuf in tract. de reb. Eccl. nõ alien. nu. 89. Rodoan. eod. tract. de reb. Eccl. nõ aliẽ. rubr. de tractat. nu. 399.

d in Auerſana tenimẽti. die 15. Febr. & 5. Martij 1582.

e ſub diebus 21. Maij & 28. Iun. anni præteriti.

f nẽpe lapſus longi temporis & obſeruãtia, ad lat. in l. 9. nu. 10. C. qui admitt. Soc. conſ. 56. col. pen. lib. 3. Dec. conſ. 297. nu. 3. in fin. Oozzad. cõſ. 11. n. 16. Soc. iun. cõſ. 340. num. 14. lib. 3.

Romana Hæreditatis.
Die Mercurij 1. Iunij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutus vti filius, & natus de legitimo matrimonio debet vtranq. qualitatem probare.*

2 *Denominatio hæredis facta in teſtamento, vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati, non nocet fideicommiſſarijs, licèt in præiudicium nominantis poſſet forſan aliquid operari.*

3 *Expoſitio infantis ad hoſpitale repugnat legitimæ filiationi.*

4 *Falſitas inſtrumenti matrimonialis detegit veritatem, an filius ſit legitimus, & de legitimo matrimonio natus.*

5 *Tractatus filij vti ſpurij, & matris vti concubinæ innuit, quòd non ſit natus ex legitimo matrimonio.*

DECISIO MLXXXI.

Dubitaui, an conſtet de tali filiatione, vt Titus poſſit ſuccedere in bonis & hæreditate, de qua agitur, & cauſa vna tantum parte informante propoſita, fuit per Dominos reſolutum pro negatiua, duo
1 enim ſunt per Titum probanda, † & quòd ſit filius, & quòd ſit natus ex legitimo matrimonio, *ad tradita per Ang. in l. liberorũ. nu. 2. de his qui not. infam. Soc. iun. conſ. 86. nu. 34. lib. 2. Roland. conſ. 100. nu. 19. lib. 2.* hanc enim qualitatem Pantaſilea adiecit vocationi, *l. non ignorat. C. qui accuſ. non poſſ. Alex. conſ. 60. lib. 2. Iaſ. in l. neque profeſſio. nu. 3. C. de teſtam.* Aſſertur autem ad
2 hoc probandũ, † denominatio paterna tantum in teſtamento, in quo inſtituit hæredem Titum vt filium legitimum, & de legitimo matrimonio natum, quæ nominatio quicquid operetur in præiudicium nominantis tamen non nocet fideicommiſſarijs, *Iaſ. conſ. 106. nu. 2. lib. 1. Grat. conſ. 140. nu. 44. lib. 1. Natt. 473. nu. 24. Dec. conſ. 343. cum alijs allegatis* *. & contra hanc nominationem plura facere videntur: Primo, quòd nõ conſtat de aliquo matrimonio inter Curtium patrem & Mariam: immo in contrariũ adeſt depoſitio Meniez ſororis matris, quæ vti conſanguinea veriſimiliter eſt in-
3 formata. Secundo † adeſt expoſitio infantis ad Hoſpitale ſãcti Spiritus, quod repu-
4 gnat valde legitimæ filiationi; Tertio † falſitas inſtrumenti matrimonialis confecti cum antidata, cum ſententia deſuper lata, quæ res detegit veritatem facti. Quarto
5 adſunt teſtes deponentes, † quòd ipſemet Curtius tractauit Titũ vti ſpuriũ. Octauus teſtis. nu. 26. 27. 29. & 30. Decimus nu. 38. 39. & 40. Vndecimus nu. 46. eodemque modo tractabat Mariam vti famulam & concubinam non vti vxorem. Quinto probatur per teſtes Curtium fuiſſe conqueſtum de teſtamento materno, vti facto ad excludendum filios ſuos, quæ omnia faciunt ceſſare præſumptionem, quæ oritur ex nominatione, maximè iuncta diſparitate. Neque obſtat, quòd Titus ſit in poſſeſſione bonorum vigore mandati de manutenendo, quia cum D. Fabius & fratres ſint vocati ad ſucceſſionem vigore fideicommiſſi, itaut de ipſis non poſſit dubitari, onus probandi qualitates incumbit Tito. Et ita concluſum.

* Adde Iaſ. conſ. 81. n. 2. Grat. conſ. 258. n. 7. lib. 2. Rebuff de nominat. q. 5. num. 4.

Ce-

Digitized by Google

Cæſarauguſtana Exemptionis.
Die Lunæ 13. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Regula de iure quæſito non tollendo habet locum in iure quæſito ex priuilegio.*

2 *Dictio, quomodolibet, includit omne ius etiam minimum.*

3 *Priuilegium obtentum ex cauſa oneroſa habet vim contractus, cui non eſt credendum, quòd Papa voluerit derogare.*

4 *Ius ſubiectionis, quòd quis vni tantum & non pluribus ſubijciatur, eſt ius valdè conſiderabile.*

5 *Habere vnum ſuperiorem magis, quàm alium dicitur res modici momenti; ſecus eſt, ſi agatur de iure exemptionis Eccleſia ab inferiori & ſubiectionis ſoli Papæ.*

6 *Regula de iure quæſito non obſtat, vbi conſtat; quòd Papa voluerit præiudicare in iure quæſito.*

7 *Papa in dubio non præſumitur voluiſſe derogare regulæ de iure quæſito, quibuſcumque vtatur verbis & clauſulis; niſi expreſsè deroget regulæ, & hoc propter proteſtationem in regula appoſitam.*

8 *Clauſula, de plenitudine poteſtatis, licèt operetur in tertij præiudicium, non operatur tamen in præiudicium regulæ de iure quæſito.*

9 *Proteſtatio poſita in regula de iure quæſito non toll. tollit conſenſum & voluntatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur.*

10 *Gratia quãdo ex defectu intentionis Papæ corruit, omnes clauſulæ acceſſoriæ euaneſcunt.*

DECISIO MLXXXII.

DOmini ſteterunt in deciſis coram
1 R.P.D. meo Orano *. nam † regula
de non tollendo iure quæſito habet locum
in iure quomodolibet quæſito, etiam ex
priuilegio, *iuxta deciſ. Mobedan. 82. Sarnen. ſuper regul. de non tollen. q. 15. circa fin. Gozzad. conſ. 14 nu. 22. Roland. conſ. 2.*
2 *num. 23. lib 4.* † & dictio, quomodolibet,
includit omne ius etiam minimum, *gloſ. in Clem. 2. in verb. quomodolibet. de ſent. excõ. Pariſ. conſ. 58. num. 10. lib. 1.* quod maximè
3 procedit, † cum priuilegium exemptionis,
de quo agitur, fuerit obtentum ex cauſa
oneroſa, & ſic vti in vim contractus, *c. ſi Papa. de priuileg. in 6. Felin. in c. nouit. n. 8. verſ. aut verò priuilegium. de iudic.* cui non
eſt cenſendum Papam voluiſſe derogare,
Lap. allegat. 96. Mobedan. 350. Et non eſt
4 dubitãdum † hoc ius eſſe valde cõſiderabile,
quicquid in cõtrarium deducatur, *vt patet ex c. dilectus. de capell. monach.* cum
alijs pluribus iuribus, in quibus habetur
magna ratio huius iuris: intereſt enim
valdè vni tantum & non pluribus ſubijci,
Felin. in c. dilecti. verſ. hominibus inuitis. de maior. & obed. Pute. deciſ. 31. in fin. lib. 1.
maximè cum adfuiſſet diuturna lis ſuper
exemptione inter Archiepiſcopum & Eccleſiam,
quæ præbuit iuſtam occaſionem
fe. re. Sixto V. concedendi hoc priuilegium.
5 Non obſtat, quòd † habere vnum ſuperiorem
magis quàm alium, ſit res modici momenti,
iuxta deciſ. allegatam in cauſa Legionenſi [a], quia in illa cauſa agebatur de
parochianis, quorum non valde intererat,
An Ordinarius vel Archidiaconus haberet
cognitionem certarum cauſarum: hic verò
agitur de eximenda Eccleſia ab inferiori
& ſubijciendo eam ſoli Papæ, quod eſt ius,
vt dictum eſt, valde conſiderabile, & contrarium
dicere eſt contra omnes loquentes
in materia exemptionis. Non obſtat, quòd
per litteras S.D.N. fiat reditus ad ius commune,
quia nihilominus intrat regula; nam
illud procedit, vbi fit reditus reſpectu omnium,
vt per Sebaſtianũ Sapiam [b], *& alios allegatos in cauſa Caurienſi Iuriſdictionis. coram bo. me. Cantuccio* [c]. Non obſtat,
6 quòd dicitur, † regulam non obſtare, vbi
conſtat Papam voluiſſe præiudicare, quia
7 de hoc quæritur, an voluerit, & † propter
proteſtationem in regula appoſitam conſtat
nolle, quibuſcumque vtatur verbis &
clauſulis; niſi expreſsè deroget regulæ,
Sarnen. in proœm. d. regul. q. 5. nu. 3. & fuit dictum in cauſa Burgenſi Iuris ſepeliendi. corã bo. me. Cæſar de Graſſ. 10. Iunij 1575. quæ habetur in tit. de reſcript deciſ. 9. Non
obſtat *Pariſ.* [d] *& Gozzad. allegati*, qui
8 volunt † clauſulam, de plenitudine poteſtatis,
operari in tertij præiudicium, quia
9 † hoc non habet locum in terminis regulæ,
in qua proteſtatio tollit conſenſum, & voluntatem
ab actu gerendo, vbi ei non derogatur;
& ita nulla poteſt alia formula
introduci, per quam poſſit dici conſtare de
mente Papæ, niſi faciat regulæ mentionem,
& ita deciſum fuit coram R. P. D. meo Blanchetto in vna Mediolanẽ. ſi fructuum. 24. Aprilis 1592. in proprijs terminis huius clauſulæ. Non obſtãt auctoritates allegatæ
Sarnen. [e] *Cur. iun. Caſſan. Rolan. & aliorũ*,
quia fuerũt aliàs ſublatæ *per Rot. in deciſ. 6. bo. me. Domini de Graſſis deciſ. 1. num. 9. de verb. ſign.* Vltimo non obſtat aperitio oris,
10 quia † cum tota gratia ex allegato defectu
corruat, clauſulæ acceſſoriæ omnes euanuerunt,
& nihil inde deduci poteſt, quod
obſit priuilegio exemptionis, de quo agitur.
Et ita concluſum ſtandum eſſe in deciſis.

* ſub die Mercurij 9. Martij 1594.

a Legionen. Iuriſdictionis de Saldagna. coram Illuſt. Card. Plato.

b Sebaſt. Sap. in Addit. ad Abb. in c venien. n. 21. in fin. & ibid Pa[illegible] nu. 16. de præſumpt.

c ſub die Veneris 18. Maij 1576.

d Pariſ conſ. 5 n. 91 & cõſ. 30. n. 46. lib. 4. Gozz. cõſ. 5. num. 25. & ſeqq.

e Sarnen. in reg. de iure quæſ. non toll quæſt. 12 Cur. iun. cõſ. [illegible]num. 22. & conſ. 9 n. 29. Caſſan. conſ. 66. n. 61. Gozzad. conſ. 5. n 15 & conſ. 8 n 4. Oabr. de iure quæſit. concl. 2. nu. 29.

Parmen. Statuſ
Die Veneris 17. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Teſti deponẽti cum proteſtatione, quòd non intendit primo examini contradicere, licèt*

Digitized by Google

*cèt non ſit fides adhibenda non adhibito
priori examine, tamen in eo, de quo ex-
plicitè deponit, non eſt ei fides deroganda.*
2 *Creditur referenti, licèt non conſtet de re-
lato in ijs, quæ pendent à voluntate &
poteſtate alicuius, & de quibus explici-
tè diſponitur.*
3 *Attenditur relatum, quando eſt certum, ſi
concurrat voluntas & poteſtas diſponen-
tis, & num. 7.*
4 *Relatio non debet intelligi de his, in qui-
bus ſpecialis prouiſio & determinatio eſt
facta.*
5 *Teſti licet incontinenti ſe corrigere, & di-
ctum ſuum interpretari.*
6 *Dicta teſtium non ſunt cauillanda, ſed po-
tius coadiuuanda.*

DECISIO MLXXXIII.

CAuſa iterum propoſita ſuper eo, an
teſtibus Dominorum de Rangonibus
cum proteſtatione, de qua agitur, deponen-
tibus, ſit fides adhibenda non exhibito
priori examine, Domini pro maiori parte
1 cenſuerunt † non eſſe fidem derogandam
iſtis teſtibus in eo, de quo explicitè depo-
nunt, licèt non producatur primum exa-
men; & moti fuerunt his rationibus: Pri-
mo, quia licèt *regula Auth. ſi quis in ali-
2 quo. C. de eden.* habeat, quòd † non eſt
credendum referenti, niſi conſtet de relato;
tamen ea non procedit in ijs, quæ pendent
à voluntate & poteſtate alicuius, & expli-
citè diſponitur, *Bald. in l. 2. ad fin. C. de
Epiſc. & cler. cum alijs deductis per Aym.
conſ. 157. nu. 3. & 16. & conſ. 681. nu. 3. &
fuit aliàs dictum coram R. P. D. meo Blan-
chetto, & coram bo. me. Cantuccio, in vna
Caurien. Iuriſdictionis.* pendet autem à
voluntate teſtis, quid & quomodo velit de-
ponere; ergo in eo quod explicitè deponit
eſt fides adhibenda, non obſtante generali
illa relatione, quæ fit cauſa euitandæ con-
trarietatis, ne teſtis memoriæ lapſu poſſit
argui de falſo, *vt latè tradit Andr. Gail.
pract. obſeruat. 104 poſt Bart. in l. eos. nu. 6.
& Hipp. nu. 4. de falſ. Felin. in c. cũ in tua.
n. 1. de teſtib.* Vnde non debet trahi ad aliũ
effectum contra mentem proteſtantis. Se-
cundo in terminis relatiuæ diſpoſitionis,
3 † quando relatum eſt certum, id eſſe atten-
dendum, *tradit latè contra Decium Cagnol.
in d. Auth. ſi quis in aliquo. nu. 74. C. de
edend. Rip. in l. admonendi. nu. 35. de iu-
reiur.* qui tamen ſunt intelligendi, vt ſupra
dictum eſt, quando concurrit voluntas &
poteſtas diſponentis, vt in caſu iſto. Ter-
4 tio facit, quia † relatio non debet intelli-
gi de his, in quibus ſpecialis prouiſio & de-
terminatio facta eſt, *vt latè per Aym. conſ.
808. nu. 4.* Verum in his diſpoſitionibus
adeſt ſpecialis determinatio in his, quæ
teſtes dicunt tam ſuper articulis, quàm
iuxta interrogatoria reſpondendo per
extenſum ſine aliqua relatione, adeſt
etiam ſpecialiter determinatio in ipſamet
proteſtatione Carlini & aliorum in ea par-
te, in qua habetur, quòd de his, de quibus
interrogabitur, reſpondebit de eo, quod
5 ſciet, veritatem: Vnde † cum liceat teſti
incontinenti ſe corrigere, & interpretari
dictum ſuum, *Iaſ. in l. iurisgentium. §. qui-
nimo. nu. 7. de pact. l. lecta. nu. 21. ſi cert. pet.*
multo magis licèt reſtringere generalitatẽ
proteſtationis, vt hic factum fuit per præ-
fata verba, quòd ſi fuerit interrogatus, di-
cet veritatem. Confirmantur prædicta ex
6 vulgata regula, quæ habet, † dicta teſtium
non eſſe cauillãda, ſed potius coadiuuãda,
*vt poſt Bal. tradit Alex. cõſ. 5. nu. 12. lib. 1.
& 186. nu. 4. lib. 7. Dec. conſ. 100. n. 2. & 3.
cum ſimilib.* Et ex his virtualiter tolluntur
deducta aliàs *ex doctrina Bald. in l. 1. in fin.
7 C. de Epiſc. & cler. cum alijs* *. quia † non
procedunt vbi relatum eſt certum & expli-
citum, & vbi relatio fit reſtrictè & limita-
tè, prout ſupra dictum eſt. Et ex his re-
ceſſum fuit à reſolutione aliàs in hoc arti-
culo facta [a].

* Idē Bal. in c. 1. vbi Afflict. nu. 6. verſ. ſed quid ſi dixit. de feud. guard. Rip. in tit. de diuerſ. reſpõ. & ſer. reſpõſ. 5. nu. 6. & id quod dictum fuit in Meliten. precedẽtia. 16 Maij 1578 coram eodẽ Illuſtr. Card. Seraphino.

a ſub die 14. Martij & 16. Maij proximè præterit.

Burgen Iuriſdictionis.
Die Lunæ 20. Iunij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus in quibus ſit manutenendus in
exercitio ſuæ iuriſdictionis priuatiuè quo
ad Archidiaconum, & in quibus cumu-
latiuè.*

DECISIO MLXXXIIII.

1 DOmini cenſuerunt † Reuerendiſſ. Do-
minum Archiepiſcopum eſſe manute-
nendum in exercitio iuriſdictionis priua-
tiuè ad Archidiaconos reſpectu cauſarum
matrimonialium, & criminalium tantum,
in quibus adeſt expreſſa reſolutio ſacræ
Congregationis Concilij, donec ex aduerſo
probetur conſuetudo immemorabilis; In
reliquis verò caſibus; & in ſpecie reſpectu
viſitationis & iuris dandi licentias fabri-
candi in Eccleſiis proprijs Archidiaconorũ,
dixerunt mandatum priuatiuè dari non
poſſe, ſi apparet de conſuetudine contraria,
cum poſſeſſio Archidiaconi habeat iuris
communis aſſiſtentiam in iſtis caſibus,
*c. mandamus. & c. ad hæc. §. 1. & ibi gloſ. &
Doctor. de offic. Archidiac. Abb. in c. cũ ſatis.
col. 2. verſ. dicit gloſ. eod. tit. Lancellot. in
Templ. omn. iudic. lib. 2. c. 8. nu. 12. Molan.
de canoni. lib. 2. c. 7. tradunt omnes in c. cum
perſona. de priuileg. in 6. quibus conſonat
Concilij diſpoſitio permittentis in quibuſdam
caſibus inferioribus viſitationem, licèt non
priuatiuè ad Epiſcopum, c. 4. ſeſſ. 24. & habe-
tur in reſolutione, quæ data fuit*: In his
itaque ſtante conſuetudine Archidiaconos
eſſe

Digitized by Google

eſſe manutenendos, licèt non priuatiuè ad
Archiepiſcopum. Et ita conclusum.

Romana Caſalis Longhezzæ.
Die Mercurij 22. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Ex lapſu temporis dicitur conſtare de obſer-
uantia contractus ad effectum præſumen-
di ratificationem mandati.*
2 *Ex longa poſſeſſione præſumitur ratificatio
& approbatio.*
3 *Proteſtatio clandeſtina, & ad notitiam
partis non deducta nihil operatur.*
4 *Geſta per metum quando præſumantur ra-
tificata.*
5 *Ad annullandam alienationem bonorum
Eccleſiæ factam cum Papa, deducuntur
tempora eiuſdem Papæ, ad effectum præ-
ſcriptionis interrumpendæ, non autem
excludendæ præſumptionis.*
6 *Lis mota ante lapſum temporis præſcriptio-
nis, ſi in ea nihil actum fuit, non inter-
rumpit præſcriptionem, ſicut de lite, in
qua quis ſuccubuit.*

DECISIO MLXXXV.

QVia in deciſione in hac cauſa vltimo
facta [a]. Domini cenſuerunt, contra-
ctum, de quo agitur, ſuſtineri non
obſtante defectu prætenſæ ſolemnitatis &
1 mandati,& inter alia deductum fuit,† man-
dati defectum tolli ex præſumpta ratifica-
tione, data tamen contractus obſeruantia;
Ideo dubitaui, An conſtet de obſeruantia
in caſu & ad effectum,de quo agitur,& cau-
ſa propoſita recuſantibus Monachis infor-
mare,fuit per Dominos vnanimiter conclu-
ſum, conſtare de ſufficienti obſeruantia ad
effectum præſumptionis ratificationis man-
dati, Idque ex lapſu tẽporis ab anno 1520.
quo fuit facta venditio fel.rec.Leoni X.dein-
de ſemper vſque in diem præſentem fuit Ca-
ſale poſſeſſum per Leonem, Clementem, &
demum Strocciam, qui à Clemente cauſam
2 habuerunt; † nam ex tam longa poſſeſſione
omnia cenſentur ratificata & approbata,
*l.ſi filius.C.de petit.hæred.Socin.conſ.46.n.3.
verſ.præterea.lib.3.Gozad.conſ.90.n.16.Soc.
Iun.conſ.48.nu.9.& 10.lib.2. Ruin.conſ.35.
3 num.23.lib.1.* † Non obſtant proteſtationes
aliàs deductæ, quia fuerunt clandeſtinæ, &
nunquam ad notitiam partis deductæ; ideo
nullum operantur effectum, *vt aliàs fuit di-
ctum ex reſolutione facta in cauſa Tuſculana
Villæ coram R.P.D.meo Orano.Felin.in c.cũ
M.Ferrarienſis.nu.45.vbi Dec.n.20. de con-
ſtitut.Pariſ.conſ.5.nu.195.vol.4.Aegid.de-
4 ciſ.38.& 545.* † maximè cum fundatæ ſint
in prætenſo metu, qui præterquam quòd nõ
probatur; interim tamen per mortem Pon-
tificum ceſſauit, & tamen nunquam fuerunt
repetitæ vel deductę ad notitiam poſſeſſorũ,

[a] ſub die Veneris Maij proximè præteriti.

& Monachi paſſi ſunt labi tempus triginta,
& amplius annorum à die proteſtationis vl-
timæ, antequam per viam monitorij cœpe-
rint agere coram Auditore Cameræ; Ideo
intrat præſumptio ratificationis *vt poſt In-
nocent.tradit Abb.in c.1.nu.13. de his quæ vi
vel met.cauſ.* & ſatis etiam erat inuerisimile
id, quod in dictis proteſtationibus contine-
batur, cum facultas redimendi data fuiſſet
Alphonſinæ & ſuis hæredibus in primo con-
tractu, contra quem nihil vnquã fuit oppo-
5 ſitum: † Neque ſunt deducenda tempora
Leonis & Clemẽtis, quia id poſſet procede-
re in materia præſcriptionis, non autem
præſumptionis, *vt aliàs fuit reſolutum in
cauſa Lunen. Sarzanen.corã bo.me.Cotta* [a],
6 *& fuit firmatum in hac cauſa* [b]. † Neque
obſtat dicta lis mota de anno 1555. quia iã
erat lapſum tempus triginta annorum,vltra
quòd in ea nihil actum fuit, ideo non inter-
rumpit præſcriptionem, vt de lite, in qua
quis ſuccubuit, *tradit. Felin. in c. illud. col.
fin. in 14. concluſ.de præſcript. Balb. de præ-
ſcript.3.part.6 part princip.q.4.nu.37.*

[a] In Lunen. Sarzanen terrarum. 20. Iunij 1571.

[b] ſub die 21. Maij anni præteriti, nu. 12. & 13.

Valentina Capellæ.
Die Lunæ 27. Iunij 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Vt ex prohibitione ius acquiratur, requiri-
tur, vt prohibitus prohibitioni acquie-
ſcat.*

DECISIO MLXXXVI.

QVia reſpectu effectus in præcedenti hu-
ius cauſæ poſitione [a] placuit Domi-
nis, vt de eo particulariter ageretur:
propoſui dubium, An in die Omnium San-
ctorum in Veſperis mortuorum beneficia-
ti poſſint apponere tumulum in ſolo Capel-
lę maioris reclamantibus Confratribus Pã-
niparatoribus,& fuit vnanimi conſenſu Do-
minorum reſolutum, ſtante quòd benefi-
ciati habent fundatam intentionem ſuper
conſtructione, vt fuit deciſum, nullam
ſubeſſe cauſam, cur beneficiati non poſſint
apponere tumulum in ſolo Capellæ maioris
in Veſperis mortuorum, quę pro defunctis
celebrantur ex Eccleſiæ inſtituto, cum in
re ſua quilibet ſit moderator & arbiter;ma-
ximè cum hæc celebratio fiat poſt Veſperas
Omnium Sanctorum:itaut dictæ Feſtiuitati
nullum incommodum afferatur per tumuli
appoſitionem. Neque obſtat,quòd tumulus
1 poſſit apponi in alia parte Eccleſiæ, † quia
Confratribus nullum ius prohibendi com-
petit; ideo neque hanc legem dicere poſ-
ſunt beneficiatis, cum nunquam conſtet
eos prohibuiſſe, & beneficiatos prohibitio-
ni acquieuiſſe, *ad notat. per Bart. in l. 1.
nu. 1. C. de ſeruitut. & ibi Bald. n.8. Caſtr.*

[a] ſub die Lunæ 9 Maij præteriti.

conſ. 203. num. 5. lib. 2. Iaſ. in l. quo minus. nu. 31. de flumin. Aym. de antiquit. temp. part. 4. §. materia. nu. 81. cum alys a. & quamuis non ſit neceſſe, vt beneficiati doceant de appoſitione tumuli, enim ſumus in facultatiuis; tamen etiam ex abundanti ex teſtibus conſtat in ſummario nu. 2. eos in officijs pro defunctis ſolitos eſſe apponere dictum tumulum in loco, de quo eſt controuerſia. Quare concluſum ſine difficultate pro beneficiatis.

a Ibid. in l. qui luminibus. pon glo. § de ſeruit. vrb præd.

Carthaginen. Portionis.
Die Veneris 1. Iulij 1594.

SVMMARIVM.

1 *Exequutio citationis in partibus, ſine teſtibus eſt nulla.*
2 *Suſpicio oritur contra habentem proceſſum in manibus, & illum non exhibentem.*

DECISIO MLXXXVII.

Ab iſta deciſione receſſit fuit ſub die Lunæ 14. Nouembris proximi.

QVamuis regulariter præſumptio ſit contra eum, qui curauit, vt proceſſus deferretur ad Conſilium Regium, & de hoc conſtat ſufficienter ex atteſtatione Notarij, tamen Dominis fecit difficultatem, quòd in ſummario, de quo in actis,
1 † apparet euidenter de nullitate citationis; ex quo exequutio caret teſtibus, qui ſi fuiſſent adhibiti, non eſt veriſimile, quòd non fuiſſet illorum mentio facta in ſummario: Præterea difficultatem auxit, quòd Domini
2 intellexerunt † proceſſum originalem hic in Curia penes partem exiſtere. Vnde cum ex illius exhibitione poſſit haberi veritas, & tamen pars non exhibeat, magnam oriri contra eam ſuſpicionem, quòd omnino iſte defectus etiam ex originali detegatur. Quare concluſum non conſtare de legitima exequutione citationis.

Tarraconen. Penſionis.
Die Lunæ 10. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Onus probandi penſionem extinctam eſſe incumbit alleganti.*
2 *Liber Dataria non facit fidem, fallit vt n. 4.*
3 *Scriptura incerta non probat.*
4 *Libro ſcripto per Officialem ad illud deputatum fides adhibetur.*
5 *Teſtes familiares ad probandum id, quod domi geſtum eſt, & per alios probari non poteſt, admittuntur.*
6 *Penſio reſeruata contemplatione Cardinalis arguitur non fuiſſe reſeruata ipſi Cardinali, nec diceretur contemplatione ipſius, ſi in ipſomet reſideret penſionis cõmoditas.*
7 *Nomen generieum, quod in vno tantum verificari poteſt, habetur pro ſpecifico.*
8 *L. duo ſunt Titij. de teſtam. tut. non excludit probationem, per quam res incerta ad certitudinem redigi poteſt.*
9 *Licet ab vſu patriſfamilias arguere.*

DECISIO MLXXXVIII.

FEl. rec. Gregorius XIII. anno 1582. contulit Archidiaconatum ſancti Fructuoſi in Eccleſia Tarraconen. R. D. Michaeli Catniſer reſeruata penſione quingentorum ſentorum ſuper fructibus dicti Archidiaconatus in perſonam D. Antonij Ioannis Girona contemplatione tunc bo. me. Cardinalis Commendoni, & dictus Michael obligauit ſe in forma Cameræ, deditque cedulam banchariam; prout in ſimilibus penſionibus fieri ſolet; fuit hæc penſio viuo Cardinale ſoluta; ſed poſt eius obitum, cum prætenderet Illuſtr. & Reuerendiſſ. Dominus Abbas Cancus dicti Cardinalis ſororis filius, dictæ penſionis vtilitatem & commodum ad ſe ſpectare, eandem exigere tentauit: Ex aduerſo verò Michael prętenderet extinctam eſſe morte Cardinalis, tandem res deducta fuit in iudicium, & cum ſtatus cauſæ in hoc verſaretur, An conſtaret penſionem fuiſſe reſeruatã ad commodũ, & fauoré D. Abbatis, & hinc inde multæ deducerentur coniecturæ: Propoſui hunc articulum in Rota; & re diſcuſſa, maior pars Dominorum cenſuit conſtare penſionem reſeruatam fuiſſe ad commodum D. Abbatis: & quoniam verſamur in materia coniecturali, fuit pro parte D. Abbatis excitatum, onus probandi penſionem extinctam morte Cardinalis incumbere Michaeli, & conſequenter docere debere commodum penſionis ad eundem ſpectaſſe, & quamuis plures ex Dominis ſtarent pro parte Abbatis eo potiſſimum fundamento, quia exigebatur penſio nomine Ioannis reſeruatarij viuentis, qui habebat gratiam ſuam claram & obligationem Michaelis in forma Cameræ, cui nihil aliud opponi poterat, quàm extinctionem ex perſona eius, ad quem vtilitate ſpecta-
1 bat; † Ideoque videri onus probandi extinctionem alleganti incumbere *l. qui dicit. cum vulgar. de probat.* tamen quia in contrarium deducebatur eſſe in confeſſo hanc penſionem non fuiſſe reſeruatam ad vtilitatem Ioannis, vt ipſemet fatetur, ſed alterius perſonæ non nominatæ, omiſſa hac diſputatione fuit actum tantummodo de probationibus, & coniecturis, quæ hinc inde deductæ fuerunt. Et quidem pro parte Reuerendiſſ. Domini Abbatis pro præcipuo fundamento intentionis ſuæ allegatus fuit liber Datariæ conſcriptus à quodam Petro-Antonio tunc temporis miniſtro Datarij, in quo in margine è regione huius penſionis ibi adnotatæ repetiuntur hæc verba, Nepoti Cardinalis Commendoni intuitu ipſius Cardinalis: Cõadiuuatur hæc probatio ex ſolu-

ſolutionibus poſtea ſequntis; nam prima
dempta, quæ fuit facta Cardinali; cæteræ
fuerunt factæ Domino Abbati, nempe ſolu-
tio quingentorum ſcutorum ſub die 26.
Maij 1584. facta à Cæſare Boſſil Dominis
de Vbaldinis per manus Caualcantium ex
ordine D. Abbatis, vt cantat partita extra-
cta ex libris Dominorum de Caualcanti-
bus, & alia ſub die 3. Septembris eiuſdem
anni ducẽtum quinquaginta ſcutorum Cæ-
ſaris Antinori Boſſil data à Ioanne Girona,
vt ſoluerentur D. Abbati, & deinde ex ordi-
ne Abbatis, vt ſoluerentur Philippo Anti-
noro, & Andreæ de Alemanis, Et demum
ex alio ordine Io. Gironæ, vt ſolueretur ter-
minus Martij 1585. Domino Abbati; qui
tamen duo poſtremi termini nõ fuerunt ſo-
luti, quia tunc obierat Cardinalis, & Archi-
diaconus cœpit prætendere extinctam fuiſſe
penſionem; tamen hinc colligitur declara-
tio Io. Gironæ, qui erat conſcius, ad quem
ſpectaret penſio, neque aliàs fuiſſet poſt obi-
tum Cardinalis daturus hunc ordinem.
Ex aduerſo pro parte Archidiaconi deductũ
fuit, ex pluribus conſtare commodum pen-
ſionis ſpectaſſe ad Cardinalem; Primo, quia
Apoſtilla cantat intuitu Cardinalis; Secun-
do, quia ſtatim poſt reſeruationem adue-
niente primo termino ſolutionis penſionis
ea fuit ſoluta Cardinali, vt apparet ex par-
titis Cæſaris & Philippi Antinori, & An-
dreæ Alemani; Tertio, quia ſolutiones factę
Domino Abbati fuerunt poſtea per eũdem-
met poſitæ ad computum Cardinalis, quæ
res arguit ipſum recepiſſe eas non tam no-
mine proprio quàm Cardinalis. Nec obſta-
2 re adnotationem illam, quæ reperitur † in
libro Datarię, quia liber ille eſt liber pri-
uatus, & qui non facit fidem, vt videtur
alias ſenſiſſe *Rota in Pampilonen. penſionis
coram bon. mem. Bubalo* *. & dato etiam,
quòd ei eſſet fides adhibenda, cum non
contineat nomen proprium Abbatis, ſed
tantum ſcriptum ſit Nepoti Cardinalis;
3 † propter incertitudinem non concludit,
*l. duo Titij. de teſtam. tut. l. non hoc. C. vnd.
legitim. cum ſimilib.* Præterea cum contem-
platione Cardinalis fuerit reſeruata penſio,
vtique requirebatur eius declaratio, quæ
cum non appareat, remanet, vt voluerit
pro ſe illam habere, quod obſeruantiæ ſu-
pra conſideratæ conuenire videtur, *ad Dec.
conſ. 543. n. 4. Pariſ. conſ. 17. nu. 17. lib. 4.* His
tamen non obſtantibus, Domini priorem
opinionem amplexi ſunt pro Domino Ab-
4 bate, ea potiſſimum ratione, † quia exi-
ſtimabant libro Datariæ eſſe fidem adhibẽ-
dam, cum & liber & manus Petri Antonij
fuerint recognita, & cum ſcriptus ſit per
Officialem ad id deputatum, *ad notat. per
Bart. in l. Argentarius. & in l. quadam. de
edend. & in l. Titia textores. de legat. 1.* quod
*etiam ſenſit Rota in eadem Pampilonen. corã
R. P. D. meo Gipſio anno 1585. & 1586.
& in cauſa Carthaginen. 11. May 1592.
coram R. P. D. meo Penia*; & cum re-
ſeruationes huiuſmodi fiant ſuppoſita al-
terius perſona, non poteſt aliundè haberi
veritas, quàm ex huiuſmodi libris & quin-
ternis; quo caſu ratione publicæ vtilitatis
5 neceſſe eſt, vt eis fides adhibeatur, † vt di-
citur de teſtibus familiaribus admittendis
ad probandum id, quod domi geſtum eſt,
quodque per alios probari non poteſt, *Bart.
in l. ſcimus. §. licentia. C. de iure delib. &
in l. conſenſu. §. 1. C. de diuort. plura con-
gerit Paris de Syndicatu. §. teſtis. & Lam-
bertin. de iurepatron. artic. 12. q. 10. num. 7.
2. part. lib. 2.* aliàs ſemper in incerto eſſet, ad
quem ſpectaret penſionis commoditas in
graue præiudicium eorum, qui eam ſoluere
6 tenentur; † Ex adnotatione verò illa, in
qua habentur illa verba contemplatione
Cardinalis, arguitur non fuiſſe reſeruatam
ipſi Cardinali, non enim diceretur contem-
platione ipſius, ſi in ipſomet reſideret pen-
ſionis commoditas, *Bart. in l. ſi mandatum.
C. de negot. geſt. & in l. ſi pupilli. §. item quæ-
ritur. ff. eod. Bald. in l. cum aliquis. in 2. no-
7 tab. C. de iur. deliber.* Neque obſtat, † quòd
non fuerit expreſſum nomen proprium ne-
potis, quia cum per teſtes probatum fuerit
de illo tempore nullum alium extitiſſe in
rerum natura nepotem Cardinalis præter
Abbatem, hæc demonſtratio de neceſſitate
ei applicari debet, neque locum habere
8 poteſt *d. l. duo ſunt Titij.* † cum hic exclu-
datur pluralitas, & aliorum exiſtentia, ſed
neque etiam in illa lege excluditur proba-
tio, per quam res per ſe incerta ad certitu-
dinem redigi poteſt, quod optimè conuenit
huic negotio, hunc enim nepotem ab auun-
culo educatum, & vti filium ab eo tractatũ
ſemper fuiſſe eſt notiſſimum, & procuraſſe
eidem Abbatiam, & reliqua omnia bene-
ficia per eum poſſeſſa, quæ maluit in eius
perſonam collocare, quàm pro ſe retinere.
Neque obſtat, quòd Cardinalis primum
terminum receperit, quia cum ipſe omnia
bona nepotis adminiſtraret; hanc etiam
penſionem exegit; & ideo eos quoque ter-
minos, quos Abbas exegit nomine proprio,
curauit idem Abbas poni ad computum
Cardinalis, cum nulla haberet computa,
neque rationes diſtinctas & ſeparatas à ra-
tionibus Cardinalis, qui omnia adminiſtra-
bat; & ita tolluntur, quæ in contrarium
ſuper hac re conſiderata fuerunt. Neque
etiam obſtat, quòd Cardinalis cuius con-
templatione fuerat reſeruata penſio non
declarauerit, ad quem ſpectaret, quia im-
mo ex libri adnotatione apparet de cõtra-
rio, cum ibi exprimatur perſona nepotis,
quod ſine ipſius declaratione ac voluntate
9 fieri non poterat; † ſanè ex vſu patrisfa-
milias arguere poſſumus, Cardinalem vo-

* ſub die Veneris 18. Maij 1584.

luiſſe eadem ratione penſionem collocare in
perſonam nepotis, qua etiam cætera bene-
ficia maximi valoris collocauit; Non ob-
ſtat, quòd ſoleat expediri mandatum in rem
ſuam ad fauorem illius, cui penſio inſeruit,
quia hoc ſæpiſſimè omitti ſolee; neque
hoc caſu applicari poteſt, cum non oſtenda-
tur fuiſſe tale mandatum expeditum ad fa-
uorem Cardinalis. Vltimo non obſtat *deci-
ſio Pampilonenſis coram bon. mem. Bubalo*,
quia dato, quòd eſſet vera; tamen admittit
probationem libri concurrentibus admini-
culis. quæ hic adeſſe Domini cenſuerunt.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Veneris 14. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Actus facultatiui non conſtituunt aliquem in poſſeſſione.*
2 *Actus ſequentes, præcedenti cauſa tribuitur.*
3 *Qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato, in poſſeſſione manuteneri debet.*

DECISIO MLXXXIX.

FVit per Dominos vnanimiter concluſum
Candianum & ſocium eſſe manutenen-
dos in quaſi poſſeſſione diſtributionum, quæ
percipiuntur ex prædio de Beſate; nã quòd
ipſi ſint Mezzaconici, & ab alijs pro talibus
admiſſi & agniti in omnibus actibus, & in
participatione diſtributionum, admittitur
citra controuerſiam, & etiam in dubio præ-
ſupponitur. Quòd autem participauerint
de iſtis diſtributionibus ex redditibus præ-
dij de Beſate, probatur ex computis ſaltem
pro duabus vicibus, & adeſt etiam compar-
timentum: Tertio ſuper quo ambigitur, an
fuerit effectuatum nec ne, parum refert, cum
ex prioribus illis ſolutionibus fuerit quæſi-
ta illis poſſeſſio. Nec obſtat, quod in con-
trarium deducitur, iſtas ſolutiones & par-
ticipationes non fuiſſe factas ex alia cauſa
quàm ex facultate libera bo. me. Cardinalis
1 Borromæi; & ideo † tanquam actum facul-
tatiuum non conſtituiſſe in quaſi poſſeſſione
exigendi, *iuxta notat. per Doctores in l. ſi cer-
tis annis. C. de pact. cum ſimilib.* quia cum
ex Breui facultatis diſmembrandi, & appli-
candi conceſſo Cardinali per fel. rec. Grego-
rium XIII. apparet de origine & cauſa iſta-
2 rum diſmembrationum; † vtique actus ſe-
quentes ſunt tribuendi præcedenti cauſæ, *vt
poſt Bar. declarat Menoch. de arbitr. caſ. 161.
nu. 19.* & licet Cardinalis magnam partem
conuerterit in vſum fabricæ, hoc fecit ex
ampla & latiſſima facultate ei tributa, non
autem animo innouandi id, quod principa-
liter à Papa ſibi cõceſſum fuerat; nam quod
dicitur, non conſtare de applicatione, nõ po-
teſt defendi, cum in contrarium adſint con-
feſſiones moderni Archiepiſcopi in Breui per
cum obtento, & Capituli in trãſactione ini-
ta cum iſtis officialibus, & patet ex diſtribu-
tionibus factis, neque ſubeſt cauſa, cur ma-
gis hodie debeant alij officiales de iſtis diſ-
membrationibus participare, quàm iſti, cum
cauſa fuerit generalis & æquè omnibus ap-
plicabilis: An verò modernus Archiepiſco-
pus potuerit ſtatuere, prout fecit, reſpicit
3 petitorium, † ſed interim iſti ſunt manu-
tenẽdi; cum nunquam habuerint ſe pro ſpo-
liatis, & cauſam poſſeſſorij proſequuti fue-
rint, nec tali decreto danda eſt executio,
niſi eo iuſtificato, quod ex hactenus deductis
factum non eſt. Nec obſtat, quòd de quan-
titate diſtributionũ non conſtat; quia ſatis
eſt, quòd iſtis detur manutentio ad inſtar cæ-
terorum Officialium etiam reſpectu loci in
choro. Et ita concluſum nemine contradi-
cente.

Virdunen. Epiſcopatus.
Die Veneris 21. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio c. vt prætérita. de election. & c. cu-
pientes. §. ad hæc. eod. tit. in 6. quando
procedant, & quando non, & n. 3. & 4.*
2 *Vbi præſuppoſitum non verificatur, non eſt
locus diſpoſito.*
5 *Ex iure ſingulari non eſt arguendum ad
alios caſus.*
6 *Litigans aduerſario non tenetur miniſtrare
expenſas niſi in certis caſibus à iure ex-
preſſis.*

DECISIO MXC.

DOmini vnanimiter cenſuerunt expen-
ſas huius litis non eſſe ſubminiſtran-
das Domino Ioanni, neque pro tempore
1 præterito, neque in futurum, † cum enim
ipſe nitatur diſpoſitione *c. vt præterita. de
election.* pro expenſis hactenus factis, & pro
faciendis diſpoſitione *c. cupientes. §. ad hæc.
eod. tit. in 6.* dixerunt neutrum caſui noſtro
applicari; nam quantum *ad c. vt præterita.*
illud habet locum, quãdo geritur negotium
electionis ſeu confirmationis vacante ſede,
vt apertè habetur in textu, hic verò agitur
negotiũ particulare Capituli prætendentis
ad ſe ſpectare ius eligendi, & D. Ioannis
Electi; nam ſuper hac prætenſione cauſa
reperitur commiſſa, & iam per Sedem Apo-
ſtolicam reperitur prouiſum de Epiſcopatu
2 cum poſſeſſione ſubſequuta; † Ideo non eſt
locus diſpoſito, vbi præſuppoſitum non ve-
rificatur, *gloſ. in l. mancipia. C. de ſeru. fu-
gitiu. Roman. ſing. 495. & ita hunc textum
declarant Innoc. Abb. & alij, & bene Archi-
diac. in c. fin. diſtin. 63. qui dicit. d. c. loqui
in expenſis factis à Capitulo non ab Electo, &
pro proſequutione electionis tantum, & ip-
ſum ſequuntur ibi Gemin. & Prapoſ.* Ac-
cedat,

Digitized by Google

Digitized by Google

3 cedat, quòd † Capitulum hoc caſu decla-
ranit ſe nolle proſequi hanc cauſam iuris
eligendi; ideo negocium eſt principaliter
Electi: quo caſu non procedunt iura alle-
gata, *Io. Monach. in d. c. cupiëtes. §. ad hec.*
nu. 85. & 86. Gemin. nu. 4. in fin. de electiõ.
4 † Quantum *ad d. c. cupientes. §. ad hec.* idem
fuit reſponſum, & in ſimili videmus, quòd
quando eſt facta electio plurium in diſcor-
dia, tunc electorum expenſis negocium eſt
proſequendum, *vt in d. c. cupientes. §. ſi ve-*
rò. & ibi notant omnes, Ang. in conſ. 245.
cum alijs per Mandagott. de election. c. 58.
5 Quare † ex his iuribus, quæ continent ius
ſingulare, nõ eſt arguendum ad alios caſus,
l. ius ſingulare. l. quod contra rationem. de
legib. l. 4. §. toties. de damn. infect. Bald.
conſ. 228. verſ. primo tamen. lib. 3. maximè
quia ex tali prçſtatione expenſarum lædere-
tur prouiſus, qui eſt in poſſeſſione, &
6 † qui regulariter non tenetur aduerſario
ſubminiſtrare expenſas, niſi in certis caſi-
bus à iure expreſſis, *l. Imperatores. & ibi*
Bald. de tutel. & ration. diſtrab. Couar.
pract. queſt. c. 6. nn. 5. & 6. l. ſi inſtituta. §. de
inoſſicioſo. de inoffi. teſtam. Creſcent. deciſ. 232.
neque à D. Ioanne ex capite paupertatis
petuntur expenſæ, neque ex capite boni iu-
ris; cum contra eum iam fuerit lata ſen-
tentia in Rota, ex qua inſurgit præſum-
ptio non boni iuris. Et ex his concluſum
expenſas non eſſe per prouiſum Domino
Ioanni præſtandas.

Placentina Cantoriæ.
Die Lunæ 24. Octobris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ex ſola oppoſitione ſeu requiſitione an ius*
aliquod conſiderabile quæſitum ſit ſtante
ſtatuto.
2 *Per ſimplicem acceptationem gratia non*
dicitur ius acquiſitum in beneficio; niſi
ex parte collatoris ad aliquos actus de-
uentum fuerit ſeruato iuris ordine, vel
ſecundum formam à ſtatuto, vel lege
traditam; aliàs ſecus.
3 *Collatio prebendarum in Cathedrali eſt*
communis Epiſcopo & Capitulo.
4 *Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo,*
eſt ſex menſium.
5 *Actus geſtus à nonnullis Capitularibus*
maiori parte contradicente eſt nullus.
6 *Vbi certo generi perſonarum debetur bene-*
ficium, Epiſcopus non poteſt alteri pro-
uidere; ſecus in Papa, qui eſt Dominus
abſolutus omnium beneficiorum.
7 *Facta nominatione & requiſitione an col-*
latio ſit habenda pro facta, & Papa di-
catur præuentus in cõferendo, & quãdo.
8 *Deciſ. Put. 235. lib. 2. qualiter procedat.*

DECISIO MXCI.

CVm in gratia Didaci eſſet appoſita
clauſula, dummodo tempore datæ
præſentium non ſit alteri ius quæſitum, fuit
per Matthæum oppoſitum tempore dictæ
gratiæ iam fuiſſe ſibi ius quęſitum ratione
oppoſitionis ſeu requiſitionis ſuæ: ſuper
quo articulo Domini proponente R. P. D.
1 meo Arigonio reſoluerunt † non fuiſſe ex
ſola oppoſitione ſeu requiſitione ius ali-
quod conſiderabile quæſitum Matthęo etiã
ſtante ſtatuto Eccleſiæ Placẽtinæ, *Caſſador.*
deciſ. 18. n. 3. de Præbend. cum alijs allegatis
in deciſione *. Verum quia vltra oppoſitio-
nem allegatum fuit pro Matthæo fuiſſe ad
plures alios actus proceſſum; Dubitaui, An
ſimul cum oppoſitione cõcurrant alij actus,
& tales, ex quibus fuerit ius quæſitum
Matthęo; Et fuit omnium Dominorum cõ-
ſentienti opinione deciſum, non adeſſe
tales actus, ex quibus fuerit ius quæſitum
Matthæo: Cum enim maior eorum pars
proueniat ab ipſo ſolo Matthęo, res dici-
tur remanere in ſimplicibus terminis acce-
2 ceptationis, † per quam non dicitur quæ-
ſitum ius, *vt per Rot. 17. licèt de more. de*
præbend. in non. latè Caſſad. d. deciſ. 18. de
præbend. Felin. poſt Card. & alios, quos al-
legat in c. cauſam quæ. num. 26. de reſcript.
Sarnen. de iure quæſ. non toll. q. 1. num. 3.
Ideo vt dicatur ad hunc effectum ius quęſi-
ſitum, neceſſe eſt, vt ex parte collatoris
deueniatur ad aliquos actus, *prout in deciſ.*
Pute. 253. lib. 3. Neque hæc deciſio ſuffra-
gatur Matthæo prætendenti ex parte colla-
torum fuiſſe deuentum ad plures actus, &
ad collationem; nam Puteus loquitur, quã-
do illi actus geſti fuerunt ſeruato iuris ordi-
ne, & ſecundum formam à ſtatuto traditam,
at in caſu, de quo agitur, omnia fuerunt nul-
liter geſta: & non ſeruata iuris nec ſtatuti
forma; ideo nihil operatur, *c. non præſtat.*
de reg. iur. in 6. Rebuſ. ſuper reg. de infirm.
gloſ. 13. in prin. Nullitas verò in eo cõſiſtit,
3 quia † cum poteſtas conferendi eſſet penes
Epiſcopum & Capitulum, tam ſecundum
ſtatutum, quàm de iure communi, *Caſſador.*
deciſ. 22. de præbend. neque ab eis eſſet ab-
dicata hæc poteſtas, cum Epiſcopus nunquã
abſolutè negauerit ſe velle conuocare Capi-
tulum, vel conferre dignitatem, immo id
tantum iuſta cauſa diſtulerit; vt audiret
Petrum reſeruatarium fructuum in iuribus
4 ſuis, & † tempus conferendi, quod eſt ſex
menſium, non laberetur, itaut periculum
eſſet, ne poteſtas expiraret; & ita nulla
adeſſet Epiſcopi & Capituli mora aut negli-
gentia; vtique non poterant Archidiaco-
nus de Medellin, & alij duo Canonici face-
re collationem Matthæo, non enim talis
facultas ad eos erat deuoluta. Quod eo
magis eſt dicendum, cum in eodem Capi-

* facta ſub die 31. Ian. proximè præteriti coram Illuſtr. Card. Arigonio, & sic iſta, Sarn. in reg. de iur. quæſ. nõ toll. q. 1. n. 10. Mohedan. deciſ. 22. & 23. & & in hoc ſtatuto Placentino tradit Puteus deciſ. 265. lib. 2. in manuſcript. Ant. Aug in tit. de præb. in §. de oppoſitione. nu. 1. & 2.

tulo, quod fuerat ab Archidiacono de Truxillo congregatum ad conſultandum, an eſſet parendum inhibitioni Epiſcopi, qui inhibuerat, ne Capitulum congregaretur ad effectum prouidendi de beneficijs vacantibus per obitum Franciſci, inter quæ erat hæc dignitas, de qua agitur, & tunc maior pars obtinuit eſſe parendum mãdato Epi-
5 ſcopi, vti iuſto: † & nihilominus Archidiaconus & alij duo Canonici deuenerunt ad illum actum cæteris contradicentibus, nulliter & de facto, *ad notat. per Abb. in c. cũ nobis. nu. 9. de election. & ibi Imol. num. 11. Butr. nu. 32.* Non obſtat, quod dicitur cõſtare & cõſtitiſſe de habilitatibus Matthæi, quia non fuit ad hoc legitimè proceſſum
6 ſeruata forma ſtatuti; & † licèt non poſſit Epiſcopus, vbi certo generi perſonarũ debetur beneficiũ, illis præiudicare alij prouidendo; tamen ſecus eſt in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum, *Creſcent. deciſ. 7. de iurepatr.* Non obſtat,
7 quòd † facta nominatione & requiſitione, collatio ſit habenda pro facta, ex quo non ſtat per eum, cui fieri debet, *l. iure ciuili. de condit. & demonſtr.* & hoc ſufficiat, vt Papa dicatur præuentus in conferendo, *iuxta ea quæ tradit Rebuf. de pacif. poſſ. nu. 312.* quia præterquam quòd loquitur in terminis cõcordatorum ſuper quibus adeſt particularis prouiſio circa hanc requiſitionem; id procedit, vbi collator ſine aliqua iuſta cauſa denegat facere collationẽ, quod non adeſt in caſu iſto, in quo nunquam denegata fuit collatio, ſed tantum dilata ex cauſa, vt per illum actũ nemini fieret præ-
8 iudiciũ. † Vltimo non obſtat *deciſio Pute. 235. lib. 2.* quia loquitur in alijs terminis, nempe ad effectũ vt de ſtatuto debeat fieri mentio in impetratione, & hæc differentia bene colligitur, in fine deciſionis, vbi reſpondet *deciſioni 18. Caſſador.* Et ita fuit concluſum pro non iure Matthæi.

Calaguritana Alimentorum.
Die Lunæ 7. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ ſoluuntur ad hoc, vt qui altari ſeruit, de altari viuat.*
2 *Oblationes in congruam non computantur propter incertitudinem.*
3 *Laicus eſt incapax oblationum Eccleſiæ.*
4 *Alimentorum appellatione comprehenduntur omnia ad victum neceſſaria.*

DECISIO MXCII.

FVit concluſum, D. Comitem non obſtãte dimiſſione oblationũ, teneri ad præſtandum alimenta beneficiatis, cum perci-
1 piat decimas; † quæ ideo ſoluuntur à Laicis, vt qui altari ſeruiunt, de altari viuant, *c. reuertimini. 6. q. 1. c. cum ſecundum. de præbend. Rebuff. de congr. n. 48. & latè Couar. variar. lib. 1. c. 17. num. 6. quod & aliàs dictum fuit in hac eadem cauſa* *, quod eo magis procedit hoc caſu cum à principio fuerint beneficiatis aſſignata alimenta pro dote, vt fatetur Comes in ſuis articulis, & probant teſtes deſuper examinati. Non obſtat, quòd Comes tunc etiam perciperet oblationes, quas nũc dimiſit; quia nõ ideo tollitur obligatio alimentorum, proueniẽs ex perceptione decimarum, cum enim deciſum fuerit oblationes pertinere ad beneficiatos, & illas indebitè à Comite occupatas fuiſſe, non poteſt ex earum relaxatione tolli obligatio, quæ ratione decimarũ ori-
2 tur, † præſertim cum oblationes de ſui natura propter incertitudinem in congruam computari non ſoleant, *vt poſt Rot. & Oldrad. tradit Rebuff. de congr. nu. 83. & 86. & dictum fuit in vna Legionen. Congruarũ. coram bo. me. Cãtuccio 15. Aprilis 1575.* Non obſtat, quòd teſtes Comitis dicant, quòd loco panis duri oblationum Comes mandauit dari eis panẽ recentem, quia loquuntur de tempore, quo oblationes cæptæ ſunt vſurpari à Comite, qui deinde panem dictarum oblationum dabat beneficiatis. Non obſtat, quòd beneficiati, qui habẽt dotem, non poſſunt quicquam vltra eam prætendere, quia cum dos, vt dictum eſt conſtituta fuerit in alimentis, vt articulatum & probatum fuit per Comitem, ex petitione panis nihil petunt, quod excedat eorum dotem: oblationes enim non fuerunt reſeruatæ patronis, *vt fuit reſolutum corã R.P.D.*
3 *meo Pamphilio* a. & † patronus laicus earum eſt incapax, *vt per Hoſtien. in ſum. de paroch. nu. 3. Maluet. in tractat. oblation. in 3. & 4. dubio*, & ex diſpoſitione iuris debentur beneficiatis vltra alimenta. Neque obſtat, quòd quilibet ex beneficiatis percipiat certam decimam Caſalis, quia
4 † cum alimentorum appellatione comprehendantur omnia ad victum neceſſaria, *vt per Bart. in tract. de aliment. in princip. Rebuff. in l. verbum victus. de verb. ſignific.* hæc decima inſeruire debet ſaltem pro veſtitu, & alijs eorum neceſſitatibus; niſi conſtaret beneficiatos tot habere redditus, & tam pingues, vt ſatis ſuperq. habeant pro alimentis neceſſarijs, itaut à Comite nihil vltra ſit exigendum, quod tamen nõ fit veriſimile, cum à principio, dum Comites perciperent oblationes, ſponte ſuſceperint onus præſtandi panem beneficiatis. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 25. Maij 1590. & Lunæ 25 Iun. 1591. coram Comitulo.

a ſub die Veneris 21. Oct. 1588.

Romana Pecuniaria, ſeu Societatis.
Die Lunæ 14. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ex identitate cauſæ probatur identitas pecuniæ.*

Idem

Idem eſt ex actuum vicinitate, vt nu. 2.
Idem ſi quantitas & ſumma conueniant, vt num. 3.
Idem eſt ſi concurrat veriſimilitudo, vt num. 4.
5 *Pluralitas ſummarum non præſumitur.*
6 *Identitas perſonarũ & cauſæ faciunt præſumi eandem quantitatem, licèt de ea ſint diuerſæ ſcripturæ.*
7 *Solutio debiti præſumitur facta de iiſdem pecunijs, de quibus actum fuerat.*
8 *Ex reſtitutione apochæ præſumitur ſolutio facta in extinctionem debiti contenti in apocha.*

DECISIO MXCIII.

FActum eſt tale, quòd ſub die 3. Nouembris 1590. R. D. Abbas Lippomanus, & D. Pompeus Canſacus acceperunt ad ſocietatem officij à R. P. D. Barberino ſcuta 1550. auri ad Iulios duodecim pro ſcuto, & D. Iacobus Spinola, qui tunc erat familiaris Excellentiſſ. Marci Antonij Columnæ recognouit bonam fidem, & fuit perfecta dicta ſocietas per totum diem 7. eiuſdem menſis, Deinde die 15. ſequenti fuit ſoluta Illuſtriſſ. Dominis de Sfortia ſumma ſcutorum 1800. debita ipſis per dictum Excellentiſſ. D. M. Antonium per manus Alexandri Doni de mandato ipſius Spinolę, & die 16. ſequenti fuit ipſi conſignata cedula ſubſcripta, de qua agitur, manu Domini M. Antonij, quæ tamen fuerat confecta ſub die 14. eiuſdem menſis, in qua confitetur, ſe eſſe verum & legitimum debitorem Domini Iacobi Spinolæ in ſumma 1885. ſcutorum monetæ, pro tot ab eo accomōdatis, gratis & amore pro ſatisfaciendo Illuſtriſſ. Cardinali Sfortiæ, & D. Mario eius patruo, & alijs ſuis ſeruitijs, quã promittit, &c. Et quia ex pluribus partitis ſolutis d. D. Iacobo apparet fuiſſe ſatisfactum de ſumma contenta in dicta cedula, quæ etiam per eum fuit reſtituta Excellentiſſ. D. Marco Antonio, & ſocietas illa contracta cum Domino Barberino nunquam fuerit extincta, & contra Iacobũ fuerit coram Auditore Cameræ agitatum pro extinctione, qui prætendens dictam ſocietatem fuiſſe factam ad commodum, & pro neceſſitatibus D. Marci Antonij, allegauit illum teneri ad eius extinctionem, cũ ex illa fuerint ſatisfacti Domini de Sfortia: & ex aduerſo fuerit replicatum, eſſe illas eaſdem pecunias, ad quarum ſolutionem ſe per apocham obligauerat, quas cum ſemel ſolnerit, non teneri amplius ad aliquam extinctionem ſocietatis. In contrarium verò affirmatum fuerit per Iacobum illas pecunias contentas in cedula eſſe diuerſas ab illis, quæ fuerunt ſolutæ Dominis Sfortijs; Fuit dubitatũ, An pecuniæ ſolutæ Illuſtriſſ. Dominis de Sfortia ſint comprehenſæ in apocha mutui ad effectum, de quo agitur.

Et cauſa per me propoſita fuit per Dominos concluſum pro affirmatiua, eas comprehendi in dicta apocha ex pluribus: Primo, quia in dicta apocha diſertè exprimitur cauſa accepti mutui, nempe pro ſatisfaciē-
1 do Dominis de Sfortia: † Vnde ex identitate cauſæ dicendum eſt fuiſſe eaſdem pecunias ſolutas Sfortijs per Iacobum, *Socin. conſ. 129. num. 5. & 10. lib. 4. Alex. conſ. 84. nu. 2. lib. 7. Aym. conſ. 198. n. 2.* Secundo cō-
2 probatur † ex actuum vicinitate, quia die 15. fuit facta ſolutio, & die ſequenti fuit conſignata apocha, quæ prius die 14. fuerat conſcripta, & ſic omnia fuerunt inuicē correſpectiua, *Dec. in l. petens. num. 3. de pact. Alex. conſ. 53. in fin. lib. 2. Aym. cōſ. 153. nu. 8. & conſ. 202. nu. 41.* *. Tertio facit,
3 quod † quantitas ſummarum optimè conuenit, quia ſumma 1550. ſcutorum auri in auro redacta ad ſcuta monetæ cum expenſis proxenetarum, & notarij conſtituunt ſummam ſcutorum 1885. monetæ, vt in facto deducitur. Quarto, quia idemmet Iacobus in Chirographo ſcripto ad Lippomanum cōfitetur pecunias contentas in apocha eſſe pecunias ſocietatis, vnà cum expenſis rogitus notarij, quæ confeſſio eſt ſatis clara, *ad c. per tuas. de prob. Aegid. deciſ. 684.* [a].
4 Quinto † concurrit veriſimilitudo; nam ſatis eſt conſonum veritati, quòd cum Iacobus cæperit iſtas pecunias ad ſocietatem pro vſu D. M. Antonij, voluerit quoque ſibi eſſe cautum, ne remaneret in damno occaſione bonæ fidei per eum factæ, cum in illa ſocietate non fuerit nominatus, neque obligatus D. M. Antonius; & non agebatur de modica ſumma, ſed valde magna inſpectis
5 facultatibus ipſius Spinolæ. Vltimo † pluralitas ſummarum non præſumitur, *Iaſ. conſ. 70. nu. 2. & conſ. 71. nu. 1. lib. 1. Aym. conſ. 158. num. 13. & conſ. 202. num. 42.* [b],
6 maximè † cum concurrat identitas perſonarũ & cauſæ, ex qua fieri debebat ſolutio, quæ facit, vt præſumatur eadem quantitas, licèt de ea oſtendantur diuerſæ ſcripturæ, *Socin. d. conſ. 129. nu. 5. & 10. lib. 4. cum cæ-*
7 *teris ſupra allegatis*, † & præſumitur facta ſolutio de iiſdem pecuniis, de quibus actum fuerat, *l. qui in aliena. de acquir. hered. l. quadam mulier. de rei vēdic. Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſumpt. 24. Bald. in Auth. hoc ius porrectum. n. 8. C. de ſacroſan. Eccl. Rip. in l. ſi ventri. §. eorum ratio. num. 11. de priuileg. credit. Menoch. de arbitrar. caſ. 432. num. 38. & de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 55. numer. 9. deciſ. Ianuen. 91. num. 4.* Atque ex his facilè tolluntur deducta per Iacobum; nam quod ipſe ponderat, in apocha fuiſſe ei datam licentiam capiendi pecunias ad ſocietatem, & quouis alio modo, fuit dictum in clauſula generali, quæ appoſita fuerat pro maiori cautela ſua, ſi ſibi de mutuo non fuiſſet ſatisfactũ, & for-

* Addo Alex. conſ. 15. lib. 2. Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſũpt. 24. ſub n. 2. & 6. Menoch. de arbit. caſ. 173. nu. 4. & in tract. de præſumpt. lib. 3. præſump. 49. n. 4. Iaſ. cōſ. 70. num. 2. & conſ. 71. n. 6. vol. 1.

a cui addo Anch. conſ. 361. n. 2. Soc. cōſ. 118. col. 3. verſ. adhoc reſpondeo. lib. 2. Alba. cōſ. 83. n. 25.

b Addo Bal. conſ. 144. lib. 3. Aym. conſ. 198. nu. 1. & 241. n. 8. cum alijs per Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſump. 13. n. 8.

& fortaſſe voluit contrahere hoc pacto Iacobus, non aſſignando commodum vel incommodum ſocietatis ipſi Domino M. Antonio, quia fortè ſperabat fieri poſſe, vt ipſe lucraretur ſocietatem ſine aliquo ſuo diſpendio, cum interim fructus ſoluerẽtur per D.M. Antonium, qui dederat Banco in pignus quaſdam gemmas pro ſolutione fructuum, quæ ſolutio per eum fiebat ea contemplatione, quia pecuniæ pro eius ſer-
8 uitiis erogatæ fuerant, † & eſt magnum argumentum veritatis, quòd poſt ſolutionem pecuniarum contentarum in apocha, fuit reſtituta apocha & ſimul etiam gẽmæ, & tamen ſocietas non fuerat extincta, quod ſignum eſt remanſiſſe ad commodum & incommodum Iacobi. Neque obſtat confeſſio Domini Comeſtabilis, quia cum ſocietas fuiſſet cœpta pro eius ſeruitio; bene dixit, quòd eius onus ad ipſum ſpectabat, prout verè ſpectabat, antequam eſſet ſatisfactum Iacobo, quod oſtendunt verba illa dicta ad aurem Lippomano. Poſtremo bene facit pro hac opinione, quam omnes Domini amplexi ſunt, *text. in l. ſi ita fuero. de nouation. & doctr. Bart. in l. triticum. de verb. obligat.* Et ita concluſum pecunias ſolutas Sfortiis contineri in apocha, de qua agitur.

Carthaginen. Portionis.
Die Lunę 14. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Factum præſumitur ad inſtantiam partis, cuius intereſt.*
2 *In odium eorum, qui habent recurſum ad forum ſeculare, fit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis; itaut copia etiam ſimplici proceſſus ſoleat fides adhiberi.*
3 *Impediens citari habetur pro citato.*
4 *Notitia citationis purgat eius defectum.*

DECISIO MXCIIII.

* ſub die Veneris 1. Iulij proximè præterit.

Domini receſſerũt à reſolutione facta * & cenſuerunt ſatis conſtare de citatione validè exequuta; Primo, quia ex ſcripturis productis, quæ habentur in ſummario nu. 1. conſtat de ablatione proceſſus tã originalis quàm compulſati, & eius tran-
1 ſportatione ad Conſilium Regium, † quæ præſumitur facta ad inſtantiam partis intereſſe habentis, *ad notat. per Bart. in l. fin.*
2 *de quæſtion.* quare † in odium eorum, qui ſimili recurſu vtuntur, fit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis, itaut etiã copiæ ſimplici ſoleat fides adhiberi, *Bald. in l. publicati. q. 8. in fin. de teſtam. Iaſ. in auth. ſi quis in aliquo. in 7. fallen. C. de edẽd. Socin. conſ. 36. col. 2. verſ. nõ obſtat. & extat Peregrini deciſio 159. lib. 2.* & facit, quòd
3 † impediens, quo minus citetur auxilio Cõſilii Regii vel aliàs, habetur pro citato, *c. quoniam frequenter. §. porrò. vbi gloſ. in verb. impedit. vt lit. non conteſt. Card. in Clem. cauſam. q. 13. de election. cum aliis per Tiraq. de retract. lign. §. 1. gloſ. 10. nu. 102. & §. 2. gloſ. 1. nu. 9.* Non obſtat, quòd in ſummario proceſſus, quod exhibitum fuit, vbi adeſt exequutio citationis, non reperiãtur adhibiti teſtes, vt requiritur, *c. quoniam contra. de probation. Speculat. in tit. de citation. §. ſequitur. nu. 9. Pute. deciſ. 5. lib. 3.* quia ex exhibitione proceſſus vltimo facta apparet, quòd qui confecit ſummarium, ſolitus fuit omittere teſtes, qui nihilominus in dicto proceſſu in pluribus actibus interfuiſſe leguntur. Non obſtat; quòd neque in dicto proceſſu reperitur iſta citatio, quia ex atteſtatione notarii conſtat per eã non fuiſſe appoſitam, quia inſtrumentum citationis à Rota emanatę, in cuius dorſo ſolet exequutio deſcribi, erat vitiatum, & ſublatum ſigillum; ideo ex eo non poteſt probari iſte defectus teſtium. Accedit, quòd
4 ex deductis in facto, † apparet Andream habuiſſe notitiam citationis, quæ facit, vt ſuſtineatur proceſſus, *ad Roman. conſ. 410. nu. 2. Felin. in c. cum contingat. nu. 8. de reſcript.* & ſaltẽ præbet occaſionem, vt iudex potuerit iure arbitrari, credendum eſſe relationi etiam ſine teſtibus, *vt poſt Franc. & alios tradit Tiraq. de retract. lign. §. 8. gloſ. 11. nu. 10. & ſeq.* Et ita concluſum.

Volaterrana Capellę.
Die Mercurij 16. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta lite & appellatione pendente eſt improba.*
2 *Beneficij exiſtentia, & quòd ſit Eccleſiaſticum & collatiuum, probari debet, aliàs non datur vacatio.*
3 *In conſideranda qualitate beneficij vltimus ſtatus attenditur.*
4 *Ex quibus arguatur Capellam eſſe ſimplex Oratorium, non autem beneficium.*
5 *Campana non facit, quòd Capella deſinat eſſe ſimplex Oratorium; prout nec etiam celebratio miſſarum, & num. 6.*

DECISIO MXCV.

Fuit reſolutum ſententias in partibus latas tãquam iniuſtas eſſe reuocandas; nam Marius tenetur gratiam ſuam iuſtificare, *iuxta notat. per Io. Andr. in c. 1. de lit. conteſt.* neque excuſatur vti poſſeſſor, quia cum pro parte Confraternitatis fuerit appellatum à prouiſione ei facta, & cauſa ad-
1 huc pendeat in gradu appellationis, † iſta poſſeſſio tanquam capta lite, & appellatione pendente, eſt improba, & nullum ſortitur iuris effectum, *l. improba. C. de acquir.*
2 *poſſ.* † debet ergo ante omnia probare exiſtentiam beneficii impetrati, & quòd ſit Eccleſia-

Eccleſiaſticum & collatiuum ; alias non
datur vacatio, *Abb. in conſ. 47. nu. 1. lib. 2.
Calderin. conſ. 4. de relig. dom. Felin. in c. in
noſtra. nu. 9. de reſcript. & tenuit Rota in
cauſa Iſpalen. beneficij. 16. Iunij 1586. corã
Reuerendiſſ. Oriolen.* At in caſu iſto nulla
affertur collatio facta per Epiſcopum vel
ſedem Apoſtolicã huius Capellaniæ ; quin-
immo pro parte Confraternitatis docetur
3 † de vltimo ſtatu , & eo quidem antiquiſſi-
mo , qui *iuxta conſilium Dec. 126. num. 1.*
in conſiderãda qualitate beneficij ſolet at-
4 tendi; † ex quo arguitur iſtam Capellam
tanquam ſimplex Oratorium fuiſſe per lon-
giſſimum temporis ſpatium rectam & gu-
bernatam per Confratres laicos , qui ad
eorum nutum , & ſub certi ſalarii conſtitu-
tione ſemper deputarunt Capellanos, abſq.
aliqua Epiſcopi auctoritate vel alterius
Prælati Eccleſiaſtici , vt patet ex pluribus
particis extractis ex libris Confraternita-
tis , & adminiculatis ex dictis teſtium in
ſummario num. 5. qui hoc bene probant ,
qui ſtatus oſtendit hoc eſſe Oratorium ſim-
plex ipſius Confraternitatis , *ad Roman.
conſ. 477. nu. 10. Dec. conſ. 148. n. 1.* Et con-
firmatur ex ipſa conceſſione facta per mo-
nachos ipſi Confraternitati . Non obſtat,
quòd iſta conceſſio loquatur de facultate
cõſtruendi Capellam in quadam Eccleſia ,
& ſic videatur præſupponere ibi adfuiſſe
Eccleſiam vltra Capellam , quæ erat con-
ſtruenda , quia ſi bene ponderentur verba
conceſſionis, quatenus loquitur de Eccleſia,
intelligitur non de præexiſtenti , ſed de cõ-
ſtruenda per Confraternitatẽ ex illis ver-
bis , vbi dat baliam intrandi & congregãdi
in quadã Eccleſia in parte inferiori Eccle-
ſiæ, ſeu Capellæ fundandæ de nouo, & con-
ſtruendę in loco , vbi dicitur eſſe & fuiſſe
domus S. Galgani; Et infra in parte ſuperio-
ri ipſius Eccleſiæ conſtruendæ datur facul-
tas conſtruendi altare , quæ omnia oſten-
dunt præexiſtentiam quidem domus, ſed nõ
Eccleſiæ; & hæc interpretatio conuenit cum
obſeruantia ſubſequuta : Et quòd Capella
impetrata à Mario ſit eadem cum illa Con-
fraternitatis, conſtat ex eiuſdem Marij cõ-
feſſione , qui fatetur eſſe illam, quam obti-
nuerat anno 1585. à Confratribus . Non
obſtat teſtamentum , de quo in ſummario
Confratrum, n. 2. quia non conſtat de effe-
ctuatione , quòd Capella fuerit fundata &
erecta in titulum beneficij, & verius eſt lo-
qui de quadam alia Capella ſub nomine &
vocabulo Aſſumptionis B. Virginis, quæ nõ
eſt iſta , de qua loquitur impetratio Marij
ſub nomine & inuocatione ſancti Galgani :
5 † Non obſtat, quòd adſit Campana , quia
teſtes in hoc ſunt varij, an adſit Turris Cã-
panilis, vel ſit poſita in quadam feneſtra, &
ſignum eſt æquiuocũ, & poteſt aptari Ora-
torio , *Abb. in c. patentibus. n. 3. de priuileg.*
6 *Dec. cõſ. 148.* † Nõ obſtat celebratio Miſſa-
rum, quia poſſunt celebrari etiam in priua-
tis Oratorijs , *vt poſt Archidiac. in c. nemo.
de conſecrat. diſtinct. 1. tradit Lambertin. de
iurepatr. lib. 1. part. 1. art. 7. 2. q. princ. n. 10.*
Quare cum nulla afferantur inſignia , quæ
demõſtrent hoc eſſe beneficium Eccleſiaſti-
cum , ſed potius Oratorium, *vt per Feder.
de Sen. cõſ. 130. Rebuff. de pacif. poſſ. n. 343.
Sylua de benefic. par. 1. q. 1. Gigas de penſion.
q. 86.* & præſumatur ex ſtatu præſenti conti-
nuato per tot annorum ſpatium ſemper ta-
le fuiſſe etiam à principio , *vt per Caſſad.
deciſ. 4. nu. 7. de probation. & 7. de iurepatr.
nu. 7.* Concluſum fuit hanc non eſſe Capel-
lam Eccleſiaſticam conferibilem , & impe-
trationem cum omnibus ſequutis , nullius
eſſe roboris & momenti .

Fauentina Bonorum .
Die Sabbati 26. Nouembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtratio regulariter eſt prohibita.*
2 *Ignorantia decreti ob temporis breuitatem,
quo non potuit eius notitia in partibus
haberi, excuſat ab attentatis .*
3 *Sequeſtrum apponitur, quando fuit appel-
latũ ab exequutione iuxta l. ab exequu-
tione. C. quor. appell. non recip.*
4 *Sequeſtrum ſemel appoſitum non debet niſi
finita cauſa, reuocari , fallit vt hic .*

DECISIO MXCVI.

FVit reſolutum non eſſe concedendum
1 ſequeſtrum Communitati, † cum regu-
lariter ſequeſtratio ſit prohibita, *l. 1. C. de
prohibit. ſequeſtr. vbi Curt. nu. 6. c. 2. cum
ibi notat. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* Neque
cauſę, quæ deducuntur, ſunt tales, vt à re-
gula ſit recedendum ; nam ſi prætenditur
eſſe apponendum, eo quod exequutio fuerit
attentata, ſtante decreto Rotæ * quòd con- * quod decretum corã R. P. D. Orτ perio factum fuit ſuo die 8. Apr. 1567.
cordaretur de exequutore coram Archie-
piſcopo, ceſſat obiectio ex reſolutione Ro-
2 tæ [a] † quæ excuſauit ab attentatis ſtante a facta ſub die 13. Ianuarij 1570.
ignorantia decreti & temporis breuitate ,
quo non potuit eius notitia in partibus ha-
beri ; Aut prætenditur ex eo , quòd alias ,
cum eſſet per Rota appoſitum , fuerit rela-
xatum vigore motus proprii fe. rec. Pij V.
qui nũc circumſcribitur, & non placet, quia
per motum proprium fuit tantum ſubroga-
ta cautio loco ſequeſtri, quæ poſtea fuit me
diante deciſione Rotæ reuocata , & ſic om-
nis effectus motus proprii non Papę aucto-
3 ritate ſed Rotę decreto fuit ſublatus, † Aut
prętenditur ex eo , quòd fuerit appellatum
ab exequutione, *iuxta terminos l. ab exequu
tione. C. quor. appell. non recip. Bart. Alex.
& alij , in l. imperatores . de appellation.*
& hoc non applicatur ; nam ibi ſequeſtrum
apponitur ad inſtantiam creditoris agẽtis ,
ne de-

Digitized by Google

ne debitor malitioſè appellans remaneat in poſſeſſione, *vt per Abb. in c. 2. nu. 8. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* hic verò ſequeſtrum petitur ex parte rei contra actorem, qui iam obtinuit ſe immitti in poſſeſſionem;
4 † Aut prætenditur, quòd ſit apponendum ex eo, quòd ſemel appoſitum non debuit, niſi finita cauſa reuocari, *iuxta l. ſi fideiuſſor. §. fin. qui ſatiſd. cog. Curt. in d. l. 1. q. 18. nu. 65.* & fuit reſponſum non obſtare, cum fuerit appoſitum per modum prouiſionis propter allegationem attentatorum & exceſſus, quę cum fuerint per Rotam reiecta, fuit etiam cauſa appoſitionis ſequeſtri terminata; & ideo bene reuocatum; Poſtremo ſi prętenditur ex eo apponendum, quia conſtet de bono iure Communitatis, non placuit Dominis, cum deciſiones factę ad fauorem Communitatis [b]. fuerint factę circũſcriptis iuribus Canonicorum, & plures deciſiones [c] pro Canonicis etiam in concurſu iurium Communitatis factę fuerunt; & ideo videndum, An ſtantibus deciſionibus & alijs, ſit procedendum ad vlteriorem exequutionem, vel potius veniãt reuocanda ea, quę hactenus geſta fuerunt.

b ſub die vlt. Ian. 1569 corã Gropperio & confirmata 10. Iunij 1580.

c ſub die 14. Martij 1569 & 4. Iun. 1580 eorum eod. Gropperio & 2. Mar. 1584. coram Seraphino ſuper exceſſu, & in Iuſtitia exequutionis.

Romana Pecuniaria, ſeu Precodij.
Die Sabbati 26. Nouembris 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Conſenſus ob certam cauſam præſtitus, illa non ſequuta non præiudicat.*
2 *Per receptionem pecuniarum licèt non integram cenſetur ratificatus contractus.*

D E C I S I O M X C V I I.

DOmini ſteterunt in deciſis ✱ non obſtantibus partitis productis, quia adhuc remanet fundamentum deciſionis,
1 quòd † conſenſus Petri fuit limitatè præſtitus ad hoc, vt ei ſoluerentur ſexta quingenta de pecunijs in banco tunc exiſtentibus, & de poſtea intrantibus, medietas pro concurrenti quantitate ſui crediti, quod non fuit impletum, quia tunc pecunię non aderant in banco, nec ei fuerant ſolutę, *ad notat. per Bart. in l. ficut. §. illud. quib. mod. pign. vel hypoth. ſol. eũ alijs in deciſione allegatis* [a]. Non obſtat, quòd poſtea peruenerint pecuniæ ad banchum, ex quibus Pe-
2 trus habuit quadringenta in circa † & ſic recipiendo videatur conſenſiſſe, etiam quòd non habuerit integra quingenta, *ad l. quidam ex parte. de euiction. Aym. conſ. 106. nu. 2.* quia Petrus non eſt conſequutus illa quadringenta vigore cõcordię, ſed vigore mandati obtenti ab Auditore Camerę; & ideo ex iſta receptione, quę facta fuit ex alia cauſa, non poteſt inferri ad renunciationem Iuris ſui; nec potuit conditio dici impleta, quia debebat conſequi quingenta ex pecunijs tunc extantibus in banco, & de poſtea intrantibus medietatem, quod factum non reperitur.

✱ ſub die 25 Febr. 1593 corã Illuſtr. Card. Pãphilio & iterum die 9. Maij proximè præterit coram Illuſtriſs. Seraphino.

a In præallegata deciſ. corã Illuſtr. Pãphilio, nempe Neguſant. de pign. 3. membro 6. p. nu. 32. in 20. fallent. & declarar Aug. in allegat. §. illud. in 3. notab.

Salamantina Cenſurarum.
Die Lunæ 28. Nouembris 1594.

S V M M A R I V M.

1 *Alimenta & ſumptus litis debentur, quando conſtat de paupertate & iuſtitia.*
2 *Admiſſus ad cap. Odoardus. de ſolution. dicitur pauper.*
3 *Excommunicato pauperi aliquid non debetur ratione Eccleſiæ, niſi fame pereat, vel niſi excommunicatio ſit nulla.*
4 *Excommunicatio nulla non ligat.*
5 *Qua cauſa excuſet à non reſidendo & intereſſendo in diuinis, vt licitè percipiantur fructus, & diſtributiones quotidianæ.*
6 *Oblatio diſtributionum; vt arctet ad reſidendum eum, contra quem Capitulum litigat, requirit ſpeciale mandatum, & debet fieri cum ceſſione litis, & reſtitutione fructuum ac diſtributionum præteritarum.*
7 *Nemo tenetur deſerere ſuam cauſam indefenſam durantibus moleſtijs.*
8 *Alimenta quando debeantur clerico habẽti, vnde ſe alat.*
9 *Clauſula arbitrio Rotæ regulariter intelligitur de arbitrio à iure regulato, aliquando tamen propter eam iuris rigor relaxatur.*
10 *Suſpenſa ſententia per appellationem, ius clauſulæ ſine præiudicio legitimæ exequutionis, quæ eſt poſita in commiſſione, adhuc durare dicitur.*
11 *Rota nunquam ſolet exequi ſententias extra eam latas, niſi conſtito de earum iuſtitia.*

D E C I S I O M X C V I I I.

FVit dubitatum, an alimenta, & ſumptus litis ſint decernenda Domino Frãciſco, & An & quando ſit inhibendum: &
1 cauſa bis propoſita Domini dixerunt † alimenta & ſumptus litis eſſe præſtanda iuxta modum in partibus taxatum; concurrunt enim omnes qualitates, quæ requiruntur ad hoc, vt quis debeat conſequi alimenta
2 & expenſas, nempe paupertas † cum admiſſus fuerit ad beneficium *c. Odoardus. de ſolution.* concurrit iuſtitia, cum careat fructibus ſuę portionis propter excommunicationem iniuſtam, & per ſententiam Rotæ reuocatam, & aduerſarij interim gaudent fructibus & diſtributionibus ad ipſum ſpectantibus, & etiam adeſt commiſſio dans facultatẽ decernendi alimenta & ſumptus litis, ex quibus viſum eſt Dominis ſine difficultate eſſe ei ſubueniendum de alimentis & ſumptibus litis, per ea quæ habentur *in l. ſi inſtituta. §. de inofficioſo. ff. de inoffic. teſta. & in l. fin. §. quod ſi. & ibi Bald. & Salic.*

Salic.C.de ordin.cogn. Biſign. deciſ. 2. de iudic. Guid. Pap. 561. Aym conſ. 164. Afflic. deciſ. 10. & 11. Couar. pract. quaeſt. c. 6. n. 5. Verall. deciſ. 20. nu. 2. lib. 1. & fuit reſolutum coram bo. me. Cantuecio in vna Romana palatij 6. Octobris 1578. ✱ Quae verò deducuntur *ex gloſ. in c. Paſtoralis. §. verum. de*
3 *appellat. cũ alijs* ᵃ. quòd † excommunicato non debetur aliquid ratione Eccleſiae, niſi famę pereat: non applicantur, ſtante nulli-
4 tate excommunicationis, † quae non ligat, *Couar. in c. Alma mater. part. 1. §. 7. nu. 5. Nauar. in c. cum contingat. in 2. remedio. n. 3. de reſcript. cũ alijs deductis in reſolutione R. P. D. mei Corduba* ᵇ. praeſertim ſtante abſolutione obtenta ad cautelam. Non obſtat, quòd non inſeruiat in ſua portione, quia ſtante quòd Capitulum ſub praetextu excommunicationis denegauit ei reſpondere de fructibus & diſtributionibus,
5 † & facto & culpa Capituli fuerit coactus accedere ad curiam ad litem proſequendã pro recuperatione ſuorum fructuum, haec iuſta & rationabilis cauſa excuſat ipſum à reſidendo & intereſſendo in diuinis; & nihilominus poteſt licitè percipere fructus & diſtributiones quotidianas, *vt tradit Calder. conſ. 17. de praebend. ſequitur Prob. in Addit. ad Io. Monach. in c. vnic. nu. 22. de cleric. non reſid. in 6. cum alijs allegatis in cauſa Calaguritana fructuum. ſub die 24. Ianuarij 1586. coram bo. me Bubalo* ᶜ. Non obſtat interpellatio facta Franciſco ad reſidendum cum oblatione diſtributionum in futurum; quia praeterquàm quòd oblatio praetenditur facta à non habente legitimum
6 mandatum ᵈ. † quod requiritur ſpeciale ad hunc effectum, maximè ſtante recuſatione priori Capituli, *ad notat. per Anebar. conſ. 192. col. 2.* cum talis oblatio ſapiat quodammodo renunciationem litis, *Bald. in c. ex parte. il 2. & Felin. n. 6. de praeſcript. Alex. conſ. 22. in fin. lib. 1.* iſta oblatio ſine ceſſione litis & reſtitutione fructuum, & diſtributionum praeteritarum, non arctat
7 Franciſcum, † nec tenetur deſerere cauſam ſuam indefenſam durantibus adhuc moleſtijs, *vt per Calderin. vbi ſupr.* quę non ſolum ei exhibentur à Rocho de Varghas ſed etiam à Capitulo. Non obſtat, quòd Franciſcus habeat alia beneficia, & ſic habeat aliũdè vnde ſe alat, *Caſtr. in d. l. ſi inſtituta.*
8 *cum alijs*, † quia hic agitur de fructibus & diſtributionibus ad eum ſpectantibus, quo caſu alimẽta indiſtinctè debentur, etiã quòd habeat, vnde ſe alat, *Bald. in l. de alimentis. C. de tranſaction. Alex. conſ. 178. num. 4. lib. 6. Bero. conſ. 52. lib. 2. & fuit dictum in allegata cauſa Romana Palatij*, ſed & ceſſat difficultas ex facto, cum fructus aliorũ beneficiorum fuerint aſſignati creditoribus Franciſci in iudicio admiſſionis ad beneficium *c. Odoardus*. reſeruatis ei alimentis ſuper fructibus & diſtributionibus huius portionis. Quantum ad poſteriorem partem dubij ſuper modo inhibendi, dictum
9 fuit eſſe ſimpliciter inhibendum, quia † licèt clauſula, arbitrio Rotę, ſoleat intelligi de arbitrio à iure regulato; nihilominus ſępius fuit reſolutum relaxari aliquantulum rigorem iuris huiuſmodi reſcripto: Vnde cum ex deciſione Rotę iam detecta fuerit iniuſtitia, cum Rochus egerit vigore ceſſionis inualidae, & pro maiori ſumma, quàm deberetur, eſſetq. admiſſus Franciſcus ad remedium *c. Odoardus.* inhibendum eſt, donec de iſtis exceptionibus cognoſcitur. Neque
10 obſtat, quòd † ſententia R.P.D. mei Cordubę per appellationem fuerit ſuſpenſa, & adhuc duret vis clauſulae, ſine praeiudicio
11 legitimae exequutionis, quia † Rota nunquam ſolet procedere ad exequutionem ſententiarum extra eam latarum, niſi conſtito de iuſtitia, *Mohedan. 318. Pute. 204. lib. 1.* Quare arbitrium Rotae datum operatur, vt non debeat pati deueniri ad exequutionem, quae ex hactenus deductis foret iniuſta. Et ita concluſum nemine diſcrepante.

Vlixbonen. Matrimonij.
Die Veneris 2. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum legitimationem ad effectum ſucceſſionis ſufficiunt leuiores probationes, & ſufficit bona fides alterius ex parentibus.*

2 *Matrimonium probatur per teſtes, qui fuerunt praeſentes, per famam publicam, & communem reputationem; maximè iuncta quaſi poſſeſſione legitimitatis, & tractatu, nominatione, communi voce, & fama.*

3 *Presbyter dicens habere licentiam ab Epiſcopo pro matrimonio celebrando priuatim in praeſentia teſtium ei creditur, licèt non ſit proprius parochus, quòd etiã de licentia parochi fieri poteſt.*

4 *Matrimonium per omiſſionem denunciationum nõ vitiatur, maximè ſi ex cauſa ſint omiſſae.*

5 *Ad eſſentiam matrimonij ſufficit ſola praeſentia parochi, licèt illa verba, Ego vos coniungo, non fuerint prolata, cum talis praeſentia adhibeatur ad tollendam clandeſtinitatem.*

6 *Sola aſſertio presbyteri, quòd interuenerit matrimonium de licentia Ordinarij, praeſtat bonam fidem ad effectum legitimitatis filiorum.*

DECISIO MXCIX.

FVit per Dominos vnanimiter concluſũ conſtare de bono iure Franciſci, & de iuſtitia ſententiarum in partibus latarum, pendet enim ex eo, an ipſe ſit filius legitimus

✱ Addo Alciat. de praeſumpt. reg. 3. praeſumpt. 9. n. 9. & 10. Rebuf. ſuper cõſtit. Regijs, tom. 1. tit. de ſentent. prouiſional. in praeſ. nu. 117. fol. mihi 242. cũ alijs per Cephal. cõſ. 117. nu. 10.

a Abb. & Dec. in allegat. §. verũ vtterq. n. 16. Prępoſ. in c. praeter hoc. n. 9. diſt. 32. Franc. Marc. deciſ. 881. n. 6. p. 1. & nouiſsimè Per. Sard. in tract. de alimentis. tit. 1. q. 81. nu. 8.

b ſub die 2. Iunij proximè pręteriti, vbi allegabatur c. ſuper ſecundo q. 5. c. quia diuerſitatẽ. de cõceſſ. praeben. notat gloſ. in verb. ſubtrahuntur. verſ. ſed nunquid. in c. Paſtoralis. §. verum. de appell. Felin. in c. Apoſtolicae. n. 11. de except. Borg. de irregular. 6. p. tit. quomod. puni. excom. non ſeruat. iur. ord. n. 1. & 2. Tau. deciſ. 26. & fuit dictũ in allegata Calaguritan. fructuum coram Bubalo, 24. Ianuar. 1586.

c quibus addo Couarr. pract. quaeſt. lib. 5. c. 13. ſub nu. 9.

d Oblatio facta à non habẽte legitimũ mãdatum nihil operatur, Cęſar. de Graſſ. deciſ. 3. n. 2. de reſt. ſpol. Anchar cõſ. 297. col. 1. in prin. maximè quando oblatio nõ eſt de toto debito integro, idẽ Caeſar. deciſ. 161. nu. 8. & deciſ. 5 per totam. eod. tit.

mus

mus Io. Rodriguez & Mariæ de Sylua, &
1 ſucceſſibilis, † ad quem effectum leuiores
probationes ſuffieiunt, *vt tradit Gemin.
ſæpius à Rota approbatus conſ. 27.* & ſufficit
bona fides alterius ex parentibus, *c. ex te-
nore. vbi gloſ. & aly, qui fil. ſint legit. gloſ.
in c. cum inhibitio. §. 1. de cland. deſpon.
Socin. iun. conſ. 63. nu. 8. lib. 3. cum alys per
Gabr. concl. 4. de legitim. nu. 2. & 4. & ſæpius
tenuit Rota etiam poſt Concilium, & nouiſ-
ſimè in cauſa Agrigentina legitimitatis corã
R. P. D. meo Blanchetto 10. Martij 1593* *.
2 †De matrimonio autem non poteſt dubita-
ri ſtantibus teſtibus, qui fuerunt præſentes,
fama publica, & communi reputatione
iũcta quaſi poſſeſſione legitimitatis, ex tra-
ctatu, nominatione, communi voce, &
fama *iuxta d. conſ Gemin. 27. Pariſ. conſ. 57.
nu. 40. lib. 4. cum alys allegatis* [a]. Nec ob-
ſtant, quæ ex aduerſo deducuntur: Et pri-
mo, quòd ex confeſſione Mariæ non fuerit
contractum in facie Eccleſiæ, quia ipſa in-
telligit fuiſſe cõtractum in præſentia teſtiũ,
& vnius presbyteri de licentia Ordinarij,
prout de dicta licentia ipſamet deponit, &
teſtes de viſu conſentiunt dicentes illum
presbyterum legiſſe quandam cedulam,
3 † quam dicebat eſſe licentiam Epiſcopi pro
illo actu celebrando, eique creditur, *Rebuf.
in prax. benef. tit. de form. litter. dimiſſ.
nu. 36.* [b] & ſic ceſſat obiectum, quòd non
eſſet proprius parochus, quia ſufficit, quòd
ab alio fiat de licentia Ordinarij, vel etiam
proprij parochi. Non obſtat, quòd non
4 fuerunt factæ denunciationes, quia † eorũ
omiſſio non vitiat matrimonium, vt ſæ-
pius fuit reſolutum, & fuerunt ex cauſa
omiſſæ, ne filia & gener eſſent impedi-
mento, quominus duceret vxorem. Non
5 obſtat, quòd † non fuerint prolata verba
matrimonialia à parocho, ſcilicet ego vos
coniungo &c. quia ſola præſentia ſufficit,
cum adhibeatur ad tollendam clandeſtini-
tatem, vt ſæpius cenſuit ſacra Congregatio
Concilii, quæ voluit, vt præſentia etiam
diſſentientis ſufficiat. Non obſtat, quòd
licentia non reperiatur regiſtrata in libris
Curiæ Epiſcopalis, quia dato & non con-
6 ceſſo, quòd non adeſſet, † ſatis præſtat bo-
nam fidem Mariæ, aſſertio presbyteri ad
effectum legitimitatis filiorum, de qua ſo-
lum in præſentia agitur, *Lap. allegat. 126.
cum alys* [c]. Et ita concluſum, non obſtã-
tibus exceptionibus contra teſtes, quæ nõ
fuerunt habitæ pro releuantibus.

* quòd ob legitimitaté prolis ſufficiat bona fides altérius, faciunt allegata per Duẽ. in reg. 190. Et ſuis deciſum in Veronenſi matrimonij. corã Bubalo.

a Puteo deciſ. 71. lib. 2. & fuit dictũ coram D. de Graff in Valẽtin ſeu Panormitan. illegitimitatis Lunę 18. Martij 1577. quæ in impr. diu. nouiſſ eſt 357 p. 1. Et corã bo. me. Cantuccio in Roman. ſiue Ameria domus Veneris 8. Iulij 1576 in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 34. part. 2.

b Addo Card. in c. Albericus. de teſtib. Felin in c. ſicut. ſub n. 27. verſ. addo aliud exẽplũ.

c gloſſ. pẽn. communiter] approbata in l. Titia fundus. de cõd. & demonſt. Felin. in c. licet Hel. col. 2. verſ. tertio limita de Simon Bald. in repet. l. Celſus. nu. 45. in prin. de vſucapion.

Senogallien. Prędij.
Die Lunę 5. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Per Saluianum auocatur ſola poſſeſſio.*
2 *In vim immiſſionis in poſſeſſionem ex Sal-
uiano non poteſt ad ſubhaſtationem &
deliberationem rei, in qua quis fuit im-
miſſus, deueniri; niſi commiſſione ſuper
hoc obtenta.*
3 *Forma commiſſionis non obſeruata, omnia
geſta ſunt nulla.*
4 *Commiſſio non capit non nominatos in ea.*
5 *Contra eum, qui nunquam fuit perſonali-
ter apprehenſus, non valet citatio per
contradictas.*
6 *Procurator ſimpliciter conſtitutus ad lites,
dicitur conſtitutus ad lites futuras.*
7 *Vbi agitur de declaranda voluntate domi-
ni, requiritur ſpeciale mandatum.*
8 *In deputatione curatoris hæreditatis iacen-
tis requiritur partis citatio.*
9 *Intimatio eſt prius reproducenda, ante-
quam ad ſubhaſtationem deueniatur.*

DECISIO MC.

FVit dubitatum, An ſubhaſtatio & deli-
beratio prædij factæ ad inſtantiã D. Ni-
colai Todini fuerint nullæ, & fuit per Do-
minos concluſum fuiſſe nullas ex pluribus;
Cum enim D. Nicolaus fuiſſet immiſſus in
1 poſſeſſionem prædij ex Saluiano, † per quod
remedium auocatur ſola poſſeſſio, *iuxta
notata per Bart. in l. 1. de Saluian. interd.
Iaſ. in §. item ſeruiana. num. 85. de actionib.*
2 † non poterat ex iſta immiſſione procedi ad
ſubhaſtationem & deliberationem, per quã
auocatur dominium, *vt fuit reſolutum in
cauſa Romana quinquagintamillium. corã
bo. me. D. de Rubeis 15. Iuny 1576. repro-
bata opinione Couar. lib. variar. 3. cap. 18.
nu. 4.* Vnde fuit neceſſarium impetrare
3 commiſſionem, prout fecit, † ſed eius for-
ma non fuit obſeruata, ideo nulliter omnia
geſta, *c. cum dilecta. de reſcript. c. Piſanis.
de reſtit. ſpol.* nam in ea cõtinebatur, vt præ-
fixo termino Aurelio & Triũpho ad ſatiſ-
faciendum de ſorte principali, cum damnis
& intereſſe, vt eo elapſo procederetur ad
ſubhaſtationem: Verum D. Aurelius non re-
peritur citatus, neque ei præfixus terminus
aliquis. Neque obſtant citationes factæ cõ-
tra Illuſtriſſ. D. Cynthium, quia aut loqui-
mur de citatione facta viuente D. Aurelio;
& ita non poteſt ſanare defectum præfixio-
nis termini faciendæ D. Aurelio, quia Do-
minus Cynthius non erat illius procurator,
& in iudicio Saluiani interuenerat vt prin-
cipalis, ratione ſui intereſſe ob dotem ma-
ternam: Vltra quòd in iſto iudicio ſubha-
ſtationis, quod erat nouum, & aliud ab illo
Saluiani interdicti, per duos & amplius an-
4 nos deſierat eſſe in cauſa, † neque eum ca-
piebat commiſſio, *ad deciſ. 8. Rota de re-
ſcript. in nou.* Aut loquimur de citationi-
bus factis poſt mortem D. Aurelij, & adhuc
durat defectus præfixionis termini faciendę
D. Aurelio; quia cum non fuerit præfixus
nouus terminus Illuſtriſſ. D. Cynthio vti
hæredi, iſta nullitas influit in totum pro-
ceſſum.

Digitized by Google

ceſſum, & conſequenter in ipſam ſubhaſta-
tionem & deliberationem: Eſt præterea
nullus, quia vigore ſecundæ commiſſionis
erat pręfigendus terminus Illuſtriſſ. D. Cyn-
thio ad adeundam hæreditatem, quo elapſo
deputato curatore hæreditati iacenti, &
ipſo citato procederetur ad ſubhaſtationẽ;
& tamen non reperitur vnquam citatus.
Nec obſtat citatio per contradictas, quia
5 † cum non eſſet contumax, & nũquam fue-
rit perſonaliter apprehenſus, *iuxt. deciſ. 12.*
de dol. & cõtumac. in antiq. & deciſ. 6. eod.
tit. in nou. non poterat procedi per contra-
dictas. Neque obſtat citatio facta contra
Vrſillum vti procuratorẽ Illuſtriſſ. D. Cyn-
thij; nam licet fuiſſet conſtitutus procura-
tor in iudicio Saluiani Interdicti, nihilomi-
6 nus † cum mãdatum eſſet ſimplex ad lites,
non porrigebatur ad lites futuras, qualis
iſta, quę fuit omnino à priori ſeparata,
Bart & alij in l. damni. §. ſi is qui. de damn.
infect. Addit. ad deciſ. primã. de procurator.
in nou. Vant. de nullitat. ex defect. mand.
7 *nu. 98.* maximè † cum ageretur de declara-
tione voluntatis, an vellet eſſe hæres necne,
quæ requirit ſpeciale mandatũ, *vt per Mill.*
in verb. procurator non poteſt declarare.
8 † Eſt præterea nullus proceſſus, quia depu-
tatio Bonarelli in locum Stampæ procura-
toris hæreditatis iacentis facta fuit nemi-
ne citato; Adeſt poſtremo clara nullitas ex
defectu intimationis, quæ iuxta decretum
bo. me. D. Bubali erat per edictũ facienda,
in partibus Triumpho & D. Cynthio, & fuit
facta per affixionem ad valuas Eccleſię An-
conitanæ, vbi D. Cynthius nõ habebat do-
micilium; & tamen fieri debebat in loco
domicilij, vt poſſet peruenire ad eius noti-
9 tiam, † & ſubhaſtatio facta fuit non expi-
rata neque reproducta intimatione. Aliæ
etiam nullitates conſideratæ fuerunt, quæ
in facto deducuntur, ſed hæ ſatis, ſuperq.
ſunt ad irritandũ proceſſum prædictæ ſub-
haſtationis & deliberationis.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Lunæ 12. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 Regula l. vnum ex familia. §. ſi rem. de le-
gat. 1. quo caſu non procedat.

DECISIO MCI.

Domini pro maiori parte cenſuerunt,
ſententiam latam in partibus eſſe in-
iuſtam & reuocandam; nam Reuerendiſſ.
Archiepiſcopo fuit commiſſum per Breue
Papæ, vt ad exequutionem litterarum Car-
dinali Borromæo conceſſarum per fel. rec.
Gregorium XIII. procederet pro ea parte,
pro qua exequutæ non fuerant, ac ſi dictæ
litteræ ſibi directæ fuiſſent: Vnde cum re-
ſpectu applicationis prædij de Beſate iam
Cardinalis fuiſſet exequutus Breue Grego-
rij, applicando illud maſſæ Officialium Ec-
cleſiæ Mediolanenſis, videlicet notariorũ,
magiſtri ceremoniarum, & aliorum, de qui-
bus in litteris, hoc reſpectu nihil ſupererat
faciendum; & ideo non erat opus aliquid
innouare; nam quod prætenditur circa mo-
dum diſtributionis, nihil fuiſſe actum per
Cardinalem, nõ facit, vt interpretari de-
beamus Cardinalem voluiſſe inæqualiter
hos redditus diuidi inter eos, qui antea in
omnibus & per omnia fuerant etiam ad in-
ſtantiam Cardinalis & ex conceſſione Pon-
tificis æquiparati notarijs, & in eũdem or-
dinem recepti, quod ex obſeruantia ſubſe-
quuta apparet, cum in duabus diſtributio-
nibus portionis redditum conceſſorum à
Cardinali fuerit facta æqualis diſtributio:
Nec releuat, quòd fuerit modica ſumma,
quia non ad modicitatem ſummæ, ſed ad
proportionem inter eos ſeruatam eſt atten
dendum; nam quòd fuerit modica ſumma,
ex eo factum eſt, quòd Cardinalis reſerua-
uerat ſibi diſpoſitionem ad tempus iſtorum
redditum, quos in fabricam quandam
erogabat, & iſta reſeruatio non fuit reſpe-
ctu habito inter particulares, ſed reſpectu
totius Collegii, cui nolebat abſolutè ſtatim
ab initio concedere fructus dicti prædij;
Ideoq. circa hoc non ſupererat quicquam
faciendum, & videtur Archiepiſcopus nul-
la ſuffultus auctoritate nouum diuiſionis
modum inæqualẽ inter æquales inducere,
cum tamen ſine iſta diſtinctione fuiſſet fa-
cta per Cardinalem applicatio, qui ſi no-
luiſſet pro omnibus indiſtinctè eam facere,
vtique ſciuiſſet hoc exprimere, & etiam
expreſſiſſet, & ordinaſſet etiam reſpectu
modicæ illius quantitatis, quam ipſis ali-
quando largitus eſt: Vnde cum in cęteris
nulla reperiatur inter hos conſtituta diffe-
rentia neque à iure, neque ab homine, non
debuit talem ordinationem facere Archie-
piſcopus, per quam videtur iuri eorum
quęſito derogare ſine cauſa voluiſſe. Non
obſtat ſubrogatio facta per Papam de per-
ſona Archiepiſcopi, quia eſt reſtricta ad
ea, quę perfecta non fuerant, ſed hoc quod
tentauit facere, videtur potius factum de-
1 ſtruere, quàm perficere. † Non obſtat ſi-
mile de teſtatore, *l. vnum ex familia. §. ſi*
rem. de legat. 1. quia non idem eſt Ordina-
rius, qui applicauit, & qui diſtributionem
inæqualem facit. Quare non rite facta viſa
eſt Dominis pro maiori parte.

Pacen. Decimarum.
Die Veneris 16. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 Vt laicus percipere poſſit decimas, requiri-
tur poſſeſſio immemorabilis cum fama
priuilegij.

Digitized by Google

2 *Teſtes immemorabilẽ non probant; niſi concurrentibus requiſitis per gloſ. in c.1.de præſcript.in 6.*
3 *Dictio, citra, ſine copula in teſte deponente de tempore non facit, vt comprehendatur totum tempus continuum.*
Idem eſt de dictionibus, vltra, citra.
4 *Ad probandũ immemorabilem teſtes deponere debent, neq. ſe neq. ſuos maiores aliquid vidiſſe, vel audiuiſſe in contrariũ.*
5 *Ad probandum immemorabilem teſtis debet eſſe ſaltem 54. annorum, & debet deponere etiam de fama.*
6 *Iudex laicus in materia decimarum non habet iuriſdictionem.*
7 *Quadragenaria poſſeſſio ad effectum minuenda decima ſufficit.*
8 *Teſtes qualiter deponere debeant ſuper negatiua.*

DECISIO MCII.

FVit dubitatum, an pro parte Illuſtriſſ.
Comitis probetur quadragenaria poſ-
ſeſſio vel talis, percipiendi decimas ex lo-
co dicto Aldea del Conde, quæ releuet in
caſu, de quo agitur; Et fuit per Dominos
concluſum, quòd ſi agitur de iure Comitis
ſuper perceptione decimarum; fruſtra quæ-
1 ritur de quadragenaria, † cum ad hunc ef-
fectum requiratur immemorabilis, cum fa-
ma priuilegij, *iuxta notat.in c.cum Apoſto-
lica.de his quæ fiunt à Prælat. & ſæpius fuit
reſolutum in pluribus cauſis*; & iſta imme-
morabilis improbatur; nam aut deducitur
ex confeſſione Capituli in reſponſione data
libello, & non eſt clara; immo negat Co-
mitem exiſtere in tali poſſeſſione immemo-
rabili percipiendi decimas, *l. non vtique.
de exception.* Aut deducitur ex articulis, &
loquuntur de conſuetudine non exeundi per
tres dies & tres noctes ex Sylua; vltra quòd
articulos non fatetur; Aut ex ſententia Ro-
tali, & ea non obſtat, tum quia lata inter
alios; tum etiam quia in ea non fit mentio
immemorabilis poſſeſſionis, ſed antiquæ
2 tantum, quæ non ſufficit; † Aut ex teſtibus
& non probant requiſita *per gloſ.in c.1.de
præſcript.in 6.* quia partim non concludunt
de viſu per quadraginta annos, vt requi-
ritur, *Molin. de primogenit.lib.2.c.6.n.31.*
3 nam † dictio, citra, ſine copula, vel dictio-
nes, vltra citra, non faciunt, vt compre-
hendatur totum tempus cõtinuum quadra-
ginta annorum, *Bart.in l.Celſus.de vſucap.
Balb. de præſcript. in vlt. part. num. 14.*
4 partim † non dicunt ſe neque ſuos maiores
aliquid vidiſſe, vel audiuiſſe in contrarium,
quod tamen requiritur, *vt in d.gloſ.& per
Couar.in reg.poſſeſſor.part.2. §. 3. num. 7.*
Nec obſtat, quòd in ſummario Comitis
nu.5.teſtis dicat à quinquaginta annis vl-
tra citraq. ſemper vidiſſe diuiſionem deci-
marum Vitulorum in tres partes fieri, hoc
enim contrariatur ſentẽtiæ latæ anno 1557.
per quam fuit introducta talis diuiſio, &
ſic conuincitur de mendatio; Alius teſtis
nu.6.non deponit de fama, niſi ſuper vlti-
mo articulo, quod non ſufficit, nec bene
concludit quadragenariam de viſu ex ra-
tione ſupra deducta; Alius in ſummario
nu.7.non poteſt probare, cum ſit ætatis
tantum quinquaginta annorum; & tamen
5 † ad probandam immemorabilem requiri-
tur, vt ſaltem teſtes ſint quinquaginta qua-
tuor annorum, *vt tradit Couar. vbi ſupr.
& fuit pluries in Rota obſeruatum* *, &
deponit per dictionem vltra citra, neque
deponit de fama; Alius qui eſt ſeptimus in
ſummario nu.7.loquitur tantum de trigin-
ta annis & eodem modo decimusquartus.
6 Non obſtant † exequutoriales Regiæ, quia
emanarunt à iudicibus laicis ſine iuriſdi-
ctione, *Federicus conſ. 245. & fuit dictum
coram me in Corduben. Redecimarum* [a].
7 † Si verò agitur de quadragenaria tantum
ad effectum, vt Comes non teneatur ad ſo-
lutionem duarum partium decimarum de
animalibus paſcentibus in Sylua, quæ ad
minuendam decimam ſufficit, *ad notat.in
c.aliquibus.de decim. cum tradit. per Balb.
de præſcript.part. 5. quintæ part.princ. q.7.*
& etiam hoc caſu non conſtat de quadra-
genaria per ſupra deducta; & maximè,
8 † cum iſta præſcriptio ſit negatiua; ideo
non ſufficit, quòd teſtes dicant ſe non vi-
diſſe, ſed debent ita coarctare negatiuam,
vt concludat, *Bart. in l.1.§.hoc interdicto.
nu.8.de itin.actuq.priuat.* maximè non do-
cto de interpellatione ſoluendi, & denega-
tione cum acquieſcentia capituli, *iuxta
notat.in l. 1. C.de ſeruitut.& aq. cum alijs
per Informantes allegatis* [b]. Sed tollitur
difficultas ex initio non ſoluendi integram
decimam, quod originem habuit à ſenten-
tijs latis anno 1557. à quo tempore vſque
ad tempus litis cœptæ 1577. non defluxe-
runt quadraginta anni. Et ita concluſum
pro non probatione.

* præſertim in cauſa Burgen. ſigilli. 25. Maij 1590. coram R.P.D. Penia

a ſub die 29. Octob. anni præteriti.

b Bar. & Bal. in d. l. 1. Iaſ. in §. æquæ. n. 41 & ſeq. Inſtit. de Action.

Aretina Capellaniæ.
Die Veneris 16. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Quando non conſtat bona donata Eccleſia fuiſſe data pro dote, donans dicitur potius benefactor, quàm patronus, & ditator quàm dotator.*
2 *Probatio dubia & non concludens non releuat.*
3 *Præſumitur quis actum facere vti talis, qui talem ſe in eo nominat.*
4 *Teſtis ſuper fama debet deponere de tempore ante litem.*
5 *Vltimus ſtatus beneficij eſt attendendus.*
6 *Fama non probat Iuſpatronatus, niſi concurrente quaſi poſſeſſione.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO MCIII.

FVit reſolutum non conſtare Iuspatro-
natus Capellaniæ, de qua agitur, ſpe-
ctare ad Biſdominos; cum ea, quæ pro
eis deducuntur, non concludant; nam pri-
mo loco Cataſtũ Hoſpitalis de anno 1524.
1 in quo habetur; † ſer Bonioãnem donaſſe
bona Hoſpitali pro Capella, non concludit
Iuspatronatus quęſitum fuiſſe Bonioanni,
etiam quòd admittatur Bonioannem fuiſſe
de Biſdominis, & Capellam, de qua in
Cataſto fit mentio, eſſe eam, de qua agi-
tur; nam illa verba potius ſuadent Iuspa-
tronatus competere Hoſpitali, cui donata
fuerunt bona, ex quibus dotata fuit Capel-
la; ſed neque etiam conſtat donata fuiſſe
bona pro dote: Vnde potius poteſt dici be-
nefactor quàm patronus, & ditator quàm
dotator, *Abb. in c. quoniam. nu. 10. de iure
patr. Roch. in verb. & dotauit. num. 9. cum
alijs de quibus per bo. me. Lauretanum in
cauſa Imolenſi Iurispatr. 7. Iunij 1577.*
Nec obſtant illa verba, (& queſto dotò la
Capella &c.) quia apparet illam eſſe addi-
tionem poſtea factam diuerſo tempore, &
diuerſo idiomate, & cuius author ignora-
2 tur; Ideo † iſta probatio eſt dubia & non
concludens; & ideo irreleuans, *c. in præ-
ſentia. de probation.* & præſentatio facta
ab illo potuit fieri tanquam ab Hoſpitala-
rio nomine Hoſpitalis, *ad notat. per Bart.
in l. procurator qui pro euictione. de procu-
rat.* Secundo deducitur viſitatio facta an-
no 1468. in qua Capellanus interrogatus
dicit, præſentationem ſpectare ad Hoſpi-
talarium & Biſdominos, & quòd ita illam
obtinuit, ſed eſt ſimplex aſſertio Capellani
ſine iuramento, & eſt directè contra inten-
tionem Domini Cyri prætendentis Iuspa-
tronatus in ſolidum ſpectare ad Biſdomi-
nos. Nec refert productio d. viſitationis
facta per Aeneam, quia fuit generalis om-
nium librorum & non particularis huius
viſitationis. Tertio deducuntur præſenta-
tiones Præſentini de anno 1497. & 1498.
3 ſed ſimiliter ſunt æquiuocæ; † cum Præſen-
tinus eſſet Hoſpitalarius; & talem ſe no-
minat in præſentationibus, adeo quòd po-
tius cenſetur vti talis illas feciſſe, *vt no-
tat Bart. in d. l. procurator. Alciat. de præ-
ſumpt. reg. 2. præſumpt. 24.* Quarto adducũ-
tur teſtes, qui loquuntur tantum de audi-
tu & de publica voce & fama, per verba
4 præſentis temporis, † & ſic non probant
de tempore ante motam litem, *Abb. in
c. licet ex quadam. num. 3. de teſtib. Corn.
conſ. 198. num. 12. lib. 2. Roman. ſingul. 753.*
Et in contrarium adſunt alij teſtes probã-
tes de publica voce & fama pro Hoſpita-
li, quibus magis creditur, quia habent
pro Hoſpitali concurrentem quaſi poſſeſ-
5 ſionem præſentandi, † & vltimum ſtatum
qui ſolet attendi ad iudicandum qualitatẽ
beneficij, *Bald. in l. ſi mater. C. ne de ſtat.
defun. Dec. conſ. 126. num. 1. Pute. deciſ. 189.
& 192. lib. 1.* Quare iſti teſtes pro Biſdo-
6 minis nihil faciunt, † cum ad probandum
iuspatronatus fama non releuet, niſi con-
currente quaſi poſſeſſione, *Caſſad. 3. de
probat. Pute. 60. lib. 1.* Et in contrarium
adeſt præſumptio; tum ex eo quòd Capel-
la eſt in Hoſpitali, *Felin. in c. cum Venera-
bilis. num. 37. in 4. fallent. de exception.* tum
quòd in alia viſitatione dicitur Capellam
eſſe Iuspatronatus Hoſpitalis, & poſtremo,
quia hic conſonat vltimus ſtatus. Ex qui-
bus concluſum non conſtare de iurepatro-
natus Dominorum de Biſdominis:

Burgen. de Caſtro Xeriz.
Die Lunæ 19. Decembris 1594.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam ſu-
per iuriſdictione in tota diœceſi; donec
conſtet de alterius iuriſdictione, & in
ea manuteneri debet.*

DECISIO MCIIII.

1 DOmini cenſuerunt † Reuerendiſſ. Ar-
chiepiſcopum eſſe manutenendum in
poſſeſſione iuriſdictionis contra Capitulum
Caſtri Xeriz, interim dum non conſtat de
iuriſdictione dicti Capituli; ipſe enim ha-
bet fundatam intentionem ſuper iuriſdi-
ctione in tota diœceſi, *iuxta notat. in c. cũ
perſona. de priuileg. in 6. Concilium Trid.
ſeſſ. 24. c. 20. §. ad hæc. Caputaq. deciſ. 201.
part. 2. in impreſſ. & fuit latè deductum in
cauſa Valentina iuriſdictionis. 9. Aprilis
1590. coram bo. me. Bubalo. & idem cenſuit
Sacra Congregatio Concilij.* Nõ obſtat *cap. 3.
ſeſſ. 24.* vbi Capitulis habentibus Ius viſi-
tandi præſcribitur certa forma; quia do-
nec de hoc iure Capituli conſtet interim
Archiepiſcopus eſt manutenendus.

Brixien. Feudi.
Die Veneris 13. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Feudum ex quibus dici debeat francum,
& num. 3.*
2 *Non præſumitur quis velle, quod de iure
non poteſt.*
3 *Natura feudi recti eſt, vt non tranſeat
ad fœminas, ſecus in feudo franco.*
4 *Per pacta apposita in inueſtitura poteſt
alterari natura feudi, vt iudicandum ſit
improprium.*
5 *Reſcriptum faciens mentionem de feudo
nobili intelligitur de perpetuo, & non
reuocabili, non autem de feudo vero, &
habente propriam naturam feudi.*
6 *Feudum quod datur ex cauſa permutatio-*

nis, non eſt proprium feudum.
Idem eſt in feudo quod datur pro certo & competenti canone, vt num. ſeq.
8 *Feudum nobile non limitatur ad certum ſeruitium.*
9 *In feudo, in quo non ſit mentio ſeruitij perſonalis, illud cenſetur remiſſum.*
10 *Feudum, quod conceditur cum facultate concedendi haredibus & ſucceſſoribus ſuis in perpetuum, tranſit etiam in fæminas.*

DECISIO MCV.

DVbitatum fuit, an Epiſcopus potue-
rit, & voluerit terram Montironi
concedere in feudum francum, Anſam di-
ſputādi hoc dubium dedit deciſio facta co-
ram R. P. D. meo Pamphilio *, in qua
fuit dictum, inter cætera fundamenta, feu- (* ſub die Mercurij 1. Iulij 1592.)
1 dum de quo agitur, † ex quo fuit conceſſū
cum tranſlatione omnium iurium & actio-
num, tam vtilium quàm directarum: & cū
facultate, quòd Vaſſalus de eo facere poſ-
ſit, quicquid velit abſque aliqua Epiſcopi
& ſucceſſorum contradictione, poſſe dici
francum, & conſequenter eſſe tranſitorium
ad fæminas; Hincq. Informātes pro Illuſtr.
Domino Comite cœperūt negare talem fa-
cultatem competijſſe Epiſcopo, qui ſe re-
ſtrinxit ad facultatem ſibi datam à Papa,
2 in qua nihil tale legitur; & ideo † non
eſſe dicendum eum id feciſſe aut facere vo-
luiſſe, quod de iure facere non poterat;
Ideo dedi ſupradictum dubium, in quo Do-
mini attendendo magis effectum, vt par eſt,
quàm verborum corticem, cenſuerunt Epi-
ſcopum potuiſſe & voluiſſe concedere hoc
feudum vti francum, hoc eſt liberum, &
cum facultatibus & conditionibus in eo
3 contentis, † quæ faciunt, vt in pleriſque
receſſum ſit à propria natura feudi recti,
itaut potius accedat ad naturam feudi fran-
chi; quamuis nec Papa nec Epiſcopus vſi
fuerint hac appellatione, quod quidem ſuf-
ficit ad effectum, de quo agitur, qui eſt tā-
tum, vt in hoc feudo fæminæ admittantur:
Negari enim non poteſt, quod & in dicta
4 deciſione conſideratum fuit, † per pacta
in inueſtitura appoſita fuiſſe alteratam na-
turam feudi, vt ſit iudicandum impropriū;
c. 1. & ibi Doctor. de feud. non habent. propr. nat. feud. cum alijs in d. deciſione allegatis.
Quantum igitur ad poteſtatem, fuit dictū
5 † Papæ reſcriptum, dum facit mentionem
de feudo nobili, intelligi de perpetuo & nō
reuocabili, *per textum in c. 1. §. item ſi vaſſallus. de controuerſ. inueſt.* non autem
de vero feudo, & habente propriam natu-
6 rā feudi, quod ex eo patet, † quòd mandat
illud dari ex cauſa permutationis, & ſic
non ex cauſa gratuita, vt in proprio feudo;
vt per Bald. & alios in præludijs feudorum:
7 † Item mandat illud dari pro certo & com-
petenti canone, quod repugnat feudo no-
8 bili, † quod non limitatur ad certum ſer-
9 uitium, *Bald. ibidem. nu. 27.* † Neque ali-
qua ſit mentio ſeruitij perſonalis, ideoque
cenſetur remiſſum, *Io. Andr. in Addit. ad Specul. tit. de præſcr. col. fin. Oldrad. cōſ. 234. Afflict. c. 2. poſt Iſern. ex quib. cauſ. feud. amitt. Pariſ. conſ. 23. nu. 30. lib. 1.* † Item
10 datur facultas concedendi pro ſe & heredi-
bus & ſucceſſoribus ſuis in perpetuum, quæ
verba faciunt, vt tranſeat ad fæminas,
Corn. conſ. 16. lib. 1. Socin. conſ. 283. lib. 2.
Quæ omnia faciunt, vt cenſeatur conceſſa
facultas concedendi feudum alteratum, &
tale quòd in eo fœminæ ſuccedere poſſint,
qui eſt vnicus effectus huius dubij. Quod
etiam ex eo confirmatur, quòd Papa non
tam voluit præciſam formam feudi conce-
dendi tradere, quàm Eccleſiæ vtilitati pro-
ſpicere; Ideoque mandat Epiſcopo, vt ſe
diligenter informet, & ſi comperẽrit vtile
eſſe Eccleſiæ talem permutationem facere,
tunc concedat in feudum &c. Vnde ſufficit,
quòd conceſſio fuerit in vtilitatem Eccleſię
cæteris formalitatibus poſthabitis, *vt plu-
ries tenuit Rota per conſ. Socin. 15. lib. 1.*
quare aut prætenditur inueſtituram ſic cō-
ceſſam fuiſſe damnoſam, & non poteſt ea ſe
inuare Dominus Comes; Aut ſi conceditur
fuiſſe vtilem, non poteſt impugnari ex eo
capite, quòd forma inueſtituræ ſeruata nō
fuerit concedendo facultates, quæ ſapiunt
naturam feudi franchi. Quantum verò ad
voluntatem, ea ſatis colligitur ex contextu
inueſtituræ & clauſulis prægnantibus, ex
quibus clarè conſtituitur feudum tranſito-
rium ad fæminas, vt latiſſimè & optimè
deductum fuit in præfata deciſione, cui
nihil ferè addi poteſt. Quare concluſum
Epiſcopum potuiſſe & voluiſſe tale feudum
concedere.

Callien. Bonorum.
Die Veneris 13. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Poſſidens tempore motæ litis eſt manutenendus.*
2 *Poſſeſſio poſterior pro clandeſtina habetur.*
3 *Poſſeſſio capta lite & appellatione pendente dicitur improba, nulla, & attentata.*
4 *Inueſtituræ renouatio eſt actus extraiudicialis, à quo etiam extraiudicialiter appellari poteſt.*

DECISIO MCVI.

1 FVit reſolutum † D. Camillum eſſe ma-
nutenendum, quia ex teſtibus conſtat
de eius poſſeſſione tēpore motæ litis, *§. re-
tinẽda. vbi Faber. n. 16. Inſtit. de interdict.
l. 1. §. huius autem. vbi Bar. in princ. & in
2 §. prætor ait. n. 14. vti poſſid.* & † hoc nō ob-
ſtante poſſeſſione Iuſtiniani, quæ eſt poſte-
rior:

Digitized by Google

rior ; Ideoq. pro clandeſtina habetur , *vt per Doctor. in c.licèt cauſam. de probation. Bart.in l.ſi duo.n.4.vti poſſid. Couar.pract. quaſt.c.17. circa fin.* maximè cum capta ſit
3 lite & appellatione pendente , † quod facit , vt dicatur improba poſſeſſio , cum ſit nulla & attentata,& nullum parit iuris effectum , *l.improba.C.de acquir. poſſ. c. non ſolum.de appellat. in 6. Rot. 10.vt lit.pend. in nou.* Et non obſtat decretum Epiſcopi, quia debebat expectare finem litis per tres ſententias conformes , quæ hic non adſunt,
4 † cum inueſtituræ renouatio ſit actus extraiudicialis , à quo etiam fuit extraiudicialiter appellatum ; ideo non computatur pro vna ſententia.

Romana de Grandis.
Die Lunę 16.Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Solutio eſt probanda.*
2 *Poſſeſſio tradita ex primo decreto rei ſeruãda cauſa, non operatur ſatisfactionem, nec priuat poſſeſſorem ; niſi ſequatur ſecundum , vel bona dentur in ſolutum.*
3 *Creditor,qui habet plures obligatos in forma Cameræ, omiſſa exequutione facta contra vnum , poteſt variare, & conuenire alios obligatos.*
4 *Per exceptionem turbidam & irreleuantem non retardatur exequutio obligationis Cameralis.*

DECISIO MCVII.

FVit reſolutum non conſtare de ſatisfactione , & conſequenter eſſe relaxandum mandatum ad fauorem R. P. D.Dan-
1 dini ; † Cum enim ſolutio ſit quid facti, & eam alleganti incumbat onus probandi ; *l.1.C.de probation. Doctor. in l.2.C. de iur. emphyt.* ex allegata adeptione poſſeſſionis ceſſorum Petri Valentini vnius ex obliga-
2 tis,quia † illa poſſeſſio fuit tradita ex primo decreto rei ſeruandę cauſa , quæ non operatur ſatisfactionem , nec priuat poſſeſſorem , niſi ſequatur ſecundum decretum, vel bona dentur in ſolutum, *Bart. in l.cum proponas. C.de bon.auctor.iud.poſſid.cum*
* Addo Marant. in Specul. tit. de contum. n. 12 per tot. 3 *alijs allegatis* *. † & poteſt D. Dandinus, qui habet Dominos de Grandis obligatos in forma Camerę , omiſſa exequutione facta contra Petrum variare, & conuenire alios obligatos, vt legitur in formula obligationis Cameralis, & eſt in Curia notiſſimum ; maximè cum poſſeſſio illa creditorum non ſit extinctiua crediti, ſed cumulatiua iurium, *ad Iaſ.in l.1.n.14.verſ.ſecũdo. debes ſcire. C.de iud.* Prętterea poſſeſſio iſta fuit capta per Iacobillum , qui licèt eſſet vnus ex deputatis à creditoribus, non tamen poterat ſolus illis pręiudicare, nec facere , vt tenerentur de reddenda adminiſtratione, cũ pręſumantur introitus iſtius adminiſtrationis perueniſſe ad Petrum , qui nõ fuerat priuatus ſua poſſeſſione, *l.3.§.fin. de acquir.poſſ.* nec poterat fieri vigore proteſtationum, vt creditores obligarentur ad id, quod de iure non tenebantur: Vnde fuit
4 concluſum † non eſſe retardandam exequutionem obligationis in forma Camerę ob exceptionem turbidam & irreleuantem.

Tarraconen. Penſionis.
Die Lunę 16. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Quando nõ poteſt haberi directa probatio , ſufficiunt præſumptiones & coniectura.*
2 *Liber Dataria an probet.*
3 *Intuitu alicuius quando quid factum dicatur.*
4 *Datum alicui contẽplatione alterius , quãdo acquiratur perſona contemplata.*
5 *Ambaſciator an domino acquirat bona ſibi donata ab eo Principe, ad quẽ eſt miſſus.*
6 *Donatum ſponſa à conſanguineis ſponſi an acquiratur ſponſo vel ſponſa.*
7 *In re clara non eſt quarendum de obſeruantia.*

DECISIO MCVIII.

DOmini perſtiterunt in reſolutis * pro reſeruatione penſionis ad fauorem * ſub die Lunæ 10.Oct. anni pręteriti
1 R.P.D. Abbatis ; † nam quantum ad probationem , quæ deducitur ex libro , voluerunt eam eſſe concludentem ; cum in iſtis penſionibus, in quibus non poteſt haberi directa probatio, ſufficiant præſumptiones & coniecturæ , *Bart.in l.poſt contractum.de donation.Bal.in l.et qui.in fin.C.de diſtract. pign. Alex.cõſ.197.n.7.lib.7.* & ſufficiẽs pro-
2 batio dicitur † illa, quæ colligitur ex libro Datarij, qui probat qualitatem gratię, *Caputaq.deciſ.77.lib.1.* nam quæ deducuntur contra librum, aliàs fuerunt reiecta vti friuola, & minus vera , cum fuerit recognita manus ſcribentis, & in Dataria habeatur pro bono & fideli , *& vltra deciſiones aliàs allegatas, fuit ita per Rotam reſolutum in vna Conchen. pecuniaria ſub die 13. Maij 1587. coram R.P.D.meo Pamphilio.* Non obſtat, ratio nouiter per informantes conſiderata, quòd in dicto libro ſcriptum repe-
3 riatur † intuitu Cardinalis, quia illa verba potius oſtendunt contrarium,cum non poſſet dici intuitu Cardinalis reſeruata , ſi ad ipſiusmet commodum ſpectaret , *Bart. in l.ſi mandatum.C.de negot.geſt.& Bald.in l.cum aliquis in 2. notab. C. de iur.deliber. cum alijs allegatis* [a] & fruſtratoria fuiſſet a & facit Bar. in l.ſi pupilli. §.item quia. ff. de negot. geſt. mentio nepotis , mentio verò Cardinalis erat neceſſaria,vt appareret fuiſſe ei datam recompenſam penſionis , quam ipſe Papa rogante remiſerat ſuper Epiſcopatu Zacinthino , in qua habebat facultatem transfe-

 rendi;

rendi; & ideo hanc voluit collocare in caput nepotis iunioris, & cui etiam alia ſua beneficia renunciauerat. Ponderatio verò,
4 quæ fit in eo, quòd † datum alicui contemplatione alterius acquiritur perſonæ contemplatæ, *vt in l. ſi filiusfam. la 2. & ibi Bart. de donat. cauſ. mort. & Bald. in l. cum oportet. nu. 3. C. de bon. quæ liber. Menoch. qui alios citat de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 28. cum alijs* [b], quia hæc procedunt, quando agitur de perſona in aliena poteſtate cõſtituta vti filio, & quando agitur, an ſint computanda inter profectitia vel aduentitia, *vt per Bart. in l. ſed ſi plures. §. in arrogato. de vulgar. cum alys* [c]; Et ideo *Bald. in d. l. cum oportet. nu. 4.* dicit hanc contemplationem ceſſare in filio emãcipato, & idẽ tradit *Alciat. de præſumpt. regul. 2. præſump. 18. & alijs Rota in vna Iſpalen. penſionis. corã R. P. D. Robuſtierio 11. Ianuary 1574.* dixit vtilitatem ſpectare ad illum, cuius cõtemplatione aliquid fit, vbi expreſsè cauetur, vt ad illum ſpectet vtilitas, prout in caſu *l. ſi legatum. quib. mod. vſusfr. amitt. & l. ſi quis vſumfructum. de vſufr. legat.* ibi enim legatarius erat purè grauatus alteri reſtituere; ſecus vbi de hac vtilitate non eſt facta mentio, vel quando diſpoſitio confertur in patrem, vel dominum, vel maritum, vel talem perſonam, per quam ex iuris diſpoſitione alteri acquiratur; ſecus in illis, per quos de iure alteri non quæritur, *toto tit. Inſtit. per quas perſon. nob. acquir.* neque enim poteſt quis nuda voluntate facere, vt leges in ſua ordinatione non habeant locum; Et ita tollitur exemplum al-
5 legatum † de Ambaſciatore, qui ſibi donata ab eo Principe, ad quem eſt miſſus, acquirit domino, *vt tradit Bart. in d. l. ſed ſi plures. §. in arrogato. quia idem Bart. contrariũ tradit in l. ſi verò. §. itẽ quicquid ſolut. matr. & in l. qui procuratorio. §. procurator. de procurat. Abb. in c. Paſtoralis. de conceſſ. preben. Lupus in repet. Rubr. de don. inter vir. & vxor. §. 45. nu. 6. Alciat. in allegata præſumpt. 18. reg. 1. vbi teſtatur de communi.*
6 Tollitur eodem pacto exemplum † de eo, quod datur à conſanguineo ſponſi ſponſæ, in qua quæſtione licèt multi ſequuti ſint opinionem Bartoli, quòd acquiratur marito; tamen multi contrarium cenſuerunt, quæ opinio eſt probabilior ex rationibus ſupra deductis; & maximè cum alteri per alterũ non acquiratur, niſi in caſibus particularibus, & licèt *Biſignet. deciſ. vnic. de donat. inter vir. & vxor.* videatur hanc ſententiã ſumere in argumentum, & *Iaſ. in l. vt liberis. nu. 17. C. de collation.* dicat eſſe communem; tamen contrarium tenuit *Bald. in l. cum ante. C. de donation. & conſ. 42. nu. 3. vbi dicit hãc eſſe veriorem opinionem lib. 1. Roman. conſ. 174. nu. 4. latè Alciat. de præſumpt. præſumpt. 18. qui plures allegat, &*

b Bar. & Doctor. in l. ſi plures. §. in arrogato. ff. de vulg. Io. Grot. in l fra ter à fratre. n. 1. de cond. indeb. Menoch cõſ. 81. n. 4. lib. 1. & conſ. 161. nu. 12. lib. 2.

c Addo Corn. & alios in l. vt liberi. C. de collation.

Addit. ad Dec. in d. l. vt liberis. dicit hanc veriorem, & hanc ſequuta videtur Rota in d. deciſ. Iſpalen. limitando dictam concluſionem contemplationis ad eas perſonas,
7 per quas de iure alteri acquiritur. † Quãtum ad obſeruantiã Domini amplexi ſunt reſponſiones datas in priori reſolutione, & vlterius dixerunt, quòd ſtante clara probatione deſumpta ex libro, fruſtra agitur de obſeruantia, quam perſonarum Cardinalis & nepotis qualitas reddũt dubiam & æquiuocam. Et ita concluſum ſtandum eſſe in reſolutis [d].

d ſub d. die 10. Octobris anni præteriti.

Gadicen. Cenſuum.
Die Lunæ 23. Ianuatij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus ab Eccleſia conſtitutus pro altero cẽſu extinguendo, pro quo maiorem ſoluebat fructuum quantitatem, dicitur vtilis Eccleſiæ.*

2 *Pro decreto præſumitur.*

DECISIO MCIX.

FVit reſolutum ſententiã Auditoris Cameræ eſſe reuocandam; nam in cenſu de quo agitur per Capitulum facto, apertè concurrunt requiſita, nempe vtilitas, & ſolemnitas: Quantum ad vtilitatem ea clarè
1 demonſtratur; nam † cum ratione priorum cenſuum Eccleſia ſolueret maiorem quantitatem, vtiq. fuit vtile conſtituere nouum cenſum ad minorem rationem, & extinguere priores, per quos magis grauabatur Eccleſia. Nec obſtat, quòd dicitur priores cenſus quoque fuiſſe nullos, quia hoc in facto non eſt verũ, cum in eis non requirerentur ea, quæ in hoc poſteriori requirebãtur; nam fuerunt creati illi cenſus à perſonis particularibus, in quibus non erat opus aliqua ſolemnitate, & quoniam per plures annos Capitulum recognoſcendo bonam fidem, quòd pro ipſius Capituli neceſſitatibus dicti particulares ſe obligauerant, ſoluerat fructus dictorum cenſuum, vtile fuit pro illis extinguendis nouum iſtum creare, de quo agitur. Nec obſtat, quòd non conſtet de veritate cauſæ, nempe quòd fuerint creati pro neceſſitatibus Capituli, quia cũ hoc faſſi fuerint Capitulares, & negocium fuerit confectum cum auctoritate Ordinarij Gadicenſis habẽtis ad hoc auctoritatẽ à
2 Sede Apoſtolica; † vtiq. præſumitur pro ipſius decreto, & hoc pacto recognitio bonæ fidei facta per Capitulum fuit approbata per Ordinarium in conſtitutione huius noui cenſus: eaq. viſa fuit Dominis veriſſima, cum notæ ſint lites, quas ſuſtinuit per multos annos Capitulum in curia, tam in tribunali Rotæ, quàm in alijs tribunalibus, & ſic apparet de cauſa primæua neceſſitatis, & de conſequenti cauſa vtilitatis; & iudex

iudex notoriè grauauit Capitulum, nõ admittendo ipſum ad probãdum cauſas priorum cenſnum fuiſſe veras pro neceſſitatibus Capituli. Quare concluſum ſententiam eſſe reuocandam.

Theleſina Beneficij.
Die Lunæ 23. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Gratia perinde valere, non ſanat defectus non expreſſos.*

2 *Gratia perinde valere, non facta mentione litis eſt nulla, quia Papa non intendit præiudicare collitiganti; maximè vbi adeſt clauſula, dummodo non ſit alteri ius quæſitum.*

DECISIO MCX.

1 FVit reſolutum, † gratiam perinde valere non ſuffragari D. Ouidio; tum ex eo quòd non ſanat defectus nõ expreſſi valoris obtentorum, & diſpenſationis ſub eodem tecto, *l. 1. §. ſi plura. ad Turpil. c. ex tuarum. de auct. & vſ. pal. Gemin. conſ. 15. in 4. dub. Rebuf. de reſcrip. perinde valere. n. 37* 2 tum etiã † quia fuit obtenta lite pendente, nulla de ea facta mẽtione, *c. fin. vbi not. vt lit. pend. Mill. in verb. gratia ſi eſt impetrata: In terminis ſimilis gratia fuit reſolutum in cauſa Aquilana Iuriſpatronatus. 17. Iunij 1588. coram D. Comitulo*; & ratio eſt, quia non eſt intentionis Papæ velle collitiganti præiudicare; maximè in hoc caſu, vbi adeſt clauſula; dummodo alteri non ſit ius quæſitum, cum reo & poſſeſſori debeatur abſolutoria, *l. loci corpus. §. competit. ſi ſeruit. vendic. l. qui accuſare. C. de edẽd. Rot. deciſ. 3. de re iudic. & deciſ. 17. de praben. in nou. & fuit dictum in Piſana. corã R. P. D. Blanchetto 20. Maij 1594.* Et ita concluſum omiſſo capite non iuris Alexij, quod Dominis non placebat.

Mediolanen. Diſtributionum.
Die Lunæ 23. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Regula iuſtitiæ diſtributiua eſt, vt æqualibus æqualia dentur.*

DECISIO MCXI.

DOmini ſteterunt in deciſis *, quia modernus Archiepiſcopus fuit ſubrogatus ad perficiendum ea, quæ per Cardinalẽ perfecta non fuerunt, & licèt applicatio facta per Cardinalem eſſet cum clauſula iuxta ordinationem per eum faciendam, itavt nõ fuerit omnino perfecta, niſi ſequuta ordinatione, *iuxta notat. in l. ſi quis cum teſtamentum. de teſtam.* tamen non conſtat de intentione ipſius, quòd vellet inæqualiter inter iſtos diuidere redditus, de quibus agitur, immo potius de contrario apparet; tum ex eo, quòd indiſtinctè applicauit 1 Collegio, & † regula iuſtitiæ diſtributiuæ ſit; vt æqualibus æqualia dentur; tum ex quo in diſtributionibus licèt exiguis aliquando factis, fuit facta æqualis diuiſio. Quare non potuit modernus Archiepiſcopus introducere hanc inæqualitatem, cum nõ eſſet de re excepta per prædeceſſorem ſuũ, immo potius contra eius mentem & prouiſionem; & maximè quia illa verba iuxta ordinationem, poſſunt intelligi de alia ordinatione, de qua loquitur indultum circa inſtitutionem Collegij & officiorum, & onerum impoſitionem. Nec facit inſtrumentũ de quo nu. 3. quia potius facit in contrariũ, cum ibi enumerentur certæ partitæ applicatę omnibus in communi, & licèt adſint quædã ſolutiones factæ certis officialibus, tamen habent cauſam ſeparatam pro damnis paſſis & alijs; vt in dictis partitis. Et ita concluſum.

* ſub die Lunæ 12. Decembr. anni præteriti.

Toletana Matrimonij.
Die Veneris 27. Ianuarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Contrahens ſponſalia de futuro monendus eſt, & vſque ad cenſuras cogendus, vt per verba de præſenti contrahat, ſiue ſponſalia ſint iurata, ſiue non, ſi non adeſt aliqua cauſa recuſationis, vt nu. 4. debet tamen iudex à coactione deſiſtere, ſi pertinaciter perſiſtat in recuſatione, vt num. 3. & 6.*

2 *In ſponſalibus iuratis Eccleſia magis ſtudioſe compellit eum, qui iurauit, ad contrahendum compulſione tamen moderata, non autem præciſa id facit.*

5 *Legitima cauſa non contrahendi matrimonium eſt magnum odium, quo ſponſus ſponſam proſequitur, vel è contra. Item morbi gallici ſuſpicio, vt num. 8.*

7 *Coacta ſponſalia infelices ſolent ſortiri exitus.*

9 *Exceptiones, quas mulier ante contracta ſponſalia notas non habebat, ex ſuperuenienti notitia præbent iuſtam cauſam mulieri recedendi ab eis.*

DECISIO MCXII.

1 QVamuis regula ſit pro Gaſpare, † quòd contrahens ſponſalia de futuro monendus ſit, & vſque ad cenſuras cogendus ad contrahendum per verba de præſenti, ſiue ſponſalia ſint iurata, ſiue nõ, *c. ex litteris. il 2. & c. ſicut. & c. requiſiuit. de ſponſal. c. de illis. il 1. vbi Abb. & alij de deſponſ. impub. & in d. c. ex litteris. in 3. notab. Felin. in c. 1. num. 12. de pact. Couar. ſuper 4. decret. part. 1. c. 4. in princ. num. 2.* 2 † quamuis in ſponſalibus iuratis Eccleſia magis ſtudioſè compellat eum, qui iurauit,

quam-

Digitized by Google

quamuis compulſione moderata non autem
prçciſa, *Abb. in c. requiſiuit. in fin. Felin.
in d. c. 1. num. 12. de pact. Sylueſter in verb.
ſponſalia. num. 4. eum allegatis per Gabr.*
3 *conſ. 186. nu. 10. lib. 2.* † & parte perſiſten-
te in recuſatione pertinaciter iudex tenea-
tur à coactione deſiſtere, *d. c. requiſiuit. vbi*
4 *Doctor. ſupra allegati*, † Hæc tamen regula
limitatur, vt non procedat, vbi adeſt ali-
qua cauſa recuſationis, propter quam de-
beat iudex arbitrari non eſſe procedendum
ad coactionem, *vt per Io. Andr. Hoſtien.
Butr. Ancbar. Abb. Prapoſ. & alios in d.
c. requiſiuit. Sylueſt. in ſum. in verb. ſponſa-
lia. nu. 10. Lup. in c. per veſtras. §. 8. nu. 15.
Couar. vbi ſupr. nu. 4. & fuit deciſum in
cauſa Valltina matrimonij coram S. D. N.
Clemente VIII. anno 1579. & in Iſpa-
lenſi ſponſalium coram bo. me. Domino de
Rubeis 1580. & aliàs ſæpius*. In caſu autem
propoſito viſum eſt Dominis ſufficiẽter cõ-
ſtare de cauſa, quia ex teſtibus examinatis
5 pro parte mulieris † conſtat eam abhorre-
re ab huiuſmodi nuptijs, & odio proſequi
Gaſparem, itaut potius electura ſit ſeſe in
flumen proijcere, quàm ſecum contrahere,
& hæc eſt legitima cauſa deſiſtẽdi à coactio-
ne, *vt per Abb. ſupra citatum in d. c. requi-
ſiuit. nu. 3. & in d. c. ex litteris. num. 8. cum
alijs*, quæ res comprobatur ex litis ſuſten-
tatione per plures inſtantias, ex quo ap-
6 paret † fruſtratoriam fore excommunica-
tionem propter obſtinatum ipſius propoſi-
7 tum, *Collect. in c. 2. col. 2. de ſponſal.* † ſo-
lent enim coacta ſponſalia infelices ſortiri
exitus. *Gabr. d. conſ. 186. nu. 9.* & hoc præ-
8 ſertim, † quia videtur ſatis iuſta cauſa
ſubeſſe recuſationis propter morbi gallici
ſuſpicionem, per ea quæ tradit *Maiol. d.
irregular. lib. 2. c. 19. & facit tex. in c. quem-
admodum. §. quid ſi poſt. de iureiur.* & licèt
morbus iſte non plenè probetur, cum de eo
vnus tantum teſtis deponat, tamen eſt me-
dicus, qui illum curauit, & ſatis videtur
ad hunc effectum, quod mulier vehementi
9 ſuſpicione affecta hunc abhorreat: † Acce-
dunt aliæ exceptiones, quas non apparet
notas fuiſſe mulieri ante contracta ſpon-
ſalia, & ex ſuperuenienti notitia poteſt
recedere *Sot. lib. 4. ſenten. diſtin. 27. q. 2.
artic. 5. verſ. nono quando alter*. Et ita con-
cluſum vnanimiter per Dominos.

Corduben. Decimarum.
Die Veneris 27. Ianuarij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *In manutentione Rota contentatur, ſemi-
plena probatione.*
2 *Solutio decimarum ſufficit, quòd ſit facta
ab arrendatoribus de conſenſu domini,
ad hoc vt dicatur facta à domino.*
3 *De contrauentione eius, cui fuit mandatum
intimatum, ſatis conſtare dicitur, ex
quo non oſtendit ſe ſoluiſſe.*
4 *Redecima ſolui debet in loco, vbi colligun-
tur fructus; ſecus eſt in redecima conſi-
ſtente in pecunia ratione affictus, vel
quando agitur de redecima annorum
iam præteritorum, quæ amplius non eſt
in aceruo.*
5 *Ante liquidationem non eſt danda decla-
ratoria.*

DECISIO MCXIII.

QVæ deducuntur ad impediendam de-
claratoriam non placuerunt Domi-
nis; nam quod primo dicitur
mandatum non eſſe iuſtificatum, ex quo
teſtes pro maiori parte ſunt nulliter exa-
minati, non obſtat; ex quo adſunt alij te-
ſtes validè examinati in ſufficienti numero
præſertim ad effectum manutentionis,
1 † in qua Rota contentatur ſemiplena pro-
batione iuxta vulgatas deciſiones, * Ne- * Et dictũ fuit ſupr. in Iſpalen. Iuris coꝫmẽdã 1 Iunij 1589.
que obſtat, quòd teſtes non deponant de
ſolutione decimarum facta à Marchione;
2 quia † ſufficit, quòd ſit facta à ſuis arren-
datarijs de eius conſenſu, cum Caſalia ſint
locata libera à decima & redecima, vt aliàs
viſum fuit. Secundo opponitur, quòd mã-
datum non eſt directum Marchioni, vt ſol-
uat, ſed exequutoribus vt manuteneant,
quia tollitur difficultas ex lectura mãdati,
& ſufficit intimatio facta principali. Tertio
opponitur non conſtare de contrauentione,
ſed non placuit hæc oppoſitio; quia cum
3 Marchio teneatur ad ſoluendum, † & ei
fuerit mandatum intimatum, ſatis dicitur
conſtare de contrauentione; niſi oſtendat
ſe ſoluiſſe, *Bart. & alij, in l. in illa. de
verb. oblig.* Nec placet, quod dicitur,
4 † redecimam ſoluendam in loco vbi colli-
guntur fructus, quia hic agitur de redeci-
ma conſiſtente in pecunia ratione affictus,
vltra quod agitur de redecima annorum
præteritorum, & ſic de illa, quę non eſt
amplius in aceruo. Vltimo opponitur quã-
titatem huius redecimæ eſſe illiquidam, &
5 hæc oppoſitio placuit Dominis, † & con-
cluſum fuit ſuſpendendam eſſe ſententiam
declaratoriam in præſentia, & ad eam non
deueniendum eſſe, donec fuerit liquidata
ſumma, ad quam aſcendit, *vt fuit reſolu-
tum in cauſa Toletana iuris decimandi corã
R. P. D. meo Orano*, vel donec conſtet Mar-
chionem præſtare impedimentum, quomi-
nus in futurum iſta redecima exigatur.

Senogallien. Prædij.
Die Veneris 27. Ianuarij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Intereſſe eſt liquidandum iuxta requiſita
Caſtr. in l. 3. §. cum de officio. de eo quod
cer. loc. quę ſemper Rota ſequitur, & n. 5.*

2 *In euictione habetur ratio eius, quod emptor habiturus fuiſſet, ſi res non fuiſſet euicta.*

3 *Euicta re in ſolutum data, non poteſt quis redire ad primam actionem; niſi eam expreſsè reſeruauerit.*

4 *Electa vna via ceſſat altera in incompatibilibus.*

DECISIO MCXIIII.

DVbitaui, an probetur D. Todinum paſſum fuiſſe aliquod intereſſe, quod ei veniret reficiendum, & vſque ad quam ſummam, itaut ſit ſtandum vel recedendum à reſolutione aliàs facta in Rota *. Et fuit pro maiori parte inclinatum pro reuocatione deciſionis reſpectu temporis decurſi poſt annullationem cenſus: Conſiderabant enim Domini tria tempora; Primum eſt ante dationem in ſolutum cenſus Carboni ſcutorum 2200. de quo tempore nulla facta eſt † liquidatio damnorum & intereſſe iuxta requiſita *per Paul. de Caſtr. in l. 3. §. nunc de officio. de eo quod cert. loc. quem ſemper Rota ſequuta eſt, vt in deciſ. 237. lib. 1.* * Secundum tempus eſt à die habiti cenſus vſque ad diem annullationis eiuſdē cenſus, quo tempore Domini cenſuerunt ſtandum eſſe in deciſis, quòd intereſſe debeatur ad rationem cenſus annullati; iuxta promiſſionem factam in ipſo inſtrumento aſſignationis cenſus, quod eſt rationi conſonum, *l. euicta re. de euiction. l. 1. vbi Doct. C. de actio. empt.* † habetur enim ratio eius, quod habiturus fuiſſet, ſi res euicta non fuiſſet, *l. ſi ſterilis. §. per venditionem. ff. de action. empt. l. ſi traditio. vbi Bald. q. 4. C. eod. tit.* Tertium tempus eſt à die annullationis cenſus, de quo tempore Todinus habebat duas vias agendi contra debitorem; Alteram vigore primi inſtrumenti venditionis bonorum, quam ſibi preſeruauerat in acceptatione cēſus, & ſic per eā redibat ad priora iura agendo vigore primęuæ obligationis ad damna & intereſſe; Alteram verò vigore inſtrumenti dationis cēſus in ſolutum agendo de euictione: Verum cum priorem viam elegerit, vtique tenebatur verificare dāna & intereſſe iuxta requiſita Caſtren. nec poterat pro verificatione deducere intereſſe cenſus annullati, eum non ſe compatiantur iſtæ viæ ad inuicem; nam reditus ad primęuam actionem præſupponit receſſum à datione in ſolutum, & quidē voluntariā: Vnde non potuit Todinus vno & eodem tempore agere primęua actione ad conſequendum prædium alteri medio tempore obligatum in præiudicium tertij, niſi reſoluta in totum datione in ſolutum; qua reſoluta non poterat ex ea prætendere liquidationem damnorum & intereſſe, quæ competebat tantum ratione euictionis, quā in iudicio proſequi noluit, ſed elegit † reditum ad priorem actionem, ad quam redire non poterat, niſi eam expreſsè ſibi reſeruaſſet, *iuxt. notat. per Bart. in l. ſi quis aliā. de ſolution. nu. 1. & in l. libera. vbi Bal. n. 1. & Salic. in 1. oppoſ. C. de ſentent. & interloc. omn. iudic.* Et hinc tollitur id, quod dicitur in deciſione Todinum deduxiſſe omne ius ſibi competens tam vigore prioris, quā 4 poſterioris inſtrumenti, † quia ſtante incompatibilitate per electionem vnius viæ ceſſat altera: Vnde ſibi imputet, quòd maluit eligere viam, per quam conſequebatur poſſeſſionem prædii, quàm alteram, per quā potuiſſet conſequi damna & intereſſe ratione euictionis, non autem prædium, ſtante hypotheca Triumphi, quæ præcedebat poſterius inſtrumentum dationis in ſolutū. Neque obſtat, quòd ſaltem videatur ex annullatione cenſus probari damna & inte-5 reſſe paſſa culpa debitoris, quia † cum non fuerit actum ratione euictionis hæc damna erant probanda cum requiſitis Caſtrenſis; nempe quod habebat paratum alium cenſum, quem loco illius ſibi comparaſſet, ſi ei pecunia debita ſoluta fuiſſet, quod cum factum non reperiatur, fuit inclinatum pro maiori parte Dominorū pro receſſu à deciſione & nullitate iſtius liquidationis.

* ſub die Veneris 24. Octob. 1586. corā R. P. D. Marcello Bubalo.

* Mohed. deciſ. 208 al. 4. de vſur. & fuit tentatum corā Verallo in Roman. vſurarum 19. Aprilis 1568 & ſupra corā Illuſtriſſ. Seraphino in eadē Roma. vſurarum. Veneris 16. Decēb. 1569

Romana Domus.
Die Lunæ 13. Februarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio præſumitur ſuperueniſſe poſt actū pro eius validitate.*

2 *Citatio ad hodie per totam non arguit ſententiam ferri non poſſe; niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro hora audientiæ.*

3 *Hora campanellarum de mane in Referēdarijs intelligitur pro hora audientiæ, qui poſſunt in quacunq. hora diei proferre ſententiam.*

4 *Ceſſante proteſtatione poteſt mandatum procuratoris quandocunque produci.*

5 *Negligentia notarij parti nocere nō debet.*

DECISIO MCXV.

FVit reſolutum pro validitate ſententiæ latæ per D. Odeſcalcum; nam nullitates, quæ opponuntur, tolluntur ex deductis pro parte Iuliæ; nam quod dicitur primo loco ſententiam fuiſſe latam poſt inhibitionem Rotalem, in facto nō verificatur, cum tam ſententia, quàm inhibitio ſint ſub 1 eadem die † & pro ſuſtinendo actu præſumitur inhibitio ſubſequuta, *vt per Achill. deciſ. 263. aliàs 57. de appellation.* maximè 2 cū † citatio facta ad hodie per totam non arguit ſententiam ferri nō poſſe niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro hora 3 audientię, † quę in Referendarijs ſolet eſſe hora Campanellarum de mane, & liberum eſt

eſt iudici ferre ſententiam in quacunq. hora illius diei, & hoc eſt, quod importāt verba citationis. Quantum ad defectum mandati, is tollitur ex facto, cum fuerit productum, licèt in extractu non fuerit regiſtratum, & per partem fuit proceſſum cum illo procu-
4 ratore † ſine aliqua proteſtatione cōtraria; adeo quòd etiā hodie produci poteſt, prout productum extitit, *Mohed. 2. de iudic.* Quantum ad defectum iuriſdictionis, qui deducitur, ex quo non reperitur commiſſio directa Odeſcalco, is quoq. ceſſat, cum in manualibus appareat obtentam fuiſſe, & præſentatam commiſſionem, & emanaſſe citationem ad dicendum contra: Vnde licèt ea non reperiatur, tamen ex commiſſionibus præcedentibus apparet fuiſſe ſimplicē ſubrogationē iudicis in locum Illuſtriſſ. In-
5 ſtiniani: † Neque notarij negligentia officere debet parti, & hoc etiam verificatur ex actis ab vtraque parte coram Odeſcalco factis tanquam iudice ſubrogato. Quare cōcluſum pro validitate ſententiæ, & ordinatum, vt videatur ſuper iuſtitia.

Syracuſana Præeminentiarum.
Die Lunæ 13. Februarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Intimatio exequutorialium contra Capitulum debet ipſi Capitulo non particularibus Canonicis intimari.*
2 *Exequutio exequutorialium eſt attentata, quando earum intimatio non eſt reproducta in Rota.*
3 *Paritio metu cenſurarum facta non eſt ſpontanea.*

DECISIO MCXVI.

1 FVit reſolutum † conſtare de attentatis, cum proceſſus, de quo agitur, fuerit factus à iudice laico vigore exequutorialiū non intimatarum Capitulo, ſed tantum quibuſdam Canonicis non Capitulariter congregatis, *Rot. 1. de aol. & contum. in antiq. & decif. 1. de ſent. excommun. in antiq.*
2 † neque fuerunt in Rota, vt oportuit reproductæ, *Caſſad. decif. 6. de cauſ. poſſ. & propr. Mohedan. decif. 182. Sarnen. de annal. q. 44.* Nec obſtat limitatio, quòd hic ad fuerit conſenſus condemnati, qui dixit ſe parere, quia procedit in ſpontanea pari-
3 tione, † non vt hic, quando fit metu cenſurarum & excommunicationis, quam iudex laicus comminabatur, *Achill. decif. 11. de penſion. Rot. decif 10. de ſenten. excom. in nou.* & tanto magis cum fuerit in exequutione exceſſum per declarationē annatarū, quæ adhuc pendebat coram Illuſtriſſ. Plato, & poſtmodum fuit per eum facta: Vnde cum laicus ita improuidè proceſſerit comminando cenſuras, quod facere non poterat, *c. decernimus. vbi Doctores. de iudic.* fuit concluſum totum iſtum proceſſum eſſe reuocandum.

Mediolanen. Bonorum.
Die Lunæ 20. Februarij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Soluens Eccleſiæ affictum, liuellum, aut canonem tenetur indicare, & deſignare bona, pro quibus ſoluit, ſi bona Eccleſiæ poſſideat, aliàs omnia per ipſum poſſeſſa præſumuntur eſſe Eccleſiæ.*

DECISIO MCXVII.

1 FVit reſolutum, † Dominum Carcanum teneri ad deſignanda bona Eccleſiæ, pro quibus ſoluit penſionem, quia cum ex pluribus ſolutionibus factis pro fictu liuellario, vel pro ſimplici, conſtet ipſum poſſidere bona Eccleſiæ, *iuxta notat. per Bart. in l. qui vniuerſas. §. qui per colonum. de acquir. poſſ. Roman. conſ. 70. num. 10.* vtique tenetur indicare, ſiue ſit emphyteuta, *vt per Iaſ. in l. 2. num. 173. C. de iur. emphyt. Ruin. conſ. 50. nu. 14. lib 1. & fuit ſæpius in Rota reſolutum*, ſiue ſit fictuarius vel conductor, *vt per Alberic. in l. Titius. la vltima, nu. 2. de act. empt. Bald. conſ. 165. nu. 2. lib. 2. Roland. conſ. 66 num. 6. lib. 3. Bellon. conſ. 10. num 6.* Non obſtant in contrarium adducta, quia loquuntur, quando non conſtat aliquem bona Eccleſiæ poſſidere; quia tunc agenti incumbit onus id probandi, ſed in caſu iſto ex multiplicatis ſolutionibus conſtat de poſſeſſione bonorū Eccleſiæ, ideo fieri debet indicatio, quia aliàs omnia poſſeſſa per conductorem præſumerentur eſſe Eccleſiæ, vt dicunt ſupracitati Doctores: Neque iſtæ ſolutiones poſſunt intelligi factæ ex obligatione perſonali non relata ad aliquam rem certam; quia repugnāt verba pro fictu liuellario vel ſimplici, quę non poſſunt verificari, niſi reſpectu bonorum conductorum: Accedit, quòd præſupponitur D. Carcanum poſſidere bona in loco Turati & Maneræ, vbi conſtat Capellam habuiſſe multa bona pro tempore diuerſis perſonis locata, vt in facto bene deducitur.

Papien. Tenutę de Magdalena.
Die Veneris 3. Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Monitio facta parte præſente ſupplet defectum citationis.*
2 *Debet quis præciſè & expreſſè citari ad ſententiam, vt citatio ſit valida.*
3 *Accuſatio contumaciæ ſemper de ſtylo ſolet apponi etiam parte comparente.*

DE-

DECISIO MCXVIII.

NVllitas allegata non placuit Domi-
1 nis, quia † ſufficit quòd monitio fue-
rit facta parte præſente, tunc enim ſupplet
defectum citationis, *Felin. in c.1.num.18.*
2 *de iudic.* † Neque obſtat, quòd non fuerit
facta præciſè ad ſententiam, *c.cum qui. de
dol.& contum.& ibi gloſ.Gemin.& Franc.
& gloſ.in Clem. ſæpè.in verb.ad id.de verb.
ſign. Rot. 17. de re iudic.in nou.* nam ſatis
videtur facta ad ſententiam, ſtante illius
petitione facta per procuratorem Cardi-
nalis, & ſatis conſtat de præſentia ex ipſa
monitione, quæ eſt facta comparentibus in
3 in actis præſentibus. † Neque obſtat accu-
ſatio cõtumaciç, quia ſemper ex ſtylo ſolet
apponi etiam parte comparente. Ideo or-
dinatum, vt videatur de iuſtitia ſenten-
tiæ.

Gadicen. Concordiæ.
Die Veneris 3.Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ & cultum
diuinum ſpectant ad curam Epiſcopi.*

DECISIO MCXIX.

CApitula concordiæ, quæ data fuerunt
Dominis in præſenti propoſitione nõ
placuerunt; nam licèt in præterita propo-
ſitione * circa officiales adminiſtrationis
redditum decimalium, quorum deputatio
erat communis Epiſcopi & Capituli, Domi-
ni ad tollendum materiam diſſenſionis in
eorum deputatione approbauerint concor-
diam; tamen hæc ratio ceſſat in deputatio-
ne adminiſtratorum fabricæ & chori, quæ
ex decretis Rotæ alternatim tribuitur Epi-
ſcopo & Capitulo; itaut in hoc nulla poſſit
oriri controuerſia, cum vnuſquiſq. in ſuo
turno eligat, abſq. eo quòd alius ſe intro-
mittat; quare nulla ſubeſt cauſa recedendi
à decretis Rotæ, & eo magis quia conſona
ſunt cum iure communi, & decretis Conci-
lij Tridentini *ſeſſ.22.nu.9.* Illa quoque di-
uiſio prouiſionis officiorum, quæ concedi-
tur Capitulo data Epiſcopo facultate eli-
gendi magiſtrum ceremoniarum, & perti-
carum, viſa eſt nimis inçqualis, & prçgra-
1 uans dignitatem Epiſcopalem; nam † cum
iſta officialium deputatio concernat ſtatũ
Eccleſiç & cultum diuinum, videtur locum
habere id, quod tradunt *gloſſ. & Doctor.
in c.2.in verb.ſtatutum.de verb.ſign. lib.6.
& Concilium Triden.ſeſſ.21.c.8. & ſeſſ.22.
c.8.* imponente hoc onus Epiſcopo ad cu-
ius prçcipuè curam ſpectare dicitur.

* ſub die Veneris 17. Febr. proximè præteriti.

Aretina Capellaniç.
Die Veneris 10.Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatronatus debet probari plenè & con-
cludenter, quando vltimus ſtatus repu-
gnat.*
2 *Vltimus ſtatus beneficij maximè attendi-
tur in iudicanda illius qualitate.*
3 *Capella ſita in Hoſpitali, veriſimile eſt,
quòd ſit iuspatronatus potius hoſpitalarij
quàm aliorum.*
4 *Probatio per teſtes de publica voce & fama
iuncta cum quaſi poſſeſſione iuris præ-
ſentandi in antiquis probat, ad quem
iuspatronatus pertineat.*

DECISIO MCXX.

DOmini ſteterunt in deciſis *, quòd
non conſtet iuspatronatus Capellç,
de qua agitur, ſpectare ad dominos de Bis-
1 dominis; † debent enim probare plenè &
concludenter eorum intentionem, cum cõ-
tra eos pugnet vltimus ſtatus beneficii,
2 † qui maximè ſolet attẽdi in iudicãda qua-
litate beneficii, *Bald.in l.ſi mater. C.ne
de ſtat.defun. Dec.conſ.126.nu. 1.* maximè
3 † cum Capella ſita ſit in Hoſpitali, & ſic
veriſimile eſt iuspatronatus potius eſſe Ho
ſpitalarii, *Felin.in c.eũ Venerabilis.n.37.*
4 *in 4. fallent.de except.* † & adſunt teſtes,
qui bene probant de publica voce & fama,
quç cum concurrat cum quaſi poſſeſſione
Hoſpitalarii, ſufficit in re antiqua ad pro-
bãdum iuspatronatus pertinere ad Hoſpi-
talariũ, *Bald.in l.cum ſuper. C.de rei vind.
Caſſad.deciſ.2.de probation. Pute. deciſ. 61.
& 142.lib.1.* Probatio verò contraria eſt
multum debilis; nam quod deducitur de
Catasto, in quo dicitur Bonioannem do-
naſſe bona Hoſpitali pro Capella; placue-
runt Dominis reſponſiones datç in alia de-
ciſione, & prçcipuè quòd hoc potius ſua-
det iuspatronatus ſpectare ad Hoſpitale,
cui facta eſt donatio: Inſtrumentum verò,
de quo in ſummario nu. 6. videtur maxi-
mè facere contra Bisdominos, & excludere
reſeruationem iurispatronatus, cum in eo
dicatur, quòd Bonioannes donauit quaſ-
dam poſſeſsiones Hoſpitali, vt haberet &
& teneret perpetuo in dicto Hoſpitali vnũ
bonum & ſufficientem Capellanum, qui ha-
beat pro ſua ſuſtentatione fructus dictorum
bonorum donatorum: Vnde cum Hoſpitale
debeat tenere iſtum Capellanum, ad ipſum
quoque videtur ſpectare eius electio, prout
obſeruantia docuit, vt patet ex prçſenta-
tionibus annorum 1497. & 1498. & anni
1547. vbi ille de Bisdominis nominat ſe
Hoſpitalarium. Non obſtat viſitatio de
anno 1468. quia fuit ſimplex aſſertio Ca-
pellani, quç non prçiudicat Hoſpitali, cum
ſit dictum vnius ſine citatione, & ſine iu-
ramento,

* ſub die Veneris 16. Decẽb. anni præteriti.

Digitized by Google

ramento; & in contrarium adeſt alia viſitatio anni 1583. cum aſſertione moderni Capellani, qui erat de Biſdominis, qui tam in ipſa viſitatione, quàm in inuẽtario aſſerit Capellã eſſe de iurepatronatus Hoſpitalis, & ad illud ſpectare ius pręſentandi. His accedat, quòd neque etiam hodie probatum eſt iſtos de Biſdominis deſcendere ab illo, quem prętendunt fuiſſe Capellę fundatorem.

Meſſanen. Legitimitatis.
Die Lunç 13. Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio obtenta radicem matrimonij conualidat, & illud vſque ab initio, approbat, quæ approbatio ad effectum legitimitatis prolis poteſt fieri etiam vno ex coniugibus mortuo, quando obſtat tantũ impedimentum legis Canonicæ ob conſanguinitatem, vt nu. 2.*

3 *Diſtinctio Couar. ſuper 4. decret. par. 2. c. 8. nu. 13. inter diſpenſationem validantem matrimonium à principio, & eam, quæ dat licentiam remanendi in iam contracto, fuit à Rota reprobata.*

4 *Gratia continens duo principaliter, ſi in vno non poteſt habere effectum, in alio ſuſtinetur, vt eſt in gratia obtenta ſuper beneficijs, vt nu. 6.*

5 *Legitimatio, quæ non poteſt reſpectu ſucceſſionis operari, reſpectu aliorum effectuum prodeſt.*

7 *Voluntas paterna principaliter conſideratur in legitimatione filij.*

DECISIO MCXXI.

FVit aliàs pro parte quorundam Ioſephi Buttuni & Catharinæ Buttuni expoſitum Maiori tunc temporis Pœnitentiario, cum ſcirent ſe in quarto conſanguinitatis gradu eſſe coniunctos, matrimonium contraxiſſe, & illud carnali copula conſumaſſe, & ab eo impetrarunt, vt committeretur Ordinario Meſſaneſi, quòd ſe de cauſis ſcãdalorum narratis informaret, & ijs ſeparatis pœnitentiam ſalutarem iniungeret, & deinde ab excommunicationis ſententia iniuncta ſalutari pœnitentia abſolueret, & demum cum eis diſpenſaret, vt in contracto matrimonio remanere, ſeu illud de nouo contrahere, & in eo permanere liberè, & licitè poſſent, prolemque ſuſceptam & ſuſcipiendam legitimam decerneret: Obtinuerunt poſtea reformationem, in qua narrarunt fuiſſe in gradu erratum, cum vnus in tertio alter in quarto conſanguinitatis gradu conſtituti eſſent. Antequam huiuſmodi litteræ exequutioni demandarentur, obijt Ioſephus relicta vxore cum filijs, obijt etiam Catharina, filij ſupplicarũt S.D.N. pro declaratoria legitimitatis, qui in ſignatura gratiæ commiſit mihi, vt ſuper hoc negocio Rotam conſulerem. Propoſita itaque cauſa, Domini vnanimi conſenſu cenſuerunt ſupplicationem ſignandam eſſe; nam quamuis principalis gratia non potuerit ſortiri effectum propter viri obitum; tamen in reliquis reſpectu legitimitatis filiorum poteſt ſortiri effectum, *vt fuit reſolutum coram S. D. N. Clemente VIII. in cauſa Syracuſana legitimitatis. 19. Octobris 1573.*
1 † legitimatio enim conceſſa fuit per diſpen-
ſationem, quæ radicem matrimonij conua-
lidat, & ſic approbat contractum vſque ab
initio, *Abb. in c. cum per Venerabilem.*
qui fil. ſint legitim. Anchar. conſ. 409. nu. 4.
2 vbi tradit † matrimonium diſpenſatione
Papæ poſſe approbari ad effectum legitima-
tionis prolis, etiam mortuo vno ex coniu-
gibus, vbi filij ſunt nati in figura matri-
monij, cum obſtet tantum impedimentum
legis Canonicæ ob conſanguinitatem, quod
pro diſpẽſationem tollitur, *Pute. decif. 483.*
Matthæi Gribal. n. 2. lib. 2. Ianuñ. decif. 71.
3 † *Couaru. ſuper. 4. decret. part. 2. c. 8. nn. 13.*
qui licèt videatur diſtinguere inter diſpen-
ſationem validantem matrimonium à prin-
cipio, & eam, quæ dat licentiam remanen-
di in matrimonio contracto, eius tamen
diſtinctio fuit reprobata *in cauſa Pampilo-*
nenſi matrimonij coram R. P. D. meo Orano
4 *5. Aprilis 1585.* Accedit, quòd † iſta di-
ſpenſatio continet duo principaliter, nẽpe
validitatem mattimonij & legitimationem
prolis; ideoque licèt principalis gratia ob
mortem viri effectum ſortiri non potuerit;
poteſt tamen alia ſuſtineri, *vt ex notat. per*
Butr. in c. conſtitutus. num. 21. de reſcript.
Felin. in c. ſedes. nu. 2. eod. tit. & facit ſimile
5 de legitimatione, † quæ & ſi forte ex cauſa
non poſſit operari effectum ſucceſſionis;
ſuſtinetur tamen reſpectu aliorum effectuũ,
Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. donatione
6 *largitus. nu. 317. C. de reuoc. donat.* † facit
etiam ſimile de gratia obtenta ſuper pluri-
bus beneficijs, *c. ſi eo tempore. de reſcript. in*
6. vbi Franc. & alij. Et ex his concluſum
gratiam eſſe concedendam, præſertim cum
etiam ſi peteretur ſimplex legitimatio ve-
niret concedenda, cum habeant voluntatẽ
7 paternam, † quæ ptincipaliter in his con-
ſiderari ſolet, *vt deductum fuit in allegata*
deciſione Syracuſana.

Vicen. Penſionis.
Die Lunæ 13. Martij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Penſio eſt iuſtificanda, quando agitur contra eum, qui ei non conſenſit.*

2 *Penſio reſeruata cum clauſula, dummodo remaneant centum pro Rectore, dicitur conditionalis, & debet plenè iuſtificari conditio.*

DE-

DECISIO MCXXII.

DVbitaui, an litteræ penſionis reſer-
uatæ ad fauorem Domini Ludouici
ſint iuſtificatæ, in quibus adeſt clauſula,
dummodo remaneant centum pro Rectore;
Et hanc cauſam propoſui altera parte tan-
tùm informante, quia pro parte Ludouici
fuit impetrata commiſſio, per quam mo-
derata fuit inhibitio Rotalis, & in partibus
vrget pro habenda exequutione dictæ pen-
ſionis, & obtinendo, vt ei ſoluatur coram
exequutore, & hic in Rota in iudicio nul-
litatis pluries & pluries citatus ſemper re-
cuſauit comparere, & diſputare dubiũ ſu-
pradictũ, licèt ſæpius interpellatus dederit
articulos ſuper iuſtificatione penſionis, ſu-
per quibus nõ curauit hactenus vllos teſtes
examinare: Quare pro parte Domini Ioã-
nis fuit aſſumptum onus contrarium pro-
bandi datis articulis, & examinatis teſti-
bus, per quos probatur deducta penſione
nihil reſidui eſſe pro Rectore. Propoſita
itaque cauſa Domini cenſuerunt ſine diffi-
1 cultate † onus iuſtificandi penſionem ſpe-
ctare ad Ludouicum; tum ex eo quod agit
contra eum, qui eſt ſucceſſor in beneficio,
neque ipſe conſenſit penſioni; tum etiam
2 quia † penſio eſt cõditionalis propter clau-
ſulam, dummodo remaneat centum pro
Rectore, *prout fuit ſæpius reſolutum in plu-
ribus cauſis, veluti in vna Paduana coram
bo.me. Domino de Rubeis* *, *& in vna Ver-
cellenſi coram R. P. D. meo Gipſio* [a], & hoc
caſu non ſufficit ſemiplena probatio, ſed
requiritur plena, *vt per Mohedan. deci. 148.
& fuit aliàs reſolutum corã Illuſtriſſ. Lan-
cellotto in cauſa Cluſina penſionis. 9. Decem-
bris 1573. & in alia Oppiden. 3. Iunij 1585.*
Non obſtat, quòd commiſſio cauſæ ſtet cũ
retardatione vel ſine arbitrio Rotæ, quia
neque conſtat de quaſi poſſeſſione exigendi
penſionem, neque pro parte Ludouici fuerũt
productæ litteræ, ſed tantum articulata
penſio, & nihil aliud actum. Quare fuit
concluſum, deberi abſolutoriam Ioanni,
cum pro parte Ludouici, nihil fuerit pro-
batum, ex quo penſio iuſtificetur.

> * In Paduana penſionis ſub die 16. Decẽb. 1579.
>
> a ſub die 26. Ian. 1592. & in eadẽ 26. Iunij eiuſdẽ anni coram Card. Mãtica

Peruſina Exequutionis.
Die Lunæ 10. Aprilis 1595.

SVMMARIVM.

1 *Citatio domi dimiſſa copia eſt valida,
quando præceſſerunt diligentiæ de repe-
riendo.*
2 *Clem. cauſam. de electione procedit in bene-
ficialibus tantum.*
3 *Curſori ſiue Nuncio de diligentijs atteſtãti
creditur.*
4 *Procurator præſumitur certioraſſe princi-
palem, etiam ſi deſierit eſſe procurator,
ſi adhuc comparuit in iudicio.*
5 *Sententia lata contra ſententiam, quæ trã-
ſiuit in iudicatum, eſt nulla; fallit, ſi
ſententia erat iniuſta.*
6 *Sententia iniuſta nunquam tranſit in
iudicatum.*
7 *Rota nunquam attendit ſententias extra
eam latas, niſi ſint iuſtæ.*

DECISIO MCXXIII.

COntra ſententiam in Rota latam op-
poſitum fuit de nullitate & iniuſtitia;
Nullitas deducebatur, Primo ex eo, quòd
defuncto Baptiſta patre, cum quo lis fue-
rat legitimè introducta, non poterat pro-
cedi contra eius filios, niſi ipſis legitimè
1 citatis; † Vnus autem ipſorum tantum fuit
perſonaliter citatus, alij verò domi dimiſ-
ſa copia: ſed fuit per Dominos dictum hanc
citationem fuiſſe validam, cum præceſſe-
rint diligentiæ de illos reperiendo, quod
ſufficit tam de iure communi, *vt per Abb.
in c. cauſam. nu. 5. de dol. & contum. Roman.
conſ. 454. nu. 7.* quàm etiam inſpecta forma
decreti poſiti in citatione, *Achill. deciſ. 17.
de dol. & contum.* vbi hoc procedit etiam
2 nõ facta affixione in Eccleſia, † *cum Clem.
cauſam. de electione.* procedat in beneficiali-
bus tantum, *Bart. in l. 4. §. Prætor ait. de
damn. infect.* nam affixio de qua fit mentio
in citatione, eſt neceſſaria, ſi ad habita-
tionem citandi tutus non pateat acceſſus,
*vt dictum fuit in cauſa Tuden. de Roſal.
coram R. P. D. meo Penia* *, qui non eſt
3 caſus noſter; † Curſori verò ſiue Nuncio
de diligentijs & alijs atteſtanti creditur,
*vt per Pute. deciſ. 187. in vna Romana ſe-
queſtri. lib. 3. Verall. 266. lib. 2.* Accedit,
4 quòd † ſemper fuit citatus Odoardus, qui
ſæpius comparuit, & licèt eius mandatum
expiraſſet per obitum conſtituentis; tamen
ex quo comparebat, veriſimile eſt eum cer-
tioraſſe Martinellos, *ad conſ. Roman. 481.
5 nu. 8. in fin.* Secundo, † deducebatur alia
nullitas, ex eo quòd lata eſt ſententia con-
tra ſententiam, quæ tranſiuerat in iudicatũ,
*l. 1. & ibi Doctor. C. quand. prouoc. non eſt
neceſſ. Aret. in conſ. 73. nu. 4. Felin. in c. cum
contingat. n. 7. de off. deleg.* ſed fuit reſponsũ
per Dominos hanc nullitatem non adeſſe,
ſi ſententia lata erat iniuſta, prout ex de-
6 ciſione Rotæ [a] detectum fuit; † ea enim
nunquam tranſit in iudicatũ, *vt per Doctor.
in l. 4. §. condemnatum. de re iudic. Felin. in
7 c. ſuper litteris. nu. 15. de reſcript.* & † Rota
nunquam attendit ſententias extra eam
latas, niſi ſint iuſtæ, *Pute. deciſ. 204. & 318.
lib. 1. & fuit dictum coram me in vna Auxi-
mana dotis. 14. Martij. 1575.* Tertio dedu-
cebatur, quòd ſententia fuit lata ad fauo-
rem ſolius Creſcij, qui tamen habebat co-
hæredes, qui participare debebant de me-
dietate prædii petiti; ſed reſponſum fuit
non conſtare, quòd de illo tempore exta-

> * ſub die Mercurij 5. Ian. 1594.
>
> a ſub die 1. Decẽb. 1589 corã Illuſtr. Card. Pamphilio.

rent cohæredes, & ex petitione Martinelli contra ſolum Creſcium videtur contrariũ apparere. Quantum ad iniuſtitiam, quæ opponitur, licèt Domini ex deciſione aliàs in hac cauſa facta eam ſublatam eſſe cenſerent; tamen quia facta fuit vna tantum parte informante, ordinarunt, vt ſuper ea Martinelli audiantur.

Romana Quinquaginta millium.
Die Veneris 21. Aprilis 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Mandatum datum ad recipiendum quaſcumque pecunias an reſtringatur ad pecunias in futurum recipiendas, vel comprehendat etiam receptas ante mandatũ, & num. 5. & 6.*

2 *Mandatum datum ad obligandum intelligi debet pro debito mandantis, non autem pro debito procuratoris.*

3 *Ex pregnantia clauſularum mandati non reſultat mandatum cum libera, ſecundũ veriorem & receptiorem opinionem contra Bart.*

4 *Clauſulæ omnes mandati procuratoris intelligi debent reſpectu præmiſſorum, nec immutant principalem diſpoſitionem.*

7 *Verborum ſuperfluitas eſt vitanda, vbi commodè poteſt ſummi alia interpretatio.*

8 *In rem propriam non cadit mandatum.*

9 *Quando cenſeatur conceſſa procuratori facultas ſoluendi debita domini, & an requiratur mandatum cum libera, vt num. 10.*

11 *Minus eſt obligare ad ſolutionem debiti iam contracti, quàm ad illud ſoluendũ.*

12 *Quis poteſt in extinctionem ſui debiti, creditum ſuum creditori cedere.*

13 *Procurator non præſumitur abuti mãdato.*

D E C I S I O MCXXIIII.

CVm Illuſtr. Domina Lucretia, & Domini Petrus & Alexander del Bene eſsẽt creditores Illuſtr. Domini Marij de Bãdinis in ſumma quinquagintamillium ſcutorum auri in auro ſolarium, dictamque ſummam ab eo repeterent, ipſe cui non erat facultas pecuniæ præſentis, cum penes ſe haberet cedulam quandam dominorum Petri Antonii & Horatii de Bandinis & ſociorum, in qua fatebantur ſe mutuo accepiſſe à Mario ſummam ſexagintaquinque millium ſcutorum auri in auro ſolarium ſub die 22. menſis Maii 1586. ex qua poterat ſatisfacere prædictis Dominis creditoribus; ſub die 13. Iunii 1588. per publicum inſtrumentum ceſſit & traſtulit dictam cedulam pro concurrenti quantitate ſummæ debitæ in prædictos Dominos creditores; nec non in eodem inſtrumento tanquam procurator conſtitutus à Domino Petro Antonio vigore cuiuſdam mandati rogati Firmi ſub die 16. Aprilis eiuſdẽ Anni 1588. promiſit nomine dicti Domini Petri Antonii ſoluere dictam ſummam ſub obligatione omnium & ſingulorum bonorum ipſius conſtituentis: Verum cum nunquam eis ſatisfactum fuerit, & res in iudicium deducta ſit, coram me in Rota dubitari contigit, An vigore dicti mandati bona Domini Petri Antonij validè fuerint obligata & hypothecata prædictis Dominis matri, & fratribus del Bene; Et poſt exactam cauſæ diſcuſſionem Rota cenſuit præſuppoſita validitate cedulæ, de qua particulariter agetur, bona Domini Petri Antonij fuiſſe validè obligata & hypothecata in præiudicium Domini Petri Antonij, & hæredum, vigore prædicti mandati iunctis alijs ſequutis, & in facto latè pro Domino Alexandro deductis: Dubitandi anſam præbuit mandatum conceptum ſub quadam formula, quæ videri poterat hunc caſum complecti non poſſe, cum nominatim in eo de hoc negocio nulla habeatur mentio; ſed tantummodo in eo adſint clauſulæ quædam generaliter conceptæ ad accipiendum quaſcumque ſummas iure ac nomine conſtituentis, pariterque ad ipſum vnà cum prædicto procuratore reſpectiue obligandum, hypothecandum, & promittendum pro quibusvis ſummis ſub obligatione omnium bonorum ſuorum &c. & generaliter ad faciendum, tractandum, & gerendum ipſius nomine in omnibus & ſingulis negocijs & rebus, tanquam eius perſona propria cum ſupradictis obligationibus &c. & generaliter ad omnia, quæ ipſe conſtituens faceret, & facere poſſet, ſi præmiſſis omnibus intereſſet, etiam ſi talia forent, quæ mandatum magis ſpeciale exigerent &c. Prætendebant
1 enim Domini hæredes id, † quod dicitur
de quibuſcumque ſummis referendum eſſe
ad ſummas in futurum recipiendas, non
autem ad iam receptas ab ipſo procuratore
ante mandatum, *vt declarat Dec. conſ. 493.*
nu. 10. Præterea cum hoc debitum quinquaginta
millium ſcutorum non eſſet propriũ
Domini Petri Antonij ſed Domini Marij,
2 † videri datum mandatum ad obligandum
eum pro ſuo debito, non autem pro debito
procuratoris, *Bald. in l. creditor. §. Lucius.*
mandati. Dec. d. conſ. 493. num. 11. Verall.
3 *deciſ. 24. lib. 3. in manuſcript.* † Neque ex
dictarum clauſularũ prægnantia reſultare
mandatum cum libera, quicquid dixerit
Bar. in l. procurator. cui pro euictione. nu. 3.
de procurator. cum opinio contraria ſit verior
& receptior, *vt tradit. Bero. q. 25. n. 5.*
& fuit reſolutum in vna Valentina beneficij
ſub die 17. Decembris 1582. coram S.D.N.
4 maximè verò, † cum omnes clauſulæ intelligantur
reſpectu præmiſſorum, neque immutent
principalem diſpoſitionem, *vt per*
Bart. in l. qui Roma. §. Callimachus. & ibi
Alex.

Digitized by Google

Alex.n.6.de verb.oblig.Bart.Fulgoſ.Caſtr.
& alij in d.l.procurator cui.Alex.conſ.22.
nu.10.lib.1.Ruin.conſ.59.nu.3.& conſ.67.
nu.7.lib.5. Contrariam tamen ſententiam
amplexa eſt Rota,vt diximus,idq. pluribus
rationibus hoc ſuadentibus; etenim cum
creditores vrgerent Marium; isq. non poſ-
ſet alia via ſatisfacere quàm repetendo à
Dominis Petro Antonio & Horatio pecu-
nias mutuatas, quas ipſi tũc temporis for-
taſſe commodè ſoluere non poterant, man-
datum illud licèt ita indefinitè, & ſub clau-
ſulis generalibus conceptum nõ alia ratio-
ne tranſmiſſum videtur, niſi vt poſſet Ma-
rius rebus ſuis honorificè conſulere, quod
ex litteris ipſius Petri Antonij liquet datis
die 27. Iunij eiuſdem anni, & profectione
Horatij in Galliam tunc temporis ſuſcepta
pro confirmandis rebus & negocijs Marij
tumultuantibus & periclitantibus, *vt in*
ſimili tradit Ruin. conſ.93.n.6.lib.5. neque
ita concepta ſunt verba mandati, vt hanc
5 interpretationem excludant; nam † quod
dicitur reſpicere ſummas in futurum reci-
piendas *ex conſ.Dec. 493.* id non bene col-
ligitur: tradit enim verba illa, ad negociã-
dum, emendum, mercandum, alienandum
reſpicere contractus futuros, nec poſſe re-
ferri ad confeſſionem debiti contracti ante
mandatum, quod & verum eſt, ſed etiam
verba mandati, de quibus agitur, ad obli-
gandum, promittendum, & hypothecandũ,
reſpiciunt futurã obligationem contrahen-
6 dam, ſed † cum adhæreant illis verbis pro
quibusuis ſummis, quæ indefinitè om-
ne tẽpus capere poſſunt, *l.ſi ita.& ibi Bar.*
de legat.3. non eſt magis dicendum pro
ſummis accipiẽdis quàm pro iam acceptis,
cum vtroque caſu eadem vigeat ratio; Non
enim minus vrgebatur Marius pro acceptis,
quàm indigeret accipiendis, immo acci-
piendi neceſſitas ex neceſſitate diſſoluendi
acceptas oriebatur, quare non poteſt illa
auctoritas huic caſui deſeruire; maximè
cum etiam additio ibidem tradat, conſilium
Decij non iuſtificari, niſi ex circunſtantijs
facti, quæ in ſpecie propoſita omnes pro
mandati ſufficientia faciunt: Præterea
hanc fuiſſe conſtituentis mentem, ſuadent
verba illa, pariterq. ad ipſum vnà cum
prædicto procuratore reſpectiuè obligan-
dum, quæ innuunt voluiſſe conſtituentem
obligare ſe, non ſolum pro negocijs pro-
prijs, ſed etiam pro negociis ipſius procu-
ratoris; niſi enim ita accipiantur verba
illa, ad ipſum cum procuratore reſpectiuè
obligandum, nulla poteſt cadere correſpe-
ctiuitas: nam dicere, hoc intelligendum
eſſe pro negociis propriis cõſtituentis, nul-
lam parit correſpectiuitatem, non enim
tunc vnus pro alio ſe obligaret viciſſim,
ſed vterque pro vno tantum, & ſic ocioſa
7 eſſet illa dictio, reſpectiuè; † cum tamen
huiuſmodi ſuperfluitas vitanda ſit, vbi com-
modè poteſt alia ſumi interpretatio: neque
illud, correſpectiuè, referri poſſit ad obli-
gationem contrahendam ab eodem procu-
8 ratore pro ſui ipſius negociis, † cum in
re ſua alteri mandatũ nõ detur, *l.2.§.quod*
ſi tua. mandati. Confirmantur prædicta
9 † ex clauſula ſequenti, in qua datur facul-
tas generalis ad faciendum, tractandum,
gerendum ipſius conſtituentis nomine in
omnibus & ſingulis negociis, tanquam eius
perſona propria, cum ſupradictis obliga-
tionibus, ex qua facultate cenſetur conceſſa
poteſtas ſoluendi debita conſtituentis,
d.l.procurator cui. & ibi gloſſ.& Doctor. de
procurator. l.ſi procurator. in princip. verſ.
Celſus.& ibi gloſſ. & Bart. de cond. indeb.
10 *vbi Fulgoſ.nu.2.* ait enim † ad id non re-
quiri mandatum cum libera, *l.quodlibet.&*
ibi Angel. de ſolution. neque eſſe expectan-
dam ratificationem, attento quòd manda-
tum eſt ſufficiens, *vt ibidem tradunt Do-*
ctores; ergo potuit obligare pro ſoluendo
debito iam per ceſſionem cedulæ effecto
11 proprio ipſius Petri Antonii, † cum minus
ſit obligare ad ſolutionem debiti iam con-
tracti, quàm ad illud ſolutione extinguen-
dum: Verum omnem prorſus difficultatem
tollere videtur præſuppoſitũ veritatis ce-
dulæ: ex eo namque ellicitur negocium
hoc non tam ipſius Marii, quàm Petri An-
tonii conſtituentis fuiſſe, & ad ipſum verè
ſpectaſſe, cum ageretur de diſſoluenda obli-
gatione per cedulam contractam cum Ma-
12 rio, † qui potuit in extinctionem ſui debiti
creditũ ſuum ei cedere, *l.1. C. de nouation.*
& deleg.l.2.C.de action.& oblig.Curt.iun.
conſ 1.nu.3. & 4. Ideoq. ceſſat tota illa
difficultas, quæ ea nititur ratione, manda-
tum hoc fuiſſe datum ad negocia propria
Petri Antonii, nõ autem pro negociis Ma-
rii, quod & videtur fateri Petrus Antonius
in litteris ſub die 22. Auguſti, & 19. Septẽ-
bris 1588. Facit præterea interpretatio
data ab ipſo Mario filio Petri Antonii, qui
13 hoc mandato in hãc cauſam vſus eſt: † ne-
que præſumendus eſt abuſus, ne delictum
præſumatur; maximè cum hoc mandatum
non receperit ſine litteris & inſtructione
ipſius conſtituentis, quæ ſi continerent cõ-
trarium, vtique per earum exhibitionem
facilè poſſent omnes difficultates tolli.
Poſtremo viſum eſt Dominis ceſſare omnẽ
difficultatem, tam ex litteris Caualcantis,
quàm D.Petri Antonii, nec non acceptatio-
ne D.Horatii, quę interpretari poſſunt am-
biguitatem mandati, ſi qua in eo adeſſet,
& hoc fundamento Domini vſi ſunt pro in-
terpretatione mandati, non autem pro ra-
tificatione geſtorum ſub die 13. Iunii 1588.
vno tantum excepto, qui ratificationem
quidem admittebat in præiudicium poſte-
riorum à die ratificationis, non autem ad

interpretationem mandati, ſed contraria ſententia præualuit, *ex l.ſi Iulianus.§.proinde.ad Macedon. Aym.conſ.97.nu.10.& conſ.231.nu.12. Alex.conſ.69.nu.3.in 6.* Et ita concluſum.

Papien. Bonorum.
Die Lunæ 28. Aprilis 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sententia pro euidenti vtilitate vigore reſcripti, ſi in euidentem, data facit, vt alienatio præſumatur vtilis Eccleſiæ; donec contrarium probetur.*

2 *Pro exequutore præſumitur.*

3 *Obſeruantia contractus alienationis factæ in vim reſcripti, ſi in euidentem, facit, vt præſumantur omnia legitimè geſta.*

4 *Locatio perpetua regulariter ſolet fieri cum diminutione ſextæ partis eius, quod ſoluitur pro locatione ad tempus.*

5 *Ad probandum vtilitatem vel læſionem attenditur tempus locationis.*

6 *Alienatio rei Eccleſiæ non reſcinditur ex eo tantum, quòd ſit facta conſanguineo.*

7 *Papa in reſcripto, ſi in euidentem, reſtringit ſe tantum ad vtilitatem euidentem.*

DECISIO MCXXV.

FVit reſolutum pro validitate alienatio-
1 nis ex pluribus; † Primo, ex ſententia lata per iudices Cõmiſſarios ſuper euidenti vtilitate vigore reſcripti, ſi in euidentem, quæ facit, vt alienatio præſumatur vtilis Eccleſiæ, donec contrarium probetur, *Bald.in c.1. de his, qui feud. dar.poſſ.Abb. conſ.41.nu.2.lib.1. Alex.conſ.79. num. 6. circa fin. lib.1.Iaſ.conſ.54.nu.3.lib.1. Dec. conſ.142.nu.1. Pariſ conſ.24.num.5. lib.1.*
2 † præſumitur enim pro exequutoribus, *vt inquit Abb.d.conſ.41. ſequitur Capic. deciſ. 16.nu.4.Dec.conſ. 341. nu.12. & ſæpiſſimè fuit in Rota reſolutum, & ſignanter in vna Senogallienſi ſylua. coram bo. me. Cotta* [a].
3 † Secundo confirmatur ex obſeruantia longiſſima vltra triginta annos, quæ facit, vt omnia præſumantur legitimè geſta, *gloſ. in c. peruenit.vbi Imol.num.10.de empt. & vend.Felin.in c. illud.nu.6. de teſtib.Alex. conſ.17.nu.8.lib.4. Pute.deciſ.365.num.2. lib.2.* Tertio, quia apparet de euidenti vtilitate Eccleſiæ, ex quo pro locatione perpetua auctus fuit canon vigintiſex ſcutorum, quæ ſoluebantur prius pro locatione temporali vſque ad ſummam ſcutorum trigin-
4 taquatuor; & tamẽ † regulariter ſolet fieri in locatione perpetua diminutio ſextæ partis reſpectu temporalis locationis, *iuxta Auth. præterea.C.de ſacroſan. Eccl. & fuit dictum in cauſa Romana domus.30. Martij 1590.coram R.P.D. meo Mantica.* Neque releuant, quæ in contrarium deducuntur; nam quòd admittatur probatio in contrarium, *vt tradit Bald. in c.ſicut. in fin.de re iudic.cum alijs per informantes deductis* [a]; verum quidem eſt, ſed hic non deducuntur probationes ſufficientes; nam quod dicitur vtilitatem non poſſe deduci ex eo, quòd Eccleſia eſſet obligata ad refectionem melioramentorum ei, qui prius conduxerat ad nouenniũ; quę aſcendebant ad ducatos 554. cum Eccleſia non teneretur præcisè ea ſoluere, ſed continuando locationem poſſet ſe à reſtitutione eximere, quia præter quam quòd hoc non eſt docere de non vtilitate, cum ex ſolo penſionis augmento contrariũ probetur: apparet etiam neceſſitatem, licèt non præciſam, tamen cauſatiuam adfuiſſe, cum non poſſet interim conductor à locatione expelli, licèt minorem ſolueret penſionem. Nec facit, quòd iſta melioramenta potuiſſent refici ex fructibus Prioratus, *vt fuit dictum in Placentina bonorum. corã me de anno 1581.* [b] quia hoc non probatur, & in illa coram me fuerat probatum extitiſſe pecunias, ex quibus redẽptio fieri po-
5 terat. † Neque obſtat, quod allegatur bona locari ſolita ad rationem decem librarum pro pertica, quia nõ probatur de tempore locationis, vt requiritur, *l.ſi voluntate. C.de reſcind.vend.* Neque inſtrumenta allegata loquuntur de iſtis terris, ſed loquuntur in locatione temporali modici tempo-
6 ris. Non obſtat, quòd † locatio fuerit facta conſanguineo, quia hoc fuit expreſſum in reſcripto, ſi in euidentem, neque ex hac ſola ſuſpicione reſcinduntur alienationes,
7 vt pluries fuit in Rota deciſũ [c], & † in iſtis ſola attendi ſolet vtilitas euidens, ad quam Papa ſeſe reſtringere ſolet in reſcriptis ſimilibus, *vt tenuit Rota in d.cauſa Placentina ex conſ.Socin.15.lib.1.* Quare cum nihil releuans deducatur, concluſum fuit pro validitate alienationis.

a Sub die 20. Maij 1577.

a Abb. in c. cum cauſa. ſub n.6. verſ. ſed nõ putas. de empt. & vẽd. Alex.n.10 l.pretia rerũ ſub n.9. verſ. quia licet decretum. ad leg. Falc. Alciat. de præſump. reg. 35 præſumpt. 9. verſ. quarto limitatur. Dec. cõſ. 348 ſub n.5. verſ. & dato quod eſſet. Gabr. de ſent. cõcl. 5. n. 35. & idẽ dicitur de præſumptione longi tẽporis, quæ etiã per contrariã præſumptionem tollitur, Caſtr. conſ. 80. ſub n. 3. verſ. & ſi dicatur propter antiquitatẽ. lib. 3. Dec. conſ. 13. ſub nu. 2. Ram. cõſ. 22 nu 28. lib. 2. Afflic. deciſ. 307. num. 5. Aym. conſ. 314. nu. 4.

b Sub die 7. Aprilis.

c & in ſpecie corã R.P.D. Cæſare de Graſſ in Bononien. de Pipinis. 9 Decemb. 1577. quæ in impreſſ eſt 135. ſub nu. 22.

Salamantina Defalcationis ſubſidij, & Excuſari.
Die Veneris 12. Maij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum appoſitum appellatione pendente venit reuocandum; niſi in caſu metus dilapidationis.*

DECISIO MCXXVI.

DOmini dixerunt, ſententiam Auditoris Cameræ videri iniuſtam, cum coram eo non fuerit doctum de vero valore beneficij, & de ea rata, quam ratione excuſati, & ſubſidij titularis ſoluere tenetur, quę dno neceſſario requirũtur ad cõſtituendã ratam, quam penſionarius contribuere tenetur: Præterea debuit Roechus docere de ſolutione; nam ſi non ſoluit, non datur retentio; quæ ideo conceditur, ne titularis ſit

ſit in damno; Verum etiam viſa eſt ſumma
taxata excedere omnem veriſimilitudinem,
cum aſcendat ad ſcuta 17. & 18. pro cente-
nario; neque enim probabile eſt adeo gra-
nata fuiſſe beneficia ex huiuſmodi cōceſſio-
nibus Apoſtolicis, vt ferè quintam partem
abſorbeant: Neque fidem faciunt computa
exhibita, quæ dicuntur facta ab aſſertis cō-
putatoribus Capituli Salamantini; quia
de eorum facultate non conſtat, & videntur
facta hæc computa ſecundum taxam anti-
quam; & tamen ordinatum fuit per iudices
ſubſidij & excuſati, vt non habeatur ratio
huius taxæ antiquæ, ſed veri valoris bene-
ficij, quod & rationi conſentaneum eſt,
aliàs onus excuſati & ſubſidij perſolueretur
in totum ferè per penſionarios. Quare con-
1 cluſum, † vt reuocarem ſequeſtrum appo-
ſitum per Auditorem Cameræ, quod labo-
rat etiam alio defectu, quòd fuit appella-
tione pendente appoſitum, quod fieri non
poterat, niſi ingruente metu dilapidatio-
nis, *l. Imperatores. §. fin. de appellation. Do-
ctor. in c. fin. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.*

Alben. Plebis de Doliano.
Die Mercurij 17. Maij 1595.

SVMMARIVM.

2 *Contra immiſſum in poſſeſſionem auctori-
tate iudicis ſeruatis ſeruandis non datur
manutentio.*

2 *Poſſeſſio mortuo Rectore per Eccleſiam reti-
netur, niſi conſtet, quod alter eam occu-
pauerit vacante Eccleſia, vt num. 4.*

3 *Vnio probatur per viſitationes Ordina-
riorum.*

5 *Manutentio non datur ei, qui habuit ſe
pro ſpoliato.*

DECISIO MCXXVII.

1 ECcleſiam de Doliano non poſſe hoc
caſu agere remedio retinendæ, cum
cōſtet de poſſeſſione Butij capta in vim Bre-
uis Apoſtolici ſeruatis ſeruandis, *l. iuſtè
poſſidet. de acquir. poſſ.* Nec obſtat, quod
2 dicitur conſtare † de poſſeſſione Præpoſitu-
ræ reſpectu huius Eccleſiæ tanquam vnitæ,
quæ retinetur per Eccleſiam etiam mortuo
3 Rectore *, † de qua vnione dicitur con-

> * vt tradit Pelin. in c. conſtitutus. nu. 19. verſ. dominiū iurium. de reſcript. Caſſad. deciſ. 7. n. 13. de cauſ. poſſ. & propr.

ſtare per viſitationes Ordinariorum, *Abb.
c. cum ſuper. nu. 18. poſt Innoc. & alios. de
cauſ. poſſ. & propr. Rota 1. de reſtit. ſpol. in
nou. Anch. in reg. beneficium. nu. 11. & reg.
ſine poſſeſſione. nu. 10. de reg. iur. in 6.* quia
4 procedit, † niſi conſtet, quòd alter poſſeſ-
ſionem occupauerit etiam vacante Eccleſia,
*vt fuit dictum in Senenſi pontis Arighi corā
bo. me. Rubeo, quæ eſt in impreſ. 632. part. 1.
& in Bergomēſi prioratus 28. Ianuary 1594
5 coram R. P. D. Blanchetto.* † Ideo cum Bu-
tius cæperit poſſeſſionem iſtius Eccleſiæ,
antequam Scarampus caperet poſſeſſionem
Præpoſituræ, ceſſat manutentio; maximè,
cum habuerit ſe pro ſpoliato, vt ex man-
dato conſtare dicitur.

Toletana Profeſſionis.
Die Lunæ 22. Maij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Teſti, qui eſt Confeſſionarius, multum
eſt deferendum.*

2 *Puellæ de facili metus incutitur, etiam
quòd ſit metus reuerentialis, accedenti-
bus minis; & in ea ſufficiunt leuiores
probationes, vt num. 4.*

3 *Metus facilius probatur, quando non
agitur ad annullandam profeſſionem, ſed
ad effectum tantum ſucceſſionis.*

DECISIO MCXXVIII.

FVit reſolutum conſtare de metu ante
ingreſſum monaſterij, idque ex to-
ta ſerie facti ſatis apparet colligi; Nam
exiſtente Maria cum fratre, qui eam vole-
bat matrimonio copulare cum quodam no-
bili viro, quem tamen ipſa autrſabatur, is
cæpit eam male tractare, & procurare, vt
fieret monialis, in monaſterio de Scalona,
ſeu alio ſui ſtatus, idque cum magna in-
dignatione & aſperitate, vt deponit tertius
teſtis ſuper tertio articulo, & decimus-
quartus ſuper ſecundo & alij, Conſtat etiā,
quòd ipſa habito recurſu ad Conſilium
Regium mediante ſuo procuratore fuit ab-
ducta à fratris poteſtate ad monaſterium
ſancti Dominici in Oppido de Madrid, à
quo monaſterio fuit propria auctoritate
educta à Comite de Ciucion, & Comitiſſa
eius vxore Mariæ ſorore, & in eorum domo
retenta cum magna clauſura & cuſtodia,
itaut non poſſet alios præter ab ipſis depu-
tatos alloqui, vt deponunt teſtes ſuper
quinto articulo; Conſtat enim ex teſtibus
omnibus ferè, quòd ea intendebat nubere,
& iam promiſerat cuidam, quòd cum de-
ueniſſet ad notitiam Comitis, eam cæperūt
ſub arctiori clauſura cuſtodire, & eiecta
fuit famola quædam huius matrimonij con-
ciliatrix. Demum procurauerunt, vt fieret
monialis, & vt bona ſua donaret Comitiſſe
& filiis, vt per teſtes ſuper quinto, quod
& fuit exequutioni mandatum, vt per te-
ſtes ſuper ſeptimo articulo: Vnde orta eſt
publica fama, quòd volebant, vt efficere-
tur monialis: Potentia verò Comitis per
teſtes clare probatur ſuper decimo articulo,
quòdque illi valde erat ſubiecta, ipſumque
timebat, teſtis ſuper ſeptimo articulo, &
quòd per plures dies ante ingreſſum mona-
ſterii viuebat valde mæſta & afflicta, & cū
planctu, & per duos dies ante dixit teſti,
qui eſt 65. quòd ibat ad monaſterium
contra ſuam voluntatem, quod etiam de-
ponunt teſtes ſuper octauo articulo, quā

H iij depo-

Digitized by Google

deponunt de viſu & publica voce & fama;
prout etiam idem dicit ſecundus teſtis,
1 † qui erat eius Confeſſionarius; cui multū
2 eſt deferendum: Accedit, quòd † ipſa erat
puella, cui de facili metus incutitur, &
in ea ſufficit metus reuerentialis accedentibus minis, vel probata læſione, vt plu-
3 ries fuit in Rota reſolutum; maximè † cū
non agatur ad annullandam profeſſionem,
ſed ad effectum tantum ſucceſſionis, & ad
annullandum inſtrumentū donationis factę
monaſterio, *vt per Socin. conſ. 263. lib. 2. & fuit reſolutum in vna Sauonen. matrimonij anno 1571. coram Domino Gròpperio, & in alia Romana matrimonij. 9. Decembris 1579. coram R. P. D. meo Blanchetto.*
& ita ceſſant allegata in contrarium, quæ
locum forſan haberent, ſi ageretur de diſ-
4 ſoluenda profeſſione; † ſed hic leuiores
ſufficiunt probationes, præſertim in puella,
vt per Tiraq. de leg. connubial. l. 9. num. 21. & R. P. D. meus Mantica de coniectur. vlt. vol. lib. 2. c. 7. nu. 7. Et ita concluſum probari metum ante, & vſque ad ingreſſum monaſterii.

Fauentina Bonorum.
Die Lunæ 22. Maii 1595.

SVMMARIVM.

1 Teſtibus nimis animosè deponentibus fides non eſt adhibenda.

2 Teſtis, qui dicit ſe melius ſcire totam rem, licèt antiquiſſimam, quàm ſciuerint antiquiores, & qui de eo tempore fuerunt, dicitur deponere inueriſimilia.

DECISIO MCXXIX.

DVbitatum fuit, an totum territorium
comprehenſum in vndecimo articulo Communitatis probetur eſſe in fundo
Foſſulæ, & Domini concorditer cenſuerunt
non probari; nam quamuis teſtes Communitatis deſuper examinati in dicto probare
videantur, vt aliàs fuit reſolutum *: tamē
Domini iis fidem adhibendam non eſſe exiſtimarunt; nam etiam omiſſa exceptione
intereſſe & commodi, quod habent ex ceſſatione impoſitionum, vt ipſi fatentur,
1 † viſi ſunt nimis animosè deponere;
2 † dum affirmant ſe melius ſcire articulata,
& totam hanc rem licèt antiquiſſimam,
quàm ſciuerint antiquiores, & qui de eo
tempore fuerunt, quod eſt omnino inueriſimile; propterea quòd fuit maximè habitum in conſideratione, quòd ſunt inter ſe
contrarii, & inuicem in plurimis contradicunt, veluti in eo, quòd Foſſulum habet
flumen pro confine, tum quòd domus Hoſpitalis ſit in Foſſulo, alii in Madraria,
alii in Pompoſia, & aliàs latius, prout habetur in tabella contrarietatum data pro
parte Canonicorum. His accedit veriſimilitudo, quia ſi totum territorium contentum in articulo eſſet in Foſſulo, non
daretur vllus locus, in quo poſſent collocari duæ tertiæ partes Madrariæ, cum certum ſit tertiam partem conceſſam hominibus Cotignolæ peruenire ad domum Hoſpitalis. Repugnat etiam planta, ex cuius inſpectione patet Foſſulum alibi collocatum;
nā denominatio viæ Foſſuli non concludit,
quòd ea ſit in Foſſulo, ſed bene, quòd ducat
ad Foſſulum: Probatio verò, quæ deducitur ex inſtrumentis minus concludit, cum
quantum ad inſtrumentum anni 1295. iam
fuerit reſolutum terras in eo deſcriptas, &
præſertim decem primas petias non eſſe in
loco differentiæ, ſed in Prata extra locum
exequutionis, exceptis octo petiis quinquaginta tornaturarum, quæ dicuntur eſſe
in Foſſulo, & ibi collocari poſſunt, neque
pertinent ad locum exequutionis. Quantū
ad alia inſtrumenta, quæ loquuntur de terris ſignatis in plāta litteris DD. ÆÆ. Domini reſeruarunt, vt de iis particulariter
agatur: quamuis aliqui putarent probationem Communitatis non eſſe concludentem propter diuerſitatem inſtrumentorum;
& tamen in hoc articulo Communitas eſt
actrix, vt ſæpius fuit reſolutum; & ideo
debet afferre concludentem probationem
exceſſus; tamen ſuper iſtis poſitionibus
particulariter dubitabitur.

* & in specie sub die Lunæ 5. Decēbr. 1580.

Romana Pecuniaria de Vellis.
Die Mercurii 24. Maii 1595.

SVMMARIVM.

1 Depoſitum reſtitui debet ſecundum formā conuentam.

2 Reſtitutio cedulæ facta depoſitario quando non obſtet deponenti.

3 Solutio, quæ dicit pro reſiduo, an poſſit acceptari; & impugnari qualitas pro reſiduo.

DECISIO MCXXX.

DOmini cenſuerunt, non probari Dominum Tiberium Ceuhum bene ſoluiſſe illas quinque partitas, de quibus hodie
controuertitur; niſi probet illas ceſſiſſe in
extinctionem debitorum communium fra-
1 trum de Vellis; † cum enim non fuerit ſeruata forma præſcripta à Vellis, vt non fieret ſolutio, niſi cum mandatis ſubſcriptis
ab ambobus fratribus, & vno ex dominis
de Coronatis, locum habet diſpoſitio *l. 1. §. ſed ſi duo. vbi Caſtr. depoſit. & l. qui hominem. §. ſi nullo. de ſolution. l. inuito. & l. Actori. C. eod. tit.* & licèt pro excuſatione
allegetur Dominum Tiberium ſoluiſſe iuſſu
& de mandato Auditoris Cameræ; tamen
id non releuat; tum quia in eo non fuit citatus Vellius; tum quia mandatum habet
relationem ad inſtrumentum, cum manda-

uerit

nerit ſolui iuxta formam inſtrumenti, quod habet eandem conditionem, ne pecuniæ amouerentur, niſi in extinctionem ſocietatum contractarum, & cum mandatis ſubſcriptis, vt ſupra: Vnde per relationem videtur ineſſe mandato eadem conditio:
2 Adducitur etiam pro excuſatione, † quòd cedulæ fuerunt reſtitutæ Domino Tiberio; ſed hæc reſtitutio non præiudicat Vellio contradicenti; maximè cum fuerit dimiſſa copia collationata in actis, quarum vigore procedi potuit, ac ſi adhuc ipſæmet cedulæ
3 extarent apud acta. Non obſtat, † quòd ſolutio 190. ſcutorum pro reſiduo fuerit acceptata per Vellium, quia quantum ad ſolutionem ea non impugnatur; quantum autem ad illam qualitatem, pro reſiduo, ipſe non conſenſit, immo reclamauit, nec voluit ſubſcribere mãdatum Auditoris Cameræ. Neque incumbit onus Vellio probandi negatiuam, partitas illas non ceſſiſſe in extinctionem debitorum communium, ſed D. Tiberio, ex quo non ſoluit iuxta formam contentam in apocha.

Carthaginen. Fructuum.
Die Lunæ 29. Maij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Fructus non reſidenti non debentur; & multo minus diſtributiones quotidianæ; niſi allegetur infirmitas, aut corporis neceſſitas, vel euidens Eccleſiæ vtilitas, vt num. ſeq.*
3 *Corporis neceſſitas, vt excuſet à non reſidentia & intereſſentia, debet eſſe rationabilis, & talis quòd per alias perſonas non poſſit tractari.*
4 *Abſens à reſidentia pro tractando negocio, quod per alias perſonas, puta per procuratores tractari poteſt, non excuſatur, nec ei fructus vel diſtributiones debẽtur.*
5 *Impedimentũ infirmitatis non excuſat appellantem, qui non redijt pro apoſtolis; quia potuit facere per procuratorem.*
6 *Non ſufficit cauſa non reſidendi, niſi etiam concurrat licentia ſuperioris.*
7 *Lis quando ſit legitima cauſa abſentiæ, & lucrandi fructus ea durante.*

DECISIO MCXXXI.

1 FVit reſolutum † fructus non deberi Decano, cum ei obſtet exceptio non reſidentię, *vt per Abbat. & Anan. in c. conquerente. num. 4. de cleric. non reſident. cum alijs allegatis in cauſa Cauarienſi corã R.P.D. meo Orano* [a], *quibus accedit Concilium Trident. ſeſſ. 24. c. 12. §. præterea*;
2 † quòd maximè procedit in diſtributionibus quotidianis, quæ non dantur niſi intereſſentibus diuinis officijs, *c. 1. de cleric. non reſident. lib. 6. Abb. in c. licèt. notab. 4. de præben. Gemin. conſ. 83. nu. 18.* Neque obſtat excuſatio, cum non allegetur infirmitas, neque corporis neceſſitas, vel euidens Eccleſiæ vtilitas, *iuxta tex. in c. vnic. de cler.*
3 *non reſident.* † Vltra enim quòd corporis neceſſitas debet eſſe rationabilis & talis, vt dici poſſit iuſtum impedimentum, *vt per Archidiac. in d. c. 1. & Prob. ibid. num. 25.*
4 † quod ceſſare videtur, vbi negocium eſt tale, vt poſſit tractari per alias perſonas, puta procuratores, *vt per Bart. in l. ſed & ſi. §. 1. quib. ex cauſ. maior. Bald. in l. eos. §. apoſtolos. in princ. C. de appellation. Boer. deciſ. 43. nu. 9. Aym. conſ. 179. nu. 9. in fin. & fuit aliàs dictum in vna Forolinienſi fidei-*
5 *commiſſi. 21. Aprilis 1581* [b]. in qua † noluerunt Domini infirmitatis impedimentũ excuſare appellantem, qui non redierat pro apoſtolis, cum hoc poſſit fieri per pro-
6 curatorem: † requiritur etiam, vt concurrat licentia ſuperioris, *vt fuit deciſum coram Illuſtriſſimo Plato in vna Burgenſi re-*
7 *ſidentia. 4. Iulij 1586.* † Non obſtat, quòd *in Salamantina cenſurarum coram me* [c] lis habita fuerit pro legitima cauſa abſẽtię & lucrandi fructus ea durante; quia hoc procedit ex eo, quòd litigabatur contra idemmet Capitulum, qui denegabat dare fructus Canonico ſeu Portionario; & ideo non debebat ex propria contumacia ſentire commodum. Quod verò dicitur de cauſa criminali, poſſet forſan haberi pro iuſta cauſa; ſed hęc non probatur, cum teſtes, qui deducuntur, fuerint examinati nulliter in partibus lite in Curia pendente, & non probant etiam talem criminalitatem, propter quam prohiberetur reſidere: Et ideo concluſum fructus, de quibus agitur, non deberi.

[a] in Cauarien. fructuũ de anno 1590.

[b] a coram bo. me. Cãtuccio quæ in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 144. p. 2.

[c] b ſub die 28. Nouẽb. anni præteriti.

Senogallien. Prędij.
Die Lunæ 5. Iunij 1595.

SVMMARIVM

1 *Materia liquidationis fructuum dicitur difficilis probationis, & ob id plurimum ſtatur iudicis arbitrio, & ſufficiunt leuiores probationes etiam per coniecturas, & etiam per ſolitum, & adhibetur etiam fides vnico teſti de ea deponenti.*

DECISIO MCXXXII.

FVit reſolutum, quantitatem fructuum perceptorum ex prædio, de quo agitur, per D. Todinum deductis expenſis aſcendere ad ſummam ſcutorum 6249. bol. 18. nã tam ex partitis, quã ex dictis teſtium optimè probantur redditus dicti prædij; præci-
1 puè † cum in hac materia liquidationis fructuum, quæ eſt difficilis probationis, ſtetur plurimum iudicis arbitrio, *Natt. conſ. 510. nu. 7. lib. 3.* & ſufficiunt leuiores probationes etiam per coniecturas, *Bald. in l. 2. nu. 2. C. de fruct. & lit. expen. Corn.*

conſ.

conſ. 301. in fin. lib. 1. & etiam per ſolitum, *Achill. 5. de fruct.* Ideoq. adhibenda eſt etiã fides vnico teſti deponenti de anno 1592. tum quia deponit de facto proprio; tum quia non excedit ſummam aliorum annorũ præcedentium. Ideo ordinatum, vt deputatis calculatoribus fiat liquidatio.

Romana Domus, ſeu Nullitatis concordiæ.
Die Lunæ 5. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *A contractu nominato recedere non licèt ob non implementum, ſed datur actio ad illud; niſi interueniat actus retroſimilis.*
2 *Mulier quietans ex cauſa neceſſaria ſolẽnitatibus ſtatuti non indiget.*
3 *Statutum Vrbis, quod requirit ſolemnitates in contractu mulieris, locum habet in ceſſione.*
4 *Quis non poteſt excipere de contractu; niſi docto de implemento ex parte ſua.*

DECISIO MCXXXIII.

FVit dubitatum, an contractus initus de anno 1565. obſtet D. Liuiæ redire volenti ad priſtina iura ob inobſeruantiam & impugnationem tranſactionis initæ inter partes anno 1584. Et pro parte hæredum Michaelis dicebatur dictum contractum obſtare, cum ſit contractus emptionis &
1 venditionis nominatus, † à quo recedere non licèt, ſed datur actio ad implementum; niſi interueniat actus retroſimilis, *l. 1. C. quand. lic. ab empt. diſced. l. ab emptione. de pact. Iaſ. in l. ſi pecuniam. n. 12. de cõd. cauſ. dat. Curt. iun. conſ. 337. n. 20.* & ideo fruſtra obijci, non fuiſſe ſeruatas ſolemnitates ſta-
2 tuti *; nam † quando mulier quietat ex cauſa neceſſaria, non eſt opus adhibere ſolemnitates, *Roman. conſ. 280. & 294. Iaſ. in l. ſi vnus. §. pactus. nu. 29. de pact. Put. 9. de conſtitut.* Contrarium tamen reſolutum fuit ex eo, quòd iſte contractus non eſt emptionis & venditionis, ſed potius ceſſionis
3 iurium, † in quo habet locum ſtatutum Vrbis, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Vineæ de Scapuccijs corã R. P. D. meo Blanchetto* [a] *iuxta deciſ. Putc. 7. & 53. lib. 3.*
4 † Præterea de eo cõtractu hęredes Michaelis excipere non poſſunt, niſi docto de implemẽto ex eorũ parte, *l. Iulianus. §. offerri. de action. empt. l. cum proponas. la 2. C. de tranſact. Corn. conſ. 40. nu. 9. lib. 4.* Et ideo non obeſt exceptio reſtitutionis acceptorum, *per l. ſi diuerſa. C. de tranſaction. Corn. conſ. 179. nu. 1 & 2. lib. 2. & conſ. 4. nu. 9. lib. 4.* Non obſtat ceſſio facta per Liuiam Lucretiæ, quia non conſtat habuiſſe effectũ, & dicitur adeſſe recognitionem bonæ fidei ad fauorem Liuiæ.

* lib. 5. c. 99. in antiq.

a ſub die Veneris 18. Apr. 1578. quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 558. p. 2.

Romana Nullitatis contractus.
Die Lunæ 5. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata non ſeruatis terminis ſubſtãtialibus eſt nulla.*
2 *Inſtrumentum dicitur probatio probata.*
3 *Confeſſio mulieri præiudicat ſine ſolemnitatibus ſtatuti, quando eſt adminiculata.*
4 *Lis impedit alienationem, quando eſt ſuper actione reali, non quando eſt ſuper obligatione perſonali.*

DECISIO MCXXXIIII.

1 FVit reſolutum pro informante, † ſententiam eſſe reuocãdam tam ex capite nullitatis, ob non ſeruatos terminos ſubſtantiales, *Rota 2. de reſcript. in nou. Aegid. 27. Caſſad. 8. eod. tit.* quàm ex capite iniuſtitiæ, cum non conſtet de aliquo credito Baccij, & in contrarium conſtet de credito
2 Thomæ † per inſtrumentum publicum, quæ dicitur probatio probata, *Tiraq. de retract. lign. §. 2. gloſſ. 1. nu. 20.* non obſtante, quòd fuerit celebratum per mulierem, quia adhibitæ fuerunt ſolemnitates ſtatuti, & licèt ſit confeſſatum; tamen ceſſat difficultas ſtante depoſito per Thomam facto penes Antonium, cuius ipſa erat hæres, & conſequenter obligata ad reſtitutionem, *l. pro hæreditarijs. C. de hæred. action. l. in hæredẽ.*
3 *de reg. iur.* † & confeſſio adminiculata pręiudicat, *vt per Achill. deciſ. 1. de confeſſ.* Non obſtat, quòd inſtrumentum fuerit
4 factum lite pendente, † cum non fuerit de re, ſuper qua penderet lis actione reali, ſed ſuper obligatione perſonali, quæ non impedit alienationem, *Rota deciſ. 3. vt lit. pend. in nou. Bero. conſ. 177. nu. 18. lib. 2.* & ceſſat omnis difficultas, ſi, vt dicitur, Baccius erat ſocius. Et ita concluſum.

Iſpalen. Iuris ſepeliendi.
Die Veneris 9. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Forenſes ſunt ſepeliendi in parochiali Eccleſia eorum habitationis, & dictæ Eccleſiæ debentur iura ſepulturæ.*
2 *In viatoribus tranſeuntibus iura ſepulturæ ad quam Eccleſiam ſpectent.*
3 *Ius ſepulturæ pendet ab adminiſtratione ſacramentorum; & eo ipſo quòd quis in vna Eccleſia percipit ſacramenta, in ea videtur ſibi ſepulturam elegiſſe.*
4 *Magis creditur teſtibus habentibus aſſiſtẽtiam iuris communis.*

DECISIO MCXXXV.

IN propoſito dubio Domini cenſuerunt potiora eſſe iura beneficiatorum, nam
1 † aut agitur de exteris & forenſibus habentibus hoſpitium in ciuitate, & iſte eſt caſus

clarus,

clarus, nempe eos ſepeliendos eſſe in Eccle-
ſia parochiali habitationis, cum in ea ſu-
mantur ſacramenta, & eis debeantur iura
ſepulturæ, *Arch. poſt antiquiores. in c. 1.
nu. 3. de ſepult. in 6. Ant. de Butr. in c. 1. nu. 9.
& Abb. nu. 4. eod. tit. Sum. Syluestr. in verb.
ſepultura. num. 8. cum alijs* *; & ideo cum
beneficiati ſint in poſſeſſione percipiẽdi iu-
ra funeralia ab incolis parochianis in diſtri
ctu ſuæ parochiæ, eadem ratione debentur
eis iura ſepulturæ exterorum ibi degentiũ,
2 & percipientium ab ipſis ſacramẽta; † Aut
loquimur de viatoribus tranſeuntibus, nec
habentibus hoſpitium in Ciuitate, & in hoc
caſu ſunt duæ opiniones; vna quòd ius ſe-
pulturæ ſpectet ad Cathedralem. *gloſſ. in
c. in noſtra. de ſepultur. Innoc. Hoſtien. &
Io. Andr. in c. 1. de ſepultur.* Alia quòd ad
parochialem, intra cuius fines quis obijt,
& hanc tenent *Archid. Butr. Abb. & Sum.
Syluestr. loco ſupr. citato*, & hæc opinio ve-
rior eſt, maximè concurrente vno, nempe
quòd per parochialem fuerint morienti ad-
3 miniſtrata ſacramenta; nam † ius ſepultu-
ræ multum pendet ab adminiſtratione ſa-
cramentorum, *vt tradunt communiter Do-
ctores in d. c. 1.* eo enim ipſo, quòd per-
cipiunt ſacramenta, videntur elegiſſe ſe-
pulturam, *vt per Butr. in d. c. 1. num. 9.
Abb. num. 4. & Syluestr. num. 8. Franc. &
Gemin. in c. 1. de ſepultur. in 6. Lupus in
c. fin. eod. tit. & eſt magis communis.* Non
obſtat conſuetudo in contrarium allegata;
nam ex teſtibus hinc inde datis potius col-
ligitur variè fuiſſe obſeruatum: Vltra quòd
teſtes Rectorum indefinitè loquuntur de
exteris, & non exprimunt de illis, quibus
fuerunt adminiſtrata ſacramenta; prout
4 loquuntur teſtes beneficiatorum, † quibus
magis eſt credendum propter aſſiſtentiam
iuris communis. Et ita concluſum vnani-
miter per Dominos.

* Vitalin. in lem. 1. de priuileg. nu. 9 Ioan Vguel. in c. is, circa med. de ſepultur. n. 6. Armill. in verb. ſepulturæ. n. 12. in in. Feder. de ſen. cõſ. 231. Sig. conſ. 97. nu. 3.

Tiburtina Compromiſſi.
Die Veneris 16. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Qualibet cauſa etiam iniuſta excuſat ab in-
curſu pœnæ l. ſi quis maior. C. de tran-
ſaction.*
2 *Purgatio moræ etiam infra breue tempus nõ
facit alium incidere in pœnam.*
3 *Mora nunquam in fauorem actoris purgari
poteſt ad acquirendam actionem.*
4 *Promiſſio facta, quòd in euentum non rati-
ficationis promittens teneatur ad obſeruã-
tiam omnium promiſſorum, nec non ad
damna & intereſſe, non facit, quòd ob id
intelligatur receſſum à priori obligatione
faciendi ratificare.*
5 *L. ſi quis maior. C. de tranſaction. eſt odio-
ſa & exorbitans, & rarò practicari
ſolet.*

DECISIO MCXXXVI.

1 FVit reſolutum, † cum hic non agatur
de cõtrauentione Antonij ad effectum,
vt ipſe incurrat pœnam aliquam, ſed tan-
tum ad effectum excuſandi Iacobũ à pœna
l. ſi quis maior. C. de tranſaction. à qua quæ-
libet cauſa excuſat etiam iniuſta, cum re-
quiratur dolus, vt in reſolutione facta in
hac cauſa *, Antonium poſſe dici primum
contrauentorem ex eo, quòd non fecit ra-
tificare tranſactionem infra quindecim
dies, prout ipſe promiſerat. Neque obſtat,
2 † quòd propter celerem ratificationem
Horatij infra 24. dies videatur purgata
mora, quia hoc non procedit ad effectum,
vt alius dicatur incidiſſe in pœnam, *Imol.
3 in l. ſi inſulam. de verbor. oblig.* & † vulgare
eſt morã nunquam poſſe purgari in fauorẽ
actoris ad acquirendam actionem, ſed ad
euitandam tãtum pœnam, *Bart. in d. l. ſi in-
ſulam. Dec. conſ. 405. col. pen. Crot. conſ. 352.
nu. 8. lib. 3. Sylua conſ. 85. num. 12.* Non ob-
4 ſtat, † quod dicitur in euentum non ratifi-
cationis fuiſſe promiſſum, quòd Antonius
nomine proprio teneretur ad obſeruantiam
omnium promiſſorum, necnon ad damna &
intereſſe, quia iſta promiſſio facta ad fauo-
rem Iacobi non facit, vt intelligatur receſ-
ſum à prima obligatione faciendi ratifica-
re Horatium, *l. quod fauore. C. de legib.* &
ſaltem hoc potuit præſtare Iacobo iuſtã cre-
dulitatem ad excuſandum eum à pœna
5 † Verum ſi ageretur de cõtrauentione An-
tonij ad effectum, vt diceretur incidiſſe in
pœnas *legis ſi quis maior.* iſta non ſufficerẽt
ſtante celeri ſatisfactione, & quòd dicta lex
eſt valde odioſa & exorbitans, & rarò pra-
cticari ſolet, vt dicunt Doctores. Et ita
concluſum.

* ſub die Mercurij 19. Ian. anni præteriti.

Ciuitatis Caſtelli Bonorum.
Die Veneris 16. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Identitas bonorum eſt probanda.*
2 *Demonſtrationes generales, quæ poſſunt
alijs bonis conuenire, non probant eorum
identitatem.*
3 *Ex diuerſitate nominum arguitur diuerſi-
tas rerum.*
4 *Quando ob temporis diuturnitatem præten-
ditur mutatio nominum, & confinium,
ac cohærentiarum, tunc identitas proba-
tur per teſtes etiam per famam.*

DECISIO MCXXXVII.

1 FVit reſolutum † non probari inſtrumẽ-
ta, de quibus agitur, loqui de bonis,
ſuper quibus litigatur; nam cum Abbas,
qui nititur illis inſtrumentis, teneatur pro-
bare identitatem bonorum, *vt per Corn.
conſ. 144. col. 3. lib. 4. Aym. conſ. 198. num. 4.*
2 † de-

2 † demonſtrationes, quæ per eum deducun-
tur, non videntur ſufficientes, cum ſint ni-
mis generales & aptæ comprehendere alia
bona in cura, parochia, & locis nominatis
conſiſtentia; ideo neceſſarium eſt, vt adſint
aliqua particularia confinia, quæ conue-
niant, aliàs probatio iſta tanquam æquiuo-
ca non releuat, *l. non hoc. C. vnde legitim. c. in præſentia. de probation.* Quod etiam
eſt maximè hoc caſu dicendum cum non
conueniant nonnulla particularia, quæ non
ſolent immutari tempore, veluti Eccleſia
S. Romani, & Aqua viola, & denominatio-
nes locorum, veluti Chiuſura, & Villa Cri-
cignani, diſtrictus Burgi ſancti Sepulchri,
Item parochia S. Stephani cum alijs voca-
bulis hodie incognitis, *ad Caſtren. in l. teſta-
mento. de cond. & demonſtr. Alex. conſ. 37.*
3 *nu. 7. lib. 3. & conſ. 38. num. 5. lib. 5.* Et † ex
hac diuerſitate arguitur diuerſitas rerum
& agrorum, *l. ſi idem. C. de codicill. Pariſ.*
4 *conſ. 58. num. 7. lib. 3.* & † quando ob tempo-
ris diuturnitatem prætéditur mutatio no-
minum, & confinium, & cohærentiarum,
tunc ſolet probari per teſtes per famam,
*vt per Bal. conſ. 265. lib. 2. Aym. cōſ. 57. n. 7.
& fuit dictum coram bo. me. Lauretano in
cauſa Bononienſi terrarum 29. Maij 1579.**
Sed hic nihil tale reperitur: fuerunt tamen
exceptæ ab hac deciſione terræ comprehē-
ſæ in menſuratione, ſed quia contra eam
multa opponuntur, de ea particulariter erit
agendum.

*In impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 304. part. 2.

Bellunen. Canonicatus,
Die Lunæ 19. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Aetas ad Canonicatum obtinendum abſque diſpenſatione ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini requiritur non minor 22. annorum, quia ad Subdiaconatum tot requiruntur.*
2 *Liber baptiſmi probat ætatem.*

DECISIO MCXXXVIII.

FVit dubitatum, an conſtet de legitima
ætate Sertorij Caſoni, ad effectum, de
quo agitur, qui eſt, vt ei ſuffragetur diſpen-
ſatio obtenta ad Canonicatum ſuper ętate,
quæ fuit reſtricta per Papam; dummodo nō
vltra ſeptem vel octo menſes deſint, & in-
tra annum ad ordinem Subdiaconatus ſe
1 promoueri faciat; cum † ex diſpoſitione
ſacri Concilij Tridentini *c. 12. de reformat.
ſeſſ. 24.* requiratur ætas non minor 22. an-
norum: Et fuit reſolutum vna parte infor-
mante propter alterius nimiam contuma-
ciam, diſpenſationem non ſuffragari; quia
neutra ex conditionibus appoſitis eſt ve-
rificata; nam quantum ad ætatem apparet
ex libro baptiſmi Sertorium fuiſſe bapti-
zatum die 21. Decembris 1572. & collatus
fuit ei Canonicatus die 23. Nouembr. 1592.
quo tempore nondum compleuerat vigeſi-
mum annum, & ſic deerant plures menſes,
quàm octo ad perficiendam ætatem requi-
ſitam, etiam ſi computentur illi octo men-
ſes à die obtentæ diſpenſationis, qui fuit
2 die 29. Martij 1593. † liber autem baptiſmi
probat ætatem, *vt per Io. Maurit. de reſtit.
in integr. c. 321. Sebaſt. Sapia in l. de ætate.
nu. 33. de minor. Mandoſ. ſuper reg. 18. q. 10.
cum alijs per Odd. Sfort. de reſtit. in integr.
q. 37. num. 83. & tenuit Rota 1. Iunij 1587.
in vna Bononien. domus corā bo. me. Bubalo.*
De altera verò conditione ſcilicet promo-
tionis ad Subdiaconatum intra annum non
conſtat; Et ideo concluſum diſpenſationē
Sertorio non ſuffragari.

Romana Quinquagintamillium.
Die Lunæ 19. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio de recepto facta à procuratore non obligat principalem; niſi iuſtificetur.*
2 *Inſtitor non poteſt dominum obligare extra cauſam, cui reperitur præpoſitus, niſi cū certis circumſtantijs, de quibus in l. fin. de exercitor.*
3 *Ceſſio ex cauſa crediti, de quo non conſtat niſi per confeſſionem, non valet.*
4 *Factum à ſocio complemētario obligat alios ſocios.*
5 *Cedula inter mercatores habet vim publici inſtrumenti.*
6 *Inter mercatores non habet locum exceptio non numeratæ pecuniæ.*
7 *Præſumptio eſt cōtra mercatorem recuſantem libros ſuos oſtendere.*
8 *Scriptura plenè probat contra ſcribentem.*

DECISIO MCXXXIX.

CVm in propoſitione huius cauſæ ſub die 21. Aprilis proximè præteriti pręſuppoſita fuerit ſine veri præiudicij validitas cedulæ confectæ Pariſijs die 22. Maij 1586. per D. Horatium Bandinum, fuit in præſentia actum de hoc præſuppoſito, & dubitatum an dicta cedula ſuffragetur Domino Alexandro in caſu & ad effectum, de quo agitur: Effectus eſt, vt ſtante ceſſione dictæ cedulæ facta per D. Marium Dominis del Bene, D. Alexander poſſit vigore dictæ ceſſionis agitare cōtra hæredes D. Petri Antonij pro ſatisfactione ſui crediti, & pro parte dictorum hæredum opponebatur cōtra cedulam, eam non ſuffragari Domino Alexandro; Primo ex eo, quòd non conſtet de facultate Domini Horatij conficiēdi dictam cedulam, maximè extra Vrbem, in qua inſtituta erat ſocietas; & ideo non habebat complementum extra Vrbem.
1 † Secundo, quia cedula continet confeſſio-
nem de recepto, quæ facta à procuratore

non

non obligat Dominum, niſi iuſtificetur, *Bart. in l. ſi debitorem. de nouation. Dec. conſ. 493. nu. 13. cum alijs* *. Tertio, quia
2 † inſtitor nõ potuit obligare extra cauſam, cui repetitur præpoſitua, niſi cum circumſtantijs, de quibus *in l. fin. de exercitor. Alex. conſ. 44. num. 6. lib. 2. Ronchegal. in l. eandem. num. 162. de duob. reis*. Quarto, quia non conſtat de veritate debiti confeſſionati, quinimmo conſtat de contrario, cum in libris rationis banchariæ de Vrbe nulla fiat mentio huius debiti, quæ tamen ex ſolito negociatorum ſolet fieri in libris rationum, & potius videtur facta, vt augeretur creditum & reputatio ipſius Marij.
3 † Poſtremo eſſe factam ceſſionem huius cedulæ in cauſam crediti pariter confeſſionati; ideoque obſtare *l. per diuerſas. & ibi Bart. & Doctor. C. mandat. Ancbar. cõſ. 138. nu. 1. Pute. deciſ. 22. lib. 3*. His tamen non obſtantibus Domini vnanimiter cenſuerunt cedulam ſuffragari D. Alexandro contra Dominos Bandinos, circumſcripto iure & intereſſe dominorum creditorum, qui ad cauſam veniunt. Et primo conſideratum
4 fuit, † hic adeſſe cedulam confectam à Domino Horatio ſocio & complimentario rationis banchariæ cantantis ſub nomine Petri Antonij & Horatij, quo fit, vt factũ ab altero eorum noceat ſocio, *vt habetur*
5 *in deciſ. Ianuen. 1. in princ.* † & habet vim publici inſtrumenti inter mercatores, *vt in deciſ. Ianuenſi 126. num. 8.* inter quos reiiciuntur ſubtilitates iuris, *l. Quintus, & ibi Bart. & in l. ſi fideiuſſor. §. quædam. mandat. Pariſ. conſ. 96. nu. 5. lib. 3.* & aliter dicere eſt tollere prorſus comercium mercatorum in graue publicę vtilitatis, & neceſſitatis detrimentum. Secundo hæc eadem cedula fuit per eundem Horatium recognita & acceptata, cum aſſertione, quòd continet veritatem, die 30. Iulii 1588. vt in ſummario nu. 5. & die 7. Septembris promiſit eam ſoluere cum dilatione vnius Anni, vt in ſummario nu. 11. tertio ex ſerie facti apparet manifeſtè fuiſſe quoque acceptatam, & agnitum huiuſmodi debitum per ipſummet Dominum Petrum Antonium; nam dato ſub die 16. Aprilis 1588. mandato in perſonam Marii ad obligandum ipſum Petrum Antonium ſub quibusvis ſummis cũ clauſulis ampliſſimis in alia poſitione conſideratis, & ſequuta obligatione, & ceſſione facta per Dominum Marium in vim huius mandati ſub die 13. Iunii eiuſdem Anni, & conſtituto per Dominum Alexandrum procuratore D. Ioanne Caualcante ſub die 21. Iunii 1588. ad intimandum inſtrumentũ ceſſionis D. Petro Antonio & Horatio, Ioannes procurator reſcripſit tam Alexandro quàm D. Lucretiæ matri Alexandri 22. Auguſti eiuſdem anni in hæc verba, (Che ſi era preſo l' eſpediente, che vederete per queſta, il che è, che il ſignor Pier Antonio hà fatto procuratore il ſignor Horatio con darli facoltà, che poſſa conſentire ad ogni notificatione che vi piaceſſe di farli per conto di quel voſtro contratto fatto con il ſignor Mario: & queſta è parſa di quà la più ſicura ſtrada, che ſi poteſſe tenere ſi per loro, come per voi.) Et ſub eadem die adſunt litteræ Domini Petri Antonii, ex quibus apparet ipſum fuiſſe informatum de geſtis inter ipſos Marium & Alexandrum, & petit ab Alexandro, & eius matre & fratre, vt velint ipſi facere commoditatem aliquam, promiſitque illis bonam ſatisfactionem cum gratiarum actione, commoditatis iam per eos factę, nec non ſub eadem die conſtituitur D. Horatius procurator ad audiendum, & auſcultandum, & intelligendum quamcumque intimationem, notificationem, & ſignificationem faciendam cuiuſcumque prætenſi inſtruméti facti per D. Marium Bandinum cum D. Lucretia de Caualcantibus, & D. Alexandro & Petro del Bene in actis D. Iacobi de Moyne Notarii Regii 13. Iunii præteriti, & ad faciendas quaſcumque reſponſiones & replicationes dictæ intimationis, & notificationis, & ſignificationis, & quaſcumque proteſtationes & declarationes, tam in iudicio quàm extra, prout dicto procuratori placebit ſub quibuſcumque tenoribus, modis, & formis eidem procuratori bene viſis &c. Quæ quidem verba cum expreſsè faciant mentionem dicti inſtrumenti ceſſionis, & verba litterarum non poſſint referri ad aliud negocium quod ſpectaret ad matrem & filios del Bene inſimul, niſi ad negotium huius partitæ quinquagintamilliũ, vti clarę, apparet agnitum fuiſſe debitum illud, pro quo requirebatur commoditas aliqua, quam etiam Horatius obtinuit, vnius ſcilicet anni ad ſoluendum dictam ſummam, & licèt mandatum in perſonam Horatii non ſit adeo claris verbis conceptum, vt par erat, in tam arduo negocio; tamen apparet id de induſtria factum à Domino Petro Antonio, ne ſtatus rerum ſuarum detegeretur, quem tunc mutare cęperant, quæ fuit cauſa, cur Romæ noluerit fieri notificationem à procuratore D. Alexandri, & eadem ratione vtrunque mandatum tam Marii quàm Horatii fuit cõceptum ſub verbis generalibus, & ſub obſcuris, prout in ſimilibus occaſionibus à cautis viris fieri ſolent, & tota hæc negocii ſeries magnam lucem affert interpretationi mandati prioris, de quo in alia poſitione cauſæ actum eſt; Subſequutus eſt deinde effectus huius mandati, in cuius exequutionẽ Horatius audiuit notificationem, & acceptauit inſtrumentum, & promiſit ſoluere Alexandro dictam ſummam ſub die 7. Septembris ſequentis habita dilatione vnius anni,

* & per eũdem Bart. in l. 1. §. fin. ſub n. 6 verſ. ergo talis procura. ff. ſi cert. pet. Abb. in c. ſi cautio. n. 5. de fid. inſtr. Barbat conſ. 39. n. 9 lib. 4. & Cephal cõſ. 401. num. 19.

anni: ſubſequenter ſub die 19. eiuſdem mē-ſis Septembris D. Petrus Antonius ſcripſit D. Alexandro ſub his verbis, (Che reſta aſſicurato, che con la ſua lettera de 22. d'Agoſto, & con il potere che haueua mandato, reſtarà contento, di quanto dimandaua) Ex quibus clariſſimè apparet hæc omnia geſta fuiſſe de mandato & volū-tate ipſius D. Petri Antonii, & ſpectare ad negocium quinquagintamillium debitorum Alexandro, & eorum ratione cedulæ eidem per Marium ceſſæ. Quibus ita in facto veris exiſtentibus; Non obſtant, quæ in contrarium oppoſita fuerunt; & Primo, quòd dicitur Horatium non habuiſſe facultatem conficiendi Pariſijs dictam cedulam, quia cum Horatius eſſet ſocius & complementarius rationis banchariæ, quæ licèt haberet conſiſtentiam in Vrbe, tamen exercitium non erat coarctatū in Vrbe, ſed ſeſe extendebat ad omnes prouincias extra Vrbem, vt ex capitulis & facultatibus ſocietatis apparet: certè eſt valde abſurdum dicere, non licuiſſe Horatio præſenti in Vrbe Pariſiorum id negocium tractare & conficere, quod licuiſſet ei per litteras Romæ exiſtenti; in his enim magis attenditur perſona quàm locus, *vt per Ang. in l. inſtitor. de inſtitorib. & deciſ. Ianuen. 10. nu. 16.* Secundo non obſtat, quod dicebatur cedulam continere confeſſionem de recepto, quę non præiudicat, quia prætterquam quòd negocium huiuſmodi erat contractum inter
6 mercatores, † inter quos non habet locum exceptio non numeratæ pecuniæ, maximè poſt nouennium, cum ex æquo & bono procedatur, *d. l. Quintus. cū ibi notat. mandati. Bald. in c. 1. nu. 8. de pact. Crott. conſ. 189. nu. 26.* & ideo ex ſtylo huiuſmodi cedulæ paſſim fiant, & pro bonis & validis ſine exceptione inter eoſdem exigantur: Adſunt multa vrgentiſſima adminicula, quæ veritatem cedulæ arguunt; nam verificantur ex partitis extractis ex libris Marii, & recognitis per tres teſtes, quorum etiam manus poſtea fuit recognita, & coadiuuantur ex proceſſu facto Florentiæ, vbi Domini de Strotijs ſocij rationis banchariæ Bandinorum, Lugduni requiſiti ad tradendas huiuſmodi partitas in eorum libris exiſtētes denegauerunt id facere, niſi prius conſulto
7 ipſo Mario, † quæ denegatio veritatem rei arguit; niſi enim hæ partitæ adeſſent, non recuſaſſent oſtendere libros ſuos, cum inde nullū potuiſſet fieri Bandinis præiudicium: Accedit acceptatio huius debiti, tā per Horatiū quā per Petrū Antoniū facta, vt ſupra deductum fuit: Vnde ſatis conſtat de veri-
8 tate cedulæ, † quæ plenè probat contra ipſum *ad Bart. & alios in l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. Tib. Decian. conſ. 15. nu. 25. lib. 1. Curt. iun. in l. admonendi. nu. 41. de iureiur.* Tertio non obſtat, quòd dicitur Inſtitorem non potuiſſe obligare, niſi concurrentibus requiſitis, de quibus *per Alex. conſ. 44. nu. 6. lib. 2.* nam præterquam quòd ſumus in ſocio, non autem in Inſtitore, ſatis concurrunt omnes qualitates requiſitę, cum hoc eſſet negociū ipſius rationis, quæ has pecunias à Mario receperat, & hinc etiam tollitur, quod controuertitur de veritate cedulæ, ex eo quòd non reperiantur partitæ in libris banchi, quia neque dicti libri tam publici quàm ſecreti hactenus viſi sūt, & etiam quòd res ita ſe haberet, non debet negligentia vnius alteri nocere; maximè cum ex partitis exhibitis & ex libris Strotiorum de contrario conſtare videatur. Vltimo non obſtat, quod deducitur *ex l. per diuerſas. C. mandat.* nam de vero & legitimo credito Dominorum del Bene conſtat per plura publica inſtrumēta in actis exhibita; itaut de eo dubitari nō poſſit; maximè poſt tot confeſſiones & acceptationes. Quod verò deducitur ex littera quadam Alexandri nuper exhibita, id non videtur obſtare, quòd ſibi in negocio tanti momēti proſpicere voluerit omni meliori modo; Immo in contrarium multum vrgere videtur, ex quo ſcripta fuit, antequam haberetur notitia mandati, cuius vigore facta fuit acceptatio. Et ex his concluſum, cedulam ſuffragari D. Alexandro contra Bandinos.

Baren. Emolumentorum.
Die Lunæ 19. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Mandatum de manutenendo in perceptione diſtributionum quotidianarum in abſentia non eſt concedendum, & in hoc non iuuat conſuetudo.*

2 *Diſtributiones quotidianæ dicuntur, licèt dietim non diſtribuantur, ſed ſolum in fine anni, quando dantur propter intereſſentiam in choro.*

DECISIO MCXL.

FVit dubitatum, an Archipresbytero Barenſi dandum ſit mandatum de manutenendo reſpectu quorundam emolumētorum & iurium, quæ ipſæ prætendit, & ſub die 9. pręſentis menſis Iunij, fuit ipſo tantum informante reſolutum pro eo: Verum cauſa iterum propoſita die 19. eiuſdem menſis Domini receſſerunt ab hac deciſione, diſtinxerunt enim prætenſiones in duo capita; Primum caput verſatur circa diſtributiones, quas ipſe percipit duplicatas in horis canonicis tum ipſe Vicarius, & duo presbyteri ei interuenientes; & circa hoc
1 caput dictum fuit, quòd † cum ſint diſtributiones quotidianæ, non eſſe dandum mādatum de manutenendo, vt lucrentur eas in abſentia propter iuris reſiſtentiam & Concilij Tridentini decretum, *ſeſſ. 24. c. 12.*

vbi

vbi abrogantur omnes conſuetudines: Ne-
2 que obſtare, quòd † non videantur eſſe diſtributiones quotidianæ, ex quo non diſtribuuntur dietim, ſed in fine anni; quia quãdo diſtributio fit habito reſpectu punctura-rum, & conſiderato ſeruitio intereſſentiæ in choro, dicuntur diſtributiones quotidianæ, *Achill. deciſ. vnic. de diſtribut. Caputaq. deciſ. 19. part. 2. in impreſ.* Circa alia capita in vniuerſum Domini dixerunt non eſſe dandum mandatum; tum quia teſtes pro parte ipſius inducti ſunt nulliter examinati, cum adeſſet procurator conſtitutus coram Auditore Cameræ; tum quia prætendebatur fuiſſe latam ſententiam in petitorio, quæ tranſijt in iudicatum, per Epiſcopum Bituntinum contra Archipresbyterum: Verum hoc negocium fuit poſtea retractatum, & ſub die 15. Martij 1595. fuit dubitatum, an Archipresbyter eſſet manutenẽdus in quaſi poſſeſsione iuris admittendi presbyteros ad participationem emolumentorum, & eligendi & deputandi ſacriſtas, & in poſſeſsione Viridarij; Et vtraq. parte informante fuit reſolutum pro Archipresbytero, non obſtante allegatione defectus examinis & ſententiarum ſupradictarum; & cum pars contraria adhuc nõ acquieſceret huic reſolutioni; Dubitaui ſtrictè, an decreta & ſententię allegatæ obſtarent, quominus eſſet concedenda manutentio, & ſub die 10. Maij 1595 fuit reſolutum non obſtare. Poſtremo dubitaui, an examen teſtium eſſet validũ, & ſub die 24. Maij 1595. fuit reſolutum pro validitate; & ſic fuit relaxatum mandatum ſuper iſtis capitibus excluſo tantum eo de percipiendo diſtributiones in abſentia.

Vercellen. Beneficiorum.
Die Veneris 23. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Præſentationes multiplicatæ vltra ſpatium cẽtum annorum probant Iuspatronatus.*
2 *Præſentationes probãtur effectuatæ ob ſucceſſiuam vacationem per obitũ præſentatorum.*
3 *Probatis extremis media præſumuntur.*
4 *Vltimus ſtatus attenditur.*
5 *Enunciatiuæ antiquæ plures habent vim famæ.*
6 *Fama iurispatronatus iuncta cum longiſſima quaſi poſſeſſione præſentandi in antiquis probat iuspatronatus.*
7 *Inſignia familiæ & inſcriptiones in Eccleſia probant iurispatronatus fundationẽ, concurrentibus alijs adminiculis in antiquis.*
8 *Sententijs latis per Ordinarium ad fauorẽ iurispatronatus & præſentatorum valde tribuendum eſt.*
9 *Ad excludendam præſumptionẽ vſurpationis iurispatronatus in nobilibus, ſacrum Concilium Tridentinũ contentatur probatione immemorabili cum continuatis*
1 *præſentationibus quinquaginta annorũ.*
12 *Probatio centum annorum, & maioris tẽporis an æquipolleat immemorabili.*
11 *Exiſtentes in quaſi poſſeſſione præſentandi non tenentur probare deſcendentiam.*

DECISIO MCXLI.

FVit dubitatum, an conſtet de iurepatronatus Dominorum de Bulgaris in beneficijs, de quibus agitur, & Domini materia plenè diſcuſſa, concorditer cenſuere
1 conſtare; † nam in vno quoque iſtorum beneficiorum adſunt multiplicatæ præſentationes vltra ſpatium centum annorum, quę probant iuspatronatus, *iuxta deciſ. Caſſador. 2. nu. 7. de probation. Tanis deciſ. 84. cum alijs* *, Et iſtæ præſẽtationes pro maiori parte probantur effectuatæ ob ſucceſſiuam vacationem per obitum præſentatorum, *iuxta conſ. Oldrad. 229. nu. 2. cum alijs deductis in cauſa Reatina beneficij S. Angeli coram me 17. Iunij 1577.* Etenim in Capella S Petri præſentationes incipiunt ab anno 1295. in Clericatu ab anno 1283. in adminiſtratione Hoſpitalis ab anno 1456. & licèt aliquando reperiãtur interpellatæ, vt in Capellania ab anno 1391. per quadraginta annos vſque ad annum 1434. & ab anno 1499. per ſexdecim annos vſque ad annum 1516 & in Clericatu ab anno 1399. vſque ad annum 1524. & in Hoſpitali ab anno 1467. vſque ad annum 1530. non tamẽ dicitur conſtare de ſtatu libertatis, neq. talẽ ſtatum per Eccleſias præſcriptum fuiſſe, cum nullæ oſtendantur collationes dicto tempore factę vti de beneficijs liberis: Vnde potius videtur temporũ incuria eueniſſe, vt documenta pręſentationum perierint ob diuturna bella, quę in illis partibus
3 fuiſſe compertum eſt. Et † probatis his extremis facilè media pręſumuntur [a], cum nihil in contrarium oſtendatur, maximè attento vltimo ſtatu, qui in Capella continuatur ab anno 1516. in Clericatu ab anno 1524. & in Hoſpitali ab anno 1530. vſque in pręſentem diem, quo euenit vaca-
4 tio ex perſona Fabritij præſentati, † qui ſtatus vltimus maximę eſt conſiderationis, *c. cum de beneficio. de præbend. in 6. Bald. in l. ſi mater. C. ne de ſtat. defunct. Dec. cõſ. 126.*
5 *nu. 1.* † Adſunt præterea plures enunciatiuę antiquiſſimæ emanatæ ab Ordinarijs, quæ habẽt vim famę, *vt poſt Aretin.* [b] *tradit Felin. in c. cum cauſam. nu. 4. de probation. Aym. de antiq. temp. part. 1. §. ampliatur. num. 19. Achill. deciſ. 5. de iurepatr.*
6 † quæ fama concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione pręſentandi probat iuspatronatus in antiquis, *Bald. in l. cum ſuper. de rei vind. Caſſad. 2. de probation. Dec. conſ. 237. in fin.*

* Oldrad. conſ. 218. n. 2. Achill. deciſ. patr. deciſ. 6. & 7. Pute. deciſ. 59. 60. & 61. & 142. lib. 1.

a Caſſad. deciſ. 4. num. 7. Cott. deciſ. 192. Tiraqu. de præſcr. §. 1. glo. 2. per tot. & fuit reſolutũ in vna Cæſarauguſtan. Capellaniæ 4. Maij 1573. corã Illuſtriſs. Card. Blanchetto & in Bonon. parochialis 28 Aprilis 1578. corã bo. me. Brano, & in Pitman. Capellaniæ coram Card. Lãcell.

b Aretin. in conſ. 40. col. 1.

in fin. Pute. deciſ. 60. & 242. lib. 1. Confirmatur etiam ex eo, quòd bona iſtorum beneficiorum ſita ſunt inter alia bona Do-
7 minorum de Bulgaris, & quòd † in Eccleſijs adſunt inſignia & inſcriptiones huius familiæ, quæ eum regulariter non ſoleāt apponi ſuper re aliena, *l. 1. C. vt nemin. lic.* ſatis probant fundationem, tot ſimul concurrentibus in materia antiquiſſima, *Bald. conſ. 310. lib. 5. Ioan. de Anan. conſ. 86. nu. 2. Dec. conſ. 135. nu. 1. Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina. nu. 97. de cauſ. poſſ. & propr. Veronenſ. de ſeruitut. vrban. præd. tit. de picturis. nu. 9. Lambertin. de iurepatr. lib. 2. part. 2. q. 10. artic. 9. & lib. 3. q. 5. art. 4. nu. 2. Aym. de antiq. temp. part. 4. §. octaua datur limitatio. nu. 14. & fuit dictum in vna Iſpalen. de las euenas de anno 1590. coram R. P. D.
8 meo Pamphilio* [c]. His poſtremo † accedunt ſententiæ latæ per Ordinarios ad fauorem iurispatronatus & præſentatorum, quibus multum tribuendum eſt, cum non ſoleant multum fauere iſtis præſentationibus, *Rot. deciſ. 11. de iurepatr. in nou. Palaot. deciſ. 22
9 Pute. 172. lib. 1. & 242. lib. 2.* [d]. † Neque facit quòd prætenditur nos eſſe in iurepatronatus nobilium Dominorum Caſtri, in quibus iuxta decreta Concilii præſumitur vſurpatio [e], quia præterquam quòd id nõ probatur concludenter, hic adſunt tot & tanta, iuncta antiquiſſima poſſeſſione, vt præualeant aduerſus talem præſumptionē, & ſi expendamus vim probationum, cum Concilium contentetur probatione immemorabilis cum continuatis præſentationibus quinquaginta annorum, ſatis appare-
10 bit hanc probationem præualere, † cum adſit probatio vera excedens metam centum, & ducentum, & ferè trecentum annorum reſpectiuè, quæ licèt non faciat immemorabilem iuxta opinionem Rotæ; tamen videtur eſſe, aut maioris aut certè non minoris efficaciæ, cum probatio immemorabilis longè ſit debilior *iuxta terminos gloſ. in c. 1. de præſcript. in 6.* Neque controuertendum eſt de deſcendentia in caſu iſto,
11 † cum iſti, qui nunc præſentarunt ſint in quaſi poſſeſſione præſentandi, ex quo releuantur ab iſto onere ad effectum validitatis præſentationis, *c. conſultationibus. de iurepatron. & c. quarelam. de electio.* Et ita concluſum.

[c] Addo Aret. ephi. 1. fol. 88. in impreſſ. Veneto & fuit reſolutum in vna Taurinẽ. ſi beneficij 5. Martij 1584. corā Orano, & in vna Comenſi Capellaniæ 17 Ian. 1591. coram Penia.

[d] Addo Caſſ. deciſ. 2. de iur patr. Pute. 36. lib. 3. & 189 lib. 3. & deciſ. 14. de iurepatr.

[e] iuxta deciſ. Illuſtr. Card. Manticæ in Foro empro pien. ſeu Nullius paroch. 4. Iu. die 4. Iunii & 13 Decem 1588.

Cluſina Terrarum.
Die Lunæ 26. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Coloni perpetui an teneãtur reſpectu Cameræ Apoſtolicæ ad ea omnia, ad quæ tenentur alij coloni & laboratores.*

2 *Coloni habentes ius perpetuæ coloniæ propter malam verſationem poſſunt expelli, ſeruatis tamen ſeruandis, & oſtenſa coram iudice mala verſatione.*

DECISIO MCXLII.

Fvit reſolutum ad fauorem Rectoris,
1 † colonos terrarum Eccleſiæ exiſtentiũ in Cluſio, qui prætendunt ſe habere ius perpetuæ coloniæ, teneri ad ea omnia, ad quæ tenẽtur alij coloni & laboratores Cluſij reſpectu Cameræ Apoſtolicæ ſeu Marchionis, cum idem territorium diuerſo iure cenſeri non debeat, & omnia bona in eo comprehenſa ſunt eiuſdem qualitatis; niſi coloni oſtenderent ſe ius coloniæ præſcripſiſſe ſub diuerſa lege, quod hactenus non fuit oſtenſum; quare tenentur Rectorem in Dominum recognoſcere, & reſpondiſſe ei de tertia parte fructuum; prout faciunt de alijs terris iuxta ſententiam bo. me. Bubali à Colonis acceptatam; tenentur etiam bene ac diligenter colere terras ad vſum boni & legalis coloni, ne aliàs ob eorum negligentiam Eccleſia damnum patiatur, & ob deſertam culturam terræ ſterileſcant. Quantum verò ad poſteriorem partem dubij:
2 † An propter malam verſationem poſſint coloni expelli, Domini cenſuerunt poſſe *ex l. æde. C. de locat.* maximè ſtãte ſtatuto Peruſino & Breue Clementis, in quibus expreſsè cauetur, vt coloni negligentes poſſint expelli; quod tamen intellexerunt ſeruatis ſeruandis, & coram iudice oſtenſa mala verſatione, ne detur occaſio fraudandi Eccleſiam.

Reatina Molendini.
Die Lunæ 26. Iunij 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Ex poſſeſſione & locatione probatur fructuum perceptio, præſertim ſtantibus verbis ſententiæ, immittimus, & immitti mandamus, vt num. 3.*

2 *Sententia lata in Saluiano non recipit appellationem, & illius vigore poteſt relaxari mandatum abſque alio decreto, quando exequutio eſt facienda ſuper eadem re.*

4 *Contra tertium non poteſt procedi exequutiuè.*

5 *Saluianum datur contra tertium poſſeſſorem.*

DECISIO MCXLIII.

Fvit reſolutum mandatum Auditoris Cameræ ad fauorem Fabij relaxatum eſſe exequendum, cum enim egiſſet contra Capitaneum Io. Baptiſtam de Nobilibus poſſeſſorem Molendini ſibi hypothecati à quodam Leandro de Clauellonibus in vim Saluiani Interdicti, Ipſeque Ioannes Baptiſta obtinuiſſet pronunciari ſibi dictum molendinum retinere licere, donec de credito ſuo anteriori ſcutorum quingentorum eſſet ſatisfactum; & hodie ex computo dato

ſatis

ſatis liqueat fructus Molendini pro tempore, quo fuit poſſeſſum à Nobilibus excedere ſummam dicti crediti 300. pro quo detinebatur; conſtat eos fuiſſe ſatisfactos,
1 † ſtante enim poſſeſſione & locatione, probatur fructuũ perceptio *iuxta deciſ. Aegid. 704*. Non obſtant in contrarium deducta, nempe quòd non conſtet de decreto mandati relaxati per Auditorem Cameræ, quia verſamur in ſententia lata in Saluiano,
2 † quæ non recipit appellationem, & cuius vigore potuit relaxari mandatum abſque alio decreto, cum exequutio eſſet facienda
3 ſuper eadem re, † præſertim ſtantibus verbis ſententiæ, Immittimus & immitti mandamus, *ad notat. in l. à Diuo Pio. §. in venditione. de re iudic.* * Non obſtat, quòd dicitur in actis non conſtare de credito Fabij, neq. de inſtrumẽto cenſus, neq. de poſſeſſione Leãdri tẽpore obligationis vel poſtea, quia omnia iſta fuerunt producta in actis ante ſententiã, licèt per incuriã Notarij nõ fuerint regiſtrata, vt in fide quæ datur. Non obſtat ſententia lata contra Fa-
4 bium, quia fuit ex diuerſo capite, † cum ipſe proceſſiſſet nulliter via exequutiua cõtra tertios poſſeſſores, ſed non impedit, quominus relicta illa via potuerit inten-
5 tare † Saluianum, quod datur contra tertium poſſeſſorem, *Socin. conſ. 80. lib. 3.* a Non obſtat allegatus titulus emptionis, quia cum ſit poſterior, cuictus fuit per Saluianum. Non obſtat, quòd productio fuerit in alio iudicio, quia generalis productio vltimo loco facta ſuffragabatur Fabio. Et ita concluſum.

* Afflic. in Cõſtit. Neap. lib. 2. Rubr. 27. Duca. in reg. 94. in 2. limitat.

a l. pignoris. ff. de pig. act. l. ff de distr. C. de diſtract. pign. l. diſtractiv. C. de pignor. Rolãd. cõſ. 24. n. 18. lib. 1. & exceptio rei iudicatæ ſuper vno articulo nõ obſtat ſuper alio diuerſo, l. cum quæritur. & l. & an eadẽ de except. rei iudic.

Toletana Canonicatus.
Die Lunæ 26. Iunij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Papa poteſt præuenire Ordinarium in conferendo & collatio præualet.*

2 *Per expreſſionem menſis vacationis factam in prouiſione Papæ arguitur, quod Papa potuerit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij.*

3 *Cardinales non comprehenduntur ſub reſeruatione beneficiorum vacantium ob non adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus ex Extrauagant. Iniunctæ; nec ſub regula 2. reſeruatoria; nec non Extrauagant. Iulij III.*

DECISIO MCXLIV.

IN concurſu prouiſionum Canonicatus, de quo agitur, quarum altera eſt facta à S. D. N. 13. Martij præſentis anni, antequam Sereniſſ. Cardinalis ab Auſtria Coadiutor cum futura ſucceſſione in Archiepiſcopatu Toletano poſſeſſionem Archiepiſcopatus cæpiſſet poſt obitum ſui prædeceſſoris: Altera verò facta eſt ab eodem Cardinali de menſe Aprilis ſequentis poſt adeptam poſſeſſionem: Fuit dubitatum de
1 ordine S. D. N. quæ harum prouiſionum præualeret, & cauſa propoſita, † fuit vnanimiter per Dominos concluſum prouiſionem Sanctiſſimi prævalere in vim præuentionis, *c. dudum. de præbend. in 6. Rot. 17. de præbend. in nou.* nec poteſt dici intentionem Papæ non fuiſſe, præuenire velle, hoc enim ſatis conuincitur ex expreſſione men-
2 ſis vacationis, † ex qua Papa potuit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij, *et fuit deductum in vna Iſpalen. portionis coram R. P. D. Blanchetto* *. Aliæ verò rationes, quibus informantes pro prouiſo Apoſtolico nitebãtur deducere reſeruationem, nempe ratione, non adeptæ poſſeſſionis ex Extrauagã. Iniunctæ & ratione regulæ reſeruatoriæ ſecundæ, nec non Extrauagantis Iulij III.
3 non placebant Dominis, † quia exiſtimabant iis non comprehendi Cardinales, ex eo quòd ratio finalis dictarum Cõſtitutionum non ſatis videbatur conuenire Cardinalibus: Verum quia prior ratio præuentionis erat clara, & ſufficiens ad deciſionẽ præſentis negocii, omiſſa fuit diſcuſſio capitis reſeruationis, tanquam minus neceſſaria, & in qua plures ſeſe offerebant difficultates.

* ſub die 24. Aprilis & iterum 17. Maij 1595.

Romana Vineæ.
Die Mercurii 28. Iunii 1595.

DECISIO MCXLV.

FVit reſolutum, ſententiam aliàs latam in iudicio ſpolii pro Hieronyma Caballina contra Cathàrinam de Melioribus eſſe exequendam contra Reu. Patres Collegii Anglicani pro ea parte, quæ eſt hodie per eos poſſeſſa iuxta terminos deſignatos per teſtes, qui fuerunt in faciem loci examinati; Nam quòd Patres prædicti lite pendente ingreſſi fuerint poſſeſſionem dictæ partis, nõ eſt ambigendum, cum lis cœperit de anno 1543. quo tempore nondum aderat Collegium in Vrbe, quòd verò conantur euitare exequutionem ſub prætextu, quòd non conſtet de identitate Vineæ non ſubſiſtit; nam pars inferior per diuerſas manus tandem peruenit ad D. Comitem Æmilium, qui proſequutus eſt dictã litem, & ex actis cõſtat hanc eſſe illam eandem Vineam, ad quam egit Hieronyma contra Catharinam, quam defendebat Riccobonus ipſius procurator & maritus, prout in actis, quem teſtes cognouerunt & viderunt poſſidere dictam Vineam cum confinibus deſignatis per eos iuxta & intra Vineam hodie per dictos Patres poſſeſſam; Reliqui verò fines dictæ Vineæ bene verificantur in facto, prout per teſtes recogniti fuerunt, & quos ego oculari inſpectione vidi; nempe

viarum publicarum, vtriuſque cancelli, domus, & arboris domui proximæ, fontis, & aliarum pertinentiarum, quę teſtes recognouerunt fuiſſe poſſeſſa per Riccobonũ: Huc accedit tacita confeſſio Collegij pro cuius parte fuit commiſſa cauſa euictionis & liberationis à moleſtiis contra hęredes Riccoboni coram Auditore Camerę, & ideo non releuat, quòd teſtes dicant ſe non cognouiſſe Hieronymam neque Catharinã, quia ſatis eſt eos cognouiſſe Riccobonum ad hunc effectum, & ridiculum eſt dicere, quòd lis, quę tanto tempore fuit agitata, fuerit ſuper alia Vinea, pręſertim cum iam ſuper parte inferiori fuerit facta exequutio, & nunc agatur tantum de particula occupata per eos, qui poſſederunt Vineam ſuperiorem, quæ hodie eſt Collegii. Ideo concluſum dãdam exequutionem iuxta confinia deſignata per teſtes.

Romana Depoſiti.
Die Lunæ 3. Iulii 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Solutio, quæ vigore mandati venit facienda duobus, dicitur malè facta & contra formam mandati, ſi ſit facta vni tantum.*

2 *Socius etiam complementarius non obligat alium ſocium finita ſocietate.*

3 *Triennium cum dimidio intelligi debet de dimidio anno non aut de dimidio triennio, quia eſſet contra communem vſum loquendi.*

4 *Solutio facta procuratori, non ſeruata forma mandati, non valet.*

5 *Ratificatio non operatur, quando res non eſt integra.*

6 *Ordo ſolutionis faciendæ non poteſt à procuratore reuocari ſine ſpeciali mandato, niſi ex iuſta cauſa puta per cauſam ſuper uenientis inopiæ.*

7 *Fideiuſſor poteſt proteſtari, ne principali ſoluatur debitori ob ſuperuenientem eius inopiam; & idem facere poteſt quilibet alius habens intereſſe.*

8 *Proteſtatio intereſſe habentis eſt per Iudicem admittenda.*

9 *Paria ſunt, quem eſſe decoctum, vel eſſe in limine decoctionis.*

DECISIO MCXLVI.

1 FVit reſolutum, ſententiam Auditoris Cameræ eſſe reuocandam; † nam ſolutio facta per Dominos de Altouitis nõ fuit facta ſecundum formam mandati, quod cantabat de ſolutione facienda Antonio, & Claudio, non autem ſoli Claudio, prout facta fuit, *l. ſi debitorem. de nouation. Caſtr. in l. qui vſumfructum. in fin. de verb. oblig. & in l. ſingularia. nu. 21. vbi Cagnol. n. 161. ſi cert. pet.* * *cum allegatis in cauſa Romana de Palellis corã S.D.N* [a]. præſertim quòd multum intererat D. Alexandri ſolutionem fieri etiam Antonio, vt ipſum qui erat pater Claudij & dominus bonorum, haberet

2 obligatum. † Neque obſtat, quòd Claudius eſſet ſocius Antonij, & haberet complementum, quia per duos menſes ante constitutionem cenſus ratio expirauerat; & ſic nec cenſus pertinebat ad rationem, nec Claudius poterat Antonium obligare, *l. omne æs alienum. pro ſoc.* Nec placuit reſponſio, quòd ſocietas intelligeretur ad triennium cum dimidio alterius trienni, & ſic

3 per quatuor annos cum dimidio, † quia illa interpretatio eſt contra communem vſum loquendi, & illud dimidium intelligi debet de dimidio anno, non autem de dimidio triennio. Neque per ſecundum mandatum ſibi præiudicauit D. Alexander reſpectu prioris ſolutionis, cũ de ea nulla fiat in eo mentio, neque hoc importãt illa verba li 1500. reſtanti, quia intelliguntur reſpectu ordinis prioris dati, & quantum ad iſta 1500. reſtantia ceſſat prorſus omnis

4 difficultas, † quia vigore mandati non erãt ſoluenda, niſi habita acceſſione Antonij ad inſtrumentum cenſus, & eo obligato ad fauorem Alexandri; ideo cum Altouiti antea ſoluerint, non bene ſoluerunt, *Salicet. in l. pro debito. C. de bon. auth. iud. poſſ. Socin. in l. ſingularia. num. 20. in 2. limitat. ſi*

5 *cert. petat.* [b] † Neque obſtat, quòd poſtea ſequuta fuerit ratificatio Antonij, quia tũc res non erat amplius integra, & ſuperuenerat ob vergentiam ad inopiam Claudii iuſta cauſa reuocandi mandatum, quod potuit fieri, non obſtante, quòd pecuniæ ſpectarent ad Claudium qui recognouerat bonam fidem, quia ita demum erãt ei ſoluendæ, cum & poſtquam adimpleuiſſet contenta in recognitione de faciendo accedere

6 Antonium. Neque obſtat, † quòd iſte ordo non potuerit reuocari à procuratore ſine mandato ſpeciali, quia ſtante iuſta cauſa ſuperuenientis inopiæ Claudii, potuit fieri ſine mandato, *ad notat. in l. eius qui in prouinciam. ſi cert. petat. Felin. in c. ex parte Decani. de reſcript. cum alijs* [c]; & ceſſat difficultas ex denũciatione Maluicini obligati in inſtrumento cenſus, qui & ipſe denunciauit Altouitis, ne ſoluerent Claudio, & proteſtatus fuit de damnis & intereſſe,

7 † quod vti obligatus vt principalis in inſtrumento, facere potuit, cum & hoc liceat etiam tertio intereſſe habenti, *vt tradunt Doctor. in l. non ſolum. §. morte. de nou. oper. nunc. Bald. Alex. & alij, in l. hæredes. ad Trebell. Felin. in c. cum M. Ferrarienſis. nu. 40. de conſtit.* quod eo magis procedit, cum dicta proteſtatio Maluicini fuerit per

8 iudicem admiſſa, ſi & in quantum, † & de iure ſtante intereſſe ipſius erat admittenda. Non obſtat, quòd Claudius tunc non eſſet

9 declaratus decoctus, † quia ſufficit ipſum tunc

* Addo Socin. conſ. 67. col. 2. lib. 2.

a In Romana de Palellis ſub die 20. Ianuar. 1578

b & facit Barbat. conſ. 17. n. 4. nu. 2. per l. quoties. ff. de nouat.

c Bart. in l. ſi cũ Cornelius. & ibi Caſtrẽ. nu 2. de ſolution. nã tunc mandato poteſt pinguius adimpleri ad vtilitatẽ domini, Pariſ. conſ 75 n. 15 & ſeq. lib. 4.

tunc temporis fuiſſe in ipſo limine decoctionis, ſed & redditur ſuſpecta iſta ſolutio; ex quo pecuniæ per Altouitos ſibi ipſis ſolutæ fuerunt, quod fortaſſe, ſi alijs ſoluendæ fuiſſent; ipſi non feciſſent. Et ita conclusum pro reuocatione ſententiæ.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunæ 3. Iulij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Per exactionem à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio exigendi contra ſucceſſorem.*
2 *Decima ſoluta & exacta à poſſidente duas Eccleſias ſimul, præſumitur ſoluta & exacta pro ambabus.*
3 *Scientia præſumitur eius, quod à multis annis obſeruatur.*
4 *Teſtes abſfuturi poſſunt informiter examinari, ne probatio pereat, & poſtea formiter examinari.*
5 *Licet teſtes inſtruere ad veritatem dicendã.*
6 *Irregularitas non inducitur ex omni inciſione cuiuſlibet digiti.*
7 *Clericus, qui habet digitũ inciſum effectus presbyter, præſumitur abſolutus & diſpenſatus.*
8 *Teſtis amicus non repellitur à teſtimonio; niſi ſit amicitia immoderata; nec ob id ei de fide diminuitur.*
9 *Teſtis poteſt ſe ad aliud examen referre.*
10 *Teſtis, qui dicit ſe ſperare ab Epiſcopo cõſequi beneficium, & fieri ſacerdos, an admittatur ad teſtificandum pro ipſo Epiſcopo.*
11 *Teſtis examinatus tanquam abſfuturus, ſi poſtea non diſceſſit, an probet.*
12 *Non omnis lis repellit teſtem à teſtificãdo.*
13 *Famulus vtriuſq. partis admittitur ad teſtificandum pro vna parte.*
14 *Teſtis examinatus pro reuelatione bonorũ ſub pœna excommunicationis, ſi deponat ſe credere, quòd talis haberet quædam bona, & ſic deponens de credulitate; non facit, quòd ille talis arctetur ad reuelandum.*
15 *In iudicio manutentionis admittitur leuior probatio, nec in eo anxiè attenduntur exceptiones.*

DECISIO MCXLVII.

FVit dubitatum, an ex teſtibus nuperrimè examinatis pro Domino Archiepiſcopo probetur Dominum Abbatem Capita percipere decimas totius territorij villæ de Codrognano etiam exiſtentis circa Eccleſiam S. Procopij, Itaut ſit ſtandum vel recedendum à reſolutionibus in hac cauſa factis *; & tota controuerſia in hac cauſa verſatur circa iuſtitiam mandati de manutenendo relaxati per Auditorem Cameræ contra Abbatem ſuper quaſi poſſeſſione percipiendi Tertiariam decimarum parochialis villæ de Codrognano, † quas Archiepiſcopus probauerat menſam Archiepiſcopalem exegiſſe à duobus anteceſſoribus Abbatis, nempe Scacado, & Vlbo, per quam exactionem prætendebat ſibi fuiſſe quæſitam quaſi poſſeſſionem, *ad notat. in c. cũ Eccleſia Sutrina. de cauſ. poſſ. & propr.* quæ ſufficit contra ſucceſſorem, *iuxta deciſ. Guid. Pap. 576. & 629. & Boer. deciſ. 66. n. 2.*

* coram Illuſtriſsimis DD. Cardd. Mantica & Argonio, de annis 1590. & 1594.

1 (margin, beside "chialis villæ de Codrognano")

2 † Ad excludẽdam autem hanc probationẽ pro parte Abbatis fuerat allegatum Scacadum & Vlbum poſſediſſe vtramq. Eccleſiã, tam S. Pauli, quæ eſt parochialis, quàm S. Procopii, & ideo hanc probationem eſſe æquiuocam, cum non conſtet ſolutionem factam potius ratione Eccleſiæ S. Pauli, quàm S. Procopii, quam Abbas negat ſe poſsidere: Igitur ad tollendum hoc æquiuocum pro parte Archiepiſcopi fuerũt nuper examinati teſtes ad probandum, quòd Abbas poſſedit vtranq. Eccleſiam, & percepit omnes decimas territorii villæ de Codrognano etiam exiſtentis circa Eccleſiam S. Procopii: Vnde ceſſat æquiuocum; nam ſiue debeatur Tertiaria ratione Eccleſiæ S. Pauli, ſiue S. Procopii; vtroq. caſu Archiepiſcopus habet fundatam intẽtionem, cum Abbas vtranq. poſsideat, & omnes decimas percipiat; Nam Domini cenſuerunt vtrunq. probari optimè per iſtos teſtes, qui reddunt bonam rationẽ ſcientiæ de viſu, & de publica voce & fama, & etiam de facto proprio, cum aliqui dicant ſe requiſitos à ſorore Abbatis, quæ eo abſente exigebat decimas, ſcripſiſſe ſæpius decimas, quæ ſoluebantur à colẽtibus territorium Codrognani, & circum circa ſanctum Procopium, & aliqui dicunt ſe ſoluiſſe, vt patet ex lectura teſtium in locis per informantes pro Archiepiſcopo ponderatis, & de hac re etiam fuit in aliis inſtantiis dubitatum, licèt tunc probatio Archiepiſcopi viſa fuerit ex aliis teſtibus minus ſufficiens, & indigere adminiculo; quæ difficultas nunc ſatis eſt ſublata, cum non ſolum adminiculũ, ſed & plenam probationem ex iſtis teſtibus habeamus. Supereſt tantum reſpondere ad ea, quæ ex aduerſo contra hanc probationem deducuntur, quæ viſa fuerunt facilè tolli; Nam quòd primo loco opponitur teſtes nihil probare de exactione facta per Abbatẽ, ſed tantum per ſororem Abbatis; non fuit habitum pro releuanti, cũ ipſe Abbas eſſet abſens, & ſoror eſſet ſolita exigere, & per multos annos exegerat, & ei ſoluebatur vti
3 ſorori Abbatis, † quæ res cum à multis annis obſeruata hoc pacto fuerit, facit, vt præſumatur Abbatis ſcientia & permiſsio, *vt per Guid. Pap. deciſ. 173. nu. 3.* Vltra quòd ſufficit, quòd teſtes dicant iſtas Eccleſias ſimul poſsideri, & fuiſſe poſſeſſas per Scacadum & Vlbum, & nũc per Abbatẽ.

Secundo non obſtat, quòd teſtes videantur
mendaces, dum dicunt Eccleſiam S.Proco-
pii eſſe annexam Eccleſiæ S.Pauli,quia etſi
non probetur talis annexio; tamen neque
etiam contrarium eſt probatum; & licèt
aliàs Eccleſia S.Procopii diceretur eſſe ti-
tulus Canonicalis; tamẽ dicitur poſt vnio-
nem Epiſcopatuum Soren. & Plonaten. Ar-
chiepiſcopatui Turritano, Canonicatum
huiuſmodi fuiſſe ſuppreſſum & erectum in
parochialem, & tandem remanſiſſe vnitum
ſancto Paulo;ſed hodie ſuper hac re non eſt
controuerſia, & ſatis eſt, quòd probetur
fuiſſe per Rectores poſſeſſas iſtas Eccleſias;
quod bene probatur. Tertio non obſtat,
quòd iſti teſtes ſint ſuſpecti & pluries exa-
minati, & poſt latas tres ſententias, & poſt
examen plurium teſtium, tã in curia,quàm
in partibus, *ad c. fraternitatis. de teſtib.*
4 † quia cum eſſent abſfuturi,Archiepiſcopus
coactus fuit eos prius informiter examina-
re; cum Abbas ſeſe opponeret, ne proba-
tio periret, quod non eſt prohibitum, &
potuerunt poſtea formiter examinari, pro-
vt factum eſt. Quarto non obſtat, quòd
ipſi viderint articulos, cum ſuper eis iam
fuiſſent examinati, quia hoc non eſt pro-
5 hibitum; † Aliud eſt enim teſtes ſubornare,
quod non licèt, aliud eſt inſtruere ad veri-
tatem dicendam, quod licèt, *l.1. §.in cau-
ſa.de queſtion. Nell.in tract.de teſtib. n. 102.*
Quinto non obſtat, quòd contra Franciſcũ
Biergos opponitur de irregularitate ob in-
ciſionem digiti, quia neque inciſio proba-
6 tur, † neque omnis inciſio cuiuſlibet digiti
inducit irregularitatem, *vt per Maiol. de
irregular.lib.1.c.14.num.10.* Vltra quòd
7 † cum poſtea fuerit effectus presbyter prę-
ſumitur abſolutus, & diſpenſatus. Nec fa-
cit, quòd dicat ſe eſſe amicum, & ſubditum
Archiepiſcopi, quia hoc eſt ratione ſupe-
8 rioritatis; † & niſi amicicia ſit immodera-
ta, non repellit teſtem.neque eius fidem di-
minuit, *Bald.in l. eos.C.de teſtib.* Quòd au-
tem habuerit dimiſſoriam ab Archiepiſco-
po,non facit, cum ad hoc teneretur Archie-
9 piſcopus ex officio, † Quòdq. ſe referat ad
aliud examen, non facit,cum hoc lege per-
mittente fiat, *Bart.in l.legata inutiliter. de
legat.1.* & paſsim obſeruatur in Rota. Nec
facit,quòd dicat ſe nunquam vidiſſe Abba-
tem percepiſſe decimas, quia hoc dicit de
perſona ipſius Abbatis, ſed non excluſiuè
ad perceptionem factam per ipſius ſororẽ,
de qua prius depoſuerat. Sexto non obſtant
ea,quę contra Leonardum Pennã obiiciun-
tur, nempe quòd eſt Clericus, & ſubditus
Archiepiſcopo; quia nihil facit hęc obie-
ctio, cum ipſe nullum in hoc negocio inte-
reſſe habeat,neque ex hac re aliquod com-
modum ſentiat. Quòd autem comederit
in domo Archiepiſcopi, & ab eo habuerit
nouem teſtones, nihil facit; quia hoc ideo
factum eſt,quia cum eſſet diſceſſurus, & ob
iſtam causã retineretur ab Archiepiſcopo,
licitè potuit aliquid pro expenſis recipere,
& de hoc, vt ipſe aſſerit, proteſtatus fue-
10 rat. † Quòd verò ſperet ſe fieri ſacerdotẽ,
& conſequi beneficium ab Archiepiſcopo,
non reddit eum ſuſpectum, cum dicat, (ſe
Dio vorrà,)& iſta ſpes eſt rei & bonę & de-
bitę. Quòd fuerit inquiſitus ſuper quadam
iactatione caraffæ non probatur; Præterea
dicit ſe fuiſſe abſolutũ, habita pace vigore
bullæ Cruciatæ. Quòd dicitur, quòd vene-
rit ad curiam pro obtinenda gratia ab Ar-
chiepiſcopo, & attulerit litteras commen-
datitias Canonici Seguæ; non eſt verum,
quia ipſemet dicit veniſſe,per accomodarſi
con qualche d'vno per potere ſtudiare, vt
in ſummario nn.17.& 19. Septimo non ob-
ſtant,quæ cõtra Antonium de Coira oppo-
11 nuntur; nempe † quòd fuerit examinatus
tanquam abſfuturus, & tamen dicit ſe non
poſſe diſcedere ab Vrbe ex conſilio medi-
corum; tum quia negatur fuiſſe inductum
tanquam abſuturum; tum quia potuit ex
ſuperuenienti infirmitate hoc ei accidiſſe.
Non obſtat, quòd aliàs litigauerit cum
Abbate, & dicat ſe fuiſſe offenſum ab Ab-
12 bate,quia † neque omnis lis repellit,& in-
ſuper dicit etiã ſe fuiſſe offenſũ ab Archie-
piſcopo,& quòd Abbatem odio non habet;
ſed non admodum curarunt Domini de iſto
teſte, cum loquatur tantum de auditu in
negocio Tertiarię. Octauo, quæ dicuntur
contra Auguſtinum Seguę viſa fuerunt ſatis
releuantia ob inimicitias,& malum animũ
erga Abbatem; ideo nulla fuit de eo habita
ratio. Nono contra Lucam Vegiam op-
13 ponitur, † quòd ipſe profitetur ſe eſſe ſer-
uitorem Archiepiſcopi; ſed leuis eſt obie-
ctio, cum pariter dicat ſe eſſe ſeruitorem
Abbatis. Nec facit,quòd fuerit examina-
tus tanquam abſuturus,quia ipſemet dicit,
quòd expletis ſuis negociis volebat diſce-
dere. Neque etiam obſtat, quòd opponi-
tur eius dicto, quòd loquatur de parochia-
nis S.Procopii; quia res ita non ſe habet,
ſed loquitur de parochianis S. Pauli colen-
tibus territorium S. Procopij: Vltra quòd
parochiani S.Procopii ob aeris intemperiẽ
tranſtulerunt ſe ad habitãdum in parochia
S.Pauli. Decimo, quę opponuntur contra
Petrum Paulum Leddam; nempe quòd 21.
Februarii fuerit examinatus tanquam ab-
ſuturus,& tamen non diſceſsit, niſi de mẽ-
ſe Aprilis, non fuit habitum in conſidera-
tione, cum iter maritimum non ſit ſemper
opportunum ad libitum diſcedere volentis.
Quòd autem fuerit excommunicatus ob nõ
reuelationem bonorũ Abbatiæ Vallis Vm-
broſę, non facit, quia nõ conſtat eum quic-
quam tunc temporis ſciuiſſe: Vltra quòd
teſtis primus, qui hoc deponit n. 100. dicit
ſe neſcire, an remanſerit excommunicatus,
& an

& an reuelauerit; & ſecundus nu. 108. dicit
14 Petrum Paulũ dixiſſe ei † ſe credere, quòd Abbatia haberet quędam bona, & ſic deponit de credulitate quadam, non autem de certa ſcientia, quę ipſum arctaret ad reuelandum: Pręterea habuit licentiam faciendi ſe abſoluere, quòd & præſumendum eſt factum fuiſſe propter diſpoſitionẽ *c. omnis vtriuſq. ſexus. de pœnitent. & remiſſ.* Vltimo non obſtant teſtes reprobatorii, quia nihil dicunt, quod vrgeat, immo potius dicũt ſe habere iſtos teſtes pro viris probis,
15 † quod maximè admittẽdum eſt in iſto iudicio manutentionis, in quo admittitur leuior probatio, nec anxie attenduntur exceptiones, *vt tradit Couar. practic. quaſt. c. 17. nu. 4.* Et ita concluſum eſſe recedendum à reſolutionibus aliàs in hac cauſa contra Archiepiſcopum factis.

Toletana Parochialis.
Die Lunæ 3. Iulij 1595.

SVMMARIVM.

1 *Cardinales non ligantur diſpoſitione Extrauagant. Iniunctæ, & poſſunt etiam ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus beneficia conferre.*

2 *Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula, ex nunc prout ex tunc, facit, quòd non detur vacatio.*

3 *Cardinales quando ſint comprehenſi in regulis Cancellaria.*

4 *Vt examen valeat iuxta diſpoſitionem ſacri Concilij Tridentini, debet conſtare de die propoſiti edicti.*

5 *Examinatio & approbatio vnius tantum, quando ſunt plures examinandi, eſt ſuſpecta.*

6 *Tempus præfixum ad comparendum expectari debet, quando ſunt alij, qui concurrere volunt in examine; debet tamen impugnans ex hoc capite probare, quòd adeſſent alij concurrentes.*

DECISIO MCXLVIII.

Fvit de ordine Sanctiſſimi D. N. dubitatum in Rota, præſuppoſito concurſu & collatione facta per Sereniſſ. Cardinalem ab Auſtria de parochiali, de qua agitur, Michaeli de Ayala de menſe Auguſti 1595. An ei ſit concedenda prouiſio ſimplex vel ſaltem noua prouiſio; & difficultatem faciebat prouiſio facta à Papa de menſe Februarij Hieronymo de Leyna tanquam de vacante per obitum cuiuſdam Chriſtophori de Buſtamante vſque de anno 1593. cum clauſula, ſeu alio quouis modo, & ex alterius cuiuſcunque perſona; quare in concurſu prouiſorum orta eſt difficultas ſuper expeditione ſupplicationis à Dataria Sanctiſſimi: Et cauſa per me vtraque parte informante propoſita, pro parte Hieronymi duo opponebantur contra huiuſmodi concurſũ & prouiſionem Michaelis; Et primo fuit oppoſitum de reſeruatione ex 2. regula reſeruatori a, in qua reſeruantur beneficia vacantia ſede Epiſcopali vacante, vſque ad promotionem ſucceſſoris & adeptam poſſeſſionem: Verum hæc oppoſitio non pla-
1 cuit, quia † cum Cardinales non ligentur diſpoſitione Extrauagant. Iniunctæ, *vt fuit aliàs in Rota reſolutum coram Illuſtriſſimo Lancellotto* *, & poſſint etiam ante adeptã poſſeſſionem conferre, *vt poſt Bellenzin. de charitat. ſubſid. q. 66. qui dicit ita fuiſſe reſolutum in Rota, tradit Sarnen. in prohem. regul. q. 4. nu. 9.* vtique non applicatur regula; maximè cum requirat vacationem,
2 † quæ hic non datur, propter gratiam Coadiutoriæ cum futura ſucceſſione, & cum
3 clauſula, ex nunc prout ex tunc. † Neque facit, quod dicitur, quòd quando in regulis Papa voluit excipere Cardinales hoc expreſſit, vt etiam habetur in vltima regula de edend. à qua excluduntur Cardinales, quia hoc eſt intelligendum de ijs regulis, quæ poſſunt applicari Cardinalibus, non autem in illis, quarum rationes nõ applicantur, vt eſt iſta, in qua neque ratione expeditionis litterarum, neque ratione fructuum debitorum Cameræ, qui ad prouiſos ſpectant, ſtatim poſt præconizationem in Conſiſtorio, maximè in Regno Hiſpaniarum, poteſt verificari ratio finalis regulæ, & hoc idem ſenſit Rota nuper in cauſa Toletana Canonicatus à me propoſita a. Secunda oppoſitio fuit facta contra huiuſmodi concurſum præſentatũ in Dataria S. D. N. & Dominicenſuerũt ex pluribus concurſum hunc eſſe defectiuum, nec in eo ſeruatam formam Concilii Tridentini &
4 ſuſpectum; Primo quia † non fuit appoſitus dies propoſiti edicti, adeo vt ſciri non poſſit, An intra terminum vel poſt terminum fuerit Michael examinatus, quod tamen videtur neceſſarium ad examinis validitatem, cum terminus ille, qui præfigitur *iuxta diſpoſitionẽ Concilij Trident. ſeſſ. 24. c. 18.* ſit ad conuocandum eos, qui concurrere voluerint, & eo tranſacto non prius debeant examinari, cum quo concordat Concilium Prouinciale Toletanum, & iſta non eſt forma ad effectum, ſed præciſa, *vt fuit dictum coram R. P. D. Gipſio in vna Volaterrana parochialis 20. Maij 1591.* & ratio eſſe poteſt, ne per præuentionem vnius alii ſupplantentur. Secundo, quia ex teſtibus apparet fuiſſe examinatum, & approbatum Michaelem intra tempus pendentis termini, qui licèt ſint examinati ad perpetuam rei memoriam; tamen reddunt negocium ſuſpectum, ex quo in concurſu non fuit appoſita dies edicti, prout ex ſtylo ſolet in aliis, qui præſentantur, apponi, & quorum nonnulli fuerunt Dominis meis

* in Burgen. Canonicatus de anno 1591. & ſupr. fuit dictũ in alia Burgen. Canonicatus Lunæ 26. Iunij proximè præteriti.

a ſub die Lunæ 26. Iunij proximè præteriti.

5 meis oſtendi. Tertio, quia † cum adeſſent plures examinãdi vnicus Michael fuit examinatus, & ſtatim approbatus, eique facta collatio, quæ etiam ex eo redditur ſuſpecta, quia erat familiaris Archiepiſcopi;
6 † neque fuit expectatum tempus præfixum ad comparendum, intra quod potuiſſent alii concurrentes ſeſe examini ſubiicere, & quamuis per vnum ex Reuerendiſſ. Dominis meis fuerit allegata *deciſio facta coram R. P. D. meo Orano in vna Carthaginen. parochialis 9. Decembris 1588.* in qua dictum fuerat, quod examen poterat fieri pendente termino, & quòd parti impugnãti concurſum incũbit onus probandi adfuiſſe alios, qui concurrere volebant, & non fuerunt admiſſi; tamen hoc caſu non fuit habita ratio huius deciſionis, quia hic conſtabat de exiſtentia aliorum concurrentiũ, & de pendentia termini, quo non lapſo præproperè facta fuerat collatio; quæ non concurrebãt in illa Carthaginenſi; Et ideo cõcluſum nihil eſſe cõcedendum Michaeli, quia cum parochialis non ſit reſeruata, & ipſe ſit approbatus in concurſu, & habeat prouiſionem ab Ordinario, ſi iſta fuerunt ritè facta, non indiget aliqua prouiſione Papæ, & erit ei parochialis adiudicanda. relaxanda eſt igitur ſupplicatio ſignata ad fauorem Hieronymi, quia nullum ſit Michaeli pręiudicium, ſi ſua prouiſio eſt bona. Et ita concluſum.

Bergomen. Legati.
Die Lunæ 9. Octobris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Dubietas iuris excuſat à caducitate.*
2 *Quando diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci, & poteſt impleri, ſicut ipſe diſpoſuit, non poteſt alterari etiam cum auctoritate Epiſcopi, vt in alio loco trãsferatur; ſed declaratur hoc procedere in loco principaliter à teſtatore contemplato; & vbi id commodè fieri poteſt, & num. 17.*
3 *Verbum, ipſa, eſt perſonaliſſimum, & excluſiuum alterius rei, ſed determinat ſequentia verba, & num. 18.*
4 *Teſtator volens celebrari miſſas in vna Eccleſia, quæ tempore conditi teſtamenti erat ſibi nota, non cenſetur in alia ipſi incognita exequi voluiſſe, & nu. 20.*
5 *Legatum factum Eccleſiæ, cuius teſtator, quando legauit, erat parochianus, illi debetur, etiamſi poſtea efficiatur parochianus alterius Eccleſiæ.*
6 *Locus quando cenſeatur poſitus taxatiuè, & non demonſtratiuè.*
7 *Legatum factum pro miſſis dicendis, an cenſeatur factum intuitu Eccleſiæ, vel potius perſonæ particularis, quæ miſſam dicat, vel dicere faciat, & nu. 10. 11. & 19.*
8 *Legatum pium ſine expreſſione loci debet impleri in loco, vbi teſtator habitabat, vel ſolitus erat plerunque accedere.*
9 *Legatum ſolitum præſtari certo generi pauperum, non poteſt ad alios pauperes extendi.*
12 *Si teſtator mandet, vt Eccleſia ædificetur in domibus ſuis, ſi eas poſtea cum aliis permutauerit, hæres ædificando in ædibus ex permutatione acquiſitis volũtati teſtatoris ſatisfacit.*
13 *Omne mandatum teſtatoris recipit interpretationem poſſibilitatis, & eius quod commodè fieri poteſt.*
14 *In legatis difficile & impoſſibile æquiparantur.*
15 *Ea eſt facienda interpretatio, vt minus cenſeatur grauatus legatarius; maximè quoties impedimentum facto onerati non prouenit.*
16 *Per translationem Eccleſiæ de vna ad aliam ab habente poteſtatem factam, omnia iura pertinentia ad Eccleſiam, quæ transfertur, ea translata pertinent ad eam, in quam facta fuit traslatio.*

DECISIO MCXLIX.

De mandato Sanctiſſimi D. N. propoſui dubium in Rota huius tenoris: Præſuppoſito legato relicto monialibus del Fine à Iacobo cum ſubſtitutione in eo contenta, & translatione earundem monialiũ à dicto loco del Fine ad locũ del Cluſone, An ipſę moniales teneantur facere celebrare miſſam, de qua in legato, in loco del Fine: Verba, quæ occaſionem dederunt liti poſt legatum ducentum ducatorum, & perticarum terræ decem, relictum Monialibus Sanctæ Clarę ſunt iſta; Quòd prædictæ ſorores ſiue moniales obligatæ ſint perpetuis futuris tẽporibus omni die facere celebrare vnam miſſam in ipſa Eccleſia prædictarum monialium in remedium animæ ſuę, & caſu quo ſupradictę moniales Ordinis ſancti Franciſci ipſius Eccleſię vitinę non vellent facere celebrare dictam miſſam omni die perpetuis temporibus; eo caſu dimiſit, & relaxauit dictos ducatos ducentum & dictam petiam terrę, prout ſupra, Miſericordię del Fine, cum pręfato onere & obligatione vt ſupra. Translatę fuerunt poſtea moniales ad locum del Cluſone à bo. me. Cardinali Borromeo, ibique in earum Eccleſia volebant celebrare facere miſſam prędictam. Ex aduerſo Miſericordia del Fine pręrendens factum locum deuolutioni legati, egit coram Ordinariis Bergomenſibus, à quibus duas conformes ſententias reportauit contra moniales; & nunc dum peteretur pro earum parte, vt cauſa committeretur in Rota, placuit Sanctiſſimo D. N. exquirere opinionem Rotę. Cauſa itaque propoſita, & maturè diſcuſſa, Do-

mini

mini dixerunt duplicem poſſe conſiderari
effectum dubii : Prior eſt ratione caducita-
tis, ſeu deuolutionis legati, in quo fuerunt
1 concordes † attenta iuris dubietate, mo-
niales excuſandas à caducitate, *l. 1. §. fin.
& ibi gloſ. & Doctor. ſi quis iudic. non ob
temp. gloſ. in l. ex conſenſu. §. fin. de Appella-
tion. Iaſ. conſ. 46. nu. 4. lib. 3. Aym conſ. 28.
nu. 9. cum ſimilib.* & hoc reſpectu ſententias
videri iniuſtas. Alter effectus dubii in eo
verſatur; An miſſa ſit celebranda in loco
del Fine vel in loco del Cluſone: Et quam-
uis difficile ſit aliquid affirmare certi, cum
in facto nihil deducatur, ex quo ſumi poſ-
ſint coniecturę voluntatis teſtatoris; tamen
inſpectis verbis nudis teſtatoris, fuerunt
multa pro vtraque parte conſiderata: Et
primo pro parte Miſericordię affirmantis
miſſam celebrandam eſſe in loco del Fine,
2 videbatur facere regula, quòd † quando
diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci,
& poteſt impleri, ſicut ipſe diſpoſuit, non
poteſt alterari etiam cum auctoritate Epi-
ſcopi, vt in alio loco transferatur, *Bald. in
l. ſi quis. nu. 9. verſ. iuxta hoc. C. de Epiſc. &
cler. & in l. vlt. nu. 57. in fin. C. de his qua
pen. nom. Imol. in c. nos quidem. n. 23. verſ.
ſi verò poteſt. de teſtam. & in terminis ferè
Nauar. conſ. 8. nu. 10. de teſtam. ſecundum
nouiſſim. impreſſ.* Secundo teſtator voluit
3 miſſam celebrari in ipſa Eccleſia, † verbũ
autem, ipſa, eſt perſonaliſſimum, & exclu-
ſiuum alterius Eccleſiæ, *Doctor. in l. filius-
familias. §. Diui. & ibi Rip. num. 111. de le-
gat. 1. Tiraq. de retract. conuen. §. 1. gloſ. 6.
n. 25. Paul. de Montepicco conſ. 99. n. 103.*
4 Tertio videtur dicendum † teſtatorem vo-
luiſſe celebrari miſſas in Eccleſia, quæ tem-
pore conditi teſtamenti erat monialium,
ex vulg. regul. l. ſi ita. de aur. & arg. legat.
quare non poteſt verificari in Eccleſia del
Cluſone ipſi incognita, *ad notat. per Iaſ. in
l. filiusfamilias. §. Diui. n. 151. & Rip. vbi
nu. ſupracitato. Alex. in l. qui filiabus. nu. 2.
de legat. 1. Ceph. conſ. 773. nu. 2.* Hinc eſt,
5 quòd † ſi quis exiſtens parochianus S. Petri
legauerit ſuæ Eccleſiæ, deinde efficiatur
parochianus S. Marię, legatum debetur Ec-
cleſiæ S. Petri, *vt tradit Cyn. in l. 1. nu. 12.
C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Quarto facit, quòd
6 † cũ locus celebrationis ſit poſitus in eadẽ
oratione, intelligitur taxatiuè, non demon-
ſtratiuè poſitus, *Dec. conſ. 183. num. 1. &
conſ. 324. nu. 1. & R. P. D. meus Mantica
de coniectur. vltim. volunt. tit. 3. num. 20.*
Quinto videntur facere ea, quæ à Doctori-
7 bus dicuntur † de legato facto pro miſſis
dicendis, quod in dubio videtur factum in-
tuitu Eccleſiæ, non perſonæ particularis,
quæ miſſam dicat, vel dicere faciat, *vt per
Imol. in c. officij. nu. 26. de teſtam. Petr. de
Vbald. in tractat. de canon. port. c. 7. nu. 57.*
præſertim cum factum ſit monialibus Ec-
cleſiam habentibus, *iuxta diſtinct. Doctorũ
in c. requiſiuiſti. de teſtam. per illum text.*
quòd aut legatum pro miſsis dicendis eſt
factum alicui presbytero nullam habenti
Eccleſiam vel titulum ſiue adminiſtratio-
nem, & tũc cenſetur contẽplatione perſonæ
illius presbyteri; aut factum eſt Rectori
habenti Eccleſiam vel adminiſtrationem
in aliqua Eccleſia, & tunc cenſetur contem-
platione Eccleſiæ, potius quàm perſonæ,
*Anchar. in d. c. officij. nu. 16. Imol. num. 26.
Barb. nu. 35. de teſtib. Abb. in c. fin. nu. 2. de
teſtam. Lup. de quart. canon. nu. 12. & Petr.
de Vbald. d. c. 7. nu. 55. & faciunt notat. per
Socin. in l. ciuibus. de reb. dub.* quinimmo
8 † ſi ſine expreſſione loci fiat aliquod legatũ
pium, debet impleri in loco, vbi teſtator
habitabat, vel ſolitus erat plerumque ac-
cedere, *vt tradit Specul. tit. de inſtr. edit.
§. nunc verò. nu. 64. & ibi Io. Andr. Guid.
Pap. tractat. de præſũpt iur. & de iure. n. 69.*
Sexto cum poſt obitum teſtatoris per lon-
gum temporis ſpatium miſſa celebrata fue-
rit in loco del Fine, videtur quæſitum
quoddam ius hominibus dicti loci, quod
9 ab ipſis auferri non debet, † argumento
legati ſoliti præſtari certo generi pauperũ,
c. ad Apoſtolicam. de ſimon. Et hæc pro hac
parte deducta fuerunt. In contrarium fuit
10 primo loco conſideratum † verba legati
principaliter directa fuiſſe ad Moniales,
quibus deinde onus fuit adiunctum cele-
brandi miſſas in earum Eccleſia: Vnde ſuc-
cedit regula, præſumi legatũ factum intui-
tu legatarij, *l. patre filium. §. Tuſculanos.
de legat. 3. vbi Bart. & cæteri. Ruin. cõſ. 75.
nu. 8. lib. 2. Couaru. in d. c. requiſiuiſti. de
teſtib. num. 10. Socin. l. 2. nu. 12. de reb. dub.
R. D. meus Mantica de coniect. vlt. vol.
lib. 6. tit. 14 num. 18. & lib. 8. tit. 6. num. 23.*
ſecundo facit doctrina *Petr. de Vbald. in
loco ſuper allegato num. 57.* qui tradit le-
gatum pro dicendis miſſis factum ſacerdoti
cenſeri contemplatione perſonæ non Eccle-
11 ſiæ, & idem ſi ſit factum hæredi. † Neque
obſtat mentio facta loci, in quo celebran-
da eſt miſſa, quia fuit appoſitus non ſub
nomine proprio Eccleſiæ, velùti ſi dixiſſet
in Eccleſia ſanctæ Claræ ſed ſub demõſtra-
tione ipſius Eccleſiæ præfatarum monialiũ,
ex qua adiectione potius vidẽtur contem-
platę moniales, quàm locus, & potius ea-
rum fauore locus adiectus, quàm fauore
ipſius loci, *argum. l. cum ita. §. in fideicom-
miſſo. & ibi gloſ. de leg. 2. & l. fin. C. de verb.
ſign.* Quòd comprobatur ex eo, quòd in
onere principaliter habitus fuit reſpectus
ad remedium animę ſuę, quod remedium
non magis ex vna, quàm ex alia Eccleſia
prouenit, non enim locus ſanctificat ho-
minem, ſed homo locum, *c. multi. 4. diſtin.*
& hęc cenſeri debet cauſa finalis, quæ totã
diſpoſitionẽ moderatur, *Aym. cõſ. 241. n. 2.*
& miſſa

Digitized by Google

& miſſa eundem effectum vbilibet celebre-
tur, operatur, *Sot. in 4. diſtin. c. 3. q. 2. art. 4.*
& eo magis, quia hic conſiderari poteſt du-
plex fauor; tum ex parte teſtatoris; cuius
anima cum aſſiſtentia, & precibus monialiũ
ſubleuabatur; tum ex parte monialium, cum
illa miſſa poſſet etiam eis deſeruire pro ſo-
lita miſſa conuentuali. Tertio facit, quòd
cum teſtator, vt ſupra dictum eſt, non ex-
preſſerit locum per nomen proprium Eccle-
ſiæ, ſed dixerit in Eccleſia monialium, vtiq.
verificatur talis diſpoſitio in Eccleſia del
Cluſone, ad quam fuerunt tranſlatæ monia-
12 les, prout in ſimili, † ſi teſtator mandaue-
rit in genere, vt Eccleſia ędificetur in domi-
bus ſuis, quas poſtea cum aliis permutauit,
hæres ædificando in ædibus permutatione
acquiſitis, ſanet teſtatoris diſpoſitioni, qui
cum dixerit in domibus ſuis, intellexit tam
de tunc habitis, quàm de ijs, quas habitu-
rus erat, *Bart conſ. 26. n. 3. lib. 1. Socin. iun.
conſ. 162. nu. 22. & 26. lib. 2.* Idem ergo di-
cendum eſt de Eccleſia monialium, vt non
ſolum deſignetur Eccleſia, quæ tũc erat mo-
nialium, ſed etiam quævis alia, quæ futura
eſſet dictarum monialium; cum ratio diuer-
ſitatis probabilis non detur; immo ſi ſecus
dixerimus, eueniet, vt in futurum miſſa am-
plius in Eccleſia monialium nõ celebretur.
13 Quarto † omne præceptum teſtatoris reci-
pit interpretationem poſſibilitatis, & eius
quòd commodè fieri poteſt, *c. nos quidem
de teſtam.* Vnde ſi moniales, quibus iniun-
ctum fuit hoc onus commodè & in loco del
Fine ſatisfacere non poſſunt, æquum eſt, vt
eo modo, quo melius fieri poteſt, ſatisfa-
ciant, *vt ibi notant Abb. nu. 13. Couar. n. 9.
Specul. de inſtr. edit. tit. de vlt. volunt. n. 64.
& ibi Add. & Roch. de iurepatr. in verb. cõ-
ſtruxit. num. 12. Felin. in c. Eccleſia ſanctæ
Mariæ. nu. 86. verſ. confirmari poteſt. de cõ-
14 ſtit.* & † hoc caſu difficilè & impoſſibile
15 æquiparantur; maximè † vt minus cenſea-
tur grauatus legatarius, *argum. l. ſi ita reli-
ctum. in fin. prin. de legat. 2.* quòd procedit,
maximè quoties impedimentum facto one-
rati non prouenit, vt in caſu iſto, in quo au-
ctoritate ſuperioris, non autem propria vo-
luntate moniales translatæ fuerunt, *& bene
facit text. in l. legatum. de vſufr. legat. quem
allegat Bart. in d. conſ. 26.* Quinto ponde-
rata fuerunt verba translationis legati, quæ
ſunt concepta in euentum, quòd moniales
nollent facere celebrare miſſam, neque ad-
ditum eſt in dicta Eccleſia, & ne cenſeatur
repetitum hoc vigore dictionis, dicta, dictũ
fuit, onus idem dicendæ miſſæ impoſitum
Miſericordiæ ſine alicuius loci expreſſione.
16 Vltimo facit, quòd † facta tranſſlatione
ab habente poteſtatem, omnia iura perti-
nentia ad Eccleſiam, & tranſlata, pertinent
ad eam, in qua fit tranſlatio, *c. & hoc diximus. 16. q. 7. & ibi gloſ. c. Abbati. in fin. &
ibi gloſ. de verbor. ſign. gloſ. vnic. in c. ſi quis
vult. 16. q. 7. Io. Andr. in c. cũ perſona. col. 2.
de priuileg. in 6. & ibi Anchar. not. ib. 13. Re-
buff. in prax. benef. tit. de trãſlat. Epiſc. n. 19.
Lap. allegat. 68.* & hanc opinionem maior
pars Dominorum amplexa eſt non obſtan-
17 tibus in contrarium deductis. † Et ad pri-
mum argumentum reſponſum fuit, proce-
dere in loco principaliter à teſtatore con-
templato, quod ceſſat hic ex deductis in ſe-
cundo & tertio fundamento, procedere de-
niq. vbi id cõmodè fieri poteſt, vt in quar-
to fundamento. Ad ſecundum dictum fuit
18 † dictionem, ipſa, licèt perſonaliſſimam de-
terminare ſequentia verba, nempe Eccleſia
monialium, & cum hac qualitate accipien-
da eſt, quæ qualitas ineſt Eccleſiæ del Clu-
ſone, & deſijt fuiſſe del Fine. Ad tertium
dictum eſt, tolli argumentum ex deductis in
19 ſecundo fundamento, in † quo probatum
eſt habitam fuiſſe contemplationem perſo-
narum ipſarum monialium, nec non fauoris
animæ teſtatoris, quæ vti præponderantia
magis attendi debent, quàm locus, qui per
ſe non fuit habitus in conſideratione, ſed
monialium intuitu; & ideo non cenſetur
appoſitus gratia taxationis, ſed fuit expreſ-
ſus gratia faciliotis exequutionis, & quan-
do locus non exprimitur cum miſterio, etiã
ſi ponatur in eadem oratione, nõ reſtringit
diſpoſitionem, *Auth. caſſa. cum gloſ. C. de
ſacroſanct. Eccl. Dec. conſ. 7. col. 2. & 3.* Non
20 obſtat, † quòd Eccleſia del Cluſone nõ fue-
rit per teſtatorem cognita, quia immo in
genere ſatis cẽſetur cognita ſub illa expreſ-
ſione Eccleſiæ monialium, cum iſta hodie ſit
dictarum monialium Eccleſia, vt dictum
fuit in tertio fundamento. Et quòd dici-
tur attendendum tempus teſtamẽti, *l. ſi ita.
de aur. & arg. leg.* procedit ad effectum de-
terminandi, quid, & quantum legatum ſit:
aliud eſt, ſi quæratur de exequutione legati,
quę habet tractum tẽporis, *vt declarat Bar.
in d. l. ſi ita, & habetur per D. meum Man-
tic. lib. 7. tit. 11. n. 12. & lib. 3. tit. 11. nu. 22.*
Et ita tollitur quartum fundamentum. Ad
quintum reſpondetur ex deductis in primo
fundamento, cum ſimus in claris, legatum
fuiſſe factum contemplatione monialium,
& diſtinctio Doctorum magis fauet huic
parti, & loquuntur de legato facto pro miſ-
ſis dicendis, qui non eſt caſus noſter. Ad
ſextũ dicitur procedere, vbi ex legato quę-
ritur ius certis perſonis vel incertis eligen-
dis; nam ſemel facta electione variatio non
admittitur, ſed ad rem noſtram non faciũt.

Romana Pecuniaria, ſeu Domus.
Die 23. Octobris 1595.

S V M M A R I V M.

*1 Pactum reſolutiuum operatur, quatenus
ille, pro quo fuit oppoſitum, vti velit, &*

vi-

videtur nolle vti, quando agit pro implemento.

2 *Propter mandatum exequutiuum, à quo fuit appellatum, non impeditur purgatio moræ.*

3 *Moræ purgatio impeditur, vbi exequutio eſt facta à lege, vel ab homine; ſecus eſt mediante appellatione, quæ omnia ſuſpendit.*

4 *Moræ purgatio ſemper admittitur, vbi non eſt factum deterius ius alterius.*

5 *Moroſus tenetur ad refectionem expenſarū propter moram factarum.*

DECISIO MCL.

1 ADmittendum Calandrinum ad † moræ
purgationem, cum Gibertus vſus non
fuerit pacto reſolutiuo pro ſe appoſito, &
ipſo volente, *ad l. 2. de leg. commiſſor.* neque
egerit pro reſtitutione arrhæ, ſed pro im-
plemento contentorum in inſtrumento ven-
ditionis; Vnde Ioſephus offerendo domum
non tam agit de mora purganda, quàm de
2 debito ſoluendo; & † licèt decretum fuerit
mandatum exequutiuum contra eum ob nō
implementum, tamen cum ab eo fuerit ap-
pellatum, dicitur ſuſpenſum, & poteſt ho-
die Ioſephus implere, prout potuiſſet in
priore inſtantia; & ſic ceſſat, quod dicitur,
3 † impediri purgationem moræ, vbi exequu-
tio eſt facta à lege vel ab homine, *iuxta no-
tat. in l. ſi inſulam. de verbor. obligat.* nam
4 appellatio ſuſpendit omnia, & maximè † eū
non ſit factum deterius ius Giberti; quo ca-
ſu ſemper admittitur purgatio, *vt fuit di-
ctum in cauſa Romana Mutui. 1567. coram*
5 *bon. mem. Ioanne Aldobrandino.* * † Quan-
tum ad expēſas dictum fuit Ioſephum tene-
ri, eum ſint factæ propter ipſius moram in
conſignando domum, *Bald. in l. non igno-
rat. C. de fruct. & lit. expenſ. cum alijs* a.

* & dictum fuit ſupr. in Romana de Monilijs 19. Nouem 1538 n. 7 & in Roman. Caſalis Marcelliani 19 Marij 1598. nu 7.

a Com. in d. l. nō ignorat. nu 8 Alex in § Aſſto n. 5. de acqu. hæred. Afin. in ſua prax. §. 3 2. ampliat. 20.

Toletana Profeſſionis.
Die Veneris 27. Octobris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Cum procuratore domino litis effecto lis continuari poteſt, vbi non conſtat ab aliquo fuiſſe nec aditam nec repudiatam hæreditatem.*

2 *Lite adhuc pendente ſuper eo, An aliqua ſit monialis nec ne, monaſterium non poteſt dici ſucceſſiſſe ab inteſtato.*

3 *Bona non poſſunt dici vacantia, quouſque reperiatur facta prius diligentia, an quis velit eſſe hæres, ſed dicitur hæreditas iacens.*

DECISIO MCLI.

1 POſſe † procedi in cauſa cum procurato-
re litis domino effecto, cum adhuc non
conſtet aliquem adiuiſſe hæreditatem, ne-
que repudiaſſe; Ideo interim poteſt procu-
curator continuare, *Ang. & Imol. in l. non
ſolum. §. morte. in princ. de nou. oper. nunc.
Dec. in c. relatum. de off. deleg.* maximè cum
nulla facta appareat diligentia, an aliquis
velit hæres eſſe. Non obſtat, quod dicitur
2 † monaſterium ab inteſtato ſucceſſiſſe, quia
adhuc non liquet, An iſta eſſet monialis,
& ſuper hoc pendet lis. Non obſtat, quòd
Comitiſſa & Marchio, qui dicuntur metum
intuliſſe, ſint proximiores, quia non fuit fa-
cta diligentia, an velint eſſe hæredes, vel po-
tius velint hæreditatem deferri ad vlterio-
3 res in gradu: Vnde † interim non poſſunt
dici bona vacantia ſed hæreditas iacens,
quouſque facta diligentia reperiatur, qui
velit eſſe hæres, *Capic. deciſ. 87. num. 6.
& 9.* Ideo poteſt procurator dominus litis
eam proſequi hoc medio tempore. Et ita
fuit dictum in Romana Status de Columna
1573 *.

* ſub die 6. Martij 1573. & fuit dictū in Salamantina peſionis 29 Nou. 1593 corā R. P. D. Pena.

Calaguritana Præten ſi panis cocti.
Die Veneris 3. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata contra patrem quando filium non afficiat, & contra eū exequi nō poſſit.*

2 *Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ.*

DECISIO MCLII.

NOn eſſe procedendum ad vlteriorem
1 exequutionem contra † modernum
Comitem de Onnate ex eo, quòd venit ad
cauſam ex propria perſona cum particulari
commiſſione, & ipſe non eſt hæres patris,
immo repudiauit hæreditatem, nec fuit eius
ius diſcuſſum, quod prætendit ſibi compe-
tere in iſtis decimis ratione Maioricatus,
quem à patre non habet, neque fuit ipſe
ſpoliator, itaut ſententia in ſpolio ipſum
afficere poſſit, *& in iſtis terminis fuit reſo-
lutum coram R. P. D. meo Pamphilio in
vna Toletana de Cupilla 19. Februarij 1593.*
2 † Tertius enim veniens ad cauſam pro ſuo
intereſſe impedit exequutionē rei iudicatæ,
*Innocent. in c. venient. il 2. de teſtib. Rota
2. de re iudic. in antiq. & fuit pluries in Rota
reſolutum* *.

* fuit dictum ſupr. in Placentina bonorum 19 Iun. & 2. Decemb. 1587 & in Cordubē ſta tutorum 24. Ianuar. 1590.

Hoſtunen. Beneficij, ſeu Capellæ.
Die Lunæ 6. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio beneficij & poſſeſſio capta pendente lite ſunt attentata.*

2 *Vbi concurrunt duæ ſubrogationes gratioſæ in idem ius, non proceditur exequutiuè, ſed via ordinaria.*

3 *Clauſula, dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quaſitum, facit gratiam conditionalem.*

DE-

DECISIO MCLIII.

DOmini cenſuerunt ſequeſtrandam eſſe
poſſeſſionem; quia quantum ad Tria-
1 rium, † Aut nititur poſſeſſione capta de
anno 1588. vigore prouiſionis Ordinarij, &
illa vnà cum prouiſione ſunt attentatæ, cum
tunc lis penderet; præterea nunquam ha-
buit effectum, cum Radicchius poſſederit
vſque ad obitum; Aut nititur poſſeſſione
capta poſt obitum Radicchij in vim gratio-
ſæ ſubrogationis in ius & poſſeſſionem Sca-
leni & Radicchij, & minus, quia Petraro-
lus ſemper poſſedit, qui & ipſe habebat gra-
tioſam ſubrogationem in ius & poſſeſſionē
2 Radicchij, † & vbi concurrunt duo ſubro-
gati in idem ius, non proceditur exequuti-
ue ſed via ordinaria, *Put. deciſ. 131. lib. 2. & fuit dictum in Lucana Matuſculatus de anno 1585. coram R. P. D. Orano* *. Non
3 obſtat, quòd ſubrogatio Petraroli † eſſet cō-
ditionalis: quia pariter gratia Triarij pro-
pter clauſulam, dummodo tempore datæ
præſentium non ſit alteri ius quæſitum, &
tunc aderant præſentati; ſed hæc ſunt in pe-
titorio examinanda; Indello verò non po-
teſt dari manutentio, quia eius poſſeſſio ca-
pta eſt lite pendente, & proinde attentata.
Ideo appoſito ſequeſtro videndum, quænam
partium melius ius foueat.

* ſub die 27. Apr. 1587. & fac. Put. dec. 194 lib. 1. Frāciſcus de Mirāda. Mohed. 208. & 330. præſertim cū vterq; veniat ex ſubrogatione eiuſdē perſonæ, Put. 303. per obitum Ioannis. lib. 1.

Ianuen. Viridarij.
Die Lunæ 6. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, arbitrio, in reſcripto relaxat aliquid de rigore iuris ſuadente æquitate.*
2 *Teſtibus nulliter examinatis ob impedimenta & tergiuerſationes partis aduerſæ non ſolum ex æquitate, ſed etiam iure ordinario fides adhibetur.*
3 *In ſummariſſimo poſſeſſorio ſufficit qualiſqualis probatio etiam minor ſemiplena.*
4 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus turbationis, & moleſtiarum.*
5 *Simulatio qualiter probetur.*

DECISIO MCLIIII.

DOmini diſtinxerunt cauſam in duas dif-
ficultates; prior eſt, an ſit locus arbi-
trio Rotæ ad effectum, vt in hoc articulo
manutētionis adhibeatur fides teſtibus nul-
liter examinatis, & iuribus informiter ex-
tractis: Altera eſt, an ex his & alijs pro cle-
ricis deductis oriatur ſufficiens probatio
poſſeſſionis, itaut ſit eis dandum manda-
tum de manutenendo. Quantum ad prio-
1 rem Domini cenſuerunt vnanimiter † eſſe
locum arbitrio; nam licèt arbitrium ſit re-
gulandum à iure; tamen vt pluries fuit re-
ſolutum per hanc formulam reſcripti rela-
xatur aliquid de rigore iuris, id ſuadente
æquitate, *Creſcent. deciſ. 287. aliàs 4. de teſtib. num. 3.* in caſu autem, de quo agitur,
2 † ſtantibus impedimentis & tergiuerſatio-
nibus partis aduerſæ per ſpatium octo men-
ſium circiter, non ſolum ex æquitate ſed
etiam iure ordinario fides eſt adhibenda
teſtibus etiam nulliter examinatis, *vt per Doctores in c. peruenit. il 1. de teſtib. cogend. cum alijs per Ferret. conſ. 160. lib. 1. & dictum fuit in hac eadem cauſa 27. Februarij.*
Neque obſtat fides illorum quinque nobi-
lium dicentium ſe poſt productionem non
fuiſſe interpellatos, vt ſubijcerent ſe exami-
ni, & quòd ſe examinaſſent; quia licèt il-
lis non fuerit præſtitum impedimentum,
fuit tamen præſtitum notario & iudici re-
miſſoriæ, qui hac de cauſa ſeſe ab eo mu-
nere exonerauit. Quantum verò ad alte-
ram quæſtionem Domini dixerunt ſatis cō-
3 ſtare de poſſeſſione clericorum; nam † cum
verſemur in cauſa ſummariſſimi poſſeſſo-
rij, in quo non requiritur tam exacta pro-
batio, ſed qualiſqualis ſufficiat etiam mi-
nor ſemiplena, *vt per Caſtrenſ. conſil. 3. lib. 2. Couar. pract. quæſt. c. 17. latè Modern. in vlt. remed. retinend. num. 34.* vltra teſtes
nulliter examinatos, qui de poſſeſſione cle-
ricorum bene deponunt, & dicunt de anno
1591. citra vidiſſe Patres poſſidere, & red-
dunt cauſam ſcientiæ, quia Patres clauſe-
runt alias portas Viridarij, partim muro,
partim lignis, & aperuerunt in loco anti-
quo contiguo eorū Viridario portam, per
quam ſolum aditus erat ad Viridarium, de
quo agitur, & loquūtur non ſolum de parte
emphyteutica, ſed etiam de allodiali, &
4 toto Viridario, † & iſta poſſeſſio præſumi-
tur cōtinuata vſque ad tempus turbationis
& moleſtiarum ipſis per partem aduerſam
illatarum, *gloſ. & Doctor. in l. ſiue poſſidetis. C. de probation. Couar. in reg. poſſeſſor. part. 2. §. 1. in princ.* maximè cum opus fue-
rit, vt murus dirueretur, vt poſſet pars con-
traria ingredi Viridarium, quæ res conclu-
denter oſtendit ſolos clericos tunc poſſediſ-
ſe Viridarium, cum nullus aliundè pateret
aditus, niſi per oſtium à parte ipſorum:
Neque iſte actus ipſis præiudicat, cum non
habuerint ſe pro ſpoliatis, immo recurſum
habuerunt ad Epiſcopum, à quo obtinue-
runt manuteneri, & in priſtinum omnia
reponi. Non obſtant ea, quę facta fuerunt
per Syndicatores, & ceſſio litis facta per
Bargonum, quia præterquàm quòd ageba-
tur de re Eccleſiæ, vnde nulla competebat
iuriſdictio, & ad hoc iudicium nunquam
fuerunt citati clerici, qui erant in poſſeſ-
ſione; Borgonus ille nullum ius nec poſſeſ-
ſionem habebat in hoc Viridario; nam em-
ptio per eum facta fuit pro clericis & ad eo-
rū vtilitatē, & ſic aliud actū, aliud ſimulatū.

De

5 † De hac ſimulatione conſtat non ſolum ex
teſtibus, ſed etiam ex ſolutione pretij & intereſſe, facta à Patribus venditrici, habita rationе ad totum Viridarium, vt liquet ex computo, nec non ex ſolutione Gabellæ facta quidem per Bargonum, ſed ex pecunijs clericorum, vt probatur ex partitis, *Bald. conſ. 151. lib. 5.* Non obſtat, quòd teſtis quintus dicat, quòd Patres poſſidebant ſub nomine Bargoni; quia ſub ſimulato emptoris nomine, non Bargono ſed ipſis poſſidebant, immo neque ipſe Bargonus potuiſſet in Viridarium ingredi, niſi per oſtium Patrum. Et ita concluſum clericos regulares S. Syri eſſe manutenendos.

Parmen. Status.
Die Veneris 10. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſio oretenus data iudici, ſe informādi extraiudicialiter, non impedit proceſſum coram ſuo iudice, & num. 4.*
2 *Cauſa nunquam cenſetur auocata, niſi preſsè dicatur.*
3 *In dubio non præſumitur Papam cauſam auocare velle.*
5 *Geſta per minorem ſine ſolemnitatibus requiſitis an valeant ad eius fauorem præſertim parte non opponente.*
6 *Oppoſitio debet in ſingulis actis iudicij repeti.*
7 *Minor ætas probatur ex curatoris datione tantum in præiudicium illius, ad cuius inſtantiam datus fuit curator.*
8 *Probatio minoritatis de vno tempore non concludit de alio tempore.*
9 *Fundans ſe in minori ætate ad ſubuertendū examen, illam probare debet.*
10 *Minor ætas an probetur per teſtes.*
11 *Nullitates poſt præfixum terminum ad docendum de nullitate vigore commiſsionis opponi non poſſunt.*

DECISIO MCLV.

DVæ nullitates deductæ fuerūt pro parte Dominorum de Rangonibus contra examen teſtium Dominorum de Pallanicinis; Altera de defectu iuriſdictionis; Altera de defectu perſonæ Sigiſmundi comparentis ratione minoris ætatis: Prior nullitas deducebatur ex eo, quòd teſtes iſti de menſe Octobris anni 1536. fuerunt examinati coram bon. mem. Dario, à quo tunc temporis cauſa fuerat auocata, & commiſſa Cardinali Simonetæ ad referendum Sanctiſſimo: Verum hæc nullitas reiecta fuit per Dominos, quia examen teſtium fuit factum ante motum proprium auocatorium cauſæ, de quo tempore licèt Simoneta poſſet ſe informare extraiudicialiter ratione commiſ-
1 ſionis ſibi oretenus datæ à Papa; † tamen
hæc non impediebat proceſſum coram ſuo iudice, vt quotidie practicatur; maximè cum ante motum proprium Cardinalis nūquam inhibuerit, & in proceſſu cauſæ iſtis teſtibus vſus fuerit; & idem ſenſiſſe apparet Rangones, qui poſt dictam verbalem commiſſionem examinarūt teſtes eodem modo,
2 & † receptiſſimum eſt cauſam nunquam
cenſeri auocatam, niſi id expreſsè dicatur,
3 *Caſſad. dec. 1. de reſcript.* nam † in dubio non
eſt præſumendum Papam cauſam auocare velle, *Pariſ. conſ. 49. num. 22. lib. 4.* neque hic agitur de ſuſtinenda ſententia interim lata, quod poſſet pati maiorem difficultatem, ſed de examine ſuſtinendo, quod Papa non cenſetur voluiſſe impedire. Neque obſtat, quòd in motu proprio ſubſequnto,
4 † Papa teſtetur ſe viuæ vocis oraculo com-
miſſiſſe cauſam Cardinali ad referendum; quia non dicit ſe id feciſſe cum cauſæ auocatione, prout poſtea eam in dicto motu proprio auocat: & ita reſpondetur ad actum tranſportationis actorum, factum de partium conſenſu penes Cardinalem, quia hoc erat neceſſarium, vt ipſe poſſet capere ſaltem extraiudicialiter informationem, non autem ad effectum vt cauſa cenſeretur tunc temporis auocata, quod patet, quia non obſtante tranſportatione vtraque pars teſtes induxit, & examinauit coram Dario. Altera nullitas ob minoritatem Sigiſmundi fuit ſimiliter per Dominos reiecta; nam
5 omiſſa diſputatione, † an valeant geſta per
minorem ad eius fauorem, de qua *per Doctor. in l. non eo minus. C. de procurator. Bald. in l. ſi curatorem. C. de in integr. reſtit. min.* cum videatur obſtare partis oppoſitio *ex deductis in deciſ. Quiroga* *. quamuis reſponderi poſſit oppoſitionem non ſuffraga-
6 ri, ex quo non fuit † in ſingulis actis, neque
in iſto examine repetita, quod tamen erat neceſſarium, *iuxta deciſ. Mohedan.* 44. hoc inquam omiſſo dictum fuit non probari minorem ætatem Sigiſmundi de anno 1536.
7 quia † aut deducitur ex datione curatoris,
& illa probat tantum in præiudicium illius, ad cuius inſtantiam fuit datus curator, *Salicet. in l. ſi minorem. in penult. quæſt. C. de in integr. reſt. min. Alex. conſ. 21. cum ſeq. lib. 1. Dec. conſ. 149. num. 4. Iacobin. de S. Georg. in l. de ætate. num 12. de minor. & fuit dictum in cauſa Sarſinatenſi 28. Ianuarij* 1583. *coram S. D. N.* Præterea cum fue-
8 rit datus de anno 1534. † non concludit
fuiſſe minorem anno 1536. cum ſimus in ijs; quæ tractu temporis mutantur *l. ſpadonem. §. ſi quis abſolutus. de excuſat. tutor.*
9 & † probatio minoris ætatis incūbit ei, qui
ſe in ea fundat ad ſubuertendum examen; Aut Rangoni nituntur ex dictis teſtium,
10 † & illi minus probant, *iuxta Bart. doctri-*
nam, quam communiter ſequuntur Doctor.

* in Spoletan. bonorum 9. Iunij 1558.

*in l. de ætate. de minorib. Caputaq. deciſ.*167. & 285. *lib.* 1. Aut deducitur minoritas ex eo, quòd non fuerit nominatus in teſtamento de anno 1511. & non concludit, cum vſque ad annum 36. intercedant anni 25. Obiter quoque dixerunt Domini nullitatem ex recuſatione interpretis non probari; & ideo conclusum examen ſuſtineri,
11 maximè † cum iſtæ nullitates opponantur poſt lapſum tanti temporis, & poſt commiſſionem præfixionis termini ad docendum de nullitate *Caſſad. deciſ. 4. num. 5. de dilation.* * *cum alijs*.

* nam præſumitur calumnia in eo, qui longo tempore differt exceptionem proponere, Bald. conſ. 17. quidam tabellio. in fin. lib. 1. Anch. conſ. 214. nu. 1. veri & cum tempore. Bott. quæſt. 22. num. 20. Aym conſ. 75. num. 9. & ex longo ſilentio oritur ſuſpicio contra partem l. ſi quis forte. §. 1. ff. de pœn. Aym. conſ. 63. num. 8.

Valentina Matrimonij.
Die Veneris 10. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Conditio tacitè non intelligitur.*
2 *Confeſſio extraiudicialis parte abſente facta per teſtes ſingulares non probatur.*
3 *Promiſsio de ducendo in vxorem eam, quæ ſibi eſt cõiuncta in gradu prohibito facta ſimpliciter non valet.*
4 *Promiſsio de ducendo eam, quæ ſibi eſt coniuncta, facta ſub conditione, ſi Papa diſpenſauerit, ſequuta diſpenſatione non habet vim matrimonij, nec minus vim ſponſalium; niſi ſequatur nouus conſenſus.*
5 *Intentio Papæ, quando diſpenſat in gradu prohibito, eſt ſolum dandi facultatem contrahendi, non autem approbandi, & ratum habendi, quod illicitè geſtum eſt.*
6 *Copula nihil operatur quo ad effectum matrimonij, non data validitate ſponſalium poſt ſacrum Concilium Tridentinum.*
7 *Solutio expenſarum facta pro obtenta diſpẽſatione matrimoniali non habet vim noui conſenſus.*

DECISIO MCLVI.

PLures excitatę fuerunt difficultates; Prima eſt, an probetur promiſſio Ioannis ducendi Annam in vxorem; & Domini cenſuerunt probari ex pluribus confeſſionibus, neque circa hoc fuit aliqua controuerſia: Secunda eſt, an probetur dictam promiſſionem fuiſſe factam ſub conditione, ſi Papa diſpenſaſſet, & maior pars Dominorum tenuit non probari; quamuis enim in confeſſione ſubdat, quòd miſerat pro diſpenſa-
1 tione ad Curiam; † tamen hoc non facit, quòd tacitè ſub intelligatur conditio, ſed eſt neceſſe, vt expreſsè apponatur, *l. conditiones extrinſecus. de cond. & demonſtr. gloſ. in c. 1. §. ille verò. in verb. conditionem. de ſponſal. in 6.* neque hanc conditionem fuiſſe expreſsè appoſitam probant duo teſtes dati in memoriali, quia ſunt ſingulares, & loquuntur de confeſſione extraiudiciali par-
2 te abſente facta, † quæ non probatur per teſtes ſingulares, *Put. deciſ. 476. lib. 2. & pluries fuit tentum in Rota*: Vnde conſequens
3 eſt, † vt dicta promiſſio non valeat, vtpotè facta inter eos, qui erant coniuncti in tertio & quarto gradu conſanguinitatis. Tertia difficultas fuit, dato quòd probaretur pro-
4 miſſio ſub illa conditione, † an ſequuta diſpenſatione teneat matrimonium ſaltem in vim ſponſalium, vel requiratur nouus conſenſus, & Rota in alijs cauſis, nempe Abulenſi, & Taurinenſi amplexa eſt illam opinionem, quòd requiratur nouus conſen-
5 ſus, † cum intentio Papæ, quando diſpenſat in gradu prohibito, ſit ſolum dandi facultatem contrahendi non autem approbãdi, & ratum habendi, quod illicitè geſtũ eſt, *Card. in c. ſuper eo. & ibi Abb. n. 8. & Præpoſ. nu. 5. de cond. appoſ. Aret. conſ. 142. Syluestr in verb matrimonium. il 2. q. 9. Sotus ſuper 4. diſtinct. 29. q. 2. art. 1.* Non obſtant allegata *per Couar. lib. 4. decretal. p. 2. c. 3. num. 7. cum reliquis* *, quia ipſemet fatetur contrariam opinionem eſſe communem, & illa opinio poſſet procedere in conditione appoſita in promiſſione aliàs valida, non autem in inualida. Non obſtat, quòd conditio beneplaciti facit, vt promiſſio ſit valida, quia immo Doctores per eum citati habent pro impoſſibili, eamq. reijciunt. Non
6 obſtat, quod dicitur de copula, † quia data nullitate ſponſalium, ea nihil operatur poſt Concilium Tridentinum, quod diſponit, nẽ copula faciat tranſire ſponſalia nulla in ma-
7 trimonium. Vltimo non obſtat, † quod deducitur de nouo conſenſu ex ſolutione facta mercatori ratione obtentæ diſpenſationis, quia ſiue vellet, ſiue nollet, Ioannes tenebatur actione mandati ad reficiendas expẽſas factas pro conſequenda diſpenſatione. Et ex his conclusum ſententias Dertuſenſis & Nuncij eſſe confirmandas.

* reliqui, qui allegantur in informationibus, inſtantia noe in c. ſuper eo. de ſponſal & ibi Card num. 2. verſic. quæro quid ſi dicit. Abb. n. 8. Aret. in c. nſ 142. n. 3. idẽ in l. apud Iulianũ § cõſtat col. 2. de legat. 1. vbi refert cõmunẽ. Hĕric. in c ſi de cõd. appoſ num. 2 verſ. aut eſt talis cõditio, Lopez in tra ctat. matrimonij in 12. dubio, num. Syl ueſt. in verb. matrimoniũ. il 2 q. 9. & dictum fuit in Taurinẽ. ſpõſaliorum, 2. Decem. 1594.

Romana Bonorum de Columna.
Die Lunæ 13. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio tranſactionis impedit litis ingreſſum & regreſſum ad eam.*
2 *Hæres tenetur ſtare facto defuncti etiam ſuper re propria ipſius hæredis.*
3 *Tranſactio conditionalis pendente conditione ſuſpendit litem.*
4 *Contractus conditionalis, quantum ad effectum, vt non liceat ab eo recedere pendente conditione, dicitur perfectum.*

DE-

DECISIO MCLVII.

1 FVit reſolutum † exceptionem tranſa-ctionis obſtare Illuſtriſſ. D.Franciſco, cum impediat litis ingreſſum, *l.fratres. C. de tranſaction c.1.de lit.conteſt.in 6. l.poſt-quam lit.C.de pact.* non enim datur regreſ-ſus ad litem, neque etiam hęredi tranſigen-
2 tis, † cum teneatur ſtare facto defuncti *, etiam ſi ſuper re hæredis tranſegiſſet [a], vel etiam ſuper fideicommiſſo antiquiſsimo, *gloſ.& Doctores in l.cum à matre. C. de rei vindic.Gabr.conſ. 123.nu.2. lib.2. cum alijs*
3 *allegatis* [b]. Non obſtat, † quòd tranſactio fuerit facta ſub conditione, ſi & quatenus recuperaretur Caſtrum Nouum, & non aliàs, quia licèt hęc conditio reſpiciat ple-narium effectum tranſactionis, ſcilicet vt demum ſequuta recuperatione fiant ea, quæ inter partes fuerunt conuenta, nihilominus patit effectum ſuſpenſionis litis, donec ter-minetur iudicium, quod pendet in Camera Apoſtolica ſuper recuperatione Caſtri No-ui, & interim non licèt recedere ab ea, ſed tantiſper expectandum, donec appareat ex euentu proſequutionis litis, quam ſimul agitare debent partes in Camera, an poſſit recuperari nec ne dictum Caſtrum Nouum;
4 † Contractus enim conditionalis, quantum ad effectum, vt non liceat ab eo diſcedere, pendente conditione, dicitur perfectum, nec reſoluitur, niſi purificato euentu con-ditionis, *gloſ.& Doctores in l. neceſſario. §. quod ſi pendente. in verſ. ſi ita res. de peric.& comm.rei vend.Caſtr.in l.2.circa fin. C. quand.lic.ab empt.diſc. Salic.in l. 1. C. de peric.& comm.rei vēd.Affl deciſ.280. nu.3. Pariſ.conſ.59.n.9.lib 1. Gabr.cōſ.64. nu.6.lib.1.* quod & clarè ex verbis tranſa-ctionis elicitur. Non obſtat, quod dicitur conſtare dictum Caſtrum non poſſe recupe-rari, & ita factum eſſe locum pacto reſolu-tiuo, quia cum lis adhuc in Camera pendeat indeciſa, non poteſt dici conſtare, quòd re-cuperari non poſſit; niſi deſuper fuerit lata ſententia: nec verum eſt, iudicandum hoc impoſſibile, cum pendeat à voluntate Prin-cipis, quia immo Princeps committendo cauſam in Camera oſtendit ſibi cordi eſſe, vt negocium mediante iuſtitia terminetur, & licèt noluerit ad partium inſtantiam cau-ſam à Camera auocare, hoc tamen non ar-guit, quòd velit impedire, quo minus ius par-tium ibi deducatur, & fiat iuſtitia; ſed hoc fecit, quia ex natura ſua hæc cauſa eſt Ca-meralis, & ibi tractanda.

* Bal.in c.1 §.itē heredes de not. feud. Bart. in l.Lucius.n.4ff.ſol. matr.

a gloſ.in l.fin. §. incōpetatione. & ibi Bal.l.Caſtr & omnes. C. de iur.delib.

b Roman.cōſ. 98.nu. 3.& 4. Soc.iun.conſ. 116.nu.52. & ſeq.lib.2. Alban. conſ. 29. n 27.lib.1.Rimin.iun.conſ. 23.n 34.lib.1. Roland. conſ. 30. nu. 29. & ſeq.lib.4.Menoch. conſ.89 n.60.lib. 2.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 13. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Pecunia numerata mercatori an præſumā-tur numerata ex cauſa depoſiti vel alia, & num. 3.*
2 *Inter deponentem & depoſitarium debet eſſe differentia.*
4 *Effectus tribuitur primæ cauſæ.*
5 *Poſterior euentus formatur, & regulatur à primordio tituli.*

DECISIO MCLVIII.

ANno 1594. vigente adhuc ratione bā-charia de Altouitis, Illuſtriſſ. D.Ioan-nes Baptiſta de Monte cōſtituit procurato-res ſuos Dominos Pierotium Altouitum & Fabium Borgianum mercatores Romanam curiam ſequentes inſolidum ad reſignandū diuerſa officia, quæ erant ſuper vita quon-dam Domini Tancredi Marchionis Sorbel-læ, quorum diſpoſitio ipſi Domino Ioanni Baptiſtæ erat reſeruata, & ad exigendum pretium, & de eo quietādum in forma, Do-minus Pierotius vigore mandati reſignauit dicta officia, & dedit creditum in libris di-ctæ rationis hæredibus prædicti Domini Marchionis Tancredi, vt in partitis: deinde euenit, vt dicta ratio bancharia defecerit; Vnde pro repetitione dictarum pecuniarum dicti Domini hæredes prętendentes ſe inter depoſitarios eſſe connumerandos, egerunt actione depoſiti: Verum D. Pierotius & alij creditores exceperūt pro iſtis pecunijs competere tantum actionem mandati, non autem depoſiti, & ſuper hac controuerſia dedi dubium in Rota, An competeret actio depoſiti vel mādati, & cauſa bis propoſita, Domini reſoluerunt competere actionem
1 mandati tantum; nam † licèt regulariter pecuniæ poſitę penes mercatorē præſuman-tur depoſitatæ, *gloſ.in l.ſponſaliorum.depo-ſiti.Bald.in l.incendium.nu.2.& Salic.n.3. C.ſi cert.pet. cum alijs deductis per informā-tes* *, *& fuit reſolutum in cauſa Romana cenſus coram bon. me. Rubeo 21. Februarij 1578* [a]. *& in cauſa Romana de Baldaſſinis coram R.D.P.Gipſio de anno 1584* [b]. & hoc procedat, etiam quòd pecuniæ non afferan-tur ad bāchum ab ipſomet principali, ſed ab alio eius nomine, *l.Lucius.la prima depoſiti. Fulgoſ.in l.1.§ ſi te rogauero.eod.tit.* tamen non applicatur caſui, de quo agitur, in quo pecuniæ non fuerunt allatæ à Dominis de Sorbello, neque ab emptoribus officiorum, ſed fuerunt exactæ per Bauchum, vt patet in 1. 2. 3. & 4. partita, & licèt ſint poſitæ in creditū Dominorum de Sorbellis ex ſty-lo mercatorum, cum ipſis eſſent debitæ, non tamen poſſunt dici depoſitatæ, cum fuerint ibi poſitæ ab ipſomet mercatore, qui illas
2 exegerat; † nam debet eſſe differentia inter
3 deponentem & depoſitarium, † & videtur iſte caſus decidi *per textum in d.l.1.§.quod ſi rem. depoſiti. & in d.§.ſi rogauero.* vbi ſi quis dat mandatum ad exigēdum pecunias, & procurator exigit, & cuſtodit penes ſe, datur domino actio mandati tantum, non

* Alex.in l. cū quid.n.26. ff ſi cert pet. & ibi Curt.n. 17.Alc. n.18. Bologn.n.63. Alex cōſ.184 nu.4. lib 7.

a in impr diuerſ.eſt deciſio 373. nu. 24. part.1.

b in Roman. depoſiti.5.Nouembr. 1584. corā Gipſio.

autem depoſiti; nam contractus mandati, vt
principalis attendi debet, & cuſtodia venit
vti acceſſorium, quod non habetur in con-
ſideratione, *prout notant ibi Doctores*. Ne-
que obſtat, quòd prædicta non procedant,
vbi interueniunt plures perſonæ, puta quia
vnus exegit, & alii dedit in cuſtodiam, quia
hoc caſu competit actio mandati contra
eum, qui exegit, & depoſiti contra eum, qui
recepit in cuſtodiam, *d. §. ſi te rogauero*. &
ita videtur competere vtraque actio, prior
contra Pierotium, poſterior cōtra Banchū;
nam fuit reſponſum perſonā Pierotii, quan-
do conſtitutus fuit procurator contempla-
tam fuiſſe vti mercatoris & Domini bāchi,
Aym. conſ. 284. nu. 4. quod apparet ex eo
quòd etiam cōſtitutus fuit cum eo Borgia-
nus, qui erat inſtitor eiuſdem banchi & ra-
tionis, & fuit datum in mandatis, vt darent
cedulam ſuperuiuentiæ, quæ ſolet dari à
ſolis mercatoribus; Et cum his concur-
rit obſeruantia, cum totum hoc nego-
tium fuerit expeditum per homines ban-
chi, & in adnotatione partitarum enuncia-
tur Pierotius maior rationis; adeo quòd
eius perſona non poteſt conſiderari ſepara-
tim à qualitate mercatoris & domini ra-
tionis bancharię. Nec obſtat, quòd ratio
cantet ſub nomine hæredum Ioānis Bapti-
ſtæ de Altouitis, quia re vera ipſe eſt vni-
cus hæres, & licèt nominatus fuerit in mā-
dato nomine proprio; tamen id fuit ratio-
ne facilioris exequutionis, ne in hoc nego-
tio eſſet ei neceſſarium legitimare perſonā
& qualitatem hæredis. Neque obſtat, quòd
pecuniæ fuerint poſitæ in bancho per em-
ptores officiorum, & ſic videantur depoſi-
tatæ nomine venditoris, *per d. l. Lucius. &
Fulgoſ. in d. §. ſi te rogauero.* quia in facto
non verificatur; nam fuerunt per banchum
exactæ nempe mediantibus banchi officiali-
4 bus, & ita † id omne, quod geſtum eſt, de-
bet tribui primæ cauſæ præcedenti, *l. quadā
mulier. de rei vind. l. 2. C. de acquir. poſſ.*
5 quia † à primordio tituli formatur & regu-
latur poſterior euētus, *l. 1. C. de impon. lucr.
deſcript. lib. 10. Aym. conſ. 106. nu. 10.* Et ita
concluſum.

Oriolen. Fructuum.
Die Lunæ 20. Nouembris 1595.

S V M M A R I V M.

1 *Allegans conſuetudinem, illam probare
tenetur & concludenter.*
2 *Teſtis veriſimiliter informatus & peritus,
ac ſciens quid requiratur ad inducendā
conſuetudinem, eam probat, licèt non
exprimat actus particulares, & num. 5.*
3 *Conſuetudo, quæ non eſt contra ius, pro-
batur per tempus decem annorum, &
ſufficit, quòd teſtis dicat à tali tempore
citra, per dictionem, ſemper.*
4 *Teſtes, vt probent conſuetudinem, debent
conuenire in actibus particularibus.*
6 *Conſuetudo, cum ſit ſtricti iuris, probari
debet in ſpecie in loco, de quo agitur, nē
non extendatur.*

DECISIO MCLIX.

DOmini cenſuerunt, non probari con-
ſuetudinem, de qua agitur, in diœ-
1 ceſi Orioleuſi, † cum enim allegans tenea-
tur illam probare, *vt per Doctor. in c. fin.
de conſuet. Bart. in l. de quibus. n. 6. de legib.*
& id quidem concludenter, *Guid. Pap.
conſ. 231.* iſta probatio, quæ affertur, licèt
inducat animum Dominorum ad credendū
rem ita ſe habere; nempe quòd beneficiati
non percipiant fructus primi anni, ſed ea-
rum ſolutio differatur poſt obitum benefi-
ciati; tamen excepto quinto teſte, alij in
pluribus deficiunt; prædictus enim quintus
teſtis, qui fuit Vicarius in loco, licèt
ſimpliciter dicat adeſſe iſtam conſuetudinē
abſque eo, quòd exprimat actus particula-
2 res, † quia tamē veriſimiliter eſt informa-
tus & peritus, ſciens quid requiratur ad
inducendam conſuetudinem, ſatis probat,
*ex Bart. in d. l. de quibus. num. 23. cum alijs
per Tib. Decian. conſ. 51. nu. 80. lib. 2.* maxi-
mè cum ſubdat duabus vicibus illam feciſſe
3 in iudicio ſeruare de anno 1582. & † con-
cludit ab anno 1580. citra per dictionem,
ſemper, & ſic per decem annos ante vaca-
tionem iſtam, quod ſufficit in conſuetudine,
quæ non eſt contra ius, immo quæ habet
aſſiſtentiam iuris communis, *vt fuit decisū
coram me 26. Nouembris 1593. Iaſ. in d.
l. de quibus. n. 50. Tiber. Decian. vbi ſupra
nu. 32.* Verum alij teſtes non concludunt;
nam ſecundus teſtis, quantum ad tempus
dicit de tempore ſui recordatus, neque
ſpecificat, à quanto certo tempore recor-
4 detur, † neque in actibus particularibus
per eum adductis habet aliquem conteſtē,
Et ſextus, qui teſtatur de actibus particu-
laribus, loquitur de diuerſis ab illis; vnde
non conueniunt in hac probatione, *l. 2.
C. quæ ſit long. conſuet. Dec. conſ. 215. nu. 3.
cum alijs per Gabr. concl. 5. de teſtib. nu. 25.*
5 † Tertius quoque teſtis non concludit de
aliquo certo tēpore & non ſpecificat actus
particulares, nec conſtat, quòd ſit peritus
vel veriſimiliter informatus, *Alex. conſ. 4.
num. 1. lib. 2. Dec. conſ. 483. num. 24. Pariſ.
conſ. 27. nu. 37. lib. 1. Aym. conſ. 134. num. 6.*
Sextus teſtis, qui eſt Doctor, & fuit Viſi-
tator Epiſcopatus, & deponit de actibus
particularibus, nō habet conteſtē, vt ſupra-
dictum eſt; Septimus non ſpecificat aliquos
actus, neque de aliquo certo tempore, ſed
tantum à ſua memoria, vltra quòd loqui-
tur de Eccleſia Carthaginenſi, & interro-
gatus de Eccleſia Orioleuſi, dicit ſe neſci-
6 re, & tamen † conſuetudo cum ſit ſtricti
iuris,

iuris, probanda eſt in ſpecie in loco, de quo agitur, cum nõ extẽdatur, *Alex. conſ. 68. n. 19. lib. 2. Dec. 483. n. 22. Gozzad. conſ. 88. nu. 16. in fin.* Concluſum itaque, vt iſta probatio coadiuuetur.

Calaguritana Beneficij de Vrarte.
Die Lunæ 20. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *In Eccleſia receptiua & non numerata non recipiuntur alij beneficiati, niſi fructus excreſcant, & ſi vacat aliqua portio, ſunt prius reintegrandi, qui cœpti ſunt beneficiari, & contradictio vnius beneficiati ſufficit ad impediendam admiſſionem & receptionem aliorum beneficiatorum, vt num. 2.*

DECISIO MCLX.

PRo informante, receptionem Ioannis Martinez eſſe nullam, & redintegrandum Ioannem de Sancta Maria, cum hic nõ adſit certus numerus beneficiatorum: Eccleſia enim eſt receptiua & non numerata,
1 † quo caſu non ſunt recipiendi alij beneficiati, niſi fructus excreſcant: & ſi vacat aliqua portio, ſunt prius redintegrandi qui cœpti ſunt beneficiari, *& fuit reſolutũ in vna Calaguritana de Aranguiz 5. Aprilis 1593. coram R. P. D. meo Pamphilio,*
2 † & ideò ſola contradictio vnius eſt ſufficiens ad impediendam admiſſionem & receptionem, *gloſ. fin. in c. ex parte. vbi Innoc. Io. Andr. Butr. in fin. Abb. nu. 4. & alij de conceſſ. præbend.*

Tiburtina Incendij.
Die Lunæ 20. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Vrbs Tiburtina eſt in diſtrictu Romæ.*
2 *Quando Ciuitas ſubiecta non habet particulare ſtatutum, recurrẽdum eſt ad ſtatutum Ciuitatis dominantis.*

DECISIO MCLXI.

NIſi pro parte Sabbatonij probaretur particularis conſuetudo; Domini in-
1 clinabant locum eſſe ſtatuto Vrbis, † cum Vrbs Tiburtina ſit in diſtrictu, & ibi non adſit particulare ſtatutum circa hanc rem, quod videtur requiri *in c. 42. de ſeruand.*
2 *ſtatut.* † & ideo recurrendum ad ſtatutum Ciuitatis dominantis, & hoc de iure ciuili eſſe tradit *Roman. conſ. 218. & Socin. cõſ. 81. lib. 1.* vel ad ius commune, *vt voluit Socin. conſ. 271. lib. 2. Dec. conſ. 429. cum alijs per Addit. ad Roman. d. conſ. 218.* tamẽ Dominis placet, vt videatur de iuſtitia ſententiarum.

Fauentina Bonorum.
Die Veneris 24. Nouembris 1595.

DECISIO MCLXII.

FVit concluſum per Dominos nihil releuans deduci contra deciſionem factã 22. Maij præteriti, itaut ab ea ſit recedẽdum; nam quantum ad probationes deductas ex teſtibus, eis non videtur fides adhibenda ex aliis deductis; & nihil deducitur, ex quo tollãtur manifeſtè exceptiones cõtra eos deductæ. Quantum verò ad id, quod deductum fuit in deciſione ex abundanti, tertiam partem Madrariæ conceſſam hominibus de Cottignola peruenire ad domum Hoſpitalis, dato quòd hoc non ſit verum, ſed perueniat tantum ad domum Horatij Guidonis; tamen non ideo infringitur deciſio, quæ alijs fundamẽtis nititur: Verum neque hoc, quod deducitur, eſt releuans; cum ſiue dicta tertia perueniat ad Hoſpitale; ſiue ad domum Horatij, idem ſequitur effectus, cum ex planta concorditer facta appareat dictam tertiam partem terminari eo in loco, in quo deſcribitur (Viola che termina Madrara,) & ita conſiderata tota illa terrarum quantitate, adhuc viget argumentũ Canonicorũ, quod ſit ratione proportionis tertiæ partis ad duas reliquas: Neque poteſt reſtringi Madraria intra tam arctos fines, pro vt prætendunt Fauentini, cum appellatione Maſſæ veniat Vniuerſitas prædiorum apud medij temporis & Gottorum tempore ſcriptores. Quare fuit ordinatum, vt deueniatur ad diſputationem dubij reſeruati ſuper poſſeſſionibus DD. ÆÆ.

Bononien. Officij.
Die Lunæ 27. Nouembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, dummodo expreſſus accedat conſenſus, importat conditionem & requirit plenam probationem.*
2 *Conſenſus ſatis probatur ex litteris ſcribentis.*
3 *Littera ſufficienter dicitur recognita, licèt teſtes non viderint eam ſcribere.*
4 *Scriptura, in quibus adhibentur teſtes, requirunt ad earum recognitionem, quòd teſtes viderint ſcribere.*
5 *Littera non continet conſenſum, ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis; ſecus in ijs, in quibus non poteſt in eam dari ordo, ſine conſenſus interuentu.*
6 *Teſti, licèt ſit vnicus, deponenti de à ſe geſtis, fides eſt adhibenda; maximè concurrentibus adminiculis.*
7 *Ex mandato non probatur conſenſus, vbi requiritur formalis; ſecus eſt in caſibus, vbi ſufficit, vndecunque colligatur.*
8 *Probationes coniungi non poſſunt, ſed hoc*

intelligitur procedere, vbi ſingulæ ſunt in ſuo genere imperfectæ; ſecus vbi in ſua ſpecie ſunt perfecta.

9 *Mandatum ad expediendum datum cum clauſula iuxta formam ſupplicationis ſignatæ vel ſignandæ, importat voluntatem & conſenſum mandantis.*

DECISIO MCLXIII.

QVamuis Domini admittant in caſu propoſito requiri conſenſum Domini Franciſci Mariæ, & hunc conſen-
1 ſum plenè eſſe probandum † propter clauſulam, dummodo expreſſus accedat conſenſus, quæ cum importet conditionem, requirit plenam probationem, *vt per Dec. conſ. 327. Pute. deciſ. 36. de priuileg. Felin. in Rubr. de probation. n. 3. Ruin. conſ. 68. lib. 1.*
2 † Nihilominus cenſuerunt dictum conſenſũ ex deductis ſufficienter probari, & præcipuè ex littera Franciſci Mariæ ſub die 24. Ianuarij 1586. in qua ſcribit Antonio Ponto, vt tranſmittat ad ſe Breue Coadiuto-
3 riæ, † & hæc littera eſt ſufficienter recognita, cum in his non requiratur, quòd
4 teſtes viderint ſcribere, † quicquid in alijs ſcripturis, in quibus adhibentur teſtes, obſeruetur, *Ruin. conſ. 7. n. 4. lib. 4. & diſtinxit Rota in vna Aueniouenſi anno 1560. coram bo. me. Oradino, & in alia Barchinonenſi matrimonij. 31. Ianuarij 1565. coram Domino Oriolenſi, & coram me in vna Anconitana terrarum* *. Nec placuit reſponſio, quòd non conſtet actum fuiſſe in eo de Coadiutoria iſta, ſed de alia, ſine clauſula futuræ ſucceſſionis, cuius datur minuta, quia illa non fuerat per eum acceptata, neque expedita: Vnde ſatis conſtat Franciſcum Mariam intellexiſſe de ea, quæ petebatur cum futura ſucceſſione, quod manifeſtum fit ex euentu ſubſequuto; maximè cum non indigeret ſimplici Coadiutoria, cum poſſet inſeruire per ſubſtitutum. Neque obſtat, quòd littera loquatur de ſuo Breue, & tamen gratia Coadiutoriæ cum futura ſucceſſione fuit expedita ſub plumbo poſt illud tempus, quia veriſimiliter poterat Franciſcus Maria credere, quòd tunc iam eſſet expedita per Breue, licèt ob negligentiam ſolicitatoris, vel alia de cauſa tunc non eſſet adhuc expedita, ſed quòd fuerit poſtea mandante Datario expedita ſub plumbo propter intereſſe officialium. Neque mouit Dominos ſubtilis illa conſideratio,
5 quòd † littera non contineat conſenſum, ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis; quia ſi ipſe mandat Breue expediri, & ad ſe tranſmitti, non poteſt hoc fieri ſine conſenſus interuentu, & cum littera concordat dictum Antonii Ponti, qui dicit ſe porrexiſſe ſupplicationem Sanctiſſimo, quã curabit expediri, quod intelligitur factum in exequutionem dictarum litterarum,
6 *vt per Caputaq. 226. nu. 2. par. 2.* † Et licèt Antonius ſit vnicus teſtis, tamen cum deponat de geſtis à ſe, & habeat adminiculum litterarum, & mandati ad conſentiendum ſupplicationi ſignatæ vel ſignandæ, ei fides
7 eſt adhibenda: † Neque verum eſt ex mandato non probari conſenſum, quia verum quidem eſt, vbi requiritur formalis præſtãdus in Camera vel in Cãcellaria; ſed hoc caſu ſufficit, vndecũq. colligatur: colligitur autem ex littera, quæ cum velit conſequẽs, nempe expeditionem Breuis, vult quoque antecedens neceſſarium, ſine quo illud ha-
8 beri non poterat. † Nec verum eſt has probationes coniungi non poſſe, quia id procedit, vbi ſingulæ ſunt in ſuo genere imperfectę, ſed hic omnia in ſua ſpecie ſunt perfecta, & vt dictum eſt, effectuatio ſubſequuta tollit omnem ambiguitatem. *l. uxor. §. fin. de legat. 3. Caſtren. cõſ. 343. n. 2. lib. 1.*
9 & in ſpecie † quòd mandatum cum illa clauſula, iuxta formam ſupplicationis ſignatæ vel ſignandæ, importet voluntatem & conſenſum mandantis; *extat deciſio Illuſtriſſ. Palaotti 586. inter deciſiones diuerſor. tom. 3.* Et ita concluſum ſtandum eſſe in deciſis *.

* die 19. Octob. 1571. in fin.

* ſub die 26 Iunij proximè præteriti coram bo. me. Litta.

Salamantina Cenſurarum.
Die Lunæ 11. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Allegans cenſuras eſſe nullas, probare debet.*
2 *Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi diſtributiones quotidianas excommunicato.*
3 *Sententia ſine actis regulariter nõ probat; ſecus eſt in materia cenſurarum; maximè in latis in curia.*
4 *A cenſuris latis in curia non datur abſolutio, niſi cauſa cognita.*

DECISIO MCLXIIII.

1 DOmini cenſuerunt, † onus docendi de nullitate cenſuratum allegatarum contra Dominum Frãciſcum incumbere ei, & conſequenter teneri ad exhibitionem proceſſus, quatenus ex eo velit docere de earum inualiditate; nam cum per dictas cenſuras fuerit publicè denunciatus excõ-
2 municatus, † Capitulum habuit iuſtam cauſam ratione dictarum cenſurarum denegandi diſtributiones Franciſco, *ad deciſ.*
3 *Veral. 66. lib. 1.* & † licèt ſententia ſine actis in alijs materijs non probet, ſed neceſſe ſit allegãtem producere integra acta; tamen in hac materia cenſurarum ſecus viſum eſt Rotæ, *vt per Pute. deciſ. 65. lib. 1.* quod maximè locum habet in cenſuris latis in curia, quæ habent præſumptionem pro
4 ſe, † & ab illis non ſolet dari abſolutio, niſi cauſa cognita *, & propter facilitatẽ habendi

* & fuit dictum ſupr. in Roman. Mercedis 15. Februarij 1586. num. 2.

habendi regiſtrum, ex quo reddi poteſt claræ iuſtitia vel iniuſtitia ſententiæ, quod videtur conſonum diſpoſitioni iuris communis, iuxta quam ſufficit fama, cum tractetur de animarũ præiudicio, *ad notat. per Abb, in c. cum deſideres. num. 6. de ſentent. excomm. Gemin. in c. pia. §. ſi quis. n. 13. verſ. item videmus. de except. in 6.*

Collen. Parochialis.
Die Lunæ 11. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti, cæteris excluſis, ne detur nouus collitigans.*

2 *Subrogatio peti debet infra menſem, & etiã poſt menſem, quando alteri non fuit conceſſa gratia.*

3 *Subrogatio gratioſa intruſo non eſt concedenda.*

4 *Poſſeſſio capta poſt litem dicitur intruſa & attentata; ſecus ſi poſſeſſio nõ fuerit actualiter capta, licèt ſit inſtrumentaliter.*

5 *Poſſeſſio capta à fratre non habente mandatum, eſt nulla, & non parit intruſionem, nec attentata, nec ratificatio ſuperueniẽs ſuffragatur; licèt expulſus non habuerit ſe pro ſpoliato, vt nu. ſeq.*

7 *Subrogatio gratioſa improbo litigatori dari non debet, qui calumnioſam litem introduxit.*

8 *Gratia non reſtricta ad vnum tantum modum vacandi, ſed alternatiuè concepta, ſatis eſt, quòd in vno verificetur.*

9 *Quis nõ dicitur improbus litigator, ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata, quandiu poteſt iuſtificari.*

10 *Ad effectum vt quis non dicatur improbus litigator, ſufficit, quòd lis ſit colorata.*

11 *Conſenſus patronorum ad præſentationem ſiue præcedat, ſiue ſequatur, non attenditur; cum ſufficiat, quod dederint mandatum ad præſentandum.*

12 *Regularia beneficia regularibus, & ſæcularia ſæcularibus ſunt conferenda.*

13 *Regularis ſine diſpenſatione eſt incapax beneficij ſæcularis; ſicut ſæcularis eſt incapax beneficij regularis.*

DECISIO MCLXV.

De mandato S. D. N. propoſui dubium in Rota, An Nereo danda eſſet ſubrogatio in ius collitigantis defuncti reiecta ſupplicatione D. Sebaſtiani petentis ſibi de parochiali iſta prouideri; & poſt terminam cauſæ propoſitionem Domini venerunt in
1 ſententiam affirmatiuam, † dandam eſſe Domino Nereo ſubrogationem, quia habet fundatam intentionem ſuper regula, ne detur nouus collitigans, *c. 2. vt lit. pend. Moderni ſuper regul. 29. q. 2. per tot. præſertim nu. 5.* vbi grauatur conſcientia denegantis ſubrogationẽ collitigãti ſuperſtiti. In contrarium tria opponuntur D. Nereo, ex quibus prætenditur eum non eſſe ſubro-
a gandum; primum eſt, † quòd nõ petijt ſubrogationem tempore debito infra menſem iuxta tenorem regulæ: Verum hæc oppoſitio non placuit; nam menſis, de quo fit mẽtio in regula, reſpicit nullitatem gratiæ infra menſem obtentæ in præiudicium ſubrogandi, non autem arctat ad petendum ſubrogationem infra menſem, quia poteſt etiã poſt menſem petere, dummodo non fuerit poſt menſem alteri conceſſa gratia. Secun-
3 dum, quod opponitur, eſt, † non eſſe dandã ſubrogationem intruſo *Rebuff. ſuper eadem regul. gloſ. 4. nu. 4. Modern. q. 4. Gigas de intruſ. nu. 68.* Quod autem Nereus fuerit intruſus, deducitur *ex deciſione facta coram R. P. D. meo Pamphilio* *. in qua dictũ fuit,
4 † poſſeſſionem Nerei fuiſſe attentatam, nempe captam poſt litem ab eo in Rota introductam, *Gemin. in c. propter. in fin. 19. diſtin. Fel. in c. in noſtra. de reſcript. & in c. veniens. de accuſation. cum alijs per Gigan. d. tit. de intruſ. nu. 2. & facit deciſio Cantucij in Romana Capella 14. Martij 1576.* Verum huic obiectioni bene reſponſum fuit pro parte Nerei, quòd non conſtat de intruſione, cum non conſtet de aliqua actuali poſſeſſione, ſed tantum de inſtrumentali,
5 † & ea capta ab eius fratre, qui nullum ad hoc habebat mandatum, *l. 1. § per procuratorem de acquir. poſſ.* maximè ad attentandum, *Caputaq. 184. part. 2.* Neque obſtare, quòd Nereus producendo inſtrumentum poſſeſſionis & petẽdo ſe in ea manuteneri,
6 videtur illam ratificaſſe, † quia cum ante ratificationem eius frater fuerit expulſus, & poſſeſſio occupata per miniſtros Magni Ducis, & deputatus Oeconomus, qui fructus percepit, iſta ratihabitio ſuperueniens nihil operatur, *Alex. in l. quod meo. nu. 5. de acq. poſſ. Rota deciſ. 9. de reſtit. ſpol. in nou.* Non obſtat, quòd non ideo Nereus ſe habuerit pro ſpoliato, & petierit manutentionem, quia tempore deciſionis fuit præſuppoſitum quæſitam eſſe poſſeſſionem Nereo, quod non fuiſſet admiſſum, ſi habita fuiſſet notitia facti, prout nunc deducitur, ex quo facto liquet veram poſſeſſionem nunquam quæſitam fuiſſe Nereo: Et tollit omnem difficultatem, quòd ad effectum regulæ ſatis eſt, quòd de tempore petitionis ſubrogationis ceſſet intruſio, *vt per Sarn. d. regul. q. 18.* Tertium, quod opponitur, eſt,
7 quòd † non debet dari ſubrogatio improbo litigatori, qui calumnioſam litem introduxerit. *Biſign. 2. de rer. permut. Caſſad. 7. de dol. & contum & deciſ 5. nu. 3. vt lit. pend.* Calumniam verò deducunt ex duobus: Primo, quòd impetrauerit ob non ſeruatam formam Conſtitutionis Pij V. ante lapſum temporis in ea appoſiti, ſed non placuit hoc obie-

* ſub die Veneris 2. Iunii proxime præteriti.

8 obiectum, quia † gratia non eſt reſtricta ad hunc modum vacandi, ſed alternatiuè concepta, quo caſu ſatis eſt, quòd in vno verificetur. *& pluries fuit reſolutum, & in ſpecie in vna Bononien. Canonicatus de Leonoris* a. Neque obſtat, quòd gratia non ſit

a ſub die 18. Febr. 1590. coram Card. Pamphilio.

9 iuſtificata, quia ad hunc effectum, † quis non dicitur improbus, quandiu poteſt iuſtificari, *Aegid. deciſ. 103.* maximè cum bene deducatur aſſequutio & reſignatio Leandri,
10 ſuper quibus fundata eſt impetratio, † & ad hunc effectum ſufficit, quòd lis ſit colorata, *vt per Biſign. & Caſſad. vbi ſupr. & Modern. q. 6. & 11. ſuper regul.* Secundo deducitur calumnia ex aſſertione, quòd fuerit præſentatus à medietate patronorum, quod non erat verum de tempore impetrationis, fuit enim præſentatus poſt duos dies ſequentes, & ſub conditione incapacitatis Philippi monachi: Verum neque hæc obiectio placuit; quia licèt verè tunc non fuiſ-
11 ſet facta præſentatio: † tamen iam patroni dederant mandatum ad præſentandum, & ſic conſtabat de conſenſu eorum, qui præcipuè attenditur, ſiue præcedat, ſiue ſequatur de ſtylo Datariæ & Cancellariæ, quæ ſolet apponere clauſulam, accedente conſenſu, *Rota 10. de iurepatr. n. 5. in nou.* & locorũ diſtantia etiam præbet probabilem excuſationem, cum poſſet veriſimiliter credere Nereus factam fuiſſe tunc temporis præſentationem iuxta formam mandati. Non obſtat, quòd præſentatio fuerit conditionalis, quia illa ſatis purificata erat ex iuris
12 diſpoſitione, quæ vult † vt regularia regularibus, ſæcularia ſæcularibus conferantur,
13 *c. cum de beneficio. de praben. in 6.* † Ideoq. ſine diſpenſatione Monachus ille erat verè incapax. Et ex his concluſum fuit debitã eſſe Nereo ſubrogationem.

Toletana Profeſſionis.
Die Veneris 15. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 *Initiũ metus in actu influit in omnes actus ſequentes & tempora, durante eadem cauſa, & actus medio tempore facti non attenduntur, niſi ſint facti in plena libertate.*
2 *Exploratio voluntatis mulieris debet fieri in loco non ſuſpecto, ad effectum vt cõſtituta in plena libertate poſſit abſq. metu ſuam propalare voluntatem.*
3 *Ratificatio facta durante cauſa metus non releuat.*

DECISIO MCLXVI.

FVit dubitatum an metus D. Mariæ durauerit in anno nouitiatus vſque ad actum profeſſionis, & fuit concluſum per Dominos pro affirmatiua, quòd durauerit: conſtitutum enim iam fuit, cõſtare de ipſius metu ante tempus ingreſſus monaſterij, vſ-
1 que ad ingreſſum, † quòd quidem initium malum influit in omnes ſequentes actus & tempora, durante eadem cauſa metus, *vt per Bart. in l. 2. quod met. cauſ. & in l. pen. de cond. ob turp. cauſ. Alex. conſ. 98. nu. 7. lib. 3. cum alijs deductis in diuerſis cauſis in Rota, nempe in Cremonen. raptus. coram bo. me. D. de Rubeis, & pluries in cauſa Toletana matrimonij. & in Nicien. 6. Martij 1587* *. Actus enim facti medio tempore, ſi qui adſunt, ex quibus colligi poſſit voluntas Mariæ emittendi profeſſionem, nõ ſunt attendendi, cum non ſint facti in plena libertate, quod ſanè mirumimmodũ comprobatur per teſtes, nẽpe Didacum de Baraia ſuper decimonono, fratrem Hilarium Suarex Mariæ confeſſionarium, cui multum Domini deferũt ſuper ſexto & duodecimo, Catharinã Fernãdez ſuper vndecimo, quartus teſtis ſuper octauo & dundecimo & vigeſimotertio, & octauus ſuper duodecimo, & plures alij de publica voce & fama: Et ex ipſo facto verificatur per eoſdem teſtes Mariam ſæpius tentaſſe exire de monaſterio, neque id conſequi potuiſſe propter impedimentum datum à Comitiſſa, quæ neque etiam tempore infirmitatis voluit permittere, vt exiret, dicendo quòd timebat, ne dimitteret habitum, & nollet redire, vt deponunt teſtes ſuper decimotertio; Ideoque Maria erat valdè triſtis & afflicta, vt ipſi deponunt, dicebatq. ſe ibi contra ſuam voluntatem detineri, & quòd nolebat eſſe monialis, ſed non reperiebat modum dimittẽdi habitum, cum haberet aduerſarios Comitem & Comitiſſam. Accedit quòd eadẽ die, qua emiſſit profeſſionem, paulò ante fecit proteſtationem coram Imagine Crucifixi, quòd contra ſuam voluntatem faciebat, quicquid faceret, & quòd non poterat reclamare ob potentiam Comitis; & ſanè ad hunc effectum vt ipſa non auderet, verecundia ducta, reclamare, Comes inuitauerat Reginam & infantes, vt intereſſent profeſſioni. Nec obſtant in contrarium deducta; nam quantum ad depoſitionem quarundam monialium deponentium de quibuſdam actibus hilaribus, & qui videntur facti ex libera voluntate, quia vt ſupra dictum eſt, non ſunt habendi in conſideratione, ſtante quòd durabat eadem cauſa metus, & exiſtebat in eodem monaſterio, quod inuita & coacta fuerat ingreſſa: Præterea iſte actus, & alia pro monaſterio deducta probantur per moniales eiuſdem monaſterii, de quarum intereſſe agitur, vt penes eas remanerent pingues redditus, ſi profeſſio eſſet valida, quod ipſæmet fatentur, & patet eas feciſſe omnem diligentiam, vt Maria ibi remaneret, & duo teſtes deponunt de apocha Prioriſſæ ad Mariam, in qua pollicebatur, ſi ipſa contentabatur relin-

* ſub die 5. Mart. 1585. corã bon. me. Orſino.

relinquere hunc redditum monaſterio, ſe
curaturam, vt Moniales deponerent ad ſui
fauorem. Neque etiam deſunt teſtes de-
ponentes, quòd ientacula & Comediæ & alia
fuerunt per ipſos Comites parata, qui etiã
dicebant Mariæ, ſe curaturos obtinere Bre-
ue ſuæ Sanctitatis pro emittenda profeſſio-
2 ne ante annum. † Non obſtat exploratio
voluntatis facta per Vicarium, quia de ea
non conſtat, niſi ex dicto Monialium, & nõ
reperitur adnotata in libro monaſterij, in
quo ſolent iſtæ explorationes adnotari; &
maximè cum exploratio fuerit facta in eo-
dem monaſterio; cum tamen Rota ſoleat
in ſimilibus mandare, vt deducantur in lo-
cum minimè ſuſpectum ad effectum, vt con-
ſtitutæ in plena libertate poſſint abſq. metu
ſuam propalare voluntatem: Præterea di-
citur Comitem fuiſſe faſſum ſe tractaſſe cũ
Vicario, vt animaduerteret, ne Maria ali-
quid declararet, quod poſſet reddere pro-
feſſionem inualidam: Vnde non videtur
ratio vlla habenda huius explorationis.
3 † Non obſtat ratificatio donationis factæ
monaſterio, cum aſſertione, quòd ſuæ intẽ-
tionis erat facere profeſſionẽ, quia vt te-
ſtes deponunt, fuit coacta & procurata per
Comitem ad effectum, vt non poſſet exire
è monaſterio, vltra quòd ſufficit, factam
fuiſſe durante eadem cauſa metus, & in eo-
dẽ monaſterio per octo dies ante profeſſio-
nem. Non obſtat, quòd Maria commiſſerit
cauſam in Rota, & non cauerit de Comi-
te; quia hoc fuit factum poſt decennium,
cum eſſet ætatis iã vigintiocto annorum, &
manebat extra monaſterium S. Dominici, &
ſic non percutit tempus nouitiatus, de quo
agitur. Et ex his concluſum cõſtare de me-
tu vſque ad emiſſionem profeſſionis inclu-
ſiuè. De reliquo autem tempore particu-
lariter erit agendum.

Bergomen. Pecuniaria.
Die Lunæ 18. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 Quæ requirantur ad delegationem debiti.
2 Debitor mandans ſuo debitori, vt ſoluat creditori mandantis, non liberatur, ſi promittat ſolum, & non ſoluat.
3 Delegatio fit per nouationem, licèt non exprimatur,
4 Verbum, promitto, inſcriptura importat ſtipulationem.

DECISIO MCLXVII.

PRopoſui dubium in Rota, An ſenten-
tia Domini Capitanei ſit confirmanda
vel infirmanda; Et fuit vnanimiter per Do-
minos concluſum, ſententiam eſſe confir-
mandam; Stante enim apocha trino teſte
1 ſubſcripta, † in qua creditores Gulielmi
Rotæ acceptãt in debitores Lucatellos em-
ptores prædiorum Rotæ, quibus per Rotam
iniunctum fuerat, vt ex pretio prædiorum
iſtis creditoribus ſatisfacerent, vt in eadẽ
apocha, & quietant dictum Rotam debito-
rem principalem; vtique concurrunt ea
omnia, quæ requiruntur ad veram delega-
tionem conſtituendam, de qua *per gloſ. &
Doctor. in l. 3. C. de nouation. Iaſ. in l. ſingu-
laria. nu. 36. ſi cert. pet. Alex. in l. qui vſum-
fructum nu. 5. & ibi Socin. nu. 10. de verb.
oblig. Dec. in d. l. ſingularia. n. 27. Purpurat.
num. 28. Bolognet. num. 92. Socin. conſ. 267.
col. 2. cum alijs per Gabr. de nouationib. con-
cluſ. 1. n. 19. cum ſequentib.* Neque hic cadit
illa difficultas, de qua *per Bart. & alios in*
2 *d. l. ſingularia.* † quòd ſi mandetur debitori,
vt ſoluat alicui, non liberetur mandans, ſi
debitor non ſoluat, ſed promittat; quia
hoc caſu noſtro expreſſa continetur libera-
3 tio Gulielmi in apocha. † Neque obſtat,
quod obijcitur, delegationem non fieri ſine
expreſſa nouatione, quia contrarium com-
muniter tenent Doctores, vbi actus in ſe
neceſſario continet nouationem, *vt poſt
Bart. Ang. Imol. Raphael & Caſtr. in l. dele-
gare. de nouat. refert Iaſ. in d. l. ſingularia.
nu. 37.* Neque etiam obſtat, non fuiſſe in-
terpoſitam ſtipulationem, quia contrarium
4 verius eſt, † cum in corpore apochæ, & in
ſubſcriptione vſi fuerint verbo, promitto,
quod importat ſtipulationem, *Doctor. in
l. ſciendum. de verb. oblig.* Quare concluſum
ſententiam eſſe confirmandam.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunæ 18. Decembris 1595.

SVMMARIVM.

1 Appellatio ab interloquutoria nõ cauſat attentata, niſi ſequuta inhibitione.
2 Exceſſus in exequutione cauſat attentata.
3 Fructus percepti ante motam litem non veniunt in mandato de manutenendo, quid autem in iudicio retinendæ ordinario, vid. num. ſeq.
5 Exequutio fieri non poteſt non præcedẽte liquidatione.
6 Fructus poſt triennium præſumuntur conſumpti, & pro eis in ſpecie non datur actio, ſed ad pretium.
7 Conſenſus partis excludit attentata.
8 Conſenſus, qui elicitur ex facto, non egreditur limites facti.
9 Proteſtationes declarant animum.
10 Per dationem fideiuſſorum de ſoluendo iuxta formam ſententiæ non dicitur renunciatum appellationi.
11 Exequutio eſt retractãda, quãdo minus legitimè eſt facta, licèt cõſtet de bono iure.

DECISIO MCLXVIII.

FVit reſolutum, conſtare de attentatis
reſpectu exequutionis lite pendente fa-
ctæ

Digitized by Google

ctæ, non quidem ex eo capite, quòd fuerit
appellatum à mandato de conſignando,
1 quia † appellatio ab interloquutoria non
cauſat attentata, niſi ſequuta inhibitione,
de qua non cõſtat Archiepiſcopum habuiſſe
2 notitiam ante factam exequutionem, † ſed
ex eo quòd fuit exceſſum in exquutione re-
ſpectu fructuum decurſorum ante motam
3 litem, † qui nunc veniunt in mandato de
manutenendo, *vt fuit reſolutum in pluribus
cauſis, & in ſpecie in vna Bononien. de Pe-
pulis coram bo. me. Domino de Rubeis* *, *&
coram me in vna Licien. Redecima. 14. Octo-
bris 1588.* Deciſiones verò incontrarium
allegatæ [a], non loquuntur in iſtis termi-
nis, ſed quando aliquid petitur non vti
fructus rei principaliter in iudicium dedu-
ctæ, ſed vti ſors principalis, veluti in pen-
ſione, & annua præſtatione, quod non ap-
plicatur caſui noſtro, in quo lis fuit intro-
ducta ſuper iure percipiendi tertiam partẽ
decimarum, & petita interim manutentio,
4 † licèt in iudicio ordinario retinẽdæ aliud
ſit, vbi concurrit dolus, prout diſtinguit
præfata *deciſio in cauſa Licien.* Præterea
5 † iſta exequutio fuit facta non præcedente
liquidatione; quæ tamen in primis erat fa-
cienda, *Bart. & alij in l. 1. de edend. Couar.
var. lib. 2. c. 11. nu. 1.* non enim debebantur
6 Archiepiſcopo fructus ſequeſtrati, † quia
poſt triennium, quo fructus præſumuntur
conſumpti, non datur amplius actio ad
ſpeciem, ſed ad pretium ad rationem valo-
ris annorum decurſorum, qui valor erat
liquidandus, maximè ſtante oppoſitione
Abbatis. Non obſtat Stylus notariorum
Auditoris Cameræ, quia procedit reſpectu
relaxationis mandatorum, non autem
actualis exequutionis. Non obſtat conſen-
7 ſus prætenſus Abbatis; † ex quo prætendi-
tur excludi attentata, *ad deciſ. Palaott. 18.
Creſcent. 2. vt lit. pendent.* quia iſte conſen-
ſus non probatur; non ex teſtibus, quia
sũt nulliter & ſine iuriſdictione examinati,
neque etiam probatur ex inſtrumento facto
cum ſequeſtratore, quia per recuperationẽ
reſidui penes ſequeſtratorem remanentis
8 non cenſetur approbata exequutio; † nam
conſenſus, qui elicitur ex facto non egre-
ditur limites facti, maximè ſtante prote-
ſtatione prius per Abbatem facta, quòd
non intendebat recedere ab appellationi-
bus interpoſitis, & alia facta ſub die 13.
9 Martij, † quæ inſeruiunt pro declaratione
10 animi, & eſt ſimile † de datione fideiuſſorũ
de ſoluendo iuxta formam ſententiæ, per
quam non dicitur renunciatum appellatio-
ni, *vt tradit Iacob. de S. Georg. in l. ſed & ſi
ſuſceperit. num. 4. de re iudic. & facit deciſio
Putei. 281. lib. 2. & quæ notant Moderni ad
deciſ. Aſſl. 78. nu. 8. Rota in cauſa Anconi-
tana computorum. 13. Iunij 1567. coram
11 bo. me. Oradino.* † Non obſtat, quod di-

* ſub die 27. Ian. 1578. & in Calagurritana Prioratus de Nauarete ſub die 10. Octob. 1580. coram Illuſtr. Card. Blanchetto.

a prout eſt deciſio Paleott. 136. & Caſarauguſtan. pẽſionis 15. Maij 1589. coram Gipſio, & Mediolanen. fructuũ. 26. Maij 1589. coram Card. Plato.

citur conſtare de bono iure Archiepiſcopi;
quia nihilominus cum deuentum fuerit ad
exequutionem, ea eſt retractanda, *iuxta
deciſ. Chiſanen. 172.* & etiam reſpectu fru-
ctuum ante motam litem non poteſt dici
conſtare de bono iure.

Parmen. Status.
Die Lunæ 12. Februarij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa commiſſa ad referendum, ſi ſit com-
miſſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionẽ;
ſecus ſi ſit commiſſa extraiudicialiter.*
2 *Fundans ſe in minori ætate eam probare
debet.*
3 *Teſtes in alia cauſa & inter alias perſonas
examinati non probant.*
4 *Datio curatoris probat tantum minoritatẽ
de tempore dationis, & in præiudicium
illius tantum, ad cuius inſtantiam fuit
datus.*
5 *Nullitas opponi non poteſt poſt lapſum ter-
mini ad docendum de ea.*
6 *Minoritas obijci non poteſt in actu, quod
reſpicit fauorem minoris.*
7 *Proteſtatio in iudicialibus in ſingulis acti-
bus repeti debet.*
8 *Maior quatuordecim annis quo caſu ha-
beat legitimam perſonam ſtandi in
iudicio.*

DECISIO MCLXIX.

Domini ſteterunt in deciſis *, & circa
nullitatem ex defectu iuriſdictionis
nihil fuit deductum de nouo, niſi *deciſio
coram me facta in cauſa Imolẽ. Caſtrorũ* [a].
1 quam dixerunt non applicari, † quia in
illo caſu cauſa fuerat commiſſa iudicialiter
ad referendum, non autem extraiudiciali-
ter, vt à principio factum fuit in caſu no-
ſtro. Quantum ad nullitatem ex defectu
ætatis Sigiſmundi plures datæ fuerunt re-
2 ſponſiones. Primo, † quòd Domini Rango-
ni non probant minoritatem concludenter,
quod tamen facere deberent, cum in ea ſe
fundẽt, *l. ſi minorem. vbi Bal. C. de in integr.
reſtit. min. Dec. conſ. 682. nu. 16.* nam licèt
per teſtes probetur ordo filiorum Bernar-
dini; tamen non probatur certum initium
natiuitatis præcedentium Sigiſmundum, &
licèt deponant de natiuitate Pallauicini de
anno 1511. in menſe Iulij; tamen Marcus
3 de Oppicis, & Baptiſta de Ferrarijs † te-
ſtes ad hoc allegati fuerunt examinati in
alia cauſa inter alias perſonas, *c. inter di-
lectos. verſ. nec atteſtationes. de fid. inſtr. l. 2.
C. de edend.* Vltra quòd alter ipſorum tan-
tum concludit in dicto, alter verò non ſe
firmat: Alij verò teſtes non concludunt
*iuxta doctrinam Bart. in l. de ætate. de mi-
nor. quam paſſim Rota ſequitur, Caputaq.
4 deciſ. 167. & 285. lib. 1.* † Datio curatoris
de

* ſub die Veneris 10. Nouemb proximè præteriti.

a ſub die Veneris 16. Ianuar. 1579.

de anno 1534. vt aliás dictum fuit, non
cõcludit minoritatem de anno 1536. Vltra
quòd ex ea probatur tantum minor ætas
in præiudicium illius, ad cuius inſtantiam
fuit datus curator, *Salicet. in l. ſi minorem.
in penult. q. C. de in integr. reſt. min.* Teſta-
mentum Bernardini, licèt faciat aliquam
præſumptionem; tamen non concludit per
neceſſe, maximè ad effectum annullandi
examen poſt quinquaginta annos: & præ-
cipuè cum fuerit præfixus terminus ad do-
5 cendum de nullitatibus, † quo elapſo non
poſſunt amplius opponi, *Caſſad. deciſ. 4.
6 nu. 5. de dilation.* Pręterea † verſamur in
vtiliter geſtis ad fauorem minoris, *l. non
eo minus. C. de procurator.* quæ licèt non
procedat ſtante partis oppoſitione; tamen
hic non fuit in ſingulis actibus repetita, ne-
que etiam in hoc examine, de quo agitur,
7 & † tamen in iudicialibus repeti debet in
vno quoque actu, *Mohedan. deciſ. 44. cum
alijs* [b], & adſunt etiam aliqui actus poſi-
tiui dominorum de Rangonibus, vt in me-
moriali deducitur: ſed hæc dicta fuerunt
ex abundanti, & concluſum ceſſare difficul-
tatem, ex quo verſamur in cauſa ſpiritua-
8 li, † nempe matrimonij incidenter deducti
in cauſa ſucceſſionis, *c. tuam. vbi Doctores
de ordin. cognit.* quo caſu maior quatuor-
decim annis habet legitimam perſonam
ſtandi in iudicio, *c. ſi annum. de iudic. in 6.
& ibi Franc. Boer. deciſ. 350. in princ.* Et
ita concluſum, ſtandum eſſe in deciſis.

b Puteo. deciſ. 184. lib. 1. & 338. lib. 3. Romana in Romana nullitatis de Fabijs 15. Nouembris 1577 nu. 2. coram Bruno, quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 309. part. 1. & ſupra fuit dictum in Toletana primicieriatus 27. Februarij 1581.

Romana Donationis.
Die Lunæ 12. Februarii 1596.

S V M M A R I V M.

1 Forenſis tenetur ſeruare ſolemnitates ſtatuti loci, in quo contrahit.

2 Domicilium qualiter contrahatur.

3 Statuta à Papa confirmata & Papalia ligant clericos.

4 In donatione remuneratoria non requiruntur ſolemnitates ſtatutorum, quod verũ pro qualitate meritorum, & quando merita probantur, vt nu. 5.

DECISIO MCLXX.

FVit reſolutum, in donatione, de qua
agitur, requiri ſolemnitates, ſiue ſit
inter viuos ſiue cauſa mortis, de quibus
in ſtatuto c. 149. lib. 1. quæ cum hic non ad-
ſint, ſuſtineri non poteſt. Nec facit ad rem,
1 quòd donans eſſet forenſis, quia † etiam
forenſes tenentur ſeruare ſtatuta loci, in
quo contractus celebratur, *vt per Bart.
Bald. & alios in l. 1. C. de ſum. Trin. & fid.
Cath. Gozad. conſ. 49. num. 14. Caputaq.
2 deciſ. 281. 1. part.* maximè † cum hic habi-
tauerit vltra decennium, & emerit multa
bona ſtabilia, ex quibus domicilium con-
traxiſſe dicitur, *Bald. conſ. 393. lib. 1. Pariſ.
conſ. 12. num. 14. & 20. lib. 3.* Non obſtat,
quod eſſet clericus, quia vltra quòd erat
3 cõiugatus, † iſta ſtatuta fuerunt cõfirmata
à Papa & ſunt Papalia, & ligant clericos,
*vt dictum fuit in cauſa Romana dotis coram
Domino Robuſterio, & in Romana de Co-
mitibus. de menſe Iunij 1577. coram Sanctiſ-
ſimo D. N. Clemente VIII* *. Non obſtat,
4 quod prætenditur, † hanc eſſe donationem
remuneratoriam, in qua non requiruntur
ſolemnitates, *Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb.
donatione largitus. nu. 11. C. de reuoc. donat.
& dictum in cauſa Romana Viridarij. 19.
Septembris 1590. coram R. P. D. meo Orano.*
Verum hoc procedit pro qualitate merito-
5 rum, † quæ aliter probari debent, quàm
per aſſertionẽ donantis ipſius, *vt per Tiraq.
d. verb. donatione largitus. num. 97.* Et non
releuat, quod dicitur, nos non eſſe inter
perſonas prohibitas, quia immo prohibitũ
eſt donare non ſeruata forma ſtatuti, cui
renunciari non poteſt: Merita verò neque
etiam probantur, cum ſeruitus præſtita
ſatis videatur recõpenſata ex ſalario Mar-
thæo præſtito. Et ita concluſum.

* ſub die 11. Iunij 1577. quæ in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 452. part. 1. & in Balneo regien. bonorũ 30. Octobris 1589. coram Card. Pamphilio.

Peruſina Exequutionis.
Die Lunę 19. Februarii 1596.

S V M M A R I V M.

1 Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe.

2 Vbi quis fundat ſe in vita, illam probare debet, nec ſufficit præſumptio vitæ vſque ad centum annos.

3 Non probata modicitate pretij, non datur ſimulatio contractus.

4 Teſtes de modicitate pretij deponentes ad effectum ſimulationis contractus, ſi non percutiunt tempus celebrationis contractus, & non reddant ſufficientem rationem, non probant.

DECISIO MCLXXI.

LIcèt partes diuerſimode informent; nam pro Creſcimbenio iuxta ordinẽ Dominorum informatur ſuper iuſtitia ſententię; Pro Martinellis verò ſuper nullitate toties reiecta: Tamen amplectendo vtramque difficultatem, Domini concluſerunt pro validitate & iuſtitia ſententię; Nam quantum ad validitatem attinet, potiſſima obiectio, quę fit, eſt, non potuiſſe totam medietatẽ prędii adiudicari Creſcimbenio, cum haberet Franciſcum fratrẽ, & cohęredem, cui debebatur medietatis medietas, & ſic quarta pars prędii. Verum aliàs cauſa propoſita Domini reſpondebant, non eſſe concludentem probationem exiſtentię Frãciſci de tempore ſentẽtię & iudicii in Rota agitati, quę enim deducuntur; vel percutiunt tempus teſtamenti Petri Gentilis patris iſtorum, vel tempus iudicii ſuper ſimulatione

mulatione de annn 1533. vt in proceſſu
nouiter producto : vnde fieri poteſt, vt de
tempore iudicij Rotalis deſierit eſſe in rerũ
natura; vel qnòd diuiſione inter partes fa-
cta, tota iſta pars prædij data fuerit Cre-
ſcimbenio in portione ſua : Vnde applicari
1 poteſt, quod dici ſolet, † nó probari hoc eſſe,
quod ab hoc cõtingit abeſſe, *l. neq. natales. C. de probation.* quod eo magis ſuadetur, quia
in hoc iudicio nunquam quicquam fuit cõ-
tra perſonam Creſcimbenij oppoſitum, licèt
in principio cauſæ Creſcimbenius aſſerue-
rit ſe hæredem pro medietate, & talem in
actis poſtea factis, & quod plus eſt, in ſen-
tentijs per Martinellos obtentis ſit mentio
de ſolo Creſcimbenio, cum tamen iudicium
contra vtrunq. eſſet inſtituendum, cum
2 eſſent cohæredes, & † vbi quis fundat ſe in
vita, non ſufficit præſumptio illa vitæ vſq.
ad centum annos, *vt fuit dictum in vna Tiraſonen. Decimarum. 6. Octobris 1576. corã bo. me. D. de Rubeis, diuerſor. 102. n. 6. par. 1.*
Non obſtat tranſactio facta inter Martinel-
lum & Bernardinum vti filiũ Franciſci, quia
eſt res inter alios acta, neque eſt legitima-
ta perſona Bernardini, quòd eſſet talis, qua-
lem ſe gerebat; maximè cum hoc inſtrumẽ-
tum laboret aliqua ſuſpicione, cum loqua-
tur de lite mota, inter Martinellum & Pe-
trum Gentilem ſuper ſimulatione contra-
ctus, quod non eſt verum, cum hæc lis mo-
ta fuerit longè poſt obitum Petri Gentilis,
neque ab anno 1575. citra, vnquam fuit
oppoſitum de iſta ceſſione Bernardini, vti
filij Franciſci, quod eſt inuerisimile omiſ-
ſum iri, ſi vera eſſet huiuſmodi tranſactio.
Quantum ad iuſtitiam res habuit modicã
3 difficultatem; nam † cum non probetur
modicitas pretij, ſine qua non datur ſimu-
latio, non potuit iſte contractus vti ſimu-
4 latus reſcindi; † nam teſtes non percutiunt
tempus celebrati contractus, *ad l. 2. & ibi Doctor. C. de reſcind. vend.* neque reddunt
ſufficientem rationem, cum deponant ſolũ
de eorum iudicio *Bar. in d. l. 2. n. 17.* & tan-
to magis cum Martinellus in libello & arti-
culis ponat pretium totius prædij eſſe flo-
renorum mille, adeo quòd ſi medietas fuit
vendita pro trecentum nõ poteſt dici intra
dimidiam iuſti pretij, quod erat floreno-
rum 300. Et ita concluſum.

Romana Exequutionis inſtrumenti.
Die Lunæ 19. Februarij 1596.

S V M M A R I V M.

1 Nouatio non præſumitur.
2 Tempus, quando eſt de ſubſtantia, præcisè probari debet.
3 Tempus, quando eſt de ſubſtantia, dictum vnius teſtis non declaratur ex alio.
4 Tempus, quando eſt de ſubſtantia probationis, teſtis, qui non deponit de tempore, non poteſt eſſe conteſtis.
5 Confeſſio extraiudicialis per teſtes ſingulares etiam ſingularitate adminiculatiua non probatur.

DECISIO MCLXXII.

FVit concluſum ſententiã Auditoris Ca-
meræ eſſe reuocandam, in qua cõdem-
nantur hæredes Panſerij, tanquã obligatio
contenta in inſtrumento ſolidationis fuerit
1 per aliam cõuentionem nouata, † cum no-
uatio non præſumatur, *l. fin. C. de nouation.*
& ideo probanda ſit noua conuentio poſt
2 dictum inſtrumentum, itaut, † cum tempus
ſit de ſubſtantia, illud eſt præcisè proban-
dum, *Bart. in l. non ſolum. §. ſed & probari. de oper. nou. nunc. vbi etiam Alex. & Iaſ. Dec. in c. in præſentia. n. 13. de probat. Alex.*
3 *conſ. 72. n. 12. lib. 5.* & † quando tempus eſt
de ſubſtantia, dictum vnius teſtis non decla-
ratur ex alio, *Ruin. conſ. 35. nu. 16. lib. 4. Crott. in tract. de teſt. p. 7. n. 136. Alex. cõſ. 236. n. 4. lib. 6.* Primus autẽ teſtis, quatenus
deponit de confeſſione Horatij, cum eſſet
infirmus, eſt ſingularis, & nullum habet cõ-
4 teſtem; nam † tertius, qui non deponit de
tempore, non poteſt eſſe conteſtis, vbi tem-
pus eſt de ſubſtantia probationis, *Ruin.*
5 *d. conſ. 35. nu. 16.* & notiſſimum eſt † con-
feſſionem extraiudicialem non probari per
teſtes ſingulares, etiam ſingularitate admi-
niculatiua, *Pute. deciſ. 476. lib. 2.* quatenus
verò deponit de confeſſione Horatij, dum
ſollicitabat fabricam, non probat, quia ter-
tius, qui pro conteſte datur, non concludit
ad conuentionem, ſed tantum quòd Hora-
tius dicebat, (Che la fabrica ſi faceua per
lui, & che la voleua lui) non autem dicunt,
quod ita fuiſſet conuentum : In reliquis ve-
rò apparet eum loqui de tempore ante in-
ſtrumentum, cum loquatur de ſaldo facien-
do, quod poſtea factum fuit in dicto inſtru-
mento; Secundus teſtis apertè dicit ſe nihil
audiuiſſe poſt inſtrumentum; Et ideo con-
cluſum ſententiam eſſe reuocandam, cum
non probetur nouatio.

Firmana Altaris S. Ludouici.
Die Lunæ 4. Martij 1596.

S V M M A R I V M.

1 Patronus poteſt aliũ præſẽtare cumulatiuè.
2 Præſentans inhabilem cum conditione, quòd debeat obtinere diſpenſationem, non priuatur facultate præſentandi, & tempus deuolutionis incipit à die obtentæ nulliter diſpenſationis, quando is, ad quem fit deuolutio, habet notitiam nullitatis dictæ diſpenſationis.
3 Scientia ad effectum deuolutionis debet eſſe certa.
4 Deuolutio non fit ad alium, niſi completo toto tempore, quod competit primo.

DE-

DECISIO MCLXXIII.

* ſub die Veneris 12. Maij anni prę teriti coram Illuſtr. Card. Blanchetto.

1 IN reſolutis * non conſtare de deuolutione, † nam præſentatio Coriolani fuit de menſe Septembris 1591. cum decreto, quòd deberet obtinere deſpenſationem ſuper requiſitis à teſtatore, & poterant patroni durante quadrimeſtre, diſpenſatione per Coriolanum non obtenta, de nouo ſaltem cumulando præſentare, neque priuati erant hac facultate tanquam præſentaniſſent indignum, ex qua facta ſub conditione obti-
2 nendi diſpenſationem: † Vndè tempus deuolutionis incepit à die obtentæ nulliter diſpẽſationis 23. Octobris 1592. Vndè tempore impetrationis Riccardi non erat deuolutum beneficium, neque conſtat ſufficienter, quòd is ad quem primo fiebat deuolutio, haberet notitiam nullitatis diſpẽſationis, quod tamen erat neceſſarium, *Rot. 5. de rer. permut. in nou. & 13. de iurepatr. in antiq. Biſignet. 3. eod. tit. Lap. allegat. 78. nu. 12. Roch. in verb. honorificum. nu. 58. de iurepatr.* Nec ſufficit, quòd iſte ſciret conditiones iurispatronatus, & quòd Coriolanus non erat qualificatus; niſi ſciuerit etiam nullitatem diſpenſationis, quia
3 † non ſufficit ſcientia interpretatiua, ſed requiritur certa, *vt per Lap. d. allegat. 78. num. 12. & Roch. vbi ſupra q. 27. in fin.*
4 † Deuolutio verò non fiebat ad alios, niſi completo toto tempore, quod competebat Plebano, *Rot. 6. de iurepatr. in nou. Abb. in c. quia diuerſitatem. num. 8. de conceſſ. prabend.*

Papien. Tenutæ.
Die Veneris 8. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem alienationis rei Eccleſia requiritur ſolemnitas & vtilitas.*
2 *Pro ſententia confirmationis alienationis bonorum Eccleſia præſumitur, donec contrarium probetur.*
3 *Per lapſum triginta annorum præſumitur ſolemnitas in alienatione rei Eccleſia.*
4 *Bona Eccleſia dicuntur ſolita locari ex vna locatione ſolemni præcedente.*
5 *In re ſolita locari non requiritur ſolemnitas.*
6 *Subreptio reſcripti, quod non erat neceſſarium, non nocet.*
7 *In alienatione bonorum Eccleſia, dummodo adſit euidens vtilitas, alia præſumptiones non attenduntur, quàm vtilitatis.*

DECISIO MCLXXIIII.

Ab hac deciſione receſſũ fuit ſub die 17. nouemb. proximi.

PRopoſui cauſam vna tantum parte informante, ob nimiam alterius partis
1 contumaciam, & † Domini ſine difficultate conuenerunt in ſententiam pro validitate alienationis factæ anno 1535. Duo enim, quæ requiruntur pro validitate concurrunt, ſolemnitas nempe & vtilitas, *c. ſine exceptione. 12. q. 2. c. 1. & c. nullis. de reb. Eccl. non alien. Couar. var. reſol. c. 17. n. 2. & fuit dictum in vna Auerſana tenimenti coram bo. me. Cantuccio 24. Nouembris 1581.* Solemnitas adeſt ex reſcripto Papæ vigore cuius iudices deputati alienationem con-
2 firmarunt, & † pro ea præſumitur, donec probetur contrarium, *Bal. in c. 1. de his qui feud. dar. poſſ.* * *& fuit pluries deciſum*,
3 † maximè concurrente ſpatio triginta annorum *gloſ. in c. peruenit. & ibi Imol. n. 10. de empt. & vendit. & fuit dictum coram me in cauſa Roman. Caſalis Longhezza* [a].
4 † Vltra quòd ſtante locatione ſolemni de anno 1506. bona dicuntur ſolita locari *Iaſ. in conſ. 155. col. pen. lib. 2. Balb. de præſcr. 1.*
5 *part. 5. part. princ. q. 20.* Ideo † non requirerentur ſolemnitates, *c. 2. de feud. vbi Doctor. Mohedan. deciſ. 249. Gabr. de locat. concl. 1. nu. 3. & 4.* Quantum ad vtilitatem ea vltra præſumptionem ſupra deductam
6 bene probatur per teſtes. † Quod obijcitur de ſubreptione reſcripti nõ releuat ex duobus; tum quòd non erat neceſſarium, vt
7 dictum eſt, tum quòd † in hac materia dummodo adſit euidens vtilitas, aliæ præſumptiones non attenduntur, *vt per Socin. ſæpius à Rota approbatum in conſ. 13. nu. 51. lib. 1. & dictum fuit in Placẽtina de Puteobonellis coram me de anno 1580* [b]. Et ita cõcluſum.

* Dec. 065. 152. col. 2. ibi & de confirmatione Papę, Rip. in lib. 2. Reſpon. tit. de diuer. reſcript. c. 6. n. 13. Capic. deciſ. 4. nu. 29. Mohedan deciſ. 52.

a ſub die Lunæ 28. Iunij 1591. & Veneris 27. Maij 1594.

b ſub die Lunæ 7. Nouẽb. 1580.

Calaguritana Indulti de Vilbao.
Die Lunæ 11. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſante ratione ceſſat diſpoſitio l. adigere. §. quamuis. de iurepatron.*
2 *Lex diſponens cum aliquo præſuppoſito, eo deficiente non operatur.*

DECISIO MCLXXV.

FVit reſolutum pro informante, quòd Indultum fe. re. Sixti V. non habet locum in Eccleſijs de Vilbao; cum enim emanauerit ad tollendos abuſus, qui aderant in Eccleſijs diœceſis Calaguritanæ circa receptionem beneficiandorum, vt patet ex eius lectura; ideo non comprehendit beneficia Eccleſiæ de Vilbao, in quibus ex antiquiſſima conſuetudine in ſcriptis redacta, & per teſtes probata non admittuntur ad beneficia, niſi prius per quatuor annos dederint operam ſtudijs, & per annum muſicę, & fuerint ſubdiaconi & præuio diligenti examine ſuper moribus & ſcientia deſcripti fuerint in libro ſecundum gradũ habilitatis & ſcientiæ cum approbatione Ordinarij ex forma Concilij. His enim

ſtantibus,

1 ſtantibus, † ceſſat ratio abuſus conſiderata in indulto; & ideo ceſſat diſpoſitio *l. adigere. § quamuis. de iurepatr. l. quod dictum, & ibi Bart. & Ang. de pact. Tiraq. ceſſant. cauſ. part. 1. nu. 125. & facit gloſ. in l. man-*
2 *cipia. C. de ſer. fugit.* † vbi lex diſponens cum aliquo præſuppoſito, non habet locum eo deficiente, *Roman. ſingul. 495. & latè Felin. in c. nonnulli. nu. 34. de reſcript. vt in ſimilibus terminis, & ſuper eodem indulto idem fuit reſolutum in cauſa Calaguritana de Victoria. coram me* *, & confirmata fuit ſententia per R. P. D. meum Pamphilium, Et hæc quantum ad beneficia non habentia curam animarum. Quantum verò ad curata, ſi ſunt iurispatronatus laicorum, pariter non intrat indultum, *vt fuit tunc reſolutum in præfata cauſa Calaguritana de Victoria*. Et ita concluſum.

* ſub die Veneris 29. Martij 1591.

Alerien. Beneficij.
Die Veneris 15. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *In cauſa beneficiali & in ſecunda inſtantia non datur remiſſoria, nec vbi non datur fumus.*
2 *Attentata in primis & ante omnia purgari debent reſpectu fructuum, & etiam quòd non ſint liquidi; nec ſufficit oblatio cum depoſitione vnius Iuly; quicquid dixerit Mobedan. prout nec etiam in ſpolio, vt num. 3.*
4 *Iudicium attentatorum ſuſpendit omnia alia quantumuis priuilegiata, & etiam ſpoly.*
5 *Clauſula, conſcientiam tuam oneramus, & clauſula, apellatione poſtpoſita, non operantur niſi reſpectu contrauentionum de facto, & vbi non adeſt poſſeſſor.*
6 *Qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato, poteſt pro reuocatione attentatorum vti mandato de manutenendo; nec ſibi præiudicat, quin fructus per viam attentatorum recuperare poſſit.*
7 *De non Iure alterius non dicitur conſtare, niſi per confeſſionem vel per rem iudicatam.*

DECISIO MCLXXVI.

1 FVit reſolutum † non eſſe dandam remiſſoriam; tum quia ſumus in cauſa beneficiali, & in ſecunda inſtantia, neque datur aliquis fumus exceſſus valoris, iuxta requiſita ad effectum regulæ; tum quia ob-
2 ſtat purgatio attentatorum, † quæ imprimis & ante omnia debet fieri etiam reſpectu fructuum, etiam quòd non ſint liquidi, quia quicquid dixerit *Mobedan. deciſ. 311.* non ſufficit oblatio cum depoſitione vnius Iulij pro non liquidis, ſed fieri debet realis & actualis reſtitutio, *iuxta doctr. Bald. in c. conquerente. de reſtit. ſpol. Caputaq. deciſ. 170. nu. 7. part. 1. & deciſ. 270. nu. 4. part. 2. in impreſſ. & 224. lib. 1. in manuſcrip. Paleot. deciſ. 369. in fin. Peregrin. 246. lib. 2. Pute. 138. in vna Outen. lib. 1. & fuit reſolutum 16. Octobris 1592. in cauſa Panormitana Archidiaconatus. coram R. P. D. Penia, & antea in Regien. Bonorum de Gonzaga. 27. May 1579. coram S. D. N.* quæ
3 † licèt loquatur in ſpolio, multo magis pro-
4 cedit in attentatis, † quæ omnia alia iudicia ſuſpendunt quantumuis priuilegiata, & etiam ſpolij, *c. non ſolum. in fin. de appellat. in 6. Rota deciſ. 1. de Ordin. cogn. in antiq.*
5 *Caputaq. 231. lib. 1. in manuſcript.* † Non obſtant clauſulæ onerationis conſcientiæ, & appellatione poſtpoſita, quia ſæpius fuit deciſum eas operari reſpectu contrauentionum de facto, non autem vbi adeſt poſſeſſor. Non obſtat, quòd Alexander ommiſſa via attentatorum obtinuerit manda-
6 tum de manutenendo; † quia etiam hoc remedio vti poterat pro reuocatione attentatorum reſpectu poſſeſſionis, cum nunquam ſe habuerit pro ſpoliato, neque hoc præiudicat, quin per viam attentatorum poſſint recuperari fructus. Non obſtat, quòd Iacobus non fuerit condemnatus in fructibus, quia ad impediendum proceſſum in negocio principali ſatis eſt, quòd conſtet de attentatis, quæ in hoc caſu re-
7 ſolutum fuit adeſſe. † Non obſtat allegata intruſio, & non ius Alexandri; quia de hoc non conſtat neque per confeſſionem, neque per rem iudicatam, *Aegid. deciſ. 103.* Vltra quòd in attentatis non requiritur titulus, Et ita concluſum.

Tolletana Profeſſionis.
Die Lunæ 18. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Metus durat, quãdiu durat cauſa ipſius, & ille cui incutitur, non fuit in plena libertate conſtitutus.*
2 *Potentia ſuperioris dicitur cauſa metus.*
3 *Teſti confeſſori magna fides adhibetur.*

DECISIO MCLXXVII.

1 FVit dubitatum, † An metus illatus Dominę Mariæ durauerit in actu profeſſionis, & poſt, in caſu & ad effectum, de quo agitur, & Domini cenſuerunt hoc dubium virtualiter eſſe reſolutum ex deciſionibus in hac cauſa factis *, cum enim nunquam præſumatur purgatus metus, durante eadem cauſa metus, *vt per Bart. & alios in l. pen. de cõd. ob turp. cauſ. Calderin. conſ. 1. tit. quod met. cauſ. Marſil. ſingul. 325. cum alijs pluries in hac cauſa citatis* [a], † & tũc temporis duraret eadem cauſa, nempe Comitis potentia, neque vnquam Maria fuerit in plena libertate, itaut potuerit dici purgatus metus, *Bald. in l. 2. q. 2. C. quod*

* ſub die 22. Maij, & 15 Decemb. anni præteriti.

a in deciſ. factis ſub die 15 Decembr in principio.

met.

Digitized by Google

met.cauſ.& pluries fuit dictum coram me- latiſſimè in Toletana matrimonij, allegata per informantes; & ad confirmationem præſumptionis iuris; Adſunt præterea teſtes clarè de metu & contradictione Mariæ deponentes, & de eius proteſtationibus ad Deum, & querimonijs, & fletu; & inter
3 cæteros† adeſt etiam teſtimonium eius confeſſionarij, cui magna adhibetur fides, *vt per Specul.tit. de teſt. ſub §. de numero teſtium.nu.9.gloſ.& Innoc.in c.teſtimonii. de teſtib.* & benè ponderantur teſtes per Informantes, & inter cæteros adeſt confeſſio Abbatiſſæ ſancti Dominici probata per Catharinam Hernãdez & Antoniam Villamas. Quæ in contrarium deducuntur ex teſtibus non fuerunt habita in conſideratione; tũ ex eo quòd quicquid per moniales probatur, eſt valde ſuſpectũ tum propter intereſſe; tũ quia non releuat ex dicta metus duratione, quæ facit, vt omnes actus contrarij cenſeantur ſimulatè facti ex cauſa dicti metus; Et in ſumma omnia ex deciſionibus iã factis optimè euacuari. Et ita concluſum.

Romana Cenſus.
Die Veneris 22. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *In remedio Saluiani non admittuntur exceptiones altiorem indaginẽ requirẽtes.*

DECISIO MCLXXVIII.

DOmini cenſuerunt cenſum ſuſtineri etiam in præiudicium Dominorum de Ceſis, qui prætendunt illum annullari ex eo, quòd non potuerit imponi per Gaddios ſuper Caſtro Riani ſtante pacto in venditione facta per Monachos Spinolæ appoſito, quòd in euentum venditionis illius teneretur eam intimare Monachis, & illos præferre pro minori pretio in ſcutis 500. Verum tollitur difficultas, quia conſtat de intimatione facta Monachis anno 1537. & ſic ante vẽditionem Caſtri factam Aloyſio de Gaddis, & iſta intimatio eſt valdè veriſimilis ex ſubſequutis, quia Monachi anno 1539. & ſic per duos annos poſt venditionem egerunt cõtra Aloyſium vti poſſeſſorem Caſtri pro recuperatione cenſuum & reſponſionũ per ipſos ſolutarum Canonicis S. Euſtachii ratione tenutæ Ripaltæ, quod erat principale membrum dicti Caſtri, quod quidem iudicium non ſe compatitur cum dominio dicti Caſtri, immo neceſſario concludit ratificationem vẽditionis factæ Aloyſio: Præterea anno 1549. Monachi comparuerunt in iudicio diſcuſsionis dominorũ de Gaddis, & obtinuerunt ſe declarari priores & potiores ſuper dicto Caſtro pro quibuſdam eorum creditis, & demum ſe concordarunt pro ſumma ſcutorum decem & octo millium, & cũ DD. de Ceſis pro annullando cenſu vtantur ceſſione habita à Monachis, non poſſunt impedire creditores dominorũ de Gaddis, & præſertim Syluerium, qui inter illos locum obtinet, quominus eis ſatiſfiat in reſiduo pretij deductis dictis decem & octo millibus, pro quo Monachi concordiam inierunt; & eo magis cum venditio Caſtri facta Cardinali, & derogatio vitij litigioſi fuerit facta cum expreſſa conditione, vt ex pretio ſoluerentur Monachis ſcuta decem & octo millia, & reſiduum creditoribus, & ita ſeſe obligauit Cardinalis in forma Cameræ. Neque obſtat, quòd hæc obligatio intelligatur de creditoribus Taddæi Cardinalis, non autem Aloyſij; quia licèt hoc debitum fuerit originaliter contractum ab Aloyſio, fuit tamen poſtea agnitum à Tadæo eius filio & hærede, qui dum vixit ſoluit cenſus, vt patet ex quietantijs, & ceſſat difficultas, quia vti talis fuit aſſignatus pro creditore bo. me. Cardinali Ceſio, & hæc procedunt de plano in hoc reme-
1 dio Saluiani, † in quo non admittuntur exceptiones requirentes altiorem indaginem, *ad deciſ.Palaott. 321. & fuit dictum in Romana quinquagintamillium.coram S.D.N.* Ideo concluſum pro validitate cenſus, & immiſſione ex Saluiano.

Capuana Rectoriæ.
Die Veneris 22. Martij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Ad probationem immemorabilis, teſtis debet deponere de viſu per quadraginta annos ab ætate ſaltem quatuordecim annorum.*

2 *Teſtis deponens ſuper immemorabili debet concludere per publicam vocem & famã, & debet dicere, quòd nihil vidit, nec audiuit in contrarium, nec ſufficit dicere, quòd ſui maiores dicebãt ſe nihil vidiſſe; aliàs non probat.*

DECISIO MCLXXIX.

QVæſitum fuit, an conditiones appoſitæ in decreto ſacræ Congregationis Concilij eſſent iuſtificatæ ad effectum cõfirmationis ſententiæ Auditoris Cameræ: & diſcuſſa diligenter materia, Domini cenſuerunt quantum ad primam conditionem, quòd cum à tempore immemorabili cura animarum reſederit penes Capellanum, & non penes Rectorem, eam non eſſe
1 iuſtificatam; nam † primus teſtis Marcus, cum ſit ætatis annorum 52. tantum, non poteſt probare immemorabilem; nam ad hunc effectum Rota requirit, quòd deponat de viſu per quadraginta annos, & ſaltem ſit ætatis quatuordecim annorum reſpectu eorum, de quibus deponit, *iuxta doctrinam Gemin. Franc. & aliorum in c.1. de praeſcr. in 6.*

in 6. Couar. in reg. poſſeſſor. in 2. p. §. 3. n. 7.
verſ. teſtis verò. Caputaq. deciſ. 71. part. 2.
& 390. par. 3. Vltra quòd iſte teſtis fatetur
poſt Synodum factam anno 1567. Rectorias
collatas fuiſſe vti curatas; quare tempus
quadraginta annorũ deberet eſſe ante dictã
Synodum, de quo nullus teſtis deponit, re-
ſpectu aliarum parochialium; nam reſpe-
ctu S. Secundini ceſſat iſta difficultas, cum
non conſtet vnquam vacaſſe poſt Synodum:
2 † Secundus teſtis ſatis bene concluderet, ſi
probaret publicam vocem & famam, ſed
eam non probat, cum tantum dicat, (ſi ſa-
peua publicamente in Capua) neque dicit
ſe nihil vidiſſe vel audiuiſſe in contrarium;
ſed ſolum, quòd ſui maiores dicebant ſe ni-
hil vidiſſe: Tertius teſtis Octauianus lo-
quitur à quadraginta annis & amplius, vſ-
que quo fuit facta Synodus, quæ cum facta
fuerit anno 1567. videtur deponere ante
eius natiuitatem, & fatetur poſt Synodum
collatas fuiſſe Rectorias vti parochiales, &
non deponit de publica voce & fama, niſi
quòd ſui maiores id dicebant: Quartus te-
ſtis Ioannes Berardinus loquitur de tẽpore
ſui recordatus, & vbi dicit de quinquagin-
ta annis, loquitur de auditu, & ipſe quoque
fatetur poſt Synodum cõtrarium fuiſſe ob-
ſeruatum: Quintus teſtis non deponit ſe
nihil in contrarium vidiſſe vel audiuiſſe; &
in ſumma Synodus illa turbat totam hanc
probationem. Quantum ad alteram con-
ditionem, quòd Capellania haberet ſufficiẽ-
tes redditus, fuit dictum, quòd licèt teſtes
ſint ſatis debiles; tamen iſta probatio coa-
diuuatur ex aſſertione Epiſcopi, qui in
vnione aſſerit eam eſſe pinguem; & ideo
poſſet iſta probatio ſuppleri iuramẽto; ma-
ximè ſtante præſumptione, quòd beneficia
præſumuntur habere ſufficientes redditus.
Et ita concluſum, reliquis, quæ prolixè de-
ducuntur extra dubium prætermiſſis.

Toletana Nullitatis Profeſſionis.
Die Mercurij 27. Martij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Procurator dominus litis effectus quando poſſit cauſam proſequi in ſecunda inſtantia, & quando dicatur dominus totius inſtantiæ, vel etiam totius cauſæ.*
2 *Clauſula, releuans, &c. in mandato procuratoris operatur ſatisdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui.*

DECISIO MCLXXX.

1 FVit reſolutum † Ioannem Telez procu-
ratorem litis Dominum effectum, poſſe
proſequi litem in ſecũda inſtantia poſt obi-
tum D. Mariæ; nam mandatum comprehẽ-
dit etiam cauſam appellationis in omnibus
inſtantijs, vt clarè in eo habetur; & ideo
poteſt proſequi hoc iudicium non obſtante
morte mãdantis, vt fuit reſolutũ; cũ nullus
hæres compareat, nec etiam conſtet aliquẽ
adeſſe ex allegatis ſub die 27. Octob. 1595.
& hoc habet locum in omnibus inſtantijs;
quia licèt dominus litis in prima inſtantia
dicatur potius dominus inſtantiæ quàm
cauſæ; ideo non poteſt proſequi cauſam
appellationis, *vt per Achill. de procurat.*
deciſ. 13. hoc tamen non procedit, vbi adeſt
2 clauſula, releuans, &c. † quæ cum operetur
ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum
ſolui; facit, vt cenſeatur effectus dominus
totius litis, non ſolius inſtantiæ, cum te-
neatur ad ſoluẽdum iudicatum *ex deductis*
in cauſa Reatina Caſtri Poſtæ. coram
R. P. D. meo Orano *, & maximè cum
mandatum loquatur de omnibus inſtantiis. * ſub die 5. Decem. 1586
Et ita concluſum.

Romana Bonorum de Columna.
Die Mercurij 27. Martij 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Tranſactio facta, donec lis pendet, quid operetur.*
2 *Conditio ſuſpenſiua qualiter poſſit dici reſolutiua.*

DECISIO MCLXXXI.

DOmini concorditer perſtiterunt in
reſolutis *, exceptionem tranſactio- * ſub die Lune 13. Nouemb. 1595.
1 nis obſtare Illuſtriſſ. D. Franciſco, † non
quidem ad effectum, vt trãſactio ſuum ple-
num non conſequatur effectum, & lis ma-
neat finita, quia huic effectui obſtant ea
omnia, quæ bene per informantes pro Do-
mino Franciſco deducuntur: ſed ad effectum
vt tantiſper in lite ſit ſuperſedendum, do-
nec iudicium recuperationis Caſtri Noui,
quod pendet in Camera Apoſtolica, termi-
netur, hæc enim fuit mens & intentio con-
trahentium, dum dixerunt ſe vnitos & con-
cordes ſperare dictum Caſtrum, ſiue medio
iure, ſiue ex gratia recuperare, & ne poſt
recuperationem oriantur controuerſiæ, cu-
pere ante dictam recuperationem recedere
à litibus, quæ verba nihil aliud important
quàm ſuſpenſionem litis, donec cõditio pu-
rificetur, vel deficiat; ideoq. non poteſt re-
cedi ab hac ſuſpenſione, ſed eius euentus
expectari, *gloſ. & Doctores in l. neceſſario.*
§. quod ſi pendente. de peric. & com. rei vend.
cum alijs in deciſione allegatis; aliàs ſi dice-
remus partes ſtatim à tranſactione recede-
re potuiſſe, & litem proſequi in Rota, fru-
ſtratoria & nugatoria fuiſſet iſta trãſactio,
& hoc clarè confirmatur ex clauſula reſolu-
tiua tranſactionis appoſita in euentum non
recuperationis tantum; ergo antequam
appareat, an iſte euentus ſit certus, ſtare
debet concordia, ex quo de voluntate con-
trahentium ita actum fuit, *l. ſi ſeruus plu-*
rium. §. fin. l. qui filiabus. de legat. 1. & facit
regula l. 1. §. hæc verba. quod quiſq. iur.

Verba

Verba eſſe intelligenda cum effectu. Neque obſtar, quòd hæc conuentio poſſit recipere aliquam temporis dilationem iudicis arbitrio declarandam, *vt per Iaſ. in l. ſi pœnam. nu. 7. de verbor. oblig. Menoch. caſ. 22. cum alijs allegatis* a; cum in caſu, de quo agitur, poſt tranſactionem in Camera actũ fuerit tantum de auocatione cauſæ, non autem circa merita negocij principalis, neque aliquod dubium fuerit diſputatum, & reſolutum, adeo quòd neque etiam poteſt
2 eſſe locus arbitrio. † Non obſtant ea, quæ dicuntur de conditione ſuſpenſiua & reſolutiua, quia licèt quantum ad plenarium effectum conditio ſit ſuſpenſiua, vt tandem non ſequuta recuperatione nihil actum cẽſeatur; tamen quantum ad effectum ſuperſedendi in lite, donec litigatur in Camera, iſta dicitur potius reſolutina, cum interim ſit in lite Rotali quieſcendum, donec certũ ſit Caſtrum non poſſe recuperari, *l. 2. vbi gloſ. de in diem adiect. Caſtr. conſ. 451. lib. 1. Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. reuſtiatur. nu. 283. C. de reuo: donat.* Vnde ceſſant deducta *ex Cepb. conſ. 52. nu. 5. lib. 1.* Quare conclusum ſtandum eſſe in decifis.

a Idem in ſimili dicitur de eo, qui mutuat, quandiu ſibi placuerit qui ſi ſequẽti die repetere vellet, mutuũ eſſet inutile & cõtra mẽtem cõtrahẽtium, & ob id volũt Doctores non poſſe tunc mutuum repeti, ſed tẽpus relinquẽdũ arbitrio iudicis, ad Bal. Imol. Cuma. Alex. & Iaſ. allegatis in d. l. ſi pœnã. de verb. oblig. Capic. deciſ. 226. nu. 1 Tiraq. in l. ſi vnquã. in verb. omnia vel partẽ. n. 31. C. de reuoc. donat. Menoch. de arbit. iud. ca. 22 per tot.

Bellunen. Canonicatus.
Die Lunę 1. Aprilis 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Liber Baptiſmi regulariter probat ætatem, dummodo de eo legitimè conſtet.*

DECISIO MCLXXXII.

Domini cenſuerunt gratiam Franciſci non eſſe iuſtificatam; nam quòd atti-
1 net ad probationem ætatis Sertorii, † licèt enim ex libro Baptiſmi regulariter probetur ætas, *vt in deciſione aliàs facta* *; hoc tamen procedit, dummodo de tali libro legitimè conſtet, quod nõ adeſt in caſu iſto, cum producatur fides quędam, quę continet adnotationem, vti dicitur, factam in quodam libro inuẽto pęnes hæredes cuiuſdam Vicepleban, & ſic in libro neque recognito neque cuſtodito penes ſucceſſorem in Plebania, prout requiritur, *& fuit dictum in vna Colonien. Status. 20. Februarij 1581. coram Reuerend. ſſ. Oriolen.* Quare non poteſt ex huiuſmodi fide diei probatus defectus ætatis; & ideo non eſt releuans obiectio, quæ fit, non fuiſſe ſuper hoc defectu diſpenſatum, quia ex diſpenſationis litteris conſtat de cõtrario pro eo defectu, qui narratus fuit, Non obſtat clauſula, dummodo infra annum ad ordinem Diaconatus, ſe faciat promoueri, quia non conſtat de negatiua, quæ venit probanda à Franciſco, cum Sertorius poſſidcat Canonicatum. Reliqua verò, quæ in gratia Franciſci narrantur, non ſunt iuſtificata; nempe quòd inſeruierit Eccleſiæ Bellunenſi ſpatio decem & octo annorum, & quòd fructus non excedant 24. & quòd Canonicatus vacauerit de menſe Nouembris 1592. per obitum Cæſaris Æmiliani, quæ tamen omnia eſſent probanda, *ad notat. per Io. Andr. in c. 1. de lit. conteſtat.*

* ſub die Lunæ 19 Ian. anni præteriti

Valentina Iuriſdictionis.
Die Lunæ 1. Aprilis 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Archiepiſcopus poteſt cauſas ad ſe per appellationẽ aut aliàs delatas ab Epiſcopo Suffraganeo per ſe vel per Vicarium generalem, vel per delegatum cognoſcere, & terminare in totum, vel in partem, etiã in diœceſi Suffraganei; Nec non totam cauſam vel partem delegare poteſt: Item & Notarium & Nuncium deputare pro exercenda iuriſdictione.*

2 *Conceſſo vno omnia cenſentur conceſſa, ſine quibus id explicari non poteſt.*

DECISIO MCLXXXIII.

1 Domini ſine difficultate dixerũt, † poſſe Archiepiſcopum cauſas ad ſe per appellationem, aut aliàs delatas ab Epiſcopo ſuffraganeo per ſe vel per Vicarium generalem, vel per delegatum cognoſcere, & terminare in totum, vel in partem, etiam in diœceſi Oriolẽſi *per text. in c. 1. de off. ordin. in 6. vbi traditur differentia inter cauſas deuolutas & deuoluendas, & ibi Anchar. Gemin. & Franc.* idem probatur *in c. vt litigantes. eod. tit.* & poteſt totam cauſam vel partem tantum delegare, *c. ſuper quæſtione. in princ. de off. delegat. vbi gloſ. & Abb. n. 9. Imol. nu. 15. Barbat. in fin. Iaſ. in Auth. ad hoc. nu. 5. C. de iudic.* Poteſt etiam Notarium & Nuncium deputare pro exercenda
2 iuriſdictione, quia † vno conceſſo cenſentur omnia conceſſa, ſine quibus id explicari non poteſt, *l. 2. de iuriſd. omn. ind.* & hæc omnia procedunt de iure communi circumſcripta conſuetudine.

Rauennaten. Donationis.
Die Lunæ 29. Aprilis 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Donatio quando dicatur remuneratoria, & non pura.*

2 *Clauſula illa, pura, libera &c. poſita in donatione ſolita apponi de ſtylo notariorum, non repugnat donationi remuneratoria.*

3 *Clauſula, omni meliori modo, ſine copula non ampliat diſpoſitionem.*

4 *Donatio ob benemerita regulariter non valet, ſi de ijs non conſtat, maximè in illis donationibus, quæ aliàs ſunt nulla vel prohibita, an autem merita probentur iuramento donantis, vid. nu. ſeq.*

6 *Iuramentum ſemper eſt ſeruandum, vbi ſine diſpendio ſalutis æternæ ſeruari poteſt.*

7 *Iuramentum firmat donationem factam inter patrem, & filium, ſecundum magis communem Doctorum ſententiā.*

8 *Donatio facta inter patrem & filium ſub aſſertione meritorum cum iuramento nō recipit robur à meritis ſed à iuramento.*

9 *Merita probantur aſſertione donantis cō-currentibus adminiculis.*

10 *Donatario abſenti ius acquiritur ex ſtipulatione notarij.*

11 *Stante iuramento acquiritur ius abſenti, & licèt ſit neceſſaria ratificatio, ſufficit tamen ſcientia & patientia, vt num. ſequent.*

13 *Sufficit ratificatio donatarij poſt mortem donantis.*

14 *Defectus inſinuationis per iuramentum ſuppletur.*

15 *Iuramentum vnicum in donatione an plures defectus ſupplere poſſit.*

DECISIO MCLXXXIIII.

Dominus Hieronymus de Paſolinis habens quatuor filios donauit inter viuos irreuocabiliter Petro Franciſco vni ex filijs ſcuta 1500. auri, ei ſoluenda per ipſius fratres de ratis bonorum & hæreditatis ipſius donantis, prædictis fratribus rangentibus cum clauſulis; iuramento, & alijs contentis in inſtrumento donationis: Orta controuerſia ſuper validitate iſtius donationis, & cauſa introducta coram Gubernatore Rauennæ, fuit per eum ſententia lata contra Petrum Franciſcum, à qua appellatum fuit, & cauſa introducta coram me: Dubitaui, An dicta ſententia eſſet cō-firmanda vel reuocanda, quod pendet ex validitate dictæ donationis, circa quam duæ potiſſimum ſeſe obtulerunt difficultates: Prima eſt, an hæc donatio ſit pura & ſimplex ex mera liberalitate, an verò remuneratoria: Altera eſt, An quatenus ſit remuneratoria, nihilominus ſuſtineatur vigore iuramenti promiſſorij etiam non probatis meritis. Quantum ad priorem quę-
1 ſtionem, Domini inclinabant † donationē non fuiſſe puram, quia ex eius lectura conſtat non adeſſe tam generalem illam meritorum aſſertionem, quæ conſetur poſita ad colorandam donationem, *iuxta conſ. Oldrad. 5. cum alijs allegatis* *, ſed expreſsè eſt facta ex cauſa meritorum, & in eorum recompenſationem, vt in ea legitur, quo caſu non habet locum *conſ. Oldrad. vt tradit Dec. in l. ſi donatione. nu. 24. C. de collat. latè Franc. Becius conſ. 20. nu. 20.* præſertim vbi verſamur inter perſonas prohibitas, *vt per Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. donatione largitus. nu. 92.* & cum verba ſint clara, ceſſant coniecturæ deductæ ex alijs clauſulis, quę

* Bald. in Auth. ex teſtamento. C. de collat. Bello. conſ. 74. poſt nu. 9. Seraph. de priuileg. iuram. priuil. 40 Ruin. cōſ. 173. n. 13. lib. 1 Bero. conſ. 63. n. 26. lib. 1 ad text. in l. Titio cētum. in prin. ff. de cond. & dem. & l. affectionis ff. de donation.

poſſunt dici appoſitę ad maiorem donationis validitatem; nempe promiſſio de non reuocando etiam ex cauſa ingratitudinis, cum non deſint Doctores, qui tenent reuocari poſſe, *vt per Tiraq. ibidem nu. 13. & 16. qui illos citat.* Vltra quòd iſta promiſſio poſita eſt in clauſulis generalibus,
2 prout † clauſula, pura libera &c. quæ ſolent ex ſtylo notariorum apponi, neque repugnant donationi remuneratorię. Neque
3 etiā obſtat † clauſula, omni meliori modo, cum non habeat copulā, &, quę facit, vt valeat omni meliori modo etiam pręter expreſſum, quare non ampliat diſpoſitionem, *Caſſador. deciſ. 7. num. 7. de appellat. Achill. deciſ. vnic. de clauſul.* Quantum ad alteram
4 quęſtionem, regula eſt, † donationem ob benemerita non valere, ſi de ijs non conſtet; quoniam ea recipit robur & validitatem à benemeritis, vt eſt in donationibus, quę aliàs ſunt nullę vel prohibitæ, *l. donationes quas parètes. C. de donat. inter. vir. & vxor.*
5 † Ideo merita ſunt probanda, nec ſufficit aſſertio iurata donantis, *vt latè per Clar. in §. donatio. q. 3. & 8. Tiraq. vbi ſupra n. 91. cum alijs, quos allegat. Hyppol. Rimin. Inſtit. de donation. in princ. & num. 26. cum ſequent. vſque ad num.* 270. Verum hęc videntur procedere in iuramento aſſertorio;
6 ſecus verò in iuramento promiſſorio, † quod ſemper eſt ſeruandum, ſi ſeruari poteſt abſque diſpendio ſalutis æternæ, *c. debitores. & c. veniēs. c. Quintaualle. de iureiur.* & † Ideo
7 ex magis communi Doctorum ſententia cō-firmat donationem factam inter patrem & filium, *vt latè tradit Clar. d. §. donatio. q. 8. Gabr. concl. 4. de donation.* nam ſicut pater poterat cum iuramento validè ſimpliciter donare, ita etiam ſub aſſertione meritorum
8 etiam quòd aliàs non iuſtificentur, † cum donatio non recipiat robur à meritis hoc caſu, ſed à iuramento; *vt bene declarat Rip. in d. l. ſi vnquam. q. 15. & Reſpons. 1. de donat. cauſ. mort. num. 9. Corn. conſ. 104. nu. 13. lib. 2. Grat. Reſpon 63. num 24 lib 2.*
9 † Et hæc facilius admitti debent in caſu iſto, in quo aſſertio meritorum eſt ſatis adminiculata ex cōfeſſione Nicolai in ſuis litteris, & ex aſſertione Iacobi facta tempore donationis, & vbi concurrunt adminicula ſtatur aſſertioni donātis, *vt poſt Salic. & alios tradit Tiraq. vbi ſupra. nu. 100.* Addebat etiā vnus ex Dominis, videri magnam eſſe differētiam inter donationem nullam ratione prohibitionis legis, qualis eſt ea, quæ fit inter virum & vxorem, & ea quæ redditur nulla, non ex probatione, ſed ex ſui natura, quę reſtringitur in patrē ob patriā poteſtatē; & ideo non poteſt præſumi facta in fraudē legis, cum lex eam fieri non prohibeat, quē-admodum lex non prohibet teſtari, licèt teſtamentum minus ſolemne ſit nullum; nā in hac non militat ratio illa, ne fiat fraus legi.

10 legi. † Non obſtat, quòd donatio abſenti facta fuerit, quia ſufficit ſtipulatio notarij, quæ probatur ex illa dictione, abſenti &c. quæ ſolet extendi, & mihi notario pro eo ſtipulanti: Adſunt etiam alia verba, ex quibus ſtipulatio colligitur, *vt in ſimili fuit dictum coram me in cauſa Vrbeuetana hære-*
11 *ditatu. 15. Iunij 1580.* Vltra quòd † adeſt iuramentum, per quod etiam acquiritur ius abſenti etiam abſque ſtipulatione, *Butr. in c.cum contingat. de iureiur. Gabr. concl. 1. de verb. oblig. n. 69. & fuit ponderatum in d. cauſa Vrbeuetana.* Neque obſtat, quòd
12 † neceſſaria ſit ratificatio, quia nihilominus dicitur ius quęſitum ante ratificationē, & ſufficit ſola ſcientia & patientia, *vt per Couar. in Rubr. de teſtam. part. 3. nu. 13. & tenuit Rota coram R. P. D. Robuſterio in cauſa Romana Fideiuſſionis 28. Ianuarij 1587.* Neque obſtant teſtes, quia nihil depoſuêt de tempore poſt factam donationem, licèt dicant, quòd ante donationem Petrus Franciſcus rogabat patrem, ne illam faceret, veritus fortaſſe indignationem fratrū.
13 Neque obſtat, quòd † ratificatio non fuerit facta in vita patris, quia cum bona non fuerint in alios tranſlata titulo ſingulari, hæres tenetur habere ratum factum defuncti, *vt fuit dictum in eadem cauſa Vrbeue-*
14 *tana.* † Non obſtat alius defectus allegatus inſinuationis, quia ſæpius Rota cenſuit ſuppleri per iuramentū, *vt per Gabr. cōcl. 1. de donat. n. 66. qui cæteros allegat, & tenuit Rota in cauſa Beneuentana Donationis 21. Octobris 1585. coram R. P. D. Gipſio.* Verū ſuborta eſt alia difficultas non cōtemnenda,
15 † An iuramentū vnicum poſſit tot defectus ſupplere, & tot effectus diuerſos parere, veluti confirmationem donationis, probationem meritorum, ſtipulationem, & inſinuationem *iuxta notat. per Bar. & alios in Auth. Sacramenta puberum. C. ſi aduerſus vendit. cum alijs hic latè deductis per informantes* [a]. Verum præter quàm quòd hic verè duo tātum adſunt defectus alter proueniens ratione patriæ poteſtatis; Alter verò inſinuationis: verior & receptior opinio eſt illa, vt attendenda ſit forma iuramenti, ſi enim non eſt reſtricta, ſed ampla & prægnans, apta comprehendere omnes defectus cum præcedente promiſſione habendi rata omnia & ſingula in inſtrumento contenta, iurando omnia & ſingula attendere, & non contrafacere ſub pœna periurij, prout in caſu iſto, ceſſat difficultas, & iuramentum cenſetur ſupplere omnes defectus, *Dec. conſ. 238. nu. 3. & conſ. 414. in fin. Corn. conſ. 17. vol. 4. Aym. conſ. 9. nu. 4. & 114. nu. 9. latè Rimin. Inſtit. quib. alien. lic. num. 250. & latiſſimè moderni Senenſes de priuileg. iuram. priuileg. 83. nu. 49. verſ. aliquando & tertio* [b]. Et hanc ſententiam communē eſſe apparet ex traditis per *Bart. in d. Auth. Sacramenta puberum. nu. 14. & ibi Caſtren. nu. 10. Iaſ. nu. 46. Dec. conſ. 349. nu. 6. & 403. n. 22. verſ. quarto reſpondetur. Ruin. conſ. 212. num. 6. lib. 1. Bero. conſ. 22. nu. 50. lib. 1. vbi de communi. & conſ. 144. nu. 20. lib. 1. Neuizan conſ. 8. nu. 25. Hier. Gabr. conſ. 127. nu. 34. lib. 1.* Ex quibus cōcluſum pro validitate donationis & ſententiæ reuocatione.

[a] inter quos ſunt Soc. in l. 2. § ſi quis ita n. 12. de verb. obl. Iaſ. conſ. 159. col. 2. lib. 4. Ruin. conſ. 98. n. 7. & cōſ. 212. n. 6. lib. 1. Soc. iun. cōſ. 8. n. 18. lib. 4. Parp. cōſ. 196. nu. 61. Bero. conſ. 22. n. 50. lib. 2. Bello. cōſ. 4. col. 2. Pariſ. cōſ. 19. nu. 67. lib. 2. Curt. iun. cōſ. 269. n. 12. lib. 3. Barb. inter cōſ. Curt. ſen. 66. in fi. Dec. cōſ. 239. n. 1. & conſ. 349. n. 6. & conſ. 403. col. fin. Ceph. cōſ. 409. n. 41. Laurent. à Pi nu. cōſ. 81. n. 22. allegans Bal. in l. illud n. 9. C. de ſac. ſanct. Eccl. Caſſan. cōſ. 7. n. 26. Menoc. conſ. 84. n. 48. Mandoſ. ad conſ. Roman. 26. in verb. In ſancto. ad fi. ſubiēs fuiſſe alias iudicatū pro negatiua in Rota Romana de anno 1548. & Andr. Sicul. conſ. 90. n. 12. lib. 3. Rimin. iun. conſ. 5. n. 239. in 1. & cōſ. 360. n. 83. lib. 4. Alex. in c. cū contingat n. 46. de iureiur. Rimin. iun. Inſtit. quib. alie. lic. num. 253. & tenentes negatiuā adducunt ſimile de tortura, quę vel cū taciter defectū ſupplet, non autē plures purgare poteſt, Crau. conſ. 6. n. 54. Rolā. conſ. 3. nu. 49. lib. 1. Bariat. conſ. 201. n. 69. in 4. Rimin. iun. cōſ. 360. n. 82.

[b] Addo Dec. cōſ. 414. n. 18 cū ſeq. vſq. ad fi. Thob. cōſ. 36. n. 13. verſ. & ſi forſan. & nu. 14.

Cluſina Terrarum.
Die Veneris 10. Maij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Colonus quando dicatur malè verſari, vt poſſit expelli, non obſtante iure perpetuæ coloniæ, vid. per totam.*

DECISIO MCLXXXV.

Dubitatum fuit, an conſtet de mala verſatione & negligentia colonorū, ad effectum vt poſſint expelli, non obſtante quòd habeant ius perpetuæ coloniæ, *iuxta*
1 *notat. in l. æde. C. de locat.* † Mala autē verſatio prætenditur ex tribus capitibus, nempe quòd coloni alienauerint bona Eccleſiæ ſine licentia Rectoris, quòd bona ob malā culturam fuerint deteriorata, & quòd fructus fuerint recollecti, & frumentum trituratum non vocato Rectore. Quantum ad primum caput fuit dictum, quòd bona territorij Marchionatus del Chiuſi vigore bānimētorum ſine licentia Marchionis alienari non poſſunt, quod probatur per teſtes, & idem dicēdum ſit de bonis Eccleſiæ, quæ eodē iure cēſentur, *vt alias fuit deciſum* [*], *tamen coram R. P. D. meo Mantica 12. Februarij 1588.* quando fuit reſolutum tranſlatum fuiſſe ius vtilis dominij in iſtos colonos, inter alia fundamenta fuit allegata longiſſimi temporis obſeruantia, de qua teſtes deponebant, quòd coloni per longiſſimum tempus ſoliti ſunt palam & publicè diſponere de iſtis bonis, tāquam proprijs, illa vēdēdo permutādo & alia faciēdo, quæ de bonis proprijs fieri conſuerunt. Quantū verò ad ſecundum, res decidenda eſt ſecundum terminos iuris communis, quia licèt in bannimentis ſtatuatur, quòd coloni teneantur bene colere terras; tamen in euentum contrauentionis non apponitur pœna priuationis, ſed tantum in euentum alienationis, & in caſu, in quo dominus fraudetur ſua portione. De iure autem communi relinquitur arbitrio iudicis, qualis debeat eſſe iſta mala verſatio, & requiritur, vt ea ſit in proprietate & nō ſit immodica, & ſit cum dolo & culpa ſaltem leui; nam de leuiſſima ratio non habetur, *vt poſt Bald. in Auth. qui rem. C. de ſacroſan. Eccl. tradit Iaſ. in l. diuortio. § ſi fundum. num. 4. ſol. matr. Menoch. de arb. caſ. 78. n. 6. Alex. conſ. 129. lib. 2. & cōſ. 118. n. 20. & 78. lib. 4.*

[*] ſupra ſub die Lunæ 16. Iun. anni præteriti, & prius ſub die 27. Nouembr. 1582. cor. bo. me. D. Bubalo dictum fuit habere ius coloniæ, prout habent coloni terrarum Cameralium.

Sufficit

Sufficit autem, quòd coloni colant iuxta conſuetudinem loci: Vnde diſcurrendo dicta teſtium, viſum eſt Dominis in hoc caſu non probari aliqnam deteriorationem in proprietate, ſed tantum in recollectione maioris aut minoris quãtitatis fructuum, qnod Baldus ait non eſſe habendũ in conſideratione ad effectum ptiuationis, præcipuè cum hoc damnum magis afficiat colonos, quàm directos dominos, quæ res omnem doli ſuſpicionem excludit. Nec obſtat, quòd teſtes dicant ſe vidiſſe aliquas petias terrę non cultas, quia hoc reſpicit damnnm in fructibus: Præterea dari poteſt caſus, in quo eo anno non debuerint coli, cum anno ſuperiore cultæ & ſatæ fuerint, vel quòd relictæ fuerint pro area, vel pro aliquo alio vſu neceſſario, non autem quòd cultura fuerit penitus neglecta, vt loquitur *text. in l. ſi in lege. §. ſi fundus. locati.* Similiter non obſtat, quòd teſtes deponnnt de paucis araturis, quia nõ eſt ſtatntus certus numerus araturarum, & in hoc ſpectãda eſt qualitas & neceſſitas terrarum, præterquam quòd iſtis calamitoſis tẽporibus, de quibus etiam deponunt teſtes, hoc magis ex impotentia, quàm ex voluntate & negligentia contingere potuit. Neque etiam obſtat, quòd teſtes deponunt in aliquibus petijs terræ ſata fuiſſe legumina nõ autem frumentum; tum quia ſolent ſeri legumina, poſtquam ſata fuerũt priore anno ad vſum grani; tum quia teſtes loquuntur de exigna petia terræ, neqne cõſtat id dolo factum fuiſſe. Quantum ad tertium caput recollectionis fructuum ſine notificatione Rectoris & eius licentia, non ex hoc ſolo inducenda eſt pœna priuationis, ſed admonendi coloni, vt imposterum abſtineant ab hac re, & bona fide denuncient Rectori tẽpus recollectionis, vt poſſit pro habenda ſua portione adhibere cuſtodes arbitrio ſuo. Et ita concluſum.

Nucerina Tenimentorum.
Die Lunæ 13. Maij 1596.

SVMMARIVM.

1 Ad hoc, vt emphyteuta non cadat à iure ſuo ob non ſolutionem, proſunt ſolutiones à tertio factæ.

DECISIO MCLXXXVI.

Circũſcripta deuolutione ex capite alienationum; Domini ex ſcripturis nouiter productis, quatenus exhibeantur in
forma probanti, tenuerunt eſſe locum reſtitutioni, ex quo ex dictis ſcripturis ſufficiẽter conſtat de ſolutione canonum. Neque
obſtat, quòd non conſtet de mandato ſol-
1 uentium, † quia ad effectum ne emphyteuta cadat à iure ſuo, proſũt ſolutiones à tertio factæ, *Iaſ. in l. 2. nu. 68. C. de iur. emph. Aneb. conſ. 49. n. 7. Abb. conſ. 67. col. 3. lib. 2.*

Romana Fideiuſſionis.
Die Lunæ 13. Maij 1596.

SVMMARIVM.

1 Si cenſus imponitur cum aſſertione, quòd pretinm ſit erogandum in aliquam cauſam non facit contractum conditionalem reſpectu emptoris.

2 Mulier, quæ fideiuſſit pro marito, quando ſuccurri poſſit.

DECISIO MCLXXXVII.

Fvit dubitatum, an fideiuſſio Dominæ Blanchinæ præſtita cum decreto iudicis ſuper impoſitione cuiuſdam cẽſus ſuper domo Bernardini eius viri fuerit valida, ita vt ipſa teneatur ad præſtationem dicti cenſns: Et pro parte ipſius Dominę Blanchinę, qnæ ſola informauit, prætendebatur nõ ſubſiſtere ex generalibus regulis prohibitarum fideiuſſionum, & contractuum ad fauorem mariti, & contractuum fœminarum à ſtatuto Vrbis ſub certa forma & ſolemnitate celebrandorum; ſed & in ſpecie vrgebant informantes hunc contractum nõ ſuſtineri, ex quo initus fuerat ſub expreſſa conditione, vt pecuniæ conuerterentnr in ſolutionem pretij alterius domus, ſub qua
dos ipſius fuerat per virum aſſecurata:
1 † Verum Domini ex his non mouebantur, ex quo obligatio cõtracta fuerat cum cauſæ cognitione & decreto iudicis, ſeruatis ſeruandis: neqne verum eſt, quòd contractũ eſſet ſub cõditione ſoluẽdi pretium alterius domus, ſed id narratur per modũ cauſę impoſitionis cenſus; nẽpe quia pecuniæ ex eo redactæ inſeruiebant pro ſoluẽda parte pretij domus emptę; & ideo hoc nõ nocet emptori, *l. fin. in fin. de exercit. action. & not. Bart. in l. 1 § non autem. nu. 2. & Caſtr. num. 4. eod. tit. idem Bart. in l. Ciuitas. num. 7. ſi cert. pet. Dec. conſ. 329. num. 2. & fuit dictum in vna Romana vinea. 21. Apr. 1589. corã Domino*
2 *Comitulo.* Verum † duobus caſibus dixerũt eſſe ſuccurrendum huic mulieri: Primus eſt, ſi ex hoc contractu reſultat, vt Domina Blanchina remaneret penitus indotata, *vt fuit reſolutum coram R. P. D. Arigonio in cauſa Romana fideiuſſionis* *. Alter caſus eſt, ſi in facto verum eſt, quòd adeſſent propinqui, qui eſſent in hoc contractu adhibendi, & non fuerint adhibiti, vt ex eius lectura patet, tunc enim contractus eſſet nullus; & his tantum caſibus veris exiſtentibus vel altero eorum, Domini erant in ſententia contractum ſuſtineri non poſſe.

* ſub die 1. Iulij 1594.

Meliten. Pretij frumenti.
Die Lunæ 27. Maii 1596.

SVMMARIVM.

1 Papa cenſetur ſemper maiorem ſibi facultatem retinuiſſe, quàm conceſſiſſe.

2 In-

2 *Iudicium poteſt continuari cum procuratore domino litis effecto poſt mortem principalis.*

3 *Quis tenetur ex facto ſui officialis.*

DECISIO MCLXXXVIII.

DVbitatum fuit, An ſententia Auditoris Cameræ ſit confirmanda vel infirmanda, & contra eam pro parte religionis plura deducebantur: Primo nullitas ex defectu iuriſdictionis, ſtantibus priuilegiis Magni Magiſtri, quòd pro rebus geſtis in Inſula non poſſit conueniri extra Inſulam:
1 † Verum hoc obiectum tollitur ex reſcripto Papæ, qui maiorem ſemper ſibi retinuiſſe facultatem cenſetur, quàm conceſſerit: Vndè cum habeamus eius commiſſionem ceſſat obiectum. Secundo obiicitur defectus citationis ex eo, quòd non fuerint citati procuratores ad hoc mandatum habentes, ſed hic defectus ex facto tollitur, cum monitorium fuerit exequutum contra D. Petrum della Rocca Oratorem Magni Magiſtri, & Religionis, ac Dominum Baldaſſarem Bonadies, & Franciſcum Caſauechia, qui ſemper in negotijs Magni Magiſtri, & Religionis à pluribus annis citra in omnibus cauſis comparuerunt in Rota, & aliis tri-
2 bunalibus: † Vndè cum illis potuit incohari iudicium & finiri, cum vnus eorum plures actus in cauſa fecerit, & effectus fuerit dominus litis, & cum eo etiam principale mortuo potuit iudicium continuari; maximè cum ſententia lata ſit etiam contra Iuratos & Officiales Meliten. contra quos poteſt ſuſtineri, *Gabr. conſ. 56. num. 15. lib. 1. & fuit in pluribus cauſis reſolutum, veluti in Pampilonen. 4. Aprilis 1588. coram R. P. D. meo Orano, & coram R.P.D. meo Penia 16. Decembris 1588.* Obiicitur etiã ſententiam eſſe iniuſtam; primo ex eo quòd fuit condemnatus Magnus Magiſter, qui in hoc iudicio nullum habet intereſſe, ex quo Officialibus cõmiſſit cauſam retentionis grani ad inſtantiam Iuratorum prout de iure, ſed huic obiecto fuit reſponſum, quòd ex quo nauis fuit retenta de ordine Magni Magiſtri, licèt ad inſtantiam Iuratorum, & quòd granum fuit exoneratum, & diſtributum ab Officialibus ipſius, ipſo ſciente & patiente, vt hæc omnia proban-
3 tur per primum & ſecundum teſtem, † non eſt dubium ipſum ex facto ſuorum Officialium teneri, cum non ſolum prohibere potuerit, & non prohibuerit, ſed etiam mandauerit, & factum ratum habuerit, *l. 1. §. quoties. de vi & vi armat. Afflì. deciſ. 82. nu. 4. Boer. deciſ. 86. nu. 1. & 2.* Ex alio capite prætẽditur iniuſtitia ex defectu liquidationis, ſed hæc minus placuit, cum teſtes optimè probent, quòd de eo tempore granum communiter vendebatur in Inſula Melitę pro ſcutis 14. & 15. iuxta quam rationem fuit facta cõdemnatio pro pretio ſalmarum 900. iuxta menſurationem factam. Et ex his concluſum ſententiam Auditoris Cameræ eſſe confirmandam.

Fauentina Bonorum.
Die Veneris 31. Maii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Actor tenetur concludenter intentionem ſuam probare.*

2 *Exceſſus non præſumitur in exequutione.*

3 *Enunciatiuæ, quæ non ſunt de antiquo, & quæ emanant à perſona ſuſpecta propter intereſſe, non praeiudicant.*

DECISIO MCLXXXIX.

FVit dubitatum, vtrum ex inſtrumentis pro Communitate productis ſuper terris ſignatis in Planta DD. ÆÆ. probetur exceſſum fuiſſe per Canonicos in exequutione facta contra Communitatem, & Domini ſine contradictione cenſuerunt non probari, cum Communitas in hoc articulo ſit actrix, *vt fuit reſolutum 13. Ianuarij*
1 *1570. & 14. Nouembris. 1583.* † Ideo talis exceſſus per eam eſt concludenter probandus, *l. 2. de probat. Aym. conſ. 211. num. 29.*
2 & eo magis quia † regulariter exceſſus nõ præſumitur, *Rota deciſ. 45. de appellat. in nou.* Ea verò, quę deducuntur pro Communitate, non probant concludenter aliquid, quod releuet: nam quantum ad inſtrumentum donationis factę Maglorio à Dominis de Manfredis anno 1481. & aliud inſtrumẽtum de anno 1495. in quo continetur recognitio eiuſdem Maglorii erga Eccleſiam Pompoſię tanquam dominam directam; ea non videtur probari, attento inſtrumento anni 1295. ſuper quo fundatur ius Manfredorum, & ex eo probatur illos non habuiſſe à Põpoſianis in fundo Foſſulę niſi tornaturas quinquaginta in octo petiis, quas Rota reſoluit eſſe extra locũ exequutionis: Vnde impoſſibile eſt, quòd verificentur ſupradicta inſtrumenta, quę continent octuaginta tornaturas in vna petia; maximè cũ alibi Rota collocauerit dictas petias quinquaginta in Foſſulo & Prata; & apparet Abbatem Pompoſię in recognitione Maglorii non fuiſſe auſum aſſerere præciſè dictas terras eſſe in fundo Foſſulę, ſed ſubdit, vel ſi fundus ille aliter nominaretur: Et confirmatur hoc ex aliis inſtrumentis Communitatis, in quibus collocantur in Madraria & in inſtrumentis annorũ 1543. & 1545. vltra quòd ſuper iſtis terris nulla eſt altercatio, cum non prætendantur à Canonicis, neque ſuper illis fuerit aliqua lis hactenus mota Pompoſianis, neque ſuper eis facta
3 aliqua exequutio; † neque illę enunciatiuę nocent Canonicis, præſertim cum non ſint de antiquo reſpectu initii litis motę de an-

no

no 1553.& emanent ab Abbate, qui eſt perſona ſuſpecta propter intereſſe, quod habet, *iuxta deciſ. Achill. 5. de iurepatr.* Quare concluſum hanc probationem eſſe valdè dubiam, & nihil certi ex ea haberi poſſe ad effectum prętenſi exceſſus.

Tarentina Viridarii.
Die Veneris 31. Maii 1596.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio reciproca non eſt, niſi ſit facta vltimo decedenti.*
2 *Error excludit conſenſum.*
3 *Falſa cauſa irritat tranſactionem.*
4 *Subſtitutio ſi ſit facta pluribus ſub conditione ſi deceſſerint ſine liberis, vno ſine liberis decedente locum habet, An autem procedat, quando ſubſtitutio eſt facta in tota hæreditate, vide num. ſequent.*
6 *Clauſula, tali caſu, & non aliàs, nec alio modo, licèt inducant formam; tamen ſeſe compatiuntur cum alia forma, quæ ſit de iure communi.*
7 *Quando ſubſtitutus non eſt admittendus niſi poſt mortem omnium, vno decedente eius portio non tranſit ad cohæredes, ſed remanet ad ſucceſſores ab inteſtato.*

DECISIO MCXC.

præſens deciſio facta fuit in Rota corã R.P.D. Arigonio, qui cũ ſub die 5. Iunij proximi S.R.E. Cardinalis fuerit creatus à R.P.D. Seraphino Decano fuit extenſa.

QVia prætendebatur pro parte D. Lucretiæ contra Capitulum Tarentinũ tranſactionem quandam à ſe cum Raphaele initam eſſe erroneam, & nullam, ex quo erat fundata in falſa cauſa, ad hunc effectum fuit dubitatum, An Lucretia fuerit ſubſtituta ab Aloyſio fratre poſt mortẽ vtriuſq. Camilli & Raphaelis fratrum in caſu, & ad effectum, de quo agitur: Effectus dubij eſt, quia in tranſactione fuerat expreſſum, quòd in teſtamẽto diſponebatur, quòd alter ex dictis fratribus Camillo & Raphaele ſuccederet alteri, quæ tamẽ clauſula nõ legitur in dicto teſtamento, ſed tãtum quòd ipſis fratribus decedentibus ſine filijs legitimis & naturalibus ex eorum corpore legitimè deſcendentibus, tali caſu in dicta hæreditate & bonis ſuccedat, & ſuccedere debeat D. Lucretia ſoror vtrinque coniuncta & eius filij, &c. Vnde pro ipſius Lucretiæ parte deducebatur falſitas cauſæ & error annullans tranſactionẽ; præſertim cum ex mutatione verborum teſtamenti appareat non fuiſſe viſa & inſpecta verba teſtamenti, prout requiritur *ex diſpoſitione l. de his. de tranſaction.* Informantes pro Capitulo Tarentino, quod ſucceſſit D. Raphaeli, in eorum informationibus conati ſunt defendere narrata in tranſactione in effectu idem continere, quod continebatur in teſtamento, ſcilicet vt non poſſit fieri locus ſubſtitutioni Lucretiæ, niſi poſt mortem
vtriuſque, nempe Camilli & Raphaelis,
quod videtur eſſe, perinde ac ſi ad excluſionem Lucretiæ fuiſſent iſti fratres inuicem
ſubſtituti; Ideoq. hunc articulum diſcutiendum ad effectum validitatis tranſactionis:
propoſuit in Rota Illuſtriſſ. D. meus Arigonius: pro cuius reſolutione plures videntur
examinandæ quæſtiones; quarum prima eſt,
An reciproca ſubſtitutio intelligatur facta
inter Camillum & Raphaelem fratres hæredes inſtitutos: Et in hoc articulo Domi-
1 ni cenſuerunt † non eſſe inductam reciprocam inter iſtos fratres ſubſtitutionem,
quia ſubſtitutio non fuit facta vltimo decedenti, vt requiritur, *& tradit optimè Illuſtriſſ. D. meus Card. Mantica de coniect.
vltim. volunt. lib. 7. tit. 5. n. 6. & fuit pluries
reſolutũ in Rota, veluti in vna Bononien. de
Feliçinis coram me *, & nuper in alia Rauennaten. fideicommiſſi coram D. meo Orano
10. Aprilis præteriti.* Quare cum fuerit dictum in tranſactione fratres præfatos fuiſſe
inter ſe reciprocè ſubſtitutos, quod non eſt
2 verum, videbatur conſtare de errore, † per
quem excluditur conſenſus, *l. ſi per errorem. de iuriſd. omn. iud.* Item de falſa cau-
3 ſa, † quæ irritat tranſactionem, *vt fuit reſolutum corã me in cauſis Preneſtina Trãſactionis* [a], *& Ariminen. Caſtrorum.* Verum quia vt dictum eſt, ſi Lucretia nõ poſſet ſuccedere, niſi poſt mortem vtriuſque,
fortè dici poſſet, quantum ad effectum nullum adfuiſſe errorem; ideoq; ſuſtineri poſſe tranſactionem; Ideo venit examinanda
altera quæſtio, An Lucretia non potuerit
ſuccedere niſi vtroq; fratrum defuncto, qui
quidem articulus eſt arduus, & difficilis, &
periculoſus, *vt ſcribit Rip. in l. hæredes mei.
4 §. cum ita. nu. 136. ad Trebell.* † Verum
communis videtur eſſe Doctorum ſententia
cum Bart. in d. §. cum ita. quòd ſi ſimpliciter pluribus facta ſit ſubſtitutio ſub conditione, ſi deceſſerint ſine liberis, ſi conditio in vno ex pluribus extiterit, ſubſtitutio
locum habebit; quia cum reſpiciat diuerſas perſonas, reſoluitur in ſingularitates,
*vt conſuluit Alex. in conſ. 38. nu. 3. lib. 1. &
communem dicit Socin. conſ. 94. n. 5. lib. 4.
Rip. in d. §. cum ita. nu. 129. Bero. conſ.
119. n. 14. lib. 2. Illuſtriſſ. Mantic. lib. 11.
tit. 5. nu. 17.* Neq; frater ſuperſtes poteſt
dici talis perſona, quæ ex veriſimili mente
teſtatoris excludat Lucretiã ſororem ſubſtitutam, cum non ſit ex deſcendentibus teſtatoris, & cum ab inteſtato non ſuccederet in totum, ſed vnà cum ſorore, ad ea quę
*tradit idem Cardin. Mantic. d. lib. 11.
tit. 5. n. 18. & 19.* Atq; hanc ſententiam
confirmat, quòd ſumus extra illam diffi-
5 cultatem, quam excitat *Rip.* † quando ſubſtitutio ſit in tota hæreditate: quo caſu ipſe defendit *nu. 136. poſt Bart. in l. quidam
teſtamento. de vulg. & pup. & alios,* quòd
non

* ſub die Lunæ 18. Februarij 1593.

a ſub die Lunæ 23. Nou. 1575. & in Ariminen. Caſtrorũ. Lunę 2. Mart. 1590.

non cenſetur purificata conditio ſubſtitu-
tionis, cum per vnius tantum mortem to-
ta hęreditas non vacet, licèt nō deſint mul-
ti Doctores contrarium tenentes, *quos re-
fert idem Illuſtriſſ. Mantica d. tit. 7. n. 24.
cum ſequentib.* nam in hac ſubſtitutione
non legitur Lucretiam ſubſtitutam eſſe in
tota hæreditate, ſed ſimpliciter in dicta hæ-
reditate, & bonis: Vnde cū iſti fratres non
6 ſint inuicem ſubſtituti, † nihil obſtat pon-
deratio clauſularum, tali caſu & non aliàs
nec alio modo, quia licèt inducant formā;
*vt tradit Alex. in conſ. 3 in. 5. lib. 1. cū alys,
quos citat Decian. conſ. 107. nu. 7. lib. 2.*
tamen ſeſe compatiuntur cum hac forma,
ex quo nulla exiſtente ſubſtitutione reci-
proca, non videtur teſtator ſuſtuliſſe facul-
tatem ſuccedendi de iure communi, quæ
competebat Lucretiæ vnà cum fratre ſu-
perſtite, *l. 1. C. de legit. hered. cum ſimilib.*
7 † Et in omnẽ euentum, quando eſſet expe-
ctanda mors omnium, adhuc portio dece-
dentis non tranſiret ad cohæredes, ſed re-
maneret penes ſucceſſores ab inteſtato, in-
ter quos eſt Lucretia, donec purificetur cō-
ditio in vtroq; *Zanch. qui alios refert in d.
§. cum ita. par. 6. nu. 106. cum ſequentib.*
Ex qua re ſequitur longè diuerſus effectus
ab eo, ſi adeſſet reciproca ſubſtitutio: Vn-
de fit, vt manifeſtè appareat de errore, &
falſa cauſa, ex qua cōcluſerunt Domini cor-
ruere tranſactionem.

Parmen. Status.
Die Mercurij 5. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

*1 Irregularitas quando incurratur ob ſub-
miniſtrata indicia in cauſa criminali.*
2 Teſtis vnicus nihil probat.
*3 Amicitia, vt repellat teſtem, debet eſſe
immoderata.*
*4 Licèt teſtes reprobatorÿ inſtrumenti de-
beant eſſe omni exceptione maiores; hoc
tamen non requiritur in teſtibus repro-
batorys aliorum teſtium.*

DECISIO MCXCI.

FVit cōcluſum per Dominos ex iſtis duo-
bus teſtibus, de quorum fide agitur, Ia-
cobum eſſe idoneum, & ei fidem eſſe ad-
hibendam; nam exceptiones contra eum
propoſitæ non ſunt tales, vt repelli de-
beat; præſertim ex eo quòd partim nō pro-
1 bantur, partim non releuant; † Quòd enim
opponitur irregularitas ob ſubminiſtrata
indicia in cauſa criminali cōtra teſtes Ran-
gonorum, qui tanquā falſi fuerunt condem-
nati, *c. ſententiam. ne cleric. vel monac.* ea
non fuit incurſa, cum pęna non fuerit exe-
quutioni mandata, immo teſtes fuerunt re-
laxati cum exilio tantum, *Abb. in d. c. ſen-
tentiam. nu. 3. Gemin. in c. fin. nu. 9. eod.
tit. in 6.* Altera exceptio, quæ deducitur
contra iſtum teſtem, eſt, quòd fuerit auxi-
liator ſubornationis tentatæ teſtium domi-
norum Rangonorum: Verùm hoc non pro-
batur niſi ex dicto Capitanei Io. Antonij de
2 Padua, † qui eſt vnicus, *l. vbi numerus. de
teſtib. Ruin. cōſ. 146. n. 5. lib. 5. Natt. cōſ. 298.
in princ.* & in contrarium adeſt ſententia
abſolutoria Dominorum de Pallauicinis,
& Iacobus hoc negauit in faciem ipſius Ca-
pitanei. Tertio opponitur, quòd eſt ami-
3 cus, & nimis animosè deponit, † ſed non
probatur talis amicitia immoderata, quæ
repellat, *iuxta doctr. Bart. in l. ſi quis teſti-
bus. C. de teſtib. cum alys per Gabr. concl. 11.
de teſtib.* Quarto dicitur eum deponere in-
veriſimilia, dicendo, quòd Cęſar & alij
ſibi dixerant, quòd non inueniebant Sacer-
dotem, qui eos vellet abſoluere à falſitate
commiſſa in examine pro Rangonibus; quia
hoc nihil inueriſimile continet, cum ipſe
eſſet Presbyter, qui poterat aliquod oppor-
tunum conſilium ſuper hac re eis dare. Ex-
ceptiones verò generales, quæ dantur, quòd
Domini de Pallauicinis ſoliti ſint ſubornare
teſtes, non probantur, & contrarium ex
ſententiis latis probatur, cum teſtes Ran-
gonorum fuerint condemnati, & Pallaui-
cini abſoluti, & in hoc iudicio ſubornatio-
nis in ipſa abſolutoria continetur etiam
Sigiſmundus, cum loquatur de accuſatis,
inter quos ipſe erat ſpecificè nominatus.
4 Non obſtat, quod dicitur, † teſtes repro-
batorios eſſe debere omni exceptione maio-
res, quia hoc procedit ad reprobandum
inſtrumentum, quod dici ſolet continere
probationem probatam, & ita loquitur,
Prob. ad Monach. c. 1. nu. 11. de teſtib. in 6.
Vndè cum hæc qualitas in aliis non requi-
ratur, non eſt articulanda, neque proban-
da, *Felin. in c cum Io. nu. 44. de fid. inſtr.
Socin. iun. conſ. 29. nu. 26. lib. 2. Couar. in
c. relatum. il 1. nu. 7. de teſtam. & fuit dictū
in cauſa Roman. pecuniaria. 3. Decembris
1593. coram R. P. D. meo Pamphilio.* Quā-
tum ad alium teſtē Baptiſtam de Ferrariis,
exceptiones datæ de mendacio dicto ratio-
ne ætatis & valetudinis, licèt ex aduerſo
dicatur hunc non eſſe eundem, qui aliàs
examinatus fuit, ſed non bene probatur;
induxerunt Dominos ad eum relinquendū
cum aliqua fidei diminutione arbitrio Do-
minorum declaranda, poſtquam viſi fuerint
alii teſtes. Et ita concluſum.

Cremonen. Beneficij.
Die Mercurij 5. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

*1 Litteræ originales antiquæ, ſi ex inſpectio-
ne appareant authenticæ, probant, licèt ſi-
gillum perierit.*
*2 Tranſumptum probat cum adminiculis &
obſeruantia.*

3 *Copia extracta ex iuribus extractis in actis, fides adhibetur.*

DECISIO MCXCII.

DOmini cenſuerunt iura, de quibus agi-
tur, eſſe in forma probanti; nam
quantum ad inſtrumenta præſentationum,
ea fuerunt vigore compulſorialium extra-
cta ex protocollis, & inſtrumentis origina-
libus formiter recognitis, & habentibus om
nia requiſita publici inſtrumenti. Quan-
tum ad teſtamentum Marchionis Pallauici-
ni, & conceſſionem Iuriſpatronatus, quæ
ſunt extracta ex quadam copia dimiſſa in
actis curiæ Epiſcopalis, viſum eſt eis adhi-
bendam eſſe fidem, cum vigore horum in-
ſtrumentorum fuerit inſtitutus Maraffus,
per cuius obitum vacauit beneficium, & ſic
conſtat de effectuatione & obſeruantia di-
ctorum inſtrumentorum, & Vicarius in in-
ſtitutione aſſerit ſe vidiſſe ipſum teſtamen-
tum & conceſſionem Iuriſpatronatus, cuius
1 dictum apparet eſſe verum † ex exhibitione
facta litterarum originalium conceſſionis
factę à Cardinali legato, quæ ex inſpectio-
ne, vt Domini cenſuerunt, apparent au-
thenticæ, & tales quæ mereantur fidem,
licèt per antiquitatem ſigillum perierit;
2 Ideo non obſtat, quòd † non ſtetur tran-
ſumpto; tum quia hic ſatis videtur conſtare
de originali; tum quia hoc fallit, vbi ad-
ſunt adminicula, & pręcipuè obſeruantia,
Aym. conſ. 101. & tanto magis cũ illę copiæ
fuerint dimiſſę in actis curiæ, & eſt notiſſi-
3 mum, quòd † copiæ extractæ ex iuribus
extractis in actis fidem adhibemus, *Aegid.
deciſ. 226. Caputaq. 222. lib. 1. in manuſcipt.*
Non obſtant deducta contra Archinium,
quia ſuper eo non ſit fundamentum. Et ita
concluſum.

Interamnen. Legitimitatis.
Die Lunæ 10. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Citans aliquem ſimpliciter, & non quatenus ſua putauerit intereſſe, dicitur illius perſonam approbaſſe.*
2 *Quando quis dicatur nomine adminiſtratorio comparuiſſe.*
3 *Pater poteſt comparere reſpectu vſusfructus filij, etiam quòd non dicat adminiſtratorio nomine.*
4 *Pater etiam ſolus poteſt adire hæreditatem filij, licèt non adeat vti adminiſtrator.*
5 *Supplicatio pro legitimatione probat contra ſupplicantem.*
6 *Communis reputatio probat legitimitatem perſonæ.*
7 *Vſus fructus queritur patri mediante perſona filij.*

DECISIO MCXCIII.

FVit reſolutum conſtare de legitimitate
perſonarum in caſu & ad effectum, de
quo agitur; Effectus autem eſt, vt conſtet de
earum intereſſe ad effectũ validitatis pro-
ceſſus: Primo ex eo quòd D. Ioſephus Po-
dianus commiſſit cauſam iactationis & mo-
leſtationis ſuper ſua legitimatione contra
D. Io. Baptiſtam Caſtellum Interamen. &
1 Domicellum Romanum, † eumque citari
fecit ſimpliciter & non quatenus ſua puta-
uerit intereſſe, ex quo eſt certum, eum
approbaſſe illius perſonam, *Butr. in c. di-
lecta. nu. 7. de exception. Felin. in c. cum in-
ter. nu. 12. eod. tit.* Et ex his ceſſat obiectum,
quod fit ex aduerſo, quòd Dominus Io. Ba-
ptiſta non comparuerit nomine adminiſtra-
torio, *vt voluit Bar. in l. pater qui Caſtrẽſe.
nu. 2. de Caſtren. pecul. & in l. ſi infanti. n. 2.
C. de iure deliber. Felin. in c. cum olim. nu. 4.*
2 *de teſtib.* ✱ quia hæc procedere poſſunt, † ſi ✱ & per gl. in l. cum dot. ff. de pact. dotal. in verb. neque prodierit ibi filię nomine agere. Bar. in l. 1. n. 2. C. de bon. matern.
ſponte vti actor comparuiſſet, & non fuiſ-
ſet prouocatus: Vltra quòd contraria opi-
nio, quòd talis expreſſio nomine admini-
ſtratorio non ſit neceſſaria, eſt verior &
æquior, *vt per gloſ. in l. 1. in verb. legitimã.*
3 *C. de bon. mater.* † & poteſt pater reſpectu
vſusfructus comparere, *l. 1. & ibi Bart.*
4 *nu. 3. C. eod. tit.* † & poteſt etiam ſolus adire
hęreditatem, *l. cum non ſolum. §. 1. C. de
bon. quæ lib.* Secundo conſtat verè de legi-
timatione perſonarum & earum intereſſe ex
iuribus productis, ex quibus colligitur ſolũ
inter alias filias legitimas habuiſſe Victo-
riam, vt probatur in ipſa legitimatione
5 Ioſephi, † quæ probat contra ſupplicantẽ,
6 *l. cum precum. C. de liber. cauſ.* † & ex dictis
teſtium, qui deponunt eam pro tali tentam,
& communiter reputatam, *gloſ. in c. tranſ-
miſſæ. in verb. à vicinia. qui fil. ſint legitim.
Dec. conſ. 54. nu. 3.* [a] Adeſt etiã inſtrumentũ a Addo Bart. in l. 1. C. de teſtam. nu. 4. Butr. in d. c. tranſmiſſæ. & Alex. in conſ. 51. n. 4. in 1.
dotale, in quo eam collocat nuptui vti ta-
lem Domino Ioanni Baptiſtæ, ex eo autem
matrimonio probatur ſuſceptos fuiſſe filios,
inter quos adeſt D. Gabriel, qui comparuit
pro ſuo intereſſe. Ex quibus omnibus con-
ſtat non ſolum de intereſſe filiorum, ſed
7 etiam patris, † cui mediante perſona eorũ
quæritur vſusfructus. *§. igitur. Inſtit. per
quas perſ. nob. acquir.* Et ita nemine diſcre-
pante concluſum.

Spoletan. Legitimæ.
Die Lunę 10. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Alimenta non debentur extra domum illius, qui præſtare tenetur.*
2 *Filius apud matrem, quæ ad ſecunda vota tranſiuit, educari non debet.*
3 *Mater patri præferri debet in alendo filiis, quando eſt teneræ vel puerilis ætatis.*

Arbi-

4 *Arbitrarium eſt iudici, apud quem ſit alendus nepos ſeu filius.*

DECISIO MCXCIIII.

FVit actum de pluribus incidentibus;
Primum fuit, An Baldina ſit alenda
penes auum ſuũ paternũ, vel penes matrem,
quorum ille ſecundam vxorẽ duxit, mater
verò trãſiuit ad ſecũdas nuptias. Secũdũ, an
potius ſit collocanda in aliquo monaſterio,
vſque quo nubat; Tertium, quæ dos ei ſit,
& arbitrio cuius conſtituenda: Quantum
ad primum, prætendebat auus Baldinam
apud ſe eſſe alendam, tum ratione patriæ
1 poteſtatis; tum ex eo quòd † non tenetur
extra domum præſtare alimenta, *gloſ. in c.ſignificaſti.de diuort.Ang.conſ.38.num.9.*
Hippol.Rimin.conſ.132.nu.23.Palat. Ruu.
2 *in rubr.de donat.§.64.nu.6.* † Neque apud
matrem ali poſſe, cum ad ſecunda vota
tranſierit, *l.1.in princ.vbi pupil.educ. deb.*
Aym.cõſ.18.n.3.Menoch. de arbitr.caſ.168.
3 *nu.10.* † & quod dicitur matrem aliquando patri præferri, *vt in l.deinde. §. etiam*
ſi maximè.de lib.exhib. locum habet tãtum
ratione puerilis & teneræ ætatis impuberis,
& pro auo paterno etiam circumſcripta
patria poteſtate extat *conſ.Corn.296.n.14.*
lib.1. Ex altera parte contendebat mater
Auum ex ſecunda vxore ſuſcepiſſe liberos
maſculos, & eos præcipuè diligere, neptem
verò à nouerca magna male tractari;
Præterea litem eſſe inter Auum & neptem,
tam ſuper legitima patris, quàm ſuper bonis
auiæ paternæ, cuius ad ſe ſucceſſio ſpectat:
Vnde his omnibus perpenſis ſatius
eſſe apud ſe educari, *ad ea quæ tradunt*
Boer.deciſ.195.num.5.Molin.de primogen.
c.15.n.74.lib.2.Pinell.in l.1.part.1.n.54.
C.de bon.mater. Qua controuerſia ſtante,
4 † cum iſta ſit materia arbitraria, *l. pen.*
vbi pupill.educ.deb.l.1.& 2.C.eod.Menoch.
d.caſ.168.n.1. Domini cenſuerunt Baldinã
eſſe alendam expenſis Aui in aliquo monaſterio,
donec nuptui collocetur. Quantum
ad quantitatem dotis Domini nihil ſtatuerunt,
cum examinandæ ſint prius vires patrimonij
Aui & patris, & conſuetudo loci:
Vnde mandarunt, vt iſte articulus committatur
Reuerendiſſ.D.Epiſcopo Peruſino, qui
capta diligenti informatione quantitatem
dotis, quanta eſſe debeat, declaret.

Papien. Tenutæ de Magdalena.
Die Lunæ 17. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Contractus cenſus perpetui differt ab emphyteutico.*

2 *Confirmatio alienationis obtenta contra formam reſcripti Apoſtolici eſt nullius roboris & momenti.*

3 *Clauſula, ſub annuo canone ſeu cenſu, quãdo importet contractum cẽſualem & nõ emphyteuticum.*

DECISIO MCXCV.

FVit iterum cauſa propoſita, & concorditer
Domini receſſerunt à reſolutis *,
& cenſuerunt alienationem fuiſſe nullam,
ex eo præcipuè capite, quòd litteræ Apoſtolicæ
concedentes licentiã alienandi obtentæ
fuerunt ſub narratiua conceſſionis
in cenſum perpetum, & nomine ac titulo
perpetui cenſus; ita quòd de natura emphyteuſis
nullatenus participare intelligatur,
quæ res manifeſtè repugnat reſcripto
1 Apoſtolico; † longè enim latèque differunt
cõtractus cẽſuarius ab emphyteutico;
cum in hoc transferatur tantum vtile dominium,
& poſſeſſio naturalis, ciuili verò
penes directum dominum remanente; in
illo verò transfertur dominium & vtraque
poſſeſſio, *vt per gloſ.& Abb.nu.20.in c.cõſtitutus.de*
religioſ. dom. Imol. in c.ad audientiam.nu.4.de reb.eccl.non alien. cum
alijs, quos citat Aluar.Velaſc.tractat.de iur.
2 *emphyt.q.32.nu. 27.* Vnde fit, † vt confirmatio
contra formam reſcripti obtenta ſit
nullius roboris & momenti, *ad conſ. Abb.*
41.nu.3. Gozad.conſ.73.n.2. & fuit ſæpius
in Rota reſolutum, & ex hac nullitate inſurgit
etiam manifeſtum damnum Eccleſiæ,
cum eius conditio reddatur deterior ex
perpetua alienatione vtriuſque dominij, &
ſic apparet hanc conceſſionem ceſſiſſe in
3 euidens Eccleſiæ damnum. † Non obſtat,
quòd in reſcripto Papæ adſit clauſula, ſub
annuo canone ſeu cenſu, ita quòd videatur
etiam Papa intellexiſſe de conceſſione cenſuali,
quia ibi præcedunt alia verba, nempe
in emphyteuſim perpetuam, quæ cum ſint
clara, non ſunt cauillanda ex eo, quòd addita
fuerit illa clauſula, ſeu cenſu, quæ ex
communi vſu ſolet dici, quamuis impropriè,
de canone emphyteutico; maximè
quia arguendo ab vſu patrisfamilias, & à
ſolitis, non ſolent huiuſmodi tractatus aliter
à ſede Apoſtolica confirmari, niſi ſub
forma conceſſionis in emphyteuſim, præterquam
in permutationibus: Vnde etiam
corruit argumentum illud, quòd res iſta
eſſet ſolita locari, *ad deciſ. Mobedan. 249.*
quia hic non fuit ſeruatum ſolitum, ſed initus
còntractus omnino diſſimilis, & cum
diſſimili; immo etiam minori pretio, ex
quo poſſet etiam argui euidens damnum,
vltra alia per informantes in facto conſiderata.
Et ita concluſum.

* ſub die S. Marci proximè præteriti.

Burgen. Canonicatus.
Die Veneris 21. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio facta à maiori parte Capituli valet.*

2 *Mandatum*

2 *Mandatum comprehendit omne id, ſine quo actus explicari non poteſt.*
3 *Poſſeſſio tradita pendente appellatione, quando non fuit iudicialiter proceſſum, non cauſat attentata.*

DECISIO MCXCVI.

DOmini confirmarunt deciſionem fa-
ctam coram Illuſtriſſ. D. meo Arigo-
1 nio * † prouiſionem Martini eſſe validam
& legitimam; quia facta à maiori parte
Capituli iuxta tenorem ordinationis Leo-
nis X. volentis attendi maiorem partem
votorum, prout eſt etiam particularis con-
ſuetudo Eccleſię Burgenſis, vt per teſtes be-
ne probatur, & eſt de iure, *c. Eccleſia veſtra. il 2. & c. dudum. de electiõ.* Non obſtat
acceſſio quatuor votorum Canonicorum
infirmorum; quia præterquam quòd vota
ſecretè dantur, & ſtatuto permiſſum eſt,
vt infirmi poſſint mittere ſua vota: incertũ
eſt, an iſti dederint ad fauorem Martini
vota, vel Hieronymi. Neque obſtat bulla
Sixti, quia procedit in paritate votorum;
Vltra quòd Hieronymus duo beneficia poſ-
ſidebat ſub eodem tecto, *Pariſ. cõſ. 74. n. 40. lib. 4. Beer. deciſ. 31. cum alijs.* Non obſtat,
quòd non conſtet iſtos quatuor Canonicos
2 abſentes præſtitiſſe iuramentum, † quia
cum conſtituerint procuratores ad votan-
dum, cenſentur dediſſe mandatum ad id
omne, ſine quo ille actus explicari non po-
terat, *l. 2. de iuriſd. omn. iud. Molin. de pri-*
3 *mogen. lib. 2. c. 5.* Nõ obſtat, † quòd poſſeſſio
fuerat tradita Martino pendente appella-
tione, quia cum non fuerit iudicialiter pro-
ceſſum, non cauſat attentata, *Innoc. in c. cõ-
ſtitutus. il 2. nu. 6. de appellat. & ibi Abb. nu. 14. Moder. de attentat. 2. part. c. 12. limit. 9.* Et ita concluſum.

** ſub die Veneris vlt. Maij proximè præteriti.*

Romana Exequutionis laudi.
Die Mercurij 26. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Hæc verba, intra mẽſẽ, & ad mẽſẽ differũt.*
2 *Creditor in maiori quantitate, ſi minus debito petijt, & mãdatum pro eo obtinuit, non poteſt mandatum de nullitate, ſeu iniuſtitia redargui.*

DECISIO MCXCVII.

FVit dubitatum die Lunæ 13. Maij præ-
teriti, An mandatum exequutiuum
decretum per Auditorem Cameræ eſſet re-
laxandum ad fauorem Bonamici contra
Robertum Foreſtum, qui vigore laudi val-
lati obligatione Camerali obligatus erat
verificare nomina debitorum per eum in
liſta conſignatorum Bonamico, aliàs tene-
retur ipſe de ſuo ſatisfacere, & ſoluere totã
quantitatem, tam pecuniarum, quàm grani
in dicta liſta conſignatam, cuius obligatio-
nis vigore fuerat actum coram Auditore
Cameræ, & obtentum mandatum pro ru-
bris 168. grani, & pro ſcutis 116. ad bo-
num computum: Contra huiuſmodi decre-
tum plura pro parte Roberti opponebãtur;
Et primo, quòd cum in laudo per arbitros
dictum eſſet, vt Bonamicus teneretur impe-
trare ſaluum conductum pro Roberto ab
Excellentiſſ. Marco Antonio Columna ad
menſem, vt poſſet accedere Neptunum pro
verificatione facienda; Bonamicus hoc non
pręſtiterat, quia longè poſt menſem obti-
nuerat ſaluum conductum, neque fuerat hoc
intimatum ipſi: Verum hæc oppoſitio non
placuit Dominis; nam de cõtrario conſtat;
etenim præterquam quòd non fuerat dictũ,
vt intra menſem ſaluus conductus impetra-
1 retur, † ſed ad menſem, quæ longè differunt,
apparet intra menſem à die acceptationis
laudi fuiſſe obtentum ſaluum conductum;
nam die 2. Maij fuit acceptatum laudum, &
die 12. eiuſdem, obtentus ſaluus cõductus:
Et quantum ad intimationem, conſtat ex
eiuſdem litteris perueniſſe ad eius notitiã,
& ipſum fuiſſe in mora accedendi ad locum,
prout ex laudo tenebatur. Opponebatur
ſecundo, Bonamicum fuiſſe obligatum ad
ſubminiſtrandum expenſas, quæ in iſto ac-
ceſſu fieri deberent, ſed hoc nihil releuat,
cum ipſe nunquam acceſſerit, & ita non po-
tuit Bonamicus facere expenſas. Oppone-
batur tertio, quòd Bonamicus contrauene-
rat laudo petendo ſummam 300. ſed hoc
ex facto tollitur, cum hæc petitio ei ex for-
ma laudi competeret, prout in xv. capitulo.
Vltimo opponebatur defectus liquidatio-
nis, cum ex actis non verificetur ſumma in
mandato contenta; ſuper qua obiectione
Domini ordinarunt, vt iterum melius in-
formaretur; & ideo hac die 26. Iunii pro-
poſui cauſam ſuper iſta oppoſitione: Et
Domini concorditer cenſuerunt Bonamicũ
non fuiſſe obligatum ad aliquid verifican-
dum, cum ſumma per eum petita eſſet in-
fra quantitatem debitorum per Foreſtum
verificandorum & ipſum potuiſſe totam
2 ſummam petere; † ideo nullam adeſſe aut
nullitatem aut iniuſtitiam, ſi minus quan-
titate in liſta contenta petijt, & pro ea mã-
datum obtinuit: Verum cum fuerit exhibi-
tus quidã calculus inter ipſas partes factus,
ex quo prętendit Robertus ſe verificaſſe nõ-
nullos debitores de contentis in liſta, quam-
uis verificatum non fuerit eos per ipſum
non fuiſſe exactos; Domini in vltima Con-
gregatione ordinarunt, vt mandatum exe-
quutioni mandaretur pro illa ſumma tantũ,
quæ ſupererat vltra verificatam, & deinde
partes pro primis Rotis melius ſuas pretẽ-
ſiones deducerent, ad effectum, vt totum
negocium pro iuſtitia terminari poſſit; &
interim Robertus poſſit non iuſtificata iu-
ſtificare, prout ſe facturum obtulit.

Vlixbonen. Bonorum.
Die Mercurij 26. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 Monaſterium poteſt renunciare bonis & ſucceſſioni ingredientis religionem ſine eius conſenſu.

2 In quærendis monaſterium ſibi præiudicare poteſt.

3 Iuri de futuro nõ minus quàm de præſenti renunciari poteſt.

4 Iuri in ſpe renunciari poteſt, quando fundatur ſuper ſpe probabili.

5 Confirmatio Apoſtolica ſupplet omnem ſolemnitatem in renunciatione bonorum per monaſterium facta.

6 Confirmatio Apoſtolica in expreſſis dicitur ex certa ſcientia.

7 Clauſula, licita tamen, facit, quòd confirmatio ſit in forma communi.

8 Ratificatio facit, quòd conſenſus cenſeatur à principio interueniſſe.

DECISIO MCXCVIII.

1 Conclusum fuit per Dominos † validã fuiſſe renunciationem factam per monaſterium, etiam quòd non interuenerit cõſenſus puellarum, quæ erant ingreſſuræ monaſterium, *per doctr. Bart. in Auth. ſi qua mulier. nu. 15. C. de ſacroſanct. Eccl.* cum
2 † in quærendis poſſit monaſterium ſibi præiudicare, *vt per Abb. in c. dudum. in verb. aliquod. de conuerſ. cõiug. Roman. conſ. 184. Bero. conſ. 28. num. 7. lib. 1. Natta conſ. 441. num. 13.* Sola enim auctoritas monaſterij ſufficit, cum ſtatim bona ei quærãtur, ſi voluerit, *Auth. ingreſſi. vbi Iaſ. nu. 1. C. eod. cum alijs per informãtes allegatis* *, maximè cum fuerit iurata renunciatio, *c. quamuis. de pact. in 6. Pariſ. cõſ. 69. n. 104. lib. 3.* & quod plus eſt cõfirmata per ſedem Apoſtolicam. Nec obſtat, quòd iſtæ puellæ tunc temporis non eſſent adhuc profeſſæ, quia renunciatio refertur ad hoc tempus, & ſic eſt cõditionalis, quæ res non facit, quomi-
3 nus valeat adueniente conditione; cũ † regulariter tam iuri de præſenti competenti, quàm de futuro cõpetituro renunciari poſſit, *ad text. in l. 1. vbi Bart. & Doctor. C. de pact. Afflict. decis. 381. n. 5. Dec. conſ. 31. n. 4.*
4 † & iuri in ſpe poteſt renũciari, quãdo fundatur ſuper ſpe probabili, *Aegid. decis. 723. Molin. de primog. c. 6. n. 37. lib. 3.* Vnde ſequitur, non eſſe habendam rationem conſenſus, ſeu ratificationis puellarum, quæ prætenditur eſſe ſine iuramento, quia renunciationis validitas, ex earum conſenſu non pendet, poteſt enim monaſterium omnia ſine earum conſenſu, *vt per Doctor. in c. in præſentia. & ibi Bero. nu. 159. de proba-*
5 *bat. Ruin. conſ. 200. nu. 9. cũ alijs*[a] † & confirmatio ſupplet omnem ſolemnitatem, *vt per Rebuff. de reb. Eccleſ. non alien. n. 15.*
6 † ex q. in expreſſis dicitur ex certa ſcientia,
7 quamuis in non expreſſis † clauſula, licita tamen, faciat, vt ſit in forma communi, *vt fuit dictum coram me in Legionen. Iuriſ-*
8 *dictionis*[b]. † Sed & ratificatio puellarum facit vt conſenſus earũ, quatenus eſſet neceſſarius cenſeatur à principio interueniſſe, *Aretin. conſ. 127. Oſaſcus decis. 58. n. 11.*[c], & licèt non fuerit adhibitum iuramentum; tamen ex quo non erat neceſſarius iſte conſenſus, parum refert, an interuenerit nec ne. Et ita concluſum.

* c. ſi quando q. ſi. Doct. omnes in c. in præſentia. de probat. vbi Hoſtien. n. 7. Imol. col. 2. verſ. item de ea. & in l. Deo nobis. & ibi Bar. & Bald. C. de Epiſc. & cler. Crot. conſ. 406. nu. 6. lib. 3. Burſ. conſ. 63. n. 25. lib. 1.

a nã ſicut monaſterium poteſt ſine conſenſu monachi adire hæreditatem, Alex. in l. 1. §. per ſeruũ. n. 12. ff. de acquir. poſſ. Rimin iun. cõſ. 136 n. 8. lib. 2. Abb. in c. in præſentia. n. 77. de probat. Capr. cõſ. 40. nu. 16 de cõſ. Ruin. alleg. conſ. 200. n. 9 lib. 2. ita quoque poteſt illã renũciare ſine cõſenſu, lip. in l. legatũ. de leg. 2. per text. in l. is poteſt. ff. de acqu. hered. Bero. d. c. in præſentia. nu. 139

b ſub die Mercurij 12. Maij 1580.

c & facit gl. in l. 1. & 2. C. ſi maior. fact. rat. hab.

Capuana Rectoriæ.
Die Veneris 28. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 Obitus probatur per teſtes de viſu.

2 In probando valore obtentorum Rota admittit leuiores probationes.

3 Quòd dignitas aliqua ſit principalis poſt Pontificalem non indiget verificatione, cum non ſit de ijs, quæ reddunt Papam difficiliorem ad gratiam concedendam.

4 Valor beneficij impetrati probatur per teſtes de publica voce & fama.

5 Narratiua, quòd beneficium ſit ſimplex, an ſit iuſtificanda.

DECISIO MCXCIX.

Fvit reſolutum ſtrictè ad gratiam D. Iulij, eam eſſe ſufficienter iuſtificatam, quia omnia in litteris expreſſa ſunt proba-
1 ta; Primo, † obitus Epiſcopi Calinen. ſub die 23. Decembris 1592. probatur per tres teſtes de viſu, vt in ſummario nu. 2. & ijdem teſtes dicũt per eius obitum vacaſſe Eccleſiam S. Secundini ſuper 2. artic. Quòd Iulius obtineret tẽpore impetrationis alia beneficia cum Archipresbyteratu Tuſculano probant teſtes in ſummario nu. 3. Valor autem Archipresbyteratus etiam per dictos teſtes probatur per non exceſſum; Itẽ valor aliorum ſimplicium beneficiorum, qui licèt deponant de maiori valore, quàm expreſſo, tamen loquuntur de moneta Regni; expreſſio verò eſt de ducatis de Camera, & quia
2 hic agitur † de obtentis, Rota contentatur leuiori probatione, *Aegid. dec. 674. & 683.* & licèt non probetur Archipresbyteratum eſſe principalem dignitatem poſt Pontifica-
3 lem; † tamen hoc non eſt verificandum, cum non ſit de ijs, quæ reddunt Papam difficiliorem ad concedẽdam gratiam, *Aegid.*
4 *decis. 4.* † Valor Rectoriæ impetratæ probatur per teſtes nu. 5. datos de publica voce & fama, & etiam adeſt vnus de certa ſcientia, *Mohed. 21. de renunciat. Verall. decis. 233. part. 1.* Vnum tantum fecit difficul-
5 tatem, † nempe iuſtificatio, quòd iſta Rectoria ſit beneficium ſimplex; nam licèt hoc præſumatur de iure; tamen cum ſit expreſſum, & aliquid in contrarium adſit, quod

Ab iſta reſolutione receſſum fuit ſub die 2. Maij 1597.

Digitized by Google

fuit deductum in priori cauſæ propoſitio-
ne *, de hac re erit maturius agendum.

* ſub die Veneris 22. Martij proxime præterit.

Ceſenaten. Bonorum.
Die Veneris 28. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum locationis iuncta ſolutione affictus probat poſſeſſionem.*
2 *Qui facto ſuo à poſſeſſione cadit, non dicitur ſpoliatus.*
3 *Ex actu etiam nullo transfertur poſſeſſio; dummodo non deficiat conſenſus.*
4 *Sententia inter alios lata non præiudicat, maximè ſi ſit ſuſpecta de colluſione.*
5 *In Saluiano non admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes, prout nec etiam exceptio fideicommiſſi, vt num. ſequen.*

DECISIO MCC.

FVit reſolutum Equitem Dionyſium &
conſortes eſſe immittendos in poſſeſſio-
nem bonorũ Equitis Tuſci ex Saluiano In-
terdicto; etenim extrema in hoc iudicio re-
quiſita plenè probantur, nempe creditum
D. Equitis Dionyſij & conſortium, ratione
cenſus ſcutorum 600. pro quo ſe obligarũt
DD. de Gonzaga intuitu Equitis Tuſci, qui
recognouit bonam fidem, cum obligatione
de releuando, & hypotheca omnium bono-
rum ſuorũ in forma Cameræ, fuerunt quo-
que exhibita inſtrumenta ſolutionum per
Equitem Dionyſium factarum ex mandato
illius, quibus fuerunt factæ ex ceſſione dicti
cenſus ac alijs neceſſarijs, quæ in priori
poſitione cauſæ adhuc non fuerãt plenè iu-
ſtificata: Conſtat quoque de poſſeſſione
Equitis Tuſci de tempore obligationis, nẽ-
pe anno 1574. ex inſtrumento retroceſſionis
filiorum Equitis, in quo aſſerunt dicta bona
& poſſeſſionem fuiſſe à fiſco per eorum pa-
trem recuperatam. Confirmatur hæc pro-
batio ex libro Cataſti, in quo deſcribitur
1 Eques Rubertus poſſeſſor; Item † ex inſtru-
mentis locationum, quæ iuncta ſolutione
affictus probant poſſeſſionem, *vt per gloſ. in l. qui vniuerſas. §. quod per colonum. & ibi Bart. de acquir. poſſ.* Item ex teſtibus ſecun-
do, tertio, & quarto eandem poſſeſſionem
probantibus: Coadiuuatur ex inſtrumento,
in quo Robertus aſſignat vni ex eius filijs
pro alimẽtis ſuę familiæ aliqua ex iſtis bo-
nis, quæ conſtituit ſe nomine eius poſſide-
re; & poſtremo ex pluribus confeſſionibus
factis in iudicio ſpolij inter patrẽ & filios,
prout in facto bene deducitur; deinde de
poſſeſsione horum filiorum, contra quos
agitur, conſtat ex eorum reſpõſione ad ter-
tiam poſitionem, & ex inſtrumento adeptæ
poſſeſſionis. Non obſtat prætenſio filiorum,
quòd iſta poſſeſſio Roberti eſſet ſpoliatiua
& vitioſa, quia hoc non probatur, immo
contrarium apparet ex inſtrumento retro-
ceſſionis per eos patri facta poſt recupera-
2 ta bona à fiſco; Vnde † qui facto ſuo cadit,
non dicitur ſpoliatus, *c. ſæpè. de reſtit. ſpol.*
maximè cum fateantur recuperationem fa-
ctam mediantibus paternis pecuniis, ſed
dato quòd cõſeſſio hæc & retroceſſio eſſent
3 nullæ; tamen † etiam ex actu nullo trãsfer-
tur poſſeſſio, *l. 3. §. ſi vir. de acquir. poſſeſ.*
dummodo non deficiat conſenſus, qui hoc
caſu adeſt expreſſus, *& aliàs ita fuit dictum in vna Cauallicen. coram me 7. Maij 1571.*
Non obſtat ſententia obtenta per filios cõ-
4 tra patrem, quia † vti res inter alios acta
non præiudicat Equiti Dionyſio, maximè
cum laboret maxima ſuſpicione colluſionis,
Felin. in c. fin. de re iudic. n. 6. Dec. conſ. 445. nu. 32. Put. deciſ. 336. lib. 3. cum alijs. Non
5 obſtat, quòd † dicatur apparere inconti-
nenti de bono iure filiorum reſpectu domi-
nij, *Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. nu. 102. de acquir. poſſ.* & quòd cauſæ retro-
ceſsionis fuerũt falſæ, & quòd adſit fideicõ-
miſſum, quia iſta requirunt altiorem inda-
ginem, & in retroceſsione adſunt plures
cauſæ, quarum ſufficit vnam veram eſſe.
6 † & fideicommiſſum non impedit Saluianũ
Interdictum *ad deciſ. Palaott. 218. & Put. deciſ. 215. lib. 3.* Quare concluſum pro im-
miſsione.

Romanæ Pecuniaria.
Die Veneris 28. Iunij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Mandans tenetur ad expenſas mãdatario; niſi aliter fuerit conuentum.*

DECISIO MCCI.

FVit reſolutum ſententiam Reuerendiſſ.
D. Gubernatoris contra D. Thomam
latam eſſe confirmandam; nam cum hære-
des Ronilij tranſmiſerint ad ipſum plures
Ballas librorum conſignandas librarijs in
Vrbe exiſtentibus, cum expreſſo ordine, vt
prius faceret ſibi reficere expenſas vecturę,
& deinde eas daret dictis librarijs cautionẽ
prę ſtantibus, cum deductione decem vel
duodecim pro centenario, ſi ad tempus; vel
viginti ſi ſolutio fieret in contanti, & ipſe
Thomas procurauerit hoc negocium ſuſci-
pere ſub conditionibus oblatis per Graſsũ,
vt habetur in ſummario hæredum nu. 27.
28. 29. & 30. quæ conditio Graſſi, de quo
in dictis litteris Thomę habetur. num. 31.
vtique debet ſtare huic conuentioni, &
contentus eſſe hac deductione, cuius habita
fuit ratio in ſententia Gubernatoris. Nec
obſtat, quòd prætenditur per Thomã hanc
oblationem non fuiſſe ab hæredibus acce-
ptatam, vt in d. ſummario nu. 4. quia hoc
ibi non probatur, cum in littera eo loco
contenta, hæredes ſub die 12. Maij tantũ-
modo

modo dicant, ſe non poſſe recedere à promiſſione facta Graſſo, ſed ſi ipſe vellet libros pro aliquo ſuo amico, quòd tranſmitterent ei eum ſimili deductione, & ex aliis litteris poſtea ſcriptis de menſe Octobris & Nouembris, vt in ſummario Thomæ n. 13. & 14. apparet ordinem conſignandi Ballas Graſſo fuiſſe reuocatum, niſi datis idoneis fideiuſſoribus: Itaque eum ipſe ſuſceperit ſponte hoc negocium, debuit eum iiſdem pactis & conditionibus illud adminiſtrare, neque Magazenum aperire, & inſtitores præficere, niſi riſico & periculo ſuo, cum ſemper cenſeatur durare eadē oblatio iuxta formam ſuſcepti mandati, aliàs valde abſurdum eſt velle, quòd hæredes ſoluant expenſas Vecturæ & Magazeni, & ſalarij inſtitorum, & inſuper etiam remittant duodecim & viginti pro centenario, & lucrum factum pro ſe retinere; hoc enim pacto periret non ſolum lucrum ex tali negociatione ſperatum, ſed etiam multum demeretur de Capitali; & tamen Thomas facta mentione de aperiendo Magazeno obtulit ſe id totum facturum cum eadem prouiſione, quā petebat Graſſus d. nu. 27. 28. & 29. Vnde nō
1 obſtat, quod dicitur † mandantem teneri ad expenſas mandatario, *l. ſi verò remunerandi. §. ſi mihi mandaueris. mandati. & ibi Doctores, Alex. conſ. 52. nu. 3. lib. 6.* nam hoc procedit, vbi aliter non fuit conuentū, & deductio illa duodecim & viginti pro centenario, quam lucrari faciebat vendendo libros in Magazeno, ſupplebat omnes expenſas, quæ fiebant circa has merces, nec aliter habuit in mandatis. Quare concluſum fuit pro ſententiæ confirmatione.

Romana Diminutionis legatorum.
Die Veneris 5. Iulij 1596.

SVMMARIVM.

1 *Legata non ſunt diminuenda, quando tāta pars hæreditatis ſupereſt penes hæredes, quæ excedat quantitatem Falcidiæ.*
2 *Diminutio hæreditatis proueniens ex cauſa præexiſtente ante obitum teſtatoris, quando noceat legatarijs ad legata diminuenda ratione Falcidiæ.*
3 *Falcidia non detrahitur de legatis ad fauorem piæ cauſæ.*

DECISIO MCCII.

De ordine S.D.N. fuit propoſita cauſa in vltima Rota memorialium ſuper quodam teſtamēto bo. me. D. Antonij Cauchi Prothonotarij Apoſtolici, qui relictis quibuſdam legatis, & inſtitutis hæredibus vniuerſalibus, Procuratoribus Sācti Marci, cum quibuſdam oneribus ad fauorem piæ cauſæ deceſſerat, & Reuerendiſſ. Cameræ Apoſtolicæ Theſaurarius prætendens locum eſſe Conſtitutionibus ſuper ſpolijs editis; quædam bona vti ad eam ſpectantia, lata deſuper ſententia eidem Cameræ adiudicauerat & applicauerat: Vnde orta eſt dubitatio, An diminuta hęreditate cenſerentur pro rata diminuta proportionabiliter etiam legata: Hae itaque difficultate diſcuſſa, vna tantum parte informante, Rota
1 cenſuit † legata non eſſe diminuenda, ſi tanta pars hęreditatis ſupereſt pęnes hæredes, quę excedat quantitatem Falcidię, *prout tradunt Doctores in l. in ratione. la 2. §. diligenter. vbi Caſtr. & Alex. ad leg. Falc. Dec. cōſ. 581. propè fin. verſ. tertio prin-*
2 *cipaliter.* & quod dicitur † diminutionem prouenientem ex cauſa pręexiſtente ante obitum teſtatoris nocere legatarijs, *l. pœnales. vbi Caſtr. & Alex. nu. 4. ad leg. Falc. Caſtr. in d. l. in ratione. n. 3. & Alex. n. 4. eod. tit.* procedit ad effectum, vt hęres poſſit detrahere Falcidiam, quatenus illi ſit locus, neq. id, quod ab eo eſt ablatum, in eam computetur, *vt bene per Bart. in l. in ratione. la 1. §. Imperator. & ibi Alex. & Caſtr. in §. eum quidam. eod. tit. & ibidem cæteri Doctores, & in hanc opinionē inclinauit Rota in Ariminen. legati corā S.D.N. Clemēte VIII* *. licèt contrarium in ea ſpecie facti tenuerit: mota ex coniecturis & veriſimili mente teſtatoris, quę ibi erat clariſſima, *vt in eadem coram R. P. D. meo Orano 14. Octobris 1585.* hie verò non ſolum de tali voluntate non conſtat, quin potius adſunt coniecturę in contrarium; nam de tali futura diminutione videtur ſubdubitaſſe teſtator, qui reſpectu relictorum hęredibus implorauit ſubſidium & protectionem Oratoris & Sereniſſ. Reipublicę Venetorū. Pręterea precipua ex legatis ſunt ad fauorem
3 pię cauſæ, † quæ ſolent regulariter excludere omnem diminutionem; maximè facta ex cauſa onerosa ſepulturę & celebrationis miſſarum & Anniuerſariorum. Ex quibus viſum Dominis non eſſe recedendū à regulis iuris cōmunis, & legata eſſe abſq. diminutione legatarijs præſtanda, cum hic non ſit locus Falcidię, ex quo maior pars hęreditatis remanet penes hęredes.

* ſub die 17. Apr. & 16 Maij 1581. & iterū 14. Decembr. 1584.

Conchen. Decimarum.
Die Lunę 21. Octobris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Mutatio ſeminis & plantationis non immutat obligationem decimarum.*
2 *Præſcriptis decimis maioribus præſcripta dicuntur minores, & quomodo.*
3 *In materia exactionis decimarum conſuetudo plurimum valet.*
4 *Præſumptio contra ſolutionem decimarū, non poteſt minori ſpatio quadraginta annorum induci.*

DECISIO MCCIII.

DOmini cenſuerunt ſententiam Con-
chenſis eſſe confirmandam, nam ſtan-
te quaſi poſſeſſione præſtimoniorum perci-
piendi decimas maiores per quadraginta
annos ex terris iſtis, & quòd nullus alius
1 eſt in poſſeſſione minutarum, † mutatio
ſeminis & plantationis non immutat obli-
2 gationem decimarum; † nam pręſcripis
maioribus veniunt minores, non ratione
extenſionis ſed comprehenſionis, *c. cum in
tua. & ibi Butr. nu. 2. Abb. nu. 3. & alij de
decim. Balb. de praſcript. 1. part. ſecunda
part. princip. q. 2. num. 17. Rebuff. de decim.
q. 14. nu. 23. & dictum fuit in alia Conchen.
decimarum. 1. Iulij 1591. corã R. P. D. meo
Pamphilio*. & ratio eſt, quia ſi prędia, ex
quibus percipiebantur fructus maiores, ita
occupantur olinis, vel Croco, & ſimili-
bus, itaut amplius fructus maiores ex eis
percipi non poſſint, tunc cenſentur iſti fru-
ctus ſubrogati in locum aliorum maiorum;
Ideoque ſuper iſtis Pręſtimoniarij habent
fundatam intentionem, *c. commiſſa. & c. cũ
in tua. vbi omnes. de decim. Balb. vbi ſupra
n. 14. Rebuff. d. q. 14. n. 18. Palæott. deciſ. 70.
cum alijs allegatis* *. His conſonant teſtes
in ſummario nu. 3. qui deponunt Pręſtimo-
niarios participare de omnibus fructibus,
3 qui colliguntur, † & hęc conſuetudo in
hac materia plurimum valet; *vt per Achill.
deciſ. 3. n. 3. de decim. Aym. conſ. 206. nu. 14.*
Nec obſtant teſtes contrarij, quia eum de-
ponant, quòd à quadraginta annis citra
4 contigit mutatio ſeminis, † non potuit hoc
tempore, niſi minori ſpatio quadraginta
annorum induci pręſcriptio ad fauorem
Rectoris, *c. de quarta. & c. illud. de pra-
ſcript. Pute. deciſ. 252. num. 3. lib. 3.* Et ita
concluſum.

* facit cõſ. Abb. 71. nu. 3. lib. 2. & dictũ fuit coram Illuſtr. Card. Mantica in hac eadem cauſa ſub die 23. Iun. 1595. qui refert idẽ fuiſſe tentum in Iſpalen. decimarum de Vilialua. 5. Iun. 1581. coram Domino Vicecomite.

Turritana Tertiarię.
Die Mercurij 13. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Quota decimarum, quæ debetur Epiſcopis de iure communi, eſt quarta pars, non autem tertia; licèt tertiaria nuncupetur, & num. 3.*

2 *In quota decimarum, quæ debetur Epiſcopo, ſtatur conſuetudini.*

DECISIO MCCIIII.

1 QVamuis de iure communi quota deci-
marum debita Epiſcopis ſit quarta
pars, non autem tertia *iuxta
diſpoſitionem. c. conquerente. §. nos autem. de
off. ordin. c. de quarta. de praſcr. c. de bis. vbi
Gemin. circa fin. 10. q. 1.* Tamen idem in
hac quarta dicendum videtur, quod & in
2 tota maſſa decimarum, nempe † vt ſtetur
conſuetudini reſpectu quotę, *c. poſſeſſiones.
§. ſed illud. 16. q. 1. & Innoc. in d. c. conque-
rente. nu. 4. Petr. de Vbald. de quart. canon.
c. 2. nu. 1.* Quare Domini cẽſuerunt Archie-
piſcopum habere fundatam intentionem
de iure communi ſuper iſta ſolutione Ter-
tiaria nuncupata, quatenus ſucceſſit de cõ-
ſuetudine in locum quartæ, quod videtur
dicendum, ex quo non percipit ex iſtis Ec-
cleſijs, & alijs in ſua diœceſi ſitis aliam
quartam, quàm prædictam Tertiariam;
3 † Neque vis eſt facienda in denominatione
tertiarię, quaſi importet exactionem tertię
partis decimarũ, nam ex ſolutionibus vni-
formibus apparet, aliud eſſe nomine, aliud
verò re ipſa, cum fieri non poſſit, ſi attẽda-
mus verè quotam, vt ſemper eadem quan-
titas ſoluatur, cum fructuum redditus non
ſint vniformes, ſed modo maiores, modo
verò minores: An verò exemptio allega-
ta obſtet Archiepiſcopo, eſt alterius in-
ſpectionis, nec facit ad præſentem dubita-
tionem.

Romana Exequutionis Laudi.
Die Veneris 15. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Qui rationem adminiſtrationis reddere tenetur, compelli poteſt, vt reddat in loco, in quo adminiſtrauit.*

DECISIO MCCV.

DOmini perſiſtunt in reſolutis *, vt mã-
datum relaxetur pro ſcutis 116. &
rubris frumenti 59. & exequutioni de man-
1 detur; † nam cum tam inſpecto iure com-
muni, quàm ex forma laudi, Robertus te-
neatur reddere rationem adminiſtrationis
ſuæ Bartholomęo; idque facere compella-
tur in loco, in quo adminiſtrauit, *vt per
Bald. in l. 1. C. vbi de crimin.* quod etiam
per arbitros fuit ordinatum, idque non
fecerit, cum ex propria confeſſione in liſta
per eum producta conſtet præfatam ſum-
mam non eſſe verificatam, cum inſcriptio
contineat hæc Verba (liſta de debitori, che
reſtano da verificare,) *ad conſ. Alex. 147.
num. 8. & 10. lib. 2.* conſequens eſt, vt pro
illis debuerit relaxari mandatum. Nec fa-
cit ad rem, quòd ipſe conſignarit Bartho-
lomęo nonnullas ſcripturas, ſine quibus
prætendit ſe non poſſe iuſtificare partitas,
quia Bartholomęus ſe offert paratum exhi-
bere eas in actis: Verum hæc viſa ſunt Do-
minis facta ad effectum differendi negociũ,
cum ipſe nunquam acceſſerit hic ad Vrbẽ,
prout tenebatur, neque excuſatio eius pla-
cuit, quod vereretur ne captus detrudere-
tur in carcerem, cum Bartholomęus offerat
ei promiſſionem: & ſaluum conductum pro
intereſſe ſuo; dummodo accedat & verifi-
cet, ſed etiam omnes Domini, vno excepto,
ſentiebant, neque etiam in aliqua parte
ſatiſ-

* ſub die Lunę 13. Maij & Mercurij 26. Iunij proximè præteritis.

ſatisfactum fuiſſe obligationi; nam quod prætendit Robertus, reliquas partitas eſſe verificatas, ſtante ſubſcriptione Bartholomei, non videbatur eſſe concludens, cum ſubſcriptio non ſit ſimplex ſed conditionalis (ſe ſaranno debitori di tal ſomma) Vnde non poteſt dici ex eius acceptatione cõſtare de verificatione: Verum fuit per Dominos captum temperamentum, vt reſpectu huius reſidui præfigatur Roberto terminus vnius menſis ad verificandum partitas, vel oſtendendum eas fuiſſe verificatas ſufficienter, quo elapſo & non adimpleto, procedatur contra eum pro reliqua ſumma. Et ita conclnſum.

Calaguritana Iuris viſitandi de Victoria.
Die Veneris 15. Nouembris 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Impeditus nõ dicitur, qui facilè impedimentum remouere poteſt.*

2 *Allegans impedimentum debet probare, illud eſſe tale, quod remoueri non poſſit.*

3 *Non ſufficit probare impedimentum, niſi etiam probetur illud cauſam dediſſe, quo minus impeditus non præſtiterit illud, ad quod tenebatur.*

DECISIO MCCVI.

CVm ſententia Cæſarauguſtani condẽnet Epiſcopum Calaguritanum ad viſitandum Eccleſias & perſonas de Victoria per ſe ipſum & non per alium; niſi ſit abſẽs vel infirmus, vel aliàs legitimè impeditus: Domini cenſuerunt Epiſcopum non poſſe tueri ſe à prædicta viſitatione per ſe ipſum fienda, prætextu quòd ſit impeditus in viſitatione Cathedralis vel aliarum Eccleſiarũ ſuæ diœceſis; nam hoc impedimentum non eſt legitimum, cum non ſit perpetuum, poteſt enim ſucceſſiuè viſitare iſtas Eccleſias,
1 † neque dicitur impeditus, qui facilè impedimentum remouere poteſt, *l. qui poteſt. de reg. iur. c. fin. de electiõn. Felin. in c. ex tranſ-*
2 *miſſa. in princ. de præſcript.* † immo allegãs impedimentum debet probare illud eſſe tale, quod remoueri non poſſit, *l. ſed & ſi per Prætorem. §. 1. ex quib. cauſ. maior. & ibi Bart. Boer. deciſ. 43. num. 9. Aym. conſ. 179.*
3 *nu. 9. in fin.* † Item probari debet impedimentum illud cauſam dediſſe, quominus præſtiterit id, ad quod tenebatur, *l. qui cõuentus. de re milit. Doctor. in l. 2. §. quod diximus. ſi quis caution. Aym. cõſ. 151. n. 22.* Et ita concluſum.

Spoletana Legitimæ.
Die Veneris 15. Nouembris 1596.

S V M M A R I V M.

1 *Bona data in dotem, quæ fuit promiſſa in certa quantitate, faciunt emptionem, licèt non conſtet de æſtimatione, cum æſtimatio cẽſeatur à lege facta pro pretio, quo tunc valebant.*

2 *Soluta per patrem pro redimendis delictis filij, ſi filius habet bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator, de bonis filij ſoluta cenſentur, & non de proprijs, & in partem filij computantur.*

DECISIO MCCVII.

DVbitatum fuit, an bona in dotem data à D. Baldina Seniore D. Franciſco Pariano cenſeantur data æſtimata tali æſtimatione, quæ faciat emptionem, & an pecuniæ per eundem D. Franciſcum ſolutę pro debitis filij ſui Flauij cenſeantur ſolutæ ad computum bonorum aduentitiorum ipſius Flauii, & quantum ad priorem dubitationem, vna parte tantum informante, fuit de-
1 ciſum † bona fuiſſe data tali æſtimatione, quæ faciat emptionem, cũ dos fuerit promiſſa in certa quantitate, nempe 1800. florenorum, *l. in dotem. l. quoties. l. ſi inter virum. & ibi gloſ. C. de iur. dot. Imol. & Roman. in l. ſi æſtimatis. ſol. matr. Bald. Caſtr. Alex. Iaſ. Purpur. & Rimin. ſen. in l. ex cõuentione. C. de pact. Socin. conſ. 56. lib. 1. Pariſ. conſ. 81. nu. 10. lib. 3. Arius Pinell. in l. 2. C. de reſcind. vend. part. 1. c. 1. nu. 18. Corn. conſ. 92. nu. 8. lib. 4. Socin. iun. conſ. 141. n. 4. lib. 1. Ruin. conſ. 137. nu. 13. lib. 1. Tiraq. de retract. lign. gloſ. 14. n. 20. Couar. practic. q. c. 28. num. 1. verſ. ſecundo apparet. Roland. conſ. 64. lib. 4. Hyppol. Rimin. Inſtit. quib. alien. lic. in princ. nu. 71. & fuit dictum coram Illuſtriſſ. Plato in cauſa Interamnen. fundi dotalis. die 29. Februarij 1589. & coram R. P. D. meo Orano in cauſa Romana Recuperationis dotis. 10. May 1595.* Non obſtat, quòd in caſu propoſito non conſtet de æſtimatione, quia ea cenſetur à lege facta pro pretio, quo tũc bona valebãt, *vt per Socin. d. conſ. 56. nu. 8. lib. 1. & conſ. 60. lib. 3. & Couar. loco citato, nec nõ Hyppol. Rimin. nu. 79. Afflict. deciſ. 270. & ibi Add. & tenuit Rota in præcitatis cauſis.* Quantum ad alteram dubitationem fuit reſolutum,
2 † ſoluta per patrem pro redimendis delictis filij, ſi filius habeat bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator. *l. 1. C. de bon. matern.* ſoluta videri de bonis filijs, & non de propriis, & quod ſoluitur, computandum in partem ipſius filij, *per doctrin. Bar. in l. Stichus. de pecul. legat. n. 2. per tex. in l. Neſennius. de negoc. geſt. Bald. in Authent. ex teſtamento. q. 5. C. de collat. Alex. in l. in quartã n. 23. ad leg. Falc. Ruin. cõſ. 149. n. 14. lib. 3. Ant. Gom. in l. 29. Taur. nu. 20.* Hoc verò caſu Flauiũ habuiſſe bona aduẽtitia, nempe dotẽ maternam, cum de tẽpore commiſſorum delictorum, mater deſijſſet eſſe in humanis; & ideo, quicquid legitimè ſolutum probatur per patrem, ex iis deducere poſſe. Et ita concluſum.

Parmea.

Digitized by Google

Parmen. Status.
Die Mercurij 20. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 Amicitia in teſte non debet eſſe immoderata.

DECISIO MCCVIII.

FVit iterum propoſita cauſa ſuper exce-
ptionibus teſtium Dominorum de Pal-
lauicinis, & tres ex Dominis ſtabant in
decisis, duo verò dicebant eſſe adhibendam
fidem Iacobo cum aliqua diminutione ar-
bitrio Dominorum, & hoc quia videbatur
eſſe aliqnid detrahendum de illius fide; tum
ob amicitiam, quæ videbatur ſatis magna,
cũ Sigiſmundo, ex quo de illius mãdato ac-
ceſſit ad Capitaneum Io. Antonium, & no-
mine Sigiſmundi inuitauit eum, vt accede-
ret ad Caſtrum Varani, vbi eum libenter
viſurus eſſet, & bene eum tractaturus, &
ituri erant ſimul venatum, ex qua inuita-
tione oritur aliqua ſuſpicio tentatæ ſubor-
nationis; tum ex eo quòd Iacobus fatetur
ſe dediſſe indicia contra teſtes Rangonorũ
coram Gubernatore Placentiæ: Verum cæ-
teri Domini dicebant has exceptiones non
eſſe admittendas; nam quantum ad prio-
1 rem, † ex ea non colligitur immoderata
amicitia, cum Iſte reſtis ſolitus eſſet ire ad
locum illũ, in quo erat Capitaneus, & quod
de ſubornatione dicitur à Capitaneo, non
eſſe illi credendum, cum multæ & vrgentio-
res exceptiones militent tã cõtra eũ reſpe-
ctu Rangonorum, quàm contra Iacobum
reſpectu Pallauicinorum, fuit enim fami-
liaris & domeſticus Comitis Ludouici per
ſpatium viginti annorum, eiq. in diuerſis
miniſteriis inſeruiuit, & etiam videtur per-
iurus, cum in vno examine depoſuerit ſe
fuiſſe à tribus ſollicitatum & tẽtatum ſub-
ornari; nempe Don Baptiſta, Don Iacobo,
& Vincentio, & in alio dicit, ſolum D. Ba-
ptiſtam eum alloqnutum fuiſſe, & affectat
victoriam cauſæ pro Comite Ludouico, &
ſubornationem iſtam omnino tollere vide-
tur ſententia, in qua abſoluuntur Pallauici-
ni, & Rangoni ad expenſas condemnantur.
Quantum verò ad aliam exceptionem, re-
ſpondebatur Iacobum dediſſe indicia con-
tra reſtes Rangonorum, quando fuit exami-
natus pro informatione Curiæ, quæ res nõ
concludit ad voluntarium examen, ſed po-
tius ad neceſſarium; maximè cum eſſet vaſ-
ſallus Com. Ludouici, quem irritare contra
ſe ſponte auſus non fuiſſet, & iſta indicia
profecta ſunt ex confeſſione multum veriſi-
mili teſtium dicentium ſe non potuiſſe ob-
tinere à Cõfeſſariis abſolutionem teſtimo-
nii falſi per eos dicti; nam ex ſententia li-
quet eos falſum depoſuiſſe, cum tanquam
falſarii condemnati fuerint: & non eſt mi-
rum, quòd cum ſacerdote de huiuſmodi de-
licto egerint, cum pro eo expiando conſu-
lendi ſint animarum medici ſacerdotes.
Quare ſtãte hac Dominorum diuiſione, fuit
ordinatum, vt agatur de aliorum teſtium
exceptionibus; nam articulo iſto diſcuſſo,
in progreſſu cauſę poterit haberi ratio eo-
rum, quæ deducta ſunt per Dominos.

Papien. Bonorum.
Die Mercurii 27. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 Identitas rei qualiter probetur, & nu. 3.
2 Relatum in referente continetur.
4 Verba in dubio ſtant demonſtratiuè non autem reſtrictiuè; maximè vbi reſultat repugnantia.
5 Bona ſeu terra ab aliquo poſſeſſa, quæ ſita ſunt in loco, vbi adeſt multo maior quantitas eiuſdem poſſidentis, eiuſdem eſſe præſumuntur.

DECISIO MCCIX.

FVit concluſum per Dominos conſtare
de identitate bonorum, de quibus agi-
tur, & ad effectum, de quo agitur; nam re-
petendo rem ab initio, conſtat bona iſta
fuiſſe conceſſa de anno 1376. cuidam Petro
de Ferrarijs per Henricum Canonicum in
emphyteuſim perpetuam pro ſe & ſuis hę-
redibus, & quibus dederit, pro annuo ca-
none vigintiquinque librarum, & quantitas
terrarum ibi enunciatur eſſe perticarum
mille ſexcentum & ſexaginta exiſtẽtium in
territorio Barbiani Ciuitatis Papię, vltra
Padum diſtrictus ſiue Turris de Sclafenatis,
& in illis partibus & contratis, cum pacto
deuolutionis, ſi per biennium in ſolutione
canonis ceſſatum fuerit: Rurſus anno 1458.
& ſic poſt annos 82. Ioannes Antonius Ca-
nonicus locat Petro de Beccaria pro ſe &
fratribus omnes & ſingulas terras ſuæ præ-
bendæ, poſitas in territorio Barbiani, ſiue
Turris de Sclafenatis, de vltra Padum Ciui-
tatis Papiæ, quas conſueuerant tenere ſuc-
ceſſores Petri de Ferrarijs, & à quibus ceci-
derant ob affictus non ſolutos pro eodem
affictu vigintiquinque librarum. Demum
anno 1462. Idem Ioannes Antonius Cano-
nicus inueſtiuit ad nouem annos D. Mat-
thæum de Beccaria filium Ioannis, ſtipulan-
tem pro ſe & fratribus, nec non pro filijs &
hæredibus quondam Petri de Beccaria de
omnibus terris, quas ſua Canonicalis prę-
benda habet, & poſſidet in loco & territo-
rio Barbiani, ſiue Turris de Sclafenatis
propè locum Turraciæ dictorum de Becca-
ria de vltra Padum Comitatus Papiæ, quas
conſueuerant tenere in affictum ſucceſſores
q. Petri de Ferrarijs, & poſtea de præſenti
dicti de Beccaria pro reſponſione annua
1 triginta librarum Papien. † Ex iſtis inſtru-
mentis ſatis liquet in prædictis omnibus
inſtru-

inſtrumentis actum ſemper de ijsdem bo-
nis, & eodem loco ſitis, tam ex loci de-
monſtratione nempe territorio Barbiani,
& Turris de Sclaſenatis, quàm per relatio-
nem habitam ad Petrum de Ferraris & eius
hęredes, quos conſtat fuiſſe primo inueſti-
tos de anno 1376. Conuenit etiam ſecunda
inueſtitura cum prima in quantitate affi-
ctus vigintiquinque librarum, qui poſtea
in tertia augetur ad triginta, & vulgatum
2 eſt, † relatum eſſe in referente, *l. aſſe toto.*
3 *de hered. inſtit.* & † ad hunc effectum ſuffi-
ciunt duæ demonſtrationes, *gloſ. in l. forma.*
de cenſibus. Aym. conſ. 198. num. 2. & etiam
ſufficit in hac materia leuior probatio, *gloſ.*
in c. ſi Papa. in verb. probata. de priuileg.
lib. 6. Affl. deciſ. 27. nu. 3. maximè in mate-
ria antiqua, *Dec. conſ. 109. num. 2. Pariſ.*
conſ. 27. n. 16. lib. 1. Non obſtant quietantiæ
ex aduerſo deductæ pro demonſtranda di-
uerſitate bonorum, quia in expreſſis con-
ueniunt cum inſtrumentis, nempe vbi enũ-
ciatur territoriũ Barbiani, Turris de Scla-
ſenatis, Boſcum de Ferrarijs vltra Padum,
& licèt in aliquo ex iſtis dicatur petiarum
boſcorum ſitorũ vltra Padum in territorio
Turraciæ; tamen ex hoc non eſt inferendũ,
4 ſolum boſcum fuiſſe conceſſum, † cum in
dubio verba ſtent demonſtratiuè & non re-
ſtrictiuè, maximè vbi reſultaret repugnan-
tia, quæ vtique adeſſet manifeſtè, ſi res
deduceretur ad eam tantum partem, quæ
eſt boſchiua, cum appareat non reſponde-
re quantitati enunciatæ in prima inueſtitu-
ra, & quę tota tranſiuit ab illis de Ferra-
rijs in Dominos de Beccaria, vt ex vnifor-
mi affictu ſatis concludenter euincitur; nã
diuerſitas, quæ aliàs conſiderabatur, hodie
eſt ſublata, cum affictus quindecim librarũ
enunciatus in inſtrumentis ſolutionum cã-
tet de libris Imperialibus, quę conſtituunt
ſingulæ duas libras Papienſes, & ſic in effe-
ctu conueniunt ſolutiones cum quantitate
affictus, de quo in inueſtitura anni 1462.
Neque diuerſitatem inducit denominatio
territorij Reæ; quia tum ex Annalibus Pa-
pien. tum ex dictis teſtium conſtat territo-
rium antiquitus appellatum Barbiani, po-
ſtea fuiſſe appellatum territoriũ Reæ, quod
apparet eſſe veriſſimum, cũ in inſtrumentis
ſolutionum ab anno 1550. vſque ad annum
1580. alternatiuè fiat mẽtio territorii Reę &
Turracii de Beccaria; Non obſtat, quòd
non probetur iſtos Dominos de Beccaria
poſſidere iſtas terras contentas in prima
inueſtitura, quia immo de contrario con-
5 ſtat, † cũ in iſtis locis poſſideant multo ma-
iorem quãtitatem terrarum, quæ ideo præ-
ſumuntur eſſe Eccleſiæ, *Iaſ. in l. 2. nu. 173.*
C. de iur. emphyt. Soc. conſ. 167. nu. 20. lib. 1.
Roland. conſ. 66. n. 5. lib. 3. Decian. conſ. 119.
num. 3. lib. 3, Ceph. conſ. 508. nu. 4. Natta
conſ. 235. nu. 17. lib. 2. Quod coadiuuatur
ex ſolutionibus factis per iſtos Dominos,
tam particularibus pro eorũ ratis portio-
nibus, quàm in vniuerſum; & omnem tol-
lit difficultatem confeſſio Iacobi Philippi
Beccaria filii primi inueſtiti, qui in Cata-
ſto publico declarauit ſe poſſidere in terri-
torio Reæ perticas 980. pro quibus ſoluit
libras ſeptem & ſolidos decem, quę con-
feſſio excludit reſtrictionem, quam præten-
dunt de perticis 90. nemoris. Nec releuat
inſtrumentum acquiſitionis terrarum per
Dominos de Beccaria, quia conſtat eos in
hoc loco poſſidere maiorem quantitatem
terrarum, quàm ſit illa, quæ ab Eccleſia
prætenditur. Et ideo concluſum conſtare
de identitate bonorum.

Romana Societatis officij.
Die Veneris 29. Nouembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Actio ex contractu acquiritur contrahẽti,*
licèt cõtrahat cum pecunia aliena, & do-
mino pecuniæ competit tantum actio pro
eius recuperatione, & nu. 4.
2 *Diſdicta ſocietatis probatur per fidem Cur-*
ſoris.
3 *Diſdicta ſocietatis ſufficit domi affixã fuiſſe*
abſq. eo quòd perſonaliter intimetur.
5 *Ceſſionarius mediante ceſſione poteſt agere*
& proſequi exequutionem mandati ſibi
ceſſi, & ſuccedit cedenti etiam in guarẽ-
tigiæ priuilegio.
6 *Quando ſimulatio eſt in perſonis & veritas*
in actu, ius quæritur veræ perſonæ, &
non fictæ.
7 *Allegans aliquid pro fundamento ſuæ in-*
tentionis illud concludenter probare
tenetur.

DECISIO MCCX.

CVm die 6. Maij 1589. inita fuiſſet ſo-
cietas ſcutorum 725. ad fauorem Cæ-
ſarei Montani ſuper officio Melchioris Ric-
cij cum diſdicta quindecim dierum, & ac-
ceſſione Dominorũ de Ruſticuccijs, & Cur-
tii Vanni, & recognitione bonæ fidei Illuſtr.
D. Iacobi Ruſticuccij ſuper vita Com. An-
dreę de Bẽtiuolis pro ſcutis 525. & pro aliis
200. ſuper vita quorũdam aliorũ, & die 23.
Martii 1590. fuiſſet diſdicta per Cæſareum
& in actis reproducta diſdicta, & tandem
de menſe Maii 1591. expeditum mandatum
contra D. Iacobum pro dicta ſumma 725.
Die 22. Maii 1593. D. Cæſareus ceſſit dictã
ſocietatem vnà cum fructibus decurſis &
decurrendis, ac iure mandati exequutiui
Franciſco Beſsio, cuius ceſsionis vigore
egit contra Dominos Ruſticuccios, & obti-
nuit mandatum exequi mandari, aliàs con-
tra eos decretum & relaxatum: Vnde ex
aduerſo DD. Ruſticuccii prætẽdentes ſe pro
ſumma quingentorum fuiſſe liberatos, op-
poſue-

poſuerunt contra hanc exequutionem, &
obtinuerunt proponi dubium in Rota, An
mandatum Auditoris Cameræ contra Do-
minos Ruſticuccios ſit exequendum, & pro
eorum parte dicebatur non eſſe exequendũ
reſpectu ſummæ 525. ſcutorum, quia Cęſa-
reus per ſuam apocham ſub die 26. Martii
1591. declarauerat dictam ſocietatem fuiſ-
ſe factam de pecuniis Com. Andreę de Ben-
tiuolis, & in ea ſe habere nudum nomen;
& ideo cum poſtea Com. Andreas diem ſuũ
obierit dictas pecunias ceſſiſſe lucro Domi-
norum de Ruſticucciis, maximè cum etiam
obtinuerint quietantiam ſub die 7. Aprilis
1591. à Com. Iulio fratre Comitis Andreæ
præmortui, ſuo & fratrum hęredum Andreę
nomine. Nec obſtare, quòd ante obitum
Andreę fuerit diſdicta ſocietas per Cęſareũ;
tum ex eo quòd talis diſdicta non poterat
per Cæſareum fieri, qui nudum nomen tan-
tum habebat; tum etiam quia huiuſmodi
diſdicta non fuit perſonaliter intimata, nec
etiam domi dimiſſa copia iuxta conuentio-
nem, ſed tantum affixa copia in oſtio do-
mus, non autem in manibus alicuius dome-
ſtici de familia, & conſequenter neque etiã
eum potuiſſe cedere hanc ſocietatem Fran-
ciſco Beſsio, cum pecuniæ ad ipſum non
ſpectarent, ſed ad Com. Andream. His ta-
men non obſtantibus, concluſum fuit man-
datum eſſe exequendum; nam licèt contra-
cta fuerit ſocietas cum pecuniis Com. An-
1 dreę; † tamen cũ in hoc contractu ipſe non
interuenerit, ſed Cæſareus tantum, qui ſibi
ipſi ſtipulatus eſt, omnis actio ipſi Cæſareo,
& non Comiti Andreę quęſita fuit, *iuxta*
doctrinam Bald. in l. ſi pater marito. num. 2.
& 4. C. de dot. promiſſ. Corn. conſ. 155. n. 4.
lib. 3. Afflict. deciſ. 335. nu. 23. Vnde omne
ius continuandi, & diſdicendi ſocietatem
erat penes Cęſareum tantum, & poterat ſo-
lum Com. Andreas agere contra ipſum pro
recuperatione dictarum pecuniarum, *l. 1.*
& l. ſi quis aliena. C. ſi quis alter. vel ſib. Et
hinc ſequitur bene per ipſum fuiſſe ſocieta-
tem diſdictam, & ſimiliter morte Comitis
Andreę non fuiſſe extinctam, neque lucra-
tam per Ruſticuccios, quamuis erroneè cõ-
trarium crediderit Com. Iulius, qui fecit
quietantiam, cum non haberet notitiam
diſdictę, quę res facit, vt manifeſtè de erro-
re conſtet. Neque obſtat defectus allega-
tus diſdictę, quia in contrarium facit fides
2 Curſoris, † cui ſtandum eſt, † & ſufficit af-
3 fixam fuiſſe domi, maximè ſtante illius re-
productione, proceſſu, & mandati relaxa-
tione contra Ruſticuccios ante obitum Co-
mitis, *ad l. 4. §. toties. cum ibi notat. de dãn.*
infect. Non obſtat ceſsionem per ipſum
factam Franciſco Beſsio videri nullam, cũ
pecunię eſſent Bentiuoli, quia nihilominus
eum iura & actiones inhęrerent perſonę
Cęſarei, vt ſupra dictum eſt, nec in Comi-
tem fuerint tranſlatæ, cum nulla ad ipſius
4 fauorem facta fuerit ceſſio, † potuit Cæſa-
reus validè hęc iura in Franciſcum transfer-
re; neque ex tali tranſlatione ius Comitis
fuit factum deterius, cum nihilominus Cæ-
ſareus remanſerit eius debitor reſpectu
5 pecuniarum, † quare Franciſcus ceſſio-
narius mediante ceſſione agere poteſt, &
proſequi exequutionem mandati, *l. huiuſ-*
modi. vbi gloſ. in verb. cedat marito. de
legat. 1. l. pen. de negot. geſt. l. quacunq. geri-
mus. de action. & oblig. & ſuccedit cedenti
etiam in guarentigiæ priuilegio ſine obli-
gationis Cameralis, *vt per Bar. in l. 1. n. 22.*
de action. & obligat. Roman. cõſ. 38. in prin.
& conſ. 142. Neque obſtat *doctrina Bald.*
in l. cum precibus. C. de probation. in fin. di-
6 centis, quòd † quando ſimulatio eſt in perſo-
nis & veritas in actu, ius quæri veræ perſo-
næ non fictæ, quia in hoc contractu nulla
adeſt ſimulatio, neque ſimulandi cauſa, cum
hoc negotium tam per ſe, quàm per alium
poſſet gerere ipſe Comes Andreas, & quo-
tidie videmus has ſocietates cõferri in ter-
tias perſonas, & per alios fieri, ſatis enim
eſt, vt earum commodum ad eos ſpectet,
qui ſunt pecuniarum domini, & qui ita cũ
illis, quorum nomine interpoſito contrahi-
tur ſocietas, conuenerunt. Vltimo non ob-
ſtat, ſi prætendũt DD. de Ruſticuccijs mortẽ
7 Comitis præceſſiſſe diſdictam; nam † cum
hoc ſit fundamentum eorum intentionis, te-
nentur hoc concludenter probare, *l. fin. C.*
de ſacroſanct. Ecleſ. Alex. conſ. 25. in princ.
lib. 4. Socin. iun. con. 26. nu. 12. lib. 2. Pedem.
deciſ. 108. nu. 5. cum alijs. Et ita concluſum.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 9. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Partita libri mercatoris probat contra*
ſcribentem.
2 *Error ex coniecturis & circumſtantijs pro-*
bari poteſt.
3 *Quod non eſt veriſimile, imaginem habet*
falſitatis.
4 *Quando teſti, de cuius intereſſe agitur, ſit*
fides adhibenda.

DECISIO MCCXI.

FVit reſolutum ſententiam pro Dominis
Henriquez & Coſta latam eſſe confir-
mandam; licèt enim de credito 500. ſcuto-
rum Dominorum de Donis conſtet ex par-
tita deſcripta in libris Dominorum Henri-
1 quez & Herrera, † quæ probat contra ſcri-
bentem, *l. Publia. §. fin. depoſit. Alex. cõſ. 84.*
num. 1. lib. 7. Rota Ianuen. deciſ. 37. num. 7.
Nihilominus ex deductis cenſuerunt Domi-
ni conſtare de errore dictæ partitæ, quæ cũ
eſſet deſcribenda ad fauorem Troncij, fuit
2 deſcripta ad fauorem Doni, † error autem
ex con-

ex coniecturis & circũſtantijs probari po-
teſt, *Bart. in l. non fatetur. de confeſſ.* prout
viſum eſt probari in hac facti ſpecie: Primo
quia talis partita non reperitur deſcripta
in libris de Donis, & tamen certum eſt ex
ſtylo mercatorum nunquam tradi aut nu-
merari alicui pecunias exportandas extra
banchum, quin prius per Capſerium adno-
3 tentur in libro Capſæ, † quod ergo non eſt
veriſimile, imaginem habet falſitatis. *Bart.
in l. 1. C. de ſeru. fugit. Socin. iun. conſ. 121.
num. 20. lib. 1.* Secundo, quia partita eodem
die deſcripta de ſimili ſumma data inueni
dominorum de Herrera à Troncio, & in
eius libro deſcripta, non reperitur ſcripta
in libris Dominorum de Herrera, cum ta-
men debuerit deſcribi in creditum Trõcij,
vt eſt notorium: Vnde inſurgit alius error
omiſſionis, qui ſtante legalitate mercatorũ,
& eorum diligentia ſolita eſt inueriſimilis:
Erroris autem cauſa clarè manifeſtatur ex
depoſitione Franciſci, qui fuit ille, qui acce-
pit dictas pecunias à Troncio, & eas nota-
uit in ſuo ſcartafolio, vt ſolent; nam appa-
ret in earum traditione facta Capſerio er-
raſſe, & pro Troncio nominaſſe Donum,
quæ fuit cauſa, cur partita fuerit deſcri-
pta ad creditum Doni, & licèt dicatur
4 † non eſſe huic teſti credendum, cum aga-
tur de eius intereſſe; tamen cum ſit bonæ
opinionis & famæ, & deponat de facto pro-
prio, & veritas veritati conſonet, bene
probat, *Dec. cõſ. 610. n. 9. Vevall. deciſ. 267.
nu. 1. part. 3.* maximè in re difficilis proba-
tionis per alios, *Ant. de Butr. in c. cum
olim. de dol. & contum. nu. 10. & in c. cum
dilectus. nu. 25. de election.* Et omnem tol-
lit difficultatem, quòd huius teſtis perſona
approbata fuit per Donos, qui eum in teſtẽ
induxerunt, *Abb. in c. præſentium. num. 6.
de teſtib. Socin. iun. conſ. 69. num. 11. lib. 1.
Gabr. de teſtib. concl. 1. num. 14.* Vnde ſatis
apertè colligitur vnicam tantum ſummam
fuiſſe allatam ad bancum Dominorum de
Herrera, eamque acceptatam fuiſſe à Trõ-
cio non à Donis; Et ad alia abundè reſpon-
detur in voto R. D. Hortenſij, cuius ſen-
tentiam Domini dixerunt eſſe confirmandã.

Valentina, ſeu Oriolen. Iuriſdictionis.
Die Mercurij 11. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

*1 Archiepiſcopus licèt poſſit cogere Epiſcopum
ſuum Suffraganeum ad ſuſcipiendam
delegationem cauſa, non tamen ſubditos
ſui Suffraganei cogere poteſt.*

*2 Archiepiſcopus non habet iuriſdictionem
in ſubditos ſui Suffraganei, ſicut habet in
Epiſcopum Suffraganeum, qui eſt ei im-
mediatè ſubiectus.*

*3 Declaratur gloſ. in c. 1. §. neque. in verb.
ſuſcipere. de for. compet. in 6. quomodo
intelligi debeat.*

DECISIO MCCXII.

FVit dubitatum, An Archiepiſcopus
Valentinus poſſit Epiſcopum Oriolen.
in cauſis ad eum per appellationem deuolu-
tis, vel aliàs iure Metropolitico ſpectanti-
bus, cogere ad ſuſcipiendam delegationem,
tam pro recipiendis teſtibus, quàm pro
1 alijs articulis; † & fuit per Dominos vna-
nimiter concluſum pro affirmatiua; licèt
enim Archiepiſcopus nõ poſſit cogere ſub-
ditos ſui Suffraganei ad ſuſcipiendam dele-
gationem, ſi noluerint, vt expreſsè caue-
tur *in c. Paſtoralis. de offic. Ordin. in prin. &
in c. 1. §. neque. de for. compet. in 6.* ea ratio-
2 ne, quia † in ſubditum Suffraganei iuriſdi-
ctionem nõ habet, quod requiritur ad hoc,
vt cogere poſſit, *l. eum qui. de iuriſdict.
omn. iud. vbi Bald. nu. 1. & Abb. in d. c. Pa-
ſtoralis. num. 5.* tamen poteſt cogere ipſum
Suffraganeum ad ſuſcipiendam talem dele-
gationem, quia ipſe eſt immediatè ſubdi-
tus Archiepiſcopo: Vnde in eo ceſſat ra-
3 tio *dicta l. eum qui.* † & hoc expreſsè tra-
dit *gloſ. in d. c. 1. §. neque. in verb. ſuſcipere.
de for. compet.* vbi notat non eandem iuriſ-
dictionem habere iudicem in acceſſorio,
quam habet in principali: & licèt ibi dicat,
quod Archiepiſcopus mãdabit Suffraganeo;
illud tamen verbum mandabit, intelligi de-
bet de coactione, *vt per Ioan. Monach. ibid.
verſ. item quòd tatis. in verb. ſuſcipere com-
petant.* vbi ait, quod ſi Suffraganeus non
acquieſcat, poterit animaduertere in eum,
ſicut in ſubditum immediatum, *vt tradit
ibi Gemin. Franc. & alij communiter, & ita
etiam concludit Abb. in d. c. Paſtoralis. n. 12.*
& in hanc ſententiam omnes conueniunt.
licèt in alia quæſtione, An ſuffraganeo ne-
gligente ſubditos ſuos cogere ad inſtãtiam
Archiepiſcopi, ipſe Archiepiſcopus ſucce-
dat in iuriſdictione eos per ſe cogendi, Do-
ctores ſint varij, ſed de hac in præſenti non
agitur. Neque huic concluſioni obſtat, quòd
à quibuſdam Doctoribus traditum eſt, iure
Metropolitico non licere, niſi id quod ex-
preſsè reperitur in iure cõceſſum, *Hoſtien.
Io. Andr. & Anchar. in c. magna. de vot.*
quia omiſſo in præſentia iſto articulo re-
ſponſum fuit, in materia de qua agitur,
hoc ſatis eſſe expreſſum in iure, & apud
Doctores ſupra allegatos. Et ita concluſũ
nemine diſcrepante.

Carthaginen. Iuriſdictionis.
Die Lunæ 16. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

*1 Quando ſunt plures iudices, ſententia
quando ſit in numero plurali vel ſingu-
lari concipienda, & num. 8.*

*2 Epiſcopus de iure communi habet iuriſdi-
ctionem in Canonicos & Capitulum.*

3 Epi-

3 *Epiſcopus in procedendo contra Capitulares de iure debet adhibere conſenſum Capituli in arduis, in cæteris verò conſilium.*

4 *Notarius adiunctus actuario non recipit acta, licèt aſſiſtat & ſubſcribat ea ad tollendam ſuſpicionem, propter quam fuit adhibitus.*

5 *In iudicio poſſeſſorio vltimus ſtatus attenditur, & vnicus actus ſufficit.*

6 *Vbi ſententia vel decreta ſunt proferenda contra Capitulares, ſufficit ſcientia vnius ex illis, qui habent intereſſe commune.*

7 *Habens titulum acquirit poſſeſſionem ſine ſcientia & patientia aduerſarij.*

DECISIO MCCXIII.

COmpromiſſa fuit in Rota quædam controuerſia orta inter Reuerendiſſ. D. Epiſcopum Carthaginen. ex vna parte, & RR. Dominos Decanum & Capitulum ex altera, ſuper modo ſubſcribendi ſententias & decreta, quæ fiunt ſimul per Epiſcopum & adiunctum deputatum à Capitulo, prætendente Epiſcopo, quòd ſententia ſit concipienda in numero ſingulari ſub hac forma; Ego N. Epiſcopus ita pronunciaui de conſilio & aſſenſu N. adiuncti: & è contra, prætendentibus Capitularibus eſſe concipiẽdam in numero plurali hoc pacto; Nos Epiſcopus & N. Adiunctus ita pronunciauimus: Et in compromiſſo expreſsè fuit cautum, vt hęc controuerſia decidi deberet in poſſeſſorio tantum, qua forma attenta RR.
1 PP. Domini mei me proponente † cenſuerunt, vt ſententiæ & decreta ſubſcriberentur ſub priori formula in numero ſingulari concepta; attento quòd pro parte Epiſcopi deducebantur nonnulla decreta ſub hac formula prolata in lite quadam criminali inter fiſcalem actorem ex vna, & Archidiaconum de Lorea & litis conſortes reos cõuentos ex altera; Item in alia lite criminali contra Archidiaconum Carthaginenſem propter pręetenſum quoddam aſſaſſinium, in qua in pluribus decretis reperitur ſeruata eadem formula: Quibus ſtantibus conſtare dixerunt de Epiſcopi quaſi poſſeſſione, cui eo magis erat fauendum, cum videatur quoque habere aſſiſtentiam iuris communis; nam licèt inter coniudices eiuſdem ordinis & eiuſdem auctoritatis ſeruari debeat formula *c. pen. de ſenten. & re iudic. in 6.* nẽpe, vt cõcipiatur ſub numero plurali omnium nomine; tamen vbi iudices ſunt diſparis conditionis, tam reſpectu iuriſdictionis, quàm cauſę, propter quam plures adhibentur, tunc concipienda eſt ſententia nomine eius, penes quem tanquam caput reſidet iuriſdictio, de conſilio tamen & aſſenſu aliorum, de quorum conſilio & aſſenſu proceditur in cauſa, quod manifeſtè innuere videntur verba expreſſa *Concilij Tridentini c. 6. de reform. ſeſſ. 25. & ita fuit per ſacram Congregationem reſolutum in cauſa Gadicen. Iuriſdictionis*, & merito, cum
a † de iure communi Epiſcopus habeat iuriſdictionem in Canonicos & Capitulũ *c. perſona. 11. q. 3. c. irrefragabili. §. exceſſus. vbi gloſ. in verb. per Capitulum. de offic. ordin.* & fuit alias * latè diſcuſſus in Rota inter eaſdem partes articulus, An in procedendo contra Capitulares requireretur de iure conſenſus Capituli vel conſilium tantum, & poſt varias diſputationes fuit tandem corã illuſtriſſ. Lancellotto concluſum, † in ar-
3 duis requiri conſenſum, in cæteris conſilium: Ex quo colligitur, maiorem iuriſdictionem eſſe penes Epiſcopum, quàm penes Capitulum: Vnde ſiue dicamus eus eſſe coniudices, *vt videtur voluiſſe Archidiaconus in c. Epiſcopus. 15. q. 7. & poſt eum Turrecrem.* ſiue ſequamur opinionem *Bellamer. in c. Epiſcopus. nu. 2. 15. q. 7.* dicentis non eſſe bonam conſequentiam; Epiſcopus debet de clericorum conſilio & in eorum præſentia iudicare, ergo clerici ſunt iudices, quia idem eſſet dicendum de Aſſeſſoribus, quod tamen eſt erroneum, quod videtur comprobari *ex traditis per gloſ. in d. §. exceſſus. in verb. per Capitulum. & ibi Abb. nu. 3. & Butr. nu. 33.* ª tamen ſemper erit verum, maiorem & præcipuam iuriſdictionẽ & auctoritatem eſſe penes Epiſcopum; & ideo ſententię & decreta ſunt concipienda ſub eius perſona, ſicuti videmus, quòd † vbi
4 vnus notarius datur Adiunctus actuario; ipſe tamen non recipit acta, licèt interueniat, & ea ſubſcribat ad tollendam ſuſpicionem, propter quam fuit adhibitus. Non obſtant actus allegati pro Capitulo deſumpti ex regiſtro cauſæ antiquæ, quia
5 † in hoc iudicio poſſeſſorio vltimus ſtatus attendi debet, & vnicus actus ſufficit, *c. cum Eccleſia. de cauſ. poſſ. & propr. vbi Doctor. Oldrad. conſ. 312. c. conſultationibus. de iure patr. Abb. conſ. 54. lib. 1. Roland. conſ. 47. nu. 26. lib. 1. cum ſimilibus*, maximè cũ illi actus à Capitulo allegati præceſſerint Concilium Tridentinum, per quod poſtea iſtæ omnes conſuetudines fuerunt abrogatæ, & in exequutorialibus obtẽtis à tunc temporis Epiſcopo mandatur ſeruari Concilium in omnibus, præterquam in deputatione vnius adiuncti tantum, in quo ſeruatur antiqua Eccleſiæ conſuetudo vti magis fauorabilis Epiſcopo. Neque obſtat, quod dicitur ſcientiam Capituli non probari; tum quia id eſt valde inueriſimile, cum illi actus facti fuerint interueniente Adiuncto Capi-
6 tuli; tum † quia quando ſententiæ & decreta ſunt contra Capitulares proferenda, ſufficit ſcientia vnius ex illis, qui habent intereſſe commune, *Rip. in c. cum Eccleſia. num. 66. de cauſ. poſſ. & propr.* & poſtremo quando

* coram Illuſtr. Cardin. Lancellotto & præſertim ſub die 30. Iunij 1580 reſolutus.

b In c. irrefragabili. §. exceſſus. de off. Ordin. & facit c. de perſona. 11. q. 3. & c. cum Epiſcopus. vbi omnes notant, de off. Ordin. in 6. Innoc. in c. cum ab Eccleſiis in prin. & ibi Abb. n. 9. eod. tit. de off. Ordin.

Digitized by Google

quando poſsidens habet titulum, non re-
quiritur ſcientia & patientia ad effectum
acquirendi poſſeſſionem, *vt per Ceph. de*
7 *ſeruit.vrb.præd.c.20.nu.5.* † Quare vnani-
miter fuit per RR. Dominos meos conclu-
ſum in ſubſcriptionibus ſentẽtiarum & de-
cretorum ſeruandam eſſe priorem formulã,
tam ratione poſſeſsionis Epiſcopi, quàm
diſpoſitionis ſacri Concilij Tridentini, &
aſsiſtentię iuris communis, & quod eſt pręci-
puum interpretationis Illuſtriſsimorum
Cardinalium Præfectorum ſacrę Congre-
gationis Concilij.

Romana Cambiorum.
Die Veneris 20. Decembris 1596.

SVMMARIVM.

1 *Debitum vnius rationis non compenſatur
cum credito alterius, etiam reſpectu eiuſ-
dem perſonæ.*

DECISIO MCCXIIII.

AVditor Cameræ in ſententia lata inter
Ioannem Baptiſtam Buccetum, & Pe-
trum Franciſcum Ramparium mandauit
ex ſumma ſcutorum 1300. debitorum à Rã-
pario rationi bancariæ de Buccetis Romę
compenſari ſummam ſcutorum 650. debi-
torũ Rampario à ratione Vincentii & An-
tonij Marię de Buccetis Florentiæ, & Regij,
eo prętextu quòd idem Vincẽtius erat vnus
ex ſociis rationis Romanæ creditricis Rã-
parii; & docebat Ramparius de ſuo cre-
dito per ſententiam ad eius fauorem latam
Florentiæ. Dubitatum itaq. fuit, An ſen-
tentia Auditoris Cameræ eſſet cõfirmanda
vel reuocanda reſpectu iſtius articuli com-
penſationis; Et fuit per Dominos conclu-
ſum ſententiam eſſe reuocandam, neque
2 hoc caſu locum eſſe compenſationi: † Cum
enim debitum hoc & creditum ſint duarum
diuerſarum rationum, non poteſt etiam
reſpectu eiuſdem perſonæ admitti compen-
ſatio debiti vnius rationis, cum credito
alterius *per doctrinam communiter receptã
Baldi & Salicet. in l. eius. C. de cõpenſation.
Socin. conſ. 73. nu. 9. lib. 1. & conſ. 65. in fin.
lib. 4. Anchar. conſ. 400. Ronchegal. in l. ſi
duo. nu. 6. & 11. de duob. reis. Rota Ianuen.
deciſ. 26. n. 30. cum alijs ibi allegatis*, & hoc
dixerunt locum etiam habere finita ſocie-
tate, antequam fuerint habita & ſolidata
cõputa rationis, vt ſciri poſsit, quid vnuſ-
quiſq. ſociorum in ea habeat, cum fieri poſ-
ſit, vt ſit debitor, & nõ creditor, & hoc tol-
lit obiectum, quod fiebat ex aduerſo *dictam
doctrinam Baldi* locum habere, vbi cõcur-
rant alij creditores dictę rationis, quia
ſatis concurrunt, ex quo ſunt plures ſocij,
qui prętendunt Vincentium nihil in ea ha-
bere, immo potius eſſe debitorem in ſum-
ma 300. & vltra, de qua re liquere non po-
teſt, niſi poſt computorum ſolidationem.
Ideo concluſum ſententiam Auditoris Ca-
meræ in hac parte eſſe reuocandam.

Papien. Bonorum.
Die Lunę 13. Ianuarij 1597.

DECISIO MCCXV.

DOmini ſteterũt in deciſis; ſtante enim
probatione Eccleſię, quę nititur tot
argumentis deſumptis ex inſtrumentis pro-
ductis inueſtiturarum, earumq. continua-
tione, & effectuatione, & ſolutionibus vni-
formibus ſubſequutis, *prout fuit in hac cau-
ſa deciſum 27. Nouẽbris proximè præteriti*,
viſum fuit Dominis, ea omnia, quę nunc
deducuntur, & repetuntur, nihil conclude-
re, quod tollat, aut debilitet pręfatã pro-
bationem; Nam primo, quod negatur Do-
minos de Beccaria nõ poſsidere vltra 838.
perticas terrę in loco deſignato, hoc con-
uincitur ita ſe habere per inſtrumenta re-
lata in priore deciſione, quibus accedit
ſcriptura vltimo exhibita extracta ex libris
Cataſti Papien. per Darium Camillum pu-
blicum Cancellarium, in quo apparet de
longe maiori quantitate. Neque obſtat,
quòd dicitur ſcripturam diuiſionis nõ pro-
bare contra iſtos Dominos; nam cum fue-
rit per fratres de Beccariis facta cum rela-
tione Agrimenſorum de eorum conſenſu
electorum videtur non poſſe inficiari ſine
manifeſta calumnia, pręſertim cum ex alijs
ſit adminiculata. Non obſtat acquiſitio fa-
cta per Ioanninum Beccariam, quia poſito
quòd produceretur in forma probanti; ea
tamen non releuat, cum neque ipſe ſolus
emerit hanc quantitatem, ſed cum Guliel-
mo de Salimbenijs; neque probatur hos
Dominos, qui ſunt in cauſa habere cauſam
ab eo, neque probatur identitas, & in ſum-
ma poteſt etiam ſimul cum aliis ſtare iſta
terrarum quantitas, vt ex pędictis conuin-
citur. Non obſtat, quòd confeſsio Iacobi
Philippi non contineat tantam ſummam,
quia ipſe poſsidebat tantum tres partes ex
quatuor, prout ex ſolutionibus per eum fa-
ctis apparet. Vltimo non obſtat, quòd ſę-
pius fuit allegatum, conſumptas fuiſſe iſtas
terras per Padi inundationem, hoc enim
non probatur, & ex facti euidentia contra-
rium apparet ex exiſtentia terrarũ in loco
deſignato: Et in ſumma quod allegabatur
per Dominos de Beccaria contra Eccleſiã,
probationes pro ea deductas eſſe incertas,
multo verius poteſt retorqueri contra de-
ducta pro eorum parte, cũ ſimul ſtare poſ-
ſint omnia hinc inde allegata, & nihilomi-
nus Eccleſię intentionem firmam remanere
fundatam in inueſtituris multiplicatis, &
ſolutionibus ſubſequutis, quę nullo pacto
per aduerſarios ſublata fuerunt. Et ita
concluſum.

Romana Fideicommiſſi de Stanchis.
Die Lunæ 13. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Filia fœmina excludit ſubſtitutum in terminis l.cum auus. de cond. & demonſtr. quod non procedit ſtantibus coniecturis, & num. 5.*

2 *Excluſio propriarum filiarum oſtendit teſtatorem noluiſſe, quòd neptis excludat ſubſtitutum, præſertim quando ſubſtitutus eſt de deſcendentibus teſtatoris.*

3 *Teſtator in dubio cenſetur ſemper ſe cõformare cum diſpoſitione ſtatuti.*

4 *Tacita conditio, ſi ſine filijs, licèt à lege ſubintelligatur; cenſetur tamen appoſita in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta fuit ſub vno contextu verborum vnà cũ vulgari; declaratur tamen, vt nu. 7.*

5 *Subſtitutio fideicommiſſaria intelligitur facta ſub ea conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, ſed ceſſat exiſtentibus tam maſculis, quàm fœminis ſecundum communem opinionem.*

6 *Cõiectura deſumpta ex vocatione maſculorum & excluſione fœminarum an ſufficiat ad excludendam filiam fœminam in terminis l.cum auus. de cond. & demon. & num. 10.*

7 *Regula illa, quòd vna determinatio pluriũ determinabiliũ debet ea æqualiter determinare, quomodo intelligatur procedere, reprobata conſideratione Corn. in conſ. 1. nu. 3. lib. 4.*

8 *Ex ſtatuto nõ poteſt ſumi interpretatio voluntatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris.*

9 *Vbi non verificatur præſuppoſitum, diſpoſitum locum habere non poteſt.*

11 *Coniectura deſumpta ex eo, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris, non ſufficit ad excluſionem fœminarum in terminis l.cum auus. de cond. & demon. ſecundum magis communem ſententiam.*

12 *Prohibitio alienationis poſita conſequutiuè ad fideicommiſſum reſtringitur ad eius terminos.*

13 *Clauſula, omni meliori modo, non alterat diſpoſitionem, nec eam ampliat.*

DECISIO MCCXVI.

ANdreas Stanchus condidit teſtamentũ, in quo tres filios maſculos hæredes inſtituit, eosq. inuicem ſubſtituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum, filias ſuas fęminas in dotibus inſtituit, prohibens ne aliud quicquam in eius hæreditate petere poſſent, ex quacũque cauſa neque Trebellianicæ neque legitimę, ſuperſtitibus duobus fratribus Eliodoro & Dario; obijt Eliodorus, relicta Laura filia, quam prætendit Darius excludere à paterna ſucceſſione vigore fideicommiſſi Andreæ facti ad conſeruationem agnationis fauore maſculorum, quod apparere contendit ex ſubſtitutione maſculorum inter ſe iuncta prohibitione alienationis; Hocque confirmari *ex ſtatuto Vrbis lib. 1. c. 141. & 145.* vbi & filiæ & neptes dotatæ excluduntur à ſucceſſione patris & aui propter patruum. Neque
1 obſtare, quòd † regulariter in ſubſtitutione facta filijs, fęmina excludat ſubſtitutum, *l. Lucius. la 2. de hæred. inſtit. l. cum auus. de cond. & demon. l. cum acutiſſimi. C. de fideicommiſſ.* nam ſtantibus coniecturis Doctores ſolent ab hac regula recedere, *l. licèt Imperator. vbi Alex. & Iaſ. in 3. notab. de leg. 1.* Hic autem plures coniecturas concurrere, quæ hoc ſuadere in caſu propoſito videntur; nam præter allegatam formulam ſubſtitutionis factæ inter maſculos cũ pro-
2 hibitione alienationis, † adeſt excluſio propriarum filiarum, quę cenſentur prædilectę neptibus, *argum. l. ſi viua matre. C. de bon. mater. l. Publia. in fin. C. de cond. & demon. Caſtr. conſ. 58. verſ. ſed hic conſtare poteſt. lib. 1. Iaſ. conſ. 141. Dec. conſ. 15. nu. 2. Ruin. conſ. 141. nu. 8. lib. 2. Gozad. conſ. 89. nu. 5. Curt. iun. conſ. 111. n. 16. Crot. cõſ. 13. n. 17. lib. 1. Corn. conſ. 124. num. 18. lib. 1. Pariſ. conſ. 48. lib. 2. Menoch. conſ. 180. n. 26. lib. 2.* Et hanc coniecturam facilius admitti affirmant Doctores, vbi ſubſtitutus eſt ex deſcendẽtibus teſtatoris, *Caſtr. conſ. 409. n. 20. lib. 2. Soc. conſ. 6. n. 20. lib. 3. Gozad. cõſ. 111. num. 28. Socin. iun. conſ. 56. lib. 4. Craſſ. de ſucceſſ. §. fideicommiſſum. q. 35. nu. 4. cum pluribus alijs hic per Informãtes allegatis* *.
3 Confirmatur ex alia coniectura, quia † ſẽper in dubio teſtator cenſetur ſeſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti, *vt per Bart. in l. hæredes mei. §. cum ita. n. 4. ad Trebell. Bald. in c. in præſentia. num. 1. de probation. Alex. in l. 3. nu. 5. de legat. 1. & in l. Gallus. §. quidam rectè. num. 8. de lib. & poſth. & conſ. 51. n. 33. lib. 4. cum alijs* a. Vnde cum ſtatutum excludat neptem, eam quoque à teſtatore excluſam cẽſeri debere. Præterea deducebatur *auctoritas Corn. conſ. 1. nu. 3. lib. 4. quam ſequitur Socin. iun. conſ. 100.*
4 *nu. 4. lib. 1.* qui voluit, † tacitam conditionem, ſi ſine filijs deceſſerit, ſubintellectam à lege *per tex. in d. l. cum acutiſſimi. C. de fideicom.* non cenſeri appoſitam in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta eſt ſub vno contextu verborum vnà cum vulgari; nam ex quo talis conditio non poteſt conuenire vulgari, neque etiam eſt ſupplenda reſpectu fideicommiſſariæ, vt vna determinatio plurium determinabilium æqualiter ea determinet, *l. nam hoc iure. de vulgar.* Et hæc ſunt ferè ea, quæ potiſſimum pro hac parte faciunt. Quibus tamen non obſtantibus contrarium per Dominos fuit de-
5 ciſum, † cum enim legis interpretatione, fideicommiſſaria ſubſtitutio intelligatur fa-

* Addo Caſtr. conſ. 48. nu. 41. Ruin. conſ. 720 n. 5. & 16. vol. 1. Pariſ. in citato conſ. 48 n. .. vol. 2. Curt. iun. conſ. 119. n. 68 cũ alijs vt per Craſſ. allegatum.

a facit Anch. in l. tres fratres. ff de paſt. Fulgoſ. conſ. 14. n. 4. Dec. cõſ. 197. n. 7. Gozad. conſ. 79. n 8. Ruin. cõſ. 145 n. 4. vol. 2. & fuit dictũ in cauſa Imolẽ. fideicõmiſſi 17. Maij 1592 corã R.P.D. Orano.

cta

ſta ſub illa conditione, ſi ſine filijs deceſ-
ſerit, *d. l. cum auus. & l. cum acutiſſimi,*
ſuccedit communis Doctorum concluſio,
quòd dicta conditio ceſſat tam exiſtentibus
filijs fęminis quàm maſculis. *l. ſi quis ita.*
de teſtam. tut. l. ſi ita ſcriptum. de legat. 2.
Doctor. in c. Raynaldus. de teſtam. cum infi-
nitis alijs, qui citati fuerunt in cauſa Ca-
merinen. fideicommiſſi 8. Nouembris 1595.
coram R.P.D. meo Penia, & fuit per Ro-
tam reſolutum in pluribus cauſis; & Bald.
in d. l. cum acutiſſimi. nu. 5. reddit optimam
rationem charitatis, quã ſequitur Illuſtriſſ.
Dominus meus Mantica lib. 11. de cõiectur.
6 *tit. 14. nu. 5.* Neque obſtat, quòd † teſtator
vocando ſolos maſculos, & excludendo fę-
minas cẽſendus ſit voluiſſe conſulere agna-
tioni, & conſeruationi familiæ, quia præ-
terquam quòd hæc ratio non ita ſimpliciter
admitti ſolet à Doctoribus, vbi ratio ea
non eſt expreſſa, & vbi diſpoſitio refertur
ad filios tunc extantes, & non progreditur
ad vlteriores naſcituros, quam opinionem
vti veriorem refert *Molin. de primogen.*
Hiſpan. lib. 3. c. 5. num. 27. Pariſ. conſ. 72.
nu. 37. lib. 3. Hier. Gabr. conſ. 79. nu. 6. lib. 1.
hæc ſola coniectura nõ eſt ſufficiens ad ex-
clusionem fęminæ, *prout tradit Illuſtriſſ.*
Mantic. loco ſupr. citat. nu. 14. Simon. de
Pret. de interpret. vlt. vol. lib. 3. interpret. 3.
dub. 3. ſolut. 2. num. 25. vſque ad nu. 27. in-
cluſiuè fol. 312. a tergo, vbi latiſſimè totam
7 *hanc materiam proſequitur,* † Neque diffi-
cultatem facere debet in hoc caſu conſide-
ratio illa ſubtilis *Corn. conſ. 1. num. 3. lib. 4.*
quòd ratione eiuſdem determinationis non
ſit ſubintelligenda conditio illa, ſi ſine li-
beris, *l. nam hoc iure. de vulgar.* quia re-
gula illa procedit, vbi in determinatione
aliquid expreſsè cauetur, quod debet re-
ſpicere plura determinata, non autem vt
vnum ex determinatis determinet aliud,
ſecundum Bart. in l. Prætor. la 2. §. ſi quis
aduentu. de vi bon. rapt. at in caſu iſto con-
ditio illa, ſi ſine liberis, determinaretur ab
vno ex determinabilibus, nempe à ſubſtitu-
tione vulgari, quod eſt contra prædictam
declarationem, immo nulla ratio ſuadet,
vt potius determinatio ſummi debeat à
vulgari ad effectum excludendi conditionẽ
illam tacitam in fideicommiſſarijs, quàm
vt ſumatur à fideicommiſſaria ad inducen-
dam dictam conditionem etiam in vulgari,
prout arguebat Soc. quẽ refert Dec. conſ. 816.
nu. 10. circa fin. qui animaduertit hanc ra-
tionem pro vtraque parte deduci poſſe; ſed
difficultatem tollit vrgentiſſima ratio, nam
ſi vera eſſet conſideratio Cornei vtique in
tali ſubſtitutione, non ſolum filia fęmina
ſed etiam filius maſculus per ſubſtitutum
excluderetur, quod eſt maximè abſurdum
& ab omni ęquitate alienum, & ideo Cor-
neus non ſatis fidens huic conſiderationi,
tradit eam procedere in ſuo caſu, ex quo
aderat perſona filij prędilecti à teſtatore,
de qua re mox agemus. Non obſtat, quod
deducitur pro præcipuo fundamento in hac
cauſa de diſpoſitione *ſtatuti Vrbis c. 141.*
8 *& 145.* quia † vt ex ſtatuto ſumatur volũ-
tatis interpretatio, neceſſe eſt; vt ſtatutum
loquatur in terminis diſpoſitionis teſtato-
ris, ſcilicet vt neptis propter patruum ex-
cludatur à ſucceſſione paterna: Verum tale
ſtatutum non reperitur, nam ſtatuta alle-
gata loquuntur, quando extant neptes ex
filio præmortuo, & agitur de ſucceſſione
aui, qui non eſt caſus noſter: Neque enim
Laura petit quicquam in auita hæreditate,
neque eius pater prædeceſſit auo, ſed obijt
poſt acquiſitam pro portione ſua hæredita-
tem, quæ effecta eſt eius proprium patri-
monium: Vnde fit, vt nullo pacto hoc ſta-
9 tutum ſuffragari poſſit; † nam ſuppoſitum
ſtatuti, nempe quòd prędeceſſerit filius pa-
tri, non verificatur; ideo neque diſpoſitũ,
10 *l. mancipia. C. de ſeru. fugit.* † Non obſtat
excluſio propriarum filiarum, quia hęc cõ-
iectura non facit, vt excludatur neptis,
vt pluries fuit reſolutum, & in ſpecie in
prædicta Cauſa Camerinen [b]. & ratio eſt
manifeſta, quia magna eſt differentia inter
iſtos caſus, filias enim teſtator excludit
contemplatione fratrum, ſed hic exclude-
rentur contemplatione patruorum, quod
eſt nimis durum & exorbitans à diſpoſitio-
ne iuris, & hanc coniecturam reijciunt
plures, inter quos *Ruin. conſ. 144. num. 12.*
lib. 2. Pariſ. 41. nu. 53. lib. 3. Cephal. conſ. 45.
nu. 21. & conſ. 46. nu. 28. lib. 1. quos ſequitur
Roland. conſ. 45. nu. 41. lib. 4. & latè Simon.
11 *de Pret. loco ſupra citato.* † Neque obſtat,
quòd Darius ſit filius teſtatoris; quia hęc
coniectura ex magis communi Doctorum
ſententia reijcitur, *vt latè per Hier. Gabr.*
12 *qui multos congerit conſ. 88. n. 9. lib. 2.* † Nõ
obſtat coniectura, quę ſumitur ex prohibi-
tione alienationis, quia cum ponatur con-
ſequutiuè ad fideicommiſſum, reſtringitur
13 ad eius terminos, *Dec. conſ. 636.* † Clau-
ſula verò, omni meliori modo, non alterat
principalem diſpoſitionem, neque eam am-
pliat ad caſus in ea non comprehenſos. Et
ex his concluſum Lauram non excludi per
patruum à ſucceſſione paterna.

[b] & dictum etiam fuit ſupra in alia Camerinen. bonorum die 20. Maij 1589 num. 2. coram eode Illuſtr. Seraphino.

Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria.
Die Mercurij 15. Ianuarij 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Vendito pignore pro minori pretio, quàm valeat, an creditor teneatur in plus, quàm acceperit; præſertim quando fuit venditum auctoritate iudicis.*

N ij DE-

Digitized by Google

DECISIO MCCXVII.

CVm DD. de Bucchis eſsẽt debitores Ca
rauaſchinorum in notabili pecuniarũ
ſumma, conuenerunt ſub die 20. Febr. 1588.
vt darẽt Carauaſchinis litteras cambii ad
nundinas Francfordienſes & Lugdunenſes,
& in euentum nõ acceptationis earum pro
aſſecuratione crediti Carauaſchinorum de-
derunt eis pignori treſdecim ballas merciũ
ex Germania tranſmittendas dando eiſdem
facultatem eas vẽdendi etiam prætermiſſo
iuris ordine, cum mandato procuræ irreuo-
cabili: Paulò poſt Carauaſchini foro ceſſe-
runt, & cum litteræ Bucchiorum non fuiſ-
ſent acceptatæ in nundinis; Carauaſchini
& ſocij obtinuerunt dictas ballas cõſignari
in officio magiſtratus Supracõſulum, eaſq.
ſubhaſtari, non obſtantibus contradictioni-
bus ex aduerſo factis; & pretium earum cõ-
uerſum in ſatisfactionem crediti. Hanc vẽ-
ditionem modo in Rota impugnãt Bucchii,
& de ea tãquam læſiua conquerũtur; Ideoq.
dubitatum fuit, ad quam ſummam taxandæ
ſint dictæ merces ita venditæ, vt ſupra di-
ctum eſt: Et fuit per Dominos concluſum
pretium redactum ex venditione eſſe attẽ-
1 dendum, † cum non teneantur Carauaſchi-
ni in plus quàm id, quod ad eorum vtilita-
tem ſatisfaciendo eorum creditoribus con-
uerſum eſt, *l. ei qui. vbi Bald. nu. 1. C. quod
cum eo. Alex. in Addit. ad Bart. in l. ſi pupil-
li. §. item ſi procuratori. de procurat. l. ſi cum
militi. in princ. de compenſat. & in l. eius. vbi
Doctores. C. eod.* maximè cum pretium re-
dactum præſumatur iuſtum, *Rolan. conſ. 92.
nu. 17. lib. 2.* cum venditio auctoritate iu-
dicum facta fuerit, *Alex. conſ. 80. n. 3. lib. 5.*
Neque obſtat, quod obijcitur venditionem
fuiſſe factam culpa & dolo Carauaſchinorũ
poſt eorum decoctionẽ, quia decoctio non
dedit cauſam venditioni, ſed pactum con-
uentum ratione non acceptationis littera-
rum in nundinis Francfordienſibus, cum
neque etiam tempore vẽditionis fuerit per
Bucchios facta oblatio de ſoluẽdo eo, quod
ipſi debebant, *Afflict. deciſ. 150. n. 11. l. item
liberatur. in princ. & §. 1. quib. mod. pign.
vel hypoth.* Neque obſtat, quod recuſatio
acceptationis contigerit ob decoctionem
Carauaſchinorum; nam hoc non eſt verum,
cum mercatores, quibus dirigebantur litte-
ræ, ſequi deberent fidem Bucchiorum non
autem Cauaraſchinorum; & ideo non cen-
ſebatur reuocatum mandatum, cum ipſi eſ-
ſent debitores non creditores Carauaſchi-
norum, adeo quòd mutatio ſtatus non no-
cebat ipſis, qui omnino tenebantur ſoluere
vel ipſis Cauaraſchinis, vel eorum credito-
ribus. Nec ſequeſtra erant attendenda;
tum quia reuocata; tum quia hoc totum
factum fuit auctoritate Supracõſulum etiã
contradicentibus Carauaſchinis, & eo quia
merces tranſuehi curauerant. Ceteræ op-
poſitiones ſatis ex his ſublatæ videntur.

Maioricen. Canonicatus.
Die Veneris 24. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Electio Pœnitentiarij & collatio præbendæ
ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ,
quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum
& Capitulum ſimul, quoniam electio ſpe-
ctat ad ſolum Epiſcopum.*

DECISIO MCCXVIII.

FVit dubitatũ ſuper validitate collatio-
nis Canonicatus & præbendæ Eccleſiæ
Maioricen. vnitæ officio Pœnitẽtiariæ *iux-
ta decreta ſacri Concilij Tridentin. ſeſſ. 24.
c. 8. de reform.* factæ per Epiſcopum Maio-
ricen. cum vacaret per obitum cuiuſdã An-
tonij Beluer de menſe Septembris 1585. &
in hoc verſabatur difficultas, quòd Epiſco-
pus acceptauerat alternatiuam, & ſic men-
ſis Septembris effectus erat Apoſtolicus;
ideo dubitabatur, an electio Pœnitentiarij
ſpectaret ad Papam vel ad Epiſcopum, &
pro validitate deducebatur alternatiuam
capere tantum beneficia, quæ ſpectant ad
liberam Epiſcopi collationem, ſed in caſu
propoſito electionem eſſe quidem Epiſcopi,
ſed collationem ſpectare ad Epiſcopum &
Capitulum; ideoq. non habere locum al-
ternatiuam, ita vt Papæ competat electio,
& pro hac parte allegabatur *quædam deci-*
1 *ſio ſacri Cõcilij in cauſa Gerunden* *. † Cõ- * de anno 1562.
trarium tamen in hac eadem cauſa *fuit re-
ſolutum coram R. P. D. meo Mellino* [a] *&
deinde coram me in præſenti cauſa propoſi-
tione confirmatum*, & moti fuerunt Domini
hac potiſſimum ratione, quia ante collatio-
nem, quæ fieri debet per eos, ad quos ſpe-
ctat, neceſſe eſt, vt præcedat electio perſo-
næ valida, quæ electio ſpectat ad Epiſcopũ
ſolum: Verum cum vigore alternatiuè non
poſſit Epiſcopus eligere in mẽſe Septẽbris,
qui effectus eſt Apoſtolicus, electio ſpectat
ad Papam; nam in hac electione nihil cõ-
mune habet Capitulum cum Epiſcopo, &
per conſequens neceſſe habet Epiſcopus &
Capitulum conferre ei, quem Papa elegerit;
ideoq. Papa præueniendo eligit ſimul & cõ-
fert, nullumq. ex hoc fit præiudicium col-
latoribus, qui electo conferre tenentur, &
non alii. Neque obſtat *deciſio in cauſa Ge-
runden.* quia non fuerat quæſitum an ele-
ctio & collatio ſpectaret ad Papam vel ad
Epiſcopũ, ſed an electio Epiſcopi immuta-
ret naturã collationis præſupponendo ele-
ctionem factam ab Epiſcopo: & in hac par-
te optimè fuit reſponſum non immutare,
quòd etiam procederet in electione facta
per Papam, ſi Papa ſolũmodo eligeret per-
ſonam relicta facultate conferendi vti de
iure,

a ſub die 25. Nouem. 1595 & poſtea corã Seraphino die 15. huius proximè præteriti.

iure, ſed hoc vix locum habere poteſt in praćtica, cum Papa ſimiles gratias imperfectas facere non ſoleat. Et ex his tolluntur omnia, quæ ex aduerſo allegantur; nam quod dicitur, poſſe euenire abſurdum, quòd hoc pacto in duobus tantum menſibus poſſet Capitulum conferre huiuſmodi præbendam & Canonicatum, quia dato quòd hoc ſit verum, non tamen eſt inconueniens, cũ non reſpectu vnius vel alterius beneficij cõcedatur alternatiua, ſed generaliter reſpectu omnium præter quàm reſeruatorum; & ideo compenſatur præiudicium, quod ex accidẽti oritur circa aliquod corpus beneficij, cum emolumento, quod Epiſcopus conſequitur ex adeptione dictorum menſiũ, & vt dictum eſt, hoc præiudicium Capituli non eſt conſiderabile, cum omnino cogatur conferre ei, quẽ Epiſcopus elegiſſet. Quare coẽcluſum fuit, collationem factam per Epiſcopum non fuiſſe validam, cum præcedere deberet valida electio, quæ non præceſſit ex eo, quòd illo menſe non poterat ipſe eligere, ſed ſpectabat electio ad Papã, & ita poſt trinas propoſitiones fuit per Dominos concluſum.

Leodien. Hæreditatis.
Die Lunæ 27. Ianuarij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Sufficit probare proximitatem abſque eo, quòd probetur non adeſſe alios proximiores.*
2 *Aliud eſt, quòd ſubſtantia fideicommiſſi ſit poſita in arbitrio tertij, aliud quòd electio perſonæ, & quota.*
3 *Verbalis reſtitutio fideicommiſſi requiritur in primo non in vlterioribus fideicommiſſarijs.*
4 *L. fin. C. de edict. Diu. Adrian. toll. non habet locum in bonis feudalibus, quæ non tranſeunt in hæredes extraneos.*
5 *Poſſidens ex titulo habito à teſtatore ante teſtamentum, eſt legitimus contradictor.*
6 *Donatio omnium bonorum non valet.*
7 *Pro melioramentis contra fideicommiſſarium datur retentio, ſi de illis conſtet; ſi verò non conſtet, immiſſio fideicommiſſario impediri non poteſt.*

DECISIO MCCXIX.

FVit dubitatum, an ſit locus immiſſioni in poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, ad fauorem dominorum de Glimes tanquam ſubſtitutorum in teſtamentis quõdam Erardi, & Annæ coniugum, & difficultas verſabatur circa probationem incũbentium in hoc iudicio; Et primo circa legitimationem perſonarum, quòd iſti de Glimes ſint proximiores ſuperſtites ex linea de Glimes: 1 † Ad hoc probandum dixerunt Domini ſufficere probationem proximitatis, abſque eo quòd probent non adeſſe alios proximiores, talis enim probatio non ipſis agentibus ſed excipientibus exigitur, *vt poſt Iaſ. & alios in l. is poteſt ſ. de acquir. hæred. tradit Tiraq. de retract. lign. §. 1. gloſ. 1. num. 6. cum ſequentib.* Sed contra hanc probationem ex aduerſo obijcitur, iſtos de Glimes non probaſſe eorum deſcendentiam & proximitatem, pro vt in iſto iudicio requiritur, *ad Bald. in l. fin. nu. 42. C. de edict. Diu. Adr. toll. Dec. nu. 47. cum alijs*: Verum hæc difficultas viſa eſt Dominis ſublata ex dictis teſtium concludenter probantium iſtos eſſe de familia de Glimes. Secundo contra iſtos opponitur, eos nõ eſſe ſimpliciter vocatos, ſed pro placito, & iuxta diſpoſitionem Iacobi filij teſtatoris, de qua non conſtat: Verum huic
2 obiecto reſponſum fuit, † quòd ſubſtantia fideicommiſſi non fuit poſita in placito, ſeu arbitrio Iacobi, ſed tantum electio perſonæ & quotæ, *iuxta l. vtrum. §. cum quadam ſ. de reb. dub.* quo caſu Iacobo non declarante ſuccedunt omnes pro viribus, *l. cum quidã. de legat. 2. Dec. in l. captatorias. nu. 12. C. de teſtam. milit.* ex cuius dictis ceſſat iſta oppoſitio, nec non id quod dicitur de captatoria voluntate, quę huic ſpeciei non ap-
3 plicatur. Tertio opponitur † defectus verbalis reſtitutionis, quæ requiritur ad effectum, vt fideicommiſſarius vti poſſit hoc remedio, *l. facta. & l. reſtituta. ad Trebell.* ſed hæc obiectio ceſſat, ex quo ſemel facta fuit reſtitutio primis ſubſtitutis, à quibus ius tranſit in ſequentes abſque alia reſtitutione, *Bart. & alij in l. pen. C. ad Trebell. & in l. 1. ff. eod. vbi Rip. in §. de illo. num. 6. Cephal. conſ. 225. n. 27.* maximè vbi nihil eſt detrahendum, vt in caſu iſto, in quo aduerſarij ſũt hæredes Annæ primo loco ſubſtitutæ, *ad notat. per Doctor. in c. Raynaldus. & c. ſi pater. de teſtam.* Quarto opponitur
4 adeſſe bona feudalia, † quæ ex conceſſione municipali nõ tranſeunt ad hæredes extraneos, & conſequenter in illis non eſt danda immiſſio, *Zuccard. in d. l. fin. nu. 486.* ſed reſpondetur pro Dominis de Glimes, eos non prætendere, nec petere feudalia,
5 ſed tantum allodialia. † Quinto opponitur de titulo habito ex donatione in pactis matrimonialibus facta, qui eum ſit habitus ab eodem teſtatore ante teſtamentum, conſtituit legitimum contradictorem; ita vt non poſſit ad immiſſionem deueniri, niſi prius diſcuſſis viribus præfatæ donationis, *Zuccard. in d. l. fin. nu. 390. & fuit reſolutum in cauſa Spoletana bonorum. 6. Nouembris 1587. coram me.* Verum reſpondetur, quòd donatio loquitur de bonis maternis, de
6 quibus non agitur, † alioqui talis donatio nullius eſſet roboris, vti facta de omnibus bonis *contra l. fin. C. de pact.* & potius videtur ex tali donatione reſeruatum

ius ſuccedendi ex teſtamento vel ab inteſtato, prout patri videbitur, quod habuit ſuũ effectum, & hoc ſuadere videtur obſeruantia ſubſequuta, ex quo primi ſubſtituti vigore teſtamenti habuerunt immiſſionem in iſtis bonis, ex quo patet patrem de illis diſponere potuiſſe; maximè cum hodie agatur contra Dominos de Dans hæredes primorum ſubſtitutorum. 7 † Vltimo opponitur de melioramentis, quorum ratione datur retentio: ſed reſpondetur de illis non conſtare; & ideo non impediri immiſſionẽ *Alciat. conſ. 63. nu. 14. lib. 9. Contard. in l. vnic. q. 24. num. 18. C. ſi de moment. poſſ.* Et ex his concluſum per Dominos ſatisfactum fuiſſe omnibus contra Dominos de Glimes deductis.

Burgi Sancti Sepulchri Liquidationis.
Die Veneris 31. Ianuarij 1597.

S V M M A R I V M.

1 In teſtibus diuerſimodè loquentibus ſuper valore attenditur minor ſumma.

DECISIO MCCXX.

Domini reiectis ijs, quæ denuo in dubiũ reuocantur aduerſus deciſiones 1 iam factas *, dixerunt † liquidationem eſſe faciendam iuxta minorem taxam probatam per teſtes, & à tempore ſequutæ euictionis, à quo incipit intereſſe partis, *l. ſi ſterilis. §. cum per vẽditorem. de actio. empt. Bald. in l. ſi traditio. q. 4. C. eod. & fuit reſolutum coram me in Senogallien. prædij. 27. Ianuarij 1595. & coram R. P. D. meo Litta in Bononien. Euictionis. anno præterito.* Vnde deueniendo ad ſpecialem liquidationem concluſum fuit, vt granum taxetur ad ſtaria centum pro parte Domini, quia in hac ſumma cõcordant ſecundus teſtis ſuper duodecimo articulo & tertius; licèt quartus dicat nonaginta vel centum in circa, ſed quia ſolus non attenditur; maximè cum deponat alternatiuè, & de quibuſdam annis tantum, qui videntur compenſandi cum præcedentibus fertilioribus. Quantũ ad vuam, liquidata fuit ad ſalmas quadraginta, licèt teſtes vt plurimum deponant de quinquaginta, tertius ſuper eod. nonus ſuper eod. & duodecimus ſuper eod. quod tamen intelligitur in totum tam pro parte Domini, quàm coloni, vt deponunt ijdem teſtes; Item ſtaria decem bladæ, & duo miliaria cum dimidio granæ, & libris ducentum carnis porcinæ, & oua ducenta & quatuor paria caponũ ſingulis annis. Quãtum verò ad valorem fructuum dixerunt Domini, ſtandum libris Confraternitatis, ex quibus habetur quotidianus valor iſtarũ ſpecierum pro ſingulis annis, quibus libris ad hunc effectum cenſuerunt fidem adhibẽdam, cum careant omni ſuſpicione. Et ita concluſum.

* ſub die 24. Apr. 1595 & 13. Maij 1596. coram Illuſtr. Card. Blanchetto.

Anconitana Dotis.
Die Veneris 31. Ianuarij 1597.

S V M M A R I V M.

1 Apocha priuata, quæ non eſt trino teſte munita, in præiudicium poſteriorum creditorum contra inſtrumentum attenditur, ſi eſt iurata, & concurrant adminicula.

2 Conſtitutio & numeratio dotis indicijs & præſumptionibus probatur.

3 Promiſſio dotis per apocham priuatam per contrahentes & alios teſtes ſubſcriptam probatur, ſi manus ſubſcribentium ſit legitimè recognita.

4 Libris mercantiliter tentis de conſuetudine fides adhibetur.

5 Falſitatis ſuſpicionẽ excludit veritas cauſæ præcedentis.

DECISIO MCCXXI.

Actum fuit à Io. Iacobo Reſcantio cõtra Lucinos poſſeſſores pretij bonorũ quondam Ioannis Baptiſtę Salæ eorum debitoris, cum obligatione tamen de reſtituẽdo prioribus & potioribus creditoribus, ad reſtitutionẽ dotis quondam Lucinę dicti Reſcantij filiæ, & vxoris dicti Salæ, qui deceſſerat relicta filia Orinthia, quæ & ipſa poſt Salæ patris debitum deceſſit, antequã perueniſſet ad decimum octauum ætatis annũ, quo caſu ex cõſuetudine Marchię, & Anconę dos reuertitur ad dotantẽ vel eius hęredes, vt in actis cauſę probatũ fuit; Ideo dubitatũ fuit, An Lucini tenerentur ad reſtitutionẽ dotis à Sala habitæ vigore fideiuſſionis de reſtituendo prioribus & potioribus: Et fuit per Dños cõcluſum eos teneri, quia de anteriori credito Reſcãtij ratione dotis ſolutæ conſtat ex eo, quòd Anno 1577. Sala confeſſus fuit recepiſſe ſcuta 600. de quibus manu propria fecit quietantiam, promittens inde facere publicum inſtrumentũ ad beneplacitum Reſcantij, & quòd interim voluit chirographum illud habere vim publici inſtrumẽti iurati etiam in forma Cameræ, rurſus die 3. Iulij 1579. recepit alia ſcuta 200. & fecit aliam quietantiam in calce præcedentis quietantię, quę duę ſummę conſtituunt ſummam ſcutorum 800. Ex quibus patet Reſcantium eſſe priorem tempore Lucinis, quorum creditum eſt de anno 1581. Neque obſtat, quod in contrarium deducitur, non conſtare de credito 1 niſi per priuatam apocham, † quę non eſt trino teſte munita, *ad tex. in l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab.* & ideo non eſſe attẽdendam in prę iudicium poſteriorum creditorum ius ex publico inſtrumento habentium, *Socin. conſ. 274. lib. 1. cum alijs per informantes allegatis* *, quia ab hac regula receditur, quando apocha priuata eſt iurata cum adminiculis, ex quibus tollitur ſuſpi-

* Cor. cõſ. 318. n. 3. verſ. ita quod cõſtat. lib. 1. cũ alijs per Gabr. de proba. ſion. cõcl 10. nu. 1. & 2.

ſuſpicio antidatæ, quia tunc plenè probat,
*Iaſ.conſ.129.lib.1.nu.11.per text. in l.exē-
plo.& l.rationes.& l.inſtrumēta. C.de pro-
bation. Aym. de antiq. tempor. p.1. §. viſo.
nu.7.Tiraq.de retract. conuent. §.1.gloſ.7.*
2 *nu.59.* Et † quemadmodum dotis conſtitu-
tio poteſt probari per indicia & præſum-
ptiones; *gloſ. & poſt eam Bald. in l. cum
citra.C.de iur.dot.idem Bald.conſ.102.n.1.
lib.5.Campeg.de dote.q.39. in fin.* ita & nu-
meratio, *Corn.conſ.282.nu.6.lib.1.cum re-
latis per Decian.conſ.49.n.4.lib.2. Campeg.
q.76.* In caſu autem iſto multa concurrunt,
3 Primo † dotis promiſſio per contrahentes,
& inſuper per duos teſtes ſubſcripta, quorũ
manus fuit legitimè recognita, *iuxta doctri-
nam Bart.in l.admonēdi.nu.26. de iureiur.*
Secundo notatio facta per Reſcantium in
4 ſuis libris mercantiliter tentis, † quibus de
conſuetudine Anconę datur fides, vt depo-
nunt teſtes primus ſuper primo, & ſecundus
ſuper primo, & ſecundo. Quibus correſpon-
dent quietantiæ per Salã factæ. Tertio, &
hoc eſt maximum adminiculum, deducitur
Reſcantium per duas ſententias fuiſſe con-
demnatum ad ſoluendum ſcuta 500. pro re-
ſiduo dotis promiſſę, quę erat ſcutorũ 1300
in quorũ exequutionem fuit data apotheca
in Ciuitate Anconæ pro hac ſumma. Ex
quibus omnibus cenſuerunt Domini ſatis
excludi omnem ſuſpicionem antidatæ; ma-
ximè cum non ſit veriſimile Salam duxiſſe
vxorem ſine dote, & ſi ob decoctionem fides
eſt detrahenda ſcripturis, vtique maiori la-
borabũt ſuſpicione illæ, quæ fuerunt in ipſo
limine decoctionis factæ, ad fauorem Luci-
norum, quàm aliæ, quæ eo tempore præceſ-
5 ſerunt, quo nondum erat decoctus; † neque
facilè præſumendum eſt commiſſam in his
fuiſſe falſitatem, cũ de veritate cauſæ præ-
cedentis, nempe contracti matrimonij con-
ſtet, *Roland.conſ.26 n.14. Natt.conſ.632.
Gabr.concl.9.de probation. Affl. deciſ. 402.
cum ibi relatis per Addit.* Neque poteſt prę-
tendi vlla retētio ratione lucri dotalis viro
debiti, cum Ioannes Baptiſta pater præde-
ceſſerit Orinthiæ. Et ex his concluſum Lu-
cinos teneri ad reſtitutionem quantitatis
petitæ per Reſcantios.

Valentina, ſeu Oriolen. Iuriſdictionis.
Die Veneris 18. Aprilis 1597.

SVMMARIVM.

1 *Archiepiſcopus poteſt cogere Suffraganeum
ad compellendum ſubditos ſuos pro per-
hibendo teſtimonio & alia opportuna
in cauſis faciendo, & Epiſcopo negligen-
te poteſt vtrunq. cogere.*
2 *Propter negligentiam Suffraganei iuriſ-
dictio deuoluitur ad Metropolitanum.*
3 *Metropolitanus non habet iuriſdictionem
in ſubditos ſui Suffraganei, niſi in caſi-
bus à iure expreſſis.*
4 *Vbi adeſt iuriſdictio, ibi eſt coactio, & vbi
cauſa cognoſcitur, ibi veniunt omnia
acceſſoria, & quomodo intelligatur pro-
cedere.*
5 *Delegatus auctoritate delegantis iudicat,
non propria.*

DECISIO MCCXXII.

FVit dubitatum, an Reuerendiſſ. D. Ar-
chiepiſcopus poſſit cogere ſubditos E-
piſcopi Oriolenſis ſui Suffraganei ad perhi-
bendum teſtimonium, & alia opportuna
in cauſis faciendum, Epiſcopo vel negligē-
te vel nolente ea facere, & an tali poteſta-
te vti poſſit, quando cauſas cognoſcit exi-
ſtens in diœceſi Epiſcopi Suffraganei. Et
1 quantum ad priorem partem dubij; † Do-
mini amplexi ſunt ſententiam affirmatiuã,
quam defendit *Hoſtien.in c. Paſtoralis.de
off.Ordin.* nempe Archiepiſcopũ poſſe co-
gere Suffraganeum ad compellendum ſub-
ditos pro perhibendo teſtimonio; & Suffra-
2 ganeo negligente, cogere vtrunque; † nam
propter talem negligentiam iuriſdictio de-
uoluitur ad Archiepiſcopum, *c.cum ſimus.
9.q.3. & ibidem gloſ.in ſumma. & in c.fin.
in verb.negligentes.ead. quaſt. & in c. 1. in
verb.culpis.de ſupplen.negl.Prelat.in 6.vbi
Gemin.ad glo.in verb.iuriſdictio.dicit quòd
vſus Mũdi approbat hãc ſententiam, ſequi-
tur Franc.nu.3.Felin.in c. Paſtoralis. n.6.
de off.Ordin. vbi tradit totum Mundum te-
nere hanc opinionem, & quòd contraria
opinio eſt noua, allegat Paul.de Leazar.in c.1
de ſupplen.negl. Prælat.lib.6. Io.Andr.in
d.c.Paſtoralis.nu.5.Bellamer.nu.1.Prapoſ.
d.c.cum ſimus.9.q.3. cum alijs per informã-
tes allegatis* *. Non obſtat, quòd aliqui
3 Doctores dicant † Metropolitanum non
habere iuriſdictionem in ſubditos Suffraga-
nei, niſi in caſibus à iure expreſſis, quia ſa-
tis hoc in iure eſt expreſſum per regulam
generalem, quæ colligitur ex ratione deci-
dendi caſum particularem, *d. c.cum ſimus.
9.q.3.* Nec releuat, quòd Archiepiſcopus
poſſit compellere Epiſcopum per cenſuras,
quia non eſt inconueniens, quòd plura com-
petãnt remedia in hoc caſu negligentiæ &
contumaciæ. Quantum ad poſteriorem
partem dubij, Domini pro maiori parte cē-
ſuerunt iuriſdictionem Archiepiſcopi non
ampliari ex qualitate loci, ſed eandem ei
cõpetere vtrobiq. nam ratio, quæ deducitur
4 in contrarium, quòd † vbi eſt iuriſdictio,
ibi eſt coactio, *l. cum qui. de iuriſd. omn.
iud.* & vbi cauſa cognoſcitur, ibi veniunt
omnia acceſſoria, *l.2. eod.tit.* quia hæc ſunt
vera reſpectu partium litigantium coram
Archiepiſcopo, reſpectu verò non ſubditorũ
non procedit, prout videmus, quando exa-
minandi ſunt teſtes, qui non ſunt de terri-
torio iudicantis, procedi per viam littera-
rum

* per text. expreſſ. in d. c. cum ſimus vbi Frãc. n.3 qui vltra dictũ textũ, allegat etiã c. ex frequē-tibus. de inſtit. & c.Romana. § ſi de aliquibus de cēſibus. in 6. Felin. latè in allegato c. Paſtoralis. n. 6. verſ. circa nouã opinionem Abbatis.

Digitized by Google

rum requiſitoriarum. Nec ſimile de dele-
5 gato applicatur; cum † delegatus iudicet
auctoritate delegantis, non autem propria,
prout Ordinarius, & ſi delegans non habe-
ret iuriſdictionem in aliquos, neque etiam
eius delegatus, *& Anch. in c. Romana. n. 8. de ſupplend. negl. Prælat. lib. 6.* qui reperitur
contrarium tradidiſſe, non audet hoc fir-
mare: Vnde fit, vt hæc ſententia remaneat
ſine auctoritate. Et ita concluſum.

Boianen. Præcedentiæ.
Die Lunæ 21. Aprilis 1597.

SVMMARIVM.

1 *Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam, præcedere debent Archipresbyteros, Rectores, & alios clericos diœceſis.*
2 *Habens maiorem dignitatē præferri debet.*

DECISIO MCCXXIII.

1 CONcluſum fuit, † præcedētiam deberi
Primicerio & Canonicis Sanctæ Ma-
riæ de Cruce ſtante erectione dictę Eccleſię
in Collegiatam; nam cum in dicta erectio-
ne fuerit conceſſum, vt vti, & gaudere poſ-
ſint omnibus prærogatiuis dignitatibus &
honoribus, quibus gaudēt alij Canonici Bo-
ianenſes; & conſtet iſtos habere præceden-
tiam ante omnes Archipresbyteros, Recto-
res, & Presbyteros diœceſis, vt bene pro-
bant teſtes dati in ſummario, ſequitur iſtis
quoque deberi ſimilem præcedentiam, &
hoc eſt iuri conforme, quòd alios Clericos
Canonici Collegiatę Eccleſię præcedere de-
beant, *Io. Monach. c. 1. n. 8. de fil. presbyt. lib. 6. Caſſan. Cathalog. glor. Mund. part. 4.*
2 *38. conſider.* † nam habēs maiorem digni-
tatem præferendus eſt, *Henric. Boich. de Synod. Epiſc. par. 3. nu. 28. & c. ex ore. de priuileg. c. ſtatutum. de maior. & obed. Bald. in l. decernimus. n. 4. in 2. notab. C. de ſacroſanct. Eccl.* Nec attendendi ſunt teſtes Ar-
chipresbyteri & Rectorum, quia ſunt ſin-
gulares, nec voluerunt reſpondere interro-
gatorio ſuper præcedentia Canonicorum
Eccleſiæ Cathedralis, & teſtes Canonicorū
melius, & magis ſpecificè deponūt pro Ca-
nonicis, & quod plus eſt, maior pars Preſ-
byterorum, & Rectorum ceſſerūt huic præ-
tenſioni, vt dicunt teſtes ſuper tertio artic.
Non obſtant obiectiones, quæ fiunt contra
erectionem, quia bene tolluntur ex appro-
batione Ordinarij, atteſtatione Papæ, obli-
gationibus Communitatis. & inſtrumentis
exhibitis, quæ omnia in Congregatione
Illuſtriſſ. Cardinalium viſa & approbata
fuerunt, & hanc præcedentiam Domini di-
xerunt eis competere abſolutè in omnibus
locis, & conuentibus publicis & priuatis
adinſtar aliorum Canonicorum Collegiatę
Eccleſiæ. Nec refert, quod de attentatis
deducitur, ſtante forma commiſſionis, &
de illis loco ſuo agendum erit. Et ita con-
cluſum.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 21. Aprilis 1597.

SVMMARIVM.

1 *Debet probari ſcripturam eſſe penes eum, à quo petitur exhibitio.*
2 *Adminiſtrator debet cuſtodire librum; nec admittitur ad iurandum ſuper illius amiſſione.*
3 *Paria ſunt, quòd libri adminiſtrationis penes dominum exiſtant, vel penes Officiales, quibus poteſt præcipi, vt illos exibeant.*
4 *Probata exiſtentia ſcripturæ & intereſſe, Rota cōgit ad exhibitionem.*

DECISIO MCCXXIIII.

FVit reſolutum probari libros, de qui-
bus agitur, extare in manibus Officia-
lium & Factorum Caſtrorū Ronchofredi, &
Montiani, vt bene deponunt tres teſtes,
primus ſuper primo, ſecundus ſuper ſecūdo,
& tertius ſuper primo, ſubijcientes ratio-
nem, quia eos viderunt de anno 1596. ante
& poſt, & quòd in eis adnotabantur red-
ditus iuriſdictionis Salariæ, Hoſpitij, Ma-
celli, & Vinearum: & quòd ab iiſdem cu-
ſtodirentur, deponit primus ſuper tertio,
1 ſecundus & tertius ſuper quarto. † Neque
obſtat, quòd teſtes non deponant libros ex-
titiſſe penes dominum Marchionem, à quo
petitur exhibitio, *per text. in l. 3. in prin. & gloſ. in §. ſciendum. ad exhiben.* quia vltra
quòd primus de eo deponit de credulitate,
& ſecundus id probat, difficultas tollitur
ex eo, quòd de anno 1576. Dominus Mar-
chio erat adminiſtrator dictorum Caſtrorū
2 nomine Dominæ Leonidæ eius filię: † Vnde
tenebatur ad eorum cuſtodiam, donec red-
dita eſſet ratio adminiſtrationis; ideoque
neque etiam admitteretur ad iuramentum
ad ſe purgādum ex capite amiſſionis, *Socin. conſ. 190. nu. 5. lib. 2. Bero. conſ. 191. nu. 21. lib. 1.* licèt aliud ſit, vbi quis nō tenetur ad
cuſtodiam, *l. fin. & ibi gloſ. & Bald. C. de*
3 *fid. inſtr.* Præterea † paria ſunt, quòd libri
penes eum exiſtant, vel penes ſuos Officia-
les, cum poſſet eis præcipere, vt illos exhi-
4 beant; † Probata itaque exiſtentia, quæ
etiam coadiuuatur ex ſcripturis extractis
ex dictis libris & exhibitis, fuit concluſum
etiam ex ſtylo Rotæ Dominum Marchionē
teneri ad exhibitionem ſtante intereſſe pe-
tentis, *Rota deciſ. 5. de probation. in nou. Caputaq. 180. lib. 1. & fuit dictum coram R. P. D. meo Orano in vna Roman. mercium 30. Maij 1588.*

Digitized by Google

Romana Cambiorum.
Die Lunæ 28. Aprilis 1597.

DECISIO MCCXXV.

FVit dubitatum, An relatio tertij periti Ludouici Bernabei ſit valida, & exequutioni demandanda pro ſumma in ea contenta, vel pro alia, & qua; In quo dubio Domini conſiderata cauſæ grauitate, & multis, quæ contra dictam relationem opponuntur, quibus ex aduerſo non fuit ſufficienter reſponſum; dixerunt nihil certi ſtatui poſſe; Ideoque ad eius exequutionem deueniri non poſſe; Ideo neceſſarium videri, vel vt reuideantur denuo iſta computa, electo alio perito; vel vt pro parte Dominorum de Bandinis particularius reſpondeatur ad grauamina per Dominos de Zathara deducta. Ea autem quæ fuerunt conſiderata, & quorum ratio habita fuit, ſunt ſequentia: Primo, quia fuerunt calculata cambia donatiui 1500. ſcutorum, cum non deberent calculari, niſi pro ſcutis 937. *iuxta deciſionem factam 15. Decembris. 1589.* * Secundo, quia fuerunt appoſita cambia prouiſionis debitæ Bandinis, cum tamen pro ea non deberentur, & ſuper hac re dato dubio, Bandini ceſſerunt. Tertio, quia fuerunt calculata cambia aliarum pecuniarum ſolutarum per Bandinos extra negocium Theſaurariæ, quod fieri non poterat *ſtante deciſione facta 23. Iunij 1595* *. Quarto, quia calculatũ fuit intereſſe decem pro centenario pro expenſis neceſſarijs, quas ponit aſcendere ad ſcuta 10859. contra deciſiones reducentes has expenſas ad ſcuta 2647. Poſtremo quia Calculata fuerunt cambia pro eo tempore, quo iam Bandini deſierant negociari, neque apparet de eorum exiſtentia. Ex quibus videbatur in tali calculo non fuiſſe ſeruatam formam præſcriptam in deciſionibus. Quòd autem dicitur non fuiſſe in calculo appoſita, per Dominos de Zathara ſoluta de ordine Rotę, non mouiſſet Dominos, quia calculus reſpicit tantum ea, quæ præceſſerunt hanc ſolutionem, & hæ pecuniæ poſtea ſunt deducendæ, poſtquam fuerit firmatum, ad quam ſummam aſcendat creditum Dominorum de Bandinis.

* coràm Illuſtriſſ. Card. Mantica.

* coram Illuſtriſſ. Card. Mellino.

Anconitana Cenſus.
Die Lunę 28. Aprilis 1597.

SVMMARIVM.

1 *Solutione fructuum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia aliàs eſſet donatio.*
2 *Soluens ſcienter indebitum non repetit.*
3 *Inſtrumento cenſus non confecto quando fructus ſoluti non computentur in ſortẽ.*
4 *Depoſitum non admittit compenſationem.*

DECISIO MCCXXVI.

CVm Franciſcus de Archangelis & Magdalena coniuges bona quædam dotalia Magdalenę Antonio Margonetto certo pretio vendidiſſent 2. Iulij 1568. cum pacto, vt pretium penes perſonas idoneas deponeretur, ad effectum illud inueſtiendi in tot cenſus cum emptoris conſenſu, & præſentia pro ſua ſecuritate in caſum euictionis, non aliter nec alio modo, fuerunt ex dicto pretio depoſitata 300. ſcuta penes Io. Baptiſtam de Picchis & Petrum Carbonum ad illum effectum infra annum inueſtiendi cum conſenſu & pręſentia dicti emptoris, & non aliàs, aliter, nec alio modo; aliàs voluerunt depoſitarios teneri ad omnia damna expẽſas & intereſſe in forma: Infra annum nempe 20. Iunij 1569. reperitur quędam quietantia facta à Franciſco, in qua fatetur ſe recepiſſe à Petro Carbono ſcuta octo ad bonum computum cenſus ſcutorum 300. pro ſemeſtri incohando 13. Iulij proximè venturi, & 17. Iulij eiuſdem anni alia quietantia ſcutorum ſeptem pro reſiduo ſcutorũ quindecim debitorum ratione fructuum prędicti cenſus, & ita perſeueratum fuit in ſolutione dicti cẽſus vſq. ad annum 1574. Deinde anno 1577. cũ Petrus eſſet moroſus in ſolutione cẽſus, Magdalena obtinuit mandatum exequutiuum cõtra dictum Petrum pro ſumma ſcutorum 75. quę fuerunt ſoluta per procuratorem cum proteſtatione, quòd ſoluebat metu mandati, & non animo conſtituendi Magdalenã in poſſeſſione exigendi & citra præiudicium iurium Carboni, & deinceps vigore mandatorum exequutiuorum fuerunt ſoluti cenſus vſque ad annum 1578. quamuis Carbonus iactaret ſe non eſſe debitorẽ cenſus, ſed eſſe merum depoſitarium, cum non reperiretur inſtrumentum conſtitutionis cenſus, ſed ratione quaſi poſſeſſionis Magdalena obtinuit mandatum de manutenendo; & poſtea cum donaſſet omnia bona ſua Mattheo Angelleto, dictus Mattheus exegit fructus dicti cenſus, & ex eo quòd nunquam confectum fuiſſet inſtrumẽtum, vel quòd occultatum fuiſſet à Carbono procurauit confici nouum inſtrumentũ cenſus, prout confectum fuit, ſed poſtmodum Carbonus conuentus pro ſolutione fructuum allegauit nullum extare cenſum, cum ante renouationem iam eſſent conſumpta dicta ſcuta 300. in ſolutionibus indebitè per eum factis abſque vlla cenſus cõſtitutione: Vnde Iudex hac allegatione motus pronunciauit ſolutiones fructuum factas per Carbonũ eſſe imputandas in ſortem, à qua ſententia fuit appellatum, & cauſa mihi in Rota commiſſa, dubitaui, An ſententia eſſet confirmanda vel infirmanda, & Domini vnanimiter cenſuerunt ſententiã

vti

vti inioſtam eſſe reuocandam ex pluribus :
1 Primo , quia † licèt non reperiatur inſtru-
mentum cenſus ; tamen eſſe veriſimile cen-
ſum fuiſſe conſtitutum & creatum , ſtanti-
bus tot annorum ſolutionibus ſpõte factis,
cum nemo preſumatur ſuum iactare velle ,
l.cum de indebito. de ſolution. nam ſi volu-
mus cenſum re vera creatum non fuiſſe, ex
quo ſolutio fuit volũtaria, poſſet probabi-
liter dici fructus donatos fuiſſe à Petro,for-
ſan euitare volente depoſiti reſtitutionem,
Roman.conſ.300.n.5. Menoch.de præſumpt.
2 *lib.3.præſumpt.31.n.4.* † & hoc quia ſciẽs
Petrus ſoluit indebitum , ideo nõ poteſt re-
petere, *l.indebitum.C.de cond.indeb.l.1. & ibi Iaſ nu. 12.ff.eod.tit.* Secundo, dato etiã
quòd nullum inſtrumentum cenſus confectũ
3 fuerit , † non poſſunt iſti fructus ſoluti cõ-
putari in ſortem propter expreſſum pactũ
in inſtrumento appoſitum,quòd depoſitum
infra annum reſtitueretur Frãciſco & Mag-
dalenæ cum præſentia & voluntate Antonij
ſoloẽtis, & non aliter nec alio modo: Vnde
non potuit per particulares ſolutiones cõ-
ſumi depoſitum , quod reſtituendum erat
cum præſentia & voluntate Antonii , ſed
ſolutio coniunctim erat facienda , *Bald. in l.cũ quidam.nu.6. C.de verb.ſign.l.1. §.ſed & ſi duo.depoſit. Ruin. conſ.132.nu.3.lib 5.*
Tertio , quia cum ex prætenſione Carboni
cenſus vel non fuerit creatus , vel nulliter
creatus , ſequitur adhuc extare depoſitum,
cum pecuniẹ non fuerint ſolutẹ , nec ſolui
poſſent ad computum ſortis principalis,
vt fuit reſolutum coram Illuſtriſſ. Blanchetto in cauſa Romana de Theodutis * , neque

* ſub die 25. Octobr. & 10. Decembr. 1591.

compenſari poteſt cum receptis ex duplici
4 cauſa ; Prima eſt , qoia † depoſitum non
admittit compenſationem, *l.pen. C. depoſit. Grat.conſ.93.nu. 18.lib.2.cum alijs* [a] , hæc

a & facit Pu te decif 277 nu.7.lib.1.

autem eſſet verè compenſatio, cum in ſolu-
tione ſortis talis receptio fructuum cedere
non poſſit , vt iam dictum eſt ; Altera eſt ,
quia Matthæo agenti talis cõpenſatio op-
poni non poteſt , cum ipſe hos fructus non
receperit,ſed Franciſcus ſaltem pro maiori
parte . Neq. applicatur *deciſio in cauſa Vrbeuetana cenſus.coram me* [b] , quia ibi con-

b ſub die 12. Decẽb. 1591.

ſtabat de nullitate conſtitutionis cenſus ex
productione inſtrumenti . Et ita concluſum pro reuocatione ſententiæ extra Rotam latæ .

Capuana Rectoriẹ .
Die Veneris 2. Maij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia parochialis de iure eſt curata , & habet ſub ſe populum , cui adminiſtrantur Sacramenta .*
2 *Decima & iura mortuariorum ſpectant ad curatum .*
3 *Ad imprimendum nouum ſtatum beneficio requiritur curſus quadraginta annorũ.*
4 *Teſtes ſuper negatiua deponentes debent illam coarctare remouendo ſenſum ab actu .*
5 *Vltimus ſtatus beneficij eſt capiendus de tempore impetrationis .*

DECISIO MCCXXVII.

CAuſa iterum vtraque parte informãte
propoſita, Domini receſſerunt à reſo-
lutis *, & cenſuerunt gratiam D.Iulij non

* ſub die Veneris 28. Iunij anni præteriti .

eſſe iuſtificatam in eo, quòd Rectoria S.Se-
cundini ſit ſimplex beneficium, quia cum
vocetur Rectoria Eccleſiẹ parochialis, vt
idem Iulius fatetur in ſupplicatione porre-
1 cta Congregationi Concilij , & † de iure
Eccleſia parochialis ſit curata , *Doctores in c.cum in cunctis. §. inferiora . de election.*
& habeat ſub ſe populum, cui adminiſtran-
tur Sacramenta, *Aegid.deciſ 671. Staphil. de litt.grat. tit.de qual. & ſtat. benef.nu.1. & 2.* requiritur alia probatio quàm ea, cui
2 innititur Iulius , † preſertim cum fructus
conſiſtant in decimis & iuribus mortuario-
rum, vt deponunt teſtes,de quibus in ſum-
mario Sebaſtiani num. 6. nam iſti fructus
ſpectant ad Curatum, *c.à nobis.& c.cum contingat.de decim.Roman.conſ.336.nu.4.*
His accedit Conſtitutio Synodalis,qua ex-
preſsè cauetur, vt Rectores omnium paro-
chialium teneantur ad reſidentiam & curã
per ſe exercendam , & Capellanos non eſſe
curatos ſed adiutores . Nec obſtant teſtes
3 inducti pro parte Iulii, quia † detracto tẽ-
pore litis nõ probãt per quadraginta annos
excepto ſolo quinto teſte,quod tẽporis ſpa-
tiũ requiritur ad imprimendũ beneficio no
uum ſtatum, *Rot.deciſ.2.de probation. in nou.Doctor.in c.cum beneficio.& ibi Gemin. nu.8.de praben.lib.6.Felin. in c. in noſtra.*
4 *nu.43.de reſcript.* † Vltra qoòd non coar-
ctant negatiuam includendo Capellanos ad
excluſionem Rectorum, remouendo ſenſum
ab actu , vt fieri debet in hac ſpecie proba-
tionis, quia ad 23. interrogatorium depo-
nunt ſe ignorare , an ſit poſſibile Rectores
exercuiſſe curam animarum . Neque ob-
ſtat vltimus ſtatus beneficii poſſeſſi per Epi
ſcopum, quia non conſtat fuiſſe collatum
per Synodalem Cõſtitutionem, immo pro-
babile eſt fuiſſe collatum eo tempore , quo
5 vigebat abuſus ; † & vltimus ſtatus eſt ca-
piendus de tempore impetrationis,quo Se-
baſtianus vti de Curato prouiſus erat cum
poſſeſſione ſubſequuta : Accedit obſeruan-
tia in alijs ſimilibus Rectorijs predictẹ
diœceſis , quẹ ſatis indicant rei veritatem.
Neque obſtat,quòd agatur tantum de gra-
tiẹ iuſtificatione , non autem de qualitate
beneficij principaliter, quia iudicium hac-
tenus fuit fundatum ſuper exequutione
decreti Cõcilij ſuper inualiditate Vnionis,
qui articulus pendet à qualitate beneficij .

Quæ dicuntur de monitione non facta, non
applicantur, cum non fuerit actum ſuper
priuatione. Et ita concluſum.

Mediolanen. Bonorum Sancti Celſi.
Die Lunæ 5. Maij 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Per lapſum triginta annorum ante litem motam præſumitur beneplacitum Apoſtolicum interueniſſe.*
2 *Remiſſio locum non habet in locationibus perpetuis.*
3 *Remiſſio non fit, niſi pro tempore calamitatis.*
4 *Falſa cauſa nõ excuſat à ſolutione canonis, ſed à caducitate.*
5 *A caducitate omnis ferè cauſa colorata excuſat.*

DECISIO MCCXXVIII.

COnceſſa fuit à Commendatore tunc tẽ-
poris Sancti Celſi anno 1513. tenuta
quædam Eccleſiæ Ioanni Mariæ de Homo-
deis pro annuo canone librarum 700. de-
inde de anno 1549. fuit per D. Capranicen-
ſem Commẽdatarium facta reductio cano-
nis ad libras 550. ſub quibuſdam prætexti-
bus, & cauſis in inſtrumento reductionis
expreſſis: Demum nouiſſimè dictæ Eccleſię
Commendatarius, bo. me. D. Paulus Ca-
pranica videns canonem ſolutum non fuiſſe
iuxta quantitatem cõtentam in primo in-
ſtrumento cœpit agere ad deuolutionem.
Ex aduerſo verò fuit exceptum de cenſus
reductione: Vnde emanauit dubium, An
inſtrumentum reductionis ſuſtineatur, &
ſuffragetur Dominis conductoribus. Et pro
parte Actoris contra inſtrumẽtum deduce-
batur defectus mandati procuratoris, cum
quo fuerat facta reductio; ſed ſublata fuit
hæc obiectio ex inſtrumento ratificationis
eiuſdem Commendatarii ſubſequutæ an-
no 1551. Secundo deducebatur defectus
beneplaciti Apoſtolici, quod in hac redu-
ctione requirebatur, tanquam in alienatio-
ne rei Eccleſiæ. Verum neque iſta obiectio
1 placuit, † cum per lapſum triginta annorũ
elapſorum ante litem motam præſumatur
interueniſſe, *gloſ. in c. peruenit. & ibi Imol.
nu. 10. & 12. de empt. & vendit. & fuit latè
deductum coram me in Romana Caſalis Lõ-
ghezzæ. 28. Iunij 1593.* Tertio deductus
fuit defectus & falſitas cauſarum reductio-
nis narratarum in inſtrumento: Duæ au-
tem narratæ fuerant cauſę; Altera propter
tempeſtates & damna in dicta tenuta paſſa;
Altera ratione melioramentorum per con-
ductores & ſucceſſores factorum, quarum
2 neutra in iure ſubſiſtit; nam † quantum
ad remiſſionem ratione tempeſtatum & dã-
norum in fructibus paſſorum, ea nunquam
locũ habet in perpetuis locationibus, qua-
lis eſt iſta, *vt probant Iacob. de Aren. Cyn.
Bart. Bald. Ang. & Salicet. in l. 1. C. de iur.
emph. & Canoniſtæ in c. propter. de locat. cũ
alijs congeſtis per Viuium, opinion. 247.*
3 Præterea † reductio non fit niſi pro tẽpore
calamitatis, non autem perpetuò, *Socin.
conſ. 88. nu. 3. verſ. circa tertiam. lib. 1. Boſſ.
in pract. crimin. tit. de remiſſione. num. 45.*
Quantum ad cauſam melioramentorum,
ea quoque viſa eſt nullius momenti, cum in
inſtrumento prioris conceſſionis continea-
tur remiſſio omnium melioramentorum tã
factorum quàm fiendorum, & ex hoc capite
4 Domini cenſuerunt † Dominos de Comiti-
bus non excuſari à fructuum ſolutione ad
rationem 700. librarum, non obſtante re-
ductione, cũ appareat notoriè de falſitate
cauſarum; licèt excuſent eos à caducitate,
5 † à qua omnis ferè cauſa colorata excuſat,
*vt per Aym. conſ. 18. n. 9. Dec. cõſ. 452. n. 12.
cum ſimilibus* *. Et hoc dixerunt Domini
procedere ſine difficultate in futurum.
Quantum verò ad tempus decurſum poſt
mortem eius, cum quo factum fuit inſtru-
mentum reductionis, licèt inclinatum fue-
rit fructus deberi; tamen poterit particu-
lariter videri. Et ita concluſum.

* & facit Bero conſ. 48 nu. 11. & 149. n. 13. Specul. tit. de locato. §. nunc verò aliqua. verſ 18.

Hoſtunen. Capellę.
Die Veneris 16. Maij 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Valor obtentorum per leuiorem probationẽ etiam per vnicum teſtem de publica voce & fama probatur.*
2 *Sufficit iuſtificatio ſecundum vltimum ſtatum beneficij.*

DECISIO MCCXXIX.

DOmini cenſuerunt gratiam Triarij eſſe
iuſtificatam, tam reſpectu valoris ob-
tentorum, quàm qualitatum expreſſarum
Capellaniæ, de qua agitur: Nam quantum
1 ad valorem obtentorum, † in quo proban-
do ſolet admitti lenior probatio, etiam
per vnicum teſtem de publica voce & fama,
bene probatur valor per primum teſtem ad
ſextum articulum, qui deponit beneficium
ſancti Ioannis, & legatum pium non exce-
dere 24. ducatos: immo ſubdit, quandoq.
minus reddere, & cum dicat articulum ve-
rum, hæc probatio eſt ſemiplena, & ſuffi-
cit in hac materia, *vt per Bart. in l. Labeo.
nu. 8. de ſupell. leg. Alex. conſ. 88. num. 26.
lib. 5. Aegid. deciſ. 686. fuit dictum in Legio-
nen. præſtimoniorum. 27. Nouembris 1592.
coram R. P. D. meo Pamphilio, & in mul-
tis alijs cauſis.* Quantum ad qualitates Ca-
pellæ, Domini dixerunt eas bene fuiſſe ex-
preſſas, & impetrationem de ea factam tã-
quam vnius ex quatuor in Capella ſancti
2 Iacobi; † nam ſatis eſt ad iuſtificationem,
quòd talis fuerit vltimus ſtatus beneficij,
Felin.

Felin.in c.in noſtra.nn.43. de teſtib. talem autem fuiſſe ex pluribus in facto deductis apparet, nam Io. Carolus Bouius Epiſcopus Hoſtunenſis inſpecta negligentia patronorum & Capellanorum in adminiſtrandis bonis relictis à teſtatore pro cultu diuino in dicta Capella celebrãdo anno 1559. tres Capellanos addidit, vnũ deputãdo, penes quẽ adminiſtratio remaneat, eoſque voluit eſſe perpetuos, vt probat primus ſuper 6. qui affirmat iſtos Capellanos habere bullas ſuarum prouiſionum; & ita fuit obſeruatũ deinceps; nam quinque annis ante gratiam Triarij anno 1588. menſe Iulii, mortuo vno ex quatuor Capellanis Ordinariis prouidit cuidam Antonio Riccio, deputando eum vnum ex quatuor Capellanis Capellæ ſancti Iacobi per quatuorCapellanos regi ſolitæ, & ſucceſſiuè menſe Decembris eiuſdem anni per ſuam ſentẽtiam declarauit Capellam ſancti Iacobi non eſſe Rectoriam ſed Capellaniam, & in ea eſſe quatuor Capellanos perpetuos, & inter eos æqualiter eſſe diſtribuendos fructus iuxta voluntatem teſtatoris. Non obſtat, quòd fructus adminiſtrabantur per Scalonam tantum; quia non ideo redditur falſa narratiua, quòd Capella ſit ſolita regi per quatuor Capellanos, quia iſta verba magis reſpiciunt ſpiritualitatem quàm temporalitatem: Vltra quòd adminiſtratio illa bonorum Scalonæ erat potius ex vſurpatione quàm de iure, vt apparet ex Epiſcopi narratiua. Ex quibus concluſum pro Triario.

Parmen. Status.
Die Lunę 16. Iunii 1597.

SVMMARIVM.

1 *Fides teſtis ex cauſa inueriſimilitudinis diminuitur, ſed non ob id reijcitur teſtis.*
2 *Doctrina Marſil. ſingul. 112. quòd credatur vnico teſti dicenti ſe fuiſſe ſubornatum reijcitur, & declaratur Bald.in c.1.num.7.ſi de inueſtitur. inter domin. & vaſſal.*
3 *Vt teſtis, qui dicit ſe corruptum admittatur contra corrumpentem, prius conſtare debet de corruptione.*
4 *Vnico teſti nunquam fides adhibetur, ſi contra eum plures militent exceptiones.*
5 *Odium quando repellat teſtem.*
6 *Qualitas, quòd teſtis ſit omni exceptione maior, non requiritur in teſtibus reprobatorijs.*

DECISIO MCCXXX.

FVit dubitatum ſuper idoneitate Vincẽtij Mantuani teſtis Pallauicinorum, inducti ad reprobandum teſtes Rangonorũ; & contra eum plura opponebantur: Primo, eum eſſe falſum, quia fundat dictum ſuum in falſa & ſubornatiua reuocatione facta per teſtes Rangonorum in proceſſu Placentiæ anno 1536. quam eſſe falſam apparere dicunt ex alio proceſſu facto anno 1546. & ſuper hoc petunt particulariter audiri. Verum Dominis non placuit hæc obiectio ex eo, quòd præſupponit vnum, de quo non liquet; nempe quòd talis reuocatio fuerit falſa & ſubornatiua: Præterea teſtis dicit articulum verum ex publica voce & fama, & refert ſe ad proceſſum, in quo prædicta, quæ habentur in articulo, continentur, ex quo non poteſt de falſo redargui, cum in dicto proceſſu, hæc quæ fuerunt articulata, contineantur: Alia verò eſt quæſtio, An teſtes depoſuerint verum vel falſum, & ſubornati fuerint, quia ſuper hoc teſtis nihil deponit in dicto articulo. Secundo opponitur teſtem ſuſpectum eſſe de falſo, quia ſuper articulis materias recentes continentibus deponendo de auditu à pluribus perſonis, nunquam recenſet nomen alicuius, qui tunc eſſet viuus, ſed tantum nominat Cæſarem & Galeatium, quorum vterque erat mortuus: Verum reiecta fuit hæc obiectio, cũ in facto res aliter ſeſe habeat; nam pluries ſe refert ad alias perſonas, vt videre eſt ſuper quinto, ſexto, ſeptimo, nono, & duodecimo, vt bene in facto deducitur. Tertium obiectum eſt ridiculum, nempe, quòd ideo ſuſpectus ſit de falſo, quia conatur probare omnes articulos reprobatorios datos pro parte Pallauicinorum; cum enim dicti ſui rationem reddat vel conuincendus eſt mendacij, vel ſuperſedendum, à tam futili obiectione, non enim inducuntur teſtes, niſi ad probandas materias articulatas, & hac ratione eſſet dicendum teſtes intentionem inducentis probãtes eſſe falſos, quo nihil poteſt eſſe abſurdius. Quarto obijcitur eum inuериſimilia deponere; cum dicat ſe audiuiſſe à Cęſare, quòd ipſe fuerat corruptus ad falſum dicendum, & & quòd alios corrupiſſet, & quòd obtinuerat bullam pro abſolutione à crimine falſitatis, & quòd non inueniebat ſacerdotem, qui eum abſolueret. Idem continet quintum obiectum reſpectu Galeatij: Inueriſimilitudo deducitur ex eo, quòd nemo eſt adeo ſtultus, vt ſe ipſum prodere velit: Verum hęc obiectio non placuit, ex quo ſuper iſto facto habet alios conteſtes, idem affirmantes, nempe Baptiſtam, & Iacobum de Ferrarijs, quorum Baptiſta eſt teſtis Rangonorum, & hoc idem fatetur Bernardinus teſtis Rangonorum in proceſſu anni 1536. vt in facto deducitur. Sexto opponitur eum eſſe ſuſpectum de falſo ex eo, quòd deponit ſe audiuiſſe à Cæſare, quòd inſtruxerat Iacobum Marotium ad deponendum, quòd vidiſſet per foramen oſtij Bernardinum coeuntem cum Martha ſorore Catharinæ, & tamen examen Marotij non continet talem depoſitionem: Verum neque hęc obiectio viſa

viſa eſt releuans, cum non redarguatur,
niſi ratione inueriſimilitudinis, quæ iam
ſupra reiecta eſt; & dato quòd Marotius
ita non depoſuerit; tamen ex hoc non ſe-
quitur, quin Cæſar potuerit eum tentare
1 ad ita deponendum; † & licèt ex cauſa in-
ueriſimilitudinis, quatenus aliqua ſubeſſet,
diminuatur fides teſtium, *vt per Pute. in
hac eadem cauſa deciſ. 380. lib. 3. & Caputaq.
deciſ. 276. part. 3.* In quibus agebatur de
quodam teſte Rangonorum; tamen ibidem
vterque concludit teſtem nõ eſſe reijciendũ,
ſed videndas eſſe aliorum teſtium depoſi-
tiones: Inueriſimilitudines autem ibi con-
ſideratæ proueniebant ex difficultate facti,
vt ibi videri poteſt. Septimo deducitur hũc
teſtem tentaſſe ſubornare Ioannem Anto-
nium teſtem Rãgonorum, vt reuocaret exa-
men factum pro eis in Rota, prout deponit
idem Ioannes Antonius in ſummario nu. 1.
2 & num. 3. † & in hac materia dicunt credi
vnico teſti dicenti ſe fuiſſe ſubornatum, *vt
per Marſil. ſingul. 112.* Verum iſta quoque
obiectio reiecta fuit; nam verum non eſt
dictum Marſilij, neque probatur per aucto-
ritates per eum allegatas; nam *Baldus per
eum citatus in c. 1. nu. 7. ſi de inueſtit. inter
dom. & vaſſal.* non agit de fide adhibenda
vnico teſti dicenti ſe ſubornatum, ſed de
adhibenda fide teſti ſubornato, ſi inducatur
per eum, contra quem fuit ſubornatus,
quod eſt ſingulare, ex eo quòd *in l. 3. §. le-
ge Iulia. de teſtib.* arcetur à teſtimonio, di-
cendo illi, qui accepit pecuniam, vt diceret
vel non diceret teſtimonium, *& in l. 1. ad
leg. Cornel. de falſ.* talis punitur pœna falſi;
& ita melius interpretatus eſt doctrinam
Baldi *Romanus ſingul. 330. incip. tu ſcis tex-
tum. & ita etiam loquitur Felin. in c. licet
cauſam. nu. 7. in fin. de probation. & clarius
3 per Bero. q. 59. num. 5. & 6.* qui † expreſsè
vult debere prius conſtare de corruptione,
vt teſtis, qui dicitur corruptus, admitta-
tur contra corrumpentem, quod eſſet fru-
ſtratorium, ſi ei ſoli dicenti ſe corruptum,
fides eſſet adhibenda, ad idem videatur
*Grammat. voto 11. nu. 10. & 11. obi optimè
concludit contra Marſil.* Verum in hac ma-
4 teria, † quando vnico teſti credendum ſit,
omnes in hoc conueniunt, nunquam fidem
adhibendam, ſi contra eum militent plu-
res exceptiones; nam debet eſſe aliàs in-
teger, *vt tradit Abb. in c. 1. n. 3. de confeſſ.*
Verum contra iſtum teſtem tot exceptio-
nes deducuntur in facto, vt ei ad hunc ef-
fectum, in quo eſt vnicus, fidem ei adhi-
bendam non eſſe, Domini iudicarint, ma-
ximè attenta longa familiaritate cum Do-
mino Ludouico ex affectione, quam habet,
vt in hac cauſa ipſe victoriam reportet.
Octaua exceptio manat ex eodem fonte,
nempe à depoſitione Io. Antonij; ideo ex
ſupradeductis eſt ſublata; & eodem modo

nona, & decima, & vndecima. Vltimo,
5 † quę deducuntur de nimio odio teſtis erga
Rangonos, & affectione erga Pallauicinos,
non probantur legitimè; quia odium debet
præcedere examen, non autem colligi ex
examine & depoſitione, aliàs nunquam
probarent teſtes inducti ſuper crimine: &
in ſumma non viſæ ſunt iſtæ exceptiones
tales, vt ex ipſis ſit repellendus teſtis, &
non idoneus iudicandus, *iuxta gloſ. in c. 1.
in verb. idonei. de teſtib.* licèt poſſit admitti
6 ſecundum aliquos ex Dominis † eum non
eſſe omni exceptione maiorem, ſed hæc
qualitas in teſtibus reprobatorijs non re-
quiritur, vt aliàs fuit in hac cauſa dictum.

Balneoregien. Bonorum.
Die Lunæ 16. Iunij 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Teſtis deponens de publica voce & fama
per verbum, eſt, tantum, non probat.*
2 *Dictum teſtis deponentis ſe intellexiſſe pu-
ta à duodecim annis poteſt verificari de
præſenti.*

DECISIO MCCXXXI.

FVit dubitatum, An Caſtra Pennæ, &
Polimartij, ſint extra Vrbis diſtrictum,
& per Dominos fuit concluſum non proba-
ri; nam quantum ad Caſtrum Pennę de eo
tres tantum teſtes deponunt, qui cum de-
ſignent viam per Stortam, Baccanum, Mõ-
teroſolum, Fabricam, Vignanelli, & la Pen-
na, neque de alia via aliquid deponant,
excepto tertio, non concludunt Caſtrum
hoc eſſe extra diſtrictum; cum fieri poſsit,
vt alia via per Burghettum, & Hortum ſit
breuior: Vnde probatio iſta non concludit
de neceſsitate, & licèt tertius teſtis in or-
dine deponat de alia via, & dicat Hortum
diſtare per quadraginta milliaria ab Vrbe,
& ab Horto ad Pennam eſſe tria milliaria,
1 ipſe tamen eſt vnicus, † & deponit de pu-
plica voce & fama per verbum, eſt, & ita
non probat, *Caputaq. deciſ. 9. p. 1.* omiſsis
aliis exceptionibus, de quibus nõ fuit actũ.
Quãtum ad Polimartium omnes teſtes pa-
tiuntur eandem obiectionem, quòd depo-
nunt per verbum, eſt, pręſentis temporis
2 de publica voce & fama, † & licèt vnus di-
cat à duodecim vel treſdecim annis hoc in-
tellexiſſe; tamen poteſt hoc verificari de
præſenti, *ad Bart. in l. Celſus. nu. 23. de vſu-
cap.* Præterea non videtur hoc conſtanter
affirmari, cũ dicant partim nonnullos ma-
iorem, alios verò minorem diſtantiam fa-
tere, & poſſe adeſſe alios, qui magis notam
habeant talem diſtantiam, & quòd Hoſpi-
tatores interrogati de locorum diſtantia
diuerſimodè reſpondent. Ex quibus viſa
fuit valdè debilis, & incerta hæc probatio;
Ideo concluſum pro parte negatiua, non

tamen fuit actum de effectu prætenſo pro parte D. Octauiæ, maximè cum ſuper eo iam fuerit aliàs cauſa reſoluta coram R. P. D. Iuſto *.

* ſub die 10. Apr. 1595.

Lucana Capellaniæ.
Die Veneris 20. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus ex quibus probetur.*
2 *Aſſertioni Ordinariorum in materia iuriſpatronatus multum defertur.*
3 *Obſeruantia ſupplet defectum ſcripturæ.*
4 *Vnicum inſtrumentum quando probet deſcendentiam.*
5 *Regula reſeruatoria octo menſiũ non cõprehendit beneficia iuriſpatronatus laicorũ.*

DECISIO MCCXXXII.

DOmini cenſuerunt ſententiam extra Rotam latam eſſe reuocandam, cum conſtet beneficium, de quo agitur, eſſe iuriſpatronatus; Primo ex teſtamento Antonij 1
de Tortis, † in quo enunciatur iſtam Capellam fuiſſe per eum conſtructã, & mandatur hęredibus, vt illam dotent, *Achill. 7. de iurepatr.* Secundò ex multiplicatis præſentationibus incipientibus ab anno 1471. vſque ad præſentem diem, in quibus adeſt ſeries inſtitutorum cum effectuatione iuxta decretum ſacri Concilij Tridentini *cap. 9. ſeſſ. 25. ad cõſ. Oldr. 229.* Tertio ex teſtamẽto Zacharię relinquentis quædam bona huic Capellę de anno 1500. in executionẽ
2 teſtamenti Antonij Torti. Quarto † concurrit aſſertio Ordinariorum, de qua in ſũmario nu. 7. quibus multum in hac materia defertur, cum ſit in eorũ præiudicium, *Rot. deciſ. 10. de iurepatr. in nou. Dec. in c. poſt ceſſionẽ. de prob. Liber. de iurepat. lib. 2. p. 2.*
3 *art. 7. q. 10. n. 11.* † Neq. obſtat quod obijcitur iura nõ eſſe in forma probãti, quia ſtãte obſeruantia, & tot præſentationibus effectũ ſortitis, fidem faciunt, *Aym. conſ. 10. 2. nu. 4. cum alijs per eum allegatis.* Quantum ad deſcendentiam, ea quoque probatur; nam de Zacharię iure cõſtat ex teſtamẽto, in quo ipſe inſtituitur hæres pro medietate vnà cũ Ioanne ipſius patre, & teſtatoris fratre, Zacharias verò inſtituit Eliſabetham ſororem hæredem, eiq. poſt mortem ſubſtituit Bartholomæum de Martinis eius filium, Bartholomæus verò hæredem nominauit Franciſcum Blaſij de Martinis, qui deceſſit relictis poſt ſe Bartholomęo & Franciſco de Martinis filijs & hæredibus, quos apparet fuiſſe in poſſeſſione pręſentãdi & cõtinuaſſe, Bartholomęum quidem vſque ad vltimam vacationem, à quo fuit præſentatus Franciſcus de Bonis pro vna parte & pro alia Alcibiades eius filius hæres Frãciſci iunioris,
4 & hic ceſſat illa difficultas, † quod plura requirantur inſtrumenta ad probandam deſcendẽtiam, neque vnicum ſufficiat, iuxta opinionem, quam ſequitur Rota per doctr. *Bald. in c. ſicut. nu. 3. de teſtib.* quia id procedit, vbi non concurrit cum enunciatione quaſi poſſeſſio pręſentãdi reſpectu vniuſcuiuſq. perſonæ. Difficultas, quę excitatur ſuper cõſenſu Ordinarij tollitur ex inſtitutionibus iuncto curſu tãti temporis, *vt fuit dictum in vna Pampilonen. Iuriſdictionis coram bo. me. Cantuccio 16. Martij 1576.* Item quod dicitur de tranſitu ex vna familia in aliam, tollitur *ex deciſione facta coram me in vna Cremonen. Iuriſpatronatus 6. Iunij 1578. & confirmata 21. Nouembris eiuſ-*
5 *dem anni.* Quare † cum regula octo menſium non capiat beneficia iuriſpatronatus laicorum, *vt per Rot. 21. de præbend. Lap. allegat. 96.* concluſum fuit ſententiam Auditoris Camerę eſſe reuocandam.

Romana Subhaſtationis.
Die Veneris 20. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Maior pars creditorum quando minori præiudicet.*
2 *Factum iudicis reputatur factum partis.*
3 *Non debet decipi, qui aliquid facit auctoritate iudicis.*
4 *Creditor largo modo dici poteſt ille, de cuius intereſſe conſtat.*

DECISIO MCCXXXIII.

CVm D. Marius Fanus emiſſet præcedente ſubhaſtatione, & deliberatione facta ad inſtantiam creditorum, Vineam quãdam, quę erat in bonis Torzellini & Pignanelli, & pretium fuiſſet depoſitatum iuſſu iudicis ad effectum illud conſignandi creditoribus data per eos cautione de reſtituẽdo prioribus & potioribus, inſurrexerunt quidam creditores, qui cœperũt agere Saluiano interdicto contra D. Marium poſſeſſorẽ Vineę, qui pręrendebat ſe amplius moleſtari non poſſe, cum auctoritate iudicis fuerit facta ſubhaſtatio & deliberatio, & pretium per eum ſolutum ac depoſitatũ: Vnde emanauit dubium, An D. Marius emptor fuerit liberatus ab omnibus creditoribus hypothecarijs, & an ei competat actio aduerſus fideiuſſores de reſtituendo prioribus & potioribus, vt ſoluant anterioribus, & eum à moleſtiis indemnem præſtent. Et quantum ad priorem partem fuit reſolutum D. Marium non fuiſſe liberatum, quominus creditores hypothecarij, qui non interfuerunt, nec conſenſerunt ſubhaſtationi, poſſint experiri Saluiano interdicto contra Vineam, cum eorum ius non fuerit extinctũ, neque eis pręiudicatum, cum non appareat eos fuiſſe legitimè citatos. Neque obſtat *text. in l. & ſuum. §. hodie. cũ l. ſeq. de pact.*
1 vbi habetur, † maiorem partem creditorũ

poſſe

poſſe præiudicare minori, quia textus ille procedit, vbi negotium geritur inter omnes creditores ad hoc cõgregatos, & iuxta declarationes, de quibus *in deciſione Afflicti 288.* Vnde cum hypotheca creditorum agentium duret, *l. cum notiſſimi. §. 1. C. de præſcript. trigint. annorum.* poſſunt eligere, contra quem agere malint ſcilicet, vel contra poſſeſſorem Vineæ, vel contra poſteriores creditores, & eorũ fideiuſſores, qui pretiũ receperũt, *l. 1. §. quod ergo. de ventr. inſpic.* Quantum ad poſteriorem partem, cõcluſum fuit poſſe D. Marium compellere iudicis auctoritate poſteriores creditores, & eorum fideiuſſores, vt ſoluant anterioribus, cum enim ipſe mandato iudicis depoſuerit pretium, non quidem ſimpliciter, ſed cum illa adiectione, vt ſolueretur prioribus

2 & potioribus, & † factũ iudicis reputetur factum partis, *l. ſi ob cauſam. C. de euiction.* vtique poteſt ex tali decreto agere aduerſus eos, qui pretium receperunt, cum decretum illud non ſolum contineat fauorem creditorum, ſed etiam emptoris Vineę, cuius intererat pretium conuerti in ſatisfactionem creditorum: Vnde dato, quòd in eo principaliter nõ fuerit nominatus D. Marius, & verba ad eum expreſsè non dirigãtur, nihilominus ei competit actio, *l. ſeruo legato. §. ſi teſtator. de leg. 1. cum alÿs per Roman. conſ. 32. num. 7. & ibi congeſtis per Addit. ſub litera I. Bald. in l. ſi cui legetur. §. fin. & ibi Iaſ. nu. 8. de legat. 1. Idem Iaſ. in l. ſtipulatio. §. alteri. num. 7. de verb. oblig.* & hanc opinionem dixerunt Domini eſſe

3 ęquiſſimam, † ne decipiatur D. Marius, qui iudicis auctoritate emit, & pretium depoſuit, ad ea quę tradit *Ruin. conſ. 171. n. 3. lib. 4.* Vnde concluſum fuit eum poſſe auctoritate iudicis cõpellere poſteriores creditores, vt ſoluant anterioribus, idq. via exequutiua, ſtante obligatione facta per eos de ſoluendo prioribus & potioribus, quę tollit omnem difficultatem, cum vt dictum eſt, facta ſit etiam eius contemplatione ratione ſui intereſſe: Vnde neque eget ceſsione, neque neceſſe eſt eum eſſe credi-

4 torem; nam ſatis eſt ad hũc effectũ, † quòd de ſuo intereſse conſtet; nam & largo modo dici poteſt creditor, *ad notat. in l. creditores. de verb. ſign.*

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 23. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum quod continet tantum confeſſionem quandam non probat.*

DECISIO MCCXXXIIII.

FVit reſolutum non eſſe locum declaratoriæ; nam inſtrumentum locationis factæ de prædio Philippo anno 1581. Paſchali Garziæ, & eius ſocÿs, non releuat, quia non probat locationem factam per

1 Marchionem, † ſed continet tantum confeſſionem quandam conductorum, quod nõ probat, neque pro eis, neque contra alios, *l. Seia. in princ. ad Velleian. Pariſ. conſ. 19. num. 6. lib. 1.* Præterea non conſtat de effectuatione, *Pute. deciſ. 454. nu. 1. & 2. lib. 2. Gabr. de locat. concl. 4. nu. 1. & ſeq.* Non obſtant teſtes, quia nulliter fuerunt examinati; ideo circumſcriptæ fuerunt eorum depoſitiones: *Deciſio Veralli 41. lib. 2.* non applicatur, quia per inſtrumenta conſtabat de quantitate fructuum. Eodem vitio laborant cæteræ atteſtationes locationum, cum effectuatio nõ probetur, quòd ſi teſtes fuiſſent legitimè examinati, aliud eſſet dicendum.

Papien. Tenutæ de Magdalena.
Die Veneris 27. Iunij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus accipitur etiam pro canone.*

2 *In alienationibus rei Eccleſiæ non ſolet attendi ſubreptio, quæ non influit in non vtilitatem.*

3 *Relatio ad inſtrumentum non attenditur in his, quæ directè contrariantur narratis.*

4 *Per exhibitionem tituli inualidi ceſſat præſumptio validi lapſu temporis.*

DECISIO MCCXXXV.

PLacuit Dominis deciſio vltimo facta in hac cauſa *, cũ ex lectura ſupplicationis appareat conceſſionem factam fuiſſe in emphyteuſim perpetuam, & licèt ſubdat pro annuo canone ſiue cenſu, hoc nihil fa-

(* ſub die Lunæ 17. Iunij anni proximè præteriti.)

1 cit, quia † illa dictio, cenſus, eſt apta comprehendere canonem, qui pro emphyteuſi ſoluitur, *vt in c. ad aures. de reb. Eccl. non alien.* Non obſtat pactum de affrancando, quia in contrarium potius retorquetur, cum dicat data recompenſa in ſimili, vel meliori re, ſiue cenſu, cum pactis & conditionibus emphyteuticis in ſimilibus apponi ſolitis, ex quo ſemper videntur inſtetiſſe pro alienatione in emphyteuſim: Vnde non valuit alienatio in cenſum cum pacto, quòd non intelligatur emphyteuſis, eſt enim contra formam licentiæ alienandi. Non obſtat,

2 quòd † in ſimilibus alienationibus non ſolet attendi ſubreptio, dummodo contractus cedat in vtilitatem Eccleſiæ; *ex Socin. conſ. 15. lib. 1.* quia iſta ſubreptio influit in non vtilitatem, ex quo magna eſt differentia inter emphyteuſim & cenſum, cum in illa res remaneat ſub directo dominio Eccleſiæ, & obnoxia ſit deuolutioni; in cenſu verò ſecus, in quo in perpetuum abdicatur à dominio Eccleſiæ abſque ſpe quòd ad eã reuerti poſſit, quod non de facili Papa con-

Digitized by Google

cedere ſolet in alienationibus voluntarijs, non autem neceſſarijs; *Alexand. de Nemo conſ. 27. Bero. q. 14.* Nec obſtat, quòd Papa potuerit in genere cogitare de cenſu, quia
3 verba clarè ſonant in emphyteuſim, † nec relatio ad inſtrumentum eſt attendenda in his, quæ directò contrariantur narratis, *vt ex deciſione Cauenſi coram Illuſtriß. Lancellotto patet 19. Ianuarij 1571. relata per S.D.N. in cauſa Tiburtina Caſtri Samburi*
4 *20. Februarij 1579.* Nec obſtat, quòd † ex lapſu temporis præſumenda ſit alia conceſſio ſeu confirmatio; quia illa præſumptio ceſſat per exhibitionē tituli inualidi *Aegidi conſ. 10. nu. 20. in fin. Pariſ. conſ. 27. nu. 119. lib. 1. & fuit reſolutum in cauſa Elnen. minerriarum corā R.P.D. meo Orano 16. Decembris 1585.* Et ita concluſum.

Bononien. Domus.
Die Veneris 4. Iulij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum quando dicatur eſſe in forma probanti.*
2 *Hæres notarij an poſſit exemplare inſtrumentum à patre confectum.*
3 *In exemplatione inſtrumēti & extractione ex protocollo, quando non pendet lis, non requiritur partis citatio, ſecūdum magis communem opinionem.*
4 *Quando non fuit oppoſitum contra extenſionem inſtrumenti præſumuntur in ea omnes ſolemnitates interueniſſe.*

DECISIO MCCXXXVI.

FVit dubitatum, an ſcriptura legitimationis Dominorum de Bucchis ſit in forma probanti; Et fuit deciſum per Domi-
1 nos * † pro affirmatiua; nam inſtrumentū habet omnia requiſita, nempe ſubſcriptionem notarij, Annum, Indictionem, mēſem, diem, locum & publicationem coram teſtibus; *ad deducta per Neuizan. conſ. 25. n. 2.*
2 *& 3.* † Item fuit exemplata à filio & hærede Camilli Morandi notarij rogari, quod fieri potuit in vim ſtatutorum Bononiæ etiam ſine mandato Iudicis, *Alex. in terminis ſtatuti in Auth. ſi quis in aliquo. nu. 1. & ibi Iaſ. num. 5. verſ. decimo fallit. C. de edend.* & hoc eſt de iure, *ad notat. in l. quadam. §. nihil. de edend. Felin. in c. cum P. tabellio. nu. 4. de fid. inſtrum. cum alijs alle-*
3 *gatis* *. Non obſtat, quòd † in exemplatione non interuenerit citatio partis; quia magis communis eſt opinio, quòd in extractione inſtrumenti ex protocollo non requiritur citatio, *Caſtren. conſ. 195. num. 1. lib. 2. cum allegatis per Neuizan. d. conſ. 25. nu. 13. Chiſanen. deciſ. 69. & 84.* & hoc maximè procedit in iſto caſu, cum iſtud inſtrumentum fuerit extractum ante hanc litem, quę nunc pendet, & tunc fuit oppugnata extenſio coram Prætore, qui interloquendo pronunciauit pro eius validitate, & ab hac ſententia non fuit appellatum; Ideo probat, maximè contra ipſos de Bucchis, qui erant in lite, *Bart. in l. 1. C. de*
4 *ſum. Trinit. Iaſ. conſ. 48. nu. 6.* † quin etiam eſt notandū, tunc non fuiſſe oppoſitum contra extractionem, ſed tantum contra extēſionem clauſularum legitimationis: Vnde præſumitur ſolemnitates requiſitas interueniſſe, *vt tradit Felin. in c. Albericus. n. 3. de teſtib.* Non obſtat, quòd legitimatio ſuccubuerit in illo iudicio, quia tunc agebatur ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis, ad quæ vocabātur tantum ex legitimo matrimonio nati: hic verò agitur de domo, quæ erat propria Galeatij, & non ſuppoſita fideicommiſſo.

* ſub die Veneris 2. Maij proximè præteriti.

* Iacob. in allegat. Auth. ſi quis in aliquo. n. 16. Angel. in l. quadam. §. nihil. & ibi Caſtr. ff. de edend. Guid. Pap. deciſ. 2. nu. 2. Immo filius notarij exemplare poteſt, etiam quod protocollū ſit cęteratum, & ceteraturas in exēplatione extendere, vt per Felin. in loco citato nu. 8. & Lanfranc. in c. quoniam cōtra. nu. 14. de probation.

Valentina, ſeu Orioſen. Iuriſdictionis.
Die Veneris 4. Iulij 1597.

SVMMARIVM.

1 *Archiepiſcopus an & quando poſſit cogere teſtes ſubditos ſui Suffraganei.*
2 *Ius cogendi teſtes & alios non ſibi, ſed Epiſcopo Suffraganeo ſubditos non eſt penes Metropolitanū, niſi in caſu negligentiæ Epiſcopi Suffraganei.*
3 *Quando quis indiget opera non ſubditi, debet vti litteris requiſitorijs ad ſuperiorē illius ſubditi.*

DECISIO MCCXXXVII.

1 DOmini cenſuerunt, † Epiſcopum ſuſcipientem mandatum Archiepiſcopi contra eos, qui ei, & non Archiepiſcopo ſubſunt procedere iure proprio, & non Metropolitico, ſi proceditur per viam coa-
2 ctionis, † cum ius cogendi teſtes vel alios non ſubditos nō ſit penes Archiepiſcopum, *c. paſtoralis. & ibi Abb. num. 12. de off. deleg. §. 1. nu. 1. & ibi gloſ. in verb. ſuſcipere. de for. compet. lib. 6.* Excipitur tamen caſus negligentiæ *vt in deciſione alias facta* *, & quòd Epiſcopus eo caſu iure proprio & non ſuperioris auctoritate procedat *tradit Abb. in c. quam conſultationem. num. 28. in fin. & nu. 29. de re iud. Bart. in l. à diuo Pio. §. qui*
3 *Romæ. nu. 6. ff. eod.* † & ordinarium eſt confugere hoc caſu ad litteras requiſitorias, quando quis indiget opera non ſubditi, vt poſt alios tradit *Couaru. pract. quæſt. c. 10. nu. 2.* & ex reſolutione huius prioris partis dubij ſequitur reſolutio ſecundæ partis, quòd cum in hoc caſu Epiſcopus Oriolēſis iure proprio procedat, non poſſe alteri vices ſuas committere, *c. fin. de off. Ordin. Abb. in c. conſtitutus. nu. 6. de fideiuſſor. l. ſæpe. & ſeq. de off. Præſid. Rot. deciſ. 18. de conceſſ. præbend. in nou.* & hoc vt dictum eſt, procedit in coactiuis; nam in alijs articulis ad Archiepiſcopum deuolutis, & in quibus

* die Veneris 18. Aprilis proximè præteriti.

bus Iuriſdictio eſt penes ipſum, Epiſcopus procedit vti delegatus iure delegantis, non autem proprio; Et ideo tenetur per ſe ipsũ exequi delegationem, ſi ita fuerit mandatum.

Caſalen. Parochialis.
Die Mercurij 5. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio non datur aduerſus ſententiã, niſi de iniuſtitia conſtet.*
2 *Nullitas inſtitutionis non inficit præſentationem validam, & ſufficit præſentationem factam per patronos fuiſſe validam, & in tempore factam, licèt inſtitutio ſit nulla, vt nu. ſeq.*
4 *Per præſentationem dicitur quæſitum ius ad beneficium conſiderabile, quod per clauſulam, dummodo tempore datæ præſentium &c. cenſetur præſeruatum.*
5 *Auditor Rotæ poteſt inſtituere in beneficio, iuxta Clem. Auditor. de reſcript.*
6 *An appellatione prouiſionis & diſpoſitionis veniat præſentatio, & quando.*
7 *Culpa Epiſcopi, non debet nocere patronis.*
8 *Nullitas confirmationis non inficit actum de ſe validum.*
9 *Pœna c. auaritiæ. de electión. in 6. quando non habeat locum.*
10 *In materia pœnali qualibet cauſa colorata excuſat.*
11 *Gratia ſi nulli iuſtificari debet, cum ex ea acquiratur nouus titulus.*

DECISIO MCCXXXVIII.

FVit reſolutum contra informantem, nempe Dominum Mirolium non eſſe reſtituendum aduerſus ſententiam bo. me. Domini Robuſterij, neque dictam ſententiam
1 eſſe reuocandam: † Nam nunquam datur reſtitutio aduerſus ſententiam, niſi de illius iniuſtitia conſtet, *Rot. 1. de reſtit. in integr. in nou.* Apparet autem de iuſtitia dictæ sẽ-
2 tentiæ, ex quo † inſtitutio Salamonij facta in exequutionem præſentationis patronorũ per Ordinarium præcedit gratiam Mirolij, *c. eã te. de reſcript. c. ſi eo tempore. eod. tit. in 6.*
3 Neque obſtat, † quòd dicta inſtitutio fuerit nulla ob non ſeruatam formam Concilij, quia ſatis eſt ad excluſionem gratiæ Mirolij præſentationem factam per patronos fuiſſe
4 validam, & in tempore factam, quia † per illam quæſitum fuit ius ad rem conſiderabile, quod cenſetur præſeruatum per clauſulam, dummodo tempore datæ præſentiũ nõ ſit alteri ius quæſitum, *ad notat. per Abb. in c. cũ Bertoldus. de re iudic. Rota deciſ. 17. de præbend. in nou. Sarnen. in reg. de non toll. iur. quæſit. q. 1. nu. 8. & fuit reſolutum in Aſtoricen. Archidiaconatus corã S. D. N.*
5 † & ideo potuit Rota inſtituere Salamonium ſeruatis ſeruandis, prout fecit, *per Clem. Auditor. de reſcript.* Neque obſtat, quòd quemadmodum fuit nulla inſtitutio, ita etiã & ipſa præſentatio, ex quo bulla fe. re. Pij V. annullat omnes prouiſiones & diſpoſitiones
6 non ſeruata forma Concilii factas, † quorũ verborum appellatione venit præſentatio, *gloſ. in c. fin. in verb. promiſſionẽ. de electión. in 6.* quia quicquid ſit in materia illa, tamen in caſu iſto nõ poteſt venire præſentatio, quia bulla, quæ venit in exequutione Concilij, loquitur retentis iiſdem terminis, & ſic in prouiſionibus Epiſcoporũ & aliorum inferiorum Ordinariorum, & non de
7 patronis præſentantibus, † nec debet culpa Epiſcopi patronis nocere, *Rot. deciſ. 4. de iurepatron. in nou. Cotta deciſ. 351. & ita fuit aliàs reſolutum coram bo. me. D. Robuſterio* *. & hoc adinſtar confirmationis; * præſertim 14 Oct. 1519.
8 † quæ quamuis nulla, non tamen facit, vt nõ valeat electio legitimè facta *c. confirmationem. & ibi Doctor. de elect. in 6.* nam in ſeparatis vtile per inutile non vitiatur.
9 Non obſtat, quòd † Salamonius ſeſe ingeſſerit in adminiſtratione ante validã inſtitutionem; & ſic inciderit *in c. auaritiæ. dẽ electión. lib. 6.* quia cum eſſet in poſſeſſione vigore inſtitutionis Ordinarij, ceſſat pœna illius capituli; tum ratione bonæ fidei, tum
10 etiam quia † in materia pœnali qualibet cauſa colorata excuſat, *gloſ. in verb. quod intereſt. in fin. & ibi Doctor. in l. 1. §. fin. ſi quis iuſdic. non obtemp. Dec. conſ. 452. n. 12. Aym. cõſ. 28. n. 9. in terminis noſtris. gloſ. in cap. fin. in verb. quamuis. de electión.* Et ex his reſultat reſolutio ſecundæ partis dubij, ſententiam non eſſe reuocandam, dato etiã quòd gratia ſi nulli poſtea obtenta eſſet iu-
11 ſtificata, † quam tamen Domini dixerunt ex allegatis non eſſe iuſtificatam, ſaltem quantum ad valorem; & tamen erat iuſtificanda, cum ex ea acquiratur nouus titulus, *Rot. 24. de reſcript. in nou. Roman. cõſ. 362. nu. 4. Sarnen. de annal. quæſt. 28. Et fuit dictum in vna Aurien. Canonicatus. 4. Iulij 1576. coram Illuſtriſs. Lancellotto.* ſed neque iuſtificari poteſt reſpectu vacationis, niſi probata nullitate præſentationis per ſupra deducta. Quare concluſum contra informantem.

Salamantina Cenſuarum.
Die Mercurii 5. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Præſumptio quòd quis cenſeatur certioratus à procuratore, non ſufficit, vt quis priuetur iure ſuo.*
2 *Culpa eſt probanda.*
3 *Excommunicatio nulla nullos operatur effectus.*
4 *Impedimentum quis tunc remouere tenetur, quando hoc facere poteſt ſine ſuo præiudicio.*

5 *Diſtributiones debentur non ſeruienti impedito ex legitima cauſa.*

DECISIO MCCXXXIX.

FVit reſolutum nullam imputandam eſſe
culpam Franciſco ob non exhibitionẽ
ſententiæ Auditoris Cameræ ſuper admiſ-
ſione *ad c. Odoardus.* ad effectum remouen-
di prętenſum impedimentum cenſurarum
allegatarum per Capitulum: Primo, quia
1 † non conſtat, quòd haberet illius notitiã,
niſi ex præſumptione quadam, quæ deduci-
tur ex certioratione procuratoris *ad Ro-*
man. conſ. 481. ſed hæc non ſufficit ad effe-
ctum, vt quis priuetur iure ſuo, *vt per Rot.*
de dol. & cont. deciſ. 21. in antiq. Greſc. deciſ.
194. Tiraq. de retract. lign. §. 36. gloſ. 2. n. 3.
Præterea non proderat, quòd haberet ſciẽ-
tiam dictę ſententię; niſi eam quoque præ
manibus habuiſſet ad effectũ illam produ-
2 cendi; ideo † qui prętendit eum fuiſſe in
culpa, debet docere inſtrumentum ſenten-
tię authẽticum tunc fuiſſe penes Franciſcũ,
Innoc. in c. exceptionem. in verb. fatigetur. &
ibi Hoſtienſ. n. 6. Io. Andr. in verb. omiſerit.
& Henric. Boich. ibidem de exception. Ca-
putaq. deciſ. 68. par. 3. in manuſcript. Quod
eo magis procedit, ex quo habebat inten-
tionem fundatam in nullitate cenſurarum,
vt fuit deciſum coram R. P. D. meo Corduba.
3 & † excommunicatio nulla nullos operatur
effectus, *Couar. in c. Alma mater. par. 1. §. 7.*
4 *nu. 5.* Accedit, quòd † tunc quis tenetur
remouere impedimentum, quando id po-
teſt facere ſine ſuo pręiudicio: Vnde cum
ſententia Auditoris Camerę eſſet ei nimis
pręiudicialis in taxatione congruę non te-
nebatur illam acceptare neque exhibere,
ſed poterat proſequi iudicium intentatum
coram Officiali ſuper maioribus alimẽtis.
Concurrit etiam culpa Capituli duplex:
Altera eſt, quòd noluit admittere Franci-
ſcum ad inſeruiendum; cum tamen eſſet ab-
ſolutus ad cautelam: Altera, quòd ſaltem
ſi non admittebat eum ad ſeruitium, debe-
bat diſtributiones tenere in ſuſpenſo, donec
eſſet declaratum, an ritè & rectè eſſet ex-
5 communicatus; † nam licèt non debeantur
non ſeruienti, *Caſſad. deciſ. 1. nic. nu. 2. de*
cler. non reſid. debentur tamen impedito ex
legitima cauſa, *c. quorundam. 74. diſtinct.*
c. ad ſupplicationẽ. de renunc. Calder. cõſ. 17.
de præbend. & fuit dictum in hac cauſa co-
ram R. P. D. meo Corduba *. Poſtremo
cum non adeſſet in partibus aliquis, qui
poſſet abſoluere à cenſuris hic latis ab Au-
ditore Camerę, fruſtratoria erat ſententiæ
exhibitio in partibus. Quantum ad morã
in curia, bene tollitur in facto; Ideo con-
cluſum pro Franciſco.

* ſub die 11. Iun. 1594.

Albanen. Pecuniaria.
Die Veneris 7. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt quis poſſit petere damna & in-*
tereſſe lucri ceſſantis, probari debent re-
quiſita per Caſtr. in l. 3. §. fin. de eo quod
cert. loc.

DECISIO MCCXL.

COntra informantem; nam pro parte
1 Illuſtriſſ. Dominæ Iuliæ † non fuerũt
cõcludẽter probata incũbentia *iuxta doctr.*
Caſtr. in l. 3. §. fin. de eo quod certo loco. quæ
ſæpius fuit in Rota canonizata, vt per Mo-
hedan. deciſ. 103. & 208. & in cauſa damno-
rum & intereſſe de Taruſijs coram R. P. D.
Penia 2. Iunij 1589. Deficit enim in pro-
batione, quòd Domina Iulia eſſet ſolita
inueſtire ſuas pecunias, & quòd de illo tẽ-
pore id fuiſſet factura; nam de hoc in pro-
teſtatione nihil dicitur, & præſertim, quia
fides proxenetæ deponentis, quòd tunc ha-
bebat præ manibus plures, qui cępiſſent has
pecunias ad ſocietatem, nominat quoſdam,
qui publicè pro non idoneis habebantur;
adeo quòd non poteſt dici conſtare de certo
lucro, quod ceſſauerit ob moram non ſol-
uentis.

Calaguritana Panis.
Die Lunæ 10. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ nec acta nocent ei, qui nunquam*
fuit citatus ad cauſam ſaltẽ per procla-
ma, quod contra intereſſe putantes de
ſtylo Rotæ fieri ſolet.
2 *Propter clauſulam, quam & quas, poteſt*
procedi, vt in prima; & propterea ve-
niens ad cauſam vigore commiſſionis ha-
bentis hanc clauſulam, non facit acta ſua
neque ſententias, vt nu. ſeq.

DECISIO MCCXLI.

CVm in hoc iudicio Don Inicus non ſit
principalis; Maioricatus enim non
ad eum ſed ad Donnam Catharinam ſpe-
1 ctat, Domini cenſuerunt, † neque acta,
neque ſententias poſſe ei nocere, & multo
minus Donnæ Catharinæ, quæ nunquam
fuit citata ad cauſam; & tamen Rota per-
petuo obſeruauit, vt ſaltem fiat citatio per
proclama contra intereſſe putantes, *Pute.*
deciſ. 91. & 236. num. 3. lib. 3. Achill. 3. de re
iudic. Quantum verò ad Don Inicum,
2 † licèt commiſerit cauſam appellationis,
cum clauſula reſtitutionis in integrum; ta-
men in eadẽ commiſſione adeſt etiam clau-
ſula, quam & quas, cuius vigore potuit
procedere tanquam in prima, etiam ſine
eo quòd hoc ſpecialiter declarauerit; ſuffi-
cit enim, quòd in proſequutione cauſæ non
ſe re-

3 ſe reſtrinxerit; † maximè cum nulla fuiſſet
re vera interpoſita appellatio, de qua con-
ſtet: vnde non poterat cauſam appellatio-
nis non exiſtentis proſequi, veniens autem
tanquam in prima venit vti tertius, nec
facit ſua, acta neque ſententias, neque ſibi
præiudicat, *ad deciſ. Rotæ 20. de re iudic. in*
nou. Non obſtat *deciſio in cauſa Cathanien.*
coram S.D.N *: quia eo caſu tertius com-
miſerat cauſam ſub aſſertione, quòd ſua
intereſſat ſentẽtiam declarari nullam, quod
eſſe non poterat; niſi ex eo quòd ſententia
ipſum afficeret, *vt fuit dictum 17. Februa-*
rij 1580. Sed quia allegabatur Comitiſſam
in exequutione remiſſoriæ feciſſe actus per
quos ſibi præiudicauit, Domini reſerua-
runt hoc particulariter videndum, quatenus
adſint.

* Clemens VIII. ſub die 9. Nou. 1580.

Camerinen. Prædij.
Die Lunæ 10. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *In ratificatione contractus minoris requi-*
runtur eadem ſolemnitates, quæ in ipſo
contractu.

2 *Statutum ſuper alienatione comprehendit*
pignus & hypothecam, per quæ perueni-
tur ad alienationem.

3 *Statutum de contractibus minorum ſine*
certa ſolemnitate non celebrantium an
habeat locum in contractu vtili minori,
& quando.

4 *Fideiuſſio eſt contractus de ſui natura*
damnoſus.

DECISIO MCCXLII.

FVit reſolutum ratificationem Octauij
1 fuiſſe nullam; nam † in ratificatione
contractus minorum requiruntur eædem
ſolemnitates, quæ in ipſo contractu ad-
hiberi neceſſe eſt; Ideoque locum habet in
hoc caſu *Conſtitutio Marchiæ lib. 5. c. 25.*
quæ diſponit, vt donationes, venditiones &
alienationes, remiſſiones, ceſſiones, & quie-
tantiæ quarumcunque rerum & actionum,
& iurium, & ſub quacumque forma con-
tractuum vel verborum à puberibus ſeu
adultis factæ ſine iuramento corporaliter
præſtito & ſine conſiſtentia duorũ vel trium
proximiorum conſanguineorum, vel ſaltem
affinium, ſi conſanguinei non exiſtant; &
ſine decreto competentis iudicis, & inſi-
nuatione in actis facienda, non valeant;
2 aliàs præſumantur doloſè extortæ. † Vnde
cum ratificatio, de qua agitur, ſortiretur
effectum obligationis & ſolutionis pretij
Caſtri empti à patre, & ſic hypothecam
& pignus rerum ſuarum, per quam perue-
nitur ad alienationem rerum ſuarum, ea
videtur Conſtitutione comprehendi, *Pute.*
3 *deciſ. 7. lib. 3.* † Præſertim cum facta ſit mẽ-
tio venditionis in Conſtitutione, quæ cum
ſit relatiua emptionis, videtur quoque eam
comprehendere: vt in materia ſtatuti *tra-*
dit Caſtr. conſ. 289. nu. 2. lib. 1. Hoc quoque
videtur confirmari in generalitate rubricæ,
& prohemij dictæ Conſtitutionis loquen-
tis in genere de contractibus minorũ, quod
& ſi poſſet habere aliquam difficultatem;
tamen viſa eſt in hoc caſu ceſſare propter
obligationem inſolidum contractam etiam
pro alijs perſonis in contractu comprehen-
ſis, quæ res facit, vt omnino iſte contra-
ctus cenſeatur præiudicialis Octauiano, cũ
quo ob ſolemnitatum omiſſionem concur-
rit legis præſumptio, *vt per Bald. in l. quæ-*
cumque verſ. ſciat tamen. C. de bon. quæ lib.
Non obſtat, quòd hoc non procedat, vbi cõ-
tractus eſt vtilis minori, quo caſu valet
etiam ſine ſolemnitate, *vt per Tiraq. de leg.*
connub. gloſ. 8. num. 7. Lambertengh. de con-
tract. minor. ad fin. nu. 165. quia hæc opi-
nio eſt controuerſa, & contrariam tradit
eſſe magis communem *Simoncel. de decret.*
in contract. min. lib. 3. tit. 8. nu. 125. Et pro
hac opinione eſt textus optimus *in l. non*
ſolum. §. fin. de rit. nupt. ſed & Doctores cõ-
trarium tenentes volunt, vt de vtilitate
euidenter conſtet, *vt tradit idem Lamber-*
tengh. d. tit. 8. nu. 170. Dec. conſ. 532. ſed hic
euidentia ceſſat ex obligatione contracta
4 pro cæteris conſortibus inſolidum, † quæ
fideiuſſio non poteſt cenſeri contractus lu-
cratiuus, ſed eſt eiuſdem & forte damno-
ſioris conditionis, quàm cæteri in Conſti-
tutione enumerati; & ideo ceſſant ea, quæ
in contrarium allegantur *ex deciſione 3.*
Caputaq. lib. 3. Corn. conſ. 121. num. 6. lib. 3.
Pariſ. conſ. 53. nu. 63. lib. 3. Bero. conſ. 176.
num. 46. lib. 1. Vltra quòd adeſt, quatenus
opus ſit, *Additio Cardinalis Carpen.* quæ
videtur generaliter complecti omnes con-
tractus, ſed ſuper ea nihil fuit per Domi-
nos firmatum, cum ex ſupra deductis ſatis
ſuperq. viſa ſit clara nullitas ratificationis.

Romana non Adimplementi.
Die Lunæ 17. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio non implementi non prodeſt ad*
effectum reſolutionis contractus; ſed ſo-
lum ne eius occaſione quis moleſtetur.

2 *An & quando ſufficiat implementum per*
æquipollens.

3 *In diuite ſufficit cautio ipſius cum hypotheca*
omnium bonorum.

4 *Suſceptio litis in ſe habetur loco fideiuſ-*
ſionis.

5 *Obligatio de liberando & faciendo conſen-*
tire omnem perſonam intelligitur, dum-
modo interſit eius, cui eſt facta.

6 *Exceptio periurij, & pœna l. ſiquis maior.*
C. de tranſaction. procedunt, vbi adeſt
dolus & præiudicium alterius.

D E-

DECISIO MCCXLIII.

1 FVit reſolutum, D. Alberino † agenti nõ obſtare exceptionem de non adimplemento ad effectum reſolutionis contractus, ſed ſolum ad effectum, vt D. Iuſtinus ſit ſecurus & non poſſit moleſtari occaſione cẽſuum & obligationum, quibus dicit domum
2 ſibi venditam eſſe oneratã; † ſufficit enim ad hunc effectum implementum per æquipollens, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Palatij 7. Maij 1590. coram bo. me. Bubalo, & in cauſa Auximana bonorũ 2. Iunij 1595 coram R.P.D. meo Mellino*; De implemento verò conſtat ex pluribus; Primo, quia pretium domus remanſit pro parte penes R. D. Iuſtinum ſub contractu cenſus, *vt per Pedemont. deciſ. 24. num. 14. Neguſant. de*
3 *pign. mẽbr. 5. p. 1. n. 24. & 28.* † Secũdo, quia D. Cęſar eſt diues, vnde ſufficit cautio ipſius cum hypotheca omnium bonorum, *Bald. in l. quicunque. C. de fund. rei. priu. lib. 11. & in l. ex his prædijs. in fin. C. de euiction.* Tertio, quia D. Cæſar reſpectu iſtorum cenſuũ
4 ſuſcepit litem in ſe, † & talis ſuſceptio habetur pro fideiuſſione, *Afflict. deciſ. 171.*
5 Non obſtat, quòd † emptor poteſt agere ad liberationem domus, & ad faciendum conſentire omnem perſonã *iuxta gloſ. in l. qui rem. & ibi Bald. n. 1. C. de euiction.* & quòd interim poſſit retinere pretium, *Bald. in d. l. ex his prædijs. nu. 1. in fin. eod. tit.* quia totum hoc obiectum *ibidem per Bald. tollitur ſub nu. 4.* vbi conſiderat hoc procedere dũmodo emptoris interſit: Vnde cum ex ſupra deductis appareat hic nullum verſari damnũ neque intereſſe emptoris, ceſſat ob-
6 iectũ. Non obſtat, † quòd D. Cæſar aſſeruerit bona eſſe libera; quę tamen reperiuntur alijs obligata; & ideo obſtare exceptionẽ periurij, *l. ſi quis maior. C. de tranſaction.* quia hoc procedit, quãdo promiſſio eſt doloſa, & præiudicialis alteri, *Caſtod. deciſ. 22 nu. 7. de iureiur. Caputaq. deciſ. 283. num. 7. part. 1. Rota in vna Romana contrauentionis coram bo. me. Robuſterio 22. Octob. 1582.* & ita ceſſat *deciſio in cauſa Romana Cenſus corã me facta 15. Martij 1577.* Neq. obſtat ſtatutum cum idem contineat, quod ius cõmune; & abundè ſit cautum indemnitati Domini emptoris, neq. vlla immineat euictio. Et ita concluſum.

Romana de Cincijs.
Die Lunæ 17. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Dictio, niſi, poſita poſt prohibitionem vel negationem inducit permiſſionem in caſu ſequenti.*
2 *Fœmina per ſtatutum prohibita cõtrahere ſine conſenſu propinquorum illis non extantibus contrahere poſſunt ſine alio conſenſu, ſeruata forma iuris communis.*
3 *Teſtator poteſt dare licentiam grauato alienandi etiam omnia bona, licèt per eum prius inductum fuerit fideicommiſſum perpetuum.*
4 *Prohibitio adiecta cauſa, quòd teſtator velit bona conſeruari, inducit perpetuum fideicommiſſum.*
5 *Prohibitus ad tempus alienare, an & quãdo poſt illud poſſit.*
6 *An ceſſante prohibitione expreſſa teſtatoris ceſſet prohibitio tacita legis in alienatione fideicommiſſi.*
7 *Prohibitus alienare ſine conſenſu alicuius, an eo mortuo poſſit liberè alienare.*
8 *Alienatio per fideicõmiſſum prohibita quibus caſibus ſit permiſſa.*
9 *Teſtator poteſt detractionem legitimæ ad tempus prohibere.*

DECISIO MCCXLIIII.

DOminus Chriſtophorus Cincius in ſuo teſtamento poſt hæredis inſtitutionem & fideicommiſſum perpetuum iniunctũ in fauorẽ deſcendentium ex Franciſco filio ſuo hærede inſtituto, & aliarum perſonarũ fecit prohibitionem alienationis ſub hac verborum formula: Et inſuper prohibuit expreſsè prædicto Domino Franciſco, ne vſque ad vigeſimumquintum ætatis annum completum poſſet aliquid de bonis ſuis ſtabilibus, aut creditis montium, quæ etiam nunc ſunt in perſonam D. Franciſci, vllo modo alienare, neque poſtea niſi cum expreſſo cõſenſu infraſcriptorum curatorum; & quia dixit velle bona ipſa conſeruari, vt tranſeant ſecundũm ſeriem per eum ſuperius ordinatam. Mortuis dictis Curatoribus & matre, quæ in codicillis eis adiuncta fuerat, D. Franciſcus longè excedens dictã ætatem vigintiquinque annorum, prætẽdebat ſe poſſe aliqua ex dictis bonis alienare filijs contradicentibus. Quare dubitatum fuit, An fuerit inductum tale fideicommiſſum; vt non liceat D. Franciſco bona in eo comprehenſa alienare: Et pro eius parte affirmatiua deducebatur argumentum à vi
1 † dictionis, niſi, quæ poſt prohibitionem vel negationem poſita inducit permiſſionẽ in caſu ſequenti, *l. ſi feriatis. de fer. Bart. in l. ſi cum. §. qui iniuriarum. ff. ſi quis caution. Alex. Iaſ. Dec. & Aretin. in l. actione. C. de tranſaction. Doctores in c. peccatum. de reg. iur. in 6. Pariſ. conſ. 31. num. 35. lib. 2. Ruin. conſ. 132. n. 3. lib. 2. latiſſimè Mantica de coniectur. vlt. vol. lib. 3. c. 17. nu. 1** alias tota illa clauſula eſſet otioſa & nullius momenti, *contra regul. l. ſi quando. de legat. 1. cum ſimilib.* Vnde inferebatur, quod liceret Franciſco mortuis Curatoribus per ſe alienare abſque alicuius conſenſu, *per conſ. Alex. 59. num. 6. lib. 3. Crot. conſ. 61. lib. 1. Ruin. conſ. 226. n. 1. lib. 2.* vt in ſimili

* Soc. in l. cũnus n. 1. de condit. & demon. Dec. col. 156. n. 3. Decian. conſ. 78 n. 18. & n. 45 & ſeq. lib. 4 vbi multos refert & cõſ. 1 n. 17 lib. 3. Meno h. de præſumpt. præſumpt. 163. n. 17 lib. 5.

fœmi-

2 † feminas per ſtatutũ prohibitas contrahe-
re ſine conſenſu propinquorum, poſſe, ſi
illi non extent, contrahere ſine alio con-
ſenſu, ſeruata forma iuris communis, *poſt
Bald. Ang. & Raphael. notat Alex. in l. tur-
pia. nu. 7. de legat. 1. Caſtr. conſ. 124. num. 3.
lib. 1. Corn. conſ. 131. col. 2. lib. 4.* a *cum alys
exemplis cumulatis per Felin. in c. nonnulli.
3 nu. 34. de reſcript.* † Neque obſtare, quòd
prius fuerat iniunctũ fideicommiſſum per-
petuum, quia nihilominus poteſt fideicom-
mittens dare licentiam grauato alienandi
etiam omnia bona, *l. ſi fundum per fideicõ-
miſſum. in fin. de legat. 1. Iaſ. conſ. 173. lib. 2.
Socin. conſ. 123. num. 3. lib. 3. cum alys per
dominos Informantes allegatis* b; & hanc
ſententiã latè defendit *Tib. Decianus cõſ. 10.
4 n. 4. per totum.* † Contrariam tamen ſen-
tentiam amplexi ſunt Domini non poſſe
D. Franciſcum dicta bona alienare; nam vl-
tra fideicommiſſum perpetuum expreſsè
prius iniunctum Franciſco & deſcendenti-
bus, verba prohibitionis etiã ex ſe impor-
tant perpetuum fideicommiſſum, & adie-
cta eſt cauſa, ex quo teſtator dicit ſe velle
bona conſeruari, vt tranſeant ſecundum
ordinem ſupra diſpoſitum, & in hoc nulla
ſubeſt difficultas, & hinc reſultat duplex
prohibitio; altera tacita legis; altera ex-
5 preſſa hominis: † Vnde in hac materia
plures diſtinguntur caſus: vnus eſt, quando
in teſtamento non adeſt prohibitio tacita
ſed ſolum expreſſa, & tunc ſi eſt limitata
ad tempus, eo tranſacto ceſſat, & relinqui-
tur iuris diſpoſitioni, *l. pater filiũ. §. fundũ.
& ibi Bart. de legat. 3. Dec. conſ. 513. num. 4.
& in l. Imperator. la 2. & ibi Bal. de ſtat. ho-
min. Dec. in l. 1. n. 38. de offic. eius. Socin. iun.
conſ. 113. num. 6. lib. 2. Alex. conſ. 159. lib. 3.
Tiraq. de retract. conuent. §. 1. gloſ. 2. n. 46.*
6 † Alter eſt caſus, quando præcedit fideicõ-
miſſum vniuerſale, & adijcitur prohibitio
expreſſa limitata ad tempus, puta vigiriti-
quinque annorum, & tunc ceſſante expreſſa
prohibitione nõ ceſſat tacita, *vt per Caſtr.
conſ. 263. lib. 2. Ruin. conſ. 133. in fin. lib. 2.
Pedemont. deciſ. 85. num. 14. Dec. conſ. 386.
Crot. conſ. 343. num. 10. lib. 1. Socin. iun.
conſ. 130. nu. 5. lib. 1. Pariſ. conſ. 31. num. 3.
lib. 2. & hanc ſententiam amplexa eſt Rota
in cauſa Bononien. de ſancto Petro coram
bo. me. Domino de Rubeis 14. May 1586.*
quę deciſio eo magis procedere debet in
iſto caſu, in quo non eſt ſimpliciter pro-
hibita alienatio vſque ad ætatem viginti-
quinque annorum, ſed additũ neque poſtea,
niſi cum conſenſu, &c. adeo quòd etiam
ex vi verborum iſta prohibitio eſt perpetua
cum adiectione cauſæ perpetuæ, vt ſupra
7 dictum eſt. † Tertius caſus conſiderari
poteſt, qui propius accedit ad quęſtionem
propoſitam, quando prohibitio expreſſa li-
mitatur, non ratione temporis, ſed ratione
conſenſus aliquorum, requiſiti per teſtato-
rem in alienatione facienda, vt in caſu iſto,
& tunc quæſtio eſt, an mortuis illis, quo-
rum conſenſus requirebatur, poſſit inſtitu-
tus liberè bona alienare, in qua quæſtione
deducuntur ea, quæ ſupradicta ſunt in ra-
tionibus partis aduerſæ, & videtur regula
facere pro affirmatiua, & allegatis addi
poteſt *Bald. in l. in venditione. num. 2. C. de
nupt. Caccialup. in l. omnes populi. nu. 224.
de Iuſt. & iur. & fuit dictũ in cauſa Peruſi-
na bonorum 13. Marty 1587. corã bo. me.
Rubeo. & 2. May 1588. corã Illuſtr. Blan.*
Tamen iſta quoque ſpecies facti indiget di-
ſtinctione, nam in caſu ſimplicis expreſſę
prohibitionis locũ habent ſupradicta, quòd
ſi adeſt duplex prohibitio, altera tacita à
legis diſpoſitione proueniens, altera expreſ-
ſa ab homine; tunc ceſſante expreſſa rema-
net nihilominus tacita, per quam impedi-
tur alienatio; & hoc ne implicetur in hiſce
diſpoſitionibus contrarietas: & in his termi-
nis bene applicantur rationes, quas dedu-
cit *Dec. in allegat. conſ. 386. quod conſilium
eſt deciſiuum vnà cum alÿs citatis ſupra in
ſecundo caſu.* Et confirmatur hæc ſententia
euidenti ratione; nam hæc expreſſa prohi-
bitio non tam eſt facta à teſtatore, vt con-
ſuleret imbecilitati ętatis minoris filij, quia
non eſt limitata ad vigeſimumquintum an-
num, quàm eſt facta ad fauorem fideicom-
miſſi propter illa verba, neque poſtea, iun-
cta ratione, quia voluit bona conſeruari, vt
tranſeant ſecundum ſeriem per eum ſupe-
rius ordinatam. Neque ideo dicendum eſt
ex hac interpretatione ſequi, talem diſpo-
ſitionem eſſe ſuperfluam & fruſtratoriam,
quia præterquam quòd facilius admittitur
ſuperfluitas quàm contrarietas, hęc diſpo-
ſitio non poteſt dici ſuperflua, cum etiam
ſtante fideicommiſſo, & tacita prohibitione
8 legis, † nihilominus in quibuſdam caſibus
permiſſa ſit alienatio, veluti pro ſolutione
æris alieni ipſius fideicommittentis, vel pro
reſtitutione vel conſtitutione dotium, *Auth.
res quæ. C. commun. de legat.* vel pro detra-
9 ctione legitimæ, † quam ad aliquod tem-
pus teſtator poteſt prohibere, *Roland.
conſ. 98. num. 25. lib. 2. Gabr. de leg. concl. 1.
nu. 21.* & iſtis caſibus requiritur conſenſus
curatorum, ſi ſuperſtites fuerint, ex quo
teſtator non viſus eſt cõfidere de ipſo inſti-
tuto *Alex. de Neuo conſ. 39. num. 5.* quòd ſi
mortui fuerint, tunc poterunt habere locũ
deducta pro Domino Franciſco, vt liberè
poſſit ipſe pro iſtis cauſis alienare; tunc
enim ſubintrat legis diſpoſitio hoc permit-
tentis ex ſupra deductis in rationibus pro
eo allegatis, *& ex traditis per Rui. cõſ. 126.
num. 1. lib. 2.* Et ex his reſultat conciliatio
omnium auctoritatum hinc inde allegatarũ,
*veluti Alex. conſ. 59. & Croti conſ. 61. lib. 1.
& aliorum.* Quòd ſi qui ſunt alij, qui con-
trarium

a Tiraq. qui multos cõcordantes adducit de legib. connub. in verb. de ſon mary gloſ. 8. nu. 31.

b Anch q. 12. num. 4. lib. 1. Surd. cõſ 10. nu 30. lib. 1.

trarium tenuerint, veluti *Tiber. Decian. conſ. 10. lib. 4.* aut loquitur in diuerſis terminis, aut in rationibus nonnulla adducunt, quæ faciunt pro hac parte, prout facit *idem Decian. num. 64.* vbi reſpondêdo *ad conſ. Pariſ. 32. nu. 39. in 2.* fatetur opinionem Pariſij procedere ex eo, quòd in prohibitione alienationis expreſsè facta, adeſt ratio generalis etiã expreſſa, ad hoc vt dicta bona remaneant, & conſeruentur in familia, quæ verba clarè adſunt in caſu propoſito. Et ex his concluſum vnanimiter nõ licere Domino Franciſco alienare bona in fideicommiſſo comprehenſa.

Peruſina Exequutionis.

Die Mercurij 19. Nouembris 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Fructus liquidari debent à die motæ litis.*

2 *Lis, quæ per multos annos ſiluit, non ob id poteſt dici habita pro derelicta, ſtãte bono iure actoris.*

3 *Commiſſio reſtitutionis in integrum ſuſcitat primam litem.*

4 *Reſtitutio in integrum omnia in priſtinum reponit.*

5 *Fructus in cauſa reſtitutionis in integrum veniunt à die primi iudicij, & in hoc non attenditur bona vel mala fides.*

6 *Fructuũ perceptio probatur ex poſſeſſione, non dato alio poſſeſſore.*

7 *In materia liquidationis fructuum ſufficiũt leuiores probationes, etiam per coniecturas & per ſolitum, & per teſtes de auditu, & de credulitate.*

8 *Valor probatur ex libris Communitatis, qui ſcripti ſint à publicè deputatis.*

DECISIO MCCXLV.

1 FVit reſolutum, † fructus medietatis prædij, de quo agitur, eſſe liquidandos à die motæ litis de anno 1532. *l. certi. C. de rei vendic. cum ſimilibus.* Neque obſtat, quòd de anno 1534. fuerit lata ſentẽtia, quæ tranſitum fecit in iudicatum, quia non ideo fuit extincta lis, cum remaneant reliquiæ litis ratione computationis affictus in ſortem principalem, & reſtitutionis reliquorum, *Surnen. de annal. q. 44.* Vltra 2 quòd † licèt iſta lis ſiluerit per multos annos; non ideo potuit dici habita pro derelicta, ſtante bono iure Creſcimbenij *iuxta deciſ. Achill. 8. de lit.* Ideo cum poſtea fuerit 3 proſequutus litem, † & commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, quæ ſuſcitat primam litem, *ad deciſ. Caſſad. 13. de reſcript.* vtiq. fructus debentur à die primi iudicij, 4 nam † reſtitutio omnia in priſtinum reponit, *l. quod ſi maior. §. reſtitutio. de minor.* 5 † & quod veniant fructus à die primi iudicij, *tenet Abb. in c. ad noſtram. nu. 4. de reb. Eccl. non alien. Ruin. conſ. 26. num. 23. & 34. lib. 3. Pedemont. deciſ. 160. nu. 3. Modern. Peruſin. de reſtit. in integr. q. 45. artic. 2. nu. 13. & nu. 20.* vbi tradit, quòd ad hunc effectum non attenditur bona vel mala fides, quia quicquid dicat *Couar. var. lib. 1. cap. 3. nu. 5.* in iudicio reſtitutionis in integrum attenditur tantum, quòd reſtituatur in ſtatum priſtinum ante rem iudicatam, *vt tradit Abb. in d. c. ad noſtram. n. 8. & tradunt Modern. vbi ſupra, & probat* 6 *tex. in c. ſuſcitata. de in integr. reſtit.* † Quãtum ad fructus reſpectu perceptionis, ea ſatis probatur ex poſſeſſione non dato alio poſſeſſore, *Rota deciſ. 25. de præbend. in nou. Achill. 5. de fruct.* cui magis ſtatur tanquam cauſæ *ponenti, quàm Verallo. deciſ. 30. p. 2. & hanc opinionẽ aliàs amplexa eſt Rota in cauſa Romana donationis quinquagintamillium corã Sanctiſſ. Domino N.* Quantum verò ad quantitatem, ad quam fieri debeat taxatio; Domini propter probationis difficultatem, & etiam probationum varietatem inclinabant, vt amplecteremur mediam viam inter duodecim ſalmas, iuxta locationem, & ſeptem iuxta 7 ſententiam, cum † in hac materia ſufficiãt leuiores probationes etiã per coniecturas, *Bald. in l. 2. n. 22. C. de fruct. & lit. expen.* & etiam per ſolitum, *Achill. deciſ. 5. de fruct.* & per teſtes de auditu, & de credulitate *Angel. in l. 2. num. 1. C.* [illegible] *lib. 11. Alex. in l. pretia rerum. num. 9. ad leg. Falcid.* & hoc quo ad granum. Quantum autem ad alios fructus, ſimiliter capiendam mediam viam eorum, quæ per teſtes probãtur, & in omnẽ euentum eſſet coadiuuanda iſta probatio, quamuis placeret Dominis, ſi Creſcimbenij non repugnant, vt contentarentur dictis ſeptem ſalmis in ſententia contentis. Quantum 8 verò ad valorem, dixerunt † ſtandum atteſtationibus extractis ex libris Cõmunitatis Peruſij, cum ſcripti ſint à publicè deputatis, quibus ratione officij creditur, *Bart. in l. quædam. §. numularios. de edend. & faciunt notata per eundem in l. fin. vbi Alber. ad leg. Iul. de Annon. Salicet. in l. 1. C. de Epiſc. aud.* Et ita concluſum.

Turritana Tertiariæ.

Die Lunæ 24. Nouembris 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Vnio ex antiquis enunciatiuis probatur.*

2 *Vbi non agitur principaliter de vnione, ſed ad alium effectum leuiores probationes ſufficiunt.*

DECISIO MCCXLVI.

FVit reſolutum conſtare de exemptione Eccleſiæ ſancti Pauli, itaut eius ratione Abbas non teneatur ad ſolutionem Tertiariæ, moti fuerunt Domini ex vnione

Sixti

Sixti IIII. qui vniuit Eccleſiam S. Pauli de Codroniano Abbatiæ Sāctiſſimæ Trinitatis de Sagargia, per verba clara & indubitata; nempe vnimus, annectimus, & incorporamus, cuius vigore Abbas cœpit poſſeſſionē, vt in ſummario Abbatis nu. 1. Confirmatur ex ſententia lata ad fauorem Abbatis confirmata per eundem Sixtum, qui de nouo, quatenus opus ſit, vniuit dictam Eccleſiam Abbatię, & etiam ex antiquis priuilegijs Romanorum Pontificum enunciantium hāc Eccleſiā eſſe membrum Abbatię de Sagargia Ordinis Camaldulen. nēpe Honorij II. annò 1121. Alexandri IIII. anno 1258. &
1 Pij II. anno 1459. † Ex quibus enunciatiuis ſatis probatur vnio, *vt per Pute. deciſ. 209. lib. 2.* & adminiculātur teſtes Archiepiſcopi dicentes, quòd in Eccleſia de Codroniano antiquitus habitabāt Abbates, & Monachi Camaldulenſes de Sagargia, vt in ſummario nu. 5. His accedit ſententia lata contra Canonicos Plouacenſes adiudicatoria huius Eccleſiæ Abbati de Sagargia, quæ pro-
2 bationes eo magis concludunt, † cum non agatur principaliter de vnione, ſed ad effectum tantum exemptionis, quo caſu leuiores probationes ſufficiunt, *vt fuit dictum in vna Toletana Iuriſpatronatus corā Illuſtriſſ. Blanchetto 1595.* Vnde ſuccedit Eccleſiam S. Pauli non ſubeſſe Epiſcopo, nec quantum ad legem diœceſanam, nec quantum ad legem iuriſdictionalem, *gloſ. in c. dilectus. in verb. de lege. de off. Ordin. Remig. de Charitat. ſubſid. q. 20. nu. 7. c. conquerente. de off. Ordin. cum alijs allegatis in cauſa Tullen. coram eodem Illuſtriſſ. Blanchetto. deinde coram R. P. D. meo Penia 4. Decembris 1596.* & difficultatem tollit priuilegiū Leonis X. conceſſum Camaldulenſibus. Verum quia pro parte Archiepiſcopi prætenditur Tertiariam ſolui, non ratione ſancti Pauli, ſed ſancti Procopij, quæ res eſſet ſatis conſiderabilis, ſi ita ſe haberet; Domini ordinarunt, vt ſuper hoc particulariter dubitetur.

Calaguritana Indulti de Vilbao.
Die Lunæ 24. Nouembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quādo dicatur Capitulariter datum.*
2 *Mandatum Capitulariter factum non poteſt reuocari per aliquos de Capitulo, neque vti ſingulos, neque Capitulariter, ſi ſit minor pars Capituli.*
3 *Aliud eſt quid fieri Capitulariter, aliud in loco Capituli.*

DECISIO MCCXLVII.

FVit per Dominos vnanimiter concluſū
1 pro validitate mandati † dati à Priore & beneficiatis de Vilbao ad hanc cauſā, cum enuncietur factum Capitulariter congregatis ad ſonum campanę ad numerū 18. *iuxta deciſ. 9. & 29. de procurator. in antiq. Olrad. deciſ. 110. Achill. 297. aliàs 2. de his*
2 *quæ ſiūt à maior. p. cap.* † Nec releuat aliud mandatum à ſeptem beneficiatis reuocatorium illius prioris, quia ſiue conſideremus beneficiatos de Vilbao facere Capitulum, ſiue cōgregari vti ſingulos, neutro caſu potuit prius mandatum reuocari; nam priore caſu attenditur id, quod ſit per maiorem partem, neque minor pars alijs conuocatis potuit factum reuocare, *l. quod maior. ad municip. gloſ. in c. 1. in verb. tractatus. de reb. Eccleſ. non alien. Dec. conſ. 100.* maximè in actu neceſſario vel vtili, *Bald. in l. 1. C. de magiſtrat. conuen. Dec. c. cū omnes nu. 19. de conſtitut.* Poſteriore caſu multo minus poſſunt iſti reuocare geſta per alios; nam ad ſummum talis reuocatio iuuaret ipſos vti ſingulos, non autem impediret cæteros volentes litem proſequi. Nec obſtat, quòd in inſtrumento reuocationis dicatur actum
3 in Capitulo loco conſueto; quia † aliud eſt, quid fieri in loco Capituli, aliud verò quòd fiat Capitulariter, *Mohed. deciſ. 164. aliàs 1. de for. compet.* quòd non factum fuiſſe apparet, ex non interuenientia maioris partis beneficiatorum. Denique tollit omnem difficultatem exequutio compulſorialium facta per beneficiatos poſt dictum inſtrumentum, & litteræ deputatorum ſubſcriptæ per ſecretarium Capituli. Et ita concluſum.

Caputaquen. Beneficij.
Die Veneris 28. Nouembris 1597.

DECISIO MCCXLVIII.

DOmini ſine difficultate dixerunt, gratiam D. Benigni eſſe iuſtificatam reſpectu Clericatus, & obitus Vertæ, necnon valoris beneficij, & aliorū narratorum, & inſuper non iuris Ferdinandi Guidi, ex quo per reuolutionem proceſſus de aliquo eius iure non apparet, ſed in duobus cenſuerunt gratiam eſſe melius iuſtificandam. Alterū eſt quantum ad iuſtificationem iuris Franciſci Nicolai Vertæ; nam cum ipſe non obierit in poſſeſſione, neceſſarium eſt probare vacationem de iure ex eius perſona; & licèt prætendatur probatum ius ipſius ex bulla regreſſus exhibita concurrente poſſeſſione triginta annorum, & vltra; tamen eſt aduertendum, quòd inſtrumentum poſſeſſionis videtur potius mandatum de tradenda poſſeſſione, quàm ipſius actualis traditio, nec apparet ex cauſa regreſſus, & teſtes deponentes de poſſeſſione ipſius Vertæ, licèt probent, poſſeſſionem; tamen non probāt quòd poſſederit per triginta annos niſi de auditu, quòd non ſufficit ad hoc, vt ex triennali poſſeſſione cenſeatur verifica-
tum

tum ius Vertæ *iuxta deciſionem S.D.N. in Lucana Decanatus, diuerſorũ p.1. deciſ.534.* Alterum eſt reſpectu qualitatis beneficij; nempe quòd non ſit conſiſtoriale, & conuẽtu careat; nam ſuper hoc nulla eſt facta probatio. Ideo D. Nicolaus Benignus melius iuſtificet iſta duo requiſita.

Peruſina Bonorum.
Die Veneris 12. Decembris 1597.

SVMMARIVM.

1 Ad hoc vt conſtare poſſit, an quis ſit de comprehenſis in inueſtitura, ſemper recurri debet ad tenorẽ ipſius inueſtituræ.

2 Conceſſio præſumitur facta ſecundum conſuetudinem concedentis, ſed talis præsũptio non ſufficit ad obtinendum per viam actionis contra poſſeſſorem, vt nu. ſeq.

4 Rota non plus fidei tribuit vni teſti contra inducentem deponenti, quam ſi ex aduerſo eſſet inductus.

DECISIO MCCXLIX.

FVit reſolutum non eſſe ſufficienter fundatam itentionem Scipionis agentis ad bona, de quibus agitur, tanquam comprehenſi in Inueſtitura facta quondam Ioãni Franciſco Angelutio ab Abbatiſſa ſan-
1 cti Saluatoris de Monte Acuto; † nam non conſtat de tenore inueſtituræ Ioannis Frãciſci, ex qua liquere poſſit Scipionem eſſe de comprehenſis; & tamen ad eam ſemper recurrendum eſt, *vt notatur in c.1. de duobus fratr. cum tradit. per Tiraq. in l. ſi vnquam. in verb. libertis. C. de reuoc. donat.* Non obſtat inſtrumentum recognitionis in quo Ioannes Frãciſcus recognoſcit 53. petias pro emphyteuticis & liuellariis dicti monaſterii, quia non ſequitur ex eo Scipionem eſſe de comprehenſis. Neq. obſtat id, ſuper quo ſit præcipuum fundamentum, quòd ſtylus & cõſuetudo monaſterij ſit inueſtire ad tertiam generationem maſculinam tantum, & pro vna fęmina in ſubſidiũ, de quo ſtylo dantur fides notariorum ſolitorũ rogari de ſimilibus inueſtituris & refirmationibus, & etiam exhibentur inſtrumenta, & deponunt teſtes, de quibus in
2 ſummario, nu. 2. † Ex quibus præſumitur conceſſio facta ſecundum conſuetudinem concedentis, *Alex. conſ. 107. n. 3. lib. 1.* nam iſtę probationes non concludunt: Primo; quia dum deponunt de ſtylo, reſtringunt ſe ab annis 100. citta; & ideo non attingunt tempus refirmationum, de quibus agitur, quæ fuerunt de annis 1475. & 1477. Secundo, quia licèt probent aliquem ſtylum; tamen non probant excluſiuè, vt aliter fieri
3 non potuerit; † Ideo probatio huiuſmodi eſt tantum præſumptiua, quod non ſufficit ad obtinendum per viam actionis contra poſſeſſorem, *Bart. in l. pen. nu. 4. de condit. inſtit. Caputaq. deciſ. 280. part. 1.* Non obſtat dictum Eliſei inducti pro Iulia, quia dato quòd aliquid probaret, tamen eſt vnicus; ideo non probat ex ſententia Rotæ,
4 † quæ non plus tribuit vni teſti contra inducentem deponenti, quàm ſi ex aduerſo eſſet inductus. Non obſtant inſtrumenta, de quibus in primo proceſſu, quia loquuntur de quatuor vel quinque petiis tantum, & non conueniũt in finibus. Accedit, quòd obſeruantia reddit rem magis incertam, cum Ioannes Franciſcus reliquerit iſta bona Antonio auo Iuliæ, & allodialia Pirro Gentili, & ſuper hoc ſequutum fuerit laudum. Accedat etiam conuentio in tribus inſtrumentis contenta, per quam datur facultas alienandi requiſito Abbate bona liuellaria; quæ licentia dato quòd non reſpiciat bona, de quibus agitur; tamen arguit diuerſimodè ſolita cõcedi bona à monaſterio; & ideo Scipio duriori probationis onere grauatur ad fundandam ſuam intentionem; nam & multis coniecturis, & etiam ex quo Ioannes Franciſcus eſt primus acquirens, videtur quodammodo probari ſaltem per viam exceptionis dominium ipſius Iuliæ ſuccedentis in iſtis bonis auitis, *l. iudicia. & ibi Bald. Salicet. & alij. C. de pact.* Quare cõcluſum non eſſe fundatam in iſtis bonis intentionem Scipionis.

Parmen. Status.
Die Lunæ 15. Decembris 1597.

SVMMARIVM.

1 Sententia, qua tranſiuit in iudicatum pro veritate habetur.

2 Subornatio teſtium per probationes concludentes probari debet, & per alios teſtes quàm per eoſmet, qui dicunt ſe fuiſſe corruptos.

3 Teſtis, qui dicit ſe corruptum dixiſſe falſum, oſtendit ſe eſſe periurum & falſarium, & ei non creditur.

4 Qui dicit proceſſum eſſe nullum vel defectiuum, debet illud integrum exhibere.

DECISIO MCCL.

FVit dubitatum, an exceptio ſubornationis teſtium obſtet Dominis Pallauicinis, & ex pluribus rationibus Domini cẽſuerunt non obſtare: Prima eſt, quia cum Pallauicini fuerint accuſati coram Cõſilio Placentię ad inſtantiam Comitis Ludouici anno 1546. factis hinc inde probationibus ſequuta eſt abſolutio ad fauorem Pallauicinorum cum condemnatione Com. Ludouici in expenſis, & teſtes condemnati in pœnam
1 fuſtigationis, † quę ſententia cum tranſierit in iudicatum, pro veritate habetur, *Gabr. de ſentent. concl. 4. n. 14. cum ſequent.*
2 Secundo quia † prætenſa ſubornatio, vti materia criminalis & odioſa, probanda eſt

per

per probationes concludentes, *vt fuit reſolutum in cauſa Vlixbonen. matrimonij coram bon. mem. Cotta 20. Februarij 1573.* & per alios teſtes quàm eos, qui dicunt ſe fuiſſe corruptos, *c. ſicut nobis. vbi Doctor. de teſtib. & c. cum in tua. num. 7. de teſtib. Ruin. conſ. 146. num. 34. lib. 5. latè Cephal. conſ. 233. lib. 2.*
3 † nam ex eo quod dicunt ſe corruptos dixiſſe falſum, oſtendunt ſe eſſe periuros & falſarios; ideoq. eis non creditur, *c. teſtimonium. de teſtib. Ruin. conſ. 147. n. 5. lib. 5. Rolan. conſ. 16. nu. 7. lib. 1. Verall. deciſ. 73. lib. 1. in manuſcriptis*; vbi dicit hoc procedere, etiam ſi teſtes afferant excuſationes, & ita affirmat fuiſſe tentum *in hac cauſa Parmen Status 12. Iunij 1551. coram Puteo.* Vnde cum Rangoni deſumant ſuas probationes ex dictis iſtorum teſtium, illæ non ſunt attendendæ ſed reijciendę. Tertio fuit conſideratum depoſitionem eorum de anno 1536. in qua dixerunt ſe fuiſſe inductos ad teſtificandum falſum à Comite Ludouico, eſſe coadiuuatam per alios teſtes, nempe presbyteri Baptiſtæ de Ferrarijs, teſtis Rangonorũ examinati, & aliorum, qui fuerunt ponderati in alia deciſione in hac cauſa coram me facta *, deponentium nonnullos ex iſtis teſtibus eis dixiſſe, ſe non reperire confeſſorem, qui eos abſoluere vellet, propter falſum teſtimoniũ per eos dictum: Et hæc fuit cauſa, cur Pallauicini porrexerint contra dictos teſtes querellã hic in curia, antequam ſequeretur prætenſa ſubornatio in loco Varani, quæ à Rangonibus prætenditur, & hoc multum eneruat ſuſpicionem illam, quæ ex detentione teſtium in Caſtro Varani deducitur; nam ſi non præceſſerat ſubornatio ante hoc tempus, vtique non fuerant ſubornati tunc, cum de hac re conquerebantur cum Baptiſta Ferrario & alijs, nec verum videtur, quod dicitur fuiſſe teſtes priuata auctoritate detentos in Caſtro Varani, quia contrarium probatur ex depoſitione Marci de Opicis, & Montanini & ex litteris Senatoris Vrbis. Quarto concurrunt coniecturæ, quia poſt ſententiam latam Placentiæ contra Ioannẽ de Vberijs, & Bernardinum Montaninum, ex eorum confeſſione & ratificatione ſequuta anno 1537. Com. Ludouicus tacuit per plures annos, & anno 1544. coram Cardinali Pariſio fecit inſtantiam pro remiſſoria ad effectum examinãdi alios teſtes, qui nihil probarunt, & fuerunt per Dominos antiquos reiecti, *vt ex deciſionibus Putei & Capitaquenſis apparet*: Vnde tunc confugerunt Rangoni ad aliam exceptionem, quòd non conſtaret de contractu matrimonij inter Bernardinum & Catharinam, quod prius nunquam per eos reperitur deductum in controuerſiam. Non obſtat, quod dicitur, proceſſum factum de anno 1536. fuiſſe nullum & ſine citatione,

* ſub die Lunæ 16. Iunij proximè præteriti.

& non fuiſſe adhibitam aliquam diligentiã neque facta debita interrogatoria in teſtium examine, & omnia geſta abſente & & ignorante Com. Ludouico, quia de hac aſſertione conſtare non poteſt, cum non
4 reperiantur acta illius iudicij, † & qui dicit proceſſum eſſe nullum vel defectiuum, illud debet exhibere integrum, *vt pluries fuit in Rota reſolutum*; quod maximè in hoc caſu eſt dicendum, cum cauſa per biennium & vltra agitata fuerit in partibus: Vnde non poteſt prętendi eius ignorantia; & idem caſus annis elapſis in Rota contigit, cum pro parte Rangonorum urgaretur in examine facto coram bo. me. Dario interueniſſe citationem partis; & tamen poſtea repertis actis conſtitit de cõtrario, *vt fuit dictũ corã me 10. Nouẽbris 1595.* Nõ obſtat, quòd Sigiſmundus declinauerit forũ vti laicus, quia hoc non obſtante lata fuit indefinitè ſententia ad fauorem Pallauicinorum, & condemnatus Ludouicus in expenſis, quod factum non fuiſſet, ſi aliqui tantum fuiſſent abſoluendi; & ſi conſtitiſſet per alios fuiſſe factam ſubornationem, tunc enim nõ erat condemnandus Ludouicus in expenſis. Quantum ad dictum Capitanei Ioannis Antonij, eius non fuit habita ratio, cum ſit vnicus, & multæ cõtra eum militent exceptiones, de quibus in alia deciſione coram me facta [a]. Et ex his concluſum ceſſare omnia ex aduerſo conſiderata, & Pallauicinis non obſtare exceptionem ſubornationis.

a ſub die 16. Iunij præteriti.

Beneuentana Reſeruationis Beneficiorum. Die Lunæ 15. Decembris 1597.

S V M M A R I V M.

1 *Conclauiſtæ per bullam Sixti V. dicuntur veri, & non ficti Papæ familiares, & continui commenſales, & gaudent omnibus priuilegijs & iuribus, quibus alij familiares, etiam quo ad aſſequutionem beneficiorum gratis expediendorum, & num. 14.*

2 *Familiaris vnius Cardinalis obtinens beneficia, ſi mortuo eo Cardinali, ad ſeruitia & familiaritatem alterius Cardinalis ſe transferat, & in huiuſmodi ſecunda familiaritate moriatur, beneficia ſic vacantia, cum conſenſu ſecundi Cardinalis iuxta formam regulæ 32. Cancellariæ conferri debent; ſecus eſt, ſi cum hac ſecunda familiaritate concurrat alia familiaritas Papæ, pro vt declaratur num. 13 & 20.*

3 *Cancellaria in expeditione non dat duplicem reſeruationem in beneficijs, ſed diſponit tantum de digniori, & de alia conditionaliter.*

4 *Non eſt nouum, priuilegium intelligi reſpectu prærogatiuarum tantum.*

5 *Maior reſeruatio & familiaritas extinguit minorem; quod verum eſt, quando ſunt eiuſdem ſpeciei & num. 15.*

6 *Ad inducendam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria requiritur continua commenſalitas, qua non eſt in fictis ex priuilegio.*

7 *Prothonotarij nõ participãtes licèt per Cõſtitutionem dicantur veri & non ficti familiares & continui commenſales; nihilominus ſunt ficti per priuilegium, & eorum beneficia ſunt reſeruata, vt n. 18.*

8 *Commenſalitas conſiſtit in facto & vſu.*

9 *Princeps per priuilegium creans aliquem ciuem, & volens quòd gaudeat omnibus immunitatibus & prarogatiuis, quibus gaudent alij ciues originarij; non tamen poteſt facere, vt ſit verè ciuis originarius.*

10 *Cancellaria non dat de reſeruatione ex ſola familiaritate; niſi concurrat continua commenſalitas.*

11 *Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptis; ſed non facit, vt in ea comprehendantur illa, qua aliàs non facta exceptione ſub regula non venirent, & num. 23.*

12 *Regula 3. Cancellaria declaratur.*

16 *Fictio licèt non poſſit operari contra veritatem, & eam immutare, poteſt tamen operari quo ad effectus.*

17 *Quando caſus fictus & verus aquiparantur, diſpoſitio facta in caſu vero, locum habet in ficto.*

19 *Clauſula, ſublata, eſt tanta efficatia, vt nec etiã admitti poſſint articuli ad probandum contrarium.*

20 *Familiaritas Papa, licèt morte diſſoluatur, durat tamen affectio, qua eſt eiuſdem efficatia cuius reſeruatio.*

21 *Obtinens beneficia in familiaritate vnius Cardinalis ſi ſe conferat ad familiaritatem alterius, & in ea decedat, licèt prioris Cardinalis familiaritas ceſſauerit per ſecundam, requiritur tamen conſenſus prioris & non ſecundi.*

22 *Papa non ſolet eadem beneficia duplici reſeruatione grauare, & quomodo intelligatur procedere.*

DECISIO MCCLI.

COmes Nicolaus della Genga, cum eſſet familiaris bo. me. Cardinalis de Sabellis, obtinuit non nulla beneficia, quorum occaſione orta eſt hodie controuerſia ſuper modo collationis de eis fiendæ: Nam vacante ſede per obitum fel. rec. Gregorij XIII. dictus Comes ingreſſus eſt cum Cardinale Conclaue, in quo fuit poſtmo-
1 dum electus fel. rec. Sixtus V. † qui edita bulla ad fauorem Cõclauiſtarum multa ipſis cõceſſit priuilegia, & inter cætera creauit dictos Conclauiſtas ſuos veros & non fictos familiares continuos commenſales, eos aggregans conſortio aliorum ſuorum familiarium continuorum commenſalium actu in palatio ſeruientium, & in illius tinello comedentium & bibentium, volens eoſdem haberi ac reputari pro veris, indubitatis, & non fictis familiaribus, continuis commenſalibus, indulgendo etiam, vt in quibuſcumque impetrationibus & litteris poſſent ſe nominare Sanctitatis ſuæ familiares, continuos commenſales, & gaudere omnibus decretis, priuilegijs, & iuribus, quibus alij familiares cõtinui cõmenſales gaudent, etiam quo ad aſſequutionẽ beneficiorum; Quòdq. omnes prouiſiones, & alię litteræ Apoſtolicæ pro illis expediendæ dentur gratis, prout alijs Sanctitatis ſuę familiaribus continuis commenſalibus, vt in eiuſdem Sixti litteris latius cõtinetur. Viuente adhuc Sixto obijt Cardinalis Sabellus; & demum poſt aliquot annos Comes Nicolaus acceſſit, vt prętenditur, ad familiaritatem Illuſtriſſimi & Reuerendiſs. Domini Cardinalis de Aragona, ibiq. habitus & tractatus pro familiari dicti Cardinalis, donec diem ſuum obijt: & per eius obitum vacantibus beneficijs, quę obtinebat, dubitatum fuit, An in collatione dictorum beneficiorum debeat accedere conſenſus Cardinalis, vel potius collatio liberè ſpectet ad Sanctiſſimum Dominũ Noſtrum. Et pro parte Cardinalis prætendentis debere accedere ſuum conſenſum, deducebatur *regula Cancellaria 32. iuncta deciſione aliàs facta in vna Lunen. Sarzanen. coram R. P. D. meo Orano 19. Ianuarij 1594.* In qua fuit deciſum, quòd
2 † familiari vnius Cardinalis obtinenti beneficia, ſi poſtea Cardinalis ille obierit, & familiaris conferat ſe ad ſeruitia, & familiaritatem alterius Cardinalis, & in hac familiaritate obierit, beneficia ſic vacantia conferri debent cum conſenſu vltimi Cardinalis, *iuxta formam dicta regula 32. & extat deciſio Achill. vnic. ſuper regul. de impetr. benef. per obit. fam. Card.* Verum quia in caſu iſto concurrebat alia familiaritas, nempe illa inducta per bullam Conclauiſtarum, & eius ratione prætendebatur ex aduerſo inductam reſeruationem per regul. 3. reſeruatoriam beneficiorum Papæ familiarium, conabantur informantes pro Cardinali pluribus rationibus euadere hãc obiectionem: Et Primo non videri per hãc familiaritatem conceſſam Conclauiſtis, inductam fuiſſe reſeruationem beneficiorũ iam per aliàs regulas reſeruatorum, non enim ſolet Papa beneficia reſeruata alia reſeruatione grauare, quòd ſi aliquando plures reſeruationes reperiuntur ſuper eodem beneficio, illud euenit ex contingentia facti, puta quia plures in eadem perſona
3 concurrunt qualitates; † & ideo Cancel-

laria

laria in expeditione non dat duplicem re-
ſeruationem, ſed diſponit tantum de di-
gniori & de alia conditionaliter, *vt habe-
tur in notabilibus Cancellariæ*. Præterea
ſuper iſtis beneficijs ius erat quæſitum
Cardinalibus, ex quo ad eorum inſtantiam
huiuſmodi priuilegia in bulla cõtenta erãt
conceſſa Conclauiſtis; neque eſt veriſimile,
quòd vellent impetrare gratiam ſibi ipſis
pręiudicialem; maximè cum nulla de hac
re facta fuerit mentio, neque pręiudicij
Cardinalium contra diſpoſitionem regulę
32. Ideoque rationem illam intelligi debe-
re reſpectu priuilegiorum, & prærogatiua-
rum, quas habent Papę familiares, non
autem reſpectu oneris reſeruationis, quæ
& ipſis eſt onerosa, & Cardinalibus præ-
4 iudicialis. † non eſt autem nouum, priui-
legium intelligi reſpectu prærogatiuarum
tantum, *vt in deciſ. Simonett. 8. de præbend.
Gambar. de Legat. lib. 3. n. 141. Pariſ. cõſ. 50.
nu. 24. in 4.* Secundo hic agitur de concur-
ſu duarum diuerſarum familiaritatum,
nempe Papæ & Cardinalis, non reſpectu
reſeruationis, quia vtraque eſt Papalis;
5 ideo ſi vtraque eſſet eiuſdem ſpeciei, † ea
quæ eſt maior nempe Papæ ſuperaret mi-
norem, quia maius lumen extinguit minus,
vt per Caſſad. deciſ. 9. & 23. de præbend.
Verum iſtæ nõ ſunt eiuſdem ſpeciei; Altera
nanque Cardinalis eſt vera, in qua con-
currit, vt vulgo dici ſolet, meus & dens;
Altera verò Papæ eſt ex priuilegio, & ex
quadam fictione, qua fingitur commenſa-
6 litas adeſſe, vbi nulla prorſus adeſt; † &
ideo ad inducẽdum reſeruationem, de qua
in regula 3. antiquus gloſator cenſuit re-
quiri continuam commenſalitatem propter
verba clara regulæ, & in quadã facultate
cõceſſa per Leonem X. Legato Auenionen.
in qua excipiebantur familiares Papę &
Cardinalium, Rota intellexit de veris fa-
miliaribus cõmenſalibus, non de illis, qui
per priuilegium pro talibus habentur;
*Sarnen. in regul. de impetr. benef. fam. q. 13.
per c. fin. de verb. ſign. in 6. idem tenuit Rota
vt per Ant. Aug. deciſ. 1806* *. & fuit obſer-
uatum in impetratione concordatorum
Germaniæ, *Simonett. 8. de præbend. & in
cauſa Placentina de Mirabel. corã R.P.D.
Orano 31. Ianuarij 1594* [a]. Rota cenſuit
7 quòd † licèt Papa per ſuam Conſtitutionẽ
decernat, notarios non participantes eſſe
veros & non fictos familiares, & continuos
commenſales; tamen non ideo minus eſſe
fictos per priuilegium *ex conſ. Caſtr. 340.
8 præmiſſis allegationibus. lib. 1.* † cum com-
menſalitas conſiſtat in facto & vſu, *vt con-
cludit Ancharan. conſ. 398.* quemadmodum
9 † licèt poſſit Princeps per ſuum priuilegiũ
creare ciuem exterum, qui gaudeat omni-
bus immunitatibus & prærogatiuis, quibus
gaudent alij originarij; non tamen poteſt

* In impr. diuerſ. nouiſſ. part. 3. lib. 3.

[a] Idem fuit dictũ in Leodien. Archidiaconatus 15. Maij 1576 coram D. Robuſterio, quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 303. p. 2.

facere, vt ſit originarius, *vt per Bart. in
l. ſi is qui pro emptore. nu. 23. Iaſ. num. 120.
Bolognet. nu. 274. de vſucap.* & iſtam opi-
10 nionem videtur amplecti † Cancellaria;
quæ non dat de reſeruato ex ſola familia-
ritate; niſi concurrat continua commen-
ſalitas, *vt in notabili ſub dictione Reſer-
uatio. fol. mihi 336. à tergo*. Tertio dedu-
cebatur regulam 32. excipere beneficia
familiarium, quę eſſent reſeruata vel af-
fecta ratione officiorum per eos obtẽtorũ,
11 † quę exceptio firmat regulam in cæteris:
Vnde per dictam regulam comprehendun-
tur omnia beneficia pręter reſeruata occa-
ſione officiorum, vt videmus in regula de
triennali excipiente duos caſus, ex quo in-
fertur omnes alios includi, *Sarnen. in re-
gul. de triennal. q. 10. nu. 11. & q. 42. nu. 8.*
quod patet, ex quo neque etiam vacatio
in curia attenditur, quamuis ſit incluſa
hęc reſeruatio in corpore iuris. Quarto
12 conſideratum etiam fuit † dictam regu-
lam 3. non eſſe intelligendam, niſi de
veris, & non ex priuilegio fictis familiari-
bus, quia aliàs redargueretur Papa de ſu-
perfluitate inutili, quia in regula 1. bene-
ficia officialium, & notariorum ſedis Apo-
ſtolicę reſeruantur, quos omnes conſtat in
ſuis priuilegijs & officiorum erectionibus
creari veros, & non fictos familiares, &
perpetuos commenſales, ex quo redditur
illa reſeruatio prorſus inutilis, ſi compre-
13 henderentur ſub dicta regula 3. † & hac
ratione fortè poteſt ſuſtineri modernorum
opinio *ſub dicta regul. q. 18.* dicentium
iſtos ſic creatos familiares ex priuilegio
contineri ſub dicta regula; niſi fuerint in
alterius familiaritate, quia altera ratio
per ipſos conſiderata nullius eſt momenti.
Poſtremo ſimilis quæſtio fuit antiquitus in
Rota agitata, *vt apparet ex deciſ. 27. Caſſad.
de præbend. & ex ijs quæ tradit Gambar. de
Legat. lib. 3. n. 138. cum ſequentib.* ſed nulla
reperitur apud iſtos huius quæſtionis reſo-
lutio, licèt *Gambar.* inclinet in hanc ſen-
tentiam, cuius rationes hactenus deductæ
14 fuerunt. † His tamẽ non obſtantibus, cõ-
trariam ſententiam amplexi ſunt Domini
concludentes liberam collationem benefi-
ciorum, de quibus agitur, ſpectare ad Sã-
ctiſſimum D.N. Primo moti fuerunt ex eo,
quod Conclauiſtę creati fuerunt à Sixto
veri indubitati, & non ficti familiares, &
continui commenſales cum clauſulis am-
pliſſimis, & mãdat eos haberi pro talibus,
cum decreto irritanti & clauſula ſublata:
Vnde cum Comes Nicolaus non ſolum
fuerit Conclauiſta, ſed etiam vſus fuerit
iſto priuilegio accipiendo partem pecu-
niarum diſtributarum inter Conclauiſtas,
& in vim eorundem priuilegiorum penſio-
nem tranſtulerit, vtique concurrit ex parte
ipſius conſenſus requiſitus ad inducendam

familiaritatem; Ideoq. ſtante decreto irri-
tanti, cogimur fateri illum fuiſſe verum &
non fictum familiarem & continuum com-
15 mēſalem Sixti, † quæ familiaritas, vti ma-
ior facit ceſſare minorem, *vt per Caſſad. d.*
deciſ. 9. de præbend. Sarnen. ſuper reg. q. 15.
16 *nu. 5.* Neque obſtare, quòd † fictio illa
contra veritatem non poſſit fieri *ex allega-*
tis Doctoribus in l. ſi is qui pro emptore. de
vſucapion. quia ſatis eſt, quantum ad effe-
ctus ex vera familiaritate prouenientes,
Papam poſſe diſponere, vt pro talibus cen-
ſeantur, *vt per Abb. in c. ex parte. de cleric.*
non reſident. Simonett. qui alios citat quæſt.
35. num. 25. & 26. in tractat. de reſer-
uation. vbi reprobat opinionem Anchara-
17 *ni.* Et comprobatur, quia, † quando ca-
ſus fictus & verus æquiparantur, diſpoſitio
facta in caſu vero locum habet in ficto, *So-*
cin. conſ. 260. nu. 9. lib. 2. optimè idem Socin.
conſ. 1. nu. 9. & ſeq. lib. 1. & latè fuit dedu-
ctum in cauſa Romana lucri dotis 28. No-
uembris 1578. coram bon. mem. Lauretano.
Secundo hanc ſententiam amplexam fuiſſe
Rotam referente *Peregrino deciſ. 104. in im-*
preſſ. quæ videtur decidere hunc caſum, &
cōprobatur ex pluribus deciſionibus veluti
Putei 317. lib. 1. & 357. lib. 2. & Cott. 247.
18 in quibus apparet † beneficia Prothonota-
riorum non participantium, qui ſunt fami-
liares ex priuilegio eſſe reſeruata. Neque
obſtare deciſionem *Simonettæ 12. & Robu-*
ſterij in cauſa Leodiē. Archidiaconatus. quia
loquuntur ad effectum concordatorum,
quibus Pontifices non ſolent nec directè,
nec indirectè derogare, *vt per Mohedan.*
deciſ. 23. in fin. de præben. & deciſio R. P. D.
Orani in cauſa Placentina de Mirabel. non
fuit facta ſuper hac materia, ſed inciden-
ter vtitur illo ſimili deſumpto ex deciſione
Robuſterij: Et hinc ſequitur Conclauiſtas
quantum ad effectum eſſe veros familiares,
19 maximè † ſtante clauſula, ſublata, quæ eſt
tantæ efficaciæ, vt neque etiā admitti poſ-
ſint articuli ad probandum contrarium,
vt tradit idem Simonett. q. 36. nu. 6. qui ait
ita fuiſſe in Rota iudicatū. Tertio hoc idē
probatur *ex deciſione facta in cauſa Oueten.*
parochialis coram Chiſanen. 1. Febr. 1557.
in qua Martinus quidā obtinuerat præterri
omnibus etiam familiaribus continuis cō-
menſalibus & Prælatis Papæ, non tamen
antiquis & deſcriptis; Papa verò declara-
uerat ad fauorem nōnullorum, eos eſſe verè
antiquos familiares deſcriptos, licèt verè
non eſſent tales, & contra eos allegabatur
Caſtren. Anchar. & Sarnen. ſupra deducti;
& nihilominus Rota cenſuit intrare exce-
ptionem ad eorum fauorem. Quarto fuit
etiam conſideratum Comitem prius fuiſſe
familiarem Sixti, quàm Cardinalis de Ara-
gona; & ideo durare adhuc effectum dictæ
20 familiaritatis, † quæ licèt morte diſſoluta
ſit; tamen durat affectio, *vt in Extrauag.*
Ad Romani a. Rota deciſ. 31. de præbend. in a de præben. & dignit.
antiq. Caſſad. d. deciſ. 23. nu. 2. Felin. in c. in
noſtra. nu. 20. de reſcript. Gambar. loco ſupra
citato, nu. 134. Hincq. ſequitur priorem
reſeruationē nempe ob Sixti familiaritatē
præferendam poſteriori Cardinalis, ex ea-
dem ratione, quòd maius lumen offuſcat
minus. Nec releuat, quòd familiaritas Sixti
eſſet extincta, hæc verò Cardinalis hodie
vigeat, quia vt ſupra dictum eſt; non ideo
ceſſat reſeruatio, ſiue eius effectus, nempè
affectio, quæ eſt eiuſdē efficaciæ, quod pa-
21 tet manifeſtè; nam † ſi quis obtinens bene-
ficia in familiaritate vnius Cardinalis con-
ferat ſe ad familiaritatem alterius, & in
ea decedat, licèt prioris Cardinalis fami-
liaritas per ſecundam ceſſauerit, nihilomi-
nus requiritur conſenſus prioris Cardinalis
& non ſecundi, licèt defunctus eſſet tunc
temporis ſuus familiaris, qui caſus in re-
gula apertè deciditur, & tollit differētiam,
quæ fit ex aduerſo inter affectionem & re-
ſeruationem; quia huiuſmodi differentia
procedit tātum in affectionibus à reſerua-
tione præcedente nō prouenientibus, veluti
in affectione, quæ oritur ratione litis. Non
obſtant in contrarium deducta: Et primo,
22 quòd † Papa non ſoleat eadem beneficia
duplici reſeruatione onerare, quia hoc
procedit reſpectu principalis diſpoſitionis
non autem reſeruationis à natura rei pro-
uenientis in quandam conſequentiam, qua-
lis eſt iſta; ſtatim enim ex quo Papa aliquē
creat ſuum verum familiarem & perpetuū
commenſalem, ſubintrat legis diſpoſitio re-
ſeruantis eius beneficia; quemadmodum
creato ciue per priuilegium Principis, ſta-
tim ſubijcitur oneribus, & gaudet prærroga-
tiuis ciuilitatis: & præiudicium Cardinaliū
venit in quandam conſequentiam, non au-
tem principaliter: neque videtur tale, vt
de eo ſit habenda ratio, cum pauci ex mul-
tis familiaribus Cardinalium ingrediantur
Conclaue, & frequentius illi, qui ſeruili-
bus miniſterijs deſeruiunt, quibus non tam
de facili conferuntur beneficia. Non ob-
ſtat, quòd concurrat vera familiaritas cum
ficta, quia hoc ex ſupra deductis ſublatum
fuit, ex quo iſti caſus ſunt æquiparati, cum
clauſula, ſublata; Et quod deducitur, quòd
clauſula non capiat fictos familiares, non
videtur receptum reſpectu reſeruationis,
cum pluries declaratum, & deciſum fue-
rit Prothonotariorium non participantiū
beneficia eſſe reſeruata. Non obſtat exce-
23 ptio, de qua in regula; † quia exceptio non
facit, vt regula comprehendat ea, quæ aliàs
non facta exceptione ſub regula non veni-
rent *l. generaliter. & ibi Bart. de fideiuſ.* fa-
miliares autem Papæ etiam non facta exce-
ptione non venirent in diſpoſitione regulæ
loquentis de familiaribus Cardinalium.
Non

Non obſtat ſuperfluitas reſeruationum beneficiorum officialium creatorum familiarium, quia non fuit inconueniens ſpecialiter ſingulis caſibus prouidere ſaltē ad maiorem cautelam, & ad euitandas controuerſias. Et quantum ad authoritates allegatas ex deductis, apparet eas magis pro hac parte facere; nam quæ in materia concordatorum adducuntur, particularem habent rationem. Et ita per Dominos concluſum.

Romana Exequutionis Laudi.
Die Veneris 19. Decembris 1597.

SVMMARIVM.

1 *Aeſtimationi quanti plurimi quādo ſit locus propter moram.*

2 *Aeſtimatio ad rationem quanti plurimi propter moram non datur vltra triennium.*

3 *Obligatio rei in genere nō reſtricta ad certam rem in ſpecie, poteſt ſolui in genere, nec poteſt in tali caſu recurri ad æſtimationem, niſi in ſubſidium.*

DECISIO MCCLII.

FVit dubitatum ad quam ſummam debeat æſtimari pretium grani, pro quo fuit relaxatum mandatum contra Robertū, & Dominis viſa fuit materia ſatis difficilis; nam attēto valore grani habiti in terra Gennazzani, & tempore laudi lati contra Robertum, granum tunc valebat ad rationem Iuliorum 38. pro ſingulis rubris; deinde eius æſtimatio creuit, & occaſione annorum ſterilium factum eſt, vt aliquando pretium grani pro ſingulo rubro aſcenderet ad ſcuta duodecim & treſdecim tam Romę quàm Florentiæ, & ad hanc taxam ſaltem ſcutorū duodecim petebat Bonami-
1 cus valorē grani liquidari, † cum propter moram ſit facienda æſtimatio ad rationem quanti plurimi, *iuxta tradita per Doctores, & ibi Dec. teſtatur de communi ſub nu. 14. in l. vinum. ſi cert. petat. Alex. in l. pretia rerum. in fin. ad leg. Falcid. Cagnol. in l. 2. n. 751. C. de pact. inter empt. & vend.* neque ſit vis in loco ſolutionis fiendę, quia non valde refert, quamuis ſolutio videatur facienda in loco, in quo reus cōueniri poteſt, *Alex. in d. l. vinum. nu. 9. Dec. nu. 12.* & hic Romæ relaxatum fuit mandatum, & hic etiam habitat creditor; Ideoq. hic purganda eſt mora, *Bart. in l. item illi. nu. 7. de cōſtit. pec.* Verum difficultatem plura faciunt; Et primo, quia in hac obligatione non eſt ſpecificatus dies neque locus ſolutionis, neque in interpellatione fuit facta talis ſpecificatio; ideo non intrat obligatio ad rationem quanti plurimi, *Afflict. decis. 316. Plot. in l. ſi quando. nu. 18. C. vnde vi.* Item quando rationes ſunt intricatæ, vel debitū non eſſet liquidum, ceſſat ratio quanti plurimi, *Bart. in l. quod te. col. 1. & 2. ſi cert. petat. & ibi Iaſ. col. 1. & 2. n. 8. Plot. vbi ſupra in 10. caſu.* Item dato, quòd locum habeat
2 ratio ad quanti plurimi, dubitatur, † an poſſit durare vltra triennium, & hanc difficultatem *tradit Surd. decis. 51. per totam,* & vult quòd reſtringatur ad triennium per rationes vrgentes, quas ibi deducit; maximè cum ſpecies grani non poſſit durare, & conſeruari vltra triennium, & hanc ſententiam viſa eſt amplecti *Rota in cauſa Terracinen. Molend. & Socin. conſ. 82. nu. 27. lib. 4. Curt. ſen. conſ. 71. nu. 9. Aretin. in §. ſi quis à non domino. nu. 9. Inſtit. de rer. diuiſ.* Nec acceptatio laudi videtur operari, vt poſt illud tempus debeat creſcere æſtimatio vltra primęuam obligationem, quę non alteratur per laudum, *Roman. conſ. 103. n. 1.*
3 Præterea † cum obligatio non ſit reſtricta ad certum granum, quod extet, ſed ad granum in genere, poteſt debitor illud pręſtare, nec recurritur ad æſtimationem, niſi in ſubſidium, *Abb. c. in grauis. nu. 22. de reſtit. ſpol.* & ideo fuit dictum, vt informantes pro Bonamico ſatisfaciāt iſtis difficultatibus.

Calaguritana Indulti de Vilbao.
Die Veneris 9. Ianuarij 1598.

DECISIO MCCLIII.

FVit reſolutum Eccleſiam de Vilbao cōprehendi ſub indulto fe. re. Sixti V. non obſtantibus iuribus in cōtrarium deductis, cum enim ſcopus Sixti in dicto indulto ſit facere, vt beneficia dignioribus conferantur, vt patet ex principio diſpoſitiuę; conſuetudo Eccleſię de Vilbao confirmata per Romanos Pontifices non ita plenè prouidet huic rei, prout indultum pręfatum; nam contentatur, quòd beneficiandi poſt tempus quatuor annorum ſtuduerint grammaticę, & per annum muſicę cum Baccalaureo graduato, qui legat in Cathedra, & eius fidem afferant, nec non Cantoris, cum quo reſederint, & quòd is, qui prius ſe pręſentauerit cum ſuis litteris ordinum in dicto Capitulo prius recipiatur in gradu Subdiaconatus, licèt alius poſtea ſuperueniens eſſet magis idoneus, & idem diſponitur de iā receptis in ordine Diaconatus: Ex quibus patet, quòd non ſemper magis idoneus pręfertur, ſed ſeruatur quidam ordo, quem primitiuum appellant ad fauorē prius receptorum, quamuis minus idoneorū, quod directò contrariatur Indulto: & quamuis aliquando fiat concurſus; tamen id fit tantum in caſu particulari, quando plures fuerunt eadem die ordinati, cum tamen ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini debeat fieri non ſolum in admiſſione prima ad Eccleſiam, ſed etiam in aſſequutione beneficij

c. 7. ſeſſ. 17. & ita per ſacram Congregationē fuit reſolutum. Nec facit, quòd indultum emanauerit ad tollendos abuſus, qui ſtante hac conſuetudine iuri communi conformi ſatis excluduntur, quia illa fuit ratio impulſiua non finalis, quæ magis attendi debet, vt diſpoſitio locum habeat. Non obſtat deciſio facta in cauſa Calaguritana de Victoria *, quia ibi plenius per ſtatutum diſponebatur. Neque obſtat, quòd conſuetudo ſit confirmata, quia derogatur etiam conſtitutionibus iuratis & confirmatis in ampliſſima forma. Poſtremò melius prouidetur per indultum circa examen vitę & morum, de qua re nihil habetur in ſtatuto Eccleſiæ. Ideo concluſum eſſe recedendum à reſolutis a.

* ſub die 29. Mar. 1591 allegata ſupra ſub die 21. Mar. 1596

a ſub die Lunę 11. Martij 1596.

Tirafonen. Canonicatus.
Die Veneris 9. Ianuarii 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Decretum de dimittendo non obligat ad dimittendum primum beneficium, niſi poſt adeptam pacificā poſſeſſionē ſecundi.*

2 *Ad effectum vt non teneatur quis dimittere primum beneficium, ſufficiunt moleſtiæ etiam extraiudiciales & de facto.*

DECISIO MCCLIIII.

* ſub die Veneris 8. Nouem. 1596 corā bo. me. Orano.

DOmini ſteterunt in deciſis * etiam circumſcripto fundamento ſcientiæ
1 ex ſolo capite moleſtiarum, † cum enim prouiſus debeat eſſe in pacifica poſſeſſione ſecūdi beneficij, antequā teneatur ex decreto dimittere primū, itaut ſit certus de aſſequutione ſecundi, ne detur caſus, quòd careat vtroque *c. licèt Epiſcopus. cum ibi notatis. de prabend. in 6. vbi Franc. num. 4.*
2 † ad hunc effectum ſufficiunt moleſtiæ etiā extraiudiciales & de facto, *Paul. de Eleazar. in Clem. gratiæ. & ibi Card. q. 13. & Vitalin. nu. 50. de reſcript. Gemin. conſ. 78. nu. 3. Abb. in c. de multa. nu. 16. de prabend. Caſſad. deciſ. 9. de cauſ. poſſ. & propr. cum alijs allegatis in cauſa Toletana Archidiaconatus* a; quicquid ſit ad effectum interrūpendę poſſeſſionis, quo caſu moleſtiæ debent eſſe circa poſſeſſionem & fructuum perceptionem, & ad hunc effectum tendūt omnia in contrarium allegata; ſecus in caſu iſto, in quo adeſt timor, ne quis careat vtroq. beneficio, *ad notat. in c. ſi tibi abſenti. de prabend. in 6.* maximè cum moleſtiæ proceſſerint de facto ipſius aduerſarij, qui in Dataria ſe oppoſuit obtinendo, Nihil tranſeat, & allegando collationem ſpectare ad Epiſcopum, & ſe ab eo prouiſum, & ſibi eſſe faciendam nouam prouiſionem, vt vt bene probant teſtes. Nec obſtat, quòd poſtea fuerit relaxata prouiſio; nam non ideo ceſſauit moleſtia aduerſarij volentis proſequi ius ſuum, & iactando ſe habere prouiſionem ab Epiſcopo, quam etiam aliquibus oſtendit. Vnde fuit neceſſe committere cauſam ſuper iactationibus & moleſtationibus contra aduerſarium, qui citatus dixit generalia contra, & citatus ad ſententiam appellauit, & vltimò expiſcatus eſt iſtam gratiam, & proſequutus eſt hanc litem, quæ adhuc durat. Non obſtat notorietas nō iuris Bernardi ob menſis reſeruationem, quia multa in facto poterant turbare hanc reſeruationem, vel ratione alternatiuæ, vel ratione ſimultaneæ collationis cum Capitulo. Ideo concluſum non intrare decretum, & ſtandum eſſe in deciſis.

a quæ habetur ſuperius die Veneris 26. Iun. 1592.

Aretina Bonorum.
Die Lunæ 12. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Sententia non debet eſſe latior petitorio.*

2 *Fructus non petiti nec in ſententia comprehenſi in illius exequutionem venire non poſſunt, & nu. 4.*

3 *Rota non ſolet exequi ſententias extra eam latas; niſi cognito de bono iure partium.*

5 *Clauſula, ſi quid exequendum, poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum.*

DECISIO MCCLV.

DOmini ex multis dixerunt non eſſe locum exequutioni reſpectu fructuum; nam ſententiæ, quarum vigore petitur exequutio, ſunt latæ in confirmationem mandati de aſſociando ad poſſeſſionem bonorū, de quibus agitur, obtenti à Vicario Aretino, in vim cuius idem Vicarius fecit preceptum laboratoribus & colonis, ne reſponderēt Taccijs de fructibus, & hoc eſt mandatum, quod confirmatum eſt per Marinellum & Nuncium: Vnde cum in dicto mandato non fuerint condemnati Taccij ad fructus, nec fuerint petiti à monaſterio
1 contra Taccios, † non debet ſententia eſſe latior petitorio, *l. vt fundus. com. diuid. c. licèt. de ſimon. Bald. in l. terminato. nu. 7. C. de fructib. & lit. expēſ. l. ab exequutione.*
2 *C. quor. appell. non recip.* † Vnde cum non fuerint petiti, neque etiam fuerunt in ſententijs comprehenſi, & conſequenter in illarum exequutionem venire non poſſunt, *Dec. conſ. 43. n. 4. & 321. n. 2. Natt. cōſ. 112.* & ſuper illis inſtituendum eſt nouum iudicium *Abb. in c. grauis. nu. 20. de reſtit. ſpol. & ibi Aegid. nu. 39. Caſſan. conſ. 21. nu. 62.* quod maximè dicendum eſt, cum ſententia Vicarij non condemnet Taccios, ſed præſeruet vtrique parti ius illęſum etiam quo
3 ad poſſeſſionem: *Marſil. ſing. 17.* † Præterea Rota non ſolet exequi ſententias extra eam latas, niſi cognito de bono iure partium:

tium : Vnde cum hæc prætenſio pendeat à
iuſtitia dicti mandati, neceſſe eſt prius de
eo guſtare, vt eſt ſtylus noſter. Non obſtat
alia ſententia Vicarij Aretini, in qua Tac-
cij condemnantur ad fructus, quia ab illa
4 pendet appellatio, † Non obſtat, quòd Ere-
mitæ habuerint mãdatum de manutenẽdo;
quia in hoc iudicio ſi fructus extant, poſ-
ſunt peti; ſecus ſi non extant, vel petiti nõ
fuerint, vel iudex non condemnauit. Nec
obſtat, quòd ſententia dicat non retardata
exequutione ſententiæ Nuncij etiam quo
ad fructus; quia in ſententia Nuncij nulla
fit mentio fructuum. Non obſtat, quòd
Taccij renunciauerint iudicio poſſeſſorio
per commiſſionem allegatam; tum quia
hoc non ampliat iudicium illud, itaut con-
tineat id, de quo non fuit facta mentio; tum
etiam quia ſuper hoc nondum fuit cogni-
tum, & pendet dubium diſputandum ſuper
5 hoc articulo: † Vnde cum nihil ſit exequen-
dum; Clauſula, ſi quid exequendum, in
commiſſione poſita nullum parit effectum;
maximè etiam cum nulla præceſſerit liqui-
datio. Quare concluſum non eſſe locum
exequutioni.

Zamoren. Canonicatus de Thoro.
Die Lunæ 12. Ianuarii 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſi-
gnis colligatur.*
2 *Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirit
perſonalem reſidentiam.*
3 *Per aſſequutionem ſecundi incompatibilis
vacat primum.*
4 *Canonici Collegiatarum cogi debent in-
ſeruire per ſe, nec poſſunt per ſubſti-
tutum.*

DECISIO MCCLVI.

Fuit reſolutum ſatis conſtare de incom-
patibilitate ad effectum iuſtificationis
gratiæ Antonij; nam cum probetur Eccle-
ſiam de Thoro eſſe Collegiatam, & habere
Canonicos, vt patet ex ſtatuto antiquiſſi-
mo anni 1493. quod in alijs ſtatutis recen-
1 tioribus eſt repetitum, † habeatq. Arcam
& ſigillum, quę ſunt ſigna Eccleſiæ Colle-
giatæ, *Alex. conſ. 75. num. 2. lib. 4. Tib. De-
cian. conſ. 6. nu. 2. lib. 2.* ex quibus omnibus
probatur ſufficienter eam eſſe Collegiatam,
*vt per Innoc. in c. poſtulaſti. de iurepatr. Io.
Andr. Hoſtien. Abb. & alij in c. nobis. eod.
tit. & fuit dictum coram Illuſtriß. Mantica
in Placentina Præpoſituræ 12. Februarij
2 1596.* Vltra teſtes idem deponẽtes † ſequi-
tur huiuſmodi Canonicatum requirere per-
ſonalem reſidentiam *ex decreto ſacri Con-
cilij Tridentini ſeſſ. 24. c. 12. §. præterea ob-
tinentibus. Alphonſ. Hojed. de incompatib.
benef. part. 1. c. 17. nu. 3.* Cumque probetur
Petrum pacificè poſſidere Canonicatum in
dicta Eccleſia, & parochialem Sanctæ Ma-
riæ del Portal, vt benè concludunt teſtes,
ſequitur eum poſſidere duo incompatibilia,
quia vtrunq; requirit perſonalem reſiden-
3 tiam: † Vnde per aſſequutionem ſecundi
vacat primum; *vt ſæpius in Rota fuit deci-
ſum.* Neque obſtat, quòd in iſta Eccleſia
fortaſſe ſolitum ſit deſeruiri per ſubſtitutũ,
4 quia † Congregatio Concilij cenſuit cogẽ-
dos Canonicos Collegiatarum ad inſeruiẽ-
dum per ſe nõ per ſubſtitutum, *Hojed. ibid.
nu. 44.* Et ideo concluſum iuſtificatam eſſe
gratiam reſpectu incompatibilitatis.

Leodien. Hæreditatis.
Die Veneris 16. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Non habens titulum aliquem non eſt legi-
timus contradictor ad impediendam im-
miſſionem, & nu. 3.*
2 *Per donationem bonorum maternorum
non intelliguntur donata paterna, etiam
quòd in donatione adſit clauſula gene-
ralis preſeruatiua legitimæ ſucceſſionis
filij poſt obitum parentum.*

DECISIO MCCLVII.

Fuit reſolutum ſcripturam donationis
non ſuffragari Dominis de Dans ad ef-
fectum impediendi immiſſionem petitam à
Dominis de Glimes; nam primo Domini
de Glimes actores nihil prætendunt in bo-
nis maternis donatis Iacobo, ſed tantum
in bonis paternis, nempe Erardi patris Ia-
cobi vigore teſtamenti per eum conditi,
1 † & cum reſpectu dictorũ bonorum pater-
norum Domini de Dans nullum habeant ti-
tulum, eos nõ eſſe legitimos contradicto-
res ad impediendam immiſſionẽ *ad tradita
per Doctor. in l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.*
Quod autẽ ex donatione nullum habeãt in
2 iſtis bonis titulũ, ſatis conſtare † ex quo in
enumeratione bonorũ, quæ donantur, adeſt
clauſula, & generaliter omnia & ſingula bo-
na vbicũq; ſituata, procedẽtia ex parte ma-
terna Iacobi, quæ verba manifeſtè reſtrin-
gũt donationẽ ad bona materna, Neq; ob-
ſtat, quòd poſtea dicatur, Declarans prędi-
ctus N. quòd pro ſuo filio Iacobo vti herede
vnico deuoluẽtur, & ſpectabũt omnia bona
mobilia, & immobilia, quæ reperientur
poſt obitum ſuorum parentum, quia per
hæc verba potius pręſeruatur legitima ſuc-
ceſſio filij, quàm donentur omnia bona ei-
dem: ſi enim talis fuiſſet donatoris inten-
tio; vtiq; inutilis fuiſſet prior illa enume-
ratio bonorum maternorum, cum vnico
verbo potuiſſet fieri donatio omnium bo-
norum tam paternorum, quàm materno-
rum; & hanc interpretationem comprobat
obſeruantia ſubſequuta, cum Erardus de

iſtis bonis in teſtamento diſpoſuerit, ac filio ſubſtitutos dederit, dictaq. ſubſtitutio in perſonam Annę ſororis Erardi, à qua cauſam habent Domini de Dans, locum habuerit, non obſtante teſtamento Iacobi in fauorem ſuæ vxoris condito, & hinc eſt, quòd in prçcedēti cauſę poſitione * fuit dictum reſtitutionem iam ſemel fuiſſe factam d. Annæ; Ideo non eſſe amplius faciendam. Ex perſona verò Annę prędictę nullum ius competit Dominis de Dans in iſtis bonis, cum ei fuerint ſubſtituti proximiores de linea de Glimes: Vnde fit † vt omni titulo
3 deſtituti ſint Domini de Dans; Ideoque non poſſunt impedire immiſſionem, *Gozad. conſ.93.num.5. Roland. conſ. 1. in fin. lib.3.* neque ex ſola poſſeſſione iuuari poſſunt, cum eam nacti fuerint poſt obitum teſtatoris *vt per Doctores in locis citatis.* Poſtremo dicta interpreatio ſcripturæ donationis optimè comprobatur ex verbis teſtamenti Erardi, qui cum faciat mentionem bonorū maternorum, vult quòd de illis diſponat Iacobus pro libito & arbitrio ſuo, quando quidem illa fuerunt in ſubſidium matrimonij D. Iacobo eorum filio data, quę verba declarant apertiſſimè donationem de his tantum bonis factam fuiſſe. Et ex his concluſum pro immiſſione.

* ſub die 27. Ian. anni prçteriti. 1597.

Tullen. Prætenſi matrimonij.
Die Veneris 16. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Non poteſt quis compelli ad exequutionem ſponſaliorum ſtante iuſta cauſa non adimplendi, & iuſta cauſa eſt timor exhæredationis parentum, vt num. ſequen.*

3 *Papa, qui habuit notitiam decreti & litis pendentiæ coram alio iudice, ſignando commiſſionem, cauſam ab eo iudice auocare cenſetur.*

D E C I S I O M C C L V I I I.

DOmini ſine vlla difficultate cenſuerunt commiſſiones ſuffragari Domino Ioanni Valleæ ad effectum imponendi perpetuum ſilentium parti aduerſæ, cui iuxta earum penultimæ tenorem fuit præfixus terminus ad tranſportandum acta, quæ nō tranſportauit hactenus; Ideo non verificātur obiectiones, quæ fiunt non fuiſſe latam ſententiam à Biſuntino, neque fuiſſe interpoſitam appellationem *ad deciſ. Aegid. 100. Caputaq. 129. lib. 1. Cæſar. de Graſſ. 2. de reſcript.* quia cum de iſtis conſtare non poſſit, niſi per actorum productionem, quæ ex forma reſcripti incumbebat Annę, ſibi imputet ſi nō produxit *c. conſtitutus. in princ. de reſcript.* ſed neque productio releuaret, cum commiſſio, cuius vigore inſtat procedi Ioannes, non fundetur in appellatione, ſed in pendentia litis in Rota, de qua conſtat ex lectura commiſſionum, & in negotio huiuſmodi pars aduerſa non fouet bonum ius,
1 † cum ipſe non poſſit compelli ad exequutionem ſponſaliorum prætenſorum, ex quo extat cauſa iuſta non adimplendi, *vt habetur in c. requiſiuit. de ſponſal. Gabr. conſ. 188.*
2 *num. 7. & 8. lib. 2.* † quia parentes Ioannis eum exhæredare volunt, caſu quo tale matrimonium contraheret, iuxta ſtatutum Lotharingiæ, quæ cauſa viſa eſt releuans ad recuſationem implementi ſponſalium *in cauſa Tullen. matrimonij coram R. P. D. meo Penia* *, & ſuper hac materia plures aliæ in Rota fuerunt factæ deciſiones, quæ referuntur per informantes *. Neque obſtant deducta contra commiſſiones, quia ceſſant ſtante vltima commiſſione propoſita in plena Signatura Sanctiſſimi, in qua hæc omnia deducta, & reiecta fuerunt, *Felin. in c. nonnulli. § ſunt & alij. verſ. tertio videtur. de reſcript.* † & nihilominus
3 ſatis eſt, quòd Papa habuerit notitiam decreti prouiſionalis, & litis pendentiæ coram Biſuntino; nam reſcriptum hoc caſu habet vim auocationis, quatenus opus eſſet, *Rota deciſ. 3. de appellat. in nou. Felin. in c. ſuper litteris. n. 12. de reſcript.* Non obſtat, quòd Anna nolit vti vltima commiſſione, quia Ioannes procedit in vim præcedentis. Quare concluſum pro impoſitione perpetui ſilentij.

* ſub die 13. Maij 1596.

a idē fuit dictū ſupra in Toletana matrimonij. Veneris 27. Ian. 1595. & in Romana matrimonij 25 Feb. 1598. coram bo. me. Orano quod procedit etiā ſi ſpōſalia ſint iurata Rul. cōſ. 263. num. 5. verſ. & plus etiā dico. lib. 1. Doct. communiter in c. requiſiuit. de ſponſal. Sum. Sylueſtr. in verb. ſpōſalia nu. 10. & fuit dictū coram S. D. Clemēte viii. in Valētina matrimonij, 6. Feb. 1579. quæ in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 497 p. 1. & in Iſpalen. ſpōſaliū. de anno 1580 coram D. de Rubeis.

Tudertin. Pecuniaria.
Die Lunæ 19. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Rota nunquam de ſtylo exequitur ſententias aliorum iudicum; niſi cognito de bono iure.*

2 *Minor non poteſt cōſtituere procuratorem ſine auctoritate tutoris, aut curatoris, vel decreto iudicis competentis.*

3 *Sententia ex falſis inſtrumētis lata eſt nulla maximè in ciuilibus.*

4 *Suſpicio falſitatis in ciuilibus pro falſitate habetur.*

5 *Sententia non afficit non citatum, niſi veriſimiliter eius notitiam habuerit, in quibus autē probetur notitia vid. n. ſeq.*

D E C I S I O M C C L I X.

1 FVit reſolutum †. nō eſſe locum exequutioni ſententiæ extra Rotam latæ, cum ſit inueteratus ſtylus Rotæ, vt non exequatur ſententias aliorum iudicum niſi cognito de bono iure, ad *deciſ. Mohedan. 148. & 319.* Non ſolum autem dici non poteſt conſtare de bono iure, vt potius multa in contrarium conſiderata fuerint, ex quibus multum redditur turbida materia ex parte actoris; Primo quia apparet de nullitate ſententiæ ſaltem reſpectu vnius ex reis conuentis, qui erat tunc temporis minor,

2 nor, † nec poterat conſtituere procuratorē ſine auctoritate tutoris aut curatoris vel decreto iudicis competentis, *l. neque. §. pupillus. l. non eo minus. C. de procurat.* Secūdo, quia contra apocham, ſuper qua fundata eſt ſententia, latæ ſuerunt tres ſententiæ declarantes eam eſſe falſam, & condēnatus Momus ad Triremes, qui eſt ille, qui aſſerebat ſe reperiſſe hanc ſcripturam inter
3 ſcripturas ſui patris: Vnde † ſententia tanquam ex falſis inſtrumentis lata eſt nulla, *l. 1. C. ſi ex falſ. inſtr. Iaſ. in l. Diuus. n. 5. de re iudic. Felin. in c. licèt cauſam. nu. 31. de*
4 *probation.* † maximè in ciuilibus, vbi ſuſpicio falſitatis pro falſitate habetur, *Dec. conſ. 195. nu. 2. Aym. conſ. 134. nu. 26. Curt. iun. conſ. 64. nu. 5. Sylua. conſ. 7. cum ſimi-*
5 *lib* *. Neque obſtat, quòd † ſententiæ non afficiant D. Alexandrum non citatum, *Ang. in l. Imperator. nu. 2. de ſtat. hom.* quia ſatis eſt illum veriſimiliter earum notitiam habuiſſe *l. ſæpe. §. ſed ſcientibus. de re iudic. Ang. in l. Lucius. nu. 2. de his qui not. infam.*
6 † notitia verò deducitur ex eo, quòd acta fuit cauſa cum iiſdē procuratore & Aduocatis, qui cauſam egerunt coram Auditore Cameræ nomine D. Alexandri, *facit Caſſad. deciſ. 2. nu. 3. de iudic.* Militant etiam ſuſpiciones contra apocham tam ratione inueriſimilitudinis, quæ oritur ex eo quòd ſi pecunia, de qua agitur, fuit depoſitata penes Vngarettum, id perueniſſet ad notitiā eorum, quorum intererat, qui tanto tempore non tacuiſſent, ſi verò fuit furto ſubtracta, non eſt veriſimile, quòd de ea re fuerit cōfecta apocha, ex qua iuuari non poterat Vngarettus. Neque etiam videtur legitimè recognita; & conſtituta Hieronymi eā etiam reddunt magis ſuſpectam: Vnde cū iſta requirant diligentiorem diſcuſſionem, Domini vnanimiter cenſuerunt non eſſe locum exequutioni.

* & facit idē Dec. cōſ. 319. nu. 2. & 602. nu. 9. & 615. nu. 20. in fin. & in c. porrecta. de confir. vtil. Aech. in familiar. q. 73. par. 2.

Hoſtunen. Capellæ.
Die Lunæ 19. Ianuarij 1598.

S V M M A R I V M.

1 Narratiua Papæ non informati non attenditur.

DECISIO MCCLX.

FVit per Dominos concluſum ſtatum antiquum huius Capellæ ab initio fundationis fuiſſe, vt in ea inſtituerentur quatuor Capellani; nam hoc manifeſtè colligitur ex verbis fundationis, vbi ordinatur, vt Epiſcopi poſt conſtructionem eligāt, ordinent, & ſtatuant fratrem Iacobum, & tres alios ad eorum arbitriū in Capellanos dictæ Capellæ. Non obſtat, quòd teſtator voluerit, vt frater Iacobus ſit primus & caput; quia iſta præeminentia magis reſpicit perſonam quàm Eccleſiam; cum ibi ipſe non præferatur in aliquo miniſterio vel adminiſtratione, vel reddituum diſtributione cæteris Concapellanis, & hoc confirmatur inſpecta inſtitutione per Archiepiſcopum Brunduſinum facta vigore litterarum Mar-
1 tini; † quarum narratiua vti à non informato non attenditur, ſed id, quòd exequutor fecit capta informatione ad id neceſſaria. Accedit etiam obſeruātia ex præſentatione facta vnius Capellani in locum demortui ab Epiſcopo, & inſtitutione ſubſequuta, quemadmodum etiam in fundatione cauetur, quæ non eſt reſtricta ad vnū ſolum, ſed reſpicit pariformiter omnes: Tamen quia poſtea fuit aliter obſeruatum, vt ex aduerſo deducitur, Domini volunt, vt videatur, An iſte ſtatus ſuffragetur Triario ad effectum, de quo agitur.

Burgen. Iuris conferendi de Cardenas.
Die Veneris 23. Ianuarii 1598.

S V M M A R I V M.

1 Sufficit docere de mandato etiam poſt ſententiam, quando prius non fuit oppoſitū.

2 Teſtimonium petitū de appellatione interpoſita, ex vſu Hiſpaniarum deſeruit loco apoſtolorum teſtimonialium.

3 Sententia antiqua licèt nō ſit in forma probanti, parte non opponente confirmari poteſt.

4 Exceptio nullitatis ſemper opponi debet, aliàs cenſetur ab ea receſſum.

5 Sententia, quæ ex actis non iuſtificatur dicitur notoriè nulla, nec tranſitum facit in iudicatum ex inueterata Rota obſeruantia.

DECISIO MCCLXI.

FVit pro parte Abbatis & Monachorum S. Petri de Cardenas oppoſitum de nullitate aduerſus ſententiam Rotalem * ex pluribus capitibus: Primū, ex defectu mādati Franciſci Vani comparentis pro Archiepiſcopo. Secundum ex defectu Iuriſdictionis, eo quòd fuit pronunciatum, vti in cauſa appellationis; cum tamen de ea non conſtet. Tertium ex eo quòd ſententia Rotalis confirmat ſententiam Prouiſoris Burgen. quæ erat nulla ex defectu citationis. Quartum, quia deſerta erat cauſa appellationis ob non prorogationem fatalium. His tamen non obſtantibus fuit per Dominos concluſum pro validitate dictæ ſententiæ: nam quantum ad primum defectum,
1 † licèt mandatum ante ſententiam nō fuerit productum, tamen cum non fuerit oppoſitum, ſufficit ad ſuſtinendam ſententiā, quòd de eo poſtea conſtet, *Rota deciſ. 19. de procur. in antiq. Put. deciſ. 583. lib. 2. Aym. conſ. 108. & ſæpe fuit in Rota deciſum, vt in vna Anconitana pecuniaria 25. Maij 1587. coram R. P. D. meo Pamphilio.* Secundus

* quæ per bon. me. Gipſium 7. Iulij anni præteriti lata fuit.

cundus defectus non Iuriſdictionis non ob-
2 ſtat, quia ex facto tollitur, † cum fuerit
appellatũ, & petitum teſtimonium de ap-
pellatione interpoſita, quod deſeruit loco
apoſtolorum teſtimonialium, & ſuſtinetur
ex vſu Hiſpaniarum, prout in multis cauſis
obſeruatum fuit. Tertius defectus non ob-
ſtat, dato enim quòd ſententia Prouiſoris
Burgenſis fuerit nulla, quod tamen nega-
tur, cum dicatur lata inſtante procuratore
monaſterii; tamen cum eſſet iuſta, ex quo
de iure cõmuni Archiepiſcopus habet fun-
3 datam intentionẽ in tota diœceſi, & † ſen-
tentia antiquiſſima coram eo producta non
erat in forma probanti; vtique potuit con-
firmari parte non opponente, *Alex. cõſ. 79. num. 1. & 122. num. 15. lib. 2. Gabr. conſ. 49. nu. 5. lib. 1.* Quòd autem non fuerit oppoſi-
tum de nullitate in Rota, quicquid actum
fuerit in partibus in alia inſtantia, patet
4 ex reuolutione proceſſus, & † tamen hic
quoque repetenda erat oppoſitio, aliàs ab
ea receſſum cenſetur, *Pute. deciſ. 218. lib. 2.*
Quartus defectus deſertionis inſtantiæ tol-
litur ex eo, quòd in cauſa appellationis co-
ram Paletino pro parte Abbatis nihil fuit
deductum, ex quo iuſtificaretur ius ipſius;
5 † & Ideo ſententia fuit notoriè nulla ex in-
ueterata Rotæ obſeruantia, quæ tenet ſen-
tentiam, quæ non iuſtificatur ex actis, eſſe
nullam, *Pute. deciſ. 396. lib. 1. in vna Toletana in manuſcript. quia in impreſſ. eſt corrupta*; Ideo non potuit facere tranſi-
tum in iudicatum, *c. inter cæteras. cum ibi notatis de re iudicat* *. Et ita concluſum
pro ſententiæ validitate [a].

* Addo Pariſ. conſ. 51. nu. 44. lib. 4.

a iuxta l. fin. C. de ſen. quæ ſin. cer. quãt. pro. Felin. in c. inter monaſteriũ. de re iudic. & fuit dictum ſupr. die 28. Maij 1590. in cauſa Iſpal. fructuum.

Calaguritana Spolii panis.
Die Veneris 23. Ianuarii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Actio ſpolij tranſit contra quoſcumque ſucceſſores, ad quos res ipſa peruenit.*
2 *Actio in rem ſcripta datur contra ſingulares ſucceſſores, non quia ſucceſſores, ſed quia poſſeſſores.*
3 *Ingrediens poſſeſſionem lite pendente non habetur pro poſſeſſore ante litem, nec illa ſe tueri poteſt.*
4 *Filius præſumitur hæres.*
5 *Bona in dubio præſumuntur allodialia.*
6 *Excipiens ſe alio titulo poſſidere quàm hæredis, debet concludenter docere.*
7 *Reus in ſua exceptione pro actore reputatur.*

DECISIO MCCLXII.

FVit reſolutum Dominos Inicum & Ca-
tharinam teneri ad probandum alle-
gatum Maioricatum, cum enim actum
fuerit ſpolio contra Comitem, vti poſſeſ-
ſorem decimarum, quarum ratione panis
1 debebatur; † hæc actio tranſit contra
quoſcumque ſucceſſores, ad quos res ipſa
peruenit cũ ſua cauſa, & ſic cum vitio ſpo-
lii, *Rip. in c ſæpe. de reſtit. ſpol. nu. 19.* ideo
debent docere de cauſa eorum poſſeſſionis,
quæ excludat agentes, *vt fuit reſolutum coram bo. me. Lauretano in vna Iſpalen. de Vitalba 18. Iunij 1582. & in hac cauſa corã Reuerendiſſ. Comitulo 25. Iunij 1590.*
2 † cum ſimus in actione in rem ſcripta,
Socin. in l. rem quæ nobis. nu. 10. de acquir. poſſ. quæ datur contra ſingulares ſucceſſo-
res, non quia ſucceſſores, ſed quia poſſidẽt,
Rip. in l. 1. §. ſi hæres. nu. 9. ad Trebell. Pute. deciſ. 28. de reſtit. ſpol. & 151. lib. 3. Mohedan. deciſ 40. aliàs 3. eod. tit. Guid. Pap. deciſ. 629. Non obſtat potiſſimum funda-
mentum pro contraria parte conſideratũ,
quòd contra Inicum & Catharinam non
fuit probatum ſpolium, cum ſententiæ la-
tæ contra Comitem ſeniorem eos non affi-
3 ciant, vt fuit reſolutum *, quia † cum ipſi
non eſſent poſſeſſores Maioricatus ante li-
tem motam, ſed ingreſſi ſint poſſeſſionem
lite pendente, non poſſunt ſeſe hac poſſeſ-
ſione tueri, *Creſcent. de ſent. & re iudic. deciſ. 19. Couar. pract. quæſt. c. 15. num. 7.*
& per conſequens non releuat, quod dici-
tur Catharinã repudiaſſe hæreditatem pa-
tris, quia contra eam non agitur vti hæ-
redem, ſed vti poſſeſſorem decimarum,
quarum ratione debetur panis beneficiatis,
& ex quo habet contra ſe præſumptionem
4 iuris, tam reſpectu ſucceſſionis, † quia fi-
lius præſumitur hæres, quàm qualitatis
5 bonorum, † quæ in dubio præſumuntur al-
lodialia, *Abb. in c. quia veriſimile. nu. 2. de præſumpt. Dec. conſ. 105. nu. 4. Aym. conſ. 98. num. 3.* nec iuuat eam inſtrumentum repu-
diationis hæreditatis, ex quo ſe immiſcuit
6 bonis per patrem poſſeſſis; † Vnde exci-
piendo ſe alio titulo poſſidere, debet do-
7 cere de titulo concludenter, † cum reus in
ſua exceptione vti actor reputetur. Nec
releuat, ſi dicatur non probari, quòd Ca-
tharina ſe immiſcuerit hæreditati, & quòd
poſſideat iſta bona, quia in omnem caſum
non poteſt ſeſe opponere exequutioni, non
quia ſeſe immiſcuit, & poſſidet, per ſu-
pra deducta, neque ſi non poſſidet; cum
ceſſet eius intereſſe, quod deducitur ex
poſſeſſione.

* Supr. ſub die Veneris 3 Non. 1595. & Lunæ 30. Nouem. 1597 & prius coram bo. me. Orano 6. Dec. 1593

Vercellen. Capellæ.
Die Mercurii 28. Ianuarii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio Apoſtolica concurrens cum prouiſione Ordinarij ſub eadem data præualet, maximè concurrentibus reſeruationibus; ſecus eſt, vt num. ſeq.*
2 *Iuſpatronatus laicorum non cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis.*
3 *Per præſeruationem iuris alteri quæſiti*

non

non ſolum præſeruatur ius in re,ſed etiã ad rem.

4 *Per præſentationem dicitur ius quæſitum præſentato ad beneficium, itaut prouiſo Apoſtolico ſit præferendus.*

5 *Derogatio Iurispatronatus in totum in prouiſione Apoſtolica nihil operatur, ſi gratia ſit poſt præſentationem patronorũ obtenta.*

DECISIO MCCLXIII.

COnſului Dominos meos in Rota vltima memorialium Caruis priuij ſuper
1 hoc dubio; † Quænam duarum prouiſionũ præualeret, quarum altera facta fuerat ab Epiſcopo in partibus; Altera verò à S.D.N. in curia ſub eadem data, & is per cuius obitum vacabat, obierat in curia, & erat olim familiaris bo.me. Cardinalis Sarnani. Quibus ſtantibus videbatur dicendum propter duplicem reſeruationem, & propter concurrẽtiam datæ eſſe præferendum prouiſum Apoſtolicum: Tamen contrarium Domini cenſuerunt, quia expeditum erat, & ſine controuerſia hoc beneficium eſſe Iu-
2 rispatronatus laicorum; † & ideo non cadere ſub reſeruationibus Apoſtolicis. Quãtum verò ad datam, quamuis præferatur Apoſtolica; tamen ſemper intelligitur, niſi tempore datę fuerit alteri ius quæſitum,
3 † per quam præſeruationem non ſolũ præſeruatur ius in re, ſed etiam ad rem, *Rota deciſ.17.de præbend.in nou.* Vnde cum ante prouiſionem Papæ, cum qua concurrit data institutionis, Spinellus fuiſſet per diem an-
4 te præſentatus à patronis, † per hãc præſẽtationem fuit ei tale ius quæſitum ad rem, vt debeat præferri prouiſo Apoſtolico.
5 † Neque obſtare, quòd in gratia prouiſi Apoſtolici adeſſet derogatio in totum Iurispatronatus; quia cũ talis gratia ſit poſt præſentationem patronorum, per quã fuit præſentato ius quęſitum, ea nihil operatur. Et ita per Dominos concluſum.

Colimbrien. Penſionum.
Die Mercurij 11. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *In reſeruatione pẽſionis ſuper beneficio Iurispatronatus non eſt neceſſarius conſenſus patroni.*

2 *Illegitimus non eſt inhabilis ad obtinendã penſionem, niſi ratione clericatus; & diſpenſatus ad clericatum non indiget aliqua diſpenſatione ad penſiones obtinendas.*

DECISIO MCCLXIIII.

FVit cõcluſum per Dominos tranſlationem penſionũ, de quibus agitur, fuiſſe validam; nam conſtat de facultate transferendi in reſeruatione penſionis, & hoc non obſtante clauſula, Accedente conſenſu patroni, quia eſt referenda ad reſignationem & collationem tituli, vt patet ex lectura, cum illa verba poſita ſint in clauſula ſeparata, & ſuadetur ex eo, quòd in collatione beneficiorum de iure patronatus ſolet hęc
1 clauſula poni, non autem † in reſeruatione penſionis, in qua non eſt neceſſarius conſenſus patroni, *vt per Gigan. de pẽſion. q.23. n.8. Caſſad. deciſ. 3. de iurepatr. Rebuff. in 3. par. ſignat. in verb. nec nõ iurispatr. n.28. & bene per Gambar. de offic. & poteſt. Legat. lib.6. tit. de penſion. num.94. cum ſequentib.* Non obſtat, quod opponitur de inhabilitate Ioannis, ex quo in clericatu enunciatur illegitimus, quia ſæpius fuit deciſum;
2 † Illegitimum non eſſe inhabilem ad obtinendam penſionem, niſi ratione clericatus; & ideo diſpenſatus ad clericatum non indiget aliqua diſpenſatione ad penſiones obtinendas, *& ita fuit deciſum in cauſa Veronen. penſionis coram bon. me. Robuſterio. 3. Iunij 1572. Sarnen. de Annal. quæſt. 21. latè Palaot. de noth. & ſpur. q.58. vbi reprobat Gigan. q.16. qui contrarium tenet. Idem fuit reſolutum in cauſa Legionen. ſeu Zamoren. penſionis coram eodem Robuſterio 11. Octobr. 1577. & in d. cauſa Veronen. pẽſionis & in alia Cæſarauguſtan. penſionis coram R.P.D. meo Gipſio 19. Februarij 1590.* Reſpectu verò Quirini alterius tranſlatarij res caret prorſus omni difficultate, cum ipſe habeat Clericatũ à ſuo Ordinario recognitũ per tres teſtes datos in memoriali. Ideo concluſum pro validitate translationis penſionum.

Leodien. Hęreditatis.
Die Veneris 20. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur vocati.*

DECISIO MCCLXV.

DOmini dixerunt ea, quæ per Dominos de Dans in dubium reuocantur aduerſus deciſiones matura diſcuſſione præcedenti factas *, non releuare; nam quod * ſub die Lunę 17 Ian. 1597. & Veneris 16. Ianuarij proximę prȩteriti.
primo deducitur, donationem eſſe de omnibus bonis tam maternis, quàm paternis, eſt contra verba expreſſa donationis, quæ reſtringit ſe ad bona materna, Nec facit alia clauſula, in qua habetur, quòd ad ſuum filium deuoluentur, & ſpectabunt omnia & ſingula alia mobilia & immobilia, quæ reperientur poſt obitum ſuorum parentum; quia in hac parte pater voluit pręſeruare filio ſucceſſionem vniuerſalem in alijs bonis ab inteſtato. Quod arguitur ex alia deciſione, facit, vt hęc clauſula non poſſit intelligi de bonis prius in donatione ſpecificatis, neque eſt inconueniens, quòd ad inducendum parentes mulieris ad conue-
niendum

niendum & contrahendum matrimonium,
oſtentaretur eis ſpes futuræ amplæ ſucceſ-
1 ſionis, cum etiam in iure habeamus, † te-
ſtatorem ponentem in conditione nepotes
ſuos non cenſeri eos vocare, ſed præſeruare
ipſis ſucceſſionem ab inteſtato, *vt tradunt
Doctores. in l. Lucius. de hered. inſtit.* & hoc
comprobatur manifeſtiſſimè ex laudo, in
quo Anna immittitur in poſſeſſionē bono-
rum Erardi, non ratione donationis, ſed
teſtamenti & ſucceſſionis; cum præſeruetur
legitima & Trebellianica ad fauorem
hæredis Iacobi, quæ detractiones non
fiunt, niſi in reſtitutione fideicommiſſaria
expreſſè in laudo canonizata. Quod dici-
tur de legitimatione perſonarum, iam per
alias deciſiones fuit ſublatum: Et ſatis eſt,
quòd non compareat aliquis de Glimes, qui
prætendat ſe eſſe proximiorem iſtis Domi-
nis Agentibus. Quod opponitur teſtamen-
tum non eſſe in forma probanti, non ſubſi-
ſtit; nam vltra bene deducta in facto circa
eius iteratas productiones, ſatis eius fides
comprobatur ex obſeruantia ſubſequuta
vigore compromiſſi, & laudi acceptati per
Annam authricem Dominorum de Dans,
cuius factum impugnare non poſſunt, *l. cū
à matre. C. de rei vindic.* Ad alia ſatisfa-
ctum eſt abūdè in deciſionibus factis, à qui-
bus concluſum fuit non eſſe recedendum.

Pampilonen. Parochialis de Hyrache.
Die Veneris 20. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

*1 Sententia lata à iudice recuſato quando ſit
nulla.*

DECISIO MCCLXVI.

1 DOmini cenſuerunt, † ſententiam Me-
tropolitani eſſe nullam, quia lata à
iudice recuſato pendente termino pro de-
putatione arbitrorum, & nemine inſtante,
ac nimis properāter actis non viſis, *vt fuit
reſolutum coram R.P.D. meo Penia in vna
Comen. Capellania 23. Ianuarij 1592.* & in
hoc nulla habita fuit difficultas. Quantum
verò ad iuſtitiam, dixerunt totum negociū
pendere ab inſpectione illa, penes quem
reſideat cura animarum; nam ſi reſidet pe-
nes Abbatem, clara eſt iniuſtitia ſenten-
tiarum, ſin minus tantum præſcriptum
quantum poſſeſſum; Ideo mandarunt, vt
videatur, penes quem reſideat cura, dato
ſuper hoc dubio particulari.

Parmen. Status.
Die Lunæ 23. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

*1 Sententia interpretari debet, vt conueniat
cum petitione.*
*2 Subornatio teſtium an ſit cōcludenter pro-
banda vbi ciuiliter agitur, & nu. ſeq.*
*3 In ciuilibus ſuſpicio falſitatis pro falſitate
habetur; & ideo probatur indicijs &
coniecturis, maximè in materia diffici-
lis probationis.*
*4 Ex cōiecturis & præſumptionibus aliquā-
do elicitur vera & concludens probatio;
ſed quales ſint & eſſe debeant, arbitra-
rium eſt iudici.*
*5 Declaratur deciſio Cæſar. de Graſſ. 11. de
reſtitut. in integr.*

DECISIO MCCLXVII.

CAuſa iterum ſuper articulo prætenſæ
ſubornationis propoſita, Domini cē-
ſuerunt non eſſe recedendum à reſolutis *;
nam ſequendo ordinem deciſionis, id quod
deducitur contra ſententiam abſolutoriā,
nempe in ea non fuiſſe comprehenſum Si-
giſmundum, ex quo declinauerat forum:
quamuis replicari poſſit fuiſſe in petitione
ſententiæ inſtatum, vt cauſa expediretur,
& Iudex abſoluerit ipſos Pallauicinos ab
accuſatione, & contentis in inquiſitione
1 & proceſſu, † ex qua generalitate videtur
ſententiam interpretandam eſſe, vt con-
ueniat cum petitione: Tamen dato etiam
quòd Sigiſmundus non eſſet comprehenſus;
nihilominus per ſententiam tollitur omnis
ſuſpicio ſubornationis, ex quo in querella
non ſolum accuſatus fuit de hac prętenſa
ſubornatione Sigiſmundus; ſed etiam Pal-
lauicinus, & teſtes examinati de vtroque
depoſuerunt, prout explicitè deducti fue-
runt à Domino procuratore in prima in-
formatione facti data ſub die 15. Decēbris,
in verſ. primo facta fuit ſubornatio per Si-
giſmundum & Pallauicinum; & ſubduntur
teſtium dicta, nempe Ioannis, Petri Anto-
nij, Galeatij, Franciſci Mariæ, & Facini,
qui omnes deponunt de omnibus Pallaui-
cinis, inter quos nominatim primus &
vltimus deponunt de Pallauicino, quem
tamen negare non poſſumus fuiſſe in dicta
ſententia abſolutoria comprehenſum; &
ideo tollitur fundamentum, quòd ſit in cle-
ricatu Sigiſmundi; nam ſi ſubornatio erat
facta etiam per Pallauicinum, ipſe venie-
bat condemnandus non abſoluendus: Prę-
terea placuit dilema conſideratum per
vnum ex Dominis Aduocatis, quòd aut Si-
giſmundus erat comprehenſus in ſententia,
& habet pro ſe abſolutoriam; aut non eſt
comprehenſus, quia clericus, & totus pro-
ceſſus contra eum ex defectu iuriſdictionis
eſt nullus, & nihil probat. Secundum fun-
damentum deciſionis ſuper materia ſub-
2 ornationis, † quæ tanquam criminalis &
odioſa probanda eſt per probationes con-
3 cludentes, impugnatur ex eo, quòd † in
ciuilibus ſufficiunt præſumptiones, cum ſu-
ſpicio falſitatis pro falſitate habeatur: ideo
probatur indicijs & coniecturis, *vt per
Guid.*

* ſub die Lunæ 15. Decembris anni præteriti.

Guid. Pap. conſ. 75. quod maximè locum habet in materia difficilis probationis, *l. cõſenſu. C. de repud. Socin. conſ. 11. nu. 6. lib. 3. Natt. conſ. 124. nu. 5.* * Verum fuit dictum per Dominos hanc materiam fuiſſe diligenter diſcenſã *in cauſa Caſalē. Præpoſituræ*[a]. & in ea fuiſſe concluſum requiri plenam & concludentem probationem, licet non requiratur exactiſſima illa, quæ eſt neceſſaria in cauſa criminali: † Nec negatur ex coniecturis & præſumptionibus aliquando elici veram & concludentem probationem, ſed quales ſint, & eſſe debeant, pendet à iudicis arbitrio; & ideo hæc deciſio allegata per Rangonos, contra eos facit; non enim verum eſt, quòd † vbi teſtes poſt primum examen alloquuti ſunt partem, cõtra quã depoſuerũt, ſi deinde cõtrariũ deponũt eius, quod depoſuerũt, pręſumãtur ſubornati ad effectũ, vt ſubornatio cẽſeatur probata contra partem aduerſam, neque hoc dicit *deciſio Cæſar. de Graſſ. 11. de reſtit. in integr.* ſed tantum ad effectum, vt teſti non credatur id, quod deponit in ſecundo dicto, aliàs ſequeretur abſurdũ manifeſtiſſimum, nempe quòd ex tacita præſumptione ſubornationis, maior oriretur probatio, quàm ex explicita & formali depoſitione ſubornationis, de qua teſtis deponeret; cum tamen ei non credatur; vt ex pluribus auctoritatibus cõcluſum fuit in deciſione, quibus addi poteſt *Clar. in prax. crimin. in verb. falſum. num. 5. vbi teſtatur de communi*, & quòd neque etiam faciunt indicium, pluribus tenet *Bertazol. conſ. 61. num. 13. lib. 1. criminal. poſt Marſil. conſ. 98. nu. 10.* Nec contrarium tenet *Cephal. conſ. 234. nu. 19. lib. 2. Roland. conſ. 16. nu. 11. lib. 1. & Dec. conſ. 189. nu. 13.* quia non agunt de probãda ſubornatione, ſed de alia quæſtione, cui dicto teſtis ita variantis ſit ſtandum, qui non eſt caſus noſter; non enim agimus de probatione teſtium in negocio, in quo depoſuerunt, ſed de probatione ſubornationis. Non obſtat carceratio in Caſtro Varani, quia præcedebat iam querela, & inquiſitio contra iſtos teſtes, & iudicis mandatum, & periculum, ne ſubtraherentur à Ludouico, qui erat potens, & ſublata iam fuit dicta ſuſpicio, ex eo quòd iam iſti dixerunt nonnullis, ſe non reperire confeſſorem, quę omnia aliàs deducta fuerunt. Quæ deducuntur *ex Bald. quem referunt Roman. ſingul. 330. & Bero. q. 58. num. 4.* fuerunt aliàs ſublata in deciſione data[b]. Nec relevant, quę dicuntur de alijs ſubornatoribus, cum neque contra eos fuerit querelatum neque proceſſum, & hæc omnia procedunt ex eodem fonte, nempe ex depoſitione teſtium, quibus fides nullatenus eſt in hoc adhibenda. Cætera viſa fuerunt Dominis leuia, & ſæpius recenſita, & per deciſiones & informationes ſublata. Ideo concluſum eſſe ſtandum in reſolutis.

[*] & fuit dictum ſupr. in Tudertin. pecuniaria 13. Ian. proximè præteriti.

[a] ſup. die 21. Abril. 1597. corã bo. me. D. Gipſio.

[b] ſub die Lunæ 16. Iunij anni præteriti.

Bononien. Bonorum.
Die Veneris 27. Februarij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Procurator non poteſt ab actore conſtitui ante litis conteſtationem.*
2 *Sententia ex actis nõ iuſtificata eſt iniuſta.*
3 *Ad immiſſionem in poſſeſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. debet produci teſtamentum, ad hoc vt appareat, an petens immiſſionem, ſit hæres.*
4 *Semel immiſſus in poſſeſſionem non poteſt amplius petere ſe immitti.*

DECISIO MCCLXVIII.

Fuit reſolutum ſententiam latam fuiſſe nullam, tam ex parte reorum conuentorum, cum de eorum mandato non conſtet, 1 quàm ex parte actorum, † quia Raphael non poterat comparere tanquam procurator, cum eſſet conſtitutus ab actore ante litis conteſtationem, *l. neque tutores. C. de procurat.* neque vti actor, cum deficiat decretum iudicis, *§. fin. Inſtit. de curat. gloſ. in d. l. neque tutores. in verb. debent.* pręſertim ſtante inhibitione facta Caſeto, ne compareret nomine fratrum hæredum Alberti ex eius remotione per ſententiam 2 Auditoris Cameræ; † Eſt etiam iniuſta ſẽtentia, ex quo non iuſtificatur ex actis, iuxta receptam Rotę opinionem, & hoc 3 deducitur ex eo, † quòd non fuit productũ teſtamentum, vt requiritur in remedio *l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.* neque fuerũt probata incumbentia ad effectum remedij ex interdicto quorum bonorum: Quæ maximè procedunt ex eo, quòd ſemel fuit per hæredes adita hæreditas, & capta poſſeſſio bonorum, ex quo ſequitur ceſſare iudicium 4 immiſſionis, † cum ſemel immiſſus non poſſit amplius petere ſe immitti, *ad tradit. per Specul. de teſtam. §. ſequitur. nu. 32. & per Corn. conſ. 113. num. 5. & fuit ſæpius in Rota reſolutum.*

Papien. Iuriſpatronatus.
Die Veneris 6. Martij 1598.

SVMMARIVM.

1. *Canonicus regularis poteſt de beneficio ſæculari curato prouideri, cum licentia tamen ſui ſuperioris; ſecus in Canonico regulari tranſlato ad alium ordinem vigore ſacri Concilij Tridentini.*
Item ſecus in alijs monachis qui non habent regulam ita laxiorem, ſicut habent Canonici regulares.

DECISIO MCCLXIX.

1 Fuit quæſitum, † An Canonico regulari cum licentia ſui ſuperioris poſſit

prouideri de beneficio curato ſeculari; & fuit cõcluſum poſſe, *per text. in c. quod Dei timore. & ibi Abb. in ſummar. de ſtat. monach.* idemq. videtur ſentire *ſacrum Concilium Trident. c. 11. ſeß. 14.* dum vult Canonicum regularem tranſlatum ad alium ordinem non eſſe capacem beneficij ſæcularis curati; tacitè enim innuere videtur, non tranſlatum eſſe capacem. Idem voluit *Rota decis. 5. de iurepatr. in nou.* quicquid ſit de alijs monachis, quia iſti habent regulã laxiorem, *Aegid. deciſ. 751. ante fin. Feder. conſ. 136. Roch. de iurepatr. in verb. honorificum. q. 4. nu. 13. Prapoſit. in c. priſcis. nu. 4. diſtin. 56. Sylua. de benef. p. 3. q. 70. verſ. aut eſt curata. Nauarr. conſ. 9. de prabend. Lambertin. lib. 2. p. 1. art. 19. 7. q. principal. cum alijs* *. *& tenuit Rota referente Guidobon. deciſ. 96.* cui deciſioni circa illum articulum, An requiratur diſpenſatio Epiſcopi, vel ſufficiat licentia ſui ſuperioris, magis eſt ſtandum, quàm *deciſioni 85. p. 1. Caputaquen. cum Guidobon. fuerit relator illius cauſa*. Et ita per Dominos concluſum.

** Idẽ Lambertin. ibid. art. 23. verſ. ex omnibus. amplia. 10. Rot. deciſ 5. n. 9. de iurepatr. in nou.*

Firmana Altaris.
Die Lunę 9. Martij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Vt ſit locus deuolutioni beneficij, eſt probãda notitia vacationis illius, ad quem ſpectabat collatio.*

2 *Omiſſio forma in fundatione iuriſpatronatus praſcripta ipſam praſentationem annullat.*

3 *Derogatio fundationis in gratia beneficij iuriſpatronatûs à Papa obtenta non ſuffragatur, non explicitè narrata forma fundationis praſcripta.*

DECISIO MCCLXX.

Domini cenſuerunt gratiam D. Ricardi
ei non ſuffragari, ex quo non videtur
ſufficienter iuſtificata; nam quantum ad
priorem impetrationem attinet; cum ea
fundetur ſuper deuolutione, quę non eſt
probata, *vt fuit reſolutum coram Illuſtriſſ.*
1 *Blanchetto* *, † non enim probatur eos, ad
quos collatio ſpectabat, habuiſſe notitiam
vacationis, *c. quamquam. vbi Doctor. de
election. in 6. c. 2. de conceſſ. prabend. cum
alijs tunc allegatis*, * ea iuuari non poteſt,
ſi verò agimus de poſteriore impetratione,
plura contra eã opponuntur: Primo, quòd
narratum fuerit, Coriolanum extorſiſſe aſſertam
pręſentationem ad Capellam, de qua
agitur; à quibuſdam hominibus terræ Mõtis
Granarij contra formam fundationis
dictę Capellę; cum tamen fuerit à maiori
parte hominum repręſentante totam Communitatem
præſentatus: Verum hęc narratiua
videtur ſatis verificari; tum quia licèt
fuerit pręſentatus à maiori parte; tamen
videtur obſtare ſtatutum allegatum, quod
excludit conſanguineos à negocijs concernentibus
fauorem aliorum conſanguineorum,
& hoc ſaltem prodeſſet ad excuſationem;
tum etiam, quod magis placet, quia
illa narratiua in eo ſe fundat pręcipuè
quòd nõ fuerit obſeruata forma fundationis
in pręſentando presbytero, qui ſuã pri-
2 mam Miſſam decantaſſet, † cuius formę
omiſſio ipſam pręſentationem annullat, &
hęc narratiua ex tenore fundationis opti-
3 mè verificatur. † Neque obſtat, quòd Coriolanus
in ſua gratia obtinuerit derogationem
fundationis; quia non fuit explicitè
narrata illius forma: Neque clauſulę
allegatæ tollunt vitium ſubreptionis, *Corn.
conſ. 245. nu. 6. lib. 1. Aym. conſ. 296. nu. 3.*
quod tamen ſi opus fuerit, videndum erit
particulariter. Secundo opponitur narratam
fuiſſe deuolutionem: Verum neque hęc
obiectio ſubſiſtit, nõ enim in hac poſteriore
gratia narratur beneficiũ eſſe deuolutum,
ſed tantum fuiſſe de illo per obitum adhuc
vacante ad ſedem Apoſtolicam deuoluto ſibi
prouiſum, ſiue prouideri mandatum;
quæ res verificatur ex tenore prioris impetrationis:
neque ad hunc effectum prior
illa narratiua eſt verificanda; neque docendum
de ſcientia eorum, ad quos ius instituendi
ſpectabat. Tertio opponitur non
eſſe probatum valorem beneficii tam impetrati
quàm obtentorum; tum ex eo quòd
teſtes non deponunt per non exceſſum, vt
requiritur; tum etiam quia in verificatione
valoris beneficij Sancti Ioannis adeſt confeſſio
Ricardi in contrarium, & hæc oppoſitio
Dominis placuit; Ideoq. ex hoc capite
dixerunt poſteriorem gratiam ei non
ſuffragari.

** ſub die 3 Dec. 1594. & 22. May 1595*

a quibus add. Rot. de rer. permut. dec. 5. aliàs 340. in antiq. & in nou. de iurepatr. 6. aliàs 363 Lap alleg 71. n. 14.

Romana iuris Doctorandi.
Die Veneris 3. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Poſteriora regulariter derogant prioribus; maximè vbi priorum mentio ſit in poſterioribus.*

2 *Priuilegio conceſſo ex cauſa onerosa non ſolet Papa de facili derogare.*

3 *Decretum, ſeu clauſula poſita in priuilegio, quòd nullo modo reuocari nec ſuſpendi poſſit, & quoties emanarint in alijs conceſſionibus derogationes, toties ab illis exceptum, & denuo conceſſum, reſtitutum, & repoſitum tale priuilegium cenſeatur, cuius ſit efficacia.*

4 *Priuilegio ex cauſa publica vtilitatis, & ad tollenda abſurda conceſſo, non cenſetur derogatum per clauſulas quantumuis pragnantes.*

5 *Regula de iure quaſito non tollendo praſeruat ius ex priuilegio quaſitum.*

6 *Derogatio regula de iure quaſito cum clau-*

clauſula, quorum tenores, quid operetur.

DECISIO MCCLXXI.

FVit de mandato S. D. N. propoſitum in
Rota huiuſmodi dubium: Stantibus
bullis & priuilegijs conceſſis tam Collegio
Reuerendiſſ. DD. Prothonotariorum, quàm
Collegio Excellentiſſ. DD. Aduocatorum
Conſiſtorialium, An dicto Collegio Aduo-
catorum competat ius Doctorandi priuati-
uè ad Collegium dictorum DD. Prothono-
tariorum. Difficultas orta eſt ratione pri-
uilegij conceſſi per fe. re. Sixtum V. Colle-
gio DD. Prothonotariorum ſub data Nonis
Februarij 1585. in quo datur facultas Do-
ctorandi Collegio, & eorum cuilibet quo-
ſcunque idoneos, &c. cum clauſula, ſubla-
ta, non obſtantibus priuilegijs quibuſcunq.
Romanæ Curiæ Collegijs etiã Motu pro-
prio, &c. conceſſis, ac cum quibuſuis de-
rogatoriarum derogatorijs, alijſq. fortio-
ribus & inſolitis clauſulis & decretis, per
quod priuilegium prætendebatur ſublata
fuiſſe antiqua priuilegia DD. Aduocatorũ
1 conceſſa à fe. re. Iulio III. † cum regulari-
ter poſteriora derogent prioribus, maximè
vbi eorum ſit mentio, *l. pacta nouiſſima.
C. de pact.* & præſertim cum dictum priui-
legium conceſſum ſit Dominis Prothonota-
2 rijs ex cauſa oneroſa, † cui nõ ſolet de faci-
li Papa derogare, cũ conceſſio videatur fa-
cta in vim contractus: Cauſa itaque in
Rota me proponente diligenter diſcuſſa,
fuit primo loco dictum, eſſe diligenter exa-
minandum, quod nam ex iſtis priuilegijs
habeat clauſulas prægnantiores & fortio-
res, *vt alias coram me factum fuit in vna
Aſtoricē. Archidiaconatus 19. Martij 1576.*
& cenſuerunt Domini præualere clauſulas
appoſitas in priuilegio Iulij III. nam præ-
ter cæteras, in quibus concurrunt cum pri-
3 uilegio Sixti, † adeſt decretum, vt huiuſ-
modi litteræ Apoſtolicæ nullo modo reuo-
cari, neque ſuſpẽdi poſſint, & quoties ema-
nauerint in alijs conceſſionibus derogatio-
nes implicitè, toties hæ ab illis exceptæ,
ac denuo Aduocatis conceſſę, reſtitutæ, &
repoſitę cenſeantur, &c. quod decretum eſt
tantæ efficaciæ, vt per conſequentes dero-
gationes non cenſeatur illi præiudicatum,
cum de eo non fuerit facta ſufficiens mẽtio,
*vt per Federic. conſ. 233. per tot. Caſtren.
conſ. 279. in fin. lib. 1. Pariſ. conſ. 42. nu. 15.
lib. 4. Felin. in c. nonnulli. nu. 3. & 4. de re-
ſcript* *. *cum infinitis, quæ deduci poſſunt
ex ijs, quæ congerunt Doctores in materia
reuocationis teſtamentorũ. Socin. in l. ſi mihi
& tibi. §. in legatis. de legat. 1. Couar. in
rubr. de teſtam. part. 2. n. 19.* Quod videtur
4 eo maximè locum ſibi vendicare, † ex quo
priuilegium Aduocatis conceſſum fuit ex
cauſa publicæ vtilitatis & ad tollenda ab-
ſurda, quę ex ſimilibus conceſſionibus oriũ-
tur, quo caſu non cenſetur illi derogatum
per clauſulas quantũuis prægnantes, *vt vo-
luit Roman. conſ. 436. nu. 11. & conſ. 498.
5 n. 17. Pute. deciſ. 89. lib. 1.* Accedit, † quòd
non fuit derogatum regulæ de iure quæſito
non tollendo, per quam præſeruatur ius ex
illo quæſitum Dominis Aduocatis, *vt per
Sarnen. ſuper dicta regula. q. 15. nu. 7. Mo-
dan. deciſ. 82. Put. 52. lib. 1. & fuit dictum
coram R. P. D. meo Orano in Cæſarauguſta-
na exemptionis 9. Martij 1594. Cæſar de
6 Graſſ. deciſ. 3. de reſcript* [a]. † Verum omnis
prorſus ceſſat difficultas ex poſteriore re-
nouatione dicti priuilegij conceſſa per eũ-
dem Sixtũ V. Dominis Aduocatis, ſub dat.
ſeptimo Kalend. Septembris 1587. cum de-
rogatione regulæ de iure quæſito, &c. & cũ
clauſula, quorum tenores, per quam pro-
culdubio reuocatum cenſetur priuilegium
Dominorum Prothonotariorum, *Ant. de
Butr. conſ. 2. Caſſad. deciſ. 38. ſuper regul.
Mohed. 1. de reſcript.* maximè cum in pri-
uilegio ipſorum nulla adſit clauſula dero-
gatoria ad futuras conceſſiones, *Bart. in
l. ſi quis. in princ. de legat. 3. Fel. in d. c. non-
nulli. nu. 3. & ſeq.* Nec obſtat, quòd Domi-
ni Prothonotarij habeant priuilegium ex
cauſa onerosa, quia eodem modo etiam
D. Aduocati habent ex annexione Rectora-
tus, & ſolutionē pecuniarum per eos facta:
Vnde in pari cauſa ſemper, vt dictum eſt
ſupra, poſteriora derogant prioribus. Et
ita concluſum.

* & facit Iaſ. conſ. 128 lib. 4. de cõi Syiua de beneſ. p. 3 q 19. n. 3. & fuit dictum in allegata deciſ. Aſtoricen.

a Idē Put. deciſ. 289. lib. 1 & fuit dictũ in Burgen. Iuris ſepeliendi corã R. P. D de Graſſ ſ. de verb ſign. imo per huiuſmodi regulã pręſeruatur ius quãtũuis minimum, & per quodcũq. priuilegiũ tolli prætendatur ad Oonad. conſ. 14 n. 22. Rol. conſ. 9. n. 33. lib. 4. & vt in dicta Cæſarauguſtana, ac in Peruſina Vnionis corã Illuſtr. Blanchetto 8. Mart. 1596

Alben. Plebis de Doliano.
Die Mercurij 8. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Vnio ſeu annexio probatur ex enunciatiuis antiquiſſimis Pontificum.*

2 *Inſertum litterarum antiquarum de verbo ad verbum operatur diuerſas enunciatiuas, licèt litteræ ipſæ non exhibeantur.*

3 *In materia vnionum plurimum defertur viſitationibus Epiſcoporum, de quorum præiudicio agitur.*

DECISIO MCCLXXII.

FVit reſolutum ex deductis pro Scaram-
1 po, † conſtare de vnione ſeu annexio-
ne plebis de Doliano Præpoſiturę de Ferra-
nia. Primo ex enunciatiuis antiquiſſimis,
de quibus in litteris Innocẽtij III. & IIII.
in quibus enunciatur plebs Doliani tanquã
de pertinentijs dictæ Præpoſituræ, quæ cõ-
firmatæ ſunt per bullam Sixti IIII. *Pute.
deciſ. 209. lib. 2. & fuit dictum in pluribus
cauſis, vt in Tiraſonen. annexionis Canoni-
catus coram bo. me. Bubalo. & in Burgen.
Iuriſdictionis coram R. P. D. meo Orano.
& in Tudertina Prioratus coram R. P. D.*

* In Tiraconen. Amneſionis 12. Martij 1589. & in Burgen. Iuriſdictionis 4. Decembris 1595. & in Tudertina Prioratus coram Litta 21. Aprilis 1595. & in eadem Tudertina coram Penia 14. Iun. 1593. & in Parmẽ. Prioratus 19. Iunij 1593.

*meo Litta & alijs** : Nec obſtare, quòd nõ
clarè in dictis litteris fiat mẽtio de Vnione
ſeu Annexione, quia ſufficit, quòd id vir-
tualiter in eis contineatur, *Socin. in l. in
ambiguo. num. 7. de reb. dub. Pariſ. conſ. 44.
nu. 5. lib. 1. Aym. conſ. 149. nu. 11. & fuit di-
ctum in cauſa Alexandrin. ſancti Stephani
20. Iunij 1597. coram eod. D. meo Litta*, vbi
enunciabatur quædam Eccleſia membrum,
hic autem enunciatur iſta Plebs eſſe de poſ-
ſeſſionibus & pertinẽtijs Præpoſituræ, quòd
idem importat, cum vna Eccleſia alteram
non poſſit poſſidere, niſi ei ſit annexa.
2 Non obſtat, quòd † iſtæ litteræ non exhi-
beãtur, ſed de ijs tantum conſtet per inſer-
tum in litteris Sixti, quia, cum inſeran-
tur de verbo ad verbum, faciunt fidem, &
operantur diuerſas enunciatiuas *Mohedan.
3. de fid. inſtr.* Secundo ex Commenda con-
ceſſa per Clementem VII. de Præpoſitura
cum Plebe Doliani illi annexa Hieronymo
Scarampo cum effectuali poſſeſſione ſubſe-
quuta, vt ex inſtrumento apprehenſionis
patet, cum locationibus & ſolutionibus
ſubſequutis, & quamplurimis inſtrumentis,
in quibus enunciatur iſta Plebs vti mem-
brum & dependens dictæ Præpoſituræ. Et
poſtremo adminiculantur huic probationi
viſitationes Epiſcoporum Alben. & Salu-
tiarum approbantium huiuſmodi Vnionem
3 ſeu annexionem, † quibus plurimum de-
fertur in hac materia, maximè Epiſcopo
Alben. de cuius præiudicio agitur. Acce-
dunt etiam teſtes de publica voce & fama:
Vnde ex his cenſuerunt Domini plenè pro-
batam eſſe huiuſmodi annexionem ad effe-
ctum, de quo agitur, cum in contrarium
nihil omnino deducatur, ex quo iſte anti-
quiſſimus ſtatus in cõtrouerſiã deduci poſ-
ſit. Et ita concluſum.

Hoſtunen. Capellæ.
Die Mercurii 8. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Status antiquus beneficij, qui nõ reperitur immutatus, præſumitur durare.*
2 *Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatũ beneficij.*
3 *Poſſeſſio per litem non interrumpitur ad effectum præſcriptionis, ſi lis per ſententiam vel tranſactionem finiatur.*

DECISIO MCCLXXIII.

FVit dubitatum. An gratia Triarij ſit
iuſtificata in ea parte, in qua narra-
tur, Capellaniam, de qua agitur, regi ſo-
litam per quatuor Capellanos: Et Domini
pro maiori parte cẽſuerunt eſſe iuſtificatã,
& pro fundamento conſideratum fuit, anti-
quum ſtatum iſtius Capellæ fuiſſe, vt qua-
tuor Capellani perpetui in ea inſtituerен-
tur, *vt fuit reſolutum 19. Ianuarij proximè
1 præteriti*, † & iſte ſtatus non reperitur im-
mutatus ab anno 1523. vſque ad annum
1551. ideoque præſumitur continuatus,
*Socin. conſ. 73. num. 22. lib. 1. Alciat. de præ-
ſumpt. reg. 2. præſumpt. 2.* Vltra quòd de
continuatione conſtat ex iuribus Triarij, vt
bene deducitur in facto: Verum hunc ſta-
tum cœpit immutare velle Donatus Anto-
nius Scalona anno 1551. qui prædictam
Capellam vacantem per obitum Franciſci
de Fonte à ſede Apoſtolica impetrauit, vti
Rectoriam diſtinctã à quatuor Capellanis,
narrando ſe vnam ex dictis Capellanijs ob-
tinere, quam Papa vult, vt dimittat poſt
aſſequutam poſſeſſionem Capellæ, ex qua
narratiua apparet adfuiſſe de illo tempo-
re ſtatum quatuor Capellanorum, & ſub-
reptitiè Donatum Antonium commentum
fuiſſe nouum beneficiũ, nempe Rectoriam
contra veritatem fundationis ac eius per-
petuam obſeruantiam; Verum per hunc
actum non cenſetur mutatus ſtatus; tum
2 quia † prouiſiones Apoſtolicæ non mu-
tant ſtatum *Calderin. conſ. 26. de præbend.
Aegid. deciſ. 107. Achill. deciſ. vnic. de ſtat.
beneſi.* tum etiam quia fuit detectus iſte
error; tum ex præſentatione facta per eun-
dem Scalonam de quarto Capellano, vt in
ſummario Triarij nu. 3. tum ex redintegra-
tione facta per Ordinarium de anno 1559.
quatuor Capellanorũ; Vnde nõ cenſetur in-
terim mutatus ſtatus, ſed potius cõtinuatus;
3 ſicut dicitur † poſſeſſionem per litem non
interrumpi ad effectum præſcriptionis, ſi
lis per ſententiam vel tranſactionem finia-
tur, *Felin. in c. illud. nu. 17. de præſcript. &
fuit dictum coram me in Romana Caſalis
Longhezza. 21. Maij 1593.* & hunc ſtatum
conſeruare ſtuduit Ordinarius ſucceſſor
anno 1588. inſtituto Riccio quarto Capel-
lano. Nec obſtat, quòd medio tempore
decreuerat iſtis Capellanis ſalarium; nam
hoc poſtea intellecta melius rei veritate
reuocauit, vt in ſummario nu. 17. His ac-
cedunt teſtes Triarij, quorum nonnulli fue-
runt Capellani, & ſic bene ſunt informati
de ſtatu huius beneficij, & bene poſſunt
concordari cum alijs teſtibus Iudelli, qui
loquuntur de tempore turbati ſtatus bene-
ficij. Nec obſtat, quòd nunc non agatur de
ſtatus mutatione, ſed tantum de verifica-
tione gratiæ, in qua vltimus ſtatus eſt at-
tendendus, quia licèt hoc verum ſit; tamẽ
cum ad verificationem leuiores probatio-
nes ſufficiant; ſatis apparet ex deductis gra-
tiam Triarij eſſe iuſtificatam, cum ſtatus
ille, qui opponitur, non fuerit vniformis,
ſed varius, & erroneus, & veritati con-
trarius, & poſtremo reuocatus fuerit ad
ſtatum antiquum; & ideo veritatem præ-
ualere debere. Et ita concluſum.

Caſa-

Caſalen. Parochialis.
Die Veneris 10. Aprilis 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Ex præſentatione intra debitum tempus facta de perſona idonea, dicitur ius quæſitum præſentato, etiam quòd inſtitutio fuerit nulla.*
2 *Confirmatio electi nulliter facta non annullat electionem legitimè factam.*
3 *Clauſula, dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, præſeruat ius etiam ad rem quæſitum.*
4 *Præſentatio facta ante examen, non ideo dicitur facta de non idoneo.*

DECISIO MCCLXXIIII.

DOmini perſtiterunt in deciſis *; nam
1 † ex præſentatione facta intra tempus
debitum de perſona idonea à veris patro-
nis ius fuit quęſitum præſentato, etiam
quòd inſtitutio fuerit nulla, *vt pluries fuit
reſolutum; & faciunt allegata deciſiones
Quirog. 299. Cotta 351. Sarnen. ad regul. de*
2 *iure quæſ. non toll. q. 1.* † prout in confir-
matione nulla, dicitur per eam non an-
nullari electionem, *c. confirmationem. de
electio. lib. 6.* Vnde cum in gratia Mirolij
adſit clauſula, dummodo tempore datæ
præſentium, non ſit alteri ius quæſitum, non
applicatur *deciſio Putei 90. lib. 1.* quia ibi
agitur de reuocatione expectatiuarum ex-
preſſa, hic verò præſeruatur expreſsè ius
3 quæſitum per dictam clauſulam, † quæ præ-
ſeruat etiam ius ad rem quęſitum ex præ-
ſentatione, *Rota 17. de præbend. in nouis
Aegid. deciſ. 167. Felin. in c. cauſam quæ.
num. 26. verſ. ſed nota. de reſcript.* Neque
4 obſtat, quòd † pręſentatio fuerit facta de
non idoneo, ex quo facta ante examen;
ex c. 18. ſeſſ. 24. Concil. Trident. nam ibi hoc
non diſponitur, ſed tantum vt præſentatus
non admittatur, niſi facto examine, & ſic
præſupponit præſentationē præcedere exa-
men: Vnde cum poſtea Salamonius fuerit
repertus idoneus inſtitui potuit à Domino
Robuſterio. Nec obſtat, quòd examina-
tores retulerint tantum eſſe idoneum re-
ſpectu litteraturæ, quia Epiſcopus præſu-
mitur fuiſſe informatus de omnibus requi-
ſitis, *ad Felin. in c. fin. num. 2. de præſumpt.*
ſed hæc omnia ceſſant, ex quo neque etiam
hodie iuſtificata eſt gratia Mirolij.

* ſub die Mercurij 5. Nouem. anni præteriti.

Camerinen. Caſtri Orbis.
Die Veneris 24. Aprilis 1598.

S V M M A R I V M.

1 *In contractu nominato non eſt locus pœnitentiæ ob inobſeruantiam, ſed agitur ad implementum vel ad intereſſe; maximè quando contractus fuit perfectus per traditionem rei venditæ.*
2 *Emptor, vt re tradita, poſſit agere ad ſolutionem pretij, ſi venditor factum præcisè præſtare non poteſt, ſufficit adimplere per æquipollens, itaut emptor reddatur ſecurus.*
3 *Dolus dans cauſam contractui annullat contractum; vel ſaltem facit eſſe locum redibitoriæ.*
4 *Emens ſcienter rem reſtitutioni ſubiectam non poteſt vti exceptione doli.*
5 *Dolus ad effectum leg. ſi quis maior. C. de tranſact. debet eſſe manifeſtiſſimus; aliàs tantum competit actio ex empto rem liberam tradi.*

DECISIO MCCLXXV.

FVit per Dominos vnanimiter concluſũ
Dominos de Nappis emptores nõ poſ-
ſe agere ad reſciſſionem contractus em-
ptionis, de qua agitur, ex pluribus; nam
1 † cum ſimus in contractu nominato, non
eſt locus pęnitentię ob inobſeruantiam al-
terius partis, *l. in ciuile. vbi Bald. & Sa-
licet. in prin. C. de rei vendic. l. non idcirco.
in fin. C. de contrah. empt. Natta conſ. 171.
nu. 1. lib. 1.* ſed agendum eſt ad implemen-
tum vel ad intereſſe, maximè quando con-
tractus fuit perfectus per traditionem rei
venditæ, *Alex. in l. cum proponas. la 2. n. 4.*
2 *C. de pact.* * quia, † vt re tradita em-
ptor agere poſſit ad ſolutionem pretij, ſi
venditor factum pręcisè præſtare non po-
teſt, ſufficit adimplere per ęquipollens,
itaut reddatur emptor ſecurus, *vt fuit de-
ciſum coram me diebus elapſis in vna Ro-
mana* [a] *de Iuſtinis, & tunc fuerunt alle-
gata alia deciſiones, nempe in Auximana
bonorum coram R.P.D. meo Mellino, &
in Roman. Palatij. coram bo. me. Bubalo. Af-
flict. deciſ. 171. Alex. conſ. 65. nu. 5. lib. 5. &
fuit etiam dictum coram R.P.D. meo Penia
in cauſa Romana Cenſus 17. Aprilis 1598.*
Non obſtat, quòd nõ fuerit in inſtrumento
expreſſum bona ad venditorem ſpectare
pleno iure, cum tamen fuerit detectum
eſſe ſubiecta fideicommiſſo, nec non adęſſe
bona emphyteutica ſub directo dominio
3 Eccleſiæ Camerinenſis; Ideoque † vendi-
torem periurum fuiſſe in dolo, qui dedit
cauſam contractui; ideoq. annullat illum,
*l. & eleganter. de dol. mal. & l. ſi quis ma-
ior. C. de trãſaction.* vel ſaltem eſſe locum
redibitoriæ cum aliàs non fuiſſet empturũ,
*l. ſi is quis hæres. §. & in poteſtate. de except.
rei iudic.* nam primo circa dolum dictum
fuit videri abfuiſſe ab hoc contractu, cum
exhibitum fuerit teſtamẽtum Virgilij fidei-
committentis: Vnde emptores habuerunt
notitiam fideicommiſſi; & ideo voluerunt
ſibi proſpicere & cauere per retentionem
partis pretij conuerſi in cenſum ſexmilliũ
4 ducatorum, & † emens ſcienter rẽ ſubie-
ctam reſtitutioni, non poteſt vti hac ex-

* add. Dec. d. l. cum proponas. nu. 7. & ibi Cort. iun. num. 12. Ruin cõſ. 128 in fin. lib. 5. & Pancirol. conſ. 73.

a In Romana non ad implementi die Lunę 27. Nouem. anni præteriti.

ceptione, *gloſ. in l. ſi familia. C. famil. erciſc. vbi Bald. nu. 7. & cæteri, Alex. conſ. 21. n. 6. & 7. lib. 5. Ruin. conſ. 42. nu. 19. lib. 1. cum ſimilib* *. Et vlterius promittit véditor ſe non illaturum moleſtiam, neque inferenti conſenſurum, ſed litem in ſe ſuſcepturum, & omnia damna & expenſas ſoluturum, adeo quòd plenè fuerit emptoribus cautū; maximè cum ſuper reliquo pretio competeret venditori ius detractionis legitimę &

* Idē Ruin. conſ. 146. n. 9. lib. 1. Aretin. cōſ. 5. in prin. & Aym. conſ. 211. num. 6. & ſeq.

5 Trebellianicæ: Vnde excluditur dolus, † qui ad effectum *l. ſi quis maior.* debet eſſe maniſeſtiſſimus, *vt tradunt ibi Doctores, vt per Curt. iun. num. 17. Cagnol. num. 187. Alex. conſ. 92. num. 13. lib. 1.* & tantum competit actio ex empto rem liberàm tradi, *Bald. in l. ex his prædijs. C. de euiction. Pedemont. deciſ. 24. num. 4. & ſeq.* Quantum ad bona emphyteutica fuit prouiſum indemnitati emptorum, ex quo fuerunt alia bona ſubrogata cum conſenſu directi Domini: & confirmatione Apoſtolica prçuia cauſæ cognitione. Quantum verò ad reliquos creditores venditoris fuit prouiſum, vt eis de pretio ſatisfieret. Et ita concluſum non eſſe locum reſciſſioni venditionis.

Anconitana Separationis.
Die Mercurij 29. Aprilis 1598.

SVMMARIVM.

1 *Memorialia non tribuunt iuriſdictionem.*
2 *Iuriſdictio delegata expirat morte delegātis; præſertim ſi viuente delegante nulla fuerit decreta citatio.*
3 *Commiſſio Signaturæ iuſtitiæ non ſuffragatur vbi adeſt commiſſio Papæ manu ſignata.*
4 *Affixio ad valuas non afficit, niſi perſonaliter citatum.*
5 *Citatio exequuta ſede vacante eſt nulla.*
6 *Citatio exequuta contra procuratorem reuocatum non ſuſtinetur.*
7 *Mulier non poteſt cogi ad cohabitandum cum marito propter eius ſæuitiam, niſi præſtita cautione, quæ ad hoc non ſufficit iuratoria.*
8 *Comparens vti procurator in expenſis condemnari non poteſt.*

DECISIO MCCLXXVI.

FVit bis cauſa propoſita, & reſolutum ſententiam pro Gratiano latam eſſe nullam & iniuſtam * 1 Nullitas deducitur
1 ex defectu Iuriſdictionis, † cum fuerit proceſſum in vim memorialis, per quod non tribuitur iuriſdictio, & dato quòd tribue-
2 retur, † expirauerat morte delegantis, *Felin. in c. cæterum. nu. 15. de reſcript.* præſertim cum eo viuente, neque decreta, neque exequuta fuerit citatio, *Felin. in c. re-*
3 *latum. nu. 11. & 17. de offic. delegat.* † Neq. ſuffragatur commiſſio Signaturæ Iuſtitiæ, cùm adeſſet commiſſio Papæ manu ſignata, qui commiſerat cauſam appellatione remota, cuius vigore fuerat lata tertia ſententia pro Comitiſſa *c. vt debitis. de appellation.* Secunda deducitur ex defectu cita-

* Iuxta resolutionem factā ſub die 11. Mar. 1598

4 tionis, † quia non apprehenſa prius perſonaliter principali fuit proceſſum per affixionem ad valuas *Clem. 2. de re iudic. Caputaq. deciſ. 117. part. 1.* neque poteſt excuſari, ex quo vigore memorialis fuerat per-
5 ſonaliter citata, † id enim factum fuit nulliter Sede vacante, ex quo expirauerat
6 omnis iuriſdictio. † Neque etiam poteſt ſuſtineri ex citatione exequuta contra D. Ioannem Dominicum Guelſum, quia fuerat reuocatus per conſtitutionem alterius procuratoris in alia inſtantia, *Rota deciſ. 25. de procurat. in antiq.* nec poterat prætendere ignorantiam, cum à nouo procuratore recepiſſet alimenta decreta. Iniuſtitia verò deducta fuit ex eo, quòd contra tenorem trium ſententiarum confor-
7 mium iudex pronunciat, † Comitiſſam teneri ad cohabitandum cum viro, non aliter data per eum cautione niſi iuratoria; cum tamen ex probationibus conſtaret de eius ſęuitia, & etiam noua cauſa odii, ex quo ea obtinuerat ſibi adiudicari bona mariti, eaque ſubhaſtari pro recuperatione ſuę dotis; Ideo ei erat cautione proſpiciēdum, *Pariſ. conſ. 54. num. 13. lib. 4 Bald. conſ. 176. lib. 1. Alex. in l. ſi conſtante. §. quoties. nu. 3. ſolut. matr. Iaſ. in l. ſi donatione. nu. 5. C. de collation. Abb. in c. litteras n. 23. de reſtit. ſpol.* Item quia in ea reuocatur onus alimentandi, quod tamen conſtito de ſęuitia non debet ceſſare, *Afflict. deciſ. 10.*
8 *per totam.* Poſtremo † quia frater Comitiſſæ condemnatur in expenſis, qui tamen vti procurator comparuerat in cauſa *contra textum in l. procurator. de procurator.* Et ex his concluſum pro reuocatione dictæ ſententiæ.

Romana Bibliothecæ.
Die Lunæ 4. Maij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio erroris calculi quid operetur, & nu. 2. 3. & 5.*
4 *Renunciatio reſtringitur ad cognita & cogitata tempore renunciationis.*

DECISIO MCCLXXVII.

CAuſa propoſita ſuper errore calculi, de quo Domini cenſuerunt conſtare ex relatione periti vltimo deputati; Fuit pro parte Domini Georgij oppoſitum de renunciatione erroris calculi in inſtrumento appoſita, ſuper qua fuit reſtricta tota difficultas, An ea obſtaret Bartholomęo dicenti de hoc errore calculi: Et cauſa diſcuſſa Domini vnanimiter venerunt in ſen-

tentiam,

Digitized by Google

1 tentiã, † hāc renunciationem non obſtare,
quo minus exceptio erroris ſuffragetur Bar-
tholomęo, moti fuerunt Domini ex pluri-
bus; Et primo, quia dicta renunciatio vi-
detur appoſita ad finem & effectum, vt prę-
textu erroris calculi non poſſit impediri
exequutio, ſed Bartholomęus cogi poſſit ad
ſolutionem, *vt per Bero. q. 105. per totam*:
Vnde cum exequutio hodie ſortita fuerit ef-
fectum, talis renunciatio non obſtat. Secun-
2 do, quia † tum demũ prodeſt talis renũcia-
tio ei in cuius fauorem emanauit, quando
prius ante trãſactionem mota erat quæſtio
ſuper errore calculi, & deinde facta tran-
ſactio cum tali renunciatione, *vt per gloſ. in
l. 1. C. de error. calcul. & ibi Iac. Butrigar.
in 1. oppoſ. Ang. n. 1. Salicet. verſ. ſed quar-
to dic. Iaſ. nu. 11. Dec. nu. 12. verſ. primus. &
verſ. quartus caſus. Curt. iun. nu. 27. & Io.
Fab. num. 3. Thomas Doccius Doctor anti-
quus conſ. 104. Ruin. conſ. 71. nu. 4. lib. 4. &
nouiſſimè Rota Auenionen. deciſ. 124. num. 9.*
3 Tertio facit, quia † talis renunciatio, ne
ſit ocioſa, poteſt commodè referri ad cal-
culum tunc factum inter partes, qua me-
diante creditum Georgij redactum fuit ad
ſummam ſcutorum decemmillium, ſed hoc
fuit factum ſemper præſupponendo creditũ
Georgij decem & octo millium, habita re-
latione ad inuentarium, de cuius errore,
nunc demum conſtitit ex nouiſſima periti
relatione; & hoc ex eo confirmatur, quòd
tranſactio fuit facta ſuper quibuſcumque
prætenſionibus & actionibus in iudicio vel
extra deductis, & allegatis, & cognitis,
4 & † ita videtur reſtricta ad tunc cognita
& cogitata, *l. ſi de certa. C. de tranſaction.
Aym. conſ. 3. num. 11. & conſ. 105. num. 3.*
Non obſtat, quod negatur conſtare de in-
uentario, ad quod habita fuit relatio, quia
ex pluribus argumentis Domini contrariũ
cenſuerunt; nam in ſumma licèt erronea
concordat cum primo inſtrumento; Item
in contentis nempe libris, maſſaritijs, iu-
ribus, & pertinentijs venditis; Item reſpe-
ctu temporis cum inuentarium paulò ante
pręceſſerit venditionem; Item quod eſt ma-
ximi ponderis, quia in eo ſummę & pretia
ſunt appoſita propria manu Georgij, de
quo etiam deponit Curtius, qui dictum
inuentarium deſcripſit, & interfuit. Poſtre-
5 mo facit, quia Doctores, qui tenent † ſem-
per valere tranſactionem non obſtante er-
rore calculi, id intelligunt, ad effectum vt
in alijs teneat deducto & retractato errore
per exceptionem doli, *per gloſ. in l. 1. &
ibi Bart. nu. 4. in fin. Fab. nu. 3. Iaſ. num. 12.*
Ideo concluſum ſtante errore calculi totum
illud, in quo fuit erratum, eſſe deducendum
non obſtante præfata renunciatione.

Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis.
Die Lunę 4. Maii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam in exiſtente intra terminos ſuæ diœceſis reſpectu iuriſdictionis, pro qua venit manutenendus; declara tamen, vt nu. 5.*
2 *Enunciatiuæ non probant, quando principaliter agitur de veritate enunciati.*
3 *Abbas non poteſt præiudicare monaſterio.*
4 *Abbas habens iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem perinde habetur, ac ſi eſſet extra diœceſim Epiſcopi in omnibus & per omnia.*

DECISIO MCCLXXVIII.

FVit dubitatum, An Domino Epiſcopo
Lucenſi ſit dandum mandatum de ma-
nutenendo aduerſus Abbatem & monaſte-
rium de Samos in caſibus, qui de iure & ex
diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini com-
petunt Epiſcopis in exemptos, qui habent
ſuas Eccleſias, & loca in territorio & intra
fines diœceſis Epiſcopi, veluti in conuoca-
tione Synodi, & viſitatione Eccleſiarum pa-
rochialium, earumq. Rectorum ſęcularium,
nec non eorum correctione in concernenti-
bus curam animarum, nec nõ in inſtitutio-
ne & deſtitutione eorundem, & conceſſione
litterarum dimiſſorialium, ordinumq. mi-
1 norum collatione. † Et in his omnibus prę-
tendit Epiſcopus ſe eſſe manutenendum, ex
quo Abbatia & Monaſterium de Samos
eſt ſitum in ſuo territorio & diœceſi, & ex
pluribus confeſſionibus probari affirmat;
Ideoq. ſe habere iuris communis aſſiſten-
tiam, *c. Venerabilis. & c. Zenodochijs. de re-
lig. domib. & in Concil. Trident. c. 2. ſeſſ. 24.*
Contrarium tamen fuit pro maiori parte
cõcluſum & præcipua ratio fuit, quia adhuc
pendet indeciſa lis ſuper eo, An territoriũ,
de quo agitur, ſit intra fines diœceſis Lucẽ-
ſis; Ideoq. fundamentum, quod ſit pro par-
te Epiſcopi, eſſe adhuc incertum & dubium,
neque probari territorium eſſe in diœceſi
Epiſcopi per enunciatiuas allegatas; tum
quia emanarunt pleræq. earum à procura-
toribus, & fuerunt per principales reuoca-
2 tę; tum etiam, quia † enunciatiuę non pro-
bant, quando principaliter agitur de veri-
tate enunciati, *Pariſ. conſ. 94. nu. 19. lib. 1.
Putt. deciſ. 381. nu. 3. lib. 1.* Neque obſtare,
quòd adſit etiam quædam enunciatio, quę
3 emanauit ab Abbate, † quia ipſe nõ potuit
præiudicare monaſterio, *Vitalin. in Clem. 1.
nu. 57. de offic. Vicar. & extat deciſio coram
Illuſtriſſ. Blanchetto in vna Salamantina
Vicaria* *; Neque obſtare, quòd Abbas ſit
Archidiaconus in Eccleſia Lucenſi, quia
coram S.D.N. tũc Rotę Auditore a, & co-
ram Illuſtriſſ. Cardinali Mantica fuit reie-
cta hęc prætenſio, cum iſta dignitas fuerit
titulus

* ſub die Veneris 13. Martij 1596.

a de anno 1571 & iterum coram Illuſtr. Card. Mantica de anno 1596.

titulus quidam honorarius acquiſitus lon-
gè poſt exiſtẽtiam monaſterij, & Abbatia-
lis dignitatis de Samos, quod etiam con-
firmari videtur ex cõcordia inita cum Epi-
ſcopo Ouetẽſe, in qua Epiſcopus facit Ab-
bati de Samos ſcripturam libertatis, & cõ-
cedit licẽtiam adeundi quemcumq. Epiſco-
pum voluerit pro Pontificalibus, quæ ſcri-
ptura eſt antiquiſſima de tẽpore Aldephon-
ſi Regis Hiſpaniarum, quem Imperatorem
nominant anno 1150. Neque etiam obſta-
re, quod Abbas in Rota obtinuerit ſenten-
tias ſuper exemptione, quæ videntur pr̨e-
ſupponere, quòd ipſe eſſet in diœceſi; quia
tunc facilè potuerunt errare procuratores
exiſtimantes Abbatiam eſſe in diœceſi, ex
eo quòd Abbas erat intitulatus Archidia-
conus in Eccleſia Lucenſi, & tunc ſolum de
exemptione agebatur, non autem an eſſet,
vel non eſſet in diœceſi; quemadmodum
hodie de hac re pendet cõtrouerſia, & etiã
verba ſententię poſſunt recipere interpre-
tationem, vt denotent libertatem à ſupe-
rioritate Epiſcopi, cum fuerit datum man-
datum de manutenendo Abbati de exercẽ-
do iuriſdictionem, & de viſitãdo priuatinè
4 ad Epiſcopum: Facit etiam quòd † Abbas
habet quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem,
quæ facit, vt eius territorium perinde ha-
beatur, ac ſi eſſet extra diœceſim Epiſcopi
in omnibus & per omnia, ſi eſt vera opinio
Franc. in c. 2. §. ſtatuto. n. 10. de cõſtit. in 6.
Vltra quòd etiam adſunt priuilegia Enge-
nij IIII. conceſſa Congregationi Caſſineſi,
quæ poſtea fuerunt communicata Congre-
gationi Valliſoleti, *vt fuit reſolutum in*
vna Burgen. ſancti Ioannis coram R. P. D.
meo Orano 20. Decembris 1596. Quibus ſic
ſtantibus, cum deciſio huius articuli pen-
deat à negocio principali, nempe an Abba-
tia ſit in diœceſi vel extra diœceſim; pla-
cuit Dominis, vt prius de veritate huius
articuli videatur *iuxta deciſionem Anconi-*
tanam bo. me. D. Oradini [b], *Modern. de*
attentat. part. 3. c. 24. q. 19. nu. 4. & fuit di-
ctum coram R. P. D. Corduba in cauſa Sy-
racuſana Abbatiſſatus 1. Decembris 1597 [c].
5 † Nec obſtat aſſiſtentia iuris cõmunis, quia
operatur, quando nihil adeſt in contrariũ:
Verum hic multa turbant intẽtionem Epi-
ſcopi, & benè facit *deciſio in Vrbinatẽ. Iu-*
riſdictionis, coram R. P. D. meo Gipſio [d].
Et ita concluſum.

b In Anconitana bonorũ ſeu attentatorum 6. Nouem. 1562.

c & in Burgen. Iuriſdictionis 22. Februarij 1560 corã illuſtr. Paleotto, quę in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 374. p. 1.

d ſub die 4. Maij 1594.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Mercurij 13. Maij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Dicta teſtium non ſunt cauillanda, ſed ci-*
uiliter intelligẽda ad euitandũ periuriũ.
2 *Edictum de teſtibus eſt prohibitorium; &*
ideo qui non reperitur prohibitus, eſt de
iure idoneus.
3 *Creditor contra debitorem, nec debitor con-*
tra creditorem eſt de iure prohibitus te-
ſtificari.
4 *Paupertas non repellit teſtem, licèt faciat,*
quòd non ſit omni exceptione maior.
5 *Qui ex arte notariatus ſe ſuſtentat, non*
dicitur pauper, ad effectum vt à teſtimo-
nio repellatur.
6 *Teſtis examinatus ſine interprete dicitur*
rectè examinatus, ſi pars fuerit citata
ad comparendum pro certa hora, & non
comparuerit; vel ſi comparuit, non ex-
pectauit vſque ad extremitatem horæ
intimatæ.

DECISIO MCCLXXIX.

FVit actum de validitate examinis te-
ſtium examinatorum pro D. Leonida
contra D. Marchionem: Et primo contra
dictum examen oppoſitũ fuit de defectu iu-
ramenti, ex quo notarius non facit fidem de
iuramento præſtito tactis ſcripturis, ſed
tantum enunciatinè dicit teſtis iuratus *ad*
deciſ. Caputaq. 123. & 246. par. 2. & 295.
par. 3. ſuper qua exceptione, quia Domini
non erant concordes, fuit dictum, vt de ea
particulariter dubitaretur. Secundo obij-
ciebatur contra duos ex teſtibus, quòd cum
feciſſent fidem extraiudicialem ſuper nego-
cio, de quo agitur, interrogati An ad inſtã-
tiam alicuius fecerint vnquam fidem extra-
iudicialem prædictis D. Leonidæ, & Ale-
xandro in cauſis, quæ vertuntur inter eos &
D. Marchionem, reſponderunt negatiuè:
Verũ ab hac oppoſitione Domini ſaluabant
iſtos teſtes, ex quo negatiua eſt referenda
ad illam qualitatem interrogatorij, An ad
inſtantiam alicuius fecerint fidem D. Leo-
1 nidæ, & Alexandro, & † cum dicta teſtium
non ſint cauillanda, ſed potius ciuiliter in-
telligenda ad euitandum periurium *vt per*
Roman. conſ. 301. nu. 1. reſtringi debet
reſponſio ad dictam qualitatem *ad deciſ.*
Caſar. de Graſſ. 134. nu. 7. in impreſſ. Ter-
tio obijciebatur contra Hieronymum quòd
fuerit debitor Marchionis: Verum non pla-
2 cuit hoc obiectum, ex quo † edictum de te-
ſtibus eſt prohibitorium; ideo qui non re-
peritur prohibitus, eſt de iure idoneus, *l. 1.*
3 *de teſtib.* † Nec creditor aut debitor repe-
ritur prohibitus teſtificari, *Alex. conſ. 78.*
nu. 2. lib. 1. Neq; obſtat, quòd neget ſe de-
bitorem, niſi in libris ſeptem, & ex cauſa
nonnullorum armorum; & tamen ex inſtru-
mento inito cum Abbate, & Monachis Mo-
naſterii Sancti Benedicti loci Ronchofrigi-
di apparet de contrario, quod tollitur, ex
quo ipſe per huiuſmodi obligationem mo-
naſterij apparet liberatus, cum ipſe ſit ob-
latus dicti monaſterij. Quarto obijcitur
4 contra Herculanum, † quòd ſit pauper, ſed
hęc obiectio nõ placet, quia licèt hoc faciat,
vt non ſit omni exceptione maior; tamen
non

non facit, vt ei derogetur fides, *Caſar de Graſſ. deciſ. 74. & deciſ. 81. num. 1.* Immo
5 † cum ex arte notariatus ſe ſuſtentet, non dicitur pauper, *Ruin. conſ. 81. nu. 1. lib. 1.*
Quinto obijcitur contra Bernardinum,
6 † quòd fuit examinatus ſine interprete, ſed tollitur, ex quo fuerat pars citata ad comparendum pro certa hora: Vnde ſibi imputet, ſi non comparuit, vel ſi non ſtetit vſque ad extremitatem temporis intimati, quod eſt probandum per excipientem; maximè cum hoc non tollat fidem teſti, licèt inſtante parte poſſit repeti, vt pluries fuit deciſum *. Cæteræ oppoſitiones viſæ fuerunt nimis à longè petitæ, & friuolæ, cum non percutiant negotium, de quo agitur, eiusq. ſubſtantiam *ad conſ. Pariſ. 13. nu. 2. lib. 4.* maximè ſtante rei veriſimilitudine, & præſumptionibus, ex quibus coadiuuãtur dicta iſtorum teſtium, & etiam ſtante numero teſtium. Et ita concluſum.

* præſertim deciſũ fuit cũ tam D. Fabio in vna Romana pecuniaria 11. Mart. 1550. in impreſſ. diuerſ. nu. 282. p. 3

Bononien. ſeu Veneta Mercium.
Die Mercurij 13. Maii 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Fides non facit fidem.*
2 *Pignus datum creditori pro aſſecuratione ſui crediti, quando vendi poſſit.*

DECISIO MCCLXXX.

Domini cenſuerunt eſſe ſtandum in deciſis *; nam potiſſimum fundamentum, quod fit de nouo, nititur ſuper fide exhibita diuerſorum mercatorum, non vi-
1 detur tutum; tum ex eo quod † fides non
2 facit fidem; tum etiam quia † cum Bucchij eſſent debitores, & tenerentur ſatisfacere Carauaſchinis, & pro eis eorum creditoribus, ſi quod ſuperuenit impedimentum, etiam ob decoctionem Carauaſchinorum, cuius occaſione litteræ cambij non fuerint effectum ſortitæ; debebant ipſi alia via ſatisfacere eorum obligationi ad euitandam venditionem mercium, quæ fieri poterat vigore conuentionis: Vnde cum ipſis ſcientibus & opponentibus, nec tamen ſatisfacientibus aliqua via, fuerint Iudicis auctoritate merces venditæ, ipſis eſſe imputandum, *ad allegatam deciſionem Afflict. 150. nu. 11.* Quantum verò ad læſionem ratione pretij dixerunt eam non præſumi, & quatenus etiam adeſſet non eſſe attendendam, ſi venditio facta fuit ſeruatis ſeruandis, iuxta ſtylum illius Ciuitatis. Et ita concluſum.

* ſub die Mercurij 25. Ianuar. anni præteriti.

Romana Fideicommiſſi de Catignanis.
Die Veneris 15. Maij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *In fideicommiſſis aſcendentium, & patrui locum habet repræſentatio, & filius ſubintrat in locum patris ſecũdum communem opinionem; limitatur tamen, vt hic per totam.*
2 *Filij nondum nati non eſt veriſimile, quòd cenſeantur vocati per dictionem, ſuperſtites.*
3 *Poſiti in conditione quando cenſentur vocati, intelligitur ad portionem patris tantum.*

DECISIO MCCLXXXI.

Fuit reſolutum ſolam Pieriam admitti ad ſucceſſionem Camillæ, excluſis filijs
1 Ioannis Franciſci & Dariæ, † licèt enim in fideicommiſſis aſcendentium & patrui habeat locum repreſentatio, & filius ſubintret in locum patris, *vt de communi teſtatur Sfort. Oddus conſ. 39. nu. 27. & 36. Craſ. de ſucceſſion. §. fideicommiſſum. q. 11. num. 3.* Tamen hęc concluſio limitatur, vbi pluribus inſtitutis, ſi aliqui ſine filijs decedant, ſubſtituti ſunt ſuperſtites, *Corn. conſ. 143. num. 9. lib. 3. Cuman. conſ. 222. num. 2. Alex. conſ. 4. n. 1. lib. 4. Ruin. conſ. 181. n. 2. lib. 2. Dec. conſ. 79. nu. 1. Pariſ. conſ. 37. n. 46. lib. 1. Alciat. conſ. 60. nu. 12. Illuſtriſſ. Mantica de coniectur. lib. 8. tit. 4. nu. 5. de cõmuni teſtatur Curt. iun conſ. 57. nu. 9. & conſ. 69. num. 2. Socin. iun. conſ. 14. nu. 10. lib. 4. poſt Imol. conſ. 8. n. 44. Gabr. concl. 3. de fideicõm. Michael Craſ. d. q. 11. num. 10. Molin. de primog. Hiſpan. lib. 3. c. 8. nu. 20.* & eo magis hęc opinio procedit, ex quo filij fuerũt nominatim inſtituti, filij verò eorum, nominati ſub nomine collectiuo, *Ruin. conſ. 152. n. 4. lib. 3. Bero. in c. Raynutius. n. 122.*
2 *Mantica d. lib. 8. tit. 9. n. 8.* † & iſti nondum erant nati, adeo vt ſit inueriſimile, quòd cenſeantur vocati per dictionem ſuperſtites, *Pariſ. conſ. 88. n. 32. lib. 2. Ruin. cõſ. 132.*
3 *nu. 19. lib. 1.* Accedit quòd † licèt poſiti in conditione ex ſtatuto Vrbis cenſeantur vocati; tamen hoc intelligitur ad portionem tantum patris, *Socin. in l. hæredes mei. §. cũ ita. nu. 3. verſ. primus caſus. de condit. & demonſtr. Rip. in l Centurio. nu. 166. de vulg. & pup. Rimin. cõſ. 155. n. 12. lib. 3. Pariſ. 18. nu. 62. lib. 2. Socin. conſ. 140. lib. 1. Natta conſ. 551. num. 7. Mantic. lib. 5. tit. 3. in fin.* Et ita concluſum pro Pierię hęredibus.

Mediolanen. Hæreditatis.
Die Lunę 18. Maij 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Filiatio qualiter probetur, & n. 3. 4. & 5.*
2 *Nominatio patris, quòd talis & talis ſint ſui filij, probat fraternitatem inter eos.*
5 *Quando ſuper actu impugnato poſſit quis ſe fundare.*
6 *Filiatio ad effectum ſucceſſionis probatur per leuiores probationes.*
7 *Quis non dicitur inſucceſſibilis, quia natus ex*

Digitized by Google

ex damnato coitu quando non agitur de ſuccedendo patri ſed fratri.

8 *Quis probatur eſſe proximior, quando non apparet alium adeſſe, qui proximiorem ſe affirmet.*

9 *Natus ex coitu licèt reprobato, ſed non punibili pœna temporali, non excluditur à ſucceſſione trāſuerſalium de iure communi.*

10 *In fratribus vterinis, non poteſt dari incertitudo cognationis.*

11 *Nemo vitalis naſcitur quinto menſe.*

12 *In fratribus vterinis nihil refert, quòd ex diuerſis patribus ſint nati ad effectum ſucceſſionis inter eos.*

DECISIO MCCLXXXII.

FVit dubitatum, An conſtet Suſannam,
quæ poſt ingreſſum monaſterii fuit nominata
ſoror Daria de Bellano, fuiſſe ſororem
quondam Io. Iacobi de Bellano ad
effectum, vt ipſa & moniales ſuccedere
poſſint in bonis dicti Io. Iacobi: Et fuit
per Dominos nemine diſcrepante concluſum
conſtare ex pluribus; nam cum non
ſimus in materia, quæ habeat contra ſe iuris
præſumptionem, de qua *in l. miles.
§. defuncto. ad leg. Iul. de adulter. & per
Palaott. de Noth. & ſpur. c. 22. n. 3. & c. 24.*
1 *per tot.* † filiatio probatur per actus proportionatos
patris erga filios, qualis eſt le-
2 gitimatio, † quę hic adeſt Io. Antonii patris
Io. Iacobi, & Suſannæ vocantis eos filios
ſuos ex Maria eius ancilla, *Gozad.
conſ. 13. nu. 44. Pariſ. conſ. 10. nu. 67. lib. 2.
Roland. conſ. 96. nu. 87. lib. 3.* ex qua nominatione
probatur etiam Suſannam eſſe ſororem
Ioannis Iacobi *Aym. conſ. 249. nu. 2.*
Et hoc genus probationis fuit pluries admiſſum
per Rotam, *vt in Romana à Bordeſia* *, *& in Romana de Stoch.* in qua plu-
3 res allegantur. † Probatur ſecundo ex teſtimonio
eiuſdem Io. Antonii patris, in
quo adeſt eadem nominatio, *Ant. de Butr.
in c. tranſmiſſa. col. 2. qui fil. ſint legit. Pariſ.
conſ. 13. nu. 29. lib. 2.* Tertio ex confeſſione
Dominorum de Tabernis facta in articulis
in actis productis. Nec obſtat, quòd articulum
non fateatur, quia inſeruire poteſt
pro adminiculo ad informandum animum
Iudicis, etiam quòd reuocaretur in caſu,
quo reuocari poteſt, puta quando dati ſūt
per procuratorem, *Rota 2. de confeſſ. in nou.*
4 † ſed magis concludenter ex eorundem cō-
feſſione facta in trāſactione hoc idem pro-
5 batur, † quæ quamvis impugnetur per
moniales; tamen non impugnatur in hac
parte neque ratione falſitatis contentorum
in ea, ſed ratione defectus ſolemnitatis:
ideo locum habent deducta *ex Bar. & alijs
in l. ſi ita ſtipulatus. §. Chriſogonus. de verb.
oblig. Rimin. conſ. 94. num. 15. lib. 1. Pute.
deciſ. 6. de confeſſ. Rum. conſ. 68. nu. 8. lib. 2.*

* In Rom. à Bordeſia 30. Decem. 1596. coram S. D. N. Clemente VIII. In impreſſ. diuerſ. nouiſſi. 438. par. 2. & in Romana hæreditatis de Stoch 29. Ianua. 1591. coram Card. Pamphilio, & in Peruſina bonorū 9. Februarij 1584. coram Card. Plato.

& maximè cum hæc confeſſio ex prædictis
ſit geminata. Accedunt teſtes Dominorum
de Tabernis citati in facto iunctis depoſitionibus,
Dec. conſ. 534. nu. 4. & teſtes earundem
monialium, licèt opponatur de
nullitate examinis, cum non inſeruiant niſi
6 pro adminiculo. † Nec eſt dubitandum hāc
probationem ſufficere ad effectum ſucceſſionis,
in qua leuiores probationes admittū-
tur, *ad conſ. Gemin. 27. ſæpius in Rota ap-*
7 *probatum.* † Neque ideo ſoror Daria poteſt
dici inſucceſſibilis, quia nata ex damnato
coitu, cum non agatur de ſuccedendo patri
ſed fratri, *vt per Craſſ. de ſucceſſion.*
8 *q. 34. in fin.* † & probatur proximior, ex
quo non apparet alium adeſſe, qui proximiorem
ſe affirmet, *Tiraq. de retract. lign.
§. 11. gloſ. 1. nu. 1.* Adeſt etiam legitimatio,
quæ hanc exceptionem inhabilitatis ex-
9 cludit; † maximè cum de iure communi
ille, qui ex coitu licèt reprobato, ſed non
punibili pœna temporali naſcuntur, non
excludantur à ſucceſſione tranſuerſalium,
*Socin. conſ. 148. num. 2. lib. 1. Palaott. de
Noth. & ſpur. c. 42. n. 11. Roias in epithom.*
10 *ſucceſſ. c. 10. n. 6.* † quod maximè procedit
reſpectu vterinorum, in quibus non poteſt
dari incertitudo cognationis, *l. ſi ſpurius.
vnde cognat.* Nec obſtat, quòd Maria fuerit
nuptui tradita ante natiuitatem Io. Iacobi,
quia cum iam concepiſſet eum, qui poſtea
quinto menſe editus eſt, non poteſt eſſe lo-
11 cus præſumptioni *d. §. defuncto.* † nemo
enim vitalis naſcitur menſe quinto, *vt notatur
in l. ſeptimo menſe. de ſtat. homin. Plin.*
12 *lib. 7. c. 5.* † quamuis in vterinis non releuet,
quòd ex diuerſis patribus ſint nati:
Ideo non obſtat, quòd Ioannes Iacobus
fuerit inſtitutus à patre, ſiue eſſet filius
ſiue non, hoc enim fuit factum ad cautelam
pro validitate inſtitutionis, *l. teſtamentum.
C. de teſtam.* Et ita Concluſū probari
ſororem Dariam fuiſſe ſororem Io. Iacobi,
& ei ſuccedere potuiſſe in bonis, de
quibus agitur.

Aquilana Vicariatus.
Die Mercurii 20. Maii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Super ſolutione, quæ non eſt vniformis, non poteſt fieri fundamentum.*

DECISIO MCCLXXXIII.

PRopoſui dubium, An Archipresbyter in præſtatione ſalarii Vicarii ducatorum quinquaginta teneatur contribuere, itaut liquidatio facta ſit moderanda: Et primo, informante tantum parte Capituli ſub die 4. Maii, Dominis videbantur releuantes rationes Capituli ad effectū, vt Archipresbyter teneretur contribuere in pręſtatione ſalarii; Verum poſtea cauſa iterum

vtraque

vtraque parte informante propoſita, & datis reſolutionibus, quæ in hac cauſa tam cotam me a; quàm coram Illuſtriſſimis Blanchetto, & Plato factæ fuerūt, fuit vnanimiter conclusum Capitulum in hac contributione non fuiſſe grauatum; nam cum eſſet deciſum curam Eccleſiæ Beatæ Virginia de Paganica ſpectare communiter ad Archipresbyterum & Capitulum; Item quòd tam per Capitulum, quàm Archipresbyterum redditus in communi poſſidebātur, conſentaneū quoque eſſe, vt ſalarium ex communi maſſa detraheretur; nam hoc pacto onus proportionabiliter inter eos diuidebatur; & licèt ſuper iſtis materijs fuiſſet obtenta per Capitulum remiſſoria: tamē examinatis dictis teſtium & cauſa propoſita a fuiſſe dictum, non eſſe recedendum à reſolutis b. Neque obſtare, quòd aliquo tempore Archipresbyter ſoluerit duodecim ducatos pro ſalario, † quia illud non fuit perpetuo & vniformiter obſeruatum, immò aliquando cura fuit per Canonicos geſta; Ideo nullum ſuper illa præſtatione fieri poſſe fundamentum. Quare cum liquidatio fuerit facta iuxta decretum Congregationis Cōcilij, & deciſionis Rotæ, & fuerint liquidata tantum ſalaria præſtita lite pendente per ſolum Archipresbyterum, bene fuiſſe proceſſum, & iuſtè fuiſſe condēnatos Canonicos, vt ex communibus redditibus extraheretur iſta ſumma ſoluenda vnà cum Archipresbytero, qui cum in eis habeat ſuam portionem concurrit in hac præſtatione ſalarij proportionabiliter cum Capitulo; Ideoq. procedendum ad vlteriorem exequutionem.

a ſub die 18. Nou. 1588. & 17. Maij 1589. quā ſub die 21. Ian. 1591. corā Illuſtr. Blāchetto & 7. Maij 1590. corā Illuſtr. Plato.

a ſub dicta die 21. Ian. 1591. coram Card. Blanchetto.

b ſupr. ſub dicta die 16. Nouembr. 1588. & 17. Maij 1589. & corā Plato 7. Maij 1590.

Romana Fideicommiſſi de Micinellis.
Die Veneris 29. Maij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Accipiens bona inſolutum facit fructus ſuos.*
2 *Debitor in mora cōſtitutus poſt interpellationem, quando teneatur ad fructus, & num. ſeq.*
3 *Doctr. Caſtrenſ. in l. 3. de eo quod cert. loc. procedit, quando agitur de lucro ceſſante, non quando de damno emergente.*

DECISIO MCCLXXXIIII.

Domini pro maiori parte fuerunt in ea ſententia, vt Ill. D. Orinthiæ nulli debeantur fructus à die motæ litis, vſque ad interpellationem factam per moniales, quæ erant paratę reſtituere hæreditatem, ſoluto ſibi eo, quod per eas fuerat expoſitū pro ſoluendo ære alieno, & moti fuerunt ex eo, quòd ab eo tempore, quo per eas fuerūt
1 ſoluta debita hæreditaria, † cenſentur acceptiſſe in ſolutum ex bonis hæreditatis tātundem, quantum importabant debita, & ſic fructus ex illis perceptos iure propriò percepiſſe ac ſuos feciſſe, *l. ſiei. §. 1. de euiction. Socin. iun. conſ. 170. nu. 5. lib. 1. & fuit reſolutum coram S. D. N. in Romana de Incoronatis. vt habetur in deciſ. 680. in nouiſſimis lib. 1.* Nec vetum eſt, quòd fructus iſti veniant computandi in extinctionem crediti, *iuxta l. quod de bonis. §. quod autē. vbi Alex. nu. 2. ad leg. Falcid.* quia contraria opinio eſt communis & verior, *vt habe-*
2 *tur in dicta deciſ.* † Non obſtat, quòd poſt interpellationem debitor in mora conſtitutus tenetur ad fructus; quia dupliciter fuit reſponſum; Primo, quòd cum iſta bona petita fuerint, vti fideicommiſſo ſubiecta, & æs alienum teſtatoris diminuat fideicommiſſum, vtique ex portione illa, quæ abſorpta eſt ab ære alieno, nulli poſſunt deberi fructus. Secundo cum moniales pro hoc debito extinguendo coactæ fuerint loca montium alienare, vtique æquum eſt, vt huius damni ratio habeatur, cum ex illis perciperent fructus, quibus propter alienatio-
3 nem poſtea caruerunt; † Nec quæ deducūtur *ex l. 3. & ibi Caſtrenſ. de eo quod cert. loc. & Mohedani deciſ. 1. & 2. de vſur.* hic bene applicantur, cum nō agatur de lucro ceſſante, ſed de damno emergente, in quo non procedunt allegata; ſed ſufficit de tali damno docere, prout docent ex dictorum locorum alienatione; maximè cum appareat ex proceſſu cauſæ morā potius fieri ex parte actoris quàm rei, cum poſt interpellationem nunquam curarit Domina Orinthia recuperare huiuſmodi bona.

Segobricen. Inſordeſcentiæ.
Die Veneris 5. Iunij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Clericus quando propter inſordeſcentiam beneficio priuari poſſit, & nu. 3.*
2 *Perſiſtentia in excommunicatione licet operetur effectum ſuſpicionis hæreſis, & vt pro confeſſo quis habeatur; tamen non præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit innocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare.*
4 *Quantum tempus requiratur ad effectum inſordeſcentiæ.*
5 *Ad effectum incurrendi inſordeſcentiam non coniunguntur tempora.*
6 *An & quando propter periuriū quis priuetur beneficio, & nu. 7.*

DECISIO MCCLXXXV.

Domini cenſuerunt, ſententiam latam ab Auditore Cameræ ſuper inſordeſcentia contra Dominum Ioſephum Guerram, per quam declaratur priuatus bene-
1 ficijs, eſſe iniuſtam & reuocandā; † nam in hac materia *Doctores in c. 1. de iudic. vbi Abb.*

Abb.nu. 24.& 27.& in c.contingit. num.7. de dol.& contum.gloſ.& Franc.in c. cum contumacia. de haret.in 6. Roman.ſing.307. vbi Addit. tradunt hanc diſtinctionẽ, quòd aut excommunicatio lata fuit propter crimen, quod ipſo iure priuat clericum beneficio; & tunc per inſordeſcentiam habetur pro confeſſo, & cenſetur ipſo iure priuatus; Aut lata fuit ob crimen, propter quod non eſt priuatus beneficijs ipſo iure, ſed venit per ſententiam priuandus, & tunc poterit poſt contractam inſordeſcentiam priuari; Aut crimen eſt tale, propter quod nullo pacto imponi poteſt pœna priuationis, & tunc nunquã propter ſolam inſordeſcentiam imponitur pœna priuationis, ſed alia arbitraria, *& vt dicit Aufrer. ad deciſ. Toloſan. 365.* ſatis eſt, quòd ex tali inſordeſcentia oriatur confeſſio delicti, abſq. eo quòd alia pœna pro eo imponatur, *c. quia diuerſitatem. de conceſſ. prabend.* & ſumus in hoc caſu, eum excommunicatio lata fuerit ob debitum ciuile penſionis *, *& vltra allegatos idem cenſuit Felin. in c. poſtulaſti. de homicid. Couar. in c. Alma mater. par. 1. §. 7. de ſentent. excommun. lib. 6.* & ſic ſeruatur, quicquid dicat *Menoch. de arbitr. caſu 416.* & iuxta hanc diſtinctionem intelligendum eſt *decretum Concilij c. 3. ſeſſ. 25.* & eo magis ſequenda eſt hæc ſententia, quia † licèt hæc perſiſtentia in excommunicatione operetur effectum ſuſpicionis hęreſis, & vt pro confeſſo quis habeatur, *vt per Couar. ibid. & Salzed. apud Bernard. Diaz in praxi canon. c. 116. nu. 9.* tamen non præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit innocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare, *Ant. de Butr. in c. 1. de iudic. vbi Rip. n. 77. gloſ. in c. rurſus. q. 3.* Ex alio etiam ſententia videtur iniuſta, quia † ad effectum, vt quis poſſit ex cauſa inſordeſcentiæ priuari beneficijs, vti ſuſpectus de hæreſi, debet iterum tranſacto anno citari ad diluendum hanc ſuſpicionẽ, & tũc ſi eſt contumax poteſt priuari *c. cum contumacia. & ibi gloſ. & Doctor. de haret. lib. 6.* Verum talis proceſſus non poterat fieri coram Auditore Cameræ, ſed remittẽdus erat ex Conſtitutione fe. re. Pij Quinti ad Inquiſitores. † Non obſtat, quòd per plures annos Guerra ſteterit in excommunicatione, quia in priori non ſtetit niſi per octo menſes, ſi computemus à die factæ intimationis; nam poſtea obtinuit abſolutionem à Nuncio, in poſteriore verò licèt perſtiterit vltra annum; tamen vt dictum eſt, non ſufficit ad effectum priuationis, quia Doctores in contrarium allegati loquuntur in caſu, quando poſt declaratoriam ratione inſordeſcẽtiæ quis ſteterit per alium annum in pertinaci contumacia, licèt aliqui etiam ad hunc effectum requirant triẽnium, *Rip. d. c. 1. de Iudic. nu. 78. Couar. in c. Alma mater. §. 6. nu. 10. de ſenten. excom. in 6.*

a (margin note) * gloſ. in c. contingit. in verb. nõ poteſt de dol. & cõtum. Rom. ſing. 307. Rip in c. 1. n. 77. & ibi Abb n. 27. de iudic. Ang. de Claraſ. in ſum in verb. excommunicatio. vlt. n. 17. Aufr. ad Capell. Toloſan. q. 366. in fin.

3 (margin number beside "ſta, quia † ad effectum")

4 (margin number beside "ad Inquiſitores. † Non obſtat")

5 † Neque ad hunc effectum coniunguntur tempora [a], *vt fuit deciſum in Congregatione Cõcilij*, quicquid dixerit *Dec. cõſ. 145.*
6 † Quod verò opponitur de periurio ceſſat, cum ex hoc capite non fuerit lata ſententia, vltra quòd non priuatur, quis niſi præcedente declaratoria ſuper periurio, *Rebuff. in tract. de pacif. poſſ. verſ. quod ego intelligo.*
7 † neque priuatur obtẽtis licèt reddatur inhabilis ad obtinenda, *Achill. 1. n. 3. de iureiur. cum alijs.* Et ita concluſum pro reuocatione ſententiæ.

a (margin note) vt in ſimili de emphyteuta, cõtra quẽ ad effectũ pęnæ priuationis ob nõ ſolutionẽ nõ cõiunguntur tẽpora, tradit Soc. iun. cõſ. 118. nu. 6. & ſeq. lib. 4. in pœnalibus enim tempora nunquã coniũgũtur, licèt ſecus in fauorabilibus, vt per Soc. iun. d. conſ. 118. Nauar. conſ. 34. n. 2 & cõſ. 36. n. 2. in fin. de regularib. lib. 3.

Romana Pecuniaria, ſeu prætenſæ Arrogationis.

Die Veneris 5. Iunij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Statutum prohibens filium familias contrahere, an habeat locum in arrogato, & nu. 9. & per totam.*
Et quid in mutuo, nu. 3. & 14.
2 *Filius arrogatus dicitur propriè filius familias, & comprehenditur ſub ſtatutis loquentibus de filijs familias.*
4 *Statutum, quod ampliat iuris communis diſpoſitionem, aſſumit illius qualitatem.*
5 *Adminiſtratio bonorum interdicta eſt tam filio arrogato, quàm filio naturali ad euitandam captationem mortis paterna.*
6 *Captatio mortis paterna facilius præſumi poteſt in filio arrogato, quã in naturali.*
7 *Cauſa potiſſima diſpoſitionis Senatuſconſulti Macedoniani fuit captatio mortis paterna.*
8 *Extenſio de caſu vero ad caſum fictum ex identitate rationis fieri debet.*
9 *Conſtitutio loquens de filijsfamilias non habet locum in filijs adoptiuis, maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt intelligẽda.*
10 *Filius arrogatus & adoptiuus non dicitur propriè filius, ſed ſolum iuris fictione.*
11 *In ſtatutis appellatione filiorum non veniunt naturales tantum, & multo minus ciuiles tantum.*
12 *Ius naturale potentius eſt iure Ciuili.*
13 *Statutum habilitans filios, quòd non ſoluant gabellam de hæreditate non comprehendit adoptiuos.*
15 *In odioſis & in correctorijs iuris communis nõ eſt licita extenſio de caſu ad caſũ.*
16 *Arrogati & adoptiui excluduntur à feudis, ab emphyteuticis, & à ſucceſſione ſtantibus fœminis.*

DECISIO MCCLXXXVI.

Illuſtr. Dominus Guido Vrſinus, ratione cuiuſdam ſocietatis officij, pro qua pater ſe in forma Cameræ vnà cum quibuſdã alijs fideiuſſoribus obligauerat, coactus fuit ſoluere habita iurium ceſſione, quare poſtea egit pro recuperatione partis cõtra Dominum Butium Taſcam confideiuſſorem

in

in ſolidum obligatum, qui volens euitare
exequutionem oppoſuit ſe eſſe filiumfami-
lias vigore arrogationis de eo factæ à Do-
mino Leonardo Taſca, antequam contra-
cta fuiſſet hæc obligatio; Ideoque tutum
eſſe exceptione ſtatuti Vrbis prohibentis
contractus cum filijsfamilias, *lib.1.c.152.*
1 Quare dubitatum fuit † an dictum ſtatutū
habeat locum in filio arrogato *: Et pro
2 parte affirmatiua deducebatur. Primo † fi-
lium arrogatū eſſe propriè filiumfamilias,
l.nam ciuium.de his qui ſunt ſui vel al. iur.
Ideoque ſtatuto cōprehenditur, *l.4.§. to-
ties.de damn.infect.l.ſi verò.§.de viro.ſolut.
matr.Pariſ.conſ.22. num. 68.lib.2.* Hincq.
3 eſt, quòd † Senatusconſultum Macedonia-
num, quod annullat obligationes filiorum
familias ex cauſa mutuorum, habet locum
in arrogato, *l.1.§.ſi pendeat. verſ.certè &
ſi.ad S.C. Macedon.* quare idem dicendum
in ſtatuto. Secundo, quia ſtatutum Roma-
num ad hoc videtur editum, vt amplict,&
extendat diſpoſitionem Macedoniani, quæ
loquitur in mutuo, itaut complectatur re-
liquos contractus: Vnde ſicut Macedonia-
num procedit in arrogato, ita etiam ſtatu-
4 tum illius extenſiuum, † quia ſtatutum
amplians ius commune aſſumit illius quali-
tatem, *Bald. in rubr. de cauſ.poſſ. & pro-
pr.nu.13.Io.Monach.in c.diſpendia. nu.6.
de reſcript.in 6. & ibi Gemin.num.9. Boer.
deciſ.188.nu.5.Socin. conſ.23.nu.22.lib.1.*
nam poſteriores leges à prioribus recipiūt
interpretationem, *l.ſed & poſteriores. &
l.ſi de interpretatione.de legib.* Tertio, quia
videtur concurrere eadem ratio, & fortè
maior in arrogato, quàm in naturali; tam
5 † ratione adminiſtrationis, quę vtriſque
eſt interdicta, *§. illud proprium. Inſtit. de
adoption.* quàm ratione euitandi captatio-
6 nem mortis paternæ, † quæ facilius præ-
ſumi poteſt in arrogato quàm in naturali,
7 † quę fuit potiſſima cauſa diſpoſitionis Sena
tusconſulti, *d.l.1.ad Macedon. Crott.
in l. Gallus.§. & quid ſi tantum. num.147.
de lib.& poſth.* Vnde ſuccedit, etiam quòd
concedamus arrogatum non eſſe verè filiū,
8 ſed fictè; † nihilominus fieri debere exten-
ſionem ad caſum fictum ex idētitate ratio-
nis *l.1.§.lex Falcidia.ad leg.Falcid.l.Gal-
lus.in princ. iunct. §. & quid ſi tantum. de
lib.& poſth. & ibi Crott. nu. 46.in terminis
ferè huius quæſtionis.* Pro contraria verò
9 parte deducitur, † Conſtitutionem, quæ lo-
quitur de filijsfamilias, non habere locum
in filijs adoptiuis, *gloſ. in §. 1. in verb.
quale eſt.in Auth.de hæred. & Falcid.& in
§.1.in verb. hoc obſeruando. in Auth. de
trient. & ſemiſ.Bart. & alij in l. ſi arroga-
tor. de adoption.Ang.in l.cum in adoptiuis.
col.2. C. de adoption. Bald. conſ.24. lib. 1.*
hocq.maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt
intelligenda, *l.3. §.hæc verba. de negot.geſt.
Bart.in l. omnes populi. num.62.de iuſt. &
iur.Andr. Gail.obſeruat.lib.2.c.136.n. 14.*
10 † Arrogatos autem & adoptiuos non eſſe
verè filios tradunt *Caſtr. in l.2.in fin.C.ſi
in fraud. patro. & conſ. 493. col. 1. lib. 1.
Alex.conſ.40.nu.15. lib.4.Socin. conſ.226.
nu.9.lib. 2.* ſed iuris fictione tales eſſe *l.fi-
lio quem pater. de lib.& poſth.* Confirmatur
11 ex eo, quia † in ſtatutis apellatione filio-
rum non veniunt naturales tantum, multo
12 minus venire debent ciuiles tantum, † cum
iura naturalia ſint ciuilibus potentiora,
& hæc eſt ratio *Bald.d.conſ.24. qui allegat
l. generaliter. de inſtit. & ſubſtit. & facit
Socin in l.cum auus.n.56. de cond.& demō.*
13 vbi † in ſtatuto, quòd filij non ſoluant ga-
bellam de hæreditate, vult adoptiuos hoc
beneficio non gaudere, *Alex.in l.adoptiuū.
de in ius vocan. Tiraq. in l.ſi vnquam. in
verb.libertis.nu.15.& nu.45. & 121. C.de
14 reuoc.donation.& ibi Rip.nu.62.* † Neque
obſtare, quòd Macedonianum habeat locū
in arrogato, quia hoc procedit in odium
fœneratorum, *vt tradit Crott. in d. §. &
quid ſi tantum.nu.146.& ſeq.* quod militat
tantum in contractu mutui, cum reſpectu
aliorum contractuum nihil tale fuerit di-
ſpoſitum. Immo ex iuris communis diſpo-
ſitione poſſunt alij contractus & obliga-
tiones contrahi cum filijsfamilias; ideo nō
eſſe trahēdum vnum caſum ad alium. Neq.
eſſe verum ſtatutum Vrbis procedere per
viam extenſionis Senatusconſulti Macedo-
niani, quia de eo non eſt facta mentio in
principali diſpoſitione, ſed in limitatione
15 tantum: † Neque eſſe licitam extenſionem
in caſu viſto, cum ſimus nō ſolum in odioſis,
ſed etiàm in correctorijs iuris communis,
*c. quæ à iure. de reg. iur. in 6. Andr.Gail.
pract. obſeruat. lib.2. obſeruat.33. num.6.
Natta conſ. 514. nu. 19.* Neque poſſe dici
hic adeſſe eandem vel maiorem rationem,
cum talis ratio à iure ciuili non fuerit ha-
bita in conſideratione generaliter in omni
contractu, ſed tantum in contractu mutui.
Hęc & alia multa fuerunt hinc inde con-
ſiderata, ſed non fuit capta reſolutio ob
ſententiarum varietatem, maximè cum
videatur pugnare rigor pro Butio, cum di-
ci poſſit, quòd licèt non ſit verè filius ſed
fictè: tamen fortè dicendum eſt eum fuiſſe
verè filiumfamilias de illo tempore; Æqui-
tas verò pro Guidone videtur, cum igno-
raret huiuſmodi arrogationem, quæ de
ſui natura non eſt ita nota, prout genera-
tio naturalis. Et quia in hac materia re-
periuntur deciſiones Doctorum variæ ſecū-
16 dum caſuum diuerſitatem; † nam in feu-
dis, emphyteuſi, excluſione fœminarum, &
ſimilibus Doctores excludunt arrogatos &
adoptiuos; in multis verò aliis caſibus cō-
trariū decidunt, vt videre eſt *apud Tiraq.
in d. l. ſi vnquam. in verb. ſuſceperit filios.*

* pro affirmatiua reſolutū fuit ſub die Mercurij 2. Iunij 1599. vbi ita breuiter reſolutū fuit. Statutū vrbis lib. 1. c.152. cōprehendere filios arrogatos.

vſque ad nu.24.Curt.iun.conſ. 339. Socin. iun.conſ.32. Capr.conſ.115. Ideoq.Alex.in l.adoptiuum.n.3.de in ius vocan. & Tiraq. vbi ſupra nu.19. dicunt eſſe diſtinguendum ſecundum caſuum contingentiam: Erit igitur ſtrictè informandum, An in iſto caſu pœnali ſint rationes pro comprehenſione vel contra, & an iſto caſu ſit licita extenſio ex paritate vel maioritate rationis.

Turritana Tertiariæ.
Die Lunę 8. Iunij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſuperat omnem probationem.*
2 *Ad conſequenda iura parochialia, & realia, ſufficit quòd Eccleſia remanſerit parochia habitu.*
3 *Vbi non agitur principaliter de ſtatu rei ſed incidenter, ſufficit leuior probatio.*

DECISIO MCCLXXXVII.

FVit dubitatum, An Abbas teneatur ſoluere Tertiariam Domino Archiepiſcopo reſpectu Eccleſiæ ſancti Procopij, & fuit vnanimiter per Dominos concluſum pro affirmatiua; nam licèt orta fuerit in hac cauſa magna ambiguitas, ex eo quòd tempore præſenti cura animarum Villæ de Codrignano exercetur in Eccleſia ſancti Pauli, cuius ratione fuerat primo ab Auditore Cameræ datum mandatum de manutenendo Domino Archiepiſcopo, quod poſtea fuit per Rotam reuocatum tanquam iniuſtum, cum oſtenſum fuerit Tertiariam non ſolui ratione Eccleſiæ ſancti Pauli ſed ſancti Procopii, vt habetur in tribus deciſionibus factis in hac cauſa *, quia de eo tempore non conſtabat D. Abbatem poſſidere Eccleſiam ſancti Procopii; tamen cum poſtea coram me fuerit probatum dictam Eccleſiam ſancti Procopii poſſideri per Abbatem, & ab eo omnes decimas percipi, vt in deciſione coram me facta a, & conſtet de antiquiſſima quaſi poſſeſſione Archiepiſcopi exigendi Tertiariam Villæ de Codrignano: Domini cenſuerunt eam fuiſſe exactam ratione ſancti Procopii, cum iam exacta fuerit ſtante & interim obtinente Abbate Eccleſiam ſancti Pauli, & ne dubitetur potuiſſe exigi ratione ſancti Procopii, cum cura exerceatur in Eccleſia ſancti Pauli, fuit conſideratum dictam Eccleſiam ſancti Procopii olim fuiſſe parochialem dictæ Villæ de Codrignano; licèt poſtea parochiani ſeſe tranſtulerint ad Eccleſiam ſancti Pauli propter aeris intemperiem, & hoc probari ex pluribus; Primo ex confeſſione Abbatis, vbi reſpondendo poſitionibus ait ſe credere in Eccleſia ſancti Procopii, quæ habitu eſt parochialis, non adminiſtrari ſacramenta, nec exerceri curam animarum propter defectũ parochianorum, qui à dicta Eccleſia re-

* primę factæ fuerũt coram Illuſtriſſ. Card Mātic. ſub die 19. Iunij, & 20. Decembr. 1592. tertia verò coram Card. Arigonio 28. Martii 1594.

a ſub die Lunæ 3. Iulii 1595.

1 ceſſerunt, † & hæc confeſſio eſt clara & ſu-
perat omnem probationem, *l.1.de confeſſ. Grauet.conſ.61.nu.3.* Secundo probatur ex teſtibus deponentibus Tertiariam fuiſſe ſolutam per Scacadum & Vlbum pro dicta Eccleſia ſancti Procopii, quorum probatio approbata fuit in deciſione facta 28. Martii 1594. coram Illuſtr. Arigonio. Tertio accedunt quietantiæ ſolutionũ productæ, quæ cantant pro dicta Eccleſia ſancti Procopii ab anno 1536. vſque ad annum 1542. Neque obſtat, quòd dicta Eccleſia mutauerit ſtatum, & deſierit eſſe pa-
2 rochialis, † quia ſufficit ad conſequenda
iura parochialia & realia, quòd remanſerit parochia habitu, *Rota deciſ.1.de ſepultur.in antiq.Oldr.conſ. 267.* Non obſtat, quòd Archiepiſcopus prętenderet Eccleſiã ſancti Pauli eſſe parochialem, quia fuit per errorem ortum ex nouo ſtatu Eccleſiæ, & talis prætenſio ei obſtare non poteſt, cũ in ea non obtinuerit, ſed ſuccubuerit. Non obſtat, quòd ratione adminiſtrationis ſacramentorum potuerit Rector ſancti Pauli præſcribere aduerſus S. Procopiũ, quia hoc eſſe nõ poteſt, cum vtraq. Eccleſia fuerit ab antiquo ab eiſdem poſſeſſa; & ideo non poteſt cenſeri facta exactio aliter quàm eo modo, quo fieri poterat, & debebat. Nec obſtat vltimo, quòd non probentur requiſita ad parochialitatem, quia hoc accidit propter translationem exercitii curæ, vt
3 dictum fuit, † & hodie de hac re incidẽter
tantum agitur, non autem principaliter; ideoque leuior probatio ſufficit, *ad conſ. Gemin. 27.* licèt hęc ſit ad hunc effectum concludentiſſima. Et ideo concluſum ſolui Tertiariã ratione dictę Eccleſię S.Procopii.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunę 15. Iunii 1598.

SVMMARIVM.

1 *Notarius licèt tantum dicat teſtis iuratus, vel medio iuramento depoſuit; tamen ſi examen cadit intra terminum citationis facta ad videndũ iurare teſtes, præſumitur teſtis iuraſſe tactis ſcripturis.*
2 *Teſtes coram iudice examinati præſumuntur iuraſſe tactis ſcripturis, licèt notarius dicat ſolum teſtis iuratus.*

DECISIO MCCLXXXVIII.

CAuſa fuit propoſita ſuper defectu iuramenti oppoſito contra teſtium examen, & reſeruato in deciſione facta 13. Maii proximè præteriti, & fuit per Dominos concluſum hanc exceptionem non obſtare, & fidem teſtibus eſſe adhibendam; nam Domini amplexi ſunt opinionem illã,
1 quam ſæpius Rota ſequuta eſt, quòd † li-
cèt notarius ſolum dicat teſtis iuratus, vel medio iuramento depoſuit; tamen ſi exa-

men

men cadit intra terminum citationis tunc præſumitur teſtis iuraſſe tactis ſcripturis, *vt fuit reſolutum in vna Ciuitaten. Fabrica coram me* *, *& in vna Cluſina penſionis coram Illuſtriſſ. Blanchetto, & in vna Veneta matrimonij 8. Iunij 1598. coram D. meo Penia; & in multis alijs cauſis per informantes allegatis*. Coadiuuatur hæc præſumptio, ex quo fuerunt ex aduerſo data interrogatoria pro parte Marchionis, & inter alia actum in illis, vt fieret monitio
2 teſtibus de pœna periurii. Præterea † cum teſtes fuerint coram iudice examinati, coadiuatur hæc præſumptio, *ad Bald. in l. iuſiurandi. nu. 2. vbi Salicet. nu. 4. C. de teſtib. & fuit dictum in vna Toletan. decimarum. coram Illuſtriß. Blanchetto 21. Iunij 1583. & in vna Bononien. de Marano. 20. Nouembris 1595. coram Domino meo Mellino*, & poſtremo adſunt atteſtationes Notarii & teſtium de huiuſmodi iuramento, quæ inſeruiunt pro adminiculo. *Ant. Auguſt. in Epith. tit. de teſtib. §. nono.* Et ita concluſum.

* In Ciuitatẽ conſtructionis Capellæ 10. Febr. 1589 & 15. In Cluſina pẽſionis 30. Mart. 1576. coram Card. Blanchetto & coram eod. in Toletana decimarum de Brea 21. Iun. 1583. & in Cathanien. Illegitimitatis 29. Maij 1598 coram D. meo Orano;

Placentina Capellaniæ.
Die Lunæ 15. Iunii 1598.

S V M M A R I V M.

1 Sententiæ non poſſunt dici conformes, quæ fundãtur in diuerſa cauſa incõpatibili.
2 Sententia nulla ex cauſa valida confirmari poteſt; declara tamen, vt hic.
3 Ordinarius non poteſt conferre beneficium vacans ob non publicationem propter reſeruationem vigore Conſtitutionis Gregorij XIII.
4 Sententia cenſetur lata iuxta facultatem iudici competentem.
5 Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem comprehendit etiã beneficia iurispatronatus.

DECISIO MCCLXXXIX.

FVit reſolutum ſententiam Ordinarij nõ poſſe facere numerum cum aliis duabus Rotalibus, ad effectum trium conformiũ, itaut poſſint relaxari exequutoriales; cum enim Ordinarius per ſuam ſentẽtiam adiudicet Capellaniam, de qua agitur, Iulio præſentato à Dominis de Beccaria dictæ Capellaniæ patronis, tanquam vacantẽ per obitum Hieronymi, & poſtea fuerit in Rota detectum, eam non vacare per obitũ, ſed per reſignationem non publicatam, *vt fuit deciſum coram R. P. D. meo Penia 21. Octobris 1594.* Ideoq. Iulius obtinuerit à Papa nouam prouiſionem, ex capite iſtius vacationis non poſſunt dici ſententię Rotales conformes ſententiæ Ordinarij, cum ea confirmari non potuerit, ſed pronunciandũ fuit prout in prima, *Pute. deciſ. 292. lib. 1. Peregrin. deciſ. 49. lib. 2. Io. Paul. deciſ. 107.*
1 † fundantur enim in diuerſa cauſa, quæ eſt incompatibilis cum cauſa expreſſa in ſententia Ordinarij *Card. in Clement. 1. in 1. oppoſ. de ſent. & re iud. Alex. conſ. 77. lib. 2. Aym. conſ. 183.* Neque obſtat, quòd ſententia Rotalis confirmet ſententiam Ordi-
2 dinarii, & quòd † ſententia nulla poſſit cõfirmari ex cauſa valida, quia hoc procedit, ſi cauſa, ex qua confirmatur, erat in rerum natura tempore prioris ſententię, & impliciter ſaltem comprehenſa in proceſſu dictæ prioris inſtantiæ, *Alex. poſt Bart. & Bald. in l. ſi is ad quem. nu. 16. de acquir. hæredit. vbi Iaſ. nu. 29.* Neque obſtat, quòd prima ſententia non ſe reſtringat ad illam vacationem, propter clauſulam, aliter, *ex conſ. Gemin. 119.* quia hæc interpretatio non poteſt cadere in hoc caſu propter defectum
3 poteſtatis; † Ordinarius enim non poterat conferre beneficium vacans ob non publicationem, cum ſit reſeruatum per Conſti-
4 tutionem fe. re. Gregorij XIII. † & ſententia cenſeri debet lata iuxta facultatem iudici competentem, *Felin. in c. cum ex officij. num. 23. verſ. limita ſecundo. de præſcript.* Nõ obſtat, quòd noua prouiſio ſit acceſſoria ad præſentationem & inſtitutionem, quia non erat neceſſario acceſſoria; poſtquam enim lis fuerat iam introducta, poterat Papa dare nouam prouiſionem Augu-
5 ſtino, ſi voluiſſet, cum † Conſtitutio capiat etiã beneficia Iurispatronatus. Quod verò deducitur de ſententia Præpoſiti Papienſis, quòd non fuerit reuocata, cum reuocari debuerit, eſt extra dubium, & indiget particulari inſpectione.

Romana Vineæ ſeu Saluiani Interdicti.
Die Veneris 26. Iunij 1598.

S V M M A R I V M.

1 Bona patris pro mala adminiſtratione bonorũ filiorum, ſunt tacitè hypothecata.
2 Sub hypotheca generali omnium bonorum comprehenduntur etiam bona poſt hypothecam acquiſita, & in eis etiam datur Saluianum; fallit tamen, vt nu. 5. & 6.
3 Pro tacita hypotheca competit Saluianum.
4 Bona emphiteutica comprehenduntur in generali bonorum obligatione; & maximè in eo, qui non eſt ſoluendo.
5 Bona emphyteutica expreſſè prohibita alienari & hypothecari, non comprehenduntur ſub hypotheca quatumuis generali, nec in eis datur Saluianum.
6 Pro re, quæ hypothecatur, non ſoluitur laudemium.
7 Hypotheca non acquiritur ſine conſenſu hypothecantis.
8 Voluntas hypothecantis nõ cenſetur adeſſe, quando res prohibita eſt hypothecari.
9 Res emphyteutica donari poteſt etiam ante obtentũ conſenſum domini directi, dum-

modo ante rei traditionem adſit conſenſus.

10 *Dominus directus non tenetur conſenſum obligationi rei emphyteuticæ præſtare, declara tamen, vt num. ſeq.*

12 *Clauſula, ad habendum, in emphyteuſi quid operetur.*

13 *Res emphyteutica, ſi redeat ad dominum, vti dominum non vti priuatum, omnes obligationes, & onera extinguuntur; quod tamen declara, vt hic.*

DECISIO MCCXC.

PRætendit Dominus Franciſcus de Marchis ſe eſſe creditorem Ioannis patris
ratione malæ adminiſtrationis bonorum
ſuorum aduentitiorum in notabili quantitate, poſt illius obitum egit Saluiano Interdicto aduerſus Dominum Propertium
Fontanellam poſſeſſorem cuiuſdam vineæ,
quæ fuerat in bonis Ioannis, & fuerat ad
inſtantiam creditorum dicti Ioannis ſubhaſtata & deliberata Leonardo Deto, &
tandem peruenerat ad manus Domini Propertij: Fuerat autem hæc vinea habita ab
authore Ioannis in emphyteuſim à Domino
Hieronymo de Cuppis cum decreto, quòd
nunquam poſſet terrenum illud neque meliorament in eo facienda vendi, neque obligari, hypothecari, pignorari, & inſolutum dari, donari, cedi nec in dotem dari,
aut aliàs alienari, quouis alienationis titulo largo modo ſumpto vocabulo, ſine
expreſſa licentia & conſenſu prædicti Domini Hieronymi, eiuſq. hæredum & ſucceſſorum, & cauſam ab eis habentium, & ſoluto laudemio ſolito & conſueto, prout in
inſtrumento latius cōtinetur. Allegabatur
1 autem pro parte D. Franciſci, † bona paterna ex iuris communis diſpoſitione, eſſe
obligata & tacitè hypothecata pro adminiſtratione bonorum filiorum, *l. cum oportet. §. fin. C. de bon. quæ lib. Socin. conſ. 34. n. 13. lib. 1. Neguſan. de pign. 4. membr. ſecunda part. n. 13. & fuit reſolutum coram R. P. D.*
2 *meo Orano 8. Iunij 1584.* † Ideoque prædictam Vineam, quę erat in bonis Ioannis
comprehendi ſub eadem tacita hypotheca
generali, quæ capit etiam bona poſt adminiſtrationem acquiſita *l. fin. C. quæ res pign. oblig. poſſ.* ex quo ſequitur dari Interdictum
Saluianum, *ad gloſ. in l. 1. de Saluian. Interd. Aretin. in §. item ſeruiana. nu. 8. Inſtit. de action. cum alijs* * & in ſpecie quòd
3 † pro tacita hypotheca competat Saluianū,
decidit *Rota in cauſa Romana de Comitibus coram S. D. N. 27. Maij 1581. Gabr. conſ. 44. nu. 1. & 2. lib. 2. Menoch. in remed. adipiſc. 3. nu. 55.*
4 Atque eſſe in confeſſo † ex
iuris diſpoſitione bona emphyteutica comprehendi in generali bonorum obligatione,
l. lex vectigali. de pign. l. tutor. §. fin. de pign. act. Neguſant. de pign. 2. membr. 2. part. n. 28. eo maximè quia eſt notorium, hæreditatem Ioanis non eſſe ſoluendo, *Corn. conſ. 151. col. fin. lib. 4. Gabr. concl. 1. nu. 33. de fideiuſſ. Caputaq. deciſ. 273. part. 2.* His
tamen non obſtantibus Domini cenſuerunt
in caſu, de quo agitur, non habere locum
5 Saluianum Interdictum; † nam hypotheca
quantumuis generalis non comprehendit
bona emphyteutica expreſsè prohibita alienari, & hypothecari; *iuxta doctrinam Bart. in l. codicillis. §. inſtitutio. nu. 5. de legat. 2. Alex. in l. ſi cōſtante. n. 26. ſolut. mat. & conſ. 168. nu. 8. lib. 2. cum alijs latè deductis in vna Roman. domorum coram Illuſt. Lancellotto, quæ habetur in impreſſ. diuerſ. lib. 1. deciſ. 426.* Vnde cum non adſit ſuper
iſta Vinea hypotheca expreſſa neque tacita, neque etiam competit Saluianum. Neq.
huic concluſioni obſtant ex aduerſo conſiderata: & Primo, quòd prohibitio contenta in inſtrumento conceſſionis ſit appoſita ad effectum tantum ſolutionis laudemij, non autem ad impediendum abſolutè
omnem hypothecam, quia hoc non poteſt
6 applicari ad caſum iſtum, † cum pro re
hypothecanda non ſoluatur Domino directo Laudemium; & ideo prohibitio alienationis & hypothecæ non poteſt dici facta
contemplatione ſolutionis Laudemij. Neq.
obſtat, quod dicitur, emphyteuſim fuiſſe
perpetuam, cum clauſula ad habendum,
tenendum, &c. ex quo ſequitur Dominum
directum obligatum fuiſſe præſtare conſenſum, quoties requiſitus de eo fuiſſet: Verum
neque hæc ratio poteſt applicari caſui,
de quo agitur: Aliud enim eſt quęrere, an
Emphyteuta volente rem emphyteuticam
obligare dominus cogatur conſenſum præſtare; aliud an conſenſu non pręſtito intret
hypotheca ſtante prohibitione; nam dato
quòd ſine veri præiudicio illud concedatur,
7 † non ideo ſequitur ſine conſenſu quęſitam
fuiſſe hypothecam, & ad hoc facit optimè
conſ. Bero. ex aduerſo allegatum 127. nu. 12. & 19. & 20. vbi vult, quòd debet concur-
8 rere voluntas hypothecātis, & † eam non
cenſeri adeſſe, ſi res prohibita ſit hypo-
9 thecari, & licèt teneat, † rem Emphyteuticam donari poſſe ante obtentum conſenſum domini directi; tamen illum requirit
ante rei traditionem, ſed & verius eſt,
10 † Dominum non teneri præſtare conſenſū
obligationi; nam hoc pacto ſi deuolueretur ad dominum, tranſiret cum ſuo onere
in manifeſtum præiudicium ſuum, *vt habetur in deciſ. Guid. Pap. 575. ex aduerſ. allegata*, vel etiam euenire poſſet, vt propter
diuerſos creditores habentes hypothecam,
res ipſa diſtraheretur, & diuideretur in plures partes in manifeſtum pręiudicium pro-
11 prietarij: Vnde quod dicitur, † Dominum
teneri ad præſtandum conſenſum, procedit
in totali alienatione integrę rei, tunc enim

hoc

* Oab. cōſ. 46. n. 20. lib. 3. & tenuit Rota in vna Foroliuien. bonorū 24. Ian. 1562. coram Palęotto, quę in impr. diu. nouiſſ. eſt 674 n. 4. lib. 3. & in Romana fructuum 4. Martij 1577. corā Rubeo in impreſ. diuerſ. nouiſſ. 44. p. 2.

hoc poteſt fieri ſine præiudicio Domini, cũ
12 mutetur tantũ perſona emphyteutę. † Ne-
que clanſula illa, ad habendum &c. poteſt
operari diſtinctionem pacti expreſſi; ma-
ximè cum ſit limitata per illa verba, prout
de re locata de iure fieri permittitur: &
hoc etiam quia de eius natura eſt, vt non
ampliet, neque alteret principalem diſpoſi-
tionem *Felin. in c. licet in corrigendis. nu. 7.
ad fin. de offic. Ordin. Dec. conſ. 195. col. pen.
verſ. ſecundo diligenter. Aym. conſ. 20. n. 15.
& fuit dictum in cauſa Caſalis Marciliani
coram me* [b]. *qua ex aduerſo allegatur*,
b ſub die 19. Iun. 1587 num. 8.
& ſemper intelligitur dicta clanſula ſecun-
dum naturam contractns, vt ſimiliter non
fuerit in illa prohibitione appoſita pœna
deuolutionis, & dato etiam quòd deuolu-
tio non veniret ex legis diſpoſitione, cuius
contrarium verius eſt, cum diſpoſitio ſub
vno & eodem contextu contineat omnem
alienationem: & certnm eſt, qnòd per alie-
nationem intrat deuolntio: Vndè locum
habet *regula l. iam hoc iure. de vulg.* non
ideo tamen efficitur, quin prohibitio im-
pediat hypothecam. Non obſtat *deciſio in
d. cauſa Romana Caſalis Marciliani*. quia
ſi tota percurratur potius facit in contra-
rium, cum ibi concludatur, quòd propter
expreſſam prohibitionem alienationis in-
curritur caducitas ob impoſitionem cenſus
ſuper re emphytentica; ſed quia cenſus ille
fuerat per creditores extinctus ante factã
ipſis intimationem acceptationis caduci-
tatis, Domini excuſarunt ex quadam
æquitate à denolutione, cum ius Eccleſiæ
non eſſet factum deterius; ſed hæc non fa-
ciunt ad rem noſtram, non enim agitur de
deuolutione, ſed an Vinea comprehenſa
fuerit in hypotheca legali, & licèt iſta
videatur facere ad illum caſum, An domi-
nus cogi poſſit ad præſtandum conſenſum,
tamen hodie non poteſt hoc ad actum de-
duci, cum vinea non ſit amplius penes
Ioannem, qui poſſit hunc conſenſum petere,
ſed penes Dominum Propertium, cuius
authores hũc conſenſum obtinuerunt à Do-
mino, quando vinea fuit ſubhaſtata: Vnde
eſt valdè abſurdum dicere, quòd Dominus
Franciſcus poſſit hunc conſenſum petere ad
effectum euincendi Vineam ab illis, qui
ſunt hodie legitimi poſſeſſores, cum neque
ipſe ſit emphytenta, neque gerat ſe pro
hærede patris, neque vllam vnquam ha-
buerit hypothecam ſuper iſta Vinea. Neq.
etiam obſtat, quod deducitur *ex eadem
deciſſione Illuſtriſſ. Lancellotti*, hypothecam
intrare, ſi nihil aliud ſit in bonis; quia
iſtud procederet in hypotheca expreſſa, nõ
in legali; & non verificatur, quòd tempore
adminiſtrationis Ioannes non haberet alia
bona. Poſtremo *deciſiones allegata Guid.
Pap. 575. & Boer. 181. num. 7.* non faciunt
ad rem, immo potius contrarium probant;
13 quoniã concindũt, quòd † ſi res emphyteu-
tica reddit ad dominum vti dominum, non
vti priuatum ex acquiſitione habita ab
emphyteuta, omnes obligationes & onera
per emphyteutam impoſita extinguuntur,
& res reddit libera ad dominum, quæ ſunt
intelligenda de illis conceſſionibus in em-
phyteuſim, in quibus expreſsè non fuit pro-
hibita hypotheca, vt ſupra fuit deductum;
nam in illis tenet hypotheca, quamdiu du-
rat emphyteuſis, ſed ea reſoluta reſoluun-
tur omnes obligationes, *l. lex vectigali. de
pignor.* Et ex his ſatis ſuperque ſublata
ſunt omnia in contrarium deducta. Quare
concluſum hoc caſu non competere Sal-
uianum.

Romana Hæreditatis de Sellis.
Die Mercurij 1. Iulij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Statutum Vrbis excludens ſorores dotatas
à ſucceſſione fratrum quomodo intelli-
gatur.*

DECISIO MCCXCI.

GAſpara de Angelis pętendebat ſucce-
dere vnà cum Bernardo Auunculo in
bonis Ioannis Baptiſtæ itidem Auunculi, &
fratris dicti Bernardi vigore *ſtatuti Vrbis
lib. 1. c. 146.* Ex aduerſo opponebatur Pru-
dentiam matrem Gaſparę vti dotatam ex-
cluſam eſſe, nec Gaſparam potuiſſe cum
Auunculo concurrere, ſed quia ſuper hoc
facto controuertebatur; Fuit dubitatum, an
probatæ ſint qualitates ſtatuti ad effectum,
2 de qno agitur. † Statutum diſponit fratres
ſuccedere fratribus ab inteſtato excluſis ſo-
roribus dotatis; Ideo difficultas eo reduci-
tur, An ſtatutum ſit intelligendum de do-
tatis ab ijs, à quorum hęreditate excludun-
tur tantum, An verò ad excludendas ſoro-
res ſufficiat eas à quocunq. dotatas fuiſſe.
Et Domini cenſuerunt eas per huiuſmodi
ſtatutum excludi, ſiue ab eo de cuius ſuc-
ceſſione agitur, ſiue à quouis alio dotatæ
fuerint, *per doctrinam Bald. in l. 1. C. de
legit. hered. & in l. neq. mater. C. de iur. dot.
quem ſequitur Alex. conſ. 29. lib. 1.* qui vult,
vbi ſtatutum procedit vlterius vocãdo fra-
tres, dummodo ſorores ſint congruè dota-
tæ, vel ſint parati eas dotare, ſufficere, quòd
ſint dotatæ à quocunq. & de magis cõmuni
teſtatur *Rolãd. conſ. 24. nu. 13. lib. 1. vbi al-
legat Socin. iun. idem tenentem contra Dec.
conſ. 346. contra quem dicit fuiſſe iudicatum,
& hoc idem ſentit Rota referente Pute. de-
ciſ. 284. lib. 2. & fuit deciſum in cauſa Bal-
neoregien. bonorum. coram R. P. D. meo Pã-
philio 16. Maij 1594. facit deciſ. 62. The-
ſauri. & Ant. Aug. in epit. tit. de teſtam. §. 22.*
Vnde cum ex iuribus nouiter productis cõ-
ſtet matrem Gaſparæ fuiſſe dotatam, Do-

mini ſequuti ſunt deciſiones aliàs ſuper ſtatuto vrbis in Rota factas *. Et ita concluſum contra Gaſparam.

* prout fuit dictũ ſupr. in cauſa Romana hæreditatis de Capranica 23. Ian. 1581. & in Balneoregiẽ. bonorum. 16. Maij 1594. coram Cardin. Pamphilio.

Colimbrien. Reſeruationis fructuum.
Die Mercurij 1. Iulij 1598.

SVMMARIVM.

1 *In illegitimo non ſufficit probatio clericatus per publicam vocẽ & famam; niſi cũ probatione famæ cõcurrãt alia adminicula.*

2 *Ex fructuum exactione per plures annos reſultat iuſtificatio tituli ſufficiens.*

3 *Vicarius Vrbis habet facultatem conferendi clericatum exteris, maximè curialibus, & hoc quotidie practicatur.*

DECISIO MCCXCII.

DOmini cenſuerunt gratiam bon. mem. Don Eliſei eſſe iuſtificatam; nam li-
1 cèt ipſe eſſet illegitimus, & † in illegitimo non ſufficiat probatio clericatus per publicam vocem & famam, *vt tradit Pute. deciſ. 359. lib. 1. Guidobon. deciſ. 133. Chiſan. deciſ. 26. Io. Paul. deciſ. 24. Sarnẽ. ſuper regul. de annal. q. 58. verſ. ſecundo pro iſta parte.* Tamen hoc fallit, vbi cum probatione publicæ famæ concurrunt alia adminicula, prout in caſu iſto, in quo concurrit probatio, quòd Don Eliſeus obtinebat alia beneficia & penſiones, & quòd eorum fructus cõtinuò percipiebat, vt deponunt teſtes iuxta ſeptimũ interrogatoriũ, in ſũmario nu. 4. & in ſpecie quòd ſpatio vigintiquinq. annorũ pacificè percepit fructus parochialis Eccleſię ſãctę Colũbę ſibi reſeruatos ex cauſa reſignationis, de quorũ trãſlationis validitate nunc agitur, & tollit omnem difficultatem gratia eidem Don Eliſeo cõceſſa Motu proprio à fe. re. Gregorio XIII. in qua narrato defectu natalium, & clericatu, & diſpenſatione ad beneficia & pẽſiones cõceditur ei, vt in futurum in gratijs impetrandis nullã teneatur facere mentionem de defectu natalium. Quòd autem eſſet ſuſceptus ex ſoluta probant teſtes, tam ſuper articulo, quã ſuper interrogatorijs, vt bene in facto de-
2 ducitur. Et hinc † reſultat ſufficiens iuſtificatio ſui tituli concurrente exactione vigintiquinque annorum, vt dictum eſt, *& fuit reſolutum in pluribus cauſis, & in ſpecie in Bononien. penſionis 13. Maij 1593. coram R.P.D. meo Mellino*, maximè cum non agatur principaliter ad effectum reſeruationis, ſed tantum ad effectum validitatis tranſlationis. Familiaritas quoque Papę probatur per dictos teſtes iuxta octauũ interrogatorium, & ſic in omnibus eſt iuſtificata gratia ipſius authoris. Verum quia fuit poſtea oppoſitum contra perſonas tranſlatariorum; tum quòd non conſtet de eorum clericatu; tum etiam quòd non conſtet legitimè de tranſlatione iuris percipiendi fructus, de quibus agitur, feci verbum cum Dominis in vltima Rota: Et fuit concluſum tranſlatarios eſſe in probatis; nam quantum ad D. Quirinum Vignon ipſe produxit in actis clericatum habitũ à ſuo Ordinario, & fuit recognitum per teſtes inſtrumentum dicti clericatus. Quantum verò ad Ioannem fuit productus eius clericatus obtẽtus ab Illuſtriſſ. Vicario Vrbis. Neque obſtare, quòd ipſe narretur illegitimus; nam docuit de diſpenſatione obtenta à Cardinali Portugallię Legato, ad obtinendum clericatum, & alios ordines. Nec
3 obſtat, quod dicitur, † Vicarium non habere hanc facultatem, quia hoc non eſt verum, immo contrarium quotidie practicatur, maximè in Curialibus. Quantum verò ad tranſlationem, inſtrumentum originale fuit productum in partibus in prima inſtãtia, & nihil fuit contra illius fidem oppoſitum, & nunc ad tollendam omnem ſuſpicionem fuit exhibitum idem originale Dominis, ex cuius viſione habuerunt hanc oppoſitionem pro friuola; & ideo mandarunt cauſam expediri, & ſi pars aduerſa voluerit remiſſoriam petitam, eodem contextu eam ei concedam ſine retardatione præſentis inſtantiæ. Et ita concluſum.

Valentina Decimarum.
Die Mercurij 1. Iulij 1598.

SVMMARIVM.

1 *Exemptio decimarum conceſſa in vim priuilegij intelligi debet, quo ad decimas, quæ ex iuris communis diſpoſitione debentur, non quæ iure ſpeciali ex particulari conceſſione, præſertim ex cauſa oneroſa, & ex quaſi contractu ſoluuntur.*

2 *Priuilegio conceſſo ex cauſa oneroſa, & ex quaſi contractu Papa non ſolet de facili derogare.*

3 *Derogationes generales ad ignorata non trahuntur.*

4 *Papa præſumitur non habere notitiam iuris ex ſpeciali conceſſione competentis, ſed eius tantum quod ex iuris communis diſpoſitione competit.*

5 *Nunquam cenſetur priori priuilegio derogatum per aliud ſubſequens; niſi de illo fiat mentio propter præſumptam illius ignorantiam in Papa.*

6 *Clauſulæ priuilegiorum valdè prægnantes, & habentes vim ſpecialis derogationis, non porriguntur ad ea, quæ præſumuntur ignorata; ſed tantum ad ea, quorum veriſimiliter Papa notitiam habet, & in quibus nõ requiritur ſpecialis derogatio.*

7 *Derogatio regulæ de iure quæſito non tollẽdo non ampliat, nec extendit principalem diſpoſitionem; ſed ſolum operatur reſpectu eorum, quæ in priuilegio comprehenduntur.*

8 Dero-

9 *Derogatio regulæ de iure quæſito non tol-
lendo non tollit priuilegium & ius ſpe-
ciale; prout dicitur de clauſula, ſubla-
ta, vt num. ſeq.*
10 *Declaratur Puteus deciſ. 332. lib. 3.*

DECISIO MCCXCIII.

ARchiepiſcopus & Capitulum Eccleſiæ
Valentinæ poſſident duas ex tribus
partibus decimarum, de quibus agitur, ex
donatione Don Iacobi Regis Hiſpaniarum,
qui earum dominus erat ex conceſſione
Vrbani II. qui has decimas conceſſerat
Regi, eiusq. ſucceſſoribus in terris & regnis
iure belli recuperatis à Saracenis, vel ex
eorum proprijs hæreditatibus fundatis, vt
habetur in priuilegio Vrbani, & donatio-
ne Regis, qui titulus fuit per Dominos ap-
probatus corã R. P. D. meo Pamphilio 27.
Nouẽbris 1596. RR. Patres ſocietatis Ieſui-
tarũ prætẽdebãt eorũ bona & loca eſſe à ſo
lutione decimarum exempta vigore priui-
legiorum eis à diuerſis Romanis Pontifi-
cibus conceſſorum: Vnde lite coram me
introducta: fuit dubitatum, An priuilegia
Patrum Ieſuitarum releuent in caſu, de quo
agitur: Et cauſa maturè diſcuſſa, fuit per
Dominos vnanimi ſententia concluſum, nõ
releuare; hocq. potiſſimum ex eo funda-
1 mento, quòd † omnes exemptiones vigore
priuilegiorum ſummorum Pontificum con-
ceſſę in materia decimarum intelligi debẽt
de exmptione ſolutionis earum decimarũ,
quæ parochis, vel alijs perſonis, aut Col-
legiis ex iuris communis diſpoſitione de-
bentur, non autem earum decimarum, quæ
iure ſpeciali ex aliqua particulari conceſ-
ſione ex priuilegio debentur; maximè ſi
talis cõceſſio particularis facta fuit ex cau-
ſa oneroſa, & ex quaſi contractu Principis,
2 † his enim non ſolet Papa facilè derogare,
cum teneatur ſtare pactis & conuentioni-
3 bus per ipſum initis; tum etiam quia † de-
rogationes generales non ſolent trahi ad
4 ignorata: † præſumitur autẽ Papam non
habere notitiam iuris ex ſpeciali conceſſio-
ne competentis, ſed eius tantum, quod ex
iuris communis diſpoſitione competit,
*vt fuit reſolutum in hac cauſa corã R. P. D.
meo Pamphilio 9. Iunij 1597. & fuerat
idem dictum in vna Toletana Annatarum
corã R. P. D. meo Orano 23. Ianuarij 1589.
per doctrinam communem Doctorum in
5 c. 1. de reſcript.* dicentium † nunquam cen-
ſeri derogatum priori priuilegio per aliud
ſubſequens, niſi de illo fiat mentio propter
illius præſumptam ignorantiam in Papa,
*l. decurionibus. C. de ſilentiar. lib. 11. Iaſ. in
l. poſtquam liti. nu. 11. C. de pact. Felin. in
c. nonnulli. nu. 23. de reſcript. Dec. in c. quæ
in Eccleſiarum. num. 44. de conſtitut. Pute.
deciſ. 93. lib. 3. & in ſpecie in terminis noſtris
extat allegatio Roderici Suarez 28. num. 9.
6 cum ſequentib. à Dominis approbata.* † Non
obſtant clauſulę priuilegiorum ex aduerſo
allegatorum, quæ videntur valde prægnã-
tes, & habere vim ſpecialis derogationis,
*vt per Anchar. conſ. 335. n. 2. Alex. cõſ. 187.
lib. 5. Dec. conſ. 53. nu. 5. cum ſimilib.* quia
non porriguntur ad ea, quę præſumuntur
ignorata, ſed tantum ad ea, quorum veri-
ſimiliter Papa notitiam habebat, & in qui-
bus non requiritur ſpecialis derogatio,
*Curt. iun. conſ. 130. n. 31. part. 3. Purpurat.
cõſ. 18. n. 42. Soc. iun. cõſ. 77. n. 106. & 126.
lib. 1. Natta conſ. 209. nu. 6. & fuit dictum
in vna Taruina Plebis coram R. P. D. meo
Mellino 28. Iunij 1593.* Quod maximè
procedit in caſu iſto, in quo Archiepiſco-
pus & Capitulum viciſſim ex cauſa remu-
nerationis cõceſſerunt Regi plura, de qui-
bus per informantes *; Non obſtat, quòd
in priuilegiis ſocietatis adſint plures & * & in ſpecie deducitur cauſa oneris iniuncti recuperationis Regni è manibus infidelium.
prægnantiores clauſulæ, quàm in priuile-
gio fratrum ſancti Hieronymi, contra quos
Rota tulit ſententiam; quia aliquæ alio
tendunt, nempe vt capiant aliud genus de-
cimarum extraordinariarum, quę pro de-
fenſione patriæ vel expeditione contra in-
fideles imponuntur, & hæ nihil commune
habent cum decimis, de quibus agitur.
Quę verò reſpiciunt derogationem priui-
legiorum ad inſtantiam Imperatorum &
Regum conceſſorum, non tangunt caſum
iſtum, prætcrquam quòd verba non con-
ueniunt decimis, de quibus agitur, quæ
non ſunt conceſſæ ad inſtantiam Imperato-
rum vel Regum, ſed ſunt ex contractu,
*Natta conſ. 669. nu. 78. & 11. Felin. in d. c.
nonnulli. n. 19. de reſcript. Roman. cõſ. 436.
nu. 16. Roland. conſ. 13. num. 32. lib. 3. Pere-
grin. deciſ. 46. lib. 2.* Ideo illa verba intelligi
debent de extraordinariis, quæ aliquando
ad tempus non autem in perpetuum à Pon-
tificibus ex cauſa imponuntur, *vt per Pute.
deciſ. 65. lib. 3.* Verum decimæ, de quibus
agitur, non ſunt ordinarię de ſui natura,
ſed donatę Regi, vt iam deductum fuit,
quę interpretatio colligitur ex eo, quòd
priuilegium eximit à quibuſcumque deci-
mis etiam Papalibus, quę dicuntur extra-
ordinarię; nam alię ſunt impoſitæ à iure
Diuino, licèt auctoritate Papæ translatę de
vna perſona in aliam ex cauſa oneroſa, vt
iam deductum fuit. Non obſtat, quòd
7 † derogatum ſit in priuilegio ſocietatis re-
gulę de non tollendo iure quæſito, quia
dicta derogatio non ampliat, neque exten-
dit principalem diſpoſitionem, ſed ſolum
operatur reſpectu eorum, qui in priuilegio
ſunt comprehenſi, *Felin. in c. licèt. num. 7.
de offic. Ordin. Sarnen. ſuper regul. de infir.
reſign. q. 34. nu. 3. Pariſ. conſ. 1. nu. 91. lib. 1.
Dec. conſ. 10. lib. 4. Butr. conſ. 19. Aegid.
8 deciſ. 333.* † & in ſpecie quòd non deroget
priuilegio & iuri ſpeciali, *tradit gloſ. in*
c. I.

Digitized by Google

c.1.in verb.conſuetudine.de Capell.monach. lib.6.Caſtren.conſ.187.n.5.circa med.lib.2.
9 & † in ſimili dictũ fuit de clauſula, ſublata, *in deciſ. R.P.D.mei Pãphily 9.Iuny 1597. & coram eodem in Calaguritana de Victoria 15. Iuny 1592.* Non obſtat, quod di-
10 citur, † priuilegium Vrbani Regi conceſſum non debere extendi ad ſucceſſores ſingulares, *ad Pute.deciſ.332.lib.3.* quia Puteus non loquitur, quando quis eſt ſucceſſor particularis in re ipſa donata, tunc enim ei quæritur vnà cũ ſuis qualitatibus, vt in terminis donationis *tradit Socin.iun. conſ.74.num.27. lib.3.* ſed neque etiam hic agitur de extenſione, ſed an iſtæ decimæ comprehendantur ſub exemptione ſocietatis. Et ex his concluſum, eodem iure, quantum ad hunc articulum attinet, eſſe cenſenda priuilegia ſocietatis cum priuilegijs aliorum regularium, contra quos fuit iam cauſa deciſa, & per ſententiam terminata; Ideoque non releuare in caſu, de quo agitur.

Romana Officii.
Die Lunæ 19. Octobris 1598.

S V M M A R I V M.

1 *Hypotheca ſuper officijs Romanæ Curiæ an detur, & quomodo, & nu.3.& 7.*
2 *Ius quæſitum creditoribus non tollitur per reſcriptum Papæ, in quo non fuit derogatum regulæ de iure quæſito non tollẽdo.*
4 *Declaratur l.fin.C.de pignorib.*
5 *Officia Curiæ nunquam ad heredes tranſmittuntur, niſi ex particulari decreto nõ vacationis, nec vendi poſſunt ſine licẽtia.*
6 *Officia Curiæ imputantur in legitimam quo ad æſtimationem, non quo ad titulum.*
8 *In conceſſione tituli officij obtenta à Papa non eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito non toll.*
9 *Ius conditionale non præſeruatur per regulam de iure quæſito non toll.*
10 *Clauſulæ generales non attenduntur in his, in quibus implicatur contrarietas cum illis, quæ fuerunt expreſſa.*

DECISIO MCCXCIIII.

FEl. rec. Sixtus V. vnum ex officijs Militum Lilii donauit q. Io. Petro Riccio eius familiari, qui poſtea dictum officium vendidit, & ex pretio eiuſdem emit aliud officium Equitum Lauretanorum, quæ officia in eorum erectione habent indultũ, ne per triennium à die erectionis vacàrent, obiit deinde Riccius in primo anno, cum adhuc ſupereſsẽt duo anni ex forma indulti relicta Camilla filia infante, cuius contẽplatione idem Sixtus contulit dictum officium Pompeio de Blanchis cum decreto, quòd illud vendere, alienare, vel obligare non poſſet, nec in totum vel in partem de illo diſponere abſq. expreſſo Camillæ & Magdalenæ matris cõſenſu, itaut neq. à creditoribus Io.Petri in vim cuiuſcũq. obligationis Cameralis vel alio reſpectu moleſtari valeãt, cum decreto irritanti, & clauſula, ſublata. Fuit poſtea ad inſtantiam creditorum Ioannis Petri obtenta à S. D. N. licentia ſubhaſtandi dictum officium, narrando quòd dictum officium fuerat collatum in perſonam D. Pompei de Blanchis cum onere, quòd ipſe Pompeius debita Io. Petri integrè perſolueret, cum clauſulis opportunis, & clauſula derogatoria priuilegiorum & indultorum, pro plenè & ſufficienter expreſſis, & hæc fuerunt geſta cum Pompeio nõ citata Camilla aut Magdalena eius matre & tutrice: Cumq. mihi eſſet commiſſa extra Rotam, & vti Prælato cauſa repetitionis officij ſiue eius pretij ad inſtantiam Camillæ, volui conſulere RR. DD. meos coadiutores ſuper hoc articulo, An locus eſſet reſtitutioni huius officij ſtante reſcripto ſiue indulto Sixti Quinti; Et cauſa propoſita vota Dominorum fuerunt diuiſa;
1 tres enim ex Dominis exiſtimabant † hypothecam cadere ſuper iſtis officiis, *per text. in l.fin.C.de pignor.* hocque dicebant eſſe de mente *Couar.lib.3.variar.c.19.n.6. Azeuedi ad Curiam Piſan.c.fin.nu.4.Aufdani reſponſ.9.n.3. Matthienſ.i in l.5.tit.9. gloſ.4.lib.5.recompillationum.* Quo ſtante
2 fundamento, † cum eſſet vigore hypothecæ ius quæſitum creditoribus Io. Petri ſuper dicto officio non ſuffragari Camillæ reſcriptum Sixti V. ex quo in eo non fuit derogatum regulæ de nõ tollendo iure quæſito, *ad deciſ. Mohedan.82.Sarnen.ſuper dicta regul.q.15.Cæſar de Graſſ.deciſ.3. de reſcr. & fuit reſolutum in cauſa Bononien. officij 5.Decẽbris 1594.coram R.P.D. meo Litta, & in pluribus alijs cauſis per informantes allegatis* *. Quatuor verò ex Dominis ſentiebant contrarium; nam quod dicitur,
3 † iſta officia cadere ſub hypotheca, id dicebant intelligendum eſſe reſpectu fructuũ & pretij, non autem reſpectu tituli, de quo non licèt diſponere, niſi de expreſſa licentia Papæ, in cuius præiudicium nulla poteſt cadere ſuper titulo hypotheca, vt eſt receptiſſimum in Curia, cũ videamus per mortem debitoris vacante officio illud acquiri Papę, qui de eo diſponit nulla habita ratione creditorum, quòd ſi aliquando Papa dat licentiam ſubhaſtandi officia debitorum, illud fit ex Principis indulgentia; maximè quòd eo tempore, quo ſubhaſtantur, non ſunt vacantia, & hoc optimè colligitur *ex nouell.Conſtit.53.de exhibend. & introduc.reis. §.optimum eſt quoque.* vbi Imperator tradit antiquis temporibus non adfuiſſe in militijs hypothecã, ſed paulatim Imperatores interpellantium creditorum
4 miſeratos eas admiſiſſe, † nec ſuffragatur

* & fuit dictum ſupr. in Aretina Cõmendæ 19. Ianuarij 1587. nu. 3. & corã bo. me. Orano in Cæſaraugustana Exemptionis 9. Mar. 1598. & in Acheruntina Fructuũ 2. Decembris 1591. coram Cardin. Pamphilio.

l.fin.

l.fin.C.de pign. quia loquitur de ijs officijs,
quæ vendi vel ad hæredes tranſmitti poſ-
ſunt, quæ qualitates iſtis officiis non con-
5 ueniunt, cum † nunquam ad hæredes trãſ-
mittantur, niſi ex particulari decreto non
vacationis, neque vendi poſſunt, niſi im-
petrata licentia, quæ licèt obtineri ſoleat,
non tamen ita de facili; nam & adhiberi ſo-
let diligentia in explorando ſit ne ſenex,
aut valetudinarius is, qui vult reſignare,
& ſi eſt abſens pręſtanda eſt fideiuſſio de ſu-
peruiuentia; ideo non bene applicantur ea,
quę afferuntur *ex Couaru.* quinimmo ma-
gis adaptantur auctoritates per eum alle-
gatæ, *Bart. Bald. & Caſtr.* neque par eſt
ratio imputationis in legitimam & facul-
6 tatis alienandi; nam † quando in legitimã
imputantur, agitur tantum de dictorum
officiorum æſtimatione, nõ autẽ de titulo,
vt fuit dictum coram me in vna Romana
de Piatetis 17. Aprilis 1570. Ideo quæ ex
Doctoribus deducuntur *in l. omnimodo.*
§. imputari.de inoffic. teſta. non faciunt ad
propoſitum, & ſi bene aduertatur, hoc idẽ
videtur in effectu concludere *Couaru.in lo-*
co ſupra citato, dum in fin. ait officia pu-
blica conferenda quo ad eorum ęſtimatio-
7 nem: † Vnde ſtat regula, nempe ſolum ca-
dere ſub hypotheca quæ vendi, vel ad hę-
redes trãſmitti poſſunt *l.fin.C.de reb.alien.*
non alienand.Ruin.conſ.123.num.20.lib.2.
& Doctores contrarium tenentes intelligẽ-
di ſunt reſpectu tãtum fructuum & æſtima-
tionis, ſi enim contingat officium alienari,
pretium, quod pro eo datur vendenti, ca-
dit ſub hypotheca vigore clauſulæ genera-
lis, qua obligantur bona tam præſentia,
quàm futura, quòd, ſi etiam velimus,
quòd hypotheca cadat ſuper titulo, (quod
tamen non eſt verum) tamen etiam hoc
caſu dicendum erit, reſoluto iure dantis
reſolui etiam ius accipientis; & ita eam
euaneſcere, poſt quam titulus redijt ad
Principem, *l.lex vectigalis.& ibi Doctores,*
de pignorib.Ruin.conſ.17.num.8.lib.1. Ex
his facilè tollitur, quod dicitur derogandũ
fuiſſe regulæ de non tollendo iure quæſito,
quia ſuppoſito quòd titulus non venit ſub
hypotheca, clarum eſt eius reſpectu nullum
8 eſſe ius quæſitũ creditoribus: Vnde fit, † vt
non ſit opus derogare regulę, ſiue etiam ſi
hoc ius eſt tale, quod per mortem reſol-
uatur, *ad conſ. Socin.iun.119.nu.17.lib.1.*
Nam hoc caſu Papa diſponit de re ſua, non
autem de aliena, & nemini aufert ius ali-
cui quęſitum. Et quæ in contrarium alle-
gantur, ſi ſingula examinentur, apparebit
loqui de iure quæſito vel in re vel ſaltem
ad rem, hic vero nihil tale repetitur; nam
quod dicitur de iure petendi licentiam, nul-
lius eſt conſiderationis, cum hoc ius non
ſit formale, ſed quædam facultas, cuius
euentus ex alieno pendet arbitrio, & bene-
faciunt, quæ tradit *Sarnen. in d.reg. q.4.*
9 vbi vult, † Ius conditionale non pręſerua-
ri per regulam. Et ex his concludebant
Domini hanc partem tenentes, fructus
quidem totius triennij, quo non dabatur
vacatio obligatos fuiſſe creditoribus; pre-
tium verò officii non potuiſſe ab ipſis ven-
dicari ſtante indulto Sixti V. hoc prohiben-
tis: Neque ipſis ſuffragari licentiam à
S.D.N. obtentã propter ſubreptionẽ & ob-
reptionem; nam expreſſum fuit, Pompeium
teneri ad ſolutionem æris alieni, quod erat
falſum, & non fuit expreſſum Sixtum V.
tale indultum conceſſiſſe, quod non potuit
intelligi ſub inuolucro clauſularum, maxi-
10 mè † cum ex iuribus, quibus derogatur.
implicetur contrarietas ad ea, quę fuerunt
expreſſa, quę facit, vt clauſulę generales
non ſint attendendæ, *vt fuit aliàs reſolutum*
coram bo.me. Illuſtriſſ. Lancellotto in vna
Cauen.penſionis 19.Iunij 1571. Et hęc fue-
runt dicta hinc inde per Dominos: Verum
cum cauſa eſſet extra Rotam, & qui ſen-
tiebant pro Camilla erant ſeniores, quorũ
ſentẽtia nihil quoque probabatur, volui eã
ſequi, cum à Dominis hoc totum arbitrio
meo relictum fuerit,

Valentina Decimarum.
Die Veneris 23. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 Appellatio à decreto de manutenendo in ſummariſſimo poſſeſſorio non ſuſpendit ſuum effectum, nec exequutionem, quod etiam procedit de iure Canonico; ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario, vt num 3.

2 Summariſſimum poſſeſſorium tantum durat, quantum ipſa lis.

4 Decretum de manutenendo in iudicio poſſeſſorio ſummariſſimo ſecum trahit exequutionem.

5 Decretum de manutenendo in iudicio ſummariſſimo nũquam tranſit in iudicatũ, itaut à iudice retractari nõ poſſit, ſi altera pars melius doceat de ſua poſſeſſione.

6 Poſſeſſio percipiendi decimas proueniens à cauſa vniuerſali, capit totam diœceſim: niſi alius reperiatur in poſſeſſione.

7 Tantum dicitur præſcriptum, quantum poſſeſſum.

DECISIO MCCXCV.

1 FVit reſolutum † appellationem inter-
poſitam à RR. Patribus Ieſuitis à de-
creto de manutenendo non ſuſpendere eius
effectum & exequutionem; nam ſumus in
2 ſummariiſſimo poſſeſſorio, † quod tantum
durat, quantum ipſa lis; adeo quod non
ſolum hoc ex diſpoſitione iuris ciuilis pro-
cedit, *vt habetur in l.vnic.C.ſi de moment.*
poſſ.fue.appell. quę lex fuit à Gratiano in-
ſerta in corpore decretorũ *c.ſi.§. de poſſeſſ.*
n.2.

3 *n.2.q.6.*† ſed etiã procedit de iure Canoni-
co in iſto ſummariſſimo remedio; nam in
contrarium allegata locum habent, vbi de
poſſeſſorio ordinario actum fuit, *vt bene
deducitur per Benintend. in deciſ. Bononien.
79. per totam*, & ita perpetuo fuit per Ro-
tam obſeruatum: Hoc euidentiſſima ratio-
4 ne comprobatur, quia † hoc decretum ſecũ
trahit exequutionem, *vt bene animaduertit
5 Menoch. de retinẽd. remed. vlt. n. 57.* † quod
decretum quantum ad iudicem nunquam
facit tranſitum in rem iudicatam, itaut re-
tractari non poſſit; nam ſi poſtea pars ad-
uerſa melius doceret de ſua poſſeſſione, idẽ
iudex poſſet decretũ prius factũ reuocare,
& alteram partẽ in poſſeſſione manutenere,
& hoc in Rota quotidie practicatur, itaut
mirum ſit ſuper hac re controuerſiam per
informantes moueri. Non obſtat in caſu
iſto, quod dicitur, hoc mandatum pendere
à ſententia lata ſuper petitorio, quæ fuit
ſuſpenſa per appellationẽ; nam veritas eſt,
quòd hoc mandatum fuit decretum ſepara-
tim ante ſententiæ prolationem, & nihil
commune habet cum iudicio petitorij, ſed
fundatur in generali poſſeſſione Archiepi-
ſcopi & Capituli Valentini percipiendi de-
6 cimas in tota diœceſi, † quæ poſſeſſio cum
proueniat à cauſa vniuerſali, capit totam
diœceſim *Rebuff. de decim. q. 9. num. 3. & 4.
Menoch. in remed. retinen. 3. nu. 135. & fuit
pluries in Rota deciſum, vt deducunt infor-
mantes*. Atque huic concluſioni vnica af-
fertur limitatio, quando alius reperitur in
poſſeſſione, tunc enim generalis poſſeſſio
non ſuffragatur: Verum non ſumus in caſu
limitationis; nam hæc poſſeſſio debet in-
telligi de poſſeſſione decimandi, in qua nõ
probatur Patres Ieſuitas eſſe, licèt hoc ver-
bo allegauerint, quod ſi oſtendere poſſent,
ſe eſſe in poſſeſſione iuris decimandi, tunc
reuocaretur mandatũ, & ipſis daretur ma-
nutentio. *Neque facit deciſio facta coram
R.P.D. meo Orano in cauſa Conchen. exem-
ptionis* *. quia quod ibi dicitur decimas
ademptas curatis contemplatione monia-
lium, ipſis monialibus non autem colonis
earum eſſe applicandas, eſt quidem verum
reſpectu emolumenti, nempe vt illa portio,
quam auferrent curati, ipſis relinquatur, nõ
autem ex eo ſequitur, quòd ius decimandi
à curatis in eas fuerit tranſlatum, aliud
enim eſt ius decimandi à commodo perce-
ptionis fructuum decimalium; adeo quòd
hac prætenſione iuuari non poteſt Colle-
gium. Neque etiam obſtat, quòd in iſtis
iuribus requiratur poſſeſſio aduerſus ſingu-
los, ex quo iſtæ decimæ de iure communi
non debentur Archiepiſcopo & Capitulo,
quia eſt animaduertendum hoc argumentũ
procedere poſſe, ſi Archiepiſcopus & Capi-
7 tulũ niterentur præſcriptione, † tunc enim
dicitur tantum eſſe præſcriptum, quantum
poſſeſſum; Verum cum nitantur priuilegio
Apoſtolico, in quo Papa has decimas de
iure cõmuni curatis debitas donauit Regi,
à quo poſtea cauſam habuerunt Archiepi-
ſcopus & Capitulum, vtique earum natura
non fuit per hanc trãslationem immutata,
vt de emphyteuſi laicali in Eccleſia tranſla-
ta *fuit deciſum in vna Mediolanen*[a]. *coram
R.P.D. meo Orano*. Ex quibus concluſum
nihil deduci releuans, quòd debeat impedi-
re exequutionem mandati.

* ſub die 10. Ian. 1589.

a In Mediolanen. honorũ die 15. Decembris 1597.

Lunen. Sarzanen. Canonicatus.
Die Veneris 23. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Sententia excommunicationis lata contra
perſonaliter non citatum eſt nulla; quod
tamen non procedit, ſi per procuratorem
comparuerit.*
*Item non procedit, vbi non patet tutus ac-
ceſſus; nam ſufficit eam exequi domi di-
miſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ Ca-
thedralis, vt nu. 3.*
2 *Cenſuræ latæ in ſubſidium iuris, ſi intra tot
dies non fuerit paritum, per appellatio-
nem admiſſam expirant.*
4 *Quis poteſt haberi pro vero contumace ad
effectum citandi perſonaliter, ſi ob non
tutum acceſſum ſit tantummodo citatus
domi dimiſſa copia, & ad valuas Ec-
cleſiæ.*
5 *Sententia non obſtante defectu obſeruatio-
nis terminorum ſubſtantialium quando
ſuſtineatur.*
6 *Vacatio in menſe qualiter probetur.*
7 *Collatio Canonicatus Eccleſiæ Cathedralis
ex iuris communis diſpoſitione eſt com-
munis inter Epiſcopum & Capitulum.*
8 *Alternatiua cõceſſa Epiſcopo non habet lo-
cum in beneficijs, quorum collatio eſt cõ-
munis inter Epiſcopum, & Capitulum;
declara tamen, vt hic.*
9 *Qui excipit, quòd collatio per turnum fieri
debet, duo probare tenetur, & quòd adſit
turnus ex conuentione vel conſuetudine,
& quòd illa vice collatio ſit in turno.*
10 *Propter impedimentum præſtitum fides ad-
hibetur teſtibus, quibus alias non
adhiberetur, immo etiam ſoli fidei.*

DECISIO MCCXCVI.

FVit dubitatum, An ſententia Auditoris
Cameræ lata ad fauorem D. Franciſci
Cathanei ſit confirmanda. Reſolutio du-
bij pendet à duobus, nempe à validitate
ſententiæ, & à iuſtificatione gratiæ: Quan-
tum ad validitatem opponebatur pro parte
Domini Chriſtophori aduerſarij ex pluribus
capitibus dictam ſententiam eſſe nullam;
1 Primo, † quia contra Chriſtophorum per-
ſonaliter non apprehenſum fuerunt latę cẽ-
ſuræ contra diſpoſitionem *c. ſacro. de ſenten.
excom.*

excom. Verum cum pars per procuratorem
1 comparuerit, fuit ſanatus defectus, & po-
tuit procedi etiam ad cenſuras, *Rota 11. de*
2 *dol. & contum in nou.* † Præterea fuerunt
latæ in iuris ſubſidium, ſi intra decem dies
non pareret, cumq. à paritione fuerit ad-
miſſa appellatio, cenſuræ expirarunt, &
3 quod tollit difficultatem, † citatio fuit in
domo ſolitæ habitationis exequuta cum
dimiſſione copiæ, & ad valuas Eccleſiæ Ca-
thedralis, *iuxta Clem. cauſam. de electiõ.*
quod potuit fieri, ſtante quòd non patet tu-
tus acceſſus, vt teſtatur notarius in dicta
exequutione, quod comprobatur ſufficien-
ter ex cõtumacia partis, & moleſtijs & im-
pedimentis illatis, ne extraheretur concor-
cordia inter Epiſcopum & Capitulum.
4 † Vnde Chriſtophorus potuit haberi pro
vero contumace *c. certum. 11. q. 3.* Secundo
oppoſitum fuit ſententiam eſſe nullam ob
non admiſſionem probationum, quia cum
fuiſſet tentus terminus ad ſentẽtiam eadem
die præſumitur ſententiã proceſſiſſe *Alciat.*
5 *de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 34.* † Tertio
opponitur de defectu obſernationis termi-
norum ſubſtantialium, ſed cum fuerint rei-
terati, & renocatæ dilationes, vel pro reuo-
catis habitæ ex ſtylo Curiæ ſuſtinetur ſen-
tentia, *Caſſador. 9. n. 2. de appellat.* Quan-
tum ad iuſtitiam, quæ pendet à iuſtificatio-
ne gratiæ, Domini habuerunt gratiam pro
6 iuſtificata; † Nam vacatio de menſe Augu-
ſti probatur ex confeſſione Chriſtophori in
ſua prouiſione, & etiam adeſt vnus teſtis, de
publica voce & fama, *Aegid. deciſ. 595. Ca-
putaq. 186. lib. 1. in manuſcript.* & ex hac
probatione reſultat probatio reſeruationis
ſtante regula Cancellariæ. Neque excludi-
tur hęc probatio ex eo, quod dicitur Epi-
7 ſcopum gaudere alternatiua, quia † cum
Canonicatus ſit in Eccleſia Cathedrali, in
qua ex iuris cõmunis diſpoſitione collatio
eſt communis inter Epiſcopum & Capitulũ,
*gloſ. in c. cum Eccleſia Vulterana. in verb. po-
ſtulauit. de electiõ. Rota deciſ. 4. de conceſſ.
præben. in nou. Caſſador. deciſ. 22. de præben.*
8 † Alternatiua nõ poteſt habere locum, cum
in ventre contineat hanc exceptionem.
Non obſtat, quòd hoc procedat in ſimulta-
nea, vt vocant collatione, non autem vbi
turnus, eſt diuiſus, *vt fuit reſolutum coram
bo. me. D. Orialen. in vna Salamantina Al-
ternatiua *. vt per Doctor. in c. in illis. § fin.
de præbend. in 6. Roch. in tractat. de iurepa-*
9 *tron. in verb. ius. q. 6. nu. 11.* quia † qui dat
de hoc turno debet vtrunq. probare, nempe
& quòd adſit turnus ex conuentione vel cõ-
ſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in
turno, quorum licèt primum ſit in confeſſo,
quoniam hæc pars fecit omnem diligentiã
pro compulſanda concordia; tamen non
probatur, quòd Epiſcopus ſit in turno, im-
mo ex prouiſionibus pro parte Cathanei

* ſub die 27. Nou. 1581

productis apparet conſumptum fuiſſe tur-
num. Neque poteſt etiam iuuari quaſi poſ-
ſeſſione Epiſcopi conferendi ſine internen-
tu Capituli, *ad c. conſultationibus. de iure-
patron.* quia exhibẽtur aliæ collationes Ca-
pituli, quę reddunt hanc probationẽ æqui-
nocam; maximè cum pro exiſtentia concor-
diæ concurrant fides Viſitatoris, & aliarum
10 perſonarum, & teſtes, † quibus Rota fidẽ
adhibet, ſtante impedimento præſtito exe-
quutioni litterarum cõpulſorialium, *iuxta
deciſionem in cauſa Ianuen. Viridarij factã
corã me* [a], *& in alia Carthaginen. portionis.*
Qualitates Franciſci & valor optimè pro-
bãtur ex dictis teſtium *ad deciſ. Aegid. 113.*
Et ex his concluſum pro confirmatione ſen-
tentiæ Auditoris Cameræ.

a In Ianuẽ. Viridarij Lunæ 6. Nouẽb. 1595 & in alia Carthaginen. portionis, die Lunæ 24. Nou 1596

Mediolanen. Parochialis.
Die Lunæ 26. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *In probando valore beneficij impenſa ne-
ceſſaria deducuntur.*
2 *In probando valore fructuum non habetur
ratio eorum, quæ voluntariè ſoluuntur.*
3 *In vacatione beneficij ex cauſa reſignatio-
nis debet probari publicatio reſignationis
valida.*
4 *Parochialis vacans, de qua Ordinarius nõ
prouidit intra ſex menſes, dicitur deuo-
luta ad ſedem Apoſtolicam iuxta Cõſti-
tutionem Pij V. etiam quòd talis vacatio
habeat originem à reſignatione.*
5 *In beneficio reſignato, cuius fuit facta vnio,
non requiritur publicatio.*

DECISIO MCCXCVII.

FVit reſolutum gratiam Camilli eſſe iu-
ſtificatam; nam difficultas, quæ in alia
poſitione * fiebat ſuper iuſtificatione valo-
ris, hodie ceſſat, poſtquam ex teſtibus no-
uiter examinatis concludenter probatur
valor, vt bene deducitur in facto. Neque
obſtat fides ex aduerſo data, quòd vltra
fructus aſcendentes ad ſexcẽtum libras ad-
ſint alij fructus ducentum librarum, & am-
plius, ex primitijs & eleemoſynis, quia
1 iſta fides, vltra quòd nõ facit fidem, † nihil
continet de expenſis neceſſarijs, quæ veniũt
deducendæ, *Rota deciſ. 60. de conceſſ. præb.*
2 *in antiq.* † & etiam ea, quæ voluntariè ſol-
uuntur, non veniunt computanda in fructi-
bus, *vt per Abbat. in rubr. de paroch. nu. 3.*
Cętera expreſſa in gratia, nempe qualitates
Camilli, & familiaritas probantur, tum
ex atteſtatione Vicarij, tum ex teſtibus; &
ſuper hoc nulla fit difficultas. Maior tamẽ
3 fuit facta difficultas in eo, quòd † cũ hæc pa-
rochialis vacauerit ex cauſa reſignationis,
nõ fuit pro parte Camilli doctum de valida
publicatione reſignationis, prout requiritur
ex Cõſtitutione fe. re. Gregorij XIII. Tamẽ
huic

* ſub die Veneris 29. Maij proximè pręteriti, vbi fuit tenta gratiã nõ eſſe iuſtificatã re ſpectu valoris, à qua reſolutione per hãc deciſionẽ receſſũ fuit, ſed nihilominus poſtea fuit quo ad caput publicationis ab hac reſolutione receſſum ſub die 26. Martij 1599.

Digitized by Google

huic obiecto fuit per Dominos reſponſum
gratiã Camilli non fundari ſuper vacatio-
ne ex cauſa reſignationis, ſed ſuper eo,
4 quòd † Archiepiſcopus intra ſex menſes de
ea nõ prouiderit, & ſic erat deuoluta ad ſe-
dem Apoſtolicam ex Conſtitutione ſe. re.
Pij V. qui hoc caſu reſernauit ſibi collatio-
nem parochialium ſic vacantium; & ideo
ſufficere Camillo docere de tali deuolutio-
ne, & reſeruatione ad effectum, vt intrent
clauſulæ generales in gratia appoſitæ, *vt fuit
reſolutum in ſimili in cauſa Virdunenſi Ca-
nonicatus coram R.P.D. meo Pamphilio* [a].
Nec obſtare, quòd talis vacatio habet ori-
ginem à reſignatione Appiani, quia ſuper
hoc non fundatur impetratio; & ideo diuer-
ſa eſt forma gratiæ ab ea, quę concederetur,
ſi niteretur ſuper reſignatione, *vt fuit aliàs
reſolutum in ſimilibus terminis corã S.D.N.
Clemente VIII. in vna Marſicana beneficij*:
Vnde ſufficit de facto narrata iuſtificare;
Neque aliud præterea requiritur, maximè
5 † cũ non requiratur publicatio, quando be-
neficium reſignatum vnitur, vt fuit factum
in caſu iſto, *& eſt deciſio facta in Mediolа-
nen. beneficij. 11. Decembris 1595* [b]. *coram
R.P.D. meo Corduba*. Et ita concluſum.

a ſub die 13. Maij 1596. & in Bononien. Canonicatus 29. Feb. 1590 & in Legionen. præſtimoniorum. 24. Iunij 1591. coram eodẽ Illuſtr. Pamphilio.

b & in alia. 13. Iun. 1596.

Campanien. Canonicatus.
Die Lunę 26. Octobris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Per aſſequutionem dignitatis in Eccleſia, in qua quis obtinet Canonicatum, vacat Canonicatus, & dicitur renunciatum omni iuri, quod in ipſo Canonicatu competit.*

DECISIO MCCXCVIII.

FVit concluſum dandum eſſe mandatum
de manutenendo Scipioni, quia de eius
poſſeſſione Capitulariter tradita conſtat ex
inſtrumento poſſeſſionis etiam citato Ni-
colao Decio, eoque non contradicente, ex
cuius perſona vacabat dictus Canonicatus
1 † per aſſequutionem dignitatis Theſaura-
riæ in eadem Eccleſia, ex quo videtur idem
Nicolaus renunciaſſe omni iuri, quod ha-
bebat in dicto Canonicatu, *c. ex ore. & ibi
Abb. & alij, de his quæ fiunt à maior. part.
Capit. Socin. conſ. 115. lib. 3. Pariſ. conſ. 76.
lib. 4. Pute. deciſ. 120. & 123. lib. 3.* Non
obſtat, quòd Nicolaus dubitans de validi-
tate prouiſionis ſibi factæ de dicta Theſau-
raria obtinuerit à S.D.N. nouam prouiſio-
nem cum facultate retinendi Canonicatum
per duos menſes, quem poſtea ad fauorem
Cęſaris reſignauit, quia cum ius ipſius eſſet
reſolutum per adeptionẽ poſſeſſionis The-
ſaurariæ, illud non potuit per nouam gra-
tiam reuiuiſcere, quæ erat iuris præſerua-
tiua, non autem noui iuris inductiua; ma-
ximè cum prætendatur dictam gratiam
fuiſſe ſubreptitiam, tum ob taciturnitatem
poſſeſſionis adeptæ, tum etiam fructuum
perceptorum, & iſta veniunt diſcutienda
in petitorio: Et etiam non obſtat gratia
Cęſaris, ex quo restricta eſt per clauſulam,
dummodo tempore datę præſentium non
ſit alteri ius quęſitum. Quod autem per
adeptionem Theſaurariæ vacauiſſet Cano-
nicatus, eſt indubitatum, *& extat deciſio
coram R.P.D. meo Gipſio in cauſa Leodien.
Canonicatus. 26. Februarij 1597.* Reliquæ
poſſeſſiones poſtea captę, tam per Nico-
laum, quàm per Cæſarem nullius ſunt mo-
menti, cum ſint poſteriores; & ideo inſtru-
mentales; quæ nullum effectum pariunt
alio in poſſeſſione exiſtente.

Parmen. Status.
Die Mercurij 4. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Teſtibus, qui fuerunt prius de falſo condemnati, non eſt fides adhibenda.*

2 *Quando repetitur teſtis in eadem cauſa, non eſt neceſſe, quòd verba prima & ſecunda depoſitionis ſint eadem, ſi ſuper verbis formalibus non fuerit interrogatus.*

3 *Ex interuallo longi temporis poſt primum examẽ præſumitur ſubornatio in ſecũdo.*

DECISIO MCCXCIX.

FVit dubitatum, An conſtet Ioannem
de Vbertis, Bernardinum Montani-
num, & Togninum Faſanum teſtes Domi-
norum de Rangonibus falſum depoſuiſſe
in examine facto Placentiæ Anno 1536. in
quo examine depoſuerunt ſe fuiſſe ſuborna-
tos ad inſtantiam Com. Ludouici ad depo-
nendum contra Pallauicinos eo modo, quo
fecerant in examine anni 1532. Effectus
dubij eſt ex intentione Rangonorum docere
de falſitate huius depoſitionis ad reinte-
grandam fidem dicti examinis anni 1532.
Itaque cauſa propoſita, Domini in hanc
ſententiam conuenerunt, non conſtare de
falſitate dicti examinis; nam cum hoc ſit
fundamentum intentionis Rangonorum;
ideoque de eo concludenter docere teneã-
tur, probationes quas deducunt, non eſſe
tales, vt ex eis poſſit liquidò conſtare de
prætenſa falſitate. Et Primo, cum nitantur
reuocatione facta per dictos teſtes de anno
1 1546. † conſideratum fuit, non eſſe fidem
eorum dicto adhibendam, cum iam fuiſ-
ſent prius de falſo condemnati, *gloſ. in
l. Imperialis. in verb. omni macula. C. de
nupt. l. qui cũ vno. §. ignominia. de rit. nupt.
c. ſicut nobis. vbi Doctores. de teſtib. Felin.
in c. cum in ſua. n. 7. eod tit. Ruin. conſ. 146.
num. 5. lib. 5. Roland. conſ. 16. num. 7. lib. 1.
Verall. deciſ. 73. lib. 1. in manuſcrip. qui di-
cit ita fuiſſe tentum in hac eadem cauſa, vt*

etiam

etiam fuit repetitum in deciſ. coram me facta
15. Decembris anni præteriti. Et ex hoc tol-
litur fundamentum, quod ſit ſuper dicto-
rum teſtium examine de anno 1546. maxi-
2 mè cum ſequuta fuerit condemnatio. † Se-
cundo, quod conſideratur, dictos teſtes in
examine anni 1532. non dixiſſe ea, quæ de-
ponunt in examine anni 1536. non fuit ha-
bitum in conſideratione; tum quia non de-
ponunt ſe ita dixiſſe, ſed inſtructos fuiſſe,
vt ita dicerent; tum quia virtualiter illud
depoſuerant: nec vim faciendam eſſe in ver-
bis, quia non fuerant interrogati ſuper
verbis formalibus eorum depoſitionis, quo
caſu non eſt neceſſe, vt verba formaliter
ſint eadem, prout ex plurimorum aucto-
ritate tradit *Curt. in tract. de teſtib. cõcl. 11.*
Tertio non obſtat, quod deducitur ex ſen-
tentia condemnatoria dictorum teſtium,
vti falſariorum, lata anno 1547. quia ea
non concludit ad falſitatem examinis an-
ni 1536. immo potius facit in contrarium;
tum quia non fundat ſe in vno periurio &
falſitate tantùm, ſed enũciat eos toties iu-
diciorum dignitatem & maieſtatem contẽ-
pſiſſe, & violaſſe, quod in vnico examine
verificari non poteſt; tum ex eo quòd Pal-
lauicini fuerunt abſoluti in eo iudicio, quòd
factũ non fuiſſet, ſi de examine anni 1536.
iudex ſenſiſſet, nec Comes Ludouicus in
expenſis condemnatus fuiſſet, & rei eui-
dentia hoc comprobat, cum non ſit veri-
ſimile, quòd falſum depoſuiſſet anno 1536.
niſi ad hoc fuiſſet inducti per Pallauicinos,
& in conſequentia non potuiſſent Pallaui-
cini abſolui: Falſitas verò potuit detegi ex
collatione examinum annorum 30. & 32.
& alijs coniecturis, & indicijs, quibus mo-
neri potuit iudicis animus, iuxta illud
vulgatum, tu magis ſcire potes. Quarto
quantum ad adminicula, quæ deducuntur
ad comprobandum depoſitionẽ anni 1546.
nempe ex inualiditate proceſſus anni 1536
& ex concordia examinis annorum 30. &
32. & ex conformitate aliorum teſtium idẽ
deponentium, dixerunt Domini de inuali-
ditate proceſſus non conſtare, & aliàs reie-
ctam fuiſſe hanc exceptionem: Concordiam
verò vtriuſque examinis non probari, im-
mo apparere adeſſe etiam in ſubſtantiali-
bus multas diuerſitates; & licèt aliàs du-
bio ſuper hoc dato Rota cenſuerit, teſtes
nõ eſſe reijciendos: tamẽ tunc agebatur ad
alium finem; neque præſupponebatur ſub-
ornatio, ea enim addita varietati, & diuer-
ſitati depoſitionum ſufficit ad fidem ijs om-
nimodo derogandam. Reliquę ſuſpiciones,
quæ deducuntur de detentione teſtium per
Pallauicinos, & de interuentu Hilarij Gal-
licani in dicto examine non faciunt ad rẽ,
quia illud fuit pluries ſublatum in deciſio-
nibus factis, hoc verò, quod de Hilario
dicitur, non percutit dicta teſtium, cum
eſſet procurator Pallauicinorum, & certum
eſt iudicium, ſententias, & acta, non
pendere à qualitate procuratorum partiũ,
quos partes ſolent ſibi fidos eligere, neque
vnquam quiſquam allegauit ſe ſubornatũ
fuiſſe ab Hilario: His accedit, quòd pro
dicto examine anni 1536. multa concurrũt,
ex quibus redditur maximè veriſimile. Pri-
mo, quòd teſtes explicitè dicunt ſe ita de-
poſuiſſe inductos à Com. Ludouico, & ſuis
hominibus, minis, & pręcibus, eoſque
proprijs nominibus demonſtrant. Secundo,
quòd iſti ſunt Vaſſalli Comitis. Tertio, quòd
Comes erat terribilis & violentus, itaut
valde timeretur ab omnibus. Quarto, ma-
ximum præbet argumentum presbyter Ba-
ptiſta teſtis à Rangonibus inductus, qui di-
cit à teſtibus audiuiſſe, quòd ex eo, quòd
falſum depoſuerant de anno 1532. non re-
periebant confeſſorem, qui eos vellet ab-
ſoluere, cui teſti plurimum tribuitur; tum
quia inductus à Rangonibus, *l. ſi quis teſti-*
bus. C. de teſtib. tum quia cum eius dicto cõ-
cordant teſtes dicentes ſe cum conſuluiſſe
ſuper reperiendo modo, vt ab hoc peccato
abſoluerentur. Quinto cõprobatur ex diffa-
matione teſtium, & ſententijs contra eos
latis, quarum prior non poteſt applicari
ad aliam falſitatem, quàm examinis anni
1532. neque poſterior, vt dictum eſt, poteſt
3 referri ad examen anni 1536. † Sexto mul-
tum auget ſuſpicionem contra teſtes, quòd
per decenniũ Rangoni tacuerunt poſt exa-
men anni 1536. neque ſuper, neque con-
tra illud reclamauerunt; nam ex interuallo
tanti temporis præſumitur interceſſiſſe ſub-
ornatio, *Bald. conſ. 201. nu. 6. lib. 1. Rota*
19. de teſtib. in nou. & fuit dictũ coram Do-
mino de Graſſis in vna Reatina Caſtri Po-
ſtæ 10. Decembris 1574. Et ex his concluſũ
fuit per Dominos non probari iſtos teſtes
falſum depoſuiſſe in examine Anni 1536.

Romana Hæreditatis.
Die Mercurij 20. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Legitimitas filij ex quibus probetur, & num. 3.*
2 *Inſtrumenta promiſſionis dotis & matrimonij faciunt probationem probatam ſuper legitimitate.*
4 *Confeſſio Notarij, quòd fuerit de falſo condemnatus non præiudicat inſtrumento per eum confecto.*
5 *Inſtrumentum matrimonij accipit robur ab alio præcedente promiſſionis dotis.*
6 *Teſtis negatiuam non probat, niſi concludat rem aliterſe habere non potuiſſe.*
7 *Per expoſitionem filij ad Hoſpitale non ſequitur, quod ob id ſit illegitimus.*
8 *Præſumptio, quæ oritur ex diſparitate coniugum contra matrimonium non atten-*

attenditur, vbi ſunt probationes pro matrimonio.

DECISIO MCCC.

* ſub die Mercurij 1. Iunij 15

CVm fuerit reſolutum *, vna tantum
parte informante, Titium non eſſe
habilem ad ſucceſſionem, de qua agitur,
ſtante quòd de eius legitimitate non con-
ſtabat, poſtea ipſe examinauit nonnullos
teſtes, quibus præſuppoſitis, fuit dubitatũ,
An eſſet recedẽdum à prædicta reſolutione.
1 Et Domini viſis probationibus † exiſtima-
bant ſatis conſtare de legitimitate Titi:
Primo ex inſtrumentis promiſſionis dotis &
& matrimonij, de quibus in ſummario n. 1.
2 † quę facere videntur probationem proba-
tam, cum quibus concurrit vnus teſtis de
viſu. Secundo ex eo, quòd Curtius pater Titi
Claricem ſororem Titi collocauit in matri-
monium, vocando eam filiam ſuam legiti-
3 mam & naturalem. † Tertio quia idem
Curtius tractauit Titum vti legitimũ inſti-
tuendo eum ſuum hæredem vniuerſalem,
enunciando eum legitimum & naturalem ex
Menica vxore ſua. Quarto hoc probant ſex
teſtes deponentes Curtium ſæpe dixiſſe ſe
in vxorem duxiſſe Menicam; & Titum eſſe
filium ſuum legitimum & naturalẽ. Quinto
probatur per teſtes tractatus maritalis aſ-
ſerentes, quòd ab anno 1557. vſque ad
obitum Curtij, qui fuit anno 1591. Curtius
& Menica ſe tractarunt tanquam maritus
& vxor. Sexto per teſtes probatur publica
vox & fama, quòd Curtius & Menica eſſẽt
maritus & vxor. Septimo fuerunt ponderati
quatuor teſtes deponẽtes Curtium & Meni-
cam pluties ſimul ſanctiſſimum Euchariſtię
Sacramentum ſumpſiſſe; nempe primus iux-
ta ſeptimum, & ſuper quinto, & decimo-
tertio articulo, ſecundus & ſextus ſuper de-
cimotertio articulo, & duodecimus, qui eſt
Abbas ſanctæ Praxedis iuxta quartum ſe-
ptimum, & vndecimum. Octauo tres te-
ſtes deponunt, quòd Menica tanquam vxor
Curtii veſtiebatur à Pantaſilea matre Cur-
tij, & ab eius ſororibus, & cum ipſis in ve-
hiculo per vrbem vehebatur, primus iuxta
decimum ſextum, ſecundus iuxta vndeci-
mum, & ſuper decimoquinto articulo, &
quintus iuxta ſeptimum. Et ex iſtis conclu-
debant probari ſufficienter legitimitatem
Curtij, maximè ad effectum ſucceſſionis,
*ad conſ. 27. Gemin. ſæpius à Rota approba-
tum*. Ad obiectiones verò, quæ deduce-
4 bantur ex aduerſo reſponſum fuit, † non
obſtare, quòd Notarius rogatus de inſtru-
mento matrimonij fuerit de falſo condem-
natus, quia non obſtante eius confeſſione
eſt ſtandum inſtrumento, *vt per Roland.
conſ. 13. nu. 14. lib. 2. Surd. conſ. 173. nu. 81.*
5 maximè † cum videatur inſtrumentum ac-
cipere robur ex alio præcedenti promiſſio-
nis dotis, *Hoſtien. in c. illud. de præſumpt.
Felin. ibidem nu. 4.* & ſuſpicionem fecit Do-
minis atteſtatio dicti Notarij deponentis,
quo pacto fuerit inductus ad ita cõfitendũ.
6 † Quantum verò ad atteſtationem Franci-
ſcæ ſororis Menicæ dictum fuit, ei non eſſe
fidem adhibendam, cum deponat de nega-
tiua, quæ non concludit aliter rem ſe ha-
bere non potuiſſe, vltra quòd eſt vilis &
7 inhoneſta. † Neque obſtat, quòd dicitur
de expoſitione Titi, quia neque probatur
identitas, neque tenet conſequentia; ideo
8 eum eſſe illegitimum. † Neque obſtat di-
ſparitas; nam ea aliquid facit; vbi pro-
bationes non ſunt concludentes; ſecus verò
vbi concludunt: Probatio verò, quæ de-
ducitur ex eo, quòd Curtius tractabat Ti-
tum & Claricem vti illegitimos, non obeſt,
cum in contrarium vrgentior probatio af-
feratur de tractatu contrario, vt ſupradi-
ctum eſt. Non obſtat, quòd Anno 1558.
Menica iuerit in proceſſione puellarũ An-
nunciatæ, quia huius rei ratio ſatis veriſi-
milis affertur propter paupertatem, vt cõ-
ſuleret etiam ſororibus, cum tunc tempo-
ris nondum vulgatum fuiſſet matrimoniũ,
quod propter paternam reuerentiam oc-
cultabatur, & hinc originem etiam traxit
multorum opinio, quòd nullum adeſſet ma-
trimonium, & in ſpecie Illuſtriſſ. Duciſſæ
Ceſiæ. Poſtremo non obſtare contrarietates
conſideratas contra teſtes, quia non vidẽ-
tur valde vrgentes, neque etiam verſari
circa ſubſtãtialia probationis matrimonij:
Verum quia duo ex Dominis contrariam
amplectebantur ſententiam ex eo, quòd
exiſtimabant hanc probationem eſſe
ęquiuocam, nõ enim negatur fuiſſe aliquã-
do matrimonium inter Curtium & Menicã,
ſed vis eſt in probando, quòd adeſſet ante
natiuitatem Titi, cum in teſtamento D. Pã-
taſileæ auię vocentur ad fideicommiſſum
nati & concepti ex legitimo matrimonio;
Ideo fuit per Dominos ordinatum, vt par-
ticulariter videatur, An conſtet de matri-
monio inter Curtium & Menicam ante cõ-
ceptionem & natiuitatem Titi, nam potiſ-
ſimum huius rei fundamentum conſiſtit in
inſtrumento, quod fuit per ſententiam de-
claratum falſum.

Hoſtunen. Capellæ.
Die Veneris 27. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *An & quando poſſint eſſe plures Capellani vnius Eccleſiæ.*
2 *Prouiſiones Papæ non præiudicant, nec immutant ſtatum Eccleſiæ, niſi concurrat ſcientia & voluntas ipſius.*

DECISIO MCCCI.

FVit dubitatum, an conſtet, quòd in
Capella, de qua agitur, fuerint inti-
tulati

tulati quatuor Capellani æquales, vel vnus tantum Capellanus ſiue Rector. Et fuit per Dominos concluſum quatuor Capellanos fuiſſe æqualiter per fundatorem conſtitutos ad dictę Capellæ ſeruitium, *iuxta deciſionem in hac cauſa vltimo factam* *. Apparet enim repetendo rem à ſuo initio fuiſſe mandatum per fundatorem, vt in dicta Capella inſtituerentur frater Iacobus, & tres alij Capellani, quorum primus & caput eſſet frater Iacobus, quę res reſpectu dicti fratris Iacobi reſpicit magis pręeminentiam perſonę & eius prædilectionem, quàm Eccleſiam, cum illi maius miniſteriũ non iniungat, neque maiores redditus aut prouentus aſſignet præter victum & veſtitum, cætera erant elargienda pauperibus, quæ res oſtenditur ex obſeruantia immediatè ſubſequuta; fuerunt enim per Exequutores præſentati Vicario Hoſtunenſi quatuor Capellani, quos ipſe inſtituit, & conſequenter confirmati ab Archiepiſcopo Brunduſino exequutore Apoſtolico, & huic rei confert plurimum, quòd anno 1436. Epiſcopus Hoſtunenſis concordauit cũ iſtis quatuor Capellanis ſuper ſolutione decimæ abſque eo quòd vnum altero magis grauauerit, quod quidem arguit inter eos æqualitatem, & idem ſuadetur ex eo, quòd anno 1464. fuerit iſtis quatuor Capellanis iniunctum, vt de fructibus certa portio ſubminiſtraretur annuatim cuidam fundatoris coniunctę perſonæ. Neque obſtat, quòd
1 † repugnet diſpoſitioni iuris communis, vt plures inſtituãtur titulares eiuſdem Eccleſiæ *ad tradita per Butr. & Imol. in c. cum non ignores. nu. 4. de præbend.* quia vna Eccleſia non poteſt habere plures ſpõſos; nã in caſu iſto Capellani iſti ſunt cõſtituti nõ vti titulares ſed vti ſeruitores ęquales eiuſdẽ Capellę, quod iure licet, *vt per Inn. Butr. Abb. & Imol. in d. c. cum non ignores.* Neq. obſtat mutatio illa, quæ contigit anno 1530. ad ſupplicationem Franciſci de Fonte, & fuit continuata per Donatum Antonium Scalona, anno 1551. vſque ad annum 1559. quia iſte ſtatus fuit poſtea detectus eſſe cõtrarius fundationi, & per Ordinarium reuocatus, & reformatus, qui eã reduxit ad
2 antiquum ſtatum, † cui per prouiſiones Papæ non fuerat præiudicatum, iuxta vulgatam regulam, quòd Papę prouiſiones nõ mutant ſtatum; niſi concurrat ſcientia, & volũtas Papę & fuit aliàs in hac cauſa reſolutum. Quare Domini concluſerunt ſtãdum eſſe in reſolutis.

* ſub die Mercurij 8. Aprilis proxime præteriti.

Auenionen. Hęreditatis.
Die Veneris 27. Nouembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes ſingulares probant, quando ſingularitas non eſt obſtatiua.*

2 *Inſtitutio matris quando dicatur facta ad commodum filij.*

3 *Vbi agitur de probando errore & voluntate teſtatoris, eius aſſertioni ſtatur.*

4 *Fideicommiſſa etiam in minus ſolemni voluntate inducuntur.*

5 *Vbi agitur de declaratione voluntatis teſtatoris, non requiruntur ſeptem teſtes.*

6 *Diſpoſitio inter liberos per duos tantum teſtes probari poteſt.*

7 *Vbi agitur de fauore filiorum, voluntas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur, etiã reuocando primam ſolemnem.*

DECISIO MCCCII.

FVit dubitatum, An ſententia lata per Vicelegatum Auenionenſem qua mãdat hęreditatem quondã Domini Melchioris de Galeanis reſtitui per Dominã Magdalenam Domino Georgio eius filio ſit confirmanda. Status cauſę hic eſt, Dominus Melchior in ſuo teſtamento inſtituit hæredem vniuerſalem D. Magdalenam eius vxorem, cui ad ſecunda vota tranſeunti, vel quandocunque decedenti ſubſtituit in tota hęreditate ex filijs communibus, qui tres erant, eum, quem ipſa Magdalena eligeret, & non facta electione ſubſtituit D. Georgium primogenitum, factis quibuſdã prælegatis reliquis filijs & filiabus: Prętendente verò Georgio interceſſiſſe quandã conuentionem fiduciariam inter teſtatorẽ & Magdalenam, vt cum primum Georgius perueniſſet ad legitimam ętatem, ipſa eidem totam hęreditatem cum fructibus reſtitueret, conuenit matrem coram Domino Vicelegato, & examinatis teſtibus ſuper hac conuentione obtinuit ſententiam fauorabilem, à qua pro parte matris fuit appellatum, & cauſa ad curiam deuoluta, mihiq. commiſſa; propoſui prædictum dubium, cuius reſolutio potiſſimum pendet à probatione, quę in teſtium depoſitionibus deducitur. Et cauſa diſcuſſa, cenſuerunt Domini ſententiam Vicelegati eſſe confirmandam, ex quo per teſtes articulata conuentio videtur concludenter probata; nam de ea deponunt primus & ſecundus teſtis in ſummario nu. 2. & 3. qui ſunt conteſtes, & dicunt ſe intellexiſſe à dicto teſtatore, quòd ipſe condiderat ſuum teſtamentum, in quo inſtituerat hęredem vxorem ſuam, cui multum confidebat, cum promiſſione quòd ipſa redderet, & reſtitueret integrè hęreditatẽ Georgio eius filio primogenito, cum primum attigiſſet ętatem competentẽ, de ſimili aſſertione deponũt etiã tertius, & ſextus, & vndecimus in ſummario nu. 5. 7. & 12. qui vocant ſe in conteſtes; Item de alia ſimili aſſertione deponit quintus & ſextus in ſummario num. 6. & 7. & ſeptimus & octauus in ſummario nu. 8. & 9. & nonus & decimus nu. 10. & 11. Neque obſtat, quod

obijcitur, non probari promiſſionem Domi-
næ Magdalenę per iſtos teſtes, cum ipſi non
interfuerint promiſſioni, ſed referant tantū
ſe id intellexiſſe à D. Melchiore, quę proba-
tio non eſt concludens, cum neque ipſi Mel-
chiori de hac re teſtanti eſſet fides adhiben-
da; Nam pro huius obiecti ſolutione ani-
maduerſum fuit, nos non verſari in proba-
tione ſimplicis promiſſionis Magdalenæ in
vim contractus ſeu conuentionis, quo caſu
procedunt ea, quæ allegantur in cōtrarium,
ſed in probatione fiduciariæ teſtatoris vo-
luntatis, qui fidem habuit vxori de reſtituē-
da hæreditate Georgio filio primogenito,
cum ad ætatem legitimam perueniſſet, &
iſtius fiduciæ interpoſitæ optimam afferunt
teſtes rationē ex declaratione ipſius teſta-
toris, nempe vt facilius continerentur filij
in officio, & ſub materna obedientia durā-
te minori ætate. Quòd autem diſpoſitiuè
hoc fuerit à Melchiore ordinatum apparet,
ex quo præſentibus quinque teſtibus, vt de-
ponunt tertius, quartus, ſextus, & vndeci-
mus, Melchior referens dictam conuentio-
nem rogauit eos, vt eius recordarentur,
quamuis ſatis de vxore confideret. Quod
etiam comprobatur ex teſtibus ſeptimo,
octauo, & nono, qui deponūt de confeſſio-
ne dictæ Magdalenæ dicentis ſe fuiſſe à ma-
rito grauatam reſtituere hæreditatē Geor-
gio, qui teſtes licèt non ſe dicant conte-
1 ſtes, tamen præſumuntur; † maximè cum
ſingularitas hic nō ſit obſtatiua, & in ſimili
materia teſtes ſingulares probant, *vt tra-
dit Caſtr. conſ. 395. Aym. conſ. 73. num. 33.
Simon. de Prat. conſ. 67. nu. 12.* & ſic ceſſat,
quod dicitur, requiri, vt voluntas tranſeat
in diſpoſitionem, *l. quidam cum filium. vbi
Bald. & alij de hered. inſtit. Alex. conſ. 202.
nu. 4. lib. 1.* Hinc itaque ſequitur nos eſſe
in materia, in qua nō de voluntate vxoris,
ſed mariti tantum agitur; ideoq. ei fuiſſe
liberam facultatem diſponēdi arbitrio ſuo;
& diſpoſitionem mutandi vſque ad vltimū
vitæ ſpiritum, *l. 3. §. fin. de adim. legat.* præ-
ſertim cum non agatur de reuocatione te-
ſtamenti, ſed de modo faciendi reſtitutionē,
quæ eſt res valdè veriſimilis, cum certum
eſſet illum voluiſſe inſtituere primogenitu-
ram ex claris verbis teſtamenti, & natura-
lis ratio ſuadet, vt primogenitus pręfera-
tur cœteris, ſicut cum teſtator prętulit vxo-
re decedente non facta electione: Ex hoc
enim apparet Georgium fuiſſe cœteris præ-
2 dilectum, † & hæc ſuadent, vt dicamus in-
ſtitutionem matris fuiſſe factam ad cōmo-
dum filij. vt *notāt Ang. Imol. Paul. & Alex.
in l. Seius Saturninus. ad Trebell. Peregr.*
3 *de fideicomm. art. 3. nu. 19.* † & ſicut † quā-
do agitur de probando errore teſtatoris,
eius aſſertioni ſtatur, *vt tradit Bart. in l. ex
proponebatur. poſt nu. 7. & ibi Bald. in gloſ.
de leg. 2.* ita & in probanda voluntate, cum
ex ſolo eius animo dependeat, *§. diſponat.
Auth. de nupt. gloſ. magna. in §. alia. Inſtit.
de action. Bart. in l. gerit. de acquir. hered.*
quod maximè procedit in fideicommiſſis,
4 † quæ etiā in minus ſolēni voluntate de iure
inducuntur, *l. nutu. de legat. 3. l. & in epi-
ſtola. & l. fin. C. de fideicomm. latè Peregrin.
de fideicomm. art. 1. nu. 45.* Neque obſtat,
quòd in probatione vltimæ voluntatis re-
quiruntur ſeptem teſtes; nam hic habemus
etiam plures, vt ſupra deductum fuit, & in-
5 ter cœteros † fuerunt præſentes huic decla-
rationi quinque teſtes, qui ſufficiūt, *vt tra-
dit Iaſ. in d. l. fin. in princ. C. de fideicomm.*
& licèt quatuor tantum fuerint examinati
hoc euenit, quia quintus erat tunc temporis
6 mortuus. Pręterea † cum ſimus in diſpoſi-
tione facta inter liberos, ea potuit probari
per duos tantum teſtes, *ex Iaſ. ibidē. n. 17.
l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto. vbi Iaſ.
num. 6. C. de teſtam. cum alijs per Gabr. de
teſtam. concl. 7. num. 1. & 2.* maximè cum
agatur de refirmanda tantum reſtitutione,
non de tollendo priore teſtamento, *Iaſ. in
l. ſancimus. nu. 15. verſ. limita tamen. C. de
teſtam Illuſtriſſ. Mantica de coniectur. vlt.
volunt. lib. 12. tit. 2. nu. 22. & fuit aliàs con-
ſideratum in vna Auenionen. coram me. 10.*
7 *Decembris 1578.* † Et vbi agitur de fauore
filiorum, minus ſolemnis voluntas ſuſtine-
tur, etiam reuocando primam ſolemnem,
*Vaſq. de ſucceſſ. creat. lib. 3. §. 22. n. 17. Mat-
tien. lib. 5. tit. 4. gloſ. 10. n. 5. Gregor. Lopez in
l. 22. tit. 1. gloſ. 5. part. 6. Ant. Gomez. in l. 3.
Taur. n. 99. Gabr. d. concl. 7* *. Quod dedu-
citur *ex l. fin. C. de fideicōm.* non facit ad rē,
cum ibi non pręcederet diſpoſitio valida,
vt in caſu iſto, *vt per Bal. & Port. in §. fin.
Inſtit. de fideicomm. hered.* Præterea ſatis
ex teſtium depoſitione conſtat hanc volun-
tatem fuiſſe per teſtatorem declaratam co-
ram ipſis poſt conditum teſtamentum; &
ideo non eſt agendum, An conuentio cum
vxore præceſſerit, vel non teſtamentum, cū
etiam ſine vxoris conſenſu potuerit ita de
re ſua ad libitum diſponere, vt ſupra dictū
eſt. Neque per hanc declarationem fuit
aliquod præiudicium illatum alijs filijs, cū
vnicus tantum in teſtamento eſſet ad vni-
uerſalem ſucceſſionem vocatus, & veriſimi-
le eſt etiam eodem contextu fuiſſe factum
teſtamentum, & conuentum de reſtitutione
facienda *l. Lucius Titius. §. teſtamento. de
legat. 1.* Quæ deducuntur *ex conſ. Bald. 46.
nu. 2. & Ang. in d. l. Lucius. §. in teſtamento.
& Peregr. de priuileg. fiſc. lib. 3. tit. 19. n. 16.*
procedunt in cōfidentia de reſtituendo in-
capaci, & ad alium effectum. Quæ obij-
ciuntur de nullitate examinis, fuerunt re-
ſeruata particulariter diſcutienda.

* Adde Grat. cōſ. 90. lib. 2 Pariſ. qui de cōmuni cōſ. 14. n. 45. & cōſ. 33. n. 31 32 & 110. lib. 2. Aym. cōſ. 132. n. 10 Ach. Perſ. in tract. de pet. hered. n. 57. Mich. Craſſ. §. teſtamētū. q. 16. nu. 8.

Ro-

Romana Legitimæ.
Die Mercurij 9. Decembris 1598.

SVMMARIVM.

1 Communio bonorũ ex quibus præſumatur, & nu.4.ac 9.
Ex quibus autem excludatur, vid. nu.2.
3 Officia & loca montium poſita ſuper vita filiorum præſumuntur donata; ſecus eſt, ſi adſit reſeruatio, & nu.11.
5 Proteſtatio præſeruat ius competens; non tamen aliquid tribuit, vt nu.7.
6 Societas etiam tacitè contrahi poteſt, & cõiecturis probatur.
8 Communio parit hunc effectum, vt tam damnum, quàm lucrum communicetur.
10 Communio tolli non poteſt, niſi per diuiſionem; & diuiſio non præſumitur, niſi probetur.
12 Vniuerſalis inſtitutio habet vim particularis diſpoſitionis.
13 Officia & loca montium poſita ſuper vita vnius ex filijs hæredibus communiter viuentibus, ſi pereant, pereunt periculo communi.

DECISIO MCCCIII.

PEtrus Ronilia viuens emit plura officia, & loca montium vacabilia ſuper periculo vitę Ioannis Baptiſtę, & Marci Antonij filiorum ſuorum cum decreto reſeruationis, quòd filij non poſſent dicta officia & loca vendere, ſeu alienare, fructusve exigere, ſiue quoquomodo in eis ſe intromittere durante vita ſua, & ei liceret de eis arbitrio ſuo diſponere, & fructus in ſuos vſus conuertere, non expectato conſenſu dictorũ ſuorum filiorũ; deinde in ſuo vltimo, quod condidit, teſtamẽto, inſtitutis filijs ſuis vniuerſalibus hęredibus, mandauit, vt fructus dictorum officiorum & montium ponerẽtur in bãcho Annibalis Ceuli, ſeu alterius mercatoris ad effectum, vt quandocunq. ibi adeſſent centum ſcuta, ea inueſtirentur in loco montis in vtilitatem ipſorum filiorum hęredum, prohibens ipſis vſque ad annum vigeſimum adminiſtrationem & diuiſionẽ; ſimilemq. ferè diſpoſitionem iterato fecit in codicillis, aucta ſumma vſque ad ducentum, prout in ſummario. Eo defuncto fratres continuarunt in eadem domo communiter viuere, & bona poſſidere, donec Ioannes Baptiſta ſuſceptis ſex filijs ex vxore ſua, ijſq. ſuperſtitibus mortuus eſt, & per eius obitum vacarunt officia & montes poſita in capite ipſius: Obierunt deinde tres ex dictis filijs Io. Baptiſtæ, quorum legitimã petit mater à Marco Antonio reliquorum filiorum patruo & tutore. Hincq. orta eſt inter matrem dictorum filiorum, & Marcum Antonium controuerſia ſuper quantitate legitimę, prętendente matre eam eſſe detrahendam ex omnibus bonis, & ex officijs & locis montium, quę ſunt in perſonam Marci Antonij: Ex aduerſo negante Marco Antonio ea eſſe communicanda, cum habeat ea propria, & pręcipua ex teſtatoris diſpoſitione inter viuos. Quare fuit dubitatum, an conſtet de tali communione bonorum inter dictos fratres, vt dicta officia & loca montium, quę vacarunt per mortem Ioannis Baptiſtę perierint communi damno, & reſtantia ſuper vita M. Antonij ſint ęqualiter diuidenda inter ipſum & filios Io.
2 Baptiſtæ. † Et pro parte M. Antonii ad excludendam communionem bonorum deducebatur non concurrere illa tria, de quibus *per Bar. in l. Titium. §. altero. nu.5. de adminiſtrat. & peric. tut. Bald. in tract. de duob. fratr. nu.25. Petr. de Vbald. in eod. tractat. n.12. Ang. in conſ.31. in fin. Anch. conſ.302. lib.2. Alex. conſ.24. nu.1. & conſ.48. num.5. lib.1. cum alijs* * nempe communis habitatio, communicatio lucrorum, & non reddita ratio expẽſarum circa res & perſonas;
3 hęc verò negabat probari; tum † ex eo quòd officia erant ſeparatim poſita in caput ipſorum; tum quòd vnuſquiſq. exigebat ſeparatim fructus, neq. probatur, quòd eos inuicem communicarent, immo poſtea emerunt vnuſquiſq. ſeparatim nomine proprio alia loca, ſiue officia, ex quo actu excluditur pręſumptio communionis *Anchar. conſ.302. num.7. Iaſ. in l.1. num.17. C. qui teſtam. fac. poſſ. Alciat. conſ. 359. col. fin.* Quod etiam ex eo confirmatur, quòd Ioannes Baptiſta negociabatur faciendo ſpõſiones, quarum lucrum non communicabat cũ M. Antonio, neque ei de ijs aliquam rationem reddebat, *Bart. in d. l. Titium. §. altero. n.5. verſ. ſecundo. Ioan. de Anan. conſ.65. nu.1. Natta conſ.264. n.2. cum alijs per in-*
3 *formantes allegatis* [a]. Pręterea † cum pater dicta officia & loca poſuerit ſuper vita filiorum pręſumitur donatio, *vt in deciſionibus* [b] *allegatis in Romana Montium coram S.D.N. Clemente VIII. & in Romana officij ſcriptoriæ coram R.P.D. meo Pamphilio.* Ideo ea vnuſquiſq. eorum debet habere vti propria ex diſpoſitione inter viuos; maximè cum pater in emptione dictorum montium & officiorum voluerit ſibi reſeruare facultatem diſponendi in vita ſua tantum, & ſi non diſponeret, ſpectarẽt ad M. Antonium, & Io. Baptiſtam, vt habetur in litteris pa-
4 tentibus. Ex aduerſo deducebatur † pro communione, quòd inter fratres nulla vnquam interceſſit diuiſio bonorum, & quòd ſemper vixerunt in communi & in vna mẽſa, & quòd M. Antonius adminiſtrabat omnia, exigendo & ſoluẽdo mercatoribus fundacorum, & quòd expendebat pro tota familia, & quod quiſq. fratrum faciebat de bonis domus erat bene factum, quę omnia probantur per teſtes, prout bene deducitur in informatione facti. Deducebatur inſu-

* Bar in l. ſi patruus. n.9. & ibi Bal. Salic. & Fulg. C. comm. vtr. iud. Iaſ in l.1. n.50. C qui teſtã. fac. poſſ. Natt cõſ.264 in prim. vol. 2. Menoch de præſũp. lib. 3. pręſũp. 16. n. 20 Barr. in conſ. 33. nu. 5. lib. 1. & eſt cõis opin. vt per Alcia. de præſũp reg. 2 præſũp 23. n. 1. Dec. conſ. 545. nu. 5. & fuit reſolutũ in Ceſenatẽ. fideicõmiſſi. de Aldinis. 26 Nou. 1593. corã Card. Blãchetto, & in Roman. bonorũ de Cruciciarijs 20. Febr. 1563 corã bo. me Card. Lancellotto in impr. diu. nouiſſ. 269. no 30. part. 2.

a facit Pariſ. conſ. 86. n. 23 lib. 1. Riminen. cõſ. 310. nu. 14 lib. 3.

b In Romana Montis 5. Nouēb. 1596. corã S.D.N. Clemente VIII. in impr. diu. nouiſſ. 262. p. 3. & corã eo dẽ in Roman. officij ſcriptoriæ 23. Maij 1583 & in ea dẽ corã Card. Pamphilio 3. Apr. 1588. & 27. Mar. 1592 & in alia Romana officij ſupr. 23 Maii 1574. coram Illuſtriſ. meo Seraphino & facit Theſau. deciſ. 97. per totam. & Anch. cõſ. 27.

per inuentarium factnm per Marcum An-
tonium poſt obitum Io. Baptiſtę, in quo in-
ter alia deſeripſit omnia officia, & loca
montium; tam illa quę vacauerant per obi-
tnm Ioannis Baptiſtæ, quàm illa, quæ erant
ſuper periculo vitę ſuę, & in dicto inuenta-
rio fuiſſe communiter inter ipſos fratres
poſſeſſa, & ſuper iſta confeſſione fiebat pro
parte matris magnum fundamentum; quã-
5 uis ex aduerſo allegaretur † proteſtatio fa-
cta per M. Antonium tam in principio,
quàm in fine inuentarij, quòd non inten-
debat ſibi aliquo modo pręindiciũ inferre,
quo ad intereſſe & dominium propriũ, per
quam videtur præſeruatum ius omne; &
excludi omne pręiudicium *Biſignet. deciſ.
vnic. nu. 9. de donation. inter vir. & vxor.*
In hac difficultate Domini pro maiori par-
te cenſuerunt officia & loca montium, quæ
erant ſuper vita Ioannis Baptiſtæ vacaſſe
cõmuni damno fratrũ, & pro hac parte cõ-
6 ſideratũ fuit, quòd † cum ſocietas contrahi
poſſit etiam tacitè, eaque coniecturis pro-
betur, *vt per Bald. conſ. 304. nu. 1. lib. 1. &
conſ. 452. per totum*, videri hic tot adeſſe
coniecturas, vt ſuadeant fratres in com-
munione omnium bonorum ſemper vitam
egiſſe, ex his quę ſupra fuerunt pro hac
parte deducta: Et maximè vrget confeſſio,
de qua in innentario non obſtante prote-
7 ſtatione, † quæ præſeruat ſolum, non au-
tem quicquam tribuit: Vndè ſi veritas ita
ſe habet, nullum præiudicium oritur Marco
Antonio ex hac confeſſione, cum nihil ei
detrahatur de portione, quę ad ipſum ſpe-
ctat per huiuſmodi confeſſionem, & iuri
8 conſonum eſt, † vt communio pariat hunc
effectum, vt tam damnum quàm lucrum
communicetur, *l. cum rei. §. fin. de leg. 1.
Rip. in c. cum M. n. 77. de conſtitut. Phanut.
de inuentar. part. 3. num. 38.* quod optimè
probat *tex. in l. cum duobus. §. damna. pro
ſoc.* vbi damnum non prouenit culpa ſocij.
9 † Præterea multa congeruntur, quę non
videntur pertinere ad præſentem difficulta-
tem; nam licèt communio omnium bono-
rum poſſit deſeruire cauſæ, ſi ea probetur;
tamen etiam circumſcripta hac diſcuſſione,
ſatis eſt probare, officia de quibus agitur,
fuiſſe communia inter fratres, non obſtãte,
quòd non adeſſet certorum bonorum com-
munio, & hoc ita ſe habere, ſuaderi vide-
tur ex diſpoſitione paterna, qui filios
æquis portionibus inſtituit, & voluit eos
in communione viuere, donec attigerint
vigeſimum annum, & vt portiones ad
æqualitatem redigerentur, aſſignauit cer-
tos redditus pro expenſis neceſſarijs ad vi-
ctum & ſuſtentationẽ rei domeſticę; fructus
autem officiorum & Montium voluit depo-
ni apud Mercatorem, & ex illis, cum
aſcendiſſent ad ſummam ducentum ſcuto-
rum, emerentur montes; Neque in hac
diſpoſitione aſſignauit vnicuique filiorum
officia poſita in caput ipſorum, ſed eos ſim-
pliciter hęredes inſtituit, ex qua diſpoſi-
tione videtur colligi, quòd voluerit iſta
officia eſſe inter ipſos communia, & ex fru-
ctibus emi alia loca itidem inter ipſos com-
municanda; nam dubium non eſt, quòd
iſta veniunt in diuiſione conferenda, *l. fi-
lia. & ibi Bald. & Salicet. C. famil. erciſc.*
& in qualibet re hæreditaria, & in quali-
bet gleba vnuſquiſque habet ſuam portio-
nem, niſi teſtator diuiſionem feciſſet, vel
10 pręlegatum, quod hic factũ non eſt. † Neq.
iſta communio tolli poteſt niſi per diuiſio-
nem, quę nunquam facta fuit, neque prę-
ſumitur, niſi probetur, *l. pen. C. com. diuid.
§. fin. & ibi Ang. Inſtit. de ſocietat.* [c] & ad
hoc optimè facit confeſſio M. Antonij ſu-
11 pra conſiderata. † Neque huic rationi ob-
ſtat, quod deducitur *ex Bal. in d. l. filia. n. 8.*
quia loquitur in caſu, in quo pater emerat
nomine filij ſine vlla reſeruatione dominij;
tunc enim cenſetur donaſſe iuxta allegatas
deciſiones Sanctiſſimi, & Pamphilij: Verũ
in iſto caſu reſeruatio facit, vt non pręſu-
matur donatio, ſed inſpiciatur vlterior
patris diſpoſitio, quomodo ſeſe habeat:
Vnde cũ de iſtis officijs in teſtamento ſaltẽ
tacitè diſpoſuerit, cum mandauerit fructus
deponi apud Mercatorem, vt ſupra dictum
12 eſt, & † vniuerſalis inſtitutio habeat vim
particularis diſpoſitionis, *prout fuit dictũ
in illa Romana Scriptoria coram R. P. D.
meo Pamphilio* [d], *& in vna Romana Do-
mus in Monte Iordano coram bo. mem.
Brauo*, conſequens eſt, vt dicamus com-
municanda eſſe damna, ſicut & lucrum
communicari voluit teſtator, quod clarius
13 demonſtrari poteſt, † ſi fingamus penes
vnum tantum fuiſſe officia & montes; nam
hoc caſu certum eſt, quòd communiter
vtrique periiſſent, *vt per Abb. conſ. 73.
lib. 2. Phanut. de inuentar. d. part. 3. n. 38* [e].
*cum alijs, quæ deducuntur ex reg. l. quæ for-
tuitis. C. de pignorat. act.* [f]. Neque obſtat
quòd pater ea collocaſſet ſeparatim ſuper
vita vniuſcuiſq. filiorum, quia hoc proui-
dè fuerat factum, ne morte vnius alter ni-
mium damnum pateretur; ſed non ideo
minus cenſendus eſt voluiſſe ea inter ipſos
eſſe cõmunia prout de fructibus diſpoſuit.
Et ex his patet reſponſio ad ea, quę pro
Marco Antonio deducebantur; nam ad
hunc effectum, de quo agitur; neque opus
eſſe videtur, vt probetur omnium bonorũ
communio; neque verum eſt patrem inter
viuos donaſſe hęc loca & officia filiis, itane
illa poſſent retinere inter viuos, ſed habent
ea ex diſpoſitione teſtamẽtaria, quę facit,
vt cenſeantur ſemper fuiſſe communia in-
ter fratres tanquam relicta in hęreditate
paterna. Et ita pro maiori parte con-
cluſum.

c & facit Alex. conſ. 14. lib. 2. Tiraq. de preſcr. in verb. per decẽ annos gl. 4 verſ. decimo quarto. circa fin.

d quæ ſupra citata fuit & in Roman. domus corã Brauo ſub d e 28 Aprilis & 13 Iunij 1579.

e addo tex. in l. cum res. §. fin. vbi Bart. de legat. 2.

f Itẽ ex Purpur. cõſ. 295. n. 4. & Bal. in l. naturalis. § & ſi quidẽ. in fin. de praeſct. verb.

Pam-

Pampilonen. Parochialis de Stella.
Die Lunæ 14. Decembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Cura animarum Eccleſia parochialis conceſſa Abbati & monaſterio, An & quando dicatur eſſe penes Abbatem vel Vicarium, per tot.*

2 *Cura vnius parochia eſt incompatibilis cũ Epiſcopatu.*

3 *Vicarius pro exercitio cura animarum poſt præſentationẽ, & eius approbationẽ; per Epiſcopũ Ordinarium loci approbari debet, quando populus non eſt exemptus.*

DECISIO MCCCIIII.

FVit cõcluſum curam Eccleſię parochialis de Stella reſidere penes Abbatem de Hirache: Primo enim pro hac parte facit Donatio Regis Nauarrę Sanctij, qui cõceſſit dictam Eccleſiam à ſe conſtructam in hęreditatibus proprijs Abbati & Monachis de Hirache in perpetuum cũ decimis & primitijs, & oblationibus & obuentionibus omnibus ſuorum parochianorum integrè & pacificè ſine ſubiectione & contraditione alicuius ſęcularis aut clericalis perſonæ; & Epiſcopus Pampilonenſis ad inſtantiam Regis prædictam donationem conceſſit, ex qua colligitur Eccleſiam fuiſſe pleno iure conceſſam Abbati & Monaſterio de Hirache; & cum donatio comprehendat decimas, primitias, & oblationes, de quibus Rex non poterat diſponere, niſi de conſenſu Epiſcopi, apparet conceſſionẽ Epiſcopi ea omnia comprehendere, quæ in donatione Regis continentur, quamuis etiam dici poſſit licuiſſe Regi ita diſponere vigore priuilegiorum Apoſtolicorum, & 1 præcipuè Vrbani 2 I. Vnde ſequitur † curã animarum ad eum ſpectare, qui percipit ea omnia emolumẽta, quæ curã gerenti de iure cõpetunt, vt penes eũ ſit onus, penes quẽ eſt & commodum. Secundo hanc donationem ſortitam fuiſſe effectum, & ex obſeruantia comprobari arguunt teſtes examinati pro Abbate, qui probant Abbatem à triginta annis, & citra percipere medietatem decimarum, ac fructuum, & oblationum; Item tertiam partem pedis Altaris, & prouidere de beneficijs, viſitare, excommunicare, prædicare, & computa exigere, qui quidem omnes actus comprobantur per teſtes Vicarij & beneficiatorum, vt bene deducitur in facto: Hinc, reſultat clara iuris concluſio, quam firmat *Cardin. in Clem. vnic. de offic. Vicar. nu. 10. q. 9.* quòd quando primitiæ, decimæ, & oblationes, quæ dantur ratione curę competunt alicui principali aſſignata certa portione Vicario *iuxta c. ſuſcepta. de prabend. in 6.* tunc cura dicitur eſſe penes dictum principalem, ſecus ſi eas perciperet Vicarius, & aſſignaret portionem principali, tunc enim diceretur cura eſſe penes Vicarium; *Idem tenet gloſ. in Clem. frequens. in verb. ad menſam. & ibi Imol. nu. 16. de exceſſ. Prælat.* Tertio comprobatur ex eo, quòd Vicarius non eſt perpetuus ſed amouibilis, quod quidem eſt ſignum manifeſtum curam penes eum non reſidere, ſed ſolum eius exercitium, *vt tradit. Imol. in d. Clem. frequens. num. 3.* ſicuti quãdo Eccleſia ſpatio quadraginta annorũ fuit deſeruita per Vicarium temporalem, tunc dicitur eſſe de mẽſa, *vt tradit. Rebuff. in repet. c. extirpanda. §. qui verò. 2. concluſ. de prabend.* Quarto facit, quòd coram Abbate parochiani præſentarunt Vicarium amouibilem, hoc enim eſt manifeſtum ſignum ſuperioritatis, *vt per Abbat. in c. de Monachis. nu. 9. de prabend. Doctores in c. fin. de iur. patr.* Quinto ponderatum fuit Abbatem fuiſſe coactum augere ſeruitium, & aſſignare congruam, quod ſpectat ad Rectorem Eccleſiæ *ad tex. in c. ſicut. de ſuppl. neglig. Pral. & in c. auaritia. & c. de Monachis. de prab. & notat Rebuf. de cõgr. portio. nu. 15. Creſcent. deciſ. 1. de offic. Vicar.* Poſtremo cum cura non poſſit eſſe penes Vicarium temporalem, neque penes Epiſcopum, qui licèt in genere habeat curam totius diœceſis; non tamen poteſt habere eu-
2 ram particularem vnius parochię, † quia eſt incompatibilis cum Epiſcopatu, *vt fuit dictum coram R. P. D. meo Pamphilio in vna Pampilonen. decimarum de Gongora ** conſequens eſt vt ſit penes Abbatem, quod optimè confirmatur ex cõcordia inter Abbatem & monachos ex vna, & beneficiatos ex alia ſuper approbatione Vicarij, quæ licèt non ſit informa probanti, nihilominus recipit adminiculum ex obſeruantia, & hoc fuit dictum ex abundanti. Non ob-
3 ſtat, quòd † poſt præſentationem Vicarii, & eius approbationem, quæ fit ab Abbate, is mittatur ad Epiſcopum pro obtinenda licentia exercitij curæ animarum, quia ex quo populus non eſt exemptus, debet Vicarius approbari per Epiſcopum Ordinarium loci, vt probat *tex. in c. vnic. de Capell. monach. in 6. Ant. de Butr. nu. 10. Imol. nu. 7. Abb. num. 13. & in c. 1. num. 6. eod. tit.* & ita intelligitur *Vitalin. allegatus iuxta conſ. Bellamer. 38. nu. 12. in fin.* Vltimo non obſtat, quòd non conſtet de Annexione ſiue vnione iſtius parochialis monaſterio de Hirache, quia virtualiter de ea conſtat ex ſupradictis, *vt fuit reſolutum coram me in Alben. Prapoſitura 8. Aprilis. 1598.* non enim poteſt monaſterium alio modo eam obtinere, quàm per viam vnionis ex largitione Epiſcopi, vel conceſſione Papæ, vel præſcriptione cum titulo & curſu quadraginta annorum, *vt per Vitalin. in d. Clem. frequens. nu. 49.* Et ita concluſum pro Abbate & monaſterio.

* ſub die 15. Dec. 1598

Aſtoricen.

Aſtoricen. Prioratus.
Die Veneris 18. Decembris 1598.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, parito iudicato, modificatur per clauſulam, arbitrio Rotæ.*
2 *Per donationem Iurispatronatus factam Abbatiæ omne ius transfertur in Abbatem.*
3 *Enunciatiuæ antiquæ collationum, corroborant iuspatronatus.*
4 *Clericus ſæcularis eſt incapax beneficij regularis, & nu. 8.*
5 *Iuspatronatus non poteſt competere in Eccleſia regulari, & conuentuali, niſi ſit cõceſſum in limine fundationis.*
6 *Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria, Prioratuum conuentualiũ procedit ſolum in Prioratibus ſolitis dari in Commendam.*
7 *Quando acta non fuerunt trãſportata propter impedimentum à parte præſtitum, procedi poteſt prout in prima.*
9 *Sententia contra ſententiam dici nõ poteſt, ſi ſit notoriè iniuſta, & conſequenter nulla.*

DECISIO MCCCV.

Domini cenſuerunt, ſententiam Rotalem eſſe confirmandam, non obſtantibus in contrarium deductis: Nam quod primo dicitur eã eſſe nullã ex defectu iuriſ-
1 dictionis propter clauſulam, parito, † tollitur ex eo, quòd dicta clauſula eſt modificata per illa verba, arbitrio Rotę, quod arbitrium Rota cenſuit habere locum ſtante iuſtitia Abbatis: De iuſtitia verò clarè li-
2 quet † ex donatione facta Abbatię per Gutierum Nugnez & eius vxorem anno 1234. per quam omne ius fuit translatum in Abbatiam, *vt fuit dictum in cauſa Oueten. Abbatiæ 3. Aprilis 1595* *. & fuit effectuata, vt bene deducitur in facto, incipiendo ab anno 1430. & deinde anno 1485. & ſucceſ-
3 ſiuè 1545. † quæ corroboratur ex pluribus antiquis enunciatiuis collationum, quæ ſufficiũt, *Ad deciſ. Pute. 207. lib. 2.* iunctis maximè dictis teſtium deponentium quòd ſemper occurrente vacatione fuit facta prouiſio per Abbatem Canonicis Regularibus,
4 & hinc detegitur non ius Ioannis † clerici ſęcularis; & ideo incapacis beneficij regularis, *c. cum de beneficio. de prebend. lib. 6.*
5 *Concil. Trident. ſeſſ. 14. c. 10.* † nec poterat competere Regi iuspatronatus in Eccleſia regulari, & conuentuali; niſi oſtenſo priuilegio conceſſo in limine fundationis, *vt in pluribus cauſis fuit deciſum, nempe in Regien. de Faciolis* ª, *Albanen. Prioratus, &*
6 *Oueten. Abbatia*. † Non obſtat regula 3. Cancellariæ quę reſeruat Prioratus conuentuales, quia ea procedit in Prioratibus ſolitis dari in Commendam, *Mandoſ. ad d. regulam. q. 3. nu. 2. & 5.* & hoc etiam oſtenditur ex prouiſione Ioannis, in qua Papa appoſuit clauſulã, dummodo per ceſſationẽ
7 Commenda vacet. Non obſtat, † quòd non fuerint tranſportata acta, cum hoc euenerit culpa Ioannis, qui pręſtitit impedimentum tranſportationi; & ideo proceſſum fuit in Rota prout in prima, quod fieri potuit, *vt habetur in deciſione cauſæ Toletanæ Parochialis die 3. Octobris 1592. coram Illuſtriſſ. Arigonio*, & conſequenter tollitur id, quòd dicitur non potuiſſe reuocari ſententiam de
8 partibus non viſã, quia cum ex partis aſſertione ea adiudicet beneficium regulare clerico ſęculari, non poteſt eſſe iuſta, & ſine iſta reuocatione poteſt etiam ſuſtineri ſen-
9 tentia Rotalis, † non enim erit ſententia cõtra ſententiam, ſi illa de partibus eſt notoriè iniuſta, & in conſequentiam nulla. Quod dicitur de triennali poſſeſſione non verificatur, cum initium ſuæ poſſeſſionis ſit de menſe Ianuarij 1591. & fuit citatus 19. Nouembris 1593. Et ex his concluſum pro confirmatione.

* coram R.P.D. Penia

ª In Regien. de Faciolis, coram Card. Paphilio, & Albanẽ. Prioratus. coram bo. me. Orano de anno 1518 & Oueten. ſupr. citata coram Penia.

Virdunen. Canonicatus.
Die Lunæ 15. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Extenſio concordatorum non capit beneficia reſeruata.*
2 *In collatione facta tanquam de vacante per obitum, an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis factæ per reſignationem, litteris non expeditis.*
3 *Immiſſio in poſſeſſionem pendente adhuc tẽpore ad appellandum dicitur attentata, & non eſt manutenibilis.*
4 *Legatus non poteſt facere, vt leges non ſeruentur; nec ſtatuere contra ius, nec tollere vim appellationis, vt num. ſeq.*
6 *Attentata non reuocantur, vbi non conſtat de iure petentis reuocationem, quod tamen debet conſtare vel per confeſſionem, vel per rem iudicatam.*

DECISIO MCCCVI.

Fuit dubitatum, An ſententia Triuerenſis lata ad fauorem Friderici Parent eſſet confirmanda vel reuocanda, & pro reuocatione deducebatur non ius Friderici, tã in negotio principali, quàm ſuper attentatis propter exequutionem factam pendẽte appellatione: Et quantum ad negotium principale deducebatur, prouiſionem de dicto Canonicatu obtẽtam à Cardinali eſſe nullam, cum prouiſio pro illa vice pertineret ad Capitulum vigore concordatorum, & eorum extenſionis factæ per Nicolaum V. nominatim ad Eccleſiam Virdunenſem. *vt teſtatur Pute. deciſ. 47. lib. 1. & Io. Paul. deciſ. 83.* Verum in contrarium dicebatur
1 † extenſionem prædictam non capere beneficia reſeruata, prout erat Canonicatus

iſte

iſte ratione vacationis in mēſe Iulij reſeruato; & ideo collationem ſpectaſſe ad Illuſtriſſ. Cardinalem vigore ſui indulti, *Rot. deciſ. 1. de offic. Legat. in antiq. cū alijs* [a]. & licèt prætenderetur ex aduerſo ceſſare reſeruationem, ex quo ſemel Cardinalis contulerat Adamo, qui poſtea litteris non expeditis ceſſerat liberè in manibus dicti
2 Illuſtriſſ. Cardinalis *Oldrad. conſ. 57.* † tamen quia collatio facta erat Friderico, tāquam de vacante per obitum, non videbatur habendam eſſe rationem momentaneæ illius acquiſitionis, *vt per Socin. conſ. 57. lib. 4. Fab. deciſ. 66. & fuit dictum in vna Mediolanen. de Tabernis corā bo. me. Orano.* Verum quia materia viſa fuit difficilis Dominis, omiſſa diſputatione ſuper bono iure in negocio principali, de quo ſuo loco & tempore poterit videri; fuit dictum ſententiam ſaltem ex capite attentatorum eſſe re-
3 uocandam, † cum Fridericus poſt dictam ſententiam pendente adhuc tempore ad appellandum fuerit immiſſus in poſſeſſionem, & ſic non intrat conſideratio deſertionis; & ideo talis poſſeſſio non erat manutenibilis, *vt pluries fuit reſolutum, & in ſpecie in vna Ciuitatis Caſtelli bonorum 17. Nouembris 1595. coram Cardin. Blanchetto & in vna Calaguritana. 20. Nouembris eiuſdem anni coram R. P. D. meo Penia.* Nec obſtare clauſulam, ſine vitio ſpolij &
4 attentatorum, quia † Legatus non poteſt facere, vt leges non habeant locum in caſibus expreſſis, cum non poſſit contra ius
5 ſtatuere, & ſic † non poterat tollere vim appellationis, *Corn. conſ. 121. n. 51. lib. 3. Rota deciſ. 103. part. 2* [a]. Nec obſtat, quod
6 deducitur † attentata non eſſe reuocanda, vbi notoriè conſtat de non iure agentis, quia ad effectum prædictum neceſſe eſt, vt conſtet de non iure vel per partis confeſſionem, vel per rem iudicatam, *Caſſad. 3. de reſtit. ſpol. in fin. Pute. 203. lib. 1. & coram me in vna Romana beneficiatus ſancti Petri 2. Maij 1569. & in pluribus alijs cauſis.* Quod autem non conſtet notoriè de non iure Thomę, ex alio etiam ſatis liquet quòd in ſententia Triuerenſis reſeruatur ius competens Thomę in petitorio; Ideo concluſum pro reuocatione attentatorum.

[a] Aeneas de Falconib. de reſeru. in 4. q. princ. in 6. effectu nu. 30. Alex. conſ. 9. 117. lib. 6.

[a] per gloſ. in c. fi. de hære tic. in 6. Cauoſt omnes in c. fi. de off. Lega. cū alijs citatis in deciſ. Spoletan. hæreditatis. 22. Maij 1579 corā bo. me. Cantuccio in impr. diu. nouiſſ. 103. nu. 2. part. 2.

Aretina Bonorum.
Die Veneris 19. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Auctoritas Apoſtolica ſupplet omnes ſolēnitates in alienatione.*
2 *Proceſſus ſuper alienatione rei Eccleſiæ à Commiſſario formatus non citata Eccleſia eſt nullus.*
3 *Negatiua non poteſt dici probata per proceſſum, qui integer non exhibetur.*
4 *Onus probandi negatiuā incumbit opponēti*
5 *Locatio antiquitus facta pro maiori reſponſione quàm poſtea, quo caſu non dicatur læſiua Eccleſiæ.*
6 *Læſio in alienatione bonorum Eccleſiæ probari debet de tempore contractus.*
7 *Ex obſeruantia longi temporis omnia præſumuntur in alienatione bonorum Eccleſiæ ritè & rectè facta.*
8 *Signatura Iuſtitiæ non poteſt concedere licentiam alienandi bona Eccleſiæ, bene poteſt iudices Commiſſarios ſubrogare.*
9 *Iudices Commiſſarij in confirmanda alienatione poſſunt de cōſenſu partis augere canonem ad maiorem Eccleſiæ vtilitatē.*

DECISIO MCCCVII.

Fvit reſolutum non conſtare de inualiditate conceſſionis emphyteuticæ, de qua agitur; nam quod attinet ad caput ſolemnitatis, cum alienatio fuerit facta
1 auctoritate Apoſtolica, † quæ ſupplet omnes ſolemnitates, *ad Abbat. conſ. 41. lib. 1* [*]. non dubitari alienationem ex hoc capite ſuſtineri; maximè cum vltra reſcriptum Apoſtolicum concurrant tres tractatus facti ante alienationem, in quibus Monachi Capitulariter congregati affirmant bonum & vtile conuentui eorum eſſe euidēter ſententię acquieſcere, & illam acceptare & ratificare, & in exequutionem deuenerunt ad confectionem inſtrumenti locationis, vt in ſummario nu. 7. Non obſtant in contra-
2 rium deducta; Et primo † quòd Eremitæ non fuerint coram Iudicibus commiſſarijs citati, prout ex tenore reſcripti requirebatur; Ideoque totum proceſſum tanquam
3 nulliter factum corruere; † nam de hac negatiua non conſtat, cum non exhibeatur ille proceſſus integer, prout requiritur ad hoc, vt ex actorum inſpectione dicatur probata negatiua, *vt in ſimilibus cauſis fuit pluries reſolutum* [a]; Immo potius ex his, quæ nunc exhibentur, contrarium apparet, cum adſit aſſertio monaſterij continens Iudices in huiuſmodi cauſa ritè & legitimè proceſſiſſe examinatis multis teſtibus, & viſis iuribus & inſtrumentis hinc inde productis, & ſeruatis ſeruandis, poſt quam aſſertionem inſeritur ſententia, & demum proceditur ad tractatus & exequutionem. Secundo, quod dicitur de ſpecificatione bonorum non facta, vti erat neceſſarium
4 ex forma reſcripti ſimiliter tollitur, † ex quo hæc negatiua non probatur, neque dubitari poteſt hoc onus incumbere opponenti propter ſententiæ auctoritatem, *vt fuit aliàs reſolutum in vna Senogalien. Syluæ coram bo. me. Domino Cotta* [b]. Tertio dicitur non fuiſſe obſeruatam formam reſcripti circa conſenſum Monachorum: Verum de contrario apparet ex inſtrumento locationis, quæ fuit facta ab ipſis Capitulariter congregatis, vt teſtatur notarius [c],

[*] & 9 Dec. cōſ. 141. n. 9. Pariſ. cōſ. 24. n. 4. lib. 4. Capic deciſ. 16. n. 2. & ſeq.

[a] vt per Aegid. deciſ. 189 & in Eluen. Minteriorum 27. Nou. 1575. corā bo. me. Orano.

[b] ſub die 22 Maij 1579. & in impr. diu. nouiſſ. ciſ. 64. part 1.

[c] & notario de hoc creditur Pedes. de ſen. conſ. 927 quē ſequitur Abb. in c. quā to. n. 7. de his quæ ſit à Prælat. ſin. conſ. Capit. Ruin. cōſ. 219. nu. 15. lib. 2.

nec

nec conſtat, quod tunc temporis adfuiſſent plures habentes vocem, & interuenire volentes, & ſatis eſt, quòd fuerint capitulariter congregati, & ſimiliter tolluntur omnia deducta circa formalitatem proceſſus; nam deciſiones allegatæ in contrarium in cauſa Cortonen [d]. & alijs procedunt, quando exhibetur integer proceſſus, ex cuius inſpectione apparet de defectu formæ in cõmiſ-

d In Cortonẽ. reſciſſionis locationis 26 Ianua. 1590. coram bo. me Orano, & in alia Cortonẽ. bonorum de anno 1519 & 1590. & præſertim 9. & 18 Iunij 1587. coram Card. Plato.

5 ſione traditæ. † Quantum ad caput euidentis vtilitatis prætendebant Eremitæ probari euidens damnum, ex quo bona, de quibus agitur, antiquis temporibus anno 1502. fuerant conceſſa titulo locationis ad triennium patri Ioannis Taccij pro annua reſpõſione quingentorum ſtariorum grani, & nõnullarum appendicum; & ideirco conceſſionem factam anno 1526. pro annua reſpõſione ſtariorum 225. fuiſſe euidenter læſiuam Eccleſiæ. Verum huic obiectioni; omiſſo, An inſtrumentum prioris locationis ſit in forma probanti, & an probetur eius effectuatio, reſponſum fuit inter illam locationem & eam, quæ facta fuit Ioanni anno 1505. interceſſiſſe annos quindecim, quo tempore cõtigit bellum vulgariter dictum, la Guerra del Caſentino, quod valde turbauit totum territorium, & innumerabilibus damnis affecit, adeo vt ipſi Eremitæ pro neceſſitatibus proprijs fuerint coacti bona prædicta deteriorata locare Ioanni, & ab eodem accipere Florenos 600. Vnde

6 † cum iſta læſio non probetur de tempore contractus, prout neceſſarium eſt, & de euidenti cauſa mutationis appareat, redditur hæc probatio incerta & nullius efficatiæ, *vt tradunt communiter Doctores in l.2.C. de reſcind. vend. & fuit reſolutum in cauſa Romana Caſalis Turricella, cum alijs per Informantes allegatis* [e]. Confirmatur hęc res ex pluribus: nam ex inſtrumentis apparet in priore locatione fuiſſe comprehenſa nonnulla bona, quæ non fuerunt comprehenſa in ſecunda, & nominatim prædium della Montecchia: Prętereà in priori locatione non fuerat actum, vt melioramenta cederent in vtilitatem Eccleſiæ, quod fuit dictum expreſſè in poſteriori. Adeſt quoque hæc differentia inter vtranque, quòd in poſteriore Ioannes numerauit Monachis 600. Florenos, & eos ab illorum reſtitutione liberauit, quod non aderat in priori. Poſtremo hanc probatio-

e In Romana. Caſalis Turricellæ 10. Martij, & 18. Iunij 1598. corã bo. me. Cantuccio, in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 65. & 78. par. & in eadem Caſalis Turricellæ ſupr. coram Illuſtriß. meo Seraphino 19 Aprilis 1594. n. 3 & in Papien. fructuũ 9. Iulij 1579. coram Domino Lancellotto & facit deciſ. Capic. 16 nu. 1 & Parti. conſ. 34. n. 8. lib. 4.

7 nem elidi † ex curſu ſexaginta annorum iuncta obſeruantia, quæ facit, vt omnia præſumantur ritè & rectè facta, *vt fuit latiſſimè deductũ coram me in cauſa Romana Caſalis Longbezza* [f], neque huic obſeruãtiæ obſtat, quod prætenditur eam fuiſſe per contradictionem interruptam, quæ probatur ex narratis in vltima conceſſione Papæ, quia illę contradictiones percutiunt tempus ante annum 1526. poſt illud verò

f præſertim ſub die 28. Iunij 1593. num. 3. & 27. Maij 1594. n. 7. & fuit dictum in Neapolitana Fundaci 6. Iunii 217. coram bo. me. Robuſterio, quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 179 p. 2.

nullæ probãtur contradictiones factę à perſonis legitimum mandatum habentibus, & ſi quę fuerunt extraiudiciales, quod tamen non verificatur; eę non interrumpunt hanc obſeruantiam, *vt fuit deciſum in eadem cauſa Caſalis Longbezza* [g]. Duę aliæ obiectiones factę contra Taccios ſimiliter facilè diluuntur; quarum altera eſt, quòd

g ſub dicta die 28. Maij 1593 nu. 10. & 27 Maii 1594 num. 4.

8 † Signatura Iuſtitię non poterat concedere hanc licentiam; nam hęc nihil aliud continet, quàm ſubrogationem Iudicum; *& deciſio facta in cauſa Auximana Prædij coram R.P. D. meo Orano* tollit difficultatem. Altera verò, quòd Iudices Commiſſarij exceſſerunt fines mãdati, cum auxerint Canonẽ, quem Papa mandabat cõfirmari, quatenus

9 in euidentem, † quia proceſſerunt legitimè confirmando ſimpliciter locationem eo modo, quo facta fuerat, deinde augentes canonem de partis conſenſu ad maiorem vtilitatem Eremitarum, quod facere potuerũt pinguius adimplentes id, quod per ſe iam ſuſtineri poterat ſine augmento. Et ex his concluſum, vtrunque requiſitum ad validitatem locationis adfuiſſe iuxta diſpoſitionem *c. ſine exceptione. 12. q. 2. & c. 1. de reb. Eccl. non alien.* neque ex deductis pro Eremitis contrarium probari.

Biſuntina ſeparationis, ſeu Augmenti dotis.
Die Lunæ 22. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur, quando tendit ad rem iudicatam impugnandam.*

2 *Stante re iudicata ſuper ſeparatione thori in conſequentiam venit lucrum dotale, ſeu dotis augmentum.*

DECISIO MCCCVIII.

1 FVit reſolutum, † in caſu iſto non eſſe dandam remiſſoriam; nam cum ſuper articulo ſeparationis fuerint latæ tres ſententiæ conformes pro ſeparatione, ex cauſis tunc in actis deductis, cenſuerunt Domini remiſſoriam eſſe denegandam, cum tendat ad impugnandam rem iudicatam, *ad Iaſ. in l. patre furioſo. n. 22. de his qui ſunt ſui vel al. iur. Mohedan. deciſ. 199. Chiſanen. 152.* Quod eo magis locum habet, cum Don Franciſcus aliàs obtinuerit remiſſoriã ſuper iiſdem articulis, & examinauit quinquaginta teſtes, quibus non obſtãtibus, fuit contra eum pronunciatum; ideo videtur calumnioſa petitio, *Caputaq. deciſ. 63. part. 3. Caſſad. deciſ. 3. de dilation. cum alijs allegatis* [*]. Non obſtat, quòd allegatur non facilè ex præſumpta calumnia denegari remiſſoriam, quia hoc procedit, niſi extaret res iudicata. Non obſtat, quòd dicitur hanc eſſe diuerſam cauſam, nempe agi tunc ad effectum excludendi vxorem à petitione lucri dotalis per probationem reconciliationis,

* Rota deciſ. 39. de iudic. in antiq. Aegid. deciſ. 624. & fuit dictum in Anconen. Præpoſituræ. 2. Iunij 1594. corã bo. me. Latta.

nis; nam hæc non poteſt dici diuerſa cauſa,
2 † cum firma ſtante re iudicata ſuper ſepa-
ratione, in conſequentiam veniat lucrum
dotale, ſeu dotis augmentum, *ad text. in*
l. etiam. C. de iur. dot. & in l. inter ſocerū. §. cū
inter. de pact. dotal. & ita concludit Decian.
conſ. 52. nu. 51. lib. 1. & conſ. 60. nu. 11. lib. 2.
& expreſſè habetur in §. mitiores. Auth. de
nupt. Vincent. de Franch. deciſ. 244. lib. 2.
ex quo arguitur etiam irreleuantia eius,
quod prætenditur remiſſam fuiſſe per recō-
ciliationem iniuriam adulterij per virum
perpetrati, cum adhuc ſuperſint aliæ vr-
gentiores cauſæ petiti diuortij. Et ita
concluſum.

Mediolanen. Parochialis.
Die Veneris 26. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *In gratia impetrata ex cauſa reſignationis impetrãs tenetur docere de publicatione, etiam quòd reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij.*

2 *Quando vnio declaratur nulla, non datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; ſecus vbi valida diſſoluitur.*

3 *Deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit beneficium vacare, illudq. deuolui cum qualitatibus requiſitis.*

4 *Inter reſignationem factã in manibus Papæ ad fauorem, & eam quæ fit in manibus Ordinarij, nulla adeſt differentia ad effectum Conſtitutionis de publicandis.*

5 *Beneficium reſignatum ex cauſa vnionis non indiget publicatione.*

DECISIO MCCCIX.

CAuſa fuit iterum propoſita, ſuper eo
an D. Camillus teneatur docere de
publicatione, in caſu de quo agitur: Et
Domini circa hoc caput receſſerunt à reſo-
1 lutis *, † cum enim gratia per eum impe-
petrata fuerit ex cauſa reſignationis in ma-
nibus Ordinarij, tenetur docere de publi-
catione, quæ eſt pars gratiæ, vt ſæpius
fuit reſolutum [a] etiam quòd reſignatio ſit
facta in manibus Ordinarij, *vt fuit dictum*
in cauſa Sabinen. beneficiorum. 5. Martij
1586. coram R. P. D. meo Gipſio, & cum
non oſtendatur alia vacatio, non intrant
clauſulæ generales in gratia appoſitæ, ita ut
non ſit locus Conſtitutioni fel. rec. Grego-
rij XIII. de publicandis. Neque facit de-
2 ciſio allegata in cauſa Virdunen. [b], † nam
ratione vnionis annullatæ non datur noua
vacatio, ſed remanet antiqua; licèt ſecus
eſſet, ſi fuiſſet valida, & diſſolueretur,
Caſſad. 2. de vnion. Puteo. 13. lib. 3. neq. etiã
3 ratione deuolutionis, quia † deuolutio non
mutat modum vacandi, ſed præſupponit
beneficium vacare, illudque deuolui cum
qualitatibus requiſitis, *gloſ. in Clem. 1. de*
ſuppl. negl. Prælat. Rota deciſ. 774. num. 2.
part. 3. in nouiſſ. Neq. etiam poteſt deduci
vacatio ex dicta Conſtitutione, *in §. de be-*
neficijs. ex eo quòd Epiſcopus non expleuit
negotium reſignationis intra menſem, &
intra tres mēſes non fuit facta publicatio,
quo caſu Conſtitutio inducit vacationem,
quia talis vacatio debet diſpoſitiuè narra-
ri, neque intrat ſub clauſulis generalibus,
& eſt publicanda, vt cauetur in dicta Con-
4 ſtitutione. † Neque etiam placuit diſtin-
ctio, quæ fit inter reſignationem factam in
manibus Papæ ad fauorem, & eam quæ fit
in manibus Ordinarij, quia nulla adeſt in-
ter has differentia in terminis Cōſtitutio-
nis, & vtraque eſt publicanda. Vnde fuit
concluſum, quòd cum non detur alia va-
catio, quæ poſſit venire ſub clauſula, ſeu
alio quouis modo, gratiam non ſuſtineri:
Neque poteſt ſuſtineri ex capite Vnionis
5 † ex eo, quòd eo caſu non ſit neceſſaria
publicatio, quia id procederet data vali-
ditate vnionis; hic verò contrarium ſup-
ponitur, cum fuerit beneficium vti adhuc
vacans impetratum, *Caputaq. deciſ. 345.*
part. 3. Et ita concluſum.

* ſub die Lunæ 26. Octobris anni præteriti.

a & præſertim in Calaguritana Theſaurariæ 10. Februa. 1579. coram S.D.N. Clemēte VIII & in Cæſaraugustana Parochialis 14. Nouem. 1583 coram bo. me. Robuſterio.

b In Virdunē. Canonicatus 23 Maii 1596. coram Card. Pamphilijo.

Barchinonen. Canonicatus.
Die Veneris 26. Martij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Gratia fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia.*

2 *Vbi per gratiam Papæ præiudicatur liberæ collationi Capituli neceſſaria eſt derogatio regulæ de iure quæſito non tollēdo.*

3 *In gratijs, quæ fiunt vigore decretorum ſacri Concilij Tridentini non eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito, quando fiunt ex neceſſitate; ſecus ſi ex mera gratia.*

DECISIO MCCCX.

FVit concluſum gratiam Honofrii eſſe
ſubreptitiam, cum enim *decretum ſacri*
Concilij Tridentini ſeſſ. 5. c. 1. diſponat, vt
in Eccleſijs, in quibus nullum ſalarium
vel præſtimonium erat deputatum pro Le-
ctore ſacræ Theologiæ vna præbenda pro eo
aſſignaretur, & in Eccleſia Barchinonenſi
vſque de anno 1566. fuiſſet ordinatum ſti-
pendium pro lectore ſacræ paginæ, non
erat locus decreto Concilij, prout etiam
ſacra Congregatio in hac eadem cauſa cen-
1 ſuit; conſequens eſt, vt dicamus, † gratiam
fundatam ſuper falſa cauſa eſſe ſubreptitiã,
vt per Felin. in c. ad aures. num. 9. de re-
ſcript. Oldrad. conſ. 262. Card. conſ. 96. Neq.
huic rationi obſtat, quod prætenditur ex
aduerſo fuiſſe hoc totum narratum Papæ,
quia licèt fuerint aliqua ad rem pertinen-
tia narrata: tamen non fuit expreſſum hãc
erectionem Lectoris ſalariati fuiſſe anti-
quiſſimam

quiſſimam cum certo & perpetuo ſtipendio;
ideo non ita de facili Papa nouam erectio-
nem feciſſet. Hinc enim ſequitur id, quod
cenſuit ſacra Congregatio non eſſe neceſ-
ſarium ex decreto Concilij erigere præben-
dam Theologalem; & ideo quamuis vera
eſſet opinio *Ancharan. conſ.293. num. 2.*
quam tamen periculoſam eſſe tradit *Sar-
nen.ad regulam de annal. q.42.nu.6.* tamẽ
non applicaretur, cum totum factum inte-
grè non fuerit narratum Papæ, itant dici
poſſit eum in iùre deceptum fuiſſe: Pręte-
2 rea † cum per huiuſmodi erectionem fa-
ctam ad inſtantiam Honofrij præiudicetur
liberæ collationi Capituli, neceſſaria vide-
batur derogatio regulę de non toll. iure
quæſi. *& fuit reſolutum in cauſa Peruſina
Vnionis die 8. Martij 1596. coram Illuſtr.*
3 *Blanchetto.* † Nec obſtat, quòd in diſpo-
ſitionibus, quæ fiunt vigore decretorum
Concilij non ſit neceſſaria derogatio, quia
hoc procedit, quando fit ex neceſſitate, nõ
autem ſi fiat ex mera gratia, prout iſta.
Quod dicitur de appoſitione manus Papę,
non facit ad præſens dubium, in quo agi-
tur tantum de validitate gratiæ Honofrij.

Nepeſina Cenſus.
Die Veneris 30. Aprilis 1599.

SVMMARIVM.

1 *Duæ ſententiæ conformes vigore ſtatuti Vrbis faciunt rem iudicatam.*

2 *Ob non confectionem inuentarij hæres teſtamentarius tenetur etiam vltra vires hæreditatis.*

3 *Hæres ſoluens ſcienter poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus, malè ſoluit.*

DECISIO MCCCXI.

FVit reſolutum ſolutiones allegatas nõ
releuare ad fauorem Illuſtriſſimæ Do-
minæ Emiliæ, quæ cum ſit hęres teſtamen-
taria bo.me. Domini Virginij, & contra
eam latæ fuerint duę ſententię pro Com-
1 munitate Mazzani, † quę vigore ſtatuti
faciunt rem iudicatam; non poteſt prętex-
tu ſolutionum allegatarum impedire exe-
qnutionem dictarum ſententiarum: Primo
quia non conſtat de aliqua confectione In-
uentarij, ex quo appareat nihil adeſſe in
hęreditate, ex quo poſſit fieri ſolutio; Im-
mo ex deductis in facto conſtat multa fuiſſe
per eam exacta, veluti fructus tenutę Cam-
pimaris ſpatio ſex annorum ante retrouen-
ditionem dictę tenutæ ad rationem ſcuto-
rum ducentum decem annorum, nec non
eius pretium poſt retrouenditionem, nec
non fructus vineę Vallis, ex qua prętendi-
tur eam habuiſſe ſcuta mille & ſeptingenta:
Pręterea fructus Mazzani & Vineę Rini,
quandiu extitit in eorum poſſeſſione, &
poſtremo bona mobilia Domini Virginii,
quę vti viri ex nobiliſſima familia orti ve-
riſimile eſt fuiſſe notabilis valoris; ſed hęc
non ſunt neceſſaria ad hunc effectum, cum
2 † ob non confectionem innentarii teneatur
etiam vltra vires hęreditatis. Secundo moti
fuerunt Domini ex eo, quòd dato & non
conceſſo, fuiſſe per D. Emiliam tot debita
ſoluta, quę abſorberent totam hęreditatẽ;
3 † tamẽ cũ ſoluerit poſterioribus creditori-
bus non procurata cautione de reſtituendo
prioribus & potioribus, videtur ſcienter
malè ſoluiſſe, *l. dolo. ad leg. Falc. gloſ. in
l fin. §. & ſi præfatam. & ibi Alex. num. 7.
C. de iur. delib.* Quod autem ſciret hoc de-
bitum extare, apparet ex eo, quòd ipſa
citata fuit relaxatum mandatum, & facta
exequutio, & cępta ſubhaſtatio, quę om-
nia aſſeruntur facta fuiſſe ipſa citata, &
eius procuratore comparente, quę res an
ita ſe habeat, facilè ex actis illius iudicii
verificari poteſt. Quare concluſum, non
obſtantibus allegatis ſolutionibus, proce-
dendum eſſe ad vlteriorem exequutionem.

Bracaren. Iurispatronatus de Padornello.
Die Veneris 7. Maii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Donatio Iurispatronatus Eccleſiaſtici facta laico non valet, non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis.*

2 *Aſſertioni illius non ſtatur, qui actum facere non potuit.*

3 *Confirmatio alienationis bonorum monaſterij in forma communi non valet.*

4 *Iura monaſterij ſine conſenſu Abbatis diſtrahi non poſſunt.*

5 *Commendatarius non poteſt donare bona ſua Commendæ.*

6 *Iuspatronatus, quod non eſt ex fundatione & dotatione, eſt ſublatum ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini.*

DECISIO MCCCXII.

FVit reſolutum non conſtare de Iurepa-
tronatus Illuſtr. Domini Marchionis.
Illud enim prętenditur competere ex dona-
tione illi facta à monaſterio de anno 1558.
in qua enunciatur conſenſus D. Andreę de
Norogna tunc dicti monaſterii Commen-
datarii; Verum cum bona Eccleſię non poſ-
1 ſint ſine cauſa alienari, † & maximè trans-
ferendo iuspatronatus Eccleſiaſticum in
perſonam laicam, non valuit talis donatio,
cum non fuerit facta cum debitis ſolemni-
tatibus, & ex cauſa euidentis vtulitatis, nec
interceſſit perſona legitima Abbatis, cum
tunc ille eſſet Commendatarius, non autẽ
Abbas, neque de eius conſenſu aliter ap-
paret, quàm ex aſſertione Prioris. Nec
ſuffragatur

Digitized by Google

ſuffragatur confirmatio expedita per Penitenciariam, quia eum non conſtet de dicto
2 conſenſu, † nec ſtetur aſſertioni illius, qui actum facere non potuit, *ad Bart. in l. ſi forte. n. 5. de caſtr. pecul. Alex. in conſ. 17. n. 5.*
3 *& 6. lib. 4.* † Vtique confirmatio in forma
4 communi non ſuffragatur, † cum ſine conſenſu Abbatis non potuerint diſtrahi iura monaſterij, *c. Abbatibus. 12. q. 2. c. in vendi-*
5 *tionibus. 17. q. 4.* † nec Commẽdatarius potuit donare, *c. ſine exceptione. 12. q. 2.* Præterea ex diſpoſitione ſacri Concilij Triden-
6 tini † Inspatronatus debet eſſe ex fundatione & dotatione; & ideo in perſonã Marchionis non poteſt eſſe niſi ex priuilegio, vt Cõgregatio ſacri Cõcilij cenſuit; * & ideo cenſetur ſublatum, per eiuſdem Concilij diſpoſitionem, *ſeſſ. 24. c. 9.* Et ita concluſũ.

* ſub die 6 Auguſti 1578

Romana Cambiorum.
Die Lunæ 17. Maii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Pecunia accepta ad Cambium præſumuntur accepta pro ſoluenda ſumma, quæ antea debebatur, & non pro debito poſtea facto, declara tamen, vt num. 2.*

DECISIO MCCCXIII.

QVia in deciſione facta in hac cauſa 28 Aprilis anni 1597. inter alia grauamina deducta contra calculum & relationem Bernabei, fuit dictum fuiſſe in dicta relatione appoſita cãbia prouiſionis debita Dominis de Bandinis; cũ tamen pro ea non deberentur, & ex hoc redargueretur erroris dicta relatio, Domini de Bãdinis obtinuerũt à Rota particulariter audiri ſuper hoc prætenſo errore, & prætendebant informantes pro hac parte ex calculo dato apparere, nunquam acceptas fuiſſe pecunias ad cambium, niſi poſtquam dies ſolutionis prouiſionum iam aduenerat, & de his fuerat datũ debitum Dominis aduer-
1 ſaris, † ſed fuiſſe acceptas pro ſumma, quæ deficiebat pro ſolutione cenſuum Cameræ Apoſtolicæ; nam ex deſcriptione facta in libris ad computum debiti prouiſionum cẽſebatur facta illa ſolutio, *l. qui ſine. de neg. geſt. Socin. Sen. conſ. 65. nu. 5. lib. 4. cum alijs per informantes deductis* *, & diminuta erat ſumma tranſmiſſa, itaue neceſſe eſſet capere id, quòd deerat ad cambium, & ita apparet pro ſoluendo cenſu tantum
2 fuiſſe acceptas pecunias ad cambium: † Tamen hæc conſideratio nõ placuit Dominis; nam cum fuerit aliàs reſolutum, pecunias, quæ per appaltatores tranſmittebantur ad banchum Dominorum de Bandinis, non potuiſſe in alium vſum conuerti, antequam ex illis eſſet extinctum debitum cenſus, vtique virtualiter apparet fuiſſe capta cambia pro debito prouiſionum, quia ſi illæ pecuniæ non fuiſſent imputatæ in extinctionem illius debiti, non fuiſſet opus pro concurrenti quantitate capere pecunias ad cambium, quod cum factum fuerit, videtur factum contra formam conuentionis, quam tamen obſeruare tenebantur, & ad hoc fuit allegata *deciſio Ianuen. 32. nu. 4.* Et ita cõcluſum adhuc ſtare hoc grauamen conſideratum ſecundo loco in præfata deciſione.

* facit Corn. conſ. 291. n. 3. lib. 4. Rota in nuou. deciſ. 96. nu. 8. & fuit dictũ in vna Anconitana pecuniaria 22. Februarij 1594 coram bon. me. Orano.

Calaguritana Panis.
Die Lunæ 17. Maij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ non afficiunt non citatum, qui poſtea venit ad cauſam cum noua commiſſione.*
2 *Ad exequutionem ſententiæ procedi non poteſt contra non citatum ſaltem per proclama.*
3 *Actio ſpolij non tranſit in eum, qui non eſt hæres ſpoliati.*
4 *Non requiritur tam exacta probatio circa ius percipiẽdi decimas, ſicut requiritur, ſi de decimis ſit quæſtio.*
5 *Exceptio dominij non impedit exequutionem ſententiæ in ſpolio, vbi petitur exequutio contra eum, qui ſpoliauit & condemnatus fuit.*
6 *Succeſſor in dignitate tenetur interdicto, Vnde ui, ſicut anteceſſor.*

DECISIO MCCCXIIII.

DOmini cenſuerunt ſatis conſtare ex teſtibus Dominæ Comitiſſæ de Maioricatu, cui ſunt annexæ decimæ ad effectũ impediendi exequutionem ſententiarum latarum contra Comitem prædeceſſorem.
1 eum enim fuerit iam reſolutum *, † ſentẽtias eam non afficere, cum nunquam citata fuerit de eo tempore, & veniret ad cauſam cum noua commiſſione, ſequitur aduerſus eam non fuiſſe probatum ſpolium; &
2 † ideo non poſſe contra eam procedi ad exequutionem, cum ad hunc effectum requiratur ſaltẽ citatio per proclama, *Achill. deciſ. 3. de re iudic. Put. deciſ. 91. lib. 3.*
3 † neque poteſt dici, quòd ſucceſſerit in ſpolio, cum non ſit hæres patris, ſed poſſideat Maioricatum ex propria perſona,
4 † neque requiritur tam exacta probatio circa ius percipiendi decimas, quemadmodum requireretur, ſi de decimis eſſet quæſtio; hæc enim cauſa panis præſupponit virtualiter decimas ſpectare ad Comites de Onnate, quarum ratione tenentur, vt prætenditur pro parte Abbatis & beneficiatorum, dare eis hunc panem, à qua præſtatione fuerũt per Comitem ſeniorem ſpoliati, vt fuit in iudicio contra ipſum agitato probatum, & faciunt tradita *per Felin. in c. veniens. il 2. num. 13. de teſtib. & Couaru. pract. quæſt. c. 16. nu. 1. in fin.* Nec facit,

* ſub die 12 Nouemb. 1597. & 23. Ianuarij 159.

5 facit, quòd † exceptio dominij non impe-
diat exequutionem ſententiæ in ſpolio, quia
procedit, vbi petitur exequutio ſententiæ
contra eum, qui ſpoliauit, & condemna-
tus extitit, *vt bene declarant Doctores in*
6 *c. 2. de ordin. cognit.* Nec refert, quòd † ſuc-
ceſſor in dignitate teneatur interdicto, Vn-
de vi ſicut anteceſſor, *vt notat Abb. in c. cum
dilectus. num. 57. de ordin. cognit. cum alijs
allegatis* [a], quia non negatur beneficiatos
poſſe agere ſpolio contra Comitiſſam
recuſantem tradere panem, ſed neceſſe
eſt probare cotra eam huiuſmodi ſpolium,
cum probatio reſultans ex actis factis con-
tra Comitem ſeniorem non afficiat eam,
vt iam fuit reſolutum; Ideo opus eſt nouo
proceſſu, & ita exceptio dominij & poſſeſ-
ſionis tendit tantum ad euitandam exequu-
tionem ſententiarum inter alios latarum,
non autem ad elidendam actionem ſpolij,
ſi quæ aduerſus eam competit. Et ita con-
cluſum.

[a] Hoſtienſ. in allegato c. cũ dilectus. nu. 27. in fin & n. 38. Menoch. de recuperat remed. 1 nu. 360. verſ. limitatur. tertio.

Biſuntina Separationis thori, ſeu Augmenti
dotis, & Donationis propter nuptias.
Die Lunę 24. Maii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Donatio propter nuptias, & augmentum
dotis debentur mulieri, quando obtenta
fuit ſeparatio thori propter ſæuitiã viri,
vel propter adulterium.*
2 *Separatio thori, & diuortium à pari pro-
cedunt.*
3 *Pœna c. plerumque de donation. inter vir.
& vxor. quando habeat locum, & quã-
do non.*

DECISIO MCCCXV.

1 DOmini dixerunt † Dominæ Barbaræ
deberi donationem propter nuptias;
& augmentum dotis, etenim cum fuerit
obtenta ſeparatio thori propter ſæuitiam,
& adulteriũ viri, & ex aliis cauſis in actis
deductis, & à Dominis viſis; ſequitur eſſe
factum locum lucro donationis; & au-
gmenti, *ad tex. in §. mittores. Auth. de nupt.
Roland. conſ. 50. nu. 4. Vincent. de Franch.
deciſ. 244. lib. 2. cum alijs citatis per Theſau-
rum deciſ. 130.* & licèt dictus *tex. Auth.* lo-
2 quatur in terminis diuortii; † tamen Do-
ctores pariſicant ſeparationem thori diuo-
tio, *Iaſ. & Dec. in l. 1. C. vnd. vir &
vx. Caſtr. conſ. 347. num. 1. lib. 1. Zabarell.
conſ. 162. lib. 1.* Non obſtat, quod ex aduerſo
3 prætenditur † remiſſio iniuriæ & reconci-
liatio, quo caſu ceſſat pœna *c. plerumque
& ibi gloſ. in verb. reconciliata. de donat.
inter vir. & vx.* quia non eſt concludenter
probata intentio Comitis, qui ſuper ſepa-
ratione thori habet contra ſe ſententias &
rem iudicatam. Non obſtant criminatio-
nes obiectæ Dominę Barbaræ; nam teſtes
nihil probant concludenter ad effectum, de
quo agitur, & ſolum deducunt leues quaſ-
dam ſuſpiciones & mendicatas, quibus
bene in facto & in iure fuit per Dominos
Aduocatos reſponſum. Et ita concluſum.

Anconitana Computorum.
Die Veneris 4. Iunii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Societas quomodo probetur, & num. ſeq.*
2 *Societas, in qua quis pro ſua portione po-
nit operam & induſtriam, & alius pecu-
niam, valet*
3 *Prouiſio aſſignata propter induſtriam per-
ſona non eſt incompatibilis cum ſocie-
tate.*
4 *Non eſt incompatibile, quòd vnus ſocius
inter alios arbiter eligi poſſit.*

DECISIO MCCCXVI.

DOmini cenſuerunt Lucinum fuiſſe ſo-
cium pro quinta parte ſocietatis ini-
1 tę de anno 1585. † idq; dixerunt probari
concludenter ex capitulis ſocietatis, quæ ha
bentur in ſummario n. 3. *ad gloſ. in l. cum
ſocietatis. C. pro ſoc. & quæ* fuerunt per Lu-
cinum ſubſcripta, *Pariſ. in conſ. 83. nu. 1.
2 lib. 1. Alex. conſ. 147. nu. 3. lib. 2.* † Va-
let enim ſocietas, in qua quis pro ſua por-
tione ponit operam & induſtriam; & alius
pecuniam, *Bald. in l. 1. nu. 21. C. pro ſoc.
Alex. conſ. 131. n. 3. lib. 5.* Secundò pro-
batur ex cõfectione libri rationum per Lu-
cinum. Tertio ex bilancio per eum confe-
cto anno 1586. vbi ait, (qui appreſſo ſarà il
riſtretto del bilancio della noſtra raggione.)
Quarto probatur ex inſtrumento releuatio-
nis in ſummario Lucini nu. 4. In quo Luci-
nus clarè enunciatur ſocius, & inſtitor vni-
uerſalis nouæ ſocietatis, & hoc inſtrumen-
tum valde facit ad rem, cum releuatio illa
fuerit facta ratione obligationũ veteris ſo-
cietatis, in qua non erat ſocius, & fuerunt
debita & credita dictæ ſocietatis transfuſa
in ſocietatem nouam; & ideo illorum occa-
ſione non erat æquum Lucinum moleſtari
poſſe. Non obſtant in contrarium deducta:
Et primo, quòd de anno 1587. Lucinus fue-
rit deſcriptus creditor in ſcutis 450. pro
prouiſione, & induſtria ſuæ perſonæ; tum
3 quia † neq; hoc eſt incompatibile cum ſo-
cietate, cum poſſit eſſe ratione lucri ſuę por-
tionis; tum quia non probatur illam parti-
tam fuiſſe deſcriptam à perſona habente ta-
lem auctoritatem; maximè abſentibus ſo-
cijs, *Ruin. conſ. 101. nu. 23. lib. 1. Rip.
in l. admonendi. nu. 129. de iureiurand.*
Non obſtat, quòd fuerit à ſocijs conſtitu-
tus procurator ad exigendum pecunias de-
bitas ſocietati, quia potuit hoc fieri ratio-
ne pecuniarum, & debitorum prioris ſocie-
tatis, & etiam ad abundantiorem cautellã,
ne de

ne de eius poteſtate ei moueretur cõtrouerſia, cum ſocietas non cantaret ſub nomine ipſius. Non obſtat, quòd fuerit electus arbiter inter alios ſocios eadem ratione, quia controuerſiæ otiebantur ratione veteris ſo-
4 cietatis, † neq; eſt hoc incompatibile, vt ſocius ab alijs ſocijs controuertentibus eligatur arbiter, & in ſumma probationes cõtra Lucinum ſunt clariores, & vrgentiores ijs, quæ pro eo deducuntur.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 7. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes ſuper valore debent deponere de oneribus, & alijs deductionibus.*

DECISIO MCCCXVII.

DOmini cenſuerunt non eſſe ſufficienter fundatam intentionem Illuſtr. D. Leo
1 nidæ, nã † ex teſtibus licèt deponant de auditu de valore 38. millium & 40. millium ducatorum; tamen non poteſt concludens ratio elici, ex quo nihil deponunt de oneribus, & alijs deductionibus, quæ ratio eſt habenda, & quæ neq; etiam fuerunt articulata; ideo non probant valorem ad effectũ, de quo agitur, *vt per Alex. conſ. 54. nu. 4. lib. 4. cum alijs allegatis in vna Anconitana de Thomaſiis*; & * ideo Rota voluit, vt probarẽtur redditus Caſtrorum ad effectũ conſtituendi eorum valorem: Verum & ſi fuerint factę ſuper hoc plures reſolutiones; tamẽ quia pro parte Illuſtriſs. D. Marchionis allegatur, molendina fuiſſe per ipſum empta, & de hoc conſtare ex productione plurium emptionum in actis præſentatarũ, nec non prætendit eſſe ęſtimãdum vſumfructum dictorum Caſtrorum, qui ad ipſam vita ſua durante ſpectabat, & iſta valde diminuunt quantitatem redditum, videtur reddi turbida iſta probatio, & non concludens, quod ſufficit Marchioni, *ad tex. in l. fin. C. de rei vendic.* Ideo viſum fuit Dominis, vt particulariter videatur, an probetur emptio molendinorum allegata, & deinde poterit videri, An ob non exhibitionem librorum petitorum deferendum ſit iuramentum in litem D. Leonidæ, & poſtremo erit videndum, an tranſactio corruat, ex eo quòd promiſſa fuit dos quatuordecim millium, quę tamen, vt prętenditur, fuit decemmillium tantum.

* In Anconitana Terrarum 21. Aprilis. 1589. & 17. Martij 1590. coram Cardin. Plato.

Romana Legitimæ de Rouilijs.
Die Lunæ 7. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta parte abſente non probat.*
2 *Ex perceptione fructuum, & ſuſtentatione onerum quando probetur diuiſio.*

DECISIO MCCCXVIII.

CVm bene & concludenter fuerit probata cõmunio inter fratres de Rouilijs, tam ex diſpoſitione paterna, quàm ex continuatione communis vitæ in eadem domo, & poſtremo ex deſcriptione inuentarij facta per D. Marcũ Antonium; prout iã fuit reſolutũ *; Domini perſtiterunt in ſententia non conſtare de diuiſione ex teſtibus, & alijs nouiter deductis, quia ex dictis teſtibus; ſecundus, & tertius nihil quod ad diſſolutionem communionis pertineat, deponunt; nam licèt aliquid dicant reſpectu emptionis librorum, & ſponſionũ factarum per Ioannem Baptiſtam; id potius reſpicit diſpenſationem fructuum, quàm ipſa officia, & montes: primus autem, qui eſt ſingularis ſuper vndecimo dicit, quòd fructus officiorum & locorum montiũ erant proprij vnius cuiuſq; prout proueniebant ex officijs, & montibus poſitis ſub periculo eorum vitæ, & quòd audiuerat à patre dictorum de Rouilijs, partes officiorum eſſe inęquales, eaſq; volebat reduci ad æqualitatem, ſed cũ nullam afferat concludentem rationem ſcientiæ, niſi de auditu & confeſſione extraiudi-
1 ciali, † quæ facta parte abſente nihil probat, *vt per Alex. conſ. 132. nu. 26. lib. 5.* eius depoſitio nihil releuat; præſertim cum repugnet confeſſioni Marci Antonij, *Caputaq. deciſ. 283. nu. 6. par. 3.* & per teſtes D. Lucretiæ probetur Io. Baptiſtam ſolitum conſignare fructus Marco Antonio, vt rei domeſticæ curam gereret, & vt dictum eſt, hęc potius reſpiciunt vſumfructum, quàm diuiſionem officiorum, & locorum montiũ.
2 Nec obſtat, † quòd ex poſſeſſione cum perceptione fructuum probetur diuiſio, quando accedit onerum ſuſtentatio, *ad gloſ. in l. pen. in verb. ſi maior. C. com. diuid.* quia procedit in exactione longi temporis, puta decem annorum inter præſentes, & viginti inter abſentes, vt probatur ex allegatis *per Menoch. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 60. nu. 3.* Neq; obſtat, quòd Io. Baptiſta reſignauerit aliquot loca montium in perſonam Pauli filij cum reſeruatione fructuum eorumq. diſpoſitione, quia aut hoc factum eſt de conſenſu Marci Antonij, & non importat diuiſionem, ſed potius cautionem, ne tot bona vacabilia per mortem ſtarent ſub vnius perſona, aut eo ignorante, & tunc minus poteſt argui diuiſio, & tandem videtur tollere omnem difficultatem deſcriptio librorum per Ioannem Baptiſtam emptorum, tanquam communium in inuentario; Ideo concluſum non conſtare de diuiſione.

* Die Mercurij 9. Decembr. anni præteriti.

Romana Domus.
Die Lunę 14. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Facultas nominandi cenſetur conceſſa in defectum filiorum, & in illorum praiudicium fieri non poteſt.*
2 *Beneplacitum Apoſtolicum reſeruatum, quatenus opus ſit, non dicitur opus fuiſſe, quando non mutatur forma inueſtitura, ſed ſolum perſona.*
3 *Ex lapſu quadraginta annorum beneplacitum Apoſtolicum præſumitur.*

DECISIO MCCCXIX.

FVit concluſum ſine difficultate D. Franciſcum eſſe cōprehenſū in prima inueſtitura facta Valerio, & Alexandro de Dulcibus anno 1515. Ea enim fuit facta pro ſe & duabus perſonis ab eis nominādis, & pro filijs perſonarum nominandarum, & in defectum filiorum pro aliis duabus perſonis nominandis ab eodem primo loco nominato; itaut primo inueſtiti ſoluerent ducatos vndecim de carlenis, & ipſis decedentibus perſonæ ab ipſis nominatæ ſoluerent ducatos quatuordecim, & ipſis decedentibus eorum filii, & in ipſorum defectum aliæ perſonæ nominandæ ſoluerent ducatos viginti quatuor: Cumq; Ioannes Vincentius fuerit ſubrogatus in locum dictorum Valerii & Alexandri anno 1542. cum iiſdem facultatibus, qui duos nominauit nempè poſthumū ſuum, quatenus naſceretur, & D. Modeſtam eius ſororem, quæ poſt mortē Ioannis Vincentii poſſedit pacificè partem domus, dè qua in prima inueſtitura ſoluendo ducatos quatuordecim iuxta formā inſtrumenti, ex hac ſerie facti apparet D. Franciſcum donatarium vniuerſalem bonorum dictæ D. Modeſtę matris ſuæ eſſe cōprehēſū in dicta conceſſione, & tertio loco admiſſum ad hanc locationem; ideoq; eſſe in poſſeſſionem domus immitendam. Neq; obſtare, quòd ex aduerſo prætenditur D. Modeſtam nominaſſe ad hanc domum D. Brigidam filiam ſuam; nam talis facultas ei non competebat; tum ex eo quòd ea reſeruata erat primo loco inueſtitis, tum etiam,
1 † quòd facultas nominandi nō competebat, niſi in defectum filiorum, qui erāt comprehenſi in locatione, neq; poterat ipſis per aliquam nominationem fieri præiudicium, *ad notat. per Salicet. in l. fin. num. 15. C. de iur. emphyt.* Præterea cum prædeceſſerit
2 matri talis nominatio expirauit. † Non obſtat, quòd in inſtrumento ſubrogationis Io. Vincentii fuerit reſeruatum beneplacitum Apoſtolicum, quod non conſtat interueniſſe; Primo, quia reſeruatur, quatenus opus ſit, & dici poteſt opus non fuiſſe, cum non fuerit immutata forma locationis, ſed tantummodo mutatæ perſonæ, quas erat incertum, an ſuperuicturæ eſſent iis, in quorum locum ſubrogabantur. Secundo; quia
3 † ſtante lapſu quadraginta annorum, beneplacitum quatenus eſſet neceſſarium præſumitur, *vt in pluribus cauſis fuit reſolutū* *, ſtante contractus obſeruantia. Non obſtat, quòd eſsēt filii Brigidæ, qui ſuccedunt in locum matris, quia ex forma locationis non poteſt fieri extenſio de filiis ad nepotes, vocātur enim tantummodo filii, & ideo ſolū in ea comprehenditur Franciſcus, neq; vltra eius perſonam poteſt locatio durare. Et ita concluſum.

* & præſertim dictum fuit ſupr. in Roman. Caſalis Lōghen. 27. Maij 1594 n. 7. & in Lunen. Sarzanen 1533 arum 20. Iunij 1575. coram bo. me. Cocta, & in aliis pluribus.

Mediolanen. Parochialis.
Die Lunæ 14. Iunii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Per Reſignationem factam etiam in manibus Ordinarÿ, omne ius & poſſeſſio à reſignante abdicatur.*
2 *Vbi reſignatio eſt valida, non poteſt dari alia vacatio ex perſona reſignātis, quàm per reſignationem.*
3 *Reſignatio parochialis admiſſa per Ordinarium præſumitur ex cauſa rationabili admiſſa.*
4 *Ordinarius, qui admiſſit reſignationem in ſuis manibus factam ab eo, qui non habet, vnde valeat ſuſtentari, tenetur alere beneficiatum, donec ei prouideatur.*

DECISIO MCCCXX.

FVit reſolutum, Conſtitutionem fe. rec. Gregorii XIII. de Publicandis, obſtare, nec dari aliam vacationem ex perſona
1 Applani, quàm per reſignationem; † cum enim Applanus renunciauerit in manibus Ordinarii, fuit ab eo abdicatum omne ius, & poſſeſſio, *c. ex tranſmiſſa. verſ. verum quoniam. de renunciat. c. cum ſuſceptum. de reſcript. in 6. Lap. allegat. 14. Rota deciſ. 14. de reſcript. in nou. & deciſ. 5. de renunciat. in antiq. Caſſad. 4. nu. 4. & 10. de reſtit. ſpol.* Ideo cum iam ab eo abdicatum
2 eſſet omne ius, † non poteſt ex eius perſona, neq; ex alia cauſa dari alia vacatio, *Felin in c. 2. nu. 23. de reſcript. Roman. conſ. 342. nu. 1. & fuit dictum in cauſa Mediolanen.* * *corā Illuſtriſſ. Plato, & in cauſa Placentina coram R. P. D. meo Penia.* Non obſtat Conſtitutio fe. re. Pii Quin-
3 ti de modo prouidendi parochiales, † quia cum fuerit per Ordinarium admiſſa, præſumitur ex cauſa rationabili, *c. in præſentia. de renunciat.* & in diſcuſſione cauſæ proceditur extraiudicialiter, *Put. deciſ. 144. lib. 2.* Præterea dicta Cōſtitutio non annullat re-
4 ſignationes, ſed prohibet collationes, † & interim mandat beneficiatum ali per Ordinarium, ſi non habet, vndè valeat ſuſtentari, *vt in deciſione Sacra Congregationis Concilÿ.* Nec obſtat *deciſio in cauſa Virdunen.*

* In Mediolane. Præpoſituræ 28. Ianij 1580. & in Placentin. Capellania 21 Octobr. 1594 coram Penia.

a ſub die 13. Maij 1596.

dunẽ. Canonicatus [a] *allegata corã R. P. D.*
meo Pamphilio, quia in illo caſu præceſſerat
vacatio ex cauſa homicidij: Vndè nihil mi-
rum, ſi non potuit capi ex reſignatione ſub-
ſequenti; & ideo capitur per clauſulas, gra-
tia prius de facto verificata. Neq; eſt ve-
rum Applanum aſſequutum fuiſſe aliam pa-
rochialẽ ante lapſum temporis dati ad pu-
blicandum; hoc enim non probatur, immo
apparet fuiſſe aſſequutum longè poſt hoc
tempus effluxum. Et ita concluſum.

Interamnen. Prætenſæ Illegitimitatis.
Die Veneris 18. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem legitimationis duo concur-*
rere debent, poteſtas, & voluntas.
2 *Inueſtitura, in qua vocantur, filij, nepotes,*
pronepotes, & alij deſcendentes maſculi
legitimi & naturales, & alij quicunq;
hæredes & ſucceſſores in perpetuum, in-
cludit etiã fœminas ſaltem in defectum
maſculorum.
3 *In legitimatione à Principe obtenta, non*
ſunt exprimenda ea, quæ non poterant
retrahere Principem à concedendo.
4 *Expreſſio nepotum quando non intelligatur*
de neptibus ex filia.
5 *Legitimatus ad feuda an cenſeatur legiti-*
matus ad eccleſiaſtica, & quando.
6 *Declaratur Bulla Pij V. de non infeu-*
dandis.

DECISIO MCCCXXI.

DVæ deducuntur legitimationes pro
parte D. Ioſephi, quarum prior ob-
tenta fuit à Principe Maſſæ: Altera verò à
fe. re. Gregorio XIII. Quantum ad prio-
rem Domini pro maiori parte cenſuerunt ei
non obſtare Conſtitutionem fe. re. Pij V. cõ-
tra illegitimos ea ratione, quia per eam in-
habilitantur illegitimi ad ſucceſſionem bo-
norum eccleſiaſticorum, & tempore, quo
emanauit Conſtitutio, hæc legitimatio re-
ſpectu ſucceſſionis nõdum ſuum ſortita fue-
rat effectum, cum adhuc pater D. Ioſephi
in humanis ageret. Quantum ad poſterio-
rẽ legitimationem omnes Domini, vno ex-
cepto, exiſtimabant eam ſuffragari D. Ioſe-
1 pho, † cum ſimul concurrãt poteſtas, & vo-
luntas, *iuxta conſ. Bald. 236. nu. 2. lib. 1.*
Socin. conſ. 65. nu. 4. lib. 3. cum ſimili-
bus. * Tota autem difficultas conſiſtit in
ſolutione argumentorum, quę in contrariũ
adducuntur; Et primo non obſtat allegata
ſubreptio, ex quo in diſpoſitione obtenta à
Principe Maſſæ, fuit narratum fœminas ex-
cludi à ſucceſſione feudi, quod tamen non
2 eſt verum, attento quòd † inueſtitura ha-
bita à Nicolao habet clauſulas ampliſſimas,
vocat enim filios, nepotes, pronepotes, &
alios deſcendentes maſculos legitimos, &

* Et per Menoch. cõſ. 804. num. 4. vol. 8.

naturales, & alios quoſcumq; hæredes, &
ſucceſſores in perpetuum, quæ verba inclu-
dunt etiam fęminas ſaltem in defectum ma-
ſculorum, *vt pluries Rota reſoluit maximè*
coram me in vna Brixien. feudi [a] nam eſt
aduertendum hanc narratiuam non fuiſſe
factam in diſpenſatione obtenta, à Grego-
rio; Ideoq; ſi aliqua ineſſet in ea ſubreptio,
ea non influit in hanc, in qua ſpecificè
fuit expreſſum Iulium patrem carere ſobo-
le maſculina, licèt haberet tres filias, quarũ
duæ tunc nuptæ erant, & alia erat monialis.
Præterea dato quòd verba inueſtituræ ſint
apta comprehendere fęminas; tamen verũ
eſt eas eſſe excluſas maſculis exiſtentibus
etiam legitimatis, vt expreſsè habetur in
inueſtitura; neq; erat neceſſe narrare Papæ,
fęminas in feudo ſuccedere poſſe, cum hoc
expreſsè non legatur in inueſtitura, ſed ve-
niat ex iuris interpretatione; & ideo non
erat talis circumſtantia, quæ neceſſariò de-
beret exprimi; ſatis eſt enim Papam intel-
lexiſſe adeſſe filias; quo tamen non obſtan-
3 te, voluit legitimare filium, † neq; expri-
mendæ ſunt aliæ circumſtantiæ, quæ non
erant tales, vt poſſent retrahere Pontificem
à conceſſione, *Bero. conſ. 168. n. 5. lib. 2.*
Roland. conſ. 12. n. 44. lib. 4. cum alijs per
informantes allegatis [b], & ſufficit de eis in
genere fuiſſe cogitatũ *Ruin. in cõſ. 75. n. 16.*
lib. 3. Roland. d. conſ. 12. num. 53. cum
alijs [c] Secũdo deducitur ſubreptio, ex quo,
tempore legitimationis aderat D. Gabriel
vnus ex filiabus Iulij, nepos, & tamen ex-
preſſum fuit ab eo, ſe exiſtere ſine aliqui-
bus filijs maſculis legitimis, & naturalibus
4 ſeu fratribus vel nepotibus, † nam dicta ex-
preſſio debet intelligi de nepotibus ex fra-
tre, cum ſtatim ſubdat ſe habere filias, qua-
rum duę erant nuptæ, ex quo poterat Papa
intelligere eas poſſe prolem ſuſcipere; & ta-
men voluit legitimare, *Bero. conſ. 67. n. 48.*
vol. 2. Roland. d. conſ. 12. nu. 53. Tertio
deducitur non fuiſſe petitam expreſsè legi-
timationem pro feudo Eccleſiæ Romanæ,
5 & tamen † ſimpliciter legitimatus ad feu-
da non cenſetur legitimatus ad eccleſiaſti-
ca, *Palaot. de noth. & ſpur. c. 31. nu. 33.*
cum alijs. [d] nam, quòd Papa intellexerit
de feudis eccleſiaſticis arguitur ex deroga-
tione Conſtitutionis Pij V. quæ declarat
mentem Papæ, *Bald. in l. eam quam. n. 25.*
C. de fideicommiſſ. Cagnol. in l. 1. nu. 38.
de reg. iur. Quòd autem intellexerit etiam
de feudis Romanæ Eccleſiæ arguitur ex il-
lis verbis circa approbationem infeudatio-
nis, & inueſtituræ: voluit enim ex hac le-
gitimatione ſuppleri defectus, ſi qui forſan
ineſſent à principio in ipſa inueſtitura, &
6 notiſſima erat hæc familia Põtifici. † Quar-
to non obſtat, quod deducitur ex Bulla
Pij V. de non infeudandis. quia ea Bul-
la emanauit fauore Cameræ Apoſtolicæ, cũ

a ſub die Veneris 31. Ianuarij 1595.

b Et per Aymo. cõſ. 68. nu. 8.

c facit Idem Ruin. cõſ. 83 nu. 6. lib. 4. & Menoch. conſ. 24. n. 50. vol. 8.

d Addo Stun. cõſ. 15. vol. 1. Burſat. conſ. 190. n. 56. & 64. vol. 4. & de cõs. Alex. conſ. 94. n. 5. lib. 3 & cõſ. 87. n. 1. lib. 2. Decius conſ. 179. num. 1. Pariſ. conſ. 15. n. 121. vol. 1. Clar. in §. feudum q. 8.

qua non agitur, ſed inter particulares, neq;
poteſt legitimatio habere vim prorogatio-
nis, cũ legitimati fuerint comprehenſi in in-
ueſtitura Nicolai V. ideoq: D. Ioſephus
erat in ſtatu implicito comprehenſionis in
inueſtitura, quia poterat legitimari, & ſic
deuenire ad ſtatutum explicitum, *l. fin. ſi
ex noxal. cauſ. ag. Bald. in l. obſeruare. §.
poſt hac. de offic. Proconſ. Socin. conſ. 41. lib. 3.*
Er ita concluſum pro validitate legitima-
tionis.

Romana Mercedis.
Die Lunæ 21. Iunii 1599.

SVMMARIVM.

1 *Salarium etiam non cõuentum quando de-
beatur Aduocato.*
2 *Verba vrbana & curialia non praiudicãt.*
3 *Pecunia mutuo rogata ab eo. qui inſeruit,
non arguit, quòd ſeruitium ſit gratui-
tum, quando tunc temporis non eſt liqui-
dum, quid & quantum pro ſalario de-
beatur.*
4 *Ex taciturnitate non reſultat renunciatio;
niſi concurrente legitima praſcriptione.*

DECISIO MCCCXXII.

DVbium propoſitum habet plura capi-
ta, quorum primum eſt, An conſtet
de ſeruitio D. Franciſci, circa quod nõ fuit
dubitatum, quin conſtet de ſeruitio ex me-
moriali D. Horatii & eius litteris, & ex cõ-
putis & atteſtatione Bombelli ſolicitatoris,
& aliis in facto deductis, & hoc admittunt
informantes pro D. Horatio, ſed tantum
contendunt ſuper initio huius ſeruitii, nã
D. Beninus prætendit hoc ſeruitiũ incepiſſe
ab anno 1571. & continuaſſe vſq; ad an-
num 1586. Ex aduerſo verò prætendebatur
non eſſe ſumendum initium à d. anno 1571
cum de illo tempore vti conſanguineus,
amicus, & ſuperintendens geſſerit negocia
Oricellarii: Verum cum ſuper hoc tempo-
re res non ſit omnino clara, & verificanda
ſit per D. Franciſcum, non fuit capta reſo-
lutio, ſed dictum, vt particulariter ſuper
hoc dubitetur. Secundum caput eſt, An pro
tempore pręſtiti ſeruitii debeatur D. Fran-
ciſco ſalarium, & prætendebatur per infor-
mantes pro parte D. Horatii non deberi;
1 † cum non appareat, quòd fuerit conuentũ,
immo potius videatur conſtare ex litteris,
intentionem D. Franciſci fuiſſe gratis in-
ſeruire ratione amicitiæ & parentelæ, & ꝙ
ſperabat amplam remuneratioñe à DD. Fra
tribus de Oricellariis: Verum Domini fue-
runt concordes nihilominus deberi ſalariũ
etiam non conuentum, cum concurrant re-
quiſita ex vtraq; parte, nempe quòd D. Ho-
ratius ſolitus erat pretio conducere, &
D. Franciſcus locare operas ſuas; Illud ve-
rificatur ex memoriali; hoc verò ex eo, quòd
D. Franciſcus erat procurator ex Collegio
Dominorum procuratorum Curiæ Roma-
næ, & continuò agitabat in diuerſis Tri-
bunalibus Vrbis diuerſorum cauſas, pro-
ut ſolent alii procuratores, *Pute. de-
ciſ. 44. lib. 2. & deciſ. 1. lib. 3. & fuit ſa-*
2 *pius in Rota reſolutum*, * † Non obſtant
nonnulla verba ponderata per informãtes,
quia potius ſapiunt Vrbanitatẽ quandam,
& modum curialem tractãdi cum viris no-
bilibus, quã quòd inducant pollicitationẽ
aliquam ſeruitii gratuiti, vt etiam ex non-
nullis eius litteris colligitur. Nec in con-
3 trariũ facit, quòd † interim dum iſtas cau-
ſas tractaret D. Franciſcus rogauerit ſum-
mam 150. ſcutorum mutuo à D. Horatio
quia cum nõ eſſet tunc temporis liquidum,
quid & quantum ei deberetur pro ſalario,
& immineret neceſſitas liberandi ſe à Fiſco
Florentino, maluit mutuo rogare, quàm de
ſalario mentionem facere, quod potuiſſet
nimis protrahere conſequutionem pecunia-
rum, quibus indigebat; Neq; etiam poteſt
4 argui taciturnitas, † cum ex ea non reſul-
tet renunciatio, niſi concurrat cum tem-
poris legitima pręſcriptione; neq; etiam
poteſt dici tacuiſſe, qui medio tempore plu-
ra eſt conſequutus, quę in deductionem ſa-
larii debiti venire debent: Et ex his & aliis
pro D. Franciſco deductis cenſuerunt Do-
mini non applicari *deciſionem factam corã
R. P. D. meo Penia* [a] Tertium caput diſ-
putationis fuit circa quantitatem ſalarii,
& Domini arbitrati fuerunt illud ad ſcuta
duodecim monetę menſtruę, attenta quali-
tate perſonę, & multiplicitate cauſarum.
Nec facit in contrarium, quòd videbatur
conſtare de ſolito D. Horatii, qui ſoluebat
tantum ſcuta ſex auri D. Libertano, pro om
nibus cauſis, vt affirmat in ſuo memoriali,
quia id eſt intelligendum de ſalario conuen-
to cum illo tantum, non autem de eo, quod
ſoluebatur aliis procuratoribus, & ſolici-
tatoribus, quorum opera eodem tempore
vſum fuiſſe ſatis ex eodem memoriali appa-
ret: Vndè cum poſtea Dominus Franciſcus
vicem omnium iſtorum ſuſtinuerit, ęquum
viſum fuit habere rationem eius, quod aliis
etiam pręſtabatur, quos vltra ſalarium vo-
lebat D. Horatius participare de rata pe-
cuniarum, quæ recuperarentur eorum ope-
ra mediante. His igitur omnibus perpen-
ſis in hanc ſententiam itum eſt, quamuis
magis placuiſſet cauſam hanc, quę eſt inter
conſanguineos, media concordia termina-
ri, alioquin erunt particulariter examinan-
dę prętenſiones vtriuſq; partis, cum etiam
D. Franciſcus pręrendat ſibi vltra ſalarium
deberi participationes conceſſas à D. Ho-
ratio aliis procuratoribus.

* Et præſertim ſupr. in Tarraciana Mercedis 20. Maij 1569. n. 9. & in Romãa. pręten-ſæ mercedis 17. Nouemb. 1588. n. 1. & in Romana ſalarii 16. Iunii 1597. coram Pamphilio.

a In Romana Mercedis Lunæ 18 Martii 1592. corã D. Penia.

Calaguritana Iuriſaſcendendi.
Die Lunæ 28. Iunij 1599.

SVMMARIVM.

1 Semel examinatus ad beneficium de iure non eſt amplius examinandus; ſecus eſt hodie vigore ſacri Concilij Tridentini, quando quæritur nouus titulus.

DECISIO MCCCXXIII.

Domini cēſuerūt clericos cœptos beneficiari comprehendi ſub indulto fe. re. Sixti V. cum enim diſponat, vt quotieſcumque vacabunt beneficia, integra, dimidia, ſeu quarta, aut aliàs quomodolibet nuncupata, patrimonialibus & naturalibus filijs concedi ſolita, nullus admittatur & recipiatur, niſi præuio examine; hæc verba videntur clariſſima; nam ſi pro aſſequutione vnius præmiſſorum voluit id obſeruari, ſatis clarè etiam videtur voluiſſe, vt aſcendentes eidem examini ſubijcerentur attenta conſuetudine & ſtatutis Eccleſiarum diœceſis, in quibus introductus eſt aſcenſus, aliàs diſpoſitio reſpectu dimidiorum & integrorum beneficiorum remaneret ſine effectu, quia ſemper quarti aut dimidij prætenderent talia ſibi deberi, nec poteſt dici in ſingularibus Eccleſijs quibuſdam poſſe beneficia eſſe æqualia, quia in illis non datur aſcenſus, & vbi adſunt quarti & dimidij, neceſſe eſt, vt adſint integri beneficiati, nam quartum & dimidium beneficium dicitur, relatione habita ad integrum, & ita etiam Rota conſiderauit hoc præiudicium inferri per bullā Sixti in poſitione cauſæ ſuper validitate Indulti 29. Martij 1592. quod etiam confirmatur ex diſpoſitione contenta in noua declaratione & indulto S.D.N. dum in cęptis beneficiari mediante examine excludit concurſum in aſcenſu. Præterea verba dictę bullæ videntur clariora, quàm vt poſſint euitari, ibi vt præſentent, & recipiant antiquiorem in ordine, ſi duo plures ve reperti fuerint ęquè idonei, ſi verò minus, qui antiquus repertus fuerit magis idoneus, pręferatur. Confirmatur etiam ex diſpoſitione Cōcilij iuxta declarationem Illuſtriſſimorum Cardinalium mandantis, vt cœptus beneficiari in quolibet aſcenſu denuo examinetur, *vt fuit reſolutum in vna Calaguritana coram R.P.D. meo Pamphilio anno 1587.* Neque obſtat, quòd in his non applicetur ratio indulti, quę conſiderat frequentiam ſimoniacarum prouiſionum, cum in aſcenſu certi ſint illi, quibus debetur beneficium, quia ob diſpoſitionis generalitatem, & particularem ſingulorum beneficiorū qualitatis expreſſionem ſumus in caſu, in quo lex diſponit de ratione non autem ratio de lege, *iuxta doctrinam Bald. quam refert, & ſequitur Corn. conſ. 90. nu. 13. lib. 3.* Neque obſtat, quòd Breue loquatur de filijs patrimonialibus & naturalibus, quaſi verò hæc denominatio non conueniat cęptis beneficiari, cum nihilominus non deſinant eſſe filij patrimoniales, cum origo ſit immutabilis, *l. aſſumptio. ad Municipal.* Non
1 obſtat prętereà, quòd † de iure ſemel examinatus nō eſt amplius examinandus, *c. accepimus. de ætat. & qualit. Palæott. dec. 83. Caputaq. deciſ. 367. lib. 2.* quia aliter fuit diſpoſitum nouo iure Conciliari, ex eo quòd in aſcenſione quæritur nouus titulus, *iuxta conſ. Oldrad. 18.* Non obſtant ſtatuta & conſuetudines, quia illis fuit derogatum etiam cū clauſula, quorum tenores, *Felin. in c. poſtulaſti. num. 2. de reſcript. cum ſimilib.*

Romana Euictionis domus.
Die Lunæ 5. Iulij 1599.

SVMMARIVM.

1 Quando principalis obligatio eſt nulla, an & quando obligatio fideiuſſoris ſit etiam nulla, & nu. 4. 6. & 8.

2 Venditor non tenetur præcisè ad tranſlationem dominij rei in emptorem; ſed tantum ad intereſſe.

3 Dominium rei venditæ non transfertur in emptorem venditione, ſed traditione.

5 Clauſula, omni meliori modo, & iuramētum cum obligatione Camerali æquipollent obligationi vti principalis.

7 Prohibitio alienationis rei, quæ concernit ſolum commodum minoris, & non alterius perſonæ facit, quòd tutor & fideiuſſor de euictione teneatur, ſecundū communem.

DECISIO MCCCXXIIII.

Qvedam Bartholomęa de Pelignis anno 1544. vendidit domum, de cuius euictione agitur, vti ſuam propriam olim Frāciſco Salamonio pro pretio 250. ſcutorum, & promiſit de rato pro Fauſtina eius filia infante: Ante pretij ſolutionem, & ratificationem Fauſtinę deceſſit D. Bartholomæa ſuperſtite Fauſtina, cuius aſſerti tutores & conſanguinei prænarrata dictę domus venditione, cum decreto iudicis ratificauerunt venditionem dictæ domus tanquam maternæ; & pretium exegerunt, & de euictione pro dicta Fauſtina vēditrice fideiuſſerunt quondam Dominus Stephanus Creſcentius & alij. Fauſtina cum maior facta animaduertiſſet dictam domum non fuiſſe maternam ſed paternam, & quòd aſſerti tutores non erant veri tutores, mouit litem ſuper vindicatione domus contra D. Io Petrum de Caſſarellis habentem cauſam à Salamonio, & obtinuit contra eum & contra Salamonium, qui ratione dictę euictionis egerunt contra Venerabile Hoſpitale ſancti Saluatoris hæredem

Præſens deciſio ab Illuſtriſs. meo Seraph. fuit extenſa, ſed reſolutio facta fuit corā bo. me. Domino Orano, qui morte ſuperuentus illā extendere non potuit.

redem Domini Stephani Creſcētij fideiuſ-
ſotis, & obtinuerunt in foro Capitolino
ſententiam fauorabilem contra Hoſpitale;
Et cum in cauſa appellationis ſuiſſet peti-
tum votum bo. me. Domini Orani, fuit per
eum cauſa in Rota propoſita, & dubitatum
An ſententia extra Rotam lata ſit confir-
manda vel reuocanda: Et pro Hoſpitale
deducebatur ſententiam tanquam iniuſtam
eſſe reuocandam, quia cum contractus ab
initio fuerit initus ex cauſa erronea & fal-
ſa, & cum interuentu tutorum, qui non
1 erant veri tutores, † fideiuſſio acceſſoria
venditionis nullæ fuit & ipſa nulla, vt col-
ligitur *ex traditis per Bart. in l. cum lex.
num. 4. & 5. & 10. de fideiuſſor. Gabr. qui
alios citat de clauſul. concl. 10. nu. 4. cum
alijs allegatis per informantes* *, quia cum
obligatio fideiuſſoris ſit acceſſoria non po-
teſt ſuſtineri data à principio totali nullita-
te contractus, *notant Doctores in l. non du-
bium. C. de legib.* & ſuper hoc verſatur cardo
totius difficultatis. Verum hanc concluſio-
nem non ita indiſtinctè & abſolutè veram
eſſe cenſuerunt Domini, eamque multis
modis limitari dixerunt, qui propoſito ca-
ſui applicantur. Prima limitatio eſt dictam
regulam non procedere, ſi contractus ab
initio non eſt omnino nullus, ſed validus
qualis eſt contractus, de quo agitur, nam
venditio à principio facta per matrem, nõ
2 fuit nulla, licèt facta de re aliena; † non
enim præcisè tenetur venditor dominium
rei in emptorem transferre, ſed tantum
ad intereſſe tenetur; *l. contractus. C. de fid.
3 inſtr.* † non enim venditione transfertur
dominium, ſed traditione, *l. qui tibi. C. de
his qui non à dom. man.* & ideo huic obli-
gationi perſonali poterat accedere validè
fideiuſſor, & licèt non acceſſerit huic con-
tractui ſed alteri contractui ratificationis,
qui videtur omnino nullus ob non ſeruatam
ſolemnitatem ſtatuti; tamen ex alio capite
tollitur hoc obiectum, vt mox deducetur.
4 † Secunda limitatio eſt, quando obligatio
fideiuſſoris eſt facta ab eo vti principali,
itaut ſiet de per ſe ſeparatim ab obligatio-
ne cõtractus, pro quo interponitur fideiuſ-
ſio, qui videtur caſus noſter; nã licèt in ea
nõ legatur obligatio cum clauſula vti prin-
5 cipalis; † nihilominus conſideratis clau-
ſulis, omni meliori modo, cum interpo-
ſitione iuramenti, & obligatione Cameræ
in ampliſſima forma, non eſt dubitandum
hanc æquipollere obligationi illi vti princi-
palis, *vt bene fuit deductum in voto Aſſi-
tamenti, & poteſt addi Natta conſ. 262.
num. 19. Gabr. concl. 5. nu. 2. de minorib. &
de fideiuſſor. concl. 1. nu. 44. Seraphin. de
priuil. iuram. priuileg. 88. nu. 5. Lamberten-
gh. de contract. gloſ. 16. num. 18. Mohedani
deciſ. 2. de fideiuſſ. cum alijs hic per informã-
6 tes allegatis* a. † Tertia limitatio eſt, quan-
do non militat tanta ratio in acceſſoria
obligatione quanta in principali, vt potè
ſi fauore minoris annullatur obligatio prin
cipalis ex priuilegio ei conceſſo ratione
minoritatis; non tamen ideo corruit obli-
gatio acceſſoria, quæ non eſt æquè fauora-
bilis, *vt poſt Alex. & Fel. tradit Pariſ. in
conſ. 16. nu. 111. & ſeq. lib. 2. & fuit reſolutũ
coram eodem bo. me. Orano in Romana de
7 Prouanis* b, & ratio eſt, quia † prohibitio
alienationis concernit ſolum commodum
minoris, & non alterius perſonæ; ideo tu-
tor & fideiuſſor de euictione tenentur, *vt
per Bart. in l. non dubium. nu. 28. C. de legib.
Salicet. ibid. n. 11. de cõmuni Alex. in cõſ. 66.
nu. 7. lib. 4. & fuit dictum coram me in vna
Romana Saluiani Interdicti prima Iunij
8 1587.* † Non obſtat, quòd prætenditur hic
non adeſſe conſenſum fideiuſſoris ex capi-
te ignorantiæ & erroris, ex quo non ha-
buit notitiam nullitatis contractus, quia
ſtante Camerali obligatione non poteſt al-
legari, & in illis terminis loquitur *Pariſ. in
d. conſ. 16. nu. 111.* Quare concorditer per
Dominos concluſum fuit ſententiam pro
Domino de Caſſarellis latam eſſe confir-
mandam.

* per text. in l. ſi vnus § pactus. ff. de pact. & in l. ſi tibi ff. de fideiuſſ. Aret. in §. 1. Inſt. de action. Imol. in c. cum contingat. n. 29. de iureiur. & Bald. in l. non dubium. nu. 29. de legib. Laurentius de Pinu conſ. 72. n. 2. & 3. Cephal. cõſ. 437. n. 28 & 32.

a & per Odd. de reſtit. in integr. q. 48. artic. 9. n. 38. & ſeq.

b In Romana Cenſus de Prouanis 8. Aprilis 1598.

Nullius ſeu Theatina Beneficij.
Die Lunæ 5. Iulij 1599.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ritè procedens priuat poſſeſſione per immiſſionem, etiamſine expulſione poſſeſſoris.*

DECISIO MCCCXXV.

DVbitatum fuit, cui eſſet dandum mã-
datum de manutenendo Antonio vel
Scipioni, & fuit per Dominos reſolutum;
neutri dandum, ſed apponendum ſequeſtrũ,
& videndum de bono iure: Nam quantum
ad poſſeſſionem Antonii, cum ea fuiſſet ca-
pta pendente lite inter Scipionem & Iaco-
bum, qui fuerat præſentatus inter alios
patronos ab ipſomet Antonio, non vide-
tur carere ſuſpicione mali iuris impetratio
facta per Antonium à ſede Apoſtolica, &
eius exequutio obtenta ab Epiſcopo Ripa-
no, cum ipſemet præſentaſſet Iacobum, qui
vigore dictæ præſentationis erat in poſſeſ-
ſione beneficii, & ſic alio poſſidente eoque
non vocato fuit immiſſus, & conſequenter
talis poſſeſſio videtur carere iuris admini-
culo: Præterea cum ipſe Antonius impe-
dire vellet Scipionem, qui mandatum de
immitendo ab Epiſcopo Pennẽſe obtinuerat
ne poſſeſſionem caperet, & cauſa fuiſſet
commiſſa Theatino, vt conſtito quòd
Antonius eſſet intruſus lite pẽdente Scipio-
nem in poſſeſſionem immitteret, ipſe Thea-
tinus per ſententiam declarauit mandatum
Pennenſis eſſe exequendum, à qua fuit ap-
pellatum,

pellatum, ſed reformata commiſſione appellationis, & iterum exequutione commiſmiſſa Theatino, fuit per eum datum Scipioni mandatum de immittendo, cuius vigore amoto Antonio fuit immiſſua 10. Decembris 1594. & licèt cauſa fuerit in Rota commiſſa; tamen ea fuit deſerta per lapsū triēnij: Vnde ſequitur non eſſe habendam rationem poſſeſſionia Antonij, cum eam

1 iudiciali ordine ſeruato amiſerit: † Iudex enim ritè procedens priuat poſſeſſione per immiſſionem, etiam ſine expulſione poſſeſſoris, *Ang. in l. qui vniuerſas. §. item eum Prætor. de acquir. poſſ. & ibi Imol. nu. 1. & cæteri Doctor. Abb. in c. cum quibus. n. 10. de ſenten. & re iudic. cum alijs allegatis* *; maximè cum cauſa commiſſa per Antoniū fuerit deſerta, *Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. nu. 97. de acquir. poſſ.* Non obſtat, quòd dicitur ſententiam Pennenſis & Theatini fuiſſe iniuſtā, quia donec de tali iniuſtitia non liquet, negari nō poteſt, hæc omnia reddere poſſeſſionē Antonij turbidā; & ideo non eſſe manutenendum; ſed apponēdū eſſe ſequeſtrū, & videndū de bono iure.

* Addo Alex. in d. §. cū Prætor. nu. 1. Iaſ. nu. 10. Cō poſtell. & Io. Andr. in c. 1. de electione & ſu it dictum in Roman. viſen 23. Iunij 1581. coram Robuſterio in impreſſ. diuerſ. nouiſs l. 641. part. 2. & in Ipporegiē. Cappellaniæ. 3. Maij. 1578. coram Cantuccio in impreſſ. diuerſ. nouiſs. 62. p. 2 & ſupra in Aquinatē. beneficij. 22. Decembris 1579 nu. 6.

Ortonen. Penſionis.
Die Lunæ 5. Iulij 1599.

S V M M A R I V M.

1 *In iudicio manutentionis ſufficit ſemiplena probatio, & vnus teſtis.*

2 *Mandatum probatur coniecturis, præſertim accedente ſcientia principalis.*

3 *Scientia ex litteris ſcriptis probatur.*

4 *Petitorium abſorbet poſſeſſorium.*

5 *Pendente cauſa reſtitutionis in integrum non datur exequutio ſententiæ, niſi pro expenſis.*

DECISIO MCCCXXVI.

FVit reſolutum conſtare de quaſi poſſeſſione menſæ Epiſcopalis Ortonenſis ad hoc, vt manuteneatur in exactione pēſionia ſaltem pro centum quadraginta ducatis: Nam primo probatur fuiſſe hanc ſummam exactam per Epiſcopum Rebibam, dum eſſet Epiſcopus Ortonenſis, per Vincērium Roccam tertium teſtem ſuper 20. interrogatorio in ſummario nu. 4. & 5. qui in hoc

1 iudicio manutentionis ſufficeret, † in quo ſufficit ſemiplena probatio, *Abb. in c. cum Eccleſia Sutrina nu. 23. vbi Rip. nu. 52. de cauſ. poſſ. & propr. & pluries Rota reſoluit, & ſignanter coram R. P. D. meo Litta in vna Roman. domus 1597.* * ſed & etiam reſpectu moderni D. Epiſcopi iſta quaſi poſſeſſio probatur per vnum teſtem in curia examinatum, qui deponit Ioannem Antonium fratrem Domini Marini numeraſſe Domino Epiſcopo ſeptuaginta quatuor ducatos Regni ad cōputū termini decurſi S. Ioānis 1596. Nec obſtat, quòd nō probatur fratrē

* & in Roman. cenſus 26. Apr. 1596. coram Pamphilio & ſupra in Paleſtina decimarum 21. Octobris 1566. & quòd ſufficiat vnicus teſtis fuit dictū in Seconen beneficiorum 22. Apr. 1587. corā bo. me. D. Orano.

2 habuiſſe ad hoc † mādatū, quia illud ex cōiecturis, & veriſimilitudine præſumitur, *vt poſt Bald. in l. 1. n. 2. C. de reb. alien. non alien. tradit Dec. conſ. 36. nu. 9. Rota deciſ. 2. de cauſ. poſſ. & propr. in antiq.* præſertim ſi doceatur principalem id ſciuiſſe, *Gig. de*

3 *penſion. q. 48. nu. 3.* † De ſcientia autē Domini Marini conſtat ex litteris ad Epiſcopum ſcriptis, *Caſſad. deciſ. 3. nu. 4. de procurator. Caputaq. deciſ. 165. p. 1. in impreſſ.* Neque apparet ſolutionem fuiſſe factam metu mandati, id enim quod in litteris dicitur, ſine præiudicio, reſpicit quantitatem

4 non autem ſolutionem ipſam. † Neque obſtat ſententia lata per contradictas in petitorio, per quam videtur abſorberi poſſeſſorium, *c. cum dilectus. de cauſ. poſſ. & propr. Abb. in c. conſultationibus n. 9. de iurepatro.* quia fuit obtenta reſtitutio in inte-

5 grum, † qua pendente non datur exequutio ſententiæ, niſi quantum ad expenſas, *vt habetur in deciſione Chiſanen. 164.* maximè quia non placuit Dominis, quòd extorta fuerit ſententia in Rota per contradictas, cum pars haberet notitiam, quòd aderat in Curia procurator Epiſcopi, qui produxerat mandatum contra eandem partem in actis Auditoris Cameræ. Et ita concluſum pro manutentione pro prædicta ſumma.

Calaguritana Spolij panis.
Die Veneris 5. Nouembris 1599.

S V M M A R I V M.

1 *In cauſa ſpolij non poteſt procedi contra hæredem ſpoliatoris, qui in ſpolio non ſucceſſit vti hæres, ſed ex alio titulo, & qui non fuit citatus in prima inſtantia, contrarium tamen vt hic nu. 2.*

3 *Per clauſulam, quam & quas in commiſſione reſtitutionis in integrum poſita, cenſetur data iuriſdictio tam ſuper principali quàm ſuper acceſſorijs.*

4 *Maritus pro vxore tanquam coniuncta perſona ſine mandato de iure experiri poteſt.*

5 *In commiſſione noua, quæ dependet à prima, non eſt neceſſaria alia citatio.*

DECISIO MCCCXXVII.

1 FVit dubitatum † an in iſta cauſa ſpolij poſſit procedi contra D. Comitiſſam de Onnate: Prætendebant enim informantes pro ea non poſſe; Primo quia in actis nulla adeſt commiſſio, quæ afficiat D. Comitiſſam, itaut poſſit in prima inſtantia contra eam non citatam in partibus procedi; nam priores commiſſiones & ſententiæ latæ fuerunt contra patrem ipſius, & fuit decisum * eas non afficere D. Comitiſſam, quę nunquam in cauſa fuerat citata; & quæ veniebat non vti hęres patris; ſed vti domina

* ſub die 10. Nouēbris 1597. & 21. Ianuar. 1598.

mina Maioricatus, ad quem ſpectant deci-
mæ, & oblationes. Secundo quia commiſ-
ſio præſentata coram me continet tantum
articulum exequutiuum, cum clauſula, ap-
pellatione remota: Vnde cum hæc prętē-
ſio ſpolij contra Comitiſſam ſit noua præ-
tenſio, & noua cauſa, non poſſe in ea pro-
cedi ſine noua citatione, *iuxta deciſ. 14. &
16. de dol. & contum. in non. Achill. deciſ.*
2 *13. eod. tit.* † His tamen non obſtantibus,
fuit per Dominos concluſum poſſe procedi
in cauſa ſpolij contra D. Comitiſſam abſq;
alia citatione de nouo exequenda in parti-
3 bus; nam † cum D. Comes maritus Comi-
tiſſę impetrauerit cōmiſſionem appellatio-
nis à ſententijs latis in ſpolio contra Co-
mitem ſeniorem, nec non nullitatis, & iniu-
ſtitiæ, ac reſtitutionis in integrum, cū clau-
ſula, quam & quas, & iſta commiſſione
vſus fuerit, eiuſq; vigore obtinuerit remiſ-
ſoriam, & articulos dederit concernentes,
non ſolum exceptionem aduerſus ſenten-
tias, ſed etiam merita totius negotij prin-
cipalis; vtiq; non poteſt negari iuriſdictio-
nem datam fuiſſe, tam ſuper negotio prin-
cipali, quàm ſuper exceptionibus, & non
ſolum vti reum, ſed etiam vti actorem
proceſſiſſe in cauſa, etiam vti in prima,
*Caſſad. deciſ. 1. nu. 4. de except. Rota de-
ciſ. 20. in fin. de re iud. in nou. Pute. de-
ciſ. 238. lib. 3.* nam in articulis datis pro
parte Comitis vti mariti, & coniunctæ per-
ſonæ Donnæ Catharinę Comitiſſæ fuit arti-
culatum decimas, & primitias Eccleſiæ de
Onnate fuiſſe ab immemorabili perceptas à
Comitibus, & Dominis Oppidi titulo Ma-
ioricatus, & tanquam res, & fructus ſiue
bona annexa eidem Maioricatui, & familiæ
de Gueuarra: Quod comprobatur, nam *in
hac eadem cauſa coram me 10. Nouembris
1597.* fuit dictum, Comitem vigore clau-
ſulæ, quam & quas, potuiſſe ad cauſam ve-
nire, tanquam in prima, nec feciſſe acta ſua
neq; ſententias, neq; ſibi præiudicaſſe: Vn-
de cum in partibus D. Comitiſſa dederit
mandatum vnà cum marito pro exequutio-
ne dictæ remiſſoriæ, clarum eſt, eam omnia
prius per ipſum geſta ratificaſſe, ac eſſe per-
inde, ac ſi ipſamet eam obtinuiſſet, & pro-
duxiſſet, *vt fuit dictum in cauſa Medio-
lanen. Capellania 3. Iulij 1595. coram
R. P. D. Pamphilio*, quod eo magis di-
4 cendum eſt, † cum pro ea maritus de iure
tanquam coniuncta perſona experiri poſ-
ſet, *Bart. in l. maritus. in prima lectur.
nu. 2. & Saliect. nu. 4. C. de procurator.
cum alijs congeſtis per Tiraquel. de retract.
lig. §. 10. gloſ. vnic.* Hinc quoq; ſequitur,
ex vſu dictæ commiſſionis cauſam effectam
fuiſſe communem; & ideo eadem clauſula;
quam & quas, Abbatem & beneficiatos
contra eā vti poſſe, & poteſt procedi in cau-
ſa ſpolii prętenſi cōtra ipſam, vel citato pro-
curatore Comitis, vel per cōtradictas, *Rota
17. de dol. & contum. in non. Achill. 13. de
reſcript.* Neq; obſtat, quòd cauſa fuerit auo-
cata per aliam commiſſionem mihi dire-
ctam, quia non fuit immutata ſubſtantia in
ea contentorum, ſed tantum adiecta clau-
5 ſula, appellatione remota: † Vnde cum ſit
dependens à prima non eſt neceſſaria alia
citatio, *vt per Rotam deciſ. 15. de reſcript.
in nou.* Nec hic adeſt mutatio iudicij con-
ſiderabilis, cum commiſſio omnia compre-
hēdat, & Comitiſſa impediendo exequutio-
nē ſententiarū videatur ipſa, quantum in ſe
eſt, in ſpolio paterno ſeſe confouere, & ſpo-
liare. Nec obſtat, quòd dicatur obtentā fuiſſe
remiſſoriā ad effugiēdam exequutionē, quia
non poterat procedi ad exequutionem, niſi
ea citata, & facto nouo proceſſu contra
eam. Quare concluſum in cauſa ſpolij con-
tra D. Comitiſſam ſine alia citatione in
partibus exequenda procedi poſſe: Neq; eſt
dubitandum, ne bonum ius ipſius indefen-
ſæ pereat, adeſt enim procurator Comitis,
qui omni diligentia & vigilantia cauſam
hactenus defendit, & defendere in poſte-
rum non negliget.

Abulen. Capellaniæ.
Die Veneris 12. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Frater profeſſus non poteſt præſentare ad
beneficium iuriſpatronatus, niſi de li-
centia ſui ſuperioris; ſed totum ius præ-
ſentandi transfert in monaſterium, & in
eius ſuperiorem.*

2 *Inferior non poteſt concedere licentiā, quæ
à Generali ſuæ religionis fuit denegata.*

3 *Non poteſt quis iuuari licentia obtenta ab
eo, cuius officium expirauit.*

4 *In iurepatronatus ſacerdotale neceſſaria
eſt præſentatio vel ſacerdotis, vel ſal-
tem conſtituti in tali ætate, vt poſſit fie-
ri ſacerdos.*

DECISIO MCCCCXXVIII.

FVit reſolutum Franciſco non poſſe ad-
iudicari Capellaniam, de qua agitur,
nam præſentatio de eo facta nullius eſt mo-
menti, cum emanarit à fratre Didaco dè
Valdes, quem etiam ſi admittamus ab Ema-
1 nuele deſcendere: tamen † cum eſſet profeſ-
ſus in Monaſterio Sancti Dominici in Indijs
Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemp-
tionis captiuorum, totum ius præſentandi
translatum fuerat in Monaſterium, & ad
eius ſuperiorem, *Auth. ingreſſi. C. de ſacro-
ſan. Eccl. c. cū ad monaſterium. de ſtat. regul.
& per Lambertin. de iure patr. part. 1. lib. 2.
artic. 11. q. 2. num. 12.* Nec iuuari poteſt li-
centia Prouincialis; primo, quia eius iuriſ-
dictio non poterat excedere fines Regni Ca-
ſtellæ in Hiſpanijs, ſuper quibus habebat

iuriſdictionem, non autem ſuper monaſte-
rijs Indiarum, *c.2.§.fin. de conſtitut. in 6.*
2 Secundo, quia † Generalis Ordinis aditus
pro obtinenda licentia, illam noluit con-
cedere; Ideo inferior contra eius volunta-
tem non potuit eam concedere, *c. vt no-
ſtrum.c.vt debitis. de Appellat. Gambar. de
Auctor. Legat. lib. 6. num. 708. Neuzan.*
3 *conſ.116.nu.1.* † Tertio quia cum Didaeus
vſus eſt hac facultate, iam expirauerat offi-
cium eius, qui licentiam dederat, *c.prætêti.
de offic.delegat.in 6.* & in hoc fuerunt con-
cordes omnes Domini. Ex alio quoque
capite aliqui ex Dominis exiſtimabant hãc
præſentationem eſſe inualidam; nam ex
verbis fũdationis videtur hoc iuspatrona-
4 tus eſſe ſacerdotale; † Et ideo fuiſſe neceſ-
ſarium præſentare Cappellanum, vel ſacer-
dotem, vel ſaltem conſtitutum in ætate
tali, vt poſſit fieri ſacerdos, *gloſ in c.ei cui.
in verb. ætate. de præbend. in 6. & ibi Io.
Andr.num.5.Butr.num.12.Franc. nu.13.
Gemin.nu. 10. & alij allegati in cauſa Ro-
mana Cappellarum. 14. Nouembris 1586.
coram R.P.D. meo Pamphilio.* Quantum
ad Petrum, nihil fuit reſolutum, ſed re-
ſtricta fuit difficultas cęteris reiectis, An
præſentatio Generalis fuerit in tempore,
quod ex eo pendet, An hoc iuspatronatus,
quandiu eſt apud monaſterium ſit iudican-
dum ad hunc effectum Eccleſiaſticum, vel
laicale.

Interamnen. Bonorum, ſeu Fideicommiſſi.
Die Lunæ 15. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur vocati
niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum,
prout quando fideicommiſſum factum
fuit filijs eorumque deſcendentibus, vt
num. 2.*
*Item quando factum fuit ratione conſer-
uationis agnationis, & nominis familiæ
vt num. 3.*
*Item quando teſtator in defectum filiorum
legitimorum vocauit naturales & ſpu-
rios legitimandos, vt num.4.*
*Item, cenſentur vocati, quando ſumus in
caſu, in quo ſi aliter diceremus legitimati
reſcripto principis tam ex teſtamento
quàm ab inteſtato concurrerẽt cum legi-
timis contra voluntatem teſtatoris, vt
num. 5.*
*Item, quando ex verbis fideicommiſſi col-
ligitur teſtatorem voluiſſe, non exiſtente
nominato ad fideicommiſſum, vel non
exequente eius voluntatem, ſubſtituere
locum pium, vt nu.8.*
*Item, quando in uocatione filij filia vo-
cauit etiam deſcendentes ab eo, vt nu.9.*
*Item, quando teſtator digreſſus eſt ad plu-
res gradus ſubſtitutionum, vt num. 10.*
*Item, quando teſtator bis & ter, & plu-
ries eoſdem filios poſuit in conditione,
vt num. 11.*
*Item, quando teſtamentum factum fuit
in loco, vbi per ſtatutum diſponitur,
quòd filij in conditione poſiti cenſeantur
vocati, prout eſt in ſtatuto Vrbis, vt
num. 12.*
6 *Legitimati reſcripto Principis ſuccedunt
cum legitimis; maximè ſi legitimatio
præceſſit natiuitatem legitimorum & na-
turalium, niſi dictum ſit de filijs legiti-
mis & naturalibus, & ex legitimo ma-
trimonio natis.*
7 *Appellatione legitimorum & naturalium,
veniunt legitimati.*
13 *Coniecturæ, quæ ſingulæ non proſunt, ſi-
mul coniunctæ iuuant, ad effectum
vt poſiti in conditione cenſeantur vocati.*
14 *Reſoluto iure dantis, reſoluitur ius acci-
pientis.*

DECISIO MCCCXXIX.

Domini dixerunt factum eſſe locum
fideicommiſſo ex teſtamento Marci-
Antonij de Ruſticis ad fauorem Franciſci
1 nepotis Antonij: nam † quamuis regula
ſit, quòd poſiti in conditione non cenſen-
tur vocati; tamen ex coniecturis ab ea re-
cedi ſolet: Coniecturæ verò in præſenti
facti ſpecie multæ & vrgentes concurrunt;
2 † Prima eſt, quòd ſumus in fideicommiſſo
facto filijs, eorumque filios deſcendentes
ſuos poſuit in conditione, quam coniecturã
magni faciunt multi Doctores relati *per
Illuſtriſſ. D. Cardinalem Manticam de co-
niectur.lib.11.tit.3.Decian. conſ 9. nu.1.
& conſ.44.nu. 5.lib.3.* Et conſiderata fuit
*per Rotam coram me in Bononien de Feli-
cinis 18. Februarij 1591.& in Maceraten.
coram bo. me. Gipſio* *, & quamuis multi * In Maceraten. Fideicommiſſi 2. Decem.1594. & 93. Ianuar. 1595.
hãc reiiciant, quos refert *Theſaur.deciſ.96.
num.7.* tamen iſti quoque fatentur concur-
rentibus alijs non eſſe contemnendam, ra-
tione præſumptæ affectionis erga propriam
deſcendentiam, vt fatetur *idem Theſaur.
ibidem ſub fin. dicto num.7. Card. Mantica
3 loco ſupra allegato.* † Secunda coniectura
hanc priorem valde coadiuuans deſumitur
ex eo, quòd hoc fideicommiſſum factum
fuit principaliter ratione conſeruationis
agnationis & nominis familiæ, quod colli-
gitur ex vocatione vnius ex filijs maſculis
Liuię filiæ ſuæ adoptando eum in ſuã fami-
liam, cum onere deferendi nomen & arma
familiæ, *Idem Card. Mantic.lib. 6.tit.15.
nu.15.Gabr.conſ.123.num.27.lib.2. Rip in
l.Centurio.nu.164.de vulg.& pup.Cephal.
conſ.251.num.50.Surd.conſ.67.num.35.&
4 conſ.241.num.42.* † Tertia coniectura eſt,
quòd teſtator in defectum filiorum legiti-
morum vocauit naturales & ſpurios, legi-
timandos: Vnde cum iſtos minus dilectos
vocauerit,

vocauerit, veriſimile eſt magis dilectos vocare voluiſſe, *argument. text. in l. publicis. §. Titia. de cond. & demon. Aym. conſ. 52. nu. 6. & 9. Mandell. conſ. 86. nu. 12. cum alijs multis per informantes allegatis* a: Et quatenus hæc coniectura per ſe non ſufficeret,
5 † Quarta coniectura hanc egregiè corroborat, quòd ſi aliter diceremus, legitimati reſcripto Principis tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato concurrerent cum legitimis, quod tamen noluiſſe teſtatorem apparet ex eo, quòd eos tantum vocauit in
6 defectum legitimorũ, nam † ita legitimati ſuccedunt cum legitimis, *vt tradit Bald. in l. ſi te parens. C. de ſuis & legit.* maximè ſi legitimatio naturalis præceſſit natiuitatem legitimorum & naturalium, *vt poſt Speculat. & Io. Andr. & alios latè tradit Martin. Lauden. in tractat. de legitimat. num. 140. & Ludouic. à Sardis in tractat. de natural. liber. cap. de legitimat. per reſcript. effect. num. 17. verſ. Vndecimo quæritur.* & licèt *in deciſion. Florentin. 73. num. 80.* compilator reprobet hanc coniecturam, niſi dictum fuerit ſine filijs legitimis & naturalibus, & ex legitimo matrimonio natis.

a optimè feciſt Menoch. conſ. 391 nu. 29. & conſ. 152 n. 51. poſt Ruin. qui latè, & teſtatur de communi conſ. 142. nu. 11. lib. 3. Cur. Iun. conſ. 16. nu. 7. Idem Mandel. cõſ. 476. n. 16. Ioſeph. de Ruſticis in tractat. de fil. in condit. poſit. lib. 5. c. 6. nu. 51. Zanch in repetit. l. ſi. liusfã §. diuiſ. de leg. 1. nu. 734. & fuit dictum in allegata Maceratẽ. fideicommiſſi coram Gipſio.

7 quia † appellatione legitimorum, & naturalium veniunt legitimati: tamen ex quo apparet teſtatorem noluiſſe, vt naturales legitimati concurrerent cũ legitimis & naturalibus veris; cum illos tantum in iſtorũ defectum vocauerit; apparet hanc coniecturam iſto caſu eſſe maximi ponderis, quã etiam approbãt multi Doctores relati *per Cardin. Manticam vbi ſupr. num. 2. & per Surd. conſ. 162. nu. 7. verſ. in facto autem.*

8 † Quinta coniectura ſatis vrgẽs deducitur ex contextu verborum fideicommiſſi in ea parte, in qua Antonio ſine filijs decedenti, & filio Liuiæ non exiſtenti, aut nõ exequenti teſtatoris voluntatem ſubſtituit Fraternitatem S. Luciæ, ponderando quòd ſub vno contextu poſuit in cõditione filios Antonij, tam legitimos quàm legitimatos, & cum certum ſit legitimatos prius fuiſſe in defectum legitimorum vocatos, ſatis apparet ex tacita mente teſtatoris fuiſſe etiã vocatos legitimos, vt eadem determinatio pariformiter fiat in vtriſque *l. iam hoc iure.*
9 *de vulg. & pup.* † Sexta coniectura ex eo deſumitur, quòd in vocatione filij Liuiæ vocauit etiam deſcendentes ab eo, quod cum factum fuerit reſpectu minus dilectorum, multo magis dicendum, idem eſſe reſpectu magis dilectorum, argumento eorum, quæ dicta ſunt in tertia coniectura.
10 † Septima coniectura eſt, quòd teſtator digreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionũ; prout bene per informãtes deducitur b, & hãc coniecturã amplectitur. *Anchar. conſ. 74. & alij per Card. Mant. relati loco ſupra citato n. 13.* & hãc cũ aliis amplexa eſt *Rota coram eodẽ In Nucerina fideicommiſſi. 14.*
11 *Aprilis 1591.* † Octaua deducitur, quòd bis & ter, & pluries eoſdem filios poſuit in conditione, & ex hac repetitione arguunt Doctores inferri ad vocationem, *Idem Card. Mantic. num. 25. Moderni Aquilani*
12 *in ſuo tract. lib. 5. c. 7. nu. 8.* † Nona etiam non eſt omittenda, quòd teſtator ſuum condidit teſtamentum in Vrbe, vbi habebat etiam nonnulla bona, & hic viget ſtatutum, vt filij in conditione poſiti cenſeantur vocati. Ex tot tantiſq. coniecturis concluſum fuit per Dominos hoc caſu nepotẽ Antonii in conditione poſitum fuiſſe vocatum, etiam quòd non omnes fortaſſe eſſent concludentes; maximè cum agatur ad incluſionem filiorum, non autem ad inducẽdum aliquod grauamen, & ſic ſumus in fauorabilibus, *vt per Gabr. conſ. 123. nu. 24.*
13 *lib. 2.* † & quæ ſingula non proſunt in hac materia ſimul collecta proſunt, *Card. Mãtic. ibid. n. 26. Clar. in §. teſtamentum. q. 29. in fin. latè Gabr. de probation. concl. 1. in princ.* Non obſtat *conſ. Oldrad. 21.* quoniã non applicatur ad caſum iſtum, neque tractat hanc quæſtionem. Minus obſtat *deciſio. bo. me. Domini Robuſtery in Bononien. de Pepulis* c, quia præter quam quòd eo caſu non concurrebant tot coniecturæ, memini fuiſſe reuocatam in dubium eandem deciſionem, & poſtea partibus litem non proſequentibus, nihil fuiſſe vlterius in ea controuerſia factum. Et ex his ſequitur circa effectum dubii, ſententiam in Saluiano ad fauorem Bonii non eſſe exequendam; nã
14 † reſoluto iure datoris per purificationẽ fideicommiſſi, reſolutum eſt etiam ius accipientis, *l. ſi res. quib. mod. pign. vel hypo. ſol. Bart. in l. 4. §. ſed & Marcellus. de in diem addiect. & habetur in deciſione bo. me. Lauretani, quæ per informantes allegatur.*

b Digreſſus enim ad plures gradus ſubſtitutionũ fuit talis, quia hæredi grauato ſubſti-tuit naturales legitimãdos, deinde filium Liuiæ, cũi non adimplenti in quibuſdam ſubſtituit Cõfraternitatẽ, & confraternitati in quibuſdam alijs nõ adimplẽti ſubſtituit Conuentum fratrum, & illi Conuentui non adimplẽti Capitulum alterius Eccleſiæ; Ex qua digreſſione ad plures gradus ſubſtitutionum ulara eſt conteſtata, quòd filij poſiti in conditione cenſentur vocati, vt poſt Anchar. citatum in allegat. conſ. 74. deſſdit Menoch conſ. 35. n. 5. & 510. nu. 10. Cart. iun. cõſ. 11. nu. 6. Mi-lanenſius in deciſ. Regni Siciliæ 1. nu. 213. cũ alijs relatis per Illuſtr. Cardin. Mantic. in allegat. lib. 1 tit. 13. nu. 13. & ſequuta eſt Rota in allegata Nucerin. fideicom-miſſi. coram eod. Cardin. Mantic.

c ſub die 13. Nouem. 1566. & 4. Iun. 1575

Parmen. Status.

Die Mercurij 24. Nouembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis depoſitio varia, & inconſtans redditur ſuſpecta.*
2 *Teſti, qui prius dicit ſe non recordari de anno & menſe, & poſtea deponit rem factam fuiſſe de tali & tali anno, fides eſt deneganda.*
3 *Teſtis vilis, pauper, homicida, ſubditus, & qui viuit expenſis illius, pro quo deponit, non eſt idoneus.*
4 *Teſtis reddens rationem, quare ſic deponit, nempe perche non voria fallare per la debolezza del ceruello, & poſtea deponẽs de alijs per plures annos ante geſtis, dicẽs che ha buona memoria, non eſt idoneus.*
5 *Falſitas in teſte dicitur error doloſus.*
6 *Teſti inimico non eſt fides adhibenda.*
7 *Teſti inſtructo & ſubornato fides non adhibetur.*

8 Teſtes

8 *Teſtis dicens ſe feciſſe proteſtationem ſponte ſua non autem ab aliquo perſuaſum, ſi fateatur ſe cum aliquo alloquutum, qui ei perſuaſerit, quòd talem proteſtationem faceret, dicitur inſtructus & ſubornatus, & contraria deponere.*

9 *In impugnanda legitimitate eorum qui ſunt in illius quaſi poſſeſſione reſpectu ſucceſſionis bonorum, teſtes nullam pati debent exceptionem.*

DECISIO MCCCXXX.

FVit dubitatum, An Cæſar della Villa, Galeatius de Nardo, & Peregrinus de Ferrarijs ſint teſtes idonei, & quæ fides illis ſit adhibenda; & fuit per Dominos concluſum iſtis teſtibus non eſſe fidem adhibendam, & contra Cæſarem conſideratum fuit multas adeſſe exceptiones releuantes: Et primo exceptio ſubornationis teſtium, de qua deponunt tres teſtes examinati anno 1536. nempe Bernardinus Montaninus, Ioannes de Vbertis, & Togninus Faſanus in ſummario nu. 4. Verum quia dicitur ex aduerſo in illo iudicio non fuiſſe citatos Rangonos, licèt replicetur proceſſum actorum eſſe deperditum; Viſa fuit hæc exceptio corroborari ex dicto presbyteri Baptiſtæ de Ferrariis in examine ſuo ad inſtantiam Rangonorum de anno 1546. ſuper tertio, dicentis ſe intellexiſſe ab ipſo, (che haueua inſtrutto de li teſtimonii per farli eſſaminare in detta cauſa, ma nõ ſo ſe li habbia inſtrutti à dire la bugia ò la verità.) Itẽ ex dicto Iacobi de Ferrariis ſuper quinto de auditu à Cæſare & à pluribus aliis quòd inſtruebat teſtes, & licèt ſuper fide, & exceptionibus iſtius teſtis fuerit dubitatum; tamen Domini non fuerunt concordes, *vt in deciſione facta 20. Nouembris 1596.* Item ex dicto Vincentii Mantuani ſuper quinto, vbi deponit de auditu ab ipſo Cæſare, & de publica voce, & fama, & ſuper 21. Et fuit in ſpecie diſputatum ſuper exceptionibus iſtius teſtis die 16. Iunii 1597. & reſolutum eum eſſe idoneum, & etiam iſti duo vltimi teſtes deponunt, Cęſarem obtinuiſſe quandam Bullam abſolutionis à falſitate, cum non inueniret ſacerdotem, qui eum abſoluere vellet, & Vincentius ait ſe vidiſſe articulatam Bullam. Secundo ponderata
1 fuit depoſitio eiuſdem Cęſaris, † quæ videtur varia, & inconſtans ex eo, quòd modo deponit ſe non vidiſſe Bernardinum & Martham inuicem ſe commiſcentes; ſed vidiſſe tantum intrantes cameram & hoſtium claudentes, ex quo credit eos inter ſe rem Veneream habuiſſe, & deinde ſuper vigeſimo-tertio articulo deponit, quòd Bernardinus dormiebat cum Martha in eius camera, prout propriis oculis vidit, & licèt hęc fortè poſſint aliquo pacto conciliari; tamen videtur reddi ſuſpectiſſima eius depoſitio in
2 eo, † quòd prius dicit ſe de anno & menſe non recordari, & poſtea deponit hoc factum fuiſſe de anno 1503. & 1504. cũ aliis in facto deductis; ex quibus videtur fides ei deneganda, *iuxta tradita per Boſſ. de oppoſ. contra teſtes. nu. 122. Bero. q. 58. cum alijs per eos allegatis.* ✱ Tertio deducitur exceptio, quòd Cęſar tempore examinis & poſt erat familiaris Comitis Ludouici, & illius expenſis viuebat, & erat eius ſubditus, & inimicus Pallauicinorum, quæ tamen exceptio probatur per duos teſtes ſupra relatos, nempe Iacobum, cuius fides adhuc pendet ſub iudicio Dominorum, & Vincentium à Rota approbatum. Contra Ga-
3 leatium deducitur, † eum eſſe vilem, pauperem, homicidam, ſubditum Comitis, & qui eius expenſis viuebat, ſed quia iſtæ exceptiones probantur per eoſdem duos teſtes tantum in pręſenti poſitione deductos; Domini conſiderabant, eum non videri idoneũ ex depoſitione ſua facta in Ciuitate Parmæ, & in Ciuitate Cremonæ, ponderando maxi-
4 mè proteſtationem per eum factam, † in qua reddit rationem, (perche non voria fallare per la debolezza del ceruello) & nihilominus poſtea deponit de pluribus rebus per plures annos antea geſtis, & dicit (che ha buona memoria.) Fuit etiam ponderatum manifeſtum mendacium ſuper cognitione Bernardini, quem dicit ſe cognouiſſe iam ſunt anni 25. & quòd vidit ipſum habitare viuente Io. Franciſco patre in Villa Suſpirii, quod eſſe non poteſt, cum teſtis ſit examinatus anno 1532. & ſic cognitio percutit annum 1507. & tamen pater deceſſerat per decẽ annos antea, nempe anno 1497. Nec placet, quod dicitur, hoc per errorem
5 dictum; nam † etiam falſitas eſt error doloſus, & hoc maximè cum etiam eius depoſitio titubet in cognitione Margharitę, vt in facto deducitur. Poſtremo tollitur de fide huius teſtis, quòd in eius examine fuerũt omiſſa multa interrogatoria, nempe nonum, duodecimum, decimumtertium, trigeſimumquartum, & quadrageſimumquintum, non obſtante proteſtatione, quòd deberent ſuper omnibus ſigillatim interrogari. Contra Peregrinum deducitur, vltra
6 quòd eſt pauper & vaſſalus, † inimicitia cum Pallauicinis ex eo, quòd fuerat verberatus à Sigiſmundo, cum Mazzaferrea, & ei fuerunt ablata ab Vberto duo plauſtra vini, & duo ſacci farinę: Pręterea ex eius de-
7 poſitione † conſtat, eum fuiſſe inſtructum,
8 & ſubornatum, vt in facto deducitur, † & contraria deponit, dum dicit ſe ſponte ſua feciſſe illam proteſtationem, (& nõ perſuaſo da alcuna perſona) & tamen poſtea fatetur ſe ſuper ea re alloquutum fuiſſe cum Dominico Portio, qui dixit ei, vt eam faceret; Poſtremo fuerunt omiſſa plura interrogatoria, vt de altero teſte dictum eſt. Ex

✱ optimè facit Special. tit. de teſtib. nu. 1. Nell. de teſtib. par. 1. num. 6. Io. Mar. Montic. de teſtib. in verb. ſubornatur.

quibus concluſum fuit, huic teſti fidem non eſſe adhibendam. Et ex his Domini cenſuerunt iſtis teſtibus non eſſe fidem adhibendam, cum tot contra vnumquemq; eorũ militent exceptiones; ex quibus apparet eos
9 nõ eſſe idoneos,† maximè in hac materia, in qua impugnatur legitimitas eorum, quos reſolutum fuit fuiſſe in quaſi poſſeſſione legitimitatis reſpectu aliorum bonorum, & ceſſionis Bernardini.

Romana Fructuum Legitimę.
Die Veneris 3. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Legitima de iure natura debetur etiam auo materno.*

2 *Filiatio quando ex nominatione patris in teſtamento, & legitimatione probetur, & num. 8.*

3 *Legitimatio obtenta nulla facta mentione exiſtentia filiarum legitimarum eſt nulla; ſecus eſt, ſi ſit facta cum clauſula, ſine praiudicio venientium ab inteſtato, quia tunc dicitur in genere cogitatum de filiabus, vt num. 9.*

4 *Regularis de familia habente facultatem legitimandi, non poteſt ſine licentia ſui Superioris legitimare.*

5 *Fructus percepti per haredes, qui ſuos fecerunt, non veniunt in reſtitutione.*

6 *Inſtitutio, qua propter nullitatem legitimationis non ſuſtinetur, facit locum ſubſtitutioni, nec legitimatio retrotrahi poteſt ad tempus mortis teſtatoris, in praiudicium ſubſtituti; niſi ſit obtenta de patris voluntate, quia tunc retrotrahitur, vt num. 11.*

7 *Legitima petita in iudicio vnà cum fructibus, ſi iudex aſſignet legitimam tantum, & nihil dicat de fructibus, peti non poſſunt; declara tamen, vt num. 13.*

8 *Per exhibitionem libri paterni, in quo reperitur adnotata natiuitas filij, vti filij, filiatio probatur, Item ex legitimatione, necnon haredis inſtitutione.*

10 *Per legitimationem filij non dicitur per patrem praiudicari filiabus, cum poſſit eas dotatas excludere, & extraneum inſtituere.*

12 *Priuilegium Dominorum de Campegijs de Bononia legitimandi non ſolum eſt Imperiale, ſed fuit etiam conceſſum à Leone X. & valet etiam in terris Eccleſia.*

14 *In quæſtione ſtatus, quæ differtur in tempus pubertatis datur immiſſio in poſſeſſionem legitima, præſtita cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentia.*

15 *Legitima aſcendentium pari paſſu ambulat cum legitima deſcendentium.*

DECISIO MCCCXXXI.

LVcius Martius Narus in ſuo teſtamento vniuerſales hæredes fecit Illuſtr. D. Victoriam, & D. Hieronymam eius ſo-
1 rores,.† & reliquit quondam D. Iulio Cardello eius auo materno legitimam ei de iure debitam, & poſt eius obitum D. Iulius Cardellus habẽs duas filias fęminas legitimas, & D. Fabricium filium naturalem legitimatum auctoritate Archiuij Curię Romanæ condidit teſtamentum, in quo dotauit dictas ſuas filias, & hæredem ſuum vniuerſalem inſtituit præſatum Fabricium, cum poteſtate quòd poſſit de nouo, & pluries, ſi opus eſſet facere ſe legitimare: Defuncto D. Iulio, Fabricius adhuc infra pubertatem conſtitutus, mediãte perſona tutorum adijt hæreditatem patris ſui cum beneficio legis & inuentarij: Deinde Anno 1561. in foro Capitolino petijt à dictis DD. Victoria, & Hieronyma legitimam debitam patri ſuo à Lucio Martio in teſtamento relictam vnà cum fructibus; Aduerſariæ oppoſuerunt eũ non eſſe filium præfati Iulij, mouentes quæſtionem ſtatus; contra quas fuit replicatum ex remedio Senatusconſulti Carboniani, & reſeruata hæc quæſtio in tempore pubertatis, & interim immiſſus in poſſeſſionem dictæ legitimæ data cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ. Poſtmodum Anno 1591. Idem Fabricius porrecto nouo libello in Curia Capitolij egit contra aduerſarias ad fructus legitimę ſibi debitos & non ſolutos, quos ipſę perceperant ante factam conſignationem bonorum ſibi poſtea inſolutum datorum; Et in dicto iudicio à Senatore reportauit ſententiam fauorabilem, de cuius confirmatione, me proponente actum fuit in Rota; & cauſa diligenter examinata, concluſum ſententiam Senatoris eſſe confirmandam, non obſtantibus exceptionibus, quæ contra eam deducebantur; Nam primo negabatur filiatio Fabricij;
2 † quam ex ſola nominatione in teſtamento, & legitimatione dicebant non probari. Se-
3 cundo dicebatur, † legitimationem Fabricij obtentam ab Archiuio eſſe nullam; quia in ea nulla fuerat facta mentio exiſtentiæ duarum filiarum legitimarum Iulij, *ad conſ. Alex. 67. nu. 7. lib. 1. Dec. conſ. 289. n. 5. & in Rota fuit pluries dictum, & in ſpecie coram bo. me. Bubalo in vna Sabinen. Caſtrorum, * & coram me in Portuen. bonorũ, & coram R. P. D. meo Pamphilio in Camerinen. prædij.* Tertio quia pro parte D. Fabricij, ſiue eius hæredum allegabatur altera legitimatio Dominorum de Campegijs, contra illam opponebant fuiſſe obtentam à quodam fratre Vbaldo Regien. de cuius
4 mandato non conſtat; † neq; ſine licentia ſui Superioris, cum eſſet regularis, poterat munus illud exercere. Præterea cum fuerit

* In Sabinen. Caſtrorum 2. Aprilis 1588. & 5. Nouembris 1589. & in Portuen. bonorum 27. Nouembris 1597. nu. 17. & in Camerinen. prædij ſeu pecuniaria. 14. Nouembr. 1596

impe-

impetrata de anno 1577. & exhibita in
actis anno 1598. longè poſt litem motam,
& ſententias obtentas, non poſſe ſuffragari
ad validanda ea, quæ prius fuerant nul-
liter & iniuſtè facta, cum vſq; ad diem le-
gitimationis Campegiorum non potuerit
5 conſequi † fructus, qui fuerunt interim per-
cepti per hæredes, qui ſuos fecerunt, nec
tenentur ad reſtitutionem, *Alex. conſ. 5. nu. 10. lib. 7. Aldobrand. conſ. 112. n. 34.*
Quarto allegabatur ſubſtitutio in teſtamẽ-
to facta ad fauorem Illuſtr. D. Alexandri
Vrſini; qui fuit per Iulium ſubſtitutus Fa-
bricio vulgariter, pupillariter, & per fidei-
6 commiſſum: Vndè † cum ſuſtineri non poſ-
ſit inſtitutio ſtante nullitate legitimationis
Archiuij, factum fuiſſe locum ſubſtitutio-
ni ad fauorem D. Alexandri, *Socin. Iun. conſ. 100. n. 16. lib. 3. Dec. conſ. 416. n. 5.*
In cuius præiudicium non poteſt retrottahi
ad tempus mortis teſtatoris legitimatio ob
tenta à Campegiis; maximè cum dicta le-
gitimatio facta ſit ſine præiudicio vniuſcu-
iuſq. fideicommiſſi & ſubſtitutionis, ſuper
qua pendebat lis inter Alexandrum & Fa-
bricium, cuius nulla fuit facta mentio. Quin
7 to deducebatur † fuiſſe à principio petitã
legitimam vnà cum fructibus; & iudicem
aſſignaſſe legitimam tantum, & nihil de
fructibus dixiſſe; Ideo eos amplius peti non
poſſe, *l. terminato. C. de fruct. & lit. expenſ. Alex. conſ. 27. num. 11. lib. 5. Dec. conſ. 8. num. 7.* His tamen non obſtanti-
bus, Domini cenſuerunt ſententiam eſſe iu-
8 ſtam, & confirmandam; nam † quantum
attinet ad filiationem Fabricii, ea fuit pro-
bata per exhibitionem libri paterni, in quo
adnotata erat natiuitas Fabricii, vti filii,
& aliorum filiorum legitimorum ipſius Iu-
lii; & ex legitimatione, necnon hæredis in-
ſtitutione; & pro tali fuit agnitus à ſorori-
bus, quæ acquieuerunt teſtamento paterno
habitis ab eo ſuis dotibus: ex quibus om-
nibus conſtitutus fuit in quaſi poſſeſſione fi-
liationis: Ideo ſolum tollendæ ſunt obie-
ctiones, quæ fiunt contra eius legitimatio-
nem, & contra ſententiam Senatoris; Et
9 primo non obſtat, quod dicitur, † legitima-
tionem habitam ab Archiuio fuiſſe nullam
ob non factam mentionem filiorum, quia
cum facta fuerit cum clauſula, ſine præiu-
dicio venientium ab inteſtato, dicitur in ge
nere cogitatum de filiabus, *vt per Cuman. conſ. 117. in fin. Capic. deciſ. 22. n. 7. Ruin. conſ. 68. num. 4. & conſ. 73. nu. 11. lib. 3.*
10 quod maximè procedit, † cum præiudiciũ,
quod conſideratur, non ſit illatum per legi-
timationem; ſed per paternam diſpoſitio-
nem, qui poterat illas dotatas excludere à
ſucceſſione inſtituto extraneo, vigore ſta-
tuti Vrbis, *Ruin. d. conſ. 68. n. 3. & fuit reſolutum coram bo. me. D. Robuſterio in vna Romana de Ruſcio 10. Ianuarij 1567.* a

a die 14. Aprilis eiuſdem anni in impreſſ. diuer. nouiſſ. 569. par. 1.

Verum hæc reſponſio non videtur tuta ex
his, quæ dicta fuerunt *in Camerinen. coram R. P. D. meo Pamphilio 13. Nouembris 1596.* Ideo fuit dictum difficultatem
tolli ex legitimatione impetrata à Dominis
de Campegiis, quæ licèt ſit poſt mortem
teſtatoris, & poſt litem introductam; ta-
11 men † quia obtenta eſt iuxta patris volun-
tatem expreſſam in ſuo teſtamento, ea re-
trotrahitur ad tempus teſtamenti, *vt poſt Bart. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. de lib. & poſth. tradit Ludouic. de Sard. in tract. de natural. liber. tit. de legitimat. per reſcript. effect. nu. 2. & 7. Pute. deciſ. 483.*
12 *nu. 2. lib. 2.* † Nec verum eſt priuilegium
Campegiorum eſſe Imperiale; & ideo non
valere in terris Eccleſiæ, quia idem priuile-
gium conceſſum fuit etiam à Leone X. & in
diuerſis cauſis in Rota fuit deductum; b &
ideo ceſſant deducta in tertio fundamento,
& ex eius productione conſtat de ratifica-
tione; & ſic ceſſat obiectum de defectu man-
dati illius, qui eam impetrauit. Tollitur
quoq; quod deducitur de ſubſtitutione D.
Alexandri, quia cauſa in Capitolio venti-
lata, fuit contra eum pronunciatum, & ip-
ſe acquieuit ſententiæ. Quod verò opponi-
tur *de l. terminato. C. de fructib. & lit. ex-*
13 *penſ.* non obſtat, † cum ſententia illa fue-
rit lata in Carboniano, in quo iudicio non
veniunt fructus, ſed agitur tantum de poſ-
ſeſſione, quod clarè colligitur ex verbis ſen-
14 tentiæ, † cum in ea differatur quæſtio ſta-
tus in tempus pubertatis, & immittatur in
poſſeſſionem legitimæ præſtita cautione de
reſtituendo in euentum, quòd appareret
legitimam ad eum non pertinere, *Menoch. de adipiſc. remed. 1. nu. 22. & 23.* Ideo ho-
die non impeditur, quin poſſit proſequi iu-
dicium principale ſuper fructibus, qui de-
bentur à die mortis teſtatoris, *gloſ. in l. in fideicommiſſariam. ad Trebell. Alex. conſ. 127. nu. 2. lib. 6. Tiraquel. in l. ſi vnquã in verb. reuertitur. num. 270. C. de reuoc.*
15 *donation.* † quod etiam locum habet in
legitima aſcendentium, quæ pari paſſu am-
bulat cum legitima deſcendentium, *Iaſ. in Auth. nouiſſima. nu. 37. C. de inoff. teſtam. Padilla in l. eam quam. nu. 77. C. de fideicomm. Clar. lib. 3. §. teſtamentum. q. 38. Mollina de primogenit. Hiſpan. lib. 2. c. 15. nu. 16. Natt. conſ. 156. num. 7. Gab. conſ. 45. nu. 5. & 6. lib. 1.* Et ex his concluſum
ſententiam Senatoris eſſe iuſtam, & con-
firmandam.

b præſertim ſupr. in cauſa Bononien. de Bologninis de anno 1566.

Romana Repetitionis Dotis.
Die Veneris 3. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 Res data in dotem æſtimata regulariter tranſit in dominium mariti, nec maritus ad reſtitutionem rei æſtimatæ, &

V ij *inſo-*

inſolutum data, ſed tantum ad pretium.

2 *Aeſtimatio rei an & quando faciat emptionem, & venditionem.*

3 *Quando aeſtimatio rei facit venditionem datur actio ad pretium.*

DECISIO MCCCXXXII.

HAnc cauſam propoſui vna tãtum parte informánte, & Domini pro maiori parte cenſuerunt ſententiã extra Rotam latam eſſe confirmandam, cum cenſus, de quibus agitur, eſſent dotales & Mutius maritus dotem ſibi datam promiſit tenere, cuſtodire, & conſeruare hypothecando omnia bona ſua in forma &c. Vnde potuit Domina Pacifica agere ad recuperationem cenſus; de quo agitur, venditi per Mutium maritum Reu. Monachis S. Euſebij, tãquam malè alienati, & ſine eius conſenſu, quod facere non potuit maritus, cum eſſẽt dotales; & ideo reſtituendos eſſe vnà cum fructibus à die motę litis: Fuit tamen ex-
1 citata difficultas, † An iſte cenſus fuerit datus aeſtimatus, itaut effectus fuerit proprius ipſius Mutij, cum regulariter res data in dotẽ ęſtimata trãſeat in dominium mariti, *vt fuit reſolutum in vna Spoletana dotis coram me* *, adeo quòd poſtea non tenetur ad reſtitutionem rei aeſtimatę & inſolutum datae, ſed tantum ad pretium; *l. quoties. & l. in dote. C. de iur. dot. & fuit dictum in praefata cauſa Spoletana, & in cauſa Interamnen. fundi dotalis. 20. February 1589.*
2 *coram Illuſtriſſ. Plato*; nam † aeſtimatio facit venditionem, *l. plerumq. §. ſi ante. de iur. dot. Couaru. pract. quaeſt. c. 28. num. 1.* Ideo videndum eſſet, Num hoc caſu aeſtimatio iſta fecerit tranſitum in venditionem, nam fortè fuit aeſtimatus cenſus ad alium effectum, nempe redemptionis ipſius, quam ſibi competere voluit Dominus Agabitus
3 dotans. † Verum etiam hoc caſu, quo trãſiuiſſet dominium, Domini dicebant dari actionem ad pretium, *per tex. in l. in rebus. & ibi gloſ. in verb. aeſtimata. C. de iur. dot. Iaſ. in §. actionum. nu. 84. Inſtit. de action.* cum maritus pro dotis reſtitutione hypothecauerit omnia bona, & maximè cum probetur eum decoxiſſe: Verum cum hac via agendo, Domina Pacifica non poſſit conſequi fructus; Ideo neceſſe eſt videre, An ęſtimatio fecerit emptionẽ in caſu iſto. Et ita reſolutum.

* In Spoletana dotis ſeu legitimae. 25. Nouem. 1596 num. 2.

Romana Cenſus.

Die Veneris 10. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Solutio & extinctio cenſus nõ praeſumitur, contrarium tamen, vt hic.*

2 *Datio in ſolutum habet vim ſolutionis.*

3 *Declaratur Neguſanti de pignor. 3. membr. 6. part. principal. nu. 31. non procedere quando creditores ipſi inſteterunt pro ſubbaſtatione.*

4 *Creditor, qui inſtitit pro ſubbaſtatione rei debitoris, ſi non exegit ſibi imputare debet.*

5 *Ex dilatione petitionis & ſolutionis fructuum, iuncta venditione rei, pro qua debentur fructus, debitor praeſumitur liberatus.*

6 *Actio perſonalis contra debitorem de iure communi ſpatio triginta annorum extinguitur.*

8 *Pro cenſu non datur hypothecaria contra alia bona debitoris, quando inſtante creditore fundus fuit diſtractus & venditus cum recognitione ſingularis ſucceſſoris.*

DECISIO MCCCXXXIII.

FVi requiſitus de voto meo dando in hac cauſa, quod tamen nolui dare, niſi communicato negotio cum RR. PP. DD. meis, cum verſemur in ſtatu coniecturali, qui ſaepe eſt valde incertus & periculi plenus. Factum itaque ſe habet Anno, 1545. Nari emerunt cenſum à Valentinis, Anno 1559. fuit intentatum iudicium diſcuſſionis contra DD. Valentinos, & in cauſa iudicati captum Caſale, ſuper quo fuerat cenſus impoſitus, & fuit ſubhaſtatum & deliberatum bo. me. Cardinali Sabello pro pretio ſcutorum 3087. cum dimidio, & fuerunt graduati creditores Valentinorum numero duodecim, inter quos ſexto loco deſcriptus eſt Pompilius Narus Dominus iſtius cenſus, de quo agitur: Reperitur etiam, quod in praefata graduatione fuit graduata decimo loco Domina Clementia de Molaria pro ſuis dotibus, & repertum ſolutis anterioribus creditoribus ſuperfuiſſe tantum ex pretio Caſalis ſcuta 306. quae fuerũt ſoluta eidem Dominae Clementię, ſeu cuidam Domino Antonio cauſam ab ea habẽtj per eundem Cardinalem, vt ex publico inſtrumento apparet: Poſtea anno 1569. reperitur inſtrumentum inter Dominum Proſperum della Genga & D. de Naris, in quo narratur acquiſitio dicti cenſus facta per quondam Pompilium, vt ſupra dictum eſt, narratur etiam iudicium diſcuſſionis cum ſubhaſtatione ſequuta, & deliberatione facta prędicto Cardinali Sabello, à quo Nari aſſerunt ſe fuiſſe vſque in illum diẽ ſatisfactos de fructibus dicti cẽſus, & his narratis deueniũt ad dicti cẽſus venditionẽ ad fauorẽ D. Proſperi mediãtibus trecentũ ſcutis per eũ ſolutis: Poſtremo Anno 1598. D. Proſper egit aduerſus D. Franciſcum Valentinum pro fructibus cenſus decurſis: Excepit Valentinus de cenſus extinctione. Item de praeſcriptione, tam in vim ſtatutorum quàm iuris communis. His ſtantibus fuit dubitatum, An prędictus cenſus

cenſeatur

cenſeatur extinctus vel potius Dominus
Valẽtinus teneatur ad ſolutionem fructuũ
1 decurſorum, † Et quãuis regulariter ſolu-
tio vel extinctio non præſumatur, cum ſine
quid facti, *ad vulgat. l. in bello. §. facta. de
capt. & poſtl. reuerſ.* Tamen quicquid di-
cẽdũ ſit de præſumptione extinctionis, Do-
mini cenſuerunt Valentinos fuiſſe libera-
tos à prædicto cenſu, idq. multis argumen-
tis deductum fuit; Et primo ex graduatio-
ne creditorum inter quos deſcriptus eſt
Pompilius Narus ſexto loco pro pretio
ſcutorum 330. dicti cenſus, inſtante Do-
mino Pompilio, vnà cum alijs creditori-
bus, & lata deſuper ſententia graduato-
ria, citatis ad actum ſubhaſtationis & de-
liberationis creditoribus, inter quos eſt
Pompilius, vt in fide notarij exhibita: Vnde
cum Caſale fuerit ſubhaſtatum pro ſatiſ-
faciendo dictis creditoribus, ſatis apparet,
ex hac inſolutum datione liberatos Domi-
2 nos de Valentinis, † cum hęc habeat vim
ſolutionis, *Bald. in l. fin. C. ad leg. Falc.* *
Neque obſtat, quòd non appareat pretium
3 fuiſſe ſolutum Naris; † Et ideo non fue-
rint Valentini liberati, *ex doctrina Negu-
ſant. de pignor. 3. membr. 6. part. princip.
nu. 31. in 10. limitat.* volentis, quòd con-
ſentiens venditioni non pręiudicet ſibi in
hypotheca, quia hic ipſimet creditores in-
4 ſtiterunt pro ſubhaſtatione, & † ideo ipſis
imputandum, ſi non exegerunt, prout po-
terant, *vt per Tiraq. de retract. lign. §. 1.
gloſ. 14. nu. 126.* ſed potius paſſi ſunt, quòd
Cardinalis ſolueret ipſis fructus, vt patet
ex ipſorum confeſſione in inſtrumento ven-
ditionis perpetuando cenſum cum Cardi-
nale. Secundo hoc comprobatur ex ceſſa-
tione ſolutionis fructuum cenſus reſpectu
Valentinorum; nam ab illa die delibera-
tionis Caſalis factæ Cardinali nunquam
interpellati fuerunt ad ſolutionem, immo
dictos fructus receperunt à Cardinale; ideo
5 † præſumitur ex huiuſmodi dilatione peti-
tionis & ſolutionis eos habitos pro libera-
tis, *Pariſ. conſ. 83. nu. 27. lib. 1. & conſ. 137.
nu. 12. lib. 4. Afflict. deciſ. 3. num. 21. in 9.
coniectur. Bero. conſ. 19. num. 9. lib. 3. cum
alijs per Menoch. de præſumpt. lib. 3. præ-
ſumpt. 135. n. 19.* Tertio corroboratur hæc
coniectura ex eo, quòd Cardinalis intere-
rat cenſus extingui, vt Caſale liberum cõ-
ſequeretur; ideo non erat ſecurus, ſi pre-
tium reliquiſſet penes Valentinos, contra
quos vti deterioratę conditionis effectos
procedebatur; & ideo aut præſumitur ex
pretio ſatisfeciſſe Naris, aut ſaltem illud
volentibus & conſentientibus Naris, penes
ſe retinuiſſe, quod patet ex eo, quod con-
tinuauit per tot annos ſoluere fructus, quod
non feciſet, ſi Valentini conſequuti fuiſſet
pretium: Vnde cum ſcientibus, & citatis
Naris fuerit ſubhaſtatum Caſale, & ipſi

* Addo Put-
paret in l. ſin-
gularia. ſub
num. 11. verſ.
ſecundo limi-
ta ff. ſi cert.
pet. Gabr. cõ-
cl. 1. num. 45.
de nouation.
& fuit dictũ
in Romana ali-
mentorum 2.
Aprilis 1595
coram Card.
Pamphilio.

fuerint graduati, & conſenſerint, quòd pe-
cuniæ remanerent apud Cardinalem contẽ-
ti ſolutione fructuum cenſus, non poſſunt
amplius agere contra Valentinos, qui de-
ſierant eſſe obligati; *vt per Nauar. in
tractat. de vſur. nu. 116. q. 22.* & adeſt etiam
alia præſumptio, quòd Cardinalis, in cu-
ius manibus erat pretium cenſus, illud
penes ſe retinuerit in ſatisfactionem oneris
realis ſuper Caſale per eum empto impo-
ſiti, vt ex eo creditori ſatisfaceret, *vt fuit
alias conſideratum in Rota in eo, qui bona
debitoris adminiſtrat in cauſa Romana de
Frangipanibus contra Illuſtr. Dominam
Margaritam Strotiam.* Quarto ſatis in-
uerisſimile videtur, quod Dominus Proſper
familiaris tunc Illuſtriſſimi D. Cardinalis
voluerit emere debitum Cardinalis vel cẽ-
ſum debitum ab ijs, qui defecerant; Ideoq.
valde veriſimile eſt hoc inſtrumentum ven-
ditionis fuiſſe ſimulatum ad obtinendum
in eius perſonam anterioritatem hypothe-
cę in euentum, quòd aliquis alius creditor
hypothecarius inſurgeret. Quinto facit,
quòd ſi iuris communis diſpoſitionem attẽ-
damus, certum eſt poſt Caſalis alienatio-
nem non potuiſſe conueniri Valentinos
6 actione reali: Vnde † cum ſola ſupereſſet
actio perſonalis, ea eſt extincta ſpatio tri-
ginta annorum, *l. ſicut. & l. omnes. C. de præ-
ſcript. trigint. an.* Non obſtat, ſi dicatur
7 † remanere actionem hypothecariam con-
tra alia bona Valentinorum, *ex Couaru.
lib. 3. Variar. c. 7. nu. 6.* Tamen id non po-
teſt habere locum, vbi inſtante creditore
fundus cenſualis fuit diſtractus cum reco-
gnitione ſucceſſoris ſingularis. Sexto ſu-
pradicta etiam corroborantur ex ſolutione
facta Dominæ Clementiæ de ſcutis 306.
quę ſupererant ex pretio Caſalis, quòd
verificari non poteſt, niſi imputando ſcuta
330. ſolutionis cenſus, de quo agitur; plura
enim his non computatis ſuperfuiſſent. Vl-
timo valde vrget conditio perſonarum; nã
non eſt veriſimile Dominum Proſperum per
tantum temporis ſpatium neglecturum pe-
titionem fructuum iſtius cenſus, ſi re vera
exiſtimaſſet eos ſibi eſſe debitos. Quare non
eſt opus aggredi materiam præſcriptionis,
cum ex his ſatis ſuperque videatur conſta-
re Valentinos à pręſtatione iſtius cenſus
liberatos fuiſſe.

Gerunden. Beneficij.
Die Mercurij 15. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *De effectuatione præſentationis conſtare
dicitur, quando per obitum præſentati
alius fuit præſentatus.*
2 *Enunciationes antiquæ habent vim famæ,
& probant.*
3 *Probatis extremis præſentationum, an tem-*

*pus medium, quando non apparent præ-
ſumptiones, deſeruiat, & coniungatur
cum ipſis extremis.*

4 *Notarius ſucceſſor in officio poteſt ſcrip-
turas anteceſſoris publicare abſq; aliqua
extractione compulſorialium, & ſufficit
ſola recognitio.*

5 *Scriptura antiqua notarij ex obſeruantia
capiunt robur.*

6 *Regula reſeruatoria octomenſium non
comprehendit iuspatronatus laicale.*

7 *Iuspatronatus mixtum ad effectum regulæ
reſeruatoriæ octo menſium reputatur lai-
cale, & ſufficit ſola quaſi poſſeſſio præ-
ſentandi.*

8 *Probatio deſcendentiæ patronorum ad ef-
fectum præſentandi non requiritur, ſtã-
te quaſi poſſeſſione præſentandi.*

DECISIO MCCCCXXXIIII.

FVit reſolutum conſtare de iure patro-
natus ad effectum, de quo agitur, ha-
bemus enim initium fundationis dicti iuriſ-
patronatus per Arnaldum de Ceruiano, qui
inſtituit duo beneficia pro duobus ſacerdo-
tibus, quæ inſtitutio videtur effectum ſorti-
ta, quia vacante vno ex prædictis beneficijs
in menſe Nouembris anno 1296. Berenga-
rius de Ceruiano tãquam patronus præſen-
tauit quendam Valerianum, & alter bene-
ficiatus præſentauit Petrum Bernardi de
Fulgonibus, per cuius obitum de anno 1341
Raymundus alter beneficiatus aſſequutus
fuit per optionem illud beneficium iuxta te-
ſtatoris diſpoſitionem, & ad aliud tunc per
dimiſſionem vacans fuit præſentatus, & in-
1 ſtitutus quidam Perpimanus, † deinde etiã
cõſtat, quòd per obitum prædicti Raymun-
di anno 1384. fuit ad dictum beneficium
præſentatus Franciſcus de Buſquetis, qui
fuit per Epiſcopum inſtitutus: Et ſic ex iſtis
ſatis apparet tum de exiſtentia iurispatro-
natus, tum de eius effectuatione, *per conſ.
Oldrad. 229. ſæpius à Rota approbatum.*
His accedit modernus ſtatus beneficij, nam
de anno 1552. fuit inſtitutus ad præſenta-
tionem patronorum quidam Monſerratus
per Vicarium Epiſcopi Gerunden. deinde
per reſignationem liberam eiuſdem Mon-
ſerrati de anno 1561. fuit inſtitutus qui-
dam Antonius Peioan, qui deinde ex cauſa
permutationis illud dimiſit, & ad præſen-
tationem patronorum fuit inſtitutus qui-
dam Ioannes Sabbater, & demum de anno
1578. per eius dimiſſionem fuit præſentatus
quidam Michael de Agullana, qui de eo fuit
inſtitutus; & in omnibus iſtis præſẽtationi-
bus & inſtitutionibus habetur relatio ad an-
tiquam Iurispatronatus inſtitutionem: Vn-
2 de † concurrunt tum antiquæ, tum recentes
ennunciationes, ex quibus probatur dictum
iuspatronatus, cum habeant vim famæ, *Caſ-
ſad. deciſ. 2. num. 4. de probation.* * *& fuit
dictũ in Gerunden. beneficij 20. Iunij 1597.
corã bo. me. Orano*; maximè in caſu iſto, in
quo nulla poteſt adeſſe ſuſpicio vſurpatio- 3
nis Iurispatronatus, *Achill. dec. 9. de iurepa-
tr. Mohed. 32. eod. tit.* & licèt inter anti-
quas inſtitutiones, & modernas adſit inter-
uallum 160. annorum, intra quod non do-
3 ceatur de aliquibus inſtitutionibus: † Ta-
men cum in contrarium nullæ deducantur
prouiſiones liberæ, poſſunt hæc tempora
coniungi ad effectum probationis, quæ non
ſumitur ex præſcriptione, ſed ex titulo an-
tiquiſſimo, & effectuato. Non obſtat, quod
opponitur, iura non eſſe in forma proban-
ti, quia fuerunt publicata, & ſubſcripta per
Franciſcum Planes ſcribam ſcribaniæ Epi-
ſcopalis Gerunden. qui teſtatur reperiſſe
hęc iura inter alias ſcripturas publicas eiuſ-
4 dem ſcribaniæ, & † tamquam ſucceſſor in
officio potuit publicare; & ſatis eſt eſſe re-
cognita; neq; requiritur extractio vigore
compulſorialium, *ut fuit reſolutum in cau-
ſa Gerunden. Vini 13. Martij 1598. coram
5 R. P. D. meo Penia*; Vltra quòd † iſtæ
ſcripturæ ex obſeruantia capiunt robur, *vt
aliàs in pluribus cauſis fuit deciſum ex conſ.
Bald. 400. n. 5. lib. 4. & 402. n. 9. lib. 5.* [a]
*& in ſpecie in materia Iurispatronatus Rota
in Romana Iurispatronatus 1. Martij 1599.
coram bo. me. D. Orano.* Hinc ſequitur non
6 habere locum reſeruationem, † cum reſer-
uatio regulę octo menſium non comprehen-
dat beneficia Iurispatronatus, prout ha-
betur *per Verall. deciſ. 405. lib. 1. in ma-
7 nuſcript.* Neque obſtat, † quòd hoc Ius-
patronatus ſit mixtum, quoniam ad hunc
effectum reputatur laicale, *vt per Achill. 3.
de iurepatr. in impreſſ. Pute. 157. lib. 3. &
Verall. d. deciſ. 405.* [b] Et etiam ad hunc
effectum videtur ſufficere ſola quaſi poſſeſ-
ſio præſentandi, *vt per Zabarell. conſ. 69.
nu. 4. Calderin. conſ. 23. de præbend. Mo-
hedan. deciſ. 179. Pute. 206. lib. 1. Simo-
net. de reſcript. q. 70. Tanis deciſ. 3. & fuit
dictum in Vicen. beneficij 19. Nouembris
8 1599. corã R.P.D. meo Pamphilio*: † Neq;
etiam hoc caſu neceſſaria eſt probatio de-
ſcendentiæ patronorum, ex quo reperitur
in quaſi poſſeſſione pręſentandi, *Creſcent. 9.
de iure patron.* Et ita cõcluſum conſtare de
iurepatronatus ad effectum, de quo agitur.

* Adde Dec. cõſ. 174. nu. 4. Crauet. conſ. 178. n. 2 Alb. conſ. 6. nu. 21. & ſeq. Ferret. conſ. 292. n. 4. & 5. Achill dec. 7 nu. 4 de iure patro.

a & ex Aym. conſ. 101. n. 4 & 158. nu. 1. & 2. & fuit dictum in Bononien. ſ. deſ... commiſſi de S. Petro 9. Maij 1597. corã R.P.D. Penia.

b Adde Creſcent. dec. 9. de iure patr. Rocch. de iurepatron. in verb. cõpetens. q. 24.

Abulen. Capellaniæ.
Die Veneris 17. Decembris 1599.

SVMMARIVM.

1 *Lapſo termino ad docendum de proſequu-
tione appellationis, Iudex à quo poteſt
citra vitium attentatorum ſuam ſenten-
tiam exequi, non obſtantibus impedi-
mentis.*

2 *Impedimenta, propter quæ non potuit quis
proſequi appellationem, non ſuffragan-
tur*

tum ad effectum, vt cauſentur attentata,
ſed ad excuſationem à cauſe deſertione.

3 *A pronunciatione ſuper deſertione cauſe*
datur appellatio.

4 *Sequeſtrum appoſitum regulariter non re-*
uocatur, niſi lite finita, declara tamen,
vt hic, & num. 6.

5 *Sequeſtrum factum de facto contra ius, of-*
ficio iudicis de facto reuocatur.

DECISIO MCCCCXXXV.

DOmini cenſuerunt nulla adfuiſſe attē-
1 tata; nam † lapſo termino ad docen-
dum de proſequutione, Iudex à quo citra
vitium attentatorum potuit exequi ſuam
ſententiam, *vt tradit Federic. de Sen. conſ.*
27. num. 2. Rota 13. & 25. de appellat. in
2 *nou.* & hoc procedit † etiam non obſtanti-
bus impedimentis allegatis, quæ quidem
ſuffragantur Franciſco ad effectum, vt ex-
cuſetur à deſertione cauſæ, ſed non ad effe-
ctum, vt cauſentur attentata, *vt per Mo-*
dern. de attentat. appellat. pend. limitat. 14.
nu. 6. parte 2. c. 12. Neq. obſtat, quòd ter-
minus fuerit præfixus perſonæ non legiti-
mæ, quia hoc non ſubſiſtit in facto, cum
ille haberet mandatum ad proſequendam
cauſam appellationis tam coram Nuncio,
quàm coram quibuſcunq. Iudicibus. Neq.
obſtat, quòd prætenditur pronunciatum ſu-
3 per deſertione, † à qua pronunciatione da-
tur appellatio, quia neq; hoc ſubſiſtit in
facto, quia licèt in petitione fiat mentio
deſertionis; tamen nihil dicitur de ea in de-
creto, & ex hoc capite maximè fuit reuo-
cata deciſio facta coram bo. me. Gipſio,*
quia fundata in facto, quod aliter ſe habe-
re compertum eſt; & ideo reuocanda ex
eiſdem tam deciſio, quàm ſequeſtratio in-
iuſtè facta; maximè cum iam fuerit degu-
ſtatum de meritis negotij principalis, in
quo fuit facta deciſio contra Franciſcum.
Neq. obſtant *deciſiones Putei 77. lib. 1. &*
4 *256. lib. 2.* in quibus habetur, † ſequeſtrum
appoſitum non reuocari, niſi in fine litis,
quia eſt aduertendum in illis deciſionibus
agi de reuocatione ſequeſtri appoſiti vigo-
re Clemētinę,[a] quòd nō apponitur, niſi poſt
obtentam ſententiam; & ideo dummodo
non ſit nulliter appoſitum, non poteſt reuo-
cari; niſi reuocata ſententia propter præ-
ſumptionem reſultantem ex ſententia, qui
non eſt caſus noſter; cum hic nulla præceſ-
ſerit ſententia, cuius calore ſuſtineatur ſe-
queſtrum, & hanc diſtinctionem videtur ſen-
tire *Curt. in tractat. de ſequeſtr. c. 3. n. 54.*
5 vbi tradit, quòd † ſequeſtrum factum con-
tra ius de facto, officio iudicis de facto re-
6 uocatur. Secundo reſpondetur † fuiſſe re-
clamatum, proteſtatum, & appellatum à
decreto ſequeſtrationis, qui caſus videtur
excipi *in deciſione Putei 256.* Neq. conſen-
ſus procuratoris hoc caſu, quatenus adeſſet
potuit prçiudicare principali, *Peregrin.*
deciſ. 157. lib. 2. Confirmantur prædicta,
nam aliud eſt in ſequeſtro appoſito propter
præſumptionem reſultantem ex ſententia
diffinitiua lata in petitorio vel poſſeſſorio;
aliud verò quando fuit appoſitum officio
iudicis propter offenſam iudicis; nam hoc
caſu non intrat rigor Clementinę, & non
trahitur vnus caſus ad alium, etiam in eo
qui dicitur tale ſequeſtrum violaſſe, *ita tra-*
dit Mohedan. deciſ. 329. aliàs 1. de ſequeſtr.
poſſ. & fruct. Itaq. cum hic ceſſet ex dedu-
ctis offenſa iudicis, & ex eiſdem reuocata
fuerit deciſio, æquum eſt, vt quod de facto
obtinuit, de facto reuocetur. Et ita fuit
per Dominos concluſum.

* ſub die 5 Iunij anni pręteriti 1598.

a hoc eſt Clemen. vnic. de ſequeſt. poſſ. & fruct.

Nullius, ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis.
Die Veneris 14. Ianuarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Quod poſt conceſſionem venit implendum,*
non eſt conditio vel modus, & eius defe-
ctus non vitiat; ſed eſt agendum ad im-
plementum.

2 *Ex lapſu temporis omnia præſumuntur ad-*
impleta; maximè concurrente obſeruan-
tia.

3 *Onus probandi non implementum; ſpectat*
ad agentem, qui in eo ſe fundat.

4 *Aſſertio Papæ de facto alieno, & cum*
clauſula, accepto per nos, potius iudi-
catur aſſertio partis, quàm Papæ.
Idem eſt de clauſula, ſicut accepimus.

DECISIO MCCCCXXXVI.

FVit dubitatum, An conſtet de priuile-
gio exemptionis Abbatis Terrę Du-
rātis, & ſi ſic, An conſtet de illius reuocatio-
ne in caſu & ad effectum, de quo agitur: Et
quantum ad priorem partem dubij, ad quā
Domini reſtrinxerunt diſputationem, om-
miſſa poſteriori ſuper reuocatione, de qua
erit particulariter videndum; fuit reſolu-
tum conſtare de exemptione, neq; de hac re
dubitari poſſe, cum habeamus expreſſum
priuilegiū exemptionis Bonifacij Papę IX.
in quo exemit Monaſterium Sancti Chriſto-
phori ab omni iuriſdictione, & poteſtate,
& lege diœceſana Epiſcopi Vrbinaten. ſubij-
ciendo illud immediatè Sedi Apoſtolicę:
Vndè ſibi vendicat locum *c. ſi Papa. de*
priuileg. lib. 6. Verum contra hoc priuile-
gium pro parte Reuerendiſs. Domini Ar-
chiepiſcopi obijcitur illud eſſe conditiona-
le, vel ſaltem modale; nempe ex eo quòd
imponitur onus hominibus Caſtri Durantis
& aliorum Caſtrorum ibi nominatorum, vt
debeant emere pro menſa Epiſcopali infra
vnum annum à die conceſſionis computan-
dum, tot poſſeſſiones, & bona ſtabilia, quòd
eorum verus valor, & pretium emptionis
aſcendat ad ſummam, & quantitatem mille
ducato-

ducatorum auri, quæ in recompenſam di-
ctæ menſæ aſſignauit: Vnde videtur dicen-
dum, Abbatem, qui vult iuuari dicto pri-
uilegio, docere debere de implemento hu-
ius conditionis, *gloſ. in c. ſignificaſti. 33.
q. 5. Bart. conſ. 117. Felin. in c. ex parte. n. 25
de reſcript.* Verum huic obiectioni fuit re-
ſponſum eam non obſtare, primo quia non
eſt appoſitum hoc onus per viam modi vel
conditionis, ex quibus reſultare poſſit
nullitas conceſſionis exemptionis; quia pri-
mo Papa concedit purè & abſolutè priui-
legium exemptionis, deinde imponit hoc
1 onus in clauſula ſeparata: † Vndè quando
poſt conceſſionem aliquid venit adimplen-
dum, non eſt conditio nec modus, *vt latè
deductum fuit in vna Cauallicen. coram
bo. me. D. de Rubeis, 27. Februarij 1576.*
ſed eſt agendum ad implementum, *Bart. in
l. quibus diebus. §. Termilius. nu. 5. de con-
dit. & demon. cum alijs in dicta deciſione
2 allegatis*: Præterea † ea lapſu tanti tempo-
ris omnia præſumuntur impleta; maximè
concurrente obſeruantia, quę probatur ex
multiplicitate actuum, de quibus in ſum-
mario Abbatis, *& fuit per Rotam admiſſa
in deciſione facta in hac cauſa coram bo. me.
Domino Gipſio 4. Maij 1594.* Et hoc maxi-
3 mè procedit hoc caſu, in quo † onus pro-
bandi non implementum ſpectat ad domi-
num Archiepiſcopum, cum ſit fundamentū
ſuę intentionis, & ſit Actor, cum Abbas
ſit in quaſi poſſeſſione exemptionis, *l. Iulia-
nus. §. offerri. de actio. empt. l. cum proponas.
la 2. C. de pact. Alex. conſ. 49. num. 4. lib. 2.
Aym. conſ. 251. num. 10.* Non obſtat, quòd
pro parte Archiepiſcopi prętendatur pro-
bata iſta negatiua ex aſſertione, de qua in
4 bulla Martini V. quia † illa aſſertio, cum
ſit de facto alieno, & habeat clauſulam,
Accepto per nos, potius indicanda eſt
aſſertio partium quàm Papæ, quod colligi
poteſt ex alia bulla, quæ prius emanaue-
rat directa Abbati ſancti Angeli, in qua
idem affirmatur cum clauſula, ſicut acce-
pimus, & mandatur eidem, quatenus præ-
fata vera eſſe cognouerit, reuocet &c. Ex
quibus apparet hoc fuiſſe Papę ſugeſtum, nō
autem ab eo ea certa ſcientia expreſſum,
*vt per Imol. Vitalin. & alios in Clem. 1. de
probation. cum deductis per Gabriel. eod. tit.
concl. 2. n. 40.* Ex quibus concluſum conſtare
de priuilegio; & de eius reuocatione parti-
culariter videndum.

Cęſarauguſtan. & Dertuſen. Cabimentorum.
Die Lunę 24. Ianuarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Diuiſio non trahitur ad non expreſſa.*
2 *Acquiſſimum eſt Commendas illis dari, qui ſunt de loco, vbi ſunt Commendæ.*
3 *In diuiſione neceſſarius eſt conſenſus eorū, de quorum præiudicio agitur, & nu. ſeq.*
4 *Dictio ſui, importat perſonalitatem.*
5 *Magnus Magiſter religionis per diuiſionem Commendarum non poteſt præiudicare militibus ſine eorum conſenſu.*
6 *Beneficia nouiter erecta in Epiſcopatu diuiſo, poſſunt etiam obtineri ab ijs, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo non diuiſo.*
7 *Cauſa expreſſa in prohemio dicitur cauſa finalis.*
8 *Conſuetudo particularis eſt obſeruanda in loco, vbi viget.*
9 *Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiamſi aliter non exprimatur.*
10 *Diœceſes Epiſcopatuum non ſunt diſtinctæ iuxta terminos dominij temporalis, ſed aliquando vna diœceſis ſe extendit intra fines alterius dominij.*
11 *Milites non ſunt domini Commendarum, ſed ſimplices adminiſtratores.*
12 *Ex eo, quòd bona vnius Eccleſiæ ſint ſita in territorio alterius Eccleſiæ non per hoc confunditur Iuriſdictio.*

DECISIO MCCCCXXXVII.

FVit hæc cauſa agitata de anno 1545. in Rota inter Caſtellanum & milites Caſtellaniæ Empoſtæ, & Prioratum & milites Cathaloniæ, & tunc fuit cauſa diſcuſſa ex probationibus tūc deductis, tā ex prouiſionū inſtrumētis, quā ex teſtibus examinatis: Verum non fuit productum, neque habita notitia inſtrumenti diuiſionis celebrati de anno 1319. ſub Eliono de Villanoua Magno Magiſtro, qui diſmembrauit à Caſtellania Empoſtæ quoddam territorium, & de nouo in eo conſtituit & creauit Prioratū Cathaloniæ, eique aſſignauit dictum territorium diſtinctū & ſeparatum à territorio Caſtellani Empoſtæ. Hoc itaque inſtrumento reperto, Principatus Cathaloniæ obtinuit à S. D. N. reuidendam cauſam, & dubitari, An dictum inſtrumentum diuiſionis contineat tantum diuiſionem Iuriſdictionis, An verò etiam diuiſionem Cabimentorum, & fuit in præſenti diſputatione circumſcripta obſeruantia, ſuper qua reperiuntur *deciſiones Putei 331. 332. 333. & 399. lib. 2.* * Et pro parte Principatus Cathaloniæ prætendentis non fuiſſe diuiſa Cabimenta, ſed tantum diuiſā Iuriſdictionem, plura argumenta deducebantur; & Primo dicebatur in inſtrumento prædicto nullam fieri mentionem diuiſionis Cabimentorum: Vnde cum inſpecto antiquo ſtatu ante diuiſionē, quo omnes Commēdæ Aragoniæ & Cathaloniæ erant ſub vnico Prioratu comprehēſę, adeſſet communio Commendarum, & Cabimētorum inter milites vtriuſq. Regni, non eſt ab ea communione diſcendendum prætextu diuiſionis Iuriſdictionis, quæ circa

* & vt etiā habetur per Ant. Auguſt. in Epith. de regular. n. 8.

ea Cabimenta nihil diſpoſuit, aut innoua-
1 nit, † nec trahenda eſt ad non expreſſa
argument. l. præcipimus. C. de teſtam. Alex. conſ. 151. nu. 5. lib. 2. Secundo huic argumẽto videtur aſſiſtere iuris communis diſpoſitio, cum Caſtellania Empoſtæ, & plures aliæ Commendæ ſitæ ſint in quadam parte ſpectante ad Principatum Cathaloniæ, non
2 autem ad Regnum Aragoniæ; † Ideoque
ęquiſſimum eſſe, vt in ea parte poſſint Cathalani habere Commendas in propria eorum patria, *c. ad decorem. & ibi gloſ. in verb. vndecumq. de inſtitut. Sylua de benefic. part. 3. q. 76. nu. 1.* Tertio videbatur per hãc diuiſionem nõ fuiſſe præiudicatum iuri ſingulorum militum; nam & ſi per Caſtellanũ Empoſtæ fuerit præſtitus cõſenſus in huiuſmodi diuiſione Iuriſdictionis, quod facere
3 poterat, † non tamen fuit per milites ſingu-
lares pręſtitus conſenſus diuiſioni Cabimẽtorum, qui tamen, cum de eorum pręiudicio ageretur, erat neceſſarius; & ideo non cenſeri factam talem diuiſionem ex defectu poteſtatis: ſolemus enim metiri voluntatem à poteſtate, quod ex eo videtur ſuaderi, quòd in renunciatione legitur Ca-
4 thalanos renunciare † iuri ſuo, quę dictio
importat perſonalitatem, *Natt. conſ. 308. nu. 24. Gabr. de verb. ſign. concl. 1. nu. 81.* [a]
5 † & Magnus Magiſter nõ poterat ſine con-
ſenſo militum eis præiudicare, diuidendo Cabimẽta, *Caputaq. deciſ. 219. n. 5. part. 1.* [b] nec Caſtellanus renunciare iuri competenti militibus ſine conſenſu Capituli, *c. fin. de pact. in 6. c. cum dilectus. de relig. dom. vbi gloſ. in verb. reprimit. cũ ſimilibus* [c]. Quod tanto magis eſt præſumendum, cum ille Caſtellanus Empoſtæ, qui tunc temporis conſenſit diuiſioni, eſſet Cathalanus, quem non eſt veriſimile voluiſſe nationi ſuæ tam inſigne inferre præiudicium, maximè cum præſtitiſſet homagium Principi & Comiti cum iuramento de non conſentiendo in aliquo, nec aliquid faciendo, quod redundaret in aliquod pręiudicium Principis & Comitis illius Principatus & Comitatus.
6 Quarto deducebatur ſimile † diuiſionis, quę
fit aliquando vnius Epiſcopatus conſtituẽdo alium Epiſcopum, aſſignato ei territorio, & diœceſi propria; nam perſonæ, quę prius ſolitæ erant obtinere in illo Epiſcopatu, poſſunt etiam obtinere in nouiter erecto, *vt habetur in extrauagant. Ioan. xxii. cap. 2. & ibi gloſ. de conceſſ. præbend. & facit Auth. de Adminiſtr. offic. in ſacr. appell. per tot. & præcipue in §. illud tamen ſancimus.* Quinto deſumebatur etiã argumentum ex eo, quòd in diuiſione cauetur expreſsè, vt quicquid domus, Prioratus, & Caſtellania habent vltra vel citra limites ibi conſtitutos, ſint & pertineant ad domos, ad quas prius pertinebant, non obſtante diuiſione, ordinatione, & limitatione prædictis: Vndè arguendo à rebus ad perſonas, dicendum eſt, quòd noluerint tollere iura prius ſingularibus militibus competentia, prout non ſuſtulerunt iura realia ipſarum domorum ſeu Commendarum. Poſtremo proponebatur magna inæqualitas, tam reſpectu numeri, quàm reſpectu redditus Commendarum, cum Caſtellania remaneat cum ſeptuaginta Commendis valoris ſexaginta millium ducatorum, & Prioratus cum viginti Commendis, valoris viginti milliũ ducatorum in redditibus, ex quo ſequitur inueriſimilem eſſe hanc diuiſionem, *vt per Alb. conſ. 11. nu. 24. Balb. de præſcriptio. part. 1. 3. part. principal. q. 10. nu. 44.* His tamen non obſtantibus, itum eſt in contrariam ſententiam, nempe inſtrumentum diuiſionis comprehendere etiã Cabimenta tam ex natura rei, & qualitate Prioratuum religionis, quàm ex quadam neceſſaria conſequentia; nã licèt pro vtraq.
7 parte deducatur † argumentum ſumptum
à cauſa expreſſa in prohemio, quæ dicitur finalis, *l. fin. vbi Bald. in 2. notab. de hered. inſtit. cum alijs* [d], & pro parte Principatus contendatur eam eſſe reſtrictam ad id, quod cum propter largitionem ſedis Apoſtolicæ, & vnionem, & incorporationem bonorum rerum, ac iurium, quę fuerant ordinis militię Templi, valde aucta & amplificata fuiſſet Caſtellania Empoſtæ, itaut propter locorum multitudinem & diſgregationem, per vnum Caſtellanum ſeu quemuis alium Præſidentem, Commendæ gubernari non poſſent; Ideo fuiſſe deuentum ad hanc diuiſionem, eamque referendam eſſe ad id, quod expreſſum eſt, & potius ad diuiſionem Iuriſdictionis Priorũ, non autẽ ad res & Cabimenta, de quibus nulla fit mentio: Tamen ex aduerſo pro Caſtellania dicitur diuiſionem reſpicere tam bona quàm perſonas, cum difficultas adminiſtrationis principaliter cõſiderata fuerit ratione amplificationis vnionis, & incorporationis bonorum, quæ fuerunt ordinis Militiæ Templi; ergo ſi hæc fuit potiſſima ratio, cum per vnum Pręſidentem Commendæ gubernari non poſſent, neceſſarium fuit diuidere iuriſdictionem, & adminiſtrationem reſpectu bonorum & Cõmendarum, & conſequenter Cabimentorum, quod oſtenditur clarè ex diſpoſitiua, quæ diſtinguit territoria Prioratus, & Caſtellaniã excipiendo res & loca, quę prius ordinatum fuerat ad Caſtellaniam pertinere, licèt ſita eſſent in Cathaloniá; Verum hoc clarius demonſtratur ex eo, quòd cum inter partes non controuertatur fuiſſe diuiſam Iuriſdictionem & adminiſtrationem bonorum; ſed in eo tantum verſetur controuerſia, An fuerint quoque diuiſa Cabimenta, non videtur poſſe inficiari, ea fuiſſe diuiſa, cum Iuriſdictio Priorum, & Caſtellani non ſit reſtricta
ad

a facit Socin. iun. conſ. 163. nu. 10. lib. 2.

b In Informationibus habetur Verall. deciſ. 310. num. 5. part. 1. Oldrad. cõſ. 118

c pro hoc facit c. cũ veniſſet. de cõſtitut. & ibi gloſ. in verb. obtinere Rota diuerſ. nouiſs. deciſ. 22. num. 6. & 13. part. 2.

d facit text. l. 1. ff. de uſt. & ibi Bart. in l. demonſtratio falſa. § quod autẽ. verſ. item pu. ff. de cõd. & demõ. Cranet. conſ. 198 num. 21. verſ. 1. arguitur.

ad perſonas tantum, vel ad bona tantum,
ſed vtrumq. complectatur, tam perſonas
quàm bona, *vt patet ex cap. 2. tit. de vi-
ſitationib.* vbi committitur Priori & Caſtel-
lano Empoſtæ, vt in viſitatione inquirat,
quomodo poſſeſſiones & prouentus Com-
mendæ adminiſtrentur, quomodo ſe gerat
Commendatarius, & generaliter de vita
eius & moribus. Hinc infertur, quòd cum
non poſſit quis ſe cabire aut meliorare, niſi
prius oſtenderit Cõmendas, quas quocunq.
titulo poſſidet, melioraſſe; *vt habetur in
c. 16. tit. de Commendis.* Vltra alia quæ ad
hunc effectum requirũtur, vtiq. conſequens
eſt, vt non poſſint ſe cabire in alieno Prio-
ratu, in quo Prior nullam habet iuriſdictio-
nem inquirendi neq; de perſona, neq; de
Commendis poſſeſſis per illum, qui non
eſt ſubditus ſuæ iuriſdictioni: Et hęc eſt ra-
tio, quare in locis, in quibus Commendę
ſunt communes, ſmutitio fit in lingua, in
quibus autem ſunt diſtinctę ſmutitio fit in
Prioratibus inter milites eiuſdem Priora-
tus ad effectum cognoſcendi, an is, qui pe-
tit Commendam de Cabimento, habeat
qualitates requiſitas ad obtinendum, quod
aliàs in Rota fuit in hac eadem cauſa dedu-
ctum & comprobatum, quod tamen ex abũ-
danti dictum fit; ſatis enim videtur ex de-
ductis conſtare, qualis ſit Priorum in mili-
tes & Commendas ſui Prioratus Iuriſdi-
ctio, & in euentum quòd res haberet ali-
quam difficultatem, quod non admittitur,
onus docendi contrarium ſpectaret ad Prin-
cipatum, qui vices actoris gerit, cum Ca-
ſtellania iamdudum in cauſa iſta obtinue-
rit ſententias, & rem iudicatam. Quòd au-
tem talis interpretatio ſit ſecundum natu-
ram rei, de qua agitur, & ex quadam con-
ſequentia, videtur colligi poſſe ex eo, quòd
cum in religione ſint octo linguę, *vt habe-
tur in tit. de Baiuliuis.* Commendæ, quę de
cabimento dicuntur, non conferuntur niſi
militibus ſubditis Prioratui, ſub quo ſita eſt
talis Commenda; & hoc obſeruatur in om-
nibus linguis pręterquam in linguis Pro-
uincię, & Italię; vbi Prioratus, & Com-
mendę ſunt communes, *vt habetur ſub tit.
de Prioribus. c. 4.* Quod etiam obſeruatum
fuit in lingua Aragonię, quę antiquis tem-
poribus ante erectionem Prioratus Catha-
lonię habebat ſub ſe Caſtellanum Empoſtę
& Priorem Nauarrę, & eorum Prioratus
& Commendę erant diſtinctę reſpectu Ca-
bimentorum, itaut non poſſet Aragonenſis
cabire in Prioratu Nauarrę, neq. è contra
8 Nauarrus in Aragonia, † & iſta particula-
ris conſuetudo iſtius linguę debet obſeruari,
*vt per Oldrad. conſ. 159. n. 9. Pariſ. conſ. 13.
nu. 29. lib. 1.* quæ conſonat iuris commu-
nis diſpoſitioni, vt de Prouincia diuiſa ha-
betur *in tex. in l. ſi eadem Prouincia. de offi.
aſſeſſ. & quod ibi notant Doctores, Bald.
Paul. Ang. & alij, Caſtren. conſ. 187. col. 1.
incip. Notandum eſt. lib. 2.* Et facit, quòd
9 conceſſo territorio, cenſetur conceſſum eſſe
ius territorio inhęrens, etiam ſi aliter non
exprimatur, *Oldrad. conſ. 252. n. 8. Alex.
conſ. 105. nu. 2. lib. 6. cum alijs per infor-
mantes allegatis.* [e] Quare conſonum vide-
tur naturæ horum Prioratuũ, vt poſtquam
fuerunt diuiſi, intelligantur ſortiri eandem
naturam cum alijs eiuſdem linguę, iuxta
conſuetudinem in ſimilibus ſeruari ſolitam;
maximè ſtante aperta differentia, quæ eſt
inter alias linguas & linguas Prouincię, &
Italię, cuius conſuetudinis fidem facit Ma-
gnus Magiſter Claudius de la Sangle loco
ſupra citato; Et ideo nõ poteſt aliquis Prior
nec Caſtellanus Empoſtę aliquam Commẽ-
dam, domum, vel membrum in alio Prio-
ratu, niſi Magni Magiſtri, & Conuentus
conſenſus aceſſerit, habere, vel tenere. De-
bet enim vnuſquiſq; ſuis limitibus conten-
tus eſſe, nec promotiones aliorum conuenit
impedire, iſta ſunt verba pręciſa *cap. 3. de
Commend.* quę multum, videntur ad caſum
noſtrum facere; nam ſi ita diſponunt reſpe-
ctu Priorum, qui ſunt capita militum exi-
ſtentium intra fines eorum Prioratus, mul-
to magis debet habere locum in ipſis limi-
tibus. Neq: in contrarium deducta obſta-
re videntur; nam quod dicitur inſpicien-
dum eſſe ſtatum antiquum, ſecundum quem
cabimenta erant communia, non facit, quo-
minus ea deinde fuerint diuiſa, nam tunc
omnes erant ſub eodem Prioratu, qui cum
fuerit diuiſus, conſequens eſt, vt etiam
Cabimenta cenſeantur diuiſa ad tollen-
dam confuſionem adminiſtrationis: Nec
facit, quòd expreſsè non fuerit actum de
Cabimentis; nam hoc ſatis includitur, ex
diuiſione Commendarum, & iuriſdictionis,
vt ſupra deductum fuit. Neq. obſtat, quòd
Caſtellania Empoſtæ ſita ſit in territorio
Principatus Cathalonię, quia in his non
attenditur diuiſio territorij reſpectu domi-
nij temporalis, ſed reſpectu iuriſdictionis
militię ſuper Commendis eo pacto diſtin-
ctis, prout bene viſum fuit Magno Magi-
ſtro, & Conſilio generali, quemadmodum
10 videmus † Diœceſes Epiſcopatuum non
eſſe diſtinctas iuxta terminos dominij tem-
poralis, ſed plerumq; vnam diœceſim ſeſe
extendere intra fines alterius dominij, *gloſ.
in Clem. Romani. in verb. diœceſis. de elect.
Hoſtienſ. in c. ſuper eo. poſt princip. de
paroch. Hieron. de Monte. de finibus. quæſt.
75. nu. 9.* & in hac re extat exemplum in
eadem diœceſi Dertuſenſi, quę ſe extendit
intra Regnum Valentię. Neq. eſt abſur-
dum, quòd milites Cathalani non poſſint
cabire in territorio Caſtellanię, quia hoc
non eſt abſolutè verum; nam Cathalani,
qui degunt in illa parte Caſtellanię, ſunt
etiam capaces Commendarum in ea, & in

[e] & per Roch. de iure patron. in verb. ipſe q. 13. Lambertin. in 2. part. lib. 1. artic. 1. q. 5. princip. fol. mihi 158.

toto

toto Prioratu Caſtellaniæ ſitarum, nec tamen ſunt capaces Cõmendarum Prioratus Cathaloniæ, quia hæc diuiſio facta eſt non ſecundum territorium dominij temporalis, ſed ſecundum diuiſionem Prioratuum, quod apparet, quia aliàs ſatis abſurdum eſſet, quod Caſtellania Empoſtæ, quæ eſt caput militũ RegnumAragonum ſita ſit in ea parte, quæ eſt territorij Cathaloniæ. Non obſtat, quòd per Caſtellanum non potuerit fieri præiudicium ſingulis militibus, qui prius poterant habere cabimentum in toto prioratu Caſtellaniæ; maximè cum renunciarit tantum iuri ſuo, quia totum hoc negotium geſtum fuit auctoritate Magni Magiſtri, & Priorum, ac dignitatum, penes quos eſt poteſtas adminiſtrandi omnes Commendas religionis, prout in alijs caſibus per ipſos factum fuit, nempè in diſmembratione à Prioratu Caſtellæ nonnulla loca, in quibus nouum Prioratum conſtituerunt, *prout habetur ſub tit. de Bailiuis. cap.45. in fin.* quòd ſi huic rei neceſſaria eſſet maior auctoritas, ea ex antiquitate præſumi poteſt, *vt ſæpius in alijs cauſis reſolutum fuit.* Non obſtat præiudicium militum ſingulorum, quod ex hac diuiſione deducitur, ſi tollatur eis ius cabimenti in locis, in quibus prius illud habebant, quia

11 † cum ipſi non ſint domini Commendarum, ſed ſimpliciter adminiſtratores, *vt habetur in cap. 1. de Commend.* iſtud ius non eſt conſiderabile ad effectum impediendi, quominus Magnus Magiſter, & Conſilium diſponant arbitrio ſuo circa adminiſtrationem bonorum Religionis, quorum dominium eſt penes ipſam Religionem, ſed hęc obiectio non videtur habenda in conſideratione, quia ſi talis diuiſio fuit nulla ex eius productione non poteſt impugnari ius Caſtellaniæ, quod ex alijs rationibus fuit in Rota canonizatum. Non obſtat argumentum, quod deſumitur ex reſeruatione bonorum particularium ſitorum extra limites conſtitutos, & ſpectantium ad Cõmendas vltro citroq. poſitas, ex qua arguitur non fuiſſe intentionis diuidentium pręiudicare Commendis particularibus, quia hoc nihil commune habet cum diuiſione

12 iuriſdictionis, cum etiam † ſępè videamus vnam Eccleſiam habere bona ſita in territorio alterius Eccleſiæ, neq. per hoc confunditur Iuriſdictio, & potius hoc argumentum videtur facere contra Prioratum Cathaloniæ; nam ſi in re minoris momenti expreſsè fuit facta hęc declaratio, vtiq. ſi voluiſſent cabimenta remanere communia, veriſimiliter hoc expreſſiſſent. Poſtremo non obſtat inęqualitas conſiderata, nam ſi proportionabiliter hęc diuiſio eſt conſtituenda, apparet quòd vbi ſunt pauciores Commendę, ibi pauciores eſſe milites, & vbi plures, numerum quoq. militum eſſe maiorem; neq. per hoc lęduntur milites particulares nationis Cathaloniæ, cum etiam Cathalani, qui ſunt in illo angulo, in quo ſitum eſt Caſtellum Empoſtę participent de Commendis omnibus ſitis in toto Prioratu Empoſtę intra fines Regni Aragonum, ſed vt dictum eſt, ius iſtorum non eſt tale, vt poſſint impedire Magnum Magiſtrum, & & Conſilium, quominus arbitrio ſuo de his omnibus diſponant, prout neceſſitas, & vtilitas requirere videtur. Et ita concluſum.

Aretina Bonorum.
Die Lunæ 31. Ianuarij 1600.

SVMMARIVM.

1 In reſcripto, ſi in euidentem, attenditur ſola ratio vtilitatis Eccleſiæ.

2 Conſenſus Rectoris in alienatione rei Eccleſiæ ſufficit, quòd interueniat etiam poſt obtentum reſcriptum.

3 Pro ſententia alienationis rei Eccleſiæ, & illius exequutione longo tractu temporis vallata, & obſeruata præſumitur.

DECISIO MCCCXXXVIII.

DOmini in hac poſitione fuerunt concordes eſſe ſtandum in deciſis, * eis enim placuerunt rationes in deciſione aliàs facta deductæ. Neq. obſtare, quod deducitur circa defectum conſenſus; nam in ſecũdo reſcripto directo Decano Florentino, cuius vigore fuit confirmata locatio, narratũ fuit Eremitas recuſaſſe ſemper, & recuſare cõſentire, adeo quòd Papa intellexit, vt procederetur ad exequutionem litterarum,

* ſub die Veneris 19. Martij anni præteriti.

1 † conſtito de euidenti vtilitate, quæ eſt vnica ratio, quæ attẽdi ſolet in iſtis reſcriptis,

2 vt pluries fuit reſolutũ, † & ſufficit, quòd deinde Eremitæ cõſenſerũt ſub die 11. Februarij 1526. *ad tradita per Bald. in conſ. 475. nu. 3 lib. 1. Tiraq. poſt leges connub. gloſ. 6. n. 10. & ſunt tradita per D. Sarment. de reb. eccleſ. par. 1. c. 3. nu. 1.* Non obſtat, quod deducitur de defectu cauſæ euidentis vtilitatis, quia † cum præſumptio ſit

3 ad fauorem ſententiæ, & exequutionis vallatæ tam longo tractu temporis, quo fuit obſeruata, id quod deducitur pro parte Eremi, non concludit negatiuam, & placuerunt reſponſiones datæ in alia poſitione reſpectu pręcedentis locationis, cum interceſſerit ſpatium 13. annorum, quibus potuit valde mutari ſtatus terrarum accedentibus circumſtantijs ibi conſideratis. Neq. obſtat, quod dicitur non fuiſſe ſeruatam formam reſcripti, ex quo non fuit confirmata locatio iam facta, ſed auctus canon, quod videtur nouum inducere contractum, quia hoc tollitur ex lectura ſententię; in qua iudex ſimpliciter confirmat dictam locationem anni 1505. deinde de conſenſu condu-

conductoris faciendo meliorem conditionem Monaſterij auget canonem ad alia ſtaria quinquaginra, quod facere potuit, & in ſumma confirmata fuerunt omnia in dicta deciſione deducta.

Romana pecuniaria.
Die Veneris 4. Februarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiua probat inter eaſdem partes.*
2 *Quietantia creditoris probat ſolutionem.*
3 *Opponens de non ſolutione negatiuam probare tenetur.*

DECISIO MCCCXXXIX.

FVit dubitatum, an conſtet ſufficienter de ſolutione ſcutorum triummillium ennnciata in inſtrumento ſocietatis affictus inter Dominum Antonium Portum Ioannem Franchinum, & Capitaneum Rutilium. Hec cauſa fuit introducta occaſione petitionis factæ à D. Antonio conueniente D. Io. Franchinum ad ſolutionem rubrorum quadragintaſex grani, in quo iudicio Franchinus oppoſuit non eſſe verum, Antonium ſoluiſſe in contanti Venerabili Capitulo Sancti Ioannis ſcuta 1500. quæ exceptio, cum ageretur de ſolidandis inter eos computis, retardauit ſolutionem dicti grani, & petitum fuit votum Rotæ; Ideo cauſa propoſita, & diſcuſſa Domini fuerunt concordes, quòd conſtet ſufficienter de dicta ſolutione: Et primo ex confeſſione Franchini contenta in dicto inſtrumento
1 ſocietatis, † in quo enunciatur hæc ſolutio, quæ enunciacio inter eaſdem partes probat, *Bart. in l. ex hac ſcriptura. num. 16. de donation. Alex. conſ. 219. nu. 24. lib. 6. Aym. de antiq. §. propoſitum. num. 19.*
2 Secundo † ex quietantia Capituli, cui ſolutio fieri debebat, quæ probat contra omnes, *Verall. deciſ. 196. lib. 1. cum alijs per Tiraq. de retract. lign. §. 1. gloſ. 18. n. 82.* Tertio ex alio inſtrumento confecto die 13. Ianuarij 1591. in quo diſcioccatores faciunt quietantiam D. Antonio de ſcutis quindecim receptis ab eo pro reſiduo ſcutorum triummillium habitorum pro diſcioccatione rubrorum quadringentorum terræ in tenuta delle Caſtella, neq; eſt contraria hæc enunciatio quietantiæ; nam cum obligatus eſſet Capitulo facere hanc diſcioccationem, ſatis videtur ſoluiſſe Capitulo, qui pro obligatione contracta cum Capitulo ſoluit: Præterea ex alio viſum fuit Dominis probationem D. Antonij eſſe
3 concludentem, † cum D. Franchino opponenti de non ſolutione incumbat onus probandi negatiuam, *Iaſ. in l. in illa ſtipulatione. n. 14. de verb. obligat. Aym. conſ. 122. nu. 6. Bertrand. conſ. 116. num. 4. lib. 6. Cephal. conſ. 4. n. 1. lib. 5.* Demum etiam conſideratum fuit hanc exceptionem non competere Franchino, qui cum haberet veriſimiliter notam qualitatem Caſalis cōducti, non curauit de participatione expenſarum factarum, ſed magni fecit iuire ſocietatem cum pactis, & conuentionibus in inſtrumento contentis ſine alia verificatione expenſarnm factarum; ex quo ſequitur, quòd hodie talis exceptio vel non releuat, vel ſapit ſubterfugium ad euitandam ſolutionem grani, pro quo conueuitur, nam quod dicitur verba illa in inſtrumento appoſita, (eſſendoſi sborſati) eſſe conditionalia, & reſoluenda in hanc ſeutentiam, ſi fueriut exburſata, non eſt verum, quia immo ſunt præſuppoſitiua, neq; aliter ſecundum rectam ſermonis ſtructuram intelligi poſſunt, cum ſequatur obligatio pura, & ſimplex contrahentium; quo verò tempore fuerit facta ſolutio, ſatis colligi poteſt ex inſtrumento facto ſub die 13. Ianuarij 1591. eam præceſſiſſe hoc tempus eum cantet pro reſiduo. Et ita concluſum.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 21. Februarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ad probationem valoris attenditur tempus quinque annorum ante, & quinque poſt.*
2 *Iuramentum in litem defertur, quando facto aduerſarij intentio agentis probari non poteſt.*

DECISIO MCCCXXXX.

CVm pro parte Illuſtr. D. Leonidæ peteretur ſibi deferri iuramentum in litem contra Illuſtriſs. D. Marchionem, ex eo quòd ipſe non exhibuerit libros redditnum Caſtrorum Montis Iani, & Roncofrigidi, ex quibus poterat haberi certa notitia redditus dictorum Caſtrorum, & per eam probatum fuiſſet huiuſmodi libros extare in manibus officialium, & Factorum Marchionis; Ideoq. Domini dixerunt * Marchionem teneri ad dictorum librorum exhibitionem: dictus D. Marchio exhibuit quoſdam libros cauſarum criminalium ab anno 1561. vſq. ad annum 1577. & libros damnorum datorum ab anno 1564. vſq; ad annum 1569. & ab anno 1573. vſq. ad annum 1576. quo anno facta fuit reunneiatio, ſuper qua pendet controuerſia, & per hanc exhibitionem prętendebat ſe ſatisfeciſſe mandato Rotæ de exhibendis iſtis libris; pars verò aduerſa contendebat non eſſe ſatisfactum, cum non fuerint exhibiti
1 omnes libri omniū redditnum; † neq. iſtos percutere annos quinq. ante, & quinq. poſt dictā renunciationem, quod videtur requiri ad probationem veri valoris, neq. in iſtis libris contineri introitus Montis Iani; Ideoq.

* ſub die Lunæ 21. Aprilis 1567.

Ideoque ſibi deferendum eſſe iuramentum, cum facto aduerſarij non poſſit intentionem ſuam probare; prçſertim, cum teneretur Marchio reddere rationem adminiſtrationis bonorum maternorum ipſius Dominæ Leonidæ; Ideo in hac controuerſia fuit de ordine Dominorum datum dubium, An per exhibitionem dictorum librorum fuerit ſatisfactum monitorio, & deciſioni in caſu, & ad effectum, de quo agitur: Verum propoſito dubio Domini non fuerunt concordes, nonnullis inhærentibus deciſioni, & monitorio; maximè ex eo quòd non exhibebantur libri reddituum, ſed tantum Iuriſdictionis, neque libri introituũ Montis Iani: Aliis verò reuocantibus in dubium deciſionem factam [a]; maximè in ea parte in qua fuerat dictum Marchionem vti adminiſtratorem teneri ad reddẽdam rationem, cum non videatur talis deciſio ſuſtineri poſſe, cũ tunc temporis Marchio eſſet dictorum bonorum dotalium vſufructuarius, non autem adminiſtrator; propterea non fuiſſe probatum libros eſſe penes Marchionem, ſed penes Officiales & Factores; Ideoq. cum ad illos exhibendos non teneri, cum libri reddituum poſt redditam rationẽ adminiſtrationis remanere ſoleant penes illos, qui adminiſtrarunt: Quare in hac varietate fuit per Dominos ordinatum, vt iterum videatur, an probetur libros prædictos extare, ſiue extitiſſe penes Dominum Marchionem, & ſi ſic, An ad illorum exhibitionem teneatur.

[a] ſub dicta die 21. Aprilis 1597.

Verulana Expenſarum.
Die Lunæ 28. Februarij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Expenſæ factæ pro conſequendis expenſis prius factis, & non ſolutis, debentur,*

DECISIO MCCCXLI.

1 DOmini dixerunt reſolutionem huius dubij pendere ex eo, † an expenſæ, de quibus agitur, fuerint factæ pro vlteriore litis proſequutione, vel pro conſequendis expenſis prius taxatis & non ſolutis. Primo caſu cenſuerunt eas deberi, & pro eis ad vlteriorem exequutionem procedendum. Secundo caſu, ſi fuit litigatum pro conſequendis expenſis ad rationem ducatorum de Camera, dictum fuit eas non deberi; nam in curia ſoluitur ad rationem decem Iuliorum, etiam quòd pro illis relaxatum fuerit mandatum; Ideo curent partes, vt notarij videant, in quo iſtorum caſuum verſemur, & referant.

Parmen. Status.
Die Lunæ 6. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *In deciſionibus Rotæ non admittitur argumentum à contrario ſenſu.*
2 *Teſtes quantum fieri poteſt ſunt reducendi ad concordiam niſi adſit vehemens ſuſpicio ſubornationis.*

DECISIO MCCCXLII.

FVerunt pro parte Dominorum de Rangonibus propoſiti quinq. errores, quos prætendunt ineſſe deciſioni factæ ſub die 4. Nouembris 1598. Primus error deducitur ex eo, quòd habetur in deciſione eſſe ex intentione Dominorum de Rangonibus docere de falſitate depoſitionis teſtium, de quibus tunc actum fuit ad reintegrandum fidẽ examinis Anni 1532. Dicunt enim intentionem eorum fuiſſe deducere falſitatem ad tollendam fidem examinis Pallauicinorum. Verum hæc oppoſitio non placuit Dominis; tum quia ex falſitate dictorum teſtium non ſtatim ſequitur teſtes reprobatorios Pallauicinorũ falſum dixiſſe; tum etiam quia cum teſtes reprobatorij inducti fuerint ad tollendam fidem examinis anni 1532. vtiq. dato etiã quòd iſta eſſet intẽtio, quã prætẽdunt; tamẽ inſpecto effectu tẽdit ad defenſionem dicti examinis, quod poterat vulnerari per dictos teſtes reprobatorios: Vnde rectè dictum fuit, hanc eſſe intentionem Rangonorũ inſpecto effectu principali, & fine diſputationis, vt data veritate dictorum per teſtes in examine anni 1536. corruat fides examinis anni 1532. & è contra, data eorum falſitate remanet fides dicti examinis libera ab impugnatione ſubornationis. Secundus error deducitur ex eo, quòd in deciſione dicunt haberi, non conſtare ex proceſſu Placentię 1536. de defectu citationis Rangonorum: Verum hoc non ita habetur in deciſione, ſed tantum dicitur non conſtare de inualiditate proceſſus: Verum quia re vera hoc ſenſerunt Domini, & fuit in alijs deciſionibus dictum, & difficultas videtur ex eo pendere, An dictus proceſſus ſit integer, nec ne, & ad quẽ ſpectet onus producendi integrum; ideo placuit Dominis, vt circa iſtum articulum particulariter dubitetur, An dictus proceſſus Anni 1536. ſit validus ad effectum, de quo agitur, nempe vt afficiat Dominos de Rangonibus. Tertius error deducitur ex contrarietate, quæ eſt inter hanc deciſionẽ, & aliam factam ſub die 4. Iunij 1593. nam tunc dictum fuit, contrarietates, quę circa dicta teſtium deducebantur, poſſe conciliari; In hac verò dicitur adeſſe in ſubſtantialibus plures diuerſitates. Verum Domini dixerunt hanc rem non eſſe alicuius momenti, cum ſæpe eueniat, vt dubijs iterum

Digitized by Google

propoſitis diſcedatur à priori reſolutione ex nouiter deductis. Neque obſtat, quod quarto loco deducitur, erratum fuiſſe in eo, quòd in dicta diſputatione de anno 1593. non fuerit præſuppoſita ſubornatio, ex quo arguunt Informantes, quòd in iſta fuerit præſuppoſita, quia nihil tale dicitur, neque opus erat diſputare hoc vltimum dubium Anni 98. ſi pręſuppoſita
1 fuiſſet ſubornatio,& † in decisionibus Rotę
non ſolet admitti argumentum à contrario ſenſu, ſed quod dictum fuit, habet hunc ſenſum, non eſſe mirum, ſi teſtes prius redacti ad concordiam nunc reiiciantur, quia tunc non fuerat detecta per dubiorum propoſitionem ſubornatio, prout poſtea factum fuit; & ideo ceſſat, quod regulariter
2 dici ſolet, † teſtes quantum fieri poteſt,
reducendos ad concordiam, ne ſibi ipſis videantur contrarij: hoc enim non procedit vbi adeſt vehemens ſuſpicio ſubornationis. Quintus error conſideratus eſt in eo, quod dicitur, quòd Com. Ludouicus erat terribilis & violentus, & valde timebatur ab omnibus, cum tamen *coram Puteo deciſ.380.lib.3.* dictum fuerit, non conſtare de eius terribilitate: Verum fuit reſolutũ, ſatis viſum Dominis cõſtare de terribilitate Comitis ex depoſitionibus preſbyteri Baptiſtæ de Ferrarijs, & Raymondi del Pozzo teſtes Rangonorum, quibus nũc accedit Breue Pauli I I I. Verum dato etiam, quòd fuiſſet in hoc erratum, hunc errorem tanti non eſſe, vt idcirco corruat deciſio, cum fuerit deductum pro adminiculo, non autem pro principali probatione intentionis Pallauicinorum. Et ita concluſum.

Romana Pecuniaria de Carrauagijs.
Die Veneris 10. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum in inſtrumento reſeruans iura antiqua eſt contraria, & incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quam inducitur nouatio primæ obligationis, & nu. ſequen.*

3 *Clauſula ſine præiudicio, iurium ſuorum poſita in concordia, quam interpretationem recipiat.*

DECISIO MCCCXLIII.

FVit reſolutum Carrauagios non poſſe agere cõtra hęredes Mangilij vigore inſtrumenti, de quo agitur, celebrati die 10. Martij 1595. in quo promiſerat Mangilius ſe ſoluturum Carrauagijs totum id, quod ipſis debebant Boli, nempe ducatos 7673. Nam cũ Bolis decoctis fuerit inter Bolos, & Mangilium eorum fideiuſſorem ex vna, & Carrauagios alioſque creditores ex altera deuentum ad concordiam 19. Aprilis eiuſdem Anni, per quam creditores ceſſerunt Mangilio omnia bona illorũ de Bolis, & ipſe promiſit ſoluere integram ſummam debitam intra ſex annos cum dimidio creditoribus promittentibus viciſſim dictos Bolos, & Mangilios non moleſtare cum iuramento & obligatione Camerali, per hanc concordiam cenſuerunt Domini fuiſſe receſſum ab illa priori obligatione contracta ſub die 10. Martij, cuius vigore agere prętendunt; maximè cum præter concordiam iuratã Carrauagij coſtituerint procuratorem ad exigendum pagas maturatas iuxta formam dictæ concordiæ iuratæ; nec non expreſsè per Breue S.D.N. confirmatæ, *l.ſi præcedente. §. Lucius Titius. vbi Doctor. mandat.* Non obſtat, quod deducitur pro Carrauagijs, ipſos conſenſiſſe concordiæ cũ
1 † clauſula, ſine præiudicio ſuorum iurium
contra Dominos de Bolis, & alios quoſcumque; Nam aut iſta clauſula tanquam directè contraria & incompatibilis cum priore inſtrumento venit reijcienda, *vt per Aym.conſ.29.num.2.Put. deciſ.380.lib.1.*
2 † cum manifeſtè per ſecundum inſtrumentũ
fuerit inducta nouatio, *Aretin.conſ.21.n.1. Dec.463. nu.5. Pedemont. deciſ.142. nu. 11.*
3 † Aut commoda interpretatione eſt conci-
cilianda; nempe quòd in euentum, quòd concordia non obſeruaretur, poſſent ſemper Carrauagij redire ad priorem obligationẽ, & ſe iuuare contra Mangilium priore inſtrumento, quod per concordiam ad hunc effectum noluerunt eſſe extinctum, & hanc interpretationem recipere debet inſtrumẽtum declarationis factæ per Mangilium ſub die 28. Aprilis ad euitandam fraudem, quæ aliàs manifeſta redderetur, nam alioquin clarè appareret iſtas conuentiones factas fuiſſe colluſiuè ad inducendos alios creditores ad concordandum, qui fortè non cõſenſiſſent; niſi vidiſſent Carrauagios, quorum maius erat creditum, concurrere cum aliis, Ideo ad tollendam colluſionem & ſimulationem, hanc interpretationem eſſe amplectendam, maximè ſtante obſeruantia.

Interamnen. Bonorum.
Die Veneris 10. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *In probanda identitate rei non requiritur valde exacta probatio.*

2 *Identitas rei ex quibus probetur.*

3 *Bona defuncti capta per creditores, & per heredem redempta nõ dicuntur amplius fideicommiſſo ſubiecta.*

4 *Pro extinctione debitorum fideicommittẽtis bona grauata alienari poſſunt.*

5 *Idem eſt pro dotibus conſtituendis filiabus.*

DE-

DECISIO MCCCXLIIII.

DOmini conuenerunt in eo, quòd pro-
betur identitas molendinorũ ad gra-
num & ad oleum: Verum aliqui dubitabãt,
reſpectu cęterorum bonorum, nihilominus
ad effectum, de quo agitur, per modum
inclinationis ex dictis Dominorũ videbatur
colligi poſſe, ſatis probari identitatem re-
1 ſpectu omnium, † cum in hac materia non
requiratur adeo exacta probatio, *Afflict.
decis. 33. nu. 3. Decian. conſ. 17. num. 9. lib. 3.*
2 hic verò multa concurrunt, nam † ex libro
æſtimi; qui probat, *vt latè deducit Pere-
grin. de fideicomm. artic. 44. nu. 1* a. apparet
confines pontis fluminis, & viæ publicę
conuenire iſtis bonis: Coadiuuatur quoq.
iſta probatio ex contiguitate cum bonis,
quorum identitas eſt indubitata: Concur-
rit præterea laudnm, quod facit aliquod
adminiculum, ſed præcipuè fuerunt habitę
in conſideratione plures confeſſiones ema-
natę à D. aduerſario, dum excipiendo al-
legabat bona vendita eſſe ſubiecta fideicõ-
miſſo. Verum cauſæ difficultas in eo præ-
cipuè verſatur, quòd apparet, nonnulla
ex iſtis bonis fuiſſe per Communitatem In-
terãnę capta pro ſatisfactione debiti teſta-
3 toris, † quę deinde ab Antonio eius filio
fuerunt redempta; Ideoque ea non amplius
4 cenſeri ſubiecta fideicommiſſo, † cum liceat
pro extinctione debitorum fideicommittẽ-
tis bona grauata alienare; & cum præten-
dat Illuſtr. Ioannes Baptiſta ſe ab anterio-
bus creditoribus de facto moleſtari, & hæc
ab illis euinci poſſe vti potioribus, dicit nõ
releuare reſpectu iſtorum bonorum proba-
tionem identitatis; Ex aduerſo verò repli-
catur, non agi nunc de bonis comprehenſis
in priori venditione, in qua comprehendi-
tur maior pars iſtorum redemptorum, ſed
de bonis comprehenſis in poſteriori vendi-
5 ditione, † quæ verè ſubiecta ſunt fideicom-
miſſo, & vendita fuerunt Domino Ioanni
Baptiſtę ex cauſa permiſſa, nempe pro cõ-
ſtituendis dotibus filiabus Antonij, & licèt
pro euictione prius venditorum poſſit op-
ponere Dominus emptor ſe nolle ſoluere
pretium vltimo emptorum; tamen quia
pars contentatur, quòd ipſe retineat penes
ſe valorem dictorum bonorum redemptorũ,
qui dicitur aſcẽdere ad ſcuta circiter qua-
tuor millia, & quòd pro reliqua ſumma mã-
datum Auditoris Cameræ exequatur, de
hac re erit iterum cum Dominis agendum,
cum ſatis ęqua videatur huiuſmodi præ-
tenſio.

Calaguritana Spolij panis.
Die Lunæ 13. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Quis non dicitur ſpoliare, quando concur-
rit iuſta cauſa denegationis ſolutionis, &
qua dicatur iuſta cauſa.*
2 *Laici percipientes decimas tenentur præſta-
re alimenta beneficiatis Eccleſiæ inſer-
uientibus, ad quam de iure communi
ſpectant decimæ.*
3 *Oblationes non imputatur in congruam
ob earum incertitudinem.*
4 *Non poteſt quis ſibi ius dicere ſpoliando de
facto.*
5 *Spoliatus ante omnia venit reſtituendus.*
6 *Contra ſoluere recuſantem, & ſpoliantem
competit reſtitutio ſecundum communem
opinionem.*

DECISIO MCCCXLV.

FVit dubitatum pręſuppoſito quòd con-
ſtet de primo extremo beneficiatorum
percipiendi panem recentem, An dictus
panis fuerit ſubrogatus in locum panis ob-
lationum; itaut excludatur ſpolium reſpe-
ctu Dominæ Comitiſſæ in caſu & ad effe-
ctum, de quo agitur. Prætenſio Dominę
Comitiſſæ eſt, mediante hac exceptione
ſubrogationis excludere actionem ſpolij,
1 † ex quo concurrente iuſta cauſa denega-
tionis ſolutionis, quis non dicitur ſpoliare.
*c. querelam. cum ibi notat. de electione. & fuit
aliquando reſolutum in Rota in cauſa Con-
uenarum coram bo. me. Grato de anno 1565.*
Iuſtam verò videri cauſam denegationis
panis recentis, cum fuerit ſubrogatus in
locum panis oblationum, qui prius perci-
piebatur per Comites, & deinde fuerunt
ab ipſis ablatæ vigore ſententiarum Rota-
lium. Hic itaque ſeſe offert duplex inſpe-
ctio, quarum prior eſt, an talis ſubrogatio
concludenter probetur. Altera eſt, dato
quòd probetur, an releuet: Et quantum ad
priorem, Domini cenſuerũt ex teſtibus no-
uiter per Dominã Comitiſſam examinatis,
hanc ſubrogationem concludenter non pro-
bari; nam vnus quidem probare videtur
dictam ſubrogationem, duo verò nihil cõ-
cludunt, alter verò, qui de conuentione
deponit, eſt de auditu; & ideo non eſſe
ſufficientem hanc probationem, quæ ex his
ſolis teſtibus colligitur, circumſcriptis alijs
examinatis in iudicio moto cum Comite
ſeniore, quorum de ſtricto iure non vide-
tur habenda ratio, cum iam Comitiſſa ob-
tinuerit, acta in illo iudicio ſibi non præ-
iudicare; ex quo ſequitur, neque etiam
ijs ſe poſſe iuuare, vt ſeruetur iudicij æqui-
tas: Præterea ex aduerſo ex teſtibus datis
pro parte Abbatis, & beneficiatorum pro-
batur concludenter panem, & alimenta à
Comitibus præſtita fuiſſe dicto Abbati &
beneficiaris ratione ſeruitij, quod ab eis
in Eccleſia prębabatur, quod eſt valde ve-
ritati & rationi conſonum, cum Comites
percipiant omnes decimas, *vt fuit deciſum
iam coram Reuerendiſſ. Peruſino* *, quàm

* In Calaguritana liquidationis oblationum die 25. Maij, & 25. Iunij 1590.

coram me *, & cum hæc probatio percutiat
etiam tempus ante prætenſam conuentio-
nem, ex ea ſatis videtur talis probatio
eneruari, itaut non ſit concludens ad effe-
ctum excluſionis ſpolij, quod præſupponi-
tur eſſe plenè probatum. Verum dato &
non conceſſo, quòd de tali conuentione &
ſubrogatione plenè conſtaret iunctis pro-
bationibus in priore iudicio factis; Tamen
deueniendo ad alteram partem inſpectio-
nis, An hæc probatio releuet, Domini cen-
ſuerunt hanc probationem non releuare.
2 Primo, quia negari non poteſt, † Comites,
qui percipiunt decimas, teneri de iure ad
præſtanda alimenta beneficiatis inſeruien-
tibus Eccleſiæ, ad quam de iure communi
ſpectant decimæ, *Rebuf. de Congrua. n. 80. Couaru. lib. 1. varia. 17. nu. 6. & fuit pluries in hac cauſa dictum*; perceptio verò obla-
tionum per eos facta fuit de facto, & con-
tra iuris diſpoſitionem, & non poteſt com-
penſari cum ſolutione panis ex alia præexi-
ſtenti cauſa debiti, *vt fuit deciſum coram Domino Peruſino*; ex quo ſequitur hanc ex-
ceptionem non releuare ad effectum, de quo
agitur; nam cauſa denegationis præſtatio-
nis panis recentis, eo quòd ablatæ fuerũt
Comiti oblationes, non eſt iuſta, cũ eę Co-
3 miti non deberentur, † & non ſoleant com-
putari in Congruam ob earum incertitudi-
nem, *Felin. in c. cum Venerabilis. num. 37. de exceptionibus.* quod confirmatur ex eo,
quòd per teſtes probatur ſolitos fuiſſe ar-
rendatores decimarum ſupplere quantitatẽ
panis, quoties ex oblationibus non aderat
ſufficiens quantitas pro victu beneficiato-
rum, & ita tollitur argumentum, in quo
fundatur præcipuè exceptio Comitiſſæ de
ceſſatione cauſæ præſtationis. Secundo fa-
cit, quia articulus iſte ſubrogationis re-
4 ſpicit petitoriũ, & † non licet interim Co-
mitibus ius ſibi ipſis dicere ſpoliando de fa-
cto beneficiatos, qui tam longo tempore
fuerunt in poſſeſſione percipiendi panem,
de quo agitur, *vt bene deducitur in deciſione bo. me. Domini Oriolen. in Romana Cen-*
5 *ſus 8. Februarij 1577.* † Et ideo ante
omnia veniunt reſtituendi. Non obſtat,
quòd beneficiati nũquam fuerint in poſſeſ-
ſione aduerſus Comitiſſam, quæ ſuccedit
in Marchionatu ex inueſtitura, non autem
ex ſucceſſione paterna, quia onus ſoluendi
panem eſt reale Maioricatus, cuius ratione
prætẽdit Comitiſſa ad ſe ſpectare decimas;
& ideo Maioricatus traſiuit ad eam cum
6 ſuo onere, † & contra eam ſoluere recuſan-
tem, & ſpoliantem competit reſtitutio, ſe-
cundum communem opinionem, de qua
per Abbat. in c. cum ad ſedem. n. 26. & 27. de reſtit. ſpol. Pute. deciſ. 419. nu. 1. lib. 2. cum alijs per Informantes allegatis *. Et ex his
concluſum ſine difficultate exceptionem
propoſitam non releuare, quo minus Ab-
bas & beneficiati veniant reſtituendi.

* In eadem Calagaritan. oblationum Lunę 21 Iun. 1591. & in eadem Calagaritana alimentorum 7. Nouem. 1574

* gloſ. in allegat. c. cũ ad ſedem. Alex. in l. rem quæ nobis. n. 8. vbi Iaſ. nu. 30. qui de cõmuni. de acquir. poſſ. Alex. conſ. 51. num. 1. lib. 2. Aſſlict. deciſ. 361. num. 12. Caſtad. deciſ. 7. de reſtit. ſpol. & ep. allegat. 51.

Terdonen. Prępoſiturę.
Die Veneris 17. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *A ſententia priuatoria beneficij ob non reſidentiam non datur appellatio ad effectũ ſuſpenſiuum, quod verum, ſi ſit iuris ordine ſeruato lata, vt num. 6.*
2 *Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicũ edictum in loco beneficij.*
3 *Ad priuationem beneficij ob non reſidentiã, quomodo procedi debeat, & num. 5.*
4 *Comparitio tertij ad excuſationem abſentis non concludit ſcientiam abſentis, ſi non conſtet de mandato.*

DECISIO MCCCXLVI.

FVit reſolutum Camillum eſſe manute-
nendum in poſſeſſione Præpoſiturę; nam
de eius poſſeſſione ante priuationem con-
ſtat publico inſtrumento, neque ea contro-
uertitur, ſed tantum ex aduerſo dicitur,
1 † eum per ſententiam latam ob non reſidẽ-
tiam priuatum fuiſſe omni iure & poſſeſ-
ſione, & ab ea non dari appellationem ad
effectum ſuſpenſiuum, *c. relatum. & c. conquerente. de cler. non reſid. Concil. Trident. ſeſſ. 23. c. 1. de reform.* Verum Domini vna-
nimiter contrarium cenſuerunt; nam dixe-
2 runt hanc ſententiam fuiſſe nullam; † cum
enim fuerit lata contra abſentem, require-
batur trina citatio per publicum edictum
in loco beneficij, *c. ex tua. de cler. non reſid. & fuit aliàs coram me reſolutum in cauſa Salamantina del Pedroſo 5. Decem. 1567. & à ſacra Congregatione Concilij in vna*
3 *Vmbraticen.* † Deinde requirebatur, vt ex-
pectaretur per ſex menſes, antequam de-
ueniretur ad priuationem, *d. c. ex tua.* quæ
forma hic non fuit ſeruata, nam vnica ci-
tatio exequuta fuit in loco beneficij, deinde
infra duos menſes nimis feſtinanter proceſ-
ſum ad priuationem, non perpenſis prius
cauſis excuſationis, an eſſent legitimæ nec
ne. Neque obſtat, quòd præfata proce-
dant, vbi proceditur contra ignorantem,
non autem contra eum, qui habuit certam
& indubitatam ſcientiam emanatæ citatio-
4 nis, quia non probatur hęc ſcientia; † quod
enim allegatur de cõparitione fratris pro-
ponentis excuſationem, non concludit ſcien-
tiam Præpoſiti, cum non conſtet de eius
mandato; immo adeſt pręſumptio in con-
trarium, cum Prępoſitus habita notitia ſen-
tentię conſtitutę procuratorem quendam
alium ad appellandum, qui in tempore ap-
5 pellauit; † & ideo cum hoc ſciret, & tunc
erat perſonaliter citandus: Aut ignorabat,
& erat ter citandus * in loco beneficii per
edictum, *iuxta diſtinctionem gloſ. in c. quoniam*

* pro quo facit deciſ. lu pr. facta in cauſa Salamantina del Pedroſo. 5. Decem. 1567. nu. 1. quæ eſt deciſ. 47.

niam frequenter. in verb. canonibus deſ-
finitum. vt lit. conteſt. quorum neutrum ſa-
ctum fuit; nam ſi præceſſiſſet perſonalis ci-
tatio, vtiq. etiam non expectatis ſex men-
ſibus potuiſſet Ordinarius procedere ad
priuationem, *vt fuit reſolutum in cauſa*
Zamoren. Capellaniæ 12. Iunij. 1589. co-
ram Illuſtriſſ. Mantica, & hoc obſeruatur
ram in eo, qui eſt abſens cum licentia, quàm
ſine licentia, *vt probatur in dicta gloſ.* Non
6 obſtat, quod † ſententię exequutio non po-
tuerit ſuſpendi per appellationem, quia hoc
locum habet, vbi ſententia lata eſt ſeruato
iuris ordine; quia ſententia nulla, nullum
parit iuris effectum. Quare concluſum Ca-
millum eſſe manutenendum.

Romana Repetitionis Dotis.
Die Lunę 20. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Pro bonis datis in dotem æſtimatis, an &*
quando in caſu recuperationis dotis de-
tur vtilis rei vendicatio.
2 *In iudicio rei vendicationis veniunt fru-*
ctus à die mota litis.

DECISIO MCCCXLVII.

1 FVit reſolutum † Dominę Pacificę com-
petere in ſubſidium, vtilem rei vendi-
cationem contra bona data in dotem, li-
cèt ęſtimata, etiam contra tertios poſſeſ-
ſores pro recuperatione ſuę dotis; probata
tamen decoctione, & quòd non adſunt alia
bona *l. in rebus. & ibi Bald. num. 18. C.*
de iur. dot. Rolan. conſ. 92. nu. 22. & ſeq.
lib. 2. Marſil. ſingul. 691. Iaſ. in §. actio-
num. n. 84. Inſtit. de action. Bald. Nouel.
in tracta. de dot. par. 7. priuil. 23. & Arius
Pinel. in l. 1. par. 3. num. 15. C. de bon.
2 *mater.* † & in hoc iudicio veniunt fructus
à die motę litis, & circa iſta nulla adeſt
difficultas, ſed videndum eſt, an iſta re-
quiſita ſint probata ad effectum, vt hac via,
& hoc remedio ſuccuratur D. Pacificę: Ideo
de hac re particulariter erit agendum.

Vercellen. Subſidij.
Die Lunę 20. Martij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula, ſublata, cum derogatoriarum*
derogatorijs in indulto poſita facit, quòd
nullo modo cenſeatur derogatum.
2 *Gratia habens clauſulas prægnantiores li-*
cèt anterior ſemper præualet.

DECISIO MCCCXLVIII.

FVit reſolutum quantum ad primum du-
bium, an gratia reſeruationis penſio-
nis Reuerendiſſ. D. Epiſcopi Aſtēſis ſuper
fructibus Canonicatus, faciat illum eſſe
immunem, & exemptum à ſolutione ſubſi-
dij Apoſtolici conceſſi Sereniſſ. Duci Sa-
baudiæ; itaut ad contributionem non te-
neatur; prædictam gratiam non præiudi-
care in aliquo, ſubſidio debito Sereniſſ. Du-
ci propter prægnantiam clauſularum in
1 indulto contentarum † cum clauſula, ſub-
lata, & derogatoriarum derogatorijs, quæ
faciunt, vt dicto indulto nullo modo dero-
gatum cenſeatur, *Bart. in l. fin. C. de ca-*
no. frum. Vrb. Rom. lib. 11. Gundiſal. de
leg. q. 7. n. 32. Gambar. de off. Legat. lib. 8.
tit. de poteſt. legat. in leg. cond. n. 44. verſ.
quintus caſus. Caſſad. deciſ. 38. nu. 6. ſu-
2 *per regul. Pute. deciſ. 69. de præbend.* † &
vbi clauſulæ ſunt prægnantiores, ea gratia,
quæ eas continet, quamuis anterior ſem-
per præualet, *& fuit dictum coram me in*
vna Aſtoricen. Archidiaconatus 19. Martij
1576. Præterea ſatis apparet de mente Pa-
pæ nolentis præiudicare Duci, poſtquam
in eadem gratia reſeruationis vult, quòd
Ludouicus Archidiaconus ratam tangen-
tē Epiſcopum de ſuo proprio ſoluat, abſq.
ſpe aliquid vnquam poſtea repetendi, vel
defalcandi; prout ipſe promittit; adeo quòd
hoc caſu apparet nullatenus agi de præiu-
dicio Sereniſſ. Ducis, & ipſum poſſe iure
ſuo vti, exigendo id, quod vigore ſui indul-
ti ei debetur à quacunq. perſona. Quan-
tum verò ad poſterius dubium, An Archi-
diaconus teneatur eundem Epiſcopum re-
leuare à ſolutione dicti ſubſidij; Domini
cenſuerunt teneri, ex quo ſpecialiter hoc
fuit cautum in reſeruatione, & ad hoc ipſe
ſe obligauit cum ampliſſimis clauſulis, quę
non ſunt per indultum ſublatę; cum tollat
tantum eas, quę ipſi indulto præiudicare
poſſint. Non obſtat, quòd ſpecificè non fiat
mentio de hoc indulto, quia immo de eo
ad hunc effectum ſatis videtur facta mentio,
cum fiat mentio de ſubſidio etiam charita-
tiuo, & excuſato, quauis auctoritate, & ex
quacunq. vrgentiſſima cauſa etiam pro ex-
peditione contra Turcas, & alios infideles,
etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, &
aliorum Principum inſtantiam, & contem-
plationem, etiam motu proprio conceſſo,
etiam quòd in eo expreſsè caueatur, vt
penſionarij contribuere teneantur, nam
cum non agatur hic de pręiudicio Ducis,
vtiq. maior expreſſio non erat neceſſaria,
Federic. conſ. 47. nu. 3. quem Rota ſequi-
tur, vt per Gambar. loco allegato nu. 39.
Non obſtat, quòd deducitur ſuperueniſſe
aliam prorogationem indulti, quia dato
hoc verum eſſe, non tamen tollit particu-
larem obligationem: maximè cum clauſulę
recipiant tantum validitatem indulti ad fa-
uorem Ducis. Quare cum volenti non fiat
iniuria, imputet ſibi Archidiaconus, qui
cum hac obligatione reſeruationis pręfa-
tę conſenſit.

Digitized by Google

Parmen. Status,
Die Veneris 14. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Litteris eius, qui ſit de ſublimioribus Magiſtratibus, creditur.*
2 *Senator Romæ dicitur de ſublimioribus magiſtratibus.*
3 *Aſſertio Papæ plenè probat.*
4 *Proceſſus non afficit non citatum.*
5 *Doctori teſtanti de conſuetudine non creditur.*

DECISIO MCCCXLIX.

FVit concluſum, proceſſum, de quo agitur, reſpectu iuriſdictionis, eſſe vali-
dum cum de iuriſdictione conſtet, non ſo-
1 lum † ex litteris Senatoris, cui, † cum ſit
2 ex ſublimioribus magiſtratibus, creditur,
c. nobiliſſimus. 97. diſtin. Gabr. de proba-
3 *tion. concl. 3. nu. 13.* † Sed etiam & Papæ
atteſtatione in ſuo reſcripto motu proprio
emanato, in quo aſſerit, ſe antea cauſam
commiſiſſe Senatori, quę aſſertio plenè
probat, *Clem. litteris. de probation.* An
verò afficiat D. de Rangonibus, fuit per
Dominos concluſum pro negatiua, cum non
4 appareat eos fuiſſe citatos, † ad effectum
enim, vt afficiat, neceſſaria eſt citatio,
*Cyn. in l. 1. in fin. C. qui accuſa. non poſſ.
Bart. in l. Lucius Titius. de his qui not. infam. Corn. conſ. 261. num. 27. lib. 4. Roland. conſ. 13. nu. 10. lib. 2. cum alijs per informantes allegatis* *. Neq. obſtat ſcientia ex aduerſo allegata per ea, quæ fuerunt
dicta *coram me in cauſa Tudertina pecuniaria*. [a] quia hęc ſententia non probatur, niſi poſt proceſſum factum contra teſtes, licèt ſit ante ſententiam. Neq. obſtat
conſuetudo *de qua teſtatur Clar.* [b] *& Boſ-*
5 *ſius,* quia † Doctori de ea teſtanti non creditur, & ita Rota ſeruat, *Mohedan. deciſ. a. de conſuetud.* vltra quòd videntur teſtari
de conſuetudine ſtatus Mediolani. Et hoc
ſtante, omiſſa fuit inſpectio, an proceſſus
ſit integer, nec ne, & ad quem ſpectet onus
producendi integrum: ſed fuit reſeruatum,
vt videatur, An ita ſint debilitati iſti teſtes ex iuribus & ſententia, de qua in dicto
proceſſu, vt eis fides non ſit adhibenda.

* & pro hoc facit Bar. in l. 2. nu. 2. C. de ſi. inſtr.
a ſub die Lunæ 19 Ianuarij 1599. n. 3.
b Clar. in §. fin. q. 31. §. quarius eſt caſus prope fin. verſ. bene verum eſt. Boſſ. tit. de oppo. contra teſt. n. 2. circa med. verſ. & circa illud. nu. 6. & 7.

Romana Pecuniaria ſeu prętēſę Arrogationis,
Die Veneris 14. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Statutum annullans contractus factos à filijsfamilias, an & quando habeat etiam locum in arrogatis.*
2 *Filiusfamilias obligando ſe in forma Cameræ dicitur à principio contrahere naturalem obligationem, & ob id ſi ſoluit, non repetit, etiam quòd ſtatutum impediat ortum ciuilis.*
3 *Per obligationem naturalem contractam error excluditur, & agnoſcens obligationem ad eam tenetur, & num. 7.*
4 *Exceptio non oppoſita non praiudicat.*
5 *Obligatio minoris, per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit; ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur,*
6 *Filiusfamilias ſui iuris effectus poteſt contractum antea factum, quod propter ſtatutum eſt nullum, ratum habere ad inſtar Macedoniani.*
8 *Metus mandati non excludit conſenſum.*
9 *Voluntas coacta eſt voluntas.*
10 *Præſumptio voluntatis coactæ tollitur ex actu geminato ſine proteſtatione.*

DECISIO MCCCL.

DVbitatum fuit ſtantibus nonnullis
præſuppoſitis, an eſſet procedendum
ad vlteriorem exequutionem mandati Au-
ditoris Cameræ contra D. Butium Taſcam,
1 & licèt in hac cauſa reſolutũ fuerit * † Sta-
tutum Vrbis c. 152. lib. 2. annullans con-
tractus filiorum habere locum etiam in
arrogatis; tamen pretendebatur pro parte
contraria poſſe procedi contra D. Butium,
ex quo ipſe ſimilibus ſocietatum contra-
ctibus pluries acceſſerat, & in ſpecie, quòd
factus ſui iuris poſt obitum patris arroga-
toris hunc contractum, de quo agitur, ap-
probauerat, ſuſcipiendo terminum trigin-
ta dierum, & promittendo ſe ſoluturum
cum obligatione in forma Cameræ, & Iura-
mento. Et fuit per Dominos deciſum in hoc
caſu eſſe locũ vlteriori exequutioni mãdati
2 Auditoris Cameræ; nam † negari non po-
teſt, quin à principio contracta fuerit na-
turalis obligatio, licèt ſtatutum impediat
ortum ciuilis; & ideo quis poteſt hoc debi-
tum agnoſcere, itaut ſoluendo non repetat,
l. naturaliter. de condit. indeb. maximè
vbi fidem ſuam ſoluendo liberat; *l. fidei-
commiſſum. eod. tit.* Vnde cum D. Butius li-
beratus à patria poteſtate ratum habuerit
hunc contractum confitendo debitum, & pe-
tendo dilationem ad ſoluendum, & refi-
ciendo expenſas mandati, & obligando ſe
cum iuramento in forma Cameræ cũ ſuſce-
ptione mandati exequutiui, vtiq. non po-
teſt ſe ab hac obligatione prętextu ſtatuti
3 eximere, † cum ex ſuo nouo conſenſu ra-
tione obligationis naturalis, per quam er-
ror excluditur, teneatur, *argumento l. Iu-
dex. eod. tit. de cond. indeb. & locum ha-
bet tex. in l. ad ſolutionem. C. de exequut.
rei iudic.* Neq. poteſt mandatum argui in-
iuſtitię, cum neq. coràm Auditore Came-
4 ræ fuerit oppoſitum de ſtatuto, quę † exce-
ptio, cum fuerit omiſſa, non poteſt hodie
reddere mandatum nullum; immo expreſsè
approbatum fuit per termini ſuſceptionem,
5 † & licèt ſtatutum nolit obligationem ex
ſuper-

* ſub die 2. Iun. 1599. videlicet ſtatutum lib. 2. c. 152. comprehendere filios arrogatos.

ſuperuenientia maioris ætatis conualeſce-re; tamen non ex tractu temporis, ſed ex cõ-ſenſu expreſſo conualidatur hæc obligatio, *ut tradunt Doctores in l. quod ab initio. poſt gloſ. de reg. iur. l. 2. C. ſi maior fact. Bart. in l. obſeruare. n. 4. de off. Procõſ. Dec. conſ. 367. n. 4. Salicet. in l. 1. C. eod. Pariſ. cõſ. 49. n. 20. & 61. lib. 1. Surd. deciſ. 69. nu. 22.* qui refert Doctores tenentes, ratificationem facere, vt valeat ab initio, ſed omiſſa hac diſputatione, ſatis eſt, quòd valeat à die ratificationis,
6 † & ad inſtar Macedoniani, prout eius habetur ratio in ſtatuto, in quo filiusfamilias ſui iuris effectus poteſt contractum ratum habere; Et ex his tollũtur obiectiones circa vim ratificationis, *facit Bellam. cõſ. 24. col. 2.*
7 *Abb. conſ. 71. lib. 1.* † Non obſtat allegatio erroris, quia ea tollitur ratione precedentis obligationis naturalis, quæ facit, vt etiã per errorem ſolutum non repetatur, *d. l. naturaliter.* Non obſtat, quod dicitur factam fuiſſe obligationẽ metu mandati, quia adeo expreſſa & clara eſt ſuſceptio termini, vt nõ
8 poſſit tergiuerſari, † & metus mandati non
9 excludit conſentum, quia † voluntas coacta eſt volũtas. *§. furtiuarum. cum gloſ. Inſtit. de vſucap. l. mulier. §. peto. quod met. cau.*
10 & † tollitur hęc coactionis præſumptio ex actus geminatione ſine proteſtatione facta. Et ita concluſum pro exequutione mandati Auditoris Cameræ.

Corduben. Penſionis.
Die Lunæ 17. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Quo caſu quis non teneatur ad penſionem, & num. 2.*
3 *Impeditus adipiſci poſſeſſionem facto Capituli ſatisfacit penſionario, cedẽdo ei actionem contra Capitulum.*

DECISIO MCCCLI.

1 ANtonium non teneri ad ſolutionem terminorum de quibus in dubio; † nã pro terminis decurſis in vita prædeceſſoris non tenetur, cum non probetur aliqua dili-
2 gentia contra prædeceſſorem; † neque tenetur pro tempore, quo fuit impeditus adipiſci poſſeſſionem facto Capituli, cum onus pẽſionis ſit reale, *c. querelam. & ibi Abb. in*
3 *3. notab. de elect.* † & ſatiſfit cedendo actionem penſionario contra Capitulum, *Pute. de penſionib. deciſ. 15. & deciſ. 11. n. 13. lib. 1.*

Salamantina Capellaniæ.
Die Veneris 21. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Per mortem ciuilem mandatum procuratoris expirat.*
2 *Per reiterationem terminorum, ſanantur omnes defectus terminorũ nulliter prius tentorum.*
3 *Regula, quòd ſententia contra ſententiam non valet, non procedit, quando ſententia eſt nulla.*
4 *Citatio per contradictas non valet, quando citatus eſt præſens, & citans non ignorat præſentiam.*
5 *Per compoſitionem factam cum fiſco ad ſe redimendum à vexationibus, non oritur acceptatio ſententiæ, vel confeſſio criminis.*

DECISIO MCCCLII.

FVit dubitatum de validitate vel inualiditate ſententiæ Rotalis latę ad fauorẽ D. Hieronymi: Et primo contra ſententiam
1 deducebatur defectus mandati; † ex quo poſt conſtitutionem procuratoris Hieronymus fuerat ab Auditore Cameræ condemnatus in pœnam vltimi ſupplicij; ideo per mortem eiuſdem mandatum expirauit, *Rot. deciſ. 28. de procurat. in nou.* ſed hæc nullitas non placuit, quia terminus ad ſententiã ſeruatus fuit ipſemet Hieronymo inſtante,
2 qui petiit & obtinuit ſententiam † per reiterationem terminorum ſub eadem citatione factam: Vnde ſanatur nullitas, ſi quæ adeſſet terminorum prius per procuratorẽ ſeruatorũ, *Caſſad. deciſ. 8. nu. 10. de reſcript.* Secundo opponebatur contra ſententiam eã fuiſſe latam ad fauorem eius, qui per binas ſententias, nempe Ordinarij Salamantini, & Auditoris Cameræ fuerat priuatus beneficijs obtentis, & inhabilitatus ad obtinendum; Ideo nullam; præcipuè cum ſit ſententia contra ſententiam. Verum huic obiecto fuit reſponſum, ſententiam Ordinarij, fuiſſe prius reuocatam, tanquam nullam, & iniuſtam per bo. me. D. Oranum, cuius ſententia tranſitum fecit in iudicatum; & ideo eam non obeſſe: Nec obſtare, quòd non fuerit lata contra Franciſcum aduerſarium; ſed tantum contra prouiſos de beneficijs Hieronymi: quia cum neque dicta ſententia fuerit lata ad fauorem Franciſci, neque fuerit in hoc iudicio producta, de ea non eſt habenda ratio. Sententia verò Auditoris Cameræ fuit merè contumacialis, & reſoluta per comparitionem infra annum, & ante ſententiam Rotalem: Præterea notoriè eſt nulla, cum fuerit confirmatoria ſententiæ Ordinarij, declarando bene iudicatum, & male appellatum; & tamen non fuerunt reproducta acta facta coram Ordinario: Neque etiam proceſſus remiſſorialis fuit productus parte citata; ideo non
3 afficit: † Vnde ceſſat oppoſitio, quod eſt ſententia contra ſententiam, ſtante dictarũ ſententiarum nullitate; maximè cum de illis non fuerit oppoſitum, *Pute. deciſ. 120.*
4 *lib. 1.* † Tertio opponebatur de nullitate, ex quo Franciſcus fuit citatus ad ſententiã per contradictas; cum tamen ipſe eſſet præ-

ſens

ſens in curia, & notus Garziæ procuratori Hieronymi, *vt fuit deciſum in cauſa Peruſina bonorum coram R. P. D. Penia 17. Februarij 1592.* Verum neque hæc oppoſitio placuit Dominis, cum enim antea Franciſcus eſſet abſens à curia, ad quam dicitur acceſſiſſe die penult. Martii, & ſentẽtia fuerit lata die 13. Aprilis non probatur ſcientia huius acceſſus; maximè cum ex teſtibus pro Frãciſco examinatis, qui nihil de ſciẽtia probant, colligatur Franciſcum partim domi retentum, quia non habebat veſtes clericales, partim ob infirmitatem, quia iacebat in lecto decumbens: Itaque ex hoc capite ſententiam nullitatis argui nõ poſſe.
5 Poſtremo non obſtat, † quòd Hieronymus
fecerit compoſitionem cum Fiſco, per quam fuerit faſſus crimen, de quo fuerat accuſſatus; quia hoc potuit facere ad redimendum ſe à vexatione; Neque hic oritur acceptatio ſententiæ, vel confeſſio criminis, *Gabr. de maleſic. concl. 33. nu. 1. & ſeq. lib. 7.* Et ex his concluſum pro validitate ſententiæ Rotalis.

Aquinaten. Beneficij.
Die Veneris 21. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia Eccleſiaſtica in dubio præſumuntur libera.*
2 *Iuspatronatus eſt ſeruitus beneficij, quæ non præſumitur.*
3 *Epiſcopus habet intentionem fundatam, ſuper omnibus beneficijs ſuæ diœceſis etiã regularibus.*
4 *Beneficia, quæ reperiuntur taxata in libris Cameræ, dicuntur libera.*
5 *Beneficium, quod habuit Abbatem & Cõuentum, & quod aliàs à Papa fuit commendatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico,*
6 *De collationibus factis iure Regaliæ nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competijſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius, niſi ſede Epiſcopali vacante, vt num. ſeq.*

DECISIO MCCCLIII.

FVit dubitatum, An Eccleſia ſancti Petri de Campilia ſit libera, vel potius de iure patronatus, & fuit per Dominos ſine difficultate concluſum eſſe liberam; tum
1 ex eo quòd † in dubio Eccleſiaſtica benefi-
cia præſumuntur libera, *Innoc. in c. cum venerabilis. de exception. & ibi cæteri Do-*
2 *ctores* *; tum etiam quia † Iuspatronatus
eſt quędam ſeruitus beneficii, quæ non præſumitur, *Abb. conſ. 59. n. 3. lib. 2. Gigas*
3 *conſ. 48. num. 16.* [a] † & cum ſit in diœceſi
Aquinatenſi, Epiſcopus habet intentionem fundatam, *c. omnes baſilicæ. 16. q. 7.* [b] etiam in regularibus de iure communi, *c. monachis. de præbend. c. 1. de cap. monach. cum*
4 *ſimilibus.* facit etiam, quòd † hoc benefi-
cium reperitur taxatum in libris Cameræ, ergo liberũ, *Sarnen. in regul. de valor. q. 3.* Item ex regeſto veteri Aquinatenſis Eccle-
5 ſiæ conſtat ab antiquiſſimo tempore † hoc
beneficium fuiſſe monaſterium, & habuiſſe Abbatem & Conuentum, & Abbas iurabat fidelitatem Epiſcopo Aquinatenſi, & fuit ſępius à Papa commendatum, vt recenſetur in facto, ex quo ſequitur non eſſe de iurepatronatus, cum reſiſtat iuris diſpoſitio; niſi in fundatione hoc caueatur ex priui-
6 legio Apoſtolico, *c. nobis. de iurepatr.* † Nec
oſtenditur quaſi poſſeſſio vti de iurepatronatus, quia collationes factę à Proregibus factę ſunt iure Regaliæ, quorum non eſt habenda ratio, *per tex. in c. ſi quis deinceps. 16. q. 7.* & non oſtenditur hoc ius competiiſſe ante Concilium Lugdunenſe *iuxta*
7 *terminos c. generali. de electıon. in 6.* † &
quatenus intraret ius Regaliæ, illud non habet locum; niſi ſede Epiſcopali vacante. Quare concluſum pro libertate beneficii. De effectu ſuo loco videbitur.

* Abb. in c. cum Eccleſia Vulterana. nu. 8. in fin. de electıon Idem Abb. cõſ. 76. in princ. ver. circa primũ. part. 2. Dec. conſ. 117. n. 2. Rocch. de iurepatr. in verb. conſtruxit. q. 20. nu. 29.

a Idẽ Gigas conſ. 49. nu. 24.

b & facit tex. in c. cum ex iniuncto. in fin. de hæret. in 6. cu alijs per Roland. conſ. 47. n. 1. lib. 1.

Aſculana Fideicommiſſi bonorum.
Die Veneris 28. Aprilis 1600.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutio mulieris facta, donec vitam vidualem duxerit, ob tranſitum ad ſecunda vota reſoluitur, & hæreditas vnà cum fructibus conſolidatur in perſonam eius, qui eueniente caſu ſubſtitutus fuit, vt num. ſeq.*
3 *Vbi reſtitutio hæreditatis, vel legati venit facienda, ob tranſitum ad ſecunda vota, à quo tempore fructus reſtitui debeant.*

DECISIO MCCCLIIII.

FVit reſolutum ſententias extra Rotam latas eſſe confirmandas ad fauorem Ioannis Pacifici; nam cum fuerit reſolutum
1 coram R. P. D. meo Mellino *, † inſtitu-
tionem Dominę Conſtantiæ vſque ab initio ob tranſitum ad ſecunda vota reſolutam fuiſſe, *vt per Ruin. conſ. 170. lib. 3. quod Rota ſequuta eſt in pluribus cauſis*, & ſic tota hęreditas conſolidata ſit in perſonam Candidi filij, cui quandocumque ſine filijs decedenti ſubſtitutus eſt Ioannes Pacificus,
2 qui caſus euenit, † non eſt ambigendum,
ei deberi hæreditatem Baldaſſaris vnà cum fructibus; ſalua tamen dote & legitima debita Conſtantię, quę venient detrahẽda, vel compenſanda in liquidatione facienda. Nec obſtat iudicium criminale aliàs motum ſuper appoſtilla addita in teſtamento, quia pręterquam quòd Io. Pacificus obtinuit vltimo loco abſolutionem; ea non pertinet

* ſub die 14. Nouem. & 16. Decem. 1594.

tinet ad caſum iſtum: neque ex ſubſtitutio-
ne in illa contenta ſuccedit Ioannes Pacifi-
cus, vt bene deducitur, ſed ex ſubſtitutio-
ne contenta in corpore teſtamenti in ea
parte, in qua nullum prorſus adeſt vitium:
quòd verò dicitur de prædio Aucherani nõ
facit ad rem, quia illud prædium non eſt de
3 bonis, de quibus nunc agitur. † Quantum
ad condemnationem fructuum, an ſit fa-
cienda à die obitus teſtatoris, an à die cõ-
tractarum nuptiarum ſecundarum; licèt in
legatis relictis ſub illa conditione, donec
vitam vidualem duxerit, Doctores teneant
reſolui in plura legata annua, quorũ primũ
cenſetur purum, *vt per Bald. in l. fin. nu. 2. & ibi Cyn. Ang. & Caſtr. C. de indict. vid. toll. & per Iaſ. in l. ſi fundum. §. ſi pater. num. 11. de legat. 1. Natt. conſ. 459. num. 17. Pariſ. conſ. 95. num. 44. Peregr. de fideicom. artic. 11. n. 123.* Tamen aduertẽdũ eſt, aliud
eſſe in hęredis inſtitutione, & ratio eſt,
quia in legatis fit illa annua diſtributio; ſed
in inſtitutione hęredis ſecus: repugnat enim
naturæ inſtitutionis, quę non poteſt fieri
diſtinctè per annos, ſed eſt vna & perpetua,
prout hanc differentiam optimè tradit *idẽ Bald. in d. l. fin. num. 3. Salicet. ibid. num. 4.*
& Doctores ſupracitati omnes loquuntur in
legatis non in hęredis inſtitutione, & ideo
cum inſtitutio ſit reſoluta ab initio, ab eo
die etiam debentur fructus. Quare con-
cluſum pro confirmatione ſententiarum; quã
reliqua, quæ reſpiciũt dotem & legitimam,
relinquuntur in articulo liquidationis, cum
hæc pars non controuertat, quo minus
debeantur.

Calaguritana Beneficij de Iocano.
Die Veneris 5. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 Vbi petitum eſt iuramentum calumniæ, eius omiſſio vitiat, & annullat proceſſum & ſententiam.

2 Iuramentum calumniæ non datur, poſtquã eſt concluſum in cauſa, niſi in ſummarijs; vel niſi iudex ex officio etiam poſt concluſum in cauſa deferat, quod poteſt facere, vt nu. 3.

4 Ex præſtatione iuramenti de veritate dicenda non excuſatur quis à iuramenti calumniæ præſtatione.

5 Iuramentum de veritate dicenda non reſpicit totam cauſam, prout reſpicit iuramentum calumniæ.

6 Vbi quis intentionem ſuam plenè probauit, non poteſt cogi iurare de calumnia.

7 Cauſa ſuper beneficio quibus caſibus non dicatur beneficialis, cum duob. ſequen.

10 In vnione ad vitã nõ ſupprimitur titulus.

11 Per oppoſitionem non acquiritur ius ad rẽ, nec in re ſuper beneficio, itaut poſſit illud peti tanquam ſuum.

DECISIO MCCCLV.

Cauſa iterum ſuper eiſdem propoſita,
Domini ſteterũt in deciſis *, & ex dua-
bus ſententijs, de quarum validitate agitur,
cenſuerunt, priorem eſſe nullam, poſterio-
rem verò validam. Prioris nullitas oritur
1 ex eo, quòd † vbi petitum eſt iuramentum
calumniæ, eius omiſſio vitiat, & annullat
proceſſum & ſententiam, *vt ſæpius fuit reſolutum* a, *quicquid dicat Aret. in l. 2. §. ſed quia. & ibi Salicet. C. de iuram. calum. Marian. Socin. in c. cæterum. nu. 10. extr. eod.* & iſta nullitas attenditur, etiam quòd
non ſit ex tribus, quia potius concernit iu-
ſtitiam quàm proceſſum. Non obſtant re-
ſponſiones, quæ dantur: Et primo, quòd
2 † iuramentũ non datur poſtquam concluſũ
eſt in cauſa, niſi in ſummarijs, *Io. Andr. Gemin. Franc. & alij in c. 1. de iuram. calumn. in 6.* quia hoc caſu non eſt attenden-
da iſta concluſio, quam neque ipſe iudex
habuit pro finali concluſione, cum de nouo
fecerit alias concluſiones, & quod plus eſt,
3 mandauit, vt beneficiati iurarent, † & cer-
tum eſt iudicem poſſe ex officio hoc iura-
mentum etiam poſt concluſionem deferre,
vt tradunt omnes in d. c. 1. Secundo non
obſtat alia reſponſio, quòd fuerit reſpon-
ſum poſitionibus cum iuramento de verita-
4 te dicenda, quia † ex præſtatione iuramen-
ti de veritate non excuſatur quis à iuramẽ-
to calumniæ *d. c. 1. §. quamuis.* Vltra quòd
5 † iuramentum de veritate non reſpicit to-
tam cauſam, prout reſpicit iuramentum
calumniæ. Neque etiam obſtat tertia re-
6 ſponſio, † quòd iam beneficiati probaue-
runt intentionem ſuam plenè, & ſic *iuxta doctrinam Bald. in c. 2. de probation.* non
erant cogendi ad iurandum, quia ſtante
decreto iudicis apparet eum non habuiſſe
pro abſoluto probatam eſſe intentionem be-
neficiatorum, itaut excluderetur omnis
calumniæ ſuſpicio. Quantum ad poſterio-
rem ſententiam Domini eã habuerunt pro
valida, non obſtante defectu iuriſdictio-
nis, de quo opponitur, ex eo quòd Reue-
rendiſſ. Nuncius non haberet facultatem
committendi cauſas beneficiales: nam fuit
7 dictum, † hanc cauſam non eſſe beneficia-
lem, quia Gaſpar vti pręſentandus, præ-
tendebat ſibi debitum eſſe beneficium, non
autem petebat illud tanquam ſuum, *Bald.*
8 *in Auth. litigioſa. n. 1. C. de litig.* † & quãdo
lis eſt ſuper præſentatione, cui aliquis ſe
opponit ad impediendum inſtitutionem,
cauſa non dicitur beneficialis, *vt fuit dictũ coram bo. me. Oradino in cauſa Archidiaconatus de Ragalino 24. Aprilis 1559. quam allegat Lancellott. de attentatis lit. penden. in*
9 *præfat. nu. 189.* † Nec obſtat, quòd hic aga-
tur de ſupprimendo titulum; quia non ideo
dicitur cauſa beneficialis, etiam quòd Ec-
cleſia

* ſub die Lunæ 8. Nouembris anni præteriti.

a & in ſpecie dictum fuit ſupr. in Ciuitaten. conſtructionis Capellæ 20. Febr. 1589. & in Hiſpalen. reſtitutionis dotis 11. Mar. proximè præteriti coram bo. me. D. Litta Immo tale iuramentum non poteſt allegari fuiſſe tacitè remiſſum, vt per Marant. in prax. q. 6 art. 2. num. 2. & fuit deciſum in Vrbinatè. iuris viſitandi 18. Decem. 1598. coram bo. me. Domino Orano.

cleſia ſit numerata, ſicut quando agitur de
vnione, per quam extinguitur titulus,
Aegid. deciſ. 617. & in caſu, in quo agebatur
de diuidendo titulũ in duos dimidios, & ſic
de alterando numero contra præſentatum,
*fuit dictum in cauſa Calaguritan. beneficij
de Vrarte. 27. Martij 1585. coram bo. me.
Robuſterio.* Non obſtat *Caſſad. 3. de iudic.
& Ant. Auguſt. in repertor. loco allegato* [b],
10 quia ibi vnio erat ad vitam, † per quam
non ſupprimitur titulus. Neque facit, quòd
Gaſpar ſit filius patrimonialis, & ſe oppo-
11 nat, quia † per oppoſitionem non acquiri-
tur ius ad rẽ, nec in re ſuper beneficio, ita-
ut, poſſit illud petere tanquam ſuum, *Sar-
nen. de non toll. iure queſ. q. 1. nu. 10. Caſſa-
dor. 18. de præbend. Mohedan. 22. Pute. 268.
lib. 2. & fuit deciſum in cauſa Placentina
Cantoriæ de anno 1594. primo coram Illu-
ſtriß. Card. Arigonio* [c], *deinde coram me* [d],
Et ita concluſum.

b Ant. Aug. in epit. tit. de iud. ordin. & ſum. nu. 9.

c corã Card. Arigonio ſub die Lunæ 31. Ian 1594.

d ſub die Lunæ 14. Octob. eiuſdẽ anni 1594.

Aretina Bonorum.
Die Veneris 12. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Vbi quid ſonat in delictum, & quando agitur ad pœnam priuationis, probatio debet eſſe concludens.*

2 *Teſtes, qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem.*

3 *Inciſio arborum fructiferarum ex ſui natura non eſt actus deteriorationis.*

4 *Vinea, quæ ob ſenium fuit facta ſterilis, non ob id poteſt dici deteriorata.*

5 *Permutatio vſus & godimenti Vineæ; Item nec pignoratio dicuntur propriè alienatio ad effectum caducitatis.*

6 *Deterioratio modica non attenditur ad effectum caducitatis.*

DECISIO MCCCLVI.

FVit reſolutũ, non conſtare de alienationibus & deteriorationibus bonorum,
de quibus agitur, ad effectum caducitatis:
1 † Iſta enim debẽt probari concludẽter, cum
ſonent in delictum, & agatur ad pœnam
priuationis vtilis dominij & melioramen-
torum, *l. fin. C. de probation. Caſſad. deciſ. 5.
n. 3. ſuper regul. Pariſ. conſ. 104. nu. 8. lib. 4.*
Nam quantum ad deteriorationes; quòd
deducitur Taccios vẽdidiſſe operarijs Bea-
tæ Virginis de Caſtilione vnum Oppietum
pulchrum & magnum pro ſcutis 84. in loco
della Cardetta, vt per ſeptimum, octanum,
nonum, decimum, & vndecimum teſtes, &
pariter fecerunt incidere duo alia Oppieta
in loco Rucani, iſta oppoſitio non placuit,
2 † ex quo teſtes ignorant ſtatũ terrarum tẽ-
pore conceſſionis factæ Taccijs; & ideo non
probant, *& fuit pluries deciſum, & nouiſſi-
mè corã me in cauſa Ariminen. Caſtrorũ* [e],

e ſub die Lunæ 9. Iun. anni præteriti.

3 † Neq. iſte actus inciſionis eſt ex ſui natura
actus deteriorationis, cum vſusfructus iſta-
rum arborum infructiferarum conſiſtat in
earum inciſione pro tabulis, & trabibus
habendis. Secundo, quod deducitur, domos
fuiſſe deterioratas, & ferè ſolo æquatas nõ
placuit; tum quòd non probatur ab initio
ibi adfuiſſe domos; tum etiam quia ex in-
ſtrumento captæ poſſeſſionis per Eremitas
de anno 1591. patet eas fuiſſe integras:
Vnde ſi poſtea fuerunt deterioratæ, id vi-
detur ipſis Monachis imputandum. Tertio
4 † quod deducitur de Vinea deteriorata, nõ
meretur allegari, cum ex ſui natura Vineæ
ob ſenium ſteriliſcant; & tamen vigeſimus
& vigeſimusprimus teſtes dicunt prædictã
Vineam, tempore quo poſſidebatur à Tac-
cijs, fuiſſe in bono ſtatu, ſolus duodecimus,
qui dicit eam deterioratam penes Taccios,
addit multo magis fuiſſe deterioratam pe-
nes Eremitas; Quantũ ad prætenſam alie-
nationẽ, quæ prætenditur ex dictis teſtiũ ſub
numero quinto, quia teſtes partim ſunt de
auditu, partim ſingulares, & partim probãt
5 † de permutatione vſus & godimenti, &
de pignoratione, non autem de vera aliena-
tione, & quod excludit omnem difficultatẽ,
non probatur pretium illud terræ recupe-
ratum à Monachis fuiſſe de cõceſſis in em-
6 phyteuſim. Et ex his, † cum non probetur
deterioratio notabilis, & modica non attẽ-
datur, *vt per Clar. in §. emphyteuſis. q. 26.
in fin.* neque alienatio conſiderabilis; fuit
per Dominos vnanimiter concluſum nihil
releuans deduci pro parte Eremitarum.

Romana Educationis.
Die Lunæ 15. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Onus educandi pupillum ſpectat ad matrẽ, & auiam ratione affectionis.*

2 *Idem ius eſt in proauia, quod in auia. & in fauorabilibus venit appellatione auia.*

3 *In materia educationis multum tribuitur arbitrio iudicis, qui illi parti fauere debet, quæ nullum in ſucceſſione habet intereſſe.*

4 *In materia educationis filij licet iudici aliquando recedere à iudicio teſtatoris.*

5 *Iudex ſequi debet voluntatem paternam in materia educationis pupilli; declara tamen, vt hic, & nu. 9. & ſequentib.*

6 *Ex quibus colligatur verba teſtatoris non eſſe diſpoſitionem, ſed præparationem ad teſtandum, cum ſeqq. & per tot.*

7 *Poſſunt ſimul ſtare, quòd aliquid tractetur, & nihilominus non diſponatur.*

8 *Voluntas teſtatoris non dicitur perfecta, donec coram teſtibus rogatis fuerit declarata.*

9 *Declaratur Corn. conſ. 175. nu. 13. lib. 2.*

10 Quando

10 *Quando dicatur plus dictum à teſtatore, quàm ſcriptum.*

11 *Voluntas teſtatoris explicata tempore præparationis ad teſtandum nõ in ipſo actu teſtandi, non habetur pro legitima, nec perfecta, neque iuris ſortitur effectum.*

12 *Arbitrarium eſt iudici, an velit ſequi vel recedere à voluntate teſtatoris, quæ non tranſiuit in diſpoſitionem.*

13 *Doctr. Bald. in l. 2. C. de confirm. tut. quomodo intelligatur procedere.*

14 *Doctr. Iaſ. in l. ſi quis in fundi vocabulo. nu. 36. de legat. 1. declaratur.*

15 *Reprobatur Curt. iun. conſ. 303. & 304. & cõmuniter recipitur Oldrad. cõſ. 119.*

DECISIO MCCCLVII.

CAuſa hæc ſuper eo articulo penes quẽ
Excellentiſſ. Infans filius bo. me. Mar-
ci Antonij Columnæ Iunioris ſit educãdus,
fuit per me quinquies propoſita, & tandem
poſt longam diſcuſſionem fuit per Dominos
concluſum hunc pupillum eſſe educandum
penes Excellentiſſimam D. Camillam pro-
auiam, & Illuſtriſſimum D. Card. Montaltũ
auunculum: pro cuius ſententiæ compro-
batione fuit primo loco per Dominos con-
1 ſideratum, † pro hac parte facere iuris cõ-
munis diſpoſitionem circumſcripta paterna
diſpoſitione, de qua poſtea agetur: Ea enim
defert hoc onus matri, & auiæ ratione affe-
ctionis, ob quã alijs præferuntur, *l. 2. C. vbi
pupill. educ. deb. & l. 1. ff. eod. Caſtr. conſ. 356.
in fin. lib. 1. Corn. conſ. 292. nu. 14. lib. 1. Pa-
riſ. conſ. 56. nu. 29. lib. 1. Gramat. deciſ. 55.
nu. 3. cum alijs* *, qui licèt loquatur in
2 auia; † tamen idem ius eſt in proauia, quæ
venit appellatione auiæ in fauorabilibus,
*Bart. in l. 3. §. affinitatis. nu. 3. & ibi Bald. de
poſtul. Corn. conſ. 20. lib. 2. Matthesilan. in
tractat. de extenſ. in 1. col. circa fin. Andr.
Gammar. in tractat. de extenſ. 54.* [a] & poſt
eam non adeſt aliquis proximior, quàm
3 Illuſtriſſ. D. Cardinalis. Et quoniam † in
hac materia multum tribuitur arbitrio iu-
dicis, qui ex circumſtantijs iudicare poteſt,
quid magis pupillo expediat, *vt habetur in
d. l. 1. §. penult.* videtur arbitrium multum
fauere huic parti inſpectis perſonarũ qua-
litatibus, & quòd nullum intereſſe habent
in ſucceſſione, quod perpenditur *in l. fin. C.
vbi pupill. educ. deb. Bald. cõſ. 487. lib. 5. Me-
noch. de arbitr. caſu 198. n. 15. Pariſ. cõſ. 56.
num. 6. lib. 1. Bero. conſ. 180. num. 18. lib. 2.*
4 ex quo † aliquando licet iudici recedere
à iudicio teſtatoris, *d. l. 1.* & poſtremo, quòd
hactenus diligentiſſimè, & amantiſſimè re-
peritur apud Excellentiſſimam proauiam
educatus. Tota difficultas verſatur in præ-
tenſione partis aduerſæ deducentis volun-
tatem patris fuiſſe, vt educaretur penes Il-
luſtriſſ. D. Martium. Idq. conatur oſtẽdere
per teſtes in hac cauſa examinatos, præci-
puè primum, ſecundum, tertium, quintum,
5 & octauum. † Certum autem eſt iudicem
regulariter ſequi debere voluntatem pater-
nam, ſi de ea conſtet, *per text. in d. l. 1. Corn.
conſ. 175. nu. 11. lib. 3. Decian. conſ. 49. n. 11.
lib. 1. Crot. conſ. 272. n. 4. lib. 2. cum alijs per
informantes pro hac parte allegatis* [b]; Ideo
videndum, An & quando hæc volũtas pro-
betur, quod pendet ab ea inſpectione, An
iſta voluntas, de qua deponunt teſtes, fuerit
perfecta, & diſpoſitiua circa educationem,
an verò declarata in præparatione ad te-
ſtandum tantum. Et Domini cenſuerunt
non fuiſſe voluntatem diſpoſitiuam ex plu-
ribus: Et primo, quia per teſtes examina-
6 tos conſtat, quòd † tunc quando illa verba,
ex quibus deducunt voluntatem teſtatoris,
dicta fuerunt, agebatur de præparatione ad
teſtandum, vt probat primus iuxta octauũ,
& alij, ex quorum dicto apparet hoc tra-
ctatum fuiſſe non adhibito notario, nec te-
ſtibus; ita quòd apparet fuiſſe nudam præ-
parationem ad teſtandum, non autem di-
ſpoſitionem in actu teſtandi factam, quæ nõ
eſt habenda pro perfecta, *iuxta conſ. Oldr.
119. communiter approbatum, & per Iaſ. cõſ.
155. in 4. qui bene declarat hanc materiam;*
7 † poteſt enim ſimul ſtare, & quòd aliquid
tractetur, & nihilominus non diſponatur;
*& ideo tradit Bologn. cõſ. 53. n. 3. verſ. tertio
8 præſuppono;* † non enim eſt perfecta volun-
tas, donec fuerit declarata coram teſtibus
9 rogatis; † & ideo non habet locum, quod
deducitur *ex conſ. Corn. 175. num. 13. lib. 2.*
nam intelligi debet, quando iudici conſtat
de voluntate perfecta teſtatoris. Secundo
ex facto ipſo videtur colligi rei veritas iux-
ta intentionem teſtatoris & adſtantium;
fuit enim perquiſita mẽs teſtatoris ad effe-
ctum, vt redigeretur in ſcriptis, & poſtea
redacta legeretur coram eo, & de ea roga-
retur Notarius coram teſtibus: Vnde cum
huic tractatui non fuerit præſens notarius,
non poterat de ea rogari ſine teſtatoris ap-
probatione; neque teſtes non fuerant præ-
ſentes, quod tamen cum non fuerit factum,
10 † nõ poteſt dici plus dictum quàm ſcriptũ,
cum nihil tale fuerit dictum coram nota-
rio, quod poſſit dici ab eo omiſſum fuiſſe,
& ad hunc effectum, neceſſe eſt quòd talis
voluntas ſiue tacita ſiue expreſſa eliciatur
ex indicijs, & coniecturis inſurgentibus ex
verbis ipſius teſtamenti vel codicillorum
*per text. cum gloſ. vbi Bart. & Alber. in l. 3.
§. fin. ff. de adim. leg. Peralt. in l. ſi quis. in
princ. nu. 152. verſ. quintus caſus. de legat. 3.*
Tertio quamuis teſtes de voluntate teſtato-
11 ris deponant, † nihilominus cum talis vo-
luntas explicata fuerit tempore præpara-
tionis ad teſtandum non in ipſo actu teſtã-
di, & deinde in ipſo actu teſtandi nihil ſu-
per hac re diſpoſitum fuerit, talis voluntas
non habetur pro legitima, neque pro per-
fecta,

* & eſt text. in §. eius quoque. in Auth. de nupt. Caſt. conſ. 8. per totũ lib. 2. Dec. conſ. 29. n. 90. & 91. Signor. conſ. 43. n. 2. Menoch. de arbitr. caſu 168. n. 4. Borgnin. de tut. & cur. n. 301. verſ. 2. penes auiam. Surd. de alim. tit. 4. q. 23. n. 24.

[a] addo Bart. in l. ſi quis ſub cõditione. n. 6. ff. de teſta. tutel. Alex. in l. Gallus. §. in ſtruens. ff. de lib. & poſth.

[b] eſt text. in l. 1. §. ſi omnes. verſ. apud eã educetur. ff. de ventr. inſpi. l. 1. ff. vbi pupil. educ. deb. lo. Dilrect. de ur. teſtãd. tit. 7. cautel. 1. in fin. Borgnin. de tut. & cur. nu. 104. verſ. quia tunc non eſt. Surd. in tracta. de alim. tit. 4. q. 16. fol. 150. Menoch. cõſ. 61. ſub nu. 12.

ſecta, neque iuris ſortitur effectum, *iuxta dictum conſ. Oldrad. 119. & Decij 159. & Iaſ. 155. in 4. vt fuit dictum coram me in cauſa Romana de Piccbis 1. Iunij 1583.* id enim cenſetur de voluntate teſtatoris omiſſum, *Bart. in l. eum proponebatur nu. 2. de leg. 2.* nam multa tractantur, vt dictum eſt, quæ non perducuntur ad effectum, vel ab iis receditur, *Dec. conſ. 105. num. 7. & conſ. 488. n. 9. Rimin. iun. cõſ. 296. n. 7. lib. 3.* Quarto conſideratũ fuit teſtes facilè æquiuocaſſe capiẽdo diſpoſitionem & verba teſtatoris tendentia ad deputationem tutorũ pro diſpoſitione circa educationem; nam D. Alterius, qui præſens aderat, non audet affirmare hoc fuiſſe dictum per teſtatorem, & Illuſtr. D. Theſaurarius, qui continuò ſtetit iuxta teſtatorem, neque vnquam ab eius ore diſceſſit, dicit ſe nihil tale audiuiſſe; quod tamen eſt ferè impoſſibile, ſi verum eſt, quod teſtes dicunt ter fuiſſe ſuper hoc negotio interpellatum teſtatorem, & apparet verba illa prolata à teſtatore, (ella non ſi rimaritarà) fuiſſe dicta ab eo, dum ageretur de ſubrogando in eius locũ alio tutore. Et ex his tollitur, quod dicitur ſufficere de qualiquali volũtate teſtatoris circa educa-
12 tionem, quia † eum non ſit talis, quę tranſiuerit in diſpoſitionem, arbitrarium eſt iudici eam ſequi, vel ab ea diſcedere, prout ſibi expedire videbitur, *iuxta terminos d. l. 1.* Et contrariæ auctoritates procedunt in voluntate deliberata, non autem in volun-
13 tate deliberante & imperfecta: † Et ita procedit doctrina *Bald. in l. 2. C. de confir. tutor. cum conſilijs per Dominos Aduocatos*
14 *Illuſtriſſ. D. Martij allegatis* [a]. † Nec doctrina *Iaſ. in l. ſi quis in fundi vocabulo. nu. 36. de leg. 1.* applicatur, cum non ſimus in contrarietate diſpoſitionum, vltra quòd re-
15 probatur *per Rip. ſub nu. 21.* † Neque etiã facit *conſ. Curt. iun. 303. & 304. quia impugnat Oldrad. cuius opinio eſt communiter recepta.* Poſtremo non obſtãt fides vltimo loco datæ, quia ex his duobus teſtibus, nihil plus poteſt colligi, quàm quod ex alijs colligitur; neque poſſunt trahi ad voluntatem diſpoſitiuam, quia eſſent contrarii cæteris, qui deponunt id in præparatione & tractatu teſtandi dictum fuiſſe. Et ex his concluſum fuit per Dominos intrare arbitrium in fauorẽ Excellentiſſ. D. Camillæ & Illuſtriſs. D. Cardinalis Montalti.

[a] Corn. conſ. 175. præſertim n. 13 vol. 1. Dec. conſ. 159. nu. 3. & 272. n. 1. Pariſ. conſ. 79. n. 16. lib. 2.

Interamnen. Legitimitatis.
Die Lunæ 15. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Declaratur bulla Pij V. reuocatoria facultatum teſtandi & diſponendi de rebus Eccleſiaſticis, feudalibus & emphyteuticis in illegitimos.*

2 *Illegitimi licet de iure communi ſint incapaces acquiſitionis feudorum, & aliorum bonorum Eccleſiaſticorum per viam ſucceſſionis; ſecus tamen eſt per viam acquiſitionis à principio.*

3 *Declaratur Camerar. in cap. Imperialem. §. præterea. de probib. feud. alien. per Frider.*

4 *Bulla exorbitans à iure communi, & dura non eſt trahenda ad caſum non expreſſum.*

5 *Clauſula ampliſſima non comprehendunt plus, quàm principalis diſpoſitio comprehendat.*

DECISIO MCCCLVIII.

Fvit dubitatum, an per bullam fel. rec. Pij V. fuerit penitus ſublatum ius Domini Ioſephi proueniens ex inueſtitura Nicolai V. in caſu, de quo agitur, in qua conceſſum fuit in Vicariatum perpetuum Caſtrum Pedilucei q. Mattheo Podiano, pro ſe quoad vixerit, eoque cedente vel decedente, filijs eius, & nepotibus, ac pronepotibus, & alijs ex eo deſcendentibus maſculis legitimis & naturalibus, ſeu legitimatis, & alijs quibuſcumque heredibus & ſucceſſoribus &c. ſuperuenit poſtea bulla ſe. re. Pij Papæ V. reuocatoria facultatum teſtandi & diſponẽdi de rebus eccleſiaſticis, feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos concepta per verba ampliſſima. Deinde Dominus Ioſephus Podianus ad inſtantiam Domini Iulij ſui patris fuit per ſe. re. Gregorium XIII. legitimatus etiam ad feuda, eumque dubitaretur ſuper dictę legitimationis validitate; fuit per Dominos reſtricta difficultas ad dubium in prædictum, quod verſatur ſuper intellectu præfatæ bullæ Pij V. Et cauſa per Dominos diſcuſſa, fuit pro maiori parte Dominorum concluſũ ius proueniens ex inueſtitura non fuiſſe per
1 bullam ſublatum: nam † examinando contextum ipſius bullæ, videtur Papa voluiſſe auferre quæcumque priuilegia, licentias, diſpẽſationes, & indulta faciendi teſtamenta, donationes, legata, & quaſcumq. alias diſpoſitiones de dictis bonis in quoſcumq. illegitimos ſiue ſuos, ſiue extraneos, etiam legitimatos, eoſque hęredes inſtituendi, ſeu quòd ab inteſtato ſuccedant: & hęc eſt prima pars diſpoſitionis in bulla contentę, quę nullo pacto videtur poſſe applicari caſui, de quo agitur, cum non agatur de aliquo priuilegio, licentia, diſpenſatione, vel indulto tangente ius illud primęuum competens ex Nicolai V. inueſtitura, vt infra deducetur. Secunda pars, quę eſt cum prima coniũcta, & incipit ibi, (cæteraſq. huiuſmodi facultates) reſpicit annullationem priuilegiorũ, habilitationum, & capacitatum ſuccedendi in bonis, & rebus feudalibus, & emphyteuticis eccleſiaſticis, perſonis ſęcularibus, officialibus, curialibus, & Vrbis Romæ ciuibus

uibus

uibus, & palatia, ędes, aliaque bona in eius
diſtrictu habentibus, qui vigore priuilegio-
rum Sixti, Innocentij, Alexandri, Iulij,
Leonis, & aliorum enumeratorum poterāt
de bonis ſuis ad fauorem illegitimorum
diſponere: & Et hæc pars non tam reſpicit
habilitationē illegitimorū, quàm faculta-
tem diſponendi in illegitimos, quæ ex di-
ctis priuilegijs competebat, etiam ſeclnſa
eorundem legitimatione: Vndè clarum vi-
detur hanc partem nō reſpicere caſum pro-
poſitum, nec de habilitatione illegitimorū
loqui; niſi reſpectu eorum, qui ex aliquo
priuilegio ratione officii competente præ-
tenderent ſe eſſe capaces, reliqua diſpoſi-
tio reſpicit tantum perſonam eorum, qui
poterant ex particulari priuilegio diſpone-
re in fauorem illegitimorum. Tertia pars,
quæ incipit, ibi, (Ac pariter tollimus)
non facit ad quæſtionem propoſitam, tolli-
tur enim facultas Legatis, Nuncijs, No-
tariis, Comitibus, Collegiis, & officiis
talia indulta concedendi. Quarta pars, quę
incipit, (Ad hęc nulla eſſe &c.), Annullat
teſtamenta, & diſpoſitiones quaſcumque &
ſucceſſiones ab inteſtato, quæ effectum ſor-
titæ non fuerunt, ſed neque iſte eſt caſus
noſter; cum non agatur de iure ex ſucceſ-
ſione proueniente; vt mox declarabitur.
Deinde proſequitur eandem prohibitionē
prouidendo, ne per circuitum, vel perſo-
nę capacis ſuppoſitionē fiat fraus huic cōſti-
tutioni, & diſponie, ad quos prædicta bo-
na in caſum contrauentionis deuoluantur:
Et hęc eſt ſumma eorum, quę in bulla con-
tinentur. His ita conſtitutis, & ſi colliga-
tur ex tenore bullę non annullari inueſtitu-
ras ſummorum Pontificum factas ad fauorē
illegitimorum, ſed tantum facultates teſtā-
di, donandi, & diſponendi in illegitimos
priuilegio ſpeciali conceſſas; Item habili-
tationes illegitimorum ad ſucceſſionem ex
teſtamento, vel ab inteſtato, & alias: Ta-
men pro maiori materię explicatione Do-
2 mini dicebant, quòd † & ſi de iure com-
muni illegitimi ſint incapaces feudorum,
& aliorum bonorum Eccleſiaſticorum, per
viam ſucceſſionis; non tamen ſunt incapa-
ces acquiſitionis eorum à principio, quan-
do ab Eccleſia inueſtiuntur, non enim
prohibitum eſt concedere feudum vel em-
phyteuſim naturali, quod ex eo liquet, quòd
inter Doctores controuertitur; An ſi feudū
fuerit à principio conceſſum baſtardo, poſ-
ſint in eo ſuccedere baſtardi, de qua quæ-
ſtione tractat *Bald. in c. qui in Eccleſiarum.
col. vlt. de conſtitut. Iaſ. in l. 2. §. liberos. de in
ius vocan. & in l. generaliter. §. fin. in fin.
C. de inſtit. & ſubſt.* Et quamuis fortè opi-
nio Baldi affirmatiua non ſit tuta: tamen
ad effectum propoſitę difficultatis ſatis eſt
oſtendere aliud eſſe, habere ius ex inueſti-
tura, aliud ex ſucceſſione; nam licèt natu-
rales ſint ſucceſſionis incapaces, non ſunt
tamen incapaces inueſtituræ, poteſt enim
Eccleſia facere inueſtituram ei, qui non eſt
legitimus, abſque eo quod requiratur ali-
qua habilitatio: nullo enim iure cauetur,
vt non poſſit naturalis inueſtiri, licèt à ſuc-
ceſſione arceatur, *c. naturalis. ſi de feud.
3 fuer. contr. inter dom. & agn.* † Hanc autē
diſtinctionem comprobat *Camerar. in repet.
c. Imperialem. de prohib. feud. al. per Frider.
in §. præterea. fol. 94. vbi ſub littera M. ex-
plicat, quid ſit feudum ex pacto & proui-
dentia. deinde fol. 95. ſub littera N. tradit*,
in iſtis feudis vocatos non ſuccedere iure
ſucceſſorio, & vniuerſali, aut pro hærede,
ſed proprio iure beneficio dantis, à quo il-
lud & non à parentibus habent, *allegat
Socin. conſ. 19. lib 1.* deinde ſub littera S. di-
cit, quòd licèt hæc dicatur ſucceſſio, tamen
non eſt verè ſucceſſio, cum vnus non capiat
ab alio, neque ex teſtamento, neque ab
inteſtato, ſed eſt quoddam ius ſucceſſorium
feudale, quod à domino feudi prouenit, &
pro quo datur vtilis rei vendicatio ex pro-
pria perſona eueniente caſu mortis eius,
qui eſt in præcedenti gradu vocationis, quæ
comprobari poſſunt ex his, quę tradit *Ca-
ſtr. conſ. 462. nu. 4. verſ. ſecundo modo. & idē
Caſtr. poſtea in verſ. ſed verum eſt dicere.*
ait legitimatum comprehēſum in inueſtitu-
ra venire ex propria perſona, & ex conceſ-
ſione ſibi facta per mortem patris, non au-
tem tanquam eius ſucceſſor, etiam quòd
non eſſet expreſſum in legitimatione, quòd
ſuccederet in feudis, neque enim per legi-
timationem infertur præiudicium, ſed per
illum, qui primam conceſſionem fecit, &
loquitur in fortioribus terminis; vult enim,
quòd appellatione legitimorum veniant
legitimati: Et ex his videtur tolli funda-
mentum, quod fit in bulla, cum in ea ſolū
tollantur habilitationes ad diſponendum
in illegitimos, & habilitationes, & capa-
citates illegitimorum ad ſuccedendum; tam
ex teſtamento, quàm ab inteſtato; ſed de
inueſtituris ab initio factis ad fauorem il-
4 legitimorum nulla ſit mentio, † Ideo non
eſt trahenda ad caſum non expreſſum, cum
ſit exorbitans à iure communi, & dura,
*vt conſideratum fuit in Romana de Peru-
ſchis coram bo. me. Robuſterio 29. Februarij
5 1580.* † Non obſtāt clauſulę ampliſſimę ab
Informantibus ponderatę, quia omnes re-
reſtringuntur ad terminos principalis di-
ſpoſitionis, quæ cùm hunc caſum non com-
prehendat, neque etiam per clauſulas com-
prehenditur. Et ex his videntur tolli in
contrarium deducta, quæ omnia tendunt
ad tollendam vim legitimationis, non au-
tem tollunt vim primęuæ inueſtituræ, ex
qua oritur ius Domini Ioſephi. Reliqua
verò fundamenta, quæ fiunt in Vicariatu,
& in eo, quòd iſta non ſint bona Eccleſiaſti-

ca, & quòd ſimus in feudo emptitio, non placuerunt Dominis.

Vaſionen. Prioratus, ſeu Confidentiæ.
Die Mercurii 17. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandam confidentiam neceſſe eſt, vt probetur pactum, ſeu tractatus præcedens.*

2 *Ad probationem confidentiæ admittuntur coniecturæ, ſi ſint concludentes.*

3 *Vbi agitur ad priuationem propter confidentiam requiritur plena & concludens probatio, etiam quòd agatur ciuiliter.*

4 *Teſtes examinati pro informatione curiæ non repetiti cum citatione partis non attendantur.*

5 *Confidentia ex quibus probetur, cum ſequentib.*

6 *Probatio confidentiæ ſufficit, quòd colligatur ex probatione mentis & intentionis reſignantis.*

7 *Confeſſio iudicialis ſufficit ad probandam confidentiam.*

8 *Reſignatio beneficij poteſt eſſe confidentialis in foro iudiciali ex Conſtitutione Pij V. in foro verò conſcientiæ non eſſe.*

9 *Coniecturæ ad probandum ſimoniam quæ ſint.*

10 *Confeſſio continens facta diuerſi temporis, & diuerſæ ſpeciei, poteſt diuidi, & pro parte acceptari, & pro parte non.*

DECISIO MCCCLIX.

FVit dubitatum, an conſtet de confiden-
tia, cuius probatio potiſſimum ex cō-
ſtitutis Gulielmi Catalani inquiſiti deduce-
batur: Et pro parte negatiua deducebatur,
1 † neceſſarium eſſe ad probandam confiden-
tiam, vt probaretur pactum, ſeu tractatus
præcedens reſignationem, *ad gloſ. in c. tua
nos, de ſimon. & in c. veniens. il 1. vbi Dec.
de teſt. Idem Dec. conſ. 118. n. 4. Pariſ. cōſ. 31.
nu. 21. lib. 4. Pute. deciſ. 171. num. 9. lib. 2.
Mohedan. deciſ. 167. & fuit dictum in Cu-
ſentina Confidentia coram bo. me. Orano. &
in Tullen. parochialis coram me 28. Maij
1593. & in Calaguritana Confidentia corā
R. P. D. meo Penia 14. Decembris 1592. &
in eadem coram R. P. D. meo Pamphilio 28.
2 Iunij 1593.* Et † licèt admittantur ad pro-
bationem coniecturæ; eę tamen debent eſſe
concludentes *, *vt per Verall. deciſ. 202.
part. 1. & fuit dictum in Firmana Capella-
niæ 1582. coram S. D. N. Clemente VIII.
9. Maij & in Britonorien. Cōmēdæ 22. De-
cembris 1588. coram bo. me. D. Gipſio, vnà
3 cum alijs allegatis per informantes.* † Quæ
maximè procedunt, vbi agitur ad priuatio-
nem, tunc enim requiritur plena & conclu-
dēs probatio, etiam quòd agatur ciuiliter,
Abb. in d. c. veniens. il 1. n. 4. cum alijs, quæ

* & huiuſmodi coniecturæ debēt eſſe tales, quòd ſint reum de crimine conuincentes, ita ut nihil aliud importare poſſint, c. eorū. 10. q 3. c. euidentia. de accuſ. Alex. de Neuo cōſ. 64. n 3. Felin. in c. ſup his. nu. 17. de accuſat. Clar. in §. ſimonia. n. 22. verſ. intellige tamen. Verall. deciſ. 303. nu. 2. & 4. part. 1.

*latè deducta fuerunt in præfatis cauſis, &
poſtremo in vna Caſalenſi Prioratus coram
bo. me. D. Gipſio* [a]. Quæ cum ita de iure ſeſe
habeant, dicebant nullam adeſſe tractatus
præcedentis probationem, & coniecturas,
quæ deducuntur, non eſſe vehementes & ne-
4 ceſſario concludentes; † Nam quæ dedu-
cuntur ex teſtium depoſitionibus, non ſunt
attendendæ, cum ſint nulliter examinati
pro informatione Curiæ, & non repetiti cū
citatione partis, vt fieri debuerat, *Caputaq.
deciſ. 207. nu. 9. part. 2.* His tamen non ob-
ſtantibus contrarium fuit concluſum, & pro
5 hac parte fuit conſideratum, † Perinettum,
qui beneficium reſignauit, ante reſignationē
dixiſſe Gulielmo, quod volebat ei reſigna-
re beneficium, quòd ſi contigiſſet vnum ex
filiis Domini de Barroulx eſſe qualitatis, vt
poſſet illud tenere, eū de eo recognoſceret,
6 † ex quibus verbis apertè colligitur mens
& intentio reſignantis, quæ ex diſpoſitione
Conſtitutionis fe. re. Pij V. ſola ſufficit ad
probationem cōfidentię; Nec releuat, quòd
Gulielmus ſubdit ſe dixiſſe, vt Deus ſibi gra
tiam impertiretur, abſq. eo tamen, quòd
quicquam ei promiſerit, quia illa verba ab
ipſo prolata incaleſcant in hunc ſenſum,
quòd accommodauerit quodammodo fidē
7 ſuam requiſitioni ſibi factæ, † & hanc con-
feſſionem, cum ſit iudicialis, ſufficere ad
probandam confidentiam, probatur *ex de-
ciſ. Caputaq. 242. lib. 3. & fuit dictum coram
me in vna Legionen. Canonicatus 2. Decem-
bris 1569.* Neque obſtare verba illa abſq.
eo quòd quicquam ei promiſerit, quia vi-
dentur adiecta hæc verba conſtituto, non
autem reſponſioni factæ Perinetto, verba
enim Gallica ſunt hæc; Stans toutes fois
luy auoir rien promis, quæ bene ſunt inter-
pretata: Verum dato quòd adiecta eſſent
reſponſioni; tamen ea non tollunt intentio-
nem dimittentis beneficium, quæ ſola ſuffi-
cit, vt ſupra dictum eſt; *Nauar. conſ. 27.
nu. 2. de ſimon. & conſ. 28. nu. 3. eod. tit.* ſuffi-
cit enim notam eſſe reſignatario intentio-
nem reſignantis, *Gabr. conſ. 172. lib. 2.* &
8 † licèt in foro conſcientię non faciat confi-
dentiam, *vt per Nauar. in manual. c. 23.
num. 109.* tamen in foro iudiciali ſecus ex
9 Conſtitutione Pij V. † His accedunt conie-
cturæ, quæ deducuntur in facto, nempe ex-
peditio reſignationis factę ex pecuniis reſi-
gnantis; Item aliquorum fructuum perce-
ptio, quę probantur ex confeſſione eiuſdē
Gulielmi, & continentur in bulla Pij V. &
10 licèt nonnullę excuſationes afferātur: † ta-
men quia ſumus in confeſſione continente
facta diuerſi temporis, & diuerſę ſpeciei,
poteſt diuidi, & pro parte acceptari, & pro
parte nō, *Cepol. cautel. 60. Boer. deciſ. 339.
nu. 3.* Accedit, quòd reſignatarius, nunquā
reſedit in Prioratu, ſed maluit inſeruire
pro mercenario in alio beneficio, quod non
eſt

a & his addi poſſunt gloſ. in verb. illorū. in allegat. c. veniēs Alc. cōſ. 1. n. 41. to. 1. Natt. cōſ. 399. n. 13 in fin. lib. 2. & fuit dictū in præallegatis cauſis, & in Imolen. Cōfidentiæ 24. Febr. 1592. coram Card. Pamphilio, & & in Tullen. monaſterij. 27. Ian. 1597. corā R.P.D. Penia.

eſt veriſimile facturum fuiſſe, ſi ſe dominum verè eſſe exiſtimaſſet. Multum facit etiam, quòd dedit mandatum ad reſignandum ad fauorem vnius ex illis, pro quibus rogatus fuerat, & licèt non perducta fuerit ad finem reſignatio; tamen hoc veriſimiliter factum fuit ad declinandam facti ſuſpicionem. Accedunt præterea teſtes, qui aliquod adminiculum faciunt, præſertim cum admonitus Gulielmus, An vellet eos habere pro rite examinatis, defenſionibus renunciauerit; Ex quibus omnibus cenſuerunt Domini probatam eſſe confidentiam.

Nullius, ſeu Mediolanen. Remedij redintegrandæ.
Die Mercurii 17. Maii 1600.

S V M M A R I V M.

1 *Remedium can. redintegranda. 3. quæſt. 1. an præſcriptione tollatur & pro affirmatiua eſt communis opinio, vt num. 7.*

2 *Spoliator doloſus & violētus nulla præſcriptione etiam mille annorum ſe tueri poteſt, ſecundum receptiſſimam Canoniſtarum opinionem; declara tamen, vt n. 15.*

3 *Omnes actiones tam de iure ciuili, quàm Canonico quadragennaria præſcriptione tolluntur.*

4 *Leges abhorrent dominia rerum ſtare ſemper in incerto, & litium immortalitatē.*

5 *Præſcriptio, ſicut tollit dominium, quod eſt maximi præiudicij, multo magis actionē poſſeſſoriam, quæ eſt leuioris præiudicij.*

6 *Poſſeſſio antiquiſſima actoris probari poteſt per teſtes de fama & de auditu.*

8 *Declaratur can. redintegranda. 3. q. 1.*

9 *Naturalis & verus ſenſus cōditionis temporis refertur potius ad qualitatem rei, quàm ad temporis quantitatem.*

10 *Dictio, perpetuo, in præſcriptione intelligi debet de ſpatio triginta annorum, vel quadraginta, prout actiones competere poſſunt.*

11 *Pactum de retrouendendo quandocunq. & perpetuo, ſpatio triginta annorum excluditur.*

12 *In materia præſcriptionis nulla eſt differētia inter ius ciuile & Canonicum, excepto caſu malæ fidei.*

13 *Præſcriptio non ſolum inuenta fuit propter dominium, ſed etiam propter poſſeſſionē, cum multo debilior ſit poſſeſſio, & minori tempore amittatur, quàm dominiū.*

14 *In iudicio ſpolij an admittatur exceptio dominij.*

15 *Nulla præſcriptio aduerſus dolum & malam fidem opponi poteſt.*

DECISIO MCCCLX.

FVit mihi per memoriale S. D. N. commiſſum, vt arduam illam quæſtionem, & adeo inter iuris interpretes controuerſā in Rota proponerem, An remedium canonis redintegranda. 3. q. 1. ſit impræſcriptibile, vel potius aliqua præſcriptione tollatur: Et cauſa per Dominos exactiſſimè diſcuſſa, fuit concluſum, omnibus idem ſen-
1 tientibus; vno tantum excepto, † hoc remedium præſcriptione tolli, quemadmodū & cęteræ actiones quantumvis priuilegiatæ, ſed antequam ad rationes deciſionis veniam, non erit inutile rationes, quæ mouerunt Doctores contrarium ſentientes deducere, vt earum cum contrarijs argumētis collatione facta, veritas facilius erruatur: Primum itaque & præcipuum fundamentum huius ſententiæ ſit *in d. c. redintegranda*, in illis verbis, quacunq. temporis conditione, ex quibus colligunt nullo tempore hoc remedium præſcribi. Secundo deducitur *auctoritas gloſa fin. & Doctorum, qui eam ſequitur in c. ſolicitè. de reſtit. ſpol.* quæ vult perpetuo agi poſſe hoc remedio. Tertio nituntur auctoritate Rotæ, quę ſæpius hanc ſententiam eſt amplexa, vt videre eſt *in deciſionibus Caſſad. 6. de reſtit. ſpol. Pute. 118. lib. 1. Mohedan. 18. de reſtit. ſpol. Simonett. 60. Verall. 296. lib. 1. & Mohedanus* ait repertam fuiſſe annotationem Ludouici Romani atteſtantis idem antiquis temporibus Rotam cenſuiſſe, & deinceps in pluribus cauſis auctoritatē antiquarum deciſionum Rota eſt ſequuta. Quarto videtur hæc opinio niti ratione rationabilis odij, quo digni ſunt illi, qui aliorum bona,
2 & poſſeſſiones inuadunt, † qui ideo nullatuti ſunt præſcriptione, quæ neque dari poteſt etiam poſt decurſum tempus mille annorum, ſi à principio ſpoliator fuit doloſus, vel violentus, iuxta receptiſſimam Canoniſtarum opinionem. Poſtremo allegantur auctoritates plurimorum Doctorū; qui hāc ſententiam defendunt, quorum fit mentio in ſolutione argumentorum huius partis. Contraria verò opinio nititur multis, vrgentiſſimisq. argumentis, & auctoritatibus:
3 Et primo, quia † tam de iure ciuili, quàm canonico omnes actiones tolluntur præſcriptione quadragennaria, *vt probatur in l. ſicut. & l. omnes. C. de præſcript. trig. vel quadr. an. Auth. quas actiones. C. de ſacroſan. Eccl. c. ad aures. & c. illud. & c. quia iudicāte. de præſcript. c. placuit. i l. 1. & c. poſt quingentos. 16. q. 3.* in quibus iuribus ponderantur dictiones vniuerſales, qualemcumque actionem tollentes; Et maximè *in c. ad aures.* vbi omnis prorſus excluditur actio, quę verba ponderat *Rain. conſ. 103. nu. 7. lib. 5. & facit Iaſ. conſ. 115. num. 27. lib. 4. Aym. conſ. 294. Roland. conſ. 72. num. 20. lib. 2.*
4 Secundo, † leges abhorrent dominia rerū ſtare ſemper in incerto, *l. 1. de vſucap. §. 1. Inſtit. eod. l. cum notiſſimi. C. de præſcript. trig. an.* & etiam litium immortalitatem,

l.fin.& ibi gloſ.in verb.finit.pro ſuo. Tertio
5 † cũ temporis pręſcriptio tollat dominiũ,
quod eſt maximi præiudicij, *vt per Bart.*
in l.rem alienam.de pign.action. multo ma-
gis debet tollere hanc actionem poſſeſſoriã
leuioris præiudicii, *vt arguit Caſtr.cõſ.205.*
nu.3.lib.1.Socin.in l.rem qua nobis.nu.18.
de acquir.poſſ.Pariſ.conſ. 1.num.155.lib.1.
Balb.de præſcript.4.part.princ.q.20.num.1.
Roland.conſ.72.num.19. lib.2. & conſ.6.
num.8.lib.3. Quarto multum hanc ſenten-
tiam comprobare videtur, ſi conſideremus,
quid in hoc remedio, & quomodo veniat;
nam cum ſufficiat probare duo extrema,
nempe poſſeſſionem antiquiſſimam actoris,
6 & poſſeſſionem recentem rei, † & illa pro-
bari poſſit etiam per teſtes de fama, & de
auditu, qui in antiquis admittuntur, & ſępe
eueniat, vt propter antiquitatem, & ſi-
niſtros caſus bellorum, incendii, peſtis, &
ſimilium, inſtrumenta, quibus poſſeſſores
ſeſe tueri poſſent, ſint deperdita, vel etiam
vetuſtate conſumpta, certè ex tali perpe-
tuitate huius remedii facilè Domini pro-
priis bonis iniuſtè priuabantur in maximũ
præiudicium Reipublicæ, *vt per Mohedan.*
deciſ.17. de reſtit.ſpol. Sarmien.de reddit.
Eccl.part.1.c.4. nu.11.& ſelect. interpret.
lib.2.c.13.nu.2. & quod eſt valdè abſurdũ,
remedio poſſeſſorio adeo priuilegiato circa
probationum qualitatem tollitur dominiũ
legitimè præſcriptum, & redditur inutile
aduerſus omnes iuris regulas, quibus per-
petuò traditum eſt, petitorium abſorbere
poſſeſſorium, & nihilominus hic contrariũ
7 eueniat: † Quinto negari non poteſt, ſi nu-
meremus authores hanc opinionem ſequẽ-
tes, hanc eſſe magis communem, prout te-
ſtatur *Gabr.concl.5.n.64. de reſtit.ſpol. Cõ-*
tard.de momẽt.poſſ.§.4.limit.2.n. 26. vſque
ad num.29.Pontan. de ſpol.lib.3.c.2.n.91.
Decian.conſ.63.n.2.lib.5.Crot. cõſ.47.n.29.
lib.1.Honded.conſ.82.nu.49. His rationi-
bus adducti Domini hanc ſententiam am-
plexi ſunt. Supereſt ſolum reſpondere his,
quæ in contrariũ deducta fuerunt. Et pri-
mo, quia baſis contrariæ ſententiæ tota
8 conſtituitur *in c.redintegranda.* † videndũ
eſt de intellectu illorum verborum, (*qua-*
cumq.tẽporis conditione,) quæ reguntur ab
illis verbis in fine poſitis (*perdidiſſe noſcan-*
9 *tur,*) & certum eſt, † naturalem & verum
ſenſum conditionis temporis referri potius
ad qualitatem amiſſionis, quàm ad tempo-
ris quantitatem, *l.1.§.deniq. ait.de aq.plu.*
arc.l.teſtium.in princ.de teſtib. Rebuf. in
l.cõditionalis.62.verſ. quarto. de verb.ſign.
quod eo magis dicendum, quòd referantur
ad deperditionem, quæ non temporis cur-
ſum, ſed initium amiſſionis reſpicere vide-
tur, prout & aliæ qualitates ibi appoſitæ,
captiuitatis, doli, violentiæ, & quarum-
cunque iniuſtarum cauſarum, quod ſenſiſſe
videtur *ibidem Archidiaconus.* dum dicit,
fortè ibi erat guerra, vel metu latronum
nemo audebat ibi morari; & hęc verba im-
portare qualitatem temporis, & non præ-
ſcriptionem, de qua in eo textu non ageba-
tur, *tradit Contard.de moment.poſſ.§.4. li-*
mitat.2.n.28.poſt Bellamer.& Io.de Tur-
recrem.Caſtr.conſ.105.nu.3.part.1.& bene
Galles.de exercit.Iuriſ.lib.3.nu.56.Moder.
in remed.15.recuperand.n.422. Et demum
ita videtur ſenſiſſe *Gratian.* huius Canonis
compillator, qui in ſummario ſuo ante hũc
Canonem non apponit dictionem tempo-
ris, ſed ſimpliciter ait ablata quacumq.cõ-
ditione in eodem loco, vnde ſurrepta fue-
rant, reuocanda eſſe, & hunc verum & ger-
manum ſenſum appellat *Nicol. Gran. ad*
Veſtr. lib.7.c.3.nu.41. * Neque eſt veriſi-
mile Pontificem vna vocula, eaq. ambigua
voluiſſe totam materiam præſcriptionum
ſubuertere, vt in hac eadem materia præ-
ſcriptionis tradit *gloſ.in c.1.§.præterea. in*
verb. præſcriptione. de capitul. Conradi. vbi
verba illa, nulla obſtante præſcriptione in-
terpretatur de decennali, vel vicennali, non
autem de trigennali aut quadragennali an-
norum pręſcriptione, hac ratione mota, ne
totam materiam præſcriptionum multis
vigilijs excogitatã ſubuertere & radicitus
euellere videatur, *quam gloſam communi-*
ter eſſe approbatam conſtat ex traditis per
Tiraq.de retract.conuent.§.1.gloſ.2.nu.12.
quod ex eo confirmatur, quòd poſteriores
Pontifices *in c. ad aures. & alijs ſupra alle-*
gatis, trigennariam, & quadragenariam
præſcriptionem omnem prorſus actionem
excludere voluerunt; adeo quòd etſi verba
illa, conditione tẽporis, importarent præ-
ſcriptionem, nihilominus ijs ex ſequenti-
bus conſtitutionibus derogatum fuiſſe ap-
paret. Secundo non obſtat auctoritas gloſæ
& ſequacium *in c.ſolicite. de reſtit. ſpol.* vbi
ait ad damnum, ſiue pœnam perpetuo agi
poſſe, quia nulla conditio temporis opponi
poteſt Canoni *redintegranda.3.q.1.* nam
ſublato fundamento, quod fit in dicto *can.*
tollitur etiã opinio gloſæ, quę illi innititur.
10 Præterea † cum vtatur dictione, perpetuo,
ea eſt intelligenda, prout in ſimilibus ter-
minis [a] paſſim vſurpatur, vt iſta perpetui-
tas includatur ſpatio triginta annorum, vel
quadraginta, quemadmodum actiones per-
petuæ dicuntur illæ, contra quas ſola præ-
ſcriptio triginta vel quadraginta annorum
opponi poteſt, *Inſtit. de perpet. & temp.*
action. & concordantes textus deſumi poſ-
ſunt *apud Briſſon. de verb. ſignif. in verb.*
perpetuæ actiones. & poteſt etiam intelligi
de actionibus, quæ competũt aduerſus vio-
lentos & doloſos, cum loquatur de damno
illato, & de pœna, qui non eſt caſus, de quo
agitur, vt in fine dicetur. Quare Doctores,
qui ſimpliciter referunt, & ſequuntur hanc
gloſam,

* Idẽ Menoc.d.remed.15.n.400 & per eundem Caſtr. & Galleſ. & alios ſupracitatos.

a ſimiliter etiã actiones vel perſecutoriæ, & perſonales dicũtur perpetuę, Butr. in allegat. c. ſolicité nu.14.in fin. & tamen ſpatio 30 vel 40. annorum ad ſummum terminantur, l.ſicut. & omnes. & totũ tit. de pręſcr. trig. vel quadr.an. & hũc eſſe verũ ſenſum dictius gloſę tradit Rui. cõſ.44.n.16. verſ. & ita etiã.vol.4. Dec. ro.cõſ.36. n. 40. lib. 3. & faciunt latè congeſta ad propoſitũ per Pariſ. cõſ. 1. nu 155.lib.1. & Rol.cõſ 72 num.20.& ſeq. lib.2. non autẽ, intelligendum eſſe, quòd actio viuat in effectu in ſempiterna ſecula, vt bene per Caſtr. in allegat. cõſ. 105 nu.3.

gloſam, non multum faciunt pro hac parte,
cum ſint intelligendi iuxta vulgarem ſigni-
ficationem dictionis, perpetuo, in hac eadē
materia præſcriptionis, non obſtante qua-
cunque vniuerſalitate, & pręgnantia ver-
11 borum, † vt in pacto de retrouendendo,
quandocunq. & perpetuo, cenſuit Rota ſpa-
tio triginta annorum excludi, *ex conſ. Bal.
303. lib. 1. in cauſa Reatina tenuta 13. Apri-
lis 1579. coram Illuſtriſſ. Lācellotto, & 12.
Decembris 1588. coram R.P.D. meo Pam-
philio*. & gloſam ita ſenſiſſe eſt veriſimile,
poſtquam fecit mentionem temporalium,
& perpetuarum actionū, iuxta iuris ciuilis
diſpoſitionē, quæ clara eſt, nec ab ea recedit
ius Canonicū [b], *vt ex allegatis per Doct. in
12 c. ad aures. & alijs apertè colligitur*, & † in
materia præſcriptionis excepto caſu malę
fidei nulla eſt differentia inter ius Ciuile, &
Canonicum, *vt tradunt Abb. & alij in c. de
quarta. de præſcript.* Neque obſtat, quòd
13.† præſcriptio ſecūdum aliquos fuerit innē-
ta propter dominium nō propter poſſeſſio-
nem, quia hoc eſſe falſum conuincitur *ex
c. iubemus. 16. q. 3. & ex l. fi. C. de edict. Diu.
Adr. toll. & ex l. cōpetit. C. de præſcr. trig. vel
quadr. an.* immo multo debilior eſt poſſeſ-
ſio, & minori tempore amittitur, *vt per
Innoc. in c. querelam. & ibi Bellamer. n. 10.
& alios relatos per Contard. vbi ſupra n. 31.*
14 Neque obſtat, † quòd in iudicio ſpolij non
admittatur exceptio dominij, quia exce-
ptio præſcriptionis, non ſolum dominium,
ſed etiam poſſeſſionem reſpicit; & ideo nō
minus eſt admittenda, quàm exceptio illa,
quòd quis facto ſuo ceciderit à poſſeſſione.
Tertio loco non obſtat auctoritas Rotæ,
quia ſi bene conſiderentur deciſiones alle-
gatæ, apparebit contrariam ſententiam ob-
tinuiſſe cum magna cōtrouerſia & difficul-
tate, & earum cōpilatores pro maiori par-
te contrarium ſenſiſſe. Quare non eſt ha-
benda ratio eorum, qui auctoritate Rotæ
moti hanc ſententiam amplexi ſunt, quæ
quamuis plurimum ſemper valuerit, præ-
ualere tamē debet ratio, & veritas tot aliis
non contemnendis fulcita auctoritatibus.
Nō obſtat ratio odij rationabilis aduerſus
inuaſores rerum alienarum, quia hanc præ-
ſcriptionem intelligunt Domini procedere
contra actionem ſpolij ſimplicis proueniē-
tis ex probatione dictorum extremorum
iuxta ſtylum Rotæ, non autem vbi conſta-
15 ret de vi, dolo, & mala fide, † cum nulla
pręſcriptio aduerſus dolum & malam fidē
opponi poſſit, *c. fin. de præſcript.* & hoc for-
taſſe ſenſit Papa in illo Canone, in illis ver-
bis, per quaſcumq. iniuſtas cauſas, & hanc
exceptionem admittunt Doctores allegati
per Contard. in d. limitat. 2. num. 34. & 35.
Quantum ad auctoritates, quæ deducūtur,
ſi tollantur è medio Doctores, qui ex pro-
feſſo hanc quæſtionem non tractant, & qui
ſimpliciter ſequuntur *gloſam in c. ſolicite*.
dicentes illud remedium eſſe perpetuum,
quæ verba non excludunt præſcriptionem
triginta vel quadraginta annorum, vix re-
perietur aliquis pręter ſolus *Imol. in c. 2.
de reſtit. ſpol.* qui contrarium apertè ſenſe-
rit ante deciſionem Caſſadori, *vt fuit ani-
maduerſum per Galleſium*. Rurſus ſi tol-
lantur Doctores, qui potius auctoritatem
Rotæ ſequuti ſunt, quam pondus rationum
in contrarium facientium, apparebit lon-
ge pluribus auctoritatibus fulcitam eſſe
partem contrariam, & id fatentur Docto-
res ſupra allegati, dicentes hanc eſſe magis
communem. Et ita recedendo ab antiquis
deciſionibus, fuit per Dominos concluſum,
hanc opinionem ęquiorem, & veriorem
eſſe, & dignam S.D.N. approbatione.

[b] Ius enim canonicū pariformiter determinat perpetuitatē actionum, quo ad rei perſequutionē de iure ciuili, qui quo ad pœnā de iure Canonico, vt ſint perpetuę eo modo, quo de iure ciuili perpetuę ſunt rei perſequutorię, & ſic vſq. ad triginta, & quadraginta annos, vt per allegat. §. 1. Inſtit. de perp. & tēp. act. l. miles. §. qui iudicati. ff. de re iudic. l. macedonian. C. ad macedon. l. Prætor ait. §. hoc interdictū ff. de oper. nou. nunc.

Abulen. Capellanię.
Die Mercurij 17. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Monachus trāſlatus de vno monaſterio ad
aliud, an & quando ſecum defert iura
ſua ad ſecundum monaſterium.*
2 *Bona & iura monachi ingreſſi monaſteriū
ſpectant ad illud, etiam ſi non ſint du-
ratura poſt obitum monachi.*
3 *Monachus ingreſſus monaſterium, ad hoc
vt poſſit diſponere de bonis, quæ ad eum
ſpectant, non ſufficit licentia Abbatis
ſeu ſuperioris, ſed requiritur licentia
Papæ.*
4 *Monachus non poteſt præſentare ad bene-
ficium iurispatronatus ex perſona ſua;
ſed præſentatio nomine monaſterij eſt fa-
cienda.*
5 *Bona fides operatur tantum, vt quis non
amittat, non autem vt acquirat.*
6 *Credendum eſt viro in dignitate conſtitu-
to, & de re ad ſuam religionem ſpectāte.*
7 *Profeſſio monachi in dubio præſumitur va-
lida, niſi contrarium probetur.*

DECISIO MCCCLXI.

Domini cenſuerunt, ſtandum eſſe in
deciſis * ex rationibus deductis in de-
ciſione; Neque obſtare deducta in contra-
1 rium: Et primo illud, quod dicitur, † Mo-
nachum tranſlatum de vno monaſterio ad
aliud ſecum detuliſſe iura ſua ad ſecundum
monaſterium, quia hoc procederet, ſi eſſet
tranſlatus ad monaſterium diuerſi ordinis;
ſecus ſi ad monaſterium eiuſdem ordinis,
vt colligitur *ex gloſ. in verb. canonicè. in
c. cum ſingula. §. prohibemus. de præben. in
6. Abb. in c. quod à te. nu. 8. de cler. coniug.*
2 & † cum bona & iura monachi ingreſſi mo-
naſterium ſpectent ad monaſterium, *Auth.
ingreſſi. C. de ſacroſan. Eccl.* etiam ſi nō ſint
duratura poſt obitum monachi, *vt per Bart.
3 & Iaſ. ibid.* † ad hoc vt poſſit Monachus

* ſub die Veneris 12. Nouēb. anni præteriti.

de illis diſponere; non ſufficit licentia Abbatis ſeu ſuperioris monaſterij, ſed requiritur licentia Papæ, qui ſolus poteſt licentiã
4 imperriri, *vt ait Iaſ. ibid. num. 11.* † adeo quòd ex perſona ſua non poterat monachus præſentare, ſed facienda erat nomine monaſterij nõ autem nomine proprio. Nec poteſt ſuſtineri præſentatio ratione bonæ
5 fidei, quia præterquam quòd † bona fides excuſat tantum, vt quis non amittat, non autem vt quis acquirat, & ſatis excluditur
6 ex denegatione Generalis, † cui creditur tanquam viro in dignitate conſtituto, & de re ad ſuam religionem ſpectante, *c. nobiliſſimus. 97. diſtin. Caputaq. deciſ. 245. in 2. Creſcent. 5. de fid. inſtrum* [a]. Quod negatur Didacum emiſiſſe profeſſionem in Indijs, eſt contra confeſſionem Franciſci, & probationes ſuper hac re deductas: Nec releuat dicere profeſſionem fuiſſe inualidam,
7 † quia in dubio præſumitur valida, niſi cõtrarium probetur. Reliqua bene tolluntur in præfata deciſione. Neque eſt agendum de iure Petri, qui vti reus & poſſeſſor obtinet ex non iure aduerſarij.

[a] & fuit dictum ſuper in Parmen. ſtatus, in princ. 14. Aprilis præteriti.

Romana Domorum.
Die Mercurii 24. Maii 1600.

S V M M A R I V M.

1 *In inueſtitura facta ad tertiam ipſius generationem non habetur ratio primi acquirentis, cum nemo ſe ipſum generet, immo plures Doctores volunt, quòd idẽ ſit, etiam ſine illa dictione, ipſius, vt num. 2.*

3 *Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta, & nouas qualitates, quæ non erant in præcedenti conceſſione, non dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio.*

4 *Talis præſumitur actus, qualis à partibus nominatur.*

5 *Magis inſpicitur natura & ſubſtantia contractus, quàm verba contrahentium, & verba menti, non autem mens verbis inſeruire debent.*

6 *Filiorũ appellatione in emphyteuſi veniũt nepotes.*

7 *Emphyteuſis Eccleſiaſtica quomodo intelligatur non poſſe concedi, niſi tribus perſonis.*

8 *Vbi verba inueſtituræ ſunt clara, ea ſunt attendenda, quando verò ſunt dubia, interpretatio contra concedentem fieri debet.*

9 *Confeſſio patris non poteſt præiudicare filio vocato, & comprehenſo in inueſtitura quando apparet de contrario.*

10 *Ex quantitate ſoluta pro obtinenda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio.*

DECISIO MCCCLXII.

FVerunt factę plures locationes diuerſarum domorum, horti, ſalæ dirutæ, & reclauſtri, à Venerab. Confraternitate Confallonis quondam Antonio Signio de anno 1495. vſque ad annum 1510. ſub diuerſis conuentionibus & ſolutionibus, partim ad vitam ipſius, & vnius hæredis, ſi filios maſculos non habuerit, & tandem anno 1510. cumulando omnes prædictas cõceſſiones in vnum, facta fuit prorogatio ad tertiam ipſius Antonij generationem, pro qua promiſit expendere ducatos 200. & ſoluit ſocietati ducatos centum in contanti, nec non promiſit annuatim ſoluere ſcuta ſexaginta. Dubitatum fuit an Antonius Franciſcus dicti Antonij primi acquirentis pronepos fuerit comprehenſus in dicta conceſſione, ſiue prorogatione, quæ concepta eſt ſub illis verbis prorogauerunt ad tertiam generationem maſculinã ipſius.
1 † Et fuit itum per Dominos in ſententiam affirmatiuam, Antonium Franciſcum comprehenſum eſſe, cum in huiuſmodi formula non ſit habenda ratio primi acquirentis pro conſtituenda prima generatione, cum nemo ſe ipſum generet, vt dicũt Doctores, quos mox citabo, ſed prima generatio incipit à filiis, ſecunda à nepotibus, tertia verò in pronepotes deſinit, & hanc ſen-
2 tentiam † etiam ſine illo pronomine ipſius defendunt multi Doctores, ſed cum illo pronomine res videtur carere difficultate, *vt per Bald. in Auth. quas ruinas. nu. 4. C. de ſacroſan. Eccl. Iaſ. in l. 2. nu. 166. C. de iur. emphyt. Ruin. conſ. 146. num. 6. lib. 1. Dec. conſ. 624. in princ. Gozad. conſ. 25. nu. 17. qui teſtatur de communi, Bellon. conſ. 80. nu. 7. Iul. Clar. in § emphyteuſis. q. 34. Add. Pariſ. ad conſ. Alex. 125. lib. 5. cum alijs allegatis per Gabr. de iur. emphyt. concl. 4. num. 4. in 1. limitat. & per Rotam, quæ hanc concluſionem amplexa eſt in cauſa Villæ Caprolæ 20. Maij 1592. coram R. P. D. meo Penia, & in cauſa Aſſiſien. emphyteuſis 13. Nouembris 1598. coram bo. me. Gipſio.* Nec obſtat allegata *deciſio 18. Veralli part. 2.* quia non loquitur in iſtis terminis, & *conſilium Caſtrenſis* eſt contra communem. Et hanc concluſionem videntur admittere informantes pro Confraternitate; ſed ex nonnullis rationibus putant eſſe ab hac concluſione recedendum in caſu propoſito. Et primo ex eo, quòd ſumus in prorogatione non autem in noua conceſſione; & ideo interpretari debemus verba huius prorogationis ſecundum terminos priorum conceſſionum, ex quarum lectura apparet perſonam acquirentis ſemper fuiſſe habitam pro prima generatione, & filios pro ſecunda; & ideo addendam eſſe vnam generationem tantum, non autem duas. Verum

rum huic obiectioni duobus modis reſpon-
3 ſum fuit: Et primo, † nos non verſari in
ſimplici prorogatione, ſed in noua conceſ-
ſione & inueſtitura, cum fuerint inita
noua pacta, & nouæ qualitates adiectæ;
quæ non erant in præcedentibus, tam circa
canonis augmentum, quàm circa quanti-
tatem expendendam in rebus conductis,
ut per Bald. in l. 4. in prin. de damn. infect.
vbi Alex. n. 9. Aug. in l. quod dicitur. verſic.
& eſt argumentum. de milit. teſtam. Gorn.
conſ. 92. poſt nu. 13. lib. 2. Dec. in l. lecta
n. 12. verſic. & hoc procedit ſi cert. pet. Caeſar
de Graſſis, deciſ. 46. nu. 31. cum ſeq. nam
iſtæ nouæ qualitates important receſſum
à primis inueſtituris, *Pariſ. conſ. 43. nu. 11.*
lib. 1. Ant. Gabr. de dilat. concl. 2. num. 26.
nam tunc prorogatio ſimplex cenſetur vna
& eadem cum priore inueſtitura, quando
fit cum iiſdem qualitatibus, *l. ſed & ſi ma-*
nente. de procurat. Bald. in l. Aemilius. n. 19.
in 5. notab. de minor. & in l. 1. §. & poſt
operis. n. 5. de nou. oper. nunc. Dec. conſ. 497.
nu. 1. & conſ. 394. nu. 5. Pariſ. conſ. 43. nu. 1.
lib. 1. Curt. ſen. conſ. 57. n. 42. Neque obſtat,
quòd contrahentes vſi ſint verbo, proroga-
4 uerunt, & quòd † talis præſumitur actus,
qualis à partibus nominatur, *Bart. in l. co-*
tem. §. qui maximos. quæſt. 5. de public. Ol-
drad. conſ. 159. Areti. conſ. 55. num. 1. quia
5 † magis inſpicimus naturam & ſubſtantiã
contractus, quàm verba contrahentium,
cum verba menti, non autem mens verbis
inſeruire debeat, *Bald. in l. 2. C. commodat.*
ſed dato etiam quòd eſſemus in proroga-
tione, ſi ea ſit pro duabus generationibus
expreſsè & nominatim, prout ſonant con-
tractus verba, quæ à Doctoribus commu-
niter hanc interpretationem recipiunt, ni-
hil obſtat, quo minus hic contractus va-
leat ad fauorem pronepotis, cum in facul-
tate Adminiſtratorum eſſet prorogare pro
vna vel pro duabus generationibus cum
conſenſu Confraternitatis, vt mox deduce-
tur. Secundo reſpondetur, negando præ-
ſuppoſitum, quòd in prioribus conceſſio-
nibus fuerint factæ conceſſiones & proro-
gationes pro vna generatione tantum; nam
in conceſſione facta de domo ſeu ſala di-
ruta, 15. Aprilis 1510. ea conceditur ad
tertiam ipſius generationem, quæ conceſ-
ſio pariter eſt intelligenda, vt capiat pro-
nepotes iuxta communem Doctorum ſentẽ-
tiam; neque eſt arguendum ex conceſſione
facta 8. Nouembris 1495. in qua fit proro-
gatio conceſſionis reclauſtri ad ſecundam
generationem ipſius; & tamen in ea com-
prehenditur filius tantum, non autem ne-
pos, cum in ea dicatur, quod tranſeat ad
eius filios maſculos tãtum, ſi eos habuerit,
alioquin ad vnum heredem extraneũ; quia
illa dictio, tantum, poteſt referri ad quali-
tatem maſculinitatis ad excluſionem femi-
narum, & dato etiam, quòd veniret limi-
tatiuè pro comprehenſione filiorum tantũ,
6 † præterquam quòd poſſet dici eo caſu fi-
liorum appellatione venire nepotes, *Alex.*
conſ. 26. nu. 8. lib. 5. Ruin. conſ. 45. num. 16.
lib. 1. cum alijs allegatis per Surdũ deciſ. 72.
nu. 16. tamen hæc limitatio videtur appo-
ſita ad reſtrigendam conceſſionem, & ad
declarationem verborum, ſuper quibus cõ-
trouertunt Doctores: Vnde cum talis limi-
tatio non legatur in conceſſione, de qua
agitur, non eſt de ea curandũ; eo maximè,
quòd habemus horum verborum claram
eiuſdem Confraternitatis interpretationẽ
in quodam inſtrumento anni 1512. conceſ-
ſionis factæ vnius domus Antonio de Pete-
tis, pro ſe, filiis, nepotibus & pronepoti-
bus ſuis maſculis tantum vſque ad tertiam
generationem incluſiuè, ex quo inſtrumen-
to conſtat pronepotes habitos pro tertia
generatione. Neque vis facienda eſt in di-
ctione illa, incluſiuè, quia etiam ſine illa
procedit communis Doctorum opinio, *vt*
fuit dictum in illa Farſen. de dictione, com-
pleta. Et ex his tollitur id, quod deduci-
tur de ſtylo notarij, cum non appareat ip-
ſum vſum ſtylo vniformi, ſuper quo poſſit
fieri fundamentum. Secundo obiicitur de
ſtatuto ſocietatis prohibentis conceſſionem
ad tertiam generationem; ſed facilè dilui-
tur; nam adeſt exceptio (Senza tutto il cor-
po, & eſpreſſa volunta di tutta la Compa-
gnia,) quæ cum hic adſit, ceſſat obiectum.
7 Tertio non obſtat, quod dicitur, † emphy-
teuſim Eccleſiaſticam non poſſe concedi niſi
tribus perſonis, *§. emphyteuſim. Auth. de*
non alien. quia dicta diſpoſitio fuit extenſa
ad omnes deſcendentes, *Alex. conſ. 110.*
n. 19. lib. 1. Ruin. qui alios allegat. conſ. 166.
num. 9. lib. 1. Conar. var. lib. 2. c. 17. num. 5.
Quarto, quod dicitur, interpretationem
fieri debere contra Antonium Franciſcum;
8 nam † cum verba ex communi Doctorum
interpretatione ſint clara, non eſt locus di-
ſpoſitioni *l. veteribus. de pactis.* & quando
eſſent dubia fieri debet contra cõcedentem,
vt per Alex. conſ. 125. num. 16. lib. 5. Socin.
conſ. 156. nu. 18. lib. 2. Pariſ. conſ. 64. nu. 50.
lib. 1. Quinto obiicitur confeſſio Horatii
patris Antonii Franciſci, ſed neque ea
9 probatur concludenter, † neque poteſt præ-
iudicare filio vocato; cum de veritate in
contrarium appareat, *Ruin. conſ. 81. nu. 10.*
lib. 3. & 142. nu. 2. lib. 1. Vltimo non obſtat
calculus datus, in quo proponitur quædam
proportio harum prorogationum, ſecundũ
quam prætenditur læſio; Verum ea non
10 bene probatur; † nam valdè notabilis eſt
ſumma, quę datur pro duabus generatio-
nibus, quamuis reſpectu partis bonorum
ſit pro vnica tantum, ex qua poteſt ſumi
coniectura voluntatis contrahentium,
Natt. conſ. 460. nu. 14. Et non eſt habenda

ratio

ratio redditus, qui hodie exigitur ex iſtis domibus, prouenit enim ex labore & impenſa conductoris, cui induſtria & impenſa propria non debet eſſe damnoſa. Et ex his concluſum fuit per Dominos in hac conceſſione comprehendi Antonium Franciſcum.

Mediolanen. Parochialis.
Die Lunæ 29. Maii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Publicatio reſignationis facta extra tẽpus datum ad publicandum eſt nulla.*
2 *Impetrans beneficium à Papa tanquam deuolutum ob negligentiam Ordinarij, habet tantum tres menſes ad publicandũ iuxta Conſtitutionem Gregorij XIII.*
3 *Conſtitutio Gregorij de publicãdis reſignationibus eſt perpetua.*
4 *Beneficium deuoluitur cum ſuo onere, & ſua qualitate.*
5 *Papa licèt ſit dominus beneficiorum, tamen ſi confert beneficium deuolutum, confert iure deuoluto.*
6 *Declaratur limitatio Felini in c. licèt. n. 2. de for. compet.*
7 *In publicatione reſignationis exprimendum eſt nomen prouiſi, aliàs publicatio eſt nulla.*

DECISIO MCCCLXIII.

1 FVit reſolutum † publicationem eſſe nullam, cum fuerit facta extra tempus datum ad publicandum; licèt enim reſignatio fuerit facta in manibus Ordinarij, & poſtea collatio obtenta à Papa, tanquam deuoluta ob negligentiam Ordinarij; nihilominus
2 impetrans non habet ſemeſtre, † ſed tres menſes tantum ad publicandum iuxta for-
3 mam Conſtitutionis Gregorij XIII. † quæ debet eſſe perpetua, *iuxta textũ in Clem. 1. de ſuppl. negl. Prælat.* & hoc in deuolutionibus tenet *Felin. poſt Innoc. in c. cum acceſſiſſent. nu. 18. de conſtitut.* & ratio eſt, quia
4 † beneficium deuoluitur cum ſuo onere, & ſua qualitate, *Rebuf. de nominat. q. 8. nu. 9. & in pragmat. de collat. §. ſi quis verò. in verb. deuolutum.* & Papa in Conſtitutione ſibi præſcripſit hanc formam in illis verbis, alijs idoneis, ab ipſa ſede dumtaxat modo & forma prædictis cõcedantur; Quæ forma
5 licèt à Papa poſſit alterari, † cum ſit dominus beneficiorum, *vt tradit Felin. in d. c. cũ acceſſiſſent. nu. 19. de conſtitut.* tamen aliud
6 eſt, ſi iure deuoluto confert. † Nec obſtat limitatio *Felin. in c. licèt. n. 2. de for. compet.* quia loquitur, quando poteſtas Papę regulatur vti propria, & non vti deuoluta, at hic regulatur vt deuoluta: *& ita fuit tentum in vna Mediolanen. beneficij coram*
7 *R. P. D. meo Corduba* *. † Adeſt etiam alia nullitas in publicatione, quia non eſt expreſſum nomen prouiſi, quod requiritur in Conſtitutione. Et ex his concluſum, non conſtare de legitima publicatione.

* ſub die 11. Ianuarij 1599.

Mediolanen. de Cuſanis.
Die Lunæ 29. Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non datur ad impediendam immiſſionẽ, ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.*
Item nõ datur, quotieſcumq. articuli ſunt irreleuantes, vt num. ſeq.
Item quando adeſt vehemens ſuſpicio calumniæ, vt nu. 4.
3 *Dato vno articulo irreleuanti cæteri non admittuntur.*
5 *Articulus tendens ad probandum id, quod iam probatum fuit, ſapit præſumptionem calumniæ.*
Idem eſt ſi articuli inuicem repugnent, vt num. 7.
6 *Exceptio falſitatis nõ impedit immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.*

DECISIO MCCCLXIIII.

1 DOmini fuerunt concordes, † remiſſoriam non eſſe dandam, ex pluribus: Et primo, quia non datur ad impediendam immiſſionem *ex remedio. l. fin. C. de edict.*
2 *Diu. Adr. toll. Io. Paul. deciſ. 149.* † Secũdo, quia ferè omnes articuli ſunt irreleuantes, excepto ſeptimo & vltimo, *l. ad probationem. C. de probation. Caputaq. deciſ. 66. p. 3.*
3 Nec obſtat, quòd † dato vno articulo releuanti, cęteri admittantur, quia licèt dicti ſeptimus & vltimus releuent; tamẽ ex alio
4 non ſunt admittẽdi, vt mox dicetur. † Tertio ex vehementi præſumptione calumniæ,
5 † quæ dicitur; tum ex eo quòd articulus ſeptimus & vltimus tendant ad probandum contra id, quod iam probatum extitit, nẽpe ſubſcriptionem Cardinalis non fuiſſe veram, vt expreſsè etiam dicitur in informatione facti, quod tamen non poteſt probari, niſi per teſtes de iudicio ſuo deponẽtes, quod non eſt admittendum, cum vltra teſtes de veritate habeamus atteſtationem Illuſtriſſimi Card. Plati, per quam omnis tolli-
6 tur ſuſpicio, & † exceptio falſitatis non impedit immiſſionem *l. 2. C. eod. tit. Menoch. de*
7 *adipiſc. remed. 4. nu. 726.* † tum etiam quia articuli inuicem repugnant; nam continent hanc non eſſe ſcripturam Cardinalis; & tamen in vltimo habetur ſubſcriptionem illam fuiſſe factam à Cardinali non ſub illa die, ſed per duos vel tres dies ante obitum Cardinalis, quæ res oſtendit, vel negationem manus eſſe calumnioſam, vel ſi admittitur ſcriptam eſſe eiuſdem manu diuerſo tamen tempore, non eſt releuans probatio, cum perfectio teſtamenti, & eius ſubſtantia

tiſa tota pendeat ab hęredis inſtitutione. Nec obſtat, quòd cauſa commiſſa ſit tam in poſſeſſorio quàm in petitorio, appellatione remota; quia hodie non agitur de negotio petitorij, quod remanet intactum, ſed tantum de immiſſione, quę hoc prętextu retardari non debet. Et ita concluſum.

Bononien. Fideicommiſſi de Scappis.
Die Mercurij vltima Maij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Legatum imputatur in legitimam.*

2 *Legatum compenſatur cũ debito neceſſario.*

3 *Fructus percepti ex hæreditate pleno iure quæſita non imputantur in legitimam deſcendentium; ſecus eſt in legitima aſcendentium ſecundum magis communem opinion. vt num. 4.*

5 *Legitima aſcendentibus non debetur naturali vinculo, ſed iure poſitiuo.*

6 *Filius licèt non teneatur acceptare legitimã neque in fructibus, neque in vſufructu, neque in pecunia; poſtquam tamen eos percepit, tenetur eos in dicta legitima imputare, & nu. 15. & 20.*

7 *Vſusfructus legatus imputatur in legitimã: qualiter autem fiat imputatio, vid. n. 14.*

8 *Vſusfructus recipit æſtimationem, & per venditionem conſtitui poteſt, & nu. 12.*

9 *Vſusfructus legatus dicitur peruenire ex ſubſtantia teſtatoris.*

10 *Vſusfructus eſt pars dominij, & quomodo, & num. 25.*

11 *Fructus percepti poſt obitum teſtatoris; licèt nunquam fuerint in eius bonis, & ex eius ſubſtantia, ius tamen percipiendi in eius bonis erat, & potuit tale ius in alium transferri.*

13 *Quod obuenit heredi per ius accreſcendi de bonis teſtatoris, & ex eius iudicio, in legitimã imputari debet poſt acceptationem, etiamſi ſit filius.*

14 *In imputatione vſusfructus in legitimam attenditur nõ quantitas hæreditatis percipiendorum, ſed valor ipſius de tempore obitus teſtatoris æſtimandus.*

16 *Officia, quæ ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam.*

17 *Filio inſtituto in vſufructu tantum, legitima pleno iure in proprietate debetur, aliàs teſtamentum eſt nullum; ſecus eſt in caſu imputationis poſt acceptationem.*

18 *Corn. cõſ. 265. lib. 1. quomodo intelligatur.*

19 *Declaratur Socin. conſ. 64. lib. 2.*

21 *Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam, ſed eius æſtimatio.*

22 *Vſusfructus conſtitutus ad certum tempus, puta quindecim annorum imputatur in legitimam.*

23 *Per acceptationem vſusfructus non dicitur renunciatum legitimæ, ſed in eam imputatur.*

24 *Filius alienans bona reſtitutioni ſubiecta, tenetur ea ſibi in legitimam imputare; per alienationem tamen non dicitur ſibi in legitima præiudicaſſe.*

DECISIO MCCCLXV.

GAſpar de Scappis nullos habens filios in ſuo vltimo teſtamento titulo inſtitutionis vſufructuariam omnium ſuorum bonorum reliquit D. Dorotheam eius matrem, eidemq. legauit multa alia bona mobilia, & ſe mouẽtia, hæredes verò proprietarios inſtituit Euangeliſtam & Scappum de Scappis, eisq. ſubſtituit alios de eadem familia, qui nunc ſunt in cauſa: Deceſſit D. Dorothea hærede inſtituta D. Domitilla filia, quare cum factus eſſet locus reſtitutioni bonorum ob finitum vſumfructũ, fuit pro parte D. Domitillæ petita legitima ſuper iſtis bonis ex perſona matris. Ex aduerſo fuit dictum in legitimam eſſe computanda non ſolum pecunia, ſuppellectilia & alia bona legata, ſed etiam vſumfructum; quod cum ex aduerſo negetur, emanauit dubium, An fructus & legata facta Dorotheæ matri per Gaſparem filium imputẽtur in legitimam ipſius: Et ſub die 10. huius
1 menſis Domini dixerunt; † legatum pecuniarum, ſuppellectilium, & animalium eſſe computãdum in legitimam, *ex regula l. omnimodo. & l. ſcimus. C. de inoff. teſtam. Bart. in l. in quartam. nu. 10. ad leg. Falcid. & ibi Rip. nu. 140. Bolognet. n. 295. Picus n. 180. Pariſ. conſ. 93. nu. 56. lib. 2.* & in ſpecie in mobilibus, *Capra conſ. 32. n. 7. Pariſ. conſ. 1. nu. 89. lib. 3. Curt. iun. 180. n. 5. lib. 2. Petrus Ant. à Petra, de fideicomm. q. 15. nu. 109. propè fin.* * Et pro hac parte vrgent duæ
2 coniecturæ, vna quòd † debitum erat neceſſarium; ideo relictum cenſetur in compenſationem; Altera, quia voluit ſua bona integraliter peruenire ad ſubſtitutos; fuit tamen reſeruatum vidẽdum, an vſusfructus ſit in legitimam imputandus. In hac difficultate nonnulli Doctores cõfundentes materiam fructuum cum materia vſusfructus dederunt occaſionem informantibus confundendi duas quęſtiones valde differentes; Ideo pro propoſiti dubij reſolutione eſt animaduertendum, longè diuerſam eſſe quæſtionem illã, an fructus ex hæreditate percepti computentur in legitimam aſcendentium, ab illa, vtrum vſusfructus in legitimam imputetur; nam in illa quæſtione agitur de fructibus perceptis ex hæreditate
3 pleno iure quæſita, † in quibus clara eſt ſententia eos non imputari in legitimã deſcendentium grauatorum onere reſtitutionis hæreditatis, & tantum controuertitur inter Doctores, an idem obſeruandum ſit in legitima aſcendentium; in qua re magna & difficilis eſt inter Doctores controuerſia, nonnullis volentibus, vtranq. legitimam

* Addo Peregr. de fideicom. art. 36. n 129. & facit text in l. etiã. §. pen. in fin. ff de bon libert. vbi in ſpecie loquitur de relicto titulo legati, prout facit Surd. cõſ 318 n. 58 lib. 3. Craſſ. de ſucceſſ §. legitima. q. 20. n. 9. Vaſq. de ſucceſſ. creat. §. 30. nu. 245.

à pari

à pari procedere, quæ opinio humanior
videtur, alijs verò volentibus, in hoc
4 differre, † & in aſcendentibus fructus in
5 legitimam eſſe computandos, † cum ipſis
non debeatur legitima naturali vinculo, ſed
iure poſitiuo, *l. nam & ſi. de inoff. teſta. &*
hanc ſententiam amplectuntur magis com-
muniter Doctores nempe Bald. Alex. Rip.
Franc. Fabian. de Monte. Picus, Berengar.
Roderic. Roland. Cephal. Riminal. Petra,
Craſſus, & alij relati per Surdum deciſ. 21.
nu. 11. & Peregrin. de fideicom. q. 49. n. 43.
quibus addi poſſunt alij allegati ab informã-
tibus, & in ſpecie de communi teſtatur Ioan-
nes de Garonibus in 2. part. Auth. ex teſta-
mento. nu. 33. C. de ſecund. nupt. & Ema-
nuel Coſta, in repet. c. ſi pater. nu. 37. in fin.
de teſtam. licèt vterq. contrarium ſentiat,
& Doctores Hiſpani differentiam ſtatuunt
inter vtranq. legitimam, *Monchad. lib. 1.*
de ſucceſſ. creat. §. 4. num. 13. Matthien. in
l. 1. tit. 8. gloſ. 7. nu. 2. & 3. lib. 5. Recompila-
tio Gregor. Lopez in l. 8. tit. 11. gloſ. 8. part. 6
Ant. Gomez. variar. tom. 1. c. 1. n. 6. & c. 11.
nu. 36. Azeuedo in l. 1. tit. 8. num. 49. lib. 5.
recompil. Verum cum pro contraria par-
te adſint multæ & non contemnendæ Do-
ctorum auctoritates, non eſt viſum Do-
minis decidere hanc cauſam ex hoc capite,
quamuis communior opinio ſit pro Domi-
nis de Scappis, cum ſimus in longè faciliori
caſu, vt mox dicetur. Secundo eſt animad-
uertendum, informantes laborare, dum
ſumunt argumenta à conſtitutione & aſſi-
gnatione legitimæ à principio ad imputa-
tionem, quæ fit tunc, cum reſtituenda eſt
alicui hæreditas, deducta legitima: nam
6 † licèt legitimam non teneatur filius acce-
ptare in fructibus nec vſufructu, *vt notat*
gloſa in l ſcimus. §. repletionem. C. de inoff.
teſtam. & eſt tex. in §. prohibemus. Auth. de
trient. & ſemiſſ. neq. in ſola pecunia, *Bart. in*
l. ſuus quoq. de hered. inſtit. Doctores in d.
§. repletionẽ. Tamen vbi agitur de imputa-
tione, ſecus eſt; nã poſtquã filius acceptauit
diſpoſitionẽ patris, quando vult legitimam
detrahere, tenetur in eam computare, quic-
quid ex bonis paternis ex patris diſpoſi-
tione eſt conſequutus, etiam ſi titulo legati
relictum fuerit, *l. omnimodo. & l. ſcimus.*
C. de inoff. teſta. Doctores in l. in quartã. vbi
Bolognet. n. 295. ad leg. Falc. Craſſ. de ſucceſſ.
§. legitima. q. 20. Vaſq. de ſucceſſ. creat. §. 30.
num. 245. His ita ſtatutis, deueniendo ad
7 caſum noſtrum, cenſuerunt Domini † iſtum
vſumfructum eſſe in legitimam imputandũ,
cum illum conſequuta fuerit mater ex di-
ſpoſitione filij, & illum acceptauerit, &
retinuerit toto tempore vitæ ſuæ, nam ne-
gari non poteſt, quicquid dicant nonnulli
Doctores ex aduerſo allegati, hunc eſſe ex
ſubſtantia teſtatoris, cum tale ius formale
per ipſum ſuper ſuis bonis conſtitutum fue-
8 rit, † & recipiat æſtimationem [a], nam &
conſtitui per venditionem poteſt, *vt eſt de-*
ciſio Rotæ 2. de empt. & vend. in antiq.
9 † quòd autem ſit ex ſubſtantia teſtatoris
ſatis probatur *ex l. 4. de vſufr.* vbi inquit
10 Iuriſconſultus, † Vſusfructus pars eſt do-
minij, & quamuis donec non conſtituitur,
formaliter eſſe non cenſeatur; tamen cau-
ſaliter ineſt in dominio noſtro, quemad-
modum is, qui ædes poſſidet, non dicitur
ſingulas partes poſſidere, ſed domum, *l. eũ*
qui ædes. de vſucap. & tamen non poteſt ne-
gari ſingulas domus partes in eius eſſe do-
minio: quod autem vſusfructus pars do-
minij ſit in quibuſdam caſibus, & effectum
partis dominij habeat, & de eo idem cen-
ſeatur, quod de parte fundi, *videatur Cuia-*
cius, qui optime hanc materiam tractat ad
Papiniani quæſtiones lib. 17. l. 33. de vſufr.
§. ſi vſumfructum. & lib. 18. ad l. 25. quand.
dies legat. ced. Ideo argumẽtum illud, quod
ſit, legitimam deberi ex bonis ipſius teſtato-
ris, & ex eius ſubſtantia, *l. ſcimus. C. de*
inoff. teſtam. nullius eſt momenti; nam
11 † licèt verum ſit, fructus perceptos poſt
obitum nunquam fuiſſe in bonis teſtatoris;
Ius autem percipiendi in eius bonis erat, &
potuit illud ius in alium transferre, itaut
poſt mortem perpetuetur illa facultas fru-
ctuum percipiendorum iudicio ipſius teſta-
toris: Illud itaque argumentum fortaſſe
procederet, ſi ageretur de fructibus ab hæ-
rede ex hæreditate perceptis, & faceret ad
eam quæſtionem, quam ſupra ab hac di-
ſtinximus: ſed in caſu iſto aliud eſt, cum
12 vt dictum eſt, † vſusfructus & æſtimari, &
vendi poſſit, & non applicatur, quod dici-
tur fructus nũquam fuiſſe in dominio teſta-
toris, quia non fructus imputantur in legi-
timam, ſed ius illud formale vſusfructus
æſtimandum, *iuxta l. hæreditatum. ad leg.*
Falcid. facit text. in l. Mæuius. §. fundo le-
gato. de legat. 2. vbi ait Iuriſconſultus vſũ-
fructum emolumentum rei continere, *& hoc*
idem probat textus in contrarium allegatus
in d. §. repletionem. vbi habetur repletio-
nem fieri ex ipſa ſubſtantia, non ſi quid ex
alijs cauſis filius lucratus eſt, vel ex ſub-
ſtitutione vel ex iure accreſcendi, vt puta
vſusfructus; vnde apparet textum loqui
exempli gratia de vſufructu per conſolida-
tionẽ acquiſito & aduentitio, *vt dicit Bald.*
qui caſu & non iudicio teſtatoris obuenit,
13 † quòd ſi per ius accreſcendi obuenerit,
tunc eſſet imputandum, cum ex bonis te-
ſtatoris, & eius iudicio obuenerit, *vt cla-*
rè dicit Bald. & poſt eum Salicet. num. 7. &
Iaſ. in Auth. nouiſſima. eod. tit. num. 45. qui
vult imputari, ſi filius eum acceptauerit,
idem tenet Ruin. conſ. 194. num. 8. lib. 2. &
ideo apparet Doctores deſumentes argu-
mentum à fructibus ad vſumfructum allu-
14 cinatos fuiſſe; † cum in imputatione
vſufru-

[a] vt fuit dictũ in Romana fructuum portatiũ 14. Oct. 1585. corã bo. me Gipſio. & per Paleott. in deciſion. diuerſ. nouiſſ. 689. n. 3. lib. 3. p. 1 Gabr. conſ. 951. n. 27 lib. 2. Corn. conſ. 6. n. 12. lib. 2.

vſusfructus attendatur, non quantitas hæreditatis percipiendorum, ſed valor ipſius de tempore obitus teſtatoris æſtimandus, *iuxta l.hæreditatum. ad leg. Falc.vt tradit Iaſ.d.nu.45.& Ruin. dicto conſ.194.nu.8. lib.2.* Et hęc quantum ad argumentum deſumptum *ex §.repletionem.* Quòd verò di-
25 citur, † legitimam conſtitui non poſſe in vſufructu, vel in fructibus, vel in pecunia; id verum quidem eſt, ſi agamus de conſtituendá ab initio legitima, vt ſupradictum eſt; verum ſecus eſt in imputatione, quādo agitur de reſtitutione hęreditatis ſemel agnitæ, nam ſi aliquid ex hæreditate iudicio teſtatoris conſequutus eſt hæres, id ei in legitimam imputabitur etiam inuito, *Angel. in l. in quartam. col. 3. ad Trebell. Gabr.de legit.concl.4.num.15.* Nec obſtat, fructus percipiendos nunquam fuiſſe in dominio teſtatoris, & legitimam deberi ſtatim ab obitu teſtatoris, & ipſo iure fieri repletionem in bonis ipſius, quia cum à principio ſit cōſtitutus vſusfructus ex bonis teſtatoris, & eorum pars cenſeatur, & eius temporis attendatur æſtimatio, non autem pēdeat ex futuro euentu durationis & perceptionis fructuum, & in eo concurrant omnia requiſita ad effectum imputationis, in legitimam imputari debet, prout in
26 ſimili † officia, quæ ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam, *vt fuit deciſum coram me in cauſa Romana de Piatetis 17. Aprilis 1570.* [b] Namquę dicūtur ex aduerſo, locum habent in fructibus, qui percipiuntur ex bonis hæreditarijs, non autem in iure formali vſusfructus à teſtatore in bonis ſuis conſtituti, & iſta eſt differentia, quæ eſt inter caſum noſtrum, & quęſtionem Doctorum de imputatione fructuum in legitimam. Quantum ad auctoritates Doctorum in contrarium allegatorū, nō eſt difficilis ſolutio; nā *Ancbar. cōſ.128.* ſuper quo ſit præcipuum fundamentum, loquitur in caſu, in quo controuertēbatur
27 de validitate teſtamenti, † in quo filius inſtitutus fuerat in vſufructu tantum, & reſpondit *Ancbar.* & bene, deberi legitimā ipſi filio in bonis teſtatoris pleno iure, aliàs teſtamentum eſſet nullum, *vt ait ſub nu.2. verſ.ego verò*: & ideo vult inſtitutionem intelligendam eſſe in proprietate, & non in ſolo vſufructu; & ſic loquitur in caſu aſſignationis legitimæ, & non in caſu im-
28 putationis, vt ſupra diſtinximus. † *Corneus conſ.265. lib.1.* dum vult filias conſequi debere legitimam à principio in plena proprietate, & non in vſufructu, bene loquitur, ſed dum non vult imputari vſumfructum in legitimam, ex eo quòd incertum eſt, quantum ex fructibus capi poteſt, quia dependet ex tempore incerto; mouetur ratione falſa, & nullius roboris; non enim imputatio fieri debet fructuum perceptorum aut percipiendorum, ſed æſtimationis ipſius vſusfructus, *iuxta d.l.hæreditatum.* & prout ſupra dictum eſt: Verum etiam dici poteſt, eum loqui in conſtitutione legitimæ à principio, non autem in imputatione, nam *ſub nu.3.in fin.verſ.tamen.* dicit filias non cogi acceptare illud relictum vſusfructus, ſed poſſunt dicere ſe velle portiones ſuas in corporibus hæreditarijs. Et idem reſponderi poteſt *ad conſ. eiuſdem Corn.176.lib.3. Barbat.conſ.63. lib.3.* non facit ad rem, cum ſimpliciter dicat deberi legitimam filio in corporibus hæreditarijs
29 non in vſufructu. † *Socin.Iun.conſ.64.lib.2.* loquitur in conſtitutione legitimæ, quę licèt petatur per hæredes matris in vſufructu bonorum omnium inſtitutæ; tamen non conſtabat, quòd ipſa vnquam acceptaſſet hanc inſtitutionem in vſufructu; ideo reſpondet, ex eius perſona hæredes poſſe legitimam in corporibus hæreditarijs petere; & confirmatur hoc ex ijs, *quæ tradit ſub*
30 *nu.11. & 12.* † ſed ſi acceptaſſet, vtique contrarium dicendum eſſet, *ex traditis per Iaſ.in d.Auth.nouiſſima.n.45.licèt ſub n.2. idem Socin.videatur contrarium ſentire*, ſed mouetur falſa ratione, nempe quòd iſti fructus non poſſint imputari, quod non ne-
31 gatur, † non enim fructus ſed æſtimatio vſusfructus eſt imputanda, & eadem falſa ratione mouetur obiter *Bero.conſ.41.n.40. lib.1. Ruin. conſ. 194. lib. 2.* facit pro hac opinione, nam *ſub nu.8.ſequitur ſententiam Iaſonis in d.Auth.nouiſſima*. Sed vt manifeſtius redarguatur opinio contraria conſiderari poteſt, quòd allegati Doctores fatentur, & in ſpecie *Socin. d.conſ.64. nu.7.*
32 † vſumfructum conſtitutū ad certum tempus, puta quindecim annorum imputari in legitimam, quia certum eſt vſque ab initio computando fructus illius temporis, quòd filius habebit legitimam; Ergo vera non eſt ratio illa, quòd ideo ſuper fructibus non poteſt conſtitui legitima, quia nūquam fuerunt in bonis teſtatoris, nam neq; hoc caſu iſti fructus fuerunt vnquam in bonis ipſius: vnde apparet aliam eſſe huius diſpoſitionis rationem, nempe vt ſuper re certa legitima conſtituatur, ex qua fructus percipi poſſint, *Bald. in l. iubemus. nu.10.ad Trebell.* Neque obſtat, quod di-
33 citur, quòd † per acceptationem vſusfructus non fuit renunciatum legitimę, quia neque hoc prætenditur, cum agatur de imputatione in legitimam, non de renuncia-
34 tione, aliàs idem poſſet dici † de filio, qui alienat bona ſubiecta reſtitutioni, quòd teneatur ea ſibi in legitimam imputare; & tamen non dicitur per alienationem ſibi in legitima præiudicaſſe; quare ſi alienaſſet vſumfructum alicuius rei hæreditariæ, in reſtitutione teneretur vel redimere, vel ſibi imputare: Et certè argumentum hoc, quod

vſurpatur

[b] & idē ſuper. in Romana. legitimæ 16. Octob. 1581. & in Roman. officij 31. Octob. 1598.

vſurpatur à Doctoribus allegatis in hac
materia, eſt omnino extra rem, & contra-
rium decidit *Iaſ.d.nu.45.* Reliqui allegati
ad hoc, quòd legitima in vſufructu non poſ-
ſit relinqui, *veluti Craſſ. in §. legitima. q. 15.*
& Suarez. in l. quoniam in prioribus. am-
pliat. 3. nu. 5. C. de inoff. teſtam. ex iam di-
ctis euitantur, cum loquantur de conſtitu-
tione legitimę à principio, non de imputa-
tione, quando ſit reſtitutio poſt agnitam
hæreditatem. Quod dicitur *per Bero.*
conſ. 41. nu. 40. vſumfructum non eſſe in bo-
nis teſtatoris, *per l. quod noſtrum. de vſufr.*
verum eſt reſpectu iuris formalis, cum res
25 noſtra nobis ſeruire non poſſit, † ſed eſt in
bonis noſtris tanquam pars ſiue dominij,
ſiue rei, ſeu fundi, *vt ſupra ex Cuiacio de-*
ductum fuit, & ex l. eum qui ædes. de vſu-
cap. Rebuff. poſt alios in l. rectè dicimus. verſ.
ſed vt verum fatear. de verb. ſignif. Quare
cenſuerunt Domini rationes Doctorum
fundatas in eo, quòd vſusfructus non ſit de
ſubſtantia teſtatoris, vel quòd fructus per-
cepti nunquam fuerunt in bonis ipſius, vel
quòd ratione incertitudinis nõ ſit imputã-
dus, ex præfatis bene tolli; cum vſusfructus
ſit pars rei, quæ eſt in bonis noſtris, & non
agatur de computandis fructibus, ſed de
imputando valore ipſius vſusfructus æſti-
mando, habito reſpectu ad tempus obitus
teſtatoris; & ideo non attendi incertitu-
dinem fructuum percipiendorum. Et ita
pro imputatione vſusfructus in legitimam
concluſum fuit.

Terdonen. Præpoſituræ.
Die Lunæ 5. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Contra abſentem à reſidentia, qui non fuit*
perſonaliter citatus, vel per trinam ci-
tationem per editum rite citatus, ad pri-
uationem procedi non poteſt.
2 *Ex mandato dato ad cauſam, & compari-*
tionibus procuratorum ſanantur defe-
ctus citationis, ſi qui interuenerint, &
oritur probatio habita notitia citationis
declara tamen, vt hic.
3 *Proceſſus nimis feſtinanter factus contra*
abſentem, vt priuetur beneficio, non
expectato ſpatio ſex menſium, excuſari
non poteſt, maximè ſi per procuratorem
allegatæ fuerint cauſæ excuſationis.

DECISIO MCCCLXVI.

* ſub die Veneris 17. Martij proxime præteriti.

1 DOmini perſiſtunt in reſolutis *, † Cũ
enim Camillus nunquam fuerit per-
ſonaliter citatus, & trina citatio per edictũ
non fuerit rite exequuta, conſequens eſt
ad priuationem minus legitimè proceſſum
2 fuiſſe. † Neque poteſt ſuſtineri ex ſcientia
citationis emanatę, quam deducunt ex ad-
uerſo informantes pro Tornerio ex manda-
to dato ad hanc cauſam, & comparitioni-
bus procuratorum Camilli, ex qua ſanatur
defectus, ſi quis interuenit *ad deciſ. 11. de*
dol. & contum. in nou. & fuit dictum corã
me in cauſa Lunen. Sarzanen. 23. Octobris
1598. quia ad hunc effectum, vt ex man-
dato dato ad cauſã oriatur probatio habitę
notitiæ citationis, requiritur mãdatũ ſpeci-
ficum ad illam cauſam, vt colligitur ex ver-
bis deciſionis prędictę, ibi procuratores ad
cauſam huiuſmodi proſequendã cõſtituant,
& colligitur ex notat. per Vãtium de Nul-
litatibus. tit. fin. nu. 123. Verum iſto caſu
ſatis ex tenore mandati colligitur procu-
ratorem fuiſſe conſtitutum genericè reſpe-
ſpectu moleſtiarum ſibi illatarum, quę poſ-
ſunt intelligi circa iuriſdictionẽ, ſuper qua
plura emanarunt præcepta. Nec refert,
quòd ratificauerit geſta per alios; nã hinc
non inſurgit ſciẽtia principalis, neque etiã
ex eo, quòd reſponderit citationi priuatio-
nis, quia hoc vigore generalis mandati fa-
cere potuit. Neque obſtant aliæ monitio-
nes deductę, quia non poſſunt trahi ad hoc
iudicium de nouo contra Camillum cœptũ,
& coadiuuantur prædicta ex eo, quòd ex
litteris ſcriptis ad ſacram Congregationẽ,
conſtat Ordinarium ſciuiſſe, vbi moraretur
Camillus; & ideo debebat curare, vt ibi
citaretur, & ſeruãda erat forma in Concilio
pręſcripta, vt alias dictũ fuit, ſed dato etiã
citra veri præiudicium, quòd ritè proceſ-
3 ſum fuiſſet reſpectu citationis: † tamen ex-
cuſari non poteſt iſte proceſſus à nimia fe-
ſtinatione, & præcipitatione; maximè cum
per procuratorem allegarẽtur cauſę excu-
ſationis, quæ veniebant diſcutiendæ, etiam
quòd per procuratorem comparitũ fuiſſet,
Capra concl. 91. nu. 46. quæ fuit ratio Con-
ciliaris diſpoſitionis præfinientis ſpatium
ſex menſium. Et ita concluſum ſtandum
eſſe in deciſis.

Aquinaten. Iurispatronatus.
Die Veneris 9. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1. *Immemorabilis per teſtes non dicitur ſuffi-*
cienter articulata, ſi teſtes non dicant,
quòd non audierunt, nec viderunt con-
trarium.
2. *Iuspatronatus in beneficio regulari eſſe non*
poteſt; niſi ex priuilegio Apoſtolico.
3. *Immemorabilis continet tempus infinitum,*
& ab infinito, ſi dematur finitum, rema-
net infinitum, vt ſub nu. ſeq.
4. *Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum*
beneficij.
5. *Iuspatronatus iuxta decreta ſacri Concilij*
Tridentini debet probari ex fundatione,
vel dotatione.
6. *Iuspatronatus per non vſum amittitur.*

D E-

DECISIO MCCCLXVII.

FVit dubitatum, an conſtet de Iurepa-
tronatus Excellentiſſimi D. Ducis Sorę
in Eccleſia S. Viti, & pręcipuum fundamen-
tum pro eius parte fiebat in pręſuppo-
ſito dubij, in quo articuli dati ſuper proba-
tione poſſeſſionis immemorabilis fuerunt
pręſuppoſiti pro verificatis, iuncta proba-
tione prouiſionum factarum per Epiſcopũ
pro tempore Aquinatenſem ad pręſenta-
tionem Marchionis Piſcarię anno 1530. &
1544. ad pręſentationem Marchionis, ſeu
Marchioniſſę Vaſti, & demum anno 1594.
per S. D. N. Clementem VIII. ad pręſen-
tationem Ducis Sorę, & ſic continuatarum
per tempus 64. annorum: Ex quibus vide-
batur ſatis ſuperq. probari iuspatronatus,
etiam quòd ſimus in caſu, in quo ſolet præ-
ſumi vſurpatio, cum prætenſi patroni eſſent
Magnates, & Domini temporales terræ, in
qua ſitum eſt beneficium. Contrarium ta-
men fuit reſolutum per Dominos ex iſtis
probationibus non conſtare concludenter
de iurepatronatus; nam quamuis articuli
1 fuerint habiti pro verificatis: tamen † præ-
terquam quòd non videtur ſufficienter arti-
culata immemorabilis, *iuxta doctrinam gloſ. in c. 1. de præſcript. in 6.* cum non dica-
tur, quod teſtes non audierunt, neque vi-
derunt contrarium: illud maximè vrget in
contrarium, quòd ex ſcripturis & bullis an-
tiquis conſtat hanc Eccleſiam fuiſſe olim
Monaſterium ordinis S. Benedicti, com-
mendatum ab anno 1457. vſque ad annum
1527. & ſic per annos 70. continuos ſine
vlla mentione iurispatronatus, quæ Com-
mendæ probantur effectuatæ ex multis, &
præcipuè ex nouis Commendis factis per
obitum priorum Commendatariorum *ad conſ. 229. Oldradi*, vt bene deducitur in fa-
cto, & ſic redditur impoſſibilis probatio
immemorabilis; tum ex eo quòd extat me-
moria contrarij ſtatus beneficij; tum etiam
2 quia † non potuit adeſſe iuspatronatus in
beneficio regulari, niſi ex priuilegio Apo-
ſtolico, *c. nobis. de iurepatron. & ibi Abb. & alij, & fuit deciſum in Albanen. Monaſterij. coram bo. me. Domino Orano 26. Nouembris 1588.* Neque obſtat, quod dicitur,
3 † immemorabilem continere tempus infi-
nitum; ideoque deductis temporibus pro-
4 uiſionum Apoſtolicarum, † quæ non mutãt
ſtatum adhuc remanere immemorabilem,
quia ſi ex infinito demas finitum, adhuc
remanet infinitum, *Oldrad. conſ. 254. nu. 18.*
quia non agitur hic de remouendo tempo-
re, ſed de probatione contrarij eius, quod
articulatur, cum ex hoc corruat aſſertio
illa, quæ continetur in quinto articulo,
quòd ſemper prouiſiones tã ordinarij quàm
Papæ emanarunt ad præſentationem, &
de conſenſu Dominorum temporalium il-
lius loci: hoc enim deprehenditur falſum
ex dictis ſcripturis, & ita corruit funda-
mentum, quod fit in immemorabili. Hinc
ſequitur probationem, quæ deducitur ex
collationibus ab anno 1530. hucuſq. non
5 eſſe in hoc caſu ſufficientem, † cum non
probetur iuspatronatus ex fundatione &
dotatione, iuxta decretum ſacri Concilij
Tridentini; præſertim cum de præſentatio-
nibus non conſtet; niſi per enunciationes
contentas in collationibus, & præcipuè cũ
nõ fuerit hoc caſu habita magna fides Epi-
ſcopi litteris ex cauſis deductis in facto; &
ſic quantum ad hoc non adſunt legitima
documenta à Concilio requiſita *Achill. deciſ. 8. de Iurepatron.* Addebant aliqui ex
Dominis, quatenus ab initio adfuiſſet ali-
6 quod iuspatronatus; † illud per non vſum
fuiſſe amiſſum, cum per ſeptuaginta annos
nõ fuerint vſi patroni ſuo iure, *ad Mohedan. 10. de iurepatron. Pute. 7. de iurepatron. cum alijs* *. Et ita concluſum non cõ-
ſtare de iurepatronatus.

* Chiroga deciſ. 131. incip. die 4. Martij, in vna Florentina,

Anconitana Computorum.
Die Veneris 9. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus probetur receſſus à ſocietate, & num. 5.*
2 *Conſtitutio ſalarij non conuenit ſocio, ſed arguit locationem operarum.*
3 *Societas diſſenſu diſſoluitur.*
4 *Sufficit librum mercatorum fuiſſe ſcriptum à deputato ad ſcribendum, licèt non ſit ſcriptus à ſocio.*

DECISIO MCCCLXVIII.

CVm inter Ioannem Andream Rauam,
Petrum Bellum, & Io. Baptiſtam Lu-
cinum, anno 1585. inita fuiſſet ſocietas;
in qua Lucinus fuit per ſocium pro quinta
parte receptus, & anno 87. ſequenti præ-
tendat ſe fuiſſe à Ioanne Andrea Raua li-
beratum à dicta ſocietate vſque ab initio,
ac ſi nunquam fuiſſet in ſocium adhibitus,
& loco portionis illius, pro qua fuerat ſo-
cius, fuiſſe ſibi ſalarium conſtitutum 450.
ſcutorum monetæ pro duobus annis pręte-
ritis. Fuit dubitatum, An conſtaret Luci-
num fuiſſe ſocium hoc tempore, & quidem
non controuertebatur à principio Lucinũ
fuiſſe ſocium, ſed difficultas redigebatur,
an cõſtaret receſſũ fuiſſe à dicta ſocietate;
itaut eſſet vſq. ab initio ex cõſenſu partium
diſtracta, perinde ac ſi nunquam fuiſſet in
ea comprehenſus Lucinus: Et cauſa bis pro-
poſita, Domini cenſuerunt fuiſſe vſque ab
initio de partium conſenſu diſdictam, &
reſolutam ſocietatem; & moti fuere ex in-
fraſcriptis argumentis. Primo, quia
1 † ex litteris Lucini ad Rauam, & reſpon-

ſione Rauæ conſtat ipſum requiſiuiſſe Rauam, vt liberaretur ab illa ſocietate,& ſibi aſſignaretur aliqua honeſta prouiſio, cui requiſitioni per triplicatas litteras de anno 1586. reſpondet Raua, quòd ſi non vult participare de ſocietate; faciet, vt inſeruiat pro certa prouiſione, arbitrio alicuius mercatoris, & licèt ex his litteris non probetur concludenter receſſus à ſocietate, quia multa tractantur, quæ ad effectum non perducuntur: tamen ex ſequentibus apparet talem tractatum ſortitum fuiſſe effectũ. Nam ſecundo deducitur Lucinum in libris ſocietatis fuiſſe creatum creditorem ſcutorum 450. pro ſua mercede duorum annorũ, & ſic concordat cum tractatu præcedenti,

2 † nec conuenit talis conſtitutio ſalarij ſocio, ſed arguit locationẽ operarum, *vt per Petrum de Vbald. tractat. de duob. fratr. in 4. part. nu. 6. Natta conſ. 376. num. 6.* nam ſocio non datur certum lucrum, ſed debet participare de lucro & damno, prout fert euentus, *l. cum duobus. §. quidam ſagariam. pro ſocio. l. ſi merces. §. qui maior. locati.* &

3 certum eſt, † ſocietatem diſſenſu diſſolui potuiſſe, *l. verum. §. fin. pro ſoc.* Nec dici poteſt hanc ſummam fuiſſe pro lucro ſuę portionis, cum nondum fuiſſet finita ſocietas, & non fuerant facta computa; itaut poſſet ſciri, an adeſſet aliquod lucrum ſo-

4 cietatis. Nec obſtat, quòd † partitæ fuerint ſcriptæ à quodam Morlacco non autem à Raua; tum quia ille erat deputatus ad ſcribendum, *Caſtren. conſ. 314. lib. 2. Socin. conſ. 291. nu. 14. lib. 2.* tum quia in bilancio manu Rauæ ſubſcripto illa partita appoſita fuit, & ſic approbata; vltra quòd dicta partita eſt deſcripta in libro magno, qui totus ſcriptus eſt manu prædicti Morlaeci.

5 † Tertiò accedit, quòd 10. Auguſti 1587. fuit diſſiſta ſocietas inter Rauam, & Petrum Bellum tantum per publicum inſtrumentum, nulla facta mentione Lucini, quæ res arguit eum non fuiſſe tunc temporis habitum pro ſocio. Quarto probatur ex compromiſſo facto in Lucinum & Marcheſium ad diuidendum dictam ſocietatem Rauę & Belli, quæ fuit diuiſa in duas partes ęquales: Vndè neceſſario ſequitur, nullum alium adfuiſſe ſocium; nam ſi Lucinus fuiſſet ſocius, vtique ei pars ſua aſſignari debuit, tam lucri, quàm damni. Prætetea Lucinus conſtitutus fuit procurator à Raua ad exigendos debitores ſibi in dicta diuiſione aſſignatos. Quinto comprobatur ex eo, quòd per publicum inſtrumẽtum Lucinus obtinuit à Raua releuationem ab omni damno, quod poſſet contingere ex dicta ſocietate reſpectu creditorum dictę ſocietatis, quod quidem erat neceſſarium Lucino, quamuis reſpectu Rauæ & Belli nulla adeſſet ſocietas; tamen reſpectu creditorum, qui contraxerant cum ſocietatę non erat liberatus, *l. omnem. pro ſocio.* Sextò facit dictum vnius teſtis deponentis de cõfeſſione Rauę, quòd talis ſocietas cum Lucino non habuerat effectum. Et ex his conciliantur omnia, quę aliàs in contrarium in hac cauſa fuerunt coram me deducta ✱. Et ita concluſum.

✱ ſub die 4. Iunij, & confirmata die 10. Decemb. anni præteriti.

Pampilonen. Parochialis de Ianſi.
Die Veneris 9. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio l. cum quaritur. de exequut. rei iudic. locum habet, quãdo cauſa ſunt diuerſa.*

DECISIO MCCCLXIX.

FVit reſolutum tres ſententias latas ad fauorem Catharinæ de Zaualletta contra Antonium & incolas de Ianſi non obſtare dicto Antonio, & incolis; quominus poſſint proſequi cauſam appellationis à ſententia Officialis Pampilonenſis lata ad fauorem Ferdinandi de Dolarea, ſubrogati per litteras Apoſtolicas in locum Ioannis de Zaualletta olim præſentati à Catharina: Nam iſta cauſa eſt omnino diuerſa ab illa, quæ fuit agitata, & per tres conformes finita ad fauorem Catharinæ; nã in illa agebatur de pertinentia iuriſpatronatus, in iſta verò agitur de validitate ſententiæ canonizatoriæ iuris Ferdinandi latę per Officialem Pampilonen. & ſimul ſtare poteſt, & quòd iuſpatronatus ſpectet ad Catharinam, & non ad incolas, & quòd nihilominus gratia Ferdinandi ſit nulla, & inualida, & nõ iuſtificata: Vnde ſi Ferdinandus vult opponere de re iudicata ad effectum impediendi curſum cauſæ appellationis, non poteſt; tum quia ipſe neque Ioannes, in cuius locum ſubrogatus eſt, non ſunt nominati in ſententijs; tum etiam quia commiſſa reperitur cauſa reſtitutionis aduerſus dictas

1 tres ſentẽtias: † Poſtremo ex quo iſtæ cauſę, vt dictum eſt, ſunt diuerſæ, & intrat diſpoſitio, *l. cum quaritur. de exequ. rei iudic.* poteſt tamen Ferdinãdus vti dictis ſententijs ad iuſtificationem ſuæ gratiæ, nempe ad probandum conſenſum præſtitum per Catharinam ſuę prouiſioni, eſſe validum: ſed hoc non facit, vt ijs vti poſſit ad excludendum Antonium, & incolas à proſequutione cauſæ appellationis, de qua agitur. Nec obſtat, quòd ſtante re iudicata conſtet de non iure Antonij & incolarum; & ideo non ſint audiendi, cum nullum habeant intereſſe; quia cum pendeat cauſa reſtitutionis in integrum, intereſt Antonij, & incolarum, vt beneficium non occupetur à nouo impetrante, vt in euentum quòd poſſint de eorũ iure docere in cauſa reſtitutionis, facilior ſit eis recuperatio poſſeſſionis beneficij, de quo agitur. Et ita cõcluſũ.

Bal-

Balneoregien. Bonorum.
Die Mercurij 14. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum, quòd locus ſit in diſtrictu, an & quando admittatur menſuratio, & num. 3. & 6.*

2 *Probato communi vſu illi ſemper ſtandum eſt; maximè ſi probatio ex ſtylo ſit coadiuuata.*

4 *Idem importat quadraginta millia paſſuū, quod quadraginta milliaria, & idem eſt milliare, & mille paſſus.*

5 *Statutum intelligi debet ſecūdum communem vſum loquendi.*

6 *Declaratur doctrina Bart. in tractat. de teſtib. nu. 55.*

DECISIO MCCCLXX.

FVit dubitatum, an ſit locus mēſuratio-
ni in caſu, de quo agitur. Prætende-
bat Illuſtriſſima D. Octauia Vrſina de Ma-
reſcottis ſuccedere vnà cum fratribus in
bonis Caſtrorum Polimartij & Pēnæ, vti ſi-
torum extra diſtrictum Vrbis, & ſic non
venire ſub ſtatuto Vrbis, excludente filias
1 fœminas dotatas exiſtētibus fratribus: † Su-
per qua re, An eſſent nec ne, in diſtrictu
Vrbis infra quadraginta milliaria, fuerunt
hinc inde examinati teſtes, & quia per te-
ſtes Illuſtriſſimi D. Corradini probatum
fuerat hæc Caſtra eſſe infra quadraginta
milliaria, ex aduerſo fuit facta inſtantia
probandi contrarium per menſurationem;
ideo emanauit ſupradictum dubium, con-
tendentibus informantibus pro D. Corradi-
no non eſſe admittendum in caſu iſto hoc
genus probationis, *prout aliàs fuit reſolutū coram R.P.D. meo Iuſto 10. Aprilis 1595.*
Quare iterum propoſito dubio Domini pro
maiori parte cenſuerunt non eſſe locum
menſurationi, cum enim fuerit probatum
ex communi vſu iſta Caſtra eſſe infra qua-
draginta milliaria, non eſt admittēda pro-
batio contraria per menſurationem, ex eo
quòd non eſt releuans, cum in hac materia
attendatur communis vſus, non autem ipſa
veritas, *vt tradit Caſtr. in l. 1. num. 4. Ang. nu. 2. Fulgoſ. nu. 2. Alex. nu. 6. ſi quis cautionib. Innocent. in c. nonnulli. nu. 2. & ibi Abb. teſtans de communi. nu. 6. de reſcript. Alex. conſ. 22. nu. 6. lib. 4. Felinus*, qui dicit,
2 † probato communi vſu illi ſemper ſtandū
eſſe *in c. olim. ſub n. 4. verſ. & ſequitur Alex. de except. Federic. de Sen. conſ. 201. num. 7.*
maximè quòd iſta probatio per teſtes de
communi vſu eſt coadiuuata ex ſtylo Curiæ
Capitolinæ, in qua dantur citationes exe-
quendæ in Caſtro Polimartij, quod non fie-
ret, ſi eſſet extra diſtrictum, vt oſtenſum
fuit in copijs exhibitis pro parte D. Corra-
3 dini. † Nec obſtat, quòd *in d. l. 1.* Docto-
res admittant menſurationem, quia id ha-
bet locum, quando non conſtat de diſtantia
ſecundum vulgarē vſum, & ſic tollitur, quod
dicitur, quòd probatio probationem non
excludit, quia eſt intelligendum de proba-
tione concludenti, non de ea, quæ facta nō
releuat: Nec ideo recurrendum eſt ad men-
4 ſurationem, † ex quo ſtatutum loquitur de
quadraginta millibus paſſuum, quia idem
importat, ac ſi dictum fuiſſet quadra-
ginta milliaribus, ſunt enim vnum & idem,
milliare & mille paſſus, niſi quòd illud eſt
magis in ore vulgi, hoc verò frequentius
apud Latinos Authores, & etiam certū eſt,
iſtos paſſus eſſe Geometricos, non autem
5 communes, † & ſtatutum intelligi debet ſe-
6 cundum communem vſum loquendi. † Nō
obſtat *doctrina Bart.* ſuper qua fit potiſſi-
mum fundamentum, *in tract. de teſtib. n. 55.*
vbi ait, ſi vulgi opinione & fama inter lo-
ca certus milliarium numerus nuncupatur,
illi ſtandum eſſe, niſi probetur contrarium;
credendum eſt enim illud vulgare & anti-
quum à certa antiquorum menſuratione ſū-
pſiſſe exordium, & ſubdit, eſt autem ei, qui
illud poſtulat menſurari, ſuis expenſis mos
gerendus, &c. Nam ſi bene conſideretur
dictum Bartoli, dum ait, niſi contrarium
probetur, ipſe non dicit, ſi cōtrarium pro-
betur per menſurationem, & nec ita poteſt
intelligi, quin eius dictum implicet contra-
dictionem, poſtquam vult, vt ſtetur vulgi
opinioni & famę; Ideo illud eſt intelligendū,
quando cōtraria vulgi opinio & fama pro-
baretur: Solet enim plerunq. euenire, vt
per teſtes probentur famæ contraria, &
quod ſubdit, morem gerendum ei, qui ſuis
expenſis vult menſurare, intelligendum eſt,
quando non conſtat quænam ſit vulgi opi-
nio & fama, *vt bene explicat Abbas loco ſupra citato*, dicens, ſi non apparet, quomo-
do vulgus accipit dietas, tunc in defectum
vulgarium, recurrendum eſt ad legales.
Quę verò deducuntur *ex Caſtren. & Doctorib. in d. l. 1.* de modo menſurandi, non fa-
ciunt ad hanc quęſtionem; loquuntur enim
in caſu in quo pręſupponitur, quòd proba-
tio fiat per menſurationem: Et eo magis
dicebant Domini eſſe amplectendam hanc
opinionem, quia aliàs daretur occaſio mul-
tarum litium, ſi recederetur à communi
opinione diſtantiæ locorum per mēſuratio-
nem. Quare concluſum eſſe ſtandum in
reſolutis *. * coram R. P.D. Iuſto ſub dicta die 10. Apr. 1595.

Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis.
Die Mercurij 14. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Suſpenſio priuilegij quando per mortem Papa non expiret.*

2 *Clauſula denotans ſolam perſeuerantiam voluntatis, veluti, donec voluero, differt à clauſula requirente nouam diſpo-*

ſitionem, veluti donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum.

3 *Voluntas concept.: ſub nomine proprio finitur per mortem; ſecus eſt, ſi ſit concepta ſub nomine dignitatis, quæ nunquam moritur.*

4 *Papa ſemper concedit ſub nomine dignitatis, & non nomine proprio, quando concedit auctoritate Apoſtolica.*

5 *Suſpenſio priuilegij conceſſa intuitu alicuius dicitur perſonalis, & eo mortuo expirat.*

DECISIO MCCCLXXI.

CAuſa propoſita, an constaret de priuilegio exemptionis Abbatis & monaſterij Caſtri Durantis, Domini ſub die 24. Maij proximè præteriti reſoluerunt de ea conſtare, prout in reſolutione deſuper facta continetur, & licèt tunc etiam dictum fuiſſet ſuſpenſionem Martini adhuc durare: Tamen quia ſuper hac re Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus inſtetit denuo audiri: Iterum propoſui cauſam ſtrictè ſuper hac ſuſpēſione; Et fuit per Dominos concluſum ſtandū eſſe in deciſis, non obſtantibus ex aduerſo deductis; nam ſuſpenſio Martini, quæ ſuſpendit reuocationem priuilegiorum exemptionum, concepta eſt per hæc verba, auctoritate Apoſtolica ex certa ſcientia, motu ſimili ſuſpendimus per præſentes, donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum. Ex quibus verbis colligitur reſponſio ad primum fundamentum, quod fit ex aduerſo;
1 nempe † hanc ſuſpenſionē morte Papæ euanuiſſe, *iuxta doctrinā Salicet. in l fin. n. 14. C. de contrab. empt.* quia cum dicatur in ſuſpenſione, donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum, iſta ordinatio requirit actum poſitiuum nouæ voluntatis, de quo cum non conſtet, vtiq. durat ſuſpenſio, neque morte expirat, ita diſtinguunt *Doctores aliàs allegati in c. ſi gratioſa. de reſcript. in 6. vbi Io. Andr. nu. 2. & 3. Gemin. num. 8. Franch. nu. 10. & facit textus in l. 4. de manumiſſ. vind. & Gemin. in c. ſi delegatus. circa fin. de off. deleg. in 6. Iaſ. in l. cēteſimis. §. ſi ita ſtipulatus. nu. 14. verſ ſecundo moueor. de*
2 *verb. oblig.* & † ita diſtinguitur inter clauſulam denotantem ſolam perſeuerantiam voluntatis, veluti donec voluero, & clauſulam requirentem nouam diſpoſitionem, qualis eſt iſta: Et tolluntur etiam deducta *ex doctrina Bart. in d. l. centeſimis.* ſed & alio etiam modo reſpondetur eam poſſe
3 procedere, † ſi talis volūtas eſſet concepta ſub nomine proprio, ſed vbi concipitur ſub nomine dignitatis, quæ nunquam moritur, ſecus eſt, & hoc probatur *doctrina Felin. ex aduerſo allegata in c. ex litteris. num. 9. verſ. ſed pro vtili. de conſtit.* Quòd autem hæc diſpoſitio ſit concepta nomine dignitatis, apparet ex illis verbis, auctoritate Apo-
4 ſtolica, † & certum eſt, Papam nomine dignitatis has exemptiones, reuocationes, & ſuſpenſiones concedere, non autem nomine
5 proprio. Non obſtat, quod dicitur, † hanc ſuſpenſionem fuiſſe perſonalē intuitu Cardinalis S. Mariæ in Coſmedin *; & ideo eo mortuo expiraſſe, *l. ſed ſi hoc. §. fin. de cond. & demonſt. Dec. conſ. 621. num. 4. cum alijs*; quia verius eſt fuiſſe contemplatum intereſſe, non ſolum Abbatis, ſed etiam monaſterij, vt patet ex illis verbis, Cardinalis, & dilectorum filiorum Conuentus eiuſdem monaſterij, &c. Non obſtat, quod opponitur, alias reuocationes Bonifacij, & aliorū Pontificum non fuiſſe ſuſpenſas, quia illę reuocationes ſemel fuerunt per Martinū V. ſublatæ, & priuilegium exemptionis reſtitutum & innouatum, licèt poſtea ſuper hac gratia emanaſſent alia reſcripta, cauſam ſuper tali innouatione eiuſq. reuocatione committentia, quatenus in præiudicium Epiſcopi Vrbinatenſis & eius menſę vergerent. Demum cauſa ad ſe auocata reuocauit dictam innouationem, & poſtremo hāc reuocationem, caſſationem, & annullationem, litteras, ac decretum, & omnia inde ſequuta ſuſpendit ſub forma ſupra tradita: Ex qua facti ſerie apparet non fuiſſe neceſſariam ſuſpenſionem priorum reuocationū, iam per Papam ſemel ſublatarum, & ſolum deinde ſequuta indiguiſſe hac ſuſpenſione; obiectio verò poſſet locum habere, ſi non fuiſſet habita mentio, vel notitia priorum reuocationum. Et ita concluſum, ſtandum eſſe in reſolutis.

* Iſte fuit Cardinal. Lucidus Abbasq; S. Chriſtophori Caſtri Durantis illi Commendatarius.

Romana Lignorum.
Die Lunæ 19. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Probatio facta quòd poteſt res ita eſſe, non excludit, quin etiam poſſit ita non eſſe.*

2 *Contra probationem non admittitur præſumptiones.*

DECISIO MCCCLXXII.

HAec cauſa fuit bis propoſita, nempe 2. Iunij 1599. & 19. Iunij. 1600. & fuit bis reſoluta ad fauorem Paleſij, reſpectu ſummæ ſcutorum 682. demptis ex ea ſcutis 256. iuxta relationem periti ab Auditore Cameræ deputati. Cum enim in hoc iudicio reſtitutionis impetratę per Illuſtr. Dominum Federicum, ipſe ſit Actor, tenetur concludenter probare hanc partitam nō fuiſſe bis per Paleſium ſolutam; nam Paleſij intentio fundata eſt in libro Cardinalis, & in quietantia habita à Zucchetto de cuius mandato dicta ſumma fuerat ſoluta inciſoribus, & exportatoribus lignorum, & ex libri Cardinalis inſpectione apparet non fuiſſe appoſitas iſtas ſolutiones, præter quam dictorum ſcutorum 256. Nec releuat

leuat prætenſio Domini Federici, quòd iſta ſumma ſit comprehenſa in partitis deſcriptis ad creditum Paleſij in banco Domini
1 Ceuli, quia præterquam quòd † nititur in eo ſolo, quòd poteſt ita eſſe, quę probatio non excludit, quin etiam poſſit ita non eſſe, adeſt inuerifimilitudo maxima, cum fieri non poſſit, vt eadem pecunia fuerit ſoluta inciſoribus & exportatoribus, & ſoluta in contanti in banco Ceuli ad creditum Paleſij, notus eſt enim ſtylus mercatorum, qui non deſcribunt aliquem creditorem ex ſolutione facta alijs perſonis ipſis non interuenientibus; diuerſitas autem perſonarum in facto eſt manifeſta, *l. triticum. &*
2 *ibi Doctores, de verb. oblig.* Quare † cum fundata ſit intentio Paleſij in libro Cardinalis, & in quietantia miniſtri, non admittuntur præſumptiones ad tollendam hanc probationẽ *Aegid. deciſ. 617. Pute. 406. lib. 2.* Neque ex libro Zucchetti, dato quòd probaret contra Paleſium, ſumi poteſt aliqua probatio, niſi poſſibilitatis, quæ non cõcludit; & ideo fuit per Dominos dictum, ſententias latas pro Paleſio confirmandas, & contrariam ſententiam eſſe reuocandam. Circa aliam partitam ſcutorum 420. non fuit aliquid reſolutum, cum ea in dictis ſententijs non contineatur.

Bononien. Fideicommiſſi de Mattheſilanis.
Die Lunæ 19. Iunij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Conſ. Oldrad. 21. eſt communiter receptum, quando non concurrunt coniectura in contrarium, & nu. 2. & 9.*
3 *Prohibitio alienationis regulariter à fideicommiſſo præcedenti regulatur, niſi ſubſequantur alia fideicommiſſa facta ſubſtitutis, quia tunc prohibitio refertur etiam ad alia fideicommiſſa ſequentia.*
4 *Ex prohibitione alienationis an & quando inducatur fideicommiſſum ſimplex, & abſolutum, vel in caſu tantum contrauentionis.*
5 *Verba teſtatoris poſita poſt prohibitionem alienationis, quòd ſemper vna ſtirps cenſeatur alteri ſubſtituta, in caſu lineæ deficientis maſculinæ omni meliori modo, inducunt fideicommiſſum purum & ſimplex.*
6 *Sub conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, filiæ fœminæ etiam vocantur.*
7 *Dubia diſpoſitio teſtatoris per claram declaratur, non è contra.*
8 *Per prohibitionem detractionis legitimæ & Trebellianicæ in vna tantum parte ſeu fundo hæreditatis non dicitur receſſum à priori generali fideicommiſſo.*

DECISIO MCCCLXXIII.

1 Qvamuis, *conſilium Oldradi 21.* ſit cõmuniter receptum, volentis † expirare. fideicommiſſum relictum ſub conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, hærede decedente cum filijs, licèt poſtea ipſi quoque deceſſerint ſine filijs; tamen illud procedit, quando non adſunt aliquæ coniecturæ, ex quibus conſtet teſtatorem voluiſſe omni caſu fideicommiſſum abſolutum relinquere, nam coniecturis concurrentibus receditur à dicta regula; dummodo ſint tales, ex quibus conſtet de teſtatoris voluntate: Vnde conſideratis & diligenter examinatis verbis teſtamenti quondam Franciſci de Mattheſilanis, Domini vnanimiter venerunt in ſententiam fuiſſe inductum fideicommiſſum in fauorem Dominorum Sfortię & Ioãnis Stephani de Mattheſilanis, eiq. locum factum fuiſſe per obitum Alexandri vſufructuarij; Primo enim loco teſtator vocauit Vincẽtium eius filium, cui ſubſtituit eiuſdem filios legitimos & naturales, & etiam in illorum defectum filios naturales & ſpurios, & filios filiorum in infinitum, vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum: Addidit poſtea prohibitionem alienationis bonorum; cum expreſſione, quia voluit bona perpetuò conſeruari dictis ſuis liberis, & deſcendentibus maſculis, & alijs ſubſtitutis, vt infra, & ſic in eius familia & agnatione in infinitum ordine, quo ſupra. Secundo decedente Vincentio ſine liberis, vel deſcendentibus maſculis, ſed cum filiabus, vult quòd eo caſu bona ſua, quo ad vſumfructum tantũ, proueniant in totum ad dictas filias, quo ad vixerint, & illis mortuis vel non extantibus vult, quòd eo caſu bona ſua, quo ad medietatem vſusfructus tantum, proueniant ad D. Alexandrum fratrem ipſius teſtatoris, & pro alia medietate dicti vſusfructus ad Dominas Prudentiam & Diamantem ſorores ipſius teſtatoris, donec Dominus Alexander & ſorores vixerint, & inter eos voluit locum eſſe iuri accreſcendi in dicto vſufructu: Subdit deinde aliam ſubſtitutionẽ ſub his verbis; Dictis verò hæredibus vſufructuarijs ſubſtitutis in caſibus præfatis, omnibus mortuis, tunc & eo caſu idem Dominus Franciſcus teſtator inſtituit, & ſubſtituit Ioannem, & Io. Stephanum fratres & filios Hermetis de Mattheſilanis pro dimidia parte, & pro alia dimidia Bonifacium, & Sfortiam fratres & filios alterius Alexandri de Mattheſilanis, & ipſorum omnium liberos ordine ſucceſſiuo, vt ſupra in infinitum, cum eadem prohibitione de non alienando eiuſdem teſtatoris bona vt ſupra, quam ſemper repetitam eſſe voluit, ita quòd ſemper vna ſtirps cenſeatur ſubſtituta alteri, modo quo ſupra, in caſu lineæ

deficientis maſculinæ omni meliori modo: Addit poſtremo aliam prohibitionem detractionis legitimę & Trebellianicæ ſuper quadam poſſeſſione Plumatij, & Calcariæ, cum expreſſione, quòd vult perpetuò eſſe ſubiecta fideicommiſſo, & debere conſeruari, & manuteneri in domo & familia illorũ de Matthefilanis. Ex hac ſerie teſtamenti plures fuerunt conſideratæ cõiecturę per Dominos, ex quibus cenſuerunt non eſſe
2 locum *dicto conſilio Oldradi*. † Certum eſt enim non habere locum dictum conſilium, ſi appareat teſtatorem voluiſſe ſubſtituere etiam filijs filiorum deficientibus, *vt per Gabr. de fideicom. concl. 7. nu. 4. Craſſ. in §. fideicommiſſum. q. 8.* hanc autem voluntatem colligi cenſuerunt ex verbis apertis fideicommiſſi: Primo, quia in priori prohibitione alienationis teſtator reddit rationem, quia voluit dicta bona perpetuò conſeruari dictis eius liberis, & deſcendentibus maſculis, & alijs ſubſtitutis, vt infra, & ſic in eius familia & agnatione in infinitum ordine, quo ſupra. Ex quibus verbis,
3 † licèt reguletur prohibitio alienationis regulariter à fideicommiſſo præcedenti, *vt per Dec. cõſ. 636* *. & ſuit pluries in Rota obſeruatum; tamen iſto caſu apparet hanc prohibitionem non eſſe regulandam à ſolo fideicommiſſo præcedente, ſed etiam referendam ad alia fideicommiſſa poſtea adiecta per illa verba, ac alijs ſubſtitutis, vt infra; Ex quo patet, quòd quicquid ſit de illa quæſtione, An ex tali prohibitione inducatur fideicommiſſum purum & abſolutum, an in caſu tantum contrauentionis, de qua latè *per Modernos, Peregrin. in tractat. de fideicommiſſ. artic. 14. nu. 14. cum*
4 *ſequent.* † tamen hoc caſu negari non poteſt induci ſimplex & abſolutum fideicommiſſum, cum addita ſint illa verba, quia voluit dicta bona perpetuò conſeruari dictis liberis & ſubſtitutis, & ſic in famillia & agnatione ordine, quo ſupra; nam conſideratio iſtius ordinatæ conſeruationis conuenit tantum ſucceſſioni fideicommiſſariæ: non autem ſucceſſioni pœnali, in qua tuebatur ordo ſucceſſionis. Secundo clarius & magis expreſsè hoc idem confirmatur ex ſecunda prohibitione alienationis adiecta ſubſtitutioni filiorum Hermetis & Alexan-
5 dri, † in qua leguntur poſt prohibitionem hęc verba, (ita quòd etiam ſemper vna ſtirps cenſeatur ſubſtituta alteri, modo quo ſupra, in caſu lineæ deficientis maſculinæ omni meliori modo, vt ſupra;) Quę verba nulla poſſunt tergiuerſatione euitari, quin inducant fideicommiſſum purum & ſimplex in caſu deficientis lineę maſculinæ; Immo ex illis apparet vltimo ſubſtitutos non fuiſſe ſubſtitutos vſufructuarijs, ſed abſolutè omnibus inſtitutis & ſubſtitutis deficientibus, qui caſus cum euenerit, patet factum eſſe locum fideicommiſſo: Diuerſus autem eſt iſte caſus ab illo, ſi ſine filijs de-
6 ceſſerit; † ſub quo vocantur filię fœminę, & habet ſuam particularẽ & expreſſam determinationem, quæ dato quòd prius fideicommiſſum eſſet conceptum ſub illo caſu tantum, ſi ſine liberis deceſſerit; illud tamen ampliat, extenditq. ad caſum deficientis lineæ maſculinæ, & licèt addita ſint illa verba, vt ſupra: Tamen ex his non eſt deſtruenda diſpoſitio clara, ſed potius ex hac illa ſuperior interpretanda eſt, vt talis fuerit à principio teſtatoris voluntas,
7 cum † dubia diſpoſitio per claram, non è contra, ſit declaranda; & ſic apparet teſtatorem in clauſula illa, dictis verò hæredibus vſufructuarijs ſubſtitutis, omnibus mortuis, non ſenſiſſe de vſufructuariis tantum, ſed de omnibus hæredibus, & vſufructuariis & ſubſtitutis, *vt per Bart. in l. ſi cui. §. 1. de legat. 1. Alex. in l. fin. verſ. ſed aduerte. C. de hared. inſtit. Dec. conſ. 583. n. 11. cum allegatis*. Tertio concurrit diſpoſitio
8 contenta in vltima parte inſtitutionis, † in qua prohibet detractionem legitimæ & Trebellianicæ ex quadã eius poſſeſſione; & reddit rationem, quia vult perpetuo eſſe ſubiectam fideicommiſſo, & debere conſeruari & manuteneri in domo & familia de Matthefilanis, neque ex hac ſimplici prouiſione receſſum fuit à priori generali fideicommiſſo, quia cum abſolutè non poſſet teſtator prohibere detractionem legitimę ex ſua hæreditate, neceſſe fuit hac particulari prouiſione, ne detraheretur ex hac poſſeſſione, ſed interim confirmat fideicommiſſum relictum familiæ in infinitum.
9 † Quarto cõcurrunt generales coniecturæ, quas Doctores in hac materia ponderare ſolent, nempè proceſſus ad plures gradus ſubſtitutionum, *vt per Aym. conſ. 98. Socin. conſ. 250. num. 4. lib. 2. cum alijs, qui latè cumulantur per Mudern. Aquilan. conſ. 1. nu. 44.* Item quòd verba teſtatoris habent tractum ſucceſſiuum, *vt per Alex. conſ. 43. lib. 3. Dec. conſ. 480. & alios quos citat d. Modern. nu. 45. facit deciſio Foroliuien. coram S.D.N* [a]. Et ex his concluſum ſententiam extra Rotam latam pro Matthefilanis eſſe confirmandam.

* & per Socin. in conſ. 53. n. 9. lib. 1. Gozad. conſ. 30. n. 16. verſ. non obſtat. Cepol. cõſ. 17 n. 24 Menoc. cõſ. 127. n. 7. & conſ. 347. nu. 11. Gabr. conſ. 152. q. 1 nu. 91. lib. 2. & conſ. 138. n. 26. cũ ſeq. vol. 2. & tenuit Rota in Albanen. fideicommiſſi. 14. Iun. 1574. corã Cotta, & in Romana fideicõmiſſi de Maximis 26. Oct. 1593. corã Robuſte 210, relatis in nouiſſ. diuer. 49. & 118. p. 1

[a] In Foroliuien. fideicõmiſſi. 19 Mar. 1576. coram Aldobrãdino quę eſt in impr. diuerſ. eſt 168. par. 2

Mediolanen. Parochialis.
Die Veneris 23. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Noua prouiſio non ſuffragatur ei, qui antea erat in poſſeſſione, niſi iuſtificetur in ijs, in quibus venit iuſtificanda, per tot.*

DECISIO MCCCLXXIIII.

1 FVit deciſum, † nouam prouiſionem non ſuffragari Camillo in caſu, de quo agitur,

agitur, ex pluribus; Primo quia non eſt iuſtificata narratiua, quòd nulloa percepe-ſit fructus, cum tamen fuerit in poſſeſſione, *Rota deciſ. 25. de prabend. in nou. & fuit deciſum corã R.P.D. meo Penia in Panormitana Arcbidiaconatus. 22. Maij 1592.* Secundo quia non eſt iuſtificata reſpectu valoris, cum teſtes non percutiant tempua gratiæ, *Felin. in c. ad aures. n. 44. limita. 2. de reſcrip.* Tertio, quia in gratia adeſt clauſula, dũmodo tempore gratię, &c. & tamen iam antea praeceſſerat gratia Applani de anno 1596. tertio Id. Decembr. Vltimo quia cũ debuiſset Camillus publicare ſuam nouam prouiſionem, *iuxta deciſionem Illuſtriſſ. Cardinalis Mantica in cauſa Spoletana beneficiorũ 16. Iunij 1595.* illam non publicauit; nam illa, quę exhibetur, apparet facta litteris non expeditis, vt bene in facto deducitur. Et ideo concluſum, nouam prouiſionem non ſuffragari.

Romana Educationis.
Die Veneris 23. Junij 1600.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrarium eſt iudici, apud quem pupillus educari debeat.*
2 *Educatio pupilli dicitur pars cura.*
3 *Declaratur doctrina Bart. in l. 2. n. 40. de vulg. & pup.*

DECISIO MCCCLXXV.

* ſub die Lunæ 13. Maij proximè præteriti.

DOmini ſteterunt in deciſis * non obſtantibus allegatis pro parte Excellentiſſ. D. Martij; nam licèt in aliquo caſu *Oldradi conſ. 119. & Iaſon conſ. 155. lib. 4.* non omnino ſit ſimilis caſui noſtro; tamen in eo bene conuenit, & applicatur, quòd iſta fuit quædam præuia præparatio ad teſtandum, non autem certa diſpoſitio & voluntas redacta in ſcriptis: quinimmo magis clarus videtur iſte caſus; nam in caſu Oldradi dici poſſet, non ideo fuiſſe redactam in ſcriptis diſpoſitionem, quia fuit morte præuentus, hic verò non fuit morte præuẽtus teſtator, immo condidit teſtamentum, & nullam in eo fecit mentionẽ de hac educatione: Vnde magis videtur dicendum, cum nihil ſuper hac re diſponere voluiſſe; & ideo ſuccedit concluſio firmata per Do-
1 minos, quòd hoc caſu, † licet iudici arbitrari, apud quem pupillus educari debeat; maximè cum teſtium depoſitiones debilitentur ratione ęquiuocationis, quæ eſt multum veriſimilis; nam primus teſtis interrogatus dicit ſe nõ recordari præcisè de educa-
2 tione, & ſic potuit æquiuocare, † cum pars curæ ſit educatio, *Bal. in l. omnes. C. ad Trebell.* Secundus teſtis eſt valde varius circa verba teſtatoris, nempe (che il figlio reſtaſſe, che ſi alleuaſſe,) & tandem iudicat, quia dicit ſe ita intellexiſſe, cum debuerit dicere, teſtatorem ita intellexiſſe, & verba poterãt etiam intelligi de cura, *ad Pariſ. conſ. 16. nu. 16. lib. 2. Caputaq. deciſ. 270. nu. 5. par. 3.* & eodem pacto videtur loqui tertius teſtis, & quartus: Quintus teſtis, vltra quòd dubitatiuè loquitur, deponit de cura & educatione, & demum iudicat; & idem dici poteſt de ſexto teſte: Et in ſumma deponunt per valdè diuerſa verba, nempè (che reſti, che si alleui, che il Signor Martio haueſſe cura, che ſi dia al Signor Martio, che ſi laſci al Signor Martio.) Quibus accedit inueriſimilitudo conſiderata ex depoſitione Illuſtriſs. & Reuerendiſſ. D. Theſaurarij; Ideo in re tam ancipiti non eſt recedendum à diſpoſitione iuris communis, quæ facit pro Excellentiſſ. D. Camilla, & Illuſtriſſ.
3 D. Cardinali Montalto. † Nec obſtat *doctrina Bart. in l. 2. num. 40. de vulg. & pup. quam Alex. & alij ſequuntur*, quia loquitur de verbis prius prolatis à teſtatore, à quibus poteſt recipere interpretationẽ diſpoſitio dubia contenta in teſtamento, qui non eſt caſus noſter; Ideo concluſum ſtandum eſſe in deciſis.

Imolen. Capellaniarum.
Die Lunæ 26. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Communio non præſumitur.*
2 *Capellania ſub diuerſis intitulationibus debent vnaquaq. ſuam habere dotem.*
3 *Inſtrumentis magis ſtatur, quàm teſtibus, quando teſtes non deponunt de cauſa ſcientia concludenter.*
4 *Teſtis dicitur inimicus, qui ſe examinauit in cauſa criminali in officio Sancta Inquiſitionis contra eundem, nec fidem meretur.*
5 *Communio bonorum non arguitur ex eo quòd ſimul in communi fructus percepti fuerint.*

DECISIO MCCCLXXVI.

FVit concluſum non probari concludenter bona iſtarum Capellaniarum eſse
1 communia; nam † cum iſta communio ſit contra pręſumptionem iuris, *vt per Bart. in l. Titius. §. altero. de admin. tut. Ancbar. conſ. 148. & alij allegati per Cephal. cõſ. 150.*
2 *num. 8.* nam † cum ſint duæ Capellanię, & ſub diuerſis intitulationibus, vnaquæque debet habere ſuam dotẽ, quod videtur bene probari ex inſtrumentis locationum diuerſis, & ſeparatim factis vniuſcuiusque Ca-
3 pellę, † quibus magis eſt ſtandum quàm teſtibus; nam iſti teſtes non deponunt de cauſa ſcientiæ concludenti, cum ſecundus de hac re interrogatus dicat ſe neſcire, tertius deponit de credulitate, quartus reſpõdit, neſcire, (che ſiano reputati & tenuti
4 per tali,) † quintus teſtis non videtur

mereri

Digitized by Google

mereri fidem, cum ſit inimicus, & ſe examinauerit in cauſa criminali in officio S. Inquiſitionis contra Vrſolinum. Neque confeſſiones Rectorum ſunt concludentes, non ſolum ex eo quòd factæ fuerunt in iudicio confidentiarum, & ſic diuerſo ab iſto; ſed
5 etiam, quia † ex eo quòd ſimul in communi poſſederint fructus, non arguitur communio bonorum, cum ex cauſa voluntaria hoc fieri potuerit, ex quo habebant vnicum laboratorem, *Alex. conſ. 152. n. 4. lib. 4.* & ex eadem cauſa, non eſt mirum, ſi fuerunt confusè deſcripta in Cataſto Tuſſignani: Veritas autem videtur ex eo colligi, quòd adeſt ſylua ſeparata, quæ dicidur Boſco di S. Hieronymo, vt per eoſdem teſtes probatur. Quare concluſum nõ probari communionem.

Viterbien. Prædii.
Die Mercurii 28. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Modicitas pretij non dicitur probata ad effectum reſciſſionis venditionis, ſi per teſtes deponatur de proprio iudicio, & quadam priuata affectione, licèt deponant etiam de communi æſtimatione.*
2 *Modus legitimus probandi valorem per teſtes eſt, quòd deponant de communi reputatione.*
3 *Aedificia ſita in prædijs ruſticis non habentur in conſideratione, niſi vti quid acceſſorium, & non æſtimantur ſicut prædia vrbana.*
4 *Teſtes, qui ignorant quantitatem & qualitatem terrarum, & vinearum non probant communem valorem.*
5 *Idem eſt, ſi ignorent quantum communiter ſoleant æſtimari terræ laboratiuæ & vineatæ.*

DECISIO MCCCLXXVII.

AGebat Dominus Alexander Luchinus contra D. Iacobum Antonium de Põte ad reſciſſionem contractus venditionis cuiuſdam prædii in territorio Viterbienſi ſiti ſub prætextu læſionis ratione modici-
1 tatis pretii; quare fuit dubitatum, † an conſtaret de tali pretii modicitate: Et cauſa pluries propoſita, tandem fuit reſolutum non conſtare; nam licèt teſtes primo examinati, & etiam alii vltimo examinati deponant prędium excedere valorem trium millium ſcutorum; cum tamen venditum ſit pro mille & quingentis, & non ſolum deponant de ſuo iudicio, ſed etiam de communi ęſtimatione, *l. pretia rerum. ad leg. Falcid. Couar. lib. 2. c. 3. variarum. Arius Pinell. in l. 2. part. 3. c. 4. n. 17. C. de reſcind. vend.* & cum teſtibus concurrant depoſitiones peritorum: Tamen cum teſtes videantur deponere de proprio iudicio, & quadam priuata affectione, nõ probant, *l. mortis cauſa. §. fin. ff. de donat. cauſ. mort. cũ alijs quos refert Pinell. in d. l. 2. part. 3. c. 4. n. 18.*
2 † & licèt deponant aliqui de communi reputatione, qui eſt modus legitimus probandi valorem, *ad Socin. conſ. 73. n. 3. lib. 2.* tamen ex ratione, quam deducunt, apparet
3 eos deceptos, † cum habuerint rationem domus ſeu Palatii in prędio exiſtentis, ac ſi eſſet prædium vrbanum; & tamen non erat habenda tanta ratio, quia ædificia ſita in prædiis ruſticis habentur in cõſideratione, vti quid acceſſorium, & licèt reddant prædium pretioſius; tamen non ęſtimantur, prout ęſtimantur prædia vrbana, *Ari. Pinell. in d. l. 2. part. 3. c. 4. num. 28. & Franc. Solſona in lucerna laudemiorum in 3. cellula nu. 16. & fuit dictum in cauſa Anconitana Terrarum de anno 1590. coram Illuſtriſſ. Plato 17. Martij, & 21. Aprilis 1589.*
4 Prętcrea † iſti teſtes nihil cõcludẽter probare poſſunt, cũ ignorent quantitatẽ, & quali-
5 tatẽ terrarum & vinearũ, & † in ſpecie tertius teſtis ignorat, quantum communiter ſoleant æſtimari terræ laboratiuæ & vineatę: Vnde non poteſt probare valorem communem, & in his terminis fuit pluries allegatum *conſ. Alex. 54. nu. 4. lib. 6. & fuit deciſum in d. Anconitana terrarum de Thomaſijs, & in cauſa Tiburtina Caſtri anno 1595. coram R. P. D. meo Litta, & nouiſſimè corã me in cauſa Ariminen. Caſtrorũ* * *& in pluribus alijs cauſis*. Et poſtremo non dèduxerunt pretium pacti de retrouendendo in venditione appoſiti. Quantum verò ad dictum peritorum, Domini non habuerunt eius rationem, quoniam non percutiunt tempus contractę venditionis, & etiam videntur habuiſſe maiorem rationem ędificii, quam haberi debeat in prędiis ruſticis, vt ſupra dictum eſt. Quare his omnibus perpenſis fuit concluſum non probari modicitatem pretii ad effectum reſciſſionis contractus.

* ſub die Lunæ 7. Iunij 1599. & melius ſub die Lunæ vltima Maij 1598.

Anconitana Cenſus.
Die Mercurii 28. Iunii 1600.

SVMMARIVM.

1 *Solutio cenſetur facta de pecunijs debitoris, quando quietantia cantat eius nomine per manus tamen tertij.*
2 *Cedens, qui nullum ius habet in re, quam cedit, nihil cedit.*

DECISIO MCCCLXXVIII.

DOminus Franciſcus Maſius conuentus pro ſolutione quarundam pecuniarũ ſolutarum per Guzzolinum, occaſione cuiuſdam cenſus per ipſum ſuper ſuis bonis impoſiti intuitu Maſii, qui bonam fidem recognouerat, oppoſuit de compenſatione, ratione quarundam ſummarum per ipſum

vti

Digitized by Google

vti fideiuſſorē Guzzolini ſolutarum cuidā
Hebræo; Ideo fuit dubitatum, an conſta-
ret de credito D.Maſij: Et per Dominos,
qui cauſam viderant, fuit tentum, non con-
ſtare concludenter ad effectum retardandæ
exequutionis mandati Auditoris Cameræ,
pro illa ſumma, quam Guzzolinus ſoluit in
cauſam prædicti cenſus pro D.Maſio; Nam
credita deducta per Maſium conſiſtunt in
ſcutis 60. ſolutis pro Guzzolino cuidam
Hebræo creditori inſtrumentario Guzzoli-
ni: Item in credito ſcutorum 52. occaſione
intereſſe ſcutorum 202. habitorum à Guz-
zolino ſub acceſſione Bernardini Maſij pa-
tris Franciſci à Ioſepho Bellouito, pro qui-
bus 52. ſcutis ſoluendis contraxit debitum
cum quodam Iacobo Hebræo ſcutorum 64.
Item ſcutorum 150. pro complemento ſolu-
tionis dictorum ſcutorum 202. de quibus
obtinuit ceſſionem à quodā Moiſe Hebræo
aſſerto procuratore dicti Ioſephi. Verum
Dominis viſum fuit de iſtis creditis cōclu-
denter non conſtare; nam quantum ad cre-
1 ditum ſcutorum ſexaginta, † cum ſolutio fit
facta nomine Guzzolini per manus Maſij,
ea cenſetur facta de pecunijs debitoris, *vt
per Bertrand.conſ 582. lib. 2. quem ſequuta
eſt Rota coram R. P. D. meo Mellino hoc
anno in Romana Expeditionis bullarum,
Aym.conſ. 129. n. 4.* licèt aliquid videantur
facere in contrarium litteræ Guzzolini in
ſummario n. 4. ſed ſatis eſt ad hunc effectū,
rem non eſſe claram pro Maſio. Quantum
ad creditum ſcutorum 202. ad cuius com-
putum fuerunt ſoluta ſcuta 52. verè appa-
ret fuiſſe ſoluta à Maſio cum proteſtatione
repetendi, & quantum ad iſtam ſummam
non videtur afferri concludens reſponſio.
Quantum verò ad ſcuta 150. pro quibus
allegatur ceſſio illa, eſt valdè turbida,
& ſuſpecta; nam ex inſtrumento computo-
rum & tranſactionis factæ inter Ioſephum
creditorem & Guzzolinum anno 1553. ap-
paret fuiſſe factum calculum de omnibus
vſque in illum diem tractatis, & inſtrumen-
tis celebratis, & Ioſephum remanſiſſe cre-
ditorem florenorum 545. quos Guzzolinus
ſoluere promiſit intra quatuor annos, &
poſtmodum anno 1558. confeſſus fuit idem
Ioſephus ſe fuiſſe ſatisfactum integraliter à
Guzzolino, & conſenſit caſſationi inſtru-
mentorum omnium, eumq. quietauit: Ex
quo ſequitur creditum illud ſcutorum 150.
fundatum ſuper ceſſione habita ab aſſerto
procuratore Ioſephi, cum ſit hæc ceſſio fa-
cta anno 1583. non probari; tū ex eo quòd
non conſtat de mandato cedentis; tū quòd
iam illud debitum fuerat per principalem-
met exactum, & extinctum vſque de anno
2 1558. † Vnde cum cedens nullum ius ha-
beret, non potuit quicquam cedere, *Puteo
deciſ. 343. nu. 2. lib. 1.* Nec quicquam certi
poteſt haberi ex depoſitionibus teſtiū Ma-
ſij. Et ex his concludebant Domini non
conſtare de credito Maſii præterquam in
ſcutis 52. Verum quia plures ex Dominis
nō viderant cauſam: Ego eam iterum pro-
ponam.

Romana Domorum.
Die Lunæ 3. Iulii 1600.

SVMMARIVM.

*1 Noua conceſſio dicitur, & non prorogatio,
quādo fit diuerſis pactis & cōditionibus.
Idem ſi mutatur pretium, vt num. 2.
Etiam ſi addantur nouæ perſonæ, vt nu. 3.
4 Magis attenditur forma contractus, quàm
partium denominatio.
5 Stante ſtyli incertitudine, recurrendum eſt
ad iuris communis diſpoſitionem.
6 Interpretatio in dubio fieri debet contra
concedentem, & contra venditorem.*

DECISIO MCCCLXXIX.

CAuſa iterum propoſita Domini cēſue-
runt ſtandum eſſe in reſolutis *, nē-
pè Antonium Franciſcum eſſe comprehen-
ſum in conceſſione, de qua agitur; Nam
duobus potiſſimum fundamentis nituntur
informantes pro Archiconfraternitate in-
firmare deciſionem; Primum eſt ex eo, quòd
ſumus in prorogatione, non autem in noua
conceſſione, cui argumento licèt in deci-
ſione facta ſatisfactum fuerit; tamen ex
abundanti adhuc fuit conſideratum, hanc
non poſſe dici prorogationem, ſed eſſe no-
uam cōceſſionem, ex pluribus: Primo, quia
1 † cum prius eſſent plures inueſtituræ diuer-
ſarum domorum ſub diuerſis pactis, & ca-
nonum præſtationibus, eæ omnes redactæ
fuerunt in vnum contractum, ſub vno pre-
tio, & canone, ac nouis conditionibus, à
prioribus omnino diuerſis, quæ res facit,
vt dici debeat nouus contractus, quamuis
cauſam habeat ab antiquis, *vt in allegata
deciſione bo. me. D. de Graſſis* a, *& probatur
in l. cum eiſdem. cum duabus ſequēt. de edil.
edict.* & iſta omnia ſunt ipſius contractus
2 ſubſtantialia: † pretiū enim eſt ex ſubſtan-
tialibus, circa quod, ſi fiat mutatio vel al-
teratio, dicitur nouus contractus, *vt per
Gabr. de dilation. concl. 2. in 2. limitat. n. 25.
Natta conſ. 527. nu. 3. Aym. conſ. 167. nu. 9.
& 12. Felin. in c. de cauſis. nu. 2. in 2. limi-
tat. de off. deleg. & bene explicatur hæc ma-
teria in gloſ. Pariſienſi. tit. 1. §. 23. num. 40.*
3 & facit, quia † adiectio nouarum perſo-
narum, ſeu graduum efficit nouam conceſ-
ſionem, vt *per Ang. in l. apud Iulianum. §. ſi
quis alicui. de legat. 1. Aluar. Velaſ. in tra-
ctat. de iur. emphyt. q. 49. nu. 6.* neque con-
firmantur priores conceſſiones, ſed trāsfun-
duntur in vnam, bene facit *Natta loco ſu-
pra citato.* Neque obſtat fuiſſe factam mē-
tionem prorogationis, quia vt aliàs di-
ctum

* ſub die Mercurij 24. Maij proximè præteriti.

a In deciſ. vnica. de obſeſſ. n. 5. cum ſeqq.

4 ctum fuit, † magis attenditur forma contractus, quàm partium denominatio; Vltra quòd etiam Antonius petiit ſimpliciter cōceſſionem non autem prorogationem. Secundo obiicitur interpretandum eſſe cōtractum iuxta ſtylum eiuſdem notarii, qui in aliis conceſſionibus antecedentibus habuit rationem perſonæ Antonii pro vna generatione: hęc regula vera eſſet, ſi ſtylus & conſuetudo Confraternitatis eſſent in omnibus vniformes, ſed de diformitate patet ex aliàs deductis, & etiam facit additio dictionis, eius. Neque obſtat *conſ. Simon. de Pret. 88.* cōſiderantis differentiam inter conceſſionem pro ſe & filiis in tertiam ipſius generationem, & eam quæ fit in tertiā ipſius generationem ſine mentione filiorū; nam ea tollitur *ex cōſ. Ruin. 166. n. 7. lib. 1.*

5 Et † ideo ſtāte ſtyli incertitudine, recurrēdum eſt ad iuris communis diſpoſitionem,

6 † & interpretatio fieri debet contra concedentem & venditorem, *vt fuit reſolutum coram me in vna Eugubina terrarum 18. Decembris 1570.* Quę dicuntur de lęſione, nihil commune habent cum actione intentata ad deuolutionem ob finitam generationem. Et ita concluſum.

Seguntina Decimarum.
Die Lunæ 30. Octobris 1600.

SVMMARIVM.

1 *Qui nititur præſcriptione, ſi cum ea concurrat priuilegium in illius poſſeſſione manuteneri debet, etiā ſi poſſeſſio habeat reſiſtentiam iuris, donec ſuper petitorio cognoſcatur.*

2 *Probatio vniuerſalis poſſeſſionis, non operatur in concurſu particularis probationis.*

3 *Cap. nuper. de decim. quomodo dicatur procedere.*

DECISIO MCCCLXXX.

PRætendebant Prior & Fratres monaſterii B. Marię de Duero Ordinis Pręmōſtratenſis exemptionem à ſolutione decimarum cuiuſdam prædii nō ita pridem ab ipſis empti, quod ſitum erat in Parochia de Centinera, & de quo Rector & Epiſcopus ſoliti erant percipere decimas, & petebant ſe in quaſi poſſeſſione exemptionis manuteneri, ſtante quòd per teſtes pro eorum parte examinatos prætēdebant ſe probare generalem exemptionem à ſolutione decimarum de bonis per eos poſſeſſis, & etiā nitebātur priuilegio quodam Ioannis xxII. pro titulo ad effectum, vt locum haberet diſpoſitio *c. cū perſona. de priuileg. in 6. cū*

1 *ibi notat. per Doctores*, vbi habetur, † cum qui nititur pręſcriptione, ſi cū ea concurrat priuilegiū, eſſe manutenendū in poſſeſſione, etiā ſi poſſeſſio habeat reſiſtentiā iuris, donec cognoſcatur petitoriū, *vt fuit reſolutū coram me in vna Salamantina Iuriſdictionis 17. Decembris 1582.* Allegabant etiam ſententias ad eorum fauorem latas, & inſtabant pro manutentione exemptionis. His tamen non obſtantibus, Domini cenſuerunt, eos non eſſe manutenendos, ſed Rectorem & Epiſcopum, quibus aſſiſtit ius commune, & qui ante prędij emptionem erant in poſſeſſione leuandi decimas ex iſto pręedio. Nec obſtare generalem conſuetudinem per teſtes probatam, quia vltra quòd controuertebatur, an eſſent legitimè examinati, & quòd per eos non probatur iſta vniuerſalis poſſeſſio, ſed eſt tantum de aliquibus prædijs particularibus, qui percutiunt prædium

2 de quo agitur, † & probatio illa vniuerſalis non operatur ſuum effectum in concurſu particularis probationis, *vt fuit aliàs corā me reſolutum in vna Iſpalen. decimarum* * *de anno 1567.* neque etiam poſſe iuuari allegatione priuilegij Ioannis xxII. quia in illo non continetur expreſsè, quòd fratres poſſint emere de nouo prædia poſt generale Concilium, & ea habere exem-

3 pta à ſolutione decimarum † contra diſpoſitionem, *c. nuper. de decim.* neque illa verba priuilegij, quę habent, exemptionem à præſtationibus decimarum tam de poſſeſſionibus, & de hęreditatibus habitis ante & poſt Cōcilium, quàm de cętero habendis, & ab alijs, ſiue ante ſiue poſt Concilium acquiſitis, & acquirendis apta ſunt comprehendere acquiſita mediante emptione poſt Concilium, contra expreſſam prohibitionem *d. c. nuper.* ſed intelligenda de acquiſitis alio titulo licito, puta ex relicto pro fundatione monaſterij, vel alio modo non prohibito; & ideo cum non concurrat probatio in ſpecie poſſeſſionis exemptionis de hoc prædio, neque verba priuilegij ſint clara pro fundamento eorum prætenſionis, dandum eſſe mandatum de manutenendo Rectori & Epiſcopo interim, dū in petitorio examinatur, quo pacto ſit intelligendū priuilegium, & an ab aliqua obſeruantia recipiat interpretationem. Et ita concluſū.

* *ſub die 11. Apr. 1567*

Verulana Expenſarum.
Die Veneris 19. Ianuarij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Citatio ad videndum ſuperſederi in exequutione non facit, vt ideo probetur cœpta exequutio.*

2 *Clauſula appoſita in ſuperſeſſoria, firma remanente exequutione, intelligi debet, quatenus eſſet facta.*

3 *Expenſa facta ſuper lite iniuſta nō debētur.*

DECISIO MCCCLXXXI.

FVit reſolutum, expenſas non deberi, niſi iuxta ſtylum Curiæ ad rationem decem

decem Iuliorum, niſi probetur mandatum
fuiſſe realiter exequutum in partibus; Verū
de hac reali exequutione in partibus facta
1 nunquam doctum fuit: nam † quod allega-
tur fuiſſe citatum Angelum ad videndum
ſuperſederi in exequutione, non facit; vt
ideo probetur cępta in partibus exequutio,
cum poſſit talis inſtantia fieri metu, ne
2 procederetur ad exequutionem, & † eodem
modo intelligitur clauſula appoſita in ſuper
ſeſſoria, firma remanēte &c. quia intelligi-
tur, quatenus eſſet facta: Et ſi verū eſſet fuiſ-
ſe capta pignora in exequutionē, facilè pro-
bari poſſet, quod tamen Angelus nunquam
potuit verificare; & ideo ſtante depoſito
de ordine bo. me. Domini Bubali facto, &
receptione pecuniarum per D. Angelum,
3 fuit ſufficienter ſatisfactus de expenſis, † &
in conſequentiam aliæ expenſæ per eum in
hoc negotio factę non debentur, cum ſuſti-
nuerit litem iniuſtam ſub prætextu, quòd
deberentur ei ad rationem treſdecim Iulio-
rum, quod eſt contra notorium ſtylum
Curiæ, &c.

Aquinaten. Monaſterij.
Die Veneris 26. Ianuarij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Laici ſunt incapaces iuris conferendi, eiſq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis, vt num. 5.*
2 *Reges poſſunt conferre beneficia, quando habent priuilegium Papæ.*
3 *Ius conferendi beneficia à laicis; neque præſcriptione neq. conſuetudine acquiritur.*
4 *Diſpoſitio c. conſultationibus. de iurepatron. quando non habeat locum, & quomodo intelligatur.*
6 *Ius conferendi eſt ſpirituale, & à laicis poſſideri non poteſt.*
7 *Ex collationibus de facto à laicis emanatis non inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem.*

DECISIO MCCCLXXXII.

DOmini ſine difficultate cenſuerūt nul-
lum ius competere Domino Ioanni
Zappater ex collatione ei per Proregem
facta ſuper monaſterio, de quo agitur, non
1 quidem ratione tituli, quia † talis iuris
conferendi laici ſunt incapaces, eiſq. ius
reſiſtit *c. ſi quis deinceps. c. per laicos. c. laicis.*
16. q. 7. & iam fuit in hac cauſa reſolutum;
2 nam † licèt ex priuilegio Papæ, Reges poſ-
ſint aliquando conferre beneficia, *c. Adria-*
nus. il 2. 63. diſtinct. c. dilectus. il 3. de præ-
ben. c. cum inter. de cōſuetud. l. 10. Montaygn.
de bigam. q. 5. tamē ad hoc requiritur priui-
legium, *d. c. ſi quis deinceps. 16. q. 7. Rebuff.*
de nominat. q. 21. num. 58. Sylua de benefic.
part. 2. q. 23. ex traditis per Ioan. Andr. in
c. 2. in fin. de præben. in 6. Anch. in c. 1. n. 3.
3 *verſ. circa perſonam. de reg. iur. in 6.* † &
ideo tale ius neque præſcriptione, neque
conſuetudine quęritur *Abb. in d. c. dilectus.*
nu. 6. de præben. Alex. conſ. 74. nu. 17. & 19.
lib. 4. Dec. conſ. 134. nu. 3. Felin. in c. 2. nu. 3.
de maior. & obed. & in c. dilecto. nu. 1. de
teſtib. Balb. de præſcript. 1. part. q. 7. nu. 16.
& fuit reſolutum in cauſa Toletan. Iuris
nominandi coram Illuſtriſs. Blanchetto 27.
Aprilis 1584. Vltra quòd de pręſcriptionis
interruptione conſtat, vt bene deducitur
4 in facto. † Non obſtat *diſpoſitio c. conſulta-*
tionibus. de iurepatron. quia non concur-
runt requiſita, nempe titulus ſaltem colo-
ratus, pręſentatio coram Ordinario, & bo-
na fides, *vt per gloſ. ibid. & Butr. num. 8.*
verſ. quarto caſu. & quod eſt maximè ani-
maduertendum, textus ille loquitur in ter-
minis iurispatronatus, cuius laici non ſunt
5 capaces; † nos autem ſumus in collatione
facta à laico nomine Regis, quæ habet ma-
6 nifeſtā iuris reſiſtentiā, † & cū hoc ius cōfe-
rēdi ſit ſpirituale, & ſpiritualia poſſideri nō
7 poſſint à laicis *c. Meſſana. de electione.* † nō
inducitur ius aliquod ex collationibus de
facto emanatis aduerſus iuris diuini diſpo-
ſitionem, *c. quanto. de conſuetud. Anchar. in*
c. ſi quādo. de offic. deleg. in 6. Card. in Clē. 2.
in princ. de magiſtr. Bald. in §. ſi clericus.
de pac. tenend. Et ita concluſum pro infor-
mante.

Pampilonen. Parochialis de Ianſi.
Die Mercurij vltima Ianuarij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta intra decem dies datos ad appellandum, dicitur attentata, quando cauſa erat appellabilis.*
2 *Iudex dicitur mixtus exequutor propter clauſulam, vocato &c.*
3 *In ſubrogatione non in forma gratioſa, ſed in forma dignum, iudex dicitur mixtus exequutor.*
4 *In ſubrogatione conceſſa in forma dignum, prius diſcutiendum eſt de iure authoris.*
5 *Per dimiſſionem poſſeſſionis factam cum proteſtatione, & reſeruatione iuris ſui, & factam coactè, quis non priuatur poſſeſſione.*

DECISIO MCCCLXXXIII.

1 FVit reſolutum, † conſtare de attenta-
tis, quia fuit capta poſſeſſio per Fer-
dinandum intra decem dies datos ad ap-
pellandum, *c. non ſolum. de appellat. in 6* [*].
2 & cauſa erat appellabilis [a]. † Iudex enim
erat exequutor mixtus propter clauſulam,
vocato Antonio, & aliis, *Card. conſ. 63.*
nu. 1. & 2. Felin. in c. de cætero. nu. 10. de re
iudic. [b] & maximè quia Ioannes in cuius
locum fuerat ſubrogatus Ferdinandus, nū-
3 quam habuit poſſeſſionem, † & ſubrogatio
non

[*] & per gl. in l. ex iudiciorum. ff. de accuſation. Mil. in repertor. in verb. attētata pēdēte termino Lap. alleg. 1. n. 9. Lancell. de attēt. c. 18 de attent. pēden. term. ad appell. n. 16.

[a] vt per Put. deciſ 98. lib. 2. & fuit dictū in Toletan. Capellaniæ 9. Iulij 1597. corā bo. me. Oradino.

[b] addu Zabarell. conſ. 63. nu. 1. & 2. & fuit dictū in Abulen. & Zamoren. beneficiorū 17. Iunij 1594. corā R. P. D. Penia.

non erat gratioſa, ſed in forma dignum;
4 Ideo † prius erat diſcutieudum de iure ſui authoris, *Rot. deciſ. 10. vt lit. penden. in nou. Mobedan. 10. eod. tit.* [c] Neque obſtant ſententiæ latę contra Antoniū, quibus declaratur nullum ius ei competere, quia earum effectus fuit ſuſpenſus per commiſ-
5 ſionem reſtitutionis in integrum. † Neque obſtat dimiſſio poſſeſſionis per eum facta; nam fuit cum proteſtatione & reſeruatione ſui iuris, & facta coactè propter clauſulam, parito iudicato, appoſitā iu commiſſione reſtitutionis. Ex his ſequitur hanc poſſeſſionem eſſe reuocandam, & non poſſe dari mandatum de mauutenendo Ferdiuando, *Caputaq. deciſ. 234. lib. 1. iu manuſcript. cum alÿs allegatis* [d]. Et ita concluſum.

c Idē per Caſſad. deciſ. 2. nu. 1. de cauſ. poſſ. & proprie. Lap. allegat. 89.

d & per Veuall. deciſ. 214. lib. 2. in manuſcrip. & fuit dictū in Palctin. & Onomen beneficiorum. 18. Martij 1598. corā R.P.D. Pena, & in Bolanen. præcedentiæ. 27. Iun. 1594. coram bo. me. Gypſio.

Mutinen. Status.
Die Lunæ 9. Aprilis 1601.

SVMMARIVM.

1 *Dictio, ſimiliter, iuducit diſpoſitionem ſimilem præcedenti.*
2 *In tranſactionibus verba quantumuis generalia reſtriuguntur ad perſonas, & cauſas in eis uominatim comprehenſas.*
3 *Verba imperſonaliter prolata poſſunt comprehendere vtranque partem.*
4 *Quando mens veriſimilis diſpouētis & ſubiecta materia coucurrunt cum verborū iudefinita generalitate, tūc veniuut omnes illi, ad quos uegotiū pertinere poteſt.*
5 *Dictio, etiam, venit ampliatiuè, & non cumulatiuè vel reſtrictiuè.*
6 *Regula. l. mancipia. C. de ſeru. fugit. quando nou habeat locum.*
7 *Verba indefiuite prolata reſtriugi nou debent, ſed ſunt intelligenda diſtributiuè ſingula ſingulis referendo, vt nu. ſiq.*
9 *In tranſactione ſtricta ſit interpretatio, vt nou egrediatur cauſas & perſonas in ea expreſſas.*
10 *Contractus pacis, & contractus tranſactionis ſunt diuerſi, & de vno ad alium inferri non poteſt, & nu. 17. contrarium tamen, vid. nu. 28.*
11 *Fautores, miniſtri, complices, & ſequaces in capitulis pacis, manifeſtè ſonant in adhærentes.*
12 *Papa in concordÿs & conuentionibus per ipſum factis, non ſolet prætermittere ſuos ſequaces & adhærentes.*
13 *Contractus recipiunt interpretationem à conſuetudine.*
14 *Contractus pacis debet eſſe mutuus & reciprocus de ſui uatura, & per eam ſit inuicem remiſſio, etiam cum adhærentibus, vt num 30.*
15 *Pax pro omnibus veriſimiliter eſſe facta cenſetur, ratione æqualitatis ſeruandæ, & tranquilitatis, quæ ex ea procuratur.*
16 *In pace inita per quemlibet ſupremum Principem, maximè habentem iuriſdictionem in eum, cum quo facit pacem, adhærentes ſupremo Principi comprehenduutur, & num. 29.*
18 *Tranſactio & tractatio inter ſe differunt tanquam actus inchoatus à perfecto.*
19 *Iu tranſactione veniunt omnia, quæ ſub actione propoſita venire poſſunt.*
20 *Appellatione tranſactionis omnis conuentio ſignificatur.*
21 *Pax quodammodo poteſt dici tranſactio, & habet vim tranſactiouis.*
22 *Pax differt à tranſactione, vti differunt diuerſæ ſpecies ſub eodem genere comprehenſæ; tamen in multis conuenire poſſunt.*
23 *Vbi agitur de interpretatione verborum contractus, ſolet atteudi veriſimilis mēs contrahentium.*
24 *Ex quibus coguoſcatur contractum eſſe pacis nou autem tranſactionis.*
25 *Boua inimicorum occupantibus concedi nō ſolent, niſi in bello.*
26 *Bellum propriè dicitur, quod à ſupremo Principe indicitur, & deuuuciatur.*
27 *Receſſus à lite iudiciali, vel controuerſia extraiudiciali dicitur tranſactio.*
28 *Receſſus à lite ſicut dicitur tranſactio, ita receſſus à bello armato dicitur pax.*
31 *Vnus & idem uou poteſt dici adhærens vtriuſque partis.*
32 *Sublata materia & ſubiecto tollitur etiam prædicatum.*
33 *Non videtur remiſſum, quod non fuit cogitatum.*
34 *Ex ſola intelligentia, quam quis habet cum aliquo Principe, nou poteſt ſtrictè & propriè dici adhærens ad effectum committēdi felloniam cum ſuo Principe.*

DECISIO MCCCLXXXIIII.

FVit mihi à S.D.N. Papa Clemēte VIII. commiſſum, vt proponerem in Rota dubium; Præſuppoſita ſine veri pręiudicio Fellonia per Dominum Marcum Pium olim Saxoli Dominum commiſſa coutra Sereniſſ. Ducem Mutinæ illius Dominum, An dictus Dominus Marcus Pius fuerit comprehēſus in capitulis initis inter Sanctā Sedē Apoſtolicam, & d. D. Ducem Mutinæ, itaut ei fuerit remiſſa Fellonia. Nota eſt hiſtoria expeditionis ſuſceptæ à ſācta ſede Apoſtolica pro recuperatione dominij, & ſtatus Ferrariæ deuoluti ad præfatam ſedem per obitum bo. me. Ducis Alphonſi, orta deinde controuerſia ſuper feudo Saxoli inter Illuſtriſſ. Dominum Æneam Pium actorem ex vna, & Sereniſſ. Ducem Mutinę ex alia ſuper ſucceſſione dicti Feudi. Prætendebat Sereniſſ. Dux Dominū Marcum Pium commiſiſſe crimen felloniæ, eo quòd adhęſerit ſedi Apoſtolicæ, & in his termiuis diſputatur pręſens dubium; nam ſi Fellonia ex

aliquo

aliquo alio capite fuit per Dominum Marcum commiſſa, quod nō habeat implicitam adhæſionem ſedi Apoſtolicę, ea non tangit præfatam ſedem, neque capitula cum ea inita, quę non poſſunt trahi ad alias perſonas, quàm ad fautores & adhærentes vtriuſq. partis, aliàs non eſſet locus pręſenti dubitationi. Accedendo itaq. ad rem ipſam, fuit per Dominos vnanimiter concluſum Dominum Marcum comprehendi ſub dictis capitulis, quatenus incurriſſet crimen Feloniæ, ex eo quòd adhæſiſſet ſedi Apoſtolicæ: Et pro hac parte fuerunt conſideratæ infraſcriptæ rationes. Primo, quia ex vi verborum contentorum in ſecundo capitulo, quę ſic ſe habent, (& che ſimilmente ſiano aſſoluti & liberati i fautori, miniſtri, complici, familiari, ſeguaci, & tutti gl'altri che foſſero caduti in qualſiuoglia pena,) comprehenduntur manifeſtè adhęrentes, & tantum in eo ſit difficultas pro parte Domini Ducis prætendentis hoc capitulum loqui de fautoribus, miniſtris, & complicibus, qui adhęſerunt parti ſuæ, non autem de his, qui adhæſerunt ſedi Apoſtolicę, & hoc plurimifariam oſtendere conantur; Primo, quia hoc capitulum venit conſequutiuè ad primum, in quo cauetur, (Che il Signor Don Ceſare ſia aſſoluto da tutte le cenſure, pene &c. che foſſe incorſo per la ſententia ò per la ſcommunica contra di lui & rimeſſo nel ſuo ſtato priſtino egli, & gli deſcendenti, & altri ſuoi &c.) Deinde in ſecundo capitulo ſubiungitur, (& che ſimilmente ſiano aſſoluti &c.) Vnde colligitur hoc capitulum loqui de perſonis eiuſdem partis, quę fuerant comprehenſę in primo capitulo, & in ſententia excommunicationis, ex quo venit conſequutiuè ad primum capitulum,

1 † & vtitur dictione, ſimilmente, quæ inducit diſpoſitionem ſimilem præcedenti, *§. ſimiliter. inſtit. de excuſat. tut. l. clemēſ. de hæred. inſtit. l. 2. pro ſocio.* Secundo, quia non poteſt dici Dominum Marcū comprehenſū in dicto capitulo, qui non comprehendebatur in ſententia excommunicationis, neque in cenſuris fulminatis contra D. Cęſarem &

2 adhærentes. Tertio, quia † in tranſactionibus verba quantumuis generalia reſtringuntur ad perſonas & cauſas in eis nominatim comprehenſas, *l. ſi de certa. & ibi Bart. in fin. Ang. num. 1. Salicet. & Caſtr. nu. 2. Iaſ. nu. 1. & 40. C. de tranſaction. gloſ. in l. emptor. §. Lutius. de pact.* ex quibus concludebant dictum ſecundum capitulum non poſſe intelligi, niſi de adhęrentibus Domino Cæſari. Contrarium tamen cenſuerunt Domini ex eo, quòd illa verba, (Che ſimilmente ſiano aſſoluti & liberati i fauto-

3 ri &c.) † ſunt imperſonaliter prolata; adeo quòd poſſunt comprehendere adhærentes vtriuſque partis: Vnde ſuccedit *regula l. ſi ſeruus legatus. §. qui margaritam. de lega. 1.*

4 quòd † quando mens veriſimilis diſponentis, & ſubiecta materia concurrunt cum verborum indefinita generalitate, tunc veniunt omnes illi, ad quos negotium pertinere poteſt; *Ruin. conſ. 127. n. 4. & cōſ. 201. nu. 10. lib. 1. facit tex. in l. 1. §. generaliter. de legat. præſt.* Quòd autem ſubiecta materia proportionata ſit, ita vt poſſit comprehendere Dominum Marcum apparet; quia data eius Felonia, inciderat in pœnas iuris communis, licèt non incidiſſet in ſententiam excommunicationis, & hoc ſatis eſt ad hunc effectum, cum in capitulo dicatur, (Che foſſero caduti in qualſiuoglia pena,) quę verba comprehendunt etiam pœnas iu-

5 ris communis, & quod ſequitur, † (Anco di quelle, nelle quali è dichiarato eſſere incorſo il Signor Don Ceſare,) venit ampliatiuè non autem cumulatiuè vel reſtrictiuè *Bald. conſ. 209. n. 2. & 4. lib. 3. & facit tex. in l. regula. §. & ſi licit. de iur. & fact. ignor.* maximè cum maior adeſſet ratio exprimendi liberationem adhærentium Du-

6 cis, † quo caſu non habet locum *regula l. mancipia. C. de ſeru. fugit.* quòd diſpoſitio non habeat locum, niſi verificetur pręſuppoſitum, *vt bene declarat Felin. in c. nonnulli. num. 34. verſ. ſed contra. de reſcript. Curt. iun. conſ. 182. nu. 3. Alciat. in c. nouit. nu. 7. de iudic. & conſ. 16. & 32. nu. 8. tom. 1. lib. 2.* & tanto magis hæc locum habent, quia non poteſt aſſignari ratio diuerſitatis, vt potius comprehendantur adhærentes

7 Ducis quàm ſedis Apoſtolicæ; Ideo † verba illa indefinitè prolata non debent reſtringi, *l. cum lex. & ibi Aret. de teſta. Calder. conſ. 1. de conſang. & affin. Dec. conſ. 5. nu. 4. Roman. conſ. 47. num. 8.* qui loquitur ferè in terminis noſtris, aliàs ſequeretur abſurdum, quòd melioris conditionis eſſent, qui deteriori parti, quàm ij, qui iuſtiori

8 & præſtantiori adhęſerunt; & ideo † mentio illa pœnarum eſt intelligenda diſtributiuè ſingula ſingulis referendo, *Abb. in c. quibuſdam. num. 6. de pœn.* Neque obſtat,

9 quòd verſemur in tranſactione, † in qua ſit ſtricta interpretatio, & non egreditur cauſas, & perſonas in ea expreſſas *, ex deductis pro parte D. Cæſaris, quia omiſſa nunc quæſtione excitata per informantes an ſimus in contractu pacis, an verò in

10 contractu tranſactionis, † quę dicuntur eſſe diuerſa, & de vno non poſſe inferri ad alium, *ex conſ. Socin. 99. nu. 7. lib. 3. & Purpur. in l. 1. num. 96. C. de tranſaction.* fuit dictum, nos non verſari in materia extenſionis de caſu ad caſum, nec de perſona ad perſonam, ſed in materia comprehenſionis, cum clarè & diſertè in capitulis comprehendantur fautores, miniſtri, com-

11 plices, familiares, & ſequaces, † quæ verba manifeſtè ſonant in adhęrentiam

* l. ſi vnus. §. antequam. ff. de pact. Roman. cōſ. 379 n. 9. Dec. cōſ. 45. & 50. gl. in l. emptor. §. Lutius. in fin. ff. de pact. Bar. in l ſi de certa. col. 3. & ibi Iaſ. n. 9. C. de tranſaction.

Digitized by Google

Ang.conſ.257.nu.5.Iacob. de S.Georg. de Feud.in verb.de adhærentibus. nu. 5. & 6. Felin. in rubr.de tregu.& pac. num.11. & ſolum eſt quæſtio, de quibus adhærentibus loquatur capitulum; nam quantum ad verba illa, æquè vtriq. parti propriè conueniunt; Idcirco ceſſat, quod allegatur ex *Gemin.in c.ad Apoſtolica.n.10.de re iudic. in 6.Franc.ibidem nu.5. Anchar.11.notab. Abb.in c.1.nu.29. & ibi Dec. num.57.de poſtul.Prælat.Ang.in l.quæ religioſis.de rei vendi.Iacob.de S.Georg.de Feud.in verb.de adhærentibus.nu.3. Hiero.Gabr.conſ.182. nu.6. in princ.cum alijs per informantes allegatis* [a], quia loquuntur in caſu, in quo nulla de adhærentibus facta eſt mentio, qui non eſt caſus noſter, in quo de ijs fuit expreſsè actum; Et ideo non eſt opus aggredi quæſtionem illam, an inita pace comprehendantur adhærentes, non facta de illis ſpecifica mentione, neque diſcutere, an ſit vera diſtinctio, quæ affertur *ex Ang. in d.l. quæ religioſis*. quòd aut pax eſt concepta in rem vel in perſonam; nam iſto caſu adhærentes ſunt expreſsè nominati, & tantum eſt quæſtio, de quibus ſint intelligenda capitula, & ita diluuntur ea, quę contra primum fundamentum deducuntur. Secundo principaliter confirmatur hæc ſententia argumento ſumpto ab vſu patrisfa-
12 milias, † non enim ſolet Papa in ſimilibus concordijs & cõuentionibus ſuos ſequaces & adhærentes prætermittere, & exponere iniurijs eorum, cum quibus paciſcuntur, *vt probatur ex dicto c.ad Apoſtolica.de ſent. & re iud. cum ibi nota. per Innoc. Io. Andr.Io.Monach.nu.5.Gemin.n.16.Mart. Laud.in tract.de cõfœd.Princip.not.21.Ang. l.quæ religioſis.de rei vendic.Alex.in add.ad Bart. in l.ſi conuenerit. la 2. §.ſi nuda.de pign.act.Abb.in c.1.n.28.de poſtul.Prælat. Ang.d.conſ.257.nu.5.Marſil.ſing. 495.&
13 alios per informantes deductos* [b], † & contractus recipiunt interpretationem à conſuetudine, *l.quod ſi nolit. §. quia aſſiduè. de ædil.edict.l.ſemper in ſtipulationibus. & ibi Dec.de reg.iur.Roman. conſ.94. propè fin. verſ. quarto. Rimin. ſen.conſ.293.per totum lib. 2.* & in ſpecie in contractu Eccleſiæ, *Alex.conſ.124.num.3. lib.5. Dec.vbi ſupr. nu.7.cum alijs* [c]. Et hæc interpretatio amplectenda eſt, cum ſimus in contractu pa-
14 cificationis, † cuius naturæ conuenit, vt ſit mutua & reciproca, *Specul.de treg. & pac. nu.3.* & per eam ſit inuicem remiſſio, *Bart.conſ.66.num.2.Ang.conſ.261.num.4.
15 verſ.ſi autem obligatio*. † & veriſimile eſt, de omnibus contrahentes ſenſiſſe, *Bald. in c.1.nu.17.verſ.item Papa.de poſtul.Prælat.* nec nõ etiam ratione æqualitatis ſeruandæ, quia id actum intelligitur, vt vtrique parti æquè conſultum cenſeatur, *Aym. conſ.133. nu.7.& 301. n.4.* & cum hoc iure fieri deberet, id actum fuiſſe dicendum eſt, *Aym. conſ.186.nu.9.verſ. ideo in dubio.Creſcent. deciſ.2. de iureiur.* Poſtremo ratione tranquillitatis, quæ ex pace procuratur, *Bellus qui alios allegat de reſtitut. quæ fiunt à Princip.nu.2.* Et hoc confirmatur ex eo,
16 quòd † in pace inita per quemlibet ſupremum Principem, maximè habentem aliquam iuriſdictionem in eum, cum quo facit pacem, adhærentes ſupremi Principis comprehenduntur, *Rip. in rubr. de damn. infect.nu.13.Nico.Mor.tractat.de tregu. & pac.q.149.num.8.& 9. Alciat.conſ.36. nu.3.tom. 1.lib.3.* Ad euitandum hoc argumentum informantes ex aduerſo contẽdunt, allegata procedere poſſe in contractu
17 pacificationis, † ſed nos verſari in tranſactione ab illa diuerſa, *ex conſ.Soc.99.n.7. lib.3.& Purpurat.ſupr.allegat.* & ad probandum, hanc eſſe tranſactionem non autẽ pacificationem, deducunt ita fuiſſe per partes vocatam, quarum aſſertioni ſtandum eſt. Verum hoc non verificatur in facto; nam *in d.c.2.in fin.* quod allegant, non di-
18 citur tranſactio, ſed tractatio, † quæ inuicem differunt, tanquam actus inchoatus à perfecto, cum tantum dici poſſit tranſactio poſt perfectionem actus, quam tractatus præcedere ſolet. Verum hæc nominis quæſtio parum videtur facere ad propoſitam quæſtionem: ſiue enim vocemus has capitulationes tranſactionem, ſiue pacem ad effectum, de quo agitur, nempe compre-
19 henſionis adhærentium, † nituntur iſti contractus hoc caſu iiſdem iuris principijs; ideo dicit *Bart. in l.ſub prætextu. in princ. C. de tranſactio.* in tranſactione venire ea omnia, quę ſub actione propoſita venire
20 poſſunt; ſed & † appellatione tranſactionis omnis conuentio ſignificatur, *Bald. in
21 l.cum hi.in add num.7. de tranſaction.* † & pax poteſt quodammodo dici tranſactio, *vt per Purpur.in d.l.1. nu.26. C. de tranſaction.* & habet vim tranſactionis, *Gabr.concluſ.182.n.3.lib.1.* ſed hic ſumus extra difficultatem, comprehendi adhęrentes, vt ſupra deductum fuit, & tantum agitur, de quibus adhęrẽtibus interpretari debeamus
22 prędicta capitula; † Et licèt admittamus pacem differre à tranſactione, vti differunt diuerſę ſpecies ſub eodem genere comprehenſę; tamen non eſt abſurdum, vt in mul-
23 tis conueniant; maximè † vbi agitur de interpretatione tantum verborum, in qua ſolet attendi veriſimilis mens contrahentium. Nec repugnant *Socin.& Purpur.allegati*, quia in eorum themate agebatur, An per inobſeruantiam tranſactionis diceretur pax rupta, quæ eſt materia odioſa &
24 reſtringibilis: Nihilominus † verum non eſt, hanc fuiſſe tranſactionem, non autem pacem; nam ſiue inſpiciamus initium, ſiue media, ſiue finem, concurrunt ea omnia,

quæ

[a] facit conſ. Barbat. 62. col.4 ſub n.4. verſ.quinimmo dici. in 4. Corſet.de priuileg. pac. verſ 54.

[b] adde Gabr. conſ.181.n.2 lib.1.

[c] & facit Rimin.ſen conſ. 361. nu.37.& ſeqq. Abſurdũ enim eſſet, quòd Eccleſia, quæ eſt cultrix iuſtitiæ, e cliẽtulus de feud. alios vellet ſuos adhærẽtes, qui ſibi au xiliũ præſtiterunt, derelinquere, & à pace excludere, vt per Barb. in præallegat. conſ. 62. col. 2. verſ. ex quo. lib.4.

quæ requiruntur tam pro belli indictione,
quàm pro pace ineunda; nam in ſententia
lata contra D. Cęſarem, ipſe fuit declaratus rebellis, & Hoſtis ſanctę Rom. Eccleſię,
fueruntquè liberati Vaſſali à ſubiectione,
mandando illis, vt ſe ab eius obedientia
diſtraherent, & quòd illum captiuum facerent, vel vi & armis expellerent, prohibendo tã Principibus, ne ei auxilium præſtarent, quàm alijs, ne ei operas ſuas lo-
25 carent, † & fuerunt conceſſa bona inimicorum occupantibus, quę non niſi in bello fieri ſolent, *Innoc. in c. olim. il 1. & ibi Hoſt. & Card. de reſtit. ſpol.* Et licèt in ſententia daretur facultas parendi infra duodecim dies; tamen infra dictum tempus D. Dux conuocauit milites, & auxilia, & præparabat ſe ad defenſam, donec conſcripto exercitu Eccleſię aduerſus eum expeditio ſuſcepta eſt, & arreptum iter verſus illius ditionem & ſtatum, ex quo poſtea agnita bona fide deuenit ad capitulationes & cõuentiones, de quibus agitur, & ſic receſſum fuit hinc inde à bellicis apparatibus, & remiſſa contumacia, & abolitę iniuriæ & ſequuta reconciliatio, qui ſunt veri effectus pacis, *Specul. in tit. de tregu. & pac. nu. 3. Ang. & alij in l. 1. de pact.* nam pro conſequenda reſtitutione Ferrarię & exequutione Iuſti-
26 tię, potuit bellum indici, † quod eſſe proprium bellum, quando à ſupremo Principe denunciatur *tradit Innoc. & alij, in d. c. olim. de reſtit. ſpol.* Neque reſtitutio conuenit magis contractui tranſactionis quàm pacis; nam pro ea conſequenda, plerumq. neceſſe eſt, vt male ablata reſtituantur;
27 Ideo † ſicut receſſus à lite iudiciali vel cõtrouerſia extraiudiciali dicitur tranſactio,
28 † ita receſſus à bello armato dicitur pax, & in hoc natura nõ diſcrepant inter ſe pax & tranſactio, vt ſupra deductum fuit. Diſputatio verò, quę excitatur per Informantes ſuper intellectu *dicti c. ad Apoſtolica.* nõ eſt neceſſaria, cum ſit receptiſſima opinio
29 Doctorum allegatorum, † ſedem Apoſtolicam non ſolere negligere ſuos adhęrentes, & eos non comprehendere in pacis tractatibus, exponendo illos iniuriis & vexationibus alterius partis; & ita practicatur etiam inter alios Principes in pacem conuenientes, *vt tradit Bald. in l. 1. nu. 7. C. de Epiſc. & cler. Felin. in rubr. de tregu. & pac. nu. 11.* Tertio principaliter confirmatur ex inſtrumento confecto Fauentiæ, in quo poſt inſertionem capitulorum habentur hæc verba, Quæ pacta & capitula, & omnia & ſingula ſuprascripta in præſenti inſtrumento contenta partes pręfatę promiſerunt ſibi inuicem, & viciſſim attendere, & obſeruare, ex quibus verbis videtur
30 ceſſare omnis difficultas; † nam ſi viciſſim debent omnia & ſingula obſeruari, ergo viciſſim cenſendi ſunt abſoluti fautores & adhęrentes vtriuſq. partis, *c. 1. de mutu. petition. c. 2. de ordin. cogn. l. iubemus. C. de ſacroſan. Eccl. l. qui viciſſim. de condit. indeb. l. 1. C. de his qui ant. aper. tab. Iaſ. in l. Titia. §. fin. n. 2. & 3. de verb. oblig. Pariſ. conſ. 97. nu. 91. lib. 1. Bero. conſ. 4. num. 1. lib. 3. Decian. conſ. 54. nu. 45. lib. 2.* & hæc interpretatio eſt ſecundum propriam naturam pacificationis, vt ſupra deductum eſt. Quarto confirmatur eadem ſententia ex eo, quòd niſi intelligamus ſecundum capitulum generaliter de omnibus adhærẽtibus vtriuſq. partis, videtur in ea parte eſſe ſuperfluum; nam ſatis ſuperque fuerat promiſum adhærentibus D. Cæſaris per abſolutionem contentam in primo capitulo in illis verbis, (Il Signor Don Ceſare ſia aſſoluto in forma ampliſſima da tutte le cenſure, pene, intereſſe, è danni, ne quali foſſe incorſo per la ſententia, ò per la ſcommunica publicata contro di lui, & rimeſſo nel ſuo ſtato priſtino egli, & gli deſcendenti, & altri ſuoi &c.) Cum enim abſolutio habeat relationem ad ſententiam & excommunicationem, in qua comprehendebantur etiam adhærentes, fautores, & complices, conſequens eſt etiam, vt dicamus ſub illis verbis, (& altri ſuoi,) venire omnes comprehenſos in dicta ſententia, licèt maioris declarationis cauſa ad incluſionem adhærentiũ vtriuſque partis fuerit facta maior ſpecificatio in d. ſecundo capitulo. Supereſt tantum reſpondere nonnullis, quæ ex aduerſo deducuntur; Et primo *ad conſ. Ang. 390.* [d]
ex quo prætendunt informantes ex duplici
capite Dominum Marcum non fuiſſe comprehenſum in capitulis, tum quia ipſe non
poterat dici adhærens ſedis Apoſtolicæ, cũ
31 apertè inſeruiret D. Cæſari, † cum vnus
& idem non poſſit eſſe adhærens vtriuſque
32 partis, *l. 1. C. de furt.* † ſublata ergo materia & ſubiecto, tollitur etiam prædicatũ; tum etiam quia iſta adhæſio fuit occulta, itaut de ea non potuerit habere notitiam D. Cæſar, nec de ea cogitare, *vt ibi per Ang. n. 3. verſ. eſt enim multum aduertendũ.*
33 & † ideo non videtur remiſſum, quod non
fuit cogitatum, *Bald. in l. non dubium. col. 3. de legib. Aſſlict. deciſ. 403. nu. 5. Alex. conſ. 13. in fin. lib. 2. cum ſimilibus* [e]. Verũ ad primum fuit reſponſum, præſuppoſita ſine veri præiudicio Fellonia Domini Mar-
34 ci reſultante ex intelligentia, † quam habebat eum ſede Apoſtolica, etiam quòd non poſſet ſtrictè & propriè dici adhęrens, *iuxta opinionem Ang.* nihilominus in generalitate verborum illorum, (fautori, miniſtri, complici, familiari, ſeguaci, & tutti gli altri &c.) comprehendi D. Marcum, prout in terminis *tradit idem Ang. in cõſ. 257. n. 5.* quod videtur niti melioribus & vrgentioribus rationibus. Alterum, quod obijcitur de ignorantia huius Felloniæ prætenſæ non

[d] quẽ refert, & ſequitur Iacobi. de feud. in verb. adhęrẽtibus, quod eſt penult. nu. 4. & in verb. quicquid. nu. 38. Alex. cõſ. 13. lib. 6. & Rip. in l. fin. C. de reuoc. donat.

[e] facit tex. in l. ſi mater. ff. de inoff. teſta. & l. tres fratres. ff. de pact. quod etiã in tranſactione procedere dixit Bart. in l. cũ Aquiliana ff. de trãſact.

obſtat, quia data vniuerſalitate verborum,
ſufficit ſaltem in genere fuiſſe de ea cogita-
tum, *Bart. in l. ſi de cert. nn. 4. & in l. ſub
pretextu. in princ. C. de tranſaction. Alex.
conſ. 11. nu. 15. lib. 2. Pariſ. conſ. 68. nu. 18.
lib. 1. Aym. conſ. 227. num. 14. & 294. col. 4.
verſ. ſed adhuc magis*. Verum voluiſſe par-
tes etiam occultas adhærentias, & compli-
citates remittere manifeſtè colligitur ex
eodem capitulo ſecundo, ibi (& tutte le
predette coſe s'intendano nõ ſolo de quelli,
che foſſero di già incorſi, mà anco che in-
correſſero in cenſure, & pendente & con-
cluſa la trattatione;) Ex quibus verbis ma-
nifeſtè conſtat partes voluiſſe remittere
etiam occultas tractationes & adhærẽtias,
cum non poſſent tune temporis habere no-
titiam eorum, quæ poſtea futura erant, &
& fieri potuiſſent; Quod eo magis dicen-
dum, cum ſententia comprehendat expreſ-
sè fautores & complices occultos; Ideo
abſolutio intelligenda de iiſdem, qui in
ſententia erant comprehenſi. Ex quibus
concluſum in dictis capitulationibus Do-
minum Marcum fuiſſe comprehenſum.

Calaguritana Beneficii de Iocano.
Die Lunæ 9. Aprilis 1601.

SVMMARIVM.

1 *Suppreſſio tituli nunquam fieri debet, niſi redditus Eccleſiæ diminuti probentur.*
2 *In dubio redditus Eccleſiæ aucti potius quam diminuti præſumuntur.*
3 *Beneficia de ſui natura præſumuntur congrua.*
4 *Beneficiati non debent eſſe in Eccleſia plures, quàm quot poſſint ex redditibus illius ſuſtentari.*
5 *Interpretatio illa fieri debet, quæ ſit fauorabilis augmento cultus diuini.*

DECISIO MCCCLXXXV.

Domini cẽſuerunt in caſu, de quo agi-
1 tur, † non fuiſſe locum ſuppreſſioni,
quia ea nunquam fieri debet, niſi redditus
Eccleſiæ diminuti probentur, *c. ex parte. de
conſtit. Fel. in c. conſtitutus. nu. 1. de reſcrip.*
& in dubio redditus potius aucti quàm di-
minuti præſumuntur, *vt per Felin. ibid. &
2 Ang. conſ. 274. nu. 4. in fin.* † & beneficia
de ſui natura præſumũtur congrua, *c. nemo.
de conſecrat. diſtin. 1. Caputaq. deciſ. 62. n. 1.
part. 1.* Diminutio verò fructuum, nedum
fuit probata, ſed neque etiam articulata,
& licèt teſtes videantur deponere fructus
horum beneficiorum non aſcendere ad ta-
xam Conſtitutionis Synodalis, hoc nõ ſuffi-
cit; tum quia Conſtitutio loquitur in Ec-
cleſijs non numeratis, & iſta probatur eſſe
numerata, vt bene in facto deducitur. nec
probatur vſu recepta *ad Verall. deciſ.* 203.
Tum quia, etiam quòd non aſcenderent ad
taxam prædictam; non tamen probatur eo-
rum diminutio, reſpectu quantitatis aſſi-
3 gnatę à principio eorũ erectionis, † quę præ-
ſumitur fuiſſe congrua, ex quo tanto tem-
pore fuerunt beneficiati contenti ea portio-
ne & quantitate, ſed quod tollit difficulta-
tem, etiam probatur per teſtes Gaſparis
nu. 2. ſufficientia fructuum pro honorifica
4 ſuſtentatione horum beneficiatorum; † &
ideo tot debẽt eſſe, quot poſſunt ſuſtentari
ex redditibus Eccleſię, *c. 1. vbi Abb. & Doct.
de inſtit.* & eſt admodum veriſimile, cum
per paucos mẽſes ante petitam ſuppreſſio-
nem, de qua agitur, beneficiati iurauerint
dictum nnmerum ſuis temporibus fuiſſe
5 ſeruatum: † Et hæc interpretatio fieri de-
bet ad fauorem augmenti cultus diuini, vt
*fuit dictum in vna Calaguritana Portionis
de Narbaia coram R. P. D. meo Penia
3. Iulij 1589. quæ decidit hunc caſum.* Et
ita concluſum.

Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis.
Die Veneris 11. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Ius commune quando non ſuffragetur Epiſcopo in materia iuriſdictionis.*
2 *Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amittit ſuam poſſeſſionem claram.*
3 *Abbati habẽti iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, præter ea, quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia, quæ Epiſcopo competere poſſunt in ſuo territorio.*

DECISIO MCCCLXXXVI.

Quoniam Domini habuerunt negotiũ
poſſeſſorium pro turbido; ideo ordi-
narunt, vt Reuerendiſſ. D. Archie-
piſcopus informet ſuper petitorio: Ratio-
nes verò, cur Domini dixerunt poſſeſſionẽ
eſſe turbidam, ſunt iſtæ potiſſimum; Pri-
1 mo, † quia fomentum allegatum ex iure
communi non procedit, quando titulus pri-
uilegii exemptionis exhibetur, & maximè
ſi ſuper eo eſt cognitum, *vt tradunt Docto-
res, Abb. Dominic. Franc. Io. Monach. &
alij in c. ex perſona. de priuileg. in 6. Capic.
deciſ. 189.* Secundo, quia actus, qui dantur
partim non concludunt, quia deſiſtentia
à dando litteras dimiſſorias, & monitoria
iuxta decreta Concilii, vt nu. 2. ſummarii
D. Archiepiſcopi, non debet trahi ad non
expreſſa, & abſolutio obtenta à Cardinali
intelligitur de his, quæ ſunt contraria di-
ſpoſitioni Concilii, & ad cautellam, & con-
curſus approbatus à D. Cardinali fuit ad
effectum mittendi Romam, & videtur fa-
ctus de ipſius conſenſu, & ita non conſtitui-
tur Archiepiſcopus in libera poſſeſſione; &
litteræ Cardinalis Carraffæ potius denotãt
contrarium, licèt dicant mẽtem Papæ Gre-
gorii fuiſſe, vt concurſus fierent corã Epi-
ſcopo,

Digitized by Google

ſcopo; ſed debent intelligi noluiſſe præiu-
dicare iuri tertii, ne quod nõ poteſt fieri ſine
derogatione regulæ, cenſeatur per ſimplicẽ
aſſertionem Cardinalis ablatum ab Abbate
2 Caſtri Durantis. Tertio, † concurſus, qui
allegantur, fuerunt facti tempore, quo du-
bitabatur de facultate Abbatis, qui ſi non
ſe habuit pro ſpoliato, non amiſit ſuam an-
tiquam poſſeſſionem claram & expeditam
faciendi concurſus. Quarto, quia per di-
ſcuſſionem petitorii, & reſolutiones factas
3 detectum eſt non ius D. Archiepiſcopi, † cũ
omnimoda iuriſdictio detur Abbati; Ideo
ei præter ea, quæ ſunt ordinis, competunt
ea omnia, quæ poſſunt competere Epiſcopo
in ſuo territorio, *gloſ. in Clem. 1. in verb. diœceſanis. de for. compet. & in c. Ordinarijs. vbi Domin. de off. Ordin. in 6.* Quare con-
cluſum, vt diſcutiatur petitorium.

Vicentina Feudi decimarum.
Die Veneris 11. Maii 1601.

SVMMARIVM.

1 *Laici ſunt incapaces decimarum.*
2 *Fructus decimarum poſſunt laicis concedi ab habente poteſtatem.*
3 *Verba enunciatiua probant inter partes.*
4 *Recognitiones an probent ſine inueſtitura.*
5 *Declaratur Bald. in c. 1. nu. 3. tit. de Capit. qui cur. vendid.*
6 *Parochus ſolus opponit Epiſcopo, quòd decimæ de iure ad ipſum non ſpectent.*
7 *Nõ repugnat, quòd ius ſit alterius, & quòd ex recognitione & confeſſione poſſit agi contra confitentem. licèt per eam non ſit excluſum ius tertij.*
8 *Inſtrumenta habita à notario compulſore fidem faciunt, licèt non ſit reproducta compulſoria.*

DECISIO MCCCLXXXVII.

FVit dubitatum, an conſtet de exiſten-
tia feudi decimarum, de quo fuerint
inueſtiti ab Eccleſia Vicentina Domini de
Tonſo authores modernorum Dominorum,
cum quibus agitur, & fuit per Dominos
concluſum pro affirmatiua ex inſtrumentis
1 annorum 1478. & 1541. † Sumus enim in
re, quæ nõ poteſt poſſideri ſine titulo, quia
laici ſunt incapaces decimarum, cum ſint
ſpirituales à iure diuino introductæ, *c. fin.*
2 *16. q. 1. c. cum tua. de decim.* † licèt earum
fructus poſſint laicis concedi per habentẽ
poteſtatẽ, *vt per gloſ. in d. c. fin. & in c. per-
uenit. 1. q. 3.* Ex his autem inueſtituris con-
ſtat de recognitione decimarum ab Eccle-
3 ſia, & † ſufficiunt verba enunciatiua inter
partes, *Alex. conſ. 15. nu. 4. lib. 5. Afflict. de
feud. tit. ex quib. cauſ. feud. amitt. num. 75.*
4 † Non obſtat, quòd non conſtet de prima
inueſtitura; & ideo recognitiones non pro-
bant, *Bald. in c. 1. n. 3. tit. de Capit. qui curi.
vendid. cum alijs* *; Quia renouatio & ſi- * Rodolph. Schader. de feud. p. 5. c. 1. nu. 2. & c. 2. & 3.
miles actus, & tractatus feudalitatis ſunt
actus exequutionis & poſſeſſionis feudi, &
licèt non inducant nouum feudum; probãt
tamen eius exiſtentiã, *Guid. Pap. deciſ. 272.
Caſtr. conſ. 417. in fin. lib. 2. Bald. in l. cen-
ſuatis. C. de donation.* quę procedũt in caſu
iſto, in quo interuenit expreſſa recognitio
dominii, quo caſu nõ habent locum dedu-
cta *ex Dyn. Bart. & alijs, de quibus per*
5 *Franc. Marc. deciſ. 615. num. 3.* † Præte-
rea id procederet, ſi Epiſcopus vellet ex hac
recognitione acquirere rem ab vltimo poſ-
ſeſſam, & ita loquitur *Bald. & alij.* Hanc
probationem coadiuuant cõfeſſiones iudi-
ciales Dominorum de Tonſo in iudicio in-
ter ipſos & quoſdam alios agitato in parti-
bus, vt in proceſſu producto pro Epiſcopo,
& in poſitionibus eorundem in eodem pro-
ceſſu fol. 72. *Caſar de Graſſ. de cõfeſſ. deciſ. 3.*
6 Nec obſtat, quòd † decimę de iure ſpectent
ad parochum non ad Epiſcopum; quia pa-
7 rochus non eſt in cauſa, & † nihil repugnat
quòd fortè ius ſit alterius, & tamen ex hac
recognitione & confeſſione poſſit agi cõtra
confitentem, licèt per eam non ſit excluſum
ius tertii, *l. interrogatam. C. de liber. cauſ.
l. cũ falſa. C. de iur. & fact. ignor. vbi Bart.
Bald. Salicet. Iaſ. & cæteri.* Iura verò eſſe
in forma probanti arguitur ex productio-
ne duarum inueſtiturarum compulſatarum
8 in partibus à Dominis de Tonſo, † licèt ab
ipſis nõ fuerit reproducta compulſoria, ſed
habita fuerunt inſtrumẽta à notario com-
pulſore; & ideo fidem faciunt, *vt aliàs fuit
deciſum coram R. P. D. meo Litta in vna
Vlixbonen prioratus* a; Et ita concluſum. a ſub die 26. Ian. proximè præteriti.

Interamnen. Dotium.
Die Lunæ 14. Maii 1601.

SVMMARIVM.

1 *Remedium Auth. res quæ. C. com. de legat. dicitur ſubſidiarium, nempe quando non adſint alia bona libera.*
2 *Bona debent tradi à venditore libera, & ſi non ſunt ſic tradita, venditori agenti ad pretium obſtat exceptio non implementi.*

DECISIO MCCCLXXXVIII.

DOmini fuerunt concordes, quòd man-
datum non ſit exequendũ ex eo, quòd
in venditione fuit promiſſum nullum exta-
re fideicommiſſum; & tamen contrarium
fuit coram me reſolutũ *; Neque obſtare, * ſub die Lunæ 15. Nouemb. 1599.
quòd videatur, hoc poſſe verificari reſpe-
ctu dotationis filiarum, quę nituntur di-
ſpoſitione *Auth. res quæ. C. com. de legat.*
1 quia † cum illud remediũ ſit ſubſidiarium,
nondum conſtat, quòd non adſint alia bona
libera, immo potius adeſt prę̃ſumptio in
contrarium, cum adſint illa bona, quę

fuerunt redempta à Communitate per quõdam Antonium, & ceſſat difficultas, ex quo adſunt plures moleſtię illatæ à diuerſis creditoribus ſuper iſtis bonis, vt bene
1 in facto deducitur; ex quibus conſtat,† bona non poſſe diei liberè tradita, vt fieri eſt neceſſe, *l. in venditione. de actio. empt. l. ex prædijs. vbi gloſ. & Bald. C. de euiction.* Ideoque agenti ad pretium obſtare exceptionem non implementi, *Galeſ. ad form. Camer. part. 4. q. 1. n. 7. Roland. conſ. 52. n. 2. lib. 1.* Neque obſtat, quòd Dominus Io. Baptiſta videatur habuiſſe notitiam fideicommiſſi, ex quo fuit facta mentio, quòd vendebantur bona ad effectum conſtituendi dotes filiabus, quia hinc non infertur neceſſario ſcientia fideicommiſſi: ſed neque hoc releuat, ſtantibus moleſtijs illatis; & Ideo placebat Dominis oblatio Domini Io. Baptiſtæ retrocedere volẽtis dicta bona etiam cũ amiſſione pretij per eum ſoluti, ſi alia via prouideri nõ poteſt eius indẽnitati.

Seguntina Decimarum de Buſalaros.
Die Lunæ 21. Maii 1601.

SVMMARIVM.

1 *In materia decimarum quando ius dicatur non reſiſtere Epiſcopo contra Rectori.*

DECISIO MCCCLXXXIX.

FVit reſolutum Reuerendiſſ. Epiſcopo & litis conſortibus competere actionẽ ſpolij ad decimas contra Rectorem Eccleſiæ de Buſalaros, recuſantem illas deferre ad aceruum communem ſillam nuncupatũ; nam de antiqua poſſeſſione Epiſcopi conſtat ex depoſitionibus teſtium, & pro titulo extat Synodalis Conſtitutio antiquiſſima approbata in alia Synodo, quæ mandat ſolui decimas de omnibus bonis; tam laicorum quàm clericorum, & Eccleſiarum, ac monaſteriorum, & huius Conſtitutionis obſeruantia optimè per teſtes probatur
1 † Nec obeſſe poteſt, quòd cum agatur contra Rectorem videatur ius reſiſtere intentioni Epiſcopi; nam illa præſumptio, quæ eſt pro Rectore, non habet locum contra ſuum Epiſcopum, neque quando probatur antiqua poſſeſſio, & maximè vbi non agitur de tota decima auferenda ſed de portione tantum, vt in caſu iſto, in quo decimæ, poſtquam ſunt delatæ ad aceruum communem diuiduntur inter participes, vt probant teſtes, & ad hoc allegatur *Aegid. deciſ. 455. & Caputaq. deciſ. 306. part. 3.* Ideoque Epiſcopum eſſe reſtituendum.

Meliten. Penſionis.
Die Lunæ 21. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Præceptores Commendarum religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles.*
2 *Libri officialium faciunt fidem, & eis creditur in his, quæ pertinent ad eorum officium.*

DECISIO MCCCXC.

FVit reſolutum vna tantum parte informante ob alterius contumaciam, ſententiam in partibus latam eſſe tanquam notoriè iniuſtam, reuocandam, cum penſio fuerit reſeruata auctoritate Magni Magiſtri, & Capituli generalis, penes quos conſtat adeſſe facultatem liberè de Commendis religionis diſponendi, quæ ſunt manua-
1 lia, † & Præceptores ſunt ad nutum amouibiles, *vt per Mohedan. deciſ. 169. aliàs 10. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit reſolutum coram Illuſtriſſ. Mantica 28. Maij 1593.* Non obſtat, quòd Bulla & atteſtationes ſint tranſumptæ ex libro Officialis Meliten.
2 curiæ, quia † dictus liber facit plenam fidem, cum libris Officialium credatur in his, quæ pertinent ad eorum officium, *Ruin. conſ. 53. num. 9. lib. 4.* Quod verò per partem aliàs fuit oppoſitum de non tranſportatione actorum non videbatur obſtare propter ſtylum illarum partium, de quo conſtat ex quibuſdam atteſtationibus, ſolitum eſſe reſtitui iura partibus ſine alia actorum confectione, & de hac re fuit poſtea producta fides authentica; ſed quia non aderat in actis ſententia de partibus ritè extracta, ſed ſolum quædam copia; Ideo diſtuli expeditionem huius cauſę, donec exhibeatur dicta ſententia in forma probanti, quod nunc eſt factum, vt ex relatione partis intellexi.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Lunæ 28. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Defectus iuriſdictionis licèt non ſit oppoſitus in partibus, poteſt tamen in curia opponi.*
2 *Notarius non dicitur remotus ab officio, ſi alter deputetur ad ſcribendum pro eo, ideò poteſt publicare, & remanet magiſter actorum.*
3 *Deciſ. Aegid. 539. quando locum habeat.*
4 *In extractionibus proceſſuum, quæ fiunt in longinquis partibus, & remotis, & cum magna impenſa non eſt tam ſcrupuloſè agendum ad ſubuertendum proceſſus, vbi ſatis conſtat fuiſſe ritè formatos.*

DECISIO MCCCXCI.

DOmini dixerunt ſtandum eſſe in reſolutis coram R. P. D. meo Litta *, nẽpe proceſſum Domini Cardoſi eſſe in forma probanti, non obſtantibus iis, quæ fuerunt à contraria parte contra illum deducta; nam licèt fuerit allegatus ſuſpectus

* ſub die 26. Ian. proxi. præteriti.

Odoardus

Odoardus de Figueroa notarius cōpulſi;
& ideò nō fuerit rogatus de actis Legatiæ;
ſed alius ſubrogatus nempe Septimius de
1 Pax; & ideò † neceſſaria videbatur reco-
gnitio, quam non fuiſſe factam pars ipſa
fatetur, & de hoc fuit oppoſitum hic in
curia, quod fieri potuit, licèt in partibus
non fuerit oppoſitum, *vt fuit reſolutum*
in Toletana beneficij 31. Ianuarij anni præ-
teriti coram R.P.D. meo Lancellotto: Tamē
2 dixerunt Domini eſſe aduertendum † quòd
Odoardus non fuit omnino recuſatus, &
remotus ab officio, ſed tantum Septimius
deputatus ad ſcribendū pro eo, vt conſtat
ex ſummario nu.4. vbi dicitur eum ſcripſiſ-
ſe pro Odoardo notario cauſæ recuſato; &
ideò potuit Odoardus publicare, cum re-
manſerit magiſter actorum, *Auth. de tabell.*
vbi gloſ. in verb. ipſis per ſe. in fin. Cumque
omnia acta originalia fuerint per compul-
ſum tranſportata coram iudice compulſore
in ſummario nu.6. & 10. & 24. & 29. & par-
tes de eiuſdē iudicis mandato citatæ ad di-
3 cendum contra, in ſummario num. 8. † &
ipſis citatis & etiam præſumptiuè præſenti-
bus facta exemplatio & collatio, & nihil
ex aduerſo oppoſitum intrat *deciſio Aegid.*
539. cum, vt dictum eſt, non ceſſarit omni-
no officium Odoardi, ſed tantum datus
fuerit adiunctus ad ſcribendum. De colla-
tione conſtat in ſummario nu. 26. & ſic in-
trat deciſio facta *in Bracaren. de Padro-*
nello coram R.P.D. meo Sacrato [a], & po- (a ſub die 26. Martij proximè præteriti.)
tuis dicta acta ſcripta à Cōnotario Odoar-
dus extrahere, cuius manus hic in curia
extat recognita, & præſentia partis in col-
latione probatur ex proteſtationibus, qui-
bus non obſtantibus iudex mandauit fieri
collationem, & notarius dicit, & ſtatim
fuit lectum per tres horas, &c. quæ ma-
4 nifeſtè arguunt partis præſentiam. † &
in iſtis extractionibus, quę fiunt in parti-
bus tam remotis, & cum tanta impenſa,
non eſt ita ſcrupuloſè agendum ad ſubuer-
tendum proceſſus, vbi ſatis conſtat fuiſſe
ritè proceſſum. Et ita concluſum.

Balneoregien. Hæreditatis, & bonorum.
Die Lunæ 28. Maij 1601.

SVMMARIVM.

1 Filia quando conferre teneatur cum fra-
tribus dotem à patre habitam, & quando
non, & num. 3.
2 Iniquum eſt, vt filia quæ à paterna hære-
ditate excluditur, dotem conferre te-
neatur.
4 Plures hæreditates videntur, quando bona
ſunt in pluribus territorijs.

DECISIO MCCCXCII.

FVit concluſum Dominam Octauiam
poſſe conſequi ab inteſtato ſuam por-
tionem in bonis poſitis extra diſtrictum
Vrbis, & non ſubiectis ſtatuto, abſque eo,
quòd ipſa teneatur conferre dotem ſibi à
1 patre datam; nam licèt regula ſit, † filiam
debere conferre dotem à patre habitam, ſi
vult ſuccedere in hæreditate paterna vnà
cum fratribus, *l. filiæ dotem. C. de collation.*
tamen illa lex procedit, vbi agitur de vni-
uerſali ſucceſſione; tunc enim locum habet
ratio illa æqualitatis conſeruandæ, ob quā
fuit introducta collatio, *l. 1. ff. de collat. bon.*
bene per Bald. in l. quoniam nouella. nu. 4.
verſ. quoniam nouella. C. de inoffic. teſtam.
ſed hoc caſu non agitur de tota hęreditate,
quæ eſt magni valoris, quia excluſa eſt à
ſtatuto reſpectu bonorum ſitorum intra di-
ſtrictum Vrbis, ſed de particula quadam
Caſtrorum ſitorum extra diſtrictum, ſuper
quibus pater Dominæ Octauiæ habebat ſuā
ligitimam, quæ fideicommiſſo grauari non
poterat; & ideo pro portione eam tangen-
te petit admitti ad ſucceſſionem vnà cum
fratre, quod iam fuit per ſententiam de-
claratum: ſed excitata fuit exceptio col-
lationis, quæ quidem non videtur locum
habere poſſe; tum ex eo quòd ceſſat æqui-
tas, *d. l. 1. §. pater filium. verſ. poteſt non in-*
commode dici; cum etiam propter dotem
ipſa ſit excluſa à ſucceſſione paterna, quæ
2 tota defertur fratri, † ſatis videtur ini-
quum, vt id conferat, propter quod totam
hæreditatem frater ſibi vendicat, quæ eſt
ratio legis dicentis, iniquè videri collatio-
nem poſtulari ab eo, propter quem am-
plius ex hæreditate paterna habiturus eſt:
3 Excluditur etiam collatio ex eo, quia † fi-
lia excluſa à ſtatuto, ſi in aliqua portione
aliquo iure ſuccedat, non tenetur conferre,
cum ratio ęqualitatis locum habere non
poſſit, quando ſucceſſio ab inteſtato non
debetur, vt in caſu iſto propter ſtatutum,
& hæc fuit opinio *Baldi*, *quem ſequitur*
Alex. in l. ſi emancipati. nu. 8. C. de colla-
tion. & eſt communis opinio Doctorū, vno
Iaſone excepto, vt animaduertit Bolognet.
4 *ibidem n. 29.* Præterea, † cum iſta diſtinctio
bonorum ſitorum intra & extra territoriū
videatur quodammodo cōſtituere duas hæ-
reditates, *vt per Ruin. conſ. 43. nu. 2. verſ.*
ſed quia fortaſſis lib. 3. ſi ex quo extra diſtri-
ctum ceſſat ſtatutum, prætendit D. Corra-
dinus collationem fieri debere, videretur
æquum, vt ipſe quoque conferret pro par-
te ſua id, quod ex hæreditate paterna con-
ſequutus eſt, ſed hoc pacto eluderetur ſta-
tutum; Ideo non poteſt habere locum col-
latio ex vna parte tantum, argumento
eorum, quæ tradit *Aym. conſ. 85. n. 8.* Non
obſtat, quod deducitur *ex Fulgoſ. in d. l. ſi*
emancipati. nu. 9. quem refert Alex. nu. 13.
quia pręter quam quòd nō eſt caſus noſter,
videntur potius Doctores inclinare, quòd
hęc ſit quęſtio voluntatis, & quòd ſtante
inęqua-

inęqualitate conſeatur remiſſa collatio, bene deducitur, *Tibe. Decian. conſ. 2. num. 87. lib. 2. qui allegat Dec. idem tenentem cõſ. 59. nu. 2. Vitalin. in tract. de collation. q. 33.* Ex quibus fuit dictum non eſſe locum collationi dotis, neque in totum neque in partẽ; nam hęc collatio pro parte hactenus videtur incognita, tam antiquis Iuriſconſultis, quàm iuris interpretibus, & in ſumma videtur inconuenieus, quòd filia propter dotem excludatur, & nihilominus eandem teneatur conferre. Et ita concluſum.

Firmaua Altaris.
Die Lunæ 4. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes, qui ignorant onera beneficij, non probant valorem.*
2 *Probatio valoris obtenti non eſt neceſſaria, quando in gratia impetrati adeſt decretum de dsmittendo obtentum.*
3 *Valor beneficij ex communiter accidentibus potius augetur tempore, quàm diminuatur.*
4 *Facultas augendi vel minuendi non ſe extendit, niſi vſque ad tertiam partem.*

DECISIO MCCCXCIII.

FVit reſolutum ex teſtibus D. Ricardi
non poſſe inſtificari ſuam gratiam,
cum ſint nulliter examinati, ex deductis in
1 facto; Vltra quòd † in dictis non cõcludunt,
cum omnes dicãt ſe neſcire onera reſpectu
beneficij ſancti Ludouici; reſpectu verò be-
neficiorum obtentorum non adeſt proba-
tio, quia teſtes ſuper ſecundo dicunt ſe ne-
2 ſcire. Verum † quantum ad alterũ ex iſtis
beneficiis, non videtur neceſſaria probatio
valoris, qnia adeſt in gratia decretum de
eo dimittendo; Quantum verò ad alterum
prætenditur adeſſe vnum teſtem, quod ſi eſt
verum, ſufficeret pro probatione valoris
obtenti, ſed quia Ricardus pretendit va-
lorem impetrati iuſtificari ex cõfeſſionibus
Coriolani, fuit reſponſum nonnullas con-
feſſiones precedere per multos annos; Ideo
eas non releuare, quia nõ percutiunt tem-
pus gratiæ: Confeſſio verò, quę habetur
in impetratione anni 1596. poſterior eſt
per treſdecim menſes, ſed hæc reſpouſio nõ
3 tolleret difficultatem; nam † valor ex com-
muniter accidentibus potius augetur tem-
pore, quàm diminuatur; & ideò ſi verum
erat, quòd de eo tempore beneficium non
excedebat 40. ducatos, erit verum, quòd
anno præcedenti nõ excedebat ducatos 53.
Ideo recurrunt informantes ad aliam re-
ſponſionem, nempe non fuiſſe narratum
ſimplicitet non excedere 40. ſed cum clau-
ſula facultatis augendi vel minuendi. Ve-
4 rũ iſta reſponſio non eſt tuta: ex quo † illa
facultas nõ ſe extendit niſi vſque ad tertiã
partem, quæ addita quadraginta ducatis
expreſſis nõ excedit ſummam quinquagin-
ta trium ducatorum expreſſam per Ricar-
dum; Ideo ſubſiſto, & melius eſſet, vt Ri-
cardus probationes ſuas coadiuuaret: &
iterum cauſa proponatur.

Vrbeuetana Legati.
Die Veneris 8. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarium probat contra heredem, quòd hereditas ſit ſoluendo.*
2 *Inuentarium nõ probat debita in eo deſcripta verè extitiſſe, maximè ſi nõ fuit confectum ab herede vniuerſali.*
3 *Pro legato conſequendo competit hypothecaria.*
4 *Excipienti bona non eſſe ſoluendo incumbit onus probandi.*
5 *Regulariter quis præſumitur ſoluendo, niſi contrarium probetur.*
6 *Pro legato pio facto Eccleſiæ aſſignato ſuper certo corpore hereditario ipſo iure dominium in eam tranſit abſque traditione, & hoc fauore Eccleſiæ.*

DECISIO MCCCXCIIII.

CAuſa propter contumaciam partis ad-
uerſæ fuit propoſita vna tantum par-
te informante, & Domini, qui votarunt,
exiſtimabant ex deductis conſtare hæredi-
tatem Petri fuiſſe ſoluendo legatum, de quo
agitur, relictum Eccleſiæ; nam cum lega-
tum iſtud mille florenorum fuerit relictum
Altemilię vxori cum onere, quòd quando-
cunque tranſiret ad ſecunda vota vel quã-
docunque decederet dicti floreni mille de-
uenirent ad Capellam ſancti Bartholomæi,
vniuerſalibus hæredibus inſtitutis Aloyſio
& Chiſtophoro de Pincheis pro medietate,
& Hoſpitali S. Spiritus in Saxia pro alia.
Altemilia coram Poteſtate Vulſinij aſſerẽs
ſe hæredẽ vniuerſalem vnà cum fratre eius
Franciſco, obtinuit ſe admitti ad adeundã
hæreditatem cum beneficio legis & inuen-
tarij, & confecit inuentarinm, in quo ad-
notata ſunt multa bona, non tamen omnia,
vt liquet ex teſtibus, & etiam in eo deſcri-
pſit multa debita teſtatoris, quæ aliundè
non probantur. Quòd autem hæreditas
fuerit ſoluendo, ex eodemmet inuentario,
1 † quod contra Altemiliam probat, conſtare
videtur; nam vltra bona ſtabilia in eo deſi-
ſignata ex teſtibus conſtat adfuiſſe alia bo-
na. Neque probantur debita in eo deſcri-
pta, excepto debito dotis confeſſatę in te-
2 ſtamento Petri, quia † inuentarium non
probat talia debita verè extitiſſe contra
creditores & legatarios; *vt per Bart. in l. tutor qui repertorium. de adminiſtr. tut. nu. 10. Franc. Marc. deciſ. 230. lib. 1. firmat Montic. de inuentar. 7. membr. nu. 49. Capic. deciſ.*

Maſcard. de probatio. vol. 3. concl. 918. nu. 9.

deciſ. 187. nu. 11. ✱ maximè cum non fue-
rit confectum ab hærede vniuerſali; nam
Altemilia erat hæres particularis tantum:
3 Vnde † cum pro huiuſmodi legato compe-
tat hypothecaria ſuper corporibus hæredi-
4 tarijs, † incumbit excipienti onus probãdi
bona non eſſe ſoluendo; neque eſt ſtandum
inuentario eo prætexu, quòd ex eodem
probatur exiſtentia bonorum; & ideo ſtan-
dum ſit etiam eidem reſpectu debitorum,
prout dicitur de libris mercatorum; quia
immo exiſtentia bonorum probatur extra
inuentarium ex Cataſto, & ex teſtibus, qui
dantur in ſummario. Neque illud ſimile
de partitis mercatorum procedit in caſu
iſto, cũ propter eorum officium aliqua fides
adhibeatur eorum libris, quoties actor
ſuam fundat intentionem ex illis; & parti-
tæ pro maiori parte verificantur, ſed hic
neque ratione officii, neque ex aliqua veri-
ficatione, nec ex aliquo negotio geſto inter
Altemiliam & Capellam, ſcriptura illa po-
5 teſt afficere illam, & † regulariter quis ſol-
uendo præſumitur, niſi contrarium probe-
tur, *Alex. Iaſ. & alij in l. fin. ſi cert. pet.* &
confirmatur ex diſpoſitione teſtatoris aſſi-
gnantis legatum mille florenorum ſuper
bonis ſuis, & maximè ſuper terrenis Al-
phinæ, ex quo videtur habuiſſe dictas ter-
ras pro ſufficientibus pro ſolutione dicti le-
gati: Vnde omnibus penſatis, & conſide-
rato valore, de quo in Cataſto, & per teſtes
coadiuuato, ſatis viſum fuit conſtare ad-
fuiſſe tot bona, quæ ſufficerent pro ſolutio-
ne legati pij, pro quo in dubio eſt reſpon-
6 dendum, † eum fauore Eccleſiæ tranſeat in
eam ipſo iure dominium abſque traditione,
*vt per Iaſ. in l. vlt. C. de ſacroſan. Eccl. n. 10.
Peregrin. de fideicom. artic. 2. nu. 61. Tiraq.
de priuileg. piæ cauſ. priuileg. 39.* Et ideò
exceptio illa, quòd hęreditas non ſit ſolnẽ-
do, non poteſt habere locum in caſu iſto,
in quo ſuper certo corpore in hęreditate
exiſtente cõſtitutum fuit à teſtatore legatũ.

Comen. Iurispatronatus.
Die Veneris 8. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio iurispatronatus quomodo dicatur ſubreptitia.*
2 *In beneficio regulari non conceditur iuspatronatus laicis, niſi in limine fundationis.*
Idem eſt in Eccleſia conuentuali habitu tantum, vt num. 3.
4 *Iuspatronatus ex mero priuilegio eſt reuocatum ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini, vnà cum quaſi poſſeſſione inde ſequuta.*
5 *Deciſio Veralli 211. part. 3. quomodo intelligatur procedere.*
6 *Cauſa non dicitur onerosa, vbi expenſa non correſpondet valori rei.*
7 *Cauſa cognitio qualiter ſit adhibenda per Ordinarium in iurepatronatus.*
8 *Prouiſio Apoſtolica anterior eſt præferenda, non obſtante iurepatronatus ex priuilegio.*

DECISIO MCCCXCV.

FVit dubitatum, an conſtet de iurepa-
tronatus, ita vt ſuffragetur pro obti-
nenda confirmatione inſtitutionis factę per
Ordinarium ad fauorem præſentati, & Do-
mini concorditer tenuerunt non conſtare,
1 ex pluribus: Primo, quia † conceſſio iu-
rispatronatus fuit ſubreptitia, & merè ex
priuilegio, cum facta fuerit ſine cauſa: Sub-
reptio probatur ex eo, quòd Quadrius ta-
cuit bona Prioratus exiſtentia in terri-
torio Griſonnrum, quàm primum fuiſſent
recuperata, ſibi erant in perpetuam emphy-
teuſim concedenda, hoc enim ſi Papa in-
tellexiſſet, nempe iam fuiſſe datam recom-
penſam recuperationis per conceſſionem
emphyteuſis ex eadem cauſa, non conceſ-
ſiſſet iuspatronatus. Item non fuit expreſ-
ſum, quòd ex tenore conceſſionis in emphy-
teuſim ex bonis in territorio Mediolani
exiſtentibus, Quadrio erant refundendæ
omnes pecunię, quas contingeret erogari
in recuperatione bonorum exiſtentium in
terris Griſonorum, & conſequenter nihil
dabat Quadrius pro conſequutione iuris-
patronatus, adeò quòd remanet ex mero
priuilegio, eoque ſubreptitio & ſine cauſa;
itaut locus ſit decreto ſacri Concilij Tridẽ-
tini reuocantis ſimiles conceſſiones. Adeſt
etiam alia ſubreptio, quia fuit narratum
Prioratum eſſe ſecularem, cum tamen eſſet
2 regularis ſancti Auguſtini; † quo caſu non
conceditur iuspatronatus niſi in limine
fundationis, *c. nobis. de iurepatr. vbi gloſ.
in verb. de ſua Iuriſdictione. Hoſtien. col. 2.
Ancharan. nu. 16. Abb. n. 9. Lambertin. de
iurepatr. lib. 2. part. 1. quaſt. 5. artic. 1. n. 10.
Mohedan. deciſ. 340. Pute. 366. & fuit re-
ſolutum in Regien. Iurispatr. corã R. P. D.
3 meo Pamphilio 24. May 1585.* † & proce-
dit etiam in conuentuali habitu tantum,
Alex. conſ. 74. lib. 2. Poſtremo fuit narratum
bona detenta fuiſſe à Griſonis; & tamen
id non erat verum, ſed detinebantur à
quodã Federico prouiſo Apoſtolico, *Card.
conſ. 38. Felin. c. cauſam quæ. nu. 2. de teſtib.*
Secundo non conſtat de iurepatronatus,
quia conceſſio fuit facta ſub conditione
ſi & poſtquam Antonius recuperaſſet dicta
bona, & in priſtinum ſtatum reduxiſſet,
quod non fuit vnquam factum, cum conti-
nuauerint Quadrij illa poſſidere ex titulo
conceſſionis emphyteuticæ, vt probatur ex
inſtrumento rogato de anno 1581. Tertio
ex ſupradictis reſultat tale iuspatronatus,
tam propter ſubreptiones, quàm propter
decreta

decreta Concilij Tridentini nullum eſſe, &
4 † quatenus aliquod eſſet, tanquam ex mero
priuilegio eſſe reuocatum, *vt habetur ſeſſ.
25. cap. 9.* Neque obſtat, quòd deducitur
de quaſi poſſeſſione præſentandi *ex c. con-
ſultationibus. de iurepatro.* tum quia per
Concilium in loco allegato iſta iura patro-
natus in totum prorſus abrogantur, & ir-
ritantur, cum quaſi poſſeſſione inde ſequu-
ta, *& fuit reſolutum in Albanen. Iurispa-
tronatus 26. Nouembris 1588. coram bo.
me. Orano, & in vna Caſſanen. beneficij. 4.
Iulij 1578. corã bo. me. Bubalo* *, vltra quòd
dictum cap. non procedit, vbi apertè con-
ſtat de non iure in proprietate, vt ibi no-
tant omnes. Præterea Magdalena, de cuius
prȩſentatione agitur, nunquam prȩſenta-
uit, neque fuit in poſſeſſione præſentandi,
5 † quatenus vera eſſet *deciſio allegata Veralli
211. part. 3.* de qua tamen ſæpius Domini
dubitarunt; tamen ea procedit, vbi verſa-
tur fauor Eccleſiæ, non autem contra Ec-
cleſiam. Sed ſatis ſuperq. tollitur ex nul-
litate iurispatronatus ſupra deducta, &
facit optimè *allegata deciſio in cauſa Caſſa-
nen.* & etiam ex eo, quòd dictum eſt per
Concilium, tolli etiam quaſi poſſeſſionem,
*vt fuit reſolutum à ſacra Congregatione, &
repetitum in vna Valentina Capellaniæ co-
ram Illuſtriſſ. Blanchetto, & in Auximana
Iuispatronatus 28. Maij 1595. corã R. P. D.
meo Mellino, & in Romana Parochialis
coram R. P. D. meo Corduba 21. Ianuarij
1600.* quæ loquitur de poſſeſſione poſt pu-
blicationem Concilij. Non obſtat, quòd
priuilegium ſit ex cauſa oneroſa, quia be-
ne reſpondetur in facto Antonium Mariam
feciſſe pactum de recuperandis expenſis fa-
ctis in recuperatione bonorũ ex affictibus,
6 prout recuperauit: Vltra quòd † non dici-
tur cauſa oneroſa, vbi expenſa non corre-
ſpondet valori rei, vt bene deducitur in
iure [a], Non obſtat, quòd præſumatur ad
hibita cauſæ cognitio per Ordinarium, qui
præſentationes admiſit, quia ex deductis
7 apparet de contrario: † Vltra quòd non
fuit adhibita cauſȩ cognitio iuxta formam
traditam à Concilio, nec fuit citatus pro-
curator Curiȩ Epiſcopalis, de cuius inte-
reſſe agebatur [b]. Vltimo accedit, quòd
8 † prouiſio Apoſtolica R. P. D. Bilij eſt an-
terior; & ideo attendenda non obſtante
iurepatronatus ex priuilegio, *vt bene dedu-
citur per informantes, ex Butrio, Abbate,
& alijs* [c], *& fuit reſolutum in vna Cæſar-
auguſtana parochialis coram bo. me. Groppe-
rio* [d], Quare concluſum non conſtare de
iurepatronatus ad effectum ſuſtinendi præ-
ſentationem, & eam confirmandi.

* quȩ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 548 part. 1.

a Ad hoc facit deciſio facta coram S. D. N. Clemente v ? 1 in cauſa Lucana Decanatus 23. Martij 1577. quæ in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. eſt 457. n. 37. part. 2.

b iuxta l. de vno quoq. ff. de re iud. Gabr. de citation concl. 1. nu. 1.

c ex Butr. in c. dilectus. n. 21. & ſequen. Abb. n. 4. & 6. de off. legat. Mand. in reg. 4 q. 20. nu 1 Verall. deciſ. 29. lib. 3.

d ſub die 10. Iulij 1586.

**Romana Pecuniaria ſeu Vineæ.
Die Lunæ 2. Aprilis, & Veneris 15. Iunij 1601.**

SVMMARIVM.

1 *Obligatio de reſtituendo prioribus & potioribus ſemper exequi poteſt contra obligatos, quando conſtat de prioritate & potioritate, licèt acta non ſint tranſportata; cum ſufficiat fuiſſe reproducta inſtrumenta obligationum coram Auditore Cameræ, & licèt non ſe obligauerint ad omne mandatum Domini.*

2 *Clauſula, ad omne mandatum Domini, apponitur in obligatione de reſtituendo prioribus & potioribus ad faciliorem ſolum exequutionem.*

3 *Mens Pontificis regulatur à iuris diſpoſitione.*

4 *Natura copulæ, &, eſt ampliare, non reſtringere.*

DECISIO MCCCXCVI.

FVit hæc cauſa bis propoſita, & credito-
ribus Torſellini, & Pignanelli opponẽ-
tibus obligationes de reſtituẽdo prioribus
& potioribus non poſſe mandari exequu-
tioni; Primo, quia acta non erant tranſpor-
tata; Secundo, quia non ſe obligauerant
ad omne mandatum Domini, ſed ſimplici-
ter de reſtituendo creditoribus prioribus &
potioribus Torſellini & Pignanelli; Ideo re-
quiri, quòd concurreret in eo, qui petit exe-
quutionem, vt eſſet creditor coniunctim
1 vtriuſque. † Quibus non obſtantibus, fuit
per Dominos concluſum dandam eſſe exe-
quutionem contra obligatos, docto tamen
de prioritate & potioritate. Neque obſta-
re, quòd acta non ſint tranſportata, quia
ſufficit, quòd appareat fuiſſe pro prioribus
& potioribus relaxatum mãdatum, repro-
ductis inſtrumentis obligationum coram
Auditore Cameræ. Neque obſtat, quòd in
obligatione de reſtituendo non adſit clau-
ſula, ad omne mandatum Domini; quia
hoc non facit, quominus poſſit procedi exe-
2 quutiuè, † cum illa clauſula apponatur ad
faciliorem exequutionem, vt etiam ſine ci-
tatione poſſit iudex mandare, vt ſoluatur,
ſed non ideò ceſſat proceſſus exequutiuus
docto de veritate, & potioritate crediti, &
obligatione Camerali de reſtituendo; ma-
ximè ſtante formula commiſſionis, quȩ cã-
tat cum clauſula, ſi quid exequendum, re-
ſpectu eorum, qui ſunt ſimpliciter obligati
ſine clauſula illa, ad omne mandatum Do-
mini. Vltimo non obſtat obiectum, quòd
requiratur concurſus vtriuſque obligatio-
nis ſimul, quia par eſt ratio, ſiue concur-
rant ſimul, ſiue ſeparatim, cum vtroque
caſu obligatio Cameralis ſuum parere de-
beat effectũ, & illa copula, &, debet expo-
3 ni ſecundum mentem Pontificis, † quæ re-
gulatur à iuris diſpoſitione, *vt per Imol. in
Clem.*

4 *Clem. in pleriſq. n. 12. de election.* † natura
enim copulæ, & , eſt ampliare non reſtrin-
gere, *l. ea tamen adiectio. de lega. 3. latè Eue-
rard. in loco à natura copulæ*. aliàs ſeque-
retur abſurdum, quòd poſteriores habentes
vtrunque ſimul obligatum, eſſent præferen-
di prioribus habentibus ſingulos tantum
obligatos, quòd eſt contra iuris diſpoſitio-
nem. Et ita concluſum pro exequutione
mãdati, docto de prioritate & potioritate.

Carthaginen. Decimarum.
Die Veneris 15. Iunij 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Fructus, qui veniunt liquidãdi, liquidari debent in minori ſumma, licèt aliqui teſtes deponant de maiori, cum in minori dicantur concordes.*

2 *Ad effectum liquidationis fructuum, probatio per teſtes debet fieri de vera perceptione, & eorum quantitate.*

3 *Fructus per Rotam aliquando liquidantur ad id, quod ſolitum eſt percipi.*

4 *Nemo præſumitur in re ſua negligens, & quòd ſuum iactare velit.*

D E C I S I O MCCCXCVII.

FVit reſolutum pro informante contra
1 Moniales, † fructus eſſe liquidandos
in minori ſumma, per teſtes de ea deponẽ-
tes, cum alij teſtes, qui de maiori ſumma;
deponunt, ſint concordes in minori ſũma;
2 & quamuis † requiratur, quòd per teſtes
probetur vera perceptio fructuum, & eo-
rum quantitas *ex ſententia Iacob. de Aren.
relati per Bald. in l. ſi fundum. n. 5. C. de
rei vend.* Tamen videntur etiam hæc om-
nia per teſtes ſatis probata; ex quo per te-
ſtes, qui dantur in Summario num. 8. pro-
batur, Moniales ex articulatis prędijs fru-
ctus percepiſſe per ſuos Oeconomos & Fa-
ctores, & in hoc concordant omnes. Quã-
tum ad quantitatem de ea deponunt pri-
mus teſtis ſuper quarto in Summario n. 6.
qui deponit tam de viſu, quàm de auditu
ab Oeconomis & Factoribus; Quartus te-
ſtis iuxta octauum in Summario num. 4. &
idem quintus teſtis ſub eodem num. Idem
probat ſeptimus teſtis ſub eodem num. qui
corroborantur per teſtes deponentes Mo-
niales potuiſſe colligere tantam quantita-
tem, quorum etiam aliqui dicunt collegiſ-
ſe & potuiſſe colligere, & reddunt rationẽ
ex notitia, quam habent dictarum terrarũ;
ſecundus ſuper quarto ſub num. 6. in Sum-
mario, quartus ſuper quarto eodem num.
& melius iuxta octauum ſub num. 4. Sed
3 & † Rota aliquando liquidauit fructus ad
4 id, quod ſolitum erat percipi, † cum nemo
præſumatur in re ſua negligens, & quod
ſuum iactare velit, *prout fuit dictum in
Romana quinquaginta millium coram San-
ctiſſ. D. N.* Quare fuit concluſum, vt detur ſententia liquidatoria pro ſcutis annuis 125. Et quantum ad tempus, videat ponens, quo tempore fuerit ceſſatum per Moniales; & placeret etiam, vt ſumma reduceretur ad ſcuta centum annua cum agatur contra pauperes moniales, licèt ſtante earum nimia contumacia non videantur dignæ miſeratione.

Feltren. Canonicatus, & Præbendæ
Sanctæ Margaritæ.
Die Veneris 15. Iunij 1601.

D E C I S I O MCCCXCVIII.

FVit reſolutum ſententiam in partibus latam eſſe confirmandam: nam ſatis ſuperque probatum fuit pro parte Iacobi Eccleſiam ſanctæ Margaritæ eſſe præbendã Canonicatus Feltren. nam circumſcriptis etiam inſtrumentis reprobatis in ſententia ad eius fauorem lata, ex alijs ſufficienter conſtat de rei veritate; primo ex denunciatione facta ab hominibus de Longano terrarum Eccleſiæ Sanctæ Margaritæ anno 1480. ad inſtantiam Domini Chriſtophori Canonici Feltrẽſis, & beneficiati dictæ Eccleſię ſanctæ Margaritæ; Et quamuis in dicta denunciatione dicta Eccleſia vocetur beneficium, & Canonicus dicatur Rector ſiue beneficiatus; tamen hæ denominationes non ſunt incompatibiles, quominus etiam præbenda conſtituta in vna Eccleſia nõ poſſit dici beneficium, & Canonicus beneficiatus, cum in ea non fuerit ſuppreſſus ſtatus Eccleſiæ, & ſi ex his oriatur aliqua incertitudo, ea ex alijs perſpicuè tollitur, vt mox deducetur. Secundo ex inſtrumento optionis præbẽdarum Eccleſiæ Feltrenſis de anno 1480. in quo dimittitur præbẽda ſanctæ Margaritæ, & optatur altera. Neque obſtat, quòd non dicatur prębenda ſanctę Margaritę de Longano, & adſit in diœceſi altera Eccleſia ſanctæ Margaritæ, quia neque illa eſt prębenda, & eſt beneficium collatiuum, quod prætenditur eſſe de iurepatronatus Dominorum de Vilalta, neque vnquam fuit poſſeſſa vti prębenda per aliquem Canonicum Feltrenſem, ita quòd ex ea non poteſt deduci ęquiuocatio, per quam excludatur probatio Cadubrij: & iſta inſtrumenta recipiunt interpretationem à ſubſequẽtibus. Nam tertio loco extat inſtrumentum obligationis cuiuſdam Victoris de Longano officialis decimarum ſanctæ Margaritę de Longano, qui conſtituit ſe debitorẽ Ioſephi Mezanotti Canonici Feltrenſis in ducatis triginta, quos promittit &c. & hoc inſtrumentum eſt de anno 1570. Quarto extat inſtrumentum reſignationis de anno 1570. in quo Firmus de Succino reſignat Canonicatum, & prębendam ſanctę Margaritę Eccleſię Feltrenſis. Nec re-
leuat,

Digitized by Google

leuat, quod opponitur non exprimi ſanctę Margaritę de Longano, quia in inſtrumento tertio loco deducto, Victor, qui conſtituit ſe debitorem Ioſephi, dicit cum omnibus oneribus & honoribus, quę ſoluebat prius cuidam Reuer. Domino Baptiſtę Pinidello; In inſtrumento verò reſignationis ſeu ceſſionis narratur, Canonicatum, quem renunciat, obtinuiſſe per renunciationē ſibi factam per quondam Io. Baptiſtam Pinidellum, & ita probatur identitas Eccleſię ſanctę Margaritę de Longano. Quinto de eodem anno 1570. adeſt collatio facta per Ordinarium de eodem Canonicatu per obitum Firmi, cuius fortè reſignatio non habuerat effectum in perſonam Peregrini de Maſtorcijs. Sexto de anno 1571. emanauit inhibitio Ordinarij contra Manſionariam Capituli, ne ſoluat fructus Canonicatus & prębendę ſanctę Margaritę de Longano vacantis per obitum Firmi de Succino alicui perſonę, niſi de ſui licentia: ex qua inhibitione verificatur prębendam ſanctę Margaritæ eſſe de Longano, & ita ſupplendas eſſe alias ennunciationes, quę non exprimūt locum de Longano, & eodem modo tollitur obiectum, quod ſit de alia Eccleſia ſanctę Margaritę de Formigano. Septimo adſunt alia iura, & litterę, quę continent ſequeſtrum, & arrendamētum dictę Eccleſiæ, necnon viſitationem Epiſcopi Bellunenſis aſſerentis dictam Eccleſiam ſanctę Margaritæ de Longano poſſideri per D. Peregrinum, & ſunt ſcripturę de anno 1577. ſunt & alię ſcripturę coadiuuantes iſtam probationem, & quę ſimul cum prędictis ſolent deſtruere fidem ſcripturarum informium per ſententiam diffinitiuam, quatenus eis indigeremus; ſed etiam illis reiectis ſufficiens viſa eſt Dominis probatio, ex quo incipiendo ab anno 1480. vſque ad annum 1593. quo lis iſta incepit, effluxerunt plus quàm centum & decem anni; Ideo locum habent ea, quæ tradunt *Doctores in c. cum de beneficio. de præbend. in 6.* & ceſſant deducta *ex deciſionibus allegatis bon. mem. Rubei, & Lancellotti:* * nam ibi clarè dicitur non fuiſſe probatum Capellaniā illam, de qua agebatur, fuiſſe poſſeſſam vti vnitā per quadraginta annos, hic verò probatur fuiſſe poſſeſsā vti prębendā canonicalem per cētū & amplius annos. Neque obſtat, quòd aliquando fuerit lis & controuerſia ſuper iſto beneficio, quia nihilominus ſēper poſſeſsū fuit à Canonicis Feltrēſibus, & quod plus eſt, Zuppanus aduerſarius illud impetrauit per obitum Peregrini de Maſtorcijs, licèt retinuerit illud fuiſſe per illum poſſeſſum vti præbendam ſui Canonicatus. Et ex his fuit concluſum pro confirmatione ſententiæ.

* In Ceſenaten. Capellanię ſub die Mercurij 29. Februa. 1567. corā bo. me. D. de Rubeis & Lunæ 26. Ianuar. 1568. corā bo. me. Card. Lancellotto.

Aquinaten. Vnionis.
Die Mercurij 20. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Materia liquidationis eſt arbitraria.*

DECISIO MCCCXCIX.

Domini cenſuerunt liquidationem fieri debere ad ducatos centū viginti annuatim; nam licèt per enumerationē fructuum ſancti Petri, de quibus deponunt teſtes, & per eorum æſtimationem probetur eos aſcendere ad maiorem ſummam; tamen quia per duos teſtes probatur locata fuiſſe bona, de quibus agitur, pro annuo affictu ducatorum centum viginti per decem & amplius annos: Domini in hoc articulo, in
1 † quo multum verſatur arbitrium, maluerunt adhęrere minori ſummę, maximè cum procedatur per contradictas, ne vllo vnquam tempore poſſit redargui ſententia de exceſſu taxationis.

Ortonen. Prætenſæ penſionis.
Die Lunæ 25. Iunij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Gratia in omnibus iuſtificari debet.*
2 *Non habet locum diſpoſitum, niſi verificetur præſuppoſitum.*

DECISIO MCD.

1 Gratiam Epiſcopi non eſſe iuſtificatam in omnibus, prout eſt neceſſarium, *Felin. in cap. ad aures. num. 4. verſic. ſecunda concluſio. de reſcript.* Et primo non videri iuſtificatam reſpectu vnionis. Neque obſtat, quòd non ſint iuſtificanda, niſi ea quæ reſpiciunt penſionem, quia hoc in iure non ſubſiſtit, cum vnica ſit gratia, *Gemin. in c. ſi eo tempore. de reſcript. in 6. Felin. in c. ſedes. num. 2. limitat. 1. de reſcript.* Neque probatur vnio ex narratiua reſeruationis penſionis pro Epiſcopo de Ruſticis, cum ea non probet vnionem, ſed tantum ſupponat eam. Secundo non eſt iuſtificata reſpectu penſionis ducentum reſeruatæ perſonæ Eccleſiaſticę illam annuatim percipiēti, quia conſtat de lite, & reductione ad centum quadraginta, & data eſt *deciſio bo. me. Robuſterij* *, quod penſio non erat ſoluenda, & non conſtat, quòd tempore gratiæ perciperetur. Tertio non exceſſus 400. non eſt probatus, & in hoc nulla adeſt iu-
2 ſtificatio; † Et ideo cum hæc omnia præſupponantur, & non verificentur, intrat *regul. l. mācipia. C. de ſeru. fugit.* quòd nō habet locum diſpoſitum niſi verificetur præſuppoſitum. Neque etiam verificatur remanere 200. pro Rectore, quod tamen fuit narratum: ſed fortè hoc obiectum ceſſaret; ex quo dictum fuit in hac cauſa, verificata gratia, eſſe locum reductioni penſionis.

* In cauſa Theatina penſionis ſub die 3. Iulij 1578.

Circa

Circa alias oppoſitiones non fuit laboratum, quia ſatis ſuperq. eſt, quòd in alijs gratiæ non eſt iuſtificata ad effectum nullitatis, &c.

Burgen. Quindenniorum.
Die Mercurij 27. Iunij 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Conceſſio ſemper cenſetur facta ſine præiudicio tertij.*
2 *Quindennia loco annatarum ſubrogata dicuntur.*
3 *Quindenniorum exactio locum habet non ſolum ad fauorem Cameræ, ſed etiam cæterorum ab ea ius habentium.*
4 *Quindennia de iure communi non ſunt nota.*
5 *Papa nunquam cenſetur velle iuri cuiuſquam derogare.*

DECISIO MCDI.

FVit dubitatum, An Moniales teneantur ad ſolutionem quindenniorum de præſtimonijs vnitis earum monaſterio in caſu, de quo agitur. Hæc res fuit ſæpius in Rota diſcuſſa, & ſemper Domini cēſuerunt, Capitulum Burgenſe exigere hæc quindennia loco annatarum ex beneficijs vnitis; nã cum prædictum Capitulum ſit ab immemorabili tempore in quaſi poſſeſſione exigendi fructus vnius anni cum dimidio ex omnibus beneficijs vacãtibus in Ciuitate & diœceſi Burgẽſi, prout conſtat ex litteris Innocentij VIII. & aliorum Pontificum, & ex ſententia lata pro Capitulo anno 1488. & alia ſententia Rotali lata anno 1516. & ex deciſionibus allegatis, *Sarnen. in regul. de non toll. iureq. quæſt. 15. & Mohedan. deciſ. 81. & alijs deductis in deciſione facta in hac cauſa 8. Martij 1599* *. Viſum fuit conſonum iuris diſpoſitioni, vt per vniones deinde factas non cenſeatur præiudicatum iuribus Capituli,

coram bo. me. D. Litta.

1 † cum omnis conceſſio ſemper cenſeri debeat facta ſine præiudicio tertij, *c. cum olim de conſuetud. c. 2. de relig. dom. cum alijs allegatis in deciſione facta coram R. P. D. meo Litta 15. Ianuarij*
2 *1595.* Vnde † cum loco annatarum ſubrogata fuerit exactio quindenniorum, *vt tradit Ant. Maſſ. in tractat. de Annat. in fin.*
3 † ea nõ ſolum debet intelligi locum habere ad fauorem Cameræ, ſed etiam fauore cæterorum ius habentiũ, ne per conceſſionem Apoſtolicam eorum iura imminuãtur. Tota difficultas huius diſcuſſionis in duobus capitibus præcipuè conſiſtere videtur; Primum eſt, quòd licèt probetur immemorabilis quaſi poſſeſſio Capituli exigẽdi Annatas & dimidias; tamen cum non conſtet, quòd aliquo tempore exegerit quindennia ex beneficiis de antiquo vnitis, & hæc facultas non competat de iure communi, ſed ex quodam ſpeciali priuilegio, quo ſummi Pontifices voluerunt proſpicere indẽnitati Cameræ Apoſtolicæ, quæ ratione vnionum priuabatur annatis ſibi debitis in vacatione beneficiorum, & facultas iſta percipiendi quindennia primum conceſſa fuerit à fe. re. Pio V. anno 1566. pro beneficiis in futurum vniendis, videtur nullum ius competere Capitulo exigendi quindẽnia ex beneficiis ante conceſſionem Pii V. vnitis;
4 † non de iure cõmuni, cum ei nota non ſint quindennia; neque ex priuilegio, cum hoc emanarit ad conſulendum indemnitati Cameræ Apoſtolicę, non autem aliarum perſonarum non expreſſarum, præſertim cum facultas vniendi, applicandi, & ſupprimendi beneficia libera ſit Papæ, abſq. eo quòd inferiorum requiratur conſenſus, aut ſpecialis derogatio regulę de iure quęſito, &c. maximè verò eorum, quorum præiudicium non verſatur ratione pertinentiæ collationis, ſed ratione alicuius emolumenti ipſis ex priuilegio Apoſtolico competenti. Verum huic oppoſitioni fuit per Dominos re-
5 ſponſum, † Papam nunquam cenſeri velle iuri cuiuſquam derogare, *vt ſupra deductũ fuit, & deducitur ex deciſione 1. de ſepultur. in antiq.* & ideo eadem ratione, qua præſeruare voluerunt ſummi Põtifices intereſſe Camerę Apoſtolicæ, ita etiam cenſendum de præiudicio Capituli; nam vulgata regula eſt, vbi militat eadem ratio, ibi idem ius ſtatui oportere, & ad hoc inſeruire priuilegium Pii Quinti, quod licèt loquatur de vniendis; tamen extendi debet ad iam vnita ex rationis identitate. Alterum caput difficultatis ſit in eo, quòd non conſtat Capitulum aliquo tempore percepiſſe quindennia beneficiorum de antiquo vnitorum, & licèt primo prætenderent moniales ſe probare immemorabilem cõſuetudinem non ſoluendi quindennia; tamen poſtea receſſerunt ab hac prætenſione: nam dubio per me ſuper hoc dato pro die 8. Iunii proximè præteriti * ipſæ ceſſerunt dubio: quia tamen non oſtenditur ex aduerſo aliqua ſolutio quindennii, & ſatis antiqua videtur iſta conſuetudo non ſoluendi, Domini voluerunt, vt reſeruaretur videndum, An iſta conſuetudo non ſoluendi de vnitis antiquo tẽpore poſſit inſeruire pro conſuetudine interpretatiua alterius conſuetudinis percipiendi annatas à Summis Pontificibus approbatæ & confirmatæ.

* qua die pro reſolutione dictum fuit, quòd diſputetur dubiũ Capituli.

Coimbricen. Canonicatus.
Die Mercurij 4. Iulij 1601.

S V M M A R I V M.

1 *Capitulum in beneficijs ſpectantibus ad ſuũ turnum dicitur Ordinarius collator.*
2 *Habens facultatem acceptandi in menſibus Ordinarijs collatoribus conceſſis, poteſt*

acceptare beneficium ſpectans ad collationem Capituli.

3 *Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio.*

4 *Capitulum de iure communi habet collationem ſimultaneam cum Epiſcopo.*

5 *Appellatione Ordinariorum veniunt inferiores collatores.*

DECISIO MCDII.

CVm S. D. N. mandaſſet, vt de primo Canonicatu vacante in menſibus Ordinarij prouideretur Pęnitentiario Eccleſię Coimbricen. nõ autem de vacante in menſibus Sanctitati ſuæ reſeruatis, & in prędicta Eccleſia Canonicatuum prouiſio ſit per turnum diuiſa inter Epiſcopum & Capitulum, contingit dubitari, An talis prouiſio fieri poſſit de Canonicatu vacante in turno Capituli, ſuper qua re S.D.N. voluit ſcire, quid Rota ſentiret, & ego de ſuæ Sanctitatis mandato propoſui hoc dubium, quod per Dominos fuit diſcuſſum, & reſolutum prouiſionem fieri debere de Canonicatu primo vacaturo, etiam quòd Capitulum
1 eſſet in turno; † nam Capitulum in beneficijs ſpectantibus ad ſuum turnum dicitur Ordinarius collator, *vt habetur per*
2 *Io. Paulum deciſ. 85.* vbi † habens facultatẽ acceptandi in menſibus Ordinariis collatoribus conceſſis, poteſt acceptare beneficium ſpectans ad collationem Capituli, *concordat deciſio Putei 47. nu. 7. lib. 1. & facit*
3 *deciſio Veralli 19. lib. 3.* vbi habetur, † Ordinarium collatorem dici illum, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio, prout
4 Capitulum † quod de iure communi habet collationem ſimultaneam cum Epiſcopo, *vt per Caſſador. 22. de prabend.* & fuit latè
5 comprobatum, † appellatione Ordinariorum venire inferiores collatores, adductis multis auctoritatibus *in cauſa Salamãtina Iuriſdictionis corã me 23. Octob. 1579.* Ideò conſtat mentẽ ſuæ Sanctitatis fuiſſe hoc indulto excludere tãtum Canonicatus vacãtes in menſibus reſeruatis iuxta mentem Concilij, & ſacræ Congregationis, quę interpretata eſt decretum Concilij non habere locum in mẽſibus ſanctæ Sedi reſeruatis. Et ita omnium Dominorum conſenſu fuit concluſum.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Mercurij 4. Iulij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta pendente appellatione ſequeſtrari debet tanquam attentata.*
Idem eſt ſi poſſeſſio vacat, ne interim dilapidentur fructus, vt nu. 5.

2 *Princeps non attentat.*

3 *Gratia dicitur ſubreptitia & nulla, ſi in ea non fuit lis narrata.*
Item ſi non fuit narratum beneficium eſſe debitum certo generi perſonarum ex fundatione.

4 *Decretum c. 18. ſeſſ. 24. de refor. quando non procedat.*

DECISIO MCDIII.

FVit concluſum locum eſſe ſequeſtro;
1 primo, quia † poſſeſſio capta per D. Matthæum Bernardez fuit capta pendente appellatione à decreto Ordinarij, *c. non ſolum. de appellation. lib. 6. c. 1. & 2. vt lite*
2 *pend. eod. libr.* nam † licèt Princeps non attentet, *vt per Aegid. deciſ. 249. in fin.* tamẽ poſſeſſio vigore gratiæ capta poſt appellationem, ſeu poſt inhibitionem eſt attentata, *Modern. de attentat. part. 2. c. 4. in præfat. nu. 413. cum alijs,* quod maximè proce-
3 dit, † ſtante quòd gratia erat ſubreptitia, cum non fuiſſet narrata lis, neque eſſet narratum beneficium eſſe debitum certò generi perſonarum ex fundatione, prout conſtat ex priuilegio, & ex tribus ſententijs alias in Rota antiquè latis, quo caſu gratia Papæ, non facta de hac re mentione, eſt nulla, *Tan. deciſ. 102. Aeneas de Falcon. de reſcrip. q. 3. num. 22. Pute. deciſ. 235. num. 2. lib. 2.* * Non obſtant, quæ ex aduerſo fuerunt deducta; & primo quod deducitur, fuiſſe proceſſum iuxta formam præſcriptam à ſacro Concilio Tridentino; quia præter quam
4 quòd non tuetur attentantem, † decretum illud, quod habetur *ſeſſ. 24. de reform. c. 18.* non procedit, vbi in fundatione fuit data diuerſa forma, quæ eſt obſeruanda, vt patet ex reſolutione ſacrę Congregationis. Neque obſtat, quod dicitur, in actis non conſtare de poſſeſſione capta per Matthæũ, ex quo proceſſus ille non eſt in forma probanti, quia dato & non conceſſo, quòd ita ſe res habeat: tamen non ideo excluditur,
5 quin ſit apponendum ſequeſtrum, † immo facilius debet concedi, ſi poſſeſſio vacat, ne interim dilapidentur fructus Prioratus. Et ex his concluſum pro ſequeſtri appoſitione.

* facit ad hoc gloſa magna in fin. in c. cum Eccleſia. de præb. in 6.

Aſculana Decimarum.
Die Veneris 19. Octobris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione percipiendi decimas, non poteſt eas percipere in aliena parochia, cum ei ius reſiſtat.*

2 *Tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum.*

3 *Ad præſcriptionem decimarum requiritur immemorabilis, vel ſaltem quadragenaria.*

4 *Vnitas prædij qualiter probetur.*

DE-

DECISIO MCDIIII.

DOmini cenſuerũt ſententiam extra Ro-
tam latam eſſe reuocandam : Cum
enim Prępoſitus ſancti Martini agat ad de-
cimas noualium exiſtentium in prædio ſito
in aliena parochia, nempe Præpoſiti de
1 Spinetulo, † quamuis ipſe ſit in quaſi poſ-
ſeſſione percipiendi alias decimas, non ta-
mē poteſt dici ex hoc ſolo eum habere fun-
datam intentionem, cum huic poſſeſſioni
ius reſiſtat, *ad ea quæ notant Bart. & Do-
ctores, præcipuè Alex. & Iaſ. in l. ſi prius.
de nou. oper. nunc. & notatur in l. ſiue poſſi-
detis. C. de probatio.* maximè cum ſimus in
2 materia pręſcriptionis, † in qua tantum
præſcriptum quantum poſſeſſum, *regul. ſine
poſſeſſione. de reg. iur. in 6.* & reſiſtentia iu-
ris probatur *ex cap. ad decimam. de reſtit.
ſpol. in 6. c. fin. de paroch. c. ad Apoſtolica. de
decim.* ſed neque videtur ſatis probata pre-
ſcriptio Præpoſiti ſancti Martini reſpectu
decimarum, quas hodie poſſidet, cum per
3 teſtes † neque immemorabilis, neque qua-
dragennaria probetur, vti requiritur, *prout
notat Couar. in regul. poſſeſſor. part. 2. §. 8.
num. 4.* Ideo ceſſat fundamentum, quod fit
in conſ. Abb. 71. lib. 2. Præterea non bene
4 probatur vnitas totius prædij, † quia ad
iſtum effectum requiritur, vel quòd ſit em-
ptum vnico pretio, vel quòd ſit confinatum
intra certos limites, vel ex clauſura ipſum
ambiente, aliàs quot ſunt culturæ, tot ſũt
prædia ex deſtinatione patrisfamilias, *vt
tradit Rebuff. q. 14. num. 21. de decim.* quod
corroboratur ex diuerſitate nominum, de
qua deponunt omnes teſtes; quare cum
Præpoſitus de Spinetulo habeat fundatam
intentionem de iure communi etiam in
noualibus, *c. cum contingat. de decim. &
Rebuff. d. quæſt. 14.* concluſum fuit ſenten-
tiam contra eum latam eſſe reuocandam,
niſi ex aduerſo melius fundetur prætenſum
ius Præpoſiti ſancti Martini.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Lunæ 22. Octobris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Ex productione mandati perſona citatæ oritur præſumptio citationis, & ex alijs, de quibus hic.*

DECISIO MCDV.

DOmini ſine difficultate tenuerunt pro
validitate ſententiæ ad fauorem Do-
mini Ambroſij Cardoſi; nam quod obiici-
tur de defectu citationis, bene tollitur ex
facto, cum ea non ſolum probetur ex enũ-
ciatione procuratoris Cardoſi, vt præten-
dit pars contraria, ſed etiam ex atteſtatio-
ne Notarij atteſtantis Curſorem retuliſſe
1 ſe ſupradictos citaſſe, † quod comproba-
tur ex productione mandati Domini Mat-
thæi Bernardez in perſonam Lucæ de Arã-
zo, & diſputatione cauſæ partibus præſen-
tibus cum aſſignatione ſportularum facta
per procuratores partium *, ex quo etiam
tollitur nullitas allegata contra ſententiã,
*vt fuit reſolutum coram me in vna Calagu-
ritana Iuris ingrediendi 27. Aprilis 1580.
& in cauſa Burgen. Reſidentiæ coram Illu-
ſtr. Card. Mantica 9. Iunij 1589. et alijs.*
Quantum verò ad iuſtitiam dictæ ſenten-
tiæ Domini ordinarunt, vt dentur dubia
particularia ſuper difficultatibus per par-
tes excitatis.

* vt per Vant. de nullita. tit. quo ſēt. null. app. poſſ. nu 107.

Aſculana Fideicommiſſi bonorum.
Die Veneris 26. Octobris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicum facit probationẽ probatam.*
2 *Vidua an & quando debeãtur fructus dotis, & num. 4.*
3 *Fructus dotis taxantur iuxta ſtatuta vel conſuetudinem loci.*
5 *Hæres non interpellatus pro reſtitutione dotis non conſtituitur in mora, & ſic ad fructus illius non tenetur.*
6 *Vxor inſtituta, & priuata hæreditate ob tranſitum ad ſecundas nuptias, & non præſtitam cautionem Mutianam, licèt vſque ab initio hoc ius fuerit reſolutum, attamen ab initio fuit hæres, & non tenetur reſtituere fructus conſumptos, præſertim qui ſunt conſũpti in alimẽtis.*
7 *Fructus legitimæ an debeantur, ſi legitima ſit conſtituta in pecunia.*

DECISIO MCDVI.

FVit reſolutum creditum Conſtantiæ re-
ſpectu dotis eſſe liquidum, cum de eo
1 conſtet † per publicum inſtrumentum, quod
facit probationem probatam, *Bald. in l. in-
tereſt. C. de ſolution. num. 2.* Item conſtat de
quãtitate legitimæ *ex deciſione facta in hac
cauſa coram bo. me. Orano 13. Martij 1596.*
2 † Quantum verò ad fructus dotis Domini
cenſuerunt deberi pro tempore, quo ipſa
tranſiuit ad ſecundas nuptias, tunc enim
debentur fructus propter onera matrimo-
3 nij, † taxandi iuxta ſtatuta vel conſuetudi-
4 nem loci : Maior verò eſt difficultas † re-
ſpectu temporis viduitatis, non enim de-
5 bentur fructus niſi poſt moram, † quæ hoc
caſu contracta non fuit, cum non fuerit
interpellatus hæres : Verum cum Conſtan-
tia diſtulerit interpellare hæredem ex eo,
quòd fuerat inſtituta hæres pro medietate
6 à Balthaſare, † & non agatur nunc de ſol-
uendis fructibus dicti temporis; ſed de eis
imputandis, quatenus percepti fuerint ex
hęreditate, Domini ex æquitate dixerunt,
vt aliquid ei hoc nomine relinquatur; nã

licèt hæreditas ab ea fuerit auocata ob ſecundas nuptias, & non præſtitam cautionẽ Mutianam: tamen à principio fuit hæres, *vt tenet Bald. in l. Mutiana. in fin. de cond. & demon.* licèt poſtea hoc ius fuerit vſque ab initio reſolutum, ſed conſumptio ex bona fide ſuſtinetur, maximè ſi ſunt conſum-
7 pti in alimenta, *Theſaur. deciſ. 43.* † Quantum verò ad fructus legitimę, dictum fuit, deberi. Neque obſtare, quòd legitima fuerit conſtituta in pecunia numerata, quia re vera ea eſt quota bonorum, & æſtimatio non immutat eius naturam; Ideo fructus ſunt taxandi iuxta qualitatem & quantitatem bonorum, *Rip. in l. in fideicommiſſariam. nu. 145. ad Trebell.* Et ita concluſum.

Papien. Pecunaria.
Die Lunæ 12. Nouembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Præſumptio mandati ex quibus oriatur.*
2 *Proteſtatio facta, neminem audiri niſi docto de legitimo mandato, repeti debet in ſingulis actibus, aliàs ab ea dicitur receſſum.*
3 *Iurium recognitio quandocunq. fieri poteſt etiam poſt ſententiam.*
4 *Ex vſu teſtamẽti inducitur aditio hæreditatis.*
5 *Onus probandi non adeſſe alios hæredes, nõ ſpectat ad hæredem agentem, ſed ad eum qui hoc affirmat.*

DECISIO MCDVII.

CEnſuerunt Domini ſententiam, de qua agitur, non fuiſſe nullam, ſed validam, non obſtantibus duabus oppoſitionibus ex aduerſo factis; nam quantum ad priorem, de defectu mandati Comitis Hip-
1 polyti, fuit dictum † de illo ſaltem pręſumptiuè conſtare, non ſolum ex productione iurium, & expenſis in hac cauſa per Dominicum procuratorem aſſertum factis, quæ tamen præſumptio fortaſſe per ſe non eſſet concludens, ex quo aderat mandatum Comitis Friderici, cuius expenſis poteſt probabiliter dici fuiſſe cauſam defenſam à Dominico; ſed maximè ex eo quòd eius perſona fuit per partem aduerſam approbata; cum eum pluries citari curauerit tãquam procuratorem dictorum Comitum, vt apparet ex deductis in facto, & quod plus eſt fuerit iudicialis cautio de reſtituẽdo in euentum ſuccumbentiæ vnam partẽ debiti petiti; data tam pro parte Comitis Hippoylti quàm Comitis Friderici, cui decreto pars acquieuit; Ex quibus apparet eum fuiſſe tanquam verum procuratorem Comitum approbatum, pręcipuè cum pars ipſa produxerit mandatũ Com. Friderici in perſonam dicti Dominici *Iaſ. in l. edicto. num. 24. C. de edict. Diu. Adr. toll. Felin. in c. cum inter. n. 11. de exception. Io. de Anan. conſ. 33. Marſil. in l. ſi quis. num. 84. de quæſtion. Mohedan. deciſ. 44. & fuit decisum in cauſa Burgen. de Couaruuias coram me 4.*
2 *February 1591.* * † Nec obſtat, quòd procurator ex aduerſo proteſtatus fuerit, neminem audiri niſi docto de legitimo mãdato, quia hæc proteſtatio erat repetenda in ſingulis actibus, quod non fuit factum, immo poſtea fuit ſimpliciter ſine proteſtatione comparitum, quæ res facit, vt etiam defendi poſſit, iuxta opinionem aliquorum ex Dominis habere locum hoc caſu diſpoſitionem *l. non eo minus. C. de procurat. Tiraquel. de leg. connub. gloſ. 8. n. 68.* nam oppoſitio, quæ facit, vt non procedat diſpoſitio *dicta l. non eo minus*, non eſt habenda in conſideratione, poſt quam non fuit repetita, & ab ea cenſetur receſſum; Et ideo potuerunt etiam ratificari geſta poſt ſentẽtiam, vt fuit factum. Quantum ad alterã oppoſitionem, quę deducitur non fuiſſe legitimatas perſonas dictorum Comitum vti hæredum bo. me. Cardinalis, fuit reſponsũ conſtare eos eſſe tales; tum ex teſtamento Cardinalis, in quo leguntur inſtituti; tum ex approbatione partis, quæ egit contra eos tanquam hæredes Cardinalis, *l. Pom-*
3 *ponius. §. ratihabitionis de procurat.* † Non obſtat quòd teſtamentum non fuerit recognitum, quia hoc quomodocumq. fieri poteſt etiam poſt ſententiam. Neque obſtat, quòd plures in eo fuerint inſtituti hæredes; & tamen duo tantum comparuerunt in iſto
4 iudicio, † quia cum iſti ex vſu teſtamenti cenſeantur adiuiſſe hæreditatem, *ad Bart. in l. 1. nu. 37. C. commun. de legat. cum alijs*, & de aliorum aditione non conſtet, iudiciũ
5 cum iſtis fuit validum: † neque ad ipſos ſpectat onus probandi non adeſſe alios hæredes; ſed ei qui hoc affirmat. Poſtremo non obſtat, quòd dicitur eos non ſimpliciter ſed ſub conditione fuiſſe hæredes inſtitutos, quia de adimplemento conditionis reſpectu Troili cõſtat per publicum inſtrumentum. Et ex his concluſum pro validitate ſententiæ, ſi tamen pars Reuerendiſſ. Domini Epiſcopi vult aliquid noui deducere in negotio principali, Rota non denegabit audientiam.

* Idem Felin. in c. cum in iure n. 35. de off. deleg & fuit d[illegible] in Roman. [illegible] 6. Iunij 1574. coram bo. me. D. [illegible] in impreſſ. [illegible] 305. n. 6 [illegible]

Romana Dotis, & tutelę.
Die Veneris 16. Nouembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Mater tutrix tenetur reddere rationem adminiſtrationis tutelæ pro tempore quo adminiſtrauit.*
2 *Adminiſtratio tutelæ ex quibus probetur.*

DECISIO MCDVIII.

FVit dubitatum an Illuſtr. Domina Victoria teneatur reddere rationem admini-

administrationis pro annis 1596.97.98. & 99. Illuſtr. Domino Proſpero; Cum enim dicta Domina Victoria 4. Septembris anno 1593. cum decreto iudicis ſuſcepiſſet tutelam, & curam ſuorum filiorum, cum ſolita promiſſione de vtilia faciendo, & inutilia prætermittendo, & tanquam tutrix& curatrix fuerit recognita à Vaſſallis, & depurauerit in Factorem quendã Hippolytum Raymundum, vt in ſummario Proſperi nu. 2. & in iudicio moto coram Auditore Cameræ à Domina Catharina auia pupillorum ſuper tutela & cura, quam ad ſe ſpectare prætendebat, Domina Victoria obtinuit mandatum de manutenendo, vt in
1 dicto ſummar. nu. 3. † Viſum fuit iuris eſſe indubitati Dominam Victoriam obligatam eſſe ad reddendam rationem adminiſtrationis totius temporis, quo probatur
2 eam in adminiſtratione ſe ingeſſiſſe. † Probatur autem adminiſtratio eiuſdem de anno 1596. ex actibus deductis in ſummario nu. 4. 5. 6. 7. & 8. qui continẽt reuiſionem computorum, conſtitutionem procuratoris, ſolutionem legati Eccleſiæ relicti, nec non plura negotia per litteras expedita: idem probatur de anno 1597. vt per litteras, de quibus conſtat in ſummario n. 9. & de continuatione adminiſtrationis de anno 1598. conſtat ex litteris, de quibus in ſummario num. 10. De anno 1599. adeſt conſtitutio R. P. D. Stellę in procuratorem & adminiſtratorem Caſtrorum facta à Domino Proſpero, cum interuentu & auctoritate Dominę Victorię tutricis & curatricis; Adſunt etiam eius litteræ miſſiuę talem continuationem adminiſtrationis probantes in ſummario nu. 11. quibus conſonant teſtes & partitæ, de quibus in ſummario, nu. 12. & 13. Ex quibus cenſuerunt Domini probari Dominam Victoriam ingeſſiſſe ſe in adminiſtratione bonorum hæreditariorum; & ideo teneri ad redditionem rationis, *prout aliàs ex paucioribus actibus fuit reſolutum contra bo. me. Dominum Hieronymũ Ceulum in cauſa Romana tutellæ de Maſſo 14. Martij 1583* *. Quæ verò ex aduerſo deducuntur pro Domina Victoria in ſummario per eam dato, non videntur releuare ad hunc effectum liberandi eam à redditione rationis, ſed inſeruiunt ad hunc effectum, vt de adminiſtratione factorum liberatorum à Domino Proſpero nõ teneatur, nec de ijs, quę ab ipſo ſine interuentu matris geſta fuerunt, nec etiam de tempore, quo ipſa prætendit nihil potuiſſe adminiſtrare, cũ degerit in monaſterio, de quibus erit habenda ratio, *prout fuit habita in cauſa Auximana tutellæ corã bo. me. Gipſio*; & ideo erit particulariter vidẽdum, præſuppoſitis libris ſuis, & Factorum, & alijs ad rẽ pertinentibus; An fuerit ſufficienter reddita ratio in caſu, de quo agitur.

* In Romã. tutellæ de Ceulis 24. Martij 1583. corã bo. me. Gipſio.

Romana Legati de Cæſarinis.
Die Lunæ 19. Nouembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione ſeruitorum veniunt etiam ſeruitores nobiles ex generali conſuetudine magnatum, qui tales ſolent penes ſe habere.*

2 *Seruitores nobiles magnatum appellantur honorarij, cum eorum officium non verſetur circa aliqua particularia miniſteria, ſed ſolum in aſſociando Dominos, & in adeundo iuſſu Domini alios magnates, & primarios.*

3 *Legatum relictum ſub verbis prolatis demonſtrationis gratia, non debetur niſi probata illa qualitate, quæ demonſtrata fuit.*

4 *Declaratur doctr. Bart. in l. 2. de verb. oblig.*

5 *Vbi aliquæ qualitates ſunt in vno, quæ non ſunt in alijs, niſi probetur fuiſſe contemplatas, non conſtituitur differentia inter eam perſonam & alias, nõ habentes illas qualitates.*

6 *Reuocato legato reſpectu perſonæ principalis, cenſetur etiam ablatum perſonæ, cuius reſpectu ſecundario factum fuerat legatum.*

7 *In vltimis voluntatibus ius non quæritur tertio irreuocabiliter, prout in contractibus.*

8 *Generalis reuocatio legatorum non comprehendit legatum alimentorum.*

DECISIO MCDIX.

DOmini cenſuerunt legatum ſcutorum trecẽtum relictum in teſtamento Domino Gabrieli Cæſarino fuiſſe reuocatum in Codicillis ſub illis verbis; (reuoco & annullo tutti li legati fatti à ſeruitori, nominati per ſuo nome proprio); conuenit enim illa demonſtratio, (per ſuo nome proprio,) huic legato, & tantum controuertitur; An qualitas illa, ſeruitoribus, conueniat Gabrieli, quam conantur Informantes pro Alexandro oſtendere minimè conuenire; tum quia erat conſanguineus teſtatoris; tum etiam quia non conſtat, quòd eſſet ſeruitor; maximè attenta eius nobilitate.
1 † Verum cõtrarium dixerunt Domini probari; tam ex teſtibus ponderatis in facto, quàm ex generali conſuetudine magnatum, qui ſolent penes ſe habere ſeruitores no-
2 biles, † quos honorarios appellare poſſumus, quorum officium non verſatur circa aliqua particularia miniſteria domus, ſed verſatur in aſſociando Dominos, & in adeundo iuſſu Domini alios magnates, & primarios Vrbis iuxta occaſiones negotiorum, quæ in dies ſolent ſeſe offerre, quibus videtur accedere particularis obſeruantia Domini teſtatoris, qui deſcripſit Gabrie-

lem in liſta ſeruitorum inter quos erant &
alij nobiles, & ex familijs inſigniter de-
ſcriptis. Neque his obſtare, quod legatum
videatur factum contemplatione ſanguinis
non autem ſeruitij, quia ex verbis teſtato-
3 ris, hoc non poteſt colligi; † nam illa
verba, laſſa à Gabriele figliolo dell' Illu-
ſtriſſ. Aſcanio Veſcouo Ceſarino ſcudi 300.
videntur prolata demonſtrationis gratia
vt ſolet in dubio præſumi; nam aliàs lega-
tum non deberetur, niſi probata illa qua-
litate filiationis, quod videtur alienum à
mente teſtatoris, ex quo etiam arguebant
Domini, cum eorum nullam habuerit ra-
tionem teſtator, ſed tantum perſonæ Ga-
brielis, cui non eſt veriſimile voluiſſe vl-
tra legatum trecentum relinquere alia cen-
tum quinquaginta: quod ex eo confirmari
videtur, quia ſi hoc voluiſſet, vtique ſciuiſ-
ſet dicere, oltre li trecento laſciati nel te-
ſtamento, quemadmodum apparet feciſſe
vtrobiq. tam in teſtamento, quàm in apo-
cha in legato mille ſcutorum relictorum
Domino Æmilio del Caualieri, in quibus
locis ſemper dicit, oltre li cento cinquan-
ta ſcudi conceſſili in vita ſua. Neque obſtat,
4 quod dicitur, † in ſimplici reuocatione
non venire caſum mixtum factum contem-
platione plurium cauſarum, *ad Bart. in*
l. 2. de verb. oblig vbi Alciat. nu. 20. teſtatur
de communi: & etiam non cenſetur reuo-
catum legatum conditionale, *l. Paulo Cal-*
limacho. §. 1. de lega. 3. Franc. decis. 169. n. 3.
quia *doctrina Bart.* ſi bene conſideretur,
potius facit in contrarium; nam ad hoc,
vt locum habeat, oportet factas fuiſſe plu-
res diſpoſitiones ſub terminis ſimplicibus,
& quo caſu nõ veniat caſus mixtus ratione
maioritatis vel minoritatis rationis, ſed
hic adeſt vnica ſola diſpoſitio facta contẽ-
platione ſolius ſeruitutis ex ſupra deductis;
5 Vnde † licèt adſint aliquę perſonales qua-
litates in vno, quæ non ſunt in alijs, niſi
iſtæ probentur contemplatæ, non conſtituũt
differentiam inter diuerſas perſonas, quod
optimè probari videtur *ex textu in l. is qui*
complures. 94. de lega. 3. Neque facit *tex.*
in d. l. Paulo Callimacho. §. 1. quia hoc le-
gatum 300. non eſt conditionale; nam quod
dicitur de morte Epiſcopi, non tendit ad
legati conſtitutionem, ſed perpetuationem
cum modificatione, itant vnum tantum
legatum debeatur, & procedit ille textus
in reuocatione; quæ applicari poteſt ad
diuerſas ſpecies relictorum; tunc enim,
maximè cum ibi ageretur de reuocatione
relicti facti filiæ cenſetur reuocatum id tã-
tum, quod purè datum fuerat, non quod
ſub conditione, ſed iſto caſu vnicum eſt
relictum, & non poteſt hic agi de interpre-
tatione mentis teſtatoris reſpectu diuerſo-
rum legatorum vni & eidem factorum.
Non obſtat, quòd in dubio ſit potius dicen-
dum legatum fuiſſe relictum contemplatio-
ne conſanguinitatis; aut contemplatione
Epiſcopi patris, quia hęc coniectura non
poteſt ſumi ex aliqua parte teſtamenti, cum
nullibi appareat teſtatorem vocaſſe Epi-
ſcopum, vel Gabrielem ſuos conſangui-
neos: Vnde reſtat, vt ſit contemplata qua-
litas ſeruitoris, poſtquam Gabrielem in
liſta ſeruitorum connumerauit. Nec facit,
quòd voluerit teſtator legatum tranſire ad
filios Gabrielis & Alexandri, & eſſe perpe-
tuum, quia hoc quidem declarat maiorem
animi propenſionem erga iſtos, quàm erga
alios, ſed non immutat naturam legati,
prout idem dici poteſt in caſu *l. is qui com-*
plures ſupra allegata. Prędilecti enim vi-
deri poterant ij, qui vocati fuerant ad illud
legatum, & tamen non pręferuntur alijs li-
beris non vocatis. Neque hic verſamur in
pręſumenda voluntate teſtatoris, poſtquam
expreſsè Gabrielem inter ſeruitores recẽ-
ſuit. Non obſtat, quod deducitur legatum
reſpectu Alexandri, qui non erat ſeruitor,
non eſſe reuocatum, quia contrarium eſt
verius, cum perſona Alexandri fuerit ap-
poſita legato non principaliter ſed ſecun-
6 dario; Ideo † reuocato legato reſpectu per-
ſonæ principalis, cenſetur etiam ablatum
Alexandro, *ex doctrina Bart. in l. qui Ro-*
ma. §. Flauius. de verb. oblig ad fin. quæ
procedit ſine difficultate in diſpoſitione vl-
7 timæ voluntatis, † ex qua ius non quęri-
tur irreuocabiliter tertio, prout in con-
tractibus, *vt per Roder. Xuares. in l. quo-*
niam in prioribus. C. de inoffic. teſtam. nu. 4.
& 15. Ant. Gomez. c. 12. var. tom. 1. nu. 69.
8 † Quod dicitur de legato alimentorũ, quod
non cenſetur reuocatum, non applicatur;
Id enim procedit in generali reuocatione,
non in particulari, qualis eſt iſta. Et ex
his concluſum pro reuocatione legati.

Burgen. Quindenniorum.
Die Mercurij 5. Decembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *Quindennia ſunt ſubrogata in locum an-*
natarum.
2 *In materia dubia recurritur ad obſeruan-*
tiam, & conſuetudinem, & n. 16. & 22.
3 *Conſuetudo & obſeruantia eſt optima le-*
gum interpres.
4 *Non ſolutio eſt actus negatiuus.*
5 *Ex eo quòd Vaſſalli non iurauerint fideli-*
tatem, non poteſt induci conſuetudo ex-
cluſiua iuris Domini; niſi talis obſeruã-
tia inducatur ex actibus poſitiuis.
6 *Conſuetudo derogans iuri tertij, ad hoc vt*
ſuffragetur, debet eſſe præſcripta, & quòd
ſit obtentum ex ea, non obſtante inter-
pellatione per contradictionem.
7 *Obſeruantia debet eſſe de tempore diſpoſi-*
tionis.

8 Non

8 *Non ſolutio poteſt deſeruire pro conſuetudine interpretatiua iuris exigendi.*

9 *Ius percipiendi annatas non includit de neceſſitate ius exigendi quindennia, cum non ſint accidentia inſeparabilia à iure annatarum.*

10 *Quindennia quomodo fuerint introducta, & quare, & nu. 28.*

11 *Annatæ beneficiorum, quæ ſoluuntur Capitulis differunt ab annatis, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, tam ratione facti quàm iuris, quod declaratur vſque ad nu. 16. & vid. nu. 28.*

12 *Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ regulantur à valore expreſſo in impetratione, & non excedunt valorem vnius anni.*

13 *Annatæ, quæ ſoluuntur Capitulis, conſiſtũt non in pecunia, ſed in ipſiſmet fructibus, quos Capitula propria auctoritate percipiunt, non vnius anni tantum, ſed anni cum dimidio.*

14 *Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, debentur ex cauſa oneroſa, ob præiudiciũ, quod ei reſultat propter vniones.*

15 *Annatæ, quæ debentur Capitulis, percipiuntur titulo merè lucratiuo, & à iure communi exorbitanti, cum beneficia ſine diminutione conferri debeant.*

16 *In materia dubia tam facti quàm iuris interpretatio ab obſeruantia deſumi debet.*

17 *Cõſuetudo, quæ deſumitur ex obſeruantia, non requirit præſcriptionem.*

18 *Annata, quæ ex beneficijs vacantibus venit ſoluenda, pro vnitis ſolui non poteſt, cum in eis impoſſibile ſit dare vacationem.*

19 *In vna quaq. diſpoſitione ſemper cenſetur præſeruatum ius tertij, quod intelligitur procedere in ijs, in quibus datur cõpatibilitas, & nu. 20.*

20 *Ex vnione beneficij grauati penſione non extinguitur penſio, quæ ſolui debet ex fructibus beneficij, licèt titulus extinguatur, cum remaneant fructus cum ſuo onere.*

21 *Per vnionem tollitur infuturum vacatio beneficij, & ceſſat ius, quod ex vacatione competit.*

23 *Præiudicium, quod venit in cõſequentiam, & ſecundario, non habetur in conſideratione.*

24 *Declaratur doctr. Bal. in l. de quibus. n. 21. de legib.*

25 *Conſuetudo interpretatiua quando locum habeat.*

26 *Longa obſeruantia non ſolum inſeruire poteſt pro interpretatione, ſed etiam poteſt habere vim præſcriptionis.*

27 *Omne priuilegium per nõ vſum amittitur.*

29 *De ſimilibus ad ſimilia non proceditur in caſibus introductis contra regulas iuris, & exorbitantibus.*

DECISIO MCDX.

Capitulum Burgenſe, quod ſiue ex conceſſionibus ſummorum Pontificum, ſiue ex præſcriptione immemorabili habet ius percipiendi vnam Annatam cum dimidia omnium beneficiorum vacantium in diœceſi Burgenſi prætẽdebat exigere adinſtar Cameræ Apoſtolicæ quindennia beneficiorum vnitorum etiam antè priuilegium fe. re. Pij V. & ideo cauſam commiſſerat cõtra diuerſas Eccleſias, quibus fuerant ab antiquo vnita quædam beneficia; & in ſpecie contra moniales ſancti Illephonſi; allegabatur enim prædictas vniones cẽſeri factas ſine præiudicio Capituli; Ideoq. deberi
1 ipſis quindennia, † quę ſubrogata fuerunt in locum annatarum, vt conſtat ex bulla Pauli II. & ex his, quę tradit *Galleſ. in tractat. de Annat. circa fin.* Et hanc partem amplexi ſunt Domini *in alijs poſitionibus coram R. P. D. meo Litta* *, *& nuper coram me 27. Iunij proximè præteriti.* Reſeruatum tamen fuit, vt videretur cum præſuppoſito, quòd iſta quindennia hactenus nunquam petita neque exacta fuerint; An talis non ſolutio quindenniorum poſſit inſeruire pro conſuetudine interpretatiua in caſu & ad effectum, de quo agitur, ſcilicet vt non teneantur ad eorum ſolutionem:
Et quidem pro parte Monialiũ deducebatur,
2 † in omni materia dubia eſſe recurrendum ad obſeruantiam & conſuetudinem,
3 † quæ eſt optima legum interpres: Ius autẽ Capituli, licèt ſit certum reſpectu exactionis annatarum; tamen reſpectu exactionis quindenniorum non eſſe clarum, cum tale ius neque de iure communi, neque ex conceſſionibus ſummorum Põtificum, neque ex præſcriptione eis competat, ſed deducatur ex quadam prætenſa interpretatione, quę habet contra ſe antiquiſſimam & perpetuò obſeruatam conſuetudinem non ſoluendi, prout in dubio præſupponitur. In contrariũ
4 pro parte Capituli deducebatur, † hanc nõ ſolutionem eſſe actum negatiuum, ex quo nihil poteſt ineſſe deduci, *ex doctrina Bald. in l. de quibus. nu. 21. de legib.* dicen-
5 tis, quòd † ex eo quòd Vaſſalli nunquam iurauerint fidelitatem, non poteſt induci conſuetudo excluſiua iuris Dominici, niſi talis obſeruantia inducatur ex actibus po-
6 ſitiuis. † Præterea per hanc conſuetudinẽ derogari iuri Capituli; Ideoq; requiri, vt ſit præſcripta, & quòd ſit obtenta, nõ obſtante interpellatione per contradictionem, *iuxta conſ. Alex. 136. lib. 2. Rimina ld. conſ. 10. nu. 28* a. *& dictum cõſilium dicitur communiter approbatum, vt ex multis, qui per informantes allegantur, & fuit dictum in cauſa Seguntina dimidia Annata, & in deciſione facta coram R. P. D. meo Litta 16.*
7 *Iunij 1595.* Et eo magis, quia † vt aliqua diſpoſitio

* præſertim 13. Ianuarij & 23. Iunij 1595.

a addo conſ. Socin. 260 n. 19 lib. 2 Balbus de præſcr. 2 par. primæ part. princ. q. 7. n. 4. Rip. reſponſ. 4 in fin. & de cõt per Maſcard. de probatio. cõcl. 1230. n. 18 & fuit dictũ in Valentina beneficij 6. Octob. 1596. quę in impr. diuerſ. nouiſſ. eſt 347. par. 1.

diſpoſitiō recipiat interpretationē ab ob-
ſeruantia, neceſſarium eſt, vt illa obſeruan-
tia ſit de tempore diſpoſitionis, quòd hic
non poteſt applicari, cum ſupponatur ius
Capitulo competere ab immemorabili tē-
pore; obſeruantia verò non poteſt eſſe, niſi
à tempore datę vnionum, de quibus agitur,
vt per Socin. conſ. 6. n. 2. lib. 1. & alios, quos
Rota ſequuta eſt in vna Placentina Voti co-
ram bo. me. D. Robuſterio [b]. Verum Do-

b ſub die 18. Aprilis & 2. Maij 1586.

8 mini cauſa diſcuſſa cenſuerunt, † iſtam nō
ſolutionem deſeruire poſſe pro conſuetudi-
ne interpretatiua iuris percipiēdi annatas
9 cum dimidia; cum illud ius, licèt conce-
datur eſſe clarum reſpectu perceptionis an-
natæ; tamen non includit de neceſſitate ius
exigendi quindennia: ea enim non ſunt ac-
cidentia inſeparabilia à iure annatarum;
10 † cum antiquis temporibus, quando fie-
bant vniones, illi, in quorum fauorem fie-
bant, obligarent ſe de ſoluendo certū quid
ſtatis temporibus Cameræ Apoſtolicæ ra-
tione præiudicij, quod oriebatur ex eo,
quòd per vnionem extinguebantur benefi-
cia, itaut amplius eorum vacatio dari non
poſſet; Et cum iſtæ obligationes vario mo-
do, & ſub diuerſis temporum terminis fie-
rent: tandem Conſtitutione Pauli II. reda-
ctę fuerūt ad tempus quindecim annorum:
Vnde, cum habeamus initium quindennio-
rum certum & indubitatum, videtur non
poſſe ex immemorabili annatarū exactio-
ne inferri ad immemorabilem exactionem
quindenniorum, quorum initium eſt certū,
& excluſiuum immemorabilis conſuetudi-
11 nis: Præterea † adeſt inter iſtas annatas
Capituli, & eas, quas percipit Camera Apo-
ſtolica, magna differentia, tam ratione fa-
cti, quàm ratione iuris; nam quantum ad
12 factum, † annatæ quæ ſoluuntur Cameræ
Apoſtolicæ, regulantur à valore expreſſo
in impetratione, & non excedunt valorem
13 vnius anni; † Illæ verò, quas percipit Ca-
pitulum, non conſiſtunt in pecunia, ſed in
ipſiſmet fructibus, quos propria auctorita-
te percipit, & non vnius anni ſolum, ſed
anni cum dimidio: Vnde ſatis deprehendi-
tur non eſſe eiuſdem ſpeciei cum annatis
Curiæ, ſed & ratione iuris differunt; nam
14 † annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſto-
licæ, debentur ex cauſa oneroſa ob præiu-
dicium, quod reſultat propter vnionem;
15 † Illæ verò debentur Capitulo titulo merè
lucratiuo, & etiam à iure communi exorbi-
tanti, cum beneficia ſine diminutione con-
ferri debeant. Stante itaque hac annata-
rum diſſimilitudine tā ratione cauſæ fina-
lis, quàm materialis; ſatis apparet nos
verſari in dubio tam facti quàm iuris; &
16 † ideo optimè huic materiæ conuenire eā
interpretationem, quæ ex obſeruantia de-
ſumitur, *c. cum dilectus. & ibi Abb. nu. 21.*
de cōſuet. Socin. cōſ. 145. n. 2. lib. 1. Caſar de
17 *Graſſ. deciſ. 1. nu. 7. & 8. de conſuetud.* † Et
iſta conſuetudo non requirit præſcriptionē,
vt per Pute. deciſ. 28. lib. 1. & 15. lib. 3. &
nihilominus hæc, quæ deducitur, videtur
habere vim immemorabilis, cum præſup-
ponatur nunquam fuiſſe ſoluta quindennia.
18 Vlterius pro hac parte facit; quia † ius
Capituli exigendi annatam cum dimidia
eſt de vacantibus; verum in vnitis impoſſi-
bile eſt dare vacationem; ergo de inunitis
non poteſt verificari ius Capituli. Neque
obſtat, quod dicitur, ius Capituli per vniō-
nes nō cenſeri ſublatum, ſed præſeruatum;
19 cum † in vna quaque diſpoſitione ſemper
cenſeatur præſeruatum ius tertij, *t. xtum*
olim de conſuetud. c. 2. de relig. dom. Rota
deciſ. vnic. de ſepultur. in antiq. cum alijs,
20 † quia hæc regula procedit in ijs, in qui-
bus datur compatibilitas; nam ex vnius
poſitione non ſequitur alterius negatio, ve-
luti ex vnione beneficij grauati penſione,
non extinguitur penſio, quæ ſolui debet ex
fructibus beneficij, licèt enim titulus ex-
tinguatur, remanent tamen fructus cum
ſuo onere penes eos, in quorum gratiam
facta eſt vnio; Verum in incompatibilibus
21 ſecus eſt, veluti in caſu iſto: † cum enim
per vnionem tollatur in futurum eius va-
catio, vtique ceſſat etiam ius, quod ex va-
catione competit: ſunt enim iſta incom-
patibilia; quòd non detur vacatio, & quòd
de non vacantibus debeatur annata, neq;
qualitas iſta poteſt eſſe ſine ſubiecto vaca-
tionis: Pretenſio autem exactionis quin-
dennij loco vacationis extinctæ aliundè
22 prouenit, non autem ex rei natura; † &
ideo ſatis clarè demōſtratur nos verſari in
iure dubio, quod recipere debet interpre-
tationem ab obſeruantia. Neque obſtat,
quòd debeamus ad inſtar Cameræ Apoſto-
licę mediantibus quindēnijs præſeruare ius
23 Capituli; quia † hoc præiudicium, quod
venit in quandam conſequentiam, & ſecun-
dario, non habetur in conſideratione, *gloſ.*
fin. in c. quamuis. & ibi Gemin. nu. 10. de
pact. in 6. Sarnē. ſuper regul. de iure quæſit.
24 *non toll. q. 3.* † Non obſtat *doctrina Baldi*
in l. de quibus. nu. 21. de legib. cum alijs al-
legatis, quia manifeſtè conſtat Baldum lo-
qui in præſcriptione iuris clari & indubi-
25 tati; † nam illo caſu non eſſet locus con-
ſuetudini interpretatiuę; quæ tunc locum
habet, quando materia eſt dubia, & licèt
admittamus *dictum Baldi eſſe communiter*
receptum, & ſimiliter conſilium Alex. 136.
lib. 2. & aliorum [c], tamen diſtinguendi
ſunt caſus, vt concilientur inter ſe Docto-
res contrarium aſſerentes, *prout Aym. conſ.*
111. & Natt. conſ. 406. & Ruin. conſ. 217.
n. 8. lib. 1. & videtur Baldus ſibi contrarius
idem ſenſiſſe conſ. 313. proponitur quòd an-
tiquatus. lib. 3. quē ſequitur Corn. conſ. 142.
nu. 11. & conſ. 268. n. 21. lib. 4. & quandam
diſtinctio-

c & Guid. Pap. deciſ. 298. n. 1. Afflict. deciſ. 188 n. 3. Boer. deciſ. 23. col. fin. Anton. de Padil. infinitos alios referens, & dicens cōmunem in l. 1. C. de ſeruitut. & aq. nu. 14. Oſalor de nobilit. Hiſpan. in 3. p. princip. n. 20.

diſtinctionem ponit Rip. de conſuetud. reſpō.
1. num. 25. & Rodericus Suares poſt Cyn. in
repetit. l. quoniam in prioribus. ampliat. 10.
nu. 20. Verum quia iſta procedunt in præ-
ſcriptione, non in interpretatione, non
eſt ſuper ijs inſiſtendum, quia non faciunt
ad caſum propoſitum, & prætenſio Monia-
lium non eſt ſimplex negatio non ſolutorũ
quindenniorum, ſed cum titulo vnionis,
per quem excluditur prætẽſa vacatio. Neq.
obſtat, quòd deducitur, obſeruantiam iſtam
non percutere initium immemorabilis con-
ſuetudinis per Capitulum probatę, quia
immo videtur omne tempus complecti cum
pręſupponatur, hæc quindennia nunquam
fuiſſe per Capitulum exacta, neque hacte-
nus docuit Capitulum vllo vnquam tempo-
re à quoquam illa exegiſſe; ſi enim hoc do-
cuiſſet, tunc poſſet habere locũ diſtinctio
Ruin. in d. conſ. 287. num. 8. lib. 1. ſed cum
26 hoc non docuerit, † iſta obſeruantia tam
longa, non ſolum inſeruire poteſt pro inter-
pretatione, ſed etiam poſſet habere vim
præſcriptionis, *iuxta deciſ. Putei 15. lib. 3.*
27 Maximè † cum omne priuilegium per non
vſum amittatur, *Guid. Pap. deciſ. 406. n. 2.*
Boer. deciſ. 386. circa finem. Et hæc opinio
probabilior viſa eſt Dominis, non ſolum
ex deductis, ſed etiam ex eo, quòd præten-
ſio Capituli viſa eſt nonnullis ex Dominis
inniti fundamento quodam valde infirmo;
28 nam † licèt quindennia fuerint introducta
propter præiudicium, quod per vniones
inferebatur Cameræ Apoſtolicæ; tamen
huius rei ratio par non eſt in Annatis exigi
ſolitis per Capitulum, non ſolum ex his,
quę ſuperius fuerunt deducta, ſed etiam ex
eo, quòd ius hoc quindenniorum introdu-
ctum fauore Cameræ non eſt trahendum in
exemplum à Capitulo non habente ius col-
lationis, prout habet Papa. Priuilegium
enim huiuſmodi conceſſum Camerę non cõ-
29 petebat de iure communi; † Ideo non pro-
ceditur de ſimilibus ad ſimilia in caſibus
introductis contra regulas iuris & exorbi-
tantibus, *vt ex mente gloſa in Auth. quas*
actiones. C. de ſacroſan. Eccl. & gloſ. in §. item
mixta. Inſtit. de action. tradit Stephanus
de Fridericis in tractat. de interpretat. Iuris
part. vlt. nu. 59. cum ſequentib. vbi multa
exempla congerit ad rem facientia: & hęc re-
gula fallit ſolum in caſibus à iure per viam
regulæ parificatis, *l. 1. de lega. 1. vt bene tra-*
dit idem Stephan. num. 64. quod non adeſt
in caſu propoſito, immo inter vtrumque
caſum adſunt diſparitates & diſſimilitudi-
nes ſupra conſideratæ, ex quibus tollitur,
quod dicitur in vtroque caſu adeſſe parita-
tem rationis, & tacitè hoc videtur fateri
Capitulum impetrando nouum priuile-
gium à fel. rec. Pio V. pro quindennijs
futurarum vnionum; ſi enim hoc ius ipſi
competebat antea, fruſtratorium erat hoc
impetrare, ſed ſufficiebat illud ad cautelã
confirmare. Et valde abſonum eſſet, quòd
in vnionibus faciendis Papa deberet facere
mentionem præiudicij inde prouenientis,
cum ipſe ſit dominus omnium beneficiorũ,
& ex tali actu inferatur maius præiudiciũ
Ordinarijs collatoribus, quorum tamen
nunquam requiſitus fuit conſenſus, neque
derogatum regulæ de non toll. iurequęſ.
cum hoc ius non habeatur in cõſideratione
ad hunc effectum, vt ſupra dictum eſt. Ex
quibus videntur ceſſare rationes conſide-
ratæ pro Capitulo pro conſequendo hoc
iure quindenniorum. Et ita concluſum
fuit per Dominos ad fauorem Monialium.

Romana Penſionis.

Die Mercurij 5. Decembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *In ſummariſſimo poſſeſſorio ſufficiũt leuio-*
res probationes.
2 *Quaſi poſſeſſio exigendi acquiritur per*
vnicum actum.
3 *Ratihabitio ſolutionis probatur ex ſolida-*
tione caputorum cum ſoluente abſq. ali-
qua proteſtatione.
4 *Proteſtatio facta in ſolutione non tollit ef-*
fectum priorum ſolutionum ſine prote-
ſtatione factarum.

DECISIO MCDXI.

DOmini cenſuerunt Equitem Horatium
eſſe manutenendum in poſſeſſione exi-
gendi penſionem, de qua agitur, cum enim
1 † in hoc ſummarijſſimo poſſeſſorio ſufficiãt
leuiores probationes, viſum eſt Dominis,
ſatis probatam fuiſſe poſſeſſionem exigen-
di; primo ex vno teſte, qui eſt Camerarius
Capituli ſancti Ioannis deponẽte ſe exbur-
ſaſſe vigintiquinq. ſcuta Equiti de ordine
R. P. D. Stellæ, qui dixerat ei, vt ſoluerен-
tur, dummodo ipſe Eques cederet omni-
bus actis factis contra ipſum, quę ceſſio re-
peritur facta in prima quietantia facta die
2 27. Aprilis 1597. † & iſta quaſi poſſeſſio ac-
quiritur per vnicum actum, *Rip. in c. cum*
Eccleſia. nu. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Grat.
3 *conſ. 110. nu. 8. lib. 2.* Confirmatur † ex ſoli-
datione computorum facta per R. P. D. Stel-
lam abſque vlla proteſtatione cum Camer-
lengo Baſilicæ ſancti Ioannis cum receptio-
ne reſidui, quę res probat ratihabitionem
præcedentis ſolutionis, *Iaſ. in l. ſi quidem C.*
de tranſaction. nec ad infrigendã ſolutionẽ
ſufficit eũ de ſolutione cõqueſtũ fuiſſe, etiã
dato quòd ea concludenter probaretur. Ad
ſũt duę alię ſolutiones; Altera facta per eũ-
dẽ Camerariũ; Altera verò de mãdato Do-
4 mini Alæ; † & licèt reſpectu huius tertię
ſolutionis reperiatur proteſtatio facta in
actis cauſę; tamen non probatur factam
fuiſſe in actu ſolutionis, neque ſi probare-
tur

tur poteſt tollere effectum priarum ſolutio-
num ſine proteſtatione factarum : Ex qui-
bus concluſum fuit pro manutentione .

Anconitana Pecuniaria .
Die Lunę 10. Decembris 1601.

S V M M A R I V M .

1 *Pecunia depoſitata in bancho cum expreſſa
proteſtatione non amoueri , niſi ipſo ci-
tato ſi fuerint exacta de facto , eo non
citato male exacta dicuntur , & de fa-
cto reponi debent .*

2 *Clauſula , ſi quid exequendum , dat facul-
tatem procedendi exequutiuè ad fauorē
eius , qui decretum pro ſe obtinuit.*

DECISIO MCDXII.

DOmini dixerunt decretum Auditoris
Camerę vltimo factum ad fauorem
1 Triumphi eſſe exequendum , † & pecunias
male exactas reponendas iuxta decretum .
Nã omiſſa negotij principalis diſcuſſione ,
in qua etiam Domini inclinabant pro Triũ-
pho ; tum ratione nullitatis ſententię ex
defectu citationis & mandati; tum ratione
iniuſtitię, cum in nullo eſſet debitor Trium-
phus Scagni , & videatur colluſum fuiſſe
inter ſcagnum & Maſcellam , ſed ſolum re-
ſpondendo ſtrictè dubio propoſito , cum
iſtę pecunię , de quibus agitur , fuerint de-
poſitatę cũ expreſſa proteſtatione per ipſũ
Triumphum penes banchum , & inde fue-
rint exactę de facto non citato ipſo Trium-
pho , neque eius procuratore , iſta exactio
fuit nulla ; ideo prout de facto proceſſit, ita
etiam de facto potuit reuocari , & decretũ
Auditoris Cameræ fuit iuſtum & exequen-
dum ; nam quamuis in iudicio repetitionis
ſit ordinariè procedendum; tamen hoc caſu
2 † adeſt in commiſione clauſula, ſi quid exe-
quendum , quę dat facultatem procedendi
exequutiuè ad fauorem illius, qui obtinuit
decretum ad ſui fauorem , & merito , cum
non deberent propria auctoritate moueri
è banco pecunię , ſed expectanda eſſet au-
ctoritas Iudicis . Et ita concluſum pro de-
creti exequutione .

Camerinen. Cenſus .
Die Lunę 10. Decembris 1601.

S V M M A R I V M .

1 *Depoſitum an releuet in redemptione cen-
ſus , ſi non præceſſit denunciatio per bi-
meſtre ante, iuxta Conſtitutionem Pij V.*

2 *Tempus duorum menſium cuius fauore , &
qua ratione ſit datum in d. Conſtitutione
Pij V.*

3 *Vbi forma eſt ad effectum , ſeruari poteſt
per æquipollens .*

4 *Decretum irritans appoſitũ in bulla Pij V.
ſuper forma creandi cenſus, reſpicit tan-
tum formam adhibendam in contrahen-
dis non autem in diſtrahendis cenſibus .*

DECISIO MCDXIII.

HÆc cauſa fuit mihi commiſſa extra
Rotam , vti deputato ab Auditore
Cameræ , ideo vtraque parte informante
per memorialia cõſului Dominos meos ſu-
per eo , quòd deducebatur in controuer-
ſiam , nempe an adeſſet res iudicata , quæ
veniret exequenda , & fuit per Dominos
reſolutum pro exequutione ; nam de re iu-
dicata conſtare cenſuerunt non ſolum ra-
tione trium decretorum emanatorum ad
fauorem Cæſarij pro caſſatione cenſus , ſed
etiam quia non conſtat ab vllo iſtorum de-
cretorũ legitimè appellatum fuiſſe : Vndè
clarè apparet de re iudicata. Quantum ve-
rò ad iuſtitiam Domini pariter cenſuerunt
eam eſſe clariſſimam , nam Cæſarius primo
requiſiuit aduerſarios ad recipiendam par-
tem ſortis principalis cenſus , de quo agi-
tur , impoſiti ſuper quadam ſua poſſeſſione ,
& aduerſarij recuſarunt recipere partem
offerentes paratos eſſe recipere totam sũ-
mam , & facere retrouenditionem , & de-
inde tranſactis duobus menſibus à die præ-
fatæ requiſitionis Cæſarius intimare fecit
ipſis aliam requiſitionem ſub 9. Maii 1596.
vt ipſi vellent recipere numos , & fructus
decurſos pro dicta retrouenditione ſibi fa-
cienda : Vnde emanauit decretum Poteſta-
tis mandantis dictas pecunias depoſitari
penes idoneam perſonam , quo facto am-
plius non currerent fructus dicti cenſus à
die depoſiti , quod depoſitum factum fuit
die decima eiuſdem menſis , & intimatum
parti: Vnde liquidò apparet proceſsũ fuiſſe
iuſtè ad caſſationem dicti cenſus, cum prę-
ceſſerit non ſolum denunciatio , ſed etiam
factum fuerit ſortis depoſitum , quod ad-
uerſarii ad eorum libitum recipere pote-
rant , & de his conſtat per publica inſtru-
menta. Neque obſtat , quod exaduerſo
1 obiicitur , † non fuiſſe ſeruatam formam
Conſtitutionis fel. rec. Pii Quinti mandan-
tis fieri denunciationem per bimeſtre ante :
Vnde cum non præceſſerit talis denuncia-
tio per bimeſtre ante depoſitum, fuiſſe nul
lum depoſitum , *ad tradita per Tiraq. de
retract. lign. §. 36. gloſ. 2. num. 26. & 29.*
quia primo dicitur denũciationem quidem
requiri pro forma ; ſed cum fuerit facta ,
2 fruſtra hoc obiicitur ; † nam aduertendum
eſt , tempus duorum menſium datum fuiſſe
fauore emptoris , vt interim poſſit ſtatuere
de reinueſtiendis ſuis pecuniis : Vnde ſtan-
te intimatione pro parte Cæſarii redimere
volentis , liberum erat aduerſariis , vel ex-
pectare lapſum duorum menſium , vel ſta-
tim recipere pecunias : Vnde cum non cõ-
paruerint , nihilq. oppoſuerint , potuit iu-
dex decretum interponere, ne amplius fru-

ctus

ctus deberentur, & quod eſt præcipuum;
non eſt verum non fuiſſe ſeruatã formam
Conſtitutionis; nam intimatio facta fuit,
& licèt non arctet emptorem ad recipien-
dum pretium ſuum, & caſſandum cenſum
ante lapſum duorum menſium; tamen non
ideo fuit aliquid geſtum contra formam
Conſtitutionis, quæ mandat tantummodo
fieri intimationem per duos menſes ante:
Vnde cum is, qui volebat redimere, poſſet
expectare lapſum duorum menſium, licèt
ſtatim fecerit depoſitum; non dicitur quic-
quam contra Conſtitutionem feciſſe, & ſo-
lum prætendi poteſt non ſtatim extinctum
fuiſſe cenſum, ſed poſt lapſum tantum duo-
rum menſium, & ſic deberi interim fructus
duorum menſium, de qua re nihil diſponi-
tur in bulla, ſed eſt caſus omiſſus; Ideo
non applicatur *doctrina Tiraq.* nam loqui-
tur in quæſtione illa, An ei, qui ſcientiam
habet alienationis, ſit facienda intimatio,
vel ſufficiat illa notitia, quam aliunde ha-
buit, in quo caſu ponderat verba conſue-
3 tudinis actum annullantis: † Præterea qua-
tenus hoc eſſet de forma, non tamen eſſet
ſubſtantialis, ſed ad effectum; fuit enim hoc
introductum ad euitandas vſuras palliatas:
Vnde talis forma ſeruari poteſt per æqui-
pollens, *Caſſado. deciſ. 26. ſuper regul.*
& qui denunciauit, & depoſuit, pinguius
adimpleuiſſe videtur. Addi etiam poteſt
4 † decretum irritans in bulla appoſitum re-
ſpicere formam adhibendam in contracti-
bus cenſuum, nos autem verſari in diſtra-
ctu, circa quem nullum adeſt decretum ir-
ritans. Et ex his cenſuerunt Domini de-
creta fuiſſe iuſta, & cum tranſierint in iu-
dicatum, non eſſe concedendam remiſſo-
riam, maximè cum petatur ad probationẽ
contrariam eorum, quæ clarè in publicis
inſtrumentis continentur.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Veneris 14. Decembris 1601.

SVMMARIVM.

1 *An in tranſlatione iurispatronatus poſſint
appons nouæ conditiones, & quando.*

DECISIO MCCCCXIIII.

DOmini omiſſo pro nunc, an iura ſint
in forma probanti, quod poterit par-
ticulariter diſcuti, licèt inclinatum fuerit
pro affirmatiua, reſtrinxerunt difficulta-
tem ad ſecundum caput, An ſatis conſtet de
iurepatronatus valido, præſuppoſitis iuri-
bus pro bene extractis. Et in hac re fue-
runt concordes; nam de donatione facta
per Regem Dionyſium, & Eliſabettam eius
coniugem, conſtat prout in ſummario Car-
doſi num. 2. quam donationem Epiſcopus
Vlixbonenſis confirmauit, & donatarij vſi
ſunt longo tempore, annorum circiter 270.
vt ex præſentationibus conſtat. Nec diffi-
cultatem contra iuſpatronatus facit, quòd
1 † in tranſlatione Iurispatronatus fuerint
appoſitæ nouæ conditiones, quæ prius non
aderant, veluti quòd eligendus ſit vnus ex
gremio Eccleſiæ, quia hoc eſt licitum, *vt
eſt gloſ. in c. cum dilectus. in verb. conſti-
tutum. de conſuetud. Lambertin. in termi-
nis tranſlationis de iurepatr. lib. 1. par. 2.
quæſt. 4. artic. 4. num. 2.* quod etiam ſine
difficultate licuit, ex quo propria bona do-
narunt pro augmento dotis iſtius iurispa-
tronatus; nam hic non agitur, vt ex tali
augmento acquiratur iuſpatronatus, quod
iam erat in eſſe conſtitutum, & ita non pro-
cedun. allegata in contrarium, & hoc con-
firmatur ex ſubſequuta obſeruantia tanti
temporis; maximè cum ſuper hoc iuſpa-
tronatus fuerint aliàs latæ in Rota tres ſen-
tentię canonizatorię iurispatronatus, pro-
ut in exequutorialibus continetur. Quan-
tum verò ad tertiam difficultatem, An per
hanc tranſlationem hoc iuſpatronatus fue-
rit effectum eccleſiaſticum, itaut cadat ſub
regulis reſeruatorijs; Domini dixerunt de
hac re eſſe particulariter agendum; tum
quia eſt debita præſentatio certo generi
perſonarum, tum quia de hac qualitate non
fuit facta mentio in gratia Domini Bernar-
dez. Et ita concluſum.

Romana Saluiani Interdicti.
Die Veneris 11. Ianuarij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Probatis extremis in Saluiano locus eſt
Aegidianæ.*
2 *Ex clauſula conſtituti in inſtrumento ven-
ditionis probatur poſſeſſio conſtituentis,
& ſic primum extremum.*
3 *Ex litis ſuſtentatione probatur ſecundum
extremum poſſeſſionis.*
4 *In grege datur hypotheca.*
5 *Sententia probat, & pro ea præſumitur.*

DECISIO MCCCCXV.

1 FVit reſolutum, † eſſe locum Aegidianę
in caſu, de quo agitur; nam primo pro-
bantur extrema Saluiani, nempè poſſeſſio
illorum de Scholis ex inſtrumẽto venditio-
2 nis, in quo adeſt clauſula conſtituti, † ex
qua probatur poſſeſſio conſtituentis *Ang.
in l. quadam mulier. nu. 2. de rei vendic.
Tiraquel. de conſtit. par. 3. limitat. 1. n. 20.*
3 † Secundum extremum probatur ex litis ſu-
ſtentatione, *Verall. deciſ. 369. par. 2. Cæ-
ſar. de Graſſ. deciſ. 4. de reſtit. ſpol.* De iu-
4 ſtitia ſententiæ conſtat, cum † in grege de-
tur hypotheca, *vt fuit dictum in cauſa Ro-
mana Pecudum 4. Maij 1600. corã R.P.D.
meo Mellino, & prius in eadem cauſa coram
bo. me. D. Gipſio*, & hypotheca conſtat ex
inſtrumentis, de quibus conſtitit in actis,
licèt

licèt omiſſa fuerit regiſtratio in confectio-
5 ne regiſtri. † ſed tollitur difficultas ex ſententia graduatoria lata inter creditores, & Pariſium conſentientem graduationi; quo caſu ſententia probat, & pro ea præſumitur, *Innoc. in c. bona. il 2. de election. Alex. in conſ. 101. lib. 5. Pute. deciſ. 113. lib. 3.* Non obſtat, quod prætenditur pro parte Domini Pariſij, ſe eſſe anteriorem aliis creditoribus ob pecunias traditas Scholis, ex quibus fuit facta recollectio fructuum ex arte agriculturæ, quæ recollectio ceſſit in vtilitatem creditorum, *ad leg. interdum, qui potior. in pign. hab.* quia iſtæ pecuniæ fuerunt ſolutæ pro pretio animalium, & ita debitæ ratione emptionis; & ideo ex illis non potuit quæri hypotheca; nam id procederet, ſi fuiſſent ſimpliciter propriæ Pariſij, quòd autem fuerit graduatus inter priores pro iſto credito, fuit factum cum hac conditione, quòd teneretur oſtendere ante exequutionem pecunias fuiſſe de proprijs non autem de pertinentibus ad illas de Scholis. Non obſtat, quòd obtinuerit mandatum, quia non fuit iuſtificatum, & adhuc pendet cauſa appellationis coram R.P.D. meo Pamphilio. Et ex his concluſum eſſe locum Aegidianæ.

Salamantina Portionis.

Die Mercurii 16. Ianuarii 1602.

S V M M A R I V M.

1 *Societates contracta à procuratore pro defenſione cauſa in curia, quando debeãtur.*

2 *Granum conſumptum; quod tradi non poteſt in eadem ſpecie in indiuiduo, liquidari debet, & eius valor ſolui.*

DECISIO MCCCCXVI.

DOmini dixerunt partitas concordatas cum procuratoribus Franciſci in liquidatione facta per Capitulum in partibus, eſſe imputandas ipſi in ſolutionem ſui crediti, dummodo per Capitulum hic, vel in partibus dentur quietantiæ procuratorum, vt iis poſſit Franciſcus ſe tueri. Quantum ad partitas manualium, Domini dixerunt deberi, ex quo ſunt comprehenſæ in ſententia lata ad eius fauorem, ſed ne fiat præiudicium Capitulo, habebitur eorum ratio in ſententia liquidatoria tacito nomine manualium. Quantum ad augmentum præbendæ Sancti Officii, ad cuius rationem facta eſt liquidatio, Domini volunt illud compenſari cum diminutione redditnum ratione expenſarum factarum ex maſſa communi pro ſuſtentatione iſtius litis.

1 † Quantum ad damna, & intereſſe ratione ſocietatum, Domini nolunt aliquid præſtari, tum ex eo quòd non videntur contractæ iſtæ ſocietates de tempore, quo poſſit mora aliqua imputari Capitulo; tum etiam & præcipuè, quia nulla apparet facta intimatio Capitulo, quando fuerunt contractæ ſocietates.

2 † Quantum ad frumentum, quoniam illud eſt conſumptum, nec poteſt ſpecies illa tradi in indiuiduo, placet Dominis, vt liquidetur, non præcisè iuxta taxam Regiam, quæ non conſtituit, vt precium aſcendat ad illam quantitatem, ſed tantum ne illam excedat; & ideo cum temperamento nempè duodecim regalium pro ſingulis fanecis. Quantum ad expenſas liquidationis, eas non deberi, neque viaticum petitum à D. Franciſco, *vt fuit reſolutum in vna Foroliuien. de Monſignanis coram R. P. D. meo Penia.*

Beneuentana Decimarum.

Die Mercurii 23. Ianuarii 1602.

S V M M A R I V M.

1 *In materia manutentionis ſufficiunt leuiores probationes.*

2 *Ex vnico actu acquiritur poſſeſſio.*

3 *Rector, qui ſe habet pro ſpoliato, an poſſit nomine Eccleſiæ petere manutentionem.*

4 *In incorporalibus ex denegatione ſolutionis amittitur poſſeſſio.*

DECISIO MCCCCXVII.

CVm ſimus in materia manutentionis,
1 † in qua leuiores probationes ſufficiunt, *vt fuit pluries in Rota reſolutum, vt in cauſa Sabinen. beneficiorum coram S.D.N. Clemente VIII. 11. Martij 1583. & coram me in Iſpalen. Iuris nominandi 3. Iunij eod. anno,* Domini cenſuerunt manutenendam eſſe Eccleſiam contra Antonium Galiardum, & Cæſarem de Croſano in exactione decimarum; nam hæc exactio probatur per ſecundum teſtem dicentem, che il Signor Scipione eſſigeua la decima da tutti li coloni, che coltiuauano detto feudo, d'ogni dodici dua; & che vno ne pigliaua l'Arciprete, & l'altro il padrone; Accedit quartus teſtis annorum ſexaginta, qui deponit ſimiliter de exactione decimæ, licèt non deponat de quantitate: Idem deponit Decimus teſtis annorum ſeptuaginta, qui ait, che la Decima andaua gionta col terratico, che loro coloni pagauano: In quo concordat cum dicto ſecundi teſtis, & alii teſtes de auditu. His accedit confeſſio Baroniſſæ, & aduerſariorum de ſolutione decimæ,
2 & † ex vnico actu acquiritur poſſeſſio, *vt ſepius fuit in Rota reſolutum.* * Neq; obſtant obiectiones, quæ faciunt contra dictum ſecundi teſtis, quòd deponat de tempore quinquaginta annorum, de quo Scipio non erat Archipresbyter, quia ex lectura depoſitionis tollitur; dicit enim quòd à quinquaginta annis, che ſtaua per creato con il Sig. Scipione, che era Arciprete, nam illud de quinquaginta annis, debet

* & in ſpecie ſupra in Oadicen. adminiſtrationis 21. Iunij 1597. n. 4. & in Bracaren. Monaſterij de Iunchas 4. Maii 1598. corã R. P. D. Lancellotto, Aymon. conſ. 332. n. 4. Cephal. conſil. 170. num. 52. lib. 2.

bet referri ad illa verba, che ſtaua, non autem ad illa, che era Arciprete; & ſic vidit illum exigere tempore, quo erat Archipreſbyter, & iſte teſtis coadiuuatur ex aliis atteſtationibus eum eſſe fide dignum. Et cum iſta poſſeſſio quaſita fuerit Eccleſiæ, ſuffragatur moderno Archipresbytero. Neque
3 releuat, quod dicitur, † eum habuiſſe ſe pro ſpoliato; & ideo non poſſe manuteneri, *Bart. in l. 2. num. 10. C. de ſeruit. & aq. l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acquir. poſſ.* nam hoc procedere poteſt reſpectu Archipresbyteri nomine proprio agentis, prout agere poteſt, *Innoc. in c. in litteris. de reſtit. ſpol.* ſed reſpectu Eccleſiæ non fuit amiſſa poſſeſſio. Vnde cum hodie agat nomine Eccleſiæ, non poteſt ei talis exceptio obeſſe, quod apparet ex ſummario n. 17. Nec obſtat, quod † in incorpora-
4 libus denegatione ſolutionis amittatur poſſeſſio; *c. querellam. vbi Doctor. de electión.* quia non fuit abſolutè denegata ſolutio, cũ prætenderet Dominus decimam ſibi deberi, vt ſolueret aliquam partem Eccleſiæ, reſiduum verò pro ſe retineret; & ideo non Eccleſia priuata eſt non ſolutione poſſeſſione ſua, *Bald. in l. Pomponius. ex quib. cauſ. vſufr. amitt. Socin. conſ. 106.* Cætera benè tolluntur per Informantes. Et ideo conclusum pro manutentione.

Calaguritana Cenſus.

Die Lunę 28. Ianuarii 1602.

S V M M A R I V M.

1 *Pactum in contractu cenſus appoſitum, quòd ſi periret res ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alijs rebus extantibus, eſt vſurarium.*

2 *Pacta omnia, per quæ venditor cenſus obligatur ad id, ad quod de iure nõ tenetur, ſunt prohibita per Conſtitution. Pij V. & vitiantur, non autem vitiant contractum, vt nu. 13.*

3 *Pactum in cenſu, quòd re pereunte, non pereat cenſus, eſt contra expreſſam diſpoſitionem bullæ Pij Quinti.*

4 *Destructo molendino in totum, ſi readificetur, eſt aliud, & diuerſum à primo, ita vt ſi cenſus ſuper primo impoſitus erat, illo deſtructo amplius nõ ſuſtineatur cenſus.*

5 *Cenſus impoſitus cum pactis, quæ aliquid addunt formæ datæ per bullam Pij V. non vitiatur; ſed tantum pacta, quatenus addunt formæ præſcriptæ, vitiãtur.*

6 *Pactum contra ſubſtantiam contractus annullat contractum; ſi verò ſit præter naturam & accidentia, quæ circa contractus peremptionem adeſſe, & abeſſe poſſunt; tunc non annullat contractum, ſed ipſa tantum accidentia annullantur, ſi ſint à iure improbata, firmo tamen remanente contractu.*

7 *Pactum non dicitur reſpicere formã ſubſtantialem contractus, quando principaliter tendit ad conſeruationem rei ſuper qua imponitur.*

8 *Cura & cultura rei cenſualis pertinet ad dominum, non autem ad cenſuarium.*

9 *Colonus tenetur de damno, quod culpa ſua contingit in re conducta.*

10 *Pactum, quòd cenſuarius teneatur ad omnes caſus etiam fortuitos, ex quibus bona dirui, diminui, & deteriorari contingeret, non eſt contra bullam Pij V. quia non intelligitur de quacunq; deterioratione totius rei vel partis, ſed de ea, per quam tota res vel pars in totum perimitur, & redditur infructuoſa.*

11 *Non omnis deterioratio & diminutio fructuũ facit, vt dominus teneatur locatori ad remiſſionem affictus, ſed illa tantum, quæ habita ratione ad totum tempus locationis infert intollerabile damnum & præiudicium.*

12 *In dubio actus potius interpretari debet, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur, etiam verba improprianda.*

14 *Pactum manutentionis bonorum arbitrio boni viri, non poteſt dici à iure improbatum; cum venditor cogi poſſit ad id, ſi dolo malo omitteret culturam, & pateretur rem negligentia ſua deteriorari.*

15 *Venditor cenſus moroſus in ſolutione pro redimendo cenſu poteſt cogi per ſubhaſtationem rei ad reſtitutionem pecuniarũ.*

16 *Pactum ſeu pœna commiſſi, in contractu cenſus eſt de illis, quæ in contractu vitiantur, non autem vitiant, quatenus ſit à iure improbatum.*

DECISIO MCDXVIII.

IN inſtrumento cenſus, de cuius validitate agitur, inſertum fuit pactum ſub his verbis; Item ſub conditione quòd dicti Domini Decanus & Capitulum, qui ad præſens ſunt, & in futurum fuerint in dicta Eccleſia Calaguritana, debeant conſeruare, & conſeruabunt dicta bona immobilia cõtenta & declarata in ſcriptura mandati benè refecta, reparata, & inſtaurata omnibus refectionibus & inſtaurationibus neceſſarijs & opportunis, & ſi ruerint, aut diminuta vel deteriorata fuerint aqua, igni, diuturnitate temporis, tempeſtate, terremotu, innundatione, vel depopulatione agrorum, ira Dei, hominum, Regis, aut populi, vel alio quocunq. caſu fortuito cœli vel terræ, opinato vel inopinato, aut inſolito, toties quoties ruerint, diminuta vel deteriorata fuerint, toties ſint obligati illa reædificare & laborare de nouo, & ita facere, quòd ſemper meliorentur, & non deteriorentur ſub eadem pœna commiſſi. Dubitatum fuit, an hoc pactum ſit contra Conſtitutio-

nem fel. rec. Pij V. itaut annullet contra-
ctum cenſus. Pro parte Capituli prætendi-
tur hoc pactum eſſe contra expreſſam bul-
læ diſpoſitionem in illa parte, in qua diſpo-
nit ſub his verbis. Poſtremo cenſus om-
nes in futurum creandos, non ſolum re in
totum vel pro parte perempta, aut infru-
ctuoſa in totum vel pro parte effecta, volu-
mus ad ratam perire, ſed etiam poſſe pro
eodem pretio extingui, non obſtante &c.
ponderatur quoq. alia clauſula, in qua ha-
betur contractus ſub alia forma poſthac
celebrãdos fęneratitios iudicamus. Ex qui-
bus concludebant informantes pro Capi-
tulo contractum hunc eſſe cenſendum vſu-
rarium & nullum; præſertim cum in bulla
conceſſionis licentiæ creandi hunc cenſum
ſuper bonis Capituli emanata à fel. re. Gre-
gorio x i i I. cautum ſit, & cum clauſula
ſeruata forma Conſtitutionis Pij V. Acce-
1 dat, † quòd alias pactum, quòd ſi perirent
res ſuper quibus imponitur cenſus, impo-
ſitus ſit ſuper alijs rebus extantibus, fuit
iudicatum vſurarium, *vt eſt deciſio Sarnen.*
2 *89. aliàs 92.* Deducitur quoque † pacta
omnia, per quę venditor cenſus obligatur
ad id, ad quod de iure non tenetur, ſunt
prohibita per Conſtitutionem prędictam,
vt tradit Nauar. conſ. 14. de cenſibus. nu. 2.
3 *lib. 3. part. 2.* Præſertim verò, † cum hoc
pactum videatur tendere ad hoc, ne re
pereunte, pereat cenſus, quod eſt contra
expreſſam diſpoſitionem bullæ volentis,
quòd ſiue in parte ſiue in totum res pereat,
cenſus quoque pro rata pereat; Et cum in
iſtis bonis adeſſet inter cętera Molẽdinum,
4 † ſi illud deſtructum fuiſſet in totum non
poteſt ſuſtineri cenſus, etiam ſi reędifice-
tur, quia eſt aliud & diuerſum à priori,
vt dicit Nauar. de vſur. q. 25. nu. 118. Iaſ. in
l. ius ciuile. nu. 15. de iuſti. & iur. Poſtremo
dicitur pęnam commiſſi efficere, vt cenſus
ſit inemptus, & ſic per indirectum datur
facultas emptori repetẽdi pretium cenſus,
quod eſt directè contra ſubſtantiam ipſius
cenſus. His tamen non obſtantibus Domi-
5 ni cenſuerunt, † hoc pactum non vitiare
contractum cenſus, ſed quatenus aliquid
addit formæ datæ per fel. rec. Pium V. vi-
tiari. Et pro fundamento deciſionis con-
ſideratum fuit id, quod aliàs deductum, &
approbatum fuit per Rotam *in cauſa Bo-*
nonien. cenſus coram R.P.D. meo Pamphilio
26. Iunij 1600. quod & prius fuerat habitũ
in conſideratione *in cauſa Romana Turris*
Tubalkarie 7. Nouembris. 1575. me propo-
nente; nempe quòd valde differt forma con-
tractus reſpicientis ſubſtantialia ab acci-
dentalibus, quæ poſſunt adeſſe vel abeſſe
citra contractus corruptionem vel in aliã
6 ſpeciem transfuſionem; † nam priori caſu,
pactum contra ſubſtantiam annullat con-
tractum; ſed ſi ſit præter naturam & acci-
dentia, quæ citra contractus peremptionẽ
adeſſe, & abeſſe poſſunt, tũc ea nõ annullãt
contractum; ſed ſi ſint improbata à iure,
ipſa annullantur firmo remanente contra-
ctu, *Caſtrenſis in l. cum quid. nu. 2. ſi cert. peta.*
& hanc differentiam optime explicat *Za-*
ſius ſingular. reſponſ. lib. 1. cap. 12. Applicã-
do itaque ad propoſitam quęſtionem dictũ
fuit, hoc pactum, de quo agitur, non reſ-
picere contractus ſubſtantialem formam;
& ideo quatenus ſit improbatum à Conſti-
tutione, non tamen ideo vitiare contractũ
cẽſus, nã Pius V. noluit, quòd omnia pacta
indiſtinctè annullarent contractum, ſed illa
tãtũ, quę reſpiciũt ipſius formã ſubſtãtialẽ,
quod apparet ex eo, quòd *in §. pacta. & in*
§. fructus improbauit nonnulla pacta parti-
cularia, eaque ſpecialiter annullauit abſq;
eo, quòd diſponat, vt annullent totum
contractum, in quo ſunt appoſita, *vt con-*
ſideratum fuit in dicta cauſa Bononien. cen-
7 *ſus.* † Quòd autem hoc pactum non reſpi-
ciat formam ſubſtantialem, apparet, quia
principaliter tẽdit ad conſeruationem rei,
ſuper qua eſt cenſus impoſitus, quę res vi-
detur conformis diſpoſitioni iuris commu-
nis, *l. quod ſæpe. § ſi res vendita. de contrah.*
8 *empt.* nã † cum cura & cultura rei cenſualis
pertineat ad dominum, non autem ad cen-
ſuarium, *l. fundi Trebatiani. & ibi Bart.*
de vſufr. leg. Bal. in l. vnic. § excepto. ver. cõ-
9 *tra quæro. C. de cad. toll.* vtique † tanquam
colonus teneretur de damno, quod culpa
ſua contingeret, *l. ſi quis fundum. § ſi verò.*
vbi gloſ. & Doctores, locati. ſed hoc nihil
addit, neque detrahit formæ ſubſtãtiali
10 ipſius cenſus. Neque obſtat, quòd † in
hoc pacto videtur comprehẽdi vnum, quod
eſt apertè contra Conſtitutionem, nempe
quòd Capitulum teneatur ad omnes caſus
etiam fortuitos, ex quibus bona dirui, di-
minui, & deteriorari contingeret, quod
eſt contra Conſtitutionem in ea parte, in
qua vult cenſum hoc caſu in totum vel pro
parte extingui; nam eſt animaduertendum
decretum illud Conſtitutionis non eſſe in-
telligendum de quacumque deterioratione
totius rei vel partis, ſed de ea per quam
tota res, vel pars ipſius in totum perimi-
tur, & redditur infructuoſa; recipit enim
interpretationem paſſiuã à iure communi,
11 iuxta quod † nõ omnis deterioratio & di-
minutio fructuum facit, vt dominus tenea-
tur locatori ad remiſſionem affictus, ſed
tantum illa, quæ habita ratione ad totum
tẽpus locationis infert intollerabile dam-
num & præiudicium, *vt fuit in pluribus*
cauſis reſolutum, & in ſpecie in vna Ro-
mana affictus inter Dominum Mutium
Matthæum, & Caffarellos coram R.P.D.
meo Corduba: ſed pactum, de quo agitur,
debet intelligi de deterioratione, quę non
perimat omnino fundum nec fundi partem,

ſed

ſed ſui ſedulitate, & diligenti cultura poteſt remedium adhiberi: Præterea non dicitur in dicto pacto, quòd re perempta vel àliqua eius parte nihilominus cenſus duret, & non extinguatur, quod eſſet contra decretum Conſtitutionis, neque ad annullandum actum debet fieri hæc ſubauditio ſeu interpretatio, poſtquam non eſt ita expreſsè & clarè cautum; nam † in dubio debemus potius ita actum interpretari, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur, etiam verba impropriando, *l. quoties. de reb.dub. Dec. in l.in contrahēda.de reg.iur. Ang.in l.ſi tā anguſti. de ſeruitu.& aq.& in l.ſi cum ante. C.de donat.ant.nupt. Iaſ.in l.ſtipulatio iſta. num.3.de verb.oblig.* quod etiam in eadem materia cenſus factum eſt per Rotam *deciſ. 757.part.1.diuerſor.* Clauſula verò ponderata annullans contractus ſub alia forma factos tollitur *ex prædicta deciſ. Bononien.* nam reſpicit formam ſubſtantialem non autem reliqua accidentia contractus. Ideq. eſt dicendum de licentia conceſſa à Gregorio XIII. Neque facit ad rem *deciſio Sammen.* quia pactum illud etiam ante bullam Pij V. de iure communi erat improbatum; & eſt à noſtro diuerſiſſimum: Tollitur etiā
13 id, quod deducitur, † pacta omnia obligantia venditorem ad id, ad quod de iure non tenetur improbari; nam aliud eſt, quòd pacta huiuſmodi vitientur, aliud quòd vi-
14 tient contractum, prẹterquam quòd † pactum manutentionis bonorū arbitrio boni viri non eſt à iure improbatum, immo cogi poteſt vēditor ad id ſi dolo malo omitteret culturam, & pateretur rem negligentia ſua deteriorari; poſſet enim fieri fraus in prẹiudicium cenſuarij reddendo fundum infructuoſum. Neque ex hoc ſequitur, quòd aperiatur via cogendi venditorem ad redimendum cenſum, non enim prouenit hoc
15 facto emptoris ſed venditoris, † qui eodem modo ſi eſſet moroſus in ſolutione poſſet cogi per ſubhaſtationem rei ad reſtitutionē pecuniarum; culpa enim ſua non autem emptoris hoc cōtingit. *Gabr.cōſ.152.lib.1.*
16 Et eodem modo tollitur, quod dicitur † de pœna commiſſi, eſt enim ex illis pactionibus, quæ vitiantur, & non vitiant, quatenus eſſent improbatę à iure, quod tamen non caret difficultate, cum reſolutio contractus non ſit in poteſtate emptoris, ſed proueniat culpa venditoris. Et ita concluſum, pactum de quo agitur, non vitiare contractum cenſus.

Romana Pecuniaria.
Die Veneris 1. Februarij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt cedula bācharia habeat vim ſolutionis, & per eam cenſeatur debitor liberatus, quæ requirantur.*
2 *Ad delegationem debiti requiruntur ea, de quibus per Doctor. in l. ſingularia. ſi cert. petat.*
3 *Extinctio debiti quando inducatur per cedulam banchariam.*
4 *Ad nouandum debitum per procuratorem requiritur ſpeciale mandatum.*

DECISIO MCDXIX.

FVit concluſum decretum ſecundi Collateralis eſſe reuocandum, cum per traditionem cedulę banchariæ in caſu, de quo agitur, non fuerit facta nouatio debiti, & per conſequens non fuerit liberatus Illuſtr.
1 Dominus Tarquinius; nam ad hoc † vt per traditionem cedulę cenſeatur liberatus debitor, eaque habeat vim ſolutionis, *vt habetur in deciſ. Putei 163. lib.1. cum alijs allegatis* *, neceſſe eſt, vt per talem traditionem, & cedulæ acceptationem induca-
2 tur nouatio, † aut per modū delegationis, quę hoc caſu non poteſt adeſſe, cum Luraghus non eſſet debitor Domini Tarquinii, vt colligitur ex forma obligationis, deponendo in bancho Luraghi per quindecim dies ante diei aduentum ſimilem ſummam, pro qua ſe obligabat, & ita non concurrunt requiſita ad delegationem, de quibus per Doctores *in l. ſingularia, & ibi Cagnol. nu.165. Iaſ.36. Bolognet. num.92. ſi cert. pet. Gabr. concl.1. nu.26. de nouation. & fuit dictum in illa Bononien. Pecuniaria coram bo.me. Card. Lancellotto 13. Ianuarij 1581.*

* & per Bart. in l ſi ſoluturus. ff. de ſolution. & per tradit. in deciſ. in cauſa Beneuētana cēſus 29. Mar. 1593 corā Illuſtr. Card. Pamphilio.

3 † Aut per viam extinctionis debiti, quę inducitur, quando creditor recipit cedulam inſolutum caſſando inſtrumentum debiti, & faciendo ſe deſcribi creditorem in libro Campſoris, qui confecit cedulam, aliàs videtur cedula data potius pro quadam acceſſione & aſſecuratione, quàm gratia nouandi debitum, quod etiam ex dictis teſtiū in caſu iſto videtur probari, & eo magis quòd negotium iſtud fuit geſtum per pro-
4 curatorem, † qui non habebat mandatum ſpeciale, prout requiritur ad nouandum, *Dec. conſ.143. nu.12. Gabr. conſ.155. nu.31. lib.1. Bald. in l. fin. ad fin. C. ad leg. Falcid. Rota Ianuen. deciſ.2. nu.13.* Vnde cum metiri debeamus voluntatem à poteſtate, non potuit fieri nouatio per iſtum procuratorē; & ideo ceſſatio Luraghi non præiudicat dominis de Summa; *vt fuit in ſimili deciſum coram. R. P. D. meo Mellino in cauſa Romana Pecuniaria* [a]; Quare concluſum pro reuocatione decreti Capitolini.

a ſub die 14. Nouembris 1595.

Vlixbonen. Prioratus.
Die Veneris 1. Februarij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Iuſpatronatus laicale donatum Eccleſiæ efficitur Eccleſiaſticum.*
2 *Iuſpatronatus Eccleſiaſticū ex ſui natura*

cadit ſub regula reſeruatoria menſium.

3. *Regulæ reſeruatoriæ comprehendunt beneficia iuxta ſuam naturam & cum ſua cauſa.*

DECISIO MCDXX.

QVamuis hoc iuspatronatus de quo agitur, à principio fuerit laicorum:
1 † tamen, ex quo fuit donatum Eccleſiæ, Domini non dubitarunt fuiſſe ef-
2 fectum Eccleſiaſticum; † & ideo ex natura ſua cadere ſub regula reſeruatoria menſiũ, *Caſſad. deciſ. 4. de iurepatr.* Nec placet, quod deducitur de origine huius iurispatronatus, nec quòd in eo procedatur per viã electionis; quia quantum ad originem, ea non attenditur poſt donationẽ factam Eccleſiæ, *gloſ. in c. dilectus. il 3. in verb. Regis. de prabend.* Quantum ad electionem, regula eſt clara, quæ reſeruat beneficia ad præſentationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem &c. Et ideo non obſtat, quòd procedatur per viam electionis: Maior facta fuit difficultas in eo, quòd ex lege donationis Eccleſiæ factę, debetur iſte Prioratus certo generi perſonarum propter auctoritatem *gloſæ magnæ in fin. in c. cum in tua. de prabend. in 6. Aeneas de Falcon. tractat. de reſeruat. 3. quaſi princip. nu. 22. Gaſpar. de Peruſ. tractat. de reſeruat. c. 2. nu. 13. & allegantur nonnulla deciſiones Rota Put. deciſ. 235. lib. 2. Verall. deciſ. 316. lib. 1. in manuſcript.* Ex quibus videtur probari talia beneficia iuxta formam fundationis ſeu donationis non comprehendi ſub
3 regulis reſeruatoriis. † Verum his non obſtantibus Domini cenſuerunt comprehendi, verum cum ſua cauſa, ſcilicet vt collatio per Papam fieri debeat illis perſonis, quibus debita ſunt talia beneficia; quia non cenſetur Papa per tales reſeruationes præiudicare velle niſi collatoribus, non autem perſonis, quibus ex fundatione ius competit, ex his quę bene deducuntur per informantes pro Domino Cardoſo. Quę deducuntur per Informantes contra iura, ex quibus prætenditur probatum eſſe Iuspatronatus, & contra validitatem pactorum in donatione appoſitorum, partim in aliis poſitionibus fuerunt reſoluta, partim reſeruata, & ſunt extra dubium; Ideo eorum nulla in præſenti diſcuſſione fuit habita ratio.

Militen. Iurispatronatus.
Die Veneris 1. Martij 1601.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatronatus domini temporalis & familiæ potentis debet probari iuxta formam traditam à Sacr. Concilio Tridentino.*

2 *Duo ſimul præſentati in vno & eodem beneficio eodẽ tempore inſtitui nõ poſſunt.*

3 *Epiſcopus non poteſt beneficia diuidere.*

4 *Præſentatio admiſſa per Ordinarium cum clauſula, Iura patroni illæſa ſeruare volentes, cauſa prius non cognita, non habetur in conſideratione; & talis admiſſio ſeu inſtitutio dicitur tantum præſeruatiua, non autem iuris tributiua.*

DECISIO MCDXXI.

FVit dubitatum, An conſtet de iurepatronatus Dominorũ Terræ Briatici in
1 Eccleſia ſancti Nicolai eiuſdem Terrę; † & quoniam ſumus in iurepatronatus Domini temporalis, & familiæ potentis, ad cuius probationem iuxta decretum ſacri Concilij Tridentini requiritur probatio per exhibitionem veri tituli ex fundatione & dotatione, vel eius loco per probationem immemorabilis conſuetudinis vnà cum præſentationibus continuatis, quæ effectũ fuerint ſortitæ per tempus ſaltem quinquaginta annorum, *c. 9. ſeſſ. 25. Concilij Tridentini*; Ideo examinando probationes allatas pro parte Excellentiſs. Ducis, Domini fuerunt in ea ſententia, vt licèt videatur probata immemorabilis per teſtes examinatos, quorum tamen aliqui non videntur fide digni, cum deponant de viſu de præſentatione Don Nicolai Matureſij, quæ fuit de anno 1520. & tamen non attingunt illam ætatem, neque tunc temporis erant nati, & iſti ſunt, primus annorum 75. ſecundus annorum 65. quartus annorum 70. Alterum tamen requiſitum non bene probatur, nempe continuatio præſentationum effectuatarum per quinquaginta annos; nã inter pręſentationem prædictam de anno 1520. & præſentationem anni 1545. nulla oſtenditur continuatio; cum in hac poſteriori dicatur beneficium vacare per liberã reſignationem Clerici Deſiati, non autem per obitum Matureſij; Sed neque hæc præſentatio anni 1545. videtur eſſe habenda
2 in conſideratione; quia † nulliter facta fuit inſtitutio duorum præſentatorum ad eandem Eccleſiam vno & eodem tempore, nẽpe Leonardi Spinæ & Thomæ de Grandis,
3 quod fieri non poterat, † cum Epiſcopus non poſſit beneficia diuidere, *gloſ. in cap. ad audientiam. el 1. de eccleſ. ædific.* Adeſt præterea tertia præſentatio de anno 1565. de perſona Franciſci Palombi per obitum Thomæ de Grandis, quem dictum eſt fuiſſe malè inſtitutum vnà cum Leonardo Spina,
4 † ſed hæc fuit admiſſa per tunc temporis Epiſcopum, cum clauſula iura Comitis patroni illæſa ſeruare volentes, quod facerẽ non debebat, niſi cauſa prius cognita, *vt dictum fuit in cauſa Romana parochialis coram R. P. D. meo Corduba 2. Ianuarij* 1600. Adeo quòd iſta inſtitutio præſeruatiua tantum eſt, non autem iuris tributiua, *vt dictum fuit coram Illuſtriſſ. Blanchetto*

in

in Mediolanen. Iuriſpatronatus 10. Nouembris 1595. Præterea non conſtat de mãdato illius Ioannis Antonij, qui enunciatur procurator Comitis. Ex quibus concluſum probationem iurispatronatus eſſe imperfectã, neque de ea legitimè cõſtare.

Cæſarauguſtana, & Dertuſen. Cabimẽtorũ.
Die Lunæ 4. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Qui ab initio eſt actor, ſemper pro tali habetur.*

2 *Qui pro ſe habet iuris præſumptionẽ, onus probandi in alium transfert, ſed hoc Rota non admittit, vt num. 10.*

3 *Ex ſola præſumptione, quæ militat ex ſententijs non transfertur onus probandi in tertium venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe cum noua commiſſione.*

4 *Per commiſſionem cauſæ cum clauſula, non obſtãtibus ſententijs euaneſcit omnis vis, & poteſtas ſententiarum, & omnia ſunt de nouo inchoanda.*

5 *Actor ille dicitur, qui ad iudicium alium trahit, & ei onus probandi incumbit.*

6 *Tertius veniens ad cauſam eam proſequitur in ſtatu, in quo reperitur.*

7 *Res ſeu ſententia inter alios acta tertio venienti ad cauſam nocere non debet; limitatur tamen, vt hic, & num ſeq.*

8 *Sententia lata inter alios, licèt contra tertium non plenè probent, faciunt tamen vehementiſſimam præſumptionem boni iuris.*

9 *Quilibet religioſus de iure communi eſt capax adminiſtrationis & beneficij ſuæ religionis.*

11 *Reus in probando ſuam exceptionem nihil differt ab actore, licèt ſit poſſeſſor.*

12 *Nemo cogitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis ad inſtructionem aduerſarij.*

13 *Omnis res de iure præſumitur libera, & contra prætendentem in ea ſeruitutẽ, ſufficit negare ius ſeruitutis, adeo quòd ius probandi in reum aduerſarium transferatur, & quæ ſit ratio.*

14 *Parochus de iure communi habet fundatã intentionem in decimis.*

15 *Translatio oneris probãdi in reum aduerſarium non habet locum niſi in caſu contumaciæ.*

16 *Actore non probante reus abſolui debet.*

17 *In materia eccleſiaſtica non valet argumẽtum à iuriſdictione temporali ad terminos Eccleſiarum.*

18 *Materia decimarum eſt diuerſa à materia iuriſdictionis.*

19 *Pro ſententijs eſt præſumendum.*

20 *Præſumptio ſpecialis tollit præſumptionẽ generalem, & præualere debet.*

21 *Articuli dati cum clauſula, non ſe adſtringens, non faciunt, quòd dans adſtringatur ad onus probationis, quod ad eum non ſpectat, ſed ad aduerſarium.*

DECISIO MCDXXII.

FVit dubitatum circumſcripta deciſione aliàs in hac cauſa coram me facta, * & etiam circumſcripta poſſeſſione; An onus probandi Cabimenta eſſe communia inter Aragonenſes & Cathalanos ſpectet ad d. Cathalanos, vel potius onus probandi dicta Cabimenta eſſe diuiſa ſpectet ad Dominos Caſtellanũ & milites Caſtellaniæ Empoſtæ. Pro parte Principatus deducta fuerunt plura argumenta ad demonſtrandum onus probandi incumbere Caſtellano: Pri-
1 mo † quia Domini Aragonenſes ſunt originarij actores, ab ipſis enim reperitur cõmiſſa cauſa in antiqua Rota, cum clauſula quam & quas, ſuper iure Cabimentorum, & pro parte eorum aſſumptũ eſt onus probandi, datis articulis, quorum omnium datur copia in ſummario Cathalanorum; ex quibus infertur, hodie eſſe pro talibus habendos, quales ab initio cauſæ fuerunt, *gloſ. in cap. ex inſinuatione. de procurator. Rota in Pampilonen. de Ianſi. 1. Iunij 1594. coram Illuſtriſſ. Mantica, & in Mediolanen. bonorum 15. Martij 1599. coram R. P. D. meo Lancellotto.* [a] Hinc ſecundo infertur onus ad ipſos ſpectare, cum ſint actores, *l. ei qui. de probationib. l. Actor.*
2 *C. de probatio. cum alijs.* Tertio † quia Cathalani habent iuris præſumptionẽ pro ſe; & ideo transferri onus probandi in Aragonenſes *ad notat. in l. ſiue poſſidetis. C. de probatio.* Quarto quatenus ex aduerſo deducantur ſententiæ obtentæ in Rota antiqua, eas non obeſſe Principatui, cum fuerit res inter alios acta [b], tunc enim Principatus non fuit in cauſa, neque vnquam fuerunt citati adminiſtratores Principatus pro ſuo intereſſe, neque illę ſententię fuerunt exequutioni demandatæ, *vt per Aym.*
3 *conſ. 10. n. 5. cum alijs* [c]. † Vnde non poteſt ex ſola præſumptione, quę militat pro ſententijs, transferri onus probandi in tertiũ venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe cũ noua commiſſione, *per text. in l. ſi duo patroni. verſ. multum tamen fidei. & ibi gloſ. Alberic. & alij. de iureiur.* quod maximè locum habere debet in caſu iſto, in quo † per Papam committitur cauſa cum clauſula, nõ obſtantibus ſententijs Rotalibus; & litteris fe. re. Gregorij XIIII. per quam prætẽditur euanuiſſe omnis vis & poteſtas dictarum ſententiarum; & ideò in hoc iudicio omnia eſſe de nouo inchoanda, *vt per Afflict. deciſ. 335. n. 6. Couar. pract. quæſt. c. 14. col. antep. verſ. hactenus de tertio.* Et hęc ferè ſunt, quę pro parte Cathalanorũ potiſſimũ deducuntur. His tamen nõ obſtãtibus Domini concorditer cenſuerũt onus probãdi ſpectare ad Principatum, moti po-

* ſub die Lunæ 24. Ianuarij 1600.

a & in Barchinonẽ. pręceptoriatum 17. Feb. 1598 n. 3. corã bo. me. Card. Lãcellotto in impreſſ. diu. nouiſſ. 423. part. 1.

b & ſic tales ſẽtẽtiæ nullo modo Cathalanis præiudicare debeãt ad c. pen. de re iudic. l. 1. & toto tit. C. res inter al. acta. l. 2 C. quib. res iud. nõ ſententia facit ius ſolũ quo ad partes, contra quas fuit lata, ſecus quo ad alios, lun. in c. in noſtra n. 9. in Andr. n. 20. Barr. n. 17 de procurator. & faciunt tantum aliqualẽ præſũptionẽ contra tertiũ, vt per Alex. in l. ſæpe. n. 70. & ſeq. de re iud. Iaſ. in l. ſi duo patroni n. 4. de iur. iur. de cõi Couar. pract. quæſt. c. 13. n. 4 quæ aliqualis præſũptio nõ liberat ab onere probãdi, ſed tantũ cæteris paribus facit præponderare probationes, ad text. in d. l. ſi duo patroni. verſ. multum tamẽ fidei. & ibi gloſ. in verb. habiturum. & ibid. Alber. col. 2. verſ. itẽ quæritur & ibi etiã Ang. nu. 3. & Iaſ. in 5. notab.

c Nota quòd ſententiæ latæ ad fauorẽ actoris non executæ faciunt, quòd lis non dicatur finita Mohedan. deciſ. 9. nu. 2. & 3. in fin. & toto tit. vt lit. pẽdẽ.

tiſſimum ſequentibus argumentis. Primo
quia inſpecta origine iſtius controuerſiæ,
quatenus de ea haberi poteſt aliqua noti-
tia ex antiqua commiſſione in Rota pręſen-
tata, videtur conſtare Cathalanos fuiſſe
primos, qui mouerunt hanc controuerſiam
in Conſiliu completo, petendo ſibi concedi
Sguardium, quorum petitioni ſe oppoſue-
runt Aragonenſes, & petierunt ſibi concedi
Commiſſarios, quod cum à Conſilio obti-
nere non potuiſſent, & dictum fuiſſet non
eſſe locum deputationi Commiſſariorum,
appellarunt à denegata iuſtitia ad ſedem
Apoſtolicam, & obtinuerunt committi cau-
ſam appellationis cum clauſulis, in ſimi-
libus cauſis apponi conſuetis, ex quo pro-
ceſſu videtur liquere primos fuiſſe huius
litis & controuerſiæ motores Cathalanos
non autem Aragonenſes, & tandem fuit
terminata hæc lis per ſentẽtias Rotales ad
fauorem Aragonenſium: Verum quomodo-
cumq. res ſeſe habeat circa originẽ huius
litis, non videtur ſuper hac re laborandum,
cum ſatis ex proſequutis appareat diuer-
ſam fuiſſe litem antiquam agitatam in-
ter Priorem, & milites Cathalonię, &
Caſtellum Empoſtæ, & milites Aragonen-
ſes ab iſta, quę nunc commiſſa eſt in Rota
à Principatu; nam in illa lite antiqua præ-
tenſio Cathalanorum erat habere Cabimẽ-
ta communia cum Aragonenſibus, qui ex
aduerſo prætendebãt ea diuiſa eſſe, vt ex te-
noreſẽtẽtię bo. me. Putei apparet; & lis agi-
tabatur tantum inter Priorem & Cathala-
nos ex vna, & Caſtellanum Empoſtę & Ara-
gonenſes ex alia; Commiſſio verò nouiſſimè
præſentata pro parte Principatus, qui non
erat in illa lite antiqua continet præten-
ſionem longe ab illa diuerſam, nempe
quòd ad Caſtellaniam ipſam & alias Præ-
ceptorias poſitas intra limites Principatus
Cathaloniæ admitti debuerint, & debeant
fratres Cathalani priuatiuè ad omnes alios,
cum fuerint conſtructę ex eleemoſynis, &
relictis Chriſti fidelium Cathalonię, ex
quo reſultat manifeſtè diuerſitas cauſarũ;
nam in illa lis erat ſuper communione
omnium Commẽdarum Regnorum Arago-
niæ & Valentiæ, nec non Principatus; In
hac verò reſtricta eſt controuerſia ad Com-
mendas ſitas in territorio Cathalonię pri-
uatiuè quo ad omnes, omiſſa prætenſione
communionis Cabimentorum, reſpectu
aliarum Commẽdarum Regnorum Arago-
niæ & Valentię: Et ex hac diuerſitate ſe-
quitur hanc eſſe cauſam nouam, & litigan-
tes eſſe diuerſos ab antiquis reſpectu eorũ,
qui cauſam commiſerunt; & ideo fruſtra
quæri, quis à principio fuerit actor vel
reus, cum iſta cauſa ab illa ſit omnino di-
uerſa ſiue perſonam committentium, ſiue
prætenſionem eorumdem ſpectemus. Hinc
5 infertur † eum eſſe actorem, qui ad iudi-
cium alium trahit; Ideoque onus proban-
di incumbere Principatui, *l. in tribus. de
re iudic. Alex. conſ. 103. lib. 5. Alciat. conſ. 6.
nu. 31. lib. 5. Dec. conſ. 487. nu. 10.* Secundo
dato ſine veri pręiudicio, quòd hęc cauſa
ſit eadem cum antiqua, & quòd ſententiæ
latæ contra milites nõ præiudicent Princi-
patui, tanquam res inter alios acta, & quòd
Principatus tanquam tertius vigore nouæ
commiſſionis veniat ad cauſam, vt aſſiſtat
militibus, & impediat exequutionem ſen-
tentiarum latarum pro Aragonenſibus; ni-
hilominus onus probandi incumbit Princi-
patui; nam cum veniat ad cauſam adhæ-
rendo antiquæ pretenſioni militum Catha-
launiæ, Aragonenſes poſſunt opponere de
ſententijs & re iudicata, non per viam ex-
ceptionis peremptoriæ, quæ tollat audien-
tiam, nam ad hunc ſolum effectum eſt illis
in commiſſione derogatum, ſed per viam
exceptionis probatæ ex deductis per eos in
antiquo iudicio, & per ſententias canoni-
zatæ, quibus ad hunc effectum nullum fuit
illarum præiudicium per commiſſionem,
ſed tantummodo præſeruatum ius Princi-
patus, ne ei agere volenti obſtet res iudi-
6 cata: Regula enim iuris eſt, quòd † ter-
tius veniens ad cauſam, eam proſequitur
in ſtatu, in quo eſt, *Bald. in l. ſi eo tempore
in fin. C. de remiſſ. pig. Alex. conſ. 82. num. 6.
lib. 1. Afflict. deciſ. 235. Aym. conſ. 14. nu. 4.
Didac. pract. quæſt. c. 13. nu. 1. Ant. Aug. in
repert. tit. de tertio veniente ad cauſ. num. 6.*
7 & † licèt iſtæ ſententiæ non præiudicent
Principatui, vti res inter alios acta, *vt
tradit. Gabr. tit. de exequut. rei iudic. con-
cl. 1. nu. 19.* tamen ex ſententia *Io. de Imol.*
limitatur, vt non procedat, quando tertius
ſciuit cauſam tractari, quæ limitatio licèt
fortè poſſet conuenire huic caſui: tamen
quia de tali ſcientia non conſtat niſi præ-
ſumptiuè, non fit in hac re fundamentum:
8 † Item limitatur, quando ſententię latæ
ſunt ſuper ſtatu, nam omnibus pręiudicant,
*vt per Doctor. in l. ſæpe. de re iudic. & ibi
Alex.* Verum vt concedatur eas non facere
plenam probationem contra Principatum;
negari tamen nõ poteſt facere vehemẽtiſſi-
mam præſumptionem boni iuris, vt colli-
gitur *ex textu in l. ſi duo patroni. de iureiur.
ex aduerſo allegata*; nam licèt informantes
pro Pricipatu conentur oſtendere ex varijs
tam facti quàm iuris argumentis militare
pro iſta parte tot pręſumptiones, vt tranſ-
ferri debeat onus probandi in Aragonẽſes,
vt ſupra fuit dictum in tertio eorum fun-
damento, deducendo quòd inſpecto anti-
quiſſimo ſtatu religionis Ieroſolimytanæ
omnes Commendæ erant communes inter
omnes fratres eiuſdem religionis, & in
eodem ſtatu communionis cum Aragonen-
ſibus & Valentinis reperiebantur tempore
diſmembrationis & erectionis Prioratus
Catha-

Cathalauniæ, prout in inſtrumento per eos
9 producto; & quòd † de iure communi qui-
libet religioſus eſt capax adminiſtrationis
& beneficij ſuæ religionis, *c. ſi religioſus. de*
electiom. in 6. Clem. 1. eod. tit. & ibi Vitalin.
nu. 49. Io. Monach. & Gemin. in c. cum
ſinguli. § prohibemus. de præbend. in 6. Vnde
infertur transferri onus probandi in Ara-
gonenſes *ex doctr. gloſ. Baldi & cæterorum*
in l. ſiue poſſidetis. C. de probation. c. ad deci-
mas. de reſtit. ſpol. in 6. gloſ. in c. vlt. 6. q. 5.
Bart. in l. ſi prius. de nou. oper. nunc. & ibi
Alex. nu. 19. Iaſ. nu. 35. Dec. conſ. 540. nu. 11.
10 *& 595. nu. 4.* † tamen hanc tranſlationem
oneris probandi Rota amplecti non ſolet,
vt fuit dictum coram me in vna Perusina
Bonorum 12. Decembris 1597. & quidem
euidenti ratione, nã in caſibus deſumptis
ex præcitatis legibus & Doctoribus, illi qui
nõ adſtringuntur ad probationes faciendas,
cenſentur ex iuris diſpoſitione ſine aliqua
alia probatione habere fundatam intẽtio-
11 nem; † & ideo mirum non eſt, ſi reo quã-
uis poſſeſſori incumbat onus probandi ſuã
exceptionem; nam ad hunc effectum nihil
ab actore differt; *l. exceptio. de exception.*
l. quinquaginta. de probatio. Quòd autem
auctoritates allegatæ loquantur in caſu, in
quo præſumptio legis habetur pro conclu-
denti probatione, colligitur *in d. l. ſiue*
poſſidetis. cum in ea titulus vniuerſalis ſuc-
ceſſionis filiorum in paterna hæreditate in-
ducat præſumptionem cõtinuationis à pa-
tre in filium; & ideo *Bald. ibid. in 4. oppoſit.*
12 dum opponit, quòd † nemo cogitur di-
cere titulum ſuæ poſſeſſionis, *l. cogi. de pe-*
tit. hæred. reſpondet nõ cogi ad aduerſarij
inſtructionẽ, ſed ad ſui releuationẽ & pro-
bationis aduerſarij excluſionẽ, *Bar. autẽ A-*
lex. & alij. in l. ſi prius. de nou. oper. nunc.
loquuntur in caſu ſpeciali actionis negato-
13 riæ, † in qua propter præſumptionem iu-
ris, quòd omnis res ſit libera, ſufficit acto-
ri etiam nõ poſſidenti negare illud ius ſer-
uitutis cõpetere aduerſario, & hęc eſt na-
tura actionis negatorię, in qua ſufficit pro-
bare ſe dominum prędij, in quem prætendit
aduerſarius ſeruitutem debere, *vt per Alex.*
ibidem. nu. 7. ſimile eſt exemplum decima-
14 rum, † in quibus parochus habet de iure
communi fundatam intentionem. Nec fa-
cit *l. generaliter. § ſi petitum. de fideicomm.*
libert. quia ibi interpretatio verborum te-
ſtatoris ex iuris diſpoſitione ſtat pro liber-
tate; ideo onus oſtẽdendi teſtatorem aliud
ſenſiſſe ſpectat ad hæredem. Vnde ſi bene
15 ponderentur allegata per Doctores, † non
facilè inueniretur in iure iſta trãſlatio one-
ris probandi in reum aduerſarium, niſi in
caſu contumacię, *vt in d. l. ſi prius.* regula
16 enim eſt, quòd † Actore nõ probante, reus
abſolui debet; Verum omiſſa hac quæſtio-
ne, ex facto tolli poteſt in caſu, de quo agi-
tur omnis dubitatió; nam præſumptiones,
quæ deducuntur, ſunt admodum longæ pe-
titionis. Prima enim, quæ fit ſuper anti-
quiſſimo ſtatu religionis, non eſt alicuius
momenti, cum conſuetudo generalis ipſius
religionis ſit in contrarium; alioquin hæc
prætenſio non ſolum locum haberet contra
Aragonenſes, ſed etiam contra omnes om-
nium linguarum Præceptores, quòd eſt val-
dè abſonum; maximè cũ hęc prætenſio con-
traria ſit intentioni Principatus, qui in ſua
commiſſione prætendit ſolum Cabimenta
in ea parte, quæ eſt in Cathalaunia, non au-
tem cætera Regnorum Aragoniæ eaq. pri-
uatiuè ad alios, & ſtatus iſte, quem infor-
mantes nunc allegant, non eſt priuatiuus
ſed cumulatiuus. Secunda præſumptio, quę
colligitur ex ſtatu religionis ante tempus
erectionis Prioratus eſt valdè dubia, cum
etiam ſi concedatur, tunc temporis fuiſſe
communia Cabimenta: tamen negatur poſt
illam ſeparationem remanſiſſe communia,
& adhuc pendet ſuper hoc articulo cauſa
indeciſa. Tertia pręſumptio *ex c. ſi religio-*
ſus. de electíon. in 6. non facit ad rem; nam
non agitur hic de capacitate vel incapaci-
tate perſonarum, cum alia ratione, quàm
iuris cabiendi non controuertatur capaci-
tas eorundem, ſed quia conſuetudo inua-
luit, vt diſtincta ſint Cabimenta in omni-
bus linguis, præterquam in lingua Prouin-
ciæ & Italiæ; Ideo nõ poteſt ſumi præſum-
ptio ex capacitate, ſtante Prioratuum di-
ſtinctione. Neque obſtat, ſi dicatur ratio-
ne territorij hoc ius cõpetere Cathalanis;
17 quoniam, † cum ſimus in materia Eccle-
ſiaſtica, non valet argumentũ à iuriſdictio-
ne temporali ad terminos Eccleſiarum,
18 prout ſæpius reſolutum fuit in Rota [d] † di-
uerſos eſſe terminos decimatorios à termi-
nis iuriſdictionalibus *Oldr. conſ. 17.* Atque
in contrarium valdè vrgent præſumptio-
nes allegatæ pro Aragonenſibus, nempe
lis per tot annos in Rota agitata, & ſentẽ-
19 tiæ deſuper pro eis latæ, † pro quibus eſt
præſumendum, *Gabr. de ſenten. concl. 6.* Itẽ
conſuetudo aliarum linguarum; Item diui-
ſio iuriſdictionis inter Caſtellanum Empo-
ſtæ, & Priorem Cathalonię: Poſtremo ac-
quieſcentia per tot annos militum Priora-
tus poſt ſententias, & rem iudicatam. Et
20 quod eſt præcipuum, † præſumptio ſpe-
cialis tollit præſumptionem generalem,
vt ait Bald. in d. l. ſiue poſſidetis. nu. 1. in
vlt. oppoſit. Vnde cũ præſumptiones dedu-
ctæ pro Principatu ſint generales, deductę
verò pro Aragonenſibus ſpeciales, hæ prę-
ualere debent. Verum hæc omnia ex abun-
danti deduci videntur, quia non tam ten-
dunt ad articulum, de quo dubitatur, cui
incumbat onus probandi, quàm ad quę-
ſtionem, vtra pars intentionem ſuam pro-
21 bauerit. Quod autem deducitur † Arago-
nenſes

d dictũ fuit in cauſa Surgen. iuriſdictionis 5. Ioã nis 4. Decẽb. 1595. coram bon. mem. D. Orano.

Digitized by Google

néſes datis articulis adſtrinxiſſe ſe ad onus probationis, nihil concludit; tum ex ſtylo dandi articulos cum clauſula, non ſe adſtringens; tum etiam quia fuerunt dati articuli in illa cauſa per ſententiam terminata, cui ſi volunt adhęrere Cathalani, neceſſe eſt, vt veniant in ſtatu, & in terminis, in quibus reperitur, ergo illis incumbit onus probãdi iniuſtas fuiſſe ſententias túc temporis contra milites Prioratus latas. Et ex his ſublata ſunt omnia in contrariũ deducta, & concluſum incumbere onus probandi Prioratui: ſiue cauſa ſit noua, cum in ea ſint actores, prouocando Aragonenſes ad iudicium; ſiue ſit renouatio litis antiquę, cum pro Aragonenſibus ſtent ſententię inconcuſſę, donec pro parte Principatus doceatur de earum iniuſtitia.

Peruſina Dotis.
Die Veneris 15. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Mulieri, qua vigore Statuti prohibetur primo anno petere reſtitutionem dotis, debentur eius fructus loco alimentorũ.*
2 *Mulieri tranſeunti ad ſecundas nuptias fructus dotis debentur, quando non fuit ab haredibus primi viri reſtituta.*
3 *Fides non facit fidem, maximè facta ſine partis citatione.*

DECISIO MCDXXIII.

FVit reſolutum Danzettos teneri ad ſolutionem fructuum dotis Dominę Lauiniæ pro primo anno à die obitus primi viri, deinde à die contracti matrimonij cũ D. Alphonſo vſque in pręſentem diem; Nã
1 quantum ad primum tempus, † cum propter diſpoſitionem Statuti Peruſini nõ poſſet primo anno dotem repetere, tenentur Danzetti ſoluere fructus dotis loco alimẽtorum, cum penes ipſos extaret dos mille ſcutorum, *Pariſ. conſ. 64. lib. 4. nu. 3. Campeg. de dot. part. 2. q. 18.* Quantum ad ſe-
2 cundum tempus, † ex quo Lauinia tranſiuit ad ſecundas nuptias, cum maritus ſuſtineat onera matrimonij, ab eo tẽpore debentur fructus, *Bero. conſ. 129. nu. 11. lib. 3. Bart. Bald. Ang. Caſtr. & Roman. in l. de diuiſione. ſolut. matr.* Nec obſtat oblatio prętenſa facta per Danzettos *ad tex. in l. ſi mora. ſolut. matr. vbi Ang. nu. 4.* quia de
3 ea legitimè non conſtat, † cum fides fidem non faciat, maximè facta ſine partis citatione: Pręterea Danzetti poſtea perceperunt fructus pędii oblati, videlicet anno 1595. 96. & 97. *Tiraq. de retract. conuent. §. 4. gloſ. 6. in princ.* ſed omnem tollit difficultatem, quòd Lauinia non tenebatur acceptare talem reſtitutionem prædii alteri obligati, quod apparet ex eo, quòd Alexander Farnettus obtinuit mandatum ab Auditore Camerę contra hęredes Curtii Danzetti pro extinctione cenſus ſcutorum quatuor centum, & cuius vigore fuit capta per eum poſſeſſio dicti pędii: Vnde cum non conſtet de dotis reſtitutione, neque de legitima oblatione, ceſſant ea, quę pro Dãzettis deducuntur. Ad quam verò rationem taxandi ſint fructus, & an vti dotis conſtitutę in pecunia, vel in re ſtabili erit particulariter videndum *.

* quod deciſum fuit infra. ſub die 26. Aprilis proximi.

Vicentina Feudi decimarum.
Die Veneris 15. Martii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Laici ſunt incapaces decimarum.*
2 *Confeſſio dominij non praiudicat tertio, quatenus ad alium ſpectet, praiudicat tamen recognoſcenti, & confitenti dominium.*
3 *Confeſſio recognoſcentis dominium probat non ſolum titulum, ſed etiam ius recogniti.*
4 *Excipiens rem eſſe alienam, tenetur probare.*
5 *Pralati inferiores Papa poſt Concilium Lateranenſe non poſſunt amplius decimas infeudare.*

DECISIO MCDXXIIII.

FVit concluſum ſtandum eſſe in deciſis, non obſtantibus ijs, quę de nouo deducuntur; nã de exiſtẽtia feudi, de quo agitur, ſatis ſuperq. conſtat *ex deciſione in hac cauſa facta 11. Maij anni præteriti, & multum facit ad rem conſ. Ferret. 106.* factum in hac eadem inueſtitura, quibus adſtipulantur confeſſiones Tonſorum, *vt aliàs fuit deductum*. Neque obſtat, quòd Eccleſia agat ad caducitatem, & ſic teneatur pręcisè probare dominium feudi, vt deducunt informantes pro Tonſis, quia ſtante recognitio-
1 ne, & quod † laici iureproprio non poſsũt decimas poſſidere, immo earum ſunt incapaces, & concurrentibus confeſſionibus,
2 † quę licèt non pręiudicent tertio, quatenus ad alium ſpectaret dominium; pręiudicant tamen recognoſcenti & confitenti, vt probent rem non eſſe recognoſcentis, ſed locantis & infeudantis, *vt aliàs deductum fuit* *, res eſt clara pro Eccleſia, nempe fundatam eſſe eius intentionem, *l. interrogatam. C. de liber. cauſ. l. cum falſa. C. de iur. & fact. ign. vbi Bart. Bald. Caſtr. Iaſ. &*
3 *cateri*, ex quo concluditur, quòd † quantũ ad recognoſcentem probetur non ſolum titulus, ſed & ius inueſtientis; & ideo non habet locum *conſ. Aym. 124. nu. 11. & Roland. 46. num. 62. lib. 3.* quia pręſupponunt non conſtare de iure locantis. Non obſtat inueſtitura monaſterii, quę de nouo adducitur, quia vt dictum eſt, non agitur de pręiudicando iuri tertii, neque Quarteſiis;

* ſub dicta die 12. Maij anni præteriti.

nam

Digitized by Google

nam licèt deducta pro Eccleſia non ſufficiât
ad mutandum dominium, quod alterius
eſſet, ſufficiunt tamen contra recognoſcen-
tes, & quando tertij venient inter eos, vi-
debitur penes quem ſit dominium, & ad
hoc bene facit *doctrina Specul. tit. de locat.
§. nunc aliqua. num. 66. verſ. ſi verò dicat*,
4 vbi vult, quòd † quando opponitur rem
alienam eſſe, tenetur excipiens ſuam exce-
ptionem probare, quod non faciunt Tonſi,
qui nihil deducunt ad probandum ius mo-
naſterij, immo contra monaſterium facit,
5 † quòd poſt Concilium Lateranenſe Prælati
Papæ inferiores non poſſunt infeudare de-
cimas, *c. congregato. 16. q. 7. & in vſibus
feudorum c. 1. tit. Epiſcopum vel Abbatem*.
Quare concluſum fuit eſſe ſtandum in de-
ciſis.

Meliten. Penſionis.
Die Lunæ 18. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ex actuum vicinitate inducitur correſpe-
ctiuitas.*
2 *Actus potius tribuitur cauſæ neceſſariæ
quam voluntariæ.*
3 *Penſio non præſumitur ex mera liberalita-
te conceſſa ab eo, qui cum penſionario
litem habuit.*
4 *Duæ demonſtrationes ſufficiunt ad proban-
dam identitatem.*
5 *Ex diuerſitate inſtrumentorum an &
quando præſumatur diuerſitas crediti.*
6 *Vbi agitur de grauamine penſionis impo-
nendo ſuper beneficio materia dicitur
potius odioſa quàm fauorabilis.*
7 *In materia odioſa non inducitur præſum-
ptio ad ſuſtinendum actum.*
8 *Interpretatio non eſt facienda ad inducen-
dam ſimoniam, contrarium tamen ſerua-
tur in mandatis datis ad reſignandum,
& conſentiendum retroceſſioni cum one-
ris impoſitione, niſi in illis imponatur
clauſula reſeruationis beneplaciti Apo-
ſtolici.*
9 *Vbi non exprimitur in litteris penſionis,
quòd penſio ſit ad rationem ducatorum
de Camera, intelligi debet ſecundum
conſuetudinem loci.*
10 *Clauſulæ, quæ in initio litterarum
prouiſionum ſolent apponi, de virtute
& meritis eius, cui ſit prouiſio, de ſtylo
apponuntur, non autem per modum
cauſæ.*

DECISIO MCDXXV.

DOmini cenſuerunt penſionem, de qua
agitur, fuiſſe vnam & eandem nume-
ro cum ea, de qua conuentum fuerat in-
ter Barnabam della Marra, & Baiuliuum
Solarium, non autem diuerſam ab ea, cum
enim ſub die 17. Decembris 1578. Baiuliuus
ſupplicaſſet Capitulo generali, vt ſibi lice-
ret gratificare aliquibus religioſis de ali-
quibus penſionibus, poſtquam eſſet in poſ-
ſeſſione Baiuliuatus, & fuiſſet reſponſum,
vt de hac re daretur notitia linguæ, Die 19.
lingua approbauit, & viſo conſenſu Ma-
gnus Magiſter & Capitulum generale con-
ceſſit gratiam dandi penſiones vſque ad sũ-
mam quadringentorum ducatorum fratri-
bus tunc nominandis, & dictus Baiuliuus
nominauit quatuor fratres, quibus ſingu-
lis aſſignauit penſionem quinquaginta du-
catorum, & deinde nominauit fratrem Ni-
colaum della Marra, cui aſſignauit centum
ducatos, alios verò centum alijs tribus
fratribus per eum nominandis, & ſic iſtæ
aſſignationes in totum conſtituunt dictam
ſummam quadringentorum ducatorum, ſed
& eadem die reperitur confectum inſtru-
mentum dictæ conuentionis inter Baiuliuũ
& Barnabam, in quo permittitur ſub qui-
buſdam conditionibus penſio annua ſcuto-
rum centũ pro fratre Nicolao nepote Bar-
nabæ, vt in inſtrumento, quod datum fuit
in ſummario nu. 1. Vnde ex hac facti ſerie,
1 & † actuum vicinitate inducitur correſpe-
ctiuitas manifeſta inter conuentionem &
reſeruationem, *l. certa. ſi cert. peta. Socin.
conſ. 53. num. 1. Dec. conſ. 636. nu. 8.* cum &
2 † actus potius tribuatur cauſæ neceſſariæ
quam voluntariæ, & ob cauſam præceden-
tem, *l. qui in aliena. §. 1. de acquir. hared.
gloſ. in l. poſt dotem. ſolut. matr.* præſertim
3 quia hic † non poteſt præſumi penſionem
fuiſſe ex mera liberalitate conceſſam à Ba-
iuliuo, qui litigauerat cum Barnaba: Con-
cordat quoque in ſumma & in qualitate il-
4 la libera & exempta, † quæ duæ demon-
ſtrationes multum faciunt ad probandum
identitatem, *Bart. in l. falſa demonſtratio.
num. 14. de cond. & demon. Socin. conſ. 28.
nu. 6. lib. 3.* Sed videtur omnem tollere dif-
ficultatem; quia ſi velimus hanc penſionem
facere diuerſam ab ea, quæ conuenta fue-
rat, non poterat amplius reſeruari illa
conuenta ſuper fructibus Baiuliuatus, nam
per iſtam completa erat tota ſumma qua-
dringẽtorum ducatorum, cum quatuor pri-
mi nominati ſint ad quinquaginta pro quo-
libet, qui conſtituunt ducentum ducatos,
& frater Nicolaus pro ducatis centum, &
alij tres nominandi pro alijs ſcutis cẽtum,
ita quòd fruſtra inita fuiſſet illa conuentio
reſeruationis, & huic argumento non po-
teſt commodè reſponderi. Non obſtat, quòd
5 † ex diuerſitate inſtrumentorum arguatur
diuerſitas penſionum, *l. quinquaginta. de
probation. Doctores in l. triticum. de verb.
oblig. Alex. conſ. 4. lib. 1.* quia non procedit
vbi poſt actum ſequitur ſtipulatio ſeu pro-
miſſio, *ita Bart. & Doctor. in d. l. triticum.
& eſt text. in l. ſi ita fuero. in fin. de noua-
tion. & fuit dictum coram me in vna Ro-*

mana

mana pecuniaria 14. Nouēbris 1594. Non
obſtat, quòd pro actus validitate dicendum
6 ſit eſſe diuerſam penſionem; † nam cum
ſimus in grauamine imponēdo Preceptorię,
materia eſt potius odioſa quā fauorabilis,
7 † & ideo non inducitur præſumptio iſta ad
ſuſtinendum actum odioſum, *vt per Aretin.
in l. contractus. §. cum quis. de verb. oblig.
Alciat. de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 34. in
fin. latè Modern. de præſumpt. lib. 6. præſūpt.*
8 *4. nu. 53.* Nec facit, quòd dicitur, † non
fieri interpretationem ad inducendum ſi-
moniam; nam quotidie contrarium obſer-
uatur in mandatis datis ad reſignandum,
& ad conſentiendum retroceſſioni cum one-
ris impoſitione, niſi in illis imponatur clau-
ſula reſeruationis beneplaciti Apoſtolici.
Differentię, quę deducuntur, non ſunt cō-
cludētes; nam quod dicitur penſionem iſtā
fuiſſe reſeruatam contemplatione fratris
Nicolai, aliam verò contemplatione Bar-
nabæ, nullius eſt momenti, nam Barnabas
noluit ſibi acquirere ſed fratri Nicolao ſuo
nepoti: Neque differentia monetę quic-
9 quam facit, quia † neque in litteris expri-
mitur, quòd penſio ſit centum ducatorum
de Camera; Ideo eſt intelligenda ſecundum
conſuetudinem illarum partium, maximè
cum in licentia obtenta, modo dicatur con-
cedi licētia pro quadringentis ducatis, mo-
do fiat aſſignatio in ſcutis non in ducatis,
adeo quòd apparet habuiſſe iſtas ſpecies
pro eiſdem. Nec verum eſt, quod dicitur
fuiſſe tunc aſſignatam penſionem propter
illa verba, & cum effectu dedit, quia
referuntur ad alios quatuor, non autem ad
fratrem Nicolaum. Quòd verò in litteris
non apponuntur conditiones conuentę, non
eſt mirum; dubitabant enim, ne fortè reij-
cerentur vti ſimoniacæ. Neque eſt verum,
10 quòd habeant diuersā cauſam, nam † clau-
ſulæ illæ, quæ in initio litterarum ſolent ap-
poni, de virtute & meritis eius, cui ſit pro-
uiſio, ex ſtylo apponi ſolent non autem
per modum cauſę. Quare concluſum fuit,
vnam & eandem eſſe penſionem, non duas
diuerſas: quid autem inde ſequatur, erit
videndum.

Calagurritana Beneficij de Albayna.
Die Veneris 22. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *In ſubrogatione gratioſa, quæ ſint pro-
banda.*
2 *Subrogatio gratioſa non refert, an ſit de-
ſumpta ex clauſulis generalibus, vel de-
pendentibus à gratia principali, vel ſint
expedita litteræ ad partem.*
3 *Vbi Papa præuenit in prouidendo, non
datur concurſus tituli.*

DECISIO MCDXXVI.

FVit reſolutum dandum mandatum de
immittendo Ioanni Martinez vigore
gratię ſubrogationis, cum eius gratia
1 ſit iuſtificata: † Probata enim ſunt requi-
ſita, nempe quòd Ferdinandus obierit in
poſſeſſione beneficij, quòd Ioannes eſt cle-
ricus; & cętera omnia, quę concernunt
gratiam principalem, *iuxta deciſiones Rotæ
in cauſa Burgen. de Pancoruo coram bo. me.
Domino Gipſio *, & aliàs in ſimilibus ſæpiſ-*
2 *ſimè factas.* † Nec obſtat, quòd ſubroga-
tio iſta deſumatur ex clauſulis generalibus
dependentibus à principali gratia proui-
ſionis, quia hoc non obſtante, datur im-
miſſio, *vt fuit dictum in vna Mirandenſi
Parochialis coram R. P. D. meo Penia 11.
Maij 1600. & in alia Calagurritana dimi-
diarum portionum de Burgo coram R. P. D
meo Mellino 20. Decembris 1593.* & habe-
mus etiam litteras ſubrogationis expeditas
ad partem. Et ceſſat difficultas, quia in
caſu iſto gratia principalis eſt in omnibus
3 iuſtificata, & † cum Papa prępuenerit in pro-
uidendo, non datur concurſus tituli. Op-
poſitio, quę fit contra teſtium examen, bene
euacuatur per Informantes. Non obſtat,
quòd ſimus in Eccleſia receptiua, non nu-
merata; quia hęc difficultas tollitur per de-
ciſionem *factam coram R. P. D. meo Pam-
philio in alia Calagurritana de Cenizero 30.
Octobris 1587.* Non obſtat motus proprius
S. D. N. quia difficultas tollitur *in cauſa
Calagurritana de Ariola 24. Ianuarij 1596.
coram R. P. D. Penia.* Et ex his conclu-
ſum eſſe dandum mandatum de immitten-
do Domino Ioanni.

* ſub die 23. Nouēbris 1588. & per Puteum decis. 405. lib. 2. Mohedā. 124 & in allegata Mirandē. Parochialis corā R. P. D. Penia.

Racanaten. Pecuniaria.
Die Mercurij 27. Martij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, ad quam pars non fuit citata
per ratificationem ſuſtinetur.*
2 *Vbi non datur mora, non debetur inte-
reſſe.*
3 *Pactum conuentum de reſtituendo pecu-
niam vnà cum intereſſe recipit inter-
pretationem à iure communi, quatenus
intereſſe debeatur.*
4 *Quis non poteſt vno & eodem tempore ob-
ligari, & in mora conſtitui.*
5 *Intereſſe damni emergentis non debetur,
non probatis requiſitis per Caſtr. in l. 3.
de eo quod cert. loc.*

DECISIO MCDXXVII.

FVit reſolutum, ſententiam extra Rotā
latam eſſe confirmandam, non obſtā-
tibus exceptionibus deductis tam reſpectu
validitatis quàm iuſtitiæ: nam quantum ad
validitatē Domini cenſuerunt in hac cauſa
non

non fuiſſe neceſſarium monitoriũ pro parte Domini Ioannis, ex quo Dominus Attilius actor impetrauit monitorium, & ſeruauit terminos ſubſtantiales, & ſententia ad fauorem Ioannis fuit abſolutoria; nam quamuis in ea caſſentur fideiuſſiones, hoc venit in conſequentiam abſolutionis. Nec obſtat non fuiſſe conſenſum in iuriſdictionem Domini Iudicis, qui ſententiam tulit; nam contrarium verius eſt; nam Barnabeus vnus ex aduerſarijs conſenſit, & Dominus Attilius comparuit coram Iudice, & omnia tam nomine proprio quàm nomine Barnabei geſſit, pro quo etiam de rato promiſit: demumque adeſt Barnabei rati-
1 ficatio, † & licèt, ipſe Barnabeus non fuerit citatus ad ſententiam: tamen ex ratificatione ſuſtinetur, vltra quòd ſaltem ſententia quantum ad Attilium eſt valida, qui de rato tenetur ex ſua obligatione. Quantum ad iniuſtitiam, deducitur intereſſe debitum eſſe ratione damni emergentis, cum de eo fuerit conuentum in locatione, ſed hæc oppoſitio non placuit Dominis, quia Dominus Ioannes non fuit in mora reſtituendi ſcuta mille ſibi anticipatè ſoluta ante venditionem terrarum, cum ex conuentione teneretur tantum ea reſtituere in euen-
2 tum venditionis: Vnde † vbi non datur mora, neque etiam debetur intereſſe, cum intereſſe oriatur ratione moræ, *l. mora. §. 1. de vſur. Gabr. conſ. 78. nu. 10. lib. 1. optimè per Cuiac. in parati C. de ſenten. quæ pro eo quod intereſt* *. Nec obſtat, quòd
3 † conuentum fuerit de reſtitutione dictorũ ſcutorum mille vnà cum intereſſe; quia dictum pactum recipit interpretationem à iure communi, quatenus aliquod intereſſe debeatur, *Bald. in l. ſi traditio. num. 9. verſ. aduerte. C. de actio. empt.* ª & cum ex conuentione liceret Ioanni dicta bona vendere, nec prius teneretur reſtituere illa mille an-
4 ticipatè ſoluta, † fieri non poteſt, vt vno & eodem tempore potuerit obligari & in mora conſtitui, *ad Bart. in l. eum qui. §. ſi iurauero. n. 3. & ibi Caſtren. de iureiur. Grãmat. deciſ. 103. nu. 165. & bene facit deciſio bo. me. Domini Gipſy in Romana Cambiorũ 17. Decembris 1588.* Nec lucrum ſeparatũ ex vltimis annis conductionis poteſt deſeruire pro intereſſe, quia aut eſt ſuſpectum de vſuraria prauitate ob anticipatam ſo-
5 lutionem, vel non eſt conſiderabile, † cum non probentur requiſita ᵇ *Caſtr. in l. 3. de eo quod cert. loc.* Nec facit quòd Dominus Attilius ceperit pecunias à Ceulis; quia captæ fuerunt in aliam cauſam, non autem ob aliquam moram incurſam à Domino Ioanne; ideo concluſum pro confirmatione ſententiæ.

* Addo text. in l. quod te. ff. ſi cert. pet. Rimin. conſ. 265. num. 29. lib. 2. & hoc procedit etiã ſi fuiſſet ſpecialiter conuentum quòd deberetur ſi nemora Aym conſ. 320. n. 2 nam eſſet vſurariũ Are t. conſ. 153. n. 2 Aym. conſ. 87. num. 5. & 189. n. 7. cum alijs per Gabr. tit. de ſolut. concl. 10 num. 6.

ª & facit Rimin. ſen. conſ 297. num. 29. lib. 2.

ᵇ nota quod ſine iſtis requiſitis Caſtrenſis Roca nunquam ſolet liquidare intereſſe vt per Puc. deciſ 297. lib. 1. Mohedan. 3. de vſur. & tradit Aym. conſ. 320. num. 6. & ſuis legimo deciſum

Vlixbonen. Prioratus.
Die Mercurij 27. Martii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum antiquum exemplatum, & tranſumptatum, ne propter vetuſtatem pereat, facit fidem, ac ſi eſſet originale, ſi exemplatio facta fuerit auctoritate iudicis.*

2 *Exemplatio inſtrumenti facta de auctoritate, & mandato Ordinarij, de cuius intereſſe & præiudicio agitur, dicitur legitima.*

DECISIO MCDXXVIII.

FVit concluſum, iura de quibus agitur, in dubio eſſe in forma probanti; nam quantum ad inſtrumentum donationis factæ Eccleſiæ ſancti Andreę per Ariũ Martinez & eius vxorem anno 1334. illud eſt validum, non obſtante oppoſitione, quę fit,
1 quòd ſit exemplum exempli, quia † exemplatum & tranſumptum, quod fit de inſtrumẽto antiquo, ne propter vetuſtatẽ rei memoria pereat, fidẽ facit, ac ſi eſſet originale, *Felin. in c. fin. n. 13. verſ. nota quinto. de fid.*
2 *inſtr.* † tranſumptio verò fuit legitima, cũ facta fuerit auctoritate Ordinarij, de cuius intereſſe præcipuè agebatur, *Caſſad. deciſ. 2. n. 3. de iudic.* extractio verò facta 29. Octobris 1597. fuit facta per Gaſparem Cardoſo vnà cum Emanuele Figueroa de mandato Ordinarii, quod emanauerat ſub die 25. Octobris, vt notarij accederent ad Archiuium Eccleſiæ ſancti Andreæ, & Officiales dicti Archiuij conſignarent illis dicta iura ad effectum illa trãſumptandi; cuius decreti vigore facta fuit extractio: neque erat citandus tunc temporis Bernardez, cum nondum fuiſſet ei facta collatio huius Prioratus per Ordinarium; ſed fuit poſtea facta ſub die 18. Nouembris ſequentis; ideo non poterat citari, & ſatis eſt, hæc geſta fuiſſe auctoritate Ordinarij, de cuius ſolius præiudicio tunc agebatur, vt dictum eſt. Nec verum eſt Gaſparem non fuiſſe actuarium illius cauſæ, quia de contrario apparet ex proceſſu primę inſtantiæ, vt bene deducitur in vltimo memoriali. Idem dicendum eſt de legalitate ſententiæ latæ ad fauorem Andreæ de Lemos ſub die 12. Maij 1581. fuit enim vigore eiuſdem mandati extracta & producta, antequam Peſtrana vel Bernardez veniſſent ad cauſam; nam Peſtrana venit ad cauſam 3. Nouembris ſequentis, & iſta originalia fuerunt exhibita coram Ordinario præſentibus eius Officialibus, inter quos tũc temporis erat Bernardez, vt in ſummario Cardoſi num. 13. Inſtrumentum quoque electionis eſt in forma probanti, quia fuit extractum per duos notarios, & collationatum cum originali, & productum coram compulſore partibus citatis

citatis, & nihil contra eius fidem opponẽtibus, licèt Peſtrana oppoſuerit numerum Capellaniarum diminutum fuiſſe, & hoc inſtrumentum etiam fuit recognitum hic in Curia per duos teſtes. Inſtrumentum executorialium Rotæ eſt quoque in forma probanti, quia fuit tranſumptatum cum originali ex decreto Ordinarii de anno 1544. die 20. Martii per Io. Lopez, & fuit collationatum cum Io. Diaz notario Apoſtolico, vt in ſummario nu. 19. de quorum legalitate teſtatur Thomas do Cruz notarius Legatiæ, cuius manus fuit hic in Curia recognita per duos teſtes, & etiam data fuit fides commiſſionis cauſę Cardoſo de illo tempore, licèt acta temporum incuria perierint, & durum eſt ſuſpicari quòd tot ſententię confictæ fuerint: Verum concurrunt etiam adminicula, nempe diuturnæ obſeruantiæ in partibus, neque enim auſus eſt Ordinarius negare iuſpatronatus, ſed allegauit obſtaculum regulę reſeruatoriæ, ſuper qua fuit in Rota cognitũ, & in ſumma viſę ſunt oppoſitiones ex aduerſo factæ valdè leues, maximè ſtante auctoritate Ordinarij. Quare concluſum iſtis iuribus fidem eſſe adhibendam.

Segobricen. Penſionis.

Die Veneris 19. Aprilis 1602.

S V M M A R I V M.

1 *Clauſula, arbitrio Rotæ, regulari debet ſecundum iuris diſpoſitionem.*

2 *Agens vel ad nullitatem penſionis, vel ad reductionem, non poteſt lite pendente ſpoliare penſionarium commodo ſuæ pẽſionis.*

3 *Succeſſor in beneficio, cui ſubeſt onus penſionis, ſi ſuperſint tot fructus, qui ſufficiant pro ſolutione illius, idem onus ſubire debet.*

4 *Onus penſionis non tranſit ad alium ob ſolam bonorum tranſlationem, ſed tum demum ſi transferatur, vel mutetur titulus beneficij.*

5 *Fructus beneficij pro ſolutione penſionis ſunt hypothecati.*

6 *Vbi plures ſunt poſſeſſores fructuum, poteſt creditor eligere, cõtra quem velit agere.*

7 *In penſione cõſtituta inſolidum ſuper duobus beneficijs, penſionarius eligere poteſt, ſuper quo corpore beneficij velit penſionem retinere; dummodo ſit capax, neque penſio excedat tertiam partem fructuũ.*

DECISIO MCDXXIX.

DOmini cenſuerunt non eſſe retardandam ſolutionem penſionis, quamuis hoc fuerit in cõmiſſione remiſſum arbitrio Rotæ; nam de reſeruatione penſionis, conſtat ex litteris Apoſtolicis, & etiã de poſſeſſione exigendi Andreæ; Ideoq. manutenendus eſt in ſua poſſeſſione, *vt fuit reſolutum in cauſa Lucerina penſionis die 22. Martij huius anni coram R. P. D. meo Penia*,
1 & † clauſula, arbitrio &c. regulanda eſt ſecundum iuris diſpoſitionem. Confirmatur
2 ex eo, quòd † agens vel ad nullitatem penſionis vel ad reductionem non poteſt lite pendente ſpoliare penſionarium commodo ſuæ penſionis; *vt per Gigantẽ de penſionibus q. 62. nu. 22.* & ideo tali caſu ſolet ſignatura reſcribere cum clauſula, ſine retardatione ſolutionis, *Put. deciſ. 932. lib. 1.* Neque obſtant allegata in contrarium; Et primo quòd duæ partes fructuum Decanatus, ſuper quo fuerat penſio reſeruata, fuerunt applicatę Capitulo & Decano Albaracinen.
3 quia † cum ſuperſint tot fructus, qui ſufficiant pro ſolutione pẽſionis, onus remanet ſuper eodem Decanatu, & debet ſucceſſor in eo ſubire illud, *ad l. Moſchis. vbi gloſ. in verb. poſſeſſorem. de iur. fiſc. & bene fuit deciſio in cauſa Valliſoletana penſionis die 21 Martij huius anni coram R. P. D. meo Pã-*
4 *philio.* quia † onus penſionis non tranſit ad alium ob ſolam bonorum tranſlationem, ſed tum demum ſi transferetur, vel mutatur titulus beneficij *Gigas de pẽſionib. q. 63. n. 21.*
5 & licèt † fructus ſint hypothecati pro ſolu-
6 tione penſionis, tamen † vbi ſunt plures poſſeſſores fructuum, poteſt creditor eligere, contra quem agere velit; *vt tradit Bart. in d. l. Moſchis. & facit deciſio in cauſa Bergomen. penſionis coram R. P. D. Litta 10.*
7 *Nouẽbris 1595.* vbi fuit dictum † cõſtituta pẽſione inſolidum ſuper duobus beneficijs, eſſe in electione penſionarii retinere pẽſionem ſuper vno corpore beneficii, dũmodo ſit illius capax, neque excedat tertiã partem fructuum. Neque obſtat, quod opponitur de litis pendentia in partibus, ſtante remiſſione cauſæ ad Auditorem Cameræ. Non obſtat, quòd procurator petierit penſionem à Decano pro rata, quia confeſſio iſta fuit reuocata, & petita tota penſio à Decano. Neque obſtat monitorium, quia non ſe reſtrinxit ad ratam, ſed petiit referendo ſe ad acta, & tam coniunctim quàm diuiſim, & inſolidum, vt legitur in monitorio, quare in proſequutione potuit aliis omiſſis cõtra ſolum Decanum obtinere ſententiam; neque ideo poteſt dici eam eſſe diuerſam à petitione; maximè cum monitorium fuerit reproductum contra Decanũ tantum & non contra alios, & hoc attendi debet, *vt fuit deciſum coram R.P.D. meo Mellino in Romana retractus 1. Martij 1599.* Et ita concluſum non eſſe retardandam ſolutionem.

Peruſina Dotis.

Die Veneris 26. Aprilis 1602.

S V M M A R I V M.

1 *Fructus dotis debentur tam pro tempore obitus*

obitus primi viri, quàm pro tempore contracti ſecundi matrimonij etiam ſine mora.

2 *Licèt per pactum dos, quæ eſt conſtituta in pecunia poſſit reſtitui in bonis ſtabilibus, hoc tamen non procedit, vbi quis paſſus eſt ſe conueniri in pecunia, nec cogitur mulier recipere bona non libera in ſolutum, vt num. 3.*

4 *Notarius non poteſt facere inſtrumentum de re per prius coram ſe facta.*

5 *Res data in dotem æſtimata facit, quòd maritus debitor ſit pecuniæ, & de ea debentur fructus vti de pecunia non vti de re ſtabili.*

DECISIO MCDXXX.

1 FRuctus dotis deberi † tam pro primo anno à die obitus primi viri, quàm pro tempore contracti ſecundi matrimonij pro ſuſtinẽdis eiuſdem matrimonij oneribus, fuit iam per Dominos reſolutum *, in qua reſolutione perſtiterunt ſine aliqua difficultate, ſtante quòd per oblationem factam, etiam ſi conuentum fuerit de eligendis æſtimatoribus non extincta eſt huiuſmodi obligatio; tum quia oblatio fuit minus legitima, nempe de bonis alteri obligatis, vt euentus docuit; tum quia non fuit deuentum ad exequutionem; & ideo non ceſſat obligatio fructuum ſoluendorũ, qui etiam ſine mora debentur propter onera matrimonij. † Quantum verò ad fructuum taxationem, viſum fuit Dominis eã fieri debere ad rationem pecuniæ non autẽ bonorum ſtabilium, quia dos fuerat conſtituta in pecunia, & licèt per pactum poſſit fieri reſtitutio in bonis ſtabilibus: tamen id non procedit, poſtquam quis paſſus eſt ſe conueniri in pecunia *l. ſi quis ſtipulatus. de ſolution. Bart. in l. item veniunt. §. idem. de petit. hared. & ibi Bald. nu. 2. Neuizan. conſ. 45. nu. 16. Rota Ianuen. deciſ. 144. n. 10.*

* ſub die Veneris 25. Martij proximè præcedẽ.

3 Neque obſtat, quod prætẽditur † prius fuiſſe factã oblationẽ iuxta facultatẽ ſibi conceſſã ſoluẽdi in tot terris, quia cũ bona nõ eſſent libera, non tenebatur ea acceptare; maximè cũ Dãzetti nõ pręſtitiſſent id, quod promiſerant in inſtrumento dotali, quando eis fuerunt conſignata iſta bona, nempe de extinguendo cenſu quadringentorum ſcutorum, & redimendo plura petia terrarũ alienata, deinde prædium illud totum & integrum reuendendo pro eodem pretio: Vnde cum hæc non fecerint, non poſſunt vti illo pacto ad ſui fauorem, nec tenebatur Lauinia dicta bona acceptare: Neque etiã probatur eius acceptatio, quia inſtrumentum illud, quo nituntur Danzetti, eſt ſim-
4 plex fides, quæ non facit fidem, † cum notarius nõ poſſit facere inſtrumentum de re, de qua aliàs dicit coram ſe factam fuiſſe, neque ei creditur. Neque releuat, quod allegatur de dotis reſtitutione, quia id neque per teſtes neque vlla alia concludenti probatione oſtenditur; Immo in contrariũ militant ea, quæ aliàs dicta fuerunt, & nunc etiam in facto repetuntur: Quare
5 cum dos fuerit data in pecunia, cum † æſtimatio fecerit, vt maritus debitor ſit pecuniæ *Roland. conſ. 87. num. 7. lib. 4.* debentur fructus vti de pecunia, nõ vti de re ſtabili. Et ita concluſum.

Calaguritana Cenſus.
Die Lunæ 29. Aprilis 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ea tantum pacta contractum cenſus annullant, quæ ſunt contra ſubſtantiam contractus, itaut impediant cenſus creationem, faciendo contractum tranſire in aliam ſpeciem; ſecus eſt, ſi pacta ſint circa accidentalia, quia tunc vitiantur, & non vitiant contractum.*

2 *Pacta in contractu appoſita, quæ pendent ab incerto euentu, qui fortaſſe nunquam erit in rerum natura, dicuntur eſſe mere accidentalia.*

3 *Pacta quænam per Conſtitutionem Pij V. ſint prohibita, & annullent cenſum, vel annullentur, & num. 5.*

4 *In alternatiuis quando vna pars eſt licita, alia verò illicita vel aliàs inutilis, non vitiatur obligatio in totum, ſed reſoluitur in ſimplicem licitam, & vtilem promiſſionem.*

DECISIO MCDXXXI.

FVit propoſita cauſa ſuper pacto in contractu cenſus appoſito, an ſit contra Conſtitutionem fe. rec. Pij V. itaut reddat contractum cenſus fœneratitium, vt propter illud fructus ſint in ſortẽ computãdi; Pactum verò ſub his verbis eſt conceptum, Item ſub conditione expreſſa, quòd ſi ſua Maieſtas, & Reges ſuæ Maieſtatis ſucceſſores mandauerint, quòd redditus vel cenſus cariores fiant, quàm ad rationem quatuordecim millium morapetinorum pro quolibet milliario lege, pragmatica vel prouiſione, quàm ſuper pręmiſſis dari, vel fieri mandauerint, quòd in tali caſu ſit in electione dictorũ Petri Garzię & eius vxoris, vel illius, qui ab eis titulum & cauſam ad hunc cenſum habuerit, quòd Domini Decanus & Capitulum debeant illis reſtituere morapetinos, & pretium principale huiuſmodi cenſus, vnà cum fructibus decurſis vſque ad illud tempus, vel concedere eis illum in futurum iuxta formam, & pro pretio, quod continebitur in tali pragmatica, lege, vel prouiſione: Examinatis itaque conditionibus huius pacti Domini cenſuerunt ex eo contractum non reddi fœneratitium, neque propter illud fructus in ſortem

eſſe computandos; nam iam fuit in exami-
1 ne aliorum pactorum concluſum;† ea tantũ
pacta contractum cenſus annullare, quæ sũt
contra ſubſtantiam cenſus, itaut impediãt
eiuſdem creationem, faciendo contractum
tranſire in aliam ſpeciem cõtractus, *vt fuit
dictum coram me in cauſa Romana turris
Buballaria 7. Nouembris 1575. quam am-
plexa fuit Rota in Bononien. cenſus coram
R. P. D. meo Pamphilio 26. Iunij 1600.*
Pacta verò quę sũt circa accidẽtalia, vitiari,
& nõ vitiare & fuit allegatus *Zaſius lib. 1.
ſing. reſponſ. c. 12.* qui hãc materiã bene ex-
2 plicat:† Pactum autem de quo agitur ver-
ſari merè circa accidentalia patet, quia
pendet ab incerto quodam euentu, qui for-
taſſe nunquam erit in rerum natura, &
ideo non facit, quo minus cenſus à princi-
pio non habeat ſuam formam ſubſtantialẽ
bene & legitime conſtitutam; neque eſt cõ-
tra ſubſtantiam venditionis, quòd aliquo
caſu reſcindatur, & reſoluatur, *vt pro-
3 batur toto tit. de reſcind. vendit.* † Neque
obſtat, quod expreſsè prohibita ſint in Con-
ſtitutione Pij V. pacta continentia, vt pre-
tium cenſus ab inuito, aut ob pœnam, aut
ob aliam cauſam repeti poſſit, quia vt tũc
dictum fuit, noluit Pius V. quòd omnia pa-
cta indiſtinctè annullarent contractum, ſed
illa tantum, quæ reſpiciunt formam ſub-
ſtantialem, & ideo in decreto irritanti ait
contractus ſub alia forma celebrandos fœ-
neratitios iudicamus, & hoc eo magis eſt
dicendum, quia non videtur referenda pro-
hibitio ad hunc caſum prouenientem ex
facto Principis, cui contrahentes aliter pro-
uidere non poſſunt, ſed ad pacta dependen-
tia ex facto contrahentium, qui in pœnam
vel alia de cauſa ſibi reſeruarunt facultatẽ
repetendi ſortem; Illud enim non prouenit
à mera voluntate & diſpoſitione emptoris
cenſus *Gabr. conſ. 152. lib. 1.* Præterea pactũ
non continet præciſam reſtitutionem pretij
in caſu pragmaticæ Regiæ, ſed alternatiuè
prouidet, vel quòd poſſit repetere pretium,
vel concedere in futurum iuxta formam
pragmaticæ: Vnde non improbabiliter dici
poteſt habere locum concluſionem illam,
4 quòd † in alternatiuis, quando vna pars
eſt licita, alia vero illicita, vel aliàs inu-
tilis, non vitiatur obligatio in totum, ſed
reſoluitur in ſimplicem, licitam, & vtilem
promiſſionem, *l. ſi duo rei. & ibi Bart.
& poſt eum Caſtren. nu. 3. Alex. & Iaſ. n. 3.
de verb. oblig. Aretin. conſ. 121. in fin.* Quin
immo videtur hoc pactũ quodammodo cõ-
forme diſpoſitioni bullæ in ea parte, in qua
prohibet pretium conſtitutum ex aliqua
cauſa vel accidenti, minui vel augeri, *in
5 §. declarantes.* † Sed & quatenus etiam poſ-
ſint ex Principis indulgentia fructus conuẽ-
ti in conſtitutione cenſus ad minorem ſum-
mam reduci, & non ideo poſſit ab emptore
diſcedi à contractu, & repeti pretium; ta-
men hoc pactum ſemper verſabitur circa
accidentia, & vitiabitur, non autem vi-
tiabit contractum, vt ſupra fuit deductum.
Quare concluſum ex hoc pacto contractũ
non reddi fœneratitium; neque conuerten-
dos eſſe fructus in ſortis diminutionem.

Biſuntina & Baſilien. Vnionis.
Die Veneris 10. Maij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Confirmatio vnionis facta cum clauſula, & pro potiori cautella perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus, facit quòd confirmatio valeat in vim noua conceſſionis.*

2 *Locus, qui diſtat vnum milliare ab alio, nõ poteſt dici ita confuſus, & commixtus cũ eo, vt non poſſit ſegregari.*

3 *In gratioſis omnia narrata debẽt eſſe vera, aliàs gratia redditur nulla.*

4 *Obſeruantia vltra ſpatium quadraginta annorum facit præſumi vera ea, quæ in gratia vnionis effectum ſortitæ narrata fuerunt.*

5 *Poſſeſſio non quæritur niſi contra ſcientem.*

6 *Scientia, probari debet ex veris probationibus non autem ex præſumptionibus.*

7 *Materia vnionum non expediuntur per Cancellariam niſi adhibitis mandatis, & inſtrumentis poſtulationum.*

8 *Controuerſia in iudicium non deducta interrumpit præſumptionem.*

9 *Narratiua continens plures cauſas, ſi nihil contra eã deducatur, ſatis eſt, quòd vna ex cauſis ſit vera ad gratiam ſuſtinendam, licèt alia cauſa non verificentur; maximè ſi non adſit ſubreptio doloſa, neque circa factum proprium, neque circa ea, quæ ad gratiæ validitatem requiruntur, aut quæ retrahere poſſit Principem ab ea concedenda.*

10 *Vltimus ſtatus attenditur, quando agitur ad effectum confirmationis, prout in poſſeſſione præſentandi, vel in electione, quæ à pari procedunt.*

11 *In re, quæ à perſona Eccleſiaſtica poſſidetur, non militat conſideratio, quòd poſt adeptam poſſeſſionem ſit recuperatu difficilis cum Papa per cenſuras procedere poſſit.*

DECISIO MCDXXXII.

PEtita fuit à S.D.N. cõfirmatio electionis Abbatis Murbacen. & Lutren. quæ dicitur facta à Monachis vtriuſq. Monaſterij, quamuis poſtea Lutrenſes reclamauerint prætendentes hæc Monaſteria nõ fuiſſe legitimè vnita; & ideo vnicuiq. præficiendum eſſe ſuum Abbatem, & ſe oppoſuerunt confirmationis petitioni per Murbacenſes; Quare S. D. N. tranſmiſit ad Rotam dubium proponendum, An in caſu de quo agitur,

[illegible] cõſtet de tali nullitate vnionis Monaſterii Lutrenſis ad Monaſterinm Murbacenſe, vt non ſit procedendum ad confirmationem electionis, etiam quo ad Monaſterium Lutrenſe, Vnio de qua agitur, fuit primo facta à bo.me. Cardinali Morono, dum eſſet Legatus in Germania, & contra hanc multa deducta fuerunt, quę concernunt facultatem Legati, & defectum cõſenſus Monaſterii Lutrẽſis, ſuper quibus viſũ fuit Do-
1 minis non eſſe inſiſtendum, † cum habeamus confirmationem fe. re. Pij IIII. cum inſertione totius tenoris prædictę vnionis cum clauſula, & pro potiori cautella perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, quę facit, vt valeat in vim nouæ conceſſionis, *iuxta conſ. Ruin. 31. nu. 1. & 35. nu. 31. lib. 1. Dec. conſ. 341. nu. 7. cum deductis in cauſa Caurienſi corã Cãtuccio 5. Nouembris 1576.* Quare omiſſis ijs, quæ contra vnionẽ Cardinalis deducebantur, actũ fuit ſolũ de ſubreptione & obreptione præfatæ confirmationis, cum ab hac inſpectione pendeat validitas vel inualiditas dictæ gratiæ. Quantum igitur ad ſubreptionem ſiue obreptionem; primo deducebatur pro Lutrenſi Monaſterio vnionis cauſas non ſolum non eſſe iuſtificatas, verum etiam apparere manifeſtè de narratorũ falſitate: Nam fuit narratum dicta Monaſteria ab immemorabili tẽpore fuiſſe recta per vnũ Abbatem, quod detegitur falſum ex bulla Leonis X. in qua per obitum cuiuſdam Abbatis de Murbach fuit factus Abbas quidã Georgius, qui tunc temporis & prius erat
2 Abbas Lutrẽſis; † Item fuit narratum iſtorum Monaſteriorum territoria non multo plus quam per vnum milliare ab inuicem diſtare, & adeo commixta & confuſa exiſtere, vt vix poſſibile eſſet ea iterum ſegregari, quod videtur apertè falſum, cum ſaltem adſit interuallum vnius milliaris, quod ipſi fatentur, inter vtriuſq. Monaſterij ter-
3 ritoria, † Ideoq. reddi gratiam nullam, cũ in gratioſis omnia debeant eſſe vera, *Fab. deciſ. 17. Thom. de Tan. deciſ. 65. Fab. deciſ. 16. lib. 1. Imol. in c. ſuper litteris. nu. 5. de reſcript.* * Cætera verò narrata non eſſe habenda in conſideratione, ex quo nulla eorum datur iuſtificatio, quæ ex curſu temporis, & obſeruantia non poteſt deduci, cũ talis obſeruantia negetur attenta ignorantia vnionis Monaſterii de Luders, quod nõ habuit de tali vnione ſcientiam, niſi poſt Commendam obtentam à bo.me. Cardinali ab Auſtria, quo tempore tentarunt Lutrenſes impedire talem vnionem, ſed prætendunt tunc fuiſſe ipſi denegatam audientiam. His tamen non obſtantibus, Domini cenſuerunt non conſtare de tali nullitate, propter quam debeat impediri cõfirmatio
4 petita ex pluribus: Et primo quia, † cum hæc vnio ſortita fuerit effectũ, & obſeruata vltra ſpatium quadraginta annorum locũ habent deciſiones factæ *in cauſa Caſalis Lõghezzæ coram me*[a], *ac in cauſa Lucana Iuriſpatronatus corã S.D.N. Clemẽte VIII*[b], in quibus fuit dictum ex lapſu quadraginta annorum cum obſeruantia præſumi vera ea, quæ in gratia fuerunt narrata. Neque huic argumẽto obſtare, quod deducitur cõtra obſeruantiam ex capite ignorantiæ;
5 † cum poſſeſſio non quæratur niſi contra ſciẽtem, *vt per Abb. in c. cum Eccleſia. n. 25. & ibi Rip. n. 64. de cauſ poſſ. & propr. Ruin. conſ. 163. nu. 5. lib. 5. Pute. deciſ. 281. nu. 4.*
6 *lib. 2. cum alijs*[c], † ſcientiam verò probandam ex veris probationibus non autem ex præſumptionibus, *Mohedan. 4. de præbend. Pute. deciſ. 177. lib. 1.* nam reſponſum fuit probari ſcientiam ex nominatione vtriuſq. monaſterij facta de perſona Vuolpãghi pro Coadiutore Ioãnis Vldarici anno 1576. Et iſte actus poſitiuus bene probat ſcientiam vnionis; nam aliàs Lutrenſes nullum ius habebant in iſta nominatione:
7 † neque ſolet iſtas materias expedire Cancellaria, niſi exhibitis mandatis & inſtrumentis poſtulationum: Vnde fit, vt narratiuæ cõceſſionis cum expreſſione vnionis ſit ſtandum. Confirmatur ex poſtulatione vtriuſque monaſterij facta de perſona bo. me. Cardinalis ab Auſtria, quæ fuit per fel. rec. Sixtum V. admiſſa cum narratiua vnionis, & præſtatione ſequuta Iuramenti fidelitatis anno 1587. Nec obſtat proteſtatio facta per Lutrenſes; per quam prætenditur impugnata vnio, quia ad alium finem tendit dicta proteſtatio, nempe quia prius à ſolo monaſterio Murbacenſi fuerat electus Gabriel Gill eiuſdem monaſterij monachus, quæ res inferebat præiudicium Lutrenſibus; Ideo proteſtati fuerunt ſe nolle conſentire, vt Cardinalis admitteretur ad poſſeſſionem, dominium, & adminiſtrationem monaſterii Lutrenſis vigore prætenſæ reſignationis factę ab eodem Gabriele ad fauorem Cardinalis, ſed conſentire admiſſioni in vim poſtulationis de eo factæ à maiori parte amborum monaſteriorũ inter ſe vnitorum; & ſic hæc proteſtatio non impugnat vnionem, ſed potius eam approbare, & confirmare videtur, impugnando electionem factam à ſolis Murbacenſibus, cuius occaſione videtur emanaſſe Breue fel. rec. Gregorii XIII. ſuper facultate eligendi occurrente vacatione. Et demum Monachi vtriuſque monaſterii conuenerant in electione Io. Georgii vltimi Electi, licèt poſtea voluerint ab hac electione diſcedere & reclamare. Ex quibus videtur ſatis probari ſcientiam vnionis: Neque videtur habenda ratio, quod Lutrenſes acceſſerint ad Curiã, & tentarint committere cauſam inualiditatis vnionis, quia dato quòd res ita ſe habeat, pro vt prætẽditur probari ex teſtibus

* & fuit di[...] ſum in Ga[...] bẽcen. beneſi[...] [...] de Betet [...] 22. Octobris 1578. coram [...] bo.me. Braun [...] 6. quæ in impreſſ. diu. [...] eſt 674 [...] num. 2.

a ſub die 23. Iunij 1594. nu. 2.

b ſub die 23. Maij 1571. & in impr. diuerſ. eſt 334 part. 1.

c & optime per Pariſ. cõſ. 113. nu. 46 & 314 num. 20. lib. 1. Capic. deciſ. 17.

extraindicialiter examinatis: tamen ab hac
prætẽſione apparet, quòd receſſum fuit per
poſtulationem eorũ factam de bo. me. Car-
8 dinali, & † cum hæc controuerſia non fue-
rit in iudicium deducta, non interrumpit
præſumptionem, vt in fortioribus terminis
de controuerſia in iudicium deducta *fuit
dictum coram me in predicta cauſa Caſalis
Longbezza* [d]. Quantum ad ſubreptiones
deductas, Domini cenſuerunt in hac ma-
teria eſſe attendendum, cauſam præcipuam
conceſſionis fuiſſe, ex eo quòd propter bel-
la continua, dicta monaſteria, & eorum
ſubditi expoſiti erant deprędationibus,
ſpoliis, & incendiis, ac aliis perturbatio-
nibus, ex quibus oriebatur temporalium
bonorum exterminatio, & cultus diuini di-
minutio, ex quo non poterant tales hoſtiũ
inſultus propulſare, cum ſita eſſent mona-
ſteria in confinibus diuerſarum Prouiciarũ,
& à Dominio Ducis Vuitembergę & non-
nullorum populorum Heluetiorum ſectæ
9 Lutheranæ adhærentium. † Cum itaque
contra hanc narratiuam nihil deducatur,
quod eam redarguere poſſit, ſatis eſſe, ſi
hæc vna ſit vera, ex ea namque ſuſtineri
vnionem, licèt aliæ cauſæ non verificentur
*iuxta deciſionem Putei 69. lib. 2. & fuit reſo-
lutum coram bo. me. Caputaquen. in cauſa
Calaguritana vnionis 25. Octobris 1560.
& in eadem coram bo. me. Oradino 18. Apri-
lis 1561. & facit Ang. de Gambelion. conſ.
107. nu. 6. & 7. Franc. in c. cum ceſſante. n. 1.
de appellation. & ibi Dec. nu. 5. Socin conſ.
1. num. 16. lib. 1. Curt. ſen. conſ. 1. num. 15.*
maximè cum non adſit ſubreptio doloſa,
neque circa factum proprium, neque circa
ea, quæ ad validitatem gratiæ requiruntur,
aut quæ non retraxiſſent Principem à gra-
tia concedenda, *iuxta deciſ. 4. Aegidy, &
280. & fuit dictum coram me in Salaman-
tina Iuriſdictionis 17. Maij 1577.* & hæc
10 faciliùs eſſe admittenda in caſu iſto, † ex
quo agitur tantum ad effectum confirma-
tionis electionis, in qua re ſolet attendi
vltimus ſtatus, prout in poſſeſſione præſen-
tandi, hæc enim procedunt à pari, *vt tradit
Abb. in c. conſultationibus. nu. 2. de iurepa-*
11 *tron.* Quòd verò deducebatur † adeſſe in
iſto monaſterio Fortalitium recuperatu
difficile, ſi ſemel eius poſſeſſionem adeptus
fuerit Electus; non fuit habitum in conſi-
deratione, attento quòd ſumus in re & per-
ſona Eccleſiaſtica, contra quam Papa po-
teſt procedere per cenſuras Eccleſiaſticas,
*Pariſ. conſ. 22. nu. 102. lib. 1. Ruin. conſ. 37.
num. 3. lib. 4. Gozzad. conſ. 1. in fin. Boer.
deciſ. 238. col. pen. & fin.* Poſtremo non ob-
ſtat, quod deducitur de inualiditate ele-
ctionis, quia ſuper hoc noſtrum non eſt
quicquam ſtatuere, cum iam huius relatio
facta fuerit per Illuſtriſſimos Cardinales
ad hoc deputatos à Sanctiſſimo Domino
Noſtro. Quare concluſum pro confirma-
tione electionis.

[d] ſub die 21 Maij 1593 nu. 10.

Romana Cenſus.
Die Lunæ 13. Maii 1602.

SVMMARIVM.

*1 Suſpenſio petitorij debet fieri verbis claris,
& expreſſis.*
*2 Suſpenſio petitorij non habet locum in poſ-
ſeſſorio retinenda ad effectum nullitatis.*
*3 In re communi etiam ſine mandato agi
poteſt.*

DECISIO MCDXXXIII.

Actum fuit in præſenti cauſæ propoſi-
tione de nullitatibus oppoſitis con-
tra ſentẽtiam latam ad fauorem Domino-
rum de Mutinis, & quantum ad priorem
nullitatem reſultatem ex eo, quod proceſſũ
fuerit in negotio petitorii non obſtante
eius ſuſpenſione, Domini dixerunt ex plu-
ribus iſtam ſuſpenſionem non obſtare; Pri-
mo quia iam fuerat decretum mandatum
de manutenendo ad fauorem Dominorum
de Nobilibus, & ſic ſatisfactum prætenſio-
ni in poſſeſſorio, & licèt pars poſtea ab hoc
decreto fuerit repoſita, tamen à repoſitio-
ne non fuiſſe appellatum, & ſic ex tacito
conſenſu fuiſſe receſſum à dicta ſuſpẽſione.
1 Secundo, quia † dicta ſuſpenſio non videtur
facta verbis adeo claris & expreſſis, prout
requiritur, *ex his quæ tradit Veſtrius in pra-
xi. lib. 4. c. vlt. Honded. conſ. 24. n. 35. lib. 2.*
2 *qui cæteros allegat.* Tertio † non videtur
competere tale priuilegium in poſſeſſorio
retinendæ ad effectum nullitatis, prout
probari videtur *in Clem. vnic. de cauſ.
poſſ. & propr. & ibi Vitalin. nu. 67. Pute. de-
ciſ. 29. lib. 3. Honded. d. conſ. 24. num. 73.*
Quantum ad nullitatem, quæ allegatur ex
defectu mandati, fuit dictum eam non ob-
3 ſtare, † cum D. Io. Baptiſta comparuerit
pro ſe & Laurentio fratre, & cum cauſa
pertineret ad vtrunque, potuiſſe in re com-
muni etiam ſine mandato cauſam agere,
*l. ſed & hæ. de procur. Doctor. in l. 1. C. quib.
res iudic. non noc. gloſ. in l. nemo ex ſocijs. in
verb. alienare. pro ſoc.* & ſi ſententia non
valeret reſpectu Io. Baptiſtæ, *Ruin. conſ. 75.
num. 13. lib. 5. Gabr. conſ. 56. num. 16. lib. 1.*
Ex ex his concluſum pro validitate ſentẽ-
tiæ, circumſcripta pro nunc iuſtitia, de qua
erit particulariter videndum.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 13. Maij 1602.

SVMMARIVM.

*1 Cambia & recambia contra decoctum non
currunt.*

DE-

DECISIO MCDXXXIIII.

QVæſitum fuit an D. Ioannes Franchinus teneretur reſtituere hæredibus Ioannis Bertæ ſcuta 633. exacta ex bonis Dominorum de Gottardis & Ceulis vigore ceſſionis ſibi factæ à Dominis de Iuſtinianis, & quia pro cauſæ deciſione erat neceſſarium ſtatuere; An debitum ſcutorũ duodecim millium ſolutorũ per Dominos Iuſtinianos, pro quorum aſſecuratione Frãchinus obligauerat ſe pro ſcutis quatuor millibus eſſet principaliter debitum D. Balduini Maſſę, cuius nomine fuerat initus cõtractus, an potius dictorum de Gottardis & Ceulis, ad quos peruenerant pecuniæ; volui vt prius videretur, ad quos principaliter ſpectaret hoc debitum; nam multũ intererat, an Franchinus eſſet cõfideiuſſor Gottardorũ, an verò Gottardi eſſent principales debitores, & cum vellem hoc dubiũ proponere, pars hæredum videns ex multis apertiſſimis argumẽtis conſtare Gottardos fuiſſe principales debitores, & negotium illud geſtum fuiſſe ſub nomine Balduini, ne detegeretur eorum indigentia, ceſſit dicto dubio, & conſenſit, vt hoc præſupponeretur pro conſtanti; Quare fuit cum hoc præſuppoſito concluſum per Dominos, Franchinũ non teneri ad reſtitutionem dictarum pecuniarum, cum enim legitimè ſoluerit Dominis Iuſtinianis totam ſummam ſcutorum quatuormillium, pro qua ſe obligauerat, Ita etiam potuit legitimè exigere à Gottardis & Ceulis dictam ſummam vigore ceſſionis habitæ à Iuſtinianis, exceptio enim quæ prius deducebatur Franchinũ & Gottardos fuiſſe cõfideiuſſores ſublata fuit per præſuppoſitum concordatum. Alia exceptio, quæ proponebatur Franchinum tempore ſolutionis vltimò factę de duobus millibus ſcutis Dominis Iuſtinianis male ſoluiſſe, cum iam de illo tempore ipſi Iuſtiniani fuiſſent integraliter de eorum credito ſatisfacti, non placuit, quia contrarium apparebat ex ſententia graduatoria, ex qua apparebat eos eſſe creditores maioris ſummæ: Vnde non poterat ipſe ſtante dicta ſententia euitare ſolutionem. Nec obſtat, quòd dicitur illam maiorem ſummam pro-
1 ueniſſe ex cambijs & recambijs: † quæ cum contra decoctum, non currant non debebãtur, quia Franchinus non ſoluit ad computum cambiorum, ſed pro ſorte principali, pro qua ſe obligauerat, & effectus tribui debet ſuæ cauſæ; neque ad eum ſpectabat onus opponendi hanc exceptionem cõtra graduationem, ſed ipſis Gottardis, quatenus de iure competeret, quod tamen falsò aſſeritur fuiſſe in Rota deciſum, nunquã enim hoc habitum fuit pro certo, quòd cambia contra decoctum non currant, & ſolutiones prius factę debent imputari in cauſam cambiorum non autem ſortis principalis. Et ita concluſum.

Romana Officij Lauretani.
Die Lunæ 20. Maij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio fideiuſſoris extenditur vltra, quantum verba ſonant.*

2 *Creditores, qui non inſtiterant pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſed tantummodo illa facta comparuerunt pro recuperatione eorum crediti, non tenentur ad aliqua damna & expenſas, ſed tantum de euictione pro ea rata pecuniarum qua ad eos peruenit, quãdo res fuit male ſubhaſtata.*

3 *Mala fides non inducitur per ſimplicem proteſtationem.*

4 *Debitor pro cuius debito à creditoribus ſubhaſtata fuit res aliena, tanquam propria debitoris, tenetur emptori ſolum de euictione, & creditores ad nihil aliud, quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem contrariam pigneratitiam actionem.*

DECISIO MCDXXXV.

DOmini ſine difficultate cenſuerunt hęredes Roccij non teneri pro fructibus officij, nec pro damnis & expenſis: Quamuis enim contra creditores ad quorum inſtantiam fuerat ſubhaſtatum officium, fuerit lata ſententia ad fauorem Illuſtr. Domini Petri Franciſci, in qua fuerunt condemnati ad reſtitutionem pretij, fructuum, damnorum, & expenſarum: tamen Roccius, qui non erat creditor, ſed fideiuſſor Domini Raparij creditoris, non tenetur ad reſtitutionem, niſi pecuniarum habitarum pro Rapario, pro quo fideiuſſerat, non autem ad fructus officii, & alia prętenſa dam-
1 na & expenſas, † cum obligatio fideiuſſoris non ſe extendat ad iſta, & ſtrictè eſt capienda, quantum verba ſonant & non vltra; & ſic ad id tantum quod peruenit ad Raparium. Quantum verò ad creditores fuit
2 adhibita diſtinctio, vt illi, † qui non inſtiterunt pro ſubhaſtatione, ſed tantummodo illa facta comparuerunt pro recuperando eorum credito, non teneantur ad aliqua damna & expenſas, cum ipſi non dederint cauſam damno, ſed tantum tenentur de euictione pro rata pecuniarum, quæ ad eos peruenerunt, *l. ſi ob cauſam. C. de euiction. vbi Bald.* ait, quòd repetitur ſolum pretium, pro quo datio in ſolutum eſt facta, fructus autem debentur per debitorem, *l. ſi filius. vbi Bart. de euiction.* Reſpectu verò creditorum, ad quorum inſtantiam facta fuit ſubhaſtatio, nihil fuit reſolutum: & fuit excitata conſiderabilis difficultas, An ipſi teneantur ad pretij reſtitutionem,

 quia

3 quia † mala fides eorum non eſt probata,
nec poteſt induci per ſimplicem proteſta-
tionem, quòd officium non pertineret ad
4 debitorem: † Vnde teneretur ſolum debi-
tor de euictione, & creditores ad nihil
aliud, quàm ad cedendum emptori contra
debitorem contratiam pignoratitiã actio-
nem, *Neguſant. cum ibi per eum allegatis
in tracta. de pignor. in 3. membr. 6. part. n. 4
verſ. tertio fallit.* quæ cõſideratio ſi eſt vera,
veniret reuocanda ſententia contra credi-
tores lata, ſuper qua re viderit Dominus
Petrus Franciſcus, quo pacto debeat con-
ſulere indemnitati ſuæ.

Cæſarauguſtana, & Dertuſenſis
Cabimentorum.
Die Lunæ 3. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

*1 Veniens ad cauſam pro ſuo iure & intereſ-
ſe, de eo docere debet, tanquam veniens
ad cauſam nouam.*
*2 Qui nihil prætendit, & nihil petit, nihil
habet probare.*
3 Communio non præſumitur.
*4 Per actionem negatoriam in ſeruitutibus
ſemper negatur ius cõpetere aduerſario.*

DECISIO MCDXXXVI.

CAuſa iterum propoſita ſuper eo ad quẽ
ſpectet onus probandi, Domini vna-
nimiter ſteterunt in deciſis *. Pręcipuum
fundamentum deductum cõtra deciſionem
eſt ex eo, quòd Principatus Cathalauniæ
venit ad cauſam principaliter pro ſuo iure
& intereſſe, nõ autem vt aſſiſtat militibus
Prioratus, & hoc pacto conatur euadere
præſumptionem illam, quę deducebatur ex
ſententijs pro militibus Caſtellanię latis,
& re iudicata. Verum cupientes euadere
Scyllã incidunt in Carybdim, vt eſt in pro-
1 uerbio; nam † ſi principaliter veniunt pro
eorum iure & intereſſe, non poteſt negari
hanc eſſe cauſam nouam, & hactenus non
tractatam; & ideo procurator debet doce-
re de iure & intereſſe ſuo *ad l. in tribus. de
2 iudic. Alex. conſ. 103. lib. 5. cum alijs*; † Ni-
hil tamen prætendunt milites contra Prin-
cipatum, ergo nihil habent probare; proba-
tio enim requiritur ad fundandam actoris
petitionem; Ideo qui nihil petit, nihil pro-
bare tenetur. Præterea nulla iuris præſũ-
ptione nititur Principatus in ſua pręrenſio-
ne, dum pręrendit Cabimenta debere eſſe
communia, non enim res hęc pertinet ad
Principatum, ſed ad milites: Vnde clarè
conſtare videtur de non intereſſe Principa-
tus, & ſaltem ſi aliquod prætendit, de eo
3 docere debet, maximè, † cum iure commu-
ni communio nõ pręſumatur, *vt tradit Ce-
phal. conſ. 250. num. 8.* Neque ex eo poteſt
pręrendere intereſſe, quòd ſeſe oppoſuerit
exequutioni rei iudicatæ, quia hoc nihil
aliud eſt, quàm velle commodum conſequi
ex facto minus legitimo & improbato, & ex
quo non deſinũt milites Caſtellanię haberi
pro poſſeſſoribus: Præterea ſemper viget
ratio illa, quòd ſtante poſſeſſione cabiendi
diſtinctè in quolibet Prioratu, milites Ca-
ſtellaniæ vſque ab initio cauſæ & ſemper
fuerunt rei. Neque obſtat, quòd per eos
aſſumptum fuerit onus probandi diuiſionẽ
cabimentorum in priore iudicio in Rota
intentato, quia hoc iudicium habet con-
formitatem cum actione negatoria in ma-
4 teria ſeruitutum; † per quam negatur ius
competere aduerſario *l. 2. in princ. & l. loci
corpus. §. competit. de ſeruitut. & per Iaſ. in
§. aqui. Inſtit. de action.* Vnde ex aſſum-
ptione oneris probandi nõ deſinunt eſſe rei
conuenti *Dec. conſ. 3. n. 8. in fin. cum ſequen-
tib.* Neque ideo quòd talem actionem in-
tentet quis, facit reum poſſeſſorem, vt ait
*Innocent. in c. bona. il 2. nu. 5. in fin. de po-
ſtul. Prælat.* Quare concluſum nihil conclu-
dẽs deduci, ita vt recedendũ ſit à reſolutis.

*sub die Lunæ 4. Martij proximè præteriti.

Carthaginen. Iuris ſubſcribendi.
Die Lunæ 3. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

*1 In iudicio poſſeſſorio ille manuteneri debet,
qui habet vltimum ſtatum pro ſe.*
*2 In incorporalibus non acquiritur poſſeſſio
non data ſcientia.*
*3 Scientia deputati à Capitulo cenſetur ſcien-
tia ipſius Capituli.*

DECISIO MCDXXXVII.

DOmini ſteterunt in deciſis * ex iiſdem
rationibus, quę aliàs deductæ fuerũt,
quibus fuit additum, quòd ſi obſeruantia
ſubſcribendi fuit varia & diformis, dandũ
eſt mandatum de manutenendo Epiſcopo,
qui habet iuris diſpoſitionem, & decreta
Concilij, & deciſionem Illuſtriſſimorum
Cardinalium pro ſe; nam in tali concurſu
ille, qui habet iuris aſſiſtentiam prævalet,
ſi verò attendendus ſit vltimus ſtatus, vtiq.
manutenẽdus eſt Epiſcopus, qui habet actus
poſteriores de anno 1596. in ſũmario n. 3.
1 4. & 5. † nam in hoc iudicio ille obtinere
debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe,
*c. cũ Eccleſia. de cauſ. poſſ. & propr. vbi Abb.
nu. 23. Rip. nu. 81. §. retinenda. Inſtit. de in-
terdict. Alex. cõſ. 92. n. 5. lib. 1. Couar. pract.
quæſt. c. 17. nu. 5.* Non obſtat, quòd dicitur
2 † poſſeſſionẽ non acquiri in incorporalibus
non data ſcientia, quia cum iſti actus fue-
rint geſti cum Adiuncto deputato à Capi-
tulo, non poteſt negari ſcientia Capituli,
3 † & ſufficit ſcientia deputati; maximè cum
poſſidens fundet intentionem ſuam in iure
communi, vt aliàs fuit in hac cauſa dictũ.

*sub die Lunæ 16. Decembr. 1596.

Neque

Neque obſtat, quod dicitur conſtare de antiquiori poſſeſſione Capituli; quia cum ex deductis probetur obſeruantiam non fuiſſe vniformem, attendi debet ſtatus, qui habet pro ſe aſſiſtentiam iuris, & qui eſt vltimus, non obſtante contradictione, quę non fuit facta in tempore, ſed poſt quęſitum ius ex actu poſitiuo geſto cum Adiũcto Capituli. Quare concluſum, nihil releuans deduci, ex quo ſit à deciſis recedendum.

Romana Fideicommiſſi de Micinellis.
Die Lunæ 10. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Soror teſtatoris dicitur de familia & agnatione teſtatoris, & maſculis deficientibus cenſetur vocata, quando teſtator fecit fideicommiſſum abſolutum in fauorē familiæ.*

2 *Fœmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis.*

3 *Filij patris familiam ſequuntur, non autem matris.*

4 *Fœmina nupta appellatione familiæ patris venit contentiuè, ſed non effectiuè.*

5 *Appellatione familiæ comprehenduntur etiam perſonæ, quæ non ſunt de agnatione teſtatoris.*

6 *Quænam perſonæ comprehendantur appellatione familiæ ex mente teſtatoris conijci debet.*

7 *Quando vocantur deſcendentes, & tranſuerſales agnati, intelligitur ſeruata gradus prærogatiua.*

8 *Quando in ſubſtitutione comprehenſæ fuerunt filiæ, nulla habita ratione conſeruandæ agnationis, non cenſentur excluſi maſculi deſcendentes ab eis.*

9 *Non eſt veriſimile teſtatorem velle ſuos deſcendētes excludere intuitu ſororis trāſuerſalis.*

10 *Regula l. iam hoc iure. de vulg. & pup. non procedit, vbi adeſt diuerſa ratio, etiam in eodem contextu orationis.*

11 *Vbi verbo familiæ adiunctum eſt verbum, eiuſdem, diſpoſitio intelligi debet de eadem familia effectiuè, non contentiuè tantum.*

DECISIO MCDXXXVIII.

IOannes Baptiſta Micinellus habēs vxorem, & ex ea Gaſparem filium maſculũ, & Orinthiam, ac Prudentiam fœminas, & Dominas Propertiam & Cherubinam ſorores, anno 1570. condidit teſtamentum, & relictis nõnullis legatis dictis ſororibus, filias ſuas dotari mãdauit, & hæredes vniuerſales inſtituit Gaſparem, & alios filios naſcituros, quos inuicē ſubſtituit vulgariter pupillariter & per fideicõmiſſũ: Quibus maſculis quãdocũq. decedentibus ſine filiis legitimis & naturalibus ſubſtituit dictas eius filias natas & naſcituras pro æquali portione: Deinde facta ſubſtitutione dictis filiis, ſi ſine filijs morerētur, ad fauorem maſculorum ſuperuiuentium, ſin minus ad fauorem aliarum ſororum ſuperuiuentium; ſubdit, volens & mandãs dictus teſtator, quòd Caſale ipſius teſtatoris nuncupatum, Caſtiglione, iuxta ſuos fines confinatum, nullo vnquam tempore vendi, aut alienari, largo alienationis modo, ſumpto vocabulo, minuſq. pro dotibus recipiendis obligari, aut in totum vel in partem pro dotibus dari poſſit, aut valeat, ſed ſemper quantũ Deo placuerit, in eiuſdem familia remanere debeat, minuſq. eiuſdem bona ſtabilia vendi aut alienari poſſint, niſi pro maritandis, & dandis dotibus dictis ſuis filiabus. Obiit teſtator ſuperſtitē Gaſpare, qui hæreditatē adijt, & Dominam Orinthiam in matrimonium collocauit, altera ſorore effecta moniali: Obiit deinde Gaſpar nullis relictis filiis, cui ſucceſſerunt ſorores, & deinde etiam deceſſit ſoror monialis, & demum obiit Orinthia relictis filiis ſuis hæredibus; Vnde prætendens Domina Propertia ſoror teſtatoris factum fuiſſe locum fideicõmiſſo ad ſui fauorē reſpectu Caſalis Caſtilionis, quod teſtator voluit ſēper remanere in familia, litem in Rota introduxit: & Primo obtinuit dubitari, An eſſet introductum abſolutum fideicommiſſum in Caſale ad fauorem familiæ teſtatoris: ſed pro parte hæredum Orinthiæ fuit admiſſum vt præſupponeretur ſine veri præiudicio fuiſſe inductum abſolutum fideicommiſſum in fauorē familię, & hoc pręſuppoſito; Dubitatum fuit, an Domina Propertia eſſet vocata ad dictum fideicommiſſum in caſu & ad effectũ, de quo agitur, & pro hac parte deducebatur,
1 † Dominam Propertiam eſſe de familia & agnatione teſtatoris *l. pronunciatio. §. familia. de verb. ſign. l. voluntas. C. de fideicõ. l. fin. & ibi Doctor. C. de verb. ſign.* [a] Ideoq. maſculis deficientibus cēſetur ipſa vocata, *Socin. ſen. conſ. 127. nu. 5. & 6. lib. 2. Ruin.*
2 *conſ. 153. nu. 3. lib. 2. cum alijs* [a]; † nam fęmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis. *§. item vetuſtas. Inſtit. de hered. quæ ab inteſt. deferunt. Socin. con. 227*
3 *nu. 4. lib. 2.* [b] † filios verò Orinthiæ non eſſe de familia, cum patris non matris familiam ſequantur, *l. familiæ. de verb. ſign. Alex. conſ. 125. num. 6. lib. 7. Pariſ. conſ. 51. nu. 27. lib. 2. cum alijs* [c], quod procedit etiā quòd admiſſa fuerit mater, *vt ait Peregrin. artic. 14. nu. 38.* & licèt inter Doctores magna ſit controuerſia, An debeat familię vocabulum accipi contentiuè vel effectiuè,
4 † tamen quòd contentiuè accipi debeat; tradunt poſt alios, quos cumulant *Gabr. concl. 132. q. 6. nu. 58. cum ſequent. Illuſtr. Mantica de coniectur. vlt. vol. lib. 8. c. 12. n. 12. & 13. Peregrin. de fideicom. artic. 22. nu. 26.*

[*] per Ruin. conſ. 153 n. 8. vol. 2. Pariſ. cõſ. 81. n. 20. vol. 3. Bero. cõſ. 276. n. 6 Cor. ſen. cõſ. 63 n. 16. & 17 Iaſ. cõſ. 142. nu. 25. vol. 2. Soc. iun. cõſ. 158 n. 44 vol. 2. Odd. conſ. 46 nu. 39.

[a] ad hoc facit idē Socin. conſ. 63. n. 15 vol. 3. Ceph. conſ. 252. n. 1

[b] addo Caſtr. in l. volũtas. n. 2. C. fideic. Ruin. in allegat. cõſ. 153. n. 9. vol. 2 & 123. n. 8. vol. 3 Pariſ. cõſ. 15 n. 5 in fi. vol. 3 Hier. Onbr. conſ. 293. n. 1 vol. 1. & multo Fortius in vidua vt per Bald. in allegat. l. voluntas. num. 2 & poſt Syluan. conſ. 6 Burſ. conſ. 137. nu. 44. vol. 2.

[c] Bero. conſ. 276 n. 63 lib. 2. Craſſ. lib. 2. ſentē. ar. off. iudic q. 21. n. 8. Socin. iun. conſ. 2 n. 14. & 16. lib. 2.

Digitized by Google

nu.26. Et etiam pro hac parte ſit magnum
fundamentum in eo, quòd in dubio fuit prę-
ſuppoſitum, quòd fuerit inductum abſolu-
tum fideicommiſſum ad fauorem familię
teſtatoris; Vnde non eſt reſtringenda pro-
hibitio iſta ad terminos fideicommiſſi, ſed
debet comprehendere omnes de familia te-
ſtatoris. Contraria tamen opinio, quòd
filij Orinthiæ præferendi ſint Dominę Pro-
pertiæ, placuit Dominis; pro cuius confir-
matione primo conſiderandum eſt, quidnã
5 appellatione familiæ ſenſerit teſtator, † cũ
enim diuerſimodè capiatur, itaut etiam fa-
milię appellatione comprehẽdantur perſo-
næ, quæ non ſunt de agnatione teſtatoris,
*vt patet ex l.fin.C. de verb.ſign. Molin. de
primogen.lib.3.c.4.nu.10. & 11. cum alijs*
6 *deductis per Informantes* [d], † vtique eſt re-
currendum ad coniecturatam mentem te-
ſtatoris, *vt per Socin.iun.conſ.97.n.62.lib.2.*
7 *Cephal.conſ.510.in fin.* Hoc itaq. caſu † cẽ-
ſuerunt Domini teſtatorem intellexiſſe lar-
gè de omnibus tam maſculis quàm fœminis
ex ſe deſcendentibus, & etiam attendendo
præſuppoſitum, de quo in dubio de tranſ-
uerſalibus agnatis; ſeruata tamen gradus
prærogatiua, *vt habetur.in d. l.fin.C. de
verb.ſign.l.peto.§.fratre.de legat.2.latè Pe-
regrin.artic.19.num.12.vſque ad num.18.*
Vnde conceſſo etiam, quòd D Propertia ſit
vocata; non tamen erit præferenda filijs
filiarum deſcendentium, qui in ſucceſſione
tranſuerſalibus præferuntur; maximè quia
8 † cum in ſubſtitutione comprehẽſæ fuerint
filiæ, nulla habita ratione conſtruandæ
agnationis, non cenſentur excluſi maſculi
deſcendentes ex fœminis, *Anchar.conſ.339.
nu.7. Socin.inl.cum auus.n.82. de condit.&
demonſtr.* Hæc autem interpretatio ex plu-
ribus confirmari videtur; & primo ex præ-
dilectione, qua apparet teſtatorem filias
earumq. deſcendentes magis quàm ſororẽ
dilexiſſe, non ſolum ex naturali ratione, ſed
etiam quia in toto teſtamento nunquam
legitur expreſsè vocata Propertia ad ſuc-
ceſſionem, neque etiam in caſum delicti,
propter quod venirent bona publicanda;
nam tunc diſpoſuit, vt ſi quis filiorum tale
delictum committeret, alij filii maſculi, ſi
ſuperuixerint, ſuccedant, ſin minus filiæ, ſin
minus D. Fauſtina vxor teſtatoris, ex qua
diſpoſitione apparet etiam vxorem fuiſſe
hoc reſpectu magis dilectam Propertia.
Neque obſtat, quod opponitur filios filia-
rum non fuiſſe per teſtatorem habitos in
conſideratione, niſi in particulari ſubſtitu-
tione filiarum, & ſolum reſpectu earũ por-
tionis, quia ſi rectè perpendantur verba te-
ſtamenti, apparet filias ſubſtitutas fuiſſe
maſculis vniuerſalibus hęredibus, & ipſis
filiabus decedentibus ſine filiis, ſubſtituit
maſculos ſuperſtites, & hæc ſubſtitutio po-
teſt dici particularis reſpectu earum por-
tionis ſeu dotis, quia per maſculos ſunt ex-
cluſæ ab vniuerſali ſucceſſione; Verum cũ
ſubdat; quòd ſi maſculi ſuperſtites non ex-
titerint ſuccedant aliæ ſorores ſuperuinen-
tes pro ęquali portione, vtique hæc ſubſti-
tutio capit etiam vniuerſalem hæreditatẽ
ad eas ſpectantem per obitum maſculorum
ſine filiis; Vnde ad eam cenſentur quoque
inuitati earum filii in conditione poſiti,
iuxta diſpoſitionem Statuti Vrbis volentis
poſitos in conditione eſſe vocatos. Con-
firmatur hæc prǽſumptio ex legis præſum-
9 ptione, quia † veriſimile non eſt teſtatorẽ
voluiſſe excludere ſuos deſcendentes intui-
tu ſororis tranſuerſalis ex diſpoſitione *l.cũ
auus.de condit.& demon. & l.cum acutiſſi-
mi.C.de fideicomm.* neque ſumus in limita-
tionibus, quę excludunt diſpoſitionẽ *d.l.cũ
auus.* quas latè deducit *Illuſtriſs. Cardin.
Mantica lib. 10. cap. 8. per tot.* nam licèt
in hoc particulari fideicommiſſo Caſalis
non fiat ſpecialis mentio filiorum; tamen
cum ad illud comprehenſi ſub nomine fami-
liæ debeant gradatim admitti, vt ſupra di-
ctum eſt, intrat optimè dicta præſumptio,
vt prædilecti cenſeantur proximiores de-
ſcendentes tranſuerſalibus. Conſiderarunt
quoque Domini hanc prohibitionem alie-
nationis Caſalis non eſſe ſimpliciter con-
ceptam de per ſe, ſed coniunctam cum pro-
hibitione alienationis aliorum bonorum
ſtabilium eiuſdem teſtatoris per verba cõ-
ſequutiua, minusq. eiuſdẽ bona ſtabilia, &c.
& ſolum hanc adeſſe differentiã inter pro-
hibitionem alienationis Caſalis, & alio-
rum bonorum ſtabilium, quòd illud non
poteſt alienari etiam pro maritandis filia-
bus, alia verò hoc caſu poſſunt aliena-
ri: Vnde infertur, quòd cum hęc di-
ſpoſitio ſit ſub vna & eadem verborum
conceptione, non debet diuerſimodè ſumi,
itaut reſpectu Caſalis cenſeatur vocata
D. Propertia, quæ tamen reſpectu aliorum
10 bonorũ neq. etiã legitur vocata, † ne vna &
eadem diſpoſitio diuerſo iure cenſeatur
l.iam hoc iure.de vulg.& pup. & quamuis
regula iſta ſeruãdæ æqualis determinatio-
nis, vbi adeſt diuerſa ratio, non procedat,
etiam ſi ſimus in eodẽ contextu orationis,
*l.2.de offic.Procõſ.& bene per Illuſtriſſ.Mã-
tic.d.c.8.n.8.* & diuerſitas poſſit conſide-
rari in ratione, nempe vt Caſale in eiuſdẽ
familia conſeruari debeat; tamen hæc ra-
tio non inducit claram diuerſitatem diſpo-
ſitionis, niſi ſupponendo quòd nomen fami-
liæ ſtrictè capi debeat pro agnatione, ſed
hoc eſt ſupponere id, de quo diſputatur, &
eſt petitio principii, vt vocant Dialectici.
11 † Iuuat præterea hanc interpretationem
adiunctum illud in eiuſdem familia, ex quo
vocabulo, eiuſdem, multi Doctores volunt,
intelligendam eſſe diſpoſitionem de familia
effectiuè, *Socin.iun.conſ.97.num.63.lib.2.*
Ruin.

d Tiraq. de retract. ligna. §. 1. gloſ. 9. nu. 317. circa med. & 241. Ill. Manuc. de coniect. vlt. vol. lib. 8 tit. 12. n. 1. & per tot. & tit 18. nu. 41.

e Addo Pariſ. conſ. 56. nu.3. & ſeq. lib.2. & conſ. 1.n.59 lib.3. Menoch. viſ. ... conſ. 393.n 13. Simon.de Pret. de interp.vlt. lib.3. ſol.12. nu.17 vbi de commun Anchar conſ.95 n.3. Gabr.de verb ſign.cõ. ... fuit dictum in Rota in Pentionis Capellæ 30. Maij 1597. [illegible] D. Luca.

Ruin.conſ.153.n.11.lib.2 e . Haneq. opinionem ſimpliciter referũt, neque eam improbaur *Gabr.conſ.132.n.60.lib.1.& Mãtic.d.t.12.nu.12.in fin.lib.8.* & de dictione, ex, tradit *Bald. conſ. 321. vol.1.* Neque obſtat, quòd fuerit præſuppoſitũ fuiſſe inductum fideicommiſſum abſolutum reſpectu familię, nam hoc poteſt recipere interpretationem, quòd non fuerit inductum tantum fideicommiſſum in euentum cõtrauentionis, & alienationis, prout exat opinio Doctorum *in l.peto.§. fratre.de lega. 2. cum latè deductis per Mantic. lib.6. tit.14. nu. 24.* & ad hunc effectum fuit ita pręſuppoſitum fideicommiſſum abſolutum, quòd ſi prætendatur alius intellectus, per quem excludatur interpretatio, quam Rota ſolet dare prohibitionibus depẽdentibus à fideicommiſſo, vt non excedant terminos fideicommiſſi, *ad conſ. Decij 636.* tunc incidimus in priorem diſcuſſionem, quidnam veniat appellatione familię, & à deciſione illius articuli pendet huius reſolutio. Quare concluſum fuit vnanimiter Dominam Propertiam non eſſe vocatam ad excluſionẽ filiorum Dominæ Orinthiæ.

Romana Pecuniaria.
Die Lunæ 17. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Per lapſum decem annorum præſumitur obliuio etiam in facto proprio.*

DECISIO MCDXXXIX.

FVit reſolutum Dominum Annibalem non teneri ad indicandum nomen notarij rogati de inſtrumento exequutionis,
1 de qua agitur, † cum enim lapſi fuerint pluſquam decem & amplius anni, præſumitur obliuio etiam in facto proprio *per gloſ.in l. licèt.C. de acquir. poſſ. notant Doctores.in l peregrè.eod.tit.* quod confirmatur ex multis circumſtantiis facti, & præcipuè, quia non agitur de obliuione actus iudicialis; quia non negatur obtentum fuiſſe tale mandatum exequutiuum, ſed de perſona tantum notarii, quæ res eſt valde facilis obliuionis propter magnam copiam notariorum Curiæ. Neque poteſt argui hoc caſu affectata obliuio, cum tale inſtrumentum fuerit dimiſſum apud acta: Vnde ſi hodie non reperitur, id culpæ notarii, quæ non debet nocere Annibali, eſt imputandum, maximè cum interim ob ſtatus mutationẽ multas paſſus fuerit turbationes & moleſtias, ob quas probabiliter oblitus fuit, quiſnam fuerit notarius rogatus: Mouit etiam Dominos valde factum ipſum per teſtes probatum, quòd tale inſtrumentum exequutionis fuit à Domino Bartholino procuratum, vt ſe eximeret ab alijs creditoribus, qui contra ſuum gregem Caprarũ obtinuerant exequutionem, & cum ex iiſdẽ conſtet dictum gregem remanſiſſe penes eũdem Bartholinum, hæc pretenſio, vt Annibal indicet nomen notarii, viſa eſt non carere ſuſpicione calumniæ, cum appareat non releuare, ex quo exequutio non ceſſit commodo Annibalis, ad quem nunquam peruenerunt dictæ Capræ: Itaut talis exceptio reddatur nullius efficacię. Et ita reſolutum.

Corduben. Redecimarum.
Die Lunæ 17. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus actibus dicatur lis introducta.*
2 *Iudicium particulare an & quando faciat litigoſum ius vniuerſale, & res iudicata in vno præiudicet in alio.*
3 *Ad hoc vt iudicium dici poſſit poſſeſſorium neceſſe eſt, quòd concluſum fuerit in petitioni vel ad reſtitutionem, vel immiſſionem, vel manutentionem.*
4 *In Iudicio petitorio iurium incorporalium dicitur agi tanquam à domino Iurium.*

DECISIO MCDXL.

FVit reſolutũ litem cepiſſe Anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecũdo, quo tempore cepit controuerſia inter Arrendatarium decimarum Capituli, & Agricolas Arrendatarios prædiorum Antonij della Madriz, nam de illo tempore negari non poteſt, quin ius decimandi iſtas redecimas fuerit deductum in iudicium, & poſſeſſio eas exigendi controuerſa, non ex aliqua particulari cauſa, ſed ex vniuerſali negatione, tales redecimas de iure deberi, ad quam anno 1563. Ciui-
1 tas petijt admitti pro ſuo intereſſe, † & dedit mandatum, nec non obtinuit citari Epiſcopum Cordubenſẽ & Capitulũ, prout in ſummario Ciuitatis nu. 7. & 8. & proſequuti fuerunt hanc litem, ex quibus actibus dicitur introducta lis, *Clem. fin. & ibi Doctor. vt lit.pend. Caſſad.deciſ.4.n.1. eod.tit.* Nec obſtat, quod deducitur pro parte Ca-
2 pituli, † illud iudicium fuiſſe particulare; & ideo non potuiſſe facere litigioſum ius vniuerſale, quod prætendit Capitulum, cum res iudicata in vno non præiudicet in alio, *l.cum quæritur.& ibi Caſtrenſ.de re iudic.* quia in illo iudicio particulari actum fuit ſuper iure redecimandi ſciente & ad cauſã veniente Capitulo, & vna & eadẽ erat cauſa defenſionis tam in particulari quàm in vniuerſali, quod ſufficit, *vt per Bal.in l.ſi bona fidei. de petit. hæred.* & eius ſcientia pręiudicat, *Innocent.in c.dilecti. el 1. de appellat.per gloſ.in c.auctoritate.§.1.de ſent. & re iudic.in 6. Aym. conſ.14. nu.5.* Et ideo non obſtat, quòd moderata fuerit inhibitio in cauſa vniuerſali, quia hoc facit

Digitized by Google

cit tantum, vt cauſa huius redecimæ fuerit
agitata iudicio particulari non vniuerſali,
non tamen facit, quin ius iſtud fuerit in cõ-
trouerſiam deductum ad effectum, vt dica-
tur interrupta immemorabilis, quam præ-
tendit Capitulum, & iſte eſt effectus, de quo
nunc agitur; Nec placuit, quod dicitur
3 actum fuiſſe poſſeſſorio tantum, † non enim
concluſum fuit in petitione ad reſtitutio-
nem, vel immiſſionem, vel manutentionem
poſſeſſionis, quod requirebatur, vt iudicium
dici poſſet poſſeſſorium, *Alex. conſ. 92. n. 6.
lib. 5.* ſed fuit petita redecima, quæ impor-
4 tat petitorium † ſumus enim in iudicio iu-
rium incorporalium, in quibus dicitur actũ
tanquam à Domino iuriũ, *Alex. in l. natu-
raliter. §. nihil commune. n. 4. de acquir. poſſ.*
Et ita concluſum.

Segobricen. Parochialis.
Die Veneris 21. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſio cauſa non dicitur auocatoria, quando non fuit facta mentio litis pendentiæ.*

2 *Commiſſio iactationum & moleſtationum non derogat iudicio prius pendenti.*

3 *Citatio & inhibitio decreta in vim cõmiſſionis poſt latam ſententiam prius iudicis non annullant ſententiam.*

4 *Defectus in citationibus tollitur per ſubſequentes comparitiones etiam per procuratorem factas, licèt fuerit comparitum ad effectum tantum excipiendi de nullitate ipſarum citationum.*

5 *Sententia quando dicatur lata in ſcriptis, licèt concepta fuerit in tertia perſona, non autem in prima.*

6 *Iudex commiſſarius poteſt ſtando & ſedendo pronunciare ſententiam, maximè ſi ita ſit ſtylus partium comprobatus.*

7 *Verba ſententiæ, Ita pronunciatum, æquipollent verbis, lata & promulgata.*

8 *Per comparitionem factam coram iudice à quo, cenſetur appellationi renunciatũ.*

9 *Obitus probatur per teſtes de publica voce & fama; maximè ſi idem etiam narretur in prouiſione aduerſarij.*

10 *Presbyteratus probatur per litteras & per teſtes.*

11 *Quando impetratio fundatur ſuper valore, teſtes debent percutere tempus decem annorum ante gratiam.*

DECISIO MCDXLI.

HÆc cauſa fuit bis propoſita; Primo ſuper prętenſa nullitate ſententiæ de partibus die vltima Maij præteriti, & hodie ſuper iuſtitia eiuſdem ſententiæ. Quãtum ad nullitatẽ; Primo opponebatur contra ſententiam defectus iuriſdictionis, quia quando iudex in partibus pronunciauit,
iam per Signaturam cauſa erat auocata
ab exequutore, & commiſſa in Rota & de-
creta inhibitio. Verum hæc oppoſitio non
1 placuit Dominis; † nam commiſſio cauſę in
Rota non fuit auocatoria, cũ non fuerit fa-
cta mentio litis pendentiæ, *Felin. in c. ſuper
2 litteris. n. 12. de reſcript.* † ſed cõmiſſa cau-
ſa iactationum & moleſtationum, non ta-
men iudicialiter illatarum: Vnde cum lis
ageretur in partibus coram exequutore, nõ
fuit illius iuriſdictioni per commiſſionem
3 derogatum; maximè † cum citatio, & in-
hibitio fuerint decretæ poſt latam ſententiã
nempe 4. Iunij 1600. & ſentẽtia fuerat lata
2. Maij pręcedentis *Caſſador. 7. in fin. de ap-
pellat. Cæſar de Graſſ. dec. 3. n. 7. de reſt. ſpol.*
Secundo opponebatur defectus in citatio-
4 nibus. Verum † dictum fuit, eum tolli per
ſubſequentes comparitiones *Roman. conſ.
410. nu. 2. Felin. c. cum contingat. n. 8. de re-
ſcript. Marſil. ſingul. 259. in fin.* & ſufficit
comparitio procuratoris, *Aegid. deciſ. 539.*
Nec obſtat, quòd dicatur comparitum ad
effectum excipiendi de nullitate dictarum
citationum, quia adhuc per talem compa-
ritionem cenſetur ſublatum vitium ipſarũ
*Miſynger. obſeruat. 54. centur. 4. Lãcellott.
de attentat. part. 2. c. 4. in præfat. num. 117.*
5 Tertio opponebatur † ſententiam nõ fuiſſe
latam in ſcriptis, cum concepta fuerit ſub
tertia perſona non autem in prima, vt fieri
ſolet, *Vant. de nullitat. ex defe. proceſſ. n. 76.*
Verum neque hæc oppoſitio placuit, cum
aliundè conſtet latam fuiſſe in ſcriptis; ne-
que refert, quòd non dicatur pro tribunali
ſedentes, neque in his ſcriptis, quia hoc nõ
facit, vt ſententia ſit nulla, ſed quòd non
præſumatur lata in ſcriptis, quod hic non
applicatur, cum Notarius atteſtetur ita
6 pronunciatum, & † Iudex Commiſſarius
poteſt ſtando vel ſedendo pronunciare ſen-
tentiam, *Clem. ſæpè. de verb. ſign. circa fin.*
& etiam allegatur ſtylus partium, qui ex
diuerſis proceſſibus comprobatur, *Vant.
ibidem. nu. 86.* & etiam eo circumſcripto,
7 ſatis eſt, quòd dicatur lata & promulgata,
cui ęquipollet illud, Ita pronunciatum,
Vant. n. 78. Subſcriptio verò Aſſeſſoris ni-
hil obſtat, cum ſubſcribat vti Aſſeſſor, non
vti Iudex, ſed valdè facit ad oſtendendum
ſententiã fuiſſe in ſcriptis latam. Quarto
opponebatur, quòd fuit appellatum ab in-
terloquutoria, qua iudex declarauit cita-
tionem afficere; ſed non obſtat, quia iudex
dedit refutatorios & merito, cum appella-
8 tio eſſet friuola: Præterea † per compari-
tionem poſtea factam coram iudice cenſe-
tur ei renunciatum, *c. ſollicitudinem. de ap-
pellation. c. cum veniſſent. de teſtib. notatur
in c. gratum. de off. delegat.* Quantum ad iu-
ſtitiam ſententiæ ea pẽdet ex verificatione
gratię, quam Domini cenſuerunt eſſe iuſti-
9 ficatam; nam † vacatio de mẽſe Maij 1599.
per

per obitum Ferdinandi de Hoyeda probatur per teſtes de publica voce & fama, *Bar. in l.2.§.ſi dubitetur.quemadm.teſtam.aper. Mohedan.1.de probation. Pute.deciſ. 266. lib.3. cum alijs* *, quod maximè procedit ſtante eadem narratiua in pronisione aduerſarii, *Aegid.deciſ. 264.* [a] *& fuit pluries*
10 *reſolutum.* † Presbyteratus Franciſci probatur per litteras & per teſtes, & etiam quod de Vicaria narratum fuit, & eius va-
11 lor. † Valor, qui dedit cauſam impetrationi, probatur optimè per teſtes datos in ſummario, qui optimè, & de qualitate, & de pretio fructuum deponunt, & percutiunt tempus decem, & duodecim annorum ante gratiam, *Achill.deciſ.188. Guidobon.deciſ. 12. cum alijs allıgatis* [b]. Et ita concluſum ſententiam eſſe validam & iuſtam.

* & facit deciſ. Tam 95 incip. in vna Maioricen.

a addo Verall. dec. 116 lib. 1. in manuſcript. & fuit dičtũ in Salamant. beneficij 30. Ianuarij 1594. corã R. P. D. Corduba, & in Militẽ. Abbatię. 27. Aprilis 1597. corã bo. me. Gypſio.

b iuxta tradit. per Sarzen. in regul. de valor. q. vis. & fuit dičtũ in Cameracen. vnionum. 29. Ian. 1575. corã Illuſtr. Card. Lancellotto in impreſſ. diuerſ. nouiſſ. 189. part. 1.

Dubium Sacrę Congregationis Cõcilij.
Die Veneris 21. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Declaratur cap.16. Sacri Concilij Tridentini ſeſſ.25. quòd nõ extendatur de filiis ad patres, & num. 8. 11. 14. & 16. & per totam.*

2 *Pater & filius ſunt correlatiui, & diſpoſitum in vno habet locum in alio.*

3 *Succeſſio in beneficio eſt improbata, qualiter autem procedat, vid.nu.5.*

4 *Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra neque pater tali filio.*

6 *Filij legitimi non prohibentur obtinere diuerſum beneficium in eadem Eccleſia, ſed idem quod pater obtinuit, idq. immediatè.*

7 *Pœna ſunt reſtringenda non autem extendenda.*

9 *Spurij & illegitimi ſunt beneficiorum incapaces ſine diſpenſatione.*

10 *Filius presbyteri dicitur argumentum incontinentia paterna ambulans ſuper terram.*

11 *Nepos legitimus ex filio illegitimo non comprehenditur ſub decreto Concilij Tridentini c.16.ſeſſ.25. de reformat.*

12 *Argumentum à correlatiuis non procedit, vbi viget diuerſa ratio.*

13 *Lex pœnalis non extenditur ad correlatiuum, vbi non eſt par ratio.*

14 *Decretum c.16.ſeſſ.25. de reform. non habuit rationem ſucceſſionis tantum, cum non ſolum agat de beneficijs paternis, ſed etiam de alijs in eadem Eccleſia.*

Idem eſt de penſionibus ſuper beneficio paterno, & nu. 15.

DECISIO MCDXLII.

FVit ad me tranſmiſſum ab Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Cardinali Matthęio ex ordine S. D. N. dubium diſcutiendum in Rota,

1 † An propter prohibitionem, quæ habetur in decreto cap.16. ſeſſ.25. quoad filiũ illegitimum, pater etiam è conuerſo intelligatur prohibitus in Eccleſia, in qua huiuſmodi filius beneficium habuit, quodcumque etiã diſſimile obtinere. Et pro opinione affirmatiua videbatur facere ratio prohibitionis expreſſa in decreto Concilij, vt ab Eccleſia longiſſimè arceatur memoria inconti-
2 nentię paternę, † quæ ratio ex vi relatiuorũ videtur vtrique tã patri quã filio cõuenire, ideoq. idem ius in vtroque ſtatuti debere, *c.tranſlato.de conſtit. c. inter cæteras.de reſcript.l.fin.C.de indićt. vid.toß.l. cum dies. §.penult.de recept.arbitr.Bald. in l.cum te. ſi cert.pet.* Hoc ſuadere videntur illa verba, longiſſimè arceatur, quæ faciunt, vt ſub prohibitione comprehendantur omnes caſus, quibus aliquo modo repręſentari poſſit memoria paternæ incontinentię. Confirmatur ex eo, quòd maior quoque videtur adeſſe ratio excludendi patrem quàm filiũ, cum huic decreto cauſam dederit ipſius patris incontinentia, filius verò in nihilo peccauerit, itaut dici poſſit habere locum regulam illam, propter quod vnum quodq.
3 tale & illud magis; Accedit † ratio ſucceſſionis in beneficio, quæ canonibus eſt im-
4 probata, † & pariter conſiderari poteſt, tã in patre, quàm in filio, *c.Apoſtolica.8.q.1. c.ex tranſmiſſa.& ibi gloſ.& Hoſtien.de fil. presbyter.* & quemadmodum filius illegitimus non ſuccedit patri, ita neque pater tali filio, *§.filium.Auth.quib. mod.natur. effic.ſui.Bart. in l.fin. nu.6.de his quib. vt*
5 *indig.Alex.conſ.150. nu.6.lib.2.* † Verum hæc ratio militaret tantum, ſi ageretur de obtinendo eodem beneficio, non autem de diuerſo in eadem Eccleſia. Et hanc ſententiam amplexus eſt *Hoſtien. in d. c. ex trãſmiſſa.col.2.verſ.quid ſi è conuerſo.quẽ ſequitur Collectan.ibidem. Archid.in d. c. Apoſtolica.& ibidem Gemin.n.2.& Bellamer.& Turrecrem.* qui mouentur ratione prohibitæ ſucceſſionis. Contrariam verò ſententiam amplexi ſunt Domini; pro cuius explicatione opere pretium eſt conſiderare, in quibus caſibus loquatur; nam aliqui prohibent ſimpliciter omnem immediatam ſucceſſionem in beneficijs, & loquuntur de filiis legitimis, non autem de illegitimis, qui alia etiam magis vrgenti ratione ſunt incapaces non ſolum horum beneficiorum, ſed etiam omnium aliorum: & in his terminis loquuntur *d.c.Apoſtolica.& c.ex trãſmiſſa.& c.ad extirpandas, & c. ad hæc & c. Michael.de fil.presbyter.* In quibus nõ agitur de prohibitione, quę emanauit ad extinguẽdam memoriam paternæ incontinentię. Alij verò canones, qui habentur *in c. præſentiũ. eod.tit.& in c.conquerẽte.& in c. quoniam. & in c.cum decorem. & in c.ad abolendam.* videntur ex cauſa eadem, qua motum eſt

Con-

Digitized by Google

Concilium, prohibuiſſe, ne ſpurij admit-
terentur ad beneficia in Eccleſia, in qua
pater obtinuit: Et differt hæc prohibitio à
præcedenti, non ſolum ratione qualitatis
filiorum, ſed etiam abſolutè reſpectu prohi-
bitionis obtinendi quodcumque beneficium
6 etiam diſſimile; nam † filij legitimi non
prohibentur obtinere diuerſum beneficium,
ſed idem, quod pater obtinuerat, idque
immediatè, *c. ad hac. eod. tit.* Hanc diffe-
rentiam ſtatuere neceſſe eſt, vt ſciamus in
quibus terminis loquantur Doctores,
qui allegari poſſunt in hac quæſtione, An
prohibitio, quæ loquitur de filio, porriga-
tur ad patrem; Nam re uera plerique eorũ
loquuntur in prohibitione ratione tollendæ
hæreditariæ ſucceſſionis, de qua loquitur
Hoſtien. & alij ſupra citati, quorum opinio
communiter eſt reprobata; Nam in con-
trarium ab antiquis citantur *Alanus Vin-
cent. & Tancredus in c. quoniã. eod. tit. gl.
in c. Apoſtolica. licèt vtatur, dictione, fortè.
8. q. 1. & ibi Præpoſit. nu. 4. qui teſtatur de
communi, Io. Andr. in c. ex tranſmiſſa.
Ancbar. nu. 2. qui ſimpliciter refert tenentes
opinionem contra Hoſtien. Abb. nu. 3. Butr.
nu. 11. Bellamer. nu. 4. Zabarel. q. 2. verſic. &
hoc videtur verius, Henric. Boich. in c. ad
extirpandas. nu. 4.* & mouentur duplici ra-
tione, nempe, quia non reperitur canoni-
bus cautum, *c. conſuluiſti. 2. q. 4.* & quia
7 † pœnę ſunt reſtringendę non autem exten-
dendæ, *c. nonnulli. de reſcript.* & hanc opi-
nionem ſequitur *Rebuſ. in pract. tit. de di-
ſpenſ. ſuper defect. nat. nu. 29. Gambar. de
off. Lega. lib. 7. nu. 311. Gigas de penſion. qui
teſtatur de communi q. 86. nu. 10. qui loqui-
tur in terminis Clementina * & hanc opi-
nionem ſequuta eſt Rota in vna Burgen.
portionis. 12. Iunij 1579. coram bo. me. Bu-
balo:* Et hæc communis Doctorum ſenten-
tia poteſt inſeruire etiam quæſtioni noſtræ;
licèt non loquantur de hac ſpecie prohibi-
tionis; licèt enim Innocentius cenſuerit *cap.
ex tanſmiſſa.* loqui de illegitimo: tamen
contrarium eſt verius, *vt liquet ex Bella-
mer. nu. 2. & Card. ibidem,* & rationes com-
munis opinionis etiam conueniunt caſui
propoſito, & deſeruire poſſunt pro eius
8 deciſione. † Quibus accedit, quòd verba
decreti ſunt ita concepta, vt non poſſint
vllo pacto conuenire parentibus, nam ſi ad
arcendam memoriam paternę incontinen-
tię filij excluduntur, parentes quomodo ad
arcendam incontinentiam parentum arceri
poſſunt; quorum incontinentia non argui-
tur, cum poſſint eſſe nati ex legitimo ma-
trimonio: Contemplatio itaque incontinen-
tię patris reſpectu filij haberi poteſt, reſpe-
ctu verò patris conuenire non poteſt: Præ-
terea maior ratio eſt in excluſione filij quã
9 patris, cum † ſpurij & illegitimi ſint bene-
ficiorum incapaces ſine diſpẽſatione, *c. lit-*

* que conſtitutio fuit edita per Clementem vi. de anno 1351 Non Iulij Põtificat. ſui anno 7. & habetur extenſa per Gig. in allegata q. 86. in princ.

teras. eod. tit. Pater verò non eſt incapax, cũ
non prȩſupponatur illegitimus, & memo-
ria patris magis conſeruatur per filium,
quàm è contra, nam filius denominatur à
patre, non pater à filio apud omnes natio-
nes, & qui videt filium, poteſt recordari pa-
tris, ſed qui videt patrem, non ſtatim oc-
currit ei, ipſum filium illegitimũ procreaſſe,
Abb. c. cum ad decorem. in fin. eod. tit. Et hãc
rationem, quòd per filium magis reprȩſen-
tetur pater, amplexa eſt ſacra Congregatio
ad illud *idem c. 15.* dum voluit admittere
patrem ad dimiſſionem beneficij, quod ob-
tinebat ad effectum, vt filius non exclude-
retur, quod expreſsè eſt cautum in decreto
10 Concilij; nam † filius presbyteri dicitur ar-
gumẽtum ambulans ſuper terram inconti-
nentię paternæ, *gloſ. in c. propoſuiſti. in
verb. filij. 82. diſtin.* Et pro eadem opinione
facit, id quod aliàs Sacra Congregatio cen-
ſuit ſub die 22. Decembris 1594. patrem
non comprehendi in prohibitione, ne filius
immediatè ſuccedat in beneficio patris.
Facit etiam quod deciſum fuit *in Rota in
cauſa Nullius legitimitatis coram bo. me.
11 Rubeo ſub die 12. Februari 1574.* † Nepo-
tem legitimum ex filio illegitimo non com-
prehendi ſub hoc decreto Concilij, ex quo
non adeſt in eo tanta ratio, quanta in filio
illegitimo, quod etiam latè tradidit *Na-
12 uar. in conſ. 9. & 10. de fil. presbyter.* † Non
obſtat ratio deſũpta ex natura relatiuorũ,
quia cum non conueniat æqualiter ratio
excluſionis, vt demonſtratum eſt, vbi ratio
eſt diuerſa, non habet locum argumentum
à relatiuis, *l. curatorem. cum ibi notat. per
gloſ. Cyn. & Doctor. C. de inter. matr. cum
alijs quæ tradit Euerard. in loco à correllati-
13 uis;* & † ideo lex pœnalis non extenditur
ad correllatiuum, vbi par non eſt ratio, *vt
ibidem latè proſequitur Euerard.* Nec facit
quòd magis peccauerit pater quàm filius,
quia hoc reſpectu canones antiqui puniunt
pœna particulari incontinentiam, veluti
in Concilio Aurelianenſi quinto ſub Pelagio
Papa I. & in Concilio Toletano octauo,
& in decretis Sergij Papæ, & aliis pluri-
bus Conciliis, & Sanctorum Patrum Cõſti-
tutionibus: Vnde cum hic non agatur de
imponenda pœna parentibus, ſed tantum
de excluſione filiorum illegitimorum à be-
neficiis ſitis in Eccleſiis, in quibus patres
obtinuerunt beneficia, & hoc ex particulari
ratione, vt incontinentiæ paternæ memo-
ria arceatur, non eſt extendenda hæc diſpo-
ſitio ad patres, qui neque à verbis, neque à
14 ratione comprehenduntur. † Neque Ca-
non iſte habuit rationem ſucceſſionis tantũ,
cum non ſolum agat de beneficiis paternis,
ſed etiam de quibuſcumq. aliis in eadem
Eccleſia ſitis, in quibus nulla poteſt dari
imago ſucceſſionis. Non obſtant illa verba
longiſſimè arceatur, quia non excedunt

modum

modum arcendi per excluſionem filiorum, & ſolũ faciunt, vt non admittantur neque mediate, neque immediate ad idem beneficiũ,
15 neque ad diſſimile in eadem Eccleſia, † neq. ad penſiones ſuper beneficio paterno, vt bene explicat *Nauar. in conſ. 9. nu. 7. de fil.*
16 *presbyter.* † Quare concluſum non eſſe extendendam diſpoſitionem dicti decreti de filiis ad patres, *vt tradit. Imol. in Clem. 1. de election. qui explicat dictum gloſa in verb. eligatur Paul. de Montepic. conſ. 95. nu. 18. Pariſ. conſ. 47. nu. 89. lib. 3.* Et ita vnanimiter per Dominos concluſum.

Romana Tutelę.
Die Veneris 21. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio mulieris & pupilli adminiculata probat.*

2 *Vaſſallus pro Domino teſtificari poteſt, quando non agitur de ipſius Vaſſalli intereſſe.*

DECISIO MCDXLIII.

FVit reſolutum conſtare de exiſtentia libri groſſi adminiſtrationis tutelæ Illuſtr. Dominæ Victoriæ; nam hoc probatur ex ipſius confeſſione contenta in litteris, de quibus in ſummario nu. 4. & 5. quæ confeſſio recipit non ſolum adminiculum, ſed & plenam probationem exiſtentiæ libri ex dictis teſtium primi iuxta quintum interrogatorium, & iuxta 30. 31. 32. & 33. & ſuper quarto articulo; Item ſecũdi iuxta quintũ & ſuper quarto articulo, ex quibus reſultat plena probatio, tũ ex litteris *l. Publia. §. fi. depoſ. Iaſ. in repet. l. admonendi. nu. 135. de*
1 *iureiur.* Et quia † confeſſio mulieris & pupilli adminiculata probat *Achill. 1. de confeſſ.* tum ex teſtibus, contra quos non obſtant exceptiones allegatę, nempe quòd ſint vaſſalli; tum quia hęc res non poteſt
2 commodè ſciri niſi à domeſticis; † tum quia vaſſallus pro domino poteſt teſtificari, cum nõ agitur de eorum intereſſe, *Imol. in c. litteris. de teſtib. Bald. conſ. 210. lib. 5. Afflict. deciſ. 304. nu. 14.* & recipiunt adminiculum pro veritate ex ipſius Dominæ Victoriæ confeſſione. Quare tenetur ad exhibendum dictum librum, *vt per Soc. conſ. 24. n. 36. cum ſeq. lib. 1. Rot. deciſ. 5. de probatio. in nou. Caputaq. deciſ. 180. lib. 1.* Neque ſatisfactum eſt huic rei per exhibitionem libri ſcripti manu Franciſci Marii, quia nõ conueniunt qualitates illę magnitudinis, & quòd eſſet deſcriptus manu Dominæ Victoriæ. Et ita concluſum.

Louanien. Iurisnominandi.
Die Mercurii 26. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione beneficiorum in priuilegio non continentur beneficia in Cathedralibus exiſtentia, vid. tamen contrarium n. 7.*

2 *Omnis diſpoſitio intelligi debet rebus ſic ſtãtibus, & quomodo intelligatur nu. 10.*

3 *Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, itaut non cadat ſub indulto ipſis Eccleſiis prius conceſſo, declara tamen, vt nu. 10. & 12.*

4 *In expectatiuis, & mandatis de prouidendo, tempus vacationis & exequutionis attendi debet.*

5 *Qui habet mandatum de prouidendo ad beneficium ſimplex, non poteſt illud acceptare, ſi poſtea effectum fuerit curatum.*

6 *Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad nouiter erecta.*

8 *In vnaquaque diſpoſitione ſemper cenſetur reſeruatum ius tertij.*

9 *Penſio conceſſa ſuper Collegiata, quæ poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta.*

10 *Per mutationem ſtatus non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu mutato, ſecus ſi ſit incompatibile vt num. 12,*

11 *Eccleſia Iurispatronatus ſi in Collegiatam erigatur, patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum.*

DECISIO MCDXLIIII.

COnceſſa fuerunt diuerſa priuilegia à diuerſis Pontificibus Romanis nempe Sixto IIII. Leone X. Adriano VI. & Gregorio XIII. Rectori Vniuerſitatis Louanienſis, nec non Decano facultatis artiũ dictæ Vniuerſitatis, ſcilicet dicto Rectori ius nominandi ſingulis Prælatis, Capitulis, Conuentibus, & perſonis Eccleſiaſticis ſecularibus, & regularibus, etiam ſi Abbatiali, Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut Cardinalatus fungantur dignitate, ad quos vel quæ prouiſio beneficiorum pertinet, vnum clericum ex ſtudentibus, & graduatis dictę Vniuerſitatis, ad vnum beneficium Eccleſiaſticum, etiam ſi Canonicatus, & præbẽda, adminiſtratio, vel officium in Collegiata vel parochiali Eccleſia vel Capella extiterit in terris tẽporalibus Dominij Maximiliani Auſtrię Ducis, & Infantis Philippi illius primogeniti, cum modis & qualitatibus in dicto priuilegio expreſſis, quod fuit per alios Romanos Pontifices confirmatum: Decano verò facultatis artium aliud ſimile priuilegium conceſſit Leo X. pro nominandis magiſtris in artibus, & in eo includit nominatim plura alia loca, in quibus concedit iſtam facultatem, nempe Leodien. Comitatum Luſſen. Ducatum Bullonen. Ciuitates Cameracen. Tornacen. Morinen. Attrebaten. & Traiecten. Poſtmodum Adrianus VI. confirmando ſupradicta priuilegia, & in ſpecie in priuilegio

Decani includit priuilegia exiſtentia in Eccleſijs Cathedralibus, & Metropolitanis, fuitque confirmatum cum eadem expreſſione per Gregorium XIII. & vlterius reſpectu valoris beneficiorum æquauit Rectorem Vniuerſitatis & Decanum prædictæ facultatis: Euenit poſtea, vt multæ iſtarum Eccleſiarum, in quibus competebat Rectori ius & facultas nominandi ad beneficia in eis conſiſtentia; fuerint in Cathedrales erectæ; Vnde prætendere cœperunt earum clerus, & Epiſcopi extinctum fuiſſe ius nomi-
1 nandi in dictis Eccleſiis † ex eo præcipue, quòd in priuilegio conceſſo Rectori nulla fit mentio Eccleſiarum Cathedralium; & ideo appellatione beneficiorum non contineri exiſtentia in Cathedralibus, *c. quamuis. il 1. de præbend. in 6.* Ideo ex ordine S. D. N. pro ſedandis controuerſiis fuit propoſitum in Rota dubium, An Rector Vniuerſitatis Louanien. poſſit nominare ad beneficia contenta in Eccleſijs, quę fuerunt poſtea in Cathedrales erectę. Pro cuius dubij reſolutione eſt aduertendum, nunc agi de facultate Rectoris, non autem Decani; nam Decanus habet facultatem expreſſam ex conceſſione Adriani nominandi ad beneficia in Cathedralibus & Metropolitanis exiſtẽtia: Eſt inſuper animaduertendum videri Rectorem non poſſe prætẽdere nominationem in Eccleſiis, quę tempore indulti erant Cathedrales, cum de illis nulla fiat mentio in priuilegio, neque in Eccleſiis regularibus reſpectu beneficiorum regularium, licèt enim fiat mentio Prælatorum, Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, & Cardinaliũ, hoc fit tantum ratione perſonarum, vt etiã iſti comprehendãtur ratione dictorum beneficiorum, ad quę competit nominatio, cum fieri poſſit, vt iſtæ perſonæ tales Eccleſias vltra Cathedrales & Abbatiales poſſideant, & potuiſſent prętendere prętextu dignitatis perſonalis ſe non eſſe comprehenſos in Indulto; Et licèt ſuper hoc poſſet aliqua oriri difficultas *ex doctrina Io. Andr. allegati* pro parte Rectoris; tamen quia etiam circumſcripto hoc fundamento Domini fuerunt pro Rectore; Ideo ſuper eo non eſt inſiſtendum, Vnde tota hæc inſpectio reſtringitur ad illas Eccleſias, in quibus prius competebat ius nominandi, & poſtmodum effectę fuerunt Cathedrales; & idcirco videndum, An per hanc mutationem, & erectionem in Cathedrales fuerit præiudicatum iuri Rectoris, itaut non poſſit vti iure nominandi: Et pro parte Cleri & Epiſcoporũ deducitur primo ratio ſupradicta deſumpta *ex c. quamuis.*
2 *il. 1. de præbend. in 6.* Secundo dicitur † omnem diſpoſitionem intelligendam eſſe rebus ſic ſtantibus *l. continuus. §. cum quis. de verb. obligat. l. cum quis. de ſolution. cum*
3 *ſimilib.* * hincq. infertur, quòd † mutato

* & facit l. quod Seruius cum gloſ. de cõd. ob cauſ. & c. quemadmodum de iureiur. Dec. conſ. 335. n. 9 Alex. conſ. 79 num. 8. lib. 5. Pariſ. cõſ. 34. nu. 19. lib. 2. cum aliis vt per Tiraq. in l. ſi vnquam. in præfat. n. 130 C. de reuoc. donat. & per allegat. ſupr. in vna Cæſaraugustan. alimentorũ ſub die Veneris 11. Decẽ. 1592.

ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, itaut non cadant ſub indulto. Tertio affertur ſimile expectatiuarum, &
4 mandatorum de prouidendo, † in quibus debet attendi tempus vacationis, & exequutionis *Oldr. conſ. 58. Anchar. in Clem. vnic. num. 37. de conceſſ. præben.* vbi tradit
5 † eum qui habet mandatum ad beneficium ſimplex non poſſe acceptare illud, quod poſtea fuit effectum curatum, ſed non applicatur, quia nullum ius competit expectanti in beneficio non vacante, & tempore vacationis non applicatur qualitas expecta-
6 tiuę. Quarto quòd † facultas nominandi non debet trahi ad beneficia nouiter erecta *Clem. fin. de reſcript. Gemin. conſ. 69. Ferret. conſ. 2. num. 5.* Quinto non eſſe in hac facti ſpecie habendam rationem præiudicij Rectoris, cum hoc eueniat in neceſſariam conſequentiam ex ſuppreſſione Eccleſię, & mutatione ſtatus *Dec. conſ. 113. num. 7. & conſ. 152. Pariſ. conſ. 22. n. 8. lib. 4.* pręcipuè cum Indultum remaneat in aliis Eccleſiis, quæ remanſerunt in ſuo ſtatu *Sarnen. in regula de iure quæſ. non toll. q. 1. num 8. Et poteſt adduci ſimile ex deductis coram me in cauſa Burgen. quindenniorum,* [a] *& in Meſſanen. ſtudij anno 1593.* [b] *& in Salamantina priuilegiorum coram bo. me. Cantuccio, cuius deciſio habetur inter nouiſſi. 759. part. 1.* Sexto allegatur ſimile de monaſterio exiſtente in termino Archidiaconatus, quod ſi erigatur in Cathedralem, cenſetur exempta Eccleſia à Iuriſdictione Archidiaconi, *c. cum inferior. de maior. & obed. cum ibi notat. per Hoſtien. nu. 13.* His tamen non obſtantibus fuit concluſum pro
7 Rectore, ſcilicet † eum poſſe nominare ad beneficia exiſtentia in locis, in quibus prius habebat ius nominandi, licèt poſtea fuerint in Eccleſias Cahedrales erecta, nam etiam conceſſo quòd priuilegium Rectoris non comprehendat Cathedrales, nec verum ſit, quòd tunc in dominio Maximiliani nullę eſſent Cathedrales, neque ſuffragetur priuilegium Decani loquens de Cathedralibus, cum ſit conceſſum diuerſæ perſonæ, & priuilegium Gregorii, ſuper quo fit pro hac parte fundamentum, contineat verba potius enũciatiua quàm diſpoſitiua: Tamen per hanc mutationem Eccleſiarum in Cathedrales non eſt dicendum illatum
8 fuiſſe pręiudicium Rectori, † cum in vnaquaque diſpoſitione ſemper cenſeatur reſeruatum ius tertii, *c. cum olim. de cenſib. c. 2. de religioſ. dom. Rota deciſ. vnic. de ſepultur. in antiq. cum alÿs, & facit Extrauagant 1. & 2. Ioannis XXII. in tit. de conceſſ. præbend. facit Innoc. in c. 2. num. 2. de oper. nou. nunc. & Rebuff. in concord. tit. de reg. ad Prælat. nomin. § fin. in verb. priuilegia ei conceſſa,* qui licèt loquatur de priuilegio competenti Eccleſiæ, cuius ſtatus immutatus

[a] ſub die Mercurii 17. Iun. anni pręſentis.

[b] ſub die Lunæ 5. Iulii 1593.

mutatus eſt, tamen ex rationis identitate idem dicendum, ſi alteri tale priuilegium
9 competat, & ſic videmus, quòd † penſione conceſſa ſuper Collegiata, ſi ea poſtea erigatur in Cathedralem; non tamen ideo extinguitur, & in hac re amplectenda eſt diſtinctio data per *Rotam coram me in cauſa Burgen. quindenniorum* [c], in qua dictum
10 fuit † quòd per mutationem non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu immutato, ſecus ſi ſit incompatibile. & in his terminis procedit regula illa, quòd diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus, Confirmantur prædicta argumento ſumpto
11 à ſimili, † cum in Eccleſia Iuriſpatronatus, ſi in Collegiatam erigatur, patronus retineat ius præſentandi ad prebendas, *vt tradit Io. Andr. in c. poſtulaſti. de iurepatro. nu. 10. & ibi Abb. num. 5.* & licèt non poſſit præſentare Abbatem vel Epiſcopum, hoc procedit ex eo, quòd ſtatus iſte eſt contrarius & incompatibilis cum priori ſtatu, & contradicit originali ſtatui reſpectu iſtius effectus, & deuenit ad ſtatum, à quo incipere non poteſt, *c. nobis. vbi Doctores de Iurepatr.* reſpectu verò compatibilium priora iura remanēt omnino intacta. His accedat obſeruantia allegata poſt erectiones, de qua fuerunt dati teſtes extraiudicialiter examinati pro Rectore, cui non obſtat renunciatio Ludouici Carrionis, nam ipſe elegit potius conſequi pacificè canonicatum in Andomarēſi Eccleſia, quam vigore nominationis proſequi lites cum impenſa graui & moleſtiis; ſed non ideo minus verum eſt, in aliis Eccleſiis ita fuiſſe obſeruatum, quod facile erit Rectori per veras & legitimas probationes oſtendere, ſi opus fuerit, vt præſupponitur. Et hanc ſententiam confirmat Indultum Gregorii, quod interpretandum eſt ſaltem de Epiſcopatibus de nouo erectis, in quibus prius locum habebat nominatio. Quod verò reuocatur in contrarium de reuocatione priuilegii, antequam ſuperueniret erectio Cathedralium, non pertinet ad præſentem diſcuſſionem. Et ex his colligitur reſponſio
12 ad allegata in contrarium, † quę procedunt in his, in quibus ſtatus vltimus eſt incompatibilis cum priore, itaut in neceſſariam conſequētiam tollatur ius illud, quòd prius competebat; ſecus verò vbi ſimul ſtare poſſunt priora iura cum ſtatu nouiſſimo. Et ita concluſum pro Rectore.

[c] ſub die Mercurij 5. Decem. anni præteriti ſub n. 31. & ſeq.

Illerden. Præeminentiarum.
Die Mercurii 26. Iunii 1602.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia Collegiata eſt dignior parochiali.*
2 *Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem.*
3 *Qui eſt dignior præcedere debet.*
4 *Clauſula, ſine alicuius præiudicio, in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum.*
5 *Regula de iure quæſito non tollendo non habet locum in gratia de ſui natura præiudiciali, prout eſt vnio, exemptio, erectio, & ſimiles, in quibus non poteſt dari de ignorantia Papæ, vel de ſubreptione, vt num. ſeq.*
7 *Mutato ſtatu Eccleſiæ, mutatur ius, & eius effectus.*

DECISIO MCDXLV.

FVit concluſum Priorem & Canonicos Collegiatę S.Stephani præcedere debere Priorem, Vicarium, & portionarios, & beneficiatos Eccleſię parochialis de Romeral in caſu & ad effectum, de quo agitur,
1 † nam Eccleſia Collegiata eſt dignior, *vt tradit Alexandrin. in c. fin. §. Epiſcopus* *. *17. diſtin. 3. Henric. Boich. de Synod. Epiſc. part. 3. in princ. num. 28. Caſſan. in Cathal. glo. mund. 38. conſiderat.* & in ſpecie in controuerſia cum parochialibus fuit reſolutū *in Calaguritana præeminentiarum coram R.P.D. meo Iuſto 6. Nouembris 1600. vbi cæteri citantur*. Non obſtant deducta in contrarium; nam quod primo loco dicitur Eccleſiam B.Mariæ de Romeral eſſe matricem, eiq. fuiſſe aliàs à Rota datum man-
2 datum de manutenendo, vti maiori, † & inſuper pronunciatum eam eſſe matricem, & maiorem omnium Eccleſiarum Oppidi Montiſſoni, & ad eam tanquam ad matricem ſpectare omnia priuilegia, & prærogatiuas, & exemptiones, quæ de iure & conſuetudine illarum partium competunt Eccleſijs matricibus, & maioribus, quia cum iſta Eccleſia S.Stephani à fe. re. Paulo III. fuerit erecta in Collegiatam, vtiq. in conſequentiam maioris dignitatis, *Aym. conſ. 149. nu. 11.* & fuit per hoc præiudicatum iuribus matricitatis, quatenus eſt matrix, prout ſi vna Eccleſia erigatur in Epiſcopatum, conſequens eſſet, vt locum ſortiretur, qui debetur Epiſcopalibus Eccleſijs; nam
3 † qui eſt dignior præcedere debet, *l. honores. & ibi gloſ. & Bart. C. de decur. l. vnicuiq. C. de proxi. ſacr. ſcrin. lib. 12. Tiraq. de iur. primogen. in præfat. n. 175. & de legib. connub. gloſ. 7. nu. 8. & 9.* & hoc ad euitandam indecentiam. Non obſtat ſententia, quia tunc temporis non fuerat doctum de erectione in Collegiatam, & reſpicit tantū iura matricitatis; mandatum verò de manutenendo reſpicit ſolum poſſeſſorium non autem petitorium, quod nunc in cauſa deducitur, & ſuper quo eſt pronunciandū.
4 † Non obſtat clauſula, ſine alicuius præiudicio in erectione appoſita, quia debet intelligi reſpectu aliorum non expreſſorum, *Rebuf. in prax. tit. de erection. in Colleg. ad fin. & habetur in extrauag. 2. de conceſſ. præ-*

* aliàs eſt c. Epiſcopos ſecundum aliā impreſſionem.

 ben.

ben.Oldrad.conſ.330. in fin. Sarnen.de iure
5 *quæſ. non toll. q. 1.propè fin.* † Nec obſtat,
quòd regulæ de non toll. derogatum non
fuerit, quia non procedit in gratia de ſui
6 natura præiudiciali, † prout eſt vnio, exẽ-
ptio, erectio, & ſimiles, in quibus non po-
teſt de ignorantia Papæ, aut de ſubreptio-
ne dici, ex quo Papa ſcit per ſimiles actus
alicui ſemper præiudicari, *& ita fuit reſo-
lutũ coram me in cauſa Nullius de Stippa
19.Decembris 1586. & in Oſcen. Indulti 10.
Decembris 1599. coram Mellino*. Neque
obſtat *deciſio Syracuſana coram bon. mem.
Bubalo* [a], quia ibi ſubreptitia erat gratia,
ex quo Papa non intellexerat factũ, ex quo
oriebatur præiudicium. Poſtremo non ob-
ſtat cõſuetudo præcedendi probata per Ec-
cleſiam parochialem; quia ſi inſpicimus
priorem ſententiam de partibus, cuius vi-
gore fuit data alternara præcedẽtia Matri-
ci, ea præſeruat ius Eccleſię S. Stephani; ſi
verò attendimus tempus poſt ſententiam
Rotalem, & mandatum de manutenendo,
illa poſſeſſio non debet haberi in conſide-
ratione, quia fuit introducta in vim ſentẽ-
tię & mandati, quorum ratio non eſt ha-
benda in petitorio, non enim introducta
eſt ex partium tacito conſenſu. Conſuetu-
do verò ante erectionem non facit ad rem,
7 quia † mutato ſtatu, mutatur ius, & eius
effectus. Et ex his concluſũ pro Collegiata.

a & in Syracuſana præeminentiarũ 26. Februarij 1516.

Pampilonen. de Ianſi.
Die Veneris 28. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium de iure non poteſt dici vacare ex perſona præſentati, qui obijt ante inſtitutionem, etiam ſi pro inſtitutione iudicium introduxiſſet.*
2 *Beneficium non poteſt dici de facto vacare ex perſona prouiſi vel præſentati, qui nunquã poſſeſſionem illius adeptus fuit.*
3 *Vacatio per obitum eius non inducitur, qui licèt gratiam in forma dignũ habuerit, nõ fuit tamẽ nec verificata nec exequuta.*
4 *Exequutor Apoſtolicus non tenetur verificari facere id, quod in litteris non legitur, nec continetur.*
5 *Exequutor mixtus dicitur nulliter procedere, quando procedit non legitimè citato eo, qui veniebat citandus.*
6 *Citatio per affixionem non ſufficit in eo, qui abeſt ex cauſa litis.*
7 *Diſpoſitio c. licèt Epiſcopus. de praben. in 6. quando non habeat locum.*

DECISIO MCDXLVI.

FVit reſolutum Prouiſorẽ Pampilonen. iniuſtè & nulliter proceſſiſſe ad collationem parochialis de Ianſi in fauorem Ferdinandi, in qua narratur vacatio beneficii per obitum Ioannis, quę non fuit verificata, neque potuit verificari, neque de
1 iure, neque de facto; † De iure non, quia
Ioannes qui fuit præſentatus à Catharina
obiit ante inſtitutionem, quo caſu benefi-
cium non vacat ex perſona præſentati, etiã
ſi pro inſtitutione iudicium introduxiſſet,
*gloſ. in Clem. 1. in verb. collatio. vbi Vitalin.
nu. 47. vt lit. penden. c. ſi electio. de election.
in 6. Rota deciſ. vlt. eod. tit. in nou. Pute. de-
2 ciſ. 200. 1. part.* † Neque de facto, quia Ioã-
nes nunquam adeptus eſt poſſeſſionem be-
neficii; Ideo non intrant clauſulæ genera-
les, *vt per Addit. ad deciſ. 1. nu. 8. de reſer-
uat. in nou. Ægid. deci. 116. in fin. Creſcent.
deciſ. 159. Verall. deciſ. 407. p. 2. in impreſſ.
& fuit dictum in cauſa Bononien. Canoni-
catus coram R.P.D. meo Pamphilio 19 Fe-
3 bruarij 1590.* † Non obſtat, quòd Ioannes
vltra præſentationem haberet gratiam
Apoſtolicam in forma dignum, quia ea nõ
verificata & exequuta, non inducitur vaca-
tio per obitum, *Pute. deciſ. 158. lib. 3. &
Rota in vna Burgen. Canonicatus coram
D. meo Pamphilio 28. Aprilis 1597. & in
Bracaren. Cantoria coram D. meo Iuſto 26.
Martij 1601.* Quod autem pro parte An-
tonij dicitur de ſubreptione, ex eo quòd
Ferdinandus in ſua gratia narrauit Ioannẽ
reportaſſe ſententiam in ſui fauorem, quod
tamen eſt falſum, cum ipſe nunquam nomi-
natus fuerit in ſententijs, poſſet euitari, ex
quo talis narratiua non fuit appoſita in
litteris expeditis, & fortè fuit ab expedi-
4 toribus omiſſa tanquam ſuperflua; † Ideo
exequutor non tenebatur verificari facere
5 id, quod in litteris non legebatur. † Secun-
do nulliter fuit proceſſum, eo quòd non
fuit ſeruata forma reſcripti, nempe vt pro-
cederetur citato Antonio, qui non fuit le-
gitimè citatus, *Felin. in c. dudum. n. 23. de
6 præſumpt.* non enim ſufficiebat † citatio
per affixionem apud parochialem, quia
Antonius aberat ex cauſa litis, *Caputaq.
deciſ. 341. part. 2. & 119. p. 3.* maximè quia
coactus fuerat tunc tẽporis dimittere poſ-
ſeſſionem dictæ parochialis, & innotuerat
iudici exequutori eum eſſe abſentem, nem-
pe in Curia, quo caſu tenebatur eum cita-
re perſonaliter, vel eius procuratorẽ, poſt-
quam comparuerat allegando abſentiam
Antonij; Ideo ius prioris citationis eua-
nuerat, & erat denuo citandus in actu col-
7 lationis, † nam *diſpoſitio c. licèt Epiſcopus.
de præbend. in 6.* non habet locum, quando
comparet procurator, qui vti talis fuerat
ad inſtantiam Ferdinandi citatus. Qua-
re concluſum pro inualiditate citationis.

Leodien. Canonicatus.
Die Veneris 28. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Statuta deſcripta in libro ſtatutorum præ-*

præſumuntur vſu recepta, & neganti incumbit onus probandi contrarium.

2 *Epiſcopus cum Capitulo poteſt ſtatuta condere, quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ & Canonicorum.*

3 *Iuramentum per procuratorem præſtitum in actu adeptionis poſſeſſionis cenſetur per beneficiatum acceptatum, & ratum habitum.*

4 *Coadiutoria non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd eueniente vacatione per mortem non poſſit alteri conferri, quàm Coadiuto.*

DECISIO MCDXLVII.

FVit reſolutum fructus, de quibus agitur, non eſſe debitos D. Henrico, neque illos à Capitulo exigere poſſe: Primo, quia reſpectu primi anni vacationis obſtat antiqua conſuetudo in ſcriptis redacta, & per ſtatutum Eccleſiæ confirmata, per quã fructus illius anni debentur hæredibus Canonici defuncti iuxta formam in eodem ſtatuto; reſpectu verò ſecundi anni applicantur Fabricæ; & aliud ſuper eadem re
1 anno 1385. † quæ quidem ſtatuta cum ſint
deſcripta in libro ſtatutorum Eccleſiæ præſumuntur vſu recepta, & neganti incumbit onus probandi, *Dec.conſ.649.n.9.Creſcen. deciſ.4.de priuileg.Pute.deciſ.1.nu.4.lib.1. cum alijs* *, *& fuit dictum coram me in cauſa Narnien. Legati 16. Ianuarij 1572.* maximè cum adſint atteſtationes plurium deponentium de obſeruantia. De validitate

* Chiſſenſ. deciſ.199 Th. de Tan. 25. Can. 196.

2 verò non eſt dubitandum, † poteſt enim
Epiſcopus cum Capitulo talia ſtatuta condere, *gloſ.in c.vnic.in fin.vt Eccleſiaſt.benef. ſin.dimin.confer.gloſ.in c.2.in verb.ſtatutũ. de verb.ſign.lib.6.Io.Andr.in c. cum in noſtris.nu.22.de conceſſ.præbend.Rip.in c.cum M.Ferrarienſis. n.178.de conſtit.* Pro alijs verò duobus annis adeſt indultum Apoſtolicum S.D.N. quod fuit iuſtificatum coram Domino Nuncio exequutore deputato ſub die 25. Aprilis 1596. prout in actis de eo conſtat. Accedit, quòd fuit per procuratorem Henrici præſtitum iuramentum de obſeruando ordinationes & cõſuetudines prędictas, nec non omnia priuilegia, & iura Eccleſiæ. Neque obſtat, quod tale iuramentum fuerit per procuratorem præſtitũ,
3 quia † ex quo fuit præſtitum in ipſo actu
adeptionis poſſeſſionis, quam Henricus acceptauit & ratam habuit, cenſetur omnia ratificaſſe, *Pute.deciſ.100.n.2.& 369.lib.2.* Quinimmo adeſt inſtrumentum renunciationis eiuſdem Henrici, in quo coram notario, & teſtibus, principalibus ex aduerſo præſentibus & acceptantibus, expreſsè declarauit, ſe nihil prætendere de fructibus, de quibus agitur, in euentum, quòd fuerit per iudices competentes declaratum, Canonicatum vacaſſe per obitum Roberti Coadiuti, quæ res omni prorſus caret difficultate; tum ex forma litterarum Coadiutoriæ dantis futuram ſucceſſionem, quàm primum Canonicatus vacaret per ceſſum vel deceſſum Roberti; tum etiam ex iuris
4 diſpoſitione, † cum Coadiutoria non inducat
vacationem, *c.tua. c.ex parte. c.conſultationibus. & ibi Doctores. de cleric. ægrot.* ſed hoc ſolũ operatur, ne ſequuta per mortem vacatione poſſit alteri beneficium conferri, quàm Coadinto. Et ita concluſum.

Romana Legati de Cæſarinis.
Die Veneris 28. Iunij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Exemplum ſcripturæ publicæ à notario datum probat, licèt ſcriptura ſit aliena manu ſcripta, quia ſufficit illius ſubſcriptio, & rogitus, & talis ſcriptura non dicitur copia ſed originale.*

DECISIO MCDXLVIII.

FVit reſolutum Iura eſſe in forma probanti; nam non ſolum teſtamentum, ſed etiam codicilli, & apocha reperiuntur ad extẽſum regiſtrata in prothocollo Curtij Saccocij, quod ſeruatur penes Archiuiũ Capitolinum, & ibi legitur inſtantia facta die 26. Aprilis 1585. per Illuſtriſs. D. Cleliam Farneſiam relictam Illuſtriſs. D. Io. Georgij Cęſarini corã Magnifico & Excell. D. Alexandro Ludouiſio primo Collaterali aſſerentem dictum D. Io. Georgium condidiſſe teſtamẽtum clauſum & ſigillatum ſuo ſigillo, & per eundem notarium inſolidum rogatum vnà cum Dominis Io. Baptiſta Gargano, & Antonio Guidotto, nec non Codicillos pariter clauſos & ſigillatos penes ipſum notarium exiſtens, & exiſtentes; & pariter dictum D. Ioannem Georgium dediſſe eidem D. Cleliæ quandam cedulam pariter clauſam, & ſigillatam, & petentem dictum teſtamentum, codicillos, & cedulã aperiri, fuitq. decretum interpoſitum, & facta ſigillorum recognitione, mandatum aperiri, & diſſigillari, & conſequutiuè inſeritur in dicto prothocollo tenor præfatorum iurium ad extenſum, cum atteſtatione exhibitionis pręfatæ apochę, cuius in codicillis fit mentio. Quibus ſic ſtantibus, cum dictus notarius rogauerit ſe de teſtamento & codicillis, & D. Clelia atteſtetur D. Io. Georgium dediſſe ei dictam cedulam pariter clauſam, quæ eſt illa, de qua agitur, non poteſt dubitari de fide horum iurium, licèt enim non fuerint ſcripta manu notarii ſed teſtatoris; tamen quia de teſtamento & codicillis ſe rogauit, & etiam atteſtatur D. Clelia de traditione cedulæ,
1 quæ per codicillos approbatur, † vtique
exemplum notarij probat, quia ſufficit ſub-

ſcriptio & rogitus, licèt reliqua ſcriptura ſit aliena manu, *vt tradit Dec. poſt alios in auth. ſi quis in aliquo. num. 15. & 16. C. de edend.* & non dicutur copiæ ſed originalia, cum proficiſcantur ab eodem notario, etiã quòd non reperiatur matrix ſcriptura per teſtatorem ſcripta, *vt per Felin. in c. fin. nu. 5. & ſeq. de fid. inſtr.* maximè accedente iudicis auctoritate, & Archiuij *Aym. de antiq. temp. §. quarto limita.* Accedit, quòd fatentur Informantes ex aduerſo teſtamentum eſſe in forma probanti, quia munitum eſt fide publici notarij, & extractum ab Archinio publico, quæ qualitates concurrunt etiam reſpectu codicillorum; nam de codicillis notarius affirmat ſe rogatum, & licèt non fuerit rogatus de cedula; tamen quia illa eſt in codicillis approbata, fuit etiam per teſtes recognita, & per Curtium in ſuo prothocollo ad extenſum regiſtrata & inſerta, non poteſt dubitari hæc iura nõ eſſe copias, ſed originalia, cum pro talibus fuerint habita ab ipſo notario rogato: Vnde ſequitur, vel omnia eſſe in forma probanti, quod verius eſt, aut omnia corruere, quod pariter deſtruit intentionem Alexandri. Non obſtat, quòd Apocha non fuerit per teſtatorem conſignata notario, quia fuit conſignatum teſtamentum, & codicilli, de quibus fuit rogatus, & in codicillis teſtator ait, dictam Apocham eſſe penes vxorem, quod verificatur, ex quo in illa cauſa exhibuit coram Domino meo Ludouiſio, tunc primo Collaterali, & recognoſcere fecit ſigillum, & notario tradidit, vt in prothocollo aſſeritur, quod ego vidi & diligenter conſideraui. Ex quibus concluſum iura eſſe in forma probanti.

Taurinen. Decimarum.
Die Lunę 1. Iulij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus manuteneri debet in poſſeſſione percipiendi quartam decimarum contra prætendentes præſcriptionem immemorabilem, donec præſcriptio fuerit plenè probata.*

2 *Epiſcopo non poteſt dari manutentio in quarta decimarum, niſi per eum doceatur de aliqua quaſi poſſeſſione exigendi.*

3 *Argumentum à ſimili quando nõ procedat, & num. 7.*

4 *Quarta decimarum an ſpectet ad Epiſcopũ de iure communi vel potius de conſuetudine.*

5 *Decimæ de iure nõ ſpectant ad Epiſcopum, ſed ad Rectorem parochialis.*

6 *Quarta decimarum Epiſcopi exigitur à Rectore non autem à parochianis, & eſt incerta ratione conſuetudinis ſoluendi plus, & minus ratione decimarum,*

DECISIO MCDXLIX.

FVit dubitatum An Reuerendiſſ. Domino Archiepiſcopo Taurinenſi ſit dandũ mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi decimas, ab hominibus Saviliani in locis ab eo expreſſis in ſua petitione, & quamvis dubium fuerit conceptũ ſimpliciter de decimis; tamen informantes pro Domino Archiepiſcopo ſe reſtrinxerũt ad quartam decimarum de iure Epiſcopis debitam, *vt fuit aliàs reſolutum coram bo. me. Cantuccio in vna Taurien. Iuriſdictionis 27. Iunij 1576.* * Vnde quemadmodum in materia Iuriſdictionis fuit ſæpius reſo- [* in impreſ. diuerſ. nouiſ. 10. part. 2.]
1 lutum, † manutenendum eſſe Epiſcopum
contra prætendentes, ſe præſcriptione immemorabili eam aduerſus Epiſcopum præſcripſiſſe, donec per eos ea fuerit plenè probata, vt fuit reſolutum per ſacram Congregationem Concilij, & Rota hanc reſolutionem perpetuò amplexa eſt propter aſſiſtentiam iuris communis, *c. conquerente. & ibi Doctor. de offic. Ordin.*, quæ iuris aſſiſtentia videtur pariter habere locum in caſu iſto per auctoritates in dicta deciſione allegatas: Tamen Domini contrariam
2 ſententiam amplexi ſunt, nempe † non poſſe dari mandatum de manutenendo Domino Archiepiſcopo, quia pro eius parte non fuit hactenus doctum de aliqua poſſeſſione
3 exigendi hanc quartam, † neque procedit argumentum deductum à ſimili eius, quod obſeruatur in materia iuriſdictionis, quia illud ideo fuit ita per ſacram Congregationem reſolutum, quia in illa Epiſcopus habet clarè fundatam intentionem in iure excluſiuè quoad omnes, neque eſt de facili ſeparabilis iuriſdictio à dignitate Epiſcopali; Verum in materia decimarum aliud eſt, cum non deſint, qui cum gloſa *in d. c. conquerente. in verb. decimationum,*
4 *& Innoc. ibid. nu. 4.* † tenuerunt quartam decimarum non de iure communi, ſed de conſuetudine ad Epiſcopum pertinere; quæ opinio licèt ſit communiter reprobata, nihilominus facit, vt hoc ius non habeat tantam aſſiſtentiam iuris communis, nec tam certam, prout iuriſdictio; maximè
5 † cum clarum ſit de iure, quòd decimæ non ad Epiſcopum, ſed ad Rectorem Eccleſiæ
6 parochialis ſpectent, † à quo poſtea Epiſcopus debet quartam exigere, *c. cum cõtingat. de decim.* Accedit, quòd quantitas eſt incerta ratione conſuetudinis ſoluẽdi plus & minus ratione decimarum, vt etiam fa-
7 tentur informantes: Vnde † non procedit argumentum à ſimili in iſta materia controuerſa, niſi docto de quaſi p[o]ſſeſſione Epiſcopi, licèt in petitorio ius ipſius minus habeat difficultatis. Nec facit allegatio conſuetudinis aliarum Eccleſiarum vicinarum, quia poteſt deduci pro iure Domini Archiepiſcopi

chiepiſcopi fundando in petitorio, non autem in poſſeſſori o: Et deciſio quæ allegatur *in Veronen. coram R.P.D. meo Pãphilio* *, *& aliæ*, loquuntur in materia Iuriſdictiohis, quare concluſum, vel probandam eſſe quaſi poſſeſſionem exigendi decimas, vel quartam, vel agendum petitorio contra iſtas Communitates,& homines earundem.

* In Veronen. Iuriſdictionis 18 Martij 1596. coram Card. Pamphilio. & in Bononien. S.Petronij 28 Aprilis 1509. coram Card. Mantica nec nõ deciſio Caputaquẽ 201. part 2. in qua habetur quod dandũ & nõ dandum de manutenẽdo licèt aliqua non ſit probata poſſeſſio.

Cæſaraugustan. Cabimentorum.

Die Lunæ 1. Iulij 1602.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non conceditur in vltimis audientijs.*

2 *Ad probandam immemorabilem, neceſſe eſt, quòd teſtes deponant de viſu per quadraginta annos ante litem motam.*

DECISIO MCDL.

1 DOmini pro maiori parte † cenſuerunt non eſſe dandam remiſſoriam Principatui; Primo ex eo, quòd cum diſtulerit vſq. ad vltimas Rotas petitionem, clarum eſt peti remiſſoriam ad effectum differendi expeditionem cauſæ, quo caſu non ſolet cõcedi, *Roman. conſ. 273. Caſſador. deciſ. 3. nu. 2. de dilation.* quæ eſt ratio, cur non ſoleat concedi in vltimis audientijs. Hoc quoque ſuadetur ex eo, quòd inter milites vtriuſque Prioratus tam Empoſtæ quàm Cathaloniæ iudicium fuit per rem iudicatam terminatum,& Prioratus venit ad cauſam pro ſuo intereſſe, quod poteſt, ſed obſtat ei, quòd ſi non vult inhęrere cauſæ antiquæ, vt videtur prætendere ad effugiendũ obſtaculum ſententiarum pro Caſtellania latarum, non videtur conſtare de aliquo eius intereſſe, quia ex ſtatutis & ſtabilimẽtis religionis reperiuntur diuiſa cabimẽta, præterquam in lingua Italię & Prouincię; quod potuit facere religio, cum ſit domina, & milites adminiſtratores Commendarum; Ideo non releuat deducere, quòd antiquitus Cabimenta eſſent communia; tum quia per diuiſionem immutatus fuit ſtatus horũ Prioratuum; tum quòd ſi vera eſſet prætenſio Principatus, neceſſe eſſet inducere communionem omnium Cabimentorum Regnorum Hiſpaniæ, quæ antiquitus ſub vna tantum lingua comprehendebãtur. Præterea non poteſt hoc ius per teſtes probari, cum
2 lis cœperit de anno 1501. † & non poteſt fieri, vt reperiantur teſtes, qui deponant de viſu per quadraginta annos ante litem motam, prout requiritur ad probandam immemorabilem, *vt fuit nuper deciſum corã me in Corduben. redecimarum,* *. Neque poteſt prætendi per Principatum iniuriam fuiſſe illatam per talem diuiſionem ſuis militibus, quia non ſunt ſubditi Principatus, *vt per Io. Andr. & Abb. in c. dilectus de appellation. Rota deciſ. 13. de iudic. in non.* Neque obſtat quòd articulus ſuper ſmutitione, quæ affirmatur fieri in lingua non in Prioratu, videatur aliquo modo releuare, poſtquam prius facta eſt in Prioratu. Et in omnem euentum videtur ſapere calumniã, cum in proceſſu cauſæ nunquam voluerint Cathalani deuenire ad articulum obſeruãtiæ iam in actis probatæ.

* ſub die Lunæ 17. Iunii proximè præteriti.

Romana Deuolutionis domus.

Die Mercurij 30. Octobris 1602.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio ad tertiam generationem ſine beneplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit ſolita locari.*

2 *Ad hoc vt res dicatur ſolita locari, & ſolẽnitas non requiratur, neceſſe eſt, vt vel præcedat vna locatio ſolemnis, & valida, vel adſint duæ conceſſiones, cum curſu quadraginta annorum effectuata.*

3 *Ad hoc vt locatio dicatur ſolemnis, non ſufficit, quòd præſumatur ex lapſu tẽporis, ſed quòd verè fuerit ſolemnis.*

4 *In prohibitis non ſtatur aſſertioni contrahentium.*

DECISIO MCDLI.

FVit reſolutum ſententiam extra Rotam
1 latam eſſe iuſtam; † nam conceſſio ab Abbatiſſa & Monialibus ad tertiam generationem eſt nulla, ſine beneplacito apoſtolico, *iuxta Extrauag. Ambitioſa. de reb. Eccl. non alien.* Neque excuſatur Ioannes Franciſcus, ex eo quòd res ſit ſolita alienari, quia licèt hoc in iure ſit verum *ex cap. 2. de feud. & ibi Doctores. Curt. in tit. de feud. in 2. part. q. 1. in princ. Mobidan. deciſ. 249. Caſar. de Graſſ. deciſ. 3. & 4. de reb. Eccl. non*
2 *alien.* tamen in facto non probatur, † ad hoc enim vt res dicatur ſolita locari, vt ſolemnitas non requiratur, neceſſe eſt iuxta communem ſententiam, quam Rota amplexa eſt in pluribus cauſis, vt vel præcedat vna locatio ſolemnis & valida, vel adſint duę conceſſiones cum curſu quadraginta annorum, *Iaſ. in conſ. 155. col. pen. lib. 2. Balb. de præſcript. 1. part. quint. part. princip quæſt. 20. & fuit dictum coram me in vna Zamoren. Caſtri 14. Decembris 1579.* in hoc autem caſu neque adeſt vna locatio ſolemnis, quia de validitate illius factę de anno
3 1530. non conſtat, † & ad hunc effectum non ſufficit, quòd præſumatur ſolemnis ex lapſu temporis, *vt fuit dictum in vna Romana Domus 13. Ianuarij 1586. coram Illuſtriſſ. Blanchetto.* Neque etiam adſunt duę locationes cum ſpatio quadraginta annorum, & ſic non applicatur limitatio de re ſolita locari. Non obſtat, quòd iſta conceſſio anni 1589. non ſit noua conceſſio; ſed renouatio prioris conceſſionis, quia de alia

Digitized by Google

4 alia præcedẽte non conſtat, † niſi per aſſertionem contrahentium, cui non ſtatur in prohibitis *iuxta doctrinam Bart. in l. ſi forti. de caſtr. pecul.* & in materia alienationis rei Eccleſiæ *fuit reſolutum in cauſa Auerſana Tenimenti coram bo. me. Cantuccio 24. Nouẽbris 1581. quæ eſt in impreſſ. 160. nu. 4. part. 2.* Neque obſtant quietantiæ, quia non concludunt aliquam conceſſionẽ, nec qualitatem conceſſionis, & ſolutiones potuerunt fieri ratione poſſeſſionis, quam Annibal potuit habuiſſe ab illis, quibus facta fuit cõceſſio ad tertiam generationem; maximè cum in aliquibus ſolutio 35. Carlenorũ correſpõdeat primę cauſę anni 1530. Non obſtant nullitates deductæ contra ſẽtentiam, quia quod dicitur de defectu monitorij, reſpondetur fuiſſe factum monitorium coram Vicario in principio cauſę, antequam reaſſumeretur coram Auditore Cameræ, ſed in omnem euentum ſatis eſt, quòd in obſeruatione terminorum adſit citatio ad libellandum, vt in extractu fol. 30. à tergo. Quantum verò ad aliam oppoſitionem de defectu iuramenti calumniæ, ea tollitur ex multiplicatione talis iuramenti in actis præſtiti, vt fol. 50. & fol. 89. & fol. 175. Quare fuit concluſum ſententiam Auditoris Cameræ eſſe confirmandam.

Valliſoletana Reſidentiæ.
Die Veneris 8. Nouembris 1602.

SVMMARIVM.

1 *Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, nõ excuſatur tamen, vt ſi non reſideat in Collegiata lucretur fructus & diſtributiones in illa.*

2 *Sedes honoraria in Cathedrali non arctat ad reſidentiam, quando de aliqua fructuum participatione non gaudet, ſed talis reſidentia eſt voluntaria, non neceſſaria.*

3 *Dignitates, quæ habẽt neceſſariã reſidentiã in Eccleſia, cõpelluntur reſidere per ſubtractionem fructuum, & alia remedia à iure communi & ſacro Concilio Tridentino tradita.*

4 *Neceſſitas reſidendi determinatur ex eo, an dignitas ſit intitulata in ea Eccleſia vel ne, aliàs reſidentia dicitur merè facultatiua, & volũtaria non autẽ neceſſaria.*

5 *Obtinens duo beneficia reſidentiam requirentia ex diſpenſatione, poteſt eligere in quo malit reſidere.*

DECISIO MCDLII.

1 CVm iam in hac cauſa fuerit reſolutum † Abbatem teneri ad reſidentiam in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit ex diſpoſitione iuris communis, & ſacri Concilij Tridentini, nec excuſari, ex eo quòd fuerit ei aſſignata ſedes in Cathedrali, Domini cenſuerunt conſequens eſſe, vt licèt ei ſit permiſſum reſidere, & diuinis intereſſe in Cathedrali; nõ tamen ideo excuſetur à reſidentia ſua in Collegiata ad effectum, vt non reſidendo lucretur fructus & diſtributiones in abſen-
2 tia: † Nam re vera Abbas non arctatur ad reſidentiam in Cathedrali, licèt ibi habeat ſedem honorariam ſine aliqua fructuũ participatione, quæ res arguit talem reſidentiam eſſe voluntariam, non autem neceſſariam, prout eſt illa, quæ fieri debet in Collegiata, in qua per erectionẽ fe. re. Sixti V. conſtituitur caput, & aſſignatur ei quota fructuum, quorum ratione tenetur omnino reſidere, *Abb. in c. de multa. n. 21. de præb. Ferret. conſ. 32. nu. 15. lib. 1.* & huius rei ſi-
3 gnum eſt euidens, quòd † dignitates, quæ habent neceſſariam reſidẽtiam in Eccleſia, compelluntur reſidere per ſubtractionem fructuum, & alia remedia à iure communi, & à ſacro Concilio tradita, quod non poteſt habere locum in hac ſede honoraria Abbatis in Cathedrali, *c. pen. & fin. de clericis non reſid. & c. 3. ſeſſ. 22. Concilij.* & ideo *in cauſa Burgen. Reſidentiæ 3. Decembris 1593. coram R. P. D. meo Penia.* Rota
4 † voluit, vt videretur, An dignitates Burgen. eſſent intitulatæ in Eccleſia Burgẽſi vel alibi, cum ex hac inſpectione determinetur neceſſitas reſidendi. Nec obſtat, quòd ſedis aſſignatio in Cathedrali in conſequentiam tribuat facultatem ibi reſidendi; quia hæc eſt merè facultatiua, & voluntaria, non autem neceſſaria reſidentia. Nec
5 obſtat, quòd † qui duo beneficia reſidentiã requirentia ex diſpenſatione obtinet, poſſit eligere, in quo malit reſidere, *gloſ. in c. non poteſt. §. illud. in verb. retinere. & ibi Franch. nu. 5. & Gemin. nu. 11. de preben. in 6.* quia id procedit, vbi reſidentia in vtroque beneficio eſt neceſſaria, *Abb. in c. extirpanda. §. quia verò. nu. 5. de preben.* Non obſtat, quòd ex diſpoſitione ſtatutorũ antiquorum Abbas non teneretur reſidere, quia nihil de hac re diſponunt, & ſatis eſt quòd adſit diſpoſitio iuris communis, quæ etiam renouatur per diſpoſitionem fe. rec. Sixti V. in ſua bulla erectionis. Quare concluſum fuit Abbatem non reſidendo in Collegiata non poſſe lucrari fructus.

Romana Deuolutionis Vineæ.
Die Mercurij 13. Nouembris 1602.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt locum habeat deuolutio, neceſſe eſt prius docere de dominio Eccleſiæ eam prætendentis, quod non poteſt ſufficienter conſtare*

conſtare ex recognitione, & ſolutione laudemij, & annua reſponſione, ſeu canone.

2 *Confeſſio facta à muliere non informata, quod res ſit de dominio Eccleſiæ non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tantum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis.*

3 *Per ceſſationẽ à ſolutione canonis per biennium integrum intrat deuolutio, licèt nõ ſit ſufficienter probatum dominium, quãdo adeſt pactum.*

4 *Deuolutio ob deteriorationem non habet locum non concurrente concludente dominij probatione, ſeu pacto deuolutiuo in ipſum caſum deteriorationis concepto licet ſit conceptum in caſum non ſolutionis.*

5 *De deterioratione vel melioratione rei non poteſt conſtare, niſi conſtito prius de antiquo ſtatu rei.*

6 *Per effoſſionem pulueris puteolanæ in vinea non arguitur deterioratio, quando alia potuerunt fieri melioramenta, quæ tali deteriorationi æquipolleant, & excedãt.*

7 *Deuolutio ob deteriorationem non habet locum, quando non eſt conſiderabilis deterioratio & non concurrat dolus.*

DECISIO MCDLIII.

1 DOmini † cenſuerunt non fuiſſe factum locũ deuolutioni Vineæ, de qua agitur; nam ad hunc effectum neceſſarium eſt docere de dominio Eccleſiæ prætendentis deuolutionem, vt pluries in Rota fuit reſolutum ª: Verum in caſu iſto licèt Domini faterentur aliqualiter conſtare de dominio Eccleſiæ ex recognitione Catharinæ, & ſolutione laudemij, & reſpõſione annua barilium quatuor muſti, cum expreſſa enunciatione exiſtere ſub proprietate Eccleſiæ S. Martini: Tamen iſta non ſufficiunt ad abſolutam dominij probationem, cum ſit vnica tantum recognitio facta ad effectum habendi conſenſum Rectoris in emptione dictæ Vineę, & † confeſſio facta à muliere nõ informata, quę non ſufficit, niſi ad effectũ exigendę reſponſionis, ſeu canonis, vt in ſpecie in ſimili *fuit dictum coram bon. me. Orano in Romana Vineæ 22. Iunij 1592.* & cum omnia narrata & promiſſa ſint contenta in eodem inſtrumento, non poſſunt inuicem ſibi præſtare aliquod adminiculũ ſufficiens ad probationem concludentem dominij. Admittebant tamen aliqui ex 3 Dominis, quòd † ſi conſtaret de ceſſatione à ſolutione per integrum biennium poſſet habere locum deuolutio, non ex vi probati dominij, ſed ex vi pacti conuenti appoſiti in dicto inſtrumento, ſed ex facto excluditur iſta prætenſio, cum appareat, non fuiſſe ceſſatum per bienniũ integrum. Excluſa itaq. deuolutione ex capite ceſſationis à ſolutione, reſtat ſolum videre,

ª vt in Romana Vineę 31. Ian. 1598 corã bo. me. Orano, & in Perolinien. parochialis 5. Iunij 1581 corã eod. & in Roman. domus 12. Maij 1578. coram Card. Mellino, & in Roman. prætenſę deuolutionis domorum 13. Nou. 1596 corã bo. me. Lutia, & in Romana Vineę 22. Mart. 1602. coram eodẽ, vbi enumerantur aliæ ſimiles deciſiones.

4 † An ob prætenſam deteriorationem factus ſit locus deuolutioni: Et Domini concorditer fuerunt in ſententia negatiua, non enim concurrit probatio concludens dominij, neque pactum conceptum eſt in caſum deteriorationis, ſed non ſolutionis tantum;

5 Quod eo magis dicendum eſt, † ex quo de deterioratione conſtare non poteſt, niſi appareat qualis fuerit ſtatus antiquus vineę, quemadmodum non dicitur conſtare de melioratione, niſi conſtito de antiquo rei ſtatu, *vt per Bart. in l. ſi negotia. de negot. geſt. Curt. iun. conſ. 165. nu. 20. & ſæpius fuit deciſum, & præcipuè in cauſa Romana*

6 *Domus de Valle*; nam † ex eo quòd probetur effoſſum fuiſſe puluerem puteolanam ex dicta Vinea, non arguitur deterioratio, cum alia potuerint fieri melioramenta, quę æquipolleant huic deteriorationi, immo etiam excedant, vt ex teſtibus colligitur, & maximè hoc conijci poteſt ex quantitate vini recollecta de tempore emptionis, quæ non fuit ſufficiens pro ſolutione canonis, & ea quæ recollecta fuit tempore prætẽſę deuolutionis. Pręterea effoſſio puteolanæ cõmuniter fieri ſolet in omnibus vineis, neq. cõſiderabilis poteſt eſſe læſio in emphyteuſi

7 perpetua, qualis erat iſta. † Cum itaque hic non concurrat neque dolus neque conſiderabilis deterioratio, non intrat deuolutio, *vt per Corbul. de priuatio. ob deteriorat. nu. 24.* ª Et hæc ſaltem præſtant inſtam excuſationem, nec dici poteſt conſtare ex hoc inſtrumento de inueſtitura iſtius vineę, qui eſt caſus deciſionum in contrarium allegatarum ᵇ, cum tempore huius contractus Eccleſia non eſſet in poſſeſſione vineæ, & ſic allegatæ deciſiones non faciunt ad caſum iſtum. Ex quibus concluſum fuit non fuiſſe factum locum deuolutioni.

ª adde Iaſ. in l 2. nu. 98. C. de iur. emph.

ᵇ ſæpe in cauſa Roman. deuolutionis vineæ 3. Martij 1554 coram Chiroga. in Vicentina decimarũ 28 Aprilis 1589 corã bo. me. Illuſtriſſ. D. meo Seraphino, & in Pampilonen. Congruæ 7. Apr. 1595. coram Illuſtr. Mellino, & in Ciuitatis Caſtelli bonorũ 22. Febr. 1590. coram Card. Pamphilio, & & in Lauden. deuolutionis 22. Apr. 1597 coram Reuerẽd. Cordubæ

Lauretana Pecuniaria.
Die Veneris 31. Ianuarij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Solutio præſumitur facta in cauſam duriorem: & cauſa durior dicitur, quæ habet obligationem Cameralem.*

2 *Obligatio Cameralis dicitur durior, in qua præter obligationem cameralem currũt fructus.*

DECISIO MCDLIIII.

CAuſa viſa fuit difficilis, quia factum eſt valde intricatum, ex quo non habemus certam notitiam, in quam cauſam pecuniæ, quas Ioſephus prætendit ſe tranſmiſiſſe Romam ad Lucinum peruenerint, neq. etiam conſtat præciſe de ſumma pecuniarum tranſmiſſarum, præterquam de ſcutis ducentis, ex quo Lucinus facit mentionem litterarum Ioſephi ſub ea data, ſub qua fuerunt illa ducentum tranſmiſſa. In alijs

alijs pecuniis triplex verſatur difficultas; quarum prior eſt, ad quam ſummam aſcendant; Altera an eſſent pecuniæ Ioſephi, an verò aliorum debitorum, à quibus eas exigebat nomine Lucini, prout in eius litteris apparet; Tertia in quam cauſam tranſmiſſæ fuerint, & totum negotium valdè obſcurũ reddit debitum cẽſus, quẽ ſibi Ioſephus accollauerat, & pro quo ad fructus tenebatur, & demum ad extinctionem pecunias Romã tranſmiſerat, vt prætenditur ab hæredibus Lucini, & à peritis videtur approbatum; Vnde remanet tantum extra difficultatem debitum ſcutorũ 405. ſolidatũ anno 1587. & per inſtrumẽtum in forma Cameræ probatum; Eſſet etiam extra difficultatem ſo-
1 lutio illa ducentorum ſupra relata, † quæ ex iuris præſumptione cenſeretur cedere in cauſam duriorem, & ſic in cauſam debiti in forma Cameræ, *l. 1. cum notat. de ſolution. Pariſ. conſ. 122. nu. 9. lib. 4. cum ſimilibus* *.
2 † niſi præcederet ſimiliter alia obligatio ratione cenſus, quę videretur durior, quia præter obligationem Cameralem currunt fructus cenſus, quod non eſt in altero illo debito 405. Quare in hac perplexitate Domini inclinabant probari Ioſephum remanere debitorem totius ſummæ ſcutorũ 405. cum hoc pręſuppoſito tamen, quòd debitũ cenſus pręcederet debitum hoc 405. Vnde conſultius erit cauſam hanc denuò proponere, & difficultates excitatas maturius diſcutere.

* & fuit di[illegible] in Anconitana pecuniaria 27. Iunij 1590. coram Cardin. Pamphilio.

Romana Tutelæ.
Die Lunę 17. Februarij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio dotis facienda per exceptionem adminiſtrationis tutelæ impediri non poteſt ſecundum communem cõtra Socin. Dec. & alios; maximè vbi concurrit obligatio Cameralis ad fauorem dotis.*
2 *Contra obligationem Cameralem non admittitur exceptio requirens altiorem indaginem.*
3 *Exceptio compẽſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamen compenſatio eſt liquida.*
4 *De illiquido ad liquidum non admittitur compenſatio.*
5 *Compenſatio ſpecierum ad quantitatem regulariter non admittitur.*

DECISIO MCDLV.

1 FVit reſolutum † exceptionem adminiſtrationis tutelæ non impedire reſtitutionem dotis, quam petit Illuſtr. Domina Victoria ex pluribus, primo quia hęc eſt communis ſententia Doctorum, quos citat *Neguſant. de pignor. 1. membr. quint. part. princip. num. 36. reprobato conſ. Socin. 180. lib. 2. Dec. conſ. 552. Viuius deciſ. 317. nu. 1. lib. 2. & hanc ſententiam tenuit Rota*, † vt *per Sarnen. deciſ. 64. licèt in deciſ. Pute. 146.* iſte articulus non fuerit deciſus, ſed & hoc idem fuit *à Rota reſolutũ in cauſa Saluiani interdicti de Columna 19. Nouembris 1599 coram R. P. D. meo Lancellotto*; maximè cum concurrat obligatio Cameralis ad fa-
2 uorem Dominæ Victoriæ, † contra quam non admittitur exceptio requirens altiorẽ
3 indaginem. Secundo, quia † licèt exceptio compenſationis poſſit opponi contra mulierem repetentem dotem *l. rei iudicatæ. §. 1. ſolut. matr.* tamen hoc procedit, quando
4 opponitur compenſatio liquida, † cum de illiquido ad liquidum talis compenſatio non admittatur, liquidum verò non eſt, tot bona perueniſſe ad manus Dominę Victorię, vt ex eis potuerit ſibi ſatisfacere, & rem illiquidam faciunt contrariæ relationes in actis productæ, cum etiam petatur fieri cõ-
5 penſatio ſpecierum cum quantitate, † quæ regulariter non admittitur, *l. ſi conuenerit. de pignor. actio.* Et ita euitantur deciſiones in contrarium allegatę *in cauſis Romana de Beuilaqua coram bo. me. Domino Orano, & in Romana Tutelæ coram R. P. D. meo Penia* *, in illis enim conſtabat tot pecunias perueniſſe ad manus adminiſtratorũ, vt ex illis præſumeretur eos ſibi ſatisfeciſſe. Non obſtat, quod dicitur Dominam Victoriam declaraſſe ſe velle retinere Caſtrũ Normę, & alia bona pro ſatisfactione ſuæ dotis, quia non apparet, quòd talis proteſtatio habuerit effectum. Quare concluſum exceptionem propoſitam non obſtare.

* In Romana Adminiſtrationis tutelæ ſub die Lunæ 2. Aprilis 1590.

Romana Hoſpitij de Lucatellis.
Die Lunæ 3. Martij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Mors probatur per teſtes de publica voce & fama, maximè ſi per decem annos ante examen percutiant.*
2 *Mors probatur ex fide libri Hoſpitalis, quando ad illud acceſſit infirmus, & poſtea quando obijt.*
3 *Teſtes, qui patiuntur exceptiones releuantes poſſunt nihilominus pro adminiculo deſeruire.*
4 *Quando pars ſæpius fuit citata ad dandum interrogatoria, ſufficit, quòd per iudicē fuerint teſtes interrogati.*

DECISIO MCDLVI.

DOmini cenſuerunt conſtare de morte Ioannis Chriſtophori; Primo ex teſtibus tam repetitis, quàm de nouo exami-
1 natis, † qui concludenter probant publicã vocem & famam obitus dicti Ioãnis, & percutiunt per decem annos ante examen. Se-
2 cundo concurrit probatio, † quæ deſumitur ex libro Hoſpitalis, in quo adnotatum fuit, quando acceſſit ad dictum Hoſpitale infirmus,

Digitized by Google

mus, & deinde quando obijt; nec fidem dicti libri tollit, quòd circa ætatem non concordent partitæ; nam manifeſtè apparet fuiſſe alteratam ſcripturam, & ſupetinductum numerum 45. loco numeri 35. quod non poteſt præſumi factum, niſi ab intereſſe habentibus. Diuerſitates verò allegatæ viſæ ſunt leuiores, quàm quòd in illis poſſit fieri fundamentum. Tertio res viſa eſt Dominis ſatis veriſimilis, cum tanto tempore quo hęc cauſa pendet, nuſquam vnquam comparuerit dictus Ioannes, neque conſtat quòd diſceſſerit ab Vrbe, ane alibi locorũ commoretur, ex quibus ſatis coadiuuari videtur probatio duorum teſtium, qui depoſuerant, ſe vidiſſe Ioannem mortuum,
3 † quamuis contra eos adſine exceptiones releuantes, nihilominus inſeruiunt pro adminiculo ſtante prędicta probatione de nono deducta. Non obſtat, quod obiicitur
4 contra examen teſtium, † eos fuiſſe examinatos ſine interrogatorijs partis, quia cum pars fuerit ſæpius citata ad dandum interrogatoria; eaque non dederit, ſufficit fuiſſe per iudicem interrogatos, *c. cum cauſam. de teſtib. notant Doctor. in c. 2. §. teſtes. de teſtib. lib. 6. vbi Io. Andr. num. 15. Franc. num. 6. Peregrin. deciſ. 106. lib. 2. & fuit reſolutum in cauſa Camerinen. bonorũ. 20. Martij 1589. coram R. P. D. meo Penia.* Neque obſtat, quod dicitur vnum teſtem examinatum anno 1599. depoſuiſſe ſe vidiſſe Ioannem ſono cinque o ſei anni, & ita quòd falſum eſt, obijſſe anno 1591; nam Præterquã quòd iſte eſt vnicus teſtis, adeſt etiam nullitas examinis per aduerſarios impugnati, & etiam non loquitur certitudinariè de tempore: Vndè non poteſt in eo fieri fundamentum. Et ex his concluſum pro ſufficienti probatione obitus Ioannis.

Aurien. Sancti Pelagij.
Die Lunæ 10. Martij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui dicit non vidiſſe aliquam vnionem, non probat negatiuam.*

DECISIO MCDLVII.

DVbitatum fuit, an probetur monaſterium de Oſſera poſſediſſe Eccleſiã ſancti Pelagij mediante perſona fratris Sebaſtiani Abbatis dicti monaſterij; & fuit per Dominos concluſum circumſcriptis exceptionibus nullitatis examinis, & fidei iurium, de quibus poſtea erit agendum, cõſtare de poſſeſſione fratris Sebaſtiani Abbatis, quæ probatur per omnes teſtes hinc inde datos, ſed difficultas in eo verſatur, an poſſederit vti Abbas, & nomine monaſterii, ita vt poſſit dici quæſitam fuiſſe poſſeſſionem monaſterio, & placuit opinio affirmatiua, quia tertius teſtis monaſterii n. 3. dicit ſe pluries de mandato Sebaſtiani aſportaſſe fructus dicti beneficii ad monaſterium, & audiuiſſe, quòd ex mandato eiuſdem accedebãt Monachi ad dictam Eccleſiam pro colligendis fructibus, & quòd Sebaſtianus percipiebat fructus nomine monaſterii, & inſuper quòd fecit fabricare domos in dicto beneficio mediante opera miniſtrorum monaſterii, ac de bonis & rebus ad monaſterium ſpectantibus, & in hoc habet alios conteſtes; & maximè ſuadetur poſſeſſionem fuiſſe nomine monaſterii cuius expenſis ibi ædificauit, cum hæc Eccleſia fuerit gubernata à quibuſdã Alphõſo & Iacobo de ſancta Maria, quos teſtes dicunt, fuiſſe ibi poſitos ab Abbate dicti monaſterii, & dicunt etiam de auditu iſtã Eccleſiam eſſe grangiam monaſterii, quod confirmatur ex eo, quòd connumeratur inter bona monaſterii in Bullis Honorii, & Eugenii: Non obſtat, quòd teſtes Henrici dicant Alphonſum & Iacobum poſſediſſe hanc Eccleſiam vti Rectores, quia ſubdunt
1 ſe neſcire, quo titulo poſſederint. † Neque obſtat, quòd dicant hanc Eccleſiam non eſſe vnitam monaſterio, quia ſolum dicunt ſe non vidiſſe aliquam vnionem; & ideo non probant negatiuam. Vltimo non obſtat, quod teſtes dicunt Sebaſtianum, poſtquam deſiit eſſe Abbas, habitaſſe in domo beneficii cum Ioanne eius fratre germano: quia iſta habitatio nõ potuit eſſe vti ab Abbate, cum eſſet ſpoliatus Abbatia, ſed potuit eſſe iure familiaritatis, cum eius frater poſt diſceſsũ Abbatis intruſiſſet ſe in beneficio, Et hęc circa poſſeſſionem monaſterii. Quãtum verò ad effectum Domini nihil ſtatuerunt, ſed volunt, quòd ſuper eo detur particulare dubium.

Vicentina Feudi Decimarum.
Die Lunæ 10. Martii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Onus probandi finitam fuiſſe lineam incũbit agenti ad recuperationem, etiam quòd conſiſtat in negatiua, quòd maximè procedit, quando reus nõ impugnat inueſtituram, nec excipit de aliquo iure tertij, ſed vti poſſeſſor excludit actorem, ex quo non docuit concludenter de iure ſuo, vt num. ſequen.*

Et hoc intelligitur procedere ſiue Eccleſia agat rei vindicatione, ſiue remedio redintegranda, vt num. 4.

3 *Conſ. Sylueſtr. Aldobrand. 80. num. 5. & Pariſ. 86. n. 18. lib. 4. quando procedant.*

5 *Finita linea inueſtitorum intrat ſpolium, ſi Eccleſia non fuerit redintegrata.*

DECISIO MCDLVIII.

1 DOmini cenſuerunt † onus probandi fuiſſe finitam lineã inueſtitorum; incumbere

Digitized by Google

cumbere Eccleſiæ agenti ad recuperationẽ
feudi, de qno agitur, *ex regula l. 2. de probation. l. actor. C. eod.* etiam quòd conſiſtat
in uegatiua *iuxta dictnm Bald. in l. in illa. de verb. oblig. & ita fuit in pluribus cauſis
reſolutum, vt in Romana domus. 3. Aprilis
1579. coram Illuſtriſſ. Blanchetto. & coram
R. P. D. meo Litta in cauſa Sabinen. Collis
Rampoli, & coram me in cauſa Romana
domus 15. Ianuari 1588. vbi allegatur ſimilis deciſio corã bo. me. Oradino* *, *& faciunt
allegata in hoc eodem feudo per Peregrin.*

* ſub die 1. Febr. 1574.

2 *conſ. 26. nu. 24.* † quod ſine difficultate procedit, ex eo quòd Domini de Tonſo nõ excipiunt de iuueſtitura, nec de aliquo iure
tertii, ſed vti poſſeſſores excludunt actorem, qui ipſe produxit inueſtituras, ex
quo non docet concludenter de iure ſuo,
qnod ſufficit, *l. fin. C. de rei vendic. l. qui
accuſare. C. de edend.* præſertim cum ex cõfeſſione Eccleſiæ, quę inueſtituras produxit,
conſtet adfuiſſe lineam inueſtitorum, nec
docet eam fuiſſe finitam, vel quòd omnes
defecerint, vel quòd ſuperſtites ſint illegitimi *Rip. in l. ex facto. ad Trebell. Pute.
deciſ. 45. lib. e. cum alijs per Informantes al-*
3 *legatis*. † Nec obſtat *conſ. allegatum Domini Sylueſtri Aldobrandini 80. num. 5.*
quia procedit, vbi non conſtat filios extitiſſe, ſecus ſi probaretur extitiſſe, quia
tunc probanda eſſet eorum mors, & ita
etiam procedit *conſilium Pariſ. 86. nu. 18.*
4 *lib. 4.* † Et iſta procedunt, ſiue Eccleſia agat
rei vendicatione, ſiue remedio redintegrãdæ, nam probatis extremis per Eccleſiam
obſtaret ei exceptio amiſſæ poſſeſſionis facto ſuo, quòd ſi vellet replicare eam fuiſſe
amiſſam intuitu tantum lineæ inueſtitorũ,
5 † qua finita intrat ſpolium, *vt fuit alias
reſolutum in vna Aſculana bonorum coram
bo. me. Oradino*, tamẽ ſemper teneretur Eccleſia docere lineam fuiſſe finitam, aliàs
nõ competeret tale remedium reſtitutorjũ.
Et ita concluſnm.

Biſuntina, & Baſilien. Vuionis.
Die Veneris 14 Martii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Obſeruantia vnionis tam ad effectum confirmationis quàm ad effectum iuſtificationis gratia ſufficit ex lapſu triginta annorum, dummodo ſit vera, & non præſumpta.*
2 *Præſumptio præſumptionis dari non debet.*
3 *Scientia vera per cõiecturas etiam & præſumptiones probatur.*
4 *Aliud eſt ſcientiam eſſe præſumptam aliud eam probari præſumptionibus, & coniecturis.*
5 *Probatio per præſumptiones & coniecturas in materia difficilis probationis eſt concludens, & eſt arbitraria.*
6 *Scientia Vnionis ex quibus probari poſſit. & nu. 10. vſque ad num. 14.*
7 *Quis cenſetur poſſidere ex titulo præambulo ad euitandum delictum.*
8 *Ex effectuatione coadiutoriarũ colligitur effectuatio Vnionis.*
9 *Scientia colligitur ex actibus, qui à communiter accidentibus ſolent deuenire ad notitiam, maximè iuncta continua conuerſatione, Item ex qualitate facti ardui.*
11 *Scientia ex præſenti præſumitur in futurũ, quando adeſt eadem cauſa præſumendi.*
12 *Ex præſumptionibus reſultat vera probatio ſcientiæ.*
13 *Vnio non poteſt fieri niſi de conſenſu poſſidentis beneficium, quod vnitur.*
14 *Craſſa & ſupina ignorantia in pluribus perſonis intereſſe ſimul habentibus vix cadere poteſt, niſi ſit doloſè affectata.*
15 *Moleſtia etiam iudiciales non interrumpunt curſum temporis, quod requiritur ad obſeruantiam, & præſumptionem ex ea reſultantem.*

DECISIO MCDLXIX.

FVit de mandato S. D. N. propoſita hęc
cauſa circumſcriptis iuribus vltimo per
Murbacen. exhibitis * cum non poſſent hic
in Curia cognoſci, & pars Lutrenſium valdè conquereretur fieri fundamentum ſuper
illis, nulla facta recognitione, quare propoſita cauſa ſuper eodem articulo; An conſtet de obſeruantia vnionis non ſolum ad
effectum confirmationis, ſed etiam ad effectum iuſtificationis gratiæ. Et ea diligen-

* ſub die 27. Ianuarij proximè præteriti, qua die nihil fuit reſolutũ, ſed reſolutio ad hanc propoſitionem dilata.

1 ter diſcuſſa, † Domini cenſuerunt ſatis cõſtare de obſeruantia ad omnem effectum,
retentis etiam cõcluſionibus per Dominos
Aduocatos Lutrenſium deductis, nempe
quod talis obſeruantia debet eſſe triginta
annorum, *vt fuit reſolutnm coram S. D. N.
Clemente VIII. in cauſa Lucana Decanatus.*
Item quòd debet eſſe vera & non præſum-
2 pta, † ne detur præſumptio præſumptionis,
vt in deciſ. Placentina [a] *coram bo. me. Bubalo per informantes allegata.* Fuit enim
primo conſideratum ex veris probationibus conſtare de vnione confirmata à fe. re.
Pio IIII. anno 1561. Item conſtare ex veris & indubitatis probationibus Lutrenſes
habuiſſe ſcientiam huius vnionis de anno
1576. vt fuit in priori deciſione iſtius cauſæ conſideratum [b]. Et cum ad perficiendã
probationem obſeruantiæ per triginta annos deſint tantummodo ſex anni, de quo
tempore probandum eſt Lutrenſes habuiſſe
3 ſcientiam vnionis, † quę probari poteſt etiã
per cõiecturas & præſumptiones, ex quibus
ſcientia vera probatur, *Aym. conſ. 73. n. 19.
& 178. nu. 1. Afflict. deciſ. 44. num. 16.* &
4 † aliud eſt ſcietiam præſumptam eſſe, aliud
eam probari præſumptionibus & coniecturis,

a In Placentina decima 31. Ianuarij 1586.

b ſub die Veneris die 20. Maij anni præteriti.

5 ris, † quæ probatio eſt concludens in ma-
teria difficilis probationis & eſt arbitraria,
vt tradit Couar. in c. ſilitarū. de teſtam. n. 1.
Domini tota ſerie facti conſiderata cenſue-
6 runt, † talem ſcientiam ſatis probari pri-
mo ex continuata poſſeſſione iſtorum mo-
naſteriorū per Abbates vtriuſq. monaſterij,
nempe Rodulphum, Vdalricum, Vuolfan-
gum, & demum Andream Cardinalem;
7 † Hos antè poſſediſſe ex pręambulo titulo
dicendum eſt ad euitandum delictum, &
certum eſt primos, qui Vnionem impetra-
runt, eiùs ſcientiam habuiſſe; Item & ſuc-
ceſſores, qui in vim Coadiutoriarū, in qui-
bus narrabatur monaſteriorū Vnio, poſtea
ſucceſſerunt per obitum Abbatum, adeo
quòd de ſcientia Vnionis tam Abbatum
prædictorum quàm Monachorum Murba-
cenſium dubitari non poteſt, cum ad adi-
piſcendam poſſeſſionem ſit neceſſe exhibere
titulum, ex quo tradentes poſſeſſionem red-
8 debantur certi de titulo Vnionis, † & ex
effectuatione Coadiutoriarū colligitur ef-
fectuatio Vnionis, *iuxta conſilium pluries
à Rota approbatum Oldrad. 229. num. 2.*
Neque eſt veriſimile, quòd Lutrenſes per
tot annos neſciuerint, quomodo Vdalricus
eſſet effectus eorum ſuperior, & quòd Vdal-
ricus non deduxerit Coadiutoriam ad no-
titiam vtriuſque Capituli, ne in caſum
obitus Rodulphi cōtrouerteretur eius pro-
9 uiſio; † & ſcientia colligitur ex actibus,
qui ex communiter accidentibus ſolent de-
uenire ad notitiam *Aym. conſ. 168. num. 5.*
maximè iuncta continua conuerſatione in-
uicem Monachorum vtriuſque monaſterij
Grat. conſ. 49. num. 10. lib. 1. & ex qualitate
facti ardui *ibidem num. 13.* Accedit, quòd
Lutrenſes, qui anno 1576. ex nominatione
Vuolſangi pro Coadiutore Ioannis Vdal-
rici facta per vtrumque monaſterium ha-
buerunt ſcientiam vnionis, vt aliàs deciſum
fuit [c], non ſe oppoſuerunt neque contra-
10 dixerunt Vnioni, † immo actum fecerunt,
qui non poterat per eos explicari, niſi prę-
ſuppoſita Vnione; & ideo ex eo oritur vr-
gens præſumptio, quòd prius haberent no-
11 titiam iſtius Vnionis, † cum ex præſenti
prȩſumatur in præteritum, quādo adeſt ea-
dē cauſa præſumendi, *Bal. & Salic. in l. ex
qua perſona. C. de probation.* Neque obſtat,
12 † quòd iſta ſit ſcientia præſumpta, quia
ex prȩſumptionibus reſultat vera probatio,
vt dictum eſt, & fuit latè deductum diebus
præteritis *in cauſa Oſcen. Archidiaconatus
coram R. P. D. meo Lancellotto* [d], quod
13 etiam confirmatur ex eo, quòd † non fiūt
Vniones, niſi de conſenſu poſſeſſorum be-
neficiorum, quæ vniuntur. Vnde conclu-
dendum eſt Lutrenſes habuiſſe ſcientiam
Vnionis vſque à principio Coadiutoriæ
14 Vdalrici, † vel fuiſſe in craſſa & ſuppina
ignorantia, quę in tot perſonas cadere vix
poteſt, niſi ſit doloſe affectata. Neque de-
ducta in contrarium obſtāt; Et primo, quòd
non conſtet de effectuatione Coadiutoriæ
Vdalrici, cum contrarium probetur ex ef-
fectuatione ſequutę ſucceſſionis vigore clau
ſulæ cum futura ſucceſſione in Coadiuto-
ria appoſitæ, & quamuis habuerit reten-
tionem Abbatiæ ſancti Maximi; non ideo
infertur noluiſſe interim habere poſſeſſionē
Coadiutoriæ, cum hæc eſſet dignor, & cum
non vacaret illa ſancti Maximi, niſi poſt-
quam factus fuiſſet locus futuræ ſucceſſio-
ni. Nec probatur vlibi Vdalricum fuiſſe
creatum Coadiutorem ante confirmationē
Vnionis, ſed vtraque gratia tam Vnionis
quàm Coadiutorię eſt ſub eadem die, cum
mentione Vnionis perpetuæ, quia in eo ſta-
tu erant Abbatiæ vigore Vnionis à Legato
prius factæ. Neque etiam obſtant deducta
contra gratiam Vuolſangi, quia licèt in
gratia non nominentur Lutrenſes pro Ora-
toribus; tamen in ea dicitur prius de hoc
actum fuiſſe coram Monachis vtriuſq. mo-
naſterii, & narratur explicitè Vnio, & con-
firmata fuit à Gregorio XIII. in vim prę-
cedentis electionis factæ per vtrumq. mo-
naſterium. Nec effectuationi obſtat, quòd
conceſſa fuerit cum clauſula, poſtquam pro-
feſſionem emiſſerit, quæ nunquam fuit ab
eo emiſſa, quia onus ſuſceptionis habitus,
& emiſſionis profeſſionis fuit iniunctum in
euentum futurę ſucceſſionis, non autem
Coadiutorię. Similiter non obſtat, quod
contra electionem Andreæ opponitur de
proteſtatione Capituli Lutrēſis in adeptio-
ne poſſeſſionis, quia huic fuit in alia deci-
ſione reſponſum, nempe per eam non fuiſſe
impugnatam Vnionem, ſed ſolum ius cu-
iuſdam Gabrielis, qui fuerat à ſolo Capi-
tulo Murbacēſi electus, & Andreas vti vo-
lebat eius ceſſione, cui rei ſe oppoſuit Capi-
tulum Lutrenſe, quod noluit approbare
electionem factam à ſolis Murbacenſibus,
quæ res mirum in modum confirmat ſtatū
Vnionis à Lutrenſibus approbatum ex iſto
actu, & ex impetratione Breuis Grego-
rij XIIII. nec nō ex electione nuper facta
per vtrumque Capitulum poſt obitum An-
dreę Cardinalis ſubſcriptę non à ſolis Mur-
bacenſibus, vt prætenditur, ſed à ſcrutato-
ribus. Poſtremo non obſtat aſſerta lis ſu-
per vnione, de qua deponunt teſtes extra-
iudicialiter examinati, quia omiſſa nulli-
tate examinis, ſatis eſt, quòd Lutrenſes ni-
15 hil obtinuerint; † quo caſu iſtæ moleſtiæ,
quatenus probarentur, non interrumpunt
curſum temporis, & præſumptionem ex eo
reſultantem *iuxta doctrinam Felin. in c. il-
lud. de præſcript. quem ſequuta eſt Rota corā
me in cauſa Romana Caſalis Longbezza* [e].
Et ex his concluſum ſatis ſuperque de ob-
ſeruantia conſtare ad effectum iuſtificatio-
nis gratiæ.

[c] ſub dicta die 30. Maij anni præteriti ſub num. 8. cum ſeqq.

[d] & præterita ſub die 20. Iunii anni præteriti.

[e] ſub die 22. Iunii 1594. nu. 6.

Cęſarauguſtana Cabimentorum.
Die Veneris 14. Martij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria ex magna ſuſpicione calumniæ denegatur.*
2 *In probãda immemorabili debet demi tempus litis, & teſtes debent deponere de anteriori tempore.*
3 *Remiſſoria non conceditur, quando conſtat per ſcripturas de cõtrario eius quod probare prætenditur.*
4 *Milites religionis non poſſunt ſe ingerere in Cõmendis, niſi quatenus velit religio, quæ eſt omnium Commendarũ domina.*

DECISIO MCDLX.

DOmini vnanimiter cenſuerunt ſtandũ
eſſe in deciſis *ſub die 1. Iulij 1602.*
non eſſe dandam Principatui remiſſoriam;
1 Primo, † quia vrget magna ſuſpicio, eam
peti calumnioſè ad euitandam deciſionem
Putei, & alias factas in hac cauſa, & ad differendam
eius expeditionem, *Caſſad. 3. & ſeq. de dilation.* Articuli enim concludunt
communionem Cabimẽtorum inter Caſtellaniam
& Prioratum Cathaloniæ cõtra ſtatum
diuiſionis, qui ſemper fuit à die motæ
litis, & antea, quæ fuit de anno 1505.
2 † Vnde non poſſunt reperiri teſtes, qui dēpto
tempore litis, poſſint de anteriori ſtatu
deponere, demendum eſt enim tempus
litis, *c. licèt. de teſtib.* Nec dubium eſt Principatum
inhęrere antiquæ liti, cum eius intereſſe,
quatenus aliquod prætendere poſſit,
ſit ſecundarium & connexum cum intereſſe
militum. Neque etiam ei ſuffragatur, licèt
concedamus hanc eſſe nouam litem;
cum veniat ad defenſionem militum, ne
excludantur à Caſtellania & aliis Commē-
3 dis Aragoniæ: † Pręterea conſtat per ſcripturas
de contrario eius, quod probare
nituntur, quo caſu denegatur remiſſoria,
Aegid. deciſ. 9. quod conuincitur *ex deciſione
Putei 331. & 399. lib. 2. in hac cauſa factis, & ex ſtabilimentis religionis cap. 53.*
ex quo patet diuiſa fuiſſe Cabimenta omnium
linguarum præterquam Italiæ & Prouinciæ,
& quicquid dicatur, hoc ſtabilimentum
eſt clariſſimum; & maximè procedit
in Caſtellania, & Prioratu Cathaloniæ,
cum lingua Hiſpaniæ, quæ ab initio comprehendebat
omnia Regna Hiſpaniarum,
fuerit diuiſa in plures Prioratus videlicet
Caſtellæ, Aragoniæ, Nauarræ, & Portugalliæ,
quas hodie conſtat habere Cabimenta
diuiſa: Vnde idem dicendum de
alijs diuiſis, & illud non controuertitur ab
ipſa Religione, neq. poteſt impediri à Prin-
4 cipatu, neque à militibus, † qui non poſſunt
ſe ingerere in Commendis niſi quatenus
velit Religio, quę eſt domina omnium
Commendarum, *vt fuit aliàs deciſum, vt
per Mohedan. 10. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit reſolutum coram me in Meliten. penſionis* *: Vnde cum hodie Religio acquieſcat
huic ſtatui, & intereſſe Prioratus ſit vel nullum
vel ſecundarium, & connexum cum
intereſſe militum, vtique non eſt audiendus
Principatus ſuper hac prætenſionè. Et ita
concluſum.

* ſub die Lunæ 1. Mail 1602. in princ

Gerunden. Vini.
Die Lunæ 17. Martii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Menſuræ mentio de illa intelligenda eſt, quæ extat, ſi de alia non appareat.*
2 *Vbi agitur de probanda re antiqua, teſtes de publica voce & fama plenè probant.*
3 *Ad probandum identitatem ſufficiũt leuiores probationes etiam per inditia & coniecturas.*

DECISIO MCDLXI.

FVit dubitatum, an conſtet de quantitate,
& qualitate Vini, in caſu, de quo
agitur, & cenſuerunt Domini conſtare:
Nam quantum ad quantitatem, ſtatutum
clarè loquitur de vna Iuſtitia ſiue Iuſtina
in diebus ieiunij, & in alijs diebus de vna
Iuſtina cum dimidia, prout erat ſolitum
dari vnoquoque die pro menſium & perſonarum
qualitate. Verum difficultas in
eo verſatur, quęnam ſit iſta Iuſtina, de qua
ſit mentio in ſtatuto, & Canonici affirmant
hanc menſuram adhuc extare in rerum natura,
& conſeruari in Eccleſia Gerunden.
1 Ideo † de illa intelligendum eſſe ſtatutum,
cum de alia non appareat, *ad notata in l. 1.
de lib. & poſth* *. Accedit, quòd cum eadem
menſura hodie pręſtatur vinũ Hippocraticum
vulgariter Procas, prout antiquitus
fiebat ſtatis anni temporibus. Corroboratur
hæc probatio ex teſtibus de publica
voce & fama, qui etiam deponũt de auditu
à maioribus de identitate iſtius Iuſtitiæ
cum antiqua, & multum facit, quòd antiquitus
pro iſta mẽſura dabantur quatuor
denarij, & cum quindecim Iuſtitiæ conſtituant
Dolium, quod de anno 1540. vendebatur
quinque ſolidis, quorum quodlibet
valet duodecim denarios, vt in fide, quę datur,
conſtat de dicto anno fuiſſe eiuſdem
capacitatis, & quantitatis cum modernis,
quarum quindecim conſtituunt Dolium
etiam de tempore præſenti. Quibus ſtantibus
cenſuerunt Domini ſatis probari iſtã
Iuſtinam eſſe illam eandem, de qua ſit mẽ-
2 tio in antiquo ſtatuto; † nam vbi agitur de
probanda re antiqua, teſtes de publica fama
plenè probant, *Marſil. in l. de minore.
§. plurimum quoque. nu. 60. de quæſtion. Iaſ.
in l. admonẽdi. n. 243. in 2. lectur. de iur. iur.*
3 † & ad probandam identitatem ſufficiunt
leuiores probationes, etiam per indicia &
conie

* per l. quãuis C. de fideicommiſſ. Alp. in l a. n. 34. de leg. 2. Caputaq. deciſ. 159. n. 12. & 13.

Digitized by Google

coniecturas, *Affl.deciſ.23.num.3. Decian. reſponſ.17.n.9.& 21.lib.3.* maximè cõcurrentibus adminiculis vrgentibus ſupra relatis. Neque obſtat,quòd iſta probatio nõ percutiat tempus ſtatuti anni 1312. quia ſtatutum nouum non habet relationem ad ſtatutum antiqnum,ſed ſimpliciter ad ſolitum,quod poteſt verificari de tempore anni 1540. & aliorum citra, pręſertim cũ anno præcedente ſtatutum nouum, Dolium valeret quinque ſolidis, quæ res multum facit ad corroborationem probationis: Verum quia multum conqueruntur Præpoſiti de exceſſu in quantitate vini, qni tamẽ conſiderari non poteſt, niſi reſpectu pretij, iudicarunt Domini expedire, vt differatur totalis expeditio cauſæ, donec afferant Præpoſiti ſuas probationes; dummodo non differant nimis eas exhibere; cum mandatum liqnidationis fuerit conceſſum ſine retardatione diſputationis dubij, & expeditionis cauſæ. Quantum ad qnalitatem vini, caret difficultate, eſſe præſtandum vinum bonum iuxta qualitatem perſonarum; nam pretioſius fuit deſtinatum pro miſſis celebrandis. Et ita concluſum.

Ariminen. Caſtrorum.
Die Lunæ 28. Aprilis 1603.

SVMMARIVM.

1 *Vbi agitur de probandis redditibus ex cauſa reſciſſionis probatio debet eſſe plena & concludens, non autem præſumpta, ſecus ſi agatur ad effectum liquidationis, quia tunc ſuffieit etiam leuior probatio, etiam ex ſolito, vt nu. ſeq.*

2 *Doctr. Bald.in l.1.num.16.C.de fruct.& lit.expenſ. & Verall. deciſ. 30. part. 2. quomodo intelligantur.*

3 *Probatio ſummæ redditũ ſeu fructuum, ad effectum reſciſſionis trãſactionis, qualiter & quomodo probari debeat,& n.5.*

4 *Teſtes non bene informati de qualitate rei non probant valorem.*

DECISIO MCDLXII.

DOmini in hoc dubio cenſuerunt ex teſtibus examinatis pro Illuſtr. coniugibus de Ferretis non probari certam ſummam redditunm ciuilium, & criminalium
1 Caſtrorum, de quibns agitur, † cum non agatur de probandis iſtis redditibus ad effectum liquidationis, ſed ad effectum reſciſſionis cõtractus trãſactionis,& ex cauſa reſciſſionis probatio debet eſſe plena & cõcludens, non autem præſumpta, *Alex.in l.pretia rerum.nu.9.ad leg. Falcid. Alciat. de præſumpt.regul.3.præſumpt. 9. Gabr. de*
2 *empt.& vendit.concl.1.n.63.* † & ideo non applicatur doctrina *Bald.in l.1. nu.16. C. de fruct.& lit.expen.Verall.deciſ.30.par.2.* nam loquuntur ad effectum liquidationis fructuum, in qna ſufficit etiã leuior probatio etiam ex ſolito *Achill.deciſ.22.de reſtit.*
3 *ſpol.* † Ad effectnm itaqne de qno agitur, probanda eſt,vt eſt communis opinio,perceptio fructnum alids quàm ex teſtis iudicio & credulitate, *Bart.in l. pretia rerum. §.1.n.3.& ibi Alex.ad leg.Falcid.Bart.in l.2.nu.23.& Cagnol.n.232.& 235.& ibid. Pinell.part.3.cap.vlt.nu. 17. C. de reſcind. vend.* † & debent teſtes etiam non interrogati reddere cauſam ſcientiæ, *vt per Cagnol. ibidem nu.236. & Pinell.vbi ſupra num.11. Socin.iun. conſ.13. num. 4. lib.2.* & etiam debet iſta probatio concludere de tempore contractus *l.ſi voluntate.in fin.C. de reſcind. vend.* & etiam de tempore anteriori & poſteriori per aliquot annos *Bar. in d.l.pretia rerum.num.2.in fin.& ibidem Alex.nu.10. idem Bart. in d.l.2. nu.23.& fuit reſolutum in cauſa Tiburtina Caſtri Arſularum 26.Iunij 1595.coram R. P. D. meo Penia.* Quibus ſtantibus, ex teſtibus præfatis non poteſt firmari aliqua ſumma, ad quam aſcendant redditus iuriſdictionales Roncofrigidi; nam ſuper teſtibus examinatis ante iſtos vltimos iam fuit deciſũ non poſſe ex eorum dictis aliquid firmari, quia deponunt per verba præſentis temporis, & non percutiunt tempus contractus, & non reddunt concludentem rationem, ſed tantum deponunt de credulitate, & eorum indicio, per verba, poſſono fruttare: Præterea loquuntur in confuſo de introitibus iuriſdictionis ciuilis & criminalis, & damnorum datorum, & tamen ex teſtibus de quibus in ſummario nu. 1. probatur iuriſdictionem ciuilium, & damna data de tempore contractus ſpectaſſe ad Communitatem non autem ad Dominum. Accedit,
4 † quod teſtes non bene informati de qualitate rei, de qna agitur, non probant valorem, *Alex.quem Rota in pluribus cauſis ſequuta eſt, conſ.60.nu.23. & fuit dictum coram Illuſtriſſ. Platto in vna Anconitana Terrarum.17.Martij & 21.Aprilis 1589.* Teſtes vero vltimo examinati, quamuis iuxta quinquageſimum primum interrogatorium conentur probare, quòd de anno 1576. fructus iuriſdictionales criminales aſcendunt ad ſcuta 500. & reddunt cauſam ſcientiæ ex qnadam confiſcatione aſcendente ad ſcuta 500. quę illo anno oc-
5 currit, † ſed ad hunc effectum non ſufficit probatio vnius anni, cum non verſemur in materia vniformi, ſed in materia incerta, quæ pendet ex euentu incerto, qni euenire vel non euenire poteſt, *Verall. deciſ. 264. nu.9. part.3. cum alijs*; & ideo requiritur probatio aliqnot annorum ante & poſt ad ſtatuendum aliquid certum, & licèt ſuper decimo dicat, quòd vno anno cum alio cõputato poſſunt iſti redditus aſcendere ad ſcuta 500. tamen loquuntur in confuſo de

vtraque iuriſdictione & damnis datis, & reddunt cauſam de publica voce & fama; per verba de præſenti; & aliqui de auditu: Videtur etiam ſatis inuerisimilis iſta probatio, quòd iuriſdictio criminalis vnius Caſtri aſcendat ad tantam ſummam, quod ſatis comprobatur ex qualitate criminum, & delictorum, quæ continentur in libris proceſſuum in actis exhibitis. Quare concluſum fuit certam ſummam ſtatui non poſſe ex depoſitionibus iſtorum teſtium.

Corduben. Redecimarum.
Die Veneris 2. Maii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Pendente cauſa reſtitutionis in integrum poteſt agi de manutentione.*
2 *Manutentio non datur, quando reſiſtit ius commune.*
3 *Arrendatarÿ non poſſunt præiudicare Eccleſiæ conſtituendo alium in quaſi poſſeſſione.*
4 *Ex ſolutione facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi contra dominum.*
5 *Quaſi poſſeſſio non datur ſine ſcientia & patientia.*

DECISIO MCDLXIII.

DOmini omiſſis multis, quæ reſpiciunt petitorium, prout ſunt priuilegia exemptionis à ſolutione decimarum, & communicationes diuerſorum priuilegiorũ, quæ requirunt particularem diſcuſſionem in negotio principali, & ſuper ſimili materia adhuc pendet cauſa Valentina, in qua nondum fuit capta reſolutio: omiſſa etiam exceptione rei iudicatæ, quæ opponitur pro parte monaſterij, cum pendeat à negotio principali, & adhuc non ſit deſerta cauſa nullitatis, quæ prætenditur ex
1 capite notoriæ iniuſtitiæ; vltra † quòd dicitur pendere cauſam reſtitutionis in integrum, quæ facit, vt interim poſſit agi de manutentione: omiſſa etiam exceptione,
2 quòd † iſti redecimæ reſiſtit ius commune, itaut non ſit danda manutentio, cum iſte articulus requirat particularem diſquiſitionem in petitorio; Fuerunt tamen Domini in ſententia, quòd in caſu iſto non conſtet de quaſi poſſeſſione monaſterii; nam teſtes allegati in ſummario loquuntur de perceptione harum redecimarum ab Arren-
3 datarijs, † qui non poſſunt præiudicare monaſterio conſtituendo Capitulũ in quaſi
4 poſſeſſione, † prout dicitur de emphyteuta, ex cuius ſolutione nõ acquiritur quaſi poſſeſſio contra dominum, *vt tradit Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina. nu. 65. de cauſ. poſſeſſ. & propr. & fuit dictum coram R. P. D. meo Mellino in cauſa Ciuitatis Caſtellanæ*
5 *Iuriſpaſcendi 14. Martÿ 1601.* † non enim ſine ſcientia & patientia datur quaſi poſſeſſio *l. 2. C. de ſeruitut. & aq.* Neque colligitur ſcientia ex eo, quòd monaſterium receperit ſolutiones diminutas ab Arrendatarijs, quia de hoc non conſtat; Neque hoc infertur ex ſententia Regis Ioannis, cum non ſtatuat, vt ſolutio facta ab Arrendatariis præiudicet Dominis; Neque vniuerſalis quaſi poſſeſſio Capituli arguit, quòd idem ſit in prędio particulari, ſuper quo in ſpecie litigatur, neque habet fundatam intentionem de iure communi: Neque facit, quòd monaſterium venerit ad cauſam defendendo Arrendatarios, quia ex hoc non arguitur, quòd velint approbare factum ipſorum; poſſunt enim habere alias cauſas defenſionis diuerſas ab hac prætenſione; Ideo niſi Capitulũ magis concludenter doceat de ſcientia monaſterii, fuit dictum non eſſe ei concedendum mandatum de manutenendo.

Bononien. Pecuniaria.
Die Veneris 9. Maij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Apparatus comprehenſi in conſtitutione dotis in eius quoque reſtitutione veniũt.*
2 *Rota in taxatione, quæ pendet ab eius arbitrio ſemper minorem ſummam amplectitur.*

DECISIO MCDLXIV.

1 DOmini non dubitarunt † locum eſſe reſtitutioni apparatuum comprehenſorum in conſtitutione dotis, tam ex diſpoſitione ſtatutorum, quàm ex confeſſione D. Tiberij, ſed difficultas fuit tantum reſpectu ſummæ, ad quam taxari debeant iſti apparatus, non enim fuerunt à principio taxati, ſed promiſſa ſũma trigintaocto millium librarum pro dotibus & apparatus ſoluendarum partim in pecunia numerata, & partim in bonis ſtabilibus, quos apparatus Dominus Tiberius in apocha ſponſalium promiſit facere, prout viro nobili conuenit, & pro verificatione ſummæ debitæ pro apparatibus, iuxta id quod ſolitum eſt obſeruari inter nobiles Bononienſes, fuerunt nonnulli teſtes examinati pro parte D. Caroli, ex quorum dictis cenſuerũt Domini non præciſè probati illud ſolitum, ſed apparere variè fuiſſe obſeruatum, taxãdo apparatus modo ad rationẽ tertiæ par-
2 tis dotis, modo ad minorem ſummã. † Quare iuxta Rotę ſtylum, quæ in his, quæ pendent ab arbitrio, ſolet ferè ſemper minorẽ ſummam amplecti, arbitrati ſunt iſtos apparatus taxandos ad ſummam octo millium librarum maximè; cum D. Carolus in inſtrumento dotali promiſerit dare D. Gentili nonnulla bona mobilia ſatis notabilis pretij & valoris, quæ promiſſio facit vt

Digitized by Google

vt non fuerit opus tot erogare in apparatibus, poſtquam iſta etiam pro illis inſeruiebant. Quare concluſum laudum eſſe reformandum, & reducendum ad ſummam dictarum octo millium librarum detrahendarum ex ſumma dotali.

Romana Penſionis:
Die Mercurij 28. Maij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata in petitorio ſuſpenſo ante expeditionem poſſeſſorij eſt nulla.*

2 *Procurator verus ſi nō doceat de mandato ſtante proteſtatione, neminem audiri niſi docto de legitimo mandato, ſententia eſt nulla.*

3 *De ſtylo Cancellariæ non recipiuntur conſenſus conditionales in reſeruationibus penſionum, ſed liberi tantum.*

4 *Procurator examinatus pro eo, pro quo fuit procurator in ipſamet cauſa non plenè probat, ſed eius fides diminuitur.*

5 *Examen teſtis eſt nullum propter defectū citationis & iuramenti de calumnia.*

6 *Teſtes ſingulares ſingularitate obſtatiua non probant.*

7 *Regula Cancellariæ de præſtandis conſenſibus non eſt de dandis, ſed expeditores concernit.*

DECISIO MCDLXV.

1 FVit reſolutum † ſententiam extra Rotā
latam eſſe reuocandam, vti nullam &
iniuſtam: Nullitas ex duplici capite oritur;
Primo, quia fuerat pro parte Equitis Horatij
ſuſpenſum petitorium, & tamen non
expedito poſſeſſorio fuit pronunciatum in
petitorio, *Alex. in l. naturaliter. §. nihil cōmune. n. 94. de acquir. poſſ. Veral. deciſ. 322.*
2 *part. 2.* Secundo, quia † cum fuiſſet proteſtatum
neminem audiri, niſi docto de legitimo
mandato, nihilominus fuit proceſſum
cum Bernardo vti procuratore non docto
de mandato, & licèt verè eſſet procurator;
tamen non releuat ſtāte proteſtatione: ſed
quicquid ſit de nullitate; Iniuſtitia viſa eſt
Dominis aperta, quia per ſententiam declaratur
inſtrumentum conſenſus nullam
mereri exequutionem: Videtur autem motus
Iudex ad ita pronunciādum, ex eo quòd
teſtes inſtrumentarii deponunt non fuiſſe
præſtitum cōſenſum liberum, ſed cum quibuſdam
conditionibus. Verum non obſtāte
hac oppoſitione, Domini ex pluribus cēſuerunt
eſſe fidem adhibendam dicto inſtrumento,
quod eſt publicum, & ſine vllo extrinſeco
vitio, rogatum per notarium publicum,
virum legalem, & bonę famæ,
3 † & iuxta ſtylum Cancellarię, qui eſt, vt
non recipiantur conſenſus conditionales,
ſed liberi tantum, & ex eo oritur probatio
probata, *ad conſ. Socin. 89. nu. 11. lib. 1. Dec. conſ. 36. num. 2. cum ſimilib.* Quòd autem
pręſtitus fuerit liberè cōſenſus per R. P. D.
Stellam, conſtat etiam aliundè, nempe ex
depoſitione Nicolai Herculani teſtis inſtrumentarij,
qui licèt dicat, quòd vna vice
R. D. Stella noluit conſentire niſi ſub conditione,
& quòd notarius noluit ſe rogare
de tali conſenſu, & tunc nihil actum fuit;
ſubdit tamen, quòd poſtea alia die liberè,
& abſque vlla conditione conſenſit, prout
ipſi retulit idem D. Stella, & coadiuuatur
hęc depoſitio ex fide Illuſtriſs. Card. Aſcanij
Columnę, & R. Fratris Plumbini, qui
deponunt de conſenſu puro, & abſq. conditione.
Et ex his colligi poteſt, quę fides
adhibenda ſit Troiano Capiſtrello, qui deponit
de extenſione conſenſus cum conditionibus,
in qua re contradicit Herculano,
4 & ſtylus repugnat. † Vltra quòd diminuitur
eius fides, ex eo quòd in hac cauſa fuerat
procurator D. Stellę, vt conſtat ex fide
5 Decij Cambii notarii data, & etiam, † quia
fuit nulliter examinatus ex defectu citationis
& iuramenti calumnię, vt benè in
facto deducitur. Comprobantur pręmiſſa
ex depoſitione vnius teſtis examinati pro
Tancredo altero penſionario, qui cōfirmat
id, quod ſupra dictum fuit, nempe quòd licèt
à principio D. Stella renuerit pręſtare
conſenſum ſimpliciter, tamen finaliter illud
liberè pręſtitit, quòd maximè ſit veriſimile,
ex eo quòd de eius conſenſu fuerunt ſoluti
duo termini abſque contradictione.
Vnde concluſum fuit fidem inſtrumenti nō
6 vacillare, † cum iſti teſtes ſint ſingulares
ſingularitate obſtatiua; & ideo neutri creditur,
Gabr. conſ. 40. nu 20. lib. 2. Vnde non
ſunt tales, per quos debeat fides inſtrumēti
debilitari, & etiam videtur iſte conſenſus
extra inſtrumentum ſufficere ad effectū,
7 de quo agitur, † cum regula de pręſtandis
conſenſibus non ſit de dandis, ſed concernat
expeditores, *vt per Creſcent. deciſ. 9. de procurator. Caſſador. 1. de renūciation. Mohedan. 5. eod. tit.* Sed hoc dictum fuit ex ſuperabundanti.
Et ita reſolutum.

Romana Hoſpitij de Lucatellis.
Die Mercurij 28. Maij 1603.

SVMMARIVM.

1 *Facultas alienandi conceſſa in inſtrumento tranſactionis facta inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis.*

2 *Clauſulæ poſitæ in inſtrumento tranſactionis ſeu concordiæ initæ ſuper re ad tertiam generationem conceſſa recipiunt eādem interpretationem, quam recipit inſtrumentum conceſſionis inueſtituræ.*

3 *Argumentum à contrario ſenſu non procedit in materia ſtricti iuris.*

4 *Renunciatio eſt ſtricti iuris.*

5 *Alienatio prohibita vſque ad certum tempus non cenſetur poſt illud tempus permiſſa.*

DECISIO MCDLXVI.

IOannes aliàs il Roſſo conduxit à ſocietatibus Sanctiſſ. Saluatoris, & B. Virginis Conſolationis de Vrbe vnam domum ad vſum Hoſpitij, vna cum alijs quatuor domunculis & apothecis ad tertiam generationem maſculinam, & fœmininam, prout in inſtrumento: Deceſſit Ioannes relictis duabus filiabus Lucretia & Clemẽtia, ex quibus Clemẽtia prędeceſſit, relictis Alexandro & Ioanne filijs, qui prædicta bona diuiſerunt cum Lucretia Amita, prout in inſtrumento ſub die 4. Februarij 1561. in quo domus Hoſpitij fuit aſſignata Lucretię aliæ vero domunculæ filijs Clementiæ. Interea ortis quibuſdam controuerſijs inter Beſſum, & eius filios, Alexandrum & Ioannem ex vna, & Philippum & Lucretiam eius vxorem, tam ſuo quàm filiorum nomine partibus ex altera, de anno 1562. 14. Decembris poſt narratas varias prætenſiones, hinc inde fuit inita concordia, & tranſactum ſuper prætenſis differentijs, & inter cætera adeſt clauſula huiuſmodi; Item quòd dictus Philippus & Lucretia teneãtur cedere, & remittere Beſſo &c. omnia iura & actiones, hypothecam & obligationem, quam prætendere, & conſequi intenderent, & poſſent pro quauis cauſa, tam nunc quã in futurum, ſuper parte domorum per ipsũ Beſſum virtute inſtrumenti diuiſionis inter eos factæ tenta, & poſſeſſa, & quam tenet & poſſidet, prout ex nunc tenore præfatis inſtrumenti cedunt & remittunt. Adeſt etiam alia clauſula generalis, in qua fit renunciatio mutua inter partes, & quietatio ac liberatio ab omnibus & quibuſcumque, quæ vnus ab altero præmiſſorum & dependentium reſpectu, & alia quauis de cauſa & occaſione, tam cogitata quàm incogitata, & tam expreſſa quàm non expreſſa, & etiam de iis pro quibus, & de quibus mentio fieri deberet, omniq. hypotheca, & obligatione, quam habere quilibet ipſorum poſſet ſuper domibus, & vineis prędictis, quauis de cauſa pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus: Et ſuper his clauſulis fit potiſſimum fundamentum iuncto diuiſionis inſtrumento ſupra relato cõtra Bernardinum. Vtraque pars iſtas domos vendidit Antonio Lucatello, vna quæque pars pro parte ſibi in diuiſione obuenta obtinuit vitas dictorum Alexandri Ioannis & Bernardini commutari in vitas filiorum ſuorum à ſocietatibus, penes quas erat directum dominium: Obierunt poſtea Alexander & Ioannes ſuperſtite Bernardino, qui tanquam comprehenſus in inueſtitura in tertia generatione vult euincere dictas domunculas, quæ obuenerunt in portionem Alexandri & Ioannis à filiis præfati Antonii emptoris; Ideo dedi dubium: An poſſit, & Domini cẽſuerũt poſſe ex lege inueſtituræ iuxta notata per *Bar. in l. ſi mihi & Titio de verb. oblig. vbi Alex. num. 15. & conſ. 21. n. 5. lib. 5. Clar. de emphyt. q. 33. cum alijs* *. Nec obſtat, quòd primo ex aduerſo deducitur, quòd in diuiſione partes dederunt ſibi inuicem facultatem liberè, & ſine alicuius conſenſu de dictis bonis diſponendi, hoc enim non legitur in dicto inſtrumento diuiſionis; Immo expreſsè & in principio inſtrumenti, & in fine adeſt reciproca proteſtatio, quòd per talem diuiſionem nolunt prędiudicare iuribus ſibi ex quacumq. cauſa competentibus, & ſic optime euacuatur hoc argumentum. Secundo non obſtant clauſulæ tranſactionis ſupra relatæ, per quas prætenditur fuiſſe renunciatum iſti iuri ſibi ex inueſtitura competenti; nam eſt aduer-

1 tendum, primo quòd † dictę clauſulę ſunt intelligendæ ſecundum naturam cõtractus, in quo ſunt appoſitæ; Vnde cum poſt primam diuiſionem, multæ ortæ eſſent controuerſię & prætenſiones hinc inde tam ratione dotium, quàm ex aliis cauſis, ex quibus prętendebat Lucretia Beſſum eſſe ſuum debitorem: fuit deuentum ad illam tranſactionem, in qua fuerunt ſpecificè deductę omnes iſtę prætenſiones & ſuper illis tranſactum. Verum inter partes nulla fuit contentio ſuper iure proueniente ex inueſtitura facta à ſocietatibus: Quare dicẽdum eſt, circa illam nihil fuiſſe innouatum, ſed omnes illas clauſulas referendas ad effectum validitatis tranſactionis ſuper rebus controuerſis, maximè cum nulla ibi legatur clauſula facultatis alienandi in

2 præiudicium ſucceſſorum, † quæ tamen etiam ſi adeſſet, reciperet eandem interpretationem, vt latè videri poteſt *apud Creſcent. deciſ. 177. aliàs. 6. de donation.* qui in fortioribus terminis refert Rotam tenuiſſe per ſimiles clauſulas non fuiſſe renũciatum fideicommiſſo, Secundo reſpondetur illam ceſſionem iurium factam à Philippo & Lucretia intelligi debere de iuribus Lucretiæ, quæ conſtituta erat in ſecunda generatione, non autem de iuribus competentibus tertię generationi, in qua ipſa nullum ius habebat: vnde cum voluntatem metiri debeamus à poteſtate, & ipſa ratione ſubiectæ materiæ & naturæ iſtorum bonorum non poſſet dare licentiam Alexãdro & Ioanni alienandi iſtas domos, niſi pro ſua tantum vita, non eſt dicendum per iſtas clauſulas voluiſſe præiudicare tertię generationi, cum hoc facere nequi-

3 ret. Ad tertium argumentum, † quod deducitur à contrario ſenſu ex clauſula prohibitionis alienandi quædam alia bona ſine conſenſu partium, eodem modo reſpondetur;

* addo Iaſ. in d. l. ſi mihi & titio. n. 24. & ibid. Caſtr. num. 3. Ruin. qui de communi obſ. 48. nu. 7. vol. 1. Rochegal. de duob. reis in l. eadem. num. 136. & Corbul. de iur. emphyt. tit. de cauſ. priuat. eb lin. ſinit. nu. 96.

detur; vltra quòd tale argumentum non
4 procedit in materia †. ſtricti iuris, qualis
5 eſt renunciatio, pro vt † in ſimili de pro-
hibitione alienandi vſque ad certum tem-
pus, quòd ideo non cenſeatur poſt illud
tempus permiſſa *tradit Caſtr. conſ. 263. n. 3.*
lib. 2. Dec. conſ. 286. in 1. dubio, & fuit re-
ſolutum in cauſa Bononien. de ſancto Petro
14. Martij 1586. coram bo. me. Domino de
Rubeis, & in Romana de Cincijs coram
me 17. Nouembris 1597. Quarto non obſtat
transfuſio generationum facta ab admini-
ſtratoribus ſocietatum, non enim poteſt
operari in præiudicium Bernardini, cui
prius fuerat ius quęſitum, niſi pro ea parte
quam ipſe alienauerat, non autem pro do-
munculis poſtea ſine ſua participatione &
conſenſu venditis Lucatello. Vltimo quod
deducitur ex confeſſione Bernardini, quæ
habetur in instrumẽto alienationis domus
Hoſpitij, quæ videtur innuere, partibus
licuiſſe de iſtis bonis diſponere, non ob-
ſtat. Primo quia ipſe loquitur de facultate
alienandi Hoſpitium, non autem loquitur
de domunculis, de quibus agitur. Secundo
iſta confeſſio eſt relatiua ad instrumentum
diuiſionis, & tranſactionis factum de tali
tempore, & rogatum à Manilio notario,
in quibus nihil tale legitur, immo contra-
rium ex priori colligitur: Vnde apparet
eam eſſe erroneam. Tertio iſta confeſſio
nullum habuit effectum, quia illa non ob-
ſtante voluit Antonius emptor, vt tali vẽ-
ditioni conſentirent Alexander & Ioannes,
prout conſenſerunt; Bernardinus verò non
conſenſit alienationi domũcularũ. Quarto
& vltimo in ſolutione pretii per Antoniũ,
& quietantia per Bernardinum facta ſub
die 19. Octobris 1576. apertis verbis Ber-
nardinus reſeruauit iura ſibi competentia,
& quæ in futurum competere poterant ſu-
per bonis poſſeſſis per Clementiæ filios, &
nominatim ſuper portione domorum, dicto
Hoſpitio vendito annexarũ & connexarum,
quę iura voluit ſibi ſemper illęſa remanere.
Quare cum hęc proteſtatio fuerit acce-
ptata ab Antonio emptore domus in actu
ſolutionis pretii & quietantię ſibi factæ,
non poſſunt filii ipſius hæredes venire con-
tra hanc expreſſam proteſtationem; nam
dicere, quòd per prius fuerat data facul-
tas alienandi, eſt petere principium & prę-
ſupponere id, de quo dubitatur. Quare
concluſum domos, de quibus agitur, ſpe-
ctare ad Bernardinum, eumque pro illarũ
recuperatione agere poſſe.

Romana Capellaniæ.
Die Lunę 9. Iunij 1603.

SVMMARIVM.

1 Collatio Ordinarij nõ eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta motu proprio.

2 Narratiua valoris per non exceſſum non iuſtificatur per teſtes deponentes de exceſſu.

3 Ad effectum validitatis gratiæ attenditur vltimus ſtatus beneficij, & quaſi poſſeſſio.

DECISIO MCDLXVII.

FVit dubitatum, An gratia D. Victorij
Thomaſij ſit iuſtificata, & valida in
caſu, & ad effectum, de quo agitur. Et quã-
tum ad iuſtificationem, aliqui ex Dominis
1 erant in ſententia, † non eſſe neceſſariam
iuſtificationem, cum gratia ſit facta non à
Papa, ſed ab Ordinario collatore, quæ cũ
cẽſeatur facta Motu proprio, *Felin. in c. ad*
aures. nu. 15. de reſcript. Card. in Clemen. 2.
nu. 13. de off. Ordin. nulla indiget iuſtifica-
tione, *vt aliàs fuit dictum coram me in*
vna Ortolen. beneficiorum 21. Maij 1593.
Verum ſi eſſet iuſtificanda, de quo potuit
particulariter dubitari, eam cenſuerũt Do-
2 mini in omnibus † eſſe iuſtificatam, præter
quàm reſpectu valoris, quia teſtes depo-
nunt per exceſſum, non autem per non ex-
ceſſum, vt tritum eſt eſſe neceſſarium. Ne-
que etiam iuſtificatus eſt valor Capellaniæ
obtentę, quia deducitur ex instrumẽto fun-
dationis de anno 1599. & ſic adeſt talis in-
tercapedo temporis, quæ facit, vt proba-
tio non ſit concludens. Quantum ad vali-
ditatem, reſolutio pendet ex eo, an conſtet
hanc Capellaniam, de qua agitur, eſſe de
3 iurepatronatus, † & fuit concluſũ nõ pro-
bari; nam vltimus ſtatus eſt ad fauorem li-
bertatis, cum ab anno 1574. quo tempore
deceſſit Saluſtius Vannutius, qui illam vti
præſentatus à patronis poſſidebat, fuerit
poſſeſſa per Bernardinum Piccum prouiſum
de ea, vti de beneficio libero à bo. me. Car-
dinali de Monte Titulari; Et rurſus de an-
no 1580. de ea fuit prouiſus Frãciſcus Pau-
linus per cuius obitum hodie vacat, & ad
effectum validitatis gratiæ attenditur vlti-
mus ſtatus, & quaſi poſſeſſio, *c. cum olim*
de cauſ. poſſeſſ. & propr. Calder. conſ. 23. de
preben. Pute. deciſ. 206. lib. 1. Quod deduci-
tur ex pręſentatione Zaccarelli non proba-
tur, neque etiam de aliqua effectuatione
conſtat; ideo concluſum gratiam eſſe vali-
dam, & iuſtificatam præter quàm reſpectu
valoris.

Tullen. Confidentiæ.
Die Lunę 9. Iunij 1603.

SVMMARIVM.

1 Confidẽtia ex quibus probetur, vid. per tot.

DECISIO MCDLXVIII.

HÆc cauſa fuit in Rota propoſita, &
dubitatum, an conſtaret de confidẽ-
tia contracta per Henricum cum ſuis reſi-
gnatarius

gnatariis, & conſideratis omnibus facti
circumſtantijs& probationibus contra Hē-
1 ricum factis, † Domini cenſuerunt probari
confidentiam iuxta diſpoſitionem bullæ fe.
re. Pij V. Primo, quia reſignatio facta per
Henricum in perſonam Nicolai fuit expe-
dita expenſis Henrici, vt ex eiuſdem con-
feſſione conſtat. Secundo poſt captam
poſſeſſionem per reſignatarium fuit conſti-
tutus Henricus procurator ad arrendandū
& locandum omnes fructus beneficii, quos
arrendauit,& locauit cuidam Ioanni Vber-
to antiquo arrendatario, vt per teſtes in
ſummario nu. 3. qui perſoluit Henrico om-
nes fructus, excepta quadam portione, quā
ſolitus erat præſtare Vicario mercenario
ante reſignationem; adeò quòd Nicolaus
conquerebatur dicebatq. ſe eſſe Rectorem
nomine tantum, non autem re, vt probatur
per teſtes nempe primum ſuper ſeptimo, &
decimoquinto, tertium ſuper ſeptimo, ſex-
tum ſuper ſeptimo, ſeptimum ſuper deci-
moquarto, & decimoquinto, decimūquin-
tum ſuper ſeptimo, vt in ſummario num. 4.
Tertio cum de modicitate fructuum, quos
percipiebat reſignatarius valdè conquere-
retur, fuit per Henricum inductus ad reſi-
gnandum Gabrieli Derou, pro quo ſimiliter
Henricus ſubminiſtrauit de ſuo expēſas ex-
peditionis litterarum, & vt ſe cautum red-
deret ab eodem Gabriele habuit mandatū
irreuocabile ad capiendam poſſeſſionem
beneficij, illudq. reſignandum,& arrendan-
dum, vt probatur ex teſtibus in ſummario
n. 2.& 6. Quarto cum conquereretur Ga-
briel de modicitate fructuum ei aſſignato-
rum, Henricus ipſo Gabriele inconſulto,
& inſcio vigore mādati prius dati reſigna-
uit eandem parochialem ad fauorem Clau-
dij Bruſoni, qui eius poſſeſſionem accepit
in ſummario nu. 7. Ex hac ſerie facti ſatis
manifeſtè viſum eſt cōſtare de confidentia;
nam adſunt probationes illæ præſumptiuę
conſideratę in bulla Pij V. ſtante maximè,
quòd poſt reſignationem Henricus ſe ingeſ-
ſit in perceptione fructuum, ipſe locauit, &
arrendauit fructus beneficij; Item illud de
vno in alium tranſtulit, quod eſt ſatis ma-
gnum indicium, quòd hæc omnia tendebāc
ad vtilitatem Henrici nō reſignatariorum,
*& facit optimè conſ. Gabr. 172. nu. 4. & 12.
lib. 1.* Sed omnem ſcrupulum tollere vide-
tur littera ſcripta per Henricum, in qua in-
ſtruit conductorem de eo, quod occultare
debet circa adminiſtrationem huius bene-
ficij, & licèt pars neget hanc litteram eſſe
ſuam; tamē cum reperiatur inſerta in pro-
ceſſu de partibus, poteſt ei fides adhiberi
vigore Innocentianæ, maximè ſtante veri-
ſimilitudine. Et ita concluſum probari
confidentiam.

Aquen. Applicationis.
Die Lunę 16. Iunii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non tranſit in iudicatum, quādo
pars appellauit in tempore, licèt non
redierit pro Apoſtolis intra menſem, ſi
tamen altera pars commiſerit cauſam
appellationis, præueniendo.*
2 *Diligentia appellati in committendo cau-
ſam appellationis prodeſt appellanti.*
3 *Sententia nulla & iniuſta non poteſt tran-
ſire in iudicatum.*
4 *Vnum monaſterium pro alio non tenentur,
licèt ſint eiuſdem ordinis, quando habent
menſas, & redditus ſeparatos & bona
diſtincta.*
5 *Victus non condemnatur in expenſis, niſi
à die mota litis de ſtylo Rotæ ſtante bona
fide.*

DECISIO MCDLXIX.

1 DOmini inclinabant, quòd † in caſu
iſto non conſtaret de re iudicata ex
duobus præcipuè fundamentis; nam licèt
intra menſem pars non redierit pro apo-
ſtolis, nec cauſa appellationis fuerit com-
miſſa: tamen quia appellauerat in tempore,
& pars aduerſa præueniendo cauſam ap-
pellationis commiſit, & curauit citari mo-
naſterium ad dicendum contra commiſſio-
2 nem, † vtique diligentia appellati in com-
mittendo prodeſt appellāti, *Innoc. in c. Fra-
ternitatis. de frigid. & malefic. fuit dictum
in vna Vrbeuetana Legati coram R. P. D.
meo Pamphilio 14. Ianuarij 1585. Felin. in
c. ſuper litteris. n. 13. de reſcript.* Secundum
3 fundamentum fuit, † ex eo quòd ſententia
videtur nulla & iniuſta; & ideo non pote-
rat tranſire in rem iudicatam. Nullitas de-
ducitur ex eo, quòd applicatio fuerat facta
monaſterio ſanctę Catharinæ Iannen. Ordi-
nis ſancti Benedicti, Ideoque hoc mona-
ſterium erat condemnandum ad reſtitutio-
nem bonorum & ad expenſas: non autem
condemnandi erant monachi ſanctę Iuſtinę
de Padua, qui in hoc negotio non habebāc
intereſſe: Quamuis enim ſint eiuſdem or-
4 dinis, † tamen habent menſas, & redditus
ſeparatos, & bona diſtincta, nec vnum
monaſterium tenetur pro alio; & cauſa
fuerat commiſſa in Rota ad inſtantiam
monaſterii ſanctę Catharinæ non autem
Congregationis Caſſinen. Videtur etiam
iniuſta reſpectu condemnationis fructuum
5 à die applicationis, † cum debuiſſent con-
demnari moniales à die motæ litis iuxta
ſtylum Rotæ, ſtante bona fide, *& fuit di-
ctum in vna Mediolanen. fructuum, coram
R. P. D. meo Ludouiſio*, Et ex his videri nō
adeſſe rem iudicatam.

Fir-

Firmana Altaris.
Die Lunæ 23. Iunii 1603.

SVMMARIVM.

1 Confeſſio & probatio, quæ non percutit tempus gratiæ, eam non iuſtificat.
2 Iuſtificatio obtenti non requiritur ſtante decreto de dimittendo.
3 Gratia ſi neutri, cenſetur conceſſa ſub eadẽ narratiua, quæ eſt in gratia principali, & venit iuſtificanda.

DECISIO MCDLXX.

DOmini perſtiterunt in aliâs deciſis *, gratiam Domini Ricciotti nõ eſſe iuſtificatam, cum teſtes pro eo inducti fint nulliter examinati, neque poſſunt inſeruire
1 pro adminiculo cõfeſſionis Coriolani, † cũ iſta cõfeſſio emanauerit per treſdecim mẽſes ante gratiam Ricciotti; Ideo cum non percutiat tempus gratiæ non eſt habenda in conſideratione. Quantum ad beneficium
2 S. Ioannis, Domini admittebant † non eſſe neceſſariam iuſtificationem ſtante decreto de dimittendo. Quãnrum verò ad beneficium S. Matthæi dixerunt Domini per teſtẽ inductũ à Ricciotto probari exceſſum valoris expreſſi, cum enumerentur fructus beneficii & eorum valor, ex quo manifeſtè apparet beneficium excedere valorem quadraginta ſcutorum. Illud quoque fuit habitum in conſideratione, quod etiam fuit dictum coram Illuſtriſſ. Blanchetto [a], quod non iuſtificatur deuolutio beneficij narrata in gratia principali. Neque ſatisfacit re-
3 ſponſio, quæ datur, † deuolutionem non narrari in gratia ſi neutri, quia cũ hæc gratia deſumatur ex corpore prioris gratiæ principalis, atque ex eius clauſulis, vtiq; cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua, quæ omnino venit iuſtificanda. Et ita concluſum.

* ſub die Lunæ 4. Iunij 1601.

a ſub die 9. Decem. 1594. & 17. Ianuar. ac 22. Maij 1595.

Aliphana Canonicatus.
Die Veneris 27. Iunij 1603.

SVMMARIVM.

1 Poſſeſſio capta intra tempus datum ad appellandum eſt nulla, & nullum parit iuris effectum.
2 Iudex exequutor in impetratione certo modo dicitur mixtus, & quando adeſt clauſula, amoto illicito detentore.
3 Clauſula appellatione poſtpoſita refertur ad contradictores de facto.
4 Clericus qui dimiſit habitum, & ſe adſeripſit militiæ ſæculari incidit in bullam Sixti Quinti.
5 Clauſula, ſublata, & decretum irritans, non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locum habeat, nec ne.
6 Renunciatio beneficij non admiſſa per Ordinarium non operatur effectum amiſſionis poſſeſſionis, ſi renuncians ſemper remanſerit in detentatione, nec habuerit ſe pro ſpoliato.
7 Merus detentor, & etiam ſpoliator interim dum cognoſcitur de cauſa principali manuteneri debet.
8 Ordinatus ad titulum beneficij, vel Canonicatus illi renunciare non poteſt.

DECISIO MCDLXXI.

FVit reſolutum dandum eſſe mandatum de manutenendo Hieronymo, cum de eius poſſeſſione conſtet ex inſtrumento captę poſſeſſionis 27. Maij 1597. Neque obſtat poſſeſſio capta poſtea per Io. Vincentiũ
1 auctoritatè exequutoris, † quia fuit capta intra tempus datum ad appellandum, ideo eſt nulla, & nullum parit iuris effectum *l. improba C. de acquir. poſſ. c. non ſolum. de*
2 *appellation. in 6.* præſertim † cum ſimus in impetratione certo modo ob dimiſſionem habitus, & adeſt clauſula, amoto illicito detentore, quæ facit exequutorem mixtum, &
3 ſic locus erat appellationi, † etiã ſtãte clauſula, appellatione poſtpoſita, quę refertur
4 ad contradictores de facto. † Non obſtat, quod obiicitur Hieronymum dimiſiſſe habitum, & adſcriptum fuiſſe militiæ ſæculari, & conſequenter incidiſſe in bullam fe. rec. Sixti V. quia iſte articulus reſpicit petitorium, & nihil habet commune cum poſ-
5 ſeſſorio, † & bulla Sixti non tollit appellationem, nec clauſula, ſublata, & decretum irritans hoc operantur reſpectu poſſeſſionis, in qua interim, dum tractatur, an bulla habeat locum nec ne, Hieronymus eſt manutenendus. Neque obſtat, quod dicitur de renunciatione Hieronymi facta de menſe
6 Septembris 1602. quia † cum nõ fuerit admiſſa per Ordinarium, & Hieronymus ſemper remanſerit in detentatione, neque habuerit ſe pro ſpoliato, vt probatur ex confeſſione Io. Vincentij in ſua impetratione, in qua narrat Hieronymum dictum Canonicatum nullo nouo ſibi quæſito titulo ſine iuris adminiculo per certum tempus detinuiſſe, & vſque tunc detinere, cum qua cõcordant teſtes per eum examinati in ſummario nu. 2. qui de continuatione poſſeſſionis benè deponunt, apparet illam renunciationem non operari effectum amiſſionis poſſeſſionis, itaut non debeat manuteneri,
7 † cum merus detentor & etiam ſpoliator, interim dũ cognoſcitur de cauſa principali ſit manutenendus, *Caſtr. in l. Attilius Regulus. n. 5. de donation. Neuizan. conſ. 80. n. 3. & fuit ſæpius in Rota deciſum,* præſertim
8 † cum renunciatio fieri non poſſet, cum Hieronymus fuiſſet ordinatus ad titulum iſtius Canonicatus. Et ita concluſum pro manutentione Hieronymi.

Aquilana

Aquilana Capellaniæ.
Die Veneris 4. Iulii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Vbi habemus claram teſtatoris diſpoſitionē, ab ea non eſt recedendum.*

2 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi manuteneri debet.*

DECISIO MCDLXXII.

FVit reſolutum iuspatronatus eſſe fami-
liæ Petri Paſcentij, & Ioannem ab eo
præſentatum eſſe inſtituendum, Primo ex
diſpoſitione teſtamentaria Petri Aſſentij
Santorij, qui fuit fundator Capellæ, de
qua agitur, & diſpoſuit, vt iuspatronatus
eſſet ipſius teſtatoris, & ſuæ caſatę Petri
1 Pauli Paſcutij: Vnde † cum habeamus cla-
ram diſpoſitionem teſtatoris, non eſt ab ea
recedendum. *§. diſponat. Auth. de nupt.*
Vnde licèt Dominica fuerit ſoror teſtato-
ris; tamen teſtator non ſuæ familiæ Santo-
ræ ſed familiæ de Paſcentijs reliquit iuspa-
2 tronatus. Accedit, quòd † Petrus Paulus
eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, cum
pręſentauerit Franciſcũ Paſcutium, qui ob-
tinuit inſtitutionem, & poſſedit Capellam
per plures annos, quę demum per eius obi-
tum, & Angeli alterius pręſentati vacauit,
quare eſt manutenendus in ſua poſſeſſione
c. conſultationibus. de iurepatron. Confirma-
tur præterea ex eo, quòd cum Dominica
egiſſet contra Franciſcum hæredem inſtitu-
tum pro ſupplemento legitimæ, & alijs ſuis
prætenſionibus, tandem præuio laudo ar-
bitri communiter electi deuenit ad tranſ-
actionem, in qua cum præſentia & conſenſu
ſui viri inter alia renunciauit omnibus iu-
ribus & actionibus ſibi competẽtibus, & cõ-
petituris, nunc & in futurum hæreditarijs,
paternis, maternis, & fraternis, & tam ex
teſtamento quàm ab inteſtato cum decreto
Iudicis. Quare ex omni capite concluſum
præſentatum à Paſcutio eſſe inſtituendum.

Romana Dotis & Tutelę.
Die Veneris 4. Iulii 1603.

SVMMARIVM.

1 *Pro ſufficienti redditione rationis admini-ſtrationis exhiberi debet inuentarium, & liber rationum.*

2 *Tutela etiam nulliter decreta, ſi ſit admi-niſtrata, non excuſat à redditione ra-tionis adminiſtratorum, ne melioris con-ditionis ſit illegitimus tutor legitimo.*

3 *Mater tutrix non excuſatur à redditione rationis adminiſtrationis de tempore, quo ſtetit in monaſterio, ſi ingreſſus fuit voluntarius.*

DECISIO MCDLXXIII.

DOmini fuerunt concordes, quòd ex
1 hactenus deductis † non poteſt dici
Illuſtr. Dominam Victoriam reddidiſſe ſuf-
ficientem rationem, cum neque exhibeatur
inuentarium, neque liber rationum con-
tinens redditus hęreditarios, ex quo poſſit
diſcerni, quid exegerit, & quid expende-
rit, cum tamen ex ſuis litteris conſtet de
adminiſtratione in pluribus, quorum nul-
lam reddit rationem, *Roland. conſ. 49. nu. 20. lib. 1.* Et quamuis affirmet ſe fuiſſe
impeditam in adminiſtratione à Domina
Catharina auia, non tamen hoc videtur ei
ſuffragari, cum obtinuerit mandatum de
2 manutenendo. † Neque obſtat tutelam
fuiſſe nulliter decretã, quia hoc non excu-
ſat à redditione rationis adminiſtratorũ,
ne melioris cõditionis ſit illegitimus tutor
3 legitimo. Non obſtat, quòd † prætendat
non teneri pro tempore, quo ſtetit in mo-
naſterio, cum iſte ingreſſus fuerit volun-
tarius, & tutelam acceptauerit. Non ob-
ſtat, quòd Proſper aliquid adminiſtrauerit,
& quietauerit factores, quia de illis non
petitur ratio, ſed de reliquis, & etiam du-
bitari poteſt, an geſta per Proſperum ſtãte
minoritate ſint habenda in conſideratione:
Quare neceſſe eſt, vt melior & exactior red-
datur ratio adminiſtratorum. Et ita con-
cluſum.

Narnien. Retractus.
Die Veneris 4. Iulij 1603.

SVMMARIVM.

1 *In venditione cenſus præferēdus eſt domi-nus, & ei denunciari debent conditio-nes, quibus ſit venditio, & per menſem expectari, an præferri velit.*

2 *Verbum, volumus, in Conſtitutione in-ducit formam præciſam.*

3 *Denunciatio facienda domino cenſus iuxta formam bullæ Pij V. an velit præferri, eſt de forma, nec ſufficit ſcientia.*

4 *Venditor cenſus, qui alteri vendidit abſq. denunciatione prius domino facta, non liberatur, ſed contra eũ agi poteſt actione perſonali.*

DECISIO MCDXVIIII.

DOmini ſteterunt in deciſis *, nempe
ſententiam Auditoris Cameræ eſſe
confirmandam, quia eſt iuſta & valida. De
Iuſtitia conſtat ex Cõſtitutione fe. re. Pij V.
1 in qua cauetur, vt † in venditione præfe-
ratur dominus cenſus omnibus alijs, eiq.
denuncientur conditiones, quibus ſit ven-
ditio, & per menſem expectetur, An velit
2 pręferri, † ponderando verbum, volumus,
quod videtur inducere formam præciſam,
vt *fuit conſideratum in cauſa Valentina*
Barro-

* ſub die 16. Iunij proximè præteriti vbi pro informante fuit reſolutum;

Digitized by Google

Barronia coram R.P.D. meo Ortembergho.
Neque obſtat, quod bulla loquatur de præ-
latione, non autem de retractu, quia licèt
militet eadem ratio, tamen rectè conſide-
rando, hic verè agitur de prælatione, non
de retractu, cum reſpectu Domini Vitutij
venditio non ſit perfecta, ex quo non fuit
facta denunciatio iuxta formam Bullæ.
3 † Quòd autem iſta denunciatio ſit de for-
ma, neque ſufficiat ſcientia, *tradit Tira-
quel. de retract. lignag. §.36. gloſ.2. n.26.
& ſeq.* Ideo non obſtat, quod allegatur eum
habuiſſe ſcientiam iſtius venditionis; quia
hoc non ſufficit pro implemento formæ in
conſtitutione traditæ, maximè cum non
probetur ſcientia pactorum & conditionũ
in venditione appoſitorum, *& fuit dictum
in Romana Vineæ ſeu retractus cenſus 31.
Ianuarÿ 1601. coram R.P.D. meo Mellino.*
Neque eſt verum bullam factam fuiſſe ad
fauorem venditoris, vt liberetur à cenſu;
4 quia † contrarium eſt verius, cum non libe-
rari, quin actione perſonali non poſſit con-
tra eum agi, *vt fuit reſolutum coram me in
vna Caſalis* *. Non obſtat nullitas oppoſ-
ſita contra ſententiam, quòd non ſit con-
formis libello, quia tollitur ratione clau-
ſularum generalium, & ex ſuperuenientia
commiſſionis cum clauſula, quam & quas,
& etiam ex eo quòd in proceſſu deducta
fuit omnis prætenſio, ex quo ſententia red-
ditur conformis pro ſequutis in proceſſu,
quod ſufficit. Et ita concluſum.

* in Romana. prælationis ſeu Caſalis. de anno 1573

Rauennaten. Damnorum, & Intereſſe.
Die Lunæ 27. Octobris 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Ex quo quis defecit in ſolutione, nõ argui-
tur dolus.*
2 *Lucrum ceſſans non debetur, vbi non con-
currunt requiſita Caſtren. in l.3. §.fin.
nu.3. de eo quod cert. loc.*
3 *Mora modici temporis non attenditur.*
4 *Expẽſa facta ratione litis, in qua quis coa-
ctus fuit in iudicio ſe iuſtificare, & in
itineribus, probata quantitate ſunt ali-
cuius conſiderationis.*

D E C I S I O MCDLXXV.

FVit reſolutum non conſtare de talibus
damnis, quę veniant reficienda, in
caſu, de quo agitur, nam damnum, quod
primo loco deducitur, ex eo quòd decoctus
conſtituit ſe debitorem, & quòd tempore
conuento defecit in ſolutione, tollitur, ex
quo in conuentione poſtea facta hoc dam-
num fuit taxatum in ſcutis 66. & fuit ſolu-
tum, itaut de eo hodie non ſit amplius quę-
rendum, maximè poſt integram ſolutionẽ
factam ſortis principalis: Vltra quòd nul-
lus adeſt dolus Præſildi in eo, quòd deco-
ctus conſtituerit ſe debitorem Tuccij, quia
ipſe erat debitor dominorum de Lanfran-
chis, & ex eorum mandato promiſit ſoluere
Tuccio, & ſi quis dolus hic poſſet conſide-
rari, potius eſſet dictorum de Lanfranchis,
1 qui delegarunt debitorem decoctum; † &
licèt defecerit in ſolutione, ex hoc non ar-
guitur dolus, præſertim cum tunc vigeret
bellum Ferrarieñſe, itaut exercitus indigue-
rit pecuniis per eum ſoluendis. Damnum
verò, quod ſecundo loco prætẽditur ex ex-
pẽſis factis Rauennæ in proſequutione cau-
ſæ criminalis contra Præſildum, non eſt ha-
bendum in conſideratione, quia fuit facta
concordia, & omnia fuerunt remiſſa. Ne-
que obſtat, quòd Pręſildus noluerit ſtare
concordiæ recuſando ſoluere ſeptem pro
centenario, quia hoc pactum vitiatur, &
non vitiat contractum. Vltra quòd non
vertitur difficultas principaliter ſuper hoc
intereſſe, ſed ſuper ſententia lata pro ſcu-
tis 800. pro damnis & intereſſe contra Pręſ-
ſildum. Tertium intereſſe, quod deduci-
2 tur poſt concordiam, † ex eo quòd ratione
dilationis datæ ad ſoluendum Tuccius ſit
paſſus aliquod damnum, ex quo nihil po-
tuit lucrari ex ſuis pecuniis, prout feciſſet,
ſi eas habuiſſet, non verificatur, ex quo non
cõcurrunt requiſita *Caſtr. in l.3. de eo quod
cert. loc. prout fuit aliàs deciſum corã me* *.
Neque ob dilationem datam poteſt conſi-
derari aliquod damnum, cum recuperaue-
rit integram ſummam debitam abſque di-
minutione; Vltra quòd hoc imputandum
eſſet Tuccio, qui conceſſit dilationẽ. Quar-
tum intereſſe, quod pętenditur ex non ſo-
lutione facta tempore conuento, non eſt
conſiderabile, cum primus terminus fuerit
ſolutus in tempore præcisè, ſecundus ter-
minus intra viginti dies à die lapſi termini,
tertius terminus intra tres menſes; adeo
3 quòd † iſta mora, cum ſit modici temporis,
non eſe attendenda. Vltimum intereſſe
4 quod prætenditur † ratione litis poſt trãſ-
actionem, in qua coactus fuit Tuccius iuſti-
ficare ſe à prætenſa vſuraria prauitate, &
ratione expẽſarum in itineribus factarum,
eſſet alicuius conſiderationis, ſi probaretur
quantitas illarum expenſarum; nam ſentẽ-
tia lata pro ſumma 800. ſcutorum eſſet iu-
ſtificanda; Ideo ſuper hoc poſſet tractari
aliqua moderata taxatio per viam concor-
diæ inter partes. Et ita concluſum.

* in Romã. Pundaci 26. Februa. 1586 au.1.

Romana Pecuniaria de Grandis.
Die Lunę 27. Octobris 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Stante obligatione de reſtituendo prioribus
& potioribus, mandatum priori obligato
contra alios pari modo obligatos denega-
ri non poteſt.*

D E-

DECISIO MCDLXXVI.

1 DOmini cenſuerunt, † non poſſe, nec
deberi denegari mandatum ad fauo-
rem dominorum de Pinellis, cõtra D.Mar-
cellum Gerardum attenta obligatione de
reſtituendo prioribus & potioribus, ſed
dandum ei mandatum aduerſus alios, ad
quos peruenerunt pecuniæ ſolutæ admi-
niſtratoribus, & pręcipuè aduerſus domi-
nos de Maſſa pro terminis decurſis ab an-
no 1600. vſque in præſentem diem, & ad-
uerſus Dominum Petrum Valentinum pro
illis pecunijs, quas habuit, quæ ſpecta-
bant ad creditores Dominorum de Gran-
dis, & pro redditione rationis adminiſtra-
tionis horti & motorum. Quantum ad
Dominos Valdeuieſos & Franchinum, eos
teneri tantum ad reddendam rationẽ exa-
ctorum non autem non exactorum, & ex-
penſas litium imputandas illis, ad quorum
inſtantiam fuerunt factæ.

Romana Releuationis indemnitatis.
Die Lunæ 27. Octobris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam & prodeſt omnibus intereſſe habentibus.*
2 *Sententia non nocet non citato.*
3 *Sententia lata contra principalem quando noceat fideiuſſori non citato, & quando exequi non poſſit, & nu. ſeq.*
Et quid in obligatione Camerali, vid. num. 5.
6 *Scientia fideiuſſoris de ſententia lata cõtra principalem, an ei noceat.*
7 *Non implementum opponi poteſt tertio agenti.*
8 *Cedens non tenetur tradere inſtrumentum ceſſionario, quando originalia ſunt apud notarium, apud quem haberi poſſunt; cum ſufficiat indicatio & nu. 10.*
9 *Deciſ. Caputaquen. 104. part. prima quo caſu procedat.*
10 *Hæres tenetur dare legatario inſtrumentũ fundi legati, quando originale eſt apud hæredem, & non poteſt aliunde haberi, & quando aliàs teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij, vt num. ſeq.*

DECISIO MCDLXXVII.

FVit concluſum nemine diſcrepante mã-
datum Auditoris Cameræ eſſe exequẽ-
dum; nam Dominus Camillus, & litis con-
ſortes habent intentionem fundatam in in-
1 ſtrumento cenſus, & † adeſt obligatio Ca-
meralis, quę habet exequutionem paratam,
& prodeſt omnibus intereſſe habentibus, &
præſertim ijs, qui eo ſemel vſi fuerunt in
Curia Capitolina contra Tiberium, & ho-
die docto de nouis moleſtijs petunt ſe rele-
uari, *l. ſi plus. de euiction. cum vulgar.* Neq.
obſtat, quod dicitur, inſtrumentum fuiſſe
vulneratum per ſententiam latam contra
Dominam Panthaſileam, & obſtare exce-
ptionem non adimplementi, ex quo inter-
pellata non tradidit inſtrumentum ſolutio-
2 num factarum creditoribus Virgilij; † nam
ſententia allegata non nocet iſtis Dominis
actoribus, qui non fuerunt citati. Neque
3 facit, quòd † ſententia lata contra princi-
palem noceat fideiuſſori non citato, quia
iſti nituntur obligatione Tiberij contracta,
ad eorum fauorem de ipſos releuando in-
demnes, non autem tanquam fideiuſſores
Panthaſileæ; Et ideo erat neceſſaria eorum
4 citatio. Vltra quòd † ſententia lata con-
tra principalem non poteſt exequi contra
fideiuſſorem contractus non citatum, *Bar.
in l. 1. iudic. ſolu.* Et quamuis aliqui teneãt
nocere quo ad probationem, *Bald. in l. au-
thore laudato. C. de euiction. Alex. conſ. 156.
num. 5. lib. 2.* Hoc tamen eſt intelligendum
reſpectu qualiſqualis pręiudicij, non autem
ad plenam probationem *Gabr. conſ. 43.
num. 34. lib. 1. vbi de communi*. Et ceſſat
difficultas, quia impediẽdo exequutionem
obligationis Cameralis, ſententia ſortire-
tur effectum ſuum, & haberet exequutionẽ,
5 † quæ contra fideiuſſorem contractus fieri
non poteſt, ſed opus eſt noua ſententia, vt
admittunt omnes, qui contrariam opinio-
nem ſequuntur, *vt per Gabr. d. conſ. 43.*
6 † Neque obſtat ſcientia litis, & quòd po-
tuerint appellare, quia noluerunt facere
ſententiam ſuam appellando, & ſufficit
quòd poſſunt allegare eam, ipſos non affi-
cere, *vt fuit deductum in cauſa Catanien. &
Montis regalis coram R.P.D. meo Mellino.*
7 † Quantum verò ad non implementum op-
poſitũ, quamuis opponi poſſit tertio agẽte,
*ex deciſione coram Illuſtriſſ. Arigonio al-
legata* *, tamen in hoc caſu Domina Pan-
thaſilea nihil tenebatur implere. In con-
tractu enim tranſactionis ſolũ dicitur, quòd
ipſa cedat iura ſibi competentia ratione
dotis ſuper bonis fideicommiſſi, & hoc fuit
impletum. Quòd autem teneatur cedere
iura ceſſionum ſibi factarum à creditoribus
Virgilij, nihil dicitur in copia tranſactio-
8 nis: Et † quamuis Panthaſilea ceſſerit etiã
iſta iura talia, qualia habet; non ideo te-
netur tradere inſtrumentum, quia origina-
lia ſunt apud notarios rogatos, & ab ipſis
haberi poſſunt, & ſufficit eorum indicatio
cum die, & notario: neque enim venditor
vel cedens tenetur tradere inſtrumentum
ceſſionum, ſed ſufficit eorum oſtenſio, cum
cautione de exhibendo quoties opus erit;
ſufficit enim, vt ceſſionarius poſſit oſtẽdere
ius ſuum, *l. Titius hæres. vbi gloſ. fin. Odoffr.
Bar. & Caſtr. de action. empt. & l. creditor.
in princ. eod. tit. Bart. in l. quæſitum. §. Pa-
pinianus. de fund. inſtr. Ant. de Padil. in
l. inſtru-*

* ſub die 9. Iulij 1590. in cauſa Roman. vertẽte inter D. Hieronymũ Spinulã ex vna & D. Celſum ex altera.

l.inſtrumenta.C. de fideicomm. Anchar. in
e.fiu.nu.10.Imol.num.17.de empt. & vend.
Bald.conſ.52.iu fin.lib.2.Roman. conſ.163.
num.5.& Bald.in l.ſi nomen. de hered. vel
action.vend. dicit ſolũ, quòd cedens debet
exhibere inſtrumẽta ceſſionario, & idẽ dicit
Alex.in l.ſciendum. num. 10. de verb.oblig.
Non obſtat allegata *deciſio R.P.D. mei Pe-*
nia [a], quia ibi agebatur de ſcripturis, (a In Romana Pecuniaria 4 Iulij 1594.)
quarum originalia erant apud Heluetios,
nec de facili poterant haberi: Vltra quòd
prædicta cauſa fuit iterum propoſita, & fuit
mandatum, vt ſcripturæ darentur Domino
ponenti; Idque non abſque ratione, quia
deciſio fundatur ſuper deciſione *Caputaq.*
9 *104.part.1.* quæ loquitur † in ceſſione facta
à negotiorum geſtore, qui in redditione
rationum tenetur tradere ſcripturas, *iuxta*
text.in l.cum ſeruus.de cond.& demon. Nõ
obſtat *doctrina Bal. in l.inſtrumenta.nu.4.*
10 *C.de fideicomm.* † quòd hæres teneatur dare
legatario inſtrumentum fundi legati, quia
Bald.& alij loquuntur, quando originalia
ſunt apud heredem, & non poſſunt aliunde
haberi, quod non applicatur in caſu noſtro:
Vltra quòd *Bart.in allegato §. Papinianus.*
tenet, quòd ſufficit oſtenſio cum cautione
de oſtendendo, quando opus fuerit, & etiã
tenet *Padil.ſupra allegat.& Surd.deciſ.54.*
nu.17. Et in omnem euentum data opinio-
11 ne contraria pro vera, † quòd hæres te-
neatur dare inſtrumenta legatario, hoc in-
telligitur ſumptibus & expenſis ipſius le-
gatarij *Alex.in l.ſeruum. §. cum cui chiro-*
graphum.nu.6.& ibi Iaſ.nu.11.de legat. 1.
notãt Doctores in l.apud Iulianum.eod. tit.
Bart.in l.ſi ſic. §.ſi quis. eod. tit. Roman.
in conſ.229.n.3. quę eo maximè procedunt
in caſu iſto, in quo non conſtat Panthaſi-
leam habere iſta inſtrumenta, & ceſſio fa-
cta eſt de iuribus talibus, qualia ſunt, & Ti-
berius poteſt illa facilè habere. Quare
concluſum pro exequutione mandati.

Romana Reſtitutionis in integrum.
Die Veneris 7. Nouembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Creditor an & quando admittatur ad lici-*
tandum in ſubbaſtatione.
2 *In adiudicationibus, quæ fiunt credito-*
ribus pro ſuo credito, habetur ratio ter-
tiæ partis pluris vigore ſtatuti Vrbis.

DECISIO MCDLXXVIII.

FVit reſolutum pro informante, non eſſe
concedendam reſtitutionem in integrũ
1 Venerab. Hoſpitali, † facta enim exequu-
tione mandati obtenti per M. Antonium
contra bo.me. Archiepiſcopum Mediolanẽ.
ſuper vinea, de qua agitur, & illius ſub-
haſtatione, non exiſtente oblatore, qui iu-
ſtum pretium offerret, fuit ipſe creditor in
ſubſidium admiſſus à Iudice ad licitandum,
l.2.C.ſi in cauſ.iudic. & ſtante eius oblatio-
ne pro 400. ſcutis, quę ſibi debebantur, &
relaxatione præſtationis annuę ſcutorũ 60.
quæ ſibi in vita à prædicto Archiepiſcopo
debebantur, quæ iuxta rationem *l.heredi-*
tatum.ad. leg.Falc. aſcendit ad notabilem
ſummam, fuit ſeruatis ſeruandis vinea ſibi
deliberata. Neque poteſt iſta deliberatio
ab Hoſpitale hærede Archiepiſcopi impu-
gnari ex capite lęſionis, quia ea nullo mo-
do probatur, & quamuis in commiſſione
prætẽdatur valor vineæ ſcutorum quatuor
millium; tamen neque de eo conſtat, &
conſideratis omnibus, etiam quòd de eo
valore conſtaret, nec adeſt ſufficiens læſio
vltra tertiam, vt requirit ſtatutum; Vinea
enim grauata eſt onere nouem barilium
muſti cum pœna deuolutionis, & eius vſuſ-
fructus eſt debitus Dominæ Plautillæ eius
vita durante, & adeſt onus dubij litis euẽ-
tus vnà cum Dominis de Lante, qui ſi obti-
nerent euaneſceret ius Archiepiſcopi, quod
emit à locis pijs poſt obitum Plautillæ, &
talis emptio fuit facta ſine aliqua cautione
de euictione: Vltra quòd vinea eſt in malo
2 ſtatu; † & etiam eſt habenda ratio tertiæ
partis pluris, quę ex ſtatuto debetur in
iſtis adiudicationibus, quæ fiunt credito-
ribus. Cum igitur non probetur læſio, &
pręfixo termino ad docendum de cauſis re-
ſtitutionis, nihil fuerit oſtenſum, non eſt
locus reſtitutioni, quæ fuit commiſſa cum
clauſula, prout de iure, & aliàs in ſigna-
tura S.D.N. reſtitutio gratioſa petita, fuit
per Sanctiſſimum denegata.

Romana Succeſſionis, ſeu fideicommiſſi
de Santa Crucijs.
Die Lunæ 10. Nouembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Poſitus in conditione, quando eſt vocatus*
cenſetur vocatus ad portionem patris, nõ
autem patrui.
2 *In fideicommiſſo aui filius ſubintrat in lo-*
cum patris, & concurrit cum patruo;
quæ regula tripliciter limitatur, vt hic,
& num 3. & 4.
5 *Fideicommiſſum non tranſmittitur de per-*
ſona patris in filium, niſi ex coniecturis,
quæ tamen debent eſſe vrgentes, vt nu.6.
Et cõiectura, quòd agatur de deſcendenti-
bus ſecundũ com.opin.reprobatur, vt n.7
Altera verò coniectura, quòd teſtator
fecerit ſubſtitutionem reciprocam inter
filios, & poſuerit nepotes in condi-
tione ſub qualitate maſculinitatis non
ſufficit, ſi nõ eſt conſideratus fauor agna-
tionis, vt num. 8.
9 *Vocatus nomine proprio non tranſmittit*
fideicommiſſum.

DECISIO MCDLXXIX.

IAcobus Santacrucius in ſuo teſtamento inſtituit ſuos vniuerſales hæredes, Siluium, Lucium, Petrum, & Martium filios ſuos naturales & legitimos, eosq. inuicem ſubſtituit quandocumque morerentur abſq. filijs legitimis & naturalibus; tam vulgariter quàm per fideicommiſſum; Obijt Lucius ſine filijs, cuius portio deuoluta eſt ad fratres ſuperuiuentes: Ex Martio verò nati ſunt Iacobus, & Bartholomęus, qui in paterna portione ſucceſſerunt: Poſtremo obijt Siluius ſuperſtite Petro fratre, & Bartholomęo nepote, quem hęredem inſtituit, Orta eſt controuerſia inter Petrum fratrē prætendentem ſe eſſe præferendum Batholomęo nepoti in portione Siluij vigore paterni teſtamenti; Exaduerſo contendente Bartholomęo, ſe vnà cum Petro patruo eſſe admittendum ad dictam portionem Siluij. Quare dubitatum fuit, An D. Bartholomęus nepos ex fratre pręmortuo concurrat cum Domino Petro eius patruo in ſucceſſione bonorum Siluij fideicōmiſſo grauati. Et pro parte Bartholomęi tria deducta fuerunt argumenta pro fundamento ſuę intentionis: Primum eſt ratione vocationis: Secundum repreſentationis: Tertium tranſmiſſionis. Quantum ad vocationem, eam prætendit Bartholomęus, ex eo quòd eſt poſitus in conditione: Vnde tam ex diſpoſitione ſtatuti, quàm ex coniecturis dicit ſe

1 vocatum; † Verum quatenus adſit aliqua vocatio ex hoc capite, ea cenſetur in portione paterna tantum, cuius reſpectu poſitus eſt in conditione, non autem reſpectu portionis patrui, *Rip. in l. 1. nu. 11. C. de pact. Ruin. conſ. 141. num. 13. lib. 3. Gabr. conſ. 115. nu. 9. lib. 1. & conſ. 2. nu. 16. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Senogallien. fideicommiſſi. 14. Maij 1601. coram R. P. D. meo Penia*. Quantum ad repreſentationē, regula quidem eſt pro Domino Bartholo-

2 męo, nempe † in fideicommiſſo auito filium ſubintrare locum patris, & concurrere cum patruo, *gloſ. in l. cum ita §. in fideicommiſſo. de legat. 2. fuit latè deductum coram bo. me. Domino Orſolen. in cauſa Romana de Gabrielibus. 13. January 1582. & in cauſa Romana de Serlupis 23. Februarij 1601. coram R. P. D. meo Iuſto, Illuſtriſſ. Mantica de coniecturis vlt. volunt. lib. 8. tit. 9. Molin. de primogen. Hiſpan. lib. 3. c. 7, cum alijs per informantes allegatis* *, Verū huic regulæ dātur duæ limitationes: Prima, vt non procedat; quando filij ſunt vocati nominibus proprijs, quia hoc caſu videntur magis dilecti, & præferuntur nepotibus poſitis tantum in conditione ſub nomine appellatiuo, *Curt. iun. conſ. 22. nu. 2. Pariſ. conſ. 37. nu. 49. lib. 2. plures allegat Illuſtriſſ. Mantica d. lib. 8. de coniectur. vlt. volunt. tit. 9. num. 7. Gabr. concluſ. 3. de fideicomm. nu. 6. & fuit doctrina Ang. in conſ. 306. n. 4. quam latè deducit bo. me. Cātuccius in cauſa Roman. vineæ de Gabrielibus 24. Maij. 1585* quæ quidem limitatio applicatur caſui noſtro, in quo filij ſunt proprijs nominibus

3 inſtituti, & ſubſtituti. † Secūda limitatio eſt, vt regula procedat reſpectu portionis, ad quā tā pater quā filius vocātur [a], tūc enim mortuo patre filius ſubintrat in eius locū, & admittitur ex perſona & iure proprio, ſicut ſi eſſet in eodē gradu, qui nō corrumpitur hoc caſu, ſed per filium repręſentatur, reſpectu verò portionis, ad quam ſolus pater vocatur non eſt locus repreſētationi, cum filius ex propria perſona ad eam non ſit vocatus; & ſi aliter diceremus ſemper per indirectum eſſet locus tranſmiſſioni, quia defunctus repreſentatiuè in perſona filij diceretur in effectu ſuccedere *Rum. conſ. 181. nu. 5. lib. 2. latè Gabr. conſ. 2. n. 15. lib. 2.* [b]. & hæc quoque limitatio applicatur, quia vt dictum eſt, nepos non eſt vocatus ad portionem patruorum, ſed tantū ad portionem ſui patris, de qua non eſt cōtrouerſia. Et per has limitationes facilè tolluntur deciſiones in contrarium allegatæ; nam in cauſa de Gabrielibus Angelus ſubſtituerat Antonio eius filio nepotes & pronepotes, & ſic omnes erant vocati nominibus proprijs, & eodem modo reſpondetur ad deciſionem in cauſa de Serlupis.

4 † Tertiam limitationem deducunt informantes, quando nepos neque natus neque conceptus erat in mente teſtatoris, ſed hāc Domini omiſerūt, cū ſit valde controuerſa, vt apparet *ex deductis per Illuſtr. Mantic.*

5 *vbi ſupra*. † Quantum ad tranſmiſſionem Domini dixerunt regulam eſſe contra Bartholomęum, *gloſ. in l. 1. C. de his qui ant. aper. tabu. Doctores in l. hæredes mei. §. cum*

6 *ita. ad Trebell.* † & licèt ab hac regula recedatur ex coniecturis, illę tamen debent eſſe vrgentes, *vt fuit reſolutum coram me in cauſa Ciuitaten. Bonorum. 8. Februarij 1593. & ſæpiſſimè in alijs cauſis*. Et in d. cauſa Ciuitatenſi fuit excluſa coniectura, quòd eſſent poſiti in conditione, quam etiā in terminis ſtatuti Vrbis negat eſſe ſufficiētem *Gabr. conſ. 91. nu. 6. lib. 2.* & in eadem

7 cauſa † fuit reprobata altera coniectura, quando ſimus in deſcendentibus, cum communis opinio ſit, quòd neque ad deſcendētes tranſmittatur fideicommiſſum condi-

8 tionale. † Altera coniectura, quòd teſtator fecerit ſubſtitutionem reciprocam inter filios, & poſuerit nepotes in conditione ſub qualitate maſculinitatis, non ſufficit, niſi fuerit conſideratus fauor agnationis, de qua nullum verbum in inſtitutione.

9 Vltra quòd ceſſat, † ex quo teſtator vocauit filios nomine proprio, quo caſu ceſſat trāſmiſſio, ne fideicommiſſum extendatur vltra perſo-

* & per Graſſ. in §. fideicōmiſſum. q. 11. Menoc. lib. 4 de pręſumpt. præſumpt. 95. nu. 14.

a iſta limitatio reprobatur a multis, de quibus per Menoch. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 7. ſub nu. 67. verſ. cęterū. & præſertim no ꝑcedit quā do concurrūt aliæ coniecturæ pro vocatione, vt per Aym. cōſ. 62. & ſeq. & hic dictum ſupra in Bononien. de Felicinis ſub die 10. Iunij 1591. num. 4. & 5.

b Addo Socin. conſ. 14. in fin. vol. 3. Illuſtr. Card. Mantic. in allegato lib. 8. tit. 9. num. 6.

perſonas nominatas, *Curt. iun. conſ. 69. in fin. Gozad. conſ. 29. n. 15. Socin. iun. conſ. 14. nu. 8. lib. 4. & fuit dictum in vna Peruſina fideicommiſſi coram bo. me. Brauo 4. Maÿ 1579.* Quare cõcluſum Dominum Bartholomæum in iſto caſu non concurrere in ſucceſſione cum Domino Petro.

Bononien. Pecuniaria.
Die Lunæ 1. Decembris 1603.

S V M M A R I V M.

1 *Bona pro dote data marito in ſolutum transſeunt in eius dominium, præſertim ſtante clauſula ad habendum, pacto conſtituti, & pacto de retrouendendo.*

2 *Bona ſtabilia data in ſolutum marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionẽ.*

3 *Quando bona tranſierunt in dominium mariti periculum euictionis ad ipſum ſpectat.*

4 *De euictione proueniẽte ex natura rei quis non tenetur, niſi verba promiſſionis ſint ampla, & apta comprehendere talem euictionem.*

5 *Promiſſio ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem bonorum, & de euictione in forma & ſecundum formã ſtatutorum ſine aliqua mentione euictionis ex natura rei, non comprehendit ipſam euictionem ex natura rei.*

6 *Vbi quis tenetur de euictione ſimpliciter, euictio locum habet ſaltem reſpectu reſtitutionis pretÿ, maximè ſi adſit iuramentum.*

7 *Emens ſcienter rem alienam repetit pretium, ita demum ſi eſt ei promiſſum, & iſto caſu non intrat diſpoſitio l. fin. §. emptor. C. com. de legat.*

8 *Declaratur ſtatutum Bononiæ tit. de dot. reſtit. §. item dicimus.*

9 *Declaratur l. fin. C. de contrab. empt. & l. ſi merces. C. de locat. quomodo procedant.*

10 *Traditio rei operatur dominÿ tranſlationem.*

DECISIO MCDLXXX.

FVit dubitatum, An dimidia pars dotis per D. Tiberium reſtituenda Domino Carolo diminui debeat ob euictionem quorundam bonorum emphyteuticorum in dotem datorum. Factum ita ſe habet, Ad computum dotis librarum triginta octo millium Domino Tiberio promiſſæ, vltra partem dotis in pecunia ſolutam fuerunt aſſignata nonnulla bona emphyteutica Eccleſiaſtica, quæ ſpectabant ad Dominam Gentilem eius vxorem, et relicta ad computum ſuarum dotium à bo. mem. Domino Bernardino ipſius Gentilis patre, & fuit iſta aſſignatio facta per D. Carolum iuxta æſtimationem faciendam per peritos communiter eligendos, & cum expreſſione, quòd iſta bona erant emphyteutica Eccleſiaſtica cum ſpecificatione Eccleſiarum, apud quas erat directum dominium, & quibus canon ſoluebatur, cum clauſula ad habendum &c. cum pacto conſtituti, & cum promiſſione facta per D. Carolum ad legitimam & generalem defenſionem dictorum bonorum, & de euictione in forma ad computum ſolutionis dictarum librarum triginta octo millium dotis præfatæ, & cum pacto quòd liceret eidem Domino Carolo ſeu illius hæredibus dicta bona francare infra certos annos, & interim quandocumq. pro eodem pretio, pro quo fuerint æſtimata. Poſt traductam vxorem ad domum viri, ea deceſſit, & per eius obitum fuerunt deuoluta dicta bona ad Eccleſiam, & cum eſſet dotis medietas reſtituẽda Domino Carolo iuxta ſtatuta Bonon. prætendebat Dominus Tiberius ſe non teneri ad reſtitutionem totius medietatis, ſed eſſe diminuendam propter dictorum bonorum euictionem: Vnde propoſito dubio Domini reſoluerunt, integram dimidiam eſſe reſtituendam ſine vlla diminutione; nam dos fuit promiſſa in quantitate, non autem in bonis ſtabilibus,
1 † ſed hæc bona fuerunt data in ſolutum, & eorum dominium tranſlatum in D. Tiberiũ *l. quoties. & ibi Doctores. C. de iure doti. gl. in l. ſi inter. eod. tit. Doctores in l. ex conuentione. de pact. & fuit latè deductũ in cauſa Romana ſeu Interamnen. fundi dotalis corã Illuſtriſſ. Plato. 20. Februarÿ 1589. & alias ſæpius*, maximè ſtante clauſula, Ad habẽdum, & quicquid Tiberio placuerit faciendum, cum pacto conſtituti, & cum pacto de retrouendendo, quod neceſſario præſupponit dominij tranſlationem: Hinc eſt, quòd
2 † dos reſtitui debet in pecunia, quæ non fuit euicta; ideo non poteſt pati diminutionem ob euictionem fundi in ſolutũ dati,
3 & ita ceſſat obiectum, quòd † promiſſor tenetur de euictione rei alienæ in dotem datæ, *l. 1. vbi Doctores. C. de iur. dot.* quia dos fuit in quantitate, & bona tranſierunt in dominium viri, & eius periculum; cum data fuerint cum expreſſione quòd erant emphyteutica, & deuoluta fuerunt per obi-
4 tum vxoris; † ſed de euictione, quæ prouenit ex natura rei, quis non tenetur, *gloſ. in l. ſi familia. in verb. pro parte. & ibi Bar. & alÿ. C. famil. ercisc. & latè deductum fuit in cauſa Bononien. de Arioſtis corã R. P. D. meo Mellino 2. Nouembris 1591.* Et quamuis ab hac regula diſcedatur, quãdo verba promiſſionis ſunt ampla, & apta cõprehẽdere etiam euictionem ex natura rei;
5 † In hoc tamen caſu promiſſio eſt ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem dictorum bonorum, & de euictione in forma,

& ſecundum formam ſtatutorum Bononiæ,
ſine aliqua mentione euictionis ex natura
rei, & ſimilis aderat promiſſio *in d. cauſa*
Bononien. & fuit reſolutum 6. Martij 1592.
quòd non ſufficit ad effectum, vt habeat lo-
cum obligatio de euictione ex natura rei.
6 † Non obſtant deducta *ex l. fin. §. emptor.*
C. commun. de legat. quòd euictio habeat
locum ſaltem reſpectu reſtitutionis pretij,
maximè ſtante iuramento *Corn. conſ. 2.*
7 *nu. 10. lib. 3.* quia ita demum † emens ſciē-
ter rem alienam repetit pretium, ſi ei ſit
promiſſum *Aym. conſ. 64. nu. 4. Tiraq. de*
8 *vtroq. retract. gloſ. 1. nu. 11.* † Neque obſtat,
quòd ſtatutum Bononiæ *tit. de dot. reſtitut.*
§. item dicimus. det electionem marito re-
ſtituendi dotem in bonis immobilibus ſibi
datis æſtimatis, quia ſtatutum loquitur in
dubio, quando non conſtat bona fuiſſe data
ea ęſtimatione, quę faciat emptionem, hic
verò certum eſt fuiſſe tranſlatum dominiū
dictorum bonorum in D. Tiberium. Pręte-
rea Dominus Monterentius gloſator ſtatu-
torum dicit ſtatutum loqui, quando ab-
initio, datur vel cōpēſſatur dos in aliqua re
immobili, ſecus ſi dos promittatur in quā-
titate, & bona dentur inſolutum, & con-
firmatur ex eo, quòd iſta bona non poſſunt
hodie reſtitui, cum ſint deuoluta cum
aliqua culpa Tiberij, qui non fuit ſolicitus
in petenda renouatione ante obitū vxoris.
9 Non obſtat, quòd † fuerint data pro pretio
ęſtimando, ideo periculum ante æſtimatio-
nem ſit venditoris non emptoris, *l. fin. C. de*
contrab. empt. l. ſi merces. C. locat. quia vltra
quòd dicitur ea fuiſſe æſtimata etiam habi-
to reſpectu, quòd erant emphyteutica, id
non procedit, quando pactum illud eſt pars
alterius contractus validi, & colligitur ex
textu in l. ſi fundus. §. fin. de pignor. & ibi
Bart. & Alex. in addit. qui dicit hoc eſſe mi-
rabile, & idem probatur ex dictis Bart. in
l. ſi merces, & ibi Alex. in addit. de locat. &
conduct. Corn. conſ. 50. num. 4. & 5. lib. 1.
10 maximè † quia ſequuta fuit traditio, quæ
operatur tranſlationem dominij *Azo. in*
ſumma tit. de contrab. empt. nu. 14. Et ita
concluſum reſtituendam eſſe medietatem
dotis ſine diminutione.

Comen. Iuriſpatronatus.
Die Lunæ 1. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Scriptura extracta ante litem non egent compulſorialibus.*

2 *Scriptura extracta à notario nō rogato debent recognoſci, niſi ſint antiqua, vel concurrant adminicula.*

3 *Atteſtatio Conſulum multum facit pro recognitione ſcriptura, maximè ſi adſit ſtatutum.*

4 *Scriptura extracta ex decreto Vicarij parte citata, & præſente, quando notarius illas collationauit, dicuntur in forma probanti.*

DECISIO MCDLXXXI.

FVit reſolutum iura, de quibus agitur,
eſſe in forma probanti, non obſtanti-
bus exceptionibus contra ea deductis; Nā
1 primo ſublata eſt oppoſitio illa, † quòd
fuerint extracta ſine compulſorialibus iam
à Rota conceſſis, quia verè fuerunt extra-
cta ante litem in Rota introductam, & cō-
pulſoriales allegatæ, fuerant obtentę in
alia cauſa in Rota pendente. Non obſtat
2 ſecundo, † quòd non conſtet ſcripturas eſſe
illius notarij, qui de illis dicitur rogatus,
& quòd nulla facta fuit recognitio *ad cōſ.*
Oldrad. 227. nu. 6. quia iſta iura partim ex-
cedunt centum annos, partim ſexaginta;
ideo pro recognitione ſufficiunt adminicu-
la, quorū illud eſt ſatis validum, quòd no-
tarius fuit deputatus ad explendū protho-
colla illorum de Zobiis, & tam ipſe quàm
Cōſules in ſubſcriptione aſſerunt ſe vidiſſe,
legiſſe, & examinaſſe imbreuiaturas inſtru-
3 mentorum extractorum, † quæ atteſtatio
multum facit pro recognitione; maximè
ſtante ſtatuto, de quo in ſummario num. 2.
prout in ſimili fuit habita ratio ſtatuti *in*
cauſa Mediolanen. matrimonij 29. Nouem-
bris 1602. coram R. P. D. meo Penia. Non
obſtat, quod dicitur, non conſtare, ex quo
loco ſcripturæ fuerint extractæ, quia ſatis
conſtat fuiſſe extractas ex imbreuiaturis
& prothocollis notariorum de ipſis roga-
torum. Non obſtat, quòd opponitur no-
tarium, qui exemplauit aſſerere iura fuiſſe
ſubſcripta, & ſignata à notariis rogatis, &
tamen in extractione nulla adeſt ſubſcri-
ptio, neque ſignum; nam illa verba, ſubſcri-
ptum cum ſigno tabellionatus, non refe-
runtur ad inſtrumenta extracta, ſed ſunt
verba notarii actuarii regiſtrantis in pro-
ceſſu inſtrumenta notarii extrahētis, quod
eſt maximè veriſimile, cum in prothocol-
lis & breuiaturis nō ſoleat apponi ſubſcri-
ptio, & ſignū ſingulis inſtrumentis. Quan-
tum ad iura extracta per notarium Curiæ
Epiſcopalis, vltra quòd dicitur eū eſſe ſuc-
4 ceſſorem in officio, † apparet extractionem
factam ex decreto Vicarii parte citata &
præſente, quando notarius iura collationa-
uit, *Rot. deciſ. 1. de fid. inſtr. in nou.* Et ita
concluſum iura eſſe in forma probanti.

Balneoregien. Bonorum.
Die Mercurii 10. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Fama probata per teſtes plures numero præfertur, niſi cum minori numero teſtium concurrant adminicula, vt num. 3.*

2 *Teſtes non informati, & deponentes in*

confuſo

confuſo non probant.
4 *Teſtes quibus exceptionibus repelli poſſint.*
5 *Ad probãdam diſtantiam loci attenditur reputatio & fama, non autem menſuratio, præſertim quando eſt facta abſque iudicis decreto, & partis citatione.*

DECISIO MCDLXXXII.

FVit reſolutum probationem D. Corradini non elidi per probationem deductam pro D. Octauia, itaut ſit locus menſurationi
1 prætenſæ; † nam fama per D. Corradinum probata fuit per teſtes lõgè plures numero, & eſt coadiuuata ex fide Communitatum facta conuocato conſilio, & ex obſeruantia Curiæ Capitolij, & Vicarij Vrbis, vt in facto deducitur: Quare applicantur huic facto duæ concluſiones alias firmatæ *in cauſa Veneta Legitimitatis 14. Iunij 1591 coram R. P. D. meo Pamphilio*, quòd ſtantibus duabus famis probatis attenditur illa, quæ eſt probata per plures teſtes & digniores,
2 vt in hoc caſu, † in quo teſtes Dominæ Octauiæ non ſunt informati de itinere, & ſolum in confuſo deponunt de publica voce, & fama, *Bart. in l. de minore. §. plurimum. num. 26. & ibi Hippol. num. 99. de quæſtion. Abb. in c. cum oporteat. nu. 11. de accuſation. Ruin. conſil. 14. num. 19. lib. 4. Gozadin. conſ.*
3 *13. num. 40.* † præſertim verò ſi ſit adminiculata, quia tunc attenditur etiam aduerſus teſtes numero plures carentes adminiculo, *Bart. in d. §. plurimum. num. 26. Bald. in c. dilectus. num. 1. de appellation. Abb. in d. c. cum oporteat. num. 16. cum alijs.* & iſte caſus, de quo agitur, eſt fortior, cum vnà cum adminiculis concurrat pluralitas teſtium
4 melius informatorum: † Præterea non carent exceptione iſti teſtes D. Octauiæ, nempe vaſſallagij & ignorati itineris; & alij nũquam fuerunt in locis, de quibus agitur, & aliqui reſtringunt ſe ad publicam vocem & famam in Caſtris Parrani & Vignanelli, quę ſunt D. Mareſcotti, & etiam vnus facit ſe fratrem D. Mareſcotti; Alius annorum 29. non percutit tempus ante litem ante annos 17. inchoatam: Duo verò ſunt ſalariati, vnus non eſt confeſſus, nec cõmunicatus *; Alius eſt cõpater Domini Mareſcotti, adeo quòd iſta probatio ex his valdè eneruatur, & probatio D. Corradini remanet ſolida, & inconcuſſa. Non obſtat menſuratio facta,
5 † quia in hac re attenditur reputatio & fama non autem menſuratio, vt fuit reſolutum *; Vltra quòd hæc menſuratio fuit facta per D. Mareſcottum abſque vllo iudicis decreto & partis citatione. Et ita concluſum famam probatam per D. Corradinum non elidi per contrariam probationem.

* vt per Caſſar. de Graff. deciſ. 9. de teſtib. Gabr. cõcluſ. 19. in 3. ampliat. cor. ut licet Gabr. conſ. 40. col. 2. lib. 2.

* in hac eadẽ cauſa ſub die Mercurij 14. Iunij 1600.

Bononien. Fideicommiſſi.
Die Lunæ 15. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Filia retenta legitima an aliud in bonis patris fideicommiſſo ſubiectis prætendere poſſit.*
Et an idem ſit ratione Trebellianicæ, vt n. 3. & 9.
2 *Pater relicta legitima filiæ, de reliquis bonis ad libitum diſponere poteſt.*
Et quid ſit, quando legitima relicta non ſufficit pro dote, vid. nu. 5.
4 *Duæ quartæ de bonis fideicommiſſo ſubiectis quando detrahi poſſint.*
6 *Pater tenetur dotare filiam, etiam quòd filia habeat aliunde, & quomodo procedat.*
7 *Diſpoſitio l. fin. C. de dot. promiſſ. quo caſu procedat.*
8 *Bona fideicommiſſo ſubiecta tranſeũt ad hæredes cum ſua cauſa, & cum ſuo onere dotandi, & quomodo intelligatur.*
10 *Trebellianica hodie accipiebatur pro legitima, hodie verò ſecus, quia legitima eſt triens vel ſemis.*
11 *L. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebell. declaratur, quòd vbi pro dote filiæ ſufficiũt fructus bonorum fideicommiſſo ſubiectorum bona fideicommiſſi alienari non poſſunt.*
12 *Statutum Bononiæ, quòd mulieres dotari debeant arbitrio quatuor coniunctorum, quomodo intelligatur.*
13 *Statutum Bononiæ circa æqualitatem dotiũ filiarum, non habet locum, quando ſunt dotatæ à patruo.*

DECISIO MCDLXXXIII.

FVit reſolutum coram R. P. D. meo Litta, teſtamentum Ioannis, non obſtante præteritione filiarum ſuſtineri in vim fideicom-
1 miſſi ex clauſula codicillari: Quare † cum Eliſabetta retenta ſua legitima, reſiduum reſtituerit, Dubitaui, an ſibi aliquid deberetur vltra dictam legitimam in bonis patris fideicommiſſo ſubiectis ratione dotis, vel alimentorum; Et negatiuè fuit reſolutum,
2 quia † pater relicta filiæ legitima, de bonis ſuis poteſt diſponere ad libitum, *l. parentibus. vbi Bar. C. de inoff. teſtam. Surd. qui alios*
3 *allegat deciſ. 21. num. 14.* † Nec minus iſta mulier poteſt prętendere Trebellianicam, quia cum ſimus in teſtamento, quod ſuſtinetur in vim fideicommiſſi ex clauſula codicillari, filij venientes ab inteſtato, grauati reſtituere, non poſſunt detrahere duas quartas; quia cenſentur rogati incontinenti re-
3 ſtituere; † Dum autem quartę detrahũtur, quando ſub conditione, vel in diem eſt iniunctum grauamen, *Bart. in l. Papinianus. §. meminiſſe in fin. ff. de inoff. teſtam. vbi Ca-*

gnol. etiã in fin.n.3?. Alex.cõſ.26.n.7.vol.1.
& conſ.161.nu.4.vol.2. Corn conſ.232.n.11.
vol.4. Illuſtriſſ. Mant.de coniect. vlt. volunt.
5 lib.7.tit.12.nu.31.† Non obſtat, quòd quando legitima nõ ſufficit pro dote, poſsũt alienari bona ſubiecta fideicommiſſo, Auth. res quæ.C.com.de legat.l.mulier. §.cum proponeretur. ff.ad Trebell.qui in hoc concordat cum dicta Auth.et aduertit Cuman.ibid.n.2.verſ. nota ſummarium: Nã fuit reſponſum, quòd omiſſo (quod minimè conſtar) legitimã non ſufficere pro dote, & onus hoc probandi incumbere Eliſabettæ, cum ſit fundamentum ſuæ intentionis, vt in his terminis dicit Corn. conſ.3.n.3.col.3.verſ & ei qui.vol.3. tamen etiam ſi probaretur, nõ releuaret; diſpoſitio enim dicta Auth.res quæ. nõ procedit, quãdo filia teſtatoris habet, vnde ſe dotet aliũde, Iaſ.ibi n.3.in fin.& conſ.231. n.12.lib.2. & hoc idem ſentiunt Rip.in l. filiusfamilias. §.Diui.n.74.ff.de legat.1.& ibid. Ferdinand. Loaz. in repet.n.138.Curt.Iun.conſ.154.in fin.n.15. Aym.conſ.186.n.17. Rolãd.conſ.85. n.9.vol.1.& in tract.de lucr.dot.q.58.Decian. reſponſ.120.in fin.ſub n.27. verſ.item & tertio.vol.3.Phanut.de lucro dotis.gloſ.10.n.72. Boer.deciſ.130.n.12.& 13.Petra de fideicommiſſ.q.8.princip.n.459. Peregr. de fideicomm. art.42.n.66.Kirchou.relat.in tom.1.cõm.opi. diuerſ.loc.3.tit.de iure dot.c.15.fol.209.verſ. Dos prohibita.& videtur de mẽte text.in d.§.cũ proponeretur. vbi quòd ſi adſunt fructus ex bonis fideicõmiſſo ſubiectis, & ſic proprium ipſius mulieris, non poteſt fideicommiſſum minui, & ita limitat dictam Auth. in prædicto §.nu.2.verſ.ſecundo habetis limitationem. & hoc idẽ dicit bene Bart. in eod.§.n.3. & eſt generale in quocunque fideicommiſſario nõ ſolum in conſtitutione dotis, verum etiam in reſtitutione, quia prius debet capere proprium, & poſtea alienum, Doctor.in d. Auth. res quæ.Curt Iun.n.16.Ang.nu.5.Pariſ.conſ. 63.n.49.vol.2.Aym. conſ.19.nu.18. Caſtren. conſ.77.n.7.lib.2.Martar.conſ.1.n.41.& fuit reſolutum in cauſa Romana Dotiũ de Zappis. 19.Ianuarij 1583.coram bo.mem. Cantucero. Quòd autem mulier habeat aliundè, quãmuis debeat probari per dicentem, Curt. ſen. conſ.27.nu.17.verſ. ergo incumbet hæredibus. Aym conſ.19.nu.18.verſ.cui autem incumbat onus probandi. Ferdinand. Loaz. in d repet. l.filiusfamilias.§.Diui.nu.138. ff.de legat.1. verſ.vnum tamen eſt notandum.tamen ſatis probatur in hoc caſu, cum vigore ſententiæ Rotalis Eliſabetta habuerit quintam partẽ bonorum Hieronymi patrui, & medietatem alterius fideicommiſſi Iuliæ de Spõtonibus.
6 Non obſtat; quòd † pater tenetur dotare filiam, etiam quòd ipſa habeat de proprio, l.fin.C.de dot promiſſ ibi neque enim incognita ſunt leges, quibus cautũ eſt omnino paternum eſſe officium dotẽ pro ſua dare progenie: & per verbum illud, omnino, magis cõmunis eſt opinio Doctorũ, quòd pater teneatur dotare, etiã quòd filia habeat aliũdè Soc.Iun.in l.1.n.156.verſ.& hoc dico.& n.162.verſ.cogitabis tamẽ, vbi quòd nõ eſt recedẽdum à com. opin.& n. 164.verſ.fateor tamẽ.vbi quòd cõis opin.magis ſibi placet.ff.ſol.matr. Reſpõdetur
7 enim, quòd † diſpoſitio l. fin.procedit in vita patris, ſecus autem dicendum poſt obitũ patris, quia filia vltra legitimam non debet tangere fideicommiſſum, ſi habet aliunde, vt dicunt Doctor. ſuperius allegati; & ratio differentiæ eſt, quia pater relinquendo filiæ legitimam ſatisfacit officio ſuo, vt cõſiderat Peregr. de fideicomm. art.42.n.68. Alciat.de præſumpt.reg.1.præſumpt.26.nu.4.verſ.quod poteſt procedere. & ante hos omnis eleganter dicit Cuman.in d.l.mulier.§.cum proponeretur.nu.11.vbi expreſſe declarat textum in d.
7 l.fin.C.de dot.promiſſ.† Nec facit, quod bona tranſeunt ad hæredes cum ſua cauſa, ideſt cũ onere dotandi, Bart.& Caſtr. in l. ſi marito. §.ſi voluntate. nu.4.ff ſolut. matr. Cordub.de liber.agnoſc.§.non tamen.nu.56. quia hæres tenetur vſque ad legitimam, quę ſi non ſufficit, tenetur quoque vltra, ſi filia non habet aliunde, ſecus autẽ ſi habet, vt declarat Abb. conſ.12.n.4.verſ.ad vltimum contrarium. & n.5.verſ.tenetur ergo dictus Bernardus.lib.1.
9 † Minus officit, dum dicitur, quòd mulier non ſolum debet habere dotem, ſed etiam Trebellianicam, vt innuit gloſ.in d.§.cum proponeretur. in verb. hoc. & ibid. Iacob.de Arena,& Arius Pinell.in l.1.part.3.n.102. verſ.ſed receptiſſima cõſuetudo.C.de bon.ma-
10 tern.per text.in d.§.cum proponeretur. † intelligendo tamen pro Trebellianica legitimam, quia olim vtraque cõſiſtebat in quarta, & vſque ad quartam tãtummodo, de qua in l.parentibus.C.de inoff. teſtam. Et ideo de Trebellianica ſola fiebat olim mentio, quia conſiſtebat in eadem quantitate cum legitima, Iacob. de Belluſ.in Auth.de reſtitution. & ea quæ par.in Vndecimo menſ.q.2.verſ.ſed olim vtraque. coll. 4. hodie verò fit mentio de legitima, quia regulariter eſt maior quàm quarta Trebellianica, quia eſt triens vel ſe-
11 mis, Auth.nouiſſima.C.de inoff.teſtam.† Nã reſpondetur, quòd text. in d.§.cum proponeretur. non dicit, quòd debeatur dos, & legitima, ſed ſolum quòd ſi ſufficiunt fructus rerum fideicommiſſo ſubiectarum pro dote, nõ eſt deueniendum ad alienationem fideicommiſſi, Cuman.ibid.in fin.Caſtren.nu.6.Alex. num. 3.cum alijs, Roman.conſ.232.circa fin. Molin.de primogen.Hiſpan. lib.4.c.6.nu.15. nam Auth.res quæ. proceſſit alia conſideratione, quia licet legitima filiæ ſit quarta vel triens, tamen vbi euenit cauſa dotis, voluit Imperator augeri legitimam, quatenus eſt neceſſaria pro iſta cauſa, & per hoc euenit mirabile, quòd extẽditur legitima, & fructus computantur, quamuis non computentur in prima legitima, ſed in extẽſione, & ratio eſt,
quia

quia iſta extenſio ſit, ſi fructus non ſufficiant, cum *in d. §. cum proponeretur. num. 11. & 13. Bart. nu. 3. dicens quòd filia non debet habere vtrunque integrum, & ante eum dixit Iacobus de Beluiſ. loco præcitato. verſ. & quòd vnica quarta detrahatur.* licèt enim fructus percepti teſtatoris iudicio non computẽtur liberis primi gradus in quartam *l. iubemus. C. ad Trebell.* bene computantur in omnem aliam cauſam, propter quam ipſum fideicõmiſſum poteſt diminui, *Ang. de Peruſ. in d. §. cum proponeretur. nu. 1. dicens hunc eſſe verũ*

12 *intellectum illius textus.* † Nõ obſtat, quòd in Ciuitate Bononiæ adſit ſtatutum, quòd mulieres debeant dotari arbitrio quatuor coniunctorum, quia dato etiam quòd ſtatutum loqueretur in caſu noſtro, quod non fuit viſum, propinqui, ſtante dicto ſtatuto, non debent arbitrari minus legitima, quia in ea non eſt exceſſus, vel ſi legitima non ſufficit debent excedere, *Saliceт. in d. Auth. res quæ. in 2. notab.* Quare cum in præſenti caſu Eliſabetta habuerit legitimam, quæ ſufficit pro dote, vt dictum fuit, habemus effectum ſtatuti; Vnde non eſt curandum de modo, cum modus ſcilicet arbitrium coniunctorum requiratur ad certũ finem, *l. ſi mater. vbi gloſ. C. de inſtit. & ſubſtit. l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauit. ff. de acquir. hæred. Brun. in tractat. de forma. in tit. de implen. & obſeruan. form. col. 15. in prima fallentia. fol. mihi. 75. Put. deciſ. 252. n. 8. cum ſeq. lib. 2. Caſſad. deciſ. 2. de iud. & fuit dictum in cauſa Compoſtellana Canonicatus 20. Iunij 1601. coram Re-*

13 *uerendiſſ. D. meo Epiſcopo Pacenſe.* † Minus facit aliud ſtatutum, quòd vna ſoror debeat dotari, prout aliæ fuerunt dotatę, niſi patrimonium ſit diminutũ; nam etiam dato quòd huiuſmodi ſtatutum faceret ad præſentẽ caſum; tamen non poteſt fieri fundamentum in dote data alteri ſorori Eliſabettæ, quia ipſa nõ fuit dotata à patre ſed à patruo, qui potuit ad libitum de rebus ſuis diſponere; Vnde non poteſt fieri aliquod fundamentũ in dicto ſtatuto. Et ex prædictis concluſum, Eliſabettæ aliquid non deberi vltra legitimam.

Fauentina Monaſterij.

Die Lunæ 15. Decembris 1603.

SVMMARIVM.

1 *Spoliatus pro poſſeſſore in odium ſpoliantis habetur, & ſuſtinet partes rei, vt n. 9.*

2 *A ſententia exequutoriæ litterarum Apoſtolicarum non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum.*

3 *In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, vel clauſula parito breui.*

4 *Litteræ Apoſtolicæ habent exequutionem paratam.*

5 *Reſcriptum Papæ mandans, vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe.*

6 *Succumbenti in poſſeſſorio incũbit onus probandi in petitorio.*

7 *Inſtans pro nullitate ſententiæ pro actore ſe gerere dicitur.*

8 *Petitorium abſorbet poſſeſſorium.*

10 *Gratia conceſſa cum clauſula, Motu proprio, non requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium.*

11 *Contra gratiam conceſſam cum clauſula, Motu proprio, dari poteſt de defectu intẽtionis, ſed onus probandi defectum incumbit allegantibus.*

12 *Clauſula, dũmodo tempore data præſentium non ſit alteri ius quæſitum, non inducit cõditionem ſuſpenſiuã exequutionis gratiæ, ſed præſeruat tantum ius alterius, vt ſi de eo conſtet, gratia pro non facta habeatur.*

13 *In reſeruationibus penſionum, clauſula, dũmodo remaneant centum pro Rectore, vel dummodo non excedant tertiam partem fructuum, iuſtificari debent ab eo, qui pẽſionem obtinuit, cũ ſint modificatiua quãtitatis penſionis, non autem præſeruatiua iuris tertij, & ſolum operantur, ne penſio modum aſſignatum excedat.*

14 *In clauſula, dũmodo tempore data præſentium nõ ſit alteri canonicè prouiſum, qualitas verbi, canonicè, ſemper eſt verificanda per eum, qui titulum aliquem allegat, aliàs titulus pro non titulo habetur.*

15 *Nemo tenetur ad verificationem eius, quod eſt de exceptione partis aduerſæ.*

DECISIO MCDLXXXIV.

VAcante Monaſterio, de quo eſt controuerſia per obitum vltimi poſſeſſoris, S. D. N. illud Motu proprio commendauit Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Datario, qui litteris expeditis vigore ſententiæ Auditoris Cameræ fuit immiſſus in poſſeſſionem, non obſtãte reclamatione RR. Monachorũ Vallis Vmbroſæ prætendentium poſſeſſionem dicti Monaſterij iã à multis annis fuiſſe penes Congregationem, ad quam omnimoda diſpoſitio huius Abbatiæ vigore ſuorũ priuilegiorum ſpectare affirmabant; & idcirco interpoſita appellatione à ſententia contra eos lata, adiuerunt Signaturam Sanctiſſimi pro obtinenda commiſſione appellationis: Verum S. D. N. noluit cauſam appellationis, prout petebatur committere, ſed appoſuit ſecundam partem ſub his verbis: Vel ſi magis placet committatur eidem Patriarchæ, qui in cauſa & cauſis huiuſmodi procedat in petitorio & poſſeſſorio ſimul & ſemel vnica ſententia, omni & quacunque appellatione remota; Vnde orta eſt controuerſia inter partes ſuper modo procedendi prætendentibus Monachis ſententiam Auditoris Cameræ eiuſq. exequutionem fuiſſe nullam & atten-

attentatam, & conſequenter ſpoliatiuam, &
in hoc iudicio ipſos habendos eſſe pro poſ-
1 ſeſſoribus, † cum ſpoliatus pro poſſeſſore in
odium ſpoliantis habeatur, *Ruin. conſ.161.*
n.12.lib.1. & ideo onus deducendi ius ſuum
& ſuas probationes incumbere D. Datario
vti actorj, non autem ipſis, cum rei perſonam
ſuſtineant, & eſſe prius diſcutiendum poſſeſ-
ſorium. Ex aduerſo verò dicebatur poſſeſ-
ſionem eſſe penes D. Datarium, & diſcutien-
dum eſſe petitorium, in quo Monachi erant
actores, ſeruando formam reſcripti præſcri-
bentis formam procedendi. Quare fuit du-
tatum, quis ſit habendus pro poſſeſſore in
caſu, & ad effectum, de quo agitur, & Do-
mini cenſuerunt D. Datarium eſſe haben-
dum pro poſſeſſore. Cum enim fuerit im-
miſſus in poſſeſſionem vigore ſententiæ Au-
ditoris Cameræ ſuper exequutione littera-
2 rum Apoſtolicarum, † à qua non ſolet dari
3 appellatio ſuſpenſiua, † immo in commiſ-
ſione appellationis ſolet apponi clauſula,
ſine præiudicio exequutionis litterarum
Apoſtolicarum, vel clauſula, parito Breui;
4 nam † litteræ Apoſtolicæ habent exequu-
tionem paratam, *Mohedan. deciſ. 13. vt lit.*
penden. & ideo iudex dedit refutatorios,
vtique pro poſſeſſore habendus eſt, donec
reuocetur ſententia, & reſtituatur poſſeſſio,
5 † quod hoc caſu fieri nequit obſtante reſcri-
pto, in quo Papa mandat, vt procedatur
ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio
& poſſeſſorio. Confirmantur prædicta *per*
6 *text. in l.incerti. C.de interdict.* quòd † ſuc-
cumbenti in poſſeſſorio incumbit onus pro-
bandi in petitorio: Et licèt informantes
7 pro Monachis multum inſiſtāt † ſuper nul-
litate ſententiæ Auditoris Cameræ; tamē
in hoc articulo videntur manifeſtè gerere
ſe pro actoribus, deducendō rationes & ar-
gumenta ad demonſtrandum ſententiæ nul-
litatem & iniuſtitiam, quæ non eſt opus re-
ferre; nam nullius effectus eſt hæc diſputa-
tiò, cum dato etiam quòd ſententia eſſet
nulla, & idcirco eſſet ferenda ſententia prò
Monachis: Tamen hoc fieri non poteſt ſtan-
te formula reſcripti, vt dictum eſt; quinim-
mo ſi in petitorio iudicandum eſſet pro va-
liditate gratiæ, non poſſet ſententia ferri
in poſſeſſorio, aut lata exequi, quaſi ven-
8 toſa & inanis, † cum petitorium abſorbeat
poſſeſſorium, *vt ait Pute. deciſ. 82. in vna*
9 *Sabinen. lib. 1.* Non obſtat, quòd † Mona-
ſterium ſit habendum pro poſſeſſore *iuxta*
conſ. allegatum Ruin. 161. num. 12. lib. 1.
& ideo in petitorio ſuſtineat partes rei, quia
adhuc non liquet ſententiam fuiſſe ſpoliati-
uam, & nullam; ſed etiam hoc admiſſo,
nullus hinc reſultat effectus ad commodum
10 Monaſterij, † ex quo gratia conceſſa eſt
cum clauſula, Motu proprio; & ideo non
requirit iuſtificationem, quia cenſentur
omnia probata, quæ Papa in ſuis litteris
expreſſit, *Gabr. de clauſul. concluſ. 1. num.*
89. & ſaltem transfert onus probandi in
aduerſarium *Pute. deciſ.323. num. 5. lib. 2.*
11 † & licèt poſſit per partem contrariam dari
de defectu intentionis, in hoc articulo onus
probandi talem defectum incumbit oppo-
nenti, & ſic Monaſterio, quod in ſua exce-
ptione ſuſtinet partes actoris. Neque ob-
12 ſtat, quòd † in litteris adſit clauſula dum-
modo de tempore datæ præſentium eidem
Monaſterio de Abbate prouiſum ſeu illud
alteri commendatum canonicè non exiſtat,
quia hæc clauſula non inducit conditionem
ſuſpenſiuam exequutionis gratię, ſed præ-
ſeruat tantum prouiſionem, ſeu ius alterius,
vt ſi de eo conſtet, gratia pro non facta ha-
beatur, *Achill. deciſ. 18. num. 2. in fin. de*
probation. & adeſt deciſio in vna Cameracen.
Canonicatus 4. Decembris 1573. coram
S. D. N. Clemente VIII. & fuit dictum
in vna Placentina Capellaniæ 29. Martij
1596. coram R. P. D. meo Penia, & hinc
colligitur reſponſio ad id, quod dicitur
13 † Dominum Datarium debere iuſtificare
hanc clauſulam, arguendo de clauſula, quæ
ſolet apponi in reſeruationibus penſionum,
dummodo remaneant centum pro Rectore,
vel dummodo non excedant tertiam partē
fructuum, *vt fuit dictum in vna Meliten.*
Penſionis coram R. P. D. meo Litta 27. Iunij
1597. nam illa eſt modificatiua quantitatis
penſionis non autem præſeruatiua iuris
tertij, niſi quatenus operatur, ne penſio
modum aſſignatum excedat; ſed hæc de qua
agitur; non præſeruat ius perſonæ incertæ,
quæ fortè non eſt in rerum natura, ideo ne-
ceſſe eſt, vt hoc ius allegetur, & probetur
14 per eum, qui eo vti vult, maximè † cum
adſit qualitas illa, canonicè, quæ ſemper
eſt verificanda per eum, qui titulum ali-
quem allegat, aliàs titulus pro non titulo
habetur, vt paſſim in praxi obſeruari vide-
15 mus, & regula eſt, † neminem teneri ad ve-
rificationem eius, quod eſt de exceptione
partis aduerſæ *ad notat. per Bart. & Docto-*
res in l. admonendi. de iur. iur. Quæ dicuntur
ſuper iniuſtitia ſententiæ, reſpiciunt peti-
torium, & veniunt particulariter diſcutien-
da viſis iuribus & rationibus, quæ pro Mo-
naſterio deducuntur. Et ita concluſum.

Cordubem. Rodecimarum
Die Lunæ 19. Ianuarij 1604.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1 *Cauſa nullitatis ſententiæ aquè principali-*
ter commiſſa non poteſt dici deſerta, licèt
ſit deſerta appellatio ſimul commiſſa.
2 *Scientia ſufficienter inducta dicitur ex his,*
quæ generali conſuetudine ſunt introdu-
cta, maximè in materia, quæ per præſum-
ptiones & coniecturas probatur.

3 *Scien-*

3 *Scientia præſumitur ex actibus pluries iteratis.*

4 *Solutio decimarum & redecimarum facta ab Arrendatarijs præſumitur facta de ſcientia & voluntate dominorum.*

5 *Ad manutentionem ſolent ſufficere leuiores probationes.*

DECISIO MCDLXXXV.

IN hac cauſa fuit aliàs dubitatum, An dandum eſſet mandatum de manutenẽdo Decano & Capitulo Cordubenſi in exactione redecimarũ contra Reueren. Fratres monaſterij Sancti Hieronymi Vallis Paradiſi, & ſub die 2. Maij anni proximè præteriti fuit denegata manutentio ex eo, quòd non conſtabat de ſcientia fratrum: fuit deinde particulariter dubitatum; An conſtaret ex his, quæ deducebantur de prædicta ſcientia fratrum, & cauſa bis propoſita, fuit ſub die 15. Decembris, ſolo Capitulo informante, deciſum conſtare de ſcientia. Verum placuit tertio vtraque parte informante, cauſam ſuper eodem articulo proponere: Et Domini cenſuerunt ſtandum eſſe in deciſis *; reiecta enim inſpectione priuilegiorum, quæ re-
1 ſpicit Petitorium; Item oppoſitione, † quæ fiebat de re iudicata, eum prout aliàs dictum fuit, cauſa nullitatis non ſit deſerta, quæ fuit æque principaliter cõmiſſa, *Frãch. in c. dilecto. cum alijs allegatis in deciſ. Carthaginen. Penſionis 13. Martij 1600. coram R. P. D. meo Lancellotto*, ex quo tollitur id, quod allegatur *ex deciſione bo. me. Domini Gipsij* [a], Fuit diſcuſſus articulus ſcientiæ, & concluſum eam probari, primo ex 230. inſtrumentis productis pro parte Capituli, quæ percutiunt tempus 14. annorum & vltra, probatur generalis conſuetudo illarum partium apponendi in inſtrumentis arrendamentorum clauſulam, per quam transfertur onus ſoluendi redecimam in affictuarios prædiorum: Secundo per teſtes comprobatur eadem conſuetudo in ſummario aliàs dato ſub nu. 3. & ex his
2 videtur ſufficienter induci ſcientia, † cum ea, quæ generali conſuetudine ſunt introducta, nota omnibus præſumantur in illo loco degentibus, *gloſ. in c. 1. de poſtul. prælat. Aym. conſ. 57. nu. 10. Grat. conſ. 49. nu. 8. & 9. lib. 1.* maximè cum ſimus in materia, quæ per præſumptiones & coniecturas probatur *Aym. conſ. 193. num. 6.* Coadiuuatur probatio iſta ex eo, quòd vltra viginti annos fuit ſoluta redecima ex prædijs Monachorum ſancti Hieronymi, vt per teſtes probatur, & in ſpecie de iſto prędio de Enxiſneros, de quo hodie agitur, vt bene in facto deducitur: Accedunt plura inſtrumenta arrendamentorum factorum à fratribus ſancti Hieronymi cum prædicta
3 clauſula † ex quibus toties iteratis actibus & ſolutionibus tot annorum præſumitur ſcientia *ad deciſ. Pute. 264. num. 2. lib. 1.*
4 † cum nõ ſit veriſimile, quòd Arrendatarij voluerint ſoluere redecimas fratribus inſcijs, ſed veriſimilius eſt, quòd illud ſcientibus & volentibus dominis fecerint, *Abb. conſ. 18. nu. 4. & 5. lib. 1. Aym. conſ. 40. nu. 3.* & maximè quia ratione iſtius oneris penſio minor ab Arrendatarijs ſoluebatur monaſterio. Et ex his patet reſponſio ad omnes obiectiones, quę ex aduerſo fuerunt deductæ, quæ Dominis viſæ fuerunt ſatis leues & debiles ad effectum impediendi ma-
5 nutentionem, † in qua ſufficere ſolent leuiores probationes. Et ita concluſum.

* ſub dicta die 15. Decembris proximè præteritum.

a In Camerinen. penſionis ſub die 22. Iunij 1594 in qua elicitur quòd exceptio rei iudicatæ impedit manutentionem.

Sabinen. Hęreditatis, ſeu Fideicomiſſi.
Die Veneris 23. Ianuarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Ad excludendum à fideicommiſſo ſufficit dicere teſtamentum de eo non loqui.*

2 *In fideicommiſſis appellatione filiorum veniunt nepotes, vbi agitur de eorum fauore, declara tamen, vt num. 8. & ſeq.*

3 *Voluntas teſtatoris conſeruandi bona in familia ex quibus arguatur, & nu. 5. 6. 21. & 22.*

4 *Appellatione filiorum veniunt nepotes, quando teſtator habuit rationem conſeruationis agnationis concurrentibus tamen coniecturis, & vid. nu. 8.*

7 *Valet argumentum, quòd qui probibiti ſunt alienare, cenſeantur ad ſucceſſionem vocati.*

8 *Coniecturæ voluntatis teſtatoris primum locum obtinent, ad cognoſcendum, an appellatione filiorum veniant nepotes.*

9 *Appellatione filiorum quando non veniant nepotes, vid. vſque ad nu. 13.*

13 *Filij poſiti in conditione quando non cenſeantur vocati, & num. ſeq.*

15 *Nõ ſufficit allegare teſtatorem ita voluiſſe, niſi doceatur voluntatem tranſiuiſſe in diſpoſitionem.*

16 *Coniectura, quòd teſtator ſi fuiſſet interrogatus, ita diſpoſuiſſet, non habet locum, vbi agitur de extendendo grauamine de perſona ad perſonam, & præſertim quando ratio agnationis conſeruandæ non fuit expreſſa, licèt idem ſit, ſi fuerit expreſſa, cum non debeat extendi ad caſum non expreſſum, vel aliàs ex non neceſſarijs coniecturis collectum, vt n. 18*

17 *Fauore agnationis non ſunt multiplicandæ ſeu ſomnianda ſubſtitutiones vltra diſpoſitionem teſtatoris.*

19 *Probibitio alienationis licèt extendatur in infinitum etiam per mille generationes: habet tamen tantummodo locum exiſtentibus maſculis deſcendentibus ipſius teſtatoris; ſecus eſt in non ſuis, aliàs multiplicarentur fideicõmiſſaria ſubſtitutiones*

Google

nes in infinitum in perſonas non cogitas nec vocatas, & nu. 20.

21 *Teſtator ſubſtituens duos ſeniores de familia ſibi incognitos dicitur habuiſſe rationem conſeruationis familiæ.*

22 *Teſtator mandans, quòd ſubſtitutus aſſumat arma & cognomen familiæ, dicitur fideicommittere pro conſeruatione agnationis.*

DECISIO MCDLXXXVI.

FVit dubitatum, An in fideicommiſſo facto per quondam bo. me. Dominum Octauium Vrſinum, in quo poſt defectum lineę maſculorum vocauit filias fęminas, dummodo maritarentur cum aliquo vel aliquibus de domo vel familia nobilium de Vrſinis, etiam ſi ad ſecunda vota pluries tranſierint, filij Dominæ Virginiæ, quæ nupta fuit in domo dominorũ de Vrſinis, ſed obijt antequam fuerit factus locus fideicommiſſo ad ſui fauorem, cenſeantur aliquo modo vocati ad hæreditatem, & bona dicti quondam Domini Octauij, in caſu & ad effectum, de quo agitur: Effectus eſt, vt ſciatur, an poſt obitum Illuſtriſſ. Domini Henrici iſti Illuſtriſſ. filij Dominę Virginię vti vocati debeant admitti ad ſucceſſionem in bonis quõdam Domini Octauij, & quidem de expreſſa vocatione non eſt agendum, quia nullibi leguntur in teſtamento expreſsè vocati, quo caſu ha-
1 bet locum regula illa, quòd † ad excluſionem ſufficit dicere teſtamentum de eis non loqui, *Io. Andr. ad Specul. tit. de teſtam. §. occurrit. Dec. conſ. 95. & 336. in fin. Socin. conſ. 62. num. 7. lib. 3. Socin. iun. conſ. 185. nu. 9. lib. 2. Gozad. conſ. 21. nu. 8. cũ alijs* * ; ideo videndum eſt de tacita vocatione, quã ex diuerſis argumentis & coniecturis deducunt Informantes pro hac parte. Et Pri-
2 mo deducitur, † in fideicommiſſis appellatione filiorum venire nepotes, vbi agitur de eorum fauore, *iuxta doctrinam Bart. in l. liberorum. num. 5. de verb. ſign. & cumulat latè Gabr. concl. 1. nu. 7. & 10. eod. tit. Illuſtriſſ. Cardin. Mantica lib. 5. tit. 8. & allegatur etiam deciſio in vna Vrbeuetana Caſtrorum 10. Iunij 1588. coram Illuſtr. Plato, cum alijs per Informantes allegatis* [a]. Secundo pro fulcienda hac concluſione deducuntur pro hac parte nonnullæ coniecturæ, quarum vna eſt, voluntatem teſtatoris fuiſſe, vt bona conſeruarentur in familia
3 de Vrſinis, † hanc autem voluntatem ex eo deducunt, quòd poſt omnium maſculorum inſtitutionem & ſubſtitutionem, dotatis fęminis in ſcutis decem millibus, voluit tãdem ipſis omnibus deficientibus vltimo decedenti ſine filijs maſculis legitimis & naturalibus, vt filiæ fęminæ ſuccedant, dummodo maritentur cum aliquo vel aliquibus de domo & familia dominorum de Vrſinis, ex hoc enim videtur voluiſſe proſpicere familiæ, & inuitare ad ſucceſſionem nepotes, & ad hoc allegatur *conſ. Anchara n. 27. cum alijs* [b], & hoc maximè apparet ex eo, quòd noluit ſubſtituere fęminas omnes indiſtinctè, ſed illas tantum, quę maritarentur in dicta domo de Vrſinis;
4 Ideoq. † quando teſtator habuit rationem conſeruationis agnationis, appellatione filiorum veniunt nepotes, *Mantica dicto tit. 8. nu. 17. Gabr. dicta concluſ. 1. nu. 37. cũ alijs* [c]. Et hæc coniectura confirmatur à
5 ſimili, † nam quando teſtator mandat inſtitutis vel ſubſtitutis, vt aſſumant nomen & inſignia familiæ, conſtat per eum habitam contemplationem conſeruationis bonorum in familia *iuxta conſ. Caſtr. 259.*
6 *lib. 1. cum concordantibus*, † Vrget etiam pro confirmatione huius coniecturæ, quòd teſtator voluit eas ſuccedere, quę maritarẽtur in hac familia, etiam ſi ad ſecũda vota pluries tranſierint, ex quo apparet magis enixa mẽs teſtatoris cõtẽplãtis familiã Vrſinorũ; Et demũ hoc idẽ colligi videtur ex eo, quòd propriã filiam, quæ erat maritata extra familiam in domo de Sabellis, non ſubſtituit, ſed maluit ſubſtituere filias fęminas ſibi incognitas, dummodo maritarentur in domo de Vrſinis, quæ res arguit maiorem affectionem erga domum & familiã prædictam, quam erga proprias filias. Alteram coniecturam deducunt informantes ex prohibitione alienationis, in qua conantur includere non ſolum maſculos deſcendentes ſuos, ſed etiam fęminas ſubſtitutas earumq. deſcendentes in infinitum, cum verba ſint prægnãtiſſima, & prohibitio fiat filijs in infinitum etiam per mille genera-
7 tiones, ex † qua arguitur, quòd prohibiti alienare, cenſeantur etiam ad ſucceſſionem vocati, *l. ab eo. C. de fideicom.* aliàs eſſet horum habitus reſpectus ſine cauſa, & non valeret, *ad notat. in l. filiusfamilias. §. Diui. & ibi Doctor. de legat. 1.* His tamen non obſtantibus Domini magna conſenſione vnanimiter cenſuerunt, filios quondam D. Virginiæ nullo modo eſſe vocatos, non quidem expreſsè, cum nulla reperiatur facta eorum mentio in teſtamento, vt ſupra dictum eſt, ſed neque etiam tacitè, non obſtãtibus ijs, quæ pro eorum parte deducta fuerunt. Et quantum ad primam rationẽ,
8 quæ ſumitur ex illa concluſione, quòd † appellatione filiorum veniunt nepotes, dictũ fuit, eam diuerſimodè, & ſatis confusè à Doctoribus tractari; & ideo ſemper recurrendum eſſe ad coniecturas voluntatis, quę in hac materia primum locum obtinet, *vt benè tradit Illuſtriſſ. Mantic. de coniectur. vlt. volun. lib. 8. tit. 8. nu. 8. & ita communiter à Doctoribus obſeruatur.* Animaduertendum eſt etiam multas afferri limitationes, quę huic caſui applicari poſſunt; Et

primo

* & facit l. quidam cum filiũ vbi Bal. & Imol ff. de hæred. inſtit. Aym. conſ. 205. col. 2. Pariſ. conſ. 63 nu 7. vol. 3. Oldrad. cõſ 31. in fin cũ alijs per Roland. conſ 70 nu. 12. lib 5. & fuit dictũ in Vrbeuetan. fideicõmiſſi 28. Apr 1516. corã Illuſtr. Cardin. Pamphilio.

a Rimin. iun. conſ 75. nu. 1 Menoch. cõſ. 497. vol. 5. Cephal cõſ. 252 num. 7. vol. 2. Surd. cõſ. 336 n. 9. & in tractat. de alimẽ. tit. 9. quæſt. 36. nu 9. Peregrin. de fideicom. artic. 22. nu 21. Gabr. de verb. ſign. concl. 1. nu 16. in 10. amplia lauſ-

ſime Socin. iun. conſ 296 vol 2. qui loquitur quando vocatæ ſunt filiæ fęminæ, quòd veniunt nepotes, Alex. in his terminis conſ. 26 per totũ vol. 5. Natt. conſ. 602. nu. 15. & 16. Craſſ. in §. fideicommiſſum q. 12 n. 2 & 3. & hanc opinionem ſequuta eſt Rota non ſolum in fideicommiſſo proueniente ex teſtamento, ſed etiam ex contractu, vt per Puteo. deciſ. 261. præſertim. n. 3. lib. 2.

b Roland. in d. conſ. 70. n. 10. vol. 5. Rimin. iun. cõſ. 33. num. 51. & ſeq. de communi Peregrin. de fidei commiſſ. artic. 19. ſub n. 16. verſ. ad hoc etiam facit.

c Pariſ. in cõſ. 63. nu. 27. in fin. lib. 2. Peregrin. de fideicomm. artic. 22. nu. 35. Soc. iun. conſ. 19. n. 1. & ſeq & conſ. 216. nu. 13. verſ. & etiam lib. 2.

Digitized by Google

9 primo † appellatione filiorum non veniunt
nepotes, quando ex hoc induceretur gra-
uamen filijs vocatis: concluſio enim illa
locum habet in merè fauorabilibus, *Bald.
conſ.362.lib.4. Corn.conſ.199.nu.34. lib.2.
Alex.conſ.1.nu.12.lib.1. & conſ.56. nu.2.
lib.5.Socin.conſ.104.lib.4. qui de communi,
Dec.conſ.95.nu.7. Alciat.conſ.31. num.38.
lib.9.Pariſ.cõſ.89.n.24.lib.2.Decian.cõſ.47
num.20. lib.3. Bero. conſ.122.num.2.lib.2.
& fuit firmatum hoc in Romana fideicom-
miſſi de Bonadies coram R.P.D. meo Mel-*
10 *lino* [d]. † Secundo dicta concluſio non pro-
cedit, vbi qualitas adiecta filijs vel filiabus
non conuenit nepotibus, *Bart.in d. l.libe-
rorum.nu.6. Gabr.d.concl.1.nu.58. & fuit
dictum in d.cauſa de Bonadies*, & applica-
tur benè caſui noſtro, in quo vocantur filię
dummodo maritentur in domo de Vrſinis,
quæ qualitas nullo modo conuenire poteſt
11 earum filijs maſculis. Tertio † appella-
tione filiarum regulariter non veniunt filij
earum maſculi, cum fęmininum non conci-
piat maſculinum, *l.ſi ita ſcriptum.de legat.
2.Bart.in l.liberorum.nu.14. Abb.conſ.36.
nu.3.lib.1.Hier.Gabr.conſ.96.nu.22.lib.1.
& conſ.119.num.4. lib.2. latè Peregrin. de
fideicom.art.26.n.22.Rimin. iun.conſ.246.*
12 *nu.39.* Quarto accedat, quòd † in alia
parte teſtamenti teſtator diſcretiuè loqu-
tus eſt de filijs & nepotibus, quo caſu dici-
tur per Doctores, eum noluiſſe filiorum ap-
pellatione comprehendere nepotes, quia
vbi voluit, eos expreſſit, *l.ſi ſeruus pluriū.
de legat.1. Ruin.conſ.131.nu.4.lib.2.cum
alijs citatis per Gabr. d.concl.1. nu.92.* Sed
& magis exactè perpendẽdo rationes, ſatis
videtur hoc caſu non fuiſſe habitam ratio-
nem conſeruationis bonorum in familia de
Vrſinis, niſi reſpectu deſcẽdentium expreſ-
sè inſtitutorum, non autem in familia Vr-
ſinorum, apud quos in matrimonium collo-
carentur filię ſubſtitutæ, nullam enim fecit
mentionem filiorum ex eis deſcendentium,
neque eos in aliqua conditione poſuit, ne-
que filias grauauit reſtituere eis hæredita-
tem per fideicõmiſſum: Vnde cum videa-
mus de iure communi *ex diſpoſitione l. Lu-*
13 *cius. la 2. de hæred. inſtit.* † filios poſitos
in conditione non cenſeri vocatos, ſed ſuc-
cedere eorum parentibus ab inteſtato, vel
ex teſtamento, non autem ex vocatione pri-
mi teſtatoris, *vt ibi per gloſ. & Doctores*,
quorum opinio procedit niſi cõcurrentibus
vrgentiſſimis coniecturis in contrarium;
14 † multo magis dicendum eſt, eos non fuiſ-
ſe vocatos, qui neque in conditione poſiti,
neque eorum prorſus aliqua facta fuit mẽ-
tio, & ad hoc etiam facit *text. in l. pater
filium. §.fundum. de legat.3.* in quo maior
videtur ratio inducendi vocationem; verũ
etiam certum eſt, quòd ſi nulla reperiretur
filia nupta in d. domo de Vrſinis nullum
habitum fuiſſe reſpectum illarum, neque
aliquid in dicta hęreditate prętẽdere poſſe,
cum hoc caſu eueniente, nihil per teſtato-
rem ad earum fauorem diſpoſitum fuerit;
Vnde ſuccedit, vt potius dicendum ſit ha-
bitum fuiſſe à teſtatore reſpectum ad fauo-
rem filiarum, vt cum melioribus conditio-
nibus nuberent, & inuitarentur nobiles de
domo Vrſina ad ambiendum illas ſub ſpe
tam opulentę hæreditatis, ad eos hac ra-
tione peruenturæ. Et ſic optimè applica-
15 tur, quod dici ſolet, † non ſufficere alle-
gare teſtatorem ita voluiſſe; niſi doceatur
voluntatem tranſiuiſſe in diſpoſitionem
*Dec.conſ.287.num.7. & 513. nu.11. Alex.
conſ.202.nu.4.lib.7.poſt Bald.in l. quidam.
de hæred. inſtit. Iaſ.conſ.143.nu.4.verſ.non
obſtat.lib.2. Gabr.conſ.111. num.16. lib.1.*
hic verò neque de voluntate, neque de di-
ſpoſitione conſtat. Non obſtat, quod di-
citur, quòd ſi teſtator de hoc fuiſſet inter-
rogatus, ita diſpoſuiſſet; nam præterquam
quòd iſta eſt mera diuinatio; & in contra-
rium apparet eum ſciuiſſe voluntatem ſuã
apertè & diſertis verbis ad fauorem deſcẽ-
16 dentium maſculorum explicare, † iſta con-
iectura non habet locum, vbi agitur de ex-
tendendo grauamine de perſona ad perſo-
nam, *vt voluit Aretin. in l.Gallus. §. &
quid ſi tantum. col. 3. verſ. adde. de lib. &
poſth. & conſ. 27. quem ſequitur Dec. conſ.
211.nu.5. & conſ.287.nu.8. Aym.conſ.98.
nu.15.* maximè, cum ratio agnationis cõ-
ſeruandæ non fuerit expreſſa; & ideo ex ea
non poteſt deſumi argumentum, *Bart.in
d.l.liberorum.nu.12. Alex.conſ.97.num. 7.
lib.2.Dec.conſ.315.n.6.Socin.iun. cõſ.155.
n.10.lib.2. & conſ.13.n.34.lib.3.Illuſtriſſ.
Mantica de coniect.lib.6. tit.15. nu. 6.* vbi
17 dicit † fauore agnationis non ſunt multi-
plicandæ ſeu ſomniandæ ſubſtitutiones vl-
tra diſpoſitionem teſtatoris, ſed etiã ſi ex-
18 preſſa fuiſſet, † non debet extendi ad caſũ
non expreſſum, vel aliàs ex non neceſſariis
coniecturis collectum, *vt fuit deciſum in
vna Amerina ſucceſſionis die 28. Maij 1597.
coram R.P.D. meo Penia ex tunc allegatis,
& fuerat reſolutum ante multos annos in
cauſa Bononienſi de S. Petro coram bon. me.
Decano de Rubeis, & ſæpius in pluribus cau
ſis repetitum.* Non obſtat conſideratio, quæ
fit in illis verbis, etiam ſi ad ſecunda vo-
ta pluries tranſierit, quia ex iſtis ver-
bis nihil aliud colligi poteſt, niſi vt quod
fuit diſpoſitum in priori matrimonio, lo-
cum habeat etiam in ſecundo & vlteriori,
adeo quòd fęmina, quæ primo nupſiſſet ex-
tra familiam Vrſinam, poſſit in ſecundo
matrimonio nupta in familia Vrſina con-
ſequi ex hac diſpoſitione commodum huius
ſucceſſionis. Neque obſtat, quòd teſtator
non ſubſtituerit filiam nuptã in domo Sa-
bellorum, quia cum iam eſſet nupta, & te-
ſtatori

[d] ſub die 21. Aprilis anni præſenti.

ſtatori eſſent tres filij maſculi, non cogitanit eos deceſſuros ante filiam nullis relictis maſculis, quod colligitur ex fideicommiſſo per eum relicto filiis ſuis, & ex illis maſculis deſcendentibus in infinitum. Altera coniectura, quæ fit in prohibitione alienationis, non placuit Dominis; nam præſupponit id, de quo diſputatur, & vt dicũt Dialectici petit principium, præſupponit enim in dicta prohibitione contineri Virginiam, & eius filios, tanquam ſit extra controuerſiam eos eſſe vocatos, facta eſt enim ſuis hæredibus & deſcendentibus ex illis in infinitum cum adiectione illa, dictis; & ideo ſi filij Virginiæ non ſunt vocati neque expreſsè, neque tacitè, vt ex ſupra deductis apparet, non poteſt dici prohibitionẽ eos comprehẽdere, & ex lectura teſtamenti ſatis conſtat prohibitionem factam fuiſſe filijs hæredibus inſtitutis, & deſcendentibus ab illis in infinitum, neque extendi ad fęminas, quod ex eo ſuadetur, quia in euentũ alienationis vocat filios maſculos alienantis, vel alios maſculos non alienantis, & ſolum fęminis præſeruat dotes decem
19 millium ſcutorum: † Et licèt prohibitio extẽdatur in infinitum etiam per mille generationes, ea tamen intelligitur habere locum exiſtentibus maſculis deſcendentibus ipſius teſtatoris, quos prius inſtituerat, & ſubſtituerat in infinitum, alioquin ſequeretur filios filiarum eſſe in infinitũ ſubſti-
20 tutos, & prohibitos alienare, & † ita multiplicaretur ſubſtitutio fideicommiſſaria in infinitum, contra omnes regulas iuris in perſonas non cognitas nec vocatas. Quæ allegantur ex diuerſis Doctoribus, nõ videntur multum ad rem facere; Et primo *conſilium Ancharani 27.nu.6.circa mediũ.*
21 non applicatur, quia ibi † conſtabat teſtatorem habuiſſe rationem cõſeruationis familiæ, cum ſubſtituerit duos ſeniores ſibi incognitos; hic verò nulla legitur familiæ vocatio; nam ex ſubſtitutione filiorum nõ poteſt inferri ad familiæ vocationem.
22 Non obſtat *conſ. Caſtren.259. lib. 1.* † de aſſumẽdo arma & cognomine familiæ, quia illo caſu conſtat de intentione teſtatoris volentis fideicommittere pro cõſeruatione agnationis. Non obſtat *conſ. Socin. iun. 246.lib.3.* quia ibi aderant multa, ex quibus ſuadebatur teſtatorem ſenſiſſe etiam de nepotibus, prout expreſsè in vocatione deſcendentibus diſpoſuerat. *Conſilia Aym. 83. & Abbatis 87. cum alijs* non faciunt ad caſum noſtrum, quia non negatur filios Virginiæ nuptæ in domo Vrſina eſſe agnatos, ſed de hac re non agitur, ſed de vocatione. Aliorum Doctorum conſilia, qui conſuluerunt in caſibus, in quibus teſtator habuerat intentionem conſeruandi familiã, non applicantur ad caſum iſtum. Et ex his concluſum fuit Illuſtriſſimos filios Dominæ Virginię in allegato teſtamento nullo modo fuiſſe vocatos.

Romana Domus S. Mariæ in Via Lata.
Die Lunæ 26. Ianuarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Pro deuolutione rei emphyteuticæ, quid ſufficiat probari.*
2 *In emphyteuſi Eccleſiaſtica non comprehenduntur fœminæ.*

DECISIO MCDLXXXVII.

FVit reſolutum ſine difficultate pro in-
1 formante † conſtare de deuolutione domus, de qua agitur; nam per teſtes examinatos probatur concludenter obitus omnium in contractu emphyteutico nominatorum, vt bene deducitur in facto, nec nõ aliquotum ex nonnullis nominatorum deſcendentibus, itaut de hac re dubitari non poſſit. Neque opus eſt probare nõ adfuiſſe alios ex prædictis deſcendentes *ex traditis per Illuſtriſſ. Card. Mantic. de coniectur. vlt. volunt. lib.11.tit.4.num.2.6.& 7.* Nec eſt
2 opus probare obitum filiorum, quia † in emphyteuſi Eccleſiaſtica non comprehenduntur fęminæ *Bald. in l.2.nu.11.C.de iur. emphyt. Alex. conſ.61.nu.4.lib.1. Gabr. concluſ.6.nu.111.verſ.81.de verb. ſign. cum alijs per informantes deductis* *. Et pars in hoc dubio agnouit bonam fidem, & noluit informare.

* Cephal. conſ.11.n.31 lib.1. cum alijs in cauſa Roman. deuolutionis viueæ 4. Maij 1580. coram bo. me. Cauuccio in impreſſ. diuerſ. nouiſſ.315.n. 10. part.2.

Sutrina Cenſus.
Die Veneris 6. Februarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Recognitio bonæ fidei facta in teſtamento parte præſente probat debitum.*
2 *In teſtamento etiam contrahi poteſt.*
3 *Confeſſio extraiudicialis facta parte præſente probat.*
4 *Confeſſio debiti facta in teſtamento, ſi ſit erronea, poteſt per hæredem reuocari.*

DECISIO MCDLXXXVIII.

FVit dubitatum de validitate & iuſtitia ſententiæ extra Rotam latę, & Domini ſe reſtrinxerunt ad caput iuſtitiæ, ſuper qua cenſuerunt conſtare de iniuſtitia, cum in ea dicatur onus ſoluendi cenſus ſpectare ad hæredes Hippolyti, quod eſt de directo cõtrariũ cõfeſſioni Andreę in ſuo teſtamẽto, in qua continetur parte pręſente ſe eſſe debitorem Hippolyti in ſcutis ducentis pro cenſu per eum ſuper bonis ſuis impoſito & vendito Mancinello, de quibus recognoſcit bonam fidem, & ad quę dicit ſe teneri vnà cum fructibus vſque ad præſentem diem;
1 Ideo † talis recognitio facta in teſtamento parte præſente plenè probat debitum, *Bar. in l.cum quis decedens.§.codicillis. nu.3.de legat.*

*legat.3.Abb.conſ.85.nu.2.part,2.Bald.conſ.
488.lib.4.Felin.in c.ſi cautio.num.8.de ſid.
inſtrum.Aegid.deciſ.692.Dec.in c.at ſi cle-
rici.nu.135.de iudic.Nat.conſ.73.num,6.
cum alijs per Informantes allegatis* *, nam

* & per eũ Aym. 167. nu. 1. & 172. num. 16. Dec. cons. 146. n. 3. & Bero. conſ. 45. n. 14. lib. 3

2 † etiam in teſtamento contrahi poteſt, *vt
habetur in l.hæres palam.de teſtam.* & facit
3 communis concluſio, quòd † confeſſio ex-
traiudicialis facta parte præſente probat.
4 Non obſtat, quod opponitur, † eã eſſe er-
roneam, & tanquam talem reuocari poſſe
etiam per hæredem;errorem verò probari,
ex quo conſtat cenſum verè ſpectaſſe ad
Hippolytum,qui illum impoſitum ſuper bo-
nis ſuis vendidit Mancinello, & promiſſit
releuare Andream, qui eius contemplatio-
ne fideiuſſerat, & hoc etiam probatur, ex
quo Hippolytus ſemper ſoluit fructus, neq.
eos vnquam recuperauit ab Andrea, immo
illos reſtituebat Andreæ, ſi quando per eũ
ſoluti fuiſſent; Quia pro reſponſione dictũ
fuit, ab initio quidem conſtare onus cenſus
ſpectaſſe ad Altouitum, ſed hoc non facere,
quin potuerit poſtea Andreas recognoſcere
bonam fidem in recompenſatione mutui ſi-
milis ſummæ ſibi datę per Hippolytum, cũ
obligatione reſtituendi ad certam diem, &
promiſſione damnorum & intereſſe: Vnde
valde eſt veriſimile, quòd hac de cauſa An-
dreas, qui in tempore non reſtituerat mu-
tuum, voluerit ſuſcipere in ſe onus prædi-
cti cenſus, & ita diſtinguendo tempora,
omnia reducuntur ad concordiam:An vero
hæc recognitio ſit referenda ad creditum
Hippolyti præcedens de anno 1574.vel po-
tius ad alium contractum de anno 1581.
erit videndum, quia releuat ad effectum
compenſationis pretenſę.Et ita reſolutum.

Aurien. Sancti Pelagii.
Die Mercurii 11. Februarii 1604.

SVMMARIVM.

1 *Citatio vaga & incerta ad videndum iu-
rare teſtes reddit examen nullum, niſi
ſit facta pro ſolo termino probatorio.*
2 *Examen factum contra defunctum non
nocet ſucceſſori non citato,ſecus in eo qui
venit ad cauſam.*
3 *Teſtes licèt vaſſalli poſſunt ferre teſtimoniũ
pro domino, præſertim Eccleſiaſtico,qui
non eſt talis, vt poſſit metum incutere.*
4 *Teſtis pauper & ruſticus non arcetur à
teſtimonio, ſi aliàs ſit bona fama.*

DECISIO MCDLXXXVIIII.

FVit dubitatum ſuper validitate exami-
nis teſtium monaſterii, & Domini non
obſtantibus exceptionibus deductis cẽſue-
runt examen fuiſſe validum, & teſtes ido-
1 neos: Nam quod opponitur, † citationem
ad vidẽdum iurare teſtes fuiſſe nullam, vti
vagam & incertam ratione temporis, non

placuit; nam intelligitur facta pro ſolo
termino probatorio, quod fieri potuit, *vt
fuit reſolutum in cauſa Toletana de Salzedo
coram R.P.D. meo Penia & ſæpius in alijs
cauſis* *. Nec etiam placuit allegata nul-
litas ratione incertitudinis loci,cum fuerit
dictum in loco de Ribero, & alijs partibus
& locis Epiſcopatus, tum quia ex ſequutis
apparet de ſcientia partis; tum ex eo quòd
per partem fuit obtentum dari notarium
adiunctum, quem veriſimile eſt non acceſ-
ſiſſe ad loca examinis niſi certiorato prin-
cipali. Præterea receptores examinabant
eodem tempore teſtes pro vtraque parte,
& ex ordinatione iudicis examinabant per
tres dies in vno loco, & per tres alios in
alio loco reuertendo alternatim ab vno ad
alium, & concurrit ſolutio ſalarij ſoluti ab
vtraq. parte Notario per vnãquamq. partẽ

* & fuit il dum in vna Conchen. 15 ianuarij 1591. coram Comitulo, & in Pampilonen. celebrationis miſſarum 6. Martij 1519. coram eodẽ.

2 nominato. Quod dicitur, † examen fa-
ctum contra defunctum non nocere ſucceſ-
ſori non citato per proclama, non placuit:
quia non verſamur in ſucceſſore, ſed in
prouiſo, qui venit ad cauſam. Quantum
ad exceptiones perſonales contra teſtes,
3 dictum fuit, eas non obſtare; nam † teſtes
licèt vaſſalli poſſunt ferre teſtimonium pro
domino, *Cyn. in l. eos. verſ. ſecundo ſolet
quæri.C.de teſtib.* maximè cum monaſteriũ
non ſit tale, vt poſſit eis metum incutere,
Bald in l.3.C.de teſtib. & de ſubditis mo-
nachorum Cõgregationis ſancti Benedicti,
*fuit reſolutum in cauſa Legionen. ſancti Fa-
cundi corã bo.me.Bubalo 1.February 1589.*
4 *Aufrer. ad Cappell.Toloſan.q.4.n.9.* † Ex-
ceptio paupertatis & ruſticitatis non ex-
cludit teſtes, qui aliàs ſunt bonæ famæ,
*vt fuit reſolutum in cauſa Parmen. ſtatus
coram R.P.D. meo Mellino* a. Reliqua
verò fuerunt ſatis leuia; & ideo concluſum
pro validitate examinis, & teſtium ido-
neitate.

a ſub die 12 Ianuar. & 24. Maij 1604.

Romana Domus.
Die Lunæ 16. Febrnarij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem alienationis bonorum Ec-
cleſiæ requiruntur copulatiuè ſolemnitas
& cauſa.*
2 *In alienatione bonorum Eccleſiæ ſolemni-
tas non requiritur, quando res eſt ſolita
locari.*
3. *Res dicitur ſolita locari, quando præcedit
vna locatio ſolemnis, vel duæ minus ſo-
lemnes cum curſu quadraginta annorũ,
vt num. 5.*
4 *Locatio non poteſt dici ſolemnis,in qua non
conſtat de beneplacito Apoſtolico, etiam
quòd ex lapſu temporis poſſit præſumi,ad
effectum vt vnica ſufficiat pro ſolito.*
6 *Locationes licèt duæ, factæ ijſdem perſonis,
habentur pro vna tantum; maximè ſi*

poſterior ſit prioris confirmatio.
7 *Locatio non poteſt eſſe eadem cum prima, quæ fuit alterata reſpectu nominationis in defectum generationis, cum requirat nouam ſolemnitatem & debet continere eandem cauſam conceſſionis.*
8 *In cõſiderãda vtilitate in alienatione bonorũ Eccleſiæ debet haberi ratio ſextæ partis.*
9 *Nõ dicitur ſufficiens cauſa alienationis bonorũ Eccleſiæ, ex quo domus ſit ruinoſa, quãdo eſt parua impẽſa reparari poteſt.*
10 *In alienatione bonorum Eccleſiæ facta propter merita, illa ſunt probada aliter quã ex atteſtatione alienãtis, & debẽt eſſe ratione obſequiorum Eccleſiæ præſtitorum.*
11 *Melioramenta facta in re locata ab Eccleſia ſine ſolemnitate, & ſine cauſa, liquidari & refici debent.*

DECISIO MCDXC.

FVit reſolutum ſententiam extra Rotam latam eſſe iuſtam & confirmandam,
1 † cum locatio facta Sebaſtiano corruat ex
defectu ſolẽnitatis, & cauſæ, quæ tamen ad
validitatẽ alienationis bonorũ Eccleſię copulatiuè
requiruntur, *c. 1. de reb Eccleſ. non alien. c. ſine exceptione. 12. q. 2. vbi latè Lauren. de Rodulph. in 3. q.* Neque obſtat limitatio,
quæ pro Sebaſtiano deducitur ad ſu-
2 ſtinendã alienationẽ, † quòd ſolemnitas nõ
requiratur in re ſolita alienari, *c. 2. & ibi*
3 *Doctor. de feud.* † & allegatur vna locatio,
quã affirmant fuiſſe ſolẽnẽ facta anno 1515
Mariæ & Paulæ, quę fuit cõfirmata per ſententiã
duorum Canonicorũ Eccleſiæ La-
4 teranẽſis; † Nã neq. hæc locatio poteſt dici
ſolẽnis, cum nõ conſtet de beneplacito ſedis
Apoſtolicæ, nec de iuriſdictione illorũ Canonicorũ,
qui ſententiã tulerunt; & licèt iſta
poſſint præſumi ſtante lapſu tanti tẽporis;
tamen ad hunc effectũ non ſufficit allegare
præſũptionem, *vt fuit deciſũ corã me in cauſa Romana deuolutionis domus 30. Oct. 1602*
neq. ſentẽtia per dictos Canonicos lata fuit
in exequutionẽ alicuius gratiæ, ſi in euidentẽ,
ſed in lite mota per Priorem de & ſuper
domo, & illius deuolutione, & euacuatione,
itaut nõ poſſit deſeruire pro cõfirmatione
alienationis, & beneplaciti Apoſtolici, immo
arguit hanc locationẽ non fuiſſe pacifi-
5 cã. † Minus poteſt ſuſtineri ex eo, quòd adſint
duæ locationes cũ curſu annorum quadraginta,
allegãdo prędictã factã anno 1515
6 & aliã factã anno 1550. quia † habenda eſt
pro vna tantũ, cum factę ſint iiſdẽ perſonis;
& hæc poſterior non eſt noua locatio, ſed
prioris confirmatio, cũ eiuſdem inſertione
factã à ſucceſſore prioris qui Priorẽ cõceſ-
7 ſerat. Sed difficultatẽ tollit, quòd † locatio,
de qua nunc agitur, facta Sebaſtiano eſt alterata
reſpectu nominationis in defectũ generationis,
quo caſu requiritur noua ſolẽnitas,
vt notatur in Auth. qui rẽ. C. de ſacroſã. Eccl. & fuit deciſũ in cauſa Imolen. bonorũ 21. May 1593 corã R. P. D. meo Paphilio.
& etiã requiritur, vt adſit eadẽ cauſa conceſſionis
Curt. de feud. p. 2. q. 1. n. 10. Viſum
fuit etiã Dominis adeſſe defectũ cauſæ, fatetur
enim Sebaſtianus, quòd eo tẽpore domus
locabatur pro ſcutis quadraginta, &
conceſſio fuit facta pro ſcutis ſex, & pro
ſumma 300. ſcutorũ, cũ obligatione expendendi
ſcuta centum in melioramentis; adeo
8 quòd † etiam habita ratione ſextæ partis,
nulla adeſt Eccleſiæ vtilitas. Nec refert,
9 quòd dicatur, † domum fuiſſe ruinoſã, quia
poterat Prior cũ centum ſcutis illã reparare
abſq. aliquo eius incõmodo, & ſic iſta nõ
erat ſufficiens cauſa alienationis, *vt fuit aliàs deciſũ corã me in cauſa Placentina bonorũ de Puteobonellis**, *& in pluribus alijs* * præſertim ſub die 7. Apr. 1582. num. 9.
10 *cauſis.* † Neque hic cadit contẽplatio meritorum
Sebaſtiani, tũ quia eſſent aliundè
probanda, quàm ex atteſtatione alienantis
Iaſ. conſ. 73. lib. 3. Federic. conſ. 143. tũ quia
neceſſariũ eſſet, vt hæc merita eſſent ratione
obſequiorũ præſtitorum Eccleſiæ, cuius
bona alienantur, *Accorãbon. deciſ. 43. & fuit dictũ corã P. P. D. meo Lancellotto, in cauſa Poſnanien. bonorũ 15. February 1599.* Quã-
11 tum ad melioramenta, † ea ſunt reficienda
Sebaſtiano facta illorum liquidatione, & in
hoc fuit bene geſtũ per Reuer. D. Veroſpum,
qui præfixo termino ad liquidandũ, & nihil
interim acto proceſſit ad exequutionẽ præſtita
cautione *iuxta deciſ. Pute. 471. lib. 2.* a a & iuxta deciſ. ſupra factã in allega. in cauſa Placentina bonorũ ſub die 20 Octobris 1582.
Et ita concluſum pro nullitate cõceſſionis.

Anagnina Quarti.
Die Veneris 20. Februarij 1604.

DECISIO MCDXCI.

DOmini dixerũt Anagninos fouere bonum
ius, quia facultas iuris paſcendi,
quã habẽt Acutini in territorio Anagnino,
non debet eſſe maior, quã ea quæ competit
Anagninis, quod etiã fatẽtur Acutini in eorũ
cõmiſſione: Vnde cũ Anagnini reſeruent
partẽ territorij pro paſcuis bouũ aratoriorũ,
debent huic rei Acutini acquieſcere; tũ
quia hoc non impedit, quominus poſſint in
aliis partibus paſcere; tũ quia inſeruiet hoc
quartũ etiã Acutinis pro eorũ bobus aratoriis,
& hoc reſpicit publicã vtilitatẽ artis
agriculturæ, & adeſt ſufficiẽs territoriũ
pro aliis animalibus paſcendis. Neque
eſt attendendum, quòd non ita commodè
paſcere poſſint, quia hæc incommoditas
non eſt perpetua, & Communitas Anagnię
eſt in quaſi poſſeſſione conſtituendi ſimilia
quarteria, ſuper quibus adeſt confirmatio
fel. rec. Sixti V. nec non ſententia Auditoris
Cameræ ſuper obſeruatione dictorum
quarteriorum; Ideo nihil eſt innouãdum
per Acutinos. Et ita concluſum.

Papien.

Papien. Iurisnominandi Scholares.
Die Lunæ 23. Februarij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Priuilegium fauorabile, & ad vtilitatem Reipublicæ Chriſtianæ conceſſum, eſt latè interpretandum, non autem reſtrigẽdũ.*
2 *Hæres grauatus nominare pauperes, nõ tenetur nominare eos, qui sũt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiã exteros nominare.*
3 *Beneficia nouiter erecta cenſentur eiuſdem ſpeciei cum antiquis, & quaſi poſſeſſio reſpectu beneficiorum antiquorum trahitur ad nouiter erecta.*
4 *Declaratio facta de re dubia ab habente facultatem declarandi valet.*

DECISIO MCDXCII.

FVit reſolutum facultatem eligẽdi ſcholares, vltra numerum 24. quando facultates Collegij creſcunt, non eſſe coarctatam
ad oriundos ex locis in priore bulla fe. rec.
Pij V. ſpecificatis, ſed eos, quibus data eſt
facultas eligendi, poſſe ex alijs locis oriundos eligere; Nam in poſteriori bulla nulla
fit reſtrictio ad ſcholares prędictorũ locorum, ſed in ea ſimpliciter dicitur, quòd Protector præfatus poſſit pro tempore, & toties
quoties id euenerit, numerũ ſcholariũ eiuſdẽ
Collegij augere, qui ſint ad pręſentationẽ,
electionem, & nominationem patronorum
1 pdictorũ; Idq. videtur ſuaderi ex eo, † quòd
hoc priuilegium eſt fauorabile, & ad vtilitatem Reipublicę Chriſtianę ad adiuuãdos
pauperes clericos; Ideoq. latè eſt interpretandum, non autem reſtringendum, & facit
in argumentum exemplum petitum *ex Io. Andr. in c. ſi pater. n. 16. de teſtam. lib. 6. quē*
2 *ſequuntur Gemin. & Franc.* quòd † hæres
grauatus nominare pauperes, non tenetur
nominare eos, qui sũt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiã exteros nominare. Neq.
difficultatem facere debet, quòd *aliàs coram bo. me. Cantuccio fuit deciſum de anno*
3 *1576. in vna Iſpalen. Iurisnominandi,* † beneficia nouiter erecta cenſeri eiuſdem ſpeciei cum antiquis, & quaſi poſſeſſionem reſpectu beneficiorum antiquorum trahi ad
nouiter erecta; quia id procedit vigore generalis cõſuetudinis pręexiſtentis, quæ cõprehendit caſus futuros eiuſdem ſpeciei ad
inſtar legis generalis, ſed in caſu iſto non
adeſt aliqua generalis prouiſio, quę à principio capiat hũc caſũ, quinimmo iſte caſus
particulariter fuit conſideratus diſtinctè à
priori diſpoſitione: Accedit, quòd locis nominatis, quæ non ſunt valde ampla & numeroſæ populationes ſufficere poteſt nume-
4 rus ille in priori bulla determinatus: † ſed
omnem tollere videtur difficultatem facultas data Protectori declarãdi caſus dubios,
quę declaratio facta, eſt ſubſequuta ex admiſſione aliunde oriundorum per bo. mem.
Cardinalem Alexandrinum, *ad tex. in l. ſi de interpretatione. de legib.* Et ita concluſum.

Comen. Iurispatronatus.
Die Lunę 23. Februarij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Præſens non eſt citandus.*
2 *Aliud eſt fides iurium extractorum aliud validitas extractionis.*
3 *Statutum laicorum non eſt attendendum in foro Epiſcopali.*

DECISIO MCDXCIII.

DOmini ſteterunt in deciſis * iura dominorũ de Lucinis eſſe in forma probanti, non obſtantibus deductis; nam quod
dicitur collationem ſcripturatum fuiſſe factam contra formã decreti iudicis, qui mãdauerat ſuperſederi in vlteriori collatione,
tollitur; nã collatio fuit poſtea facta parte
pręſente, & ita fuit à ſuperſeſſoria receſsũ,
vt patet ex clauſula illa, quæ omnia iura
fuerunt collationata per me notarium ad
pręſentiam, & cum interuentu procuratoris
Ruſchę; & non eſt verum, quòd iſta clauſula
ſtet poſt regiſtrationem inſtrumentorum
ante decretum ſuperſeſſoriæ, quia ex apoſtilla notarij apparet illam eſſe ponendam
poſt ſuperſeſſoriam, & poſt actum collationis, quod clarè colligitur, quia loquitur de
collatione, & ſic non potuit poni ante actũ
collationis. Non obſtat, quòd Ruſcha, ſeu
eius procurator proteſtatus fuerit, referẽdo ſe ad proteſtationem ſub die 6. Iulij,
1 † quia quatenus in ea dicatur velle citari
pro ſingulis diebus, hoc tollitur ex præſentia, & quatenus opponit contra iura, quòd
2 ea ſint in folio volanti, † hoc reſpicit fidem
iurium, non autem validitatẽ extractionis
& collationis. Quod dicitur de defectu ſubſcriptionis notariorum, qui fuerunt rogati,
hoc iam fuit ſublatũ in alia deciſione; Intelligitur enim de eius propria & Conſulum
ſubſcriptione, quæ ſtatim apponitur, & hoc
eſt ſolitũ fieri, vt colligitur ex alijs inſtrumentis factis ſub eadem forma. Quod autẽ
dicitur non conſtare ſcripturas eſſe illorum
notariorum, qui dicuntur de illis rogati,
tollitur ex fide notarij deputati, & Cõſulũ,
qui dicunt vidiſſe, legiſſe, & examinaſſe imbreuiaturas inſtrumentorum extractorum.
3 Nec obſtat, quod dicitur, † ſtatutum laicorum non eſſe attendendum in foro Epiſcopali, quia prothocolla inſtrumentorum notariorum laicorũ eis mortuis dantur alijs
notarijs publicanda, & explẽda per iudices
laicos; & ideo debent ſeruare formam ſtatuti, cum hoc pertineat ad dictos iudices
laicos, qui illos deputare debent: Sed etiã
tollitur hoc obiectum ex facto, cum adſit
etiam decretum deputationis Epiſcopi ſeu
illius Vicarij in proceſſu fol. 79. in quo illimet per ipſum ad extrahendas dictas ſcri-

* ſub die Lunę 1. Decẽbris ann. proximè præteriti.

pturas deputantur. Quare dictum fuit eſſe ſtandum in deciſis.

Bononien. Pecuniaria.
Die Lunæ 8. Martij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Stante diſcordia peritorum, ad electionem tertij deueniendum eſt, & eius dicto ſtãdum; præſertim quando fuit communiter electus à partibus.*

2 *A relatione tertij periti non datur appellatio, ſi tamen vtraque pars appellat, inſimul appellationi conſentire videntur.*

3 *Aeſtimatio iuxta quod tempus fieri debeat.*

4 *Vno perito non referente, ſtandum eſt relationi alterius, qui retulit.*

5 *In æſtimatione bonorum emphyteuticorum ſexta pars valoris bonorum demi debet; hoc tamen regulatur ab vſu & conſuetudine locorum, qui vſus & conſuetudo per peritum declarari, vel à partibus probari debet.*

6 *Aeſtimatio bonorum an ſit per peritum facienda, vel per partem probanda, eſt iudicis arbitrarium.*

DECISIO MCDXCIIII.

FVit reſolutũ eligendum eſſe alium peritũ pro æſtimatione facienda bonorũ
1 ſtabiliũ in dotẽ datorum: † Quamuis enim
ſtante diſcordia duorũ peritorũ, ad electionẽ tertii ſit deueniendum, prout factũ fuit,
& eius dicto ſit ſtãdũ, *l. itẽ ſi vnus. §. penult. de arbitr.* præſertim cum fuerit cõmuniter
electus à partibus *, quia tamẽ in hoc caſu, vtraq. pars appellauit à relatione tertii,
eligendus eſt alius, qui controuerſiã iſtã di-
2 rimat; † licèt enim non detur appellatio à
relatione tertii, maximè ſtante Cõſtitutione Bononiæ, quòd ſtetur relationi peritorũ,
hoc tamẽ intelligendũ eſt, quando vna pars
tantũ appellauit, nõ ſi vtraq. videtur enim
conſentire inſimul, & tali relationi nõ ſta-
3 tur. † Non obſtat, quòd peritus D. Caroli
æſtimauerit iuxta tempus aſſignationis ª,
prout fieri debuit; Ideoq. ſtandũ ſit eius relationi, nõ autẽ alterius periti, qui æſtimauit iuxta tẽpus præſens; quia in hoc cõſiſtit
diſcordia eorũ; & ideo eligendus nouus pe-
4 ritus; Nec locũ habet, quòd dicatur † vno nõ
referente ſtandũ eſſe relationi alterius, quia
hoc caſu vterq. retulit; quãuis non ſint cõcordes. Quòd verò dicitur de iniuſtitia
5 æſtimationis bonorũ emphyteuticorũ, † cũ
fuerit dẽpta tantum ſexta pars, prout fit in
locatione *Auth. præterea. C. de ſacroſanct. Eccl.* pendet ab vſu & conſuetudine illarum
partiũ, & hoc declarabitur per peritum eligendũ, vel aliàs erit à partibus probandũ,
6 † cum hęc materia ſit ſatis arbitraria, *ad conſ. Purpurat. 356. nu. 4. cum alijs per eum citatis.* Et ita concluſum.

præſens deciſio caſualiter reperta fuit, & hoc modo ſeripta circũferrur, & quoniam originale ab authore extenſum nullibi inuenitur, Ideo & ego ita eam prout reperit, dedi, ſola enim reſolutio propoſitionis totius cauſæ ab authore ita reperitur adnotata, quòd eligatur alius peritus.

* Idem videtur dicendum quando tertius fuit electus à Iudice partibus præſentibus vel citatis, quia factum Iudicis reputatur factum partis per l. ſi ob cauſam C. de euiction. vel quando à iudice fuit electus in contumaciam partis, & fuit dictum ſupra in Roman. vigintiũ 15. Nouẽbris 1593.

ª hoc eſt iuxta tempus aſſignationis bonorum crediti, ſeu matrimonio facti.

Segntina Præminentiarum,
Die Lunæ 22. Martij 1604.

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopus & Capitulum, qui erexerũt dignitatẽ, & dotem ex redditibus menſæ Capitularis aſſignarunt, poſſunt dictæ erectioni legem imponere.*

2 *Vox in Capitulo & ſtallum in choro ſunt propria & particulares prærogatiuæ Canonicorum, & non competunt ei, qui non eſt Canonicus.*

3 *Bulla præſumitur vſu recepta, maximè data effectuatione.*

4 *Denominatio vt plurimum deſumitur à digniori.*

5 *Vnica prouiſio, quæ nõ durauit tanto tẽpore quòd ſufficiat pro ſtatus beneficij mutatione, nõ præiudicat, nec quicquã operatur.*

DECISIO MCDXCV.

FVit reſolutũ Capellano Maiori nõ exiſtẽti Canonico non deberi præeminentias, de quibus agitur; Nã in erectione huius dignitatis, quæ fuit facta de anno 1572.
in qua datur ei ſedes in choro poſt vltimã
dignitatẽ ante Canonicos, & vox in Capitulo cũ omnibus præeminẽtiis, quibus potiuntur aliæ dignitates; cauetur, ne Capellania maior poſſit obtineri, niſi ab eo, qui
ſit Canonicus, & Præsbyter dictę Eccleſiæ,
cũ decreto quòd aliàs prouiſio & poſſeſſio
1 ſit nullius roboris & momenti, † & hanc legẽ
potuit imponere Epiſcopus vnà cũ Capitulo,
cum per eos fuerit huic dignitati aſſignata
dos ex redditibus mẽſę Capitularis, *ex deductis corã R.P.D. meo Iuſto in cauſa Tarraconen. Sacriſtia. anno 1601.* Hinc infertur
2 † vocẽ & præeminentias nõ poſſe cõpetere,
niſi habẽti qualitates requiſitas in fundatione, hac potiſſimũ ratione, quia ei, qui nõ eſt
Canonicus, non debetur vox in Capitulo &
ſtallũ in choro, cũ iſtæ ſint propriæ & particulares prærogatiuæ Canonicorũ; & bulla
erectionis procedit ad annullationẽ prouiſionũ cõtra formã in ea datã factarũ. Non
obſtat, quod dicitur, bullã nõ fuiſſe vſu re-
3 ceptã, quia † vſus pręſumitur, maximè data
effectuatione erectionis, & quamuis dicatur
ab anno 1485. citra, Capellanos non fuiſſe
Canonicos, conuincitur ex ſcripturis datis,
nõ probari hãc negatiuã; nõ enim ſequitur
nõ fuiſſe Canonicos ex eo, quòd in traditione poſſeſſionis in choro & Capitulo, & in prouiſionibus nõ fiat mẽtio, quòd eſſẽt Canonici; maximè cũ adſit prouiſio & poſſeſſio Franciſci de Salazar de anno 1531. qui
poſſedit per quadraginta annos, vſq. ad annũ 1572. & fuit Canonicus, & idẽ eſt dicẽdũ
de repartitionibus fructuũ, quia ex eo, quòd
nõ fit mẽtio Canonicatus, ſed tãtũ dignitatis, nõ ſequitur quòd nõ potuerint eſſe Ca-
4 nonici, † cũ denominatio, vt plurimũ deſumatur

matur à digniori. Non obſtat, quòd Ioannes
de Formoſal prouiſus de anno 1572. anteceſ-
ſor Velaſquez non fuerit Canonicus, vt teſtes
5 dicunt; quia † iſta fuit vnica prouiſio, & non
durauit tãto tẽpore, quod ſufficiat pro ſtatus
mutatione, *c. cũ de beneficio. de prabend. in 6.*
Neq. facit prouiſio Velaſquez, quia facta fuit
cũ expreſſione, quòd erat Canonicus, & quòd
iſta dignitas ſolita erat retineri cum Canoni-
catu; Ideo nõ obſtãt clauſulæ generales, cũ aga
tur de qualitate requiſita in fundatione, & nõ
cõſtat de ſciẽtia Papæ, itaut nihil operari poſ
ſit clauſula, ſublata, cũ ſit in gratia obtenta ad
ſupplicationẽ, & eius admiſſio fuit facta per
Capitulum cum clauſula, quatenus de iure.
Sed de hac re in hac cauſa, in qua ſolum agi-
tur de pręeminentijs Capellani maioris, non
eſt in præſentia agendum.

Romana Domus ſanctę Marię in Via Lata.
Die Veneris 2. Aprilis 1604.

SVMMARIVM.

1 *Melioramenta, ſeu eorum æſtimatio debētur emphyteutæ finita emphyteuſi abſque culpa, niſi ſit pactum in contrarium.*
2 *Remiſſio caducitatis non eſt noua conceſſio.*
3 *Subrogatus in conceſſione emphyteuſis alteri facta ligatur pactis & conditionibus in priore inſtrumento contentis.*
4 *Relatio ad inſtrumentum probat ſcientiam contentorum in eo.*
5 *Pactũ de lucrãdis melioramẽtis comprehẽdit etiam melioramenta magni valoris propter verba, ad quãcunq. ſummã, in eo appoſita.*

DECISIO MCDXCVI.

FVit reſolutũ melioramẽta prætẽſa non eſſe
ſoluẽda D D. de Iordanis, nã in inſtrumẽto
anni 1513. fuit cõuẽtũ pacto expreſſo, quòd ſi
Honofrius, vel ſui nepotes & eorũ filij expo-
nerent in domo vltra ducentum ducatos, totũ
illud ad quãcũq. ſũmã aſcẽdẽs cederet in vti-
litatem domus & Eccleſiæ, & finita locatione
domus cũ omnibus melioramẽtis ibi exiſten-
1 tibus reuertatur ad Eccleſiam, † Et ideo quã-
uis regulariter finita emphyteuſi abſq. culpa
emphyteutæ, ei debeantur melioramenta, ſeu
illorũ æſtimatio, *vt per Iaſ. in l. 2. nu. 27. C. de
iur. emphyt.* ſecus tamen eſt ſtãte pacto, *Bart.
in l. iubemus. §. ſanè n. 1. C. de ſacroſan. Eccleſ.
Iaſ. in d. l. 2. n. 28. plures allegat Velaſcus de
iur. emphyt. q. 25. nu. 18.* Non obſtat, quod di-
citur hanc cõceſſionẽ fuiſſe nouatã per cõcor-
2 diam anni 1556. † quia illa non continet ali-
quã nouã cõceſſionẽ, ſed ſimplicẽ remiſſionẽ
caducitatis, cũ hoc vt ſoluãtur canones præ-
teriti, & reparetur domus, itaut nõ ruat, quod
facere tenebatur in vim prioris conceſſionis,
& naturæ contractus emphyteutici, & ita cũ
nulla adſit nouatio, nõ applicatur, quod dedu
citur *ex notat. per Bar. in l. ſi mihi & Titio. de
verb. obl.* Neq. obſtat, quòd pactũ videatur re-
ſtrictũ ad perſonas nominatas, quia Sebaſtia-
nus emit domũ cũ explicita relatione ad con-
3 ceſſionẽ anni 1513. Ideo † huiuſmodi ſubroga-
tio Honofrij & aliorũ ligatur eiſdẽ pactis, &
cõditionibus in inſtrumẽto priore cõtẽtis, &
cõſẽſus Canonicorũ, vt infra tẽpus decẽ men-
ſiũ domus repararetur, ne ruat, nõ mutat naturã
prioris inſtrumenti; immo potius videtur hoc
factũ in illius cõfirmationẽ & exequutionem.
4 † Neq. poteſt dici Sebaſtianũ nõ habuiſſe ſciẽ-
tiã pactorũ cõtẽtorũ in priore inſtrumẽto, cũ
5 ad illud fuerit habita expreſſa relatio. † Neq.
obſtat, quòd meliotamẽta ſint magni valoris,
quia verba illa ad quãcũq. ſũmã, excludũt hãc
prætẽſionẽ, *Bal. in l. 2. in 7. quaſt. & Cagnol. la
tiſſime n. 130. C. de reſcind. vend.* & pactum eſt
clarum, vt melioramẽta cedant ad vtilitatem
Eccleſiæ. Ideo concluſum non eſſe reſtituen-
da Dominis de Iordanis.

Taurinen. Decimarum.
Die Veneris 30. Aprilis 1604.

SVMMARIVM.

1 *In remedio retinendæ attenditur ſtatus de tempore motæ litis.*
2 *Per adeptionem poſſeſſionis beneficij quæritur poſſeſſio rerum & bonorum illius, alio non poſſidente.*
3 *Poſſeſſio bonorũ Eccleſiæ eſt penes Eccleſiam.*
4 *Actor non tenetur probare contrarium eius, quod eſt de intentione rei, niſi reus prius probauerit exceptionem ſuam.*

DECISIO MCDXCVII.

FVit dubitatũ, an eſſet dãdũ mãdatũ de ma-
nutenẽdo in exactione decimarũ parochis
in caſu, de quo agitur, & difficultatem facie-
bat, primo quòd pro eorũ parte nõ probaba-
tur poſſeſſio ſeu quaſi exigẽdi decimas, quòd
tamẽ videtur neceſſariũ in remedio retinẽdę,
1 † in quo attẽditur ſtatus de tẽpore motę litis.
*§. retinendæ. Inſtit. de interdict. l. Attilius. vbi
Caſtren. de donationib. cum ſimilib.* Secundo,
quia ſi aliqua poſſeſſio probatur, ea eſt incerta
ratione quotæ, vt aliàs prætẽdebatur à Com-
munitate aſſerente certũ quid tãtũ, minus de-
cima parte ſolutũ fuiſſe, & pro hac parte fa-
ciunt deducta *per Capic. deciſ. 189.* His tamẽ
nõ obſtãtibus fuit per Dominos cõcluſũ, dan-
dum eſſe mãdatũ de manutenẽdo Parochis, &
fundamẽtũ huius opinionis videtur ſatis clarũ
2 ex eo, quòd † per adeptionem poſſeſſionis be-
neficij quæritur poſſeſſio rerũ & bonorũ ipſius
beneficij, alio nõ poſſidẽte, *vt per Anch. in re
gul. beneficiũ. ante n. 12. de reg. iur. in 6. & in
regula ſine poſſeſſione. n. 10. in fin. eod. tit. Aret.
in l. poſſideri. n. 8. & in l. cũ heredes. n. 5. de ac-
quir. poſſ. Bertach. de Epiſc. lib. 3. p. 1. q. 56. Lã-
bertin. de Iurepat. lib. 2. p. 3. c. 16. n. 13. Ferret.
cõ. 14. n. 4. & 5. lib. 1. & cõ. 236. n. 10. lib. 2. Nat.
conſ. 562. nu. 13. lib. 3. qui omnes fuerũt citati à
bo. me. Cãtuccio in cauſa Roman. Capellaniæ 24.
Febr. 1576. in impreſſ. eſt deciſ. 19. lib. 2. & hãc
opinionẽ amplexa eſt Rota ſæpius, vt in deciſ.
Caputaq. 36. p. 1. & 201. p. 2. & corã Illuſtriſſ.
Mãtic. in vna Bononien. S. Petronij. 28. Apr.
1595.*

Digitized by Google

1595. Itē in cauſa Veronen. Iurisdictionis corā R. P. D. meo Pāphilio 18. Martij 1596. & in Montis Regalis Iuriſdictionie coram R. P. D. meo Penia 25. Octobr. 1596. & etiā in Vlixbonen. Iuriſcōferendi corā R. P. D. meo Litta 27. Nouēbris eiuſdē anni, & fuit etiā reſolutū per Illuſtriſſ. Dominos Congregationis ſacri Cōcilij ex hac ratione, quia fundata eſt intētio actoris in diſpoſitione clara iuris cōmunis, etiam quòd ex aduerſo allegaretur priuilegium, niſi per allegantē iuſtificaretur. Concurrit etiā ius
3 diuinum, *vt per S. Th. 2. 2. q. 87. art. 3.* † Et ex
his excluditur id, quod dicitur poſſeſſionem probandā eſſe, cum hæc poſſeſſio ſit penes Eccleſiā ex iuris diſpoſitione ex allegatis. Illud verò quod dicitur, quotā eſſe incertā, & ſolutum fuiſſe minus decima, ſpectat ad exceptio-
4 nē rei, quam ipſe probare tenetur, † non autē
actor, qui non tenetur probare contrarium eius, quod eſt de intentione rei, niſi reus id prius probauerit. Donec itaq. per reos fuerit probata iſta diminuta ſolutio, nō debet denegari manutentio Parochis. Et ita concluſum.

Fanentina Monaſterij
Die Lunæ 17. Maij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Gratia Motu proprio non eſt iuſtificanda; corruit tamen ex defectu intentionis concedentis, vt num. 3.*

2 *Regula ſecunda reſeruatoria non habet locū, niſi in monaſterijs ſolitis commendari, quod verum eſt in habentibus conuentū, vt n. 6.*

4 *Per clauſulā dummodo tēpore data præſentiū non ſit alteri canonicè ius quæſitum, præſeruatur ius tertij canonicum, & validum, non illud, quod eſt coloratum.*

5 *Aſſertioni Papæ dictis beneficiū eſſe reſeruatū, ſtandū eſt, donec de contrario doceatur.*

7 *In monaſterijs carentibus conuentu non proceditur per viam electionis.*

8 *Allegās poſſeſſionē ſuam ex reſignatione, debet prius docere de reſignatione valida, aliàs ius nunquam cenſetur abdicatum à reſignante, & num. 11.*

9 *In materia reſignationum ſolet fieri ſcriptura, quæ ſi non exhibeatur, reſignatio præſumitur ſimoniaca.*

10 *Dimiſſio beneficij in manibus inferiorum cum reſeruatione penſionis fieri non poteſt.*

12 *Facultas per priuilegium conceſſa Generali alicuius Ordinis admittendi ceſſiones beneficiorum ſeu monaſteriorū Ordinis, & illa incorporandi, intelligi debet de ceſſione ſimplici canonica & valida, non autem de ſimoniaca abſq. beneplacito ſedis Apoſtolicæ.*

13 *Poſſeſſio etiam decennalis beneficij, quæ habet initium vitioſum, vti vitioſa non ſuffragatur, & num. 17.*

14 *Melius eſt non allegare titulum, quàm allegare infectum.*

15 *Reſignatio ſimoniaca non præſtat titulum coloratum.*

16 *Titulus non poteſt deduci ex poſſeſſione illorum, qui per triennium poſſederunt ad nutum amouibiles.*

18 *Titulus præſumptus ceſſat, vbi conſtat de titulo vero.*

19 *Titulus vt ex poſſeſſione decennali præſumatur, requiritur patientia ſuperiorum, qui ſoliti ſunt viſitare.*

DECISIO MCDXCVIII.

QVoniā in reſolutione in hac cauſa facta dictū fuit Illuſtr. & Reuerendiſſ. D. Datariū habere fundatam intentionē in
1 gratia ſua Motu proprio cōceſſa; † Et ideo nō
teneri ad aliquā iuſtificationē, ſed monaſteriū docere debere de defectu intentionis Papæ; Ideo fuit dubitatū, An ex deductis conſtet de defectu intentionis Sanctiſſimi in gratia per eum Motu proprio conceſſa: Defectum autē intentionis deducebant informantes pro Monachis ex duobus potiſſimū fundamētis, quorum vnum eſt, Papā dediſſe hoc monaſterium in Cōmendā ſub narratiua reſeruationis, quę habetur in regula ſecunda, & nihilominus di-
2 cunt non eſſe reſeruatū, quia † reſeruatio di-
ctæ regulæ non habet locum, niſi in ſolitis cōmēdari, *vt per Sarnen. ad regul. de ſubrogand. q. 15. & Mandoſ. ad dictā regulam 2. q. 3. n. 2. & fuit aliàs dictū coram me in vna Aſtoricen.*
3 *Prioratus 18. Decembr. 1598.* † Ideoq. gratia
corruit ex defectu intentionis, *vt per Geminian. cōſ. 36. in princ. Collectan. in c. cōſtitutus. q. 5. de conceſſ. præb. Roman. conſ. 335.* Alterum eſt, quia Papa præſupponit vacationē per obitum Petri Franciſci Valgemilij, quod tamen in facto aliter ſe habet; nā ſiue intelligamus gratiam de vacatione facti, ea non adeſt, cum per plures annos antea Petrus Frāciſcus reſignaſſet Abbatiā in manibus Abbatis, & deſijſſet eā poſſidere; aut de vacatione iuris, & ea ſimiliter non adeſt, quia reſignatio prædicta ſortita eſt effectum, & ius quæſitum monaſterio concurrente triennali poſſeſſione, & præſumptione, quæ deducitur *ex allegatione Lapi 89.* de qua poſſeſſione deponūt teſtes examinati pro monaſterio. His tamen non obſtantibus Domini cenſuerunt non conſtare de defectu intentionis Papę; nā cum reſolutum fuerit 15. Decembris anni proximè præteriti D. Datarium eſſe habēdum pro poſſeſſore; Ideoq. monaſterium perſonā actoris ſuſtineat, vtique neceſſarium eſt, vt det de tali defectu intētionis, per quē ius ſuum includatur; maximè cum
4 Papa appoſuerit † clauſulā, dummodo tēpore
datæ præſentium eidem monaſterio de Abbate prouiſum ſiue alteri commendatum canonicè non exiſtat, per quam clauſulam apparet præſeruatum ius monachorum, dummodo ſit canonicum & validum, non autem ius tantummodo coloratum. *Pnte. deciſ. 90. num. 5. lib. 1. & fuit dictū in Caſalen. Parochialis coram me 5. Nouem. 1597.* Vnde fit, vt non omnes obiectus ſint habendi in conſideratione, ſed illi tantum, qui includunt ius obijcentis, ſufficit enim D. Datariū dicere, quātum

tum ad vos liberas ædes habeo; Ideò ſi iura
monachorum non ſunt talia, quæ retraxiſſent
Papā à conceſſione gratiæ, eorum non eſt ha-
benda ratio: Igitur quantum ad priorem defe-
ctum allegatum, quòd monaſterinm iſtud non
ſit reſeruatum; Primo dictum fuit, dato quòd
hoc eſſet verum, non tamē talem defectum in-
cludere ius monachorum, Ideo non eſſe attē-
5 dēdum. Secundo † videtur eſſe ſtandum aſſer-
tioni Papæ dicētis eſſe reſeruatum, donec de
contrario non docetur, *vt tradit gloſator an-
tiquus ſuper dicta regula. 2. verſic. ſed pona-
mus. per tex. in Clem. 1. de probation.* Neq. ob-
6 ſtat, quod dicitur, † reſeruationē dictę regulæ
non habere locum, niſi in ſolitis commendari,
quia illa limitatio procedit in monaſterijs ha
bentibus cōuētum, propter priuilegia cōceſſa
diuerſis religionum ordinibus, quæ ratio non
militat in monaſterijs conuentu carentibus,
prout eſt hoc, de quo agitur, vt habetur in ſup-
plicatione, quod colligi poteſt *ex deductis per*
7 *Mādoſ. in d. reg. n. 3. & 4.* & ratio eſt, † quia
in carentibus cōuentu non proceditur per viā
electionis, ſed hoc dictū ſit ex abundāti, cū ſuf-
ficiat prior reſponſio, ex hac obiectione nō in-
cludi ius monachorū Quātū ad alterum defe-
ctum, qui deducitur ex reſignatione Petri Frā-
ciſci, & poſſeſſione monachorum, ſi volunt
monachi vti hac reſignatione, prout eā dedu-
xerunt in poſitionibus datis coram Auditore
8 Cameræ, † vtiq. non poſſunt, niſi doceant de
valida reſignatione, aliàs ius nunquam fuit
abdicatum à Petro Franciſco, *vt fuit dictum
corā me in vna Milit. S. Fātini 26. Iun. 1587.*
Verum tantum abeſt, quòd hoc doceāt, vt per
ipſorum teſtes de eius nullitate conſtet, cum
ipſi deponant fuiſſe reſignatum monaſterium
cum reſeruatione pēſionis octingētorum ſcu-
torum; & licèt iſti teſtes ſint de auditu; tamen
eorum dictum corroboratur ex epiſtola fra-
tris Damiani ſcripta ad Petrum Frāciſcum; &
maximè apparet de veritate ex inſtrumento
reſignationis, quod licèt productū fuerit pro
parte Domini Datarij, tamē ſatis oſtēdit nō
ita ſe habere, iunctis diligentiis factis, ad pro-
bandum nullam aliam factam fuiſſe renuncia-
9 tionem, & multum facit, quòd † in hac mate-
ria reſignationum ſolet fieri ſcriptura, quam
nō exhibent, neq. de ea docent monachi, prout
de gratia Papæ tradit *Rot. deciſ. 27. de reſcript.
in nou. Caſſad. deciſ. 20. nu. 2. de præbend.* Hinc
infertur talem renunciationem non poſſe ſuf-
10 fragari Monachis, cum ſit ſimoniaca, † non
enim licet in manibus inferiorum dimittere
beneficia cū reſeruatione penſionis, hoc enim
ad ſolum Romanum Pontificem ſpectat, vt ſę-
pius fuit deciſum, quicquid ex aduerſo infor-
11 mantes deducant. † Hinc infertur ius non
fuiſſe abdicatum à Petro Franciſco, quem cō-
ſtat fuiſſe prouiſum per reſignationem Hiero-
nymi de Comitibus in manibus Papæ, quæ
prouiſio habuit effectum etiam per triennium
ante prætenſam poſſeſſionem Cōgregationis,
& ita intrat vacatio de iure ad fauorem Do-
mini Datarii, quæ ſufficit ad effectum validi-
tatis gratię. Neq. obſtat, quòd in Breui ſit mē- 1
tio obitus Petri Franciſci in poſſeſſione; quia
non fuit vſus Breui, ſed motu proprio, in quo
ſimpliciter narratur vacatio per obitum Pe-
12 tri Franciſci Valgemilij. Non obſtant † pri-
uilegia Innocentii & aliorum, in quibus datur
facultas Generali admittendi ceſſiones mona-
ſteriorum Cōgregationis, & illa incorporādi,
quia ſunt intelligenda de ſimplici admiſſione
canonica & valida, non autē ſimoniaca abſq.
beneplacito ſedis Apoſtolicę. Vltra quòd in
priuilegio adeſt decretum, quòd à die, à quo
huiuſmodi monaſteria cederentur, & ipſi Cō-
gregationi aggregarentur, infra ſex menſes
Annata, & deinde de quindecim annis in quin
decim annos Cameræ Apoſtolicæ per dictam
Congregationem perſoluatur, quod nō doce-
tur factum à Cōgregatione; & ideo nō poſſunt
13 vti priuilegiis. † Quantum ad poſſeſſionem
decennalem, qua nituntur Monachi ad oſten-
dendum defectum intentionis, quæ tamen cō-
trouertitur, ex eo maximè, quòd poſt renun-
ciationem probantur ex partitis ſolutiones
factæ per Valgemilium, vt in ſummario nu. 6.
dictum fuit eā non ſuffragari; quia habet ini-
14 tium vitioſum, † & melius eſt nō allegare ti-
tulum, quàm allegare infectum, *Caſſad. 3. n. 7.
de cauſſ. poſſ.* Vltra quòd non deſeruit pro re-
gula de triennali, quia requirit titulum colo-
15 ratum, † quem non præſtat reſignatio ſimo-
niaca, vt expreſsè habetur in regula. Et idem
dicitur *de allegatione lapi.* quæ & ipſa requirit
16 titulum. Vltra quòd † non poteſt deduci ex
poſſeſſione illorum, qui poſſederunt per triē-
17 nium, cum eſsēt ad nutū amouibiles. † Quòd
ſi iſta poſſeſſio decennalis allegatur pro titu-
18 lo, ea vti vitioſa non ſuffragatur, † & titulus
præſumptus ceſſat, vbi cōſtat de alio deducto
in poſitionibus Cōgregationis, & teſtibus pro
ea examinatis, *Sarnen. de triennal. quæſt. 26.*
19 Vltra quòd, † vt ex decennali pręſumatur ti-
tulus, requiritur patientia ſuperiorum, qui
ſoliti ſint viſitare, *vt per Sarnen. d. quæſt. 26.
de triennali*, hoc autem monaſterium vti
exemptum nō viſitatur, niſi reſpectu curæ ani-
marum. Et ex his concluſum non conſtare de
defectu intentionis Papæ.

Gerunden. Vini.
Die Lunę 24. Maii 1604.

SVMMARIVM.

1 *De identitate quando conſtare dicatur.*
2 *Identitas probatur per teſtes de publica voce & fama.*

DECISIO MCDXCIX.

QVia pro parte Dominorum Præpoſitorū
fuit reproducta remiſſoria, ex qua præ-
tendebant eorum intentionē probari:
Fuit

Fuit dubitatum, An eſſet recedendum à reſo-
lutis ſub die 17. Martii 1603. & fuit per Do-
1 minos concluſum non eſſe recedendum: † Cō-
ſtat enim adeſſe in Eccleſia Gerunden. mēſu-
ram, quam Iuſteam vocant, cum qua fuit da-
tum antiquitus, & hodie datur ſtatis tempo-
ribus vnum Hyppocraticūm, quod appellant
Procas: Vnde cum de alia menſura non ap-
pareat, eaq. correſpondeat pretio vini, prout
habetur in deciſione, merito dicendum con-
ſtare de idētitate cū ea, quę erat de anno 1312.
Neque eſt verum nō fuiſſe tunc temporis ali-
quam Iuſteām, qua menſuraretur vinum quo-
tidianum; nā contrarium in ſtatuto dicti anni
ſupponitur, & verbis clariſſimis continetur,
2 per teſtes † Capituli de publica voce & fama
probatur hanc eſſe eandē cum illa antiqua, &
& hæc probatio in antiquis eſt concludens;
neque ſtatutum nouum habet relationem ad
ſolitum illius temporis, ſed ſimpliciter ad ſo-
litum, quod eſt intelligendum ante annum
1586 & ſatis verificatur ab anno 1540. & ci-
tra. Non obſtat, quòd in Eccleſiis vicinis
adſit Iuſtea minoris quantitatis, quia non de-
bet fieri illatio de vna Eccleſia ad aliam; ma-
ximè cum hæc ſit Eccleſia Cathedralis, aliæ
verò inferiores, & Canonici Cathedralis non
accipiant fructus limitatos ad ſufficientiam
victus vnius perſonæ, ſed plurium, quarum
ſeruitio indigent attenta dignitate Eccleſiæ.
Neque probatur exceſſiuitas, quæ etiam non
eſt habenda in conſideratione, ex quo conſti-
tuta eſt hæc portio ex redditibus ad Capitu-
lum ſpectantibus, & in ſumma nihil releuans
deducitur pro Præpoſitis, ex quo ſit recedem-
dum à reſolutis. Nam quòd dicunt Præpoſi-
turas non poſſe hoc onus ſuſtinere non pro-
batur, & ſibi etiam imputent, qui eas acce-
ptarunt ſimpliciter. Et ita concluſum.

Romana Reſidui dotis.
Die Veneris 4. Iunij 1604.

SVMMARIVM.

1 *Relatio non ſit ad id, quod implicat repugnā-
tiam.*
2 *Partita libri, quando probent pro ſcribente.*

DECISIO MD.

DVbitatum fuit, an conſtet dotem quon-
dam D. Lauræ de Boniupartibus, quæ
peruenit ad manus quondam Domini Silucrii
eius mariti exceſſiſſe ſummā ducatorum 1600.
monetę Regni, vel cenſeatur id pluris, qua-
tenus probaretur, compenſatum in eo, quod
fuit ei à marito legatum vltra dotem, & cau-
ſa propoſita fuit vnanimiter reſolutum dotē
prædictam non exceſſiſſe hanc ſummam, licèt
enim Domina Laura in diuiſione facta cum
Domina Violante ſorore conſequuta fuerit
medietatem bonorum paternorum & mater-
norum æſtimatam aſcendētem ad ſcuta 2050.
pro qua ſumma habuit certā domum & Gra-
narium, vt in inſtrumento diuiſionis contine-
tur, eaq. dederit in dotem prędicta bona Do-
mino Siluerio: tamen cum ea conſtituerit ma-
ritum procuratorem ad vēdendum dicta bo-
na, qui vendidit domum pro ſcutis 1350. &
granarium pro ſcutis 250. vt cōſtat de domo
ex partitis Banchi Pandulphi della Caſa, &
de granario ex partitis libri Domini Siluerij
apparet, ex præfata dote has tantum ſummas
perueniſſe ad manus Siluerij, ex quibus & alijs
proprijs emit à Domino Duce Amalphę pro-
ventus Caſtrorum Goriani, & Aſchi in caput
ipſius vxoris pro ſcutis 2010. deinde Domina
Laura recognoſcendo bonam fidem declarauit
de dictis ducatis 2010. ſuas proprias pecunias
dotales eſſe ducatorum 1600. tātum, reliquas
eſſe de proprijs ſui viri, quę pecunię demum
fuerunt reſtitutæ à Domino Duce Siluerio, &
de illis fecit creditricem vxorem, prout in
ſuo libro computorum: Eandemque ſummam
1600. poſtea legauit in ſuo teſtamento vxori
tanquam dotalem, & vltra dotē legauit vſū-
fructum bonorum aſcendentium ad valorem,
vt aſſeritur ſcutorum duodecimmillium. Ex
hac ſerie facti viſum eſt Dominis conſtare do-
tem non exceſſiſſe dictam ſummā 1600. Primo
ex venditione bonorum: Secūdo ex confeſſio-
ne vxoris in ſummario n. 5. Tertio ex quietā-
tia facta per eam de ſcutis 1450. pro reſiduo
ſuæ dotis, in qua licèt adſit clauſula, ſine præ-
1 iudicio reſidui; † tamen id referendum vide-
tur ad reſiduum legatorum non autem dotis,
ne implicet repugnantiam. His adminiculan-
2 tur partitæ libri Siluerij, † quæ licèt regulari-
ter non probent pro ſcribente, tamen cum
aliunde verificentur, multum faciunt ad dete-
gendam facti veritatem, maximè ſtante bona
fama Siluerij, ac eius in vxorem liberalitate,
quæ detegitur ex tam amplo legato. Vnde nō
eſt veriſimile eum voluiſſe in ſuo teſtamento
fraudare vxorem ſua dote. Concurrit etiā ap-
probatio teſtamenti per Lauram, quę illius
vigore conſequuta eſt legata. Neque obſtat
æſtimatio facta in diuiſione, quia fuit facta
inter alias perſonas, non autem cum Siluerio,
Neq. illi fuerūt data dicta bona ęſtimata, itaut
pro illa ſumma tenerentur. Et ita concluſum.

Laus Deo, Beatæq. ſemper Virgini,
Dei genitrici Mariæ.
Amen.

INDEX
RERVM ET MATERIARVM
LOCVPLETISSIMVS.

Quæ in Deciſionibus R. P. D. SERAPHINI OLIVARII RAZZALII olim S. P. A. Cauſarum Auditoris Poſtea S. R. E. Cardinalis continentur.

Nunc primum per LAVRENTIVM VITALEM I. V. D. Nobilem Bononienſem.

Summo labore, ac ordine compoſitus.

ROMAE, M. DCXIIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

TABVLA VERBORVM
Sub quibus Concluſiones & Materiæ præſentis Indicis ſunt extenſæ.

ABBAS. fol. 1
Abbatia. 2
Abbreuiator de Parco. 2
Abſens. 2
Abſentia. 2
Abſolutio. 2
Abſurdum. 2
Acceptatio. 2
Acconcium. 3
Acta. 3
Actio. 3
Actor. 4
Actus. 5
Adhærens. 6
Aditio hæreditatis. 6
Adiudicatio. 7
Adiunctus. 7
Adminiculum. 7
Adminiſtratio. 7
Adminiſtrator. 8
Admiſſus. 8
Adoptiuus. 8
Adulterinus. 8
Aduocatus. 8
Aedificium. 8
Aegidiana. 9
Aequipollentia. 9
Aequitans. 9
Aes alienum. 9
Aeſtimatio. 9
Aetas. 10
Agnati. 10
Alienatio. 10
Alimenta. 14
Alternatiua. 15
Ambiguitas. 15
Amicitia. 15
Annata. 15
Antidata. 15
Antiquitas. 15
Apocha. 16
Apoſtoli. 16
Apparatus. 16
Appellatio. 16
Aqua. 18
Aquæductus. 18
Arbiter. 18
Arbitrium. 18
Archidiaconus. 18
Archiepiſcopus. 19
Archipresbyter. 19
Archiuium. 19
Argumentum. 19
Arrendamentum. fol. 20
Arrendatarius. 20
Arrogatus. 20
Articulus. 20
Aſſertio. 21
Attentatum. 21
Auditor. 23
Augmentum. 23
Author. 23
Auus. 23
BAnchum. 23
Bannitus. 23
Bannum. 24
Bellum. 24
Beneficiarius. 24
Beneficiatus. 24
In Beneficialibus. 24
Beneficium. 25
Benemerita. 29
Beneplacitum. 29
Bona. 29
Bona fides. 30
Breue. 31
Bulla. 31
CAducitas. 32
Cæcus. 32
Calumnia. 32
Cambia. 33
Camera. 33
Cameralis obligatio. 33
Campana. 34
Cancellaria. 34
Canon. 34
Canonia. 34
Canonicatus. 35
Canonicus. 35
Capella. 35
Capellania. 36
Capitis diminutio. 36
Capitulum I. 36
Capitulum II. 37
Captatoria. 38
Cardinalis. 39
Caſtrum. 39
Caſus. 39
Cataſtum. 39
Cathedralis. 40
Cauſa. 40
Cautio. 40
Cedula. 40
Cenſuræ. 41
Cenſus. 41
Cedens. 43
Ceſſio. 43

Ceſſionarius.	fol. 44	Copia.	fol. 80
Citatio.	44	Copula I.	80
Ciuitas.	47	Copula II.	81
Clauis.	47	Correctio.	81
Clauſula.	47	Corrector.	81
Clementina.	53	Correlatiui.	82
Clericatus.	53	Correſpectiuitas.	82
Clericus.	54	Creditor.	82
Clerus.	55	Creditum.	83
Coadiutoria.	55	Credulitas.	84
Codicilli.	55	Crimen.	84
Collatio I.	55	Criminalis.	84
Collatio II.	56	Culpa.	84
Collator.	56	Cura animarum.	84
Collegiata.	56	Curator.	85
Collegium.	57	Cuſtodia.	85
Collitigans.	57	Damnum.	85
Colluſio.	57	Data.	85
Colonus.	57	Debitor.	85
Commenda.	58	Debitum.	86
Commendatarius.	58	Decima.	87
Commenſalitas.	58	Deciſio.	89
Commiſſio.	58	Declaratio.	89
Communio.	59	Declaratoria.	89
Compenſatio.	59	Decoctus.	89
Compoſitio.	60	Decretum.	89
Compromiſſum.	60	Defectus.	90
Compulſoriales.	60	Delegatio.	90
Conceſſio.	61	Delegatus.	91
Concilium.	61	Deliberatio.	91
Concordia.	62	Delictum.	91
Concubina.	62	Depoſitum.	92
Concurſus.	63	Derogatio.	92
Condemnatus.	63	Deſcendentes.	93
Condictio indebiti.	63	Deſcendentia.	93
Conditio.	63	Deſertio.	93
Conductor.	66	Deſtinatio.	93
Confeſſio.	66	Detentio.	94
Confidentia.	68	Deterioratio.	94
Confines.	68	Determinatio.	94
Confirmatio.	68	Deuolutio.	94
Confiſcatio.	69	Dictio.	95
Congrua.	70	Dies.	97
Coniectura.	70	Diffamatio.	97
Connexum.	70	Dignior.	97
Conſanguinitas.	70	Dignitas.	97
Conſenſus.	71	Dilatio.	97
Conſilium.	72	Diligentia.	98
Conſolidatio.	72	Dimiſſio beneficij.	98
Conſtitutio.	73	Diſcuſſio.	98
Conſtitutum.	73	Diſmembratio.	98
Conſuetudo.	73	Diſpenſatio.	98
Contemplatio.	75	Diſpoſitio.	99
Contractus.	75	Diſtributiones.	100
Contrahentes.	78	Diſtrictus.	100
Contradictor.	78	Diuerſitas.	100
Contradictio.	78	Diuiſio.	100
Contrauentio.	78	Diuortium.	101
Contumacia.	79	Dolus.	101
Contumax.	80	Domicilium.	102
Conuentio.	80	Dominium.	102
Conuentus.	80	Donans.	103
Conuocatio.	80	Donatarius.	103

Do-

Donatio. fol. 105
Donatio cauſa mortis. 108
Donatio inter viuos. 108
Donatio propter nuptias. 108
Dos. 108
Dubium, & In dubio. 113
Eccleſia. 113
Editio. 114
Educatio. 114
Electio. 114
Electus. 115
Emendatio. 115
Emphyteuſis. 115
Emphyteuta. 117
Emptio. 117
Emptor. 117
Enunciatiua. 118
Epiſcopus. 118
Errans. 120
Error. 120
Euentus. 121
Euentualitas. 121
Euictio. 121
Exactio. 122
Examen. 122
Examinatus. 123
Exceptio. 123
Exceſſus. 125
Excluſio. 125
Excommunicatio. 125
Excommunicatus. 126
Exemptio. 126
Exemptus. 127
Exequutio. 127
Exequutor. 128
Exequutor teſtamentarius. 129
Exequutoriales. 130
Exhibitio. 130
Expectatiua. 130
Expenſa. 130
Expreſſio. 131
Expulſio. 131
Extenſio. 132
Fabrica. 132
Factum. 132
Facultas. 132
Falſitas. 133
Fama. 134
Familia. 134
Familiaris. 135
Familiaritas. 135
Fatalia. 135
Fauor. 136
Fauorabilis. 136
Felonia. 136
Feudum. 136
Fictio. 137
Fideicommiſſarius. 137
Fideicommiſſum. 138
Fideiuſſio. 141
Fideiuſſor. 141
Fides. 142
Filiatio. 142

Filia. fol. 142
Filius. 143
Filiusfamilias. 144
Finis. 145
Fiſcus. 145
Fœmina. 145
Forenſis. 146
Forma. 146
Forum. 146
Francatio. 146
Frater. 147
Fraternitas. 147
Fraus. 147
Fructus. 147
Furtum. 149
Gabella. 149
Graduatio. 149
Gradus. 149
Gratia. 149
Grauatus. 152
Gubernator. 152
Habilitas. 152
Habitatio. 153
Hæreditas. 153
Hæres. 154
Hæreſis. 155
Hebræi. 155
Homicida. 155
Honeſtas. 155
Hoſpitale. 155
Hypotheca. 155
Identitas. 156
Ignorantia. 157
Illegitimus. 157
Immemorabilis. 158
Immiſſio in poſſeſſionem. 158
Impedimentum. 159
Impeditus. 159
Impenſa. 159
Impetratio. 160
Impedimentum. 160
Impugnatio. 161
Incapacitas. 161
Incertitudo. 162
Incompatibilitas. 162
Incontinenti. 162
In Incorporalibus. 162
Indago. 163
Indefinita. 163
Indemnitas. 163
Indiuiduum. 163
Infamia. 163
Infamatio. 163
Infans. 163
Inferior. 163
Inhabilitas. 163
Inhibitio. 164
Inimicitia. 164
Iniuſtitia. 164
Inobſeruantia. 164
Inquilinus. 164
Inſinuatio. 165
Inſolutum. 165
In-

Inſordeſcentia . fol. 165
Inſtantia . 166
Inſtitor . 166
Inſtitutio . 166
Inſtitutus . 167
Inſtrumentum . 167
Intentio . 170
Interdictum . 170
Intereſſe . 170
Interpellatio . 171
Interpretatio. 171
Interrogatoria . 172
Intimatio . 172
Intruſus . 172
Inuentarium . 172
Inueriſimilitudo . 173
Inueſtitura . 173
Iocalia . 174
Irregularitas . 174
Iudex . 174
Iudicatum . 175
Iudicium . 175
Iuramentum . 175
Iuramentum calumniæ . 176
Iuramentum in litem . 177
Iuriſdictio . 177
Iura . 178
Ius . 178
Ius accreſcendi . 179
Ius ciuile . 179
Ius commune . 179
Ius conferendi . 179
Ius congrui . 179
Ius offerendi . 179
Ius paſcendi . 179
Iuſpatronatus . 180
Ius præſentandi . 183
Ius quæſitum . 183
Læſa Maieſtas . 184
Læſio . 184
Laicus . 184
Laudum . 185
Legatarius. 185
Legatum . 185
Legatus . 186
Legitima. 186
Legitimatio . 189
Legitimatus . 190
Legitimitas . 190
Legitimus . 191
Lenocinium. 191
Lex I. 191
Lex II. 192
Libellus . 194
Liber . 194
Libertas . 195
Liberi . 195
Licentia . 195
Licitum . 195
Limitata . 195
Liquidatio. 195
Lis . 196
Litis conteſtatio . 197
Littera . fol. 197
Libellus . 197
Locatio . . 197
Locator . 199
Locus . 199
Lucrum . 199
Macedonianum . 200
Maior . 200
Mala fides . 200
Mandans . 201
Mandatum . 201
Manutentio . 203
Maritus . 204
Maſculinum . 204
Mater . 205
Matrimonium . 205
Melioramenta . 208
Memoriale . 208
Mens . 208
Menſis . 209
Menſura . 209
Menſuratio . 209
Mercator . 209
Merita . 209
Metus . 209
Miles . 210
Militia . 210
Miliare . 211
Miniſter . 212
Minor . 212
Minoritas . 212
Mixtum . 212
Molendinum . 212
Moleſtia . 212
Monachus . 212
Monaſterium . 212
Monialis . 213
Monitorium . 213
Mora . 213
Mors . 214
Motus proprius . 214
Mulcta . 215
Mulier . 215
Multiplicatio . 216
Mutatio ſtatus . 216
Mutuum . 216
Narratiua . 216
Naturalis . 217
Neceſſitas . 217
Negatio . 217
Negatiua . 217
Negligentia . 217
Nepos . 217
Neptis . 218
Nobilis & Nobilitas . 218
Nomen . 218
Nominatio . 219
Notarius . 219
Notorium . 220
Nouatio . 220
Nullitas . 220
Nuncius . 221

Obi-

OBitus. fol.	221
Oblatio.	221
Obligatio.	222
Obliuio.	222
Obreptio.	222
Obſeruantia.	222
Obtentum.	223
Officialis.	223
Officia.	223
Officium Iudicis.	224
Onus.	224
Opinio.	224
Oppoſitio.	224
Oratorium.	224
Ordinarius.	224
Ordinatio.	225
Ordo.	225
Ordinatoria.	225
Oris aperitio.	225
PActum.	225
Papa.	227
Paritio.	228
Parochialis.	228
Parochus.	229
Pars.	229
Paſſus.	229
Pater.	229
Patientia.	229
Patronus.	229
Paupertas.	230
Pax.	230
Pecunia.	230
Penſio.	231
Penſionarius.	233
Periculum.	233
Perinde Valere.	233
Peritus.	233
Periurium.	233
Permutatio.	233
Perſona.	233
Petitorium.	234
Pignus.	234
Pignoratio.	234
Pluralitas.	235
Pœna.	235
Pœna conuentionalis.	235
In Pœnalibus.	235
Pœnitentia.	235
Poſitiones.	235
Poſſeſſio.	236
Poſſeſſor.	240
Poſſidens.	241
Poſſeſſorium.	241
Poſtulatio.	242
Præbenda.	242
Præcedentia.	242
Prædium.	242
Præeminentia.	242
Præiudicium.	243
Prælatus.	243
Prælegatum.	243
Præſcriptio.	243
Præſens & Præſentia.	245
Præſentatio.	245
Præſentatus.	246
Præſeruatio.	247
Præſumptio.	247
Præſuppoſitum.	248
Precarium.	248
Presbyteratus.	248
Pretium.	248
Primitiæ.	249
Primogenitura.	249
Princeps.	249
Principium.	250
Prior.	250
Priuatio.	250
Priuilegium.	250
Probatio.	252
Proceſſus.	252
Procurator.	253
Productio.	255
Profeſſio.	255
Prohibitio.	255
Promiſſio.	256
Proprietas.	257
Prorogatio.	257
Protectio.	257
Proteſtatio.	257
Protocollum.	258
Prouiſio.	258
Proxeneta.	259
Proximior.	259
Publicatio.	259
Pupillus.	260
Purgatio.	260
QValitas.	260
Quantitas.	260
Quarta.	261
Quietantia.	261
Quindennia.	261
RAptus.	261
Ratificatio.	261
Ratihabitio.	262
Recognitio.	262
Recompenſa.	262
Rector.	262
Recurſus.	262
Recuſatio Iudicis.	263
Redditus.	263
Regaliæ.	263
Regreſſus.	263
Regula.	264
Regula de Annali.	264
Regula de expreſſione qualitatum.	264
Regula de Iure quæſito non tollendo.	264
Regula de non impetrando beneficia per obitū viuentium.	265
Regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationum.	265
Regula de triennali.	265
Regula reſeruatoria.	265

Regu-

Regula reſeruatoria Vnionum. 265
Regularis. 265
Rei vendicatio. 265
Relatio. 266
Relatiuum. 266
Relictum. 266
Religioſus. 266
Remedium. 267
Remiſſoria. 267
Renunciatio. 268
Repetitio. 269
Replicatio. 269
Repudiatio. 269
Reſcriptum. 269
Reſeruatio. 270
Reſidentia. 271
Reſiduum. 272
Reſignatio. 272
Res iudicata. 273
Reſolutio. 273
Reſtitutio. 274
Reſtitutio in integrum. 275
Retentio. 275
Retractus. 275
Retrotractio. 275
Reuocatio. 275
Reus. 275
Rex & Regaliæ. 276
Rota. 276
Rubrica. 276
Salarium. 276
Saluianum. 277
Satisfactio. 278
Schiſmaticus. 278
Scientia. 278
Scommiſſa. 279
Scriptura. 279
Senator. 281
Sententia. 281
Separatio tori. 285
Sepultura. 286
Sequeſtrum. 286
Seruitor. 286
Seruitus. 286
Signatura. 287
Silentiarius. 287
Simonia. 287
Simulatio. 288
Societas, & Socius. 288
Societas Officij. 289
Solemnitas & Solemnis. 289
Solutio. 290
Soror. 292
Species. 292
Spolia. 292
Spoliũ & Spoliatus. 292. & 293
Sponſalia. 294
Sponſus & Sponſa. 294
Sponte. 294
Status. 295
Statutum. 295
Stipulatio. 299
Stylus. 299
Subditus. 299
Subiectio. 299
Subhaſtatio. 299
Sublocatio. 300
Subornatio. 300
Subreptio. 300
Subrogatio & Subrogatus. 301
Subſcriptio. 302
Subſtitutio. 302
Subſtitutus. 303
Succeſſio. 303
Succeſſor. 304
Supplicatio. 304
Suſpicio. 305
Suſpenſio. 305
Taciturnitas. 305
Taxatio. 305
Tempus. 305
Terminus. 306
Territorium. 306
Tertius. 306
Teſtamentum. 307
Teſtator. 309
Teſtis. 310
Titulus. 315
Tolerantia. 316
Tranſactio. 316
Translatio. 318
Tranſ motum. 318
Trebellianica. 318
Tutela. 318
Tutor. 318
Vacatio. 319
Valor. 320
Variatio. 322
Vaſſallus. 322
Venditio. 322
Venditor. 324
Verbum, & Verba. 324
Veriſimilitudo. 326
Verſio. 326
Vicarius. 326
Vidua. 327
Viſitatio. 327
Viſitator. 327
Vita. 327
Vltima voluntas. 327
Vnio. 328
Vnitas. 329
Vniuerſitas. 329
Vocatus. 329
Voluntas. 330
Vſura & Vſurarius. 330
Vſus. 331
Vſufructuarius. 331
Vſufructus. 331
Vtile. 331
Vtilitas. 331
Vulneratus. 332
Vxor. 332

IN-

INDEX ALPHABETICVS

Rerum & Materiarum locupletiſsimus.

ABBAS Caſtri Durantis eſt exemptus à iuriſdictione Archiepiſcopi Vrbinatenſis. In nullius ſeu Vrbinaten. iuriſdiction. 14. Ianuar. 1600. in princ. Deciſ. 1336

Abbas & Monachi S. Ambroſii maioris Mediolan. ord. Ciſtercië. & cæteri Ciſtercienſes ſunt exempti à iuriſdictione Epiſcoporum præterquam in caſibus particularibus contentis in decretis Sacr. Conc. Trident. vt in Mediolanë. dominij 26. Iunij 1591. n. 1. Deciſ. 960.

Abbas quantùlicùq; exemptus non poteſt litteras dimiſſorias clericis ſæcularibus, vt alij ordinentur, concedere; ſed regularibus tantum ſibi ſubditis. In dubio Sacræ Congregationis Concilij in Rot. propoſito 27. Aprilis 1592. num. 2. 985

Abbas, qui habet facultatem conferendi tonſuram & minores ordines ſubditis ſibi regularibus, non poteſt conferre perſonis ſæcularibus licet habẽtibus litteras dimiſſorias à ſuis Ordinarijs, licèt ſecus eſſet ante ſacrum Concilium Tridentinum, ibid. n. 1. 5. & 8. 985

Abbati habenti Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem præter ea, quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia, quæ poſſunt competere Epiſcopo in ſuo territorio, In Vrbinaten. Iuriſdictionis 11. Maij 1601. num. 3. 1386

Iuriſdictio competens Abbati, facit quòd territorium dicatur effectum propria diœceſis Abbatis, In Salamantina Iuriſdictionis 9. Maij 1588. n. 2. 459

Et Epiſcopus non poteſt illud territorium viſitare etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, ibid. n. 5. 459

Abbas habens Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem perinde habetur, ac ſi ſit extra diœceſim Epiſcopi in omnibus & per omnia, In Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1598. num. 4. 1278

Abbati nullius diœceſis habenti Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalẽ litteræ diſpenſationum matrimonialium, & ſimiles eiuſdem Prouinciæ remitti debent. In Nullius della Serena. 19. Nouembris 1593. num. 1. 1052

Abbas exercens Iuriſdictionem temporalem tantum, licèt vtatur mitra, & baculo, & alia faciat ſpectantia ad ſpiritualitatem, non poteſt impedire Epiſcopum, quin temporalem & contentioſam iuriſdictionem ad ſe ex ſacri Concilij Tridentini diſpoſitione ſpectantem, exerceat. In Caetana Iuriſdictionis 28. Nouembris 1576. num. 1. 312

Vbi Abbates & alij ſuperiores regulares habent Iuriſdictionem temporalem in parochianos, Epiſcopus non poteſt viſitare parochias, nec perſonas curam animarum, & ſacramenta exercentes. In Ciuitaten. Iuriſdictionis 11. Februarij 1594. n. 2. 1067

Abbas quando teneatur accedere ad Synodum, & quando non. In Caetana Iuriſdictionis 26. Ianuarij 1573. n. 1. 190

Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quã vigore ſacri Concilij Trident. & licet habeat aliam Sedem in Cathedrali, non excuſatur tamen, vt ſi non reſideat in Collegiata, lucretur fructus & diſtributiones in illa. In Valiſoletana Reſidentiæ. 8. Nouemb. 1602. n. 1. 1452

Abbas regulariter non poteſt impertiri ſolemnem benedictionem, niſi in Eccleſiis ſibi pleno iure ſubiectis. In Salamantina Iuriſdictionis. 3. Iunij 1580. n. 5. 467

Electio Abbatis, qui non ſit profeſſus eſt nulla, & vigore ſacri Concilij Tridentini debet ſaltẽ per annum ſtetiſſe in probatione, antequam ad profeſſionem admittatur. In Vrgellen. Abbatiæ. 16. Nouembris 1583. nu. 1. 647

Electio Abbatis, qui non ſit in ſacris ordinibus conſtitutus, non tenet. ibid. n. 3. 647

Non debet admitti in Abbatem, qui monaſticam regulam prius non didicit. ibid. n. 2. 647

Qui deſinit eſſe Abbas, habitans in beneficio Abbatis, præſumit habitare iure familiaritatis, & non vti Abbas. In Aurien. S. Pelagij. 10. Martij. 1603. n. 1. 1457

Beneficium illius, qui factus fuit Abbas, non vacat, niſi poſt emiſſam profeſſionẽ. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuarij 1594. num. 5. 1060

Abbate abſẽte, Prior in eius locum ſuccedit ẽt quãdo per monaſteriũ ſit alienatio bonorũ, & quicquid tali caſu poſſet fieri per Abbatẽ poteſt etiã per Priorem. In Romana Caſalis Longbezza. 27. Maij 1594. n. 3. Dec. 1080
Monaſterium ſine interuẽtu Abbatis donare non poteſt. In Bracaren. Iuriſpatronatus. 7. Maij 1599. n. 1 1312
Abbas non poteſt præiudicare monaſterio. In Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1598. n. 3 1278
Abbatia eſt dignitas. In Acheruntina fructuum. 28. April. 1581. n. 7. 514
Abbatia & eius diſtrictus poteſt per Epiſcopũ viſitari, licèt ſit exempta, cũ dicatur eſſe in diœceſi Epiſcopi, niſi ſit penitus ſuppreſſa Iuriſdictio ordinarij. In Salamãtina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 1. 433
Abbatia, ad hoc vt ſit exẽpta ab Ordinario, & Papæ ſubiecta, requiruntur centũ anni. In Reatin. Iuris conferẽdi. 5. April. 1593. n. 6. 1021
Ex eo quòd Abbatia ſit ſuſcepta ſub protectione Sedis Apoſtolicæ non ſequitur, quòd ſit exẽpta à Iuriſdictione Ordinarij. ibid. n. 7. 1021
Diſpoſitio c. quia propter. de election. non procedit in Abbatijs. In Vrgellen. Abbatiæ. 16. Nouemb. 1583. n. 4. 647
Abbreviator De Parco vide aliqua in verb. Corrector.
Absens à reſidentia ex cauſa cum licentia ſui ſuperioris percipit fructus beneficij. In Carthaginen. fructuum. 29. Maij 1595. n. 6. 1131
Abſens à reſidentia pro defenſione ſuæ Eccleſiæ habetur pro præſente ad effectum lucrandi fructus. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maij 1584. n. 2. & 3. 662
Abſẽti ex iuſta cauſa dãtur diſtributiones quotidianæ, vbi adeſt conſuetudo. Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 5. 426
Abſens pro tractãdis negotijs pro defenſione beneficij, licèt tractet negotia Eccleſiæ principaliter, dicitur tamen potius tractare negotium proprium. ibid. n. 2. 426
Cõparitio tertij ad excuſationẽ abſẽtis nõ excludit ſẽtẽtiã abſentis, ſi nõ cõſtet de mandato. Terdonẽ. Præpoſitur. 17. Martij 1600. n. 4. 1346
Abſenti ſit ſolutio mediante mandato. Romana domus. 27. Nouemb. 1581. n. 4. 548
Pro ſententia lata cõtra abſentem non præſumitur, niſi quatenus conſtet ex actis. Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. n. 9. 254
In ſententia lata contra abſentem à reſidentia requiritur trina citatio per publicũ edictũ in loco beneficij; ſecus in eo, qui habuit ſcientiam citationis. In Terdonen. Præpoſituræ. 17. Martij 1600. n. 2. 1346
Sententia lata contra abſentem contumacem quando valeat, vide in verb. ſententia.
Abſentes non ſunt ſpecialiter citandi in confectione inuentarij, ſed comprehenduntur in generali citatione creditorum, quæ ſufficit. In Roman. de Gaddis. 24. Octob. 1578. n. 4. 371
Abſenti poteſt fieri donatio, notario eius nomine ſtipulante. In Vrbeuetana hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 1. Dec. 472
Et in Rauennaten. donationis. 29. Aprilis 1596. n. 10. 1184
Absentia probatur ex eo, quòd quis eſt Epiſcopus qui de iure communi tenetur in ſua Eccleſia reſidere. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. n. 5. 371
Quando agitur de abſentia præſumenda onus probandi incumbit illam alleganti. In Romana domus. 1. Febr. 1591. n. 11. 932
Abſentia cauſata propter timorẽ iudicis nõ poteſt haberi pro cõtemptu. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 18. 972
Propter abſentiam coactã ad litem proſequendã quis non priuatur fructibus beneficij. In Carthaginẽ. fructuum. 29. Maij 1595. n. 7. 1131
Tẽpus decurſũ propter diſtãtiã loci ad adeũdã reſidentiã non computatur pro abſentia. In Gadicen. fructuũ. 12. Febr. 1593. n. 3. 1015
Absolutio à cenſuris latis in curia nõ datur niſi parito iudicato. In Aquinaten. beneficij. 11. Decemb. 1579. n. 1. 432
Abſolutio reſtricta ad aliquas cenſuras non comprehendit abſolutionem à quibuſuis cenſuris. In Calagurritana integræ portionis. 8. Nouemb. 1574. n. 2. 244
Aliud eſt cenſuras impugnare, aliud abſolutionem petere. In Vlixbonen. bonorum. 28. Octob. 1579. n. 5. 419
Abſolutio à ſuſpẽſione prodeſt ẽt ignorãti. Calciaten. Canonicatus. 6. Martij 1589. n. 5. 860
Abſolutus à ſuſpenſione ad effectum dicendi miſſam in vno loco non dicitur abſolutus ſimpliciter. ibid. n. 2. 860
Excommunicatus, qui committit attentata contra formam inhibitionis, non abſoluitur niſi purgatis attẽtatis & parito iudicato. In Aquinat. beneficij. 11. Decẽb. 1579. n. 1. et 2. 431
Ex eo quòd abſolutio à petitione rationis adminiſtrationis non fuit obtenta, nec procurata, ratio adminiſtrationis nõ præſumitur reddita, vid. in verb. adminiſtratio.
Absurdum illud dicitur, quod eſt contra intẽtionem agentis. In Romana Cõpromiſſi. 17. April. 1573. n. 19. 201
Interpretatio non eſt facienda, quæ in ſe contineat abſurdum. In Lucana penſionis. 24. Maij 1577. n. 2. 331
Acceptatio intelligitur ſecundũ qualitatem actus acceptati. In Portuen. bonorum de Columna. 10. Iun. 1577. n. 4. 334
Acceptatio diſpoſitionis paciſcẽtiũ cẽſetur facta cũ ſua qualitate. In d. Portuen. bonorũ de Columna. 26. Febr. 1580. n. 11. 447
Acceptatio diſpoſitionis non poteſt fieri niſi cum ſua limitatione. In d. Portuen. bonorum de Columna. 16. Maij 1580. n. 4. 464
Acceptatio gratiæ ẽt Motu proprio ad partis inſtãtiã facta nõ operatur, quin de eiuſdem gratiæ nullitate ſẽper opponi poſſit excipiẽdo. In d. Portuen. bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 10. 356

Con-

Conſenſus datus in acceptatione gratiæ ſtante pacto de eo non reuocãdo, reuocari, nec ei renunciari poteſt, niſi in manibus gratiã concedentis. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Iunij 1577. n. 1. Dec. 334

Acceptatio gratiæ ſemel validè ſequuta, amplius tolli nõ poteſt, nec in priſtinum ſtatũ reponi. In d. Portuen. bonorum de Columna. 26. Iunij 1577. n. 16. 341

Per acceptationem dicitur ius quæſitum cũ ſua cauſa & non aliter. In d. Portuẽ. bonorũ de Columna. 29. April. 1577. n. 3. 324

Donatarius non poteſt poſt lapſum ſex menſiũ eligere cauſam, in qua velit donationem acceptare. vid. in verb. donatio.

Ante acceptationem donationis licita eſt reuocatio, ſecus eſt ſi ſit ſtipulata nomine abſentis. In d. Portuen. bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1579. n. 2. 427

Acceptatio donationis facta abſenti non poteſt fieri in præiudicium eius, cui fuit ius quæſitũ titulo ſingulari, ſecus ſi titulo vniuerſali. In Vrbeuetan. hæreditat. 15. Iun. 1580. n. 6. 472

Acceptatio donationis facta nomine abſẽtis an & quando fieri poſſit, vide in verb. donatio.

Acceptatio caducitatis quãdo non habeat locũ ſed caducitas excuſetur. in verb. caducitas.

Acceptatio confeſſionis in iudicio in totum fieri debet cũ ſuis qualitatibus; fallit, quãdo habet contra ſe iuris præſumptionem, quia tũc in partem tantũ acceptari poteſt. In Gerũden. præcedentiæ. 4. Nouemb. 1583. n. 1. 644

Confeſſio continens facta diuerſi tẽporis & diuerſæ ſpeciei poteſt diuidi, & pro parte acceptari, & pro parte nõ acceptari. In Vaſionen. Priorat. ſeu Cõfidẽtiæ. 17. Maij 1600. n. 10. 1359

Acceptatio ſententiæ non arguitur ex compoſitione cum fiſco facta ad ſe redimendũ à vexationibus. In Salamantina Capellaniæ. 21. April. 1600. n. 5. 1352

Acceptatio ſententiæ iniuſtæ non præſumitur, niſi adſint vrgentes præſumptiones. In Calaguritana de Villoria. 12. Decẽb. 1572. n. 5. 180

Acceptatio ſẽtẽtiæ in parte & partibus, ſi illius capitula ſint connexa, & nõ recipiant diuiſionem non valet; ſecus ſi non ſint connexa, & recipiant diuiſionem. ibid. n. 4. 180

Per acceptationem vſusfructus non dicitur renunciatum legitimæ, ſed in eam imputatur. In Bonon. fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. num. 23. 1365

Acceptatio legati, quod venit imputandum in legitimam, qualiter fiat. ibid. n. 14. 1365

Ex reſignatione beneficij neceſſario arguitur antecedẽs acceptatio, vid. in verb. reſignatio.

Habens facultatem acceptandi in mẽſibus Ordinarijs collatoribus cõceſſis poteſt acceptare beneficiũ ſpectans ad collationẽ Capituli. In Coimbricen. Canonicat. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402

Acconcium ſortitur naturam dotis, & venit reſtituendum, quando non fuit ſeparatim à dote datum, ſed itaut cõſtituat partem dotis. In Romana Dotis & bonorum de Zambeccarijs. 26. Martij 1572. n. 1. Deciſ. 132

Quando autẽ ſit ſeparatum. vide ibid. n. 2. 132

Prior ſumma ſoluta verisimiliter præſumitur ſoluta pro acconcio non autẽ ex cauſa dotis, & in reſtitutione dotis non venit reſtituenda. In Roma. de Zãbeccar. 19. Ian. 1571. n. 2. 126

Acta non nocẽt ei qui nunquã fuit citatus ad cauſã ſaltem per proclama, quod contra intereſſe putãtes de ſtylo Rotæ fieri ſolet. In Calaguritana panis. 10. Nouemb. 1597. n. 1. 1341

Acta facta in alio iudicio etiã inter eaſdẽ perſonas non probant, niſi producantur. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouẽb. 1578. n. 2. 377

Acta reproducta parte nõ legitimè citata nõ annullãt proceſſũ, quando nõ cõſtat, quòd fuerint trãſportata, vel quãdo ſumus in diuerſa cauſa corã eodẽ, aliàs ſecus. In Toletana Primitiarum. 27. Februar. 1581. num. 1. 500

De actis tantum dicuntur illa ſcriptura, quarum copia parti data fuit, non autem reliqui proceſſus. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 4. 377

Productio actorũ facta coram vno arbitro tantum, eſt nulla, niſi fiat corã omnibus, poteſt tamen talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat corã alijs parte præſente, ſecus ſi fieret parte abſente, & non citata. In Romana Tutela de Fabijs. 24. Maij 1585. n. 7. 697

Actorũ productio corã arbitris, qui nõdũ acceptarũt cõpromiſſũ, dicitur nulla, ibid n. 6. 697

Acta facta pendente appellatione vel termino ad appellãdũ, ſunt nulla & attentata. In Anconit. attentatorũ. 16. Iun. 1581. n. 1. 530

Acta facta cum procuratore fiſcali non probãt in iudicio ciuili. In Bonon. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 6. 377

Quando acta non fuerunt tranſportata propter impedimentũ a parte præſtitum procedi poteſt prout in prima. In Aſtoricen. Prioratus, 18. Decemb. 1598. n. 7. 1305

Vbi acta fuerunt amiſſa, nõ poteſt conſtare de notoria iniuſtitia. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iulij 1577. n. 2. 344

Ad probãdum actorum deperditionem nõ defertur iuramentum. In Piruſina exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 2. 554

Acta Clementis VII. ſchiſmatici nunquã fuerunt approbata ſed ſunt nullius roboris. In Tullẽ. Prioratus. 28. Martij 1583. n. 4. et 7. 612

Actio diuerſa, & cumulatio plurium cõtrouerſiarum inducunt cauſæ diuerſitatẽ tam reſpectu rerũ quàm perſonarum. In Romana prætenſi aſſictus. 18. April. 1572. n. 2. 164

Sine actione nemo experiri poteſt, cũ nõ ſit audiendus is, cuius non intereſt. In Palẽtina Iuris conferendi. 2. Decemb. 1583. num. 1. 649

Actio vtilis ſine ceſſione ex ſtipulatione notarij cuilibet quæritur. In Vrbeuetan. hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 10. 472

De actionibus iudicatur prout de re, ad quam competunt. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 2. 352

Et in Romana domus. 1. Feb. 1591. n. 4. 932

In actione indiuidua ſententia non poteſt pro parte valere, & pro parte non. In Florentina domus. 10. Iuny 1591. n. 13. Deciſ. 957

Sublata actione principali per præſcriptionē ſtatutariam ſublata quoque cenſetur actio ſecundaria vel hypotheca ab ea dependens. In Romana tutela de Fabyſ. 17. Martij 1586. n. 1. & 3. 692

Et in Anconit. Vinea. 4. Febr. 1583. n. 8. 602

Actio competens non circumſcribitur loco ſicut fructus. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 27. 594

Actio, quæ competit ad quantitatem in genere nullo loco dicitur circumſcripta, nec computatur inter immobilia, ſed facit tertiam ſpeciem. In Romana de Soderinis. 29. Nouēb. 1577. n. 2. & 3. 352

Actiones competunt in loco, in quo fieri debet exactio, & in quo eſt deſtinata ſolutio, non autem in quo fuit contracta obligatio ſecūdū veriorem Doctorū ſententiā. ibid. n. 1. 352

Iura & actiones non comprehenduntur in diſpoſitione, in qua ſit mentio de bonis exiſtentibus in certo loco. ibid. n. 4. 352

Idem eſt in ſucceſſione, quæ eſt limitata ad certum locum. ibid. n. 7. 352

Iura & actiones nullo loco circumſcribuntur. In Peruſina fideicō. 25. Iun. 1582. n. 5. 584

Iura & actiones comprehenduntur in inſtitutione facta in re certa, quæ ad totam hæreditatem trahitur nullo herede vniuerſali inſtituto. ibid. n. 6. 584

Proſequutio actionū ex vno capite nō tollit aliud. In Ceruien. Bonorū. 17. Iun. 1583. n. 5. 630

Actio non perpetuatur per actus notoriè nullos coram Iudice vel arbitris factos. In Romana tutela de Fabys. 24. Iun. 1585. n. 1. 698

Actio perpetuatur per interpellationem corā arbitris factā niſi ſit nulla, & quæ non habeat vim litis conteſtationis. In eadem 24. May 1585. n. 1. 697

Actio hypothecaria cōtra plures perſonas dicitur indiuidua. In Florentina domus. 10. Iuny 1591. n. 12. 957

Actio perſonalis non datur contra tertiū poſſeſſorem; nec agi pōt. hypothecaria nō facta prius diſcuſſione cōtra principalem; neq; rei vendicatione ſi poſſidēs prior poſſeſſionē habuerit iuxta diſpoſitionē l. quoties. C. de rei vendic. niſi intret aliqua ex limitationibus ad illam legem datis. In Imolen. Caſtrorū. 9. Iuny 1572. n. 1. 168

Actio perſonalis non datur cōtra tertium, ſed tantum contra debitorem vel eius heredem. In Baren. pecuniaria. 14. Iun. 1581. n. 1. 529

Actio perſonalis debet prius cōtra heredē experiri, deinde in exequatione cōtra bona poſſidētē debet ſeruari forma l. à Diuo Pio. §. ſi ſuper rebus. de ſenten. & re indic. ibid. n. 2. 529

Actio perſonalis in rē ſcripta, ſeu remediū Saluiani datur ēt contra tertios poſſeſſores. In Romana damnorum et intereſſe. 11. Febr. 1591. n. 3. 935

Actio perſonalis cōtra debitorē de iure cōi ſpatio triginta annorum extinguitur. In Romana cenſus. 10. Decemb. 1599. n. 6. 1333

Actio perſonalis cum mala fide non præſcribitur. In Auximan. dotis. 27. April. 1583. n. 4. 614

Actio realis præſcriptione ſtatutaria nō tollitur, etiā ſit rei perſequutoria, & nō datur, niſi contra poſſidentem. In Romana tutela de Fabijs. 18. Marty 1585. num. 9. 692

Actio quanto minoris nunquā exercetur, niſi quando res, quæ eſt deterior, & vitioſa aliquo latente vitio, quod emptor ignorauit, eſt penes emptorē ad hoc vt eius damnum reſarciatur. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. n. 10. 785

Actio quanto minoris datur, quādo venditur res prohibita alienari ēt nō ſequuta euictione. In Romana cēſus. 15. Marty 1577. n. 7. 321

In actione de tradendo rē liberā venitūt damna & intereſſe, ſi res libera nō tradatur. In Anconitan. de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 7. 671

Per actionē negatoriā in ſeruitutibus ſemper negatur ius cōpetere aduerſario. In Caſaranguſtana Cabimētorū. 3. Iun. 1602. n. 4. 1436

Oēs actiones tā de iure ciuili quàm Canonico quadragenaria præſcriptione tolluntur. In Nullius ſeu Maceraten. remedy redintegranda. 12. May 1600. n. 3. 1360

Oēs actiones ob non implementū exerceri poſſunt ēt ante caſum euictionis præter ipsā actionē euictionis. In Regiē. bonorū. 3. Martij 1586. n. 10. 723

Actio de euictione non datur ementi ſcienter rem alienam, niſi in ſpecie pro ea ſit ſtipulatus. ibid. n. 8. 723

Actio ad communicandum competit, vbi contracta eſt ſocietas omnium bonorū. In Placentina bonorum. 27. Octob. 1581. n. 2. 540

Nullitas ex non implemento proueniens non tollit actionē, ſed impedit tantum exercitiū actionis, vid. in verb. implementum.

Ad hoc vt quis cōſequatur actionē ex contractu debet ante omnia docere de implemento pro parte, vid. ibid. in verb. implementum.

Actionū hæreditariarū confuſio quando opponi non poſſit, vid. in verb. hæreditas.

ACTOR *ille dicitur, qui aliū ad iudicium trahit, & ei onus probandi incumbit. In Caſaraguſtana Cabimētor. 4. Marty 1602. n. 4.* 1422

Qui ab initio eſt actor ſemper pro tali habetur. ibid. n. 1. 1422

Actor debet ſequi forū rei, & ſi agit in ſuo foro, ſentētia eſt nulla ex defectu iuriſdictionis. In Bononien. pecuniaria. 15. Februarij 1593. n. 1. 1018

Inſtans pro nullitate ſentētia pro actore ſe gerere dicitur. In Fauētina Monaſtery. 15. Decemb. 1603. n. 7. 1484

Quando reus non ſortitur forū actoris nec ratione rei, nec cōtractus, nec domicilij Actor debet ſequi forum rei. In d. Bononien. pecuniaria. 15. Febr. 1593. n. 2. 1108

Actor

Actor tenetur cōeludēter intētionē ſuā probare. In Fauētina bonorū 31. Maij 1596. n. 1. 1189

Actor non tenetur probare contrarium eius, quod eſt de intentione rei, niſi reus prius probauerit exceptionē ſuam. In Taurinen. Decimarum. 31. April. 1604. n. 4. 1497

Actor non tenetur probare contrarium eius, quod eſt fundamētum exceptionis rei, quādo ipſe cōeludēter fundauit intentionē ſuā. In Arimin. Caſtrorū. 8. Martij. 1591. n. 10 940

Actor non releuatur ab onere probandi etiam ſi reus aſſumpſerit in ſe onus. In Ciuitaten. fructuum. 6. Febr. 1579. n. 3. 391

Actor tunc tenetur docere de iure ſuo, quando illud canonizari petit. In Vrgellen. Abbatia. 20. Iun. 1583. n. 2. 631

Actor agēs ad reſciſſionē inſtrumēti iurati debet afferre cōcludētē probationē ſuæ intētiōis, aliàs probatio dubia nō releuat, maximè ſi inſtrumētū habeat primordiū veritatis. In Arimin. Caſtrorū. 8. Martij 1591. n. 1. & 8. 940

Maior eſt cōtumacia actoris nō petētis cōdēnationē, quā rei nō petētis abſolutionē. In Rom. tutelæ de Fabijs. 14. Ianuar. 1585. n. 7. 684

ACTVS *ſine poteſtate & volūtate cōſtitui nō pōt. In Portuen. bonorū. 20. Martij 1579. n. 3.* 398

Actus nō operatur vltra intētionem agentis. In Romana cēſus. 28. Iunij 1589. n. 2. 890

Actus incōtinenti factus multū facit ad declarationem actus praecedentis. In Romana domus. 1. Febr. 1591. n. 8. 934

Actus ſequētes praecedēti cauſa tribuuntur. In Mediolan. diſtribution. 14. Octob. 1594. n. 2. 1089

Actus agentium ſumunt interpretationem ab obſeruantia. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. April. 1585. n. 3. 696

In dubio reſpōdēdū eſt pro actus validitate. In Maceraten. dotis. 10. April. 1581. n. 4. 509

Actus à partiū nominatione recipit declarationem. In Romana ſeu Portuen. bonorum. 20. Maij 1575. n. 4. 258

Actus talis præſumitur qualis à partibus nominatur. In Rom. domor. 24. Maij 1600. n. 4. 1362

Præſumitur quis actū facere vti talis, qui talem ſe in eo nominat. In Aretina Capellaniæ. 16. Decemb. 1594. n. 3. 1103

Remota ſubſtātia actus remouetur ipſe actus. In Rom. Turris bubalariæ. 7. Nouēb. 1575. n. 2. 269

Actus præſumitur factus ex ea cauſa, ex qua poteſt valere; & ex eo capite, ex quo ſuſtineri poteſt. In Maceraten. dotis. 10. Aprilis 1581. n. 1. & 2. 509

Actus factus præſētibus partibus præſumitur ritè & rectè factus. In Meliten. praecedentiæ. 5 Decemb. 1578. n. 1. 381

Actus perfectus intelligitur, qui reuocari non poteſt, vel per quem ius quæritur tertio. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 2. 20

Quiſnā dicatur actus geſtus, ſolet attēdi quomodo partes eum nuncupauerit. In Spoletana domus. 19. Decemb. 1580. n. 2. 432

Actus in dubio potius interpretari debet, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur, etiam verba impropriando. In Calaguritana cenſus. 28. Ianuar. 1602. n. 12. Deciſ. 1418

Actus in dubio cenſetur factus potius cumulatiuè quàm priuatiuè. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 2. 339

Actus ſuſtineri debet ex eo capite ex quo ſuſtineri poteſt. In Fulginaten. ſpolij. 16. Octob. 1579. n. 2. 415

Actus interpretari debet, vt potius valeat quā pereat, ſecus eſt in materia probatoria. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis. 1573. num. 10. & 29. 201

Actus contra voluntatem agētis interpretari non debet. ibid. n. 16. 201

Actus, qui ex capite valido & inualido geri pōt, ex valido geſtū eſſe intelligi debet. ibid. n. 17. 201

Interpretatio magis tolerari debet, per quàm actus ab initio inualidus non reddatur inualidus, quàm per quā à principio nullus validetur. ibid. n. 25. 201

Vbi actus redditur inualidus ad fauorem alicuius, ſemper intelligitur eo volente, & ſolus ille debet de nullitate opponere & non alij. In Portuen de Columna 10. Iun. 1577. n. 7. 334 *& 21. Octob. 1577. n. 6.* 347

Actus nullus ex defectu conſenſus, eo ſuperueniente conualidari poteſt, quod intelligitur procedere in actibus priuatorū, ſecus in ijs, in quibus neceſſe eſt, quòd Principis auctoritas interueniat. In Portuen. bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 4. 351

Actus ipſo iure nullus conualeſcere non poteſt. In Calaguritana beneficij del Burgo. 7. Maij 1574. n. 2. 229

Actum nullum facere, & actui nullo cōſentire differunt ēt quo ad iuris effectus. In Portuē. bonorū. de Colūna. 14. Martij 1578. n. 20. 356

Cōſentiens actui nullo ſibi nō præiudicat. quominus poſſit dare de nullitate, vt in conſentiente penſioni nullæ, quicquid ſit in faciēte actum nullum. ibid. n. 21. 356

Ex actu nullo etiam colligitur voluntas, quod eſt verum in actu ſimpliciter nullo; ſecus eſt ſi vltra nullitatem adſit conditio, quæ facit, quòd voluntas illa non ſit volūtas. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouēb. 1588. n. 14. 838
Et in Auximana Iuriſpat. 7 Feb. 1586. n. 3. 719

Per actū nullū nō inducitur ratificatio. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. maij. 1585. n. 8. 697

Ex actu etiam nullo trāsfertur poſſeſſio dummodo non deficiat conſenſus. In Ceſenaten. bonorum. 28 Iunij 1596. n. 3. 1200

Actus factus contra expreſſam prohibitionē eſt nullus, & in eo impeditur dominij trāslatio, ſecus eſt quādo actus factus eſt à prohibito, qui ignorat prohibitionem. In Portuen. bonorum. 24 Octobris 1580. n. 2. 477

Quæ ad actus validitatem fuerunt ad abundantiorem cautelam appoſita, non debent contrarium operari. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1571. n. 13. 201

Actus geſtus cū aliquo cēſetur factus ſecundū qualitatem, quam ille gerit. In Gerunden.

Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. n. 3. Deciſ. 524
Actus præſumitur factus ab eo cuius intereſt illum fieri. In Valentina Capella. 9. maij 1594. n 2. 1075
Actus ſemper præſumitur factus ex cauſa neceſſaria, & vigore tituli præambuli. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. iun. 1577. n. 5. 339
Actus potius attribuitur cauſa neceſſariæ, quã voluntariæ, & ob cauſam præcedentem. In Meliten. penſionis 18. martij 1602. n. 2 1425
Actus debet referri ad cauſam, ſine qua non valuiſſet. In Romana officij Curiæ de Sabellis. 3. iun. 1580. n. 2. 468
Actus facultatiui non conſtituũt aliquem in poſſeſſione. Mediolanen. diſtributionum. 14. Octobris 1594. n. 1 1089
Actus neceſſarij nõ ſubiacent ſtatutis loquentibus in contractibus. In Portuen. bonorũ. 4. Nouemb. 1579. n. 5 421
Actus habens relationem ad ſtatutum intelligitur de ſtatuto, qui actui non repugnat. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 14 264
Actus factus à minore extra locum ſui ſtatuti non indiget ſolemnitate illius ſtatuti. In Romana donationis. 13. Iun. 1586. n. 4 746
Actus factus tempore. peſtis cum minori numero teſtium, quàm requirat ſtatutum valet, prout ſub exemplo donationis declaratur. In Narnien. legati 30. Octobr. 1570. n. 2. 113
Actus ex voluntate coniuncta cum poteſtate ſuam perfectionem ſortitur. In Calaguritana reductionis motus proprij. 29. Martii 1591. n. 3. 942
Actus, qui ad probandam voluntatem ſpontaneam allegatur, non habetur in conſideratione non data plena libertate. In Toletana matrimonii. 12. Maii 1589. n. 2. 873
Actus facti reſpectu blanditiarum, & ex vrbanitate non ſunt cenſendi omnino voluntarii. In d. Toletana Matrimonii. 17. Martii 1589. n. 6. 863
Actus geminatio tollit præſumptionem volũtatis coactæ, maxime ſi geminatio ſit facta ſine proteſtatione. In Romana pecuniaria, ſeu prætenſæ arrogationis. 14. April. 1600. n. 10. 1350
Actus multiplicatio contraria facto excludit præſumptionem facultatis. In Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 2. 212.
Ex actuum multiplicatione, & litis continuatione per multos annos per procuratorem dicitur conſtare de ratificatione principalis. In Burgen. Iuriſdictionis. 7. Februarij 1586. n. 1. 720
Actus aliqui iudiciales, ſi facti fuerint præſentibus procuratoribus, & poſtea ſequantur verba continuatiua aliorum actuum, præſumuntur & ipſi in præſentia eorundẽ procuratorum facti. In Romana domus 1. Februarij 1591. n. 12. 932
Actus continuatus & vnico contextu factus dicitur vnicus, & correſpectiuus. ibidem num. 9. Deciſ. 932
Actus confirmatus in generali ſermone nõ venit. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. n. 11. 433
Actus confirmatus nunquã tolli cenſetur niſi de confirmatione fiat mentio. ibid. n. 7. 433
De actibus correſpectiuis vide infra in verb. correſpectiuitas.
Actus conditionalis ſtat in ſuſpenſo donec doceatur de implemento eorum, quæ in conuentionem deducta fuerunt. In Anconitana prædii. 3. Martii 1586. n. 3. 724
Vnicus actus ſufficit pro iuſtificatione conſuetudinis. In Militen. precedẽtia. 5. Decembris 1578. n. 2. 381
Vnicus actus ſufficit in incorporalibus pro acquirenda poſſeſſione; maximè ſi non agitur ad effectum iuris acquirendi ſed iuris conſeruandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. n. 4. 339
Et In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octobris 1580. n. 1. 476
Ex vnico actu etiam quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione. In Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. n. 4. 799
In actibus impugnatis quis ſe fundare non poteſt. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 2. 738
Vbi ad actum gerendum conuocati non contradicunt conſentire videntur; ſed hoc procedit in dubio, ſecus vbi clara apparet contradictio. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembris. 1585. n. 4. 708
Actus non poteſt dici factus nemine contradicente ſtante proteſtatione ab aliquo facta. ibidem n. 1. 708
ADHAERENS ſtrictè & propriè dici non poteſt ad effectum committendi felloniam cum ſuo Principe ex ſola intelligentia, quã quis habet cum aliquo Principe. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. n. 34. 1384
Vnus & idem non poteſt dici adhærens vtriuſque partis. ibid. num. 31. 1384
ADITIO HAEREDITATIS non recipit conditionem. In Romana Legati domus. 13. Februarij 1568. n. 3. 40
Per aditionem hæreditatis non confecto inuentario actiones hæreditariæ confunduntur, licèt adita ſit cum beneficio legis & inuentarij. ibid. num. 2. 40
Aditio hæreditatis ex vſu teſtamenti inducitur. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouemb. 1601. num. 4. 1407
Per aditionem hæreditatis debitum clarum & liquidum inſtrumẽti non extinguitur confuſione; itaut in reſtitutione facienda non ſit detrahendum. In Fauentina Bonorum. 9. Martij 1592. n. 3. 979
Hæreditatem adijſſe cẽſetur, qui fecit actum, qui citra nomen hæredis geri non poteſt. In Segobien. Canonicatus. 6. Februarij. 1589. num. 9. 856

ADIVDICATIO bonorum facta creditori pro ſumma & quantitate ſibi debita, & pro concurrenti quantitate importat adiudicationem pro iuſta æſtimatione. In Romana Cenſus. 14. Decembris 1592. ſub n. 3. Deciſ. 1005

Adiudicatio rei facta pro ſumma tantum debita, & nõ pro ea quantitate quanti valet, nullum cæteris creditoribus affert præiudicium, ſi res ſit maioris valoris. In Romana de Gaddis. 21. Aprilis 1578. n. 3. 358

In adiudicationibus, quæ fiunt creditoribus pro ſuo credito habetur ratio tertiæ partis pluris, quod res valet ex ſtatuto Vrbis. In Romana reſtitutionis in integrum. 7. Nouembris 1603. n. 2. 1478

In adiudicatione rei, quæ eſt minoris valoris quàm debitũ, non requiritur ſubhaſtatio. In Romana Cenſus. 14. Decembris 1592. num. 1. 1005

In adiudicatione facienda à Iudice requiritur ſubhaſtatio, & in ſubſidiũ non inuento emptore bona creditori adiudicãtur pro iuſto pretio. In Romana Cenſus. 24. Aprilis 1592. num. 1. 984

Sententia, quæ adiudicat rem pro quantitate debita, & pro cõcurrenti quantitate intelligi debet pro iuſta æſtimatione non autẽ in ſolutum. ibid. n. 2. 984

Ex ſpatio temporis præſumitur ſubhaſtatio, & cætera, quæ ad perfectam adiudicationem requiruntur; ſed hoc procedit, ſi concurrat obſeruantia pacifica, aliàs ſecus. ibid. n. 4. 984

ADIVNCTVS qui vigore ſacri Concilij Tridentini in c. 6. ſeſſ. 25. de reform. datur Epiſcopo procedenti contra Capitulares, datur tã ſi procedat in delictis grauibus, quàm in leuibus; ſecus in illis leuibus vbi non eſt opus tela iudiciaria. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 27. Nouembris 1585. num. 1. & 4. 710

Concilium Tridentinum in d. c. 6. ſeſſ. 25. de reform. qui loquitur de adiunctis, non habet locũ in Capitulis exemptis. In Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 1. 493

Quando adiunctus datur Epiſcopo, quomodo concipiẽda ſit ſententia an in numero plurali vel ſingulari. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decemb. 1596. n. 1. & 8. 1213

Notarius datus adiunctus actuario nõ recipit acta, licèt aſſiſtat et ſubſcribat ea ad tollẽdum ſuſpicionem, propter quàm fuit adhibitus. ibidem num. 4. 1213

ADMINICVLVM an ſit magnum vel paruũ ſtatur arbitrio iudicis. In Præneſtina Bonorum. 5. Nouembris 1578. n. 8. 373

Non refert ſi ſingulis adminiculis aliquid deſit ad perfectionem, quia ſi eſſent perfecta tranſirent in plenam probationem. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. April. 1580. num. 2. 454

Vna pars compromiſſi facit adminiculum reſpectu alterius partis. In Romana Tutelæ. 14. Ianuarij 1585. n. 2. Deciſ. 684

ADMINISTRATIO regulariter non importat dominiũ, ſed recipit interpretationẽ ſecundum ſubiectam materiam. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 20. Februarij 1573. num. 1. 196

Adminiſtrationis ratio peti debet ab eo qui adminiſtrauit, & non ab alio. In Farſen. Grani. 9. Martij 1580. n. 7. 450

Ratio adminiſtrationis ſemel reddita non poteſt denuo peti, vt reddatur, niſi de errore doceatur, vel dolo. In Præneſtina Compromiſſi ſeu adminiſtrationis. 10. Maij 1574. n. 1. et 3. 230

Pro ſufficienti redditione rationis adminiſtrationis exhiberi debet inuentarium, & liber rationum. In Romana dotis & tutelæ. 4. Iulij 1603. n. 1. 1473

Rationem adminiſtrationis compelli quis poteſt, vt reddat in loco, in quo adminiſtrauit. In Romana exequutionis laudi. 15. Nouemb. 1596. n. 1. 1205

Ratio adminiſtrationis dilata nec in vita adminiſtratoris petita, præſumitur dilata, vt hæres conueniretur non informatus, ex eo quòd petens habeat non bonum ius. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. n. 6. 684

Ratio adminiſtrationis præſumitur non reddita ex eo, quòd abſolutio à petitione eiuſdem rationis non fuit obtenta nec procurata, præſertim in viro diligente & in rebus proprijs valde accurato; maximè ex quo ſi fuiſſet reddita, non debuiſſet reticeri in cõpromiſſo inter partes facto. ibid. n. 1. 684

Adminiſtratio præſumitur recta & fidelis, ſi poſtquã liber computorum adminiſtrationis productus fuit, pars eo viſo per tantum temporis ſpatium tacuit, cum colligatur non ſtetiſſe per adminiſtratorem, quominus adminiſtrationis ratio redderetur. ibid. n. 5. 684

Editio librorum adminiſtrationis fieri non debet ad probandum errorem vel dolum ſequuta tranſactione, quando de errore vel dolo nõ conſtat ex tranſactionis inſtrumẽto; ſecus ſi aliunde probetur talis error. In Præneſtina Cõpromiſſi. 28. Maij 1574. n. 1. 234

Tutor tenetur librũ adminiſtrationis cuſtodire, ſecus eſt in hærede tutoris. In Romana tutelæ. 18. Martij 1585. n. 10. 692

Liber rationum adminiſtrationis ab hærede hæredis adminiſtratoris peti non poteſt, ſi non conſtat, quòd vnquam apud eum fuerit. ibidem n. 5. 692

Adminiſtrator tenetur ad librorũ adminiſtrationis cuſtodiam, donec reddita fuerit ratio adminiſtrationis; nec admittitur ad iurandum ſuper illorum amiſſione. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Aprilis 1597. n. 2. 1224

Paria ſunt quòd libri adminiſtrationis penes do-

Digitized by Google

dominum exiſtant, vel quòd penes Officiales. ibid. n. 3. Deciſ. 1224

Obligatus de fideliter & legaliter adminiſtrãdo, ſi culpa careat, dicitur fideliter & legaliter adminiſtraſſe. In Romana releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 2. 576

Reſtitutio libri rationum adminiſtrationis dicitur pars ipſius redditionis adminiſtrationis. In Romana tutelæ. 18. Martij 1585. num. 2. 692

Pater tenetur de mala adminiſtratione bonorum filij, & eius bona ſunt illi tacitè hypothecata. In Romana Vineæ. 26. Iunij 1598. num. 1. 1290

Mater tutrix non excuſatur à redditione rationis adminiſtrationis de tempore, quo ſtetit in monaſterio, ſi ingreſſus fuit voluntarius. In Romana dotis & tutelæ. 4. Iulij 1603. num. 3. 1473

Tutela etiam nulliter decreta, ſi fuit adminiſtrata, non excuſat à redditione rationis adminiſtratorum, ne melioris conditionis ſit illegitimus tutor legitimo. ibid. n. 2. 1473

De adminiſtratione tutoris ſupple infra in verb. tutor.

De adminiſtratione inter ſocios vide in verb. ſocius.

Adminiſtratio bonorum Eccleſiæ de iure cõmuni pertinet ad Epiſcopum & Capitulũ ſimul. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. n. 1. 339

Adminiſtratio ſeu cuſtodia rei in beneficialibus diuerſa eſt à qualibet alia cuſtodia, hæc enim habet coniunctum intereſſe cuſtodis, non illa. In Vrbeuetana Caſtrorũ. 20. Iunij 1596. num. 6. 82

ADMINISTRATOR vel procurator cum libera poteſt pecunias domini inueſtire, an verò poſſit donare dubitatur. In Romana Montium. 29. Octobris 1593. n. 5. 1048

Adminiſtrator præſumitur facere adminiſtratorio nomine. ibid. n. 8. 1048

Quis quando dicatur nomine adminiſtratorio comparuiſſe, licèt non dicat adminiſtratorio nomine comparere. In Interamnen. legitimitatis. 10. Iunij 1596. num. 2. & 3. 1193

Incapacitas adminiſtratoris eſt legitima cauſa petendi à Papa mutationem diſpoſitionis, vt eſt in fratribus minoribus de obſeruantia. In Lamacen. adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. n. 5. 388

Ampliſſima facultas deputandi miniſtros non facit, quòd deputatio vno modo facta alio modo ſuſtineatur. In Romana doganæ ſalis. 8. Iunij 1592. n. 2. 993

ADMISSVS quis difficilius eijcitur, quàm facilius admittatur. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decembris 1603. n. 14. 1483

ADOPTIVVS & arrogatus non dicitur verè filius, ſed ſolum iuris fictione. In Romana pecuniaria. 5. Iunij 1598. num. 10. Deciſ. 1286

Adoptiui & arrogati in feudis & emphyteuticis, et in ſucceſſione excluduntur tanquã non veri filij ſtantibus fœminis. ibid. n. 16. 1286

Adoptiui non gaudent beneficio non ſolutionis gabellæ conceſſo filijs. ibid. num. 13. 1286

Conſtitutio loquens de filijs familias non habet locum in adoptiuis, maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt intelligenda. ibid. n. 9. 1286

ADVLTERIVM eſt iuſta cauſa ſeparationis tori. In Romana ſeparationis tori. 22. Martij 1574. n. 2. 226

Emendatio ab adulterio per tres aut quatuor annos præſumitur, niſi duret conuerſatio. In Romana legati. 28. Maij 1568. n. 4. 54

Legatum ab adultera factum adultero, cuius conuerſatio durabat, ex turpi cauſa adulterij factum præſumitur. ibid. num. 3. 54

Legatum ſeu donatio facta adultero vel adulteræ valet, quod tamen procedit ſecundum Baldum, Cumanum, & alios, quando turpitudo non eſt ex parte recipientis, licèt ſit ex parte dantis. In Romana legati. 2. Aprilis 1568. num. 2. & 3. 46

Secus eſt de iure Canonico niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis. ibid. n. 6. 46

In adulterio turpitudo dicitur adeſſe ex vtraque parte. ibid. n. 4. 46

Ex continua conuerſatione cũ adultera præſumitur continuatio adulterii. In Romana legati. 28. Maii 1568. n. 2. 54

ADVOCATVS fiſci, & Aduocatus pauperũ nõ ſunt dignitates Collegiales reſpectu Aduocatorum Conſiſtorialium, licèt ſemper vni ex ipſis conferri ſoleat. In Romana preeminentiarum. 16. Decembris 1585. n. 14. 716

Aduocato an & quando ſalarium etiam non conuentum debeatur. In Romana Mercedis. 21. Iunii 1599. n. 1. 1322

AEDIFICIVM ſitum in prædiis ruſticis non habetur in conſideratione, niſi vti quid acceſſorium, & non æſtimatur ſicut prædium vrbanum. In Viterbien. prædii. 28. Iunii 1600. n. 3. 1377

Legata area venit ædificium poſtea impoſitũ; quod verum, ſi area eſt propria legantis, ſecus ſi aliena. In Romana bonorum de Lilio. 7. Februarii 1582. n. 10. 559

Aedificiũ ſeu fabrica donata vel legata trahit ad ſe, quicquid poſt donationẽ accedit. ibid. n. 16. 559

Vſufructuarius ædificans recuperat impenſas. ibid. 14. 559

Incipiens ædificare poſt litẽ cœptam committit attentatum. In Ciuitaten. conſtructionis Capellæ. 10. Octobris 1588. n. 1. 838

Inhibitio habet vim nunciationis noui operis, ſi ſit ſpecialis de non ædificando, & poſt nun-

Digitized by Google

nunciationem quicquid conſtruitur, venit demoliendum. ibid. n. 3. 4. & 5. Deciſ. 834

AEGIDIANA *non habet locum in cauſis fori eccleſiaſtici. In Auximana bonorum. 20. Nouembris 1579. n. 1.* 424

Aegidiana in petitorio locum non habet. In Fauentina de Calderonibus. 28. Iunii 1581. n. 9. 536

Conſtitutio Aegidiana nõ tollit effectum ſententiæ deuolutiuum, maximè ſi adſit commiſſio. In Anconitana terrarum. 24. Ianuarii 1567. n. 1. 14

Conſtitutio Aegidiana habet exequutionẽ paratam etiam in ſcripturis priuatis. In Auximana dotis. 26. Maii 1581. in princ. 522

Ad effectum impediendi exequutionem vigore Aegidianæ ſententia non poteſt dici iniuſta, ſi contra eam pendente iudicio nihil fuit probatum, licèt poſt ſententiam probaretur. In Romana cenſus. 10. Maii 1589. n. 2. 872

Sententia lata in mero poſſeſſorio iuxta terminos Conſtitutionis Aegidianæ dummodo ſit iuſta venit exequenda. In Firmana bonorum. 7. Februarii 1583. in princ. 603

Probatis extremis in Saluiano locus eſt Aegidianæ. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ianuarii 1602. n. 1. 1415

AEQVIPOLENTIA *verba in iuramẽto, quod per æquipollẽs impleri poteſt, quæ ſint. In Firmana bonorum. 29. Aprilis 1583. n. 1.* 616

Expreſſio per relationẽ quando per æquipollens impleri poſſit. ibid. n. 3. & 5. 616

Per æquipollens forma ad impleri poteſt. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouembris 1576. n. 1. 309

AEQVITAS *Canonica inter Romanos nõ ſeruatur, ſed ius Ciuile in materia dotis ex diſpoſitione ſtatutaria. In Portuen. bonorum. 2. Decembris 1580. n. 13* 487

Vbi ceſſat æquitas locum non habet fictio, cũ fictio introducatur niſi quadam ratione æquitatis. In Placentina bonorum. 13. Iunii 1583. num. 8. & 9. 627

Vbi repugnat æquitas, fictio ceſſare debet, Idẽ eſt vbi repugnat mẽs ſtatuentium, quia tũc eſt correſpectiua ad exclusionem. In Romana hæreditatis de Capranica 23. Ianuarii 1581. n. 9. 496

In omni negotio attendendum eſt quod, licèt ſecundum æquitatem, & quod decet ſecũdum honeſtatem, & poſtremo quòd expedit ſecundum vtilitatem. In Calaguritana reductionis Motus proprij. 29. Martij 1591. n. 18. 942

AES ALIENVM *contractum ex cauſa voluntaria & non ex cauſa neceſſaria, nec titulo oneroſo non impedit detractionem legitimæ. In Portuen. bonorum de Columna 16. Octobris 1579. n. 27.* 416

Bona intelliguntur deducto ære alieno, ſi capiantur pro vniuerſa ſubſtantia. In Portuen. bonorum. 15. Aprilis 1580. num. 1. & 3. Deciſ. 451

Bona dicuntur, quæ ſuperſunt deducto ære alieno. In Romana pecuniaria de Sangalletis. 16. Octobris 1583. n. 2. 643

Legatarij non tenentur ad æs alienum, niſi liquido conſtet hæreditatẽ nõ eſſe ſoluendo. In Romana domorũ. 15. Iun. 1584. n. 4. 669

AESTIMATIO *iuxta quod tẽpus fieri debeat. In Bononien. pecuniaria. 8. Martij 1604. num. 3.* 1494

Aeſtimatio bonorum an ſit per peritum faciẽda vel per partem probanda, eſt iudicis arbitrarium. ibid. n. 6. 1494

Aeſtimatio rei an & quando faciat emptionẽ & venditionẽ. In Romana repetitionis dotis. 3. Decemb. 1599. n. 2. 1332

Quando æſtimatio rei facit vẽditionem, datur actio ad pretium. ibid. n. 3. 1332

In æſtimatione facienda non requiritur partis citatio. In Peruſina exequutionis. 11. Maij 1582. n. 9. 577

In æſtimatione faciẽda inſpicitur tempus cõtractus, niſi aliter ſit cautum. In Nullius de Stippa. 19. Decemb. 1586. num. 3. 762

In valore rei æſtimãdo inſpicitur tempus gratiæ. ibid. n. 2. 762

Aeſtimatio in re manifeſta non admittitur. In Preneſtina bonorum. 6. Iulij 1579. num. 3. 412

Ad æſtimationẽ redditus domus ex illius penſione deduci debent impenſæ, quæ ſolent fieri, & ſunt neceſſariæ pro illius reparatione. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n. 5. 950

Aeſtimatio rei datæ inſolutum facta ſiue plus ſiue minus valeat debito, non dicitur facta ad effectum dationis inſolutum, ſed refuſionis. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 4. & 7. 264

Venditio facta iuxta æſtimationem faciẽdam eſt conditionalis, quod eſt verum; vbi adeſt totalis incertitudo tam ratione quotæ, quã ratione loci. ibid. n. 2. & 3. 264

In æſtimatione bonorum emphyteuticorum ſexta pars valoris bonorũ demi debet; hoc tamen regulatur ab vſu & conſuetudine locorum, qui vſus & conſuetudo per peritum declarari, vel à partibus probari debet. In Bononien. pecuniaria. 8. Martij 1604. n. 5. 1494

Aeſtimationi facta per peritos à iudice electos potius ſtatur quàm teſtibus, cum nemo melius ſcire poſſit rei valorem ſecundum communem æſtimationem quàm peritus. In Romana Palatij de Iuuenatis. 11. Maij 1584. n. 7. 665

In peritis electis ad æſtimationem valoris rei idem ſeruatur, quod in arbitris, vt duobus diſſentientibus tertius eligatur. ibid. n. 3. 665

In venditione rei communis æſtimatio attenditur, quæ etiam per peritos fieri poteſt. ibid. num. 6. 665

Te-

Teſtis dicens rem nūquam vendi pro omni eo quod æſtimatur, non excludit, quia venditio poſſit fieri etiam per æſtimationem peritorum à iudice deputatorum, ſed tantum excludit, quòd pretium conueniat æſtimationi. ibid. n. 8. Deciſ. 665
Iudex poteſt quandocunque admittere alium ad denuo æſtimandū. In Peruſina exequutionis. 24. April. 1581. n. 2. 513
Ab æſtimatione quandocunque licet appellare, licèt non fiat appellatio in tempore. ibid. num. 2. 513
A prima æſtimatione reclamare licèt, & ob id ſi ſecunda æſtimatio fiat, illi ſtandum eſt, & hoc procedit licèt promiſſum fuerit ſtare cuicunque æſtimationi. ibid. n. 1. & 4. 513
Quando ſecūda æſtimatio fuit nulliter facta, ad nouam æſtimationem deueniri debet. ibid. n. 5. 513
Enunciationi æſtimatoris non ſtatur, ſicut nec iudicis, nec arbitri. In Peruſina exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 1. 554
Aeſtimationi quanti plurimi quādo ſit locus propter moram. In Romana exequutionis laudi. 29. Decemb. 1592. n. 1. 1252
Aeſtimatio ad rationem quāti plurimi propter moram non datur vltra triennium. ibid. n. 2. 1252
Obligatio rei in genere nō reſtricta ad certam rem in ſpecie poteſt ſolui in genere, nec eo caſu recurri poteſt ad æſtimationem niſi in ſubſidium. ibid. n. 3. 1252
Solutio floreni, quæ venit facienda, fieri debet ſecundum æſtimationem floreni, qui reperitur tēpore ſolutionis. In Cameracen. æſtimationis floreni. 14. Nouemb. 1569. n. 1. 84
Obligatus ad ſolutionem ducatorum tenetur ſoluere iuxta æſtimationem & valorē hodiernum. In Narnien. legitimæ. 17. Aprilis 1581. n. 1. 511
Vbi ſpecies certa monetæ fuit promiſſa, quæ extet tempore, quo fieri debet ſolutio, illa ſpecies eſt ſoluenda vel eius æſtimatio de tempore fiendæ ſolutionis. ibid. n. 2. 511
Liber æſtimi non facit fidem contra non ſubditos. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n. 4. 992
Aetas ex libro baptiſmi probatur. In Bellunen. Canonicatus. 19. Iun. 1595. n. 2. 1138
Dummodo de eo legitimè cōſtet. In ead. 1. April. 1592. n. 1. 1182
Aetas probatur etiam per famam. In Nucerina affictus. 27. Ianuar. 1576. n. 1. 283
Probatio ætatis per famam diuerſa eſt à probatione ex aſpectu. ibid. n. 2. 283
Fundans ſe in minori ætate eam probare debet. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. num. 2. 1169
De minori ætate, vid. in verb. minor.
Quæ ætas requiratur ad Canonicatum obtinēdum ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini. In Bellunen. Canonicatus. 19. Iunij 1595. num. 1. 1138
Agnati deſcendentes & tranſuerſales quādo vocantur, intelligitur ſalua gradus prærogatiua. In Romana fideicōmiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. n. 7. Deciſ. 1438
Teſtator vocans agnatos in defectum ſuorum deſcendentium cenſetur illos vocare ordine ſucceſſiuo, qui ordo intelligitur per vulgarem, & non per fideicommiſſariam. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouemb. 1571. n. 6. 145
Agnati proximitas nō poteſt dari reſpectu teſtatoris, niſi ipſo viuente. ibid. n. 9. 145
Vocatio Cippi domus comprehēdit agnatos ſecundum gradus prærogatiuam, & qui tantum ſunt in proximiori gradu; niſi teſtator vſus ſit verbis importantibus tractum ſucceſſiuum, vel verbis futuri temporis. Tiburtina Caſtri Viuarij. 28. Martij 1588. n. 1. 812
Ratio agnationis cōſiderata à teſtatore reſtringitur ad gradum expreſſum. In Firmana fideicōmiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 9. 1023
Alienatio vel deterioratio bonorum ad effectum caducitatis, cum ſit res, quæ ſonat in delictum, & ex quo agitur ad pœnam priuationis, concludenter probari debent. In Aretina bonorū. 12. Maij 1600. n. 1. 1356
Permutatio vſus & godimenti, & pignoratio non dicuntur vera alienatio ad effectum caducitatis. ibid. n. 5. 1356
Alienari propriè non dicitur, quod in dominio retinetur. In Cæſarauguſtana alimentorum. 20. Febr. 1573. n. 3. 196
Alienatio in vim pacti de affrancando eſt neceſſaria non voluntaria. In Romana Caſalis Longhezzæ. 27. May 1594. n. 9. 1089
In alienationibus, quæ fiunt titulo lucratiuo, quis cenſetur concedere ius, quod habet in re, ſecus in ijs, quæ fiunt ex cauſa oneroſa. In Eugubina terrarum. 18. Decēb. 1570. num. 3. 123
In alienatione et alijs contractibus oneroſis nō præſumitur quis vendere ius tantum, quod habet, ſed plenum ius transferre. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. num. 5. 468
Conſentiens alienationi rei ſuæ cum clauſula, ſine præiudicio iurium ſuorum, cenſetur reſeruaſſe ſibi ius reſpectu pretij tantum non autem reſpectu dominij. In Romana domorum. 5. Martij 1584. n. 1. & 3 658
Conſentiens alienationi rei ſibi hypothecatæ, ſi alienatio non tenet, ſibi non præiudicat. In Portuen. bonorum. 14. Martij 1578. n. 12. 356
Alienatio prohibita, cum qua concurrit hypotheca, impedit dominij tranſlationem. In d. Portuen. bonorum de Columna. 19. Nouemb. 1578. n. 6. 374
Prohibitio alienationis abſoluta impediēs trāſlationem dominij, facit ceſſare diſpoſitionem Auth. res quæ. C. commun. de legat. In d. Portuen. bonorum. 26. Febr. 1580. n. 10. 447
Alienatio rei prohibitæ alienari facta in familia tenet, vbi ſimpliciter relictū fuit familia,

ha, ſecus ſi ſub certo ordine vocatorum; & quãdo tenet alienatio, res remanet penes emptorem ſub eodem grauamine. In d. Portuẽ. bonorum. 24. Octob. 1580. n. 9. Deciſ. 477
In alienatione facta à prohibito alienari in eũ, qui ignorat prohibitionem, transfertur dominium. ibid. n. 5. 477
Alienatio per fideicommiſſum prohibita, quibus caſibus ſit permiſſa. In Romana de Cinciis. 17. Nouemb. 1597. n. 8. 1244
Prohibitus alienare ſine cõſenſu alicuius an eo mortuo poſſit libere alienare. ibid. n. 7. 1244
Prohibitus ad tempus alienare, an & quando poſſit poſt illud alienare. ibid. n. 5. 1244
Alienatio prohibita vſq; ad certum tempus nõ cẽſetur poſt illud tempus permiſſa in materia ſtricti iuris. In Romana hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 5. 1466
Conſenſus præſtitus alienationi rei prohibitæ alienari propter fideicommiſſum perpetuum ab his, qui ſunt in rerum natura, nõ ſufficit ad alienationis validitatem. In Romana cenſus. 15. Martij 1577. n. 14. 321
Conſentiens alienationi rei prohibitæ alienari cadit à iure ſuo. ibid. n. 15. 321
Ad ſuſtinẽdam alienationẽ rei prohibitæ alienari hæres non poteſt bona alienata ſibi imputare in legitimam, quando exceptio legitima non eſt liquida, ex quo non confecit inuentarium. ibid. n. 16. 321
In alienatione rei prohibitæ alienari dominiũ non transfertur in emptorem. ibid. n. 11. 321
Vbi alienatio eſt prohibita fauore alterius quã alienãtis, prout eſt fauore vocatorum ad fideicommiſſum; quo attinet ad præiudicium alienãtis alienatio tenet, nec eſt prohibita. In Romã. Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. n. 16. 787
Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit prohibitus alienare, & tamẽ quòd alienando non cadat à iure ſuo. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 9. 288
Alienatio ignoranti facta de re ſubiecta fideicommiſſo conditionali nõ tamẽ expreſsè prohibita alienari, tenet, ſicut etiam tenet trãſlatio dominij, licèt ſequuta cõditione poſtea reſoluatur, ſecus eſt de re expreſſe prohibita alienari, in qua non transfertur dominium, ſed alienatio eſt à principio nulla. Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. nu. 6. 785
Alienans rem expreſsè prohibitam alienari cũ promiſſione de euictione, & cũ aſſecuratione quòd ſit libera ab omni fideicommiſſo, ex tali pacto conuẽto tenetur ad damna & intereſſe, ſi reperiatur fideicommiſſo ſubiecta. ibid. n. 7. & 9. 785
De prohibitione alienationis ſupple vt infra in verb. Prohibitio.
Per pactum de non alienãdo certa bona nõ poteſt præiudicari creditoribus. In Portuen. bonorum. 16. Maij 1580. n. 3. 461
Alienatio in vim pacti de affrancando eſt neceſſaria non voluntaria. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 9. 1080
Quãdo hæres grauatus alienauit bona & alia emit, intrat ſubrogatio fauore fideicommiſſarij. In Portuen. bonorum. 24. Octobris 1580. n. 11. Dec. 477
Repetens vel vendicãs bona per hæredem alienata tanquam fideicommiſſo ſubiecta debet probare ſcientiam alienantis. In Romana donationis. 26. Martij 1590. n. 8. 940
Bona fideicommiſſo ſubiecta per hæredem alienari nec hypothecari poſſunt pro ſoluendis debitis proprijs in præiudicium fideicõmiſſi. Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 1. 925
Bona fideicommiſſo ſubiecta pro alimentis neceſſarijs hæredis alienari poſſunt, ſi hæres ſit de deſcendentibus teſtatoris, non ſi ſit de extraneis. ibid. n. 2. 925
Pater poteſt alienare bona filij ſine decreto, cũ lex pro eo præſumat. In Arimin. Caſtrorũ. 8. Martij 1591. n. 7. 940
Lis impedit, ne res alienari poſſit, quando eſt ſuper actione reali, nõ quãdo eſt ſuper obligatione perſonali. In Romana nullitatis cõtractus. 5. Iun. 1595. n. 4. 1134
Dominium rei prohibitæ alienari non dicitur pleno iure ſpectare ad eũ, cui facta eſt prohibitio. In Romana cenſus. 15. Martij 1577. n. 1. 321
Recognitio debita reſeruata in alienatione differt à iure ſuccedendi. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1573. n. 5. 188
Res feudales à lege prohibentur alienari, & ſi alienentur, pretium repeti poteſt. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. n. 11. 785
Clauſulæ in inſtrumentis alienationum poſitæ ita interpretari debent vt non inducant contrarietatem. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1573. n. 6. 188
Verba illa, ac alijs ſibi venditis, in alienatione ſtant potius augmentatiuè quàm diminutiuè. ibid. n. 4. 188
Clauſula, vocatis vocandis, in alienatione intelligitur de his, qui habent intereſſe, nõ aũt de his qui pro ſolẽnitate adhibẽtur. In Anconit. bonorum. 17. Iun. 1577. n. 3. 338
Alienatio facta cum clauſula, ſaluo beneplacito, et cum clauſula, nec aliter nec alio modo, ſi non teneat, poſſeſſio non dicitur vacãs, ſed redit ad ipſum alienãtẽ cum omni iure. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouemb. 1571. n. 2. 144
Prohibita alienatione cenſetur prohibita locatio ad longum tempus. In Romana Caſaliũ de Maximis. 14. Martij 1576. n. 12. 288
Prohibitio alienationis adiecta in locatione ad longum tempus facit tantum nullitatẽ alienationis non autem caducitatem. In Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1576. n. 4. 313
Stante pacto in conceſſione, quòd res non poſſit quomodolibet alienari nõ requiſito prius domino, an velit præferri, alienatio vel ceſſio facta ab eo ad cuius vitam conceſſa fuerat, non valet, etiam ſi alienatio vel ceſſio fiat ex cauſa neceſſaria, prout eſt per viam ſubhaſtationis. In Romana Vineæ. 29. Ianuar. 1588.

Digitized by Google

1588. n. 3. 808
In licentia alienãdi rem probitam vbi ſit mẽtio hæredum intelligitur de hæredibus ſanguinis, & nõ de extraneis, ſi repugnẽt verba licentia alienandi. In Senen. prædij. 28. April. 1589. n. 2. 868
Licentia alienandi reſtricta ad filios & deſcẽdentes contenta in reſcripto Apoſtolico non extenditur ad extraneos ibid. n. 1. 868
Licentia alienandi conceſſa nõ poteſt reuocari niſi à Principe non recognoſcẽte ſuperiorẽ, & quando poteſt reuocari, procedit re integra nõ aũt poſt quæſitum ius per aditionem. In Albanen. Vineæ. 23. Ian. 1573. nu. 2. 188
Facultas alienãdi conceſſa in inſtrumẽto trãſactionis facta inter emphyteotas intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis. Romã. Hoſpitii de Lucatellis. 28. Maii. 1603. n. 1. 1466
Papa dans facultatem alienandi plures petias terræ cenſetur etiam de vna tantum licentiam dediſſe.
Idem eſt ſi ſit data facultas reſpectu ſummæ maioris, & alienatio fiat in minori ſumma. In Anconitan. bonorum. 6. April. 1579. n. 1. 401
Modica alienatio bonorum eccleſiæ ſicut eſt in terrulis ſine ſolemnitate, & Papæ auctoritate valet. ibid. n. 3 401
Alienatio bonorum Eccleſiæ facta ſine ſolemnitatibus eſt ipſo iure nulla. In Ceruiẽ. bonorum. 16. Decemb. 1575. n. 1. 278
In alienatione rei Eccleſiæ auctoritas Apoſtolica ſupplet omnes ſolemnitates. In Aretin. bonorum. 19. Martij 1599. n. 1. 1307
Et in Anconit. bonorũ. 17. Iun. 1577. n. 4. 338
Non tamen ſupplet defectum cauſæ. In Placent. bonorum. 7. April. 1581. n. 2. 508
In alienatione bonorũ Eccleſiæ ſolemnitas nõ requiritur, quãdo res eſt ſolita locari. In Romana domus. 16. Febr. 1604. n. 2. 1490
In alienationibus bonorũ Eccleſiæ cauſa & ſolemnitas copulatiuè requiruntur, nec vnũ ſine alio ſufficit. In Placentina bonorum. 7. April. 1581. n. 1. 508
Et in Romana domus. 16. Febr. 1604. n. 1. 1490
Ad validitatem alienationis ſufficit quòd concurrant ſolemnitas & vtilitas. In Papien. tenutæ. 8. Martij 1596. n. 1. 1174
Eadem ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione bonorum monaſterij, requiritur ẽt in cõſtitutione procuratoris ad alienãdũ, aliàs mandatũ eſt nullum. In Rom. Caſalis Lõgbezzæ. 27. Maij 1594. n. 2. 1080
In alienatione bonorum Monaſterij ſufficit, quòd Prior interueniat loco Abbatis. ibid. n. 1. & 3. 1080
In alienatione facta per Monaſterium præſumũtur omnes Monachi conuocati, ſi de contrario non appareat. ibid. n. 5. 1080
Alienatio facta per Monachos abſẽte Abbate cũ auctoritate Epiſcopi valet, & multo magis cum auctoritate Papæ. ibid. n. 4. 1080
In alienatione bonorum Eccleſiæ non eſt opus aliqua ſolemnitate, quando contrahitur cũ Papa ẽt quòd contractus ſit cũ eo celebratus tanquam priuata perſona, & non tanquam Papa. In d. Romana Caſalis Longbezzæ. 21. Maij 1593. n. 1. 1027
Alienatio bonorũ Eccleſiæ facta Papæ, qui cõtraxit tanquam priuata perſona & vti N. non aũt vti Papa, operatur tantũ, vt res nõ acquiratur Sedi Apoſtolicæ ſed ipſi Papæ vti priuatæ perſonæ. ibid. n. 4. 1027
Ad annullãdam alienationẽ bonorum Eccleſiæ factam cum Papa deducuntur tempora eiuſdẽ Papæ ad effectũ interrumpendæ præſcriptionis non autem excludendæ præſumptionis. In Romana Caſalis Longbezzæ. 22. Iun. 1594. n. 5. 1084
Et in ead. 21. Maij 1593. num. 11. & 13. 1027
Alienatio, quæ ex diſpoſitione ſtatuti fieri non poteſt inconſulto Epiſcopo, ſi ipſimet Epiſcopo ſit facta, nihil aliud indiget, & ſtatuto dicitur ſatiſfactum. In d. Romana Caſalis Longbezzæ. 21. Maij 1593. n. 2. 1027
Alienatio bonorum Eccleſiæ facta ſine ſolẽnitatibus, licet ſit nulla, ſi tamẽ ſit vtilis Eccleſiæ, approbari & ratificari poteſt, nec ab ea receditur niſi volente Eccleſia. In Ceruiẽ. bonorum. 4. Maij 1575. nu. 2. 256
Alienatio an ſit vtilis vel dãnoſa Eccleſiæ inſpicitur tempus cõtractus. In Anconit terrarum. 13. Iun. 1578. n. 1. 367
Et in Papien. bonorũ. 28. April. 1595. n. 5. 1125
In alienatione bonorũ eccleſiæ nõ ſolũ requiritur vtilitas, ſed ẽt quòd ſit euidens vtilitas. In Placent. bonorum. 7. April. 1581. n. 13. 508
Alienatio bonorũ Eccleſiæ, quando fit ex cauſa vtilitatis, neceſſaria eſt inquiſitio, quòd potius expediat alienare; quod eſt inquirere de ipſa cauſa alienationis; ſecus eſt, quãdo fit ex cauſa neceſſitatis, cum tũc ſufficiat, quòd ſubſit neceſſitas abſque alia inquiſitione. ibidem n. 12. 508
Inquiſitio de quibus bonis fieri debeat comparatio rei, quæ prætẽditur vtilis, eſt inquiſitio circa cauſã principalem alienationis, & ſic circa euidentem vtilitatem. ibid. n. 9. 508
Euidens vtilitas dicitur cauſa finalis alienationis bonorum Eccleſiæ, & ſubreptio, quæ circa ipſam cauſam verſatur, tantum attẽditur. ibid. n. 10. 508
In conſiderãda vtilitate in alienatione bonorũ Eccleſiæ debet haberi ratio ſextæ partis. In Romana domus. 16. Febr. 1604. num. 8. 1490
In alienationibus rei Eccleſiæ nõ ſolet attendi ſubreptio, quæ non influit in non vtilitatem. In Papien. tenutæ. 27. Iunij 1597. num. 2. 1235
Vbi in alienatione rei Eccleſiæ proceditur per viam emptionis & non per viam permutationis ad iudicandam vtilitatem Eccleſiæ ratio pretij haberi debet non aũt rei ex pretio emptæ; quod nõ procedit, quando conuentum fuit, quòd ex pretio res emeretur & in actu emptionis exburſaretur. In Placentin. bonorum. 7. Nouemb. 1580. n. 6. 480

Ob-

Digitized by Google

Obſeruantia longiſſima per ſpatium triginta annorum facit, quòd in alienatione omnia præſumantur legitimè geſta. In Romana Caſalis Turricella. 29. Aprilis 1594. n. 2. 1073

& in Papien. Bonorum. 28. Aprilis 1595. num. 3. Deciſ. 1125

& in Aretinà Bonorum. 19. Mart. 1599. num. 7. 1307

& facit quòd omnes ſolemnitates præſumantur interueniſſe. In Romana Caſalis Longbezza. 27. May 1594. nu. 7. 1080

Alienatio præſumitur utilis Eccleſiæ, & valet ſi per Iudices Commiſſarios fuerit pronunciatum ſuper euidenti utilitate, donec contrarium probetur. In Papien. Bonorum. 28. Aprilis 1595. nu. 8. 1125

Pro decreto alienationis in dubio præſumitur, admittitur tamen probatio in contrarium. In Placentina Bonorum. 7. Aprilis 1581. nu. 5. 508

Defectus cauſæ alienationis reddit nullam interpoſitionem decreti ſuper alienatione. ibid. nu. 3. & 4. 508

Cauſa ſufficiens alienationis bonorum Eccleſiæ nõ dicitur ex eo quòd domus ſit ruinoſa, ſi cum parua impenſa reparari poteſt. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 9. 1490

In alienatione rei Eccleſiæ proceſſus à Commiſſario formatus nõ citata Eccleſia, eſt nullus. Aretina Bonorũ. 19. Mart. 1599. n. 2. 1307

Sententia Commiſſarij confirmatoria alienationis facit, quòd alienatio præſumatur utilis, donec cõtrarium concludenter probetur. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. Aprilis 1594. nu. 1. 1073

Pro ſententia Commiſſarij eſt præſumendum in alienatione, maximè ſi per ſpatium triginta annorũ fuerit obſeruata. ibid. n. 5. 1073

Pro ſententia alienationis rei Eccleſiæ, & illius exequutione longo tractu temporis vallata, & obſeruata præſumitur. Aretin. Bonorum. 31. Ianuarij 1600. nu. 3. 1338

Idem eſt pro ſententia confirmationis alienationis. In Papien. Tenutæ. 8. Martij 1596. nu. 2. 1174

Iudices Commiſſarij in confirmanda alienatione poſſunt de conſenſu partis augere canonem ad maiorem Eccleſiæ utilitatem. Aretina Bonorũ. 19. Martij 1599. n. 10. 1307

Ex confirmatione alienationis facta a Papa reſultat præſumptio utilitatis. In Auximana Bonorum. 1. Febr. 1580. nu. 7. 443

Confirmatio alienationis obtenta contra formam reſcripti Apoſtolici eſt nullius roboris & momenti. Papien. Tenutæ de Magdalena. 17. Iun. 1596. nu. 2. 1195

Ex lapſu temporis præſumitur confirmatio alienationis, ſed per exhibitionem tituli inualidi ceſſat præſumptio. In Papien. Tenutæ. 27. Iun. 1597. nu. 4. 1235

In alienatione bonorum menſæ Epiſcopalis etiam ſeparatæ à menſa Capituli requiritur conſenſus Capituli, ſed ſi probetur euidens utilitas, defectus dicti conſenſus non obſtat. In Auximana Bonorum. 1. Febr. 1580. nu. 4. Deciſ. 443

In alienatione bonorũ Epiſcopatus requiritur conſenſus Capituli non uti perſonæ intereſſe habentis, ſed ſolum tanquã ſolẽnitas. In Anconitan. Bonorũ. 17. Iun. 1577. n. 2. 338

Papæ auctoritas interueniens in alienatione rei Eccleſiæ non indiget conſenſu Capituli Generalis eiuſq. Præſidentis & Definitorũ, ſed omitti poteſt. Romana Caſalis Longbezza. 21. Maij 1593. nu. 6. 1027

ſed huiuſmodi cõſenſus, qui reſeruatur ad alienationem auctorizandum non autem ratione præiudicij recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit. ibid. n. 6. 1027

Alienatio bonorum Ordinis Monachorum Benedictinorum per Conſtitutiones illius Ordinis ſine licentia Capituli Generalis nõ valet. Romana Caſalis Longbezza. 23. Mart. 1594. nu. 1. 1070

Confirmatio Apoſtolica in alienatione ſufficit pro licentia Capituli Generalis. ibid. n. 3. 1070

Auctoritas Apoſtolica ſupplet omnes ſolemnitates in alienatione. In Aretin. Bonorum. 19. Martii 1599. n. 1. 1307

Conſenſus Capituli Generalis vel Rectoris in alienatione quatenus opus ſit ex lapſu triginta annorũ interueniſſe præſumitur, & talis qualis requiritur. Romana Caſalis Longbezza. 21. May 1593. n. 9. 1027

Cõſenſus Rectoris in alienatione ſufficit, quòd interueniat etiã poſt obtentũ reſcriptum. Aretina Bonorũ. 30. Iannar. 1600. nu. 2. 1338

Alienatio bonorũ Eccleſiæ facta in tẽpore calamitoſo nõ poteſt dici fuiſſe utilis. Roman. Caſalis Turricella. 29. Apr. 1594. n. 4. 1073

Alienatio permiſſa ex cauſa neceſſitatis non comprehendit neceſſitatẽ, in qua quis ſponte ſeſe conijcit. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. nu. 4. 653

Alienans bona Eccleſiæ tãquam patrimonialia eſt debitor Eccleſiæ pro tali ſumma alienata. In d. Placentina Bonorum. 7. Aprilis 1581. nu. 6. 508

In alienatione neceſſaria conſenſus Domini directi non requiritur ſicut in alienatione voluntaria. Romana prætii Vineæ. 25. Iun. 1584. n. 3. 672

Ad validitatem alienationis bonorum Eccleſiæ propter debita ſoluenda Indigentia Eccleſiæ propter quam fuit facta alienatio inſpicitur tempore contractus, & poteſt eſſe vera, dato quòd per prius per aliquot dies extitiſſent pecuniæ, eum inde ſequatur tãtum præſumptiua probatio. Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. n. 1. & 2. 653

In alienatione bonorum Eccleſiæ propter antiquitatem temporis non præſumitur depoſitum, quando ex inſtrumento de contrario apparet. In Anconitana Bonorum. 17. Iun. 1577. n. 6. 338

In alienatione bonorum Eccleſiæ in tribus tã-

tum caſibus verſio probari debet in mutuo, depoſito & venditione, quæ ſit pro ſatisfaciendo creditoribus. ibid. n. 7. Deciſ. 338
Quando alienatio bonorum Eccleſiæ ſit ob aliquam cauſam determinatam debet emptor docere verſũ in illam cauſam. ibid. nu. 8. 338
In alienatione bonorũ Eccleſiæ fraus cõmitti poteſt, etiam quòd nihil geſtum ſit, quod reperiatur illicitum vel prohibitum. In Placentina Bonorum. 2. Mart. 1584. n. 1. 657
Alienatio bonorum Eccleſiæ non reſcinditur ex eo tantum quòd ſit facta conſanguineo. Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. nu. 6. 1125
In alienatione bonorum Eccleſiæ facta propter merita, illa ſunt probãda aliter quàm ex atteſtatione alienantis, & debent eſſe ratione obſequiorũ Eccleſiæ præſtitorũ. Romana Domuc. 16. Febr. 1604. nu. 10. 1490
In alienatione bonorũ Eccleſiæ præſumitur pro exequutore, & quòd interuenerit cauſa cognitio. In Anconitana Bonorum. 17. Iun. 1577. nu. 1. 338
In alienatione bonorum Eccleſiæ dummodo adſit euidens vtilitas aliæ præſumptiones non attendũtur. In Papien. Tenuta. 8. Mart. 1596. nu. 6. 1174
In alienatione bonorum in quibus Eccleſia non habet directum dominium, illius eſt habenda ratio deducendo æſtimationẽ. Roman. Caſalis de Pecchis. 15. Iun. 1587. n. 6. 792
Per alienationem bonorum Eccleſiæ nulla ſequuta traditione non eſt dominium trãſlatum. In Placentina Bonorum. 27. Octobris 1581. nu. 6. 540
In alienatione bonorum Eccleſiæ ob lapſum triginta vel quadraginta annorũ translata dicitur poſſeſſio etiã ex contractu nullo, quando nullitas non eſt ex capite defectus conſenſus. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 2. 671
In alienatione bonorum Eccleſiæ poſt lapſum triginta annorum non datur remedium recuperãda, ſicut nõ datur priuato, qui facto ſuo receſſit à poſſeſſione. ibid. n. 3. 671
Per lapſum triginta annorum præſumitur ſolemnitas in alienatione rei Eccleſiæ. Papien. Tenuta. 8. Mart. 1596. n. 3. 1174
De beneplacito Apoſtolico in alienatione rerũ Eccleſiæ require in verb. Beneplacitũ.
Prohibitio alienationis rei, quæ concernit ſolum commodum minoris, & non alterius perſonæ, facit quòd tutor & fideiuſſor de euictione tenẽtur ſecundum communem. Roman. Euictionis domus. 5. Iu. 1599. n. 7. 1324
Solemnitates, quæ in alienationibus minorum à ſtatuto ſunt inductæ reſpiciunt fauorem pupilli, & earum remiſſio odiũ. Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembris 1584. nu. 7. 679
ALIMENTA iure actionis debentur, etiã quòd quis habeat aliundè, vnde ſe alat. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. n. 8. 447
Alimenta non debentur extra domum illius, qui præſtare tenetur. In Spoletana Legitimæ. 10. Iun. 1596. nu. 1. Deciſ. 1194
Alimenta ſecũdum naturam filijs etiam ſpurijs dari debent. In Romana de Veroſpis. 16. Febr. 1568. nu. 6. 48
Alimentorum appellatione comprehẽduntur omnia ad victum neceſſaria. In Calagurritana Alimentorũ. 7. Nouẽb. 1594. n. 4. 1092
De æquitate Canonica pater tenetur alere & dotare filiam illegitimam. In Romana de Veroſpis. 21. Iun. 1568. n. 3. 58
Alimenta in vna ſpecie debita, ſi illa de facili non reperiatur, poſſunt præſtari in quantitate pecuniæ, reſoluendo ſpeciem in ipſam pecuniæ quantitatem. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 23. Ianuar. 1574. nu. 1. 211
Obligatus præſtare alimenta in redditibus bonorum, ſi dicat, quòd redditus non ſufficiunt debet hoc ipſe probare tanquam ſuæ exceptionis fundamentum. ibid. nu. 5. 211
Interpretatio contra alimenta fieri nõ debet, cum de ſui natura ſint fauorabilia. ibid. num. 6. 211
Interpretatio fieri debet, quæ excludat nouationem, & quæ minus præiudicet alimentis. ibid. nu. 7. 211
In materia alimentorum Rota nõ ita rigorosè & per apices iuris procedit. In d. Romana de Veroſpis. 16. Febr. 1568. nu. 2. 48
Arbitrarium eſt iudicis apud quem ſit alẽdus nepos vel filius. In Spoletana Legitimæ. 10. Iun. 1596. nu. 4. 1194
Mater patri præferri debet in alendo filium, quando eſt teneræ vel puerilis ætatis. ibid. num. 3. 1194
Filius apud matrem, quæ ad ſecunda vota tranſiuit, educari non debet. ibid. n. 2. 1194
Auus maternus ex iuſta cauſa tenetur alere neptem, vt ſi ſit pauper, aliàs ſecus. Romana Dotis & Alimentorum de Veroſpis. 16. Febr. 1568. nu. 3. 48
Idẽ eſt in hæredibus aui materni. ibid. n. 4. 48
Itẽ procedit licèt neptis ſit ex filia illegitima. ibid. nu. 5. 48
& in eadem 21. Iun. 1568. nu. 4. & 5. 58
Alimenta & dotes à pari procedũt. In d. Romana de Veroſpis. 21. Iun. 1568. n. 6. 58
Valet argumentum de alimentis ad dotem, cum ſint æquiparata, ſi tamen ſit eadẽ ratio. Portuen. Bonorũ. 26. Febr. 1580. n. 7. 447
Alimenta à marito debentur vxori petenti diuortium, ſi maritus ſit in culpa, & pro muliere facit magnam præſumptionẽ ſententia pro ſe lata. In Valentina Diuortij. 17. Maij 1577. nu. 2. 328
Bona ſubiecta fideicommiſſo pro alimentis neceſſariis alienari poſſunt, ſed hoc procedit in deſcendentibus teſtatoris non autem in extraneis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 2. 925
Solutio pretij, quod loco alimentorum ſoluitur, immutato rerum pretio immutari poteſt. Ilerd. Augmẽti. 30. Octob. 1585. n. 7. 707

Auſto valore ſeu pretio rerũ pro quibus ſoluitur pecunia pro alimentis, augetur etiam obligatio; quod procedit etiã ſi ſtatutum fuerit, quòd commutatio prius facta in pecuniam perpetuò obſeruaretur. In d. Illerden. Augmenti. 6. Iun. 1586. nu. 1. Deciſ. 745

Alimenta & ſumptus litis præſtari debent, quando conſtat de paupertate & iuſtitia. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouẽbris 1594. nu. 1. 1098

Alimenta quando debeantur Clerico habenti vnde ſe alat. ibid. nu. 8. 1098

Alimẽta beneficiato debẽtur ab Ordinario, donec ei prouideatur; quãdo admiſit reſignationẽ in ſuis manibus factã ab eo, qui nõ habet vnde valeat aliũdè ſuſtẽtari. Mediolanen. Parochialis. 14. Iun. 1599. n. 4. 1320

ALTERNATIVA *conceſſa Epiſcopo non habet locum in beneficijs, quorum collatio eſt communis inter Epiſcopum & Capitulũ; declara tamen vt in Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. nu. 8.* 1296

Electio Pœnitentiarij & collatio præbendæ vigore alternatiuæ ſpectat ad Papã, quãuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quoniam electio ſpectat ad ſolũ Epiſcopum. Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuar. 1597. num. 1. 1218

Indultum à Papa conceſſum Epiſcopo ſine aliqua reſtrictione ad certos menſes, non impedit, quin Epiſcopus poſſit acceptare alternatiuam, & etiã vigore indulti, omniũ menſiũ in ipſo indulto contentorũ priuilegio gaudere. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 14. Mart. 1572. nu. 1. 160

Acceptatio alternatiuæ probatur ex atteſtatione facta; Itẽ per teſtes deponentes Epiſcopũ contuliſſe in menſe alternato; Itẽ per prouiſionem factam vigore eiuſdem alternatiuæ. In d. Aſtoricen. Archidiaconatus. 3. Decembris 1571. num. 1. 146

Alternatiua ſemel ab Epiſcopo recuſata amplius non reuiuiſcit, ſed dicitur cõſumpta. ibid. nu. 3. 146

ALTERNATIVA *ſeu disiunctiua licet ponatur inter diuerſa, tamẽ arguit ſimilitudinem & conformitatem. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 8.* 393

Vna pars alternatiuæ declarat aliã. d. Veliterna Bonorũ. 14 Nouembr. 1578. n. 4. 376

In alternatiuis quã in vna pars eſt inutilis illicita vel inutilis, non vitiatur obligatio, ſed reſoluitur in ſimplicẽ licitam & vtilẽ promiſſionem. Calagurritana Cenſuum. 29. Aprilis 1602. nu. 3. 1431

AMBIGVITAS *ſententiæ declarari & tolli poteſt ex actis Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 8.* 354

Quæ ſunt ambigua & non clara non poſſunt excludere probationem claram. Romana Dotis & Alimentorum de Veruſpis. 7. Maij 1563. nu. 2. 51

AMICITIA, *vt repellat teſtem, debet eſſe immoderata. In Parmen. Status. 5. Iunij 1596. num. 3. Deciſ.* 1191

& in Turritana Tertiariæ. 3. Iun. 1595. num. 8. 1147

& in Parmen. Status. 20. Nouembris 1596. num. 1. 1208

ANNATA, *quæ ex beneficijs vacãtibus venit ſoluẽda, nõ ſoluitur pro vnitis, cũ in eis impoſſibile ſit dare vacationem. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decem. 1601. nu. 18.* 1410

Annatæ beneficiorum, quæ ſoluuntur Capitulis, differunt ab Annatis, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ tã ratione facti quàm ratione iuris, quod declaratur, vt ibid. nu. 11. vſque ad 16. & nu. 28. 1410

Annatæ, quæ ſoluuntur Capitulis, conſiſtunt non in pecunia, ſed in ipſiſmet fructibus, quos Capitula propria auctoritate percipiunt, & non vnius anni tantum ſed anni cum dimidio. ibid. nu. 13. 1410

Annatæ, quæ debentur Capitulis, percipiuntur titulo merè lucratiuo, & à iure cõmuni exorbitãti, cũ beneficia ſine diminutione conferri debeant. ibid. num. 15. 1410

Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, regulantur à valore expreſſo in impetratione, & non excedunt valorẽ vnius anni. ibid. num. 12. 1410

Annatæ, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ, debentur ex cauſa onerosa ob præiudicium quod ei reſultat ꝓpter vnionẽ. ibid. n. 14. 1410

Ius percipiendi annatas nõ includit de neceſſitate ius quindennia exigendi, cum non ſint accidẽtia inſeparabilia à iure annatarum. ibid. nu. 9. 1410

De Quindennijs quæ exigũtur loco annatarum, vid. in verb. Quindennia.

ANTIDATÆ *litterarũ ſuſpicio, tollitur ex vniformitate totius negotij. Panormitana Cambiorum. 17. Iunij 1585. nu. 1.* 700

Propter antidatæ ſuſpicionẽ, litteris priuatorum non facile creditur. In Lucana Canonicatus. 28. Februarij 1592. nu. 7. 975

Suſpicio antidatæ litterarũ tollitur ex vniformitate totius negotij. In Panormitana Cambiorum. 17. Iunij 1585. nu. 1. 700

ANTIQVITAS *tẽporis facit, quòd in ſẽtentia præſumatur citatio, præſertim ſi cõcurrat enũciatio ſaltẽ generica, quòd fuerit citè & ritè proceſſum; quod procedit etiam in præiudicium tertij. Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. nu. 3.* 380

Propter antiquitatẽ tẽporis in alienatione nõ præſumitur depoſitũ; ſecus ſi ex inſtrumẽto de contrario conſtet. In Anconitana Bonorum. 17. Iunij 1577. nu. 7. 338

Præſumptio ſẽtẽtiæ quæ oritur ex antiquitate facilè eliditur per contradictionem. Meliten. Precedẽtiæ. 5. Decẽb. 1578. n. 12. 388

Quantum tempus requiratur, vt ſententia dicatur de antiquo. In Gerunden. Anniuerſariorum 6. Iun. 1582. nu. 4. 380

An ſententia ſit de antiquo arbitrarium eſt

iudici. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decembris 1578. nu. 11. Deciſ. 381

Res dicitur de antiquo, quæ excedit ſexaginta & ſeptuaginta annos, nec ad hoc ſubducitur tempus litis. In Parmen. Status. 25. Iunij 1590. nu. 1. 928

In probatione facienda per teſtes in antiquis, tempus ſexaginta annorum dicitur tempus antiquum. In Spoletana Beneficiorũ. 23. May 1569. nu. 2. 75

In antiquis probatio per teſtes de publica voce & fama ſufficit & concludit. ibid. n. 1. 75

Antiqua melius per ſcripturas quam per teſtes probantur. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. nu 5. 462

Plus fidei adhibetur teſtibus antiquis & inſtrumentis, quàm modernis, qui de auditu tantũ deponunt, maximè in controuerſia antiqua. In Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. nu. 1. 533

In antiquis vnicus teſtis de auditu facit adminiculũ. In Reatina Beneficij. 6. Aprilis 1596. nu. 2. 293

In probatione rei antiquæ teſtes examinati inter alios quando probent. In Salamantina Capellaniarum. 20. Iunij 1572. n. 1. 171

In materia antiqua fama probat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. May 1577. nu. 9. 330

In materia antiqua excedente ſpatium centũ annorum reſultat præſumptio poſſeſſionis. In Palentina Decimarum de Vſillas. 21. Maij 1576. nu. 2. 303

In antiquis ſufficiunt leuiores probationes. In Exian Bonorum. 20. May 1580. n. 5. 462

In antiquis fama non probat, quando aliquid in contrarium adeſt, quod eam debilitet, aliàs probat. In Oueten. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuarij 1578. nu. 5. 355

In antiquis quando fama probet, vel nõ probet, & quid operetur. vid. in verb. fama.

Antiquiſſimus ſtatus facit præſumi bonam fidem. In Reatina Iuriſconferendi. 5. Aprilis. 1593. num. 6. 1021

Ad probandam ſcientiam in antiquis, cum ſit difficilis probationis, ſufficit leuior probatio. In Romana de Valle. 9. Decemb. 1579. n. 2. 431

Antiquitas poſſeſſionis in iudicio ſpolij nõ attẽditur. Exina Bonorũ. 20. Maij 1580. n. 7. 462

Litteræ originales antiquæ, ſi ex inſpectione appareant authenticæ, probant, licet ſigillũ perierit. Cremonẽ. Beneficij 5. Iu. 1596. n. 1. 1192

Enunciatiua antiqua an & quando probent. vid. in verb. Enunciatiua.

De inueſtituris antiquis, vid. aliqua in verb. Inueſtitura.

De ſententijs antiquis, vid. in verb. Sentẽtia.

APOCHA priuata, quæ non eſt trino teſte munita in præiudicium poſteriorũ creditorum contra inſtrumentum attenditur, ſi eſt iurata & cõcurrãt adminicula. In Anconitana Dotis. 31. Ianuar. 1597. nu. 1. 1221

Creditum anterius, de quo cõſtat per apochã priuatam præfertur poſteriori, licèt de eo conſtet per publicum inſtrumentum. Romana Pecuniaria. 24. Maij 1589. n. 1. 879

Diſpoſitio l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volẽs quòd creditũ de quo per inſtrumentũ publicũ præferatur credito apocha priuata, ceſſat, quoties ſuſpicio fraudis ex veris & certis probationibus tollitur. ibid. n. 2. 879

Apochæ ſuſpicio ſeu fraudis præſumptio ex qualitate perſonarũ excluditur. ibid. n. 7. 879

Priori apochæ ſtandũ eſt nõ poſteriori, quãdo in prima concurrunt plures veriſimiliores cõiecturæ & magis adminiculata. Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. nu. 3. 579

Secunda apocha poteſt recipere interpretationem à prima. ibid. nu. 4. 579

Ex reſtitutione apochæ præſumitur ſolutio facta in extinctionem debiti in apocha contenti. Romana Pecuniaria, ſeu Societatis. 14. Nouembris 1594. nu. 8. 1093

Apocha continens promiſſionem de vendendo & non venditionem, non transfert dominium; maximè ſi poſtea ſequatur inſtrumentum in exequutionem promiſſionis de vendendo non autem ad probationẽ venditionis. Roman. Vineæ. 27. Apr. 1584. n. 2. 661

APOSTOLI ſufficit quòd ſemel fuerint à iudice intra terminum dati, ad hoc vt pars amplius nõ teneatur comparere & eos petere. Barchinonen. Bonorum Piæ cauſæ. 16. Februar. 1582. nu. 1. 565

De acceptatione apoſtolorum quando conſtet. ibid. nu. 2. 565

Teſtimonium petitum de appellatione interpoſita ex vſu Hiſpaniarum deſeruit loco apoſtolorum teſtimonialium. In Burgen. de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. nu. 2. 1261

Appellans, qui non redijt pro apoſtolis non excuſatur, ob impedimentum infirmitatis, quia potuit facere per procuratorem. In Carthaginẽ. Fructuũ. 29. Maij 1595. n. 5. 1131

APPARATVS comprehenſi in conſtitutione dotis in eius quoq. reſtitutione veniunt. Bononien. Pecuniaria. 9. Maij 1603. n. 1. 1464

Apparatus promiſſi vnà cum dote conſtituta, ad quam ſummam ſint taxandi, eſt iudicis arbitrarium de ſtylo Rotæ, quæ ſemper minorem ſummam amplectitur. ibidem num. 2. 1464

APPELLATIO datur ab inferiore ad ſuperiorem. In Pampilonen. Iuriſviſitandi. 27. Aprilis 1583. nu. 3. 615

Contra ſubſtãtiam appellationis eſt, quòd appelletur à ſuperiore ad inferiorẽ. Salamãna Iuriſdictionis. 3. Iunij 1580. nu. 8. 467

Ad cognoſcendum an ſit locus appellationi, inſpiciendus eſt tenor ſententiæ. In Fauentina Spolij. 15. Aprilis 1580. nu. 1. 452

Appellatio vnius, vt alterum iuuet, oportet quòd ſit idem ius, & quòd ille adhæreat appellationi. In Pampilonen. Parochialis de Subiza. 14. Decembris 1576. nu. 1. 314

Non ſufficit quòd appellatio probetur interpoſita, niſi probetur, quòd intra legitima tempora fuerit interpoſita. In Conchen. de Vetetta. 13. Nouembris 1579. nu. 5. Deciſ. 422
Tempus proſequendæ appellationis eſt vtile, nec currit impedito. In Barchinonē. bonorum pia cauſa. 16. Februarii 1582. nu. 8. 565
Geſta intra decem dies datos ad appellandum ſunt nulla & attētata. In Alerien. attentatorum. 20. Decembr. 1593. nu. 1. 1056
Ad proſequendam appellationem ex cauſa dantur duo anni, in quorum computatione non eſt ſubtiliter & rigorosè procedendum. In Iſpalen. Decimarum de Tribuſcna. 23. Maii 1578. nu. 1. & 5. 362
Appellatio non dicitur deſerta, ſi pars nō fuit citata, antequam decernātur exequutoriales. In Barchinonen. bonorum pia cauſa. 16. Februarii 1582. nu. 5. 565
Super deſertione appellationis quando requiratur ſententia. ibid. nu. 9. 565
Sententia ſuper deſertione appellationis an & quando dicatur interloquutoria. ibid. num. 10. 565
Lapſus termini ad docendum de appellatione non inducit deſertionem, ſed tantum operatur quòd iudex poſſit procedere ad exequutionem. ibid. nu. 6. 565
Terminus præfixus appellanti ad proſequendam appellationem incipit à die ſcientiæ. ibid. num. 7. 565
Lapſo termino ad docendū de proſequutione appellationis, Iudex à quo poteſt extra vitium attentatorum ſuam ſententiam exequi nō obſtantibus impedimentis. Abulen. Capellania. 17. Decembris 1599. n. 1. 1335
Impedimenta propter quæ nō potuit quis proſequi appellationem non ſuffragantur ad effectū, vt cauſētur attētata, ſed ad excuſationem à cauſa deſertione. ibid. nu. 2. 1335
A pronunciatione ſuper deſertione cauſa datur appellatio. ibid. nu. 3. 1335
In iudicio poſſeſſorio prouenienie ex contractu datur appellatio, quod tamen procedit, quando in contractu promittitur poſſeſſio, ſecus eſt quando datur Saluianum ratione hypothecæ in contractu appoſitæ. In Portuen. bonorum. 9. Decembris 1579. nu. 2. 430
In iudicio poſſeſſorio quando detur appellatio vid. in verb. poſſeſſorium.
A ſententia liquidatoria datur appellatio. In Fauentina ſpolij 15. Aprilis 1580. nu. 2. 452
A ſententia lata in poſſeſſorio adipiſcenda regulariter non datur appellatio & mittitur exequutioni, licèt reſpectu cenſurarum latarum detur appellatio. In Pientina beneficij 18. Aprilis 1578. nu. 2. & 3. 357
A ſententia, quæ habet aliā ſententiā cōtra ſe datur appellatio, ſecus eſt, ſi ſit confirmatoria primæ, ſed ſolū reformet in aliquibus. In Fauentina ſpolii. 15. Apr. 1580. num. 5. 452
Pro ſententia præſumitur, maximè ſi ſit lata parte præſente, licèt ab ea fuerit appellatum, quando appellatio nō fuit proſequuta, fallit tamen. In Meliten præcedentiæ. 5. Decembr. 1578. nu. 1. 4. 8. & 9. Deciſ. 381
A ſententia exequutoris litterarum Apoſtolicarum non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. In Fauentina Monaſterii. 15 Decembris 1603. nu. 2. 1484
In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarū, vel clauſula parito breui, ibidem nu. 3. 1484
Veniēs ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe cum clauſula, in ſtatu & terminis, nō facit acta & ſententias ſuas, quando ſententia in contumaciam lata fuit contra tertiū, nec nocet venienti, quo minus à die ſcientiæ ei liceat appellare, etiam quòd ſententia trāſitum feciſſet in iudicatum. In Corduben. ſtatutorum. 24. Ianuarii 1590. n. 2. 906
Clauſula, ſi & in quantum, in appellatione importat admiſſionē in caſu, in quo intrat admiſſio In Valentina de Conſentayna 30. Ianuarii 1581. nu. 2. 499
Per clauſulam, quam & quas, in commiſſione non dubitatur, quin appellatio bene fuerit introducta. In Gerunden. præcedentiæ. 4. Nouembris 1583. nu. 3. 644
Signatura Iuſtitiæ non poteſt dare clauſulam appellatione remota. In Ciuitaten. conſtructionis Capellæ. 20. Februarii 1589. nu. 2. 857
A mulcta apppellari poteſt & peti recurſus. In Romana ſecretariatus. 17. Februarii 1592. nu. 16. 972
Recurſus ad Papam & reuiſio cauſæ obtenta idem operatur, quod appellatio, ibid. n. 15. 972
Non valet conſuetudo vel præſcriptio, quòd nō liceat appellare ad Papā. In Pāpilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. nu. 7. 615
Per comparitionem factam coram Iudicè à quo, cenſetur appellationi renunciatum. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunii 1602. num. 8. 1441
Teſtimonium petitum de appellatione interpoſita ex vſu Hiſpaniarrm deſeruit loco Apoſtolorū teſtimonialiū. In Burgen. Iuris conferendi. 23. Ianuarii 1598. nu. 2. 1261
Diligentia appellati in committendo cauſam appellationis prodeſt appellanti. In Aquen. Applicationis. 16. Iunii 1603. nu. 2. 1469
Appellationi friuolæ & calumnioſæ & contra iuris clari diſpoſitionem iudex deferre nō debet, & talis appellatio non cauſat attētata. In Calaguritana quartæ portionis. 21 Nouembris 1576. nu. 1. 310
Appellatio ab interloquutoria non cauſat attētata niſi ſequuta inhibitione. In Turritana Tertiariæ. 18. Decembris 1595. nu. 2. 1168
Appellatio extraiudicialis regulariter non cauſat attentata, niſi concurrentibus requiſitis in deciſione 44. de appellationib. in nou. & niſi reſpectu eius, quod ſit contra appellationem, & dicitur fieri contra

appellationē quod ſit in articulo connexo. In Salamantina Integra portionis. 20. Martii 1579. nu. 1. & 3. Deciſ. 397

Appellatio à decreto de manutenendo non ſuſpendit ſuum effectum nec exequutionem in ſummariſſimo poſſeſſorio, quod procedit etiā de iure Canonico, ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario. In Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. nu. 1. & 3. 1295

Procurator non poteſt renunciare appellationi ſine ſpeciali mandato. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Feb. 1589. n. 3. 857

Per dationem fideiuſſorum de ſoluendo iuxta formam ſententiæ non dicitur appellationi renunciatum. In Turitana Tertiariæ. 18. Decembris 1595. nu. 10. 1168

A QVA *dicitur cauſa augmenti redditūum quando ſine ipſis aquis haberi non poſſunt, & dictum augmentū dicitur ex ipſis aquis prouenire non autem ex terris. In Placentina bonorum. 7. Nouemb. 1580. n. 5.* 480

A QVAEDVCTV, *quod purgatur cōmmunibus expenſis, facit quod illius poſſeſſio ſit communis. In Gerunden. fontis. 20. Decembris 1591. nu. 3.* 970

In ſeruitute aquaductus acquirenda, ſicut in ſeruitutibus prædiorum requiritur titulus quando agitur contra proprietarium, ſecus eſt quando agitur inter duos tertios. ibid. nu. 5. 970

A RBITER *non dicitur iudex ante compromiſſi acceptationem. In Romana tutelæ de Fabiis. 14. Iunii 1585. nu. 10.* 698

Enunciatiua arbitri non ſtatur. In Peruſina exequutionis. 26. Ianuar. 1582. nu. 1. 554

Arbiter iuris dicitur ille, cui fuit data limitata poteſtas decidendi de iure tantum. In Romana tutela de Fabiis. 24. Maii 1585. num. 2. 697

Coram arbitris iuris lis conteſtatur & habentur omnis iuris effectus, qui ex litis cōteſtatione vera vel interpretatiua oriuntur. ibid. nu. 3. 697

Actus nulliter geſti corā arbitris non habent vim litis conteſtationis, ſed habentur tanquam facti coram arbitratore. ibid. nu. 4. 697

Productio iurium facta coram arbitris iuris ante compromiſſi acceptationem eſt nulla. ibid. n. 6. 697

Productio iurium facta coram vno tantum arbitrorum iuris eſt nulla, niſi fiat coram omnibus, poteſt tamē talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat coram aliis arbitris parte præſente; ſecus eſſet, ſi fieret parte abſente & non citata, quia tunc talis productio eſſet nulla. ibid. nu. 7. 697

Per productionem iurium factam coram arbitris ante actoris petitionem non inducitur litis conteſtatio. ibid. n. 9. 697

Per interpellationem coram arbitris factam & litis conteſtationem actio perpetuatur; ſecus eſt ſi interpellatio ſit nulla, & non habeat vim litis conteſtationis. ibid. nu. 1. 697

Actio nō perpetuatur per actus notoriè nullos coram arbitris factos. In d. Romana tutela de Fabiis. 14. Iunii 1585. n. 1. Deciſ. 698

Per actus licèt informes coram arbitris factos vigore clauſularum compromiſſi, prout per clauſulā, ſine ſtrepitu & figura iudicii, &c. dicitur ſolum remiſſus rigor iuris ciuilis, & attenditur ſola ſolemnitas iuris gentiū. ibid. num. 2. 698

Non eſt incompatibile, quòd vnus ſocius inter alios arbiter eligi poſſit. In Anconitana computorum. 4. Iunii 1590. n. 4. 1316

A RBITRIVM *debet eſſe iuri & legibus conſonum. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Februarii 1593. nu. 1.* 1017

Arbitriū Rotæ intelligi debet prout de iure. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembris 1567. nu. 4. 29

& à iure regulari debet. In Compoſtellana penſionis. 7. Nouembris 1584. nu. 1. 679

Clauſula, arbitrio, in reſcripto relaxat aliquid de rigore iuris ſuadente æquitate. In Ianuen. Viridarii. 6. Nouēb. 1595. n. 1. 1150

Rota non declarat arbitrium in penſione, niſi prius guſtata validitate penſionis. In d. Compoſtellana penſionis. 12. Octobris 1584. num. 4. 674

De clauſula arbitrio Rota in cauſa penſionis, vide plura in verb. penſio.

Teſtis famuli depoſitio reſeruatur arbitrio Rotæ cum diminutione, maximè ſi ſit pauper, & vilis, quod facit vt ei de fide diminuatur. In Romana frumenti. 20. Februarii 1587. nu. 1. 968

Arbitrio iudicis cōmittitur, quanam ſit iuſta cauſa vel iniuſta alteri cauſam cōmittēdi. In Macraten. dotis. 10. Mart. 1581. n. 5. 506

Arbitrio iudicis ſtatur in materia liquidationis fructuum per teſtes facienda. In Auximana bonorum. 7. Iunii 1591. nu. 4. 955

Materia ſeparationis tori eſt arbitraria, vide in verb. ſeparatio tori.

Taxatio apparatuum eſt iudicis arbitraria. In Bononiē. pecuniaria. 9. Maii 1603. n. 2. 1464

Arbitrariū eſt iudicis, an res dicatur facta incontinenti vel ex interuallo ad inducendam correſpectiuitatem. In Placentina bonorum. 13. Aprilis 1584. nu. 7. 660

Arbitrariū eſt iudici, an ſententia ſit antiqua ſecundū communē opin. In Meliten. præcedentiæ. 5. Decembris 1578. num. 11. 381

Arbitrariū eſt iudici, an caſus ſit grauis vel leuis. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 27. Nouembris 1585. nu. 3. 710

A RCHIDIACONVS *licèt de iure communi poſſit dare licentiā fabricandi in Eccleſiis propriis & eas viſitare poſſit, non poteſt tamē priuatiuè ad Epiſcopū. In Burgen. Iuriſdictionis. 20. Iunii 1594. n. 1.* 1084

In quibus Epiſcopus ſit manu cinctus in exercitio ſuæ iuriſdictionis priuatiuè quo ad Archidiaconum, & in quibus cumulatiuè. ibidem nu. 1. 1084

Epi-

Epiſcopus licèt in cunctis Eccleſiis ſit ordinatur reſpectu iuriſdictionis & ſimilium, ſecus tamen eſt reſpectu ſeruitij diuini, quia etiã in propria Eccleſia Cathedrali multa ſpectant ad ordinationem Archidiaconi & non Epiſcopi. In Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octobris 1583. n. 7. Deciſ. 639

Archiepiſcopus *non habet iuriſdictionem in ſubditos ſui ſuffraganei, ſicut habet in Epiſcopum ſuffraganeum, qui eſt ei immediatè ſubiectus. In Valentina ſeu Oriolẽ. Iuriſdictionis. 11. Decẽ. c596. n. 2.* 1212

Archiepiſcopus licèt poſſit cogere Epiſcopum ſuum Suffraganeum ad ſuſcipiendam delegationem cauſa, nõ tamen ſubditos Suffraganei cogere poteſt. ibid. nu. 1. 1212

Archiepiſcopus an & quando poſſit cogere teſtes ſubditos ſui Suffraganei. In d. Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 4. Iulij 1597. nu. 1. 1237

Ius cogendi teſtes & alios non ſubditos nõ eſt penes Metropolitanũ, niſi in caſu negligentia Epiſcopi Suffraganei. ibid. nu. 2. 1237

Archiepiſcopus poteſt cogere Suffraganeũ ad cõpellendũ ſubditos ſuos pro prohibẽdo teſtimonio, & alia opportuna in cauſis faciẽdo, & Epiſcopo negligente poteſt vtrunq. cogere. In d. Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1597. nu. 1. 1222

Propter negligẽtiam Suffraganei Iuriſdictio deuoluitur ad Metropolitanũ. ibid. n. 2. 1222

Metropolitanus non habet iuriſdictionem in ſubditos ſui Suffraganei niſi in caſibus à iure expreſſis. ibid. nu. 3. 1222

Archiepiſcopus poteſt cauſas ad ſe per appellationẽ, aut aliàs delatas ab Epiſcopo Suffraneo per ſe vel per Vicarium generalẽ, vel per delegatum cognoſcere & terminare in totum vel in partem etiã in diœceſi Suffraganei; Nec non totam cauſam vel partem tantum delegare poteſt: Item & Notarium & Nunciũ deputare pro exercenda iuriſdictione. In d. Valentina Iuriſdictionis. 1. Aprilis 1596. nu. 1. 1183

Archipresbyter *poteſt habere vocem in Capitulo non ſolum ratione prabẽde, ſed etiam ratione dignitatis, & quomodo. In Lucana beneficiorum. 18. Decembris 1579. nu. 8.* 437

Ex quibus arguatur prabendam Archipresbyteralem non eſſe canonicalem ibid. nu. 2. & per tot. 437

Archipresbyteratus ſine dote erigi non poteſt. ibid. nu. 1. 437

Archipresbyteratus, cum ſit dignitas, etiam ſine prabenda eſt incompatibilis cum Canonicatu ſub eodem tecto ſine diſpẽſatione. In d. Lucana beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 2. 420

Diſpenſatio de retinendo Archipresbyteratũ cum Canonicatu non facta mentione de prabenda illius dicitur ſubreptitia, ſi prabenda ſint incompatibiles, an autem ſuſtineatur ex clauſula, etiam quòd ſit beneficiatus, vid. ibid. nu. 1. 4. & 5. Deciſ. 420

Archivum *Cathedralis nõ facit, quòd ſcriptura in eo reperta contra ſubditum fidem faciat. In Tiraſonen. Iurispraſentandi. 26. Octobris 1583. nu. 1.* 642

Scriptura, qua extracta fuit ex Archiuio priuato non eſt in forma probanti, nec facit fidem. In Salamantina Iuriſdictionis. 11. Martij 1577. nu. 2. 320

Argumentum *ab aquiparatis ad hoc vt procedat, requirit omnimodam aquiparationem & per viam regula. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. num. 5.* 288

Argummentum ab ordine littera non procedit, vbi ordo littera non concurrit cum intentione. In Placentina penſionis. 4. Iulij 1567. nu. 2. 24

Argumentum ab vſu patrisfamilias valet. In Tarraconen. penſionis. 10. Octob. 1594. num. 9. 1088

Argumentum ab alimentis ad dotem valet, cum ſint aquiparata, ſi tamen ſit eadem ratio. In Portuen. bonorum. 26. Februarij 1580. nu. 7. 447

Argumentum à caſibus expreſſis ad non expreſſos non valet, vbi non eſt facta totalis aquiparatio; maximè non concurrente idẽtitate rationis. In Romana Caſalium. 4. Decembris 1577. nu. 3. 353

Argumentum à cõtrario ſenſu ex dictis Doctorum non valet. In Parmen. bonorum. 27. May. c588. nu. 6. 822

Argumentum à contrario ſenſu non eſt deſumendum ad effectum amiſſionis vel iuris ſui renunciationis. In Albanen. donationis. 20. Iuny 1588 nu. 10. 829

Argumentum à contrario ſenſu non procedit in materia ſtricti iuris. In Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij c603. nu. 3. 1466

Argumentum à correlatiuis non procedit vbi viget diuerſa ratio. In Dubio ſacra Congregationis Concilij 21. Iunij 1602. n. 12. 1442

Argumentum a ſimili quando non procedat. In Taurinen. decimarum. 1. Iuly 1602. nu. 3. & 7. 1449

Argumentum à ſolitis in iure valet. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. n. 8. 201

Argumentum à collatione ad imputationem in legitimam optimè procedit negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi 14. Marty 1582. nu. 7. 568

Argumentum à Iuriſdictione temporali ad terminos Eccleſiarum nõ valet. In Caſaraugustana, & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. n. 17. 1428

De praſenti ad prateritum non valet argumentum in his quorum facies eſt tempore mutabilis. In Valentine Cappelia. 9. Maij 1594. nu. 7. 1078

Valet argumentum ab inueſtitura ad immiſſionem qua ſit ex l. fin. C. de edict. Diu.

Adr. toll. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1591. nu. 4. Deciſ. 144

Argumentum valet à neceſſario antecedenti in omni materia quantumvis ſtricta, & etiam in ſententijs. In Romana hereditatis. 13. Aprilis 1587. nu. 1. 776

Argumentum à ſimili quando procedit. In Taurinen. Decimarum. 1. Iulij 1602. nu. 3 & 7. 1449

ARRENDAMENTVM *non probat valorem beneficij. In Iſpalen. beneficiorum. 10. Maij 1570. nu. 1.* 302

& in Compoſtellana penſionis. 7. Nouembris 1584. nu. 6. 677

Item nec teſtis, qui ad arrendamenta ſe refert, quod tamen declaratur vt in Ilerden. diſmembrationis. 27. Ianuarij 1593. nu. 1. & 3. 1009

Facultas arrendandi non trahitur ad fructuum ceſſionem prohibitam. In Zamoren. Caſtri. 10. Decembris 1576. nu. 8. 313

Solutio facta pro Arrenda anticipata ſolutione facit contractum vſurarium. In Romana ſcripturarum. 10. Iunij. 1583. n. 2. 624

ARRENDATARIVS *qui probatur ex eo quòd pecuniam & mercedem locationis praſtat pro fructibus futuris colligendis. In Carthaginen. Decimarum. 10. Iunij 1588. num. 4.* 827

Fructus qui colliguntur ab arrendatarijs in bonis perſonarum exemptarum à ſolutione decimarum, ſi vendantur vel arrendentur, nõ dicuntur in exemptione comprehenſi. ibid. num. 3. 827

& talis exemptio intelligi debet pro vſu exempti, & eius animalium, non autem ſi alij talia vendantur vel arrendentur. ibid. nu. 7. 827

Priuilegium exemptionis à ſolutione decimarum dicitur perſonale, & non tranſit in arrendatarios ſeu emptores prædiorum vel fructuum. ibid. nu. 2. 827

Arrendatarij non poſſunt præiudicare Eccleſiæ conſtituendo alium in quaſi poſſeſſione. In Corduben. Redecimarũ. 2. Maij 1603. nu. 3. 1463

Solutio decimarum & redecimarũ facta ab arrendatarijs præſumitur facta de ſcientia & voluntate dominorum. In d. Cordubẽ. Redecimarum. 19. Ianuarii 1604. nu. 4. 1485

Solutio decimarum ſufficit, quòd ſit facta ab arrendatarijs de conſenſu domini, ad hoc vt dicatur facta à domino. In d. Corduben. Redecimarum. 27. Ianuar. 1595. nu. 1. 1113

Arrendatarii officiorum dicuntur omnia quæ gerunt, gerere ſub nomine domini non autem ſub proprio ipſorum nomine, & contrahẽtes videntur ſequi fidem domini officij & non arrendatarij. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. n. 8. 537

Conſtitutio pœnalis loquens de domino rei nõ extenditur ad arrendatarios. ibid. nu. 2. 537

Arrendatarii non tenentur pro culpa vel delicto à familia illius qui arrẽdauit cõmiſſo nec ad releuationem, ad quam ipſe arrendans tenetur. ibid. nu. 1. Deciſ. 537

Arrendatarius officij Notariatus nõ tenetur de culpa ſeu delicto commiſſo à ſubſtituto domini officij Notariatus, ſed in vim bullarum tenetur dominus, qui arrendauit. In d. Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. nu. 1. 576

ARROGATVS *& Adoptiuus non dicitur propriè filius, ſed ſolum iuris fictione. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ Arrogationis. 5. Iunij 1598. nu. 10.* 1286

Arrogatus dicitur propriè filiusfamilias, & comprehenditur ſub ſtatutis loquentibus de filiisfamilias. ibid. nu. 2. 1286

Statutum prohibens filiumfamilias contrahere an habeat locum in arrogato. ibid. n. 1. & 9. & per tot. & quid in mutuo. ibid. nu. 3. & 14. 1286

Adminiſtratio bonorum interdicta eſt tam filio arrogato quàm filio naturali ad euitãdam captationẽ mortis paternæ. ibid. n. 5. 1286

quæ facilius præſumi poteſt in arrogato quàm in naturali. ibid. nu. 6. 1286

Arrogati & adoptiui excluduntur à feudis emphyteuticis & à ſucceſſione ſtantibus fœminis. ibid. nu. 16. 1286

Statutum annullans cõtractus factos à filiisfamilias an & quando habeat locum etiam in arrogatis. In d. Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ Arrogationis. 24. Aprilis 1600. nu. 1. 1350

ARTICVLVS *ſubcontrarius articulo remiſſoria non probat. In Placentina bonorum. 11. Martii 1585. nu. 2.* 690

Noua admiſſio articulorum & examen teſtium denegari debet, quando ſunt iidem in effectu cum prioribus; Idem eſt licet nõ ſint iidem, ſi tamen teſtes iurarunt ſuper tota cauſa. ibid. nu. 1. 690

Articulus tendens ad probandum id, quod iã probatum fuit, ſapit præſumptionẽ calumnia. In Mediolanen. de Cuſanis. 29. Maii 1600. nu. 5. 1364

Idem eſt ſi articuli inuicem repugnent. ibid. nu. 7. 1364

Dato vno articulo releuanti cæteri admittitur, niſi ex alio non ſint admittendi. ibid. num. 3. 1364

Remiſſoria non datur, quotieſcunq. articuli ſunt irreleuantes. ibid. nu. 2. 1364

Articuli reſpicientes non ius attentantis non dicuntur releuantes, nec admittuntur, quando eorum probatio non inducit tale notorium non ius, quod per aliam probationem excludi non poſſit. In Romana beneficiatus S. Petri. 2. Maii 1569. n. 1. 71

Admiſſio articulorum facta parte præſente nõ indiget citatione. In Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 3.

Articuli licèt ſint reuocati, multum tamen faciunt ad veritatem eruendam. In Tuder-

dertina bonorum. 21. Aprilis 1570.n.1. 101
Articuli dati eſt clauſula, non ſe adſtringens, faciunt quòd dans adſtringatur ad onus probationis, quod ad eum non ſpectat ſed ad aduerſarium. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentarum. 4. Martii 1602. num. 21. 1422
Cõmiſſo uno articulo in materia iuriſdictionis cenſetur commiſſum etiam id, ſine quo ille articulus explicari non poteſt. In Burgen Iuriſdictionis. 4. Maii 1584.n.4. 662
Articuli per Notarium Nunei, qui ſubſcripſit commiſſionem, referẽdarii debẽt. In Ciuitaten. conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589.nu 5. 857
Dictum teſtis recipit interpretationem ab articulis. In Hiſpalen. Iurisnominandi. 22. Aprilis 1583.nu.1. 613
& in eadem. 3. Iunij 1583.nu.1. 630
Articulãs non dicitur fateri. In Ariminen. Caſtrorum. 15. Decembr. 1593.nu. 2. 1054
ASSERTIO in tranſactione, quæ eſt cauſa conſequutiua imponens quaſi neceſſitatẽ ita tranſigenti dicitur cauſa finalis. In Praneſtina tranſactionis bonorum. 21. Nouembris 1575.nu. 8. & 9. 275
Aſſertio in tranſactione quæ venit conſequutiuè & illatiuè ad illa, quæ fuerunt narrata, ſi ſit erronea, conſequenter calculus ſuper eadem aſſertione factus redditur erroneus. ibid.nu.6. 275
Aſſertio erronea reddit renunciationem nullam. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarij 1591. num. 1. 931
Aſſertioni illius non ſtatur, qui actum facere non potuit. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maij 1599 nu. 2. 1312
Aſſertioni teſtatoris ſtatur, quando agitur de probando errore & voluntate teſtatoris. In Anagnionen. hæreditatis. 29. Nouembris 1598. num. 3. 1302
Aſſertio Ordinarij aſſerentis in prouiſione aliquem obiiſſe in poſſeſſione, quem effectum operetur. In Conchen. de Vettota. 13. Nouembris 1589.nu.1. 422
Aſſertio Papæ plenè probat. In Parmẽ. ſtatus. 14. Aprilis 1600. nu. 3. 1349
Aſſertioni Papæ reſcribentis Motu proprio, ſtatur, concurrentibus adminiculis, quando procedit etiam in præiudicium tertij. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. Aprilis 1580. num. 1. & 3. 434
Aſſertioni Papæ de facto proprio ſtãdum eſt. In Ilerden. iuriſdictionis. 21. Maij 1580. num. 8. 460
Aſſertio Papæ de facto alieno, & cum clauſula, Accepto per nos, potius iudicatur aſſertio partis quàm Papæ. Idem eſt de clauſula, ſicut Accepimus. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 24. Ianuarij 1600. num. 4. 1336
Aſſertioni Papæ ſtandum eſt etiam ſi ſit de facto alieno, & plenè probat, ſi ſit facto motu proprio & ſuper ea diſponat. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Februarij 1593.nu.5.& 6. 1016
Aſſertioni Papæ dicentis beneficium eſſe reſeruatum ſtandum eſt donec de contrario doceatur. In Fauentina monaſterij. 17. Maij 1604.nu.5. 1498
ATTENTATVM dicitur non ſolum quod ſit pendente appellatione, ſed etiam pẽdente termino ad appellãdum. In Anconitana attentatorum. 16. Iunij 1581.nu.1. 530
Attentata in primis & ante omnia purgari debent etiam reſpectu fructuum, etiã quòd non ſint liquidi; nec ſufficit oblatio cum depoſitione vnius Iulii, quicquid dixerit Mohedanus. In Alerien. beneficii. 15. Martii 1596.nu.2. 1176
prout eſt etiam in ſpolio, vt ibid.nu.3. 1176
Non eſt locus attentatis, quando Iudex potuit procedere exequutiuè: nec quando lis eſt calumnioſa. In Auximana dotis. 5. Maii 1581. num. 4. 515
Princeps non attentat. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulii 1601.nu.2. 1403
Tertius non attentat. In Spoletana Domus. 18. Iunii 1582.nu.2. 582
Exequutor litterarum Apoſtolicarum in litteris deputatus non attentat. In Tarraconen. Villa de Reus. 4. Decembris 1592. num. 3. 1003
Iudicium attentatorum ſuſpẽdit omnia alia quantumuis priuilegiata, & etiam ſpolii. In Alerien. Beneficii. 15. Mart. 1596.n.4. 1176
Iudicium attentatorum eſt adeo priuilegiatũ, vt non requirat poſſeſſionem coloratam, ad hoc vt quis reſtituatur. In Romana Beneficiatus S. Petri 2. Maii 1569.nu.3. 73
Per ratificationem partis excluduntur attentata. In Tarraconen. Villa de Reus. 4. Decembris. 1592.nu.6. 1003
Conſenſus partis excludit attentata. ibid. num. 5. 1003
& in eadem. 8. Februarii 1593.nu.4. 1013
& in Turritana Tertiariæ. 18. Decẽbris 1595. num. 7. 1168
Inhibitio non cauſat attentata circa ea, in quibus non eſt lis. d. Tarraconen.n.4. 1003
Attentata, quæ habent cauſam cum negotio principali coniunctam ſeparari nõ poſſũt. In Salamantina Iuriſdictionis. 12. Februarii 1574.nu.1. 819
Attentata reiecta per Signaturam Sãctiſſimi cum clauſula, conſtito de bono iure, ſententiam non annullant, & nullitas ex capite attentatorum opponi non poteſt. In Maceraten. Parochialis. 29. Aprilis 1580. num. 2. 437
Lite finita nulla poſſunt adeſſe attentata, ſecus ſi lis ex vno tantum capite ſit finita ſed ex alio adhuc pendeat. In Zamoren. Beneficii de Morales. 26. Iunii 1587.nu.3. 799
Inhibitio emanata cum clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum

uum non cauſat attentata. In Tarraconen. Villa de Reus. 8. Februarij 1593. nu. 2. 1013

Geſta poſt inhibitionem non ſunt attentata, ſi inhibitio non fuit actualiter præſentata & exequutioni mandata, etiam data ſcētia decreti, & relaxationis inhibitionis. In Meſſanen. Studij. 22. Octobris 1593. num. 1. & 3. Deciſ. 1046

Appellatio ab interloquutoria non cauſat attentata niſi ſequuta inhibitione. In Turritana Tertiaria. 18. Decemb. 1595. n. 2. 1168

Appellatio friuola calumnioſa, & contra iuris clari diſpoſitionem non cauſat attentata. In Calaguritana quarta portionis. 21. Nouembris 1576. nu. 1. 310

Appellatio extraiudicialis regulariter non cauſat attentata, niſi cōcurrentibus requiſitis in deciſ. 44. de appellation. in nou. & niſi reſpectu eius, quod ſit contra appellationem. In Salamantina Integræ portionis. 20. Martij 1579. nu. 1. 397

Attentata nō reuocātur appellatione deſerta. In Romana Vinea 17. Apr. 1587. n. 10. 777

Attentata non reuocantur lite deſerta per viā attentatorum ſed per viam nullitatis. In Calaguritana Beneficij del Burgo. 7. Maij 1574. num. 3. 239

Attentata non reuocantur, vbi non conſtat de iure petentis reuocationem, de quo tamen conſtare debet vel per confeſſionem vel per rem iudicatam. In Verſunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. nu. 6. 1306

Lapſo termino ad docendum de proſequutione appellationis, Iudex à quo poteſt citra vitium attentatorum ſuam ſentētiam exequi non obſtantibus impedimentis, & talia impedimenta non ſuffragantur ad effectum vt cauſentur attentata, ſed ad excuſationem à cauſa deſertionis. In Abulen. Capellania. 17. Decembr. 1599. n. 1. & 2. 1335

Ignorantia decreti ob temporis breuitatem, quo non potuit eius notitia in partibus haberi excuſat ab attentatis. In Fauentina bonorum. 26. Nouembris 1594. nu. 1096

Prouiſio beneficij & poſſeſſio capta pendente lite ſunt attentata. In Hoſtunen. Beneficij. 6. Nouembris 1595. nu. 1. 1153

Poſſeſſio pendente lite ab vna partium dimiſſa ab alia apprehenſa dicitur attentata, ſicut eſt ſi ille, qui eam apprehendit ſit tertius. In Spoletana Domus. 18. Iunij 1582. nu. 2. 582

Continuans in poſſeſſione non dicitur attentare. In Aquinaten. Beneficij. 11. Decembris 1579. nu. 4. 432

Poſſeſſio tradita infra terminum ad appellādum eſt attentata. In Elnen. Sacriſtiæ 17. Aprilis 1592. nu. 12. 983

Poſſeſſio capta intra decem dies ad appellandum dicitur attentata, quando cauſa erat appellabilis. In Pampilonen. Parochialis de Lanz. 31. Ianuarij 1601. nu. 1. 1383

Poſſeſſio tradita pendente appellatione, quando non fuit iudicialiter proceſſum, non cauſat attentata. In Burgen. Canonicatus. 21. Iunij 1596. nu. 3. Deciſ. 1196

Poſſeſſio capta pendente appellatione ſequeſtrari debet tanquam attentata. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. nu. 1. 1403

Poſſeſſio ſequuta contra appellationem interpoſitam cauſat attentata. In Salamantina Integræ portionis. 20. Martij 1579. num. 2. 396

Geſta poſt ſententiam, à qua fuit appellatum, dicuntur attentata, quando Iudex eſt mixtus exequutor. In Barchinonen. administrationis eleemoſinarum. 31. Maij 1593. nu. 4. 1031

Sententia lata appellatione deſerta nō reuocatur vti attentata. In Zamoren. Beneficij. 26. Iunii 1587. nu. 1. 797

Exequutor pendente tempore ad appellandū procedens ad immiſſionem nulliter & attentatè procedit. In Auerſana Beneficii. 5. Iulii 1593. nu. 4. 1045

Mixtus exequutor poſt appellationem attentat. In Barchinonen. adminiſtrationis eleemoſinarum. 31. Maii 1593. nu. 4. 1038

Exceſſus in exequutione cauſat attenta. In Turritana Tertiaria. 18. Decembris 1595. nu. 2. 1168

Exequutio exequutorialium eſt attentata, quando earum intimatio non eſt reproducta in Rota. In Syracuſana præeminentiarum. 13. Februarii 1595. nu. 2. 1116

Exequutio ſententiæ, quæ continet mixturā dicitur attentata, ſi mixtura clarè in ſententia contineatur, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 29. Aprilis 1583. nu. 6. 616

Attentata committuntur, quando forma ſtatuti ante exequutionem ſententiæ non fuit ſeruata. Idem eſt ſi fiat exequutio pendente cauſa reſtitutionis in integrum. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. nu. 1. 777

Excommunicatus, qui commiſſit attentata contra formam inhibitionis, non abſoluitur, niſi purgatis prius attentatis. In Aquinaten. Beneficii 11. Decembris 1579. num. 1. 430

Attentata per legitimam ceſſionem in iudicio factam purgari poſſunt, ſecus eſt ſi aliquod impedimentum facti remaneat, cum tunc non cenſeatur plenè purgata. Valentina attentatorum. 19. Martii 1589. num. 1. 864

Fatalia non currunt, quando datum fuit de attentatis. In Zamoren. beneficii di Morales. 26. Iunii 1587. nu. 2. 797

Pendente termino ad appellandum non currunt fatalia. In Elnen. Sacriſtia 17. Aprilis 1592. nu. 13. 983

In Attentatis conceditur ſequeſtrum ex officio. In Zamoren. Beneficii de Morales 26. Iunii 1587. nu. 7. 797

Qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato, poteſt pro reuocatione attentatorum vti mandato

do

de manutenendo, nec ſibi præiudicat, quin fructus per viam attentatorum recuperare poſſit. In Alerien. Beneficij 15. Martij 1596. nu. 6. Deciſ. 1176

AVDITOR *Rotæ poteſt facere prouiſionẽ ſeruatis ſeruandis, quamuis gratia ſit directa Ordinario in forma Dignum, quando lis fuit in Rota introducta, quoniam Auditor ſubintrat in locum exequutoris dati in litteris. In Calciaten. Canonicatus. 7. Octobris 1588. num. 1.* 833

Auditor Rotæ poteſt inſtituere in beneficio iuxta Clem. Auditor. de reſcript. In Caſalen. Parochialis. 15. Nouem. 1597. n. 5. 1238

Auditores Rotæ & eorum Tribunal conſtituunt vnum corpus, coram quo pendent lites & cauſæ in eo commiſſæ, licèt ratione commodioris expeditionis fiant diſtributiones particulares. In Auriẽ. Canonicatus 4. Martij 1577. nu. 2. 318

Episcopus Auditor Rotæ ſedet in ſuo loco ſecundum antiquitatem Auditoratus, nec habetur ratio dignitatis Episcopalis. Romana Præminẽtiarũ 16. Decem. 1585. n. 15. 716

Auditor Cameræ dicitur delegatus à Principe & ſubdelegare poteſt. In Maceraten. Dotis. 10. Aprilis e58e. nu. 3. 509

Auditor Cameræ habet Facultatem reiterãdi terminos etiam male & nulliter tentos ſub vnica tantum citatione etiam ſtante cõmiſſione. In Auximana Dotis 5. Maij 1581. num. 1. & 3. 515

Auditor Cameræ nõ poteſt procedere ad exequutionẽ litterarum ex ſola ſupplicatione litteris nõ præſentatis in cauſa penſionis in agendo pro ea conſequenda, ſed tali caſu neceſſaria eſt commiſſio. In Nullius, ſeu Bellicaſtren. aſſertæ penſionis. 24. Octobris. 1575. num. 1. 267

AVGMENTVM *dotis dicitur pars dotis. In Bononien. Fideicommiſſi. 1. Iunij 1584. num. 2.* 666

Augmentum dotis non verum ſed ſimulatum & fictum non gaudet priuilegio veri augmenti dotis. In Romana Compromiſſi. 27. Aprilis 1573. nu. 3. 201

Augmentum dotis eſt illud, quod fit marito. ibid. nu. 7. 201

De augmento dotis, vide in verb. Dos.

Aucto valore ſeu pretio rei, pro qua ſoluitur pecunia, augetur aliam obligatio. In Ilerden. Augmenti. 6. Iunij 1586. nu. 1. 745
& in eadem. 30. Octobris 1585. nu. 7. 707

Omnis diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus, ſecus in his quæ recipiunt augmentum & diminutionem. In Cæſaraguſtana Alimentorum. 12. Decembris 1572. nu. 1. & 3. 129

Augmentũ tertiæ partis bonorum, de qua in ſtatuto Vrbis lib. 1. c. 79. tũc debetur, quãdo nõ reperitur licitator. In Romana de Fabijs. 27. May. 1580. nu. 1. 464

AVTHORIS *confeſſio nocet ſingulari ſucceſſori. In Romana Ceſſus. 10. Maij 1589. num. 1.* Deciſ. 872

Iuramentum Authoris non obligat hæredem præciſè ad factum. In Tiburtina Caſtri Viuarij 4. Decembris 1587. nu. 4. 805

AVVS *tenetur dotare neptem, quando pater non habet vnde dotet. In Portuen. Bonorum. 26. Februarij 1580. nu. 5.* 449

Auus maternus non tenetur alere nec dotare neptẽ, fallit vbi ſubeſt iuſta cauſa, & iuſta cauſa eſt paupertas. In Romana Dotis & alimẽtorũ. de Veroſpis. 16. Febr. 1568. n. 3. [illegible]
Idẽ eſt in hæredibus aui materni. vt ibid. num. 4.

Item procedit, licèt neptis ſit ex filia illegitima. vt ibid. nu. 5. 41
& in eadem. 21. Iunij 1568. nu. 4. 5. & 7. 58

Filia quando apud auũ educari non debeat. In Spoletana Legitimæ. 20. Ian. 1596. n. 4. 1194

Auus non tenetur extra domum præſtare alimenta. ibid. num. e. 1194

Idem ius eſt in prouuia quod in auia, & in fauorabilibus venit appellatione auiæ. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. n. 2. 1357

Onus educãdi pupillum ſpectat ad matrẽ & auiam ratione affectionis. ibid. nu. 1. 1357

BANCHVM *tenetur nõ ſolum pro partitis per inſtitorem exactis, ſed etiam pro exactis à ſubſtitutis à Domino banchi. In Romana Pecuniaria. 1. Decem. 1586. n. 1.* 759

Inſtitor & Capſerius deputatus ad banchum idem eſt, & idem iudicatur de vno quod de alio. In Romana Cambiorum. 28. Ianuarii 1572. nu. 1. 155

Pecunia depoſitata in bãcho cũ expreſſa proteſtatione non amoueri niſi ipſo citato, ſi fuerint ſoluta & exacta de facto eo non citato, malè exacta dicuntur, & de facto reponi debent. Anconitana Pecuniaria. 10. Decembris 1601. nu. 1. 1412

Pecunia in banhco numerata mercatori an præſumantur numerata ex cauſa depoſiti vel alia. In Romana Pecuniaria. 13. Nouembris 1595. nu. 1. & 3. 1158

Ad hoc vt cedula bancharia habeat vim ſolutionis, & per eam cenſeatur liberatus debitor, quæ requirantur. In Romana Pecuniaria. 1. Februarii 1602. nu. 1. 1419

BANNITVS *in pœnam capitis dicitur ciuiliter mortuus. In Romana Donationis 22. Iunii 1588. nu. 2.* 830

Banniti vigore bullarum ſummorum Pontificum contra homicidas editarum ſunt incapaces factionis teſtamenti, declaratur tamen intelligendum eſſe de bannitis condemnatis propter delictum ſecus propter contumaciam. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembris 1577. num. 2. 3. & 16. 354

Bannitus habetur pro mortuo, & nulla poteſt ei competere actio, nec habentibus ius ab eo. In Romana Vineæ. 29. Ianuarii 1588. num. 1. 808

Filius

Google

Filius bannitus incapax ſucceſſionis paternæ poteſt à patre extraneo herede. inſtituto per fideicommiſſum ſubſtitui, vt quomodocumque vel qnalitercumque reddatur capax. hereditas integra ei reſtituatur. In Fanen. Bonorum. 5. Iunij 1589. nu. 1. Deciſ. 883

Pro filijs banniti propter crimen leſæ maieſtatis nemini permittitur in iudicio comparere niſi venia prius obtenta. In Romana donationis. 22. Iunij 1588. num. 4. 830

B A N N V M *expirat per mortem vel receſſum legati. In Ceruien. Bonorum. 20. Nouembris 1579. nu. 1.* 423

Vbi non poteſt applicari pœna bãni, nec eius diſpoſitio applicatur. ibid. nu. 2. 423

B E L L V M *propriè dicitur, quod à ſupremo Principe indicitur & denunciatur. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. num. 26.* 1384

Bona inimicorum occupantibus concedi non ſolent niſi in bello. ibid. nu. 25. 1384

B E N E F I C I A R I V S *in vita comparatur vſufructuario, in morte verò vſuario. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 15. Decembris 1582. nu. 7. & 19.* 594

B E N E F I C I A T V S *non beneficiato præferri non debet, quod procedit in electione ſeu admiſſione ad beneficiũ, in quo nulla datur certa forma & cõditio in fundatione appoſita, ſecus eſt in beneficijs iurispatronatus, in quibus forma fundationis eſt ſeruanda. In Cæſarauguſtana Capellaniæ. 16. Martij 1587. nu. 3.* 774

Eccleſia per beneficiatos non repræſentatur ſed per Canonicos. In Valentina emolumentorum. 27. Nouembris 1579. num. 4. 426

Quicquid fit per beneficiatum, cenſetur factum nomine ſuæ Eccleſiæ, & ius illi acquiritur. In Romana Intereſſentiæ. 25. Iunij 1568. nu. 2. 60

Aequũ & honeſtũ nõ eſt, vt plus oneris imponatur beneficiatis, quàm ius commune & ſacrũ Cõcilium Tridẽtinũ imponi cẽſuerit. In Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Martij 1591. nu. 19. 942

Contradictio vnius Beneficiati ſufficit ad impediendam admiſſionem & receptionem aliorum beneficiatorum. In Calaguritana Beneficij de Vrarte. 20. Nouembris 1595. num. 2. 1160

In Eccleſia receptiua & non numerata non recipiuntur alij beneficiati, niſi fructus excreſcant, & ſi vacat aliqua portio ſunt prius reintegrandi, qui cœpti ſunt beneficiari. ibid. nu. 1. 1160

Beneficiati non debent eſſe in Eccleſia plures, quàm quot poſſint ex redditibus illius ſuſtentari. In Calaguritana Beneficij de Iocano. 9. Aprilis 1601. nu. 4. 1385

Beneficiati in illa Eccleſia vbi tenẽtur ſumere ramos benedictos debent illorũ benedictioni aſſiſtere. In Burgen. Liquidationis præeminentiarum. 29. Aprilis 1579. nu. 2. 402

Bona acquiſita ex redditibus Eccleſiaſticis regulariter non ſunt beneficiatorum, ſed ad Eccleſiam pertinent, quod procedit etiam in fructibus ſimplicium beneficiorũ ſecũdũ magis com. opin. In Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582. nu. 9. 594

Fructus beneficiorum ex Conſtitutione Iulij III. remanẽt Eccleſiæ, & non ſiunt beneficiatorum, nec de eis diſponere poſſunt etiã in ea parte, quam in proprios vſus non conſumunt. ibid. nu. 5. & 8. 594

Fructus beneficiatorum vacantes de iure ſpectant ad ſucceſſorem ex particulari verò conſtitutione ſpectant ad Cameram Apoſtolicam vigore ſpoliorum. In d. Romana, ſeu Vercellen. Pecuniaria. 29. Nouembris 1582. nu. 1. 592

Fructus beneficiatorum vacantes deſtinati in Vrbe an cadãt ſub ſpolijs & ſpectent ad Cameram Apoſtolicã, vid. ibid. in princ. 592

Bulla Pij IIII. ſuper ſpolijs beneficiatorũ defunctorũ quomodo intelligatur, & quos liget. In d. Romana ſeu Vercellen. 15. Decembris 1582. nu. 10. 594

Pactum initum cum beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni damno & intereſſe ob receptionem de ſe ipſo faciendam ad alterius excluſionem eſt à iure reprobatum & ſimoniacum. In Calaguritana Beneficij 20. Februarij 1587. nu. 4. 969

Beneficiati in litigando cum nõ faciant Collegium debent expenſas litis de burſa communi prius facere, quàm fiat contributio. In Iſpalen. Contributionis. 1. Februarij 1593. num. 1. 1012

I N B E N E F I C I A L I B V S *propter particularem naturam & ſtylum curiæ conſenſus habetur pro forma. In Salamantina de Arapiles. 8. Nouembris 1570. num. 1.* 115

In beneficialibus diuerſa eſt ratio inter cuſtodiam beneficij ſeu adminiſtrationẽ, & eius quam habet tutor, hæc enim habet coniunctum intereſſe cuſtodis illa non. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iunij 1569. n. 6. 82

In beneficialibus eſt differentia inter ceſſionẽ iurium, traditionem poſſeſſionis, iuſſum de poſſidẽda, ideſt mãdatũ ſeu licẽtiã capiendi poſſeſſionẽ, & dimiſſionẽ poſſeſſionis. In Meliten. Beneficii S. Fantini 26. Iunii 1587. num. 1. 796

Clem. cauſam. de election. procedit in beneficialibus tantum. In Peruſina exequutionis. 10. Aprilis 1595. nu. 2. 1123

In beneficialibus, quis poteſt à Papa priuari etiam ſine cauſa, cum in his habeat poteſtatem abſolutam, & in priuatione huiuſmodi fides enunciationi ab eo emanatæ adhibetur, ſecus eſt in prophanis, quia tunc narratiua Papæ venit verificanda.

In

In Imolen. Caſtrorum. 22. Aprilis 1575. nu. 1. 2. & 3. Deciſ. 254

& in Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1592. nu. 7. 997

In beneficialibus attenditur poſſeſſio. In Reatina Beneficii. 17. Iunii 1577. num. 7. 337

In beneficialibus datur manutentio etiam ſine titulo colorato, ſecus eſt in reſtitutione. Lucana Penſionis. 14. Maii 1576. num. 5. 299

In beneficialibus paſſim concedi ſolet reſtitutio. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. nu. 3. 945

In beneficialibus non datur reſtitutio niſi habenti titulum coloratum. In S. Agatha Gothorum Parochialis, S. Angeli. 18. Maij 1576. nu. 2. 301

In beneficialibus & in ſecunda inſtantia non datur remiſſoria, nec vbi non datur fumus. In Alerien. Beneficii. 15. Mart. 1596. nu. 1. 1176

In beneficialibus ad obtinẽdam remiſſoriam requiritur fumus. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. nu. 4. 555

Ad iudicandum an cauſa ſit beneficialis vel prophana Rota ſolet ius metiri ex parte actoris. In Mediolanen. Beneficii. 5. Iulii 1592. nu. 4. 990

Cauſa ſuper beneficio quibus caſibus non dicatur beneficialis. In Calaguritana de Iocano. 5. Maij 1600. n. 7. 8. & 9. 1355

B e n e f i c i v m *Eccleſiaſticum in dubio præſumitur liberum. Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 1.* 1353

Beneficia de ſui natura præſumuntur congrua. In Calaguritana beneficii de Iocano. 9. Aprilis 1601. nu. 3. 1385

Beneficii exiſtentia & quòd ſit Eccleſiaſticũ & collatiuum probari debet, aliàs non datur vacatio. In Volaterana Capella. 16. Nouembris 1594. nu. 2. 1095

Beneficiorum appellatione in priuilegio non continẽtur beneficia in Cathedralibus exiſtentia. vide tamen in Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. n. 1. & 7. 1444

Beneficium Eccleſiaſticum ſine canonica inſtitutione obtineri non poteſt. In Salamãtina Capellania. 23. Mart. 1583. nu. 2. 611

Beneficium vnum & idem à duobus inſolidum obtineri non poteſt. In Cõpoſtellana Penſionis. 15. Mart. 1585. nu. 1. 691

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficiis ſuæ diœceſis etiam regularibus. In d. Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 3. 1353

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intentionem in collatione beneficii intra fines ſuæ diœceſis conſtituti, maximè ſi conſtet de quaſi poſſeſſione huiuſmodi beneficium conferendi, & collationes fuerint ſuum effectum ſortitæ. In Aſculana Prioratus. 1. Iulii 1587. nu. 1. Deciſ. 799

Beneficium quod reperitur taxatum in libris Cameræ, dicitur liberum. In d. Aquinaten. Beneficii. 21. Aprilis 1600. num. 4. 1353

Ex ſimplici clericatu quis præſumitur idoneus ad beneficium obtinendum, & maior habilitas reſultat ex presbyteratu, quàm ex ſimplici clericatu. In Mediolanen. Beneficii. 9. Decembris 1591. nu. 1. & 2. 968

Ille dicitur magis idoneus ad beneficium in pari concurſu, qui diſpenſatione non indiget. In Calaguritana Beneficii. 20. Februarii. 1587. nu. 2. 767

In concurſu ad beneficium, qui habet habilitates requiſitas, & qui nullum obtinet beneficium præferri debet obtinenti. ibidem n. 1. & 5. 767

Vbi in beneficio requiritur ſeruitium perſonale, habilior iudicatur ille, qui vnicum tantum habet beneficium, quàm qui plura obtinet. ibid. nu. 3. 767

Ille gratificandus eſt de beneficio, in quo plures concurrunt qualitates. In Salamantina Capellania ſiue legati Pij. 23. Mart. 1583. nu. 5. 611

In inſtitutione in beneficio locum habet gratificatio data tamen paritate concurrentium, & vbi non adeſt lis, aliàs ſecus. In Poſnanien. Parochialis. 14. Ianuar. 1572. nu. 3. 152

Collatio beneficij non poteſt prætendi debita ex eo quòd quis ſit deputatus in Oeconomũ vel Vicarium, ſed ei debetur, qui poſt examen magis idoneus repertus fuerit. In Toletana Beneficij. 13. Iunij 1578. num. 2. 366

Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici, non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero, & in ſimplici poſſit deſeruiri per ſubſtitutum, quod ſecus eſt in Curato. In Oriolen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 4. 1026

Omiſſio qualitatis beneficij, quæ non eſt doloſa nec talis, quæ retraxiſſet concedentẽ, etiam ſi qualitas expreſſa vel ſit maior, vel ſit minor, dummodo adſit habilitas in prouiſo, non vitiat prouiſionem. ibid. num. 2. 1026

In iudicanda qualitate beneficii vltimus ſtatus attenditur. In Volaterana Capella. 16. Nouembris 1594. nu. 3. 1095

& in Aretina Capellania. 10. Martii 1595. nu. 2. 1120

Beneficii exiſtentia & quòd ſit Eccleſiaſticum & collatiuum probari debet aliàs non datur vacatio. ibid. nu. 2. 1095

Qualitas incompatibilitatis beneficii, quòd ſit ſub eodem tecto non eſt cautum quòd de iure exprimi debeat, nec eſt qualitas quæ retrahat vel facilitet ad concedendum

ſecundum beneficium, ſecus eſt in incompatibilitatis qualitate propter curam. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouembr. 1580. nu. 7. Deciſ. 483

In impetratione beneficij non ſufficit mentio de obtentis in genere, ſed eorum etiã qualitates exprimi debent, etiam quòd verſemur in incompatibilibus, quod intelligitur procedere, quoties qualitas incompatibilitatis non ſit talis, qua potuiſſet Papam retrahere à concedendo ſecũdum beneficium, ibid. nu. 4. & 6. 483

In beneficijs curatibus impetrandis, quæ carent cura de ſtylo Cancellariæ non eſt neceſſaria expreſſio qualitatum beneficiorum. In Lunen. Sarzanen. Beneficij ſeu Prioratus. 20. Maij 1591. nu. 2. 947

Regula Cancellariæ de expreſſione qualitatũ loquitur de beneficijs, qui impetrantur, non autem de obtentis. ibid. nu. 1. 947

Ad imprimendum nouum ſtatum beneficio requiritur curſus quadraginta annorum. Capuana Rectoriæ. 2. Maij 1597. n. 3. 1227

Vltimus ſtatus beneficij eſt capiendus de tempore impetrationis. ibid. nu. 5. 1227

In impetratione beneficij debet fieri mentio de quolibet beneficio obtento quantumuis modico, niſi obtentum antea fuerit reſignatum, & reſignatio habuerit effectum, vel niſi de obtento per ſententiam ſequuta fuerit priuatio. In Calagurritana Canonicatus. 8. Febr. 1580. n. 1. 2. & 3. 445

Gratia beneficij in qua non fuit facta mentio poſſeſſionis defuncti, qui eam obtinuerat ab Ordinario, dicitur ſubreptitia; ſecus eſt ſi talis poſſeſſio defuncti ſit potius quædam intruſio, de qua non eſt facienda mentio. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. nu. 1. & 3. 160

In impetratione beneficii certo modo Iudex exequutor dicitur mixtus, quando adeſt clauſula amoto illicito detentore. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunii 1603. num. 2. 1471

Impetratio beneficii non vacantis dicitur odioſa de ſui natura, & in dubio pro ea non fit interpretatio ad fauorem impetrantis. In Oſcen. Canonicatus. 12. Decembris 1603. nu. 5. 1483

In impetratione beneficii obtenta propter inſordeſcentiam iuſtificari debet, quòd adfuerit perſeuerantia in excommunicatione coniuncta cum contemptu clauium; cum certa ſcientia excõmunicationis. ibid. num. 6. 1483

Iuſtificatio ſufficit ſecundum vltimum ſtatũ beneficij. Hoſtunen. Capella. 16. Maij 1597. num. 2. 1229

Ad effectum validitatis gratiæ attenditur vltimus ſtatus beneficii & quaſi poſſeſſio. In Romana Capellaniæ. 9. Iunii 1603. num. 3. 1467

De impetratione beneficii. vide in verb. Impetratio.

Duo beneficia diformia ſub eodem tecto retineri poſſunt ex diſpenſatione Ordinarij. In Teleſina Beneficii. 31. Ianuarii 1594. num. 2. Deciſ. 1064

Diſpenſatio ad retinenda plura beneficia ſub eodem tecto narrata in gratia iuſtificari debet. ibid. nu. 1. 1064

Gratia beneficii continens duo principaliter, ſi in vno non poteſt habere effectum in alio ſuſtinetur. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Martii 1595. nu. 6. 1128

Obiiciẽs ne quis de altero beneficio in vim c. ſi eui. de præb. in 6. prouideri, vel ad aliud validè præſentari debeat, probare debet, quòd prius beneficium ſit ſufficiens ad eum alendum. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 5. Decembris 1575. nu. 1. 276

Beneficium litigioſum ab Epiſcopo conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. nu. 1. 945

Beneficium adhuc dicitur litigioſum, licèt ſuper eo latæ fuerint tres ſententiæ cõformes, ſi commiſſa fuerit cauſa nullitatis & iniuſtitiæ nec non reſtitutionis in integrum. ibid. num. 2. 945

Epiſcopus non poteſt beneficium conferre, licèt ſit vacans, quando effectum fuit litigioſum. Mediolanen. Beneficij. 1. Iunij 1592. num. 5. 990

Per oppoſitionem non acquiritur ius ad rem nec in re ſuper beneficio, ita ut poſſit illud peti tanquam ſuum. In Calagurritana de Iocano. 5. Maij 1600. nu. 11. 1355

Ex poſtulatione ſola non acquiritur ius ad beneficium. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. n. 4. 1060

Poſſeſſio beneficij capta vigore monitorij Auditoris Cameræ habentis clauſulam, ſi quis. &c. quod reſoluitur in ſimplicem citationem, facit beneficium litigioſum. In Tridentin. Canonicatus. 5. Iulij 1593. num. 2. 1044

Poſſeſſio beneficii capta lite & appellatione pendente eſt improba. In Volaterana Capella. 16. Nouembr. 1594. nu. 1. 1095

Poſſeſſione beneficij vacua exiſtẽte poteſt exequutor vi expellere eos, qui de facto ſe opponunt. In Vercellen. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. nu. 6. 1041

Poſſeſſio decennalis beneficij dicitur melior titulus de Mũdo etiam in ſucceſſore per reſignationem. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 3. 974

& deſeruit pro titulo colorato. Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 3. 1055

Per adeptionem poſſeſſionis beneficij quæritur poſſeſſio rerum & bonorum illius alio non poſſidente. In Taurinen. Decimarũ. 31. Aprilis 1604. nu. 2. 1497

Per adeptionem ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouembris 1580. nu. 5. 483

& in

& in Placentina Portionis. 31. Maij 1591. nu. 3. 933

De incompatibilitate beneficij. vid. in verb. incompatibilitas.

Ordinatus ad titulum beneficij illi renūciare non poteſt. In Aliphana Canonicatus 27. Iun. 1603. nu. 8. 1471

De renunciatione beneficij. vide aliqua in verb. renunciatio.

Relinquens poſſeſſionem beneficij in manibus Nuncij eam acceptantis nomine Cameræ non reſtituitur cum facto ſuo ab ea ceciderit, & hoc procedit abſque vitio ſpolij. Meliten. Beneficij S. Fantini. 10. Nouembris 1586. nu. 1. & 5. 756

Renuncians poſſeſſionem beneficij in manibus Nuncij nomine Cameræ acceptantis non poteſt amplius prætendere aliquam poſſeſſionem nec naturalem nec ciuilem penes ſe remanſiſſe, itaut ei competere poſſit remedium reſtitutorium. In d. Meliten. Beneficij S. Fātini. 13. Mart. 1587. n. 1. & 8. 773

In poſſeſſione beneficij capta nomine Cameræ de beneficio reſeruato intentio Cameræ eſt illam acquirere ad effectum tradēdi ei cui à Papa facta fuerit prouiſio. In d. Meliten. 10. Nouembris 1586. nu. 4. 756

Poſſeſſio beneficij non ſimpliciter ceſſa ſed ad fauorem non abdicat ius à cedēte, niſi probetur ab eo captam fuiſſe, ad cuius fauorem ceſſa fuit, ſed hoc locum habet ſi cedens poſt ceſſionem adhuc incumbit poſſeſſioni corporaliter alias ſecus. In d. Meliten. 13. Mart. 1587. nu. 2. & 12. 773

Poſſunt ſimul ſtare in ceſſione beneficij ad fauorem Cameræ, quòd Camera non apprehendat poſſeſſionem, & quòd nulla detentio cedenti competat, ſed poſſeſſio medio tempore dicitur vacans. ibid. nu. 11. 773

Ceſſio beneficii liberè & ſimpliciter facta operatur facultatem & licentiam ingrediendi propria auctoritate. ibid. nu. 15. 773

Facultas per priuilegium conceſſa Generali alicuius Ordinis admittendi ceſſiones beneficiorum ſeu Monaſteriorum Ordinis, & illa incorporandi intelligi debet de ceſſione ſimplici & valida nō autem de ſimoniaca abſque beneplacito ſedis Apoſtolicæ. Fauentina Monaſterii. 17. Maii 1604. num. 12. 1498

Ceſſio beneficii in fauorem certæ perſonæ non poteſt fieri, niſi tantum in manibus Papæ. In Meliten. Beneficij S. Fantini. 26. Iun. 1587. num. 2. 796

Per ceſſionem beneficii factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti admiſſa tamen per Papam reſignatione & poſſeſſio acquiritur reſignatario, ſecus eſt ſi probetur quòd reſignans facta reſignatione adhuc incubuerit poſſeſſioni, quia ſi interim ſpolietur, datur reſtitutio. ibid. num. 3. 796

Per renunciationem beneficii factam ſimpliciter in manibus Papæ vel Ordinarii amittitur omnis poſſeſſio, & ſi renuncians ſpolietur nō poteſt agere ſpolio cum careat omni titulo, niſi doceatur de nullitate renunciationis. ibid. nu. 4. 796

Renunciatio beneficii non admiſſa per Ordinarium non operatur effectum amiſſionis poſſeſſionis ſi renuncians ſemper remanſerit in detentatione, nec habuerit ſe pro ſpoliato. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunii 1603. nu. 6. 1478

Renunciatio beneficii facta in manibus poteſtatem non habentis eſt nulla. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouemb. 1587. num. 2. 803

Reſignans beneficium in manibus poteſtatem non habentis amittit poſſeſſionem, maximè ſi ſemper ratam habuerit ceſſionem. ibid. num. 3. 803

In ceſſione beneficii ſimplicis, quæ nullum cōtinet onus reciprocum veluti penſionis, vel regreſſus non habet locum Extrauagans Iulii. III. In Palentina Canonicatus de Viſillos. 29. Martii 1571. n. 1. 233

In collatione beneficiorum ſimpliciū de iure communi non requiritur concurſus, ſed ſufficit vt is, cui prouidetur, ſit idoneus. In Calaguritana Redemptionis motus proprii. 29. Martii 1591. nu. 5. 942

In beneficiis patrimonialibus, quæ conferuntur eis, qui capti ſunt beneficiarii, non dicitur ius quæſitum alicui ante oppoſitionē aduerſarii nec ante ſententiam prolatam ab Ordinario. In Calaguritana de Arcaya 28. Iun. 1591. nu. 7. 962

In beneficiis in Eccleſiis numeratis patrimonialis habent etiam locum reſeruationes & prouiſiones tāquam de reſeruatis, maximè ſi vacent in curia. ibid nu. 4. & 6. 962

Beneficia in Eccleſiis numeratis cōprehenduntur ſub indultis Cardinalium. ibid. n. 5. 962

In collatione beneficii factæ tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis factæ per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunē. Canonicatus. 15. Mar. 1599. nu. 3. 1306

De collatione beneficii v. d. in verb. collatio.

Papa licèt ſit dominus beneficiorum, tamen ſi confert deuolutum, cōfert iure deuoluto. In Mediolanen. Parochialis. 29. Maii 1600. num. 5. 1363

Impetrans beneficiū à Papa tanquā deuolutum ob negligentiam Ordinarii habet tātū tres menſes ad publicandum iuxta Conſtitutionem Gregorii XIII. ibid. nu. 2. 1363

Beneficium deuoluitur cum ſuo onere & ſua qualitate. ibid. nu. 4. 1363

Beneficium, quod certo generi perſonarum debetur non poteſt per Epiſcopū alteri cōferri, ſecus eſt in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. In Placentina Cantoria. 24. Octobris 1594. nu. 6. 1092

In beneficiis vacatione in menſe Apoſtolico contingente,

tingentē, quod certo generi perſonarum debetur, ex qua collatio ad Papā pertinet, perſonæ approbatio infra terminum quatuor menſium à die vacationis Papæ notificari debet, aliàs ad ſolius Papæ diſpoſitionem beneficium remanet iuxta Conſtitutionem Pij V. In Toletana Beneficij de Huerta 13. Iun. 1578. nu. 3. Deciſ. 366

Vacante beneficio in menſe Apoſtolico eius collatio ad ſolum Papam ſpectat. ibid. n. 1. 366

Beneficia regularia regularibus & ſecularia ſecularibus, ſūt cōferenda cū regularis ſine diſpenſatione ſit incapax beneficij ſecularis, ſicut ſecularis eſt incapax beneficij regularis. In Collen. Parochialis. 11. Decemb. 1591. nu. 12. & 13. 1563

Beneficium ſuſceptum in ſui fundatione ſub tuitione ſedis Apoſtolicæ an & quando cēſeatur ab initio acquiſitū Eccleſiæ Romanæ. Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. n. 1. 3. & 4. 1025

Specialis protectio Papæ eximit beneficium ſeu Monaſterium à poteſtate Ordinarij. ibid. nu. 5. 1025

Beneficium commēdatum, donec de eo fiat prouiſio, intelligitur ad quatuor menſes, & illis elapſis ceſſat commenda, & remanet prior vacatio. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 2. 974

Beneficium, quod habuit Abbatem & Conuentum, & quod aliàs à Papa fuit commēdatū, non poteſt dici eſſe de Iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 5. 1353

In priuatione beneficij licèt non requiratur monitio, requiretur tamen citatio in declaratoria. In Aquinaten. Beneficij. 21. Decembr. 1579. nu. 8. 432

Beneficium, quo quis ab Epiſcopo priuatus fuit, ſine citatione priuati conferri poteſt, illius tamen poſſeſſionem parte non citata Epiſcopus tradere nō poteſt. ibid. nu. 9. 432

Ad priuationem beneficij ob non reſidentiam quomodo procedi debeat. In Terdonē. Præpoſitura. 17. Martij 1600 n. 3. & 5 1346

A ſententia priuatoria beneficij ob non reſidentiam non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. ibid. n. 1. 1346

Priuatus beneficio per ſententiā cōtumacialē nō poteſt amplius illud recuperare ſequuta etiam abſolutione. Ciuitatis Caſtelli donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 6. 354

Papa poteſt ad libitum ſuæ voluntatis diſponere de beneficio etiam priuando ſine cauſa. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1593. n. 7. 997

Moleſtiæ ſuper beneficio prouenientes facto Principis ſunt valdè conſiderabiles. ibid. num. 6. 997

Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui propter controuerſiam motā ſuper beneficio illud dimittere non potuit, quantū propter impedimentū ablatū fuit. ibid. n. 9. Deciſ. 997

Ad dimittendum beneficia incompatibilia dantur duo menſes. ibid. n. 10. 997

Tempus datur ad dimittendum beneficium prius obtentum ea ratione, ne clericus dimittendo primum, ſi careat poſtea ſecundo, mendicare non cogatur. ibid. num. 11. 997

De dimiſſione beneficij vide in verb. dimiſſio.

Nominatio ad beneficium à Papa Principi conceſſa cum clauſula in indulto, Ita tamen, quod perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quoad alios Collectores facta ipſo iure expiret, non eſt prohibita iterato fieri, cum nullum alicui fiat præiudicium. In Meten. Canonicatus. 14. Mart. 1586. n. 1. vbi de intellectu huius clauſulæ. 728

Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad beneficia nouiter erecta. Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. nu. 6. 1444

Beneficia nouiter erecta cenſentur eiuſdē ſpeciei cum antiquis, & quaſi poſſeſſio reſpectu beneficiorum antiquorum trahitur ad nouiter erecta. Papien. Iurisnominandi Scholares. 23. Febr. 1604. n. 3. 1492

Beneficia nouiter erecta in Epiſcopatu diuiſo poſſunt etiam obtineri ab iis, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo nō diuiſo. Cæſaraugustana & Dertuſen. Caþmentorum. 24. Ianuar. 1600. n. 7. 1337

Teſtator nō cenſetur voluiſſe erigere beneficiū Eccleſiaſticū, quando erigendo Capellaniā, voluit quod ad ſolos laicos prouiſio ſpectet, & quòd Papa nec alius quiſpiā ſe in huiuſmodi prouiſione intromittat, aliàs reuocat legatū. Salamantina Capellaniæ ſiue legati Pij. 23. Mart. 1583. nu. 1. 611

Succeſſio in beneficiis à ſacris Canonibus eſt improbata, qualiter autē procedat. In Dubio ſacræ Congregationis Concilii. 21. Iunii 1602. nu. 3. & 5. 1442

Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra nec pater tali filio. ibid. nu. 4. 1442

Filii legitimi nō prohibētur obtinere diuerſū beneficium in eadem Eccleſia, ſed idē quod pater obtinuit idq. immediatè. ibid. n. 6. 1442

Illegitimi & ſpurii ſunt incapaces beneficiorum ſine diſpenſatione ibid. nu. 9. 1442

Nepos legitimus ex filio illegitimo nō cōprehenditur ſub decreto c. 16. ſeſſ. 25. de refor. ibid. nu. 11. 1442

Decretum c. 16. ſeſſ. 25. de refor. in ſacro Concilio Trident. nō habuit rationem ſucceſſionis tantum, cum non ſolum agat de beneficiis paternis, ſed etiam de aliis in eadē Eccleſia. ibid. nu. 14. 1442

Idem eſt de penſionibus ſuper beneficio paterno. ibid. nu. 15. 1442

De incapacitate ad beneficium. vide in verb. incapacitas.

De vacatione beneficii. vid. in verb. vacatio.

B 2

BENEMERITA probātur aſſentione donantis concurrentibus adminiculis. In Rauennaten. donationis. 29. April. 1596. n. 9. Dec. 1184

Donatio ob benemerita regulariter non valet, ſi de ijs non conſtet, maximè in donationibus, quæ aliàs ſunt nullæ vel prohibitæ. ibid. num. 4. 1184

Benemerita an probentur iuramēto donantis. ibid. n. 5. 1184

Enūciatio benemeritorum in donatione ſpecificè fieri debet. In Palentin. Decimarum de V fillos. 14. Maij 1574. n. 1. 231

Donans ſi dicat ſe donare ob benemerita, et poſtea dicat ſe liberè, & purè, et ſimpliciter donare, cenſetur ſimplex donatio & nō ob cauſam aut ob remunerationem. In Romana Compromiſſi. 19. Decemb. 1572. n. 8. 181

In donatione facta ex cauſa meritorum regulariter merita probari debēt, nec ſtatur ſimplici enunciationi donantis. ibid. n. 9. 181

De donatione facta propter benemerita vid. in verb. Donatio.

BENEPLACITVM Apoſtolicum, quod in alienatione bonorum Eccleſiæ reſeruatur, recipit tacitam conditionem, quatenus opus ſit. In Romana Caſalis Lōghezza. 21. Maij 1593. num. 7. 1027

Beneplacitum Apoſtolicum reſeruatū quatenus opus ſit, non dicitur opus fuiſſe, quando non mutatur forma inueſtituræ, licèt mutatæ ſint perſonæ. In Romana domus. 14. Iun. 1599. n. 2. 1319

Beneplacitum Apoſtolicum ex lapſu quadraginta annorum præſumitur. ibid. n. 3. 1319

Beneplacitum Apoſtolicum ex curſu lōgi tēporis præſumitur interueniſſe ſecundum cōmunem opinionem, dummodo non ſit curſus decem tantum annorum, & præſertim ſi cum curſu annorum concurrant coniecturæ vrgentes. In Romana Caſalis de Picchis. 15. Iunij 1587. num. 1. & 2. 792

Et in Romana Caſalis Longhezza. 28. Iun. 1593. n. 2. 1042

Præſumptio beneplaciti Apoſtolici ex curſu tēporis reſultans nō interrumpitur per interpellationem hæredi factam, qui veriſimiliter factum ignoret; ſecus eſt ſi poſt interpellationem effluxerint tot anni, qui ſufficiant ad præſumptionem inducendam. ibid. n. 5. 792

Vbi non conſtat de beneplacito Apoſtolico, locatio non poteſt dici ſolemnis, etiam quòd ex lapſu temporis poſſit præſumi ad effectum, vt vnicè ſufficiat pro ſolito. In Romana domus. 16. Febr. 1604. n. 4. 1490

Beneplacitum Papæ ſupplet omnes defectus, & facit quòd non requirantur aliæ ſolemnitates. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 6. & 8. 1080

Ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumuntur omnes ſolemnitates, etiam extrinſecæ, & beneplacitum Apoſtolicum in alienatione interueniſſe. ibidem num. 7. 1080

Per lapſum triginta annorum ante litem motam, præſumitur beneplacitum Apoſtolicum interueniſſe. In Mediolanen. bonorum Sancti Celſi. 5. Maij 1597. n. 1. Deciſ. 1228

Beneplacitum Apoſtolicum per lapſum triginta vel quadraginta annorū præſumitur, & ita ſeruat Rota, ſecus eſt ſi adſit præſumptio in contrarium. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 1. & 8. 671

Alienatio facta ſaluo beneplacito Sanctiſſimi, donec obtentum ſit beneplacitum, non tenet, & interim impeditur dominij tranſlatio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decemb. 1587. n. 8. 805

BONA intelliguntur deducto ære alieno, ſi capiantur pro vniuerſa ſubſtantia. In Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. nu. 1. & 3. 451

Et in Romana pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 2. 643

Bona hæreditaria intelliguntur deducto ære alieno. In Fauentina bonorum. 9. Martij 1592. n. 3. 979

Et in Romana Expenſarum. 16. Octobris 1589. n. 2. 891

Retentio omnium bonorum non datur hæredi creditori, qui hæreditatem reſtituere tenetur, pro creditis illis, de quibus non liquet, ne interim faciat fructus ſuos, ſed pro eis tantum quæ ſunt liquida, aliquorum bonorum pro concurrenti quantitate datur retentio. ibid. n. 4. 979

Verbum generale, bona, non reſtringitur per adiectionem ſpecierum. In Peruſina fideicommiſſi. 25. Iun. 1582. n. 7. 584

Appellatione bonorum in contractibus non venit vniuerſitas bonorum. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Martij 1586. n. 2. 725

Bona in dubio præſumuntur allodialia. In Calaguritana ſpolij panis. 23. Ianuarij 1598. n. 5. 1262

Appellatione bonorum ſtabilium non veniunt iura & actiones ſecundum propriam vocabuli ſignificationem. In Romana domus. 1. Febr. 1591. n. 3. 932

Bonorum mobilium & immobilium appellatione non continentur iura & actiones, niſi ſecus ſit ex intentione proferentis, & ex natura ipſius actus. In Peruſina fideicommiſſi. 25. Iun. 1582. n. 4. 584

Bona ab aliquo poſſeſſa, quæ ſita ſunt in loco, in quo adeſt multò maior eiuſdem poſſidentis quantitas, eiuſdem eſſe præſumuntur. In Papien. bonorum. 27. Nouembris 1596. num. 5. 1209

Bona in communi poſsideri poſſunt & iure familiaritatis. In Caualicen. bonorum. 9. Martij 1571. n. 1. 130

Bona non præſumuntur poſſeſſa iure familiaritatis, quando adeſt titulus, ſed iure proprio. ibid. n. 2. 130

In bonis acquiſitis per vnum ex fratribus non præſumitur cum alijs fratribus contra-

cta ſocietas, niſi de ea doceatur. ibidem num. 4. Deciſ. 330
Alleganti extare alia bona vltra deſcripta in inuentario incumbit onus probandi. In Portuen. bonorum. 6. Martij 1581. n. 6. 504
Et in ead. 10. Nouemb. 1578. n. 2. 374
Deſcriptio bonorum facta in forma ſimplicis memorialis non probat exiſtentiam & quantitatem illorum contra ſcribentem, neq; illum obligat. In Praneſtina bonorum. 5. Nouemb. 1578. n. 1. 373
Bona emphyteutica comprehenduntur in generali bonorum obligatione, maximè in eo qui non eſt ſoluendo. In Romana Vineæ. 26. Iun. 1598. n. 4. 1290
Bona patris pro mala adminiſtratione bonorum filij ſunt tacitè hypothecata. ibid. num. 1. 1290
Sub hypotheca generali omnium bonorũ comprehenduntur etiam bona poſt hypothecam acquiſita, & in eis datur Saluianum; fallit tamen, vt ibid. n. 2. 5. & 6. 1290
Diuiſio facta de aliquibus bonis non debet extẽdi ad alia bona, neque ad alias cauſas. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 4. 739
Pactum ſuper bonis hereditarijs non trahitur ad non hereditaria. ibid. n. 6. 739
Bona, quæ erãt patris, poſſeſſa per patruũ pluribus remedijs de iure communi recuperari poſſunt, vt per titulum, de petitione hereditatis, & per titulum, Quorũ bonorum. ibid. num. 1. 739
Bona fideicommiſſo ſubiecta non dicuntur bona grauati, nec ex eis poteſt detrahi legitima, quam reliquit grauatus in bonis ſuis. In Romana legitimæ. 16. Decemb. 1591. num. 8. 969
Bona fideicommiſſo ſubiecta pro alimentis neceſſarijs alienari poſſunt, ſed hoc procedit in deſcendentibus teſtatoris non autem in extraneis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. num. 2. 925
De bonis fideicommiſſo ſubiectis, quando pro dotibus alienari poſſint. vid. in verb. Dos.
Bona reſtitutioni ſubiecta appellatione ſuorum bonorum non comprehenduntur. In Romamana legitimæ. 1. Iulij 1591. n. 6. 963
Bona prohibita alienari non poſſunt vendi vel diſtrahi pro ſoluendis debitis prohibentis, quod verum eſt in debito chyrographario et continente perſonalem actionem tantum, nõ autem in hypothecariã, cui per prohibitionẽ non præiudicatur. In Portuen. bonorum. 6. Martij 1581. n. 1. & 2. 504
De cõmunione bonorũ vid. in verb. Cõmunio.
De deciſione bonorum vid. in verb. Diuiſio.
Bona eccleſiaſtica & bona militiarum religioſarum, & Confraternitatum laicalium quo ad prohibitionem alienationis nõ differunt. In Anconitana prædij. 3. Martij 1586. n. 7. 724
Bonorum eccleſiæ adminiſtratio de iure communi pertinet ad Epiſcopũ & Capitulũ ſimul, & ſi Capitulum fecerit aliquos actus poſſeſſorios, debet probare, quòd illos fecerit priuatiuè ad Epiſcopum ad effectũ manutentionis. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 1. Deciſ. 339
Bona menſæ Epiſcopalis etiam ſeparatæ à menſa Capituli ſi alienẽtur, requiritur conſenſus Capituli, ſed ſi probetur euidẽs vtilitas, defectus dicti conſenſus non obſtat. In Auximana bonorum. 1. Februarij 1580. n. 4. 443
Alienans bona Eccleſiæ tanquam patrimonialia eſt debitor eccleſiæ pro illa ſumma. In Placentina bonorum. 7. April. 1581. n. 6. 508
Bona Commendæ à Commẽdatario donari nõ poſſunt. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. n. 5. 1313
Bona acquiſita ex redditibus eccleſiaſticis regulariter non ſunt beneficiatorum, ſed ad Eccleſiam pertinẽt, quod procedit etiam in fructibus ſimplicium beneficiorum, ſecundũ magis comm. opin. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 9. 594
De bonis Eccleſiæ vid. in verb. Eccleſia.
De bonis fiſco incorporatis vid. in verb. Fiſcus.
BONA FIDES in actu operatur tantum, vt quis non amittat, nõ autem vt acquirat. In Abulen. Capellaniæ. 17. Maij 1600. n. 5. 1368
Bona fides præſumitur ex antiquitate temporis. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 6. 1021
Bona fides ex ſcientia rei alienæ excluditur. In Anconit. Vineæ. 17. Iun. 1583. n. 2. 629
Tranſactio præſtat bonam fidem, niſi à principio detur ſcientia rei alienæ. In Anconit. Vineæ. 29. Martij 1585. n. 3. 695
Vt credulitas inducat bonam fidẽ, debet doceri, quòd ex iuſta cauſa motus ſit ad credendum. In d. Anconitana Vineæ. 17. Iunij 1583. n. 3. 629
Ad effectum præſcriptionis bona fides præſumitur non ſolum in poſſidente cum titulo, ſed etiam ſine titulo. ibid. n. 1. 629
Præſcriptio tam de iure communi quàm vigore Statuti non habet locum non concurrente bona fide. In d. Anconit. Vineæ. 21. Maij 1586. n. 1. 740
Bona fides in præſcribente præſumitur. In d. Anconit. Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 4. 602
Bona fides oritur ex præſentia Iudicis & conſanguineorum. ibid. n. 3. 602
Bona fides contrahentis ſpectanda eſt, tam ſi contrahat nomine proprio, quàm ſi alieno, quod maximè locum habet in inchoanda præſcriptione, licèt ſecus fortè eſſe poſſet in iã inchoata vel à patre vel à pupillo, ſi in tutore adſit mala fides. In d. Anconit. Vineæ. 21. Maij 1586. n. 3. 740
Bona fides in contractibus à iure reprobatis fructuum acquiſitionem operari non poteſt, cum ipſo iure fructus extinguant ſortem. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decembris 1592. n. 8. 1006

Bo-

Bona fidei recognitio facta in teſtamento parte præſente probat debitum. In Sutrina cenſus. 6. Feb. 1604. n. 1. Deciſ. 1488
B R E V E *ſubreptitium nullam tribuit iuriſdictionem. In Calaguritana quarta portionis. 21. Nouemb. 1576. n. 2.* 310
Breue non emanatum ad alicuius petitionem non poteſt de ſubreptione redargui. In Lamacen. adminiſtrationis. 12. Ianuary 1579. num. 1. 388
Verbum, intelleximus in Breue non refertur ad partem. ibid. n. 2. 388
Clauſula parito breui requirit paritionem etiã reſpectu fructuum. In Iſpalen. beneficij. 24. Febr. 1584. n. 1. 655
Oblatio non ſufficit, quando adeſt clauſula parito Breui, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum, & de ratione differentiæ. ibid n. 2. & 3. 655
Petens procedi ad vlteriora vigore Breuis habentis clauſulam parito Breui, practica Rotæ eſt vt liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd Iudici præfigatur terminus ad liquidandum. ibidem. n. 4. 655
B V L L A *exorbitans à iure communi & dura non eſt trahenda ad caſum non expreſſum. In Interamnen. legitimitatis. 15. Maij 1600. num. 4.* 1358
Clauſulæ bullæ licèt ampliſſima non comprehendunt plus quàm principalis diſpoſitio comprehendat. ibid. n. 5. 1358
Bulla præſumitur vſu recepta maximè data effectuatione. In Seguntina præeminentiarum. 22. Martij 1604. n. 3. 1495
Si Bulla nihil continet, quod ſonet in contractum ſed tantum in ſimplicem Conſtitutionem dicitur merum priuilegium, ex quo conceſſio non eſt facta per viam contractus ſed ad partis ſupplicationem. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. num. 1. & 4. 510
Inſertum bullarum antiquarum de verbo ad verbum operatur diuerſas enunciatiuas, licèt bullæ ipſæ non exhibeantur. In Alben. Plebis de Doliano. 8. Aprilis 1598. n. 2. 1272
Clauſulæ, quæ in initio bullarum ſeu litterarum prouiſionum ſolent apponi de virtute & meritis illius, cui ſit prouiſio, de ſtylo apponuntur, non autem per modum cauſæ. In Meliten. penſionis. 18. Martij 1602. n. 10. 1425
Expeditio bullarum ſeu litterarum non eſt neceſſaria, quando non agitur ad earum canonizatoriam. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iulij 1581. n. 4. 538
Expeditio bullarum ſeu litterarum non requiritur ad gratiæ perfectionem, ſed tãtum ad probationem. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. n. 2. 775
Qui vigore decreti de dimittendo tenetur bullas ſeu litteras infra ſex menſes expedire, durante tempore moleſtiarum ei non currit tempus ad dimittendum beneficium. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1593. num. 4. 997
Diligentiæ factæ non ſufficiunt ad probãdum expeditionem bullarum, quia potuerunt expediri per viam ſecretam. In Palentin. Canonicatus. 26. Martij 1571. n. 4. 133
Si præſentatus non expediuerit bullas ſeu litteras, ſed ceſſerit iuri ſui beneficij ad fauorẽ alterius, ſubrogatus tenetur litteras expedire, & ea facere, ad quæ tenebatur cedens. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 24. Octobris 1572. n. 1. 175
Bulla Pij V. contra illegitimos non tollit diſpoſitionem iuris communis, ſed tantum habilitationes ex iure ſpeciali prouenientes. In Romana domus. 4. Nouemb. 1580. n. 4. 478
Bulla Pij V. reuocatoria facultatum teſtandi & diſponendi de rebus eccleſiaſticis feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos declaratur. In Interamnen. legitimitatis. 15. Maij 1600. n. 1. 1358
Bulla Pij V. de non infeudandis declaratur. In d. Interamnen. legitimitatis. 18. Iunij 1599. n. 6. 1321
Bulla Pij Quinti ſuper Confidentijs necnon Pij IIII. locum habent, quando quis acceptato beneficio illud retrocedit in fauorem reſignantis reſeruata ſibi penſione vel regreſſu, etiam quòd eadem die hæc geſta non fuerint, dummodo intra modicum temporis ſpatium, quod per bullam Pij V. declaratur duorum vel trium menſium. In Gerunden. Præceptoriæ. 4. Nouemb. 1592. n. 1. 1001
Bullæ ſuper Confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidentialibus, & comprehendunt etiam illos, qui tollerabantur cum eſſent illiciti. ibid. num. 4. & 6. 1001
Bulla Pij IIII. ſuper ſpolijs fructuum beneficiatorum defunctorum, quomodo intelligatur, & quos liget. In Romana ſeu Vercellẽ. pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 10. 594
Bulla Pauli IIII. ſuper ſpolijs quomodo intelligatur. ibid. n. 13. 594
Bulla Iulij III. ſuper fructibus beneficiorum inexactis declaratur. ibid. n. 14. & 20. 594
Bulla declaratoria Gregorij XIII. quæ innouat diſpoſitionem Bonifacij VIII. ne quid detur pro iuſtitia vel gratia in curia obtinẽda, non habet locum extra Curiam, nec in caſibus, in quibus quid datur pro labore & expenſis, pro quibus quis cogi poteſt ad dãna & intereſſe. In Auximana bonorum. 8. Iunij 1588. n. 1. 825
Item non habet locum, quando aliquid datur pro conſequẽda iuſtitia, ſi ille qui dedit, verè fouebat iuſtitiam. ibid. n. 2. 825
Bulla Leonis X. reformationis Curiæ edita in Concilio Lateranenſi declaratur. In Romana Penſionis. 14. Februarij 1583. num. 2. 606
Bulla in fauorem Monaſterij Cõuertitarum edita contra mulieres malæ & inhoneſtæ vi-

vita ſuper earum bonis eidem Monaſterio applicandis, non comprehendit eas, quæ ad meliorem frugem redierunt. In Romana ſeu Florentina hæreditatis. 1. Iuly 1592. num. 6. Deciſ. 999

Bulla à Sum. Pontificibus edita contra homicidas reddunt eos incapaces factionis teſtamenti, declaratur tamen intelligendum eſſe de bannitis condemnatis propter delictum ſecus propter contumaciam. In Ciuitatis Caſtelli donationis de Vitellis. 16. Decembris 1577. n. 2. 3. & 16. 354

Bulla, quæ pœnam irrogant condemnatis, intelliguntur de condemnatis propter delictũ & non propter contumaciam. In Veliterna bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 5. 376

CADVCITAS prætendi poteſt vel ratione iuramenti, vel ratione pacti reſolutiui, in locatione appoſiti, vel ratione obligationis ſolutionis, vel ratione conditionis expreſſè appoſita. In Marturana affictus. 14. Iun. 1574. n. 2. 235

Agenti ad caducitatem incumbit onus probãdi identitatem bonorum per ſcripturam. In Vicen. Decimarum. 28. April. 1589. num. 1. 869

Remiſſio caducitatis non dicitur noua conceſſio. In Romana domus Sanctæ Mariæ in Via Lata. 2. April. 1604. n. 2. 1496

Dubietas iuris excuſat à caducitate. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 1. 1149

Cauſa dubitabilis habens originem ab inſtrumento non bene claro excuſat à caducitate. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 20. 794

Celeris redemptio rei emphyteuticæ alienatæ excuſat à caducitate, quando nondum fuit acceptata caducitas, cum per redemptionem non poſſit dici ius eccleſiæ factum deterius. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 16. 794

Cenſus impoſiti venditio facta cum pacto de redimendo ſuper re emphyteutica excuſat à caducitate venditorem alienantem ſine conſenſu domini, quando adeſt pactum quòd propter alienationem pœna caducitatis incurratur, ſi cenſus fuerit redemptus ante caducitatis acceptationem. ibid. n. 11. 794

Caducitas excuſatur, ſi per impoſitionem cenſus in re emphyteutica per pactum ſub pœna caducitatis alienari prohibita, longe plus fuerit melioratum, quàm importet cenſus impoſitus. ibid. n. 27. 794

Ex impoſitione cenſus non incurritur caducitas tam in locatione quàm in emphyteuſi de iure communi, quod tamen propter clauſulam ad habendum poteſt aliquam pati difficultatem. ibid. n. 18. 794

Ignorantia pacti deuolutiui excuſat à caducitate. ibid. n. 12. 794

Omnis ferè cauſa colorata excuſat à caducitate. In Mediolanen. bonorum Sancti Celſi. 5. Maij 1597. n. 3. 1228

Falſa cauſa non excuſat à ſolutione canonis ſed à caducitate. ibid. n. 4. 1228

Pœna caducitatis per minorem etiam incurritur in caſibus, in quibus vel ex diſpoſitione legis, vel ex diſpoſitione hominis fuit introducta. In Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1576. n. 6. 313

Pœna caducitatis contra minorem per Eccleſiam exigi non poteſt, maximè ſi eius conditio non ſit effecta deterior.

Idem eſt ſi bona alienata ante acceptatam ab Eccleſia caducitatem ſint recuperata. ibid. n. 5. 313

Prohibitio alienationis adiecta in locatione ad longum tempus non facit caducitatem, ſed tantum alienationis nullitatem. ibidem num. 4. 313

Non agnita ſeu non acceptata caducitate ab Eccleſia remiſſio obtineri poteſt. In Regien. bonorum. 3. Marty 1586. n. 13. 723

Pœna caducitatis, quæ non venit ex natura contractus, ſed ex pacto dicitur merè conuentionalis & pœnalis. In d. Romana Caſalis Marciliani. 19. Iuny 1587. num. 23. 794

Alienãs rem emphyteuticam prohibitam alienari ſine conſenſu domini ſub dicta pœna ratione æquitatis excuſatur. ibid. n. 14. 794

Deterioratio modica non attenditur ad effectum caducitatis. In Aretina bonorum. 12. May 1600. n. 6. 1356

Permutatio vſus & godimenti vineæ, Item nec pignoratio dicuntur propriè alienatio ad effectum caducitatis. ibid. n. 5. 1356

Vbi agitur ad effectum caducitatis probatio debet eſſe concludens. ibid. n. 1. 1356

Teſtes qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem ad effectum caducitatis. ibid. n. 2. 1356

CAECVS condens teſtamentum inter liberos non tenetur ſeruare ſolemnitatem l. hac conſultiſſima C. qui teſtam. fac. poſſ. ſed in eo locum habet diſpoſitio §. ex imperfecto, ſed hoc declaratur procedere quando omnino ceſſat fraudis ſuſpicio, aliàs ſecus eſt in teſtamento vel codicillis etiam inter liberos factis. In Mediolanen. bonorum. 27. Nouemb. 1591. n. 1. & 2. 966

Cæcus poteſt donare cauſa mortis etiam nõ adhibitis ſolemnitatibus l. hac conſultiſſima C. qui teſtam. fac. poſſ. vt eſt comm. opin. ſed hoc intelligitur procedere ſi præſens ſit donatarius vel alius, qui pro eo ſtipuletur, aliàs reſoluitur in fideicõmiſſum & requiruntur ſolemnitates d. §. ex imperfecto. ibid. n. 3. 966

CALVMNIA ex parte rei non facit, quominus teneat ipſo iure tranſactio. In Anconitana Vineæ. 1. Iulij 1583. n. 6. 638

Vbi petitum eſt iuramẽtum calũniæ eius omiſſio vitiat & annullat proceſſum, & ſententiã. In Calagurita. de Iocano. 5. Maij 1600. num. 2. 1355

Iu-

Iuramentum calumniæ non datur, poſtquam eſt concluſum in cauſa niſi in ſummarijs, vel niſi iudex ex officio etiam poſt concluſũ in cauſa deferat, quod facere poteſt. ibid. num. 2. & 3. Deciſ. 1353

Ex præſtatione iuramenti de veritate dicenda quis non excuſatur à iuramento calumniæ. ibid. nu. 4. 1355

Iuramentum de veritate dicenda non reſpicit totam cauſam, prout reſpicit iuramentũ calumniæ. ibid. nu. 5. 1355

Vbi quis intentionem ſuam plenè probauit non poteſt cogi iurare de calumnia. ibid. num. 6. 1355

Sententia lata non præſtito iuramento calumniæ expreſsè per partem petito, eſt nulla. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. nu. 10. & 29. 857

Recuſatio perpetua omnium ferè iudicum auget ſuſpicionem calumniæ in recuſante. In Iſpalen. Iuris nominandi. 27. Nouembris 1589. nu. 5. 897

In manifeſta calumnia partis recuſantis iudices licitum eſt partis reclamatione non obſtante procedere ad vlteriora. ibid. nu. 6. 897

C AMBIA *iuxta conſuetum ſtylum mercatorũ de facili præſumũtur ficta & ſicca. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. num. 4.* 946

De veris cambijs & legitimis & non fictis non dicitur conſtare, quando de eis nec per litteras cambij nec per librorum mercantiliter tentorum partitas doceatur, ſed præſumuntur ſuſpecta. ibid. nu. 1. 946

Ad hoc vt peti poſſit intereſſe propter cambia tanquam damnum emergens debent probari requiſita per Caſtren. in l. 3. §. fin. nu. 3. de eo quod cert. loc. ibid. nu. 5. 946

Pecunia accepta ad cambium præſumuntur accepta pro ſoluenda ſumma, quæ antea debebatur, & non pro debito poſtea facto, declara tamen vt in Romana Cambiorũ. 17. Maij 1599. nu. 1. & 2. 1313

Cambia & recambia contra decoctum non currunt. In Romana Pecuniaria. 13. Maij 1602. nu. 1. 1434

Littera cambij vbique locorum inter mercatores habet exequutionem paratã. Anconitana Attentatorum. 16. Iun. 1581. n. 7. 530

& in eadem 12. Februarij 1582. n. 2. 562

Littera cambij continent tria commercia vnũ inter numerantem & dantem litteras, inter numerantem & illum cui litteræ diriguntur, & inter dantẽ litteras, & eum cui diriguntur, & in omnibus poteſt verificari debitum vigore litterarum cambij. d. Anconitana Attentatorum. 12. Febr. 1582. nu. 3. 562

Statutum loquens de exequutione litterarum cambij intelligitur tam de eo, qui litteras ſcribit, quàm de eo cui diriguntur poſtquam eas acceptauit. In d. Anconitana attentatorum. 16. Iunij 1581. nu. 4. 530

Statutum loquens de exequutione litterarum cambij dicitur ordinatorium, non deciſorium, ſi non prohibeat exceptiones peremptorias opponi poſſe. ibid. nu. 3. Deciſ. 530

Statutum circa exequutionem litterarum cambij ligat etiam forenſes, qui in eo loco litigant. ibid. nu 2. 530

C AMERA *ſuccedit in locum beneficiati etiam in fructibus decurſis in eius vita. In Romana Pecuniaria. 14. Martij 1583. nu. 1.* 608

Fructus beneficiatorum vacantes deſtinati in Vrbe an ſpectent ad Cameram Apoſtolicã. In Romana ſeu Vercellen. pecuniaria. 29. Nouembris 1592. nu. 1. 598

De Annatis, quæ ſoluuntur Cameræ Apoſtolicæ. vide in verb. Annata.

De Renunciatione beneficij in manibus Cameræ vid. in verb. Beneficium.

Poſſeſſio Cameræ etiam inſtrumẽtalis ritè & rectè capta citato poſſeſſore, & verificatis verificandis, facit, quòd illam obtinenti competat actio ſpolij, non autem via exequutiua, ſi verò non fuerint ſeruata ſeruanda, talis poſſeſſio nomine Cameræ nihil tribuit, nec in tali caſu poteſt intrare ſpolium. In Abulen. præſtimonij. 11. Februarij 1577. nu. 5. 316

Bona ad Cameram non dicuntur legitimè deuoluta niſi priuatio fuerit legitimè iuſtificata. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 1. 290

Feudum nõ poteſt dici perpetuo iure ad Cameram ſpectare per priuationem factam in contumaciam, cum infra annum vaſſallus non priuetur proprietate feudi, licet poſſeſſione priuari poſſit & hoc procedit etiam ſi præceſſerit trina citatio. ibid. num. 9. 290

& in ead. 22. Aprilis 1575. nu. 5. 254

Sequeſtri pro intereſſe Cameræ Apoſtolicæ obtenti non poteſt ita de facili obtineri reuocatio. In Romana Damnorum & intereſſe. 12. Februarii 1590. nu. 3. 912

Pro decretis Cameralibus præſumi nõ debet. In d. Imolen. Caſtrorũ. 22. Aprilis 1575. num. 8. 254

Clerici Cameræ dicuntur habere à Papa mãdatum generale cum libera, & habent facultatem in procedendo, quam habet Gubernator Vrbis. In d. Imolen Caſtrorum. 16. Martii 1576. nu. 17. 290

De Auditore Cameræ. vide ſupra verb. Auditor.

C AMERALIS O BLIGATIO *non capit niſi expreſſa. In Auximana Bonorum. 7. Iunii 1591. nu. 1.* 955

Cameralis obligatio dicitur durior, in qua præter obligationem Cameralem currunt fructus. In Lauretana Pecuniaria. 31. Ianuarii 1603. nu. 2. 1454

Cameralis obligatio habet exequutionem paratam, & prodeſt omnibus intereſſe habẽtibus.

Digitized by Google

tibus. In Romana releuationis indemnitatis. 27. Octobris 1603. nu. 1. Deciſ. 1477

Contra obligationem iuratam in forma Cameræ exceptio ſolutionis opponi poteſt, ſi tamen opponatur ante ſententiam. In Romana indemnitatis. 4. Aprilis 1588. num. 1. 814

Inſtrumentum publicum obligationis Cameralis dicitur continere probationem probatam, & exequi debet. In Romana pecuniaria. 28. Aprilis 1586. n. 1. 736

Error inueriſimilis & dubius non impedit exequutionem Cameralis obligationis. ibid. num. 3. 736

Rigor obligationis Cameralis vulnerata per Compromiſſum & laudum non eſt attendendus. ibid. nu. 4. 736

Compromiſſum & laudum factũ ſuper obligatione Camerali inducunt nouam conuentionem, & ideo exequutio obligationis Cameralis fieri debet iuxta terminos & moderationem in laudo contentã. ibid. n. 5. 736

Obligatio Cameralis licèt contracta per errorem non impedit exequutionem, ſi ad probandum errorem res requirat altiorem indaginem. ibid. nu. 2. 736

Error in tranſactione quando non eſt certus & clarus non impedit exequutionem Cameralis obligationis. In Caſtren. Taxarum. 16. Octobris 1585. nu. 3. 705

Per exceptionem turbidam & irreleuantem non retardatur exequutio Cameralis obligationis. In Romana de Grandis. 16. Ianuarii 1595. nu. 4. 1107

Creditor qui habet plures obligatos in forma Cameræ omiſſa exequutione facta contra vnum ex obligatis poteſt variare, & alios obligatos conuenire. ibid. nu. 3. 1107

Exequutio facta poſt inhibitionem, ſi ſit facta vigore obligationis Cameralis propter priuilegium Auditoris Cameræ tenet, aliàs eſt attentata & venit reuocanda. In Romana hæreditatis. 19. Decembris 1578. num. 1. 385

Sententia lata contra principalem in obligatione Camerali quando noceat fideiuſſori non citato, & quando exequi non poſſit. In Romana releuationis indemnitatis. 27. Octobris 1603. nu. 1. 1477

Obligatio Cameralis vulnerata per ſententiã Auditoris Cameræ non habetur in conſideratione. In Compoſtellana Penſionis. 12. Octobris 1584. nu. 3. 674

Cameralis obligatio non dicitur conſtare ex copia inſtrumenti producta, de qua non apparet, quod habuerit requiſita in conſenſu de ſtando copia, nec fuerit parte legitimè citata extenſa. In Peruſina exequutionis. 20. Nouembris 1579. nu. 1. 425

Clauſula omni meliori modo & iuramentũ cum obligatione Camerali æquipollẽt obligationi vti principalis. In Romana euictionis domus. 5. Iulij 1599. nu. 5. 1324

Campana non facit, quòd Capella deſignata eſſe ſimplex Oratorium, prout nec etiam celebratio miſſarum. In Volaterrana Capella. 16. Nouembris 1594. nu. 5. & 6. 1093

Campanæ, licèt ſint benedictæ, non prohibentur retineri, & vti pro ſeruitijs etiam prophanis, dummodo non impediatur cultus diuinus, nec ob id poteſt dici abuſus. In Cæſaraugustana Campanarum. 15. Martij 1574. nu. 1. Deciſ. 223

Cancellaria de ſtylo non recipit cõſenſus conditionales in reſeruationibus penſionum, ſed liberos. In Romana penſionis. 28. Maij 1603. nu. 3. 1465

Regula Cancellariæ de præſtandis conſenſibus non eſt de dandis, ſed expeditores cõcernit. ibid. nu. 7. 1465

Cancellaria in expeditione non dat duplicem reſeruationem in beneficijs ſed diſponit tãtum de digniori, & de alia conditionaliter. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 3. 1251

Canon denegatus interuertit poſſeſſionẽ domini directi. In Romana Domus. 6. Martij 1587. nu. 3. 769

Canonis remiſſio locum non habet in locationibus perpetuis. In Mediolanen. Bonorũ S. Celſi. 5. Maij 1597. nu. 2. 1228

Canonis remiſſio non fit niſi pro tempore calamitatis. ibid. num. 3. 1228

Canon emphyteuſis ſemper peti poteſt etiam quòd lis pendeat ſuper deuolutione, aliàs emphyteuta non ſoluens cadit ob non ſolutionem, quod locum habet etiam in Eccleſia. In Ariminen. fructus dotis. 21. Iun. 1591. num. 2. 958

Cenſus qui ſoluitur pro re emphyteutica accipitur etiam pro canone. In Papien. Tenutæ. 27. Iunii 1597. nu. 1. 1235

Canon in confirmanda alienatione poteſt per iudices commiſſarios de conſenſu partis augeri ad maiorem Eccleſiæ vtilitatem. In Aretina Bonorum. 19. Martii 1599. n. 10. 1307

Canon redintegrãda. 5. q. 1. declaratur, quod præſcriptione tollatur. In Nullius ſeu Mediolanen. remedii redintegrandæ 17. Maii 1600. nu. 1. 7. & 8. 1360

Canonia eſt ius quod oritur ex receptione in fratrem. In Lucana Beneficiorũ. 22. Iun. 1580. nu. 3. 474

Vox in Capitulo pendet à Canonica. ibid. num. 2. 474

De præbenda quaſi Canonicali idem iudicatur quod de Canonicali. ibid. nu. 5. 474

Aliud eſt habere iura Canonicalia, aliud habere præbendam Canonicalem. In d. Lucana Beneficiorum. 18. Decembris 1579. num. 7. 437

Vicarius, qui eſt Canonicus, in Capitulo ſedere debet in ſuo loco Canonicali. ibid. num. 5. 437

Canonicatus largo modo dicitur dignitas. In Auximana honorũ. 1. Febr. 1580. nu. 6. 443

CANO-

Digitized by Google

CANONICATVS Eccleſiæ Collegiatæ requirit perſonalem reſidentiam. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. nu. 2. Deciſ. 1256

Canonicatus Eccleſiæ Cathedralis collatio ex iuris communis diſpoſitione eſt communis inter Epiſcopum & Capitulũ. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. num. 7. 1296

Canonicatus illius, qui factus fuit Abbas regularis, non vacat, niſi poſt emiſſam profeſſionem. In Craconien. Canonicatus. 24. Ianuarij 1594. nu. 5. 1060

Aetas ad Canonicatũ obtinẽdũ abſq. diſpẽſatione ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini requiritur non minor viginti duorũ annorum, quia ad ſubdiaconatum tot requirũtur. In Bellunen. Canonicatus. 19. Iun. 1595. nu. 1. 1138

Ad obtinendum Canonicatum ſufficit, quòd prouiſus ſit in vigeſimoprimo ætatis anno vigore ſacri Concilij Tridentini. In Virdunen. Canonicatus. 13. Februarij 1581. num. 1. 500

Obtinens Canonicatum presbyteralem ſufficit quod intra annum promoueatur. In Aurien. Canonicatus. 4. Martij 1577. nu. 5. 318

Decretum de dimittendo ſecundum beneficiũ ſeu Canonicatum non obligat ad dimittendum primum, niſi poſt adeptam pacificam poſſeſſionem ſecundi. In Tiraſonen. Canonicatus. 9. Ianuarij 1598. nu. 1. 1254

Per aſſequutionem dignitatis in Eccleſia, in qua quis obtinet Canonicatũ, vacat Canonicatus, & dicitur renunciatũ omni iuri, quod in ipſo Canonicatu competit. In Cãpanien. Canonicatus. 26. Octob. 1598. n. 1. 1298

Archipresbyteratus, cum ſit dignitas, etiam ſine præbẽda eſt incompatibilis cum Canonicatu ſub eodem tecto. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 2. 420

Diſpenſatio de retinendo Archipresbyteratũ cum Canonicatu non facta mentione de præbenda illius, dicitur ſubreptitia, ſi præbendæ ſint incompatibiles, an autem ſuſtineatur ex clauſula, etiam quòd ſit beneficiatus. vide In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 1. 4. & 5. 420

Poſſeſſio Canonicatus capta nõ capitulariter non eſt manutenibilis de iure, ſecus eſt de conſuetudine. In Tridentina Canonicatus. 5. Iulij 1593. nu. 1. 1044

Stalus in choro & vox in Capitulo non habẽtur pro fructu Canonicatus ad effectũ, vt per aſſequutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet Canonicatus. In Placentina Portionis. 31. Maij 1591. n. 2. 953

CANONICVS, qui eſt ſacerdos, non ob id impeditur, quin poſſit præbendam ſub diaconalem retinere. In Mediolanen. Canonicatus. 25. Maij 1590. nu. 1. 926

Vox in Capitulo & ſtalus in choro ſunt propria & particulares prærogatiuæ Canonicorum, & non competunt ei qui non ſit Canonicus. In Seguntina Præeminentiarum. 22. Mar. 1604. nu. 2. Deciſ. 1495

Canonicus in Capitulo ſedere debet ſecundũ antiquitatem. In Lucana Beneficiorum. 18. Decembris 1579. nu. 3. 437

Epiſcopus, qui eſt in Capitulo vti Canonicus, in quo loco ſedere debeat. ibid. n. 4. 437

Vicarius, qui eſt Canonicus in Capitulo ſedere debet in ſuo loco Canonicali. ibid. n. 5. 437

Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam, præcedere debẽt Archipresbyteros, Rectores, & alios clericos diœceſis. In Boianen. præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. nu. 1. 1223

Canonicus effectus Canonicus poſt ſuſpenſionem Capituli non poteſt dici ſuſpenſus. In Calciaten. Canonicatus & præbendæ. 6. Martij 1589. nu. 3. 860

Canonici non poſſunt ſibi ipſis & in propriũ commodum ſtatuere; quod tamen intelligitur; quando ſtatuitur de re communi inter alios, ſecus eſt ſi de re ſolum ad Canonicos ſpectante. In Illerden. Augmenti. 30. Octobris 1585. nu. 1. 4. & 5. 707

Canonici non poſſunt per viam conuentionis & transactionis diſponere de rebus Eccleſiæ & de Canonicatibus vel dignitatibus in præiudicium ſucceſſorum abſq. confirmatione Apoſtolica, licẽt per viam ſtatuti poſſint. In Cortonen. Dignitatum. 2. Decembris 1569. nu. 1. 87

Canonicorum nomen in diſpoſitione vel concordia non ſolum ſtat demonſtratiuè ſed etiam limitatiuè. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594 nu. 2. 1058

Delictum Canonici particularis non eſt delictũ Capituli. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. nu 3. 1022

Proteſtatio facta ab vno ex Canonicis in Capitulo ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicente. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembris 1585. nu. 1. 708

Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorũ Canonicorũ, prout dicitur de præſtatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. Aprilis 1593. nu. 4. & 5. 1021

Canonicus regularis non poteſt de beneficio ſæculari curato prouideri, cum licentia tamen ſui ſuperioris poteſt; ſecus in Canonico regulari tranſlato ad alium ordinem vigore Concilij. In Papien. Iurispatronatus. 6. Martij 1598. nu. 1. 1269

CAPELLA ex quibus arguatur, quòd ſit ſimplex oratorium non autem beneficium. In Volaterrana Capellæ. 16. Nouembris 1594. num. 4. 1095

Campana non facit, quòd Capella deſinat eſſe ſimplex Oratorium, prout nec etiam celebratio miſſarum. ibid. nu. 5. 1095

Dominium Capellæ reſpectu vſus verificari poteſt. In Calaguritana Capellæ. 16. Ianuarij 1584. nu. 1. 652

Capel-

Digitized by Google

Capella ſita in hoſpitali veriſimile eſt quod ſit potius Iuspatronatus hoſpitalarij quàm aliorum. In Aretina Capella. 10. Martij 1595. nu. 3. Deciſ. 112

Inſignia familiæ in aliqua Capella exiſtentia deleri non debent, & aliquo modo probant dominium. ibid. nu. 2. 652

Inſignia poſita in Capella ſolent facere argumentũ fundatoris illius. In Valentina Capella 9. Maij 1594. nu. 5. 1075

An & quando poſſint eſſe plures Capellani vnius Capellæ. In Hoſtunen. Capellæ. 27. Nouembris 1598. nu. 1. 1301

Dotans Capellam in executionem voluntatis ſuorum maiorum, nihilominus poteſt ſibi Iuspatronatus reſeruare. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. Maij 1589. nu. 1. 871

CAPELLANIA, ad quam ex fundatione & dotatione præſentari debet vnus ſacerdos, dicitur ſacerdotalis actu & habitu, & ſacerdotium requiritur de tempore præſentationis. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. Maij 1589. nu. 1. 871

Capellaniæ ſub diuerſis intitulationibus debent vnaquæque ſuam habere dotem. In Imolen. Capellaniarum. 26. Iunij 1600. num. 2. 1376

Capellania ſeu legatum pium erecta cum ea conditione, quòd prouiſio ſpectet ad ſolos laicos, poteſt vocari Capellania ſed cum ijs qualitatibus. In Salamantina Capellaniæ ſiue legati Pij. 23. Martij 1583. nu. 4. 611

Ordinarius per teſtatorem prohibitus ſe intromittere in diſpoſitione per eum facta de Capellania laicali, non dicitur prohibitus ſe intromittere, quando euenit caſus omiſſus à teſtatore, quo caſu ſaltem pro illa vice ius ad Ordinarium deuoluit. ibid. nu. 6. 611

Teſtator non cenſetur voluiſſe erigere beneficium Eccleſiaſticum, quãdo erigendo Capellaniam voluit, quòd ad ſolus laicos prouiſio ſpectet, & quòd Papa nec alius ſe in ea intromittat, aliàs legatum reuocat. ibid. num. 1. 611

Appellatione presbyterorũ & beneficiorũ Eccleſiæ cõprehẽditur etiã Capellani. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. Iunij 1587. nu. 1. 788

CAPITIS DIMINVTIONEM nõ parit mulcta. Roman. Secretariatus. 10. Apr. 1592. n. 6. 981

Ex capitis diminutione oritur mors ciuilis. In eadem. 26. Iunij 1592. nu. 10. 998

CAPITVLVM non poteſt dici Ordinarius collator, nec venit appellatione Ordinariorũ, ſed hoc procedit in materia odioſa, ſecus eſt in materia adaptabili. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. nu. 3. & 6. 980

Capitulũ in materia collationis Canonicatuũ & præbendarum non venit appellatione inferioris collatoris. ibid. nu. 10. 980

Collatio per Capitulũ facta in turno habetur ac ſi coniunctim facta fuiſſet. ibid. nu. 11. 980

Capitulũ in beneficijs ſpectantibus ad ſuũ turnũ dicitur Ordinarius collator. In Colimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 1. 1402

Capitulum de iure communi habet collationem ſimultaneam cum Epiſcopo. ibid. n. 4. 1402

Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia, & patientia Epiſcopi. In Reatina Beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. nu. 1. 306

Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. ibid. nu. 9. 306

Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper iuris conferendi poſſeſſione Capitulo quæſita. In Reatina Beneficij. 6. Aprilis 1576. nu. 4. 293

Effectuatio prouiſionis Capituli ſatis dicitur conſtare ex reſignatione in manibus ipſiuſmet Capituli liberè facta, & quòd Capitulum contulerit & ſic per actus poſſeſſionis in illius conſequentiam venientes. ibid. num. 1. 293

Collatio facta per Capitulum tempore, quo erat ſuſpenſum, non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autẽ Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calciaten. Canonicatus & præbenda. 6. Martij 1589. nu. 1. 860

Ius Capituli in vno ſolo non reſidet, quando ſuſpenſo Capitulo ſupereſt plus quàm vnus de Capitulo, qui non ſit ſuſpenſus. ibid. num. 7. 860

Actus geſtus à nonnullis Capitularibus maiori parte contradicente eſt nullus. In Placentina Cantoriæ. 24. Octobris 1594. num. 5. 1091

Delictum vnius particularis non eſt delictum Capituli. ibid. nu. 3. 1022

Aliud eſt, quod quid fiat vti à particulare, aliud vti à Capitulo. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. nu. 4. 1022

Aliud eſt quid fieri Capitulariter aliud in loco Capituli. In Calaguritana Indulti de Bilbao. 24. Nouembris 1597. nu. 3. 1247

Mandatum quando dicatur capitulariter datum. ibid. nu. 1. 1247

Mandatum capitulariter factum non poteſt reuocari per aliquos de Capitulo, neq. vti ſingulos neque capitulariter, ſi ſit minor pars Capituli. ibid. nu. 2. 1247

Ius Capituli etiam in vno remanet. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouembris 1593. n. 5. 1050

Vocem habere in Capitulo de iure Communi pendet à Canonia. In Lucana Beneficiorũ. 22. Iunij 1580. nu. 2. 474

De iure communi dignitates non ſunt de Capitulo, niſi in ipſarum erectione exprimatur conceſſio ſtalli in choro & vocis in Capitulo. In Cortonen. dignitatum. 10. Aprilis 1570. nu. 1. 98

Quando dignitates ſunt de Capitulo ſi fructus menſæ Capitularis augeantur, debent & ipſæ tãquã Capitulares de augmẽto participare.

ticipari, quando diuinis interſunt & ijs inſeruiunt. ibid. nu. 2. Deciſ. 98

Scientia deputati à Capitulo cenſetur ſcientia ipſius Capituli. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. nu. 3. 1437

Capitulum poteſt ſtatuere ſuper his, quæ ad ipſum pertinent ſecundum indigentiam. Ilierden. Augmẽti. 30. Octob. 1585. n. 4. 707

Statutum per Capitulum factum de conſenſu Epiſcopi valet etiam ſine confirmatione Apoſtolica. In Gerunden. Anniuerſariorum. 9. Febr. 1582. nu. 4. 560

Factum in Capitulo à maiori parte impediri non poteſt, quòd non ſit validum, ſecus in ijs, quæ ſunt voluntaria, & requirunt cõſenſum omnium. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembr. 1585. nu. 3. 708

Proteſtatio facta ab vno ex Capitularibus in Capitulo ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicẽte. ibid. nu. 1. 708

Exeuntes de Capitulo faciunt, quòd clarè appareat de contradictione. ibid. n. 2. 708

Citatio facta particularibus de Capitulo, non autem Capitulo capitulariter congregato eſt nulla; ſecus eſt, ſi ij qui fuerunt citandi ſint ſubſtituti capitulariter procuratores. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. nu. 7. & 24. 857

Ceſſio facta procuratoribus & miniſtris Capituli dicitur facta Capitulo. In Gerunden. Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. n. 2. 524

Non eſt veriſimile, quòd Capitulum inſigne voluerit per longum tempus inſordeſcere ſine cauſa, & ob id potius pro eo ſentiendum eſt. In Ciuitaten. Fructuum. 25. Febr. 1579. nu. 1. 395

Capitulum poteſt cognoſcere de crimine hæreſis, quando Epiſcopus eſt abſens, aliàs ſecus eſt, niſi de eius mandato faciat. In Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. num. 3. 833

Concordia, quòd in delictis capitularium Ordinarius procedat cum adiũctis Capituli, non habet locum, quando totum Capitulum delinquit nemine excepto, tunc enim iuriſdictio deuoluit ad ſolum Ordinariũ; ſecus eſt, ſi aliqui non participarunt, quia tunc illi ſunt aſſumendi cum Ordinario. In Burgen. Concordiæ. 12. Nouembris 1593. nu. 1. & 4. fallit tamen ut nu. 6. 1450

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum per mortem Epiſcopi expirat, vt eſt communis opin ſecus eſt ſi facta fuerit ſub nomine dignitatis & ſucceſſorum. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 4. & 14. 980

Epiſcopus, qui vigore concordiæ non poteſt in perſonas Capitulares ſolus procedere, ſi tales extra Eccleſiam capitularem beneficia curam animarum habentia obtineant, & in exercitio curæ deliquerint, ſolus procedere poteſt. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. nu. 1. & 8. 1458

Conſuetudo derogans iuri Capituli, ad hoc vt ſuffragetur, debet eſſe præſcripta, & quòd ſit obtentum ex ea non obſtante interpellatione per contradictionem. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 6. 1410

De Annatis quæ ſoluuntur Capitulis. vid. ibid. nu. 12. 13. & 15. & in verb. Annata.

Adminiſtratio bonorum Eccleſiæ de iure cõmuni pertinet ad Epiſcopum & Capitulũ ſimul, & ſi Capitulum fecerit aliquos actus poſſeſſorios debet probare, quòd illos fecerit priuatiuè ad Epiſcopum ad effectũ manutentionis. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. nu. 1. 339

Electio facta per Capitulum præſumitur facta cumulatiuè non priuatiuè ad Epiſcopum. In Placentina Cathedra. 14. Ianuarij 1572. nu. 2. 151

Prouiſio facta à maiori parte Capituli valet. In Burgen. Canonicatus. 21. Iun. 1596. num. 1. 1196

Prouiſio Capituli non impedit prouiſionem Apoſtolicam & illius exequutionem, ſecus ſi de iure Capituli doceatur. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 5. 980

Ad ſuſtinendam prouiſionem per Capitulum factam ſufficit, quòd Epiſcopus non reclamauerit. ibid. nu. 16. 980

Capitulũ ſicut tenetur reſtituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere poſſeſſionẽ Canonico, ita etiam pro tempore receſſus, etiam quòd fructus prætendãtur bona fide per Capitulum conſumpti. In Gadicen. Fructuum. 12. Febr. 1593. n. 1. & 4. 1015

Capitulum denegãs tradere poſſeſſionem prouiſo de Canonicatu probare debet cauſam quare non tradat, fallit tamen. In Oueten. Denegationis poſſeſſionis. 24. Ianuar. 1578. nu. 1. 355

Conſenſus Capituli in alienatione bonorum menſæ Epiſcopalis etiam ſeparatæ à menſa Capituli requiritur: ſed ſi probetur euidens vtilitas defectus dicti conſenſus non obſtat. In Auximana Bonorum. 12. Februarij 1580. num. 4. 443

Conſenſus Capituli in alienatione bonorum Epiſcopatus requiritur non vti perſonæ intereſſe habentis, ſed ſolum tanquam ſolemnitas. In Anconitana Bonorum. 17. Iunij 1597. nu. 2. 338

Conſenſus Capituli Generalis in alienatione, quatenus opus ſit, ex lapſu triginta annorũ interueniſſe præſumitur, & talis qualis requiritur. In Romana Caſalis Longhezæ. 21. Maij 1593. nu. 10. 1027

Auctoritas Papæ interuenientis in alienatione rei Eccleſiæ non indiget conſenſu Capituli Generalis eiusq. Præſidentis & Diffinitorum, ſed omitti poteſt. ibid. nu. 8. 1027

Cap. auaritiæ. de election. in 6. quando non habeat locum. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouembr. 1597. n. 9. 1238

Diſpoſitio c. conſultationibus. de iurepatr.

quando non habeat locum, & quomodo intelligatur. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. nu. 4. Deciſ. 1382

Diſpoſitio c. cupientes. §. ad hac. de elect. in 6. quãdo procedat & quãdo non. Virdunen. Episcopatus. 21. Octobr. 1594. n. 3. & 4. 1090

Diſpoſitio c. laudabilem. de frigid. & maleſ. non habet locum, quando per aliud genus probationis conſtat de frigiditate viri; quod procedit, quando vitium eſt tale, quod per viſionem detegi poſſit, & quoties coniuges fatentur impotentiam, aliàs ſecus. In Fauentina Matrimonij. 1. Februarii 1585. nu. 2. & 5. 688

Diſpoſitio c. licèt Episcopus. de praben. in 6. quando non habeat locum. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iun. 1602. nu. 7. 1446

Cap. nuper. de decim. quomodo dicatur procedere. In Segnntina Decimarum. 30. Octobr. 1600. nu. 3. 1380

Diſpoſitio cap. oblata. de appellat. quare non ſeruatur in Curia. In Calagurritana Iuris ingrediendi. 27. Aprilis 1580. nu. 7. 455

Diſpoſitio c. oblata. de appellat. quando non habeat locum. ibid. nu. 6. 455

Pœna c. plerumq. de donat. inter vir. & vxor. quando habeat locum, & quando non. Bituntina Separationis Tori. 24. Maij 1599. num. 3. 1315

Diſpoſitio c. quia propter. de electio n. procedit etiam in Abbatijs. In Vrgelen. Abbatiæ. 16 Nouembris 1583. nu. 4. 647

Text. in c. ſi electio. de electio n. in 6. locum etiã habet in Iurepatronatus. In Mediolanen. Capellania. 15. Ianuar. 1583. n. 3. 1007

Remedium c. ſi propter tua debita. de reſcrip. in 6. eſt ſubſidiarium. Palentina Decimarum de Vſillos. 14. May 1574. nu. 2. 231

Diſpoſitio c. vt prateritæ. de electio n. quando procedat & quando non. Virdunen. Episcopatus. 21. Octobr. 1594. n. 1. 1090

Diſpoſitio c. fin. cum ibi notat. de reſcript. non procedit, quãdo ſententia ferri poteſt ſuper iure ſuperuenienti. In Romana ac Fabij. 26. Octob. 1576. nu. 3. 418

Diſpoſitio c. fin. de frigid. & maleſ. non habet locum, quando per aliud genus probationis conſtat de frigiditate viri, quod procedit quando vitium eſt tale, quod per viſionem detegi poſſit, & quoties coniuges fatentur impotentiam, aliàs ſecus. In Fauentina Matrimonij. 1. February 1585. n. 1. & per tot. 688

Gloſ. in c. 1. §. neque. in verb. ſuſcipere. de for. compet. in 6. declaratur quomodo intelligi debeat. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 11. Decembr. 1596. nu. 3. 1212

Bald. in c. 1. nu. 3. tit. de Capit. qui cur. vendid. declaratur. In Vicentina Feudi decimarum. 11. Maij 1601. nu. 5. 1387

Doctr. Felin. in c. cum inter. num. 16. de re iudic. quomodo procedat. In Romana Societatis artis albæ. 27. Iunij 1580. num. 1. 473

Limitatio Felin. in c. licèt. num. 2. de for. compet. declaratur. In Mediolanen. Parochialis. 29. Maij 1600. nu. 6. 1363

Doctr. Innocent. in c. conſtitutus. de appellat. reprobatur à Rota. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1593. nu. 12. 997

Camerar. in c. Imperialem. §. præterea. de probib. feud. alien. per Frider. declaratur. In Interamnen. Legitimitatis. 15. Maij 1600. nu. 3. 1358

Diſpoſitio c. 4. ſeſſ. 14. ſacri Concil. Trident. de reform. non derogat conſuetudini immemorabili. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr. 1579. nu. 7. 417

Decretum c. 18. ſeſſ. 24. ſacr. Concilij Trident. de reform. quando non procedat. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. num. 4. 1403

Decretum c. 6. ſeſſ. 25. de reform. loquitur in exemptis tantum. In Gadicen. Statutorum. 19. Decembr. 1580. nu. 1. 493

Cap. 16. ſacri Concilij Trident. ſeſſ. 25. de reform. declaratur, quòd non extendatur de filijs ad patres. In Dubio ſacra Congregationis Concilij. 21. Iun. 1602. nu. 1. & per tot. 1442

Remedium canon. redintegranda. 3. q. 1. non datur non probanti lineam eſſe finitam. In Romana Domus. 15. Ianuarii 1588. nu. 2. 807

CAPTATORIA *voluntas propriè eſt illa, per quam quis alium quærit inducere, vt ſibi vel alteri commodum in vltima volũtate relinquat. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Aprilis 1578. num. 11.* 359

Captare eſt veluti aliena occupare, vnde ſumit nomen captatoria voluntas. ibidem. num. 12. 359

Captatoria voluntas etiam dicitur propter actuum correſpectiuitatem habentem tractum ad futurum. ibid. nu. 13. 359

Captatoria voluntas non cadit in donatione, prout in teſtamento cadere poteſt, ſed hoc procedit in donatione inter viuos, ſecus in donatione cauſa mortis. ibidem nu. 8. & 23. 359

Captatoria inſtitutio dicitur, quæ in alterius voluntatis arbitrium confertur, vel in euentum futuræ diſpoſitionis. ibid. nu. 1. 359

Captatoria inſtitutio dicitur ex eo quòd eſt deceptoria, ſecundum antiquorum Doctorum interpretationem. ibid. num. 3. & 19. 359

Inſtitutio poteſt etiam dici captatoria, ſi extranea perſona ſit in conditione poſita. ibid. nu. 16. 359

Donatio non poteſt dici captatoria quando ſubſequitur teſtamentum, licèt in ea expreſſè caueatur, quòd altero reuocato alterum annulletur, cum omnis tollatur decipiendi occaſio. ibid. nu. 4. 359

Do-

Dictatio reſpiciens futuram teſtamenti non reuocationem impedit liberam teſtandi facultatem per indirectum, quæ dicitur vera ratio inualiditatis captatoria. ibid. nu. 18. & 21. Deciſ. 359

Conditio captatoria in diſpoſitione per indirectum impedit liberam teſtandi facultatem. In d. Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 2. Iun. 1578. num. 7. 363

Conditio reſpiciens futuram inſtitutionem, quando dicatur captatoria, & vitiet actũ. in ead. 28. April. 1578. num. 25. 359

Conditiones captatoriæ influunt in diſpoſitionem & eius ſubſtantiam inficiunt. in ead. 2. Iun. 1578. num. 6. 363

CARDINALIS dicto non creditur, quod tendit ad ſui exonerationem. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembris 1577. num. 12. 354

Cardinali aſſerenti de facultatibus ſibi conceſſis regulariter creditur; limitatur tamen non procedere in ijs, quæ neque de iure communi, neque ex generali officio legationis competunt. In Leodien. Hæreditatis & bonorum. 15. Octobris 1571. num. 1. 142

Cardinales non ligantur diſpoſitione Extrauagantis Iniunctæ. & poſſunt etiam ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus beneficia conferre. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. num. 1. 1148

Cardinales quando ſint comprehenſi in regulis Cancellariæ. ibid. num. 3. 1148

Cardinales non comprehenduntur ſub reſeruatione beneficiorum vacantium ob non adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus ex Extrauagan. Iniunctæ; nec ſub regula 2. reſeruatoria, nec non Extrauag. Iulij 11I. in Toletana Canonicatus. 26. Iunij 1595. num 3. 1144

Cardinalis Vicecancellarius, vel Camerarius, vel Pœnitentiarius non ſortiantur aliquã prærogatiuam in ijs, quæ ſpectant ad officium Cardinalium in eorum Collegio. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. num. 16. 716

CASTRVM dirutum non venit propriè appellatione Caſtri, niſi adſit aliqua actio vniuerſalis omnia comprehendens, quæ veriſimiliter etiam dirutum venire faciat. In Preneſtina Tranſactionis ſeu bonorum. 23. Ianuarij 1576. num. 5. 281

Appellatione Caſtrorum, Oppidorum, Ciuitatum, Terrarum, Fortalitiorum, & cæt. non veniunt ea bona, quæ non ſunt iuriſdictionalia, nec iuriſdictionalibus cohærent, & quæ non poſſidentur ratione dominij Caſtrorum, Oppidorum, & Ciuitatum. ibid. num. 8. 281

In tranſactione ſub nomine Caſtrorum, Oppidorum & Ciuitatum veniunt non ſolum ipſa Caſtra, Oppida, & Ciuitates, ſed etiam omne territorium illis adiacens, & ea quæ pertinent ad concedentem tanquam dominum Caſtri, concurrente veriſimili mente tranſigentium. ibid. nu. 1. Deciſ. 281

Percipiens fructus Caſtri tenetur ad ſtipendia militum, quæ ibi pro cuſtodia retinentur. In Acheruntina Fructuum. 28. Aprilis 1581. num. 3. 514

In Caſtro ſeu Fortalitio, quod à perſona Eccleſiaſtica poſſidetur, non militat conſideratio, quod poſt adeptam poſſeſſionem ſit poſtea recuperatu difficilis, cum Papa per cenſuras procedere poſſit. Biſuntina ſeu Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. num. 11. 1432

Ad alienationem Caſtrorum in ſtatu Eccleſiæ exiſtentium propter Conſtitutiones Pontificum debet præcedere licentia. In Tiburtina Caſtri Vicuarij. 4. Nouembris 1588. num. 1. 838

Valor Caſtrorum ad rationem fructuum æſtimatur ad rationem duorum, & duorum cum dimidio. In Ariminen. Caſtrorum. 31. Maij 1593. num. 3. 1030

Ad probationem valoris Caſtri attenditur tempus quinque annorum ante, & quinque poſt. In d. Ariminen. Caſtrorum. 21. Februarij 1600. num. 1. 1340

CASVS omiſſus ſi eſt omnino ſimilis expreſſo ex coniecturata mente extendi poteſt. In Pacen. Capellaniæ. 10 Octob. 1575 num. 7. 266

Caſus, qui non euenit, ſi tamen poteſt dari quòd poſſet euenire, ſufficit ad hoc, vt haberi debeat in conſideratione. In Volaterana Pradij. 1. Februarij 1589. num. 3. 855

De extenſione, quæ fit de caſu ad caſum. vide in verb. Extenſio.

Caſus verus ſemper præualet caſui ficto. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. num. 20. 433

Quando caſus fictus & verus æquiparantur, diſpoſitio facta in caſu verò locum habet in ficto. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembris 1597. num. 17. 1251

Qui de iure tenetur de caſu fortuito, tenetur etiam de fortuito inſolito. In Romana Releuationis Indemnitatis. 7. Maij 1582. num. 7. 576

CATASTVM ſi non ſit cuſtoditum ab Officiali publico non facit fidem contra tertium: iunctum tamen cum alijs facit adminiculum. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 20. Maij 1594. num. 2. 1077

Cataſta licèt non plenè probent, deſeruiunt tamen pro adminiculo. In d. Ciuitatis Caſtelli bonorum. 28. Ianuarij 1594. num. 5. 1061

Producens pro ſe Cataſtum debet & illi ſtare contra ſe, cum per productionem fatetur

d ij tur

tur deſcriptionem eſſe bonam; maximè quãdo productio eſt geminata. In Tudertina Confinium. 10. Martij 1581. num. 1. & 2. Deciſ. 505

CATHEDRALES non excedentes mille vigore ſacri Concilij Tridentini penſione grauari non debent. In Romana Penſionis. 14. Februarij 1583. num. 13. 606

CAVSA expreſſa in prohemio dicitur cauſa finalis. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. num. 7. 1337

Quanam ſit iuſta cauſa vel iniuſta alteri cauſam committendi, eſt iudicis arbitrarium. In Maceraten. Dotis. 10. Mart. 1581. nume. 5. 506

Cauſa non dicitur oneroſa vbi expreſſa non correſpondet valori rei. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iunij 1601. nu. 6. 1395

CAVSA nunquam cenſetur auocata, niſi expreſsè dicatur: In Parmen. Status. 10. Nouemb. 1595. num. 1. 1155

In dubio nõ præſumitur Papam velle cauſam auocare. ibid. num. 3. 1155

Cauſa cognitio qualiter ſit adhibenda per Ordinarium in Iurepatronatus, In d. Comen. Iurispatronatus. 8. Iunij 1601. nu. 7. 1395

Cauſa ſuper beneficio quibus caſibus non dicatur beneficialis. In Calaguritana de Iocano. 5. Maij 1600. n. 7. 8. & 9. 1355

Qui vult cauſæ expeditionem, debet eam procurare. In Imolen. Caſtrorum. 16. Ianuarij 1573. num. 4. 184

Veniens ad cauſam pro ſuo iure & intereſſe, de eo docere debet tanquam veniens ad cauſã nouam. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 3. Iun. 1602. n. 1. 1436

De tertio veniente ad cauſam. vid. in verb. Tertius.

Cauſa pendente in Principis Conſiſtorio nõ dicitur currere tempus, ſiue cauſa ſit abſolutè introducta ſiue commiſſa ad referendum, cũ par ſit ratio. In d. Imolen. Caſtrorum. 16. Ianuar. 1573. num. 3. 184

Cauſa cognitione in Principis Cõſiſtorio introducta non currit tempus dilationis nec fatalia. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. num. 8. 997

In cauſa commiſſa ad referendum Princeps ipſe eſt iudex cauſæ, ſicut Iudex ſubdelegans in reſeruato remanet Iudex. In d. Imolen. Caſtrorum. 16. Ianuarij 1573. num. 2. 184

Quando cauſa commiſſa fuit ad referendum, relatio quæ venit facienda, fit de neceſſitate delegationis. ibid. num. 1. 184

Cauſa commiſſa ad referendum, ſi ſit commiſſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt ſi ſit commiſſa extraiudicialiter. In Parmen. Status. 12. Februarij 1596. nume. 1. 1169

Cauſa viuæ vocis oraculo commiſſa ad referendum non impedit proceſſum coram ſuo iudice. In d. Parmen. Status. 10. Nouẽb. 1595. num. 1. & 4. Deciſ. 1155

Quando cauſa committitur Vicegerenti, nõ eſt indiſtinctè verum, quòd poſſit cognoſcere ille, cuius vices gerit. In Maceraten. Dotis. 10. Martij 1581. num. 2. 506

Epiſcopus non poteſt cognoſcere cauſam commiſſam Vicario, cum in illa ſit maior Ordinario. ibid. num. 3. 506

Cauſa commiſſa duobus iudicibus inſolidum etiam quòd vnus praeoccupauerit, poteſt alter cognoſcere, quando ille vel infirmitate vel alia iuſta cauſa eſt impeditus, vel ſi eſt abſens vel non procedit, vel lentè procedit. ibid. num. 4. 506

Cauſa commiſſa, quam plures habent cum tertio, non cenſetur commiſſa cauſa inter ipſos plures. In Romana de Fabijs. 26. Octobris 1579. num. 4. 418

Cauſa in prima inſtantia coram Ordinario non eſt de neceſſitate tractanda, quando fuit allegatus ſuſpectus. In Nicien. Matrimonij. 27. Aprilis 1587. num. 6. 781

Actio diuerſa, & cumulatio plurium controuerſiarum inducit diuerſitatem cauſæ tam reſpectu rerum quàm perſonarum. In Romana Pratenſi affictus. 18. Aprilis 1572. num. 2. 164

Cauſa agentis de damno euitando eſt fauorabilior cauſa illius, qui agit de lucro captando. Roman. de Fabijs. 27. Maij 1580. num. 6. 464

CAVTIO de reſtituendo creditoribus anterioribus non exigitur ab eo, qui verè eſt anterior omnibus alijs. In Romana Pecuniaria. 26. Martij 1593. num. 1. 1019

Soluens ſcienter poſterioribus creditoribus nõ procurata cautione de reſtituẽdo prioribus & potioribus male ſoluit. Nepeſina Cenſus. 30. Aprilis 1599. num. 3. 1311

In diuite ſufficit cautio ipſius cum hypotheca omnium bonorum abſque fideiuſſione. Romana non adimplementi. 17. Nouembris 1597. num. 3. 1243

Cautio non ſufficit, vbi requiritur ſolutio. In Nucerina Affictus. 21. Iun. 1568. n. 2. 57

Cautio de reſtituendo donationem propter nuptias datur in euentum, quòd vxor præmoriatur. Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. num. 3. 464

Qui obligatus eſt cauere, tenetur ſolum cauere, quatenus cautio petatur, ſed hoc intelligitur procedere, quando lex obligat ad cauendum, non quando iudex. ibid. nu. 2. & 4. 464

Per cautionem datam ſuper re cõtrouerſa ius tertij conſeruatur. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 3. 804

Qui cautionem pro euictione non exigit, quando competit, dolo carere non videtur, & ob

id

Digitized by Google

id ab obligatione non lib eratur. In Romana pretij Vineæ. 25. Iun. 1584. n. 2. Deciſ. 672
Cedvla crediti inter mercatores habet vim publici inſtrumēti. In Romana quinquaginta millium. 18. Iun. 1595. n. 5. 1139
Ad hoc, vt cedula bācaria habeat vim ſolutionis, & per eam cenſeatur liberatus debitor, quæ requirantur. In Romana pecuniaria. 1. Feb. 1602. n. 1. 1419
Extinctio debiti per cedulam bancariā quando inducatur. ibid. n. 3. 1419
Reſtitutio cedulæ facta depoſitario quādo non obſtet deponenti. In Romana pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. nu. 2. 1130
Mercator nō præſumitur ſubſcripſiſſe cedulā, niſi prius præceſſerit tractatus. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Februar. 1592 num. 3. 973
Subſcriptio cedulæ operatur approbationē omnium in ea contentorum, ſecus eſt in ſubſcribente folium album, qui non videtur approbare ea, quæ poſtea ſcribuntur, niſi ſubſcribens poſſit prauidere & ſcire quæ ibi eſſent ſcribenda, quia tūc ſubſcriptio præiudicat; Vel niſi probetur, quòd aliud ſcriptum fuerit in cedula, quàm id quod mādatum fuit. ibid. n. 1. & 2. 973
Censvræ latæ in curia habent præſumptionem pro ſe, & ab illis nō datur abſolutio niſi cauſa cognita. In Salamantina cenſurarum. 11. Decemb. 1595. n. 4. 1164
In materia cenſurarum maximè in curia latarum ſentētia etiam ſine actis probat. ibid. num. 3. 1164
Cenſuræ latæ in curia nō reuocantur niſi cauſa cognita, & parito iudicato. In Vlixbonen. bonorum. 6. Octob. 1579. n. 3. 419
Aliud eſt cenſuras impugnare, aliud abſolutionem petere. ibid. n. 5. 419
Abſolutio à cenſuris latis in curia nō ſolet dari niſi parito iudicato. In Aquinaten. beneficij. 11. Decemb. 1579. n. 1. 432
A cenſuris latis in curia regulariter nō datur abſolutio ad beneplacitum niſi cauſa cognita. In Romana Mercedis. 15. Feb. 1566. num. 2. 1
Cēſura lata in iuris ſubſidium ſi intra tot dies non fuerit paritum, per appellationem admiſſam expirāt. In Lunen. Sarzauen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. n. 2. 1296
Allegans cenſuras eſſe nullas probare debet. In d. Salamantina Cenſurarum. 11. Decemb. 1595. n. 1. 1164
Sentētia in materia cenſurarum valet etiam ſine actis, licèt regulariter ſentētia ſine actis non probet. ibid. n. 3. 1164
Paritio metu cenſurarum facta nō eſt ſpontanea. In Syracuſana præminentiarum. 13. Feb. 1595. n. 3. 1116
Procurator cōſtitutus ad allegādum exceptionem rei iudicatæ tātum, & non ad tractandum de meritis cauſæ, non poteſt audiri ſuper impugnatione cēſurarum. In Vlixbonen. bonorum. 26. Octob. 1579. n. 4. Deciſ. 419
Solutiones factæ metu cēſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione, ſecus eſt, ſi ſoluēs proteſtatus non fuerit in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. num. 11. 1047
Et in Lunen. Sarzanen pēſionis. 15. Febr. 1593. n. 6. 1017
In re quæ à perſona eccleſiaſtica poſſidetur, nō militat conſideratio quòd poſt adeptā poſſeſſionē ſit recuperatu difficilis eā Papa per cēſuras procedere poſſit. In Biſuntina & Baſilien. vnionis. 10. Maij. 1602. n 11. 1432
Censvs rebus immobilibus cōparatur. In Romana Legati. 19. Martij 1574. n. 4. 224
Natura cenſus eſt, quòd nō poſſit inuito debitore extingui. In Ariminen. cēſus. 1. Iulij 1588. n. 3. 831
Cenſus præſumitur impoſitus ſuper re propria & nō aliena ad excludēdum delictum maximè in homine perito. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octob. 1574. n. 5. 242
Contractus cēſus & cōtractus vēditionis nihil commune inter ſe habēt, ſed differunt. In Romana Turris Buballaria. 15. Ian. 1571 num. 3. 125
Inſtrumento cenſus non confecto, quando fructus ſoluti non computentur in ſortem. In Anconitana cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 3. 1226
Solutio & extinctio cenſus nō præſumitur, cōtrarium tamen vt in Romana Cenſus. 10. Decemb. 1599. n. 1. 1333
Solutio fructuū cenſus facta de mandato alicuius facit, quòd cenſus præſumatur ad eum ſpectare, qui ſoluere mādauit. In Vrbeuetana cenſus. 14. Maij 1590. n. 1. 921
Solutione fructum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia alias eſſet donatio. In d. Anconit. Cēſus. 28. April. 1597. n. 1. 1226
Ad acquiſitionem fructuum cēſus ſufficit malam fidem abeſſe. In Vrbeuetana Cēſus. 18. Decemb. 1592. n. 2.
Limitatur tamen vt n. 8. & 9. 1006
Pactum, per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitriū emptoris eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, & eſt cōtra ſubſtantiam cenſus. ibidem n. 1. & 4.
Et fructus exacti cedunt in extinctionem cenſus. vt n. 6. & 8. 1006
Cenſus impoſitus cum pactis, quæ aliquid addunt formæ datæ per Bullam Pij V. non vitiatur, ſed tantum pacta quatenus addunt formæ præſcriptæ vitiantur. In Calagnritana cenſus. 28. Ian. 1602. n. 5. 1418
Pactum quòd re pereunte nō pereat cenſus, eſt contra expreſſam diſpoſitionē Bullæ Pij V. ibid. n. 3. 1418
Pacta omnia per quæ venditor cenſus obligatur ad id, ad quod de iure nō tenetur, ſunt

probibita per Conſtitutionem Pij Quinti, & vitiãtur non autem vitiant cõtractum. ibid. num. 2. & 13. Deciſ. 1418

Pactum appoſitum in cenſu, quòd ſi periret res ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alijs rebus extantibus eſt uſurarium. ibid. num. 1. 1418

Cenſus ſuper molendino impoſitus, ſi molendinum in totum deſtruatur, & readificetur, cum dicatur aliud molendinum, & diuerſum à primo, amplius non ſuſtenetur. ibid. num. 4. 1418

Cenſus imponi nõ poteſt ſuper molẽdino feudale, quod eſt probibitum obligari. In Romana cenſus. 8. Nouemb. 1589. n. 5. 894

Pactum nõ dicitur reſpicere formam ſubſtantialem cenſus, quando principaliter tendit ad cõſeruationem rei, ſuper qua imponitur. ibid. num. 7. 1418

Pacta quenam per Cõſtitutionem Pij V. ſint probibita & annullent cenſum, vel annullentur. In d. Calagurritana Cenſus. 29. Aprilis 1602. num. 3. & 5. 1431

Ea tãtum pacta contractum cẽſus annullant, quæ ſunt cõtra ſubſtantiam cõtractus, itaut impediant cenſus creationem faciendo contractum tranſire in aliam ſpeciem; ſecus eſt, ſi pacta ſint circa accidentalia, quia tunc vitiantur & non vitiant contractum. ibid. num. 1. 1432

Pactum appoſitum cõtra ſubſtantialia cenſus vitiat contractum, cum deficiat conſenſus. In Romana Turris Buballariæ. 7. Nouembris 1575. num. 1. 269

Pactum ſeu pœna commiſſi in contractu cenſus eſt de illis, quæ in contractu vitiantur, nõ autem vitiãt, quatenus ſit à iure improbatum. In d. Calagurritana cenſus. 28. Ianuarij 1602. num. 16. 1418

Pactum, quòd cẽſuarius teneatur ad omnes caſus etiam fortuitos, ex quibus bona dirui, diminui, & deteriorari contingeret non eſt contra Bullam Pij Quinti, quia non intelligitur de quacunque deterioratione totius rei vel partis, ſed de ea per quam tota res, vel pars in totum perimitur & redditur infructuoſa. ibid. num. 10. 1418

Cẽſus accipitur etiam pro Canone. In Papien. tenuta de Magdalena. 27. Iunij 1597. num. 1. 1235

Clauſula ſub annuo canone ſeu cenſu, quando importet contractum cenſualem, & nõ emphyteuticum. In d. Papien. 17. Iunij 1596. num. 3. 1195

Contractus cenſus perpetui differt ab emphyteutico. ibid. num. 1. 1195

Per cenſus impoſitionem non incurritur caducitas tam in locatione quàm in emphyteuſi de iure communi, quod propter clauſulam ad habendum &c. poteſt aliquam pati difficultatem. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iunij 1587. num. 18. 794

Impoſitio cenſus non continet totalem tranſlationem iurium, prout continet alienatio, cũ per impoſitionẽ huiuſmodi ſolum conſtituatur ius quoddam diſtinctum & ſeparatum ab ipſa re, & à dominio. ibid. num. 7. Deciſ. 794

Cẽſus impoſiti venditio facta cum pacto de redimẽdo ſuper re emphyteutica excuſat à caducitate venditorem alienãtem ſine cõſenſu domini, quando adeſt pactum, quòd propter alienationem caducitatis pœna incurratur ſi cenſus fuerit redemptus ante caducitatis acceptationem. ibid. num. 11. 794

In re emphyteutica probiaita alienari non requiſito domino non intrat deuolutio ſeu caducitas propter cenſus impoſitionem factam cum expreſſo pacto redimẽdi, ex quo per redemptionem perinde habetur, ac ſi nunquam res fuiſſet alienata vel hypothecata. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. num. 3. 819

Expreſſa probibitio alienationis bonorum annullat impoſitionem cenſus, & eueniente conditione reſoluitur ius recepientis reſoluto iure dantis. In Viterbien. bonorum. 17. Nouemb. 1586. num. 5. 737

Si cenſus imponitur cum aſſertione, quòd pretium ſit erogãdum in aliquam cauſam, non facit contractum cõditionalem reſpectu emptoris. In Romana fideiuſſionis. 13. Maij 1596. num. 2. 1187

Cenſus impoſitio in re probibita alienari propter expreſſam probibitionem à principio eſt nulla; & licèt nulli fructus cẽſus currant, tamen damna & intereſſe pratẽdi poſſunt. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1589. num. 1. 6. & 7. 785

Donatarius, qui accedit obligationi rei ſibi donatæ, ſuper qua fuit impoſitus cenſus, ſibi præiudicat, ſed non reſpectu donationis. In Romana bonorum de Lilio. 7. Feb. 1582. num. 2. 559

Cenſus de ſui natura nõ poteſt inuito debitore extingui. In Ariminen. cenſus. 1. Iulij 1588. num. 3. 831

Emptor cenſus non poteſt cogi inuitus ad cenſus extinctionem, nec venditor ad redemptionem. In Romana cenſus. 28. Iunij 1589. num. 3. 890

Extinctio cẽſus requirit actum retro ſimilem conſtitutioni, videlicet conſenſum & pecuniam. ibid. num. 1. 894

Extinctio cenſus facta per procuratorem in vim auctoritatis ſibi in mandato conceſſæ, ſi mandatum non ſit ſufficiens eſt nulla & inualida. In d. Ariminen. cenſus. 1. Iulij 1588. num. 1. 831

Cenſus per confuſionem iurium extinguitur, cum quis non poſſit eſſe dominus fundi, & ſuper eo habere cenſum; ſecus eſt ſi dominus fundi efficiatur, ſed reuocabiliter, puta per adiudicationem. In Romana cenſus. 20. Maij 1589. num. 3. 872

In

In venditione cenſus præferendus eſt dominus & ei denunciari debent conditiones, quibus ſit venditio, & per mẽſem expectari, an velit præferri. In Narnien. Retractus. 4. Iulij 1603. n. 1. Deciſ. 1474

Denunciatio facienda domino cenſus iuxta formam Bullæ Pij Quinti, an velit præferri eſt de forma, nec ſufficit ſcientia. ibidem num. 3. 1474

Venditor cenſus, qui alteri vendit abſq; denũciatione domino prius facta non liberatur, quin contra eum agi poſſit actione perſonali. ibid. num. 4. 1474

Venditor cenſus moroſus in ſolutione pro redimendo cenſu, poteſt cogi per ſubhaſtationem rei ad reſtitutionem pecuniarum. In Calaguritana Cenſus. 28. Ian. 1602. n. 15. 1418

Depoſitum an releuet in redemptione cenſus, ſi non præceſſit denunciatio per bimeſtre ante iuxta Cõſtitutionem Pij Quinti. In Camerinen. Cenſus. 10. Decemb. 1601. n. 1. 1413

Tempus duorum menſium, cuius fauore et qua ratione ſit datum in dicta Conſtitutione Pij Quinti. ibid. n. 2. 1413

Decretum irritans appoſitum in Bulla Conſtitutionis Pij Quinti ſuper forma creandi cẽſus, reſpicit tantum formam adhibendam in contrahendis, non autem in diſtrahendis cenſibus. ibid. n. 4. 1413

Cura & cultura rei cenſualis pertinet ad dominum non autem ad cenſuarium. In d. Calaguritana cenſus. 28. Ianuarij 1602. num. 8. 1418

Obligatus in cõtractu cenſus ad damna & intereſſe dicitur etiam obligatus pro cenſibus decurſis & decurrendis ratione intereſſe. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. n. 6. 383

Procurator conſtitutus ad exigendum fructus cenſus, non dicitur conſtitutus ad retrouẽdendum. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulij 1588. n. 2. 831

Pro cenſu nõ datur hypothecaria cõtra alia bona debitoris, quando inſtãte creditore fundus fuit diſtractus, & venditus cum recognitione ſingularis ſucceſſoris. In Romana repetitionis dotis. 3. Decemb. 1599. n. 7. 1333

Obligatio ratione cenſus dicitur durior alijs obligationibus cameralibus, in qua præter obligationem Cameralem currunt fructus. In Lauretana pecuniaria. 31. Ianuarij 1603. num. 2. 1454

Pecunia accepta ad cenſum ab vxore ex iuris præſumptione ad maritum perueniſſe præſumitur, ſi tamen ſola accepit poteſt dubitari; propter coniecturas autem, vt eſt propter expẽſas litis factas à viro in quarta nõ imputatur. In Romana lucri dotis. 2. Iunij 1589. n. 5. 882

De damno paſſo ratione promiſſionis indemnitatis ſatis cõſtare dicitur ex pecunijs ad cẽſum acceptis ex cauſa talis promiſſionis. In Romana Dohana Salis. 2. Decembris 1581. num. 3. 593

Cenſus ab Eccleſia conſtitutus pro altero cenſu extinguendo, pro quo maiorem ſoluebat fructuum quantitatem dicitur vtilis eccleſiæ. In Gadicen. Cenſuum. 23. Ian. 1595. num. 1. Deciſ. 1109

CEDENS, *qui nullum ius habet in re, quam cedit, nihil cedit. In Anconitana Cenſus. 28. Iun. 1600. n. 2.* 1378

Cedens iura non tenetur tradere inſtrumenta ceſſionario, quando originalia ſunt apud notarium, apud quem haberi poſſunt, cum ſufficiat indicatio. In Romana releuationis indemnitatis. 27. Octobris 1603. num. 8. & 10. 1477

Cedens contra ceſſionarium non agit ſpolio. In Fauentina prætenſi ſpolij. 9. Ianuar. 1579. num. 2. 389

Cedẽs non eſt idoneus teſtis pro ceſsionario. In Romana Dohana Salis. 5. Martij 1582. num. 2. 566

Confeſsio cedentis beneficium poſt reſignationem non nocet ceſsionario. In Tullen. Parochialis. 28. Maii 1593. n. 3. 1029

CESSIO *facta ex modico temporis interuallo habetur pro incontinenti facta. In Romana Dohana Salis. 7. Feb. 1582. nu. 7.* 558

Quis nõ cenſetur cedere niſi ius quod habet. In Regien. bonorum. 3. Martii 1586. n. 1. 723

In materia ceſsionum & renunciationum non fit extenſio de vna re ad aliam. In Romana domorum. 5. Martii 1584. n. 2. 658

Per ceſsionẽ intelligitur ceſſum omne id quod requiritur ad hoc, vt quis rem ceſſam retinere poſsit. ibid. n. 4. 658

Per ceſsionẽ non transfertur dominium, quando debitor cedit bonis ſimpliciter; ſecus in ceſsione conuentionali cum ſuſceptione oneris ſoluendi aliis. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Mart. 1584. n. 4. 659

Prætendens ceſſionem inualidam ex capite læſionis eam probare debet. In Maceraten. ceſſionis. 9. Decemb. 1592. n. 1. 1004

Ceſſio rei cum clauſula ſine præiudicio iurium licèt pregnans, & cum clauſulis amplis refertur tantummodo ad dominium & actiones, quæ pro eâ competunt ſeu competere poſſunt, reſeruatio verò iurium reſpicit pretium rei venditæ ſeu ceſſæ; In Romana domorum. 7. Maii 1584. n. 3. 663

Ceſſio iurium facta mediante pretio, nil aliud eſt quàm venditio. In Romana Prælationis. 6. Octobris 1572. n. 2. 172

Tranſactio dici non poteſt ſuper iure non dubio & poſt rem iudicatam, ſed ceſſio iuris clari. In Romana domus. 13. Nouembris 1589. num. 3. 895

Ceſſio facta à filio procuratore patris cenſetur nomine patris facta, quãdo pecuniæ ſunt paternæ; maximè quando præceſſit conuentio de cedendo. In Romana Dohana Salis. 7. Febr. 1582. n. 2. 558

Ceſſio facta à muliere requirit ſollẽnitates ſtatuti. In Romana domus, ſeu nullitatis

concordiæ. 5. Iun. 1595. n. 3. *Deciſ.* 1133

Ceſſio facta procuratoribus & miniſtris Capituli cenſetur facta Capitulo. In Gerunden. Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. n. 2. 524

Ceſſio hæreditatis per minorem aditæ etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non læſiua, vt In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decemb. 1592. n. 2. & 3. 1004

Per ceſſionem hæreditatis defuncti decocti cõſulitur honori & animæ defuncti, ex quo omnia debita ſoluũtur etiam quòd vires hæreditatis excedant, & hæredes à moleſtijs litium & diſcuſſionibus liberantur. ibidem num. 3. 1004

Actio ſpolij non venit in ceſſione quod tamen videtur procedere in beneficialibus. In Romana Vineæ. 17. April. 1587. n. 10. 777

Ceſſionarium in beneficialibus, traditio poſſeſſionis, iuſſum de poſſidendo, id eſt mandatum ſeu licentia capiendi poſſeſſionem, & dimiſſio poſſeſſionis differunt. In Militen. Beneficij S. Fantini. 26. Iun. 1587. n. 1. 796

Ceſſio beneficij in fauorem certæ perſonæ non poteſt fieri, niſi tantum in manibus Papæ. ibid. n. 2. 796

Per ceſſionem factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti, admiſſa tamen prius per Papam reſignatione, & poſſeſſio acquiritur reſignatario; ſecus eſt ſi probetur, quòd reſignans facta reſignatione adhuc incumbat poſſeſſioni, quia ſi interim ſpolietur, datur reſtitutio. ibidem nu. 3. 796

De ceſſione beneficij vide in verb. Beneficium & in verb. Reſignatio.

De ceſſione officij vide in verb. Officium.

Ceſſio ex cauſa crediti, de quo non conſtat niſi per confeſſionem, non valet. In Romana Quinquagintamillium. 19. Iunij 1595. num. 3. 1339

Ceſſio reſpiciens futurum poteſt eſſe modalis & correſpectiua, non autem conditionalis, vt puta ſi per dationem fideiuſſoris alteri parti cautum fuerit. In Rauennaten. bonorum. 15. Martij 1568. n. 2. 41

Per ceſſionem non transfertur dominium quando debitor cedit bonis ſimpliciter, ſecus eſt in ceſſione conuentionali, cum ſuſceptione oneris ſoluendi alijs. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Martii 1584. num. 4. 659

Ceſſionarius mediante ceſſione poteſt agere & proſequi exequutionem mandati ſibi ceſſi, & ſuccedit cedenti etiam in guarentigiæ priuilegio. In Romana ſocietatis officij. 29. Nouemb. 1596. n. 5. 1210

Ius ſuperueniens regulariter prodeſt ceſſionario. In Rauennaten. bonorum. 15. Decemb. 1567. n. 1. 32

Exceptiones rem non perſonam requirentes, quæ obſtant cedenti, regulariter etiam obſtant ceſſionario. In Regien. bonorum. 13. April. 1581. n. 1. 512

Ceſſionarius non poteſt agere via exequutiua, niſi ſeruatis iis, quæ ſeruare debebat cedens. ibid. n. 2. *Deciſ.* 512

Mora purgatio ſicut admittitur contra cedentem, ita etiam contra ceſſionarium. In Romana domus de Maniliis. 19. Nouembris 1582. n. 11. 591

CITATIO *interpretari debet in fauorem citantis. In Fulginaten. Spolii. 18. Octob. 1579. n. 3.* 415

Citatio ex defectu iuriſdictionis eſt nulla. In Bononien. ſeu Veneta pecuniaria. 15. Febr. 1593. n. 5. 1018

Citatio non inducit litem quantum ad citandum, niſi fuerit exequuta, etiam quòd citãdus notitiam habuerit decreti. In Meſſan. &. Studii. 22. Octob. 1593. n. 2. 1046

Admiſſus ad litem debet in vno quoq; actu citari. In Corduben. Rdecimarum. 28. Martii 1594. n. 1. 1071

Citatio non requiritur, vbi citatus non poteſt ſe opponere actui. In Romana Vineæ. 17. Martii 1570. n. 1. 104

Impediens citari habetur pro citato. In Carthaginen. Portionis. 14. Nouembris 1594. num. 3. 1094

Notitia citationis purgat defectum. ibidem num. 4. 1094

Intimatio habet vim citationis. In Burgen. Maioratus. 18. Iun. 1582. n. 3. 583

Citatio cuius terminus eſt circunductus, non operatur, ſi pars citata non comparuerit. In Eſina bonorum. 17. Maii 1577. n. 1. 329

Citatio exequuta Sede vacante eſt nulla. In Anconitana ſeparationis. 29. April. 1598. n. 5. 1276

Citatio per contradictas non valet, quando citatus eſt præſens, & citans non ignorat præſentiam. In Salamantina Capellaniæ. 21. April. 1600. n. 4. 1352

Contra eum, qui nunquam fuit perſonaliter apprehenſus non valet citatio per contradictas. In Senogallien. prædii. 5. Decemb. 1594. n. 5. 1100

Quis non habetur pro perſonaliter citato, cuius dolo factum eſt, ne perſonaliter citetur etiã doloſè latitando ad effectum mulctandi eum ſecundum communem opinionem, ſecus eſt quando delictum contra contumacem verè fuit deductum, & in actis probatum. In Romana Secretariatus. 17. Februarij 1592. num. 13. 972

Citatio, quæ iuxta formam traditam venit perſonaliter exequenda ſi fieri poteſt, ſin minus domi ſolitæ habitationis nõ poteſt domi exequi, ſi nõ conſtet de diligentia facta pro perſonaliter citando, aliàs illius exequutio eſt defectiua. ibid. n. 6. 972

Defectus citationis, quæ perſonaliter exequi debebat, & nõ fuit exequuta niſi domi dimiſſa copia, ſanatur per terminorum obſeruationem factã præcedẽte legitima citatione terminorũ ſubſtantialium in vim facultatum

Auditoris Camere iteratorum. In Romana Cenſuum. 27. Febr. 1589. n. 1. Deciſ. 858

Gubernator Vrbis vigore ſuarum facultatũ poteſt citare domi, licèt aliàs requiratur citatio perſonalis; ſecus eſt ſi ipſe in monitorio præſcripſerit certam formam exequutionis, quæ ſi non eſt ſeruata ab exequutore citationis exequutio eſt nulla. In d. Roman. Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 5. 972

Qui citatus non comparuit, nec docuit de aliquo legitimo impedimento debet neceſſariò iterum citari, ad effectum vt poſſit dici verus contumax, niſi in monitorio fuerit appoſita comminatio. In Imolen. Caſtrorũ. 16. Mart. 1576. nu. 8. 290

De vera contumacia illius conſtare nõ poteſt qui non fuit perſonaliter citatus; maximè ſi monitorium fuit nulliter exequutum. In d. Romana Secretariatus. 17. Februarii 1592. n. 4. 972

Vt quis ſit verus contumax requiritur vel quòd citatus perſonaliter dicat ſe nolle venire, vel quòd ſecundo citatus non compareat. ibid. nu. 12. 972

Qui citatus dicit ſe nolle comparere. non eſt amplius citandus, & in hoc non ſtatur teſtibus de tali re deponentibus, ſed debet Iudici cõſtare per relationẽ Nuncij ſeu Curſoris. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. nu. 7. 290

& in Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. num. 12. 972

Relatio Curſoris in citatione ſit ad id tãtum quod in ea expreſſum eſt, & non ad omnia in citatione contenta. ibid. nu. 7. 972

Quis poteſt haberi pro vero cõtumace ad effectum citandi perſonaliter, ſi ob non tutum acceſſum ſit tãtummodo citatus domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſia. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobr. 1598. num. 4. 1296

Affixio ad valuas non afficit niſi perſonaliter citatum. In Anconitana Separationis. 29. Aprilis 1598. nu. 4. 1276

Citatio per affixionem non ſufficit in eo, qui abeſt ex cauſa litis. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iunij 1602. nu. 6. 1446

Citatio domi dimiſſa copia eſt valida, quando præceſſerunt diligentia de reperiendo. In Peruſina Exequutionis. 10. Aprilis 1595. num. 1. 1123

Præſumptio citationis oritur ex productione mandati perſona citata, & ex alijs de quibus In Vlixbonen. Prioratus. 22. Octobris 1601. nu. 1. 1405

Ex antiquitate temporis præſumitur interueniſſe citationes neceſſaria in actu; ſecus eſt in tempore breui quinque vel ſex annorum. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 13. 290

Citatio in ſententia an præſumatur ex antiquitate temporis in præiudicium tertij. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunij 1582. nu. 3. Deciſ. 580

Citatio ad ſententiam non continens certam diem reddit ſententiam nullam, & per decreta ſubſequuta circumducitur. In Montis Regalis Matrimonij. 23. Ianuarij 1587. nu. 2. 965

Defectus citationis ad ſententiam ſine die reddit ſententiam nullam de iure, de ſtylo autem ſaluari poteſt. In Gienen. Prioratus. 20. Decembris 1582. nu. 6. 597

Citatio ad hodie per totam non arguit ſententiam ferri non poſſe niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro hora audientiæ & hora audientia intelligitur hora campanellarum. In Romana Domus. 13. Februarij 1595. nn. 2. & 3. 1165

Debet quis præciſè & expreſſè citari ad ſententiam, vt citatio ſit valida. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 3. Mart. 1495. num. 2. 1118

Monitio facta parte præſente ſupplet defectũ citationis. ibid. nu. 1. 1118

Quod ſit parte præſente non eget citatione. In Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 3. 1057

Per reiterationem terminorum ſanãtur omnes defectus terminorum citationum nulliter prius tentorum. In Salamantina Capellania. 2c. Aprilis 1600. nu. 2. 1352

Ex mandato dato ad cauſam & comparitionibus procuratorum ſanantur defectus citationis, ſi qui interuenerunt, & oritur probatio habita notitia citationis, declaratur tamen vt in Terdonen. Præpoſitura. 5. Iun. 1600. nu. 2. 1366

Sententia de defectu citationis argui non poteſt, quæ fuit lata præſente procuratore partis, de cuius mandato conſtat in actis. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuarij 1579. nu. 4. 388

Defectus citationis ad ſententiam non tollitur per concluſionem in cauſa per partes factam niſi etiam iudex ipſe concludat. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. nu. 30. 857

Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicũ edictum in loco beneficij. In Terdonen. Præpoſitura. 17. Mart. 1600. nn. 2. 1346

Defectus in citationibus tollitur per ſubſequẽtes comparitiones etiam per procuratorem factas, licèt fuerit comparitum ad effectũ tantum excipiendi de nullitate ipſarum citationum. In Segobricen. Parochialis. 21. Iun. 1602. nu. 4. 1441

Ex comparitione tollitur omnis defectus citationis. In Mediolanen. Matrimonij. 20. Febr. 1584. nu. 1. 654

Per comparitionem procuratoris generalis poſt citationem principalis præſumitur citatio perueniſſe ad notitiam principalis. ibid. nn. 6. 654

Citatio & inhibitio in vim commiſſionis poſt latam

latam ſententiam primi iudicis non annullat ſententiam. In d. Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. nu. 3. Deciſ. 1441

Sententia excommunicationis lata contra perſonaliter non citatum eſt nulla, quod tamen non procedit, ſi per procuratorem compartum fuit. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. nu. 2.

Item non procedit vbi non patet tutus acceſſus, nam ſufficit citationem exequi domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſia Cathedralis. ibid. num. 3. 1296

Citatio generalis ad totam cauſam ſufficit ad tollendam nullitatem ex defectu citationis procedentem. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Aprilis 1580. nu. 8. 455

Vbi non conſtat de relatione Curſoris, quis non praſumitur citatus vel perſonaliter citatus. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 5. 290

Ad priuationem regulariter requiritur trina citatio. ibid. nu. 4. 290

Contra abſentem à reſidentia, qui non fuit perſonaliter citatus per trinam citationē, vel per edictum ritè citatus, ad priuationē procedi non poteſt. In Terdonen. Prapoſitura. 5. Iunij 1600. nu. 1. 1366

Sententia non afficiunt non citatum, qui poſtea venit ad cauſam cum noua commiſſione. In Calagnritana Panis. 17. Maij 1599. num. 1. 1314

Ad exequutionem ſententia procedi non poteſt contra non citatum ſaltem per proclama. ibid. nu. 2. 1314

Citatio ad vidēdum ſuperſederi in exequutione nō facit, vt ideo probetur cœpta exequutio. In Verulana expenſarum. 19. Ianuarij 1601. nu. 1. 1381

Exequutio citationis in partibus ſine teſtibus eſt nulla. In Carthaginen. Penſionis. 1. Iulij 1594. nu. 1. 1087

Citatio non inducit litem quantum ad citādum, niſi fuerit exequuta, etiam quòd citandus notitiam habuerit decreti. In Meſſanen. Studii. 22. Octobris 1593. num. 2. 1046

Citatio ad videndum collationari proceſſum vigore compulſorialium extractum tunc non requiritur, quando ab initio facta fuit citatio generalis ad totam extractionem, qua ſufficit; præſertim ſi adſit decretum iudicis, cum aſſignatione diei & horæ ad videndum corrigi & collationari. In Pacen. erectionis. 28. Maij 1593. nu. 7. 1028

Qualiter citetur Vniuerſitas. ibid. nu. 2. 1028

Citatio aliquorum officialium non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis. In Meſſanen. Studij. 22. Octobris 1593. nu. 5. 1046

Citatio exequenda tam cōtra minorem quàm contra tutorem, ſi exequuta ſit contra tutorem tantum, cenſetur nihilominus contra eum tā nomine tutorio quàm proprio exequuta, niſi citatio ſit reſtricta ad eum tanquam principalem tantum. In Fulginaten. Spoly. 16. Octobris 1579. n. 1. Deciſ. 415

Citatio exequuta cōtra procuratorem reuocatum non ſuſtinetur. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. nu. 6. 1276

Citatio facta particularibus de Capitulo non autem Capitulo capitulariter congregato eſt nulla; ſecus eſt ſi ij qui fuerunt citandi, ſint ſubſtituti capitulariter procuratores. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ 20. Februar. 1589. nu. 7. & 24. 857

Abſentes non ſunt ſpecialiter citādi in confectione inuentarij, ſed comprehenduntur in generali citatione creditorum, quæ ſufficit. In Romana de Gadais. 24. Octobris 1578. num. 4. 371

Citatus à parte tanquam talis, & tanquam talis à iudice & à Notario nominatus habetur pro probato quòd ſit talis. In Iſpalen. Iurisnominandi. 13. Februarij 1579. num. 3. 392

Citatio facta quatenus ſua quis putauerit intereſſe, non arctat ad comparendum, niſi ad ſit clauſula comminatoria de procedendo ad vlteriora. In Regien. Bonorum. 21. Apr. 1581. nu. 3. & 5. 512

Citans aliquem ſimpliciter & non quatenus ſua putauerit intereſſe, dicitur illius perſonam approbare. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iun. 1596. nu. 1. 1193

Citatio facta quatenus quis ſua putauerit intereſſe non habet locum in herede tanquā habente primam cauſam ſucceſſionis, ſed dicitur ſimplex citatio; ſecus eſt in creditore, qui citatur pro eius intereſſe. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. nu. 7. 957

In citatione facta per iudicem laicum, quatenus ſua quis putauerit intereſſe, ſi clericus compareat, efficitur actor voluntarius & proceſſus ſuſtinetur contra eum; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex, nō autem quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. nu. 6. 957

In citationibus ad videndum decerni litteras exequutoriales non requiritur tanta ſolemnitas quanta in alijs. In Toletana primitiarum. 27. Februarij 1581. n. 4. 502

Citatio ad videndum iurare teſtes ſine die non eſt nulla, cum intelligatur pro prima die iuridica. In Ciuitaten. Conſtructionis. 20. Februar. 1589. nu. 6. & 23. 857

Citatio ad videndum iurare teſtes nō requiritur in loco examinis, vbi ſemel facta fuit in loco decreta remiſſoria. In Corduben. Redecimarum. 29. Ianuarij 1593. num. 3. 1010

Examen ex defectu citationis eſt nullum. ibid. nu. 4. 1010

Citatio ad videndum iurare teſtes vaga & incerta reddit examen nullū, niſi ſit facta pro ſolo termino probatorio. In Aurien. S. Pelagij. 1. Februar. 1604. nu. 2. 1459

Cita-

Citatio ad videndum iurare teſtes nõ dicitur vaga, quæ eſt reſtricta ad aliquot paucos dies & ita ſeruatur. In Nicien. Matrimonij. 27. Aprilis 1587. n. 1. Deciſ. 781

Citatus ad videndum iurare teſtes non eſt amplius citandus maximè in admiſſo in statu & terminis. In Corduben. Redecimarum. 28. Martij 1594. nu. 2. 1071

C IVITAS *in agendo vtitur iure minoris. In Corduben. Statutorum. 24. Ianuarij 1590. nu. 3.* 906

Quando ciuitas ſubiecta non habet particulare ſtatutum, recurrendum eſt ad ſtatutũ ciuitatis dominantis. In Tiburtina incendij. 20. Nouembr. 1595. nu. 2. 1161

Qui ciues non ſunt nec in ciuitate degunt, nõ tenẽtur ſubire onera municipalia. In Monaſterien. denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 27. Aprilis 1573. nu. 1. 203

Princeps per priuilegium creans aliquem ciuem, & volens quòd gaudeat omnibus immunitatibus & prærogatiuis, quibus gaudent alij ciues originarij, non tamen poteſt facere vt ſit verè ciuis originarius. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 9. 1251

Contra ciuitatẽ carentẽ defenſore procedi non poteſt ſed hoc procedit in diffinitiuis vel interloquutoriis præiudicialibus. In Pacẽ. erectionis. 28. Maij 1593. nu. 3. & 5. 1028

C LAVIS *tranſmiſſio dicitur habere vim translationis poſſeſſionis. In Surrẽtina Abbatia. 24. Mart. 1586. n. 4.* 732

C LAVSVLA, *quæ venit ad maiorem & abundantiorem cautellam non poteſt dici ſuperflua. In Ceruien. Bonorum. 23. Mart. 1583. nu. 5.* 610

Clauſula in fine poſita refertur ad omnia, ſecus eſt quando venit continuatiuè vel acceſſoriè ad diſpoſitionem. ibid. nu. 4. 610
& in Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. nu. 4. 433

Clauſula ſiue in initio, ſiue in medio, ſiue in fine orationis poſita qualificat totam orationem. In Fauentina de Nicolutijs. 19. Mart. 1582. n. 2. 570

Clauſula in fine poſita ad omnia præcedentia referri debet, niſi adſit ratio diuerſitatis. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 4. 460

Clauſulæ licèt non extendant diſpoſitionem, ex eis tamen colligitur mens reſcribentis. In Romana præeminentiarum. 16. Decem. 1585. nu. 3. 716

Clauſulæ ampliſſimæ nõ cõprehendunt pluſquam principalis diſpoſitio comprehendat. In Romana Educationis 15. Maij 1600. num. 5. 1358

Clauſula exequutiua declarat intentionem diſponentis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 3. 433

Clauſulæ exequutiuæ licèt nõ diſponãt, tamẽ declarant. In d. Fauentina de Nicolutijs. 19. Martij 1582. nu. 4. Deciſ. 570

Clauſula præſeruatiua prioris contractus, declarat, quòd non ſit per ſecundum contractum à primo receſſum. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuarij 1594. nu. 7. 1063

Clauſula comminatoria de procedendo ad vlteriora contumacia non obſtante, poſita in citatione ad comparẽdum, quatenus ſua quis putauerit intereſſe, alterat naturam citationis & afficit. In Regien. Bonorum. 21. Aprilis 1581. nu. 5. 512

Clauſula denotans ſolam perſeuerantiam voluntatis, veluti donec voluero, *differt à clauſula requirente nouam diſpoſitionem, veluti* donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinandum. *In Nullius. ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iunij 1600. num. 2.* 1371

Clauſula latiſſimè extendenda æquipollet clauſulæ quorum tenores. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. May 1576. nu. 8. 296

Clauſulæ in confirmatione poſitæ non operantur in ijs, quæ ſunt facti, ſed in ijs, quæ ſunt iuris tantum. In Romana ſecretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 7. 988

Clauſulæ generales non attenduntur in his, in quibus implicatur contrarietas, cum illis quæ fuerunt expreſſa. In Romana Officij. 19. Octob. 1598. nu. 10. 1294

Clauſulæ generales poſitæ in derogatione Iurispatronatus non operantur derogationẽ qualitatum in fundatione expreſſarum, niſi de ijs fiat expreſſa mentio in impetratione. In Foroliuien. Capellania. 10. Maij 1589. nu. 6. 871

Clauſula generalis in fine poſita poſt ſpecificata comprehendit omnes caſus, requirentes ſpecialem expreſſionem, vt in legitimatione & in mandatis. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. May 1577. n. 11. 325

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cũ clauſula derogatoria ſufficit, quòd cum poſteriore concurrant coniectura mutatæ voluntatis. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 10. 291

Clauſula derogatoria, licèt non amplient diſpoſitionem, tamen declarant. In Salamãtina Iuriſdictionis. 23. Octobris 1579. num. 8. 417

Clauſulæ derogatoriæ continent proteſtationẽ defectus voluntatis in diſpoſitione ſequẽti. In d. Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 5. 291

Clauſulæ derogatoriæ conſuetudinis in gratijs pertinentibus ad materiam præcedentiæ ſolent opponi etiamſi multoties ſint otioſæ & ſine effectu non tamen ob id probãt contrarium. In Romana præeminentiarum. 16. Decembr. 1585. nu. 13. 716

Reuocatio facta per viã legis eũ clauſula derogatoria, non tollit præcedentes diſpoſitiones clauſulam derogatoriam ad ſequentia habentes, quod verũ, eſt ſi cum dicta clauſula

ſula derogatoria concurrat alia clauſula, etiam ſi de illis eſſet facienda expreſſa mẽtio, vel clauſula, quorum tenores. In d. Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Martij 1576.nu.6.& 7. 291

Clauſula *poſitæ in inſtrumento tranſactionis ſeu cõcordiæ inita ſuper re ad tertiã generationẽ conceſſa recipiunt eandẽ interpretationem, quam recipit inſtrumentũ conceſſionis inueſtitura. In Romana Hoſpitij. de Lucatellis. 28. Maij 1603.nu.2.* 1466

Omnes clauſula acceſſoria euaneſcunt, quando gratia ex defectu intentionis Papa corruit. In Cæſarauguſtana Exemptionis.13. Iun.1594.nu.10. 1082

Clauſula *generalis*, ac alio quouis titulo *omnem titulum complectitur, & in conceſſione feudi comprehendit etiam feudum ex pacto & prouidentia. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni.10. Maij 1577.num.12.* 325

Cluſula, Accedente conſenſu, *facit quòd non poſſit dici adeſſe defectum voluntatis in concedente.* In *Portuen. Bonorum de Columna.27. Nouembris 1577.nu.21.* 351

Clauſula, Actum &c. *per alium notarium appoſita in inſtrumento, qui de eo non fuit rogatus, auget ſuſpicionem falſitatis. In Parmen. Status.24. Maij 1591.n.3.& 8.* 949

Clauſula, Actum *deficiente in inſtrumento deficit ſtipulatio. ibid.nu.7.* 949

Clauſula, Actum *deficiente, ſcriptura dicitur imperfecta, cum non conſtet fuiſſe à partibus rogatum notarium. ibid. nu.1.* 949

Clauſula, Accepto per nos, *facit quòd aſſertio Papæ potius iudicanda ſit aſſertio partis quàm Papæ.*

Idẽ eſt de clauſula ſicut accepimus. *Vrbinatẽ. Iuriſdictionis.14. Ianua.1600.n.4.* 1336

Clauſula, Ad habendum, *in emphyteuſi quid operetur. In Romana Vineæ. 26. Iun. 1598.nu.12.* 1290

Item quid operetur in inſtrumento venditionis. In Romana Domorum. 7. Maii 1584.nu.1. 663

Clauſula, Ad habendum tenendum &c *facit quod competat facultas alienandi. Roman. Caſalium.4. Decembr.1577.nu.4.* 353

Idẽ eſt de clauſula, quibus dederit, *ibid.n.5.* 353

Clauſula, Ad habendum, *reſtringitur ad ea, quæ ſolita ſunt contineri in contractu, cui apponitur, & intelligitur ſecundum naturam contractus. Romana Caſalis Marciliani.19. Iun.1587.nu.8.* 794

Clauſula, Ad habendum, *in inſtrumento venditionis latiſſimè extenſa dat & concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. Romana Domorum.7. Maii 1584.n.1.*

Idem de clauſula ponens. *ibid.* 663

Clauſula, Ad has laudabiles & honeſtas conuentiones deuenerunt *facit, quòd pactũ dicatur cõtractus & nõ vltima volũtas. In Romana ſeu Portuen. Bonorum 20. Maii 1575.nu.1.* 258

Idẽ in donatione, quæ iudicatur inter viuos, & non vltima voluntas. ibid.nu.2. 258

Clauſula, Ad omne mandatum domini *apponitur in obligatione de reſtituẽdo prioribus & potioribus ad faciliorem ſolum exequutionem. In Romana Pecuniaria ſeu Vineæ.2. Apr.1601.nu.2.* 1396

Clauſula, Appellatione poſtpoſita, *nõ operatur niſi reſpectu contrauentionũ de facto, & vbi non adeſt poſſeſſor. In Alerien. Beneficij.15. Mar.1596.nu.5.* 1176

Clauſula, Appellatione poſtpoſita, *refertur ad contradictores de facto. In Aliphana Canonicatus.27. Iunij 1603.nu.3.* 1471

Clauſula, Appellatione remota, *nõ poteſt dari ꝑ Signaturã Iuſtitiæ. Ciuitanẽ. Cõſtructionis Capellæ.20. Febr.1589.n.2.& 16.* 857

Clauſula, Arbitrio Rotæ, *regulari debet ſecundũ iuris diſpoſitionem. In Segobricen. penſionis.19. Apr.1602.nu.1.* 1429

Clauſula, Arbitrio Rotæ, *intelligi debet prout de iure. In Vrbeuetana Caſtrorum.12. Decem.1567.nu.4.* 29

Clauſula, Arbitrio Rotæ *regulariter intelligitur de arbitrio à iure regulato, aliquando tamẽ propter eã iuris rigor relaxatur. Salamãtina cẽſurarũ. 28. Nou.1594.n.9.* 1098

Clauſula, Arbitrio Rotæ, *in reſcripto relaxat aliquid de rigore iuris ſuadente æquitate. In Ianuen. Viridarij.6. Nouẽ.1595.n.1.* 1154

Per clauſulam, Arbitrio Rotæ, *remittitur rigor iuris ciuilis, ſicut per clauſulam conſcientiam tuam oneramus. In Fulginaten. Spolij.29. Februarij 1580. nu.1.* 448

Papa remittendo cauſam penſionis cum clauſula, Arbitrio Rotæ, *in conſequentiam videtur dediſſe facultatem examinandi litterarum penſionis validitatem. In Compoſtellana Penſionis.12. Octobris 1584. n.4.* 674

Per clauſulam, Conſcientiã tuã oneramus *in reſcripto Papæ videtur remiſſus rigor iuris ciuilis, ſicut per clauſulam* Arbitrio Rotæ. *Fulginatẽ. Spolij.29. Feb.1580.n.1.* 448

Clauſula, Conſcientiam tuam oneramus, *nõ operatur niſi reſpectu contrauentionum de facto, & vbi nõ adeſt poſſeſſor. In Alerien. Beneficij.15. Mar.1596.nu.5.* 1178

Clauſula, Conſtito de aſſertis, *facit quòd ex pluribus narratis nõ ſufficiat vnum verificare. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 1. Iulii 1583.n.4.* 637

Clauſula, Conſtito de litteris, *intelligi debet ſecundum interpretationem Signaturæ, de litteris legitimam exceptionem non patiẽtibus. In Gerunden. prætenſæ penſionis. 27. Februar.1573.nu.1.* 198

Clauſula, Conſtito de præmiſſis, *in cõmiſſione referẽda eſt ad ea, quæ præbẽt cauſã cõceſſionis, & hæc ſola ſufficit, licèt cætera narrata non ſint vera. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi.27. Aprilis 1583.nu.4.* 615

Clauſula, Cum ſolitis clauſulis, renunciationibus & cautellis iuxta ſtylum curiæ extẽ-

dendis

dendis, poſita *in donatione extēditur etiā ad renunciationem ſtatuti & alterius, quæ donationi obſtare poſſent. In Romana Donationis de Cinçÿs. 13. Iun. 1586. nu. 9.* 746

Clauſula, Donationis, *in penſionibus non operatur niſi in penſionibus poſt Conſtitutionem Pÿ V. reſeruatis. In Lucana Penſionis. 24. Maÿ 1577. nu. 1.* 331

Clauſula, De benignitate Apoſtolica dignetur ita ſtatuere *denotat conceſſionē ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Macerat. Dotis. 10. Apr. 1581. nu. 3.* 510

Clauſula, De plenitudine poteſtatis, *licèt operetur in præiudiciū tertÿ, nō tamē operatur in præiudiciū regulæ de iure quæſito. Cæſaraugust. Exēptionis. 13. Iun. 1594. n. 8.* 1082

Clauſula, donec voluero. *vide ſupra.*

Clauſula, Dummodo diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, *non refertur ad vacationē narratam, ſed ad clauſulas generales ex ſtylo Cancellariæ. In Aretina Commenda. 29. Ianuarÿ 1587. nu. 2.* 764

Clauſula, Dummodo eius diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, *in prouiſione beneficÿ reſeruati nō ponitur ratione reſeruationis expreſſæ in litteris, ſed ratione clauſulæ generalis, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo. d. Aretina Cōmenda. 7. Nouem. 1580. n. 4.* 755

Clauſula, Dummodo expreſſus accedat conſenſus, *importat conditionem, & requirit plenam probationem. In Bononien. Officÿ. 27. Nouembr. 1595. nu. 1.* 1163

Clauſula, Dummodo licita & honeſta, *poſita in concordia qui à operetur. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. nu. 1.* 775

Clauſula, Dummodo pēſio medietatem fructuum non excedat, *ſufficit verificari ſolū in petitorio, licèt exceptio videatur reſultare ex verbis reſeruationis, & ſic non operatur, niſi conſtet de reſeruatione. In Compoſtellana Penſionis. 11. Maÿ 1584. n. 2.* 664

Clauſula, Dummodo remaneant centum pro Rectore, *vel*, Dummodo non excedant tertiam partem fructuum, *in reſeruationibus penſionum iuſtificari debēt ab eo, qui penſionem obtinuit, cum ſint moderatiuæ quantitatis penſionis, non autē præſeruatiuæ iuris tertÿ, & ſolū operantur, ne penſio modum aſſignatum excedat. In Fauentina Monaſterÿ. 15. Decembris 1603. n. 13.* 1484

Clauſula, Dummodo remaneant centum pro Rectore, *dicitur cōditionalis, & debet plenè iuſtificari conditio. In Vicen. Penſionis. 13. Martÿ 1595. nu. 2.* 1122

Clauſula, Quod remaneant centum pro Rectore, *appoſita in penſionibus eſt verificāda non ſolum de tempore gratiæ, ſed etiam requiritur, quòd cōtinuò duret, ad hoc vt pēſio ſuſtineatur*, alioquin ex penſione venit *ſupplendum, quod Rectori deeſt. Zamoren. Exemptionis. Decimarum. 27. Maÿ 1591. n. 4.* 951

Clauſula, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri ius quęſitum, *non inducit conditionem ſuſpenſiuam exequutionis gratiæ, ſed præſeruat tantum ius alterius, vt ſi de eo conſtet gratia pro non factā habeatur. In Fauentina Monaſterÿ. 15. Decembr. 1603. nu. 12. Deciſ.* 1484

Per *Clauſulam*, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri canonicè ius quęſitum, *præſeruatur ius tertÿ canonicū & validū, non illud quod eſt coloratum. d. Fauētin. Monaſterÿ. 17. Maÿ 1604. n. 4.* 1498

In *Clauſula*, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri canonicè prouiſum *qualitas verbi, canonicè, ſemper eſt verificāda per eum, qui titulum aliquē allegat; alias titulus pro non titulo habetur. In d. Fauentina. 15. Decembr. 1603. nu. 14.* 1484

Clauſula, Dummodo tempore datę præſentium non ſit alteri ius quęſitum, *præſeruat ius etiam ad rē quæſitum. In Caſalen. Parochialis. 10. Aprilis 1598. nu. 3.* 1274

Clauſula, Dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quęſitum *facit gratiam conditionalem. In Hoſtunen. Beneficÿ. 6. Nouembr. 1595. nu. 3.* 1153

Clauſula, & aliàs prout in inſtrumento, *eſt intelligenda vltra ſpecificata. In Preneſtina Tranſactionis. 16. Maii 1575. n. 3.* 257

Clauſula, & alijs, &c. *non implicat maiora expreſſis. In Abulen. Iuriſdictionis. 23. Iun. 1567. n. 1.* 23

Clauſula, & non ſuper alijs, *omnino negat facultatē aliis, cum ſit limitatiua. Romana Diſcuſſionis. 27. Octobr. 1589. n. 1.* 892

Clauſula, & quibus dederis, *in ſucceſſione feudi facit, quòd in alienatione noui domini cōſenſus nō requiratur, ſecus ſi dicta clauſula habeat adiectum verbum, in feudum, vel titulo feudi. In Imolen. Caſtrorum. 14. Aprilis 1570. nu. 1.* 99

Clauſula, & quibus dederis *facit, quòd cōpetat facultas alienandi. In Romana Caſalium. 4. Decembr. 1577. nu. 5.* 353

Clauſula, & iuſtitiam faciat, *in commiſſione poſita non habet locum, vbi Papa expreſsè & ex certa ſcientia aliquid concedit, quòd videatur eſſe contra iuris communis diſpoſitionem. In Ariminen. Caſtrorum, ſeu reſciſſionis. 18. Maii 1590. nu. 2.* 922

Clauſula, & quòd litterę in forma gratioſę ſubrogationis expediri poſſint, *litteris nō expeditis nihil tribuit. In Giennen. Beneficÿ. 28. Iun. 1574. nu. 2.* 236

Clauſula, & ſic iudicari debere, *virtualiter continetur in clauſula ſublata, & comprehendit tam litteras præſentes confectas, quam deſuper conficiendas, non autē quòd ſecundum ſupplicationem ſit iudicandum; niſi littera & ſupplicatio contineant inter ſe diſcrepantiam, itaut ſe non compatiantur, quia tunc remittuntur ad corrigendum. In Aretina Commenda. 30. Ianuar. 1587. nu. 1.* 766

Google

Clauſula, & tuus ad id expreſſus accedat conſenſus eſt maxima efficacia, cum in dubio Papa nunquam cenſeatur defectum conſenſus ſupplere velle. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Martij 1576. n. 3. Deciſ. 291

Clauſula, ex certa ſcientia, nihil operatur, niſi totus tenor Papæ innotuerit, & inſertus fuerit. In Romana Secretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 2. 981

Clauſula, ex certa ſcientia, & ſimiles, operantur tantum circa ea, quæ ſunt iuris, nō autem quæ ſunt facti. In Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1575. nu. 5. 268

Clauſula, firma remanente exequutione, poſita in ſuperſeſſoria intelligi debet, quatenus eſſet facta. In Verulana Expenſarū. 19. Ianuar. 1601. nu. 2. 1381

Clauſula, habita vel non habita poſſeſſione, in reſeruatione penſionis non extenditur vltra duos vel tres annos, vbi ſubeſt iuſta cauſa. In Placentina Penſionis. 19. Nouembris 1568. nu. 2. 66

Clauſula, In omnibus autem alijs bonis, &c. in inſtitutione non tollit vniuerſalitatem inſtitutionis. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. nu. 2. 83

Clauſula, In omnibus & per omnia ac ſi in dictis litteris eſſent cōprehenſi, importat omnimodam exequutionem. Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 5. 510

Clauſula, in ſtatu & terminis, in commiſſione operatur, quòd veniens ad cauſam cum hac clauſula facit omnia acta & ſententias ſuas, ſed hoc intelligitur procedere in materia beneficiali, ſecus in prophanis, in quibus non ſemper obſeruatur, ſed ſolum quādo quis venit ad alterius defenſionem. Corduben. Statutorū. 24. Ian. 1590. nu. 1. 906

Item ſecus eſt. vt nu. 2. 906

Clauſula, ita quòd ad illa, poſita in regula 32. de impetrand. benefic. vacant. per obitū famil. Cardinal. ponitur ibi ad maiorem declarationem, non autem ad limitandam diſpoſitionē. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Febr. 1590. nu. 6. 911

Clauſula, ita quod poteſt accipi vel reſtrictiuè vel declaratiuè vel ampliatiuè ſecundū ſubiectam materiam. ibid. nu. 7. 911

De intellectu clauſulæ, Ita tamen, quòd perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quo ad alios Collectores facta ipſo iure expiret poſita in indulto nominādi ad beneficiū. vid. in Metē. Canonicatus. 14. Mar. 1586. n. 2. 728

Clauſula, Iuxta æſtimationem faciendam, in venditione quid operetur. vid. in Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 2. 3. 4. 5. & 7. 264

Clauſula, licita tamen, facit quod confirmatio ſit in forma communi. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 7. 1198

Clauſula, Motu proprio, tollit impetrationē & omnes eius effectus, qui ex impetratione oriri poſſunt. In Portuen. Bonorū de Columna. 9. Iun. 1578. nu. 4. Decíſ. 365

Clauſula, Motu proprio, cum operetur viuificationem gratia, non poteſt allegari ad illius deſtructionem. ibid. nu. 3. 365

Effectus clauſulæ Motu proprio, eſt, vt viuificet gratiā, & tollat ſubreptionē. ibid. n. 5. 365

De clauſula, Motu proprio. vide plura in verb. Motus proprius.

Clauſula, Non aliàs, eſt præciſa, ſed declaratur. vt in Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. nu. 6. 12. & 13. 1063

Clauſula, Non aliàs aliter nec alio modo, poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principium venditionis, vt ſcilicet non cenſeatur res vendita purè & ſimpliciter, ſed cum illa reſeruatione. ibid. nu. 12. 1063

Clauſula, Non aliàs aliter nec alio modo, habet naturam præciſam, vt ſi conditio non impleatur, nihil actū cenſeatur. Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouemb. 1388. nu. 7. 838

Clauſula, Non aliàs nec alio modo, in gratia facit eam correſpectiuā & indiuiduā. Lucana Beneficiorū. 16. Nouēb. 1580. n. 9. 483

Clauſula, Non alias nec alio modo, in reſeruatione penſionis, cum regreſſu, facit totam gratiā corruere, ſi regreſſus nō teneat. Iſpalen. Penſionis. 30. Octob. 1570. nu. 1. 114

Clauſula, Non autem per clauſulas generales idem importantes, videtur formam inducere, quæ nō poſſit per æquipollens impleri, licèt in voluntarijs regula ſit in contrariū. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 4. 291

Clauſula, Non obſtante, in fine poſita refertur ad omnia. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 4. 433

Clauſula, Nullo iure reſeruato &c. poſita in venditione, de ſtylo extenditur ſibi nec ſuis ſucceſſoribus de cætero reſeruato. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 14. 932

Clauſula, Omni meliori modo, eſt maximi ponderis pro actus ſuſtentatione. Peruſina Hæreditatis. 30. Octob. 1587. n. 2. 800

Clauſula, Omni meliori modo, non operatur vltra modū expreſſum, quādo eſt expreſſus certus modus; ſed hoc procedit, quando clauſula eſt ſine copula. Romana Dohana ſaliſs. 8. Iun. 1592. n. 3. 993

Clauſula, Omni meliori modo, non alterat diſpoſitionem, nec eam ampliat. In Roman. Fideicōmiſſi de ſtāchis. 13. Ian. 1597. n. 13. 1216

Clauſula, Omni meliori modo, & iuramētū, cū obligatione Camerali, æquipollēt obligationi vti principalis. In Romana euictionis Domus. 5. Iul. 1599. nu. 5. 1324

Clauſula, Omni meliori modo, ſine copula non ampliat diſpoſitionem. In Rauēnantē. Donationis. 29. Apr. 1596. nu. 3. 1184

Clauſula. Omni meliori modo, poſita in ſecūdo teſtamento non ſufficit ad effectum, vt per ſecundū reuocetur primū. In Romana

Vinea.20.Octobr.1574.nu.1. *Deciſ.* 239
Clauſula, omni meliori modo & iuramẽtum *in donatione operatur, vt meliori via cenſeatur electa pro illius validitate. In Romana Compromiſſi. 17 Apr. 1573. n. 22.* 201
Clauſula, omni meliori modo, *in donatione quãdo arguat trãſitũ donationis cauſa mortis in donationẽ inter viuos. Ciuitatis Caſtelli donationis.20 Iun.1578.nu.5.& 6.* 369
Clauſula, omni meliori modo, *in confeſſione in teſtamẽto facta nihil operatur inter abſentes. In Portuen. Bonorum. 2. Decembr. 1580. num. 19.* 487
Clauſula, parito iudicato, *per equipollens ex decreto iudicis adimpleri poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. nu. 6.* 945
Clauſula, parito iudicato, *in cõmiſſione facit eam conditionalem, nec per eam tribuitur iuriſdictio, niſi parito iudicato. ibid.nu.5.* 945
Clauſula, parito iudicato, *modificatur per clauſulam arbitrio Rotæ. Aſtoricen. Prioratus.18. Decembris 1598. nu.1.* 1305
Clauſula, parito breui, *requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. In Iſpalen. Beneficij. 24. Februar. 1584. nu.1.* 655
Vbi adeſt clauſula, parito breui, *non ſufficit oblatio, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum, & de ratione differentia. ibid. nu.2. & 3.* 655
Clauſula, ponens, *in inſtrumento venditionis concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. In Romana Domorum. 7. Maij 1584. nu.2.* 663
Clauſula, pro eo, *in mandato in rem propriam exponitur idest loco ſui. In Romana Pecuniaria. 27. Octobris 1581 nu.8.* 541
Clauſula, pro potiori cautela perpetuo vnimus annectimus & incorporamus, *in cõfirmatione vnionis, facit quòd confirmatio valeat in vim nouæ conceſſionis. In Biſuntina, & Baſilien Vnionis. 10. Maij 1602. num.1.* 1432
Clauſula, prout de iure, *in motu proprio limitat totum reſcriptum. In Romana S. Thomæ. 20. Nouembr. 1589. nu.4.* 896
Clauſula, prout iuris fuerit, *in reſcripto, reſtringit tantum verba præcedentia, non autem refertur ad omnia contenta in cõmiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. nu.5.* 922
Clauſula, prout hactenus, *ſtat cõditionaliter, & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. Aprilis 1580. nu.5.* 454
Clauſula, pro ſe ſuiſq. heredibus, *in donatione cauſa mortis quid operetur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iun. 1578. n.7.* 369
Clauſula, profe & ſuis heredibus & ſucceſſoribus, *inueſtitura, importat quod veniãt etiam heredes extranei etiã in feudalibus & emphyteuticis. In Albanen. Vinea. 23. Ianuary 1573. nu.3.* 188
Clauſula illa, puram & libera, *in donatione poſita, eſt ſolita apponi de ſtylo notariorũ, & non repugnat donationi remuneratoriæ. In Rauennaten Donationis. 29. Apr. 1596. num. 2.* *Deciſ.* 1184
Clauſula, quam & quas. *facit quod poſſit procedi prout in prima & propterea venient ad cauſam vigore commiſſionis habentis hanc clauſulam, non facit acta ſua neque ſententias. In Calagurritana Panis. 10. Nouembris 1597. nu.2. & 3.* 1241
Clauſula, quam & quas, *poſita in prima commiſſione in qua cauſa non fuerunt deducta ad ſpeciem nihil operatur, præſertim ſtante reſtrictione cõmiſſionis ſequentis. Tarraconen. Villa de Reus. 8. Febr. 1593. num.3* 1013
Per clauſulam, quam & quas, *in commiſſione reſtitutionis in integrum poſita, cenſetur data iuriſdictio tã ſuper principali, quàm ſuper acceſſorijs. In Calagurritana Spolij panis. 5. Nouembr. 1599. nu.3.* 1327
Clauſula, quam & quas, *in commiſſione ſatis tribuit iuriſdictionem cognoſcendi. ciuiliter etiam de ſimonia. In Taurinen. Prioratus. 23. Martij 1582. nu.1.* 571
Clauſula, quam & quas, *in commiſſione facit quòd non poſſit dubitari, quòd appellatio nõ fuerit bene introducta Gerunden. Præcedentiæ. 4. Nouem. 1583. num 3.* 644
Clauſula, quatenus tertio nõ preiudicetur, *facit quòd nõ poſſit dici adeſſe defectũ intẽtionis Principis. Portuen. Bonorum. 27. Nouembris. 1577. nu.22.* 351
Clauſula, quibus dederis, *in cõceſſione feudi, vide ſupra Clauſula & quibus dederis.*
Clauſula, quòd litteræ in forma gratioſæ ſubrogationis expediri poſſint, *vide ſuperius in verb. & quod littera in forma gratioſæ ſubrogationis &c.*
Clauſula, quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit, *& clauſula* ſublata, *ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarũ intelligi debent, maximè ſi habeant coniunctum decretũ irritãs. Tarraconen. Villa de Reus. 2. Aprilis 1593. num. 2.* 1020
& obſtant non ſolum parti ſed etiam Iudici ibid. nu.1. 1020
Clauſula, quòd de defectu intentionis dari non poſſit, *operatur, quòd nõ ſit neceſſaria mentio iuris tertij. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. nu.32.* 351
Clauſula, quòd non poſſit derogari niſi de toto tenore & de data, plena ſpecifica, indiuidua expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mẽtio fiat &c. *importat quòd non poſſit tolli per aliã clauſulã hoc modo conceptã etiã ſi expreſſi de clauſulis derogatorijs mentio facienda eſſet. Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mar. 1576. nu.2.* 291
Clauſula, quòd iuſpatronatus habeatur ac ſi ex vera dotatione & fundatione compe-

teret,facit,quod regulari debeat,prout regulatur illud,quod ex dotatione & fundatione competit,niſi de contraria mente Papæ appareat.ibid.num.1. 291

Clauſula, quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma,prout magis & melius valere poteſt,& omni meliori modo, in teſtamento vel codicillis poſita,operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten.Hæreditatis. 4. Iulij 1586.nu.13. 749

Clauſula, quòd remaneant centum pro Rectore, vide ſuperius dummodo remaneant centum pro Rectore.

Clauſula, quomodolibet propter ſui generalitatem omnia comprehendit,de quibus in genere ſufficit quòd fuerit cogitatũ. Caſaraugnſtana 2500. 15.Nouem.1577.n.2. 350

Clauſula, quorum tenores in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet.In Aſtoricen.Archidiaconatus.4. Maij 1576.nu.7. 296

Clauſula,quorum tenores in derogationibus facit,quòd infinitæ derogationes de ſtylo Rotæ remaneãt inefficaces, quæ aliàs eſſent efficaces.In d.Aſtoricen.19.Mar.1576.n.7. 291

Clauſula, quorum tenores omnia comprehẽdit.In Virdunen.Canonicatus.10. Aprilis 1581.nu.6. 510

Clauſula,quorum tenores nullam habet efficaciam,quoties Papa, ſi ſciuiſſet defectus, non ita reſcripſiſſet.In Romana ſecretariatus.10.Aprilis 1592. nu.8. 981

Clauſula quorum tenores in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ,non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum appenantur. In Romana Secretariatus.26.Iun.1592.n.12. 998

Clauſula,quorum tenores,& alia reſtringũtur iuxta narrata.In Monaſterien. Canonicatus,ſeu denegationis poſſeſſionis. vlt. Februar.1567.nu.1. 16

Clauſula, ratihabitionis ſub clauſula promiſit in mandato importat ratificationem. In Roman.Domus del Cavaleto.27.Nouẽbris 1581.nu.2. 548

Clauſula,releuans &c. in mandato procuratoris operatur ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui.In Toletana nullitatis profeſſionis.27. Martij 1596.nu.2. 1180

Clauſula, ſi conſtiterit non eſt de futuro ſed de præterito. In Tridentina Canonicatus. 5.Iul.1593.nu.3. 1044

Clauſula, ſi tibi legitimè conſtiterit importat partis citationem. In Maioricen. Legati. 4.Februar.1583.n.3. 601

Clauſula,ſi ita eſt ingratia facit gratiam cõditionalem, & oſtendit Papã de narratis notitiam non habuiſſe,& in tali caſu narratiua verificari debet. In Conchen. Erectionis.25.May 1592.nu.1. 989

Clauſula, ſi ita eſt non reddit reſcriptum cõditionale,quando gratia valet de præſenti. Idem eſt etiam quòd non adſit dicta clauſula, ſed ſi ſubintelligatur. In Calciaten. Iuriſdictionis.13.Aprilis 1587.n.5.Deciſ. 773

Clauſula,ſicut exhibita nobis petitio continebat, denotat conceſſionem ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Virdunen.Canonicatus.10.Aprilis 1581.nu.2. 510

Clauſula,ſine alicuius præiudicio,in erectione in Collegiatã poſita intelligi debet reſpectu aliorum nõ expreſſarum. In Illerden. Præeminentiarum.26.Iun.1602.nu.4. 1448

Clauſula, ſine præiudicio &c. præſeruat ius & intereſſe.In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1571.nu.6. 144

Clauſula, ſine præiudicio iurium in ceſſione quid operetur. In Romana domorum. 7. Maij 1584.nu.3. 663

& quid in alienatione rei ſuæ. In Romana Domorum.5.Mart.1584.n.1.& 3. 658

Clauſula ſine præiudicio poſita in cõceſſione, quæ eſt incompatibilis cũ diſpoſitione, vel diſpoſitionẽ vitiat,vel à diſpoſitione vitiatur,ne actus reddatur nugatorius.In Portuen.bonorum.20.Mart.1579.nu.17. 398

Clauſula ſine præiudicio ſubintelligitur in omnibus cõceſſionibus,quãdo poteſt ſtare cum principali diſpoſitione. ibid.nu.18. 398

Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum,in inſtrumẽto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quã inducitur nouatio primæ obligationis.In Romana Pecuniaria de Carauagijs.10.Mart.1600.nu.1.& 2. 1343

Clauſula,ſine præiudicio iurium ſuorum poſita in concordia quam interpretationem, recipiat.ibid.nu.3. 1343

Stãte clauſula ſine præiudicio legitimæ exequtionis non eſt tranſlata exequutio ad iudicem ad quem, ſed remanet penes iudicem à quo. In Lucana penſionis. 17. Decembris 1574.nu.1. 247

Clauſula ſine præiudicio legitimę exequutionis apponitur in cõmiſſione appellationis à ſententia exequutoris litterarũ Apoſtolicarum, vel apponitur clauſula parito breui d. Fauentina Monaſterij. 15. Decembris 1603.num. 3. 1484

Vis clauſulæ ſine præiudicio legitimæ exequutionis poſita in commiſſione adhuc durare dicitur,licet ſentẽtia per appellationẽ ſuſpendatur. In Salamantina cenſurarum. 28.Nouembris 1594.nu.10. 1098

Clauſula ſine præiudicio reſidui debet referri ad id, quod non implicet repugnantiam. Romana reſidui Dotis.4.Iun.1604.n.1. 1508

Clauſula ſine præiudicio tertij in gratia, facit quod gratia per eam ſit limitata vna cum eius acceptatione. In Portuen.de Columna.10.Iun.1577.nu.3. 334

Clauſula ſine præiudicio trium conformiũ, nõ capit ſẽtẽtias nullas & iniuſtas.Calagurritana de Zalduendo.9.Decem.1588.n.3. 845

Clauſula ſine præiudicio triũ conformiũ in cõmiſſione nõ tollit iuriſdictionẽ iudicis ad quem,

Digitized by Google

quem, & licèt non operetur effectum ſuſpẽſiuum operatur tamen deuolutiuum vt de eo cognoſci poſſit, & procedi ad vlteriora etiam reuocando. ibid. n. 2. Deciſ. 845

Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorum poſita in commiſſione, non capit officiũ ſuper quo expreſsè eſt commiſſa cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. num. 1. 965

Clauſula ſine retardatione penſionis quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. penſionis, 15. Febr. 1593. n. 2. 1017

De clauſula, ſine retardatione, ſolutionis penſionis, vide in verb. Penſio.

Clauſula ſi quid exequendum, dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorem illius, qui decretum pro ſe obtinuit. In Anconit. pecuniaria. 10. Decemb. 1601. n. 2. 1412

Clauſula ſi quid exequendum poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum. In Aretina bonorum. 12. Ianuar. 1598. n. 5. 1255

Clauſula ſub annuo Canone ſeu cenſu, quando importet contractum cenſualem, & non emphyteuticum. In Papien. tenutæ de Magdalena. 17. Iun. 1596. n. 3. 1195

Clauſula ſublata eſt tantæ efficaciæ, vt nec etiã admitti poſſint articuli ad probandum contrarium. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb. 1597. n. 19. 1251

Clauſula ſublata non tollit priuilegium de iure ſpeciali competens. In Valentina Decimarum. 1. Iuly 1598. n. 9. 1293

Clauſula ſublata cum derogatoriarum derogatoriis in indulto poſita, facit, quòd nullo modo cenſeatur derogatum. In Vercellen. Subſidy. 20. Marty 1600. n. 1. 1348

Clauſula ſublata & decretum irritans faciũt quòd non poſſit de defectu intentionis Papæ dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi oris aperitione. In Aretina Commenda. 19. Ianuar. 1587. n. 1. 764

Clauſula ſublata & decretum irritans tollunt iuriſdictionem aliter iudicandi. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris. 1577. n. 1. 351

Clauſula ſublata & decretum irritans non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locũ habeat nec ne. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. n. 5. 1471

Clauſula ſublata cõtinet in ſe virtualiter clauſulam & ſic iudicari debere. In Aretina Commenda. 30. Ian 1587. n. 1. 766

Clauſula ſublata vltima derogat priori. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. num. 7. 510

Clauſula ſublata non ſolum obſtat parti, ſed etiam iudici, præſertim ſi habeat coniunctã clauſulam, quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit. In Tarraconen. Villæ de Reus. 2. Aprilis 1593. n. 1. 1020

Clauſula ſublata, & quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarum intelligi debent; maximè ſi habeant coniunctum decretum irritans. ibid. n. 2. Deciſ. 1020

Clauſula ſublata, & quòd, de obreptione, ſubreptione, vel defectu intentionis dari non poſſit, facit, quòd non poſſit aliqua nullitas deduci niſi aperto prius ore. In Aretina Commenda. 15. Decembris. 1586. num. 3. 761

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq; capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſulæ & quibus dederit. In Romana bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 18. 559

Clauſula ſupplentes, cum alijs clauſulis ampliſſimis poſita in Motu proprio, facit, quòd de nullitate Motus propry dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis Motus proprii corruat. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 11. 965

Clauſula tali caſu & non alias nec alio modo licèt inducant formam tamẽ ſeſe compatiũtur cum alia forma, quæ ſit de iure communi. In Tarentina Viridarÿ. 31. Maÿ 1596. n. 6. 1190

Clauſula vobiſq; poſita in conceſſione abſque aliqua reſtrictione ad omnes eſt referenda, quando venit amplificatiuè poſt iam perfectam & abſolutam clauſulam. In Bononiẽ. de Bologninis. 17. Iun. 1566. n. 4. 5

Clauſula, vocatis vocandis intelligitur de his qui habent intereſſe, non autem de his, qui pro ſolemnitate adhibentur. In Anconitana bonorum. 17. Iun. 1577. n. 3. 338

Clauſula volumus, quæ apponitur in reſeruationibus, non facit, quominus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina fructuum. 28. April. 1581. n. 5. 514

Clauſula, vt aſſeritur non refertur ad partem. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ian. 1579. n. 3. 388

Clementina I. de prabend. quomodo intelligatur. In Lucana beneficiorum. 16. Nouembris 1580. n. 2. 483

Clem. Cauſam. de electio. procedit in beneficialibus tantum. In Peruſina exequutionit. 10. April. 1595. n. 2. 1123

Gloſ. in Clem. Dudum. §. nos etenim. de ſepultur. quomodo intelligatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. nu. 13. & 14. 433

Clericatus non præſumitur, & ad eum probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martÿ 1572. n. 5. 162

In materia præſumendi Clericatum leuiores probationes ſufficiunt. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decemb. 1585. n. 5. 713

Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à non ſuo Epiſcopo,

po, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex cō-iecturis præſumi poſſit. ibid. n. 1. Deciſ. 713

Clericatus dicitur probari ex eo, quòd in ſentē-tia ſui Ordinarij vocatur clericus. ibidem num. 3. 713

Clericatus probatur ex remiſſione facta de curia ſæculari ad Epiſcopalem. ibid. n. 4. 713

Clericatus probatur per publicam vocem et famam, & communem reputationem. In Calagurritana de Arcaia. 28. Iunij 1591. num. 1. 962

ſecus eſt in illegitimo, in quo vltra probationem famæ debent concurrere alia adminicula. In Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1092

Clericatus per teſtes probatus ex quo quis incedit in habitu clericali, dicitur probatus ex communi reputatione, ſecus eſt vbi conſtat de malo initio. In Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. n. 2. 741

Clericatus collatus à non ſuo Epiſcopo ſine licentia non eſt legitimè collatus, nam Epiſcopi, qui non ſubditum promouent in aliena diœceſi, debent facere mentionem licentiæ, tanquam ſolemnitatis extrinſecæ. ibid. num. 1. 741

Clericatus per atteſtationem notarij probatur, & ei ſtatur. In Aretina Commēda. 7. Nouemb. 1586. n. 1. 755

Vicarius Vrbis habet facultatem conferēdi clericatum exteris; maximè curialibus, prout quotidie practicatur. In d. Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij. 1598. num. 3. 1292

Epiſcopus non poteſt diſpenſare ad clericatum cum corpore vitiato, niſi præuia cauſa cognitione, ſecus in Papa, qui ſcienter gratiā faciens cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iunij 1583. num. 7. & 8. 625

Is dicitur inhabilis ad clericatum abſque diſpēſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum licèt in pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterijs. ibid. n. 1. 625

CLERICVS *de iure non præſumitur ignobilis, & ad hoc probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. n. 8.* 162

Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembris 1585. n. 2. 713

Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit clericus, & tamen non ritè ordinatus. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. num. 4. 741

Non rite promotus ad ordines in ſui præiudiciū dicitur clericus, ſed ordo caret exequutione. ibid. n. 3. 741

Iudex laicus in dubio debet remittere ad ſuū Ordinarium eum, qui aſſerit ſe clericum, vt cognoſcat, an ſit clericus. ibid. n. 5. 741

Arbitrarium eſt iudici, an vitium in clerico ſe promouēte ſit tale, quod inducat deformitatem, ſecus eſt in mutilatione. In Romana penſionis. 3. Iun. 1583. n. 4. Deciſ. 625

Clericus, qui habet digitum inciſum, effectus presbyter præſumitur abſolutus & diſpēſatus. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. num. 7. 1147

Clericus nec ēt volens, poteſt corā iudice laico conueniri, cū ſit incapax illius iuriſdictionis, nec opus eſt, quòd compareat ad declinandam iuriſdictionem, quia nihilominus proceſſus eſt nullus. In Florentina domus. 10. Iunij 1591. n. 4.

Idem eſt in clerico hærede clerici defuncti. ibid. num. 5. 957

Clericus citatus per iudicem laicum, quatenus ſua putauerit intereſſe, ſi compareat efficitur actor voluntarius, & proceſſus contra eum ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex non autē quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. n. 6. 957

Iudicium contra clericum coram Iudice laico in patrimonialibus agitari ſolū poteſt, quādo agitur reſpectu immunitatum & exemptionum, & eorum, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibidem num. 3. 957

Vbi proceditur contra plures fratres, quorum aliqui ſunt clerici, iudiciū in foro eccleſiaſtico agitari debet, etiam quòd alij ſint laici, & etiam quòd agatur de patrimonialibus. ibid. n. 2. 957

Clericus opponens ſe exequutioni, quæ contra ſe poſſidentem & non vocatum facit iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt ſi exequutio nō contra ſe fiat ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 4. 804

Clericus, qui non arctatur ad comparendum corā Iudice laico non poteſt dici contumax. In d. Florentina domus. 10. Iunij 1591. num. 8. 957

Clericus teſtis adhibitus à Iudice laico, licèt non ſubſit eius iuriſdictioni cum aliqua diminutione arbitrio Rotæ admitti poteſt. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049

Clericus tractās negotia eccleſiæ, dicitur principaliter tractare negotium proprium quādo agit de conuertendo redditus in propriū vſum. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 3. 426

Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali diſpoſitione. Bononien. de Bologninis. 12. Ian. 1571. n. 2. 124

Nothi & ſpurij ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembris num. 3. 678

Paupertas clerici dicitur probata, ex quo red-

ditus, quos habet non excedunt viginti quinque ſcuta. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. Deciſ. 173

Clericus, qui dimiſit habitum & ſe adſcripſit militiæ ſæculari incidit in Bullam Pij V. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. num. 4. 1471

Cleri appellatione an & quando veniat Capitulum. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunij 1582. n. 2. 580

Coadiutoria non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd veniente vacatione per mortē non poſſit alteri conferri quàm Coadiuto. In Leodien. Canonicatus. 28. Iunij 1602. n. 4. 1447

Coadiutoria limitata non tribuit titulum coloratum, prout nec etiam noua prouiſio limitata. In Coneben. Regreſſus. 28. Iunij 1568. n. 1. 61

Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc facit, quòd non detur vacatio. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148

Effectus & obſeruantia Coadiutoriæ per multos annos ſupplent probationem ad probandam ipſam Coadiutoriam. In Nucerina Affictus. 1. Iulij 1575. n. 1. 262

Defectus ætatis in Coadiutore non obſtat, quādo non agitur de canonizanda Coadiutoria, cum tunc leuiores ſufficiant probationes. ibid. n. 2. 262

Codicilli per coniecturas amentiæ ſuſpecti redduntur ſicut teſtamentum. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembris 1591. n. 4. 966

In codicillis à cæco factis etiam inter liberos ſeruari debet diſpoſitio. §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. qui teſtam. facere poſſunt, quando omnino ceſſat ſuſpicio fraudis, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 966

De codicillis vide aliqua in verb. Teſtamentum.

Clauſula appoſita in codicillis ſeu in teſtamēto, vbi teſtator vult, quòd diſpoſitio, valeat eo modo & forma, quo magis & melius valere poteſt & omni meliori modo, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 13. 749

Teſtamētum caducatum per obitum primi hæredis ante teſtatorem vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur; maximè ſi teſtator præcogitauerit talem caſum euenire poſſe, et nihilominus voluit teſtamētum per exequutores adimpleri & legata præſtari. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 2. & 5. 943

Clauſula codicillaris adiecta reciprocæ ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam de communi. In Bononien. de Feliciuis. 8. Februarij 1591. num. 16. 934

Collatio dicitur fructus, quem poſſeſſor bonæ fidei ſuum facit. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 8. Deciſ. 306

Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 4. 1021

Collatio facta per Capitulum tempore quo erat ſuſpenſum non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autem Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calcaten. Canonicatus & præbenda. 6. Martij 1589. n. 1. 860

Capitulum de iure communi habet collationē ſimultaneam cum Epiſcopo. In Coimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 4. 1402

Collatio facta in Turno per Capitulum habetūr ac ſi coniunctim facta fuiſſet. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 11. 980

Qui excipit quòd collatio per turnum fieri debet, duo probare tenetur, & quòd adſit turnus ex conuentione ſeu conſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598, n. 9. 1296

Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 9. 306

Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia & patientia Epiſcopi. ibid. n. 1. 306

Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper poſſeſſione iuris conferendi Capitulo quæſita. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 4. 293

Collatio præbendarum in Cathedrali eſt communis Epiſcopo & Capitulo. In Placentina Cantoria. 24. Octobris 1594. num. 3. 1091

Quaſi poſſeſſio conferendi probatur ex collatione facta, quæ ſortita fuerit effectum. In d. Reatina beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 1. 337

Vltimus ſtatus poſſeſſionis attendi debet ad cognoſcendum quis ſit in poſſeſſione conferendi. ibid. n. 4. 337

Vbi non agitur inter collatores ſuper iure conferendi ſed ſolum inter prouiſos ſufficit quaſi poſſeſſio conferendi. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 3. 293

Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij, de eo prouiſionem facere poteſt. In Mediolanen. beneficij 1. Iulij 1592. n. 2. 990

Beneficium litigioſum ab Epiſcopo, conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. n. 1. 945

Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo, eſt ſex menſium. In Placentina Cantoria. 24. Octob. 1594. n. 4. 1091

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus non currit niſi à die notitia vacationis habita.

bita. In Toletana beneficij. 28. Nouembris 1578. n. 1. Deciſ. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij V. ibid. n. 2. 380

Collatio facta in vim quaſi poſſeſſionis conferēdi tenet, interim dum diſputatur ad quem ſpectet collatio. In Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. n. 6. 799

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intētionem in collatione beneficij intra fines ſuæ diœceſis conſtituti, maximè ſi cōſtet de quaſi poſſeſſione huiuſmodi beneficium conferēdi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortita. ibid. n. 1. 799

Ex vnico actu collationis effectuata quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione conferendi. ibidem num. 4. 799

Effectuatio collationis probatur ex reſignatione beneficij ſequuta. In d. Reatina beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 2. 337

Collatio Ordinarij non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. n. 1. 1467

Collatio Papæ præualet collationi Ordinarij, quando præuenit in conferendo. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 1. 1144

Collatio an ſit habenda pro perfecta, ſequuta nominatione & requiſitione, ad effectum vt Papa dicatur præuentus in conferendo, & quando. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 7. 1091

In collatione, quæ certo generi perſonarum venit facienda, Epiſcopus nō poteſt alteri prouidere; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. ibid. n. 6. 1091

Collatio prebēdæ Pœnitētiarij ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuarij 1597. n. 1. 1218

In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis factæ per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 2. 1306

Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero. In Oriolen. beneficiorum. 21. Maij 1593. n. 4. 1026

De collationibus factis iure regaliæ nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competijſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. beneficij. 21. Aprilis 1600. n. 6. & 7. 1353

Laici ſunt incapaces iuris conferendi eiſq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. n. 1. & 5. 1382

Ex collationibus de facto à laicis emanatis nō inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem. ibid. n. 7. Deciſ. 1382

Collatio facta non ſeruata iuris & ſtatuti forma nihil operatur. In d. Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 2. 1091

Enunciatiuæ antiquæ collationum corroborāt iuſpatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 8. Decemb. 1598. n. 3. 1305

Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt, quænam ſint beneficia annexa, nō probāt vnionem ſeu annexionem. In Camerinen. parochialis. 19. Iun. 1589. n. 2. 886

COLLATIO dotis filiæ, quæ à paterna hereditate excluditur, iniquum eſt, vt fiat. In Balneoregiē. hereditatis. 28. Maij 1601. num. 2. 1392

Filia quando conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam, & quando non. ibid. n. 1. & 3. 1392

A collatione ad imputationē in legitimam optimè procedit argumentū negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. n. 7. 568

Verbum conferre comprehendit omnes titulos. In Calaguritana de Zalduendo. 9. Decemb. 1588. n. 6. 845

COLLATOR, qui in tempore quatuor menſium non contulit, ignorantia vacationis beneficij excuſari nō poteſt, niſi ſit veriſimilis & probabilis. In Toletana beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3. 380

Et talis ignorantia redditur omnino inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis. ibid. n. 4. 380

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum vigore ſacri Cōcilij Tridentini Ordinarijs Collatoribus non currit niſi à die notitia vacationis habita. ibidem num. 1. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380

Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402

COLLEGIATA eſt dignior parochiali. In Calaguritana præeminentiarum. 9. Iunij 1567. n. 1. 22

Et in Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. num. 1. 1445

Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſignis colligatur. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuar. 1598. n. 1. 1256

Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. In Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 2. 1445

Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam præcedere debent Archipresbyteros Rectores & alios Clericos diœceſis. In Boianen. Præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. num. 1. 1223

Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirūt perſonalem reſidentiam. In d. Zamoren. Canoni-

nonicatus de Toro. 12. Iannarij 1598. num. 2. Deciſ. 1256

Canonici Collegiatarum debent inſeruire per ſe nec poſſunt per ſubſtitutum. ibid. n. 4. 1256

Clauſula, ſina alicuius præiudicio *in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum. In d. Illerden. Praeminentiarum. 26. Iunij 1602. nu. 4. 1445*

Penſio conceſſa ſuper Collegiata, qua poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. nu. 9. 1444

Ecclеſia iurispatronatus, ſi in Collegiatam erigatur patronus in ea retinet ius præſentandi ad prabendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum. ibid. num. 11. 1444

Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, non excuſatur tamen vt ſi non reſideat in Collegiata, lucretur fructus & diſtributiones in alia. In Valliſoletana Reſidentia. 8. Nouembris 1602. nu. 1. 1452

COLLEGIVM *dici poteſt à collegando, ſiue à colligendo ſeu à collegendo. In Romana Praeminentiarum. 16. Decembris 1585. num. 8. 716*

Collegium non venit appellatione perſonarum. In Burgen. Concordia. 12. Nouemb. 1593. nu. 3. 1050

Dignitas dicitur Collegialis, quando alteri non poteſt conferri, quam vni de Collegio. In d. Romana Praeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 9. 716

Epiſcopi & Pralati qui ſunt de aliquo Collegio ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus, ſed ſecundum antiquitatem dignitatis Collegialis. In d. Burgen. Concordia. 14. Ianuarij 1594. num. 7. 1058

Quando agitur de admiſſione in aliquod Collegium dicitur agi de re modici praiudicij. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. nu. 3. 162

COLLITIGANS *improbus quis non dicitur, ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata, quamdiu iuſtificari poteſt. In Collen. Parochialis. 11. Decembris 1595. nu. 9. 1165*

Ad effectum vt quis non dicatur improbus collitigans ſufficit quòd lis ſit colorata. ibid. num. 10. 1165

Subrogatio gratioſa improbo collitiganti dari non debet, qui calumnioſam litem introduxit. ibid. num. 7. 1165

Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti cateris excluſis. ibid. n. 1. 1165

COLLVSIO *ex aſſertione aduerſarij principalis non probatur, cum ei non credatur. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576. n. 3. 304*

Colluſio in matrimonio dicitur in eſſe, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit petit poſtea committi cauſam nullitatis illius. In Veneta Legitimitatis. 19. Iannary 1587. nu. 5. Deciſ. 763

Colluſio reddit ſententiam nullam. ibid. n. 9. 763

Ex acceptatione ſententia omiſſis defenſionibus manifeſta detegitur litis colluſio. ibid. num. 7. 763

Qui patitur ſe vinci, cum habeat probationes bonas & veras pro ſui defenſione is manifeſtè colludit. ibid. nu. 10. 763

In materia colluſionis probationes ſunt iudicis arbitraria. ibid. nu. 11. 763

Colluſio, qua ſonat in delictum excluditur per probationem boni iuris coram iudice deducti. In Romana Vinea. 8. Februar. 1580. nu. 4. 444

Colluſio, in beneficio excluditur, ex eo quòd quis habeat probabilem cauſam tuendi ſuā poſſeſſionem. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 15. Febr. 1574. nu. 5. 220

Colluſio non præſumitur, vbi nullum cadit commodum. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. nu. 6. 579

COLONVS *non ſibi ſed domino poſſidet. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. num. 5. 777*

Colonus tenetur de damno, quod culpa ſua contingit in re conducta. In Calaguritana Cenſus. 28. Ianuarij 1602. nu. 9. 1418

Qua requirantur ad hoc vt hæres mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem. In Cernien. Bonorum. 30. Maij 1580. n. 2. 466

Si defunctus poſſideat animo ſuo, & corpore alieno per colonum, continuante colono poſſeſſionem nomine hæredis, poſſeſſio dicitur eſſe penes hæredem. ibid. nu. 1. 466

Recognitio coloni vel conductoris requiritur, ad hoc vt poſſeſſio continuetur in hæredes. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Februarij 1569. nu. 1. 69

Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum, quòd quis animo ſuo, licèt corpore alieno poſſidere dicatur. In Vrbeuetana Caſtrorum de Ceruaria. 18. Martij 1569. nu. 1. 71

Eiectio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio, qua eſt penes dominum, ſed tantum naturalis, qua eſt coloni vel inquilini. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. num. 4. 498

Ex locatione facta colono arguitur, quòd fuerit ficta traditio, qua domino non nocet. ibid. num. 7. 498

Expulſio colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionē authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 4. 342

Poſſeſſio non dicitur capta, niſi coloni de conſpectu loci penitus ſint eiecti, ita quòd amplius non redeant. ibid. nu. 3. 342

Co-

Colonus quãdo dicatur male verſari, vt poſſit expelli non obſtante iure perpetuæ coloniæ. In Cluſina Terrarum. 10. Maij 1596. num. 1. & per tot. 1185

Coloni habentes ius perpetuæ coloniæ propter malam verſationem poſſunt expelli, ſeruatis tamen ſeruandis, & oſtenſa coram iudice mala verſatione. In d. Cluſina Terrarum. 26. Iunij 1595. nu. 2. 1142

Coloni perpetui an teneantur reſpectu Cameræ Apoſtolicæ ad ea omnia, ad quæ tenentur alij coloni & laboratores. ibid. n. 1. 1142

COMMENDA *poteſt habere bona ſita in territorio alterius Eccleſiæ, nec ob id poteſt dici quòd confundatur iuriſdictio. In Cæſarauguſtana Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 12.* 1337

Aequiſſimum eſt Commendas illis dari, qui ſunt de loco vbi ſunt Commendæ. ibid. num. 2. 1337

Magnus Magiſter Religionis per diuiſionem Commendarum nõ poteſt præiudicare militibus ſine eorum conſenſu. ibid. nu. 5. 1337

Milites non ſunt domini Commendarum ſed ſimplices adminiſtratores. ibid. nu. 11. 1337

Milites Religionis non poſſunt ſe ingerere in Commendis, niſi quatenus velit religio, quæ eſt omnium domina Commendarum. In d. Cæſarauguſtana Cabimentorum. 14. Mart. 1603. nu. 4. 1460

In prouiſione facta à Papa de Commẽda Religionis nõ poteſt Magnus Magiſter illius Religionis ſe intromittere, nec prouiſum remouere aut aliud in eius præiudicium facere, etiam quòd à Papa eſſet ad nutum amouibilis. In d. Aretina Commendæ. 13. Mart. 1587. nu. 6. 772

Priuilegium ſeu facultas data diſmembrandi Commendas conceſſum Religioni intelligitur limitate, quando ſcilicet beneficia pro tempore vacauerint non autem non data vacatione. ibid. nu. 1. 772

Præceptores Commendarum Religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles. In Meliten. Penſionis. 21. Maij 1601. nu. 1. 1390

Eccleſia Commendata donec de ea fiat prouiſio, intelligitur ad quatuor menſes, quibus elapſis ceſſat Commenda, & remanet prior vacatio. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 2. 974

Beneficium quod habuit Abbatem & Cõuentum, & quòd aliàs à Papa fuit commẽdatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 5. 1353

COMMENDATARIVS *non poteſt donare bona ſuæ Commendæ. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. nu. 5.* 1312

COMMENSALITAS *conſiſtit in facto & vſu. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 8.* 1351

COMMISSIO *non alterat iuriſdictionem ordinariam Auditoris Cameræ. In Auximana Dotis. 3. Maij 1581. nu. 3.* 515

Per commiſſionem cauſæ nõ dicitur lis inducta, niſi adſit citatio. In Abulen. præſtimonij. 11. Februar. 1577. nu. 4. 316

In Commiſſione noua quæ dependet à prima non eſt neceſſaria alia citatio. In Calagurritana Spolij panis. 5. Nouembris 1599. num. 5. 1327

Cauſa commiſſa quam plures habent cum tertio, non cenſetur commiſſa inter ipſos plures. In Romana de Fabijs. 26. Octob. 1579. num. 4. 418

A lege per commiſſionem iudici præſcripta diſcedere non licet. In Compoſtellana penſionis. 11. Maij 1584. nu. 5. 664

Forma etiam minima in commiſſione tradita ſeruari debet. In Corduben. Redecimarum. 28. Mart. 1594. nu. 3. 1071

Iudex habet legem ex commiſſione ſcriptam. In Taurinen. Prioratus. 23. Martij 1582. nu. 2. 571

Iudex vigore commiſſionis poteſt declarare ſe iudicem competentem. In Valentina Capellæ. 7. Iun. 1591. nu. 2. 954

In commiſſionibus cauſarum non requiritur valde exacta iuſtificatio narratorũ. ibid. num. 1. 954

In cauſis omnino ſeparatis, & diuerſam defenſionem requirentibus per commiſſionem vnius alteri nõ præiudicatur, nec prætextu vnius ſuper alia inferri poteſt violentia. In Cathanien. Legitimitatis. 14. Ianuarij 1591. nu. 2. 934

In commiſſione cenſetur omne ius deductum. In Gerunden. Bonorum. 17. Iunij 1583. num. 2. 630

Commiſſio non capit non nominatos in ea. In Senogallien. Prædij. 5. Decem. 1594. num. 4. 1100

Forma commiſſionis non obſeruata, omnia geſta ſunt nulla. ibid. n. 3. 1100

Commiſſio cauſæ interrumpit præſcriptionẽ, & eam præſumptionem quæ oritur ex antiquitate temporis. In Tudertina Bonorũ. 23. Maij 1509. nu. 1. 76

Commiſſio iactationum & moleſtationum non derogat iudicio prius pendenti. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. num. 2. 1441

Citatio & inhibitio decreta in vim commiſſionis poſt latam ſententiam primi iudicis non annullant ſententiam. ibid. nu. 3. 1441

Commiſſio cauſæ non dicitur auocatoria, quãdo non fuit facta mẽtio litis pẽdentiæ. ibid. num. 1. 1441

Commiſſio auocatoria cauſæ à iudice, cui prius per reſcriptum manu propria Sanctiſſimi ſignatum, fuerat commiſſa, non tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt in Rota, quæ nunquam ſolet refricari in dubium poteſtatem Signaturæ Iuſtitiæ, cum Præ-

fictus

ſectus illius reſcribat de mandato Papæ, ſiue per cōceſſum in præſentia D.N.Papæ. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ.20. Febrnar.1589.nu.1. & 12. Deciſ. 857
Papa, qui habuit notitiam decreti & litis pendentiæ coram alio iudice, ſignando cō-miſſionem, ab eo iudice cauſam auocare cenſetur. In Tullen.pratenſi matrimonij. 16.Ianuar.1598.nu.3. 1258
Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſub-reptitium ſi non ſit de ſubreptione oppoſitū tribuit iuriſdictionem. In Peruſina exe-quutionis. 24. Apr.1581.nu.7. 513
Contra commiſſionem ſignatam de conſenſu partium de ſubreptione opponi non poteſt, aliàs pars dans de ſubreptione de ea clarè docere tenetur. In Ciuitaten.Conſtructio-nis Capellæ.20.Februar.1589.nu.14 857
Verba illa in commiſſione, de conſenſu par-tium, ſtant aſſertiuè non autem conditio-naliter.ibid.nu.15. 857
In commiſſione appellationis à ſententia exe-quutoris apponitur clauſula ſine præiudi-cio exequutionis litterarum Apoſtolicarū, vel clauſula, parito breui. In Fauentina Monaſterij.15. Decembris 1603. nu.3. 1484
Commiſſio cum clauſula parito iudicato dici-tur conditionàlis, & non tribuit iuriſdi-ctionem niſi parito iudicato. In Aquilana Canonicatus. 26.Apr.1591.nu.5. 945
Commiſſio habens clauſulam prout de iure dicitur limitata. In Anconitana Atten-tatorum.16.Iun.1581.nu.5. 530
Commiſſio ſignata cum clauſula prout de iu-re, non concedit facultatem ſummariè pro-cedendi. In Romana Domus. 16. Nouē. 1575. num.2. 273
Commiſſio reformata, vt ſtet ſine præiudicio trium conformium dicitur ligare manus iudicis, vt non poſſit quicquam contra di-ctas conformes ſtatuere; ſecus eſt ſi pars non vſa ſit tali commiſſione, nec citaue-rit ad dicendum contra commiſſionem, prout eſt neceſſarium. In Calaguritana de Zalduendo.9.Decembr.1588.nu.1. 845
De clauſulis commiſſionum. vide ſupra in verb.clauſula.
Commiſſione ſignatæ manu Cardinalis dictis, Placet Domino Noſtro Papæ, cre-ditur, & omne id, quod ab eo fit, aucto-ritate Papæ factum dicitur. In Gadicen. ſtatutorum.19.Decembr.1580.nu.6. 493
Signatura Iuſtitiæ non poteſt dare clauſulā appellatione remota, ſecus eſt quando cō-miſſio ſignata fuit prout in præinſerta, & in priore præinſerta adeſt talis clauſula. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ. 20. Februar.1589.nu.2.& 16. 857
Commiſſio Signaturæ Iuſtitiæ nō ſuffragatur vbi adeſt commiſſio Papæ manu ſignata. In Anconitana Separationis. 29.Aprilis 1598. nu.3. 1276
Commiſſio cauſæ reſtitutionis in integrum omnia reponit in priſtinum ſtatum. In Elnen. Sacriſtiæ.17.Apr.1592.nu.14. 983
& ſuſcitat primam litem. In Peruſina Exequutionis.19.Nouem.1597.n.3.& 4. 1245
Commiſſio cauſæ nullitatis æquè principali-ter dat facultatem eam proſequendi etiam non docto de aliquo iure ſuo. In Vrgelen. Abbatiæ.20.Iunij 1583.nu.1. 631
Commiſſio oretenus data iudici ſe informan-di extraiudicialiter nō impedit proceſſum coram ſuo iudice. In Parmen.Status.10. Nouem.1595.nu.1.& 4. 1155
Cauſa commiſſa ad referendum ſi ſit commiſ-ſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt, ſi ſit commiſſa extraiudicialiter. In d. Parmen. Status. 12. Februarij 1596. num. 1. 1169
Quando cauſa commiſſa fuit ad referendum, relatio, quæ venit facienda, ſit de neceſ-ſitate delegationis. In Imolen. Caſtrorum. 16.Ianuar.1573.nu.1. 184
In cauſa commiſſa ad referendum Princeps ipſe eſt iudex cauſæ, ſicut iudex ſubdele-gans in reſeruato remanet iudex. ibid. num. 2. 184
Commiſſio data de referendo intelligitur da-ta ſuper eo, quod prætenditur & narratur à partibus. In Meliten.præcedentiæ. 10. Iun.1577.nu.1. 335
Non eſt verum indiſtinctè, quod quando cauſa cōmittitur vicegerenti poſſit cogno-ſcere ille, cuius vices gerit. In Maceratē. Dotis. 10. Mar.1581.nu.2. 506
COMMVNIO non præſumitur. In Cæſa-rauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 3.Iun.1602.nu.3. 1436
& in Imolen.Capellaniarum. 26. Iunij 1600.nu.1. 1376
Communio bonorum ex quibus præſumatur. In Romana Legitimæ.9. Decembr. 1598. nu. 1. & 4. & 9. 1303
ex quibus autem excludatur, vid. ibid. num.2. 1303
Communio bonorum non arguitur ex eo quòd ſimul in communi fructus percepti fuerint. In d.Imolen.Capellaniarum.26. Iun.1600.nu.5. 1376
Communio parit hunc effectum, vt tam dā-num quàm lucrum communicetur. In Romana Legitimæ. 9. Decembris 1598. num. 8. 1303
Communio tolli non poteſt niſi per diuiſionē, & diuiſio non præſumitur niſi probetur. ibid. num. 10. 1303
Miniſter communis communi nomine eſt deputandus & remouēdus. In Iſpalen. Iu-ris nominandi. 7. Nouem.1583.nu.4. 645
COMPENSATIO de illiquido ad liqui-dum non admittitur. In Romana Tutelæ. 17.Februar.1603.nu.4. 1455
Item nec regulariter de ſpecie ad quanti-tatem.ibid.nu.5. 1455
Compenſatio non admittitur de debito vnius
rationis

rationis cum credito alterius etiam reſpe-
ctu eiuſdem perſonæ. In Romana Cambiorum. 20. Decembr. 1596. nu. 1. Deciſ. 1214

Contra ſpolium admittitur compenſatio obligationis Cameralis cum iuramento. In Fulginaten. Spolij. 29. Februarij. 1580. num. 2. 448

Depoſitum non admittit compenſationem. In Anconitana cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 4. 1226

Compenſatio non poteſt operari quaſi poſſeſſionem exigendi penſionem, niſi conſtet fuiſſe realiter ſolutam in præiudicium tertij. In Regien. Penſionis. 18. May 1576. num. 7. 302

In compenſatione, quæ fit tertio ad conſtituendum in poſſeſſione iuris exigendi neceſſe eſt, quòd conſtet de vera numeratione tertij. ibid. num. 5. 302

Compenſatio, quæ fit inter duos, quorũ vterq. diuerſo reſpectu ſit creditor & debitor æquiparatur veræ ſolutioni reſpectu tantũ liberationis, non autem ad effectum, vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi, & multo magis ſi compenſatio fit tertio. ibid. nu. 4. 302

Exceptio compenſationis etiam in exequutione ſententiæ opponi poteſt, ſed habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum non ante ſententiam. In Romana Indemnitatis. 4. Aprilis. 1568. nu. 3. 814

Exceptio compenſationis in Saluiano interdicto admittitur. In Peruſina Bonorum 15. May 1577. nu. 3. 327

Exceptio compenſationis fideiuſſori ſuccedẽti debitori competit. ibid. nu. 4. 327

Exceptio cõpenſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamẽ compenſatio eſt liquida. In d. Romana Tutela. 17. Februar. 1603. nu. 3. 1455

Legatum compenſatur cum debito neceſſario. In Bononien. Fideicõmiſſi de Scappis. 31. May 1600 nu. 2. 1365

COMPOSITIO facta cum fiſco ad ſe redimendum à vexationibus non operatur acceptationem ſententiæ vel confeſſionẽ criminis. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. nu. 5. 1352

COMPROMISSVM vim petitionis habere dicitur, ſed intelligitur poſt illius præſentationem iudicibus factam, cum arbitri non dicantur iudices ante compromiſſi acceptationem. In Romana Tutela de Fabijs. 14. Iun. 1585. nu 9. & 10. 698

Allegans compromiſſum debet de illius effectuatione docere. In Romana Pratenſi Affictus. 18. Apr. 1572. nu. 3. 164

Non eſt veriſimile, quòd quis velit ſuper negotio iam ſopito compromiſſum facere. In Romana Tutela. 14. Ianuar. 1585. num. 3. 684

De iure reuerentiali compromiſſum fieri poteſt pro bono pacis. In Calaguritana præeminentiarum. 30. Ianuarij 1568. num. 2. Deciſ. 36

De præeminentiis non licet compromittere ſine ſuperioris auctoritate, cum ſit materia magni præiudicij; ſecus eſt, ſi compromittatur ſuper modo incedendi & conueniendi in proceſſionibus, ex quo ſimus in licitis & honeſtis. ibid. nu. 1. 36

Vna pars compromiſſi facit adminiculum reſpectu alterius partis. In d. Romana Tutela. 14. Ianuar. 1585. nu. 2. 684

In compromiſſo facto in duos, proceſſus ab vno tantum factus altero non acceptante etiam de iure ciuili non valet, cum ſit cõtra expreſſá compromittẽtium voluntatẽ. In Romana Tutela de Fabijs. 14. Iun. 1585. nu. 7. & 11. 698

Ex clauſulis compromiſſi facultatiuis non poteſt dici, quòd fuerit data facultas nulliter proſus procedendi. ibid. nu. 6. 698

Per compromiſſum in vim clauſularum, ſine ſtrepitu & figura iudicij & ſola facti veritate inſpecta, & quòd iura producta & copia fidem faciant coram quibuſcumque iudicibus &c. dicitur ſolum remiſſus rigor iuris ciuilis, & attenditur ſola ſolemnitas iuris gentium. ibid. nu. 2. 698

Compromiſſum factum poſt completam præſcriptionem non parit effectum neque interruptionis neque renunciationis. In d. Romana Tutela de Fabijs. 27. Ianuarij 1586. num. 9. 718

COMPVLSORIALES non ſunt neceſſario ac ſubſtantia in proceſſu regiſtrandæ. In Rauennaten. Vallium. 6. Aprilis 1579. num. 1. 400

In compulſorialibus extrahendis quando iudicium eſt in curia inchoatum, ſufficit, vt in illis decernendis citatus fuerit procurator, qui nominet procuratorem in partibus ad aſſiſtendum extractioni, & ſi talis procurator non fuerit reperibilis, factis diligentijs, extractio etiam ſine eo facta valet. ibid nu. 2. 400

Compulſoriales extra locum expreſſum in citatione exequuta, malè dicuntur exequutæ, nec aliqua ſuffragatur proteſtatio; maximè quæ non ſit admiſſa per iudicem. In Elnen. Prioratus. 20. Februarij. 1570. num. 1. 94

Vbi concordatum fuit de loco pro exequutione compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 13. Ianuary 1570. nu. 1. 90

In ſcripturis, quæ debeant compulſari, permittitur Vicarijs Epiſcoporum in hoc caſu procedere per viam monitorij, aliàs ſecus cum ſit ſtylus ſolum Auditoris contradictarum. ibid. num. 2. 90

Scripturæ extracta ante litem nõ egent compulſorialibus. In Comen. Iuriſpatronatus. 1. Decembris 1603. nu. 1. 1481

Inſtrumenta habita à notario compulſore fidẽ

faciant

Digitized by Google

faciunt, licèt non ſit reproducta compulſoria. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n.8. Deciſ. 1387
Depoſitiones teſtium non extracta vigore compulſorialium, facta recognitione manus notarij, & parte citata, prout requiritur, nō dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n.1. 583
Concessio ſemper cenſetur facta ſine praiudicio tertij. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1602. n.1. 1401
Conceſſio præſumitur facta ſecūdum conſuetudinem concedentis, ſed talis præſumptio non ſufficit ad obtinēdum per viam actionis contra poſſeſſionem. In Peruſina Bonorum. 12. Decemb. 1587. n.2. & 3. 1449
Cōceſſio, quæ fit ſub cōditione inducit formam. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. n.1. 952
Vbi cōceſſio fit pro certa & determinata cauſa, nō cōſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. In Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.5. & 7. 589
In his quæ de facili nō conceduntur, non præſumitur gratioſa conceſſio. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n.2. 476
In cōceſſionibus & inueſtituris intētio partiū eſt prouidere ſucceſſoribus. In d. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.4. 589
In cōceſſione Principis facta cum clauſula accedente conſenſu nō poteſt dici adeſſe defectū voluntatis in cōcedente. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num.21. 351
Noua conceſſio dicitur & nō prorogatio, quādo fit diuerſis pactis & conditionibus. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. n.1. 1379
Idem eſt ſi mutatur pretium. vt ibid. n.2. Et ſi addantur nouæ perſonæ. ibid. num. 3. 1379
Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erāt in præcedenti cōceſſione, nō dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. In d. Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu.3. 1362
Ex quantitate ſoluta pro obtinēda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. ibid. nu.10. 1362
Tollerantia habet vim tacitæ cōceſſionis, quādo cōceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n.2. 478
Cōceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat, ſine eius cōſenſu non tenet, ſecus eſt in cōceſſione iuris perſonalis, in qua nullum tertio infertur præiudicium. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 8. 351
Conceſſio fieri poteſt tam ad tertiam generationem venditoris ſeu concedentis, quàm emptoris, & idemmet contractus dicitur, ac ſi fiat conceſſio ad generationem emptoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Feb. 1585. n.4. Deciſ. 689
Conceſſio ad tertiam generationem ſine beneplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit ſolita locari, ad quod requiritur, vel quòd præcedat vna locatio ſolemnis, & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuatæ. In Romana Deuolutionis domus. 30. Octobris 1602. nu.1. & 2. 1451
& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n.1. 434
Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliàs non exprimatur. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 9. 1337
Conceſſo vno vidētur probabiliter conceſſa omnia, quæ ad id exequendum ſunt neceſſaria. In Iſpalen. Iurisnominandi. 8. Nouembris 1583. n.3. 645
Concilium Tridentinum licèt non tollat exemptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitandi vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 4 738
Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos ſolet eam tribuere vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Salamātina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu.2. 431
Concilium loquens de exemptis non intelligitur de his, qui habent proprios Prælatos iuriſdictionem ordinariam habentes. In Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. num. 6. 459
Concilium Tridentinum veriſimiliter nō cenſetur voluiſſe præſeruare concordias, quæ non erant tunc temporis in viridi obſeruantia, & quæ habebant contrarium vſum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27 Iun. 1586. nu.2. 748
Concordia illa non cenſetur præſeruata per ſacrum Concilium Tridentinum, à qua de communi partium conſenſu receſſum fuit. ibid. num.3. 748
Concilium non præſeruat cōfirmationes concordiarum, quæ ſunt in forma communi. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. num.8. 783
Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712
Diſpoſitio Cōcilij, quæ nos reducit ad ius commune dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. n.1. 300
Concilium Tridentinum in c. 16. ſeſſ. 25. declaratur. In Dubio ſacræ Cōgregationis. 21 Iun. 1602. per tot. 1344
Diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſſ. 14. cap. 4. non derogat conſuetudini immemorabili.

teret, facit, quod regulari debeat, prout regulatur illud, quod ex dotatione & fundatione competit, niſi de contraria mente Papæ appareat. ibid. num. 1. 291

Clauſula, quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma, prout magis & melius valere poteſt, & omni meliori modo, in teſtamento vel codicillis poſita, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 13. 749

Clauſula, quòd remaneant centum pro Rectore, vide ſuperius dummodo remaneant centum pro Rectore.

Clauſula, quomodolibet propter ſui generalitatem omnia comprehendit, de quibus in genere ſufficit quòd fuerit cogitatū. Caſarauguſtana 2500. 15. Nouem. 1577. n. 2. 350

Clauſula, quorum tenores in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. nu. 7. 296

Clauſula, quorum tenores in derogationibus facit, quòd infinitæ derogationes ac ſtylo Rotæ remaneāt inefficaces, quæ aliàs eſſent efficaces. In d. Aſtoricen. 19. Mar. 1576. n. 7. 291

Clauſula, quorum tenores omnia comprehēdit. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 6. 510

Clauſula, quorum tenores nullam habet efficaciam, quoties Papa, ſi ſciuiſſet defectus, non ita reſcripſiſſet. In Romana ſecretariatus. 10. Aprilis 1592. nu. 8. 981

Clauſula quorum tenores in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ, non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum apponantur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 12. 998

Clauſula, quorum tenores, & alia reſtringūtur iuxta narrata. In Monaſterien. Canonicatus, ſeu denegationis poſſeſſionis. vlt. Februar. 1567. nu. 1. 16

Clauſula, ratihabitionis ſub clauſula promiſit in mandato importat ratificationem. In Roman. Domus del Caualeto. 27. Nouēbris 1581. nu. 2. 548

Clauſula, releuans &c. in mandato procuratoris operatur ſatiſdationem iudicio ſiſti, & iudicatum ſolui. In Toletana nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. nu. 2. 1180

Clauſula, ſi conſtiterit non eſt de futuro ſed de præterito. In Tridentina Canonicatus. 5. Iul. 1593. nu. 3. 1044

Clauſula, ſi tibi legitimè conſtiterit importat partis citationem. In Maioricen. Legati. 4. Februar. 1583. n. 3. 601

Clauſula, ſi ita eſt in gratia facit gratiam cōditionalem, & oſtendit Papā de narratis notitiam non habuiſſe, & in tali caſu narratiua verificari debet. In Conchen. Erectionis. 25. Maij 1592. nu. 1. 989

Clauſula, ſi ita eſt non reddit reſcriptum cōditionale, quando gratia valet de præſenti. Idem eſt etiam quòd non adſit dicta clauſula, ſed ſi ſubintelligatur. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. n. 5. Decis. 771

Clauſula, ſicut exhibita nobis petitio continebat, denotat conceſſionem ad partis ſupplicationem emanaſſe. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. nu. 2. 510

Clauſula, ſine alicuius præiudicio, in erectione in Collegiatā poſita intelligi debet reſpectu aliorum nō expreſſarum. In Illerden. Præeminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 4. 1449

Clauſula, ſine præiudicio & c. præſeruat ius & intereſſe. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembris 1571. nu. 6. 144

Clauſula, ſine præiudicio iurium in ceſſione quid operetur. In Romana domorum. 7. Maij 1584. nu. 3. 663

& quid in alienatione rei ſuæ. In Romana Domorum. 5. Mart. 1584. n. 1. & 3. 658

Clauſula ſine præiudicio poſita in cōceſſione, quæ eſt incompatibilis cū diſpoſitione, vel diſpoſitionē vitiat, vel à diſpoſitione vitiatur, ne actus reddatur nugatorius. In Portuen. bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 17. 398

Clauſula ſine præiudicio ſubintelligitur in omnibus cōceſſionibus, quādo poteſt ſtare cum principali diſpoſitione. ibid. nu. 18. 398

Clauſula ſine præiudicio iurium ſuorum, in inſtrumēto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumento concordiæ, per quā inducitur nouatio primæ obligationis. In Romana Pecuniaria de Caranagijs. 10. Mart. 1600. nu. 1. & 2. 1343

Clauſula, ſine præiudicio iurium ſuorum poſita in concordia quam interpretationem recipiat. ibid. nu. 3. 1343

Stāte clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis non eſt tranſlata exequutio ad iudicem ad quem, ſed remanet penes iudicem à quo. In Lucana penſionis. 17. Decembris 1574. nu. 1. 247

Clauſula ſine præiudicio legitimę exequutionis apponitur in cōmiſſione appellationis à ſententia exequutoris litterarū Apoſtolicarum, vel apponitur clauſula parito breui d. Fauentina Monaſterij. 15. Decembris 1603. num. 3. 1434

Vis clauſula ſine præiudicio legitimæ exequutionis poſita in commiſſione adhuc durare dicitur, licet ſentētia per appellationē ſuſpendatur. In Salamantina cenſurarum. 28. Nouembris 1594. nu. 10. 1098

Clauſula ſine præiudicio reſidui debet referri ad id, quod non implicet repugnantiam. Romana reſidui Dotis. 4. Iun. 1604. n. 1. 1500

Clauſula ſine præiudicio tertij in gratia, facit quod gratia per eam ſit limitata vna cum eius acceptatione. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. nu. 3. 334

Clauſula ſine præiudicio trium conformiū, nō capit ſētētias nullas & iniuſtas. Calagurritana de Zalduendo. 9. Decem. 1588. n. 3. 845

Clauſula ſine præiudicio triū conformiū in cōmiſſione nō tollit iuriſdictionē iudicis ad quem,

Digitized by Google

quem, & licèt non operetur effectum ſuſpẽſiuum operatur tamen deuolutiuum vt de eo cognoſci poſſit, & procedi ad vlteriora etiam reuocando. ibid. n. 2. Deciſ. 845

Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorum poſita in commiſſione, non capit officiũ ſuper quo expreſsè eſt commiſſa cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. num. 1. 965

Clauſula ſine retardatione penſionis quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. penſionis. 15. Febr. 1593. n. 2. 1017

De clauſula, ſine retardatione, ſolutionis penſionis, vid in verb. Penſio.

Clauſula ſi quid exequendum, dat facultatem procedendi exequutiuè ad fauorem illius, qui decretum pro ſe obtinuit. In Anconit. pecuniaria. 10. Decemb. 1601. n. 2. 1412

Clauſula ſi quid exequendum poſita in commiſſione nullum parit effectum, quando nihil eſt exequendum. In Aretina bonorum. 12. Ianuar. 1598. n. 5. 1255

Clauſula ſub annuo Canone ſeu cenſu, quando importet contractum cenſualem, & non emphyteuticum. In Papien. tenutæ de Magdalena. 17. Iun. 1596. n. 3. 1195

Clauſula ſublata eſt tantæ efficaciæ, vt nec etiã admitti poſſint articuli ad probandum contrarium. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb. 1597. n. 19. 1251

Clauſula ſublata non tollit priuilegium de iure ſpeciali competens. In Valentina Decimarum. 1. Iuly 1598. n. 9. 1293

Clauſula ſublata cum derogatoriarum derogatoriis in indulto poſita, facit, quòd nullo modo cenſeatur derogatum. In Vercellen. Subſidy. 20. Marty 1600. n. 1. 1348

Clauſula ſublata & decretum irritans faciũt quòd non poſſit de defectu intentionis Papæ dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi oris apertione. In Aretina Commenda. 19. Ianuar. 1587. n. 1. 764

Clauſula ſublata & decretum irritans tollunt iuriſdictionem aliter iudicandi. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris. 1577. n. 1. 351

Clauſula ſublata & decretum irritans non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locũ habeat nec ne. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. n. 5. 1471

Clauſula ſublata cõtinet in ſe virtualiter clauſulam & ſic iudicari debere. In Aretina Commendæ. 30. Ian 1587. n. 1. 766

Clauſula ſublata vltima derogat priori. In Virdunen. Canonicatus. 10. Aprilis 1581. num. 7. 510

Clauſula ſublata non ſolum obſtat parti, ſed etiam iudici, præſertim ſi habeat coniunctã clauſulam, quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit. In Tarraconen. Villa de Reus. 2. Aprilis 1593. n. 1. 1020

Clauſula ſublata, & quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, ſi abſolutè ſint poſita ad validitatem gratiæ generaliter reſpectu quarumcunque perſonarum intelligi debent; maximè ſi habeant coniunctum decretum irritans. ibid. n. 2. Deciſ. 1020

Clauſula ſublata, & quòd, de obreptione, ſubreptione, vel defectu intentionis dari non poſſit, facit, quòd non poſſit aliqua nullitas deduci niſi aperto prius ore. In Aretina Commenda. 15. Decembris. 1586. num. 3. 761

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq; capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſulæ & quibus dederit. In Romana bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 18. 559

Clauſula ſupplentes, cum alys clauſulis ampliſſimis poſita in Motu proprio, facit, quòd de nullitate Motus propry dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis Motus proprius corruat. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 11. 965

Clauſula tali caſu & non alias nec alio modo licèt inducant formam tamẽ ſeſe compatiũtur cum alia forma, quæ ſit de iure communi. In Tarentina Vsridary. 31. Maÿ 1596. n. 6. 1190

Clauſula vobiſq; poſita in conceſſione abſque aliqua reſtrictione ad omnes eſt referenda, quando venit amplificatiuè poſt iam perfectam & abſolutam clauſulam. In Bononiẽ. de Bologninis. 17. Iun. 1566. n. 4. 5

Clauſula, vocatis vocandis intelligitur de his qui habent intereſſe, non autem de his, qui pro ſolemnitate adhibentur. In Anconitana bonorum. 17. Iun. 1577. n. 3. 338

Clauſula volumus, quæ apponitur in reſeruationibus, non facit, quominus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina fructuum. 28. April. 1581. n. 5. 514

Clauſula, vt aſſeritur non refertur ad partem. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ian. 1579. n. 3. 388

Clementina I. de præbend. quomodo intelligatur. In Lucana beneficiorum. 16. Nouembris 1580. n. 2. 483

Clem. Cauſam. de electiõ. procedit in beneficialibus tantum. In Peruſina exequutionis. 10. April. 1595. n. 2. 1123

Gloſ. in Clem. Dudum. §. nos etenim. de ſepultur. quomodo intelligatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. nu. 13. & 14. 433

Clericatus non præſumitur, & ad eum probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Marty 1572. n. 5. 162

In materia præſumendi Clericatum leuiores probationes ſufficiunt. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decemb. 1585. n. 5. 713

Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à non ſuo Epiſcopo,

po, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex cõiecturis præſumi poſſit. ibid. n. 1. Deciſ. 713
Clericatus dicitur probari ex eo, quòd in ſentẽtia ſui Ordinarij vocatur clericus. ibidem num. 3. 713
Clericatus probatur ex remiſſione facta de curia ſeculari ad Epiſcopalem. ibid. n. 4. 713
Clericatus probatur per publicam vocem et famam, & communem reputationem. In Calaguritana de Arcaia. 28. Iunij 1591. num. 1. 962
ſecus eſt in illegitimo, in quo vltra probationem famæ debent concurrere alia adminicula. In Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1092
Clericatus per teſtes probatus ex quo quis incedit in habitu clericali, dicitur probatus ex communi reputatione, ſecus eſt vbi conſtat de malo initio. In Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. n. 2. 741
Clericatus collatus à non ſuo Epiſcopo ſine licentia non eſt legitimè collatus, nam Epiſcopi, qui non ſubditum promouent in aliena diœceſi, debent facere mentionem licentiæ, tanquam ſolemnitatis extrinſecæ. ibid. num. 1. 741
Clericatus per atteſtationem notarij probatur, & ei ſtatur. In Aretina Commẽdæ. 7. Nouemb. 1586. n. 1. 755
Vicarius Vrbis habet facultatem conferẽdi clericatum exteris, maximè curialibus, prout quotidie practicatur. In d. Colimbrien. Reſeruationis fructuum. 1. Iulij. 1598. num. 3. 1092
Epiſcopus non poteſt diſpenſare ad clericatum cum corpore vitiato, niſi præuia cauſa cognitione, ſecus in Papa, qui ſcienter gratiã faciens cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iuny 1583. num. 7. & 8. 625
Is dicitur inhabilis ad clericatum abſque diſpẽſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum licèt in pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterijs. ibid. n. 1. 625
Clericus de iure non præſumitur ignobilis, & ad hoc probandum ſufficit ſemiplena probatio. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. n. 8. 162
Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembris 1585. n. 2. 713
Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit clericus, & tamen non ritè ordinatus. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. num. 4. 741
Non rite promotus ad ordines in ſui præiudiciũ dicitur clericus, ſed ordo caret executione. ibid. n. 3. 741
Iudex laicus in dubio debet remittere ad ſuũ Ordinarium eum, qui aſſerit ſe clericum, vt cognoſcat, an ſit clericus. ibid. n. 5. 741
Arbitrarium eſt iudici, an vitium in clerico ſe promouẽte ſit tale, quod inducat deformitatem, ſecus eſt in mutilatione. In Romana penſionis. 3. Iun. 1583. n. 4. Deciſ. 625
Clericus, qui habet digitum inciſum, effectus presbyter præſumitur abſolutus & diſpẽſatus. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. num. 7. 1147
Clericus nec ẽt volens, poteſt corã iudice laico conueniri, cũ ſit incapax illius iuriſdictionis, nec opus eſt, quòd compareat ad declinandam iuriſdictionem, quia nihilominus proceſſus eſt nullus. In Florentina domus. 10. Iunij 1591. n. 4.
Idem eſt in clerico hærede clerici defuncti. ibid. num. 5. 957
Clericus citatus per iudicem laicum, quatenus ſua putauerit intereſſe, ſi compareat efficitur actor voluntarius, & proceſſus contra eum ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi iudicium principaliter in clericum fuerit directum, & citatio ſit ſimplex non autẽ quatenus ſua putauerit intereſſe. ibid. n. 6. 957
Iudicium contra clericum coram Iudice laico in patrimonialibus agitari ſolũ poteſt, quãdo agitur reſpectu immunitatum & exemptionum, & eorum, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibidem num. 3. 957
Vbi proceditur contra plures fratres, quorum aliqui ſunt clerici, iudiciũ in foro eccleſiaſtico agitari debet, etiam quòd alij ſint laici, & etiam quòd agatur de patrimonialibus. ibid. n. 2. 957
Clericus opponens ſe executioni, quæ contra ſe poſſidentem & non vocatum facit iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt ſi executio nõ contra ſe fiat ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 4. 804
Clericus, qui non arctatur ad comparendum corã Iudice laico non poteſt dici contumax. In d. Florentina domus. 10. Iunij 1591. num. 8. 957
Clericus teſtis adhibitus à Iudice laico, licèt non ſubſit eius iuriſdictioni cum aliqua diminutione arbitrio Rotæ admitti poteſt. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049
Clericus tractãs negotia eccleſiæ, dicitur principaliter tractare negotium proprium quãdo agit de conuertendo redditus in propriũ vſum. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 3. 426
Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali diſpoſitione. Bononien. de Bologninis. 12. Ian. 1571. n. 2. 124
Nothi & ſpurij ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembris num. 3. 678
Paupertas clerici dicitur probata, ex quo redditus,

ditus, quos habet non excedunt vigintiquinque ſcuta. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. Deciſ. 173
Clericus, qui dimiſit habitum & ſe adſcripſit militiæ ſæculari incidit in Bullam Pij V. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. num. 4. 1471
Cleri appellatione an & quando veniat Capitulum. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunij 1582. n. 2. 580
Coadiutoria non inducit vacationem, ſed ſolum operatur, quòd veniente vacatione per mortē non poſſit alteri conferri quàm Coadiuto. In Leodien. Canonicatus. 28. Iunij 1602. n. 4. 1447
Coadiutoria limitata non tribuit titulum coloratum, prout nec etiam noua prouiſio limitata. In Conchen. Regreſſus. 28. Iunij 1568. n. 1. 61
Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc facit, quòd non detur vacatio. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148
Effectus & obſeruantia Coadiutoriæ per multos annos ſupplent probationem ad probandam ipſam Coadiutoriam. In Nucerina Affictus. 1. Iulij 1575. n. 1. 262
Defectus ætatis in Coadiutore non obſtat, quādo non agitur de canonizanda Coadiutoria, cum tunc leuiores ſufficiant probationes. ibid. n. 2. 262
Codicilli per coniecturas amentiæ ſuſpecti redduntur ſicut teſtamentum. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembris 1591. n. 4. 966
In codicillis à cæco factis etiam inter liberos ſeruari debet diſpoſitio. §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. qui teſtam. facere poſſunt, quando omnino ceſſat ſuſpicio fraudis, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 966
De codicillis vide aliqua in verb. Teſtamentum.
Clauſula appoſita in codicillis ſeu in teſtamēto, vbi teſtator vult, quòd diſpoſitio, valeat eo modo & forma, quo magis & melius valere poteſt & omni meliori modo, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 13. 749
Teſtamētum caducatum per obitum primi hæredis ante teſtatorem vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur, maximè ſi teſtator præcogitauerit talem caſum euenire poſſe, et nihilominus voluit teſtamētum per executores adimpleri & legata præſtari. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 2. & 5. 943
Clauſula codicillaris adiecta reciproca ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam de communi. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. num. 16. 934
Collatio dicitur fructus, quem poſſeſſor bona fidei ſuum facit. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 8. Deciſ. 306
Collatio à ſolo Præpoſito facta conſeruat ius aliorum Canonicorum, prout dicitur de præſentatione vnius patroni. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. n. 4. 1021
Collatio facta per Capitulum tempore quo erat ſuſpenſum non valet, & ſi tunc Papa conferat valet Papæ prouiſio non autem Capituli ſuſpenſi, niſi Capitulum obtinuiſſet abſolutionem. In Calcaten. Canonicatus & præbenda. 6. Martij 1589. n. 1. 860
Capitulum de iure communi habet collationē ſimultaneam cum Epiſcopo. In Coimbrien. Canonicatus. 4. Iulij 1601. n. 4. 1402
Collatio facta in Turno per Capitulum habetur ac ſi coniunctim facta fuiſſet. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 11. 980
Qui excipit quòd collatio per turnum fieri debet, duo probare tenetur, & quòd adſit turnus ex conuentione ſeu conſuetudine, & quòd illa vice collatio ſit in turno. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. n. 9. 1296
Collatio Capituli exiſtentis in poſſeſſione iuris conferendi collationi Epiſcopi præfertur. In Reatina beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 9. 306
Capitulum poteſt acquirere quaſi poſſeſſionem iuris conferendi beneficia ex ſcientia & patientia Epiſcopi. ibid. n. 1. 306
Ex lapſu temporis præſumitur ſcientia Epiſcopi ſuper poſſeſſione iuris conferendi Capitulo quaſita. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 4. 293
Collatio præbendarum in Cathedrali eſt communis Epiſcopo & Capitulo. In Placentina Cantoriæ. 24. Octobris 1594. num. 3. 1091
Quaſi poſſeſſio conferendi probatur ex collatione facta, quæ ſortita fuerit effectum. In d. Reatina beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 1. 337
Vltimus ſtatus poſſeſſionis attendi debet ad cognoſcendum quis ſit in poſſeſſione conferendi. ibid. n. 4. 337
Vbi non agitur inter collatores ſuper iure conferendi ſed ſolum inter prouiſos ſufficit quaſi poſſeſſio conferendi. In Reatina beneficij. 6. April. 1576. n. 3. 293
Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij, de eo prouiſionem facere poteſt. In Mediolanen. beneficij 1. Iulij 1592. n. 2. 990
Beneficium litigioſum ab Epiſcopo, conferri non poteſt. In Aquilana Canonicatus. 26. Aprilis 1591. n. 1. 945
Tempus conferendi, quod datur Epiſcopo, eſt ſex menſium. In Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 4. 1091
Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus non currit niſi à die notitiæ vacationis habita.

bita. In Toletana beneficij. 28. Nouembris 1578. n. 1. Deciſ. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij V. ibid. n. 2. 380

Collatio facta in vim quaſi poſſeſſionis conferẽdi tenet, interim dum diſputatur ad quem ſpectet collatio. In Aſculana Prioratus. 3. Iulij 1587. n. 6. 799

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intẽtionem in collatione beneficij intra fines ſuæ diœceſis conſtituti, maximè ſi cõſtet de quaſi poſſeſſione huiuſmodi beneficium conferẽdi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortitæ. ibid. n. 1. 799

Ex vnico actu collationis effectuata quis conſtituitur in quaſi poſſeſſione conferendi. ibidem num. 4. 799

Effectuatio collationis probatur ex reſignatione beneficij ſequuta. In d. Reatina beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 2. 337

Collatio Ordinarij non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellania. 9. Iun. 1603. n. 1. 1467

Collatio Papæ preualet collationi Ordinarij, quando præuenit in conferendo. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 1. 1144

Collatio an ſit habenda pro perfecta, ſequuta nominatione & requiſitione, ad effectum vt Papa dicatur præuentus in conferendo, & quando. In d. Placentina Cantoria. 24. Octob. 1594. n. 7. 1091

In collatione, quæ certo generi perſonarum venit facienda, Epiſcopus nõ poteſt alteri prouidere; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. ibid. n. 6. 1091

Collatio prebẽdæ Pœnitẽtiarij ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuarij 1597. n. 1. 1218

In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis factæ per reſignationem litteris non expeditis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 2. 1306

Collatio facta de beneficio curato tanquam de ſimplici non valet, cum non ſufficiat habilitas perſonæ in vno, quæ requiritur in altero. In Oriolen. beneficiorum. 21. Maij 1593. n. 4. 1026

De collationibus factis iure regaliæ nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competijſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. beneficij. 21. Aprilis 1600. n. 6. & 7. 1353

Laici ſunt incapaces iuris conferendi eisq. ius reſiſtit, licet collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. n. 1. & 5. 1382

Ex collationibus de facto à laicis emanatis nõ inducitur ius aliquod aduerſus iuris diuini diſpoſitionem. ibid. n. 7. Deciſ. 1382

Collatio facta non ſeruata iuris & ſtatuti forma nihil operatur. In d. Placentina Cantoria. 24. Octob. 1594. n. 2. 1091

Enunciatiua antiqua collationum corroborãt iuſpatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 8. Decemb. 1598. n. 3. 1305

Enunciatiua collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt, quænam ſint beneficia annexa, nõ probãt vnionem ſeu annexionem. In Camerinen. parochialis. 19. Iun. 1589. n. 2. 886

Collatio *dotis filiæ, quæ à paterna hereditate excluditur, iniquum eſt, vt fiat. In Balneoregiẽ. hereditatis. 28. Maij 1601. num. 2.* 1392

Filia quando conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam, & quando non. ibid. n. 1. & 3. 1392

A collatione ad imputationẽ in legitimam optimè procedit argumentũ negatiuè ſecus affirmatiuè. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. n. 7. 568

Verbum conferre comprehendit omnes titulos. In Calaguritana de Zalduendo. 9. Decemb. 1588. n. 6. 845

Collator, *qui in tempore quatuor menſium non contulit, ignorantia vacationis beneficij excuſari nõ poteſt, niſi ſit veriſimilis & probabilis. In Toletana beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3.* 380

Et talis ignorantia redditur omnino inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis. ibid. n. 4. 380

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum vigore ſacri Cõcilij Tridentini Ordinarijs Collatoribus non currit niſi à die notitia vacationis habita. ibidem num. 1. 380

Quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380

Ordinarius collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1402

Collegiata *eſt dignior parochiali. In Calaguritana præminentiarum. 9. Iunij 1567. n. 1.* 22

Et in Illerden. præminentiarum. 26. Iunij 1602. num. 1. 1445

Quòd Eccleſia ſit Collegiata ex quibus ſignis colligatur. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuar. 1598. n. 1. 1256

Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. In Illerden. præminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 2. 1445

Dignitates & Canonici Eccleſiæ, quæ fuit erecta in Collegiatam præcedere debent Archipresbyteros Rectores & alios Clericos diœceſis. In Boianen. Præcedentiæ. 21. Aprilis 1597. num. 1. 1223

Canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ requirũt perſonalem reſidentiam. In d. Zamoren. Canoni-

nonicatus de Toro . 12. Ianuarij 1598. num. 2. *Deciſ.* 1256

Canonici Collegiatarum debent inſeruire per ſe nec poſſunt per ſubſtitutum . ibid. n. 4. 1256

Clauſula , ſina alicuius præiudicio *in erectione in Collegiatam poſita intelligi debet reſpectu aliorum non expreſſorum . In d. Illerden. Praeminentiarum . 26. Iunij 1602. nu. 4.* 1445

Penſio conceſſa ſuper Collegiata , quæ poſtea erigitur in Cathedralem , non ob id remanet extincta. In Louanſen. Iurisnominandi . 26. Iun. 1602. nu. 9. 1444

Eccleſia iurispatronatus , ſi in Collegiatam erigatur patronus in ea retinet ius præſentandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum . ibid. num. 11. 1444

Abbas tenetur reſidere in Collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit, tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini , & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali , non excuſatur tamen vt ſi non reſideat in Collegiata , lucretur fructus & diſtributiones in alia . In Valliſoletana Reſidentiæ. 8. Nouembris 1602. nu. 1. 1452

COLLEGIVM *dici poteſt à collegando , ſiue à colligendo ſeu à collegendo . In Romana Præminentiarum . 16. Decembris 1585. num. 8.* 716

Collegium non venit appellatione perſonarum . In Burgen. Concordiæ . 12. Nouemb. 1593. nu. 3. 1050

Dignitas dicitur Collegialis, quando alteri non poteſt conferri, quàm vni de Collegio. In d. Romana Præminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 9. 716

Epiſcopi & Prælati qui ſunt de aliquo Collegio ſortiuntur locum non ſecundum dignitatem Epiſcopatus , ſed ſecundùm antiquitatem dignitatis Collegialis . In d. Burgen. Concordiæ . 14. Ianuarij 1594. num. 7. 1058

Quando agitur de admiſſione in aliquod Collegium dicitur agi de re modici præiudicij . In Monaſterien. Canonicatus . 24. Martij 1572. nu. 3. 162

COLLITIGANS *improbus quis non dicitur , ex quo gratia ſua non ſit iuſtificata, quamdiu iuſtificari poteſt . In Collen. Parochialis . 11. Decembris 1595. nu. 9.* 1165

Ad effectum vt quis non dicatur improbus collitigans ſufficit quòd lis ſit colorata. ibid. num. 10. 1165

Subrogatio gratioſa improbo collitiganti dari non debet , qui calumnioſam litem introduxit . ibid. num. 7. 1165

Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti cæteris excluſis. ibid. n. 1. 1165

COLLVSIO *ex aſſertione aduerſarij principalis non probatur, cum ei non credatur. In Nucerina Aſſictus. 28. Maij 1576. n. 3.* 304

Colluſio in matrimonio dicitur in eſſe, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit petit poſtea committi cauſam nullitatis illius . In Veneta Legitimitatis . 19. Ianuarij 1587. nu. 5. *Deciſ.* 763

Colluſio reddit ſententiam nullam. ibid. n. 9. 763

Ex acceptatione ſententiæ omiſſis defenſionibus manifeſta detegitur litis colluſio . ibid. num. 7. 763

Qui patitur ſe vinci, cum habeat probationes bonas & veras pro ſui defenſione is manifeſtè colludit . ibid. nu. 10. 763

In materia colluſionis probationes ſunt iudicis arbitrariæ . ibid. nu. 11. 763

Colluſio , quæ ſonat in delictum excluditur per probationem boni iuris coram iudice deducti . In Romana Vineæ. 8. Februar. 1580. nu. 4. 444

Colluſio , in beneficio excluditur, ex eo quòd quis habeat probabilem cauſam tuendi ſuã poſſeſſionem . In Aſtoricen. Archidiaconatus . 15. Febr. 1574. nu. 5. 220

Colluſio non præſumitur , vbi nullum cadit commodum . In Romana Pecuniariæ . 21. Maij 1582. nu. 6. 579

COLONVS *non ſibi ſed domino poſſidet . In Romana Vineæ . 17. Aprilis 1587. num. 5.* 777

Colonus tenetur de damno , quod culpa ſua contingit in re conducta . In Calagurritana Cenſus . 28. Ianuarij 1602. nu. 9. 1418

Quæ requirantur ad hoc vt hæres mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem . In Cernien. Bonorum . 30. Maij 1580. n. 2. 466

Si defunctus poſſideat animo ſuo , & corpore alieno per colonum , continuante colono poſſeſſionem nomine hæredis , poſſeſſio dicitur eſſe penes hæredem . ibid. nu. 1. 466

Recognitio coloni vel conductoris requiritur, ad hoc vt poſſeſſio continuetur in hæredes. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Februarij 1569. nu. 1. 69

Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum , quòd quis animo ſuo , licèt corpore alieno poſſidere dicatur , In Vrbeuetana Caſtrorum de Ceruaria . 18. Martij 1569. nu. 1. 71

Eiectio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio , quæ eſt penes dominum , ſed tantum naturalis , quæ eſt coloni vel inquilini . In Spoletana Domus . 30. Ianuarij 1581. num. 4. 498

Ex locatione facta colono arguitur, quòd fuerit ficta traditio , quæ domino non nocet . ibid. num. 7. 498

Expulſio colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionẽ authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit . In Romana Caſalis . 28. Iun. 1577. nu. 4. 342

Poſſeſſio non dicitur capta, niſi coloni de conſpectu loci penitus ſint eiecti, ita quòd amplius non redeant , ibid. nu. 3. 342

Co-

Colonus quãdo dicatur male verſari, vt poſſit expelli non obſtante iure perpetua colonia. In Cluſina Terrarum. 10. Maij 1596. num. 1. & per tot. 1185

Coloni habentes ius perpetua colonia propter malam verſationem poſſunt expelli, ſeruatis tamen ſeruandis, & oſtenſa coram iudice mala verſatione. In d. Cluſina Terrarum. 26. Iunij 1595. nu. 2. 1142

Coloni perpetui an teneantur reſpectu Camera Apoſtolica ad ea omnia, ad qua tenentur alij coloni & laboratores. ibid. n. 1. 1142

C o m m e n d a *poteſt habere benefita in territorio alterius Eccleſia, nec ob id poteſt dici quòd confundatur iuriſdictio. In Caſaraguſtana Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 12.* 1337

Aequiſſimum eſt Commendas illis dari, qui ſunt de loco vbi ſunt Commenda. ibid. num. 2. 1337

Magnus Magiſter Religionis per diuiſionem Commendarum nõ poteſt praiudicare militibus ſine eorum conſenſu. ibid. nu. 5. 1337

Milites non ſunt domini Commendarum ſed ſimplices adminiſtratores. ibid. nu. 11. 1337

Milites Religionis non poſſunt ſe ingerere in Commendis, niſi quatenus velit religio, qua eſt omnium domina Commendarum. In d. Caſaraguſtana Cabimentorum. 14. Mart. 1603. nu. 4. 1460

In prouiſione facta à Papa de Commẽda Religionis nõ poteſt Magnus Magiſter illius Religionis ſe intromittere, nec prouiſum remouere aut aliud in eius praiudicium facere, etiam quòd à Papa eſſet ad nutum amouibilis. In d. Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 6. 772

Priuilegium ſeu facultas data diſmembrandi Commendas conceſſum Religioni intelligitur limitate, quando ſcilicet beneficia pro tempore vacauerint non autem non data vacatione. ibid. nu. 1. 772

Praeceptores Commendarum Religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles. In Meliten. Penſionis. 21. Maij 1601. nu. 1. 1390

Eccleſia Commendata donec de ea fiat prouiſio, intelligitur ad quatuor menſes, quibus elapſis ceſſat Commenda, & remanet prior vacatio. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 2. 974

Beneficium quod habuit Abbatem & Cõuentum, & quòd aliàs à Papa fuit commẽdatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. nu. 5. 1353

C o m m e n d a t a r i v s *non poteſt donare bona ſua Commenda. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. nu. 5.* 1312

C o m m e n s a l i t a s *conſiſtit in facto & vſu. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. nu. 8.* 1351

C o m m i s s i o *non alterat iuriſdictionem ordinariam Auditoris Camera. In Auximana Dotis. 5. Maij 1581. nu. 3.* 515

Per commiſſionem cauſa nõ dicitur lis inducta, niſi adſit citatio. In Abulen. praſtimonij. 11. Februar. 1577. nu. 4. 316

In Commiſſione noua qua dependet à prima non eſt neceſſaria alia citatio. In Calagurritana Spolij panis. 5. Nouembris 1599. num. 5. 1329

Cauſa commiſſa quam plures habent cum tertio, non cenſetur commiſſa inter ipſos plures. In Romana de Fabijs. 26. Octob. 1579. num. 4. 418

A lege per commiſſionem iudici praſcripta diſcedere non licèt. In Compoſtellana penſionis. 11. Maij 1584. nu. 5. 664

Forma etiam minima in commiſſione tradita ſeruari debet. In Corduben. Redecimarum. 28. Mart. 1594. nu. 3. 1071

Iudex habet legem ex commiſſione ſcriptam. In Taurinen. Prioratus. 23. Martij 1582. nu. 2. 578

Iudex vigore commiſſionis poteſt declarare ſe iudicem competentem. In Valentina Capella. 7. Iun. 1591. nu. 2. 954

In commiſſionibus cauſarum non requiritur valde exacta iuſtificatio narratorũ. ibid. num. 1. 954

In cauſis omnino ſeparatis, & diuerſam defenſionem requirentibus per commiſſionem vnius alteri nõ praiudicatur, nec pratextu vnius ſuper alia inferri poteſt violentia. In Cathanien. Legitimitatis. 14. Ianuarij 1591. nu. 2. 930

In commiſſione cenſetur omne ius deductum. In Cæſarien. Bonorum. 17. Iunij 1583. num. 2. 630

Commiſſio non capit non nominatos in ea. In Senogallien. Pradij. 5. Decem. 1594. num. 4. 1100

Forma commiſſionis non obſeruata, omnia geſta ſunt nulla. ibid. n. 3. 1100

Commiſſio cauſa interrumpit praſcriptionẽ, & eam praſumptionem qua oritur ex antiquitate temporis. In Tudertina Bonorũ. 23. Maij 1509. nu. 1. 76

Commiſſio iactationum & moleſtationum non derogat iudicio prius pendenti. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. num. 2. 1442

Citatio & inhibitio decreta in vim commiſſionis poſt latam ſententiam primi iudicis non annullant ſententiam. ibid. nu. 3. 1441

Commiſſio cauſa non dicitur auocatoria, quãdo non fuit facta mẽtio litis pẽdentia. ibid. num. 1. 1441

Commiſſio auocatoria cauſa à iudice, cui prius per reſcriptum manu propria Sanctiſſimi ſignatum, fuerat commiſſa, non tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt in Rota, qua nunquam ſolet reſricari in dubium poteſtatem Signatura Iuſtitia, cum Pra-

ſiclus

ſectus illius reſcribat de mandato Papæ, ſiue per cõceſſum in præſentia D.N.Papæ. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ.20. Februar.1589.nu.1. & 12. Deciſ. 857

Papa, qui habuit notitiam decreti & litis pendentiæ coram alio iudice, ſignando cõmiſſionem, ab eo iudice cauſam auocare cenſetur. In Tullen.pratenſi matrimonij. 16.Ianuar.1598.nu.3. 1258

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſubreptitium ſi non ſit de ſubreptione oppoſitũ tribuit iuriſdictionem. In Peruſina exequutionis. 24.Apr.1581.nu.7. 513

Contra commiſſionem ſignatam de conſenſu partium de ſubreptione opponi non poteſt, aliàs pars dans de ſubreptione de ea clarè docere tenetur. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ.20.Februar.1589.nu.14 857

Verba illa in commiſſione, de conſenſu partium, ſtant aſſertiuè non autem conditionaliter.ibid.nu.15. 857

In commiſſione appellationis à ſententia exequutoris apponitur clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarũ, vel clauſula, parito breui. In Fauentina Monaſterij.15. Decembris 1603. nu.3. 1484

Commiſſio cum clauſula parito iudicato dicitur conditionalis, & non tribuit iuriſdictionem niſi parito iudicato. In Aquilana Canonicatus. 26.Apr.1591.nu.5. 945

Commiſſio habens clauſulam prout de iure dicitur limitata. In Anconitana Attentatorum.16.Iun.1581.nu.5. 530

Commiſſio ſignata cum clauſula prout de iure, non concedit facultatem ſummariè procedendi. In Romana Domus. 16. Nouẽ. 1575. num.2. 273

Commiſſio reformata, vt ſtet ſine præiudicio trium conformium dicitur ligare manus iudicis, vt non poſſit quicquam contra dictas conformes ſtatuere; ſecus eſt ſi pars non vſa ſit tali commiſſione, nec citauerit ad dicendum contra commiſſionem, prout eſt neceſſarium. In Calaguritana de Zalduendo.9.Decembr.1588.nu.1. 845

De clauſulis commiſſionum. vide ſupra in verb.clauſula.

Commiſſione ſignata manu Cardinalis dicẽtis, Placet Domino Noſtro Papæ, creditur, & omne id, quod ab eo fit, auctoritate Papæ factum dicitur. In Gadicen. ſtatutorum.19.Decembr.1580.nu.6. 493

Signatura Iuſtitiæ non poteſt dare clauſulã appellatione remota, ſecus eſt quando cõmiſſio ſig nata fuit prout in præinſerta, & in priore præinſerta adeſt talis clauſula. In Ciuitaten.Conſtructionis Capellæ. 20. Februar.1589.nu.2.& 16. 857

Commiſſio Signaturæ Iuſtitiæ nõ ſuffragatur vbi adeſt commiſſio Papæ manu ſignata. In Anconitana Separationis. 29.Aprilis 1598. nu.3. 1276

Commiſſio cauſæ reſtitutionis in integrum omnia reponit in priſtinum ſtatum. In Elnen. Sacriſtiæ.17.Apr.1592.nu.14. 983

& ſuſcitat primam litem. In Peruſina Exequutionis.19.Nouem.1597.n.3.&4. 1243

Commiſſio cauſæ nullitatis æquè principaliter dat facultatem eam proſequendi etiam non docto de aliquo iure ſuo. In Vrgelen. Abbatiæ.20.Iunij 1583.nu.1. 631

Commiſſio oretenus data iudici ſe informandi extraiudicialiter nõ impedit proceſſum coram ſuo iudice. In Parmen.Status.10. Nouem.1595.nu.1.& 4. 1155

Cauſa commiſſa ad referendum ſi ſit commiſſa iudicialiter, tribuit iuriſdictionem, ſecus eſt, ſi ſit commiſſa extraiudicialiter. In d. Parmen. Status. 12. Februarij 1596. num. 1. 1169

Quando cauſa commiſſa fuit ad referendum, relatio, quæ venit facienda, ſit de neceſſitate delegationis. In Imolen. Caſtrorum. 16.Ianuar.1573.nu.1. 184

In cauſa commiſſa ad referendum Princeps ipſe eſt iudex cauſæ, ſicut iudex ſubdelegans in reſeruato remanet iudex. ibid. num. 2. 184

Commiſſio data de referendo intelligitur data ſuper eo, quod prætenditur & narratur à partibus. In Meliten.praecedentiæ. 10. Iun.1577.nu.1. 335

Non eſt verum indiſtinctè, quod quando cauſa cõmittitur vicegerenti poſſit cognoſcere ille, cuius vices gerit. In Maceratẽ. Dotis. 10.Mar.1581.nu.2. 506

COMMVNIO non præſumitur. In Caſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 3.Iun.1602.nu.3. 1436

& in Imolen.Capellaniarum. 26. Iunij 1600.nu.1. 1376

Communio bonorum ex quibus præſumatur. In Romana Legitimæ.9. Decembr. 1598. nu. 1. & 4. & 9. 1303

ex quibus autem excludatur, vid. ibid. num.2. 1303

Communio bonorum non arguitur ex eo quòd ſimul in communi fructus percepti fuerint. In d. Imolen.Capellaniarum.26. Iun.1600.nu.5. 1376

Communio parit hunc effectum, vt tam dãnum quam lucrum communicetur. In Romana Legitimæ. 9. Decembris 1598. num. 8. 1303

Communio tolli non poteſt niſi per diuiſionẽ, & diuiſio non præſumitur niſi probetur. ibid. num. 10. 1303

Miniſter communis communi nomine eſt deputandus & remouẽdus. In Iſpalen. Iuris nominandi. 7. Nouem.1583.nu.4. 645

COMPENSATIO de illiquido ad liquidum non admittitur. In Romana Tutelæ. 17.Februar.1603.nu.4. 1455

Item nec regulariter de ſpecie ad quantitatem.ibid.nu.5. 1455

Compenſatio non admittitur de debito vnius rationis

faciunt, licèt non ſit reproducta compulſoris. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. n.8. Deciſ. 1387

Depoſitiones teſtium non extracta vigore compulſorialium, facta recognitione manus notarij, & parte citata, prout requiritur, nõ dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n.1. 583

CONCESSIO *ſemper cenſetur facta ſine praiudicio tertij. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. n.1.* 1401

Conceſſio præſumitur facta secũdum conſuetudinem concedentis, ſed talis præſumptio non ſufficit ad obtinẽdum per viam actionis contra poſſeſſionem. In Peruſina Bonorum. 12. Decemb. 1587. n.2. & 3. 1449

Cõceſſio, quæ fit ſub cõditione inducit formam. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n.1. 952

Vbi cõceſſio fit pro certa & determinata cauſa, nõ cõſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. In Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.5. & 7. 589

In his quæ de facili nõ conceduntur, non præſumitur gratioſa conceſſio. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n.2. 476

In cõceſſionibus & inueſtituris intẽtio partiũ eſt prouidere ſucceſſoribus. In d. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. n.4. 589

In cõceſſione Principis facta cum clauſula accedente conſenſu nõ poteſt dici adeſſe defectũ voluntatis in cõcedente. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num.21. 351

Noua conceſſio dicitur & nõ prorogatio, quãdo fit diuerſis pactis & conditionibus. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. n.1. 1379

Idem eſt ſi mutatur pretium. vt ibid. n.2. Etſi addantur nouæ perſonæ. ibid. num. 3. 1379

Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erãt in præcedenti cõceſſione, nõ dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. In d. Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu.3. 1362

Ex quantitate ſoluta pro obtinẽda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. ibid. nu.10. 1362

Tollerantia habet vim tacitæ cõceſſionis, quãdo cõceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n.2. 478

Cõceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat, ſine eius cõſenſu non tenet, ſecus eſt in cõceſſione iuris perſonalis, in qua nullum tertio infertur præiudicium. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 8. 351

Conceſſio fieri poteſt tam ad tertiam generationem venditoris ſeu concedentis, quàm emptoris, & idemmet contractus dicitur, ac ſi fiat conceſſio ad generationem emptoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Feb. 1585. n.4. Deciſ. 689

Conceſſio ad tertiam generationem ſine beneplacito Apoſtolico eſt nulla, niſi res ſit ſolita locari, ad quod requiritur, vel quòd præcedat vna locatio ſolemnis, & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuatæ. In Romana Deuolutionis domus. 30. Octobris 1602. nu.1. & 2. 1451

& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n.1. 434

Conceſſo territorio cenſetur conceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliàs non exprimatur. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuarij 1600. nu. 9. 1337

Conceſſo vno videtur probabiliter conceſſa omnia, quæ ad id exequendum ſunt neceſſaria. In Iſpalen. Iurisnominandi. 8. Nouembris 1583. n.3. 645

CONCILIVM *Tridentinum licèt non tollat exemptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitandi vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 4* 738

Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos ſolet eam tribuere vti ſedis Apoſtolicæ delegatis. In Salamãtina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu.2. 433

Concilium loquens de exemptis non intelligitur de his, qui habent proprios Prælatos iuriſdictionem ordinariam habentes. In Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. num. 6. 459

Concilium Tridentinum veriſimiliter nõ cenſetur voluiſſe preſeruare concordias, quæ non erant tunc temporis in viridi obſeruantia, & quæ habebant contrarium vſum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27 Iun. 1586. nu.2. 748

Concordia illa non cenſetur præſeruata per ſacrum Concilium Tridentinum, à qua de communi partium conſenſu receſſum fuit. ibid. num.3. 748

Concilium non preſeruat cõfirmationes concordiarum, quę ſunt in forma communi. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. num.8. 783

Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712

Diſpoſitio Cõcilij, quę nos reducit ad ius commune dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. n.1. 300

Concilium Tridentinum in c. 16. ſeſſ. 25. declaratur. In Dubio ſacræ Cõgregationis. 21 Iun. 1602. per tot. 1344

Diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſſ. 14. cap. 4. non derogat conſuetudini immemorabili.

In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 7. Deciſ. 417

Facultas conceſſa per Concilium Taidētinum Epiſcopis inſtituendi officium pœnitētiaria cum vnione prabenda primo vacatura nō conſumitur per erectionem, qua non fuit ſortita effectum, ſed ad aliam eſt deueniēdum. In Oſcen. Canonicatus. 18. Iunij 1593. n. 1. 1034

De aliquibus Capitul. ſacri Concilij Tridēti-ni, qui declarātur. vide ſupra in verbo Capitulum.

Concordia ſumit interpretationem ab his, ſuper quibus lis pendebat, ita vt per eam cenſeatur impoſitus finis omnibus cōtrouerſijs. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuar. 1593. n. 3. 1008

Quod fit de communi conſenſu non operatur cōcordia impugnationem. In Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. n. 4. 733

Quis nō poteſt ſe iuuare concordia, cui cōtrauenit. In Romana Penſionis. 16. Nouembr. 1575. nu. 2. 274

Concordia, qua nititur priuilegijs vel praſcriptione, non dicitur contra ius & ſacros Canones. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 5. 460

Allegans concordiam nō fuiſſe obſeruatā probare tenetur. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. n. 1. 733

De concordia ſatis dicitur cōſtare, ex quo eſt in confirmatione inſerta. In d. Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 2. 460

Cōfirmatio concordia per ſe nō valentis, petita pro firmiori cautella, eſt nulla & ſubreptitia, fallit quando in ea fuit inſertus tenor. ibid. n. 1. & 6. 460

Concordia de communi cōſenſu inita & iurata, & ad partium inſtantiam à Papa confirmata, praſumitur etiam obſeruata, praſertim ſi de acceptatione partium conſtet. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 1. & 6. 738

Concordia obſeruantia in principio & in fine litis probata in medio quoque probata praſumitur. Ibid. num. 7. 738

Caſus dubius, an ſcilicet contineatur in concordia, excuſat ab eius inobſeruantia, ibid. num. 14. 738

Concordia iurata & à ſede Apoſtolica cōfirmata omnino eſt ſeruāda. In Legionen. Iuriſdictionis. 1. Iulij 1580. nu. 3. 475

Concordia renūciari nō poteſt per Capitulū, ſi à Papa fuit confirmata, licèt nō ad inſtantiam Capituli cōfirmatio emanauerit. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. April. 1585. num. 5. 696

Cōfirmatio concordia, in qua vtraque pars eſt ſupplicans, non indiget verificatione. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouemb. 1585. nu. 2. 709

Cōfirmatio cōcordia in forma communi dupliciter expediri poteſt; nam ſi in ea inſeratur totus tenor concordia, expeditio tunc datur in forma gratioſa, ſi verò non inſeratur, tūc datur in forma commiſſaria nō autem gratioſa. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Aprilis 1587. nu. 6. Deciſ. 775

Clauſula dummodo licita & honeſta poſita in concordia, cum nō reſpiciat tempus futurū, non eſt ſuſpenſiua gratia; ſecus tamen eſt ratione futura expeditionis, quādo expeditio fit in forma commiſſaria, & non in forma gratioſa. ibid. n. 1. & 7. 775

& quòd immo dicta clauſula ſimpliciter habeat vim ſuſpenſiuam. vid. ibid. n. 4. 775

Cōcilium nō praſeruat confirmationes cōcordiarum, qua ſunt in forma communi. ibid. num. 7. 775

Clauſula ſine praiudicio iurium ſuorum poſita in cōcordia quam interpretationem recipiat. In Romana Pecuniaria de Carauagijs. 10. Martij 1600. n. 3. 1343

Clauſula ſine praiudicio iurium ſuorum in inſtrumēto reſeruans iura antiqua eſt incompatibilis cum inſtrumēto cōcordia, per quam inducitur nouatio prima obligationis. ibid. n. 1. & 2. 1343

Concilium veriſimiliter non cenſetur voluiſſe praſeruare cōcordias, qua nō erant tūc temporis in viridi obſeruātia, & qua habebant cōtrarium vſum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. n. 2. 748

Concordia illa nō cenſetur praſeruata per Cōcilium, à qua de communi partium cōſenſu receſſum fuit. ibid. n. 3. 748

Ex quibus verbis arguitur concordiam non eſſe perpetuam. In Fauentina Iuriſconferendi. 12. Ianuarij 1582. nu. 2. & 3. 552

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum per mortem Epiſcopi expirat, vt de communi; ſecus eſt, ſi facta fuerit ſub nomine dignitatis & ſucceſſorum. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. num. 4. & 14. 980

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum loquens de correctione & punitione comprehendit tam punitionem iudicialem, quàm correctionem extraiudicialem, qua fit in viſitatione. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuarij 1593. n. 1. 1008

Concubina potius quàm ancilla conijcitur ex ſuſceptione liberorum, reputatione, tractatus decentia, cura rei familiaris, differētia facta inter illam & alias ancillas. Leodien. Hareditatis. 6. Martij 1573. nu. 1. 195

Ex cōtinua cōuerſatione cum cōcubina praſumitur cōtinuatio cōcubinatus. In Rom. Legati. 28. Maij 1568. n. 2. 54

Emendatio vita & ceſſatio conuerſationis cum concubina non probatur per teſtes de auditu ab ipſa concubina, cui non eſt fides adhi-

adhibenda. ibid. nu. 1. Deciſ. 54

De iure Canonico donationes nec legata concubinæ facta valent, niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis. In d. Romana Legati. 2. Aprilis 1568. nu. 6. 46

Donatio ſiue legatum relictum cõcubinæ valet; ſecus eſt in milite & in Clerico. ibid. num. 1. 46

Donatio ſiue relictum concubinæ valet, quando turpitudo non eſt ex parte recipientis, licet ſit ex parte dantis. ibid. num. 2. & 3. 46

In concubina turpitudo non dicitur adeſſe ex parte recipientis, cum concubinatus ſit iure ciuili permiſſus; ſecus in adulterio, in quo dicitur adeſſe turpitudo ex vtraque parte. ibid. nu. 4. & 5. 46

Concubinatus præcedens licèt faciat, quòd nõ poſſit ex cohabitatione deduci concludens probatio matrimonij niſi æquiuoca, tamen ſecus eſt, ſi cum habitatione concurrant alia ad matrimonium inferentia. In Parmen. Status. 23. Octobris 1592. nu. 8. 1000

CONCVRSVS *de iure communi non requiritur in collatione beneficiorum ſimplicium, ſed ſufficit, vt is cui fit prouiſio, ſit idoneus. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Mart. 1591. nu. 5.* 942

Concurſus ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini ſolum in curatis requiritur, in alijs verò ſufficiunt habilitates neceſſariæ de iure communi. ibid. nu. 6. 942

Vt examen factum in concurſu valeat iuxta diſpoſitionem ſacri Concilij Tridentini debet conſtare. de die propoſiti edicti. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 4. 1148

Tempus præfixum ad comparendum in concurſu expectari debet, quando ſunt alij qui concurrere volunt in examine, debet tamen impugnans ex hoc capite probare, quòd adeſſent alij concurrentes. ibid. n. 6. 1148

Examinatio & approbatio vnius, quãdo ſunt plures in concurſu examinandi, eſt ſuſpecta. ibid. nu. 5. 1148

In concurſu ad beneficium ille, qui habet habilitatem requiſitam, & qui nullum obtinet beneficium, præferri debet obtinenti. In Calaguritana Beneficij. 20. Febr. 1587. num. 1. & 3. 767

Ille dicitur magis idoneus in pari concurſu, qui diſpenſatione non indiget. ibid. n. 2. 767

Abbati habenti iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, præter ea quæ ſunt ordinis, competunt ea omnia, quæ Epiſcopo competere poſſunt in ſuo territorio, vt eſt exemplum de concurſu. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. nu. 4. 1386

CONDEMNATVS *in pœnam vltimi ſupplicij dicitur mortuus ciuiliter. In Salamantina Capellaniæ. 21. Aprilis 1600. num. 3.* 1352

Bona capitaliter condemnati publicata & fiſco incorporata, adepta per ipſum fiſcum poſſeſſione, in eum tranſlata dicuntur cum omnibus iuribus actiuis & paſſiuis. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. n. 5. 723

Bullæ, quæ pœnam irrogant condemnatis intelliguntur de condemnatis propter delictum, & non propter contumaciam. In Veliterna Bonorum. 14. Nouembris 1578. num. 5. 376

Condemnatus, cui fuerunt bona confiſcata, per Principem reſtitutus recuperat etiam ea bona, quæ per fiſcum fideicommiſſarijs fuiſſent tradita, non obſtante clauſula in reſtitutione poſita, præterquam ad bona in alium tranſlata. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. nu. 9. 998

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerunt confiſcata, quæ fit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ, indiſtinctè trahitur ad omnia bona quæcumque acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum & fiſco incorporatorum. ibid. nu. 13. 998

De expenſis litis quantum ad condemnationẽ & exequutionem, idem cenſendũ eſt, quod de ſorte principali. In Romana Expenſarum. 16. Octobris 1589. nu. 5. 891

Victus non condemnatur in expenſis, niſi à die motæ litis de ſtylo Rotæ. In Aquen. Applicationis. 16. Iun. 1603. nu. 5. 469

Condemnatio expenſarum omiſſa vel per errorem in ſententia, vel quia non fuerit petita, nõ arguit, quòd iudex voluerit reum abſoluere, niſi ipſe reus oſtendat ſe habuiſſe iuſtam cauſam litigandi, per quam debeat à condemnatione in expenſis excuſari. In Romana expenſarum. 9. Febr. 1568. n. 1. 38

Iudex, cui cauſa in ſecunda inſtantia fuit commiſſa, poteſt ſupplere defectum condemnationis expenſarum in priori ſententia omiſſæ. ibid. nu. 2. 38

CONDICTIO INDEBITI *non poteſt competere niſi in eo, quod datum eſt, quãdo eſt iuxta æquitatẽ l. ſi me. & Titiũ. ff. ſi cert. pet. In Placentina Bonorum. 24. Nouembris 1581. nu. 10. & 11.* 347

CONDITIO *non eſt reſpectu eorum, quæ reſpiciunt præteritum nec eorum, quæ reſpiciunt futurum, quando appoſita eſt per viam modi. In Rauẽnaten. Bonorum. 15. Mart. 1568. nu. 1.* 42

In conditionibus primum locum obtinet mẽs diſponentis. In Placentina Bonorum. 20. Octobris 1580. nu. 3. 189

In conditionibus attenditur euentus, & quod de facto euenit, etiam quòd ſit ſine effectu. ibid. nu. 2. 189

Conditio alia implicita alia explicita, declaratur. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 2. Iun. 1578. nu. 3. 368

Conditio ſufficit, quòd ſemel ſit impleta, licèt implementum non duret. In d. Placentina Bonorum. 20. Octobr. 1582. nu. 1. 189

In voluntarijs ſufficit, quòd conditio per æquipollens adimpleatur, quando ſolus conſideratur effectus, ſecus eſt, quando non fuit cōſideratus certus & determinatus effectus. ibid. nu. 9. & 11. Deciſ. 589
Conditio ſemel impleta non trahitur ad tempus futurum. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuarij 1594. nu. 13. 1063
Conditio ex curſu temporis & patientia, præſumitur impleta, quæ & ante & poſt adeptam poſſeſſionem impleri poteſt. In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iuly 1575. num. 12. 264
Conditio, quæ venit adimplenda in actu, niſi ſequatur, reſoluit omne id quod geſtum eſt. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembris 1588. nu. 5. 838
Conditio momentanea, prout ſi nuptiæ ſequūtur, ſtatim quòd contractum ſit matrimonium, dicitur purificata. In Romana Exequutionis. 6. Mart. 1588. n. 6. & 5. 503
Conditio tacita ita ſuſpendit actum ſicut expreſſa. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 24. 356
Conditio tacitè non intelligitur. Valentina Matrimonij. 10. Nouembr. 1595. n. 1. 1056
Verba habentia relationem ad alia, quæ continent tacitam conditionem, ipſa quoque eandem conditionem recipiunt. In Surrentina Abbatiæ. 24. Mart. 1586. nu. 3. 732
Deficiente conditione perinde eſt ac ſi actus factus non eſſet. In d. Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembr. 1588. nu. 6. 838
Conditio illa, ſi conſtiterit, non eſt de futuro ſed de præterito. In Tridentina Canonicatus. 5. Iulij 1593. nu. 3. 1044
Datum ſub conditione, ſub alia contraria conditione videtur ademptum, & è contra. In d. Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembris 1588. nu. 8. 838
Contractus conditionalis quantum ad effectum, vt non liceat ab eo recedere pendente conditione dicitur perfectum. Romana Bonorum. 13. Nouembr. 1595. nu. 4. 1157
Tranſactio conditionalis pendente conditione ſuſpendit litem. ibid. nu. 3. 1157
Vbi fit mentio de conditionibus in diſpoſitione fauorabili, non eſt facienda reſtrictio ad poteſtatiuas. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 3. 743
Per conditiones poteſtatiuas nullum teſtamentum ſubuerti poteſt. ibid. nu. 9. 743
Inſtitutio ſub conditione poteſtatiua, & relictum legitimæ ſub eadem conditione poteſtatiua differunt ſecundum Socin. ſed hoc nullo iure probatur. ibid. nu. 10. 743
Onus conditionum caſualium & mixtarum maius & grauius eſt onere poteſtatiuarum. ibid. num. 8. 743
Onera & grauamina repugnant naturæ conditionum poteſtatiuarum. ibid. nu. 5. 743
Onera & grauamina adiecta legitimæ, quæ reijciuntur, intelliguntur tam de prouenientibus à cōditionibus poteſtatiuis quàm à caſualibus & mixtis, cum æquè per omnes onus heredi impoſitum dicatur. ibid. num. 6. 743
Conditio plerunq. ineſt dilationi. ibid. n. 7. 743
Incertitudo ratione quotæ & ratione loci facit rem conditionalem. In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. nu. 3. 264
Conditio ſuſpēſiua qualiter poſſit dici reſolutiua. In Romana Bonorum de Columna. 27. Martij 1596. nu. 2. 1181
Conditio ſuſpenſiua vel reſolutiua vitiat ſententiam. In Auximana Molendini. 21. Iunij 1585. nu. 5. 708
Actus conditionalis ſtat in ſuſpenſo donec doceatur de implemento eorum, quæ in conuentionem deducta fuerunt. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. nu. 3. 729
In donatione conditionali ab ea recedere non licet pendente conditione. ibid. nu. 12. 924
Donatio conditionalis, in qua conditiones veniunt implendæ poſt perfectam donationē non ſuſpenduntur, licet conditio poſſit operari effectum reſolutiuum, ſed habetur pro modo potius quā pro conditione. ibid. n. 10. 924
Conceſſio facta ſub conditione induxit formā, prout in conceſſione Iurispatronatus facta ſub conditione augmenti redditunum. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1590. nu. 1. 958
Quando agitur de implemento cōditionis plena requiritur probatio implementi. ibid. num. 8. 958
Allegantj nōn fuiſſe impletam conditionem incumbit onus probandi. In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. 264
In inſtitutione conditionali ante conditionis implementū non defertur hæreditas. Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 4. 749
Si duo ſub contrarijs conditionibus inſtituūtur, ſecundo nominatus non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. ibid. nu. 6. 749
Conditio allicienti ad teſtandum in ſui fauorem in donatione adiecta nō eſt prohibita. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli. Donationis. 28. Aprilis. 1578. nu. 9. 359
Conditio reſpiciens futuram inſtitutionem quando vitiet. ibid. nu. 25. 359
Conditio quòd in euentum, in quem teſtamentum reuocaretur donatio cēſeatur reuocata, imponit neceſſitatem cauſatiuam non reuocandi teſtamentum. ibid. nu. 15. 359
Inſtitutio facta ſub conditione, ſi eos alimentauerit, valet. ibid. num. 28. 359
Cōditio captatoria in diſpoſitione per indirectum impedit liberam teſtādi facultatem. In d. Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 2. Iun. 1578. nu. 7. 363
Conditiones captatoriæ inſunt in diſpoſitionē, & eius ſubſtantiā inficiunt. ibid. n. 6. 363
Conditiones turpes an & quando diſtinguantur vel vitient in vltimis voluntatibus. ibid. num. 3. 4. & 8. 363

Con-

Conditiones turpes & à lege improbatæ, quæ non reddunt voluntatem captatoriam, cõmodè ab actu vel diſpoſitione ſeparari poſſunt, cum non influant in ipſam principalem diſpoſitionem, quæ per ſe nihil turpe continet. ibid. n. 5. Deciſ. 363

In fideicommiſſis conditionalibus attendi debet tempus euenientis conditionis; ſecus eſt quando teſtator vocando proximiorem procedit vlterius ſubſtituendo eius primogenitum. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouembris 1571. n. 1.

Item ſecus eſt, vt n. 7. & 8. 145

Sub conditioue ſi ſine filijs deceſſerit, etiam filiæ fœminæ vocantur. In Bononien. fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19. Iunij 1600. num. 6. 1373

De fideicommiſſo facto ſub conditione ſi ſine filijs, vide in verb. Fideicommiſſum.

Conditio ſi ſine filijs legitimis & naturalibus non ſolum deficit per ſuperexiſtentiam filiorum maſculorum, ſed etiam filiarum fœminarum, vt eſt communis opinio. Ex coniecturis tamen quandoque receditur ab hac concluſione. In Camerinen. bonorum. 29. Maij 1589. n. 1. 880

Gonditio ſi ſine filijs legitimis & naturalibus deficit per exiſtentiam legitimati etiam quòd ſit fœmina, & etiam quòd legitimatio ſit cum clauſula ſine præiudicio venientiũ ab inteſtato. ibid. n. 5. 880

Tacita conditio ſi ſine filijs, licèt à lege ſub intelligatur, non cenſetur appoſita in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta fuit ſub vno contextu verborum vnà cum vulgari, declaratur tamen vt In Romana fideicommiſsi de Stanchis. 13. Ianuarij 1597. num. 4. & 7. 1216

Deficiente conditione ſi ſine liberis, euaneſcit ſubſtitutio. In Foroliuien. fideicommiſsi. 16. Nouemb. 1580. n. 1. 482

Conditio caſtitatis & viduitatis in vxore hærede inſtituta tam ante aditam quàm poſt aditam hæreditatem eſt neceſſariò ſeruanda, cum vtrunque tempus reſpiciat. In Rauennaten. hæreditatis. 4. Iulij 1586. num. 2. 749

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis, facendo però vita caſta, honeſta & vedouile dicitur conditionalis. ibid. n. 1. 749

De filijs poſitis in conditione an & quando cenſeantur vocati, vid. in verb. Filius.

Poſiti in conditione, quando cenſentur vocati, intelligitur ad portionem tantum patris. In Romana fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. n. 3. 1281

Et in Romana ſucceſsionis de Santa Crucijs. 10. Nouemb. 1603. n. 1. 1479

Filij nec poſiti in conditione, nec quorum prorſus aliqua facta fuit mentio, non dicũtur vocati. In Sabinen. hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 14. 1486

Deſcendentes poſiti in cõditione cenſentur vocati, quando fuerunt grauati. In Bononien. de Felicinis. 18. Februarij 1591. n. 7. Deciſ. 939

Item quando nominati ſunt cum qualitate maſculinitatis & legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, iuncta excluſione & notatione fœminarum, & quando ſumus in deſcendentibus à teſtatore. ibid. n. 9. 939

Conditiones in fundatione iuriſpatronatus appoſitæ, in prouiſione illius ſunt ſeruandæ. In Cæſarauguſtana Capellaniæ. 16. Martij 1587. num. 1. 714

In translatione iuriſpatronatus an & quando conditiones apponi poſſint. In Vlixbonen. Prioratus. 14. Decemb. 1601. n. 1. 1414

Vbi in contractu deficit conditio, vel vbi ab initio non tenuit contractus ſemper liberum eſt partibus ab eo diſcedere etiam altero cõtradicente. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouemb. 1588. n. 11. 838

Licèt ex actu etiam nullo colligatur voluntas, ſecus tamen eſt ſi vltra nullitatem adſit cõditio, quæ facit quòd voluntas illa non ſit voluntas. ibid. n. 14. 838

Venditio conditionalis quantum ad effectum pœnitentiæ pro perfecta habetur, itaut ab ea reſiliri non poſſit, alijs tamen reſpectibus nullum parit effectum ante conditionis euẽtum. ibid. n. 10. 838

Per venditionem conditionalem non aperitur conſanguineo via retractus. ibid. n. 9. 838

Venditio facta ſub illa conditione ſaluo beneplacito Sanctiſsimi D. N. & non aliàs aliter nec alio modo facit, quòd non poſſit dici facta venditio, niſi purificata conditione. ibid. n. 3. 838

Verba non aliàs aliter nec alio modo habent naturam præciſam, vt ſi conditio non impleatur, nihil actum cenſeatur. ibid. n. 7. 838

Venditio facta iuxta æſtimationem faciẽdam eſt conditionalis, & qualiter, declaratur In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 2. cum ſeqq. 264

Decretum & traditio poſſeſſionis, cum reſeruatione iuris alterius eſt conditionale, & non transfert poſſeſſionem, niſi verificata conditione, & acceptans tale decretum conditionale ſibi præiudicat, etiam ſi prius poſſediſſet. In Farfen. Grani. 11. Maij 1579. num. 1. & 2. 408

Aliud eſt dare de nullitate gratiæ, aliud allegare nullitatem gratiæ ſeu conditionem talem eſſe, quod per clauſulam ſublata poſitam in gratia non prohibetur. In Portuen. bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num. 2. 358

Si Princeps reſcribat cum clauſula quatenus tertio non præiudicetur, gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua. ibid. n. 22. 351

Gratia conditionalis in ſui ſubſtantia eſt valida, An autem hoc procedat reſpectu præiudicij tertij, vide In d. Portuen. bonorũ. 21.

Octob. 1577. n. 1. & 8. *Deciſ.* 347

Praeiudicium tertij non reddit gratiam cõditionalem in ſui ſubſtantia ab initio nullã, ſed tantum impedit illius effectum quo ad ipſum praeiudicium. ibid. n. 2. 347

In conditione indebiti quid veniat tam reſpectu principalis, quàm reſpectu acceſſionum. ibid. n. 12. & 13. 347

CONDVCTOR *recipiens in ſe periculum tenetur in plus quàm de iure communi, ſcilicet in eo quod ſtillis ſinistrum, prout ſi de iure communi teneatur de caſu fortuito, venit fortuitum inſolitum. In Romana Releuationis Indemnitatis. 7. May 1582. n. 7.* 577

Confeſſio conductoris nocet haeredi. In Romana Caſtri Gandulphi. 26. Iuny 1588. n. 5. 828

Conductor non ſoluens à locatore poteſt propria authoritate expelli, quod non procedit in eo qui interuertit poſſeſſionem domini, & coepit nomine proprio poſſidere. In Fulginaten. Spolij. 16. Octobris 1579. n. 7. & 9. 415

Conductor impeditus frui re locata, facto aduerſariorum, non poteſt condemnari ad ſolutionem affictus. In Aſten. bonorum. 19. Iuny 1592. n. 2. 995

In conductore ſublocante irrequiſito domino non habet locum poena priuationis ſicut in emphyteuta, cum maior ſit contemptus emphyteutae alienãtis irrequiſito domino, quàm conductoris. In Romana Caſalium de Maximis. 10. Febr. 1576. n. 17. & 18. 286

Poena l. fin. C. de iur. emphyt. nõ habet locum in cõductore ad lõgum tẽpus, ſecũdũ opinionẽ, quam veriorem iudicauit Rota cõtra receptiorẽ Doctorũ opinionẽ, vt ibid. n. 1. & 5. 286
Et 14. Marty 1576. n. 1. 288

Eadem poena incurritur per conductorem ad longum tempus ob non ſolutionem canonis quae per emphyteutã In d. Romana Caſaliũ de Maximis. 14. Marty 1576. n. 11. 288

CONFESSIO *ſuperat omnem probationem. In Turritana Tertiaria 8. Iun. 1598. n. 1.* 287

Confeſſio eſt acceptanda cum ſua qualitate, fallit quãdo cõtra ſe habet iuris praeſũptionem. In Gerunden. Praecedentiae. 4. Nouembris 1583. n. 1. & 2. 644

Confeſſio eſt interpretanda in fauorem confitẽtis. Placẽtina bonorũ. 7. Noũb. 1580. n. 1. 480
Et in Tiraſonen. Iuriſpraeſentandi. 26. Octob. 1583. n. 2. 642

Confeſſio diuidi poteſt, vbi adeſt vehemens iuris praeſumptio in contrarium. In Nucerina affictus. 15. Maij 1573. n. 1. 204

Confeſſio quamuis implicita multum facit ad detegendam rei veritatem. In Mediolanẽ. Capellaniae 15. Iannar. 1593. n. 7. 1007

Confeſſio facta parte abſente nõ probat. Romana legitimae de Rouilijs. 7. Iun. 1599. n. 1. 1318

Confeſſio poſt tranſlationem iuris à confitente facta non praeiudicat. In Exina bonorum. 17. Maij 1577. n. 1. 446

Confeſſio orienſ ex poſitionibus habitis pro confeſſatis excuſat à contumacia in reſpondendo. In Romana Societatis Artis Albae. 24. Febr. 1580. n. 1. *Deciſ.* 446

Confeſſio, quae elicitur ex reſpõſione ad poſitiones, quibus reſpõſũ ſit creait prout in actis, non praeiudicat, ſi in actis non adſint cõcludentes probationes. In Romana Cambiorum. 17. May 1591. n. 7. 946

Confeſſio tacita in vno iudicio in alio non praeiudicat. ibid. n. 3. 946

Confeſſio relationem habens ad inſtrumenta non obſtat, ſi inſtrumenta non obſtent. In Fauentina bonorum. 20. Febr. 1581. n. 1. 501

Confeſſio facta in venditione nocet confitenti. In Romana Palaty de Ioachinis. 25. Octobris 1574. n. 7. 242

Confeſſio poſt tranſlationem iuris à confitente facta non praeiudicat. In Exina bonorum. 17. May 1577. n. 2. 329

Per confeſſionem debitoris probatur ſolutio. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 4. 383

Tacita confeſſio ex iuribus productis remanet iuſtificata. In Auximana Dotis. 26. Maij 1581. n. 5. 522

Tacita confeſſio habet relationem ad id, ex quo ea elicitur. In Romana Tutelae de Pabijs. 27. Ianuar. 1586. n. 4. 718

Cõfeſſio probat ne dum cõtra vniuerſalem, ſed etiam contra ſingularem ſucceſſorẽ. Fauſtin. bonorũ de Nicolutijs. 15. Ian. 1582. n. 3. 551

Ex confeſſione non transfertur dominium, ſed probatur. ibid. n. 2. 553

Confeſſio recognoſcentis dominium probat non ſolum titulum ſed etiã ius recogniti In Vicẽtin. Feudi Decimar. 15. Mart 1601. n. 3. 1424

Confeſſio dominij non praeiudicat tertio, quatenus ad aliũ ſpectet, praeiudicat tamẽ recognoſcenti & confitenti dominium. ibidem num. 2. 1426

Confeſſio in iudicio ſummario non praeiudicat in plenario abſolutè, ſecus eſt praeſumptiuè. In Praeneſtina Adminiſtrationis Bonorũ. 8. Febr. 1574. n. 2. 217

Confeſſio facta in iudicio criminali parte non citata, in ciuili non praeiudicat. In Romana Vineae. 14. Iuny 1577. n. 6. 336

Cõfeſſio confidẽtiae facta in criminalibus à reſignante praeiudicat reſignatario, maximè ſi ſit facta ante reſignationẽ. In Legionẽ. Canonicatus ſeu Confidẽtiae. 2. Decemb. 1569. n. 3. 86

Confidentia optimè probatur ex confeſſione reſignantis & facti circumſtantijs. ibid. n. 1. 86

Confeſſio iudicialis ſufficit ad probandam cõfidentiam. In Vaſionen. Prioratus ſeu confidentiae. 17. May 1600. n. 7. 1359

Confeſſio facta in cauſa criminali praeiudicat confitenti etiam in iudicio ciuili. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. n. 3. 975

Confeſſio extraiudicialis facta parte praeſente probat. In Sutrina Cẽſus. 6. Feb. 1604. n. 3. 1488

Confeſſio extraiudicialis parte abſente facta per teſtes ſingulares non probatur. In Valentin. Matrimonij 10. Nouemb. 1595. n. 2. 1134

Con-

Confeſſio extraiudicialis per teſtes ſingulares etiam ſingularitate adminiculatiua non probatur. In Romana Exequutionis Inſtrumenti. 19. Febr. 1596. n. 5. Deciſ. 1172

Confeſſio per teſtes ſingulares nõ probatur niſi concurrentibus adminiculis. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 11. & 12. 1029

Confeſſio continens facta diuerſi temporis, & diuerſæ ſpeciei poteſt diuidi, et pro parte acceptari, & pro parte non. In Vaſionẽ. Prioratus ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 10. 1359

Confeſſio reſignantis de titulo infecto poſt ceſſionem non nocet reſignatario, niſi ſit adminiculata. In Toletana Parochialis. 24. Februar. 1592. n. 10. 974

Confeſſio ſimonia facta à reſignante non præiudicat reſignatario. In Tullen. Parochialis ſeu Confidentiæ. 28. Maij 1593. n. 13. 1029

Confeſſio cedentis beneficium poſt reſignationẽ non nocet ceſſionario. ibid. n. 3. 1029

Confeſſio & probatio quæ non percutit tempus gratiæ, eam non iuſtificat. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. n. 1. 1470

Confeſſio facta in teſtamento pro exoneratione conſcientiæ prodeſt abſenti, & valet ſolũ in vim legati vel fideicommiſſi ſecundum comm. opin. In Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 11. 487

Confeſſio debiti facta in teſtamento, ſi ſit erronea, poteſt per hæredem reuocari. In Sutrina Cenſus. 6. Febr. 1604. n. 4. 1488

Confeſſio debiti facta in teſtamẽto caducatur ſi caducetur legatum. In d. Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 2. 487

Cõfeſſio debiti ſeu dotis receptæ facta in teſtamento non probat, ſed ſolum quando habet diſpoſitionem annexam valet in vim legati vel fideicommiſſi, et etiam quãdo non habet diſpoſitionem annexam. ibid. n. 1. & 10. 487

Cõfeſſio debiti ſeu dotis receptæ facta parte abſente pro exoneratione cõſcientiæ prodeſt abſenti, ſed facta in teſtamento valet ſolum in vim legati vel fideicommiſſi, ut eſt communis opinio. ibid. n. 11. 487

Cõfeſſio debiti ſeu dotis receptæ præiudicat cõfitenti ad effectum tantum retinendi non autem ad effectum agendi. ibid. n. 15. 487

Confeſſio dotis facta in teſtamento non præiudicat, ſed ſolum operatur legati vel fideicõmiſſi petitionem. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. n. 2. & 3. 471

Confeſſio dotis receptæ facta in teſtamẽto, nulla certa expreſſa illius quantitate non præiudicat confitenti ratione incertitudinis. In d. Portuen. 2. Decemb. 1580. n. 16 487

Clauſula omni meliori modo in confeſſione in teſtamẽto facta nihil operatur inter abſentes. ibid. n. 19. 487

Cõfeſſio in teſtamẽto facta parte præſente probat, contrariũ in dote à marito cõfeſſata in teſtamẽto. ibid. n. 5. & 7. cũ pluribus ſeqq. 487

Cõfeſſio debiti cum trina repetitione iuramẽti habet vim donationis, et nulla indiget inſinuatione. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Ianuar. 1567. n. 3. Deciſ. 12

Confeſſio debiti facta in teſtamento ut præiudicet debet eſſe certa. In d. Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 3. 487

Cõfeſſio de æquitate Canonica licèt facta parte abſente præiudicat. ibid. n. 6. 487

Confeſſio nocet confitenti ſed non nocet tertio, fallit tamẽ quando eſt veriſimilis. ibid. n. 4. 487

Confeſſio diuidi nõ poteſt. In Nucerina Fructuum. 23. Febr. 1573. n. 2. 197

Cõfeſſio de recepto probat in præiudicium cuiuſcunque præcedente promiſſione, ſicut cõfeſſio mariti de dote præcedente promiſſione. In Tullen. Reſeruationis Fructuum. 22. Iun. 1587. n. 1. 795

Confeſſio de recepto facta mediante ex cõputatione & quietatione in ſolutione alterius debiti non facit cõſtare de vera & reali ſolutione debiti, de quo quæritur. In Regien. Penſionis. 18. May 1576. n. 2. 302

Confeſſio de recepto non probat primũ extremum poſſeſſionis exigendi, niſi probetur vera numeratio; ſecus eſt ſi concurrant adminicula unà cum confeſſione. In Regien. prætenſa Pẽſionis. 28. Mart. 1576. n. 1. & 3. 292

Confeſſio de recepto facta à procuratore non obligat, niſi iuſtificetur. In Romana Quinquagintamillium. 19. Iun. 1595. n. 1. 1139

Confeſſio procuratoris poteſt à principali tãquam erronea reuocari. In Compoſtellana Penſionis. 12. Octob. 1584. n. 2. 674

Regula quòd confeſſio procuratoris reuocari poſſit etiam non docto de errore, quando nõ procedat. In Fauentina Bonorum. 27. Iunij 1583. n. 3. 634

Ad cõfitendum requiritur ſpeciale mãdatum, aliàs confeſſio procuratoris non præiudicat domino. Toletan. Pẽſionis. 22. Maij 1592. n. 5. 987

Qui poteſt actum facere poteſt & confiteri. In Iſpalen. Iuriſnominãdi. 13. Febr. 1579. n. 1. 392

Confeſſio Prælati vel alterius adminiſtratoris in præiudicium Eccleſiæ & ſucceſſorum non tenet. In Regien. prætenſæ Penſionis. 28. Martij 1576. n. 2. 292

Confeſſio Prælati nõ nocet Eccleſiæ, ſecus eſt ſi concurrant adminicula, & ſint talia, quæ percutiant illud idem quod ipſa confeſſio; alioquin agẽdum eſſet de coniunctione probationum. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 6. & 7. 436

Confeſſio Prælati quando noceat Eccleſiæ & quando non. In d. Gerunden. Penſionis. 27. Ianuar. 1580 n. 2. 442

Confeſſio authoris nocet ſingulari ſucceſſori. In Romana Cenſus. 10. May 1589. n. 1. 872

Confeſſio patris non præiudicat filijs in legitima. Firmana Bonorũ. 18. Mart. 1581. n. 3. 609

Confeſſio patris non poteſt præiudicare filio vocato & cõprehenſo in inueſtitura, quando apparet de contrario. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. n. 9. 1363

Cõfeſſio mulieris et pupilli adminiculata probat.

In Romana Tutelæ. 21. Iunij 1602. n. 1. 1443

Confeſſio mulieris etiam ſine ſolemnitatibus ſtatuti valet, quando eſt adminiculata. In Romana Domus de Manilijs, 4. Maij 1583. n. 11. Deciſ. 617

Confeſſio mulieri præiudicat ſine ſolemnitatibus ſtatuti, quando eſt adminiculata. In Romana nullitatis contractus. 5. Iun. 1595 num. 3. 1134

Confeſſio facta à muliere non informata, quòd res ſit de dominio Eccleſiæ, non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tātum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis. In Romana deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602. n. 2. 1451

Mulierum confeſſionibus nec poſitionibus etiā iuratis ſtatur, quandiu ſunt in poteſtate virorum detentæ, niſi ſequeſtratæ fuerint in loco plenæ libertatis ad earum voluntatem indagandam. In Toletana Matrimonij. 12. Maij 1589. n. 5. 873

Confeſſio debitoris probat ſolutionem. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. num. 4. 383

Confeſſio conductoris nocet hæredi. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. num. 5. 828

In confeſſione indefinita æquipollet vniuerſali. In Romana Turris Buballariæ. 10. Nouembris 1581. n. 1. 544

Per confeſſionem de non iure agentis notoriè conſtare dicitur. In Romana Vineæ. 17. April. 1587. n. 9. 777

CONFIDENTIA *ex quibus probetur. In Tullen. Confidentiæ. 9. Iunij 1603. nu. 1. & per totam.* 1468

Et in Vaſionen. Prioratus, ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 5. cum ſeqq. 1359

Ad probandam confidentiam, neceſſe eſt vt probetur pactum ſeu tractatus præcedens. In d. Vaſionen. Prioratus ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 1. 1359

Ad probandam confidentiā admittuntur coniecturæ ſi ſint concludentes. ibid. n. 2. 1359

Probatio confidentiæ ſufficit quòd colligatur ex probatione mentis & intentionis reſignātis. ibid. n. 6. 1359

Confeſſio iudicialis ſufficit ad probandam cōfidentiam ibid. n. 7. 1359

Vbi agitur ad priuationem propter confidentiam requiritur plena & concludens probatio, etiam quòd agatur ciuiliter. ibid. n. 3. 1359

Reſignatio beneficij poteſt eſſe confidentialis in foro iudiciali ex Conſtitutione Pij V. in foro verò conſcientiæ non eſſe. ibid. n. 8. 1359

Confidentia optimè probatur ex cōfeſſione reſignantis & facti circunſtantijs. In Legionen. Canonicatus ſeu Confidentiæ. 2. Decembris 1569. n. 1. 86

Confeſſio confidentiæ facta in criminalibus à reſignante præiudicat reſignatario; maximè ſi ſit facta ante reſignationē. ibid. n. 3. et 4. 86

Confidētia formalis arguitur ex eo, quòd quis faciat, vt vnus reſignet in tertium, & poſtea tertius reſignet in nepotem illius, qui inſtat pro reſignatione, præſertim ſi talis inſtans litis expenſas ſuſtineat. ibid. n. 2. Deciſ. 86

Bulla confidentiarum Piorum Quarti & V. locum habent, quando quis acceptato beneficio illud retrocedit in fauorem reſignantis reſeruata ſibi penſione vel regreſſu, & quòd eodem die hæc geſta non fuerint, dummodo intra modicum temporis ſpatium, quod per Bullam Pij Quinti declaratur duorum vel trium menſium. In Gerunden Præcentoriæ. 4. Nouemb. 1592. n. 1. 1001

Bullæ ſuper Confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidētialibus, & comprehendunt etiam illos, qui tollerabantur, cum eſſent illiciti. ibid. num. 4. & 6. 1001

CONFINES *fundi diuerſi arguūt apertiſſimam fundi diuerſitatem. In Exina bonorum. 14. Iun. 1581. n. 2.* 518

Ad probationem identitatis ſitus loci duos confines ſufficit verificari. In d. Exina bonorum. 20. Maij 1580. n. 2. 462

Ad probandum identitatem bonorum non ſufficit generalis enunciatio confinium. In Placentina ſeu Bobien. bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 5. 804

In confinium identitate deſcribenda ſolet fieri deſignatio, licèt ſit valde diſtans, veluti dicendo à parte Orientis verſus mare & verſus meridiem, & ſic de cæteris, nec ob id dici poteſt, quòd confines diuerſificentur. In d. Eſina bonorum. 23. Ian. 1580. n. 1. 441

In materia confinium præſertim in antiquis plena probatio eſt ea, quæ ex varijs generibus probationum & adminiculis colligitur. ibid. num. 3. 441

Enunciationes antiquæ probant loci ſituationem & confinia. In Rauennaten. Vallium. 11. Ian. 1580. n. 1. 438

Termini confinium ſolēt apponi gratia diſtinctionis bonorum inter diuerſas perſonas, nō autem vbi omnia ad vnum & eundem dominum pertinent. In Placentina bonorum. 8. Iunij 1588. n. 1. 826

Modus confinādi bona per terminos in medio bonorum conſtitutos eſt contra communem modum confinandi. In d. Exina bonorum. 12. Decemb. 1580. n. 2. 491

Identitas bonorum non excluditur per adiectionē alterius confinis, nec per mutationē nominis, ſi appareat eſſe eadē cōfinia. In d. Exina bonorū. 27. Maij 1579. n. 1. 2. et 3. 407

CONFIRMATIO *non poteſt operari niſi cum ſua cauſa. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 12.* 965

Confirmationis natura eſt addere tantum robur confirmato reſpectu iuris, non autem factum alterat vel extendit. In d. Romana Secretariatus. 10. April. 1592. n. 3. 981

Confirmatio non extendit diſpoſitionē, ſed tantum confirmat quod expreſſum eſt. In Pāpilonen.

pilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 8. 615
Confirmatio facta poſt datum terminum iuris eſt nulla, & eius effectus impeditur. In Vrgellen. Abbatia. 14. Ianuar. 1583. n. 6. 598
In confirmationibus ſpectanda eſt mens diſponentis prout in omnibus rebus. In Salamantina iuriſdictionis. 3. Iul. 1580. n. 1. 467
Actus confirmatus in generali ſermone non venit. In d. Salamantina Inriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 11. 433
Actus confirmatus nunquam tolli cenſetur, niſi de confirmatione fiat mentio. ibid. n. 7. 433
Confirmatio abſolutè conceſſa præſumitur ex qualitate perſonæ ſupplicantis. In d. Salamãtina Iuriſdictionis. 3. Iun. 1580. n. 2. 467
Inſirtio tenoris facit, vt confirmatum dicatur ex certa ſciẽtia. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 3. 460
Nullitas confirmationis non inficit actum de ſe validũ. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouem. 1597. nu. 8. 1238
Ob diuturnam obſeruantiam præſumitur cõfirmatio. In Fanentina de Calderonibus. 28. Iun. 1581. nu. 5. 536
Confirmatio Papæ propter defectum intentionis nihil operatur, licèt reſcriptum fuerit ex certa ſcientia. In Romana Secretariatus. 10. Apr. 1592. nu. 1. 981
Confirmatio Papæ nõ poteſt verè dici ex certa ſcientia, licèt in ea ſit appoſita clauſula ex certa ſcientia, niſi totus tenor tunc Papæ innotuerit, & inſertus fuerit. ibid. n. 2. 981
Confirmatio Apoſtolica ex temporis diuturnitate præſumitur. In Gerunden. Anniuerſariorum. 13. Mart. 1581. n. 3. 507
Confirmatio Apoſtolica in expreſſis dicitur ex certa ſciẽtia. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 6. 1198
Confirmatio Apoſtolica ſupplet omnem ſolẽnitatem in renunciatione bonorum per Monaſterium facta. ibid. n. 5. 1198
Confirmatio Apoſtolica in alienatione ſufficit pro licentia Capituli generalis. In Roman. Caſalis Longhezzæ. 23. Martij 1594. n. 3. 1070
Confirmatio alienationis bonorum monaſterij in forma communi non valet. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padronello. 7. Maij 1599. num. 3. 1312
Confirmatio in beneficio facta non ſeruata forma c. fin. de elect. in 6. non valet. In Vrgellen. Abbatia. 14. Ianuarij 1583. n. 2. 598
Poſſeſſio beneficij capta poſt confirmationem in qua fuit appellatum iudicialiter, non tenet, cum talis confirmatio habeat tunc vim diffinitiua. ibid. nu. 3. 598
Confirmatio Electi nulliter facta non annullat electionem legitime factam. In Caſalen. Parochialis. 10. Apr. 1598. n. 2. 1274
Ius confirmandi electionẽ denotat ſubiectionem. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 1. Iul. 1583. num. 1. 637
Confirmatio electionis regulatur ſicut appellatio, quæ deuoluit ab inferiori ad ſuperiorem. In Pampilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 3. 615
Quando agitur ad effectum confirmationis vltimus ſtatus attẽditur, prout in electione vel in poſſeſſione iuriſpræſentandi, quæ à pari procedunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. nu. 10. 1432
Confirmatio vnionis facta cum clauſula & pro potiori cautela perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, dicitur valere in vim nouæ conceſſionis. ibid. nu. 1. 1432
De confirmatione concordiæ vide in verb. Concordia.
Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, quæ habet clauſulam reſtrictiuam, dummodo ſint licita & honeſta nõ intelligitur confirmare præſcriptionem cũ mala fide. In Auximana dotis. 27. Aprilis 1583. n. 5. 614
Cõfirmatio ſtatutorũ cũ clauſula tantũmodo licita & honeſta, & hactenus laudabiliter obſeruata, non comprehendit, nec confirmat ea, quæ ſunt contra legum diſpoſitionem. In Auximana Molendini. 21. Aprilis 1586. num. 1. 734
Cõfirmatio ſtatuti addit robur cõfirmato reſpectu iuris, non autem facit, vt quod prius in ſtatuto non comprehẽdebatur efficiatur comprehenſum. In Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decem. 1591. nu. 7. 971
Confirmatio ſtatutorum confirmat etiam cõſuetudinem à ſtatuto approbatam. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. nu. 6. 326
Contra ſtatutum à Papa confirmatum cum præcepto quòd obſeruetur, nõ poſſunt Epiſcopus & Capitulum ſtatuere in his, quæ tangunt vniuerſalem ſtatum Eccleſiæ, cui præſunt. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iul. 1581. nu. 1. 538
Sententia nulla ex cõfirmatione Papæ, in qua eſt defectus intẽtionis, ſuſtineri non poteſt, & quando non conſtat eum habuiſſe notitiam nullitatis. In Romana ſecretariatus 17. Februar. 1592. nu. 17. 972
CONFISCATIO bonorum non comprehendit ea, quæ ex præcedenti aliqua diſpoſitione puta ex fideicõmiſſio alijs debllnr. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. num. 8. 998
Confiſcatio bonorum non habet locum in bonis extra prouinciam ſitis, quando confiſcatio non eſt propter crimen commiſſum contra perſonam Papæ vel Imperatoris. Romana Donationis. 22. Iunij 1588. nu. 7. 830
Pœna confiſcationis omnium bonorum propter crimen læſæ maieſtatis de conſuetudine locum non habet. ibid. nu. 9. 830
Quando omnia bona patris pupillo fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis nõ expedit ſibi dari tutorem, ex quo ſit omnibus bonis priuatus. ibid. n. 3. 830
Condemnatus cui per Principem fuerunt bona confiſcata, reſtitutus recuperat etiam

ea bona, quæ per fiſcum fideicommiſſarijs tradita fuiſſent, non obſtante clauſula in reſtitutione poſita, præterquam ad bona in alium translata. In d. Romana ſecretariatus. 26. Iun. 1592. nu. 9. Deciſ. 998

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerant confiſcata, quæ fit per viam Iuſtitiæ non autem gratiæ indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuicumque acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum, & fiſco incorporatorum. ibid. nu. 13. 998

Papa non poteſt dici habuiſſe officium pro cōfiſcato cum illud applicauit Collegio. ibid. num. 7. 998

Papa donando ſeu alienando bona confiſcata dicitur ea prius fiſco incorporaſſe. ibid. num. 2. 998

De bonis confiſcatis. vid. aliqua in verb. fiſcus.

CONGRVA debetur de iure ſiue ſit debita Rectori ſiue Vicario perpetuo. In Legionen. Congruarum. 10 Octobris 1572. n. 5. 173

Congrua Rectoris per Bullam Pij V. eſt vſq. ad centum, Congrua verò Vicarij vſque ad quinquaginta. ibid. nu. 6. 173

Congrua Vicario perpetuo debet dari proportionata oneribus ipſum tangentibus. In Acheruntina Fructuum. 28. Aprilis 1581. num. 6. 514

Qui percipit decimas tenetur ad Congruam Vicario præſtandam, etiam ſi ſit laicus, qui eas ex priuilegio percipiat. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouem. 1588. n. 3. 859

Percipiens decimas alienæ parochiæ tenetur pro Congrua cōtribuere. In Legionen. Cōgruarum. 29 Ianu. 1574. nu. 1. 213

Onus congruæ ſpectat ad patronum, qui decimas Eccleſiæ percipit. ibid. n. 2. 213

Oblationes in Congruam non imputantur propter incertitudinem. In Calaguritana alimentorum. 7. Nouem. 1594. nu. 2. 1092 & in Calaguritana ſpolij panis. 13. Mart. 1600. nu. 3. 1345

In materia congruarum plurimum defertur iudicio Ordinariorum, quorum conſcientia onerantur. In d. Legionen. Congruarum. 10 Octobr. 1572. n. 1. 173 & eorum iudicio remittitur illarū taxatio. In Placentina Decimarum 27. Nouē. 1581. nu. 1. 550

In congruis præſumitur pro ſententia Ordinarij, niſi appareat de euidenti iniquitate ſententiæ. In d. Legionen. Congruarum. 10. Octobr. 1572. nu. 2. 173

A ſententia lata ſuper congrua datur appellatio, ſed non ob id ſententiæ exequutio ſuſpenditur. ibid. nu. 3. 173

Congrua percepta pendente appellatione, ſi propria auctoritate fuerint percepta, inducunt attentata, ſecus eſt ſi iudicis auctoritate. ibid. nu. 4. 173

CONIECTVRA illa ſola quòd teſtator filios maſculos inſtituerit relictis tātum dotibus filiabus non ſufficit ad excluſionem neptis. In Camerinen. Bonorū. 29. Maij 1589 nu. 2. Deciſ. 880

Coniectura prædilectionis filiarum, & quòd neptes non debeant eſſe melioris cōditionis quàm filiæ, non eſt tuta, neque abſolutè recepta. ibid. nu. 3. 880

Coniectura deſumpta ex vocatione maſculorum, & excluſione fœminarum an ſufficiat ad excludendam filiam fœminam in terminis l. cum auus. de cond. & demonſtr. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. nu. 6. & 10. 1216

Coniectura ſumpta ex eo, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris non ſufficit ad excluſionem fœminæ in terminis d. l. cum auus. de cōd. & demonſtr. ſecundum magis cōmunem ſententiam. ibid. nu. 11. 1216

Ex coniecturis voluntas legantis explorari debet. In Romana Legati. 19. Martij 1574. nu. 1. 224

Coniectura vocationis in poſitis in conditione dicuntur vrgentiſſimæ, ſi ſint de deſcendentibus teſtatoris, ſi ſub qualitate maſculinitatis, legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, & quod excluſæ ſint fœminæ & ſubſtituta loca pia in tota hæreditate. In Bononien. de Felicinis. 10. Iun. 1591. num. 6. 956

Grauamen adiectum poſitis in cōditione ſufficit pro coniectura vocationis concurrentibus alijs coniecturis, & ita ſeruatur in Rota. ibid. nu. 4. & 5. 956

Ad inducendum fideicommiſſum reciprocum inter aſcendentes ſola coniectura ſufficit, quòd ſint ſubſtituti vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum deſcendentes, & eorum filij. In d. Bononien. de Felicinis 18. Februar. 1591. nu. 8. 939

Ex coniecturis & indicijs probatur ſcientia teſtamenti, cum ſit difficilis probationis; maximè in antiquis. Romana de Valle. 9. Decem. 1579. nu. 1. 438

Diuiſio conformis diſpoſitioni teſtatoris facit coniecturam notitiæ teſtamenti. ibid. n. 8. 438

Coniectura actoris non probant intentionē, quando coniecturæ rei ſunt plures & fortiores. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobr. 1594. nu. 1. 242

CONNEXVM quid diuerſimodè dicitur. In Fauentina Bonorum 15. Decembris 1578. num. 1. 384

CONSANGVINITAS per reputationē & famam probatur. In Burgen. Capellania. 11. Maij 1582. nu. 1. 578

Inter conſanguineos ſummo iure non eſt agēdum. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianu. 1594. nu. 10. 1059

Per venditionem conditionalem nō aperitur conſanguineo via retractus. In Tiburtina Caſtri Viuarii 4. Nouembris 1585. nu. 9. 838

In ſucceſſionibus, ubi adeſt vinculum conſanguinitatis

guinitatis nulla habetur ratio vinculi affinitatis, niſi tamen tale vinculū inſeruiat pro coniectura, quòd poſſit videri prædilectus, vel quòd filius fuerit inſtitutus hæres. In Brixien. Compromiſſi de Girardis. 16. Mart. 1591. nu. 2. 131

CONSENSVS expreſſus regulariter plus operatur quàm tacitus. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 16. 433

Conſenſus primus trahitur ad ſecundum non è conuerſo. In Portuen. Bonorum de Colũna. 27. Nouembr. 1577. nu. 9. 351

Vbi actus eſt nullus ex defectu conſenſus, eo ſuperueniente conualidari poteſt, quod intellige procedere in actibus priuatorum, ſecus in ijs in quibus neceſſe eſt, quòd Principis auctoritas interueniat. ibid. nu. 4. 351

Conſenſus reuocari poteſt, quando eius reuocatio nemini præiudicat. ibid. nu. 5. 351

Conceſſio iuris realis, quando tertio præiudicat ſine eius conſenſu non tenet, ſecus eſt in conceſſione iuris perſonalis, in quo nullum tertio infertur præiudicium. ibid. num. 8. 351

Si Princeps concedat aliquid cum clauſula, accedente conſenſu, non poteſt dici adeſſe defectum voluntatis in concedente. ibid. num. 21. 351

Conſenſus eorum qui intereſſe habent, requiritur in immutatione prioris ſtatus rei, quæ ſit mediante gratia. ibid. nu. 27. & 33. 351

qui conſenſus ſufficit quòd poſſit præſtari, nec requiritur, quòd ab initio interuenerit. ibid. nu. 34. 351

Conſenſus, qui elicitur ex facto non egreditur limites facti. In Turritana Tertiariæ. 18. Decemb. 1595. nu. 8. 1168

Conſentiens actui nullo ſibi non præiudicat, quo minus poſſit dare de nullitate, vt in conſentiente penſioni nullæ, quicquid ſit in faciente actum nullum. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. num. 21. 356

Conſenſus qui ex actu colligitur, non extenditur. ſecus ſi ne dum tacitus ſed & expreſſus reſultet. In Peruſina exequutionis. 20. Nouembr. 1579. nu. 5. 425

Vbi cõſenſus eſt de forma, debet eſſe expreſſus & nõ tacitus ex actibus reſultans. In Salamantina de Arapiles. 8. Nouembr. 1570. num. 1. 115

Communis conſenſus ex prætenſionibus omnino contradictorijs & incompatibilibus elici non poteſt, aliàs abſurdum eſſet. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. num. 5. 748

Quod ſit de communi conſenſu, non operatur concordia vel actus impugnationem. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1589. num. 4. 733

Conſenſus ſuperueniens non confirmat gratiã à principio nullam, maximè ſi adſit defectus intentionis Papæ. In d. Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1589. nu. 15. Deciſ. 398

Ratificatio facit quòd conſenſus cenſeatur à principio interueniſſe. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 8. 1198

Conſenſus in vna eademq. perſona eſt indiuiſibilis. Romana Caſalis Longhezzæ. 21. Maij 1593. nu. 5. 1029

Per proteſtationem remouetur conſenſus ab actu futuro contrario, quoties ſumus in his, quæ pendent à voluntate proteſtantis. Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. n. 5. 859

Vbi ad actum gerendum conuocati non contradicunt, conſentire videntur, ſed hoc procedit in dubio, ſecus ſi clara appareat contradictio. In Burgen. Iuriſdictionis. 13. Nouemb. 1585. nu. 4. 708

Tacens quando præſumatur conſentire, ex circumſtantijs facti & ex coniecturis poteſt iudex arbitrari. ibid. nu. 5. 708

Taciturnitas & nõ contradictio in actibus in quibus ex diſpoſitione iuris cõmunis ignorantia dari nõ poteſt ad effectũ excludẽdi delictũ & periuriũ facit quòd præſumatur cõſenſus. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. nu. 13. 738

In his quæ ſunt voluntaria & requirunt cõſenſum omnium, actus licet à maiori parte factus impediri poteſt. ibid. nu. 3. 780

Idem operatur error in parte quod in toto, quoad excluſionem conſenſus. In Præneſtina tranſactionis. 21. Nouemb. 1577. num. 11. 275

Error excludit conſenſum. In Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. nu. 1. 638

Error in tranſactione excludit conſenſum; maximè ſi verſatur circa cauſam obligatoriam, ſine qua quis non fuiſſet ſe obligaturus; & hoc procedit etiam quòd in tranſactione adſint clauſulæ prægnantes. In Caſtren. Taxarum. 16. Octob. 1585. nu. 1. 705

Error in renũciatione excludit conſenſum. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarij 1591. nu. 4. 931

Nullitas procedens ex defectu conſenſus impedit tranſlationem poſſeſſionis. In Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. n. 3. 638

Conſenſus reuocatio inducitur ex diſpoſitionum diuerſitate & forma diuerſa incompatibili. In Romana hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. nu. 3. 850

Conſenſus reuocari poteſt, quando eius reuocatio nemini præiudicat. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. num. 5. 351

Per clauſulam Motu proprio non excluditur partis conſenſus, cum ſint compatibilia. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 9. 356

Conſentiens alienationi rei ſibi hypothecatæ, ſi alienatio non tenet, ſibi non præiudicat. ibid. nu. 12. 356

Vbi conſenſus eſt impeditus & ſuſpẽſus, nulla poteſt conſiſtere obligatio nec cõtractus. In

In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouemb. 1588. nu. 4. Deciſ. 838

In cōtractu ab initio illicito poſt diſpoſitionē nouus requiritur conſenſus, prout eſt in matrimonio contracto in gradu prohibito. ibid. nu. 12. 838

Vbi conſtat de partium conſenſu & voluntate contractus dicitur perfectus, etiam quòd actum ſit de conficienda ſcriptura. In Romana Scōmiſſæ. 30. Iannar. 1589. nu. 4. 854

Contractus ſcōmiſſæ ſola partiū conſenſu perficitur ut non ſit locus pœnitentiæ. ibid. num. 2. 854

Metus mandati non excludit conſenſum. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 14. Apr. 1600. nu. 8. 1350

Cōſenſus ſatis probatur ex litteris ſcribentis. In Bononien. Officij. 27. Nouembris 1595. num. 2. 1163

Littera non continet conſenſum, ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis; ſecus in ijs in quibus non poteſt in littera dari ordo ſine conſenſus interuentu. ibid. n. 5. 1163

Ex mandato non probatur conſenſus ubi requiritur formalis, ſecus eſt in caſibus, ubi ſufficit undecumque colligatur. ibid. n. 7. 1163

Clauſula dummodo expreſſus accedat conſenſus importat conditionem, & requirit plenam probationem. ibid. nu. 1. 1163

Conſenſus ob certam cauſam præſtitus illa non ſequuta non præiudicat. In Romana Pecuniaria ſeu præcodij. 26. Nouembris 1594. nu. 1. 1097

Per receptionem pecuniarum licèt non integram cenſetur ratificatus conſenſus. ibid. num. 2. 1097

Tacitus conſenſus Papæ in materia legitimationis ſufficit, quòd in gratia colligatur, immo etiam generalis ſufficit. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouembris 1576. num. 2. 309

De conſenſu Capituli vel Rectoris in alienatione bonorum Eccleſiæ. vid. in verb. Alienatio.

Cōſenſus patronorum ad præſentationem ſiue præcedat ſiue ſequatur, non attenditur, cum ſufficiat, quòd dederint mandatum ad præſentandum. In Collen. Parochialis. 11. Decembr. 1595. nu. 11. 1165

De ſtylo Cancellariæ non recipiuntur conſenſus conditionales in reſeruationibus penſionum, ſed tantum liberi. In Romana. Penſionis. 28. Maij 1603. nu. 3. 1465

Regula Cancellariæ de præſtandis cōſenſibus non eſt de dandis ſed expeditores cōcernit. ibid. nu. 6. 1465

CONSILIVM Alex. 112. nu. 5. lib. 7. declaratur. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maij 1577. nu. 8. 330

Conſ. Aldobr. 80. nu. 5. quando non procedat. In Vicētina Feudi decimarum. 10. Mart. 1603. nu. 3. 1458

Dictum Card. in conſ. 142. in fin. recipitur à Rota. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 5. Deciſ. 356

Conſ. Cephal. 23. lib. 1. reprobatur & declaratur. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mōtoni. 10. Maij 1577. nu. 25. 325

Conſ. Corn. 175. nu. 13. lib. 2. declaratur. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. num. 9. 1357

Conſ. Corn. 190. n. 3. lib. 2. quomodo procedat. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. nu. 9. & 11. 568

Conſ. Corn. 265. lib. 1. quomodo intelligatur. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. nu. 18. 1365

Conſ. Curt. Iun. 303. & 304. reprobantur. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. num. 15. 1357

Conſ. Gemin. 45. in tertio dubio loquitur contra com. opin. In Cremonen. Iuriſpatronatus. 6. Iun. 1578. nu. 5. 364

Conſ. Oldrad. 21. eſt communiter receptum, quando non concurrunt coniecturæ in contrarium. In Bononien. Fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19. Iunij 1600. nu. 1. 2. & 9. 1373

Conſ. Oldrad. 119. communiter recipitur & approbatur. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. nu. 15. 1357

Conſ. Pariſ. 86. nu. 18. lib. 4. quando non procedat. In Vicentina Feudi decimarum. 10. Mart. 1603. n. 3. 1458

Rip. Reſponſ. 174. alids 6. de reſcrip. lib. 2. declaratur. In Salamantina Iuriſdictionis 17. Maij 1577. nu. 6. 330

Sententia Ruin. in conſ. 20. nu. 6. lib. 2. confutatur, & cōtraria ſententia Didaci tanquam veriſſima approbatur. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 2. Iunij 1598. nu. 9. 363

Conſ. Ruin. 93. lib. 3. declaratur. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1579. nu. 17. 351

Conſ. Socin. 64. lib. 2. declaratur. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. nu. 19. 1365

Conſ. Socin. Iun. 77. nu. 68. lib. 1. declaratur quomodo procedat. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 7. 356

CONSOLIDATIO dominij ſit iure prælationis vel commiſſi, vel finita generationis. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. num. 4. 789

Fundus tranſiens in ſingularem ſucceſſorem non dicitur conſolidari, & ſeruitus in eo præſcripta non extinguitur, cum cauſa tranſitus in ſingularem ſucceſſorem non ſit neceſſaria ſed voluntaria, & ob id tranſit cum eodem onere ſeruitutis præſcripta. ibid. num. 6. 789

Seruitus præſcripta in fundo non extinguitur conſolidatione, niſi conſolidatio fiat ex natura contractus veluti emphyteuſi. ibid. num. 7. 789

Quando

Quando agitur de conſolidatione vtilis dominij cum directo extenſio de caſu ad caſum fieri debet ex identitate rationis. Romana Caſalilij de Maximis. 14. Mart. 1576. n. 7. 288

Portio vocati ad inueſtituram conſolidata cũ proprietate non poteſt ſubhaſtari & deliberari per ceſſionarium iurium illius, qui rẽ alteri ceſſit, ad cuius vitam conceſſa fuerat, ſtante pacto in conceſſione, quòd res nõ poſſet vendi, cedi, pignorari, locari, vel quomodolibet alienari non requiſito prius dominio directo ſi velit præferri. In Romana Vineæ. 29. Ianuar. 1588. nu. 2. 808

Idem eſt ſi alienatio vel ceſſio fiat ex cauſa neceſſaria prout per viam ſubhaſtationis. ibid. nu. 3. 808

CONSTITVTIO generaliter loquens in principio diſpoſitiua, generaliter de omnibus eſt intelligenda, de quibus in diſpoſitione narratum fuit. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 1. 606

Conſtitutiones, quæ non ſunt in obſeruantia, nec Apoſtolica auctoritate confirmatæ non ligant loca, in quibus adeſt particularis cõſtitutio vel ſtatutum. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Maij 1591. num. 15. 942

Vbi agitur de reducenda Conſtitutione Papæ exorbitanti ad terminos iuris cõmunis, & ſacri Concilij Tridentini, reductio eſt adeo fauorabilis, vt in ea non requiratur nec ſit neceſſaria clauſula non obſtante. ibid. n. 13. 942

Narrato defectu ex Conſtitutione procedẽte, Papa concedendo gratiam cenſetur conſtitutioni derogare. In Aurien. Canonicatus. 4. May 1577. nu. 6. 318

Vbi concurrunt duo Conſtitutiones vel duo ſtatuta vnum particulare loci, alterum verò generale Prouinciæ, magis attendi debet ſpeciale loci. In Racanaten. Donationis. 28. Iun. 1577. nu. 2. 343

Conſtitutionis confirmatio ob diuturnam obſeruantiam præſumitur. In Fauentina Bonorum. de Calderonibus. 28. Iunij 1581. nu. 5. 536

Volens niti Conſtitutione vel ſtatuto qualificato, qualitatem probare debet. In Calaguritana Tumbarum. 1. Apr. 1588. n. 3. 813

Conſtitutiones Synodales ligãt omnes exiſtẽtes intra terminos diœceſis; maximè ſi probatum ſit, quòd ſint vſu receptæ. ibid. n. 2. 813

Sententia contra Conſtitutionem Synodalem dicitur continere notoriam iniuſtitiam. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembr. 1585. nu. 3. 712

CONSTITVTVM contra tertium non probat poſſeſſionẽ eius cuius gratia ſit, niſi probetur poſſeſſio conſtituentis. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. nu. 6. 302

Conſtitutum confirmat donationem à notario nomine abſentis ſtipulatam, ſicut iuramentum, itaut reuocari non poſſit donatio; non tamẽ facit, quòd acquiratur donatario ſine acceptatione. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. nu. 5. Deciſ. 472

Conſtitutum vel precarium in donatione facit, quòd infanti acquiratur dominium ſtipulatione notarij etiam ſine Prætoris auctoritate. ibid. nu. 8. & 9. 472

Ex clauſula conſtituti in inſtrumento venditionis probatur poſſeſſio conſtituentis. In Romana Saluiani Interdicti. 11. Ianuar. 1602. num. 2. 1415

CONSVETVDO eſt optima legum interpres. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. num. 17. 606

& in Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. nu. 3. 1410

Conſuetudo atque præſcriptio tantum habent de potentia quantum de actu. In Burgen. Iuriſdictionis. 28. Iun. 1593. nu. 2. 1040

Conſuetudo ex his, quæ variè ſeruata fuerũt, non inducitur, niſi varietatis certa & determinata cauſa probetur. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. nu. 3. 381

Pro iuſtificatione conſuetudinis vnicus actus non ſufficit. ibid. n. 2. 381

In materia dubia recurrendum eſt ad obſeruantiam & conſuetudinem. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. nu. 2. 16. & 22. 1410

Conſuetudo de vno actu ad alium extendi non poteſt, ſed probari debet in caſu, de quo agitur. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. nu. 2. 326

Allegans conſuetudinem, illam probare tenetur & concludenter. In Ortolen. Fructuum. 20. Nouemb. 1595. nu. 1. 1159

Conſuetudo cum ſit ſtricti iuris probari debet in ſpecie in loco, de quo agitur, cum non extendatur. ibid. nu. 5. 1159

Conſuetudo, quæ non eſt contra ius, probatur per tempus decem annorum, & ſufficit quòd teſtis dicat à tali tempore citra per dictionem ſemper. ibid. nu. 3. 1159

Teſtis veriſimiliter informatus & peritus ac ſciens quid requiratur ad inducendam cõſuetudinem eam probat, licèt non exprimat actus particulares. ibid. nu. 2. & 5. 1159

Teſtes vt probent conſuetudinem, debent cõuenire in actibus particularibus. ibid. n. 4. 1159

Conſuetudo dicitur contra ius, quæ eſt contra legem claram vel rationem expreſſam in lege. In Iſpalen. Iurisnominandi. 7. Nouemb. 1583. nu. 1. 645

Conſuetudo præter ius debet eſſe ſaltem decẽnalis ad hoc vt releuet. In d. Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octobris 1583. nu. 11. 639

Conſuetudo nõ habet locum niſi in ijs caſibus, in quibus ius clarè non diſponit, ſed ad eam ſe remittit. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. nu. 5. 802

Conſuetudo præſumitur vniformis vbi ratio diuerſitatis non aſſignatur; maximè ſi adſit difficultas probationis. In Iſpalen. Iurisnominandi. 3. Iun. 1583. nu. 4. 624

Vbi agitur de probanda conſuetudine generali, ea ex actibus particularibus colligitur, & probatur per teſtes etiam ſingulares. ibid. nu. 3. Deciſ. 624

Per cõſuetudinem omnis lex poſitiua tollitur. In Meliten. Præcedentia. 11. May 1579. num. 2. 404

A conſuetudine omnis lex recipit interpretationē. In Gerunden. Præcentoriæ. 4. Nouembris 1592. nu. 5. 1001

Data conſuetudine pro probata & bona allegantì contrarium incumbit onus probandi non vſum vel vſum contrarium. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1573. nu. 1. 188

Conſuetudo nõ valet, quòd prius recepti præferantur poſtea receptis, ſi poſtea recepti ſint conſtituti in ordine maiori. In Romana Præeminentiarum. 16. Decembris 1585. nu. 4. 716

Irrationabilis eſt conſuetudo, quòd non habens dignitatem præferatur habenti. ibid. num. 5. 716

In materia præcedentiæ ante omnia ſeruatur conſuetudo, à qua non eſt recedendum. ibid. num. 18. 716

& in Burgen. liquidationis præeminentiarum. 29. Apr. 1579. nu. 1. 402

In materia præcedentiæ plurimum defertur conſuetudini, etiam ſi talis conſuetudo repugnaret iuris diſpoſitioni, quòd minus dignus veniret præferendus digniori. In Calaguritana Præeminentiarum. 19. Nouembr. 1590. nu. 1. 964

Vbi viget conſuetudo, quòd minus dignus præcedat; maximè in caſu, in quo non agitur de abſoluta præcedentia, ſed tantum in aliquibus actibus, ea eſt ſeruãda. ibid. n. 2. 964

In materia ſedendi & ſimilium ius commune defert conſuetudini. In Meliten. Præcedentiæ. 11. May 1579. nu. 8. 404

Conſuetudo particularis eſt obſeruanda in loco vbi viget. Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ian. 1600. n. 8. 1337

Doctori teſtanti dē conſuetudine nõ creditur. In Parmen. Status. 14. Apr. 1600. n. 5. 1349

Renunciatio conſuetudinis de iure non tenet. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iulÿ 1577. num. 4. 344

In interpretatione conſuetudinis non requiritur præſcriptio. In Calaguritana Præeminentiarum. 13. Nouemb. 1590. n. 5. 964

Conſuetudo interpretatiua non indiget quadragenaria præſcriptione, cum interpretatio ſit ſecundum & non contra regulas iuris de interpretatione loquentes. Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. nu. 6. 248

Conſuetudo interpretatiua declarat ſtatutū. ibid. nu. 5. 248

Conſuetudo interpretatiua quando locū habeat. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembr. 1601. n. 25. 1410

Quando agitur de auferendo ius alteri cõpetens dicitur præſcriptio nõ cõſuetudo. Meliten. Præcedentia. 22. Iun. 1579. nu. 1. 410

Statutum loquens de conſuetudine intelligi debet de valida. ibid. nu. 3. Deciſ. 410

Conſuetudo quæ deſumitur ex obſeruantia non requirit præſcriptionē. In d. Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 17. 1410

Conſuetudo derogãs iuri tertÿ ad hoc vt ſuffragetur debet eſſe præſcripta, & quòd ſit obtentum ex ea non obſtãte interpellatione per contradictionem. ibid. nu. 6. 1410

Non ſolutio poteſt deſeruire pro cõſuetudine interpretatiua iuris exigēdi. ibid. n. 8. 1410

Plus præſumendum eſt pro conſuetudine obſeruata, & expreſsè confirmata, quàm pro obſeruantia immemorabili, quæ ex ſola cõniuētia vel negligentia ſit inducta. Salamãtinæ Iuriſdictionis. 14. Dec. 1579. n. 18. 433

Conſuetudo confirmata in dubio nõ præſumitur derogata. ibid. nu. 23. 433

In cõſuetudine præſcripta dicitur adeſſe duplex vinculum. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 4. Mart. 1580. nu. 1. 449

Conſuetudo æquipollet legi. Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 4. 417

Conſuetudo immemorabilis tribuit facultatem allegandi quemuis titulum etiam confirmationis. ibid. nu. 11. 417

Diſpoſitio Concilÿ Tridentini ſeſſ. 14. c. 4. de refor. non derogat cõſuetudini immemorabili. ibid. nu. 7. 417

Immemorabilis conſuetudo cognoſcendi cauſas in præiudicium Epiſcopi non comprehenditur ſub decreto c. 20. ſeſſ. 24. de refor. ſacri Concilÿ Tridentini. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 27. Iun. 1582. nu. 2. 585

Immemorabilis cõſuetudo per ſcripturas probari non poteſt. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 11. 716

Clauſula derogatoria conſuetudinis in gratÿs pertinentibus ad materiam præcedētiæ, ſolent apponi, etiam ſi multoties ſint otioſæ & ſine effectu, non tamen ob id probant contrarium. ibid. nu. 13. 716

Statutum referens ſe ad conſuetudinem de qua non conſtat, quæ & qualis fuerit, non attenditur; ſecus eſſet ſi referret certam diſpoſitionem. In Meliten. Præcedentiæ. 16. May 1578. nu. 1. 360

Confirmatio ſtatutorum confirmat etiam cõſuetudinem à ſtatuto approbatam. In d. Meliten. Præcedentiæ. 15. May 1577. n. 6. 326

Conſuetudo concedendi dimiſſorias cenſetur & ipſa confirmata ſi, conſuetudo tribuens iuriſdictionem confirmata dicatur. Salamãtina Iuriſdictionis. 9. May 1580. n. 10. 459

Vbi adeſt cõtrouerſia inter parochiales ſuper decimis, attenditur conſuetudo. In Toletana Decimarum. 20. Nouem. 1587. nu. 3. 802

Ex eo quòd Vaſſalli non iurauerint fidelitatē, non poteſt induci conſuetudo excluſiua iuris domini, niſi obſeruantia inducatur ex actibus poſitiuis. In Burgen. Quindēniorum. 5. Decembris 1601. nu. 5. 1410

Con-

Digitized by Google

Conſuetudo probat ius conferendi, qualiter autem probetur ipſa conſuetudo. vid. in Reatina Iuriſconferendi. 5. Aprilis 1593. num. 2. & 3. Deciſ. 1021

Ius conferendi beneficia à laicis nec conſuetudine nec præſcriptione induci poteſt. Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. nu. 3. 1382

Rector parochialis non poteſt niſi ad modicũ tempus deputare Vicarium, nec valet conſuetudo in contrarium. In Iſpalen. Iuris nominandi. 10. Octobris 1583. nu. 2. 639

Verba ſententiæ, vt hactenus fieri conſueuit, arguunt petitorium, cum cõſuetudo ſit ius. Melsten. Præcedentiæ. 10. Iun. 1577. n. 3. 335

CONTEMPLATIONE *alterius alicui datũ quãdo acquiratur perſona contẽplata. Tarraconen. Penſionis. 16. Ian. 1595. n. 4.* 1108

Vbi aliquæ qualitates sũt in vno, quæ nõ ſunt in alijs, niſi probetur fuiſſe contemplata, nõ conſtituitur differentia inter eas perſonas & alias non habentes illas qualitates. In Romana Legati de Cæſarinis. 19. Nouembris 1601. nu. 5. 1409

CONTRACTVS *ab initio eſt voluntatis ex poſt facto neceſſitatis. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembr. 1579. nu. 1.* 427

Contractus recipiunt interpretationem à cõſuetudine. In Mutinen. Status. 9. Apr. 1601. nu. 13. 1384

Vbi agitur de interpretatione verborum contractus, ſolet attendi veriſimilis mens contrahentium. ibid. nu. 23. 1384

Contractus non eſt iudicandus aliter quàm contrahentes nominarunt, cum contrahentium voluntas non præſumatur à verbis aliena. Denominatio tamen contrahentium non immutat naturam contractus. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 1. & 6. 794

Contractus talis præſumitur in ſui eſſentia, qualis apparet in ſui figura. ibid. nu. 2. 794 *& in Roman. Caſalis. 16. Mart. 1588. n. 3.* 809

Magis inſpicitur natura & ſubſtantia contractus quàm verba contrahentiũ, & verba mẽti non autẽ mens verbis inſeruire debẽt. Romana Domorũ. 24. Maij 1600. n. 5. 1362

Magis attenditur forma contractus quàm partium denominatio. In Romana Domorum. 3. Iulij 1600. nu. 4. 1379

Contractus talis dici debet, qualem partes denominauerint. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. nu. 1. 272

Contractus ex conuentione partium legem accipiunt. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. nu. 2. 787

Vna pars cõtractus declarat aliam. Romana Domus. 5. Nouemb. 1582. nu. 6. 589

Contractus approbatione dicitur indiuiduus, cum non poſſit pro parte approbari & pro parte reprobari. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. nu. 5. 540

Quando pars contractus affert eandem vtilitatem, quam affert totus non habetur ratio indiuiduitatis ipſius. In Romana Societatis. 6. Nouemb. 1581. nu. 3. Deciſ. 543

Contractus in dubio magis præſumitur perſonalis quam realis. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 14. Decembris 1584. num. 1. 683

Contractus cõditionalis quantum ad effectũ, vt non liceat ab eo recedere pendente cõditione dicitur perfectum. In Romana Bonorum. 13. Nouemb. 1595. nu. 4. 1157

Vbi in contractu deficit conditio, vel vbi ab initio non tenuit contractus ſemper liberũ eſt partibus ab eo diſcedere etiam altero contradicente. In Tiburtina Caſtri Viuari. 4. Nouemb. 1588. nu. 11. 838

Ex contractu ab initio illicito nulla poteſt oriri obligatio. ibid. nu. 13. 838

Quando contractus habitus fuit à contrahentibus pro perfecto an liceat à perſona recedere iuxta terminos l. ſi quis arbitratu. de verb. obligat. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 21. Nouemb. 1577. nu. 1. 178

A contractu licet de iure cõmuni recedere, & pœnitere cum amiſſione arrhæ datæ, vel reſtitutione duplicata, quando ſumus in cõtractu innominato. In Romana Scõmiſſæ. 30. Ianuar. 1589. nu. 9. 854

Ad contractus ſubſtantiam ſcriptura non requiritur, ſed ſolum ad faciliorem probationẽ, ſ. d hoc procedit, quãdo ſumus in claris, quòd partes habuerint contractum pro perfecto, aliàs ſecus. d. Romana Scõmiſſæ. 30. Ianuar. 1589. nu. 3. & 5. 854

Vbi conſtat de partium voluntate & cõſenſu, contractus dicitur perfectus, etiã quòd actum ſit de conficiendo ſcripturam. ibid. num. 4. 854

Contractus per partes non dicitur habitus fuiſſe pro perfecto, quando contrahẽtes cœperunt ſcribere cedulam, quæ poſtea non fuit ſcripta; maximè ſi ſit contractus ſolitus mediante ipſa ſcriptura perfici. ibid. num. 6. 854

Vbi partes adhibent notarium, quòd contractus ſine ſcriptura nõ valeat, eſt opinio reprobata. In Romana Hæreditatis de Picchis. 1. Iun. 1583. nu. 7. 623

In contractu qui requirit ſcripturam, datur locus pœnitentiæ. In Placentina Bonorũ. 13. Iun. 1583. nu. 6. 627

In cõtractu emphyteutico requiritur ſcriptura, & tunc recipit perfectionem, quãdo in inſtrumentum redigitur. ibid. nu. 1. & 2. 627

Ea quæ fiunt poſt contractum, in illius executionem ad diem contractus trahuntur, quando tamen contractus eſt abſolutus & perfectus. ibid. nu. 5. 627

Data correſpectiuitate contractus lex procedit per viam fictionis. ibid. nu. 7. 627

Correſpectiuitas in contractu quid operetur. ibid. nu. 4. 627

In contractibus ſpectari debet initium, ſi cõtractus ſit in ſe perfectus. ibid. nu. 11. 627

Plures contractus geſti ex eorum correſpectiuitate vno & eodē tempore geſti dicuntur, quamuis confectio ſcriptura in aliud tempus dilata fuerit. In d. Placentina Bonorum. 23. May 1583. nu. 1. Deciſ. 621

Reuocato primo contractu cenſetur reuocatus ſecundus à primo dependens. In d. Placentina Bonorum. 20. Octo. 1581. nu. 1. 588

Vbi incompatibilitas ſecundi contractus cum priore concurrit, tunc cenſetur facta nouatio, etiam ſi id expreſſè actum non fuerit. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuarij 1594. num. 2. 1063

Clauſula præſeruatiua prioris contractus declarat, quod non ſit per ſecundum contractum à priori receſſum. ibid. nu. 7. 1063

Mutata forma contractus fideiuſſor ante mutationem obligatus liberatur, niſi in nouo contractu ſit repetitus. ibid. nu. 3. 1063

Pactum de retrouendendo venditum non immutat priorem contractū, ex quo per venditionem rei cum huiuſmodi pacto de retrouendendo illud pactum remanet in bonis vēditoris, qui de eo ad libitum diſponere poteſt. ſed tantū poteſt dici prior contractus reformatus nō tamen circa ſui ſubſtātiam, cum remaneat illæſus. ibid. nu. 8. 1063

Pactum, ſine quo contrahentes non aliàs fuiſſent contracturi dicitur pars contractus. In d. Placentina Bonorum. 24. Nouembris 1581. nu. 1. 547

De pacto appoſito in contractu. vide aliqua in verb. Pactum.

Pactum reſolutiuum contractus ſtatim operatur volente creditore. In Romana Duorum millium, ſeu Societatis. 18. Decembr. 1573. nu. 1. & 3. 209

Diſdicta verò, quæ fit vigore huiuſmodi pacti, non pendet à voluntate creditoris, ſed à negligentia debitoris negligentis perficere id, ad quod tenetur. ibid. nu. 2. 209

Pactum pœnale appoſitum in contractu ſub nomine ſeu ſub verbo contractus præſumitur ſub tali nomine ſeu verbo appoſitum in fraudem ſtatuti. In Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 6. 809

Reſolutio, quæ non venit ex natura contractus ſed ex pacto, dicitur merè cōditionalis & pœnalis. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 23. 794

Reſoluto contractu emphyteuſis, licèt controuerſum ſit, an hypotheca ratione cauſæ antiquioris, cui res erat affecta ante obligationem & hypothecam ſint reſolutæ, non eſſe tamen reſolutas pro benigniori parte tenere debet Eccleſia. ibid. nu. 22. 794

Ex contractu conditionali transfertur poſſeſſio, quæ ſub conditione tradi poteſt. In Romana palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 11. 264

Ex contractu nullo transfertur poſſeſſio, ſecus eſt ſi nullitas procedat ex defectu cōſenſus. Anconitana Vineæ. 1. Iulij 1583. n. 3. 638

& in Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. num. 3. Deciſ. 1200

Ex contractu etiā nullo per lapſum triginta vel quadraginta annorum poſſeſſio dicitur translata, quando tamen nullitas non prouenit ex capite defectus conſenſus. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 2. 678

Contractu ab initio exiſtente nullo, omnes promiſſiones in eo factæ tanquam acceſſoria ſunt nulla. In Romana Saluiani Interdicti. 15. May 1587. nu. 2. 785

Contractu nullo exiſtente, acceſſoria quoque veluti fideiuſſoria obligatio corruunt, quod procedit quādo cōtractus annullatur propter defectum formæ, ſecus ſi propter defectum materiæ. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. nu. 11. & 15. 787

Item hoc procedit, quādo militat eadem ratio in acceſſorijs, quæ in principali, aliàs ſecus. vt ibid. nu. 17. 787

Contractus licèt nullus ex defectu ſolemnitatis modo ſit vtilis Eccleſiæ ab ea approbari & ratificari poteſt, nec ab eo receditur, niſi Eccleſia volente. In Ceruien. Bonorum. 4. May 1575. nu. 2. 256

Nullitas contractus etiam per tertium allegari poteſt ſi ſit nullitas, quæ per partis cōſenſum ſanari non poſſit. ibid. nu. 3. 256

Item per tertium allegari poteſt in caſibus, in quibus ſaltem ille, qui habet principale intereſſe non contraxerit; ſecus eſt ſi à principali contractus ſit approbatus. ibid. num. 4. 256

Non eſt inconueniens, quòd cōtractus pro parte ſit verus pro parte fictus diuerſis reſpectibus. Placētin. Bonorū. 13. Apr. 1584. n. 6. 660

Contractus ſimulatio ex cōiecturis probatur. ibid. nu. 3. 660

Contractus, in quo ſimulatio eſt in perſonis & veritas in actu, valet, & ius in eo acquiritur vera perſona & non ficta. ibid. nu. 5. 660

De contractus effectuatione ex quibus conſtare dicatur. In Anconitana Terrarum. 25. May 1571. nu. 1. 137

In contractibus veniunt futura, quando poſſunt præuideri, & verba hoc patiūtur. Romana Bonorū de Lilio. 7. Feb. 1582. n. 12. 559

In cōtractibus indefinita æquipollet vniuerſali. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuar. 1593. nu. 2. 1008

A contractu nominato recedere nō licet ob nō implementum ſed datur actio ad illud, niſi interueniat actus retroſimilis. In Romana Domus ſeu Nullitatis concordiæ. 5. Iun. 1595. nu. 1. 1133

Quis non poteſt excipere de contractu, niſi docto de implemento ex parte ſua. ibid. n. 4. 1133

In contractu nominato non eſt locus pœnitētiæ ob inobſeruantiam, ſed agitur ad implementum vel ad intereſſe, maximè quando contractus fuit perfectus per traditionē rei venditæ. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. nu. 1. 1278

Con-

Contractus nominatus non reſcinditur ob non implementum, quod procedit, quãdo implementum non reſpicit cauſam finalem contractus. In Romana Domus de Manilÿs. 19. Nouemb. 1582. n. 8. & 10. Deciſ. 591

Contractus non deſinit eſſe nominatus per admixtionem contractus innominati. ibid. n. 9. 591

Ex contractu, quem quis non impleuit, non debet commodum conſequi. In Romana Duorum Millium, ſeu Societatis. 18. Decemb. 1573. n. 4. 209

Quis non debet lucrum conſequi ex contractu, in quo vigore pacti reſolutiui promiſſa non adimpleuit non obſtante excuſatione. In d. Romana Duorummillium. 19. Martÿ 1574. n. 1. 4. & 6. 225

Contractus inſpecto initio poteſt dici oneroſus & inſpecto euentu lucratiuus. In Portuen Bonorum de Columnae 16. Octobris 1579. n. 24. 416

Actio ex contractu acquiritur contrahenti, licèt cõtrahat cum pecunia aliena, & Domino pecunia competit tantum actio pro eius recuperatione. In Romana Societatis Officÿ. 29. Nouemb. 1596. n. 1. & 4. 1210

Ex contractu per alium facto ſuper re aliena actio nõ quaritur domino rei, niſi contrahẽs ſit procurator, & nomine ipſius domini contrahat. In Anconitana Cortorum. 3. Martÿ 1570. n. 1. 95

Contrauenient cõtractui iurato ex diſpoſitione. l. ſi quis. maior. C. de tranſaction. cadit à commodo contractus, ſecus eſt in minore, qui huiuſmodi lege non ligatur. In Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1576. n. 7. 313

Qui propter moram in non adimplẽdo cecidit ab omni commodo contractus, nõ poteſt agere ex diſpoſitione legis ſi quis maior. C. de tranſaction. ſi de tali mora fuerit in actis oppoſitum; ſecus eſt, ſi pendẽte iudicio ſuperueniat implemẽtum, etiam quòd fuerit proteſtatum. In Peruſina Exequutionis. 11. May 1582. n. 1. & 4. 577

Dilatio temporis in contractu vẽditionis adiecta ſolutioni, reſpicit ſolutionem debiti non autem venditionem. In Romana pratenſa nullitatis Cõtractus. 9. Mart. 1584. n. 1. et 3. 659

Appellatione cõtractus in ſtatutis venit quaſi contractus ſecundum magis comm. opin. licèt contraria opinio etiam ſit communis; quod maximè procedit, vbi eſt eadem ratio, quia tũc venit id, quod comprehẽditur ſublata ſignificatione. In Romana Tutela de Fabÿs. 17. Martÿ 1586. n. 3. & 4. 730

In his qua concernunt ſolẽnitates contractuũ ſtatuta loci attendũtur, in quo actus geritur. Racanatẽ. Donationis. 28. Iun. 1577. n. 1. 343

In deciſorÿs attenditur ſtatutum loci, in quo eſt celebratus contractus. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 8. 352

Vbi agitur de forma contractus & ſolemnitatibus in eo adhibendis, attendi debet ſtatutum contrahentis & non ſtatutum loci vbi ſita eſt res, ſuper qua ſit contractus, ſecus tamẽ eſt dicendũ in ſtatutis inhabilitantibus perſonas. In Romana Donationis. 15. Iun. 1587. n. 4. Deciſ. 791

Statutum de contractibus minorum ſine certa ſolemnitate non celebrantium, an habeat locum in contractu vtili minori & quando. Camerinẽ. Pradÿ. 10. Nouemb. 1597. n. 3. 1242

De ſtatutis circa contractus vide aliqua in verb. Statutum.

Contractus vſurarius in dubio non eſt dicendus. In Romana Scripturarum. 10. Iunÿ 1583. n. 3. 626

In contractibus inter viuos ſtipulatio ſemper intelligitur facta pro ſe & filÿs & ſucceſſoribus ordine ſucceſſiuo. In Romana Emphyteuſis. 13. Ian. 1570. n. 1. 89

Quod etiam procedit in filÿs naturalibus. vt ibid. n. 2. 89

Iuramentum & ſtipulatio vltimis voluntatibus non apponitur ſed contractibus. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20. Maÿ 1575. n. 3. 258

Diſpoſitio qua habet formam in contractibus ſeruari ſolitam, dicitur contractus & non vltima voluntas. ibid. n. 5. 258

Contractus poteſt eſſe donatio inter viuos, licèt exequutio differatur in tempus mortis. ibid. n. 11. 258

Verba appoſita in contractu quòd habeat vim donationis irreuocabilis, denotat, quòd non ſit donatio, ſed quòd partes voluerint cõtractum ita formatum donationi aquiparare, & tamen non ſit contractus. ibid. n. 10. 258

Clauſula illa, ad has laudabiles & honeſtas conuentiones deuenerunt, facit quòd pactũ dicatur contractus, & non vltima voluntas. ibid. n. 1. 258

Vltima voluntas militis, quocunque modo declarata licèt per viam cõtractus, habet vim teſtamẽti, & poteſt per eum ad libitum reuocari, prout ſolent teſtamẽta, & hoc fauore militia. ibid. n. 9. 258

Ius ſuccedendi poteſt etiam in contractum deduci. ibid. n. 7. 258

Subſtitutiones poſſunt etiam in contractibus fieri. ibid. n. 8. 258

In teſtamento etiam contractus fieri poſſunt. In Sutrina Cenſus. 6. Febr. 1604. n. 2. 1488

Fideicommiſſum etiam in cõtractibus fieri poteſt. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunÿ 1588. n. 2. 828

In contractibus nõ habet locum ius accreſcendi, niſi verba contractus contrariũ ſuadeãt. In Anconit. Terrarum. 25. Ian. 1572. n. 1. 154

In contractibus mentio haredis eſt ſuperflua, cum ſit materia per ſe tranſitoria ad haredes. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februarÿ 1582. n. 8. 559

Mentio haredum in contractibus ſubintelligitur, etiam quòd non ſit facta, & etiam quòd non adſit clauſula in perpetuum, & pro ſe & haredibus. In Romana Officÿ Cu-

ria de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 6. Deciſ. 468

In contractibus oneroſis non præſumitur quis vendere tui quod habet, ſed plenum ius. ibid. n. 5. 468

In omnibus cõtractibus ſub intelligitur clauſula rebus ſic ſtantibus. In Tullen. Prioratus. 28. Martij 1583. n. 5. 612

Contractus die dominico facti tenent, licèt fieri prohibeantur. In Romana Donationis. 27. April. 1587. n. 6. 782

Contrahentes cenſentur ſeſe conformare cum ſtatutis loci, in quo contrahitur. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 15. 264

Mens contrahentium dat legem contractui. In Anconitana Terrarum. 23. Ian. 1572. num. 2. 154

Mens contrahentium eſt attendenda & non cauillanda. In Nucerina Aſſictus. 24. Ianuarij 1569. n. 1. 68

Mens contrahentium ex eorum verbis colligitur. In Peruſina Excequutionis. 11. Maij 1582. n. 8. 577

Contrahentium voluntas in conuentionibus potius ſpectari debet, quàm cortex verborum. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 4. 643

Contrahentium voluntas in dubio non præſumitur à verbis aliena. In Romana Caſalis. 16. Martij 1588. n. 2. 809

In prohibitis non ſtatur aſſertioni contrahentium. In Romana Deuolutionis Domus. 30. Octob. 1602. n. 4. 1451

Contradictor legitimus non dicitur ille qui non habet aliquod conſiderabile intereſſe in cauſa. Imolen. Caſtrorum. 5. Nouemb. 1571. n. 5. 144

Nullum habens titulum non eſt legitimus cõtradictor ad impediendam immiſſionem. In Leodien. Hæreditatis. 26. Ian. 1598. num. 1. & 3. 1257

Qui habet titulum ſine poſſeſſione non eſt legitimus contradictor in iudicio poſſeſſorio. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decemb. 1567. num. 1. 29

Habens titulum à teſtatore & poſſeſſionem dicitur legitimus contradictor, & ita eſt communis Doctorum concluſio. In Spoletana Bonorum. 6. Nouemb. 1587. n. 1. 801

Poſſidens ex titulo habito à teſtatore ante teſtamentum eſt legitimus contradictor. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuarij 1597. num. 5. 1219

Non dicitur legitimus contradictor, qui non poſſidet ad impediendam immiſſionem ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Febr. 1568. n. 2. 37

Non docens de aliqua ſua poſſeſſione nõ poteſt dici legitimus contradictor. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Ian. 1568. n. 2. 33

Qui cœpit poſſeſſionem ſine vitio eſt legitimus contradictor; fallit ſi aliquid ſit detrahendum. In Firmana Bonorum. 18. Martij 1583. n. 4. Deciſ. 609

Per citationem quis nõ efficitur legitimus cõtradictor, qui non habet intereſſe in cauſa, & hoc in citatione voluntaria ſecus in neceſſaria. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouemb. 1571. n. 5. 144

Habẽs meram adminiſtrationem in bonis alterius non habet ius contradicendi, ſi dominus ſuper ipſis bonis ad eius vtilitatem ſpectãtibus aliquid ſtatuere velit, etiam ſi adminiſtrator aliquid pro labore percipiat, ſecus tamen eſſet, ſi res eſſet communis inter dominum & adminiſtratorem. In Illerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. n. 5. 707

Contradictio vnius beneficiati ſufficit ad impediẽdam admiſſionem & receptionem aliorum beneficiatorum. In Calaguritana beneficij. 20. Nouemb. 1595. n. 2. 1160

Vbi ad actum gerendum cõuocati non contradicunt conſentire videntur, quod procedit in dubio, ſecus ſi clara appareat contradictio. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouemb. 1585. n. 4. 708

Exeuntes de Capitulo faciunt, quòd clarè appareat de contradictione exeuntium. ibidem num. 2. 708

Proteſtatio facta ab vno ex Canonicis in Capitulo, ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicente. ibid. n. 1. 708

Taciturnitas & non cõtradictio in actibus, in quibus ex iuris communis diſpoſitione ignorantia dari non poteſt ad effectum excludendi delictum & periurium, facit, quòd præſumatur conſenſus. In Burgen Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 13. 738

Contradictio ſententia ſine appellatione nihil operatur. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 22. 290

Contraventio pro actu ſuſtinendo præſumitur ſequuta de licentia eius, qui eſt præſens, & non contradixit. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 12. 738

Ad effectum probandi contrauentionẽ ſufficit præſumptiua probatio præſentiæ. ibid. n. 10. 738

Probatio contrauentionis eſt res quæ ſonat in delictum. ibid. n. 9. 738

Vbi non agitur de contrauentione ad effectum incurrendi pœnam, ſed ad effectum excuſandi à pœna, qualibet cauſa excuſat etiam iniuſta, dummodo non adſit dolus. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. n. 1. 1136

Exceptio contrauentionis eatenus durat, quatenus durat contrauentio. In Portuen. Bonorum. 29. April. 1577. n. 2. 324

Contrauentio in pacto ſtipulatione vallato, & conſequenter in contractu nominato nõ impedit ortum actionis, ſed parti aduerſæ parit exceptionem. ibid. n. 1. 324

Contrauentio etiam in minimo repellit agentem. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 15. 341

Vbi contrauentio etiam minimo per pactum ope-

operatur effictum incurſus pœna, potius arguitur pœna quàm pars affictus, quia non correſpondet fructibus. In Romana Caſalis. 26. Martij 1588. n. 5. *Deciſ.* 809

Pactum in locatione appoſitum, quòd in caſu contrauentionis tot ſoluantur dicitur affictus pœnalis ob contrauentionem, etiam ſi non fuerit facta mentio pœnæ ſecundum comm. opin. & hoc maximè procedit in eo pacto, in quo contrauentio etiam in minimo operari poteſt effectum incurſus pœnæ. ibid. num. 4. 809

Contrauentio conſiderari non poteſt in retrouenditione facta ex cauſa neceſſaria prioris obligationis. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 4. 421

Negatiua, quæ venit probanda per eum qui allegat contrauentionem, eſt plenè probanda, cum ſit fundamẽtum ſuæ intentionis. In Romana de Foſſanis. 26. Iunij 1589. n. 1. 889

De contrauentione eius cui fuit intimatum mandatum, ſatis conſtare dicitur, ex quo non oſtendit ſe ſoluiſſe. In Corduben. Decimarum. 27. Ian. 1595. n. 3. 1113

Promiſſio de nõ contraueniendo non impedit, quo minus poſſit impetrari ius nouum, & ex illo petere rem, ſecus ſi in promiſſione cõprehendatur aliud ius nouum, puta caſum euictionis & moleſtiarum ex capite contrauentionis. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. n. 4. & 11. 723

Petens dotem maternam vel alia credita, non dicitur contrauenire volũtati teſtatoris, qui omnia bona ſua fideicommiſſo ſubiecit. In Portuen. Bonorum. 15. April. 1580. n. 2. 451

Creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni et obligationi debitoris in caſu, quo debitor promiſſit de rato, aliàs committitur ſtipulatio rati. In Romana Pecuniaria. 27. Octob. 1581. n. 1. & 2. 541

Hæres non poteſt contrauenire confeſſioni defuncti, & illi præiudicat. In Viterbien. Releuationis. 7. Maij 1593 n. 3. 1024

Nemo poteſt venire contra factum proprium, fallit vbi factum eſt nullum. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. n. 1. & 6. 334

CONTVMACIA *non ſolum non caret culpa, ſed etiam ſpeciem delicti præſefert. In Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ianuar. 1582. n. 3.* 551

Tamdiu durat effectus contumaciæ, quantum durat ipſa contumacia. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 8. 965

Et in eadem. 17. Febr. 1592. n. 21. 972

Contumaces habentur pro conſentientibus, ſecus eſt in illis contumacibus, qui non arctãtur ad comparendum, quia non dicuntur contumaces. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 8. 957

Cõtumacia per comparitionem reſoluta omnes eius effectus euaneſcunt. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 8. & 13. 354

Contumacia non probat delictum, etiam ſi adſit ſtatutum, quòd contumax habeatur pro confeſſo. ibid. n. 14. *Deciſ.* 354

De iure communi non poteſt quis ob cõtumaciam bonis ſuis priuari, & ſi de ſtylo vel cõſuetudine vel vigore ſtatutorum contrariũ ſeruetur talis probatio ex cõtumacia reſultans dicitur priuilegiata, & ſententia eius vigore lata nũquam tranſit in iudicatum. In Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. num. 10. 354

Propter cõtumaciam poteſt quis excommunicari. In d. Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ian. 1582. n. 4. 551

Ob contumaciam & inobedientiam quis non venit mulctandus, niſi habeat coniunctum iudicis contemptum. In d. Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 18. 972

Timor dans cauſam contumaciæ non trahitur ad contemptum iudicis. ibid. n. 19. 972

De vera contumacia illius conſtare non dicitur, qui non fuit perſonaliter citatus, maximè ſi monitorium fuerit nulliter exequutum. ibid. n. 4. 972

Condemnatus in contumaciam habet factionẽ teſtamenti actiuam & paſſiuam. In d. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 16. 354

Bullæ quæ pœnam irrogant condemnatis, intelliguntur de condemnatis propter delictũ, & non propter contumaciam. In Veliterna bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 5. 376

Sententia lata in contumaciam habet in ſe ex ſui natura tacitam reſolutionem, ſi infra tempus condemnatus comparuerit, & contumaciam purgauerit. In d. Romana Secretariatus. 10. April. 1592. n. 3. 981

Sententia ob ſolam contumaciam & vbi nullũ reperitur deductum nec probatum delictũ per comparitionem infra annum iuxta Cõſtitutionem Pij Quinti cum omnibus inde ſequutis reſoluitur. In d. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 7. 965

Sententia priuatoria beneficij lata in cõtumaciam per comparitionem & cauſa commiſſionem reſoluitur. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 4. 1055

Priuatus beneficio per ſententiam cõtumacialem non poteſt amplius illud recuperare ſequuta etiam abſolutione. In d. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembris 1593. n. 6. 354

Sententia contumacialis per comparitionem reſoluitur, ſi ſit interloquutoria. In d. Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 20. 972

Quando ſententia ſit lata in contumaciam vel propter delictum, colligitur ex actis. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 10. 354

Ad exequutionem ſententiæ priuationis bonorum facta in contumaciam niſi poſt annum deueniri poteſt. In Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. n. 4. 354

Senten tia lata in contumaciam ob nō paritionem monitorij non poteſt dici, quòd declaret notorium. In Veliterna Bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 8. Deciſ. 376
Sententia lata in contumaciam non parit eum effectum, quem parit ſi ſit lata ob delictum, cum ei non æquipolleat, nec inducat diffamationem ſufficientem. ibid. n. 9. 376
Confirmatio ſententiæ latæ in cōtumaciam recipit eandem conditionem, quàm recipit ſententia, nempe ſi infra tempus condemnatus comparuerit. In d. Romana Secretariatus. 10. April. 1592. n. 4. 981
Sententia lata in contumaciam non nocet tertio venienti ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe cum clauſula in ſtatu & terminis, quin poſſit appellare etiam quòd ſententia tranſitum feciſſet in iudicatum. In Corduben. Statutorum. 24. Ian. 1590. n. 2. 906
Maior eſt contumacia actoris in non petendo condemnationem, quàm rei in non petendo abſolutionem. In Romana Tutelæ. 14. Ian. 1584. n. 7. 684
Accuſatio contumaciæ ſemper de ſtylo ſolet apponi etiam parte comparēte. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 3. Martij 1595. n. 3. 1118
CONTVMAX durante cōtumacia non debet eſſe melioris conditionis quàm præſens pro vero delicto condemnatus. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembr. 1577. n. 5. 354
Verus contumax habetur pro conuicto & confeſſo per ſtatuta per totam Italiam notiſſima. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 24. 290
Quis non poteſt haberi pro vero contumace ad effectum citandi perſonaliter, ſi ob non tutū acceſſum ſit tātummodo citatus domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. num. 4. 1296
Contumax habetur pro conſentiente, ſecus in eo contumace, qui non arctatur ad comparēdum, qui non dicitur contumax. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. n. 8. 957
Confeſſio, quæ in contumacem irrogatur vigore ſtatuti, dicitur ficta confeſſio. In d. Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 15. 354
Ille dicitur verus contumax, qui non cōparuit nec docuit de aliquo legitimo impedimento; præcedentibus tamē neceſſarijs citationibus vel monitorio in quo comminatio fuiſſet appoſita aliàs ſecus. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 8. 290
Per priuationem factam in contumaciam cōtra eum, qui non fuit verus contumax, feudum non poteſt dici perpetuo iure ad Cameram ſpectare, cum infra annum Vaſſallus non priuetur proprietate feudi, licèt poſſeſſione priuari poſſit, quod procedit etiam ſi præceſſiſſet trina citatio. ibid. n. 9. 290
Vt quis ſit verus contumax requiritur vel quòd citatus perſonaliter dicat ſe nolle venire, vel quòd ſecundo citatus non compareat, aliàs mulctari non poteſt. In d. Romana Secretariatus. 17. Februarij 1592. num. 12. Deciſ. 978
Contumax propter delictum non debet audiri niſi conſtitutus in carceribus, poteſt tamen ex commiſſione Papæ extra carceres audiri. ibid. n. 22. 978
Sententia contra contumacem lata non nocet tertio non citato, ſiue quis teneatur de delicto ſiue de culpa. In Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ianuarij 1582. n. 1. 551
CONVENTIO expreſſa auget obligationē. In Romana Cēſus. 15. Martij 1577. n. 6. 328
In conuentionibus potius contrahentium voluntas ſpectari debet quàm cortex verborum. In Romana Pecuniaria de Saugalletis. 26. Octob. 1583. n. 4. 643
Conuentio facta vt aliquid perpetuò obſeruetur, intelligi debet rebus ſic ſtantibus. In Illerden. Augmenti. 6. Iunij 1586. n. 2. 745
CONVENTVS in loco dari non poteſt, ſi non detur locus. In Calaguritana Præminentiarum. 31. Ianuarij 1567. n. 4. 15
Accedere ad aliquem locum per modum conueniendi eſt ſpecies ſubiectionis. ibid. n. 3. 15
In proceſſionibus generalibus omnes clerici debent ad Cathedralem conuenire, ſed ſi ob locorum diſtantiam non poſſint, prout in Oppidis, debent ſaltem in vnum conuenire, vt minus à diſpoſitione iuris recedatur. ibidem num. 1. 15
Et in ead. Ian. 1567. 13
CONVOCATIO fieri non poteſt vnica epiſtola vel edicto in ijs, qui ſparſim diuerſiſq. locis habitāt, ſecus in ijs qui in eadem ciuitate degunt. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 17. Aprilis 1573. n. 1. 202
COPIA inſtrumenti, in qua non apparet quòd adſint requiſita in conſenſu de ſtando copiæ, nec quòd fuerit extenſa parte legitimè citata, non facit quòd conſtet de obligatione Camerali. In Peruſina Exequutionis. 20. Nouemb. 1579. n. 1. 425
Copia extracta ex iuribus extractis in actis fides adhibetur. In Cremonen. Beneficij. 5. Iunij 1596. num 3. 1192
COPVLA, &, aliquando non diuerſificat caſus, ſed tantum coniungit. In Parmen. Bonorum. 13. Ian. 1588. n. 6. 806
Natura copulæ, &, eſt ampliare non reſtringere. In Romana Pecuniaria ſeu Vineæ. 2. April. & 15. Iun. 1601. n. 4. 1396
Clauſula omni meliori modo ſine copula non ampliat diſpoſitionem. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. n. 3. 1184
Copula & poſita in donatione ante clauſulam omni meliori modo non ponitur inter modos donandi, ſed inter qualitates donationis. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iunij 1578. n. 6. 369

CO-

COPVLA de ſui natura eſt difficilis probationis, & ad eam probandam admittuntur leuiores probationes: Immo dicitur impoſibilis probationis, quando agitur de vera copula probatione, & tunc præſumptio ſufficit. In Toletana matrimonij. 27. Octob. 1589. num. 9. Deciſ. 893

Copula per aſſertionem viri iuratam probata reddit matrimonium validum & perfectũ & indiſſolubile, ſed hoc intelligitur procedere quando nullum in contractu matrimonij adeſt vitium nec impedimentum, aliàs ſecus. ibid. nu. 1. & 8. 893

Item non procedit, quando fœmina præſumitur magis informata, & melius noſcere veritatem quàm vir, quia tum ei magis creditur quàm viro iuranti. ibidem. num. 14. 893

Item non procedit quando præter intereſſe vinculi matrimonialis agitur de alio intereſſe temporali viri, quia tunc viro iurãti non ſtatur. ibid. nu. 15. 893

Vbi defertur iuramentum viro ſuper copula requiritur, quòd mulier ſit proxima pubertati, aliàs non defertur, nec ei ſtatur. ibid. nu. 13. 893

Ad probandum copulam requiruntur ſigna propinqua non autem remota. ibid. nu. 18. 893

Ad probandam copulam per teſtes requiritur, quòd deponant ſe vidiſſe ſolum cum ſola & nudum cum nuda, vel ſaltem quòd eſſent ſoli incluſi in cubiculo, & auditi commiſceri iunctis alijs adminiculis. ibidem. num. 17. 893

Teſtis de auditu ſuper copula, & nullum habens conteſtem non probat. ibid. nu. 21. 893

Teſtes ſingulares & domeſtici, vel pecunia corrupti non probant copulam, licèt deponant de actu, qui videatur copulæ proximus. ibid. nu. 25. 893

Teſtes deponentes de præparatorijs ad copulã vt de oſculis & amplexibus, præſumptiuè eam probant; ſecus eſt, quando talia proficiſcuntur à viro magis quàm à muliere, & quando tales actus ex parte mulieris non ſunt voluntarij. ibid. nu. 2. & 16. 893

Vir cum muliere ſæpè ſe in cubiculo includens cæteris excluſis, & ibi per horas permanẽs facit præſumi copulam. ibid. n. 3. declaratur tamen vt ibid. nu. 19. 893

Vir viſus exire è cubiculo ſudore manans, & camiſiam ſanguine maculatam habere, facit quòd præſumatur copula probata. ibidem. num. 4. & 24. 893

Confeſſio mulieris, de qua deponitur per teſtẽ de auditu ab ea, quòd fuerit cognita probat copulam, ſecus eſt ſi ſit ſolus. ibidem. num. 6. & 28. 893

Teſtes deponentes de actu venereo de viſu probant copulam, niſi ſint ſingulares vel deponant inuerißimilia. ibid. nu. 5. & 26. 893

Adminicula circa copulam debent concludẽter probari non autem per teſtes ſingulares, & non omnino integros. ibid. nu. 23. 893

Per copulam cenſetur purgatus metus, niſi mulier probet, quòd per vim fuerit cognita, procedit tamen in ea copula, de qua conſtat, & ſuper qua nulla eſt controuerſia, ſed eſt certa, cum ſuper ea fundetur præſumptio conſenſus. ibid. nu. 30. Deciſ. 893

Copula etiam probata non facit quod matrimonium non poſſit dici coactum & per metum contractum. In d. Toletana Matrimonij. 17. Mart. 1589. nu. 7. 863

Copula nihil operatur quo ad effectum matrimonij non data validitate ſponſalium poſt ſacrum Concilium Tridentinum. In Valentina Matrimonij. 10. Nouem. 1595. num. 6. 1156

CORRECTIO dicitur Epiſcopo conceſſa tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato, cum ex eo, quòd eſt Epiſcopus ſit ei conceſſa iuriſdictio delegata. In Palentina Iuriſdictionis. 18. Mart. 1573. nu. 3. 205

Statutum comprehendens omnem correctionẽ comprehendit etiam illam, quæ ſit in viſitatione. ibid. nu. 1. 205

Concordia inter Epiſcopum & Capitulum loquens de correctione & punitione comprehẽdit tam punitionem iudicialẽ, quàm correctionem extraiudicialem, quæ ſit in viſitatione. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuar. 1593. nu. 1. 1008

Text. in l. ſi pater. C. de inſtit. & ſubſtit ſecundum magis commun. opin. dicitur correctus per l. quoniam in prioribus. & l ſcimus. §. cum autem. C. de inoffic. teſtam. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. num. 1. 743

& licèt non habeat locum in fideicommiſſis habet tamẽ locum in contractibus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. num. 3. 416

Licèt Iuſtinianus profiteatur in iure nihil correctum, nihil contrarium, nihil repetitum eſſe, tamen pluribus in locis reperiũtur leges correctæ & contrariæ de quibus habes quã plurima exempla in d. Rauennaten. Bonorum. n. 15. 743

Non eſt inconueniens, quòd lex quæ venit addendo legi præcedenti corrigat in ijs, in quibus addit priori diſpoſitioni immo neceſſe eſt vt ſit correctoria. ibid. nu. 12. 743

Diſpoſitio Auth. quòd ſine. C. de teſtam. eſt correctoria & exorbitans, & non trahitur vltra caſus in ea expreſſos. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouembr. 1588. nu. 10. 840
& in ead. 27. Ianuar. 1589. nu. 2. 853

In lege correctoria non poteſt habere locum benigna interpretatio, quæ eſt ſpecies extenſionis. In d. Peruſina Hæreditatis. 26. Nouembr. 1588. nu. 14. 840

Extenſio in materia correctoria eſt prohibita. ibid. nu. 15. 840

CORRECTOR litterarum iuſtitiæ habet locum digniorẽ in Parco & eſt Prælatus.

In

In Romana Praeminentiarum. 16. Decembris 1585. nu. 12. Deciſ. 716

Corrector *in Parco obtinet ſuam ſedem, quam de conſuetudine ſolet obtinere. ibid. num. 17.* 716

Corrector *tractat materias iuſtitiæ, Abbreuiator verò materias gratiæ expedit. ibid. num. 7.* 716

Corrector *non præcedit Abbreuiatoribus, ibid. nu. 6.* 716

Correctoria *non eſt dignitas Collegialis. ibid. num. 6.* 716

CORRELATIVI *ſunt pater & filius, & diſpoſitum in vno locum habet in alio. In Dubio Sacræ Congregationis Concilij. 21. Iun. 1602. num. 2.* 1442

Lex pœnalis non extenditur ad correlatiuũ vbi non eſt par ratio. ibid. n. 13. 1442

Argumentum à correlatiuis non procedit vbi viget diuerſa ratio. ibid. nu. 12. 1442

CORRESPECTIVITAS *actus colligitur ex eo, quòd factus ſit iiſdem die loco, & teſtibus, itaut alter alteri ineſſe videatur. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Apr. 1578. nu. 14.* 359

Correſpectiuitas colligitur ex his quæ breui temporis interuallo fiunt. In Placentina Bonorum. 11. May 1583. nu. 7. 619

Ad iudicandũ an actus ſint correſpectiui plurimum facit cauſa affectatiua circuitus geſtorum. ibid. nu. 8. 619

Actus correſpectiui coniungi poſſunt. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 7. Nouem. 1566. nu. 1. 9

Coreſpectiuitas geſtorum facit, quòd omnia eodem tempore geſta cenſeantur. ibid. n. 6. 619

Ex actuũ vicinitate inducitur correſpectiuitas. In Militen. penſionis 18. Mart. 1602. num. 1. 1425

Actus continuatus, & vnico contextu explicatus dicitur correſpectiuus. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. nu. 9. 932

Actus correſpectiui dicuntur vnus alteri ineſſe itaut vnicus videatur. In d. Placentina Bonorum. 27. Octobr. 1581. nu. 4. 540

An res dicatur fieri in continenti vel ex interuallo ad inducẽdam correſpectiuitatem pendet à iudicis arbitrio. In Placentina Bonorum. 13. Apr. 1584. n. 7. 660

Plures contractus geſti ex eorum correſpectiuitate vno & eodem tempore geſti dicuntur, quamuis confectio ſcripturæ in aliud tempus dilata fuerit. In d. Placentina Bonorum. 23. Maij 1583. nu. 1. 621

Probatio reſultans ex actuum correſpectiuitate dicitur clara & plena & non præſumpta. ibid. nu. 2. 621

Correſpectiuitas in contractu quid operetur. In d. Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. num. 4. 627

Data correſpectiuitate contractus lex procedit per viam fictionis. ibid. nu. 7. 627

Correſpectiuitas conſideratur reſpectu cõtrahentium non reſpectu tertij. In d. Placentina Bonorum. 24. Nouem. 1581. nu. 2. 547

Donatio correſpectiua ad teſtamentum facta ſub ea conditione, quòd ſi mutetur teſtamẽtum & donatio pariter ſit mutata & è cõtra. An annullata cenſeatur ſi donans propter ſententiam contra ſe in contumaciã latam reddatur incapax. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. nu. 1. 9. & 16. 354

CREDITOR *ex communi vſu loquendi dicitur etiam ille, cui aliquid ex quacunque cauſa debetur. In Romana tutelæ de Fabijs. 17. Mart. 1586. nu. 5.* 730

Creditor largo modo dicitur ille de cuius intereſſe conſtat. In Romana ſubhaſtationis. 20. Iun. 1597. nu. 4. 1233

Creditor præſumitur ſatiſfactus, niſi contrarium probetur. Farfen. Grani. 9. Mart. 1580. nu. 3. 450

In extinctionem debiti poteſt quis creditori ſuo, ſuum creditum cedere. In Romana quinquaginta millium. 21. Aprilis 1595. num. 12. 1104

Creditor in maiori quantitate ſi minus petijt, & mandatum pro eo obtinuit, non poteſt mandatum de nullitate ſeu iniuſtitia redargui. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. nu. 2. 1197

Creditor, qui habet plures obligatos in forma Cameræ omiſſa exequutione facta contra vnum poteſt variare, & conuenire alios obligatos. In Romana de Grandis. 26. Ianuary 1596. nu. 3. 1107

Creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni & obligationi debitoris, in caſu quo debitor promiſit de rato, aliàs committitur ſtipulatio rati. In Romana pecuniaria 27. Octob. 1581. nu. 1. & 2. 548

Quando creditor eſt hæres debitoris ſine inuẽtario confunduntur & extinguntur actiones. In Portuen. Bonorum. 6. Martij 1581. nu. 3. 504

Creditoribus tantum, qui habent hypothecam, de iure cõpetit ius offerendi. In Romana Horti. 15. Februar. 1591. nu. 1. 937

Adiudicatio rei facta creditori pro ſumma tantum debita, & non pro ea quantitate, quanti valet res adiudicata, nullum alijs creditoribus præiudicium afferre poteſt, ſi res ſit maioris valoris. In Romana de Gaddis. 21. Apr. 1578. num. 3. 358

Datio inſolutum facta creditori nulla præcedente ſubhaſtatione, quicquid ſit de iure, de æquitate poteſt ſuſtineri. vt in d. Romana de Gaddis. nu. 1. 358

Hæres creditor teſtatoris in ſatiſfaciendo ſibi de ſuo credito in bonis hæreditarijs nõ indiget aliquo iudicis officio, niſi velit aliquã rẽ particularẽ ſibi pro ſuo credito appropriare, vel aliàs vti beneficio ſeparationis. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouembr. 1591. nu. 1. 961

Et

Et ſi adſint pecuniæ, in quibus potius poſſit præſumi ſolutio quàm ſuper bonis non poteſt ſibi de ſuo credito in bonis hæreditarijs ſatisfacere. ibid. nu. 2. Deciſ. 967

Et allegantí adfuiſſe alia bona, ex quibus poſſit ſibi ſatisfacere de ſuo credito vltra bona hæreditaria incumbit onus probandi ibid. num. 3. 967

Hæredi creditori non datur retentio omniũ bonorum pro creditis illis, de quibus non liquet, ſed tantum pro liquidis pro concurrenti quantitate, quando hæreditatem reſtituere tenetur. In Fauentina Bonorũ. 9. Mart. 1592. nu. 4. 979

Emptor, qui eſt creditor venditoris, poteſt ſuũ creditum ex computare, in pretio rei emptæ, & perinde eſt, ac ſi pecuniam venditor creditori numerauerit. In Romana Pecuniariæ ſeu præcodij 9. Maij 1594. nu. 5. 1074

Creditor anterior an & quãdo poſſit auocare pecunias per ſecũdum creditorem exactas. ibid. nu. 3. & 4. 1074

Creditores habentes anteriorem hypothecam præferuntur alijs. In Romana de Nardonibus. 19. Iunij 1592. nu. 1. 994

Creditores anteriores citati ante exequutionem ad docendum de eorum iuribus, ſi nõ docent amittunt ius pignoris; quod procedit, quando præfixus eſt terminus ad agẽdum aliàs ſecus: Item procedit ſi creditores anteriores fuerint negligentes, aliàs ſecus. ibid. nu. 2. 994

Ad effectum vt creditor anterior citatus priuetur iure ſuo, debet perſonaliter fuiſſe citatus, cum non ſufficiat citatio facta domi dimiſſa copia. ibid. nu. 3. 994

Secundus creditor quando ſuccedat in locum primi priuilegiati. In Portuen. de Colũna 14. Nouem. 1580. nu. 1. 481

Creditor, qui vẽdidit pignus pro minori pretio quàm valeat, an teneatur in plus quàm acceperit, præſertim quando fuit venditũ auctoritate iudicis. In Bononien. ſeu Veneta pecuniaria. 15. Ianuarij 1597. n. 1. 1217

Pignus datum creditori pro aſſecuratione ſui crediti, quando vendi poſſit. In Bononiẽ. ſeu Veneta mercium. 13. Maij 1598. n. 2. 1280

Cautio de reſtituendo creditoribus anterioribus non exigitur ab eo, qui verè eſt anterior omnibus alijs. In Romana Pecuniaria. 26. Mart. 1593. nu. 1. 1019

Soluens ſcienter poſterioribus creditoribus nõ procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus malè ſoluit. In Nepeſina Cenſus. 30. Apr. 1599. nu. 3. 1311

Maior pars creditorum quando minori præiudicet. In Romana Subbaſtationis. 20. Iun. 1597. nu. 1. 1233

Debitor pro cuius debito à creditoribus ſubhaſtata fuit res aliena tanquam propria debitoris tenetur emptori ſolum de euictione, & creditores ad nihil aliud quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem contrariam pignoratitiam actionem. In Romana Officij Lauretani. 20. Maij 1602. num. 4. Deciſ. 1435

Creditores, qui non inſteterunt pro ſubhaſtatione rei debitoris ſed tantummodo illa facta comparuerunt pro recuperatione eorũ crediti, non tenentur ad aliqua damna & expenſas, ſed tantum de euictione pro rata pecuniarum, quæ ad eos peruenit, quãdo res fuit male ſubhaſtata. ibid. nu. 2. 1435

Creditor, qui inſtetit pro ſubhaſtatione rei debitoris, ſi non exegit, ſibi imputare debet. Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. n. 4. 1333

Declaratur Neguſant. de pignorib. 3. membr. 6. part. princip. n. 31. non procedere, quãdo creditores ipſi inſteterũt pro ſubhaſtatione. ibid. nu. 3. 1333

In adiudicationibus, quæ fiunt creditoribus pro ſuo credito, habetur ratio tertiæ partis pluris vigore ſtatuti Vrbis. In Romana reſtitutionis in integrum. 7. Nouembris 1603. nu. 2 1478

Creditor an & quando admittatur ad licitandum in ſubhaſtatione. ibid. nu. 1. 1478

Creditor contra debitorem, & Debitor contra creditorem non eſt de iure prohibitus eſſe teſtis. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. nu. 3. 1279

Potentius eſt ius creditoris quàm filij. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octo. 1579. nu. 5. 416

Per pactum ſuper bonis non alienandis factũ non poteſt creditoribus præiudicari. In d. Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. nu. 3 461

CREDITVM *anterius de quo conſtat per apocham priuatam præfertur poſteriori, licet de eo conſtet per publicum inſtrumentum. In Romana Pecuniaria. 24. Maij 1589. nu. 1.* 879

Diſpoſitio l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volens quòd creditum, de quo per inſtrumentum publicum, præferatur credito priuatæ apochæ, ceſſat quoties ſuſpicio fraudis ex veris & certis probationibus tollitur. ibid. nu. 2. 879

Vbi de credito, de quo per priuatam ſcripturam conſtat, non eſt quæſtio, ſed tantum de prælatione crediti, iuramentum ſuppletoriũ deferri debet ad ſuſpicionem ſimulationis ſcripturæ diluendam. ibid. nu. 8. 879

Petens creditum in bonis teſtatoris non dicitur voluntati illius contrauenire, licèt omnia bona ſua fideicommiſſo ſubiecerit, ex quo id quod petitur, non eſt exeius bonis. In Portuen. Bonorum. 15. Apr. 1580. num. 2. 451

Quilibet poteſt creditum ſuum, ſuo creditori cedere in extinctionem debitĩ. In Romana quinquaginta millium. 21. Aprilis 1595. nu. 12. 1124

Arbitrarium eſt iudici declarare, an creditũ ſit amiſſum ob ſuſceptionem tutelæ nulla de credito facta mentione. In Peruſina exequu-

Digitized by Google

exequutionis.20.Nouem.1579.n.2.Deciſ. 425

Credulitas *nõ ſufficit ad purgandam malam fidem, quæ oritur ex ſcientia rei alienæ, ſed neceſſe eſt illius cauſam probare, & quòd ex illa motus fuerit. In Anconitana Vineæ. 29. Martij 1585. num. 2.* 695

Credulitas, vt inducat bonam fidem, debet doceri, quòd ex iuſta cauſa quis motus ſit ad ita credendum. In d. Anconitana Vineæ. 17. Iun. 1583. nu. 3. 629

Ad excuſationẽ iuſtæ credulitatis requiritur ſaltem fama publica. In Lucana Canonicatus. 28. Februarij. 1592. nu. 6. 975

Iuſta cauſa credendi obitum excuſat ad effectum regulæ de non impetrando &c. & quando procedat. ibid. nu. 5. 975

Litteris priuatorum non facile creditur propter antidata ſuſpicionem. ibid. nu. 7. 975

Crimen *læſæ maieſtatis quando incurratur. vide in verb. læſa Maieſtas.*

Criminis ſocius non probat, ſed tantum facit præſumptionem, ſecus eſt in criminibus occultis. In Romana Releuationis indemnitatis. 1. Iul. 1583. nu. 1. 638

Criminis confeſſio non oritur ex compoſitione cum fiſco facta ad ſe redimendum à vexationibus. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. nu. 5. 1352

Criminalis *cauſa propter maioritatem præiudicat ciuili, etiam quòd ſe non contingãt, & multo magis ſi ſe contingant prout declaratur. In Taurinẽ. Prioratus. 23. Mart. 1582. nu. 3. & 4.* 571

Criminalis cauſa abſorbet ciuilem, ſed hoc procedit inſpecto effectu non ipſo iure, cum neceſſaria ſit ſententia in ciuili. In d. Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. num. 3. 620

Acta facta in iudicio criminali non probant in ciuili. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. nu. 6. 377

Iuriſdictio criminalis dicitur diſtincta à iuriſdictione ciuili; maximè in caſu vbi adeſt ſpecialis commiſſio. ibid. nu. 9. 377

Irregularitas ob ſubminiſtrata indicia in cauſa criminali quando incurratur. Parmen. Statut. 5. Iul. 1596. nu. 1. 1191

Culpa *eſt probanda. In Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. nu. 2.* 1239

Culpa notoria in eo dicitur eſſe qui ſe abſentauit. In Romana releuationis indemnitatis. 12. Ianuar. 1582. nu. 2. 551

Ad effectum conſtituendi aliquem in culpa, claræ & concludentes requiruntur probationes. In d. Romana Releuationis indemnitatis. 1. Iul. 1583. nu. 3. 636

Teſtis inductus ad conſtituendum aliquem in culpa, ipſo non citato non facit fidem. ibid. num. 2. 636

Culpa vel dolus non facit, quòd licitum non ſit nullitatem actus allegare, quando culpa vel dolus fuit in reticendo aliquid, non in exprimendo falſum. In Portuen. Bonorũ. de Columna. 14. Mart. 1578. n. 22. Deciſ. 356

Culpa non ordinata ad effectum damni, ſed potius vtilitatis, non imputatur, ei qui ſtatim non ſoluit. In Romana Damnorum & intereſſe. 4. Maij 1590. nu. 4. 919

Maritus quando eſt in culpa, tenetur vxori petenti diuortium, ad alimenta. In Valentina diuortij ſiue nullitatis matrimonij. 17. Maij 1577. nu. 2. 328

Cura *animarum de iure communi ſpectat ad Archipresbyteratum, niſi aliquo pacto argui poſſit curam non eſſe illius tãtum, ſed ad totum Capitulum ſpectare. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouembr. 1588. nu. 4.* 839

Nemo inuitus adſtringi poteſt ad onus curæ ſubeundum de iure communi. In Calagurritana reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. nu. 16. 940

Cura animarum Eccleſiæ parochialis conceſſa Abbati & monaſterio an & quando dicatur eſſe penes Abbatem vel Vicarium. In Pampilonen. Parochialis de Stella. 14. Decembris 1598. nn. 1. & per totam. 1304

Cura vnius parochiæ eſt incompatibilis cum Epiſcopatu. ibid. nu. 2. 1304

Vicarius pro exercitio curæ animarum poſt præſentationem & eius approbationem, per Epiſcopum ordinarium loci approbari debet, quando populus non eſt exemptus. ibid. num. 3. 1304

Exercitium curæ animarum commiſſum ab Ordinario, neceſſario excludit illetteratũ ràin clerico. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. nu. 6. 968

Ratione curæ Rectoribus debentur decimæ. In Toletana Decimarum. 20. Nouembris 1587. nu. 10. 802

Cura totius diœceſis dicitur eſſe penes Epiſcopum, ſed intelligitur ratione cuiuſdam curæ generalis & ſuperioritatis; ſecus eſt ratione curæ ſpecialis & immediatæ parochiarum diſtinctarum, quæ reſidet penes earum Rectores. ibid. nu. 9. 802

In prætenſione decimarum ius magis aſſiſtere dicitur ei, qui particeps eſt adminiſtrationis curæ animarum. In Toletana Decimarum. 11. Decembr. 1589. nu. 3. 899

Ex cura ratione Fontis Baptiſmalis non infertur ad curam animarum. In Oriolen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 9. 1026

Mentio curæ non facta in gratia reddit gratiam ſubreptitiam. tam reſpectu diſpenſationis, quam prouiſionis ſecundum comm. opin. In Lucana Beneficiorũ. 16. Nouem. 1580. nu. 3. 483

In impetratione non eſt neceſſaria expreſſio curæ, quando Eccleſia eſt parochialis habitu tantum ſed non actu. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 11. Februarij 1591. num. 2. 936

De cura habitu tantum debet fieri mentio in gratia

Google

gratia. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuar. 1594. num. 3. 1064

Decima & iura mortuariorum ſpectant ad Curatum. In Capuana Rectoriæ. 2. Maij 1597. nu. 2. 1227

CVRATOR hæreditati iacenti deputatur prauia partis citatione. In Senogallien. Pradij. 5. Decembr. 1594. nu. 8. 1100

Datio curatoris probat tantum minoritatem de tempore dationis, & in præiudiciũ eius tantum, ad cuius inſtantiam fuit datus. Parmen. Status. 12. Febr. 1596. nu. 4. 1169

CVSTODIA, quæ fit ex primo decreto iuxta l. 2. ff. pro hærede. non interrumpit vſucapionẽ cum ſit compatibilis cum alterius poſſeſſione; ſecus eſt in cuſtodia, quam habet tutor in bonis pupilli. Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. nu. 7. 82

Tutori habenti cuſtodiam bonorum pupilli, quæ durat etiã poſt eius mortem cõpetit reſtitutio, ſi ſpolietur dicta cuſtodia. ibid. num. 2. 82

Tutor poſt mortem pupilli habet cuſtodiã bonorũ, & intereſſe ratione adminiſtrationis, & tenetur facere inuentarium. ibid. n. 1. 82

Tutor ſeu quilibet alius habens cuſtodiã rei non liberatur, niſi rem reſtituat. ibid. n. 3. 82

Diuerſa eſt ratio inter cuſtodiã in beneficialibus, & eius quam habet tutor, hæc enim habet coniunctum intereſſe cuſtodis; ſecus in illa. ibid. nu. 6. 82

DAMNVM quilibet reſarcire tenetur, quod alter occaſione ſua patitur, ſi tamen iuſtè fuit illatũ; ſecus ſi iniuſtè. In Anconitana coriorum. 18. Apr. 1580. n. 1. & 3. 453

De damno paſſo ratione promiſſionis in lemnitatis ſatis conſtare dicitur ex pecunijs ex cauſa talis promiſſionis ad cenſum & ſocietatem acceptis, vel ex re propria vendita. In Romana Dohanæ ſalis. 20. Decembris 1582. nu. 3. 593

Obligatus ad damna & intereſſe in contractu cenſus dicitur etiam obligatus pro cenſibus decurſis & decurrendis ratione intereſſe. Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 6. 383

Damnum paſſo, non ſufficit in parte ſed debet in totum conſuli. In Romana Domus. 25. Maij 1592. nu. 3. 988

Dãna & intereſſe concludenter probãtur per inſtrumẽta ſocietatũ. Romana damnorum & intereſſe. 11. Febr. 1591. nu. 4. 935

Quãdo quis cogitur accipere pecunias ad cãbium propter moram debitoris, tunc etiam ſine interpellatione debitor tenetur ad dãna & intereſſe, ſed pro eis non cõpetit Saluianum interdictũ niſi præcedat hypotheca, aliàs ſecus, quia tunc aſſumit naturam iudicij & cauſa ſuper qua agitur. ibid. num. 2. 935

Saluianum interdictum locum habet tã pro recuperatione damnorũ & intereſſe quam pro ſorte principali; maximè ſi hypotheca conſtituta ſit in inſtrumento pro omnium promiſſorum obſeruatione, & multo magis ſi ex natura obligationis rei veniant etiam damna & intereſſe propter moram debitoris etiam ſine interpellatione. ibid. num. 1. Deciſ. 935

Ad hoc vt quis poſſit petere dãna & intereſſe, probari debent requiſita per Caſtr. in l. 3. §. fin. de eo quod cert. loc. Albanen. Pecuniaria. 7. Nouemb. 1597. nu. 1. 1240

Damna & intereſſe paſſa liquidanda ſunt, iuxta requiſita Caſtr. in l. 3. §. cũ de officio. de eo quod cert. loc. quẽ ſemper Rota ſequitur. In Senogallien. Pradij. 27. Ianuarij 1595. nu. 1. & 5. 1114

Ad hoc vt peti poſſint damna & intereſſe propter cambia tanquam damnum emergens debent probari requiſita per Caſtr. in l. 3. §. fin. nu. 3. de eo quod cert. loc. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. nu. 5. 946

Ad delationem iuramenti probatorij ſuper damno emergenti debent cõcurrere requiſita per Doctor. in l. admonẽdi. de iureiur. ibid. num. 6. 946

Quis nõ tenetur ad damna & intereſſe, quãdo ſolutio fuit impedita per ſequeſtrum. In Romana damnorum & intereſſe. 12. Februarij 1590. nu. 1. 912

In actione de tradendo rem liberam, veniũt damna & intereſſe, ſi res non traditur. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 7. 671

Qui ſe obligauit expreſſè in contractu ad dãna & intereſſe in caſu, quo aliàs ex natura actionis nõ tenebatur, propter pactum expreſſum tenetur. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. n. 1. & 10. 787

Doctr. Caſtr. in l. 3. de eo quod cert. loc. procedit, quando agitur de lucro ceſſante non quãdo de dãno emergente. Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maij 1598. num. 3. 1284

Docens de ſolutione facta pro alio, & de damno occaſione illius paſſo poteſt agere ad illius refectionẽ. In Romana cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. nu. 5. 973

Cauſa agentis de damno euitando eſt fauorabilior cauſa illius qui agit de lucro captando. In Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. nu. 6. 464

DATA anterioris gratiæ præferri debet poſteriori, non autem expeditio. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. nu. 1. 318

Gratia à tempore datæ initium ſumit, & illud tempus attenditur circa validitatem vel inualiditatem. In Portuen. Bonorũ. 26. Iun. 1577. nu. 9. 13. & 21. 341

DEBITOR non poteſt dici in mora conſtitutus, quando debitum non eſt liquidum. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iun. 1580. nu. 2. 483

Debitor in mora conſtitutus poſt interpellationem quando teneatur ad fructus. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maij 1598. nu. 2. & 3. 1284

h j De-

Digitized by Google

Debitor, qui per litis conteſtationem cõſtitutus fuit in mala fide, ſi alteri ſoluit, malè ſoluit, & non excuſatur. In Romana pretenſi Aſſidus. 18. Apr. 1572. n. 4. Deciſ. 164

Debitor dicitur in mala fide, etiam quòd creditor non petat, quia ſcire debet ſe non ſoluiſſe. In Auximana Dotis. 27. Aprilis 1583. nu. 2. 614

Sicut lex arctat creditorem ad petẽdum creditum infra certum tempus, ſi illud vult conſequi: ita Deus & bona fides arctant debitorem indefinitè ad ſatisfaciẽdum creditori omni tempore. In d. Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. nu. 2. 632

Nomen debitoris dicitur eſſe de loco, in quo adeſt creditor. In Romana Pecuniaria. 14. Mart. 1583. nu. 2. 608

Debitor mandans ſuo debitori vt ſoluat creditori mandantis, non liberatur, ſi promittat ſolum & non ſoluat. In Bergomen. Pecuniaria. 18. Decem. 1595. nu. 2. 1167

Quando principalis debitor eſt decoctus & nõ eſt ſoluendo; vel eſt admiſſus ad c. Odoardus. Iudex poteſt non obſtante exceptione diſcuſſionis etiam in tempore oppoſita, iuſtè procedere ad vlteriora. In Romana Domus. 29. Mart. 1574. nu. 5. 227

Contra debitorem, qui non eſt eiuſdem fori, cuius eſt creditor, qui ſit decoctus & vagabundus, non poteſt procedi per edictum nulla præcedente actione perſonali, niſi in caſu non tuti acceſſus. In Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria. 15. Februarÿ 1593. num. 4. 1018

Quando debitor promiſit de rato, creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni & obligationi debitoris, aliàs committitur ſtipulatio rati. In Romana Pecuniaria. 27. Octobr. 1581. nu. 1. & 2. 541

Præſcriptio ſtatuti in actione perſonali cum mala fide non prodeſt debitori, ſiue verba ſtatuti ſint directa in ipſum ſiue in creditorẽ, ſecundum communẽ & magis receptã Doctorum ſententiam. In Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. nu. 1. & 3. 632

Debitor contra creditorem, & creditor contra debitorem non eſt de iure prohibitus eſſe teſtis. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maÿ 1598. nu. 3. 1279

Contra debitorem actio perſonalis de iure ſpatio triginta annorum extinguitur. Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. n. 6. 1333

Contra alia bona debitoris nõ datur hypothecaria pro cenſu, quando inſtante creditore fundus fuit diſtractus & venditus cum recognitione ſingularis ſucceſſoris. ibid. n. 7. 1333

Debitor ex dilatione petitionis & ſolutionis fructuum iuncta venditione res, pro qua debentur fructus, præſumitur liberatus. ibid. nu. 5. 1333

Debitor, pro cuius debito ſubhaſtata fuit à creditoribus res aliena tanquam propria debitoris, tenetur emptori ſolum de euictione, & creditores ad nihil aliud quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem cõtrariam pignoratitiam actionem. Romana Officÿ Lauretani. 20. Maÿ 1602. n. 4. 1435

Debitor excuſatur à mora ſolutionis propter ſequeſtrum ſuper pecunÿs, appoſitum, maximè ſi creditor curauit vt ſequeſtrum tolleretur, nec obtinere potuit. Romana dãnorũ & intereſſe. 4. Maÿ 1599. n. 1. & 3. 919

DEBITVM *clarũ & liquidum inſtrumẽti per aditionem hæreditatis nõ extinguitur confuſione, atque in reſtitutione facienda nõ ſit detrahendum. In Fauentina Bonorum. 9. Martÿ 1592. nu. 3.* 979

Ad eludendum plenam probationẽ debiti, quæ oritur ex inſtrumento publico, ſolutio allegata debet concludenter probari. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobr. 1578. nu. 2. 373

Debitum probatur per recognitionẽ bonæ fidei factam in teſtamento parte præſente. In Sutrina Cenſus. 6. Febr. 1604. n. 1. 1488

Debiti confeſſio facta in teſtamento ſi ſit erronea poteſt per hæredem reuocari. ibid. num. 4. 1488

Debita ante legitimã detrahuntur. Ariminen. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. nu. 4. 976

Debiti confeſſio facta in teſtamẽto caducatur ſi caducetur legatum. In Portuen. Bonorum. 2. Decembr. 1580. nu. 2. 487

Debiti confeſſio facta in teſtamento non probat, ſed ſolum quando habet diſpoſitionem annexam valet in vim legati vel fideicommiſſi, & etiam quando non habet diſpoſitionem annexam. ibid. nu. 1. & 10. 487

Debiti confeſſio facta parte abſente pro exoneratione conſcientiæ prodeſt abſenti, ſed facta in teſtamento valet ſolũ in vim legati vel fideicommiſſi. ibid. nu. 11. 487

Debiti confeſſio præiudicat confitenti ad effectum tantum retinendi non autem ad effectum agendi. ibid. nu. 15. 487

Debiti confeſſio facta in teſtamento, vt præiudicet, debet eſſe certa. ibid. nu. 3. 487

Debiti cõfeſſio cum trina repetitione iuramẽti habet vim donationis, & nulla indiget inſinuatione. In Romana Pecuniaria de Zambeccarÿs. 10. Ianuar. 1567. nu. 3. 12

De ſolutione debiti. vide in verb. Solutio.

An poſſint ſtare, quòd debitum ſit conditionale ſimulq. modale, & quomodo. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. nu. 7. 430

In debito conditionali nõ ſit retrotractio. Romana Pecuniaria. 19. Ianuar. 1573. n. 2. 185

Quis poteſt in extinctionem ſui debiti creditũ ſuum ſuo creditori cedere. In Romana Quinquaginta milliũ. 21. Apr. 1595. n. 12. 1124

Extinctio debiti per cedulam bãcariam quãdo inducatur. In Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. nu. 3. 1419

Debitũ vnius rationis non cõpenſatur cũ credito alterius etiã reſpectu eiuſdẽ perſonæ. Romana Cambiorum. 20. Dec. 1596. n. 1. 1214

Ad delegationẽ debiti requirũtur eadẽ quibus

per Doctores in l. ſingularia . ſi cert. pet. ibid. nu. 2. Deciſ. 1419

& in Bergomen. Pecuniaria. 18. Decem. 1595. nu. 1. 1167

Delegatio debiti fit per nouationem , licèt non exprimatur . In d. Bergomen. nu. 3. 1167

Ad nouãdum debitum per procuratorem requiritur ſpeciale mandatum. In d. Romana Pecuniaria . 1. Febr. 1602. n. 4. 1419

Stante donatione bonorum à patre facta filijs cum expreſſa prohibitione alienationis & cum onere ſoluendi debita, ſolutio cenſetur facta ex fructibus bonorum donatorum. In Tudertina Bonorũ. 5. Iun. 1592. n. 2. 992

Pro extinctione debitorum fideicommittentis bona grauata alienari poſſunt, ſicut etiã pro dotibus conſtituendis filiabus . Interãnen. Bonorum. 10. Mart. 1600. n. 4. & 5. 1344

Hæres pro ſoluendis proprijs debitis nõ poteſt in præiudiciũ fideicõmiſſi alienare ſeu hypothecare bona fideicommiſſo ſubiecta. Romana Viridarij. 28. May 1590. nu. 1 925

DECIMA *ſoluitur ad hoc, vt qui altari ſeruit , de altare viuat . In Calaguritana Alimentorum . 7. Nouemb. 1594. nu. 1.* 1092

Decima debetur Rectoribus ratione curæ. In Toletana Decimarũ. 20. Nouẽ. 1587. n. 10. 802

Solutio decimarum regulatur cum obſeruantia ſubſequuta. In Corduben. Redecimarũ. 25. Octobr. 1593. nu. 6. 1047

Decimæ de iure non ſpectant ad Epiſcopum ſed ad Rectorem parochialis . In Taurinen. Decimarum . 1. Iulij 1602. n. 5. 1449

De iure communi ſolus Rector habet intẽtionem fundatã in decimis, ſi lis inter Rectorem & alios vertat, ſi verò inter alios, tunc ille dicitur habere fundatam intentionem, qui eſt in quaſi poſſeſſione percipiendi , vel qui eſt in antiquiori poſſeſſione , niſi detur legitima præſcriptio in poſteriori poſſeſſore . In Toletana Decimarum . 11. Decemb. 1589. nu. 1. & 4. 899

Parochus ſolus opponit Epiſcopo , quòd decima de iure ad ipsũ non ſpectent. Vicetina feudi Decimarum. 11. Maii 1601. n. 6. 1387

Epiſcopus de iure communi non poteſt decimas prædiales percipere , quæ ad Rectores Eccleſiarũ parochialium pertinent , niſi ei aſſiſtat vel immemorabilis præſcriptio vel quadragenaria cũ titulo . In d. Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. nu. 1. 802

In materia decimarum , quando ius dicatur non reſiſtere Epiſcopo contra Rectorem. In Seguntina Decimarum de Buſalaros . 21. May 1601. nu. 1. 1389

Decimæ prædiales debentur parochiæ intra cuius terminos ſita ſunt prædia , niſi aliud de cõſuetudine inductũ ſit . Toletana Decimarũ de Ocagna. 31. Ianuarij 1590. n. 5. 908

Qui habet titulum in Eccleſia, cui decimæ debentur, poteſt dici habere aſſiſtentiam iuris communis . ibid. nu. 3. 908

In concurſu prætendentium ius decimandi ius magis aſſiſtere dicitur ei, qui particeps eſt adminiſtrationis curæ animarũ . d. Toletana Decimarũ. 11. Decembr. 1589. n. 3. 899

Vicarius etiam perpetuus nõ poteſt percipere decimas, quãdo adeſt Rector, ad quem ſpectãt, vel alius prout Capitulum, quòd ſuccedit loco Rectoris . In Cæſarauguſtana Decimarum 27. Maij 1575. nu. 1. 260

Exiſtens in quaſi poſſeſſione percipiendi decimas nõ poteſt eas percipere in aliena parochia , cum ei ius reſiſtat . In Aſculana Decimarum . 19. Octob. 1601. nu. 1. 1404

Quaſi poſſeſsio generalis decimãdi ſufficit pro manutentione ſuper terris particularibus, cum magis attendatur cauſa poſſeſsionis quàm exercitium . In Corduben. Redecimarum . 25. Octobr. 1593. n. 1. & 2. 1047

An ius commune reſiſtat ſolutioni decimarũ ita ut in manutentione requiratur titulus. ibid. num. 10. 1047

Probatio vniuerſalis poſſeſsionis decimandi non operatur in cõcurſu particularis probationis . In Seguntina Decimarum . 30. Octobr. 1600. nu. 2. 1380

Poſſeſsio percipiendi decimas prouenitẽs à cauſa vniuerſali capit totã diœceſim, niſi alius reperiatur in poſſeſsione . In Valentina Decimarum . 23. Octob. 1598. n. 6. 1295

Poſseſsio decimãdi probata reſpectu aliquorũ extẽditur etiã ad alios quãdo ſumus in iure vniuerſali, & alius non eſt in poſſeſſione . Placẽtina Decimarum. 9 Febr. 1582. n. 1. 561

Poſſeſsio decimandi in vno territorio comprehẽdit decimas noualium poſtea ruptorum ; quod tamen nõ procedit data alterius poſſeſsione . In Iſpalen. Decimarum . 11. Aprilis 1567. nu. 1. & 3. 18

Decima agnorum non dicuntur decimæ terrarum ſed paſtorum . In Cæſarauguſtana Decimarum . 1. Iulij 1577. nu. 2. 346

In materia exactionis decimarum cõſuetudo plurimum valet . In Conchen. Decimarum . 21. Octobr. 1596. nu. 3. 1203

Vbi cõtrouerſia ſuper decimis eſt inter parochiales attenditur conſuetudo. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. n. 3. 802

In materia decimarum iuris reſiſtentia , & non aſſiſtentia à pari procedunt. ibid. n. 4. 802

Conſuetudo , per quam Capitulum exigit decimas ex iuſta cauſa , non eſt contra ius. In Placentina Decimarum de Vſillos. 12. Februarij 1574. nu. 1. 218

Cap. nuper. de decimis. quomodo dicatur procedere. Seguntina Decimarum. 30. Octobr. 1600. num. 3. 1380

In præſcriptione decimarum non poteſt fieri extenſio de re ad rẽ , nec de prædio ad prædium . In Toletana Decimarũ de Ocagna. 31. Ianuar. 1590. nu. 2. 908

Vbi datur reſiſtentia iuris communis in perceptione decimarum , non eſt locus conſuetudini ſed præſcriptioni. ibid. n. 1. 908

In materia decimarum tantum præſcriptum

quantum poſſeſſum. In Cæſaraugustana decimarum. 1. July 1577. nu. 1. Decif. 346
& in Aſculana Decimarum. 19. Octobris 1601. num. 2. 1404
& in Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. nu. 7. 1295
Qui nititur præſcriptione decimandi, & cum ea concurrat priuilegium, in poſſeſſione manuteneri debet, etiam ſi poſſeſſio habeat iuris reſiſtentiam, donec ſuper poſſeſſorio ſit cognitum. In Seguntina Decimarum. 30. Octobris 1600. nu. 1. 1380
Præſcriptiò contra ſolutionem decimarum nõ poteſt minori ſpatio quadraginta annorũ indui. In Coneben. Decimarum. 21. Octobr. 1596. nu. 4. 1203
Præſcriptis decimis maioribus præſcriptæ dicuntur minores & quando. ibid. n. 2. 1203
Mutatio ſeminis & plantationis non immutat obligationem decimarum. ibid. n. 1. 1203
Ad præſcriptionem decimarum requiritur immemorabilis vel ſaltem quadragenaria. Aſculana Decimarum. 19. Oct. 1601. n. 3. 1404
Quadragenaria poſſeſſio ad effectum minuenda decimæ ſufficit. In Pact. Decimarum. 16. Decemb. 1594. nu. 7. 1102
Non requiritur tam exacta probatio circa ius percipiendi decimas, ſicut requiritur ſi de decimis ſit quæſtio. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. nu. 4. 1314
Decima ſoluta & exacta à poſſidēte duas Eccleſias ſimul, præſumitur ſoluta & exacta pro ambabus. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. nu. 2. 1147
Per exactionem decimæ à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio exigendi contra ſucceſſorem. ibid. nu. 1. 1147
Solutio decimarum ſufficit quòd ſit facta ab arrendatoribus de conſenſu domini, adhoc ut dicatur facta à domino. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuar. 1595. nu. 2. 1113
Solutio decimæ facta metu cenſurarum non conſtituit in quaſi poſſeſſione, ſicut eſt ſi ſoluens proteſtatus non fuerit in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1595. nu. 11. 1047
Percipiens decimas alienæ parochiæ tenetur pro congrua contribuere. In Legionen. Congruarum. 29. Ianuar. 1574. nu. 1. 213
Laici percipientes decimas tenentur præſtare alimenta beneficiatis. In Calaguritana Spolij panis. 13. Mart. 1600. nu. 2. 1345
Poſſeſſio percipiendi decimas in laicis non ſuffragatur, maximè in concurſu cum titulo oneroſo. In Legionen. Congruarum. 29. Ianuar. 1574. nu. 4. 213
Poſſeſſio percipiendi decimas in laicis dicitur contra ius, cum de iure ſint illarum incapaces. ibid. nu. 3. 213
Laici ſunt incapaces decimarum. In Vicentina feudi decimarum. 11. Maij 1601. n. 1. 1387
& in eadem 15. Marti. 1602. nu. 1. 1424
Laico, cum ſit incapax decimarum, non ſufficit immemorabilis, ſed requiritur etiam fama priuilegij. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 17. Deciſ. 753
In præſcriptione decimarum contra poſſeſſorem immemorabilis requiritur ſaltē quadragenaria cum titulo. In Toletana Decimarum. 11. Decemb. 1589. n. 2. & 3. 899
Vt laicus poſſit percipere decimas, requiritur poſſeſſio immemorabilis cũ fama priuilegij. Pacen. Decimarum. 16. Decemb. 1594. n. 1. 1102
Iudex laicus in materia decimarum non habet iuriſdictionem. ibid. nu. 6. 1102
Sententia iudicis laici ſuper iure decimandi, qui in hoc caret iuriſdictione præſtat magnum argumentum ad probationem facti antiqui coadiuuandam, maximè in iudicio retinendæ poſſeſſionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1595. nu. 3. 1047
Materia decimarum eſt diuerſa à materia iuriſdictionis. In Cæſaraugustana Cæmentorum. 4. Mart. 1602. nu. 18. 1422
Fructus decimarum poſſunt laicis concedi ab habente poteſtatem. In di Vicentina feudi Decimarum. 11. Maij 1601. nu. 2. 1387
Prælati inferiores Papæ poſt Concilium Lateranenſe non poſſunt amplius decimas infeudare. In Vicentina feudi Decimarum. 15. Mart. 1602. nu. 5. 1424
Quota decimarum quæ debetur Epiſcopis de iure communi eſt quarta pars non autem tertia, licèt tertiaria nuncupetur. Turritana Tertiariæ. 13. Nou. 1596. n. 1. & 3. 1204
In quota decimarum quæ debetur Epiſcopo, ſtatur conſuetudini. ibid. nu. 2. 1204
Quarta decimarum an ſpectet ad Epiſcopum de iure cõmuni vel potius de conſuetudine. Taurinen. Decimarum. 1. Iulij 1602. n. 4. 1449
Quarta decimarum Epiſcopi exigitur à Rectore non autem à parochianis, & eſt incerta ratione conſuetudinis ſoluentis plus & minus ratione decimarum. ibid. n. 6. 1449
Epiſcopus manuteneri debet in poſſeſſione percipiendi quartam decimarum contra prætendentes præſcriptionem immemorabilem, donec præſcriptio fuerit plenè probata. ibid. nu. 1. 1449
Epiſcopo non poteſt dari manutentio in quarta decimarũ, niſi per eum doceatur de aliqua quaſi poſſeſſione exigendi. ibid. nu. 2. 1449
Ex ſolutione decimæ facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio exigēdi cõtra dominum. Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 4. 1463
Arrendatarij ſoluentes redecimam nõ poſſunt præiudicare Eccleſiæ conſtituendo alium in quaſi poſſeſſione. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 3. 1463
Solutio decimarũ ſufficit quòd ſit facta ab arrendatoribus de conſenſu domini, adhoc ut dicatur facta à domino. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuar. 1595. nu. 2. 1113
Penſionarius debet concurrere ad ſolutionem decimæ iuxta ratam, ſecundum quam ſunt exacta.

Digitized by Google

exacta. Lucan. Piſtoris. 24. Maij 1577. n. 3. 331

Milites militarum religionum ſubijciuntur Epiſcopo in materia decimarum tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato. In Placentin. Decimarum. 27. Nouemb. 1581. n. 1. Deciſ. 549

Bona patrimonialia militum militiarū aliūde prouenientia quàm ex militijs vigore priuilegiorum ipſis militijs ſuper exemptione decimarum conceſſis ab earum ſolutione non dicuntur exempta. In Placentina Decimarum. 11. Febr. 1583. n. 1. 605

Exemptio decimarum conceſſa in vim priuilegij intelligi debet quo ad decimas, quæ ex iuris communis diſpoſitione debentur, non quæ iure ſpeciali ex particulari conceſſione, præſertim ex cauſa oneroſa, & ex quaſi contractu ſoluuntur. In Valentina Decimarum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1293

Exemptio à decimis conceſſa non intuitu bonorum ſed ratione paupertatis dicitur conceſſa non ſolum reſpectu bonorū, quæ exemptus habebat tempore conceſſi priuilegij, ſed etiā eorum quæ poſtea habuit, donec ceſſet paupertas, cum durante cauſa priuilegij duret priuilegium. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. n. 6. 951

Redecima ſolui debet in loco, vbi colliguntur fructus; ſecus eſt in redecima conſiſtente in pecunia ratione afflictus, vel quando agitur de redecima annorum præteritorum, quæ amplius non eſt in aceruo. In Corduben. Redecimarum. 27. Ian. 1595. n. 4. 1113

In redecimis ius dicitur reſiſtere, cum de vna, & eadem re non debeat duplex percipi decima, niſi probato titulo. In d. Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. n. 9. 1047

An ius commune reſiſtat ſolutioni redecimarum, ita ut in manutentione requiratur titulus. ibid. n. 10. 1047

In redecimis magis attenditur cauſa poſſeſſionis quàm exercitium. ibid. n. 2 1047

Solutio decimarum & redecimarum facta ab arrendatarijs præſumitur facta de ſcientia, & voluntate dominorum. In d. Corduben. Redecimarum. 19. Ian. 1604. n. 4. 1485

DECISIO *generalis non eſt adaptāda caſui particulari in quo adeſt diuerſitas rationis. In Romana Diſcuſſionis. 27. Octob. 1589. n. 4.* 892

In deciſionibus Rotæ non admittitur argumētum à contrario ſenſu. In Parmen. Status. 6. Martij 1600. n. 1. 1342

Deciſio Aegidij 539. quando locum habeat. In Vlixbonen. Prioratus. 28. Maij 1601. n. 3. 1391

Cæſar. de Graſſ. deciſ. 11. de reſtit. in integr. declaratur. In Parmen. Status. 23. Febr. 1598. n. 5. 1267

Caputaquen. deciſ. 104. part. 1. quo caſu procedat. In Romana Releuationis Indemnitatis. 27. Octob. 1603. n. 9. 1477

Creſcent. deciſ. 230. & 253. declarantur. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 2. 30

Put. deciſ. 235. lib. 2. qualiter procedat. In Placentina Cantoriæ. 24. Octob. 1594. n. 8. 1091

Put. deciſ. 332. lib. 2. declaratur. In Valentina Decimarum. 1. Iul. 1598. n. 10. Deciſ. 1293

Verall. deciſ. 30. part. 2. quomodo intelligatur. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Aprilis 1603. nu. 2. 1462

Verall. deciſ. 221. part. 3. quomodo intelligatur procedere. In Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iun. 1601. n. 5. 1395

Deciſ. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propr. in antiq. Rota non ſequitur, niſi concurrant adminicula. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 8. 436

Deciſio in cauſa Romana Beneficiatus S. Petri coram Grato de Anno 1563. declaratur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 18. 354

DECLARATIO *facta de re dubia ab habēte facultatem declarandi valet. In Papien. Iuris nominandi Scholares. 23. Februarij 1604. n. 4.* 1492

DECLARATORIA *ante liquidationem nō datur. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuar. 1595. n. 5.* 1113

Declaratoria requiritur ad exequutionem facti non autem iuris. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 5. 393

Declaratoria an requiratur, vbi pœna ipſo iure imponitur. ibid. n. 3. & 4. 393

Teſtamentum vſurarij poſt eius obitum per declaratoriam annullatur, ex eo quòd ipſo iure eſt inteſtabilis. ibid. n. 4. 393

Declaratoria requiritur ad inducēdum notorium tam in infamia iuris quàm facti. In Veliterna Bonorum. 14. Nouembris 1578. num. 10. 376

DECOCTVS *habetur tanquam ſi in humanis eſſe deſierit. Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 17.* 794

Paria ſunt quem eſſe decoctum vel in limine decoctionis. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. n. 9. 1146

Ex eo quòd decoctus deficit in ſolutione, nō arguitur dolus. In Rauennatē. Damnorum & intereſſe. 27. Octob. 1603. n. 1. 1475

Cambia & recambia contra decoctum nō currūt. Roman. Pecuniaria. 13. Maij 1602. n. 1. 1434

Teſtis, qui ſe refert ad libros decocti, non creditur, prout nec etiam ipſis libris. In Anconitana Coriorum. 27. Maij 1573. n. 1. 206

Partita non adnotata in libris ſolitis adnotari præſumitur non eſſe vera, ſed fraudulenta, & ſuſpecta ſtante decoctione. ibid. n. 6. 206

DECRETVM *nullum, nullum præſtat iuris fomentum nec adminiculum. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 3.* 290

Stylus non ſanat nullitatem decreti, niſi ad id ſit conceptus. ibid. n. 11. 290

Pro decreto valido præſumitur, admittitur tamen probatio in contrariū. Praneſtin. Adminiſtrationis Bonorū. 8. Febr. 1574. n. 1. 217

Decretū iudicis in cōtractu minoris interpoſitū ab eo, qui erat ſolitus interponere, ſuſtine-

tur etiam ſi procedat vti delegatus. In Maceraten. Ceſsionis. 9. Decemb. 1592. n. 4. 1004

Decretum ſuper contractu eadem die interpoſitum valet, ſi ita de conſuetudine ſeruetur. In Praeneſtina Adminiſtrationis ſeu Compromiſſi. 13. Febr. 1573. n. 2. Deciſ. 193

Pro decreto iudicis praeſumendum eſt. In Racanaten. Bonorum. 2. Maij 1586. n. 6. 737

Et in Gadicen. Fructuum. 23. Ian. 1595. num. 2. 1109

Pro ſententia & decreto praeſumitur, ſecus eſt ſi ſint de antiquo; & in contrarium adſint probationes. In Maioricen. Legati. 4. Feb. 1583. n. 1. 603

Pro decretis cameralibus praeſumi non debet. In Imolen. Caſtrorum. 22. Aprilis 1579. num. 8. 254

Decretum factum in priuando ſine citatione eſt nullum. ibid. n. 6. 254

Repoſitio à decreto aduerſus termini praefixionem conceſſa poteſt per aliam repoſitionem partis contrariae tolli. In Placentina Bonorum. 1. Iulij 1588. n. 3. 832

Pro decreto Viſitatoris praeſumitur, maximè ſi non ſit factum per viam atteſtationis, ſed declarationis & adiudicationis. In Toletan. Primitiarum. 2. Iulij 1587. n. 2. 798

Decretum extractum ex libro actorũ, & productum parte citata dicitur in forma probanti. ibid. n. 3. 798

Decretum & traditio poſſeſſionis cum reſeruatione iuris alterius eſt conditionale & non transfert poſſeſſionem niſi verificata conditione; & acceptans tale decretum conditionale ſibi praeiudicat, etiam ſi prius poſſediſſet. In Farſen. Grani. 11. Maij 1579. num. 1. & 2. 403

Decretum irritãs ſortitur naturã actus principalis, cui fuit appoſitum. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 4. 341

Propter decretum irritans & clauſulam ſublata tollitur iuriſdictio aliter iudicandi. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 1. 351

Decretum irritans & clauſulà ſublata faciũt quòd non poſſit de defectu intentionis Papae dici, niſi obtenta per Signaturam Sanctiſſimi oris aperitione. In Aretina Commenda. 19. Ian. 1587. n. 1. 764

Decretum irritans appoſitum in Bulla Pij V. reſpicit tantum formam adhibendam in contrahendis nõ autem in diſtrahendis cẽſibus. In Camerinen. Cenſus. 10. Decemb. 1601. n. 4. 1413

Decretum irritans & clauſula ſublata non impediunt manutentionem, dum diſputatur, an diſpoſitio locũ habeat, nec ne. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. n. 5. 1471

DEFECTVS cauſa reddit nullam interpoſitionem decreti ſuper alienatione. In Placentina Bonorum. 7. April. 1581. n. 3. & 4. 508

Auctoritas Papae in alienatione bonorum Eccleſiae licèt suppleat ſolemnitates, non tamen ſupplet defectum cauſae. ibid. n. 2. Deciſ. 508

Papa praeſentiã ſupplet defectum ſolemnitatis in alienatione bonorum Eccleſiae. In Roman. Caſalis Lõghezzae. 21. Maij 1593. n. 1. 1017

Gratia etiam Motu proprio factà ex defectu intentionis concedentis corruit. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 3. 1498

Gratia etiam Motu proprio facta ex defectu intentionis eſt nulla, immo ſecundum aliquos ipſo iure nulla. In Portuen. Bonorũ. 20. Mart. 1579. n. 1. 398

Defectus intentionis & ſubreptio aequiparantur quoad gratiam annullandam, & defectus intentionis poteſt etiam dici ſubreptio. ibid. n. 2. & 4. 398

Defectus intentionis per gratiarum incompatibilitatem manifeſtè declaratur. ibid. n. 10. 398

De defectu intentionis non agitur in gratia generali, ſed de comprehenſione vel non comprehenſione. ibid. n. 14. 398

Defectus intẽtionis & ſubreptio annullãt gratiam, nec iſte defectus tollitur per ſuperuenientiam cõſenſus partis. In d. Portuẽ. Bonorum. 27. Nouemb. 1577. n. 26. 351

Limitatur tamen vt ibid. n. 29. & 31. 351

Clauſula, quòd de defectu intentionis dari non poſſit, operatur, quòd non ſit neceſſaria mẽtio iuris tertij. ibid. n. 32. 351

De defectu intentionis Principis dici nõ poteſt ſi Princeps reſcribat cum clauſula, quatenus tertio non praeiudicetur, & gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua. ibid. n. 20. 351

Defectus voluntatis non poteſt dici adeſſe in concedente, ſi princeps concedat aliquid cũ clauſula, accedente conſenſu. ibid. n. 21. 351

Vbi ex defectu conſenſus actus eſt nullus, eo ſuperueniente conualidari poteſt, declaratur tamen vt ibid. n. 4. 352

Sententia nulla, ex confirmatione Papae in qua eſt defectus intẽtionis, ſuſtineri non poteſt & quando non conſtat eum habuiſſe notitiam nullitatis. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 17. 972

Defectus circa exequutionem citationis per cõparitionem procuratoris non tolluntur, ſi de mandato non conſtat. ibid. n. 9. 972

De defectu Iuriſdictionis vide in verb. Iuriſdictio.

DELEGATIO expirat morte delegãtis, praeſertim ſi viuente delegante nulla fuerit decreta citatio. In Anconit. Separationis. 29. April. 1598. n. 2. 1278

Delegatio cauſae facta Officiali ſeu Vicario, mortuo Epiſcopo ceſſat, nec tranſit delegatio in Officialem, qui à Capitulo Sede vacãte deputatur, praeſertim ſi in cauſa delegata Capitulum habeat intereſſe, ne fungatur vice iudicis & partis. In Illerden. Penſionis ſiue Vnionis. 4. Maij 1588. n. 1. & 2. 816

Delegatio cauſa prorogari non poteſt per partes. ibid. n. 3. 816

Delegatio facta ab Auditore Camerae conſtare de-

re debet, nec ſufficit partium comparitio corã ea. Roman. de Fabijs. 26. Octob. 1579. n. 1. 418
Quãdo cauſa commiſſa fuit ad referẽdum relatio, quæ venit faciẽda, fit de neceſſitate delegationis. Imolẽ. Caſtrorũ. 16. Ian. 1573. n. 1. 184
Sigillus Nuncij probat delegationẽ in re, in qua eſt appoſitus. In Militen. Beneficij Sancti Fantini. 13. Martij 1587. n. 16. Decis. 873
Examen factum nõ ſeruata forma delegationis eſt nullum. In Corduben. Redecimarum. 29. Ian. 1593. n. 1. 1010
Delegatio debiti fit per nouationem, licèt non exprimatur. In Bergomen. Pecuniaria 18. Decemb. 1595. n. 3. 1167
Ad delegationem debiti quæ requirantur ibidem n. 1. 1167
Ad delegationem debiti requiritur ea, de quibus per Doctores in l. ſingularia ſi cert. pet. Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. n. 2. 1419
DELEGATVS auctoritate delegantis iudicat non propria. In Valentina ſeu Orſolen. Iuriſdictionis. 18. April. 1597. n. 5. 1222
Delegatus debet ſeruare eandem formam, quã ſeruat delegans, vbi eſt par ratio, aliàs ſecus. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. n. 2. 285
Delegatus ante præſentationem commiſſionis nihil facere poteſt. In Corduben. Redecimarum. 29. Ian. 1593. n. 2. 1010
Geſta per iudicẽ delegatũ, cui non fuit præſentatum reſcriptũ ante obitũ Papæ reſcribentis ſunt nulla. In Barchinonẽ Adminiſtrationis Elemoſinarum. 31. Maij 1593. n. 1. 1031
Proceſſus iudicis delegati, qui fuit allegatus ſuſpectus cum ſubſequenti appellatione dicitur nullus. ibid. n. 3. 1031
Delegatus à Principe ſubdelegare poteſt. In Maceraten. Dotis. 10. April. 1581. n. 3. 309
Fallit ſi cauſa duobus inſolidum ſit commiſſa, quia tunc altero præoccupante alter ſe intromittere non poteſt. In d. Maceraten. Dotis. 10. Martij 1581. n. 1. 306
Delegatus Apoſtolicus habet poteſtatem ſubdelegandi. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 18. 857
Delegatus à Nũcio habente poteſtatem Legati de latere ſubdelegare poteſt. In Calaguritana de Zalduendo. 9. Decemb. 1588. n. 7. 845
Delegatus ad vniuerſitatem cauſarum habetur loco Ordinarij. In Montis Regalis Matrimonij. 23. Ian. 1587. n. 4. 765
Epiſcopus in dubio cenſetur proceſſiſſe tanquã Sedis Apoſtolicæ delegatus, etiam ſi exprimat ſe Ordinarium. In Placentina Decimarum. 27. Nouemb. 1581. n. 2. 549
Epiſcopus poteſt corrigere tanquã Sedis Apoſtolicæ delegatus, cum ex eo quòd eſt Epiſcopus, ſit ei conceſſa iuriſdictio delegata. In Palentin. Iuriſdictionis. 18. Maij 1573. n. 3. 205
DELIBERATIO vid. aliquis in verb. Subhaſtatio.
DELICTVM vbi non eſt, ibi pœna non infligitur. Romana Iuriſpatr. 4 Iunij 1584. n. 2. 668
Delictum ibi non intelligitur, vbi non adeſt dolus. ibid. n. 3. Decis. 668
Quando delictum eſt publicum, publica quoq; debet eſſe emendatio. In Romana Legati. 28. Maij 1568. n. 5. 54
Delictum contumaciæ non probatur etiam ſi adſit ſtatutum, quòd cõtumax habeatur pro confeſſo. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 14. 354
Vbi ex diſpoſitione ſtatuti fama probat delictum, non ſufficit, quòd teſtes dicant audiuiſſe à maiori parte populi, niſi etiam articuletur & probetur qualitas delicti ad effectum condemnãdi, ſecus eſt ad effectum inquirẽdi. Velitern. Bonorũ 13. Feb. 1579. n. 12. 393
Ex probatione delicti nõ ſequitur probatio diffamationis vel notorij inexcuſabilis. ibid. num. 15. 393
Delictum notorium non dicitur, quod non eſt factum corã maiori parte populi, ita quòd ſit inexcuſabile. In d. Veliterna Bonorum. 14. Nouemb. 1578. n. 2. 376
Delictum notorium dicitur probatum per teſtes deponentes clarè de loco, tẽpore, & alijs circumſtãtijs, quæ inducãt notoriũ. ibid. n. 1. 376
Ad probãdum delictum non creditur Papæ de eo atteſtanti in ſuo Motu proprio. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 9. 965
Ad probationem delicti non ſtatur aſſertioni Papæ dicentis ſententiam fuiſſe ex ordine & voluntate ſua, & ex cauſis ſibi notis latam. In d. Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. n. 3. 972
In criminalibus neceſſe eſt, vt de corpore delicti conſtet, ad hoc vt ſententia valeat, & ſit iuſta. ibid. n. 2. 972
Sententia, quæ trãſiuit in iudicatum ſuper delicto, pro veritate habetur. In Parmen. Status. 15. Decemb. 1597. n. 1. 1250
Colluſio, quæ ſonat in delictum, excluditur per probationem boni iuris coram iudice deducti. In Romana Vineæ. 8. Feb. 1580. n. 4. 444
Probatio cõtraductionis eſt res, quæ ſonat in delictũ. Burgẽ. Iuriſdiction. 9. Maij 1586. n. 9. 738
Vbi quid ſonat in delictum, & quando agitur ad pœnã priuationis, probatio debet eſſe cõcludẽs. Aretin Bonorũ. 12. Maij 1600. n. 1. 1356
Soluta per patrẽ pro redimendis delictis filij, ſi filius habet bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator, de bonis filij ſoluta cenſentur & non de proprijs. In Spoletana Legitimæ. 15. Nouemb. 1596. n. 2. 1207
Vbi contra reum adſunt tantummodo inditia delictum arguentia, non autem clara & concludens delicti probatio, condemnatio ſubſequuta dicitur facta propter contumaciam non autem propter delictum. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decemb. 1577. n. 11. 354
Dominus tenetur ex delicto familiæ ſuæ, quando delinquitur in eo, in quo quis eſt præpoſitus, fallit ſi præpoſitus ſit homo bonæ famæ cognitus, & qui ſolitus eſt cũ integritate ſe gerere, & nõ delinquere; quod tamẽ procedit de iure cõi, nõ aũt locũ habet in ſubſtitutis nota-

notariorũ propter Bullas Summorũ Pontificum, In Romana Releuationis Indemnitatis. 9. Iunij 1581. n. 1. & 2. Deciſ. 327

Delictum vnius particularis de Capitulo non eſt delictum Capituli. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. n. 3. 1022

Quæ dicantur delicta grauia, & quæ leuia pluribus modis declaratur. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. April. 1586. n. 2. 733

DEPOSITVM non admittit compenſationem. In Anconitana Cenſus. 28. Aprilis 1597. n. 4. 1226

Depoſitum non præſumitur in alienatione bonorum Eccleſiæ propter antiquitatem, quãdo ex inſtrumento de contrario apparet. In Anconitana Bonorum. 17. Iunij 1577. n. 6. 338

Depoſitum pretij rei venditæ fieri non poteſt, niſi prius perfecta venditione. In Anconitana Terrarum. 13. Nouemb. 1577. n. 2. 349

Depoſitum an fieri poſſit pœnes debitorem, etiã quando in reſcripto cauetur vt fiat actualiter. ibid. n. 3. 349

Depoſitum factum in banco cum expreſſa proteſtatione non amoueri niſi ipſo citato, ſi ſit ſolutum & exactum de facto non facta citatione, malè exactum dicitur, & de facto reponi debet. In Anconitana Pecuniarum. 10. Decemb. 1601. n. 1. 1412

Cedula depoſiti nõ dicitur libera, quãdo adeſt proteſtatio nõ conſignari, niſi præſtitis prius idoneis cautionibus de euictione. In Romana Cenſus. 28. Iun. 1589. n. 4. 890

Reſtitutio cedulæ facta depoſitario, quando nõ obſtet deponenti. In Romana Pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. n. 2. 1130

Depoſitum reſtitui debet ſecundum formam conuentam. ibid. n. 1. 1130

Depoſitum an releuet in redemptione cenſus, ſi non præceſſit denunciatio per bimeſtre ante iuxta Conſtitutionem Pij Quinti. In Camerinen. Cenſus. 10. Decemb. 1601. n. 1. 1413

Pecunia numerata mercatori an præſumantur numeratæ ex cauſa depoſiti vel alia. In Romana Pecuniaria. 13. Nouembris 1595. n. 1. & 3. 1158

Inter deponentem & depoſitarium debet eſſe differentia. ibid. n. 2. 1158

DEROGATIO regulæ de iure quæſito non tollendo eſt neceſſaria in gratijs, quæ fiunt vigore decretorum Sacri Concilij Tridentini, quando fiunt ex neceſſitate; ſecus ſi ex mera gratia. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Martij 1599. n. 3. 1310

Item eſt neceſſaria, vbi per gratiam Papæ præiudicatur liberæ collationi Capituli. ibidem. n. 2. 1310

De derogatione regulæ de iure quæſito, vide in verb. Regula de iure quæſito non tollendo.

De derogatione iuriſpatronatus, vide aliqua in verb. Iuſpatronatus.

Derogatio licèt ſit ampliſſima, non tamen excedit terminos derogationis ſpecificæ. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. num. 9. Deciſ. 296

Materia derogationum eſt odioſa, & ideo ſub caſu ſimplici non comprehenditur mixtus. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembris 1579. n. 9. 433

Materia derogationum pendet à voluntate derogantis, de cuius voluntate legitimè conſtare debet. ibid. n. 22. 433

In materia derogationum ſi plura obſtent, de omnibus fieri debet mẽtio, alioquin vno ſublato remanet aliud impedimentum. ibidem num. 8. & 14. 433

Derogationes generales ad ignorata non trahuntur. In Valentina Decimarum. 1. Iulij 1598. n. 3. 1293

Princeps nũquam cenſetur iuri tertij derogare, maximè quando præiudicium non eſt leue. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 7. 351

Papa per priuilegium non intendit cõuentioni derogare. ibid. n. 6. 351

In priuilegio, quod habet duplicem clauſulã derogatoriam maior requiritur derogatio. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 6. 296

Maior requiritur expreſſio in derogando priuilegio, quod eſt de ſui natura irreuocabile, quàm teſtamento, quod eſt ambulatorium vſque ad vltimum vitæ ſpiritum. ibid. n. 5. 296

Papa nunquam ſolet iuriſpatronatus in totum derogare, ſed ſolum pro medietate. ibid. n. 2. 296

Reuocatio facta per viam legis cum clauſula derogatoria non tollit præcedẽtes diſpoſitiones clauſulam derogatoriam ad ſequentia habentes, ſi cum dicta clauſula derogatoria concurrat alia clauſula, etiam ſi de illis eſſet facienda expreſſa mentio, vel clauſulæ quorum tenores. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 6. & 7. 291

Clauſulæ derogatoriæ licèt non amplient diſpoſitionem, tamen declarant. In Salamãtina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 8. 417

Clauſulæ derogatoriæ continent proteſtationẽ defectus voluntatis in diſpoſitione ſequenti. In d. Aſtoricen. 19. Martij 1576. n. 5. 291

Clauſula, quòd nõ poſſit derogari, niſi de toto tenore, & de data, plena ſpecifica indiuidua expreſſa ac de verbo ad verbum, nõ autem per clauſulas generales idem importãtes mentio fiat &c. importat, quòd non poſſit tolli per aliam clauſulam hoc modo conceptam, etiã ſi expreſſa de clauſulis derogatorijs mentio facienda eſſet. ibid. n. 2. 291

Clauſula, quorũ tenores in derogationibus facit, quòd infinitæ derogationes de ſtylo Rotæ remaneant inefficaces, quæ aliàs eſſent efficaces. ibid. n. 9. 291

Suſpenſio quinquennalis æquiparatur derogationi. ibid. n. 11. 291

Ad reuocationem prioris teſtamenti factè cum clauſula derogatoria ſufficit, quòd cũ poſteriore concurrant aliquæ coniecturæ mutatæ voluntatis. ibid. n. 10. 291

Clau-

Clauſula derogatoria conſuetudinis in gratijs pertinentibus ad materiam præcedentia ſolent apponi etiam ſi multoties ſint otioſa, & ſine effectu, non tamen ob id probant contrarium. In Romana præeminentiarum. 16. Decembr. 1585. n. 13. Deciſ. 716

Descendentes poſiti in conditione cenſentur vocati, quando fuerunt grauati. In Bononien. de Felicinis. 18. Februarij 1591. num. 7. 939

Deſcendentes poſiti in conditione cenſentur vocati, quando nominati ſunt cum qualitate maſculinitatis & legitimitatis & ex legitimo matrimonio ſuéta excluſione, & dotatione fœminarum, & quando ſumus in deſcendentibus teſtatoris. ibid. n. 9. 939

Appellatio deſcendentium teſtatoris eſt relatiua ad ſtipitem cuius reſpectu omnes dicuntur deſcendentes ab eo vel ex eo. ibid. num. 6. 939

Appellatione deſcendentium regulariter veniunt omnes in infinitum. ibid. nu. 1. 939

Vocati ſub appellatione deſcendentium dicitur vocati ordine ſucceſſiuo, licet nondum ſint nati. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. nu. 10. 409

Deſcendentes poſiti in conditione non cenſentur vocati, maximè quando onus & grauamen non fuit nominatim iniunctum, ſed indeterminatè; ſecus eſt ſi fuerint in conditione poſiti in inſtitutione, & ſubſtitutione. In d. Bononien. de Felicinis. 10. Iun. 1591. nu. 2. & 3. 956

Dictio, deſcendentes, importat tractum temporis. ibid. nu. 14. 409

Vbi diſpoſitio teſtatoris, in qua fit mentio deſcendentium eſt reſtricta ad deſcendentes ex ipſo & ex eius filijs, non egreditur perſonam pronepotum propter illa verba ex ipſo & ex eius filijs, quæ denotant cauſam immediatam. In d. Bononien. de Felicinis 18. Februar. 1591. nu. 2. 939

Secus ubi ſi fiat mentio deſcendentium ex ſe ſimpliciter, nam tunc intelligitur de omnibus deſcendentibus in infinitum, & inducit reciprocum fideicommiſſum. ibid. nu. 4. & 5. 939

Reciproca ſubſtitutio ad hoc vt inter deſcendentes locum habere poſſit, etiam quod cenſeantur vocati omnes deſcendentes in infinitum, tria concurrere debent; quòd ſint ſubſtitutio poſt mortem plurium honoratorum, quòd ſint in tota hæreditate, & quòd vltimo morienti. ibid. nu. 3. & 10. 939

Ad inducendum fideicommiſſum reciprocum inter deſcendentes, ſola coniectura ſufficit quòd ſint ſubſtituti vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum deſcendentes & eorum filij; maximè quia alijs concurrentibus operatur vocationem. ibid. n. 8. 939

Teſtator præſumitur velle præferre ſuos deſcendentes ſubſtitutis. ibid. nu. 11. 939

Quando vocantur deſcendentes & tranſuerſalis agnati, intelligitur ſeruata gradus prærogatiua. In Romana fideicommiſſi de Micinellis 20. Iun. 1602. nu. 7. Deciſ. 1438

Nõ eſt veriſimile teſtatorem voluiſſe excludere ſuos deſcendentes intuitu ſororis tranſuerſalis. ibid. nu. 9. 1438

Prohibitio alienationis facta à teſtatore cum expreſſione cauſæ, puta quia voluit bona remanere in ſuis deſcendentibus, facit quòd in fideicommiſſo comprehendantur etiam neptes, & alij deſcendentes propter verborum generalitatem. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. nu. 3. 883

In deſcendentibus, qui ſuccedunt ab inteſtato præſumitur ignorantia fideicommiſſi. In Romana Legitima. 1. Iul. 1591. n. 7. 963

Descendentia quando per unicũ inſtrumentum probetur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 4. 1232

Probatio deſcendentiæ patronorum ad effectũ præſentandi non requiritur ſtante quaſi poſſeſſione præſentandi. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599 nu. 8. 1334

Deſcendentia probatur per teſtamentum. In Tarraconen. Beneficij. 9. Decembris 1580. num. 1. 489

Desertio cauſæ non inducitur ob lapſum termini ad do [illegible] de appellatione, ſed tantum operatur, quòd iudex poſſit procedere ad executionem. In Barchinonen. Bonorum piæ cauſæ. 16. Februarij 1582. nu. 6. 565

Cauſa non poteſt dici habita pro deſerta, quando pars cauſam committi obtinuit. ibid. nu. 3. 565

Appellatio dicitur deſerta, ſi pars non fuerit citata, antequam decernatur executoriales. ibid. nu. 4. 565

Super deſertione appellationis quãdo requiratur ſententia. ibid. nu. 9. 565

Sententia ſuper deſertione appellationis an & quando dicatur interloquutoria, & ad eã requiratur citatio & intimatio. ibid. n. 10. & 11. 565

Quæ tempora deducantur, ne appellatio dicatur deſerta. In Iſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. May 1578. nu. 2. 362

A pronunciatione ſuper deſertione cauſæ, datur appellatio. In Abulen. Capellaniæ. 17. Decembr. 1599. nu. 3. 1335

Impedimenta, propter quæ non poteſt quis proſequi appellationem, non ſuffragantur, ad effectum vt cenſeantur attentata, ſed ad excuſationem à cauſæ deſertione. ibid. num. 2. 1335

Cauſa nullitatis ſententiæ vnà principaliter commiſſa non poteſt dici deſerta, licet ſit deſerta appellatio ſimul commiſſa. In Cordüben. Redecimarum. 29. Ianu. 1604. num. 1. 1485

Destinatio æquiparatur ſolutioni. In Romana Fundaci. 26. Februar. 1586. nu. 5. 723

Deſtinatio ſolutionis facta in vno loco facit quòd

quòd res dicatur eſſe eius loci, in quo eſt deſtinata. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582. num. 2. & 21. Deciſ. 594
& In Romana de Soderinis. 29. Nouēbris 1577. nu. 1. 352
quod etiam procedit ratione fiſci. vt In d. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. n. 3 594
In deſtinatione animus deſtinātis inſpici debet. ibid. nu. 22. 594
Deſtinatio ſolutionis in alio loco in fraudem Cameræ nihil operatur. Idem eſt in fraudem Eccleſiæ. ibid. nu. 23. 594
Deſtinatio ſolutionis fructuum beneficij, quæ fit in vno loco, fit pro commoditate clerici, & ipſo mortuo ceſſat eius effectus, & Eccleſia non tenetur, ſi nolit vti tali cōmoditate. ibid. nu. 21. 594
Fructus beneficij vacantis deſtinati in Vrbe cadunt ſub ſpolijs & ſpectant ad Camerā Apoſtolicam. ibid. nu. 1. 594
DETENTIO expirat per mortem detinētis, remanente penes alium tam naturali, quàm ciuili poſſeſſione. In Romana Viridarij. 1. Febr. 1572. nu. 2. 157
DETERIORATIO modica non attenditur ad effectum caducitatis. In Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. nu. 6. 1356
Inciſio arborum infructiferarum ex ſui natura non eſt actus deteriorationis. ibid. num. 3. 1356
Vinea, quæ ob ſenium fuit facta ſterilis, non ob id poteſt dici deteriorata. ibid. nu. 4. 1356
Teſtes, qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem. ibid. nu. 2. 1356
Deuolutio ob deteriorationem non habet locum non concurrente concludente dominij probatione, ſeu pacto reſolutiuo in ipſum caſum deteriorationis concepto licet ſit conceptū in caſum non ſolutionis. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602. nu. 4. 1453
De deterioratione vel melioratione rei non poteſt conſtare, niſi conſtito prius de antiquo ſtatu rei. ibid. nu. 5. 1453
Per effoſſionem pulueris puteolanæ in Vinea non arguitur deterioratio, quando aliæ potuerunt fieri melioramenta, quæ tali deteriorationi æquipolleāt, & excedant. ibid. num. 6. 1453
Deuolutio ob deterioratione nō habet locum, quando non eſt conſiderabilis deterioratio & non concurrat dolus. ibid. nu. 7. 1453
Non omnis deterioratio & diminutio fructuum facit, vt dominus teneatur locatori ad remiſſionem affictus, ſed illa tantum, quæ habita ratione ad totū tempus locationis infert intollerabile damnum & præiudicium. In Calaguritana Cēſus. 28. Ianuarij 1602. nu. 11. 1418
Venditor cenſus, qui dolo malo omittit culturam, & patitur rem negligentia ſua deteriorari, poteſt cogi ad manutentionem bonorum arbitrio boni viri. ibid. nu. 14. 1418
Pactum quòd cenſuarius teneatur ad omnes caſus etiam fortuitos, ex quibus bona dirui diminui, & deteriorari contingeret, non eſt contra bullam Pij V. quia non intelligitur de quacumque deterioratione totius rei vel partis, ſed de ea, per quam tota res vel pars in totum perimitur & redditur infructuoſa. ibid. nu. 10. Deciſ. 1418
DETERMINATIO plurium determinabilium debet ea æqualiter determinare, quomodo intelligatur procedere, reprobata conſideratione Cornei in conſ. 1. num. 3. lib. 4. In Romana fideicommiſſi de Stācbis, 13. Ianuar. 1597. nu. 7. 1216
DEVOLVTIO, quæ non venit ex natura contractus ſed ex pacto, dicitur merè cōditionalis & pœnalis. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 23. 794
Quando res deuoluitur ex natura rei non eſt locus euictioni. In Romana Officij, curia de Sabellis. 3. Iun. 1580. nu. 1. 468
Deuolutio ad hoc vt locum habeat, neceſſe eſt prius docere de dominio Eccleſiæ eam prætendentis, quod non poteſt ſufficienter conſtare ex recognitione & ſolutione laudemii & annua reſponſione ſeu canone. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602. nu. 1. 1453
Per ceſſationem à ſolutione canonis per biennium integrum intrat deuolutio, licèt nō ſit ſufficienter probatum dominium, quādo adeſt pactum. ibid. nu. 3. 1453
Deuolutio ob deteriorationem non habet locū non concurrente concludente dominii probatione ſeu pacto deuolutio in caſum deteriorationis concepto, licèt ſit conceptum in caſu non ſolutionis. ibid. nu. 4. 1453
Deuolutio ob deteriorationem nō habet locū, quando non eſt conſiderabilis deterioratio, & non concurrit dolus. ibid. nu. 7. 1453
Confeſſio facta à muliere nō informata, quòd res ſit de dominio Eccleſiæ, non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tantum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis. ibid. nu. 2. 1453
Pro deuolutione rei emphyteuticæ quid ſufficiat probari. In Romana domus ſanctæ Mariæ in Via Lata. 26. Ianuar. 1604. num. 1. 1487
Ignorantia pacti deuolutiui excuſat à caducitate. In d. Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 12. 794
Scientia ad effectum deuolutionis debet eſſe certa. In Firmana altaris ſancti Ludouici. 4. Mart. 1596. nu. 3. 1173
Deuolutio non fit ad alium, niſi completo tēpore quod competit primo ad præſentandū. ibid. nu. 4. 1173
Deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit beneficium vacare, illudque deuolui cum qualitatibus requiſitis. In Me-

Mediolanen. Parochialis. 29. Martii 1599. nu. 3. *Deciſ.* 1309

Vt ſit locus deuolutioni eſt probanda notitia vacationis illius, ad quem ſpectabat collatio. In d. Firmana altaris. 9. Martij 1598. num. 1 1270

Beneficium deuoluitur cum ſuo onere & ſua qualitate. Iu Mediolanen. Parochialis. 29. Maij 1600. nu. 4. 1363

Papa licèt ſit dominus beneficiorum, tamen ſi confert beneficium deuolutum, confert iure deuoluto, ibid. nu. 5. 1363

Impetrans à Papa beneficium tanquam deuolutum ob negligentiam Ordinarij habet tantum tres menſes ad publicandum iuxta Conſtitutionem Gregorij XIII. ibid. nu. 2. 1363

DICTIO *adiectiua non poteſt ſtare de per ſe ſine ſuo ſubſtantiuo. Iu Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 17. Maij 1577. n. 9.* 325

Dictio alternatiua ſeu diſiunctiua licèt ponatur inter diuerſa, tamen arguit ſimilitudinem & conformitatem. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 8. 393

Dictio relatiua inducit repetitionem qualitatis in relato expreſſa. In Parmen. Bonorũ. 5. Decembr. 1588. nu. 3. 843

Geminatio dictionum uniuerſalium multum operatur. In Ciuitatis Caſteli Caſtri Mõtoni. 10. Maij 1577. nu. 13. 325

Dictio, ac etiam, *de ſui natura eſt ampliatiua. In Anconitana Attentatorum. 12. Febr. 1582. nu. 1.* 562

Dictio aliàs *videtur operari aliquam requiſiti diminutionem. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decem. 1591. nu. 5.* 968

Dictio alii *ſeu* aliis, *habet qualitatem reſpectiuam & implicat. In Romana Praeminentiarum. 16. Decem. 1585. n. 1. & 11.* 716

Dictio alio *eſt repetitiua eiuſdem qualitatis. In Placentina de Medellinis. 4. Iul. 1582. num. 2.* 587

Dictio citra *ſine copula in teſte deponente de tempore non facit, vt comprehendatur totũ tempus cõtinuum. Idem eſt de dictionibus*, Vltra citra. *Iu Pacen. Decimarum. 16. Decem. 1594. nu. 3.* 1102

Dictio debet *quid importet, remiſſiuè. In Melıten. Praecedentia. 10. Iunij 1577. in princ.* 335

Dictio, deſcendentes, *importat tractum temporis. Iu Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. nu. 14.* 409

Dictio dicta *eſt repetitiua, & refert praecedẽtia cum omnibus ſuis qualitatibus. In Peruſina fideicõmiſſi ſeu nullitatis teſtamẽti. 25. Iun. 1582. nu. 8.* 584

& in Peruſina exequutionis. 11. Maij 1582. nu. 7. 577

Dictio dummodo *importat cõditionem, quãdo eſt adiecta diſpoſitioni, non quando excluſioni. Iu Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. nu. 4.* 1017

Dictio, dummodo *quando importet modum, quando conditionem, & quando formam. In Anconitana Bonorum. 17. Iun. 1577. num. 5.* *Deciſ.* 338

Dictio, dummodo, *regulariter importat modum non autem conditionem. In Anconitana Terrarum. 13. Nouemb. 1577. num. 1.* 349

Dictio, eius, *eſt relatiua ad proximè nominatum. In Romana Domus in Tranſtyberim. 15. Febr. 1585. nu. 1.* 689

Dictio pluralis, eorum, *non poteſt verificari in vno tantum, ſed in omnibus expreſſis verificari debet. In Pacen. Capellania. 10. Octob. 1575. nu. 2.* 266

Dictio, etiam, *eſt eius natura, vt implicet caſum magis dubitabilem. Iu Anconitana attentatorum. 16. Iun. 1581. nu. 6.* 530

Dictio, etiam, *venit ampliatiuè & non cumulatiuè vel reſtrictiuè. In Mutinen. Statut. 9. Apr. 1601. nu. 5.* 1384

Dictio illatiua ea propter *inducit diſpoſitionem. In Salisburgen. Exemptionis Prapoſiturae. 10. Maij 1593. nu. 13.* 1025

Dictio illatiua, & propterea, *cõiungit diſpoſitiones, itaut altera ab altera pendere dicatur. Fanen. Bonorũ. 5. Iuny 1589. n. 7.* 883

Dictio, ex, *denotat extrinſecitatem & ſeparationem. In Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. nu. 6.* 461

Dictio, huiuſmodi, *eſt relatiua ſeu repetitiua omnium praecedentium. Iu Romana penſionis. 14. Februar. 1583. nu. 3. & 14.* 606

& in Iſpalen. Iurisnominandi. 3. Iunij 1583. nu. 2. 624

& in Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. nu. 6. 388

Dictio, iam diu, *non poteſt adaptari ad duos dies praecedentes, ſed includit longum tẽporis ſpatium. In Vrbeuetana Caſtrorum. 30. Apr. 1568. nu. 1.* 47

Dictio, implicitum, *exponitur ideſt annexum. Iu Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. nu. 19.* 351

Dictio, in, *poteſt importare quantum dictio* inter. *In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. nu. 3.* 874

Dictio, in infinitum, *importat tractum temporis. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. nu. 15.* 409

Dictio, inter, *eſt diſtributiua. In d. Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. num. 4.* 874

Dictio, ipſius, *iu inueſtitura quid importet. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu. 2.* 1362

Dictio, ita quòd, *poteſt accipi vel reſtrictiuè vel declaratiuè, vel ampliatiuè ſecũdum ſubiectam materiam. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Februarii 1590. num. 7.* 911

Dictio, ita quòd ad illa, *poſita in regula 32. de impetr. benefic. vacan. per obit. famil. Cardin. ponitur ibi ad maiorem declara-*

clarationem, non autem ad limitandam diſpoſitionem. ibid.nu.6. *Deciſ.* 911

Dictio, ita tamen, *de ſui natura limitat & reſtringit diſpoſitionem, cui adycitur. In Portuen. Bonorum. 26.Febru. 1480. num. 3.* 447

Dictio, legitimè, *intelligitur ſecundum iuris diſpoſitionem. In Salamantina Iuriſdictionis.14.Decem.1479.nu.6.* 433

& importat iuris ordinem & diſpoſitionē. In Imolen. Caſtrorum. 16. Marty 1576. num.2. 290

Dictio, liberè, *non excludit exceptionem prouenientem ex natura actus & ſubiecta materia. In Romana releuationis indemnitatis.7.Maÿ 1582.nu.4.* 516

Dictio, nihil penitus, *eſt limitatiua. In Portuen.Bonorum.16.Maÿ 1580.nu.5.* 461

Dictio, niſi, *poſtpoſita orationi negatiuè dicitur ponere. In Racanaten. Donationis. 28.Iun.1577.nu.3.* 343

Dictio, niſi, *poſita poſt prohibitionem, vel negationem inducit permiſſionem in caſu ſequenti. In Romana de Cincys. 17.Nouembris 1597.nu.1.* 1244

Dictio, nulla, *eſt vniuerſalis negatiua. In Parmen. Bonorum. 5. Decembris 1588. num.6.* 843

Dictio, omnis, *eſt ſignum vniuerſale, quod prædicatur de pluribus differentibus numero. In Palentina Iuriſdictionis. 18. Maÿ 1573.nu.2.* 205

Dictio vniuerſalis, omnibus, *poſita in inſtitutione facit quod ex intentione teſtatoris comprehenduntur omnia bona tam mobilia & immobilia, quàm iura & actiones. In Peruſina fideicōmiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun.1582.nu.3.* 384

Dictio, penitus, *eſt excluſiua. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maÿ 1577. num.17* 325

Dictio, penitus, *idem ſignificat quod in totum, & exponitur pro omni caſu, & in totum, & habet adeo præciſam naturam, vt nullam recipiat modificationem ſeu limitationem. In Portuen. Bonorum. 26. Februar. 1580. nu.4.* 447

Dictio, perdat, *in inſtitutione poteſt propriè & impropriè diuerſis reſpectibus ſumi. In Rauennaten. Hæreditatis. 3. Iulÿ 1586.nu.9.* 749

Dictio, perpetuò, *intelligitur ſecundum ſubiectam materiam, prout in ſucceſſione intelligitur quandiu aliquis erit ſuperſtes. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maÿ 1589.nu.5.* 870

Dictio, perpetuò, *in præſcriptione intelligi debet de ſpatio triginta annorum vel quadraginta, prout actiones competere poſſūt. Nullius ſeu Mediolanen. Remedy redintegranda. 17.Maÿ.1600.nu.10.* 1360

Dictio, principaliter, *referri poteſt ad id quod erat faciendum de reliquo. In Romana pecuniaria de Sangalletis. 26.Octo. 1583.nu.3.* *Deciſ.* 643

Dictio, prout, *ſtat cauſatiuè & non conditionaliter, maximè in priuilegiis. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maÿ 1577. nu.4.* 330

Dictio, prout hactenus, *ſtat conditionaliter & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis.22.Apr.1580.nu.5.* 434

Dictio, quatenus, *exponitur in quantum, & operatur vt diſpoſitio adaptetur pro ea parte, pro qua fieri poteſt. In Gerunden. Anniuerſariorum. 17. Nouem. 1581.n.1.* 345

Dictio, qualitercumque & quomodocumq. *generaliſſima in tranſactione nō poteſt reſtrictionem recipere, ſed omnia vltra etiā expreſſa comprehendit, cum ſint dictiones poſitæ ad ampliandum & non ad coarctādum. In Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577.nu.3.* 319

Dictio, quibuſcumque, *eſt vniuerſalis & omnia comprehendit, & etiam ea quæ aliàs non venirent. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maii 1577.nu.7.* 325

Dictio, quibuſcumque, *adiecta hæredibus, facit, vt etiam extranei comprehendantur. ibid.nu.8.* 325

Dictio, quoad, *reſtringit & limitat præcedentem diſpoſitionem. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Febr.1590.nu.3.* 918

Dictio, quomodolibet, *propter ſui generalitatem omnia comprehendit, de quibus in genere ſufficit, quòd fuerit cogitatum. In Cæſarauguſtana 2500. 15. Nouembris 1577.num.2.* 350

Dictio, quomodolibet, *includit omne ius etiam minimum. In Cæſarauguſtana exēptionis. 13.Iun.1594.nu.2.* 1082

Dictio, reſiduum, *facit, quòd reliquum includatur. In Romana Turris Buballaria. 10. Nouem.1581.nu.2.* 344

Item arguit ſolutionem partis ad quam quis tenebatur. In Romana Domus de Manilÿs. 4. Maii 1583.nu.13. 617

Item præſupponit partem ſummæ omnino ſolui debere, aliàs non eſſet reſiduum. In Romana Legati. 19.Mar.1574.nu.2. 224

Dictio, ſaltem, *eſt implicatiua non autem limitatiua. In Romana Saluiani interdicti. 1.Iun.1587.nu.8.* 789

Dictio, ſeu, *poteſt ſtare expoſitiuè. In Veliterana Bonorum, 13. Februarii 1579. num. 9.* 393

& licèt ponatur inter diuerſa, tamen arguit ſimilitudinem & conformitatem. ibid. num. 8. 393

Dictio, ſimiliter, *inducit diſpoſitionem ſimilem præcedenti. In Mutinen. Status. 9. Apr.1601.nu.1.* 1384

Dictio, ſolos, *omnes alios excludit. In Romana ſeu Peruſina Hæreditatis. 16. Maii 1588 nu.6.* 820

Dictio, ſponte, *in venditione apponitur ad exclu-*

exeludendam vim & metum. In Romana legati. 19. Mart. 1574. nu. 3. 224

Dictio, ſui, importat perſonalitatem. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. nu. 4. 1337

Dictio, ſuis, in teſtamēto refertur ad teſtatorē & non ad alium. Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. nu. 6. 553

Dictio, talium, eſt repetitiua certa & determinata qualitatis. In Parmen. Bonorum 27. Maij 1588. nu. 2. 822

Dictio, tantum, eſt dictio taxatiua. In Præneſtina Tranſactionis. 16. Maij 1575. n. 2. 257

Dictio, verſus, reſpectu loci nō includit locū. In Exina Bonorum. 6. Iun. 1572. n. 1. 167

Dictio, vltra citra, ſine copula, in teſte deponente de tēpore nō facit, vt cōprehēdatur totum tempus continuum. In Pacen. Decimarum. 16. Decembr. 1594. nu. 3. 1102

Dictio, vt infra, in dubio ſtat demonſtratiuè non limitatiuè, prout in dubio demonſtratiuè ſemper accipitur. In Præneſtina Bonorū 16. Mart. 1579. nu. 5. 399

DIES adiecta ſolutioni in contractu interpellat pro homine, & conſtituit in mora; maximè ſi adſit iuramentum. In Romana reſciſſionis contractus ſeu vſurarum. 19. Ianuar. 1575. nu. 1. 249

DIFFAMATIO ſimplex facit tantum inditiū ad inquirendum, non autem probat ad pœnam irrogandum; ſecus eſt in diffamatione, quæ æquipollet condemnationi. Veliterna Bonorum. 14. Nouem. 1578. nu. 3. 376

Diffamatio ad hoc vt pœnā irrogare ſit apta, debet eſſe talis, quæ inducat notorium. ibid. nu. 6. 376

Diffamatio, ad hoc vt inducat notorium requirit declaratoriam. ibid. nu. 7. 376

Bullæ loquentes de infamatis de homicidio nō poſſunt intelligi de ſola diffamatione, quæ ſufficit ad inquirendum, ſed ſunt intelligenda de tali diffamatione, quæ ſufficiat ad condemnandum. In d. Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 7. 393

Diffamatio duplex; altera ſimplex, quæ ſufficit ad inquirendum tantū; altera qualificata, quæ ſufficit etiam ad cōdēnandū. ibid. n. 6. 393

Ex probatione delicti non ſequitur probatio diffamationis vel notorij inexcuſabilis. ibid. nu. 15. 393

Iudex non poteſt declarare vel condemnare delinquentem vel homicidam vti notoriū vel vti diffamatum, niſi probata qualitate notorietatis vel diffamationis. ibid. nu. 14. 393

Sententia lata in contumaciam non inducit diffamationem ſufficientem. In d. Veliterna Bonorum. 14. Nouem. 1578. nu. 9. 376

Diffamati accipiūtur pro famoſis graſſatoribus, qui plura commiſſerunt homicidia. ibid. num. 11. 376

DIGNIOR qui eſt, præcedere debet. Illerden. præeminentiarum. 26. Iunij 1602. nu. 3. 1445

Collegiata eſt dignior parochiali. ibid. nu. 1. 1445

Denominatio, vt plurimum deſumitur à digniori. In Seguntina præeminentiarum. 22. Mart. 1604. nu. 4. 1495

DIGNITAS Pontificalis dicitur culmen dignitatum, cū in Eccleſiaſtica Ierarchia nō ſit maior ordo Epiſcopali. In Romana Pēſionis. 14. Febr. 1583. nu. 10. 606

Dignitas in Eccleſia, quòd ſit principalis poſt Pontificalē, non indiget verificatione, cū nō ſit de ijs, quæ reddunt Papam difficiliorem ad gratiam concedendam. In Capuana Rectoriæ. 28. Iun. 1596. nu. 3. 1199

Dignitates de iure cōmuni nō ſūt de Capitulo; niſi in ipſarū erectione exprimatur cōceſſio ſtalli in choro, & vocis in Capitulo. Cortonen. dignitatum. 10. Apr. 1570. nu. 1. 98

Dignitates quando ſunt de capitulo, ſi fructus menſæ Capitularis augeantur, debent & ipſæ tanquā Capitulares de augmento participare, quando diuinis interſunt, & ijs inſeruiunt. ibid. nu. 2. 98

Dignitas in Eccleſia etiam ſine prabenda eſt incompatibilis ſub eodem tecto cum Canonicatu. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembr. 1579. nu. 2. 420

Dignitates principales in Collegiata ſunt Papæ reſeruatæ. In Palentina Decimarum de Vſillos. 12. Febr. 1571. n. 3. 129

Qui erexit dignitatem in Eccleſia, & dotem aſſignauit, poteſt etiam ipſi erectioni legem imponere. In Seguntina Præeminentiarū. 22. Mart. 1604. nu. 1. 1495

Dignitates, quæ habent neceſſariam reſidentiam in Eccleſia, compelluntur reſidere per ſubtractionem fructuum & alia remedia à iure cōmuni & ſacro Concilio Tridentino tradita. In Valliſoletana Reſidentiæ. 8. Nouemb. 1602. nu. 3. 1452

Neceſſitas reſidendi determinatur ex eo, an dignitas ſit intitulata in ea Eccleſia vel ne, aliàs reſidētia dicitur merè facultatiua & voluntaria, non autem neceſſaria. ibid. n. 4. 1452

Abbatia eſt dignitas. Acheruntina fructuū. 28. Apr. 1581. nu. 7. 514

Reſcriptum directum ratione dignitatis, durat in illa perſona, quamdiu durat dignitas, & tranſit in ſucceſſorē illius dignitatis. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. num. 3. 1058

Dignitati non poteſt renūciari niſi in manibus ſuperioris. Item nec forma ſuccedendi, quæ eſt ei connexa, & indiuidua. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 1. 341

DILATIO temporis adiecta ſolutioni in contractu venditionis reſpicit ſolutionem debiti, non autem venditionem. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Martij 1584. nu. 1. & 3. 659

Dilationi plerunque ineſt conditio. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. num. 7. 743

Dilationes vt plurimum nō ſunt poteſtatiuæ. ibid. num. 4. 743

Examē factum extra terminum dilationum datarum eſt nullum. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. nu. 2. Deciſ. 583

Exceptio dilatoria, vt eſt diſcuſſionis debet opponi ante litem conteſtatam. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. nu. 7. 383

Item non habet locum in Saluiano interterdicto. ibid. nu. 9. 383

DILIGENTIAE, *quando non ſunt facta in tempore, nullius ſunt momenti. In Toletana Beneficij. 28. Nouem. 1578. n. 5.* 380

DIMISSIO *beneficij in manibus inferiorū cū reſeruatione penſionis fieri non poteſt. Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 10.* 1498

Dimiſſio beneficij facta in manibus patronorū poteſt per Epiſcopum habita de ea notitia acceptare. In Pampilonen. Parochialis de il Carbe. 15. Decemb. 1574. nu. 2. 246

Patroni non habent facultatem admittendi dimiſſionem beneficij, & ex dimiſſione huiuſmodi non reſultat vacatio. ibid. n. 1. 246

Per dimiſſionem poſſeſſionis factam cū proteſtatione & reſeruatione iuris ſui, & factā coactè, quis non priuatur poſſeſſione. In Pampilonen. Parochialis de Ianſi. vlt. Ianuar. 1601. nu. 5. 1383

Ad dimittendum beneficia incompatibilia dantur duo mēſes. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 10. 997

Tempus ad dimittendum beneficium nō currit durantibus moleſtijs ſiue iudicialibus ſiue extraiudicialibus. ibid. nu. 2. & 5. 997

Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui propter cōtrouerſiā motā ſuper beneficio nō potuit illud dimittere, quantū propter impedimentum ei fuit ablatum. ibid. n. 9. 997

Tempus datur ad dimittendum beneficium prius obtentum ea ratione, ne clericus dimittendo primum, ſi careat poſtea ſecundo, mendicare cogatur. ibid. nu. 11. 997

Terminus duorum menſiū qui datur in decreto de dimittendo computatur à die adepta poſſeſſionis, vel ab eo die quo per prouiſum ſteterit quo minus eam adipiſcatur. Segobien. Canonicatus. 6. Febr. 1589. n. 10. 856

Ad effectum vt non teneatur quis dimittere primum beneficium ſufficiunt moleſtia etiā extraiudiciales & de facto. Tiraſonen. Canonicatus. 9. Ianuar. 1598. nu. 2. 1254

Decretū de dimittendo non obligat ad dimittendū primum beneficium, niſi poſt adeptā pacificam poſſeſſionem ſecundi. In d. Tiraſonen. Canonicatus. 9. Ianuar. 1598. n. 1. 1254

Propter non dimiſſionem beneficij, quod quis ex decreto infra certum tempus dimittere tenebatur, non poteſt dici conſtare de non titulo, cum potuerit obtineri prorogatio. In Elnen. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. n. 5. 983

Stante decreto de dimittendo iuſtificatio obtenti non requiritur. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. nu. 2. 1470

DISCVSSIONIS *exceptio ante litem conteſtatam opponi debet. In Romana Domus. 10. Maij 1570. nu. 1.* Deciſ. 103

& in ead. 29. Mart. 1574. nu. 1. 227

& in Romana Cēſus. 10. Decem. 1578. n. 7. 383

Exceptio diſcuſſionis eſt dilatoria. ibid. n. 1. 227

Diſcuſſionis exceptio an veniat ſub generali oppoſitione generalia contra. ibid. nu. 2. 227

Iudex procedens ad vlteriora cenſetur tacitè reiecisse exceptionem diſcuſſionis, ſi pars nihil replicauerit. ibid. nu. 4. 227

Iudex non obſtante exceptione diſcuſſionis etiam in tēpore oppoſita poteſt iuſtè procedere ad vlteriora, ſi principalis debitor ſit decoctus, & non ſit ſoluendo, vel ſi ſit admiſſus ad c. Odoardus. ibid. nu. 5. 227

Diſcuſſionis exceptio non habet locum in Saluiano interdicto. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1578. nu. 9. 383

& in Peruſina Bonorū. 15. Maij 1577. n. 1. 327

Habens ſpecialem hypothecam ſuper re non poteſt redire ad generalem, niſi facta prius diſcuſſione ſpecialis. ibid. 10. Decem. nu. 1. 383

DISMEMBRATIO *beneficij ſeu diuiſio facta cauſa cognita, & de conſenſu Rectoris valet. Toletana Beneficij. 12. Oct. 1579. n. 1.* 414

Ex ſolēnitatibus adhibitis in diſmēbratione vel alienatione rei Eccleſiaſtica reſultat praſumptio vtilitatis in dubio. ibid. n. 2. 414

Diſmembratio per Ordinarium fieri poteſt in parochiali admodum pingui, cum pinguedo illius dicatur cauſa ſufficiēs diſmēbrationis Toletana Beneficij. 2. Decem. 1579. n. 1. 428

Priuilegium ſeu facultas diſmembrandi Cōmendas vel beneficia conceſſum religioni intelligitur limitatè, quando ſcilicet beneficia pro tempore vacauerint non antē non data vacatione. In Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 1. 772

In diſmebratione ſeu diſtractione bonorum Eccleſia, obſeruanda ſunt ea, qua de iure communi requiruntur, quando ordinaria poteſtate proceditur. ibid. nu. 4. 772

Epiſcopus non poteſt diſmembrare fructus vnius beneficij, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus requiſitis in alienatione bonorum Eccleſia. Mediolanen. Diſmembrationis. 28. Ianuar. 1594. nu. 1. 1062

In diſmembratione fructuum vnius Eccleſia neceſſarius eſt cōſenſus Rectoris. ibid. n. 2. 1062

DISPENSATIO *facilius admittitur quàm abrogatio, cum minus afferat praiudiciū. In Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouembr. 1582. nu. 7.* 590

Sublato per diſpēſationem vno impedimento aliud remanet. In Lucana Beneficiorū. 4. Nouem. 1579. nu. 3. 420

Facilius permittitur diſpenſatio, vt in iam ſuſceptis ordinibus quis miniſtret, quàm quòd ad ordines promoueatur. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583. nu. 6. 625

Papa ſcienter gratiam faciens inhabili cenſetur cum eo diſpenſare. ibid. nu. 8. 625

Is dicitur inhabilis ad clericatum abſq. diſpenſatione, qui habet oculum effoſſum vel erutum

erutam, licèt in pupilla ſolum, itaut oculo carere dicatur, cum prohibitus ſit diuinis applicari miniſterijs. ibid. nu. 1. 625

Habens maculam in oculo, quæ viſum impedit, licèt non inducat magnam deformitatem, neque generet ſcandalum in populo, diſpenſatione tamen Epiſcopi indiget; ſecus eſt in mutilatione, quæ requirit Papæ diſpenſationem. ibid. nu. 3. & 5. 625

Epiſcopus diſpēſando ad clericatum cum corpore vitiato, debet hoc facere cum cauſæ cognitione. ibid. nu. 7. 625

Diſpenſatio mixta cum prouiſione cenſetur vnica prouiſio in odium impetrantis, & ſi diſpēſatio ſit ſubreptitia tota gratia corruit ſecundum magis communem opinionem. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 6. 420

Subreptio in gratia diſpenſationis facit totā gratiam corruere & non ſolam diſpēſationem. In d. Lucana Beneficiorum. 16. Nouembr. 1580. nu. 1. 483

Mentio cura non facta in gratia facit gratiā ſubreptitiam tam reſpectu diſpenſationis, quàm prouiſionis ſecundum communem opinionem. ibid. nu. 2. 483

Diſpenſatio de retinendo Archipresbyteratū cum Canonicatu non facta mentione de præbenda illius dicitur ſubreptitia, ſi præbendæ ſint incompatibiles; an autem ſubſtineatur ex clauſula, etiam quòd ſit beneficiatus. vid. in d. Lucana Beneficiorum. 4. Nouembris 1579. nu. 1. 4. & 5. 420

Diſpenſatio ad retinenda plura beneficia ſub eodem tecto narrata in gratia iuſtificari debet. Teleſina Beneficij. 31. Ian. 1594. n. 1. 1064

Duo beneficia difformia ſub eodem tecto cum diſpenſatione Ordinarij retineri poſſunt. ibid. nu. 2. 1064

Qui diſpenſatione non indiget, dicitur in concurſu magis idoneus ad beneficium. In Calaguritana Beneficij. 20. Febr. 1587. n. 2. 767

Diſpenſatus ad duo beneficia, ſi de facto poſſeſſionem tertij obtineat, amittit beneficiū diſpenſationis. In Romana Penſionis. 28. Nouembr. 1586. nu. 3. 758

Diſpenſatio ad matrimonium obtenta radicē matrimonij conualidat, & illud vſque ab initio approbat, quæ approbatio ad effectū legitimitatis prolis poteſt fieri etiā vno ex coniugibus mortuo, quando obſtat tantum impedimento legis canonicæ ob conſanguinitatem. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Mart. 1595. nu. 1. & 2. 1121

Tractatus de contrahendo matrimonio probatur ex diſpēſatione obtenta, ex qua arguitur enixa volūtas cōtrahēdi matrimoniū. Parmen. Status. 23. Octob. 1592. nu. 1. 1000

Mandatum pro obtinenda diſpenſatione matrimoniali facit, quòd dicatur conſtare de enixa mente volentis cōtrahere. ibid. n. 10. 1000

Petitio diſpenſationis ad contrahendum matrimoniū oſtendit prius non fuiſſe contractum, aliàs ſupplicandum eſſet pro diſpenſatione ſuper contracto. In d. Parmen. Status. 24. Maij 1591. nu. 5. 949

Intentio Papæ, quando diſpenſat in gradu prohibito, eſt ſolum dandi facultatē cōtrahēdi non autem approbandi & ratum habendi, quod illicitè geſtum eſt. In Valentina Matrimonij. 10. Nouemb. 1595. n. 5. 1156

Promiſſio de ducendo eā, quæ ſibi eſt coniuncta facta ſub conditione ſi Papa diſpēſauerit, ſequuta diſpenſatione non habet vim matrimonij nec minus ſponſalium; niſi ſequatur nouus conſenſus. ibid. nu. 4. 1156

Solutio expenſarum facta pro obtenta diſpēſatione matrimoniali non habet vim noui conſenſus. ibid. nu. 7. 1156

Si matrimonium ſit nullum propter impedimentum occultum & partes poſtea in matrimonio iam contracto permanere liberè conſentiunt, ex ſtylo Pœnitentiariæ Papa ſolet diſpenſare, itaut de nouo poſſit cōtrahi non repetitis ſolemnitatibus à ſacro Cōcilio Tridentino requiſitis: ſi verò impedimentum ſit manifeſtū, iterum contrahendū eſt repetitis ſolemnitatibus. Toletana Matrimonij. 15. Decemb. 1589. nu. 1. 900

Litteræ diſpenſationum matrimonialium & ſimiles prouinciæ Abbatis ſeu Prioris nullius iuriſdictionis habētis ſuā iuriſdictionē quaſi Epiſcopalē ei remitti debēt. Nullius della Serena. 19. Nouem. 1593. nu. 1. 1052

Statutum ex quo reſultat priuilegiū, tolli nō poteſt, nec ſuper illo diſpenſari. Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouem. 1582. n. 6. 590

DISPOSITIO *recipit interpretationem ab obligatione. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 9.* 447

Acceptans diſpoſitionem aliquam cenſetur eā acceptare cum ſua qualitate. ibid. n. 11. 447

Vbi diſpoſitio eſt clara, non debemus vlterius inueſtigare. Romana Domus in Tranſtiberim. 15. Febr. 1585. nu. 3. 689

Vbi habemus claram verborum diſpoſitionē, ab ea non eſt recedendum, niſi certiſſimis argumentis conſtet de contraria mente diſponentium vel de errore. ibid. nu. 2. 689

Dubia diſpoſitio teſtatoris per claram declaratur, non è contra. In Bononien. Fideicōmiſſi de Matthesilanis. 19. Iun. 1600 n. 7. 1373

Vna & eadem diſpoſitio nō debet diuerſo iure cenſeri ſed æqualiter determinari; niſi adſit diuerſa ratio, etiam ſi ſimus in eodem contextu orationis. Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. n. 10. 1438

In qualibet diſpoſitione attēdendum eſt, quod licèt ſecundum æquitatem, & quod decet ſecundum honeſtatē, & poſtremo quod expedit ſecūdū vtilitatē. Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Mar. 1591. n. 18. 942

In vna quaque diſpoſitione ſemper cenſetur reſeruatum ius tertij. In Louanien. Iurisnominandi. 21. Iun. 1602. nu. 8. 1444

Diſpoſitio hominis in dubio cenſetur regulari

cum diſpoſitione legis, cui cenſetur ſe conformare voluiſſe. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. n. 5. Deciſ. 968

Diſpoſitio, quæ nos reducit ad ius commune, dicitur fauorabilis. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maÿ 1576. n. 1. 300

Ad hoc vt diſpoſitio dicatur contra ius, ſufficit, vel quòd ſit contra legem ſcriptam, vel contra rationem ipſius legis, ſiue expreſſã ſiue deſumptam ex mente. In Toletana Decimatum. 20. Nouemb. 1587. n. 2. 802

Diſpoſitio limitata non poteſt acceptari niſi cum ſua limitatione. In Portuen. Bonorũ de Columnis. 16. Maÿ 1580. n. 4. 461

Fundans ſe in diſpoſitione qualificata tenetur illam qualitatem verificare. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maÿ 1579. n. 6. 404

Et in Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maÿ 1586. num. 8. 738

Et in Cæſarauguſtina Decimarum. 3. Iunij 1577. n. 1. 332

Omnis diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus, & quomodo intelligatur. Louanien. Iurisnominaudi. 26. Iun. 1602. n. 2. & 10. 1444

Limita ſecus eſſe in ijs, quæ ſe poſsũt haberi ad augmentum & diminutionem. vt in Cæſarauguſtana Alimentorum. 12. Decemb. 1572. n. 1. & 3. 179

Non omnis expreſſio falſi vitiat diſpoſitionem, ſed ea tantum, quæ ſi fuiſſet vera, induxiſſet ad ſic diſponendum, vel ſi ſciuiſſet falſum diſponens, vel non diſpoſuiſſet, vel non ſub eadem forma. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Martij 1591. n. 5. 940

Diſpoſitio locum non habet, quando vnum præſupponitur & ſuper eo diſponitur, niſi adſit præſuppoſitum. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 10. 121

Quando vnum præſupponitur et ſuper eo diſponitur non habet locum diſpoſitum niſi verificetur præſuppoſitũ, & ceſſante præſuppoſito ceſſa diſpoſiti applicatio. In Romana ſeu Peruſina hæreditatis. 16. Maÿ 1588. n. 3. & 8. 820

Et in Vrsaunen. Epiſcopatus. 21. Octobr. 1594. n. 2. 1090

Et in Ortonẽ. Pẽſionis. 25. Iun. 1601. n. 2. 1400

DISTRIBVTIONES *debentur etiam non ſeruienti impedito ex legitima cauſa. In Salamantin. Cẽſurarũ. 5. Nouẽb. 1597. n. 5.* 1239

Diſtributiones quotidianæ nec fructus debẽtur non reſidenti. In Carthaginen. Fructuum. 29. Maÿ 1595. n. 1. 1131

Idem eſt in abſente à reſidẽtia pro tractãdo negotio, quod per alias perſonas puta per procuratores tractari poteſt. ibid. n. 4. 1131

Diſtributiones quotidianæ dantur abſenti ex iuſta cauſa, & vbi adeſt conſuetudo, aliàs ſecus. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. n. 5. 426

Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi diſtributiones quotidianas excommunicato. Salamantina Cenſurarum. 11. Decemb. 1595. num. 2. Deciſ. 1164

Mandatum de manutenendo in perceptione diſtributionum quotidianarum in abſẽtia non eſt concedendum, & in hoc non iuuat conſuetudo. In Baren. Emolumentorum. 19. Iun. 1595. nu. 1. 1140

Diſtributiones quotidianæ dicuntur, licet dietim non diſtribuantur, ſed ſolum in fine anni. ibid. nu. 2. 1140

Diſtributiones quotidianæ defuncto beneficiato non remanent Eccleſiæ, ſed beneficiati, & ei ita acquiruntur vt ad hæredes quoſcumque tranſmittantur ſecundum com. opin. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. nu. 6. 594

DISTRICTVS *nõ probatur per teſtes, qui ignorant iter, & deponunt in confuſo. Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. n. 2.* 1482

Ad probandũ quòd locus ſit in diſtrictu, an & quãdo admittatur menſuratio. d. Balneoregien. Bonorũ. 14. Iun. 1600. n. 1. 3. & 6. 1370

Teſtis deponens de publica voce & fama per verbum eſt tantum, ſuper diſtrictu ſeu diſtantia loci, non probat. In d. Balneoregien. Bonorum. 16. Iun. 1597. nu. 1. 1238

Vrbs Tiburtina eſt in diſtrictu Romæ. In Tiburtina incendij. 20. Nou. 1595. nu. 1. 1161

Quando Ciuitas in diſtrictu poſita non habet particulare ſtatutum, recurrendum eſt ad ſtatutum Ciuitatis dominantis ibid. n. 2. 1161

Appellatione Oppidanorum non veniunt diſtrictuales. In Salamantina Iuriſdictionis. 3. Iun. 1580. nu. 7. 467

DIVERSITAS *nominum arguit diuerſitatem rerum. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 16. Iun. 1595. nu. 3.* 1137

& in Exina Bonorum. 14. Iu. 1581. n. 1. 528

Ex diuerſitate inſtrumentorum an & quandò præſumatur diuerſitas crediti. Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. nu. 5. 1425

Actio diuerſa & cumulatio plurium controuerſiarum inducunt cauſæ diuerſitatem tã reſpectu rerum quàm perſonarũ. Romana pratenſi. Affictus. 18. Apr. 1572. n. 2. 164

DIVISIO *non præſumitur, niſi probetur. Romana Legitimæ. 9. Decem. 1598. n. 10.* 1303

Diuiſio non trahitur ad non expreſſa. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. nu. 1. 1337

In diuiſione neceſſarius eſt conſenſus eorum, de quorũ præiudicio agitur. ibid. n. 3. & 4. 1337

Diuiſio facta inter aliquos debet tribui cauſæ immediatæ. In Calaguritana de Villoria. 12. Decemb. 1572. nu. 1. 180

Diuiſio facta de aliquibus bonis non debet extendi ad alia bona, neque ad aliàs cauſas. Tiburtina Compromiſſi. 9. Maÿ 1586. n. 4. 739

Diuiſio loquens de prælegatis & ijs, quæ tempore diuiſionis debebantur nõ comprehendit quod in futurũ deberi poteſt ex cauſa purificationis fideicommiſſi. Fauẽtina Bonorũ de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 7. 536

Ex diuiſione inter fratres probatur quænam

bona

bona ſint paterna & fideicommiſſo ſubiecta. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 1. Deciſ. 553

Diuiſio inter fratres facta de bonis fideicõmiſſo ſubiectis, cum licentia alienandi verbis ampliſſimis concepta facit, quòd emptor ſequuta alienatione moleſtari non poſſit, ſiue habita notitia fideicommiſſi ſiue non, ſecundum communem Bartoli opinionem. In Romana Legitimæ. 16. Decemb. 1591. n. 7. 969

Renunciatio fideicommiſſi facta inter diuidẽtes bona fideicommiſſo ſubiecta, reſtricta ad effectum vt diuidentes poſſint bona alienare, non ſequuta alienatione nullum renunciationis parit effectum. ibid. n. 9. 969

Pactum in diuiſione inter fratres poſitũ, quòd in euentum, quòd appareat alterum nõ eſſe participem niſi de tanta parte & non de maiori, non impedit iuris ſui proſequutionẽ in re ad eum tangente, qua per alterum poſſidetur. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 2. 739

Ex perceptione fructuum & ſuſtentatione quando probetur diuiſio inter fratres. In Romana Legitimæ de Rouilijs. 7. Iunij 1599. num. 2. 1318

De diuiſione fratrum & ſeparatione à cõmunione bonorum ſatis ex eo dicitur conſtare, quòd frater ſe contulit ad habitandum in aliam Ciuitatem. In Tiburtina Bonorum, ſeu Compromiſſi. 25. Iun. 1586. n. 1. 747

Sequuta ſemel diuiſione inter fratres, ſi in aliqua re adſit ſocietas ſeu participatio, ex ea non infertur ad vniuerſalem communionẽ, & ſocietatem bonorum. ibid. n. 4. 747

Sequuta ſemel diuiſione prætendẽs iterum cõtractam fuiſſe bonorum ſocietatem debet eã probare vel per conuentionem expreſſam, vel per actus tales, qui citra ius & nomen ſocietatis fieri non poſſint. ibid. n. 2. 747

Actus quamplures, negotiatio, adminiſtratio, & alia geſta nomine proprio arguunt diuiſionem inter fratres non probata ſocietate vel communione. ibid. n. 3. 747

Conuentio ſeu pactum, quòd in diuiſione inter fratres quiſque pro rata ſentiat damnum et incommodum, dicitur conformis diſpoſitioni iuris cõmunis, aliàs reſultaret iniquitas. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. n. 2. 723

Euictio rei venditæ, quæ fratri contigit in diuiſione facta cum pacto quòd quiſque in dicta diuiſione ſentiat damnum & incommodum pro rata caſu, quo ſequeretur euictio, intelligi debet de ea quæ euenit à tertio & non à venditore. ibid. n. 8. 723

Magnus Magiſter religionis per diuiſionem Commendarum non poteſt præiudicare militibus ſine eorũ cõſenſu. Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimẽtorũ. 24. Ianu. 1600. n. 5. 1337

Beneficia nouiter erecta in Epiſcopatu diuiſo poſſunt etiam obtineri ab ijs, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo non diuiſo. ibid. n. 6. 1337

Sentẽtiæ acceptatio in parte & partibus, ſi capitula non recipiant diuiſionem, ſed ſint connexa, non valet; ſecus ſi non non ſint cõnexa, & recipiant diuiſionem. In Calaguritana de Villoria. 12. Decemb. 1572. n. 4. 180

DIVORTIVM *& ſeparatio tori à pari procedunt. In Biſuntina Augmenti Dotis. 24. Maij 1599. n. 2.* Deciſ. 1315

DOLVS *ſine ſcientia eſſe non poteſt. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 4.* 20

Dolus ex mendacio arguitur. In Romana domus de Manillis. 4. Maij 1583. n. 4. 617

Dolus ex his colligi non poteſt, quæ iure permittente pro ſui defenſione in iudicio allegantur. ibid. n. 9. 617

Dolus ex quibus coniecturis & circumſtantijs excludatur. In Romana Iuriſpatronatus. 8. Iunij 1584. n. 4. 668

Dolus non poteſt dari in eo, in quo quis commodum non ſentit. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. n. 7. 1059

Qualibet cauſa etiam colorata excuſat à dolo, vt eſt communis opin. ibid. n. 4. & 6. 1059

Et in Portuẽ. Bonorũ. 24. Octob. 1580. n. 8. 477

Idẽ eſt de qualibet cauſa ẽt beſtiali. Portuen. Bonorũ de Columna. 14. Mart. 1578. n. 19. 356

Dolus, qui deducitur ex non facto, debet ſupponere potentiã in faciẽdo, & ob id licita eſt moræ purgatio. d. Tiburt. 19. Ian. 1594. n. 9. 1059

Et in Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 5. 577

Dolus non poteſt conſiderari in eo, quod non eſt aptum alicui nocere, vt etiam dicitur in falſitate. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 20. 356

Subreptio ſine dolo eſſe non poteſt. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 4. 20

Recuſans ſoluere id, ad quod tenetur, præſumitur eſſe in dolo. In Romana Domus de Manellis. 4. Maij 1583. n. 5. 617

Dolus non probatur ex eo quòd quis nõ ſoluerit, quia creditor à principio non fuerit cõtentus conditione ſoluendi. ibid. n. 12. 617

Negans debitum ad quod tenetur iuxta formam inſtrumenti iurati dicitur eſſe in dolo. ibid. n. 3. 617

Licitum eſt nullitatem actus allegare, etiam ſi adeſſet aliquis dolus vel culpa, quando ſit in reticendo aliquid, non in exprimendo falſum. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 22. 356

Dolus dans cauſam contractui annullat contractum, vel ſaltem facit eſſe locum redibitoriæ. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Apr. 1598. n. 3. 1275

Emens ſciẽter rẽ ſubiectã reſtitutioni non poteſt vti exceptione doli. ibid. num. 4. 1275

Dolus ad effectum l. ſi quis maior. C. de tranſaction. debet eſſe manifeſtiſsimus, aliàs competit tantum actio ex empto rem liberam tradi. ibid. n. 5. 1275

Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. habet tantum locum cõtra doloſum, & ſuf-

ſicit dolus præſumptus ex inobſeruantia contractus. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. n. 2. & 5. Deciſ. 1059
Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de trāſaction. nō habet locum niſi concurrente dolo, qui debet plenè & concludenter, nō præſumptiuè probari. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 1. & 7. 617
Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. requirit dolum, & eo ceſſante ceſſat. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 6. 577
Vbi adeſt dolus, mora etiam de iure Canonico purgari non poteſt, etiam ſtante iuramento. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 5. 577
Aduerſus dolum & malam fidem nulla præſcriptio opponi poteſt. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 15. 1360
Spoliator doloſus & violentus nulla præſcriptione etiam mille annorum ſe tueri poteſt ſecundum receptiſſimam Canoniſtarum opinionem, declaratur tamē ibid. vt n. 2. et 13. 1360
Vbi datur læſio, non ſemper eſt verū, quòd detur dolus re ipſa impediens præſcriptionem. In Anconitan. Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 10. 602
Dolus in re conſtituit in mala fide. ibid. n. 6. 602
Paria ſunt quòd quis poſſideat, vel quòd dolo aut lata culpa deſierit poſſidere in remedio actionis hypothecariæ. In Romana Pretij Vineæ. 25. Iunij 1584. n. 1. 672
Qui cautionem pro euictione nō exigit, quando competit, dolo carere non videtur, & ob id ab obligatione non liberatur. ibid. n. 2. 672
Ex quo quis defecit in ſolutione, non arguitur dolus. In Rauennaten. Damnorum & Intereſſe. 27. Octob. 1603. n. 1. 1475
Teſtamentū, quod quis dolo inductus fuit condere, dicitur nullum, cum liceat blādis verbis, non autem doloſis quem inducere ad teſtandū. Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. nu. 9. 336
Dolus ad annullandum teſtamētum debet eſſe talis, qui virum peritum fallere poſſit. ibid. n. 10. 336
Non omnis qui procurat ſe hæredem fieri, dicitur eſſe in dolo. ibid. n. 11. 336
Exceptio contra teſtamentum per dolum conditum an poſſit à tertio opponi, vel potius competat fiſco. ibid. n. 12. & 14. 336
Qui fuit in cauſa, quòd teſtamētum dolo fuerit factum alio priori exiſtente rectè facto, tenetur ad duplum, niſi aliud ſuaderet inimicitia, quæ poſt primū teſtamētū conditum ſuperuenerit cum hærede. ibid. n. 13. 336
DOMICILIVM qualiter contrahatur. Romana Donationis. 12. Febr. 1596. n. 2. 1170
Ex habitatione per decennium extra Vrbē concludenter dicitur probata mutatio domicilij, & receſſus ab ea animo non redeundi, licèt aliquando ad Vrbem reuerſus ſit, ſed tamen non multam morā fecerit. Romana ſeu Florētin. hæreditatis. 1. Iul. 1592. n. 2. & 4. 929
Bona ſunt de loco, in quo quis habet domicilū, licèt ſint mobilia alibi ſita, quando ſunt reuerſura ad loci domicilij, aliàs ſunt de loco in quo reperiuntur. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. ſub n. 7. Deciſ. 352
Statutum domicilij viri attenditur circa lucrum dotis. In Portuen. Bonorum. 6. Martij 1581. n. 5. 504
DOMINIVM eſt difficilis probationis, & ideo probatur ex cōiecturis & indicijs, & etiam ex confeſſione. In Anconitana Coriorum. 18. April. 1580. n. 6. 453
Dominium ex confeſſione probatur ſed non transfertur. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 2. 553
Dominium probatur ex inſtrumento emptionis; maximè accedentibus adminiculis. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. n. 1. 927
Dominium probatur ex inſtrumētis inueſtituræ. Item ex confeſſione inueſtiti. In Vicen. Decimarū feudaliū. 28. Apr. 1589. n. 2. 869
Solutionēs per ſe non probāt dominium bonorū inueſtitorum; niſi concurrat tantum temporis ſpatiū, quod inducat præſcriptionem. ibid. n. 3. 869
Vbi agitur de dominio incidēter, illud ex ſola poſſeſſione probatur; & hoc procedit, quando poſſeſſio eſt pacifica, ſecus ſi vitioſa. In Placentina Bonorum. 1. Iulij 1588. n. 1. 832
Vt locum habeat deuolutio, neceſſe eſt prius docere de dominio, quod non poteſt ſufficienter cōſtare ex recognitione & ſolutione laudemij & annua reſponſione ſeu canone. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouemb. 1602. n. 1. 1453
Deuolutio ob deteriorationem nō habet locum non concurrente concludēte dominij probatione. ibid. n. 4. 1453
Cōſolidatio dominij fit iure prælationis vel cōmiſſi, vel finita generationis. In Romana Muri. 8. Iunij 1587. n. 4. 789
In cōſolidatione vtilis dominij cū directo extenſio fit de caſu ad caſum ex identitate rationis. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 7. 288
Confeſſio recognoſcentis dominiū probat nō ſolū titulū, ſed etiam ius recogniti. In Vicentina feudi decimarum. 15. Mart. 1602. n. 3. 1424
Confeſſio dominij non præiudicat tertio, quatenus ad aliū ſpectet, præiudicat tamē recognoſcenti & confitenti dominiū. ibid. n. 2. 1424
Tertius opponens de dominio impedit reſtitutionem. Romana Vineæ. 8. Febr. 1580. n. 2. 444
Ex confeſſione non transfertur dominium, ſed probatur. In d. Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 2. 553
Nuda poſſeſſio ſine titulo non transfert dominium. In Romana Domus de Barbarellis. 4. Iulij 1590. n. 2. 929
Dominium non transfertur venditione ſed rei traditione. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iunij 1587. n. 13. 787
Et in Romana Euictionis. Domus. 5. Iulij 1599. n. 3. 1324

Ven-

Vendens rē probibitā alienari nō tenetur præciſè dominium in emptorem transferre, ſed tantum ad intereſſe tenetur. ibid. num. 17. 787
& in d. Romana Euictionis Domus. 5. Iulij 1599. n. 2. 1324
Dominium rei prohibita alienari non transfertur in emptorem. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 11. 321
Probibitio alienationis rei impedit dominij translationem, fideicommiſſum verò non impedit, bene illum reuocat. ibid. n. 13. 321
Scriptura continens promiſsionem de vendendo non autem venditionem, non transfert dominium. In Romana Vinea. 27. Aprilis 1584. n. 2. 661
Per ſubbaſtationem rei non infertur ad dominij tranſlationem in neceſſarium antecedēs, niſi adſit expreſſus cōſenſus. In Romana domus de Barbarellis. 4. Iul. 1590. n. 3. 929
Per ceſsionem nō transfertur dominium, quādo debitor cedit bonis ſimpliciter, ſecus in ceſsione conuentionali cum ſuſceptione oneris ſoluendi alijs. In Romana prætēſa nullitatis contractus. 9. Mart. 1584. n. 4. 659
Per alienationem bonorum nullam, etiam ſecuta traditione non eſt tranſlatum dominium. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. num. 6. 540
Traditio rei operatur dominij tranſlationem. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. num. 10. 1480
Traditio rei, licèt ſit apta trāsferre dominium, intelligitur tamen dummodo præcedat contractus habilis. Cæſaraugustana Alimentorum. 20. Febr. 1573. n. 2. 196
Alienari propriè an dicatur, quod in dominio retinetur. ibid. n. 3. 196
Adminiſtratio, annexio, vel incorporatio, licèt videantur importare dominium, recipiunt tamen interpretationem ſecūdum ſubiectam materiam, cum regulariter habens adminiſtrationem tantum, non dicatur habere dominium. ibid. n. 1. 196
Dominium rei reſpectu vſus verificari poteſt. Calaguritan. Capella. 16. Iun. 1584. n. 1. 652
Inſignia familia in re ſeu loco deleri nō debēt, & aliquo modo probant dominium. ibid. n. 2. 652
Docens de dominio incontinenti impedit immiſsionem in poſſeſsionē vigore. l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. n. 4. 83
Leges abhorrent dominia rerum ſtare ſemper in incerto. In Nullius ſeu Mediolanen. remedij redintegranda. 17. Maij 1600. n. 4. 1360
Dominium rei probibita alienari non dicitur pleno iure ſpectare ad eū, cui facta eſt probibitio. Romana Cēſus. 15. Mart. 1577. n. 1. 321
Dominium rei probibita alienari pleno iure non ſpectat ad probibitum, vbi agitur de vtilitate & aſtimatione rei. ibid. n. 2. 321
Abſurdum eſt dominum directum ignorare nomen rei ſua. In Rauennaten. Vallium. 20. Maij 1580. n. 1. 463
Quis non poteſt eſſe dominus fundi & ſuper eo habere cenſum; ſecus eſt, ſi dominus efficiatur ſed reuocabiliter, vt puta per adiudicationem. In Romana Cēſus. 10. Maij 1589. num. 3. 871
DONANS *renūciare poteſt beneficio l. ſi vnquā. C. de reuoc. donat. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 2.* 421
Donans, qui ſibi reſeruauit de aliquibus bonis donatis facultatem diſponendi generaliter & ſpecialiter tam inter viuos, quām in vltima volūtate, de ijſdem diſpoſuiſſe intelligitur in inſtitutione vniuerſali. Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 21. 559
Donans bona ſua quæ per pactum vel contractum erāt alteri prius obligata, cēſetur donaſſe ius illud, quod ipſe durāte vita ſua habet, nō autē pro tēpore, quo obligatus eſt alteri reſtituere, etiam ſi donatarius recipiat pro ſe & hæredibus quibuſcunque. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 1. 421
Interpretatio fieri debet, quæ conueniat menti & intentioni donantis, præſertim ſi verbis etiam conueniat. In Romana Compromiſſi. 17. April. 1573. n. 14. 201
Declarationi donantis in dubio ſtandum eſt. In Albanē. Donationis. 26. Octob. 1588. n. 14. 837
Aſſertioni donantis nō ſtatur ſuper cauſa donationis. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. num. 4. 201
ſecus eſt concurrētibus adminiculis. In Rauennaten. Donationis. 29. Apr. 1596. n. 9. 1184
Donans cenſetur ſolum donare ius, quod habet durante vita ſua nō autem pro tempore quo obligatus eſt alteri reſtituere. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1573. n. 1. 421
DONATARIVS *tenetur in foro cōſcientia ad reſtitutionem filijs natis propter diſpoſitionē l. ſi vnquam. C. de reuoc. donation. quæ eſt adeo fauorabilis, vt id operetur. In Albanē. Donationis. 26. Octob. 1588. n. 12.* 837
Donatarius poſt ſex menſes nō poteſt amplius eligere, in quam cauſam velit donationē acceptare, nec poteſt reuocationi cōſentire. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. n. 27. 201
Sufficit ratificatio donatarij poſt mortē donātis. Rauēnatē. Donation. 29. Apr. 1596. n. 13. 1184
Donatarius an poſſit acceptare donationem poſt mortem donantis reſpectu acquiſitionis dominij vel reſpectu acquiſitionis actionis ad tradendum. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. n. 6. & 7. 472
Donatarius, qui accedit obligationi rei ſibi donatæ, ſuper qua fuit impoſitus cenſus, ſibi præiudicat, ſed non reſpectu donationis. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februarij 1582. num. 1. 559
Donatario abſenti ius quæritur ex ſtipulatione notarij. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. n. 10. 1184
D O N A T I O *aliud eſt, aliud inſtrumentum donationis. In Racanaten. Donationis. 28. Iunij 1577. n. 4.* 143

Donatio latius interpretatur quàm vltima voluntas. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1581. n. 5. Deciſ. 534

In donatione ea ſemper eſt ſumenda interpretatio, per quam ſuſtineatur donatio, & valeat eo modo quo valere poteſt. In Romana Compromiſſi. 17. April. 1573. n. 21. 201

Donatio in dubio præſumitur ſimplex & non ob cauſam, quãdo donans nõ ſe firmat ſuper certa et indubitata cauſa, ſed plures cauſas allegat gratia colorandæ donationis. ibidem num. 2. 201

Cauſæ appoſitæ in donatione ad abundatiorem cautellam validitatis actus non debent contrarium operari. ibid. n. 15. 201

Donatio continens cauſas inter ſe repugnantes non valet. ibid. n. 26. 201

Plures cauſæ expreſſæ in donatione, in quarũ nulla ſe firmat donans denotant, quòd erat omnino donaturus etiã extra illas cauſas; & tales cauſæ expreſſæ dicũtur potius cauſa impulſiuæ, quàm quòd inducant ad diſponendum. ibid. n. 9. 201

In donatione ex cauſa, quatenus cauſa concurrit cum donatione, eatenus donatio non dicitur eſſe ſimplex; quatenus verò excedit cauſam, dicitur propriè donatio. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. n. 20. 416

Cauſa oneroſa donationis eſt ea, quæ reſpicit commodum & vtilitatem donantis; ſi verò reſpiciat commodum donatarij, vel ex ea donans nullum commodum percipiat, non dicitur oneroſa. ibid. n. 17. 416

Donatio facta ex cauſa dotis non indiget inſinuatione. In Romana Compromiſſi. 19. Decemb. 1572. n. 10. 181

Donatio remuneratoria nõ eſt ſimplex & gratuita donatio, ſed potius quædam permutatio, & titulus oneroſus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. n. 13. 416

Ex donatione remuneratoria detrahitur legitima. ibid. n. 14. 416

Donatio remuneratoria in eo, quod excedit merita, dicitur donatio pura & ex mera liberalitate. ibid. n. 31. 416

Donatio quando dicatur remuneratoria et nõ pura. In Rauennaten. Donationis. 29. Aprilis 1596. n. 1. 1184

Clauſula iſta, pura, libera &c. poſita in donatione eſt ſolita apponi de ſtylo notariorum, & non repugnat donationi remuneratoriæ. ibid. num. 2. 1184

In donatione remuneratoria non requiruntur ſolemnitates ſtatutorum, quod verũ eſt pro qualitate meritorum, & quando merita probantur. In Romana Donationis. 12. Februar. 1596. n. 4. & 5. 1170

Donans ſi dicat in donatione ſe donare ob benemerita, & poſtea dicat ſe liberè, purè, & ſimpliciter donare, cenſetur ſimplex donatio & non ob cauſam aut ob remunerationem. In Romana Compromiſſi. 19. Decembris 1572. n. 8. Deciſ. 181

In donatione facta ex cauſa meritorum, regulariter merita probari debẽt, nec ſtatur ſimplici enunciationi donantis. ibidem num. 9. 181

Enunciatio benemeritorum in donatione ſpecificè fieri debet. In Palentina Decimarum de Vſillos. 14. Maij 1574. n. 1. 231

Donatio ob benemerita regulariter non valet, ſi de ijs non conſtet; maximè in donationibus, quæ aliàs ſunt nulla vel prohibita. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. num. 4. 1184

Merita an probentur iuramento donãtis. ibidem num. 5. 1184

Iuramẽtum criticum an poſſit ſupplere plures defectus in donatione. ibid. n. 15. 1184

Defectus inſinuationis per iuramẽtum ſuppletur. ibid. n. 14. 1184

Donatio iurata non indiget inſinuatione, cum per iuramẽtum defectus inſinuationis ſuppleatur, etiam ſi ſtatutum requirat, quòd donatio inſinuetur; quod maximè procedit quando per donantem fuit ſtatuto renũciatum. In Romana Donationis. 13. Iunij 1588. num. 5. & 7. 746

quòd procedit etiam in inſinuatione per ſtatutum requiſita contra Curt. iun. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. num. 14. 472

Ex donatione non inſinuata nullum ius quæritur donatario; ſecus eſt ſi adſit iuramentum, quod plures defectus ſanare poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. num. 3. & 5. 801

Iuramentum confirmat donationem à notario nomine abſentis ſtipulatam, ita ut reuocari non poſſit, non tamen acquiritur donatario ſine acceptatione. In d. Vrbeuetana 15. Iunij 1580. n. 3. & 4. 472

Verbum promiſit in donatione explicitè importat ſtipulationem notarij, & hoc procedit etiam pro abſente, licèt per notarium non fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. ibid. n. 1. 472

Iuramentum confirmat donationem factam inter patrem & filium, ſecundum magis communem Doctorum ſententiam. In d. Rauennaten. Donationis. 29. Aprilis 1598. num. 7. 1184

Donatio facta inter patrem & filium ſub aſſertione meritorum cum iuramento non recipit robur à meritis ſed à iuramento. ibidem num. 8. 1184

Acceptatio donationis factæ abſenti non poteſt fieri in præiudicium eius, cui fuit ius quæſitum titulo ſingulari; ſecus ſi titulo vniuerſali. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. n. 6. 472

Ante acceptationem donationis licita eſt reuocatio, ſecus eſt, ſi ſit ſtipulata nomine abſentis. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1579. n. 2. 427

Digitized by Google

Donatio facta abſenti non acceptata ſeu ratificata non acquirit ius donatario. In Anconitana Pradij.3.Mart.1586.nu.1.Deciſ. 724

In donatione facta duobus aceeptatio vnius prodeſt condonatario. In d. Vrbeuetana Hæreditatis. 15.Iun.1580.nu.11. 472

In donatione ſtipulata pro pluribus vnus ex donatarijs remittens donationem cæteris præiudicare non poteſt.ibid.nu.12. 472

In donatione facta abſēti nullum ius dicitur quæſitum donatario ante ratificationem, ſed ſtante ſtipulatione notarij quandocumque ratificari poteſt etiam poſt obitum donantis. In Spoletana Bonorum.6. Nouem. 1587.nu.2.& 4. 801

Donatio reſpectu minoris ætatis de iure communi ex iuramento ſuſtinetur abſque aliqua ſtatuti ſolemnitate. In Romana Donationis. 15.Iun.1587.nu.3. 791

Statutum perſcribens ſolemnitates adhibēdas in donationibus minorū imperfectæ ætatis & mulierum, intelligi debet ſecundum diſpoſitionem eiuſdem ſtatuti nō autem iuris communis ſcilicet de minoribus viginti annis.ibid.nu.2. 791

Donatio facta à minore vigintiquinque annis ſuſtinetur propter iuramentum in ea appoſitum. In d. Romana donationis.27. Apr.1587.nu.3. 782

Donatio ex defectu inſinuationis eſt nulla. In d. Romana Compromiſſi. 14. Maij 1574. num.1.& 3. 232

Donatio excedens legitimam ſummam non inſinuata, à principio eſt nulla. In Romana compromiſſi. 17. Aprilis 1573. num.23. 201

Donatio facta ex cauſa dotis non indiget inſinuatione. In Romana Compromiſſi. 19. Decem.1582.nu.10. 181

Ex donatione nō inſinuata nullum ius quæritur donatario, ſecus ſi adſit iuramentum, quod plures defectus ſanare poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembr. 1587. num.3.& 5. 801

Donatio non inſinuata de iure communi eſt quidem inualida & inefficax non autem poteſt dici nulla, itaut nullum penitus effectum parere poſſit, cum ſubſequuta inſinuatione confirmetur. In d. Romana Compromiſſi. 23.Ianuarij 1574.n.1.&2. 210

Donatio, quoties ex mera liberalitate procedit, licèt fiat in alio contractu quàm donationis, indiget inſinuatione, ſecus quādo ſit ex cauſa, vt puta ratione augmenti dotis, vel meritorum. In d. Romana Compromiſſi.19.Decem.1572.nu.4. & 5. 181

Donatio à patre facta filio regulariter requirit inſinuationem, licèt in terminis Statuti Vrbis Rota videatur contrarium ſenſiſſe.ibid.nu.1. 181

Donatio, quæ de iure ob non inſinuationem non ſubſiſtit, poteſt per priuilegium rei donatæ ſuſtineri, vt in caſu donationis locorum Montis fidei, ob priuilegia in erectione dicti montis conceſſa. In Romana Montium.8.Febr.1574.nu.1. Deciſ. 216

Donata filio donatione valida inter viuos in legitimam filij non imputantur, quod verum, quando conſtat de animo donandi, quia donans expreſſit titulum donationis. In Bononien.Cōpromiſſi. 14.Mart. 1582. num.1.& 3. 368

Donatio ſtipulari poteſt pro filijs naſcituris tam per patrem quàm per extraneum, ſecundum communem opinionem. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num.4. 427

Pater ſtipulatus donationem pro filijs poteſt eam reuocare, quod procedit in merè profectitijs, ſecus in alijs aliundè prouenientibus. ibid.nu.3. 427.

In Donatione facta deſcendentibus tot ſunt donationes, quot ſunt deſcendentes. In d. Portuen.Bonorum de Columna. 16.Octo. 1579.nu.18. 416

Clauſula, pro ſe ſuiſque hæredibus in donatione cauſa mortis quid operetur. In Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iun.1578. num. 7. 369

Clauſula omni meliori modo in donatione quand arguat tranſitum donationis cauſa morti in donationem inter viuos. ibid. num.5. & 6. 369

Clauſula omni meliori modo & iuramentū in donatione operatur vt melior via cenſeatur electa pro illius validitate. In d. Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. num. 22. 201

Clauſula, cum ſolitis clauſulis renunciationibus & cautelis iuxta ſtylum curiæ extendendis, poſita in donatione extenditur etiam ad renunciationem ſtatuti, & alterius, quæ donationi obſtare poſſent. In Romana Donationis. 13.Iunij 1586. n.9. 746

Clauſula donationis appoſita in contractu emptionis & venditionis operatur, quòd non poſſit dari de læſione vltra dimidiam iuſti pretij. In Romana Compromiſſi.19. Decem.1572.nu.3. 181

Donatio facta cum pactis & clauſulis non aliàs nec alio modo dicitur conditionalis. In Anconitana Pradij. 3. Martij 1586. num. 2. 724

In donatione conditionali ab ea recedere non licet pendente conditione.ibid.nu.11. 724

Donatio conditionalis, in qua conditiones veniunt implendæ poſt perfectam donationē non ſuſpenditur, licèt conditio poſſit operari effectum reſolutiuum, ſed habetur pro modo potius quàm pro cōditione. ibid. num.10. 724

Conditio turpis appoſita donationi vitiatur & quando. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donationis. 2. Iunij 1578.num. 1. 4. & 8. 363

Quilibet in Donatione rei ſuæ poteſt quam vult

vult conditionem apponere. In Romana conditionis indebiti. 19. Ianuarii 1583. num. 4. Deciſ. 599
Donatio facta non ſeruata forma Statutorum non ſubſiſtit, In Narnien. Legati. 30. Octob. 1570. n. 1. 113
Donatio facta tẽpore magnæ peſtis ſubſtinetur etiã non ſeruata forma ſtatutorũ circa teſtes adhibendos, quando veriſimiliter inueniri non poſſunt, ſi verò inueniri poſſint, requiritur eorum ſubſcriptio vel per ſe vel per alium. ibid. nu. 2. 113
& in ead. 18. Aprilis 1572. nu. 3. 163
Ad cognoſcendum, an donatio ſubiaceat ſolemnitatibus ſtatutorum, aduertendum eſt, an verba ſtatuti ſint directa in rem vel in perſonam, vel in contractum, prout declaratur in Romana de Lippomanis. 1. Decem. 1570. nu. 1. 119
In ratificatione donationis eadem ſolemnitates ſtatuti requiruntur, quæ in ea contrahenda per ſtatutum imponuntur. In Romana Donationis. 13. Iunii 1585. num. 1. 746
Ex hæredis inſtitutione facta in teſtamento nõ cenſentur reuocata donationes. In Portuen. Bonorum. 27. Nouem. 1579. nu. 8. 427
Per inſtitutionem filii factam à patre, poſtquam frater fratri donauit etiam cum iuramento, dicitur reuocata donatio. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. nu. 8. 850
Donatio facta à filiofamilias de bonis paternis, adhuc pater viuente non ſolum de iure requirit cõſenſum patris pro eius validitate, ſed neceſſe eſt etiam, quòd pater in eadem voluntate perſeueret vſque ad obitum, cum iuramentum donantis conſenſu patris reuocato nihil operetur ſecundum opinionem ab omnibus ferè receptam. ibid. nu. 2. 850
Reuocatio donationis per ſuperuenientiam liberorum, quæ fit ex diſpoſitione l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. dicitur in fauorem patris inducta; & ideo vt operetur requiritur vel tacita vel expreſſa ipſius declaratio. In Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. nu 4. 829
Donatio ſtatim per ſuperuenientiam liberorum reuocatur, & volente patre ipſo iure cenſetur reuocata, ſed neceſſaria eſt tacita per vel expreſſa ipſius declaratio. In d. Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. num. 9. 837
Reuocata donatione per ſuperuenientiam liberorum pater non poteſt amplius de bonis donatis ad libitum ſuum diſponere, ſed tenetur ea dictis ſuis filiis cõſeruare propter ius quæſitũ eiſdem filiis in illis bonis. ibid. num. 10. 837
Vbi in donatione fuit cogitatum de filiis, & ſpecialiter prouiſum non habet locum diſpoſitio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. In d. Albanen. Donationis. 20. Iunii 1588. nu. 2. Deciſ. 829
Renunciatio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. requirit ſpecificam & indiuiduam illius renunciationem, nec ſufficit generalis, quæ fit per illa verba, renuncians omni legum auxilio. ibid. nu. 1. 829
Ad hoc vt cenſetur renunciatum l. ſi vnquã. C. de reuoc. donat. ſufficit, quòd pater in donatione de filiis cogitauerit etiam in genere, vt eſt com. opin. aliàs ſecus, quia tunc generalis renũciatio etiam cum iuramento non ſufficit, vt eſt etiam com. opin. In d. Albanen. Donationis. 26. Octobris 1588. nu. 1. & 4. 837
Qualiſcumque cogitatio de filiis non ſufficit ad effectum, vt dicatur renunciatum d. l. ſi vnquam. ſed requiritur talis, quæ tendat ad excluſionem illorum; nec ſufficit, quòd de illis fuerit cogitatum ad effectum tantũ reuocationis donationis, ſed ad effectum renunciationis beneficii ipſius legis. ibid. num. 5. 837
Diſpoſitio d. l. ſi vnquã. nõ habet locum, quãdo donatio fuit limitata ad tempus deceſſus ſine filiis, aliàs ſufficit ſola ſuperuenientia filiorum. In d. Albanẽ. Donationis. 20. Iun. 1588. nu. 5. 829
Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. eſt principaliter fauore patris inducta, & ſtatim operatur ſuum effectum ipſo iure natis liberis. In d. Albanen. 26. Octob. 1588. n. 7. 837
Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. eſt adeo fauorabilis, vt etiam donatarius filiis natis ad reſtitutionem in foro conſcientiæ teneatur. ibid. num. 12. 837
Vbi ſumus in dubio, an in donatione fuerit cogitatum de liberis, melius eſt fauere petitioni quàm lucro aduentitio ad effectũ reuocationis illius. ibid. n. 13. 837
Cogitatio de poſthumo viuente vſque ad certam ætatem, non facit, vt de eo cenſeatur cogitatum ante illã ætatem in donatione. ibid. nu. 6. 837
Verba appoſita in contractu ſeu pacto, quòd habeat vim donationis irreuocabilis, denotant, quòd non ſit donatio, ſed quòd partes voluerint contractum ita formatum donationi æquiparare, & tamen non ſit cõtractus. In Portuen. Bonorum. 20. Maii 1575. nu. 10. 258
Actus donationis interpretari debet, vt valeat ſaltem in vim donationis cauſa mortis; maximè quando ſumus in dubio, quam donationem voluerit facere donans; ſecus quando conſtat, quòd voluerit omni cauſa donationem valere. In Romana Compromiſſi. 14. Maii 1574. nu. 4. & 5. 232
Filius cui pater fecit donationem omnium bonorum, poteſt ſi vult ſuccedere tam ab inteſtato quàm in vim donationis. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembr. 1587. num. 7. 801

Dona-

Donatio omnium bonorum non valet. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuarij 1587. num. 6. Deciſ. 1219

Per donationem bonorum maternorum non intelliguntur donata paterna, etiam quòd in donatione adſit clauſula generalis præſeruatiua legitimæ ſucceſſionis filijs poſt obitum parentum. In Leodien. Hæreditatis. 16. Ianuar. 1598. nu. 2. 1257

Donatio inofficioſa vſque ad concurrentem quantitatem legitimæ reſcindi poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembr. 1587. num. 7. 801

Donatio inofficioſa re & cõſilio ab extraneo in totum reuocatur per filium, ſi re tantum reuocatur vſque ad legitimam, ſi verò non ſit inofficioſa nec re nec conſilio non reuocatur, & nihil detrahitur. In Portuen. Bonorum. de Columna. 16. octob. 1579. num. 35. 416

Donatio correſpectiua ad teſtamentum facta ſub ea conditione, quòd ſi mutetur teſtamentum & donatio pariter ſit mutata, & è contra, propter ſententiam in contumaciã contra donantem latam, ob quam donans redditur incapax, an annullata cenſeatur. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. de Vitellis. 16. Decembris 1577. num. 1. & 9. & 19. 354

Donatio reciproca & correſpectiua nõ indiget inſinuatione. In Portuen. Bonorum 26. Iun. 1581. nu. 1. 534

In donatione reciproca venit euictio etiam ſi ceptum ſit à traditione. ibid. nu. 6. 534

Donationes reciprocæ in aliquibus regulãtur ſecundum regulas donationum & in aliquibus non, ſecundum quòd ſubeſt diuerſa vel eadem ratio. In Portuen. Bonorum. de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 28. 416

Donationes reciprocæ an ſint veræ donationes & quando veniant ſub diſpoſitione de donatione loquente. ibid. nu. 7. & 8. 416

In donatione reciproca ſi aliquid euincatur, an reſpectu eius quod fuit euictum ceſſet reciprocatio, & ſit opus inſinuatione. In Portuen. Bonorum de Columna. 29. Maij 1581. nu. 1. 523

Donatio reſpiciens futuram teſtamenti non reuocationem impedit liberam teſtandi facultatem per indirectum, quæ dicitur vera ratio inualiditatis captatoriæ. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli donationis. 28. Apr. 1578. nu. 18. & 21. 359

Donatio non poteſt dici captatoria, quando ſubſequitur teſtamentum, licèt in ea expreſſè caueatur, quòd altero reuocato alterum annulletur, cum omnis tollatur occaſſio decipiendi. ibid. nu. 4. 359

Donatio, quæ ſubſequitur teſtamentum, ſi reſpiciat futuram teſtamenti non reuocationem dicitur captatoria. ibid. nu. 2. 359

Stãte donatione bonorũ facta filijs à patre cũ expreſſa prohibitione alienationis & cum onere ſoluendi debita, ſolutio cenſetur facta ex fructibus bonorum donatorum. In Tudertina Bonorum. 5. Iunij 1592. n. 2. 992

Fructus bonorum à patre filijs donatorum, ratione patriæ poteſtatis ſunt ipſius donãtis. ibid. nu. 1. 992

In donatione reciproca venit euictio, etiam ſi ceptum ſit à traditione. In d. Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1581. nu. 3. 534

Contractus, qui continet principaliter dationem inſolutum & acceſſoriè donationem, non eſt propriè donatio; ſecus eſt in ſeparabilibus, cum tunc vtrunque contineat, nempe & donationem in ſolutum vſque ad ſummam debitam, & donationem in eo quòd excedit debitum. In Romana Compromiſſi. 19. Decem. 1572. nu. 2. 181

In donatione vniuerſali quando comprehendantur bona emphyteutica. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februarij 1582. num. 17. 559

In donatione omnium & quorumcumque bonorum mobilium & immobilium iurium & actionum comprehenditur etiam iuſpatronatus contra opin. Innocentij & ſequacium ſecundum communem opinionem. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Mart. 1586. num. 1. 725

Bona donata Eccleſiæ, quando non conſtat fuiſſe data pro dote, donans dicitur potius benefactor quàm patronus, & ditator. quàm dotator. In Aretina Capellania. 16. Decembr. 1594. num. 1. 1103

Donatio Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici facta laico non valet non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. num. 1. 1312

Per donationem Iuriſpatronatus factam Abbatiæ omne ius transfertur in Abbatem. In Aſtoricen. Prioratus 18. Decem. 1598. num. 2. 1305

Donatio iuriſpatronatus ab Epiſcopo non confirmata non valet. In Salamantina beneficij 9. Iun. 1589. nu. 1. 884

Auctoritas Vicarij confirmantis donationem iuriſpatronatus præſtat titulum ad præſcribendum. ibid. nu. 2. 884

Commendatarius non poteſt donare bona ſuæ Commendæ. In d. Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. nu. 3. 1312

Donatio facta piæ cauſæ parte abſente & nemine pro ea acceptante non valet; ſecus eſt ſi aliquis pro pia cauſa ſtipulatur, & acceptat, quisquis ſit, In Anconitana Prædii 3. Mart. 1586. nu. 8. 724

Res donata loco religioſo ſeu religioni efficitur religioſa, & extra commercium, & ſit inalienabilis, In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. nu. 6. 724

Ambaſciator an domino acquirat bona ſibi donata ab eo Principe, ad quem eſt miſſus.

In

In Taraconen. Penſionis. 16. Ianuarii 1595.nu.5. Deciſ. 1108
Donatum ſponſa à conſanguineo ſponſi an acquiratur ſponſo vel ſponſa. ibid.nu.6. 1108
Donatio facta à ſocero nurui valet. In Bononien. Compromiſſi. 14.Mart.1582.nu.2. 568
Copula, &, poſita in donatione facta cum clauſula & omni meliori modo. non ponitur inter modos donandi ſed inter qualitates ipſius donationis. In Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iun.1578.nu.6. 369
DONATIO CAVSA MORTIS *quantum ad effectum iudicatur vti actus vltima voluntatis. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis.28.Apr.1578.nu.24.* 359
In donatione cauſa mortis poteſt cadere captatoria voluntas prout in teſtamento, ſecus eſt in donatione inter viuos. ibid.nu.8. 359
Donatio cauſa mortis aquiparatur legatis. In d. Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iun.1578.nu.8. 369
Ex numero teſtium in donatione adhibitorũ denotatur donationem eſſe cauſa mortis & non inter viuos.ibid.nu.3. 369
Veriſimilius eſt enim, qui donauit purè inter viuos donaturum quoque fuiſſe vel cauſa mortis vel per fideicommiſſum, quàm quòd ille, qui donauit cauſa mortis, donaturus etiam eſſet inter viuos.ibid.nu.4. 369
Donatio inter viuos nunquam dici poteſt pura & mera donatio cauſa mortis. ibid. num.10. 369
Clauſula pro ſe ſuisque haredibus in donatione cauſa mortis quid operetur.ibid.nu.7. 369
Clauſula omni meliori modo in donatione quando arguat tranſitum donationis cauſa mortis in donationem inter viuos. ibid. num. 5. & 6. 369
Verba, titulo pura ac mera donationis cauſa mortis qualificant totam diſpoſitionem. ibid.num. 1. 369
Cacus poteſt donare cauſa mortis etiam non adhibitis ſolemnitatibus l. hac conſultiſſima.C.qui teſtam.fac.poſſ. vt eſt communis opinio, ſed hoc procedit, ſi donatarius ſit praſens, vel alius qui pro eo ſtipuletur; aliàs reſoluitur in fideicommiſſum, & requiruntur ſolemnitates. §. ex imperfecto. dicta l. hac conſultiſſima. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouemb. 1591. num. 5. 966
DONATIO INTER VIVOS *nunquam dici poteſt pura & mera donatio cauſa mortis. In Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iun. 1578.nu.10.* 369
Donatio iudicatur inter viuos & non vltima voluntas. In Romana ſeu Portuen. Bonorum.20.Maii 1575.nu.2. 258
Cõtractus poteſt eſſe donatio inter viuos, licèt exequutio differatur in tempus mortis. ibid. nu.11. 258
Donans inter viuos veriſimilius eſt donaturum quoque cauſa mortis vel per fideicommiſſum, quam qui donat cauſa mortis donaturus eſſet inter viuos. In d. Ciuitatis Caſtelli donationis. 20. Iunij 1578. num.4. Deciſ. 369
Pactum appoſitum in donatione, quod in talem euentum cenſeatur reuocata, eſt contra naturam donationis inter viuos. ibid. num. 2. 369
In donatione inter viuos non cadit captatoria voluntas, prout in teſtamento & in donatione cauſa mortis cadere poteſt. In Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli donationis. 28.Apr. 1578.nu.8.& 23. 359
Donatum filio donatione valida inter viuos in legitimam non imputatur, quando cõſtat de animo donandi, quia donans expreſſit titulum donationis. In Bononien. Compromiſſi. 14.Martij 1582. n.1.& 3. 568
De donatione inter viuos ſupple vt ſupr. in verb. Donatio.
DONATIO PROPTER NVPTIAS *fit vxori & non marito: Dos verò datur marito & non vxori. In Romana Compromiſſi. 19. Decem.1572.nu.6.* 181
Donatum ſponſa à conſanguineo ſpõſi an acquiratur ſponſo vel ſponſa. In Tarraconen. Penſionis. 16.Ianuar.1595. nu.6. 1108
Donata à ſponſo ſponſa non ſequuto matrimonio ſunt reſtituenda, niſi adſit pactum de non reuocando, vel niſi per ſponſum ſteterit quo, minus ſequutum fuerit matrimonium. In Romana Iocalium. 19. Mart.1590.nu.1. 914
Donatum propter nuptias à patre filio emancipato aut à matre filia datum computatur in legitimam; ſecus eſt in donato nepoti vel nepti quibus nõ debetur legitima. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582.nu.12. 568
Cautio de reſtituendo donationẽ propter nuptias datur in euentum, quòd vxor pramoreretur. In Romana de Fabijs. 27. Maij 1580.nu.3. 464
Donatio propter nuptias & augmentum dotis debentur mulieri, quando obtenta fuit ſeparatio thori propter ſeuitiam viri vel propter adulterium. In Biſuntina Augmẽti dotis & donationis propter nuptias. 24. May 1599.nu.1. 1315
Vxor non poteſt conſentire reuocationi donationis facta ex cauſa dotis, ſecus ſi alia cauſa. In Romana compromiſſi. 17. Aprilis 1573.nu.6. 202
Dos *datur marito & nõ vxori; donatio verò propter nuptias fit vxori & non marito. In Romana Compromiſſi. 19. Decembris 1572.nu.6.* 181
Dos ſuccedit loco legitima, & grauari non poteſt ſicut nec legitima, niſi in inſtrumẽto dotis apertè fuerit data lex, qua ſeruari debet. In Narnien. Dotis. 2. Maij 1588. nu.2.& 3. 818
Dos ſtatim quòd à patre data fuit, non obtinet

locum

Google

loci legitimæ, ſed tũm demum, cũ primum ius petendi legitimam competit. ibid. nu. 4. 815

Præſumptio iuris eſt pro dote conſtituta per patrem. In Ariminen. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. nu. 6. 976

Dos ab auo relicta nepti, filio imputatur in legitimam. In Portuen. de Columna. 23. Ianuarij 1580. nu. 2. 440

Dos ab auo relicta nepti cenſetur relicta contemplatione filij non autem neptis, niſi de contrario appareat etiam per coniecturas. ibid. nu. 1. & 3. 440

Auus tenetur dotare neptem, quando pater non habet vnde dotet. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 5. 447

Ad officium paternum ſpectat dotare filias, & ſi pater non habeat patrimonium, quia adhuc viuat auus, ex eius legitima dotari debent. In d. Portuen. Bonorum. 15. Apr. 1580. nu. 9. 451

Dotans filias vel neptes cēſetur id animo paterno, & ex debito naturæ congruè facere inſpecta qualitate temporis dotationis, ſupponēdo aliud facturus, ſi cogitaſſet de mutatione à temporis curſu proueniente. In Bononien. Fideicōmiſſi. 1. Iun. 1584. n. 3. 666

Filia quando teneatur cum fratribus cōferre dotem à patre habitam, & quando non. In Balneoregien. Hæreditatis. 28. Maij 1601. nu. 1. & 3. 1392

Frater non tenetur dotare ſororem, quando pater æqualiter omnes inſtituit & ſubſtituit neq. magis voluit vno caſu quàm alio pro dote relinquere. In Romana diuiſionis bonorum de Piatetis. 11. Decembris 1570. num. 2. 120

Lex præſumit patrem condecentē dotem filiæ dediſſe. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 6. 940

Valet argumentum de alimentis ad dotem, cum ſint æquiparata, ſi tamen ſit eadem ratio. In Portuen. Bonorum. 26, Februarij 1580. nu. 7. 447

Dos ab heredibus minui non poteſt, quando adeſt ſtipulatio notarij pro omnibus, quorum intererat ſtante obitu teſtatoris. In Romana Exequutionis. 6. Martij 1581. num. 6. 503

Dos debita iure actionis an & quādo debeatur perſona diuiti. In Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. nu. 8. 451

Titulus dotis dicitur titulus oneroſus, tamen quando ex euentu ſit locus lucro illius propter mortem vxoris, tunc eſt lucroſus, & reuocatur vſque ad legitimam propoſita querela inofficioſæ dotis. In Portuen. Bonorum. 16. Octobris 1579. num. 10. 416

Dos & eius augmentum à pari procedunt, immo augmentũ pars dotis dicitur, & diſpoſitum in vno habet locum & in alio, nō ſolum ex legis diſpoſitione ſed etiam ex cōiecturata mente dotantis. Bononien. Fideicommiſſi. 1. Iun. 1584. nu. 2. 666

Augmentũ dotis neceſſariò fieri debet ad collocādas honeſtè filias attenta qualitate perſonarum & temporum ex bonis fideicommiſſo ſubiectis, ſicut ipſa dos. ibidem nu. 1. & 4. Deciſ. 666

Mulier, quæ vigore ſtatuti lucratur dotem & eius augmentum, & de eis teſtari poteſt non obſtante quacunque ſtipulatione vel pacto ab augmentum dante appoſito, an id tantum facere poſſit in augmento dotis dato ab eo, qui dare tenebatur, concluditur negatiuè cum Ruino contra Gozadinum. In Bononien. compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 14. 568

Leges indiſtinctè dicuntur dotare tam virũ quàm mulierem, cum dominium naturale dotis ſit penes mulierem, ciuile verò penes maritum. In Romana compromiſſi. 17. Apr. 1573. nu. 28. 201

Augmentum dotis eſt illud quod fit marito. ibid. nu. 7. 201

Augmentum dotis non verum ſed ſimulatum & fictum non gaudet priuilegio veri augmenti dotis. ibid. nu. 3. 201

Quando donatio fit ex augmento dotis non ſtatur aſſertioni donantis ſuper cauſa donationis. ibid. nu. 4. 201

Maritus non poteſt bona donata ex cauſa augmenti dotis vendicare. ibid. nu. 5. 201

Donatio ex cauſa expreſſa augmenti dotis etiam non inſinuata valet, quando conſtat de enixa mente donantis. ibid. nu. 11. 201

Donatio facta ex cauſa augmenti dotis cum expreſſione aliarum cauſarum pro maiore robore donationis valet ex principali cauſa augmenti dotis. ibid. nu. 12. 201

Vxor non poteſt conſentire reuocationi donationis factæ ex cauſa dotis. ibid. nu. 6. 201

Donatio facta ex cauſa dotis non indiget inſinuatione. In Romana Compromiſſi. 19. Decem. 1572. nu. 10. 181

Ratio illa ne mulier remaneat indotata dicitur valde rationabilis & æqua. Arimin. Caſtrorũ, ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 8. 622

Fauor dotis & fiſci æquiparātur. In Portuē. Bonorum. 2. Decem. 1580. nu. 12. 487

Dotis creditum vt præferratur alijs creditoribus ſufficit præſumpta volũtas teſtatoris. Maceraten. Dotis. 22. Mart. 1585. nu. 2. 693

Legatum dotis ex bonis fideicōmiſſo ſubiectis ante debita detrahi, & omnibus creditoribus præferri debet, cui per creditorũ graduationē præiudicari non poteſt. ibid. n. 1. 693

Legatum dotis confeſſatæ valet propter commodum repreſentationis. In Portuen Bonorum. 2. Decem. 1580. nu. 18. 487

Dos confeſſata in alio iudicio inter alias perſonas non nocet, vbi agitur contra tertium non heredem. In Romana fideicommiſſi de Goris. 27. Nouem. 1591. nu. 5. 967

Promiſſio dotis præcedēs confeſſionem viri de recepto, facit, quòd verè & non ſimulatè dos fuerit ſoluta. Romana ſeu Maceraten.

Exequutionis. 16. Nou. 1584 n. 10. Deciſ. 679

Promiſſio de certa dote danda facit, vt credatur confeſſioni viri factæ conſtante matrimonio. In Parmen. Status. 23. Octobris 1592. nu. 2. 1000

Promiſſio dotis intrat in locum bonorum maternorum. In Romana dotiũ de Zappis. 20. Aprilis 1587. nu. 1. 778

Confeſſio dotis receptæ facta in teſtamento nõ probat, ſed ſolum quando habet diſpoſitionẽ annexam, valet in vim legati, vel fideicõmiſſi, & etiam quando nõ habet diſpoſitionem annexam. In Portuen. Bonorum. 2. Decembr. 1580. nu. 1. & 10. 487

Confeſſio dotis receptæ facta in teſtamento, ad hoc vt præiudicet, debet eſſe certa. ibidem. num. 3. 487

Confeſſio dotis receptæ præiudicat confitenti ad effectum tantum retinendi non autem ad effectum agendi. ibid. nu. 15. 487

Cõfeſſio dotis receptæ facta in teſtamẽto nulla certa expreſſa illius quantitate non præiudicat cõfitenti ratione incertitudinis. ibid. num. 16. 487

Confeſſio dotis receptæ facta parte abſente pro exoneratione cõſcientiæ prodeſt abſenti, ſed facta in teſtamento valet ſolum in vim legati vel fideicommiſſi, vt eſt communis opinio. ibid. nu. 11. 487

Confeſſio dotis facta in teſtamento nõ præiudicat, ſed ſolum operatur legati vel fideicõmiſſi petitionem, niſi adſit iuramentum. In d. Portuẽ. Bonorũ. 10. Iun. 1580. n. 2. & 3. 471

Cõſtitutio & numeratio dotis indiciis & præſumptionibus probatur. ibid. nu. 2. 1221

Promiſſio dotis per apocham priuatam per contrahentes & alios teſtes ſubſcriptã probatur, ſi manus ſubſcribentiũ ſit legitimè recognita. In Anconitana dotis. 31. Ianuarij 1597. n. 3. 1221

Promiſſio dotis intrat in locũ bonorum maternorum. In Romana dotium de Zappis. 20. Aprilis 1587. nu. 1. 778

In dotis conſtitutione paciſcẽtes præſumuntur ſe conformare iuris communis & ſtatutorum diſpoſitioni. In Præneſtina Bonorum. 6. Iulij 1579. nu. 2. 412

In materia dotis ex diſpoſitione ſtatutaria inter Romanos non ſeruatur æquitas canonica, ſed ius ciuile. In Portuen. Bonorum. 2. Decemb. 1580. nu. 13. 487

In dotis conſtitutione arbitrarium eſt iudici declarare quantitatem ſecundum familiæ & temporum qualitatem. In d. Præneſtina Bonorum. 6. Iulij 1579. nu. 1. 412

Bona data in dotẽ, quæ fuit promiſſa in certa quantitate faciunt emptionem licèt non conſtet de æſtimatione, cum æſtimatio cenſeatur à lege facta pro pretio, quo tunc valebant. In Spoletana Legitimæ. 15. Nobris 1596. nu. 1. 1207

Res data in dotem æſtimata facit, quòd maritus debitor ſit pecuniæ, & de ea debeatur fructus vti de pecunia, nõ vti de re ſtabili. In Peruſina dotis. 26. Aprilis 1602. num. 5. 1430

Licèt per pactum dos, quæ eſt cõſtituta in pecunia, poſſit reſtitui in bonis ſtabilibus, hoc tamen nõ procedit, vbi quis paſſus eſt ſe cõueniri in pecunia, nec cogitur mulier recipere bona nõ libera inſolutũ. ibid. num. 2. & 3. 1430

Res data in dotem æſtimata regulariter trãſit in dominium mariti, nec maritus tenetur ad reſtitutionem rei æſtimatæ & inſolutum datæ, ſed tantum ad pretium. In Romana Repetitionis dotis. 3. Decembris 1599. nu. 1. 1330

Pro bonis datis in dotẽ æſtimatis, an & quãdo in caſu recuperationis dotis detur vtilis rei vendicatio. In Romana Repetitionis dotis. 20. Mart. 1600. n. 1. 1347

Valor rei in dotem aſſignatæ attendi debet de tempore aſſignationis dotis, & ſi valor rei creſcat, cadere debet in commodum & vtilitatem eius, cui fuit aſſignata. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarij 1591. num. 3. 931

Bona pro dote data inſolutum marito tranſeunt in eius dominium, præſertim ſtante clauſula ad habendum, &c. cum pacto cõſtituti, & cum pacto de retrouendendo. In Bononien. Pecuniaria. 1. Dec. 1603. n. 1. 1480

Bona ſtabilia data inſolutum marito pro dote quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionem. ibid. nu. 2. 1480

Statutum Bononiæ tit. de dot. reſtit. §. item dicimus, declaratur. ibid. n. 8. 1480

Verbum, remaneat, in caſu ſtatuti loquentis de dote poteſt habere ſignificationem directam & obliquam, directã vt ſi poſſidet, remaneat, obliquam, vt ſi non poſſidet, petat ſibi reſtitui. In Auximana dotis. 7. Februarij 1575. nu. 3. 250

& poteſt recipere interpretationem reſpectu iuris incorporalis. in ead. Auximana dotis. 10. Ianuar. 1575. nu. 2. 248

Solutum pro aconcio nõ venit reſtituendum, quando dos venit reſtituenda. In Romana dotis, & bonorum de Zambeccarijs. 19. Ianuarij 1570. nu. 2. 126

Aconcium ſeu pecunia data pro aconcio venit reſtituenda, quando non fuit ſeparatim à dote datum, ſed ita vt conſtituat partem dotis, quo caſu ſortitur naturã dotis, quãdo autem ſit ſeparatum. vid. in d. Romana dotis, & bonorum de Zambeccarijs. 26. Mart. 1571. nu. 1. & 2. 132

Apparatus comprehenſi in conſtitutione dotis in eius quoque reſtitutione veniunt. In Bononien. Pecuniaria. 9. May 1603. num. 1. 1464

Dos liberis extantibus non venit reſtituẽda, & ſi filij moriantur, eorũ pater ſuccedit tã-

quam

quam hæres filiorum. In Narnien. Dotis. 2. May 1588. nu. 1. Deciſ. 815

Onus reſtitutionis dotis appoſitum per patrē dotantem reijci non poteſt prætextu oneris ſuper legitima impoſiti, cum tale pactū ſortiatur effectum ſuū viuente patre, & antequā dos inceperit naturā legitimæ ſortiri; ſecus eſt in pacto appoſito, quòd reſtituatur hæredibus patris, cū tunc dos ſortita fuerit effectum legitimæ ſecundum communem opinionem. ibid. nu. 5. 815

Dos grauari non poteſt onere reſtitutionis, quando ſuccedit loco legitimæ, ſicut & legitima grauari non poteſt, ſecus eſt ſi per partes in inſtrumēto dotis apertè data fuerit lex, quæ ſeruari debet. ibid. n. 2. & 3. 815

Dos ſtatim quòd à patre data fuit, non obtinet locum legitimæ, ſed tum demum cum primum ius petendi legitimam competit, cū patre viuēte nulla filijs legitima debeatur, ſed tantum patre decedente. ibid. nu. 4. 815

Pater dotans filiam ſi ſtipuletur dotem reddi filiæ, filia tranſmittit illam ad filios tanquā ad hæredes. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 5. 568

Quando pater ſtipulatur in vnū caſum, puta non exiſtentia liberorum, dotem ſibi reſtitui, cenſetur in alium caſum donaſſe filiæ: ibid. num. 6. 568

Bona fideicommiſſo ſubiecta pro dotibus alienari non poſſunt, quando legitima illius qui dotare debet, ſit ſua culpa conſumpta. In Portuen. Bonorum. 14. Nouembris 1580. num. 4. 481

Bona ſubiecta fideicommiſſo non ſunt obligata pro dote nec conſtituēda nec reſtituēda, quando quis conſumpta legitima vellet in dictis bonis nouam dotem ſeu augmentum vel donationem propter nuptias opulētiorem in fraudem reſtitutionis bonorum cōſtituere, & ſic quando animo fraudandi fideicōmiſſum fieret, ſi conſumptio legitimæ de induſtria facta ad euerſionem fideicommiſſi fuiſſet; ſecus eſt, ſi non dolo vel culpa acciderit legitimæ conſumptio; quia tunc mulieri nocere non debet. In Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouemb. 1584. num. 8. 679

Priuilegiū ſeu diſpoſitio Auth. res quæ. C. com. de legat. procedit tam in dotis reſtitutione quàm in ipſius conſtitutione; etiam quòd dotis obligatio ſit poſterior fideicommiſſo, de communi opinione. ibid. nu. 5. 679

Priuilegium Auth. res quæ. C. com. de legat. non datur, quando ratione cōfeſſionis dotis receptæ adeſt ſola tacita hypotheca. ibid. n. 2. 679 confutatur tamen ibid. n. 9. maximè ſi promiſſio confeſſionem dotis præcedat, cum nulla conſtituatur differentia in hac materia inter tacitam & expreſſam hypothecam. ibid. nu. 10. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. competit tam ſi aliquid ſuperſit non tamen ſufficiens, quàm ſi non ſuperſit de legitima dotantis ſeu dotem reſtituentis. ibid. nu. 1. & 7. Deciſ. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. ceſſat per mortem mulieris, cui competebat, cum ceſſet ratio priuilegij; maximè ſi mulier viuens nūquam priuilegium allegauerit; ſecus eſt, ſi omne ius à principio deductum fuerit in vniuerſum, & non in vim priuilegij dictæ Authenticæ competentis. ibid. n. 4. & 12. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. contra bona primi viri fideicommiſſo ſubiecta non cōpetit filijs ſecūdi matrimonij ratione prælationis, ſed ratione bonorum competit hypotheca ſicut hæredibus extraneis. ibid. num. 3. & 11. 679

Diſpoſitio Auth. res quæ. ceſſat quando tā per viam contractus quàm per viam vltimæ volūtatis bona fideicōmiſſo ſubiecta prohibita fuerunt alienari pro dotādis fœminis, quod fieri poteſt. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 1. 447

Diſpoſitio Auth. res quæ. habet etiam locum in nepotibus conceptis poſt obitum aui. In Portuen. Bonorum. 16. May 1580. n. 7. 461

Filia vltra dotem à patre datam poteſt habere dotem ab auo relictam. ibid. nu. 9. 461

Quando filia eſt nupta cum minus ſufficienti dote, an poſſit fieri detractio ex bonis ſubiectis reſtitutioni pro dote pro ea ſupplenda. ibid. nu. 10. 461

Priuilegium repetitionis dotis tranſit etiam in hæredes extraneos. In d. Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouembris 1584. nu. 13. 679

Remedium Auth. res quæ. C. com. de legat. eſt ſubſidiarium, nempe quando non adſunt alia bona libera. In Interamnen. dotium. 14. May 1601. nu. 1. 1388
& in Portuen. Bonorum. de Columna. 23. Ianuar. 1580. nu. 4. 440

Pro dotibus conſtituendis filiabus bona grauata fideicommiſſo alienari poſſunt. In Interamnen. Bonorum. 10. Mart. 1600. n. 5. 1344

Vbi adeſt euxa mens paciſcentium volentium quòd bona conſeruentur in familia, ſi dotes ex fructibus haberi poſſint ad diſtractionem corporum pacto ſubiectorum deueniri nō poteſt. In Portuen. de Columna. 30. May 1580. nu. 1. 461

Dotes in bonis pacto vel fideicommiſſo ſubiectis non præſtantur, quando ex fructibus bonorum haberi poſſint. In d. Portuen. de Columna. 14. Nouem. 1580. n. 3. 481

Fructus dotales non gaudent priuilegio, quo gaudet dos, vt bona pacto ſubiecta alienari poſſint pro illorum ſatisfactione. ibid. n. 2. 481

Mulier, quæ vigore ſtatuti prohibetur primo anno petere reſtitutionem dotis, debentur eius fructus loco alimentorum. In Perusina dotis. 15. Mart. 1602. nu. 1. 1423

Mulieri tranſeunti ad ſecundas nuptias fructus dotis debentur, quando non fuit ab hæredibus primi viri reſtituta. ibid. n. 2. 1423

Fructus dotis debētur tam pro tempore obitus primi viri, quàm pro tempore contracti ſecundi matrimonij etiam ſine mora. d. Peruſina Dotis. 26. Aprilis 1602. n. 1. 1430

Fructus dotis debentur ratione onerum matrimonij, & priuilegium quod ratione onerum matrimonij in fructibus dotis cōpetit, eſt perſonale, & mutata perſona tollitur. Romana Fructuum. 10. Maij 1581. nu. 2. & 3. 517

Fructus dotis non debentur, vbi nulla adeſt dotis promiſſio. ibid. nu. 1. 517

Fructus dotis non debentur mulieri ingreſſæ monaſterium, ſi dos ſit tā ampla, quòd mulier ex ea ſe alere poſſit, licèt adſit ſtatutū, quòd in matrimonio carnali debeantur: ibid. num. 5. & 7. 517

Idem eſt in vidua. ibid. nu. 6. 517

Fructus dotis tempore viduitatis non debentur niſi poſt moram à die interpellationis hæredis. In Aſculana Fideicommiſſi. 26. Octobr. 1601. nu. 4. & 5. 1406

Fructus dotis debentur pro tempore, quo mulier tranſiuit ad ſecūdas nuptias. ibid. n. 2. 1406

Fructus dotis debentur, licèt ſit finitum tempus dilationis inter partes conuentū, quādo ſtat per debitorē, quominus dos ſoluatur. Ariminē. Fructuum dotis. 21. Iun. 1591. n. 3. 958

Pendente iudicio impugnationis inſtrumenti dotis, licèt maritus non poſſit petere reſiduum ſortis principalis dotis ſibi promiſſæ, poteſt tamē fructus dotis integra petere, donec ei fuerit integrè dos ſoluta. ibid. n. 1. 958

Fructus dotis taxari debent iuxta ſtatuta & conſuetudinem loci. In d. Aſculana Fideicommiſſi. 26. Octobr. 1601. nu. 3. 1406

Dos non dicitur ſoluta, quando pro ea nō fuerunt data pecunia ſed pignora. Romana dotis de Zambeccarijs. 19. Ian. 1571. n. 1. 126

Statutum loquens de dote data non habet locum in dote promiſſa, quoties ſtatutum eſt apertè reſtrictum ad dotem datam; ſecus eſt, vbi loquitur per verba generalia. In Auximana dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 1. 248

Dos poteſt videri aliquo pacto ſoluta quotieſcunq. per ea adeſt hypotheca ſuper bonis. ibid. nu. 4. 248

Quarta pars dotis proueniēs viro debetur ratione dotis habita non autē dotis promiſſæ. Romana Lucri dotis. 2. Iun. 1589. n. 2. 882

Quarta pars dotis proueniēs viro nō debetur habita ratione mobiliū, ſi non fuerint data æſtimata, ex quo vſu cōſumūtur. ibid. n. 3. 882

In quarta dotis quæ prouenit viro, imputatur totum id, quod ab ipſo exactum fuit. ibid. num. 4. 882

In his quæ debent in quartam dotis imputari viro, per coniecturas proceditur. ibid. n. 6. 882

Lucrū quartæ partis dotis debetur viro tam ſi ſit pauper, quam ſi ſit diues. ibid. nu. 1. 882

Statutum de lucro dotis dicitur fauorabile, & habet ſemper eam rationem vltra alias, vt viri inuitentur ad matrimonium contrahendum. In Auximana Dotis. 7. Februarij 1575. nu. 2. Deciſ. 230

Statutum Bononiæ, quo cauetur, quòd mulier lucretur dotem & augmentum dotis, & de eis teſtari poſſit non obſtante quacumque ſtipulatione vel pacto ab augmentum dante appoſito, an reſtringatur ad augmentum dotis datum ab eo, qui dare tenebatur, concluditur negatiuè cum Ruino contra Gozadinum. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 14. 568

Statutum domicilij viri circa lucrum dotis attendendum eſt. In Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. nu. 5. 504

Statutum Vrbis excludens ſorores dotatas à ſucceſſione fratrum quomodo intelligatur. In Romana Hæreditatis de Sellis. 9. Iulij 1598. nu. 1. 1298

Statutum loquens de fœminis dotatis non conſiderat, quòd ſint actu dotatæ, ſed ſatis eſt quòd virtualiter, quo tempore nubant, ſit ſtatuto ſatisfactum. Romana Diuiſionis bonorum de Piatetis. 23. Oct. 1470. n. 1. 122

Statutum excludens filiam dotatam intelligitur tantum ab hæreditate dotantis. Præneſtina Bonorum. 16. Mart. 1579. n. 4. 396

Onus dotandi dicitur habere adiectam tacitam conditionem, ſi nupſerit. ibid. n. 2. 396

Obligatus ex pacto dotare, licèt ante nuptias non teneatur tradere dotem, cùm debitum ſit conditionale, tenetur tamen cauere de ea ſoluenda; ne mulier tempore nubili cogatur litigare pro dote conſequenda. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. n. 6. 430

Filiæ, quibus dos conſtitui debet ſuper bonis pacto ſubiectis præferri debent creditoribus & etiam dotibus ſuper huiuſmodi bonis obligatis & conſtitutis, quando præceſſit onus dotandi. Præneſtina Tranſactionis. 22. Maij 1579. nu. 2. 406

Filij filiæ emancipatæ habent dotem matris tanquam hæredes illius. Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 10. 568

Petens dotem maternam vel alia credita non dicitur contrauenire voluntati teſtatoris, qui omnia bona ſua fideicommiſſo ſubiecit, ex quo id quod petitur, nō eſt ex eius bonis Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. n. 2. 451

Mater tutrix non poteſt ſibi ſoluere dotem in alijs bonis pupilli diuerſis ab ijs quæ in dotem data fuerunt, niſi adſit conſenſus. Anconitana Vineæ. 22. Maij 1581. n. 1. 520

Mulier adminiſtratrix bonorum cōfecto inuentario poteſt ſibi ſoluere dotem retinēdo rem. In Anconitana Vineæ. 27. Iunij 1582. nu. 2. 586

Reſtitutio dotis facienda per exceptionem adminiſtrationis tutelæ impediri non poteſt ſecundum communem opin. contra Socin. Dec. & alios; maximè vbi concurrit obligatio Cameralis ad fauorē dotis. Romana Tutelæ. 17. Febr. 1603. nu. 1. 1458

Exceptio compenſationis contra mulierem repe-

repetentem dotem opponi poteſt, quando tamen compenſatio eſt liquida. ibid. n. 3. 1455
Dos an & quando dicatur ſpecialiter priuilegiata in præſcriptione, & quando cõprehẽdatur ſub ſtatuto de præſcriptione loquẽte. Auximana Dotis. 16. Martij 1582. n. 1. 569
Fundus dotalis prohibitus eſt alienari, & præſcribi non poteſt. ibid. n. 2. 569
Pro debito facto ſuper re, quæ poſtea fuit in dotem data ſecũdo viro poteſt fieri exequutio, etiam quod fuerit in dotem data ante litem motam. In Romana Expenſarum. 16. Octob. 1579. n. 1. & 4. 891
Bona data in dotem ſecundo viro in eum trãſeunt cum ſua cauſa & onere. ibid. n. 3. 891
Maritus patiendo vxorem ſuſtinere litem cũ alio ſuper re ſibi in dotem data, ſibi præiudicat tam in ſorte principali, quàm in expẽſis, ſi verò ſimpliciter tantum hoc paſſus ſit non tamen præſtiterit auxilium, poteſt dubitari, an pro expenſis ipſis, in re in dotem data factis teneatur. ibid. n. 10. 891
Dubium tã facti quàm iuris recipit interpretationem ab obſeruantia. In Burgen. Quindeniorum. 5. Decemb. 1601. n. 16. 1410
In omni materia dubia recurrendum eſt ad obſeruantiam & conſuetudinem. ibidem num. 2. 1410
Dubium iuris intricati & cõtrouerſi æquiparatur dubio facti. In Romana de Salomonibus. 14. Nouemb. 1575. n. 8. 271
Dubietas iuris excuſat à caducitate. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 1. 1149
Caſus dubius an contineatur in concordia excuſat ab inobſeruantia concordiæ. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 14. 738
Actus in dubio cenſetur factus potius cumulatiuè, quàm priuatiuè. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. n. 2. 339
Actus in dubio potius interpretari debet, vt ſuſtineatur, quàm vt irritetur etiã verba impropriando. In Calaguritana Cenſus. 28. Ianuar. 1602. n. 12. 1418
In dubio appellatione probationis intelligi debet de plena ſecundum tamen ſubiectam materiam. In Monaſterien. Denegationis. Poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iunij 1573. num. 2. 207
In dubio nemo præſumitur nobilis. ibidem num. 8. 207
In dubio contra fiſcum fit interpretatio. In Romana ſeu Vercellẽ. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 25. 594
Eccleſia dicitur res inanimata, quæ non poteſt animum ſuum declarare niſi medio inſtrumento Rectoris. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 12. Decemb. 1567. n. 1. 30
Eccleſia eſt fauorabilior quàm fiſcus. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 24. 594
Eccleſia vt eſt cultrix pietatis & cum aliena iactura locupletari non debet, quoties eius cõditio non eſt effecta deterior, ſed æquitatem ſeruare tenetur. In Romana Caſalis Marcilliani. 19. Iunij 1587. n. 15. Deciſ. 794
Eccleſia quæ eſt cultrix iuſtitiæ non debet cum aliena iactura locupletari. In Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. n. 7. 546
Eccleſia non repreſentatur per beneficiatos ſed per Canonicos. In Valentina Emolumentorum. 17. Nouemb. 1579. n. 4. 426
Appellatione Eccleſiæ venit Capitulũ. ibid. n. 4. 426
Appellatione Eccleſiarum an & quãdo veniãt monaſteria. In Romana Penſionis. 14. Februar. 1583. n. 5. 8. & 15. 606
Appellatione Eccleſiæ ſeu monaſterij veniunt etiam monachi & eius perſona in exemptione. In Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. n. 10. 1025
Eccleſia Collegiata eſt dignior parochiali. Ilerdẽ Præeminentiarũ. 26. Iun. 1602. n. 1. 1445
Eccleſia matrix erecta in Collegiatam perdit matricitatem. ibid. n. 2. 1445
Eccleſiæ matricitatis ſigna quæ ſint. Burgen. Præeminentiarum. 21. May 1570. n. 1. 105
Eccleſia Cathedralis debet habere quadraginta paſſus in circuitu pro ſua immunitate, in quo ſpatio non licet ædificare niſi domus clericorum. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 16. Decemb. 1588. n. 4. 847
Eccleſia tam ex diſpoſitione iuris communis quàm vigore reſcripti Apoſtolici non debet conſtrui in loco, qui præiudicet alijs iam cõſtructis. ibid. n. 2. 847
In Atrio Eccleſiæ, in quo eſt Cœmeterium nõ licet ædificare. ibid. n. 6. 847
Mutato ſtatu Eccleſiæ mutatur ius & eius effectus. In Ilerden. Præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 7. 1445
Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio. In Louaniẽ. Iuris nominandi. 26. Iunij 1602. n. 3. 10. & 12. 1444
Initiũ fundationis Eccleſiæ multum facit ad oſtendendum eius ſtatum primæuum, ea verò quæ ſubſequuta fuerunt, declarant an ſtatus illius ſit exemptus vel ne. Saliſburgẽ. Exẽptionis Præpoſitur. 10. Maij 1593. n. 6. 1025
Teſtator mandans vt Eccleſia ædificetur in domibus ſuis, ſi eas poſtea cum alijs permutauerit, hæres ædificando in ædibus ex permutatione acquiſitis voluntati teſtatoris ſatiſfacit. Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 12. 1149
Per tranſlationem eccleſiæ de vna ad aliam ab habente poteſtatem factam omnia iura pertinentia ad eccleſiam, quæ transfertur, ea tranſlata pertinent ad eam, in qua fit tranſlatio. ibid. num. 16. 1149
Vbi agitur de iure exemptionis Eccleſiæ ab inferiori, & ſubiectionis ſoli Papæ, non eſt res modici momenti, prout eſt è cõtra habere vnũ ſuperiorẽ magis quàm alium. In Cæſarauguſtana Exẽptionis. 13. Iun. 1594. n. 5. 1082
Vbi agitur de auferẽdo bona vnius eccleſiæ, eaque applicãdo alteri & ſic de perpetuo præiudicio, ſemiplena probatio non ſufficit. In Conchen. Erectionis. 25. Maij 1592. n. 2. 989

repetentem dotem opponi poteſt. quando tamen compenſatio eſt liquida. ibid. n. 3. 1475
Eccleſia propter annullationem cõtractus reſtituitur, & quomodo procedat. In Placētina Bonorum. 24. Nouembr. 1581. n. 4. 547
Eccleſia non poteſt pro parte approbare cõtractum & pro parte reprobare. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. n. 5. Deciſ. 547
Eccleſia de iure communi non poteſt petere pœnas conuentionales, niſi quatenus ſua interſit, quod procedit etiam ex diſpoſitione ſtatuti à Papa confirmati. Romana Caſalis Marcilиani. 19. Iun. 1587. n. 24. & 25. 794
Prælatus litigãdo poteſt eccleſiæ præiudicare. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 6. 20
Prælatus non poteſt in præiudicium Eccleſiæ per actum fictum transferre poſſeſſionem, qualiter autem procedat, vid. In Spoletana Domus. 9. Martij 1582. n. 1. 567
Confeſſio Prælati quando noceat eccleſiæ. In Gerunden. Pēſionis. 18. Decemb. 1579. n. 6. 436
& in ead. 27. Ianuar. 1580. n. 2. 442
& in Regien. Pratenſa Penſionis. 28. Martij 1576. n. 2. 292
Eccleſia in geſtis per eius Prælatum non poteſt tanquam tertia conſiderari, ſed eſt eadem cum Prælato. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567. n. 7. 20
Eccleſia non poteſt dici retinere ciuilem poſſeſſionem, ſi Prælatus habuerit ſe pro ſpoliato. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 12. Decembris 1567. n. 2. 30
Eccleſia etiã mortuo Rectore retinet poſſeſſionem, niſi conſtet quòd alter eam occupauerit eccleſia vacãte. In Alben. Plebis de Doliano. 17. Maij 1595. n. 2. & 4. 1127
Eccleſia melius deſeruiri poteſt per duos quàm per vnum. In Toletana Beneficij. 2. Decemb. 1579. n. 3. 428
Deſeruiēs in Eccleſia parochiali de iure debet eſſe in illa inſtitutus. ibid. n. 2. 428
Soluens Eccleſiæ affictum, liuellum, aut canonem tenetur indicare & deſignare bona, pro quibus ſoluit, ſi bona eccleſiæ poſſideat, aliàs omnia per ipſum poſſeſſa præſumũtur eſſe Eccleſiæ. In Mediolanen. Bonorum. 20. Febr. 1595. n. 1. 1117
De alienatione bonorum Eccleſiæ vide ſupra in verb. Alienatio.
Res eccleſiæ dicitur ſolita locari ex vna locatione ſolemni præcedente. In Papien. Tenutæ. 8. Martij 1596. n. 4. 1174
vel quod adſint ſaltem duæ cõceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuatæ. In Romana Deuolutionis Domus. 30. Octobr. 1602. num. 2. 1451
& in Romana Domus. 16. Februar. 1604. num. 3. & 5. 1490
& de communi. In Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. n. 1. 434
Eccleſiæ intereſt pauciores habere patronos, et ideo interpretatio in eius fauorem eſt facienda. Pacē. Cappellaniæ. 10. Octob. 1575. n. 5. 366
Eccleſiæ receptiuæ dicuntur, quæ non habent certum & determinatum numerum beneficiatorum, in quibus beneficiati ſunt liberi collatores, & Epiſcopus ſolū examinat ante immiſſionem in poſſeſſionem. In Calagurritana Reductionis Motus proprij. 29. Martij 1591. n. 2. Deciſ. 942
Eccleſiæ numeratæ dicuntur, in quibus adeſt certus & inuariabilis numerus beneficiatorum, & vbi aliquo beneficio vacante fit præſentatio per alios beneficiatos & inſtitutio per Epiſcopum. ibid. n. 1. 942
In Eccleſia receptiua & non numerata nõ recipiūtur alij beneficiati, niſi fructus excreſcant, & ſi vacat aliqua portio ſunt prius reintegrandi, qui capti ſunt beneficiari. In Calaguritana Beneficij de Vrarte. 20. Nouemb. 1595. n. 1. 1160
Editio *de æquitate canonica fieri debet etiã ad fundandam intentionem actoris, licèt ſequuta ſit tranſactio. In Præneſtina Compromiſſi ſeu Adminiſtrationis. 10. Maij 1574. num. 5.* 230
Editio librorum adminiſtrationis fieri non debet ad probandum errorem vel dolum ſequuta tranſactione; cum obſtet exceptio litis finitæ, niſi aliunde probetur error vel dolus. In d. Præneſtina. 28. Maij 1574. n. 1. 234
Edvcatio *pupilli dicitur pars curæ. In Romana Educationis. 23. Iunij 1600. n. 2.* 1375
Educatio non debet aſſignari ei, cum quo lis vertitur, etiam ſi ſit mater pupilli. In Præneſtina Educationis. 24. Maij 1574. n. 1. 233
Materia educationis pupilli hæredis eſt arbitraria iudici ex circumſtantijs. ibid. n. 2. 233
& in Roman. Education. 23. Iun. 1600. n. 1. 1375
In materia educationis multum tribuitur arbitrio iudicis, qui illi parti fauere debet, quæ nullum in ſucceſſione habet intereſſe. In Romana Educationis. 15. Maij 1600. num. 3. & 14. 1357
In materia educationis filij licet iudici aliquã do recedere à iudicio teſtatoris. ibid. n. 4. 1357
In materia educationis pupilli Iudex ſequi debet voluntatem paternam, ſed declaratur vt ibid. n. 5. 9. & 10. 1357
Onus educandi pupillum ſpectat ad matrem, & auiam ratione affectionis. ibid. n. 1. 1357
Educatio & cõuerſatio in loco ſufficit pro cauſa ſcientiæ in teſte. In Rauennaten. Vallium. 5. Iunij 1581. n. 1. 526
Flectio *facta ſcienter de indigno non valet. Ceruien. Canonicatus. 10. Maij 1581. n. 5.* 516
Electio non eſt facienda de eo, qui ſcandalum in populo præbiturus eſt, etiam quòd nullū defectum patiatur. ibid. n. 4. 516
Electio ſimoniaca reprobatur, etiam quòd ſimonia ſit commiſſa cū vno ſolo ex electoribus. ibid. n. 1. 516
Tractatus de eligenda perſona eſt permiſſus, ſi tamen adſit conuentio de tali eligendo, eſt illicitus. ibid. n. 2. 516
Per electionem iuſ quæritur electo, ſicut per

præſentationem præſentato. In Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. n. 6. Decis. 1011
In omni electione facienda ſemper præferri debet, qui magis habilis eſt & idoneus. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Martij 1591. n. 4. 942
Electio facta per Capitulum præſumitur facta cumulatiuè non priuatiuè ad Epiſcopum. In Placētina Cathedra. 14. Ian. 1572. n. 2. 151
Electio Pœnitentiarij & collatio prebēda ſpectat ad Papam vigore alternatiua, quamuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuar. 1597. n. 1. 1218
Electio legitimè facta non annullatur per cōfirmationem electi nulliter factam. In Caſalen. Parochialis. 10. April. 1598. n. 2. 1274
Cōfirmatio electionis regulatur ſicut appellatio, quæ deuoluit ab inferiore ad ſuperiorē. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 3. 615
In electione attenditur vltimus ſtatus, quādo agitur ad effectum confirmationis, prout idem eſt in poſſeſſione præſentādi, quæ à pari procedunt. In Biſuntina ſeu Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 10. 1432
Ante confirmationem electionis nō dicitur cōſtare de iure, ſed de non iure eligendi. In Tullen. Prioratus. 13. Iunij 1583. n. 2. 628
Quaſi poſſeſſio eligendi non dicitur quæſita, ſi non conſtet de confirmatione electionis. ibidem num. 1. 628
Ius confirmandi electionem denotat ſubiectionem. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iulij 1583. n. 1. 637
Diſpoſitio c. vt prateritæ. de election. & c. cupientes. §. ad hæc. eod. tit. in 6. quando procedant & quando non. In Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octob. 1594. n. 1. 3. & 4. 1090
Electio Vrbani VI. fuit canonica, & Clemens Papa VII. fuit ſchiſmaticus. In Tullen. Prioratus. 28. Martij 1583. n. 3. 612
De electione Abbatis vid. ſupra in verb. Abbas.
Electvs à Papa poteſt ea, quæ ſunt iuriſdictionis, adminiſtrare. In Vicen. Capellaniæ. 19. Maij 1567. n. 1. 21
Electi confirmatio nulliter facta nō annullat electionem legitimè factam. In Caſalē. Parochialis. 10. April. 1598. n. 2. 1274
Electus remitti debet ei, cui de iure collatio competit. In Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. num. 3. 1011
Emendatio vitæ & ceſſatio conuerſationis cū concubina ſeu adultera nō probatur per teſtes de auditu ab ipſa concubina, cui non eſt fides adhibenda. In Romana Legati. 28. Maij 1568. n. 1. 54
Emendatio ab adulterio per tres aut quatuor annos præſumitur; niſi duret conuerſatio. ibid. num. 4. 54
Quando delictum eſt publicum publica quoq; debet eſſe emendatio. ibid. n. 5. 54
Emphytevsis dicitur illa, pro qua ſoluitur quid modicum, locatio verò eſt ea, in qua ſolutio eſt proportionata ad fructus. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouembris 1575. n. 2. & 3. Decis. 272
& in Romana Caſalis Marciliani. 19. Iunij 1587. n. 3. 4. & 5. 794
Contractus emphyteuſis potiùs eſt gratuitus quàm oneroſus. In d. Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 5. 272
Contractus emphyteuſis ex legum diſpoſitione amat indiuiduitatem. In Anconitana Terrarum. 14. Martij 1572. n. 2. 161
Ex quantitate penſionis cognoſcitur, an ſimus in locatione vel emphyteuſi. In Romana Melioramentorum. 20. Nouembris 1581. num. 3. 546
Ex quantitate ſoluta pro obtinenda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. n. 10. 1362
In contractu emphyteuſis requiritur ſcriptura, & tunc recipit perfectionem, quando in inſtrumentum redigitur. In Placentin. Bonorum. 13. Iunij 1583. n. 1 627
Contractus emphyteuſis differt à cenſu perpetuo. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 17. Iunij 1596. n. 1. 1195
Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. habet locum in locatione ad longum tempus ſecūdum opin. Doctorum, quæ videtur receptior; contrariam tamen opinionem veriorem iudicauit Rota. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 1. & 5. 286
& 14. Martij 1576. n. 1. 288
& in Zamoren. Caſtri. 10. Decēb. 1576. n. 1. 313
Pœna priuationis, de qua in l. fin. C. de iur. emphyt. fuit iure ſingulari introducta in cōtractu emphyteuſis, cui fuit data propria & diſtincta forma à contractibus emptionis & locationis. In d. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 7. 286
In emphyteuſi nō habet locum pœna priuationis ſeu caducitatis, ſicut in contractu libelli contra Fulgoſii opin. ibid. n. 24. 286
Extenſio pœna non habet locum in l. fin. C. de iur. emphyt. quo ad locationem ad longum tempus. ibid. n. 15. 286
Inter contractum emphyteuſis & locationem ad longum tempus nulla eſt, niſi verbalis differentia, ſed hoc reijcitur tanquam falſum. ibid. n. 2. 8. & 20. 286
In emphyteuſi transfertur vtile dominium, ſicut in locatione ad longum tempus, ſed non ob id ſequitur æquiparatio. ibid. n. 3. & 21. 286
Emphyteuſis & locatio differunt reſpectu penſionis. ibid. n. 9. 286
Emphyteuſis eſt contractus gratuitus, contractus verò locationis eſt oneroſus. ibid. num. 10. & 18. 286
In emphyteuſi nō datur reſtitutio ex capite læſionis ſicut in locatione. ibid. n. 11. 286
In emphyteuſi non fit remiſſio ob ſterilitatem

ſicut in locatione longi temporis. ibid. n. 12. 286

Leges loquentes in contractu emphyteuſis non debent trahi ad contractum locationis perpetuæ, vbi eſt rationis diſparitas. ibid. n. 16. 286

Contractus emphyteuſis & locationis ad longũ tempus in multis habẽt eaſdem regulas, quæ conueniunt, ſed non in omnibus & per omnia ſunt ſimiles & æquiparati, licèt ſub iiſdẽ titulis tractetur vtraq; materia. d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Mart. 1576. n. 2. 288

Solemnitates eædem requiruntur in locatione ad longum tempus, quæ in emphyteuſi, ſed hoc non eſt ex natura contractus ſed ex ſubiectæ materia. ibid. n. 3. 288

In emphyteuſi appellatione filiorũ veniũt nepotes. Romana Domorũ. 24. Maij 1600. n. 6. 1362

In emphyteuſi eccleſiaſtica non comprehendũtur fœminæ. In Romana Domus S. Mariæ in Via Lata. 26. Ianuar. 1604. n. 2. 1477

Emphyteuſis cõceſſa pluribus & eorum ſucceſſoribus in dubio ſemper intelligitur diſcretiuè de proprijs filijs. In Firmana Fideicõmiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 4. 1023

Emphyteuſis conceſſa pluribus, vno deficiente aperitur eccleſiæ, nec eſt locus iuri accreſcẽdi. In Geruien. Bonorum. 7. Feb. 1583. n. 10. 604

Emphyteuſis conceſſa pro ſe & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus comprehẽdit etiam hæredes extraneos. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuarij 1573. num. 3. 188

Emphyteuſis conceſſa in perpetuum tranſit ad extraneos. ſi tamen cõcurrat debita ſolemnitas conceſſionis, aliàs ſecus. In Senen. Pradij. 28. April. 1589. n. 3. 868

Emphyteuſis eccleſiaſtica regulariter non tranſit ad hæredes extraneos, & hoc eſt introductum fauore eccleſiæ, quando verò dicatur procedere. In Romana Domus in Transtyberim. 1. Iulij 1585. n. 1. 703

Emphyteuſis eccleſiaſtica quomodo intelligatur concedi non poſſe niſi tribus perſonis. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. n. 7. 1362

Emphyteuſi finita per generationem vel caducata, poteſt alius de familia petere renouationem etiam ſi ſit fœmina. In Geruien. Bonorum. 23. Martij 1583. n. 1. & 6. 610

ſecus eſt ſi in petitione inueſtituræ renunciatum ſit iuri in ea ſibi competenti in vim pacti in ea appoſiti. ibid. n. 2. 610

Item ſecus ſi renouatio infra annum petita non fuerit. ibid. n. 7. 610

Item ſecus ſi tempore petitionis inueſtituræ res non ſit amplius integra. ibid. n. 9. 610

iſta tamen limitatio non procedit niſi quando aliqua negligentia imputari poteſt venienti poſt renouationem, ex quo eam non petijt in tempore. ibid. d. n. 9.

Item ſecus ſi petens inueſtituram non ſit de hæredibus & inueſtitura ſit hæreditaria. ibid. num. 10. 610

Item ſecus ſi non petatur inueſtitura iiſdem conditionibus, quæ ab extraneo reperiũtur, & offeruntur, vt ibid. n. 11. 610

Bona emphyteutica quando comprehẽdantur in donatione vniuerſali. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 17. Deciſ. 559

Res emphyteutica donari poteſt etiam ante obtentũ cõſenſum domini directi, dũmodo ante rei traditionẽ adſit cõſẽſus. Roman. Vineæ ſeu Saluiani Interdicti. 26. Iun. 1598. n. 9. 1290

Bona emphyteutica comprehendũtur in generali bonorum obligatione; maximè in eo qui non eſt ſoluendo. ibid. n. 4. 1290

Bona emphyteutica expreſſè prohibita alienari et hypothecari non comprehenduntur ſub hypotheca quantumuis generali, nec in eis datur Saluianum. ibid. n. 5. 1290

Dominus directus non tenetur cõſenſum obligationi rei emphyteuticæ præſtare, declara tamen vt ibid. n. 10. & 11. 1290

Clauſula ad habendum in emphyteuſi quid operetur. ibid. n. 12. 1290

Res emphyteutica ſi redeat ad dominũ vti dominum non vti priuatum, omnes obligationes & onera extinguuntur & reſoluuntur, declara tamen vt ibid. n. 13. 1290

Pro re emphyteutica, quæ hypothecatur, non ſoluitur laudemium. ibid. n. 6. 1290

Bona emphyteutica non hæreditaria non comprehenduntur ſub generali diſpoſitione bonorum. In Bononien. de Bologninis. 12. Ianuar. 1571. n. 1. 124

In re emphyteutica prohibita alienari non requiſito domino nõ habet locũ deuolutio ſeu caducitas per cenſus impoſitionem in ea factam cum expreſſo pacto redimendi, ſi cẽſus fuerit redemptus ante acceptationem caducitatis. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. n. 3. 819
& 19. Iun. 1587. n. 11. & 16. 794

Rei emphyteuticæ obligatio ſeu hypotheca de iure non ſunt prohibita. ibid. n. 5. 819

cum non ſit propriè alienatio, niſi adſit expreſſa lex à contrahentibus conſtituta per pactum expreſſum de nõ alienãdo nec obligando ſine conſenſu domini directi ſub pœna caducitatis In d. Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 9. & 10. 794

Facultas alienãdi cõceſſa in inſtrumẽto trãſactionis facta inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturã emphyteuſis. Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 1. 1466

Pactum quòd propter bellum vel quid aliud poſſit res reſtitui repugnat emphyteuſi. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 6. 272

Cadens ab emphyteuſi culpa ſua perdit melioramẽta; declara tamẽ vt In Romana Melioramẽtorum. 20. Nouemb. 1581. n. 1. & 4. 546

finita verò emphyteuſi abſque culpa emphyteuta melioramẽta ſeu eorum æſtimatio illi debentur, niſi adſit pactum in contrarium. In Romana Domus Sanctæ Mariæ in Via Lata. 2. April. 1604. n. 1. 1496

Melioramẽta facta in emphyteuſi poſſunt etiã irrequiſito domino hypothecari. In Romana Ca-

Caſalis Marciliani.19.Iun.1587.n.21. 794

Pro deuolutione rei emphyteuticæ quid ſufficiat probari.In Romana Domus S.Mariæ in Via Lata.26. Ianuar.1604.nu.1. 1487

Agens ad deuolutionẽ rei emphyteuticæ poteſt pendente lite petere ſibi ſolui canones, aliàs emphyteuta cadit ob non ſolutionem , quòd locum habet etiam in Eccleſia. In Ariminen.Fructus Dotis.21.Iun.1591.nu.2. 958

Ius accreſcendi in contractu emphyteuſis locũ habet , quando adeſt clauſula , quibus decedentibus. In Anconitana terrarum.14. Mart.1572.un.1. 161

In emphyteuſi Eccleſiaſtica de nouo conceſſa illegitimus non eſt incapax acquiſitionis . In Romana Domus . 4. Nouembr.1580. num. 3. 478

In Emphyteuſi Eccleſiaſtica ſufficit quod adſit vtilitas tempore, quo contractus eſt in ſcripturam redactus. In Placentina Bonorũ. 13.Iun.1583.nu.3. 627

Legitimatus ſimpliciter non ſuccedit in emphyteuticis , niſi ſit legitimatus etiam ad emphyteutica ab eo,qui poteſtatem habeat . In Bononien.Bonorum de Bologninis . 12. Ianuar. 1568.num. 1. 34
& 10.Decem.1568.nu.1. 67

In bonis emphyteuticis appellatione legitimorum & naturalium cõtinentur naturales legitimati , modo ſint ad hoc in ſpecie legitimati ab habẽte poteſtatem.In d. Bononiẽ. de Bologninis . 22.Mart.1568.num.1. 45

In emphyteuſi non poteſt pater præiudicare filio emancipato , ſi ſit ex re ipſius patris quæſita,& quare.In Portuen.Bonorum . 26.Iun.1577.nu.22. 341

Emphyteuta *cadens culpa ſua ab emphyteuſi perdit melioramenta , declara tamen . vt in Romana Melioramentorũ. 20.Nouem. 1581.nu.1.* 546

Emphyteuta ad hoc,vt non cadat à iure ſuo ob non ſolutionem, proſunt ſolutiones à tertio factæ . In Nucerina Tenimentorum. 13. Maij 1596.nu.1. 1186

Ex ſolutione facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi contra dominum.In Corduben.Redecimarum.2.Maij 1603.nu.4. 1463

Emphyteuta poteſt etiam irrequiſito domino ſua melioramenta hypothecare . In Romana Caſalis Marciliani . 19. Iunij 1587. num. 21. 794

Seruitus impoſita per emphyteutam in re emphyteutica ſiue vigore contractus ſiue præſcriptionis non nocet domino directo , ſed euaneſcit vbi res reuertitur ad dominum . In Romana Muri. 8. Iunij 1587.nu.2. 789

Emptio *habetur pro perfecta etiam quòd ſit conditionalis.In Tiburtina Caſtri Viuarij.4.Decem.1587.nu.10.* 805

Mentio pretij facit, quòd in dubio contractus dicatur emptionis & venditionis . In Romana Prælationis.6.Octob.1572.nu.3. 172

Emptionis ſimulatio probatur ex eo , quòd ſuppoſita ſit perſona emptoris,quo caſu cauſa ſuppoſitionis probatur ex eo,quòd emens rem , neque ipſe indigeat , pro ſe illam retinere velit . Placentina Bonorum . 13.Apr.1584.nu.1. 660

Emptionis ſimulatio qualiter probetur. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouembris 1595. num. 5. 1154

Obligatio appoſita ſuper contractu emptionis ſortitur eius naturam . In Romana Cẽſus. 15.Mart.1577.nu.20. 321

In emptione id quod deeſt de vero pretio,cẽſetur donatum ; & à creditoribus vel habentibus intereſſe reuocari poteſt . In Portuen. Bonorum de Columna . 16. Octobr. 1579.nu.32. 416

Emptione reſoluta omnia reponuntur in eum ſtatutum, ac ſi venditio facta non fuiſſet . In Placentina Bonorum . 24. Nouembris 1581.nu.7. 547

Reſtitutio , quæ per reſolutionem emptionis fieri debet , intelligitur de his , quæ quis accepit ab eo cui ſit reſtitutio , & non de acceptis à tertio. ibid.nu.8. 547

Per emptionem nomine alicuius factam dominium emptoris probatur . In Romana Legati Domus . 13. Febr.1568.nu.1. 40

Emptum ex,pecunia alterius acquiritur ei cuius nomine facta fuit emptio , & non ei cuius eſt pecunia , ſequuta traditione . In d. Placentina Bonorum . 27 . Octobris 1581.nu. 1. 540
& in Fauentina Bonorum . 9. Martij 1592.nu.1. 979

Emptum à muliere præſumitur emptum ex pecunijs viri . In Romana Fideicommiſſi de Goris.27.Nouem.1591.nu.6. 967

Emptor, *vt re tradita poſſit agere ad ſolutionem pretij , ſi venditor factum præciſè præſtare non poteſt , ſufficit adimplere per æquipollens itaut emptor reddatur ſecurus . In Camerinen. Caſtri Orbis . 24. Apr.1598.nu.2.* 1275

Emptor , qui eſt creditor venditoris poteſt ſuum creditum ex computare in pretio rei emptæ,& perinde eſt, ac ſi pecuniã emptori numerauerit . In Romana Pecuniaria, ſeu præcodij. 9. Maij 1594.nu.5. 1074

Eptor , cui nec lis nec quæſtio mouetur ſuper re empta, ſatis dicitur idoneè cautus per pretij inueſtimentum in alia re , quæ remaneat pro euictione obligata , quod procedit in caſu,quo ageretur de euictione,ſecus ſi agatur ex empto . Anconitana Prædij.3.Mart.1586.nu.4.& 12. 724

In emptorem non transfertur dominium rei prohibitæ alienari . In Romana Cenſus . 15.Mart.1577.nu.11. 321

Emens ſcienter rem ſubiectam reſtitutioni non poteſt vti exceptione doli . In Camerinen. Caſtri Orbis . 24. Aprilis 1598. num.4. 1275

Emens

Digitized by Google

Emens ſcienter rem alienam nõ habet actionem de euictione, ſecus eſt ſi in ſpecie ſtipulatus fuerit de euictione. In Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. n. 8. Deciſ. 785

Emens ſcienter rem alienam repetit pretium ita demum, ſi eſt ei promiſſum, & iſto caſu non intrat diſpoſitio l. fin. §. emptor. C. com. de legat. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decembris 1603. nu. 7. 1480

Emptor rei prohibita alienari, licèt dicatur deceptus, non tamen ſequitur, quòd dicatur deceptus dolo venditoris, cum decipi dicatur tam is, qui ignorantia venditoris quàm qui eiuſdem caliditate decipitur. In d. Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. nu. 5. 785

ENVNCIATIVA, *quæ nõ ſit de antiquo, & quæ emanat à perſona ſuſpecta propter intereſſe non præiudicat. In Fauétina Bonorum. 31. Maij 1596. nu. 3.* 1189

Enunciatiua non probat, quando principaliter agitur de veritate enunciati. In Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1598. nu. 2. 1278

Enunciatiuæ, quæ non ſunt claræ, non ſuffragantur. In Lucana beneficiorum. 18. Decemb. 1579. nu. 6. 437

Enunciatiua probat inter eaſdem partes. In Romana Pecuniaria. 4. Februarij 1600. num. 1. 1339

& In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. nu. 3. 1387

Enunciatiuæ in antiquis excedentibus metã centum annorum probant. In Gerunden. Anniuerſariorum. 13. Mart. 1581. n. 1. 507

Enunciatiuæ antiquæ æquipollent famæ, & plenè probant. In Saliſburgen. exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. nu. 14. 1025

& In Gerunden. Beneficij. 15. Decembr. 1599. nu. 2. 1334

Enunciatiua antiquiſſima plures probant. In Reatina Iuriſconferendi. 5. Aprilis 1593. nu. 1. 1021

& In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. nu. 5. 1141

Enunciatiua antiqua inſtrumentum probant identitatem bonorum. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Iannar. 1594. nu. 4. 1061

Idem eſt etiam in præiudicium tertij, ſi ſimus in antiquis. In Lucana Beneficiorum. 22. Iun. 1580. num. 1. 474

Enunciatiua Papæ, ſuper qua fundat diſpoſitionem in re antiqua, probat. In Salamãtina Iuriſdictionis. 4. Mart. 1580. nu. 2. 449

Ex enunciatiuis antiquiſſimis Pontificum probatur vnio ſeu annexio. ibid. nu. 1. 1272

Inſertum litterarum antiquarum de verbo ad verbũ operatur diuerſas enunciatiuas, licèt littera ipſa nõ exhibeãtur. In Alben. Plebis de Doliano. 8. Apr. 1598. nu. 2. 1272

Enunciatiua antiqua collationum corroborant iuspatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decem. 1598. nu. 3. 1305

Enunciatiuæ collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & non exprimunt quænam ſint annexa, non probant annexionem ſeu vnionem. In Camerinen. Parochialis. 19. Iun. 1589. nu. 2. Deciſ. 886

Enunciatiuæ arbitri, æſtimatoris, & Iudicis non ſtatur. In Peruſina exequutionis. 26. Ianuar. 1582. nu. 1. 554

Enunciationi Epiſcopi non ſtatur, quòd in actu conſtet de conſenſu Capituli. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. Apr. 1585. nu. 2. 696

EPISCOPVS *de iure communi tenetur in ſua Eccleſia reſidere, & ex eo probatur abſentia Epiſcopi. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. nu. 5.* 371

Papa vocat ſe Epiſcopum. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 11. 606

In Eccleſiaſtica Ierarchia non eſt maior ordo Epiſcopali, & ideo dignitas Pontificalis dicitur culmen dignitatum. ibid. n. 10 606

In Epiſcopali dignitate iura maxime abhorrent mendicitatem. ibid. nu. 12. 609

Epiſcopus Ordinarius regulariter eſt exequutor vltimarum voluntatũ ad pias cauſas. In Salamãtina Capellania ſiue legati pij. 23. Mart. 1583. nu. 7. 611

Epiſcopus præſumitur ſcire omnia, quæ ab eius Vicario etiam foraneo fiunt. In Reatina Beneficij ſãcti Angeli. 20. Iun. 1576. num. 6. 306

Epiſcopus non poteſt allegare ignorantiam vacationis beneficii ſuæ diœceſis. ibid. n. 4. 306

Epiſcopus tenetur quolibet anno per ſe vel per alium diœceſim ſuam viſitare. ibid. nu. 3. 306

Epiſcopus licèt in cunctis Eccleſiis ſit ordinator reſpectu iuriſdictionis & ſimilium, ſecus eſt tamen reſpectu ſeruitii diuini, quia etiam in propria Eccleſia Cathedrali multa ſpectãt ad ordinationem Archidiaconi, & non Epiſcopi. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 10. Octob. 1583. nu. 7. 639

Ad Epiſcopum non pertinet deputatio Sacriſtæ & Organiſtæ in inferioribus Eccleſiis. ibid nu. 6. 639

Quæ concernunt ſtatum Eccleſiæ & cultum diuinum, ſpectant ad curam Epiſcopi. In Gadicen. Concordiæ. 3. Mart. 1595. n. 1. 1119

Epiſcopus, qui eſt in Capitulo vti Canonicus, in quo loco ſedere debeat. In Lucana Beneficiorum 18. Decem. 1579. nu. 4. 437

Epiſcopus, qui aliquid conceſſit, debet etiam defendere, ne in re conceſſa turbetur. In Calaguritana Capellæ ſancti Laurentii. 27. Iun. 1583. nu. 2. 635

Conſenſus Epiſcopi & ſcientia ex curſu temporis quadraginta annorum præſumitur in iis, quæ concedere poteſt. ibid. nu. 1. 635

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficiis ſuæ diœceſis etiã regularibus. In Aquinaten. Beneficii. 21. Apr. 1600. nu. 3. 1355

Epiſcopus de iure habet fundatam ſuam intentionem in collatione beneficii intra fines

ſuæ

ſua diœceſis conſtituti; maximè ſi conſtet de quaſi poſſeſſione illud conferendi, & collationes ſuum fuerint effectum ſortita. In Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. n. 1. 799

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper Iuriſdictione in tota diœceſi, donec conſtet de alterius iuriſdictione, & in ea manuteneri debet. In Burgen. de Caſtro Zeris. 19. Decem. 1594. nu. 1. 1104

& poteſt cauſas à ſuo Vicario foraneo auocare. In Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. Maij 1591. nu. 1. 948

Epiſcopus habet intẽtionem fundatam in exiſtente intra terminos ſuæ diœceſis reſpectu iuriſdictionis, pro qua venit manutenẽdus. declara tamen. vt in Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1598. nu. 1. 1228

Ius commune quando non ſuffragetur Epiſcopo in materia Iuriſdictionis. In Nullius ſeu Vrbinatẽ. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. nu. 1. 1386

Epiſcopus de iure communi poteſt iuriſdictionem exercere in parochialibus & parochis Abbatiæ Epiſcopalem iuriſdictionem non habentis, etiam quòd Abbas vtatur mitra & baculo, & excommunicet & alia faciat iuriſdictionem ſpiritualem tantum concernentia; ſed ſecus eſt in iuriſdictione contentioſa, & temporali vigore ſacri Concilij Tridentini, quã Epiſcopus exercere non poteſt. In Caetana Iuriſdictionis. 28. Nouem. 1576. nu. 1. 311

Epiſcopus de iure communi habet iuriſdictionem in Canonicos & Capitulum. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decem. 1569. num. 2. 1213

Epiſcopus in procedendo contra Capitulares de iure debet adhibere conſenſum Capituli in arduis, in cæteris verò conſilium. ibid. num. 3. 1263

Epiſcopus poteſt in leuibus contra Capitulares de iure communi ſolus procedere, ſecus eſt vigore ſacri Concilij Tridentini cap. 6. ſeſſ. 25. de reform. vbi vult quòd debeat cũ adiunctis procedere tam in leuibus quàm in grauibus. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 27. Nouem. 1585. nu. 1. & 4. 710

Epiſcopus in leuibus, in quibus non eſt opus tela iudiciaria, etiam ex officio poteſt contra Capitulares procedere. ibid. nu. 2. 710

Epiſcopus poteſt corrigere tanquã ſedis Apoſtolicæ delegatus, cum ex eo quòd eſt Epiſcopus, ſit ei conceſſa Iuriſdictio delegata. Palentina Iuriſdictionis. 18. Maij 1573. num. 3. 205

In dubio proactus validitate dicendum eſt Epiſcopum tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatum proceſſiſſe, etiam ſi exprimat ſe Ordinarium. In Placentina Decimarum. 27. Nouem. 1581. nu. 2. 549

Epiſcopus in quibus ſit manutenẽdus in exercitio ſuæ iuriſdictionis priuatiuè quoad Archidiaconum, & in quibus cumulatiuè. In Burgen. Iuriſdictionis. 20. Iun. 1594. num. 1. Deciſ. 1084

Cognitio cauſarum criminalium, & matrimonialium, & aliarum de iure communi ad Epiſcopum & non ad alium inferiorem pertinet, ex conſuetudine tamen & præſcriptione poteſt etiam ad inferiorem pertinere. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decem. 1582. nu. 4. 595

Epiſcopus non poteſt in loco extra ſuam diœceſim exempto collocare tribunal, licèt in tota ſua diœceſi poſſit. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. nu. 6. 417

Ius Viſitandi competit Epiſcopo etiam in exemptis in his, in quibus remanet Ordinarius; niſi in contrarium aliquid probabile deducatur. ibid. nu. 12. 417

Ius viſitandi Abbatiam de iure communi cõpetit Epiſcopo, niſi per conſuetudinem vel priuilegium tale ius ei reperiatur ſublatũ. ibid. nu. 1. 417

Epiſcopo exiſtenti in poſſeſſione ſuæ Eccleſiæ competit poſſeſſio reſpectu omnium membrorum Iuriſdictionis, non data particulari poſſeſſione alterius in aliquo membro priuatiuè ad Epiſcopum. In Burgen. Iuriſdictionis Archidiaconatus. 27. Iunii 1583. nu. 1. 633

Epiſcopus non poteſt cognoſcere cauſam ſuo Vicario commiſſam, cum in ea ſit maior Ordinario. In Maceraten, Dotis. 10. Mart. 1581. nu. 3. 306

Epiſcopus & Capitulum poſſunt ſtatuere circa ea, quæ tangunt vniuerſalem ſtatum Eccleſiæ. In Gerunden. Anniuerſariorum. 25. Nouem. 1582. nu. 1. 590
& 3. Iul. 1581. nu. 1. 538

Secus eſt contra ſtatutum confirmatum à Papa cum præcepto, quòd obſeruetur. Item ſecus eſt contra ſtatutum, quod cõcernit fauorem alterius, quàm concedentis. ibid. nu. 1. 538

Eiſcopus cum Capitulo poteſt ſtatuta cõdere, quæ concernant ſtatum Eccleſiæ & Canonicorum. Leodien. Canonicatus. 28. Iunii 1602. nu. 2. 1163

Epiſcopus prædeceſſor in Epiſcopatu non poteſt in præiudicium Coadiutoris ſui ſucceſſoris facere affictum ſeu locationem cum anticipata ſolutione. In Nucerina affictus. 11. Maij 1571. n. 2. 136

Epiſcopus nõ poteſt alteri prouidere de beneficio, quod certo generi perſonarum debetur; ſecus in Papa, qui eſt dominus abſolutus omnium beneficiorum. In Placentina Cantoriæ. 24. Oct. 1594. nu. 6. 1091

Epiſcopus non poteſt beneficia diuidere. In Meliten. Iuriſpatronatus. 1. Mart. 1602. num. 3. 1422

Electio Pœnitentiarii & collatio præbendæ ſpectat ad Papam vigore alternatiuæ; quãuis collatio ſpectet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul, quorum electio ſpectat ad

ſolum

ſolum Epiſcopum. In Maioricen. Canonicatus. 24. Ianuar. 1597. nu. 1. Deciſ. 1218

Epiſcopus non poteſt demandare licentiam audiendi confeſſiones perſonæ, quæ non ſit idonea, & quæ poteſtatem audiendi non habeat. In Dubio ſacræ Congregationis Concilii. 27. Apr. 1592. nu. 7. 985

Epiſcopus diſpenſando ad clericatum cum corpore vitiato debet hoc facere cum cauſæ cognitione. Secus in Papa, qui ſcienter gratiam faciens inhabili cenſetur cum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583. nu. 7. & 8. 625

Epiſcopus in ſubſcribendo ſententiam, quãdo ſunt plures iudices, an in numero plurali vel ſingulari ſubſcribere debeat. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decem. 1596. num. 1. & 8. 1213

In Epiſcopatu diuiſo beneficia noviter erecta poſſunt etiam obtineri ab iis, qui ante diuiſionem ſoliti prius erant obtinere in eo non diuiſo. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Gabimentorum. 24. Ianuar. 1600. num. 6. 1337

Epiſcopatuũ diœceſes nõ ſunt diſtincta iuxta terminos dominii temporalis ſed aliquãdo vnã diœceſis ſe extendit intra fines alterius dominii ibid. nu. 10. 1337

In cauſa Electi ad Epiſcopatum, cuius expenſis negotium ſit proſequendum. In Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octobr. 1594. num. 1. 3. & 4. 1090

ERRANS non poteſt dici renunciaſſe iuri ſuo. In Gadicen. ſtatutorum. 27. Ianuarii 1581. nu. 3. maximè ſi ſit error probabilis. ibid. nu. 4. 497

ERROR excludit conſenſum. In Tarentina Viridarii. 31. Maii 1596. nu. 2. 1290
& in Anconitana Vineæ. 2. Iulii 1583. num. 1. 638
& in Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarii 1591. nu. 4. 931

Allegantí errorem incumbit onus probandi concludenter rem aliter ſe habere, quam fuerit narratum. ibid. nu. 5. 931

Fundans ſe in errore conſenſum excludente, niſi probet illam qualitatem erroris nõ dicitur concludenter probaſſe. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 2. 940

Error regulariter annullat tranſactionem ſecus eſt, quando error non eſt circa cauſam finalem tranſactionis. In Præneſtina tranſactionis Bonorum. 21. Nouem. 1575. num. 1. 275
Item ſecus eſt quando error nõ eſt euidens & clarus. ibid. nu. 3. 275

Error expreſſus ille dicitur, qui videri & legi poteſt. ibid. nu. 4. 275

Error vbi eſt expreſſus, ſemper in eo, in quo erratum eſt, reſcinditur tranſactio. ibid. num. 12. 275

Error in tranſactione ex pactis in ea appoſitis detegitur. ibid. nu. 5. 275

Error expreſſus & certus dicitur, qui à iure certam habet interpretationem. ibid. n. 15. 275

Item operatur error in parte quod in toto quo ad excluſionem conſenſus. ibid. n. 11. 275

Error in tranſactione excludit conſenſum maximè ſi verſatur circa cauſam obligatoriam, ſine qua quis non fuiſſet ſe obligaturus. In Caſtren. Taxarum. 16. Octobris 1585. nu. 1. 705

Error in tranſactione quando non eſt clarus & certus, non impedit exequutionem obligationis Cameralis. ibid. nu. 3. 705

Error tunc dicitur non eſſe clarus, quando circa illum viget diuerſitas ſententiarum. ibid. nu. 5. 705

Error detegitur ex eo quòd cõſtet rem aliter ſe habere. In Fauentina Bonorum. 20. Febr. 1581. num. 2. 501

Error in nomine non vitiat, ſi conſtet de corpore. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. nu. 1. 701

Error in denominatione hæredis vti filij, qui non ſit filius, vitiat teſtamentum. In Peruſina fideicommiſſi ſeu nullitatis teſtamẽti. 23. Iun. 1582. nu. e. 584

Error iuris prodeſt ad effectum damni euitandi. In Gadicen. Statutorum. 27. Ian. 1581. nu. 4. 497

Error probabilis aliquando excuſat in gratioſis ad pœnam euitandam. In Romana Canonicatus ſancti Angeli. 21. Apr. 1567. num. 1. 19

Error ex coniecturis & circumſtantijs probari poteſt. In Romana Pecuniaria. 9. Decem. 1596. nu. 2. 1211

Vbi agitur de probando errore & voluntate teſtatoris eius aſſertioni ſtatur. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouem. 1598. num. 3. 1302

Confeſſio facta in teſtamento ſi ſit erronea poteſt per hæredem reuocari. In Romana Domus S. Mariæ in Via Lata. 26. Ianuar. 1604. nu. 4. 1488

Error excuſat à mora. In Marturana Aſſectus. 14. Iun. 1574. nu. 3. 235

Cauſa erronea, quæ etiam in parte tantum ſit falſa, & quæ in ea parte ſit talis, quæ veriſimiliter, ſi tranſigens ſciuiſſet eam eſſe falſam, non ita tranſegiſſet, annullat tranſactionem. In Præneſtina Tranſactionis Bonorum. 21. Nouem. 1575. nu. 10. 275

Aſſertio in tranſactione, quæ venit conſequutiuè & illatiuè ad illa, quæ fuerunt narrata, ſi ſit erronea, conſequenter calculus ſuper eadem aſſertione factus redditur erroneus. ibid. nu. 6. 275

Per obligationem naturalem contractam error excluditur, & agnoſcens obligationem ad eam tenetur. In Romana Pecuniaria. 14. Apr. 1600. nu. 3. 1350

Scientia excludit errorem. In Anconitana Vineæ. 27. Iun. 1582. nu. 1. 326

Per ſcientiam ſpecificam qualitatis excluditur

ſit error. In Romana Prælationis. 14. Mart. 1576. num. 5. Deciſ. 279
Iuramentum excludit errorem. ibid. n. 6. 279
Error in tranſactione non facit, quòd verba tranſactionis generalia patiatur reſtrictionem. In Anconitana Vineæ. 22. May 1581. nu. 2. 520
Error cõmunis probandus eſt, & quòd procedat ab habente auctoritatẽ. Leodien. Hæreditatis. 3. Decemb. 1571. n. 1. & 3. 147
Error cõmunis licèt probatus nihil operatur, vbi adeſt defectus in forma vel ſubſtantia. ibid. nu. 2. 147
Renunciatio facta ab eo, qui inductus fuit ad renunciandũ ſub erronea aſſertione, nõ valet. Ariminen. Caſtrorũ. 23. Ian. 1591. n. 1. 931
Renunciatio erroris calculi quid operetur. In Romana Bibliothecæ. 4. May 1598. n. 1. 2. & 3. 1277
EVENTVS *poſterior formatur & regulatur à primordio tituli. In Romana Pecuniaria. 13. Nouemb. 1595. n. 5.* 1158
Simplex potentia euentus non eſt conſiderabilis, ſed requiritur explicita potentia. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 20. 351
Comprehenſio plurium euentuum non facit gratiam generalem. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 20. Mart. 1579. n. 13. 398
Caſus qui non euenit, ſi tamen poteſt dari, quòd poſſet euenire, ſufficit ad hoc vt haberi debeat in conſideratione. In Volaterana Prædij. 1. Febr. 1589. n. 3. 855
EVENTVALITAS *in gratia non tollit defectum intentionis. In Portuen. Bonorum de Columna. 3. Apr. 1579. n. 2.* 399
Gratia etiam motu proprio facta ex defectu intentionis eſt nulla, licèt in ea cadere poſſit euentualitas, & plures euentus comprehendantur. ibid. nu. 1. 399
EVICTIO *non competit ei, qui ſcienter emit rem alienam; ſecus eſt, ſi in ſpecie ſtipulatus fuerit de euictione. In Romana Saluiani interdicti. 15. May 1587. n. 8.* 785
In euictione habetur ratio eius, quod emptor habiturus fuiſſet, ſi res non fuiſſet euicta. Senogallien. Prædij. 27. Ian. 1595. n. 2. 1114
Euicta re in ſolutum data nõ poteſt quis redire ad primam actionem, niſi eam expreſsè reſeruauerit. ibid. nu. 3. 1114
Qui cautionem de euictione non exigit, quãdo competit, dolo carere non videtur, & ob id ab obligatione non liberatur. Romana pretij Vineæ. 25. Iun. 1584. nu. 2. 672
Vbi quis tenetur de euictione ſimpliciter, euictio locum habet ſaltem reſpectu reſtitutionis pretij; maximè ſi adſit iuramentum. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decembris 1603. nu. 6. 1480
Antequam ſequatur euictio regulariter de euictione agi non poteſt; ſecus eſt, quando venditor ſciens vendit rem alteri obligatã, quia tunc poteſt agi ad intereſſe antequam euincatur. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 4. Deciſ. 321
De euictione agi non poteſt, niſi ea prius ſequuta; ſecus eſt in actione ex ſtipulatu ratione contrauentionum. Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. nu. 3. & 9. 723
Omnes actiones præter actionẽ euictionis ob non implementum promiſſorum exerceri poſſunt etiam ante caſum euictionis. ibid. num. 10. 723
Vbi ſpecificè appoſita eſt obligatio de euictione, ſcientia rei alienæ non obeſt emptori, ſed tantum vbi cautum non eſt de euictione. ibid. num. 7. 723
Euictio rei venditæ, quæ fratri contigit in diuiſione facta cum pacto, quòd quiſq. in dicta diuiſione ſentiat damnum & incommodũ, prout in caſu quo ſequeretur euictio, intelligi debet de ea, quæ euenit à tertio, & non à venditore. ibid. nu. 8. 723
Quando res deuoluitur ex natura rei, non eſt locus euictioni. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. nu. 1. 468
De euictione, quæ prouenit ex natura rei, quis non tenetur, niſi verba promiſſionis ſint ampla, & apta comprehendere talem euictionem. In d. Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. nu. 4. 1480
Bona ſtabilia data in ſolutũ marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionem. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. nu. 2. 1480
Promiſſio ſimplex ad legitimam & generalẽ defenſionem bonorum, & de euictione in forma & ſecundum formam ſtatutorum ſine aliqua mentione euictionis ex natura rei, non comprehẽdit ipſam euictionem ex natura rei. ibid. nu. 5. 1480
Quando bona tranſierunt in dominium mariti, periculum euictionis ad ipſum ſpectat. ibid. num. 3. 1480
Si euincatur res per confeſſionem emptoris, venditor nõ tenetur de euictione, niſi aliter doceatur de veritate confeſſionis. In Viterbien. Releuationis. 7. May 1593. num. 5. 1024
Emptor, cui nec lis nec quæſtio mouetur ſuper re empta, ſatis dicitur idoneè cautus per pretij inueſtimentum in alia re, quæ remaneat pro euictione obligata; quod procedit in caſu quo ageretur de euictione; ſecus ſi agatur ex empto. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. nu. 4. & 10. 724
Venditor dando fideiuſſores de euictione dicitur liberatus à primæua obligatione, limitatur tamen non procedere, quando non appareret, quòd res eſſet obligata; ſecus ſi appareret, quia tunc nõ liberatur venditor ab obligatione de trahendo. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 10. 321
Fideiuſſores de euictione tenentur eadem

actione ad præſtandum rem liberam, quæ tenetur principalis, cum acceſſerint vti principales. ibid. nu. 12. Deciſ. 321

De fideiuſſore de euictione. vid. in verb. Fideiuſſor.

Hæres, qui ratione rei vẽdita teſtatori & ab eo euicta tenebatur illi ad duplum, facto inuentario tenetur à ſe exigere duplum, ſi actio erat iam orta ante obitum teſtatoris, aliàs ſimplum tantum. In Romana Salniani Interdicti. 2. Decemb. 1588. n. 8. 842

Venditor promittens de euictione licèt nõ teneatur ad duplum vel triplum, ſed ad ſimplum tãtum, non ob id eſt liberatus ab obligatione dãnorum & intereſſe reſpectu illius ſimpli. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iunij 1587. n. 6. 787

Venditor etiam ignorans probibitionem alienationis tenetur de euictione, & ad damna & intereſſe. ibid. n. 4. 787

Alienans rem expreſsè probibitam alienari cum promiſſione de euictione, & cum aſſeueratione, quòd ſit libera ab omni fideicommiſſo, ex tali pacto conuento tenetur ad damna & intereſſe ſi reperiatur fideicommiſſo ſubiecta. In d. Romana Saluiani interdicti. 15. Maij 1587. nu. 7. & 9. 785

Quando res euincitur ab emptore, non habet locum actio quanto minoris. ibid. nu. 10. 785

Vbi euicta eſt poſſeſſio, dici poteſt rem non fuiſſe liberè traditam. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 6. 671

Probibitio alienationis rei, quæ concernit ſolum commodum minoris & non alterius perſonæ facit, quòd tutor & fideiuſſor de euictione tenentur ſecundum communem opinionem. Romana Euictionis domus. 5. Iulij 1599. nu. 7. 1324

In donatione reciproca venit euictio etiam ſi cœptum ſit à traditione. In Portuen. bonorum de Columna. 26. Iunij 1581. num. 3. 534

In donatione reciproca ſi aliquid euincatur, an reſpectu eius quod fuit euictum, ceſſet reciprocatio, & ſit opus inſinuatione. In d. Portuen. bonorum de Columna. 29. Maij 1581. nu. 1. 523

EXACTIO vbi fieri debet, in eo loco actiones eſſe cenſentur ſecũdum veriorem opin. In Romana de Soderinis. 29. Nouembris 1577. nu. 1. 352

Actus facultatiui non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Mediolanen. Diſtributionum. 14. Octobris 1594. num. 1. 1089

Quaſi poſſeſſio exigendi acquiritur per vnicum actum. In Romana Penſionis. 5. Decembr. 1601. nu. 2. 1411

Ex vnica ſolutione in iuribus incorporalibus acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. num. 1. 436

Ad conſtituendum in quaſi poſſeſſione iuris exigendi ad effectum primi extremi Rota requirit plenas & indubitatas probationes. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. nu. 1. Deciſ. 302

Ex computatio quietantia, & compenſatio non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi, licèt æquiparentur ſolutioni. ibid. nu. 3. 4. 5. & 7. 302

Poſſeſſio exigendi non quæritur ex exactione confeſſata, ſed requiritur vera exactio. ibid. nu. 8. 302

Per exactionem à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio exigendi contra ſucceſſorem. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. nu. 1. 1147

Solutiones facta metu cenſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. nu. 6. 1019

ſecus eſt ſi ſoluens non fuerit proteſtatus in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobris 1593. nu. 11. 1047

Ceſſans à ſolutione dicitur quaſi poſſeſſionem exigendi turbare. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. nu. 13. 299

Exactio pecuniarum in banco depoſitatarum cum expreſſa proteſtatione non amoueri, niſi ipſo citato, malè & de facto facta dicitur, & pecunia de facto reponi debent. In Anconitana Pecuniarum. 10. Decem. 1601. nu. 1. 1412

EXAMEN ex defectu citationis eſt nullum. In Corduben. Redecimarum. 29. Ianuar. 1593. nu. 4. 1010

Idem eſt ex defectu iuramenti de calumnia. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. nu. 5. 1465

Examen factum non ſeruata forma delegationis eſt nullum. in d. Corduben. nu. 1. 1010

Examen factum in partibus contra formam remiſſorialium & decretum interpoſitum, eſt nullum; declaratur tamen vt in Perusina Hæreditatis. 30. Octobris 1587. num. 1. 800

Examen factum extra terminum dilationum datarum eſt nullum. In Burgen. Maioricatus. 18. Iunij 1582. nu. 2. 583

Examen teſtium factum extra tempus datum eſt nullum. In Ciuitaten. Conſtructionis Capella. 20. February 1589. num. 4. 857

Examen teſtium non poteſt dici extra terminum, quando teſtes intra terminum iurarunt, quod ſufficit. ibidem. num. 21. 857

Terminus examinis teſtium datus non computatur niſi à die ingreſſus loci, in quo examen fieri debet. ibid. nu. 20. 857

Examen, teſtium qui non fuerunt iurati, eſt nullũ, licèt notarius dicat iuraſſe in forma iuris non autẽ tactis, &c. ſecus eſt, quando examen factum fuit ſub die, ſub quo

cadit

Digitized by Google

cadit exceptio, & notarius enunciat teſtem iuratum eſſe. ibid. nu. 8. & 25. Deciſ. 857

L.ſi quis teſtibus. C.de teſtib. ex identitate rationis locum habet tam in examine futuro, quàm præterito. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. nu. 9. 295

Diſpoſitio d.l.ſi quis teſtibus.C.de teſtib. non procedit reſpectu examinis facti in alia cauſa; maximè quando exceptio eſt introducta fauore tacentis. ibid. nu. 16. 295

Examen teſtium factum ſub prorogatione termini partibus præſentibus conceſſa, valet. Nicien. matrimonij. 27. Apr. 1587. n. 2. 781

Examen teſtium nõ rite factũ non ob id cauſat nullitatem examinis, ſed tantum dat anſam repetitionis faciendæ. ibid. nu. 4. 781

Examen teſtium, licèt non omnes fuerit uniformiter interrogati, valet, quia potuit fieri de conſenſu partium, prout ſæpè fit. ibid. num. 3. 781

Examen teſtium factum cum interrogatorijs partis aduerſæ, ſuſtinetur, etiam quòd opponatur de defectu mandati. Cæſaraugustan. decimarum. 23. Octob. 1576. nu. 2. 308

Examen factum coram iudice allegato ſuſpecto per plures comparitiones poſtea coram eodẽ factas ſine aliqua proteſtatione valet. cũ cenſeatur à recuſatione receſſum. Anagnina Iuris paſcendi. 20. Dec. 1591. n. 2. 971

& in Corduben. Redecimarum. 14. Ianuarij 1594. nu. 1. 1957

Examẽ factum coram iudice vel notario, qui fuerit Aduocatus vel procurator partis, redditur ſuſpectum. In Meſſanen. Baroniarum. 27. Maij 1569. n. 4. 78

Examen teſtium demandari non poteſt non exiſtenti in dignitate Eccleſiaſtica; ſecus ſi demandetur tantũ nudũ miniſteriũ, etiam quòd ſit data poteſtas citandi teſtes, dũmodo non ſit data facultas cogendi. d. Nicien. Matrimonij. 27. Apr. 1587. nu. 3. 781

Iudex mandans partibus, ut aſſiſtant ad cauſam uſque ad finalem determinationem, eis aſſignans locum poteſt poſtea ad examen bene procedere factis citationibus in dicto loco aſſignato. In Corduben. Redecimarũ. 29. Ianuar. 1593. nu. 6. 1010

Citatio ad videndum iurare teſtes nõ requiritur in loco examinis, ubi ſemel facta fuit in loco decreta remiſſoria. ibid. nu. 3. 1010

Examen factum contra defunctum non nocet ſucceſſori non citato, ſecus eſt in eo, qui venit ad cauſam. In Aurien. S. Pelagij. 11. Febr. 1604. nu. 2. 1489

Citatio vaga & incerta ad videndum iurare teſtes, reddit examen nullum, niſi ſit facta pro ſolo termino probatorio. ibid. n. 1. 1489

Examen teſtium non extractum vigore compulſorialiũ, facta recognitione manus notarij & partecitata, prout requiritur, non dicitur in forma probanti. In d. Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. nu. 1. 583

Teſtis productus & approbatus cenſetur approbatus nedum reſpectu futuri examinis, ſed etiam præteriti. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. nu. 1. Deciſ. 295

Teſtis habilitas vel inhabilitas de tempore examinis eſt reſpicienda, non procedit tamẽ ubi agitur de approbatione partis. ibid. num. 10. 295

EXAMINATVS *ſemel ad beneficium de iure non eſt amplius examinandus, ſecus eſt hodie vigore ſacri Concilij Tridentini, quando quæritur nouus titulus. In Calaguritana Iuris aſcendendi. 28. Iun. 1599. num. 1.* 1323

Examinatus poteſt per nouum examen ab examinatoribus reprobari, licèt aliàs fuerit approbatus, ſicut è contra per nouum examen poteſt approbari, qui aliàs fuit reprobatus; maximè quando ſufficit habilitas etiam infra mediocritatem. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decẽbris 1591. num. 10. 968

Examinatoris relatio, quòd examinatus ſit inhabilis, qui prius fuit habitus pro habili, dicitur ſuſpecta. ibid. nu. 9. 968

Habitus pro habili ab examinatoribus ad beneficia curata & ante præſentationem & poſt, inuerisſimile eſt, quòd medio tempore fuerit inhabilis ad beneficiũ ſimplex. ibid. nu. 8. 968

Vt examen valeat iuxta diſpoſitionem Concilij Tridentini debet conſtare de die propoſiti edicti. In Toletana Parochialis. 3. Iul. 1595. nu. 4. 1148

Examinatio & approbatio unius tantum, quando ſunt plures examinandi, eſt ſuſpecta. ibid. num. 5. 1148

EXCEPTIO *firmat regulam in caſibus non exceptis. In Romana Tutelæ de Pabijs. 27. Ianuar. 1586. nu. 7.* 718

& In Salamãtina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. nu. 3. 459

ſed non facit, ut in ea comprehendantur illa, quæ aliàs non facta exceptionem ſub regula non venirent. In Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decembr. 1597. num. 12. & 23. 1251

Exceptio dicitur eſſe de regula aliàs determinatio eſſet diſformis. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 7. 980

Exceptio non oppoſita non præiudicat. In Romana pecuniaria ſeu prætẽſa arrogationis. 14. Apr. 1600. nu. 4. 1350

Exceptio caſus dicitur etiã ampliare regulã, quãdo aliàs exceptio nõ eſſet de regula. Rauẽnaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 14. 743

Exceptio, quæ concernit fauorem unius, non poteſt ab alio opponi. In Portuen. Bonorũ. 4. Nouem. 1579. nu. 7. 421

Exceptio contrauentionis eatenus durat, quatenus durat contrauentio. In d. Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. nu. 2 324

Vt quis repellatur exceptione cõtrauentionis, ſatis eſt, quòd cõtrauẽtio ſit etiã in minimo.

l ij d. Por-

d. Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 15. 341
Ad hoc ne dicatur ab exceptione receſſum, debet in vno quoq. actu repeti proteſtationes. Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 13. 295
Nemo poteſt excipere de iure tertij, niſi domino volente. In Palentina Iuriſconferendi. 2. Decembr. 1583. nu. 2. 649
Excipiens rem eſſe alienam tenetur probare. Vicentina Feudi decimarum. 15. Mart. 1602. nu. 4. 1424
Nemo tenetur ad verificationem eius, quod eſt de exceptione partis aduerſæ. Fauentina Monaſterij. 15. Decem. 1603. n. 15. 1484
Intentione actoris plenè probata, reus exceptionem ſuam plenè probare debet, alioquin probatio actoris non cõfunditur. Cæſarauguſtana decimarum. 3. Iun. 1577. n. 2. 332
Exceptiones rem non autem perſonam reſpicientes, quæ obſtant cedenti, regulariter etiam obſtant ceſſionario. In Regien. Bonorum. 21. Apr. 1581. nu. 1. 512
Iudex procedens ad vlteriora cenſetur reieciſſe exceptiones. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1578. nu. 8. 383
Reiectio exceptionis eſt intelligenda reſpectu poſſeſſorij non autem petitorij, quando verba ſententiæ diſpoſitiua ſunt reſtricta ad poſſeſſorium. In Firmana Bonorum. 29. Aprilis 1583. nu. 7. 616
Iudex procedens ad vlteriora cenſetur tacitè reieciſſe exceptionem diſcuſſionis, ſi pars nihil replicauerit. In Romana domus. 29. Mart. 1574. nu. 4. 227
Iudex non obſtãte exceptione diſcuſſionis etiã in tẽpore oppoſita poteſt iuſtè procedere ad vlteriora, ſi principalis debitor ſit decoctus, & non ſit ſoluendo, vel ſi ſit admiſſus ad c. Odoardus. ibid. nu. 5. 227
De exceptione diſcuſſionis. vide in verbo Diſcuſſio.
Exceptio ſolutionis contra obligationẽ iuratam in forma Cameræ opponi poteſt, ſi tamẽ opponatur ante ſententiam. Romana indemnitatis. 4. April. 1588. nu. 1. 814
Exceptio ſolutionis non releuat, ſi ſit obſcura & incerta & præſumptiua tantum. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobris 1578. num. 1. 372
Exceptio ſolutionis dicitur perẽptoria. In d. Romana Indemnitatis. 4. Apr. 1588. n. 2. 814
Quæ competunt per modum exceptionis peremptoriæ, non poſſunt opponi per viam ſubreptionis in reſcriptis ad lites; ſecus in gratijs. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. nu. 25. 351
Exceptio rei iudicatæ in vim dilatoriæ non autem peremptoriæ opponi poteſt per procuratorem conſtitutum ad allegandum exceptionem rei iudicatæ tantum non ad tractandum de meritis cauſæ, & talis procurator non poteſt audiri ſuper impugnatione cenſurarum. In Vlixbonen. Bonorum. 6. Octobr. 1579. nu. 2. 419
Exceptio compẽſationis etiam in exequutione ſententiæ opponi poteſt, ſed habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum, nõ autem ante ſententiam. In d. Romana indemnitatis. 4. Apr. 1588. nu. 3. Deciſ. 814
Exceptio compenſationis in Saluiano interdicto admittitur. In Peruſina Bonorum. 15. Maij 1577. nu. 3. 327
Idem eſt de exceptione doli, ſeu dolo facis. ibid. nu. 2. 327
Exceptio compenſationis contra mulierem repetentem dotem opponi poteſt, quando tamen eſt liquida. In Romana Tutelæ. 27. Febr. 1603. nu. 3. 1455
Exceptio adminiſtrationis tutelæ non poteſt reſtitutionem dotis faciendam impedire ſecundum communem opin. contra Socin. Dec. & alios; maximè ſi concurrat obligatio Cameralis ad fauorem dotis. ibid. n. 1. 1455
Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur contra obligationem Cameralem. ibid. nu. 2. 1455
Exceptio de dote non extenditur ad fructus dotis. In Romana Tutelæ de Fabijs. 29. Ianuar. 1586. nu. 8. 718
Tranſactio eſt litis finitæ exceptio. Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. nu. 1. 1059
& in Præneſtina Cõpromiſſi, ſeu Adminiſtrationis. 10. Maij 1574. nu. 2. 230
Exceptio trãſactionis impedit litis ingreſſum & regreſſum ad eam. In Romana Bonorum de Columna. 13. Nouem. 1595. n. 1. 1157
Exceptio tranſactionis habẽtis clauſulas prægnantes eſt exceptio releuans in terminis l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Bononien. de Budriolis. 12. Ianuar. 1576. n. 3. 279
Exceptio falſitatis non impedit immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Mediolanẽ. de Cuſanis. 29. Maij 1600. n. 6. 1364
In iudicio manutentionis admittitur leuior probatio nec in eo anxiè attenduntur exceptiones. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. nu. 15. 1147
In materia manutentionis non ſolent attendi exceptiones contra teſtes. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 23. Febr. 1579. n. 2. 392
Exceptiones generales & particulares datæ cõtra teſtes pro parte aduerſa examinatos faciunt, quod quis nõ poſſit pro ſe vti illorũ depoſitione, benè tamen poteſt iudex ex huiuſmodi depoſitionibus animum ſuum informare ad veritatem indagandam; Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. nu. 16. 1000
Exceptio competens contra teſtem poteſt per partem quandocunq. remitti. In Romana Prælationis. 4. May 1576. nu. 11. 295
Ab exceptione contra perſonam teſtis producti oppoſita dicitur receſſum per nominationem poſtea de eodẽ teſte factã. ibid. n. 12. 295
Exceptiones perſonales contra teſtem dari nõ poſſunt, quando teſtis productus & approbatus fuit, ne dum reſpectu futuri, ſed & præteriti examinis. ibid. nu. 1. 295

Ex-

Exceptio contra teſtem introducta fauore tacentis, facit quòd l. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. nõ procedat reſpectu examinis in alia cauſa facti. ibid. nu. 16. Deciſ. 295
Exceptiones contra teſtes oppoſitæ non releuãt, quando fides ſuppletur ex eorum numero. In Romana Prælationis. 23. Octobr. 1573. num. 2. 241
Teſtes, qui patiuntur exceptiones releuantes, poſſunt nihilominus pro adminiculo deſeruire. In Romana Hoſpitij de Lucatellis. 3. Mart. 1603. nu. 3. 1456
Quibus exceptionibus teſtes repelli poſſint. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decembris 1603. nu. 4. 1482
Exceptiones quædam ſingulares, licèt non repellant teſtem tanquam non idoneum, tamen ſi ſimul iungantur, repellunt. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis. 27. Octobr. 1572. nu. 4. 176
Multæ exceptiones coniunctæ repellunt teſtẽ, ſicut plures probationes imperfectæ ſimul iunctæ faciunt probationem perfectam. ibid. nu. 5. 176
Exceptio turbida requirens altiorem indaginem in exequutione non admittitur. In Nucerina Affictus. 1. Februarij 1574. num. 2. 214
Per exceptionem turbidam & irreleuantem non retardatur exequutio obligationis Cameralis. In Romana de Grandis. 16. Ianuar. 1595. nu. 4. 1107
Exceptio dominij non impedit exequutionem ſententiæ in ſpolio, vbi petitur exequutio contra eum, qui ſpoliauit, & condemnatus fuit. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. nu. 5. 1314
In iudicio recuperandæ non admittitur exceptio defectus dominij. In Meten. Decanatus. 20. Decembr. 1582. nu. 7. 596
In iudicio adipiſcendæ admittuntur exceptiones defectus dominij incontinenti probãdi. ibid. nu. 5. 596
In ſpolio admittitur exceptio notorij nõ iuris. In Fulginaten. Spolij. 29. Februar. 1580. num. 3. 448
Exceptiones quando nõ admittantur, præſertim in ſpolio. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. nu. 1. 669
Exceptiones ſuper iudicio, in quo latæ ſunt tres ſententiæ conformes, non admittuntur, nec retardant exequutionem rei iudicatæ. ibid. nu. 2. 669
Exceptio non implementi obſtat agenti, ceſſante tamen dolo datur moræ purgatio. In Romana Domus de Manilijs. 19. Nouem. 1582. nu. 1. 591
Exceptio inſinuationis non factæ non eſt exceptio intentionis & nullitatis, ſed facti. In Romana Compromiſſi. 14. Maij 1574. num. 2. 232
Exceptio oriens ex ventre pacti, etiam quod requirat altiorem indaginem, admittitur in quocunque iudicio. In Portuen. Bonorum. 9. Decembr. 1579. n. 5. Deciſ. 430
Exceptio oriens ex ventre Breuis omnino admitti debet, nec poteſt denegari. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. nu. 13. 980
Exceptio ex ventre reſeruationis penſionis tunc dicitur reſultare, quando gratia eſt conditionalis. In Compoſtellana Penſionis. 11. Maij 1584. nu. 4. 664
Excessvs *regulariter non præſumitur, præſertim in exequutione.* In Fauentina Bonorum. 31. Maij 1596. nu. 2. 1189
Exceſſus in exequutione cauſat attentata. In Turritana Tertiariæ. 18. Decembris 1595. nu. 2. 1168
Propter exceſſum, exequutio mandati reuocari debet non autem mandatum. In Auximana Bonorum. 15. Februarij 1591. num. 1. 938
Exclvsio *perſonarum in ſtatuto venit in conſequentiam incluſorum in ſucceſſione.* In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. nu. 10. 496
Statutum excludens interpretationem, non excludit bonam & rationabilem. ibidem. num. 11. 496
Statuta excluſiua fœminarum nõ extenduntur de perſona ad perſonam; etiam ex identitate rationis; fallit, quando maior datur ratio in perſona, de qua agitur, quàm in excluſa à ſtatuto. ibid. nu. 2. 496
Fœmina excluſa à ſuo gradu, in quo verè reperitur, quia fœmina, multo magis excluditur à gradu ficto, in quo reperitur. ibid. nu. 5. 496
Abſurdum eſt, quòd ſoror ſuperſtes excludatur, filia verò fratris ſuccedat. ibid. num. 3. 496
Statutum excludens ſororem dotatam ſtantibus fratribus defuncti excludit etiam fratrum præmortuorum filias. ibid. nu. 1. & per tot. 496
De excluſione fœminarum vide in verb. Fœmina.
Coniectura excluſionis fœminarum colligitur ex verbis prægnantibus excluſiuis. In Præneſtina Tranſactionis, ſeu Bonorum. 23. Ianuar. 1576. nu. 7. 281
Coniectura ſola, quòd teſtator filios maſculos inſtituerit, relictis tantum dotibus filiabus, non ſufficit ad excluſionem neptis. In Camerinen. Bonorum. 29. Maij 1589. n. 2. & 4. 880
Idem eſt de coniectura prædilectionis filiarum, quæ non eſt tuta neque abſolutè recepta. ibid. nu. 3. 880
Mater per ſtatutum excluſa à ſucceſſione filij extantibus propinquis, non dicitur excluſa abſolutè, niſi reſpectu bonorum paternorũ, ſecus in aliunde filio prouenientibus, licèt ab auia paterna. In Rauennaten. Bonorum.

rum. 15. Iun. 1584. nu. 3. Deciſ. 690

Bona excluſi à ſtatuto applicantur ei, cuius contemplatione excluditur. ibid. nu. 4. 670

Ab excluſione cognoſcitur incluſio. In Ciuitatis Caſtelli Castri Montoni. 10. May 1577. nu. 18. 325

EXCOMMVNICATIO nulla non ligat. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouembris 1594. nu. 4. 1098

& nullos operatur effectus. In d. Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. num. 3. 1039

Propter cõtumaciam poteſt quis excommunicari. In Romana Releuationis Indemnitatis. 12. Ianuar. 1582. nu. 4. 551

Propter crimẽ ſimoniæ incurritur excommunicatio. In Calaguritana integræ portionis. 8. Nouembr. 1574. nu. 1. 244

Allegans excommunicationem eſſe nullam probare debet. In d. Salamantina Cenſurarum. 11. Decemb. 1595. nu. 1. 1164

Ab excommunicatione lata in Curia non datur abſolutio, niſi cauſa cognita. ibidem num. 4. 1164

Ab excommunicatione lata in Curia nõ ſolet dari abſolutio niſi parito iudicato. In Aquinaten. Beneficy. 11. Decembris 1579. num. 1. 432

Excommunicatio lata in iuris ſubſidium, ſi intra tot dies non fuerit paritum, per appellationẽ admiſſam expirat. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus 23. Octobris 1598. num. 2. 1296

Ad inducendam inſordeſcentiam per perſeuerantiam in excommunicatione tempora non coniunguntur. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. Iun. 1598. nu. 5. 1285

Sententia excommunicationis lata cõtra perſonaliter non citatum eſt nulla, quod tamẽ nõ procedit, ſi per procuratorem comparuerit. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobr. 1598. nu. 1. 1296

Item non procedit, vbi nõ patet tutus acceſſus; nam ſufficit eam exequi domi dimiſſa copia, & ad valuas Eccleſiæ Cathedralis. ibid. nu. 3. 1296

Perſiſtentia in excommunicatione licèt operetur effectum ſuſpicionis hæreſis, & vt pro confeſſo quis habeatur, tamen non præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit innocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. Iuny 1598. num. 2. 1285

EXCOMMVNICATVS quando propter inſordeſcentiam beneficio priuari poſſit. ibid. n. 1. & 3. 1285

Excommunicato pauperi aliquid non debetur ratione Eccleſiæ, niſi fame pereat, vel niſi excommunicatio ſit nulla. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouem. 1594. num. 3. 1098

Capitulum habet iuſtam cauſam denegandi diſtributiones quotidianas excommunicato. In Salamantina Cenſurarum. 11. Decemb. 1595. nu. 2. Deciſ. 1164

Excommunicatus prohibetur recipi in teſtem. In Calaguritana Integræ portionis. 8. Nouembr. 1574. nu. 2. 244

Iudex ex officio debet repellere à iudicio excõmunicatum, ſi habeat notitiam cenſurarũ, & tenetur ſeruare formam c. pia. de exception. in 6. In Algaren. Iuriſdictionis. 9. Ianuar. 1573. nu. 1. 182

Excommunicatus, qui attentauit contra formam inhibitionis, non abſoluitur, niſi purgatis prius attentatis. In Aquinaten. Beneficy. 11. Decembr. 1579. nu. 2. 432

EXEMPTIO tollit iuriſdictionem cumulatiuam. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr. 1579. nu. 9. 417

Nuda exemptio nõ tribuit iuriſdictionem ſed conſuetudo. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 9. May 1580. nu. 4. 459

Exemptio concernens tantum perſonam, quã quis repræſentat, non debet extendi contra ordinariam iuriſdictionẽ Epiſcopi, ſub qua ſubeſt ratione beneficij. In d. Salamantina Iuriſdictionis 17. Decembr. 1582. nu. 1. 595

Vbi agitur de iure exẽptionis Eccleſiæ ab inferiori, & ſubiectionis ſoli Papæ, nõ dicitur res modici momenti habere vnum ſuperiorẽ magis quàm alium. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. nu. 5. 1082

Solutio annua, quæ fit Eccleſiæ Romanæ, arguit exemptionem Eccleſiæ ſoluentis. In Saliſburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 30. Maij 1593. nu. 8. 1025

Atteſtationes Pontificum, quòd locus aliquis pertineat ad ius Romanæ Eccleſiæ, denotant exemptionem, & illam probant. ibid. num. 12. 1025

Facultas à Papa conceſſa Eccleſiæ adeundi pro ſacramentis Ordinarium arguit exemptionem ipſius Eccleſiæ, cum non ſit neceſſaria huiuſmodi conceſſio niſi in caſu exemptionis. ibid. nu. 7. 1025

Reſeruatio reuerentiæ in Ordinario arguit in cæteris exemptionem. ibid. nu. 18. & 20. 1025

Quando exemptio eſt plena, exempti non tenentur ad reuerentiam. ibid. nu. 19. 1025

Priuilegium exemptionis cõceſſum alicui Ordini per non vſum vnius Monaſtery non cenſetur ſublatum, cum ſufficiat reſpectu aliquorum Monaſteriorũ, quòd ſit in vſu. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. May 1591. nu. 1. 951

Exemptio à decimis conceſſa nõ intuitu bonorum ſed ratione paupertatis dicitur conceſſa non ſolum reſpectu bonorum, quæ exemptus habebat tempore conceſſi priuilegij, ſed etiam eorum, quæ poſtea habuit, donec ceſſet paupertas. ibid. nu. 6. 951

Priuilegium exemptionis à ſolutione decimarum

rum

rum dicitur perſonale, nec tranſit in arrēdatarios ſeu emptores prædiorum ſeu fructuum. In Carthaginen. Decimarum. 10. Iunij 1588. n. 2. Deciſ. 827

Exemptio cōceſſa à ſolutione decimarum, pratorum, herbarum, ſyluarum, & ſimilium intelligi debet pro vſu exempti & eius animalium, non autem ſi alijs talia vendantur vel arrendentur. ibid. n. 7. 827

Exemptione conceſſa à ſolutione decimarum hortorum, exemptus non poteſt olera vēdere, quamuis ipſe ea colligat, niſi decima ſoluatur. ibid. n. 6. 827

Fructus, qui colligūtur in bonis perſonarum exemptarum à ſolutione decimarum, ſi vēdantur vel arrendentur, non dicuntur in exemptione comprehenſi. ibid. n. 3. 827

De exemptione à decimis vid. in verb. Decima.

Exemptio conceſſa à ſolutione taxarum ſine derogatione regulæ de iure quæſito non impedit eum, qui eſt in poſſeſſione exigēdi, quin poſſit in exactione cōtinuare etiā pēdente lite ſuper exemptione. In Caſtren. Taxarum. 16. Octob. 1585. n. 2. 705

In vno & eodem corpore poſſunt diuerſa concurrere qualitates, itaut ratione vnius detur exemptio, & ſecus ſit ratione alterius. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. num. 8. 1058

Papa nō præſumitur voluiſſe derogare exemptioni obtentæ ex cauſa oneroſa & vti in vim contractus. In Cæſarauguſtana exēptionis. 13. Iunij 1594. n. 3. 1082

Concilium Tridentinum licèt non tollat exēptiones Capitulorum, non ob id tamen aufert facultatem Epiſcopis Capitula viſitādi vti Sedis Apoſtolicæ delegatis. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 4. 738

EXEMPTVS *non tenetur ad reuerentiam, quando exemptio eſt plena. In d. Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. n. 19.* 1025

Exempti per priuilegium à iuriſdictione Ordinarij, ſi non ſint immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubiecti ſed alijs inferioribus, poſſūt iuriſdictionem Ordinarij prorogare, & ei ſe ſubmittere, ſi tamen non redūdet in præiudicium alicuius niſi prorogantis, aliàs ſecus. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decemb. 1582. n. 7. 595

Locus exemptus à iuriſdictione Epiſcopi, & alteri ſubiectus dicitur propria diœceſis illius, cui eſt ſubiectus. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 5. 417

Ius viſitādi competit Epiſcopo etiam in exēptis in his, in quibus remanet Ordinarius, niſi in contrarium aliquid probabile deducatur. ibid. num. 12. 417

Concilium Tridentinum tribuens iuriſdictionem Epiſcopis in exemptos, ſolet eā tribuere vti Sedis Apoſtolicæ delegatis. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. num. 2. Deciſ. 433

Abbatia & illius diſtrictus licèt exempta, dicitur tamen eſſe in diœceſi Epiſcopi. ibidem num. 1. 433

Abbas & Monachi S. Ambroſii Mediolanenſis Ordinis Ciſtercienſis ſunt exempti à Iuriſdictione Archiepiſcopi ſicut cæteri Ciſtercienſes; præterquam in certis caſibus particularibus contentis in decretis Concilij Tridentini varijs in locis, vt In Mediolanen. Dominij. 26. Iunij 1591. n. 1. 960

Abbas terræ Durantis eſt exemptus à Iuriſdictione Archiepiſcopi Vrbinatenſis. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Ianuarij 1600. in princ. 1336

EXEQVVTIO *fieri non poteſt non præcedente liquidatione. In Turritana Tertiariæ. 18. Decemb. 1595. n. 5.* 1168

Exequutio fieri debet cōtra eum & eius bona, qui ad pretij reſtitutionem tenetur. In Romana Domorum. 5. Martij 1584. n. 5. 658

Exequutio eſt retractanda, quando minus legitimè eſt facta, licèt conſtet de bono iure. In d. Turritana. 18. Decemb. 1595. n. 11. 1168

Exceſſus in exequutione non præſumitur, & ſi adſit, cauſat attentata: ibid. n. 2. 1168

Exequutio mandati propter exceſſum reuocari debet non autem mandatum; maximè ſi ſine aliqua liquidatione facta fuerit. In Auximana Bonorum. 15. Februarij 1591. num. 1. 938

Exequutio facta poſt inhibitionem non eſt attentata, & reuocari debet, ſi non eſt facta vigore obligationis Cameralis propter priuilegium Auditoris Cameræ. In Romana Hæreditatis. 19. Decemb. 1578. n. 1. 385

De exequutione obligationis Cameralis vide in verb. Cameralis obligatio.

Inhibitio emanata cum clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum non cauſat attentata. In Tarraconen. Villæ de Reus. 8. Febr. 1593. n. 2. 1013

Per inhibitionem iuxta formam commiſſionis habentis clauſulam ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, nō prohibetur capi poſſeſſio etiam propria auctoritate. In Tarraconen. Villa de Reus. 4. Decemb. 1592. n. 2. 1003

Litteræ Apoſtolicæ habent exequutionem paratam. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. n. 4. 1484

Exequutio ſententiæ latæ vigore conſtitutionis non poteſt dici nulla nec attentata. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 30. Martij 1582. n. 1. 573

Exequutio ſententiæ, quæ continet mixturam dicitur attentata, ſi mixtura clarè in ſentētia contineatur, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 6. 616

Vbi agitur de exequutione ſententiæ Rota ſolet maturius procedere, quàm quando agitur de ſententia ſuſtinenda, vbi nō ita ſtrictè procedit. In Imolen. Caſtrorum. 16.

Martij 1576. n. 21. Deciſ. 290

In exequutione ſententiæ non venit niſi id, in quo fuit facta condemnatio. In Romana Tutela de Fabijs. 4. Iunij 1584. n. 2. 667

Exequutio ſententiæ parte non citata fieri poteſt duobus concurrentibus, nempe quòd appellatio ſit deſerta, & quòd iudex de hoc ſit certus. In Barchinonen. Bonorum piæ cauſa. 16. Febr. 1582. n. 5. 565

Vbi agitur ad effectum exequutionis tantum, ratio habenda eſt eorum ſolum, quæ reperiuntur in actis tempore ſententiæ. In Bononien. de Budriolis. 12. Ianuarij 1576. num. 5. 279

Lapſo termino ad docendum de proſequutione appellationis iudex à quo poteſt citra vitiū attentatorum ſuam ſententiam exequi non obſtantibus impedimentis. In Abulen. Capellaniæ. 17. Decemb. 1599. n. 1. 1335

Appellatio non poteſt ſuſpēdere exequutionem ſententiæ latæ ſeruato iuris ordine; ſecus ſi ſententia ſit nulla, cum nullum pariat iuris effectum. In Terdonen. Præpoſituræ. 17. Martij 1600. n. 7. 1346

Suprema tribunalia nunquam exequuntur ſententias, de quarum iniuſtitia ex actis conſtat, ſed eas ſolent reuocare. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iulij 1577. n. 1. 344

Rota nunquam exequitur ſententias extra eā latas niſi guſtato de bono illarum iure. In Romana Domus. 25. Maij 1592. n. 4. 988
& in Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. n. 11. 1098
& in Aretina Bonorum. 12. Ianuar. 1598. num. 3. 1255
& in Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuarij 1598. n. 1. 1259
& in Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. num. 1. 620

Rota nō approbat ſententias extra eam latas, nec illis dat exequutionē niſi guſtata prius iuſtitia ſententiæ. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 10. 383

Rota repellendo aliquem à limine iudicij in vim ſententiarum extra eam latarum, dicitur illas exequutioni mandare. In d. Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. n. 2. 620

Repulſio à iudicio eſt pars exequutionis ſentētiæ. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 7. 381

Ad exequutionem ſententiæ procedi non poteſt contra non citatum ſaltem per proclama. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. num. 2. 1314

Exceptio dominij non impedit exequutionem ſententiæ in ſpolio, vbi petitur exequutio contra eum, qui ſpoliauit, & condemnatus fuit. ibid. n. 5. 1314

Sententia habens tractum ſucceſſiuum & cōtinuatum continuo grauat & cōtinuo mādatur exequutioni. In d. Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 6. 381

Sententia lata contra patrem quando contra filium exequi non poſſit. In Calaguritana Pratenſi Panis cocti. 3. Nouē. 1595. nu. 1. 1152

Exequutio ſentētiæ impediri non poteſt à tertio, & qui non eſt in poſſeſſione. In Pampilonen. Parochialis de Subiza. 16. Decemb. 1576. n. 2. Deciſ. 314

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ. In d. Calaguritana. 3. Nouemb. 1595. n. 2. 1152

Res iudicata impedit exequutionem ſententiæ in poſſeſſorio, ſi ſit iuſta, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 2. 603

Mandatum exequutiuum non habet vim immiſſionis in poſſeſſionem, itaut illius vigore poſſit dici conſtitutum pignus iudiciale, niſi ſequuta vera & actualis immiſſione. In Romana Horti. 15. Febr. 1591. n. 2. 937

Exequutio mandati facta nō præuia liquidatione reuocari debet, & quando ſumus in re, quæ ſeruando ſeruari non poteſt, ſed cōſumitur, æſtimatio prius facienda eſt, quanti eſſet eo tempore. In Auximana Bonorum. 18. Martij 1591. n. 2. 941

Citatio ad videndum ſuperſederi in exequutione non facit, vt ideo probetur cepta exequutio. In Verulana Expenſarum. 19. Ianuarij 1601. n. 1. 1381

Clauſula appoſita in ſuperſeſſoria, firma remanente exequutione intelligi debet, quatenus eſſet facta. ibid. n. 2. 1381

Contra reum fatentem ſe eſſe debitorem non poteſt procedi ad exequutionem, niſi debitor ſit omnino certus. In Romana Societatis. 17. Iunij 1580. n. 1. 473

Exequutio facta ſuper re, de qua adhuc non conſtat, an in ea ius aliquod debitori competat, ſed de hoc prius videri debet, antequam fiat exequutio, propter præpoſterationem ſuſtineri non poteſt. In Romana Hæreditatis. 19. Decemb. 1578. n. 3. 385

Vbi concordatum fuit de aliquo loco pro exequutione litterarum compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 13. Ianuar. 1570. n. 1. 90

Exequutio citationis in partibus ſine teſtibus eſt nulla. In Carthaginen. Portionis. 1. Iulij 1594. n. 1. 1087

EXEQVVTOR *non poteſt conſignare bona libera, ſuper quibus fit exequutio, niſi tota familia expulſa. In Spoletana Domus. 30. Ianuar. 1581. n. 3.* 498

Exequutori ſeu Nuncio atteſtanti de his, quæ ſpectant ad eius officium creditur. ibid. n. 1. 498

Pro exequutoribus præſumendum eſt in alienationibus ab Eccleſia factis. In Anconitana Bonorum. 6. April. 1579. n. 2. 401
& 17. Iun. 1577. n. 1. 338
& in Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. n. 2. 1125

Pro ſententia exequutorum in cauſa alienationis bonorum Eccleſiæ præſumitur. In Placentina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 1. 619

Exequutor admittere debet exceptiones, quæ deducūtur ante collationē ad eā impediendā.

Florentina Parochialis.21. Nouem.1569. num. 1. *Deciſ.* 85

Exequutor debet citare poſſeſſorem ſtante clauſula ſi conſtiterit. In Vercellen. Beneficiorum. 28.Iun.1593.nu.2. 1041

Rota non ſolet transferre cognitionem cauſa in exequutorem. In Fauentina bonorum. 2.Mart.1584.nu.1. 656

Rota, quando ſuccedit in locum iudicis exequutoris, non dat immiſſionem in poſſeſſionem beneficij, niſi iuſtificatis prius omnibus iuſtificãdis.d.Florẽtin.21.Nou.1569.n.2. 85

Si exequutor pendente tempore ad appellandũ procedat ad immiſſionem omnia geſta per eum ſunt nulla & attentata, & veniunt reuocanda. In Auerſana Beneficij. 5.Iul.1593.nu.4. 1045

Poteſtas exequutoris verſatur tantum contra contradictores de facto non autem de iure ibid.nu.3. 1045

& in Alerien. Attentatorum. 20. Decem. 1593.nu.4. 1056

Exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem contractam ob ſimoniam dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis & procedere cum cauſæ cognitione, maximè ſi adſit clauſula, vocato. In d. Auerſana. 5. Iulij 1593.nu.1. 1045

Exequutor mixtus dicitur nulliter procedere, quando procedit non legitimè citato eo, qui venit citandus. In Pampilonen. de Iãſi.28.Iun.1602.nu.5. 1446

Exequutor mixtus poſt appellationem attentat. In Barchinonen. Adminiſtrationis eleemoſinarum.31.Maij.1593.nu.4. 1031

Iudex dicitur mixtus exequutor propter clauſulam, vocato. In d. Pampilonen. Parochialis de Ianſi.31.Ianuar.1601. nu.2. 1383

Exequutor deputatus cũ clauſula, vocato, & amoto illicito detentore, & quod verificato valore expreſſo conferat beneficium, tanquam mixtus exequutor tenetur aſſumere partes iudicis. In Alerien. Attentatorum.20.Decem.1593. n.2. 1056

Iudex exequutor in impetratione certo modo dicitur mixtus, & quando adeſt clauſula, amoto illicito detentore. In Alphana Canonicatus.27.Iun.1603.nu.2. 1471

Exequutor Apoſtolicus datus ſub forma dignum dicitur mixtus, & tenetur aſſumere partes iudicis, quando adeſt poſſeſſor. In Foroliuien. Capellania. 9. Maij 1588. num.1. 817

Exequutor Apoſtolicus non poteſt procedere ad exequutionem litterarum ſtante appellatione etiam viua voce incõtinenti interpoſita. ibid. nu.2. 817

Exequutor litterarum Apoſtolicarum in litteris deputatus non attentat. In Tarraconen. Villa de Reus. 4. Decembris 1592. num.3. 1003

Exequutor Apoſtolicus non tenetur verificari facere id, quod in litteris non legitur nec cõtinetur. In Pampilonen. de Ianſi.28. Iun.1602.nu.4. *Deciſ.* 1446

Verba illa, conſcientiam tuam oneramus, directa exequutori referuntur tantum ad idoneitatem prouiſi Apoſtolici. In Auerſana Beneficij.5.Iul.1593.nu.6. 1045

A ſententia mixti exequutionis datur appellatio, cum non teneatur poſſeſſor ad verbum mixti exequutoris ius ſuum derelinquere. In Auerſana Beneficii 5. Iul.1593. num. 2. 1045

& in Alerien. Attentatorum. 20. Decem. 1593.nu.3. 1056

A ſententia exequutoris litterarum Apoſtolicarum non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. In Fauẽtina Monaſterij.15. Decem.1603 nu.2. 1484

EXEQVVTOR TESTAMENTARIVS *poteſt cogere hæredem ad implendam voluntatem teſtatoris, vel ipſemet implere, quod declaratur quando ſcilicet res, quæ venit implenda, reperitur penes hæredem, poteſt cogi hæres ab exequutore implorato iudicis officio, ſi verò non ſit penes hæredem poteſt exequutor abſque iudicis officio per ſe implere. In Romana Montium.29.Octobr. 1593.nu.3.* 1048

Exequutor teſtamentarius non ſimpliciter datus, ſed cum facultatibus & auctoritatibus neceſſarijs & opportunis, & cum pleno amplo, & libero & generali ac ſpeciali mandato & adminiſtratione poteſt inueſtire pecunias hæreditarias, dũmodo vtiliter fiat, etiam nolentibus hæredibus. ibid.nu.1. 1048

Poteſtas exequutoris pendet à facultate ei data à teſtatore.ibid.nu.2. 1048

& in Romana Saluiani interdicti.2.Decemb.1588.nu.3. 842

Officium exequutoris teſtamentarij anno finitur, ſecus tamen ex teſtatorie diſpoſitione eſſe poteſt, prout quando ſingulis annis aliquid tenetur facere. In d. Romana Montium.29.Octob.1593.nu.4. 1048

Exequutor teſtamentarius in inueſtiendis pecunijs ex diſpoſitione teſtatoris non habet neceſſe requirere hæredem etiam præſentem; ſecus eſt, ſi rem hæreditariam pro ſatisfaciendo creditoribus & legatarijs vendere vellet. ibid.nu.6. 1048

Exequutores teſtamentarij non ad pias cauſas non poſſunt agere contra debitores hæreditatis, neque contra aliquem poſſeſſorẽ, ſecus ſi adſint aliquæ piæ cauſæ, quarum vigore agere poſſunt, vel ſi facultas ſit eis à teſtatore verbis ampliſſimis data, vt agere poſſint. In Romana Saluiani interdicti.2.Decem.1588.nu.1.& 3. 842

Officium exequutoris teſtamentarij non addita per hæredem hæreditate ceſſat. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 6. 943

Ex z-

EXEQVVTORIALES valdè antiqua non mittantur exequutioni; maxime ſi ſint obtenta per audientiam contradictarum. In Tudertina Bonorum. 18. Iunij 1571.num.6. 138

Exequutio exequutorialium eſt attentata, quando earum intimatio non eſt reproducta in Rota. In Syracuſana Præminentiarum. 13.Febr.1595.nu.2. 1116

Intimatio exequutorialium contra Capitulum debet ipſi Capitulo nō particularibus Canonicis intimari. ibid.nu. 1. 1116

In citationibus ad videndum decerni litteras exequutoriales non requiritur tanta ſolemnitas, quanta in alijs. In Toletana Primitiarum. 27.Febr.1581.nu.4. 502

Mandatum exequutiuum conceſſum loco litterarum exequutorialium, licèt non ritè datum, ſi tamen rectè reuocari non debet ſed exequi. In Regien. Bonorum de Nouellaria.24.Maij 1589.nu.1. 878

EXHIBITIO ſcriptura, poteſt a Rota cogi, vt fiat, probata exiſtentia illius & intereſſe petentis. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Aprilis 1597.nu.4. 1224

Debet probari ſcripturam eſſe penes eum, à quo petitur exhibitio.ibid.nu.1. 1224

Paria ſunt, quòd libri, qui petunt exhiberi, ſint penes dominum, vel eius officiales, quibus poteſt præcipere, vt illos exhibeant. ibid.nu.3 1224

EXPECTATIVA eatenus ſuffragatur & operatur, quatenus expectans acceptare intendit, & interim gratia valet. In Aretina Cōmendæ. 15. Decembris 1586. num. 5. 761

Expectatiua conceſſa ad fauorem vnius non poteſt ad impugnationem gratiæ alterius ab alio allegari quàm ab eo, ad cuius fauorem conceſſa fuit.ibid.nu.4. 761

Expectatiua inferioris non poteſt ligare manus ſuperioris. ibid.nu.2. 761

Expectatiuæ non ſolent concedi ſuper certo corpore beneficij poſt obitum obtinentis, ne inducatur votum captandæ mortis, vigore tamen priuilegiorum poſſunt concedi. ibid.nu.6. 761

Expectatiua, quæ aliàs concedebātur in forma pauperum, requirebant acceptationem infra menſem, & proceſſum exequutoris, aliàs non tribuebant aliquod ius ne in re nec ad rem ibid.nu.7. 761

Per expectatiuam conceſſam ex nunc prout ex tunc confertur beneficium, & ius quæritur, nec requiritur proceſſus exequutoris nec alia collatio.ibid.nu.8. 761

In expectatiuis & mandatis de prouidendo tempus vacationis & exequutionis attendi debet. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun.1604.nu.5. 1444

EXPENSA vigintiquinque ducatorū pro expeditione non poteſt dici modica. Segobien. Canonicatus.6.Febr.1589.n.4. 856

Pro expenſis litis conſequendis ſufficit iuris præſumptio. In Legionen. Congruarum. 10.Octob.1572.nu.8. 173

Victus non condemnatur in expenſis niſi à die mota litis de ſtylo Rotæ. In Aquen. Applicationis.16.Iun.1603.nu.5. 1469

Expenſæ factæ ſuper lite iniuſta non debentur. In Verulana Expenſarum. 19.Ian. 1601.nu.3. 1382

Expenſæ factæ ratione litis, in qua quis coactus fuit ſe iuſtificare in iudicio & in itineribus, probata quantitate ſunt alicuius cōſiderationis. In Rauennaten. Damnorum & intereſſe.27.Octob.1603.nu.4. 1475

Expenſæ factæ pro conſequēdis expenſis prius factis & non ſolutis, debentur. In Verulana Expenſarum. 28. Februarij 1600.nu.1. 1341

Moroſus tenetur ad refectionem expenſarū propter moram factarum. In Romana Pecuniaria ſeu Domus. 23.Octobr.1595. num. 5. 1150

Litigans aduerſario non tenetur miniſtrare expēſas, niſi in certis caſibus à iure expreſſis. In Virdunen Epiſcopatus.21. Octobris 1594.nu.6. 1090

In petitione ſubminiſtrationis expenſarum litis duo probari debent paupertas & boni iuris præſumptio; & paupertas probari debet reſpectu rei; de qua agitur. In Valentina Emolumentorum. 29. Nouembr. 1579.nu.1.& 2. 426

Qui omiſſa vna via agendi aggreditur aliam de ſtylo Rotæ non tenetur ad refectionem expenſarum. In Ceruien. Bonorum. 17. Iun.1583.nu.6. 630

Expenſæ factæ in lite præſumuntur factæ de pecunijs mutuo acceptis, quando ille, qui fecit expenſas non habeat aliunde, vnde faceret. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590.nu.6. 925

Expenſæ factæ in lite pro defenſione bonorum fideicommiſſarium non ſunt reſtituēda, niſi hæres obtineat in lite, vel ſaltem lis redacta ſit ad eum ſtatum, vt aduerſarius videns contra ſe rem claram & agnoſcens bonam fidem ſtatim ceſſerit liti.ibid.nu.5. 925

Expenſæ factæ in litibus neceſſarijs pro recuperatione ſeu defenſione bonorum fideicommiſſo ſubiectorum per legatarios ſeu fideicommiſſarios ſunt reficiendæ.ibid.nu.3. 925

Hæres non poteſt deducere expēſas, quas fecit in hæreditate gerēdo negotium proprium; ſecus eſt, ſi non ſolum geſſerit negotium proprium, ſed etiam aliorum ad fideicommiſſum vocatorum poſt eius obitum. ibid. num. 4. 926

De expenſis litis quantum ad condemnationē & exequutionem idem cenſendū eſt, quod de ſorte principali. In Romana Expenſarum.16.Octob.1589.nu.5. 891

Condemnatio expenſarum omiſſa vel per errorem in ſententia, vel quia non fuerit petita

petita, non arguit quòd iudex voluerit reum abſoluere; niſi ipſe reus oſtendat ſe habuiſſe iuſtam cauſam litigandi, per quã debeat à cõdemnatione in expēſis excuſari. In Romana Expenſarum. 9.Febr.1568. num. 1. Deciſ. 38

Iudex cui cauſa in ſecunda inſtantia fuit cõmiſſa poteſt ſupplere defectum condemnationis expenſarum in priori ſententia omiſſa. ibid.nu.2. 38

Mandans regulariter tenetur ad refectionem expenſarum, poteſt tamen aliquo caſu excuſari; maximè quando agitur de nullo ſeu minimo praeiudicio. In Palentina Decimarum de Vſillos. 26. Iuny 1566. num. 1. 6

Comparens vti procurator in expenſis condẽnari non poteſt. In Anconitana Separationis. 29.Apr.1598.nu.3. 1276

Qui fideiuſſit de ſoluenda ſorte principali, tenetur etiam ad expenſas. In Romana Expenſarum. 16.Octob.1589.nu.6. 891

Qui in negotio principali non venit citãdus, minus in condemnatione expēſarum citari debet, ſecus è contra. ibid.nu.7. 891

Expenſa litis debentur à marito vxori petenti diuortium, ſi maritus ſit in culpa. In Valentina Diuortij. 17.Maij 1577.n.1. 328

Maritus patiendo vxorem litem ſuſtinere ſuper re ſibi in dotẽ data, ſicut ſibi in ſorte principali praeiudicat ſuper ipſa re ita & in expenſis; ſi verò ſimpliciter tantum hoc paſſus ſit, ſed non praeſtitit auxilium, poſſet fortè dubitari, an pro ipſis expēſis ſuper dicta re ſibi in dotem data teneatur. in d. Romana Expenſarũ. 16.Oct.1589.n.10. 891

Pro expenſis factis in cura mariti infirmi bona ipſius mariti poſt eius mortem remanent obligata, etiam quòd mulier ea in dotem ſecundo viro dederit, & etiam quòd creditor huiuſmodi expenſarũ fuerit praeſens conſtitutioni dotis ſecundo marito factae, & etiam quòd ſecundum matrimonium ipſe procurauerit tacendo ſuum creditum. ibid.nu.11. 891

Qui vult vti beneficio victoriae litis, tenetur pro rata ſua ad expenſas factas. In Iſpalen. Contributionis. 1. Februarij 1593. num. 4. 1012

Expenſa litis plurium beneficiatorum prius facienda eſt de burſa communi, quam fiat contributio. ibid.nu.1. 1012

EXPRESSIO per generalem relationem eſt impropria ſpecialiter, ſed propria generaliter. In Firmana Bonorum. 29. Apr.1583.nu.4. 616

Expreſſio per relationem nõ ſufficit, vbi quid pro forma eſt exprimendum, niſi ſit talis, quae per aequipollẽs impleri poſſit. ibid.n.3. 616

In expreſſione facta per relationem, quando agitur de actu ſuſtinendo Rota admittit expreſſionem generalem per aequipollentiã. ibid.num.5. 616

Illud dicitur expreſſum & certum, quod à iure certam habet interpretationem. In Praeneſtina Tranſactionis. 21. Nouem. 1575.nu.15. Deciſ. 278

Argumentum à caſibus expreſſis ad non expreſſos valet, vbi non eſt facta totalis aequiparatio; maximè non concurrente identitate rationis. In Romana Caſalium de Maximis. 4. Decem. 1577. nu.3. 353

Expreſſio facienda infra tantum tempus puta infra ſex menſes, à die habita poſſeſſionis intelligitur. In Romana Domus. 9. Decem.1588.nu.2. 844

Regula Cancellariae de expreſſione qualitatũ, loquitur de beneficijs, quae impetrantur non autem de obtentis. In Lunen.Sarzanẽ.Beneficij ſeu Prioratus.20.Maij 1591. num.1. 949

Stylus Cancellariae eſt, quòd in beneficiorum ruralium impetratione, quae carent cura, non ſit neceſſaria expreſſio qualitatum beneficiorum.ibid.nu.2. 949

Expreſſio valoris beneficij per non exceſſum non includit aſſenſum. In Lunen.Sarzanen.Penſionis.15.Febr.1593.nu.5. 1019

Falſa expreſſio valoris inducit ſubreptionẽ, ſi de ea conſtet. In Compoſtellana penſionis .7.Nouem.1584.nu.5. 677

In gratia motu proprio conceſſa ſuper beneficio nõ erat de iure antiquo neceſſariò exprimendus valor obtenti, & ob huiuſmodi omiſſionem expreſſionis nõ dabatur vacatio obtẽti, ſed de iure recentiori Pontificum ſecus eſt. In Lunen.Sarzanen.Prioratus. 9. Febr.1590.nu.1. 918

EXPVLSIO colonorum non requiritur, vbi quis adipiſcitur poſſeſſionem authore iudice, ſi tamen ritè & rectè proceſſerit. In Romana Caſalis. 21. Iuny 1577. n.4. 342 & in Aquinaten.Beneficij. 11. Decembris 1579.nu.6. 432

Index ritè procedẽs priuat poſſeſſione per immiſſionem etiam ſine expulſione poſſeſſoris. In Nullius ſen Theatina Beneficii.5.Iul. 1599.num.1. 1328

Ad hoc vt quis poſſeſſione priuetur, requiritur expulſio talis, vt cum effectu expulſus excludatur à conſpectu rei, & quòd facilis non ſit reditus, & cum tota familia expellatur. In Spoletana domus.19.Decem. 1580.nu.9. 492

Per expulſionem inquilinorum non amittitur poſſeſſio, niſi eiecta familia & bonis. In d.Spoletana Domus.30.Ianuar. 1581. num. 2. 498

Conſignatio domus liberae & vacuae fieri non poteſt niſi tota familia expulſa.ibid.nu.3. 498

Expulſio coloni cum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta, cum ſuper illis non reſideat poſſeſſio ciuilis, quae eſt penes dominum, ſed tãtum naturalis, quae eſt coloni vel inquilini.ibid.nu.4. 498

Expulſio inquilinorum non refert, quòd ſit facta

Digitized by Google

facta à facie loci, ſed ſufficit, quòd difficilis ſit reditus ad poſſeſſionem. ibid. nu. 5. 498

Inquilinus è poſſeſſione expulſus, ſi ſtatim reincolatus ſit, præſumitur voluiſſe ſuam poſſeſſionem recuperare, & non domini poſſeſſionem per calumniam interuertere. ibid.nu.6. 498

Quo caſu non ſit neceſſaria expulſio inquilini ad acquirendum poſſeſſionem. In d.Spoletana Domus.9.Mart.1582.nu.3. 567

EXTENSIO *quæ ſit tam contra ius commune quàm cõtra formam regularum anteriorum Pontificum tanquam odioſa eſt reſtringenda. In Lunen.Sarzanen.Prioratus.9.Februarii 1590.nu.4.* 911

Extenſio in materia correctoria eſt prohibita. In Peruſina Hæreditatis. 26.Nouembr. 1588.nu.15. 840

Extenſio de caſu vero ad caſum fictum ex identitate rationis fieri debet. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 5. Iun.1598.nu.8. 1286

Extenſio de caſu ad caſum non eſt licita in odioſis & in correctorijs iuris communis. ibid.nu.15. 1286

In pœnalibus non ſit extenſio de re ad rem nec de perſona ad perſonam. In Romana Secretariatus. 17.Febr.1592.nu.8. 972

In pœnalibus non ſit extenſio de vno contractu ad alium, aliquando tamen ex identitate rationis permittitur, quando in omnibus & per omnia par eſt ratio. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576.nu.14. 286

Extenſio pœnæ nõ habet locum in l. fin.C.de iur.emphyt. quoad locationem ad longum tempus.ibid.nu.15. 286

Extenſio in pœnalibus non ſit ad eum, qui nõ eſt verè talis. In Romana Releuationis indemnitatis.3.Iul.1581.nu.3. 537

Extenſio ſit in lege pœnali ad caſum, in quo viget ratio in ea expreſſa. In d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Mart.1576. num. 6. 288

Extenſio de caſu ad caſum ex identitate rationis fieri debet, quando agitur de conſolidatione vtilis dominij cum directo. ibid. num. 7. 288

Lex pœnalis nõ extenditur ad correlatiuum vbi non eſt par ratio. In Dubio Sacræ Cõgregationis Concilij. 21.Iun.1602.n.13. 1442

Pœna non eſt extendenda, ſed quo magis eſt exorbitans diſpoſitio, eo magis anguſtanda & reſtringenda eſt interpretatio. In Veliterna Bonorum. 13.Februa.1579. num. 18. 393

Extẽſio de vna perſona ad aliam admittitur quando eſt conformis intentioni ſtatuẽtiũ. Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar.1581.nu.7. 496

Regula prohibẽs extenſionem de vna perſona ad aliam non procedit, quando diſpoſitio ſit ratione alicuius qualitatis, quæ in aliam perſonã transfertur. ibid.n.6.Decif. 496

Statuta excluſiua fœminarum non extendũtur de perſona ad perſonam etiam ex identitate rationis, fallit tamen quando maior datur ratio in perſona, de qua agitur, quàm in excluſa à ſtatuto, quo caſu potius dicitur comprehenſio quàm extenſio ibid.nu.2. 496

Conſtitutio pœnalis loquens de domino non extenditur ad arrendatarium. In Romana Releuationis indẽnitatis. 3. Iulij 1581. num.2. 537

Extenſio ſit ex coniecturata mente, quando caſus omiſſus eſt omnino ſimilis expreſſo. In Pacen.Capellaniæ. 10. Octobris 1575 num.7. 266

Ad effectum extenſionis, ſatis eſt quòd militet eadem ratio, licèt aliquo reſpectu minor ſit ratio in caſu, in quem ſit extenſio. In Fauentina de Nicolutijs. 19. Martij 1582.nu.3. 570

In materia ceſſionum & renunciationum non ſit extenſio de vna re ad aliam. In Romana Domorum. 5. Martij 1584. num. 2. 658

Præſcriptio non poteſt extendi de re ad rem, nec de prædio ad prædium. In Toletana Decimarum.20.Nouem.1587.nu.6. 802 *& in Toletana Decimarum de Occagna. 31. Ianuar.1580.nu.2.* 908

Conſuetudo de vno actu ad alium extendi nõ poteſt, ſed probari debet in caſu de quo agitur. In Meliten. Præcedentiæ.15.Maij 1577.nu.2. 326

Conſuetudo cum ſit ſtricti iuris, non extenditur, ſed probari debet in ſpecie in loco de quo agitur. In Oriolen.Fructuũ.20.Nouembr.1595.nu.5. 1159

Extenſio actus notarij regulari debet à petitione partis. In Spoletana Domus. 19. Decembris.1580.nu.3. 492

FABRICA *donata ſeu legata trahit ad ſe quicquid ei poſt donationem accedit. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582.nu.16.* 559

Relicta Fabrica quid veniat. ibid.nu.9. 559

De Fabrica vide aliquid in verb. Aedificium.

Applicatio facta fabricæ locorum de populatorum, in quibus Eccleſiæ deſierunt eſſe in rerum natura, facta pro dote neceſſaria beneficij tam erecti quàm erigendi & pro augmento cultus diuini non cadit ſub Regula reuocatoria vnionum, maximè ſi aliquod corpus beneficij non extinguatur & alteri applicetur, nec in aliquo ius conferendi lædatur. In Conchen. Erectionis. 13.Apr.1592.nu.1. 982

FACTVM *infectum fieri non poteſt. In Portuẽ.Bonorũ de Columna 9.Iun.1578. num. 7.* 365

Factum præſumitur ad inſtãtiam partis, cuius intereſt. In Carthaginen. Portionis. 14. Octo-

14. Nouembr. 1594. nu. 1. *Deciſ.* 1094

Nemo poteſt venire contra factum propriũ. In Portuen. de Columna. 10. Iun. 1577. num. 1. 334

Factum ex pacto & illius continentia colligitur. In Praeneſtina tranſactionis. 16. Maÿ 1575. nu. 1. 257

FACVLTAS *praeſcribi poteſt. Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 3.* 212

Facultas competẽs per modum iuris praeſcribi non poteſt. In Gadicen. Adminiſtrationis decimarum. 19. Apr. 1577. nu. 2. 323

Facultas conceſſa per motũ proprium, per obitũ Papae concedentis expirat, ſi ante eiuſdẽ obitũ non vtatur; ſecus eſt, ſi talis facultas fuerit conceſſa per viam contractus, quia tunc durat etiam poſt obitum concedentis; vel ſi ſit facta per viam legis perpetuò duratura. In Romana Scripturarum. 19. Mart. 1586. nu. 1. 731

Quis praeſumitur vſus facultate ſibi conceſſa in actu, licèt non conſtet, quod actum fecerit in vim talis facultatis, ſi aliàs actus redderetur inualidus. ibid. nu. 2. 731

Facultas tributa in priuilegio habente facultates limitatas non extenditur vltra conceſſa. In Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 2. 772

Ampliſſima facultas deputandi miniſtros nõ facit, quòd deputatio vno modo facta alio modo ſuſtineatur. Romana Dohanae ſalis. 8. Iun. 1592. n. 2. 993

Facultas conceſſa faciendi aliquid non ſeruata forma ſtatutorum, dicitur odioſa & reſtringenda. In d. Romana Scripturarũ. 19. Mart. 1586. n. 4. 731

Multiplicatio excludit praeſumptionẽ facultatis. In d. Gerunden. Anniuerſariorũ. 27. Ianuar. 1574. nu. 2. 212

Facultas nominandi acquiri poteſt nõ ſolum vigore ſtatuti, ſed etiam conſuetudinis antiquae. ibid. nu. 4. 212

Facultas nominandi ſicut per nominationem nullam non cenſetur conſumpta, ita nec per nominationem, quae non fuit ſortita effectũ. Romana domus. 5. Nouemb. 1592. n. 10. 589

Habens facultatem capiẽdi poſſeſſionem propria auctoritate non cenſetur ab ea velle recedere, ſi vrbanius agendo adeat iudicem pro aſſiſtẽtia. Tarraconen. Villae de Reus. 4. Decemb. 1592. n. 1. 1003

Declaratio facta de re dubia ab habẽte facultatẽ declarandi valet. Papien. iuris nominandi. Scholares. 23. Febr. 1604. n. 4. 1492

Facultas diſmembrãdi Cõmendas vel beneficia, conceſſa religioni intelligitur limitatè, quãdo ſcilicet beneficia pro tẽpore vacauerint, non autẽ data vacatione. In Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. nu. 1. 772

Facultates datae Legato de latere augẽt & reſtringunt poteſtatem, ſecundum quòd ei de iure communi competit. ibid. n. 3. 772

Facultas alienandi conceſſa in inſtrumento tranſactionis facta inter emphyteutas, intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis. In Romana Hoſpitÿ de Lucatellis. 28. Maÿ 1603. nu. 1. *Deciſ.* 1466

Ex clauſulis compromiſſi facultatiuis non poteſt dici, quòd fuerit data facultas nulliter prorſus procedendi. In Romana Tutelae de Fabÿs. 14. Iun. 1585. nu. 6. 698

Actus facultatiui non conſtituũt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Mediolanen. Diſtributionum. 14. Octob. 1594. n. 1. 1089

Poſſeſſio longi temporis tollit praeſumptionẽ, quòd poſſeſſio ſit facultatis. In Gadicen. adminiſtrationis decimarum. 19. April. 1577. n. 4. 323

Praeſumptio, quòd materia ſit facultatiua, niſi ſit vehemens, manutentionem non impedit. ibid. nu. 3. 323

In facultatiuis non cadit praeſcriptio. In Calaguritana Tumbarum. 1. Aprilis 1588. num. 5. 813

In facultatiuis nunquam currit praeſcriptio immemorabilis. In Romana praeeminentiarum. 16. Decemb. 1585. nu. 10. 916

Clauſula augendi vel minuendi eſt facultatiua. Cõchen. de Vetetta. 13. Nou. 1479. n. 1. 422

In facultatiuis conſuetudo non probatur non probata contradictione. In Placentina Cathedra. 14. Ianuar. 1572. n. 1. 151

FALSITAS *dicitur error doloſus in teſte. Parmen. Status. 24. Nouem. 1599. nu. 5.* 1330

Falſitatis ſuſpicio in ciuilibus pro falſitate habetur. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. nu. 4. 1259

Et obid probatur indicÿs & coniecturis; maximè in materia difficilis probationis. In Parmen. Status. 23. Februarÿ 1598. num. 3. 1267

Falſitatis ſuſpicionem excludit veritas cauſae praecedentis. In Anconitana dotis. 31. Ianuar. 1597. nu. 5. 1228

Quod non eſt veriſimile imaginem habet falſitatis. In Romana Pecuniaria. 9. Decembr. 1596. nu. 3. 1211

Exceptio falſitatis nõ impedit immiſſionẽ ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Mediolanen. de Ceſanis. 29. Maÿ 1600. num. 6. 1364

Falſitas cauſae perpetuò annullat gratiam quantumuis motu proprio conceſſam. In Portuen. Bonorum de Columna. 28. Martÿ 1579. nu. 8. 398

Ad probandum falſitatem inſtrumenti per coniecturas, eae debent eſſe tales, vt ex eis pronunciari poſſit inſtrumentum eſſe falſum. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. n. 6. 801

Teſtibus, qui fuerunt prius de falſo condemnati, non eſt fides adhibenda. In Parmen. Status. 4. Nouemb. 1598. nu. 1. 1299

Non omnis expreſſio falſi vitiat diſpoſitionẽ, ſed ea tantum, quae ſi fuiſſet vera, induxiſſet ad ſic diſponendum, vel ſi ſciuiſſet fal-

ſum diſponent vel non diſpoſuiſſet, vel non ſub illa forma. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 5. Deciſ. 490
Falſa cauſa non excuſat à ſolutione canonis, ſed à caducitate. In Mediolanen. Bonorum Sancti Celſi. 5. Maij 1597. nu. 4. 1228
FAMA ſola non facit delictum notoriũ. Veliterana Bonorũ. 14. Nouemb. 1578. n. 12. 376
Fama probat in antiquis. Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maij 1576. n. 9. 330
Fama non probat in aniquis, vbi aliquid in contrarium adeſt, quod eam debilitet. Oueten. denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuar. 1578. nu. 5. 355
Fama in antiquis etiam ad effectum grauis praiudicij maximè concurrentibus adminiculis plenè probat. Salamantina Iuriſdictionis. 4. Mart. 1580. nu. 4. 449
Vbi probatio de viſu requiritur, ſi ſimus in re tã antiqua, vt viſus nõ poſſit attingere metã annorum, probatio per famã ſupplet probationem requiſitam de viſu. ibid. nu. 3. 449
Fama probata per teſtes plures numero praefertur, niſi cum minori numero teſtium concurrant adminicula. Balneoregien. bonorum. 10. Decemb. 1603. nu. 1. & 3. 1482
Fama non probat iuſpatronatus, niſi concurrente quaſi poſſeſſione. In Aretina Capellania. 16. Decemb. 1594. nu. 6. 1103
Fama iuriſpatronatus iuncta cum lõgiſſima quaſi poſſeſſione praſentandi in antiquis probat iuſpatronatus. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. n. 6. 1141
Probatio per teſtes de publica voce & fama iuncta cum quaſi poſſeſſione iuris praſentandi in antiquis probat, ad quem iuſpatronatus pertineat. In Aretina Capellania. 10. Mart. 1595. n. 4. 1120
Teſtis ſuper fama debet deponere de tempore ante litem. In d. Aretina Capellania. 16. Decembr. 1594. nu. 4. 1103
Teſtis de fama deponens per verba praſentis temporis non probat. Valentina Capellae. 9. Maij 1594. nu. 4. 1075
Teſtis dicens ſe audiuiſſe à ſuis maioribus non probat famam, cum maiores ſui non cõſtituant maiorem partem populi. In Fauentina Bonorum. 5. Decemb. 1580. n. 1. 488
Teſtis deponens de publica voce & fama per verbum eſt tantum, non probat. In Balneoregien. Bonorũ. 16. Iunij 1597. num. 1. 1231
Teſtis, qui non deponit de fama, non probat immemorabilem. In Palentina Decimarum de Vſilloe. 21. Maij 1576. nu. 1. 303
Fama & reputatio attenditur ad probandũ diſtantiam loci, non autẽ menſuratio. Balneoregien. Bonorũ. 10. Decem. 1603. n. 5. 1482
FAMILIA licèt ſit corpus quoddam ſimile Vniuerſitati, tamen in re, qua pertinet ad familiam, vti familia datur ſucceſſio. In Cremonen. Beneficij iuriſpatronatus. 21. Nouembr. 1578. nu. 6. 378
Appellatione familia comprehenditur etiam perſona, qua non ſunt de agnatione teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Mecinellis. 10. Iun. 1602. n. 5. Deciſ. 1438
Quanam perſona comprehendantur appellatione familia ex mẽte teſtatoris conijci debet. ibid. nu. 6. 1438
Fœmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis. ibid. nu. 2. 1438
Fœmina nupta venit appellatione familia patris contentiuè, ſed non effectiuè. ibid. n. 4. 1438
Filij patris familiam ſequuntur non autem matris. ibid. nu. 3. 1438
Soror teſtatoris dicitur de familia & agnatione teſtatoris, & maſculis deficientibus cenſetur vocata, quãdo teſtator fecit fideicõmiſſum abſolutũ in fauorẽ familia. ibid. n. 1. 1438
Vbi verbo familia eſt adiunctũ verbũ eiuſdẽ diſpoſitio intelligi debet de eadem familia effectiuè non contentiuè tantũ. ibid. n. 11. 1438
Pactum factum pro conſeruatione familia facit magnam coniecturam excluſionis fœminarum à ſucceſſione per ipſum pactũ cõuenta. In Praneſtina tranſactionis ſeu bonorum. 23. Ianuar. 1576. num. 2. 281
Familia tanto facilius conſeruatur, quanto maiores ſunt facultates. ibid. nu. 2. 281
Teſtator ſubſtituens duos ſeniores de familia ſibi incognitos dicitur habuiſſe rationem conſeruationis familia. In Sabinen. Hareditatis. 23. Ianuar. 1604. num. 21. 1486
Teſtator mandans ſubſtitutis, quòd aſſumant arma & cognomen familia, dicitur fideicommittere pro conſeruatione agnationis. ibid. num. 22. 1486
Volũtas teſtatoris cõſeruandi bona in familia ex quibus arguatur. ibi. n. 3. 5. 6. 21. & 22. 1586
Prohibitio alienationis extra familiã, vel grauamen relinquendi in familia differunt à nominatione plurium perſonarum vocatarum, quia in grauato relinquere in familia ſatisfit teſtatori relinquendo vni; ſecus eſt, quando plures perſona ſunt nominatim vocata, quia relinquendo vni non ſatisfit voluntati teſtatoris. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. nu. 2. 874
Vbi fuit ſimpliciter relictum familia ſufficit relinquere cuilibet de familia; ſecus ſi vocatio ſit ſub certo ordine. In Portuen. Bonorum. 24. Octobr. 1580. nu. 9. 477
Iuſpatronatus familia relictũ ea extincta an extinctum quoque cenſeatur. Cremonen. Iuriſpatronatus. 6. Iun. 1578. n. 1. & 8. 364
& 21. Nouemb. 1578. nu. 5. 278
Teſtator volens iuſpatronatus eſſe de ſua familia non intelligitur taxatiuè, vt ad eos tantum ſpectare debeat & non ad haredes ſed demonſtratiuè. in ead. 6. Iun. n. 4. & 9. 364
Caſus deficientis familia in relicto iuriſpatronatus relinquitur diſpoſitioni iuris. ibid. nu. 7. & 12. 364
Praſentatio ad iuſpatronatus à teſtatore relictum in familia, licèt teſtator velit, quòd fiat per duos vel tres de familia

ſiſa-

ſi familia redigatur ad vnum tantum non ob id extinguitur iuſpatronatus. In d.Cremonen. 21. Nouem. 1578. nu. 7. Deciſ. 378

FAMILIARIS vnius Cardinalis obtinens beneficia, ſi mortuo eo Cardinale ad ſeruitia & familiaritatem alterius Cardinalis ſe transferat, & in hac ſecunda familiaritate moriatur, beneficia ſic vacantia cum conſenſu ſecundi Cardinalis iuxta formam regulæ 31. Cancellariæ conferri debent; ſecus eſt, ſi cum hac ſecunda familiaritate cõcurrat alia familiaritas Papæ. In Beneuentana reſeruationis beneficiorũ. 15. Decemb. 1597. n. 2. 13. & 20. 1251

Beneficiũ familiaris Cardinalis vacans mortuo Cardinale dicitur reſeruatũ, & intrat regula 3. ad fauorẽ Papæ, quod procedit ſolum ad effectũ, vt ordinarius de eo prouidere non poſſit, nõ autem ad effectũ liberæ collationis, quamdiu adſit intereſſe alterius Cardinalis, quia tunc requiritur cõſenſus Cardinalis. In Lunen. Sarzanen. Beneficij. 19. Aprilis 1594. nu. 2. 1072

In collatione beneficij familiaris Cardinalis requiritur conſenſus illius Cardinalis, cuius defunctus erat familiaris tempore obitus, etiam quòd defunctus illud obtinuerit de tẽpore quo erat familiaris alterius Cardinalis prædefuncti; ſecus eſt quando viuit alter Cardinalis, cuius familiaris erat tẽpore quo beneficium obtinuit, quia tunc requiritur conſenſus prioris Cardinalis & non ſecundi. ibid. nu. 1. 1072

& in d.Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb. 1597. nu. 21. 1251

Conclauiſtæ per bullã Sixti V. dicũt veri & non ficti familiares, & continui Papæ cõmẽſales, & gaudent omnibus priuilegijs & iuribus, quibus alij familiares etiã quo ad aſſequutionem beneficiorum gratis expediendorũ. d.Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15.Decem.1597.n.1.& 14. 1251

Prothonotarij non participantes licèt per cõſtitutionẽ dicãtur veri & nõ ficti familiares & continui commenſales, nihilominus ſunt ficti per priuilegium, & eorum beneficia ſunt reſeruata. ibid. nu. 7. & 18. 1251

Regula 3. Cancellariæ ſuper beneficijs vacãtibus per obitum familiarium Cardinaliũ. declaratur. ibid. nu. 12. 1251

FAMILIARITAS & reſeruatio maior extinguit minorem, quãdo ſunt eiuſdem ſpeciei. ibid. nu. 5. & 15. 1251

Ad inducendam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria, requiritur continua commenſalitas, quæ in fictis familiaribus ex priuilegio non cadit. ibid. num. 6. & 12. 1251

Ex ſola familiaritate Cancellaria nõ dat de reſeruatione, niſi concurrat continua commenſalitas. ibid. nu. 10. 1251

Familiaritas Papæ, licèt morte diſſoluatur durat tamẽ affectio, quæ eſt eiuſdem efficaciæ, cuius eſt reſeruatio. ibid. nu. 20. Deciſ. 1251

Ex ratione familiaritatis atteſtata per fidem Officialis Palatini verificatur reſeruatio beneficij. In Aretina Commenda. 7. Nouembr. 1586. nu. 2. 755

Regreſſum habens tẽpore, quo non eſt amplius in familiaritate Cardinalis facit ceſſare reſeruationem, quando intrat prouiſio Papæ. In Palentina Canonicatus & præbendæ. 8. Februarij 1577. nu. 4. 315

Teſtes familiares ad probandum id, quod domi geſtũ eſt, & per alios probari non poteſt, admittuntur. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 5. 1088

Teſtis familiaris & præſumẽs eſſe firmæ memoriæ oblitus nominis illius, cuius eſt familiaris, deprehenditur ex hoc minus verax. In Placentina Bonorum. 5. Nouembris 1584. nu. 5. 676

Poſſeſſio inter fratres iure familiaritatis probatur ex communione. In Tudertina Bonorum. 18. Iun. 1571. nu. 4. 138

Quis præſumitur potius poſſidere iure familiaritatis quàm iure proprio ad euitãdam præſumptionem delicti. ibid. nu. 2. 138

Quis potius præſumitur poſſidere iure proprio ex titulo etiam inualido quàm iure familiaritatis. In Caualicen. Bonorum. 9. Mart. 1571. nu. 3. 130

Bona in communi poſſideri poſſunt & iure familiaritatis. ibid. nu. 1. 130

Bona non præſumũtur poſſeſſa iure familiaritatis, quando adeſt titulus, ſed iure proprio. ibid. nu. 2. 130

Præſumptio poſſeſſionis iure familiaritatis excluditur per exhibitionem tituli. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 2. 342

FATALIA non currunt pendente termino ad appellandum. In Elnen. Sacriſtiæ. 17. Apr. 1592. n. 13. 983

Fatalia non currũt ſi cauſæ cognitio in Principis Cõſiſtorio fuerit introducta. Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 8. 997

Fatalia non currunt, quando datum fuit de attentatis. In Zamoren. Beneficij de Morales. 26. Iun. 1587. nu. 2. 797

Ex curſu fatalium deducuntur tempora ſedis vacantis & tempora remiſſoriarum. Hiſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. Maij 1578. nu. 2. 362

Prorogationes fatalium poſſunt per iudicem dari ex officio. ibid. nu. 4. 362

Prorogationes fatalium obtentæ ab aſſertis procuratoribus dicuntur ratificatæ per vlteriores prorogationes obtentas à legitimis procuratoribus. ibid. nu. 3. 362

Cõceſſa reſtitutione aduerſus lapſũ fataliũ nõ eſt opus alia reſtitutione aduerſus rẽ iudicatã. Anconitana Spolij. 1. Iul. 1575. n. 1. 263

Sententia ob non prorogationem fatalium tranſit in iudicatum. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. n. 1. 457

Sententia lata poſt primum fatale nõ obtento

ſectido, & ſic deſerta appellatione eſt nulla. Gitnnen. Prioratus. 20. Dec. 1582. n. 1. 597
FAVOR tertij inſeparabilis facit, quòd quis non poſſit ſui ipſius fauori renunciare, & multo minus quod fuit fauore alterius introductum. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 6. & 7. 341
Gratia in ſui fauorem facta an renunciari poſſit, quando adeſt clauſula, ſublata aliter iudicandi facultate. ibid. n. 14. & 16. 341
Quiſq. poteſt fauori ſuo etiã valido renũciare. d. Portuen. Bonorũ. 14. Mart. 1578. n. 17. 356
Gratia ſemper intelligitur ſine præiudicio tertij ad fauorem illius, & non alterius. In d. Portuen. Bonorũ. 10. Iun. 1577. n. 8. 334
Vbi actus redditur inualidus ad fauorẽ alicuius, intelligitur ſemper eo volente, & ſolus ille debet de nullitate opponere & non alij. ibid. nu. 7. 334
Vbi aliquis actus fauore alicuius annullatur, tenet ipſo volente. In d. Portuen. Bonorum. 21. Octobr. 1577. n. 6. 347
Gratia primogenituræ reſpectu illius in cuius fauorem obtinetur, ipſo non reclamãte, dicitur implicitum ſtatum validitatis habere à principio. ibid. nu. 7. 347
Lex annullans factum in fauorẽ alicuius intelligi debet, ſi ille velit. Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 22. 295
Inductum fauore alicuius locum habet ipſo volente. In Romana nullitatis Contractus. 13. Ianuar. 1584. nu. 1. 650
FAVORABILIS dicitur materia, quæ nos reducit ad ius commune. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 6. 606
In materia fauorabili & latè interpretanda appellatione impetrationis venit etiã gratia motu proprio conceſſa. Portuen. Bonorum. 9. Iun. 1578. n. 8. 365
In diſpoſitione fauorabili, vbi ſit mentio de conditionibus, non eſt facienda reſtrictio ad poteſtatiuas. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 3. 743
FELONIA ex ſola intelligentia, quã quis habet cum aliquo Principe, non committitur, nec ob id poteſt ſtrictè & propriè dici adhærens ad effectum committendi feloniã cum ſuo Principe. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. nu. 34. 1384
FEVDVM ex quibus dici debeat francum. Brixien. Feudi. 13. Ianuar. 1595. n. 1. 1105
Natura feudi recti eſt, vt tranſeat ad fœminas; ſecus in feudo franco. ibid. nu. 3. 1105
Per pacta appoſita in inueſtitura poteſt alterari natura feudi, vt iudicandum ſit improprium. ibid. nu. 4. 1105
Feudum, quod datur ex cauſa permutationis, non eſt proprium feudum. ibid. nu. 6. 1105
Idem eſt in feudo, quod datur pro certo & competenti canone. ibid. nu. 7. 1105
Feudum nobile non limitatur ad certum ſeruitium. ibid. nu. 8. 1105
In feudo in quo non ſit mentio ſeruitij perſonalis, illud cẽſetur remiſſũ. ibid. n. 9. Deciſ. 1105
Reſcriptum faciens mentionem de feudo nobili intelligitur de perpetuo & non reuocabili, non autem de feudo verò & habente propriam naturam feudi. ibid. nu. 5. 1105
Feudũ, quod conceditur cũ facultate cõcedẽdi hæredibus & ſucceſſoribus ſuis in perpetuũ tranſit etiam in fœminas. ibid. nu. 10. 1105
Quando inueſtitura feudi ex pacto & prouidentia conceſſi habet vim cõtractus, ea per Principẽ ſeruari debet. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maij 1577. nu. 3. 325
Clauſula generalis, ac alio quouis titulo, in cõceſſione feudi cõprehendit omnẽ titulũ & etiã feudũ ex pacto & prouidẽtia. ibid. n. 12. 325
Simplex legitimatio ad feuda non trahitur ad feuda ex pacto & prouidẽtia. ibid. n. 1. 325
Legitimati ad feuda regulariter ſuccedunt in feudis hæreditarijs tantum, non autem in feudis ex pacto & prouidentia, niſi expreſsè ſit forma conceſsionis feudorum cõtraria derogatum. ibid. nu. 15. 325
Legitimatio facta à Papa ad feuda operatur etiam contra pacta expreſſa in inueſtitura appoſita, quando Papa etiam in genere cogitauit de feudis ex pacto & prouidẽtia. ibid. nu. 14. 325
Papa poteſt illegitimum habilitare ad feuda ex pacto & prouidentia, & ſufficit quòd ſolum hoc exprimatur, quia ſi vult poteſt. ibid. nu. 4. 325
Per legitimationem à Papa factam ad feudũ ex pacto & prouidentia cum verbis generalibus & ampliſsimis intelligitur præiudicatum agnatis, expreſsè eos excludendo, etiam ſi vigore cuiuſuis inueſtituræ vocetur. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 26. Iun. 1577. nu. 1. 340
Legitimatus ad feuda an cẽſeatur legitimatus ad Eccleſiaſtica & quando. In Interamnẽ. prætẽſa illegitimitatis. 18. Iun. 1599. n. 5. 1328
Legitimatus ſimpliciter non ſuccedit in bonis feudalibus, niſi ſit legitimatus etiam quo ad bona feudalia ab eo, qui poteſtatem habeat. In Bononien. Bonorum de Bolognini. 12. Ian. 1568. nu. 1. 34
Eadem ratio militat in legitimatis ab Imperatore reſpectu bonorum temporalium & feudalium, quæ in legitimatis à Papa reſpectu Eccleſiaſticorũ. In d. Bononien. de Bologninis. 22. Mart. 1568. nu. 3. 48
Illegitimi licet de iure cõmuni ſint incapaces feudorũ & aliorũ bonorum Eccleſiaſticorũ per viã ſucceſſionis; ſecus tamen eſt per viã acquiſitionis à principio. In Interamnen. Legitimitatis. 15. Maij 1600. num. 2. 1358
Camerar. in c. Imperialẽ. §. præterea. de prohib. feud. alien. per Frider. declaratur. ibid. nu. 3. 1358
Bulla Pij V. de non infeudandis declaratur. In d. Interamnen. prætenſa illegitimitatis. 18. Iun. 1599. nu. 6. 1328
Pater non poteſt præiudicare filio in feudo con-

Digitized by Google

conceſſo cum clauſula, iure feudi antiqui, quia tunc aſſumit naturam illius. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. nu. 23. 341

Feudum conceſſum pro filijs & deſcendentibus hæredibus requirit vtráque qualitatẽ, quòd ſint filij & hæredes. In Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. nu. 5. 456

Feudum cõceſſum pluribus & eorum ſucceſſoribus intelligitur diſcretiuè de proprijs filijs & deſcendentibus vnius cuiuſque, non autem de alijs. In Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. nu. 4. 1023

In Inueſtitura feudi conceſſa cum clauſula, pro ſe & ſuis hæredibus & ſucceſſoribus veniunt etiam hæredes extranei. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1573. nu. 3. 178

Feudum conceſſum cum clauſula, quibus dederit, ſi alienetur nouo Domini conſenſu non indiget; ſecus eſt, ſi dicta clauſula habeat adiectum verbum, in feudum, vel titulo feudi. In Imolen. Caſtrorum. 14. Apr. 1570. nu. 1. 99

L. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non habet locum in bonis feudalibus, quæ non tranſeũt in hæredes extraneos. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 4. 1219

Res feudales à lege ſunt prohibitæ alienari, & ſi alienentur pretium repeti poteſt. In Romana Saluiani Interdicti. 15. Maii 1587. nu. 11. 785

Conceſſio feudi non deuoluti eſt nulla. In Imolen. Caſtrorum. 22. Aprilis 1575. num. 12. 254

Papa & Imperator poſsũt Vaſſallos priuare feudis ſine cauſa, quando non ſumus in re iam acquiſitis, ſed in eis in quibus eſt ſpes tantum futuræ acquiſitionis. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maii 1577. num. 23. 325

Princeps non poteſt alterare inueſtituram feudi antiquam, nec in ea comprehenſis præiudicare abſque illorum culpa, ſed ſolum ex cauſa, quam exprimere debet. ibid. num. 2. 325

Papa præſumitur habere notitiam qualitatũ feudi Romanæ Eccleſiæ. ibid. nu. 22. 325

Nomina dignitatum in feudis requirunt ſpecialem & expreſſam mentionem. ibid. num. 10. 325

Conceſſo Caſtro in feudum comprehenduntur molendina; niſi probetur, quòd ſpectent ad particulares perſonas. In Romana Cenſus. 8. Nouem. 1589. n. 3. 894

Molendinum præſumitur facilius feudale quàm alia bona. ibid. nu. 2. 894

Molendinum præſumitur feudale, ſi ſemper tanquam tale fuerit poſſeſſum. ibid. n. 4. 894

Super Molendino feudale, quod eſt prohibitum obligari, cenſus imponi non poteſt. ibid. nu. 5. 894

Res præſumitur potius allodialis quàm feudalis, ex coniecturis tamen & præſumptionibus cõtrariũ probari poteſt. ibid. n. 1. 894

Priuatio feudi facta in contumaciam non eſt perpetua ſed temporalis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 10. 290

Per priuationem feudi factam in contumaciam contra eum, qui non fuit verus contumax, Feudum non poteſt dici perpetuo iure de Cameram ſpectare, cum infra annum Vaſſallus non priuetur proprietate feudi, licèt poſſeſſione priuari poſſit, quod procedit etiam ſi præceſſiſſet trina citatio. ibid. nu. 9. 290

Ad priuationem feudi trinæ citationes requiruntur, quarum defectus per ſtylum ſanari non poteſt. ibid. nu. 4. & 12. 290

Feudum ad Cameram non dicitur legitimè deuolutum, niſi priuatio legitime fuerit iuſtificata. ibid. nu. 1. 290

Prælati inferiores Papæ poſt Concilium Lateranenſe non poſſunt amplius decimas infeudare. In Vicentina Feudi Decimarũ. 15. Mart. 1602. nu. 5. 1424

FICTIO eſt ſuper falſo, præſumptio autem ſuper verò & incerto. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decem. 1579. num. 19. 433

Caſus verus ſemper præualet caſui ficto. ibid. num. 20. 433

Fictio non trahitur ad acceſſoria. ibid. n. 21. 433

Quando caſus fictus & verus æquiparantur diſpoſitio facta in caſu vero locum habet in ficto. In Beneuentana Reſeruationis beneficiorum 15. Decembr. 1597. nu. 17 1251

Fictio licèt non poſſit operari contra veritatem & eam immutare, poteſt tamen operari quo ad effectus. ibid. nu. 16. 1251

Fictio dicitur contraria veritati. In Parmẽ. Status. 6. Mart. 1592. nu. 8. 978

Fictio ceſſat, vbi ceſſat æquitas. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. nu. 9. 627

Fictio non introducitur niſi quadam ratione æquitatis. ibid. nu. 8. 627

Fictio ceſſat, vbi repugnat æquitas, & vbi repugnat mens ſtatuentium. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ian. 1581. num. 9. 496

Lex procedit per viã fictionis vbi datur correſpectiuitas contractus. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. nu. 7. 629

Per fictionẽ filia fratris in ſucceſſione repræſentat patrem. In d. Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. nu. 8. 496

FIDEICOMMISSARIVS quantum ad effectũ eſt hæres. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouem. 1588. nu. 8. 840

non habet tamen parem titulum cum hærede. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. n. 3 83

Fideicommiſſarius non poteſt propria auctoritate occupare bona fideicommiſſi, niſi facta ſit verbalis reſtitutio, per quam grauatus ceciderit à poſſeſſione. In Fauentina Pratenſi Spolij. 9. Ian. 1579. num. 3. 387

Fideicommiſſarius adiens hæreditatem dicitur quaſi contrahere cum creditoribus hæreditarys. In Romana Cenſus. 15. Martii 1577. nu. 3. Deciſ. 321

Exceptio quòd fideicommiſſarius de manu hæredis capere debeat, non poteſt à tertio opponi. In Romana Vinea. 8. Febr. 1580. nu. 3. 444

Poſſeſſio fideicommiſſarii non capta de manu hæredis dicitur vitioſa. In Romana de Salamonibus. 14. Nouem. 1575. nu. 2. 271

Poſſeſſio fideicommiſſarii capta vacante hæreditate dicitur vitioſa ſecundum com. opin. niſi habeat à teſtatore licentiam, illam propria auctoritate capiendi. ibid. num. 3. & 4. 271

Immiſſio per fideicommiſſarium hæredi impediri non poteſt, quando venit aliquid detrahendum, etiam ſi fideicommiſſarius ſit poſſeſſor ſine vitio. ibid. nu. 5. 271

Fideicommiſſarius prætendens immiſſionem in poſſeſſionem bonorum ex capite alterius teſtamēti, eam obtinere nō poteſt, niſi vti fideicommiſſarius, pro quo non ſufficit, quòd habeat titulum, ſed requiritur etiam poſſeſſio ſine vitio ſecundum communem opinionem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iul. 1569. nu. 1. 83

Pro melioramentis contra fideicommiſſum datur retentio, ſi de illis conſtet, ſi verò non conſtet fideicommiſſario impediri nō poteſt immiſſio in poſſeſſionem. In Leodien. hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 9. 1219

Fideicommiſſarius vniuerſalis qui eſt loco hæredis non poteſt eſſe teſtis in teſtamento, ne adhibeatur teſtis in cauſa propria. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouem. 1588. num. 4. 840

FIDEICOMMISSVM *etiam in minus ſolemni voluntate induci poteſt. In Auenionē. Hæreditatis. 27. Nouem. 1598. n. 4.* 1302

Fideicommiſſum etiam per pactum induci poteſt. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maii 1589. nu. 1. 874

Quando per pactum fuit conuentum, quòd bona inter certas perſonas conſeruentur ſiue remaneant, tunc cenſetur inductum fideicommiſſum & onus reſtitnēdi ſuperſtiti ſeu ſuperſtitibus, itaut per teſtamentum non poſſit de huiuſmodi bonis diſponi nec aliud fieri in præiudicium pacti. ibid. n. 1. 874

Quando diſpoſitio poteſt parere effectum citra multiplicationem nouorum fideicommiſſorum, nunquam per eam cenſetur inductum nouum fideicommiſſum. In Firmana fideicōmiſſi de Aegidiis. 5. Maii 1593. num. 5. 1023

Fideicommiſſum non eſt multiplicandum in infinitum in perſonas nec cognitas nec vocatas, quia eſſet contra omnes regulas iuris. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 18. 1486

Fideicommiſſum etiam in contractibus fieri poteſt. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588. nu. 2. Deciſ. 828
& in Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 16. 416

Fideicommiſſum ſimplex & abſolutum an & quando ex prohibitione alienationis inducatur, vel in caſu tantum contrauentionis. In Bononiē. Fideicommiſſi de Matthefilanis. 19. Iun. 1600. nu. 4. 1373

Prohibitio adiecta cauſa, quòd teſtator velit bona conſeruari, inducit perpetuum fideicommiſſum. In Romana de Cincys. 17. Nouemb. 1597. nu. 4. 1244
& facit, quòd in fideicommiſſo comprehēdantur etiam neptes & alÿ deſcendentes propter verborum generalitatem. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. nu. 3. 883

Fideicommiſſum reciprocū ad hoc vt ex tacita mente teſtatoris inductum dicatur, duo ſimul requiruntur; Alterum quòd fiat ſubſtitutio in tota hæreditate; Alterum quòd fiat vltimo decedenti. In Firmana Fideicommiſſi de Aegydÿs. 5. Maÿ 1593. num. 6. 1023

Ad fideicommiſſum reciprocum inducendum concurrere debent requiſita, de quibus per Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita. ad Trebell. In Vrbeuetana Caſtri Seppÿ. 29. Iun. 1579. nu. 4. 409

Ad inducendum fideicommiſſum reciprocum inter deſcendentes ſola coniectura ſufficit, quòd ſint ſubſtituti vulgariter pupillariter & per fideicommiſſū deſcendentes & eorū filÿ. In Bononien. de Felicinis. 18. Februarÿ 1591. nu. 8. 939

Per fideicommiſſum reciprocum imponitur grauamen legitimæ. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1579. num. 22. 416

Ex fideicommiſſo reciproco non datur querela inofficioſi ratione dubÿ euentus. ibid. num. 4. 416

In fideicommiſſo inducendo magis attendere debemus ordinem intellectus quàm ſcripturæ. In Fanen. Bonorum. 5. Iunÿ 1589. nu. 6. 883

Fideicommiſſum ad certas perſonas reſtrictū non debet ad alias extendi ſecundum opinionem Rotæ, ſiue fideicommiſſum præcedat, & prohibitio ſequatur, ſiue non. ibid. nu. 2. & 4. 883

Fideicommiſſum non impedit dominÿ trāſlationem, ſed bene illam reuocat, prohibitio verò alienationis rei illam impedit. In Romana Cenſus. 15. Martÿ 1577. n. 13. 321

Fideicommiſſa ſunt odioſa & ſtrictè interpretanda, nec extenduntur vltra perſonas & caſus expreſſos. In Firmana Fideicommiſſi de Aegydÿs. 5. May 1593. num. 2. 1023

Præſumptio eſt contra fideicommiſſum. In Nucerina Affictus. 15. May 1573. n. 2. 204

Per fideicommiſſum quis dicitur ſuccedere

fidei-

ſideicommittenti non autem hæredi grauato. In Volaterana Pradij. 1. Febr. 1589. nu. 1. Deciſ. 855

Stante ſideicommiſſo antiquo nouum fideicõmiſſum adiunctum ſuper iiſdem bonis non valet, ſi factum ſit in præiudicium eorum qui ad primũ ſideicommiſſum ſunt vocati. ibid. nu. 5. 855

Fideicommiſſum ſecundum etiam ad fauorẽ Eccleſiæ contra ſideicommiſſum primum factum à primo ſideicommittente in fauorem familiæ, dicitur addere nouũ grauamen primo ſideicommiſſo. ibid. nu. 2. 855

Fideicommiſſo ſemel à patre inter ſilios inducto, filius ſideicommiſſarius nõ poteſt nouo ſideicommiſſo fratres grauare, quod eſt verum, ſi frater non adiuit hæreditatem ſideicommiſſarij, ſed poſſedit vigore ſideicommiſſi; ſecus eſt, ſi adiuit, quia ſideicõmiſſarius poteſt onus ſuæ parti imponere. In d. Volaterana Pradij. 19. Decembr. 1588. nu. 4. 848

Prohibitio alienationis regulariter à ſideicõmiſſo præcedente regulatur; niſi ſubſequãtur alia ſideicõmiſſa facta ſubſtitutis, quia tũc prohibitio refertur etiam ad alia ſideicommiſſa ſequentia. ibid. nu. 3. 1373

Per prohibitionem detractionis legitimæ & Trebellianicæ in vna tantũ parte ſeu fundo hæreditatis non dicitur receſſum a priori generali ſideicommiſſo. In Bononien. Fideicommiſſio de Matthesilanis. 19. Iun. 1600. nu. 8. 1373

& in Firmana Fideicommiſſi de Aegydijs. 5. Maij 1593. nu. 10. 1023

Detractio legitimæ impediri non poteſt per ſideicommiſſum conuentionale factum per anteceſſores. In Romana Legitimæ. 1. Iulij 1591. nu. 1. 963

Bona ſideicõmiſſo ſubiecta non dicuntur bona grauati, & ex eis non poteſt detrahi legitima quã grauatus reliquit in bonis ſuis. In d. Romana Legitimæ. 16. Decembris 1591. nu. 8. 969

Bona defuncti capta per creditores & per hæredem redempta non dicuntur amplius ſideicommiſſo ſubiecta. Interamnen. Bonorum. 10. Mart. 1600. nu. 3. 1344

Bona ſideicommiſſo ſubiecta non poſſunt per hæredem alienari ſeu hypothecari in præiudicium ſideicommiſſi pro ſoluendis proprijs debitis. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 1. 925

ſecus pro extinguẽdis debitis ſideicommittentis. In d. Interamnen. 10. Mart. 1600. num. 4. 1344

Bona ſideicommiſſo ſubiecta pro alimẽtis neceſſarijs alienari poſſunt, ſed hoc locum habet in deſcendentibus teſtatoris, ſecus in extraneis. In d. Romana Viridarij. nu. 2. 925

Bona ſideicommiſſo ſubiecta pro conſtituẽdis dotibus filiabus alienari poſſunt. In d. Interamnen. Bonorum. 10. Martij 1600. n. 5. 1344

Bona ſideicommiſſo ſubiecta tam pro dotibus conſtituendis quàm reſtituendis alienari poſſunt iuxta diſpoſitionem Auth. res quæ. C. com. de legat. etiam quòd dotis obligatio ſit poſterior ſideicommiſſo, ſecundum communem opinionem. In Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouembris 1584. nu. 5. Deciſ. 679

Bona ſideicommiſſo ſubiecta non ſunt obligata pro dote nec conſtituenda, nec reſtituenda, quando quis conſumpta legitima vellet in ipſis bonis nouam dotem ſeu augmẽtum vel donationem propter nuptias opulẽtiorem in fraudem reſtitutionis bonorum conſtituere, ſi conſumptio legitimæ de induſtria facta fuerit ad euerſionem ſideicõmiſſi; ſecus eſt ſi non dolo vel culpa acciderit legitimæ conſumptio, quia tunc mulieri nocere non debet. ibid. nu. 8. 679

Bona ſideicommiſſo ſubiecta pro dotibus alienari non poſſunt, quando legitima illius, qui dotare debet ſit ſua culpa conſumpta. In Portuen. Bonorum. 14. Nouembris 1580. nu. 4. 481

In bonis ſideicommiſſo ſubiectis & expreſſè alienari prohibitis non poteſt conſtitui nec tacita nec expreſſa hypotheca, etiam quòd tempore, quo fuit conſtituta, non eſſet factus locus ſideicommiſſo. In Viterbien. Bonorum. 17. Nouembr. 1586. n. 3. & 4. 751

Contra obligatum tradere rem liberam poteſt exequutiuè procedi ſtante obligatione Camerali, ſi detegatur ſideicommiſſo ſubiecta. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. num. 19. 328

Bona ſideicommiſſo ſubiecta ad ſideicommiſſarios & quoſcunque tranſeunt cum ſua cauſa. In Maceraten. dotis. 22. Mart. 1585. nu. 6. 693

Bona ſideicommiſſo ſubiecta ſi alienentur à grauato & alia emantur, intrat ſubrogatio fauore ſideicommiſſarij. In Portuen. Bonorum. 24. Octobris 1580. nu. 11. 478

Teſtator poteſt dare licentiam grauato alienandi etiam omnia bona, licèt per eum prius inductum fuerit perpetuum ſideicõmiſſum. In Romana de Cincijs. 17. Nouemb. 1597. nu. 3. 1244

Repetens rem ſubiectam ſideicommiſſo alienatam, debet probare ſcientiam alienantis. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 4. 940

Ignorantia ſideicommiſſi præſumitur in deſcendentibus, qui ſuccedunt ab inteſtato. In Romana Legitimæ. 1. Iulij 1591. n. 7. 963

Stante ignorantia ſideicommiſſi iuramentum in renunciatione illius nihil operatur. In d. Romana Legitimæ. 16. Decembris 1591. num. 3. 969

Pater renuncians ſideicommiſſo non præiudicat filio, quia intret in eius locum. In Vrbeuetana Caſtri Seppij. 19. Iun. 1579. num. 18. 409

Renun-

Renunciatio fideicommiſſi non poteſt per patrem fieri in præiudicium filiorum. In Portuen. Bonorum 29. Aprilis 1577. num. 5. Deciſ. 324

Mentio ſpecialis fideicommiſsi exiſtentis requiritur in renunciante, vbi non conſtat ex quo teſtamento tale fideicommiſsum debeatur, ſecundum communem opinionem; licèt ſecus ſit; ſi in genere potuerit cogitari de quo fideicommiſſo facta ſit remiſſio. In d. Romana Legitima. 16. Decem. 1591. num. 4. 969

Mentio ſpecialis fideicommiſsi requiritur in renunciante ipſi fideicommiſſo, ſi pœna priuationis contrauenienti ſit adiecta. ibid. num. 5. 969

Renunciatio fideicommiſsi facta inter diuidentes bona fideicommiſſo ſubiecta, reſtricta ad effectum, vt diuidentes poſsint bona alienare, non ſequuta alienatione nullum renunciationis effectum parit. ibid. n. 9. 969

Diuiſio inter fratres facta de bonis fideicommiſſo ſubiectis cum licentia alienandi verbis ampliſſimis concepta, facit quòd emptor ſequuta alienatione moleſtari nõ poſſit, ſiue habita notitia fideicommiſſi ſiue non, ſecũdum communem Bart. opinionem. ibid. num. 7. 969

In fideicommiſſo conditionali pendente conditione bona poſſunt alienari & hypothecari, eueniente verò caſu reſtitutionis omnia reſoluuntur perindè ac ſi nihil geſtum fuiſſet. In Romana ſeu Maceraten. dotis. 22. Mart. 1585. nu. 5. 693

Euentus cõditionis facit locum fideicommiſſo conditionali. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 3. Nouemb. 1581. nu. 1. 342

In fideicommiſſis conditionalibus attendi debet tempus euenientis conditionis; ſecus tamen eſt, quando teſtator vocãdo proximiorẽ procedit vlterius ſubſtituendo eius primogenitum. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouemb. 1571. nu. 1. 145

Item ſecus eſt, quando ratio ſubiecta materia hoc ſuadet. ibid. nu. 7. 145

Item ſecus quando qualitas requiſita non poteſt verificari, niſi tempore vitæ teſtatoris; nam tunc non expectatur euentus conditionis. ibid. nu. 8. 145

Fideicommiſſum conditionale differt ab expreſſa alienandi prohibitione, cum in hoc caſu dominiũ rei prohibita alienari pleno iure non ſpectet ad prohibitum, vbi agitur. de vtilitate & æſtimatione rei. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. n. 2. 321

Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur etiam ad ſuos hæredes, niſi ex vrgengentiſſimis & concludentiſſimis coniecturis. In Ciuitaten. Bonorum. 8. Febr. 1593. nu. 1. 1014

Ad inducẽdam tranſmiſſionem fideicommiſſi requirantur coniecturæ validiores, quàm ad inducendam vocationem. ibid. n. 2. 1014

Ad inducẽdam tranſmiſſionem fideicommiſſi, quæ coniectura non ſufficiant. ibid. nu. 3. 4. 5. & 6. Deciſ. 1014

Fideicommiſsum non tranſmittitur de perſona patris in filium niſi ex coniecturis, quæ tamen debent eſſe vrgentes. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicommiſsi de Santacrucijs. 10. Nouemb. 1603. nu. 5. & 6. 1479

& coniectura quòd agatur de deſcendentibus, ſecundum communem opinionem reprobatur. ibid. nu. 7. 1479

coniectura verò, quod teſtator fecerit ſubſtitutionem reciprocam inter filios, & poſuerit nepotes in conditione ſub qualitate maſculinitatis non ſufficit, ſi non eſt conſideratus fauor agnationis. ibid. nu. 8. 1479

Vocatus nomine proprio non tranſmittit fideicomiſſum. ibid. nu. 9. 1479

In Fideicommiſſo aui filius ſubintrat in locũ patris, & concurrit cum patruo; limitatur tamen tripliciter. vt ibid. nu. 2. 3. & 4. 1479

In Fideicommiſſis aſcendentium & patrui locum habet repreſentatio, & filius ſubintrat in locum patris ſecundum com. opin. limitatur tamen. vt in Romana fideicõmiſſi de Catiguanis. 15. Maij 1598. n. 1. 1281 *& in Præneſtina Bonorum. 16. Martij 1579. nu. 3.* 396

In Fideicommiſſis appellatione filiorum veniunt nepotes, vbi agitur de eorum fauore, declaratur tamen. vt in Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 2. 8. & 9. 1486

Ad excludendum à fideicommiſſo ſufficit dicere teſtamentũm de eo non loqui. ibid. num. 1. 1486

In fideicommiſſis caſus omiſſus relinquitur iuris communis diſpoſitioni. In Cremonẽ. Iurispatronatus. 6. Iun. 1578. nu. 6. 364

Aliud eſt, quòd ſubſtantia fideicommiſſi ſit poſita in arbitrio tertij, aliud quòd electio perſonæ & quotæ. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1599. nu. 2. 1219

Verbalis reſtitutio fideicommiſſi requiritur in primo non in vlterioribus fideicommiſſarijs. ibid. nu. 3. 1219

Vocati ad fideicommiſſum ab eo, in quo non conſideratur ordo neceſſitatis, ſed charitatis tantum, quando cenſeantur vocati ſimul & non ordine ſucceſſiuo. In Bononien. de Felicinis. 8. Februarij 1591. n. 2. 3. 4. 5. & 6. 934

Fideicommiſsum factum ſub conditione ſi ſine filijs deceſſerit, expirat hærede decedente cum filijs, licèt poſtea ipſe quoque deceſſerit ſine filijs iuxta conſ. Oldr. cõmmuniter approbatum quando non concurrunt cõiectura volũtatis teſtatoris in contrariũ. In Bononien. Fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19. Iun. 1600. n. 1. 2. & 9. 1373

De ſubſtitutione fideicõmiſſaria. vid. in verb. Subſtitutio.

Agnoſcens & producens fideicommiſſum ad omnia onera ſe obligare cenſetur. In Romana

mana ſeu Maceraten.dotis.22.Mart.1585.num. 4. Deciſ. 693

Graduatio creditorum locum habet ſolum in bonis fideicommiſſo non ſubiectis, quando allegatum & productum fuit fideicommiſſum, aliàs eſſet iniuſta & contra leges.ibid.num. 3. 693

Expẽſæ factæ in litibus neceſſarijs pro recuperatione ſeu defenſione bonorũ fideicommiſſo ſubiectorum per legatarios ſeu fideicommiſſarios ſunt reficiendæ. In Romana Viridarij.28.Maij 1590.nu.3. 925

factæ verò ab hærede nõ ſunt reſtituendæ, niſi obtineat in lite.ibid.nu.5. 925

Fideicommiſſa particularia in omnibus ſunt legatis exequata. In Peruſina Hæreditatis.26.Nouem.1588.nu.3. 840

Auth. quod ſine. C. de teſtam. quæ vult, quòd legata & fideicommiſſa ex teſtamento imperfecto inter liberos præſtentur, intelligitur de fideicommiſſis tantum particularibus, & quid de vniuerſalibus vide ibid.nu.2. 840

& in eadem. 27. Ianuar.1589.nu.2. 853

Auth. quod ſine. C. de teſtam. debet ſeruari ad vnguẽ in terminis, in quibus loquitur, quando relinquitur extraneo iure legati vel fideicommiſſi, ſecus ſi iure inſtitutionis vniuerſalis.ibid.nu.8. 853

Pro legatis & fideicommiſſis cõpetit Saluianum interdictum ad immiſſionem obtinendam, & ſic ſemper fuit in Rota obſeruatũ. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588.nu.1. 828

Exceptio fideicommiſſi in Saluiano non admittitur. In Ceſenaten.Bonorum.28.Iun. 1596.num.6. 1200

FIDEIVSSIO *eſt contractus de ſui natura damnoſus. In Camerinen.Prædij.10.Nouembris 1597.nu.4.* 1242

Suſceptio litis in ſe habetur loco fideiuſſionis. In Romana non adimplementi.17.Nouẽ. 1597.nu.4. 1243

Contractu venditionis nullo exiſtente, acceſſoria quoque veluti fideiuſſoria obligatio corruunt, ſed hoc procedit quando contractus annullatur propter defectum formæ, ſecus ſi propter defectum materiæ. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iunij 1587. nu. 11. & 15. 787

Item hoc procedit, quando militat eadem ratio in acceſſorijs quæ in principali; aliàs ſecus.ibid.nu.17. 787

Fideiuſſio facta de ſtando iuri & iudicatum ſoluendo pro aliquo & litis conſortibus, ſi nulli adſint litis conſortes, tota promiſſio pro illo nominato facta cenſetur, & in eius perſona reſidet, & contra eum poteſt fieri liquidatio abſque alio proceſſu, quod procedit etiã ſi fideiuſſor met efficiatur poſtea ipſe litis cõſors. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576.nu.1.& 2. 304

Fideiuſſio mulieris pro marito nõ tenet, quãdo remanſit penitus indotata. In Romana Fideiuſſionis.13. Maii 1596.nu.2.Deciſ. 1187

Qui non præſtitit fideiuſſiones promiſſas non poteſt lucrari pecunias per obitum eius, ſuper cuius vita eſt ſocietas. In Romana ſocietatis ſcutorum centum. 9. Iul.1584. num.1. 673

FIDEIVSSOR *accedens obligationi principalis ſimpliciter cenſetur id omne promiſiſſe, quod fuit per principalem promiſſum. In Romana Cenſus. 20. Mart.1589. num. 2.* 865

Fideiuſſor accedens obligationi cenſus contẽplatione confideiuſſorum per conſtituentẽ promiſſorum, qui poſtea acceſſiſſe non reperiuntur, nihilominus tenetur non obſtãte exceptione cedendarum; ſecus eſt, ſi cum fideiuſſore actum fuerit de ſecundo fideiuſſore dando.ibid.nu.1. 865

Quis poteſt conſiderari vti fideiuſſor reſpectu alterius, qui cum eo ſe obligauit, & vti principalis reſpectu creditoris. In Romana Dohanæ Salis. 7. Februarij 1582. num. 6. 558

Obligatio fideiuſſoris extenditur vltra, quãtum verba ſonant. Romana Officij Lauretani. 20.Maij 1602.nu.1. 1435

Fideiuſſor poteſt proteſtari, ne principali ſoluatur debitori ob ſuperuenientem eius inopiam, & idem facere poteſt quilibet alius habens intereſſe. In Romana depoſiti. 3. Iul.1595.nu.7. 1146

Mutata forma contractus fideiuſſor ante mutationem obligatus liberatur, niſi in nouo contractu ſit repetitus. In Romana fideiuſſionis.28.Ian.1594.nu.3. 1063

Fideiuſſor dicitur liberatus per nouationem contractus.ibid.nu.1. 1063

Quando principalis obligatio eſt nulla, an & quando obligatio fideiuſſoris ſit etiam nulla. In Romana Euictionis domus. 5. Iul.1599.nu.1.4.6.& 8. 1324

Contractu venditionis nullo exiſtẽte fideiuſſoris quoque obligatio corruit, ſed hoc procedit quando cõtractus annullatur propter defectum formæ, ſecus ſi propter defectum materiæ. In Romana Saluiani interdicti 1.Iun. 1587.nu.11. & 15. 787

Item hoc procedit, quando militat eadem ratio in acceſſorijs, quæ in principali, aliàs ſecus.ibid.nu.17. 787

Fideiuſſor de euictione tenetur, qui acceſſit venditioni rei minoris prohibitæ alienari, quæ concernit ſolum commodum minoris & non alterius perſonæ. In Romana euictionis Domus.5.Iul.1599.nu.7. 1324

Fideiuſſor de euictione accedens venditioni factæ cum facultate redimendi, lapſo tẽpore ad redimendum dato & non ſequuta redemptione remanet obligatus, ſi non cauit ſibi in hunc euentum, quominus remaneret obligatus. In d. Roman. fideiuſſionis.28.Ian.1594.nu.14. 1063

Fideiuſ-

Fideiuſſor de euictione accedens venditioni facta cum facultate redimendi, ſi facultas redimendi remittatur emptori, liberatur vſque ad concurrentem quantitatem præiudicii ſibi ob huiuſmodi alienationem illati, cum ei competat ius offerendi ad inſtar vnius ex creditoribus. ibid. nu. 4. 1063

Fideiuſſores de euictione tenentur eadem actione ad præſtandum rem liberam, qua tenetur principalis, cum acceſſerint vti principales. In Romana Cēſus. 15. Mart. 1577. nu. 12. 321

Venditor dando fideiuſſores de euictione dicitur liberatus à primaua obligatione; limitatur tamen non procedere, quando nō appareret, quod res eſſet obligata; ſecus ſi appareret, quia tunc non liberatur venditor ab obligatione de tradendo. ibidem. num. 10. 321

Per ſolutionem factam à principali debitore extinguitur obligatio fideiuſſoris, & ſolutio probatur per confeſſionem debitoris. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1578. num. 3. & 4. 383

Fideiuſſor ſuccedēs ei pro quo fideiuſſit, licèt faciat inuentarium, non tamen eximitur à ſua obligatione, neque confunditur. In Romana Saluiani interdicti. 28. Nouem. 1588. nu. 7. 842

Fideiuſſor indemnitatis dicitur obligatus ſub conditione, & non tenetur, niſi conſtet de damno illius, ad cuius fauorem tenetur, paſſo ſine culpa & facto illius. In Viterbien. Releuationis. 7. May 1593. nu. 2. 1024

Fideiuſſor non in plus obligatur, quàm principalis. ibid. nu. 4. 1024

Sententia lata contra principalem quando noceat fideiuſſori non citato, & quando exequi non poſſit; & quid in obligatione Camerali. In Romana Releuationis indēnitatis. 27. Octobr. 1603. nu. 3. 4. & 5. 1477

Scientia Fideiuſſoris de ſententia lata contra principalem an ei noceat. ibid. nu. 6. 1477

Mulier, quæ fideiuſſit pro marito, quando ſuccuri poſſit. In Romana fideiuſſionis. 13. Maÿ 1569. nu. 2. 1187

Fideiuſſor præſtitus in iudicio ſi non ſit idoneus, tenetur notarius; ſecus eſt, in fideiuſſoribus contractuum, qui per contrahentes non per notarios approbantur. In Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maÿ 1582. nu. 6. 576

Obligatio fideiuſſorum, qui dati fuerunt pro aſſecuratione penſionis ad triennium in exequutionem decreti in ſupplicatione cōtenti, vltra triennium non tenet, ſi acceſſerint ſimpliciter. In Carpentoraten. prætenſa penſionis. 28. Maÿ 1568. nu. 1. 55

Per dationem fideiuſſorum de ſoluēdo iuxta formam ſententiæ non dicitur renunciatū appellationi. In Turritana Tertiaria. 18. Decem. 1595. nu. 10. 1168

FIDES *non facit fidem. In Bononien. ſeu Veneta Mercium. 13. Maÿ. 1598. num. 1.* Deciſ. 1280

maximè facta ſine partis citatione. In Peruſina Dotis. 15. Mart. 1602. nu. 3. 1423

Idem eſt licèt ſit fides Communitatis; maximè ſi appareat erronea. In Spoletana Beneficiorum. 2. Iun. 1570. nu. 3. 106

Fides in Curia facit fidem propter facilitatē habendi veritatem. In Aretina Commēdæ. 7. Nouem. 1586. nu. 3. 755

& in Fulginaten. Spoliÿ. 16. Octobr. 1579. num. 5. 415

Fides quæ habet relationem ad acta, de quibus non conſtat, non facit fidem. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. n. 5. 383

Fides adhibetur teſtibus, quibus aliàs non adhiberetur propter impedimētum à parte præſtitum, immo etiā ſoli fidei creditur. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octob. 1598. nu. 10. 1296

FILIATIO *qualiter probetur. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maÿ 1598. n. 1. 3. 4. & 5.* 1282

Filiatio ad effectum ſucceſſionis probatur per leuiores probationes. ibid. nu. 6. 1282

Filiatio quando ex nominatione patris in teſtamēto & legitimatione probetur. In Romana Fructuum legitimæ. 3. Decemb. 1599. nu. 2. 1331

Filiatio probatur per exhibitionem libri paterni, in quo reperitur adnotata natiuitas filii vti filii. Item ex legitimatione, nec non heredis inſtitutione. ibid. num. 8. 1331

Nominatio facta de filiÿs licèt à perſona ſuſpecta conſtituit in quaſi poſſeſſione filiationis & legitimitatis, quæ releuat à probatione matrimoniÿ. In Parmen. Status 23. Octob. 1592. nu. 14. 1000

Expoſitio infantis ad Hoſpitale repugnat legitimæ filiationi. In Romana Hæreditatis. 1. Iun. 1594. nu. 3. 1081

Ius ſuccedendi eſt ius ſeparatum à filiatione. In Portuen. Bonorū de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 14. 351

FILIA *de iure communi ſubintrat in locum patris in ſucceſſione patrui vnà cum aliÿs patruis. Præneſtina Bonorum. 16. Mart. 1579. nu. 1.* 396

Filia ſubintrat in locū patris cū ſua qualitate fœminitatis. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ian. 1581. nu. 4. & 11. 496

Filia fratris in ſucceſſione per fictionem repræſentat patrem. ibid. nu. 8. 496

Appellatione filiarum regulariter non veniunt earum filiÿ maſculi. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. nu. 9. 1486

Filia illegitima de æquitate canonica à patre ali & dotari debet, maximè in terris Eccleſiæ. In Romana de Veroſpis. 21. Iun. 1568. nu. 3. 58

Filia vltra dotem à patre datam poteſt habere dotem ab auo relictam. In Portuen. Bonorum. 16. Maÿ 1580. nu. 9. 461

Filia

Filia nupta cum minus ſufficienti dote an poſſit petere detractionem ex bonis reſtitutioni ſubiectis pro ſupplenda dote. ibid. num. 10. Deciſ. 461

Filia in nubendos non tenetur ſequi conſiliũ patris vel conſanguineorum de iure. In Parmen. Bonorum. 23. Martij 1588. num. 5. 811

Filia, quæ ad fauorem fratrum renunciauit, ſi à patre inſtituatur, nihilominus ſuccedit non cõſtituta aliqua diſtinctione an renunciatio ſit, vel non ſit incompatibilis cum inſtitutione. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. nu. 6. 850

Filia, quæ ab inteſtato non ſuccedit, ex quo ſit excluſa à ſtatuto, ſi prætereatur non rumpit teſtamentum, ſecundum com. opin. quod procedit, quando inſtituti ſunt in teſtamento filij maſculi, ſecus ſi extranei, quia tunc filia præterita poteſt dicere teſtamentum nullum. In Tudertina Bonorũ 12. Iun. 1589. nu. 1. 885

Idem eſt in caſu, quo filij ſint in legitima tantũ & extranei vniuerſaliter inſtituti. ibid. nu. 2. 885

Filia dotata excluſa à ſtatuto intelligitur ab hæreditate tantum dotantis. In Præneſtina Bonorum. 16. Mart. 1579. n. 4. 396

Filiæ, quibus dos eſt conſtituenda ſuper bonis pacto ſubiectis, præferri debent alijs creditoribus, & etiam dotibus ſuper huiuſmodi bonis obligatis & conſtitutis, quando præceſſit onus dotandi. In Præneſtina Tranſactionis. 22. Maij 1579. nu. 2. 406

Filia quãdo conferre teneatur cum fratribus dotem à patre habitam & quando non. In Balneoregiẽ. Hæreditatis. 28. Maij 1601. nu. 1. & 3. 1392

Iniquum eſt vt filia, quæ ab hæreditate paterna excluditur dotem conferat. ibid. num. 2. 1392

Excluſio propriarum filiarum oſtendit teſtatorem noluiſſe, quòd neptis excludat ſubſtitutum, præſertim quando eſt de deſcendentibus teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Stanebis. 13. Ian. 1597. nu. 2. 1216

Filia excludit ſubſtitutum in terminis l. cum auus. de cond. & demon. quod nõ procedit ſtantibus coniecturis in contrarium. ibid. nu. 1. 6. & 10. 1216

Quando filiæ ſunt comprehẽſæ in ſubſtitutione nulla habita ratione cõſeruandæ agnationis, non cenſentur excluſi maſculi deſcẽdentes ab eis. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. nu. 8. 1438

Filia etiam legitimata facit deficere conditionem, ſi ſine filijs legitimis & naturalibus, etiam quòd legitimatio ſit cum clauſula ſine præiudicio venientium ab inteſtato. In Camerinen. Bonorum. 29. Maij 1589. num. 5. 880

Datum filiæ & perſonæ, cui debetur legitima, in dubio non cenſetur donatum, ſed datũ vt computetur in legitimam; ſecus ſi detur perſonæ, cui legitima non debetur. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. num. 4. Deciſ. 568

Pater dotans filiam ſi ſtipuletur dotem reddi filiæ, filia tranſmittit eam ad filios tanquam ad hæredes, ſi verò ſtipuletur in vnum caſum, puta non exiſtentiæ liberorũ eam ſibi reſtitui, cenſetur in alium caſum donaſſe filiæ. ibid. nu. 5. & 6. 568

Datum filiæ à matre computatur in legitimã ſecus in donato nepti, cui non debetur legitima, cum non valeat conſequentia de filia ad neptem. ibid. nu. 12. & 13. 568

Filij filiæ emancipatæ habent dotem tanquam hæredes matris. ibid. nu. 10. 568

Filivs ſubintrat in locũ patris in fideicommiſſo aui, & concurrit cum patruo, tripliciter tamen limitatur. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicommiſſi de Sanctacrucijs. 10. Nouem. 1603. nu. 2. 3. & 4. 1479

& in Romana Fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. nu. 1. vbi limitatur hæc regula. 1281

Filius ſubintrans locum patris ſubintrat cũ ſua qualitate maſculinitatis. In Romana hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. nu. 4. & 11. 456

Filius præſumitur hæres. In Calaguritana Spolij panis. 23. Ian. 1598. nu. 4. 1262

Filius apud matrem eſt alendus, quando eſt teneræ & puerilis ætatis. In Spoletana legitimæ. 10. Iun. 1596. nu. 3. 1194

Filius apud matrẽ educari non debet, quãdo ad ſecunda vota tranſiuit. ibid. nu. 2. 1194

Filiorum appellatione veniunt nepotes, quãdo teſtator habuit rationem conſeruationis concurrentibus tamen coniecturis. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuarij 1604. num. 4. & 8. 1486

Filiorum appellatione quando non veniant nepotes. ibid. nu. 9. vſq. ad 13. 1486

Filiorum appellatione in fideicommiſſis veniunt nepotes, vbi agitur de eorum fauore, declaratur tamen. ibid. nu. 2. 8. & 9. 1486

Filiorum appellatione in emphyteuſi veniũt nepotes. In Romana Domorum. 24. Maij 1000. nu. 6. 1362

Filiorum appellatione in ſtatutis non veniũt naturales tantum, & multo minus ciuiles tantum. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 5. Iun. 1598. nu. 11. 1286

Filij poſiti in conditione non cenſentur vocati. In Leodien. Hæreditatis. 20. Febr. 1598. nu. 1. 1265

niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum. In Interamnen. Bonorum ſeu fideicommiſſi. 15. Nouem 1599. nu. 1. 1329

Coniecturæ, ex quibus filij poſiti in conditione cenſentur vocati, ſunt, prout quando fideicommiſſum factum fuit filijs eorũque deſcendentibus. ibid. nu. 2. 1329

Item quando factum fuit ratione conſeruationis

nationis agnationis & nominis familiæ. ibid.num.3.
Item quando teſtator in defectum filiorũ legitimorum vocauit naturales & ſpurios legitimandos.vt ibid.nu 4.
Item quando ſumus in caſu, in quo ſi aliter diceremus, legitimati reſcripto Principis tam ex teſtamento quàm ab inteſtato concurrerent cum legitimis contra volũtatem teſtatoris.vt nu.5.
Item quando ex verbis fideicommiſſi colligitur teſtatorem voluiſſe, non exiſtente nominato ad fideicommiſſum, vel non exequente eius voluntatem, ſubſtituere locum pium.vt nu.8.
Item quãdo in vocatione filij filiæ vocauit etiam deſcendentes ab eo.vt nu.9.
Item quando teſtator digreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum.vt nu.10.
Item quando teſtator bis & ter & pluries eoſdem filios poſuit in conditione.vt n.11.
Item quando teſtamentum factum fuit in loco, vbi per ſtatutum diſponitur, quòd filij in conditione poſiti cenſeantur vocati, prout in ſtatuto Vrbis. vt ibid.nu.12. 1329
Coniectura, *quæ ſingula non proſunt ad effectum, vt filii poſiti in conditione cenſeantur vocati, ſimul iunctæ iuuant.ibid. num.13.* 1329
Coniectura *vocationis in filiis poſitis in conditione dicitur vrgentiſſima, ſi ſint de deſcendentibus teſtatoris, ſi ſub qualitate maſculinitatis, legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, & quod excluſæ ſint fœminæ, & ſubſtituta ſint loca pia in tota hæreditate. In Bononien. de Feliciniis, 10.Iun.1591.nu.6.* 956
Filii poſiti in conditione quando non cenſeantur vocati. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian.1604.nu.13. & 14. 1486
Filius poſitus in conditione quando eſt vocatus, cenſetur vocatus ad portionem patris non autem patrui. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicommiſſi de Sãctacrucis. 10. Nouembr. 1603. num. 1. 1479
& in Romana Fideicommiſſi de Catignanis.15.Maii 1598.nu.3. 1281
Filii nondum nati non eſt veriſimile, quòd cenſeantur vocati per dictionem, ſuperſtites.ibid.nu.2. 1281
Filii illi cenſentur vocati, qui tempore teſtamenti erant nati, vel poſt teſtamentum ante tamen mortem teſtatoris vel concepti, ſed declara, vt in Vrbeuetana Caſtri Seppii. 19.Iun.1579.nu.8. 409
Teſtator volens quòd aliqua bona conſeruetur pro filiis ſuis intelligi debet pro ſuis idest filiorum inſtitutorum & ſubſtitutorum, In Foroliuien. Fideicõmiſſi. 16.Nouem.1580.num.6. 482
Filiorũ magis intereſt teſtamentũ patris eſſe nullum, quàm conditionem in eo appoſitas circa legitimam reiici. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maii 1586. nu. 2. Deciſ. 748
Denominatio hæredis facta in teſtamento vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati non nocet fideicommiſſarijs, licèt in præiudicium nominantis poſſet forſan aliquid operari. In Romana Hæreditatis. 1. Iun.1594.nu.2. 1088
Inſtitutus vti filius & natus de legitimo matrimonio, debet vtrãque qualitatem probare.ibid.nu.1. 1088
Tractatus filij vti ſpurij, & matris vti concubinæ innuit, quòd non ſit natus de legitimo matrimonio. ibid. nu.5. 1088
Filius legitimatus, ſi excludatur ab hæreditate patris debet prouideri de legitima. Item de alimentis, & expenſis litis. In Spoletana Bonorum, 6. Nouembris 1587. num. 8. 801
Filius, cui pater fecit donationem omnium bonorum, poteſt ſi vult, ſuccedere tam ab inteſtato quàm in vim donationis. ibid. num. 7. 801
Filius poteſt in legitima ſibi præiudicare & ſupplemento renunciare. In Romana Legitimæ.16.Octob.1581.nu.7. 539
Filius præſumitur habere notã manum ſui patris, nec ſe decipere. In Auximana Dotis.26.Maij 1581.nu.3. 522
Filij legitimi non prohibentur obtinere diuerſum beneficium in eadem Eccleſia, ſed idem quod pater obtinuit, idque immediatè. In Dubio ſacræ Congregationis Cõcilij.21.Iun.1602.nu.6. 1442
Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra nec pater tali filio. ibid.nu.4. 1442
Contractus, *qui ex diſpoſitione ſtatuti non poteſt fieri à filio ſine conſenſu patris, ſi fiat cum ipſo patre, nil aliud indiget. In Romana Caſalis Longhezza. 21.Maij 1593. num.3.* 127
FILIVS FAMILIAS *quando emit, patri acquirit. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15.Ian.1582.nu.5.* 553
Arrogatus dicitur propriè filiusfamilias, & comprehẽditur ſub ſtatutis loquentibus de filijsfamilias. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 5. Iun. 1598. num. 2. 1286
Statutum prohibens filiumfamilias contrahere an habeat locũ in arrogato. ibid. n.1. & 9. & quæ in Mutuo.nu.3.& 14. 1286
Conſtitutio loquens de filijs familias non habet locũ in filijs adoptiuis; maximè in ſtatutis, quæ propriè ſunt intelligenda. ibid. num. 9. 1286
Statutum annullans contractus factos à filijs familias an & quando habeat locum in arrogatis, In d. Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 14. Aprilis 1600. num. 1. 1359
Filius familias obligando ſe in forma Cameræ dicitur à principio contrahere naturalem

lem obligationem, & ob id ſi ſoluit, non repetit, etiam quòd ſtatutum impediat ortum ciuilis obligationis. ibid. n. 2. Deciſ. 1350
Filiusfamilias ſui iuris effectus poteſt contractum antea factum, quod propter ſtatutum eſt nullum, ratum habere ad inſtar Macedoniani. ibid. n. 6. 1350
Contractus, qui ex diſpoſitione ſtatuti non poteſt fieri à filio ſine conſenſu patris, ſi fiat cum ipſo patre nihil alius indiget. In Romana Caſalis Longbezza. 21. Maij 1593. nu. 3. 1027
Filio familias, qui contraxit nomine proprio, licet cũ pecunia patris, rectè ſoluitur. Romana Dohana ſalis. 7. Febr. 1582. n. 3. 558
Donatio facta à filiofamilias de bonis paternis, patre adhuc viuente, non ſolum de iure requirit conſenſum patris pro eius validitate, ſed etiam eſt neceſſe, quòd pater in eadem voluntate vſque ad obitum perſeueret, adeo quòd tali conſenſu patris reuocato iuramentum donantis nihil operatur ſecũdum opinionem ab omnibus ferè receptam. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. nu. 2. 850
FINIS vbi habet neceſſariam dependentiã à principio, de eo idem iudicatur, quod de principio. In Romana Expenſarum. 16. Octobr. 1589. n. 9. 891
Quando principium eſt illicitum & finis licitus, magis inſpiciendus eſt finis. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. n. 12. 627
FISCVS eſt vltimus priuilegiatorum, & in dubio contra eum fit interpretatio. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembr. 1582. nu. 25. 594
Cauſa Eccleſia eſt fauorabilior quàm cauſa fiſci. ibid. n. 24. 594
Fauor dotis & fiſci æquiparantur. Portuen. Bonorum. 2. Decem. 1580. n. 12. 487
Fiſcus non poteſt capere bona fideicommiſſo ſubiecta, quamuis eſſent in dominio defuncti. In d. Vercellen. Pecuniaria. 15. Debris 1582. nu. 18. 594
In confiſcatione bonorum non comprehendũtur bona, quæ ex præcedenti aliqua diſpoſitione, puta ex fideicommiſſo alijs debẽtur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. num. 8. 998
Condemnatus cui fuerunt bona confiſcata per Principem, reſtitutus recuperat etiam ea bona, quæ per fiſcum fidei commiſſarijs fuiſſent tradita, non obſtante clauſula in reſtitutione poſita, præterquam ad bona in alium tranſlata. ibid. nu. 9. 998
Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerunt confiſcata, quæ fit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ, indiſtinctè trabitur ad omnia bona cuicunq. acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula, ſine præiudicio diſtributorum, & fiſco incorporatorum. ibid. n. 13. 998
Papa non poteſt dici habuiſſe officium pro cõfiſcato, quando illud applicauit Collegio. In d. Romana Secretariatus. 26. Iunij 1592. nu. 7. Deciſ. 998
Reſtitutus ad bona fiſco incorporata, dũmodo in alium non ſint tranſlata per fiſcum, ſed immediatè tertijs quæſita per dõnationem, ea recuperat. In d. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 6. 965
Papa prohibens reſtitutionem rei fiſco incorporatæ intelligitur prohibere, prout de iure nempè reſtitutionem fieri per viam gratiæ non autem per viam iuſtitiæ. ibid. n. 16. 965
Per compoſitionem cum fiſco factam ad ſe redimendũ à vexationibus nõ oritur acceptatio ſententiæ vel confeſſio criminis. Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. n. 5. 1352
Bona confiſcata dicuntur eſſe ex fructibus iuriſdictionis & regaliorum. Portuen. Bonorum. 10. Iunij 1580. nu. 5. 741
Officium nõ poteſt comprehendi ſub bonis fiſco incorporatis, quando per ipſum fiſcum non fuit poſſeſſum, neque inter eius bona deſcriptum. d. Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 6. 998
Papa donando ſeu alienando bona confiſcata dicitur ea prius fiſco incorporaſſe. ibid. num. 2. 998
Vbi fit mentio de bonis fiſco incorporatis, non comprehenduntur ea bona, quæ per fiſcum nunquam fuerunt poſſeſſa nec inter bona fiſci deſcripta. In d. Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. nu. 5. 965
Clauſula ſine præiudicio pecuniarum diſtributarum, & bonorum fiſco incorporatorũ poſita in commiſſione non capit officium, ſuper quo expreſſe eſt commiſſa cauſa. ibid. n. 1. 965
Bona capitaliter condemnati publicata & fiſco incorporata, adepta per ipſum fiſcum poſſeſſione, in eum tranſlata dicuntur cum omnibus iuribus actiuis & paſſiuis. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. n. 5. 723
Sequeſtrum & inhibitio facta à fiſco arguit incorporationem; ſecus eſt, quando ſequeſtrum emanauit poſt ſuppreſſionem & applicationem, quia tunc non poteſt habere vim incorporationis, ſed tantum adnotationis ſiue deſcriptionis bonorum condemnati. In d. Romana Secretariatus 26. Iun. 1592. nu. 4. & 14. 998
Aſſertioni procuratoris fiſci, cum ſit pars, non creditur. In Imolen. Caſtrorum. 22. April. 1575. n. 7. 254
Aduocatus fiſci nõ eſt dignitas Collegialis reſpectu Aduocatorum Conſiſtorialium, licèt ſemper vni ex ipſis ſoleat conferri. Romana Præeminentiarũ. 16. Dec. 1585. n. 14. 716
De confiſcatione. vid. in verb. Confiſcatio.
FOEMINA non venit ſub vocatione familiæ. Volaterana prædij. 19. Decem. 1588. n. 2. 848
Fœmina extra familiam nupta non venit appellatione proximiorum de familia. ibid. nu. 3. 848

Digitized by Google

Fœmina etiam nupta extra familiam retinet ius agnationis . Romana Fideicommiſſi de Mitinellis . 10. Iun. 1602. n. 2. Deciſ. 1438

Fœmina nupta appellatione familiæ patris venit contentiuè ſed non effectiuè. ibid. n. 4. 1438

Teſtator mādans, quòd fœmina ſuccedāt, quæ maritabuntur in familia , quando dicatur habuiſſe rationē contemplationis familiæ . Sabinē. hæreditatis. 29. Ianuar. 1604. n. 3. 1486

Coniectura excluſionis fœminarum colligitur ex verbis prægnantibus excluſiuis . Præneſtina tranſactionis. 23. Ian. 1576. n. 7. 281

Coniectura deſumpta ex eo, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris, non ſufficit ad excluſionē fœminarum in terminis l. cum auus . de cond. & demon. ſecundū magis communē ſententiam . In Romana Fideicommiſſi de Stanchis . 13. Ianuar. 1597. nu. 11. 1216

Coniectura deſumpta ex vocatione maſculorum & excluſione fœminarum an ſufficiat ad excludēdum filiam fœminam in terminis d. l. cum auus. de cond. & demonſtr. ibid. nu. 6. & 10. 1216

Filia fœmina excludit ſubſtitutum in terminis d. l. cum auus. de cond. & demonſtr. quod non procedit ſtantibus coniecturis . ibid. nu. 1. & 5. 1216

Per exiſtentiam fœminarum etiam ceſſat ſubſtitutio fideicommiſſaria facta ſub ea conditione , ſi ſine filijs deceſſerit, ſecundum com. opin. ibid. nu. 5. 1216

Fœmina excluſa à ſuo gradu, in quo verè reperitur , quia fœmina , multo magis excluditur à gradu ficto in quo reperitur. In Romana Hæreditatis de Capranica . 23. Ianuar. 1581. nu. 5. 496

Volens excludere fœminas à ſucceſſione vigore pacti, debet offerre ſe eas dotaturum, & interim eas alere, quando fuit ita diſpoſitū in pacto . In Præneſtina tranſactionis . 22. Maij 1579. n. 1. 406

Maſculi poſſunt fœminas excluſas à ſtatuto admittere ad portionem illis de iure communi competentem . In Præneſtina Bonorum . 16. Mart. 1579. n. 6. 396

De ſtatuto excluſiuo fœminarum . vid. in verb. Statutum .

Fœminæ ſaltem in defectum maſculorum in inueſtitura comprehenduntur, in qua ſint vocati filij , nepotes , pronepotes , & alij deſcendentes maſculi legitimi & naturales, & alij quicunq. hæredes & ſucceſſores in perpetuum . Interamnen. prætenſæ legitimitatis . 18. Iun. 1599. n. 2. 1321

Fœminæ in emphyteuſi Eccleſiaſtica non comprehenduntur . Romana domus S. Mariæ in via Lata . 26. Ianuar. 1604. n. 2. 1487

Fœmina propter iuris ignorantiam excuſatur etiam ad effectum acquirendi fructus . In Vrbeuetana Cenſus . 18. Decembris 1592. nu. 3. 1006

ſecus eſt, ſi fecerit contractum prohibitum & vſurarium . ibid. nu. 7. 1006

Fœmina per ſtatutum prohibita contrahere ſine conſenſu propinquorum , illis non extantibus cōtrahere poſſunt ſine alio conſenſu, ſeruata forma iuris communis . In Romana de Cincijs. 17. Nou. 1597. n. 2. Deciſ. 1244

Maſculinum quando concipiat fœmininum . vid. in verb. Maſculinum .

FORENSIS *ſortitur forum rei tum ratione loci tum ratione contractus. Anconitana Terrarum . 16. Febr. 1582. n. 2.* 564

Forenſes perſonaliter citari debent non autē per edictum; fallit quando ſtatutū admittit talem citationem , vt eſt in Ciuitate Ancona . ibid. nu. 1. 564

Forenſis tenetur ſeruare ſolemnitates ſtatuti loci, in quo contrahit. In Romana Donationis . 12. Febr. 1596. nu. 1. 1170

Statutum circa exequutionem litterarum cambij ligat etiam forenſes, qui in eo loco litigant . Anconitana attentatorum . 16. Iunij 1581. nu. 2. 530

Decretum excludens forenſes à ſucceſſione nō comprehendit ſucceſſionem in bonis paternis vel maternis , vt eſt magis communis opinio ; maximè ſi decretum non contineat aliquam dictionem vniuerſalem negatiuā. In Parmen. Bonorum. 5. Decemb. 1588. nu. 4. & 5. 843

Forenſes ſunt ſepeliendi in parochiali Eccleſia eorum habitationis , & dictæ Eccleſiæ debentur iura ſepulturæ . In Iſpalen. Iuris ſepeliendi . 9. Iun. 1595. n. 1. 1135

FORMA *per æquipollens adimpleri poteſt, quando eſt ad effectum . Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouem. 1576. n. 1.* 309
& in Camerinen. Cenſus . 10. Decemb. 1601. nu. 3. 1413

FORVM *ſortitur quis vel ratione rei vel ratione contractus vel ratione domicilij . In Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria . 15. Febr. 1593. nu. 2.* 1018

Forum ſortiri & ſtatutis ligari à pari procedunt, ſicut idem eſt è contra. ibid. nu. 6. 1018

An & quando quis ſortiatur forum in loco ſolutionis deſtinatæ . ibid. nu. 3. 1018

Actor ſequi debet forum rei; ſecus eſt , quando ſolutio ſit deſtinata in loco, vbi eſt res ; hoc tamen non procedit, ſi actor pro ſatisfactione ſui crediti inceperit diſtrahere rē in loco, vbi eſt forum rei , tunc ibi iudiciū eſt faciendum . ibid. nu. 1. 1018

Vxor ſequitur forum viri potius , quā è contra . In Bertinorien. Matrimonij . 17. Maij 1581. n. 4. 519

FRANCATIO *rei, conceſſa in emphyteuſim cum pacto affrancationis in conceſſione ſpecialiter conuento veriſimiliter præſumitur , ſi per multum tempus poſſeſſa fuerit, non reclamante nec quicquam exigente domino ratione affictus ſeu cenſus . In Romana Caſalis Longhezzæ . 12. Februar. 1593. nu. 1.* 1016

Item præſumitur francatio ſi poſtea libera

&

& franca ab omni onere ſeruitute & recognitione vendita fuerit. ibid. n. 2. Deciſ. 1016
Ex aſſertionibus Papæ maximè iteratis affirmatio rei ſatis dicitur probata. ibid. n. 5. 1016
FRATER pro fratre poteſt in re communi etiam ſine mandato agere. In Romana Cenſus. 13. Maij 1602. n. 3. 1433
Frater nõ tenetur ad debita fratris, ſi vterq. ſeorſum habitent non probata aliqua communicatione lucrorum, & alijs ad communionem requiſitis. In Ceſenaten Pecuniaria. 23. Maij 1594. n. 1. 1079
Frater non tenetur dotare ſororem, quando pater æqualiter omnes inſtituit & ſubſtituit, neque magis voluit vno caſu, quàm alio pro dote relinquere. In Romana diuiſionis bonorum de Pratitis. 11. Decem. 1570. nu. 2. 120
Poſſeſſio inter fratres iure familiaritatis probatur ex communione. In Tudertina Bonorum. 18. Iun. 1571. n. 4. 138
Communio bonorum inter fratres ex quibus præſumatur. Romana Legitima. 9. Decemb. 1598. n. 1. 4. & 9. 1303
ex quibus autem excludatur. ibid. n. 2. 1303
Cõmunio inter fratres nõ tollitur niſi per diuiſionẽ, quæ non præſumitur niſi probetur. ibid. n. 10. 1303
De diuiſione inter fratres. vid. in verb. Diuiſio.
Fratres in quibus non cadit neceſſitas inſtituendi, cenſentur vocati ſimul, & non ordine ſucceſſiuo, fallit tamẽ. Vrbeuetana Caſtri Seppij. 19. Iunij 1579. nu. 2. & 11. 409
Fratris filia in ſucceſſione repræſentat patrẽ per fictionem. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. n. 8. 396
In fratribus vterinis non poteſt dari incertitudo cognationis. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. nu. 10. 1282
In fratribus vterinis nihil refert, quòd ex diuerſis patribus ſint nati ad effectum ſucceſſionis inter eos. ibid. nu. 12. 1282
FRATERNITAS probatur ex nominatione patris, quòd talis & talis ſint ſui filij. ibi. n. 2. 1282
FRAVS in cedula non præſumitur, quando non cedit ad commodum illius, qui cedulã ſcripſit. In Romana Pecuniaria. 24. Maij 1589. n. 6. 879
Præſumptio fraudis cedula veriſimiliter non cadit, vbi conſtat de verò debito. ibid. n. 5. 879
Fides illius, qui cedulam ſcripſit, vnà cum illius manus recognitione excludit ſuſpicionem fraudis in cedula. ibid. n. 4. 879
Ad probandũ excluſionẽ præſumptionis fraudis admittũtur etiã adminicula. ibid. n. 3. 879
Fraudis præſumptio ſeu ſuſpicio ſimulationis ex qualitate perſonæ excluditur. ibidem. num. 7. 879
Diſpoſitio l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volens, quòd creditum, de quo per inſtrumentum publicum, præferatur credito priuata apocha, ceſſat, quoties fraudis ſuſpicio ex veris & certis probationibus tollitur. ibid. nu. 2. Deciſ. 879
Fraus ad effectum ſubreptionis interuenire poteſt, etiam quòd actus nõ ſint illiciti, nec contra legis diſpoſitionem. Placentina Bonorum. 2. Mart. 1584. n. 1. 657
Fraus in alienatione præcipuè committi poteſt, ſi procedatur per circuitus & ſuppoſitionem perſonarum. ibid. nu. 1. 657
FRVCTVS, qui ſunt immaturis propriè non poſſunt dici fructus. In Romana Prælationis. 29. Octob. 1572. nu. 5. 177
Fructus pendentes & immaturi non comprehendũtur ſub doctr. Bart. in l. 1. C. de Metall. lib. 11. nu. 1. 177
Fructus etiam pendentes vocantur fructus, & veniũt propriè appellatione fructuum. & quomodo procedat. ibid. nu. 2. 177
In materia prælationis fructus pendentes nõ poſſunt propriè dici fructus, & ibi ratio. ibid. nu. 3. 177
Terra culta & ſata non poſſunt verè dici fructus ad effectũ doctr. Bart. in l. 1. C. de Metall. lib. 11. In d. Romana Prælationis. 17. Octob. 1572. nu. 4. 174
Reſeruatio omnium fructuum intelligi debet deductis oneribus. In Acheruntina Fructuum. 28. Apr. 1581. nu. 1. 5 4
Fructuum nomine cenſetur id, quod ſupereſt deducta impenſa. Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 1. 643
Fructus ex fructibus terrarum vicinarum quando probentur. Romana Caſalis Turricellæ. 29. Apr. 1594. n. 8. 1073
Fructuum perceptio probatur ex poſſeſſione non dato alio poſſeſſore. In Peruſina Exequutionis. 19. Nouem. 1597. nu. 6. 1245
Poſſeſſio inſtrumentalis non habetur in conſideratione, licèt ſit cum aliqua fructuum perceptione alio exiſtente in poſſeſſione. Aquinatẽ. Beneficij. 11. Decem. 1579. n. 4. 432
Fructus percepti per hæredes, qui ſuos fecerũt non veniunt in reſtitutione. In Romana Fructuum legitima. 3. Decem. 1599. n. 5. 1331
Fructus percepti poſt obitum teſtatoris, licèt nunquam fuerint in eius bonis & ex eius ſubſtantia, ius tamen percipiendi in eius bonis erat, & potuit tale ius in alium transferri. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij. 1600. n. 11. 1365
Fructus percepti ex hæreditate pleno iure quæſita, non imputantur in legitimam deſcendentium. ſecus in legitima aſcendẽtium ſecundum magis communem opinionem. ibid. nu. 4. & 5. 1365
Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam ſed eius æſtimatio. ibid. n. 21. 1365
Filius non tenetur acceptare legitimam in fructibus, ſed poſt quã acceptauit, tenetur eos in legitimam imputare. ibid. nu. 6. 1365
Fructus legitimæ an debeantur, ſi legitima ſit conſtituta in pecunia. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 26. Octob. 1601. nu. 7. 1406
Aſſignatio legitimæ non poteſt fieri in fructibus.

bus tantum, & multo minus in fructibus beneficÿ. In Romana legitima. 16. Octobris 1581. nu. 4. Deciſ. 539

Fructus ſcienter indebitè ſoluti non repetuntur, ſed præſumuntur donati. Anconitana Cenſus. 28. Apr. 1597. nu. 2. 1226

Fructus ſoluti quando non computentur in ſortem, ſi inſtrumentum cenſus nō reperiatur factum. ibid. nu. 3. 1226

Solutione fructuum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia aliàs eſſet donatio. ibid. n. 1. 1226

In cōtractibus à iure reprobatis bona fides nō poteſt acquiſitionē fructuū operari cū ipſo iure fructus extenuent ſortem. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decemb. 1592. n. 8. 1006

Fructus cenſus, in quo adeſt pactum vſurarium, quod reddit cenſum nullum, cedunt in extinctionem illius. ibid. n. 6. & 7. 1006

Ad acquiſitionem fructuū cenſus ſufficit malam fidem abeſſe, limita tamē vt ibid. n. 2. 8. & 9. 1006

Mulier propter ignorantiā iuris excuſatur ad effectum acquirendi fructus. ibid. n. 3. ſecus eſt, ſi fecerit contractum prohibitum & vſurarium. ibid. n. 7. 1006

Accipiens bona inſolutum facit fructus ſuos. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maÿ 1598. n. 1. 1284

Debitor in mora cōſtitutus poſt interpellationē quādo teneatur ad fructus. ibid. n. 2. 1284

Fructus prædÿ pro obligatione affictus cadūt ſub hypotheca ſpeciali, & dicuntur pars illius. Farſen. grani. 9. Mart. 1580. n. 6. 450

Fructus poſt triennium præſumuntur conſumpti, & pro eis in ſpecie non datur actio ſed ad pretium. In Turritana Tertiariæ. 18. Decemb. 1595. n. 6. 1168

Fructus conſumpti per vxorem inſtitutam, & priuatam hæreditate ob tranſitum ad ſecundas nuptias non veniunt reſtituendi, præſertim ſi ſint conſumpti in alimentis. In Aſculana fideicommiſſi bonorum. 26. Octobr. 1601. n. 6. 1406

Fructus percepti ante motā litē non veniunt in mandato de manutenendo, quid autē ſit in iudicio retinendæ ordinario, vide in d. Turritana. 18. Decem. 1595, n. 3. & 4. 1168

In iudicio rei vendicationis veniunt fructus à die motæ litis. In Romana repetitionis dotis. 20. Mart. 1600. n. 2. 1447

In interdicto quorum bonorum non veniunt fructus niſi à die motæ litis. In Romana Domus de Roſis. 13. Iun. 1572. n. 1. 170

Fructus decurſi à die litis cōteſtatæ debētur, ſiue agatur interdicto retinendæ ſiue recuperādæ. Liciē. redecimæ. 14. Oct. 1588. n. 1. declara tamen. vt ibid. n. 2. & 8. 835

Si in ſententia fuerit omiſſa condemnatio fructuum à die litis conteſtatæ decurſorum, huiuſmodi fructus peti non poſſunt, ſed ſuper eis alia ſententia requiritur, quæ in conſequentiam ferri poteſt. ibid. n. 4. & 6. 835

Fructus non petiti nec in ſententia compręhenſi, in illius exequutionem venire nō poſſunt. Aretina bonorū. 12. Ian. 1598. n. 2. 1255

Fructus in cauſa reſtitutionis in integrū veniūt à die primi iudicÿ, & in hoc nō attēditur bona vel mala fides. Peruſin. exequutionis. 19. Nouembris 1597. num. 5. 1245

Fructus liquidari debent à die motæ litis. ibid. nu. 1. 1245

In materia liquidationis fructuū ſufficiunt leuiores probationes etiam per coniecturas, & per ſolitū, & per teſtes de auditu & de credulitate. ibid. nu. 7. 1245

& in Auximana bonorū. 7. Iun. 1591. n. 3. 955

& ob id plurimum ſtatur iudicis arbitrio, & adhibetur etiam fides vnico teſti de ea deponenti. In Senogallien. Prædÿ. 5. Iun. 1595. nu. 1. 1132

Materia liquidationis fructuum eſt arbitraria. In Aquinaten. Vnionis. 20. Iunÿ 1601. nu. 1. 1399

Ad effectum liquidationis fructuū probatio per teſtes debet fieri de vera perceptione & eorum quantitate. In Carthaginen. decimarum. 15. Iun. 1601. nu. 2. 1397

Fructus qui veniunt liquidandi, liquidari debent in minori ſumma, licèt aliqui teſtes deponant de maiori, cum in minori dicantur concordes. ibid. nu. 1. 1397

Fructus per Rotam aliquando liquidantur ad id, quod ſolutum eſt percipi. ibid. n. 3. 1397

Practica Rotæ eſt, vt petēs procedi ad vlteriora vigore Breuis habētis clauſulam, parito Breui, liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd iudici præfigatur terminus ad liquidandum. In Iſpalen. Beneficÿ. 24. Febr. 1584. nu. 4. 655

Clauſula parito Breui requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. ibid. nu. 1. 655

Probatio fructuum & redditúum ad effectū reſciſſionis tranſactionis qualiter & quomodo probari debeat. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Aprilis 1603. nu. 3. & 5. 1462

De fructibus dotis. vid. in verb. dos.

Fructus qui colliguntur in bonis perſonarū exemptarum à ſolutione decimarum ſi vēdantur vel arrendentur non dicuntur in exemptione comprehenſi. In Carthaginen. Decimarum. 10. Iun. 1588. n. 3. 827

Bona acquiſita ex fructibus ſeu redditibus beneficiorū regulariter non ſunt beneficiatorum, ſed ad Eccleſiam pertinent, quod procedit etiam in fructibus ſimplicium beneficiorum ſecundum magis communem opinionem. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582. nu. 9. 594

Fructus beneficiorum remanent Eccleſiæ, & non ſunt beneficiatorum, nec de eis diſponere poſſunt niſi in ea parte, quam in vſus proprios conſumunt. ibid. n. 5. & 8. 594

Fructus beneficÿ vacantis deſtinati in Vrbe cadunt ſub ſpolÿs, & ſpectat ad Cameram Apoſtolicam. ibid. nu. 1. 594

Fru-

Digitized by Google

Fructus ſpectãtes ad Cameram Apoſtolicam vigore ſpoliorum de iure ſpectarẽt ad ſucceſſorem. In d. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 29. Nouem. 1582. nu. 1. Decis. 592

Fructus beneficij licèt recollecti, ſi tamen adhuc ſint in loco, in quo naſcuntur, non debentur heredi beneficiati iuxta Conſtitutionem Iulij III. ſed ad ſucceſſorem pertinent. In d. Romanâ ſeu Vercellen. 14. Decem. 1584. nu. 3. 683

Bulla Iulij III. ſuper fructibus beneficiorũ inexactis declaratur. In d. Vercellen. Pecuniaria. 15. Decem. 1582. nu. 14. & 20. 594

Bulla Pii IIII. ſuper ſpolijs fructuum beneficiatorũ defunctorum quomodo intelligatur, & quos liget. ibid. nu. 10. 594

Valor fructuum beneficij nõ poteſt augeri vltra tertiam partem. In Conchen. de Vetetta. 13. Nouem. 1579. nu. 2. 422

Augmentum fructuum beneficij non probatur niſi verificato prius valore redituum praexiſtentiũ tempore gratiæ. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. num. 2. 952

Fructus beneficij non ſunt in commercio noſtro, nec tranſeunt ad heredes. In Romana Legitimæ. 16. Octob. 1581. nu. 5. 539

Clerici poſſunt de fructibus beneficiorum diſponere, & veniunt in generali teſtamẽtaria diſpoſitione. In Bononien. de Bologninis. 12. Ianuar. 1571. nu. 2. 124

Fructus non reſidentis bona fide conſumpti triennio præſcribuntur; ſecus eſt in fructibus pẽdẽte lite, in quibus nulla adeſt bona fides. Gadicen. fructuũ. 12. Febr. 1593. n. 4. 1015

Capitulum ſicut tenetur reſtituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere poſſeſſionem Canonico, ita etiam pro tempore receſſus, etiam quòd fructus prætendantur bona fide per Capitulũ cõſumpti. ibid. n. 1. 1015

Conſuetudo, quòd fructus beneficij pro primo anno poſt obitum debeantur heredibus, an valeat, & quare. In Oriolen. Fructuũ. 26. Nouem. 1593. nu. 1. 1053

& an dicta cõſuetudo habeat locum quo ad fructus decurſos in vita beneficiati. ibid. num. 3. & an dictæ cõſuetudini obſtet Cõſtitutio Iulij III. ibid. nu. 2. 1053

Epiſcopus cum Capitulo poſſunt ſtatuere, quòd Canonicus non poſſit fructus primi anni vel ſecundi percipere. In Leodien. Canonicatus. 28. Iun. 1602. nu. 2. 1447

Epiſcopus non poteſt diſmembrare fructus vnius beneficij, & illos alteri applicare ſine ſolemnitatibus requiſitis in alienatione bonorum Eccleſiæ. In Mediolanẽ. diſmẽbrationis. 28. Ianuar. 1594. nu. 1. 1062

In diſmembratione fructuum vnius Eccleſiæ neceſſarius eſt conſenſus Rectoris. ibid. num. 2. 1062

Mentio de fructibus malè perceptis neceſſaria eſt in impetratione gratiæ, ſi neutri, aliàs gratia non ſuffragatur. In Maceraten. parochialis. 29. Apr. 1580. nu. 3. 457

Fructus non reſidenti regulariter non debẽtur, limitatur tamen. In Carthaginen. fructuum. 29. Maii 1595. nu. 1. & 2. 1131

Abſens à reſidẽtia pro defenſione ſuæ Eccleſiæ habetur pro præſente ad effectum lucrãdi fructus. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maii 1584. nu. 2. & 3. 662

Abſens à reſidentia ex cauſa cum licentia ſui ſuperioris percipit fructus beneficii. In Carthaginen. fructuum. 29. Maii 1595. nu. 6. 1131

Propter abſentiam coactam ad litem proſequendam quis non priuatur fructibus beneficii. ibid. nu. 7. 1131

Abſenti à reſidentia pro tractando negotio, quod per alias perſonas puta per procuratores tractari poteſt, fructus non debentur. ibid. nu. 4. 1131

Fructuum perceptio non poteſt denegari ſtãti in Vrbe & non reſidenti ex licentia ab Vrbis Vicario obtenta. In Lucerina fructuum. 7. Febr. 1590. nu. 4. 910

Fructus qui debentur, abſenti & non reſidẽti ex licentia, debentur etiam quòd in paramentis & aliis vſibus Eccleſiæ conſũpti fuerint. ibid. nu. 5. 910

Sequeſtrum factum ſuper fructibus beneficii illius, qui pro defenſione ſuæ Eccleſiæ abeſt, reuocari debet. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maii 1584. nu. 1. 662

FVRTVM ſi pereat, ſoli poſſidenti & non aliis perit. In Sutrina Melioramẽtorum. 9. Decem. 1589. nu. 7. 898

GABELLA ſeu Pedagium vel Cottiuum præſumitur poſſeſſum titulo hereditario concurrentibus præſumptionibus vel adminiculis. In Romana de Valle. 8. Iunii 1590. num. 3. 927

GRADVATIONIS ſententia non parit exceptionem in alia cauſa habente diuerſum finem. In Romana indemnitatis. 4. April. 1588. nu. 4. 814

Sententia graduatoria lata inter creditores & debitorem conſentientem graduationi probat contra debitorem, & per ea præſumitur. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ianuar. 1602. nu. 5. 1415

Ex graduatione creditorũ, inter quos ſit cenſuarius, ſolutio & extinctio cenſus præſumitur. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. nu. 1. 1333

GRADVS probatio exactè non requiritur non dato concurſu. In Burgen. Capellaniæ. 11. Maij 1582. nu. 3. 578

In gradibus conſanguinitatis probandis, in antiquis ſufficit leuior probatio. ibid. n. 2. 578

GRATIA à tempore data initium ſumit, & illud tempus attenditur circa validitatem vel inualiditatem. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 9. 13. & 21. 341

Ad effectum validitatis gratiæ attẽditur vltimus ſtatus & quaſi poſſeſſio. In Romana Capellaniæ. 9. Iunij 1603. n. 3. 1467

In gratioſis omnia debent eſſe vera aliàs gratia redditur nulla. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1062. n. 3. Deciſ. 1432

In gratioſis error probabilis aliquando excuſat ad pœnam euitandam. In Romana Canonicatus S. Angeli. 21. Apr. 1567. num. 1. 19

Gratioſa conceſſio non præſumitur in his, quæ de facili non conceduntur. In Iſpalen. Iuris expendendi. 21 Octobris 1580. n. 2. 476

Gratia an cēſeatur impetrata ab eo cuius nomine cantat, Rota non indiſtinctè amplectitur opinionem Oldradi affirmatiuam niſi concurrentibus coniecturis. In Gerunden. Anniuerſariorum. 9. Februarij 1582. nu. 1. & 2. 560

Supplicatio & acceptatio gratiæ an operetur, quòd non poſſit dici de eius nullitate; maximè vbi in eius impetratione non poteſt conſiderari dolus. In Portuen. Bonorum. 14. Mart. 1578. n. 10. & 18. 356

Aliud eſt dare de nullitate gratiæ, aliud allegare naturam gratiæ ſiue conditionem talem eſſe, quòd non prohibetur per clauſulam ſublata. In d. Portuen. Bonorum. 27. Nouemb. 1577. nu. 2. 351

Nullitas gratiæ detecta à quolibet allegari poteſt. In d. Portuen. 14. Mart. nu. 15. 356

De nullitate gratiæ excipere licet, etiam quãdo quis agendo eam allegare non poſſet. ibid. nu. 14. 356

De nullitate gratiæ dari non poteſt propter clauſulas in ea appoſitas, quæ claudunt os. In d. Portuen. 27. Nouemb. 1577. n. 31. 351

Gratia nulla non præſtat titulum coloratum. In Maceraten. Parochialis. 29. Aprilis 1580. nu. 5. 457

Gratia quãdo ex defectu intentionis corruit, omnes clauſulæ acceſſoriæ euaneſcunt. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iunij 1594. nu. 10. 1082

Gratia à principio nulla per conſenſus ſuperuenientiam non confirmatur; maximè ſi adſit defectus intentionis Papæ. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. n. 15. 398

Subreptio & defectus intentionis æquiparãtur quo ad gratiam annullandam. ibid. num. 2. 398

Falſitas cauſæ perpetuò annullat gratiam quantumuis motu proprio conceſſam. ibid. num. 8. 398

Gratia etiam motu proprio facta ex defectu intentionis eſt nulla, immo ſecundum aliquos ipſo iure nulla. ibid. nu. 1. 398

licèt etiam in ea cadere poſſit euentualitas & plures euentus comprehendantur. In d. Portuen. 3. Apr. 1579. nu. 1. 399

Præiudiciũ tertij indiſtinctè annullat gratiam ſecundum Francum & Butrium in c. poſtquam. de præbend. in 6. ibid. n. 11. 398

Gratia generalis ex caſu particulari in quo verſetur tertij præiudicium non corruit; ſecus eſt, in gratia particulari. ibid. n. 12. 398

Comprehenſio plurium euentuum non facit gratiam generalem. ibid. n. 13. Deciſ. 398

In gratia generali non agitur de defectu intentionis, ſed de comprehenſione vel non comprehenſione. ibid. nu. 14. 398

Appellatione impetrationis gratiæ in materia fauorabili & latè interpretanda venit etiã gratia motu proprio conceſſa. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iun. 1578. n. 3. 365

Gratia motu proprio conceſſa non eſt iuſtificanda, corruit tamen ex defectu intentionis concedentis. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 1. 1498

Gratia conceſſa cũ clauſula motu proprio nõ requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium. In d. Fauentina Monaſterij. 15. Decem. 1603. n. 10. 1484

ſed contra eam poteſt dari de defectu intentionis; & onus probandi defectum incumbit allegant. ibid. n. 11. 1484

Gratia motu proprio facta ſuos parit iuris effectus. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. n. 2. 356

De gratia motu proprio facta. vide in verb. Motus proprius.

Gratia ex defectu intentionis corruit, ſi Papa non habuit notitiam iuris alteri quæſiti, & quando non eſt derogatum regulæ de iure quæſito, &c. In Aretina Commendæ. 15. Decemb. 1586. n. 1. & 9. 761

Defectus intentionis Papæ annullat gratiam ab initio. In d. Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. n. 8. 341

Defectus intentionis & ſubreptio annullant gratiam, qui defectus non tollitur per ſuperuenientiam conſenſus partis, limitatur tamen. vt in d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembris 1577. nu. 26. 29. & 31. 351

Gratia in qua tacitè præſupponitur cõſenſus vel diſſenſus ſuperueniens dicitur, habere ſtatum implicitum validitatis, aliàs conualidari non poſſet. ibid. n. 3. 351

Defectus voluntatis concedentis vitiat gratiam. ibid. nu. 10. 351

Incompatibilitas gratiarum manifeſtè declarat defectum intentionis. In d. Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. n. 10. 398

Gratia ſine conſenſu in patrimonialibus ex defectu intẽtionis corruit. In d. Portuen. 26. Iun. 1577. nu. 24. 341

Conſenſus gratiæ, quæ ſortitur naturam vltimæ voluntatis, poteſt reuocari vſque ad vltimum vitæ ſpiritum; ſecus eſt in ea gratia, quæ ſortitur naturam contractus. ibid. nu. 17. 341

An poſſit renunciari gratiæ in ſui fauorem factæ, quando adeſt clauſula, ſublata aliter iudicandi facultate. ibid. nu. 14. 341

Quilibet poteſt renunciare gratiæ ſibi factæ, etiam quòd habeat decretum irritans, fallit tamen. vt ibid. nu. 3. & 5. 341

& 10. Iun 1577. nu. 2. 334

In

In gratia in qua adeſt decretum irritans & clauſula ſublata tollitur iuriſdictio aliter iudicandi. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nou. 1577. nu. 1. Deciſ. 351
Gratia validitas per acceptationem ſequutã non poteſt amplius tolli, & in priſtinum ſtatũ reponi, ſtãte maximè clauſula ſublata in ea poſita. In d. Portuen. 26. Iunij 1577. nu. 16. 341
Gratia habens clauſulas pragnantiores, licèt anterior ſemper praualet. In Vercellen. Subſidij. 20. Mart. 1600. nu. 2. 1348
Gratia anterior praferri debet poſteriori, quo caſu attenditur data, nõ autem tempus expeditionis. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. n. 1. 318
Gratia habens clauſulam ſine praiudicio tertij eſt limitata, & eius quoque acceptatio limitata dicitur. In d. Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1577. nu. 3. 334
Gratia ſine praiudicio tertij conceſſa, ſi tertius non reclamet, mittitur exequutioni, quia habet implicitum ſtatum validitatis, donec tertius reclamet, & in ſui ſubſtantia non dicitur nulla. ibid. n. 5. 334
Gratia ſẽper intelligitur ſine praiudicio tertij, ſed hoc intelligendum eſt ad fauorem illius tertij & non alterius. ibid. n. 8. 334
Item declaratur. vt in d. Portuen. 18. Mart. 1575. n. 1. & 2. 252
Gratia Principis ſemper intelligitur conceſſa ſine praiudicio tertij. In d. Portuen. Bonorum. 4. Nouem. 1575. nu. 1. 268
Gratia etiam in praiudicium tertij tenet ipſo tertio volente, etiã ſi voluntas ſuperueniat poſt gratiam. ibid. nu. 7. 268
Gratia in praiudicium tertij tenet, quando eſt indiuidua; ſecus eſt, ſi ſit indiuidua, & contineat diuerſa capitula. ibid. nu. 8. 268
Praſeruatio operatur, vt tantum gratia videatur conceſſa, quando alteri non praiudicat. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. n. 23. 351
Princeps in gratia poteſt praiudicare iuri tertij nõ fundato in aliqua ſpe de praſenti, ſicuti in legitimatione. ibid. nu. 29. 351
In gratia cum clauſula, quatenus tertio non praiudicat, non poteſt dici adeſſe defectus intentionis Principis, & gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua. ibid. nu. 22. 351
Gratia conditionalis in ſui ſubſtantia eſt valida, an autem hoc procedat reſpectu praiudicij tertij. vid. in d. Portuen. Bonorũ. 21. Octobr. 1577. nu. 1. & 8. 347
Praiudicium tertij non reddit gratiam conditionalem in ſui ſubſtantia ab initio nullam, ſed tantum impedit illius effectum quo ad ipſum praiudicium. ibid. nu. 2. 347
Acceptatio gratia praiudicialis acceptanti nõ extenditur ſi ſit diuidua, ad ea capita, ad qua vſus & exequutio non ſe extendunt. In d. Portuen. bonorum 4. Nouembr. 1575. num. 10. Deciſ. 268
Gratia obtenta ſuper pacto inter partes ſuper primogenitura inito, acceptata ex vſu ſequuto, non poteſt poſtea impugnari reſpectu reſcripti etiã obreptitij & nulli, alias dicitur contrauenire, & committitur pœna in pacto appoſita. ibid. nu. 12. 268
Gratia Principis, qui ignorat praiudicium, quod in conceſſione primogenitura poteſt aliis fieri, intelligitur ex ſola tantum iuris communis diſpoſitione conceſſa. ibid. num. 3. 268
Gratia reſpectu perſona obtinentis à principio dicitur habere implicitum ſtatum validitatis, reſpectu verò illius, in cuius fauorem obtinetur, vt in primogenitura, ipſo non reclamante dicitur eundem ſtatum validitatis habere. In d. Portuen. Bonorum. 21. Octobr. 1577. nu. 7. 347
Gratia dicitur ſubreptitia & nulla, ſi in ea non fuit lis narrata. Item ſi non fuit narratum beneficiũ eſſe certo generi perſonarum debitum ex fundatione. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iul. 1601. n. 3. 1403
Gratia fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia. In Barcbinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. nu. 1. 1310
Narrata in gratia omnia ſunt iuſtificanda, vti pars gratia, ex quibus ſic narratis motus fuerit Papa ad gratiam concedendam. In Calciaten. Canonicatus. 5. Maii 1589. num. 1. 870
Narratiua continens plures cauſas, ſi nihil contra eã deducatur, ſatis eſt ad gratiam ſuſtinendam, quòd vna ex cauſis narratis ſit vera, licèt alia non verificentur; maximè ſi non adſit ſubreptio doloſa neque circa factum proprium, neque circa ea, qua ad gratia validitatem requiruntur, aut qua retrahere poſſit Principem à gratia concedenda. In Biſuntina ſeu Baſilien. vnionis. 10. Maii 1602. nu. 9. 1432
& in Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maii 1577. nu. 1. 330
Gratia Papa reſtringenda eſt, vt minus ladat ius tertii, quàm fieri poſſit. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuarii 1591. num. 2. 931
Vbi per gratiam Papa praiudicatur libera collationi Capituli, neceſſaria eſt derogatio regula de iure quaſito non tollendo. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. nu. 2. 1310
In gratiis, qua fiunt vigore decretorum Sacri Concilii Tridentini non eſt neceſſaria derogatio regula de iure quaſito, quando fiunt ex neceſſitate, ſecus ſi ex mera gratia. ibid. nu. 3. 1310
In gratia de ſui natura praiudiciali non habet locum regula de iure quaſito non tollendo, prout eſt in vnione, exemptione, erectione, & ſimilibus, in quibus non poteſt dari de ignorantia Papa vel de ſubreptione.

ptione. In Illerden. Præminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 5. & 6. 1445

& in Nullius de Stippa. 19. Decembris 1586. nu. 4. 762

Item nec in iis gratiis, quæ fiunt ratione publicæ utilitatis. ibid. nu. 5. 762

Gratia conceſſa ad patris ſupplicationem & non per viam contractus continet merum priuilegium. In Vrdunen. Canonicatus. 10. Apr. 1581. nu. 1. 510

Qui allegat priuilegium excedere cauſam oneroſã, & in quo excedit, ſit mera gratia, illud probare debet. In Valentina Iurispatronatus, 12. Maij 1581. nu. 3. 518

Allegans gratiam præponderare cauſæ oneroſæ probare debet. ibid. n. 4. 518

Contra gratiã conceſſam motuproprio dari poteſt de defectu intentionis, ſed onus probandi defectum incumbit alleganti. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. num. 11. 1484

Gratia cõceſſa cum clauſula motu proprio nõ requirit iuſtificationem, & trasfert onus probandi in aduerſarium. ibid. nu. 10. 1484

Papa atteſtando ſe ad nullius inſtantiam gratiam conceſſiſſe, denotat quòd ſine ſupplicatione fuiſſet etiam conceſſurus. In d. Portuen. Bonorũ de Columna. 14. Mart. 1577. nu. 8. 356

Gratia facta de beneficio, quod tunc temporis non vacat dicitur nulla. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 1. 997

Gratia non reſtricta ad vnum tantum modũ vacandi, ſed alternatiuè concepta ſatis eſt, quod in vno verificetur. In Collen. Parochialis. 11. Decemb. 1595. n. 8. 1165

Ad gratiæ perfectionem non requiritur expeditio litterarum, ſed tantum ad probationem. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Apr. 1587. nu. 2. 775

Gratia in ſecundis litteris facta cenſetur habere clauſulam, ſi primus ius ſuum non proſequatur. In d. Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 9. 398

Gratia facta ab Ordinario non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta motu proprio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. n. 1. 1467

Vbi ſolum agitur de verificatione gratiæ propter lõgiſſimi temporis obſeruantiam ſufficit leuior probatio & ſemiplena. In Paduana Iurispatronatus. 31. Maij 1591. num. 7. 952

Gratia non verificata non eſt canonizãda. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouembr. 1587. nu. 1. 803

Gratia in omnibus iuſtificari debet. Ortonen. prætenſæ Penſionis. 23. Iun. 1601. n. 1. 1400

Gratia ſufficit quòd de facto iuſtificetur. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. nu. 4. 318

Gratia ſalis dicitur iuſtificata ex confeſſione partis reſpectu valoris; maximè ſi ille, qui ea nititur offerat ſe paratũ illã iuſtificare. ibid. num. 3. 318

Confeſſio & probatio, quæ non percutit tempus gratiæ, eam non iuſtificat. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. nu. 1. Deciſ. 1470

In iuſtificatione gratiæ eſt probanda publicatio. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuarij 1594. nu. 5. 1064

In gratia impetrata ex cauſa reſignationis impetrans tenetur docere de publicatione, etiam quod reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij. Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. nu. 1. 1309

Gratia ſi nulli iuſtificari debet, cum ex ea acquiratur nouus titulus. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouem. 1597. nu. 11. 1238

Gratia ſi neutri cenſetur conceſſa ſub eadem narratiua, quæ eſt in gratia principali, & venit iuſtificanda. In Firmana Altaris. 23. Iun. 1603. nu. 3. 1470

Gratia ſi neutri impetrata, in qua non fuit facta mentio de fructibus malè perceptis non ſuffragatur. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. nu. 3. 457

Nuncij ſignãt gratias eo modo, quo facit Papa. In Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. nu. 8. 285

GRAVATVS *reſtituere non poteſt alienare ſeu hypothecare bona fideicommiſſo ſubiecta pro proprijs debitis ſoluendis. In Romana Viridarii. 28. Maii 1590. nu. 1.* 925

ſecus eſt pro alimentis neceſſariis, ſi ſit de deſcendentibus non autem de extraneis. ibid. nu. 2. 925

Quando hæres grauatus alienauit bona & alia emit, intrat ſubrogatio fauore fideicommiſſarii. In Portuen. Bonorum. 24. Octobr. 1580. nu. 11. 477

GVBERNATOR *Vrbis poteſt nullis ſeruatis terminis ſubſtantialibus procedere in cauſis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. nu. 18.* 290

HABILITAS *ad beneficium reſultat maior ex presbyteratu quam ex clericatu ſimplici. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decembr. 1591. n. 1.* 968

Habilitas maior nõ requiritur in præſentato in beneficio iurispatronatus ex illis verbis in fundatione poſitis, & in diuinis officijs aliàs ſufficienter inſtitutus; quàm exigat ius commune. ibid. n. 3. 968

Quando habilitas ad beneficium ſufficit etiam infra mediocritatem, poteſt quis per nouũ examen approbari, qui aliàs fuit ab examinatoribus reprobatus. ibid. n. 10. 968

Habitus pro habili ab examinatoribus ad beneficia curata & ante præſentationem & poſt, inueriſimile eſt, quòd medio tempore fuerit inhabilis ad beneficium ſimplex. ibid. num. 8. 698

Clericus ſimplex etiã præſumitur habilis & & idoneus ad beneficium obtinendum. ibid. num. 2. 968

Ille dicitur magis habilis & idoneus in pari concurſu, qui diſpenſatione non indiget.

In

In Calaguritana Beneficij . 20. Februar. 1587. num. 2. Deciſ. 767
Vbi requiritur ſeruitium perſonale magis habilis iudicatur ille, qui vnicum tantum habet beneficium, quàm qui plura obtinet. ibid. num. 3. 767
In concurſu ad beneficium, qui habet habilitates requiſitas, & qui nullum obtinet beneficium præferri debet obtinenti. ibid. num. 1. & 5. 767
In habilitatibus probandis ſufficit ſemiplena probatio & multo magis in præparatorijs. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. nu. 2. & 4. 162
Teſtis habilitas vel inhabilitas de tempore examinis eſt reſpicienda, ſed hoc non procedit, vbi agitur de approbatione partis. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 10. 295
HABITATIO etiam comprehenditur appellatione victus & veſtitus & aliarum neceſſitatum, ſed hoc ex veriſimili mente diſponentis recipit interpretationem. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 6. Mart. 1592. nu. 3. 977
Ex habitatione per decennium extra Vrbem concludenter dicitur probatus receſſus ab ea animo non redeundi, licèt aliquando ad Vrbem reuerſus ſit, ſed tamen non multã moram traxerit. In Romana ſeu Florentina Hæreditatis. 1. Iul. 1592. nu. 2. & 4. 999
Mulier non poteſt cogi ad cohabitandum cũ marito propter eius ſęuitiam, niſi præſtita cautione, quæ ad hoc non ſufficit iuratoria. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. nu. 7. 1276
Concubinatus præcedens licèt faciat, quòd nõ poſſit ex cohabitatione deduci concludens probatio matrimonij, niſi æquiuoca; ſecus tamen eſt, ſi cum habitatione concurrant alia ad matrimonium inferentia. In Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. nu. 8. 1000
Teſtes examinati ad eneruandam probationẽ matrimonij inſurgentem ex cohabitatione per coniecturas vehemẽtiores eneruantur. ibid. num. 6. 1000
Tractatus inter virum & mulierem tanquã coniuges, & cohabitatio, eſt probatio matrimonij valdè vrgens ad effectum legitimitatis; præſertim ſi non ſit tractatus & cohabitatio momentanea, ſed multorum annorum & vſque ad obitum. ibid. nu. 5 1000
HÆREDITAS eſt quid vniuerſale comprehendens tam credita quàm debita. In Portuen. Bonorum. 15. Aprilis 1580. num. 6. 451
Hæreditas regulariter præſumitur eſſe ſoluendo, niſi contrarium probetur. In Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. nu. 5. 1394
& excipienti non eſſe ſoluendo incumbit onus probandi. ibid. nu. 4. 1394
Inuentarium probat contra hæredem, quòd hæreditas ſit ſoluendo. ibid. nu. 1. 1394
Hæreditas in inſtitutione conditionali non defertur ante conditionis implementum, & deficiente conditione, is, cui datur hæreditas non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. In Rauẽnaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 4. Deciſ. 749
Ad excludendam petitionem hæreditatis, ſeu interdictum quorum bonorum requiritur titulus validus, nec ſufficit inualidus ſeu putatiuus ſecundum communem opin. In Ceruien. Bonorum. 4. Maij 1575. nu. 1. 256
Hæreditas in teſtamento imperfecto non poteſt extraneo directè nec obliquè relinqui. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouẽ. 1588. num. 7. 840
Hæreditas directò relicta, ſi directò non valet, per fideicommiſſum valere non poteſt, niſi in caſibus à iure expreſſis, immo etiã directò data non trahitur ad fideicommiſſũ niſi in caſibus à iure expreſſis. ibid. n. 12. 840
Quando hæreditas directò data trahitur ad fideicommiſſariam, hoc fit ex benigna interpretatione in caſibus, in quibus lex vult teſtantium voluntates conſeruari. ibid. num. 13. 840
Iuſſus reſtituere hæreditatem non tenetur reſtituere prælegata, fallit quando prælegata totum patrimonium abſorbent. In Auenionen. Legati. 10. Decem. 1578. nu. 6. 382
Legatum hæredi factum, poſt quam rogatus eſt reſtituere hæreditatem, non venit in reſtitutionem; ſecus eſt, ſi teſtator mandando reſtitui hæreditatẽ vſus ſit verbis prægnantiſſimis; vt puta, abſque aliqua retentione reſtituat, & ſimilibus. ibid. n. 1. & 4. 382
Ceſſio hæreditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non læſiua. vt In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decem. 1592. nu. 2. 1004
Per ceſſionẽ hæreditatis defuncti decocti cõſulitur honori & animæ defuncti, ex quo omnia debita ſoluuntur, etiam quòd vires hæreditatis excederent, & hæredes à moleſtijs litium & diſcuſſionibus liberantur. ibid. nu. 3. 1004
Repudiata hæreditate à filijs primæ vxoris in ea parte ſuccedunt filij ſecundæ vxoris. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouemb. 1585. nu. 2. 711
Per aditionẽ hæreditatis confuſione extinguitur debitũ hæredis, quod procedit non confecto inuentario, aliàs ſecus. In Romana Salutani Interdicti. 2. Decembris 1588. nu. 2. & 4. 842
Inuentarium facit, quòd hæreditas cenſeatur tanquam iacens. ibid. nu. 5. 842
Inter bona hæreditatis deſcribi debet debitũ hæredis, ne creditores hæreditarij fraudentur. ibid. nu. 6. 842
Hæreditas ſufficit quòd non ſit vacans, vt dicatur vitiosè capta ad effectum l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In Vrbeuetana Caſtrorũ de Ceruaria. 18. Mart. 1569. n. 4. 71

Bona

Bona non poſſunt dici vacantia, quouſque reperiatur, facta prius diligentia, an quis velit eſſe hæres, ſed dicitur hæreditas iacens. In Toletana profeſſionis. 27. Oct. 1595. nu. 3. Deciſ. 1151

Plures hæreditates videntur, quando bona ſunt in pluribus territoriis. In Balneoregien. Hæreditatis. 28. Maii 1601. nu. 4. 1392

In pacto de diſponenda hæreditate facto in neceſſarium antecedens requiritur, quòd hæreditas prius acquiratur illi, qui de ea diſponit. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ian. 1589. nu. 5. 850

HAERES *patris non poteſt contra factum defuncti venire. In Cervien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. nu. 4.* 183

Hæres tenetur ſtare facto defuncti etiam ſuper re propria ipſius hæredis. In Romana Bonorum de Columna. 13. Nouem. 1595. num. 2. 1157

Hæres non poteſt contrauenire facto teſtatoris. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. nu. 20. 559

Hæres non poteſt contrauenire confeſſioni defuncti, & illi præiudicat. In Viterbien. Relaxationis. 7. Maii 1593. nu. 3. 1024

Hæres paciſcentis non poteſt venire contra pactum. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Nouem. 1578. nu. 1. 374

Hæres tranſigẽtis factum defuncti approbare tenetur. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouem. 1585. nu. 4. 711

Filius præſumitur hæres. In Calaguritana Spolii panis. 23. Ian. 1598. nu. 4. 1262

Nõ omnis qui procurat ſe hæredem fieri, dicitur in dolo. In Romana Vinea. 14. Iun. 1577. nu. 11. 336

Mentio hæredum in contractibus ſubintelligitur, etiam quòd non ſit facta; & etiam quòd non adſit clauſula in perpetuum, & pro ſe & hæredibus. In Romana Officii Curiae de Sabellis. 3. Iun. 1580. nu. 6. 468

Mentio hæredis in contractibus eſt ſuperflua, cum ſit materia tranſitoria ad hæredes. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1587. nu. 8. 559

Mentio hæredum in inſtrumento locationis facta intelligitur de hæredibus ſanguinis, & ad extraneos non porrigitur, maximè quando ſit contra formam licentiae alienandi. In Senen. praedii. 28. Apr. 1589. num. 2. 868

Onus probandi non adeſſe alios hæredes non ſpectat hæredi agenti, ſed ei qui hoc affirmat. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouem. 1601. nu. 5. 1407

Hæres vt mediantibus colonis acquirat poſſeſſionem, quae requirantur. In Cervien. Bonorum. 30. Maii 1580. nu. 2. 466

Qui praetendit ſe eſſe hæredem non tenetur probare ſe eſſe proximiorem, ſed ſufficit, quòd probet ſe eſſe ex iis, qui vocantur ab inteſtato, quando agitur contra extraneũ.

In Romana Pecuniaria ſiue executionis rei iudicatae. 30. Maii 1588. nu. 5. Deciſ. 823

Actus factus, qui citra nomen hæredis fieri non poteſt, arguit aditionem hæreditatis. In Segobien. Canonicatus. 6. Februarij 1589. n. 9. Deciſ. 856

Verbũ, hæres, eſt cõmune tam maſculo, quàm fœminæ. In Cervien. Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 4. 604

Dictio, quibuſcumque, adiecta hæredibus facit, vt etiam extranei comprehendantur. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maij 1577. nu. 8. 325

Stipulatio concepta tantum pro hæredibus & nõ pro filijs, comprehendit etiam fœminas. In d. Cervien. Bonorũ. 7. February 1583. num. 3. 604

Stipulatio concepta pro filijs & hæredibus an requirat vtrumque copulatiuè. ibid. nu. 5. 604

Hæres debitor principalis teſtatoris per aditionem hæreditatis confuſione extinguit creditum, itaut pro eo conſequendo procedi non poſſit, quod tamen procedit non cõfecto inuẽtario, aliàs ſecus. Romana Saluiani Interdicti. 2. Decem. 1588. n. 2. & 4. 842

Hæres, qui ratione rei vendita teſtatori, & ab eo euicta tenebatur illi ad duplum, facto inuentario tenetur à ſe exigere duplum, ſi actio erat iam orta ante obitum teſtatoris, aliàs ſimplum tantum. ibid. num. 8. 842

Per confectionem inuentarii non confunduntur actiones, quando hæres erat debitor teſtatoris, & lis erat contra ipſum debitorẽ conteſtata. ibid. nu. 9. 842

Hæres nõ eſt magis priuilegiatus poſt confectum inuentarium quàm ante inuentarium, quando in bonis competit Saluianũ ratione hypothecæ in contractu appoſita. In Portuen. Bonorum. 9. Decembr. 1579. num. 3. 430

Hæres cum beneficio legis & inuentarij poteſt ante omnia petere ſeparationem bonorum, etiam quòd hæreditas ſit ſoluendo, & ſeparationẽ legitimã, declaratur tamen. ibid. num. 1. & 3. 430

Hæres ſoluens ſcienter poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus, malè ſoluit. In Nepeſina Cenſus. 30. Aprilis 1596. num. 3. 1311

Hæres in ſatisfaciendo ſibi de ſuo credito in bonis hæreditarijs non indiget aliquo iudicis officio; niſi velit aliquam rem particularem ſibi pro ſuo credito appropriare vel aliàs vti beneficio ſeparationis. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouembr. 1591. nu. 1. 967

Hæres non poteſt ſibi de ſuo credito in bonis hæreditarijs ſatisfacere, ſi adſint pecunia, in quibus potius poſſit præſumi ſolutio, quàm ſuper bonis. ibid. nu. 2. 966

Retentio omnium bonorum nõ datur hæredi credi-

creditori, qui hæreditatem reſtituere tenetur, pro creditis illis, de quibus non liquet, ne interim faciat fructus ſuos, ſed pro eis tantum quæ ſunt liquida, pro concurrenti quantitate datur aliquorum bonorum retentio. In Fauentina Bonorum. 9. Mart. 1592. nu. 4. Deciſ. 909

Hæres non poteſt deducere expenſas, quas fecit in hæreditate gerēdo negotium propriū; ſecus eſt ſi non ſolum gerat proprium negotium ſed etiam aliorum ad fideicommiſſum vocatorum poſt eius obitum. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 4. 925

Idem eſt in expēſis factis in lite pro defenſione bonorum fideicommiſſariorum, niſi hæres obtineat in lite, vel ſaltem lis redacta ſit ad eum ſtatum, vt aduerſarius cedat liti. ibid. nu. 5. 925

Hæres non poteſt in præiudicium fideicommiſſi alienare ſeu hypothecare bona fideicōmiſſo ſubiecta pro ſoluēdis proprijs debitis. ibid. nu. 1. 925

Hæres inſtitutus cū illis verbis per totum tempus vitæ ſuæ, non dicitur ſolum vſufructuarius, ſed de rebus hæreditarijs diſponere poteſt. In Cæſaraugustana. 2500. 15. Nouem. 1577. nu. 1. 350

Hæres illius, qui promiſſit alicui rem vendere, poteſt cogi ad vendendum, licèt in promiſſione de hærede non ſit facta mentio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decembris 1587. nu. 1. 805

Hæres iurantis non cogitur præcisè ad factū ex iuramento ſui authoris, nec iuramentum quantum ad effectum periurij tranſit in hæredem, ſecus quantum ad effectum obligationis. ibid. nu. 3. & 4. 805

Hæres tenetur dare legatario inſtrumentum fundi legati, quando originale apud ipſum hæredem reperitur, & aliunde haberi nō poteſt, & quando aliàs teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij. In Romana Releuationis indemnitatis. 27. Oct. 1603. nu. 11. & 12. 1477

Hæres grauatus nominare pauperes non tenetur nominare eos, qui ſunt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiam exteros nominare. In Papien. Iurisnominandi ſcholares. 23. Febr. 1604. nu. 2. 1492

HAERESIS *ſuſpicio, licet oriatur ex perſiſtentia in excommunicatione, & faciat quòd quis habeatur pro confeſſo, non tamen præcludit viam excommunicato, quin elapſo anno poſſit inocentiam ſuam oſtendere, & legitimum impedimentum allegare. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. Iun. 1598. num. 2.* 1285

De crimine hæreſis poteſt Capitulū cognoſcere, quando Epiſcopus eſt abſens, aliàs ſecus, niſi de eius mandato faciat. In Burgen. Iurisdictionis. 18. Apr. 1586. nu. 3. 733

HEBRAEI *non poſſunt intereſſe vſurarum petere in pecunijs pupillaribus ad rationē etiam ſolū ſeptem cum dimidio ſine iudicis auctoritate; ſecus eſt, ſi intereſſe huiuſmodi petatur ratione lucri ceſſantis aut damni emergentis, data tamen mora, aliàs ſecus. In Romana Vſurarum. 16. Decemb. 1569. nu. 1. & 2.* Deciſ. 88

Statutum Vrbis volens, quòd duæ conformes faciant rem iudicatam, ligat etiā Hebræos. In Romana Domus. 25. Maij 1592. num. 1. 988

HOMICIDAE *in vim Bullarum ſummorum Pontificum ſunt incapaces factionis teſtamenti; quod tamen declaratur intelligendum de bannitis condemnatis propter delictum ſecus propter contumaciam. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decem. 1577. nu. 2. 3. & 16.* 354

Bulla Pij II. contra homicidas cōfirmata per Pium V. ipſos ab omnibus actibus legitimis perpetuò ſuſpendit, & per conſequens ſucceſſionibus priuat. In Veliterna bonorum. 13. Febr. 1579. nu. 1. 393

Bulla loquens de infamatis de homicidio non poteſt intelligi de ſola diffamatione, quæ ſufficit ad inquirendum, ſed eſt intelligenda de tali diffamatione, quæ ſufficiat ad condemnandum. ibid. nu. 7. 393

Iudex non poteſt declarare vel condemnare homicidam vti notorium vel vti diffamatum, niſi probata qualitate notorietatis vel diffamationis. ibid. nu. 14. 393

Notorietas ſimplex delicti non ſufficit ad incurrendam pœnam contra homicidas per bullas impoſitam; niſi ſit talis, quæ ſit inexcuſabilis. ibid. nu. 10. 393

Teſtes deponentes de viſu & publica voce & fama nō ſufficiunt ad probationem notorij homicidij. ibid. nu. 16. 393

HONESTAS *veriſimilis eſt in muliere prouecta ætatis. In Romana ſeu Florētina Hæreditatis. 1. Iul. 1592. nu. 5.* 999

HOSPITALE *ſācti Spiritus in Saxia de Vrbe habet priuilegia iuris conferendi pleno iure omnia Hoſpitalia, vbicumq. locorum ſita ſui ordinis. In Tullen. Prioratus. 28. Mart. 1583. nu. 1.* 612

Capella ſita in Hoſpitali veriſimile eſt, quòd ſit iuspatronatus potius hoſpitalarij, quàm aliorum. Aretina Capellaniæ. 10. Mart. 1595. nu. 3. 1120

HYPOTHECA *ſolo conſenſu contrahitur. Placentina Bonorum. 16. Oct. 1580. nu. 3.* 540

Pro tacita etiam hypotheca competit Saluianum. In Romana Vineæ ſeu Saluiani interdicti. 20. Iun. 1598. nu. 3. 1290

Sub hypotheca generali omnium bonorum comprehenduntur & bona poſt hypothecā acquiſita, & in eis datur Saluianum, fallit tamen. vt ibid. nu. 2. 5. & 6. 1290

Emphyteutica bona expreſſè prohibita alienari & hypothecari nō cōprehenduntur ſub hypotheca quantumvis generali, nec in eis datur Saluianum. ibid. nu. 5. 1290

Hypo-

Hypotheca non acquiritur in re ſine conſenſu hypothecantis. ibid. n.7. Deciſ. 1290

Volũtas hypothecãtis nõ cẽſetur adeſſe quando res prohibita eſt hypothecari. ibid. n.8. 1290

Pro re, quæ hypothecatur, nõ ſoluitur laudemium. ibid. nu.6. 1290

Bona patris pro mala adminiſtratione bonorũ filiorũ ſunt tacitè hypothecata. ibid. nu.1. 1290

Vnaquæq. res ſpecialiter hypotecata præſumitur ſufficiens ad ſatiſfaciendũ; qualiter autem hoc procedat. vid. In Farſen. Grani. 9. Martij 1580. num. 2. & 5. 450

Fructus prædij pro obligatione affictus cadũt ſunt hypotheca ſpecialis, & dicuntur pars illius. ibid. num. 6. 450

Hypothecam ſpecialem habens non poteſt redire ad generalem, niſi facta prius diſcuſſione ſpecialis. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1578. nu.1. 383

Agens contra tertium poſſeſſorẽ tenetur probare rem hypothecatam fuiſſe poſſeſſam per debitorem. ibid. nu.2. 383

Hypothecaria non datur contra tertium poſſeſſorem non facta prius diſcuſſione contra principalem. In Imolen. Caſtrorum. 9. Iun. 1582. num. 1. 168

Hypothecaria non datur contra non poſſidentem. In Romana Pecuniaria ſeu præcodij. 9. Maij 1594. nu. 1. 1074

Hypothecaria à tertio poſſeſſore præſcribitur per decẽnium; ſecus eſt contra Eccleſiam. In Romana Saluiani interdicti. 11. Maij 1590. nu.6. 920

In remedio hypothecaria paria sũt quòd quis poſſideat, vel quòd dolo aut lata culpa deſierit poſſidere. In Romana Pretij Vineæ. 25. Iun. 1584. nu.1. 672

Actio hypothecaria etiam contra plures perſonas dicitur indiuidua. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. nu. 12. 957

Conſtitutio hypotheca in re vẽdita ante venditionem valet, & præfertur. In Romana Vineæ. 27. April. 1584. nu. 3. 661

Hypotheca ſuper re ſpecialiter ante ipſius rei venditionem reſeruata inducit prioritatẽ actionis creditori. ibid. nu. 1. 661

Hypotheca ſiue particularis ſiue vniuerſalis non facit, quòd omnia bona non ſint in dominio alicuius, donec fuerit facta ſubhaſtatio & deliberatio. In Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. nu.1. 461

Conſentiens venditioni ſibi non præiudicat in hypotheca; ſecus eſt, in caſu quo creditores ipſi inſteterunt pro ſubhaſtatione. In Romana Cenſus. 10. Decembr. 1599. num.3. 1333

Conſentiens alienationi rei ſibi hypothecatæ, ſi alienatio non tenet, ſibi non præiudicat. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 12. 356

Hypotheca in re emphyteutica de iure cõmuni non eſt prohibita, cum non ſit propriè alienatio, niſi adſit expreſſa lex à contrahentibus conſtituta per pactum expreſſum de non alienando, neque obligãdo ſine cõſenſu domini cum adiectione pœnæ caducitatis. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 9. & 10. Deciſ. 794

Reſoluto contractu emphyteuſis, licèt controuerſum ſit, an hypotheca ratione cauſæ antiquioris, cui res erat affecta ante obligationem & hypothecam, ſint reſoluta, non eſſe tamen reſolutas pro benigiori parte tenere debet Eccleſia. ibid. nu. 22. 794

In fideicommiſſo conditionali, bona pendente conditione poſſunt alienari & hypothecari, eueniente verò caſu reſtitutionis omnia reſoluuntur, perindè ac ſi nihil geſtum fuiſſet. In Romana ſeu Maceraten. Dotis. 22. Mart. 1585. nu. 5. 693

In bonis fideicommiſſo ſubiectis, & expreſsè alienari prohibitis non poteſt hypotheca nec tacita nec expreſſa conſtitui. In Viterbien. Bonorum. 17. Nouem. 1586. nu.3. 747

etiam ſi tempore conſtitutionis hypotheca non eſſet purificata conditio, nec factus locus fideicommiſſo. ibid. nu.4. 757

Hypotheca concurrens cum prohibitione alienationis impedit dominij tranſlationem. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Nouem. 1578. nu.6. 374

Pro legato cõſequendo competit hypothecaria. Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1901. nu. 3. 1394

Hypotheca ſuper officijs Romanæ curiæ an detur & quomodo. In Romana Officij. 19. Octobr. 1598. nu. 1. 3. & 7. 1294

Hypotheca qualibet ſuper officijs Romanæ Curiæ euaneſcit, poſt quã titulus redit ad Principem. ibid. nu. 7. 1294

Hypotheca datur etiam in grege. In Romana Saluiani Interdicti. 11. Ianuarij 1602. num. 4. 1413

IDENTITAS perſonæ probatur ex nomine proprio, cognomine, & alijs demonſtrationibus, nec non per teſtes. In Romana Mõtis Fidei. 10. Mart. 1567. nu. 1. 17

Identitas perſonæ probatur ex duabus demõſtrationibus. In Tarraconen Beneficij. 9. Decem. 1580. nu. 2. 489

Identitas perſonarum & cauſæ faciunt præſumi eandem quantitatem, licèt de ea ſint diuerſæ ſcripturæ. In Romana Pecuniaria ſocietatis. 14. Nouem. 1594. nu. 6. 1093

Identitas rei qualiter probetur. In Papien. Bonorum. 27. Nouem. 1596. nu. 1. & 3. 1290

Identitas rei ex duabus demonſtrationibus arguitur. In Romana Pecuniaria. 24. Ian. 1583. nu. 5. 600

Ad probandam identitatem duæ demonſtrationes ſufficiunt. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. nu. 4. 1425

& ſufficiunt leuiores probationes etiam per indicia & coniecturas. In Gerũden. Vini. 17. Mart. 1603. nu. 3. 1461

& probatur per teſtes de publica voce & fama. d. Gerũdẽ. Vini. 24. Maii 1604. n. 2. 1499

Identitas qualiter probetur. In Romana Pecuniaria. 14. Nouembris 1594. num. 1. 2. 3. & 4. Deciſ. 1093
De identitate quando conſtare dicatur. ibid. num. 1. 1499
Identitas rei ex quibus probetur. In Interamnen. Bonorum. 10. Martij 1600. n. 2. 1344
In probanda identitate rei nõ requiritur valde exacta probatio. ibid. n. 1. 1344
Identitas bonorum eſt probanda. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 16. Iun. 1595. n. 1. 1137
Identitas bonorum ex enunciatiuis antiquis inſtrumentorum probatur. In d. Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuarij 1594. num. 4. 1061
Demonſtrationes generales, quæ poſſunt alijs bonis conuenire, non probant eorum identitatem. In d. Ciuitatis Caſtelli. 16. Iunij 1595. num. 2. 1137
Quando ob temporis diuturnitatem prætenditur mutatio nominum & confinium ac cohærentiarum, tunc identitas probari per teſtes & etiam per famam. ibid. n. 4. 1137
Identitas bonorum non excluditur per adiectionem alterius confinis, nec per mutationẽ nominis, ſi appareat eſſe eadem confinia. In Exina Bonorum. 27. Maij 1579. n. 1. 2. & 3. 407
Ad probandum identitatem bonorum nõ ſufficit generalis enunciatio confinium. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 5. 804
Identitas ſitus loci ex partitis Cataſti probatur concurrentibus adminiculis. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. n. 1. & 6. 462
Ad probationem ſitus loci duos confines ſufficit verificari. ibid. n. 2. 462
Identitas tanquam qualitas facilius probatur, & etiam per coniecturas probari poteſt. ibid. num. 8. 462
In limitum & confinium identitate deſcribenda ſolet fieri deſignatio, licet ſit valde diſtans, veluti dicendo a parte Orientis verſus mare, & verſus meridiem, & ſic de cæteris, nec ob id poteſt dici, quod confines diuerſificentur. In d. Exina Bonorum. 23. Ianuarij 1580. num. 1. 441
IGNORANTIA *non excuſat à ſubreptione. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuarij 1594. num. 2.* 1060
Ignorantia in facto proprio non eſt tolerabilis. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuarij 1582. n. 4. 553
Præſumptio ignorantiæ vti generica tollitur per probationes magis ſpecificas ſcientiæ. In Romana de Valle. 9. Decembris 1579. num. 9. 531
Ignorantia facti de ſui natura præſumitur. In Romana Donationis. 26. Martij 1590. num. 9. 916
Præſumptio ignorantiæ eſt talis virtutis, vt transferat onus probandi in aduerſarium, niſi ſit ignorantia craſſa & ſupina. ibidem num. 10. & 12. 916
Ignorantia quando eſt fundamentum intentionis, probari debet ab eo, qui eam allegat, ſiue verè ſiue præſumptiuè. ibid. n. 11. Deciſ. 916
Ignorantia craſſa & ſupina in pluribus perſonis intereſſe ſimul habentibus vix cadere poteſt, niſi ſit doloſè affectata. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Martij 1603. num. 14. 1459
Iuſtus ignorantiæ prætextus cadere non poteſt in Doctore, & in eo qui pluries admonitus fuit. In Oſcen. Archidiaconatus. 22. Decemb. 1603. num. 2. 1483
ILLEGITIMVS *quis non probatur, ex quo fuerit expoſitus ad Hoſpitale. In Romana Hæreditatis. 20. Nouemb. 1598. n. 7.* 1300
contrarium in Romana Hæreditatis. 1. Iunij 1594. num. 3. 1081
Illegitimus tam de iure communi quàm vigore Bullæ Pij Quinti eſt incapax ſucceſſionis in emphyteuſi eccleſiaſtica iam conceſſa, poteſt tamen eam de nouo acquirere. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n. 1. & 3. 478
Bulla Pij Quinti contra illegitimos non tollit diſpoſitionem iuris communis, ſed tantum habilitationes ex iure ſpeciali prouenientes. ibid. num. 4. 478
Bulla Pij Quinti reuocatoria facultatum teſtandi & diſponendi de rebus eccleſiaſticis, feudalibus & emphyteuticis in illegitimos declaratur. In Interamnen. Legitimitatis. 15. Maij 1600. n. 1. 1358
Illegitimi licèt de iure communi ſint incapaces acquiſitionis feudorum, & aliorum bonorum eccleſiaſticorum per viam ſucceſſionis ſecus tamen eſt per viam acquiſitionis à principio. ibid. num. 2. 1358
Nothi & ſpurij ſunt incapaces ſucceſſionis tam clericorum quàm laicorum. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouemb. 1584. num. 3. 679
Loca Montis Nouennalis etiam in ſpurios & nothos & incapaces per priuilegia dictis locis conceſſa reſignari poſſunt tam per clericos quàm per laicos. ibid. n. 2. 679
Natus ex coitu licèt reprobato ſed non punibili pœna temporali non excluditur à ſucceſſione tranſuerſalium de iure communi. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. num. 9. 1282
Tractatus filij vti ſpurij, & matris vti concubinæ inuicem, quòd non ſit de legitimo matrimonio natus, & ſic illegitimus. In Romana Hæreditatis. 1. Iunij 1594. n. 5. 1081
Spurij et illegitimi ſunt beneficiorum incapaces ſine diſpenſatione. In Dubio Sacræ Congregationis Concilij. 21. Iun. 1602. n. 9. 1442
Nepos legitimus ex filio illegitimo non comprehenditur ſub decreto cap. 16. ſeſſ. 25. ſacr. Concilij Trident. de reform. ibid. n. 11. 1442
Sicut filius illegitimus non ſuccedit patri in beneficio, ita è contra, nec pater tali filio. ibid. num. 4. Idem eſt in penſionibus. vt num. 15. 1442

Illegitimus eſt incapax clericatus abſque diſpenſatione. In Monaſterien. Canonicatus. 1. Iunij 1573. n. 7. Deciſ. 207

In illegitimo non ſufficit probatio clericatus per publicam vocem & famam, niſi cum probatione famæ concurrant alia adminicula. In Colimbrien. Reſeruationis Fructuum. 1. Iulij 1598. n. 1. 1292

Illegitimus non eſt inhabilis ad obtinendam penſionem niſi ratione clericatus, & diſpenſatus ad clericatum non indiget aliqua diſpenſatione ad penſiones obtinendas. In Colimbrien. Penſionum. 11. Februarij 1598. num. 2. 1264

De æquitate canonica pater tenetur alere & dotare filiam illegitimam, maximè in terris eccleſiæ. In Romana Dotis & Alimentorũ de Veroſpis. 21. Iunij 1568. n. 3. 58

Auus maternus, vbi ſubeſt iuſta cauſa, tenetur alere & dotare neptem, licèt ex filia illegitima natam. In d. Romana Dotis & Alimentorum de Veroſpis. 16. Februar. 1568. num. 5. 41

IMMEMORABILIS *continet tempus infinitum, & ab infinito ſi demattur finitum, remanet infinitum. In Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iunij 1600. n. 3. & 4.* 1367

Immemorabilis non metitur à tempore, ſed ex eo quòd non extet memoria in contrarium. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. April. 1580. num. 4. 454

Habens immemorabilem poteſt allegare quẽcunque titulum, & confirmationes, & priuilegia. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579 n. 15. 433

Ad probandam immemorabilem debet demi tempus litis, & teſtis debet deponere de anteriori tempore. In Cæſarauguſtana Cabimentorum. 14. Martij 1603. n. 2. 1460

Immemorabilis non probatur, quando articuli non continent requiſita ad eam probandam. Item ſi teſtes non percutiant per quadraginta annos de viſu ante litem motam. In Fauentina Bonorum. 10. Iunij 1580. num. 1. & 2. 470

& in Cæſarauguſtana Cabimentorum. 1. Iulij 1602. num. 2. 1450

Teſtis deponens de viſu per quadraginta annos, ſi tamen deponat per dictionem, citra, ſine copula non probat immemorabilem. In Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. n. 1. 469

Ad probandam immemorabilem teſtes deponere debent, ſe neque ſuos maiores aliquid vidiſſe, vel audiuiſſe in contrarium. In Pacen. Decimarum. 16. Decemb. 1594. n. 4. 1102

Ad probandam immemorabilem teſtis debet eſſe ſaltem 54. annorum, & debet deponere etiam de fama. ibid. n. 5. 1102

Teſtes immemorabilem non probant, niſi concurrentibus requiſitis per gloſ. in c. 1. de præſcription. in 6. ibid. n. 6. 1102

Immemorabilis per teſtes non dicitur ſufficienter articulata, ſi teſtes non dicant, quòd non audierunt nec viderunt contrarium. In Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iunij 1600. num. 1. Deciſ. 1367

Teſtes nulliter examinati non probant immemorabilem. In Camerinen. Parochialis ſiue Vnitorum. 19. Iunij 1589. n. 3. 886

Teſtis, qui non deponit de fama, non probat immemorabilem. In Palentina Decimarum. 21. Maij 1576. n. 1. 303

Ad probationem immemorabilis teſtis debet deponere de viſu per quadraginta annos ab ætate ſaltem quatuordecim annorum. In Capuana Rectoriæ. 22. Martij 1596. num. 1. 1179

Teſtis deponens ſuper immemorabili debet concludere per publicam vocem & famam, & debet dicere, quòd nihil vidit, nec audiuit in contrarium; nec ſufficit dicere, quòd ſui maiores dicebant ſe nihil vidiſſe, aliàs non probat. ibid. n. 2. 1179

Immemorabilis præſcriptio habet vim cuiuſcunque tituli & iuſtæ cauſæ. In Palentina Decimarum de Vſillos. 21. May 1576. num. 4. 303

& in Illerden. Augmenti. 30. Octobris 1585. num. 3. 707

Præſcriptio etiam immemorabilis non habet locum de iure Canonico niſi cum bona fide. ibid. num. 6. 707

Tempus vltra centum annos æquiparatur immemorabili præſcriptioni, ſi concurrat bona fides. ibid. num. 2. 707

Probatio centum annorum & maioris temporis, an æquipolleat immemorabili. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. num. 10. 1141

In facultatiuis nunquam currit præſcriptio immemorabilis. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. n. 10. 716

Immemorabilis cõſuetudo per ſcripturas probari non poteſt. ibid. n. 11. 716

De immemorabili conſuetudine, vid. in verb. Conſuetudo.

Ad præſcriptionem decimarum requiritur immemorabilis vel ſaltem quadragenaria. Aſculana Decimarum. 19. Octobr. 1601. num. 3. 1404

Ad excludendum præſumptionem vſurpationis Iuriſpatronatus Sacr. Concilium Tridentinum contentatur probatione immemorabili, cum continuatis præſentationibus quinquaginta annorum. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. num. 9. 1141

De immemorabili poſſeſſione Iuriſpatronatus, vid. in verb. Iuſpatronatus.

IMMISSIO *in poſſeſſionem ex Saluiano datur probatis extremis poſſeſſionis authoris. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. num. 1.* 828

Ad immiſſionem in poſſeſſionem obtinendam pro legatis & fideicommiſſis competit etiam Saluianum interdictum, & ita ſemper fuit in Rota obſeruatum. ibid. num.

Digitized by Google

num. 1. Deciſ. 828

In immiſsione in poſſeſsionem per ſententiam in vim Saluiani ſeruatur hoc, quòd quis immittatur in poſſeſsionem maioris quantitatis bonorum, vt debitor tædio affectus ſoluat id, ad quod eſt obligatus, cum huiuſmodi iudicium non contineat adiudicationem rei ſed ſolam detentationem. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. num. 14. 723

Fructus qui deducantur ex re, in qua quis in vim Saluiani immiſſus fuit in poſſeſsionem, imputantur in deductionem ſortis principalis. ibid. num. 15. 723

Non habens titulum non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſsionem. In Leodien. Hæreditatis. 16. Ianuarij 1598. num. 1. 1257
& in Romana de Salomonibus. 14. Nouemb. 1575. n. 1. 271

Fideicommiſſario non poteſt impediri immiſſio in poſſeſsionem bonorum prætextu melioramentorum, de quibus non conſtet, pro ijs verò de quibus conſtat, datur retentio. In d. Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. num. 7. 1219

Fideicommiſſarius prætendens immiſsionem in poſſeſsionem bonorum ex capite alterius teſtamenti eam obtinere non poteſt, niſi vti fideicommiſſarius, pro quo non ſufficit, quòd habeat titulum, ſed requiritur etiam poſſeſſio ſine vitio ſecundum communem opinionem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulij 1569. num. 1. 83

Docens de dominio incontinenti impedit immiſsionem in poſſeſsionem vigore l. fi. C. de edict. diu. Adr. toll. ibid. n. 4. 83

Immiſsio impediri non poteſt hæredi, quando venit aliquid de iure detrahendum, etiam ſi fideicommiſſarius eſſet poſſeſſor ſine vitio. In Romana de Salamonibus. 14. Nouemb. 1575. n. 5. 271

Contra fideicommiſſarios dari poteſt immiſsio in poſſeſsionem bonorum fideicommiſſariorum, vbi venit aliquid detrahendum. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 1. 850

Cognitio cauſæ validitatis vel inualiditatis legati non debet retardare immiſsionem in poſſeſsionem bonorum, niſi impediens immiſsionem habeat titulum talem, qui à iudice iudicetur paris titulus. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 10. 616

Ad immiſsionem in poſſeſsionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. debet produci teſtamentum ad hoc, vt appareat, an petens immiſsionem ſit hæres. In Bononien. Bonorum. 27. Febr. 1598. n. 3. 1268

Semel immiſſus in poſſeſsionem non poteſt amplius petere ſe immitti. ibid. n. 4. 1268

Ad impediendam immiſsionem ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non dicitur legitimus contradictor, qui non poſſidet. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Februarij 1568. num. 2. Deciſ. 37

Ad impediendam immiſsionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non datur remiſſoria. In Mediolanen. de Cuſanis. 29. May 1600. n. 1. 1364

Exceptio falſitatis non impedit immiſsionem ex remedio d. l. fin. ibid. n. 6. 1364

Immiſsio in poſſeſsionem pendente adhuc tempore ad appellandum dicitur attentata, & non eſt manutenibilis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Martij 1599. n. 3. 1306

Immiſsio proueniens ex gratioſa ſubrogatione ſapit naturam iudicij recuperandæ. In Meten. Decanatus. 20. Decembris 1582. num. 6. 596

Mandatum de immittendo conceditur gratioſè ſubrogato. ibid. n. 1. 596

Mandatum de immittendo contra tertium dari non poteſt ipſo non citato. In Spoletana Domus. 19. Decembris 1580. num. 6. 492

IMPEDIMENTVM quis tunc remouere tenetur, quando hoc facere poteſt ſine ſui præiudicio. In Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. n. 4. 1239

Allegans impedimentum debet probare illud eſſe tale, quod remoueri non poſsit. In Calaguritana Iuris viſitandi de Victoria. 15. Nouemb. 1596. n. 2. 1206

Non ſufficit probare impedimentum, niſi etiā probetur, illud cauſam dediſſe, quominus impeditus non præſtitit illud, ad quod tenebatur. ibid. n. 3. 1206

Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui non potuit propter cōtrouerſiam motam ſuper beneficio illud dimittere, quantum propter impedimentum ablatum fuit. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1592. num. 9. 997

Propter impedimentum præſtitum fides adhibetur teſtibus, quibus aliàs non adhiberetur, immo etiam ſoli fidei. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. num. 10. 1296

IMPEDITVS non dicitur, qui facilè impedimentum remouere poteſt. In Calaguritana Iuris viſitandi de Victoria. 15. Nouembris 1596. n. 1. 1206

Impedito non currit tempus. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iunij 1592. n. 3. 997
& in Mediolanen. Dominij. 4. Februarij 1594. num. 1. 1066

Impeditus facto aduerſariorum frui re locata non poteſt condemnari ad ſolutionem affictus. In Aſten. Bonorum. 19. Iunij 1592. num. 1. 995

IMPENSA viginti quinque ducatorum non poteſt dici modica pro expeditione. In Segobien. Canonicatus. 6. Februarij 1589. num. 4. 856

Ex impenſa facta in prouiſione arguitur mandatum prouiſi, licèt procurator ha-

buerit pecuniæ vigore litterarum alterius etiam quòd modica ſumma ſit impenſa. ibid. n. 3. & 5. Deciſ. 856

Expeditio ſine impenſa & ſollicitatione haberi non poteſt, & facit quòd de mandato facta præſumatur. ibid. n. 1. 856

Reſcriptum cenſetur impetratum ab eo cuius nomine cantat, etiam ſi in eo concurrat modica impenſa In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iulij 1581. n. 2. 538

De impenſa vid. in verb. Expenſa.

IMPETRATIO beneficij non vacantis de ſui natura eſt odioſa, & in dubio pro ea non ſit interpretatio ad fauorem impetrantis. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decembris 1603. n. 5. 1483

Impetratio beneficij fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Martij 1599. n. 1. 1310

Impetratio beneficij per obitum non facta mentione præſentationis, inſtitutionis, & adepta poſſeſſionis alterius, cum quo aderat lis, dicitur ſubreptitia, ſed talis ſubreptio non habetur in conſideratione ad effectum quòd retrahere poſſit Papam à concedendo penſionem ſuper beneficio. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouembris 1584. num. 4. 677

Si quis in impetratione beneficij dicat ſe eſſe Romanum, & poſtea in reſignatione dicat ſe eſſe forenſem, reſignatio dicitur ſubreptitia; quia facilius Papa dicitur fuiſſe admiſſam reſignationem, quàm ſi expreſſiſſet ſe eſſe ciuem Romanum, ex quo neceſſaria ſit derogatio. In Romana Canonicatus Sãcti Angeli. 21. April. 1567. n. 2. 19

In impetratione beneficij non ſufficit mentio de prius obtentis in genere, ſed eorum etiam qualitates exprimi debent, etiam quòd verſemur in incompatibilibus, quod intelligitur procedere, quoties qualitas illa incompatibilitatis non ſit talis, quæ potuiſſet Papam retrahere à concedendo ſecundum beneficium. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 4. & 6. 483

Mentio cura non facta in impetratione beneficij facit gratiam ſubreptitiam tam reſpectu diſpenſationis, quàm prouiſionis ſecundum communem opinionem. ibidem num. 3. 483

In impetratione debet fieri mentio de quolibet beneficio obtento quantumuis modico, niſi obtentum antea fuerit reſignatum, & reſignatio habuerit effectum, vel niſi de obtento per ſententiam ſequuta fuerit priuatio. In Calagurritana Canonicatus. 8. Februarij 1580. n. 1. 2. & 3. 445

Idem iudicatur de eo qui impetrat beneficium ob non publicationem, quod de eo, qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis. In Thelesina Beneficij. 31. Ianuarij 1594. num. 5. 1064

In impetratione, quæ fit à Nuncio Apoſtolico, mentio de menſe fieri debet, quia Nuncij ſignant gratias eo modo, quo facit Papa. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Februar. 1576. n. 8. Deciſ. 285

In impetratione non eſt neceſſaria mentio ſententiæ notoriè iniuſtæ. In Auximana Molendini. 21. April. 1586. n. 4. 734

An clauſula, Motu proprio tollat effectum impetrationis, qui eſt, vt impetrans ſubreptitiè vel obreptitiè nullitatem ex cauſa ſubreptionis allegare poſſit. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martij 1578. n. 1. & 13. 356

Clauſula Motu proprio tollit impetrationem & omnes eius effectus, qui ex impetratione oriri poſſunt. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iunij 1578. n. 4. 365

Appellatione impetrationis in materia fauorabili venit etiam gratia Motu proprio conceſſa. ibid. n. 8. 365

Vt intret regula de non impetrando &c. ſufficit ſola ſupplicatio datata, licèt non regiſtrata. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. num. 1. 975

De regula de non impetrando &c. vide in verb. Regula de non impetrando &c.

De impetratione beneficij, vide in verb. Beneficium.

IMPLEMENTVM eſt plenè probandum, quando agitur de implemento conditionis. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n. 8. 952

Onus probandi non implementum ſpectat ad agentem, qui in eo ſe fundat In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Ianuarij 1601. num. 3. 1336

Ex lapſu temporis omnia præſumũtur adimpleta, maximè concurrente obſeruantia. ibid. num. 2. 1336

Quod poſt conceſſionem venit implendum, non eſt conditio vel modus, & eius defectus non vitiat, ſed eſt agendum ad implementum. ibid. num. 1. 1336

Iuramentum in tutore per verba æquipollentia impleri poteſt, & quæ ſint verba æquipollentia. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 1. 616

An & quando ſufficiat implementum per æquipollens. In Romana non Adimplementi. 17. Nouemb. 1597. n. 2. 1243

Exceptio non implementi non prodeſt ad effectum reſolutionis contractus, ſed ſolum ne eius occaſione quis moleſtetur. ibid. num. 1. 1243

Exceptio non implementi obſtat agenti, ceſſante tamen dolo datur moræ purgatio. In Romana Domus de Manilijs. 19. Nouemb. 1582. num. 1. 591

Quando non fuit adimpletum pro maiori parte, indiſtinctè admittitur purgatio moræ. ibid. num. 12. 591

Contractus nominatus non reſcinditur ob non implementum; quod procedit quando imple-

plementum non reſpicit cauſam finalem contractus. ibid. n. 8. & 10. Deciſ. 591

Ex non implemento, ex quo nullum commodum ſentitur, non poteſt colligi machinatio ad decipiendum. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ianuar. 1594. n. 7. 1059

Qui propter moram in non adimplendo cecidit ab omni commodo contractus, non poteſt agere ex diſpoſitione l. ſi quis maior. C. de tranſact. ſi de tali mora fuerit in actis oppoſitum; ſecus eſt ſi pendente iudicio ſuperueniat implementum, etiam quòd fuerit proteſtatum. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 1. & 4. 577

Nullitas non implementi non tollit actionem, ſed impedit tantum illius exercitium, donec implementum ſuperueniat, & interim tenet iudicium, quod poſtea reconualeſcit. ibidem num. 2. 577

Vt quis conſequatur actionem vel exceptionem ex contractu, debet ante omnia docere pro parte ſua de adimplemento, maximè ſi aliter quis non erat contracturus. In Romana Duorummillium. 19. Martij 1574. num. 2. 225

Ad incurrendam pœnam ob non ad implementum promiſſorum in contractu, requiritur mora, ſecus eſt quando agitur de lucro captando. ibid. n. 5. 225

Quis non debet lucrum conſequi ex contractu, in quo vigore pacti reſolutiui promiſſa non adimpleuit, non obſtante excuſatione. ibidem n. 1. 4. & 6. 225

Non eſt veriſimile, quòd quis voluerit implere pro parte ſua ante implementum alterius partis iuxta pacta inita. In Romana Caſalis. 1. Martij 1574. n. 3. 221
& in eadem. 18. Decembris 1573. num. 4. 209

In contractu nominato non eſt locus pœnitentia ob inobſeruantiam, ſed agitur ad implementum vel ad intereſſe; maximè quando contractus fuit perfectus per traditionem rei vendita. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. num. 1. 1275

Quis non poteſt excipere de contractu niſi docto de implemento ex parte ſua. In Romana Domus, ſeu Nullitatis Concordia. 5. Iunij 1595. num. 4. 1133

Non poteſt quis ſe iuuare eo inſtrumento, quod pro parte ſua non adimpleuit. In Romana Societatis ſcutorum 100. 9. Iulij 1584. num. 2. 673

A contractu nominato recedere non licet ob non implementum, ſed datur actio ad illud, niſi interueniat actus retro ſimilis. ibidem num. 1. 1133

Emptor vt re tradita poſſit agere ad ſolutionem pretij, ſi venditor factum praeciſè praſtare non poteſt, ſufficit adimplere per aquipollens, itaut emptor reddatur ſecurus. In d. Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Aprilis 1598. num. 2. 1275

Bona debent tradi à venditore libera, & ſi non ſunt ſic tradita, venditori agenti ad pretiũ obſtat exceptio non implementi. In Interamnen. Dotium. 14. Maij 1601. n. 2. 1388

Non implementum opponi poteſt tertio agente. In Romana Releuationis Indemnitatis. 27. Octob. 1603. n. 7. Deciſ. 1477

Tempus non currit niſi à die adimplementi in his qua habent annexum onus adimplendi, niſi impedimentum praſtitum fuerit adimplemento. In Bononien. Vigintimillium. 12. Decemb. 1571. n. 1. 149

Sententia condemnans aliquem ob non implementum, quod in arbitrio condemnati erat, non ſolum dicitur iniuſta, ſed eſt nulla. In Romana Carlotta. 24. Octobris. 1583. num. 2. 641

IMPVGNATIO *in qua quis ſuccubuit non ſuffragatur. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouemb. 1585. n. 3.* 709

Quod fit de communi conſenſu non operatur concordia vel actus impugnationem. In d. Burgen. Iuriſdictionis. 18. Aprilis 1586. num. 4. 733

Non poteſt quis niti actu per eum impugnato, quando in impugnatione obtinuit. In Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. n. 5. 620

Quando ſuper actu inpugnato poſſit quis ſe fundare. In Mediolanen. Hareditatis. 18. Maij 1598. n. 5. 1282
& in Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. num. 2. 738

Non poteſt quis illud impugnare, ex quo ius ſuum deduxit. In Aretina Commenda. 9. Iulij 1586. n. 1. 750

Quis non eſt prohibitus ſe iuuare ex actu etiã impugnato, quando non fuit pronunciatũ pro impugnatione; ſecus eſt ſi impugnatio aliquo modo fuit habita pro bona & vera. In Toletana Parochialis. 24. Februar. 1592. num. 6. 974

Ab impugnatione poteſt quis deſiſtere, niſi impugnatio ſit ſortita effectum. In Bononien. Vigintimillium. 9. Iunij 1572. n. 2. 169

Quis non poteſt ſe iuuare titulo poſſeſſionis decennalis ſui authoris, quando eius titulum impugnauit. d. Toletan. 24 Febr. 1592. n. 5. 974

Impugnatio teſtamenti, quando quis ab ea deſiſtit, non praiudicat. In Romana Domus. 27. Octob. 1586. n. 1. 753

Impugnatio inſtrumenti excuſat à negligentia non ſoluendi debitum. In Ariminen. Fructus Dotis. 21. Iunij 1591. n. 4. 958

INCAPACITAS *adminiſtratoris eſt legitima cauſa petendi à Papa mutationem diſpoſitionis, vt in Fratribus Minoribus de Obſeruantia. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. n. 5.* 838

Non poteſt impetrãs dare de incapacitate aduerſarij, non iuſtificata prius gratia ſua, niſi docuerit de aliquo ſuo intereſſe. In Calciaten. Canonicatus & prabenda. 5. Maij 1589. n. 5. 870

Suſpenſus à diuinis non impeditur quominus poſſit prouiſionem facere, niſi verba ſuſpenſionis ſint talia, quæ inducant omnimodam incapacitatem. ibid. n. 2. Deciſ. 870

Clericus ſæcularis eſt incapax beneficij regularis, & è contra. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 4. 1305

INCERTITVDO *totalis tam ratione quotæ quàm ratione loci facit venditionem conditionalem. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 3.* 264

Legatum pauperibus factum in genere propter incertitudinem non redditur nullum, cum ſufficiat legatum eſſe de certa ſumma & non de certo corpore. In Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577. n. 4. 317

Incertitudo eadem, quæ impedit, ne actor obtineat in actione, impedit ne reus obtineat in exceptione. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. n. 7. 404

Scriptura propter incertitudinem non probat. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris 1594. num. 3. 1088

Vbi vnum tantum adeſt corpus rei, licèt incertitudo poſſit eſſe reſpectu nominis, tamen reſpectu corporis nulla incertitudo adeſſe poteſt. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. num. 3. 462

INCOMPATIBILITAS *ſecundi contractus cum priore vbi concurrit, tunc cenſetur facta nouatio, etiam ſi id expreſſè actum nõ fuerit. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ian. 1594. num. 2.* 1063

In vna quaque diſpoſitione ſemper cenſetur præſeruatum ius tertij, quod procedit in ijs in quibus datur compatibilitas, ſecus eſt in incompatibilibus. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 19. & 20. 1410

In incompatibilibus electa vna via ceſſat altera. In Senogallien. Prædij. 27. Ianuarij 1595. n. 4. 1114

Incompatibilitas gratiarum manifeſtè declarat defectum intentionis. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. n. 10. 398

Beneficium obtentum non facit incompatibilitatem reſpectu adeptionis, ſed tantum reſpectu retentionis iuxta reſolutionem Sacræ Congregationis Concilij. In Cæſarauguſtana Capellania. 16. Martij 1587. n. 2. 774

In incompatibilibus per adeptionem ſecundi vacat primum. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 5. 483

In impetratione beneficij etiam in incompatibilibus, non ſufficit mentio de obtentis in genere, ſed eorum etiam qualitates exprimi debent; quod intelligitur procedere quoties qualitas incompatibilitatis nõ ſit talis, quæ potuiſſet Papam retrahere à concedendo ſecundum beneficium. ibid. n. 4. & 6. 483

Qualitas incompatibilitatis beneficij, quòd ſit ſub eodem tecto, non eſt cautum, quòd de iure exprimi debeat, nec eſt qualitas, quæ retrahat vel facilitet ad concedendum ſecundum beneficium, ſecus eſt in qualitate incompatibilitatis propter curam. ibid. n. 7. 483

Per aſſequutionem ſecundi incompatibilis vacat primum beneficium. In Zamoren. Canonicatus de Toro. 12. Ianuarij 1598. num. 3. Deciſ. 1256

Ad effectum vt per aſſequutionem beneficij incompatibilis vacet primũ, requiritur perceptio fructuum ſecundi ex æquitate, ne interim beneficiatus cogatur mendicare; vel quòd cõcurrat adminiſtratio bonorum Eccleſiæ vel maioris partis ipſorum. In Placentina Portionis. vlt. Maij 1591. n. 1. 953

Ad effectum vt per aſſequutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet Canonicatus, ſtallus in choro & vox in Capitulo non habetur pro fructu Canonicatus. ibid. n. 2. 953

Aſſequuta poſſeſſione ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum, nec poteſt dimitti ſecundum; ſecus eſt, ſi ante aſſequutionem fructuum ſecundi fuerit mota lis, quæ impedit vacationem primi. ibid. n. 3. 953

Lis mota in aſſequendo poſſeſſionem ſecundi beneficij incompatibilis excludit vacationem primi ob aſſequutionem ſecundi. ibid. n. 4. 953

Incompatibilitas propter reſidentiam non facit titulorum incompatibilitatem, ſed reſpectu tantum fructuum. In Calagurritana de Amarita. 25. Octob. 1577. n. 2. 348

Archipresbyteratus cum ſit dignitas, etiam ſine præbenda eſt incompatibilis ſub eodem tecto cum Canonicatu. In Lucana Beneficiorum. 4. Nouemb. 1579. n. 2. 420

& diſpenſatio de eo retinendo cum Canonicatu non facta mentione de præbenda illius dicitur ſubreptitia, ſi præbendæ ſint incompatibiles, an autem ſuſtineatur ex clauſula etiam quòd ſit beneficiatus. ibid. n. 1. 4. & 5. 420

INCONTINENTI *an dicatur res fieri vel ex interuallo ad inducendam correſpectiuitatem, pendet à iudicis arbitrio. In Placentina Bonorum. 13. April. 1584. n. 7.* 660

IN INCORPORALIBVS, *in quibus ſola patientia requiritur, ſufficit verbalis paritio. In Burgen. Iuriſdictionis. 29. Octobris 1586. num. 1.* 754

In incorporalibus ex denegatione ſolutionis amittitur poſſeſſio. In Bencuentana Decimarum. 23. Ianuar. 1602. n. 4. 1417

Pro acquirenda poſſeſſione in incorporalibus ſufficit vnicus actus; maximè ſi non agitur ad effectum iuris acquirendi ſed iuris conſeruandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. n. 4. 339

& in Iſpalen. Iuris Expendendi. 21. Octobris 1580. n. 1. 476

In incorporalibus non acquiritur poſſeſſio non data ſcientia. In Carthaginen. Iuris Subſcribendi. 3. Iunij 1602. n. 2. 1437

In incorporalibus poſſeſſio ita inhæret poſſeſſori, vt alius eo ignorante auferre non poſſit. In Reatina Beneficij Sancti Angeli. 17. Iunij 1577. n. 8. 337

In

In incorporalibus ex vnica ſolutione acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 1. Deciſ. 436

In iuribus incorporalibus ſubſtantia poſſeſſionis conſiſtit in patientia domini. ibidem num. 3. 436

In iuribus incorporalibus datur vtrunque remedium tam retinendæ quàm redintegrandæ. In Lucana Penſionis. 5. Decemb. 1575. n. 1. 277

Pro iuribus etiam incorporalibus datur manutentio. In d. Lucana Penſionis. 14. Maÿ 1576. n. 9. 299

INDAGO altior quando in re dicatur requiri. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuarÿ 1573. num. 6. 183

Quæ ſolam requirunt iuris diſpoſitionem non faciunt, quòd res dicatur requirere altiorem indaginem. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. n. 4. 430

Exceptio oriens ex ventre pacti admittitur in quocunque iudicio, etiam quòd requirat altiorem indaginem. ibid. n. 5. 430

INDEFINITA æquipollet vniuerſali diſtributiuè non collectiuè. In Vrbeuetana Caſtri Seppÿ. 19. Iunÿ 1579. num. 7. 409

In materia probatoria indefinita non æquipollet vniuerſali. In Gerunden. Anniuerſariorum. 12. Decemb. 1580. n. 1. 490

In confeſſione an indefinita æquipolleat vniuerſali. In Romana Turris Bubalariæ. 10. Nouemb. 1581. n. 1. 544

In teſte an indefinita æquipolleat vniuerſali. In Toletana Matrimonÿ. 27. Octob. 1589. num. 22. 893

In contractibus indefinita æquipollet vniuerſali. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ianuarÿ 1593. n. 2. 1008

INDEMNITATIS promiſſio quid operetur. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. n. 6. 559

Promiſſio indemnitatis ex ſua natura habet hoc, quòd debeat apparere de damno, & quòd à principali debitore ſatisfieri non poſſit. In Romana Dobanæ Salis. 10. Decemb. 1582. num. 2. 593

Fideiuſſor indemnitatis dicitur obligatus ſub conditione & non tenetur, niſi conſtet de damno illius, ad cuius fauorem tenetur, paſſo ſine culpa & facto illius. In Viterbien. Releuationis. 7. Maÿ 1593. n. 2. 1024

Fideiuſſor indemnitatis non in plus obligatur quàm principalis. ibid. n. 4. 1024

Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis non intimatis moleſtÿe dicitur iniuſtum, & venit reuocandum. ibidem num. 1. 1024

De damno paſſo ratione promiſſionis indemnitatis ſatis conſtare dicitur ex pecunÿs ex cauſa talis promiſſionis ad cenſum & ad ſocietatem acceptis, vel ex re propria vendita. In d. Romana Dobanæ Salis. 10. Decemb. 1582. n. 3. Deciſ. 593

INDIVIDVVM quatuor modis dici poteſt. In Romana Turris Bubalariæ. 15. Ianuar. 1571. num. 2. 125

Quando pars contractus affert eandem vtilitatem, quam affert totus, non habetur ratio indiuiduitatis ipſius. In Romana Societatis ſcutorum 700. 6. Nouembris 1581. num. 3. 543

INFAMIA facti per ſolam accuſationem incurritur. In Veliterna Bonorum. 13. Feb. 1579. num. 2. 393

INFAMATIO duplex, altera ſimplex quæ ſufficit ad inquirendum tantum, altera qualificata, quæ ſufficit etiam ad condemnandum. In d. Veliterna Bonorum. 13. Februar. 1579. n. 6. 393

Bulla loquens de infamatis de homicidio non debet intelligi de ſola diffamatione, quæ ſufficit ad inquirendum, ſed de diffamatione, quæ ſufficiat ad condemnandum. ibid. n. 7. 393

De infamatione vid. in verb. Diffamatio.

INFANS apud quem educari debeat eſt Iudici arbitrarium. In Spoletana Legitimæ. 10. Iuny 1596. n. 4. 1194

& in Romana Educationis. 15. Maÿ 1600. num. 3. 1357

& 25. Iunÿ 1600. n. 1. 1375

Expoſitio infantis ad hoſpitale repugnat legitimæ filiationi. In Romana Hæreditatis. 1. Iuny 1594. n. 3. 1081

Infanti acquiritur dominium ſtipulatione notarÿ, quando adeſt conſtitutum vel precarium, & an requiratur Prætoris auctoritas. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunÿ 1580. num. 8. & 9. 472

INFERIOR non poteſt ſe ingerere in actu, in quo Papa appoſuit manum, quod eſt verum, vbi Papa vlterius proceſsit reſeruando vel annullando. In Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iunÿ 1581. n. 1. 580

Inferiores etiam ab Epiſcopo veniunt appellatione Ordinariorum in materia eis adaptabili, & qui habent iuriſdictionem tam à lege quàm ab æquipollentibus. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 3. 417

& in ead. 9. Maÿ 1580. n. 1. & 8. 459

Inferiores collatores veniũt appellatione Ordinariorum. In Colimbrien. Canonicatus. 4. Iuly 1601. n. 5. 1402

Capitulum in materia collationis canonicatuum & præbendarum non venit appellatione inferioris collatoris. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martÿ 1592. n. 10. 980

Inferior Epiſcopo regulariter non poteſt deputare Vicarium ad tempus, nec valet conſuetudo in contrarium. In Iſpalen. Iuris nominandi. 10. Octob. 1583. n. 2. 639

INHABILITAS teſtis de tempore examinis eſt reſpicienda, ſicut etiam habilitas, quod tamen procedit, vbi agitur de approbatione partis. In Romana Prælationis. 4. Maÿ 1576. n. 10. 295

Examen teſtis prius factum nõ deſtruitur per inhabilitatem teſtis ſuperuenientem, & è contra. ibid. n. 11. Deciſ. 295

Papa ſcienter gratiam faciens inhabili cenſetur eum eo diſpenſare. In Romana Penſionis. 3. Iuny 1583. n. 8. 625

Inuerisimile eſt, quòd qui habitus fuit ab examinatoribus pro habili ad beneficia curata, & ante præſentationem & poſt, medio tempore fuerit inhabilis ad beneficium ſimplex. In Mediolanen. Beneficy. 9. Decembris 1591. num. 8. 968

Illitteratura cauſat inhabilitatem clerici ad beneficium obtinendum. ibid. n. 7. 968

Relatio examinatoris, quòd quis ſit inhabilis, qui prius fuit habitus pro habili, dicitur ſuſpecta. ibid. n. 9. 968

INHIBITIO ſiue iuſta ſiue iniuſta ſemper eſt timenda. In Mediolanen. Matrimony. 20. Februar. 1584. n. 2. 654

quod tamen procedit, quando nulla adeſt obligatio Cameralis, vel ſi adſit, non ſit clarum an liget iudicem; ſecus eſt ſi ſit clara, cuius vigore intrent facultates Auditoris Cameræ. In Iſpalen. Attentatorum. 24. Maÿ 1568. n. 1. 53

Inhibitio emanata cum clauſula ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarũ non cauſat attentata. In Tarraconen. Villæ de Reus. 8. Febr. 1593. n. 2. 1013

Inhibitio non cauſat attentata circa ea, in quibus non eſt lis. In d. Tarraconen. Villæ de Reus. 4. Decemb. 1592. n. 4. 1003

Per inhibitionem iuxta formam commiſsionis habentis clauſulam ſine præiudicio exequutionis litterarum Apoſtolicarum, non prohibetur capi poſſeſſio etiam propria auctoritate. ibid. num. 2. 1003

Inhibitio præſumitur ſuperueniſſe poſt actum pro eius validitate. In Romana Domus. 13. Februar. 1595. n. 1. 1115

Excommunicatus, qui attentauit contra formam inhibitionis Rotalis non abſoluitur, niſi purgatis prius attentatis. In Aquinaten. Beneficy. 11. Decemb. 1579. n. 2. 432

Exequutio facta poſt inhibitionem eſt attentata, & reuocari debet, ſi non eſt facta vigore obligationis Cameralis propter priuilegium Auditoris Cameræ. In Romana Hæreditatis. 19. Decemb. 1578. n. 1. 385

Geſta poſt inhibitionem non ſunt attentata, ſi inhibitio non fuit actualiter præſentata & exequutioni mandata, etiam data ſcientia decreti & relaxationis inhibitionis. In Meſſanen. Study. 22. Octobris 1593. n. 1. & 3. 1046

Inhibitio non eſt moderanda, vbi iam cœptum fuit cognoſci in cauſa, ſuper qua fuit inhibitum. In Cæſaraugustana Iuris eligendi. 28. Nouemb. 1567. n. 1. 26

Inhibitiones in cauſa matrimonÿ emanatæ moderari non debent, niſi cauſa à iudice ſæculari ad eccleſiaſticum prius tranſmiſſa iuxta formam c. lator. qui fil. ſint legit. In Cathanien. Legitimitatis. 18. Decembris 1589. num. 1. Deciſ. 903

Inhibitio habet vim nunciationis noui operis, ſi ſit ſpecialis de non ædificando. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 10. Octob. 1588. num. 3. & 5. 834

INIMICITIA capitalis dicitur oriri ex lite ſuper omnibus bonis vel magna quantitate, aut ſuper re notabili. In Parmen. Status. 16. Maÿ 1594. n. 5. 1076

Teſtis inimicus repellitur, nec attenditur, an cauſa inimicitiæ ſit iuſta vel iniuſta. ibid. num. 4. 1076

& in ead. 14. Martÿ 1594. n. 2. 1069

Teſtis dicitur inimicus, qui ſe examinauit in cauſa criminali in Officio Sanctæ Inquiſitionis contra eundem, nec fidem meretur. In Imolen. Capellaniarum. 26. Iuny 1600. num. 4. 1376

INIVSTITIA notoria æquipollet nullitati. In Gadicen. Statutorum. 19. Decembris 1580. num. 2. 493

& facit quòd ſententia non tranſit in iudicatum. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouemb. 1585. n. 1. 711

De iniuſtitia ſententiæ vid. in verb. Sẽtentia.

De notoria iniuſtitia conſtare non poteſt, vbi acta fuerunt amiſſa. In Salamãtina Iuriſdictionis. 1. Iuly 1577. n. 2. 344

Suprema Tribunalia nunquam exequuntur ſententias, de quarum iniuſtitia ex actis conſtat. ibid. n. 1. 344

Suprema Tribunalia ſemper ſolent ſententias reuocare, vbi ex actis de iniuſtitia conſtat. In Auximana Dotis. 14. Mart. 1575. n. 3. 251

Dans de notoria iniuſtitia debet eam euidentiſſimè probare, & talis iniuſtitia debet ex actis concludenter patere. In Firmana Bonorum. 29. April. 1583. n. 8. 616

Ad tollendam notorietatem iniuſtitiæ ſufficit qualiſqualis offuſcatio. ibid. n. 9. 616

Iniuſtitia licèt non notoria eſt ſufficiens cauſa reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 14. Marty 1575. n. 2. 251

Vbi Iudex incipit de iniuſtitia mandati ſuſpicari ſuperſedere debet in exequutione. In Peruſina Exequutionis. 20. Nouembris 1579. num. 3. 425

INOBSERVANTIA eſt probanda ab eo qui illam allegat. In Rauennaten. Bonorum. 21. Maÿ 1568. in princ. 58

Caſus dubius an contineatur in concordia, excuſat ab inobſeruantia concordiæ. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maÿ 1586. n. 14. 738

Probatio inobſeruantiæ pertinet ad eum, qui contra ſe habet iuris præſumptiones. ibid. num. 5. 738

INQVILINVS è poſſeſſione eiectus, ſi ſtatim reincolatus ſit, præſumitur voluiſſe poſſeſſionem ſuam recuperare, & non domini poſſeſſionem per calumniam interuertere. In Spoletana Domus. 31. Ianuar. 1581. n. 6. 498

Eiectio inquilinorum nõ refert quòd ſit facta à facie loci, ſed ſuffieit, quòd diffieilis ſit reditus ad poſſeſſionem. ibid. nu. 5. Deeiſ. 498

Eiectio inquilinorum eum bonis dicitur ſuper bonis fictè facta à facie loei, cum ſuper illis non reſideat ciuilis poſſeſſio, quæ eſt penes dominum ſed tantum naturalis, quæ eſt coloni vel inquilini. ibid. n. 4. 498

Per eiectionem inquilinorum non amittitur poſſeſſio, niſi eiecta familia & bonis. ibidem num. 2. 498

Inquilini non dieitur ſufficienter eiecti, quãdo per multos dies poſt eiectionem in poſſeſſione perſeuerarunt. In d. Spoletana Domus. 29. Ianuar. 1582. nu. 1. 556

Expulſio inquilini quo eaſu non ſit neceſſaria ad acquirendum poſſeſſionem. In Spoletana Domus. 9. Mart. 1582. nu. 3. 567

INSINVATIO *ex curſu triginta annorum ante litem præſumitur, nam præſumuntur omnes ſolemnitates à iure requiſitæ interueniſſe; maximè ſtante non reclamatione. In Racanaten. Bonorum. 28. Maij 1586. num. 4.* 742

Statutum ſimpliciter loquens de inſinuatione adbibinda non trahitur ad donationes & contractus, in quibus adeſt iuramentum. In Romana Donationis. 13. Iunij 1586. num. 6. 746

Donatio iurata nõ indiget inſinuatione, cum iuramẽtum defectũ inſinuationis suppleat, etiam ſi ſtatutum requirae, quòd donatio inſinuetur, & hoc maximè procedit, quando per donantem fuit ſtatuto renunciatum. ibid. 5. & 7. 746

& ſufficit generalis renunciatio ſtatutorum cum iuramento. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. nu. 15. 472

Generalis renunciatio in donatione, licèt non tollat defectum inſinuationis, quæ per ſtatutum fieri debet intra certum tempus, operatur tamen reſpectu ipſius inſinuationis fiendæ intra certum tempus, ſi de ea nõ fuerit in ſpecie per ſtatutum prouiſum. In Romana Donationis de Cincijs. 9. Iulij 1586. num. 3. 751

Iuramentum ſupplet defectum inſinuationis, quod procedit etiã in inſinuatione per ſtatutum requiſita contra Curt. Iun. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. num. 14. 472

Defectus inſinuationis per iuramentum ſuppletur. In Rauennaten. Donationis. 29. Aprilis 1596. nu. 14. 1184

Ex donatione non inſinuata nullum ius quæritur donatario; ſecus eſt, ſi adſit iuramentum, quod plures defectus ſanare poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. nu. 3. & 5. 801

Cautio de inſinuanda donatione intelligi debet, quatenus opus ſit. In d. Romana Donationiſt. 9. Iulij 1586. nu. 4. 751

In donatione reeiproca, ſi aliquid euincatur, an reſpectu eius quod fuit euictum, ceſſet reeiprocatio, & opus ſit inſinuatione. In Portuen. Bonorum. 29. Maij 1581. num. 1. Decis. 523

Exceptio inſinuationis non factæ non eſt exceptio intentionis & nullitatis ſed facti. In Romana Compromiſſi. 14. Maij 1574. num. 2. 232

De donatione requirẽte inſinuationem ſupple vt ſupra in verb. Donatio.

IN SOLVTVM *data creditori non requirũt ſubbaſtationem, quando dantur bona, quæ minus valent, quàm ſit debitum. In Romana Cenſus. 24. Aprilis 1592. num. 5.* 984

& 14. Decembr. 1592. nu. 1. 1005

Sententia, quæ adiudicauit rem pro quantitate debita, & pro concurrenti quantitate, intelligi debet pro iuſta æſtimatione non autem in ſolutum. ibid. num. 24. Aprilis. num. 2. 984

Accipiens bona in ſolutum facit fructus ſuos. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 29. Maij 1598. nu. 1. 1284

Datio in ſolutum habet vim ſolutionis. In Romana Cenſus. Decembris 1599. num. 2. 1333

Datio in ſolutum facta nulla præcedente ſubbaſtatione, quicquid ſit de iure, poteſt de æquitate ſuſtineri. vt in Romana de Gaddis. 21. April. 1578. num. 1. 358

Forma ſubbaſtationis in datione in ſolutum inuenta fuit ad effectum euitãdi fraudem. ibid. nu. 2. 358

Res de iure potius præſumitur data & acceptata in ſolutum quàm in pignus; maximè ſi creditum ſit proportionatum rei datæ & acceptatæ. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobris. 1574. nu. 2. 242

Venditio facta iuxta æſtimationem faciendam eſt conditionalis, ſi æſtimatio reſpiciat dationem in ſolutum, ſecus ſi refuſionẽ pecuniarum, ſi res pluris valeat. In d. Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 4. & 7. 264

Item quando datio in ſolutum non incipit à nomine deſignante certam ſpeciem & corpus determinatum. vt ibid. nu. 5. 264

Bona pro dote data marito in ſolutum tranſeunt in eius dominium, præſertim ſtante clauſula, ad habendum &c. cum pacto conſtituti & cum pacto de retrouendendo. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decembris 1603. nu. 1. 1480

Bona ſtabilia data in ſolutum marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis dotis pecunia reſtitui debet integrè, nec dos ob euictionem patitur diminutionem. ibidem num. 2. 1480

Euicta res in ſolutum data, non poteſt quis redire

dire ad primam actionem, niſi eam expreſsè reſeruauerit. In Senogallien. Pradij. 27. Ian 1595. n. 3. 1114

INSORDESCENTIA non incurritur niſi per perſeuerantiam in excommunicatione in contemptum clauium, & ad eam inducendam non coniunguntur tempora. In Segobricen. Inſordeſcentia. 5. Iunij 1598. num. 5. 1285

Clericus quando propter inſordeſcentiam beneficio priuari poſſit. In d. Segobricẽ. Inſordeſcentia. 5. Iun. 1598. n. 1. & 3. 1285

Quantum tempus requiratur ad effectum inſordeſcentia ibid. n. 4. 1285

Non eſt veriſimile, quòd Capitulum inſigne voluerit per longum tempus inſordeſcere ſine cauſa, & ob id potius pro eo ſentiẽdum eſt. In Ciuitaten. Fructuum. 25. Februarij 1579. nu. 1. 395

De excommunicatione cum inſordeſcentia vide aliqua in verb. Excommunicatio.

INSTANTIA per ſententiam dicitur finita. In Romana Pecuniaria ſiue Exequutionis rei iudicata. 30. Maij 1588. num. 2. 823

Procurator cõſtitutus ad omnes cauſas & inſtantias cum fideiuſſione domini cum clauſula de rato, dicitur effectus dominus litis & cauſe. ibid. n. 3. 823

Mandatum procuratoris per mortem mandantis expirat, licèt effectus fuerit dominus inſtãtia, ſecus ſi dominus totius litis & cauſa. ibid. n. 1. 823

Procurator dominus litis effectus, quãdo poſſit cauſam proſequi in ſecunda inſtantia, & quando dicatur dominus totius inſtantia vel etiam totius litis. In Toletana Nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. num. 1. 1180

Cauſa in prima inſtantia coram Ordinario non eſt de neceſſitate tractanda, quando fuit allegatus ſuſpectus. In Nicien. Matrimonij. 27. Apr. 1587. n. 6. 781

Inſtantia per iudicem laicum cœpta contra defunctum laicum non tranſit in heredem clericum. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 9. 957

INSTITOR non poteſt dominum obligare extra cauſam, cui reperitur prapoſitus; niſi cum certis circumſtantijs, de quibus in l. fin. de exercitor. In Romana Quinquaquintamillium. 19. Iunij 1595. num. 2. 1139

INSTITVTIO ſicut poteſt eſſe directa & fideicommiſſaria, ita & verificari poteſt modo in inſtitutione modo in ſubſtitutione. In Rauennaten. Hareditatis. 4. Iul. 1586. num. 11. 749

Inſtitutio in re certa trahitur ad totam hereditatem, nullo herede vniuerſali inſtituto. In Peruſina Fideicommiſſi, ſeu Nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. n. 6. 584

Inſtitutio in omnibus bonis mobilibus & immobilibus an dicatur vniuerſalis. In Peruſina Nullitatis Teſtamenti. 27. Maij 1583. nu. 1. Deciſ. 622

In inſtitutione fallax eſt argumentum à mẽte teſtatoris deſumptum, quòd voluerit teſtator ab ordine ſcriptura vt primo loco nominatus dicatur inſtitutus, & ſecundo loco ſubſtitutus. In d. Rauennaten. Hareditatis. 4. Iul. 1586. n. 7. 749

In inſtitutione conditionali ante conditionis implementum non defertur hereditas, & deficiente conditione is cui datur hereditas, non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. ibid. num. 4. 749

In inſtitutione duorum ſub contrarijs conditionibus, ſecundo nominatus non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus ibid. n. 6. 749

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis facẽdo però vita caſta honeſta & vedouile, dicitur conditionalis. ibid. nu. 1. 749

Dictio, perdat, in inſtitutione poteſt propriè & impropriè diuerſis reſpectibus ſumi. ibid. num. 9. 749

Verbum, conſtituo, non poteſt importare inſtitutionem & ſubſtitutionem, vbi adeſt diuerſa ratio euentuum. ibid. n. 10. 749

Verbum inſtituo eſt directum, & non continet niſi vulgarem ſubſtitutionem, niſi adſint verba denotantia tractum ſucceſſiuum. In Bononien. de Felicinis. 8. February 1591. nu. 1. & 7. 934

In inſtitutione facta cum verbis habentibus tractum ſucceſſiuum, verbum, inſtituo, reſpectu primi heredis teſtatoris importat inſtitutionem, reſpectu verò filiorum heredis importat ſubſtitutionem. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 16. 409

Verbum inſtituo eſt directum, & non continet niſi vulgarem ſubſtitutionem, niſi adſint verba denotantia tractum ſucceſſiuum. In Bononien. de Felicinis. 8. Februar. 1591. nu. 1. & 7. 934

In inſtitutione duorum, & eorum filiorum, expectanda eſt mors vtriuſque propter pluralem loquutionem, & ſubſtitutio intelligenda eſt diſtributiuè, vt filij in portione patris ſuccedant. In Vrbeuetana Caſtri Sepij 19. Iun. 1579. n. 5. & 6. 409

Inſtitutio facta per verba directa obliquari nõ poteſt, fallit tamẽ, vt ibid. n. 1. 11. & 12. 409

Inſtitutio, qua continet ſubſtitutionem, intelligenda eſt de vulgari & non de fideicommiſſaria; ſecus eſt, ſi adſint verba habentia tractum temporis, quia tunc intelligenda ſunt etiam de fideicommiſſaria. vt ibid. nu. 3. & 13. 409

Inſtitutio extranei facta in teſtamẽto imperfecto ſimul cum filijs nõ valet, ſed portio relicta extraneo liberis accreſcit. In Peruſina Hareditatis. 26. Nou. 1588. n. 16. 840

Illi in quibus non cadit neceſſitas inſtituẽdi,

Digitized by Google

cenſentur vocati ſimul non ordine ſucceſſiuo; fallit tamen vt In d. Vrbeuetana Caſtri Sepÿ. 19 Iun. 1579. n. 2. & 11. Deciſ. 409

Clauſula, In omnibus autem alÿs bonis &c. in iuſtitutione non tollit vniuerſalitatem iuſtitutionis. In Vrbeuetana Caſtrorum. 1. Iulÿ 1569. n. 2. 83

Iuſtitutio vniuerſalis babet vim particularis diſpoſitionis. Iu Romana Legitima. 9. Decemb. 1598. num. 12. 1303

Iuſtitutio facta ſub conditione, ſi me alimentauerit, valet. In Romaua ſiue Ciuitatis Caſtelli Douationis. 28. Aprilis 1578. uum. 21. 359

Iuſtitutio facta à patre iu eum, qui reuuuciauit, babetur pro diſcenſu paterno in reuunciatione. Iu Romana Hareditatis de Anguſliaria. 16. Iauuar. 1589. u. 7. 850

Inſtitutio facta, vt ex ea quis conſequatur lucrum per viam inſtitutionis, vel ita eſt cõcepta, vt ſublata futura ſubſtitutione, euaneſcat, non valet, quia per indirectum tollitur facultas teſtandi, ſecuudum receptiſſimam Doctorum ſeutentiam. d. Romaua ſiue Ciuitatis Caſtelli. 28. Apr. 1578. u. 17. 359

Inſtitutio poteſt dici captatoria, ſi extranea perſona ſit in conditioue poſita. ibid. num. 16. 359

Iuſtitutio dicitur captatoria ex eo, quòd eſt deceptoria, ſecuudum autiquiorum Doctorum interpretationem. ibidem num. 3. & 19. 359

Iuſtitutio dicitur captatoria, qua in alterius voluntatis arbitrium confertur, vel in euentum futura diſpoſitionis, vt exemplo declaratur. ibid. u. 1. & 12. 359

De inſtitutione captatoria vid. aliqua in verb. Captatoria.

Inſtitutiones mutuis affectioutibus facta valent, ſed declaratur eſſe verum, quaudo per eas nulla imponitur neceſſitas boc vel alio modo teſtandi. vt ibid. n. 5. & 22. 359

Inſtitutiones inter fratres facta à mutua affectione proficiſci praſumuntur propter ſanguinis coniunctionem. ibid. u. 6. 359

Conditio reſpiciens futuram iuſtitutionem quando vitiet. ibid. n. 25. 359

Inſtitutio baredum licet inaqualis facta à patre in teſtamento teuet. Iu Romana Legitima. 16. Octob. 1581. n. 1. 539

Ex baredis inſtitutione facta iu teſtamento nõ cenſentur reuocata donationes. Iu Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. uum. 8. 427

Inſtitutio filÿ facta in legitima tantum, valet. ibid. u. 2. 539

Inſtitutio matris quando dicatur facta ad commodum filÿ. In Aueniouen. Hareditatis. 29. Nouemb. 1598. n. 2. 1302

De inſtitutione in beneficio vid. iu verb. Iuſpatronatus, & iu verb. Beneficium.

INSTITVTVS *iu omnibus bonis mobilibus & immobilibus an dicatur vniuerſaliter inſtitutus. Iu Peruſina Nullitatis Teſtamenti. 27. Maÿ 1583. n. 1. Deciſ.* 622

Iuſtitutus in re certa dicitur in tota bareditate inſtitutus, nullo barede vniuerſale inſtitutus. In Peruſina Fideicommiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iunÿ 1582. n. 6. 584

Iuſtitutis duobus eorumq; filÿs, expectanda eſt mors vtriuſque propter pluralem loquutiouem, & ſubſtitutio intelligenda eſt diſtributiuè, vt filÿ iu portione patris ſuccedaut. Iu Vrbeuetaua Caſtri Sepÿ. 19. Iun. 1579. num. 5. & 6. 409

Inſtitutis duobus ſub contrarÿs conditionibus ſecundo nominatus non dicitur ſubſtitutus ſed inſtitutus. Iu Rauenuaten. Hareditatis. 4. Iulÿ 1586. u. 6. 749

Vxor bares inſtituta ſub conditione caſtitatis & viduitatis aute bareditatis aditionẽ vel in legati couſequutione cautionem Mutiauam neceſſe dare debet. ibid. n. 3. 749

Mater vocata iu caſu, quo vxor inſtituta ſub conditioue ſi vitam vidualem & caſtam ſeruauerit, eueniente caſu non dicitur ſubſtituta ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cum nominatione vxoris concurrat bareditatis delatio, quia tunc mater dicitur ſubſtituta uou iuſtituta. ibid. u. 5. 749

Mater vnà cum vxore iuſtituta concurrit in bareditate filÿ reſpectu legitima vno & eodem tempore. ibid. u. 8. 749

Iuſtitutus vti filius & uatus de legitimo matrimonio, debet vtrauque qualitatem probare. Iu Romaua Hareditatis. 1. Iunÿ 1594. uum. 1. 1081

INSTRVMENTVM *quaudo dicatur eſſe in forma probanti. In Bononien. Domus. 4. Iulÿ 1597. u.* 1236

Iuſtrumentum antiquiſſimum dicitur in forma probauti, uec indiget recoguitione. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 20. Maÿ 1574. num. 1. 1077

Iuſtrumeutum antiquum iunctis adminiculis fidem facit ſine recoguitione. Iu Rauennaten. Vallium. 6. April. 1579. n. 5. 400

Inſtrumenta, qua uou excedunt metam centũ annorum aute litem motam, nou dicuntur eſſe de antiquo. In d. Rauennaten. Vallium. 16. Februar. 1579. u. 1. 394

Inſtrumentum antiquum exemplatum & trauſumptatum, ne propter vetuſtatem pereat, facit fidẽ, ac ſi eſſet origiuale, ſi exemplatio facta fuerit auctoritate iudicis. In Vlixbonen. Prioratus. 27. Martÿ 1602. uum. 1. 1428

Exemplatio iuſtrumenti facta de auctoritate & mandato Ordiuarÿ, de cuius intereſſe & praiudicio agitur, dicitur legitima. ibidem num. 2. 1428

Tranſumptum iuſtrumenti probat cum adminiculis & obſeruantia. In Cremonen. Beneficÿ. 5. Iunÿ 1596. n. 2. 1198

Non eſt inconueniens, quòd vnum iuſtrumentum declaretur per aliud magis ſpecificum.

Exi-

Exina Bonorum. 6. Iunij 1572. n. 2. Deciſ. 267
Enunciatiua inſtrumentorum antiquæ probant. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuar. 1594. n. 4. 1061
& in Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. num. 1. 533
Enunciatiua plurium inſtrumentorum in antiquis probant etiam in præiudicium tertij. In Lucana Beneficiorum. 22. Iunij 1580. num. 1. 474
Inſtrumentis ſtatur magis quàm teſtibus. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iunij 1577. num. 7. 339
præſertim quando teſtes non deponunt de cauſa ſcientiæ concludenter. In Imolen. Capellaniarum. 26. Iunij 1600. n. 3. 1376
Plus fidei adhibetur teſtibus antiquis & inſtrumentis quàm modernis de auditu tantum deponentibus, maximè in controuerſia antiqua. In Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. num. 2. 533
Inſtrumentum dicitur probatio probata. In Romana Nullitatis Contractus. 5. Iunij 1595. num. 2. 1134
Inſtrumentum publicum facit probationem probatam. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 26. Octob. 1601. n. 1. 1406
Inſtrumentum publicum obligationis Cameralis dicitur continere probationem probatam, & exequi debet. In Romana Pecuniaria. 28. April. 1586. n. 1. 376
Pro inſtrumento præſumitur, & quòd in eo contenta ſint vera. In Ariminen. Caſtrorum. 8 Martij 1591. n. 9. 940
Interpretatio fieri debet, vt inſtrumentum nõ contineat repugnantiam. In Fauentina Bonorum. 27. April. 1575. n. 1. 255
Inſtrumentum reduci debet ad concordiam, quo commodius fieri poteſt, ne contineat repugnantiam. In Romana Viridarij. 1. Februar. 1572. n. 1. 157
Inſtrumentum, quod continet tantum confeſſionem quandam, non probat. In Corduben. Redecimarum. 23. Iunij 1597. n. 1. 1234
Confeſſio relationem habens ad inſtrumenta non obſtat, ſi inſtrumenta non obtient. In Fauentina Bonorum. 20. Februar. 1581. num. 1. 501
Relatio ad inſtrumentum non attenditur in his, quæ directo contrariantur narratis. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 27. Iunij 1597. num. 3. 1235
Relatio ad inſtrumentum probat ſcientiam contentorum in eo. In Romana Domus Sanctæ Mariæ in Via Lata. 2. Aprilis 1604. num. 4. 1496
Quando teſtis deponens ſe refert ad inſtrumentum, non dicitur depoſitio ſimplex, ſed relatiua, & ſtatur inſtrumento. In Bergomen. Hæreditatis. 3. Iulij 1570. n. 1. 111
Non poteſt quis ſe iuuare eo inſtrumento, quod pro parte ſua non adimpleuit. In Romana Societatis Scutorum centum. 9. Iulij 1584. num. 2. Deciſ. 673
Iurans ſeruare omnia contenta in inſtrumenta, ob inobſeruantiam & contrauentionem incidit in pœnas l. ſi quis maior. C. de tranſaction. In Romana Caſalis Mareliani. 16. Maij 1588. n. 1. 814
Agens ad reſciſſionem inſtrumenti iurati debet cõcludenter probare ſuam intentionem, aliàs probatio dubia non releuat; maximè ſi inſtrumentum habeat primordium veritatis. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Martij 1591. n. 1. & 8. 940
Inſtrumentum ſeu ſcriptura publica non poteſt dici ſuſpecta, ex quo cuſtodiatur in loco ſeu terra ſubiecta ei, ad quem talis ſcriptura pertinet, niſi locus ſit de ſui natura ſuſpectus. In Parmen. Status. 2. Aprilis 1590. num. 1. 917
Locus in inſtrumento ſeu ſcriptura publica eſt vna ex perfectionibus, quæ in inſtrumentis requiruntur. In Parmen. Status. 24. Maij 1591. n. 2. 949
Inſtrumentum carens clauſula, Actum, dicitur imperfectum, cum non conſtet fuiſſe à partibus rogatum notarium; Idem eſt, ſi in eo non adſit locus. ibid. n. 1. 949
Clauſula, Actum, per alium notarium appoſita in inſtrumento, qui de eo non fuit rogatus, auget ſuſpicionem falſitatis. ibidem num. 3. & 8. 949
Inſtrumentum carens clauſula, Actum, non poteſt capere robur à filcia, in qua adſint aliæ ſcripturæ informes, quæ nunquam fuerunt rogatæ. ibid. n. 4. 949
Deficiente clauſula Actum, in inſtrumento, deficit ſtipulatio. ibid. n. 7. 949
Aduitio clauſula, Actum, in inſtrumento manu diuerſa, magnam arguit falſitatis ſuſpicionem. ibid. n. 8. 949
Inſtrumentum in filcia prothocolli carens clauſula, Actum & teſtibus, non dicitur authenticum; fallit ſi inſtrumentum huiuſmodi continuatum ſit cum alijs ſcripturis habentibus dictam clauſulam, Actum & teſtes, & habeat relationem ad eas, tunc enim dicta clauſula, Actum & teſtes cenſentur in illa repetiti. In d. Parmen. Status. 26. Iunij 1589. n. 1. 881
Inſtrumentum ſeu ſcriptura in prothocollo non ſubſcripta, & carens ſigno impugnari non poteſt tanquam non authenticum, ſi habeat clauſulam Actum. ibid. n. 9. 881
De filcia inſtrumentorum vel ſcripturarum quæ habetur pro prothocollo, idem iudicatur, quod de prothocollo. ibid. n. 2. 881
Inſtrumentum ſeu ſcriptura in prothocollo notarij reperta, ſcripta manu aliena non dicitur authentica; ſecus eſt, ſi in margine ſit ſcriptum, manu eiuſdem notarij, de voluntate mea. ibidem num. 3. 881
Singula inſtrumenta notarij in prothocollo non habentia ſubſcriptionem & ſignum nota-

Google

notarij, ſi tamen alia requiſita habeant inſtrumentorum perfectionem concernentia expleri poſſunt, cum in prothocollo non requiratur ſubſcriptio & ſignum. In d. Parmen. Status. 7. Februarij 1590. n. 3. & 6. Deciſ. 909

Inſtrumenta reperta in prothocollo de neceſſitate ad illorum perfectionem non requirunt omnia, quæ in inſtrumentis publicis requiruntur contra Purpurat. & alios qui dicunt hanc opinionem tenentes loqui communem opin. ibid. n. 4. 909

Pro habendis inſtrumentis repertis in filcia abſq. ſigno & ſubſcriptione notarij pro authenticis potiſſimum attenditur conſuetudo regionis & notarij. ibid. n. 5. 909

Conſ. Alex. 153. nu. 8. vol. 2. quomodo intelligatur circa inſtrumentum vel ſcripturam non habentem ſubſcriptionem notarij non exiſtentem in filcia, quæ habeat vim prothocolli. ibid. n. 1. 909

Inſtrumenta ſeu ſcriptura notarij exiſtentes in filcia, quæ habet rubricellam, licèt ſint folia volantia, perinde habentur, ac ſi eſſent ſimul compacta, maximè vbi ex conſuetudine filcia habetur pro prothocollo ibidem. nu. 2. 10. & 13. 909

Inſtrumentum ſeu ſcriptura vna vel plures imperfecta reperta in prothocollo notarij non derogant fidem cæteris perfectis ratione loci, qui deſtinatus eſt pro ſcripturis & inſtrumentis veris, ſed potius ſumunt robur à loco. ibid. nu. 8. 909

Inſtrumento reperto in folio volanti extra prothocollum ſiue filciam fides non eſt adhibenda, ſi caret ſubſcriptione & ſigno notarij, nec poteſt redigi in publicam formã, niſi aliquod robur ſumat à loco, prout ſi reperiatur in Archiuio authentico, ſi verò illius nota ſit in prothocollo, tunc ſumit robur ab eodem prothocollo. ibidem. num. 12. 909

Ex verbis inſtrumenti, & ſic promittendo iurauerunt ad Sancta Dei Euangelia manibus eorum corporaliter tactis, vltra clauſulam, Actum & teſtes, probatur rogitus notarij, licèt deficiat ſubſcriptio & ſignum. ibid. nu. 14. 909

Inſtrumentum ſeu ſcriptura carens ſigno & ſubſcriptione notarij reperta in filcia ex ſe non facit plenam fidem, ſed hoc procedit ſi ſcriptura ſeu inſtrumentũ ſit inter ſcripturas non authenticas; ſecus eſt, ſi habeat clauſulam Actum, quia tunc poteſt redigi in publicam formam. In d. Parmen. Status. 15. Decembris 1589. num. 1. & 3. 902

Clauſula, Actum, denotat ſcripturæ ſeu inſtrumenti perfectionem, & illius publicationem. ibid. nu. 2. 902

Subſcriptio & ſignum notarij ad perfectionem inſtrumenti in prothocollo contenti non requiritur, dummodo in eo adſint alia requiſita, cum poſſit etiam per alium notarium de commiſſione iudicis adhiberi, ſi is qui de eo rogatus fuit, ſit mortuus. ibid. nu. 5. Deciſ. 902

Inſtrumenta ſeu ſcripturæ etiam minus authenticæ reperta in filcia notarij ad effectũ ne reddant locum æquiuocum, ſufficit quòd poſſint reduci in publicam formã, eo modo quo reperiuntur, licèt fortè in iudicio fidẽ non facerent, niſi iudex ita iudicauerit. ibid. nu. 6. 902

Item ſufficit ad hunc effectum, quòd notarius habuerit eas etiam minus authenticas pro talibus, ex quibus poſſint confici inſtrumenta, ſcilicet quòd eas adnotauerit in ſua rubricella. ibid. n. 7. 902

Inſtrumenta ſeu ſcriptura reperta in filcia etiam minus authentica ex aliarum fide ſuppleri debent, ſi in aliquo deficiunt, potius quàm ex eis ſubuerti fides omnium inſtrumentorum in ea filcia contentorum. ibid. nu. 9. 902

Notarius deputatus ad facultatem explendi inſtrumentum non poteſt ſupplere ſubſtantialia, ſi in eo deficiant. d. Parmen. Status. 24. May 1591. nu. 6. 949

Forma ſtatuti circa ſolemnitates inſtrumenti loci, vbi eſt celebratum inſtrumentum, ſeruari debet. Parmen. Status. 26. Iun. 1589. nu. 6. 888

Suſpiciones circa inſtrumenta & ſcripturas publica notariorum non ſunt attendendæ, ſi non ſint releuantes. In d. Parmen. Status. 21. Apr. 1589. nu. 3. 866

Filcia inſtrumentorum non poteſt dici ſuſpecta, ex quo allegentur eſſe tot inſtrumenta, & reperiantur eſſe plura. ibid. nu. 1. 866

Mutatio Indictionis in inſtrumentis, vel caſſatio verborum in iiſdem, poſitis in filcia, non reddunt filciam ſuſpectam in aliis non caſſatis. ibid. nu. 2. 866

Interlineatura & caſſationes in inſtrumẽtis ex cauſa abbreuiaturarum notariorum non ob id reddunt inſtrumenta ſuſpecta, cum hoc eis liceat in ſuis originalibus, dũmodo nihil fuerit caſſatum vel additum, quod re vera aliquod pariat præiudicium. In d. Parmen. Status. 2. Apr. 1590. nu. 2. 917

De inſtrumento exemplato & tranſumptato vid. in verb. Tranſumptum.

In exemplatione inſtrumenti & extractione ex prothocollo, quando non pendet lis, non requiritur partis citatio ſecundum magis communem opin. Bononien. Domus. 4. Iul. 1597. nu. 3. 1236

Hæres notarij an poſſit exemplare inſtrumẽtum. ibid. nu. 2. 1236

Quando non fuit oppoſitum contra extenſionem inſtrumenti, omnes præſumuntur in ea ſolemnitates interueniſſe. ibid. nu. 4. 1236

Apocha priuata quando præferatur inſtrumento publico. vid. in verb. Apocha.

Hares tenetur dare legatario inſtrumentum fundi legati, quãdo originale eſt apud baredem, & baberi aliundè non poteſt, & quãdo teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij. Romana Releuationis indemnitatis. 27. Octobr. 1603. n. 11. & 12. Deciſ. 1477
Cedens non tenetur tradere inſtrumentum ceſſionario, quando originalia ſunt apud Notarium, apud quem baberi poſſunt, cum ſufficiat indicatio. ibid. n. 10. 1477
De inſtrumentis inueſtiturarum. vid. in verb. Inueſtitura.
INTENTIO & effectus potius quàm modus ſunt conſiderandi. Oſcen. Canonicatus. 9. Iun. 1593. n. 3. 1034
Intentio actoris eſt plenè probanda, & ea probata reus exceptionẽ ſuã plenè probare debet, alioquin probatio actoris non confunditur. In Caſarauguſtana Decimarũ. 3. Inn. 1577. n. 2. 332
Fundans intentionem ſuam in diſpoſitione qualificata, qualitatem probare debet. ibid. num. 1. 332
Intentio fundata non eliditur ex poſſeſſione qua non babet titulũ iuſtificatũ. ibid. n. 10. 332
Abſurdum illud dici poteſt, quod eſt contra intentionem agentis. In Romana Compromiſſi. 17. Apr. 1573. n. 19. 201
De defectu intentionis. vid. in verb. Defectus.
INTERDICTVM unde vi datur tantũ ei, cõtra quem vis illata fuit non autem alijs. Vercellen. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. n. 7. 1041
In omnibus interdictis poſſeſſorijs cõdemnatio fit tantum in id, quod intereſt. Fauentina bonorum mobilium. vlt. Febr. 1586. num. 2. 722
In interdicto quorum bonorum non veniunt fructus niſi à die mota litis. Romana Domus de Roſis. 13. Iun. 1572. n. 1. 170
Ad excludendum interdictum quorum bonorum requiritur titulus validus, nec ſufficit inualidus ſeu putatiuus de communi opin. Ceruien. Bonorum. 4. Maij 1575. num. 1. 256
INTERESSE non debetur vbi non datur mora. Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. n. 2. 1427
Intereſſe mora non poteſt conſiderari in non ſoluente, quando extrinſecus accidit ſine ſua culpa extra corpus ſua obligationis, ſi abſit dolus & culpa non ſoluentis. Romana damnorum & intereſſe. 12. Februarij 1590. nu. 4. 912
Obligatio ad intereſse vel ad quanti plurimi non intrat, niſi data mora debitoris. In Auximana Bonorum. 18. Mart. 1591. num. 3. 941
Saluianum interdictum locum babet tam pro recuperatione dãnorum & intereſſe, quàm pro ſorte principali; maximè ſi bypotbeca conſtituta ſit in inſtrumento pro omnium promiſſorum obſeruatione, & multo magis ex natura obligationis rei veniunt etiã damna & intereſſe propter moram debitoris etiam ſine interpellatione. Romana damnorum & intereſſe. 11. Februarij 1591. nu. 1. Deciſ. 935
Quando quis cogitur accipere pecunias ad cãbium propter moram debitoris, tunc etiam ſine interpellatione debitor tenetur ad dãna & intereſſe, ſed pro eis non competit Saluianum, niſi praecedat bypotheca. ibid. num. 2. 935
Damna & intereſſe concludenter probantur per inſtrumenta ſocietatum. ibid. n. 4. 935
Facultas data capiendi pecunias ad intereſſe quatenus opus ſit, dicitur conditionalis, & indigentia capiendi probari debet. Romana Dobana ſalis. 10. Decembr. 1582. num. 1. 593
Quis non tenetur ad damna & intereſſe, quãdo ſolutio fuit impedita per ſequeſtrum. In d. Romana damnorum & intereſſe. 12. Febr. 1590. nu. 1. 912
Ad hoc vt quis poſſit petere damna & intereſſe lucri ceſſantis, probari debent requiſita per Caſtr. in l. 3. §. fin. de eo quod cert. loc. Albanen. Pecuniaria. 7. Nouembr. 1597. nu. 1. 1240
& in Romana Vſurarum. 16. Decembr. 1569. nu. 3. 88
Intereſſe damni emergentis non debetur non probatis requiſitis per Caſtr. in l. 3. de eo quod cert. loco. Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. n. 5. 1427
Intereſse lucri ceſſantis debetur etiam ad rationem officiorum vacabilium. Romana Fundaci. 9. Decembr. 1585. n. 4. 714
In actionibus bona fidei nõ debetur intereſſe lucri ceſſantis, quod intelligendum eſt procedere reſpectu mora ante litem conteſtatam contracta; ſecus eſt in mora, in qua quis per litis conteſtationem conſtituitur. ibid. nu. 3. 714
In petẽdo intereſſe lucri ceſſantis qua requirantur. Romana Vſurarum. 19. Ianuar. 1573. num. 1. 186
In petendo intereſſe lucri ceſſantis lucrum probari debet in potentia propinqua, iuxta requiſita Caſtrenſ. in l. 3. §. fin. n. 3. de eo quod certo loco. In Romana Fundaci. 26. Febr. 1586. nu. 1. 721
Ad petendum intereſſe lucri ceſſantis non eſt neceſſaria probatio ſolti, ſed ſtante proteſtatione ſufficit probatio potentia propinqua. ibid. nu. 4. 721
Ad probandum intereſſe lucri ceſſantis, quod eſſet in potentia propinqua, ſufficit proteſtatio cum fide notarij, & depoſitiones proxenetarum in actis etiam parte nõ citata. d. Romana Fundaci. 9. Decembr. 1585. num. 2. 714
Quòd quis ſolitus ſit ſuas pecunias negotiari, ad effectum probandi intereſſe lucri ceſſantie, probatur ex negotiatione pracedente earundem pecuniarum. ibid. nu. 1. 714

In-

Intereſſe eſt liquidandum iuxta requiſita Caſtrenſ. in l. 3. §. cum de officio. de eo quod certo loco. Senogallien. Pradij. 27. Ianuarij 1595. n. 1. & 5. Deciſ. 1114

Intereſſe nō ita taxatur, quod eſt in ſola potentia, prout taxaretur, ſi re vera in actu extiſteret. Romana damnorum & intereſſe. 6. Mart. 1587. nu. 3. 770

In materia taxationis intereſſe lucri ceſſantis plurimum defertur arbitrio iudicis. ibid. num. 1. 770

Intereſſe lucri ceſſantis per Rotam taxatur ad rationem ſeptem cum dimidio pro centenario, quando prætendens intereſſe non habebat in promptu magis negotiationem officiorum vacabilium quàm non vacabilium. ibid. nu. 2. 770

Obligatus in contractu cenſus ad damna & intereſſe, dicitur etiam obligatus pro cenſibus decurſis & decurrendis ratione intereſſe. Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. nu. 6. 783

In actione de tradendo rem liberam veniunt damna & intereſſe, ſi res non tradatur. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 7. 671

Vendens rem prohibitam alienari nō tenetur praciſè dominium rei venditæ in emptorem transferre, ſed tantum ad intereſſe tenetur. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iunij 1587. nu. 12. 787

Venditor ignorans prohibitionem alienationis non tenetur ad intereſſe extrinſecum, ſed tantū ad intrinſecū circa rē, & hoc ſiue ſcieter ſiue ignorāter alienauerit. ibid. n. 9. 787

Venditor nō excuſatur ab obligatione damnorum & intereſſe, in quibus per pactum expreſſum ſe obligat prætextu ignorantiæ prohibitionis alienationis. ibid. nu. 3. 787

Qui ſe obligauit expreſsè in contractu ad dāna & intereſſe in caſu, quo aliàs ex natura actionis non teneretur, propter pactum expreſſum tenetur. ibid. n. 1. & 10. 787

Venditor etiam ignorans prohibitionem alienationis tenetur de euictione, & ad damna & intereſſe. ibid. nu. 4. 787

Venditor in alienatione nulla promittens de euictione, licèt non teneatur ad duplum vel triplum, ſed ad ſimplum tantum, non ob id eſt liberatus ab obligatione damnorū & intereſſe reſpectu illius ſimpli. ibidem. num. 6. 787

Intereſſe emptoris, & reſtitutio pretij in venditione rei alienæ à pari procedunt, ſiue in venditore adſit ignorantia, ſiue non. ibid. nu. 5. 787

Vaſſallus ignorans rem venditam eſſe feudalem tenetur ad intereſſe. ibid. nu. 7. 787

Prohibitio facta in contractu regulariter nō impedit dominij translationem, quamuis alienans teneatur ad intereſſe. Portuen. Bonorum. 24. Octob. 1580. n. 3. 476

Pactum conuentum de reſtituendo pecuniam vnà cum intereſſe recipit interpretationē à iure communi, quatenus intereſſe debeatur. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. nu. 3. Deciſ. 1427

INTERPELLATIO *extraiudicialis nō interrumpit præſcriptionem etiam ſtatutariam. Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. n. 5.* 918

Poſt interruptam præſcriptionem per interpellationem, præſcriptio de nouo inchoare poteſt. ibid. n. 6. 918

Per interpellationem, præſcribēs conſtituitur in mala fide & interrumpitur præſcriptio. Romana Domus. 6. Mart. 1587. nu. 7. 769

Per interpellationem coram arbitris & litis conteſtationem perpetuatur actio; ſecus eſt ſi interpellatio ſit nulla, & non habeat vim litis conteſtationis. In d. Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. num. 1. & 10. 697

Iudex per trinam interpellationem conſtituitur in mora ad effectum, vt ab eo poſſit appellari, & negotium deuoluat ad ſuperiorem. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 4. 455

INTERPRETATIO *illa fieri debet, quæ eſt fauorabilis augmento cultus diuini. Calaguritana beneficij de Iocano. 9. Aprilis. 1601. nu. 5.* 1385

Interpretatio fieri debet, vt actus ſuſtineatur. Placentina Bonorum. 13. Iunij 1583. num. 10. 627

Interpretatio non eſt facienda, quæ contineat abſurdum. Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 2. 331

Interpretatio non eſt facienda ad fauorem illius, qui potuit, & debuit ſe explicare, & non fecit. Monaſterien. Canonicatus. 20. Decemb. 1566. n. 1. 11

Interpretatio fieri debet, ne inducatur iuris ſui renunciatio contra iuris regulas. Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. n. 9. 829 *& in Burgen. Iuriſdictionis. 8. Aprilis 1585. nu. 1.* 696

Interpretationi quæ cōuenit proprietati verborum & obſeruantiæ, ſtandum eſt. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. Iunij 1587. num. 2. 788

Vbi verba ſunt clara, non eſt opus alia interpretatione. Nullius de Stippa. 19. Decembr. 1586. nu. 1. 762

Regula illa, quòd interpretatio pro validitate actus ſit facienda, quando non procedat. Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iunij 1578. nu. 9. 369

Eius ſolum eſt interpretari, cuius eſt gratiā facere. Romana Diſcuſſionis. 27. Octob. 1579. nu. 3. 892

In priuilegijs, vt euitetur ſuperfluitas, & ſingula ſuos effectus producat, interpretatio fit aduerſus ius commune, licèt regulariter ſtrictè interpretentur. In Bononien. de Bologninis. 17. Iunij 1566. num. 5. 5

Interpretatio rigoroſa fieri debet, vbi agitur

de tollendâ pœna & impunitate inducẽda. Veliterna Bonorum. 13. Februarij 1579. num. 13. Deciſ. 393
In priuilegio fauorabili ſit lata interpretatio in his, in quibus nullum prorſus cuiquam ſit praiudicium. Meten. Canonicatus. 14. Mart. 1586. n. 2. 728
Priuilegia ſunt ſtrictè interpretanda. vt in verb. Priuilegium.
Statutum recipit interpretationem à iure cõmuni paſſiuam. Burgen. Iuriſdictionis. 25. Octobr. 1585. n. 4. 706
niſi in indiuiduo aliquid deducat iuri communi contrarium. Meliten. Pracedentia. 11. Maij 1579. nu. 9. 404
Statutum excludens interpretationem non excludit bonam & rationabilem. Romana hereditatis de Capranica. 23. Iannar. 1581. n. 12. 496
Ex ſtatuto non poteſt ſumi interpretatio voluntatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris. Romana fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597. nu. 8. 1256
INTERROGATORIA ſi ſint data coram iudice recuſato, licèt cum proteſtatione, dicitur quodam modo receſſum à recuſatione, cum proteſtatio ſit contraria dationi interrogatoriorum. Iſpalen. Iuriſnominandi. 27. Nouemb. 1589. nu. 7. 897
Examen factum coram iudice recuſato cum interrogatorijs partis eſt maioris põderis & fidei, quàm ſi ea omiſſa fuiſſent. ibid. n. 8. 897
Vbi fuit facta probatio cum interrogatorijs, Signatura Sanctiſſimi ſolet alias nullitates reijcere. ibid. nu. 9. 897
Teſtes examinati ſine interrogatorijs ad hoc vt ſint bene examinati, ſufficit, quod poſtea cum interrogatorijs ſint repetiti. Romana dãnorum & intereſſe. 13. Iannar. 1581. num. 8. 494
Quando pars ſæpius fuit citata ad dandum interrogatoria, ſufficit quòd per iudicem teſtes fuerint interrogati. Romana Hoſpitij de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 4. 1456
INTIMATIO prius reproduci debet ante quàm ad ſubbaſtationem deueniatur. Senogallien. Pradij. 5. Decembris 1594. num. 9. 1100
Decretũ iudicis ex defectu intimationis impugnari non poteſt, ſi ad notitiam partis peruenerit. Corduben. Redecimarum. 29. Ianuar. 1593. nu. 7. 1010
Intimatio habet vim citationis. Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. nu. 3. 583
& in Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 4. 1057
Intimatio litis non eſt neceſſaria, quãdo pars illius notitiam habuit in tempore. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 9. 671
INTRVSVS in beneficio reſeruato non poteſt dare de regulis de annali. Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. n. 8. 1060
INVENTARIVM in quo non adſunt ſolemnia inſtrumenti nempè dies & ſubſcriptio, & ſimilia, non dicitur legitimum. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. num. 8. Deciſ. 378
Inuentarium factum cum interuentu iudicis non indiget teſtium ſubſcriptione. ibid. n. 2. 378
Inuentarium præſumitur ritè & rectè factũ, ſi interuenerit tempus ſufficiens à die, quo fuit incohatum vſq. ad diem quo fuit perfectum, maximè ſi in partibus remotis ſit hæreditas. ibid. num. 7. 378
In confectione inuentarij creditores certi ſunt ſpecialiter citandi, nec ſufficit generalis citatio, quod non procedit in abſentibus. ibid. nu. 4. 378
Confuſa deſcriptio ſcripturarum repertarum in ſacco in inuentario admittitur, quia præſumendum eſt ſcripturas non fuiſſe alicuius momenti propter diligentiam, quam præſumitur adhibuiſſe index. ibid. n. 3. 378
Inuentarium facit, quòd ſeparentur bona heredis à bonis teſtatoris, & facit quòd hereditas cenſeatur tanquam iacens. Romana Saluiani interdicti. 2. Decem. 1588. n. 5. 842
Confectio inuentarij impedit confuſionem actionum, tam ſi creditor ſuccedit debitori, quàm ſi debitor creditori. ibid. nu. 4. 842
Per confectionem inuentarij non poſſunt confundi actiones, quando heres erat debitor teſtatoris, & lis erat contra ipſum debitorem conteſtata. ibid. n. 9. 842
Beneficiũ l. fin. §. & ſi præfatam, C. de iur. deliber. ſuper confectione inuentarii non habet locum, niſi concurrente bona fide. Nucerina Affictus, 1. Febr. 1574. nu. 1. 214
Reſtitutio aduerſus non confectionem inuentarij ex pluribus capitibus dari poteſt. In Praneſtina tranſactionis. 22. Maij 1579. num. 3. 406
Fideiuſſor ſuccedens ei, pro quo fideiuſſit, licèt faciat inuentarium, non tamen eximitur à ſua obligatione neque confunditur. Romana Saluiani interdicti. 2. Decem. 1588. nu. 7. 842
Quando creditor eſt heres debitoris ſine inuentario confunduntur & extinguntur actiones. Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. num. 3. 504
Inuentarium reddit ſolum ſecurum heredem ne damnum patiatur, non autem vt lucretur. Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. num. 6. 504
Qui dicit aliquid aliud extare vltra deſcripta in inuentario, probare debet. ibid. n. 6. 504
Per aditionem hereditatis non confecto inuẽtario confunduntur actiones hereditariæ, licèt dicat ſe adire eũ beneficio legis & inuentarij. Romana legati domus. 13. Februar. 1568. n. 2. 40
Ob nõ confectionem inuentarij heres teſtamẽtarius tenetur etiã vltra vires hereditatis. Nepeſina Cenſus. 30. Apr. 1599. nu. 2. 1318

In materia conficiendi inuentarium attenditur ſtylus loci & regionis. In Romana ſeu Regien. Saluiani interdicti. 23. Mart. 1590. num. 3. Deciſ. 915

Inuentarium probat contra haredem, quòd hareditas ſit ſoluĕdo. In Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. nu. 1. 1394

Inuentarium non probat debita in eo deſcripta verè extitiſſe, maximè ſi non fuit confectum ab harede vniuerſali. ibid. nu. 2. 1394

Producens inuentarium in parte & partibus non dicitur in totum illud approbaſſe. In Romana Domorum. 15. Iunij 1584. n. 5. 1394

Inuentarium probat primum extremum poſſeſſionis iniuncto inſtrumento locationis facta, cum alijs de quibus. In Romana Domus. 15. Ianuar. 1588. nu. 1. 807

Hares cum beneficio legis & inuentarij poteſt ante omnia petere ſeparationem bonorum, etiam quòd hareditas ſit ſoluendo; & ſeparationem legitima, declara tamen vt in Portuen. Bonorum. 9. Decembris. 1579. num. 9. 430

Hares non eſt magis priuilegiatus poſt confectum inuentarium quàm ante inuentarium, quando in bonis competit Saluianū ratione hypotheca in contractu appoſita. ibid. num. 3. 430

Ceſſio hareditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij potēſt eſſe non laſiua. vt in Maceraten. Ceſſionis. 9. Decem. 1592. nu. 2. & 3. 1004

Geſta per tutorem teſtamentarium ante confectum inuentarium & alia ſolemnia tenent, licèt poſſit tutor vti ſuſpectus remoueri. ibid. nu. 5. 1004

Pro ſufficiēti redditione rationis adminiſtrationis inuentarium exhiberi debet & liber rationum. In Romana Dotis & Tutela. 4. Iul. 1603. nu. 1. 1473

Aſſertio falſa in inuĕtario praſumitur facta in praiudicium creditorum, cum quibus erat lis tempore inuentarij. In Nucerina Affictus. 13. Maij 1573. nu. 3. 294

INVERISIMILITVDO *facit, quòd fides teſtis diminuatur, ſed non ob id teſtis reijcitur. In Parmen. Status. 16. Iun. 1597. nu. 1.* 1230

INVESTITVRA *verbalis per realem inueſtituram ſubſequentem expirat. In Imolen. Caſtrorum. 5. Nouembr. 1571. num. 3.* 144

Materia inueſtitura habet magnam conformitatem cum immiſſione, qua fit ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. & argumentum valet de vna ad aliam. ibid. nu. 4. 144

Vbi verba inueſtitura ſunt clara, ea ſunt attendenda, quando verò ſunt dubia, interpratatio contra concedentem fieri debet. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. num. 8. 1362

Ad hoc vt conſtare poſſit, an quis ſit de comprehenſis in inueſtitura, ſemper recurrendum eſt ad tenorem ipſius. Peruſina Bonorum. 12. Decem. 1597. nu. 1. Deciſ. 1249

Inueſtitura praſumitur facta ſecundum conſuetudinem concedentis, ſed talis praſumptio non ſufficit ad obtinendum per viam actionis contra poſſeſſorem. ibid. num. 2. & 3. 1249

In inueſtituris & conceſſionibus intentio partium eſt prouidere ſucceſſoribus. In Romana Domus. 5. Nouem. 1582. nu. 4. 589

Vbi inueſtitura ſit pro certa & determinata cauſa nō conſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. ibid. nu. 5. & 7. 589

Tempus triginta annorum datum ad petendum inueſtituram, quando extraneus eſt inueſtitus, habet locum, licèt infra annum non fuerit petita. In Ceruien. Bonorum. 17. Iun. 1583. nu. 2. 630

& in ead. 23. Mart. 1583. nu. 8. 610

Tempus anni ad petendum renouationem inueſtitura nō incipit, niſi à die ſcientia, nec eius lapſus obeſt, quando eſt inueſtitus extraneus. ibid. nu. 1. 630

& in eadem 23. Mart. 1583. nu. 7. 610

An oblatio conditionum ab alijs repertarum, quam facere debet petēs inueſtituram, poſſit fieri poſt motum iudicium, & poſt litis conteſtationem. in ead. 17. Iun. nu. 4. 630

Finita emphyteuſi per generationem vel caducata, poteſt alius de familia petere renouationem inueſtitura etiam ſi ſit fœmina. In d. Ceruien. Bonorum. 23. Mart. 1583. num. 1. & 6. 610

Secus eſt ſi in petitione inueſtitura renunciatum ſit iuri in ea ſibi competenti, mediante pacto in ea appoſito. ibid. nu. 2. 610

Item ſecus ſi renouatio infra annum petita non fuerit. vt ibid. nu. 7.

Item ſecus, ſi tempore petitionis inueſtitura res non ſit integra. vt ibid. nu. 9.

iſta tamen limitatio nō procedit, niſi quādo aliqua negligentia imputari poteſt veniēti poſt renunciationem, ex quo eam non petiit in tempore. vt ibid. d. nu. 9.

Item ſecus ſi petens inueſtituram non ſit de haredibus, & inueſtitura ſit hareditaria. vt ibid nu. 10.

Item ſecus ſi non petatur inueſtitura ijſdē conditionibus, qua ab extraneo reperiuntur, & offeruntur. vt ibid. nu. 11. 610

Inueſtitura renouatio eſt actus extraiudicialis, à quo etiā extraiudicialiter appellari poteſt. In Callien. Bonorum. 13. Ian. 1595. nu. 4. 1106

Quando inueſtitura habet vim contractus, per Principem ſeruari debet. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maij 1577. num. 3. 325

Princeps non poteſt alterare inueſtituram antiquam, nec in ea comprehenſis praiudicare abſque illorum culpa, ſed ſolum ex cauſa, quam exprimere debet. ibid. num. 2. 325

Inueſtituræ antiquæ recipiunt interpretationem à poſterioribus. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. nu. 5. Deciſ. 183

Recognitiones an probent ſine inueſtitura. Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maij 1601. num. 4. 1387

Clauſulæ poſita in inſtrumento tranſactionis ſeu concordia initæ ſuper re ad tertiam generationem conceſſa, recipiunt eaudem interpretationem, quam recipit inſtrumentum inueſtituræ. In Romana Hoſpitii de Lucatellis. 28. Maii 1603. n. 2. 1466

In inueſtitura facta ad tertiam ipſius generationem non habetur ratio primi acquirentis, cum nemo ſe ipſum generet; immo plures Doctores volunt, quòd idem ſit etiã ſine illa dictione ipſius. In Romana Domorum. 24. Maii 1600. nu. 1. & 2. 1362

Prorogatio inueſtituræ, quæ habet noua pacta & nouas qualitates, quæ non erant in præcedenti conceſſione, non dicitur ſimplex prorogatio, ſed noua conceſſio. ibid. nu. 3. 1362

Inueſtitura in qua vocantur filii, nepotes, pronepotes, & alii deſcendentes maſculi legitimi & naturales quicumque hæredes & ſucceſſores in perpetuum includit etiam fœminas, ſaltem in defectum maſculorum. In Interamnen. prætenſæ illegitimitatis. 18. Iun. 1599. nu. 2. 1321

Inueſtitura cantans in nepotes an comprehendat neptes. In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 2. 604

Inueſtitura cantans in nepotes non comprehendit neptes bene poteſt vigore facultatis in inueſtitura data illas nominandi, diſponi, quòd habilitentur, & tunc non dicentur ſimpliciter comprehenſæ ſed habilitatæ, vt nominari poſſint. ibid. nu. 9. 604

In inueſtitura conceſſa cum clauſula pro ſe & ſuis hæredibus & ſucceſſoribus, veniũt etiam hæredes extranei, etiam in feudalibus & emphyteuticis. In Albanen. Vineæ. 23. Ianuar. 1575. nu. 3. 188

Ex inueſtitura, quæ nõ fuit ſortita effectum, non probatur poſſeſſio Eccleſiæ contra tertium, etiam ſi obtenta ſit ſuper ea confirmatio Apoſtolica. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decembris 1587. n. 6. 804

Ex inſtrumentis inueſtituræ probatur dominium bonorum. Item per confeſſionem inueſtiti. In Vicen. decimarum feudalium. 28. Apr. 1589. nu. 2. 869

Finita linea inueſtitorum intrat ſpolium, ſi Eccleſia non fuerit redintegrata. In Vicētina feudi decimarum. 10. Mart. 1603. num. 5. 1458

IOCALIA *non præſumuntur donata ſpõſæ, ſed tantum tranſmiſſa à ſponſo, vt magis ornata incedat, poteſt tamen probari contrarium. In Romana Iocalium. 19. Mart. 1590. nu. 2.* 914

Iocalia tranſmiſſa à ſponſo ſponſæ præſumũtur donata, attenta qualitate perſonarum, vel ſi non ſint exceſſiui valoris, ſed potius exigui reſpectu contrahentium perſonarũ nobilium. ibid. n. 3. Deciſ. 914

IRREGVLARITAS *ex corporis vitio contrahitur. In Romana Penſionis, 3. Iun. 1583. num. 2.* 625

Irregularitas non inducitur ex omni inciſione cuiuslibet digiti. In Turritana Tertiaria. 3. Iuly 1595. n. 6. 1147

Irregularitas quando inducatur ob ſubminiſtrata indicia in cauſa criminali. Parmen. Status. 5. Iun. 1596. n. 1. 1191

IVDEX *habet legem ex commiſſione ſcriptã. In Taurinen. Prioratus. 23. Mart. 1582. num. 2.* 371

Iudex nõ poteſt moueri ex his, quæ ſunt extra acta contra ſententiam Abb. Felini & aliorum. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 10. 377

Iudex ſi pronunciat ſe competentem, & talis interloquutoria tranſeat in iudicatum ob non proſequutionem appellationis, ſi poſtea per iudicem feratur ſententia, valet. In Valentina Monaſterij. 26. Ianuar. 1568. num. 1. 35

Mulier non poteſt eſſe iudex, cum ſit iudicaturæ incapax. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 3. 468

Pro maioribus iudicibus præſumitur ſuper validitate actus. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 16. 290

Non debet decipi, qui aliquid facit auctoritate Iudicis. In Romana Subbaſtationis. 20. Iun. 1597. n. 3. 1233

Factum iudicis reputatur factum partis. ibid. nu. 2. 1233

Enunciatiuæ iudicis non ſtatur. Peruſina Exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 1. 554

Priuatorum conſenſus iudicem non facit. In Romana de Fabijs. 26. Octobr. 1579. n. 2. 418

Iudex quãdo non dicatur functus officio per ſententiam. ibid. nu. 4. 418

Iudicis deputatio debet conſtare, aliàs non ſufficit partium comparitio coram eo. ibid. num. 1. 418

Iudex debet pronunciare, prout partes volunt in his, quæ ab eorum voluntate pendent. Aſten. Bonorum. 19. Iun. 1592. n. 3. 995

Iudex poteſt ex officio etiam poſt concluſum in cauſa iuramentum calumniæ deferre. Calaguritana de Iocano. 5. Maij 1600. num. 2. 1355

Iudex per proceſſum ad vlteriora cenſetur reieciſſe exceptionem. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. nu. 8. 383

& in Romana Domus. 29. Mart. 1574. num. 3. 227

Iudex commiſſarius poteſt ſtando vel ſedendo pronunciare ſententiam, maximè ſi ita ſit ſtylus partium comprobatus. In Segobricen. Parochialis. 21. Iun. 1602. n. 6. 1441

Iudex ſi intra terminum dederit apoſtolos, pars non tenetur poſtea amplius comparere &

Digitized by Google

re & eos petere. In Barcbinonen. bonorũ pia cauſa. 26. Fibr. 1582. n. 1. Deciſ. 565

Iudex poteſt procedere ad vlteriora non obſtante reclamatione, in manifeſta caluñia partis illum recuſantie. In Iſpalen. Iurie nominandi. 27. Nouembrie 1589. n. 6. 897

De recuſatione iudicis. vid. in verb. Recuſatio.

Iudex nominatus à procuratore partis poſt illius approbationem ab ipſa parte factam ab ea recuſari non poteſt. ibid. n. 2. 897

Examen factum coram iudice, qui fuit aduocatus & procurator in cauſa, redditur ſuſpectum. In Meſſanen. Borouiarum. 27. Maij 1569. nu. 4. 78

Iudex iniuſtè & nulliter procedens dicitur ſpoliare. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. n. 1. 777

ſicut è contra ſi ritè & rectè procedit non ſpoliat. Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. n. 1. 609

Iudex ritè procedẽs priuat poſſeſſione per immiſſionem etiam ſine expulſione poſſeſſionis. In Nullius ſeu Theatina Beneficij. 5. Iulij 1599. nu. 1. 1325

Iudex procedendo iudicialiter non dicitur habuiſſe intentionam ſpoliandi; maximè ſi pare grauata compareat & appellet, & iudex appellationi deferat. In Spoletana Domus. 29. Decembr. 1580. n. 7. 492

Iudex in ciuilibus non poteſt mutare in ſententia, quod petitum eſt in libello. ibid. num. 4. 492

Iudex deputatus ad referendum tantum non poteſt ſententiam proferre. Anconitana Coriorum. 18. Apr. 1580. nu. 4. 453

Iudex non poteſt ſe fundare ſuper productione verbali tantum, & cuius copia non fuit parti tradita. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. nu. 1. 377

Vbi iudex incipit de iniuſtitia mandati ſuſpicari, ſuperſedere debet. In Peruſina Exequutionis. 20. Nouem. 1579. nu. 3. 425

Quando ſunt dati duo iudices inſolidum etiam quòd vnus praeoccupauerit, poteſt alter cognoſcere, quando ille vel infirmitate, vel alia iuſta cauſa eſt impeditus, vel ſi eſt abſens, vel nõ procedit vel lentè procedit. In Maceraten. Dotis. 10. Mart. 1581. nu. 4. 506

Quando ſunt plures iudices, ſententia quando ſit in numero plurali vel ſingulari concipienda. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decembr. 1596. nu. 1. 1213

De iudice laico. vid. in verb. Laicus.

Iudex per trinam interpellationem conſtituitur in mora ad effectum, vt ab eo poſſit appellari, & negotium deuoluatur ad ſuperiorem. In Calaguritana Iuris ingrediẽdi. 27. Apr. 1580. n. 4. 455

IVDICATVM. vid. in verb. res Iudicata.

IVDICIVM dicitur ordinarium non autem exequutiuum vbi, in actis duo ſunt teſtamenta. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 1. Deciſ. 279

Quod ſit ſummariè non attenditur in iudicio plenario, niſi iuſtificetur. In Praeneſtina Adminiſtrationis & compromiſſi. 13. Februar. 1573. n. 3. 193

In iudicio ſummariiſſimo ſufficit ſemiplena probatio. In Gadicen. Adminiſtrationis. 19. Apr. 1577. nu. 1. 323

Iudicium particulare an & quãdo faciat litigioſum ius vniuerſale, & res iudicata in vno praiudicet in alio. In Corduben. Redecimarum. 17. Iun. 1602. n. 2. 1440

Iudicium inter alios pendẽs ſuper ſpolio impediri nõ poteſt ab eo, qui in bonis ipſis mediante cautione ſuper ſua ciuili poſſeſſione indemnis conſeruatur. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. num. 2. 804

Volens impedire iudicium inter alios pendens ſuper ſpolio, debet docere de iure ſua poſſeſſionis claro & liquido; maximè ſi adſit aliqua ſuſpicio colluſionis propter connexitatem iuris impedire volentis cum iure ſpoliati. ibid. nu. 1. 804

Vbi cœptum fuit agi iudicialiter, omnia ſequuta cenſentur iudicialiter acta. In Vrgellen. Abbatiae. 24. Ian. 1573. nu. 4. 598

Iudicium poteſt continuare cum procuratore domino litis effecto poſt mortem principalis. In Meliten. Pretij frumenti. 27. Maij 1596. nu. 2. 1188

In iudicio exequutiuo non datur reſtitutio ad inſtar iudicij ſummariiſſimi. In Iudicio verò petitorio datur. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. nu. 1. 987

IVRAMENTVM licèt extra cauſam neceſſitatis ſit prohibitum, nihilominus licèt ſit extra dictam cauſam praeſtitum, eſt ſeruandum. In Romana Donationis. 27. April. 1587. num. 7. 782

Iuramentum in iudicialibus de praecepto eſt probibitum, in extraiudicialibus verò de conſilio ſecundum Summiſtas, & de conſuetudine non obſeruatur. ibid. nu. 8. 782

Iuramentum in iudicialibus etiam die Dominico interpoſitum valet & contrarium tenentes potius loquuntur de conſilio quàm de praecepto. ibid. nu. 5. 782

Iuramentum in contractibus interpoſitum die Dominico eſt ſeruandum, quia ſine diſpenſio ſalutis aeternae ſeruari poteſt, quia aliàs vltra peccatum iuramenti cauſaretur periurium. ibid. nu. 4. 782

Iuramentum vltimis volũtatibus nõ apponitur, ſed contractibus. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20 Maij 1575. nu. 3. 258

Iuramentum regulatur ſecundum naturam principalis obligationis. In Placentina Penſionis. 29. Nouembr. 1568. nu. 4. 68

Iuramentum ſuos ligat authores, qui praeſentes iurauerunt. In Legionen. Iuriſdictionis. 11. Maij 1580. nu. 7. 460

Iuramentum non impedit reuocari poſſe actū de ſui natura reuocabilem, quando tamen eſt reuocabilis ex alio quàm ex debilitate ſua. In Portuen. Bonorum. 27. Nouem. 1579. nu. 7. Deciſ. 427

Iuramenti virtus nō trahitur ad nullitatem ſuperuenientem. In Romana Compromiſſi. 17. Aprilis 1573. n. 24. 201

Iuramentum habet eandem vim, quam habet clauſula omni meliori modo. ibidem. num. 30. 201

De iuramento appoſito in donatione. vid. in verb. Donatio.

Iuramentum ſemper eſt ſeruandum, vbi ſine diſpēdio ſalutis æternæ ſeruari poteſt. Rauennaten. Donationis. 26. Apr. 1596. num. 6. 1184

Iuramentum vnicum an poſſit plures defectus ſupplere. ibid. nu. 15. 1184

Per iuramētum ſuppletur defectus inſinuationis. ibid. nu. 14. 1184

Per iuramentum acquiritur ius abſenti, & licèt ſit neceſſaria ratificatio, ſufficit tamen ſola ſcientia & patientia. ibid. num. 11. & 12. 1184

Iuramentum excludit errorē. Romana Prælationis. 14. Mart. 1576. nu. 6. 289

Iuramentum habet vim ſpecialis renūciationis. Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. num. 3. 837

Per iuramentum adiectum renunciationi nunquam cenſetur ſuppleri conſenſus. Romana Legitimæ. 16. Decembris 1591. num. 2. 969

Iuramentum adiectum renunciationi operatur indiuiduam expreſſionem, ac ſi nominatim fuiſſet facta mentio rei, ſuper qua ſit renunciatio, declara tamen. vt ibid. num. 1. 969

Iuramentum in renunciatione fideicommiſſi non operatur ſtante ignorantia fideicommiſſi. ibid. nu. 3. 969

Iuramentum non obligat quando in eo apparet de dolo. Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 14. 771

Iuramentum præſtitum ab eo, qui nō eſt doli capax, non ligat abſque incurſu periurij, præſertim præſtitum in tempore quo iurans non erat in plena libertate. ibidem. num. 13. 771

Iuramentū non defertur, vbi adeſt præſumptio in contrarium, nec ei ſtatur. Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. n. 12. 893

Iuramentum non defertur ad probandum actorum deperditionem, quando non adeſt aliquis, qui alleget ſe actum feciſſe qui ſit deperditus. In Peruſina Exequutionis. 26. Ianuar. 1582. n. 2. 554

Iuramento eius, qui dicit ſe nunquā habuiſſe rē ſeu librum, non ſtatur, nec ſufficit amiſſionem per iuramentum probari; niſi exhibitio petatur iure actionis non autem officio iudicis. Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Mart. 1585. nu. 6. & 7. Deciſ. 692

Iuramentum in defectum probationis ad hoc vt deferri poſſit, ſecūdum ſtylum Rotæ requiritur pluſquam ſemiplena probatio, maximè in cauſa magni momenti. Romana Dohanæ Salis. 5. Mart. 1582. nu. 1. & 3. 566

Iuramentum ſuppletoriū non datur, vbi agitur de magna ſumma, quādo teſtes nec ſunt integri, nec in dictis probant. In Romana Frumenti. 23. Maij 1588. n. 4. 821

Ad delationem iuramenti probatorij ſuper damno emergenti debent cōcurrere requiſita per Doctores in l. admonendi. de iure iurand. Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. nu. 6. 946

Per iuramentum quis præciſè ad factum cogitur; ſecus eſt in hærede iurantis, qui præciſè ad factum non cogitur ex iuramēto ſui authoris. Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decemb. 1587. n. 3. 805

Iuramentum quantum ad effectum periurij non tranſit in hæredem, ſecus quantum ad effectum obligationis. ibid. nu. 4. 805

Iuramenti vis eſt, debitorem aſtringere vt ſoluat, deinde ſi prætendit in debitum, repetat. In Romana Reſciſſionis contractus. 19. Ianuar. 1575. nu. 2. 249

Iuramentum in contractu appoſitum non habet vim litis conteſtatæ, maximè ſi tres ſit in iudicium deducta. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. nu. 10. 957

Iuramentum in contractu matrimonij vbi defertur viro ſuper copula, requiritur quòd mulier ſit proxima pubertati, aliàs non defertur, nec ei ſtatur. Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. n. 13. 893

Iuramento viri non ſtatur in cōtractu matrimonij, vbi adeſt impedimētum iuris diuini vel impedimentum iuris naturalis, quod æquiparatur impedimento iuris diuini. ibid. nu. 10. & 11. 893

Iuramentum impedit præſcriptionem ſtatutariā, ſi de eo aliundè conſtet quàm per inſtrumentum, cui per ſtatutum fides abrogatur. Romana Tutelæ de Fabijs. 27. Ianuar. 1586. nu. 1. 718

Iuramentum conceptum in forma iuris intelligitur tactis corporaliter ſcripturis, cū talis modus concipiendi iuramentum in forma iuris ſit valdè familiaris, præſertim in proceſſibus Hiſpaniarum de ſtylo vniuerſali illarum partium. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 26. Febr. 1589. n. 26. 857

De Iuramēto per teſtem præſtito in examine. vid. in verb teſtis.

Iuramentum per procuratorem præſtitum in actu adeptionis poſſeſſionis cenſetur per beneficiatum acceptatum & ratum habitū. Leodien. Canonicatus. 28. Iunii 1602. num. 3. 1447

IVRAMENTVM CALVMNIAE. *vide in verb. Calumnia.*

IVRA-

IVRAMENTVM IN LITEM defertur quando facto aduerſarij intentio agentis probari non poteſt. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Febr. 1600. nu. 2. Deciſ. 1340

IVRISDICTIO per memoriale non tribuitur. In Anconitana ſeparationis. 29. Apr. 1598. nu. 1. 1276

Iuriſdictio delegata expirat morte delegãtis; præſertim ſi viuente delegante nulla fuerit decreta citatio. ibid. nu. 2. 1276

In materia iuriſdictionis commiſſo vno articulo, cenſetur commiſſum etiam id, ſine quo iſte articulus explicari non poteſt. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maij 1584. nu. 4. 662

Per reſcriptum auocatorium ſubreptitium non tribuitur iuriſdictio. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. nu. 6. 763

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſubreptitium, ſi non ſit de ſubreptione oppoſitũ, tribuit iuriſdictionem. In Peruſina exequutionis. 24. Apr. 1581. nu. 7. 513

Omnimoda iuriſdictio qua dicatur. In Pãpilonen. Iuriſuiſitandi. 27. Aprilis 1583. num. 1. 615

Viſitatio pendet à iuriſdictione ordinaria. ibid. nu. 2. 615

& in Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decembr. 1579. nu. 5. 433

& in eadem 23. Oct. 1579. nu. 2. 417

& 9. Maij 1580. nu. 6. 459

Viſitatio comprehenditur ſub iuriſdictione. In Legionen. Iuriſdictionis. 1. Iul. 1580. num. 1. 475

Exemptio tollit Iuriſdictionem cumulatiuã. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 23. Oct. 1579. num. 9. 417

Nuda exemptio non tribuit iuriſdictionem ſed conſuetudo. ibid. nu. 4. 459

Iuriſdictio competens Abbati facit, quòd territorium dicatur effectum propria diœceſis Abbatis. d. Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. nu. 2. 459

Vbi adeſt iuriſdictio ibi eſt coactio, & vbi cauſa cognoſcitur, ibi veniunt omnia acceſſoria, & quomodo intelligatur procedere. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 18. Apr. 1597. nu. 4. 1222

Iuriſdictionis defectus licèt non ſit oppoſitus in partibus; poteſt tamen in Curia opponi. In Vlixbonen. Prioratus. 28. May 1601. num. 1. 1391

Comparitio partis coram iudice deputato, qui deputari non poterat ſine conſenſu partiũ, tollit nullitatem defectus iuriſdictionis, cũ de conſenſu partium dicatur confirmata iuriſdictio. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. nu. 17. 857

Defectus iuriſdictionis iudicis cauſatus ex clauſula ſublata poſita in breui tollitur per oris aperitionem. In Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decem. 1571. nu. 2. 971

Proteſtatio defectus iuriſdictionis non releuat, ſi non fuit repetita; maximè quãdo poſt eam fuerunt facti actus poſitiui. In Cæſarauguſtana Decimarum. 15. Octob. 1576. num. 1. Deciſ. 308

cũ per huiuſmodi actus poſitiuos puta productionis iurium, & aliorum geſtorum dicatur conſenſum in iuriſdictionem. In Romana Cenſuum. 27. Februarij 1589. num. 4. 858

Nullitas actuum non poteſt cauſari ex his, quæ non concernunt fundamentum iuriſdictionis, ſed merita cauſæ. d. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. num. 28. 857

Iuriſdictio poteſt prorogari de re ad rẽ, licèt ſecus ſit de perſona ad perſonam, & talis prorogatio ex tacito conſenſu induci poteſt. In Romana Nullitatis de Fabijs. 11. Ian. 1580. num. 1. & 2. 439

Quod dicitur prorogationem iuriſdictionis non poſſe fieri ad diuerſam ſpeciem iuriſdictionis, quomodo procedat. ibid. nu. 3. 439

Iuriſdictio prorogata reſpectu rerum ſemper eſt prorogabilis. ibid. nu. 4. 439

Prorogatio iuriſdictionis fieri non poteſt per partes in cauſa delegata. In Illerden. Penſionis ſiue Vnionis. 4. May 1588. nu. 3. 816

Iuriſdictio delegata Officiali ſeu Vicario Epiſcopi, mortuo Epiſcopo ceſſat, nec tranſit delegatio in officialem, qui a Capitulo ſede vacante deputatur, præſertim ſi in cauſa delegata Capitulum habeat intereſſe, quia ſic fungeretur vice iudicis & partis. ibid. num. 1. & 2. 816

Iuriſdictio præſcribi non poteſt priuatiuè ab Epiſcopo, ita ut ſaltem habitu apud ipſum non remaneat. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 2. 455

Præſcriptio iuriſdictionis, quæ ſit per iudicẽ inferiorem cõtra Ordinarium intelligitur dummodo inferior præſcribens ſit diligens, nam eo negligente Ordinarius reaſſumit ſuam iuriſdictionem. ibid. nu. 1. 455

Præſcriptio iuriſdictionis contra Epiſcopum per vſum longiſſimi temporis dicitur priuatiua ad Epiſcopum. Burgen. Archidiaconatus de Vrueſca. 2. Decembris 1585. num. 2. 712

Negotium tractatum per viam compromiſſi & concordiæ non autem iudicialiter tanquam coram iudice Ordinario non arguit iuriſdictionem Ordinariam, ſed compromiſſariam. Salisburgẽ. exemptionis. 10. May 1593. nu. 16. 1025

Epiſcopus habet intentionem fundatam in exiſtente intra terminos ſuæ diœceſis reſpectu iuriſdictionis, pro qua manuteneri debet, declara tamen, vt in Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis. 4. Maij 1597. nu. 1. & 5. 1278

& in Burgen. de Caſtro Xeris. 19. Decem. 1594. nu. 1. 1104

& in Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. Maij 1591. nu. 1. 948

Epiſco-

Google

Epiſcopo exiſtenti in poſſeſſione ſuæ Eccleſiæ competit poſſeſſio omnium membrorum Iuriſdictionis, non data particulari poſſeſſione alterius in aliquo membro priuatiuè ad ipſum. Burgẽ. Iuriſdictionis Archidiaconatus. 27. Iun. 1583. nu. 1. Deciſ. 633

Ius commune quando ſuffragetur Epiſcopo in materia Iuriſdictionis. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. num. 1. 1386

Acceſſoria Iuriſdictionis ſpectant ad eum, ad quem ſpectat Iuriſdictio. Burgen. Iuriſdictionis. 28. Iun. 1493. nu. 1. 1040

De exemptione Iuriſdictionis. vide in verb. Exemptio.

In materia Eccleſiaſtica non valet argumentum à Iuriſdictione temporali ad terminos Eccleſiarum. Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. num. 17. 1422

Iuriſdictio iudicis criminalis dicitur diſtincta à Iuriſdictione iudicis ciuilis, maximè in caſu vbi adeſt ſpecialis commiſſio. Bononien. de Budriolis. 21. Nouẽ. 1578. n. 9. 377

Bona non iuriſdictionalia, & quæ iuriſdictionalibus non cohærent, non veniunt appellatione Caſtrorum, Oppidorum, Ciuitatum, Terrarum, Fortalitiorum &c. Preneſtina Tranſactionis. 23. Ian. 1576. num. 8. 281

IVRA & actiones nullo loco circumſcribuntur. Peruſina fideicõmiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. nu. 5. 584

Iura & actiones non cõtinentur appellatione bonorum mobilium & immobilium, niſi ſit ex intentione proferentis, & ex natura ipſius actus. ibid. nu. 4. 584

Item nec appellatione ſtabilium, ſecundum propriam vocabuli ſignificationem. Romana Domus. 1. Febr. 159c. nu. 3. 932

Idem iudicatur de iuribus & actionibus, quæ in re competunt, quod de ipſa re ſuper qua competunt. ibid. nu. 4. 932

Iura & actiones non veniunt, quando fit mentio de bonis exiſtentibus in certo loco. Romana de Soderinis. 29. Nouem. 1577. num. 4. 352

Idem eſt, quando ſucceſſio eſt limitata ad certum locum. ibid. nu. 7. 352

Iura etiam vendi poſſunt. In Romana Prælationis. 6. Octob. 1572. nu. 1. 172

Ceſſio iurium facta mediãte pretio nil aliud eſt quàm venditio. ibid. nu. 2. 172

De ceſſione iurium. vide in verbo Ceſſio.

In conſortibus eiuſdem iuris poſſeſſio vnius prodeſt alteri, non enim cenſetur alter eo iure vti velle priuatiuè reſpectu alterius, vt eſt in iurepatronatus. Gerunden. Fontis. 20. Decem. 1591. nu. 2. 970

In iuribus incorporalibus datur vtrunque remedium tam retinendæ quàm redintegrandæ. Lucana Penſionis. 3. Decem. 1575. num. 1. 827

Extractio iurium facta per iudicem, cuius iuriſdictio non eſt certa, ſi pars citata nihil oppoſuerit valet, & ſuſtinetur. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februar. 1589. nu. 19. Deciſ. 857

Aliud eſt fides iurium extractorum, aliud validitas extractionis. Comen. Iuriſpatronatus. 23. Febr. 1604. nu. 2. 1493

De recognitione iurium. vide in verbo. Recognitio.

IVS vniuerſale ad omnes extenditur. In Placentina Decimarum. 9. Febr. 1582. num. 2. 561

Iuris partis tolli non poteſt per reſcriptum Principis, niſi ſubſit cauſa rationabilis. In Ariminen. Reſciſſionũ. 18. Maij 1590. num. 7. 922

Ius conditionale non præſeruatur per regulam de iure quæſito non tollendo. Romana Officij. 19. Octob. 1598. nu. 9. 1294

Ex iure ſingulari non eſt arguendũ ad alios caſus. Virdunen. Epiſcopatus. 21. Octobris 1594. nu. 5. 1090

Illud dicitur eſſe contra ius, quod eſt contra expreſſam legis diſpoſitionem, vel contra legis rationem, nec ſufficit quòd ſit contra communem opinionem. Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octob. e583. nu. 1. 639

Ad hoc vt diſpoſitio dicatur contra ius ſufficit, quòd ſit cõtra legem ſcriptam vel contra rationem ipſius legis ſiue expreſſam, ſiue deſumptam ex mente. Toletana Decimarum. 20. Nouem. 1587. nu. 2. 802

Paria ſunt, quòd quis habeat contra ſe ius commune vel præſumptionem iuris d. Toletana Decimarum. 20. Nouembris 1587. num. 7. 802

Maior nõ poteſt dari iuris præſumptio, quàm ea quæ ex iuris diſpoſitione clara oritur. ibid. nu. 8. 802

Non poteſt dici conſtare de nõ iure quandiu de eo doceri poteſt, & vbi non adeſt vel partis confeſſio vel res iudicata. In Valentina Iuriſpatronatus. 26. Ianuar. 1582. num. 8. 555

De non iure alicuius non dicitur conſtare, niſi per confeſſionem vel per rem iudicatam. In Albanen. Beneficij. 15. Mart. 1596. num. 7. 1176

Notorium non ius probatur tantum per ſententiam, vel per confeſſionem. Romana Beneficiatus S. Petri. 2. Maij 1569. nu. 2. 73

Non dicitur conſtare de non iure actoris ad effectum impediendi reſtitutionem vel manutentionem, niſi per confeſſionem vel rẽ iudicatam de ſtylo Rotæ. Romana Cenſus. 17. Maij 1589. nu. 4. 876

Ius actoris ex variatione perſonarũ ex parte rei, nunquam variatur. ibid. nu. 3. 876

Ius actori ſuperueniens pendente iudicio ei prodeſt. Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. nu. 3. 577

Ius ſuperueniens regulariter prodeſt ceſſionario.

Digitized by Google

rio . In Rauennaten. Bonorum. 15.Decē. 1567.num.1. Deciſ. 32
Ex poſtulatione ſola beneficij non acquiritur ius.In Cracouiē.Canonicatus.24. Ianuar. 1594.nu.4.. 1060
Vbi agitur de iure tollendo requiritur certa & indubitata ſcientia ettati . In Romana Secretariatus.17.Febr.1592.nu.10. 972
Clauſula praſeruationis omnium & quorũcumque iurium ſuorum recipit interpretationem à iure , vt non comprehendat ea, in quibus quis ſibi expreſiè praiudicat . In Militen. Beneficij S.Fantini.10.Nouem. 1586. nu. 2. 756
Ivs Accrescendi in contractibus locum non habet.In Anconitana Terrarum.23. Ianuar.1572.nu.1. 154
Ius accreſcendi inter primos acquirentes locũ non habet.In Eugubina Terrarũ . 7.Apr. 1570.nu.1. 97
Quod obuenit haredi per ius accreſcendi de bonis teſtatoris,& ex eius iudicio in legitimam imputari debet,ſi filius acceptauerit. Bononien. Fideicommiſſi de Scappis . 31. Maij 1600. num. 13. 1365
Ius accreſcendi in contractu emphyteuſis locum habet quando adeſt clauſula quibus decedentibus In d.Anconitana Terrarum. 14.Mart.1572.nu.1. 161
Ratio differentia,cur in contractibus non habeat locum ius accreſcendi,& in vltimis voluntatibus locum habeat , remiſſiuè.ibid. num. 3. 161
Emphyteuſis conceſſa pluribus vno deficiente aperitur Eccleſia,& non eſt locus iuri accreſcendi.In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583.nu.10. 604
Ivs Civile eſt minus potēs quàm ius naturale. Romana Pecuniaria ſeu praetenſa arrogationis.5 Iun.1598.nu.12. 1286
Ius ciuile ex diſpoſitione ſtatuti Vrbis inter Romanos eſt ſeruandum . Romana Tutela de Fabijs.14.Iun.1585.nu.12. 698
etiam ſi agatur cum Eccleſia . In Romana Caſalis Marcilliani . 16. Maij 1588.n.2. 819
Ivs Commvne in materia ſedendi & ſimilium defert conſuetudini. In Meliten. Praecedentia.11.Maij.1579.nu.8. 404
Qui habet pro ſe ius commune dicitur habere intentionem fundatam, niſi ex aduerſo aliqua exceptione repellatur , qua tamen eſt plenè probanda. ibid.nu.4. 404
Quilibet cenſetur ſe conformare cum diſpoſitione iuris communis.In Portuen.Bonorũ. 26.Febr.1580.nu.6. 447
Paria ſunt,quòd quis habeat contra ſe ius cõmune vel praſumptionem iuris . In Toletana Decimarum .20. Nouembr.1587. num. 7. 802
Praſumptio iuris ſpecialis non habet locum aduerſus claram probationem , qua ſumitur ex iure communi.In Meliten. Praecedentia.5.Decem.1578.nu.10. 381
Alleganti ſtatutum deducere aliquid contrarium iuri communi incumbit onus probãdi.In d. Meliten. Pracedentia.11.Maij 1579. num. 10. Deciſ. 404
Statutum recipit interpretationem paſſiuam à iure communi ; niſi in indiuiduo aliud deducat iuri communi contrarium . ibid. num. 9. 404
Vbi adeſt particularis ſtatuti diſpoſitio,ea in primis eſt ſeruanda & ad iuris communis diſpoſitionem non eſtopus recurrere, niſi quando ſtatutum deficit.ibid.nu.1. 404
Renuncians ſtatuto diſponenti idem quod ius commune,non cenſetur propterea renunciaſſe iuri communi. In Salamantina Iuriſdictionis.14.Decem.1579.nu.12. 433
Stante ſtyli incertitudine recurrendum eſt ad iuris communis diſpoſitionem . In Romana Domorum.3.Iul.1600.nu.5. 1379
Stylus Rota allegatus exorbitans à iure communi non eſt extendendus ſed coarctãdus. Placentina Bonorum . 8. Februar. 1585. num. 2. 688
Interpretatio in priuilegijs fit aduerſus ius commune,vt euitetur ſuperfluitas , & ſingula ſuos effectus produeant ; licèt regulariter ſtrictè interpretentur. In Bononiē. de Bologninis . 17.Iun.1566.nu.5. 5
Ivs Conferendi eſt ſpirituale, & à laicis poſſideri non poteſt . In Aquinaten.Monaſterij.26. Ian.1601.nu.6. 1382
Ius conferendi beneficia à laicis neque praſcriptione neque cõſuetudine acquiritur . ibid nu.3. 1382
Laici ſunt incapaces iuris conferendi , eiſque ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. ibid.nu.1. & 5. 1382
Conſuetudo probat ius conferendi , qualiter autem probetur ipſa conſuetudo. In Reatina Iurisconferendi. 5. Aprilis 1592.nu.2. & 3. 1021
Ius conferendi Canonicatus & prabēdas ſpectat ad Epiſcopum & Capitulum ſimul & cõmuniter.In Oſcen.Canonicatus.9.Mart. 1592.nu.2.& 9. 980
De iure conferendi . vide ſupra in verbo . Collatio .
Ivs Congrvi ,de quo per ſtatutum diſponitur , eſt fauorabilius,quando quis rē communem alienare vult , quàm quando quis compellitur ad vendendum , cum ſit exorbitans à iure communè.In Auximana Molendini.21.Apr.1586.nu.3. 734
Ivs Offerendi ratione cuiuſcumq. poſſeſſionis competit . In Romana Horti . 15.Febr.1591.nu.5. 937
Ius offerendi de iure non competit niſi creditoribus tantum,qui habent hypothecam . ibid. nu.1. 937
Ivs Pascendi in aliquo loco manuteneri debet ei,qui eſt in antiquiſſima & cõtinuata illius poſſeſſione. In Anagnina Iuris paſcẽdi.20.Decem.1591.nu.1. 971

Publi-

Digitized by Google

Publicè intereſt, quòd animalia habeant territorium ad paſcendum propter neceſſitatẽ artis Campi. In Anagnina Quarti. 20. Februar. 1604. per tot. Deciſ. 1491

IvsPatronatvs *eſt ſeruitus beneficij, quæ non præſumitur. In Aquinaten. Beneficij. 21. Apr. 1600. nu. 2.* 1353

Iuspatronatus ex quibus probetur. Lucana Capellaniæ. 20. Iun. 1597. nu. 1. 1232

Iuspatronatus venit appellatione iurium vniuerſorum. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Mart. 1586. nu. 3. 725

Iuspatronatus dicitur hodie ius ordinarium, ex quo habet particularem titulum in corpore iuris clauſum. In Cremonen. Beneficij Iurispatronatus. 21. Nouẽ. 1578. num. 11. 378

Iuspatronatus per non vſum amittitur. In Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. num. 6. 1367

Præſentatio eſt vnus ex effectibus Iurispatronatus. Caſſanen. Beneficij. 29. April. 1580. num. 3. 456

Iuspatronatus iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini debet probari ex fundatione vel dotatione. In d. Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. nu. 5. 1367

Iuspatronatus, quod non eſt ex fundatione & dotatione, eſt ſublatum ex diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini. In Bracaren. Iurispatronatus de Padronello. 7. Maij 1599. nu. 6. 1312

Iuspatronatus non competit de iure communi, niſi ex fundatione vel dotatione, vel ex totali refectione. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. num. 1. 518

Iuspatronatus de iure communi non acquiritur ex eo ſolum, quòd quis reparauerit Eccleſiam ſuis expenſis, quæ minabatur ruinam, niſi reædificet Eccleſiam, quæ ita ſit diruta vt noua indigeat conſecratione. In d. Valentina. 29. Ianuar. 1582. num. 1. & 2. 555

Iuspatronatus ex reædificatione conſtare poteſt; maximè ſi dos fuerit aucta, & de obſeruantia conceſſionis conſtet. In Patauina Iurispatronatus. 29. Ian. 1590. nu. 1. 907

Cõceſſio Iurispatronatus propter reædificationem non poteſt dici priuilegium, ſed cõceſſio iuſta & debita. ibid. nu. 3. 907

Concilium Tridentinum non derogat patronatibus, quæ ex reædificatione ex iuris diſpoſitione cõpetunt ratione æquiparationis inter hæc & ea, quæ ex fundatione & dotatione competunt. ibid. nu. 2. 907

Conceſſio Iurispatronatus competens ex priuilegio ex cauſa oneroſa ſeruari debet. ibid. num. 4. 907

Clauſula, quod iuspatronatus habeatur ac ſi ex vera dotatione & fundatione competeret, facit, quòd regulari debeat, prout regulatur illud, quod ex dotatione & fundatione competit, niſi de contraria mente Papæ appareat. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 1. Deciſ. 298

Inſignia familiæ & inſcriptiones in Eccleſia probant fundationem Iurispatronatus concurrentibus aliis adminiculis in antiquis. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. num. 7. 1148

Iuspatronatus dicitur ex priuilegio ex cauſa oneroſa, ſi habet commenſurationem ad cauſam de futuro, quæ importat aliquid ſoluendum. In d. Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 12. May 1581. num. 2. 518

Iuspatronatus in beneficio regulari eſſe non poteſt niſi ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. num. 2. 1367

In beneficio regulari non conceditur iuspatronatus laicis niſi in limine fundationis. Idem eſt in Eccleſia conuentuali habitu tãtum. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. nu. 2. & 3. 1395

Iuspatronatus ex mero priuilegio eſt reuocatum ex diſpoſitione Sacri Concilij Tridentini vnà cum quaſi poſſeſſione inde ſequuta. ibid. nu. 4. 1395

In iurepatronatus ex priuilegio, prouiſio Apoſtolica, quæ eſt anterior, eſt præferenda. ibid. nu. 8. 1395

Iuspatronatus nõ poteſt competere in Eccleſia regulari & conuentuali, niſi ſit conceſſum in limine fundationis. Aſtoricẽ. Prioratus. 18. Decem. 1598. nu. 5. 1308

Beneficium, quod habuit Abbatem & Cõuentum, & quod aliàs fuit à Papa commendatum non poteſt dici eſſe de iurepatronatus niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico.

Idem eſt, ſi beneficium reperiatur taxatũ in libris Cameræ cum dicatur liberum. Aquinaten. Beneficij. 21. Aprilis 1600. num. 4. & 5. 1355

Iuspatronatus ex priuilegio conceſſo ex cauſa oneroſa per ſacrum Concilium Tridentinũ non reuocatur. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 30. Ianuar. 1581. num. 4. 499

Iuspatronatus mixtum ad effectum regulæ reſeruatoriæ octo menſium reputatur laicale, & ſub tali regula non comprehenditur, & ſufficit ſola quaſi poſſeſſio præſentandi. Gerũden. Beneficij. 15. Decim. 1599. num. 6. & 7. 1334

In prouiſione Iurispatronatus forma contenta in fundatione ſeruari debet, & conditiones in ea appoſitæ ſunt ſeruandæ. In Cæſaraugustana Capellaniæ. 16. Mart. 1587. num. 1. 774

In beneficijs iurispatronatus, in quibus certa forma & conditio in fundatione appoſita eſt ſeruanda, non habet locum regula quòd non beneficiatus beneficiato præferri debeat.

debeat. ibid. num. 3. Decif. 774

Conceſſio iuriſpatronatus facta ſub conditione augmenti redditũum indueit formam. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. nu. 1. 952

Ex præſentationibus multiplicatis vltra ſpatium centum annorum probatur iuſpatronatus. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. nu. 1. 1141

Probatis extremis iuriſpatronatus facilè media præſumuntur. ibid. nu. 3. 1141

& 10. Mart. 1595. nu. 4. 1120

Iuſpatronatus in antiquis probatur fama, iuncta cum longiſſima quaſi poſſeſſione præſentandi. In d. Vercellen. 23. Iun. n. 6. 1141

& in Aretina Capellania. 16. Decemb. 1594. nu. 6. 1103

Ad probandum iuſpatronatus non datur remiſſoria, quando de eo agitur incidenter, niſi in tertia inſtantia, vel niſi facta obligatione de ſtãdo vnicae, & appoſito ſequeſtro, ſicut in beneficialibus fieri ſolet. In d. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. nu. 3. 555

Iuſpatronatus plenè & concludenter probari debet, quando vltimus ſtatus ei repugnat. In Aretina Capellania. 10. Martij 1595. num. 1. 1120

Iuſpatronatus domini temporalis & familiæ potentis probari debet iuxta formam traditam à ſacro Concilio Tridentino. In Militen. Iuriſpatronatus. 1. Martij 1602. num. 1. 1421

Nobilitas familiæ, & quæ plurimum pollet auctoritate propter eius potentiam, facit præſumptionem vſurpationis iuriſpatronatus. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. nu. 6. 952

Ad excludendam præſumptionem vſurpationis iuriſpatronatus in nobilibus ſacrum Concilium Tridentinum contentatur probatione immemorabili cũ continuatis præſentationibus quinquaginta annorum. Vercellen. Beneficiorũ. 23. Iun. 1595. n. 9. 1141

Vſurpatio iuriſpatronatus non præſumitur, niſi conſtet de doloſa occupatione. In Romana Iuriſpatronatus. 8. Iun. 1584. num. 1. 668

Enunciatiuæ antiquæ collationum corroborant iuſpatronatus. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decem. 1598. nu. 3. 1305

Iuſpatronatum laicale donatum Eccleſiæ efficitur Eccleſiaſticum. In Vlixbonen. Prioratus. 1. Febr. 1602. nu. 1. 1420

Iuſpatronatus Eccleſiaſticum ex ſui natura cadit ſub regula reſeruatoria menſium. ibid. num. 2. 1420

Iuſpatronatus laicorum non cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis. In Vercellen. Capellæ. 28. Ian. 1598. nu. 2. 1263

& in Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. num. 5. 1232

ſecus eſt ſi poſtea fiat clericorum. In d. Vlixbonen. 1. Febr. 1602. n. 1. Decif. 1420

Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem, comprehendit etiam beneficia iuriſpatronatus. In Placentina Capellania. 15. Iun. 1598. num. 5. 1289

In materia Iuriſpatronatus aſſertioni Ordinariorum multum defertur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 2. 1232

Cauſæ cognitio qualiter ſit adhibenda per Ordinarium in Iurepatronatus. In Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iun. 1601. nu. 7. 1395

Donatio Iuriſpatronatus ab Epiſcopo non confirmata non valet. In Salamantina Beneficij. 9. Iun. 1589. nu. 1. 884

Auctoritas Vicarij confirmantis donationem Iuriſpatronatus præſtat titulum ad præſcribendum. ibid nu. 2. 884

Donatio Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici facta laico non valet, non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis. In Bracaren. Iuriſpatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. num. 1. 1318

Per donationem Iuriſpatronatus factam Abbatiæ omne ius transfertur in Abbatem. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decembris 1598. num. 2. 1305

Bona donata Eccleſiæ, quæ non conſtat fuiſſe data pro dote, non arguunt iuſpatronatus, ſed donans dicitur potius benefactor quàm patronus, & datator quàm dotator. In Aretina Capellania. 16. Decem. 1594. num. 1. 1103

Capella ſita in Hoſpitali, veriſimile eſt, quòd ſit iuſpatronatus potius Hoſpitalarij, quàm aliorum. In d. Aretina Capellania. 10. Mart. 1595. nu. 3. 1120

Patronus poteſt donare Ius præſentãdi reſeruato ſibi iure patronatus. In Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. nu. 4. 456

In donatione omnium & quorumcunque bonorum mobilium & immobilium iurium & actionum comprehenditur etiam Iuſpatronatus contra opinionem Innocentij in c. ex litteris. num. 2. quaſt. 11. de iurepatron. & ſequacium, ſecundum communem opinionem. In Cremonen. Hoſpitalis. 5. Mart. 1586. nu. 1. 723

Iuſpatronatus de ſui natura eſt tranſitorium ad hæredes extraneos. In Cremonen. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouem. 1578. num. 1. 378

& 6. Ianuar. 1578. nu. 3. 364

& in Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. num. 1. 456

Teſtator, ex quo non fecit hæreditarium Iuſpatronatus erectũ, non ob id ſequitur quòd voluerit, vt beneficium fiat liberum, & nõ poſſit ad hæredes eorũ tranſire, quibus fuerit relictũ, licèt eorũ familia extinguatur. In d. Cremonẽ. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouembr. 1578. nu. 3. 378

Iuſpatronatus, quod non eſt hæreditarium, tranſit etiam ſine hæreditate in extraneos ex voluntate diſponẽtis, ad quem pertinet. ibid. nu. 4. Deciſ. 378

Iuſpatronatus relictum familiæ taxatiuè, extincta familia extinguitur, quando teſtator ſolius familiæ rationem habuit; ſecus eſt, ſi non taxatiuè. ibid. nu. 5. 378

Iuſpatronatus conceſſum pro ſe filijs & nepotibus, quando ex perſonis vocatis ſuperſunt aliqui, non poteſt alienari in extraneos, licèt ſecus ſi nulli ſuperſint. ibid. nu. 8. 378

Licèt teſtator velit, quòd præſentatio ad iuſpatronatus relictum familiæ fiat per duos vel tres de familia, ſi familia redigatur ad vnum tantũ, non ob id extinguitur iuſpatronatus. ibid. nu. 7. 378

Teſtator volens iuſpatronatus eſſe de ſua familia, non intelligitur taxatiuè, vt ad eos tantum ſpectare debeat & non ad hæredes, ſed demonſtratiuè. In d. Cremonen. 6. Iunij 1578. nu. 4. & 9. 364

Iuſpatronatus licèt ex fundatione ſit perſonale, non tamen eſt taxatiuè ita perſonale, vt ad extraneos hæredes peruenire nõ poſſit. ibid. nu. 11. 364

Iuſpatronatus familiæ relictum, ea extincta extinctum quoque cenſetur, quod verum, quando apparet fundatorem voluiſſe limitare iuſpatronatus, itaut ad alios non tranſeat quàm expreſſos. ibid. n. 1. & 8. 364

Iuſpatronatus, quod non eſt relictum vnà cum hæreditate, ex quo fundator alio hærede inſtituto, illud alijs perſonis reliquit, mortuis illis, cui fuit relictum, non tranſit vnà cum hæreditate, cui nõ cohærebat. ibid. nu. 2. 354

Caſus deficientis familiæ in relicto iuriſpatronatus relinquitur diſpoſitioni iuris. ibid. nu. 7. & 12. 364

Ad conſtituendum iuſpatronatus non eſt neceſſarium, quòd ſit annexum hæreditati teſtatoris, ſed obſeruatur lex initij fundationis appoſita. ibid. nu. 10. 364

Dotans Cappellam in exequutionem ſuorum maiorum, nihilominus poteſt ſibi iuſpatronatus reſeruare. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. Maij 1589. n. 2. 871

In trãſlatione iuriſpatronatus an poſſint apponi conditiones & quando. In Vlixbonen. Prioratus. 14. Decembris 1601. num. 1. 1414

Conceſſio iuriſpatronatus quomodo dicatur ſubreptitia. Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iunij 1601. nu. 1. 1395

In impetratione beneficij iuriſpatronatus debet de eo fieri mentio ad effectum euitandæ ſubreptionis, & neceſſaria eſt derogatio, & attenditur ſtatus præſens beneficij, & de intruſione mentio fieri debet. Auximana Iuriſpatronatus. 17. Martij 1586. nu. 1. 729

Ad effectum vt in impetratione beneficij de iurepatronatus neceſſaria ſit illius derogatio, ſufficit quaſi poſſeſſio & titulus fundationis. ibid. nu. 2. Deciſ. 729

In impetratione requiritur mentio iuriſpatronatus tam ſi patroni ſint ſolum in quaſi poſſeſſione præſentandi, quàm ſi ſint veri patroni. In Auximana Iuriſpatronatus. 7. Febr. 1586. n. 5. 719

In prouiſione iuriſpatronatus mixti, quod ſpectat ad clericum & ad laicum ſimul ratione qualitatis laicalis requiritur derogatio. ibid. nu. 4. 719

In prouiſione beneficij iuriſpatronatus quæſiti ex conſuetudine vel præſcriptione non requiritur derogatio, ſi ſit ſimpliciter ex conſuetudine vel præſcriptione; ſecus ſi ſit etiã ex fundatione & dotatione, licèt fundatio proueniat ab alia familia. ibidem. num. 1. & 2. 719

Derogatio iuriſpatronatus in totum in prouiſione Apoſtolica nihil operatur, ſi gratia ſit poſt præſentationem patronorum obtenta. In Vercellen. Capella. 28. Ianuar. 1598. nu. 5. 1263

Derogatio fundationis in gratia beneficij iuriſpatronatus à Papa obtenta non ſuffragatur, non explicitè narrata forma fundationis præſcripta. In Firmana Altaris. 9. Mart. 1598. nu. 3. 1270

Omiſſio formæ in fundatione iuriſpatronatus præſcripta ipſam præſentationẽ annullat. ibid. nu. 2. 1270

Clauſulæ generales poſitæ in derogatione iuriſpatronatus prouiſionis Apoſtolicæ non operantur derogationem qualitatum in fundatione expreſſarum, niſi de ijs fiat expreſſa mentio in impetratione. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. Maij 1589. n. 6. 871

Ad effectum præſentandi in iurepatronatus probatio deſcendentiæ patronorum nõ requiritur ſtante quaſi poſſeſſione præſentandi. In Gerunden. Beneficij. 15. Decembris 1599. nu. 8. 1334

Frater profeſſus nõ poteſt præſentare ad iuſpatronatus niſi de licentia ſui ſuperioris, ſed ſolum ius præſentãdi transfert in monaſterium, & in eius ſuperiorem. In Abulen. Capellania 12. Nouẽ. 1599. n. 1. 1328

In iurepatronatus ſacerdotali neceſſaria eſt præſentatio vel ſacerdotis, vel ſaltem conſtituti in tali ætate, vt poſſit fieri ſacerdos. ibid. nu. 4. 1328
& in Foroliuien. Capellania. 10. Mart. 1589. nu. 1. 871

Diſpoſitio c. conſultationibus. de iurepatronatus, quando non habeat locum, & quomodo intelligatur. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ian. 1601. n. 4. 1382

In iurepatronatus poſſeſſio vnius prodeſt alteri ſi ſint conſortes eiuſdem iuris, nõ enim cenſetur alter eo iure vti velle priuatiuè reſpectu alterius. In Gerunden. Fontis. 20. Decemb. 1591. nu. 2. 979

Colla-

Collatio beneficij iuriſpatronatus tenet patrono non reclamante. In Portuen. Bonorũ. 21. Octobr. 1577. nu. 4. Deciſ. 347

Ex diuturnitate temporis & obſeruantia in iurepatronatus præſumitur conſenſus Epiſcopi de tempore dotationis. Foroliuien. Capellaniæ. 10. May 1589. n. 3. 871

Sententijs latis per Ordinarium ad fauorem iuriſpatronatus & præſentatorum valdè tribuendum eſt. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. nu. 8. 1141

Aſſertioni Ordinariorũ in materia iuriſpatronatus multum defertur. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. nu. 2. 1232

Eccleſia iuriſpatronatus, ſi in Collegiatam erigatur, Patronus in ea retinet ius præſẽtandi ad præbendas, licèt non poſſit præſentare nec Abbatem nec Epiſcopum. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iunij 1602. nu. 11. 1444

In reſeruatione pẽſionis in beneficio iuriſpatronatus non eſt neceſſarius conſenſus patroni. In Colimbrien. Penſionum. 11. Februarij 1598. nu. 1. 1264

Lite ſuper iurepatronatus coram iudice laico finita, poteſt tamen eſſe, quòd adhuc ſit indeciſa coram Eccleſiaſtico. In Zamoren. Beneficij de Morales. 26. Iunij 1587. num. 4. 797

Iudex laicus poteſt eſſe competens in lite ſuper prædio iuriſpatronatus; ſecus eſt, ſuper iurepatronatus proprio, in quo caret iuriſdictione. ibid. nu. 6. 797

Præſentatio fieri non poteſt, niſi lite prius ſuper iurepatronatus coram iudice Eccleſiaſtico finita. ibid. nu. 5. 797

IVS PRAESENTANDI *competens patronis dicitur competere vti ſingulis non vt vniuerſis; & hoc procedit in priuatis, in quibus non eſt opus vt ſimul conueniant ad præſentandum. In Barchinonen. Beneficij. Sancti Michaelis. 11. May 1587. num. 1.* 784

Ius præſentandi licèt conecdatur ſolũ maiori natu, non ob id tamen deſinunt & alij eſſe patroni. In Caſſanen. Beneficiis. 29. Apr. 1580. nu. 2. 456

Ius præſentandi poteſt per patronum donari reſeruato ſibi iurepatronatus. ibid. n. 4. 456

Poſſeſſio iuris præſentandi & electio quo ad effectum confirmationis à pari procedunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. May 1602. nu. 10. 1432

Exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris præſentandi non tenentur probare deſcendentiam. In Vercellen. Beneficiorum. 23. Iun. 1595. num. 11. 1141

De iure præſentandi. vide infra in verb. Præſentatio.

IVS QVAESITVM *ex contractu cum ſit iuris gentium per Principem tolli non poteſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouembr. 1577. nu. 12.* 351

Ius proueniens ex pacto, licèt ſit ius quærendum, habet cauſam de præterito, & in eo intrat regula de iure quæſito non tollendo. ibid. nu. 11. Deciſ. 351

Ius quærendum in ſpe dicitur valdè debile, & non conſiderabile. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. May 1577. num. 24. 325

Princeps poteſt præiudicare iuri quærendo & iuri quæſito in ſpe incerta vel cõditionali. In Bononien. de Bologninis. 10. Decemb. 1568. nu. 2. 67

Per præſeruationem iuris alteri quaeſiti nõ ſolum praeſeruatur ius in re ſed etiam ad rem. Vercellen. Capellae. 28. Ianuar. 1598. num. 3. 1263

Princeps poteſt tollere ius quæſitum ſubdito ex ſuo priuilegio. Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouemb. 1582. nu. 8. 590

Per præſentationem dicitur ius quæſitum præſentato ad beneficium, itaut prouiſo Apoſtolico ſit præferendus. ibid. n. 4. 1263

Per ſimplicem acceptationem gratiæ non dicitur ius acquiſitũ in beneficio, niſi ex parte collatoris ad aliquos actus deuentum fuerit ſeruato iuris ordine, vel ſecundum formam à ſtatuto vel lege traditam, alias ſecus. In Placentina Cantoriæ. 24. Octobris 1594. nu. 2. 1091

Ex ſola oppoſitione ſeu requiſitione an ius aliquod conſiderabile ſit quæſitum ſtante ſtatuto. ibid. nu. 1. 1091

Per expectatiuam conceſſam ex nunc prout ex tunc confertur beneficium & cõceditur ius quæſitũ, nec requiritur proceſſus executoris nec alia collatio. In Aretina Commendæ. 15. Decembris 1586. num. 8. 761

In priuilegio acquiritur ius abſenti, cum ex ſola Principis conceſſione transferatur dominium, ſecus ſi ſic conceſſum in vim contractus. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. nu. 10. 11. & 12. 341

Pactum ſeu conſenſus, per quem eſt ius quæſitum tertio, reuocari non poteſt. ibidem. num. 18. 341

Cõſtitutio tollens ius quæſitum dicitur odioſa, ſecus ſi ius non ſit quæſitum neque ex conſuetudine neque ex priuilegio. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Maij 1576. num. 2. 300

Actus, per quem ius quæritur tertio, intelligitur actus perfectus. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 8567. nu. 2. 20

De iure quæſito. vid. in verb. Regula de Iure quæſito.

LAESA MAIESTAS *ſeu pœna l. quiſquis. C. ad leg. Iul. Maieſt. quando non habeat locum. In Romana Donationis. 22. Iunij 1588. nu. 7. & 8.* 830

Pœna confiſcationis omnium bonorum propter crimen læſæ maieſtatis de conſuetudine locum non habet. ibid. nu. 9. 830

Digitized by Google

Pro filijs banniti propter crimē Læſæ Maieſtatis nemini permittitur in iudicio comparere, venia nō obtenta. ibid. n. 4. Deciſ. 830
Pupillo nō expedit dari tutorem vel curatorem, quando omnia patris bona fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis, ex quo ſit omnibus bonis priuatus. ibidem. num. 3. 830
Per ſententiam latam contra patrem in crimine læſæ maieſtatis, omne ius patriæ poteſtatis abdicatur à patre, & ſit locus dationi tutoris. In d. Romana Donationis. 26. Mart. 1590. nu. 1. 916
Opponens ſe violenter & manu armata miniſtris iuſtitiæ incurrit crimen læſæ maieſtatis per Bullam Iulij III. In Ciuitatis Caſtelli Donationis de Vitellis. 16. Decembr. 1577. n. 7. 354
In crimine læſæ maieſtatis teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1876. num. 6. 290
LAESIO *eſt probanda. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decemb. 1592. nu. 1.* 1004
Læſio vbi datur, non eſt ſemper verum, quòd detur dolus re ipſa impediens præſcriptionem. In Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. nu. 10. 602
Ex ſolo rei litigioſæ valore non poteſt colligi enormis læſio. In Romana Domus. 10. Mart. 1589. n. 2. 861
Dubius litis euentus ex parte acquirentis tūc conſideratur ad effectum læſionis, quando acquirens ſubiacet periculo amiſſionis pretij pro conſequenda iurium actione per ipſum ſoluti. ibid. nu. 4. 861
Probatio læſionis prouenientis ex dubio litis euentu eſt valdè difficilis. In Anconitana Vineæ. 1. Iulij 1583. nu. 9. 638
Reſciſſio ex capite læſionis eſt contraria reſolutioni contractus. In Romana Domus. 7. Februar. 1591. nu. 16. 932
Ad reſarciendam læſionem competit officium iudicis. In d. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. nu. 5. 602
Officium iudicis tollitur eodem modo & tempore, quo tollitur actio, quæ pro læſione competit, quando ſuccedit loco actionis. ibid. num. 9. 602
Læſio ab hærede allegari nō poteſt, ex quo factum defuncti approbare tenetur. Racanaten. Bonorum. 29. Nouem. 1583. n. 4. 711
Ad probandam læſionem vel vtilitatem attenditur tempus locationis. In Papien. Bonorum. 28. Apr. 1595. nu. 5. 1125
Læſio in alienatione bonorum Eccleſiæ probari debet de tempore contractus. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. n. 6. 1307
LAICVS *eſt incapax iuriſdictionis in clericos, nec opus eſt quòd clericus ad declinādam iuriſdictionem corā eo comparcat, cum nihilominus proceſſus ſit nullus. Florentina Domus. 10. Iun. 1591. n. 4. & 5.* 957
Inſtantia cœpta per iudicem laicum contra defunctum laicum non tranſit in hæredem clericum. ibid. nu. 9. Deciſ. 957
Iudicium per iudicem laicum contra clericū in patrimonialibus tunc ſolum agitari poteſt, quando agitur reſpectu immunitatū & exemptionum, & eorū, in quibus clerici non reperiuntur ſpecialiter priuilegiati. ibid. nu. 3. 957
Sententia approbans ſubhaſtationem factam per iudices laicos, qua ratione incompetentiæ iudicis fuit nulla reuocari debet, nec etiam reſpectu laicorum ſuſtinetur, ſi agatur de re communi cum clerico. ibid. n. 1. & 11. 957
Laici ſunt incapaces iuriſconferendi, eiſq. ius reſiſtit, licèt collatio fiat nomine Regis. In Aquinaten. Monaſterij. 26. Ianuar. 1601. nu. 1. 6. & 7. 1382
Laicus eſt incapax oblationū Eccleſiæ. Calaguritana Alimentorū. 7. Nouē 1594. n. 3. 1092
Laici ſunt incapaces decimarum. In Vicentina ſeudi Decimarū. 11. Maij 1601. n. 1. 1387
& 15. Mart. 1602. nu. 1. 1424
benè poſſunt earum fructus laicis concedi ab habente poteſtatem. ibid. n. 2. 1387
Laico cum ſit incapax decimarum, non ſufficit immemorabilis, ſed requiritur etiam ſama priuilegij. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. nu. 17. 433
Laici percipientes decimas tenentur præſtare alimenta beneficiatis Eccleſiæ inſeruientibus, ad quam de iure communi ſpectant decimæ. In Calaguritana Spolij Panis. 13. Mart. 1600. nu. 2. 1345
Idem eſt de Congrua. In Calaguritana Oblationum. 21. Iun. 1593. nu. 1. 1036
De laico in materia decimarum. vid. in verb. Decima.
In odium eorum, qui recurſum habent ad forū laicum, ſit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis, itaut copiæ etiam ſimplici proceſſus ſoleat fides adhiberi. In Carthaginen. Portionis. 14. Nouembris 1594. nu. 2. 1094
Clericus opponens ſe exequutioni, quam contra ſeipſum poſſidentem & non vocatum vult facere iudex laicus, poteſt declinare forum allegando incompetentiam; ſecus eſt, ſi exequutio contra ſe non fiat, ſed contra tertium. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 4. 804
Legatum pium ſeu Capellania erecta cum ea conditione, quòd prouiſio ſpectet ad ſolos laicos, poteſt vocari Capellania, ſed cum ijs qualitatibus. In Salamantina Capellaniæ ſeu legati Pij. 23. Mart. 1583. n. 4. 971
Laici non poſſunt per ſtatuta libertati Eccleſiaſticæ neque directè vel indirectè præiudicare. In Anagnina Iuriſpaſcendi. 20. Decembr. 1591. nu. 6. 611
Statutū laicorum non eſt attendēdum in foro Epiſcopali. In Comen. Iuriſpatronatus.

23. Febr. 1604. nu. 3. Deciſ. 1493
LAVDVM interpretari debet, vt non comprebendat ea, quæ veriſimiliter in controuerſiam venire non poterant. In Spoletana ſeu Fulginaten. Confinium. 28. Ianuar. 1585. nu. 1. 686
Non poteſt quis vti beneficio laudi, quin & cogatur ad omnia implēda iuxta eius formam, reiecta omni exceptione iniuſtitia & eius diſcuſſione. In Romana Pecuniaria. 23. Iulij 1586. nu. 1. 752
Laudum propter læſionem venit reſcindendum. Calaguritana Præeminentiarum. 13. Iunij 1569. nu. 1. 81
Cōpromiſſum & laudum factum ſuper obligatione Camerali inducunt nouam conuētionem, & ideo exequutio obligationis Cameralis fieri debet iuxta terminos & moderationem in laudo cōtentam. In Romana Pecuniaria. 20. Apr. 1586. n. 5. 736
Laudum nullum, ſi acceptetur à partibus non dicitur valere in vim laudi, ſed in vim pacti. In Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iunij 1581. nu. 3. 698
Laudum ſeu votum poſitum in filcia notarij non requirit aliquam ſolemnitatem, ſi de eo ſit rogatus idem notarius. In Parmen. Status. 26. Iunij 1589. nu. 7. 888
LEGATARIVS non tenetur ad æs alienum, niſi liquido conſtet bæreditatem non eſſe ſoluendo. In Romana Domorum. 15. Iunij 1584. n. 4. 669
Ea eſt facienda interpretatio, vt minus cenſeatur grauatus legatarius; maximè quoties impedimentum facto onerati non prouenit. In Bergomen. Legati. 9. Octobr. 1595 nu. 15. 1149
Per mortem legatarij ante teſtatorem legatū ſit caducum. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580 nu. 1. 471
Hæres tenetur dare legatario inſtrumentum fundi legati, quando originale eſt apud bæredem, & aliundè baberi non poteſt, & quando alias teneretur dare, teneretur ſumptibus legatarij. In Romana Releuationis indemnitatis. 27. Octobris 1603. num. 10. & 11. 1477
LEGATVM latè eſt interpretandum; maximè ſi ſit factum vxori. In Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 22. Octobr. 1574. num. [illegible] 240
In legatis difficile & impoſſibile æquiparantur. In Bergomen. Legati. 9. Octobris 1595. nu. 14. 1149
In legatis voluntas legantis ex coniecturis explorari debet. In Romana Legati. 19. Mart. 1574. n. 1. 224
In legatis etiam obliqua ſubſtitutio fieri poteſt. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouembr. 1574. nu. 5. 145
Pro legato conſequendo cōpetit bypothecaria. [illegible]rbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. n. 3. 1394
Pro legatis & fideicommiſſis etiam competit Saluianum interdictū ad immiſſionem in poſſeſſionem, & ita ſemper fuit in Rota obſeruatum. Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iunij 1588. nu. 1. Deciſ. 828
Ex legatis particularibus non detrabitur legitima, quando extant alia bona. In Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. n. 5. 609
Legatum imputatur in legitimā. Bononien. fideicōmiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. n. 1. 1365
Legatum compenſatur cum debito neceſſario. ibid. nu. 2. 1365
Legatum relictum ſub verbis prolatis demonſtrationis gratia non debetur, niſi probata illa qualitate, quæ demonſtrata fuit. In Romana de Caſarinis. 19. Nou. 1601. n. 3. 1409
Generalis legatorum reuocatio non comprebendit legatum alimentorum. ibid. n. 8. 1409
Reuocato legato reſpectu perſonæ principalis, cenſetur etiam ablatum perſonæ, cuius reſpectu ſecundario factum fuerat legatum. ibid. nu. 6. 1409
Legatum non dicitur reuocatum in ſecundo teſtamento, in quo non interuenerunt ſaltem quinque teſtes. In Auenionen. Legati. 10. Decemb. 1578. nu. 2. 382
Legatum bæredi factum poſtquam rogatus eſt bæreditatem reſtituere, non venit in reſtitutione; ſecus eſt, ſi teſtator mandando reſtitui bæreditatem vſus ſit verbis prægnātiſſimis, vt puta, reſtituat abſque aliqua retentione, & ſimilibus. ibid. n. 1. & 4. 382
Legatum cenſetur translatum cum ſuo onere & qualitate. ibid. nu. 8. 382
Legatum datum ſub conditione ſub alia contraria conditione videtur ademptum, & è contra. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembr. 1588. n. 8. 838
Legata non ſunt diminuenda, quando tanta pars bæreditatis ſupereſt penes bæredes, quæ excedat quantitatem Falcidiæ. In Romana diminutionis Legatorū. 5. Iulij 1596. num. 1. 1202
Diminutio bæreditatis proueniens ex cauſa præexiſtente ante obitum teſtatoris, quando noceat legatarijs ad legata diminuenda ratione Falcidiæ. ibid. nu. 2. 1202
Legatum in dubio præſumitur factum in fauorem perſonarum potius quàm loci; maximè ſi adſit expreſſa cauſa legati, licèt mentio loci in legato ſit facta, cum dicatur facta demonſtrationis cauſa. In Romana Intereſſentia. 19. Mart. 1568. nu. 1. 44
Legatum ſolitum præſtari certo generi pauperum non poteſt ad alios pauperes extendi. In Bergomen. Legati. 9. Octobris 1595. nu. 9. 1149
Locus in legato quando cenſeatur poſitus taxatiuè & non demonſtratiuè. ibidem num. 6. 1149
Legatum factum Eccleſiæ cuius teſtator quādo legauit erat parochianus, illi debetur, etiam ſi poſtea efficiatur parochianus alterius Eccleſiæ. ibid. nu. 5. 1149

q iij Le-

Legatum factum pro miſſis dicēdis an cenſeatnr factū intuitu Eccleſiæ vel potius perſonæ particularis, quæ miſſam dicat vel dicere faciat.ibid.nu.7.10.11.& 19. 1149

Legatum pium ſine expreſſione loci debet impleri in loco, vbi teſtator habitabat, vel ſolitus erat plerumque accedere.ibid.nu.8. 1149

Pro legato pio facto Eccleſiæ aſſignato ſuper certo corpore hæreditario, ipſo iure dominium in eam tranſit abſque traditione, & hoc fauore Eccleſiæ.In Vrbeuetana Legati. 8.Iun.1601.nu.6. 1394

De legatis ad piam cauſam non detrabitur Falcidia. In Romana Diminutionis legatorum.5.Iul.1596.nu.3. 1202

Legatum pium, ſeu Capellania erecta à teſtatore cum ea conditione, quòd prouiſio ſpectet ad ſolos laicos, poteſt vocari Capellania ſed cum ÿs qualitatibus. In Salamantina Capellaniæ ſeu legati pÿ. 23. Mart. 1583.nu.4. 611

De legatis pÿs factis tam pauperibus in genere, quàm pauperibus certi loci, ſeu de relictis pro alÿs operibus pÿs, an & quādo quarta debeatur Epiſcopo.vid In Syracuſana Quarta. 5. Martÿ. 1586. per tot. 726

Legatum factum pauperibus in genere propter incertitudinem non redditur nullum, cum ſufficiat legatum eſſe de certa ſumma & non de certo corpore. In Amerina Pecuniaria.11.Febr.1577.nu.4. 317

Legatum relictum concubinæ valet; ſecus eſt in milite & in clerico.
Idem eſt in adultera, quod tamen procedit ſecundum Cuman.Bald.& alios, quando turpitudo non eſt parte recipientis, licèt ſit ex parte dantis.Romana Legati.2. April. 1560. nu. 1. 2.& 3. 46

De iure Canonico legatum cōcubinæ ſeu adulteræ factum non valet, niſi probetur emendatio per plures annos cum ceſſatione conuerſationis.ibid.nu.6. 46

Legatum relictum mulieri ſub conditione donec vitam vidualem duxerit, reſoluitur in plura legata, quorum primum cenſetur purum, reliqua verò ſub conditione; ſecus eſt in hæredis inſtitutione. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 28. April.1600. num. 3. 1354

Legatum relictum ab auo nepti pro omni eo & toto, quod ipſa habere petere & conſequi poſſet in eius bonis & hæreditate tam ex perſona patris quàm ſua, & tam ratione legitimæ quàm Trebellianicæ, & alterius cuiuſcunque portionis ſibi debitæ vel debendæ quacumque occaſione & cauſa qualitercumque & quomodocumque, ſortitur naturam legitimæ, & tranſmittitur ad hæredes.In Ceſenaten.Bonorum. 26. Iun.1591.nu.2. 959

Qualitas nuptiarum adiecta legato facit legatum conditionale, etiam ſi talis qualitas non ſit adiecta ſubſtantiæ ſed ſolutioni, & ſic non tranſmittitur ad hæredes ſecundum magis communem Doctorum ſententiam; ſecus eſt, ſi ex coniecturis contraria volūtas teſtatoris colligatur, quia tunc tranſmittitur ex ipſius teſtatoris volūtate. ibid.n.1. 959

Legatum dotis confeſſatæ valet propter commodum repreſentationis. In Portuen. Bonorum.2.Decem.1580.nu.18. 489

Teſtator aliquando confitetur & legat, aliquando confitetur & non legat, aliquando legat & nō cōfitetur ex diſtinctione Baldi. ibid.nu.17. 489

Acceptans legatum ſibi factum, in quo per teſtatorem declaratur ſalarium ſibi debitū cum eo compenſandum eſſe, ſibi præiudicat, & ſalarium petere non poteſt.In Romana Mercedis.28.Iun.1591.nu.1. 961

Acceptans vnum legatum quod cum ſalario venit computandum, ſi aliud legatum pariter relictū ab hærede ſolui recuſetur, poteſt legatarius recedere ab illa ſimplici acceptatione ex quo non ſit ſatisfactum voluntati defuncti in totū, & eo caſu ſalariū petere poteſt.ibid. n.2. 961

Legatum librorum ſuorum intelligitur de libris teſtatoris & non hæredis.In Fauentina de Nicolutÿs.19.Mart.1582.nu.8. 570

LEGATVS *poteſt legem perpetuam condere, quæ non ſit contra ius.In Fauentina Bonorum de Calderonibus.28. Iun.1581. num. 4.* 536

Legatus non poteſt facere, vt leges nō ſeruentur, nec ſtatuere contra ius, nec tollere vim appellationis. In Virdunen. Canonicatus.15.Mart.1599.nu.4.& 5. 1306

Facultates datæ Legato de latere augent, & reſtringunt poteſtatem, ſecundum quòd ei de iure communi competit.In Aretina Commendæ.13. Mart.1587.nu.3. 772

LEGITIMA *dicitur proprium filÿ patrimonium. In Portuen.Bonorum.15.Apr. 1580.nu.7.* 451

Filius poteſt in legitima ſibi præiudicare, & ſupplemento renunciare.In Romana Legitimæ.16.Octob.1581.nu.7. 539

Legitima viuente patre filÿs non debetur, ſed tantum patre decedente. In Narnien.Dotis.2.Maÿ 1588.nu.4. 815

Inſtitutio filÿ facta in legitima tātum, valet. Romana Legitimæ.16.Octob.1581.nu.2. 539

Legitima aſcendentibus non debetur naturali vinculo; ſed iure poſitiuo. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis.31. Maÿ 1600. num. 5. 1365

Legitimatus poteſt petere legitimam ſicut legitimus. In Romana Cenſus. 15. Martÿ 1577.nu.17. 322

Filius legitimatus ſi excludatur ab hæreditate patris debet prouideri de legitima. In Spoletana Bonorum. 2. Nouembr. 1587. num. 8. 802

Legitima bonorū filÿ de iure debetur matri. In Romana Legitimæ.1. Iulÿ 1591.n.5. 962

& in

& in Bononien. fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. nu. 1. Deciſ. 1365

Legitima de iure naturæ debetur etiam auo materno In Romana fructuum Legitimæ. 3. Decembr. 1599 n. 1. 1331

Legitima aſcendentium non paripaſſu ambulat cum legitima deſcendentium. ibid. n. 15. 1331

Legitima licèt ratione quotæ ſit certa ratione tamen valoris patrimonij dicitur incerta. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. n. 3. 669

Legitima de omnibus bonis debetur. Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. n. 6. 609

Legitimaſuper vnaquaq. re peti poteſt. Romana Hæreditatis. 19 Decemb. 1578. nu. 2. 385

Ante legitimam detrahuntur debita. In Ariminen. Caſtrorum. 2. Mart. 1592. n. 4. 976
cum potentius ſit ius creditorū quàm filiorum. In Portuen. Bonorum. 16. Octobr. 1579. nu. 3. 416

Ad effectum detrahendi legitimam attenditur tempus mortis, cum antea incertum ſit ad quam ſummā aſcendere poſſit. ibid. n. 5. 976

Qui dicit extare alia bona, ex quibus legitima detrahi poſſit, id probare tenetur. In d. Firmana Bonorum. 18. Mart. 1583. num. 7. 609

Ex particularibus legatis, non detrahitur legitima, quando extāt alia bona. ibid. n. 5. 609

Teſtator poteſt detractionem legitimæ ad tēpus prohibere. In Romana de Cinciјs. 17. Nouembr. 1597. nu. 9. 1244

Ex bonis fideicommiſſa ſubiectis nō detrahitur legitima. In Romana Legitimæ. 16. Octobr. 159°. n. 8. 969

Ex re ſubiecta fideicommiſſo & prohibita alienari non poteſt detrahi legitima, niſi in ſubſidium. In Romana Dotium de Zappis. 12. Decembr. 1586. n. 1. 760

Detractio legitimæ impediri poteſt per fideicommiſſum conuentionale factum per anteceſſores. In Romana Legitimæ. 1. Iulij 1591. nu. 1. 963

Legitima non debetur in bonis, in quibus ab inteſtato nō ſuccedunt, cum ſit portio ſucceſſionis ab inteſtato, & excluſus ab inteſtato, ſit etiam excluſus à legitima. ibid. nu. 2. & 4. 963

Onus in legitima quando ſuſtineatur. In Romana Bonorum de Piatetis. 17. Apr. 1570. nu. 2. 200

A legitima omne onus eſt reijciendum, maximè ſi ſit relicta iure inſtitutionis. In Ceſenaten. Bonorum. 26. Iun. 1591. n. 3. 959
& in Romana de Salamonibus. 14. Nouembr. 1575. nu. 6. 271

In vltimis voluntatibus lex omnem conditionem & onus ipſo iure à legitima reiicit; in contractibus autem ad reſciſſionem requiritur querella. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 4. & 22. 416
& in Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1581. num. 3. 539

In alienatis titulo oneroſo nullum ius competit filio pro legitima. ibid. n. 6. Deciſ. 416

Titulus dotis, quanto eſt lucroſus, reuocatur vſque ad legitimā, propoſita querella inofficioſa Dotis. ibid. nu. 10. 416

Quæuis cauſa oneroſa non facit, quod detrahi non poſſit legitima, ſed ea ſolum, quæ eſt verè & merè oneroſa, & non habet admixtum lucrum. ibid. nu. 11. & 23. 416

Per contractum oneroſum præiudicatur legitimæ. ibid. nu. 2. 416

In ſubſtitutionibus reciprocis detrahitur legitima. ibid nu. 15. 416

Ex fideicommiſſo & ſubſtitutionibus in contractibus factis etiam legitima detrahi poteſt. ibid num. 16. 416

Per fideicommiſſum reciprocum imponitur grauamen legitimæ. ibid. nu. 22. 416

Ad impediendam detractionem legitimæ non ſufficit quoduis onus. ibid. n. 23. 416

Legitima, quæ petitur ex caſu primæ diſpoſitionis factæ de bonis in deſcendentes, vigore contractus vel pacti, nullam poteſt habere cauſam oneroſam, quia ſtatim debetur mortuo contrahente ſeu diſponente, licèt ſecus eſſe poſſet in deſcendentibus ex altera linea eam petentibus, in quibus propter pactum in contractu appoſitum dicitur adeſſe cauſa oneroſa. ibid. nu. 19. 416

In materia legitimæ, quæ eſt fauorabilis, lex loquens de donatione ſimplici habet etiam locum in donatione mixta. ibid. n. 25. 416

Aes alienum contractum ex cauſa voluntaria & non ex cauſa neceſſaria, nec titulo oneroſo, non impedit detractionem legitimæ. ibid. nu. 27. 416

Portio debita filio vigore ſtatuti nō eſt fauorabilis ſicut legitima. ibid. n. 34. 416

Magis intereſt filiorum teſtamentū eſſe nullum, quàm cōditiones in eo appoſitas circa legitimam reijci. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. nu. 2. 743

Onera & grauamina adiecta legitimæ repugnant naturæ cōditionum poteſtatiuarum. ibid. nu. 5. 743

Onera & grauamina adiecta legitimæ, quæ reijciuntur, intelliguntur tam de prouenientibus à conditionibus poteſtatiuis, quàm à caſualibus & mixtis, cum æquè per omnes onus hæredi impoſitum dicatur. ibid. num. 6. 743

Relictum legitimæ ſub cōditione poteſtatiua, & inſtitutio ſub eadem cōditione differunt ſecundum Socinum, ſed hoc nullo iure probatur. ibid. nu. 10. 743

Fructus legitimæ an debeantur, ſi legitima ſit conſtituta in pecunia. In Aſculana fideicommiſſi. 26. Octobr. 1601. n. 7. 1406

Legatum computatur in legitimam. In Bononien. fideicōmiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. nu. 1. 1365

Aſſignatio legitimæ non poteſt fieri in fructibus tantum. In Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1581. n. 4. 539

Fru-

Fructus percepti ex hæreditate pleno iure quæſita non imputantur in legitimam. ibid. nu. 2. Deciſ. 1365
Filius licet non teneatur acceptare legitimã neque in fructibus, neque in vſufructu, neque in pecunia, poſtquam tamẽ eos percepit, tenetur eos in dicta legitima imputare. ibid. nu. 6. 15. & 20. 1365
Vſusfructus legatus imputatur in legitimã. ibid. nu. 7. qualiter autem fiat imputatio. vide ibid. nu. 14. 1365
Quod obuenit hæredi per ius accreſcendi de bonis teſtatoris, & ex eius iudicio in legitimam imputari debet, ſi filius acceptauit. ibid. nu. 13. 1365
In imputatione vſusfructus in legitimam attenditur, non quantitas hæreditatis percipiendorum, ſed valor ipſius de tẽpore obitus teſtatoris æſtimandus. ibid. nu. 14. 1365
Filio inſtituto in vſufructu tantum, legitima pleno iure in proprietate debetur, aliàs teſtamentum eſt nullum; ſecus eſt, in caſu imputationis poſt acceptationẽ. ibid. n. 17. 1365
Vſusfructus conſtitutus ad certum tempus putà quindecim annorum, imputatur in legitimam. ibid. nu. 22. 1365
Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam, ſed eius æſtimatio. ibid. nu. 21. 1365
Per acceptationem vſusfructus non dicitur renunciatum legitimæ, ſed in ea imputatur. ibid. nu. 23. 1365
Filius alienans bona reſtitutioni ſubiecta, tenetur ea ſibi in legitimam imputare, per alienationem tamen non dicitur ſibi in legitima præiudicaſſe. ibid. nu. 24. 1365
Officia, quæ ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam. ibid. nu. 16. 1365
& quando ſunt empta de pecunia patris. In Romana Legitimæ. 16. Octobr. 1581. num. 6. 539
Officia ſiue eorum pretia in legitimam imputantur. In Romana Bonorum de Piatetis. 17. Apr. 1570. n. 1. 200
Officia Curiæ in legitimam imputantur, quo ad æſtimationem non quo ad titulum. In Romana Officij. 19. Octobris 1598. n. 6. 1294
Militiæ noſtri temporis imputantur in legitimam ad inſtar antiquarum. In Romana Pecuniaria. 27. Octobr. 1581. n. 10. 541
Lucrum ex caſu aduentitio & futuro euentu dependens, an computetur in legitima. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. nu. 8. 568
Filius grauatus fideicommiſſo, qui eſt hæres cũ beneficio legis & inuentarij poteſt ante omnia petere ſeparationem legitimæ etiam quòd hæreditas ſit ſoluendo. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. nu. 1. 430
Per prohibitionem detractionis legitimæ & Trebellianicæ in vna tãtũ parte ſeu fundo hæreditatis non dicitur receſſum a priori genera i fideicommiſſo. In Bononien. fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19. Iunij 1600. nu. 8. Deciſ. 1373
Compẽſatio legitimæ fit cum bonis alienatis. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iunij 1581. nu. 6. 536
Bona alienata cõtra expreſſam teſtatoris prohibitionẽ, poſſunt per alienantem in legitimam ſibi imputari ad effectum ſuſtinendi alienationem, dummodo tamen huiuſmodi exceptio legitimæ ſit liquida. Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 16. 328
Onus probandi, quòd quis non fuerit conſequutus plus legitima, incumbit allegantì detractionem legitimæ ſibi deberi. ibid. num. 18. 328
Legitima non poteſt fideicommiſſo reciproco grauari ſecundum communem opinionem. In Camerinen. ſeu Fabrianen. Fideicommiſſi. 17. Febr. 1570. nu. 4. 93
Legitima nũquam per ſtatutum nec per aliã diſpoſitionem tolli cenſetur, niſi de ea ſpecialiter fiat mentio. ibid. nu. 3. 93
Licèt teſtamentum per preteritionem filii non rumpatur, nec per querellam impugnari poſſit, poſſunt tamen filij legitimam portionem iure naturali debitam petere. ibid. num. 2. 93
Neptis licèt ab auo dotata, poteſt tamen ex perſona patris legitimam petere. ibid. n. 1. 93
maximè ſi nec per teſtamentum nec per ſtatutum reperiatur prohibita In d. Camerinen. 12. Iun. 1570. nu. 1. 107
Neptis ex perſona patris non poteſt aliquam legitimam ſeu Trebellianicã petere in bonis aui, quando conſtat de contraria mente teſtatoris. In d. Camerinen. ſeu Fabrianẽ. 7. Febr. 1571. nu. 1. 128
Dos ab auo relicta nepti filio imputatur in legitimam. In Portuen. de Columna. 23. Ianuar. 1580. nu. 2. 440
Neptes an teneatur imputare in legitimam id, quod apud matrem viuentem erat remanſurum. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 9. 568
Non valet conſequentia datum filio vel filiæ imputatur a filio vel filia in legitimam ergo & datum nepti. ibid. nu. 13. 568
Relictum nepti pro omni eo & toto, quod petere poſſit in bonis & hæreditate tam patris quam aui, & tam ratione legitimæ quàm Trebellianicæ, & alterius cuiuſcuq. portionis ſibi debitæ vel debendæ quacumq. cauſa & occaſione ſortitur naturam legitimæ & trãſmittitur ad hæredes. In Ceſenaten. Bonorum 26. Iun. 1591. nu. 2. 959
Argumentum à collatione ad imputationem in legitimã optime procedit negatiuè; ſecus eſt affirmatiuè. ibid. nu. 7. 568
Lucrum ex caſu aduentitio & futuro euentu dependens, an computetur in legitima. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. num. 8. 1568
Donatum propter nuptias à patre filio emãcipato, aut a matre filia datũ computatur in

in legitimam, ſecus eſt in donato nepoti vel nepti, quibus non debetur legitima. ibid. nu. 12. Deciſ. 568

Dos ſtatim, quòd à patre data fuit, nõ obtinet locum legitimæ, ſed tum demum cum primum ius petendi legitimam competit. In Narnien. Dotis. 2. Maij 1588. nu. 2. & 3. 815

Sicut legitima grauari non poteſt, ita nec dos onere reſtitutionis grauari poteſt, quando ſuccedit loco legitimæ; ſecus eſt, ſi per partes in inſtrumento dotis aperte data fuerit lex, quæ ſeruari debet: ſed declara, vt ibid. n. 2. 3. & 5. 815

Donato filio donatione valida inter viuos in legitimam filij non imputantur; quod verum eſt, quando conſtat de animo donandi, quia donans expreſſit titulum donationis. In d. Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. nu. 1. 568

Datum filiæ & perſonæ, cui debetur legitima, in dubio non cenſetur donatum, ſed datum, vt computetur in legitimã, ſecus ſi detur perſonæ, cui legitima non debetur. ibid. num. 4. 568

Legitima petita in iudicio vnà cum fructibus, ſi iudex aſſignet legitimam tantum, & nihil dicat de fructibus fructus huiuſmodi, peti non poſſunt, declara tamen. In Romana Fructuum Legitimæ. 3. Decemb. 6651. num. 7. & 13. 1331

In quæſtione Status, quæ differtur in tempus pubertatis, datur immiſſio in poſſeſſionem legitimæ, præſtita cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ. ibidem num. 14. 1331

Confeſſio patris non præiudicat filijs in legitima. In Firmana Bonorum. 18. Martij 1583. num. 3. 609

Donatio inofficioſa vſque ad concurrentem quantitatem legitimæ reſcindi poteſt. In Spoletana Bonorum. 6. Nouembris 1587. num. 9. 801

LEGITIMATIO *tollit maculam, quæ repugnat menti Eccleſiæ. In Bononien. de Bologninis. 22. Mart. 1568. nu. 2.* 45

legitimatio excludit exceptionem inhabilitatis ad ſucceſſionẽ. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. nu. 9. 1282

In legitimatione filij voluntas paterna principaliter cõſideratur. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Mart. 1595. nu. 6. 1121

Legitimatio, quæ non poteſt reſpectu ſucceſſionis operari reſpectu aliorum effectuum prodeſt. ibid. nu. 5. 1121

Ad validitatem legitimationis duo concurrere debent, poteſtas & voluntas. In Interamnen. Illegitimitatis. 18. Iunij 1599. num. 1. 1321

In legitimatione à Principe obtenta non ſunt exprimenda ea, quæ non poterant retrahere Principem à concedendo. ibid. nu. 3. 1321

Per legitimationem filij non dicitur per patrem præiudicari filiabus, cum poſſit eas dotatas excludere & extraneũ inſtituere. In Romana Fructuum legitimæ. 3. Decẽ. 1599. nu. 10. Deciſ. 1331

Legitimatio retrotrahi non poteſt ad tempus mortis teſtatoris in præiudicium ſubſtituti niſi ſit obtenta de voluntate patris, quia tunc retrotrahitur. ibidem. num. 6. & 11. 1331

Legitimatio obtenta nulla facta mentione exiſtentiæ filiarum legitimarum, eſt nulla; ſecus eſt, ſi ſit facta cum clauſula ſine præiudicio venientium ab inteſtato, quia tunc dicitur in genere cogitatum de filiabus. ibid. nu. 3. & 9. 1331

Legitimatio non facta mentione filiorum non tenet. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. nu. 18. 351

Princeps in legitimatione obtenta ante natiuitatem filiorum legitimorum poteſt præiudicare iuri ipſorum legitimorum non fundato in aliqua ſpe de præſenti. ibid. num. 30. 351

Effectus ſuccedendi eſt effectus ſeparatus à legitimatione perſonæ; eũ quis poſſit eſſe legitimus & nihilominus inſucceſſibilis. ibid. num. 13. 351

Legitimatio facta ab habente poteſtatem in præiudicium fœminarum in inueſtitura vocatarum tenet; maximè ſi ſpecialiter ad ipſam inueſtituram vel emphyteuſim ſit facta. In Bononien. de Bologninis. 10. Decem. 1568. nu. 1. 67

In materia legitimationis tacitus conſenſus Papæ ſufficit, quòd in gratia legitimationis colligatur, immo etiam generalis ſufficit. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouem. 1576. nu. 2. 309

Materia conceſſionis legitimandi eſt fauorabilis. In d. Bononien. de Bologninis. 17. Iun. 1566. nu. 6. 5

Maius eſt priuilegium, quòd quis poſſit legitimare in Vrbe propter reuerentiam Principis, quàm quòd poſſit legitimare ad bona Eccleſiaſtica extra Vrbem. ibid. num. 8. 5

Facultas legitimandi conceſſa Campegijs de Bononia extenditur etiam ad laicos legitimãtes, etiam in bonis emphyteuticis Eccleſiaſticis. ibid. nu. 1. & 4. 5

Facultas legitimandi conceſſa Campegijs laicis non extenditur ad legitimationem perſonarum Eccleſiaſticarum, licèt extendatur ad bona Eccleſiaſtica; ſed in clericis legitimantibus extenditur etiam ad perſonas Eccleſiaſticas. ibid. nu. 7. 5

Declaratur priuilegium Leonis X. conceſſum Campegijs circa facultatem legitimandi. ibid. nu. 2. 5

Priuilegium Dominorum de Campegijs legitimandi non ſolum eſt Imperiale, ſed fuit etiam conceſſum à Leone X. & valet etiam in terris Eccleſiæ. In Romana Fructuum Legi-

Legitima.3.Decem.1599.nu.12. Deciſ. 1331

Regularis de familia habente facultatem legitimandi, non poteſt ſine licentia ſui ſuperioris legitimare.ibid. nu.4. 1331

Poteſtas legitimandi, ſicut poteſtas creandi Comites eſt de reſeruatis ſupremo Principi. In Leodien. Hæreditatis & Bonorum. 15. Octob.1571.nu.2. 142

Facultas legitimandi & creandi Comites nõ cõpetit ex generali officio puta Legationis, & Cardinali aſſerenti de facultatibus ſibi in hoc conceſſis non creditur.ibid.nu.1. 142

Legitimatio facta à Papa ad feuda operatur etiã cõtra pacta expreſſa in inueſtitura apposita, quando Papa etiã in genere cogitauit de feudis ex pacto & prouidentia. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mõtoni.10.Maij 1577.nu.14. 325

Legitimatio ſimplex ad feuda non trahitur ad feuda ex pacto & prouidentia.ibid.nu.1. 325

In Legitimatione, quæ habet clauſulam generalem in fine poſt ſpecificata comprehendũtur omnes caſus requirentes ſpecialem expreſſionem.ibid.nu. 11. 325

Communis reputatio probat legitimitatem perſonæ.ibid.nu.6. 1193

Ad probandum legitimationem ad effectum ſucceſſionis ſufficiunt leuiores probationes, & ſufficit bona fides alterius ex parentibus. In Vlixbonen. Matrimonij.2. Decem. 1594.nu. 1. 199

Supplicatio pro legitimatione probat contra ſupplicantem. In Interamnen. Legitimitatis.10.Iun.1596.nu.5. 1193

Per legitimationem à Papa factam ad feuda ex pacto & prouidẽtia, cum verbis generalibus & ampliſſimis intelligitur præiudicatum agnatis expreſsè eos excludendo, etiã ſi vigore cuiuſuis inueſtituræ vocentur. In d. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 26.Iun.1571.nu.1. 340

LEGITIMATVS *poteſt petere legitimã ſicut legitimus. Romana Cenſus.15.Mart. 1577.nu.17.* 321

Legitimati nihil differunt à legitimis, & ſufficit, quod Princeps legis obſtaculum remoueat. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mõtoni. 10. Maij 1577.nu.19.& 20. 325

Legitimati continentur appellatione legitimorum & naturalium, vt in Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi.15. Nouemb. 1599.nu.7. 1329

etiam in bonis emphyteuticis, modo ſint ad hoc in ſpecie legitimati ab habẽte poteſtatẽ. Bononien. de Bologninis.22. Mart. 1568. num. 1. 45

Eadem ratio militat in legitimatis ab Imperatore reſpectu bonorum temporalium & feudalium, quæ in legitimatiõ Papa reſpectu Eccleſiaſticorum.ibid.nu.3. 45

Legitimati reſcripto Principis ſuccedunt cum legitimis; maximè ſi legitimatio præceſſit natiuitatem legitimorum & naturalium, niſi dictum ſit de filijs legitimis & naturalibus & ex legitimo matrimonio natis. In d. Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi. 15. Nouem.1599.nu.6. Deciſ. 1329

Legitimatus cum clauſula prægnante, quòd habeatur, tractetur, reputetur in omnibus & per omnia abſque vlla penitus differentia, perinde ac ſi legitimè procreatus eſſet, omnino iudicari debet, vt verè legitimus, & comprehenditur ſub caſibus etiam ſpecialem mentionem requirentibus. In d. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mõtoni. 10.Maij 1577. nu. 16. 325

Legitimatus ad feuda regulariter ſuccedit in feudis hæreditarijs tantum, non autem in feudis ex pacto & prouidentia, niſi expreſsè ſit forma conceſſionis feudorum contrariæ derogatum. Idem in Fideicõmiſſis. ibid. nu.15. 325

Legitimatus ſimpliciter non ſuccedit in bonis feudalibus & emphyteuticis; ſecus ſi ſit legitimatus etiam quo ad bona feudalia & emphyteutica ab eo, qui poteſtatem habeat. In Bononien. Bonorum de Bologninis. 12. Ianuar.1568.nu.1. 34

Legitimatus ad feuda an cenſeatur legitimatus ad Eccleſiaſtica & quando. In Interãnen. Præteſæ illegitimitatis.18.Iun.1599. num. 5. 1321

Legitimatus ſi excludatur ab hæreditate patris, debet ei de legitima prouideri. Item de alimentis, & expenſis litis. In Spoletana Bonorum.6.Nouem.1587.nu.8. 801

LEGITIMITAS *filij ex quibus probetur. In Romana Hæreditatis. 20. Nouẽ. 1598.nu.1. & 3.* 1300

Communis reputatio probat legitimitatem. In Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 3. Nouem.1581.nu.2. 542

& in Interamnen. Legitimitatis. 10.Iun. 1596.nu.6. 1193

Per publicam vocem & famam & communem reputationem probatur legitimitas. In Calaguritana de Arcaia.28.Iun.1591. num. 1. 962

Ex inſtrumentis promiſſionis dotis & matrimonij oritur probatio probata legitimitatis. In d. Romana Hæreditatis.20. Nouẽ. 1598.nu.2. 1300

Tractatus inter virum & mulierem tanquã coniuges, & cohabitatio eſt probatio matrimonij valdè vrgens ad effectum legitimitatis, præſertim ſi non ſit tractatus & cohabitatio momentanea, ſed multorum annorum & vſque ad obitum. In Parmen.Status.23.Octob.1592.nu.5. 1000

Per nominationem factam de filijs licèt à perſona ſuſpecta filij conſtituũtur in quaſi poſſeſſione filiationis & legitimitatis. ibid. num. 14. 1000

Ad effectum legitimitatis filiorum, ſola aſſertio presbyteri, quòd interuenerit matrimonium de licentia Ordinarij, præſtat bonam

nam fidem. In Vlixbonen. Matrimonij. 9. Decem. 1594. nu. 6. Deciſ. 1099

Approbatio oriens ex diſpenſatione matrimonij obtenta ad effectum legitimitatis prolis, poteſt fieri etiam vno ex coniugibus mortuo, quando obſtat tantum impedimentum legis Canonicæ ob conſanguinitatem. In Meſſanen. Legitimitatis. 13. Martij 1595. num. 2. 1121

In impugnanda legitimitate eorum, qui ſunt in illius quaſi poſſeſſione reſpectu ſucceſſionis bonorum teſtes nullam pati debent exceptionem. In Parmen. Status. 24. Nouem. 1599. nu. 9. 1330

LEGITIMVS *quis eſſe probatur ex eo, quòd pater eum tractauit vti legitimum inſtituendo eum hæredem ſuum vniuerſalem, enunciando eum legitimum & naturalem ex N. vxore ſua. In Romana Hæreditatis. 20. Nouem. 1598. nu. 3.* 1300

Denominatio hæredis in teſtamẽto vti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati, nõ nocet fideicommiſſarijs. In Romana Hæreditatis. 1. Iun. 1594. nu. 2. 1081

Legitimus quis eſſe poteſt, & nihilominus in ſucceſſioilis. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouem. 1577. nu. 13. 351

Inter legitimos & naturales diſpenſatos nulla fieri debet differentia. In Calagnritana de Zaldnendo. 9. Decem. 1588. nu. 5. 848

LENOCINIVM *mariti præbet iuſtam cauſam ſeparationis tori. In Romana Separationi. Tori. 22. Mart. 1574. nu. 4.* 226

LEX *ſuperueniens comprehendit etiam actus præteritos, qui poſtea effectum ſuum ſortiuntur. In Gerunden. Præcentoria. 4. Nouembr. 1592. nu. 3.* 1001

De natura legis eſt futuris dare formam non autem præteritis negotijs. ibid. nu. 2. 1001

Omnis lex recipit interpretationem à conſuetudine. ibid. nu. 5. 1001

Fauore legis non eſt dignus, qui contra legẽ committit. In Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. nu. 9. 893

Legis præſumptio cadit ſuper facto certo & non ſuper incerto. ibid. nu. 31. 893

Prohibitio legis æquiparatur prohibitioni hominis. In Romana Saluiani Interdicti. 15. May 1587. nu. 12. 785

Lex diſponens eũ aliquo præſuppoſito, eo deficiente non operatur. In Calaguritana Induiti. 11. Martij 1596. nu. 2. 1175

Lex diſponit de ratione non autem ratio de lege. In Romana Penſionis. 14. Februar. 1583. nu. 16. 606

Lex fauet voluntati teſtantium, quantum poteſt. In Peruſina Hæreditatis. 17. Ian. 1589. nu. 6. 85

Legum nouatio eſt maximè vitanda. In Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Martij 1591. nu. 8. 942

Sicut lex vetus propter iniquitatem per nouam tollitur & emendatur, multo magis cõcedenda eſt emendatio legis nouæ & nondum vſu receptæ. ibid. nu. 14. Deciſ. 942

Aequipollentia legis ſunt veluti Princeps, conſuetudo, Populus, &c. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr. 1579. nu. 2. 417

Lex generalis non cenſetur derogare particularibus priuilegiis. In Tullen. Prioratus. 28. Mart. 1583. nu. 2. 612

Lex pœnalis non extenditur ad correlatiuũ, vbi nõ eſt par ratio. In Dubio Sacræ Congregationis Concilii. 21. Iunii 1602. n. 13. 1442

Non eſt conueniens, quòd lex, quæ venit addendo aliquid legi præcedenti, corrigat in iis, in quibus addit priori diſpoſitioni, immo neceſſe eſt, vt ſit correctoria. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maii 1586. nu. 12. 743

In lege correctoria non poteſt habere locum benigna interpretatio quæ eſt ſpecies extẽtionis. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. nu. 14. 840

LEX 2. *de iudiciis. quando non procedat. In Anconitana Coriorum. 18. April. 1580. num. 5.* 453

Remedium l. 2. C. de reſcind. vend. præſcribitur ſpatio triginta annorum. In Anconitana Vineæ. 4. Februarii 1583. num. 11. 602

L. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. non habet locum in bonis feudalibus, quæ non tranſeunt in hæredes extraneos. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. nu. 4. 1219

Remedium l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. competit Eccleſiæ etiam nulla facta reſtitutione, poſt quam deficit linea vocatorum. In Volaterrana Prædii. 19. Decẽ. 1588. nu. 1. 848

L. fin. C. de pignor. declaratur. In Romana Officii. 19. Octob. 1598. nu. 4. 1294

L. fin. C. de contrah. empt. declaratur. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. num. 9. 1480

L. fin. §. emptor. C. com. de legat. quando locum non habet. ibid. nu. 7. 1480

L. fin. §. & ſi præfatam. C. de iur. deliber. ſuper confectione inuentarii, non habet locum, niſi concurrente bona fide. In Nucerina Affictus. 1. Febr. 1574. nu. 1. 214

Regula l. cum à matre. C. de rei vendic. non procedit, quando actus eſt nullus. In Portuen. Bonorum de Columna. 24. Octob. 1580. nu. 1. 477

L. cum præcario. de præcar. quomodo procedat. In Romana Turris Buballariæ. 7. Nouem. 1575. nu. 4. 269

Diſpoſitio l. cum quæritur. de exequut. rei iudic. locum habet, quando cauſæ ſunt diuerſæ. In Pampilonẽ. Parochialis de Ianſi. 9. Iun. 1600. nu. 1. 1369

L. duo ſunt Titii. de teſtam. tut. non excludit probationem, per quam res incerta ad certitudinem redigi poteſt. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris 1594. num. 8. 1088

Di-

Digitized by Google

Diſpoſitio l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto. C. de teſtam. quòd teſtamentum imperfectum inter liberos valeat fauore filiorum, dicitur introducta ſecundum communem opinionem, ſed hoc intelligitur de fauore primario non autem ſecundario. In Romana ſeu Peruſina Hareditatis. 16. May 1588. nu. 4. & 9. Deciſ. 820

Regula l. iam hoc iure. de vulg. & pupill. non procedit, vbi adeſt diuerſa ratio, etiam in eodem contextu orationis. In Romana Fideicõmiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. num. 10. 1438

Regula l. Mancipia. C. de ſeru. fugit. quãdo non habeat locum. In Mutinen. Status. 9. Apr. 1601. nu. 6. 1384

Diſpoſitio l. per diuerſas. C. mandat. non habet locum in ceſſione, qua fit per recognitionem bona fidei, & vbi pecunia erant ceſſionarÿ. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulÿ 1568. nu. 10. 831

Intellectus l. quod de bonis. §. quod alius. ad leg. Falcid. eſt controuerſus. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. nu. 7. 471

L. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. quãdo non procedat. In Romana Pecuniaria. 12. Febr. 1582. nu. 3. & 4. 563

Diſpoſitio d. l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. volens, quòd creditum de quo per inſtrumentum publicum, praferatur credito priuata apocha ceſſat, quoties ſuſpicio fraudis ex veris & certis probationibus tollitur. In Romana Pecuniaria. 24. Maÿ 1589. nu. 2. 879

L. ſi de certa. C. de tranſaction. quomodo procedat. In Romana Penſionis. 16. Nouẽ. 1575. nu. 1. 274

Aequitas l. ſi me & Titium. ff. ſi cert. pet. quando locum habeat. In Placentina Bonorum. 24. Nouem. 1581. nu. 10. & 11. 547

L. ſi merces. C. de locat. quando procedat. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decem. 1603. num. 9. 1480

Diſpoſitio l. ſi pater. C. de inoff. teſtam. licèt ſit correcta, & non habeat locum in fideicommiſſis per l. quoniam in prioribus. C. eod. tit. habet tamen locum in contractibus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 3. 416

Text. in l. ſi pater. C. de inſtit. & ſubſt. ſecundum magis com. opin. dicitur correctus per l. quoniam in prioribus. & l. ſcimus. §. cum autem. C. de inoff. teſtam. In Rauënaten. Bonorum. 3. May 1586. num. 1. 743

L. ſi quis maior. C. de tranſaction. requirit dolum, & eo ceſſante ceſſat. In Peruſina Exequutionis. 11. May 1582. nu. 6. 577

Diſpoſitio l. ſi quis maior. habet tantum locũ contra doloſum, & ſufficit dolus praſumptus ex inobſeruantia cõtractus. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ian. 1594. n. 2. & 5. 1059

Diſpoſitio l. ſi quis maior. C. de tranſaction. non habet locum, niſi concurrente dolo, qui debet plenè & concludenter non praſumptiuè probari. ibid. nu. 1. & 7. Deciſ. 617

Pœna d. l. ſi quis maior. C. de tranſact. eſt valdè dura. In Romana Domus de Manilÿs. 4. May 1583. nu. 6. 617

L. ſi quis maior. C. de tranſaction. eſt odioſa & exorbitans, & raro practicari ſolet. In Tiburtina Compromiſſi. 19. Ian. 1594. num. 3. 1059

& 16. Iun. 1595. nu. 5. 1136

& in Romana Caſalis Marciliani. 16. May 1588. nu. 6. 819

& ob id qualibet cauſa etiam iniuſta excuſat ab incurſu pœna eiuſdem legis. ibid num. 1. 1136

L. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. ex rationis identitate locum habet tam in examine futuro quàm praterito. In Romana Pralationis. 4. May 1576. nu. 9. 295

Diſpoſitio d. l. ſi quis teſtibus. C. de teſtib. non procedit reſpectu examinis facti in alia cauſa; maximè quando exceptio eſt introducta fauore tacentis. ibid. nu. 16. 295

Diſpoſitio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. eſt principaliter fauore patris inducta, & ſtatim operatur ſuum effectum ipſo iure natis liberis. In Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. nu. 7. 837

Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. eſt adeo fauorabilis, vt etiam donatarius filÿs natis ad reſtitutionem in foro conſcientia teneatur. ibid. nu. 12. 837

Diſpoſitio d. l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. non habet locum, quando donatio fuit limitata ad tempus deceſſus ſine filiis, alias ſufficit ſola ſuperuenientia filiorum. In d. Albanen. Donationis. 20. Iunii 1588. num. 5. 829

Renunciatio l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. requirit ſpecificam & indiuiduam illius renunciationem, nec ſufficit generalis, qua fit per illa verba renuncians omni legum auxilio. ibid. nu. 1. 829

Regula l. vindicantem. ff. de euiction. non procedit, quando actus eſt nullus. In Portuen. Bonorum. 24. Octobris 1580. num. 1. 477

Regula l. vnum ex familia. §. ſi rem. de legat. 1. quo caſu non procedat. In Mediolanẽ. Diſtributionum. 12. Decem. 1594. num. 5. 1101

Diſpoſitio Auth. ingreſſi. C. de ſacroſanct. Eccleſ. non habet locum in bonis religioſorum, qui vere & proprie non ſunt religioſi, ex quo in proprÿs domibus vnà cum vxoribus & filiis degunt. In Placentina de Medellinis. 4. Iul. 1582. nu. 1. 587

Auth. quod ſine. C. de teſtam. debet ſeruari ad vnguem in terminis, in quibus loquitur, quando aliquid relinquitur extraneo iure legati vel fideicommiſſi; ſecus eſt ſi relinquitur iure inſtitutionis vniuerſalis,

quia

quia tunc diſpoſitio eſt nulla. In Peruſina Hæreditatis.27.Ianuar.1589.n.8. Deciſ. 853

Auth. quod ſine.C. de teſtam.intelligitur loqui de fideicommiſſis particularibus non autem de vniuerſalibus, cum eius materia ſit exorbitantiſſima & correctoria iuris communis. In Peruſina Hæreditatis.27. Ianuar. 1589. n. 2. 853

& ideo non trahitur vltra caſus in ea expreſſos. In eadem. 26. Nouemb.1588. num. 10. 840

Auth. quod ſine. C. de teſtam. quæ vult, quòd legata & fideicommiſſaria ex teſtamento imperfecto inter liberos facto præſtentur, an intelligatur de fideicommiſſis tantum particularibus an verò etiam de vniuerſalibus. ibid.n. 1. 840

Declaratur text. in §. quamobrem Auth. de reſtitut. ex quo deſumpta eſt Auth. res quæ. C. commun. de legat. quomodo intelligatur procedere. In Romana ſeu Maceraten. Exequutionis. 16. Nouembris 1584. num. 6. 679

Priuilegium Auth. res quæ. C. commun. de legat. competit tam ſi aliquid ſuperſit non ſufficiens quàm ſi non ſuperſit de legitima dotantis ſeu dotem reſtituentis. ibid.nu.5. & 7. 679

Priuilegium. d. Auth. res quæ. C. commun. de legat. non datur quando ratione cõfeſſionis dotis receptæ adeſt ſola tacita hypotheca, confutatur tamen, cum nulla conſtituatur differentia in hac materia inter tacitam & expreſſam hypothecam; maximè ſi dotis cõfeſſionem præcedat promiſſio. vt ibid. n. 2. 9. & 10. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. ceſſat per mortem mulieris, cui competebat, cum ceſſet ratio priuilegij; maximè ſi mulier viuens nunquam priuilegium allegauerit; ſecus eſt ſi omne ius à principio deductum fuerit in vniuerſum, & non in vim priuilegij dictæ Authentica competentis. vt ibid. n. 4. & 12. 679

Priuilegium d. Auth. res quæ. contra bona primi viri fideicommiſſo ſubiecta non competit filijs ſecũdi matrimonii ratione prælationis, ſed ratione bonorum competit hypotheca ſicut hæredibus extraneis. ibidem. num. 3. & 10. 679

Priuilegium ſeu diſpoſitio. d. Auth. res quæ. procedit tam in dotis reſtitutione quàm in ipſius conſtitutione, etiam quòd dotis obligatio ſit poſterior fideicommiſſo ſecundum communem opinionem. ibid. n. 5. 679

Diſpoſitio Auth. res quæ. C. comm. de legat. habet etiam locum in neptibus conceptis poſt obitum aui. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. May 1580. n. 7. 461

Diſpoſitio Auth. res quæ. habet tantum locũ in ſubſidium. In d. Portuen. de Columna. 23. Ianuar. 1580. n.4. 440

nempe quando non adſunt alia bona libera. In Interamnen. Dotium. 14. Maii 1601. num. 1. Deciſ. 1338

Diſpoſitio Auth. res quæ. an habeat locum in contractibus inter viuos. In d. Portuen. de Columna. 10. Nouemb.1578.n.3. 374

Corneus in d. Auth. res quæ. n. 10. loquitur contra communem. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 16. May 1580.n.8. 461

Doctr. Alberici in l.fin. ff. de negot. geſt. quomodo procedat. In Placentina Bonorum.24.Nouemb.1581.n.9. 547

Doctr. Bald. in l. 1. n. 16.C.de fruct. & lit. expenſ.quomodo intelligatur. In Ariminen.Caſtrorum.28.Apr.1603.n.2. 1462

Doctr. Bald.in l. 2. C. de confirm. tut. quomodo intelligatur procedere. In Romana Educationis.15.Maii 1600.n.13. 1357

Doctr.Bald.in l. de quibus.n.21. de legibus. declaratur. In Burgen. Quindenniorum. 5.Decemb. 1601.num.24. 1410

Doctr.Bald. in l. exemplo. C. de probation. quomodo & quando procedat. In Leodien. Hæreditatis & Bonorum. 15. Octobris 1571. num. 3. 142

Doctr. Bald.& Caſtrenſ.in l.quidã æſtimauerunt.ff.ſi cert.pet.quomodo procedat. Roman.Societatis artis albæ.17.Iun.1580.n.1. 473

Bart in l.1.C.de Metallar. lib. 11. declaratur loqui tantum de fructibus. In Romana Prælationis.17.Octob.1572.n.3. 174

Doctr.Bald.in l. 1. de ſuperficieb. reprobatur.In Romana Caſalium de Maximis. 20. Februar. 1576.n.23. 286

Bart.in l.1.§.quod autem.il 2.de ſuperficieb. non intelligitur reſpectu pœnæ, & declaratur, quomodo ſit intelligendus.In d.Romana Caſalium de Maximis.14.Martii 1576. num. 8. 288

Bart.in l.2.n. 40.de vulgar. & pupill. declaratur.In Romana Educationis.23.Iunii 1600. num. 3. 1375

Doctr.Bart.in l. 2. de verb. oblig. declaratur. In Romana Legati de Caſarinis. 19. Nouemb.1601.num.4. 1409

Doctr.Bald.in l.demonſtratio.§.quod autẽ. C.de cond. & demon. quomodo procedat. In Praneſtina Tranſactionis. 2.Decem. 1579. num. 1. 429

Doctr.Bart.in l.item veniunt.§. petitum de petit. hered quomodo procedat. In Meſſanen.Studii.22.Octob.1593.n.4. 1046

Doctr.Bart.in l.qui ſolidum. de legat. 2. in Rota reiicitur. In Romana Reſciſſionis contractus.19.Ianuar.1575.n.3. 249

Doctr.Caſtr.in l. 3.de eo quod cert.loc. procedit,quando agitur de lucro ceſſante, non quando de damno emergente. In Romana Fideicommiſſi de Mucinellis.29.Maii 1598. num. 3. 1284

Opinio Caſtr.in l.pactum quod bona fide. n. 3. C.de pact. quando procedat. In Romana Scommiſſa.30.Ianuar.1589.n.9. 854

Doctr.Caſtr. in l. procuratoris. §. ſi plures.

num. 7. de tribut. act. quomodo intelligatur. Romana Pecuniaria. 26. Mart. 1593. nu. 3. Deciſ. 1019
Doctr. Caſtr. & Bald. in l. quidam aſtimauerunt. ff. ſi cert. petat. quomodo procedat. In Romana Societatis artis alba. 17. Iun. 1580. nu. 1. 473
Dictum Caſtrenſ. in l ſicuti. §. ſi quaratur. nu. 9. ſi ſeruit. vendic. quomodo procedat. In Caſaraugustana Decimarum. 3. Iun. 1577. nu. 8. 332
Dynus in l. hareditarium. de bon. author. iud. poſſ. declaratur quomodo ſit intelligendus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1579. nu. 29. 416
Iaſon in l. ſi quis in fundi vocabulo. nu. 36. de legat. 1. declaratur. In Romana Donationis. 15. May 1600. nu. 14. 1357
LIBELLI concluſio attendi debet, potius quàm narratio. In Meliten. Pracedentia. 10. Iun. 1577. nu. 4. 335
Mens petentis in libellis & ſententijs magis attenditur quàm verba. In Spoletana Domus. 19. Decembr. 1580. nu. 1. 492
Iudex in ciuilibus non poteſt mutare in ſententia, quod petitum eſt in libello. ibid. num. 4. 492
LIBER continens incertitudinem non probat. Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 3. 1088
Libro ſcripto per Officialem ad illud deputatum fides adhibetur. ibid. n. 4. 1088
Liber baptiſmi regulariter probat atatem, dummodo de eo legitimè conſtet. In Bellunen. Canonicatus. 1. Apr. 1596. n. 1. 1182
Libri Officialium ſemper probant. In Romana ac Valle. 9. Decemb. 1579. n. 6. 431
Libri Officialium faciunt fidem, & eis creditur in his, qua pertinent ad eorum officiũ. In Meliten. Penſionis. 21. May 1601. num. 2. 1390
Libri Communitatis ſcripti à publicè deputatis probant valorem. In Peruſina Exequutionis. 19. Nouem. 1597. n. 8. 1245
Liber Dataria non facit fidem. In d. Tarraconen. Penſionis. 10. Octob. 1594. n. 2. 1088
Liber Dataria an probet. In d. Tarraconen. Penſionis. 13. Ianuar. 1595. nu. 2. 1108
Liber Monaſtery regulariter non facit fidẽ contra tertium non ſubditum. Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. n. 2. 889
Libri Officialium publicè deputatorum fides adhibetur. In Gerunden. Penſionis. 27. Ianuar. 1580. nu. 1. 442
Libri Eccleſia non faciunt fidem. In Romana Caſalis Turricella. 29. Apr. 1594. n. 7. 1073
Libri ſocietatis inter ſocios probant. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. n. 1. 600
Libris mercantiliter tentis de conſuetudine fides adhibetur. In Anconitana Dotis. 31. Ianuar. 1597. nu. 4. 1321
Libri mercatorum non probant, niſi concurrentibus adminiculis. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. num. 2. Deciſ. 436
Libri mercatorum non probant pro tertio, cõtra tertium; ſecus eſt, ſi adſint adminicula. In Farſen. grani. 9. Marty 1580. n. 1. & 4. 450
Liber mercatorum ſufficit, quòd ſit ſcriptus à deputato ad ſcribendum, licèt non ſit ſcriptus à ſocio. In Anconitana Computorum. 9. Iuny 1600. n. 4. 1368
Partita libri mercatoris probat contra ſcribentem. In Romana Pecuniaria. 9. Decembr. 1596. nu. 1. 1218
Partita libri licèt non ſit in forma probanti, ſi tamen pars ea vſa ſit, facit fidem. Fauentina Bonorum. 16. Iun. 1578. n. 1. 368
Ex vſu alicuius partita libri non ſequitur nec reſultat approbatio totius libri; ſecus eſt, in libris retentis per aliquem Officialem rationi officy. In d. Fauentina Bonorum. 15. Decem. 1578. n. 2. & 4. 384
Partita libri quando probent pro ſcribente. Romana reſidui actis. 4. Iun. 1604. n. 2. 1500
Partita extracta ex libris alicuius faciunt fidem contra ſcribentem. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 6. 339
Partita non adnotata in libris ſolitis adnotari, praſumitur non eſſe vera, ſed fraudulenta & ſuſpecta, ſtante decoctione. Anconitana Corsorum. 27. May 1573. n. 6. 208
Praſumptio eſt contra mercatorem recuſantẽ libros ſuos oſtendere. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 7. 1139
Fides qua adhibetur libris, eſt indiuidua. In d. Fauentina Bonc rũ. 15. Dicẽb. 1578. n. 3. 384
Libri antiqui ſemiplene probant. In d. Fauentina Bonorum. 16. Iun. 1578. n. 2. 368
Obligatio de reportãdo librum toties quoties, non impedit praſcriptionem. In Romana Tutela de Fabys. 18. Mart. 1585. n. 11. 692
Quis non tenetur ad exhibitionem librorum, quos non conſtat, quòd ſint penes ipſum. In Romana de Gadais. 19. Decembr. 1578. num. 1. 386
Editio librorum adminiſtrationis fieri non debet ad probandum errorem vel dolum ſequuta tranſactione, cum obſtet exceptio litis finita, niſi aliundè probetur error vel dolus. In Praneſtina Compromiſſi. 28. Maÿ 1574. nu. 1. 234
Paria ſunt, quòd libri adminiſtrationis penes dominum exiſtant, vel penes Officiales, quibus poteſt percipere, vt illosq́ exhibeant. In Ariminen. Caſtrorum. 21. Aprilis 1597. nu. 3. 1224
Adminiſtrator debet cuſtodire librum, nec admittitur ad iurandum ſuper amiſſione. ibid. nu. 2. 1224
Amiſſio libri rationum non ſufficit per iuramentum probari, ſecus ſi exhibitio petita ſit iure actionis & non officio iudicis, quia tunc ſufficit iuramentum. In Romana Tutela de Fabys. 18. Mart. 1585. n. 6. & 7. 692

Idem

Idem eſt quando conſtat librum ſemel penes aliquem fuiſſe. ibid. nu. 8. Deciſ. 692

Liber rationum adminiſtrationis ab harede haredis adminiſtratoris peti non poteſt, ſi non conſtet, quòd vnquam apud eum fuerit, nec probetur, quòd is dolo deſierit illū habere. ibid. nu. 5. 692

Tutor tenetur librum rationum adminiſtrationis cuſtodire; ſecus eſt, in harede tutoris. ibid. nu. 10. 692

Reſtitutio libri rationum dicitur pars ipſius redditionis adminiſtrationis. ibid. nu. 2. 692

Ex libris impugnatis non poteſt pratendi liquidatio. Romana Societatis artis alba. 5. Iun. 1579. nu. 1. 408

Liber aſtimi non facit fidem contra non ſubditos. In Paduana iurispatronatus. 31. Maij 1591. nu. 4. 952

Legatum librorum ſuorum intelligitur de libris teſtatoris & non haredis. Fanentina de Nicolutijs. 19. Mart. 1582. n. 8. 570

Libertas plena non dicitur eſſe in eo, qui ſit in loco, vnde habeat libertatem exeundi quādo velit, ſi talis actus exeundi non poſſit fieri niſi de licentia & cum comitatu. In Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. nu. 1. 859

Non data aliqua libertate ſemper præſumitur durare metus, vbi durat cauſa ipſius metus. In Niceen. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 8. 771

Cohabitatio mulieris cum viro, qua habuit principium meticulorū & cum reclamatione mulieris, non facit cenſeri purgatum metum, niſi mulier conſtituta ſit in plena libertate. In d. Toletana Matrimonij. 23. Iun. 1589. nu. 1. 887

Actus, qui ad probandam voluntatem ſpontaneam allegantur, non habentur in conſideratione non data plena libertate. In d. Toletana. 12. Maij 1589. n. 2. 873

Vbi non datur plena libertas, impoſſibile eſt dare voluntatem ſpontaneam. ibid. n. 3. 873

Mulierum poſitionibus etiam iuratis nec cōfeſſionibus ſtatur, quamdiu ſunt in poteſtate virorum detētæ, niſi ſequeſtratæ fuerint in loco plenæ libertatis ad earum voluntatem indagandam. ibid. n. 5. 873

Per expreſſionem aliquorum caſuum libertatis quādo intelligatur dicta libertas reſtricta. Salisburgen. exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. nu. 9. 1025

Liberi, verbum capit tam maſculos quàm fœminas ex ſui proprietate. In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 6. 604

Appellatione liberorum veniunt nepotes, ſed non filij filiarum, niſi quando filia ſunt vocatæ; & hoc procedit, ſi fœmina ſit quæ ſtipulatur, ſecus ſi maſculus. ibid. n. 6. 604

Diſpoſitio inter liberos per duos tantum teſtes probari poteſt. In Auenionen. Hereditatis. 27. Nouembr. 1598. nn. 6. 1302

Licentia, qua ad actum faciendum requiritur de natura præcedere debet. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembr. 1598. nu. 2. Deciſ. 838

Licentia obtenta ab eo, cuius officium expirauit, quis iuuari non poteſt. In Abulen. Capellania. 12. Nouembris 1599. n. 3. 1328

Inferior non poteſt concedere licentiam, qua à Generali ſua religionis fuit denegata. ibid. nu. 2. 1328

Licitum magis inſpicitur quàm illicitum, prout quando principium eſt illicitū & finis licitus. Placentina Bonorum. 13. Iunij 1583. nu. 12. 627

In alternatiuis quando vna pars eſt licita, alia verò illicita vel aliàs inutilis, non vitiatur obligatio in totum, ſed reſoluitur in ſimplicem licitam & vtilem promiſſionem. Calaguritana Cenſus. 29. Aprilis 1602. nu. 4. 1431

In omni negotio attendendum eſt, quod licet ſecundum æquitatem, & quod decet ſecundum honeſtatem, & poſtremò quod expedit ſecundum vtilitatem. Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Martij 1591. nn. 18. 942

Limitata diſpoſitio limitatum parit effectum. Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Febr. 1590. nu. 2. 911

Limitata diſpoſitio non poteſt acceptari niſi cum ſua limitatione. Portuen. Bonorum. 16. Maij 1580. nu. 4. 461

Dictio, nihil penitus, eſt limitatiua. ibid. num. 5. 461

Dictio ſaltem eſt implicatiua non autem limitatiua. Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. nu. 8. 787

Verba quando potius limitatiuè ſint accipienda quàm demonſtratiuè. Burgen. Concordia. 14. Ianuar. 1594. nu. 2. 1058

Qui limitationem affert, eam probare debet. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1570. nu. 9. 416

Liquidatio non poteſt pretendi ex libris impugnatis. In Romana Societatis artis alba. 5. Iunij 1579. nu. 1. 408

Liquidatio illa non eſt ſufficiens, qua elicitur ex decreto facto à iudice, quòd poſitiones habeantur pro confeſſatis niſi ad primam. ibid. nu. 2. 408

Liquidatio in actis facta ad effectum poſſeſſorij non facit ſententiam in poſſeſſorio latam appellabilem. In Fauentina Spoli. 15. Aprilis 1580. nu. 4. 452

Immiſſio in poſſeſſionem talium & talium rerum nominatim non eſt propriè liquidatio. ibid. nu. 3. 452

Ante liquidationem non eſt danda declaratoria. In Corduben. Decimarum. 27. Ianuarij 1595. nn. 5. 1113

Materia liquidationis eſt arbitraria. In Aquinaten. Vnionis. 20. Iun. 1601. num. 1. 1399

& in Auximana bonorū. 7. Iun. 1591. n. 4. 955

Pratica Rota eſt, vt petens procedi ad vlteriora, liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd iudici præfigatur terminus ad liquidandum. In Iſpalen. Beneficÿ. 24. Febr. 1584. nu. 4. Deciſ. 655

De liquidatione fructuum. vide in verbo Fructus.

Contra fideiuſſorem de ſtando iuri & iudicatum ſoluendo poteſt fieri liquidatio abſque alio proceſſu, etiam ſi fideiuſſor poſtea efficiatur ipſe litis conſors. In Nucerina affictus. 28. Maÿ 1576. nu. 1. & 2. 304

& in eadem. 24. Ian. 1569. nu. 2. 68

Species conſumpta, vt puta granum, quòd tradi non poteſt in eadem ſpecie & in indiuiduo, liquidari debet, & eius valor ſolui. In Salamantina portionis. 16. Ianuar. 1602. num. 2. 1416

Melioramenta facta liquidari non poſſunt, niſi prius verificato, qualis eſſet antiquus ſtatus rei melioratæ. In Paduana Iurispatronatus. 31. May 1591. nu. 3. 952

Melioramenta facta in re locata ab Eccleſia ſine ſolemnitate & ſine cauſa, liquidari & refici debent. In Romana Domus. 16. Februar. 1604. nu. 11. 1490

Lis ex quibus dicatur introducta. Corduben. Redecimarum. 17. Iun. 1602. nu. 1. 1440

Lis per commiſſionem cauſæ nõ dicitur inducta, niſi adſit citatio. In Abulen. Præſtimonÿ. 11. Febr. 1577. nu. 4. 386

Lis facit, vt illud quod erat licitum, fiat illicitum & attentatum. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 10. Oct. 1588. nu. 2. 834

Litis intimatio non eſt neceſſaria, quando pars illius notitiam habuit in tempore. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 9. 678

Non poteſt dici factum in fraudem litis, quod multo ante litem factum fuit. In Romana Pecuniaria de Sãgalletis. 10. Decem. 1584. num. 1. 681

Nemo inuitus cogitur litigare, niſi ſit lis ad eum ſpectans tanquam vni de Collegio. In Iſpalen. Cõtributionis. 1. Febr. 1593. n. 3. 1012

In lite facta à pluribus, qui non conſtituunt Collegium, ſed conueniunt vti ſinguli, qui nollunt litigare, non tenentur contribuere. ibid. nu. 2. 1012

Lis impedit alienationem, quando eſt ſuper actione reali, non quando eſt ſuper obligatione perſonali. In Romana Nullitatis contractus. 5. Iun. 1595. nu. 4. 1134

Lis impedit, ne res alienari poſſit, non tamen impedit, quin poſſit haberi pro derelicta. In Spoletana Domus. 9. Mart. 1582. nu. 2. 567

Lis quæ per multos annos ſiluit, non ob id poteſt dici habita pro derelicta, ſtante bono iure actoris. In Peruſina exequutionis. 19. Nouem. 1597. nu. 2. 1245

Lis præſumitur habita pro derelicta per lapſum triginta quinque annorum, quibus ab ea ceſſatum fuerit. In Romana Caſalis Lõghezza. 12. Febr. 1593. nu. 12. 1016

Lis mota, in qua quis ſuccubuit, non interrumpit præſcriptionem, maximè ſi præſcriptio erat tempore motæ litis completa. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maÿ 1593. num. 14. Deciſ. 1027

Finis litis imponitur per ſententiam & non per concluſionem in cauſa. Giennen. Prioratus. 20. Decem. 1582. nu. 3. 597

Litis pendentia non tollitur ex eo, quòd conſtet de non iure agentis. In Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. nu. 7. 945

Susceptio litis in ſe habetur loco fideiuſſionis. In Romana non adimplementi. 17. Nouẽ. 1597. nu. 4. 1243

Lis non præſumitur colluſiua, vbi nullum cadit commodum. In Romana Pecuniaria. 21. May 1582. nu. 6. 579

Quando lis eſt calũnioſa nõ eſt locus attẽtãtis. In Auximana Dotis. 5. Maÿ 1581. nu. 4. 515

Per reſtitutionem in integrum lis reponitur in eodem ſtatu, in quo erat ante rem iudicatam, maximè in beneficialibus. Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. nu. 3. 945

In præſentatione facta in lite, in qua præſentatus inſtat pro inſtitutione, lis dicitur eſſe ſuper titulo. In Mediolanen Beneficÿ. 1. Iun. 1592. nu. 3. 990

Poſſeſſio per litem non interrumpitur ad effectum præſcriptionis, ſi lis per ſententiam vel trãſactionem finiatur. In Oſunen. Capellæ. 8. Apr. 1598. nu. 3. 1273

Ex litis ſuſtentatione probatur ſecundum extremum poſſeſſionis. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ian. 1602. nu. 3. 1415

Cum procuratore domino litis effecto, lis continuari poteſt, vbi non conſtat ab aliquo fuiſſe nec adita nec repudiata hæreditate. Toletana Profeſſionis. 27. Oct. 1595. n. 1. 1151

Narratiua litis in tranſactione eſt verificanda, per eum qui trãſactionem allegat, cum lis ſit de ſubſtantia tranſactionis, & ob id verba enunciatiua litis non ſufficiunt; ſecus eſt quando partes non ſe reſtringunt ad litẽ iudicialẽ, quia ſufficit quòd narratiua litis in lite extraiudiciali verificetur. Racanatẽ. Bonorum. 2. Maÿ 1586. nu. 1. 737

Ad effectum tranſactionis ſufficit timor litis. ibid. nu. 3. 737

Lis extraiudicialis, vel timor litis iudicialis ex coniecturis & veriſimilitudinibus probatur ad effectum tranſactionis. ibid. n. 5. 737

In trãſactione debet æſtimari dubius litis euẽtus. Romana Domus. 13. Nou. 1589. n. 1. 895

Receſſus à lite iudiciali & controuerſia extraiudiciali dicitur tranſactio. Mutinen. Status. 9. Apr. 1601. nu. 27. 1384

Mẽtio cauſarum quæſtionũ & differentiarũ in trãſactione non intelligitur de lite iudiciali, ſed de extraiudiciali, maximè ſi ſubiecta materia nõ repugnet. In d. Racanaten. Bonorum. 2. Maÿ 1586. nu. 2. 737

Dubius litis euẽtus ad effectũ reſcindẽda trãſactionis æſtimari debet; ſecus eſt quando nullum

Digitized by Google

nullum prorſus periculum dubij litis euentus ad prætendentem læſionem ex conuentione ſpectaret. In Romana Domus. 10. Martij 1589. n. 1. & 3. Deciſ. 861

Dubius litis euentus ex parte acquirentis tūc conſideratur ad effectum læſionis, quando acquirens ſubiacet periculo amiſſionis pretij pro conſequenda iurium actione per ipſum ſoluti. ibid. n. 4. 861

Incertitudo dubij litis euētus ad validitatem tranſactionis vtrique parti æqualis eſſe debet; ſecus eſt, ſi vna pars ſit certa nihil ſibi perire poſſe. ibid. n. 5. 861

Non omnis lis repellit teſtem à teſtificando. In Turritana Tertiaria. 3. Iulij 1595. n. 12. 1147

De expenſis litis vid. in verb. Expenſa.

De poſſeſſione litigioſa ſeu apprehenſa pendente lite, vid. in verb. Poſſeſſio.

De beneficio litigioſo, vid. in verb. Beneficinm.

De ſubrogatione in beneficio litigioſo vide in verb. Subrogatio.

De collitigante, vid. in verb. Collitigans.

Litis Contestatio interrumpit præſcriptionem. In Romana Saluiani Interdicti. 11. Maij 1590. n. 1. 920

Litis conteſtatio dicitur facta, qnando parte citata & productis iuribus proenrator ex aduerſo allegauit generalia cōtra. ibid. n. 2. 920

In ſummarijs primus actus factus, qui reſpicit merita cauſæ habetur loco litis conteſtationis. ibid. n. 3. 920

Iuramentum in contractu appoſitum non habet vim litis conteſtationis, niſi res ſit in iudicium deducta. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 10. 957

Coram arbitris lis conteſtatur, & habentur omnes iuris effectus, qui ex litis conteſtatione vera vel interpretatiua oriuntur. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. num. 3. 697

Actus nulliter geſti coram arbitris non habent vim litis conteſtationis, ſed habentur tanquam facti coram arbitratore. ibid. n. 4. 697

Per productionem iurium factam coram arbitris ante actoris petitionem non inducitur litis conteſtatio. ibid. n. 9. 697

Per interpellationem coram arbitris factam & litis conteſtationem actio perpetuatur, ſecus eſt ſi interpellatio ſit nulla & non habeat vim litis conteſtationis. ibid. n. 1. & 10. 697

Litis conteſtatio neque verè neque interpretatiuè ex actibus illis oritur, qui nulla præcedente petitione facti ſeu producti fuerunt. In eadem Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iunij 1585. n. 8. 698

Littera non continet conſenſum ſed ſolam explicationem deſiderij ſcribentis, ſecus in ijs, in quibus non poteſt in litterariordo ſine conſenſus interuentu. In Bononien. Officij. 27. Nouemb. 1595. n. 5. 1163

Litteræ quæ continent verba aulica & officioſa non obligant. In Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 3. 136

Littera quando non obligent ſcribentem. In Ceſenaten. Pecuniaria. 23. Maij 1594. num. 2. 4. & 5. 1079

Litteris eius qui ſit de ſublimioribus magiſtratibus, creditur. In Parmen. Statue. 14. Aprilis 1600. n. 1. 1349

Littera ſufficienter dicitur recognita, licèt teſtes non viderint eam ſcribere. In d. Bononien. Officij. 27. Nouemb. 1595. n. 3. 1163

Ex litteris ſcribentis ſatis probatur conſenſus. ibid. n. 2. 1163

Litteræ originales antiquæ ſi ex inſpectione appareant authenticæ, probant, licèt ſigillum perierit. In Cremonen. Beneficij. 5. Iunij 1596. n. 1. 1192

Litteræ probant contra ſcribentem. In Ariminen. Caſtrorum. 22. Iun. 1592. n. 1. 998

In recognitione litterarum priuatarnm ſufficit per teſtes dici ſe habere notam manum ſcribentis ex quo in earum recognitione non ſolent adhiberi teſtes. In Panormitana Cambiorum. 17. Iun. 1585. n. 2. 700

Stylus, quem Rota ſeruat in recognoſcendis litteris ſcriptis ſine controuerſia obſeruatur etiam in libris. In Romana Grani. 14. Decemb. 1572. n. 2. 150

Ex litteris probatur ſufficienter conſignatio rei & receptio, ſi ſint recognitæ per teſtes deponentes ſe habere notam manum ſcribentis. ibid. n. 1. 150

De litteris Cambij, vid. ſup. in verb. Cābium.

De litteris prouiſionnm, vid. in verb. Bulla.

Livellvs non differt ab emphyteuſi. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 13. 288

In contractu liuelli pœna priuationis ſeu caducitatis locum habet, ſicut in emphyteuſi contra Fulgoſ. opinionem in conſil. 7. n. 2. In d. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 24. 286

Soluens eccleſiæ liuellum affictum ſeu canonē tenetur indicare & deſignare bona, pro quibus ſoluit, ſi bona eccleſiæ poſſideat, aliàs omnia per ipſum poſſeſſa præſumuntur eccleſiæ. In Mediolanen. Bonorum. 20. Februar. 1595. n. 1. 1117

Locatio ſimplex nihil habet commune cum eentractu emphyteutico. In Romana Caſalium. 4. Decemb. 1577. n. 1. 353

Locatio ſiue perpetua ſiue ad longum tempus differt à contractu emphyteutico, nec verum eſt, quòd ſint æquiparati per viam regulæ, nec quòd in vtroque contractu eadem ſit pœna conſtituta. ibid. n. 2. 353

Locatio perpetua regulariter ſolet fieri cum diminutione ſextæ partis eius quod ſoluitur pro locatione ad tempus. In Papien. Bonorum. 28. April. 1595. n. 4. 1125

Idem eſt in locatione ad longum tempus. In Romana Melioramentorum. 20. Nouem. 1581. n. 8. 546

In locatione ad longū tempus transfertur vtile dominiū ſicut in emphyteuſi, ſed nō ab id

æquiparantur. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 3. & 21. 286

Inter contractum emphyteuſis & locationis ad longum tempus nulla eſt niſi verbalis differentia, reijcitur tamen huiuſmodi aſſumptum tanquam falſum. ibidem num. 2. contrarium verò habetur. ibidem num. 8. & 20. 286

In locatione longi temporis fit remiſſio ob ſterilitatem ſecus in emphyteuſi. ibidem. n. 12. 286

In locatione datur reſtitutio ex capite læſionis, ſecus in emphyteuſi. ibid. n. 11. 286

In locatione conductor melioramenta retinet, ſecus in emphyteuſi. ibid. n. 13. 286

Contractus locationis eſt onerofus, emphyteuſis verò gratuitus. ibid. n. 10. & 18. 286

In locatione penſio ſoluitur proportionata fructibus, ſecus in emphyteuſi. ibid. n. 9. 286
& in Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 2. 272

Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. non habet locum in locatione ad longum tempus, ſecundum opinionem Doctorum, quæ videtur receptior, Contrariam tamen opinionem veriorem iudicauit Rota. In d. Romana Caſalium. 20. Febr. 1576. n. 1. & 5. 286
& in Zamoren. Caſtri. 10. Decemb. 1573. num. 1. 313

Eadem pœna incurritur in locatione ad longum tempus ob non ſolutionem canonis, quæ in emphyteuſi. In d. Romana Caſalium de Maximis. 14. Martij 1576. n. 11. 288

Prohibita alienatione cenſetur prohibita locatio ad longum tempus. ibid. n. 12. 288

In locatione ad longum tempus transfertur vtile dominium, ſecus in locatione ad breue tempus. In d. Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouemb. 1575. n. 8. 272
& in Romana Societatis ſcutorum 700. 6. Nouemb. 1581. n. 4. 543

Pactum, quòd propter bellum vel quid aliud poſſit res reſtitui, conuenit locationi, & repugnat emphyteuſi. ibid. n. 6. 272

Pacta appoſita in locatione bonorum eccleſiæ dicuntur valde vtilia, ſi finita locatione eccleſia lucretur omnia melioramenta. In Auximana Bonorum. 21. Nouembris 1580. num. 3. 485

Remiſſio non fit niſi pro tempore calamitatis, & locum non habet niſi in locationibus perpetuis. In Mediolanen. Bonorum. S. Celſi. 5. Maij 1597. n. 2. & 3. 1228

Locatio ad longum tempus eſt, licèt partes eã nominent emphyteuſim propter qualitates locationis, quæ emphyteuſi non conueniunt. In Zamoren. Caſtri. 10. Decembris 1576. num. 2. 313

Prohibitio alienationis adiecta in locatione ad longum tempus facit tantum nullitatem alienationis non autem caducitatem. ibid. num. 4. 313

In contractu locationis locator cadens culpa ſua à locatione non perdit melioramenta quod procedit etiam in locatione ad longum tempus. In Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. n. 2. Deciſ. 548

Locatio facta circumſcriptis alijs locationibus præcedentibus, de quibus nulla datur ſcientia, non arguit ſcientiam qualitatum aliarum locationum. In Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 6. 136

Locatio non poteſt eſſe eadem cum prima, quæ fuit alterata reſpectu nominationis in defectum generationis, cum requirat nouam ſolemnitatem, & debet continere eandem cauſam conceſſionis. In Romana Domus. 16. Februar. 1604. n. 7. 1496

Locationes licèt duæ, factæ ijſdem perſonis habētur pro vna tantũ, maximè ſi poſterior ſit prioris confirmatio. ibid. n. 6. 1490

Prorogatio locationis obtenta licèt ſub alijs cõditionibus intelligitur obtenta ſub repetitione omnium clauſularum in primo inſtrumento contentarum ad effectum inducenda caducitatis propter illas, de quibus fuit ſpecialiter prouiſum. In Marturana Affictus. 14. Iunij 1574. n. 1. 235

Locatio poteſt fieri tam ad tertiam generationem concedentis quàm conductoris. In Romana Domus in Transtiberim. 15. Febr. 1585. num. 4. 689

Finita locatione ad tertiam generationem eccleſia tenetur renouare inueſtituram ſub eadem forma. In Bononien. de Bolognetis. 10. Decemb. 1568. n. 3. 61

Inſtrumentum locationis, quod facit mentionem hæredum, de hæredibus ſanguinis intelligi debet, & ad extraneos non porrigitur. In Senen. Pradij. 28. Aprilis 1589. num. 2. 868

Inſtrumenta locationum non probant poſſeſſionem, niſi concurrant alia adminicula. In Romana S. Thoma. 20. Nouemb. 1589. num. 2. 896

Inſtrumentum locationis iuncta ſolutione affictus probat poſſeſſionem. In Ceſenaten. Bonorum. 28. Iunij 1596. n. 1. 1206

Per inſtrumẽta locationum an & quando probetur poſſeſſio, require in verb. poſſeſſio.

Ex locatione facta colona arguitur, quòd fuerit ficta traditio, quæ domino non nocet. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. n. 7. 498

Finita locatione per obitum conductoris competit domino directo condictio poſſeſſoria ad recuperandam poſſeſſionem. In Romana S. Thoma. 20. Nouemb. 1589. n. 3. 896

Ex vna locatione ſolemni præcedente bona eccleſiæ dicuntur ſolita locari. In Papien. Tenutæ. 8. Martij 1596. n. 4. 1174

In re ſolita locari non requiritur ſolemnitas. ibid. num. 5. 1174

Ad hoc vt res dicatur ſolita locari, & ſolemnitas non requiratur, neceſſe eſt, vt vel præcedat vna locatio ſolemnis & valida, vel adſint duæ conceſſiones cum curſu quadraginta annorum effectuatæ. In Romana

Deuolu-

Devolutionis Domus. 30. Octobris 1602. num. 2. Deciſ. 1451
& in Zamoren. Caſtri. 14. Decemb. 1579. num. 1. 434
& in Romana Domus. 16. Februar. 1604. num. 3. & 5. 1490
Ad hoc vt locatio dicatur ſolemnis, nõ ſufficit, quòd præſumatur ſolemnis ex lapſu temporis, ſed quòd verè fuerit ſolemnis. ibidem num. 3. 1451
Locatio non poteſt dici ſolemnis, in qua non conſtat de beneplacito Apoſtolico, etiam quòd ex lapſu temporis poſſit præſumi, ad effectum vt vnica ſufficiat pro ſolito. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 4. 1490
Locatio antiquitus facta pro maiori reſponſione quàm poſtea, quo caſu non dicatur læſiua Eccleſiæ. In Aretina Bonorum. 19. Martij 1599. num. 5. 1307
LOCATOR poteſt propria auctoritate conductorem non ſoluentem expellere, quòd non procedit, vbi interuertit poſſeſſionem domini, & cœpit nomine proprio poſſidere. In Fulginaten. Spolij. 16. Octobris 1579. num. 7. & 9. 415
LOCVS non inconuenit, quòd varijs nominibus appelletur, & tamen ſit idem. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. n. 4. 462
& in ead. 22. Maij 1581. n. 1. 521
& in Rauennaten. Vallium. 18. Maij 1579. num. 1. 405
Non eſt inconueniens, quòd locus indiuiſus in diuerſis poſtis diuerſis nominibus particulatim appelletur. In Rauennaten. Vallium. 20. May 1580. num. 2. 463
Enunciationes antiquæ probant loci ſituationem & confinia. In Rauennaten. Vallium. 11. Ianuar. 1580. n. 1. 438
Identitas ſitus loci ex partitis cataſti probatur concurrentibus adminiculis. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. n. 1. & 6. 462
Ad probationem identitatis ſitus loci duos cõfines ſufficit verificari. ibid. n. 2. 462
Enunciationes inſtrumentorum antiquorum probant ſituationem loci. In d. Rauennaten. Vallium. 26. Iunij 1581. n. 1. 533
Dictio, verſus, reſpectu loci nõ includit locum. In Exina Bonorum. 6. Iunij 1572. n. 1. 167
Locus, qui diſtat vnum milliare ab alio, non poteſt dici ita confuſus & commixtus cum eo, vt nõ poſſit ſegregari. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 2. 1432
Ad probandam diſtantiam loci attenditur reputatio & fama, nõ autem menſuratio, præſertim quando eſt facta abſque iudicis decreto & partis citatione. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. n. 5. 1482
Ad probandum quòd locus ſit in diſtrictu, an & quando admittatur menſuratio. In dict. Balneoregien. Bonorum. 14. Iuny 1600. num. 1. 3. & 6. 1370
Statutum loci in deciſorijs attenditur, in quo eſt celebratus contractus. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 8. 352
Idem eſt in his, quæ concernunt ſolemnitates contractuum. In Racanaten. Donationis. 28. Iuny 1577. n. 1. 343
Statutum particulare loci magis attendi debet, quàm generale Prouinciæ, quando ſimul concurrunt. ibid. n. 2. 343
Vbi concordatum fuit de loco pro exequutione litterarum compulſorialium, proceſſus alibi factus non valet. In Exina Bonorum. 13. Ianuar. 1570. n. 1. [illegible]
Locus quando cenſeatur poſitus taxatiuè & non demonſtratiuè. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 6. 1149
Legatum pium relictum ſine expreſſione loci, debet impleri in loco, vbi teſtator habitabat, vel ſolitus erat plerumque accedere. ibid. num. 8. 1149
Quando diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci, non poteſt alterari etiam cum auctoritate Epiſcopi, vt in alio loco transferatur, declara tamen hoc procedere in loco principaliter à teſtatore contemplato, & vbi commodè fieri poteſt. ibid. n. 2. & 17. 1149
Vbi ſucceſſio eſt limitata ad certum locum non veniunt iura & actiones. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 7. 352
Idem eſt quando ſit mentio de bonis exiſtentibus in certo loco. ibid. n. 4. 352
Actiones cenſentur eſſe in loco, in quo fieri debet exactio, ſecundum veriorem opinionem. ibid. n. 1. 352
Iura & actiones nullo loco circumſcribuntur. In Peruſina Fideicommiſſi. 25. Iunij 1582. num. 26. 594
& in Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 26. 594
Nomen debitoris dicitur eſſe de loco, in quo adeſt creditor. In Romana Pecuniaria. 14. Martij 1583. n. 2. 608
Vbi agitur de ſucceſſione, magis attenditur locus, in quo eſt creditor, quàm vbi fieri poteſt exactio. ibid. n. 3. 608
Deſtinatio ſolutionis, quæ ſit in vno loco ſit pro commoditate creditoris. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembr. 1582. num. 21. 594
Deſtinatio ſolutionis facta in vno loco, facit quod res dicatur eſſe eius loci, in quo eſt deſtinata. ibid. n. 2. 594
Deſtinatio ſolutionis in alio loco in fraudem eccleſiæ, vel in fraudem Cameræ nihil operatur. ibid. n. 23. 594
In loco, qui à perſona eccleſiaſtica poſſidetur, non militat conſideratio, quòd poſt adeptã poſſeſſionem ſit recuperatu difficilis, cum Papa per cenſuras procedere poſſit. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. num. 11. 1432
LVCRVM dicitur deducto omni damno. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iunij 1580. num. 3. 479
Non debet quis prætextu ſocietatis participare

Digitized by Google

de lucro ex aliena pecunia prouenientę, quia eſſet vſura. In Romana Condictionis Indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 2. Deciſ. 599
Lucrum ex caſu aduentitio & futuro euentu dependens an computetur in legitimam. In Bononien. Compromiſſi. 14. Martij 1582. num. 8. 568
In re dubia melius eſt fauere repetitioni quàm lucro aduentitio. In Albanen. Donationis. 26. Octobr. 1588. n. 13. 837
Cauſa agentis de damno euitando eſt fauorabilior, quàm cauſa illius, qui agit de lucro captando. In Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. n. 6. 464
In lucro ceſſante non fit coaceruatio, nec poteſt excedere duplum. In Romana Vſurarum. 19. Ianuar. 1573. n. 5. 186
Lucrum non dicitur eſſe in potentia propinqua, quando non adeſt paratus, qui pecunias accipere velit. ibid. n. 4. 186
An lucrum poſſit dici eſſe in potentia propinqua, quando ſumus in ciuitatibus inſignibus, veluti Romæ, Venetijs &c. abſque alia probatione. ibid. n. 6. 186
Ad probandum intereſſe lucri ceſſantis, quòd ſit in potentia propinqua, ſufficit proteſtatio cum fide notarij & depoſitiones proxenetarum in actis parte etiam non citata. In Romana Fundaci. 9. Decemb. 1585. n. 2. 714
Vt quis poſſit petere intereſſe lucri ceſſantis, quæ requiruntur. ibid. n. 1.
Vt quis poſſit petere damna & intereſſe lucri ceſſantis, probari debent requiſita per Caſtrenſ. in l. 3. §. fin. de eo quod cert. loc. In Albanē. Pecuniaria. 7. Nouemb. 1597. n. 1. 1240 & in Rauennaten. Damnorum & Intereſſe. 27. Octobris 1603. n. 2. 1475
Ad petendum damna & intereſſe lucri ceſſātis, non eſt neceſſaria probatio ſoliti ſtante proteſtatione, ſed ſufficit probatio potentia propinqua. In ead. 26. Febr. 1586. n. 4. 721
Pro petendo damno & intereſſe lucri ceſſantis, lucrum probari debet in potentia propinqua iuxta requiſita Caſtren. in l. 3. §. fin. n. 3. de eo quod cert. loc. ibid. n. 1. 721
Teſtes examinati ad probandum lucrum in potentia propinqua, ſi non ſint citati, dicūtur nulliter examinati; ſecus eſt ſi tantum fuerint examinati ad iuſtificandum proteſtationem iudicialem, cum tunc non requiratur citatio, ex quo nondum damna & intereſſe dicantur creata in rerum natura. ibid. n. 2. & 3. 721
Intereſſe lucri ceſſantis debetur etiam ad rationem officiorum vacabilium. In d. Romana Fundaci. 9. Decemb. 1585. n. 4. 714
Item non debetur in actionibus bonæ fidei, declara tamen procedere reſpectu moræ ante litem conteſtatam contractæ; ſecus in mora, in qua quis per litis conteſtationem cōſtituitur. ibid. n. 3. 714
Ad probationem intereſſe lucri ceſſantis, ex eo quòd quis ſolitus ſit pecunias ſuas negotiari requiritur negotiatio præcedens earundem pecuniarum. ibid. n. 1. Deciſ. 714
Intereſſe lucri ceſſantis per Rotam taxatur ad rationem ſeptem cum dimidio pro centenario, quando prætendens intereſſe non habebat in promptu magis negotiationem officiorum vacabilium quàm non vacabilium. In Romana Damnorum & Intereſſe. 6. Martij 1587. n. 2. 770
Intereſſe lucri ceſſantis non ita taxatur, quod eſt in ſola potentia, prout taxaretur ſi re vera in actu exiſteret. ibid. n. 3. 770
In materia taxationis intereſſe lucri ceſſantis plurimum defertur arbitrio Iudicis. ibid. num. 1. 770
Macedonianvm locum habet etiam in filio arrogato ratione mutui. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſa Arrogationis. 5. Iunij 1598. per tot. 1286
Cauſa potiſſima diſpoſitionis Senatus Conſulti Macedoniani fuit captatio mortis paternæ. ibid. n. 7. 1286
Maior viginti annis ex forma Statutorum Vrbis habetur, ac ſi maior vigintiquinque. In Romana Donationis de Cincijs. 13. Iunij 1586. n. 2. 746
etiam ad effectum donandi, in eadem. 9. Iulij 1586. n. 2. 758
& in Romana Donationis. 27. Apr. 1587. num. 1. 782
Maior quatuordecim annis quo caſu habeat legitimam perſonam ſtandi in iudicio. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. n. 8. 1169
In maiori ſumma ineſt minor, fallit tamen quando ſumma diuerſitas conſtituit ſpecierum diuerſitatem. In Nullius ſeu Bellicaſtren. Penſionis. 24. Octob. 1575. n. 4. 267
Mala Fides non inducitur per ſimplicem proteſtationem. In Romana Officij Lauretani. 20. Maij 1602. n. 3. 1435
Mala fides non arguitur ob errorem circa valorem rei. In Anconitana Vineæ. 4. Februar. 1583. n. 17. 602
Initium malæ fidei oritur ex ſcientia rei alienæ & ad eam purgandam non ſufficit allegare credulitatem, ſed neceſſe eſt illius cauſam probare, & quòd ex illa motus fuerit. In d. Anconitana Vinea. 29. Mart. 1585. num. 1. & 2. 694
Dolus in re conſtituit in mala fide. In d. Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. n. 6. 602
Per litis conteſtationem quis conſtituitur in mala fide. In Romana Expenſarum. 9. Febr. 1568. n. 3. 38
Debitor dicitur in mala fide etiam quòd creditor non petat, quia ſcire debet ſe non ſoluiſſe. In Auximana Dotis. 27. Aprilis 1581. num. 2. 614
Per interpellationem cum oſtenſione inſtrumentorum iurium & ſcripturarum præſcribens conſtituitur in mala fide, & interrumpitur præſcriptio. In Romana Domus. 6. Martij 1587. n. 7. 769

Qui

Digitized by Google

Qui ſemel conſtitutus fuit in mala fide amplius præſcribere non poteſt. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31. Ian. 1590. num. 7. 908

Mala fides impedit præſcriptionem. In Anconitana Vinea. 4. Febr. 1583. nu. 7. 602

Poſſidens naturaliter & vti vſufructuarius, cum principio medio & fine vitioſo, hoc eſt cum mala fide non præſcribit, aliàs ſecus. In Anconitana Vinea. 21. Maij 1586. num. 4. 740

Mala fides tutoris in præſcriptione an noceat pupillo. ibid. nu. 2. & 3. 740
& in d. Anconitana Vinea. 4. Februar. 1583. nu. 15. & 19. 602

Mala fides in Prælato nocet Eccleſiæ in præſcribendo. ibid. nu. 16. 602

De præſcriptione cum mala fide. vide in verbo Præſcriptio.

MANDANS *regulariter tenetur ad refectionem expenſarum, poteſt tamen aliquo caſu excuſari; maximè quando agitur de nullo ſeu minimo præiudicio. In Palentina Decimarum de Vſillos. 26. Iun. 1566. n. 1.* 6

Mandans tenetur ad expenſas mandatario, niſi aliter conuentum fuerit. In Romana Pecuniaria. 28. Iun. 1596. nu. 1. 1201

Mandans non tenetur releuare procuratorem factum ad emendum, quando mandantem non certiorauit, & ſolitus erat prius certiorare antequam emeret; vel quãdo procurator emendo retinuit ſibi facultatem alternatiuè ſibi adſcribendi rem emptam vel principali. In Romana Cedularum. 4. Maij 1590. nu. 3. & 4. 918

MANDATVM *eſt ſtricti iuris & ſtrictè intelligendum. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Octobr. 1579. nu. 1.* 419

Mandatum comprehendit omne id, ſine quo actus explicari non poteſt. In Burgen. Canonicatus. 21. Iun. 1596. nu. 2. 1196

Mandatum probatur coniecturis, præſertim accedẽte conſenſu principalis. In Ortonen. Penſionis. 5. Iul. 1599. nu. 2. 1326

Mandati forma à procuratore in omnibus ſeruari debet, etiam in minima qualitate. In Romana Cedularum. 4. Maij 1590. num. 2. 918

Ex mandato non probatur conſenſus, vbi requiritur formalis; ſecus eſt in caſibus, vbi ſufficit vndecumque colligatur. In Bononien. Officij 27. Nouem. 1599. nu. 7. 1163

Mandatum ad expediendum datum cum clauſula iuxta formã ſupplicationis ſignata vel ſignanda, importat voluntatem & conſenſum mandantis. ibid. nu. 9. 1163

Mandatum procuratoris per mortem ciuilem expirat. In Salamantina Capellania. 21. Apr. 1600. nu. 1. 1352

Mandatum procuratoris per mortem mandantis expirat, licèt effectus fuerit dominus inſtantia, ſecus ſi effectus fuerit dominus totius litis & cauſæ. In Romana Pecuniaria, ſine exequutionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. nu. 1. 823

Mandatum per mortem mandantis non expirat, quando res non eſt amplius integra & mãdatarius cœpit adminiſtrare, & exigere, & alia facere, ad quæ directum erat mandatum. In Romana Montium. 29. Octob. 1593. nu. 7. 1048

In re communi etiam ſine mandato agi poteſt. In Romana Cenſus. 13. Maij 1602. n. 3. 1433

In rem propriam non cadit mandatum. In Romana quinquaginta millium. 21. Apr. 1595. nu. 8. 1124

Mandatum in rem propriam morte mandãtis non expirat. In Romana Pecuniaria. 27. Octob. 1581. nu. 3. 541

Mandatum in rem propriam dicitur, quãdo in eo adeſt clauſula, ponens in locum ius & eſſe ſuum: maximè in caſu, quo concurrit materia conueniens & apta ad huiuſmodi mandatum. ibid. nu. 4. 541

Clauſula pro eo in mandato in rem propriã exponitur id eſt loco ſui. ibid. nu. 8. 542

Mandatum in rem propriam eſt quedam recognitio bonæ fidei, declarans cuius ſint pecuniæ, de quibus fuit initus contractus emptionis. ibid. nu. 5. 541

In mandato in rem propriam non ſolum dicitur commiſſum exercitium actionum directarum, ſed vtiles ceſſas fuiſſe. ibid. n. 7. 542

Mãdatum procuræ factum ſuper eo, ad quòd quis de neceſſitate tenetur, reuocari non poteſt in præiudicium procuratoris. In Toletana Penſionis. 19. Iun. 1581. n. 2. 531

Mandatum procuræ reuocari non poteſt, vbi iam per procuratorem conſtitutum, cœptũ fuit agi. ibid. nu. 3. 531

Clauſulæ omnes mandati procuratoris intelligi debent reſpectu præmiſſorum, nec immutant principalem diſpoſitionem. In Romana quinquaginta millium. 21. Apr. 1595. nu. 4. 1124

Ex prægnantia clauſularum mandati non reſultat mandatum cum libera ſecundum veriorem & receptiorem opinionem contra Bart. ibid. nu. 3. 1124

An requiratur mandatum cum libera, quando cenſetur conceſſa facultas procuratori ſoluendi debita domini. ibid. nu. 9. 1124

Mandatum datum ad obligandum intelligi debet pro debito mandantis non autem pro debito procuratoris. ibid. nu. 2. 1124

Mandatum datum ad recipiendum quaſcũq. pecunias, an reſtringatur ad pecunias in futurum recipiendas, vel comprehendat etiam receptas ante mandatum. ibid. nu. 1. 5. & 6. 1124

Procurator non præſumitur abuti mandato. ibid. nu. 13. 1124

Mandatum etiam quòd ſit cum plena, & libera, ſpeciali, & generali adminiſtratione conceſſum, tamen per verba præcedentia & ſequentia reſtringitur ad præmiſſa; &

ſines

Digitized by Google

fines præmiſſorū poteſtas procuratoris egredi non poteſt. In Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. nu. 5. Deciſ. 831

Procurator habens mandatum generale ſponte comparendo in actis, dicitur deducere mandatum ſuum ad ſpeciem. In Mediolanen. Matrimonij. 20. Febr. 1584. num. 3. 654

In mandato generali nunquam cenſetur data facultas faciendi incidere in pœnam. In Romana Legitima. 16. Decem. 1591. num. 6. 969

Mandatum ſpeciale requiritur, vbi agitur de declaranda voluntate domini. In Senogallien. Pradij. 5. Decem. 1594. nu. 7. 1100

Idem eſt, ſi procurator velit factum domini reſcindere, niſi mandatum ſit cum libera. In Romana Societatis. 15. Octob. 1574. num. 2. 238

In mandato procuratoris cum libera, tantum importat libera, quantum generale quo ad omnia. ibid. nu. 5. 238

In venditione mandatum ſpeciale requiritur. In Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. num. 4. 831

Sine ſpeciali mãdato procurator appellationi renunciare non poteſt. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. num. 3. 857

Speciale mandatum ad confitendum requiritur, ad hoc vt confeſſio procuratoris præiudicet domino. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. nu. 5. 987

Subſtitutus vigore mandati dicitur à domino conſtitutus; quod procedit ſi ſubſtitutio facta ſit à conſtituto cum facultate data ſubſtituendi certam perſonam; ſecus ſi data ſit indiſtinctè. Romana Pecuniaria. 1. Decem. 1586. nu. 2. 759

Mandatum procuratoris ad exigendum non dicitur ſufficiens ad retrouendendum. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulij 1588. num. 2. 831

Habens mandatum ad vendendum dicitur etiam habere ad recipiendum pretium rei venditæ. In Romana Domus del Caualeto. 27. Nouem. 1581. nu. 4. 548

Mandatum datum ad vendendum certa bona ſtabilia, non cenſetur datum ad vendendum ius tantum quod mandãti in illa re competit, ſed de re ipſa ſenſiſſe videtur. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. num. 2. 932

Mãdatum perpetuum ab Vniuerſitate factū valet; maximè cum clauſula citra, &c. In Gerunden. Adminiſtrationis Anniuerſariorum. 16. Febr. 1573. nu. 1. 194

Mandatum quando dicatur Capitulariter datum. In Calaguritana Indulti de Vilbao. 24. Nouem. 1597. nu. 1. 1247

Mandatum Capitulariter factum non poteſt reuocari per aliquos de Capitulo, neque vt ſinguli, neque Capitulariter, ſi ſit minor pars Capituli. ibid. nu. 2. Deciſ. 1247

Ex mandato dato ad cauſam & comparitionibus procuratorum ſanantur defectus citationis, ſi qui interuenerunt, & oritur probatio habita notitia citationis, declarata tamen. vt in Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iun. 1600. nu. 2. 1366

Ratificatio mandati præſumitur, ex obſeruantia contractus per lapſum temporis ſequuta. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. nu. 1. 1085

Mandatum procuratoris quandocumque produci poteſt ceſſante proteſtatione. In Romana Domus. 13. Februarij 1595. num. 4. 1115

Defectus mandati ſemper opponi poteſt, ſiue ante ſententiam ſiue poſt. In Calaguritana Beneficij del Burgo. 7. Maij 1574. num. 5. 229

Mandatum ſufficit quòd quandocumque producatur parte non opponente. In Toletana Primitiarum. 27. Febr. 1581. nu. 2. 502

Amplia etiam poſt ſententiam, & ſententia ſuſtinetur. vt in Burgen. de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. nu. 1. 1261

Secus eſt ſi pars proteſtata fuerit neminem audiri niſi docto de legitimo mãdato, quia ſi ante ſententiam non producatur, iudiciū redditur nullum. In Burgen. de Couarruuias. 4. Febr. 1591. nu. 1. 933

Præſumptio mandati procuratoris reſultat ex iuribus productis, maximè cum notabili impenſa. ibid. nu. 2. 933

Item ex productione iurium, quæ quis veriſimiliter habuit à principali. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. nu. 4. 973

Præſumptio mandati ex quibus oriatur. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouem. 1601. num. 1. 1407

Mandatum procuratoris per comparitionem principalis factam abſque clauſula citra, &c. reuocatum cenſetur; ſecus eſt ſi compareat vnà cum procuratore vel curatore. In Peruſina Hæreditatis. 30. Oct. 1587. num. 3. 800

Proteſtatio facta neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato in ſingulis actibus repeti debet, aliàs ab ea dicitur receſſum. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouembr. 1601. nu. 2. 1407

Procurator verus, ſi non doceat de mandato, ſtante proteſtatione neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, ſententia eſt nulla. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. nu. 2. 1465

In marito comparente pro muliere vti administratore præſumitur mandatum. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. nu. 2. 927

cum tanquam coniuncta perſona de iure poſſit pro ea ſine mandato experiri. In Calaguritana Spolij panis. 5. Nouembris 1599. nu. 4. 1327

Man-

Mandato Iudicis vti volens, eo vti debet cũ ſua cauſa & qualitate, & debet prius pro parte ſua implere. In Romana de Fabijs. 27. Maij 1580. nu. 5. Deciſ. 464

Exequutio mandati propter exceſſum reuocari debet, non autem mandatum; maximè ſi ſine aliqua liquidatione facta fuerit. In Auximana Bonorum. 15. Febr. 1591. num. 1. 938

Exequutio mandati iuſtè relaxati priuat poſſeſſione eum, contra quem facta fuit. In Romana Cenſus. 17. Maij 1589. nu. 6. 876

Obligans ſe metu mandati, non dicitur aduerſarium conſtituere in quaſi poſſeſſione exigendi; ſecus ſi mandatum iuſtè fuerit decretum. ibid. nu. 5. 876

Metus mandati non excludit conſenſum. In Romana Pecuniaria. 14. Aprilis 1600. num. 8. 1350

Mandatum exequutiuum non habet vim immiſſionis in poſſeſſionem, ita vt illius vigore poſſit dici conſtitutum pignus iudiciale, niſi ſequuta vera & actuali immiſſione. In Romana Horti. 15. Febr. 1591. nu. 2. 937

Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis non intimatis moleſtijs dicitur iniuſtum, & venit reuocandum. In Viterbien. Releuationis. 7. Maij 1593. num. 1. 1024

Mandatum quod excedit ſummam obligationis & promiſſionis, in eo quod excedit obligationem limitatam, ſuſtineri non poteſt. ibid. nu. 6. 1024

Mandatum obtentum pro minori ſumma quam ſit debitum, non ob id de nullitate ſeu iniuſtitia redargui debet. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. n. 2. 1197

Mandatum de aſſociando contra tertium dari non poteſt ipſo non citato.
Idem eſt in mandato de immittendo. In Spoletana Domus. 19. Decembris 1580. num. 6. 492

De mandato de immittendo. vide in verbo. Immiſſio.

De mandato de manutenendo. vide in verbo. Manutentio.

De mandato de prouidendo. vide in verbo. Prouiſio.

De mandato ad reſignandum. vide in verbo. Reſignatio.

Poſſeſſio in vim mandati de aſſociando non dicitur capta, niſi coloni e conſpectu rei penitus ſint eiecti, ita quòd amplius non redeãt. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. num. 3. 342

Redintegratus ad ſuam poſſeſſionem per motum proprium cum clauſula ſine vitio ſi olij impedit petentem mandatum de aſſociando in eadem poſſeſſione, niſi probetur ſpolium. In Romana Aedium S. Thomæ. 12. Decem. 1588. nu. 1. 846

M A N V T E N T I O *non datur, quando reſiſtit ius commune. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 2.* Deciſ. 1463

Itim nec datur contra eum immiſſus fuit in poſſeſſionem auctoritate iudicis ſeruatis ſeruandis. In Alben. Plebis de Doliano. 17. Maij 1595. nu. 1. 1127

Manutentio non datur non exiſtenti in poſſeſſione tempore motæ litis, nec quando poſſeſſio eſt attentata. In Sancta Agatha parochialis ſancti Angeli. 20. Febr. 1576. num. 1. 287
& in Mediolanen. Diſtributionum. 21. Iun. 1593. nu. 1. 1037

Mãdatum de manutenendo non datur contra eos, qui non ſunt in cauſa. In Calagurritana Decimarum. 11. Octobris 1566. num. 1. 7

Poſſeſſio violenta & iniuſta non eſt manutenibilis. In Vercellẽ. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. nu. 4. 1041

Mandatum de manutenendo datur ei, qui concludenter ſuam poſſeſſionem probauit. In Romana Caſalis. 20. Iun. 1577. nu. 1. 348

Mandatum de manutenendo datur in Rota cõſtito de poſſeſſione etiam ſine turbationibus & ſine timore ſcandali. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. nu. 12. 299

Mandatum de manutenendo datur exiſtenti in poſſeſſione interim dum dubitatur de reuocatione priuilegij. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna 30. Ianuarij 1581. nu. 3. 299

Manutentio etiam pro iuribus incorporalibus datur. ibid. nu. 9. 299

Manutentio in beneficialibus datur etiam ſine titulo colorato; ſecus eſt in reſtitutione ibid. nu. 5. 299

Anterior poſſeſſor ſemper manuteneri debet. In Thelſina Beneficij. 25. Iunij 1593. num. 1. 1038
& in Vercellen. Beneficiorum. 28. Iunij 1593. nu. 1. 1041

Non habẽs ſe pro ſpoliato eſt manutenendus. In d. Vercellen. Beneficiorum. 28. Iunij 1593. nu. 3. 1041
& in Mediolanen. Diſtributionum. 14. Octobr. 1594. nu. 3. 1089
ſicut è contra, vt in Alben. Plebis de Doliano. 17. Maij 1595. nu. 5. 1127

Merus detentor & etiam ſpoliator interim dum cognoſcitur de cauſa principali, manuteneri debet. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. nu. 7. 1471

Predo etiam manuteneri debet, donec de bono iure cognoſcatur. In Spoletana Domus. 18. Iun. 1582. nu. 5. 582

Spoliatori etiã datur manutentio, donec cauſa per tres conformes terminetur. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. nu. 9. 555

In iudicio poſſeſſorio ille manuteneri debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. nu. 1. 1437

Manutentio non impeditur poſſidenti quãdo exceptio petitorij vel plenarij poſſeſſorij non eſt liquida. Perusina Hæreditatis. 23. Mart. 1588. nn. 4. Deciſ. 810

Præſumptio, quod materia ſit facultatiua, niſi ſit vehemens manutentionem non impedit. In Gadicen. adminiſtrationis. 19. Apr. 1577. nn. 3. 323

In Materia manutentionis non ſolent attẽdi exceptiones contra teſtes. In Iſpalen. Iurisnominandi. 13 Febr. 1579. nu. 2. 392

& in Turritana Tertiaria. 3. Iul. 1595. num. 15. 1147

& in Luserina Fructuum. 7. Febr. 1590. num. 2. 910

In iudicio manutentionis ſufficit ſemiplena probatio, & vnus teſtis. in Ortonen. Penſionis. 5. Iul. 1599. nu. 1. 1326

& in Hiſpalen. Iurisnominandi. 13. Iun. 1583. num. 5. 624

& quòd ſufficiat leuior probatio. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianuar. 1604. num. 5. 1485

& in Beneuentana Decimarum. 23. Ian. 1602. nn. 1. 1417

In manutentione Rota contentatur ſemiplena probatione. In Corduben. Decimarum. 27. Ian. 1595. nn. 1. 1113

In obtinendo mandato de manutenendo ſolẽt admitti leniores probationes. In Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Octobris 1566. num. 1. 8

Ad effectum impediendi manutentionem non dicitur conſtare de non iure actoris, niſi per confeſſionem vel rem iudicatam de ſtylo Rotæ. In Romana Cenſus 17. Maij. 1559. nn. 4. 876

Appellatio à decreto de manutenendo in ſummariſſimo poſſeſſorio nõ ſuſpendit ſuum effectum nec exequutionem, etiam de iure Canonico; ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario. In Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. nu. 1. 1295

Decretum de manutenendo in iudicio poſſeſſorio ſummariſſimo ſecum trahit exequutionem ibid. n. 4. 1295

Decretum de manutenẽdo in iudicio ſummariſſimo nunquam tranſit in iudicatũ, itaut à iudice retractari non poſſit, ſi altera pars melius doceat de ſua poſſeſſione. ibid. num. 5. 1295

De iure communi manuteneri debet qui priuilegium obtinet, & illud allegat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decembris 1582. nu. 2. & 5. 595

Mandatum de manutenendo exercendi Iuriſdictionem ordinariam in cognitione cauſarum alio inferiore in poſſeſſione similiter eam per priuilegium exercendi exiſtente, Epiſcopo dari poteſt cumulatiuè. ibid. nu. 6. 595

Fructus percepti ante motã litem non veniũt in mãdato de manutenẽdo, quid autẽ in iudicio rétinendæ ordinario, vide in Turritana Tertiaria. 18. Decẽ. 1595. n. 3. & 4. 1168

Pactum manutentionis bonorum arbitrio boni viri non poteſt dici à iure improbatum, enim venditor poſſit cogi ad id, ſi dolo malo omiſſerit culturam, & pateretur rem negligentia ſua deteriorari. In Calagurritana Cenſus. 28. Ian. 1602. nn. 14. 1418

MARITVS quando veniat appellatione Sponſi. In Bertinorien. Matrimonij. 17. May 1581. nu. 1. 519

Maritus vxori neque præſenti neque abſenti donare poteſt. In Portuen. Bonorum. 2. Decem. 1580. nn. 9. 487

ex teſtamento verò bene eſt capax relicti à marito. ibid. nn. 8. 487

Maritus poteſt pro muliere vti adminiſtrator comparere, & in eo præſumitur mandatum. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. num. 2. 927

Maritus pro vxore tanquam coniuncta perſona ſine mandato de iure experiri poteſt. In Calaguritana Spolij Panis. 5. Nouem. 1599. nu. 4. 1327

Pecunia accepta ad cenſum ab vxore ex iuris præſumptione ad maritum perueniſſe præſumitur. In Romana Lucri Dotis. 2. Iun. 1589. nu. 5. 882

Res data in dotem æſtimata regulariter tranſit in dominium mariti, nec ipſe tenetur ad reſtitutionem rei æſtimatæ & in ſolutum datæ, ſed tantum ad pretium. Romana Repetitionis Dotis. 3. Decembris 1599. num. 1. 1332

& præſertim tranſeunt in eius dominium ſtante clauſula ad habendum &c. cum pacto conſtituti, & cum pacto de retrouendendo. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decem. 1603. num. 1. 1480

Bona ſtabilia data inſolutum marito pro dote, quæ fuit promiſſa in quantitate, ſi fuerint euicta, in caſu reſtitutionis pecunia reſtitui debet. ibid. nn. 2. 1480

Periculum euictionis bonorum, quæ tranſierunt in dominium mariti, ad ipſum ſpectat. ibid. nn. 3. 1480

Maritus patiendo vxorem litem cum alio ſuſtinere ſuper re ſibi in dotem data, ſicut ſibi præiudicat in ſorte principali ſuper ipſa re, ita in expenſis; ſi verò ſimpliciter tantũ hoc paſſus ſit, ſed non præſtiterit auxilium, poſſet fortè dubitari, an pro ipſis expenſis ſuper dicta re ſibi in dotẽ data teneatur. In Romana Expenſarum. 16. Octobris 1589. nn. 10. 891

Pro expenſis factis in cura mariti infirmi bona ipſius poſt eius mortem remanent obligata, etiam quòd mulier ea in dotem ſecundo viro dederit. ibid. nn. 11. 891

MASCVLINVM non concipit fœmininũ, vbi adeſt diuerſa ratio. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. nn. 6. 669

Maſculinum non concipit fœmininum in cõtractibus,

Digitized by Google

tractibus, quādo apparet de mēte diſponentis, quòd noluerit comprehendi fœminas. In Cervien. Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 8. 604

Item quando illud concipit, eſt potius ex quadam interpretatione ſiue extenſione, quàm ex proprietate ſermonis, vt eſt communis opinio. ibid. nu. 1. 604

Relictum maſculis, etiā quòd non adſit dictio taxatiua, includit tamen in limitatione & taxatione, quando per talē diſpoſitionē fœmina, qua aliàs ex iuris diſpoſitione admitterētur, ſunt excluſa. Cremonen. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouemb. 1578. nu. 9. 378

Verbū hæres eſt cōmune tam maſculo quā fœmina. Cervien. Bonorū. 7. Feb. 1583. n. 4. 604

Verbum liberis capit tam maſculos quàm fœminas ex ſui proprietate. ibid. nu. 6. 604

MATER *per ſtatutum excluſa à ſucceſſione filij exſtantibus propinquis, nō dicitur excluſa abſolutè, niſi reſpectu bonorum paternorum; ſecus in aliundè filio prouenientibus, licèt ab auia paterna. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iunij 1584. nu. 3.* 670

Excluſa matre à ſucceſſione cenſentur excluſi omnes ab ea diſcēdētes, ſed hoc procedit ſimpliciter, ſecus ſi excluſa ſit cū certa qualitate. Parmē. Bonorū. 27. Maij 1588. n. 3. & 5. 822

Mater vnà cum vxore inſtituta concurrit in hæreditate filij reſpectu legitima vno & eodem tempore. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. nu. 8. 749

Mater vocata in caſu, quo vxor ſit inſtituta ſub cōditione ſi vitā vidualē & caſtā ſeruauerit, eueniēte caſu nō dicitur ſubſtituta ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cū nominatione vxoris cōcurrat hæreditatis delatio, quia tūc mater dicitur ſubſtituta & nō inſtituta. ibi. n. 5. 749

Inſtitutio matris quando dicatur facta ad commodum filij. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouembr. 1598. nu. 2. 1302

Idem ius de iure communi non eſt in patre, quod eſt in matre reſpectu filiorum naturaliū. Romana domorū. 15. Iun. 1584. n. 7. 669

De matre tutrice. vid. in verb. Tutor.

MATRIMONIVM *ſpirituale gaudet priuilegijs carnali competentibus, non tamē comprehenditur in ſtatuto loquēte de matrimonio carnali. In Romana Fructuum. 4. Maij 1581. nu. 4. & 7.* 517

In matrimonio tam ſpirituali quàm temporali libera debet eſſe voluntas contrahentium. In Calagurritana reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. n. 17. 942

Matrimoniū à principio eſt validū, licèt vir ſit impotens ſecūdum com. opin. tenet enim volentibus coniugibus. In Romana Executionis. 6. Mart. 1581. num. 2. & 4. 503

Matrimonium propter viri impotentiam potius venit diſſoluendum, vel ſaltem declarandum nullum, quàm quòd à principio ſit nullum. ibid. nu. 3. 503

Tractatus de cōtrahendo matrimonio probatur ex diſpēſatione obtēta, ex qua arguitur enixa voluntas contrahēdi inter partes, & eſt tanta efficacia, quòd illud probet etiā in caſu, quo verba inſtrumēti eſſent dubia, an continerēt matrimoniū vel ſpōſalia tantū. Parmen. Status. 23. Oct. 1592. n. 1. Deciſ. 1000

Ex quibus probetur cōtractum eſſe matrimonium & non ſponſalia. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1581. n. 2. 519

Raptus mulieris, fides data, & machinatio in vitam primi viri tendūt ſolum ad inualidandum matrimoniū poſtea ſequutum, nō autē ad nō exiſtentiā illius, cū exceptio raptus nō ſit cōtraria probationi matrimonij, ſed tantum tangat validitatem. In d. Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. n. 17. & 18. 1000

Ex raptu non excluditur maritalis affectus, cum ſolum reſpiciat validitatem vel inualiditatem matrimonij. ibid. n. 7. 1000

Diſparitas inter virum & mulierum ad probationē matrimonij non attenditur, quando conſtat de enixa mēte viri volentis matrimonium contrahere. ibid. nu. 9. 1000

Præſūptio, qua oritur ex diſparitate coniugū contra matrimonium, non attenditur, vbi ſunt probationes pro matrimonio. Romana Hæreditatis. 20. Nouemb. 1598. nu. 8. 1300

Mandatum pro obtinenda diſpenſatione matrimoniali facit, quòd dicatur conſtare de enixa mente contrahere volentis. In d. Parmen. Status. 23. Octob. 1592. n. 10. 1000

Petitio diſpenſationis ad contrahendum matrimonium oſtendit prius non fuiſſe contractum, aliàs ſupplicandum eſſet pro diſpenſatione ſuper obtento. In eadem 24. Maij 1591. nu. 5. 949

Diſpenſatio obtenta radicem matrimonij cōualidat, & illud vſque ab initio approbat, Meſſanē. Legitimitatis. 13 Mar. 1595. n. 1. 1121

Diſtinctio Couarru. ſuper 4. Decretor. par. 2. cap. 8. nu. 13. inter diſpenſationem validātem matrimonium à principio & eam, qua dat licentiam remanendi in iam cōtracto, fuit à Rota reprobata. ibid. nu. 3. 1121

De diſpenſationibus matrimonialibus. vid. in verb. Diſpenſatio.

In matrimonio dicuntur ſeruata decreta Concilij Tridentini per ſolam præſentiam parochi. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1581. nu. 3. 519

Benedictio, qua adhibetur in matrimonio, eſt potius de conſilio quàm de præcepto, nec eſt peccatum eam omittere, modo id non fiat ex contemptu. In Toletana Matrimonij. 27. Octobr. 1589. nu. 29. 893

Ad eſſentiam matrimonij ſufficit ſola præſentia parochi, licèt illa verba, Ego vos coniūgo, &c. nō fuerint probata, cum talis præſentia adhibeatur ad tollendam clandeſtinitatem. In Vlixbonen. Matrimonij. 2. Decembr. 1594. nu. 5. 1099

Sola aſſertio presbyteri, quòd interuenerit matrimoniū de licentia Ordinary, præſtat bonam fidem ad effectum legitimitatis filiorum.

Digitized by Google

liorum . ibid. nu. 6. Deciſ. 1099

Presbytero dicti habere licentiam ab Epiſcopo pro matrimonio celebrando priuatim in præſentia teſtium , creditur , licet non ſit proprius parochus, quod etiam de licentia parochi fieri poteſt . ibid. nu. 3. 1099

Matrimonium probatur per teſtes, qui fuerũt præſentes, per famam publicam, & cõmunẽ reputationem . ibid. nu. 2. 1099

Matrimonium adminiculatur ex teſtamento viri, in quo relinquitur talis eius vxor tutrix & curatrix filiorũ, & domina, ac vſufructuaria. Parmẽ. Statut. 23. Oct. 1592. n. 11. Itẽ ſi in teſtamẽto vel inſtrumẽto enuncietur vxor teſtãtis vel cõtrahẽtis. ibid. n. 12. 1000

Concubinatus præcedens licèt faciat quòd non poſſit ex cohabitatione deduci cõcludẽs matrimonij probatio niſi æquiuoca ; ſecus tamen eſt ſi cum habitatione concurrant alia ad matrimonium inferentia . ibid. n. 8. 1000

Succeſſio filiorũ in bonis fideicõmiſſo ſubiectis tanquam legitimorum & naturaliũ, & ex legitimo matrimonio procreatorũ, & ipſorum bonorum poſſeſſio faciunt validiſſimã matrimonij præſumptionem. ibid. n. 15. 1000

Præſumptiones à iure approbatæ conſtituunt probationem ſufficientẽ matrimonij ad effectũ ſucceſſionis; ſecus eſt, quando conſtat de malo initio, puta de concubinatu, vbi adeſt magna diſparitas perſonarũ. In d. Parmẽ. Status . 6. Mart. 1592. nu. 3. & 7. 978

Quando non agitur de fœdere matrimonij principaliter ſed incidenter, & ad effectum ſucceſſionis ſufficiunt præſumptiones , etiã ſi agatur de ſucceſſione filiorum natorum ex legitimo matrimonio . ibid. n. 4. 978

Stante matrimonio præſumpto eoq. durante, ſi aliud verum contractum ſit ſecundũ dicitur matrimoniũ de facto, & prima vxor matrimonij præſumpti dicitur vxor , non autem ſecundi . ibid. num. 2. 978

Matrimonium præſumptũ eſt illud, quod ex præcedenti promiſſione per verba de futuro vel ſubarratione vel anuli immiſſione & ſubſequenti copula contractũ fuit, quod ante Concilium Tridẽtinum habebat omnes effectus veri matrimonij ex iuris communis diſpoſitione . ibid. num. 1. 978

Vbi cõcurrunt plures præſumptiones matrimonij à iure approbatæ, ex illis reſultat plena & indubitata matrimonij probatio , amplia . vt ibid. num. 5. & 6. 978

Vbi non agitur principaliter de matrimonio validando vel inualidando, ſed incidẽter, prout quãdo agitur de legitimitate filiorũ, non requiruntur tã exactæ probationes. In Veneta illegitimitatis. 1. Febr. 1572. n. 1. 156

Confeſſio mariti, quòd talis ſit eius vxor, emanata de tempore nõ ſuſpecto, probat matrimonium , maximè ſi alijs adminiculis ſit ſuffulta . ibid. num. 2. 156

In pari probatione præualet probatio vltimi matrimonij, quia probatio prioris tẽdit ad annullationẽ vltimi , ideo fortiores requiruntur probationes . In Romana ſeu Florentina Hæreditatis . 1. Iulij 1592. n. 1. 999

Inſtrumenta promiſſionis dotis & matrimonij faciunt probationem probatam ſuper legitimitate . ibid. nu. 2. 1300

Inſtrumentum matrimonij accipit robur ab alio præcedente promiſſionis dotis . In Romana Hæreditatis. 20. Nouẽb. 1598. n. 5. 1300

Falſitas inſtrumẽti matrimonialis detegit veritatẽ, an filius ſit legitimus, & de legitimo matrimonio natus . In Romana Hæreditatis . 1. Iunij 1594. num. 4. 1081

Matrimonium per omiſſionem denunciationum non vitiatur, maximè ſi ex cauſa ſint omiſſæ. In Vlixbonen. Matrimonij. 2. Decembr. 1594. nu. 4. 1099

Matrimonium non diſſoluitur per denunciationem factam ne fiat , ſi illud ſit factum . In Calaguritana Matrimonij . 26. Ian. 1573. nu. 1. 189

Decretum ſacri Concilij Tridentini non annullat matrimonium, in quo interuenerũt presbyter teſtes & licentia. ibid. nu. 2. 189

Concilium Tridentinum ſuper matrimonio , in tempore , quo nondum erat publicatum in aliqua parochia, non afficiebat illos de illa parochia. ibid. nu. 3. 189

De diſſolutione matrimonij . vide in verbo . Separatio .

In materia dirimendi matrimonij per impotentiam, viri aſſeueratio coniugum non eſt vera probatio. In Fauentina Matrimonij. 1. Febr. 1585. nu. 7. 687

Sententia ſuper diſſolutione matrimonij non ſeruata forma cap. laudabilem. & c. fin. de frigid. & malefic. hoc eſt vt coniuges ante diſſolutionem matrimonij per trienniũ cohabitent, iniuncta per Eccleſiã ſalutari pœnitentia reuocari debet. ibid. nu. 1. 687

Diſpoſitio cap. laudabilem. & c. fin. de frigid. & malefic. non habet locum , quando per aliud genus probationis conſtat de frigiditate viri , quod procedit , quando vitium eſt tale, quod per viſionem detegi poſſit, & quoties coniuges fatentur impotentiam , aliàs ſecus. ibid. nu. 2. & 5. quando verò vitiũ non eſt viſibile, tunc diſpoſitio dict. c. eſt de ſolemnitate probatoria, & eſt ſeruãda . vt ibid. num. 4. 687

Probatio per teſtes ſuper frigiditate viri tam tẽpore matrimonij quàm ante matrimoniũ admittitur , quando ex eorum dictis probatur naturalis frigiditas perpetua & impotentia, aliàs ſecus. ibid. nu. 3. & 6. 687

Matrimoniũ in facie Eccleſiæ ritè contractũ dirimi non poteſt , niſi præcedente concludente metus probatione. In Veneta Legitimitatis. 19. Ian. 1587. nu. 1. 763

Et talis probatio metus fieri debet per teſtes , qui non ſint ſuſpecti , nec conſanguinei , vel viles. ibid. nu. 2. 763

Metus in matrimonio redditur inuerisſimilis ex

ex eo quòd mulier habitauit cum viro & filios ſuſcepit, & cum potuerit effugere, non effugit. ibid. nu. 4. Deciſ. 763

Probatio matrimonij per metum contracti, propter minas, quæ ſolum tendunt ad ceſſationem lucri non autem ad illationem dãni in bonis, non eſt ſufficiens ad illud dirimendum. ibid. nu. 3. 763

Matrimonio illi fauendum non eſt, quod conſtat metu contractum eſſe. In Toletana Matrimonij. 27. Octobr. 1589. nu. 32. 893

Matrimonium arguitur per vim & metũ contractum, ſi in eo non interuenerint cõſanguinei ſponſæ. In Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. n. 6. 859

Verba obiurgatoria reddunt matrimonium per metum contractum. ibid. n. 3. 859
& in eadem. 13. Maij 1588. n. 2. 818

Si initium matrimonij ſit meticulorum, eadẽ cauſa metus ſemper durare præſumitur, etiam ſi fiant aliqui actus, qui videantur ſpontanei, niſi mulier fuerit conſtituta in plena libertate. In d. Toletana Matrimonij. 23. Ianuar. 1589. n. 2. 5. & 6. 851

Mulier ſubſcribens capitulationes ad importunitatem eorum, qui ſollicitant matrimonium, non ob id oſtendit liberam ſui voluntatem, niſi præcedat plena libertas. ibid. nu. 9. 851

Præceptum comminatorium à Principe factum & executioni mandatum, facit quòd matrimonium per vim & metum contractum dicatur. In Nicien. Matrimonii. 6. Mart. 1587. n. 6. 771

Matrimonium tractatũm mediantibus fauoribus Principis & minis, & cum conuentione ſoluendi aliquam ſummam, & ſic via inuſitata & non recta, arguit tractatum mala fide cœptum. ibid. nu. 5. 771

Si matrimonium ſit nullum propter impedimentum occultum, & partes poſtea in matrimonio iã contracto permanere liberè cõſentiunt, ex ſtylo Pœnitentiariæ Papa ſolet diſpẽſare, ita ut de nouo poſſit cõtrahi nõ repetitis ſolẽnitatibus à ſacro Concilio Tridentino requiſitis; ſi vero impedimentũ ſit manifeſtum, iterum contrahendum eſt repetitis ſolemnitatibus. In d. Toletana Matrimonii. 15. Decembr. 1589. nu. 1. 900

Propter ſponſalia iurata poteſt quilibet cogi ad matrimonium ſolemnizandum. Neapolitana prætenſi Matrimonii. 5. Iunii 1581. nu. 1. 525

Tempus appoſitum in promiſſione facta de ducendo mulierem in matrimonium non extinguit obligationem promittentis, niſi docto de mora mulieris. ibid. n. 3. 525

Filius ducens in matrimonium non indignam non habet timore exhæredationem paternam. ibid. n. 3. 525

Legitima cauſa non contrahendi matrimoniũ eſt magnum odium quo ſponſus ſponſam proſequitur, vel è contra. In Toletana Matrimonii. 27. Ianuar. 1595. num. 5. Itẽ morbi Gallici ſuſpicio. ibid. n. 8. Deciſ. 1115

Vbi in contractu matrimonii adeſt impedimentum iuris diuini, non ſtatur iuramento viri. In Toletana Matrimonii. 27. Octobr. 1589. n. 10. 893

Impedimentum iuris naturalis in matrimonio contrahendo æquiparatur impedimento iuris diuini. ibid. n. 11. 893

Vbi in contractu matrimonii defertur iuramentũ viro ſuper copula, requiritur, quòd mulier ſit proxima pubertati, aliàs non defertur, nec ei ſtatur. ibid. nu. 13. 893

Statutum impediens libertatem matrimonii, cum ſit odioſum, eſt reſtringendum & non ampliandum. In Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 3. 811

Mulier quãdo nõ apparet, à quo fuerit nupta à patre nupta præſumitur. ibid. nu. 6. 811

Filia in nubendo non tenetur de iure ſequi conſiliũ patris vel cõſanguineorũ. ibid. n. 5. 811

Promiſſio de ducendo mulierem in matrimonium, quæ ſibi eſt coniũcta in gradu prohibito, facta ſimpliciter non valet. Valentina Matrimonii. 10. Nouem. 1595. nu. 3. ſi verò promiſſio ſit facta ſub conditione, ſi Papa diſpenſauerit, ſequuta diſpenſatione non habet vim matrimonii nec minus ſpõſalium, ſed requiritur nouus conſenſus. ibid. nu. 4. 1158

Verba illa promitto me non accipere aliam vxorem iuncta reſpõſione mulieris conſentientis, important matrimoniũ de præſenti, maximè ſi concurrat tractatus. In Calaguritana Matrimonii. 14. Nouembris 1575. n. 1. & 2. 270

Verbum Hiſpanicum, deſpoſado, accipitur pro ipſo contractu matrimonii, non pro ſponſalibus. In Toletana Matrimonii. 4. Iulii 1571. n. 1. 140

In cauſa matrimoniali attẽditur cõſenſus nõ autẽ verborũ formalitas. d. Calaguritana Matrimonii. 14. Nouembr. 1585. nu. 4. 270

Maior quatuordecim annis in cauſa matrimonii habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. nu. 8. 1169

Cognitio cauſarum matrimonialium de iure communi ad Epiſcopum & non ad alium inferiorem pertinent; ex conſuetudine tamen & præſcriptione poſſunt ad inferiorem pertinere. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decembr. 1582. n. 4. 393

Nuncius non habet facultatem cognoſcendi de cauſis matrimonialibus in prima inſtãtia, niſi ſit ibi iudex ordinarius, aut habeat poteſtatem Legati de latere. Montis Regalis Matrimonii. 23. Ianuar. 1587. nu. 1. & 3. 765

In matrimonio dicitur ineſſe colluſio, quando maritus, qui per plures annos in eo permanſit, petit ſ[illegible] committi cauſam nullitatis illius. In Veneta Legitimitatis.

19. Ianuar. 1587. nu. 5. Deciſ. 763

MELIORAMENTA in re aliena ſcienter facta non præſumuntur ab homine iuriſperito. In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobr. 1574. n. 6. 242

Melioramenta facta in domo à muliere præſumuntur facta ex pecunijs viri. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouembr. 1591. nu. 7. 967

Melioramenta facta liquidari non poſſunt, niſi prius verificato, qualis eſſet antiquus ſtatus rei melioratæ. Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. nu. 3. 952

De melioratione rei non poteſt dici conſtare, niſi conſtito prius de antiquo ſtatu rei. In Romana Deuolutionis Vineæ. 13. Nouembr. 1602. n. 5. 1453

Melioramenta reſtituenda æſtimari debent habita ratione temporis, quo reſtituuntur bona. In Sutrina melioramentorum. 9. Decembr. 1589. n. 2. 898

In reficiendo valore melioramentorum attenditur ſemper quod minus eſt, vt ſi plus impenſum ſit & minus melioratum, attenditur, quod melioratum eſt, & ſi plus melioratum ſit & minus impenſum, quod eſt impenſum ſit reſtituendum, & eſt communis opinio. ibid. n. 8. 898

Melioramenta reſtituenda, ſi facta ſint pendente lite, ſolum neceſſaria reſtituuntur, ſi ante litẽ, etiam vtilia debẽtur. ibid. n. 3. 898

In melioramentis attenditur impenſa, quando minor eſt melioratione. In Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1584. n. 6. 347

Melioramenta ſunt æſtimãda in id, quod minus eſt, iuxta text. in l. in fundo. de rei vẽdicat. In Romana Viridarij ſeu Melioramentorum. 15. Nouemb. 1593. nu. 1. 1051

Melioramenta facta pro manutentione prædij non veniunt in æſtimationem. In Bononien. de Pipinis. 9. Iulij & 20. eiuſdem 1579. nu. 4. 413

Enunciatio melioramentorum facta per partem non probat. ibid. nu. 3. 413

Melioramenta facta in ſpalerijs ex mirto, melangolis, roſis, roſmarino, cedris, & ſimilibus ſunt reficienda, ſi de certo corpore eorum conſtet.

Idem eſt de reſtauratione facta circa aliqua ædificia in viridario. In Romana Viridarij. 15. Maii 1592. n. 1. 986

Melioramẽta facta in refectione domus ruinam minitantis, referuntur inter melioramenta neceſſaria. In Sutrina Melioramẽtorum. 9. Decemb. 1589. n. 5. 898

Melioramenta facta in paſtinando referũtur inter melioramenta vtilia. ibid. nu. 4. 898

Emptio inſtrumentorum ad artem exercendam neceſſariorum inter melioramenta neceſſaria referuntur. ibid. n. 6. 898

Melioramenta facta ex fructibus bonorum pacto ſubiectorum in ipſorum bonorum reſtitutione veniunt retinenda. Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. n. 6. Deciſ. 471

Pro melioramentis cõtra fideicommiſſarium datur retentio, ſi de illis conſtet, ſi verò non conſtet, fideicommiſſario impediri non poteſt immiſſio in poſſeſſionem. In Leodien. Hæreditatis. 27. Ianuar. 1597. n. 7. 1219

Melioramenta ſeu eorum æſtimatio debentur emphyteutæ finita emphyteuſi abſq. culpa, niſi adſit pactum in contrarium. In Romana Domus Sanctæ Mariæ in via Lata. 2. Apr. 1604. nu. 1. 1496

Pactum de lucrandis melioramentis comprehendit etiam melioramenta magni valoris propter verba ad quãcunque ſũmam in eo apposita. ibid. nu. 5. 1496

Emphyteuta cadens ab emphyteuſi culpa ſua perdit melioramenta, declara tamen. vt in Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. nu. 1. & 4. 546

In contractu locationis locator cadens culpa ſua à locatione non perdit melioramenta vtilia, quod procedit etiam in locatione ad longum tempus. ibid. nu. 2. 546

Beneficium eſt Eccleſiæ, ſi melioramenta ſint facta poſt terminum temporis datum in contractu, non ſi intra. ibid. nu. 6. 546

Pacta appoſita in locatione bonorũ Eccleſiæ dicũtur valde vtilia, ſi finita locatione Eccleſia lucretur omnia melioramẽta. Auximana Bonorũ. 21. Nouembr. 1580. n. 3. 485

Melioramenta poſſunt etiam irrequiſito domino ab emphyteuta hypothecari. In Romana Caſalis Marcellani. 19. iun. 1587. num. 21. 794

Melioramenta facta in re locata ab Eccleſia ſine ſolemnitate, & ſine cauſa liquidari & refici debent. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. nu. 11. 1490

Melioramenta dicũtur pars pretii ad effectũ probandi vtilitatem Eccleſiæ & non læſionem. In d. Auximana Bonorum. 21. Nouembr. 1580. n. 4. 485

Melioramenta facta ex fructibus bonorum pacto ſubiectorum, & bona ex eis empta quando in dotem filiarum ſint imputãda. Portuen. Bonorum. 30. Maii 1580. n. 1. 465

Onus probandi melioramenta & bona fuiſſe facta & empta ex redditibus bonorum pacto ſubiectorum incumbit debitori. ibid. num. 2. 465

MEMORIALE ſeu ſcriptura in forma memorialis non probat contra ſcribentem, neq. illum obligat. In Praneſtina Bonorũ. 5. Nouem. 1578. nu. 1. & 2. 373

An autẽ habeat vim confeſſionis parte abſente facta. vid. ibid. nu. 3. 373

Vel an faciat adminiculũ probationis ſeu præſumptionem. vid. ibid. nu. 6. & 7. 373

Memoriale nõ tribuit iuriſdictionẽ. Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. nu. 1. 1276

MENS contrahentium ex eorum verbis colligitur. Peruſina Exequutionis. 11. Maii 1582. num. 8. 577

Mens

Menſpetentis in libellis & ſententÿs magis attenditur quàm verba : Spoletana Domus . 19. Decemb. 1580. nu. 1. Deciſ. 492
Mensis expreſſio, quo vacauit beneficiũ, in impetratione & inſtitutione de iure cõmuni non eſt neceſſaria . In Aſtoricen. Archidiaconatus . 10. Febr. 1576. n. 1. 285
ratio autem quare in vim regula requiratur eſt, vt ſciat Papa, an præiudicetur Ordinarÿs . ibid. nu. 4. 285
Per expreſſionẽ mẽſis vacationis factã in prouiſione Papa arguitur, quòd Papa potuerit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarÿ . In Toletana Canonicatus . 26. Iunÿ 1595. num. 2. 1144
Mentio de menſe in impetratione etiã à Nũcio Apoſtolico fieri debet, quia Nuncÿ ſignunt gratias eo modo, quo facit Papa. Ibid. n. 8. 285
De regula reſeruatoria menſium . vide in verb. Reſeruatio.
Hæc verba intra menſem & ad menſem differunt . In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. nu. 1. 1197
Mensvræ mentio de illa intelligenda eſt, quæ extat, ſi de alia non appareat . In Gerunden. Vini . 17. Mart. 1603. n. 1. 1461
& in eadem 20. Maÿ 1604. nu. 1. 1499
Fundus an dicatur venditus ad menſuram vel ad corpus, attẽdi debet, an præcedat mẽtio corporis vel mentio menſuræ. Amerina Pecuniaria . 16. Febr. 1577. nu. 5. 317
Venditio non dicitur facta ad menſuram, quãdo incipit à certo & determinato corpore. In Romana Palatÿ de Ioachinis . 1. Iulÿ 1575. nu. 6. 264
Mensvratio ad probandam diſtantiam loci non attenditur, ſed reputatio & fama, præſertim quando eſt abſque iudicis decreto & partis citatione . In Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. n. 5. 1482
Menſuratio quando admittatur ad probandum, quid locus ſit in diſtrictu. In d. Balneoregien. Bonorum . 14. Iuny 1600. nu. 1. 3. & 6. 1370
Mercator cõſtitutus procurator ad exigendum tenetur etiam pro eius ſubſtitutis, poſtquam mandatum acceptauit, & non ſolũ de dolo ſed etiã de culpa, niſi doceatur per eũ ſeu per ſubſtitutos fuiſſe adhibitã omnẽ diligentiã pro exigendo, & exigi nõ potuerit. Roman. Pecuniaria 29. Maÿ 1587. n. 1. 786
Mercatores nõn ſolum tenentur pro partitis rationis bandheriæ per eos exactis, ſed etiã pro exactis ab eorum ſubſtitutis, licèt mercator à principio creditore fuerit cõſtitutus procurator cũ facultate ſubſtituendi. Romana Pecuniaria 1. Decem. 1586. n. 1. 759
Mercator conſtitutus procurator ad exigendum à quacunque perſonis, tenetur etiam exigere à ſuis ſubſtitutis, nec excuſari poteſt, niſi oſtendat ſuã ſua diligentia pro exigendo . ibid. n. 3. 759
Pecunia numerata mercatori an præſumantur numerata ex cauſa depoſiti vel alia. In Romana Pecuniaria . 13. Nouembr. 1595. nu. 1. & 3. Deciſ. 1158
Inter mercatores non habet locum exceptio nõ numeratæ pecuniæ . In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 6. 1139
Cedula crediti inter mercatores habet vim publici inſtrumenti . ibid. nu. 5. 1139
Præſumptio eſt contra mercatorem recuſantẽ libros ſuos oſtendere . ibid. n. 7. 1139
Inter mercatores littera cambÿ vbiq. locorum in eorum foro paratam habent exequutionem . In Anconitana Attentatorum . 12. Febr. 1582. n. 2. 362
Fides non datur partitis mercatorum ad eorum fauorem . In Anconitana Coriorum. 27. May 1573. nu. 4.
Partita mercatorum ratione publici officÿ faciunt fidem . In Gerunden. Penſionis . 18. Decembr. 1579. n. 9. 436
Licèt partita mercatorum non faciant fidem in præiudicium tertÿ, faciunt tamen partitæ officialium publicè deputatorum, quod procedit contra non ſubditum . Romana de Valle . 9. Decembr. 1579. nu. 5. 431
Liber mercatorum ſufficit, quòd ſit ſcriptus à deputato ad ſcribendum, licèt non ſit ſcriptus à ſocio . In Anconitana Computorum . 9. Iun. 1600. nu. 4. 1368
De libris mercatorũ. vid. ſupr. in verb. Liber.
Merita probantur aſſertione donantis concurrentibus adminiculis . In Rauennaten. Donationis . 29. Apr. 1596. n. 9. 1184
In alienatione bonorũ Eccleſiæ facta propter merita, illa ſunt probanda aliter quàm ex atteſtatione alienantis, & debẽt eſſe ratione obſequiorũ Eccleſiæ præſtitorum . Romana Domus . 16. Febr. 1604. n. 10. 1490
De meritis ſupple. ſupr. in verb. Benemerita.
De donatione facta propter merita . vide ſupra in verb. Donatio .
Metvs in Papa præſumi non poteſt. In Romana Caſalis Longhezza . 21. May 1593. nu. 12. 1027
cũ veriſimile ſit eũ habere iuſtã intentionẽ, & qualis de iure eſſe debet . In Militen. Beneficÿ S. Fantini. 13. Mart. 1587. n. 17. 773
Timor Principis eſt iuſtus metus . Toletana Matrimony . 13. May 1588. n. 1. 818
& in Nicien. Matrimonij. 6. Mart. 1587. num. 3. 771
Metus excluditur ex qualitate perſonarum, loci & circumſtantÿs, declara tamen. vt in d. Toletana . 13. Maii 1588. nu. 4. 818
Materia metus eſt difficilis probationis. ibid. num. 3. 818
& ideo indicÿs & coniecturis probari poteſt. Nicien. Matrimonii. 6. Mar. 1587. n. 2. 771
Ex perſona qualitate metus à iudice iuſtus probari poteſt. ibid. nu. 3.
& ideo ratione ſexus & ætatis metus etiã minor ſufficit ad actũ annullãdũ. ibid. n. 4. 771

Minæ prouenientes à perſona, cui debetur reuerentia ſufficiunt ad metum incutiendum. ibid. nu. 9. Deciſ. 771

Præceptum Principis ſub pœna confiſcationis omnium bonorum ſufficit ad metum inferendum. ibid. nu. 7. 771

Potentia ſuperioris dicitur cauſa metus. In Toletana Profeſſionis. 18. Mart. 1596. num. 2. 1177

Metus durat, quandiu durat cauſa ipſius, & ille, cui incutitur, nõ fuerit in plena libertate conſtitutus. ibid. nu. 1. 1177

& in Nicien. Matrimonij. 6. Mart. 1587. num. 8. 771

& in Toletana Matrimonij. 17. Mart. 1689. nu. 1. 863

Initium metus in actu influit in omnes actus ſequentes & tempora, durante eadem cauſa, & actus medio tempore facti non attendūtur, niſi ſint facti in plena libertate. In d. Toletana Profeſſionis. 15. Decem. 1595. num. 1. 1166

Probato ſemel metu, ea omnia quæ poſſunt etiam tribui liberæ voluntati, per metum facta cenſentur, non autem ſponte & voluntariè, quoties durat eadem cauſa metus. In d. Toletana Profeſſionis. 17. Martij 1589. nu. 4. 863

& 23. Ianuar. 1589. nu. 1. 851

Vbi agitur de probatione metus, in loco in quo ius redditur, requiritur pleniſſima probatio metus, cum præſumptio ſit in cõtrariũ. In Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. num. 4. 336

Metus ex proteſtatione tradita notario manifeſtè probatur.

Item ex querellis & lacrimis. In Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. nu. 4. 859

Continuatio metus præſumitur, quando quis retinetur ab his, quorum gratia incuſſus fuit. ibid. num. 2. 859

Geſta per metum quando præſumantur ratificata. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. num. 4. 1085

Cauſa metus non dicitur ceſſare, licèt quis aufugerit, quando durat eadem ſuperioritas, prout eſt in vxore, quæ aufugit. In ead. 29. Maij 1589. nu. 2. 881

Metus non dicitur purgatus, quoties durat eadem cauſa metus. ibid. nu. 1. 881

Metus purgatio non poteſt argui ex eo, quòd quis ſit in loco, à quo aufugere potuerit, & non aufugit. In d. Nicien. Matrimonij. 6. Mart. 1587. nu. 12. 771

Metus nunquam cenſetur purgatus, niſi perſona cui fuit illatus, ſit conſtituta in plena libertate. In d. Toletana Matrimonij. 23. Iun. 1589. nu. 2. 887

& in eadem. 17. Mart. 1589. nu. 2. 863

Metus in matrimonio per cohabitationem vel per copulam ſpontaneam purgatur. In d. Toletana. 12. Maij 1589. nu. 1. 873

& in Toletana Matrimonij. 27. Octobris 1589. num. 30. Deciſ. 893

Ratificatio facta durante cauſa metus non releuat. In Toletana Profeſſionis. 15. Dec. 1595. nu. 3. 1166

Metus & voluntas non ſpontanea poteſt habere locum tã in matrimonio ſpirituali, quàm temporali. In d. Toletana Matrimonij. 12. Maij 1589. num. 4. 873

Matrimonium per metum contractum quãdo dicatur. vide ſupra in verbo. Matrimonium.

Poſſunt ſimul ſtare, quòd mulier fuerit cognita, & quòd non ſit conſentiens niſi per metum. d. Nicien. Matrimonij. 6. Mart. 1587. nu. 10. 771

Metus facilius probatur, quando non agitur ad annullandam profeſſionem, ſed ad effectum tantum ſucceſſionis. In Toletana profeſſionis. 22. Maij 1595. nu. 3. 1128

Puella de facili metus incutitur, etiam quòd ſit metus reuerentialis, accedentibus minis, & in ea ſufficiunt leuiores probationes. ibid. nu. 2. & 4. 1128

De moniali per metum facta. vide infra in verbo Monialis.

De teſtamento per vim & metum condito. vide in verbo. Teſtamentum.

In caſu metus & vis compulſiuæ non datur remedium reſtitutorium, ſed agitur ad reſciſſionem. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. nu. 18. 779

Suſpicio metus in trãſactione tollitur propter præſentiam iudicis ſeu Gubernatoris. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouem. 1585. num. 3. 711

De Ceſſione per vim & metum facta. vide in verbo. Ceſſio.

MILES *ante emiſſam profeſſionem nõ gaudet priuilegio exemptionis, nec tenetur ſeruare regulam. In Placentina Decimarũ. 27. Nouembr. 1581. nu. 3.* 549

Bona militis aliundè prouenientia quàm ex redditibus militiarum non acquiruntur militijs, declara tamen, quomodo intelligatur procedere. In Placentina de Medelinis. 4. Iulij 1582. nu. 1. 587

Diſpoſitio Auth. ingreſſi. C. de ſacroſanct. Eccleſ. non habet locum in bonis patrimonialibus militũ, qui cum vxoribus viuunt. ibid. nu. 3. 587

Milites militiarum religionum ſubijciuntur Epiſcopo in materia decimarum tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato. In d. Placentina Decimarum. 27. Nouembr. 1581. num. 1. 549

Vltima voluntas militis quocunq. modo declarata teſtamenti vim habet, & licèt per viam contractus declarata ſit, poteſt per eũ ad libitum reuocari, prout ſolent teſtamenta fauore militiæ. In Romana ſeu Portuen. Bonorum. 20. Maij 1575. n. 9. 258

MILITIA *eſt tacitè illi obligata, ex cuius pecunijs fuit empta. In Romana Pecuniaria*

cuniaria. 27. Octobr. 1581. n. 9. 541
Idem iudicari debet de militijs noſtri temporis, quod de antiquis, & imputantur in legitimam adinſtar illarum. ibid. n. 10. 541
MILLIARE *idem eſt, quod mille paſſus, & idem importat quadraginta millia paſſuum quod quadraginta milliaria. In Balneoregien. Bonorum. 14. Iun. 1600. num. 4.* 1370
MINISTER *communis communi nomine eſt deputandus & remouendus. Iſpalen. Iurisnominandi. 7. Nouemb. 1583. n. 4.* 645
MINOR *& Eccleſia propter annullationẽ contractus reſtituuntur, quomodo autem procedat. vid. in Placentina Bonorum 24. Nouemb. 1581. n. 4.* 547
Minor ætas an probetur per teſtes. In Parmen. Status. 10. Nouemb. 1595. n. 10. 1155
Minor ætas probatur ex curatoris datione tantum in præiudicium illius, ad cuius inſtantiam datus fuit curator. ibid. n. 7. 1155
& in eadem 12. Febr. 1596. nu. 4. 1169
Fundans ſe in minori ætate ad ſubuertendum examen, illã probare debet. d. Parmen. n. 9. 1155
& in eadem 12. Febr. 1596. nu. 2. 1169
Geſta per minorem ſine ſolẽnitatibus requiſitis ad valeant ad eius fauorem, præſertim parte nõ opponẽte. d. Parmẽ. 10. Nou. n. 5. 1155
Probatio minoris ætatis de vno tempore non concludit de alio tempore. ibid. n. 8. 1155
Statutum de cõtractibus minorum ſine certa ſolemnitate non celebrantiũ an habeat locum in contractu vtili minori & quando. In Camerinen. Prædij. 10. Nouembris 1597. nu. 3. 1242
In ratificatione contractus minoris requirũtur eædem ſolemnitates, quæ in ipſo contractu. ibid. nu. 1. 1242
Solemnitates, quæ requiruntur in alienationibus minorum in actibus in eorum fauorem factis, remiſſa reſpectu tãtum perſonæ dicuntur, ſecus in eorum odium. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouemb. 1584. nu. 7. 678
Statutum habilitans minorẽ ad contrahendũ non procedit in contractu alienationis; ſecus eſt, ſi verba ſtatuti ſint generaliter concepta ad omnia negotia. In Romana Donationis de Cincijs. 9. Iul. 1586. nu. 1. 751
Obligatio minoris per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur. In Romana Pecuniaria, ſeu prætenſæ arrogationis. 14. Apr. 1600. nu. 5. 1350
Statutum fauorabile minoribus benigna interpretatione eſt adiuuandum, ne minores facilè circumueniantur. In Romana Donationis. 15. Iun. 1587. nu. 1. 791
Statutum perſcribẽs ſolemnitates adhibendas in donationibus minorum imperfectæ ætatis, & mulierum intelligi debet ſecundũ diſpoſitionem eiuſdem ſtatuti non autem iuris communis, ſcilicet de minoribus viginti annis. Romana Donationis. 15. Iun. 1587. nu. 2. Deciſ. 791
Donatio reſpectu minoris ætatis de iure communi ex iuramento ſuſtinetur abſq. aliqua ſtatuti ſolemnitate. ibid. n. 3. 791
& in eadem 27. Apr. 1587. nu. 3. 782
Minor contraueniens contractui iurato non ligatur diſpoſitione l. ſi quis maior. C. de tranſaction. In Zamoren. Caſtri. 10. Decembr. 1576. n. 7. 313
Minor non incurrit caducitatem niſi in caſibus, in quibus vel ex legis diſpoſitione vel hominis fuit introducta. ibid. n. 6. 313
Pœna caducitatis contra minorem per Eccleſiam exigi non poteſt. ibid. n. 5. 313
Minor factus maior poſt tranſactum tempus datum ad reclamandum, tranſactionem impugnare non poteſt. Racanaten. Bonorum. 28. Maij 1586. nu. 3. 742
Ceſſio hæreditatis per minorem adita etiam cum beneficio legis & inuentarij poteſt eſſe non læſiua. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decembr. 1592. n. 2. & 3. 1004
Decretum iudicis in cõtractu minoris interpoſitum ab eo, qui erat ſolitus interponere an ſuſtineatur. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decembr. 1592. n. 4. 1004
Reſignatio locorum montium per minorem facta ſine iuris & ſtatutorum ſolemnitate non valet, etiam quòd loca montium gaudeant priuilegijs verba multum ampla habentibus. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembr. 1584. nu. 1. 678
Verba illa, cuiuſcũq. dignitatis ſtatus & gradus, &c. capiunt etiam minores, dummodo ſint legitimæ ætatis, ſecus in pupillis. ibid. nu. 4. & 6. 678
Minor non poteſt conſtituere procuratorem ſine auctoritate tutoris aut curatoris vel decreto iudicis competentis. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1578. n. 2. 1259
MINORITAS *obijci non poteſt in actu, quod reſpicit fauorem minoris. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. nu. 6.* 1169
Fundãs ſe in minoritate eam probare debet. ibid. nu. 2. 1169
Minoritas per dationem curatoris probatur tantum de tempore dationis, & in præiudicium illius tantum, ad cuius inſtantiã datus fuit. ibid. nu. 4. 1169
& in eadem. 10. Nouem. 1595. nu. 7. 1155
Probatio minoritatis de vno tempore non cõcludit de alio tempore. ibid. nu. 8. 1155
Minoritas an probetur per teſtes. ibid. n. 10. 1155
Minoritas non probatur de præſenti ex eo, quòd aliàs quis habuerit curatorem, quia propter interuallum temporis poteſt eſſe factus maior. In Romana Cenſuum. 27. Febr. 1589. nu. 2 858
Allegans minoritatem ſtante conſtitutione procuratoris debet eam concludenter probare. ibid. nu. 3. 858

MIX-

M i x t v m quando habet aſſumere naturam ſimplicis, aſſumit naturam eius, quod eſt fauorabilius. In Portuē. Bonorum de Columna. 16. Octob. 1579. nu. 26. Decif. 416

Caſus mixtus factus contemplatione plurium cauſarum, quòd non veniat in ſimplici reuocatione, quando intelligatur procedere. In Romana Legati de Caſarinis. 19. Nouem. 1601. nu. 4. 1409

M o l e n d i n v m præſumitur potius feudale quàm alia bona. In Romana Cenſus. 8. Nouem. 1589. nu. 2. 894

Molendinum præſumitur feudale, ſi ſemper tanquam tale fuerit poſſeſſum. ibid. nu. 4. 894

Conceſſo Caſtro in feudum comprehenduntur Molendina, niſi probetur, quòd ſpectent ad particulares perſonas. ibid. nu. 3. 894

Super Molendino feudale, quod eſt prohibitum obligari, cenſus imponi non poteſt. ibid. nu. 5. 894

Deſtructo molendino in totum, ſi readificetur, eſt aliud & diuerſum à primo; itant ſi cēſus ſuper primo impoſitus erat, illo destructo cenſus amplius non ſuſtineatur. In Calaguritana Cenſus. 28. Ian. 1602. num. 4. 1418

M o l e s t i a e etiam iudiciales non interrumpunt curſum temporis, quod requiritur ad obſeruantiam, & præſumptionem ex ea reſultantem. In Biſuntina & Baſilič. Vnionis. 14. Mart. 1603. nu. 15. 1459

Moleſtia etiam extraiudiciales & de facto ſufficiunt ad effectum, vt quis non teneatur dimittere primum beneficium. In Tiraſonē. Canonicatus. 9. Ian. 1598. nu. 2. 1214
& in Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 2. & 5. 997

Moleſtiæ ſuper beneficio prouenientes facto Principis ſunt valdè conſiderabiles. ibid. num. 6. 997

Mandatum obtentum contra releuatorem indemnitatis nō intimatis moleſtijs dicitur iniuſtum & reuocandum. In Vratislauien. Releuationis. 7. May 1593. nu. 1. 1024

Propter moleſtias illatas à creditoribus bona non poſſunt dici liberè tradita. In Interamnen. Dotium. 14. May 1601. nu. 2. 1388

M o n a c h v s tranſlatus de vno Monaſterio ad aliud, an & quando ſecum deferat iura ſua ad ſecundum monaſterium, & quando defert, ſpectant ad illud, etiam ſi nō ſint duratura poſt obitum monachi. In Abulen. Capellania. 17. May 1600. n. 1. & 4. 1361

Monachus ingreſſus monaſterium, ad hoc vt poſſit diſponere de bonis, quæ ad eum ſpectant, non ſufficit licentia Abbatis ſeu ſuperioris, ſed requiritur licentia Papæ. ibid. nu. 3. 1361

Per Monachum Eccleſia acquiritur, cum in his, quæ ſunt vtilia Eccleſiæ, loco ſerui habeatur. In Anconitana Pradij. 3. Mart. 1586. nu. 9. 724

Profeſſio Monachi in dubio præſumitur valida, niſi contrarium probetur. In d. Abulen. Capellania. 17. May 1600. n. 7. Decif. 1361

Monachus non poteſt præſentare ad beneficiū iurispatronatus ex perſona ſua, ſed præſentatio nomine monaſterij eſt facienda. ibid. nu. 4. 1361

Monachus profeſſus in monaſterio poteſt proſequi cauſam nullitatis electionis Abbatis etiam non docto de aliquo iure ſuo. In Vrgellen. Abbatiæ. 20. Iun. 1583. nu. 1. 638

Alienatio bonorum Eccleſiæ facta per Monachos cum auctoritate Epiſcopi valet, multo magis cum auctoritate Papæ. In Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. nu. 4. 1080

Vbi requiritur conuocatio omnium Monachorum in actu, omnes præſumuntur conuocati, ſi de contrario non apparet. ibid. num. 5. 1080

Monachi S. Ambroſii Mediolanenſis ordinis Ciſtercienſis ſunt exempti à Iuriſdictione Archiepiſcopi ſicut cæteri Ciſtercienſes, præterquam in certis caſibus particularibus cōtentis in decretis ſacri Concilij Tridentini varijs in locis. vt in Mediolanen. Dominij 26. Iun. 1591. nu. 1. 960

Præſcriptio cōtra Monachos Caſſinenſes non currit vigore priuilegij Eugenij Papæ, niſi ſpatio centum annorum. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Februarij 1593. num. 13. 1016

M o n a s t e r i v m vnum non tenetur pro alio, quando habent menſas & redditus ſeparatos & bona diſtincta, licèt ſint eiuſdem ordinis. In Aquen. Applicationis. 16. Iun. 1603. nu. 4. 1469

Monaſterij appellatione veniunt etiam Monachi & perſonæ ipſius Monaſterij in exemptione. In Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. May 1593. nu. 10. 1025

Monaſteria veniunt appellatione Eccleſiarū maximè in materia fauorabili, ſecus vbi ſtrictè. In Romana Penſionis. 14. Februar. 1583. num. 5. & 8. 606
ſecus eſt, ſi ex principalis diſpoſitionis narratiua aliud ſit dicendum. vt ibid. n. 15. 606

Iura Monaſterij ſine conſenſu Abbatis adminiſtrari non poſſunt. In Bracaren. Iurispatronatus de Padornello. 7. Maij 1599. num. 4. 1312

Confirmatio alienationis factæ à Monaſterio obtenta in forma communi non valet. ibid. num. 3. 1312

Monaſterium poteſt renunciare bonis & ſucceſſioni ingredientis religionem ſine eius conſenſu. In Kluſinen. Bonorum. 26. Iun. 1596. nu. 1. 1198

In quarundam Monaſterium ſibi præiudicare poteſt. ibid. nu. 2. 1198

Monaſterium non poteſt dici ſucceſſiſſe ab inteſtato in bonis illius, cuius adhuc lis pendet, an ſit monialis nec ne. In Toletana Profeſſionis. 27. Octobr. 1597. nu. 2. 1151

Mona-

Z z 2

Monaſterium per ſpecialem Papa protectionem ab Ordinarÿ poteſtate eximitur.In Salisburgen.Exemptionis Præpoſituræ.10. Maÿ 1593.nu.5. Deciſ. 1025

Monaſterium in ſui fundatione ſuſceptum ſub tuitione ſedis Apoſtolica, an & quando cenſeatur ab initio acquiſitum Eccleſiæ Romanæ.ibid.nu.1.3.& 4. 1025

In Monaſterÿs etiam Conſiſtorialibus, licèt non excedentibus mille, non reperitur ſancitum, quòd penſionibus grauari non poſſint.In Romana Penſionis.14.Febr.1583. num. 13. 606

In Monaſterÿs conuentu carentibus non proceditur per viam electionis. In Fauentina Monaſterÿ.17.Maÿ 1604.nu.7. 1498

In Monaſterÿs non habet locum regula reſeruatoria, niſi in ſolitis commendari, & hoc verum eſt in habentibus conuentum. ibid. nu. 2. & 6. 1498

Epiſcopus viſitare poteſt Eccleſiam Monachorum, in qua cura animarum exercetur, & perſonas eam exercentes, non obſtante quacumque exemptione. In Ciuitaten. Iuriſdictionis.11.Febr.1594. nu.1. & 4. 1067

fallit in ÿs locis, in quibus Abbates, & alÿ ſuperiores regularium iuriſdictionem etiam temporalem in parochianos habent. ibid.nu.2. 1067

Monaſterium ſeu beneficiũ, quod habuit Abbatem & conuentum, & quod aliàs à Papa fuit commendatum; non poteſt dici eſſe de iurepatronatus, niſi in fundatione caueatur ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Beneficÿ. 21. Aprilis 1600. num. 5. 1353

Liber Monaſterÿ regulariter non facit fidem contra tertium non ſubditum. In Romana de Foſſanis. 26.Iun.1589.nu.2. 889

Ad probationem paupertatis Monaſterÿ qualia onera, & quales expenſæ ſufficiant probari. In Zamoren.Exemptionis Decimarum.6.Mart.1592.nu.2. 977

& quando deſeruiant ad huiuſmodi probationem.ibid.num.1. 977

Priuilegium generaliter conceſſum pro omnibus Monaſterÿs ſemper loquitur, & habet cauſam ſucceſſiuam. In Zamoren. Exẽptionis.27.Maÿ 1591.nu.1.& 3. 951

MONIALIS *exploratio intrantis Monaſterium fieri debet in loco non ſuſpecto ad effectum, vt mulier conſtituta in plena libertate poſſit abſque metu ſuam propalare voluntatem. In Toletana Profeſſionis. 15.Decem.1595.nu.2.* 1166

Moniales non prohibentur recipi in Monaſterium iuxta ſolitum, ſi à Monaſterio nõ ſit conſtitutus certus numerus monialium, dummodo non recipiantur in fraudem, vel ſine dote. In Zamoren. Exemptionis Decimarum.27.Maÿ 1591.nu.5. 951

Mulier inuita cogi non poteſt, vt fiat Monialis. In Preneſtina Educationis. 24. Maÿ 1574.nu.3. Deciſ. 233

MONITORIVM *reintegratum habet vim ſententiæ. In Romana Pratenſi affictus.18. Apr.1572.nu.1.* 164

Monitorium reſoluitur in ſimplicem citationem propter clauſulam, ſi quis. In Tridentina Canonicatus.5.Iul. 1593.nu.2. 1044

Vbi in monitorio præſcripta fuit certa forma exequutionis illius, ſi nõ fuerit ab exequutore ſeruata, exequutio eſt nulla. In Romana Secretariatus.17.Febr.1592.nu.5. 972

Vicarÿ Epiſcoporum de ſtylo nõ poſſunt procedere per viã monitorÿ, ſed eſt ſtylus Auditoris contradictarum; ſecus eſt contra certas perſonas detinentes ſcripturas, quæ debeant compulſari, quo caſu permittitur Vicarÿs procedere per viam monitorii. In Exina Bonorum.13.Ianuarii 1570.nu.2. 90

MORA *alia regularis alia irregularis. In Romana Duorum millium. 19. Martii 1574.nu.3.* 225

Vbi non datur mora non debetur intereſſe. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Martii 1602.nu.2. 1427

Mora modici temporis non attenditur. In Rauennaten. Damnorum & intereſſe. 27. Octob.1603.nu.3. 1475

Difficultas excuſat à mora. In Tiburtina Cõpromiſſi.19.Ianuar.1594.nu.8. 1059

Idem eſt de errore. Marturana Affictus. 14.Iun.1574.nu.3. 235

Quis non poteſt vno & eodem tempore obligari, & in mora conſtitui. In d. Racanaten. Pecuniaria.27.Mart.1602.nu.4. 1427

Debitor non poteſt dici in mora conſtitutus, quando debitum non eſt liquidum. In Romana Societatis artis albæ. 17. Iun.1580. num. 2. 473

Debitor in mora conſtitutus poſt interpellationem, quando teneatur ad fructus. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis.29. Maii 1598.nu.2. 1284

Non dicitur eſſe in mora ſoluendi, qui iuſtã habet exceptionem nolendi ſoluere. In Romana Vſurarum. 19. Ianuar. 1573. num. 3. 186

Moroſus tenetur ad refectionem expenſarum propter moram factarum. In Romana Pecuniaria ſiue domus. 23. Octobr.1595. num. 5. 1150

Mora purgatio impeditur, vbi exequutio eſt facta à lege vel ab homine; ſecus eſt mediante appellatione, quæ omnia ſuſpendit. ibid.nu.3. 1150

Mora purgatio non impeditur propter mandatum exequutiuum, à quo fuit appellatũ. ibid.nu.2. 1150

Mora purgatio de iure Canonico ſemper admittitur, ſi abeſt dolus, etiam ſtante iuramento. In Peruſina Exequutionis. 11. Maii 1582.nu.5. 577

& in Romana Domus de Maniliis. 19. Nouem.1582.nu.1. 591

Digitized by Google

Moræ purgatio de Iure Canonico ſemper admittitur, vbicumque Ius alterius nõ eſt factum deterius, quod maximè procedit in terminis l. ſi quis maior. C. de tranſaction. de iure verò Ciuili vſque ad litis conteſtationem admittitur. In Romana Domus de Manilijs. 19. Nouem. 1582. n. 7. Deciſ. 591
& in Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. nu. 7. 819
& in Romana Pecuniaria ſiue Domus. 23. Octobr. 1595. nu. 4. 1150

In pœnis legalibus mora purgatio admittitur, quæ fit celeri ſatiſfactione. In d. Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. num. 12. 819

Moræ purgatio ſicut admittitur contra cedentem, ita etiam contra ceſſionarium. In d. Romana Domus de Manilijs. 19. Nouem. 1582. nu. 11. 591

Moræ purgatio admittitur, quando fuit adimpletum pro maiori parte indiſtinctè ſecundum opinionem multorum. ibid. n. 12. 591

Qui propter moram in non implendo cecidit ab omni commodo contractus, non poteſt agere ex diſpoſitione legis ſi quis maior. C. de tranſaction. ſi de tali mora fuerit in actis oppoſitum; ſecus eſt, ſi pendente iudicio ſuperueniat implementum, etiam quòd fuerit proteſtatum. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. nu. 1. 577

Purgatio moræ etiam infra breue tempus nõ fecit alium incidere in pœnam. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. nu. 2. 1136

Mora nunquam in fauorem actoris purgari poteſt ad acquirendam actionem. ibid. n. 3. 1136

Qui facit aliquid de mandato iudicis excuſatur à mora. In Romana Damnorum & intereſſe. 4. Maij 1590. nu. 2. 919

Debitor excuſatur à mora ſolutionis propter ſequeſtrum ſuper pecuniis appoſitum, maximè ſi creditor curauit, vt ſequeſtrum tolleretur, nec obtinere potuit. ibid. num. 1. & 3. 919

Intereſſe moræ non poteſt conſiderari in non ſoluente, quod extrinſecus ſine ſua culpa accidit extra corpus ſuæ obligationis, ſi abſit dolus & culpa non ſoluentis. In eadem. 12. Febr. 1590. nu. 4. 912

Intereſſe lucri propter moram quando petè poſſit. vid. ſupra in verb. Lucrum.

De æſtimatione quanti plurimi propter moram. vid. in verb. Aeſtimatio.

Vbi pro lapſum temporis à lege præfixi quis conſtituitur in mora; regulariter tempus illud non currit ignoranti; ſed requiritur ſcientia, quæ non ſufficit in genere. In Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. num. 2. & 4. 852

Iudex per trinam interpellationem cõſtituitur in mora, ad effectum vt ab eo poſſit appellari, & negotium deuoluatur ad ſuperiorẽ. In Calagnritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 4. 455

MORS *probatur per teſtes de publica voce & fama; maximè ſi per decem annos ante examen percutiant. In Romana Hoſpitii de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 1.* 1456

Mors probatur ex fide libri Hoſpitalis, quãdo ad illud acceſſit infirmus; & deinde quando obiit. ibid. nu. 2. 1456

Mors ciuilis naturali æquiparatur. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 11. 998

Ex capitis diminutione oritur mors ciuilis, ibid. nu. 10. 998

Per mortem ciuilem mandatum procuratoris expirat. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. nu. 1. 1358

MOTVS PROPRIVS *non firmat priuilegium cõtra ius alterius. In Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. nu. 6.* 398

Motus proprius tollit ſubreptionem illã, quæ prouenit ex parte impetrantis, non illam quæ oritur ex ipſa re. ibid. nu. 5. 398

Motus proprius non tollit effectus facti, ſed benè tollit effectus iuris. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iun. 1578. nu. 6. 365

Motus proprius non tollit defenſiones & exceptiones competentes de iure. In Mediolanen. Bonorum de Miramundo. 16. Ian. 1576. nu. 1. 280

Defectus intentionis, cuius in motu proprio ſublata eſt facultas de eo dicendi, nihilominus tempore opponi poteſt. In Romana Secretariatus, 20. Nouem. 1591. nu. 14. 965

Clauſula, ſupplentes, cum aliis ampliſſimis poſita in motu proprio facit, quòd de nullitate illius dici non poſſit; ſecus eſt ſi ex defectu intentionis motus proprius corruat. ibid. nu. 11. 965

Clauſula quorum tenores in motu proprio, in quo adeſt defectus intentionis Papæ, non poteſt facere, vt contraria narratis in expeditione litterarum apponãtur. in eadem 26. Iun. 1592. nu. 12. 998

Clauſula motu proprio an tollat effectum impetrationis, qui eſt vt impetrans ſubreptitiè vel obreptitiè nullitatem ex cauſa ſubreptionis allegare poſſit. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martii 1578. num. 1. 356

Per clauſulam motu proprio non excluditur partis cõſenſus, cum ſint compatibilia. ibid. num. 9. 356

Si Papa reſcribat motu proprio, & in indiuiduo dicat non ad tuam vel alterius inſtantiam, non poteſt dici, quòd aliàs conceſſurus non fuiſſet, quia eſſet redarguere eius atteſtationem; prout è contra, ſi in gratia, in qua adeſt motus proprius, dicat ſe feciſſe ad partis inſtantiam. ibid. num. 3. & 6. 356

Gratia motu proprio facta parit ſuos iuris effectus. ibid. nu. 2. 356

Gratia conceſſa cum clauſula motu proprio non requirit iuſtificationem, & transfert onus probandi in aduerſarium. In Faventina

tina Monaſterii. 15. Decembris 1603. num. 10. *Deciſ.* 1484

Contra gratiam conceſſam cum clauſula motu proprio dari poteſt, de defectu intentionis, ſed onus probandi defectum incumbit alleganti. ibid. num. 11. 1484

Clauſula motus proprij cum operetur viuificationem gratiæ, non poteſt allegari ad illius deſtructionem. In Portuen. Bonorum de Columna. 9. Iun. 1578. nu. 3. 365

De clauſula motu proprio. vid. plura in verb. Motus proprius.

De Gratia conceſſa motu proprio. vide in verb. Gratia.

Quæ contra clauſulam motus proprij deducitur, non faciunt, quin gratia ſit motu proprio facta, & ſuos pariat iuris effectus. In d. Portuen. Bonorum. 8. Martij 1577. num. 1. 319

Per ſupplicationem, quæ dedit cauſam motui proprio, non tollitur contrauentio partis. ibid. nu. 2. 319

Motus proprius per ſupplicationem datam Papa non amittit ſuum priuilegium, cum ſupplicatio reiecta cenſeatur. In d. Portuen. Bonorum. 9. Iun. 1578. nu. 1. 365

Motus proprius habens verba denotantia liberum arbitrium, & omnimodam plenam ac liberam facultatem, excludit ſolemnitates legis. In Romana Scripturarum. 19. Mart. 1586. nu. 5. 731

Facultas per motum proprium conceſſa per obitum Papæ concedentis expirat, ſi ille cui fuit conceſſa, ante eius obitum non vtatur; ſecus eſt ſi ſit conceſſa per viam contractus, quia tunc durat etiã poſt obitum concedentis: vel ſi ſit facta per viam legis perpetuo duratura. ibid. nu. 1. 731

Conſenſus Papæ ſuper vno capite motus proprij non extenditur ad alia capita, quando motus proprius ad vnam tantum cauſam eſt limitatus, prout eſt ad tollendum vitium litigioſi. In Imolen. Caſtrorum. 24. Ian. 1571. nu. 1. 127

Motus proprius non tollit defenſiones & exceptiones competentes de iure. In Mediolanen. Bonorum de Mirandũdo. 16. Ianuar. 1576. nu. 1. 280

M V L C T A *non parit capitis diminutionẽ. In Romana Secretariatus. 10. April. 1592. num. 6.* 981

A Mulcta appellari poteſt, & peti recurſus. In eadem. 17. Febr. 1592. nu. 16. 972

Quis mulctari non poteſt, licèt à mulcta non ſit appellatum, quando legitimè non fuit impoſita. ibid. nu. 14. 972

Vt quis mulctari poſſit, requiritur, quòd ſit verus contumax. ibid. nu. 12. 972

Ad effectum mulctandi quis non habetur pro perſonaliter citato, licèt eius dolo factum ſit, ne perſonaliter citetur, etiam dolosè latitando ſecundum communem opinionem; ſecus eſt quando delictum contra contumacem verè fuit deductum & probatum. ibid. nu. 13. *Deciſ.* 972

Ob inobedientiam & contumaciam quis non venit mulctandus, niſi habeat coniunctũ iudicis contemptum. ibid. nu. 18. 972

Ius mulctandi inobedientes in choro non cõpetit ratione Iuriſdictionis, ſed potius fraternæ correctionis. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 10. Octobr. 1583. nu. 9. 639

M V L I E R *propter ignorantiam iuris excuſatur etiam ad effectum acquirendi fructus. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decem. 1592. nu. 3.* 1006

Mulier non excuſatur ob ſexum, ſi fecerit contractum prohibitum & vſurarium, ad effectum percipiendi fructus. ibid. nu. 7. 1006

Mulier officij iudicaturæ eſt incapax. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. nu. 3. 468

Mulier quietans ex cauſa neceſſaria, ſolemnitatibus ſtatuti non indiget. In Romana Domus ſeu nullitatis concordiæ 5. Iunij 1595. nu. 2. 1133

Statutum Vrbis, quod requirit ſolemnitates in contractu mulieris, locum habet in ceſſione. ibid. nu. 3. 1133

Mulier, quæ fideiuſſit pro marito, quando ſuccurri poſſit. In Romana Fideiuſſionis. 13. Maij 1596. nu. 2. 1187

Mulier emens præſumitur emere ex pecunijs viri. Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouem. 1591. nu. 6. 967

Confeſſio mulieri præiudicat ſine ſolemnitatibus ſtatuti, quando eſt adminiculata. In Romana Nullitatis contractus. 5. Iun. 1595. nu. 3. 1134

& Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. nu. 11. 617

& in Romana Tutelæ. 21. Iun. 1602. n. 1. 1443

Mulierum poſitionibus etiam iuratis nec cõfeſſionibus ſtatur, quandiu ſunt in poteſtate virorum detentæ, niſi ſequeſtratæ fuerin in loco plenæ libertatis ad earum voluntatem indagandum. In Toletana Matrimonii. 12. Maij 1589. nu. 5. 873

Confeſſio facta à muliere non informata, quòd res ſit de dominio Eccleſiæ, non nocet ad effectum deuolutionis, ſed ſufficit tantum ad effectum exigendæ reſponſionis ſeu canonis. In Romana deuolutionis Vineæ. 13. Nouem. 1602. nu. 2. 1453

Mulier excluſa per ſtatutum à ſucceſſione ſibi delata ex eo, quòd ſit extra territorium ſtatuti nupta, non præiudicat filijs. In Parmen. Bonorum. 27. May 1588. n. 1. 882

Mulier inſtituta donec vitam vidualẽ duxerit. vid. in verb. Vidua.

In muliere prouecta ætatis honeſtas eſt veriſimilis. In Romana ſeu Florentina Hæreditatis. 1. Iul. 1592. nu. 5 999

In muliere militat eadem ratio reuerentiæ & verecundiæ virginalis erga matrem & fratres, quæ erga patrem. In Parmen. Bono-

Bonorum. 23. Mart. 1588. nu. 4. Deciſ. 811

Mulier quando non apparet, à quo fuerit nupta, à patre nupta præſumitur, & allegãti contrarium incumbit onus probandi à quo fuerit nupta. ibid. nu. 6. 811

Ratio illa ne mulier remaneat indotata, dicitur valdè conſiderabilis & æqua. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. nu. 8. 922

Poſſunt ſimul ſtare, quòd mulier fuerit cognita, & quòd non fuerit conſentiens, niſi per metum. In Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 10. 771

Mulieris inſpectio an ſit cognita, per leges canonicas non admittitur fieri per medicos ſed per matronas. ibid. nu. 21. 771

MVLTIPLICATIO *excludit præſumptionem facultatis. In Gerūden. Anniuerſariorum. 27. Ianuar. 1574. n. 2.* 212

MVTATIO STATVS *vide aliqua in verbo. Status.*

Per mutationem ſtatus non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu mutato; ſecus ſi ſit incompatibile. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. num. 10. & 12. 1444

Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, itaut non cadat ſub indulto ipſi Eccleſiis prius cõceſſo, declaratur tamen. vt ibid. nu. 3. 1444

Mutato ſtatu Eccleſiæ mutatur ius & eius effectus. Ilerden. præeminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 7. 1445

Vnica prouiſio, quæ non durauit tanto tempore, quod ſufficiat pro ſtatus beneficij mutatione, non præiudicat, nec quicquam operatur. In Seguntina Præeminẽtiarum. 22. Mart. 1604. nu. 5. 1495

In mutatione prioris ſtatus rei, quæ fit mediante gratia, requiritur conſenſus eorum, qui intereſſe habent. In Portuen. Bonorũ. de Columna. 27. Nouem. 1577. nu. 27. 351

Ex actuum multiplicatione & continuatione litis per multos annos per procuratorem ſatis dicitur conſtare de ratificatione principalis. In Burgen. Iuriſdictionis. 7. Febr. 1586. nu. 1. 720

MVTVVM *factum filio familias arrogato an per ſtatutum prohibens filium familias contrahere, dicatur prohibitum. In Romana Pecuniaria ſeu arrogationis. 5. Iun. 1598. nu. 1. 3. & 14.* 1286

Pecunia mutuo rogata ab eo, qui inſeruit, non arguit, quòd ſeruitium ſit gratuitum, quando tunc temporis non eſt liquidum quid & quantum debeatur pro ſalario. In Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. num. 3. 1322

Expenſa facta in lite præſumuntur facta de pecunijs mutuo acceptis, quando ille qui fecit expenſas, non habebat aliundè, unde faceret. In Romana Viridarij. 28. Maij 1590. nu. 6. 925

In mutuo omne quod præter ſortem exigitur ſub vſuram cadit. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decem. 1592. nu. 5. 1006

Pactum contra ſubſtantiam contractus appoſiti in materia vſuraria, facit quòd cõtractus dicatur eſſe mutui. ibid. nu. 4. 1006

Fructus, qui in mutuo ſoluti fuerunt, in extinctionem ſortis principalis cedere debent. ibid. nu. 6. 1006

Vſura non cadit niſi in mutuo vero vel palliato. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ian. 1583. nu. 3. 599

NARRATIVA *Papæ non informati non attenditur. In Oſtunen. Capellæ. 19. Ian. 1598. nu. 1.* 1260

Narratiua Papæ, quòd ſibi fuit ſupplicatum, eſt facti proprij, vel ſaltem facti alieni ſecum geſti, quæ probat. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maij 1577. nu. 3. 330

Narratiua quæ non eſt partis, ſed Papæ, non eſt iuſtificanda. ibid. nu. 3. 330

Narratiua Papæ, quæ fundat intentionem ſuam, ſtatur, donec contrarium probetur. ibid. nu. 7. 330

Narratiua Papæ ſuper facto alieno in reſcripto motu proprio plenè probat. In Romana Caſalis Lõghezzæ. 12. Februarij 1593. num. 6. 1016

Narratiuis & Aſſertionibus Papæ ſtandum eſt, etiam ſi ſint de facto alieno, maximè iteratis. ibid. nu. 5. & 7. 1016

Narratiua Papæ non creditur in eo, quod reſpicit ſuam propriam vtilitatem. ibidem. num. 11. 1016

Dictum Cardin. in conſ. 142. in fin. non recipitur à Rota. In Portuen. Bonorum. de Columna. 14. Mart. 1578. nu. 5. 356

Narratiua Papæ non creditur ad probandũ delictum, ſed verificari debet. In Imolen. Caſtrorum. 22. Apr. 1575. nu. 3. 254

Narratiua, quæ reddit Papam faciliorem ad gratiam concedendam, eſt omnino verificanda. In Concben. Erectionis. 25. Maij 1592. num. 4. 989

ſecus ſi Papa non ſit nec facilior nec difficilior. Calciaten. Canonicatus & prebẽda. 5. Maij 1589. nu. 4. 870

Narratiua quòd beneficium ſit ſimplex, an ſit Iuſtificanda. In Capuana Rectoriæ. 28. Iun. 1596. nu. 5. 1199

Narratiua continens plures cauſas, ſi nihil contra eam deducatur, ſatis eſt, quòd vna ex cauſis ſit vera ad gratiam ſuſtinendam, licet aliæ cauſæ non verificentur. In Biſuntina & Baſilien. vnionis. 10. Maij 1602. nu. 9. 1432

Quando plura narrantur, quorum vnum eſt ſufficiens ad gratiam impetrandam, licet alia non ſubſiſtant, gratia nihilominus valet. Salamantina Iuriſdictionis. 17. Maij 1577. nu. 1. 330

Narrata in gratia, omnia ſunt iuſtificanda vti pars gratiæ, ex quibus ſic narratis motus

tus fuerit Papa ad gratiam concedendam. In Calciaten. Canonicatus & prabenda. 5. Maÿ 1589. nu. 1. Deciſ. 870

Narratiua illa, qua non dat cauſam gratia, & caret dolo nõ facit gratiam ſubreptitiã. In Mediolanen. Capellania. 15. Ianuar. 1593. nu. 6. 1007

Narratiua litterarum ab eo, qui narrat, probari debet. In Oueten. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuar. 1578. num. 3. 250

N A T V R A L I S *non dicitur inſucceſſibilis, quia natus ex damnato coitu, quando non agitur de ſuccedendo patri ſed fratri; nam natus ex coitu licèt reprobato, ſed non punibili pœna temporali non excluditur à ſucceſſione trãſuerſalum de iure communi. In Mediolanen. Hareditatis. 18. Maÿ 1598. nu. 7. & 9.* 1282

Naturales tantum in ſtatutis non veniunt appellatione filiorum, & multo minus ciuiles tantum. Romana pecuniaria ſeu pratẽſa arrogationis. 5. Iun. 1598. nu. 11. 1286

Sententia prohibens filium naturalem diſpẽſatum concurrere cum alÿs legitimis eſt nulla & iniuſta; cum inter legitimos, & naturales diſpenſatos nulla fieri debeat differentia. In Calaguritana de Zalduẽdo. 9. Decembr. 1588. nu. 4. & 5. 845

Naturales non ſunt incapaces acquiſitionis feudi vel emphyteuſis à principio. In Interamnen. Legitimitatis. 15. Maÿ 1600. nu. 2. 1358

Idẽ ius de iure communi reſpectu filiorũ naturaliũ non eſt in patre, quod eſt in matre. In Romana Domorum. 15. Iunÿ 1584. num. 7. 669

De naturali ſupple. vt ſupra in verb. Illegitimus.

N E C E S S I T A S, *in qua quis ſpontè ſeſe conÿcit, an comprehẽdatur ſub permiſſo ex cauſa neceſſitatis, & quando non procedat. In Placentina Bonorum. 23 Ianuarÿ 1584. nu. 4.* 653

N E G A T I O *poſſeſſionis non infert ad negationem iuris. In Taurinen. Prioratus. 20. Maÿ 1583. nu. 4.* 620

Negatio poſſeſſionis praiudicat, ſi eſt facta præcedente interrogatione iudiciali, aliàs ſecus. ibid. nu. 6. 620

Per negationem poſitionum ſuper tota re cõceptarum, poteſt & tota poſitio negari. In Tiburtina Vinea. 25. Iunÿ 1593. n. 3. 1039

Per negationem rei dicentis ſe rem non poſſidere, datur actori immiſſio in poſſeſſionem, & quando procedat. ibid. nu. 2. 1039

N E G A T I V A *propter vim verborũ illius potentius negat quàm affirmatiua affirmet. In Parmen. Bonorum. 13. Ianuar. 1588. num. 2.* 806

Onus probandi negatiuã incumbit opponenti. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. num. 4. 1307

Negatiua non poteſt dici probata per proceſſum, qui non exhibetur integer. ibidem. num. 3. Deciſ. 1307

Super negatiua qualiter teſtes deponere debeant. In Pacen. Decimarum. 16. Decem. 1594. nu. 8. 1102

Teſtis deponens de negatiua tanquam bene informatus bene probat, ſi dicat aliter eſſe non poſſe, quia ipſe ſciret. Zamoren. exemptionis decimarum. 27. Maÿ 1591. nu. 8. 951 *& in Romana Hareditatis. 20. Nouem. 1598. nu. 6.* 1306

Teſtis ſuper negatiua deponens debet illam coarctare remouendo ſenſum ab actu. In Capuana Rectoria. 2. Maÿ 1597. n. 4. 1227

Negatiua, qua venit probanda per eum, qui allegat contrauentionem, eſt plenè probanda, cum ſit fundamentũ ſua intentionis. In Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. n. 1. 889

Negatiua ex ſcripturarum exhibitione probatur, ſi ſcriptura ſit authentica, & in actu qui de neceſſitate requirat ſcripturam, vel quòd fiat apud acta, aliàs ſecus. ibid. num. 5. 889

Partita librorum, qua de neceſſitate non requirebant ſcripturã, negatiuam non probãt licèt affirmatiuam probare poſſint. ibid. num. 6. 889

Dictio, niſi. poſtpoſita orationi negatiua dicitur ponere. In Racanaten. Donationis. 28. Iunÿ 1577. n. 3. 343

N E G L I G E N T I A *ſola nõ facit, quòd quis ius ſuum perdat, niſi expreſſè cautum reperiatur, vel niſi præfixus fuerit terminus. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 15. Februar. 1574. n. 2.* 220

Nemo præſumitur in re ſua negligẽs, & quòd ſuum iactare velit. In Carthaginen. Decimarum. 15. Iun. 1601. n. 4. 1397

Negligentia pœna in re propria à nemine exigitur. In Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. nu. 4. 632

Negligentia non præſumitur niſi probetur. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. n. 3. 455

Impugnatio inſtrumenti excuſat à negligentia non ſoluendi debitum. In Ariminen. fructuũ Dotis. 21. Iun. 1591. n. 4. 958

Negligentia notarÿ parti nocere non debet. Romana Domus. 13. Febr. 1595. n. 5. 1115

Præfixio terminorum eſt modus conuincendi iudicem inferiorem de negligentia, qua nõ excludit alios. In Calaguritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. nu. 5. 455

Præſcriptio iuriſdictionis, qua fit per iudicem inferiorem contra Ordinarium, intelligitur dummodo inferior præſcribens ſit diligens; nam per eius negligentiam Ordinarius reaſſumit ſuã iuriſdictionẽ. ibid. n. 1. 455

N E P O S *in fideicommiſſo aui ſubintrat in locum patris, & concurrit cum patruo, limita tamen tripliciter. In Romana ſucceſſionis ſeu fideicõmiſſi de Sanctacrucys.*

10. Nouembr. 1603. n. 2. 3. & 4. Deciſ. 1479

Nepotes veniunt appellatione liberorum, ſed non filii filiarum, niſi quando filia ſunt vocata, & hoc procedit, ſi fœmina ſit, qua ſtipulatur, ſecus ſi maſculus ſit ſtipulator. In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 7. 604

Appellatione filiorum quando veniant nepotes. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. nu. 2. 4. 8. & 9. vſque ad 13. 1486
& in Romana Domorum. 24. Maii 1600. num. 6. 1362

Nepotes poſiti in conditione non cenſentur vocati. In Leodien. Hæreditatis. 20. Febr. 1598. nu. 1. 1265

Expreſſio nepotum quando non intelligatur de nepotibus ex filia. In Interamnen. prætenſa legitimitatis. 18. Iun. 1599. n. 4. 1321

Neptis licèt ab auo dotata poteſt tamen ex perſona patris petere legitimam. In Camerinen. ſeu Fabrianen. Fideicõmiſſi. 17. Febr. 1570. nu. 1. 93
maximè ſi nec per teſtamentũ nec per ſtatutum reperiatur prohibita. In eadem 12. Iun. 1570. n. 1. 109
ſecus eſt, ſi conſtet de enixa mente teſtatoris eam prohibentis. In eadem. 7. Febr. 1571. nu. 1. 128

Neptis an teneatur imputare in legitimã id quod habet ab auo & quando. vid. in verb. Legitima.

Neptis ab auo dotari debet, quando pater nõ habet vnde dotet. In Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. nu. 5. 447

Auus maternus regulariter nõ tenetur dotare neptem ex filia, niſi ſubſit iuſta cauſa; ſecus eſt, in ſubſidium. In Romana Dotis & Alimentorum. 21. Iun. 1568. n. 4. & 5. 58
Idem eſt in hæredibus aui materni. vt ibid. num. 7.
Idem eſt in alimentis. ibid. nu. 6. 58

Diſpoſitio Auth. res quæ. C. com. de legat. habet etiam locum in neptibus conceptis poſt mortem aui. In Portuen. Bonorum. 16. Maii 1580. n. 7. 461

Coniectura illa ſola quòd teſtator filios maſculos inſtituerit relictis tantum dotibus filiabus, non ſufficit ad excluſionem neptis. In Camerinen. Bonorum. 29. Maii 1589. num. 2. & 4. 880

Coniectura prædilectionis filiarum, & quòd neptes non debeant eſſe melioris conditionis quàm filia, non eſt tuta neque abſolutè recepta. ibid. n. 3. 880

Prohibitio alienationis facta cum expreſſione cauſa, quia voluit teſtator bona remanere in ſuis deſcendentibus, facit quod etiam neptes in fideicommiſſo comprehendantur. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. n. 3. 883

Excluſio filiarum propriarum oſtendit teſtatorẽ noluiſſe, quòd neptis excludat ſubſtitutum, præſertim quando eſt de deſcendentibus teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. n. 2. 1216

Inueſtitura cantans in nepotes an comprehẽdat neptes. In Ceruien. Bonorum. 7. Februar. 1583. nu. 2. & 9. Deciſ. 604

Nobilis in dubio nemo præſumitur, & lex non præſumit quẽ nobilem, non tamen inhabilitat ad nobilitatem. In Monaſterien. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iun. 1573. n. 8. 207

Ad hoc vt quis dicatur nobilis, ſufficit tractatus & reputatio, & illius quaſi poſſeſſio, donec contrarium fuerit probatum. ibid. nu. 13. 207

Ars an ſit nobilis ex eo dignoſcitur, an nobiles ſecundum conſuetudinẽ illam exercẽãt. In eadem. nu. 5. 207

Modus probandi nobilitatem qualis ſit, & qualiter probetur. ibid. n. 4. 207

Nobilitas probari debet ſecũdum quod probari poteſt. ibid. n. 3. 207

Probatio nobilitatis reducitur ad communẽ reputationem. ibid. nu. 6. 207

Nobilitas tribuitur à vulgi opinione cũ reputatione & geſtione iuncta antiquitate familiæ. ibid. nu. 7. 207

Ad præſcriptionem nobilitatis requiritur tẽpus immemorabile. ibid. nu. 12. 207

Nobilitas, & quòd quis ſit nobilis, multis modis colligi poteſt. In eadem. 14. Februar. 1569. nu. 1. 70

Nobilitas probatur per officia per cõſanguineos obtenta, ad quæ non ſolent admitti, niſi qui ſunt nobiles, & puri ſanguinis. In Oueten. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 24. Ianuar. 1578. n. 6. 355

Nobilitas politica non ineſt à natura, ideo venit probanda. In d. Monaſterien. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iuny 1573. n. 1. 207

Ex habitatione in Ciuitate nõ amittitur nobilitas, ſed nobilitati accumulatur ciuilitas. In eadem. nu. 10. 207

Ex eo quòd quis ſederit inter ciues, & inter eos fuerit Senator, non amittitur nobilitas militaris, ſi ſecundum loci conſuetudinẽ hoc ſe compatiatur cum nobilitate. ibid. n. 11. 207

Nobilitas familiæ, & quæ plurimũ pollet auctoritate propter eius potentiam inducit præſumptionem vſurpationis. In Paduana Iuriſpatronatus. 31. Maij 1591. n. 6. 952

Nomen genericum, quod in vno tantum verificari poteſt, habetur pro ſpecifico. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobris. 1594. nu. 7. 1088

Non eſt inconueniens, quòd vnus locus duplici nomine vocetur. In Exina Bonorum. 22. Maij 1581. nu. 1. 521
vid. latius ſupra in verb. Locus.

Error in nomine non vitiat ſententiam, ſi cõſtet de corpore. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. nu. 1. 701

Abſurdum eſt dominum directum ignorare nomen rei ſuæ. In Rauennaten. Vallium. 20. Maij 1580. n. 1. 463

NOMINATIO hæredis facta in teſtamẽto uti filij legitimi & de legitimo matrimonio nati non nocet fideicommiſſarijs, licèt in præiudicium nominantis poſſet forſan aliquid operari. In Romana Hæreditatis. 1. Iun. 1594. nu. 2. Deciſ. 1021

Facultas nominandi, ſicut per nominationem nullam non cenſetur conſumpta, ita nec per nominationẽ, quæ nullũ ſortita fuit effectũ. In Romana Domus. 5. Nouembr. 1582. num. 10. 589

Paria ſunt, quòd quis nullum nominauerit, vel eum nominauerit, qui deceſſerit, antequam fiat locus ſucceſſioni. ibid. n. 8. 589

Vbi conceſſio nominãdi fit pro certa & determinata cauſa non conſumatur in primo actu, ſi durat adhuc cauſa conceſſionis. ibid. nu. 5. & 7. 589

Facultas nominandi cenſetur conceſſa in defectum filiorum, & in illorum præiudiciũ fieri non poteſt. In Romana Domus. 14. Iunij 1599. n. 1. 1319

Locatio, quæ fuit alterata reſpectu nominationis in defectum generationis, non poteſt eſſe eadem cum prima conceſſione, cum requirat nouã ſolemnitatem. In Romana Domus. 16. Febr. 1604. n. 7. 1490

Facultas nominandi acquiri poteſt non ſolum vigore ſtatuti, ſed etiam conſuetudinis antiquæ. In Gerunden. Anniuerſariorum. 27. Iannar. 1574. n. 4. 212

Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad beneficia nouiter erecta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iunij 1602. num. 6. 1444

Nominatio ad beneficiũ à Papa Principi cõceſſa, cum clauſula in indulto; ita tamen quòd perſona ſic nominata de aliquo beneficio prouiſa fuerit, eius nominatio quo ad alios Collectores facta ipſo iure expiret, nõ eſt prohibita iterato fieri, cum nullum alicui fiat præiudicium. In Meten. Canonicatus. 14. Martij 1586. num. 1. vbi agitur de intellectu dictæ clauſulæ. 728

Hæres grauatus nominare pauperes, non tenetur nominare eos, qui ſunt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiam exteros nominare. Papien. Iurisnominandi Scholares. 23. Febr. 1604. n. 2. 1492

NOTARIVS creatus à Papa prohiberi nõ poteſt, ne conficiat inſtrumenta publica, niſi contra ipſum probetur prohibitio cum ipſius acquieſcentia de tempore motæ litis. In Vicen. Scribaniæ. 28. Nouembr. 1588. num. 1. 841

Notarius non poteſt facere inſtrumentum de re prius coram ſe facta. In Peruſina Dotis. 26. Aprilis 1602. n. 4. 1430

De inſtrumentis notarij Authenticis vide in verb. Inſtrumentum.

Notarij poſſunt ſupplere numerum teſtium in teſtamentis. In Parmen. Status. 26. Iunij 1589. nu. 8. 888

Qui fuit notarius in particulari negotio cauſa, non tamen concernente negotium principale, non ob id repellitur, quin poſſit eſſe teſtis. In Monaſterien. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 27. Oct. 1572. n. 1. 176

Sola notarij depoſitio ſufficit in his, quæ ad eius officium ſpectant, aliàs ſecus eſt. In Romana Hæreditatis de Picchis. 1. Iunij 1583. nu. 12. 623

& quid in depoſitione notarij ſuper publicatione teſtamenti. ibid. n. 2. & 10. 623

Vbi partes adhibent notarium, quòd contractus ſine ſcriptura non valeat, eſt opinio reprobata. ibid. nu. 7. 623

Fides notarij in Curia facit fidem. In Fulginaten. Spolij. 16. Octob. 1579. n. 5. 415

Notarius atteſtans teſtes iuraſſe in forma iuris, etiam quòd non dicat tactis ſcripturis, ſatis videtur hoc virtualiter atteſtari. In Corduben. Redecimarum. 29. Ianuar. 1593. n. 5. 1010

& hoc propter facilitatem habendi veritatem. Aretina Cõmendæ. 7. Nou. 1586. n. 3. 755

Notarius licèt ſolum dicat teſtis iuratus, vel medio iuramento depoſuit, tamen ſi examẽ cadit intra terminum citationis factæ ad videndũ iurare teſtes, præſumitur iuraſſe tactis ſcripturis. In Ariminen. Caſtrorum. 15. Iun. 1598. n. 1. 1288

Notario aſſerẽti de licẽtia Epiſcopi creditur, cũ ſit res modici præiudicij. In Gerunden. Adminiſtrationis Anniuerſariorum. 16. Februarii. 1573. nu. 2. 194

Notarius non dicitur remotus ab officio, ſi alter deputetur adſcribẽdũ pro eo; ideo poteſt publicare & remanet magiſter actorum. Vlixbonẽ. Prioratus. 28. Maij 1601. n. 1. 1391

Notarius deputatus ad facultatem explendi inſtrumentum non poteſt ſupplere ſubſtantialia, ſi in eo deficiant. In Parmen. Status. 24. Maij 1591. n. 6. 949

Notarius datus adiunctus actuario non recipit acta, licèt aſſiſtat & ſubſcribat ea ad tollendam ſuſpicionem propter quam fuit adhibitus. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decembr. 1596. nu. 4. 1213

Notarius ſucceſſor in officio poteſt ſcripturas anteceſſoris publicare abſq. aliqua extractione compulſorialium, & ſufficit ſola recognitio. In Gerunden. Beneficii. 15. Decembr. 1599. nu. 4. 1334

Scriptura antiqua notarii ex obſeruãtia capiunt robur. ibid. n. 5. 1334

Hæres notarii an poſſit exemplare inſtrumẽtum. Bononien. Domus. 4. Iul. 1587. n. 2. 1236

De ſcripturis notario conſignatis & poſitis in filcia ſeu prothocollo an ſint authentica. vide infra. in verb. Scriptura.

De laudo ſeu voto poſito in filcia notarii, quòd non requirat aliquam ſolemnitatem, ſi de eo rogatus ſit idem notarius. In Parmen. Status. 26. Iun. 1586. n. 7. 888

Fides non derogatur filciæ notarij tanquam

contineñtis ſcripturas æquiuocas, ſi notarius habuerit ſcripturas pro bonis & authenticis, quod ſufficit. ibid. nu. 5. Deciſ. 888

Confeſſio notarij, quòd fuerit de falſo condemnatus, non præiudicat inſtrumento. In Romana Hæreditatis. 20. Nouemb. 1598. num. 4. 1300

Negligentia notarij parti nocere non debet. In Romana Domus. 13. February 1595. num. 5. 1815

Notarius tenetur, ſi fideiuſſor in iudicio præſtitus non ſit idoneus; ſecus eſt, in fideiuſſoribus contractuum, qui per contrahentes non per notarios approbantur. Romana Releuationis Indemnitatis. 7. May 1582. num. 6. 576

Dominus officij notariatus exhibendo ſubſtitutum, qui in officio deliquit in ſcripturis falſis, non liberatur, ſi ſubſtitutus non ſit ſoluendo. In eadem. 12. Ianuar. 1582. nu. 5. 551

Dominus officij notariatus tenetur ex delicto ſubſtituti vigore Bullarum. In eadem. 9. Iunij 1581. nu. 2. 527

ſecus eſt, in Arrendataria dicti officij, qui non tenetur, ſed ſolus dominus, qui arrendauit. In eadem. 7. May 1582. nu. 1. 576

Scriptura officij notariatus à titulo officij ſeparari non poſſunt per motum proprium Iulij III. ſed venduntur ijs, qui titulum officij obtinent. In Romana Scripturarum. 12. Ianuar. 1590. nu. 4. 905

Scriptura officij notariatus ad heredes tranſeunt cum ſuo onere, & habentur uti res propria. ibid. nu. 3. 905

Scriptura officij notariatus hypothecari poſſunt, & ſuper eis etiam contrahi ſocietas. ibid. nu. 2. 905

Societas contracta ſuper notariatu, an cenſeatur reſoluta per venditionem tituli remanente dominio ſcripturarum penes venditorem. Romana Societatis ſcutorũ. 700. 6. Nouemb. 1581. nu. 2. 5. & 7. 543

Qui ex arte notariatus ſe ſuſtentat, non dicitur pauper ad effectum, vt à teſtimonio repellatur. In Ariminen. Caſtrorum. 13. May 1598. nu. 5. 1079

Verba notariorum præſumuntur eſſe verba partium, non autem quòd ſint poſita propter imperitiam ipſorum notariorũ. Fauẽtina de Nicolutijs. 19. Mart. 1582. nu. 5. 570

NOTORIVM *delictum. vid. ſupra in verb. Delictum.*

Fama ſola non facit delictum notoriũ. Veliterna Bonorũ. 14. Nouembr. 1578. n. 12. 376

Ad inducendum notorium requiritur declaratoria tam in infamia iuris quàm facti. ibid. nu. 10. 376

Ad hoc vt diffamatio inducat notorium, requiritur declaratoria. ibid. nu. 7. 376

Notorium non facit, vt ſine citatione poſſit ad condemnationem procedi, quando ſumus in dubio, an aliqua reo competat defenſio. In ead. 13. Febr. 1579. nu. 11. 393

Iudex nõ poteſt declarare homicidam uti notorium, niſi probata qualitate notorietatis. ibid. nu. 14. Deciſ. 393

Teſtes deponentes de viſu & publica voce & fama non ſufficiunt ad probationem notorij delicti vel notorij homicidij. ibid. n. 16. 393

Ex probatione delicti non ſequitur probatio notorij inexcuſabilis. ibid. n. 15. 393

Notorietas ſimplex delicti non ſufficit ad incurrendam pœnam contra homicidas per Bullas impoſitam, niſi eſſet talis, quæ eſſet inexcuſabilis. ibid. nu. 10. 393

Notorium non ius probatur tantum per ſententiam vel per confeſſionem. In Romana Beneficiatus S. Petri. 2. May 1569. n. 2. 73

Notorietas non iuris ex confeſſione deducta debet eſſe multum clara & cõcludens; ita ut tergiuerſari non poſſit. Tullen. reſeruationis Fructuum. 22. Iun. 1587. n. 3. 798

Notoria iniuſtitia æquiparatur nullitati, & facit quòd ſententia non tranſeat in rem iudicatam. In Racanaten. Bonorum. 29. Nouembr. 1583. nu. 1. 718

& in Gadiſen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. nu. 2. 493

Dans de notoria iniuſtitia debet eam euidẽtiſſime probare, & talis iniuſtitia debet ex actis concludenter patere. In Firmana Bonorum. 29. Apr. 1583. nu. 8. 616

Ad tollendam notorietatem iniuſtitiæ, ſufficit qualis qualis offuſcatio. ibid. n. 9. 616

NOVATIO *legum eſt maximè euitanda. In Calagurritana reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. n. 8.* 942

Interpretatio ſumi debet, quæ excludat nouationem. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 23. Ianuar. 1574. n. 7. 218

Nouatio non præſumitur, niſi noua conuentio probetur. Romana Exequutionis inſtrumenti. 19. Febr. 1596. n. 1. 1172

Ad nouandum debitum per procuratorem requiritur ſpeciale mandatum. Romana Pecuniaria. 1. Febr. 1602. n. 4. 1419

Nouatio vel reformatio contractus fit, quãdo partes à priori conuentione recedũt, & in nouam rationem ſolutionis etſi ſit reſidui, conueniunt. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 6. 599

Nouatio inducitur per facultatẽ diſponendi liberè de aliqua re addita in ſecundo cõtractu, quæ prius per aliquod certum tempus non erat in primo contractu conceſſa. In Romana prætenſæ nullitatis contractus. 9. Mart. 1584. nu. 2. 659

Nouatio dicitur inducta & liberatus fideiuſſor quãdo res fuit vẽdita cũ pacto de retrouendẽdo, & poſtea partes cõuenerũt de remittẽdo pacto & liberè vendẽdo. Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. n. 1. & 4. 1063

Vbi incompatibilitas ſecundi contractus cum priore concurrit, cenſetur facta nouatio, etiãſi id expreſsẽ actũ nõ fuerit. ibid. n. 2. 1063

NVLLITAS *detecta à quolibet allegari poteſt.*

poteſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martÿ 1578. n. 16. Deciſ. 356
ſecus eſt in eo qui cauſam dat nullitati. ibidem num. 1.
Nullitas opponi non poteſt poſt lapſum termini præfixi ad docendum de ea. In Parmen. Status. 12. Febr. 1596. n. 5. 1169
& in ead. 10. Nouemb. 1595. n. 11. 1155
Nullitatis exceptio debet ſemper opponi, aliàs cenſetur ab ea receſſum. In Burgen. de Cardenas. 23. Januar. 1598. n. 4. 1261
Nullitas contractus quando per tertium allegari poſsit. In Ceruien. Bonorum. 4. Maÿ 1575. n. 3. & 4. 256
& in ead. 16. Decemb. 1575. n. 1. 278
De nullitate licet excipere, etiam quando quis agendo eam allegare non poſſet. In d. Portuen. Bonorum de Columna. 14. Martÿ 1578. num. 14. 356
Nullitas ex capite attentatorum opponi non poteſt, quando per Signaturam Sanctiſsimi reiecta fuerunt. In Maceraten. Parochialis. 29. April. 1580. n. 2. 457
Vbi nullitas procedit ex defectu conſenſus, ex contractu nullo non poteſt transferri poſſeſſio. In Anconitana Vinea. 1. Jul. 1583. n. 3. 638
Nullitas non implementi non tollit actionem, ſed impedit tantum illius exercitium, donec implementum ſuperueniat, & interim tenet iudicium, quod poſtea reconualeſcit. In Peruſina Exequutionis. 11. Maÿ 1582. n. 2. 577
De nullitate proceſſus, vid. in verb. Proceſſus.
De nullitate ſententiæ, vid. in verb. Sententia.
De nullitate gratiæ, vid. in verb. Gratia.
Nullitas actuum non poteſt cauſari ex his quæ non concernunt fundamentum iuriſdictionis, ſed merita cauſæ. In Ciuitaten. Cõſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 18. 857
Conſentiens actui nullo ſibi non præiudicat, quominus poſsit dare de nullitate, quicquid ſit in faciente actum nullum. In d. Portuen. Bonorum. 14. Mart. 1578. n. 21. 356
Nullitas actus allegari licet, etiam ſi adeſſet aliquis dolus vel culpa, quando fuit in reticendo aliquid, non in exprimendo falſum. ibid. n. 22. 356
Quæ ſunt nulla, nullum pariunt iuris effectum. In Romana Tutelæ de Fabÿs. 24. Maÿ 1585. num. 5. 697
& in Romana Hæreditatis. 13. Aprilis 1587. num. 2. 776
Per actum nullum non inducitur ratificatio. ibid. num. 8. 697
& in Peruſina Exequutionis. 24. Aprilis 1581. num. 6. 513
De actu nullo, vid. in verb. Actus.
NVNCIVS non habet facultatem cognoſcẽdi de cauſis matrimonialibus in prima inſtantia, niſi ſit ibi Iudex Ordinarius, aut habeat poteſtatem Legati de Latere. In Montis Regalis Matrimonÿ. 23. Ianuarÿ 1587. num. 1. & 3. 765
In impetratione à Nuncio Apoſtolico debet fieri mentio de menſe, quia Nuncÿ ſignant gratias eo modo, quo facit Papa. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Febr. 1576. n. 8. 288
Sigillus Nuncÿ probat mandatum ſeu deputationem vel ſubdelegationem in re, in qua eſt appoſitus. In Milsten. Beneficÿ S. Fantini. 13. Martÿ 1587. n. 16. 778
De renunciatione beneficÿ in manibus Nuncÿ nomine Cameræ acceptantis, vide in verb. Beneficium.
Nuncio atteſtanti de diligentÿs creditur. Peruſina Exequutionis. 10. April. 1595. n. 3. 1128
OBITVS probatur per teſtes de viſu. In Capuana Rectoriæ. 28. Iunÿ 1596. n. 1. 1199
Item per teſtes de publica voce & fama. Segobricẽ. Parochialis. 21. Iun. 1602. n. 9. 1441
Obitus probari debet de tempore ante prouiſionem. In Compoſtellana Beneficÿ. 13. Februar. 1568. n. 2. 38
Iuſta cauſa credendi obitum excuſat ad effectum regulæ de nõ impetrando &c. & quãdo procedat. In Lucana Canonicatus. 28. Februar. 1592. n. 5. 973
De vacatione per obitũ, vid. in verb. Vacatio.
OBLATIO nõ ſufficit, quando adeſt clauſula parito Breui, licet ſufficiat in purgatione ſpolÿ et attentatorum, & ibi ratio differentiæ. In Iſpalen. Beneficÿ. 24. Febr. 1584. num. 2. & 3. 655
Oblatio cum depoſitione vnius Iulÿ an ſufficiat in purgatione attentatorum, vid. in verb. Attentatum.
Oblatio quæ non eſt pura, non admittitur, vbi aliàs admitteretur. ibid. n. 5. 655
Ex oblatione colligitur quòd per oblatorem non ſteterit, quominus ſeruaretur conditio. Comen. Præpoſituræ. 11. Decemb. 1585. n. 1. 715
Oblatio verbalis ſufficit, quando creditor recuſat acceptare ſolutionem; quod etiam procedit, quando non vnica debet fieri ſolutio, ſed plures & diuerſis tẽporibus. ibid. n. 2. et 3. 715
Ex oblatione conditionali nulla obligatio aut actio oriri poteſt, niſi purificata conditione. In Romana Societatis artis albæ. 7. Nouemb. 1580. n. 1. 479
Oblatio non dicitur conditionalis ex eo, quòd teſtis, qui de ea deponit, refert ſe ad conuentiones, ſi in conuentionibus non appareat de aliqua conditione. In Comen. Præpoſituræ. 6. Iunÿ 1586. n. 1. 744
Ignoranti venditionem rei ſuper qua competit oblatio, non currit tempus ad oblationem faciendam ad effectum prælationis; & ſufficit oblatio de ſoluendo pretium ad omne mandatum domini. In Auximana Molendini. 5. Decemb. 1584. n. 1. 680
Oblatio diſtributionum vt arctet ad reſidẽdũ eum, cõtra quẽ Capitulum litigat, requirit ſpeciale mandatum, & debet fieri cum ceſſione litis & reſtitutione fructuum ac diſtributionum præteritarum. Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. num. 6. 1098
Oblationes non computantur in congruam

ob eorum incertitudinem. In Calagurritana Spolij Panis. 13. Martij 1600. n. 3. 1345
De iure offerendi, vide ſupra in verb. Ius offerendi.
Obligatio nulla oriri poteſt ex contractu ab initio illicito. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouemb. 1588. n. 13. 838
Vbi conſenſus eſt impeditus & ſuſpenſus, nulla poteſt conſiſtere obligatio nec contractus. ibid. n. 4. 838
In obligatorijs ſtrictè eſt procedendum. In Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 4. 136
Obligatio per ſententiam extincta non poteſt reuiuiſcere. In Bononien. Vigintimillium. 9. Iunij 1572. n. 1. 169
Obligatio quæ fuit orta ex obſeruantia, intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouemb. 1588. n. 5. 839
Obligatio appoſita ſuper contractu emptionis ſortitur eius naturam. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 20. 321
Per obligationem naturalem contractam error excluditur, & agnoſcens obligationem ad eam tenetur. Romana Pecuniaria, ſeu Arrogationis. 14. April. 1600. n. 3. & 7. 1350
Obligatio minoris per ſtatutum annullata ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur. ibid. n. 5. 1350
Obligatio rei in genere nõ reſtricta ad certam rem in ſpecie poteſt ſolui in genere, nec poteſt in tali caſu recurri ad æſtimationem niſi in ſubſidium. In Romana Exequutionis Laudi. 19. Decemb. 1597. n. 3. 1252
In generali obligatione nõ veniunt bona alienari prohibita. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 6. 421
Sub generali obligatione bonorum bona emphyteutica comprehenduntur, maximè in eo qui non eſt ſoluendo. In Romana Vinea ſeu Saluiani Interdicti. 26. Iunij 1598. num. 4. 1290
Accedens obligationi principalis ſimpliciter, cenſetur id omne promiſiſſe, quod fuit per principalem promiſſum. In Romana Cenſus. 20. Martij 1589. n. 2. 865
Accedens obligationi cenſus contemplatione confideiuſſorum per conſtituentem promiſſorum, qui poſtea acceſſiſſe non reperiuntur, nihilominus tenetur non obſtante exceptione cedendarum; ſecus eſt, ſi cum fideiuſſore actum fuerit, de ſecundo fideiuſſore dando. ibid. n. 1. 865
Conuentio expreſſa auget obligationem. In Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 6. 321
Obligatio rem tradi in venditione habet admixtam obligationem rem dari, & quoties eſt in obligatione rem dari, poteſt agi vt libera tradatur. ibid. n. 9. 321
Obligatio appoſita ſuper contractu emptionis ſortitur eius naturam. ibid. n. 20. 321
In obligatione de tradendo rem liberam veniunt damna & intereſſe, ſi res non tradatur. In Anconitana de Gonzis. 25. Iunij 1584. n. 7. Deciſ. 671
Obligatio de tradendo rem liberam etiam per lapſum triginta vel quadraginta annorum, quo non fuerit tradita, ſed in alias res tranſlata, facit quòd ſemper agi poſſit actione primæua, vt res libera tradatur. ibid. num. 5. 671
De obligatione rem reſtitui, vide in verbo Reſtitutio.
De obligatio Camerali, vide in verb. Cameralis obligatio.
Contra obligatum tradere rem liberam & fideicommiſſo non ſubiectam poteſt exequutiue procedi, ſtante obligatione Camerali, ſi res detegatur obligata & fideicommiſſo ſubiecta. In d. Romana Cenſus. 15. Martij 1577. n. 19. 321
Stante obligatione de reſtituendo prioribus & potioribus, mandatum priori obligato contra alios pari modo obligatos denegari non poteſt. In Romana Pecuniaria de Grandie. 27. Octob. 1603. n. 1. 1476
Obligatio de reſtituendo prioribus & potioribus ſemper exequi poteſt contra obligatos, quando conſtat de prioritate & anterioritate, licèt acta non ſint tranſportata, cum ſufficiat fuiſſe reproducta inſtrumẽta obligationum coram Auditore Cameræ; & licèt non ſe obligauerint ad omne mandatum domini. In Romana Pecuniaria ſeu Vinea. 2. April. 1601. n. 1. 1398
Oblivio etiam in facto proprio per lapſum decem annorum præſumitur. In Romana Pecuniaria. 17. Iunij 1602. n. 1. 1439
Obreptio vide quæ ponuntur infra in verb. Subreptio.
Observantia eſt optima legum interpres, & cuiuſcunque diſpoſitionis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. num. 3. 1410
& in Gerunden. Anniuerſariorum. 13. Martij 1581. n. 2. 507
In omni materia dubia tam facti quàm iuris interpretatio ab obſeruantia deſumi debet. In d. Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. num. 16. 1410
In re clara non eſt quærendum de obſeruantia. In Tarraconen. Penſionis. 16. Ianuarij 1595. num. 7. 1108
Obſeruantia ſubſequuta declarat, quid actum fuerit. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. num. 3. 600
Obſeruãtia nõ poteſt colligi niſi ex actibus præcedẽtibus. Ariminẽ. Cẽſus. 1. Iul. 1588. n. 8. 831
Non poteſt quis ſe fundare in eo, quod non fuit obſeruatum quinimmo impugnatum. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. num. 1. 748
Obſeruantia debet eſſe de tempore diſpoſitionis. In d. Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 7. 1410
Actus agentium ſumunt interpretationem ab obſer-

obſeruantia. In Burgen. Iuriſdictionis. 8. April. 1585. n. 3. *Deciſ.* 696
Obligatio qua fuit orta ex obſeruantia intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouemb. 1588. n. 5. 839
Obſeruantia non pacifica non ſuffragatur. In Meliten. Pracedentia. 5. Decemb. 1578. num. 14. 381
Obſeruantia ſupplet defectum ſcriptura. In Lucana Capellania. 20. Iun. 1597. n. 3. 1232
Obſeruantia facit, quòd plena fides adhibeatur ſcriptura. In Parmen. Status. 25. Iun. 1590. n. 2. 928
Obſeruantia ſcriptura facit, vt ei credatur ſt minus ſolemni. In d. Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. n. 13. 1000
Obſeruantia tribuit fidem ſcripturis, qua alias non ſunt in forma probanti. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martij 1592. n. 15. 980
Scriptura antiqua notarij ex obſeruantia capiunt robur. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 5. 1334
Obſeruantia facit praſumi iuſtificationem narratorum in confirmatione. In Tiraſonen. Iuris praſentandi. 26. Octobris 1583. num. 3. 642
Obſeruantia vltra ſpatium quadraginta annorum facit praſumi vera ea, qua in gratia, qua fuit effectum ſortita, narrata fuerunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 4. 1432
Ex obſeruantia quadraginta annorum omnia praſumuntur vera & adimpleta. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. n. 7. 518
Probatio, qua fit contra obſeruantiam triginta annorum, debet eſſe plena & concludens, nec ſufficit praſumptiua. In Romana Caſalis Turricella. 29. April. 1594. n. 10. 1073
Obſeruantia contractus alienationis per ſpatium triginta annorum facit, quòd omnia praſumantur legitimè geſta. ibid. n. 2. 1073
& in Papien. Bonorum. 28. Aprilis 1595. num. 3. 1125
& in Aretin. Bonorum. 19. Mart. 1599. n. 7. 1307
Obſeruantia vnionis tam ad effectum confirmationis, quàm iuſtificationis gratia ſufficit ex lapſu triginta annorum, dummodo ſit vera & non praſumpta. In Biſuntina et Baſilien. Vnionis. 14. Martij 1603. n. 1. 1458
Ex obſeruātia ſtatuti per lōgum tempus praſumitur conſenſus. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iulij 1581. n. 3. 538
Obſeruantia longa non ſolum inſeruire poteſt pro interpretatione, ſed etiam poteſt habere vim praſcriptionis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 26. 1410
Ex lapſu temporis dicitur conſtare de obſeruantia contractus ad effectum praſumendi ratificationem mandati. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. n. 1. 1085
De obſeruantia Concordia, vide in verbo Concordia.

OBTENTVM *non requirit iuſtificationem ſtante decreto de dimittendo. In Firmana Altaris. 23. Iunij 1603. n. 2.* *Deciſ.* 1470
Ad probationem valoris obtentorum ſufficit qualibet leuiſſima probatio. In Mediolanen. Canonicatus. 25. Maij 1590. n. 2. 924
Valor obtentorum per leuiorem probationem etiam per vnicum teſtem de publica voce & fama probatur. In Oſtunen. Capella. 16. Maij 1597. n. 2. 1229
OFFICIALI *atteſtanti in ſpectantibus ad eius officium creditur. In Romana Caſalis de Piccbis. 15. Iunij 1577. n. 3.* 792
Quiſque tenetur ex facto ſui Officialis. In Meliten. Pretij Frumenti. 27. Maij 1596. num. 3. 1188
Deputatio officialium in his, qua concernunt Statum Eccleſia et cultum diuinum ſpectat ad curam Epiſcopi. In Gadicen. Concordia. 3. Martij 1595. n. 1. 1119
Libri officialium faciunt fidem & eis creditur in his, qua pertinent ad eorum officium. In Meliten. Penſionis. 21. Maij 1601. n. 2. 1390
& in Gerunden. Penſionis. 27. Ianuarij 1580. num. 1. 442
OFFICIA *curia nunquam ad haredes tranſmittuntur niſi ex particulari decreto non vacationis, nec vendi poſſunt ſine licentia. In Romana Officij. 19. Octob. 1598. num. 5.* 1294
Hypotheca ſuper Officijs Romana Curia an detur & quomodo. ibid. n. 1. 3. & 7. 1294
& quatenus daretur ſuper titulo officij reſoluitur, poſtquam titulus reddit ad Principem, & euaneſcit. ibid. n. 7. 1294
Super officio, quod fuit obligatum, non datur aliqua hypotheca, ſed tantum obligatio perſonalis inducitur. In Romana Releuationis Indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 5. 576
In conceſſione tituli Officij obtenta à Papa, nō eſt neceſſaria derogatio regula de iure quaſito. In d. Romana Officij. 19. Octob. 1598. num. 8. 1294
Officia curia in legitimam imputantur quoad aſtimationem non quo ad titulum. ibid. n. 6. 1294
Officia ſiue eorum pretia in legitimam imputantur. In Romana Bonorum de Piatetis. 17. April. 1570. n. 1. 100
quod eſt verum quando ſunt empta de pecunijs patris. In Romana Legitima. 16. Octobris 1581. num. 6. 539
Officia qua ſunt ad vitam duratura, computantur in legitimam. Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. n. 16. 1365
& in Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. num. 7. 389
Proprietas officiorum Curia eſt Papa. Romana Secretariatus. 26. Iunij 1592. n. 3. 998
Officia & loca montium poſita ſuper vita filiorum praſumuntur donata; ſecus eſt, ſi adſit reſeruatio. In Romana Legitima. 9. Decemb. 1598. num. 3. & 11. 1303
Officia & loca mōtium poſita ſuper vita vnius

Digitized by Google

ex filÿs hæredibus communiter viuentibus, ſi pereunt, communi periculo pereunt. ibidem num. 13. *Deciſ.* 1303
Officia ſolent emi, vt vacent per obitum emptoris non autem venditoris. In Romana Officÿ Curia de Sabellis. 3. Iunÿ 1580. n. 7. 468
Officia Romanæ Curiæ ferè æquiparantur bonis patrimonialibus. In Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. n. 6. 389
Reſignanti officium, ſi nulla ſequatur admiſſio, an competat repetitio. ibid. n. 2. & 3. 389
Ceſſiones officiorum, & reſignationes beneficiorum inter ſe valde differunt. ibidem nu. 4. 5. & 9. 389
Emens titulum officÿ notariatus Rotæ, ſi non ſit approbatus ab Auditore ſuo vel à Collegio, non ideo retractatur venditio imperfecta, ſed cogitur alteri vendere, qui ſit idoneus. ibid. n. 8. 389
Officium non poteſt comprehendi ſub bonis fiſco incorporatis, quando per ipſum fiſcum non fuit poſſeſſum, neque inter eius bona deſcriptum. In Romana Secretariatus. 26. Iunÿ 1592. n. 6. 998
Papa non poteſt dici habuiſſe officium pro cõfiſcato, cum illud applicauit Collegio. ibid. num. 7. 998
De ſocietatibus officiorum, vide infra in verb. Societas Officÿ.
OFFICIVM IVDICIS *tollitur eo modo & tempore, quo tollitur actio, quæ pro læſione competit, quando ſuccedit loco actionis. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. num. 9.* 602
Officium Iudicis competit ad reſarciendam læſionem. ibid. n. 5. 602
ONVS *debet ſequi eum, qui percipit commodum. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouembris 1588. num. 2.* 839
Onera ſecũdum facultates proportionabiliter ſunt imponenda. Calaguritana Reductionis Motuspropriÿ. 29. Mart. 1591. n. 11. 942
A noui operis impoſitione eſt maximè cauendum. ibid. n. 12. 942
Nemo præſumitur ſe velle grauare ſuperfluo onere probandi. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iulÿ 1577. n. 3. 344
De onere probandi, vid. in verb. Probatio.
De cauſa onerosa in donatione, vide in verbo Donatio.
De cauſa onerosa in legitima, vide in verbo Legitima.
Contractus inſpecto initio poteſt dici onerosus, & inſpecto euentu lucratiuus. In Portuen. Bonorum. 16. Octob. 1579. n. 24. 416
Per contractum onerosum præiudicatur legitimæ. ibid. n. 2. 416
Titulus dotis dicitur titulus onerosus, quando verò ſit lucratiuus. ibid. n. 10. 416
Cauſa onerosa, quæ habet lucrum admixtum, dicitur cauſa quaſi lucratiua. ibid. n. 12. 416
Allegans gratiam præponderare cauſæ onerosæ, probare debet. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 12. Maÿ 1581. num. 4. *Deciſ.* 518
Qui allegat priuilegium excedere cauſam onerosam, eo quia in eo in quo excedit cauſam onerosam, ſit mera gratia, illud probare debet. ibid. n. 3. 518
De priuilegio conceſſo ex cauſa onerosa require in verb. Priuilegium.
In acquiſitis ex cauſa onerosa primus acquirens poteſt hæredibus & ſucceſſoribus præiudicare. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. n. 20. 559
OPINIO *in his quæ à volũtate pendent, magis attenditur quàm veritas. In Portuen. Bonorum. 26. Iunÿ 1581. n. 4.* 534
Idem in his quæ pendent ex animo. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maÿ 1586. n. 7. 739
& in Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decemb. 1603. n. 9. 1483
Opinionem diſtinguentem in dubio ſequi debemus, & tunc benignior eſt amplectenda. In Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. num. 11. 837
OPPOSITIO *exceptionum habetur in verb. Exceptio.*
& debet in ſingulis actibus repeti. In Parmen. Status. 10. Nouemb. 1595. n. 6. 1155
Sub oppoſitione generalia contra, cenſentur oppoſita omnes oppoſitiones competentes. In Romana Domus. 20. Mart. 1574. n. 3. 227
Exceptio diſcuſſionis an veniat ſub generali oppoſitione generalia contra. ibid. n. 2. 227
ORATORIVM *ſimplex non autem Capella ſeu beneficium ex quibus arguatur. In Volaterrana Capellæ. 16. Nouembr. 1594. num. 4.* 1095
Campana non facit, quòd Capella deſinat eſſe ſimplex Oratorium, prout nec etiam celebratio miſſarum. ibid. n. 5. & 6. 1095
ORDINARIVS *collator dicitur ille, cui competit ordinaria collatio iure proprio abſque aliquo particulari priuilegio. In Coimbricen. Canonicatus. 4. Iuly 1601. n. 3.* 1402
Appellatione Ordinariorum veniunt inferiores collatores. ibid. n. 5. 1402
Capitulum in beneficÿs ſpectantibus ad ſuum turnum dicitur Ordinarius collator. ibid. num. 1. 1402
Capitulum non poteſt dici Ordinarius collator, nec venit appellatione Ordinariorum in materia odioſa; ſecus eſt, in materia adaptabili. In Oſcen. Canonicatus. 9. Martÿ 1592. n. 3. & 6. 980
& in Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 3. 417
Habens facultatem acceptandi in menſibus Ordinarÿs collatoribus conceſſis poteſt acceptare beneficium ſpectans ad collationem Capituli. In d. Coimbricen. Canonicatus. 4. Iulÿ 1601. n. 2. 1402
Collatio Ordinarÿ non eſt iuſtificanda, quia cenſetur facta Motu proprio. In Romana Capellaniæ. 9. Iunÿ 1603. n. 1. 1467
Ordinarius prouidet eccleſÿs non perſonis. *In*

In Oriolen. Beneficiorum . 21. Maij 1593. nu. 3. Deciſ. 1026
Epiſcopo in ijs in quibus eſt Ordinarius, competit ius viſitandi etiam in exemptis, niſi in cõtrarium aliquid probabile deducatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octobr. 1579. nu. 12. 417
Ordinarius regulariter eſt exequutor vltimarum voluntatum ad piam cauſam. In Salamantina Capellaniæ ſiue legati pij. 23. Mart. 1583. nu. 7. 611
Ordinarius per teſtatorem prohibitus ſe ingerere in diſpoſitione per eum facta non dicitur prohibitus, quando euenit caſus omiſſus à teſtatore, quo caſu ſaltem pro illa vice ius ad Ordinarium deuoluit. ibid. nu. 6. 611
Prouiſio Apoſtolica concurrens cum prouiſione Ordinarij ſub eadem Data præualet. In Vercellen. Capellæ. 28. Ianuar. 1598. num. 1. 1263
& in Toletana Canonicatus. 26. Iunij 1595. num. 1. 1144
Cauſæ cognitio per Ordinarium qualiter ſit adhibenda in Iurepatronatus. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. nu. 7. 1395
Aſſertioni Ordinariorum in materia Iurispatronatus multum defertur. In Lucana Capellaniæ. 20. Iun. 1597. nu. 2. 1232
ORDINATIO clericorum ſæcularium ad ſolos tantum Epiſcopos pertinet. In Dubio ſacræ Congregationis Concilij. 27. Apr. 1592. nu. 4. 985
Eiuſdem poteſtatis eſt ordinare, & litteras dimiſſorias concedere. ibid. nu. 3. 985
Ordinatio an ſit de pertinentibus ad legem diœceſanam vel ad legem iuriſdictionalẽ. In Salamantina Iuriſdictionis. 3. Iunij 1580. nu. 9. 467
Epiſcopus ſibi non ſubditum ordinare non poteſt. ibid. nu. 10. 467
Clericatus per litteras ordinantis probatur, licèt ordinatio habita fuerit à nõ ſuo Epiſcopo, neque de licentia conſtet, ſi tamen ex coniecturis præſumi poſſit. In Neapolitana Canonicatus. 9. Decembr. 1585. n. 1. 713
Quis non præſumitur tonſoratus in propria diœceſi ſui Epiſcopi ſine eius licentia. ibid. num. 2. 713
Epiſcopus Ordinans in aliena diœceſi præſumitur de licentia Ordinarij facere, & ſufficit licentia generalis. ibid. nu. 6. 713
Præſumptio licentiæ Ordinandi in aliena diœceſi eſt præſumptio ſolemnitatis non autem ſubſtantiæ actus. ibid. nu. 7. 713
Non ritè Ordinatus in ſui præiudicium dicitur clericus, ſed ordo caret exequutione. In ead. Neapolitana Canonicatus. 21. Maij 1586. nu. 3. 741
Papa non poteſt dare licentiam ei, qui non eſt ordinatus conferendi ordines ſacros, quia nemo dat id, quod non habet. In Dubio ſacræ Congregationis Cõcilij. 27. Apr. 1592. num. 6. 985
Ordinatus ad titulum beneficij vel Canonicatus illi renunciare non poteſt. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. num. 5. 1471
Facilius permittitur diſpenſatio, vt in iam ſuſceptis ordinibus quis miniſtret, quàm quòd ad ordines promoueatur. In Romana Penſionis. 3. Iun. 1583. nu. 6. 625
ORDO præcedendi poteſt aliundè prouenire quàm à conſuetudine. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. ſub nu. 3. 326
Ordo ſucceſſiuus. habetur infra in verbo Succeſſio.
ORDINATORIA vnius tribunalis in alio de iure communi non ſunt de neceſſitate ſeruanda. In Romana Prælationis. 29. Nouem. 1573. nu. 2. 208
ORIS APERITIO non eſt neceſſaria, quoties aliqua defenſio competit ex capite bonæ fidei cauſata ex errore facti ſiue ex errore iuris admixto cum errore facti, quãdo verò non competit defenſio ex capite bonæ fidei nec ex alia iuridica exceptione, ſed ſolum quia ſententia ſit iniuſta, tunc neceſſaria eſt oris aperitio. In Mediolanen. Bonorum de Miramundo. 16. Ianuar. 1576. num. 2. 280
PACTVM per quod eſt ius quæſitum tertio, reuocari non poteſt. In Portuen. Bonorum. 26. Iun. 1577. nu. 18. 341
Pactum ex facto colligitur & ex eius continentia. In Praneſtina Tranſactionis. 16. Maij 1575. nu. 1. 257
In pacto ſtipulatione vallato & cõſequenter in contractu nominato contrauentio non impedit ortum actionis, ſed parti aduerſæ parit exceptionem. In Portuen. Bonorũ. 29. Apr. 1577. nu. 1. 324
Pactum appoſitum contra ſubſtantialia contractus vitiat cõtractum, cum deficiat cõſenſus. In Romana Turris Buballariæ. 7. Nouem. 1575. nu. 1. 269
quod verò eſt circa accidentalia, quamuis ſit illicitum vitiatur, ſed non vitiat contractum. ibid. nu. 3. 269
& in Calaguritana Cenſus. 28. Ianuar. 1602. nu. 6. 1418
Pactum non dicitur reſpicere formam ſubſtãtialem contractus, quando principaliter tendit ad conſeruationem rei, ſuper qua imponitur. ibid. nu. 7. 1418
Pacta in contractu appoſita, quæ pendet ab incerto euentu, qui fortaſſe nunquam erit in rerum natura, dicuntur eſſe merè circa accidentalia ipſius. In eadem Calaguritana Cenſus. 29. Apr. 1602. nu. 2. 1431
Pacta tantum ea contractum cenſus annullant, quæ ſunt contra ſubſtantiam contractus, itant impediant cenſus creationem, faciendo contractum tranſire in aliam ſpeciem; ſecus eſt, ſi pacta ſint circa accidentalia, quia tunc vitiantur, & non vitiant contractum. ibid. nu. 1. 1431
Pacta quænam per Conſtitutionem Pij V. ſint

ſint probibita & annullēt cenſum vel annullentur. ibid. nu. 3 & 5. Deciſ. 1431

Pactum, quòd re pereunte non pereat cenſus, eſt contra expreſſam diſpoſitionem Bullæ Pij V. in eadem. Calaguritana. 28. Ian. 1602. nu. 3. 1418

Pacta omnia, per quæ venditor cenſus obligatur ad id ad quod de iure non tenetur, ſunt probibita per Conſtitutionem Pij V. & vitiantur, non autem vitiant cōtractum. ibid. nu. 2. & 13. 1418

Pactum appoſitum in cenſu, quòd ſi periret res ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitus ſuper alijs rebus extantibus, eſt vſurarium. ibid. nu. 1. 1418

De pactis in contractu cenſus. vide plenius in verbo Cenſus.

Pactum pœnale appoſitum in contractu ſub nomine ſeu ſub verbo contractus, præſumitur ſub tali nomine ſeu verbo appoſitum in fraudem ſtatuti. In Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 6. 809

Vbi contrauentio etiam in minimo per pactū operatur effectum incurſus pœnæ, arguitur potius pœna quàm pars affictus, quia non correſpondet fructibus. ibid. nu. 5. 809

Pactum in locatione appoſitum, quòd in caſu contrauentionis tot ſoluantur, dicitur affictus pœnalis ob contrauentionem, etiam ſi non fuerit facta mentio pœnæ ſecundum communem opinionem; maximè in eo pacto, in quo contrauentio etiam in minimo operari poteſt effectū incurſus pœnæ. ibid. num. 4. 809

Pactum propter vniformitatem præſtationis de ſoluendo annuatim tot ſcuta pro ſumma debita, dicitur vſurarium. In Romana Condictionis indebiti. 19. Ianuary 1583. num. 1. 599

Pactum conuentum de reſtituendo pecuniam vna cum intereſſe, recipit interpretationem à iure communi, quatenus intereſſe debeatur. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. nu. 3. 1427

Pactum ſine quo contrahentes non aliàs fuiſſent contracturi, dicitur pars contractus. In Placentina Bonorum. 24. Nouē. 1581. num. 1. 547

Pactum quòd propter bellum vel quid aliud poſſit res reſtitui, repugnat emphyteuſi, & conuenit locationi. In Romana Caſalium de Maximis. 16. Nouem. 1575. nu. 6. 272

Pactum de non vendendo rem alteri quàm tali, non imponit neceſſitatem vendendi illi cui ſit promiſſio, ſed tantum dicitur per illud ſublata facultas vendendi alteri, ſi declarauerit ſe velle rem vendere. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decem. 1587. num. 10. 805

De pacto de vendendo rem alicui, quid operetur: vide in verbo Venditio.

Pactum redimendi ſeu de retrouendendo in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſextam partē pretij. Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. nu. 5. Deciſ. 1063

De pacto de retrouendendo. vide infra in verbo Venditio.

Pactum redimendi appoſitum in alienatione emphyteuſis excuſat à caducitate. In Romana Caſalis Marciliani. 16. May 1588. num. 3. 819

Per pactum ſuper bonis non alienandis factū non poteſt creditoribus præiudicari. In Portuen. Bonorum. 16. May 1580. n. 3. 461

Quando per pactum fuit conuentum, quòd bona inter certas perſonas conſeruentur, ſiue remaneant, tunc cenſetur inductum fideicommiſſum, & onus reſtituendi ſuperſtiti ſeu ſuperſtitibus, itaut de huiuſmodi bonis non poſſit per teſtamentum diſponi, nec aliud fieri in præiudicium conuentionis per pactum initæ. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. nu. 2. 874

Pacta ſuper futura ſucceſſione quadrupliciter conſiderari poſſunt, in illa conſeruanda, in renunciandа, in deferenda, & in delata diſponenda. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ian. 1589. nu. 4. 850

In pacto de diſponenda hæreditate facto in neceſſarium antecedens requiritur, quòd hæreditas prius acquiratur illi, qui de illa diſpoſuit. ibid. nu. 5. 850

In pacto facto de ſucceſſione viuentis de conſenſu illius, de cuius hæreditate agitur, reſpectu paciſcentium, contractus eſt irreuocabilis, reſpectu verò conſentientis reuocari poteſt conſenſus vſque ad vltimum vitæ ſpiritum. In Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. nu. 7. 324

Pactum ſuper bonis hæreditarijs non trahitur ad non hæreditaria. In Tiburtina Cōpromiſſi. 9. Maij 1586. nu. 6. 739

Pactum in diuiſione inter fratres poſitum, quòd in euentum quòd appareat alterum non eſſe participem, niſi de tanta parte & non de maiori, non impedit iuris ſui proſequutionem in re ad eum non tangente, quæ per alterum poſſidetur. ibid. nu. 2. 739

Pactum quòd in diuiſione inter fratres quiſq. pro rata ſentiat damnum & incommodum dicitur conformis diſpoſitioni iuris communis, aliàs reſultaret iniquitas. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. nu. 2. 723

Pactum ſeu promiſſio de defendēdo rem alienam diuiſam & de non contrauueniendo continet peccatum, & non ligat. ibid. n. 6. 723

Pactum conuentum in inſtrumento, quòd altera partium non teneatur reſpondere quicquam niſi reſtitutis acceptis & ſoluta pœna, non eſt ampliùs ſeruandum poſt cōmiſſionem reſciſſionis ipſius inſtrumenti à Papa obtentam, narrato ipſi Papæ toto inſtrumenti tenore. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maii 1590. nu. 1. 928

Pactum expreſſum facit, quòd qui ſe obligauit expreſſe in cōtractu ad intereſſe in caſu,

ſu, quo aliàs ex natura actionis non teneretur, teneatur. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. nu. 1. & 10. Deciſ. 787

Pactum reſolutiuum contractus ſtatim operatur creditore volente. In Romana duorum millium ſeu ſocietatis. 18. Decembr. 1573. nu. 1. & 3. 209

& in Romana Nullitatis contractus. 13. Ianuar. 1584. nu. 1. 650

Pactum reſolutiuũ contractus operatur, quatenus ille pro quo fuit oppoſitum, vti velit, & nolle vti videtur, quando agit pro implemento. In Romana Pecuniaria ſeu Domus. 23. Octob. 1595. nu. 1. 1150

Diſdicta quæ ſit vigore pacti reſolutiui, non pendet à voluntate creditoris, ſed à negligentia debitoris negligentis perficere id ad quod tenetur. d. Romana Duorum millium ſeu ſocietatis. 18. Decembris 1573. num. 2. 209

Pactum legis commiſſoria reſoluit ipſe iure cõtractum. In Romana Domus de Cauelletto. 27. Nouem. 1581. nu. 1. 548

Pactum de ingrediendo poſſeſſionem propria auctoritate non poteſt contra tertium exerceri, nec quando pars reſiſtit, quod verum ad effectum vt poſſeſſio capta ſit licita, non vt dicatur nõ acquiſita. In Spoletana Domus. 19. Decem. 1580. nu. 5. 492

Pactum cõtinens promiſſionem mutuam ſucceſſionis ad fauorem maſculorum, æquiparatur emptioni ſpei & euentus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1579. nu. 1. 416

Pactum in diuiſione inter fratres poſitum, quòd in euentũ quòd appareat alterum nõ eſſe participem niſi de tanta parte & non de maiori, non impedit iuris ſui proſequutionem in re ad eum tangente, quæ per alterum poſſidetur. Tiburtina Compromiſſi. 9. Maii 1586. nu. 2. 739

De pacto appoſito in donatione. vide in verbo Donatio.

De pactis appoſitis in locatione. vide in verbo Locatio.

Pactum initum cum beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni damno & intereſſe ob receptionem de ſe ipſo faciendã ad alterius excluſionem, eſt à iure reprobatum & ſimoniacum. In Calaguritana Beneficii. 20. Febr. 1587. nu. 4. 767

P A P A *in bonis Eccleſiaſticis eſt dominus abſolutus. In Bononien de Bologninis. 22. Mart. 1568. nu. 4.* 45

Papa vocat ſe Epiſcopum. In Romana Pẽſionis. 14. Febr. 1583. nu. 11. 606

Papalis dignitas dicitur culmẽ dignitatum, cum in Eccleſiaſtica hyerarchia nõ ſit maior ordo Epiſcopali. ibid. nu. 10. 606

Papa diſponendo ſuper Eccleſiis non intelligitur comprehẽdere monaſteria niſi verbis expreſſis de illis diſpoſuerit. ibid. nu. 7. 606

Papa in materia prophana non poteſt dici quod aliquid conſtituturus fuiſſet ſine conſenſu eorum, quorum intereſt. In Portuen. Bonorum de Columna. 3. Aprilis 1579. num. 3. Deciſ. 399

Papa poteſt ad libitum ſuæ voluntatis diſponere de beneficio, etiam priuãdo ſine cauſa. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. nu. 7. 997

Papa cenſetur ſemper maiorem ſibi facultatẽ retinuiſſe quàm conceſſiſſe. In Meliten. Pratij frumenti. 27. Maij 1599. nu. 1. 1188

Papa non dicitur imponere legem ſucceſſori, quando non imponit poteſtati ſed voluntati. In Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. nu. 12. 291

De poteſtate Papæ non eſt ambigendum. In Meſſanen. Studij. 5. Iul. 1593. n. 1. 1043

Papa ſi ſit electus non reclamante Cardinale, qui habet acceſſum, valet electio. Portuẽ. Bonorum. 21. Octob. 1577. nu. 5. 347

Mens Papæ regulatur à iuris diſpoſitione. In Romana Pecuniaria. 15. Iunij 1601. num. 3. 1396

Voluntas Papæ eſt præſumenda talis, qualis de iure eſſe debet. In Romana Secretariatus. 20. Nouem. 1590. nu. 15. 965

& in Meliten. Beneficij ſancti Fãtini. 13. Martij 1587. nu. 17. 773

Papæ voluntas ſatis dicitur declarata per verba vniuerſalia etiam circa ea, quæ particularem requirunt & expreſſam mentionem, quando tamen verba generalia poſt caſum expreſſum apta ſunt omnem caſum comprehendere. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 10. Maij 1577. num. 6. 325

Papa ſemper concedit ſub nomine dignitatis & non nomine proprio, quando concedit auctoritate Apoſtolica. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iun. 1600. num. 4. 1371

Papa concedens aliquid expreſsè & ex certa ſcientia, etiam quòd videatur eſſe contra iuris communis diſpoſitionem eſt ſeruandũ & cenſetur conceſſum remoto iuris obſtaculo. In Ariminen. Caſtrorum ſeu Reſciſſionis. 18. Maij 1590. nu. 3. 922

Vbi Papæ auctoritas adeſt, ceſſat inferioris. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. nu. 8. 1027

Vbi Papa appoſuit manum, inferior non poteſt ſe ingerere; quod verum, vbi Papa vlterius procedit reſeruando vel annullando. Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. nu. 1. 580

Vbi Papa præuenit in prouidendo, non datur concurſus tituli. In Calagurritana de Albayna. 22. Mart. 1602. nu. 3. 1426

Papa nunquam cenſetur velle iuri cuiuſquã derogare. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. nu. 5. 1401

Gratia Papæ reſtringenda eſt, vt minus lædat ius tertij quàm fieri poſſit. In Ariminen.

Caſtro-

Caſtrorum.23.Ianuarij 1591.nu.2.Deciſ. 931

Papa praſumitur non habere notitiam iuris ex ſpeciali conceſſione competentis, ſed eius tantum quod ex iuris communis diſpoſitione competit. In Valentina Decimarum.1. Iul.1598.nu.4. 1293

Papa per priuilegium non intendit conuentioni & iuri tertij derogare, maximè quādo praiudicium non eſt leue. In Portuen. Bonorum de Columna.27.Nouemb.1577. num.6. 351

Papa in dubio non præſumitur voluiſſe derogare regula de iure quaſito, quibuſcumq. vtatur verbis & clauſulis, niſi expreſſè deroget regula. In Caſaraugustana exemptionis.13.Iun.1594.nu.7. 1082

Regula de iure quaſito non obſtat, vbi conſtat quòd Papa voluerit praiudicare in iure quaſito. ibid.nu.6. 1082

Papa ſi referibat motu proprio, & in indiuiduo dicat, non ad tuam vel alterius inſtantiam, non poteſt dici, quòd aliàs conceſſurus non fuiſſet, quia eſſet redarguere eius atteſtationem; prout è contra ſi in gratia, in qua adeſt motus proprius dicat ſe feciſſe ad partis inſtantiam. In Portuen. Bonorum.14.Mart.1578.nu.3.& 6. 356

Atteſtatio Papa de facto proprio non admittit probationem in contrarium.ibid.nu.4. 356

Papa atteſtando ſe ad nullius inſtātiam gratiam conceſſiſſe, denotat, quòd ſine ſupplicatione fuiſſet etiam conceſſurus.ibid.nu.8. 356

De aſſertione Papa. vide in verbo Aſſertio.

De narratiua Papa. vide in verbo Narratiua.

Conſenſus Papa ſuper vno capite motus proprij non extenditur ad alia capita, quando motus proprius ad vnam tantum cauſam eſt limitatus, prout eſt ad tollendum vitium litigioſi. In Imolen. Caſtrorum.24. Ianuar.1571.nu.1. 127

Papa eſt credendum, ne de mendacio arguatur. In Romana Caſalis Longhezza.12. Febr.1593.nu.3. 1016

ſecus eſt in eo, quod reſpicit propriam Papa vtilitatem.ibid.nu.11. 1016

Metus in Papa praſumi non poteſt.In eadem. 21.Maij 1593.nu.12. 1027

Ad annullandū alienationē bonorū Eccleſia factam cum Papa ad effectū praſcriptionis deducuntur tempora illius Papa, ſi tamē probetur per Papam fuiſſe vim vel metum illatum pro obtinenda venditione. ibid. nu.11.& 13. 1027

ſecus eſt ad effectum excludendā praſumptionis. In eadem.22.Iun.1594.nu.5. 1085

Alienatio bonorum Eccleſia facta Papa, qui contraxit tanquam priuata perſona, & vti N. non autem vti Papa, operatur tantum, vt rei non acquiratur ſedi Apoſtolica ſed ipſi Papa, vti priuata perſona, ſed nō ob id poteſt dici non interueniſſe conſenſum Papa vti Papa quo ad ſolemnitates, cum non poſſit vti N. & priuata perſona conſentire, & vti Papa diſſentire. In eadem. 21.Maij 1593.nu.4. Deciſ.

& ob id nō eſt opus confirmatione Apoſtolica. ibid.nu.1. 1027

An conſenſus Papa interpoſitus vti à priuata perſona poſſit interuenire pro conſenſu Papa vti Papa. In eadem.28.Iun.1593. num.1. 1042

Paritio verbalis ſufficit in incorporalibus, in quibus ſola patientia requiritur. In Burgen. Iuriſdictionis.29.Octobr.1586. num.c. 754

Proteſtatio adiecta paritioni ſi ſit contraria facto nihil operatur; ſi vero poteſt ſtare ſimul cum facto & paritione, non impedit quo minus ſit ſufficienter paritum. ibid. num.3. 754

Paritio metu cenſurarum facta non eſt ſpontanea. In Syracuſana praeminentiarum. 13.Febr.1595.nu.3. 1116

Clauſula parito Breui requirit paritionem etiam reſpectu fructuum. In Iſpalen. Beneficij.24.Febr.1584.nu.1. 655

Oblatio non ſufficit, quando adeſt clauſula parito Breui, licèt ſufficiat in purgatione ſpolij vel attentatorum. ibid. nu.2.& ibi ratio differentia.nu.3. 655

De clauſula, parito. vide in verbo Clauſula.

Parochialis Eccleſia de iure eſt curata, & habet ſub ſe populum, cui adminiſtrantur ſacramenta. In Capuana Rectoria.2.Maij 1597.nu.1. 1229

Ad conſequenda iura parochialia & realia ſufficit Eccleſia, quòd remanſerit parochia habitu. In Turritana Tertiaria. 8. Iunij 1598.nu.2. 1287

Quando Eccleſia eſt parochialis habitu tantum ſed non actu, in impetratione non eſt neceſſaria expreſſio cura. In Lunen. Sarzanen. Prioratus.11.Februar.1591. num.2. 936

Ius parochialium mutatione poſſeſſorum non mutatur, niſi vbi viget conſuetudo. In Toletana Decimarum de Ocagna.31.Ian. 1590.nu.6. 908

Parochialitatis tranſlatio de vna Eccleſia licèt diruta ad aliam non narrata Papa facit, quòd ob id Papa reddatur facilior ad gratiam, quàm ſi intellexiſſet Eccleſias dirutas habitu remanſiſſe curatas. In Conchen. Erectionis.25.Maij 1592.n.3. 989

Qualitas parochialitatis eſt qualitas iuris, & per teſtes nō probatur. In Tullen. Abbatia. 20.Nouemb.1570.nu.1. 118

Parochialis vacans, de qua Ordinarius non prouidit intra ſex menſes, dicitur deuoluta ad ſedem Apoſtolicam iuxta Conſtitutionem Pij V. etiam quòd talis vacatio habeat originem à reſignatione. In Mediolanen. Parochialis.26.Octob.1598. num.4. 1297

&

& in huiuſmodi collatione Papa, præuenire poteſt tam poteſtate ordinaria, quàm vigore dictæ Conſtitutionis Pij V. In Placentina Parochialis. 28. Iun. 1585. n. 1. 702

In parochialibus quorum redditus ſunt valdè exigui, ſacrum Concilium Tridentinum aliquid de forma examinis remittendum cenſuit. In Calaguritana Reductionis motus proprij. 29. Mart. 1591. nu. 10. 942

Parochialis pinguedo dicitur cauſa ſufficiens diſmembrationis. In Toletana Beneficij. 2. Decemb. 1579. n. 1. 428

Deſeruiens in Eccleſia parochiali debet eſſe in illa inſtitutus. ibid. nu. 2. 428

PAROCHVS de iure communi habet fundatam intentionem in decimis. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 14. 1422

Parochus ſolus opponit Epiſcopo, quòd decimæ ad ipſum de iure nõ ſpectent. In Vicentina Feudi decimarum. 11. Maij 1601. n. 6. 1387

PARS apprehenſa non infert ad totum apprehenſum. In Romana Frumenti. 23. Maij 1588. n. 1. 821

Parte apprehenſa totum cenſetur apprehenſum, quod procedit titulo vniuerſali præcedente, non autem limitato. ibid. n. 3. 821

PASSVS quinque pedes conſtituit. Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 18. Decem. 1588. nu. 5. 847

Item importat quadraginta millia paſſuum, quod quadraginta milliaria. In Balneoregien. Bonorum. 14. Iun. 1600. n. 4. 1370

PATER & filius ſunt correlatiui, & diſpoſitum in vno habet locum in alio. In Dubio ſacræ Cõgregationis Concilij. 21. Iun. 1602. n. 2. 1442

Pater ſtipulans donationem pro filijs naſcituris nõ poteſt eam etiam ante acceptationem reuocare; ſecus eſt in merè profectitijs. In Portuen. Bonorũ. 27. Nou. 1579. n. 2. & 3. 427

Pater poteſt bona filij ſine decreto alienare, cum lex pro eo præſumat. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. nu. 7. 940

Pater etiam ſolus poteſt adire hæreditatem filij, licèt non adeat vti adminiſtrator. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iunij 1596. nu. 4. 1193

Pater poteſt comparere reſpectu vſusfructus filij, etiam quòd non dicat adminiſtratorio nomine. ibid. nu. 3. 1193

Vſusfructus quæritur patri mediãte perſona filij. ibid. nu. 7. 1193

Pater legitimus adminiſtrator nomine pupilli poſſidentis bona materna in eis vſumfructum tantum habet. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. nu. 19. 602

Bona patris pro mala adminiſtratione bonorum filiorum ſunt tacitè hypothecata. In Romana Vineæ, ſeu Saluiani interdicti. 26. Iun. 1598. n. 1. 1290

Pater quando non poſſit præiudicare filio in emphyteuſi vel feudo. vide in Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. num. 22. & 23. Deciſ. 341

Soluta per patrem pro redimendis delictis filij, ſi filius habet bona aduentitia, quorum pater eſt adminiſtrator, de bonis filij ſoluta cenſentur & non de proprijs, & in partem filio computantur. In Spoletana Legitimæ. 15. Nouemb. 1596. n. 2. 1207

Sciẽtia patris arguit notitiam etiam in filio. In Calaguritana de Villoria. 12. Decem. 1592. nu. 3. 180

Idem ius de iure communi non eſt in patre, quod eſt in matre reſpectu filiorum naturalium. In Romana Domorum. 15. Iunij 1584. nu. 7. 669

Pater an poſſit obtinere beneficium filij, vel an poſſit obtinere beneficium in Eccleſia in qua obtinet filius. vid. in Dubio ſacræ Cõgregationis Concilij ſub die 21. Iun. 1602. per tot. vbi declaratur cap. 16. Concilij Tridentini. ſeſſ. 25. 1442

PATIENTIA non poteſt dici probata, vbi conſtat de contradictione. In Amerina Confinium. 1. Iulij 1577. n. 1. 345

Patientia eius, qui habet ius in re, quòd alius eodem iure gaudeat, habet vim traditionis. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31. Ianuar. 1590. nu. 4. 908

PATRONVS poteſt alium præſentare cumulatiuè. In Firmana Altaris S. Ludouici. 4. Mart. 1596. n. 1. 1173

Eccleſiæ intereſt pauciores habere patronos, & ideo interpretatio in eius fauorẽ eſt facienda. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octobris 1575. nu. 5. 266

Probatio deſcendentiæ patronorum ad effectũ præſentandi non requiritur ſtante quaſi poſſeſſione præſentandi. Gerunden. Beneficij. 15. Decem. 1599. n. 8. 1334

Diuiſio vocum patronorum fit in duodecim vncias iuxta cõſuetudinem Regni Neapolitani, & in paritate vocum, ille præferendus eſt, qui habet voces pinguiores. In Salernitana S. Nicolai. 15. Maij 1589. num. 1. & 2. 875

In præſentatione patronorum non habetur ratio vocum illorum, qui eorum iure ceſſerunt. ibid. n. 3. 875

Præſentatio vnius ex patronis conſeruat ius aliorum. In Reatina Iuriſconferendi. 5. Apr. 1593. nu. 5. 1021

Culpa Epiſcopi non debet nocere patronis. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouemb. 1597. num. 7. 1238

Patroni non habent facultatem admittendi dimiſſionem beneficij, ſed talis dimiſſio ſic in manibus patronorum facta, poteſt per Epiſcopum acceptari habita notitia de ea. In Pampilonen. Parochialis de il Carbe. 15. Decembr. 1574. nu. 1. & 2. 246

Patroni non poſſunt ſtante lite alterum præſentare in locum demortui. In Mediolanen. Beneficij. 2. Iun. 1592. n. 6. 990

De præſentatione patronorum. vid. in verb. Præſentatio. Deciſ. 990

Patronus poteſt donare ius præſentandi reſeruato ſibi iurepatronatus. In Caſſanen. Beneficij. 29. Apr. 1580. nu. 4. 456

Patronus inops de bonis iurispatronatus Eccleſiæ datis ali debet. Romana Iurispatronatus. 8. Iun. 1584. n. 5. 668

P AVPERTAS *per communem reputationem probatur. In Romana Dotis & Alimentorum de Veroſpis. 21. Iun. 1568. num. 1.* 58

Paupertas per teſtes deponentes de communi reputatione probatur, præſertim ſi teſtes deſcendunt ad aliqua particularia, quæ cõcludant de vera ſcientia. In eadem. 7. Maij 1568. nu. 1. 51

Ob ſolam paupertatem teſtis nõ reijcitur, niſi alia concurrant. In Parmen. Status. 16. Maij 1594. n. 3. 1076

& in eadem. 14. Maij 1594. n. 2. 1069

Paupertas non repellit teſtẽ, licet faciat quòd non ſit omni exceptione maior. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. n. 4. 1279

Paupertas nõ repellit teſtem, niſi ſit cum improbitate coniuncta. In Rauennaten. Vallium. 22. Iun. 1579. n. 2. & 3. 411

Qui ex arte notariatus ſe ſuſtentat non dicitur pauper ad effectum, vt à teſtimonio repellatur. In d. Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. nu. 5. 1279

Ad effectum conſequendi alimenta & dotes ab auo materno paupertas probata ſufficit. In Romana Dotis & Alimẽtorum de Veroſpis. 21. Iun. 1568. n. 2. 58

Vbi conſtat de paupertate & iuſtitia, alimenta & ſumptus litis præſtari debent. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouem. 1594. nu. 1. 1098

& paupertas probari debet reſpectu rei de qua agitur. In Valentina Emolumentorum. 27. Nouemb. 1579. nu. 1. & 2. 426

Paupertas clerici probata dicitur, ex eo quòd redditus, quos habet, non excedunt, ſcuta viginti quinque. In Legionen. Congruarum. 10. Octob. 1572. n. 7. 173

Onera & expenſæ quando deſeruiãt, & quæ ſiã ſufficiant ad probationem paupertatis Monaſterij. In Zamoren. Exemptionis decimarum. 6. Mart. 1592. nu. 1. & 2. 977

Probatio redditũum Eccleſiæ ad probationẽ paupertatis magis attenditur, quæ ſit per Oeconomos & adminiſtratores, quã ea quæ ſit per alios. In ead. 27. Maij 1591. nu. 7. 951

Exemptio conceſſa ratione paupertatis dicitur conceſſa non ſolum reſpectu bonorum, quæ exemptus habebat tempore conceſſionis exemptionis, ſed etiam eorũ, quæ poſtea habuit, donec ceſſet paupertas. ibid. nu. 6. 951

De paupertate alicuius ſatis conſtare dicitur, ex quo eius bona fuerint confiſcata, & Cameræ Apoſtolicæ applicata. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Ianuar. 1568. nu. 1. 33

Paupertas probata dicitur, ex quo quis admiſſus fuerit ad c. Odoardus. de ſolution. Salamantina Cenſurarum. 28. Nouem. 1594. nu. 2. Deciſ. 1098

Excommunicato pauperi aliquid non debetur ratione Eccleſiæ, niſi fama pereat, vel niſi excommunicatio ſit nulla. ibid. n. 3. 1098

Legatum ſolitum præſtari certo generi pauperum non poteſt ad alios pauperes extendi. In Bergomen. Legati. 9. Octobris 1595. nu. 9. 1149

In relictis factis pauperibus quando quarta non debeatur Epiſcopo. In Syracuſana Quarta. 5. Mart. 1586. n. 1. 2. & 6. 726

Hæres grauatus nominare pauperes, non tenetur nominare eos, qui ſunt de domicilio teſtatoris, ſed poteſt etiam exteros nominare. In Papien. Iurisnominandi Scholares. 23. Febr. 1604. n. 2. 1492

P AX *pro omnibus veriſimiliter eſſe facta cenſetur, ratione æqualitatis ſeruandæ & tranquillitatis, quæ ex ea procuratur. In Mutinen. Status. 9. Aprilis 1601. num. 15.* 1384

Contractus pacis debet eſſe mutuus & reciprocus de ſui natura, & per eam ſit inuicem remiſſio etiam cum adhærentibus. ibid. n. 14. & 30. 1384

In pace inita per quemlibet ſupremum Principem, maximè habentem iuriſdictionem in eum, cum quo facit pacem, adhærentes ſupremo Principi comprehenduntur. ibid. nu. 16. & 29. 1384

Contractus pacis & contractus tranſactionis ſunt diuerſi, & de vno ad alium inferri non poteſt. ibid. nu. 10. & 17. Contrarium tamen vide ibid. n. 28. 1384

Pax quodammodo poteſt dici tranſactio, & habet vim tranſactionis. ibid. n. 21. 1384

Pax differt à tranſactione vti differunt diuerſæ ſpecies ſub eodem genere comprehenſæ, tamen in multis conuenire poſſunt. ibid. nu. 22. 1384

Ex quibus cognoſcatur eſſe contractum pacis non autem tranſactionis. ibid. n. 24. 1384

P ECVNIA *in dubio præſumitur ſoluentis; fallit ſi extat confeſſio vel præſumptio in contrarium. In Romana Pecuniaria. 14. Nouemb. 1583. nu. 2.* 646

& in Romana Dohana ſalis. 10. Decem. 1582. n. 4. 593

& in Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. nu. 8. 518

An in dubio quis præſumatur ſoluiſſe de proprijs pecunijs vel eius, cuius bona adminiſtrauit, & quando. In d. Romana Pecuniaria. 14. Nouembris 1583. num. 1. 646

Pecuniæ verbum accipi poteſt ſtrictè & latè ſeu magis vniuerſaliter; hoc eſt in ſpecie & in genere. In Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 1. 998

& in ead. 30. Nouem. 1591. n. 4. 963

Pe-

Digitized by Google

Pecunia appellatione venit tantum pecunia numerata ex vulgato vſu loquẽdi, præſertim ſi verbo pecunia adiectum ſit verbum diſtributa . ibid. nn. 2. Decif. 965
& in eadem . 26. Iun. 1592. n. 5. 998

Pecunia quæ ad aliquem peruenit, facit quòd ille cenſeatur factus locupletior . In Placentina Bonorum . 23. Ianuarij 1584. num. 3. 653

Pecunia ſubrogata loco rei ſortitur eius naturam . In Cæſaraugustana Alimentorum . 12. Decemb. 1572. n. 2. 179

Reſolutio ſpeciei in quantitatem pecuniæ debet intelligi rebus ſic ſtantibus . In eadem. 23. Ianuar. 1574. nu. 2. vbi declaratur quomodo procedat . n. 3. & 4. 211

Alimenta debita in vna ſpecie, ſi illa de facili non reperiatur, poſſunt præſtari in quantitate pecuniæ, reſoluendo ſpeciem in ipſam pecuniæ quantitatem . ibid. nu. 1. 211

Ex identitate cauſæ probatur identitas pecuniæ. In Romana Pecuniaria. 14. Nouem. 1594. nu. 1. 1093

Pecunia quæ ſoluitur pro floreno, ſolui debet ſecundum æſtimationem floreni, qui reperitur tempore ſolutionis . In Cameracen. Aeſtimationis floreni. 14. Nouem. 1579. num. 1. 84

Florenus licèt non ſit in vſu cum pauci reperiantur , non eſt tamen pecunia reprobata . ibid. nu. 2. 84

De pecunijs in Banco depoſitatis cum proteſtatione non amoueri , &c. vid. in verb. Banchum .

Ex pecunijs acceptis ad cenſum vel ad ſocietatem, quando dicatur conſtare de damno paſſo ratione promiſſionis indemnitatis. In Romana Dohana ſalis . 2. Decemb. 1582. num. 3. 953

Facultas data capiendi pecunias ad intereſſe, quatenus opus ſit, dicitur conditionalis, & indigentia capiẽdi probari debet. ibid. n. 1. 953

PENSIO *debetur ex fructibus beneficij & non aliàs , & non adepta illius poſſeſſione penſio ſuper eo impoſita non debetur. In Placentina Penſionis. 19. Nouẽ. 1568. n. 3.* 66

Penſio non poteſt dici ſine cauſa ex eo, quòd fuerit impoſita pro eo, qui in beneficio ius habebat , quod pars aduerſa magnifecit . In Compoſtellana Penſionis . 7. Nouemb. 1584. nu. 3. 577

Penſio non præſumitur conceſſa ex mera liberalitate ab eo, qui cum penſionario litem habuit. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. nu. 3. 1425

Aliud eſt quòd penſio ſolui debeat litteris nõ expeditis , aliud quòd habeantur pro legitimè expeditis & intimatis . In Lucana Beneficiorum . 30. Ianuarij . 1579. num. 4. 390

Reſeruatio penſionis dicitur conſtare ex litteris etiam non iuſtificatis, & non verificata conditione appoſita, dummodo medietatem fructuum, &c. In Compoſtellana Penſionis . 11. Maij 1584. nu. 3. Decif. 664

Si penſio ſit reſeruata ſuper fructibus, exceptis diſtributionibus quotidianis, penſionarius debet probare, quot ſint fructus, non autem ſoluẽ quot ſint diſtributiones quotidianæ. In Ciuitaten. Fructuum . 6. Februar. 1579. nu. 1. 391

Exceptio ex vẽtre reſeruationis penſionis tũc dicitur reſultare, quando gratia eſt conditionalis . In d. Compoſtellana Penſionis . 11. Maij 1584. n. 4. 664

Penſio reſeruata contemplatione Cardinalis arguitur non fuiſſe reſeruata ipſi Cardinali , nec diceretur contemplatione ipſius, ſi in ipſomet reſideret penſionis commoditas . In Tarraconen. Penſionis . 10. Octobris 1594. nu. 6. 1088

In reſeruatione pẽſionis in beneficio iurispatronatus non eſt neceſſarius conſenſus patroni . In Colimbricen. Penſionum . 11. Febr. 1598. nu. 1. 1264

Vbi in litteris penſionis nõ exprimitur, quòd penſio ſit ad rationem ducatorũ de Camera intelligi debet ſeenndum conſuetudinẽ loci. In Meliten. Pẽſionis. 18. Mart. 1602. n. 9. 1425

Ad penſionem quando quis non teneatur. In Corduben. Penſionis. 17. Aprilis 1600. n. 1. & 2. 1351

Penſionis reſeruatio ſoluenda in feſtis ſancti Ioannis , & Natiuitatis Domini Noſtri, licèt in litteris prius enunctetur terminus Natiuitatis , quàm terminus ſancti Ioannis nõ ob id fit, quòd ſolutio termini ſancti Ioannis non ſit prius ſoluenda quàm terminus Natiuitatis , niſi de hoc ſpecialiter actum ſit, licèt in feſto ſancti Ioannis fructus nondum ſint recollecti . In Placentina Penſionis . 4. Iulii 1567. nu. 1. 24

Penſio riſeruata cum regreſſu cum clauſula non aliàs nec alio modo, facit totam gratiã corruere, ſi regreſſus non teneat . In Iſpalen. Penſionis. 30. Octobr. 1570. n. 1. 114

Penſio reſeruata ſuper beneficio cum clauſula habita vel non habita poſſeſſione , ſi promiſſus nunquam potuit adipiſci poſſeſſionem beneficij , & pro ea habenda fecerit omnes diligentias, non debetur , ſed à ſolutione penſionis datur abſolutio , etiam quòd pro ea ſoluenda adſit obligatio Cameralis . In Placentina Penſionis . 19. Nouembris 1568. nu. 1. 66

Clauſula habita vel non habita poſſeſſione in reſeruatione penſionis nõ extenditur vltra duos vel tres annos, vbi ſubeſt iſta cauſa. ibid. nu. 2. 66

Clauſula dummodo penſio medietatem fructuum non excedat , ſufficit verificari ſolum in petitorio , licèt exceptio videatur reſultare ex verbis reſeruationis , & ſic non operatur, niſi conſtet de reſeruatione . Compoſtellana penſionis . 11. Maij 1584. num. 2. 664

Google

In reſeruationibus penſionum clauſulæ dummodo remaneant centum pro Rectore, vel dummodo nõ exeedant tertiam partem fructuum iuſtificari debent ab eo, qui penſionem obtinuit, cũ ſint modificatiuæ quãtitatis penſionis, non autem præſeruatiuæ iuris tertij, & ſolum operantur, ne penſio modum aſſignatum excedat. In Fauentina Monaſtirij. 15. Decembris 1603. num. 13. Deciſ. 1484

Penſio reſeruata cum clauſula dummodo remaneant centum pro Rectore, dicitur conditionalis, & plenè debet iuſtificari conditio. In Vicen. Penſionis. 13. Mart. 1595. num. 2. 1122

Clauſula, quòd remaneant centũ pro Rectore appoſita in penſionibus eſt verificanda non ſolum de tempore gratiæ, ſed etiam requiritur, quòd continuò duret, ad hoc vt penſio ſuſtineatur, alioquin ex penſione venit ſupplendum, quod Rectori deeſt. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. nu. 4. 951

Clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis in commiſſione operatur, quòd non poſſit in cauſa procedi, niſi prius ſolutis terminis decurſis, & interim ceſſet iuriſdictio. In Compoſtellana Penſionis. 11. Maij 1584. num. 1. 664

Clauſula, quòd procedatur ſine retardatione penſionis, quare apponatur in commiſſione. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Februar. 1593. n. 2. 1017

Contra conſentientem penſioni proceditur ad exequutionem etiam ſine iuſtificatione litterarum; maximè quando gratia eſt pura; ſecus ſi ſit conditionalis. ibid. nu. 3. 1017

Clauſula donationis in penſionibus nõ operatur, niſi in penſionibus poſt Conſtitutionem Pij Quinti reſeruatis. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 1. 331

Agens vel ad nullitatẽ penſionis, vel ad reductionem non poteſt lite pendente ſpoliare penſionarium commodo ſuæ penſionis. In Segobricen. Penſionis. 19. Aprilis 1602. num. 2. 1429

Succeſſor in beneficio cui adeſt onus penſionis, ſi ſuperſint tot fructus, qui ſufficiant pro ſolutione illius, idem onus ſubire debet. ibid. num. 3. 1429

Onus penſionis non tranſit ad alium ob ſolam bonorum tranſlationem, ſed tum demum ſi transferatur vel mutetur titulus beneficij. ibid. n. 4. 1429

In penſione conſtituta inſolidum ſuper duobus beneficijs pẽſionarius eligere poteſt ſuper quo corpore beneficij velit penſionem retinere, dummodo ſit capax, neque excedat tertiam fructuum. ibid. nu. 7. 1429

Fructus beneficij pro ſolutione penſionis ſunt hypothecati. ibid. nu. 5. 1429

Onus probandi penſionem extinctam eſſe incumbit allegantì. In Tarraconen. Penſionis, 10. Octobr. 1594. nu. 1. Deciſ. 1088

Ex vnione beneficij grauati penſione non extinguitur penſio, quæ ſolui debet ex fructibus beneficij, licet titulus extinguatur, cum remaneant fructus cum ſuo onere. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decem. 1601. nu. 20. 1410

Per ingreſſum in religionem militarem non extinguitur penſio prius obtenta, licet non ſit ſeruata forma à Concilio Tridentino tradita in c. 15. ſeſſ. 25. de regular. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. num. 1. 121

Facultas retinendi penſiones vigore priuilegiorum alicuius religionis, puta ſacti Stephani per conceſſionem alterius facultatis pro certa alia ſumma in vim militiarum exemptarum non extinguitur, ſed omnes facultates retinendi penſiones ſimul coaceruantur. In Romana Penſionis. 28. Nouembr. 1586. nu. 2. 758

Facultas retinendi penſiones pro tanta ſumma vigore militiarum Equitum Piorum per venditionem ipſarum militiarum non expirat, ſi ante venditionem penſiones obtentæ fuerant. ibid. nu. 1. 758

Penſio eſt iuſtificanda, quando agitur contra eum, qui non conſenſit impoſitioni. In Vicen. Penſionis. 13. Martij 1595. num. 1. 1122

Litteræ retentionis non ſuffragantur agenti ad penſionem, ſi non conſtet de litteris pẽſionis; quia aliud eſt penſio, aliud retentio. In Nullius ſeu Belliçaſtren. aſſertæ penſionis. 24. Octobr. 1575. nu. 2. 267

Diuerſa ſumma facit, vt penſiones omnino ſint diuerſæ. ibid. nu. 3. 267

Facultas ordinaria Auditoris Cameræ non intrat. vbi nõ ſunt præſentatæ litteræ penſionis in agendo pro ea conſequenda, ſed tali caſu neceſſaria eſt commiſſio. ibidem. num. 1. 267

Papa remittendo cauſam pẽſionis cum clauſula arbitrio Rotæ in conſequentiam videtur dediſſe facultatem examinandi litterarum penſionis validitatem. In Compoſtellana Penſionis. 12. Octobris 1584. num. 4. 674

Rota non declarat arbitrium in penſione, niſi prius guſtata validitate penſionis. ibidem. num. 1. 674

In quaſi poſſeſſione exigendi penſionem quis non cõſtituitur ob ſolutionem pẽſionis metu cenſurarum factam & contradicente Rectore. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. nu. 6. 1017

Ceſſans à ſolutione penſionis dicitur quaſi poſſeſſionem exigendi turbare. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. nu. 15. 299

In penſionibus, quæ in Hiſpanijs reſeruantur ad fauorem Italorum, Hiſpanus habet ſolum nudum nomen penſionarij, & Italus conſtituitur procurator irreuocabilis, & in

rem

Digitized by Google

rem propriam. In Toletana Penſionis. 19. Iun. 1581. nu. 1. Deciſ. 551
Penſio ſuper Cathedrali non excedente mille vigore Concilij Tridentini imponi non poteſt. In Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 13. 606
Penſio ſuper Collegiata conceſſa, quæ poſtea erigitur in Cathedralem, non ob id remanet extincta. In Louanien. Iurisnominandi. 26. Iun. 1602. n. 9. 1444
Per conſecrationem ad Epiſcopatum penſio prius obtenta expirat, non data retentione à Papa. In Veglien. Penſionis. 16. Ianuar. 1570. n. 1. 91
Ad inducendam vacationem penſionis electi ad Epiſcopatum de iure communi duo requiruntur, adeptio poſſeſſionis Epiſcopatus & conſecratio Electi. In tranſlato verò de vno Epiſcopatu ad aliũ, cũ iã ſit cõſecratus, loco cõſecrationis requiritur lapſus trimeſtris dati ad conſecrandum. In eadem. 19. Iun. 1570. num. 1. 110
Obligatio fideiuſſorum, qui dati fuerunt pro eſſecuratione penſionis ad trienniũ in exequutionem decreti in ſupplicatione cõtenti, vltra triennium non tenet, ſi acceſſerint ſimpliciter. In Carpentoraten. prætenſa penſionis. 28. Maij 1568 num. 1. 55
Illegitimus nõ eſt inhabilis ad obtinendã penſionem, niſi ratione clericatus, & diſpenſatus ad clericatũ nõ indiget aliqua diſpẽſatione ad penſiones obtinendas. In Colimbricen. Penſionum. 11. Febr. 1598. n. 2. 1264
Penſio caſſanda ſub cõditione caſſari nõ poteſt, niſi omnia ſub conditione contenta ſint diligenter adimpleta. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. nu. 4. 987
Penſio coram notario caſſari poteſt; maximè ſtante Papæ beneplacito, ſi tamen conſtet de conſenſu penſionarij. ibid. n. 3. 987
PENSIONARIVS *debet concurrere ad ſolutionem decimæ iuxta taxam, ſecũdum quam fuit exacta. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. nu. 3.* 331
Impeditus facto Capituli adipiſci poſſeſſionẽ ſatisfacit penſionario, cedendo ei actionem contra Capitulum. In Cordubẽ. Penſionis. 17. Apr. 1600. n. 3. 1351
PERICVLVM *in ſe ſuſcipiens tenetur in plus quàm de iure communi, ſcilicet in eo quod eſt illi finitimum, prout ſi de iure communi teneretur de caſu fortuito, venit fortuitum inſolitum. In Romana Releuationis indemnitatis. 7. Maij 1582. n. 7.* 576
PERINDE VALERE *nõ ſanat defectus non expreſſos. In Teleſina Beneficij. 23. Ianuar. 1595. nu. 1.* 1110
Gratia Perinde valere non facta mentione litis eſt nulla, quia Papa nõ intẽdit præiudicare collitigãti, maximè vbi adeſt clauſula dũmodo nõ ſit alteri ius quæſitũ. ibid. n. 2. 1110
PERITVS *melius quã quilibet alius ſcire poteſt rei valorem ſecundum communem æſtimationem, & ideo potius ſtatur æſtimationi facta per peritos à iudice electos quàm teſtibus. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 7. Deciſ.* 665
In peritis electis ad æſtimationem valoris rei idem ſeruatur, quod in arbitris, vt duobus diſſentientibus tertius eligatur. ibidem. num. 3. 665
Modus probandi verum valorem rei per peritorum electionẽ eſt modus à iure approbatus ſecundum communem opinionem; maximè ſi periti ſint de conſenſu partium electi, & mediante iuramento referant. ibid. n. 2. & 4. 665
Teſtibus illis magis eſt credendum, cum quibus concordat relatio peritorum. In Romana damnorum & intereſſe. 2. Decem. 1580. nu. 1. 486
Deputatio peritorum facta parte præſente nõ indiget intimatione. In eadem. 13. Ianuar. 1581. nu. 2. 494
Stante diſcordia peritorum, ad electionem tertij deueniendum eſt, & eius dicto ſtandum; præſertim quando fuit communiter à partibus electus. Bononien. Pecuniaria. 8. Mart. 1604. n. 1. 1494
A relatione tertij periti non datur appellatio; ſi tamen vtraque pars appellat, inſimul appellationi conſentire videtur. ibid. n. 2. 1494
Vno perito nõ referente, ſtandum eſt relationi alterius, qui retulit. ibid. nu. 4. 1494
Aeſtimatio bonorum an ſit per peritum faciẽda vel per partem probanda eſt iudicis arbitrarium. ibid. nu. 6. 1494
Sententia lata ad relationem peritorum regulariter non tranſeunt in iudicatum. In Peruſina Exequutionis. 24. Apr. 1581. n. 3. 513
PERIVRIVM *non incurritur per puellã, quæ nõ eſt doli capax, nec ligatur iuramẽto. In Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. nu. 13.* 771
Exceptio periurij, & pœna l. ſi quis maior. C. de tranſaction. procedunt, vbi adeſt dolus & præiudicium alterius. Romana nõ adimplementi. 17. Nouem. 1597. nu. 6. 1243
Iuramentum quantum ad effectum periurij non tranſit in hæredem; ſecus eſt, quantum ad effectum obligationis. Tiburtina Caſtri Viuarũ. 4. Decemb. 1587. n. 4. 805
Ad euitandum periurium dicta teſtium nõ ſunt cauillanda, ſed ciuiliter intelligenda. Ariminen. Caſtrorũ. 13. Maij 1598. n. 1. 1279
Propter periurium an & quando quis priuetur beneficio. In Segobricen. Inſordeſcentiæ. 5. Iun. 1598. n. 6. & 7. 1285
PERMVTATIO *rei pacto vel fideicommiſſo ſubiecta non præiudicat vocatis. In Portuen. Bonorum. 10. Iun. 1580. nu. 4.* 471
Permutatio vſus & godimenti vineæ non dicitur propriè alienatio ad effectũ caducitatis. Aretina Bonorũ. 12. Maij 1600. nu. 5. 1356
PERSONAE *identitas ex duabus demonſtrationibus probatur. In Tarraconen.*

Digitized by Google

Beneficij . 9. Decembr. 1580. n. 2. Deciſ. 489

Item ex nomine , pronomine , cognomine, & alijs demonſtrationibus & per teſtes probatur . In Romana Montis Fidei 10. Mart. 1567. n. 1. 17

Eadem perſona vbi duplicem gerit qualitatē diuerſo iure cenſeri poteſt . In Surgen. Concordia . 14. Ianuar. 1594. n. 6. 1058

Quis cenſetur potius approbare perſonam quàm dictum , quia dici poteſt perſonam notam habeo non autem dictum . In Romana Prælationis . 4. Maij 1576. n. 20. 295

Perſona ſemel approbata amplius reprobari non poteſt niſi ex cauſa vel ſuperueniente vel de nouo detecta . ibid. nu. 5. 295

Citans aliquem ſimpliciter & non quatenus ſua putauerit intereſſe dicitur illius perſonam approbaſſe . In Interamnen. Legitimitatis . 10. Iun. 1596. n. 1. 1193

PETITORIVM *continet in ventre poſſeſſorium . In Lucerina Fructuum. 7. Februar. 1590. n. 6.* 910

Petitorium abſorbet poſſeſſorium . In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna . 26. Ianuar. 1582. n. 7. 555

& in Ortonen. Penſionis . 5. Iulij 1599. num. 4. 1326

& in Fauentina Monaſterij. 15. Decem. 1603. nu. 8. 1484

Sententia in petitorio abſorbent alias latas in poſſeſſorio, quando adeſt res iudicata in petitorio . In d. Valentina Iurispatronatus de Conſentayna . 30. April. 1582. n. 7. 575

Vbi vigore reſcripti Papæ cauſa tam in poſſeſſorio quàm in petitorio ſimul & ſemel terminari mandatur, poteſt pro vna parte in poſſeſſorio pronunciari , & pro altera in petitorio . ibid. nu. 1. 575

Agens petitorio in prophanis ſimul & poſſeſſorio, ſi non probet rem ad ſe pertinere, & ob id in petitorio ſuccumbat , nihilominus reſtituitur in poſſeſſorio ; ſecus eſt, in beneficialibus, niſi poſſeſſorium habeat colorem iuſti tituli . ibid. n. 8. & 9. 575

Reſcriptum Papæ mandans vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe . In d. Fauentina Monaſterij . 15. Decemb. 1603. nu. 5. 1484

Succumbenti in poſſeſſorio incumbit onus probandi in petitorio . ibid. nu. 6. 1484

Habilitatus per citationem in iudicio poſſeſſorio, ſi opponat tantum ea , quæ tangunt petitorium , non eſt audiendus ; ſecus eſt, ſi opponat exceptiones tangentes defectum poſſeſſorij ex parte agentis . In Vrbeuetana Caſtrorum . 12. Decemb. 1567. n. 3. 29

Ratio expreſſa in ſententia conueniens petitorio facit, quòd ſententia cōprehendat etiā ipſum petitorium . In Meliten Præcedentia . 10. Iun. 1577. n. 2. 335

Verba ſententiæ, vt hactenus fieri conſueuit, arguunt petitoriū , cum conſuetudo ſit iuxta ibid. nu. 3. Deciſ. 335

In iudicio petitorio iurium incorporalium dicitur actum tanquam à domino iurium. In Corduben. Redecimarum . 17. Iunij 1602. nu. 4. 1440

Suſpenſio petitorij debet fieri verbis claris & expreſſis . In Romana Cenſus . 13. Maij 1602. nu. 1. 1433

Suſpenſio petitorij in poſſeſſorio retinendæ locum non habet ad effectum nullitatis. ibid. num. 2. 1433

A ſuſpenſione petitorij dicitur receſſum, quādo poſt eam partes paſſæ fuerunt petitorium diſcuti . In Vrbeuetana Hæreditatis . 4. Maij 1580. nu. 1. 458

Sententia lata in petitorio ſuſpenſo ante expeditionem poſſeſſorij eſt nulla . In Romana Penſionis . 28. Maij 1603. n. 1. 1465

Remedium reſtitutorium datur in ſecunda inſtantia ſuſpenſo petitorio , licèt lata fuerit ſententia in negotio principali contra ſpoliatum . Lucana Penſionis . 14. Maij 1579. n. 3. 299

Exceptio percutiens petitorium , & quæ venit probanda in longinquis partibus, non admittitur . In Portuen. de Columna 9. Apr. 1576. n. 5. 294

PIGNVS *datum creditori pro aſſecuratione ſui crediti quando vendi poſſit . In Bononien. ſeu Veneta Mercium . 13. Maij 1598. nu. 2.* 1280

Pignus conuentionale ſola conuentione contrahitur , ſecus in iudiciali ; quod niſi ſequuta immiſſione in poſſeſſionem conſtituitur . In Romana Horti . 15. Februarij 1591. nu. 3. 937

Pignus Prætorium & pignus iudiciale non differunt quo ad effectum adeptionis poſſeſſionis, & quandoq. iudiciale nuncupatur prætorium . ibid. nu. 4. 937

Pignus iudiciale non poteſt dici conſtitutum vigore mandati exequutiui , quod non habet vim immiſſionis in poſſeſſionem , niſi ſequuta vera & actuali immiſſione . ibid. num. 2. 937

Pignore etiam reſoluto eſt locus reſtitutioni . Monaſterien. Bonorum . 9. Mart. 1573. num. 1. 200

Vendito pignore pro minori pretio quàm valeat , an creditor teneatur in plus quàm acceperit ; præſertim quando fuit venditū auctoritate iudicis . In Bononien. ſeu Veneta Mercium. 15. Ianuar. 1597. n. 1. 1217

Res de iure præſumitur potius data & acceptata inſolutum quàm in pignus . In Romana Palatij de Ioachinis. 25. Octobr. 1574. num. 2. 242

PIGNORATIO *nō dicitur propriè alienatio ad effectū caducitatis in emphyteuſi. Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. n. 5.* 1356

Pignoratio facta contra expreſſam prohibitionē teſtatoris de bonis fideicōmiſſo ſubiectis eſt nulla . In Viterbien. Bonorum 17. No-

17. Nouembr. 1586. n. 2. Deciſ. 757
PLVRALITAS quando reſoluatur in ſingularitatem. In Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 8. 1023
Pluralitas perſonarum excluditur per probationem per quam perſona per ſe incerta ad certitudinem redigi poteſt ob ſolius perſona exiſtentiam. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octobr. 1594. nu. 8. 1088
POENA non infligitur, ubi non eſt delictū. Romana Iurispatronatus. 8. Iun. 1584. num. 2. 668
Vbi pœna ipſo iure imponitur, an declaratoria requiratur. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 3. & 4. 393
Pœna ſunt reſtringenda non autem extendenda. In Dubio ſacra Congregationis Cōcilij. 21. Iun. 1602. nu. 7. 1442
In materia pœnali qualibet cauſa colorata excuſat. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouē. 1597. nu. 10. 1238
Vbi agitur de pœna inferēda requiritur certa & indubitata ſcientia citati. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. nu. 10. 972
Vbi agitur de pœna tollenda & impunitate inducenda, rigoroſa interpretatio fieri debet. In d. Veliterna Bonorum. 13. Februar. 1579. nu. 13. 393
Pœna non eſt extendenda, ſed quo magis eſt exorbitans diſpoſitio, eo magis anguſtanda & reſtringenda eſt interpretatio. ibid. num. 18. 393
Extenſio pœna non habet locum in l. fin. C. de iur. emphyteut. quo ad locationem ad longum tempus. In Romana Caſaliū de Maximis. 20. Febr. 1576. nu. 15. 286
De Pœna l. fin. C. de iur. emphyt. vide in verbo Emphyteuſis, & in verbo Locatio.
Pœna priuationis & nullitas. alienationis ſunt omnino diuerſa. In d. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. num. 22. 286
Pœna priuationis ſeu caducitatis in cōtractu libelli locum habet, ſicut in emphyteuſi contra Fulgoſij opinionem conſ. 7. nu. 2. ibid. num. 24. 286
Pœna priuationis nunquam habet locum, niſi expreſſè caueatur in iure. ibid. nu. 6. 286
Pœna priuationis de qua in l. fin. C. de iur. emphyt. fuit iure ſingulari introducta in contractu emphyteuſis. ibid. nu. 7. 286
Extenſio in lege pœnali fit ad caſū, in quo viget ratio in ea expreſſa. In eadē. 14. Mart. 1576. nu. 6. 288
Ad pœna euitanda error probabilis aliquādo excuſat in gratioſis. Romana Canonicatus S. Angeli. 21. April. 1567. nu. 1. 19
Pactum pœnale appoſitum in contractu ſub nomine cōtractus præſumitur ſub tali nomine appoſitum in fraudem ſtatuti. In Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 6. 809
Vbi contrauentio etiam in minimo operatur effectum incurſus pœna arguitur potius pœna quàm pars affictus. ibid. n. 5. Deciſ. 809
POENA CONVENTIONALIS iuxta diſpoſitionem ſtatuti Vrbis peti non poteſt, niſi iuratum fuerit tanti ſua intereſſe prauia iudicis taxatione, & tantum pro modo dāni habiti peti poteſt. In d. Romana Caſalis. 16. Mart. 1588. nu. 1. 809
Pœna conuentionalis ab Eccleſia de æquitate Canonica exigi non poteſt vltra intereſſe. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. nu. 8.
Idem eſt vigore ſtatuti Vrbis. vt ibidem nu. 9. ſecus eſt in pœna legali. vt nu. 11. 819
& in eadem Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. nu. 24. 794
IN POENALIBVS non fit extenſio de vno contractu ad alium, aliquando tamē ex identitate rationis permittitur, quando per omnia par eſt ratio. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Februarij 1576. num. 14. 286
In pœnalibus non fit extenſio de re ad rem, nec de perſona ad perſonam. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. nu. 8. 972
In pœnalis non fit extenſio ad eum qui non eſt verè talis. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iul. 1581. nu. 3. 537
In pœnalibus ſubrogatio non ſapit naturam principalis. ibid. nu. 4. 537
POENITENTIAE non eſt locus in contractu nominato ob inobſeruantiam ſed agitur ad implemētum vel ad intereſſe, maximè quando contractus fuit perfectus per traditionē rei vendita. In Camerinen. Caſtri Orbis. 24. Apr. 1598. nu. 1. 1275
Ad excludendam præſumptam impœnitentiā ſufficiunt actus exteriores vnà cum petitione abſolutionis etiam in graui crimine hæreſis. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decē. 1603. nu 12. 1483
POSITIONES de ſtylo Auditoris Cameræ pro confeſſatis habentur; Rota tamen contrarium ſeruat iuxta formam cap. 2. de confeſſ. In Romana Scripturarum. 12. Ian. 1590. nu. 1. 905
Decretum, quòd poſitiones habeantur pro cōfeſſatis vulneratum per ſententiam & proceſſum ad vlteriora exequi non poteſt. In Romana ſocietatis artis albæ. 24. Febr. 1580. nu. 2. 446
& liquidatio quæ ex tali decreto elicitur nō eſt ſufficiens. In eadem. 5. Iun. 1579. n. 2. 408
Confeſſio oriens ex poſitionibus habitis pro cōfeſſatis excuſat à contumacia in reſpondendo. In ead. 24. Febr. 1580. nu. 1. 446
Confeſſio, quæ elicitur ex reſponſione ad poſitiones, quibus reſponſum fuit, credit prout in actis, non præiudicat, ſi in actis non adſint concludentes probationes. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. n. 7. 946
Per negationem poſitionum ſuper tota re conceptarum poteſt & tota poſitio negari. In Tiburtina Vinea. 25. Iun. 1593. nu. 4. 1039

Con-

Confeſſio qua elicitur ex poſitionibus habitis pro confeſſatis propter contumaciam eius, qui praciſè non reſpondit, ad hoc vt operetur effectum, neceſſe eſt vt concurrant requiſita per Franc. in c. 2. nu 9. de confeſſ. in 6. Romana ſocietatis artis alba. 5. Iun. 1579. nu. 4. Deciſ. 408

Iudex poteſt cogere ad praciſè reſpondendum poſitionibus. ibid nu. 3. 408

Poſitionibus datis tam contra tutorem quàm minorem, ſi ſolus tutor illis reſponseat, ſufficit, ſi tamen ſit cauſa connexa. In Fulginaten. Spoly. 16. Oct. 1579. nu. 6. 415

POSSESSIO ex actu etiam nullo transfertur, dummodo non deficiat conſenſus. In Ceſenaten. Bonorum. 22. Iun. 1596. n. 3. 1200

Idem eſt ex contractu nullo. In Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583. n. 3. 638

Idem eſt per lapſum triginta vel quadraginta annorum. Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 2. 671

Tranſmiſſio clauium dicitur habere vim translationis poſſeſſionis. In Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. nu. 4. 732

Prælatus non poteſt per actū fictum transferre poſſeſſionē in prœiudiciū Eccleſiæ, quod declaratur qualiter procedat. In Spoletana Domus. 9. Mart. 1582. nu. 1. 567

Poſſeſſio nuda ſine titulo non transfert dominium. In Romana Domus de Barbarellis. 4. Iul. 1590. nu. 2. 929

Vbi euicta eſt poſſeſſio non poteſt dici fuiſſe rē liberè traditā. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. nu. 6. 671

Poſſeſſio antequam acquiratur, eſt quid facti & nō iuris. In Romana intereſſentia. 19. Mart. 1586. nu. 3. 44

Poſſeſſio non quaritur niſi contra ſcientem. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. nu. 5. 1432

Poſſeſſio non acquiritur in Incorporalibus nō data ſcientia. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. nu. 2. 1437

Poſſeſſio priuatiue ad alium non datur non data acquieſcentia. Pampilonen. Iuris uſitandi. 1. Iul. 1583. nu. 5. 637

Pro acquirenda poſſeſſione in incorporalibus ſufficit vnius actus; maximè ſi non agitur ad effectum iuris acquirendi ſed iuris conſeruandi. In Galicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. nu. 4. 339

& in Beneuentana Decimarum. 23. Ian. 1602. nu. 2. 1417

& in Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Oct. 1580. nu. 1. 476

& in Romana Penſionis. 5. Decem. 1601. num. 2. 1411

& in Aſculana Prioratus. 1. Iul. 1587. num. 4. 799

Item vnica ſolutio ſufficit ad acquirendam quaſi poſſeſſionem exigendi. In Gerunden. Penſionis 18. Decem. 1579. nu. 1. 436

Solutiones metu cenſurarum factæ non conſtituunt in quaſi poſſeſſione. In Lunen. Sarzanen. Pēſionis. 15. Febr. 1593. n. 6. Deciſ. 1019

ſecus eſt, ſi ſoluens non fuerit proteſtatus in actu ſolutionis. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. nu. 11. 1047

Ex ſolutione facta ab emphyteuta non acquiritur quaſi poſſeſſio. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. nu. 4. 1463

Quaſi poſſeſſio non datur ſine ſcientia & patientia. ibid. nu. 5. 1463

Ad conſtituendum in quaſi poſſeſſione iuris exigendi ad effectum primi extremi Rota requirit plenas & enſubſtatas probationes. In Regien. Penſionis. 18. May 1576. num. 1. 302

Actus poſſeſſorij merè inſtrumētales alio exiſtente in poſſeſſione non ſunt ſufficientes ad illius acquiſitionem. In Sorana Beneficij. 17. Iun. 1585. nu. 1. 699

Poſſeſſio inſtrumentalis alio exiſtente in poſſeſſione nihil operatur. In Surrentina Abbatia 24. Mart. 1586. nu. 2. 732

Habens poſſeſſionem inſtrumentalem, non habet neceſſe probare poſſeſſionem eſſe vacuā ſed onus probandi incumbit ei, qui dicit poſſeſſionem tunc temporis fuiſſe plenam. In Abulen. Praſtimony. 18. Mart. 1577. num. 3. 322

Poſſeſſio inſtrumentalis quando ſuffragetur. In Theleſina Beneficy. 25. Iun. 1593. n. 2. 1038

Poſſeſſio inſtrumentalis ſufficit ad quemcunq. effectum, ſi non doceatur alium extitiſſe in poſſeſſione tempore apprehenſionis. In Romana Hareditatis. 31. Ianuar. 1594. num. 2. 1065

Poſſeſſio inſtrumentalis eſt reſtituibilis, quādo capta fuit alio in poſſeſſione non exiſtente, prout in dubio præſumitur. In S. Agatha Gottorum parochialis S. Angeli. 18. Maij 1576. nu. 1. 301

Poſſeſſio inſtrumentalis non habetur in conſideratione, licèt ſit cum aliqua fructuum perceptione alio exiſtente in poſſeſſione. In Aquinaten. Beneficij. 11. Decem. 1579. num 5. 432

Duo inſolidum eandem rem poſſidere non poſſunt. In Vrbeuetana Caſtrorum. 25. Iun. 1568. nu. 1. 59

Nemo cogitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis ad aduerſary inſtructionem. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. nu. 12. 1428

Poſſidere in dubio quis præſumitur vigore tituli pinguioris & ſibi magis vtilis. In Cernien. Bonorum. 12. Ianuarij 1573. num. 3. 183

Poſſidere quis cenſetur ex titulo preambulo ad euitandum delictum. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. nu. 7. 1439

Poſſidere quis potius præſumitur iure proprio ex titulo etiā inualido & putatiuo quàm iure familiaritatis, quando adeſt titulus. In Caualicen. Bonorum. 9. Martij 1571. n. 2.

num. 2. & 3. Deciſ. 130

maximè ad euitandum delictum. vt in Tudertina Bonorum. 18. Iun. 1571. n. 2. 138

Poſſeſſio inter fratres iure familiaritatis probatur excommunione. ibid. nu. 4. 138

Praſũptio poſſeſſionis iure familiaritatis excluditur per exhibitionem tituli. In Romana Caſalis. 28. Iun. 1577. nu. 2. 342

Poſſeſſio decennalis deſeruit pro titulo colorato. In Marſicana Beneficij. 15. Decembr. 1593. nu. 3. 1055

Poſſeſſio decẽnalis dicitur melior titulus de mundo. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. nu. 3. 674

Præſumptio tituli procedentis ex poſseſsione decennalis nõ tollitur per productionem tituli infecti. ibid. nu. 4. 974

Quis non poteſt ſe iuuare titulo poſſeſſionis decennalis ſui authoris, quando eius titulum impugnauit. ibid. nu. 5. 974

Allegatio Lapi 89. q. 5. nõ habet locum in allegante titulum ex poſſeſſione decẽnali ſui authoris, quando conſtat ex qua cauſa author poſſideret. ibid. nu. 7. & 8. 974

Poſſeſſio etiam decennalis, quæ habet initium vitioſum, viti vitioſa non ſuffragatur. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 13. & 17. 1498

Poſſeſſio per decennium & vltra cum titulo inter præſentes iuncta patientia domini directi, qui poſſeſſionem occupatam recuperare non curauit, facit, quòd intret præſcriptio. In Romana Domus. 6. Mart. 1587. nu. 1. 769

Quis nõ præſumitur voluiſſe amittere poſſeſſionem, ſed potius alium admittere pro indiuiſo ratione iurium, quæ habet is, qui admiſſus fuit, maximè ſi de continuatione poſſeſſionis poſt huiuſmodi admiſſionem cõſtet. In Vrbeuetana Caſtrorũ. 5. Iul. 1568. num. 2. 62

In traditione poſſeſſionis, quæ fit in præſentia rei, & ea quæ fit extra præſentiam rei, quando amittatur poſſeſſio. In Militen. Beneficij ſancti Fantini. 26. Iun. 1587. n. 5. 7. & 8. 769

Per ceſſionem factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti, admiſſa tamen per Papam reſignatione; ſecus eſt ſi probetur, quod reſignãs facta reſignatione adhuc incumbuerit poſſeſſioni. ibid. num. 3. 796

Per renunciationem beneficij factam ſimpliciter in manibus Papæ vel Ordinarij omnis amittitur poſſeſſio. ibid. nu. 4. 796

Per ſequeſtrum ſuper poſſeſſione appoſitum à iudice non dicitur poſſeſſor ſuam amittere poſſeſſionem. In eadem Militen. Beneficij ſancti Fantini. 13. Martij 1587. num. 7. 773

Amiſſa poſſeſſione iuris dicitur etiam amiſſa poſſeſſio facti. ibid. nu. 13. 773

Per eiectionem inquilinorum non amittitur poſſeſſio, niſi eiecta familia & bonis. In Spoletana Domus. 30. Ianuarij 1581. num. 2. Deciſ. 498

Inquilinus e poſſeſsione eiectus, ſi ſtatim reincolatus ſit, præſumitur voluiſſe poſſeſsionem ſuam recuperare, & non domini poſſeſsionem per calumniam interuertere. ibid. num. 6. 498

Ad hoc vt quis poſseſsione priuetur requiritur expulſio talis, vt cum effectu expulſus excludatur à conſpectu rei, & quod facilis non ſit reditus, & cum tota familia expellatur. In Spoletana Domus. 19. Decembr. 1580. nu. 9. 492

In poſſeſsione capta auctoritate iudicis non requiritur colonorum expulſio, ſi tamen iudex ritè & rectè procedit, ſecus ſi nulliter & iniuſtè. In Aquinaten. Beneficij. 11. Decem. 1579. nu. 6. 432

& in Nullius ſeu Theatina Beneficij. 5. Iul. 1599. nu. 1. 1325

Quo caſu non ſit neceſſaria expulſio inquilini ad acquirendam poſseſsionem. In eadem. 9. Mart. 1582. nu. 3. 567

Poſseſsio ciuilis eſt ea, quæ eſt penes dominum naturalis verò eſt ea, quam retinet colonus vel inquilinus. In d. Spoletana Domus. 30. Ianuar. 1581. nu. 4. 498

Habens ciuilem & naturalem poſseſsionem præfertur habẽti ciuilem tantum. In Ceruien. Bonorum. 20. Nouem. 1579. nu. 3. 423

Per præſcriptionem omnis ciuilis poſseſsio quæ eſt penes dominum directum amittitur. In Romana Domus. 6. Mart. 1587. nu. 1. 769

Ad præſcriptionem poſseſsionis ciuilis, quæ nõ innititur naturali non ſufficit decennium. ibid. num. 5. 769

Poſseſsio, quæ eſt tantum ciuilis prætenſi domini & non naturalis non impedit reſtitutionem poſseſsionis naturalis in ſpolio. In Placentina Bonorum. 19. Iun. 1587. num. 2. 793

Quæ requirantur ad hoc, vt hæres mediantibus colonis acquirat poſseſsionem. In Ceruien. Bonorum. 30. Maij 1580. nu. 2. 466

Si defunctus poſſideat animo ſuo & corpore alieno per colonum continuante colono poſseſsionem nomine hæredis, poſseſsio dicitur eſſe penes hæredem. ibid. nu. 1. 466

Præſumptio continuationis poſseſsionis nomine hæredis non eſt præſumenda, præſertim ſtante aliqua præſumptione in cõtrarium. ibid. nu. 3. 466

Ad hoc vt poſseſsio continuetur in hæredes requiritur recognitio coloni vel conductoris. In Vrbeuetana Hæreditatis. 11. Febr. 1569. nu. 1. 69

Continuatio coloni nomine hæredis in poſſeſſione ſufficit ad effectum, quòd quis animo ſuo licet corpore alieno poſſidere dicatur. In eadem. 18. Mart. 1569. nu. 1. 71

In eo qui nomine & corpore alieno poſſidet, per eius mortem non interrumpitur poſſeſſio,

ſio, ſed in hæredem ſine facto aliquo tranſit. ibid. nu. 2. Decis. 71

Poſſeſſio defuncti continuat in hæredes ex diſpoſitione ſtatuti abſque alia apprehenſione & eis datur manutentio. In Romana Hæreditatis. 31. Ianuar. 1594. nu. 1. 1065

Poſſeſſio vigore fideicommiſſi de manibus hæredis capi debet, aliàs eſt vitioſa & nullū parit iuris effectum. ibid. nu. 3. 1065

Poſſeſſio in tutore dicitur continuare, licèt mortuus ſit pupillus, nec vacās ſeu vacua dici poteſt etiam ad effectum l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In d. Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. nu. 5. 82

Poſſeſſio ciuilis in tutore infantis reſidet, quæ per mortem pupilli extinguitur. In eadem. 18. Mart. 1569. nu 3. & 5. 71

in tutore verò minore infanti per mortem pupilli non extinguitur. In eadem. 27. May 1569. nu. 1. & 2. 77

Eodē modo poſſeſſio pupilli fit vacua per mortem tutoris ſicut per mortem procuratoris. In eadem. 10. Iun. 1569. nu. 1. 80

Poſſeſſio præſumitur continuata, niſi conſtet quòd fuerit interrupta. In Elnē. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. num. 1. 983

Poſſeſſio ſemel probata præſumitur continuata vſque ad tempus litis, niſi de contrario doceatur. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. nu. 8. 1047

Idem eſt vſque tempus turbationis & moleſtiarum. In Ianuen. Viridarÿ. 6. Nouembr. 1595. nu. 4. 1154

Detentio poſſeſſionis expirat per mortem detinentis, remanente penes alium tam naturali quàm ciuili poſſeſſione. In Romana Viridarÿ. 1. Febr. 1572. nu. 2. 157

Poſſeſſio ſeu detentio præſumitur ex titulo præambulo. In Romana Pecuniaria. 21. Maÿ 1582. nu. 2. 579

Poſſeſſio capta adhuc viuente illo, in cuius locum ſuccedit prætenditur in fideicommiſſo, tanquam vitioſa non attēditur. In d. Vrbeuetana Caſtrorum. 30. Aprilis. 1568. num. 2. 47

Poſſeſſio bonorum fideicōmiſſariorum capta à filio, veriſimilius eſt, quòd nomine proprio potius fuerit capta quàm nomine patris, licèt vtriuſque nomine ab eo capi poſſit. ibid. nu. 3. 47

Poſſeſſio fideicommiſſarÿ capta vacante hæreditate dicitur vitioſa ſecundum com. opin. niſi habeat à teſtatore licentiam illam proprio auctoritate capiendi. In Romana de Salamonibus. 14. Nouem. 1575. num. 3. & 4. 271

Poſſeſſio fideicommiſſarÿ non capta de manu hæredis dicitur vitioſa. ibid. nu. 2. 271

Poſſeſſio vitioſa non ſuffragatur poſſidenti ad effectum impediendi immiſſionem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembr. 1567. num. 2. 29

Poſſeſſio capta à fratre non habente mandatū eſt nulla & non parit intruſionem, nec attentata, nec ratificatio ſuperueniens ſuffragatur, licèt expulſus non habuerit ſe pro ſpoliato. In Collen. Parochialis. 11. Decem. 1595. nu. 5. & 6. Decis. 1165

Poſſeſſio capta vigore decreti nulli non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione. In Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. nu. 1. 732

Poſſeſsio capta cum præſentia iudicis & ſatellitum vigore ſententiæ nulla dicitur capta per vim expulſiuam, & eo caſu datur interdictum vnde vi ex remedio l. meminerint. C. vnde vi. ibid. nu. 6. 732

Habens poſſeſsionem anteriorem manuteneri debet. In Thelesina Beneficÿ 25. Iun. 1593. num. 1. 1038

Poſſeſsio poſterior pro clandeſtina habetur. In Calien. Bonorum. 13. Ianuar. 1595. num. 2. 1106

Poſſeſsio capta lite & appellatione pendente dicitur improba nulla & attentata. ibid. num. 3. 1106

Poſſeſsio capta pendente appellatione ſequeſtrari debet tanquam attentata. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iul. 1601. nu. 1. 1402

Poſſeſsio vacans ſequeſtrari debet, ne interim dilapidentur fructus. ibid. nu. 5. 1403

Poſſeſsio capta lite pendente vel poſt interpoſitam appellationem, tanquam vitioſa & attentata venit ſequeſtranda. In Poſnanieñ. Parochialis. 14. Ian. 1572. nu. 1. 152

Poſſeſsio capta poſt litem dicitur intruſa & attentata, ſecus ſi poſſeſsio non fuerit actualiter capta licet inſtrumentaliter. In Colleñ. Parochialis. 11. Decem. 1595. nu. 4. 1165

& in Oſtunen. Beneficÿ. 6. Nou. 1595. n. 1. 1153

Poſſeſsio nulliter capta venit ſequeſtranda pro nullitatis purgatione. In Firmana de Giottis. 24. Maÿ 1589. nu. 1. 877

In poſſeſsione capta ſine præiudicio habentis potiora iura, quamuis non apparet alium habere potiora iura, pro poſſeſſore haberi debet ille, qui eam cœpit. ibid. nu. 2. 877

Poſſeſsio vitioſa eſt ſequeſtranda, & poſſeſſor in ea manuteneri non debet. In d. Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. nu. 5. 732

Poſſeſsio tradita pendente appellatione, quādo non fuit iudicialiter proceſſum non cauſat attentata. In Burgen. Canonicatus. 21. Iun. 1596. nu. 3. 1196

Poſſeſsio tradita infra terminum ad appellādum eſt attentata. In Elnen. Sacriſtia. 17. Apr. 1592. nu. 12. 983

& nullum parit iuris effectum. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunÿ 1603. num. 1. 1471

quod procedit quando cauſa erat appellabilis. In Pampilonen. Parochialis de Ianſi. 31. Ianuar. 1601. nu. 1. 1383

Traditio poſſeſsionis, quæ fit ex aliqua cauſa obligatoria præcedente, non cenſetur fieri niſi in extinctionem obligationis, quæ extinctio ſi non ſequatur, poſſeſsio nō amittitur.

Digitized by Google

tur. In Meliten. Beneficij S. Fantini. 26. Iun. 1587. nu.6. Deciſ. 796

Ceſſio iurium in beneficialibus traditio poſſeſſionis iuſſum de poſsidẽdo ideſt mandatum ſeu licentia capiendi poſſeſſionem, & dimiſſio poſſeſſionis inter ſe differũt & declaratur. ibid. nu. 1. 796

Traditio poſſeſſionis duplex alia vera alia ficta, vera per apprehenſionem, ficta per conſtitutum. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iul. 1575. nu. 9. 264

Tertius apprehendens poſſeſſionem dimiſſam pendente lite nõ incidit in vitium litigioſi, ſi eam non apprehendat de manu dimittẽtis, ſed apprehendat repertam vacuam. In Spoletana Domus. 18. Iun. 1582. nu. 3. 582

Poſſeſſio pendente lite ab vna partium dimiſſa, ab alio apprehenſa, dicitur attentata; ſecus eſt ſi ille, qui eam apprehendit ſit tertius. ibid. nu. 1. 582

Dimiſſio poſſeſſionis tunc poteſt dici litigioſa, quando fit in certam perſonam; ſecus eſt ſi fiat indiſtinctẽ fauore cuiuſcumque ius habentis. ibid. nu. 4. 582

Per dimiſſionem poſſeſſionis factam cum proteſtatione & reſeruatione iuris ſui, & factam coacte, quis non priuatur poſſeſſione. In Pampilonen. Parochialis de Ianſi. 31. Ianuar. 1601. nu. 5. 1383

Traditio poſſeſſionis ex decreto facto cum reſeruatione iuris alterius eſt conditionalis, & non transfert poſſeſſionem niſi verificata cõditione. In Farfen. Grani. 11. Maij 1579. nu. 1. 403

Poſſeſſio conditionaliter capta nempe ſine præiudicio alterius, non præiudicat poſſeſſioni anteriori. In Portuen. Hæreditatis. 23. Mart. 1588. nu. 1. 810

Ex denegatione reſtitutionis poſſeſſionis iuxta terminos l. ſi quis conductionis. C. de locat. reſultat ſpolium. In Bononien. Molendinorum. 17. Nouemb. 1570. nu. 1. 117
& Romana S. Thomæ. 20. Nouẽ. 1589. n. 5. 896

Ex negatione poſſeſſionis non infertur ad negationem iuris. In Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. nu. 4. 620

Negatio poſſeſſionis præiudicat, ſi eſt facta præcedente interrogatione iudiciali, aliàs ſecus. ibid. nu. 6. 620

Ex denegatione ſolutionis amittitur poſſeſſio. Beneuẽtan. Decimarũ. 23. Ian. 1602. n. 4. 1417

Poſſeſſio in incorporalibus ita inhæret poſſeſſori, vt alius eo ignorante auferre non poſſit. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. nu. 8. 337

Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amittit ſuã poſſeſſionẽ clarã. Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maij 1601. nu. 2 1386

Poſſeſſio, quæ non poteſt valere vti iudicialis, aliquando valet vti extraiudicialis; ſecus tamẽ eſt, quãdo deficit intẽtio iudicis. vt in Spoletana Domus. 19. Decem. 1580. nu. 8. 492

Poſſeſſio per litem non interrumpitur ad effectum præſcriptionis, ſi lis per ſententiã vel tranſactionem finiatur. In Oſtunen. Capella. 8. Apr. 1598. nu. 3. Deciſ. 1273

Ius magis reſiſtit poſſeſſioni præſcriptæ quàm poſſeſſioni per priuilegium, quia poſſeſſio per priuilegiũ non eſt adeo infecta, ſicut ſi poſſeſſio ſola præſcriptione nitatur. In Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decembris 1582. nu. 3. 595

Poſſeſſio quæ eſt ex priuilegio & in tertij præiudicium, non releuat ab onere probandi, etiam ſi ſit lõgeua In Cæſarauguſtana Decimarum. 3. Iun. 1577. nu. 3. 332

Poſſeſſio releuat ab onere probandi, quando non habet contra ſe vel præſumptionem vel diſpoſitionem iuris. ibid. nu. 5. 332

Stãte poſſeſſione reus releuatur ab onere probandi, niſi ex aduerſo actor ſuam intentionem probauerit. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. nu. 3. 404

Poſſeſſio reo non ſuffragatur, quando actor intentionem ſuam probauit. In Gerunden. Anniuerſariorum. 2. Iun. 1581. nu. 1. 524

Poſſeſſio longi temporis tollit præſumptionem quòd poſſeſſio ſit facultatiua. In Gadicen. adminiſtrationis. 19. Apr. 1577. nu. 4. 323

In materia excedẽte ſpatiũ cẽtũ annorũ reſultat præſcriptio poſſeſſionis. Palentina Decimarum de Vſillos. 21. Maij 1576. nu. 2. 303

Allegans poſſeſſionem de facto fuiſſe retentã, cum ſit quid facti, probare debet. In Militen. Beneficij ſancti Fantini. 13. Martij 1587. nu. 14. 773

Poſſeſſio nuda voluntate ſine traditione non transfertur, cum requirantur aliquis actus apprehenſionis. ibid. nu. 3. 773

Tertius occupans poſſeſſionem, quam detinet is, qui in alterius fauorem ceſſit, dicitur ſpoliare, & contra eum competit actio ſpolij. ibid. nu. 4. 773

Proteſtatio præcedẽs in dimiſſione poſſeſſionis declarat voluntatem dimittentis nõ eſſe dimittere poſſeſſionem, nec ſibi in aliquo iure quomodocumq. competẽti præiudicare. ibid. nu. 5. contrarium tamen. vt nu. 19. 773

Poſſeſſio Cameræ etiã inſtrumẽtalis ritè & recte capta facit, quòd actio ſpolij cõpetat non autẽ via exequtiua, ſi vero nõ fuerint ſeruata ſeruãda, nihil tribuit, nec intrat ſpoliũ. Abulen. Præſtimonij. 11. Febr. 1577. n. 5. 316

Cõtra poſſidentem rẽ alienam per errorẽ datur actio ſpolij. Anconitana Vineæ. 1. Iul. 1583. num. 2. 638

Poſſeſſio capta ſeruatis ſeruãdis actione ſpolij impugnari nõ poteſt, & ab eo vendi poteſt. Romana Domus de Manilijs. 19. Nouem. 1582. nu. 2. & 3. 591

Poſſeſſio nõ ritè data, ſi tamẽ rectè data fuerit ideſt pro vero debito, de quo cõſtet; nõ debet reuocari, ex quo eſſet de nouo dãda, vel ſecũdũ opinionẽ Caſtrẽſis iudex eodẽ cõtextu poteſt reuocare datã, & de nouo quæ eſt dãda, cõcedere ſiue id fiat ſtatim ſiue ex interuallo.

uallo. [illegible] Regien. Bonorum de Nouellaria. 24. Maij 1589. nu. 2. Deciſ. 878

Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria auctoritate non cenſetur ab ea velle recedere, ſi urbanius agendo adeat iudicē pro aſſiſtentia. In Tarraconen. Villa de Reus. 4. Decembr. 1592. n. 1. 1003

Facultas capiendi poſſeſſionem non habet locum contra tertium qui poſſidet. In eadem. 8. Febr. 1593. nu. 1. 1013

De triennali poſſeſſione tertius dare nō poteſt. Thelesina Beneficij. 25. Ian. 1593. nu. 3. 1038

Poſſeſſio triēnalis authoris facit præſumi poſſeſſionē meliorē titulū de mūdo, & poſſidēs vigore huiuſmodi poſſeſſionis non poteſt dici illicitus detentor. In Abulen. Praſtimonij. 11. Febr. 1577. nu. 2. & 3. 316

De triennali poſſeſſione. vide aliqua in verb. Regula de Triennali.

Conſtitutum contra tertium non probat poſſeſſionem eius, cuius gratia fit, niſi probetur poſſeſſio conſtituentis. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. nu. 6. 302

Ex clauſula conſtituti in inſtrumento venditionis probatur poſſeſſio conſtituentis, & ſic primum extremum. Romana Saluians interdicti. 11. Ian. 1602. nu. 2. 1415

Ex litis ſuſtentatione ſecundum extremum poſſeſſionis probatur. ibid. nu. 3. 1415

Inuentarium probat primum extremum poſſeſſionis, iuncto inſtrumento locationis facta cum alijs. ut in Romana Domus. 15. Ian. 1588. nu. 1. 807

Ex continuata ſerie locationum cum effectuatione ſatis probatur poſſeſſio. In Romana S. Thomæ. 20. Nouem. 1589. nu. 1. 896

Inſtrumenta locationum non probant poſſeſſionem, niſi alijs adminiculis concurrentibus. ibid. nu. 2. 896

Ex inſtrumentis licèt antiquiſſimis inter alias perſonas vix probatur poſſeſſio. In Placentina Bonorum. 8. Iunij 1588. num. 2. 826

& in Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588. nu. 4. 828

Poſſeſſio per locationes non probatur. Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 27. Maij 1566. nu. 2. 2

Ex poſſeſſione & locatione probatur fructuū poſſeſſio, præſertim ſtantibus verbis ſententia immittimus & immitti mādamus. Reatina Molendini. 26. Iun. 1595. nu. 1. 1143

Locationes antiquæ & geminatæ probant poſſeſſionem. In eadem. 28. Ianuarij 1594. nu. 2. & 3. 1061

Teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem poſſidere optime probat poſſeſſionem. ibid. nu. 1. 1061

In iudicio retinendæ poſſeſſionis ſufficiunt leuiores probationes. In Corduben. Redecimarum. 25. Octobr. 1593. nu. 4. 1047

In iudicio retinendæ poſſeſſionis, poſſeſſio probari debet de tempore motæ litis. ibidem. num. 7. 1047

Per adeptionem poſſeſſionis beneficij quæritur poſſeſſio rerum & bonorū illius, alio non poſſidente. In Taurinen. Redecimarum. 30. Apr. 1604. n. 2 Deciſ. 1497

Poſt inſtitutionē in beneficio Ordinarius poteſt tradere poſſeſſionem illius etiam appellatione pendente, quando Ordinarius hoc fecit extraiudicialiter, ſecus ſi proceſſum fuit iudicialiter. In Poſnanié. Parochialis. 14. Ianuar. 1572. nu. 2. 152

In beneficialibus attenditur poſſeſſio. In Reatina Beneficij ſancti Angeli. 17. Iun. 1577. num. 7. 337

Poſſeſſio bonorum Eccleſiæ eſt penes Eccleſiā. In Taurinen. Decimarum. 30. Apr. 1604. num. 3. 1497

Poſſeſſio precaria ut dicatur introducta, requiritur probatio dominij eius, cuius nomine precarium deducitur. Ibid. nu. 4. 970

Poſſeſſio unius prodeſt alteri in conſortibus eiuſdem iuris. In Gerunden. fontis. 20. Decembr. 1591. nu. 2. 970

Poſſeſſio probata reſpectu aliquorum extenditur etiam ad alios, quando ſumus in iure uniuerſali, & alius non eſt in poſſeſſione. Placentina Decimarū. 9. Febr. 1582. nu. 1. 561

Poſſeſſio uniuerſalis non trahitur ad particulares actus, in quibus alius reperitur in poſſeſſione. In Mediolanen. Diſtributionū. 21. Iun. 1593. nu. 2. 1037

Probatio uniuerſalis poſſeſſionis non operatur in concurſu particularis probationis. In Seguntina Decimarum. 30. Oct. 1600. num. 2. 1380

Non poteſt dare obiectus contra poſſeſſionem alterius ille, de cuius iure non conſtat. In Vercellen. Beneficiorū. 28. Iun. 1593. num. 8. 1041

Poſſeſſio violenta & iniuſta non eſt manutenibilis. ibid. nu. 4. 1041

Quando poſſeſſio eſt vacua, poteſt exequutor vi expellere eos qui de facto ſe opponunt. ibid. num. 6. 1041

Detētio poſſeſſionis de facto impedit, quòd alteri non quæratur poſſeſſio. ibid. nu. 5. 1041

Qui facto proprio cecidit à poſſeſſione, non agit ad eius recuperationem. In Tiburtina Vinea. 25. Iun. 1593. nu. 1. 1039

Pro actibus poſſeſſorijs re vacua exiſtente ſufficit deambulatio, clauium receptio, & cuſtodia commiſſio. In Urbeuetana Caſtrorū. 5. Iul. 1568. nu. 1. 62

Paria ſunt, quòd quis poſſideat, vel quòd dolo aut lata culpa deſierit poſſidere in remedio actionis hypothecariæ. In Romana Pretij vineæ. 25. Iun. 1584. nu. 1. 672

Poſſeſſio tradita ex primo decreto rei ſeruandæ cauſa, non operatur ſatisfactionem, nec priuat poſſeſſorē, niſi ſequatur ſecundū decretum, vel bona dentur inſolutum. Romana de Grandis. 16. Ian. 1595. nu. 2. 1107

POSSESSOR non habens ſe pro ſpoliato eſt manutenendus. In Vercellen. Beneficiorum. 28. Iun. 1593. nu. 3. 1041

Qui-

Quilibet poſſeſſor pendente lite manutenendus eſt. In Surrentina Abbatia. 24. Ianuar. 1586. num. 3. Deciſ. 717

Ingrediens poſſeſſionem lite pendente non habetur pro poſſeſſore ante litem, nec illa ſe tueri poteſt. In Calagurritana Pauis. 23. Ianuar. 1598. n. 3. 1262

Non poſſidens non tenetur poſſeſſorem indicare. In Romana Pecuniaria ſeu Pracodij. 9. Maij 1594. n. 2. 1074

Poſſeſſor poteſt ſua poſſeſſione niti, & nolle vti iure ſui authoris. In Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1581. n. 3. 547

Vbi plures ſunt poſſeſſores fructuum, poteſt creditor eligere contra quem velit agere. In Segobricen. Penſionis. 19. Apr. 1602. n. 6. 1429

Possidens ad effectum manutentionis pendente lite, non habet neceſſe probare titulum nec etiam coloratum. In Surrentina Abbatia. 24. Ianuar. 1586. n. 2. 717

Poſſidens non tenetur docere de iure ſua poſſeſſionis, ſed onus probandi non ius incumbit ei, qui non ius poſſidentis allegat. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iunij 1584. n. 2. 670

Possessorium ſummariiſſimum tantum durat quantum ipſa lis. In Valentina Decimarum. 23. Octob. 1598. n. 2. 1295
& in Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. num. 6. 299

Remedium poſſeſſorium ſummariiſſimum introductum fuit, ne quis in ſua poſſeſſione turbetur. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. num. 2. 299

Remedium poſſeſſorium ſummariiſſimum intentari poteſt, etiam quòd pendeat iudicium ordinarium poſſeſſorium, nõ obſtante, quòd ſimus in cauſa appellationis. ibid. n. 1. & 10. 299

Remedium poſſeſſorium ſummariiſſimum non datur pro ciuili poſſeſſione in caſibus, in quibus vnus poſſidet naturaliter & alius ciuiliter. ibid. n. 8. 299

In iudicijs poſſeſſorijs de iure ciuili appellatio operatur effectum tantum deuolutiuum non autem ſuſpenſiuum; ſecus eſt de iure Canonico, cum vtrunque effectum operetur. ibid. num. 7. 299

In remedijs poſſeſſorijs nõ admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes, vel quæ incontinenti probari non poſſunt. In Portuen. de Columna. 9. April. 1576. n. 2. 294
& in ead. 11. Maij n. 3. 298

In omnibus interdictis poſſeſſorijs cõdemnatio fit tantum in id, quod intereſt. In Fauentina Bonorum Mobilium. vlt. Februarij 1586. num. 2. 722

In ſummariiſſimo poſſeſſorio ſufficit qualiſqualis probatio etiam minor ſemiplena. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouemb. 1595. n. 4. 1154
& quòd ſufficiant leuiores probationes. In Romana Penſionis. 5. Decemb. 1601. n. 1. 1411

Ad effectum probationis ſummariiſſimi poſſeſſorij ſufficiunt aliqui actus poſſeſſorij facti. In Surrentina Abbatia. 24. Ianuarij 1586. num. 1. Deciſ. 717

Ad hoc vt iudicium poſſit dici poſſeſſorium, neceſſe eſt quòd concluſum fuerit in petitione vel ad reſtitutionem, vel immiſſionem, vel manutentionem. In Corduben. Redecimarum. 17. Iun. 1602. n. 3. 1440

In iudicio poſſeſſorio quis manuteneri debet, donec lis in petitorio terminetur. In Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decemb. 1591. n. 4. 921

In iudicio poſſeſſorio ille manuteneri debet, qui habet vltimum ſtatum pro ſe. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iunij 1602. num. 1. 1437

In iudicio poſſeſſorio vltimus ſtatus attẽdi debet, & vnicus actus ſufficit. In eadem. 16. Decemb. 1596. n. 5. 1213

In iudicio poſſeſſorio qui habet titulũ ſine poſſeſſione, non eſt legitimus contradictor. In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembris 1567. num. 1. 29

Decretum de manutenendo in iudicio poſſeſſorio ſummariiſſimo ſecum trahit exequutionem. In Valentina Decimarum. 23. Octobris 1598. n. 4. 1295
nunquam tamen tranſit in iudicatum ita, ut à iudice retractari non poſſit, ſi altera pars melius doceat de ſua poſſeſſione. ibid. num. 5. 1295

Vt dicatur conſtare de non iure agentis poſſeſſorio, requiritur confeſſio vel res iudicata. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 6. 575

Vbi vigore reſcripti Papæ cauſa tam in poſſeſſorio quàm in petitorio ſimul & ſemel terminari mandatur, poteſt pro vna parte in poſſeſſorio pronunciari, & pro altera in petitorio. ibid. n. 1. 575

Reſcriptum Papæ mandans vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. n. 5. 1484

Succũbenti in poſſeſſorio incumbit onus probãdi in petitorio. ibid. n. 6. 1484

Agenti in poſſeſſorio obſtat defectus proprietatis, quando de eo conſtat per rem iudicatam. In d. Valentina Iuriſpatronatus. 30. Apr. 1582. num. 2. 575

Remedium recuperandæ competit etiam pro rebus mobilibus, ſed condemnatio ad eorum valorem & æſtimationem fieri non poteſt in poſſeſſorio, aliàs ſententia pateretur vitium formæ, ſi in poſſeſſorio condemnaret ad veram æſtimationem rei mobilis, ſed ſolum ad æſtimationem poſſeſſionis fieri poteſt condemnatio. In Fauentina Bonorum Mobilium. vlt. Febr. 1586. num. 1. 722

Habilitatus per citationem in iudicio poſſeſſorio, ſi opponat tantum ea, quæ tangunt petitorium, non eſt audiendus; ſecus eſt, ſi opponat exceptiones tangentes defectum iudicij poſſeſſorij ex parte agentis.

In Vrbeuetana Caſtrorum. 12. Decembr. 1567. num. 5. Deciſ. 29

Ex verbis ſententiæ apparet, an ſententia lata ſit in poſſeſſorio. In Fauentina Spolij. 15. April. 1580. num. 2. 452

Res iudicata impedit exequutionem ſententiæ in poſſeſſorio, ſi ſit iuſta, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 7. Februarij 1583. num. 2. 603

In ſententijs merè poſſeſſorijs, pronunciatio quæ ſit, debet eſſe ſuper reſtitutione poſſeſſionis rei petita, non autem ſuper poſſeſſione rei, bene tamen aliquando admittitur interpretatio ex narratiua, quæ cantet in mero poſſeſſorio. In Fauentina Bonorum Mobilium. vltima Februarij 1586. n. 4. 722

Ad impediendam exequutionem ſententiæ latæ ſuper poſſeſſorio adipiſcenda, nihil operatur productio tituli poſt latam ſentẽtiam, niſi per talem titulum appareret incontinenti de bono iure producentis. In Pientina Beneficij. 18. April. 1578. n. 4. 357

A ſententia lata ſuper poſſeſſorio adipiſcenda regulariter non datur appellatio, & mittitur exequutioni, licèt reſpectu cenſurarũ latarum detur appellatio. ibid. n. 2. & 3. 357

Remedium poſſeſſorium per appellationem nõ ſuſpenditur. In Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decemb. 1591. n. 5. 971

In poſſeſſorio proueniente ex contractu datur appellatio; quod tamen declara quomodo procedat. In Portuen. Bonorum. 9. Decemb. 1579. num. 2. 430

Appellatio à decreto de manutenendo in ſummariſſimo poſſeſſorio non ſuſpendit ſuum effectum nec exequutionem, quod etiam procedit de iure Canonico; ſecus eſt in poſſeſſorio ordinario. In Valentina Decimarum. 23. Octob. 1598. n. 1. & 3. 1295

In poſſeſſorio recuperandæ & in alijs exequutiuis aliquando datur remiſſoria, quod tamen procedit, vbi exceptio probanda reſpicit poſſeſſorium non autem petitorium. In Portuen. de Columna. 9. April. 1576. n. 4. 294

In materia poſſeſſoria non ſolet dari remiſſoria niſi ſine retardatione, etiam quòd tractetur de legitimatione perſonæ, & ad ſit ſumus. ibid. n. 1. 7. & 8. 294

POSTVLATIO *redditur nulla per adeptionem poſſeſſionis beneficij poſtulati ante admiſſionem poſtulationis, & poſtulans priuatur poteſtate eligendi. In Cracouien. Canonicatus. 24. Ianuar. 1594. n. 6.* 1060

Ex poſtulatione ſola non acquiritur ius. ibidem num. 4. 1060

PRAEBENDA *Archipresbyteralis ex quibus arguatur, quòd non ſit canonicalis. In Lucana Beneficiorum. 18. Decemb. 1579. num. 2.* 437

Aliud eſt habere iura canonicalia aliud præbendam canonicalem. ibid. n. 7. 437

De præbenda quaſi Canonicali idem iudicatur quod de Canonicali. In eadem. 22. Iunij 1580. num. 5. Deciſ. 474

Mandatum datum de præbenda primo vacatura, ſi ea quæ primo vacauit fuerit alteri collata, expiraſſe dicitur. In Oſcen. Canonicatus Officij Pœnitentiariæ. 9. Iunij 1593. num. 2. 1034

Facultas conceſſa per Concilium Tridẽtinum Epiſcopis inſtituendi officium Pœnitentiarij cum vnione præbendæ primo vacaturæ non conſumitur per erectionem, quæ nõ fuit ſortita effectũ, ſed ad aliã erectionem deueniri iterum poteſt, donec effectum ſortiatur. ibid. num. 1. 1034

PRAECEDENTIA *ſeu præeminentia debetur ratione antiquioris ingreſſus in religionem. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. num. 3.* 326

In materia præcedentiæ conſuetudo plurimũ pollet, etiam quòd repugnet iuri communi. In ead. 10. Iun. 1577. n. 3. 335

& ab ea non eſt recedendum. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. n. 18. 716

& in Calaguritana Præeminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 1. 964

Præcedentia in proceſſionibus ſecundum conſuetudinem ſeruari debet. In Burgen. Liquidationis Præeminentiarum. 29. Aprilis 1579. num. 1. 402

Qui eſt dignior præcedere debet. Illerdẽ. Præeminentiarum. 26. Iunij 1602. n. 3. 1445

Habens maiorem auctoritatem præferri debet. Boianen. Præcedentiæ. 21. April. 1597. n. 2. 1223

Poſſeſſio præcedentiæ violenta & turbatiua eſt vitioſa. In Calaguritana Præeminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 6. 964

Clauſula derogatoria conſuetudinis in gratijs pertinentibus ad materiam præcedẽtiæ ſolẽt apponi, etiam ſi multoties ſint otioſa & ſine effectu, nõ tamẽ ob id probant contrariũ. d. Romã. Præeminẽtiarũ. 16. Decẽ. 1585. n. 13. 716

De præcedentia vide aliqua in verb. Præeminentia.

Præcedentia magis influunt in ſequentia, quã è contra. In Parmen. Bonorum. 13. Ianuarij 1588. num. 5. 806

Ex præcedẽtibus et ſequẽtibus detegitur rei veritas. Placẽtin. Bonorũ. 13. April. 1584. n. 2. 660

PRAEDIVM *ruſticum non tanti æſtimatur ſicut prædium vrbanum, & ædificia ſita in prædio ruſtico non habẽtur in conſideratione, niſi vti quid acceſſorium. In Viterbien. Prædij. 28. Iun. 1600. n. 3.* 1377

Vnitas prædij qualiter probetur. Aſculana Decimarum. 19. Octob. 1601. n. 4. 1404

PRAEMINENTIARVM *materia eſt magni præiudicij, nec ſuper ea poteſt fieri concordia ſine ſuperioris auctoritate. In Calaguritana Præminẽtiarũ. 9. Iun. 1567. n. 2.* 22

Præeminentia debetur ratione antiquioris ingreſſus in religionem. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. n. 3. 326

Super præeminentijs poteſt fieri tranſactio pro bono pacis abſque aliqua conſiderabili

Fili læſione. In Calaguritana Præeminentiarum. 13. Iunij 1569. n. 2. Deciſ. 81

De præeminentijs, vide aliqua in verb. Præcedentia.

PRAEIVDICIVM, *quod venit in conſequentiam & ſecundario, non habetur in conſideratione. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 23.* 1410

Vbi agitur de perpetuo præiudicio inferendo, probatio ſemiplena non ſufficit. In Concben. Erectionis. 25. Maij 1592. n. 2. 989

Præiudicium tertij indiſtinctè annullat gratiam, ſecundum Francum & Butr. in c. poſtquam. de præbend. in 6. In Portuen. Bonorum. 20. Mart. 1579. n. 11. 398

Gratia Principis ſemper intelligitur conceſſa ſine præiudicio tertij. In ead. 4. Nouemb. 1575. num. 1. 268

De præiudicio in gratia Principis, vid. in verb. Gratia.

In materia præiudiciali nunquam præſumitur ſcientia, nec ratificatio. In Romana Dohana Salis. 8. Iuny 1592. n. 4. 993

In præiudicialibus vbi venit probanda ſcientia, quæ vis ſcientia non ſufficit, ſed requiritur certa & cum ſuis circumſtantijs. In Romana Donationis. 5. Iunij 1592. n. 2. 991

PRAELATVS *non poteſt per actum fictum transferre poſſeſſionem in præiudicium Eccleſiæ, quod declaratur qualiter procedat. In Spoletana Domus. 9. Martij 1582. n. 1.* 567

Prælatus litigando poteſt Eccleſiæ præiudicare; quia ſicut poteſt ei prodeſſe, ita poteſt præiudicare. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. May 1567. n. 6. 20

Eccleſia in geſtis per Prælatum non poteſt tãquam tertia conſiderari, ſed eſt eadem cum Prælato. ibid. n. 7. 20

Mala fides in Prælato nocet Eccleſiæ in præſcribendo. In Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. num. 16. 602

Confeſſio Prælati quando noceat Eccleſiæ, & quando non, vide in verb. Confeſſio.

Confeſſio Prælati vel alterius adminiſtratoris in præiudicium Eccleſiæ & ſucceſſorum non tenet. In Regien. Pratenſa Penſionis. 28. Mart. 1576. n. 2. 292

Prælati regulares habent à iure iuriſdictionem in ſubditos priuatiuè ad Epiſcopum. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. num. 10. 417

PRAELEGATVM *non venit ſub generali fideicommiſſo. In Nucerina Fructuum. 23. Febr. 1573. n. 1.* 197

Iuſſus reſtituere hæreditatem non tenetur reſtituere prælegata; fallit quando prælegata totum patrimonium abſorbent. In Auenionen. Legati 10. Decembr. 1578. n. 6. 382

PRAESCRIPTIO *non ſolum inuenta fuit propter dominium ſed etiam propter poſſeſſionem, cum multo debilior ſit poſſeſſio & minori tempore amittatur quàm dominium. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegrandæ. 17. Maij 1600. num. 13.* Deciſ. 1360

Præſcriptio ſicut tollit dominium, quod eſt maximi præiudicij, multo magis actionem poſſeſſoriam, quæ eſt leuioris præiudicij. ibid. num. 5. 1360

In materia præſcriptionis nulla eſt differentia inter ius Ciuile & Canonicum, excepto caſu malæ fidei. ibid. n. 12. 1360

Nulla præſcriptio aduerſus dolum & malam fidem opponi poteſt. ibid. n. 15. 1360

Per præſcriptionem omnis ciuilis poſſeſſio, quæ penes dominum directum erat, amittitur. In Romana Domus. 6. Martij 1587. num. 2. 769

Ad præſcriptionem ciuilis poſſeſſionis, quæ non innititur naturali, non ſufficit decennium, cum ad præſcriptionem naturalis requiratur in primis decennium, et eo elapſo pro præſcriptione ciuilis requiritur aliud decennium; ſecus quando poſſeſſio ciuilis innititur naturali, vt in ea, quæ mediante colono detinetur. ibid. n. 5. 769

Præſcriptio non habet locum, niſi adſit animus præſcribendi, & alia requiſita. ibidem num. 6. & 7. 769

Præſcriptionem opponere non poteſt, niſi qui præſcripſit, vt eſt communis opinio. In Gerunden. Anniuerſariorum. 10. Martij 1581. num. 4. 507

Præſcriptio ſine poſſeſſione non datur, & maximè data poſſeſſione alterius non datur. In Iſpalen. Decimarum. 11. Aprilis 1567. num. 2. 18

Contra non valentem agere nulla currit præſcriptio. In Romana Saluiani Interdicti. 8. Iunij 1590. num. 3. 926

Præſcriptio non poteſt extendi de re ad rem, nec de prædio ad prædium. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. n. 6. 802

Tantum præſcriptum quantum poſſeſſum. In Aſculana Decimarum. 19. Octobris 1601. num. 2. 1404

Bona fides in præſcribente præſumitur & mala fides impedit præſcriptionem. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 4. & 7. 602

Vbi datur læſio, nõ ſemper eſt verum, quòd detur dolus re ipſa impediens præſcriptionem. ibid. num. 10. 602

Remedium l. 2. C. de reſcind. vend. præſcribitur ſpatio triginta annorum. ibid. n. 11. 602

Remedium can. redintegranda. 3. q. 1. an præſcriptione tollatur, pro affirmatiua eſt communis opinio. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 1. & 7. 1360

Spoliator doloſus & violentus nulla præſcriptione etiam mille annorũ ſe tueri poteſt ſecundum receptiſſimam Canoniſtarum opinionem, declara tamen. ibid. n. 2. & 15. 1360

Omnes actiones tam de iure ciuili quàm Canonico quadragẽnaria præſcriptione tolluntur. ibid. num. 3. 1360

In materia præſcriptionis nulla eſt differentia inter ius ciuile & Canonicum excepto caſu malæ fidei. ibid. n. 12. Deciſ. 1360

Nulla præſcriptio aduerſus dolum & malam fidem opponi poteſt. ibid. n. 15. 1360

Præſcriptio etiam immemorabilis non habet locum de iure Canonico niſi cum bona fide. In Illerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. num. 6. 707

Tempus vltra centum annos æquiparatur immemorabili præſcriptioni. ibid. n. 2. 707

In immemorabili præſcriptione licet quęcunque titulum allegare. ibid. n. 3. 707

Præſcriptio ſicut tollit dominium, quod eſt maximi præiudicij, multo magis actionem poſſeſſoriam, quæ eſt leuioris præiudicij. In d. Nulliuc ſeu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. Maij 1600. n. 5. 1360

Præſcriptio non ſolum inuenta fuit propter dominium ſed etiam propter poſſeſſionem, cum multo debilior ſit poſſeſſio, & minori tempore amittatur quam dominium. ibidem num. 13. 1360

Qui ſemel conſtitutus fuit in mala fide, non poteſt amplius præſcribere. In Toletana Decimarum de Ocagna. 31. Ianuar. 1590. num. 7. 908

Præſcriptio de iure Canonico neque ſine bona fide, neque ſine titulo procedere poteſt. ibid. num. 8. 908

Præſcriptio tam de iure communi, q̃ vigore ſtatuti non habet locum nõ concurrente bona fide, & initium præſcriptionis propter malam fidem dicitur vitioſum. In Anconitana Vineæ. 21. Maij 1586. n. 1. 740

Poſsidens naturaliter & vti vſufructuarius, cum principio medio & fine vitioſo, hoc eſt cum mala fide non præſcribit. ibid. n. 4. 740

Præſcriptio ſtatutaria non procedit, ſi adſit mala fides, & eſt communis opinio. In Auximana Dotis. 27. Aprilis 1583. n. 1. 614

Præſcriptio ſtatutaria inducit præſumptionem ſolutionis, contra quam admittitur probatio in contrarium. Romana Domus de Manlijs. 4. Maij 1583. n. 8. 617

Præſcriptio ſtatutaria tollit omnem actionem. In d. Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. num. 1. 602

Pręſcriptio ſtatuti in actione perſonali cum mala fide non prodeſt debitori, ſiue verba ſtatuti directa ſint in ipſum ſiue in creditorem ſecundum communem & magis receptam Doctorum ſententiam. In d. Auximana Dotis. 23. Iun. 1583. n. 1. & 3. 632

& hoc procedit etiam quòd ſtatutum ſit à Papa confirmatum. ibid. n. 5. 632

Præſcriptio ſtatutaria ſuccedit in locum præſcriptionis triginta annorum. In eadem 27. April. 1583. n. 3. 614

Præſcriptio ſtatutaria à contraria præſumptione præponderante tollitur. In Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Mart. 1585. n. 4. 692

Sublata actione per præſcriptionem etiam ſtatutariam, ſublatum quoque dicitur quodcunq; remedium, per quod iudicialiter vel extraiudicialiter quis inquietari poſſit. In d. Anconitana Vineæ. 4. Februarij 1583. num. 8. Deciſ. 602

Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, quæ habet clauſulam reſtrictiuam, dummodo ſint licita & honeſta, non intelligitur confirmare præſcriptionem cum mala fide. In d. Auximana Dotis. 27. April. 1583. n. 5. 614

Præſcriptio actionis perſonalis cum mala fide etiam ſpatio triginta annorum non habet locum. ibid. n. 4. 614

Eadem ratione, qua tollitur actio principalis per præſcriptionem, tollitur quoque hypothecaria ab ea dependens. In Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Mart. 1585. n. 1. & 3. 692

Actio realis ſtatuto non tollitur, quia cum ſit rei perſequutoria, nõ datur niſi contra poſſidentem. ibid. n. 9. 692

Pręſcriptio ſtatutaria opponi poteſt aduerſus officium iudicis intentatum, ratio eſt, vt In ead. 17. Mart. 1586. n. 2. & 7. 730

Iuramẽtũ impedit pręſcriptionẽ ſtatutariam, ſi de eo aliunde cõſtet quàm per inſtrumentum, cui per ſtatutum fides abrogatur. ead. Romana Tutelę 27. Ianuar. 1586. n. 1. 718

Interpellatio extraiudicialis non interrumpit pręſcriptionem etiam ſtatutariam. ibidem num. 5. 718

Poſt interruptam pręſcriptionem per interpellationem, de nouo pręſcriptio inchoare poteſt. ibid. n. 6. 718

Compromiſſum factum poſt cõpletam pręſcriptionem non parit effectum neq; interruptionis neque renunciationis. ibid. n. 9. 718

Per interpellationem cum oſtenſione inſtrumentorum iurium & ſcripturarum, præſcribens conſtituitur in mala fide, & interrumpitur præſcriptio. In Romana Domus. 6. Martij 1587. n. 7. 769

Interruptio præſcriptionis, quæ fit iudicialiter per litis cõteſtationem, perpetuat actionem ad triginta annos. In Romana Saluiani Interdicti. 8. Iunij 1590. n. 1. 926

Interruptio pręſcriptionis, quę fit per actus ciuiles, producit effectum reſpectu eorum tantum, cõtra quos facti ſunt illi actus. ibid. n. 2. 926

Lis mota ante lapſum tempus pręſcriptionis, ſi in ea nihil actum fuit, non interrumpit pręſcriptionem, ſicut de lite in qua quis ſuccubuit. In Romana Caſalis Longhezzę. 22. Iun. 1594. num. 6. 1085

Lis mota, in qua quis ſuccubuit, non interrũpit pręſcriptionem; maximè ſi pręſcriptio erat tempore motę litis completa. In eadem 21. Maij 1593. n. 14. 1027

Commiſsio cauſę interrumpit pręſcriptionem, & eam pręſumptionem, quę oritur ex antiquitate temporis. In Tudertina Bonorum. 23. Maij 1569. n. 1. 76

Pręſcriptio per contradictionẽ partis & proteſtationẽ coram ſuperiore emanatam interrumpitur.

rumpitur. In Meliten. Præcedentiæ. 22. Iun. 1579. n. 4. 410
In præſcribendo iure alteri competente requiritur tempus quadraginta annorum. ibid. num. 2. 410
& quando agitur de auferendo iure alteri competente non dicitur conſuetudo, ſed præſcriptio. ibid, n. 1. 410
In facultatiuis nunquam currit præſcriptio immemorabilis. In Romana Præeminentiarum. 16. Decemb. 1585. n. 10. Decis. 716
& in Calaguritana Tumbarum. 1. April. 1588. num. 5. 813
De præſcriptione immemorabili, vid. in verb. Immemorabilis.
Præſcriptio completa habet aſſiſtentiam iuris maximè ad effectum validitatis actus. In Reatina Iuris conferendi. 5. April. 1593. num. 8. 1021
Alleganti præſcriptionem non ſufficit curſum temporis probare, ſed cętera neceſſaria ad eam inducendam probari debent. In Conchen. de Vetetta. 13. Nouemb. 1579. n. 6. 422
Obÿciens præſcriptionem decennalem debet eã probare cum qualitate præſentię illius, contra quem allegatur. In Romana Donationis. 26. Martÿ 1590. n. 7. 716
& in Ariminen. Caſtrorum. 8. Martÿ 1591. num. 3. 940
Dictio, perpetuò, in præſcriptione intelligi debet de ſpatio triginta annorum vel quadraginta, prout actiones competere poſſunt. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedÿ redintegranda. 17. Maÿ 1600. n. 10. 1360
Præſcriptio contra Monachos Caſſinenſes nõ currit vigore priuilegÿ Eugenÿ, niſi ſpatio centum annorum. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Febr. 1593. n. 13. 1016
Dos in materia præſcriptionis quando dicatur ſpecialiter priuilegiata, & quando cõprehendatur ſub ſtatuto de præſcriptione loquente. In Auximana Dotis. 16. Martÿ 1582. num. 1. 569
Fundus dotalis præſcribi nec alienari poteſt. ibid. num. 2. 569
De præſcriptione decimarum, vide in verbo Decima.
De præſcriptione Iuriſdictionis, vide in verb. Iuriſdictio.
De præſcriptione ſolutionis, vide in verbo Solutio.
Qui nititur præſcriptione, ſi eum ea concurrat priuilegÿ in poſſeſſione manuteneri debet, etiam ſi poſſeſſio habeat iuris reſiſtentiam, donec ſuper petitorio ſit cognitum. Seguntina Decimarum. 30. Octob. 1600. n. 1. 1380
& in Salamantina Iuriſdictionis. 17. Decemb. 1582. n. 3. 595
Obſeruantia poteſt etiam habere vim præſcriptionis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 26. 1410
PRAESENS confuſum præſentis non tenet vſum. In Romana de Parentÿs. 1. Aprilis 1591. num. 4. Decis. 943
Præſens confuſum trahitur etiam ad futura. In Ciuitatis Caſtelli Caſtri Montoni. 12. Nouemb. 1576. n. 3. 309
De præſenti ad præteritum argui non poteſt in his, quorum facies eſt tempore mutabilis. In Valentina Capellæ. 9. Maÿ 1594. n. 7. 1075
Ex præſenti præſumitur ſcientia in præteritum, quando adeſt eadem cauſa præſumẽdi. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Martÿ 1603. n. 11. 1459
Spes ſuccedendi radicata in aliquo iure de præſenti ſicut haberi debet in conſideratione; ita pariter præiudicium radicatum in diſpoſitione de præſenti haberi debet. In Volaterana Pradÿ. 1. Febr. 1589. n. 4. 855
Præſens non eſt citandus. In Comen. Iuriſpatronatus. 23. Febr. 1604. n. 1. 1493
Contrauentio pro actu ſuſtinendo præſumitur ſequuta de licentia eius, qui eſt præſens & non contradixit. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maÿ 1586. n. 12. 738
Allegans præſentiam tenetur eam concludenter probare. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. num. 10. 932
Præſentia ſemel probata, alleganti abſentiam & diſceſſum à loco incumbit onus probandi. ibid. n. 11. 932
Probatis extremis præſentiæ non admittitur præſumptio præſentiæ medÿ temporis. In d. Burgen. 9. Maÿ 1586. n. 11. 738
& in Romana de Gaddis. 24. Octobr. 1578. num. 6. 731
Actus facti præſentibus procuratoribus, & poſtea ſequantur verba cõtinuatiua aliorum actuum, præſumuntur & ipſi in eorum præſentia facti. In Romana Domus. 1. Februar. 1591. n. 12. 932
Obÿciens præſcriptionem decennalem debet eã probare cum qualitate præſentiæ illius contra quam obÿcitur. In Romana Donationis. 26. Mart. 1590. n. 7. 916
PRAESENTATIO eſt vnus ex effectibus iuriſpatronatus. In Caſſanen. Beneficÿ. 29. April. 1580. n. 3. 456
Præſentatio an veniat appellatione prouiſionis & diſpoſitionis, & quando. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouemb. 1597. n. 6. 1238
Nullitas inſtitutionis non inficit præſentationem validam, & ſufficit præſentationem factam per patronos fuiſſe validam & in tempore factam, licèt inſtitutio ſit nulla. ibid. n. 2. & 3. 1238
Præſentatio admiſſa per Epiſcopum cum clauſula, iura patroni illæſa ſeruare volentes, cauſa prius non cognita, non habetur in cõſideratione, & talis admiſſio ſeu inſtitutio dicitur tantum præſeruatiua non autem iuris tributiua. In Militen. Iuriſpatronatus. 1. Mart. 1602. n. 4. 1421
Præſentatio fieri non poteſt, niſi lite prius ſuper iurepatronatus coram eccleſiaſtico finita. In Zamoren. Beneficÿ de Morales.

26. *Iun.* 1587. *n.* 5. *Deciſ.* 797

Per præſentationem dicitur ius quæſitum præſentato, itaut prouiſo Apoſtolico ſit præferendus. In Vercellen. Capellæ. 28. *Ianuar.* 1598. *num.* 4. 1263

Per præſentationem dicitur quæſitum ius ad beneficium conſiderabile, quod per clauſulam dummodo tempore data præſentium, &c. cenſetur præſeruatum. In d. Caſalen. Parochialis. 5. *Nouemb.* 1597. *n.* 4. 1238

Ex præſentatione intra debitum tempus facta de perſona idonea dicitur ius quæſitum præſentato, etiam quòd inſtitutio fuerit nulla. In Caſalen. Parochialis. 10. *Aprilis* 1598. *n.* 1. 1274

Præſentatio facta ante examen non ideo dicitur facta de non idoneo. ibid. n. 4. 1274

Tempus ad præſentãdum, quod ex forma fundationis perſcribitur attendi debet, non autem tempus à iure communi ſtatutum. In Mediolanen, Capellaniæ. 15. *Ianuar.* 1593. *num.* 1. & 4. 1007

Patronus præſentans eum, qui electionem non acceptauit, nec eam proſequutus fuit, habet tempus integrum ad nouam præſentationem faciendam. ibid. n. 2. 1007

Ex omiſſione formæ in fundatione præſcriptæ præſentatio annullatur. In Firmana Altaris. 9. *Mart.* 1598. *n.* 2. 1270

Patronus poteſt de conſenſu Ordinarij pro vna vice præſentare ad beneficium, eum, qui non habet omnes qualitates in fundatione appoſitas. In Foroliuien. Capellaniæ. 10. *Maij* 1589. *n.* 4. 871

Præſentatio vnius tantum ex patronis cæteris negligentibus facta valet. In Reatina Iuris conferendi. 5. *April.* 1593. *n.* 5. 1021

Per præſentationem vnius patroni tantum cõſeruatur aliorum compatronorum poſſeſſio, quando omnes ſunt in poſſeſſione præſentandi. In Gadicen. Adminiſtrationis. 21. *Iunij* 1577. *num.* 3. 339

Præſentatio facta ab vno ex patronis, ſi duo tantum patroni reperiantur, alio non reclamante, nec intra quadrimeſtre præſentante, tenet. In Cæſarauguſtana Capellaniæ. 30. *Maij* 1572. *n.* 1.

nec lis & contradictio poſt quadrimeſtre contra præſentationem releuat. ibid. n. 2. 165

Patronus non comparens ad præſentandum in termino edicti ſibi præiudicat. ibid. n. 4. 165

Præſentationes & collationes, quoad fieri poteſt, ſunt ſuſtinendæ, ne beneficia diutiue vacent. ibid. n. 3. 165

Patronus poteſt alium præſentare cumulatiuè. In Firmana Altaris S. Ludouici. 4. *Martij* 1596. *num.* 1. 1173

Præſentans inhabilem cum conditione, quòd debeat obtinere diſpenſationem non priuatur facultate præſentandi, & tempus deuolutionis incipit à die obtentæ nulliter diſpenſationis. ibid. n. 2. 1173

Patroni non poſſunt ſtante lite alterum præſentare in locum demortui. In Mediolanen. Beneficij. 1. *Iun.* 1592. *n.* 6. *Deciſ.* 990

In præſentatione non eſt habenda ratio vocum illorum, qui omni eorum iuri ceſſerunt. In Salernitana S. Nicolai. 15. *Maij* 1589. *num.* 3. 875

Conſenſus patronorum ad præſentationem, ſiue præcedat, ſiue ſequatur, non attenditur, cum ſufficiat, quòd dederint mandatum ad præſentandum. In Collen. Parochialis. 11. *Decemb.* 1595. *n.* 11. 1165

Præſentatio facta etiam per legitimum procuratorem poſt ſententiam Metropolitani eſt nulla & attentata, etiam quòd poſtea lis eſſet deſerta, & paritum fuiſſet ſententiæ. In Calagurritana Beneficij del Burgo. 7. *Maij* 1574. *num.* 1.

Idem eſt etiam ſi præſentatio fuerit facta intra decem dies datos ad appellãdum. ibidem num. 4. 229

Frater profeſſus non poteſt præſentare ad iuſpatronatus niſi de licentia ſui ſuperioris, ſed totum ius præſentandi transfert in monaſterium & in eius ſuperiorem. In Abulen. Capellaniæ. 12. *Nouemb.* 1599. *n.* 1. 1328

Idem eſt in monacho, cuius præſentatio nomine monaſterij eſt facienda. In ead. 17. *Maij* 1600. *num.* 4. 361

De effectuatione præſentationis conſtare dicitur, quãdo per obitum præſentati, alius præſentatus fuit. In Gerunden. Beneficij. 15. *Decemb.* 1599. *n.* 1. 1334

Probatis extremis præſentationum an tempus medium deſeruiat, & coniungatur cum ipſis extremis. ibid. n. 3. 1334

Præſentationes probantur effectuatæ ob ſucceſſiuam vacationem per obitum præſentatorum. In Vercellen. Beneficiorum. 23. *Iun.* 1595. *num.* 2. 1141

Præſentationes multiplicatæ vltra ſpatium centum annorum probant iuſpatronatus. ibid. num. 1. 1141

Exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi manuteneri debet. In Aquilana Capellaniæ. 4. *Iul.* 1603. *n.* 2. 1472

De præſentatione, vide aliqua in verb. Iuspræſentandi.

PRAESENTATVS *ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt manutenendus concurrentibus requiſitis à Calderin. conſ.* 12. *de Iurepatr. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna.* 31. *Ianuar.* 1581. *n.* 1. 498 *& in Salernitana Beneficij.* 9. *Iunij* 1589. *num.* 3. 884

Præſentatus, qui habet voces pinguiores in vocum paritate præfertur. In Salernitana S. Nicolai. 15. *Maij* 1589. *n.* 2. 875

Maior habilitas non requiritur in præſentato ex illis verbis in fundatione poſitis, (& in diuinis officijs aliàs ſufficienter inſtitutus) quàm exigat ius commune. In Mediolanen. Beneficij. 9. *Decemb.* 1591. *n.* 3. 968

Duo ſimul præſentati inſtitui nõ poſſunt, vno

& eodem tempore in eodem beneſitio. In Militen. Iuriſpatronatus. 1. Martij 1602. num. 2. Deciſ. 1421

Ex perſona præſentati, qui nunquam poſſeſſionem beneficij adeptus fuit illud non poteſt dici de facto vacare. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iunij 1602. n. 2. 1446

Item nec de iure vacare dici poteſt, quando præſentatus obijt ante inſtitutionem. ibid. num. 1. 1446

Præſentatus adminiſtrãs ante inſtitutionem incidit in pœnam c. auaritiæ. de electio. in 6. In Vrgellen. Abbatiæ. 14. Ianu. 1583. num. 1. 598

& in Caſalen. Parochialis. 5. Nouembris 1597. num. 9. 1238

PRAESERVATIO operatur, vt tãtum gratia videatur conceſſa, quando alteri non præiudicat. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 23. 351

Præſeruatio iuris partis nihil de nouo inducit. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Iunij 1586. num. 4. 748

Præſeruatio iurium ſuorum facta ſub beneplacito Papæ non valet, ſi Papa rem ſeu beneficium alteri conceſſerit. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. n. 10. 773

Proteſtatio præſeruationis quorumcunque iurium non poteſt referri ad id, quod expreſsè renunciatur propter cõtradictionem manifeſtam. ibid. n. 9. 773

Clauſula præſeruationis omnium & quorumcunque iurium ſuorum, recipit interpretationem à iure, vt non comprehendat ea, in quibus quis ſibi expreſsè præiudicat. In eadem. 10. Nouemb. 1586. n. 2. 756

PRAESVMPTIO eſt ſuper vero & incerto. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 19. 433

Præſumptio legis cadit ſuper facto certo & non ſuper incerto. In Toletana Matrimonij. 27. Octob. 1589. n. 31. 893

Præſumptio præſumptione tollitur. In Placētina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 3. 619

ſecus eſt in præſumptione iuris. In Romana Hæreditatis de Ptebis. 1. Iunij 1583. num. 13. 623

Præſumptio iuris per vnicum teſtem tolli non poteſt. ibid. n. 11. 623

Contra præſumptionem etiam iuris & de iure non admittitur probatio in contrarium, niſi ſit concludens vel per confeſſionem, vt eſt communis opinio, & multo magis ſi ſit confeſſio adminiculata ex alia confeſſione. In Toletana Parochialis. 24. Februarij 1592. num. 9. 974

Præſumptiones à iure approbatæ conſtituunt probationem ſufficientem, prout eſt matrimonij ad effectum ſucceſſionis; ſecus eſt quãdo conſtat de malo initio. In Parmen. Status. 6. Mart. 1592. n. 3. 4. & 7. 978

Vbi concurrunt plures præſumptiones à iure approbatæ, ex illis reſultat plena & indubitata probatio. ibid. n. 5. Deciſ. 978

quod etiam procedit in aliquibus caſibus in concurſu plurium præſumptionum hominis. ibid. n. 6. 978

Maior nõ poteſt dari iuris præſumptio, quàm ea, quæ ex iuris diſpoſitione clara oritur. In Toletana Decimarum. 20. Nouemb. 1587. num. 8. 802

Paria ſunt, quòd quis habeat contra ſe ius cõmune vel præſumptionem iuris. ibid. n. 7. 802

Præſumptio iuris ſpecialis nõ habet locum aduerſus claram probationem, quæ ſumitur ex iure communi. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 10. 381

Præſumptio ſpecialis tollit præſumptionem generalem, & præualere debet. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. n. 20. 1422

Controuerſia in iudicium non deducta non interrumpit præſumptionem. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. n. 8. 1432

Præſumptio in materia odioſa non inducitur ad ſuſtinendum actum. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. n. 7. 1425

Præſumptio facultatis in perſona quando ratione communis reputationis & quomodo inducatur. In Leodien. Hæreditatis & Bonorum. 15. Octob. 1571. n. 3. 142

Præſumptio præſumptionis dari non debet. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. num. 2. 1459

& in Cæſarauguſtana Decimarum. 3. Iunij 1577. n. 4. 332

Qui pro ſe habet iuris præſumptionem, transfert onus probandi in alium; ſed hoc Rota non admittit. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimētorũ. 4. Mart. 1602. n. 2. et 10. 1422

Ex ſola præſumptione, quæ militat ex ſententijs, non transfertur onus probandi in tertiũ venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe cum noua commiſſione. ibid. n. 3. 1422

Probatio per præſumptiones & coniecturas in materia difficilis probationis eſt concludēs. In 4. Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Martij 1603. n. 5. 1459

Ex præſumptionibus reſultat vera probatio ſcientiæ. ibid. n. 12. 1459

Scientia ex præſenti præſumitur in præteritum, quando adeſt eadem cauſa præſumendi. ibid. num. 11. 1459

Scientia vera per coniecturas & præſumptiones etiam probari poteſt. ibid. n. 3. 1459

Aliud eſt ſcientiam eſſe præſumptam, aliud eam probari præſumptionibus & coniecturis. ibid. num. 4. 1459

Ex præſumptionibus dicta teſtium coadiuuãtur. In Salamantina Iuriſdictionis. 4. Martij 1580. num. 5. 449

Præſumptiones contra probationem nõ admittũtur. Romana Lignorũ. 19. Iun. 1600. n. 2. 1372

Ex præſumptionibus & coniecturis aliquando elicitur vera & concludens probatio, ſed quales ſint & eſſe debeant arbitrarium eſt

iudici. In Parmen. Status. 23. Februar. 1598. num. 4. Deciſ. 1267

Præſumptio cedit probationi. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 4. 712

Item cedit veritati, cum non ſit vera probatio. Anconitana Vineæ. 29. Mart. 1585. n. 4. 695

Præſumptionum multiplicatio nec fictionum in iure admittitur. ibid. n. 6. 695

Præſumptiones per alias contrarias vrgentiores excluduntur. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. n. 4. 684

Habens præſumptiones contra ſe, licèt in re modici præiudicij duriori probatione venit grauandus, ſi tamen præſumptiones habitæ fuerint à iudice pro releuantibus; aliàs ſecus. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Martij 1572. num. 7. 162

Præſumptio quæ ex aliquo actu deducitur, nõ poteſt extendi vltra id, quod actus ex neceſſitate importat. In Toletana Matrimonij. 23. Ianuar. 1589. n. 3. 851

Præſumptiuæ probationes nullius ſunt momẽti vbi per veras poteſt de rei veritate liquere. ibid. n. 2. 851

Probatio præſumptiua alia probatione præſumptiua tollitur. In Placentina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 3. 619

Probatio præſumptiua, quæ non concludit de tempore alienationis ſed ante, non concludit contra ſententiam latam pro alienatione. ibid. n. 2. 619

Præſumptio, quòd conceſſio præſumatur facta ſecundum conſuetudinem concedentis, non ſufficit ad obtinendum per viam actionis contra poſſeſſorem. In Peruſina Bonorum. 12. Decemb. 1597. n. 2. & 3. 1249

Præſumptio, quòd materia ſit facultatiua, niſi ſit vehemens manutentionem non impedit. In Gadicen. Adminiſtrationis. 19. April. 1577. n. 3. 323

Præſumptio tituli procedentis ex poſſeſſione decennali non tollitur per productionem tituli infecti. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. n. 4. 974

Præſumptio tituli quæ oritur ex poſſeſſione decennali ſui authoris ex deciſ. Laps 89. q. 5. eſt iuris & de iure. ibid. n. 8. 974

Præſumptio actus geſti & ſolemnitatis an & quando concurrere poſſit. Romana Caſalis Longbezzæ. 28. Iun. 1593. n. 4. 1042

Præſumptio ſolemnitatis ex curſu temporis inducitur, etiam quòd non enuncietur, vt cõmuniter ſeruatur in Rota. ibid. n. 3. 1042

Præſumptio pro ſententia oritur ex acquieſcentia partis, aliàs ex contradictione eliditur. Meliſẽ. Præcedẽtiæ. 5. Decẽ. 1588. n. 8. 381

Pro ſententia præſumitur, maximè quando eſt lata parte præſente, licèt ab ea fuerit appellatum, quando appellatio nõ fuit proſequuta, fallit tamen. ibid. n. 1. 4. 8. & 9. 381

Præſumptio ſententiæ, quæ ex antiquitate oritur, facilè eliditur per contradictionem, ibidem num. 11. Deciſ. 381

Rota non admittit præſumptionem ſententiæ, niſi in ſententijs valde antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara ſit obſeruantia ſententiæ. ibid. n. 5. 381

De præſumptionibus ſolemnitatum vide in verb. Solemnitas.

Regula quòd præſumatur mediũ probatis extremis, nõ procedit, vbi cadit alia præſũptio in contrarium. In Romana de Gaddis. 24. Octob. 1578. n. 6. 371

PRAESVPPOSITVM niſi verificetur, non habet locum diſpoſitum. In Ortonen. Prætenſæ Penſionis. 25. Iunij 1601. n. 2. 1400

In Mutinen. Status. 9. April. 1601. n. 6. 1384

& in Albanẽ. Donationis. 20. Iun. 1588. n. 6. 829

& in Spoletana Domus. 18. Iun. 1582. n. 6. 582

& ceſſante præſuppoſito ceſſat diſpoſiti applicatio. In Romana ſeu Peruſina Hæreditatis. 16. Maij 1588. n. 3. & 8. 820

Lex diſponẽs cum aliquo præſuppoſito deficiẽte præſuppoſito non operatur. Calaguritana Indulti de Vilbao. 11. Martij 1596. n. 2. 1175

Ceſſante præſuppoſito ceſſat diſpoſitum. Foroliuien. Fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. n. 5. 482

PRECARIA poſſeſſio vt dicatur introducta, requiritur probatio dominij eius, cuius nomine precarium deducitur. In Gerunden. Fontis. 20. Decemb. 1591. n. 4. 970

PRESBYTERATVS probatur per litteras & per teſtes. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. n. 10. 1448

Ex presbyteratu maior reſultat habilitas ad beneficium quàm ex clericatu ſimplici. Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. n. 1. 968

PRETIVM dicitur de ſubſtantialibus contractus. Romana Domorũ. 3. Iul. 1600. n. 2. 1379

Pretium ex venditione redactum præſumitur iuſtum, præſertim ſi venditio facta fuerit iudicis auctoritate. In Bononien. ſeu Veneta Pecuniaria. 15. Ianuar. 1597. n. 1. 1217

Mentio pretij facit, quòd in dubio contractus dicatur emptionis & venditionis. In Romana Prælationis. 6. Octob. 1572. n. 3. 172

Mentio pretij poteſt intelligi de penſione, præſertim quando non iungitur alicui verbo importanti alienationem. In Romana Pecuniaria. 21. Maij 1582. n. 5. 579

Vbi ſit mentio pretij, intelligitur venditio. In Romana Pecuniaria. 22. Febr. 1582. num. 2. 563

Ex quantitate pretij facilè arguitur, quid in venditione contineatur, & quid ſit venditum. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. num. 13. 932

Pretij modicitas non dicitur probata ad effectum reſciſſionis venditionis, ſi per teſtes deponatur de proprio iudicio & quadam priuata affectione, licèt deponant etiam de communi æſtimatione. In Viterbien. Prædij. 28. Iun. 1600. n. 1. 1360

Pretium rei quæ de pecunijs alienis empta fuit exiſtens penes eum, qui non poteſt prætendere

dere ſe illud retinere ex cauſa onerosa, ſuccedit loco rei. In Romana Pecuniaris. 27. Octob. 1581. n. 11. Deciſ. 541

Verſio pretij in tribus tantum caſibus probari debet, vid in verb. Verſio.

Pretium quod loco alimentorum ſoluitur, immutato rerum pretio immutari poteſt. In Illerden. Augmenti. 30. Octob. 1585. n. 7 707

Aucto pretio rerum, pro quibus ſoluitur pecunia, augetur etiam obligatio, quod etiam procedit licèt ſtatutum ſit, quod commutatio prius facta in pecuniam perpetuò obſeruaretur. In ead. 6. Iun. 1586. n. 1. 745

PRIMITIAE *percipiuntur ratione adminiſtrationis ſacramẽtorum, & qui de illis participant, de onere etiam adminiſtrationis participare tenentur. In Toletana Primitiarum. 22. April. 1587. n. 4.* 780

PRIMOGENITVRA *ratione publica vtilitatis dicitur introducta, & habet multa ſpecialia, & circa eam laxior eſt Principis poteſtas. In ead. 4. Nouemb. 1575. n. 2.* 268

Primogenitura ſine conſenſu & auctoritate Principis conſtitui non poteſt. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 20. 341

Primogenitura conceſſa à Principe in vim cõtractus, ſine vtriuſque conſenſu diſſolui non poteſt. ibid. n. 12.

ſi verò ſit conceſſa in vim priuilegij & conceſſionis Principis, ex illo queritur ius abſẽti à data priuilegij & ex ſola Principis conceſſione transfertur dominium. ibid. num. 10. & 11. 341

Princeps in primogenituris conſtituendis poteſt filijs etiam reſpectu legitimæ præiudicare, etiam ſine eorum conſenſu. In eadem 21. Octob. 1577. num. 3. 347

Princeps ignorans præiudicium, quod in conceſſione primogenituræ poteſt alijs fieri, intelligitur ex ſola tantum iuris cõmunis diſpoſitione gratiam facere, aliàs ſecus, etiam quòd alijs vicibus ſuper eadem primogenitura cum clauſula ex certa ſcientia reſcripſiſſet. In ead. Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1575. num. 3. 268

Filij qui non ſunt primogeniti, acceptando primogenituram, & ea vtendo ſibi præiudicãt, non tam ex Principis diſpoſitione quàm ex ipſorum conſenſu. ibid. n. 6. 268

Præiudicium quòd ſit à Papa cęteris filijs concedendo primogenituram, dicitur præiudicium inſeparabile à conceſſione, quod præſeruari non poteſt per clauſulam ſine præiudicio, cum ſit incompatibilis cum diſpoſitione. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. num. 16. 398

Gratia obtenta ſuper pacto inter partes ſuper primogenitura inito, acceptata ex vſu ſequuto non poteſt poſtea impugnari, reſpectu reſcripti etiam obreptitij, & nulli. ibid. num. 12. 268

Qualitas primogenituræ requiritur etiam in agnato, qui in ſecundo gradu ſubſtitutionis vocatur per illa verba primogenitum maſculum. In Brixien. Compromiſſi de Girardis. 16. Martij 1571. n. 1. 131

Qualitas proximitatis non poteſt verificari in primogenito tempore euenientis cõditionis, ſi extet alius, qui tempore conditi teſtamenti ſit in pari gradu cum teſtatore, niſi teſtator tempore teſtamenti ſit proximior. In eadem. 26. Nouemb. 1571. n. 2. 145

In materia primogenituræ non attenditur tẽpus euenientis conditionis in fideicommiſſis conditionalibus, quando ratio ſubiectę materiæ hoc ſuadet. ibid. n. 7. 145

PRINCEPS *nunquam cenſetur iuri tertij derogare, maximè quando præiudicium nõ eſt leue. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 7.* 351

Princeps ſi reſcribat cum clauſula quatenus tertio non præiudicetur, gratia dicitur conditionalis conditione ſuſpenſiua non autem reſolutiua, & in eo non poteſt dici adeſſe defectum intentionis. ibid. n. 22. 351

Princeps ſi concedat aliquid cum clauſula accedente conſenſu, non poteſt dici adeſſe defectum voluntatis in concedente. ibid. n. 21. 351

Princeps poteſt præiudicare iuri tertij nõ fundato in aliqua ſpe de præſenti, ſicut in legitimatione ante natiuitatem filiorum legitimorum. ibid. n. 29. & 30. 351

Princeps ignorans præiudicium, quod in gratia poteſt alijs fieri, vt in primogenitura, intelligitur ex ſola tantum iuris communis diſpoſitione gratiam facere, aliàs ſecus. In d. Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1575. n. 3. 268

Princeps præſumitur vſus ſua abſoluta poteſtate, quando actus factus ab eo aliter non valeret. In Anconitana Scripturarum. 19. Martij 1586. n. 3. 731

Princeps propter multiplicitatem negotiorum præſumitur obliuiſci id, de quo alijs vicibus reſcriptum fecit. In d. Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1575. n. 4. 268

Principes plerunque circumueniuntur, nec omnia quæ geruntur ſcire poſſunt, & ob id eis non eſt imputandum id, quod male geritur. In Toletana Matrimonij. 13. Maij 1588. num. 6. 818

Philippus II. Rex Hiſpaniarum Princeps Piiſſimus, & iuſtitiæ obſeruantiſſimus. ibidem num. 7. 818

Principis timor eſt iuſtus metus. ibid. n. 1. 818

Principis præceptum ſub pœna confiſcationis omnium bonorum ſufficit ad metum inferendum. In Nicien. Matrimonij. 6. Martij 1587. num. 7. 771

Princeps non attentat. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. n. 2. 1403

Principis auctoritas reddit actum aliàs reuocabilem irreuocabilem, quod verum in actu qui non poterat fieri ſine Principis conſenſu; ſecus in eo, in quo eius auctoritas non eſt neceſſaria. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 19. & 20. 341

Principatui

Digitized by Google

Principatui renunciari non poteſt, niſi in manibus Principis ſuperioris. ibid. n. 1. 341

PRINCIPIVM *attendi debet. In Portuen. Bonorum. 26. Iuny 1581. n. 2.* 534

PRIOR *in tempore potior in iure. In Romana Pecuniaria. 19. Ianuar. 1573. n. 1.* 187

Poſteriora derogãt prioribus, maximè vbi priorum mentio ſit in poſterioribus. Romana Iuris Doctorandi. 3. April. 1598. n. 1. 1271

Priora magis influunt in ſequentia, quàm è contra. In Ariminen. Cenſus. 1. Iulij 1588. num. 7. 831

PRIOR *abſente Abbate in eius locum ſuccedit, & poteſt totum id facere, quod per Abbatem fieri poterat. Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 3.* 1080

Priori nullius iuriſdictionis habẽti ſuam iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem litteræ diſpenſationum matrimonialium, & ſimiles eiuſdem Prouinciæ remitti debent. In Nullius della Serena. 19. Nouemb. 1593. n. 1. 1052

Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria Prioratuũ conuentualium procedit ſolum in Prioratibus ſolitis dari in Commendam. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 6. 1305

PRIVATIO *facta per Papam etiam ſine cauſa tenet in beneficialibus, in quibus habet poteſtatem abſolutam, ſecus eſt in prophanis. Imolẽ. Caſtrorũ. 22. Apr. 1575. n. 1.* 254

De iure communi non poteſt quis bonis ſuis priuari ob contumaciam, etſi de ſtylo vel conſuetudine aut vigore ſtatutorum cõtrarium ſeruetur talis, priuatio dicitur priuilegiata ibid. n. 10. 254

Ad exequutionem ſententiæ priuationis bonorum facta in cõtumaciam niſi poſt annum deueniri poteſt. ibid. n. 4.

& niſi poſt annum huiuſmodi bona poſſunt dici ad Cameram deuoluta. ibid. n. 5. 254

Decretum factum in priuando ſine citatione eſt nullum. ibid. n. 6. 254

Per priuationem factam in contumaciam cõtra eum, qui nõ fuit verus cõtumax, feudum nõ poteſt dici perpetuo iure ad Cameram ſpectare, cum infra annum Vaſſallus nõ priuetur proprietate feudi, licèt poſſeſſione priuari poſſit, quod procedit etiam ſi præceſſiſſet trina citatio. In ead. Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 9. 290

Ad priuationem regulariter requiritur trina citatio. ibid. n. 4. 290

Stylus non ſanat defectum citationum, quæ ad priuationem requiruntur. ibid. n. 12. 290

In cauſa priuationis, in qua nimis præcipitãtèr fuit proceſſum, non præſumuntur citationes neceſſariæ interueniſſe. ibid. n. 14. 290

Priuatio niſi legitimè fuerit iuſtificata, bona ad Cameram non dicuntur legitimè deuoluta. ibid. n. 1. 290

Priuatio feudi facta in contumaciam non eſt perpetua ſed temporalis. ibid. n. 10. 290

Sententia, quę priuat beneficio, lata in contumaciam per comparitionem & cauſæ commiſſionem reſoluitur. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 4. 1055

Priuatus beneficio per ſententiam contumacialem, non poteſt amplius illud recuperare, ſequuta etiam abſolutione. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decemb. 1577. n. 6. 354

De priuatione beneficij ob non reſidentiam, vide in verb. Beneficiũ, & in verb. Reſidẽtia.

De priuatione ob inſordeſcentiam, vide in verb. Inſordeſcentia.

Quando agitur ad pœnam priuationis probatio debet eſſe concludens. In Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. n. 1. 1356

Pœna priuationis nunquam habet locum, niſi expreſsè caueatur in iure. Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. n. 6. 286

Pœna priuationis & nullitas alienationis ſũt omnino diuerſa. ibid. n. 22. 286

Pœna priuationis, de qua in l. fin. C. de iur. emphyt. fuit iure ſingulari introducta in cõtractu emphyteuſis, cui data fuit propria & diſtincta forma à contractibus emptionis & locationis. ibid. n. 7. 286

PRIVILEGIVM *eſt ſtrictè intelligẽdum, præſertim quando agitur de præiudicio tertij. Placẽtin. Decimarũ. 11. Febr. 1583. n. 2.* 605

In priuilegijs verba non plus operãtur, quàm ipſa ſonent. ibid. n. 3. 605

Priuilegia reſpectu præiudicij tertij ſunt ſtrictè intelligenda, & interpretãda, vt minus quàm fieri poſſit, tertio præiudicetur. Carthaginen. Decimarum. 10. Iunij 1588. n. 1. 827

Priuilegium fauorabile eſt latè interpretãdũ in his, in quibus nullum prorſus cuiquã ſit præiudicium, nec quicquam reſpectu illius detrahitur iuris communis diſpoſitioni. In Meten. Canonicatus. 14. Martij 1586. n. 2. 728

Priuilegium fauorabile & ad vtilitatẽ Reipublicæ Chriſtianæ conceſſum, eſt latè interpretandum non autem reſtringendum. In Papien. Iuris nominandi Scholares. 23. Februar. 1604. n. 1. 1492

Priuilegium recipit interpretationem ab vſu & conſuetudine, & de iure communi manuteneri debet, qui illud obtinet. In Salamãtina Iuriſdictionis. 17. Decẽb. 1582. n. 5. 595

Priuilegium per non vſum amittitur, vbicũque conſtat caſum eueniſſe, in quo potuerit priuilegium exerceri & priuilegiatus non exercuerit. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 27. 1410

& in Meſſanen. Studij. 5. Iulij 1593. n. 3. 1043

Vt priuilegium per non vſum fuerit amiſſum, requiritur quòd priuilegiatus in nulla re ſit vſus, ſecus ſi in aliqua, quia in alijs cenſetur præſeruatum. ibid. n. 4. 1043

In priuilegijs interpretatio ſit aduerſus ius cõmune, licèt regulariter ſtrictè interpretentur, vt ſuperfluitas euitetur, et ſingula ſuos effectus producant. In Bononien. de Bologninis. 17. Iunij 1566. n. 5. 5

Appellatione priuilegij venit etiam priuilegium Motu proprio conceſſum. In Portuen.

Bo-

Bonorũ de Columna. 9. Iunij 1578. n. 9. 365

Priuilegium in his, quę non ſunt contraria cõuentioni tenet. In eadem Portuen. Bonorum. 27. Nouemb. 1577. n. 16. 351

Priuilegium non facilè trahitur ad caſus diuerſos. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 5. 555

Vbi cauſa eſt uniuerſalis propter quam priuilegium conceditur, illa potius attenditur, quàm ipſius actus ſeu priuilegij exercitium. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. num. 2. 951

Priuilegium generaliter conceſſum pro omnibus monaſterijs ſemper loquitur, & habet cauſam ſucceſſiuam. ibid. n. 3. 951

Priuilegium communicatiuum nihil plus tribuit, quàm contineatur in cõmunicato. Placentina Decimarum. 11. Febr. 1583. n. 4. 605

In cõmunicatione priuilegiorum ſingula ſingulis congruè ſunt referenda, quatenus capacitas & habilitas patiatur. ibid. n. 5. 605

Priuilegium quod eſt compatibile cum ſtatu mutato, non extinguitur per mutationem ſtatus; ſecus ſi ſit incompatibile. In Louanien. Iuris nominandi. 26. Iun. 1602. n. 10. 1444

Priuilegium conceſſum cum clauſula ſublata, & decreto irritanti, & quòd de ſubreptione & obreptione dari non poſſit, nulla indiget iuſtificatione. In Meſſanen. Studij. 5. Iulij 1593 n. 5. 1043

Clauſula, quorum tenores, in priuilegijs de ſtylo apponi ſolet. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 7. 296

Decretum ſeu clauſula poſita in priuilegio, quòd nullo modo reuocari, nec ſuſpẽdi poſſit, & quoties emanarint in alijs conceſſionibus derogationes, toties ab illis exceptum, et denuo conceſſum, reſtitutum, & repoſitum tale priuilegiũ cẽſeatur, cuius ſit efficacia. Romana Iuris Doctor ãdi. 3. Apr. 1598. n. 3. 1271

Priuilegio ex cauſa publica vtilitatis & ad tollẽda abſurda cõceſſo nõ cenſetur derogatũ per clauſulas quãtũuis pregnãtes. ibid. n. 4. 1271

Suſpenſio priuilegij quando per mortem Papę non expiret. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iuny 1600. n. 1. 1371

Suſpenſio priuilegij conceſſa intuitu alicuius dicitur perſonalis, & eo mortuo expirat. ibid. num. 5. 1371

In dubio potius pronunciandum eſt pro non reuocatione priuilegij. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 1. 296

In priuilegio, quod habet duplicem clauſulã derogatoriam, maior requiritur derogatio. ibid. num. 6. 296

Maior requiritur expreſſio in derogando priuilegio, quod eſt de ſui natura irreuocabile quàm teſtamento, quod eſt ambulatorium. ibid. num. 5. 296

Lex generalis non derogat particularibus priuilegijs. In Tullen. Prioratus. 28. Martij 1583. num. 2. 612

Papa per priuilegium non intendit conuentioni derogare. In Portuen. Bonorum de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 6. 351

Priuilegijs religionis per Papam derogari poteſt. Aretina Cõmẽda. 7. Nouẽb. 1586. nu. 5. 755

Priuilegio conceſſo ex cauſa onerosa Papa derogare ſolet quando priuilegium eſt pinguius ipſa cauſa. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 12. Maij 1581. nu. 6. 518

Qui allegat priuilegiũ excedere cauſam onerosam, eo quia in eo in quo excedit cauſam onerosam, ſit mera gratia, illud probare debet. ibid. n. 3. 518

Commenſuratio cauſa in priuilegio ex cauſa onerosa quando ſit facienda. ibid. n. 5. 518

Priuilegio conceſſo ex cauſa onerosa & ex quaſi contractu Papa non ſolet de facili derogare. Romana Iuris Doctorandi. 3. April. 1598. num. 2. 1271

& in Caſaraguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. n. 3. 1080

& in Valentina Decimarũ. 1. Iul. 1598. n. 2. 1293

Nunquam cenſetur priori priuilegio derogatum per aliud ſubſequens, niſi de illo fiat mentio propter præſumptam ignorantiam in Papa. ibid. n. 5. 1293

Clauſula priuilegiorum valde pragnantes, & habentes vim ſpecialis derogationis nõ porriguntur ad ea, qua præſumuntur ignorata, ſed tantum ad ea quorum veriſimiliter Papa notitiam habet, & in quibus non requiritur ſpecialis derogatio. ibid. n. 6. 1293

Derogatio regulę de iure quæſito nõ toll. nõ ampliat, nec extẽdit principalem diſpoſitionẽ, ſed ſolum operatur reſpectu eorum, quæ in priuilegio comprehenduntur. ibid. n. 7. 1293

Derogatio regula de iure quæſito non toll. non tollit priuilegium & ius ſpeciale. ibid. n. 8. 1293

Priuilegium an extẽdatur ad ſingulares ſucceſſores. ibid. n. 10. 1293

Non eſt nouum priuilegium intelligi reſpectu prerogatiuarum tantum. Beneuentana Reſeruationis Beneficiorũ. 15. Decemb. 1597. num. 4. 1256

Circa qualitatem priuilegij non ſtatur aſſertioni partis; ſecus eſt, ſi de priuilegio, & eius qualitate conſtet. Caſaraguſtana Decimarum. 3. Iun. 1577. n. 6. 332

Priuilegium & eius qualitas probari debet, quando exceptio, quæ cõtra illud opponitur, oritur ex vẽtre ipſius priuilegij. ibid. n. 7. 332

Poſſeſſio quæ eſt ex priuilegio, & in tertij præiudicium, non releuat ab onere probandi et ſi ſit longæua. ibid. n. 3. 332

Priuilegium ſi non ſit in forma probanti, non probat. In Lucerina Fructuum. 7. Febr. 1590. num. 3. 910

Quando allegatur priuilegium & præſcriptio, manutenendus eſt ille qui priuilegium allegat. In Salamantina Iuriſdictionis 27. Decemb. 1582. n. 2. 595

Ius magis reſiſtit poſſeſſioni præſcriptæ quàm poſſeſſioni per priuilegium, quia per priuilegium, non eſt adeo infecta. ibid. n. 3. 595

Dem

Dum dubitatur de reuocatione priuilegij, poſſeſſor interim eſt manutenendus. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. Ianuar. 1581. n. 3. 499

Priuilegium habens facultates limitatas non extenditur vltra conceſſa. Aretina Commenda. 13. Mart. 1587. n. 2. 772

PROBATIO probationem non excludit. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 5. 575

In materia difficilis probationis probatio per præſumptiones & coniecturas eſt concludẽs & eſt arbitraria. In Biſuntina et Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 5. 1459

Probatio vera et cõcludens aliquando ex coniecturis & præſumptionibus elicitur, ſed quales ſint & eſſe debeant, eſt arbitrarium iudicis. Parmen. Status. 23. Febr. 1598. n. 4. 1267

Probatio dubia & non concludens non releuat. In Aretina Capellaniæ. 16. Decembris 1594. num. 2. 1103

Appellatione probationis intelligitur de plena ſecundum ſubiectam materiam. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 1. Iun. 1573. n. 2. 207

Probatio clara præualet coniecturali. In Romana Scripturarum. 10. Iun. 1583. n. 5. 626

Probatio quæ non eſt plena, veriſimili coniectura diminuitur & offuſcatur. In Placentina Bonorum. 11. May 1583. n. 4. 619

Probatio plena non poteſt per aliam plenam elidi. ibid. n. 9. 619

Probatio reſultans ex actuum correſpectiuitate dicitur clara & plena, & non præſumpta. Placentina Bonorũ. 23. Maij 1583. n. 2. 619

Probatio actoris quæ non eſt plena ſed imperfecta, ſufficit quod à reo offuſcetur ad eam elidendam. In Romana de Foſſanis. 26. Iun. 1589. num. 4. 889

Quando probationes actoris & rei non ſunt inuicem contrariæ, licet actor plenè probet, & reus ſemiplenè, ſufficit ad offuſcandam actoris intentionem. In d. Placentina Bonorum. 11. Maij 1583. n. 5. 619

In caſu quo probationes non ſunt contrariæ, probatio imperfecta non tollit aliam imperfectam, ſed agitur de ea ſupplenda per delationem iuramenti. ibid. n. 10. 619

Probationes coniungi non poſſunt, ſed hoc intelligitur procedere, vbi ſingulæ ſunt in ſuo genere imperfectæ, ſecus eſt vbi in ſua ſpecie ſunt perfectæ. In Bononien. Officij. 27. Nouemb. 1595. n. 8. 1163

Probatio dubia & incerta contra producẽtem eſt interpretanda. In Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. n. 5. 469

Quando nõ poteſt haberi directa probatio ſufficiunt præſumptiones & coniecturæ. Tarraconen. Penſionis. 16. Ianuar. 1595. n. 1. 1108

Contra probationem non admittuntur præſumptiones. In Romana Lignorum. 19. Iunij 1600. n. 2. 1372

De probationibus præſumptiuis, vide in verbo Præſumptio.

In pari probatione præualet probatio vltimi matrimonij, quia probatio prioris tendit ad nullitatem vltimi; vnde fortiores requiruntur probationes. In Romana ſeu Florentina Hæreditatis. 1. Iul. 1592. n. 1. 999

Probatio, quæ aliàs nõ admitteretur, admittitur, quando fit ad validandum prius factum. Auximana Dotis. 26. Maij 1581. n. 6. 522

In re difficilis probationis, puta in re geſta in maritimis & longinquis partibus tempore belli minor probatio ſufficit. In Anconitana Coriorum. 23. Mart. 1582. n. 1. 572

In materia difficilis probationis leues probationes ſufficiunt: In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. n. 8. 763

Vbi agitur de perpetuo præiudicio, ſemiplena probatio non ſufficit. In Conchen. Erectionis. 23. Maij 1592. n. 2. 989

Probatio rei & poſſeſſoris cæteris paribus præferri debet. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. April. 1594. n. 11. 1073

Tranſlatio oneris probandi in reum aduerſarium non habet locum niſi in caſu contumaciæ. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 15. 1422

Actore nõ probãte reus abſolui debet. ibi. n. 15. 1422

Qui nihil prætendit & nihil petit, nihil probare tenetur. In ead. 3. Iun. 1602. n. 2. 1436

Probatio facta quòd poſſit res ita eſſe, non excludit, quin etiam poſſit ita non eſſe. In Romana Lignorum. 19. Iun. 1600. n. 1. 1372

Probatio ſpecialis ſemper præualet generali. Toletana Matrimonij. 13. Maij 1588. n. 5. 818

Probatio illa dicitur veriſimilis, quæ eſt coniuncta cum diſpoſitione iuris communis. Gadicen. Adminiſtrationis. 21. Iun. 1577. n. 8. 339

Res quæ non percipitur per ſenſum corporeum non probatur, niſi reddatur concludens ratio dicti. In Iſpalen. Iuris nominandi. 21. Maij 1590. n. 1. 923

Nemo præſumitur ſe velle grauare ſuperfluo onere probandi. In Salamantina Iuriſdictionis. 1. Iul. 1577. n. 3. 344

Fundans ſe in errore conſenſum excludente, non dicitur concludenter probare, niſi probet illam qualitatem erroris. In Ariminen. Caſtrorum. 8. Mart. 1591. n. 2. 940

Agens ad reſciſsionem inſtrumẽti iurati debet cõcludẽter probare ſuam intentionem, aliàs probatio dubia non releuat. ibid. n. 1. & 8. 940

Non deducta nec probata in prima inſtantia poſſunt in ſecunda deduci & probari. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. April. 1582. n. 4. 575

PROCESSVS in dubio præſumitur integer. In Pacen. Erectionis. 28. Maij 1593. n. 6. 1028

Aliud eſt quòd proceſſus ſit ſummarius & de plano, aliud quòd ſit nullus. In Romana Tutelæ de Fabys. 14. Iun. 1585. n. 3. 698

Quando proceſſus eſt nullus, partes non poſſunt facere, vt producat iuris effectũ, etiã quòd valeat tanquam actus iudiciarius. ibid. n. 4. 698

Qui

Qui dicit proceſſum nullum & defectiuum, debet illum exbibere integrum. In Parmē. Status. 15. Decembr. 1597. n. 4. Deciſ. 1250
Proceſſus non afficit non citatum. In eadem Parmen. Status. 14. Apr. 1600. n. 4. 1349
Idē nō iudicatur de ſummario proceſſus, quod de originali. In Placentina Bonorum. 8. Febr. 1585. n. 3. 688
Proceſſus factus corā iudice recuſato eſt nullus, ſtantibus maximè proteſtationibus. In Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouem. 1589. nu. 1. 897
Proceſſus iudicis delegati, qui fuit allegatus ſuſpectus, cum ſubſequenti appellatione dicitur nullus. In Barchinonen. Adminiſtrationis eleemoſynarum. 31. May 1593. num. 3. 1031
Productio proceſſus in cauſa appellationis ſufficit quòd ante ſententiam fuerit facta, licèt non fuerit à principio productus. Valentina Capella. 7. Iun. 1591. n. 4. 954
Iudex non poteſt ſe fundare ſuper productione proceſſus verbali tantum, & cuius copia non fuit parti data. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 1. 377
Illa tantum pars proceſſus alias facti, cuius copia data fuit, dicitur de actis, non autem totus proceſſus. ibid. n. 4. 377
Suſpicio oritur contra habentem proceſſum in manibus & illum non exhibentem. In Carthaginen. Portionis. 1. Iulij 1594. num. 2. 1087
Proceſſus extractus vigore compulſorialium & parte citata dicitur eſſe in forma probāti. In Pacen. Erectionis. 28. Maij 1593. num. 1. 1028
Citatio ad videndum collationari proceſsū vigore cōpulſorialium extractū, tunc nō requiritur quādo ab initio facta fuit citatio generalis ad totā extractionem. ibid. n. 7. 1028
Proceſſus exhibitus à filio notarij abſentis ſatis dicitur recognitus & habitus pro proceſſu à patre conſcripto. ibid. n. 8. 1028
& in Pacen. Parochialiū. 18. Iun. 1593. num. 2. 1035
In extractionibus proceſſuum, quæ fiunt in partibus longinquis & remotis, & cū magna impenſa, non eſt tam ſcrupoloſè agendum ad ſubuertendum proceſſus, vbi ſatis conſtat fuiſſe ritè formatos. In Vlixbonen. Prioratus. 28. May 1601. nu. 3. 1391
Proceſſus ſacri officij Inquiſitionis ad alia Tribunalia non tranſportantur. In Pampilonen. Iurisuſitandi. 1. Iul. 1583. num. 3. 637
Proceſſus nimis feſtinanter factus contra abſentem vt priuetur beneficio, non expectato ſpatio ſex menſium, excuſari non poteſt; maximè ſi per procuratorem allegatæ fuerint cauſæ excuſationis. In Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iun. 1600. n. 3. 1366
Proceſſus ſuper alienatione rei Eccleſiæ à Cōmiſſario formatus non citata Eccleſia eſt nullus. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. nu. 2. Deciſ. 1307
PROCVRATOR regulariter à principali releuari debet in his, quæ in mandato continentur, ſi tamen ſeruauerit formam mandati; ſecus eſt, in procuratore ad emendum, quando mandantem non certiorauit, & ſolitus erat prius certiorare, antequam emeret. In Romana Cedularum. 4. Maij 1590. nu. 1. & 3.
vel quando procurator ſibi ipſi retinuiſſet facultatem alternatiuè ſibi adſcribendi vel principali. ibid. n. 4. 918
Præſumptio quòd quis cenſeatur certioratus à procuratore non ſufficit, vt quis priuetur iure ſuo. In Salamantina Cenſurarum. 5. Nouemb. 1597. n. 1. 1239
Procurator habens mandatum generale ſpontè cōparendo in actis, dicitur deducere mādatum ſuum ad ſpeciem. In Mediolanen. Matrimonij. 20. Febr. 1584. n. 3. 654
Quando inchoatur iudicium contra procuratorem generalem dātur dilationes ad partes pro conſulendo principali; ſecus quando procurator generalis ſpontè cōparet poſt citationem principalis. ibid. n. 4. & 5. 654
Citatus à procuratore non repetens proteſtationem, videtur eum tanquam verum procuratorem approbare. In Burgen. de Couarruias. 4. Febr. 1591. n. 3. 933
Ex iuribus productis maximè cum notabili impenſa reſultat præſumptio mandati procuratoris. ibid. n. 2. 933
Mandatum procuratoris etiam poſt ſententiā produci poteſt parte non opponente, & ſententia ſuſtinetur; ſecus eſt, ſi pars proteſtata fuerit neminem audiri niſi docto de legitimo mandato; quia ſi ante ſententiam non producatur, iudicium redditur nullum. ibid. n. 1. 933
Procurator verus ſi non doceat de mandato ſtante proteſtatione neminem audiri, niſi docto de legitimo mandato, ſententia eſt nulla. In Romana Penſionis. 28. Maij 1603. nu. 2. 1465
De mandato procuratoris. vide in verbo. Mandatum.
Procurator ex cauſa poteſt mentem ſui principalis declarare. In Romana Societatis. 15. Octobr. 1574. n. 6. 238
Procurator generalis non poteſt declarare mētem ſui principalis nec eius factum reſcindere ſine ſpeciali mandato; ſecus eſt, ſi mandatum ſit cum libera. ibid. n. 2. 238
Procurator habēs mandatum cum libera poteſt ea omnia, quæ poteſt dominus. ibid. n. 3. 238
In procuratore cum libera, tantum importat libera, quantum generalis quo ad omnia. ibid. n. 5. 238
Per procuratorem etiam generale cū libera poteſt fieri renunciatio ſocietatis. ibid. n. 1. 238
Procurator cū libera poteſt pecunias domini inueſtire, an verò poſſit donare dubitatur.

In Romana Montium. 29. Octob. 1593. num. 5. Deciſ. 1048

Procurator ſine ſpeciali mandato appellationi renunciare non poteſt. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februarij 1589. nu. 3. 857

Confeſſio procuratoris non præiudicat domino, niſi habeat ſpeciale mandatum ad confitendum. In Toletana Penſionis. 22. Maij 1592. n. 5. 987

Confeſſio procuratoris poteſt à principali tanquam erronea reuocari. In Compoſtellana Penſionis. 12. Octobr. 1584. n. 2. 674

& quando hæc regula non procedat. vide in Fauentina Bonorũ. 27. Iun. 1583. n. 3. 634

Procurator conſtitutus ad exigẽdum fructus cenſus non dicitur conſtitutus ad retrouẽdendũ. Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. n. 2. 831

Ex approbatione actus ſimilis per procuratorem in alio tempore facta non poteſt deſumi argumentum ad approbationẽ alterius actus poſtea facti. ibid. n. 6. 831

Procurator ſimpliciter conſtitutus ad lites nõ dicitur conſtitutus ad lites futuras. Senogallien. Pradij. 5. Decemb. 1594. n. 6. 1100

Procurator conſtitutus ad exigendum à quibuſuis tenetur etiam exigere à ſuis ſubſtitutis, nec excuſari poteſt, niſi oſtendatur ſua diligentia pro exigendo. In Romana Pecuniaria. 1. Decemb. 1586. n. 3. 759

& tenetur etiam pro ſuis ſubſtitutis nõ ſolum de dolo, ſed etiam de culpa, niſi doceatur de diligentia pro exigendo. In eadem. 29. Maij 1587. n. 1. 786

Procurator conſtitutus ad confitendum poteſt ex cauſa negare. In Romana Societatis. 15. Octob. 1574. n. 7. 238

Procurator conſtitutus ad omnes cauſas & inſtantias cum fideiuſſione domini, cum clauſula de rato, dicitur effectus dominus litis & cauſæ. In Romana Pecuniaria, ſiue Exequutionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. nu. 3. 823

Mandatum procuratoris per mortem mandantis expirat, licèt effectus fuerit dominus inſtantiæ; ſecus ſi effectus fuerit dominus totius cauſæ & litis. ibid. n. 1. 823

Sententia lata ad fauorem hæredis, illius, qui procuratorem cõſtituerat, qui effectus fuit dominus litis, eſt nulla, ſi hæres non probauit ſe hæredem nec perſonã legitimauit; ſecus ſi conſtet quod erat puta vxor, ex quo ſatis dicitur tanquam vxor habere fundatam intentionem. ibid. n. 4. 823

Cum procuratore domino litis effecto iudiciũ poſt mortem principalis continuare poteſt. Melitẽ. Pretij frumẽti. 27. Maij 1596. n. 2. 1188

Procurator dominus litis effectus, quãdo poſſit cauſam proſequi in ſecunda inſtantia, & quando dicatur dominus totius inſtantiæ vel etiam totius litis. In Toletana nullitatis profeſſionis. 27. Martij 1596. num. 1. 1180

Cum procuratore domino litis effecto lis continuari poteſt, vbi non conſtat ab aliquo fuiſſe nec aditam, nec repudiatam hæreditatem. In Toletana Profeſſionis. 27. Octobris 1595. nu. 1. Deciſ. 1151

Procurator effectus dominus litis non poteſt reuocari, niſi ipſo & aduerſario cõſentiente. In Armena Bonorum. 20. Februar. 1573. num. 1. 193

licèt non ſit neceſſarius eius conſenſus niſi pro cõſeruatione ſuæ famæ, vt cognoſcatur, an ſit iuſtè reuocatus. ibid. n. 2. 193

Subſtitutio procuratoris effecti domini litis per reuocationem mandati expirat re integra, ſi verò ſimpliciter fuit ſubſtitutus vel vigore mandati habentis clauſulam ſubſtituendi, morte ſubſtituentis mandatum non expirat. ibid. n. 3. 193

Procurator non poteſt ab actore conſtitui ad litem ante litis conteſtationem. In Bononien. Bonorum. 27. Febr. 1598. n. 1. 1268

Procurator ſemel comparẽs procuratorio nomine, ſi poſtea compareat cenſetur eodem procuratorio nomine comparere. In Vrgellen. Abbatiæ. 14. Ianuarij 1583. num. 5. 598

Per comparitionem principalis factam abſq. clauſula citra, &c. cenſetur reuocatus procurator; ſecus eſt, ſi compareat vnà cum procuratore. In Peruſina Hæreditatis. 30. Octob. 1587. n. 3. 800

Procurator præſumitur certioraſſe principalem, etiam ſi deſierit eſſe procurator, ſi adhuc comparuit in iudicio. In Peruſina Exequutionis. 10. Apr. 1595. nu. 4. 1123

Comparens vti procurator in expenſis condẽnari non poteſt. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. n. 8. 1276

Rota non credit teſtibus dicentibus talem procuratorẽ aliquid feciſſe, niſi probetur mandatum, niſi res ſit veriſimiliter publicè nota. In Iſpalen. Iurisnominandi. 13. Februarij 1597. n. 4. 392

Procurator per conſtitutionem ſecundi cenſetur reuocatus, licèt ſecundo ſit data minor facultas quàm primo; ſecus ſi primus eſſet conſtitutus ad plures actus diuerſos. In Orsolen. Beneficiorum. 9. Iunij 1593. n. 5. & 6. 1033

Conſtituens procuratorem, ſi conſtitutus non acceptet, ſibi imputet. Rauennaten. Vallium. 6. Apr. 1579. n. 3. 400

Nemo tenetur citare procuratorẽ partis, qui mandatum non acceptauit. ibid. n. 4. 400

Quando cenſeatur conceſſa procuratori facultas ſoluendi debita domini, & an requiratur mandatum cum libera. In Romana Quinquaginta millium. 21. April. 1595. nu. 9. & 10. 1124

Societates cõtracta à procuratore pro defenſione cauſæ in Curia quando debeantur. In Salamantina Portionis. 16. Ianuarij 1602. n. 1. 1416

Iu-

Iuramentum per procuratorem præſtitum in actu adeptionis poſſeſſionis cenſetur per beneficiatum acceptatum & ratum habitum. In Leodien. Canonicatus. 28. Iun. 1602. nu. 3. Deciſ. 1447

Procurator examinatus pro eo, pro quo fuit procurator in ipſamet cauſa, non plenè probat, ſed eius fides diminuitur. In Romana Penſionis. 28. Maÿ 1603. n. 4. 1465

& ſi fuit procurator in vno articulo tantum, maximè ſi non ſit ſalariatus non omnino repellitur, licèt remaneat parum vulneratus. Monaſteriẽ. Denegationis poſſeſſionis Canonicatus. 27. Oct. 1572. n. 2. 176

Teſtis qui fuit procurator partis, examinatus cum interrogatorÿs partis aduerſæ, licèt Signatura committat eius fidem arbitrio Rotæ, non ſolet tamen haberi pro bono, ſicut habẽtur alÿ teſtes, ſed examẽ eius redditur ſuſpectum. In Meſſanen. Baroniarum. 27. Maÿ 1569. n. 4. 78

PRODVCTIO *teſtis habet vim expreſſæ approbationis. In Romana Prælationis. 4. Maÿ 1576. n. 14.* 295

Productio in iudicialibus approbationem importat, vt in ſcripturis, inſtrumentis, & actis alterius iudicÿ productis. ibid. n. 7. 295

Productio ſcripturarum limitatè facta ad illum tantum finem, ad quem fit, ſuffragatur. In Bononien. de Budriolis. 21. Nouembr. 1578. nu. 5. 377

Productio iurium facta coram arbitris iuris ante compromiſſi acceptationem eſt nulla. In Romana Tutelæ de Fabÿs. 24. Maÿ 1585. nu. 6. 697

Per productionem iurium factam coram arbitris ante actoris petitionem, non inducitur litis conteſtatio. ibid. n. 9. 697

Productio iurium facta coram vno tantum arbitrorum iuris eſt nulla, niſi fiat coram omnibus; poteſt tamen talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat coram alÿs arbitris parte præſente, ſecus eſſet ſi fieret parte abſente & non citata, quia tunc eſſet nulla. ibid. nu. 7. 697

Ex productione iurium, quæ quis veriſimiliter habuit à principali, præſumitur mandatum. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. nu. 4. 973

De productione Actorum. vid. in verb. Acta.

De productione Teſtis. vid. in verb. Teſtis.

PROFESSIO *intelligitur de tribus votis, quæ à religioſis emittuntur. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 8.* 121

Profeſſus propriè non dicitur, qui proprÿs non caret, & in domo cum vxore viuit. ibid. nu. 3. 121

PROHIBITIO *expreſſa impedit dominÿ translationem. In Portuen. Bonorum de Columna. 10. Nouem. 1578. nu. 4.* 374

Idem ſi cum prohibitione concurrat hypotheca. ibid. n. 6.

Prohibitio expreſſa alienationis bonorum facit ceſſare diſpoſitionem Auth. res quæ. C. comm. de legat. quod procedit, quando prohibitio eſt abſoluta impediens dominÿ trãſlationem, aliàs ſecus. In d. Portuen. Bonorum. 26. Febr. 1580. n. 10. Deciſ. 447

Prohiberi poteſt tam per viam contractus quàm vltima voluntatis, ne bona fideicõmiſſo ſubiecta alienentur pro dotandis fœminis, quo caſu ceſſat diſpoſitio Auth. res quæ. C. comm. de legat. ibid. n. 1. 447

Prohibitio facta in contractu regulariter nõ impedit dominÿ translationem, quamuis alienans teneatur ad intereſſe: an autem impediatur translatio dominÿ, quando appoſita eſt hypotheca. vid. in ead. Portuen. 24. Octobr. 1580. n. 3. & 4. 477

Prohibitio de non alienando iurata in cõtractu an impediat dominÿ translationem. ibid. n. 7. 477

Actus factus contra expreſſam prohibitionem eſt nullus, & in eo impeditur dominii trãſlatio; ſecus eſt, quando actus factus eſt à prohibito, qui ignorat prohibitionẽ. ibid. nu. 2. & 5. 477

Alienatio facta à prohibito alienari in eum, qui ignorat prohibitionem, transfert dominium. ibid. nu. 5. 477

Ignorantia prohibitionis alienandi in dubio præſumitur in acquirente, maximè cõcurrente veriſimilitudine. ibid. n. 6. 477

Venditor non excuſatur ab obligatione damnorum & intereſſe, in quibus per pactum expreſſum ſe obligauit, prætextu ignorantiæ prohibitionis alienationis. In Romana Saluiani interdicti. 1. Iun. 1587. n. 3. 787

& vltra damna & intereſſe tenetur etiam de euictione ex natura actionis ex empto. ibid. nu. 4. 787

Venditor ignorans prohibitionem nõ tenetur ad intereſſe extrinſecum, ſed tãtum ad intrinſecũ circa rem, ſiue ſcienter ſiue ignoranter alienauerit. ibid. n. 9. 787

Venditor rei prohibitæ alienari non tenetur praciſè dominium rei venditæ in emptorẽ transferre, ſed ad intereſſe tãtum tenetur. ibid. n. 12. 787

Vbi alienatio eſt prohibita fauore alterius quàm alienantis, prout eſt fauore vocatorum ad fideicommiſſum, alienatio quo ad præiudicium alienantis tenet, nec eſt prohibita. ibid. nu. 16. 787

Prohibitio alienationis expreſſa eſt illa, quæ reddit actum ipſo iure nullum à principio; ſecus eſt, in tacita. ibid. nu. 14. 787

Fideicommiſſum conditionale differt ab expreſſa alienandi prohibitione, cum in hoc caſu dominiũ rei prohibitæ alienari pleno iure nõ ſpectet ad prohibitũ, vbi agitur de validitate & æſtimatione rei. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 2. 321

Prohibitio alienationis rei impedit dominii tranſlatione; in fideicommiſſum verò non impedit, bene illam reuocat. ibid. n. 13. 321

Conſentiens alienationi rei probibita alienari cadit à iure ſuo. ibid. n. 15. Deciſ. 321
Dominium rei probibita alienari non dicitur pleno iure ſpectare ad eum, cui facta fuit probibitio. ibid. n. 1. 321
& ob id per alienationem dominium non transfertur in emptorem. ibid. nu. 11 321
Pro re probibita alienari vendita datur actio quanto minoris, euictione etiam nõ ſequuta. ibid. n. 7. 321
Bona alienata contra expreſſam probibitionẽ poſſunt per alienantẽ in legitimã imputari ad effectũ ſuſtinendi alienationẽ, dummodo exceptio legitima ſit liquida. ibid. n. 16. 321
Probibitio alienationis regulatur iuxta terminos fideicommiſſi pracedentis. Firmana Fideicõmiſſi de Aegidijs. 5 Maij 1593. n. 10. 1023
Probibitio alienationis facta ſolum heredibus inſtitutis & ſubſtitutis dicitur perſonalis, nec inducit fideicommiſſum in his, qui non ſunt in conditione poſiti. Foroliuien. Fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. nu. 2. 482
Probibitio intelligitur in terminis pracedẽtis ſubſtitutionis, qua ſi euaneſcat, euaneſcit etiã probibitio, vti ab ea dependẽs. ibid. n. 3. 482
Probibitio alienationis à ſubſtitutionibus recipit interpretationem. In Fanen. Bonorum. 5. Iun. 1589. n. 5. 883
Probibitio alienationis facta cum expreſſione cauſa, puta quia vult teſtator bona remanere in ſuis deſcendentibus, facit quòd in fideicommiſſo comprebendantur etiã nepotes, & alij deſcendentes propter verborũ generalitatem. ibid. nu. 3. 883
Probibitio alienationis licèt extendatur in infinitum etiam per mille generationes, habet tamen tantummodo locum exiſtentibus maſculis deſcendentibus ipſius teſtatoris; ſecus eſt, in non ſuis, aliàs multiplicarentur fideicommiſſaria ſubſtitutiones in infinitum in perſonas non cognitas nec vocatas. Sabinen. Hereditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 19. & 20. 1486
Per probibitionem poſt fideicommiſſum abſolutum factã, ne heres poſſit bona ante atatem vigintiquinq. annorum alienare, non cenſetur ſublata legis probibitio ex fideicõmiſſo reſultans poſt dictam atatem. Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. nu. 11. 829
Probibitio adiecta cauſa, eo quòd teſtator velit bona conſeruari, inducit perpetuum fideicommiſſum. In Romana de Cincijs. 17. Nouemb. 1597. nu. 4. 1244
Probibitus ad tempus alienare an & quando poſt illud poſſit. ibid. n. 5. 1244
Alienatio per fideicommiſſum probibita quibus caſibus ſit permiſſa. ibid. n. 8. 1244
Probibitus alienare ſine conſenſu alicuius an eo mortuo poſſit liberè alienare. ibid. n. 7. 1244
Ceſſante probibitione expreſſa teſtatoris, an ceſſet probibitio tacita legis in alienatione fideicommiſſi. ibid. n. 6. 1244
Probibitus alienare cenſetur etiam ad ſucceſſionem vocatus. In Sabinen. Hareditatis. 23. Ianuar. 1604. nu. 7. Deciſ. 1486
Probibitio alienationis poſita conſequutiuè ad fideicommiſſum reſtringitur ad eius terminos. In Romana Fideicommiſſi de Stãebis. 13. Ianuar. 1597. nu. 12. 1216
Vt ex probibitione ius acquiratur, requiritur vt probibitus probibitioni acquieſcat. In Valentina Capella. 27. Iun. 1594. n. 1. 1086
Probibitio alienationis extra familiam, vel grauamen relinquendi in familia differũt à nominatione plurium perſonarum vocatarum, quia in grauato relinquere in familia ſatisfit teſtatori relinquendo vni; ſecus eſt, quãdo plures perſona ſunt nominatim vocata, quia relinquendo vni non ſatis fit voluntati diſponentis. In Bononien. de Sauignanis. 15. Maij 1589. n. 2. 874
Poſſunt ſimul ſtare, quòd quis ſit probibitus alienare, & tamen quòd alienando nõ cadat à iure ſuo. In Romana Caſalium de Maximis. 14. Mart. 1576. n. 9. 288
Probibita alienatione cẽſetur probibita locatio ad longum tempus. ibid. n. 12. 288
Probibitio alienationis adiecta in locatione ad lõgum tempus facit tantum nullitatem alienationis, non autem caducitatem. In Zamoren. Caſtri. 10. Decem. 1576. nu. 4. 313
Bona probibita alienari non poſſunt vendi vel diſtrahi pro ſoluendis debitis probibẽtis, quod verum eſt in debito chyrographario & continente perſonalẽ actionem tantũ non autem in hypothecario, cui per probibitionem non praiudicatur. In Portuen. Bonorum. 6. Mart. 1581. n. 1. & 2. 504
Quo ad probibitionem alienationis, bona Eccleſiaſtica, & bona militiarum religioſarũ, & Confraternitatum laicalium non differunt. In Anconitana Pradij. 3. Martij 1586. n. 7. 724
De probibitione legitima vel Trebellianica. vide in verb. Legitima, & in verb. Trebellianica.
In probibitis non ſtatur aſſertioni contrahentium. In Romana Deuolutionis Domus. 30. Octobr. 1602. n. 4. 1451
PROMISSIO *ſimplex ad legitimam & generalem defenſionem bonorum, & de euictione in forma & ſecundum formam ſtatutorum, ſine aliqua mentione euictionis ex natura rei nõ comprebendit ipſam euictionem ex natura rei. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decem. 1603. n. 5.* 1480
Promiſſio de ſtando iuri & iudicatum ſoluẽdo pro aliquo & litis conſortibus, ſi nulli adſit litis conſortes tota promiſſio pro illo nominato facta cẽſetur, & in eius perſona reſidet, & cõtra eũ poteſt fieri liquidatio abſq. alio proceſſu, quod procedit, etiã ſi fideiuſſor poſtea efficiatur ipſe litis conſors. In Nucerina Affictus. 28. Maij 1576. n. 1. & 2. 304
Promittens rem liberam reſtituere ſi reſtituit obligatam, non dicitur liberam reſtituere.

Ro-

Romana Releuationis indemnitatis. 9. Maij 1582. nu. 3. Deciſ. 576

Promittens ſpecialiter in venditione hoc vel illo pacto ſeſe habere, poteſt cogi ad illud praſtandum, quod promiſit. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. nu. 4. 321

Promiſſio facta, quòd in euentum non ratificationis promittens teneatur ad obſeruantiam omnium promiſſorum, necnon ad dãna & intereſſe, non facit quòd ob id intelligatur receſſum à priori obligatione faciẽdi ratificare. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. nu. 4. 1136

Promiſſio de non vendendo rem alteri tenet, & hares promittentis cogi poteſt, licèt in promiſſione de harede non ſit facta mentio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decem. 1587. nu. 1. 805

Promiſſio de non vendendo rem alteri quàm tali non imponit neceſſitatem vendendi, illi cui ſit promiſſio, ſed tantũ dicitur per illud ſublata facultas vendẽdi alteri, ſi declarauerit ſe velle rem vendere. ibid. nu. 11. 805

De promiſſione ſeu pacto de vendendo. vide in verb. Venditio.

Verbum, promiſit, in donatione explicitè importat ſtipulationem notarij, & hoc procedit etiam pro abſente, licèt per notarium non fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. In Vrbeuetana Hareditatis. 15. Iun. 1580. n. 1. 472

De promiſſione de releuando. vid. in verb. Releuatio.

De promiſſione de non contraueniendo. vid. in verb. Contrauentio.

PROPRIETATIS *mentio nõ cadit niſi in priuatas perſonas. In Spoletana ſeu Fulginaten. Confinium. 28. Ianuar. 1585. n. 2.* 686

Portio vocati ad inueſtituram conſolidata cum proprietate non poteſt ſubhaſtari & deliberari per ceſſionarium iurium illius, qui rem alteri ceſſit, ad cuius vitam conceſſa fuerat, ſtãte pacto in conceſſione, quòd res non poſſet vendi, cedi, pignorari, locari vel quomodolibet alienari non requiſito prius dominio directo, ſi velit praferri. Romana Vinea. 29. Ianuar. 1588. n. 2. 808

amplia. vt ibid. nu. 3.

PROROGATIONES *fatalium poſſunt per iudicem dari ex officio. Iſpalen. Decimarum de Tribuſena. 23. May 1578. n. 4.* 362

Prorogationes obtenta ab aſſertis procuratoribus dicuntur ratificata per vlteriores prorogationes obtentas à legitimis procuratoribus. ibid. nu. 5. 362

De prorogatione iuriſdictionis. vide in verb. Iuriſdictio.

De prorogatione inueſtitura. vid. in verb. Inueſtitura.

PROTECTIO *ſpecialis Papa eximit Eccleſiam ſeu monaſterium à poteſtate Ordinarij. In Salisburgen. Exemptionis Prapoſitura. 10. May 1593. nu. 5.* 1025

Monaſterium in ſui fundatione ſuſceptum ſub protectione ſedis Apoſtolica, an & quando cenſeatur ab initio acquiſitum Eccleſia Romana. ibid. n. 1. 3. & 4. Deciſ. 1025

PROTESTATIO *remouet conſenſum ab actu futuro contrario, quoties ſumus in his, qua pendent à voluntate proteſtantis. Toletana Matrimonij. 3. Mart. 1589. n. 5. & 6.* 859

Item remouet conſenſum ab actu ſequenti, quoties reſpicit futurum, & durat cauſa metus. In ead. 17. Mart. 1589. nu. 5. 863

Proteſtationes declarat animum proteſtantis. Turritana Tertiaria. 18. Dec. 1595. n. 9. 1168

Per taciturnitatem quis non cenſetur recedere à prioribus proteſtationibus. Romana Prelationis. 4. Maij 1576. n. 18. 299

Proteſtatio precedẽs in dimiſſione poſſeſſionis declarat voluntatem dimittentis non eſſe dimittere poſſeſſionẽ, nec ſibi in aliquo iure quomodocunq. competenti praiudicare; contrarium tamen vide in Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. nu. 5. & 19. 773

Proteſtatio partis nõ probat ad fauorem proteſtantis cum ſit eius aſſertio. In Rauennaten. Bonorum. 21. Maij 1568. n. 1. 52

Proteſtatio in iudicialibus in ſingulis actibus repeti debet. In Parmen. Status. 12. Februar. 1596. nu. 7. 1169

& in Corduben. Redecimarum. 14. Ianuar. 1594. nu. 2. 1057

& in Toletana Primitiarum. 27. Febr. 1581. nu. 3. 502

Proteſtatio facta ab eo, qui nullum ius impediendi habet, nihil operatur, ſed tantum eſt iuris preſeruatiua. In Romana Caſalis. 1. Mart. 1574. nu. 4. 221

Proteſtatio intereſſe habentis eſt per iudicem admittenda. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. nu. 8. 1146

Proteſtatio intelligi debet iuxta naturam contractus, cui apponitur. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. num. 5. 537

Proteſtatio praſeruat ius competens, non tamen aliquid tribuit. In Romana Legitima. 9. Decembr. 1598. nu. 5. & 7. 1303

Proteſtatio clandeſtina & ad notitiam partis non deducta nihil operatur. In Romana Caſalis Longhezza. 22. Iun. 1594. n. 3. 1083

Proteſtationes clandeſtina an & quando ſint habenda in conſideratione. In eadem. 23. Mart. 1594. nu. 4. 1070

Obtinens ſequeſtrum cum proteſtatione non amittit poſſeſſionem. In S. Agatha Parochialis Sancti Angeli. 20. Februar. 1576. num. 5. 287

Proteſtatio non operatur in his, qua ſunt iuris, & à voluntate noſtra non dependent. In Burgen. Iuriſdictionis. 29. Octobris 1586. nu. 2. 754

Proteſtatio adiecta paritioni, ſi ſit contraria facto, nihil operatur; ſi verò poteſt

ſtare ſimul cum facto & paritione, non impedit, quo minus ſit ſufficienter paritum. ibid. nu. 3. Deciſ. 754

Proteſtatio facta in ſolutione non tollit effectum priarum ſolutionum ſine proteſtatione factarum. In Romana Penſionis. 5. Decembr. 1601. nu. 4. 1401

Proteſtatio facta ab vno ex Canonicis in Capitulo ſufficit ad effectum, quòd actus non poſſit dici factus nemine contradicente. In Burgen. Iuriſdictionis. 15. Nouembr. 1585. nu. 1. 708

De proteſtatione facta neminem audiri niſi docto de legitimo mandato. vide in verb. Mandatum, & in verbo Procurator.

Comparens coram iudice recuſato ſine aliqua proteſtatione cenſetur receſsiſſe à recuſatione propoſita. In Cordubén. Redecimarũ. 14. Ianuar. 1594. nu. 1. 1057

Proteſtatio recuſationis iudicis tendit ad finem, ne iudex procedat ad vlteriora. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 27. Nouembr. 1589. nu. 7. 897

Proteſtatio defectus iuriſdictionis non releuat, ſi non fuit repetita; maximè quando poſt eam fuerunt facti actus poſitiui. In Cæſarauguſtana Decimarum. 15. Octobr. 1576. nu. 1. 308

Proteſtatio poſita in regula de iure quæſito non tollendo, tollit conſenſum & voluntatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. nu. 9. 1082

Teſtis dicens ſe feciſſe proteſtationem ſponte ſua non autem ab aliquo perſuaſum, ſi fateatur ſe cum aliquo alloquutum, qui ei perſuaſerit, quòd talem proteſtationem faceret, dicitur inſtructus & ſubornatus, & contraria depoſuiſſe. In Parmen. Status 24. Nouembr. 1599. nu. 8. 1330

Tacita receſſio à proteſtatione colligitur ex citationibus & alijs actibus poſt eã factis. In Palentina Decimarum de Vſillos. 5. Iun. 1566. nu. 2. 3

Depoſitum factum in banco cum expreſſa proteſtatione non amoueri, niſi ipſo citato exactum de facto abſque citatione, male exactum dicitur, & de facto venit reponendum. In Anconitana Pecuniaria. 10. Decem. 1601. nu. 1. 1412

PROTOCOLLVM *dat robur inſtrumento, licèt careat ſubſcriptione & ſigno notarij ſi illius nota ſit in eo deſcripta. In Parmen. Status. 7. Febr. 1590. nu. 12.* 909

Conſ. Alex. 153. nu. 8. vol. 2. quomodo intelligatur circa ſcripturam non habentem ſubſcriptionem notarij, non exiſtentem in filcia, quæ habeat vim protocolli. ibid. nu. 1. 909

Scriptura vna vel plures imperfecta reperta in protocollo notarij non derogant fidem cæteris perfectis. ibid. nu. 8. 909

Ex conſuetudine aliquorum locorum filcia ſcripturarum habetur loco protocolli. licèt ſint folia volantia, quando habet rubricellam. ibid. nu. 10. & 13. Deciſ. 909

& in eadem. 26. Iun. 1589. nu. 2. 888

& 15. Decem. 1589. nu. 4. 902

Inſtrumenta reperta in protocollo de neceſſitate ad illorum perfectionem non requirũt omnia, quæ in inſtrumentis publicis requiruntur contra Purpurat. & alios qui dicunt hanc opinionem tenentes loqui contra communem. In eadem. 7. Febr. 1590. num. 4. 909

Singula inſtrumenta protocolli non habentia ſubſcriptionem & ſignum notarij, ſi tamen alia requiſita habeant inſtrumentorum perfectionem cõcernentia expleri poſſunt, cum in protocollo non requiratur ſubſcriptio & ſignum. ibid. nu. 3. & 6. 909

& in ead. 15. Decem. 1589. nu. 3. 902

De teſtamento reperto in protocollo notarij ſibi dato ad cuſtodiendum, poteſt notarius illud dare ſub forma inſtrumenti per ſe rogati tanquam inter protocolla reperti, narrando eius qualitatem. In eadem. 7. Febr. 1590. nu. 9. 909

Scriptura in protocollo non ſubſcripta & carens ſigno impugnari non poteſt, tanquam non authentica, ſi habeat clauſulam actũ. In ead 26. Iun. 1589. nu. 9. 888

Scriptura in protocollo notarij reperta, ſcripta manu aliena, non dicitur authentica, ſecus eſt ſi in margine ſit ſcriptum manu eiuſdem notarij, de voluntate mea. ibid. num. 3. 888

Teſtamenta licèt non manu notarij ſcripta reperta in ſuo protocollo et tradita ad effectum eam publicandi, dicuntur authentica. ibid. num. 4. 888

PROVISIO *hominis in identitate rationis generalis non tollit prouiſionem legis. In Cremonen. Iuriſpatronatus. 6. Iun. 1578. nu. 13.* 364

Idem eſt in caſu, in quo ab homine non fuit prouiſum propter diuerſitatẽ caſuum, qui diuerſis temporibus accidere poſſunt, quod etiam procedit ſiue prouiſio hominis ſit de iure communi, ſiue de iure ſpeciali. In ead. 21. Nouem. 1578. nu. 10. 378

Prouiſio hominis facit ceſſare prouiſionem legis. In Albanen. Donationis. 20. Iun. 1588. num. 3. 829

Prouiſio ſtatutaria, licèt contra ius, dicitur ordinaria in loco, vbi viget ſtatutum. In d. Cremonen. 21. Nouem. 1578. num. 12. 378

Prouiſio hominis in vnum caſum non excludit prouiſionem legis in alijs caſibus. In Albanen. Donationis. 26. Octobr. 1588. num. 8. 837

Per expreſſam prouiſionem hominis dicitur receſſum à prouiſione legis. ibid. nu. 2. 837

Prouiſiones Papæ non præiudicant, nec immutant ſtatum Eccleſiæ, niſi concurrat ſcientia & voluntas ipſius. In Oſtunen. Capella.

pella. 27. Nouembr. 1898. n. 2. Deciſ. 1301

In prouiſione Apoſtolica facta ad commodum alicuius præſumitur eius ſcientia, niſi probetur ignorantia. In Segobien. Canonicatus 6. Febr. 1589. nu. 1. 856

Scientia prouiſionis plena & indubitata arguitur ex mãdato prouiſi dato ad reſignãdum idem beneficium. ibid. nu. 2. & 7. 856

Item arguitur ex impenſa facta in prouiſione, ex qua præſumitur mandatum. ibid. nu. 1. & 3. 856

Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij. In Aquinaten. Iurispatronatus. 9. Iun. 1600. nu. 4. 1367

& in Aſculana Prioratus. 1. Iul. 1589. num. 3. 799

Exiſtens in quaſi poſſeſſione conferendi per vltimum ſtatum beneficij de eo prouiſionẽ facere poteſt. In Mediolanen. Beneficij. 1. Iun. 1592. nu. 2. 990

Prouiſio Apoſtolica anterior eſt præferenda non obſtante iurepatronatus ex priuilegio. In Comen. Iurispatronatus. 8. Iun. 1601. num. 8. 1395

Prouiſio Apoſtolica concurrens cum prouiſione ordinarii ſub eadem data præualet, maximè concurrentibus reſeruationibus, ſecus eſt in Iurepatronatus laicorum. In Vercellen. Capella. 28. Ianuar. 1598. num. 1. & 2. 1263

Noua prouiſio non ſuffragatur ei, qui antea erat in poſſeſſione, niſi iuſtificetur in omnibus, in quibus venit iuſtificanda. In Mediolanen. Parochialis. 23. Iun. 1600. num. 1. 1374

Vnica prouiſio, quæ non durauit tanto tempore, quod ſufficiat pro ſtatus beneficij mutatione, non præiudicat, nec quiquam operatur. Seguntina præeminentiarum. 22. Mart. 1604. nu. 5. 1495

Vbi Papa præuenit in prouidendo, non datur cõcurſus tituli. Calagurritana de Albayna. 23. Mart. 1602. nu. 3. 1426

Prouiſio, quæ loquitur de beneficio ſimplici, cum ſit ſeruitorium, ob id nõ redditur nulla, ſi conſtat de certo corpore beneficii, & prouiſus ſit idoneus tam ad vnum, quàm ad aliud. Oriolen. Beneficiorum. 21. Maij 1593. nu. 1. 1026

Prouiſio in qua fuit omiſſa qualitas beneficij, non vitiatur, niſi ſit, doloſa & talis, quæ retraxiſſet concedentem, dũmodo adſit habilitas in prouiſo. ibid. nu. 2. 1026

In prouiſione facta à Papa de Cõmenda religionis non poteſt Magnus Magiſter ſe intromittere, nec prouiſum remouere, etiã quòd prouiſus à Papa eſſet ad nutum amouibilis. In Aretina Cõmenda. 13. Mart. 1587. nu. 6. 772

In mandatis de prouidendo, & in expectatiuis tempus vacationis & exequutionis attendi debet. In Louanien. Iurisnominãdi. 26. Iun. 1602. nu. 4. 1444

Qui habet mandatum de prouidendo ad beneficium ſimplex, non poteſt illud acceptare, ſi poſtea effectum fuerit curatum. ibid. num. 5. Deciſ. 1444

PROXENETA non probat, præſertim ſi aſſirt rationem mercedis. In Ancontana Coriorum. 27. Maij 1573. nu. 2. 206

PROXIMIOR quis eſſe probatur, quando non apparet alium adeſſe, qui proximiorem ſe affirmet. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. nu. 8. 1282

Sufficit probare proximitatem abſque eo, quòd probetur non adeſſe alios proximiores. In Leodien. Hæreditatis. 17. Ianuarij 1597. num. 1. 1219

Qualitas proximitatis non poteſt verificari tempore euenientis conditionis in primogenito, ſi alius extet, qui tempore cõditi teſtamẽti ſit in pari gradu cum teſtatore, niſi teſtator tempore teſtamenti ſit proximior. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nouem. 1571. num. 2. 145

Proximitas agnati non poteſt dari reſpectu teſtatoris niſi ipſo volente. ibid. nu. 9. 145

In fideicommiſſis conditionalibus quando attendatur tempus euenientis conditionis in caſu vocationis proximioris primogeniti. ibid. nu. 1. & 7. 145

PVBLICATIO reſignationis facta extra tempus datum ad publicandum eſt nulla. In Mediolanen. Parochialis. 29. Maij 1600. nu. 1. 1363

Coſtitutio Gregorij XIII. de publicandis reſignationibus eſt perpetua. ibid. nu. 3. 1363

In publicatione reſignationis exprimendum eſt nomen prouiſi, aliàs publicatio eſt nulla. ibid. nu. 7. 1363

Impetrans beneficium à Papa tanquam deuolutum ob negligentiam Ordinarij habet tãtum tres menſes ad publicandum iuxta Conſtitutionem Gregorij. ibid. nu. 2. 1363

Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem comprehendit etiam beneficia iurispatronatus. In Placentina Capellania. 15. Iun. 1598. num. 5. 1289

Ordinarius non poteſt cõferre beneficium vacans ob non publicationem propter reſeruationem Conſtitutionis Gregorij XIII. ibid. nu. 3. 1289

Inter reſignationem factam in manibus Papæ ad fauorem, & eam, quæ fit in manibus Ordinarij, nulla eſt differentia ad effectum Conſtitutionis de publicandis. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. num. 4. 1309

In gratia obtenta ex cauſa reſignationis impetrans tenetur docere de publicatione etiã quod reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij. ibid. nu. 1. 1309

Beneficium reſignatum ex cauſa vnionis non indiget publicatione. ibid. nu. 5. 1309

& in ead. 26. Octobr. 1598. nu. 5. 1297

Reſi-

Reſignatarius moriens in poſſeſſione beneficij poſt ſex menſes datos ad publicandum, non docto de publicatione facis intrare regulam, & beneficium vacat per mortem non autem per reſignationem. In Conchen. de Vetetta. 13. Nouem. 1579. n. 3. Deciſ. 422

Ad probandum vacationem beneficij per reſignationem debet probari publicatio. ibid. num. 4. 422

& in Mediolanen. Parochialis. 29. Oct. 1598. nu. 3. 1297

In iuſtificatione gratiæ eſt probanda publicatio reſignationis. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuar. 1594. nu. 4. 1064

Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficiũ ob non publicationẽ, quod de eo, qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis. ibi. n. 5. 1064

De publicatione proceſſus. vide in verbo Notarius.

PVPILLVS *habet intentionem fundatam in teſtamento patris non abolito neque cancellato. In Firmana Bonorum. 18. Martij 1583. nu. 2.* 609

Poſſeſſio pupilli mortui in tutore dicitur cõtinuare, nec dicitur vacans ſeu vacua. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. num. 5. 82

Tutor poſt mortem pupilli habet bonorum cuſtodiam, & intereſſe ratione adminiſtrationis. ibid. nu. 1. 82

Tutor non ſibi ſed pupillo poſſidet, ſicut dicitur de procuratore. In eadem. 10. Iun. 1569. nu. 1. 80

Pupillo non expedit dari tutorem vel curatorem, quando omnia patris bona fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis; ex quo ſit omnibus bonis priuatus. In Romana Donationis. 22. Iun. 1588. n. 3. 830

vel quando adeſt magnum æs alienum, vt à creditorum moleſtijs liberetur. ibid. nu. 5. contrarium tamen. vid. ibid. nu. 10. 830

Patruus pupilli ex legis diſpoſitione habetur pro legitimo tutore, ſed hoc procedit ſecũdum tempora Digeſtorum & Codicis, ſecus de iure Authenticorum. ibid. nu. 6. & 11. 830

Tutor non poteſt facere incidere in pœnam ſuos pupillos. In Portuen. Bonorum. 4. Nouembr. 1579. nu. 3. 421

Confeſſio pupilli adminiculata probat. In Romana Tutelæ. 21. Iun. 1602. nu. 1. 1443

Si adminiſtratio bonorum pupilli legitimè ſit decreta tutori, remedium can. redintegrãda non competit pupillo agenti ſpolio in contractu tranſactionis, licet tranſactio ſit facta ſine iudicis auctoritate; ſi verò non fuit data adminiſtratio, tunc remedium dicti canonis competit. In Caualicen. Spolij Bonorum, 7. Maij 1591. nu. 1. & 3. 135

PVRGATIO *ſemper de æquitate Canonica admitti debet. In Romana Caſalis Marciliani. 16. Maij 1588. nu. 7.* 819

Purgatio moræ, quæ ſit celeri ſatisfactione in pœnis legalibus admittitur. ibid. nu. 12. 819

De purgatione moræ. vide in verb. Mora.

QVALITAS *eſt probanda ab eo, qui eã allegat. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. nu. 1. Deciſ.* 326

Facilius præſumitur qualitas quàm ſubſtantia. Romana Palatij de Ioachinis. 8. Iul. 1575. nu. 13. 264

Effectus qualitatis ſuperuenientis non impeditur per qualitatem præcedentem in eadem perſona. In Burgen. Concordiæ. 14. Ianuarij 1594. nu. 4. 1058

Qualitas attenditur, cuius contemplatione eſt diſpoſitum, & non alia. ibid. nu. 9. 1058

Eadem perſona vbi duplicem gerit qualitatẽ, diuerſo iure cenſeri poteſt. ibid. nu. 6. 1058

In vno & eodẽ corpore poſſunt diuerſæ qualitates concurrere, ita vt ratione vnius detur exemptio, & ſecus ſit ratione alterius. ibid. nu. 8. 1058

Vbi aliquæ qualitates ſunt in vno, quæ non ſunt in alijs, niſi probetur fuiſſe contemplata, non conſtituitur differentia inter eas perſonas & alias nõ habentes illas qualitates. In Romana de Caſarinis. 19. Nouem. 1601. nu. 5. 1409

Vbi agitur de qualitate aliqua à ſtatuto requiſita, per quod data ſit certa forma aliquid probandi, tunc requiritur plena probatio, nec ſufficit ſemiplena. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. nu. 6. 162

Fundans ſe in ſtatuto vel diſpoſitione qualificata, tenetur qualitatem illam verificare. In Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. nu. 6. 404

& in Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. num. 8. 738

& in Rauennatẽ. Bonorum. 15. Iun. 1584. num. 1. 670

Repetitio qualitatis fieri non poteſt in cauſis ſeparatis, & vbi ratio recti ſermonis non patitur. In Romana Diuiſionis bonorum de Piatetis. 11. Decembr. 1570. nu. 3. 120

Qualitas reſpiciens intentionem rei non eſt probanda ab actore, ſed ab ipſo reo. In Lucerina Fructuum. 7. Februarij 1590. num. 1. 910

QVANTITAS *rei conceſſæ arguitur ex reſponſionis quantitate. In Fauentina Bonorum. 27. Iun. 1583. nu. 2.* 634

Ex quantitate ſoluta pro obtinenda conceſſione emphyteuſis cognoſcitur, quantum ſe extendat conceſſio. In Romana Domorum. 24. Maij 1600. nu. 10. 1362

Ex quantitate penſionis cognoſcitur, an ſimus in locatione vel emphyteuſi. In Romana Melioramentorum. 20. Nouemb. 1581. num. 3. 546

Teſtis deponens de certa quantitate, quæ ſuperat ſummam, ſuper qua deponi debat, nõ probat & eius dictum non applicatur quãtitati de qua deponere debet. In Placentina Bonorum. 5. Nouembris 1584. num. 3. 676

QVARTA

QVARTA Epiſcopo non debetur in relictis factis pauperibus in genere. In Syracuſana Quarta. 5. Mart. 1586. n. 1. Deciſ. 726

Item non debetur de relictis pro reſtauratione Eccleſiæ matricis, pro ædificatione, & reparatione Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, & quid ſit, ſi Eccleſia non indigeat reparatione. ibid. nu. 3. 726

Item non debetur de relictis pro ſubuentione Eccleſiæ reſpectu luminarium, ornamentorum, & aliorum ad cultum diuinum pertinentium. ibid. nu. 4. 726

Item non debetur de relictis pro operibus pijs in genere, ſi legatum per exequutores distribuatur in fabricam, luminaria, ornamenta Eccleſiæ vel in concernentia cultum diuinum, ſecus ſi diſtribuatur in vſum non priuilegiatum locorum piorum. ibid. num. 5. 726

Item non debetur de relictis factis pro maritandis puellis ſingulis annis. ibid. n. 6. 726

Item non detrahitur de relictis perſonis, ſecus in relictis pauperibus certi loci, quia legatum videtur factum intuitu illius loci. ibid. nu. 2. 726

De quarta decimarum debita Epiſcopo. vid. aliqua in verb. Decima.

De lucro quartæ partis dotis, quod prouenit præmoriente vxore. vid. in verb. Dos.

QVIETANTIA æquiparatur veræ ſolutioni reſpectu tantum liberationis, non autem ad effectum vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. n. 3. 302

Confeſſio de recepto facta mediante quietãtia, & excomputatione in ſolutione alterius debiti, non facit cõſtare de vera & actuali ſolutione debiti, de quo agitur. ibid. n. 2. 302

Quietantia creditoris probat ſolutionem. In Romana Pecuniaria. 4. Februar. 1600. num. 2. 1339

Quietantia cantans nomine debitoris per manus tamen tertij facit, quòd ſolutio cenſeatur facta de pecunijs debitoris. Anconitana Cenſus. 28. Iun. 1600. nu. 1. 1378

Mulier quietans ex cauſa neceſſaria, ſolemnitatibus ſtatuti non indiget. In Romana Domus, ſeu Nullitatis Concordiæ. 5. Iun. 1595. nu. 2. 1133

QVINDENNIA de iure communi non ſunt nota. In Burgen. Quindenniorum. 27. Iun. 1601. nu. 4. 1401

Quindennia loco Annatarum ſubrogata dicuntur. ibid. nu. 2. 1401

& in eadem. 5. Decembr. 1601. n. 1. 1401

Quindenniorum exactio locum habet non ſolum ad fauorem Cameræ ſed etiam cæterorum ab ea ius habentium. In eadem. 27. Iun. 1601. n. 3. 1401

Quindennia quomodo fuerunt introducta & quare. In ead. 5. Decemb. 1601. nu. 10. & 28. 1410

Ius percipiendi Annatas non includit de neceſſitate ius exigendi quindennia, cum non ſint accidentia inſeparabilia à iure Annatarum. ibid. n. 9. Deciſ. 1410

RAPTVS exceptio nõ eſt contraria probationi matrimonij, ſed tantum tangit illius validitatem. In Parmen. Status 23. Octobr. 1592. nu. 18. 1000

Raptus mulieris, fides data, & machinatio in vitam viri ipſius mulieris, tendunt ſolum ad inualidandum matrimonium poſtea ſequutum, non autem ad non illius exiſtentiam. ibid. n. 17. 1000

Ex raptu non excluditur maritalis affectus, cum ſolum reſpiciat validitatem vel inualiditatem matrimonij. ibid. n. 7. 1000

RATIFICATIO facit, quod conſenſus cenſeatur à principio interueniſſe. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Iun. 1596. n. 8. 1198

Ratificatio per actum nullum non inducitur. In Romana Tutelæ de Fabijs. 24. Maij 1585. nu. 8. 697

Ratificatio fieri poteſt vel per verbum, vel per aduerbium. In Romana Turris Bubullariæ. 10. Nouem. 1581. nu. 3. 544

In ratificatione præſumitur certioratio eius, quod ratificatur, abſq. eo quòd probetur ſcientia. ibid. nu. 5. 544

Imputandum eſt ratificanti, ſi non excipit de eo, quod non intendit in ratificatione comprehendi. ibid. nu. 4. 544

Geſtum contemplatione alicuius poteſt ab eo ratificari. ibid. nu. 6. 544

Actus ratificatus efficitur proprius ratificãtis. ibid. nu. 7. 544

In materia præiudiciali non præſumitur ratificatio. In Romana Dohanæ Salis. 8. Iun. 1592. nu. 4. 993

Ratificatio non retrotrahitur in præiudiciũ tertij, cui ſit ius quæſitum. Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maij 1567 nu. 5. 20

Ratificatio non poteſt actum iam perfectum & irreuocabilem reuocare, & ius extinctum ſuſcitare. ibid. nu. 3. 20

Ratificatio non retrotrahitur propter mediũ inhabile. Vicen. Capellaniæ quinq. plagarum. 15. Decem. 1567. nu. 2. 31

Ratificatio non operatur, quando res non eſt integra. In Romana Depoſiti. 3. Iulij 1595. num. 5. 1146

Ratificatio actus nulli non nocet, non data ſententia nullitatis in ratificante. Portuen. Bonorum. 24. Octobr. 1580. nu. 10. 477

Promittens aliquem ratificaturum, non tenetur procurare aliam ratificationem, ſi in mandato per eum dato adſit clauſula ratihabitionis gerendorum ſub clauſula promiſit. Romana Domus de Caualeto. 27. Nouem. 1581. nu. 2. 548

Promittens ſe ratum habiturum an dicatur ratificaſſe abſque alia ratificatione. ibid. num. 3. 548

Promiſſio facta, quòd in euentum non ratificationis

ficationis promittens teneatur ad obſeruãtiam omnium promiſſorum, nec non ad dãna & intereſſe, non facit, quòd ob id intelligatur receſſum à priori obligatione faciẽdi ratificare. In Tiburtina Compromiſſi. 16. Iun. 1595. nu. 4. Deciſ. 1136

Ad effectũ inducendæ ratificationis cõtractus à prædeceſſore Epiſcopi facti requiritur ſufficiens ſcientia Epiſcopi ſucceſſoris, & nõ ſufficit ſcientia in genere. In Nucerina Affictus. 11. May 1571. nu. 1. 136

Ratificatio geſtorum facta per reum non refertur ad ea, quorum ſcientia nõ probatur. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. nu. 11. 972

De ratificatione principalis ex actuum multiplicatione & litis continuatione per multos annos per procuratorem ſatis conſtare dicitur. In Burgen. Iuriſdictionis. 7. Febr. 1586. nu. 1. 720

Ex longa poſſeſſione præſumitur ratificatio. In Romana Caſalis Longbezza. 22. Iun. 1594. nu. 2. 1085

Ex lapſu temporis dicitur conſtare de obſeruantia contractus ad effectum præſumendi ratificationem mandati. ibid. n. 1. 1085

Geſta per metum quando præſumantur ratificata. ibid. nu. 4. 1085

Ratihabitio ſolutionis probatur ex ſolidatione computorum cum ſoluente facta abſq. aliqua proteſtatione. In Romana Penſionis. 5. Decembris 1601. n. 3. 1411

Natura ratihabitionis eſt trahi ad tempus actus geſti ratione ratificãtis, etiam quo ad inducendam obligationem in forma Cameræ. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. Maÿ 1567. nu. 1. 20

Promittens ſe ratum habiturum an dicatur ratificaſſe abſq. alia ratificatione. In Romana Domus del Caualetto. 27. Nouẽ. 1581. nu. 3. 548

Clauſula rati emportat liberam facultatem. In Romana Societatis. 15. Octobr. 1574. num. 4. 238

Clauſula ratihabitionis cum clauſula promiſſit in mandato, importat ratificationem. In d. Romana Domus del Caualetto. 27. Nouembr. 1581. nu. 2. 548

Creditores non poſſunt contrauenire promiſſioni & obligationi debitoris in caſu, quo debitor promiſit de rato, aliàs committitur ſtipulatio rati. In Romana Pecuniaria. 27. Octobr. 1581. n. 1. & 2. 541

Recognitio iurium quomodocunq. fieri poteſt etiam poſt ſententiam. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouemb. 1601. n. 3. 1407

Scriptura extracta à notario non rogato recognoſci debent, niſi ſint antiquæ, vel concurrant adminicula. Comen. Iuriſpatronatus. 1. Decemb. 1603. n. 2. 1481

Pro recognitione ſcripturæ multum facit atteſtatio Conſulum, maximè ſi adſit ſtatutum. ibid. nu. 3. 1481

Pro recognitione ſcripturæ, ſufficit quòd teſtis dicat videri ſibi ſcriptum manu talis, & teſtimonium de credulitate admittitur. In Auximana Dotis. 26. Maÿ 1581. num. 1. & 4. Deciſ. 522

Recognitiones an probent ſine inueſtitura. In Vicentina Feudi Decimarum. 11. Maÿ 1601. n. 4. 1387

Non repugnat quòd ius ſit alterius, & tamen ex recognitione & confeſſione poſſit agi cõtra confitentem, licèt per eam non ſit excluſum ius tertÿ. ibid. n. 7. 1387

Recompensa non datur in eo, qui non habet rem titulo lucratiuo, ſed titulo oneroſo emptionis. In Romana Compromiſſi bonorum emphyteuticorum. 12. Decembr. 1571. nu. 1. 148

Rector debet de fructibus Eccleſiæ, ſi poteſt, illius indemnitati prouidere, nõ autem bona alienare. In Placentina Bonorum. 7. Aprilis 1581. nu. 8. 508

Rector vendens bona Eccleſiæ, tenetur ſaltem de ſuo eam reſarcire. ibid. nu. 7. 508

Rector qui ſe habuit pro ſpoliato, an poſſit nomine Eccleſiæ petere manutentionem. In Beneuentana Decimarum. 23. Ianuarÿ 1602. nu. 3. 1417

Rector parochialis tenetur ipſe per ſe reſidere. In Iſpalen. Iurisnominandi. 10. Octobr. 1583. nu. 3. 639

Rector in Eccleſiis non curatis poteſt in ſui locum deputare Vicarium. ibid. n. 4. 639

Recursus ad ſuperiorem nihil aliud eſt quàm ſupplicatio, & æquipollet appellationi. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1581. n. 4. & 6. 495

Recurſus ad ſuperiorem ſuccedit loco appellationis. ibid. nu. 3. 495

Recurſus ad Papam & reuiſio cauſæ obtenta idem operatur, quod appellatio. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. num. 15. 972

Recurſus ad ſuperiorem eſt quædam benignitas ſuperioris ad remouendum ea, quæ male acta quis credit. In d. Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1581. n. 5. 495

Inter appellationem & recurſum ad ſuperiorem non eſt differentia ad effectum, vt quis audiatur ex nouiter deductis, & ad effectum reuocationis ſententiæ. ibid. n. 2. 495

In ſupplicatione recurſus ad ſuperiorem poteſt dici de nullitate & iniuſtitia ſentẽtiæ. ibid. n. 7. 495

Supplicationis & reuiſionis per viam recurſus idem eſt effectus, reprobata opinione Riminal. & Grammat. ibid. nu. 9. 495

A mutila appellari poteſt & peti recurſus. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. nu. 16. 972

In odium eorum, qui recurſum habent ad forum ſeculare, fit omnis interpretatio ad fauorem alterius partis. In Carthaginen. Portionis. 14. Nouemb. 1594. n. 2. 1094

Pro-

Propter recurſus habitos ad iudices laicos incurritur excõmunicatio contenta in Bulla Cœna Domini. In Oſcen. Archidiaconatus. 12. Decembr. 1603. nu. 1. Deciſ. 1483

Recurſus ad iudices laicos ex abuſu Doctorum Hiſpanorum in illis partibus paſſim admittuntur. ibid. nu. 7. 1483

RECVSATIO *iudicis non eſt attendenda, quando cauſa ſuſpicionis eſt friuola. In Placentina Decimarũ. 26. Iun. 1581. n. 1.* 532

A recuſatione iudicis propoſita cenſetur receſſum per redıtum ad iudicem recuſatum. ibid. nu. 2. 532

Per recuſationem iudicis & appellationem ab vlteriori proceſſu ſentẽtia redditur nulla. In Elnen. Sacriſtia. 17. Aprilis 1592. num. 11. 983

Recuſatio perpetua omnium ferè iudicum auget ſuſpicionem calumnia in recuſante. In Iſpalen. Iurisnominandi. 27. Nouem. 1589. nu. 5. 897

Pars qua deſiſtit à recuſatione iudicis non poteſt de nouo recuſare, niſi ex cauſa de nouo ſuperueniente. ibid. n. 4. 897

Recuſatio iudicis in partibus oppoſita propter longum temporis interuallum præſumitur perueniſſe ad notitiam procuratoris in Curia. ibid. n. 3. 897

Iudex nominatus à procuratore partis poſt illius oppoſitionem ab ipſa parte factam, ab ea recuſari non poteſt. ibid. n. 2. 897

Proceſſus factus corã iudice recuſato eſt nullus, maxime ſtantibus proteſtationibus ſæpius repetitis; ſecus eſt, quando recuſatio fuit calumnioſa. ibid. nu. 1. 897

In manifeſta calumnia partis recuſantis iudices, licitum eſt iudici partis reclamatione non obſtante ad vlteriora procedere. ibid. nu. 6. 897

Dans interrogatoria coram iudice recuſato, licèt cum proteſtatione, dicitur quodammodo à recuſatione recedere. ibid. n. 7. 897

Examen factum coram iudice recuſato cum interrogatorijs partis eſt maioris ponderis & fidei, quàm ſi ea omiſſa fuiſſent. ibid. num. 8. 897

Recuſatio iudicis tendit ad finem, ne iudex procedat ad vlteriora. ibid. n. 7. 897

Comparens coram iudice recuſato ſine aliqua proteſtatione cenſetur receſſiſſe à recuſatione propoſita. In Corduben. Redecimarũ. 14. Ianuar. 1594. n. 1. 1037

& in Anagnina Iuris paſcendi. 20. Decemb. 1591. n. 2. 971

Sententia lata à iudice recuſato quando ſit nulla. In Pampilonen. Parochialis de Hyrache. 20. Febr. 1598. n. 1. 1266

REDDITVS *bonorum cõmuniter ad rationem quinque pro centenario æſtimari ſolent, quod procedit potius ad dignoſcendum pretium, quàm ad taxandos redditus. In Placentina Bonorum. 7. Nouembris 1580 nu. 3.* 480

Redditus bonorum taxari debent ſecundum rei veritatem, & non ſecundum opinionẽ. ibid. nu. 4. Deciſ. 480

Redditus qui ſine aquis ex terris haberi non poſſunt, dicuntur redditus prouenientes ex ipſis aquis, & non ex terris. ibid. n. 5. 480

Volens probare non euidentem vtilitatem Eccleſiæ, ſi illam vult deducere ex fructuũ collectione, debet haberi ratio omniũ redituum, prout re vera reddunt, ſi verò illam vult deducere ex valore bonorum, debet haberi ratio ipſius valoris. ibid. n. 8. 480

In dubio redditus Eccleſiæ potius aucti quàm diminuti præſumuntur. In Calagurritana Beneficij de Iocano. 9. Apr. 1601. n. 2. 1385

Probatio redditum Eccleſiæ magis attenditur, quæ facta fuit per Oeconomos, Adminiſtratores, ſeu Collectores eorundem redituum, qui magis præſumũtur informati, quàm ea, quæ fit per alios. In Zamoren. Exemptionis Decimarum. 27. Maij 1591. num. 7. 951

Vbi agitur de probandis redditibus, probatio debet eſſe plena & concludens non autẽ præſumpta, niſi agatur ad effectum liquidationis, quia tunc ſufficit etiam leuior probatio etiam ex ſolito. In Ariminen. Caſtrorum. 28. Aprilis. 1603. n. 1. 1462

Probatio ſumma redditum ad effectum reſciſſionis tranſactionis qualiter & quomodo probari debeat. ibid. nu. 3. & 5. 1462

Bona acquiſita ex redditibus Eccleſiaſticis regulariter ad Eccleſiam pertinent, & non ſunt beneficiatorum. vid. in verb. Beneficiatus.

REGALIAE *ius nõ intrat niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. Beneficij. 21. Apr. 1600. n. 7.* 1353

De collationibus factis iure regaliæ, nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competiiſſe ante Conciliũ Lugdunenſe. ibid. n. 6. 1353

REGRESSVS *reſeruatio nõ reſeruat beneficia ſimpliciter, ſed afficit tantummodo ius ad rem, quod dicitur reſeruatum, non autem ius in re. In Placentina Canonicatus & præbendæ. 8. Februar. 1577. n. 2. & 5.* 315

Regreſſum habens tempore, quo non eſt amplius familiaris, facit ceſſare reſeruationẽ quando intrat prouiſio Papæ. ibid. nu. 4. 315

Ad effectum validitatis regreſſus, non eſt neceſſe, quòd cedens habeat bonum ius, nec illud tenetur iuſtificare. In Lucana Beneficiorum. 30. Ianuar. 1579. n. 1. 390

Narratiua regreſſus iuſtificatur per productionem ſumptis, cum ſufficiat de facto iuſtificari. Piſana Canonicatus. 27. Maij 1575. nu. 1. 259

Bullæ ſuper confidentijs loquuntur de illis regreſſibus, qui de iure habentur pro confidentialibus, & comprehendunt etiam illos qui tollerabantur cum eſſent illiciti. In

Gi-

Gerunden. Praecentoria. 4. Nouembris 1592. nu. 4. & 6. Deciſ. 1001

Clauſula non aliàs nec alio modo in reſeruatione penſionis cum regreſſu facit totam gratiam corruere, ſi regreſſus non teneat. In Iſpalen. Penſionis. 30. Octobr. 1570. num. 1. 114

REGVLA *non extenditur ad caſus, in quibus non loquitur, & in quibus ceſſat ratio regulæ. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Februar. 1576. n. 2.* 285

Regula duplex nempè affirmatiua & negatiua vbi concurrit, ſtandum eſt ei, quæ minus deflectit à iure communi. In Romana Prælationis. 29. Octobr. 1572. n. 4. 177

Exceptio caſus dicitur etiam ampliare regulam, quando aliàs exceptio non eſſet a regula. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. n. 14. 743

Regula loquens de beneficijs, de quibus diſponitur per quoſcunq. ordinarios Collatores, intelligi debet de Ordinario natiuo veluti Epiſcopo nō autem de inferioribus habentibus collationē vigore priuilegij vel conſuetudinis aut concordiæ. In Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. n. 1. 980

REGVLA DE ANNALI *in præſentatione & inſtitutione non habet locum. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 10. Februarij 1576. n. 6.* 285

Regula de Annali habet locum in prouiſionibus legatorum, ſicut in prouiſionibus Papæ à paritate rationis. ibid. n. 9. 285

Regula de Annali non defendit eum, de cuius non titulo notoriè conſtat. In Elnen. Sacriſtiæ. 17. Apr. 1592. n. 4. 983

Ad effectum vt intret regula de Annali ſufficit, quòd infra ſex menſes à die impetrationis impetrans non citauerit, licet cauſam infra annum à die citationis expediuerit. ibid. n. 2. 983

Regula de Annali dicitur habere oculos retro, cum annullet omnia geſta non ſeruata illius forma. ibid. n. 10. 983

Ad derogationem regulæ de Annali requiritur expreſſa derogatio. ibid. n. 8. 983

Regula de Annali intrat etiam in caſu intruſionis in beneficio reſeruato. In Cracouien. Canonicatus. 9. Mart. 1594. n. 1. 1068

Ad effectum regulæ de Annali nō requiritur titulus; ſecus eſt, in regula de triennali. ibid. n. 2. 1068

Intruſus in beneficio reſeruato nō poteſt dare de regula de Annali. In ead. 24. Ianuar. 1594. n. 8. 1060

Regula de Annali cōtentatur ſola detentatione beneficij de facto etiam ſine titulo, etiam ſi beneficium ex perſona alterius quam annalis poſſeſſoris vacet. ibid. n. 7. 1060
& in d. Elnen. Sacriſtiæ. 17. Aprilis 1592. n. 3. 983

REGVLA DE EXPRESSIONE QVALITATVM *loquitur de beneficijs, quæ impetrantur, nō autem de obtentis. In Lunen. Sarzanen. Beneficij, ſeu Prioratus. 20. May 1591. num. 1.* Deciſ. 947

REGVLA DE IVRE QVAESITO NON TOLLENDO *præſeruat ius ex priuilegio quæſitum. Romana Iuris doctorandi. 3. Apr. 1598. nu. 5.* 1271
& in Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. n. 1. 1082

Regula de iure quæſito non obſtat, vbi conſtat, quòd Papa voluerit præiudicare in iure quæſito. ibid. n. 6. 1082

In iure proueniente ex pacto licèt ſit ius quærendum, quod habet cauſam de præterito, intrat regula de iure quæſito non tollendo. In Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1578. nu. 10. 351

Regula de iure quæſito non habet locum in gratijs, quæ de ſui natura ſunt præiudiciales. Item nec in eis, quæ fiunt ratione publicæ vtilitatis. In Nullius de Stippa. 19. Decemb. 1586. nu. 4. & 5. 762
& in Ilerden. Præeminentiarum. 26. Iun. 1602. nu. 5. & 6. 1445

Proteſtatio facta in regula de iure quæſito nō tollendo, tollit conſenſum & voluntatem ab actu gerendo, vbi ei non derogatur. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iunij 1594. n. 9. 1082

Clauſula de plenitudine poteſtatis, licèt operetur in tertij præiudicium, non operatur tamen in præiudicium regulæ de iure quæſito non toll. ibid. n. 8. 1082

Papa in dubio non præſumitur voluiſſe derogare regulæ de iure quæſito, quibuſcunq. vtatur verbis & clauſulis, niſi expreſſè deroget regulæ, & hoc propter proteſtationem in regula appoſitam. ibid. n. 7. 1082

Derogatio regulæ de iure quæſito cū clauſula quorum tenores, quid operetur. In Romana Iurisdoctorandi. 3. April. 1598. num. 6. 1271

Quando in gratia non poteſt dari de defectu intentionis propter clauſulam ſublata & alias clauſulas, minus eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito non toll. quæ fundata eſt ſuper ipſo intentionis defectu. In Aretina Commendæ. 19. Ianuar. 1587. num. 3. 764

Vbi per gratiam Papæ præiudicatur liberæ collationi Capituli, neceſſaria eſt derogatio regulæ de iure quæſito nō toll. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. num. 2. 1310

In gratijs quæ fiunt vigore decretorum ſacri Concilij Tridentini, non eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito, quādo fiunt ex neceſſitate, ſecus ſi ex mera gratia. ibid. num. 3. 1310

Ius quæſitum creditoribus nō tollitur per reſcriptum Papæ, in quo non fuit derogatum regulæ de iure quæſito non toll. In Romana Officij. 19. Octobr. 1598. n. 2. 1294

In

In conceſſione tituli officij obtenta à Papa nõ eſt neceſſaria derogatio regulæ de iure quæſito non toll. ibid. n. 8. Deciſ. 1294

Ius conditionale non præſeruatur per regulã de iure quæſito non toll. ibid. nu. 9. 1294

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non ampliat, nec extendit principalem diſpoſitionem, ſed ſolum operatur reſpectu eorum, quæ in priuilegio comprehenduntur. In Valentina Decimarum. 1. Iulij 1598. n. 7. 1293

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non tollit priuilegium & ius ſpeciale, prout dicitur de clauſula ſublata. ibidem. n. 8. & 9. 1293

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollẽdo ratione publicæ vtilitatis non requiritur. In Meſſanen. Studij. 5. Iulij 1593. n. 2 1043

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non eſt neceſſaria, quando ius petendi ſeu repetendi aliquid non competit ſimpliciter, ſed ſub conditione, quia poteſt per Papam tolli abſq. derogatione dictæ regulæ, antequam tamen aperta ſit via deducendi dictum ius in iudicio. In Ariminen. Caſtrorum. 18. Maij 1590. n. 6. 922

Derogatio regulæ de iure quæſito non tollendo non eſt neceſſaria, quando agitur de remouẽdo obſtaculo, nõ tollẽdo iure. Ciuitatis Caſtelli Caſtri Mõtoni. 26. Iun. 1577. n. 2. 340

Regula De Non Impetrando beneficia per obitum viuentium, comprehendit etiã mandatum de prouidendo in forma, dignum, ſecus in expectatiuis. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. n. 4. 975

Vt intret regula de non impetrando, &c. ſufficit ſola ſupplicatio datata, licèt non regiſtrata. ibid. n. 1. 975

Iuſta cauſa credendi obitum excuſat ad effectum regulæ de non impetrando, &c. & quando procedat. ibid. n. 5. 975

Regula De Non Iudicando iuxta formam ſupplicationum, non habet locum, poſtquam facta fuit expeditio; maximè ſi ipſa expeditio facta ſit eiuſdem ſupplicationis. In Aretina Commendæ. 19. Ianuar. 1587. nu. 5. 764

Impetrans poteſt ſe iuuare decretis in ſupplicatione contentis, poſtquam litteræ fuerunt expeditæ, non obſtante regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationum. ibid. n. 4. 764

Regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationum tunc locum habet, quãdo agitur de canonizanda gratia; ſecus eſt, ad alium effectum. In Calciaten. Iuriſdictionis. 13. Apr. 1589. n. 3. 775

Regula De Triennali eſt perſonalis. In Abulen. Præſtimonij. 8. Februarij 1577. n. 1. 316

Regula de triennali non tuetur poſſeſſionem contra ſuperiorem. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. n. 4. 457

De triennali poſſeſſione. vid. in verb. Poſſeſſio.

Regula Reſeruatoria: Vide quæ notantur infra in verb. Reſeruatio.

Per mortem Papæ ceſſant omnes regulæ reſeruatoriæ. Oſcen. Canonicatus. 9. Mart. 1592. n. 12. 980

Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria declaratur. In Beneuentana reſeruationis beneficiorum. 15. Decemb. 1597. n. 12. 1251

Regula 3. Cancellariæ reſeruatoria Prioratuum Conuentualium procedit ſolum in ſolitis dari in Commendam. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 6. 1305

Ad inducẽdam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria requiritur continua cõmenſalitas, quæ non eſt in fictis familiaribus ex priuilegio. ibidem. num. 6. 1251

Regula Revocatoria Vnionum. quãdo requiratur. vid. infra in verb. Vnio.

Regularis ſine diſpenſatione eſt incapax beneficij ſecularis ſicut ſecularis eſt incapax beneficii regularis, cum regularia beneficia regularibus, & ſecularia ſecularibus ſint conferenda. In Collen. Parochialis. 11. Decembr. 1595. n. 12. & 13. 1165 & in Aſtoricen. Prioratus. 18. Decembr. 1598. n. 4. & 8. 1305

Beneficium regulare per ſecularem obtineri non poteſt, ſed titulus & poſſeſſio dicitur infecta. In S. Agathæ parochialis S. Angeli. 20. Febr. 1576. n. 4. 287

Canonicus regularis poteſt de beneficio ſeculari curato prouideri cum licentia tamen ſui ſuperioris; ſecus in Canonico regulari tranſlato ad alium ordinẽ vigore Cõcilij. Item ſecus eſt, in aliis monachis, qui non habent regulam ita laxiorem, ſicut habent Canonici regulares. In Papien. Iuriſpatronatus. 6. Mart. 1598. n. 1. 1269

Regularis habens curam animarum ſubeſt iuriſdictioni Ordinarii. In Burgen. Concordiæ 14. Ianuar. 1594. n. 5. 1058

Prælati Regulares habent à iure iuriſdictionem in ſubditos priuatiuè ad Epiſcopum. In Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. nu. 10. 417

In beneficio regulari non conceditur iuſpatronatus laicis niſi in limine fundationis. Idem eſt in Eccleſia Conuentuali habitu tantum. In Comen. Iuriſpatronatus. 8. Iun. 1601. n. 2. & 3. 1395

Iuſpatronatus in beneficio regulari eſſe non poteſt niſi ex priuilegio Apoſtolico. In Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iunii 1600. n. 2. 1367

Regularis de familia habente facultatem legitimandi non poteſt ſine licentia ſui ſuperioris legitimare. In Romana Fructuũ Legitimæ. 31 Decemb. 1599. n. 4. 1331

Rei Vendicatio vtilis an & quando pro bonis datis in dotem æſtimatis, in caſu

recuperationis eiuſdem detur. In Romana Repetitionis dotis. 20. Mart. 1600. n. 1. 1447

In iudicio rei vendicationis veniunt fructus à die mota litis. ibid. n. 2. 1447

RELATIO *non ſit ad id quod implicat repugnantiam. In Romana Reſidui dotis. 4. Iun. 1604. n. 1.* 1500

Relatio regulariter ſit ad proximè præcedētia. Romana Penſionis. 14. Febr. 1583. nu. 4. 606

Relatio regulariter non debet fieri ad actus annullationem. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. n. 6. 653

Relatio non debet intelligi de his, in quibus ſpecialis prouiſio & determinatio eſt facta. In Parmen. Status. 17. Iun. 1594. n. 4. 1083

Relatio facit vt res particulariter & proprijs nominibus expreſſa cenſeatur. In Portuen. Bonorum. 15. Apr. 1580. n. 4. 431

Expreſſio per relationem non ſufficit, vbi quid pro forma eſt exprimendū, niſi ſit talis, quæ per æquipollens impleri poſſit. In Firmana Bonorum. 29. Apr. 1583. n. 3. 616

Expreſſio per generalem relationem eſt impropria ſpecialiter, ſed propria generaliter. ibid. n. 4. 616

In expreſſione facta per relationē, quādo agitur de actu ſuſtinendo, Rota admittit expreſſionē generalē per æquipollentiā. ib. n. 5. 616

Relatum in referente continetur. ibid. n. 2. 616
& in Papien. Boorum. 27. Nou. 1596. n. 2. 1209

Attenditur relatum, quando eſt certum, ſi cōcurrat voluntas, & poteſtas diſponentis. Parmen. Status. 17. Iun. 1594. n. 3. & 7. 1083

Credendum eſt referenti, licèt non conſtet de relato in ijs, quæ pendent à voluntate & poteſtate alicuius, & de quibus explicitè diſponitur. ibid. n. 2. 1083

Relatio ad inſtrumentum probat ſcientiam contentorum in eo. In Romana Domus S. Mariæ in Vialata. 2. Apr. 1604. n. 4. 1496

Quando teſtis deponens ſe refert ad inſtrumētum, non dicitur depoſitio ſimplex ſed relatiua, & ſtatur inſtrumento. In Bergomen. Hæreditatis. 3. Iulij 1570. n. 1. 111

A relatione tertij periti non datur appellatio, ſi tamen vtraq. pars appellat in ſimul appellationi conſentire videntur. In Bononien. Pecuniaria. 8. Mart. 1604. n. 2. 1494

Vno perito non referente, ſtandum eſt relationi alterius, qui retulit. ibid. n. 4. 1494

Relatio examinatoris, quòd quis ſit inhabilis, qui prius fuit habitus pro habili, dicitur ſuſpecta. In Mediolanen. Beneficij. 9. Decemb. 1591. n. 9. 968

RELATIVVM *dicta, refert eum omnibus ſuis qualitatibus. In Peruſina Exequutionis. 11. Maij 1582. n. 7.* 577
& in ead. 25. Iun. 1582. n. 8. 584

Dictio relatiua inducit repetitionem qualitatis in relato expreſſæ. In Parmen. Bonorum. 5. Decembr. 1588. nu. 3. 843

RELICTVM *alicui per totum tempus vitæ ſuæ adiectum inſtitutioni hæredis non facit eum vſumfructuarium, ſed de rebus hæreditarijs diſponere poteſt. In Cæſarauguſtana 2500. 15. Nouembris 1577. num. 1. Deciſ.* 350

Relictum maſculis etiam quòd non adſit dictio taxatiua includitur tamen ea limitatione & taxatione, quando per talē diſpoſitionem fœminæ, quæ aliàs ex iuris diſpoſitione admitterētur ſunt excluſæ. In Cremonen. Beneficij Iurispatronatus. 20. Nouembr. 1578. n. 9. 378

De relictis factis pauperibus an & quādo debeatur quarta Epiſcopo. vide in verbo Quarta.

Verbū, relinquo, in inſtitutione filij obliquari non poteſt. In Peruſina Hæreditatis. 27. Ianuar. 1589. n. 12. 853

RELIGIOSVS *quilibet de iure cōmuni eſt capax adminiſtrationis & beneficij ſuæ religionis. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 9.* 1422

Rectores Hoſpitalium etiam deferentes certū habitum, qui poſſunt vti matrimonio, non dicūtur religioſi nec largo nec ſtricto modo. Tiraſonen. Penſionis. 11. Decē. 1570. n. 5. 121

Hieroſolymitani licèt non poſſint contrahere matrimoniū, & promittāt obedientiā largo tamē modo dicuntur religioſi. ibid. n. 4. 121

Viuentes ſub aliqua regula, veluti tertij Ordinis S. Franciſci nō dicuntur propriè religioſi, & qui vtuntur matrimonio, nō ſunt religioſi nec largo nec ſtricto modo. ibi. n. 6. 121

Milites militiarum religioſarum ſubijciuntur Epiſcopo in materia decimarum, tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato. Placentina Decimarum. 27. Nouemb. 1581 nu. 1. 549

Præceptores Commendarum Religionis militaris ſunt ad nutum amouibiles. Militen. Penſionis. 21. Maij 1601. n. 1. 1390

Res donata loco religioſo, ſeu Religioni, efficitur religioſa, & extra commercium, & ſit inalienabilis. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. n. 6. 724

Bona Eccleſiaſtica, & bona Militiarum religioſarum & Confraternitatum laicalium quo ad prohibitionem alienationis nō differunt. ibid. n. 7. 724

Bona militis aliundè prouenientia quàm ex redditibus militiarū non acquirūtur Militijs, in his militibus, qui verè & propriè non ſunt religioſi, & qui in proprijs domibus vnà cum vxoribus & filijs degunt, ſed de eis ad libitum tam inter viuos quàm in vltima voluntate diſponere poſſunt; & in eis non habet locum diſpoſitio Auth. Ingreſſi. C. de ſacroſanct. Eccleſ. In Placentina de Medelinis. 4. Iulij 1582. n. 1. & 3. 589

Profeſſus propriè non dicitur, qui proprijs non caret, & in domo cum vxore viuit. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decembris 1570. n. 3. 121

Verbum, profeſſio, intelligitur de tribus votis,

quæ à religioſis emittuntur. ibid. n. 8. 121

Ingrediens religionem militarem non tenetur poſt ſuſceptum habitum ſtare in probatione per annum ad profeſſionem emittẽdam iuxta decretum de regularib. c. 15. ſeſſ. 25. ſacr. Concilij Tridentini, cum non conueniat iſtis militijs. ibid. n. 2. 121

Per ingreſſum in Religionem militarem non extinguitur penſio prius obtenta, licèt non ſit ſeruata forma tradita à ſacro Concilio Tridentino. in d. c. 15. ſeſſ. 25. de regularib. ibid. n. 1. 121

Ad religionis perfectionem ſecundum Diuũ Thomam requiritur votum perpetuæ continentiæ. ibid. n. 7. 121

Magnus Magiſter religionis per diuiſionem Commendarum nõ poteſt præiudicare militibus ſine eorum conſenſu. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. n. 5. 1337

Priuilegijs Religionis per Papam derogari non poteſt. In Aretina Commenda. 7. Nouemb. 1586. n. 5. 755

Inferior non poteſt concedere licentiam, quæ à Generali ſuæ religionis fuit denegata. In Abulen. Capellania. 12. Nouembris 1599. nu. 2. 1328

REMEDIUM *ordinarium non facit ceſſare extraordinarium, quãdo illud pinguius prouidet. In Lucana Penſionis. 14. Maij 1596. num. 11.* 299

De remedio poſſeſſorio. vide ſupra in verb. Poſſeſſorium.

De remedio petitorio. vid. ſupra in verbo. Petitorium.

De remedio reſtitutorio. vid. in verb. Reſtitutio.

Remediũ adipiſcendæ non datur contra titulo poſſidentem. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuar. 1573. n. 1. 183

Remedium recuperandæ ſicut non datur priuato, qui facto ſuo à poſſeſſione decidit, ita nec datur Eccleſiæ. In Anconitana de Gozzis. 25. Iun. 1584. n. 3. 671

Remedium recuperandæ competit etiam pro rebus mobilibus, ſed condemnatio ad eorũ valorem & æſtimationem fieri non poteſt in poſſeſſorio, aliàs ſententias pateretur vitium formæ, ſi in poſſeſſorio comdemnaret ad veram æſtimationem bonorum mobiliũ, ſed tantum ad æſtimationem poſſeſſionis fieri poteſt condemnatio. In Fauentina Bonorum mobilium. vlt. Febr. 1586. n. 1. 722

Remedium can. redintegrãda. 3. q. 1. an præſcriptione tollatur, pro affirmatiua eſt communis opinio. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij redintegrandæ. 19. Maij 1600. nu. 1. 7. & 8. vbi declaratur can. Redintegranda. 1360

Remedium can. redintegranda. 3. q. 1. non datur non probanti lineam eſſe finitam. Romana Domus. 15. Ianuar. 1588. n. 2. 807

Remedium can. redintegranda non competit pupillo agenti ſpolio, in contractu tranſactionis, licet tranſactio ſit facta ſine iudicis auctoritate, ſi adminiſtratio bonorum pupilli legitimè ſit tutori decreta, ſi verò nõ fuit data adminiſtratio tunc remedium competit. In Caualicen. Spolij bonorum. 7. Maij 1571. n. 1. & 3. Decif. 133

In iuribus incorporalibus datur vtrũq. remedium tam retinendæ quàm redintegrãdæ. Lucana Penſionis. 5. Decemb. 1575. n. 1. 277

Remedium retinẽdæ datur etiam quòd quis adiuerit iudicem, & in iudicio facta ſit contradictio, dummodo agens non habuerit ſe pro ſpoliato. ibid. n. 2. 277

Contra immiſſum in poſſeſſionem auctoritate iudicis ſeruatis ſeruandis non poteſt agi remedio retinendæ. In Alben. Plebis de Doleano. 17. Maij 1595. n. 1. 1127

In remedio retinendæ attenditur ſtatus de tempore motæ litis. In Taurinen. Decimarum. 30. Apr. 1604. n. 1. 1497

Fructus decurſi à die litis conteſtatæ debentur, ſiue agatur remedio retinendæ ſiue recuperandæ. In Licien. Redecima. 14. Octobr. 1588. n. 1. 835

In iudicio remedij retinendæ non veniũt fructus ante litem motam, ſed tantum à die litis conteſtatæ, quod procedit in iudicio ſũmariſſimo manutentionis: In iudicio verò ordinario licèt ſummario huiuſmodi fructus peti poſſiũt ſaltẽ vti dãna & intereſſe, & ſuper eis ſit condemnatio, dummodo cõcurrat dolus. ibid. nu. 2. & 8. 835

In iudicio remedij retinendæ non eſt iuſtificandus titulus, nec etiam de titulo colorato eſt docendum, licèt in iudicio ſpolij ſecus ſit. ibid. nu. 7. 835

REMISSORIA *non datur in iudicio ſpolij vbi ſuſpenſum eſt petitorium. In Bononien. Molendinorum. 17. Nouembr. 1570. in princ.* 117

Remiſſoria in cauſa beneficiali & in ſecunda inſtantia non datur, nec vbi non datur fumus. Albrič. Beneficij. 15. Mart. 1596. n. 1. 1176 *& in Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Iannar. 1582. n. 4.* 555

Remiſſoria non datur ad impediendã immiſſionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. In Mediolanen. de Cuſanis. 29. Maii 1600. n. 1. 1364

Item non datur, quotieſcunq. articuli ſunt irreleuantes. vt n. 2.

Item non datur quando adeſt vehemens ſuſpicio calumniæ. vt ibid. n. 4. 1364

Remiſſoria non datur ad probandum iuspatronatus, quando de eo agitur incidenter, niſi in tertia inſtãtia, vel niſi facta obligatione de ſtando vnica & appoſito ſequeſtro, ſicut in beneficialibus fieri ſolet. In d. Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 3. 555

In materia poſſeſſoria non ſolet dari remiſſoria, niſi ſine retardatione etiã quòd tracte-

tur de legitimatione perſona & aeſit fumus. In Portuen. de Columna. 9. Apr. 1576. n. 1. 7. & 8. Deciſ. 294
Rmiſſoria ex magna ſuſpicione calumnia denegatur. In Cæſarauguſtana Cabimentorum. 14. Mart. 1603. n. 1. 1460
Remiſſoria non conceditur quando cõſtat per ſcripturas de contrario eius, quod probari prætenditur. ibid. n. 3. 1460
Remiſſoria non conceditur, in vltimis audientijs. In ead. Cæſarauguſtana. 1. Iulij 1602. n. 1. 1450
Remiſſoria non datur, quando tendit ad rem iudicatam impugnandam. In Biſuntina Separationis, ſeu Augmenti dotis. 22. Mart. 1599. n. 1. 1308
Remiſſoria ſolet concedi, quando ſumus in tertia inſtantia. In Virdunen. Canonicatus. 13. Febr. 1581. n. 2. 500
In prophanis remiſſoria paſſim datur ſine fumo & eũ retardatione, quod tamen procedit in iudicijs ordinarijs. In Portuen. de Columna. 9. Apr. 1576. n. 3. 294
In poſſeſſorio recuperãda, & in alijs exequutiuis aliquando datur remiſſoria, quod tamen procedit; vbi exceptio probanda reſpicit poſſeſſorium non autem petitorium. ibid. n. 4. 294
Stylus Rotæ ſuadere ſolet, vt etiam in iudicijs poſſeſſorijs detur remiſſoria cum retardatione. In Portuen. Bonorum de Columna. 11. Maij 1576. n. 1. 298
Suſpinſio eſt calũnioſa, quando eſt facta tantum ad impediendum remiſſoriã. ibid. n. 2. 298
Ex curſu fatalium deducenda ſunt tempora remiſſoriarum. In Iſpalen. Decimarũ de Tribuſena. 23. Maij 1578. n. 2. 362
RENVNCIATIO eſt ſtricti iuris, & ſtrictè interpretari debet. Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 4. 559
& in Romana Hoſpitij de Lucatellis. 28. Maij 1603. n. 4. 1466
Renunciatio reſtringitur ad cognita & cogitata tempore renunciationis. In Romana Bibliotheca. 4. Maij 1598. n. 4. 1277
Renunciatio non ſe extendit ad ius nouum ſupirueniens. In Regien. Bonorum. 2. Mart. 1586. n. 11. 723
Interpretatio fieri debet, ne inducatur iuris ſui renunciatio contra iuris regulas.
Nec argumentum à contrario ſenſis eſt deſumendũ ad effectum iuris ſui renunciationis. In Albanen. Donationis. 20. Iunij 1588. n. 9. & 10. 829
In materia renũciationis interpretatio minus læſiua ſumi debet. In Vrbeuetana Caſtrorum. 5. Iulij 1568. n. 2. 62
In dubio quis non præſumitur renunciaſſe iuri ſuo. In Tiburtina Compromiſſi. 9. Maij 1586. n. 5. 739
Renunciatio iuris ſui debet claris probationibus conſtare. In Romana Bonorum de Columna. 18. Mart. 1575. n. 3. 252
In materia renunciationum non fit extenſio de vna re ad aliam. In Romana Domorum. 5. Mart. 1584. n. 2. Deciſ. 658
Qualibet interpretatio potius fieri debet, quàm quod proprij iuris renunciatio inducatur. Burgen. Iuriſdictionis. 8. Apr. 1585. n. 1. 696
Renunciatio iuris proprij magis ſapit gratiã quàm iuſtitiã. In ead. 25. Octob. 1585. n. 1. 706
Renunciatio quæ reducit negotium ad diſpoſitionẽ iuris cõmunis nõ poteſt dici propriè donatio; ſecus ſi renũciatio, quæ fit, ſapiat potius gratiam quàm iuſtitiam. ibid. nu. 2. 706
Renũciatio actionis & concordiæ à ſede Apoſtolica cõfirmata ſapit donationẽ. ibid. n. 3. 706
Concordia renunciari non poteſt per Capitulum, ſi à Papa fuerit confirmata, licèt non ad inſtantiã Capituli confirmatio emanauerit. In ead. Burgen. 8. Apr. 1585. nu. 4. 696
Renunciatio intelligi debet, vt minus præiudicet renuncianti; maximè ſi non ſit facta animo amittendi poſſeſſionem; ſecus eſt, ſi renuncians dixerit ſe velle conformare cũ intentione Papæ. Militen. Beneficij. Sancti Fantini. 13. Mart. 1587. n. 6. 10. & 20. 773
Quiſq. poteſt fauori ſuo etiam valido renunciare. In Portuen. Bonorum. 14. Mart. 1578. nu. 17. 356
Renunciatio iuris ſui non poteſt fieri in præiudicium filiorum; maximè ſi ius habeant à Papa, non autem ex perſona ſiue ex conſenſu patris. In Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. n. 4.
Idem eſt in renunciatione fideicommiſſi. ibid. nu. 5. 324
Iuri de futuro difficilius renunciatur quàm iuri de præterito. In Romana Prælationis. 4. Maij 1576. n. 3. 295
Iuri de futuro non minus quàm de præſenti renunciari poteſt. In Vlixbonen. Bonorũ. 26. Iun. 1596. n. 3. 1198
Iuri in ſpe renunciari poteſt, quando fundatur ſuper ſpe probabili. ibid. n. 4. 1198
Monaſterium poteſt renũciare bonis & ſucceſſioni ingredientis religionem ſine eius conſenſu. ibid. nu. 1. 1198
& in huiuſmodi renunciatione confirmatio Apoſtolica ſupplet omnem ſolemnitatẽ. ibid. nu. 5. 1198
Iuramentũ habet vim ſpecialis renũciationis. Albanen. Donationis. 26. Octob. 1588. n. 3. 837
Iuramentum adiectum renunciationi operatur indiuiduam expreſſionem, ac ſi nominatim fuiſſet facta mentio rei, ſuper qua prætenditur renunciatio; nec attenditur an de ea re habuerit notitiam renuncians nec ne, declara tamen. vt in Romana Legitimæ. 16. Decemb. 1591. n. 1. 969
Per iuramentum adiectũ renunciationi nũquam cenſetur ſuppleri cõſenſus. ibid. n. 2. 969
De renunciatione fideicommiſſi. vide in verb. Fideicommiſſum.
De renunciatione l. ſi vnquam. C. de reuocand.

cand. donation. vide in verb. Lex. & in verb. Donatio.

Principatui & Dignitati non poteſt renunciari, niſi in manibus ſuperioris.
Item nec forma ſuccedendi, quæ eſt ei connexa & indiuidua. In Portuen. Bonorum. 26. Iunij 1577. n. 1. & 2. 341

Quilibet poteſt renunciare gratiæ ſibi factæ, etiã quòd habeat decretũ irritãs. ibid. n. 3.

An poſſit renunciari gratiæ in ſui fauorem factæ, quando adeſt clauſula ſublata aliter iudicandi facultate. In ead. 26. Iunij num. 14. & 16. 341
fallit tamen vt ibid. n. 5. 341
& in ead. 10. Iunij 1577. n. 2. 334

Renunciari non poteſt, quod fuit fauore alterius introductum; nec etiam quando eſt ſui fauore introductum, ſi habet fauorem tertij inſeparabilem. ibid. n. 6. & 7. 341

Renunciatio generalis præiudicat renunciãti, dummodo potuerit in genere cogitari; ſecus eſt in tranſactione, in qua verba generalia reſtringuntur ad rem vel cauſam, idem eſt etiam ſi ratio recti ſermonis reſtrictionem non patiatur. Amerina Pecuniaria. 11. Febr. 1577. n. 1. & 2. 317

Renunciatio generalis in donatione licèt non tollat defectũ inſinuationis, quæ per ſtatutũ fieri debet intra certum tempus, operatur tamen reſpectu ipſius inſinuationis fiendæ intra certum tempus, ſi de ea nõ fuerit in ſpecie per ſtatutũ prouiſum. Romana Donationis de Cincijs. 9. Iul. 1586. n. 3. 751

Renunciatio facta ab eo, qui inductus fuit ad renunciandum ſub erronea aſſertione, non valet, cum error in renunciatione excludat conſenſum. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuar. 1591. n. 1. & 4. 931

Promiſſio de non contraueniendo non impedit, quominus renuncians poſſit impetrare ius nouũ, & ex illo petere rem ſemel renũtiatã; ſecus eſt, ſi in renunciatione cõprehẽdatur aliud ius nouũ, puta caſus euictionis & moleſtiarum ex capite contrauentionis. Regien. Bonorũ. 3. Mart. 1586. n. 4. & 11. 723

Filia, quæ ad fauorem fratrum renunciauit, ſi à patre inſtituatur, nihilominus ſuccedit, non conſtituta aliqua diſtinctione, an renunciatio ſit vel nõ ſit compatibilis cum inſtitutione. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 6. 850

Inſtitutio facta à patre in filiam, quæ renunciauit, habetur pro diſſenſu paterno in renunciatione. ibid. n. 7. 850

Tertius tacens nec acceptans, nec renunciationem oppugnans non excluditur à iure ſuæ exceptionis. In Portuen. Bonorum. 29. April. 1577. n. 6. 324

Renuncians ſtatuto diſponenti idem quod ius commune, non cenſetur propterea renunciaſſe iuri communi. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 12. 433

Renunciatio generalis ſtatutorum cum iuramento ſufficit, nec requiritur in ſpecie renunciatio ſtatuti requirentis inſinuationẽ in donatione. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 15. Deciſ. 472

De renunciatione erroris calculi, vide in verb. Error.

Renuncians poſſeſſionem beneficij in manibus Nuncij nomine Cameræ acceptantis, non poteſt amplius prætendere aliquam poſſeſſionem nec naturalem nec ciuilem penes ſe remanſiſſe; itaut ei competere poſſit remedium reſtitutorium. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. n. 1. & 8. 773

Renunciatio beneficij non admiſſa per Ordinarium non operatur effectum amiſſionis poſſeſſionis, ſi renuncians ſemper remanſerit in detentatione, nec habuerit ſe ſpoliato. In Aliphana Canonicatus. 27. Iun. 1603. n. 6. 1471

Renunciatio beneficij facta in manibus poteſtatẽ non habentis eſt nulla; & ſi reſignans ſẽper ratam habuerit ceſſionem, tunc amittit poſſeſſionem. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouemb. 1587. n. 2. & 3. 803

In beneficialibus magis attenditur poſſeſſio quàm renunciatio. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iunij 1577. n. 7. 337

De renunciatione beneficij, vide in verb. Reſignatio.

Ordinatus ad titulum beneficij, illi renũciare non poteſt. In d. Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. n. 8. 1478

REPETITIO *qualitatis fieri non poteſt in cauſis ſeparatis, & vbi ratio recti ſermonis nõ patitur. Romana Diuiſionis Bonorũ de Piatetis. 11. Decemb. 1570. n. 3.* 120

Quando repetitur teſtis in eadem cauſa, non eſt neceſſe quòd verba primæ & ſecũdæ depoſitionis ſint eadem, ſi ſuper verbis formalibus non fuerit interrogatus. In Parmen. Status. 4. Nouemb. 1598. n. 2. 1299

De repetitione teſtis, vide in verb. Teſtis, & in verb. Examen.

REPLICATIO *dicitur ea quæ tendit ad ſuſcitandam & coadiuuãdam actionem eliſam exceptione. In Portuen. Bonorum de Columna. 14. Mart. 1578. n. 15.* 336

REPVDIATIO *hæreditatis ſi ſit facta à filijs primæ vxoris, in illa parte ſuccedunt filij ſecundæ vxoris. Racanaten. Bonorum. 29. Nouembr. 1585. n. 2.* 718

RESCRIPTVM *cenſetur impetratum ab eo cuius nomine cantat, etiam ſi in eo concurrat modica impenſa. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iul. 1581. n. 2.* 538

Reſcriptũ directum ratione dignitatis durat in illa perſona, quamdiu durat dignitas, & tranſit in ſucceſſorẽ illius dignitatis. Burgen. Concordiæ. 14. Ianuar. 1594. n. 3. 1058

Reſcriptum cum clauſula conſtito de nullitate dicitur conditionale. In Peruſina Exequutionis. 24. April. 1581. n. 8. 313

Reſcriptum in commiſſione quantumuis ſub-

reptitium, ſi non ſit de ſubreptione oppoſitum tribuit iuriſdictionem. ibid. n. 7. 513

Reſcriptum auocatorium ſubreptitium non tribuit iuriſdictionem. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. n. 6. 763

Reſcriptum, quod nõ facit mentionem rei iudicata, eſt ſubreptitium, & nullam tribuit iuriſdictionem. In Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 3. 493

Reſcriptum contra ſententiam de iure non valet. In Auximana Molendini. 21. Apr. 1586. n. 8. 734

Reſcriptum Principis ius partis tollere non poteſt, fallit quando adeſt cauſa rationabilis. In Ariminen. Caſtrcrum, ſeu Reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 7. 922

Reſcriptum Papa mandans vt procedatur ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio, & poſſeſſorio impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In Fauentina Monaſterij. 15. Decembr. 1603. n. 5. 1484

A forma reſcripti Papa recedi non poteſt. In Pientina Beneficij. 18. Apr. 1578. n. 6. 357

Reſcriptum confirmationis concordia, in quo vtraq. pars eſt ſupplicans, non indiget verificatione. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouemb. 1585. n. 2. 709

Quod cõtinetur in reſcripto procedẽs ex gratia, eſt ſtrictè intelligendum, vbi agitur de praiudicio tertij, & vbi verba ſunt clara non recipiunt tergiuerſationem. In Romana Diſcuſſionis. 27. Octobr. 1589. n. 2. 892

Clauſula prout de iure limitat totum reſcriptum. In Romana S. Thoma. 20. Nouembr. 1589. n. 4. 896

Verba, prout iuris fuerit, in reſcripto appoſita, reſtringunt tantum verba pracedentia, non autem referuntur ad omnia contenta in commiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In d. Ariminen. Caſtrorum. 18. Maij 1590. n. 5. 922

In reſcriptis Signatura Iuſtitia extenſio Regentis eſt attendenda, in Signatura verò Papa ſemper ea eſt attendenda non autem extenſio Regentis. ibid. n. 4. 922

Recõualidatio reſcripti antea obtenti per Papam pradeceſſcrem, ſi ſit obtenta poſt ſententiam latã in vim reſcripti primo obtẽti, non conualidat ſententiam nec proceſſum ſuper ea factum. In Barchinonen. Adminiſtrationis. 31. Maij 1593. n. 2. 1031

Reservatio operatur tam reſpectu beneficiorum regularium quàm ſecularium. In S. Agatha Gottorum parochialis S. Angeli. 15. Iun. 1576. n. 1. 305

Reſeruatio illa dicitur fortior, qua reſultat ex appoſitione manus Papa ſuper certo corpore beneficij, quàm illa qua ſit in genere etiam cum decreto irritanti. ibid. n. 2. 305

In reſeruatione, qua reſultat ex appoſitione manus Papa ſuper beneficio, nullus inferior ſe intromittere poteſt; ſeuus eſt, in reſeruatione in genere, in qua poteſt aliquãdo dubitari, an beneficium ſub illa veniat. ibid. nu. 3. Deciſ. 305

Reſeruatio maior extinguit minorem, quod eſt verum, quando ſunt eiuſdem ſpeciei. In Beneuentana reſeruationis Beneficiorũ. 15. Decemb. 1597. n. 5. 1258

Materia reſeruationis eſt ſtrictè intelligẽda. In Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembr. 1582. n. 11. 594

Reſeruatio, qua ponitur in litteris Apoſtolicis deputationum Collectorum generalium ſpoliorum, dicitur ius nouum. ibid. n. 12. 594

Papa non ſolet eadem beneficia duplici reſeruatione grauare, & quomodo intelligatur procedere. In d. Beneuentana Reſeruationis. 15. Decemb. 1597. n. 22. 1258

Cancellaria non dat de reſeruatione ex ſola familiaritate, niſi concurrat continua commenſalitas. ibid. n. 10. 1258

Cancellaria in expeditione non dat duplicem reſeruationem in beneficiis, ſed diſponit tãtum de digniori, & de alia conditionaliter. ibid. n. 3. 1258

ſecus in iurepatronatus Eccleſiaſtico quod ex ſui natura cadit ſub dicta regula. In Vlixbonen. Prioratus. 1. Februar. 1602. num. 2. 1420

Ad inducẽdam reſeruationem ratione familiaritatis ex regula 3. reſeruatoria requiritur continua commenſalitas, qua non eſt in fictis familiaribus ex priuilegio. ibid. n. 6. & 12. 1258

Beneficia Prothonotariorum non participãtium ſunt reſeruata. ibid. n. 18. 1258

Reſeruatio ceſſat per prouiſionem Papa. In Palentina Canonicatus. 8. Febr. 1577. num. 3. 315

Regula 3. reſeruatoria Prioratuum conuentualium procedit ſolum in Prioratibus ſolitis dari in Commendam. In Aſtoricen. Prioratus. 10. Decemb. 1598. n. 6. 1305

Regula 2. reſeruatoria non habet locum niſi in monaſterijs ſolitis commendari, quod verum eſt in habentibus conuentum. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 2. & 6. 1498

Regula reſeruatoria octo menſium non comprehendit iuspatronatus laicale. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 6. 1334
& in Lucana Capellania. 20. Ian. 1597. num. 5. 1232
& in Foroliuien. Capellania. 9. Maij 1588. nu. 5. 817

Ad effectum regula reſeruatoria octo menſiũ iuspatronatus mixtum reputatur laicale, & ſufficit ſola quaſi poſſeſſio praſentandi. In ead. Gerunden. Beneficij. 15. Decem. 1599. n. 7. 1334

Regula reſeruatoria comprehendunt beneficia iuxta ſuam naturam & cũ ſua cauſa. In d. Vlixbonen. Prioratus. 1. Februar. 1602. nu. 3. 1420

Reſeruatio locum habet etiam in beneficijs in Ec-

electa numeratâ patrimoniali, maximè ſi dicta beneficia vacent in Curia. In Calaguritana de Arcaia. 28. Iuny 1591. nu. 4. & 6. Deciſ. 961

Cardinales non comprehenduntur ſub reſeruatione beneficiorum vacantium ob non adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus, & Extrauagantis Iniunctæ; nec ſub regula 2. reſeruatoria nec non Extrauagantis Iulij III. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 3. 1144

Beneficium de quo per vnionem prius factã fuit diſpoſitum, ſub regula reſeruatoria cadere non poteſt, cum regula excipiat ea, de quibus fuit diſpoſitum. In Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. n. 3. 1011

In beneficio aliàs non reſeruato locum habet regula de menſe. In Palentina Canonicatus & prębendę. 8. Febr. 1577. n. 1. 315

Reſeruatio regreſſus non reſeruat beneficia ſimpliciter, ſed afficit tantummodo. ibid. num. 2. 315

Regreſſum habens tempore quo non eſt amplius familiaris facit ceſſare reſeruationẽ, quando intrat prouiſio Papæ. ibid. n. 4. 315

De reſeruatione ob non publicationem. vid. in verb. Publicatio.

Aſſertioni Papæ dicentis beneficium eſſe reſeruatum, ſtandum eſt, donec de cõtrario doceatur. In Fauentina Monaſtery. 17. May 1604. n. 5. 1498

Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinarijs collatoribus nõ currit niſi a die habita notitiæ vacationis etiam in beneficijs curatis per bullam Py V. In Toletana Beneficy. 28. Nouembr. 1598. n. 1. & 2. 380

Extenſio concordatorum non capit beneficia reſeruata. In Vindunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. n. 1. 1306

Decretum reſeruationis nõ impedit traditionem poſſeſſionis, ſed eius effectum tantum. In Palentina Iuris conferendi. 2. Decem. 1583. n. 3. 649

Reſeruatio beneficij verificatur ex ratione familiaritatis atteſtata per fidem Officialis Palatini. In Aretina Commendæ. 7. Nouembr. 1586. n. 2. 755

Clauſula dũmodo ad nos hac vice pertineat, in prouiſione beneficij reſeruati non ponitur ratione reſeruationis expreſſæ in litteris, ſed ratione clauſulæ generalis ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo. ibid. n. 4. 755

Reſeruatio penſionis non habet locum in dimiſſione beneficij in manibus inferiorum. Fauentina Monaſtery. 17. Maij 1604. num. 10. 1498

De reſeruatione penſionis. vide in verbo. Penſio.

De reſeruatione regreſſus. vide in verb. Regreſſus.

De reſeruatione iurium. vid. in verb. Præſeruatio.

Conſtitutio Gregorij XIII. reſeruationis beneficiorum ob non publicationem comprehendit etiam beneficia iurispatronatus. In Placentina Capellaniæ. 15. Iunij 1598. num. 5. Deciſ. 1289

Ordinarius non poteſt conferre beneficium vacans ob nõ publicationem propter reſeruationem vigore Conſtitutionis Gregorij XIII. ibid. n. 3. 1289

Clauſula volumus, quæ apponitur in reſeruationibus non facit, quo minus vbi non eſt appoſita, ſit attendenda iuris communis diſpoſitio, niſi de ſtylo contrarium ſeruari probetur. In Acheruntina Fructuum. 28. Apr. 1581. n. 5. 514

Reſeruatio omnium fructuum intelligi debet deductis oneribus. ibid. n. 1. 514

RESIDENTIA, *licèt de iure communi requiratur in omnibus beneficijs, conſuetudo tamen vniuerſalis contrarium ſeruat. In Iſſalen. Iurisnominandi. 10. Octobr. 1583. n. 5.* 639

Reſidentia quando dicatur merè facultatiua & voluntaria non autem neceſſaria. In Vallisoletana Reſidentiæ. 8. Nouemb. 1602. n. 2. & 4. 1452

Neceſſitas reſidendi determinatur ex eo an dignitas ſit intitulata in ea Eccleſia vel ne. ibid. nu. 4. 1452

Sedes honoraria in Cathedrali non arctat ad reſidentiam, quando de aliqua fructuum participatione non gaudet, ſed talis reſidẽtia eſt voluntaria non neceſſaria. ibidem. num. 2. 1452

Dignitates quæ habent neceſſariam reſidentiam, compelluntur per ſubtractionem fructuum & alia remedia à iure communi; & ſacro Concilio Tridentino tradita, reſidere. ibid. n. 3. 1452

Abbas tenetur reſidere in Collegiata in qua eſt intitulatus, & eſt caput, & fructus percipit tam de iure communi, quàm vigore ſacri Concilij Tridentini, & licèt habeat aliam ſedem in Cathedrali, non excuſatur tamen, vt ſi non reſideat in Collegiata lucretur fructus & diſtributiones in alia. ibid. n. 1. 1452

Obtinens duo beneficia reſidentiam requirẽtia ex diſpenſatione, poteſt eligere, in quo malit reſidere. ibid. n. 5. 1452

Lis quando ſit legitima cauſa non reſidendi & lucrandi fructus ea durante. In Carthaginen. Fructuum. 29. Maij 1595. num. 7. 1131

Non ſufficit cauſa non reſidendi, niſi etiam concurrat licentia Superioris. ibid. n. 6. 1131

Corporis neceſſitas vt excuſet à reſidentia, debet eſſe rationabilis, & talis quòd per aliàs perſonas non poſſit tractari. ibidem. num. 3. 1131

Non reſidenti non debentur fructus & multo minus diſtributiones quotidianæ, niſi allegetur infirmitas aut corporis neceſſitas,

vel euidens Eccleſiæ vtilitas. ibid. nu. 1. & 2. Deciſ. 1131

Abſens à reſidentia pro tractando negotio quod per alias perſonas puta procuratores tractari poteſt, non excuſatur, nec ei fructus vel diſtributiones debentur. ibid. n. 4. 1131

Abſens à reſidentia pro defenſione ſua eccleſiæ habetur pro præſente ad effectum lucrandi fructus. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. May 1584. n. 2. & 3. 662

Quæ cauſa excuſat à non reſidendo & intereſſendo in diuinis, vt licitè percipiantur fructus & diſtributiones quotidianæ. In Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. n. 5. 1098

Stanti in Vrbe & non reſidenti de licentia ab Vrbis Vicario obtenta fructuum perceptio denegari non poteſt. In Lucerina Fructuum. 7. Febr. 1590. n. 4. 910

& debentur, etiam quòd in paramentis & alijs eccleſiæ vſibus conſumpti ſint. ibidem num. 5. 910

Ad priuationem beneficij ob non reſidentiam quomodo procedi debeat. In Terdonē. Præpoſituræ. 17. Mart. 1600. n. 3. & 5. 1346

Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit terminam citationem per publicum edictum in loco beneficij. ibid. n. 2. 1346

& in ead. 5. Iun. 1600. n. 1. 1366

A ſententia priuatoria beneficij ob non reſidētiam non datur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum; quod verum ſi ſit iuris ordine ſeruato lata. In d. Terdonen. 20. Octob. num. 1. & 6. 1346

& in Salamantina del Pedroſo. 5. Decemb. 1567. n. 1. & 2. 27

Proceſſus nimis feſtinanter factus contra non reſidentem, vt priuetur beneficio, non expectato ſpatio ſex menſium excuſari non poteſt, maximè ſi per procuratorem allegatæ fuerint cauſæ excuſationis. In d. Terdonen. Præpoſituræ. 5. Iun. 1600. n. 3. 1366

Residvvm facit quòd reliquum comprobendatur, vide in verbo Dictio Reſiduum.

Reſiduum arguit ſolutionem partis, ad quam quis tenebatur. In Romana Domus de Manilijs. 4. May 1583. n. 13. 617

Clauſula ſine præiudicio reſidui debet referri ad id, quod implicat repugnantiam. Romana Reſidui Dotis. 4. Iun. 1604. n. 1. 1500

Solutio quæ dicit pro reſiduo, an poſſit acceptari, & impugnari qualitas pro reſiduo. In Romana Pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. n. 3. 1130

Pro reſiduo ſolutionis debito poteſt inter partes conueniri, quòd de prima ſumma pro ſolutione deſtinata aliqua pars negotietur, & de lucro reſiduū ſoluatur, prout in dote licitum eſt fieri, mediante tali nouatione contractus & conuentione in nouam rationem ſolutionis. In Romana Condictionis Indebiti. 19. Ianuar. 1583. n. 6. 599

Resignatio beneficij & ceſſio officij inter ſe valde differunt. In Romana Societatis. 23. Ianuar. 1579. n. 4. 389

Reſignationes factæ in fauorem habent tacitā conditionem, ſi ius reſignatario acquiratur, aliàs ius à reſignante non abdicatur, declara tamen hoc procedere in beneficialibus tantum. ibid. n. 1. & 9. 389

Reſignantis officium, ſi nulla ſequatur admiſſio, an competat repetitio. ibid. n. 2. & 3. 389

In reſignationibus neceſſaria eſt ſuperioris auctoritas in beneficialibus, ſine qua admiſſio reſignatarij non tenet; ſecus eſt in officijs. ibid. num. 5. 389

Per reſignationem amittitur ius & poſſeſſio beneficij. In Pientina Beneficij. 18. April. 1578. n. 1. 357

Reſignatio beneficij ſequuta mediante procuratore in neceſſarium antecedens arguit acceptationem mandati. In Segobien. Canonicatus. 6. Febr. 1589. n. 8. 856

Ex mandato procuratoris dato ad reſignandum aeitur probari ſcientia omnium contentorum in litteris Apoſtolicis. ibidem num. 7. 856

Procurator excedens fines mandati in reſignādo nulliter reſignat. In Lucana Beneficiorum. 30. Ianuar. 1579. n. 2. 390

Dans de inualiditate conſenſus in reſignatione contra Papæ atteſtationem debet intentionem ſuam concludenter probare. ibidem num. 3. 390

In mandatis ad reſignandum, & conſentiendum retroceſſioni cum oneris impoſitione arguitur ſimonia, niſi in illis imponatur clauſula reſeruationis beneplaciti Apoſtolici. In Meliten. Penſionis. 18. Martij 1602. n. 8. 1425

Solutio pecuniæ, ſeu donatio facta reſignanti poſt iam datum mandatum ad reſignandum non probat ſimoniam. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 10. 1029

Reſignatio ſimoniaca non præſtat titulum coloratum. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 15. 1498

In materia reſignationum ſolet fieri ſcriptura, quæ ſi non exhibeatur, reſignatio præſumitur ſimoniaca. ibid. n. 9. 1498

Allegans poſſeſſionem ſuam ex reſignatione debet prius docere de reſignatione valida, aliàs vas nunquam cenſetur abdicatum à reſignante. ibid. n. 8. & 11. 1498

Confeſſio ſimoniæ facta à reſignante non præiudicat reſignatario. In Tullen. Parochialis. 28. Maii 1593. n. 14. 1029

Confeſſio ſimoniæ facta à cedente beneficium poſt reſignationem nocet ceſſionario. ibid. num. 3. 1029

Ex confeſſione reſignantis & facti circumſtātijs optimè probatur confidentia. In Legionen. Canonicatus ſeu Confidentiæ. 2. Decemb. 1569. n. 1. 88

Confeſſio confidentiæ facta in criminalibus à reſi-

reſignãte præiudicat reſignatario, maximè ſi ſit facta ante reſignationem. ibid. n. 3. & 4. Deciſ. 86

Cõfidentia formalis arguitur ex eo quòd quis faciat, vt vnus reſignet in tertium, & poſtea tertius reſignet in nepotem illius, qui inſtat pro reſignatione, præſertim ſi talis inſtans litis expenſas ſuſtineat. ibid. n. 2. 86

Reſignatio beneficij poteſt eſſe cõfidentialis, in foro verò conſcientiæ non eſſe. In Vaſionen. Prioratus ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. nu. 8. 1359

Reſignans beneficium in manibus poteſtatem non habentis amittit poſſeſſionem, maximè ſi ſemper ratam habuerit ceſſionem. In Camerinen. Parochialis. 27. Nouembris 1587. n. 3. 803

Inter reſignationem factam in manibus Papæ ad fauorem, & eam quæ fit in manibus Ordinarij nulla adeſt differentia ad effectum conſtitutionis de publicandis. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. num. 4. 1309

In gratia impetrata ex cauſa reſignationis impetrans tenetur docere de publicatione etiam quòd reſignatio ſit facta in manibus Ordinarij. ibid. n. 1. 1309

In vacatione beneficij ex cauſa reſignationis debet probari publicatio reſignationis valida. In ead. 26. Octobr. 1598. n. 3. 1297

Idem iudicatur de eo, qui impetrat beneficiũ ob non publicationem, quod de eo qui primus impetrauit ex cauſa reſignationis. In Teleſina Beneficij. 31. Ianuar. 1594. n. 5. 1064

Per reſignationem factam in manibus etiam Ordinarij omne ius & poſſeſſio à reſignante abdicatur. In d. Mediolanen. Parochialis. 14. Iun. 1599. n. 1. 1320

Ordinarius qui admiſit reſignationem in ſuis manibus factam ab eo, qui non habet vnde valeat ſuſtentari, tenetur alere beneficiatum, donec ei prouideatur. ibid. n. 4. 1320

Vbi reſignatio eſt valida, non poteſt dari alia vacatio ex perſona reſignantis quàm per reſignationem. ibid. n. 2. 1320

Reſignatio parochialis admiſſa per Ordinarium præſumitur ex cauſa rationabili admiſſa. ibid. n. 3. 1320

Parochialis vacans de qua Ordinarius non prouidit intra ſex menſes, dicitur deuoluta ad ſedem Apoſtolicam iuxta Conſtitutionem Pij Quinti, etiam quòd talis vacatio habeat originem à reſignatione. In d. Mediolanen. Parochialis. 26. Octobr. 1598. num. 4. 1297

In beneficio reſignato cuius fuit facta vnio, non requiritur publicatio. ibid. n. 5. 1297
& in ead. 26. Mart. 1599. n. 5. 1309

Per reſignationem omne ius abdicatur à reſignante & reſignatario quæritur. In Giennen. Beneficij. 28. Iun. 1574. n. 1. 236

In reſignatione conditionali, ſi reſignatio non ſit valida, ius à reſignante non abdicatur, & reſignans poteſt agere ſpolio; ſecus eſt, ſi reſignans ſcienter reſignet nulliter. In Romana Canonicatus. 17. Nouem. 1567. num. 1. Deciſ. 25

Per ceſſionem factam in fauorem certæ perſonæ amittitur poſſeſſio iuris & facti, admiſſa tamen per Papam reſignatione, & poſſeſſio acquiritur reſignatario; ſecus eſt, ſi probetur, quòd reſignans facta reſignatione adhuc incubuerit poſſeſſioni, quia ſi interim ſpolietur, datur ei reſtitutio. In Militen. Beneficij S. Fantini. 26. Iunij 1587. nu. 3. 796

Confeſſio reſignantis de titulo infecto poſt ceſſionem non nocet reſignatario; ſecus tamen eſt, ſi adſit adminiculata. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. n. 10. 974

Si quis in impetratione beneficij dicat ſe eſſe Romanum, & poſtea in reſignatione dicat ſe eſſe forenſem, reſignatio dicitur ſubreptitia, quia facilius per Papã dicitur fuiſſe admiſſam reſignationem, quàm ſi expreſſiſſet ſe eſſe ciuem Romanum, ex quo neceſſaria ſit derogatio. In Romana Canonicatus S. Angeli. 21. Apr. 1567. n. 2. 19

Reſignatio locorum Montium per minorem facta ſine iuris & ſtatutorum ſolemnitate non valet, etiam quòd priuilegij verba ſint ampla. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouembr. 1584. n. 1. 678

Loca Montis Nouennalis etiam in ſpurios & nothos & incapaces per priuilegia dictis locis conceſſa reſignari poſſunt, tam per clericos quàm per laicos. ibid. n. 2. 678

RES IVDICATA *impedit exequutionem ſententiæ in poſſeſſorio, ſi ſit iuſta, aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. nu. 2.* 603

Res iudicata impedit inſtitutionem in iurepatronatus. In Valentina Iurispatronatus de Conſentayna. 26. Ianuarij 1582. num. 6. 555

Exceptio rei iudicatæ in vim dilatoriæ non autem peremptoriæ opponi poteſt per procuratorem cõſtitutum ad allegandum exceptionem rei iudicatæ tantum, & non ad tractandum de meritis cauſæ, & talis procurator non poteſt audiri ſuper impugnatione cenſurarum. In Vlixbonen. Bonorum. 26. Octobr. 1579. n. 2. & 4. 419

Reſcriptum quod nõ facit mentionem rei iudicatæ, eſt ſubreptitium, & nullam tribuit iuriſdictionem. In Gadicen. Statutorum. 19. Decembr. 1580. n. 3. 493

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ. In Calaguritana præten ſi panis cocti. 3. Nouembr. 1595. n. 2. 1152

RESOLVTIO *ſpeciei in quantitatem pecuniæ debet intelligi rebus ſic ſtantibus, & quo caſu procedat. In Cæſaraugustana Alimentorum. 23. Ianuarij 1574. n. 1. 2. 3. & 4.* 211

Digitized by Google

Reſoluto iure dantis reſoluitur ius accipientis. In Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi. 15. Nouemb. 1599. n. 14. 1329

Reſoluta emptione omnia reponuntur in eũ ſtatum, ac ſi in venditio facta non fuiſſet. In Placentina Bonorum. 24. Nouembr. 1581. nu. 7. 547

De reſolutione contractus. vide in verb. Contractus.

RESTITVTIO *in beneficialibus non datur niſi habenti titulum coloratum. In S. Agatha Gottorũ Parochialis S. Angeli. 18. Maij 1576. n. 2.* 301

& in Lucana Penſionis. 14. Maij 1576. num. 5. 299

Reſtitutio non datur ad ſtatum, qui non eſt conſiderabilis. In Romana Vinea. 17. Apr. 1587. nu. 6. 777

Facilius datur retentio quàm reſtitutio. In d. Lucana Penſionis. n. 4. 299

Tertius opponens de dominio impedit reſtitutionem. In Romana Vinea. 8. Febr. 1580. n. 2. 444

Tertius veniens ad impediendam cauſam reſtitutionis in ſpolio pendentem debet clarè docere de iure ſuo, aliàs non poteſt impedire reſtitutionem. In Placentina Bonorum. 19. Iun. 1587. n. 1. 793

Poſſeſſio, quæ eſt tantum ciuilis prætenſi dominij & non naturalis, non impedit reſtitutionem poſſeſſionis naturalis in ſpolio. ibid. n. 2. 793

Iudicium attentatorum eſt adeo priuilegiatum, vt ad hoc vt quis reſtituatur, non requirat poſſeſſionem coloratam. In Romana Beneficiatus S. Petri. 2. Maij 1569. num. 3. 73

Spoliatus ante omnia venit reſtituendus. In Calaguritana Spolij panni. 13. Martij 1600. n. 5. 1345

Contra ſoluere recuſantem & ſpoliantem competit reſtitutio ſecundum comm. opin. ibid. n. 6. 1345

Remedium reſtitutorium datur in ſecunda inſtantia ſuſpenſo petitorio, licet lata fuerit ſententia in negotio principali contra ſpoliatum. In Lucana Penſionis. 14. Maii 1576. n. 3. 299

Remedium reſtitutorium non datur in caſu metus & vis compulſiua, ſed agitur ad reſciſſionem. In Militen. Beneficii ſancti Fantini. 13. Mart. 1587. n. 18. 773

Spoliatus per ſententiam non poteſt reſtitui nõ probato primo extremo & eius perſona. In Romana Vinea. 17. Apr. 1587. n. 3. 777

Reſtitutio datur reſignanti in fauorem, qui poſt reſignationẽ adhuc incubuerit poſſeſſioni, ſi ſpolietur. In Militen. Beneficii S. Fantini. 26. Iun. 1587. n. 3. 796

Tutori competit reſtitutio, ſi ſpolietur cuſtodia bonorum pupilli, quæ durat etiam poſt pupilli obitum. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. n. 2. 82

Minor & Eccleſia propter annullationem cõtractus reſtituũtur, quomodo autem procedat. vid. in Placentina Bonorum. 24. Nouemb. 1581. n. 4. & 5. Deciſ. 547

Reſtitutio, quæ per reſolutionem contractus emptionis fieri debet, intelligitur de his, quæ quis accepit ab eo, cui fit reſtitutio, & non de acceptis à tertio. ibid. n. 8. 547

Reſtitutio non datur aduerſus ſententiam niſi de iniuſtitia conſtet. In Caſalen. Parochialis. 5. Nouembr. 1597. n. 1. 1238

Reſtitutio in iudicio exequutiuo non datur ad inſtar iudicii ſummariſſimi; in iudicio verò petitorio datur. In Toletana Penſionis. 22. Maii 1592. n. 1. 987

Iudex poteſt vigore reſcripti non limitati ad reſtitutionem tantum ad appellandum, ſed ad quamcunq. reſtitutionem ex clauſula generali declarare appellationem interpoſitam à iudice, à quo, fuiſſe validam, & eam pro legitima admittere. Valentina. Capella. 7. Iun. 1591. n. 3. 954

Reſtitutus ab bona fiſco incorporata, dummodo in alium non ſint translata per fiſcum, ſed immediatè tertiis quæſita per damnationem, ea recuperat. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. n. 6. 965

Papa prohibens reſtitutionem rei fiſco incorporatæ intelligitur prohibere, prout de iure nempe reſtitutionem fieri per viam gratiæ non autem per viam iuſtitiæ. ibidem. num. 16. 965

Reſtitutio conceſſa condemnato, cui bona fuerunt confiſcata, quæ fit per viam iuſtitiæ non autem gratiæ, indiſtinctè trahitur ad omnia bona cuicunq. acquiſita, & comprehendit etiam fiſco applicata, niſi adſit clauſula ſine præiudicio diſtributorum, & fiſco incorporatorum. In ead. Romana Secretariatus. 26. Iun. 1592. n. 13. 998

Reſtitutus ad bona confiſcata per Principem recuperat etiam ea bona, quæ per fiſcum fideicommiſſariis fuiſſent tradita, non obſtante clauſula præter quàm ad bona in alium translata. ibid. n. 9. 998

Qui promiſit reſtituere prioribus & potioribus, non tenetur curare quòd anterior creditor, à quo ipſe exigitur, obliget ſe de reſtituendo prioribus & potioribus. Romana Pecuniaria. 26. Mart. 1593. n. 2. 1109

Qui promiſit rem liberam reſtituere, ſi reſtituit obligatam, non dicitur liberam reſtituere. In Romana releuationis indemnitatis. 7. Maii 1582. n. 3. 576

In obligatione rẽ reſtitui fundus dicitur ſpecies. In Regien. Bonorum. 18. Decembr. 1579. n. 3. 435

Obligatio rẽ reſtitui dicitur indiuidua, quãdo adiicitur ſpeciei, ſecus ſi quantitati. ibid. n. 2. 435

Obligatio rem reſtitui, licèt ſit diuidua reſpectu obligationis & condemnationis, tamen eſt indiuidua reſpectu ſolutionis. ibid. n. 1. 435

In

In obligatione reſtitutionis hœreditatis in neceſſariam conſequentiam venit fructuum reſtitutio. In Auximana Bonorum. 7. Iun. 1591. n. 2. Deciſ. 955

Iuſſus reſtituere hæreditatem non tenetur reſtituere prælegata, fallit quando prælegata totum patrimonium abſorbent. In Auenionen. Legati. 10. Decem. 1578. n. 6. 382

Legatum hæredi factum poſtquã rogatus eſt reſtituere hæreditatem non venit in reſtitutionem; ſecus eſt, ſi teſtator mandando reſtitui hæreditatẽ uſus ſit verbis pregnãtiſſimis, puta reſtituat abſque aliqua retentione, & ſimilibus. ibid. n. 1. & 4. 382

De reſtitutione hæreditatis. vid. in verb. Hæreditas.

RESTITVTIO IN INTEGRVM *reponit litem in eo ſtatu, in quo erat ante rem iudicatã, quod maximè procedit in beneficialibus, in quibus paſſim concedi ſolet reſtitutio. In Aquilana Canonicatus. 26. April. 1591. num. 3.* 945

& in Elnen. Sacriſtiæ. 17. April. 1592. num. 14. 983

& in Peruſina Exequutionis. 19. Nouem. 1597. n. 3. & 4. 1244

Inſtantia cauſæ reſtitutionis in integrum durat quadriennio, niſi finiatur per ſententiam, vel per totalem proceſſum ad exequutionem. In d. Aquilana Canonicatus. 26. Apr. 1591. n. 4. 945

Non omnis reſtitutio in integrum petita impedit exequutionem ſententiæ. In Romana Vineæ. 17. Apr. 1587. n. 12. 777

Pendente cauſa reſtitutionis in integrum nõ datur exequutio ſententiæ niſi pro expenſis. In Ortonen. Penſionis. 5. Iulij 1599. num. 5. 1326

Pendente cauſa reſtitutionis in integrum poteſt agi de manutentione. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1603. n. 1. 1463

Qui commiſſit cauſam reſtitutionis in integrum, debet docere de læſione, & in hoc articulo ſuſtinet partes actoris. In Fauentina Bonorum. 27. Iun. 1583. n. 1. 634

Conceſſa reſtitutione aduerſus lapſum fataliũ non eſt opus alia reſtitutione aduerſus rẽ iudicatam. In Anconitana Spolij. 1. Iulij 1575. nu. 1. 263

Iniuſtitia licèt nõ notoria eſt ſufficiens cauſa reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 14. Maij 1575. n. 2. 251

Sententia quando dicatur continere expreſſum errorem, itaut veniat reuocanda ſaltem ex capite reſtitutionis in integrum. ibid. n. 1. 251

RETENTIO *ſola præſupponit præexiſtentiam eius, quod quis retinere vult, vt eſt in retentione penſionis. In Romana Penſionis. 28. Nouemb. 1586. n. 5.* 758

De retentione penſionis. vid. in verb. Penſio.

De remedio retinẽda. vid. in verb. Remediũ.

RETRACTVS *conſuetudo à legibus abſolutè non reprobatur. In Auximana Molendini. 21. Apr. 1586. nu. 2.* Deciſ. 734

An poſſit quis partem rei retrahere, vel ſit cogendus ad retrahendum totum. In Romana Prælationis. 17. Octobr. 1572. n. 1. 174

RETROTRACTIO *non fit in debito cõditionali. In Romana Pecuniaria. 19. Ianuar. 1573. n. 1.* 189

REVOCATIO *ſimplex an comprehendat caſum mixtum factum cõtemplatione plurium cauſarum, & quid in legato conditionali. In Romana de Cæſarinis. 19. Nouemb. 1601. n. 4.* 1409

Reuocato legato reſpectu perſonæ principalis cenſetur etiam ablatum perſonæ, cuius reſpectu ſecundario factum fuerat. ibid. n. 6. 1409

Generalis reuocatio legatorum non comprehendit legatum alimentorum. ibid. n. 8. 1409

De reuocatione legatorum. vide in verbo. Legatum.

Reuocatio donationis an licita ſit ante acceptationem. vid. in verb. Acceptatio. & in verb. Donatio.

Reuocatio facta per viam legis cum clauſula derogatoria non tollit præcedentes diſpoſitiones etiam clauſulam derogatoriam ad ſequentia habentes, quod verum eſt, ſi cum dicta clauſula derogatoria concurrat alia clauſula etiam ſi de illis eſſet facienda expreſſa mentio, vel concurrat clauſula quorum tenores. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 6. & 7. 291

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cũ clauſula derogatoria ſufficit, quòd cum poſteriore concurrant aliqua coniectura mutatæ voluntatis. ibid. n. 10. 291

Donationes non cenſentur reuocatæ ex hæredis inſtitutione in teſtamento facta. In Portuen. Bonorum. 27. Nouemb. 1579. num. 8. 427

Pater poteſt donationem pro filijs ſtipulatam reuocare in mere profectitijs; ſecus in alijs aliundè prouenientibus. ibid. 3. 427

Donatio quando ante acceptationem reuocari poſſit. ibid. n. 2. 427

Iuramentum non impedit reuocari poſſe actum de ſui natura reuocabilem, quando tamen eſt reuocabilis ex alio quàm ex debilitate ſua. ibid. nu. 7. 427

Ratificatio non poteſt actum iam perfectum & irreuocabilem reuocare, & ius extinctum ſuſcitare. In Abulen. Iuriſdictionis. 2. May 1567. n. 3. 20

Actus perfectus intelligitur, qui reuocari non poteſt. ibid. n. 2. 20

REVS *in ſua exceptione pro actore reputatur. In Calaguritana Spolij panis. 23. Ianuar. 1598. n. 7.* 1262

Reus in probando ſuam exceptionem, nihil differt ab actore, licèt ſit poſſeſſor. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cæbimentorũ. 4. May 1602. n. 11. 1422

Actore nõ probãte reus abſolui debet. ib. n. 16. 1422

Pro-

Probatio rei et poſſeſſoris cæteris paribus præferri debet. In Romana Caſalis Turricellæ 29. April. 1594. n. 11. Deciſ. 1073
Qualitas reſpiciens intentionem rei non eſt probanda ab actore, ſed ab ipſo reo. In Lucerina Fructuum. 7. February 1590. num. 1. 910
Reus & poſſeſſor poteſt vincere ob non ius adverſary. In Foroiulien. Capellania. 20. May 1589. n. 5. 871
Propter negationem rei dicentis ſe rem non poſſidere datur actori immiſſio in poſſeſſionem, & quomodo procedatur. In Tiburtina Vineæ. 23. Iuny 1593. n. 2. 1054
Reus quando ſortiatur forum actoris & è contra, vide in verb. Forum.
R e x *poteſt conferre beneficia, quando habet privilegium Papæ. In Aquinaten. Monaſtery. 26. Ianuar. 1601. n. 2.* 1382
Iuſpatronatus non poteſt competere Regi in eccleſia regulari & conuentuali, niſi ſibi conceſſum in limine fundationis. In Aporicen. Prioratus. 18. Decemb. 1598. n. 5. 1305
De collationibus factis iure regaliæ nulla debet haberi ratio, ſi non oſtendatur tale ius competyſſe ante Concilium Lugdunenſe, nec intrat tale ius niſi ſede Epiſcopali vacante. In Aquinaten. Beneficy. 21. Apr. 1600. n. 6. & 7. 1353
Philippus II. Rex Hiſpaniarum pyſſimus & iuſtitiæ obſeruantiſſimus. In Toletana Matrimony. 13. Maij 1588. n. 7. 818
R o t a *non ſolet exequi ſententias extra eam latas, niſi cognito de bono iure partium. In Aretina Bonorum. 12. Ianuar. 1598. n. 3.* 1255
& in Salamantina Cenſurarum. 28. Nouemb. 1594. n. 11. 1098
& in Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. num. 1. 1259
& in Romana Domus. 25. Maij 1592. num. 4. 988
& in Romana Cenſus. 10. Decemb. 1593. num. 10. 383
& in Taurinen. Prioratus. 20. Maij 1583. n. 1. 620
Rota repellendo aliquem à limine iudicij in vim ſententiarum extra eam latarum, dicitur illas exequutioni mandare. In d. Taurinen. 20. May 1583. n. 2. 620
Rota nunquam attendit ſententias extra eam latas, niſi ſint iuſtæ. In Peruſina Exequutionis. 10. April. 1595. n. 7. 1123
Vbi agitur de ſuſtinenda ſententia Rota non ita ſtrictè procedit, ſicut quando agitur de exequutione, quo caſu maturius procedere ſolet. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 21. 290
Rota non admittit præſumptionem ſententiæ, niſi in ſententiis valdè antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara ſit obſeruantia illius. In Melitenſi Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 3. 381
Sententia tranſitura in iudicatum in Rota non attenditur, niſi conſtet de iuſtitia. ibid. n. 12. 381
Rota non ſolet transferre cognitionem cauſæ in exequutorem. In Fauentina Bonorum. 2. Mart. 1584. n. 1. 656
Rota non credit teſtibus dicentibus talem procuratorem aliquid feciſſe, ſi nõ probetur mãdatum; niſi res veriſimiliter ſit publicè nota. In Iſpalen. Iuriſnominandi. 13. Febr. 1579. n. 4. 392
& in Pacen. Parochialium. 18. Iun. 1593. num. 2. 1035
Rota quandoque ſolet adhibere fidem ſcripturis etiam minus legitimè extractis propter veriſimilitudinem concurrentibus adminiculis. In Segobien. Canonicatus. 6. Februar. 1589. n. 6. 856
Rota in taxatione, quæ pẽdet ab eius arbitrio ſemper minorem ſummam amplectitur. In Bononien. Pecuniaria. 9. Maii 1603. n. 2. 1464
Inhibitio Rotalis ſiue iniuſta ſiue iniuſta ſemper eſt timenda. In Mediolanen. Matrimonii. 20. Febr. 1584. n. 2. 654
Practica Rotæ eſt ut petens procedi ad ulteriora liquidet ipſe fructus, vel impetretur commiſſio, quòd iudici præfigatur terminus ad liquidandum. In Iſpalen. Beneficii. 24. 1584. n. 4. 655
Tribunal Rotæ conſtituit unum corpus, corã quo pendent lites & cauſæ in eo commiſſæ, licèt ratione commodioris expeditionis fiant diſtributiones particulares. In Aurien. Canonicatus. 4. Mart. 1577. n. 2. 318
De Auditore Rotæ. vide in verb. Auditor.
R v b r i c a *generalior nigro ampliat nigrum; ſecus eſt quando nigrum eſt certum & clarum, tunc enim nõ recipit interpretationem à Rubrica; maximè quando Rubrica eſt defectiua in aliqua parte, quæ in ea non comprehenditur. In Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 1.* 811
S a l a r i v m *arguit locationem operarũ & non conuenit ſocio. In Anconitana Computorum. 9. Iunii 1600. n. 2.* 1368
Salarium non conuentum non debetur. In Romana prætenſa Mercedis. 17. Nouembris 1568. n. 1. 65
etiam ſecundum ſtylum Curiæ ei, qui in Curia retinetur in domo cum expenſis. & maximè ſi apparere poſſit, quòd talis ſub ſpe potius alicuius remunerationis liberalis, quàm alicuius ſalarii inſeruiuerit. ibid. n. 2. 65
Salarium licèt non conuentum debetur Aduocato. ibid. n. 1. 65
& in Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. num. 1. 1322
Item debetur Vicario Epiſcopi, & idem in Vicario à Capitulo conſtituto. In Romana Mercedis. 13. Ianuar. 1589. n. 2. 849
& in Turritana mercedis. 20. Maii 1569. num. 1. 74

Item

Item Aſſeſſori. In Turritana Mercedis. 20. May 1569. nu. 4. & 5. Deciſ. 74

Salarium non debetur Vicario à ſucceſſore Epiſcopi, cum ſit debitum voluntarium, ad quod ſucceſſor non tenetur. ibid. n. 6. 74

Salarium etiam non conuentum debetur Notarijs, Tabularijs, & Calculatoribus contra Bart. qui vitio exemplaris textus corrupti errauit. ibid. n. 3. 74

Salarium non conuentum non debetur famulis, & alijs vilibus perſonis, quæ ſæpenumero pro expenſis inſeruiunt & ſine ſalario. In Romana Mercedis. 13. Ian. 1589. n. 2. 849

ſecus eſt, ſi concurrãt duo requiſita, nempè quòd dominus ſolitus ſit conducere, & famulus operas ſuas locare. In d. Turritana. 20. Maij 1569. n. 2. 74

Salarium non conuentum debetur ijs, qui in honeſtis muneribus & diſciplinis inſeruiũt; ſecus in ijs, qui vacãt officio valdè honorato & à multis deſiderato; Et in ijs qui in domo Principis habent victum & expenſas, nec non habitationem pro ſe & famulo; & qui licèt etiam ſint abſentes lucrãtur ſuas quotidianas diſtributiones, & maximè ſi dominus nõ ſit ſolitus dare talibus aliquod ſalarium, nec vnquã aliquid petitũ fuerit. In d. Romana Mercedis. 13. Ian. 1589. n. 3. 849

Salarium Camerario nõ debetur pro ſeruitio præſtito domino, ſi non ſit conuentum, maximè ſi concurrant aliqua circumſtantiæ, quæ id ſuadeant. ibid. n. 4. 849

Participans de fructibus ſpectantibus de iure communi ad eum, qui habet curam animarum, tenetur pro rata ad contributionem ſalarij pro Vicario. In Aquilana Vicariatus. 16. Nouemb. 1588. n. 1. 839

Qui percipit decimas tenetur ad ſalarium Vicario præſtandum, etiam ſi ſit laicus, qui eas ex priuilegio percipiat. ibid. n. 3. 839

Ex taciturnitate non reſultat renunciatio ſalarij, niſi cõcurrẽte legitima præſcriptione. In Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. n. 4. 1322

Pecunia mutuo rogata ab eo qui inſeruit, non arguit, quòd ſeruitium ſit gratuitum, quãdo tunc temporis non eſt liquidum, quid & quantum debeatur pro ſalario. ibid. n. 3. 1322

Salarium etiam non conuentũ debetur, ſi concurrant requiſita ex vtraq. parte nempè, quòd vnus ſit ſolitus conducere operas pretio, & alter locare. ibid. n. 1. 1322

& in Turritana Mercedis. 20. Maij 1569. num. 2. 74

Acceptans legatum ſibi factum, in quo declaratur per teſtatorem ſalarium ſibi debitum cum eo compẽſandum eſſe, ſibi præiudicat, ita ut ſalarium petere nõ poſſit. In Romana Mercedis. 28. Iun. 1591. n. 1. 961

Acceptans legatũ quod cũ ſalario venit cõputandũ, ſi aliud legatũ ab eodẽ pariter relictum ab hærede ſolui recuſetur, poteſt legatarius recedere ab illa ſimplici acceptatione & ſalarium petere. ibid. n. 2. 961

SALVIANVM *non habet locum niſi probata poſſeſſione hypothecantis. In Romana Pecuniaria. 21. May 1582. n. 1. Deciſ.* 579

nam Saluianum datur propter hypothecã. In ead. 12. Febr. 1582. n. 1. 563

Pro tacita etiam hypotheca competit Saluianum. Romana Vineæ. 26. Iun. 1598. nu. 3. 1290

Saluianum datur etiam in bonis poſt hypothecam acquiſitis. ibid. n. 2.

fallit tamen vt ibid. nu. 5. & 6. 1290

Saluianum non datur in re expreſſè prohibita alienari & hypothecari. ibid. n. 6. 1290

Remedium Saluiani eſt perſonale in rem ſcriptum & datur etiam cõtra tertios poſſeſſores. Romana damnorum & intereſſe. 11. Febr. 1591. n. 3. 935

& in Reatina Molendini. 26. Iun. 1595. num. 5. 1143

Saluianum interdictum locum habet tam pro recuperatione damnorum & intereſſe, quàm pro ſorte principali. In d. Romana damnorum & intereſſe. 11. Februarij 1591. nu. 1. & 2. 935

Saluianum adhoc vt dari poſſit, prius ſunt probanda extrema requiſita, de quibus per Aretin. in §. item Seruiana. inſtit. de action. In Placentina Saluiani interdicti. 23. Ianuar. 1585. n. 1. 685

Saluianum quod competit pro toto debito, etiam pro conſequendo reſiduo datur; maximè ſi pro dicto reſiduo creditori fuerit ius reſeruatum. ibid. n. 2. 685

In Saluiano non datur mixtura petitorij. In Portuen. de Columna. 9. Apr. 1576. n. 6. 294

Per Saluianum auocatur ſola poſſeſſio. In Senogallien. Pradij. 5. Decembris. 1594. num. 1. 1100

Probatis extremis in Saluiano locus eſt Aegidianæ. In Romana Saluiani interdicti. 11. Ianuar. 1602. n. 1. 1415

In immiſſione in poſſeſſionem per ſententiam in vim Saluiani, ſeruatur hoc, quòd quis immittatur in poſſeſſionem maioris quantitatis bonorum, vt debitor tedio affectus ſoluat id, ad quod eſt obligatus, cum huiuſmodi iudicium non contineat adiudicationem rei ſed ſolam detentationem. In Regien. Bonorum. 3. Martij 1586. num. 14. 723

Pro legatis & fideicommiſſis etiam competit Saluianum interdictum ad immiſſionẽ in poſſeſſionem obtinendam, & ita ſemper fuit in Rota obſeruatum. In Romana Caſtri Gandulphi. 20. Iun. 1588. n. 1. 828

Immiſſio in poſſeſſionem ex Saluiano datur probatis extremis poſſeſſionis authoris. ibid. n. 3. 828

In vim immiſſionis in poſſeſſionẽ ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem & deliberationem rei, in qua quis fuit immiſſus deueniri, niſi commiſſione ſuper hoc obtenta. In Senogallien. Pradij. 5. Decembris. 1594. n. 2. 1100

Fructus qui deducuntur ex re, in qua quis in vim Saluiani immiſſus fuit in poſſessionē, imputantur in deductionem ſortis principalis. ibid. n. 15. Deciſ. 723

Speciale eſt in Saluiano, vt licèt immiſſus in poſſeſſionem non fiat dominus bonorum, fructus tamen lucretur ad effectum, vt ex illis extinguatur debitum, pro quo data fuit immiſſio. In Romana ſeu Regien. Saluiani interdicti. 23. Martij 1590. num. 2. 915

Saluianum poteſt intentari etiā in bonis ſitis in territorio Imperij coram Iudice Eccleſiaſtico, quando agitur pro debito pecuniario in vim obligationis Cameralis. ibid. num. 1. 915

In Saluiano nō admittuntur exceptiones altiorem indaginem requirentes. In Romana Cenſus. 22. Mart. 1596. n. 1. 1178

prout nec etiam exceptio fideicōmiſſi. Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. n. 5. & 6. 1200

Saluianum interdictum non competit, quando alias cōpeteret, vbi datur exceptio dominij incontinenti probandi. Viterbien. Bonorum. 17. Nouemb. 1586. n. 1. 757

In Saluiano interdicto non habet locum exceptio diſcuſſionis. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1578. n. 9. 383

& in Peruſina Bonorum. 15. Maij 1577. n. 1. 327

Idē de exceptione doli ſeu dolo facis. ibid. num. 2. 327

Idem eſt in exceptione compenſationis. ibid. n. 3. 327

Sententia lata in Saluiano non recipit appellationem, & illius vigore poteſt relaxari mandatum abſq. alio decreto, quando exequutio eſt facienda ſuper eadem re. Reatina Molendini. 26. Iun. 1595. n. 2. 1143

SATISFACTIO *facta præſumitur ab his, qui ad eam tenebantur. In Farſin. Grani. 9. Mart. 1580. n. 3.* 450

SCHISMATICVS *fuit Clemens Papa VII. Electio verò Vrbani VI. fuit Canonica. In Tullen. Prioratus. 28. Mart. 1583. nu. 3.* 612

Confirmatio ſeu approbatio litterarum Papæ ſchiſmatici, non valet, cum neque ipſæ litteræ valeant. ibid. n. 6. & 7. 612

SCIENTIA *excludit errorem. Anconitana Vineæ. 27. Iun. 1582. n. 1.* 586

Ex ſcientia ſuperueniente vltimo tempore nō poteſt deduci ſcientia de tempore præcedēti. In Burgen. Iuriſdictionis. 27. Nouembr. 1585. n. 1. 709

Ex curſu temporis quadraginta annorū præſumitur ſcientia & conſenſus Epiſcopi, in his, quæ concedere poteſt. In Calaguritana Capella. 27. Iun. 1583. n. 1. 635

Scientia præſumitur eius, quod à multis obſeruatur. In Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. n. 3. 1147

Quiſq. præſumitur ſcire id ad quod tenetur. Reatina Beneficij S. Angeli. 20. Iunij 1576. n. 2. Deciſ. 306

Scientia ſufficienter inducta dicitur ex his, quæ generali cōſuetudine ſunt introducta, maximè in materia quæ per præſumptiones & coniecturas probatur. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianuar. 1604. n. 2. 1485

Scientia præſumitur ex actibus pluries iteratis. ibid. nu. 3. 1485

Allegans ſcientiam, quando non præſumitur, eam articulatè probare tenetur. Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. n. 3. 852

Sciētia colligitur ex actibus, qui à communiter accidentibus ſolent deuenire ad notitiā, maximè iuncta continua conuerſatione: Item ex qualitate facti ardui. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. num. 9. 1459

Scientia ex præſenti præſumitur in præteritum, quando adeſt eadem cauſa præſumendi. ibid. n. 11. 1459

Ex præſumptionibus & coniecturis reſultat vera probatio ſcientiæ. ibid. n. 12. 1459

Aliud eſt ſcientiam eſſe præſumptam, aliud eam probari præſumptionibus & coniecturis. ibid. n. 4. 1459

Scientia vera per cōiecturas etiā & præſumptiones probari poteſt. ibid. n. 3. 1459

Vbi agitur de iure tollendo & pœna inferēda requiritur certa & indubitata ſcientia eſtati. In Romana Secretariatus. 17. Februar. 1592. n. 10. 972

maximè in re antiqua, vbi etiam ſufficit leuior probatio. In Romana de Valle. 9. Decemb. 1579 n. 1. & 2. 431

In præiudicialibus & pœnalibus, vbi venit probanda ſcientia, quæuis ſcientia non ſufficit, requiritur certa & cum ſuis circumſtantijs ad effectum conſtituendi in mora, & pœnam inducendi. Romana donationis. 5. Iunij 1592. n. 2. 998

& in Palentina Canonicatus de Vſillos. 26. Mart. 1571. n. 2. 133

In materia præiudiciali nūquam præſumitur ſcientia. In Romana Dohanæ Salis. 8. Iun. 1592. n. 4. 993

Scientia eſt difficilis probationis, & ideo probatur etiam per coniecturas. In Romana Caſalis Mareſiani. 19. Iun. 1587. n. 13. 794

Scientia ex lapſu longi temporis probatur. In Reatina Beneficij S. Angeli. 20. Iun. 1576. n. 5. 306

Item ex actuum multiplicitate probatur. ibid. n. 7. 306

Item ex qualitate perſonarum & alijs circumſtantijs probatur. Iſpalen. Iuris expendendi. 21. Octob. 1580. n. 3. 476

Scientia probatur ex eo quòd quis penes ſe habet inſtrumentum, & illud produxit. In Romana Caſalis Longhezzæ. 12. Febr. 1593. n. 10. 1016

Scientia ex litteris ſcriptis probatur. In Ortonen. Penſionis. 5. Iulij 1599. n. 3. 1326

Scien-

Scientia ſeu notitia ex quibus probetur. Tudertina Pecuniaria. 19. Ian. 1598. n. 6. 1259
Scientia ad effectum deuolutionis debet eſſe certa. In Firmana Altaris S. Ludouici. 4. Mart. 1596. n. 3. Deciſ. 1873
Scientia vnionis ex quibus probari poſſit. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 6. & 10. vſque ad 14. 1459
Sciẽtia prouiſionis præſumitur in eo ad cuius commodum facta fuit, niſi probetur ignorantia. In Segobien. Canonicatus. 6. Februar. 1589. n. 1. 856
Scientia prouiſionis plena & indubitata arguitur ex mãdato prouiſi dato ad reſignãdum idemmet beneficium. ibid. n. 2. 856
Scientia contentorum in prouiſione dicitur probata ex mandato procuratoris dato ad reſignandum. ibid. n. 7. 856
Scientia aliquorum non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis. In Meſſanen. Studij. 22. Octobr. 1593. n. 5. 1046
Scientia deputati a Capitulo cenſetur ſcientia ipſius Capituli. In Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. n. 3. 1437
Sine ſcientia & patientia nõ datur quaſi poſſeſſio in incorporalibus. In Corduben. Redecimarum. 2. Maij 1602. n. 5. 1463
& in d. Carthaginen. Iuris ſubſcribendi. 3. Iun. 1602. n. 2. 1437
Ex præſentia & taciturnitate, quando inferatur neceſſariò ad ſcientiam. In Romana Cambiorum. 27. Ianuar. 1570. n. 1. 92
Sciẽtia & patientia domini habetur loco traditionis rei. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 4. 436
Ex ſciẽtia rei alienæ oritur initium malæ fidei, ad quam purgandam non ſufficit allegare credulitatem, ſed neceſſe eſt illius cauſam probare. In Anconitana Vineæ. 29. Mart. 1585. n. 1. & 2. 695
De clauſula ex certa ſcientia. vid. in verb. Clauſula.
SCOMMISSA *ſuper futura electione vel promotione nõ valet, licèt ſecus ſit de facta. Romana Scõmiſſæ. 30. Ianuar. 1589. n. 10.* 854
Scommiſſæ contractus ſolo partium conſenſu perficitur, vt non ſit locus pœnitentiæ. ibid. n. 2. 854
In facictibus ſcõmiſſã nõ ſufficit quòd vna pars conſentiat, niſi etiã alterius aſſenſus cõcurrat, & talis conſenſus etiam quòd interueniat nedum ante confectionem ſcripturæ, ſed etiam dum ea legitur, reuocari poteſt, & eſt locus pœnitentiæ. ibid. n. 8. 854
Sponſiones ſeu ſcommiſſæ de communi obſeruantia inter mercatores mediante ſcriptura fieri ſolent. ibid. n. 7. 854
Per receptionẽ pecuniæ ob cauſã ſcõmiſſæ numeratæ ſponſio dicitur perfecta. ibid. n. 1. 854
Ludere & ſcommiſſas facere eſt quemadmodum iactum retis emere, & ſapit negotiationem, in qua euentus eſt fortunæ caſibus expoſitus. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobr. 1579. n. 33. 416
SCRIPTVRA *plenè probat contra ſcribẽtem. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun 1595. n. 8. De eiſ.* 1139
Interpretatio in dubio eſt facienda contra producentem ſcripturam. In Romana ſcripturarum. 10. Iun. 1583. n. 4. 626
Scriptura dubia recipit interpretationem à ſcriptura clara. ibid. n. 1. 626
Scriptura incerta non probat. In Tarracone. Penſionis. 10. Octob. 1594. n. 3. 1088
Scriptura producta ab eo cõtra quem agitur pro debito ei non præiudicat, ſi fuit producta non ad effectum confitendi debitum, ſed ad effectum tantum interpellandi releuatorem, vt in ſe ſuſcipiat neceſſariam defenſionem. In Romana Cambiorum. 17. Maij 1591. n. 2. 946
Scriptura Archiuij contra non ſubditum non facit fidem. Tiraſonen. Iuris præſentandi. 26. Octob. 1583. n. 1. 642
Scriptura in forma memorialis non probat contra ſcribentem, neque illum obligat. In Praneſtina Bonorum. 5. Nouembris 1578. n. 1. & 2. 373
an autem habeat vim confeſſionis parte abſente facta. ibid. n. 3. 373
vel an faciat adminiculum probationis ſeu præſumptionem. vid. ibid. n. 6. & 7. 373
Quod minus fuit in vna ſcriptura dictum poteſt per aliam ſuppleri. In Fauentina Bonorum. 27. Apr. 1575. n. 2. 25
Priori ſcripturæ ſtandum eſt non poſteriori, quando in prima concurrunt plures veriſimiliores cõiectura & magis adminiculata. Roman. Pecuniaria. 21. Maij 1582. n. 3. 579
Ex coniunctione ſcripturarum apparet ſenſus earum. In Exina Bonorum. 12. Decembr. 1580. n. 1. 491
Ex quibus detrahatur fides ſcripturæ. Ciuitatis Caſtelli Bonorũ. 20. Maij 1594. n. 3. 1077
Scripturæ antiquæ Notarij ex obſeruantia capiunt robur. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 5. 1334
Obſeruãtia facit quòd plena fides adhibeatur ſcripturæ antiquæ. In Parmen. Status. 25. Iun. 1590. n. 2. 928
Scripturæ antiquæ ſemiplenè probant. Fauẽtina Bonorum. 16. Iunij 1578. nu. 2. 368
Scriptura antiquiſſima non indiget recognitione. In Gadicen. Adminiſtrationis Decimarum. 7. Iun. 1577. n. 1. 333
Scripturæ extractæ ex eodem libro & per eũdem Officialem, in quo & per quem fuerũt extractæ aliæ ſcripturæ partis aduerſæ in proceſſu præſentatæ, dicuntur in forma probanti. ibid. n. 2. 333
Scripturæ extractæ ante litem non egent cõpulſorialibus. In Comen. Iuriſpatronatus. 1. Decemb. 1603. n. 1. 1481
Atteſtatio Conſulum multum facit pro recognitione ſcripturæ, maximè ſi adſit ſtatutum. ibid. n. 3. 1481

Scriptura extracta à Notario nõ rogato debet recognoſci, niſi ſint antiquæ, vel concurrant adminicula. ibid. n. 2. 1481

Scriptura extracta ex decreto Vicarij parte citata & præſente, quando Notarius illas collationauit, dicuntur in forma probanti. ibid. n. 4. 1481

Recognitio ſcripturæ manu teſtatoris propria ſcriptæ vel ſubſcriptæ, vbi nihil aliud deeſt, fit de ſtylo Rotæ per teſtes dicentes ſe habere notam manum ſcribentis. Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. n. 1. 840

Rota quandoq. ſolet adhibere fidem ſcripturis etiam minus legitimè extractis propter veriſimilitudinem, cõcurrentibus adminiculis. In Segobien. Canonicatus. 6. Febr. 1589. n. 6. 856

Scriptura dicitur priuata, quando nõ conſtat de rogitu notarij. In Salamantina Iuriſdictionis. 10. Mart. 1577. n. 1. 320

Scriptura, quæ extracta fuit ex archiuio priuato non eſt in forma probanti, nec facit fidem. ibid. n. 2. 320

Scripturæ priuatæ faciunt tantum aliqualẽ præſumptionem, quæ non ſufficit, quando non agitur de ſupplenda ſubſtantia probationis, & de probatione perficienda in ſui ſubſtantia. ibid. n. 4. 320

Scriptura in folio ſimplici, licèt non ſit obligatoria, probat tamen in fauorẽ abſentis præſertim de æquitate canonica & ſtante difficultate probationis. In Preneſtina Bonorum. 5. Nouemb. 1578. n. 4. & 5. 373

Qui ſe fundat in ſcriptura debet concludenter intentionem ſuam probare. In Romana Releuationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. num. 7. 337

Debet probari ſcripturam eſſe penes eũ à quo petitur exhibitio. In Ariminen. Caſtrorum. 20. Apr. 1597. n. 1. 1226

Probata exiſtẽtia ſcripturæ & intereſſe, Rota cogit ad exhibitionem. ibid. n. 4. 1224

Scripturæ anteceſſoris poſſunt per Notarium ſucceſſorem in officio publicari abſq. aliqua extractione compulſoriali, & ſufficit ſola recognitio. In Gerunden. Beneficij. 15. Decemb. 1599. n. 4. 1334

Scriptura in prothocollo Notarij reperta, ſcripta manu aliena non dicitur authentica, ſecus eſt, ſi in margine ſit ſcriptum manu eiuſdem Notarij, de voluntate mea. In Parmen. Status. 26. Iun. 1589. n. 3. 888

Fides non derogatur filciæ Notarij tanquã cõtinentis ſcripturas æquiuocas, ſi Notarius habuerit eas pro bonis & authenticis, quod ſufficit. ibid. n. 5. 888

Scriptura in prothocollo non ſubſcripta & carens ſigno Notarij impugnari non poteſt, tanquam non authentica, ſi habeat clauſulam Actum. ibid. n. 9. 888

De filcia ſcripturarum, quæ habetur pro prothocollo, idẽ iudicatur quod de prothocollo. ibid. nu. 2. 888

Scriptura in filcia prothocolli carẽs clauſula Actum & teſtibus non dicitur authentica; fallit ſi talis ſcriptura in filcia continuata ſit cum alijs ſcripturis habentibus dictam clauſulam Actum & teſtes, & habeat relationem ad eas, tunc enim clauſula Actũ & teſtes cẽſentur in illa repetiti. ibid. n. 6. 888

Scriptura carẽs clauſula Actum dicitur imperfecta. Idem ſi non adſit locus in ea. In d. Parmen. Status. 24. Maij 1591. n. 6. 949

Scriptura publica carens clauſula Actum nõ poteſt capere robur à filcia, in qua adſint aliæ informes, quæ nunquã fuerunt rogatæ. ibid. n. 4. 949

Scriptura carens ſigno & ſubſcriptione Notarij reperta in filcia ex ſe non facit plenã fidem, ſed hoc procedit ſi ſcriptura ſit inter non authenticas; ſecus eſt, ſi habeat clauſulam Actum, quia tunc poteſt redigi in publicam formam. In ead. 15. Decembris 1589. n. 1. & 3. 902

Clauſula Actum denotat ſcripturæ perfectionem & ipſius publicationem. ibid. n. 2. 902

Scripturæ etiam minus authenticæ repertæ in filcia notarij ad effectum, ne reddant locum æquiuocum, ſufficit quòd poſſint reduci in publicam formam eo modo quo reperiũtur, licet fortè in iudicio fidẽ non facerent, niſi iudex ita iudicauerit. ibid. n. 6. 902

Item ſufficit adhunc effectũ, quòd Notarius habuerit eas etiam minus authenticas, pro talibus, ex quibus poſſint confici inſtrumenta, quòd ſcilicet eas adnotauerit in ſua rubricella. ibid. n. 7. 902

Filcia ſcripturarum Notarij haberi debet pro authentica, quando ex ea aliæ ſcripturæ fuerunt extractæ, & in publicam formam redactæ. ibid. n. 8. 602

Scripturæ repertæ in filcia etiam minus authenticæ ex aliarum fide ſuppleri debent, ſi in aliquo deficiunt, potius quàm ex eis ſubuerti fides omnium ſcripturarũ & inſtrumentorum in ea filcia contentorum. ibid. n. 9. 902

Suſpiciones circa ſcripturas publicas Notariorum non ſunt attendendæ, ſi non ſint releuantes. In ead. Parmen. Status. 21. Apr. 1589. n. 3. 866

De ſcripturis in prothocollo Notarij. vide in verb. Prothocollum.

Exemplum ſcripturæ publicæ à Notario datum probat, licèt ſcriptura ſit aliena manu ſcripta, quia ſufficit illius ſubſcriptio & rogitus, & talis ſcriptura non dicitur copia, ſed originale. In Romana Legati de Caſarinis, 28. Iun. 1602. n. 1. 1448

De contractu requirente ſcripturam. vid. in verb. Contractus.

Scripturæ Notariatus à titulo officij ſeparari non poſſunt per Motum propriũ Iulij III. ſed venduntur ijs, qui titulum officij obtinent. In Romana Scripturarum. 12. Ianuar. 1590. n. 4. 905

Scri-

Scriptura officij Notariatus ad hæredes tranſeunt cum ſuo onere, & habentur vti res propria. ibid. n. 3. Deciſ. 905

Scriptura officij Notariatus hypothecari poſſunt, & ſuper eis etiam contrahi ſocietas. ibid. n. 2. 905

Confuſa deſcriptio ſcripturarum repertarum in ſacco in inuentario admittitur, quia præſumendum eſt ſcripturas nõ fuiſſe alicuius momenti propter diligentiam quàm præſumitur adhibuiſſe iudex. In Romana de Gaddis. 24. Octobr. 1578. n. 3. 371

Super ſcripturis Notariatus an valeat ſocietas. vid. in verb. Societas Officij.

SENATOR *Romæ dicitur de ſublimioribus Magiſtratibus. In Parmen. Statut. 14. Apr. 1600. n. 2.* 1349

SENTENTIA *eſt ſtricti iuris, & non extenditur ad ea, quæ verbis non continẽtur. Licien. Redecima. 14. Octob. 1588. n. 5.* 835
& ideo ſtrictè interpretanda. In Romana Tutelæ de Fabijs. 4. Iun. 1584. n. 1. 667
& in Fauentina Spolij. 15. Apr. 1580. n. 7. 452

Sententia interpretari debet vt conueniat cũ petitione. Parmẽ. Status. 23. Feb. 1598 n. 1. 1267

Sententia licèt non contineat ſpecificationem rei, ſi tamen petitio ſit certa per relationem, quæ ſit rei, valet & tenet. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 2. 701

Sententia non debet eſſe latior petitorio. In Aretina Bonorum. 12. Ian. 1598. nu. 1. 1255

Mens petentis magis attenditur in ſententijs quàm verba. In Spoletana Domus. 19. Decemb. 1580. n. 1. 492

Sententia ratione incertitudinis conformis dici non poteſt. In Romana Mercedis. 15. Febr. 1566. n. 1. 1

Sententia cenſetur lata iuxta facultatem iudicis competentem. In Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. n. 4. 1289

Non refert an ſententia ſtatuerit aliquid ſub modo vel ſub conditione quo ad eius effectum. In Bononien. Vigintimillium. 9. Iun. 1572. n. 3. 169

Conditio ſuſpenſiua vel reſolutiua vitiat ſententiam. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 5. 701

Sententiæ validitas non debet ſtare in ſuſpẽſo. ibid. n. 4. 701

Sententia quæ ex actis nõ iuſtificatur eſt iniuſta & nulla nec exequi debet ſed reuocari. Toletana Penſionis. 22. May 1592. nu. 2. & 6. 987
& in Bononiẽ. Bonorũ. 27. Feb. 1598. n. 2. 1268
& in Romana Secretariatus. 20. Nouem. 1591. nu. 10. 965
& in Romana Cenſus. 14. Dec. 1592. n. 3. 1005
ſecus ſi poſtea iuſtificetur, maximè extra caſus ſpeciales, prout in Aegidiana, & excõmunicatione, quæ ex ijſdem actis iuſtificari debet. In d. Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 3. 1261
& 21. Apr. 1586. n. 5. 734
& in Salamantina Cenſurarum. 11. Decembr. 1595. n. 3. Deciſ. 1164
& in Burgen. de Cardenas. 23. Ian. 1598. num. 5. 1261

Sententia ex actis declaratur. In Burgen. Iuriſdictionis. 9. Maij 1586. n. 3. 738
ad effectum vt ſuſtineatur. Placentina decimarum de Vſillos. 5. Iun. 1566. n. 1. 3

De ſententia ex actis non iuſtificata nõ eſt iudicandũ ſicut de ſententia nulla, vel de ea, quæ abſolutè eſt notoriè iniuſta. in d. Auximana. 21. Aprilis. nu. 6. 734

Sententia ex actis non iuſtificata dicitur notoriè iniuſta. In Romana Tutelæ. 14. Ianuar. 1585. n. 8. 684

Sententia ex actis interpretari debet. Fauentina de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 8. 536

Sẽtẽtia recipit declarationẽ à libello. Toletan. Congruarũ de Halia. 14. Octob. 1583. n. 1. 640

Vbi verba ſententiæ ſunt ſubobſcura id quod minus eſt ſequi oportet. ibid. n. 2. 640

Ambiguitas ſententiæ tolli poteſt & declarari ex actis. In Ciuitatis Caſtelli donationis de Vitellis. 16. Decemb. 1577. n. 18. 354

Sententia bene concepta nulla indiget declaratoria. In Catanien. Legitimitatis. 14. Ianuar. 1591. n. 1. 930

Sententia ſemper recipit interpretationẽ vt dicatur lata prout de iure fieri debet. In Romana Cenſus. 24. Apr. 1592. n. 3. 984

Sententia probat & pro ea præſumitur. Roman. Saluiani interd. 12. Ian. 1602. n. 5. 1415

Pro ſententia de recenti lata nõ præſumitur etiam quòd ſit lata partibus præſentibus & non appellantibus. In Pampilonen. Iuriſiuſiurandi. 27. Apr. 1583. n. 6. 615

Pro ſententia præſumitur, ſecus ſi non ſit de antiquo & contra eam adſint probationes. Maioricen. Legati. 4. Februar. 1583. n. 1. 601

Pro ſententia præſumitur, maximè quando eſt lata parte præſente, licèt ab ea fuerit appellatum, quando appellatio non fuit proſequuta. Melliten. Præcedentiæ. 5. Decembr. 1578. n. 1. fallit vt n. 4. 8. & 9. 381

Præſumptio pro ſententia oritur ex acquieſcentia partis, aliàs ex contradictione eliditur. ibid. n. 8. 381

Præſumptio pro ſententia per Rotam non admittitur niſi id ſententijs valdè antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara ſit illius obſeruantia. ibid. n. 5. 381

Sententia an ſit antiqua arbitrarium eſt iudicis ſecundum comm. opin. ibid. n. 11. 381
& in Gerundẽ. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. n. 5. 580

Præſumptio ſententiæ quæ oritur ex antiquitate facilè eliditur per contradictionem. d. Militẽ. Præcedentiæ. 5. Dec. 1578. n. 11. 381

Quantum tempus requiratur ad hoc vt ſententia dicatur de antiquis. In d. Gerunden. Anniuerſariorum. 6. Iun. 1582. n. 4. 580

Ex antiquitate tẽporis an præſumatur citatio in ſententia in præiudiciũ tertij. ibid. n. 3. 580

Sententia non obſtante defectu obſeruationis terminorum ſubſtantialium quando ſuſtineatur. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobr. 1598. n. 5. Deciſ. 1296

Sententia lata non præſtito iuramento calūniæ expreſſè per partem petito eſt nulla. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 10. & 29. 857

Sententia lata non ſeruatis terminis ſubſtantialibus eſt nulla. In Romana Nullitatis Contractus. 5. Iun. 1595. n. 1. 1134

& in Romana Domus. 16. Nouembris 1575. n. 1. 273

& ſi quis petatur audiri ante omnia expenſæ veniunt reficiendæ. ibid. n. 3. 273

Sententia non poteſt dici lata ſeruatis ſeruādis non producto prius proceſſu. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iulij 1583. num. 2. 637

Sententia lata nulla ex partibus inſtante eſt nulla. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 1. 536

& in Giennen. Prioratus. 20. Decembris 1582. n. 2. 597

Sententia lata prout in cedula contra l. 2. & 3. C. de ſentent. ex breuic. recitan. eſt nulla; ſecus eſt, ſi ita ſit de ſtylo. In d. Fauentina de Calderonibus. 28. Iun. 1581. nu. 2. & 3. 536

Sententia lata à iudice recuſato quando ſit nulla. In Pampilonen. Parochialis de Hiracbes. 20. Febr. 1598. n. 1. 1266

Sententia ex falſis inſtrumentis lata eſt nulla, maxime in ciuilibus. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. n. 3. 1259

Sententia nulla parte opponente confirmari non poteſt. In Salamantina Penſionis. 13. Febr. 1573. n. 1. 192

Sententia nulla ex cauſa valida confirmari poteſt, declara tamen. vt in Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. n. 2. 1289

Sententia nulla ex confirmatione Papæ in qua eſt defectus intentionis, ſuſtineri non poteſt, et quando non conſtat eum habuiſſe notitiam nullitatis. In Romana Secretariatus. 12. Febr. 1592. n. 17. 972

Sententia antiqua, licèt non ſit in forma probanti, parte non opponente confirmari poteſt. In Burgen. Iuriſconferendi de Cardenas. 23. Ianuar. 1598. n. 3. 1261

Sententia propter colluſionē redditur nulla. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuarij 1587. n. 9. 763

Sententia nulla nunquam tranſit in iudicatum. In Romana Domus. 25. Maij 1592. num. 5. 988

& in Aquinaten. Beneficij. 11. Decemb. 1579. n. 7. 432

& in Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 4. 493

& in Aquen. Applicationis. 16. Iunij 1603. num. 3. 1469

Sententia ſecunda non reuocans priorem eſt nulla, cum ſit ſententia contra ſententiam; fallit ſi prior ſit nulla. ibid. n. 5. 493

Sententia lata ſine proceſſu regulariter ſi non eſt lata contra præſentem & non appellantem, præſumitur nulla; ſecus ſi ſit ita lata contra abſentem verum contumacem, Idem eſt contra fictum contumacem, qui intra decendium à die notitiæ non appellauit. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 15. & 22. 290

Sentētia, quæ tranſiuit in iudicatum pro veritate habetur. In Parmen. Status. 15. Decemb. 1597. n. 1. 1250

Sententia ſine proceſſu non probat. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 27. April. 1583. num. 5. 615

Sententia lata ab eo de cuius facultate ſeu delegatione non conſtat, eſt nulla. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. num. 4. 597

Nullitas ſententiæ ex breuitate temporis opponi non poteſt, quando interceſſit tempus congruum, quo potuit iudex inſtrui; maximè parte non comparente. In Calagurritana Iuris ingrediendi. 27. Apr. 1580. num. 9. 455

De nullitate ſententiæ vſque ad triginta annos dici poteſt, maximè ſtante nullitatis euidentia. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. n. 14. 957

Paria ſunt quòd ſentētiæ ſint nullæ, vel quòd ſint notoriè iniuſtæ. In Romana Domus. 25. Maij 1592. n. 7. 988

Sententia iniuſta nunquam tranſit in iudicatum. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 13. 381

& in Peruſina Exequutionis. 10. April. 1595. n. 6. 1123

Sententia lata contra ſententiā, quæ tranſiuit in iudicatum eſt nulla, fallit ſi ſententia erat iniuſta. ibid. n. 5. 1123

& in Aquen. Applicationis. 16. Iunij 1603. n. 3. 1469

Sententia ob non prorogationem fatalium tranſit in iudicatum. In Maceraten. Parochialis. 29. Apr. 1580. nu. 1. 457

Sententia, quæ tranſitum facit in rem iudicatam, pro veritate habetur. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 30. Apr. 1582. n. 3. 1469

& in Parmen. Status. 15. Decembris 1597. n. 1. 1250

Sententia non tranſit in iudicatum, quando pars appellauit in tempore, licèt non rediderit pro apoſtolis intra menſem, ſi tamen altera pars cōmiſſerit cauſam appellationis præueniendo. In Aquen. Applicationis. 16. Iun. 1603. n. 1. 1469

Sententia nulla & iniuſta non poteſt tranſire in iudicatum. ibid. n. 3. 1469

Sententia lata ad relationem peritorum regulariter non tranſeunt in iudicatum. In Peruſina Exequutionis 24. Aprilis. 1581.

1581. n. 3. Deciſ. 513

Probatio quæ ſit contra ſententiam & rem iudicatam, ac obſeruantiam triginta annorum debet eſſe plena & concludens. In Romana Caſalis Turricella. 29. April. 1594. n. 9. 1073

Sententia non poteſt dici iniuſta ſi contra eã pendente iudicio nihil fuit probatum licèt poſt ſententiam probaretur ad effectum impediendi exequutionem vigore Aegidianæ. In Romana Cenſus. 10. Maij 1589. n. 2. 872

De iniuſtitia ſententiæ. vid. in verb. Iniuſtitia.

Sententia ob falſa cauſa in ea expreſſam dicitur continere manifeſtam iniuſtitiam & eſſe notoriè iniuſtam. In Romana Domus. 25. Maij 1592. n. 2. 988

Sententia iniuſta nõ poteſt exequutioni mãdari, & dicitur iniuſta, quando expreſſum continet errorem. In Romana Carlotta. 24. Octobr. 1583. n. 1. 641

Sententia condemnans aliquem ob non implementum, quod erat in arbitrio cõdemnati, non ſolum dicitur iniuſta, ſed eſt nulla. ibid. n. 2. 641

Sententia non dicitur notoriè iniuſta, quando adſunt Doctores hinc inde atteſtãtes de communi; fallit tamen, quando altera ex opinionibus eſt per Curiam recepta. In Romana Prioritatis & Potioritatis. 2. Iunij 1572. n. 1. 166

Sententia contra ſententiam dici non poteſt, ſi ſit notoriè iniuſta, & conſequenter nulla. In Aſtoricen. Prioratus. 18. Decembris 1598. n. 9. 1305

Regula quòd ſententia contra ſententiam nõ valet, non procedit, quando ſententia eſt nulla. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. n. 3. 1352

A ſententia, quæ habet aliam ſententiã contra ſe datur appellatio; ſecus eſt, ſi ſententia ſit confirmatoria primæ, ſed ſolum reformet in aliquibus. In Fauentina Spolij. 15. Apr. 1580. n. 5. 452

Sententia contra Conſtitutionem Synodalem dicitur continere notoriam iniuſtitiam. Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decemb. 1585. n. 3. 712

Sententia quando dicatur continere expreſſum errorem, itaut veniat reuocanda ſaltem ex capite reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 14. Martij 1575. num. 1. 251

Sententia ex capite iniuſtitiæ impugnari poteſt non obſtante lapſu fatalium, quando cauſa iniuſtitiæ fuit æquè principaliter cõmiſſa, & iniuſtitia eſt iuſta cauſa agendi ex capite reſtitutionis in integrum. In Auximana Dotis. 19. Nouembr. 1574. num. 1. & 2. Deciſ. 245

Sententia lata poſt primum fatale non obtento ſecundo; & ſic deſerta appellatione eſt nulla. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 1. Deciſ. 597

Sententia lata deſerta appellatione non reuocatur vti attentata. In Zamoren. Beneficij. de Morales. 26. Iunij 1587. n. 1. 797

Exequutio ſententiæ latæ vigore Conſtitutionis non poteſt dici nulla nec attentata. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 30. Mart. 1582. n. 1. 573

De exequutione ſententiæ. vide in verbo Exequutio.

De acceptatione ſententiæ. vide in verbo Acceptatio.

Acceptatio ſententiæ iniuſtæ non præſumitur, niſi adſint vrgentes præſumptiones. In Calaguritana de Villoria. 12. Decembris 12. Decemb. 1572. n. 5. 180

Sententiæ acceptatio in parte & partibus, ſi capitula ſententiæ ſint connexa, & non recipiant diuiſionem, non valet; ſecus ſi non ſint connexa, & recipiant diuiſionem. ibid. n. 4. 180

Sententia nulla ſi acceptetur à partibus, non dicitur valere in vim ſententiæ, ſed in vim pacti. In Romana Tutelæ de Fabijs. 14. Iun. 1585. n. 5. 698

Stante iniuſtitia ſententiæ, poteſt is contra quem lata fuit eam acceptando bonam fidẽ agnoſcere. In Anconitana de Gozzis. 25. Iunij 1584. n. 10. 671

Sententia lata contra aliquem, lite tertio non intimata eum non afficit. ibid. n. 4. 671

Sententia non afficiunt non citatum, qui poſtea venit ad cauſam cum noua commiſſione. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. n. 1. 1314

Sententia non afficit non citatum, niſi veriſimiliter eius notitiam habuerit: Ex quibus autem probetur notitia vide. In Tudertina Pecuniaria. 19. Ianuar. 1598. num. 5. & 6. 1259

Sententia non nocet non citato. In Romana Releuationis Indemnitatis. 27. Oct. 1603. num. 2. 1477

Sententia lata contra principalem quãdo noceat fideiuſſori non citato. ibid. num. 3. & quando exequi non poſſit. ibid. nu. 4. & quid in obligatione Camerali. ibidem. num. 5. 1477

Sententia fideiuſſoris de ſententia lata contra principalem an ei noceat. ibid. n. 6. 1477

Sententia lata ſine citatione & ſine concluſione in cauſa ſuſtineri non poteſt. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Februar. 1589. n. 11. & 30. 857

Sententia nec acta nocent ei qui nunquam fuit citatus ad cauſam ſaltẽ per proclama, quod contra intereſſe putãtes de ſtylo Rotæ fieri ſolet. In Calaguritana Panis. 10. Nouemb. 1597. n. 1. 1241

Sententia, ad quam pars non fuit citata per ratificationem ſuſtinetur. In Racanaten. Pecuniaria. 27. Mart. 1602. n. 1. 1427

Defectus citationis ad ſententiam ſine di-

red-

reddit ſententiam nullam de iure, de ſtylo autem ſoluari poteſt. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 6. Deciſ. 597

Sententia ſine die tenet ad effectum mulctandi non comparētem, quomodo autem procedat vid. ibid. n. 7. & 8. 597

Sententia lata præſente procuratore partis, de cuius mandato conſtat in actis non poteſt redargui de defectu citationis. In Lamacen. Adminiſtrationis. 12. Ianuar. 1579. n. 4. 388

De citatione ad ſententiam. vide in verbo Citatio.

Duæ ſententiæ conformes vigore ſtatuti Vrbis faciunt rem iudicatam. In Nepeſina Cenſus. 30. April. 1599. n. 1. 1311

Concilium Tridentinum non tollit ſententias & res iudicatas. In Burgen. Archidiaconatus de Viruieſca. 2. Decembris 1585. num. 5. 712

Rota nunquam attendit ſententias extra eam latas niſi ſint iuſtæ. In Peruſina Exequutionis. 10. Apr. 1595. n. 7. 1123

Sententia criminalis ſine proceſſu in Rota non habetur in conſideratione. In Regien. Bonorum. 3. Mart. 1586. n. 12. 723

Alleganti nullitatem ſententiæ incumbit onus probandi omnia acta, vt poſſit argui contra ſententiam. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 20. 290

Sententia lata ſuper reſtitutione ſpolij prouenictis à nullitate ſententiæ an dicatur cōtinere mixturam. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 1. 603

Exequutio ſententiæ quæ continet mixturam dicitur attentata, ſi mixtura clarè in ſententia contineatur aliàs ſecus. In Firmana Bonorum. 29. Aprilis 1583. num. 6. 616

Sententia quando dicatur attentata. vide in verb. Attentatum.

Terminus ad ſententiam per productionem iurium cenſetur circumductus. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 3. 536

Sententia ſuper deſertione appellationis an & quando dicatur interloquutoria, & ad eam requiratur citatio & intimatio. In Barchinonen. Bonorum piæ cauſæ. 16. Febr. 1582. n. 10. & 11. 565

Sententia reſpectu diuerſarum perſonarum dicitur diuidua. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 5. 597

maximè ſi debitum oriatur ex diuerſis contractibus. In Peruſina Bonorum. 15. Maij 1577. n. 5. 327

Sententia in actione indiuidua nō poteſt pro parte valere & pro parte non valere. In Florentina Domus. 10. Iunij 1591. num. 13. 957

Sententia lata in fauorem vnius prodeſt alijs eandem cauſam habentibus, quod tamen procedit in his quæ ſunt iuris, ſecus in his quæ ſunt facti. In Romana Intereſſentiæ. 19. Mart. 1568. n. 2. Deciſ. 44

Sententia lata inter alios licèt contra tertium non plenè probet, faciunt tamen vehementiſſimam præſumptionem boni iuris. In Cæſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 8. 1422

Sententia inter alios lata non præiudicat, maximè ſi ſit ſuſpecta de colluſione. In Ceſenaten. Bonorum. 28. Iunij 1596. n. 4. 1200

Sententia lata contra patrem quando filium non afficiat, & contra eum exequi non poſſit. In Calaguritana Panis. 3. Nouembr. 1595. n. 1. 1152

Sententia lata contra abſentem à reſidentia requirit trinam citationem per publicum edictum in loco beneficij. In Terdonen. Præpoſituræ. 17. Mart. 1600. n. 2. 1346

Pro ſententia lata contra abſentem non præſumitur, niſi quatenus conſtet ex actis. In Imolen. Caſtrorum. 22. Apr. 1575. n. 9. 254

Sententia contumacialis non priuat niſi elapſo anno contumacibus præſtituto. In Romana Secretariatus. 20. Nouemb. 1591. num. 13. 965

Sententia contumacialis per comparitionem reſoluitur ſi ſit interloquutoria. In Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 20. 972

quòd verum vbi nullum reperitur deductum nec probatum delictum iuxta conſtitutionem Pij Quinti cum omnibus inde ſequutis. In eadem 30. Nouembris 1591. num. 7. 965

Sententia lata in contumaciam habet in ſe ex ſui natura tacitam reſolutionem, ſi infra tempus condemnatus comparuerit & contumaciā purgauerit. ead. 10. Apr. 1592. n. 3. 981

Veniens ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe cum clauſula in ſtatu & terminis non facit acta & ſententias ſuas quando ſententia in contumaciam lata fuit contra tertium, licèt regulariter talis faciat ſententias ſuas, declara tamen. In Corduben. Statutorum. 24. Ianuar. 1590. n. 1. & 2. 906

De ſententia contra contumacem lata. vide in verb. Contumax.

Sententia condemnatoria propter delictum, quod ex actis non iuſtificatur eſt notoriè iniuſta. In d. Romana Secretariatus. 17. Febr. 1592. n. 1. 972

Ad hoc vt ſententia in criminalibus valeat & ſit iuſta, neceſſe eſt vt de corpore delicti cōſtet. ibid. n. 2. 972

De ſententia lata in crimine ſimoniæ. vide in verb. Simonia.

Vbi in ſententia omiſſa fuit condemnatio fructuum à die litis conteſtatæ decurſorum eius vigore peti non poſſunt, ſed ſuper eis alia requiritur ſententia, quæ in conſequentiam ferri poteſt. In Lieien. Redecimæ. 14. Octob. 1580. n. 4. & 6. 835

Sententia mandans reſtitui bona non autem poſſeſſionem bonorum dicitur ſonare in petitorium. In Fauentina Spolij. 15. April. 1580.

1580. n. 6. Limita tamen, vt n. 8. Deciſ. 452
An ſententia ſit lata in poſseſſorio ex verbis ſententia apparet. ibid. n. 2. 452
Liquidatio in actis facta ad effectum poſſeſſorij non facit ſententiam in poſseſſorio latã appellabilem. ibid. n. 4. 452
In ſententijs merè poſſeſſorijs prõnũciatio quæ ſit, debet eſſe ſuper reſtitutione poſſeſſionis rei petitæ, non autem ſuper poſſeſſione rei, benè tamen aliquãdo admittitur interpretatio ex narratiua, quæ cantet in mero poſſeſſorio. In Fauentina Bonorum Mobilium. vlt. Febr. 1586. n. 4. 722
Sententia in remedio recuperandæ ſi cõtineat condemnationem ad valorem & æſtimationem in poſseſſorio, dicitur pati vitium formæ, niſi fiat condemnatio ad æſtimationem poſseſſionis. ibid. n. 1. 722
Contradictio ſententiæ ſine appellatione nihil operatur. In Imolen. Caſtrorum. 16. Martij 1576. n. 22. 290
Sententiæ non poſſunt dici conformes, quæ fundantur in diuerſa cauſa incompatibili. In Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. num. 1. 1289
Duæ ſententiæ conformes vigore Statuti Vrbis faciunt rem iudicatam. In Nepeſina Cenſus. 30. April. 1599. n. 1. 1311
Sententia lata ad fauorem hæredis illius qui procuratorem conſtituit, qui effectus fuit dominus litis eſt nulla, ſi ipſe hæres non probauit ſe hæredem, nec perſonam legitimauit, ſecus ſi cõſtet quòd erat puta vxor, eum ex quo ſit vxor, ſatis habeat intentionẽ fundatam. In Romana Pecuniaria ſiue Exequutionis rei iudicatæ. 30. Maij 1588. num. 4. 823
Sententia habẽt tractum ſucceſſiuum & continuatum continuò grauat, & continuò mandatur exequutioni. In Meliten. Præcedentiæ. 5. Decemb. 1578. n. 6. 381
Sententia continens errorem in nomine non vitiatur, vbi de corpore conſtat. In Auximana Molendini. 21. Iun. 1585. n. 1. 701
Sententia lata ab eo de cuius facultate ſeu delegatione non conſtat, eſt nulla. In Giennen. Prioratus. 20. Decemb. 1582. n. 4. 597
Sententia cenſetur lata iuxta facultatem iudici competentẽ. In Placentina Capellaniæ. 15. Iun. 1598. n. 4. 1289
Iudex Commiſſarius poteſt ſtando vel ſedendo pronunciare ſententiam; maximè ſi ita ſit ſtylus partiũ comprobatus. In Segobricen. Parochialis. 21. Iunij 1602. n. 6. 1441
Sententia quando dicatur lata in ſcriptis, licèt concepta fuerit in tertia perſona non autem in prima. ibid. n. 5. 1441
Verba ſententiæ ita pronunciatum æquipollent verbis lata & promulgata. ibidem num. 7. 1441
Quando ſunt plures iudices, an ſententia ſit in numero plurali vel ſingulari concipienda. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decemb. 1596. n. 1. & 8. Deciſ. 1213
Obligatio per ſententiam extincta non poteſt reuiuiſcere. In Bononien. Vigintimilliũ. 9. Iun. 1572. n. 1. 169
Sententia lata contra eum qui tempore ſententiæ ceſſerat beneficium ad fauorẽ alterius, valet, ſi ceſſio tempore ſententiæ non fuit parte citata producta nec regiſtrata, & ſic ſi ſit extra acta. In Pampilonen. Iuriſpatronatus de Subiza. 8. Octob. 1576. n. 1. 307
Sententia quæ dicit, quem fore inſtituendum & immittendum in poſſeſſionem, non inſtituit, & debet intelligi ſeruatis ſeruandis. ibid. num. 2. 307
Sententia non operatur vacationem beneficij ſed illam detegit. Calaguritana de Amarita. 25. Octob. 1577. n. 1. 348
Vbi agitur ad effectum exequutionis tantum teſtamenti, ratio habenda eſt eorum ſolum quæ reperiuntur in actis tempore ſententiæ. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 5. 279
Probatio quæ fit contra ſententiam & rem iudicatam, ac obſeruantiam triginta annorum debet eſſe plena & concludens, nec ſufficit præſumptiua. In Romana Caſalis Turricellæ. 29. April. 1594. n. 10. 1073
Sententia Commiſſarij confirmatoria alienationis facit, quòd alienatio præſumatur vtilis, donec contrarium concludenter probetur. ibid. n. 1. 1073
Pro ſententia exequutorum in cauſa alienationis bonorum eccleſiæ præſumitur. In Placentina Bonorum. 11 Maij 1583. n. 1. 619
Sententia ante ſeptuaginta annos lata dicitur in forma probanti, ſi appareat, quòd Notarius de ea rogatus, erat notarius publicus fidelis & legalis, & pro tali tẽtus & habitus. In Burgen. Archediaconatus de Viruieſca. 2. Decemb. 1585. n. 1. 712
SEPARATIO TORI & diuortium à pari procedunt. In Biſuntina Augmenti Dotis. 4. Maij 1599. n. 2. 1315
Obtenta ſeparatione tori propter ſæuitiam viri vel propter adulterium donatio propter nuptias & augmentum dotis debẽtur mulieri. ibid. n. 1. 1315
Adulterium viri eſt iuſta cauſa ſeparationis tori. In Romana Separationis Tori. 22. Mart. 1574. n. 2. 226
Idem eſt de ſæuitia viri iuncta cum furore. ibid. n. 3.
Item Lenocinium mariti præbet iuſtam cauſam ſeparationis tori. ibid. n. 4. 226
Materia ſeparationis tori eſt arbitraria tam ratione ſubiectæ materiæ ſeparationis, quã iuſti metus. ibid. n. 1. 226
Stante iudicio ſeparationis tori, mulier non poteſt cogi ad cohabitandum cum marito propter eius ſæuitiam, niſi præſtita cautione, quæ ad hoc non ſufficit iuratoria. In Anconitana Separationis. 29. Apr. 1598. num. 7. 1276

Stan-

Digitized by Google

Stante re iudicata ſuper ſeparatione in conſequentiam venit lucrum dotale, ſeu dotis augmentum. In Biſuntina Separationis. 22. Martij 1599. n. 2. Deciſ. 1308

In materia dirimendi matrimonij per impotentiam viri aſſeueratio coniugum non eſt vera probatio. In Fauentina Matrimonij. 1. Febr. 1585. n. 7. 687

Sententia ſuper diſſolutione matrimonij non ſeruata forma cap. Laudabilem. & c. fin. de frigid. & maleſic. reuocari debet. ibid. num. 1. 687

SEPVLTVRA foreníium debet eſſe in eccleſia parochiali eorum habitationis, & dicta eccleſia iura ſepulturæ debentur. In Iſpalen. Iuris ſepeliendi. 9. Iunij 1595. num. 1. 1135

In Viatoribus tranſeuntibus iura ſepulturæ ad quam eccleſiam ſpectent. ibid. n. 2. 1135

Ius ſepulturæ pendet ab adminiſtratione ſacramentorum, & eo ipſo quòd quis in vna eccleſia percipit ſacramenta, in ea videtur ſibi elegiſſe ſepulturam. ibid. n. 3. 1135

Tũba appoſita etiam in proprijs capellis maximè apertis propter impedimẽtum & deformitatem amoueri debent. In Calaguritana Tumbarum. 1. Aprilis 1588. num. 1. & 4. 819

SEQVESTRVM appoſitum regulariter non reuocatur, niſi lite finita, declaratamen vt In Abulen. Capellania. 17. Decemb. 1599. n. 4. & 6. 1335
& in Fauentina Bonorum. 26. Nouemb. 1594. n. 4. 1096

Sequeſtrum factum de facto contra ius officio iudicis de facto reuocatur. In d. Abulen. Capellania. 17. Decemb. 1599. n. 5. 1335

Sequeſtrum apponitur quando fuit appellatum ab exequutione iuxta l. ab exequutione. C. quor. appell. non recip. In d. Fauẽtina Bonorum. 26. Nouemb. 1594. n. 3. 1096

Sequeſtratio regulariter eſt prohibita. ibid. num. 1. 1096

Sequeſtrum appoſitum appellatione pẽdente, venit reuocandum, niſi in caſu metus dilapidationis. In Salamantina Defalcationis Subſidij & Excuſati. 12. Maij 1597. num. 1. 1126

Super poſſeſſione capta pendente appellatione ſequeſtrum apponi debet tanquam attentata. In Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. num. 1. 1403
Idem eſt ſi poſſeſſio vacat ne interim dilapidentur fructus. ibid. n. 5.

Sequeſtrum quod contra inuitum apponitur, non aufert dominium nec poſſeſſionem. In Romana Secretariatus. 26. Iunij 1592. num. 15. 998

Sequeſtrum factum à fiſco arguit incorporationem; ſecus eſt quando ſequeſtrum emanauit poſt ſuppreſſionem & applicationem, quia tunc non poteſt habere vim incorporationis, ſed tantum adnotationis ſiue deſcriptionis bonorum condemnati. ibidem num. 4. & 14. Deciſ. 998

Sequeſtrum neceſſarium non priuat poſſeſſione. In Auximana Bonorum. 18. Martij 1591. n. 1. 941

Sequeſtrum neceſſarium non facit quòd iudicis intẽtio ſit auferre poſſeſſionem; ſecus eſt, quando ſequeſtrum eſt voluntarium, cum per illud amittatur poſſeſſio. In Milsten. Beneficij S. Fantini. 10. Nouemb. 1586. num. 3. 756

Sequeſtrum iudicis priuat poſſeſſione, & facit eam vacantem. In Pampilonen. Parochialis de Subiza. 14. Decemb. 1576. n. 3. 314

Obtinens ſequeſtrum cum proteſtatione non amittit poſſeſſionem, maximè cum ſequeſtrum ſit fructuum tantum, non autem poſſeſſionis. In S. Agatha Parochialis Sancti Angeli. 20. Febr. 1576. n. 5. 287

Per ſequeſtrum ſuper poſſeſſione beneficij à iudice appoſitum non dicitur amiſſa poſſeſſio. In Milsten. Beneficij Sancti Fantini. 13. Mart. 1587. n. 7. 773

In attentatis ſequeſtrum cõceditur ex officio. In Zamoren. Beneficij de Morales. 26. Iun. 1587. n. 7. 797

Super poſſeſſione nulliter capta pro nullitatis purgatione ſequeſtrum apponi debet. In Firmana de Glottis. 24. Maij 1589. n. 1. 877

Sequeſtrum factum ſuper fructibus beneficij illius qui pro defenſione ſua Eccleſiæ abeſt, reuocari debet. In Burgen. Iuriſdictionis. 4. Maij 1584. n. 1. 662

Sequeſtrum ſiue iuſtum ſiue iniuſtum non poteſt impune contemni; & ideo præſtat iuſtam excuſationem non ſoluendi. In Romana Damnorum & intereſſe. 12. Febr. 1590. num. 2. 912

Non tenetur quis ad damna & intereſſe, quando ſolutio fuit impedita per ſequeſtrum. ibid. n. 1. 912

Sequeſtri pro intereſſe Cameræ Apoſtolicæ obtenti non poteſt de facili obtineri reuocatio. ibid. n. 3. 912

SERVITOR nobilis etiam venit appellatione ſeruitorum ex generali conſuetudine magnatum, qui tales ſolent penes ſe habere. In Romana de Cæſarinis. 19. Nouembris 1601. num. 1. 1409

Seruitores nobiles magnatum appellantur honorarij, cum eorum officium non verſetur circa aliqua particularia miniſteria, ſed ſolum in aſſociando Dominos, & in adeũdo iuſſu domini alios magnates & primarios. ibid. n. 2. 1409

SERVITVS præſcripta in fundo non extinguitur cõſolidatione, niſi cõſolidatio fiat ex natura contractus veluti emphyteuſis. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. n. 7. 789

Seruitus præſcripta in fundo, qui tranſiuit in ſingularem ſucceſſorem, non dicitur conſolidari, nec extinguitur, cum cauſa tranſitus in ſingularem ſucceſſorem non ſit neceſſaria

ceſſaria ſed voluntaria. ibid. n. 6. Deciſ. 789

Seruitus auriendi aquam praeſcripta in murũ vicini propter translationem dominij in alium poſſeſſorem non extinguitur, ſed vel debet pariter communicari, vel aſtimatio praſtari. ibid. n. 1. & 5. 789

Seruitus impoſita per vaſſallum vel emphyteutam ſiue vigore contractus ſiue praeſcriptionis non nocet domino directo, ſed euaneſcit, vbi res reuertitur ad dominũ. ibid. n. 2. 789

In ſeruitutibus praediorum acquirendis, prout in ſeruitute aqua ductus, requiritur titulus, quando agitur contra proprietarium; ſecus eſt quando agitur inter duos tertios. In Gerunden. Fontis. 20. Decemb. 1591. num. 5. 970

Contra praetendentem ſeruitutem in re ſufficit negare ius ſeruitutis, adeo quod ius probandi in reum aduerſarium transferatur, cum omnis res de iure praeſumatur libera. In Caſaraugustana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Mart. 1602. n. 13. 1422

Per actionem negatoriam in ſeruitutibus ſemper negatur ius competere aduerſario. In ead. 3. Iun. 1602. n. 4. 1436

Probatio ſpontanei ſeruitij non dicitur cõtraria obligationi. In Toletana Primitiarũ. 22. April. 1587. n. 5. 980

SIGNATVRA Papa ſemper eſt praecipuè attendẽda non autẽ extenſio Regentis; ſecus in reſcriptis Signatura Iuſtitia, in quibus attenditur extenſio Regentis. In Ariminen. Caſtrorum ſeu Reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 4. 922

Vbi facta fuit probatio cum interrogatorijs partis, Signatura Sãctiſſimi ſolet alias nullitates reijcere. In Iſpalen. Iuriſnominãdi. 27. Nouemb. 1589. n. 9. 897

Commiſſio Signatura Iuſtitia non ſuffragatur, vbi adeſt commiſſio Papa manu ſignata. In Anconitana Separationis. 29. April. 1598. n. 3. 1276

Signatura Iuſtitia nec Praefectus illius habet facultatem aperiendi os. In Tarraconen. Villa de Reus. 2. Apr. 1593. n. 3. 1020

Signatura Iuſtitia non poteſt dare clauſulam appellatione remota; ſecus eſt, quãdo cõmiſſio ſignata fuit prout in praeinſerta, & in priore praeinſerta adeſt talis clauſula. Ciuitaten. Conſtructionis Capella. 20. Febr. 1589. n. 2. & 16. 857

Praefecto Signatura Iuſtitia reſcribendi de mandato Papa ſiue per conceſſum in praeſentia &c. credendum eſt. ibid. n. 13. 857

Signatura Iuſtitia non reſcribit, niſi prout de iure. In Barchinonen. Adminiſtrationis Eleemoſynarum. 30. Maij 1593. n. 5. 1031

Signatura mandans procedi ad vlteriorem exequtionem dicitur denegare commiſſionẽ cauſa appellationis. In Pientina Beneficij. 18. April. 1578. n. 5. 357

Praefectus Signatura Iuſtitia poteſt reſtaurationem inſtantia concedere. In Romana de Gaddis. 21. April. 1578. n. 4. Deciſ. 358

Signatura Iuſtitia non poteſt concedere licẽtiam alienãdi bona eccleſia, bene poteſt iudices Commiſſarios ſubrogare. In Aretina Bonorum. 19. Mart. 1599. n. 9. 1307

SILENTIARIVS quis ſit, et in quo differat à ſecretario noſtri temporis. Romana Dohana Salis. 7. Februar. 1582. n. 1. 558

SIMONIA abſque praecedenti pactione non inducitur. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 8. 1029

Propter crimen ſimonia incurritur excommunicatio. In Calaguritana Integra Portionis. 8. Nouemb. 1574. n. 1. 244

Interpretatio non eſt facienda ad inducendam ſimoniam; contrarium tamen ſeruatur in mandatis datis ad reſignandum, & conſentiendum retroceſſioni cum oneris impoſitione; niſi in illis imponatur clauſula reſeruationis beneplaciti Apoſtolici. In Meliten. Penſionis. 18. Mart. 1602. n. 8. 1425

Ad praeſumendam ſimoniam ſufficiunt vrgentes ſuſpiciones. In Calaguritana & Burgen. Integra Penſionis. 6. Octobris 1574. num. 5. 237

Ex actuum inculcatione & correſpectiuitate reſultat praeſumptio ſimonia. ibid. n. 2. 237

Simonia pura probatur ex tractatibus in quorum exequutionem facti ſunt plures actus inculcati, etiam quòd beneplacitum Papa reſeruatum fuerit. ibid. n. 1. & 3. 237

Coniecturae ad probandam ſimoniam quae ſint. In Vaſionen. Prioratus ſeu Confidentiae. 17. Maij 1600. n. 9. 1359

Simonia ad effectum priuationis eſt pleuè & concludenter probanda, ad effectum autem repellendi aliquem ab aſſequutione beneficij nondum obtenti, ſufficiunt leuiores probationes. In Tullen. Parochialis. 28. Maij 1593. n. 1. 1029

In materia ſimoniae, quae eſt difficilis probationis, ſolent etiam admitti coniecturae & indicia, ſed debent eſſe euidentes & clarae, ac ſimoniam neceſſario concludentes, etiam ſi ciuiliter agatur. ibid. n. 2. 1029

In probanda ſimonia ſocius criminis non admittitur, vbi agitur ad effectum probationis. ibid. n. 4. 1029

Teſtes de fama deponentes de ſimonia ad effectum priuationis non admittuntur, etiam ſi ciuiliter agatur. ibid. n. 6. 1029

Verba generalia non probant ſimoniam. ibidem num. 9. 1029

Teſtes deponentes de ſolutione pecuniarum ad probandum ſimoniam, ſi neſciunt, ex qua cauſa facta fuerit ſolutio, nec deponãt de praecedenti cõuentione vel animo & intentione ſimoniaca, non probant. ibid. n. 7. 1029

Solutio pecuniae, ſeu donatio facta reſignanti poſt iam datum mandatum ad reſignandũ non probant ſimoniam. ibid. n. 10. 1029

Confeſſio ſimoniae facta à reſignante nõ praeiudicat reſignatario. ibid. n. 14. 1029

Teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum etiam in crimine ſimoniæ. Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 6. 290

Reſignatio ſimoniaca non præſtat titulum coloratum. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. nu. 15. 1498

In materia reſignationis ſolet fieri ſcriptura, quæ ſi non exhibeatur reſignatio præſumitur ſimoniaca. ibid. n. 9. 1498

Generalis alicuius Ordinis, cui per priuilegium competit facultas admittendi reſignationes beneficiorum ſeu Monaſteriorum Ordinis, intelligi debet de ſimplici canonica & valida, non autem de ſimoniaca, abſq. beneplacito ſedis Apoſtolicæ. ibid. n. 12. 1490

Conuentio de reſignanda portione an ſit ſimoniaca, & quomodo. In Ceruien. Canonicatus. 10. Maij 1581. n. 3. 516

Electio ſimoniaca reprobatur, etiam quòd ſimonia ſit commiſſa cum vno ſolo ex electoribus. ibid. n. 1. & 2. 516

Pactum initum cum beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni dãno & intereſſe ob receptionem de ſe ipſa faciendam ad alterius excluſionem, eſt à iure reprobatum & ſimoniacum. In Calaguritana Beneficij. 20. Febr. 1587. n. 4. 767

A ſententia lata in crimine ſimoniæ non datur appellatio, quod procedit, ſi ſimoniacus ſit notorius vel confeſſus, vel ſi ſimonia ſit reſpectu Ordinis, & ſit occultus, ſecus ſi ſimonia ſit ſuper beneficio, licèt ſit occultus. Auerſana Beneficij. 5. July 1593. n. 5. 1045

Exequutor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem contractam ob ſimoniam, dicitur mixtus exequutor, & tenetur aſſumere partes iudicis, & procedere cũ cauſæ cognitione; maximè ſi adſit clauſula vocatis. ibid. n. 1. 1045

Clauſula quam & quas in commiſſione ſatis tribuit iuriſdictionem cognoſcẽdi ciuiliter etiam de ſimonia. In Taurinen. Prioratus. 23. Mart. 1582. n. 1. 571

SIMVLATIO qualiter probetur. In Iannen. Viridarij. 6. Nouembris 1595. num. 5. 1154

Simulatio excluditur per continuationem plurium annorũ in poſſeſſione. In Tullen. Reſeruationis fructuum. 22. Iun. 1587. num. 2. 795

Simulatio contractus non datur, non data modicitate pretij. In Peruſina Exequutionis. 19. Febr. 1596. n. 3. 1171

Teſtes de modicitate pretij deponentes ad effectum ſimulationis contractus, ſi non percutiant tempus celebrationis contractus, & non reddant ſufficientem rationem, non probant. ibid. n. 4. 1171

Ex coniecturis probantur ſimulationes contractuum. In Placentina Bonorum. 13. Apr. 1584. n. 3. 660

Simulatio exemptionis præſumitur ex eo, quòd ſuppoſita ſit perſona emptoris, quo caſu cauſa ſuppoſitionis probatur ex eo, quòd emens rem neque ipſe in tigeat, neque pro ſe illam retinere velit. ibid. n. 1. Deciſ. 660

Contractus, in quo ſimulatio eſt in perſonis & veritas in actu, valet, & ius in eo acquiritur vera perſona, & non ficta. ibid. num. 5. 660

& in Romana Societatis Officij. 29. Nouembr. 1596. n. 6. 1210

Præſumptio ſimulationis ex inſtrumento reſultans nihil operatur, quando ſimulatio eſt in perſonis & veritas in actu. ibidem. num. 4. 660

Præſumptio ſimulationis à veriſimilitudine excluditur. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Ianuar. 1567. n. 1. 12

In materia ſimulationis ſtandum eſt iudicis arbitrio. In Ariminen. Caſtrorum. 22. Iun. 1592. n. 4. 996

SOCIETAS quomodo probetur. Anconitana Computorum. 4. Iun. 1599. n. 1. 1316

Societas etiam tacitè contrahi poteſt, & coniecturis probatur. In Romana Legitimæ. 9. Decembr. 1598. n. 6. 1303

Societas diſſenſu diſſoluitur. In d. Anconitana Computorum. 9. Iun. 1603. n. 3. 1368

Ex quibus probetur receſſus à ſocietate. ibid. nu. 1. & 5. 1368

A contractu ſocietatis volente ſocio re integra diſcedi poteſt. In Romana Prælationis. 25. Octobr. 1574. n. 1. 241

De natura ſocietatis eſt, vt ante omnia prius diſcutiatur negotium cum eo qui adminiſtrauit, antequam diſcutiatur inter ſocios. In Romana Dohanæ ſalis. 10. Decembr. 1582. nu. 5. 593

Diuiſione ſemel ſequuta, prætendens iterum contractam fuiſſe bonorum ſocietatem, debet eam probare, & quomodo. In Tudertina Bonorum. 23. Iun. 1586. n. 2. 747

& ſi in aliqua re adſit ſocietas, ex ea non infertur ad vniuerſalem communionem & ſocietatem bonorum. ibid. n. 4. 747

Societas in qua quis pro ſua portione ponit operam & induſtriam, & alius pecuniam, valet. In d. Anconitana Computorum. 4. Iun. 1599. n. 2. 1316

Prouiſio aſſignata propter induſtriam perſonæ non eſt incompatibilis cum ſocietate. ibid. n. 3. 1316

Inæqualitas in ſocietate quomodo conſideretur, & quomodo damnetur. In Romana Conditionis indebiti. 19. Ianuar. 1593. num. 5. 599

Non poteſt quis prætextu ſocietatis participare de lucro ex aliena pecunia proueniẽte. ibid. n. 2. 599

Habens gubernium in ſocietate, ſi in depoſitũ accipiat pecunias extra cauſam ſocietatis, non obligat ſocietatem, niſi verſionem pecuniæ probet. In Romana Pecuniaria. 10. Nouemb. 1578. n. 1. 378

Ad hoc vt quis dicatur nomine ſocietatis aliquid

Digitized by Google

quid facere, quæ requirantur, remiſſiuè. ibid. n. 4. Deciſ. 375
Ex eo quòd partita non fuerit deſcripta in libris ſocietatis, probatur pecunias non fuiſſe verſas in eius cauſam. ibid. num. 2. & 5. 375
Prohibitus in ſocietate gerere negotia in proprio, intelligi debet de negotijs mercantilibus pertinentibus ad illud genus negotiationis, quæ exercetur; ſecus eſt, ſi talis prohibitus gerat negotia in proprio de alijs pecunijs extra ſocietatem habitis. ibid. n. 3. 375
Quando quis cenſeatur noluiſſe obligare ſocietatem. ibid. n. 6. 375
Libri ſocietatis inter ſocios probant. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. n. 1. 600
In reddenda ratione adminiſtrationis ſocietatis, prius diſcuti debet ille qui adminiſtrauit, declara tamen. In Romana Dobana Salis. 8. Iun. 1592. n. 1. 993
Renunciatio ſocietatis per procuratorem etiam generalem cum libera fieri poteſt. Romana Societatis. 15. Octob. 1574. n. 1. 238
Quis non præſumitur admiſſus ad ſocietatem, & in ſocium ſine titulo. In Anconitana Terrarum. 25. Maij 1571. n. 2. 137
Ius ſocij per alios ſocios exigentes præſeruatur. ibidem num. 3. 137
Conſtitutio ſalarij non conuenit ſocio, ſed arguit locationem operarum. In Anconitana Computorum. 9. Iun. 1600. n. 2. 1368
Liber mercatorum licet non ſit ſcriptus à ſocio, ſufficit fuiſſe ſcriptum à deputato ad ſcribendum. ibid. n. 4. 1368
Factum à ſocio complementario obligat alios ſocios. In Romana Quinquaginta millium. 19. Iun. 1595. n. 4. 1139
ſecus eſt finita ſocietate. In Romana Depoſiti. 3. Iul. 1595. n. 2. 1146
Non eſt incompatibile, quòd vnus ſocius inter alios arbiter eligi poſſit. Anconitana Computorum. 4. Iun. 1599. n. 4. 1316
Vbi contracta eſt ſocietas omnium bonorum datur actio ad communicandum. In Placentina Bonorum. 27. Octob. 1581. n. 2. 540
SOCIETAS OFFICII *ſemel extincta reuiuiſcere non poteſt. In Romana Societatis 23. Ianuar. 1579. n. 11.* 389
Societas etiam ſuper officio non vacabili contrahi poteſt. In Romana Societatis Scutorum 700. 6. Nouemb. 1581. n. 543
Societas tamdiu durat, quamdiu ſupereſt aliquid de re, ſuper qua eſt contracta; ſecus eſt in re empta. ibid. n. 6. 543
Societas contracta ſuper Notariatu an cenſeatur reſoluta per venditionem tituli, remanente dominio ſcripturarum penes venditorem. ibid. n. 2. 5. & 7. 543
Societas etiam ſuper ſcripturis officij Notariatus contrahi poteſt. In Romana Scripturarum 22. Ianuar. 1590. n. 2. 905
Diſdicta ſocietatis probatur per fidem curſoris. In Romana Societatis Officij. 19. Nouembr. 1596. n. 2. Deciſ. 1210
Diſdicta ſocietatis ſufficit domi affixam fuiſſe, abſque eo quòd perſonaliter intimetur. ibidem num. 3. 1210
Diſdicta ſocietatis, quæ fit vigore pacti reſolutiui, non pendet à voluntate creditoris, ſed à negligentia debitoris negligentis perficere id ad quod tenetur. In Romana Duorum millium ſeu Societatis. 18. Decembr. 1573. num. 2. 209
Diſdicta ſocietatis officij in actis reproduci debet, ne ſit in poteſtate diſdicentis, eo vti vel non vti. In Romana Cedularum. 4. Maij 1590. n. 5. 918
Qui non præſtitit fideiuſſiones promiſſas, non poteſt lucrari pecunias per obitum illius, ſuper cuius vita eſt ſocietas. In Romana ſocietatis Scutorum 100. 9. Iul. 1584. n. 1. 773
Societates contractæ à procuratore pro defenſione cauſæ in curia, quando debeantur. In Salamantina Portionis. 16. Ianuar. 1602. num. 1. 1416
Per inſtrumenta ſocietatum concludenter probantur damna & intereſſe. Romana Damnorum & intereſſe. 11. Febr. 1591. n. 4. 935
& in Romana Dobana Salis. 10. Decemb. 1582. n. 3. 593
SOLEMNITAS *ſtatuti adhibendi conſanguineos in tranſactione, quæ fit inter patrem & filium, non requiritur. Idem eſt ſi fiat extra domicilium tranſigentium, quo caſu arbitrarium eſt iudici, huiuſmodi ſolemnitate omiſſa ſuam interponere auctoritatem. In Racanaten. Bonorum. 28. Maij 1586. num. 2.* 742
Ex curſu triginta annorum ante litem præſumuntur omnes ſolemnitates à iure requiſita interueniſſe, maximè ſtante non reclamatione. ibid. n. 4. 742
Ex lapſu temporis cum obſeruantia ſubſequuta præſumuntur omnes ſolemnitates etiam extrinſecæ in alienatione interueniſſe. In Romana Caſalis Longhezzæ. 27. Maij 1594. n. 7. 1080
Beneplacitum Papæ in alienatione, facit quòd non requirantur aliæ ſolemnitates. ibidem num. 8. 1080
Per lapſum triginta annorum præſumitur ſolemnitas in alienatione rei Eccleſiæ. In Papien. Bonorum. 8. Mart. 1596. n. 3. 1174
Præſumptio ſolemnitatis ex curſu temporis inducitur, etiam quòd non enuncietur, & ita communiter ſeruat Rota, immo ſola obſeruantia ſufficit, vbi lapſum eſt tempus triginta annorum. In d. Romana Caſalis Lõgbezzæ. 28. Iunij 1595. n. 3. 1042
Imperfectio ſolemnitatis teſtamenti non attenditur ad illud annullandum, vbi non agitur de probando teſtamento per ſcripturam ſed per teſtes, & eſt communis opinio. et In Romana Hæreditatis de Picchis. 13. Iunij 158 . num. 6. 381
Imperfectio teſtamenti reſultans ex non pu-

 blicatione

blicatione eiuſdem ex parte teſtatoris perfecti reſpicit notarium & non teſtatorem, & dicitur imperfectio ſolemnitatis non voluntatis. ibid. n. 5. Deciſ. 581

Vbi agitur de fauore filiorum, voluntas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur, etiam reuocando primam ſolemnem. In Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouemb. 1598. n. 7. 1302

Fideicommiſſa etiam in minus ſolemni voluntate inducuntur. ibid. n. 4. 1302

In re ſolita locari non requiritur ſolemnitas. In d. Papien. Bonorum. 8. Martij 1596. num. 5. 1174

Ad validitatem alienationis rei Eccleſiæ requiritur ſolemnitas & vtilitas. ibidem num. 1. 1174

In conſtitutione procuratoris ad alienandum bona eccleſiæ, requiritur eadem ſolemnitas, quæ requiritur in alienatione, aliàs mandatum redditur nullum. In d. Romana Caſalis Longhezza. 27. Maij 1594. n. 2. 1080

Ex ſolemnitatibus adhibitis in diſmembratione vel alienatione rei eccleſiæ reſultat præſumptio vtilitatis in dubio. In Toletana Beneficij. 12. Octobris 1579. num. 2. 414

De ſolemnitatibus in cõtractibus minoris. vide in verb. Minor.

De ſolemnitatibus quæ vigore ſtatuti in contractibus adhibentur. vide in verbo Statutum.

SOLVTIO eſt quid facti, & venit probanda. In Romana de Grandis. 16. Ianuarij 1595. num. 1. 1107

Vbi requiritur ſolutio, non ſufficit cautio. In Nucerina Affictus. 21. Iun. 1568. n. 1. 57

Super ſolutione, quæ non eſt vniformis, nõ poteſt fieri fundamentum. In Aquilana Vicariatus. 20. Maij 1598. n. 1. 1283

Solutio præſumitur facta in cauſam duriorem, & cauſa durior dicitur, quæ habet obligationem Cameralem. In Lauretana Pecuniaria. 31. Ianuar. 1603. n. 1. 1454

Solutio præſumitur facta in eam cauſam, cui ſumma ſoluta correſpondet. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. num. 5. 643

Solutio facta ſub illis verbis pro debito per l'adietro, deſignat debitum extinctum. ibidem num. 6. & 7. 643

Solutio cenſetur facta de pecuniis debitoris, quando quietantia cantat eius nomine per manus tamen tertij. In Anconitana Cenſus. 28. Iun. 1600. n. 1. 1378

Solutio per quietantiam creditoris probatur. In Romana Pecuniaria. 4. Februar. 1600. num. 2. 1339

Opponens de non ſolutione negatiuam probare tenetur. ibid. n. 3. 1339

Excomputatio & quietantia æquiparatur veræ ſolutioni, reſpectu tantum liberationis, non autem ad effectum vt quis dicatur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi. In Regien. Penſionis. 18. Maij 1576. num. 3. Deciſ. 302

Confeſſio de recepto facta mediante excomputatione & quietatione in ſolutione alterius debiti, non facit conſtare de vera & reali ſolutione debiti. ibid. n. 2. 302

Regulariter quis præſumitur ſoluendo, niſi contrarium probetur. In Vrbeuetana Legati. 8. Iun. 1601. n. 5. 1394

Excipienti bona non eſſe ſoluendo incumbit onus probandi. ibid. n. 4. 1394

Quòd hæreditas ſit ſoluendo inuentarium probat contra hæredem. ibid. n. 1. 1394

Solutio cenſetur facta ex cauſa debiti præcedentis. In Calaguritana Oblationum. 21. Iunij 1593. n. 2. 1036

Solutio debiti præſumitur facta de iiſdem pecunijs, de quibus actum fuerat. In Romana Pecuniaria Societatis. 14. Nouemb. 1594. num. 7. 1093

Ex reſtitutione Apochæ præſumitur ſolutio facta in extinctionem debiti in ea contenti. ibid. n. 8. 1093

Pecunia in dubio præſumitur ſoluentis. In Romana Pecuniaria. 14. Nouembr. 1583. num. 2. 646

An in dubio præſumatur quis ſoluiſſe de proprijs pecunijs, vel eius cuius bona adminiſtrauit, & quando. ibid. n. 1. 646

Stante donatione bonorum facta filijs à patre cum expreſſa prohibitione alienationis & cum onere ſoluendi debita, ſolutio cenſetur facta ex fructibus bonorum donatorum. In Tudertina Bonorum. 5. Iun. 1592. n. 2. 998

Minus eſt obligari ad ſolutionem debiti iam contracti, quàm ad illud ſoluendum. In Romana Quinquaginta millium. 21. April. 1595. n. 21. 1124

Quando conuenit perſona creditoris, & ſumma debita ſatis declaratur quæ de cauſa ſolutio facta fuerit. In Romana Pecuniaria. 24. Ianuar. 1583. n. 4. 600

Particularis ſolutio multa incommoda ſecum affert. In Romana Palatij de Ioachinis 25. Octob. 1574. n. 3. 242

Ex quo quis defecit in ſolutione, non arguitur dolus. In Rauennaten. Damnorum & intereſſe. 27. Octob. 1603. n. 1. 1475

Negans debitum, ad quod tenetur iuxta formam inſtrumenti iurati, dicitur eſſe in dolo. In Romana Domus de Manlijs. 4. Maij 1583. n. 3. & 5. 617

Dolus non probatur ex eo quòd quis non ſoluerit, quia creditor à principio non fuerit contentus conditione ſoluendi. ibid. n. 12. 617

Quis non dicitur ſpoliare, quando concurrit iuſta cauſa denegationis ſolutionis, & quæ dicatur iuſta cauſa. In Calaguritana Spolij Panis. 13. Martij 1600. num. 1. 1345

Contra ſoluere recuſantem & ſpoliantem competit reſtitutio ſecundum communem opinionem. ibid. n. 6. 1345

Dies

Dies adiecta ſolutioni in contractu interpellat pro homine, & conſtituit in mora, maximè ſi adſit iuramentum. In Romana Reſciſſionis Contractus. 19. Ian. 1575. num. 1. Deciſ. 249

Iuramenti vis eſt adſtrigere debitorem, vt ſoluat, deinde ſi prætendit indebitum, repetat. ibid. n. 2. 249

Ex denegatione ſolutionis in incorporalibus amittitur poſſeſſio. In Beneuentana Decimarum. 23. Ianuar. 1602. n. 4. 1417

ſicut è contra ex vnica ſolutione acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi. In Gerunden. Penſionis. 18. Decemb. 1579. n. 1. 436

Non ſolutio eſt actus negatiuus. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decembris 1601. num. 4. 1410

Non ſolutio poteſt deſeruire pro conſuetudine interpretatiua iuris exigendi. ibidem num. 8. 1410

Qui ſuſcepit onus ſoluendi creditoribus, debet hoc eis notificare. In Romana Domus de Manilijs. 4. Maij 1583. n. 2. 617

Impugnatio inſtrumenti excuſat à negligentia non ſoluendi debitum. In Ariminen. Fructus Dotis. 21. Iun. 1591. n. 4. 958

Ad elidendam plenam probationem debiti, quæ oritur ex inſtrumento publico, ſolutio allegata debet concludenter probari. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobris 1578. num. 2. 372

Præſcriptio ſtatutaria inducit præſumptionem ſolutionis, contra quam admittitur probatio in contrarium. In Romana Domus de Maniliis. 4. Maij 1583. n. 8. 617

Ratihabitio ſolutionis probatur ex ſolidatione computorum cum ſoluente facta abſq; aliqua proteſtatione. In Romana Penſionis. 5. Decemb. 1601. n. 3. 1411

Proteſtatio facta in ſolutione non tollit effectum priarum ſolutionum ſine proteſtatione factarum. ibid. n. 4. 1411

Fideiuſſor poteſt proteſtari ne principali ſoluatur debitum ob ſuperuenientem eius inopiam; Et idem poteſt facere quilibet alius intereſſe habens. In Romana Depoſiti. 3. Iuly 1595. n. 7. 1146

Ordo ſolutionis facienda non poteſt à procuratore reuocari ſine ſpeciali mandato niſi ex iuſta cauſa, puta ob cauſam ſuperuenientis inopiæ. ibid. n. 6. 1146

Solutio, quæ vigore mandati venit facienda duobus, dicitur male facta, & contra formam mandati, ſi ſit facta vni tantum. ibidem num. 1. 1146

Solutio facta procuratori non ſeruata forma mandati non valet. ibid. n. 4. 1146

Per ſolutionem factam à principali debitore extinguitur obligatio fideiuſſoris, & ſolutio probatur per confeſſionem debitoris. In Romana Cenſus. 10. Decembris 1578. num. 3. & 4. 383

Pecunia ſoluta & nunquam repetita, de voluntate domini, & eius mandato dicuntur ſoluta. In Romana de Valle. 9. Decembris 1579. num. 7. Deciſ. 431

Soluens ſcienter indebitum non repetit. In Anconitana Cenſus. 28. Aprilis 1597. num. 2. 1226

Solutione fructuum per longum tempus præſumitur conſtitutio & creatio cenſus, quia aliàs eſſet donatio. ibid. n. 1. 1226

Solutiones per ſe non probant dominium bonorum inueſtitorum, niſi concurrat tantum temporis ſpatium, quod inducat præſcriptionem. In Vicen. Decimarum Feudalium. 28. April. 1589. n. 3. 869

Solutio facta ab Arrēdatarios præſumitur facta de ſcientia & voluntate dominorum. In Corduben. Redecimarum. 19. Ianuarij 1604. num. 4. 1485

& 27. Ianuar. 1595. n. 2. 1113

Ex quo ille, cui fuit intimatum mandatum vt ſoluat, non oſtendit ſe ſoluiſſe, ſatis de illius contrauentione conſtare dicitur. ibidem num. 3. 1113

Solutio tunc dicitur habita pro perfecta, vbi partes diuerterunt ad extraneos actus. In Romana Dohana Salis. 7. Februar. 1582. num. 9. 558

Omne interuallum etiam modicum ſufficit, vbi ſolutio ex cauſa ceſſionis habita fuit pro perfecta. ibid. n. 8. 558

Solutio facta filio familias, qui contraxit nomine proprio licèt cum pecunia patris, rectè facta dicitur. ibid. n. 3. 558

Dictio, principaliter, adiecta ſolutioni referri poteſt ad id, quod erat faciendum de reliquo. In Romana Pecuniaria de Sangalletis. 26. Octob. 1583. n. 3. 643

Solutio qua dicit pro reſiduo, an poſſit acceptari, & impugnari qualitas pro reſiduo. In Romana Pecuniaria de Vellis. 24. Maij 1595. num. 3. 1130

Reſiduum arguit ſolutionem partis, ad quam quis tenebatur. In Romana Domus de Maniliis. 4. Maij 1583. n. 13. 617

Nouatio vel reformatio contractus fit, quando in nouam rationem ſolutionis, etiam ſi ſit reſidui, conueniunt. ibid. n. 6. 599

Pactum propter vniformitatem præſtationis, de ſoluendo annuatim tot ſcuta pro ſumma debita, dicitur vſurarium. In Romana Condictionis Indebiti. 19. Ianuar. 1583. num. 1. 599

Solutio facta pro arrenda anticipata ſolutione facit contractum vſurarium. In Romana Scripturarum. 10. Iun. 1583. n. 2. 626

Clementius agitur cum eo, qui partem ſoluit, quàm cum eo qui nihil ſoluit. In Romana Domus de Maniliis. 19. Nouembris 1582. num. 12. 591

Solutiones factæ creditoribus poſterioribus nō impediunt ſolutionem faciendam anterioribus, cum quibus erat lis prius introducta. In Nucerina Affictus. 15. Maij 1573. n. 4. 204

ſtuntare

Soluens ſcienter poſterioribus creditoribus non procurata cautione de reſtituendo prioribus & potioribus male ſoluit. In Nepeſina Cenſus. 30. April. 1599. n. 3. Deciſ. 1311

Soluens per errorem debitum per obligationem naturalem contractum non repetit. In Romana Pecuniaria ſeu pretenſa Arrogationis. 14. April. 1600. n. 7. 1350

Docens de ſolutione facta pro alio, & de damno occaſione illius paſſo poteſt agere ad eius refectionem. In Romana Cedularum de Ruſpolis. 24. Febr. 1592. n. 5. 973

Exceptio ſolutionis dicitur peremptoria. In Romana Indemnitatis. 4. Aprilis 1588. num. 2. 814

Exceptio ſolutionis contra obligationem iuratam in forma Cameræ opponi poteſt, ſi tamen, opponatur ante ſententiam. ibidem num. 1. 814

Exceptio compenſationis habet vim ſolutionis poſt ſententiam tantum non ante. ibid. n. 3. 814

Exceptio ſolutionis non releuat ſi ſit obſcura & incerta, & præſumptiua tantum. In Neapolitana Cenſus. 29. Octobris 1578. num. 1. 372

Solutio decimarum regulatur cum obſeruantia ſubſequuta. In Corduben. Redecimarum. 25. Octob. 1593. n. 6. 1047

Solutiones factæ metu cenſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione; ſecus eſt ſi ſoluens proteſtatus non fuerit in actu ſolutionis. ibid. n. 11. 1047

Solutio facta metu excommunicationis non ſuffragatur. In Ciuitaten. Fructuum. 6. Febr. 1579. n. 2. 391

De ſolutione Decimarum, vide in verbo Decima.

Solutiones penſionis factæ metu cenſurarum & contradicente Rectore non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. n. 6. 1017

De ſolutione penſionis, vide in verb. Penſio.

De ſolutione deſtinata in aliquo loco, vide in verb. Deſtinatio. & in verb. Actio.

Obligatus ad ſolutionem ducatorum tenetur ſoluere iuxta valorem & æſtimationem hodiernam. In Narnien. Legitimæ. 17. April. 1581. n. 1. 511

Vbi ſpecies certæ monetæ fuit promiſſa, quæ exſet tempore, quo fieri debet ſolutio illa ſpecies eſt ſoluenda, vel eius æſtimatio de tempore fiendæ ſolutionis, & eſt communis opinio. ibid. n. 2. 511

Valor ſcuti auri in auro, qui in alio loco ſoluitur, ſolui debet ſecundum valorem curſus loci, in quo initus fuit contractus, non autem loci, in quo fit ſolutio, licet conuentum ſit, quòd ſolutio etiam in alio loco fieri debeat. In Ariminen. Fructuum. 1. April. 1591. num. 2. 944

De iure communi pro vna ſpecie monetæ alia ſolui poteſt, dummodo creditoris non interſit. ibid. n. 1. 944

Vbi granum conſumptum tradi non poteſt in eadem ſpecie in indiuiduo valor ſolui debet. In Salamantina Portionis. 16. Ianuarij 1602. num. 2. Deciſ. 1416

SOROR *teſtatoris dicitur de familia & agnatione teſtatoris, & maſculis deficientibus cenſetur vocata, quando teſtator fecit fideicommiſſum abſolutum in fauorem familiæ. In Romana Fideicommiſſi de Micinellis. 10. Iun. 1602. n. 1.* 1438

Statutum excludens ſorores dotatas à ſucceſſione fratrum quomodo intelligatur. In Romana Hæreditatis de Seliis. 1. Iulij 1598. num. 1. 1291

Statutum excludens ſororem dotatam ſtantibus fratribus defunctis excludit etiam fratrum præmortuorum filias. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ian. 1581. num. 1. 496

Abſurdum eſt, quòd ſorore ſuperſtite, filia fratris ſuccedat, ſoror verò excludatur. ibidem num. 3. 496

Frater non tenetur dotare ſororem, quando pater æqualiter omnes inſtituit et ſubſtituit, neque magis voluit vno caſu quàm alio pro dote relinquere. In Romana Diuiſionis Bonorum de Platetis. 11. Decemb. 1570. n. 2. 120

SPECIES *debita ſi de facili non reperiatur, in quantitate pecuniæ præſtari poteſt reſoluendo ſpeciem in ipſam pecuniæ quantitatem. In Cæſarauguſtana Alimentorum. 23. Ianuar. 1574. n. 1.* 211

Reſolutio ſpeciei in quãtitatem pecuniæ debet intelligi rebus ſic ſtantibus. ibid. n. 2. 211

declara vt ibid. n. 3. & 4. 211

Specierum enumeratio reſtringit & declarat, de qua re intelligatur. In Calaguritana Præeminentiarum. 13. Nouemb. 1591. n. 3. 964

Pro vna ſpecie monetæ de iure communi alia ſolui poteſt. In Ariminen. Fructuum. 1. April. 1591. n. 1. 944

Res quæ non poteſt tradi in eadem ſpecie in indiuiduo, liquidari debet, & eius valor ſolui. In Salamantina Portionis. 16. Ianuar. 1602. num. 2. 1416

SPOLIA *ſunt rerum ad beneficiatũ ſpectantium, & quæ in eius peculio & bonis tempore mortis reperiuntur. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decemb. 1582. n. 15.* 594

SPOLIVM *excluditur per non ius agentis. Romana Vineæ. 17. April. 1587. n. 8.* 777

Non poteſt agi ſpolio, quando non conſtat de mandato eius qui cepit poſſeſſionem nec de ratificatione, antequam poſſeſſio ſit occupata. Abulẽ. Præſtimonij. 18. Mart. 1577. n. 1. 322

Allegatio Papi. 51. nõ procedit ſpolio. ibid. n. 2. 322

Spolium poteſt eſſe, quòd in quibuſdam adſit in quibuſdam non, quando cadit in adminiſtratione, quæ habet plura capita, & ob id ſpoliatus in vno non poteſt dici omnimodè ſpoliatus in omnibus. In Romana Caſalis. 10. Mart. 1572. n. 1. 159

Vltimum ſpolium prius eſt purgandum. In Roma-

Digitized by Google

Romana Viridarij. 3. Mart. 1570. n. 1. 96
In iudicio ſpolij non attenditur antiquitas poſſeſſionis. In Exina Bonorum. 20. Maij 1580. num. 7. Deciſ. 462
In materia ſpolij nunquam dicitur conſtare de non iure niſi per confeſſionem vel rem iudicatam. In Romana S. Thoma. 20. Nouemb. 1589. n. 6. 896
Negans reſtituere poſſeſſionem dicitur ſpoliare. ibid. n. 5. 896
Quis non dicitur ſpoliare, quando habet iuſtã cauſam denegationis ſolutionis. Calaguritana Spolij Panis. 13. Mart. 1600. n. 1. 1345
Contra ſpoliantem & ſoluere recuſantem cõpetit reſtitutio ſecundũ com. opin. ibid. n. 6. 1345
Reſtitutio in ſpolio datur officio iudicis. Fulginaten. Spolij. 16. Octobr. 1579. n. 8. 415
Non habens niſi nudũ nomen in re non poteſt agere ſpolio. Romana Vinea. 17. Apr. 1587. num. 7. 777
Actio ſpolij non tranſit in eum, qui non eſt heres ſpoliati. In Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. n. 3. 1314
Actio ſpolij tranſit contra quoſcunque ſucceſſores ad quos res ipſa peruenit. In Calaguritana Spolij Panis. 23. Iannar. 1598. n. 1. 1262
Ad hoc vt intret ſpolium à iudice commiſſum, neceſſe eſt probari ſententiam vel decretum fuiſſe nullum vel notoriè iniuſtum. Camerinen. Parochialis. 26. April. 1589. n. 1. 867
In cauſa ſpolij non poteſt procedi contra heredem ſpoliatoris, qui in ſpolio non ſucceſſit vti heres, ſed ex alio titulo, & qui non fuit citatus in prima inſtantia, vide tamen contrarium. In Calaguritana Spolij Panis. 5. Nouemb. 1599. n. 1. & 2. 1327
In iudicio ſpolij an admittãur exceptiones. In Romana Domorum. 15. Iun. 1584. n. 1. 669
In iudicio ſpolii an admittatur exceptio dominij. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij Redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 14. 1360
& in Calaguritana Panis. 17. Maij 1599. num. 5. 1314
In ſpolio admittitur exceptio notorij non iuris per confeſſionem. In Fulginaten. Spolij. 29. Febr. 1580. n. 3. 448
Contra ſpolium admittitur cõpẽſatio obligationis Cameralis cum iuramento. ibid. n. 2. 448
Cadenti facto ſuo à poſſeſſione non datur actio ſpolij. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. n. 1. 264
& in Fauentina Pratenſi Spolij. 9. Ianuarij 1579. num. 1. 387
& in Ceſenaten. Bonorum. 28. Iun. 1596. num. 2. 1200
Actio ſpolij non venit in ceſſione, quod tamen videtur procedere in beneficialibus. In Romana Vinea. 17. April. 1587. n. 10. 777
In ſpolio requiritur plena probatio primi extremi. In Viten. Capellania Quinq; Plagarum. 15. Decemb. 1567. n. 1. 31
Extrema actionis ſpolij ſunt poſſeſſio ſpoliati de præterito, & poſſeſſio ſpoliantis de præſenti. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 2. Deciſ. 1055
Actus factus ſine animo ſpoliandi non priuat aliquem ſua poſſeſſione. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 3. 337
Ex denegatione reſtitutionis poſſeſſionis iuxta terminos l. ſi quis conductionis. C. de locat. reſultat ſpolium. In Bononien. Molendinorum. 17. Nouemb. 1570. n. 1. 117
Habens titulum poteſt ſine vitio ſpolij ingredi poſſeſſionem vacantem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Febr. 1568. n. 1. 37
In reſtitutione ſpolij attentati non requiritur titulus. In Foroliuien. Capellania. 9. Maii 1588. n. 3. 817
Tertius occupans poſſeſſionem, quam detinet is qui in alterius fauorem ceſſit, dicitur ſpoliare, & contra eum competit actio ſpolii. In Militen. Beneficij S. Fantini. 13. Mart. 1587. n. 4. 771
Volens impedire iudicium inter alios pendens ſuper ſpolio, debet docere de iure ſua poſſeſſionis claro & liquido. In Placentina ſeu Bobien. Bonorum. 2. Decemb. 1587. n. 1. 804
& tale iudicium impediri non poteſt ab eo qui in bonis ipſis mediãte cautione ſuper ſua ciuili poſſeſſione indemnis conſeruatur. ibidem num. 2. 804
Iudex iniuſtè & nulliter procedendo dicitur ſpoliare. In Romana Vinea. 17. Aprilis 1587. num. 1. 777
ſicut è contra procedendo iudicialiter non dicitur habuiſſe intentionem ſpoliandi. Spoletana Domus. 19. Decemb. 1580. n. 7. 492
Spoliatus per ſententiam nõ poteſt reſtitui nõ probato primo extremo ex eius perſona. In d. Romana Vinea. 17. April. 1587. n. 3. 777
Exiſtens in poſſeſſione per actus turbatiuos & clandeſtinos non dicitur ſpoliatus. In Romana Vinea. 8. Febr. 1580. n. 1. 444
Sententia ſpoliatiua poſſeſſionis capta ſeruatis ſeruandis dicitur notoriè iniuſta. Romana Domus de Maniliis. 19. Nouẽb. 1582. n. 4. 591
Spoliatus dicitur qui poſſeſſione priuatur per ſententiam nullam. ibid. 5. 591
Spoliatus in odium ſpoliãtis pro poſſeſſore haberi debet. ibid. n. 6. 591
& ſuſtinet partes rei. In Fauentina Monaſterii. 15. Decemb. 1603. n. 1. & 9. 1484
Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amittit ſuã poſſeſſionem claram. Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 11. Maii 1601. n. 2. 1386
ſed in ea manuteneri debet. In Mediolanẽ. Diſtributionum. 14. Octob. 1594. n. 3. 1089
Qui nõ habuit ſe pro ſpoliato, põt pro reuocatione attentatorũ vti mandato de manutenendo, nec ſibi præiudicat, quin fructus per viã attentatorum recuperare poſſit. In Alerien. Beneficii. 15. Mart. 1596. n. 6. 1176
Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus. Calaguritana Spolii Panis. 13. Mart. 1600. n. 5. 1345
Spoliatus poteſt agere ad intereſſe, & ad æſti-

mationem rei, hoc eſt poſſeſſionis rei in rebus mobilibus. In Fauentina Bonorum mobilium. vlt. Februarij 1586. num. 3. 722

Redintegratns ad ſuam poſſeſsionem per Motnm proprium, cum clauſula ſine vitio ſpolij, impedit petentem mandatum de aſſociãdo in eadem poſſeſsione, niſi probetur ſpolium. In Romana Ædium S. Thomæ. 12. Decemb. 1588. n. 1. Deciſ. 846

Spoliator doloſus & violentns nulla præſcriptione etiam mille annorum ſe tueri poteſt, ſecundnm receptiſsimam Canoniſtarum opinionem. In Nnllins ſeu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. Maij 1600. n. 2. Declaratur tamen. ibid. n. 15. 1360

Spoliatori etiam datnr manutẽtio, donec cauſa per tres conformes terminetur. In Valentina Iuriſpatronatus de Conſentayna. 26. Ianuar. 1582. n. 555

Spoliator etiam & merus detentor interim, dum cognoſcitur de cauſa principali manuteneri debet. In Aliphana Canonicatus. 27. Iunij 1603. n. 6. 1471

Reſcriptum Papæ mandans, vt procedatnr ſimul & ſemel vnica ſententia in petitorio & poſſeſſorio, impedit ſpoliatum reſtitutionem petere poſſe. In Fauentina Monaſterij. 15. Decemb. 1603. n. 5. 1484

Rector, qui ſe habet pro ſpoliato, an poſſit nomine eccleſiæ petere manutentionem. In Beneuentana Decimarnm. 23. Ianuarij 1602. num. 3. 1417

In reſignatione conditionali, ſi reſignatio non ſit valida, ius à reſignãte non abdicatur, & reſignans poteſt agere ſpolio; ſecus ſi reſignans ſcienter reſignat nulliter. In Romana Canonicatns. 17. Nouemb. 1567. n. 1. 25

In ceſsione ſeu renunciatione beneficij admiſſa reſignatione, quando poſsit agi ſpolio. In Militen. Beneficij S. Fantini. 26. Iunij 1587. n. 3. 4. & 5. 796

Fructus in ſpolio ſecundum practicam Rotæ quomodo liquidentur. In Iſpalen. Beneficij. 24. Febr. 1584. n. 4. 655

In purgatione ſpolij ſufficit oblatio, quando adeſt clanſula paritо Breni. ibid. n. 2. 655

Iura illa & actiones veniunt ſub ſpolijs, quæ in hæreditate clerici defuncti ſunt remãſuræ; ſecus eſt in illis iuribus & actionibus, quæ morte extingnuntur. ibid. n. 4. 16. & 17. 594

Fructus beneficij vacantis deſtinati in Vrbe cadunt ſub ſpolijs, & ſpectant ad Cameram Apoſtolicam. ibid. n. 1. 594

Iura & actiones competentes Cardinalibus in Vrbe & propè eam ad decem milliaria, propter Bullas Summorum Pontificum non comprehendnntnr ſnb ſpolijs Cameralibus, ſi teſtentur; ſecus ſi ſint extra Vrbem vltra decem milliaria. In Romana de Soderinis per tot. 352

Bulla Pij Quarti ſuper ſpolijs fructuum beneficiatorum defunctorum quomodo intelligatur, & quos liget. In d. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 15. Decembris 1582. num. 10. Deciſ. 594

Bulla Panli IIII. ſuper ſpolijs quomodo intelligatnr. ibid. n. 13. 594

Bulla Iulij III. ſuper fructibus beneficiornm in exactis declaratur. ibid. n. 14. & 20. 594

SPONSALIA contrahens de futuro, monendus eſt, & vſque ad cenſuras cogẽdus, vt per verba de præſenti contrahat, ſiue ſponſalia ſint iurata ſiue non, ſi non adeſt aliqua cauſa recuſationis. In Toletana Matrimonij. 27. Ianuar. 1595. n. 1. & 4. 1112

debet tamen iudex à coactione deſiſtere, ſi pertinaciter perſiſtat in recuſatione, vt ibidem n. 3. & 6. 1112

In ſponſalibns iuratis eccleſia magis ſtudioſè compellit eum, qui iurauit ad contrahendum, compulſione tamen moderata non autem præciſa hoc facit. ibid. n. 2. 1112

Sponſalia coacta ſolent infelices ſortiri exitns. ibid. num. 7. 1112

Exceptiones, quas mulier ante contracta ſpõſalia notas non habebat, ex ſuperuenienti notitia præbent iuſtam cauſam mulieri recedendi ab eis. ibid. n. 9. 1112

Non poteſt quis compelli ad exequutionem ſponſaliorum, ſtante iuſta cauſa nõ adimplendi; & iuſta cauſa eſt timor exhæredationis parentum. In Tullen. Pratenſi Matrimonij. 16. Ianuar. 1598. n. 1. & 2. 1258

Ex quibus probetur contractum eſſe matrimonium & non ſponſalia. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maij 1581. n. 2. 519

Tractatus de contrahendo matrimonio, an probet matrimonium etiã in caſu quo verba inſtrumenti eſſent dubia, an continerent matrimonium vel ſponſalia tantum. In Parmen. Statns. 23. Octob. 1592. n. 1. 1008

Verbum Hiſpanicnm, deſponſado, accipitur pro ipſo contractu matrimonij & non pro ſponſalibus. In Toletana Matrimonij. 4. Iul. 1571. n. 1. 140

SPONSI appellatione aliquando venit maritus, & quando. In Bertinorien. Matrimonij. 17. Maii 1581. n. 1. 519

Donata à ſponſo ſponſæ non ſequnto matrimonio ſunt reſtituenda, niſi adſit pactum de nõ reuocando, vel niſi per ſponſum ſteterit, quo minns ſequutnm fuerit matrimonium. Romana Iocalium. 19. Mart. 1590. n. 1. 914

Iocalia non præſumuntur donata ſponſæ, ſed tantum transmiſſa à ſponſo, vt magis ornata incedat, poteſt tamen probari contrarium. ibid. n. 2. 914

Iocalia præſumnntur donata ſponſæ attenta qualitate perſonarum, vel ſi non ſint exceſſiui valoris, reſpectu contrahentium perſonarnm nobilium. ibid. n. 3. 914

Donatum ſponſæ à conſanguineis ſponſi an acquiratur ſponſo vel ſponſæ. In Tarraconen. Penſionis. 16. Ianuar. 1595. n. 6. 1108

SPONTE etiam quis id dicitur facere ad

quod

quod tenetur. In Toletana Primitiarum. 22. April. 1587. n. 6. Deciſ. 780
Probatio ſpontanei ſeruitij nõ dicitur contraria obligationi. ibid. n. 5. 780
Dictio ſponte in venditione apponitur ad excludendam vim & metum. In Romana Legati. 19. Mart. 1574. n. 3. 224
Probatio ſemel metu, omnia quæ poſſunt etiam tribui liberæ voluntati, per metum facta cenſentur, non autem ſponte & voluntariè, quoties durat eadem cauſa metus. In Toletana Matrimonij. 17. Mart. 1589. n. 4. 863
Actus facti reſpectu blanditiarum & ex vrbanitate non ſunt cenſendi omnino voluntarij & ſpontanei. ibid. n. 6. 863
STATVS mutatio, vide in verbo Mutatio.
Vbi non agitur principaliter de ſtatu rei, ſed incidenter, ſufficit leuior probatio. In Turritana Tertiariæ. 8. Iun. 1598. n. 3. 1287
Vltimus ſtatus beneficij eſt attendendus. In Aretina Capellaniæ. 16. Decembris 1594. num. 5. 1103
& in Vercellen. Beneficiorum. 23. Iunij 1595. num. 4. 1141
maximè in iudicanda illius qualitate, cui ſi vltimus ſtatus repugnet, debet afferri probatio plena & concludens, prout in iurepatronatus. In Aretina Capellaniæ. 10. Martij 1595. n. 1. & 2. 1120
Item ad effectum validitatis gratiæ attẽditur vltimus ſtatus beneficij & quaſi poſſeſſio. In Romana Capellaniæ. 9. Iun. 1603. num. 3. 1467
Idem eſt quando agitur ad effectum confirmationis, prout in poſſeſſione præſentandi vel in electione, quæ à pari procedunt. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 10. Maij 1602. num. 10. 1432
Idem eſt ad effectum cognoſcendi quis ſit in poſſeſſione conferendi. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iun. 1577. n. 4. 337
Ad oſtendendum ſtatum primæuum eccleſiæ initium fundationis multum facit, ea verò quæ ſubſequuta fuerunt, declarant, an ſtatus illius ſit exemptus vel ne. In Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. Maij 1593. num. 6. 1025
Vltimus ſtatus beneficij eſt capiendus de tempore impetrationis. In Capuana Rectoriæ. 2. May 1597. n. 5. 1227
Ad imprimendum nouum ſtatum beneficio requiritur curſus quadraginta annorum. ibidem num. 3. 1227
Ad ſtatus beneficij curati mutationem requiruntur auctoritas ſuperioris & voluntas. In Camerinen. de Murazano. 27. May 1591. num. 3. 950
Status beneficij mutari non poteſt, niſi quadraginta annis completis, & niſi cum poſſeſſione in ſtatu, ad quem prætenditur mutatus. ibid. n. 2. 950
Status beneficij curati de iure cõmuni eſt ſtatus perpetuitatis & non manualitatis. ibidem num. 1. Deciſ. 950
Mutato ſtatu Eccleſiarum cenſeri debet immutata diſpoſitio, itaut nõ cadat ſub indulto ipſis eccleſiis prius conceſſo. In Louanien. Iuriſnominandi. 26. Iun. 1602. n. 3. 1444
Per mutationem ſtatus non extinguitur priuilegium, quod eſt compatibile cum ſtatu mutato. ibid. n. 10. & 12. 1444
Mutato ſtatu Eccleſiæ mutatur ius & eius effectus. In Illerden. Præeminentiarum. 26. Iun. 1602. n. 7. 1445
Status antiquus beneficii, qui non reperitur immutatus, præſumitur durare. In Hoſtunen. Capellæ. 8. April. 1598. n. 1. 1273
Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij. ibid. n. 2. 1273
& in Aquinaten. Iuriſpatronatus. 9. Iun. 1600. num. 4. 1367
& in Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. num. 3. 799
niſi concurrat ſcientia & voluntas Papæ. In eadem Hoſtunen. Capellaniæ. 27. Nouemb. 1598. n. 2. 1301
STATVTVM intelligi debet ſecundum cõmunẽ vſum loquendi. Balneoregien. Bonorum. 14. Iun. 1600. n. 5. 1370
Statutum excludens interpretationem non excludit bonam & rationabilem. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuar. 1581. n. 12. 496
Statutum debet ſumere interpretationem à ratione in ſtatuto expreſſa. In Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 3. 248
Statutum recipit interpretationem à iure communi paſſiuam. In Burgen. Iuriſdictionis. 25. Octob. 1585. n. 4. 706
niſi in indiuiduo aliud deducat iuri communi contrarium & tunc alleganti ſtatutum deducere aliquid cõtrarium iuri communi, incumbit onus probandi. Meliten. Præcedentiæ. 11. Maij 1579. n. 9. & 10. 404
Vbi adeſt particularis diſpoſitio ſtatuti, ea in primis eſt ſeruanda, & ad iuris communis diſpoſitionem non eſt opus recurrere, niſi quando ſtatutum deficit. ibid. n. 1. 404
Statutum quod aliquid præſupponit, illud non probat. ibid. n. 5. 404
Prouiſio ſtatutaria licèt contra ius dicitur ordinatoria in loco, vbi viget ſtatutum. In Cremonen. Beneficij Iuriſpatronatus. 21. Nouemb. 1578. n. 12. 378
Statutum quod exceptiones peremptorias non tollit, dicitur reſpicere ordinatoria. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 10. 536
Statutum quod non tollit ſpeciem probationis, ſed coarctat ad certum numerum teſtium, non dicitur deciſorium ſed ordinatorium: In Romana Prælationis. 27. Nouembris 1573. num. 1. 208
Statutum quod non tollit omnem appellationem ſed vnam tantum, non dicitur deciſo-

rium; & maximè ſi illam in totum non tollit, ſed effectum illius tantum ſuſpendit. In Peruſina Cenſus. 3. Decemb. 1576. n. 2. 312

Statutum vnius Ciuitatis non habet locum in alia, quando non eſt deciſorium, ſed tantum ordinatorium. ibid. n. 1. 312

In deciſorijs attenditur ſtatutum loci, in quo eſt celebratus contractus. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 8. 352

Quando Ciuitas ſubiecta non habet particulare ſtatutum, recurrendum eſt ad ſtatutum Ciuitatis dominantis. In Tiburtina Inclidij. 20. Nouemb. 1595. n. 2. 1161

In his, quæ concernunt ſolemnitates contractuum, ſtatuta loci attẽdũtur, in quo actus geritur. In Racanaten. Donationis. 28. Iunij 1577. num. 1. 343

Vbi concurrunt duo ſtatuta alterum particulare loci, alterum verò generale Prouinciæ, magis attendi debet ſpeciale loci. ibid. n. 2. 343

Conſtitutiones vnius loci, quæ non ſunt in obſeruantia, nec Apoſtolica auctoritate confirmatę non ligant loca in quibus adeſt particulares conſtitutio vel ſtatutum. In Calaguritana Reductionis Motus proprij. 29. Mart. 1591. n. 15. 942

Vbi agitur de forma contractus & ſolemnitatibus in eo adhibendis, attendi debet ſtatutum contrahentis, & non ſtatutum loci, vbi ſita eſt res, ſuper qua fit contractus; ſecus tamen eſt dicendum in ſtatutis inhabilitantibus perſonas. In Romana Donationis. 25. Iun. 1587. n. 4. 791

Statutum perſcribens ſolemnitates adhibendas in donationibus minorum imperfectæ ætatis & mulierum, intelligi debet ſecũdum diſpoſitionem eiuſdem ſtatuti, non autem iuris communis, ſcilicet de minoribus viginti annis. ibid. n. 2. 791

Statutum fauorabile minoribus benigna interpretatione eſt adiuuandum, ne minores facilè circumueniantur. ibid. n. 1. 791

Statutum de contractibus minorum ſine certa ſolemnitate celebrantium an habeat locum in contractu vtili minori & quando. In Camerinen. Pradij. 10. Nouembris 1597. num. 3. 1242

Ex forma ſtatutorum Vrbis maior viginti annis habetur, ac ſi ſit maior vigintiquinque. In Romana Donationis. 13. Iunij 1586. numer. 2. 746

Solemnitas ſtatuti Vrbis non requiritur in actu, qui fit in alia Ciuitate. ibid. n. 4. 746

Statutum domicilij contrahentis habilitans perſonam ad aliquem actum trahitur etiam extra territorium; maximè ſi res ſuper qua diſponitur, ſita ſit in territorio ſtatuti. ibidem num. 3. 746

De ſolemnitatibus ſtatuti adhibendis in donationibus minorum, vid. in verb. Donatio & in verb. Minor.

Statuta Ciuitatis immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubiecta facta non valent, niſi de licentia Papæ. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decembris 1592. n. 8. Deciſ. 1004

Statuta à Papa cõfirmata cum clauſula quatenus in vſu, non præſumuntur vſu recepta niſi probetur. ibid. n. 9. 1004

Statuta et Cõſtitutiones præſumũtur vſu receptæ, & cõtrarium alleganti incumbit onus probandi præcisè contrarium vſum. In Narnien. Legati. 16. Ianuar. 1572. n. 2. 153

Statuta de mandato Papæ reformata dicuntur Papalia. ibid. n. 1. 153

Statuta confirmata à Papa dicũtur Papalia, & ligant etiam clericos. In Romana Caſalis Marciliani. 19. Iun. 1587. n. 26. 794
& in Romana Donationis. 12. Februarij 1596. num. 3. 1170

Confirmatio ſtatutorum confirmat etiam conſuetudinem à ſtatuto approbatam. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. n. 6. 326

Cõfirmatio ſtatuti ex obſeruantia longi temporis præſumitur, etiam non data ſcientia Papæ. In Gadicen. Statutorum. 27. Ian. 1581. num. 2. 497

De confirmatione ſtatuti, vide in verb. Confirmatio.

Statutum referens ſe ad cõſuetudinem, de qua non conſtat, quæ & qualis fuerit, non attenditur; ſecus eſſet, ſi referret certam diſpoſitionem. Meliten. Præcedentiæ. 16. Maij 1578. num. 1. 360

Statutum loquens de conſuetudine intelligitur de valida. In ead. 22. Iun. 1579. n. 3. 410

Statutum per conſuetudinem interpretatiuam declaratur. In Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 5. 248

Fundãs ſe in ſtatuto qualificato tenetur qualitatem illam verificare. In Meliten. Præcedentiæ. 11. May 1579. n. 6. 404

Allegans ſtatutum ad probandum ſuam intẽtionem, quod eſt qualificatum, eo vti non poteſt, niſi probata ipſius ſtatuti qualitate. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iun. 1584. n. 1. 670

Vbi agitur de qualitate aliqua à ſtatuto requiſita, per quod data ſit certa forma aliquid probandi, tunc requiritur plena probatio, nec ſufficit ſemiplena. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. n. 6. 162

Relatio habita ad ſtatuta in actu facto intelligitur de ſtatutis, quæ actui non repugnant. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iulij 1575. num. 14. 264

Contrahentes cenſentur ſeſe conformare cum ſtatutis loci, in quo contrahitur. ibid. n. 15. 264

Actus neceſſarij non ſubiacent ſtatutis loquentibus in contractibus. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 5. 421

Statutum ſimpliciter loquens de inſinuatione adhibenda non trahitur ad donationes & cõtractus, in quibus adeſt iuramentum. In Romana Donationis. 13. Iun. 1586. n. 6. 746
maximè quando per donantem fuit ſtatuto renunciatum. ibid. n. 7. 746

Eadẽ ſolemnitates ſtatuti in ratificatione donationis

Digitized by Google

nationis requiruntur, quæ in ea contrahẽda per ſtatutum imponitur. ibid. n. 1. Deciſ. 746

Donatio an & quando ſubiaceat ſolemnitatibus ſtatuti, vid. in verb. Donatio.

Ad renunciationem ſtatuti ſufficit generalis renunciatio. ibid. n. 8. 746

Renuncians ſtatuto diſponenti idem quod ius commune, non cenſetur renunciaſſe iuri cõmuni. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 12. 433

Statutum quod ampliat iuris communis diſpoſitionem, aſſumit illius qualitatem. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſæ arrogationis. 5. Iun. 1598. n. 4. 1286

Statutum loquens de filijs familias non habet locum in adoptiuis. ibid. n. 9. 1286

In ſtatutis appellatione filiorum non veniunt naturales tantum, & multo minus ciuiles tantum. ibid. n. 11. 1286

Statutum habilitans filios, quòd non ſoluant gabellam de hæreditate, non comprehendit adoptiuos. ibid. 13. 1286

Statutum annullans contractus factos à filijs familias an & quando habeat locum in arrogatis. In ead. Romana Pecuniaria. 14. Aprilis 1600. n. 1. 1350

Obligatio minoris per ſtatutum annullata, ex ſuperuenientia maioris ætatis non conualeſcit, ex conſenſu tamen expreſſo ſuperueniente conualidatur. ibid. n. 5. 1350

Filiusfamilias ſui iuris effectus poteſt contractum antea factum, quod propter ſtatutum eſt nullum, ratum habere ad inſtar Macedoniani. ibid. n. 6. 1350

Statutum excludens vnam perſonam non extenditur alias non ſpecificatas. In Parmen. Bonorum. 27. May 1588. n. 4. 822

Mulier per ſtatutum excluſa à ſucceſſione ſibi delata ex eo quòd ſit extra territorium ſtatuti nupta, non præiudicat filijs licèt extra territoriũ natis, quin in dicta ſucceſſione ſibi delata ſuccedere poſſint. ibid. n. 1. 822

Statutum excludens mulierem ſe nubentem extra territoriũ, à ſucceſſionibus ſibi delatis & deferendis non habet locum in ſucceſſione materna. In Parmen. Bonorum. 13. Ianuar. 1588. n. 1. 806

Idem eſt ſi à parentibus & non ſua ſponte extra territorium fuerit nupta. ibid. n. 4.

Mulier extra territorium nupta per ſtatutũ à ſucceſſione excluſa, an excluſa dicatur ab hæreditate materna. In eadem. 10. Iunij 1587. num. 1. 790

Verba illa, ſe nubat, in ſtatuto poſita ad excluſionem mulieris extra territorium nubentis, an comprehendant mulierem, quæ à parentibus nuptui collocata fuit extra territorium ſtatuti. ibid. n. 2. 790

Filia quæ ab inteſtato non ſuccedit, ex quo ſit à ſtatuto excluſa, ſi prætereatur, non rumpit teſtamentum ſecundum com. opin. Tudertina Bonorum. 12. Iun. 1589. n. 1. 885
& vide in verb. Filia.

Statuta excluſiua fœminarum non extenduntur de perſona ad perſonam etiam ex identitate rationis; fallit tamen, quando maior datur ratio in perſona, de qua agitur, quàm in excluſa à ſtatuto, quo caſu potius dicitur comprehenſio quàm extenſio. In Romana Hæreditatis de Capranica. 23. Ianuarij 1581. num. 2. Deciſ. 496

Statutum excludens ſororem dotatam ſtantibus fratribus defuncti, excludit etiam fratrum præmortuorum filias. ibid. nu. 1. & per tot. 496

Statutum excludens fœminas dotatas dicitur excludere fauore maſculorum tantum. In Romana de Salomonibus. 14. Nouembris 1575. num. 7. 271

Statutum excludens à ſucceſſione filias dotatas, & mandans indotatas dotari, dotem loco legitimæ ſubrogare cenſetur. In Ceſenaten. Bonorum. 26. Iun. 1591. n. 5. 959

Mater per ſtatutum excluſa à ſucceſſione filij extantibus propinquis, non dicitur excluſa abſolutè, niſi reſpectu bonorum paternorũ, ſecus in aliunde filio prouenientibus, licèt ab auia paterna. In Rauennaten. Bonorum. 15. Iun. 1584. n. 3. 670

Bona excluſi à ſtatuto applicantur ei cuius contemplatione excluditur. ibid. n. 4. 670

Statutum excludens filiam dotatam intelligitur tantum ab hæreditate dotantis. Prænestina Bonorum. 16. Mart. 1579. n. 4. 396

Statutum loquens de fœminis dotatis, non cõſiderat, quòd ſint actu dotatę, ſed ſatis eſt, quòd virtualiter quo tempore nubunt, ſit ſtatuto ſatisfactum. Romana Diuiſionis bonorum de Piatetis. 23. Octob. 1570. n. 1. 112

Statutum tollens ſucceſſionem iuris communis eſt odioſum. In d. Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 2. 811

Statutum odioſum & pęnale & impediens libertatem matrimonij eſt reſtringendum nõ autem ampliandum. ibid. n. 3. 811

Statutum de lucro dotis dicitur fauorabile, & habet ſemper eam rationem vltra alias, vt viri inuitentur ad matrimonium contrahendum. In Auximana Dotis. 7. Februarij 1575. num. 2. 250

Statutum domicilij viri attenditur circa lucrum dotis. In Portuen. Bonorum. 6. Martij 1581. num. 5. 504

Verbum, remaneat, in caſu ſtatuti loquentis de dote poteſt habere ſignificationem directã & obliquam; directam, vt ſi poſſidet, remaneat; obliquam, vt ſi non poſſidet, petat ſibi reſtitui. ibid. n. 3. 250

Item poteſt recipere interpretationem reſpectu iuris incorporalis. In ead. 10. Ianuarij 1575. num. 2. 248

Statutum loquens de dote data non habet locũ in dote promiſſa quoties ſtatutum eſt apertè reſtrictum ad dotem datam; ſecus eſt, vbi loquitur per verba generalia. ibid. n. 1. 248

Statutum Vrbis excludens ſorores dotatas à ſu-

ſucceſſione fratrum quomodo intelligatur. In Romana Hæreditatis de Sellis. 1. Iulij 1598. n. 1. Deciſ. 1291

Statutum Bononię tit. de dot. reſtitut. §. item dicimus. declaratur. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decemb. 1603. n. 8. 1480

Statutum Bononiæ quo cauetur, quòd mulier lucretur dotem & augmentum dotis, & de eis teſtari poſſit non obſtante quacumque ſtipulatione vel pacto ab augmentum dante appoſito, an reſtringatur ad augmentum dotis datum ab eo, qui dare tenebatur, & concluditur negatiuè cum Ruino contra Gozadinum. In Bononien. Compromiſſi. 14. Mart. 1582. n. 14. 568

Statutum Vrbis poſt lapſum ſexdecim annorũ tollit fidem omnibus & quibuſcunque ſcripturis. In Romana Tutela de Fabys. 27. Ianuar. 1586. n. 3. 718

Statutum Vrbis c. 101. lib. 1. locum habet & in obligatione protutela. In ead. 17. Martij 1586. num. 1. 730

Fœminę per ſtatutum prohibitæ contrahere ſine conſenſu propinquorum, illis non extantibus contrahere poſſunt ſine alio conſenſu, ſeruata forma iuris communis. Romana de Cineijs. 17. Nouemb. 1597. n. 2. 1244

Appellatione cõtractus in ſtatutis venit quaſi contractus ſecũdum magis communẽ opinionem, licèt cõtraria opinio etiam ſit cõmunis. Romana Tutela de Fabys. 17. Martij 1586. num. 3. 730

Forenſis tenetur ſeruare ſolemnitates ſtatuti loci, in quo contrahit. In Romana Donationis. 12. Febr. 1596. n. 1. 1170

Licèt quis ratione originis poſſit dici ſubditus ſtatutis loci, cum non dicatur propriè forenſis, tamen minus dicitur propriè ſubditus, ſi non ſuſtinet onera perſonalia, licèt ſuſtineat realia, ratione bonorum ibi poſſeſſorũ. Parmen. Bonorum. 5. Decemb. 1588. n. 1. 843

Statutum ſuper alienatione comprehendit pignus & hypothecam, per quæ peruenitur ad alienationem. In Camerinen. Prædij. 10. Nouemb. 1597. n. 2. 1242

Statutum ex quo reſultat priuilegium, tolli nõ poteſt, nec ſuper illo diſpenſari. Gerunden. Anniuerſariorum. 15. Nouemb. 1582. n. 6. 590

Statutum concernens ius tertij, & conditum ſuper re ad ipſum tertium ſpectante, non poteſt reuocari. ibid. n. 5. 590

Statutum conditum ad tollendas diſſenſiones dicitur irreuocabile & quaſi in vim tranſactionis valere. ibid. n. 3. 590

Qui poteſt ſtatutum condere, poteſt & illud reuocare; ſecus eſt ſi ſtatutum cõditum fuerit ad tollendas diſſenſiones, vel ſi concernat vtilitatem tertij. ibid. n. 2. 4. & 5. 590

Statutum ſuperueniens eſt ſeruandum in facto, quod expectat complementum poſt ſtatutum. Romana Saluiani Interdicti. 11. Maij 1590. n. 5. 920

Non poteſt conſtare quòd vnum ſtatutum ſit prius conditum, quãdo ſunt ſub vna & eadem compilatione. In Militen. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. n. 5. Deciſ. 328

Statutum ex iuſta cauſa contra aliquem ſpecialiter conditum, in eius præiudicium tenet. Illerden. Augmẽti. 30. Octobr. 1585. n. 8. 709

Statutum per Canonicos factum in proprium commodum, & præiudicium tertij non tenet, cum nemo ſibi ius dicere poſſit, maximè ius tertij diminuendo, & præſertim in iure quęſito & præſcripto. ibid. n. 1. declara tamen vt ibid. n. 4. & 5. 709

Statutum quod fuit cõuentum, vt perpetuò obſeruetur, intelligi debet rebus ſic ſtantibus. Illerden. Augmenti. 6. Iun. 1586. n. 2. 748

Ex obſeruantia ſtatuti per longum tempus præſumitur conſenſus. In Gerunden. Anniuerſariorum. 3. Iul. 1581. n. 3. 538

Statutum per contrarium vſum non tollitur, niſi docto de effectu dicti cõtrarij vſus. Narnien. Legati. 18. April. 1572. n. 1. 163

Ad vſum inducendum contra ſtatutum ex tacito conſenſu populi requiruntur actus valde dari. ibid. n. 2. 163

Statuta deſcripta in libro ſtatutorum præſumuntur vſu recepta, & neganti incumbit onus probandi contrarium. Leodien. Canonicatus. 28. Iun. 1602. n. 1. 1447

Statutum de iure præſumitur vſu receptum, maximè ſi ſtatutorum confirmatio habeat decretum irritans. In d. Narnien. Legati. 30. Octob. 1570. n. 3. 213

Ad hoc vt probetur per inſtrumẽta, ſtatutum non eſſe vſu receptum, duo copulatiuè requiruntur, & quòd illa inſtrumẽta habuerint effectum, & quòd talis obſeruãtia deuenerit ad notitiam maioris partis populi. ibid. n. 4. 213

Interrupta præſcriptione ſtatutaria ſaltẽ noua præſcriptio ſtatutaria requiritur, licèt alias Rota tenuerit, quòd fiat reditus ad præſcriptionem iuris communis. Romana Saluiani Interdicti. 11. Maij 1590. n. 4. 920

Statutum mandans procedi de plano & manu Regia non tollit ſubſtãtialia iudicij. Bononien. de Rudriolis. 21. Nouemb. 1578. n. 7. 877

De ſtatuto circa exequutionem litterarum cambij, vide in verb. Cambium, & in verbo Forenſis.

In ſtatutis non poteſt fieri extenſio de caſu ad caſum, etiam cõtra ius commune, ex ratione in ſtatuto expreſſa. In Auximana Dotis. 7. Febr. 1575. n. 2. 250

Ex ſtatuto non poteſt ſumi interpretatio volũtatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris. In Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 23. Ianuar. 1597. num. 8. 1216

Legatus non poteſt ſtatuere cõtra ius. Virdunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. n. 5. 1406

Epiſcopus & Capitulum an & quando poſſint ſtatuta condere, vide ſupra in verbo Epiſcopus.

Statutum quatenus non ſit contrarium Sacro

Concilio

Concilio Tridentino, eſt ſeruandum, maximè ſi ſit iuratum. In Gadicen. Statutorum. 27. Ianuar. 1581. n. 1. Deciſ. 497

Statutum laicorum non eſt attendendum in foro Epiſcopali. In Comen. Iuriſpatronatus. 23. Febr. 1604. n. 3. 1493

Derogationes ſtatutorum, quæ de ſtylo paſſim ſolent apponi in prouiſionibus dignitatum non faciunt, quòd ob tales derogationes, quis neceſſario contra formam ſtatutorum dicatur prouiſus. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. n. 9. 162

STIPVLATIO *cenſetur interueniſſe eo modo quo debet pro actus validitate. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 2.* 472

Verbum, promiſit, explicitè importat ſtipulationem notarij, et hoc procedit etiam pro abſente, licet per notarium non fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. ibid. num. 1. 472

& in Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num. 6. 427

Ex ſtipulatione Notarij, cuilibet quæritur vtilis actio ſine ceſſione. In d. Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 10. 472

Idem eſt in donatione nomine abſentis ſtipulata. In Rauennaten. Donationis. 29. April. 1596. n. 10. 1184

De ſtipulatione donationis, vide in verbo Donatio.

In ſtipulatione non datur locus pœnitentiæ. In d. Portuen. Bonorum. 27. Nouembris 1579. num. 5. 427

Stipulatio in contractibus inter viuos ſemper intelligitur facta pro ſe & filijs & ſucceſſoribus ordine ſucceſſiuo. In Romana Emphyteuſis. 13. Ianuar. 1570. n. 1. 89

quod etiam locum habet in filijs naturalibus. ibid. 2.

Stipulatio concepta pro filijs & hæredibus an requirat vtrunque copulatiuè. In Ceruien. Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 5. 604

Stipulatio concepta tantum pro hæredibus & non pro filijs comprehendit etiam fœminas. ibid. n. 3. 604

Stipulatio concepta pro ſe. &c. extenditur pro quibuſcunque ſucceſſoribus. In Romana Domus in Tranſtiberim. 1. Iulij 1585. n. 2. 703

Stipulatio facta pro pluribus, vno remittente, cæteris præiudicare non poteſt. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 12. 472

Stipulatio & iuramentum vltimis voluntatibus non apponitur ſed contractibus. Romana ſeu Portuē. Bonorū. 20. Maij 1575. n. 3. 258

STYLVS *non probatur nō concurrente ſpatio temporis ſufficiente. In Anconitana Coriorum. 27. Maij 1573. n. 3.* 206

Stylus probandus per teſtes conceptus per verba, multi, & multoties, non concludit. ibidem num. 5. 206

Stylus non ſufficit quod probetur in genere, ſed debet probari in ſpecie. In Meſſanen. Beneficiorum. 27. Maij 1569. n. 2. 78

Stante ſtyli incertitudine recurrendum eſt ad ad iuris communis diſpoſitionem. In Romamana Domorum. 3. Iul. 1600. n. 2. Deciſ. 1379

Stylus Rotæ allegatus, ſi ſit exorbitans à iure communi non eſt extendendus ſed coarctandus. Placentina Bonorum. 8. Febr. 1585. n. 2. 688

SVBDITVS *quis propriè dicitur ratione domicilij. In Parmen. Bonorum. 5. Decemb. 1588. num. 2.* 843

Licèt quis ratione originis poſſit dici ſubditus ſtatutis loci, cum non dicatur propriè forēſis, tamen minus dicitur propriè ſubditus, ſi nō ſuſtinet onera perſonalia, licèt ſuſtineat realia ratione bonorū ibi poſſeſſorū. ibid. n. 1. 843

Quando quis indiget opera non ſubditi debet vti litteris requiſitorijs ad ſuperiorē illius ſubditi. In Valentina ſeu Oriolen. Iuriſdictionis. 4. Iul. 1597. n. 3. 1237

Ius cogendi non ſubditos non eſt penes Metropolitanum, niſi in caſu negligentiæ Epiſcopi ſuffraganei. ibid. n. 1. & 2. 1237

Non ſubditi Vrbis non coguntur Romę litigare. In Romana Cenſus. 17. May 1589. num. 2. 876

Cenſus an ſuper Caſtro tam mediatè quàm immediate Sedi Apoſtolicæ ſubiecto imponi poſſit. vide ſup. in verb. Cenſus.

SVBIECTIO *ex procuratione ſoluta probatur, ſecus ſi non ſoluatur ſub titulo procurationis, ſed releuationis. In Salisburgen. Exemptionis Præpoſituræ. 10. May 1593. num. 21.* 1025

Subiectio argui non poteſt ex conceſſione iuris conferendi Eccleſiam vel Monaſterium per Papam facta Epiſcopo, quoties illam vacare contigerit, niſi conceſſionis effectuatio probetur. ibid. n. 22. 1025

Subijcere velle iuri ſuo quod eſt alteri ſubiectū eſt ſpecies ſubtractionis. ibid. n. 4. 1025

Receptum ſub tuitione regulariter nō arguit ſubiectionem, niſi concurrant alia quæ plenam & immediatam ſubiectionem ſuadeāt. ibid. n. 3. 1025

Ius confirmandi electionem denotat ſubiectionem. In Pampilonen. Iuris viſitandi. 1. Iuly 1583. num. 1. 637

Ius ſubiectionis quòd quis vni tantum & non pluribus ſubijciatur, eſt ius valde conſiderabile. In Cæſarauguſtana Exemptionis. 13. Iun. 1594. n. 4. 1082

SVBHASTATIO *in datione in ſolutum inuenta fuit ad euitandam fraudem. In Romana de Gaddis. 21. April. 1578. n. 2.* 358

Datio in ſolutum facta, nulla præcedente ſubhaſtatione, quicquid ſit de iure, de æquitate ſuſtineri poteſt, vt ibid. n. 1. 358

Subhaſtatio non requiritur, quando datur res in ſolutum, quę minus valet quàm ſit debitum. Romana Cenſus. 24. April. 1592. n. 5. 984

Subhaſtatio non requiritur in adiudicatione rei quę eſt minoris valoris quàm debitum. In Romana Cenſus. 14. Decembris 1592. num. 1. 1003

Ex

Ex ſpatio temporis præſumitur ſubbaſtatio, & cætera quæ ad perfectam adiudicationē requiruntur, quod tamen procedit, ſi concurrat obſeruantia pacifica aliàs ſecus. In d. Romana Cenſus. 24. April. 1592. n. 4. 984

In adiudicatione facienda à Iudice requiritur ſubbaſtatio, & in ſubſidium non inuento emptore bona creditori adiudicantur pro iuſto pretio. ibid. n. 1. Deciſ. 984

Subbaſtatio facta contra formam mandati iudicis eſt nulla. In Romana Domus de Barbarellis. 4. Iul. 1590. n. 1. 929

Per ſubbaſtationem rei non infertur ad trāſlationem dominij in neceſſarium antecedēs, niſi adſit expreſſus conſenſus. ibid. n. 3. 929

Ex ſubbaſtatione nulla nullum ius quæritur. Romana Vinea. 29. Ianuar. 1588. n. 4. 808

Portio vocati ad inueſtituram conſolidata cum proprietate non poteſt ſubbaſtari & deliberari per ceſſionarium iurium illius qui rem alteri ceſſit, ad cuius vitam conceſſa fuerat, ſtante pacto in conceſſione, quòd non poſſit vendi, vel quomodolibet alienari non requiſito prius domino directo ſi velit præferri. ibid. n. 2. 808

Creditor an & quando admittatur ad licitandum in ſubbaſtatione. In Romana Reſtitutionis in integrum. 7. Nouemb. 1603. n. 1. 1478

Creditor qui inſtetit pro ſubbaſtatione rei debitoris, ſi non exegit ſibi imputare debet. In Romana Cenſus. 10. Decemb. 1599. n. 4. 1333

Declaratur Neguſant. de pignorib. 3. membr. 6. part. princip. n. 31. non procedere, quādo creditores ipſi inſteterunt pro ſubbaſtatione. ibid. n. 3. 1333

Creditores qui non inſteterunt pro ſubbaſtatione rei debitoris, ſed tantummodo illa facta comparuerunt, pro recuperatione corū crediti, non tenentur ad aliqua damna & expenſas, ſed tantum de euictione pro rata pecuniarum, quæ ad eos peruenit, quando res fuit male ſubbaſtata. In Romana Officij Lauretani. 20. May 1602. n. 2. 1435

Debitor pro cuius debito à creditoribus ſubbaſtata fuit res aliena tanquam propria debitoris, tenetur emptori ſolum de euictione, & creditor ad nihil aliud quàm ad cedendum ipſi emptori contra debitorem contrariam pignoratitiam actionem. ibid. n. 4. 1435

In ſubbaſtatione regulariter non ſolet interuenire vera numeratio. In Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Iun. 1567. n. 2. 12

Decretum iudicis in ſubbaſtatione de deliberando plus offerenti, & de conſignando pretio, non præiudicat reo non citato. Romana Domus. 10. May 1570. n. 3. 103

Intimatio prius reproduci debet antequam ad ſubbaſtationem deueniatur. In Senogallien. Prædij. 5. Decemb. 1594. n. 9. 1100

Exequutio ſubbaſtationis facta non ſeruata forma ſtatutorum eſt nulla. In Aſten. Bonorum. 19. Iun. 1592. n. 2. 995

Sententia approbans ſubbaſtationem factam per iudices laicos, quæ ratione incompetentia fuit nulla reuocari debet, nec etiam reſpectu laicorum ſuſtinetur. In Florentina Domus. 10. Iun. 1591. n. 1. Deciſ. 957

Subbaſtatio rei propriæ non valet, licèt proprietarius rem vendiderit, ſi adhuc proprietas retinetur, etiam quòd ab eo ſit euicta, cum adhuc dominus proprietatis remaneat. In Romana Domus de Barbarellis. 12. Ianuar. 1590. n. 1. 904

Ius redimendi rem ſubbaſtari poteſt, ſed non ipſa res, quæ eſt ſua propria. ibid. n. 2. 904

In vim immiſſionis in poſſeſſionem ex Saluiano non poteſt ad ſubbaſtationem & deliberationem rei, in quas quis fuit immiſſus, deueniri, niſi commiſſione ſuper hoc obtenta. In Senogallien. Prædij. 5. Decembris 1594. num. 2. 1100

SVBLOCATIO *ab emphyteuta fieri non poteſt irrequiſito domino propter pœnam priuationis; ſecus eſt in conductore. In Romana Caſalium de Maximis. 20. Febr. 1576. num. 17.* 286

Ius ſublocationis poteſt cedi, vendi, donari, & quouis modo alienari. In Romana Prælationis. 17. Octob. 1572. n. 2. 174

SVBORNATIO *teſtium an ſit concludenter probanda, vbi ciuiliter agitur. In Parmen. Status. 23. Febr. 1598. n. 2. & 3.* 1267

Subornatio teſtium per probationes concludētes probari debet, & per alios teſtes, quàm per eos, qui dicunt ſe fuiſſe corruptos. In ead. 15. Decemb. 1597. n. 2. 1250

Ex interuallo lōgi temporis poſt primum examen præſumitur ſubornatio in ſecundo. In ead. 4. Nouemb. 1598. n. 3. 1299

Vbi ceſſat ſuſpicio ſubornationis, teſtes quantum fieri poteſt ſunt reducendi ad concordiam. In ead. Parmen. Status. 6. Martij 1600. num. 2. 1348

De ſubornatione teſtis, ſupple vt infra in verbo Teſtis.

SVBREPTIO *eſt duplex, altera quæ prouenit ex parte impetrantis, altera quæ oritur ex re ipſa; prima tollitur per Motum proprium altera non. In Portuen. Bonorum. 20. Martij 1579. n. 5.* 398

Subreptio & defectus intentionis æquiparantur quo ad gratiam annullādā, & defectus intētionis pōt etiā dici ſubreptio. ib. n. 2. et 4. 398 *& in ead. 27. Nouemb. 1577. n. 26. limita tamen vt n. 29. & 31.* 351

Subreptio gratiæ, præſertim in facto proprio reddit gratiam nullam. In Maioricen. Legati. 4. Febr. 1583. n. 1. 601

Subreptio ſine dolo eſſe nō poteſt, nec dolus ſine ſcientia. Abulē. Iuriſdictiōis. 2. May 1567. n. 4. 20

Subreptio in vno nō inficit aliud. Portuen. Bonorū de Columna. 27. Nouemb. 1577. n. 15. 351

Subreptio inducitur ex his tantum, quæ expreſſa retraxiſſent à concedendo. In Placentina Bonorum. 23. Ianuar. 1584. n. 5. 658

Ignorantia non excuſat à ſubreptione. In Cracouien.

Digitized by Google

Cracouiē. Canonicatus. 24. Ian. 1594. n. 2. 1060

Subreptio circa id, quod ſi fuiſſet Papa ſpecificatum, gratia fuiſſet denegata, vel ſaltē limitata, nocet impetrāti, etiā ſi per ſimplicitatē, vel ignorātiā cōmiſſa fuiſſet ſubreptio. Auximana Molendini. 21. Ap. 1586. n. 7. 734

Quævis ſubreptio non vitiat gratiam, ſed ea tantum, quæ eſt doloſa. Lunen. Sarzanen. Prioratus. 11. Febr. 1591. n. 3. 936

Ad iudicandā ſubreptionē, attendendū eſt tēpus gratiæ & impetrationis, quādo nō fuit narratus verus modus vacationis. ib. n. 1. 936

Subreptio reſcripti, quod non erat neceſſariū, nō nocet. Papiē. Tenuta. 8. Mar. 1596. n. 6. 1174

Subreptio illa vitiat gratiam, quæ mouit Papam ad eam facilius concedendum. In Auximana Bonorum. 1. Februar. 1580. nu. 1. 443

Subreptio circa non euidentem vtilitatē Eccleſiæ, vitiat gratiā alienationis. ibid. n. 3. 443

Subreptio circa aſſertionem narratam in ſupplicatione reſeruationis penſionis ſuper beneficio, quod aſſeritur vacaſſe per obitum vnius, & tamē vacat per obitum alterius, præſumitur fraudulenta & inexcuſabilis, cū ſit ſubreptio clara in facto proprio. Compoſtellana Penſionis. 15. Mart. 1585. n. 2. 691

Subreptionis non doloſæ non eſt habēda ratio. Ilerdē Diſmēbrationis. 27. Ian. 1593. n. 6. 1009

Ad tollendam ſubreptionem in ijs quæ non præſumuntur à iure, regulariter requiritur plena probatio; ſecus eſt, in ijs, quæ ſunt modici præiudicij. In Monaſterien. Canonicatus. 24. Mart. 1572. n. 1. 162

Gratia dicitur ſubreptitia & nulla, ſi in ea nō fuit lis narrata. Item ſi non fuit narratum beneficium eſſe debitum certo generi perſonarum ex fundatione. Vlixbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. n. 3. 1403

Gratia fundata ſuper falſa cauſa dicitur ſubreptitia. In Barchinonen. Canonicatus. 26. Mart. 1599. n. 1. 1310

Subreptio in gratia ob non factam mentionem præſentationis inſtitutionis & adeptæ poſſeſſionis alterius ex illis, inter quos aderat lis, non habetur in conſideratione ad effectum retrahēdi Papam à concedendo pēſionem ſuper eodem beneficio. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouem. 1584. n. 4. 677

Subreptio inducitur ex falſa expreſſione valoris, ſi de ea conſtet. ibid. n. 5. 677

Reſignatio dicitur ſubreptitia, in qua quis dicit ſe eſſe forenſem, quando in impetratione dixit ſe Romanum eſſe. Romana Canonicatus S. Angeli. 21. Apr. 1567. nu. 2. 19

Subreptio ceſſat in caſu, in quo eſt eadē ratio partis ad partem, quæ totius ad totū, quia Papa eodem modo quo ad partē conceſſiſſet. Gerūdē. Anniuerſariorū. 17. No. 1581. n. 2. 545

Quæ cōpetūt per modū exceptionis perēptoriæ, nō poſſūt opponi per viā ſubreptionis, quod procedit in reſcriptis ad lites, ſecus in gratijs. Portuen. bonorū. 27. Nou. 1577. n. 25. 351

Reſcriptum auocatorium ſubreptitium non tribuit iuriſdictionem. In Veneta Legitimitatis. 19. Ianuar. 1587. n. 6. 763

Reſcriptū quantumuis ſubreptitium in commiſſione, ſi nō ſit de ſubreptione oppoſitum, tribuit iuriſdictionem. In Peruſina Exequutionis. 24. Apr. 1581. n. 7. 513

Reſcriptū quod non facit mentionem rei iudicatæ, eſt ſubreptitiū, & nullā tribuit iuriſdictionem. In Gadicen. Statutorum. 19. Decemb. 1580. n. 3. 493

Contra commiſſionem ſignatā de cōſenſu partium de ſubreptione opponi nō poteſt, aliàs dans de ſubreptione, de ea clarè docere tenetur. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 14. 857

De ſubreptione diſpenſationis. vid. ſupra in verb. Diſpenſatio.

SVBROGATIO in pœnalibus non ſapit naturā principalis. In Romana relenationis indemnitatis. 3. Iulij 1581. n. 4. 537

Subrogatio nō datur in iure ad rem. Meten. Decanatus. 20. Decembr. 1582. n. 4. 596

Subrogatio obtēta ad ius & poſſeſſionē & litē, cum clauſula quoniſmodo, capit etiā modū vacationis per priuationem. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. n. 6. 1055

Subrogatus in ius & poſſeſſionem & litem, cū clauſula cuius ſtatū, &c. reſtitui debet ad poſſeſſionē, qua eius author fuerat ſpoliatus, & cauſam ſpolij cōmitti fecerat. ibid. n. 1. 1055

Subrogatus tenetur lite pendēte iuſtificare ius ſui authoris, quod tamē procedit ad effectū canonizatoriæ & petitorij, nō autē poſſeſſorij. In d. Meten. Decanatus. 20. Dec. 1582. n. 3. 596

Habens ſubrogationē gratioſā dicitur habere fundatā intētionē nō ſolū ad ius, ſed etiā ad poſſeſſionē, & ad litis proſequutionē. ib. n. 2. 596

Subrogatio gratioſa in beneficio litigioſo locū habet. In Mediolanen. Beneficij. 1. Iun. 1592. n. 1. 990

Subrogatio gratioſa locū habet data lite, etiā in poſſeſſorio tātū, & ſufficit, quòd lis verificetur eo modo, quo fuit narrata, quāuis ipſa lis nō faciat beneficiū litigioſum. ibid. n. 7. 990

Subrogatio gratioſa intelligitur ſēper ſine præiudicio iuris alteri quæſiti, cui nūquam cēſetur derogatum, non autem intelligitur de iure Ordinarij, cui propter litē à iure ſunt ligatæ manus, ne conferre poſſit. ibid. n. 8. 990

In ſubrogatione gratioſa quæ ſint ꝓbāda. Calaguritan. de Albayna. 22. Mar. 1602. n. 2. 1426

Subrogatio gratioſa non refert, an ſit deſumpta ex clauſulis generalibus, vel dependentibus à gratia principali, vel ſint expeditæ litteræ ad partem. ibid. n. 2. 1426

In ſubrogatione cōceſſa in forma Dignū, prius diſcutiendū eſt de iure authoris. Papilonē. Parochialis de Ianſi. 31. Ian. 1601. nu. 4. 1383

In ſubrogatione non in forma gratioſa ſed in forma, Dignū, iudex dicitur mixtus exequutor. ibid. n. 3. 1383

Subrogatio gratioſa dari debet collitiganti in ius defuncti, cæteris excluſis, ne detur no-

uus collitigans. In Collen. Parochialis. 11. Decembr. 1595. n. 1. Deciſ. 1165

Subrogatio peti debet infra menſem, & etiam poſt menſem, quando alteri non fuit cõceſſa gratia. ibid. n. 2. 1165

Subrogatio gratioſa intruſo nõ eſt cõcedenda. ibid. nu. 3. 1165

Subrogatio gratioſa improbo litigatori dari nõ debet, qui calumnioſam litem introduxerit. ibid. n. 7. 1165

Immiſſio proueniens ex gratioſa ſubrogatione ſapit naturam iudicij recuperandæ. In Meten. Decanatus. 20. Decem. 1582. nu. 6. 596

Vbi concurrunt duæ ſubrogationes gratioſæ in idẽ ius, nõ pceditur exequutiuè ſed via ordinaria. Oſtunẽ. Beneficij. 6. No. 1595. n. 2. 1153

Clauſula in impetratione, & quòd litteræ in forma gratioſæ ſubrogationis expediri poſſint, litteris nõ expeditis nihil tribuit. Giẽnen. Beneficij. 28. Iun. 1574. n. 2. 236

Subrogatus in cõceſſione emphyteuſis alteri factæ ligatur iiſdem pactis & cõditionibus in priori inſtrumẽto cõtentis. Romana domus S. Mariæ in via Lata. 2. Apr. 1604. n. 3. 1496

SVBSCRIPTIO *cedulæ operatur approbationem omnium in ea cõtentorum; ſecus eſt, in ſubſcribente folium album, cum non videatur approbare ea, quæ poſtea ſcribuntur, niſi ſubſcribẽs poſſit prauidere & ſcire, quæ ibi eſſent ſcribenda, quia tunc ſubſcriptio præiudicat, aliàs ſecus. Vel niſi probetur, quòd aliud ſcriptum fuerit in cedula, quam id quod mandatũ fuit. Romana Cedularũ de Ruſpolis. 24. Februar. 1592. nu. 1. & 2. 973*

Mercator non præſumitur ſubſcripſiſſe cedulã vel folium, niſi prius præceſſerit tractatus. ibid. n. 3. 973

Ex ſubſcriptione cõſtat de enixa mẽte ſubſcribẽtis. Nucerina Affictus. 11. Maij 1571. n. 5. 136

SVBSTITVTIO *contenta in inſtitutione intelligenda eſt de vulgari, & non de fideicommiſſaria, niſi adſint verba tractum tẽporis habentia, quia tunc intelligẽda eſt etiam de fideicommiſſaria. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 3. & 13. 409*

Deficiente cõditione euaneſcit ſubſtitutio. Foroliuien. Fideicõmiſſi. 16. Nou. 1580. n. 1. 482

Sufficit dicere ſubſtitutio non legitur in teſtamento. Firmana Fideicõmiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 1. 1023

Propter ſubſtitutionẽ factã ſi hæres ſine liberis deceſſerit poſiti in conditione cenſentur ſubſtituti. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 17. 409

Teſtator procedẽs ad plures gradus ſubſtitutionum, & quãdo vſus eſt verbis tractum temporis denotantibus, dicitur vocare ad fideicommiſſum ordine ſucceſſiuo. In Bononien. de Felicinis. 8. Februar. 1591. n. 8. 934

Verba ſubſtitutionis tractum tẽporis denotãtia faciũt, quòd vocati dicantur ſucceſſiuè, etiã quòd verba ſint directa, vbi adeſt clauſula codicillaris. In d. Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. nu. 11. & 12. 409

Pluribus ſubſtitutionibus factis vna caducata remanent aliæ. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iun. 1580. n. 13. 472

Vbi ſubſtitutio fuit facta in ſtirpes & non in capita, cenſentur vocati ordine ſucceſſiuo. Bononien. de Felicinis. 8. Feb. 1591. nu. 6. 934

Subſtitutio ſi ſit facta pluribus ſub conditione ſi deceſſerint ſine liberis, vno ſine liberis decedẽte locum habet, an autẽ procedat, quãdo ſubſtitutio eſt facta in tota hæreditate. vid. in Tarentina Viridarij. 31. Maij 1596. n. 4. & 5. 1190

Subſtitutio ſi ſit facta pluribus ſub vna & eadem oratione, pluralitas non reſoluitur in ſingularitatem. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octobr. 1575. n. 4. 266

Subſtitutio facta duobus cõiunctim nõ habet locũ, niſi ſequuta morte vtriuſq. niſi militet validior præſũptio in cõtrariũ. ib. n. 1. & 6. 266

Inſtitutis duobus eorumq filijs expectanda eſt mors vtriuſq. propter loquutionẽ pluralẽ, & ſubſtitutio intelligenda eſt diſtributiuè vt filij in portione patris ſuccedant. d. Vrbeuetan. Caſtri Sepij. 19. Iũ. 1579. n. 5. & 6. 409

Subſtitutio plurium deſcendentium in dubio ſemper intelligitur facta diſcretiuè de proprijs filijs, & deſcendentibus vniuſcuiuſq. inſtituti, non autem de alijs. Firmana Fideicommiſſi de Aegidijs. 5. Maij 1593. n. 3. 1023

Idem in emphyteuſi & feudo cõceſſo pluribus & eorum ſucceſſoribus. ibid. n. 4. 1023

Verba ſubſtitutionis, quòd vadant integraliter ad quoſcunq. vocatos, intelliguntur diſcretiuè cum ad quoſcunq. integraliter peruenire ſit impoſſibile. ibid. n. 7. 1023

In ſingulis gradibus ſubſtitutionũ poteſt adeſſe vulgaris, quæ habito reſpectu ad primum gradum inſtitutionis poteſt dici obliqua, cum etiam in legatis fieri poſſit. Brixien. Compromiſſi. 26. Nouem. 1571. n. 4. & 5. 145

Vulgaris ſubſtitutio expirat per aditionem hæreditatis, cum locum tantum habeat reſpectu primi gradus inſtitutorũ & ſubſtitutorum, non autem reſpectu graduum ſequentium, vbi intrant tot vulgares ſubſtitutiones in cõpendioſa quot ſunt gradus, & vnaquæq. expirat per aditionem illius, qui in illo gradu eſt primo vocatus, non autem per aditionem primi hæredis. ibid. n. 3. 145

Vulgaris ſtatim quòd fuit factus locus ſucceſſioni, operatur ſuum effectum. In d. Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. nu. 9. 934

Verba ſubſtitutionis non poſſunt reſtringi ad vulgarem tantum, ſi poſtquam factus fuit locus vulgari naſcerẽtur filij, quia tũc verificari nõ poſſet eorũ vocatio, ſi ſubſtitutio reſtringeretur ad vulgarẽ tantũ. ib. n. 10. 934

Subſtitutio facta impuberi in omnibus bonis mobilibus, & immobilibus, in qua nõ adſit dictio repetitiua, dicitur reſtricta, & non vniuerſalis. Peruſina fideicõmiſſi ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. num. 9. 584

Com-

Digitized by Google

Compendioſa ſubſtitutio licèt facta per verbũ commune, non tamen continet vulgarem, ſi eſt reſtricta ad bona mobilia & ſtabilia; quod tamen non procedit, quãdo eſſet appoſita dictio Vniuerſalis. ib. n. 2. 3. & per tot. 584

Pupillaris ſubſtitutio licèt fuerit moribus vtentium introducta, tamẽ circa eam plura à iure ciuili diſpoſita fuerunt. In Meliten. Præcedentiæ. 15. Maij 1577. n. 4. 326

Mentio pupillaris ſubſtitutionis continet in ſe tacitam mortis conditionem. In Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 16. 934

Pupillaris ſubſtitutio filijs fratrum fieri non poteſt ab eo, qui eos nõ habet in ſua poteſtate, ſed talis ſubſtitutio cõuertitur in fideicommiſſariam. ibid. n. 12. 934

Subſtitutio pupillaris facta filia in eo, quod ei pro dote titulo inſtitutionis relinquitur, arguit legatũ ei acquiri etiã ante cõditionẽ nuptiarũ. Ceſenatẽ. bonorũ. 26 Iũ. 1591. n. 4. 959

Subſtitutio reciproca non eſt, niſi facta ſit vltimo decedenti. In Tarentina Viridarij. 31. Maij 1596. n. 1. 1190

Reciproca ſubſtitutio ad hoc vt inter deſcendentes locum habere poſſit, etiam quòd cenſeãtur vocati omnes in infinitũ, tria cõcurrere debẽt; quòd fiat ſubſtitutio poſt mortem plurium honoratorũ, quòd fiat in tota hereditate, & quòd vltimo moriẽti. Bononiẽ. de Felicinis. 18. Feb. 1591. nu. 3. & 10. 939

Reciproca ſubſtitutio ſimplex nõ cõprehendit fideicõmiſſariã, ſed tantũ directã; ſecus eſt, vbi ad plures gradus ſubſtitutionũ proceſſũ fuit, aut facta ſubſtitutio vltimo morienti, tũc enim cõprehẽdit etiã fideicommiſſariã. Bononien. de Felicinis. 8. Feb. 1591. n. 15. 934

Clauſula codicillaris adiecta reciproca ſubſtitutioni, facit vt reciproca conuertatur in fideicommiſſariam, de com. opin. ibid. n. 16. 934

Subſtitutio fideicommiſſaria tergiuerſari nõ poteſt, vbi expreſſa adeſt mentio fideicommiſſi. ibid. n. 11. 934

Subſtitutio fideicõmiſſaria intelligitur facta ſub ea conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, ſed ceſſat exiſtentibus tam maſculis quàm fœminis, ſecũdum com. opin. Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597. nu. 5. 1216

Tacita conditio ſi ſine filijs licèt à lege ſubintelligatur, nõ cẽſetur tamẽ appoſita in ſubſtitutione fideicommiſſaria, quæ facta fuit ſub vno cõtextu verborum vnà cum vulgari. ibid. n. 4. declara tamen, vt n. 7. 1216

Subſtitutio facta verbis precarijs ſolam fideicommiſſariã importat, & ita eſt com. opin. Romana de Parentijs. 1. Apr. 1591. n. 1. 943

Subſtitutio directa non poteſt trahi ad fideicommiſſariam, niſi ex cauſa, & ex benigna interpretatione in præiudicium tamẽ filiorum talis interpretatio locũ non habet. Peruſina Hereditatis. 27. Ian. 1589. nu. 10. 853

Obliquatio ſubſtitutionis de directa ad fideicommiſſariam fieri non poteſt in materia exorbitantiſſima à iure communi; ſicut eſt, in caſu, quo conſtet teſtatorem voluiſſe codicillos facere, quia tunc ſuſtinetur eo modo quo in codicillis valeret, dũmodo iure codicillorum valere poſſit. ibid. n. 9. & 11. 853

Vbicunq. ſubſtitutio facta per verba directa non poteſt valere vti directa propter defectũ ſolẽnitatũ ſuſtinetur tãquã fideicõmiſſaria, & obliquatur, ne volũtas teſtatoris in totum pereat. In ead. 26. Nou. 1588. nu. 5. 840

Subſtitutio fideicommiſſaria in infinitum nõ eſt multiplicanda in perſonas nec cognitas nec vocatas, quia hoc eſſet cõtra omnes regulas iuris. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 18. 1486

Subſtitutiones fauore agnationis nõ ſũt multiplicandæ ſeu ſomniandæ vltra diſpoſitionem teſtatoris. ibid. n. 17. 1486

Prohibitio alienationis à ſubſtitutionibus recipit interpretationem. In Fauen. Bonorum. 5. Iun. 1589. nu. 5. 883

SVBSTITVTVS *à filia fœmina excluditur in terminis l. cum auus. de cõd. & demon. Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. n. 1.* 1216

quod non procedit ſtantibus coniecturis. vt ibid. n. 5.

& nõ ſufficit cõiectura, quòd ſubſtitutus ſit filius teſtatoris ad excluſionem fœminæ in terminis d. l. cũ auus vbi de cõi opi. ib. n. 11. 1216

Quãdo ſubſtitutus nõ eſt admittẽdus, niſi poſt mortẽ omniũ, vno decedẽte eius portio non tranſit ad coheredes, ſed remanet ad ſucceſſores ab inteſtato. In Tarentina Viridarij. 31. Maij 1596. num. 7. 1190

Subſtitutus à filio ſeu perſona in medio poſita, quæ ab inteſtato ſuccedit, excluditur. In Pacen. Capellaniæ. 10. Octob. 1575. n. 3. 266

Subſtitutus ſub ea conditione, ſi nulli deſcendentes extarent, eq. ſuperuiuerent, admittitur, vti ſubſtitutus primis hæredibus inſtitutis ſub illa conditione, non autem vti ſubſtitutus deſcẽdẽtibus in conditione poſitis. Bononiẽ. de Felicinis. 10. Iun. 1591. n. 1. 956

Subſtitutus ei qui conditionaliter fuit inſtitutus, deficiente conditione ſuccedens non dicitur ſubſtitutus, ſed inſtitutus. Rauẽnaten. Donationis. 4. Iul. 1586. n. 4. 749

Teſtator mandans, quòd ſubſtitutus aſſumat arma & cognomen familiæ, dicitur fideicõmittere pro conſeruatione agnationis. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. nu. 22. 1486

SVCCESSIO *eſt ius vniuerſale. Romana de Soderinis. 29. Nouembris 1577. n. 6.* 352

In ſucceſſionibus, vbi adeſt vinculũ cõſanguinitatis, nulla habetur ratio vinculi affinitatis, niſi tamen tale vinculũ inſeruiat pro coniectura, quòd poſſit videri prædilectus, vel quòd filius fuerit inſtitutus hæres. Brixien. Compromiſſi de Ghirardis. 16. Martij 1571. nu. 2. 131

Ius ſuccedẽdi eſt ius ſeparatũ à filiatione. Portuen. Bonorum. 27. Nou. 1577. num. 14. 351

Effectus ſuccedendi eſt effectus ſeparatus à legiti-

gitimatione perſona, cum quis poſſit eſſe legitimus & nihilominus inſucceſſibilis. ibid. n. 13. Deciſ. 351

Vbi agitur de ſucceſſione magis attenditur locus, in quo eſt creditor, quam vbi fieri poteſt exactio. In Romana Pecuniaria. 14. Mart. 1583. n. 3. 608

Quando ſucceſſio eſt limitata ad certum locũ non veniunt iura & actiones. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 7. 352

Dominus ſuccedẽs vaſſallo in nominibus creditorum, ſuccedit etiam in ijs, qui ſunt extra ſuum territorium. ibid. n. 5. 352

Statutum tollens ſucceſſionem iuris communis eſt odioſum. In Parmen. Bonorum. 23. Mart. 1588. n. 2. 811

In fratribus vterinis ad effectum ſucceſſionis inter eos, nihil refert, quòd ex diuerſis patribus ſint nati. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. n. 12. 1282

Natus ex damnato coitu licèt reprobato, ſed non punibili pœna temporali de iure communi excluditur à ſucceſſione tranſuerſalium. ibid. n. 9. 1282

Quis non dicitur inſucceſſibilis, quia natus ex damnato coitu, quando non agitur de ſuccedendo patri ſed fratri. ibid. n. 7. 1282

Filiatio ad effectum ſucceſſionis probatur per leuiores probationes. ibid. n. 6. 1282

Succeſſio filij defertur à lege ſimpliciter matri ſtatim à die obitus illius. Romana Donationis, 26. Mart. 1590. n. 3. 1282

Valet argumentum, quòd qui prohibiti ſunt alienare, cenſeantur ad ſucceſſionem vocati Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. n. 7. 1486

Vocati ad fideicommiſſum quando dicantur vocati ſimul & non ordine ſucceſſiuo in verb. Vocatus.

Pater renuncians fideicommiſſo non præiudicat filio, quin in eius locum ſuccedat. Vrbe-vetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 18. 409

Pacta ſuper futura ſucceſſione quadrupliciter conſiderari poſſunt, in illa conſeruanda, in renuncianda, in deferenda, & in delata diſponenda. In Romana Hæreditatis de Anguillaria. 16. Ianuar. 1589. n. 4. 850

In pacto facto de ſucceſſione viuentis de conſenſu illius de cuius hæreditate agitur, reſpectu paciſcentium cõtractus eſt irreuocabilis, reſpectu verò conſentientis reuocari poteſt cõſenſus vſq. ad vltimũ vitæ ſpiritũ. In Portuen. Bonorum. 29. Apr. 1577. n. 7. 384

SVCCESSOR in dignitate tenetur interdicto vnde vi, ſicut anteceſſor. In Calagu-ritana Panis. 17. Maij 1599. n. 6. 1314

Fundus tranſiens in ſingularem ſucceſſorem non dicitur conſolidari, & ſeruitus in eo præſcripta nõ extinguitur, cum cauſa trãſitus in ſingularem ſucceſſorem non ſit neceſſaria ſed voluntaria, & ideo tranſit cum eodem onere ſeruitutis præſcripta. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. n. 6. 789

Examẽ factũ contra defunctũ non nocet ſucceſſori nõ citato; ſecus eſt, in eo qui venit ad cauſã. Aurie. S. Pelagij. 11. Feb. 1604. n. 2. 1489

Primus acquirẽs poteſt ſucceſſoribus præiudicare, maximè in acquiſitis ex cauſa oneroſa. Roman. bonorũ de Lilio. 7. Feb. 1582. n. 19. 559

Clauſula ſucceſſoribus quibuſcunq. capit etiã ſingulares ſucceſſores, & æquipollet clauſula, & quibus dederit. ibid. n. 18. 559

Per exactionem decimæ à prædeceſſore dicitur quæſita quaſi poſſeſſio contra ſucceſſorẽ. Turritana Tertiariæ. 3. Iulij 1595. n. 1. 1147

Papa nõ dicitur imponere legẽ ſucceſſori, quãdo nõ imponit poteſtati, ſed voluntati. Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 19. Mar. 1576. n. 12. 291

SVPPLICATIO per viam recurſus ad ſuperiorem ſuccedit loco appellationis. In Placentina Bonorum. 23. Ian. 1581. n. 3. 495

Inter ſupplicationẽ & appellationẽ nõ eſt differentia ad effectum, vt quis audiatur ex noniter deductis, & ad effectum reuocationis ſententiæ. ibid. n. e. & 8. 495

In ſupplicatione recurſus ad ſuperiorẽ poteſt dici de nullitate & iniuſtitia ſẽtẽtiæ. ib. n 7. 495

Supplicationis & reuiſionis per viam recurſus idem eſt effectus, reprobato Riminald. & Grammat. ibid. nu. 9. 495

Per ſupplicationem, quæ dedit cauſam motui proprio, non tollitur contrauentio partis. Portuen. Bonorum. 8. Mart. 1577. nu. 2. 319

Papa ſciens ſupplicationẽ, & nihilominus cõcedẽs gratiã motu proprio, reijcit illã ſupplicationẽ & motus pprius nõ amittit ſuũ priuilegiũ. ead. Portuen. 9. Iun 1578. n. 1. 365

Si vna pars ſupplicationis tantum fuit cõfirmata, alia pars dicitur improbata. In Salamãtina Iuriſdictionis. 3. Iun. 1580. n. 6. 467

Ex verbis ſupplicationis mens Papæ colligitur. ibid. n. 2. & 4. 467

Qualitas perſonæ ſupplicantis declarat mentẽ Papæ concedentis. ibid. n. 3. 467

Ex caſſatione, quæ apparet in ſupplicatione, arguitur iuxta ſtylũ Cãcellariæ Apoſtolicæ denegatio petitorum. Romana ſeu Vercellen. Pecuniaria. 14. Decembr. 1584. nu. 2. 683

Supplicatio præſumitur porrecta à ſupplicãte qui ſit præſens in Curia. In Lucana Canonicatus. 28. Febr. 1592. n. 2. 975

Sola ſupplicatio datata, licèt nõ regiſtrata ſufficit, vt intret regula de non impetrando. ibid. n. 1. 975

De regula de non iudicãdo iuxta formã ſupplicationũ, quando habeat locum. vid. in verb. Regula de non iudicando, &c.

Impetrans poteſt ſe iuuare decretis cõtentis in ſupplicatione, poſtquã litteræ fuerũt expeditæ, nõ obſtãte regula de nõ iudicando, &c. Aretina Cõmenda. 19. Iannar. 1587. n. 4. 764

Clauſula & ſic iudicari debere, virtualiter cõtinetur in clauſula ſublata, & cõprehendit tã litteras præſentes cõfectas quàm deſuper cõficiendas, non antẽ quòd ſecundũ ſupplicationẽ ſit iudicãdum, niſi tamẽ litteræ & ſupplicatio contineãt inter ſe diſcrepantiã,

ſtant ſe non compatiantur; quia tunc remittuntur ad corrigendum. In Aretina Commenda. 30. Ianuar. 1587. num. 1. 766
Reſcriptum ſeu ſupplicatio expedita etiã per ſolum diem ante contractum, non ob id reddit inueriſimile reſcriptum expeditum ſuper alienatione. In Romana Caſalis de Picchis. 15. Iun. 1587. n. 4. 792
Supplicatio pro legitimatione probat contra ſupplicantem. In Interamnen. Legitimitatis. 10. Iun. 1596. n. 5. 1193
SVSPICIO friuola non attenditur in recuſatione iudicis. In Placentina Decimarum. 26. Iun. 1581. n. 1. 532
Iudex qui fuit procurator in cauſa, redditur ſuſpectus & affectatus. In Meſſanen. Baroniarum. 27. May 1569. n. 4. 78
Examen factum coram iudice allegato ſuſpecto, per plures comparitiones poſtea coram eodem factas ſine aliqua proteſtatione valet, cum cenſeatur à recuſatione receſſum. Anagnina Iuriſpatronatus. 20. Dec. 1591. n. 2. 971
De recuſatione iudicis ſuſpecti. vid. in verb. Recuſatio.
Teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum, etiam in criminibus ſimoniæ vel læſæ Maieſtatis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 6. 290
Suſpicio oritur contra habẽtem proceſſum in manibus & illum non exhibentem. In Carthaginen. Portionis. 1. Iuly 1594. n. 2. 1087
De ſuſpicione inſtrumentorum. vid. in verb. Inſtrumentum.
SVSPENSIO à diuinis de iure non impedit, quo minus ſuſpenſus poſſit prouiſionẽ facere, niſi verba ſuſpenſionis ſint talia, quæ inducãt omnimodã incapacitatẽ. Calciatẽ. Canonicatus & præbẽda. 5. May 1589. n. 2. 870
& in ead. 6. Mart. 1589. n. 6. 860
Suſpenſio propter delictum præſumitur cõtinuare, quando non conſtat de abſolutione. In ead. 5. May nu. 3. 870
Cõtra prouiſionem factam ab Epiſcopo ſuſpẽſo ſufficit ad validitatem prouiſionis Papæ, quòd non conſtet de abſolutione ſuſpenſi, declara tamen. vt ibid. n. 4. 870
Abſolutio à ſuſpenſione prodeſt etiã ignoranti ſuſpenſo. In ead. 6. Mart. 1589. n. 5. 860
Abſolutus à ſuſpenſione ad effectum dicendi Miſſam in vno loco non dicitur abſolutus ſimpliciter. ibid. n. 2. 860
Canonicus effectus Canonicus poſt ſuſpenſionẽ Capituli non poteſt dici ſuſpẽſus. ibid. n. 3. 860
Suſpenſo Capitulo, ſi ſupereſt pluſquam vnus de Capitulo, qui non ſit ſuſpenſus, ius Capituli in vno ſolo non reſidet. ibid. n. 7. 860
Collatio facta per Capitulum tẽpore quo erat ſuſpenſum, nõ valet, & ſi tũc Papa cõferat, prouiſio Papæ valet, nõ autẽ Capituli ſuſpẽſi, niſi obtinuerit abſolutionem. ibid. n. 1. 860
De ſuſpẽſione petitory. vid. in verb. Petitoriũ.
Suſpenſio quinquẽnalis æquiparatur derogationi. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 11. Dec. ſ. 291
TACITVRNITAS & non contradictio in actu, in quo ex diſpoſitione iuris cõmunis ignorãtia dari nõ poteſt ad effectũ excludẽdi delictũ, facit quòd præſumatur cõſenſus. Burgẽ Iuriſdictionis. 9. May 1586. n. 13. 738
Tacens quando præſumatur conſentire, ex cõiecturis facti & ex circũſtantiys per iudicẽ arbitrari poteſt. In ead. 15. Nou. 1585. n. 5. 708
Taciturnitas nõ nocet ei, qui ſcit ius ſuũ ſaluũ eſſe. Imolen. Caſtrorũ. 22. Apr. 1575. nu. 11 254
Ex taciturnitate non reſultat renũciatio, niſi concurrente legitima præſcriptione. Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. n. 4. 1322
TAXATIO expenſarum, in verb. Expẽſa.
De taxatione fructuũ. vid. in verb. Fructus.
De taxatione intereſſe lucri ceſſantis. vid. in verb. Intereſſe, & in verb. Lucrum.
TEMPVS de iure nõ currit impedito. Aſtoricẽ. Archidiaconatus. 15. Febr. 1574. n. 4. 220
Itẽ nec currit impedito facto partis vel Iudicis Mediolanẽ. dominy. 4. Feb. 1594. n. 1. 1066
& in Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 3. 997
Vbi per lapſum tẽporis à lege præfixi, quis cõſtituitur in mora regulariter tempus illud non currit ignorãti, ſed requiritur ſcictia, quæ non ſufficit in genere. Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. n. 2. & 4. 852
Tantum temporis reſtitui debet impedito, qui non potuit propter controuerſiam motam ſuper beneficio illud dimittere, quantum per impedimentum ablatũ fuit. ibid. nu. 9. 997
Tempus datur ad dimittẽdum beneficiũ prius obtentum ea ratione, ne clericus dimittendo primum, ſi careat poſtea ſecundo, mendicare cogatur. ibid. n. 11. 997
Tempus ad dimittendum beneficium nõ currit durantibus moleſtys ſiue iudicialibus ſiue extraiudicialibus. ibid. n. 2. & 5. 997
Idẽ eſt in eo qui vigore decreti tenetur infra ſex menſes litteras expedire. ibid. n. 4. 997
Tempus ſex mẽſium datum ad litteras expediẽdas intelligi debet poſſeſſione vacua exiſtente & nõ dato intruſo. Aſtoricen. Archidiaconatus. 5. Februar. 1574. n. 3. 220
Tempus quatuor menſium ad collationem faciendam conceſſum Ordinariys collatoribus nõ currit niſi à die notitiæ vacationis habita. Toletana Beneficy. 28. Nou. 1578. n. 1. 380
quod procedit etiam in beneficiys reſeruatis per Bullam Py V. ibid. n. 2. 380
& ignorãtia vacationis ad hoc vt ſuffragetur, debet eſſe veriſimilis & probabilis. ibid. n. 3. 380
quo caſu verò ſit inueriſimilis vid. ibid. n. 4. 380
Introducta cauſa cognitione in Principis Cõſiſtorio nõ currit tempus dilationis nec fatalia. In d. Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 8. 997
Tẽpus decurſum propter diſtãtias loci nõ cõputatur pro abſentia. In Gadicen. Fructuum. 12. February 1593. num. 3. 380

Expreſſio facienda infra tãtum tempus puta infra ſex menſes à die data, intelligitur à die habita poſſeſſionis. Romana Domus. 9. Decembr. 1588. n. 2. Deciſ. 844

Tempus non incipit currere, niſi à die à quo actus eſt perfectus. ibid. n. 1. 844

Tempus præfixum ad comparẽdum expectari debet, quando ſunt alij, qui concurrere volunt in examine, debet tamen impugnãs ex hoc capite probare, quòd adeſſent alij concurrentes. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 6. 1148

Tempus quando eſt de ſubſtantia, præcisè probari debet. In Romana Exequutionis inſtrumenti. 19. Febr. 1596. n. 2. 1172

Tempus quando eſt de ſubſtãtia probationis, teſtis qui non deponit de tempore, nõ poteſt eſſe conteſtis. ibid. n. 4. 1172

& dictum vnius teſtis non declaratur ex alio. ibid. n. 3. 1172

Tempus aliquando adijcitur gratia differendæ, aliquando gratia limitandæ obligationis. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 21. Nouemb. 1572. nu. 2. 178

Ceſſio licèt ex interuallo temporis facta, habetur pro incontinenti facta, ſi ſit ex modico temporis interuallo. In Romana Dohanæ Salis. 7. Febr. 1582. n. 7. & 8. 158

In omnibus negotijs regulariter ratio temporis haberi debet, quo negotium geritur. Tudertina Bonorum. 5. Iun. 1592. n. 3. 992

Naturalis & verus ſenſus cõditionis temporis refertur potius ad qualitatem quàm ad temporis quantitatem. In Nullius ſeu Mediolanen. Remedij redintegrandæ. 17. Maij 1600. n. 9. 1360

Res per longum tempus poſſeſſa vti libera, talis præſumitur. In Romana Caſalis Longhezza. 12. Febr. 1593. n. 4. 1016

Diligentiæ quando nõ ſunt factæ in tempore, nullius ſunt momenti. In Toletana Beneficij. 28. Nouembr. 1578. n. 5. 380

Ad annullandam alienationem bonorum Eccleſiæ factam cum Papa ad effectum præſcriptionis, deducuntur tempora illius Papæ, ſi tamen probetur per Papam fuiſſe vim vel metum illatum. In Romana Caſalis Longhezza. 21. Maij 1593. n. 11. & 13. 1027

TERMINVS *ad ſentẽtiam per productionem iurium cenſetur circumductus.* In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 28. Iun. 1581. n. 3. 536

Vbi fuerunt ſeruati termini ſubſtantiales, & proceſſum per viam ſententiæ non autẽ decreti, tunc dicitur actum via ordinaria. In Lucien. Redecimæ. 14. Octobr. 1588. num. 3. 835

Per reiterationem terminorum ſanãtur omnes defectus terminorum nulliter prius tentorum. In Salamantina Capellaniæ. 21. Apr. 1600. n. 2. 1352

Auditor Cameræ habet facultatem reiterandi terminos etiam male & nulliter tentos, ſub vnica tantum citatione etiam ſtante cõmiſſione. In Auximana Dotis. 5. Maij 1581. n. 1. & 3. Deciſ. 515

De ſtylo Rotæ ſufficit quòd à die introductionis cauſæ vſque ad diem latæ ſententiæ intercedant tot audientiæ, vt potuerint ſeruari termini, quia poſtea licèt inculcatẽ & nulliter ſeruentur per reiterationem illorum huiuſmodi defectus ſanantur. ibid. num. 2. 518

Lapſus termini ad docendum de appellatione non inducit deſertionem, ſed tãtum operatur, quòd iudex poſſit procedere ad exequutionem. In Barchinonen. Bonorum piæ cauſæ. 16. Febr. 1582. n. 6. 564

Terminus præfixus appellanti ad proſequendam appellationem incipit à die ſcĩtiæ, & & recipit interpretationem à iure. ibidẽ. num. 7. & 8. 564

Examen teſtium non poteſt dici extra terminum, quando teſtes intra terminum iurarunt, quod ſufficit. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 21. 859

Terminus nouus ad reprobandum teſtes non conceditur ei, qui ſua culpa & negligentia paſſus eſt primum labi. In Mediolanen. Dominij. 4. Febr. 1594. n. 2. 1066

TERRITORIVM *Abbatis in quo habet iuriſdictionem dicitur effectus eius propria diœceſis.* In Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. n. 2. 459

Conceſſo territorio cenſetur cõceſſum ius territorio inhærens, etiam ſi aliter non exprimatur. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 24. Ianuar. 1600. n. 9. 1337

Ex eo quòd bona vnius Eccleſiæ ſita ſint in territorio alterius Eccleſiæ, non per hoc cõfunditur iuriſdictio. ibid. n. 12. 1337

TERTIVS *veniens ad cauſam, eam proſequitur in ſtatu in quo reperitur.* In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimẽtorum. 4. Mart. 1602. n. 5. 1422

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe impedit exequutionem rei iudicatæ. In Calaguritana Pratenſi panis cocti. 3. Nouembr. 1595. n. 2. 1152

Sententia inter alios lata an & quãdo tertio venienti ad cauſam nocere poſſit. In d. Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorũ. 4. Mart. 1602. n. 6. 1422

Sententiæ latæ inter alios licèt contra tertiũ non plenè probent, faciunt tamen vehemẽtiſſimam præſumptionem boni iuris. ibid. num. 8. 1422

Tertius veniens ad cauſam principaliter pro ſuo intereſſe, cum clauſula in ſtatu & terminis, an facit acta & ſententias ſuas & quando. In Corduben. Statutorum. 24. Ianuar. 1590. n. 1. & 2. 906

Tertius veniens ad impediendam cauſam reſtitutionis in ſpolio pendentem, debet clarè docere de iure ſuo, aliàs non poteſt impedire

dire reſtitutionem. In Placentina Bonorum. 19. Iun. 1587. nu. 1. Deciſ. 793
& in eadem. 2. Decembr. 1587. n. 1. 804

Tertius opponens de dominio impedit reſtitutionem. In Romana Vineæ. 8. Febr. 1580. n. 2. 444

Tertius tacens nec acceptans nec renunciationem oppugnans, non excluditur à iure ſuæ exceptionis. In Portuen. Bonorum. 29. April. 1577. n. 6. 324

Contra tertium nõ poteſt procedi exequutiuè. In Reatina Molendini. 26. Iunij 1595. num. 4. 1143

Tertius regulariter non poteſt dare de nullitate contractus de rebus Eccleſiæ ſine ſolẽnitatibus. In Ceruien. Bonorum. 16. Decembr. 1575. n. 1. 278

Nemo poteſt excipere de iure tertij niſi domino volente. In Palentina Iuriſconferendi. 2. Decemb. 1583. n. 2. 649

In vna quaq. diſpoſitione ſemper cẽſetur præſeruatum ius tertij, quod procedit in his, in quibus datur compatibilitas; ſecus eſt, in incompatibilibus. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 19. & 23. 1410

De præiudicio tertij. vide in verb. Præiudicium.

Testamentum niſi à die mortis initium ſumit. In Romana de Parentijs. 1. Apr. 1591. n. 8. 943

Magis intereſt filiorum teſtamentum eſſe nullum, quàm conditiones in eo appoſitas circa legitimam reijci. In Rauennaten. Bonorum. 30. Maij 1586. n. 2. 743

Teſtamentum non ſemper per querellam inofficioſi ſubuertitur. ibid. n. 11. 743

Ex vſu teſtamẽti inducitur aditio hæreditatis. In Papien. Pecuniaria. 12. Nouem. 1601. n. 4. 1407

Teſtamentum momento perficitur, quãdo vel ad extraneos actus diuertitur, vel licentiantur teſtes vel notarius, hæc tamen non ſunt adeo neceſſaria ad illius perfectionem, vt ſi non fiant, teſtamentum pro imperfecto habeatur. In Romana Hæreditatis de Picchis. 13. Iun. 1582. n. 7. 581

Actus ſtipulationis teſtamenti denotat volũtatis perfectionem. ibid. n. 3. 581

Imperfectio teſtamenti reſultans ex non publicatione illius iã ex parte teſtatoris perfecti, reſpicit notarium & non teſtatorem, & dicitur imperfectio ſolemnitatis. ibid. num. 5. 581

Imperfectio ſolemnitatis teſtamenti non attenditur ad illud annullandum, vbi non agitur de probando teſtamẽto per ſcripturam ſed per teſtes, & eſt communis opin. vt ibid. n. 6. 581

Teſtamentum quod à teſtatore dictatum fuit notario, qui illud nõ ſcripſit, poteſt probari teſtibus, licèt ſcriptura non probetur, & ita probatum valet, cum teſtamentum ſit in facto quo ad officium teſtandi, licèt eſſet in fieri quo ad officium notarij. In eadem. 1. Iun. 1583. n. 3. Deciſ. 623

Depoſitio notarij dicentis teſtamentum publicatum non fuiſſe, quando teſtator plenè ſuã voluntatem dictauit, non elidit præſumptionem voluntatis perfectæ. ibid. nu. 2. & 10. 623

Teſtamentum nuncupatiuum non requirit ſcripturam niſi ad faciliorem probationẽ, & non animo ſe reſtringendi ad illam. ibid. n. 6. 623

Teſtamentũ alicuius poteſt tradi notario cuſtodiẽdum, licèt de eo nec etiam de cuſtodia ſit rogatus, & poteſt notarius de eo dare inſtrumentum, eiq. ſtandum eſt. In Parmen. Status. 7. Februar. 1590. n. 7. & 9. 909

De iure communi nemo ex teſtamento imperfecto eſt capax ſucceſſionis, nec etiam ex diſpoſitione §. ex imperfecto. l. hac conſultiſſima. C. de teſtam. In Peruſina Hæreditatis. 16. May 1588. n. 7. 820

In teſtamento imperfecto non poteſt directè hæres inſtitui nec obliquè. In d. Peruſina Hæreditatis. 26. Nouembr. 1588. n. 7. 840

In teſtamento imperfecto inter liberos tutor dari non poteſt. ibid. n. 11. 840

Teſtamentum imperfectum inter liberos, in quo mixta eſt perſona extranea cum filijs, quantum ad extraneum pro nullo habetur & filijs accreſcit. ibid. n. 16. 840
& in ead. 16. Maij 1588. n. 2. 820

Teſtamentum factum inter liberos etiam minus ſolemne & imperfectum, valet etiam reſpectu ſubſtitutionis pupillaris, ſed hoc procedit, ſi ſubſtitutio ſit facta ad fauorem alterius ex liberis, ſecus ſi ad fauorem extranei. In ead. n. 1. & 5. 820

Diſpoſitio §. ex imperfecto. l. hac cõſultiſſima. C. de teſtam. quòd teſtamentum imperfectum inter liberos valeat, dicitur fauore filiorum introducta, vt de com. opin. quod tamen intellige de fauore primario non autem ſecundario. ibid. n. 4. & 9. 820

In teſtamento imperfecto nihil adſcribi poteſt ad fauorem perſonarum extranearum. In d. Peruſina Hæreditatis. 27. Ianuar. 1589. n. 3. 853

In teſtamento inter liberos lex remittit ſolẽnitates cum ibi ceſſet ſuſpicio falſitatis. ibid. n. 5. 853

Ad validitatem teſtamenti iuxta diſpoſitionẽ Auth. quod ſine. C. de teſtam. pro forma requiritur, quòd teſtator vltra ſcripturam manu ſua ſubſcriptam, voce coram teſtibus voluntatem ſuam exponat, quo caſu non admittitur præſumptio, ſicut admittitur, quando rogatur notarius. ibid. n. 1. 853

Diſpoſitio Auth. quod ſine. C. de teſtam. quæ vult, quòd legata & fideicommiſſa ex teſtamẽto imperfecto inter liberos facto præſtẽtur, an intelligatur de fideicommiſſis tantum particularibus, an verò etiam de vniuerſa-

uerſalibus. In ead. 26. Nouemb. 1588. num. 2. Deciſ. 840

Teſtamentum cum minus ſufficienti numero teſtium non eſt ſolemne, & licèt ſit factum inter liberos non tenet, niſi reſpectu liberorum; ſecus eſt reſpectu ſubſtitutionis ad fauorem extranei, quia non gaudet eodem priuilegio, quod procedit indiſtinctè, tam ſi adſit vnicus tãtum filius, quàm ſi plures. In ead. 23. Mart. 1588. n. 2. & 3. 810

Per ſecundum teſtamentum minus ſolemne non ſolet reuocari primum ſolemne in his, quæ non concernunt piam cauſam. In Auenionenſi Legati. 10. Decembr. 1578. num. 3. 382

Teſtamentum ſolemne reuocatur per ſecundã voluntatem teſtatoris in fauorem filiorum factam, licèt per tres teſtes tantum de ea conſtet, etiam quòd primum teſtamentum eſſet inter liberos vel ad pias cauſas ſecundum magis com. opin. maximè ſi ſecundũ teſtamentum ſit fauorabilior liberis quàm primum. ibid. n. 7. 382

Secundum teſtamentum non ſolemne non reuocat primum ſolẽne in præiudicium extraneorum, licèt ſit inter liberos factum, vbi adeſt ſuſpicio fraudis. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouembr. 1591. n. 3. 966

Clauſula omni meliori modo, poſita in ſecundo teſtamento non ſufficit ad effectum vt primum reuocetur. In Romana Vineæ. 20. Octobr. 1574. n. 1. 239

Ad reuocationem prioris teſtamenti facti cũ clauſula derogatoria, ſufficit quòd cum poſteriore concurrat aliqua coniectura mutatæ voluntatis. In Aſtoricen. Archidiaconatus. 19. Mart. 1576. n. 10. 291

Teſtes qui non ſufficiũt pro reuocatione teſtamenti, ſufficiunt pro illius declaratione. In d. Auenionen. Legati. 10. Decembris 1578. n. 5. 382

Recognitio teſtamẽti manu teſtatoris propria ſcripti & ſubſcripti, vbi nihil aliud deeſt fit de ſtylo Rotæ per teſtes dicentes habere notam manum ſcribentis. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. n. 1. 840

Clauſula in teſtamento appoſita ſeu in codicillis, vt teſtator vult quòd diſpoſitio valeat eo modo & forma, prout magis & melius valere poteſt, & omni meliori modo, operatur quòd teſtator noluerit ſe reſtringere ad teſtamentum in ſcriptis. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. num. 13. 749

Teſtamentum effectum caducum per obitum primi hæredis ante teſtatorẽ, vigore clauſulæ codicillaris ſuſtinetur; maximè ſi teſtator præcogitauerit hunc caſum euenire poſſe, & nihilominus voluit teſtamentum per exequutores adimpleri. In Romana de Parentijs. 1. Apr. 1591. n. 2. & 5. 943

Impugnatio teſtamenti, quando quis ab ea deſiſtit, non præiudicat. In Romana Domus. 27. Octobr. 1576. n. 1. Deciſ. 758

Scientia teſtamenti, cum ſit difficilis probationis, indicijs & coniecturis probatur; maximè in antiquis. Romana de Valle. 9. Decemb. 1579. n. 1. 438

Notitia teſtamenti qualiter probetur. ibid. n. 3. 4. & 8. 438

Præſumptio ignorantiæ teſtamenti vti generica tollitur per probationes magis ſpecificas ſcientiæ. ibid. n. 9. 348

Ignorantia teſtamenti allegari non poteſt ſtãte correſpectiuitate eiuſdem, quæ ex identitate loci, temporis, teſtium, & notarij colligitur. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 4. 279

Teſtamentum licèt per præteritionem filij nõ rumpatur, nec per querellam impugnari poſſit, filij tamen poſſunt legitimam portionem iure naturali debitam petere. In Camerinen. ſeu Fabrianen. Fideicõmiſſi. 17. Febr. 1570. n. 2. 98

Teſtamentum per querellam inofficioſi non ſemper ſubuertitur. In Rauennaten. Bonorum. 30. May 1586. n. 11. 748

Vbi in actis ſunt duo teſtamenta, iudicium eſt ordinarium non autem exequutiuum. In Bononien. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 1. 279

Non probata falſitate ſecundi teſtamenti pro eo eſt pronunciandum. ibid. n. 2. 279

Teſtamentũ vel codicilli per cõiecturas ambitiæ ſuſpecti redduntur. In Mediolanen. Bonorum. 27. Nouemb. 1591. n. 4. 966

Cæcus condens teſtamentum inter liberos nõ tenetur ſeruare ſolemnitates legis hac conſultiſſima. C. qui teſtam. fac. poſſ. ſed in eo locum habet diſpoſitio. §. ex imperfecto. quod declara procedere, quando omnino ceſſat fraudis ſuſpicio, alias ſecus eſt. ibid. num. 1. & 2. 966

Teſtamentum vi conditum eſt nullum. In Romana Vineæ. 14. Iun. 1577. n. 1. idem in eo quod quis dolo inductus fuit ad condendum. ibid. n. 9. 336

Ad reſciſſionẽ teſtamenti per vim conditi, debet probari metus mortis, vel talis, qui cadat in conſtantem virum. ibid. n. 2. 336

Materia reſciſſionis teſtamenti per vim & metum cõditi remanet in iudicis arbitrio. ibid. n. 3. 336

Teſtamentum nõ poteſt dici per vim vel metu factum, quando quis à loco recedere poteſt, & illud non facere; vel quando datur optio, vel inde diſcedendi vel teſtandi. ibid. n. 7. & 8. 336

Teſtamentum Romæ & in locis, in quibus ius redditur, non præſumitur per vim & metum factum, ad cuius contrarium probandum requiritur pleniſſima probatio. ibid. num. 5. 336

Licitum eſt blandis verbis non autem doloſis inducere ad teſtandum. ibid. n. 9. 336

& in Romana ſiue Ciuitatis Caſtelli Donatio-

Digitized by Google

nationis. 28 Apr. 1578. nu. 10. Deciſ. 359
Dolus ad annullandum teſtamentũ debet eſſe talis, qui virum peritum fallere poſſit. In d. Romana Vinea nu. 10. 336
Exceptio contra teſtamentum dolo conditum an poſſit à tertio opponi, vel potius competat fiſco. ibid. n. 12. & 14. 336
Qui fuit in cauſa, quòd teſtamentũ dolo fuerit factũ, alio priori rectè condito exiſtẽte, tenetur ad duplum, niſi alius ſuaderet inimicitia, quæ poſt primum teſtamentum cõditum ſuperuenerit cũ harede. ibid. n. 13. 336
Conditio quòd in euentum, in quem teſtamẽtum reuocaretur, donatio cenſeatur reuocata, imponit neceſſitatem cauſatiuam non reuocandi teſtamentũ. Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. Apr 1578. n. 15. 359
Teſtamentum quod propter incapacitatẽ redditur nullum, nõ poteſt conualidari poſtea, ſed ſemper remanet nullum, ſecus ſi ab initio valuerit, quia non indiget conualidatione. In Ciuitatis Caſtelli Donationis. 16. Decembr. 1577. n. 4. & 17. 354
Condemnatus in contumaciam habet factionẽ teſtamenti actiuam & paſſiuã. ibid. n. 16. 354
Banniti per Bullas Summorum Pontificum ſunt incapaces factionis teſtamẽti, declara tamen ve ibid. n. 2. & 3. 354
Teſtamentum vſurarij poſt eius obitum per declaratoriam annullatur, ex eo quòd ipſo iure eſt inteſtabilis. Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 4. 393
Teſtamentum per errorem in denominatione haredis vti filij, qui non ſit filius, vitiatur. In Perusina Fideicommiſſi, ſeu nullitatis teſtamenti. 25. Iun. 1582. n. 6. 584
Teſtamenta licèt non manu notarij ſcripta, reperta in ſuo prothocolio, ei tradita ad effectum ea publicandi dicuntur authentica. In Parmen. Status. 26. Iun. 1589. n. 4. 888
TESTATOR *in dubio cenſetur voluiſſe diſpoſitionem ſuam valere etiam verba impropriando. In Perusina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1585. n. 6.* 840
Teſtator in dubio sẽper cenſetur ſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti. Romana Fideicõmiſſi de Stanchis. 13. Ian. 1597. n. 3. 1216
Item cum diſpoſitione iuris communis. In Cremonen. Beneficij Iurispatronatus. 21. Nouemb. 1578. n. 2. 378
Ex ſtatuto non poteſt ſumi interpretatio voluntatis teſtatoris, niſi ſtatutum loquatur in terminis diſpoſitionis teſtatoris. In d. Romana Fideicommiſſi de Stanchis. 13. Ianuar. 1597. nu. 8. 1216
Teſtator non præſumitur elegiſſe viã, per quã eius volũtas impugnari poſſit. Salamãtina Capellania ſiue Legati Pij. 23. Martij 1583. num. 3. 611
Verba teſtatoris ita ſunt interpretanda, vt nõ reddatur fruſtratoria eius diſpoſitio. Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 14. 934
& 20. Iunij 1591. n. 7. 956
Omne mandatum teſtatoris recipit interpretationem poſſibilitatis, & eius quod commodè fieri poteſt. In Bergomen. Legati 9. Octob. 1595. n. 13. Deciſ. 1149
Teſtator non poteſt dici teſtatum fuiſſe in ſcriptis, ſi adhibuerit notarium & teſtes. Rauẽnaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 12. 749
Voluntas teſtatoris non dicitur perfecta donec corã teſtibus rogatis fuerit declarata. Romana Educationis. 15. Maij 1600. n. 8. 1352
Voluntas teſtatoris explicata tempore præparationis ad teſtandum non in ipſo actu teſtandi non habetur pro legitima nec perfecta, neque iuris ſortitur effectũ. ibid. n. 11. 1357
Voluntas teſtatoris in dubio habetur pro perfecta, etiã quòd ſcriptura publicari nõ potuerit, non obſtante impedimento ſuperueniente in actu teſtandi. In Romana Hæreditatis de Picchis. 1. Iun. 1583. n. 1. & 9. 623
Voluntas teſtatoris non dicitur perfecta, dum teſtator tractat de præparatione ſui teſtamenti, & non verſatur circa actum ipſum teſtandi, nec ad actũ ipſum deuenit, ſed ſolum voluntatem in præparatione declarauit. ibid. n. 3. 623
Voluntas teſtatoris quando dicatur perfecta. ibid. n. 4. & 8. 623
Voluntas teſtatoris in dubio pro perfecta haberi debet, etiam ſi in actu teſtãdi poſt hæredis inſtitutionem ſuperueniat impedimẽtum, ſtantibus maxime coniecturis facti. In ead. 13. Iun. 1582. n. 1. 3. & 8. 581
Voluntas teſtantis ex arbitrio ipſiusmet viuentis eã propallãtis colligitur. ibid. n. 4. 581
Voluntas teſtatoris qui obmutuit, habetur pro imperfecta, ſi cõſtet voluiſſe plures hæredes pronunciare, & non potuit. ibid. n. 9. 581
Caſus freneſis ſuperuenientis teſtatori, æquiparatur caſui, quando teſtator obmutuit, qua tamen ſi ſuperueniat poſt ſuæ voluntatis explicationem, non reddit eius voluntatem imperfectam. ibid. n. 11. & 12. 581
Vbi agitur de fauore filiorum, volũtas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur etiam reuocando primam ſolemnem. Auenionen. Hæreditatis. 27. Nouemb. 1598. n. 7. 1302
Vbi agitur de declaratione voluntatis teſtatoris, nõ requiruntur ſeptẽ teſtes. ibid. n. 5. 1302
Vbi agitur de probando errore & voluntate teſtatoris, ſtatur eius aſſertioni. ibid. n. 3. 1302
Vbi habemus claram diſpoſitionem teſtatoris, ab ea non eſt recedendum. In Aquilana Capellania. 4. Iul. 1603. n. 1. 1472
Mens teſtatoris eſt præcipuè attendenda. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 9. 409
Ex quibus colligatur verba teſtatoris non eſſe diſpoſitionem ſed præparationẽ ad teſtãdũ. Roman. Educationis. 15. Maij 1600. n. 6. 1357
Quando dicatur plus dictum à teſtatore, quàm ſcriptum. ibid. n. 10. 1357
Non ſufficit allegare teſtatorẽ ita voluiſſe, niſi doceatur volũtatẽ trãſiuiſſe in diſpoſitionẽ. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ian. 1604. n. 15. 1486

Con-

Coniectura, quòd ſi teſtator fuiſſet interrogatus ita diſpoſuiſſet, nõ habet locũ vbi agitur de extendendo grauamine de perſona ad perſonam. ibid. n. 16. Deciſ. 1486

Quando diſpoſitio teſtatoris eſt certa reſpectu loci & poteſt impleri, ſicut ipſe diſpoſuit, nõ poteſt alterari etiam cum auctoritate Epiſcopi, declara vt in Bergomen. Legati. 9. Octobr. 1595. n. 2. & 17. 1149

Teſtator volẽs celebrari miſſas in vna Eccleſia, qua tẽpore conditi teſtamenti erat ſibi nota, nõ cenſetur in alia ipſi incognita voluiſſe legatum exequi. ibid. n. 4. & 20. 1149

Si teſtator mãdet, vt Eccleſia ædificetur in domibus ſuis, ſi eas poſtea cũ alijs permutauerit, hæres ædificãdo in ædibus ex permutatione acquiſitis voluntati teſtatoris ſatisfacit. ibid. n. 12. 1149

Dubia diſpoſitio teſtatoris per claram declaratur nõ è contra. In Bononien. Fideicommiſſi de Matthæſilanis. 19 Iun. 1600. n. 7. 1373

Arbitrarium eſt iudici, an velit ſequi vel recedere à voluntate teſtatoris, quando non tranſiuit in diſpoſitionem. Romana Euacuationis. 15. May 1600. n. 12. 1357

Voluntas teſtatoris conſeruãdi bona in familia ex quibus arguatur. Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 3. 5. 6. 21. & 22. 1486

Coniectura voluntatis teſtatoris primum locum obtinens, ad cognoſcẽdum an appellatione filiorum veniant nepotes. ibid. n. 8. 1486

Teſtator mandans quòd ſubſtitutus aſſumat arma & cognomẽ familiæ, dicitur fideicõmittere ꝑ cõſeruatione agnationis. ib. n. 22. 1486

Teſtator ſubſtituens duos ſeniores de familia ſibi incognitos dicitur habuiſſe rationem conſeruationis familiæ. ibid. n. 21. 1436

Teſtator volens quòd res cõſeruetur pro filijs ſuis, intelligi debet pro ſuis inſtitutis & ſubſtitutis. In Foroliuien. Fideicommiſſi. 16. Nouemb. 1580. n. 6. 482

Teſtator præſumitur eos tantum grauare voluiſſe, quos honorauit. ibid. n. 4. 482

Teſtator poteſt dare licentiam grauato alienandi etiam omnia bona, licèt per eũ prius inductum fuerit fideicõmiſſum perpetuũ. Romana de Cincijs. 17. Nou. 1597. n. 3. 1244

Teſtator vocans agnatos in defectum ſuorum deſcendentium cenſetur illos vocare ordine ſucceſſiuo, qui ordo intelligitur per vulgarem non per fideicommiſſariam. In Brixien. Compromiſſi. 26. Nou. 1571. nu. 6. 145

Teſtator in prohibitione ſi vtatur verbis huiuſmodi dicens, quòd nihil petatur de hæreditate, tunc nihil peti poteſt, ſi verò dicat nihil petatur de bonis, ſecus eſt, cum bona intelligantur deducto ære alieno. In Portuen. Bonorum. 15. Apr. 5580. nu. 5. & 6. 451

Verba per teſtatorem concepta in tertiã perſonam, quæ poſſunt referri ad teſtatorẽ & ad hæredẽ, in dubio referũtur ad teſtatorẽ, niſi ſubiecta materia aliud ſuadeat. Fauẽtin. bonorũ de Nicolutijs. 15. Ian. 1582. n. 7. 553

Reſeruatio facta à teſtatore, in dubio interpretari debet, vt ſit cõueniẽs teſtatori. Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 22. Octobr. 1574. n. 2. Deciſ. 240

Teſtator non diſponẽs de ſepultura, ſatis dicitur implicitè de ea declaraſſe per Capellæ dotationem. In Romana Hæreditatis de Piccbis. 13. Iun. 1582. n. 10. 581

Diſpoſitio teſtatoris loquẽs de amiſſione ob nõ ſeruitium, an debeat intelligi de diſtributionibus vel de fructibus. In Aquilana Diſtributionum. 2. Apr. 1582. n. 1. 574

Teſtator non cẽſetur voluiſſe erigere beneficiũ Eccleſiaſticum, quãdo erigendo Capellaniã voluit, quòd ad ſolos laicos prouiſio ſpectet, & quòd Papa nec alius quiſpiam ſe in huiuſmodi prouiſione intromittat, aliàs reuocat legatum. In Salamantina Capellaniæ ſiue Legati Pij. 21. Mart. 1583. n. 1. 611

Teſtator ꝓhibẽdo quòd Ordinarius ſe intromittat in diſpoſitione ꝑ eũ facta de Capellania laicali, nõ dicitur ꝓhibere illũ ſe intromittere, quãdo euenit caſus à ſe omiſſus, quo caſu ſaltẽ ꝓ illa vicevus ad Ordinariũ deuoluit. ib. n. 6. 611

TESTIS quantum fieri poteſt, debet reduci ad concordiam. In Salmantina Fructuũ. 13. Martij 1589. n. 2. 862

niſi adſit vehemens ſuſpicio ſubornationis. Parmen. Status. 6. Mart. 1600. n. 2. 1342

Edictum de teſtibus eſt prohibitoriũ, & ideo qui non reperitur ꝓhibitus eſt de iure idoneus. Ariminẽ. Caſtrorũ. 13 May 1598. n. 2. 1279

In teſte magis attenditur ratio quàm dictum. Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. nu. 3. 469

Teſtis vnicus nihil probat. Parmen. Status. 5. Iun. 1596. nu. 2. 1191

Vnico teſti nunquam creditur, ſi contra eum plures militent exceptiones. In ead. 16. Iunij 1597. n. 4. 1230

Vnicus teſtis de auditu in antiquis facit adminiculũ. Reatin. beneficij. 6. Ap. 1576. n. 2. 293

Vnicus teſtis regulariter fidem non facit, & ad hoc vt ſemiplenè probet, neceſſe eſt, vt ſit ſine vlla exceptione. In Placentina Bonorum. 5. Nouemb. 1584. n. 1. 676

Vnico teſti aliquando iudex credere poteſt & debet, quãdo cũ eius dicto concurrunt cõiectura & veriſimilitudines, circa quod verſatur ipſius Iudicis arbitriũ. ibid. nu. 2. 676

Teſtis vnicus deponens de facto proprio non facit plenam probationem. In Romana Dobana Salis. 7. Febr. 1582. nu. 5. 558

Teſtis deponens de facto proprio vbi non agitur de ſuo intereſſe, pluſquã ſemiplenè probat. Roman. de Foſſanis. 26. Iun 1589. n. 3. 889

Teſti licèt ſit vnicus, deponẽti de à ſe geſtis fides eſt adhibẽda maximè cõcurrentibus adminiculis. Bonõniẽ. Officij. 29. No. 1595 n. 6. 1163

Teſti etiam vnico deponẽti in materia liquidationis fructuũ fides adhibetur. Senogallien. Pradij. 5. Iun. 1595. n. 1. 1132

Rota nõ plus fidei tribuit vni teſti cõtra inducentẽ deponẽti, quã ſi ex aduerſo eſſet inductus.

ctus. Peruſina Bonorũ. 12.Dec.1597.n.4. 1249
Decl. Marſil.ſingul.212.quòd credatur vnico teſti dicenti ſe fuiſſe ſubornatũ,reycitur, & declaratur Bald.in c.1.ſi de inueſtitur. inter dom.& vaſſal. In Parmen. Status. 16. Iun. 1597. n. 2. 1230
Aliud eſt teſtes ſubornare,quod nõ licèt, aliud inſtruere ad veritatẽ dicendam,quod licèt. Turritana Tertiaria. 3. Iulÿ 1595. n.5. 1147
Subornatio teſtium per probationes concludẽtes probari debet, & per alios teſtes quàm per eoſmet qui dicunt ſe fuiſſe corruptos. In Parmen.Status.15.Decem.1597. nu. 2. 1250
Teſtis qui dicit ſe corruptum dixiſſe falſum, oſtendit ſe eſſe periurum & falſarium, & ei non creditur. ibid. n. 3. 1250
Vt teſtis qui dicit ſe corruptũ admittatur cõtra corrũpentẽ, prius cõſtare debet de corruptione. In ead. Parmen. Status. 16. Iun. 1579. n. 3. 1230
Teſtis pecunia corruptus non eſt fide dignus. Toletana Matrimonÿ. 23.Ian.1589.n.4. 851
Teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua nõ probat. Romana Pẽſionis.20.May 1603.n.6. 1465 alìas ſecus. In Auenionen. Hæreditatis. 27.Nouemb. 1598. n. 1. 1302
Teſtis licet ſingularis ex cõfeſſione partis ſuppletur,tanto magis ſi deponat de à ſe geſtis. Ariminen.Caſtrorum.22.Iun. 1592. n.2. 996
Teſtes etiam ſingulares ad probandam volũtatem alicuius admittuntur. In Romana bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. nu. 13. 559
Teſtis ſingularis deponens de actu venereo de viſu nõ probat copulam. Toletana Matrimonÿ. 27.Octob.1589.nu.5.23.25. & 26. 893
Teſtis ſingularis & deponens rem valdè inuerìſimilem non probat. ibid. n. 20. 893
Teſtes ſingulares pbãt cõcurrẽtibus adminiculis.Tuilẽ.parochialis.28.Maÿ1593.n.12.1029
Cõfeſſio p teſtes ſingulares nõ pbatur.ib.n.11.1029
Fides teſtis ex cauſa inuerìſimilitudinis diminuitur, ſed non ob id reÿcitur teſtis. In Parmen. Status. 16. Iun. 1597.nu.1. 1230
Qualitas quòd teſtis ſit omni exceptione maior,nõ requiritur in teſtibus reprobatorÿs. Parmen. Status. 16. Iun. 1597. nu.6. 1230
Teſtes licèt patientes exceptiones poſſunt ſuppleri ex decretis in ÿs, in quibus concordãt. Imolen.Caſtrorum.16.Mart.1576. n.19. 290
Teſtes qui patiuntur exceptiones releuantes, poſſunt nihilominus pro adminiculo deſeruire. In Romana Hoſpitÿ de Lucatellis. 3. Mart. 1603. n. 3. 1456
Exceptiones quædam ſingulares, licet non repellant teſtem tanquam non idoneum tamẽ ſi ſimul iungantur repellunt. In Monaſterien. denegationis poſſeſſionis. 27. Oct. 1572. n. 4. 176
Exceptiones contra teſtes oppoſitæ non releuant,quando fides ſuppletur ex eorum numero. In Romana Prælationis.25. Octobr. 1574. nu. 2. 241
Teſtes quibus exceptionibus repelli poſſint. In Balneoregien. Bonorum. 10. Decemb. 1603. nu. 4. Deciſ. 1482
Quis non poteſt vti pro ſe depoſitione teſtium pro parte aduerſa examinatorum, quando contra eos dedit generales & particulares exceptiones, licet benè poſſit iudex ex huiuſmodi depoſitionibus animũ ſuum informare ad veritatem indagandam. Parmen. Status. 23. Octobr. 1592. n. 16. 1000
Teſtes cui nihil opponi poteſt,deponẽs ſe fuiſſe præſentem contractui, illum probat iunctis adminiculis. ibid. n. 3. 1000
Teſtium dicta ſunt potius coadiuuãda quàm cauillanda. In Romana Prælationis. 25. Octobr. 1574. n. 3. 241
& in Rauennaten. Vallium. 22. Iunÿ 1579. n. 4. 411
& in Parmen.Status.17.Iun 1594. n.6. 1083
Teſti licèt incontinẽti ſe corrigere & dictum ſuum interpretari. ibid. n. 5. 1083
Teſti deponenti cum proteſtatione, quòd non intendit primo examini contradicere, licèt non ſit fides adhibenda non adhibito priori examine, tamen in eo de quo explicitè deponit, non eſt ei fides deroganda. ibid.n.1.1083
Teſtes ſe referens ad id,quod in priori examine dixit,probat. In Calaguritana Matrimony. 14. Nouemb. 1575. n. 5. 270
Teſtes concordantes in ſubſtantia probant licèt de formalibus verbis non conuenìant. ibid. n. 3. 270
Teſtis proteſtans quòd non intẽdit primo examini contradicere, non poteſt redargui de falſo, niſi primum examen producatur. In Parmẽ. Status.16.May1594.n.1.&2.1076
Teſtis poteſt ſe ad aliud examẽ referre. Turritana Tertiaria. 3.Iuly 1595.n.9. 1147
Teſtes ſe referens ad primum examen, & dicent ſe fuiſſe tunc temporis melioris memoriæ, quàm nunc ſit, & ob id non intendit primo examini cõtradicere,non probat,niſi exhibeatur primum examen. In ead. 14. Mart. 1594. n.1. 1069
Teſtes in alia cauſa & inter alias perſonas examinati non probant. In Parmẽ Status. 12. Febr. 1596. n. 3. 1169
Quando repetitur teſtis in eadem cauſa non eſt neceſſe, quòd verba prima & ſecundæ depoſitionis ſint eadem, ſi ſuper verbis formalibus nõ fuerit interrogatus. In Parmẽ. Status. 4. Nouemb. 1598. nu. 2. 1299
Teſtis dicens ſe feciſſe proteſtationem ſponte ſua non autẽ ab aliquo perſuaſũ,ſi fateatur ſe cũ aliquo alloquutũ, qui ei perſuaſerit quòd talem proteſtationem faceret, dicitur inſtructus & ſubornatus & contraria deponere. In ead. 24.Nouem.1599. n.8. 1330
Teſtis reddens rationem quare ſic deponit, nempè perche non vorria fallare per la debolezza del ceruello,& poſtea deponens de aÿs per plures annos antea geſtis, dicens che haboya memoria,nõ eſt idoneus.ib.n.4.1330
Teſtis qui prius dicit ſe nõ recordari de anno

& men-

Digitized by Google

& mēſe, & poſtea deponit rē factā fuiſſe de tali & tale anno fidee eſt denegāda ib.n.2. 1330
Teſtis depoſitio varia & inconſtāe redditur ſuſpecta. ibid. n. 1. 1330
Teſtis interrogatus de tempore, ſi non firmat aliquid, ſed dicat, quòd iudicio ſuo ſunt tot anni, parū plus vel minus, magis fide dignus videtur, cum de tempore dubitatiuè loquatur. In ead. 23. Octobr. 1592. n. 4. 1000
Teſtibus, qui fuerunt prius de falſo condemnati, non eſt fidee adhibenda. In ead. 4. Nouemb. 1598. n. 1. 1299
Teſtis deponens de tēpore, quo erat ſeptem annorū, eſt ſuſpectus. ead. 14. Mar. 1594. n. 3. 1069
Depoſitio ſuper ijs quæ teſtis vidit, cum eſſet quinq. vel ſex annorum, eſt inuerſimilis. In ead. Par nē. Status. 16. Maij 1594. n. 6. 1076
Teſtis oſtentans prodigioſam memoriā deponendo vſque ad minutias tam contractuum quàm aliorū, ſi circa tempus deficiat, in quo vis probationis cōſiſtit, ſuſpectus redditur. In Placentina Bonorum. 5. Nou. 1584. n. 4. 676
Teſtis familiaris & præſumēs eſſe firmæ memoriæ, oblitus nominis illius, cuius eſt familiaris, deprehenditur ex hoc minus verax. ibid. nu. 5. 676
Teſtis deponens de certa quantitate, quæ ſuperat ſummam, ſuper qua deponi debet, nō probat, & eius dictū non applicatur quātitati, de qua deponere debet, etiā ſi dictum teſtis videatur adminiculatum aut coniecturis coloratum. ibid. n. 3. 676
Teſtes deponentes de maiori ſumma in minori dicuntur concordes. In Carthaginen. Decimarum. 15. Iun. 1601. n. 1. 1397
Teſtes non dicuntur contrarij, ex quo vnus deponat puta de 65. & alius de 60. cum ſint conteſtes ſaltem in 60. In Burgomen. Hæreditatis. 3. Iulij 1570. n. 2. 111
Teſtes deponentes à tanto tempore citra, licèt non deponant cum copula &, tamen ſi appareat eos ſentire de tempore continuato, ſubdentes quòd nunquam viderint obſeruari contrarium, & ſi fuiſſet obſeruatum vidiſſent, optimè probant. In Toletana Primitiarum. 1. Iulij 1587. n. 1. 798
Teſtis deponens de viſu vltra quadraginta annos, ſi tamen deponat per dictionem citra ſine copula, non probat immemorabilē. Iſpalen. Decimarum. 6. Iunij 1580. nu. 1. 469
& niſi deponat de viſu per quadraginta annos ante motam litem, non probat. In Fauentina Bonorum. 10. Iun. 1580. n. 2. 470
& in Cæſarauguſtana Cabimentorum. 1. Iulij 1602. n. 2. 1450
& ab ætate ſaltem quatuordecim annorū. Cumana Rectoriæ. 22. Mart. 1596. n. 1. 1179
De teſtibus probantibus immemorabilem vel non. vid. in verb. Immemorabilis.
Teſtis deponens ſuper immemorabili debet cōcludere per publicam vocem & famam, & debet dicere, quòd nihil vidit, vel audiuit in contrarium, nec ſufficit dicere, quòd ſui maiores dicebant ſe nihil vidiſſe, aliàs non probat. ibid. n. 2. Deciſ. 1179
Dictum teſtis deponentis ſe intellexiſſe puta à duodecim annis, poteſt verificari de præcēti. Balneoregien. Bonorū. 16. Iun. 1597. n. 2. 1231
Teſtis deponens de publica voce & fama per verbum eſt tantum, non probat. ibid. n. 1. 1231
Teſtis dicens ſe audiuiſſe à maioribus ſuis nō probat famam, cum maiores ſui non conſtituant maiorem partem populi. In Fauentina Bonorum. 5. Decemb. 1580. n. 1. 488
Teſtis de fama deponens per verba præſentis temporis non probat. In Valentina Capellæ. 9. Maij 1594. n. 4. 1075
Teſtis deponens de fama per verbum eſt, & nō per verbum fuit, non probat. In Iſpalen. Decimarum. 6. Iun. 1580. n. 2. 469
Teſtis quando probet publicam vocem & famam. vid. in verb. Fama. 469
Vbi agitur de probanda re antiqua, teſtes de publica voce & fama plenè probāt. In Gerunden. Vini. 17. Mart. 1603. n. 2. 1461
& in ead. 24. Maij 1604. n. 2. 1499
& in Spoletan. beneficiorū. 23 Maij 1569. n. 1. 75
Plus fidei adhibetur teſtibus antiquis & inſtrumentis quàm modernis, qui de auditu tantū deponunt, maximè in cōtrouerſia antiqua. Rauēnatē. Valliū. 26. Iun. 1581. n. 2. 533
Teſtes de auditu in re antiqua ſatis probant. In Aſculana Prioratus. 1. Iulij 1587. n. 2. 799
Tempus ſeptuaginta annorum in probatione facienda per teſtes in antiquis dicitur tempus antiquum. In Spoletana Beneficiorum. 23. Maij 1569. n. 2. 75
Teſtis de auditu ab ipſis partibus non probat. In Valentina Capellæ. 9. Maij 1594. n. 3. 1075
Teſtis de auditu ab his, qui nō faciunt fidem, puta quia excommunicati non probant. In Calagurritana integræ portionis. 8. Nouembr. 1574. n. 3. 244
Teſtis de auditu non probat. In Iſpalen. Beneficiorum. 10. Maij 1570. n. 2. & 4. 102
Teſtis qui dicit, quod audiuit & tenuit, non eſt teſtis de auditu tantum. In Rauennaten. Vallium. 22. Iun. 1579. n. 1. 415
Teſtes qui dicit ſe nunquam vidiſſe vel audiuiſſe, non remouet actum à ſenſu, qui fieri poteſt, quòd alij viderint vel audiuerint. In Fauentina Bonorum. 5. Nou. 1584. n. 1. 673
Teſtis deponens per verbum videtur, potius dicitur iudicare quàm teſtificari. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 16. Decembr. 1558. n. 2. 847
Teſtes iudicantes admittuntur, quando bonā rationem reddunt. In Toletana de Halia. 4. Decemb. 1581. n. 3. 550
Teſtes deponentes de proprio iudicio & quadam priuata affectione, non probant. Viterbien. Pradij. 28. Iun. 1600. n. 1. 1377
Teſtis tantum probat quantum inſtrumenta ad quæ ſe refert. In Romana Caſalis Sanguinariæ. 17. Octobr. 1588. n. 4. 836
Magis creditur teſtibus habentibus aſſiſtentiā iuris

Digitized by Google

iuris communis. In Iſpalen. Iuris ſepeliendi. 9. Iun. 1595. n. 4. Deciſ. 1135

Maior fides adhibetur teſtibus magis informatis. In Toletana de Halia. 4. Decembris 1581. num. 2. 550

Teſtibus illis magis eſt credendum, cum quibus concordat relatio peritorũ. In Romana Dãnorum & intereſſe. 2. Decemb. 1580. n. 1. 486

Teſtibus illis non multum fides adhibetur, qui ſunt examinati publicatis atteſtationibus, & qui nimis animoſè deponunt. ibid. n. 2. 486

Teſtes examinati tempore proximo actui facto ſunt potius attendenai, quàm qui poſtea fuerunt examinati. In Tudertina Bonorũ. 18. Iuny 1571. n. 3. & 5. 138

Teſtes nimis animoſè deponentes redduntur ſuſpecti, niſi eum eorum dictis concurrant adminicula. In Fauentina Bonorum. 14. Octob. 1585. num. 1. 704

& in ead. 22. Maÿ 1595. n. 1. 1129

Teſtis nimis audacter de negatiua deponens non caret ſuſpicione. In Spoletana Beneficiorum. 2. Iun. 1570. n. 2. 106

Teſtis qui dicit ſe melius ſcire totam rem licèt antiquiſſimã, quàm ſciuerint antiquiores, & qui de eo tempore fuerunt, dicitur deponere inueriſimilia. In Fauentina Bonorum. 22. May 1595. n. 2. 1129

Teſtes non informati & deponentes in confuſo non probant. In Balneoregien. Bonorũ. 10. Decemb. 1603. n. 2. 1482

Teſtis amicus repellitur, quod verum in amicitia immoderata. In Parmen. Status. 5. Iun. 1596. n. 3. 1191

& in Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 27. Octob. 1572. n. 7. 176

aliàs per ſolam amicitiam nõ repellitur, ſed cũ aliqua diminutione iudicis arbitrio admittitur. In ead. 20. Nouemb. 1596. n. 1. 1208

Teſti inimico non eſt fides adhibenda. In ead. Parmen. Status. 24. Nouemb. 1599. n. 6. 1330

Teſtis inimicus repellitur, nec attenditur an cauſa inimicitiæ ſit iuſta vel iniuſta. In ead. Parmen. Status. 16. Maÿ 1594. n. 4. 1076

Teſtis intereſſatus in totum reÿcitur. In Romana Frumenti. 20. Febr. 1587. n. 2. 768

ſecus ſi ſit à parte approbatus, cum poſſit approbari etiam ſi ſit pars formalis, & etiam inimicus. In Romana Prælationis. 14. Mart. 1576. n. 2. 289

Teſtibus ſuſpectiſſimis & inſtigatoribus non eſt credendum etiam in criminibus ſimoniæ vel læſæ maieſtatis. In Imolen. Caſtrorum. 16. Mart. 1576. n. 6. 290

Teſtis quando propter odium repellatur. In d. Parmen. Status. 16 Iun. 1597. n. 5. 1230

Teſtis habens aliquam communicationem cum parte aduerſa eſt valde ſuſpectus. In Monaſterien. Denegationis Poſſeſſionis Canonicatus. 27. Octob. 1572. n. 6. 176

Quando teſti de cuius intereſſe agitur, ſit fides adhibenda. In Romana Pecuniaria. 9. Decemb. 1596. n. 4. 1211

Teſtis qui habet intereſſe & affectionem in cauſa, repellitur. ibid. n. 2. Deciſ. 176

Teſtis qui fuit notarius in particulari negotio cauſæ non tamen concernẽte negotium principale non omnino repellitur. In d. Monaſterien. 27. Octob. 1572. n. 1. 176

Teſtis qui detexit ſuum examẽ parti, repeti nõ debet, præſertim ſi ſit familiaris. In Marſicana Monaſteriorum. 17. Iuny 1575. num. 2. 259

Teſtes familiares ad probandum id quod domi geſtum eſt, & per alios probari non poteſt, admittuntur. In Tarraconen. Penſionis. 10. Octob. 1594. n. 5. 1088

Teſtis qui fuit famulus eius, pro quo deponit, reſeruatur arbitrio iudicis cũ diminutione, maximè ſi ſit pauper & vilis, quod facit, vt ei de fide diminuatur. In Romana Frumẽti. 20. Febr. 1587. n. 1. 768

Famulus vtriuſq; partis admittitur ad teſtificandum pro vna parte. In Turritana Tertiariæ. 3. Iul. 1595. n. 13. 1147

Vilitas & paupertas quando non repellant teſtem. In Rauennaten. Vallium. 22. Iunÿ 1579. n. 2. & 3. 411

Teſtis vilis, pauper, homicida, ſubditus, & qui viuit expenſis illius pro quo deponit, non eſt idoneus. In Parmen. Status. 24. Nouemb. 1599. n. 3. 1330

Teſtis pauper & ruſticus nõ arcetur à teſtimonio, ſi aliàs ſit bona fama. In Aurien. Sancti Pelagÿ. 11. Febr. 1604. n. 4. 1489

Paupertas nõ repellit teſtem, licèt faciat quòd non ſit omni exceptione maior. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maÿ 1598. n. 4. 1279

De teſte paupere an reÿciatur & quando, vide in verb. Paupertas.

Teſtes licèt vaſſalli poſſunt ferre teſtimonium pro domino, præſertim eccleſiaſtico, qui non eſt talis, vt poſſit metum incutere. In Aurien. S. Pelagy. 11. Febr. 1604. n. 3. 1489

Teſtes vaſſalli examinati in cauſa pro Domino, licèt nõ ſint idonei, aliqua tamẽ fides eis adhiberi põt arbitrio iudicis, maximè ſi ſint clerici, qui non ſubſunt eius iuriſdictioni. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049

Teſtis examinatus tanquam ab futurus, ſi poſtea non diſceſſit, an probet. In Turritana Tertiariæ. 3. Iul. 1595. n. 11. 1147

Teſtes ab futuri poſſunt informiter examinari, ne probatio pereat, & poſtea formiter examinari. ibid. n. 4. 1147

Teſtis qui dicit ſe ſperare ab Epiſcopo cõſequi beneficium & fieri ſacerdos, an admittatur ad teſtificandum pro ipſo Epiſcopo. ibidem num. 10. 1147

Teſtis examinatus pro reuelatione bonorum ſub pœna excommunicationis, ſi deponat ſe credere, quòd talis haberet quadã bona, et ſic deponens de credulitate, non facit quòd ille talis arctetur ad reuelandum. ibid. n. 14. 1147

Excommunicatus prohibetur recipi in teſtem.

In Calaguritana integræ portionis. 8. Nouemb. 1574. n. 2. Deciſ. 244

Creditor contra debitorem, nec debitor contra creditorem eſt de iure prohibitus teſtificari. Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. n. 3. 1279

Cedens nō eſt idoneus teſtis pro ceſſionario. In Romana Dobanæ Salis. 5. Mart. 1582. n. 2. 566

Teſtes, qui ſunt partes formales, non probant. Idem eſt in his qui dederunt mandatum in cauſa. Geruden. Fūtis. 20. Decem. 1591. n. 1. 970

Rota non credit teſtibus dicētibus talem procuratorem aliquid feciſſe, niſi probetur mādatum, ſi res veriſimiliter ſit publicè nota. Iſpalen. Iuriſnominādi. 13. Febr. 1579. n. 4. 392

Teſtis qui eſt confeſſionarius, multum eſt deferendum. In Toletana Profeſſionis. 22. Maij 1595. num. 1. 1128

& 18. Mart. 1596. n. 3. 1177

Teſtes examinati in alio iudicio coram alio iudice inter alias perſonas non probāt, maximè in iudicio petitorio. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouemb. 1591. n. 4. 967

Teſtis dicens ſe vidiſſe aliquem poſſidere, optimè probat poſſeſſionem. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 28. Ianuar. 1594. n. 1. 1061

Teſtis dicens rem nunquam vendi pro omni eo quod æſtimatur, non excludit, quin venditio poſſit fieri etiam per æſtimationem peritorum à Iudice deputatorum, ſed tantum excludit, quòd pretium conueniat æſtimationi. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 8. 665

Teſtes qui ignorant quantitatem & qualitatem terrarum & vinearum, non probant communem eorum valorem.

Idem eſt ſi ignorent, quantum communiter ſoleant æſtimari terræ laboratiuæ & vineatæ. In Viterbien. Prædij. 28. Iun. 1600. n. 4. 1377

Teſtes qui ignorant ſtatum terrarum tempore conceſſionis, non probant deteriorationem. Aretina Bonorum. 12. Maij 1600. n. 2. 1356

De teſtibus deponentibus ſuper valore, vide in verb. Valor.

Teſtis non remouens ſenſum ab actu non concludit, & non probat negatiuam. In Fauſtina Bonorum. 9. Mart. 1583. n. 1. 607

Teſtes deponentes de affirmatiua præferuntur in concurſu. ibid. n. 2. 607

In cōcurſu teſtium plus tribuitur teſtibus vicinis deponentibus quàm alijs. In Spoletana Beneficiorum. 2. Iunij 1570. n. 1. 106

Fides teſtis eſt indiuidua. In Romana Prælationis. 4. May 1576. n. 4. & 8. 295

Teſtis inductus ab vtraque parte à neutra poteſt improbari. ibid. n. 6. 295

Productio teſtis habet vim expreſſæ approbationis. ibid. n. 14. 295

etiam ſi ſit intereſſatus & pars formalis. In ead. 14. Mart. 1576. n. 1. 289

Approbatio teſtis alia tacita alia expreſſa, tacita reſultat ex non oppoſitione, expreſſa verò ex productione ead. 4. Maij 1576. n. 15. 295

Teſtis productus & approbatus cēſetur approbatus nedum reſpectu futuri examinis, ſed etiam præteriti; itaut non poſſint cōtra eum dari perſonales exceptiones, licèt contra dicta opponi poſſit. ibid. num. 1. 295

Perſona teſtis ſemel approbata, amplius reprobari non poteſt, niſi ex cauſa vel ſuperueniente, vel de nouo detecta. ibid. n. 5. 295

ſecus ſi ſit approbatus reſpectu dicti. In Placentina Bonorum. 5. Nouemb. 1584. n. 6. 676

L. ſi quis teſtib. C. de teſtib. ex rationis identitate locum habet tā in examine futuro, quā præterito. In d. Romana Prælationis. 4. May 1576. num. 9. 295

Diſpoſitio l. ſi quis teſtibus. C. de teſtibus. non procedit reſpectu examinis facti in alia cauſa, maxime quando exceptio eſt inducta fauore tacentis. ibid. n. 16. 295

Teſtis habilitas vel inhabilitas de tēpore examinis eſt reſpicienda, non procedit tamen vbi agitur de approbatione partis. ibid. n. 10. 295

Exceptio competēs cōtra teſtem poteſt per partem quandocunque remitti. ibid. n. 11. 295

& ab ea dicitur receſſum per nominationē poſtea de eodem teſte factam. ibid. n. 12. 295

Quis cēſetur potius approbare perſonam teſtis, quàm dictum, quia dici poteſt perſonam notam habeo, non autem dictum. ibid. n. 20. 295

Nō eſt veriſimile quòd quis poſt didicita teſtificata velit fidē teſtis, qui cōtra ſe depoſuit, approbare, nō procedit tamē in iudicialibus, vbi nō attenditur veriſimilitudo. ibid. n. 17. 295

Nominans teſtes dicitur eos approbare. In ead. Romana Prælationis. 25. Octob. 1574. n. 4. 248

Inductio teſtis non operatur approbationem perſonæ reſpectu examinis præcedentis. In ead. 7. Octob. 1575. n. 1. 265

Item non operatur approbationem perſonæ, quando teſtis eſt pars & habet intereſſe in cauſa. ibid. n. 3. 265

ſecus ſi ſit expreſſè approbatus. In ead. 14. Mart. 1576. n. 1. 289

Quis non debet eſſe teſtis & pars in cauſa. In ead. 7. Octob. 1575. n. 4. 265

Approbatio teſtis trahitur ad futurum tantū examen non ad præteritum. ibid. n. 2. 265

Teſtes reprobatorij inſtrumēti licèt debeāt eſſe omni exceptione maiores, hoc tamen non requiritur in teſtibus reprobatorijs aliorū teſtium. Parmen. Status. 5. Iun. 1596. n. 4. 1191

Teſtes poſt didicita teſtificata non admittuntur ſub ijſdem vel directè contrarijs propter timorem ſubornationis, maximè in materia ſuſpecta. In Placentina Bonorum. 8. Februar. 1585. n. 1. 688

Teſtes poſt didicita teſtificata ab vtraque parte poſſunt ex pari indulgentia hinc inde admitti. ibid. n. 4. 688

Teſtes dubij contra producētem ſunt interpretādi. Auximan. Bonorū. 21. Nouē. 1580. n. 2. 485

& in Iſpalen. Decimarū. 6. Iun. 1580. n. 5. 469

Depoſitio teſtis contra iuris communis diſpoſitionem, nec non iuris præſumptionem dicitur inueriſimilis. Toletana Primitiarum. 22. Aprilis

22. April. 1587. n. 7. Deciſ. 780

Dicta teſtiũ ab articulis recipiũt interpretatione.Iſpalẽ.Iuriſnominãdi.3.Iun.1583.n.1.624 & 22. April. 1583. n. 1. 613

Stylus Rotæ in adhibẽdo fidẽ teſtibus examinatis cum interrogatorijs partis quõ procedat. Legionẽ.Canonicatus. 15.Mart.1568.n.1. 43

Teſtis examinati ſine interrogatorijs, ad hoc vt ſint bene examinati, ſufficit quòd poſtea cũ interrogatorijs ſint repetiti. In Romana Damnorum & intereſſe.13.Ian.1581.n.1. 494

Vbi teſtes fuerunt examinati ſine interrogatorijs, & pars ſæpius fuit citata ad dandum illa, ſufficit, quod per iudicem fuerint interrogati. In Romana Hoſpitij de Lucatellis.3. Mart. 1603. n. 4. 1456

Quãdo teſtes ſunt examinati cum interrogatorijs partis aduerſæ, & Signatura cõmittit eorum fidem arbitrio Rotę, ſolent haberi pro bonis, quod tamen nõ procedit, vt In Meſſanen.Baroniarũ.27.May 1569.n.3.& 4. 78

Teſtis nolẽs euacuare interrogatoria redditur ſuſpectus. In Romana Caſalis Sanguinariæ.17. Octob. 1588. n. 2. 836

Teſtis examinatus ſine interprete dicitur rectè examinatus, ſi pars fuerit citata ad comparendum pro certa hora, & non comparuerit, vel ſi comparuerit non expectauit vſq; ad extremitatem horæ intimatæ. In Ariminen. Caſtrorum. 13. Maij 1598. n. 6. 1279

Teſtes nulliter examinati faciunt tamen aliquod adminiculum. In Salamantina Iuriſdictionis. 27. Iun. 1582. n. 1. 585

Teſtibus nulliter examinatis ob impedimenta & tergiuerſationes partis aduerſæ non ſolũ ex æquitate, ſed etiam iure ordinario fides adhibetur. In Ianuen. Viridarij. 6. Nouemb. 1595. n. 2. 1154

Teſtes examinati ob defectum citationis & iuramenti de calumnia ſunt nulliter examinati.Romana Pẽſionis.28.Maij 1603.n.5. 1465

Teſtes examinati ad probãdum lucrum in potentia propinqua dicuntur nulliter examinati ex defectu citationis; ſecus ſi tantũ fuerint examinati ad iuſtificãdũ proteſtationẽ iudicialẽ, quia tũc nõ requiritur citatio. In Romana Fundaci. 26. Febr. 1586.n.2. 721

Teſtes examinati pro informatione Curię non non repetiti cum citatione partis nõ attenduntur. In Vaſionen. Prioratus, ſeu Confidentiæ. 17. Maij 1600. n. 4. 1359

Depoſitiones teſtium non extractæ vigore compulſorialium facta recognitione manus notarij & parte citata, prout requiritur, nõ dicuntur in forma probanti. In Burgen. Maioricatus. 18. Iun. 1582. n. 1. 583

Vbi poteſt eſſe dubium de fide teſtium, ſi teſtes ſint in magno numero, & principale fundamentũ probationis cõſiſtat magis in ſcripturis quàm in teſtibus, tollitur dubium. Nicien. Matrimonij. 27. April.1587.n.7. 781

Numerus teſtium ſupplet defectus, ſi qui in eis ſint. In Toletana Primitiarum. 22. Aprilis 1587. n. 3. Deciſ. 780

Teſtes plures numero præferuntur paucioribus, & quando melius probant. In Ciuitatis Caſtelli Bonorum. 27. Maij 1566. n. 1. 2

De numero teſtium, qui debent adhiberi in donatione vigore ſtatuti, an tẽpore magnæ poſtis ſint adhibendi. In Narnien. Legati. 30. Octob. 1570. n. 2. 113

Teſtes coram iudice examinati præſumuntur iuraſſe tactis ſcripturis, licèt notarius dicat ſolum teſtis iuratus. In Ariminen. Caſtrorum. 15. Iun. 1598. n. 2. 1288

Teſtium examẽ qui nõ fuerunt iurati, eſt nullũ, licèt notarius dicat iuraſſe in forma iuris, non autem tactis &c. ſecus eſt, quando examẽ factum fuit ſub die, ſub quo cadit citatio, & notarius enunciat teſtem iuratum eſſe. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellæ. 20. Febr. 1589. n. 8. & 25. 857

Teſtes iurati in die feriata ſunt nulliter examinati, & rejciuntur. ibid. n. 9. & 27. 857

Doctr.Bart.in tract.de teſtib.n 55.declaratur. Balneoregiẽ.Bonorum. 14 Iun. 1600.n.6. 1370

TITVLVS coloratus in reſtitutione ſpolij attentati non requiritur. In Foroliuien. Capellaniæ. 9. Maij 1588. n. 3. 817

Titulus coloratus non tribuitur ab eo de cuius facultate conferendi non conſtat, & quando obſtat reſeruatio. In S. Agathæ Gottorũ Parochialis S. Angeli.18.Maij 1576.n.3. 301

In beneficialibus non datur reſtitutio niſi habenti titulum coloratum. ibid. n. 2. 301

Gratia nulla non præſtat titulum coloratum. In Maceraten. Parochialis. 29. Aprilis 1580. num. 5. 457

Idem de reſignatione ſimoniaca.In Fauſtina Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 15. 1498

Titulus dicitur ſatis ſufficiens, qui inſurgit ex facultate data in fundatione beneficij. Foroliuien.Capellaniæ.9.Maij 1588. n. 4. 817

Propter nõ dimiſſionem beneficij, quod quis ex decreto infra certum tempus dimittere tenebatur, non poteſt dici conſtare de non titulo, cum potuerit prorogatio obtineri. In Elnen. Sacriſtiæ. 17. April. 1592. n. 5. 983

Regula de annali non defendit eum, de cuius non titulo notoriè conſtat. ibid. n. 4. 983

Non poteſt dici conſtare de non titulo, quamdiu poteſt doceri de contrario. ibid. n. 6. 983

De non titulo non poteſt dici conſtare per rem iudicatam, quando non eſt clara & indubitata, ſed contra eam opponuntur multa releuantia. ibid. n. 9. 983

Nemo cogitur dicere titulũ ſuæ poſſeſſionis ad aduerſarij inſtructionẽ. In Cæſarauguſtana & Dertuſen. Cabimentorum. 4. Martij 1602. num. 12. 1422

Iuſtificatio tituli ſufficiẽs ex fructuũ exactione per plures annos reſultat. Colimbricen. Reſeruationis Fructuum. 1.Iul.1598.n.2. 1292

In iudicio retinendæ titulus non eſt iuſtificãdus, nec etiam de colorato eſt docendum, licèt in iudicio ſpolij ſecus ſit. In Licien. Re-

decimæ. 14. Octob. 1588. n. 7. Deciſ. 835
Melius eſt non allegare titulum quàm allegare infectum. In Fauentina Monaſterij. 17. Maij 1604. n. 14. 1498
Titulus non poteſt deduci ex poſſeſſione illorũ, qui per triennium poſſederunt ad nutum amouibiles. ibid. n. 17. 1498
Titulus vt ex poſſeſſione decẽnali præſumatur, requiritur patientia ſuperiorum, qui ſoliti ſunt viſitare. ibid. n. 19. 1498
Titulus præſumptus ceſſat, vbi conſtat de titulo vero. ibid. n. 18. 1498
Poſſeſſio decennalis deſeruit pro titulo colorato. Marſicana Beneficij. 15. Decẽ. 1593. n. 3. 1055
Poſſeſſio decennalis dicitur melior titulus de mundo etiam in ſucceſſore per reſignationẽ. Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. n. 3. 974
Quis non poteſt ſe iuuare titulo poſſeſſionis decennalis ſui authoris, quando eius titulum impugnauit. ibid. n. 5. 974
Præſumptio tituli procedentis ex poſſeſſione decennali non tollitur per productionem tituli infecti. ibid. n. 4. 974
et ex allegatione Lapi 89. q. 5. talis præſumptio tituli eſt iuris & de iure. ibid. n. 8. 974
Allegatio Lapi 89. q. 5. non habet locum in allegante titulũ ex poſſeſſione decennali ſui authoris, quãdo cõſtat ex qua cauſa author prædeceſſor poſſideret. ibid. n. 7. 974
Per exhibitionem tituli inualidi ceſſat præſũptio validi lapſu temporis. In Papien. Tenutæ de Magdalena. 27. Iun. 1597. n. 4. 1235
Auctoritas Vicarij confirmãtis donationẽ Iurispatronatus præſtat titulũ ad præſcribendũ. Salernitana Beneficij 9. Iun. 1589. n. 2. 884
Habẽs titulum acquirit poſſeſſionem ſine ſciẽtia & patientia aduerſarij. In Carthaginen. Iuriſdictionis. 16. Decemb 1596. n. 7. 1213
Habens titulum poteſt ſine vitio ſpolij ingredi poſſeſſionem vacantem. In Vrbeuetana Caſtrorum. 4. Febr. 1568. n. 1. 37
Qui habet titulum ſine poſſeſſione non eſt legitimus contradictor in iudicio poſſeſſorio. In ead. 12. Decemb. 1567. n. 1. 29
Poſſidere in dubio quis præſumitur vigore tituli pinguioris & ſibi magis vtilis. In Ceruien. Bonorum. 12. Ianuar. 1571. n. 3. 183
In concurſu titulorum parium procedi debet ordinariè. In Bononien. Bonorum de Budriolis. 15. April. 1575. n. 1. 253
Excipiens ſe alio titulo poſſidere quàm hæredis, de eo debet concludẽter docere. Calaguritana Spolij Panis. 23. Ianuar. 1598. n. 6. 1362
Habens titulum an & quando ſit legitimus contradictor, vid. in verb. Contradictor.
Poſſidẽs ex titulo habito à teſtatore ante teſtamentum eſt legitimus contradictor. Leodien. Hæreditatis. 27. Ian. 1597. n. 5. 1219
Concurſus tituli non datur, vbi Papa præuenit in poſſidendo. In Calaguritana de Albayna. 22. Mart. 1602. n. 3. 1426
Suppreſſio tituli nũquam fieri debet, niſi redditus eccleſiæ diminuti probentur. Calaguritana Beneficij de Iocano. 9. Ap. 1601. n. 1. 1385
In vnione ad vitam non ſupprimitur titulus. In ead. 5. Maij 1600. n. 10. 1355
Vbi agitur de ſupprimendo titulum cauſa nõ dicitur beneficialis. ibid. n. 9. 1355
Ex tranſactione tribuitur titulus. In Anconitana Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 14. 602
Titulus tranſactionis an & quando præbeat vſucapiendi conditionem. ibid. n. 12. 602
Titulus tranſactionis virtualiter continet diuiſionem. ibid. n. 2. 602
Titularis beneficij non eſt proprietarius, ſed Deus & Eccleſia. In Acheruntina Fructuum. 28. April. 1581. n. 4. 514
Tolerantia habet vim tacitæ conceſſionis, quando conceſſio non eſt reprobata. In Romana Domus. 4. Nouemb. 1580. n. 2. 478
Transactio eſt litis finitæ exceptio. In Præneſtina Compromiſſi. 10. May 1574. n. 2. 230
et in Tiburtin. Cõpromiſſi. 19. Iã. 1594 n. 1. 1059
Exceptio trãſactionis impedit litis ingreſſum & regreſſum ad eam. In Romana Bonorũ de Columna. 13. Nouemb. 1595. n. 1. 1157
Exceptio tranſactionis habẽtis clauſulas prægnantes eſt exceptio releuans in terminis l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Bononiẽ. de Budriolis. 13. Ianuar. 1576. n. 1. 279
In tranſactione veniũt omnia, quæ ſub actione propoſita venire poſſunt. In Mutinen. Status. 9. April. 1601. n. 19. 1384
In tranſactione ſtricta ſit interpretatio, vt nõ egrediatur cauſas & perſonas in ea expreſſas. ibid. num. 9. 1384
& verba quantumuis generalia reſtringuntur ad perſonas & cauſas in eis nominatim comprehenſas. ibid. n. 2. 1384
Appellatione tranſactionis omnis conuentio ſignificatur. ibid. n. 20. 1384
Tranſactio & tractatio inter ſe differunt tanquam actus inchoatus à perfecto. ibid. n. 18. 1384
Pax quodammodo poteſt dici tranſactio, & habet vim tranſactionis. ibid. n. 21. 1384
Pax differt à tranſactione, vti differũt diuerſæ ſpecies ſub eodem genere comprehenſæ, tamen in multis conuenire poſſũt. ibid. n. 22. 1384
Contractus pacis & contractus tranſactionis ſunt diuerſi, & de vno ad alium inferri nõ poteſt. ibid. n. 10. & 17. 1384
contrarium tamen vide ibid. n. 28. 1384
Receſſus à lite iudiciali vel cõtrouerſia extraiudiciali dicitur tranſactio, ibid. n. 27. 1384
Receſſus à lite ſicut dicitur trãſactio, ita receſſus à bello armato dicitur pax. ibid. n. 28. 1384
Verba generalia & prægnantia in trãſactione magis attenduntur quàm dubitatio cõtrahẽtis. Anconitan. Vineæ. 22. Maij 1581. n. 3. 520
Tranſactio regulariter non comprehendit rei vendicationem; ſecus eſt ſi in tranſactione adſint illa verba, pro omni eo & toto, quod dictæ partes petere poſſunt, & quãdo verba ſunt prægnantia. ibid n. 4. 520
Error in trãſactione nõ facit, quòd verba trãſactiõis generalia patiãtur reſtrictionẽ. ib. n. 3. 520

Error

Digitized by Google

Error quando annullet tranſactionem. vide in verb. Error.

Aſſertio illa in tranſactione, quæ venit conſequutiuè & illatiuè ad illa, quæ fuerũt narrata, ſi ſit erronea, conſequenter calculus ſuper eadem aſſertione factus redditur erroneus. In Prænestina Tranſactionis Bonorum. 21. *Nouemb.* 1575. *n.* 6. 275

Aſſertio illa in tranſactione, quæ eſt cauſa cõſequutiua imponens quaſi neceſſitatem ita trãſigẽdi dicitur cauſa finalis. ibid. n. 8. *et* 9. 275

Allegans falſam cauſam tranſactionis ad eam annullandam, tenetur falſitatem probare, quòd ſit euidens & talis, quæ ſi fuiſſet vera, arctaret ad ita contrahendum, & verſari debet circa cauſam finalem. In Ariminen. Caſtrorum. 2. *Mart.* 1592. *n.* 1. & 3. 276

Error in tranſactione excludit conſenſum. In Anconitana Vinea. 1. *Iul.* 1583. *n.* 1. 638

& *in Tarẽtin. Viridarij.* 31. *May* 1596. *n.* 2. 1190

maximè ſi verſatur circa cauſam obligatoriam, ſine qua quis non fuiſſet ſe obligaturus. Caſtrẽ. Taxarum. 16. *Octob.* 1585. *n.* 1. 705

Falſa cauſa irritat tranſactionem. In eadem Tarentina Viridarij. 31. *Maij* 1596. *n.* 3. 1190

Remiſſio gratuita in tranſactione non annullat tranſactionem, ſi ſolemnia requiſita fuerint obſeruata. In Prænestina Adminiſtrationis. 13. *Febr.* 1573. *n.* 1. 393

Renunciatio generalis in tranſactione non reſtringitur, ſi ratio recti ſermonis reſtrictionem non patiatur. In Amerina Pecuniaria. 11. *Febr.* 1577. *n.* 2. 317

Verba generalia in tranſactione reſtringuntur ad rem vel cauſam. ibid. n. 1. 317

Verba quomodocunque & qualitercunque generaliſſima in tranſactione non poſſunt reſtrictionem recipere, ſed omnia vltra etiam expreſſa comprehendunt, cum ſint poſita ad ampliãdum & nõ ad coarctãdum. ibid. n. 3. 317

Iura adeo fauent tranſactionibus, vt etiam prætextu inſtrumentorum de nouo repertorum nolint eas reſcindi. In Anconitana Vinea. 1. *Iul.* 1583. *n.* 5. 638

Ad hoc vt tranſactio valeat, ſufficit ſuſpicio litis futuræ. ibid. n. 7. 638

& *in Racanaten. Bonorũ.* 2. *Maij* 1586. *n.* 3. 737

& 28. *May* 1586. *n.* 1. 742

Ad effectum reſcindendæ tranſactionis læſio multum clarè eſt probanda. In d. Anconitana. 1. *Iul.* 1583. *n.* 4. 638

Ad effectum reſcindendæ tranſactionis æſtimandus eſt dubius litis euentus. Romana Domus. 13. *Nouemb.* 1589. *n.* 1. 895

ſecus eſt quando nullum prorſus periculum dubij litis euentus ad prætendentem læſionẽ ex conuentione ſpectaret. In d. Romana Domus. 10. *Mart.* 1589. *n.* 1. & 3. 861

Ad validitatem tranſactionis incertitudo dubij litis euentus vtriquè partis æqualis eſſe debet; ſecus ſi vna pars ſit certa nihil ſibi perire poſſe. ibid. n. 5. 861

Narratiua litis in tranſactione eſt verificãda per eum qui tranſactionẽ allegat, cum lis ſit de ſubſtantia tranſactionis, & ob id verba enunciatiua litis non ſufficiunt; ſecus tamẽ eſt, quando partes non ſe reſtringunt ad litem iudicialem, quia tunc ſufficit quòd narratiua litis in lite extraiudiciali verificetur. Racanaten. Bonorũ. 2. *May* 1586. *n.* 1. 737

Mentio cauſarum, quæſtionum, & differentiarum in tranſactione non intelligitur de lite iudiciali, ſed de extraiudiciali; maximè ſi ſubiecta materia non repugnet. ibid. n. 2. 737

Tranſactio etiam nõ probata aliqua lite ſuſtineri poteſt, ſi in ea adſint verba, conuentionem, tranſactionem, & pactum, quia ſi non ſuſtinebitur in vim tranſactionis, ſuſtinebitur in vim pacti; maximè ſi adſit iuramentum. ibid. n. 7. 737

& *in ead.* 28. *Maij* 1586. *n.* 5. 742

In trãſactione quæ fit inter patrem & filium, non requiritur ſolemnitas ſtatuti adhibendi conſanguineos. Idem eſt ſi fiat extra domicilium tranſigentium, quo caſu arbitrarium eſt iudici huiuſmodi ſolẽnitate omiſſa ſuam interponere auctoritatem. In d. Racanaten. Bonorum. 28. *Maij* 1586. *n.* 2. 742

Tranſactio dici non poteſt ſuper iure non dubio & poſt rem iudicatam, ſed ceſſio iuris clari. d. Romana Domus. 13. *Nouẽ.* 1589. *n.* 3. 895

Tranſactio facta donec lis pendet, quid operetur. In Romana Bonorum de Columna. 27. *Mart.* 1596. *n.* 1. 1181

Tranſactio conditionalis pendente conditione ſuſpẽdit litẽ. In ead. 13. *Nouemb.* 1595. *n.* 3. 1157

Tranſactio metu facta dici non poteſt propter præſentiam Iudicis ſeu Gubernatoris. In d. Racanatẽ. Bonorum. 29. *Nouẽ.* 1585. *n.* 3. 711

Heres tranſigentis factum defuncti approbare tenetur. ibid. n. 4. 711

In tranſactione poteſt etiam committi dolus. In Anconitana Vinea. 29. *Mart.* 1585. *n.* 5. 695

Tranſactio præſtat bonam fidem, niſi à principio detur ſcientia rei alienæ. ibid. n. 3. 695

Qualibet cauſa ẽt iniuſta excuſat ab incurſu pœnæ. l. ſi quis maior. C. de tranſaction. Tiburtina Compromiſſi. 16. *Iun.* 1595. *n.* 1. 1136

Minor factus maior poſt tranſactum tempus datum ad reclamandum, tranſactionem impugnare non poteſt. In Racanaten. Bonorum. 28. *May* 1586. *n.* 3. 742

Calumnia ex parte rei non facit, quominus teneat ipſo iure tranſactio. In Anconitana Vinea. 1. *Iul.* 1583. *n.* 6. 638

Ex tranſactione tribuitur titulus. In ead. 4. *Febr.* 1583. *n.* 14. 602

Titulus tranſactionis virtualiter continet diuiſionem. ibid. n. 2. 602

Tranſactionis titulus an & quando præbeat vſucapiendi conditionem. ibid. n. 12. 602

In tranſactione ſub nomine Caſtrorũ, Oppidorũ, & Ciuitatũ, veniũt nõ ſolũ ipſa Caſtra, Oppida, & Ciuitates, ſed ẽt oẽ territoriũ illis adiacens, & ea quæ pertinent ad concedentem tanquam dominum Caſtri, concur-

rente veriſimili mente trãſfigētiſ; Et coniectura colligitur ex ratione finali, puta ſi pactum fuerit pro conſeruatione familia. In Preneſtina Tranſactionis & Bonorum. 23. Januar. 1576. n. 1. & 2. Decis. 281

& alia coniectura habentur, vt ibidem n. 3. 4. & 7. 281

Clauſula poſita in inſtrumento tranſactionis inita ſuper re ad tertiam generationem conceſſa recipiunt eãdem interpretationem, quam recipit inſtrumentum conceſſionis inueſtiturę. In Romana Hoſpitÿ de Lucatellis. 28. Maÿ 1603. n. 2. 1466

Facultas alienandi conceſſa in inſtrumento tranſactionis facta inter emphyteutas intelligitur ſecundum naturam emphyteuſis. ibid. num. 1. 1466

Probatio ſumma redditũum ſeu fructuum ad effectum reſciſsionis tranſactionis, qualiter & quomodo probari debeat. In Ariminen. Caſtrorum. 28. April. 1603. n. 3. & 5. 1462

TRANSLATIO *Eccleſia ſi ſit facta de vna ad aliam ab habente poteſtatem, omnia iura pertinentia ad Eccleſiam, qua transferuntur, ea tranſlata pertinent ad eam, in qua ſit tranſlatio. In Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 16.* 1149

Traditio rei operatur tranſlationem dominÿ. In Bononien. Pecuniaria. 1. Decẽ. 1603. n. 10. 1480

TRANSVMPTVM *probat cum adminiculis vel obſeruantia. In Cremonen. Beneficÿ. 5. Iun. 1596. n. 2.* 1192

Inſtrumentum exemplatum & tranſumptatum, ne propter vetuſtatem pereat, facit fidẽ, ac ſi eſſet originale, ſi exemplatio facta fuerit auctoritate iudicis. In Vlixbonen. Prioratus. 27. Mart. 1602. n. 1. 1428

De inſtrumentis tranſumptatis. vide in verbo Inſtrumentum.

TREBELLIANICA *ſecundum opinionem Rota etiam filÿs primi gradus prohiberi poteſt. In Fauentina Bonorum de Nicolutÿs. 15. Ianuar. 1582. n. 8.* 553

& 19. Mart. 1582. n. 1. 570

Heres heredis non poteſt detrahere trebellianicam niſi ex perſona primi heredis. In ead. 15. Ianuar. 1582. n. 9. 553

Qui voluit prohibere detractionem legitima, quam non poteſt, multo magis cenſetur prohibere detractionem Trebellianicę, quam poteſt. In ead. 19. Mart. 1582. n. 6. 570

Prohibitio Trebellianica vti odioſa de neceſsitate concludere debet. ibid. n. 9. 570

TVTELA *etiam nulliter decreta, ſi ſit adminiſtrata non excuſat à redditione rationis adminiſtratorum, ne melioris conditionis ſit illegitimus tutor legitimo. In Romana Dotis & Tutela. 4. Iul. 1603. n. 2.* 1473

Adminiſtratio tutela ex quibus probetur. In ead. 16. Nouemb. 1601. n. 2. 1408

Mater tutrix tenetur reddere rationem adminiſtrationis tutela. ibid. n. 1. 1408

Reſtitutio dotis facienda per exceptionem adminiſtrationis tutelę impediri non poteſt ſecundum communem opinionem contra Socin. Dec. & alios, maximè vbi concurrit obligatio Cameralis ad fauorem dotis. In Romana Tutela. 17. Februar. 1603. n. 1. 1455

Statutum Vrbis cap. 101. lib. 1. locum habet etiam in obligatione pro tutela. In Romana Tutela de Fabÿs. 17. Mart. 1586. n. 1. 730

Tutela non dicitur finita licet mortuus ſit pupillus, nec intereſſe tutoris ceſſat, niſi integrè facta reſtitutione bonorum. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iun. 1569. n. 4. 82

TVTOR *conſtitutus debet iurare iuxta formam §. fin. In Auth. vt ÿ qui oblig. ſe hab. perhib. quod tamen per æquipollentia verba impleri poteſt, & qua ſint verba æquipollentia. In Firmana Bonorum. 29. Apr. 1583. n. 1.* 616

Tutor ſeu quilibet alius habens cuſtodiam rei non liberatur, niſi rem reſtituat. In Vrbeuetana Caſtrorum. 20. Iunÿ 1569. num. 3. 82

Tutori habenti cuſtodiam bonorum pupilli, qua durat etiam poſt eius mortem, competit reſtitutio, ſi ſpolietur dicta cuſtodia. ibidem num. 2. 82

Tutor poſt mortem pupilli habet bonorum cuſtodiam, & intereſſe ratione adminiſtrationis, & tenetur facere inuentarium; nec ſufficit, quòd dicat talia bona adeſſe in hereditate, ſed oportet, vt dicat inueniſſe in hereditate. ibid. n. 1. 82

Poſſeſsio in tutore dicitur cõtinuare, licet mortuus ſit pupillus, nec vacans ſeu vacua dici poteſt etiam ad effectum L. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. ibid. n. 5. 82

Quando heres eſt minor infante poſſeſsio reſidet penes tutorem, quam retinet etiam defuncto infante, cum ſua interſit, vt facilius bona repetere & rationem adminiſtrationis reddere poſsit, ſicut dicitur etiam in colono. In ead. 27. May 1569. n. 2. & 3. 77

Tutor non ſibi ſed pupillo poſsidet, ſicut dicitur de procuratore. In ead. 10. Iun. 1569. n. 1. 80

In tutore infantis reſidet ciuilis poſſeſsio, quę per mortem pupilli extinguitur. In eadem 18. Mart. 1569. n. 3. & 5. 71

Tutor ſine decreto iudicis non poteſt ſibi ſatisfacere in bonis ſtabilibus pupilli. In Anconitana Vinea. 1. Iul. 1583. n. 8. 638

Decretum iudicis in datione tutoris teſtamentary reſpicit tantum adminiſtrationem non autem dationem. In Firmana Bonorum. 7. Febr. 1583. n. 3. 603

Tutor poteſt nomine pupilli legatario tradere rem legatam ſine decreto iudicis. ibid. n. 4. 603

Tutor teſtamentarius poteſt procuratorem cõſtituere ſine decreto iudicis. In Fulginaten. Spolÿ. 16. Octob. 1579. n. 4. 415

Poſitionibus datis tam contra tutorem quàm contra minorem, ſi ſolus tutor reſpondeat, ſufficit, ſi tamen ſit cauſa connexa. ibidem num. 6. 415

Cita-

Digitized by Google

Citatio exequenda tam contra minorem, quàm contra tutorem, ſi exequuta ſit contra tutorem tantum, cenſetur nihilominus contra eum tam nomine tutorio, quàm proprio exequuta; niſi citatio ſit reſtricta ad eum tanquam principalem tantum. ibid. n. 1. Deciſ. 415

Pupillo an & quando expediat dari tutorem. vid. in verb. Pupillus.

Annus datus à lege ad petendum tutorem non currit niſi à die ſcientiæ. In Romana Donationis. 27. Ianuar. 1589. n. 1. 852

Tempus anni datum à lege ad petendum tutorem pupillo eſt vtile, & non currit niſi à die ſcientiæ & tale tempus præſcriptum eſt à lege ſub pœna priuationis. In eadem 26. Mart. 1590. n. 2. & 4. 916

Excipiens de priuatione ob non petitum tutorem intra annum debet eam probare cum qualitate ſcientiæ; aliàs probatio redditur æquiuoca & non concludens; & non ſufficit probare lapſum fuiſſe annum, niſi probetur eueniſſe caſum, quo debuerit peti tutor, & non fuiſſe à matre habitam eius notitiam. ibid. n. 5. & 6. 916

Ad petendum tutorem non ſufficit ſcire, quòd pater ſit per ſententiam damnatus, ſed neceſſaria eſt ſcientia qualitatum, propter quas filius amiſerit patriam poteſtatem. In d. Romana Donationis. 27. Ianuarij 1589. num. 4. 852

Pupillo non expedit dari tutorem vel curatorem, quando omnia patris bona fuerunt confiſcata propter crimen læſæ maieſtatis, ex quo ſit omnibus bonis priuatus, vel quando adeſt magnum æs alienum, vt à creditorum moleſtia liberetur. In ead. 22. Iun. 1588. n. 3 & 5. contrarium tamen vide. ibidem num. 10. 830

Patruus pupilli ex legis diſpoſitione ſecundum tempora Digeſtorum & Codicis habebatur pro legitimo tutore; ſecus eſt de iure Authenticorum. In ead. n. 6. & 11. 830

Locus non eſt petitioni legitimi tutoris, quando mater tanquam tutrix & adminiſtratrix ſe gerit. ibid. n. 12. 830

Mater non petens intra annum dari tutorem filijs non poteſt petere admitti ad illorum ſucceſſionem ex diſpoſitione l. ſciant. C. de legitim. hæred. niſi cauſa excuſationis ab ea allegetur. ibid. n. 1. 830

Diſpoſitio, qua quis propter non petitum tutorem priuatur ſucceſſione, eſt rigoroſa & pœnalis. In d. Romana Donationis. 5. Iun. 1591. num 3. 991

Ad repellendum matrem à ſucceſſione filij ob non petitum tutorem infra annum ex cauſa mortis ciuilis patris propter crimẽ læſæ maieſtatis, probanda eſt certa ſcientia facti cum ſuis qualitatibus. ibid. n. 1. 991

Mater tutrix tenetur reddere rationem adminiſtrationis tutelæ pro tempore quo adminiſtrauit. In Romana Dotis & Tutelæ. 16. Nouemb. 1601. n. 1. 1408

Mater tutrix non excuſatur à redditione rationis adminiſtrationis de tempore, quo ſtetit in monaſterio, ſi ingreſſus fuit voluntarius. In ead. 4. Iul. 1603. n. 3. Deciſ. 1473

Mater tutrix teſtamentaria non habet neceſſe renunciare ſecundis nuptijs. In Maceraten. Ceſſionis. 9. Decemb. 1592. n. 6. 1004

Tutor teſtamentarius non indiget iudicis confirmatione, & geſta per eum ante confectũ inuentarium & alia ſolemnia, tenent, licèt vti ſuſpectus remoueri poſſit. ibid. n. 5. 1004

Non prohibetur tutor præſtare auctoritatem in eo quod concernit ſuum intereſſe, non tamen principaliter, ſed in conſequentiam. ibid. num. 7. 1004

Mater tutrix non poteſt ſibi ſoluere dotem in alijs bonis pupilli diuerſis ab ijs, quæ in dotem data fuerunt, niſi adſit conſenſus. In Anconitana Vineæ. 22. Maij 1581. n. 1. 520

Tutor non poteſt facere incidere in pœnam ſuos pupillos. In Portuen. Bonorum. 4. Nouemb. 1579. n. 3. 421

Mala fides tutoris an & quando noceat pupillo, vid. in verb. Mala fides.

Tutor tenetur librum rationum adminiſtrationis cuſtodire; ſecus eſt in hærede tutoris. In Romana Tutelæ de Fabijs. 18. Martij 1585. num. 10. 692

VACATIO non datur niſi probata exiſtentia beneficij, & quòd ſit eccleſiaſticum, & collatiuum. In Volaterrana Capellæ. 16. Nouemb. 1594. n. 2. 1095

Vacatio per obitum eius non inducitur, qui licet gratiam in forma dignum habuerit non fuit tamen nec verificata nec exequuta. In Pampilonen. de Ianſi. 28. Iunij 1602. num. 9. 1446

Beneficium non poteſt dici de facto vacare ex perſona prouiſi vel præſentati, qui nunquã poſſeſſionem illius adeptus fuit. ibid. n. 2. 1446

Beneficium non poteſt dici de iure vacare ex perſona præſentati, qui obijt ante inſtitutionem, etiam ſi pro inſtitutione iudicium introduxiſſet. ibid. n. 1. 1446

In probanda vacatione per obitum non ſtatur narratiuæ Vicarij. In Compoſtellana Beneficij. 13. Febr. 1568. n. 1. 19

In collatione facta tanquam de vacante per obitum an habeatur ratio momentaneæ acquiſitionis. In Virdunen. Canonicatus. 15. Mart. 1599. n. 2. 1306

Ad hoc vt beneficium poſſit dici vacare, ſufficit conſenſus eius ad quem ſpectat beneficium, dummodo non ſit nullus ex cauſa decreti irritantis. In Aretina Commendæ. 11. Mart. 1587. n. 5. 772

Beneficium poteſt eſſe, quòd de facto vacet ex perſona vnius, & de iure ex perſona alterius. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouemb. 1584. n. 2. 677

Gratia facta de beneficio quod tunc temporis non vacat, dicitur nulla. In Toletana Archidiaconatus. 26. Iun. 1592. n. 1. 997

Vnio conceſſa in euentum vacationis per obitũ non comprehendit vacationem per priuationem. In Marſicana Beneficij. 15. Decemb. 1593. num. 5. Deciſ. 1055
Subrogatio obtenta ad ius & poſſeſſionem & litem, cũ clauſula quouis modo capit etiam modum vacationis per priuationem. ibidem num. 6. 1055
Per vnionem tollitur omnis vacatio & ceſſat ius quod ex vacatione competit. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 21. 1410
Quando vnio declaratur nulla non datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; ſecus eſt vbi valida diſſoluitur. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. n. 2. 1309
Deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit beneficium vacare, illudq; deuolui cum ſuis qualitatibus requiſitis, ibid. num. 3. 1309
Sententia non operatur vacationem, ſed illam detegit. In Calzguritana de Amarita. 25. Octob. 1577. n. 1. 348
Vacatio in mente qualiter probetur. In Lunen. Sarzanen. Canonicatus. 23. Octobris 1598. num. 6. 1296
Per expreſſionem menſis vacationis factam in prouiſione Papæ arguitur, quòd Papa potuerit intelligere non eſſe locum deuolutioni ob negligentiam Ordinarij. In Toletana Canonicatus. 26. Iun. 1595. n. 2. 1144
Vacatio non datur ſtãte Coadiutoria cum futura ſucceſſione cum clauſula ex nunc prout ex tunc. In Toletana Parochialis. 3. Iulij 1595. n. 2. 1148
De vacatione ob nõn publicationem, vide in verb. Publicatio.
Epiſcopus non poteſt allegare ignorantiam vacationis beneficij ſuæ diœceſis. In Reatina Beneficij Sancti Angeli, 20. Iun. 1576. num. 4. 306
Ignorantia vacationis beneficij ad hoc vt ſuffragetur collatori, qui in tempore quatuor menſium non contulit, debet eſſe veriſimilis & probabilis, & talis ignorantia redditur inueriſimilis ex qualitate beneficij & longitudine temporis vacationis. In Toletana Beneficij. 28. Nouemb. 1578. n. 3. & 4. 380
Tempus quatuor menſium conceſſum Ordinarijs collatoribus ad collationem faciendam non currit niſi à die notitiæ vacationis habitæ. ibid. n. 1.
quod procedit etiam in beneficijs reſeruatis per Bullam Pij Quinti. ibid. n. 2. 380
De iure communi ad inducendam vacationem beneficiorum vel penſionum Electi ad Epiſcopatum, duo requiruntur nempe adeptio poſſeſſionis Epiſcopatus, & conſecratio Electi. Et quid in tranſlato de vno Epiſcopatu ad alium. In Veglien. Penſionis. 19. Iunij 1570. num. 1. 110
De ſtylo verò Curiæ per cõſecrationẽ Electi vel tranſlationem ad alium Epiſcopatum omnia beneficia per eum obtenta vacant nõ expectata poſſeſſionis Epiſcopatus adeptione, quando tamen adeſt expreſſum in promotione vel tranſlatione vacationis decretum, aliàs ſecus. ibid. n. 2. 110
Ad effectũ vt per aſſequutionem beneficij incompatibilis vacet primum, requiritur perceptio fructuum ſecundi ex æquitate, vel quòd cõcurrat adminiſtratio bonorum Eccleſiæ vel maioris partis ipſorum, ne interim beneficiatus cogatur mendicare. In Placentina Portionis. 31. Maij 1591. n. 1. 953
Aſſequuta poſſeſſione ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum, nec poteſt dimitti ſecundum; ſecus eſt, ſi ante aſſequutionem fructuum ſecundi fuerit mota lis, quæ impedit vacationem primi. ibid. n. 3. & 4. 953
In incompatibilibus per adeptionem ſecundi beneficij vacat primum. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 5. 483
VALOR *rei qualiter probetur. In Ariminen. Caſtrorum. 31. Maij 1593. n. 2.* 1030
In valore rei habetur ratio onerum. ibidem num. 1. 1030
Valor rei augetur ex eo, quòd res ſit libera, & nulli deuolutioni aut caducitati ſubiecta. ibid. num. 4. 1030
Valor Caſtrorum æſtimatur ad rationem duorum & duorum cum dimidio; maximè ſi Caſtra ſint libera & nulli deuolutioni ſuppoſita. ibid. n. 3. 1030
Ad probationem valoris attenditur tempus quinque annorum ante & quinque poſt. In ead. 21. Febr. 1600. n. 1. 1340
Verus valor rei eſt, quantum communiter res ipſa vendi poteſt. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 1. 665
Modus probandi verum valorem rei per peritorum electionem eſt modus à iure approbatus ſecũdum communem opinionem, maximè ſi periti ſint de conſenſu partium electi, & mediante iuramento referant. ibid. num. 2. & 4. 665
Nemo melius ſcire poteſt valorem rei ſecundũ communem æſtimationem quàm peritus, & ideo potius ſtatur æſtimationi factæ per peritos à iudice electos quàm teſtibus. ibidem num. 7. 665
In peritis electis ad æſtimationem valoris rei, idem ſeruatur quod in arbitris, vt duobus diſſentientibus tertius eligatur. ibid. n. 3. 665
Ad probandum valorem ad effectum læſionis, probãdum eſt pretium rei, quod communiter reperiri poteſt de tempore contractus. ibidem num. 5. 665
Modus legitimus probandi valorem per teſtes eſt, quod deponant de communi reputatione. In Viterbien. Prædij. 28. Iun. 1600. n. 2. 1377
Teſtes qui ignorant quantitatem & qualitatẽ terrarum & vinearum, non probant communem eorum valorem: Idem eſt ignorent quantum communiter ſoleant æſtimari terræ laboratiuæ & vineatæ. ibid. n. 4. 1377
Teſtes non benè informati de qualitate rei non pro-

probant valorem. In Ariminē. Caſtrorum. 28. April. 1603. n. 4. Deciſ. 1462

In taxando valore attendi debet illa ſumma, de qua duo teſtes concordant. In Ariminē. Caſtrorum. 15. Decemb. 1593. n. 1. 1054

In teſtibus diuerſimodè loquentibus ſuper valore attenditur minor ſumma. In Burgi Sancti Sepulchri Liquidationis. 31. Ianuarij 1597. num. 1. 1220

Teſtes ſuper valore debent deponere de oneribus & alijs deductionibus. In Ariminen. Caſtrorum. 7. Iun. 1599. n. 1. 1317

Teſtes qui ignorant onera beneficij, non probant valorem. In Firmana Altaris. 4. Iun. 1601. n. 1. 1393

Teſtis examinatus ſuper valore beneficij dicens ſe eſſe informatum, & ſcire quòd deductis oneribus valor non excedit tātam ſummam, bene probat iuncto teſte de publica voce & fama. In Toletana Parochialis. 24. Febr. 1592. num. 1. 974

Teſtes periti & verſati in materia in qua deponunt, optimè probant valorem rei; maximè ſi deponant ita communiter vendi poſſe. In Romana Caſalis Sanguinariæ. 17. Octob. 1588. n. 1. 836

Teſtes non deponentes de communi valore, ſed tantum de proprio iudicio non probant. ibid. num. 3. 836

Valor beneficij impetrati probatur per teſtes de publica voce & fama. In Capuana Rectoriæ. 28. Iun. 1596. n. 4. 1199

In probando valore obtentorum Rota admittit leuiores probationes. ibid. n. 2. 1199

Valor obtenti probatur etiam de auditu ſimplici, quod ſufficit de ſtylo Rotæ, quæ minorem probationem admittit. In Calaguritana de Areaya. 28. Iun. 1591. n. 3. 962

Probatio valoris obtenti non eſt neceſſaria, quando in gratia impetrati adeſt decretum de dimittendo obtentum. In Firmana Altaris. 4. Iun. 1601. n. 2. 1393

Teſtis non probat valorem beneficij, ſi non fuit in loco, vbi ſitum eſt beneficium. In Iſpalen. Beneficiorum. 10. Maij 1570. n. 5. 102

Item non probat valorem ſi ſuper eo ſe referat ad ſcripturas vel prothocolla, quæ incertum eſt, an fidem faciant. ibid. n. 6. 102

Quando impetratio fundatur ſuper valore, teſtes debent percutere tempus decem annorum ante gratiam. In Segobricen. Parochialis. 21. Iun. 1602. n. 11. 1441

Narratiua valoris per non exceſſum nō iuſtificatur per teſtes deponentes de exceſſu. In Romana Capellania. 9. Iun. 1603. n. 2. 1467

In probando valore beneficij expenſa neceſſariæ deducuntur. In Mediolanen. Parochialis. 26. Octob. 1598. n. 1. 1297

In probando valore fructuum non habetur ratio eorum, quæ voluntariè ſoluuntur. ibid. num. 2. 1297

Expreſſio valoris per non exceſſum non includit aſcenſum. In Lunen. Sarzanen. Penſionis. 15. Febr. 1593. n. 5. Deciſ. 1017

Valor beneficij narratus per modum aſſirmatiuum requirit plenam probationem, nec ſufficit ſemiplena. In Illerden. Diſmembrationis. 27. Ianuar. 1593. n. 2. 1009

Teſtis deponens ſe arrendaſſe dicitur deponere de qualitate, ex qua inferri poteſt ad ſeſentiam veri valoris fructuum. ibid. n. 3. 1009

Arrendamenta non probant valorem beneficij, nec teſtis qui ad ea ſe refert. ibid. n. 1. 1009
& in Compoſtellana Penſionis. 7. Nouembris 1584. n. 6. 677
et in Iſpalen. Beneficiorum. 10. Maij 1570. num. 1. 102

Valor debet probari de tempore impetrationis. ibid. n. 3. 102

Valor beneficij quòd non excedat viginti quatuor ducatos, probatur per publicam vocem & famam. In Calaguritana de Areaya. 28. Iun. 1591. n. 2. 962
& etiam per vnicum teſtem de publica voce & fama probatur. In Oſtunen. Capella. 16. Maij 1597. n. 1. 1229
immo etiam leuiſſima probatio ſufficit, in Mediolanē. Canonicat. 25. Maij 1590. n. 2. 924

In materia iuſtificationis valoris ſufficit ſemiplena probatio, ſed debet eſſe clara & expedita. In Marſicana Monaſteriorum, 17. Iun. 1575. n. 1. 261

Falſa expreſsio valoris inducit ſubreptionem, ſi de ea conſtet. In Compoſtellana Penſionis. 7. Nouemb. 1584. n. 5. 677

In gratia beneficij Motu proprio conceſſa de iure antiquo non erat neceſſariò exprimendus valor obtenti, & ob huiuſmodi omiſsionem expreſsionis non dabatur ipſius vacatio; ſecus eſt de iure recentiori Pontificum, qui regulam de valore immutarunt reſpectu gratiæ etiam Motu proprio factæ. In Lunen. Sarzanen. Prioratus. 9. Februar. 1590. num. 1. 911

Valor beneficij ex communiter accidentibus potius augetur quàm diminuatur. In Firmana Altaris. 4. Iun. 1601. n. 3. 1393

Facultas augēdi vel minuēdi non ſe extendit niſi vſque ad tertiam partem. ibid. n. 4. 1393
& in Conchen. de Vetetta. 13. Nouembris 1579. num. 2. 422

Valor antiquæ taxæ beneficiorum cedit tantū in vtilitatem titularis ratione ſolutionis decimarum, non autem in vtilitatem penſionariorum. In Lucana Penſionis. 24. Maij 1577. num. 3. 331

In valore rei æſtimando inſpicitur tempus gratiæ. In Nullius de Stippa. 19. Decembris 1586. n. 2. 762

Valor rei in dotem aſsignatæ attendi debet de tempore aſsignationis dotis, & ſi valor rei creſcat cadere debet in commodum & vtilitatem eius, cui fuit aſsignata. In Ariminen. Caſtrorum. 23. Ianuar. 1591. n. 3. 931

Valor bonorum in materia obiectiua per decē annos ante probari debet. In Auximana

Bo-

Bonorum. 21. Nouemb. 1580. n. 1. Deciſ. 485

Valor probatur ex libris Communitatis, qui ſcripti ſint à publicè deputatis. In Peruſina Exequutionis. 19. Nouembris 1597. num. 8. 1245

Valor & bonitas ex cultura & alijs qualitatibus prouenient facilè mutari poteſt, itaut de vno tempore ad aliud inferri nō poſſit ad probationem valoris terrarum. In Romana Caſalis Turricella. 29. Aprilis 1594. num. 9. 1073

Aucto valore ſeu pretio rerum pro quibus ſoluitur pecunia pro alimentis, augetur etiam obligatio, quod procedit etiam ſi ſtatutum ſit, quòd commutatio prius facta in pecuniā perpetuò obſeruetur. In Illerden. Augmēti. 6. Iun. 1586. n. 1. 745

Valor rei diminuitur propter dubium litis euentum. In Romana Domus. 13. Nouemb. 1589. n. 2. 895

Materia liquidationis valoris bonorū & fructuum eſt iudicis arbitraria. In Auximana Bonorum. 7. Iun. 1591. n. 4. 955

& in ea probanda ſufficit leuior probatio etiam per coniecturas proximas, veluti ex redditibus & valore locorum vicinorum. ibid. num. 3. 955

Valor ſcuti auri in auro, qui in alio loco ſoluitur, ſolui debet ſecundum valorem curſus loci, in quo initus fuit contractus, non autem loci. in quo fit ſolutio, licèt conuentio ſit quòd ſolutio etiam in alio loco fieri debeat. In Ariminen. Fructuum. 1. April. 1591. num. 2. 944

VARIATIO perſonarum ex parte rei nunquam variat ius actoris. In Romana Cenſus. 17. Maij 1589. n. 3. 876

VASSALLVS pro domino teſtificari poteſt, quando nō agitur de ipſius vaſſalli intereſſe. In Romana Tutelæ. 21. Iun. 1601. n. 2. 1443

& in Aurien. Sancti Pelagij. 11. Februar. 1604. num. 3. 1489

Teſtes vaſſalli examinati in cauſa pro domino, licèt non ſint idonei, aliqua tamen fides eis adbiberi poteſt arbitrio iudicis, maximè ſi ſint clerici, qui non ſubſunt eius iuriſdictioni. In Parmen. Status. 8. Nouembris 1593. num. 1. 1049

Ex eo quòd vaſſalli nō iurauerint fidelitatem, non poteſt induci conſuetudo excluſiua iuris domini, niſi talis obſeruantia inducatur ex actibus poſitiuis. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 5. 1410

Impoſitio ſeruitutis quæ fit per vaſſallum ſiue vigore contractus ſiue præſcriptionis, non nocet domino directo, ſed euaneſcit, vbi res reuertitur ad dominum. In Romana Muri. 8. Iun. 1587. n. 2. 789

Vaſſallus ignorans rem vēditam eſſe feudalem tenetur ad intereſſe. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. n. 7. 787

Dominus ſuccedēs vaſſallo in nominibus creditorum, etiam in ijs, qui ſunt extra ſuum territori um ſuccedit. In Romana de Soderinis. 29. Nouemb. 1577. n. 5. Deciſ. 352

Vaſſalli Baronum magna potentia nō cogitur Romæ litigare. In Romana Cenſus. 17. Maij 1589. n. 2. 876

VENDITIO aliud eſt, aliud tractatus de vendendo, cum actus venditionis per ſe conſideratus non ſit tranſlatiuus poſſeſſionis. In Romana Caſalis. 1. Mart. 1574. n. 2. 221

Ad hoc vt venditio ſortiatur effectum, requiritur traditio poſſeſſionis. ibid. n. 1. 221

Aliud eſt vendere rem, aliud ius, quod quis habet in re. In Eugubina Terrarum. 18. Decemb. 1570. n. 4. 123

Venditione non transfertur rei dominium ſed traditione. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. n. 13. 787

& in Romana Euictionis Domus. 5. Iulij 1599. num. 3. 1324

Apocha continens promiſſionē de vendendo nō autem venditionem nō transfert dominiū. In Romana Vineæ. 27. April. 1584. n. 2. 668

Obligatio rem tradi in venditione habet admixtam obligationem rem dari, & quoties eſt in obligatione rem dari, poteſt agi vt libera tradatur. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. n. 9. 328

Re vendita ſiue tradita ſiue non, ſi reperiatur à venditore obligata, actione ex empto ab emptore agi poteſt, vt liberetur, & ſi agatur ad pretium poteſt emptor exceptione ſe tueri. ibid. n. 8. 328

Promiſſio de non vendendo rem alteri tenet, & hæres promittentis cogi poteſt, licèt in promiſſione de hærede non ſit facta mentio. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Decembris 1587. num. 1. 805

Pactum de non vendendo rem alteri quàm tali non imponit neceſſitatem vendendi illi, cui ſit promiſſio, ſed tantum dicitur per illud ſublata facultas alteri vendendi, ſi declarauerit ſe velle rem vendere. ibid. n. 11. 805

Pactum de vendendo rem alicui non impedit dominij tranſlationem, ſi res alteri vendatur, ſed ſolum venditor tenetur ad intereſſe, quod tamen non procedit, ſi in pacto adſit iuramētum, vel ſi adſit hypotheca, etiam quòd ſit generalis. ibid. n. 2. & 5. 805

Pactum de vendendo rem alicui, facit quòd illa res ſit prohibita alteri alienari, & impedit dominij trāslationem in alium, vbi ſtipulator ſibi reſeruat ius in re illa alienari prohibita. ibid. n. 6. 805

Pactum de vendendo rem alicui, cuius quis habet facultatem eam tradendi, obligat præcisè ad factum, & talis promiſſio habet annexam obligationem dādi, & impedit alienationem, & dominij translationem in alium. ibid. n. 7. 805

Pactum de vēdēdo rem alicui pro pretio æſtimando dicitur conditionale, ſed talis conditio non facit, quòd promittens poſſit pœnitere. ibid. n. 9. 805

Pactum

Pactum redimendi vel de retrouendendo in Rota ſolet æſtimari vſque ad ſextam partem pretij. In Romana Fideiuſſionis. 28. Ianuar. 1594. n. 5. Deciſ. 1063

Pactum de retrouendendo venditum non immutat priorem contractum. ibid. n. 8. 1063

Pactum de retrouendendo poteſt vendi, cedi, & alienari, cum ſit ſua natura ceſſibile. ibid. num. 9. 1063

Vendita re cum pacto de retrouendendo dicitur inducta nouatio & liberatus fideiuſſor, ſi poſtea partes conuenerunt de remittendo pacto & libere vendendo. ibid. n. 1. 1063

Clauſula non aliàs, aliter, nec alio modo poſita in venditione facta cum pacto de retrouendendo reſpicit tantum principium vēditionis, vt ſcilicet non cenſeatur vēdita res ſimpliciter, ſed cū illa reſeruatione. ibid. n. 12. 1063

Vendere de nouo eandem rem, vel aliquid in priori venditione reſeruatum vendere inter ſe differunt. ibid. n. 11. 1063

Pactum de retrouendendo detrahitur de valore rei. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 4. 468

Pactum de retrouendendo quandocunque & perpetuò ſpatio triginta annorum excluditur. In Nullius ſiu Mediolanen. Remedij Redintegranda. 17. Maij 1600. n. 11. 1360

In contractu venditionis in quo nullum adeſt pactum reſolutiuum, cuius vigore poſſit dominium rei venditæ retro transferri propter pactum de faciendo conſentire omnem perſonam, ſolum poteſt agi ad reſciſſionem non autem ad ſubbaſtationem. In Romana Domus de Barbarellis. 12. Ianuarij 1590. num. 3. 904

Quando non poſſit quis vendere fide habita de pretio. In Romana Domus del Caualetto. 31. Ianuar. 1582. n. 1. 557

Venditio intelligitur vbi ſit mentio pretij. In Romana Pecuniaria. 12. Febr. 1582. n. 2. 563

In venditione non cenſetur venditum niſi ius illud tantum quod quis habet in re, niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 1. 932

In venditione commoditatis quam quis habet in re vita ſua tantum durante, non eſt neceſſe adhibere conſenſum directi domini rei. ibid. num. 7. 932

Ex quantitate pretij facilè arguitur quid in venditione contineatur, & quid ſit venditum. ibid. n. 13. 932

Vendens rem cenſetur eam vendere pleno iure maximè ſtantibus coniecturis. ibid. n. 17. 932

Clauſula in venditione, nullo iure reſeruato &c. de ſtylo extenditur, ſibi nec ſuis ſucceſſoribus de cætero reſeruato. ibidem num. 14. 932

Verba venditionis domus concepta ſub huiuſmodi forma, quandam domum ſoleratam, & tectatam, cum membris & pertinentijs ſuis, magis denotant domum ipſam quàm ius aliquod ſuper ea competens. ibid. n. 5. 932

Idem eſt, ſi in venditione adſint verba omnimodam ceſſionem & iuris translationem continentia. ibid. n. 6. Deciſ. 932

Verba illa ſpectans & pertinens in venditione poſita ſtant potius demonſtratiuè, & aſſertiuè quàm reſtrictiuè. In Eugubina Terrarum. 18. Decemb. 1570. n. 5. 123

In venditione facta pro minori pretio quàm reſultat admittitur querella inofficioſi. In Portuen. Bonorum de Columna. 16. Octobris 1578. n. 21. 416

Bona illa dicitur comprehenſa in venditione, quæ comprehenſa reperiuntur intra confinia in venditione deſcripta. ibid. n. 1. 123

In venditione bonorum interpretatio debet in dubio fieri contra venditorem, maximè ſi cōcurrat proprietas verborum, niſi pactum ſit ab emptore appoſitum. ibid. n. 2. 125

Clauſula donationis in venditione quid operetur, vide in verb. Donatio.

Venditio facta ſub illa conditione, ſaluo Beneplacito Sanctiſſimi D. N. & non alias, aliter nec alio modo, facit, quòd non poſſit dici facta venditio, niſi purificata conditione. In Tiburtina Caſtri Viuarij. 4. Nouembr. 1588. num. 3. 838

Venditio conditionalis quantum ad effectum pœnitentiæ pro perfecta habetur, itaut ab ea reſiliri nō poſſit, alijs tamen inſpectis reſpectibus, nullum parit effectum ante conditionis euentum. ibid. n. 10. 838

Per venditionem conditionalem non aperitur conſanguineo via retractus. ibid. n. 9. 838

Venditio facta ignoranti de re ſubiecta fideicommiſſo conditionali, non tamen expreſſè prohibita alienari, tenet, ſicut etiam tenet translatio dominij, licèt ſequuta conditione poſtea reſoluatur; ſecus eſt de re expreſſè prohibita alienari, in qua non transfertur dominiū, ſed alienatio eſt à principio nulla. In Romana Saluiani Interdicti. 15. Maij 1587. n. 6. 785

Vendens rem prohibitam alienari, nō tenetur praciſè dominium rei venditæ in emptorem transferre, ſed tantum ad intereſſe tenetur. In Romana Saluiani Interdicti. 1. Iunij 1587. num. 12. 787

In vēditione rei alienæ reſtitutio pretij & intereſſe intrinſecum emptoris à pari procedunt, ſiue in venditore adſit ignorantia ſiue non. ibid. n. 5. 787

Contractu venditionis nullo exiſtente, fideiuſſoria quoque obligatio corruit, ſed hoc procedit quando cōtractus annullatur propter defectum formæ; ſecus ſi propter defectum materiæ. ibid. n. 11. & 15. 787

Item hoc procedit quando militat eadem ratio in acceſſorijs quæ in principali; aliàs ſecus. ibid. n. 17. 787

In venditione & alijs contractibus onerofis nō præſumitur quis vendere ius, quod habet, ſed plenum ius. In Romana Officij Curiæ de Sabellis. 3. Iun. 1580. n. 5. 468

Venditio liberi hominis tenet, ad hoc vt emptor poſſit

poſſit damna & intereſſe conſequi.d.Romana Saluiani Interdicti.15.Maij 1587.n.3. 785

Venditio rei ſacræ vel publicæ, licèt non teneat eum priuatorum dominio non ſubyciantur, tenet tamen ad effectum conſequẽdi id, quod intereſt emptoris. ibid. n. 4. 785

Verbum, liberè, in vẽditione operatur reſpectu tranſlationis dominij pretio ſoluto. In Romana Domorum. 7. Maij 1584. n. 5. 663

Contraria non ſunt, quòd res liberè vẽdatur, & nihilominus pro pretio tam res vendita quàm alia bona emptoris remaneant hypothecata. ibid. n. 4. 663

Clauſula ad habendum in inſtrumento venditionis latiſſimè extenſa dat & concedit facultatem liberam diſponendi de re empta. ibid. n. 1. 663

Idem eſt de clauſula ponens. ibid. n. 2.

In venditione facta ab eo, qui ſcit rem à ſe alteri donatam vel obligatam fuiſſe locum habet actio de euictione, etiam antequam euincatur iuxta diſpoſitionem l. ſeruus .quem. §. fin. de action. empt. In Anconitana Prædij. 3. Mart. 1586. n. 5. 724

In venditione rei communis æſtimatio attenditur, quæ etiam per peritos fieri poteſt. In Romana Palatij de Incoronatis. 11. Maij 1584. n. 6. 665

Teſtis dicens rem nunquam vendi pro omni eo quod æſtimatur, non excludit quin venditio poſſit fieri etiam per æſtimationem peritorum à iudice deputatorum, ſed tantum excludit, quòd pretium conueniat æſtimationi. ibid. n. 8. 665

Venditio facta iuxta æſtimationem faciendam eſt conditionalis, quod verum eſt, vbi adeſt totalis incertitudo tam ratione quotæ quam ratione loci. In Romana Palatij de Ioachinis. 1. Iul. 1575. n. 2. & 3. 264

Item quando æſtimatio reſpicit venditionem ſeu dationem inſolutum, ſecus ſi refuſionem pecuniarum, ſi res pluris valeat, vt ibidem num. 4. & 7. 264

Item quando datio inſolutum non incipit à nomine deſignãte certam ſpeciem & corpus determinatum, vt ibid. n. 5. 264

Item quando non eſt ſequuta traditio vera vel ficta, vt ibid. n. 8. 264

Venditio non dicitur facta ad menſuram, quãdo incipit à certo & determinato corpore. ibidem num. 6. 264

Fundus an dicatur venditus ad menſuram vel ad corpus, attendi debet an præcedat mẽtio corporis vel mentio menſuræ. In Amerina Pecuniaria. 13. Febr. 1577. n. 5. 317

Depoſitum pretij rei venditæ fieri non poteſt, niſi prius perfecta venditione. In Anconitana Terrarum. 13. Nouemb. 1577. n. 2. 349

Dictio ſponte in venditione apponitur ad excludendam vim & metum. In Romana Legati. 19. Mart. 1574. n. 3. 224

In venditione mandatum ſpeciale requiritur. In Ariminen. Cenſus. 1. Iul. 1588. n. 4. 831

Habens mandatum ad vendendum dicitur etiam habere ad recipiendum pretium rei venditæ. In Romana Domus del Caualetto. 27. Nouemb. 1581. n. 4. Deciſ. 548

Habens mandatum ad vendendum certa bona ſtabilia non cenſetur datum ad vendendum ius tantum, quod mandanti in illa re competit, ſed de re ipſa ſenſiſſe videtur. In Romana Domus. 1. Febr. 1591. n. 2. 932

In venditione cenſus quæ requirantur. vid. in verb. Cenſus.

VENDITOR *non tenetur præcisè ad tranſlationem dominij rei in emptorem ſed tantum ad intereſſe. In Romana Euictionis domus. 5. Iul. 1599. n. 2.* 1324

& in Romana Saluiani Interdicti. 1. Iun. 1587. num. 12. 787

Venditor ignorans prohibitionem alienationis non tenetur ad intereſſe extrinſecum ſed tãtum ad intrinſecum circa rem, & hoc ſiue ſcienter ſiue ignorãter alienauerit. ibid. n. 9. 787

Venditor etiam ignorans prohibitionem alienationis tenetur de euictione & ad damna & intereſſe, & hoc ex natura actionis ex empto. In. d. Romana Saluiani. 1. Iunij 1587. num. 4. 787

Venditor non excuſatur ab obligatione damnorum & intereſſe, in quibus per pactum expreſſum ſe obligauit prætextu ignorãtiæ prohibitionis alienationis. ibid. n. 3. 787

Venditor in alienatione nulla promittens de euictione, licèt non teneatur ad duplum vel triplum, ſed ad ſimplum tantum, non ob id eſt liberatus ab obligatione damnorum & intereſſe reſpectu illius ſimpli. ibid. n. 6. 787

Venditor ſpecialiter promittens aliquid hoc vel illo pacto ſeſe habere ex actione empti poteſt cogi ad illud præſtandum quòd promiſit. In Romana Cenſus. 15. Mart. 1577. n. 5. 321

Venditor dãdo fideiuſſores de euictione dicitur liberatus à primæua obligatione; limitatur tamen non procedere, quando nõ appareret, quòd res eſſet obligata, ſecus ſi appareret, quia tunc non liberatur ab obligatione de tradendo. ibid. n. 10. 321

Bona à venditore debent tradi libera etſi non ſint ſic tradita, venditori agenti ad pretium obſtat exceptio non implementi. In Interamnen. Dotium. 14. Maij 1601. n. 2. 1388

In dubio interpretatio fieri debet contra venditorẽ; maximè ſi concurrat proprietas verborum, niſi pactum ſit ab emptore appoſitum. In Eugubina Terrarum. 18. Decembris 1570. n. 2. 123

& in Romana Domorum. 3. Iunij 1600. num. 6. 1379

VERBVM *in medio poſitum debet ab extremis recipere interpretationem. In Peruſina Hæreditatis. 26. Nouemb. 1588. n 9.* 840

Verba illa ad beneplacitum voluntatis, *important conditionem ſub beneplacito, & talis voluntas ex facto venit declaranda. In Romana Frumenti. 23. May 1588. n. 2.* 828

Verbum

Verbum dederunt *denotat rem eſſe traditam, nõ autem dimiſſam penes illam habentem. Anconitan. Vineæ. 4. Febr. 1583. n. 13.* 602
Verbum inſtituo, *in inſtitutione facta cum verbis habentibus tractum ſucceſſiuum, reſpectu primi hæredis teſtatoris importat inſtitutionem, reſpectu verò filiorum hæredis importat ſubſtitutionem. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 16.* 409
Verbũ verò conſtituo *nõ poteſt importare inſtitutionem & ſubſtitutionem, vbi adeſt diuerſa ratio euentuum. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 10.* 749
Verbum intelleximus *in Breue non refertur ad patrem, ſicut dicitur de clauſula, vt aſſeritur, quę non refertur ad partem. In Lamacẽ. Adminiſtrationis. 12. Ian. 1579. n. 2.* 388
Verba cuiuſcunq; dignitatis ſtatus & gradus &c. *capiũt etiam minores, dummodo ſint legitima ætatis, ſecus in pupillis. In Romana Mõtis Nouẽnalis. 19. Nouẽ. 1584. n. 4. & 6.* 678
Verba illa de conſenſu partium *in commiſſione ſtant aſſertiuè & non conditionaliter. In Ciuitaten. Conſtructionis Capellę. 20. Februar. 1589. n. 15.* 857
Verba hæc, infra menſem & ad menſem *differunt. In Romana Exequutionis Laudi. 26. Iun. 1596. n. 1.* 1197
Verbum ipſa *eſt pſonaliſſimum, & excluſiuum alterius rei, ſed determinat ſequẽtia verba. Bergomen. Legati. 9. Octob. 1595. n. 3. & 18.* 1049
Verbum ipſorum *indicat perſonalitatẽ, Fauẽtina Iuris conferendi. 12. Ianuar. 1582. n. 1.* 552
Verbum legitimè *intelligitur ſecundum iuris diſpoſitionem. In Salamantina Iuriſdictionis. 14. Decemb. 1579. n. 6.* 433
Verbũ liberè *nõ excludit exceptionẽ prouenientẽ ex natura actꝰ & ſubiectę materię. Rom. Releuationis Indẽnitatis. 7. Maij 1582. n. 4.* 576
Verbum liberè *in venditione operatur reſpectu tranſlationis dominij pretio ſoluto. In Romana Domorum. 7. Maij 1584. n. 5.* 663
Verbũ liceat *eſt poteſtatiuũ nõ neceſſitatiuũ. Tiburtin. Cõpromiſſi. 9. Maij 1586. n. 3.* 739
Verbum liceat *non eſt verbum taxatiuum nec excludit alia. In Fauentina Bonorum de Calderonibus. 30. Martij 1582. n. 2.* 573
Verbum mandare *intelligi debet de coactione. In Valentina ſeu Orselen. Iuriſdictionis. 11. Decemb. 1596. n. 3.* 1212
Verbum omne *eſt ſignũ vniuerſale, quod prædicatur de pluribꝰ differentibus numero. In Palētina Iuriſdictionis. 18. Maij 1573. n. 2.* 205
Verbum perdat *in inſtitutione põt propriè & impropriè diuerſis reſpectibus ſumi. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iulij 1586. n. 9.* 749
Verba præmiſſis exceptis *poſita in facultate teſtandi, tollunt omnem facultatem diſponendi de exceptis etiam in vltima voluntate. In Portuen. Bonorum. 10. Nouembris 1578. num. 3.* 374
Verbum profeſſio *intelligitur de tribus votis, quæ à religioſis emittuntur. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 8. Decij.* 121
Verbum promitto *in ſcriptura importat ſtipulationem. In Bergomen. Pecuniaria. 18. Decemb. 1595. n. 4.* 1167
& in Portuẽ. Bonorũ. 27. Nouẽb. 1579. n. 6. 427
Verbũ promiſit *in donatione explicitè importat ſtipulationẽ, quod procedit etiã pro abſẽte, licèt per notarium nõ fuerit ſcriptum promiſiſſe ſibi ſtipulanti pro abſente. In Vrbeuetana Hæreditatis. 15. Iunij 1580. n. 1.* 472
Verba, prout iuris fuerit, *in reſcripto appoſita, reſtringunt tantum verba præcedentia, nõ autem referũtur ad omnia contenta in commiſſione, in quibus adeſt ſpecialis determinatio. In Ariminen. Caſtrorum ſeu reſciſſionis. 18. Maij 1590. n. 5.* 922
Verba prout hactenus *ſtant cõditionaliter & non cauſatiuè. In Salamantina Iuriſdictionis. 22. April. 1580. n. 5.* 454
Verbum quibuſuis *eſt verbum vniuerſale omnia comprehendens. In Burgen. Iuriſdictionis. 5. Maij 1593. n. 1.* 1022
Verbũ quoſcunque *oẽs comprehendit, & facit, quòd etiã ij comprehendãtur, qui aliàs non cõprehẽderẽtur, maximè cõcurrẽte idẽtitate rationis. Oſcẽ. Canonicat. 9. Mart. 1592. n. 8.* 980
Verbũ relinquo *in inſtitutione filij obliquari nõ põt. Peruſin. Hęredit. 27. Iã. 1589. n. 12.* 853
Verbum remaneat *in caſu ſtatuti loquentis de dote poteſt recipere interpretationem reſpectu iuris incorporalis. In Auximana Dotis. 10. Ianuar. 1575. n. 2.* 248
& poteſt habere ſignificationem directam & obliq̃. directam, vt ſi poſſidet, remaneat, obliquam, vt ſi non poſſidet, petat ſibi reſtitui. In ead. 7. Febr. 1575. n. 3. 250
Verba ſpectans & pertinens *in venditione poſita ſtant potius demonſtratiuè & aſſertiuè quàm reſtrictiuè. In Eugubina Terrarum. 18. Decemb. 1570. n. 5.* 123
Verba ſtatuimus & ordinamus *in conceſſione Papæ important pmulgationem noui iuris. Maceraten. Dotis. 10. Aprilis 1581. n. 4.* 510
Verba titulo purę ac meræ donationis cauſa mortis *qualificãt totã diſpoſitionẽ. Ciuitatis Caſtelli Donationis. 20. Iun. 1578. n. 1.* 369
Verbum valeat *licèt ſit præſentis temporis, reſpicit etiam futurum, cum ſit ſubiunctiui temporis. In Romana de Parentijs. 1. Aprilis 1591. num. 3. & 7.* 943
Verbum videtur *aliquando denotat veritatem. Auximana Dotis. 26. Maij 1581. n. 2.* 522
Verbum volo *iunctum infinito in actibꝰ inter viuos non importat diſpoſitionem. In Ceſenaten. Pecuniaria. 23. Maij 1594. n. 3.* 1079
Verbum volumꝰ *in cõſtitutione inducit formã. Narnien. Retractus. 4. Iulij 1603. nu. 2.* 1474
Verba ſunt intelligenda ſecundum naturam actus ſup quo interponuntur. In Romana Pecuniaria. 27. Octobris 1581. num. 6. 541
Verba ſunt accipienda in ea ſignificatione, quę minꝰ lædit ius commune. In Peruſina Hæreditatis. 27. Ianuarij 1589. num. 4. 853

Verba ſunt intelligenda eo reſpectu quo proferuntur. In Romana Bonorum. de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 2. Deciſ. 559

Verba quantumcunq; generalia reſtringuntur ad cauſam, propter quam proferuntur. ibidem num. 3. 559

Verba in dubio nõ intelliguntur prolata cauſa taxationis. ibid. n. 7. 559

Verba regulariter ſtant demonſtratiuè non taxatiuè. In Lucana Beneficiorum. 22. Iuniј 1580. n. 4. 474

maximè vbi reſultat repugnantia. In Papien. Bonorum. 27. Nouemb. 1596. n. 4. 1209

Verba indefinitè prolata reſtringi non debent, ſed ſunt intelligenda diſtributiuè, ſingula ſingulis referendo. In Mutinen. Status. 9. April. 1601. n. 7. & 8. 1384

Verba imperſonaliter prolata poſſunt comprehendere vtranq; partem. ibid. n. 3. 1384

Quando mens veriſimilis diſponentis & ſubiecta materia concurrunt cum verborum indefinita generalitate, tunc veniũt omnes illi, ad quos negotium pertinere põt. ibid. n. 4. 1384

In materia ſtricta & odioſa, verba quæ poſſunt capi in genere & in ſpecie, debent in ſpecie accipi. In Peruſina Hæreditatis. 27. Ian. 1589. n. 7. 853

Verba ſecundum ſubiectam materiam & rationem finalem reſtringi debent. In Tiraſonen. Penſionis. 11. Decemb. 1570. n. 11. 121

& in Portuẽ. Bonorũ. 20. Mart. 1579. n. 7. 398

Verba vniuerſalia prolata à lege reſtringuntur ad terminos habiles. In Romana Montis Nouennalis. 19. Nouemb. 1584. n. 5. 678

Verba habentia relationem ad alia, quæ continent tacitam conditionem, & ipſa eandem conditionem recipiunt. In Surrentina Abbatia. 24. Mart. 1586. n. 3. 732

Vbi verba ſunt clara, nõ eſt opus alia interpretatione. In Nullius de Stippa. 19. Decembris 1586. n. 1. 762

Vbi habemus claram verborum diſpoſitionem, ab ea non eſt recedẽdũ, niſi certiſſimis argumentis conſtet de contraria mente contrahentium, vel de errore notarij. In Romana Domus in Tranſtiberim. 15. Feb. 1585. n. 2. 689

Verba oſcura propter eorũ generalitatẽ ex obſeruantia veniunt declaranda. In Calagurritana Præeminẽtiarũ. 13. Nou. 1591. n. 4. 964

Quæ reguntur ab eodem verbo, eandem recipiunt qualitatem. In d. Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 5. 559

In ijs quæ ad verborum iuris ſignificationem ſpectant, plus tribuendum eſt recentiorum Doctorum obſeruationibus, quàm antiquioribus. In Romana ſeu Ciuitatis Caſtelli Donationis. 28. April. 1578. n. 20. 359

Verba concepta in tertiam perſonam, quæ referri poſſunt ad teſtatorem & ad hæredem, in dubio referũtur ad teſtatorem, niſi ſubiecta materia aliud ſuadeat. Fauentina Bonorum de Nicolutijs. 15. Ianuar. 1582. n. 7. 553

Verba aulica & officioſa in litteris non ſunt obligatoria. In Nucerina Affidat. 11. May 1571. n. 3. Deciſ. 136

Verba vrbana & Curialia non præiudicant. In Romana Mercedis. 21. Iun. 1599. n. 2. 1322

VERISIMILITVDO *excludit præſumptionem ſimulationis. Romana Pecuniaria de Zambeccarijs. 10. Ianuar. 1567. n. 1.* 12

Quod non eſt veriſimile, imaginem habet falſitatis. Rom. Pecuniaria. 9. Decẽ. 1596. n. 3. 1211

VERSIO *doceri debet ſolum in mutuo, depoſito, & quando res Eccleſiæ venditur pro debitis ſoluendis. In Anconitana Terrarum. 13. Iun. 1578. n. 3.* 366

& in Anconit. Bonorũ. 17. Iun. 1577. n. 7. 338

Quando alienatio bonorũ Eccleſiæ fit ob aliquam determinatam cauſam, debet doceri de verſione in illam cauſam. ibid. n. 8. 338

VICARIVS *Epiſcopi præfertur dignitatibus, ſi ſit Vicarius generalis, qui faciat idem tribunal; ſecus eſt, ſi ſit ſimplex miniſter Sacramentorum. In Iſpalen. Iuris nominandi. 10. Octob. 1583. n. 10.* 639

Vicarius qui eſt Canonicus, in Capitulo ſedere debet in ſuo loco canonicali. In Lucana Beneficiorum. 18. Decemb. 1579. n. 5. 437

Vicarius debet ab Epiſcopo pendere, nõ autem ei ſe opponere tanquam æqualis, licèt ab eo ſit deputatus auctoritate Apoſtolica, & ſic vti delegatus. In Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. Maij 1591. n. 2. 948

Per conſtitutionem ſecũdi Vicarij an dicatur reuocatus primus. In Oriolen. Beneficiorum. 9. Iun. 1593. n. 3. & 4. 1033

& in ead. 21. May 1593. n. 7. 1026

Vicarius per conſtitutionẽ ſecundi cẽſetur reuocatus, licet ſecũdo ſit data minor facultas quã primo; ſecus ſi primus eſſet conſtitutus ad plures actus diuerſos. In ead. 9. Iun. n. 5. & 6. 1033

Vicarius conſtitutus à Vicario Epiſcopi habẽte facultatem ſubſtituendi & conferendi, poteſt conferre. ibid. n. 1. 1033

& in ead. 21. May 1593. n. 6. 1026

Facultas ſubſtituendi Vicario conceſſa intelligitur, dummodo fiat ad modicum tempus, et ex iuſta cauſa & de conſenſu Epiſcopi. In ead. Oriolen. 9. Iun. 1593. n. 2. 1033

Vicarius generalis deputatus ad vniuerſitatẽ cauſarũ poteſt ſubdelegare vti Ordinarius, ex quo ſit vnum & idem tribunal. In Corduben. Redecimarũ. 14. Ian. 1594. n. 5. 1057

Iuriſdictio delegata Vicario Epiſcopi mortuo Ẽpo ceſſat, nec delegatio tranſit in Officialẽ, qui à Capitulo deputatur ſede vacate. Ilerdẽ. Pẽſiõis ſine vniõis. 4. May 1588. n. 1. 818

Epiſcopus nõ põt cognoſcere cauſam cõmiſſam Vicario, cum in illa ſit maior Ordinario. In Maceraten. Dotis. 10. Mart. 1581. n. 3. 506

Epiſcopus poteſt cauſas à ſuo Vicario foraneo auocare. In Valentina Iuriſdictionis de Xatiua. 20. May 1591. n. 1. 948

Vicarius pro exercitio curæ animarũ poſt præſentationem et eius approbationem per Epiſcopũ ordinariũ loci approbari debet, quãdo

populus

populus non eſt exemptus. In Pampilonen. Parochialis de Stella. 14. Decēb. 1598. n. 3. 1304
Rector parochialis poteſt deputare Vicarium ad modicū tempus, licèt regulariter nō poſſit inferior Epiſcopo deputare Vicarium ad tempus, nec valet conſuetudo in cōtrarium. Iſpalen. Iuriſnominādi. 10. Octob. 1583. n. 2. 639
In eccleſiis verò nō curatis Rector poteſt deputare Vicarium in ſui locum. ibid. n. 4. 639
Participās de fructibus ſpectātibus de iure cōi ad eum, qui habet curam animarū, tenetur pro rata ad cōtributionem ſalarij pro Vicario. Aquilan. Vicariatus. 16. Nouē. 1588. n. 1. 839
Qui percipit decimas tenetur ad cōgruam Vicario præſtandam, etiam ſi ſit laicus, qui eas ex priuilegio percipiat. ibid. n. 3. 839
Vicario an & quando debeatur ſalarium vid. ſup. in verb. Salarium.
Vicarij Epiſcoporum de ſtylo non poſſunt procedere per viam monitorij ſed eſt ſtylus Auditoris contradictarū; ſecus eſt contra certas perſonas detinentes ſcripturas, quæ debeant cōpulſari, quo caſu permittitur Vicarijs Epiſcoporū procedere contra tales per viam monitorij. Exina Bonorum. 13. Ian. 1570. n. 2. 90
V I D V A E *an & quando debeantur fructus dotis. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 26. Octob. 1601. n. 2. & 4.* 1406
Conditio viduitatis & caſtitatis in vxore hærede inſtituta, tam ante aditam, quàm poſt aditam hæreditatem eſt neceſſario ſeruāda, cum vtrunq; tempus reſpiciat. In Rauennaten. Hæreditatis. 4. Iul. 1586. n. 2. 749
Inſtitutio vxoris ſub illis verbis (facēdo però vita caſta, honeſta, è vedouile) dicitur cōditionalis. ibid. n. 1. 749
Ab vxore hærede inſtituta ſub conditione caſtitatis & viduitatis, ante hæreditatis aditionem vel in legati conſequutione cautio Mutiana neceſſario dari debet. ibid. n. 3. 749
Mater vocata in caſu, quo vxor inſtituta ſub conditione ſi vitam vidualem & caſtam ſeruauerit, eueniente caſu non dicitur ſubſtituta ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cum nominatione vxoris concurrat hæreditatis delatio, quia tunc mater dicitur ſubſtituta non inſtituta. ibid. n. 5. 749
Inſtitutio mulieris facta donec vitam viduale duxerit, ob tranſitum ad ſecūdas nuptias reſoluitur, & hæreditas vnà cū fructibus cōſolidatur in perſonam eius, qui eueniente caſu ſubſtitutus fuit. In Aſculana Fideicommiſſi Bonorum. 28. Apr. 1600. n. 1. & 2. 1354
V I S I T A T I O *comprehenditur ſub iuriſdictione. Legionē. Iuriſdictiōis. 1. Iul. 1580. n. 1.* 475
Viſitationi propriè conuenit inquirere de vita & moribus. ibid. n. 2. 475
Viſitatio pēdet ab ordinaria Iuriſdictione. Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. n. 6. 459
& in ead. 23. Octob. 1579. n. 2. 417
& 14. Decemb. 1579. n. 5. 433
& in Pampilonen. Iuris viſitandi. 27. April. 1583. n. 2. 615
Ius viſitandi competit Epiſcopo etiam in exēptis in his, in quibus remanet Ordinarius; niſi in contrarium aliquid probabile deducatur. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 23. Octob. 1579. n. 12. *Deciſ.* 417
Ius viſitandi Abbatiam de iure communi cōpetit Epiſcopo, niſi per conſuetudinem vel priuilegium tale ius ei reperiatur ſublatum. ibid. n. 1. 417
Ius viſitandi eſt de ſpectantibus ad iuriſdictionem. In Burgen. Iuriſdictionis. 23. Ian. 1593. num. 4. 1008
Epiſcopus volens vigore Concilij viſitare tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, nō poteſt, niſi ſit Ordinarius loci, quem viſitare prætendit. In d. Salamantina Iuriſdictionis. 9. Maij 1580. n. 5. 459
Epiſcopus propter iuris aſſiſtentiam in viſitatione manuteneri debet. In Ciuitaten. Iuriſdictionis. 11. Febr. 1594. n. 3. 1067
Epiſcopus viſitat Eccleſiam monachorum, in qua cura animarum exercetur, & perſonas eam exercentes, non obſtante quacunque exemptione. ibid. n. 1. & 4. 1067
fallit in ijs locis, in quibus Abbates & alij ſuperiores regularium iuriſdictionem etiā temporalē in parochianos habent. ibid. n. 2. 1067
Licèt de iure ſtatutū ſit, quòd Epiſcopi debeāt eccleſias ſuas ſingulis annis viſitare, non tamen prohibētur pluries ex cauſa id facere. d. Burgē. Iuriſdictiōis. 23. Ian. 1593. n. 5. 1008
Ordinarius abſens tenetur per alios viſitare. In Reatina Beneficij S. Angeli. 17. Iunij 1577. num. 6. 337
V I S I T A T O R I S *aſſertio præſtat maximū argumentum rem ita ſe habere. In Toletana Primitiarum. 22. April. 1587. n. 2.* 780
Atteſtationi viſitatoris ſtatur tanquam perſonæ ad id deputatæ. ibid. n. 1. 780
Pro decreto viſitatoris præſumitur; maximè ſi non ſit factum per viam atteſtationis, ſed declarationis & adiudicationis. In ead. 1. Iulij 1587. num. 2. 798
V I T A E *præſūptio vſq; ad cētū annos nō ſufficit ei, qui ſe fūdat in vita, ſed illā probare debet. Peruſina Exequutiōis. 19. Feb. 1596. n. 2.* 1171
Nemo vitalis naſcitur menſe quinto. In Mediolanen. Hæreditatis. 18. Maij 1598. n. 11. 1282
V L T I M A V O L V N T A S *ex ſui natura eſt ambulatoria vſq; ad vltimum vitæ ſpiritum. Aſtoriē. Archidiaconatus. 4. Maij 1576. n. 4.* 296
Vltima volūtatis mutatio nō præſumitur. Romā. Hæreditatis de Picchis. 13. Iun. 1582. n. 2. 581
In vltimis voluntatibus ius nō quæritur tertio irreuocabiliter prout in cōtractibus. Romana de Cæſarinis. 19. Nouēb. 1601. n. 7. 1409
Diſpoſitio quā partes voluerūt reuocari nō poſſe, vltimæ volūtati cōuenire nō poteſt. Romana ſeu Portuē. Bonorū. 20. Maij 1575. n. 6. 258
Diſpoſitio, quæ habet formam in contractibus ſeruari ſolitam, non dicitur vltima voluntas ſed contractus. ibid. n. 5. 258
Donatio iudicatur inter viuos & non vltima

voluntas. ibid. num. 2. Deciſ. 258

Pactum habens clauſulam ad has laudabiles & honeſtas conuentiones deuenerunt dicitur contractus & non vltima voluntas. ibidem num. 1. 258

Vltima voluntas militis quocunque modo declarata teſtamenti vim habet, & licet per viam contractus declarata ſit, poteſt per eum ad libitum reuocari, prout ſolent teſtamenta fauore militiæ. ibid. n. 9. 258

Vbi agitur de declaratione voluntatis teſtatoris, non requirũtur ſeptem teſtes. Auenionen. Hæreditatis.27.Nouemb.1598.n.5. 1302

Vbi agitur de fauore filiorum, volũtas teſtatoris minus ſolemnis ſuſtinetur etiam reuocando primam ſolemnem. ibid. n. 7. 1302

Vbi agitur de probanda voluntate teſtatoris ſtatur eius aſſertioni. ibid. n. 3. 1302

Voluntas teſtãtis ex arbitrio ipſiuſmet viuẽtis eam propalantis colligitur. Romana Hæreditatis de Picchis.13.Iun.1582.n.4. 581

Voluntas teſtatoris in dubio pro perfecta haberi debet, et ſi in actu teſtãdi poſt hæredis inſtitutionem ſuperueniat impedimẽtum. ibid. num. 1. 3. & 8. 581

& in ead. 1. Iun. 1583. n. 1 & 9. 623

Volũtas teſtatoris, qui obmutuit, habetur pro imperfecta, ſi conſtet voluiſſe plures hæredes pronunciare, & non potuit. In eadem 13. Iunij 1582. n. 9. 581

Frenesis ſuperueniens teſtatori poſt ſua volũtatis explicationem nõ reddit voluntatem imperfectam. ibid. n. 11. 581

Voluntas teſtatoris quando dicatur perfecta, vid. in verb. Teſtator. & in ead. Romana de Picchis. 1. Iun. 1583. n. 4. & 8. 623

Princeps nõ debet nec poteſt derogare vltimis priuatorum volũtatibus. Bononien. Bonorum de Bologninis. 12. Ianuar. 1568.n.2. 34

Ordinarius regulariter eſt exequutor vltimarum voluntatum ad pias cauſas. In Salamantina Capellaniæ ſiue Legati pij. 23. Mart. 1583. n. 7. 611

VNIO *beneficij ſeu annexio probari debet vel per titulum vnionis exhibitũ, vel per immemorabilem poſſeſſionem tanquam de vnito, vel ſaltem per enunciatiuas pluriũ inſtrumentorum de antiquiſſimo tempore. In Camerinen. Parochialis ſiue vnitorũ. 19. Iun. 1589. n. 1.* 886

Enunciatiua collationum, quæ ſimpliciter dicunt cum annexis, & nõ exprimunt quænam ſint beneficia annexa non probant vnionem. ibid. n. 2. 886

Vnio ſeu annexio ex enunciatiuis antiquiſſimis Pontificum probatur. In Alben. plebis de Doliano. 8. April. 1598. n. 1. 1272

& in Turritana Tertiariæ, 24. Nouembris 1597. n. 1. 1246

Vbi non agitur principaliter de vnione, ſed ad alium effectũ, leuiores probationes ſufficiunt. ibid. n. 2. 1246

De vnione dicitur conſtare per viſitationes Ordinariorum. In d. Alben. plebis de Doliano. 17. Maij 1595. n. 3. 1127

In materia vnionum plurimum defertur viſitationibus Epiſcoporum, de quorũ præiudicio agitur. In ead. 8. Apr. 1598.n.3. 1272

Non iuſtificata validitate vnionis beneficium per dimiſſionem tam de facto quàm de iure dicitur vacare. In Camerinen. Parochialis. 26. Apr. 1589. n. 2. 867

Vnio non poteſt fieri niſi de conſenſu poſſidẽtis beneficium, quod vnitur. In Biſuntina & Baſilieñ. Vnionis.14. Mart.1603.n.13. 1459

In vnione facienda eſt mentio reſeruationis, quod non procedit in vnione facta vigore Concilij Tridentini. In Tudertina Beneficij. 23. Maij. 1594. n. 7. 1078

Tenuitas fructuum & paupertas eccleſiæ eſt legitima cauſa vnionis. ibid. n. 4. 1078

Ad validitatem vnionis cauſa & ſolemnitas requiruntur. ibid. n. 1. 1078

Beneficia etiam reſeruata ob tenuitatem fructuũ vigore ſacri Concilij Tridẽtini vniri poſſunt ſeruata forma iuris. ibid. n. 5. 1078

Beneficium vnitum impetrari nõ poteſt, cum per vnionem amittat nomen beneficij, & efficiatur prædium. ibid. n. 6. 1078

Epiſcopus habet facultatem vniendi bona vnius beneficij ad aliud. ibid. n. 2. 1078

Quando vnio debet ſortiri effectum poſt obitum Rectoris obtinentis beneficium, illius citatio non eſt neceſſaria. ibid. n. 3. 1078

Vnio conceſſa in euentum vacationis per obitum, nõ comprehẽdit vacationem per priuationem. In Marſicana Beneficij.15.Decemb. 1593. n. 5. 1055

Quando vnio declaratur nulla, nõ datur noua vacatio, ſed remanet antiqua; ſecus eſt, vbi valida diſſoluitur. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. n. 2. 1309

Eccleſia vnita dicitur prædium illius eccleſiæ cui vnitur. In Hiſpalen. Iuris nominandi. 7. Nouemb. 1583. n. 2. 645

Per vnionem ſupprimitur eccleſia vnita, & oĩa trãsferuntur in eam, cui fuit vnio. Ilerden. Diſmẽbrationis.27.Ian.1593.n.4. 1009

Beneficium vnitum per mortem obtinẽtis nõ vacat. Oſceñ. Canonicat. 1. Febr. 1593.n.1. 1018

Beneficium de quo per vnionem prius factã fuit diſpoſitum ſub regula reſeruatoria cadere non poteſt, cum regula excipit ea de quibus fuit diſpoſitum. ibid. n. 5. 1018

Prælatus Eccleſiæ, cui fit vnio, dicitur Prælatus etiam vnitæ, & cura reſidet penes eum, exercitium verò penes Vicarium. d. Ilerden. Diſmembrationis. 27. Ian. 1593. n. 5. 1009

Epiſcopus poteſt vigore Concilij vnire beneficium, cuius collatio vigore concordiæ ſpectat ad Capitulum. In d. Oſcen. Canonicatus. 1. Febr. 1593. n. 2. 1018

In vnione ad vitam nõ ſupprimitur titulus. Calagurritã. de Iocano. 5. Maij 1600.n.10. 1355

Per vnionem tollitur in futurum vacatio beneficij, & ceſſat ius quod ex vacatione competit.

Digitized by Google

petit. In Burgen. Quindenniorum. 5. Decemb. 1601. n. 21. Deciſ. 1410
Ex vnione beneficij grauati penſione non extinguitur penſio, quæ ex fructibus beneficij ſolui debet, licet titulus extinguatur, cum remaneāt fructus cū ſuo onere. ibid. n. 10. 1410
Pro beneficijs vnitis non ſoluitur annata, cum in vnitis impoſſibile ſit dare vacationem. ibid. n. 18. 1410
Ex effectuatione Coadiutoriarum colligitur effectuatio vnionis. In Biſuntina & Baſilien. Vnionis. 14. Mart. 1603. n. 8. 1459
Obſeruantia vnionis tam ad effectum confirmationis, quàm ad effectum iuſtificationis gratia ſufficit ex lapſu triginta annorum, dummodo ſit vera & non praſumpta. ibidem num. 1. 1459
Scientia vnionis ex quibus probari poſſit. ibid. n. 6. & 10. vſq; ad 14. 1459
Obſeruantia vltra ſpatium quadraginta annorum facit praſumi vera, ea quæ in gratia vnionis effectum ſortita narrata fuerunt. In ead. 10. Maij 1602. n. 4. 1432
Confirmatio vnionis facta cum clauſula, & pro potiori cautella perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus, facit quòd cōfirmatio valeat in vim noua conceſſionis. ibid. num. 1. 1432
Materia vnionum non expediuntur per Cancellariam, niſi adhibitis mandatis & inſtrumentis poſtulationum. ibid. n. 7. 1432
Teſtis, qui dicit ſe non vidiſſe aliquam vnionem, non probat negatiuam. In Aurien. S. Pelagij. 10. Mart. 1603. n. 1. 1457
Beneficium reſignatum ex cauſa vnionis non indiget publicatione. In Mediolanen. Parochialis. 26. Mart. 1599. n. 5. 1309
Præcipua cauſa regulæ reuocatoriæ vnionū fuit, ne facultas iuris conferendi lædatur. Conchen. Erectionis. 13. April. 1592. n. 2. 982
Applicatio facta fabricæ locorum depopulatorum, in quibus eccleſiæ deſierunt eſſe in rerum natura, facta pro dote neceſſaria beneficij tam erecti quàm erigendi, & pro augmento cultus diuini, non cadit ſub regula reuocatoria vnionum. ibid. n. 1. 982
VNITAS pradij qualiter probetur. In Aſculana Decimarū. 19. Octob. 1601. n. 4. 1404
VNIVERSITAS non venit appellatione perſonarum, ſicut nec Collegium. In Burgen. Cōcordia. 12. Nouem. 1593. n. 3. 1450
Ius vniuerſitatis vel Capituli etiam in vno remanet. ibid. n. 5. 1450
Vniuerſitas habetur loco minoris. In Pacen. Erectionis. 28. Maij 1593. n. 4. 1028
Vniuerſitas qualiter citetur. ibid. n. 2. 1028
Scientia aliquorum non ſufficit pro ſcientia Vniuerſitatis, prout nec citatio aliquorum Officialium. In Meſſanen. Studij. 22. Octob. 1593. n. 5. 1046
VOCATVS cenſetur ad portionem patris non autem patrui, quando poſitus in cōditione eſt vocatus. In Romana Succeſſionis ſeu Fideicommiſſi de Sanctæ Crucijs. 10. Nouemb. 1603. n. 1. Deciſ. 1479
& in Romana Fideicommiſſi de Catignanis. 15. Maij 1598. n. 3. 1281
Filij nondum nati, non eſt veriſimile quòd cenſeantur vocati per dictionem ſuperſtites. ibid. n. 2. 1281
Filij illi cenſentur vocati, qui tempore teſtamenti erant nati, vel poſt teſtamentum ante tamen mortem teſtatoris, vel concepti, maximè in compendioſa ſubſtitutione ſecundum com. opin. quod eſt intelligendū, quando vocatio eſt pura, ſecus eſt, ſi ſint vocati in caſum mortis. In Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iun. 1579. n. 8. & 19. 409
Vocati ſub appellatione deſcendentium dicūtur vocati ordine ſucceſſiuo, licèt nondum ſint nati. ibid. n. 10. 409
Poſiti in conditione regulariter non cēſentur vocati. In Leodien. Hæreditatis. 20. Feb. 1598. n. 1. 1265
Filij poſiti in conditione quando non cenſeātur vocati. In Sabinen. Hæreditatis. 23. Ianuar. 1604. n. 13. & ſeq. 1486
Valet argumentum, quòd prohibiti alienare cenſeātur ad ſucceſſionem vocati. ibid. n. 7. 1486
Poſiti in conditione non cenſentur vocati niſi ex coniecturis aliud ſit dicendum. In Interamnen. Bonorum ſeu Fideicommiſſi. 15. Nouemb. 1599. n. 1. 1329
coniectura verò ex quibus cenſeantur vocati, ſunt, vt ibid. à n. 2. vſq; ad n. 13. 1329
Coniectura vocationis inpoſitis in conditione dicuntur vrgentiſſimæ, ſi ſint de deſcendētibus teſtatoris, ſi ſub qualitate maſculinitatis, legitimitatis, & ex legitimo matrimonio, & quòd excluſæ ſint fœminæ, et dotata & ſubſtituta ſint loca pia in tota hæreditate. In Bononien. de Felicinis. 10. Iun. 1591. n. 6. 956
& in ead. 18. Febr. 1591. n. 9. 939
Grauamen adiectum poſitis in conditione ſufficit pro coniectura vocationis concurrentibus alijs coniecturis, & ita ſeruat Rota. In ead. 10. Iun. 1591. n. 4. & 5. 956
Deſcendentes poſiti in conditione, non cēſentur vocati; maximè quando onus & grauamen non fuit nominatim iniunctum, ſed indeterminatè; ſecus eſt, ſi fuerint in conditione poſiti in inſtitutione & ſubſtitutione filijs ſuis facta. ibid. n. 2. & 3. 956
Illi in quibus non cadit neceſſitas inſtituendi, cenſentur vocati ſimul non ordine ſucceſſiuo. In d. Vrbeuetana Caſtri Sepij. 19. Iunij 1579. n. 2. fallit tamen. vt ibid. n. 11. 409
Vocati ad fideicommiſſum ab eo in quo non conſideratur ordo neceſſitatis ſed charitatis tantum, cenſentur vocati ſimul & non ordine ſucceſſiuo. In d. Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 2. 934
ſecus eſt ſi ſint inſtituti tam illi qui ſunt in rerum natura, quàm qui non ſunt nati. ibid. num. 3.

Item

Item ſecus, ſi ſimul vocati ſint cum clanſula ſatua gradus prærogatiua. ibid. n 4. Deciſ. 934
vel ſi facta ſit mentio de filÿs cum qualitate illa hæredibus, quæ importat, vt cẽſeatur facta ſnbſtitutio ordine ſucceſſiuo. ibid. n. 5. vel ſi ſit facta ſubſtitutio in ſtirpes & non in capita. tunc cenſentur vocati ordine ſucceſſiuo. ibid. num. 6. 934
Teſtator procedens ad plures gradus ſubſtitutionum, & quando vſus eſt verbis tractum temporis denotantibus, dicitur vocare ordine ſucceſſiuo & per fideicommiſſum. ibid. n. 8. 934
Teſtator vocans agnatos in defectum ſuorum deſcendentium cenſetur illos vocare ordine ſucceſſiuo, qui ordo intelligitur per vulgarẽ non per fideicommiſſariam, vt eſt com. opin. Brixien. Cõpromiſſi. 26. Nouemb. 1571. n. 6. 145
Vocatus nomine proprio non tranſmittit fideicommiſſum. Romana Succeſſionis ſeu Fideicommiſſi de Sancta Crucÿs. 10. Nouembris 1663. num. 9. 1479
Deſcendentes, ad hoc vt ſub reciproca ſnbſtitutione cenſeantur vocati omnes in infinitum, tria cõcurrere debent, quòd fiat ſubſtitutio poſt mortem plurium honoratorum, quòd fiat in tota hæreditate, & quòd vltimo morienti. In Bononien. de Felicinis. 18. Februar. 1591. n. 3. & 10. 939
Deſcendentes poſiti in cõditione cenſentur vocati, quando fuerunt grauati. ibid. n. 7. 939
Coniectura, quòd deſcendẽtes & eorum filÿ ſint ſubſtituti vulgariter pupillariter & per fideicommiſſum alÿs concurrentibus, operatnr vocationem. ibid. n. 8. 939
Vocatio capi domus comprehẽdit agnatos ſecũdum gradus prærogatiuam, & qui tantum ſunt in proximiori gradu, niſi teſtator vſus ſit verbis importãtibus tractum ſucceſſiuũ, vel verbis futuri tẽporis, & de cõi opin. Tiburtin. Caſtri Viuarÿ. 1. April. 1588. n. 1. 812
V o l v n t a s *ex actu licèt nullo colligi poteſt. Bononien. de Felicinis. 8. Febr. 1591. n. 13.* 934
& in Auximana Iuriſpatronatus. 7. Febr. 1586. num. 3. 719
quod eſt verũ in actu ſimpliciter nullo; ſecus eſt, ſi vltra nullitatem adſit cõactio, quę facit, quòd voluntas illa non ſit volũtas. Tiburtin. Caſtri Viuarÿ. 4. Nouẽb. 1588. n. 14. 838
Volnntas coacta eſt voluntas. In Romana Pecuniaria ſeu prætenſa arrogationis. 14. April. 1600. n. 9. 1350
Præſumptio voluntatis coactæ tollitur ex actu geminato ſine proteſtatione. ibid. n. 10. 1350
Voluntas coacta ex proteſtatione tradita notario manifeſtè probatur: Item ex querellis & lacrymis. In Toletana Matrimonÿ. 3. Martÿ 1589. num. 4. 859
Actus qui ad probandam voluntatem ſpontaneam allegatur, nõ habetur in conſideratione non data plena libertate; eum impoſſibile ſit dari poſſe eum data plena libertate. In ead. 12. Maÿ 1589. n. 2. & 3. 873
Voluntas non ſpontanea poteſt habere locum tam in matrimonio ſpirituali quàm temporali. ibid. n. 4. Deciſ. 871
Actus facti reſpectu blanditiarum, & ex vrbanitate non ſunt cenſendi omnino volũtarÿ & ſpontanei. In ead. 17. Mart. 1589. n. 6. 861
Proteſtatio in his quę dependent à voluntate noſtra, remouet conſenſum ab actu ſequenti, quoties reſpicit futurum, & durat cauſa metus. ibid. n. 5. 861
Clauſula denotans perſeuerantiam voluntatis, velnti donec voluero, differt à clauſula requirente nouã diſpoſitionem, veluti donec aliud in præmiſſis duxerimus ordinãdum. In Nullius ſeu Vrbinaten. Iuriſdictionis. 14. Iunÿ 1600. n. 2. 1371
Voluntas cõcepta ſub nomine proprio per mortem finitur, ſecus eſt, ſi ſit concepta ſub nomine dignitatis, quæ nũquam moritur. ibidem num. 3. 1371
Vbi agitur de declaranda volnntate domini, ſpeciale mandatum reqnsritur. In Senogallien. Praay. 5. Decemb. 1594. n. 7. 1100
In voluntarÿs etiam ſufficit, quòd conditio per æquipollens adimpleatnr, quando ſolus conſideratur effectns; ſecus quando non fuit cõſideratus certus & determinatus effectus. In Placentina Bonorum. 20. Octobr. 1582. num. 9. & 11. 589
Ad probandum voluntatem alicuius admittũtur teſtes etiam ſingulares. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Febr. 1582. n. 13. 559
De voluntate teſtatoris, vide in verb. Teſtator, & in verb. Vltima voluntas.
De voluntate captatoria, vide in verbo Captatoria.
V s v r a *non cadit niſi in mutuo vero vel palliato. In Romana Condictionis indebiti. 19. Iannar. 1583. n. 3.* 599
Pactum propter vniformitatem præſtationis de ſoluendo annuatim tot ſcuta pro ſumma debita dicitur vſnrarium. ibid. n. 1. 599
Pactum appoſitum in cenſu, quòd ſi periret res, ſuper qua imponitur, intelligatur impoſitnm ſuper alÿs rebns extantibns, eſt vſurarinm. In Calaguritana Cenſus. 28. Ianuar. 1602. num. 1. 1418
Pactum, per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitrium emptoris, eſt vſurarium & reddit cenſum ipſo inre nnllum, & eſt contra ſnbſtantiam cenſus. In Vrbeuetana Cenſus. 18. Decemb. 1592. n. 1. & 4. 1006
& fructus exacti cedunt in extinctionem cenſue, vt ibid. n. 6. & 8. 1006
Pactum contra ſubſtantiam contractus appoſitnm in materia vſnraria, facit qnòd contractus dicatnr eſſe mutui. ibid. n. 4. 1006
In mutuo omne quod præter ſortem exigitur, ſub vſuram cadit. ibid. n. 5. 1006
Fœmina non excuſatur ob ſexnm, ſi fecerit cõtractum prohibitum & vſnrarium ad effectum percipiendi fructus. ibid. n. 7. 1006
In contractu vſnrario bona fides non poteſt operari acquiſitionem fructuum, cũ ipſo iure fructus

Digitized by Google

re fructus extenuent ſortem. ibid. n. 8. 1006

Qui eſt potior in ſorte, eſt etiam potior in vſuris; quod procedit, quando vſuræ ſunt promiſſæ ab eo, qui ad ſortem tenetur, & qui poteſt rem tam pro vſuris quàm pro ſorte hypothecare. In Portuen. de Columna. 14. Nouemb. 1580. n. 5. 481

Contractus vſurarius in dubio non eſt dicendus. In Romana Scripturarum. 10. Iunij 1581. n. 3. 626

Solutio facta pro arrenda, anticipata ſolutione facit contractum vſurarium. ibid. n. 2. 626

Intereſſe ratione vſurarum in pecunijs pupillaribus ab Hebræo ad rationem etiam ſolū ſeptem cum dimidio peti non poteſt, niſi adſit iudicis auctoritas; ſecus eſt ſi intereſſe huiuſmodi petatur ratione lucri ceſſantis, aut damni emergentis, data tamen mora, cum ſine mora ſecus ſit. In Romana Vſurarum. 16. Decemb. 1569. n. 1. & 2. 88

Teſtamentum vſurarij poſt eius obitum per declaratoriam annullatur, ex eo quòd ipſo iure eſt inteſtabilis. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 4. 393

V S V S, *qui eſt notorius, nō indiget probatione. In Romana Tutelæ de Fabijs. 17. Martij 1586. n. 6.* 730

Vſu receptum quid præſumitur data effectuatione. In Seguntina Præeminentiarum. 22. Mart. 1604. n. 3. 1495

Probato communi vſu illi ſemper ſtādum eſt; maximè ſi probatio ſit coadiuuata ex ſtylo. Balneoregiē. Bonorū 14. Iun. 1600. n. 2. 1370

Vſus contrarius an & quando per inſtrumenta probetur. In Narnien. Legati. 16. Ian. 1572. num. 3. 153

Statuta & Conſtitutiones præſumuntur vſu recepta, & contrarium allegantis incumbit onus probandi præciſè contrarium vſum. ibid. num. 2. 153

V S V F R V C T V A R I V S *tenetur ad omnia onera realia, quæ ratione fructuum imponuntur, veluti ad ſarcienda tecta, ſoluere tributa, ſalaria & ſimilia. In Acheruntina Fructuum. 28. April. 1581. n. 2.* 514

Vſufructuarius Iuris cōductionis ex lucro ex laudemijs proueniente fructus conſequitur: Item ex prothocollis: Item ex iure condemnandi, confiſcandi, beneficia conferendi, & ex ſimilibus iuribus, in quibus vſufructus conſtitui poteſt. In Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 10. Mart. 1574. n. 3. 222

Vſufructuarius ædificans recuperat impenſas. In Romana Bonorum de Lilio. 7. Februar. 1582. num. 14. 559

V S V F R V C T V S *legatus imputatur in legitimam. In Bononien. Fideicommiſſi de Scappis. 31. Maij 1600. n. 7.* 1365
qualiter aūt fiat illius acceptatio. ibi. n. 14.

Vſufructus recipit æſtimatationem, & per vēditionem conſtitui poteſt. ibid. n. 8. & 12. 1365

Vſufructus legatus dicitur prouenire ex ſubſtantia teſtatoris. ibid. n. 9. 1365

Vſufructus eſt pars dominij. ibid. n. 10. & quomodo vide n. 25. Deciſ. 1365

In imputatione vſusfructus in legitimam attenditur non quantitas hæreditatis percipiendorum, ſed valor ipſius ac tempore obitus teſtatoris æſtimandus. ibid. n. 14. 1365

Filius non tenetur acceptare legitimam in fructibus neque in vſufructu, poſtquam tamen acceptauit, tenetur eos in legitimam imputare. ibid. n. 6. 15. & 20. 1365

Filio inſtituto in vſufructu tantum, legitima pleno iure in proprietate debetur, alias teſtamentum eſt nullum; ſecus eſt in caſu imputationis poſt acceptationem. ibid. n. 17. 1365

Vſufructus conſtitutus ad certum tempus puta quindecim annorum imputatur in legitimam. ibid. n. 22. 1365

Per acceptationem vſusfructus nō dicitur renunciatum legitimæ. ibid. n. 23. 1365

Fructus vſusfructus non imputatur in legitimam, ſed eius æſtimatio. ibid. n. 21. 1365

Reſeruatio vſusfructus facta à teſtatore interpretari debet in dubio, vt ſit conueniens teſtatori. In Romana ſeu Tiburtina Vſusfructus. 22. Octobris 1574. n. 2. 240

Cuiuſlibet rei vſufructus conſtitui poteſt etiam iuris, quod quis habet in re. In ead. Tiburtina Vſusfructus. 10. Mart. 1574. n. 2. 222

Vſufructus in rebus emphyteuticis datur: Idē eſt in locatione ad longum tempus. ibid. n. 4. 222

Natura vſusfructus conſtituti in rebus, quæ vſu conſumuntur, eſt, quòd vſufructuarius non poſſit vigore vſusfructus ſibi relicti ipſos ſuos facere, niſi præſtita prius cautione de reſtituendo, vſufructu finito. ibid. n. 1. 222

V T I L E *per inutile inſeparabilibus non vitiatur. In Lucana Beneficiorum. 16. Nouemb. 1580. n. 8.* 483

V T I L I T A S, *quæ in alienatione bonorum Eccleſiæ venit conſideranda, ad hoc vt eſſe dicatur, debet haberi ratio ſextæ partis. In Romana Domus. 16. Febr. 1604 n. 8.* 14,0

Ad probandam vtilitatem vel læſionem attenditur tempus locationis. In Papien. Bonorum. 28. April. 1595. n. 5. 1125

Vtilitas eccleſiæ debet adeſſe de tempore reconductionis, & non ſufficit quòd adfuerit de tempore primi contractus. Bononien. de Pipinis. 6. Iul. & 20. eiuſdem 1579. n. 1. 413

Facultas alienādi bona eccleſiæ nō datur ſimpliciter, ſed cum illa qualitate vtilitatis eccleſiæ de tempore alienationis ſeu reconductionis, & talis qualitas eſt probanda per cōductorem, nō aūt læſio per Eccleſiā ib. n. 2. 413

Melioramenta dicuntur pars pretij ad effectū probandi vtilitatem Eccleſiæ & nō læſionē. Auximan. Bonorū. 21. Nouemb. 1580. n. 4. 485

Præſumptio vtilitatis rei eccleſiæ ex ſolemnitatibus adhibitis in alienatione vel diſmēbratione in dubio reſultat. In Toletana Beneficij. 12. Octob. 1579. n. 2. 414

De præſumptione vtilitatis in alienatione bonorum eccleſiæ vid. ſup. in verb. Alienatio.

In

Digitized by Google

In emphyteuſi eccleſiaſtica ſufficit, quòd adſit vtilitas tempore, quo contractus eſt in ſcriptura redactus. In Placentina Bonorum. 13. Iun. 1583. n. 3. Deciſ. 627

Euidēs vtilitas dicitur cauſa finalis, quare Papa moueatur ad alienationē bonorū Eccleſię cōfirmādā. Auxim. Bonorū 1. Feb. 1580. n. 2. 443

Ad iudicādū vtilitatē eccleſię in litteris ſi in euidentem attēditur valor rei nō fructus. In Placētina Bonorū. 7. Nouemb. 1580. n. 7. 480

Volēs probare nō euidentem vtilitatē eccleſię, ſi illā vult deducere ex fructuū collectione, haberi debet ratio omniū redituū, prout re vera reddunt; ſi verò vult deducere ex valore bonorū debet haberi ratio ipſi⁹ valoris. ib. n. 8. 480

Vbi in alienatione proceditur per viā emptionis & nō per viā pmutationis ad iudicādū vtilitatem Eccleſiæ ratio pretij haberi debet, nō autem rei ex pretio emptæ quod nō procedit quādo cōuētum fuit, quòd pretio res emeretur, et in actu emptionis exburſaretur. ib. n. 6. 480

In litteris ſi in euidentem nihil aliud intendit Papa, niſi quòd alienatio cedat in vtilitatem Eccleſiæ. ibid. num. 2. 480

& in Papiē. Bonorum 28. April. 1595. n. 7. 1125

In reſcripto ſi in euidentem attēditur ſola ratio vtilitatis eccleſiæ. In Aretina Bonorum. 31. Ianuar. 1600. n. 1. 1338

& ſubreptio quę circa ipſam cauſam verſatur, ſola attenditur. In Placentina Bonorum. 7. April. 1581. n. 10. 508

Sententia pro euidenti vtilitate vigore reſcripti ſi in euidētem lata facit, vt alienatio præſumatur vtilis eccleſię, donec cōtrariū probetur. Papien. Bonorum. 28 Apr. 1595. n. 1. 1125

& in Romana Caſalis Turricellæ. 29. Apr. 1594. n. 1. 1073

Alienatio quādo fit ex cauſa vtilitatis, neceſſaria eſt inquiſitio, ꝓ expediat alienare; ſecus eſt, quādo fit ex cauſa neceſſitatis, qa tunc ſufficit, ꝙ ſubſit neceſſitas abſq; alia inquiſitione. Placētina Bonorū. 7. Apr. 1581. n. 11. 508

VVLNERATVS *moriens poſt aliquos dies, poteſt etiam dici obijſſe propter malam curā in medendo adhibitam. In Veliterna Bonorum. 13. Febr. 1579. n. 17.* 393

VXOR *ſequitur forū viri poti⁹ quā è contra. Bertinoriē. Matrimonij. 17. Maij 1581. n. 4.* 519

Vxor ex teſtamento eſt capax relicti à marito. Portuē. Bonorum. 2. Decemb. 1580. n. 8. 487

Inſtitutio vxoris ſub illis verbis ſacendo pro vita caſta honeſta & vedouile dicitur conditionalis, & dicta cōditio tam ante aditam quàm poſt aditam hæreditatem eſt neceſſariò ſeruāda, cum vtrunq; tempus reſpiciat. Rauēnatē. Hęreditatis. 4. Iul. 1586. n. 1. et 2. 749

Ab vxore hærede inſtituta ſub cōditione caſtitatis & viduitatis ante hæreditatis aditionem, vel in legati cōſequutione cautio Mutiana neceſſe dari debet. ibid. n. 3. 749

Mater vocata in caſu quo vxor ſit inſtituta ſub conditione caſtitatis & viduitatis, eueniente caſu nō dicitur ſubſtituta, ſed inſtituta; ſecus eſt, ſi cum nominatione vxoris concurrat hæreditatis delatio, quia tūc mater dicitur ſubſtituta nō inſtituta. ibid. n. 5. 749

Vxor inſtituta & priuata hæreditate ob tranſitum ad ſecundas nuptias & non præſtitā cautionē Mutianā, licèt vſque ab initio hoc ius reſolutū fuerit, attamen à principio fuit hæres, & nō tenetur reſtituere fructus cōſūptos; præſertim qui sūt cōſūpti in alimentis. Aſcul. fideicōmiſſi Bonorū. 26 Oct. 1601 n. 6. 1406

Inſtitutio vxoris facta donec vita viduali duxerit ob trāſitū ad ſecunda vota reſoluitur, & hæreditas ſeu legatum vnà cū fructibus cōſolidatur in perſona ei⁹ qui eueniēte caſu ſubſtitut⁹ fuit. ead. 28. Apr. 1600. n. 1. & 2. 1354

et à quo tēpore fructus reſtitui debeat. ib. n. 3. 1354

Emptum ab vxore pręſumitur emptum ex pecunijs viri. In Romana Fideicommiſſi de Goris. 27. Nouemb. 1591. n. 6. 967

Idem eſt de melioramentis ab eadem in domo factis. ibid. n. 7. 967

Pecunia accepta ad cenſum ab vxore ad maritum perueniſſe præſumitur, ſi tamen ſola accepit poteſt dubitari. In Romana Lucri Dotis. 2. Iun. 1589. n. 5. 882

Vxor quæ fideiuſſit pro marito quādo ſuccurri poſſit. Rom. Fideiuſſiōis 13. Maij 1596. n. 2. 1187

Maritus pro vxore tanq̄ coniuncta perſona de iure ſine mādato experiri poteſt. In Calaguritana Spolij Panis. 5. Nouē. 1599. n. 4. 1327

Maritus poteſt pro vxore vti adminiſtrator comparere, & in eo præſumitur mādatum. In Romana de Valle. 8. Iun. 1590. n. 2. 927

Vxor non poteſt cogi ad cohabitandum cum marito propter eius ſeuitiam, niſi præſtita cautione, quæ ad hoc non ſufficit iuratoria. Anconitā. Separationis. 29. Apr. 1598. n. 7. 1276

Indicis Seraphini Oliuarij Razzalij Deciſionum Finis.

Series Chartarum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh.
† a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z.
aa bb cc dd ee.

Omnes ſunt Terniones, præter Hh, † & ee, Duerniones.

ROMÆ, Ex Typographia Reu. Cameræ Apoſtolicæ. M. DC XIIII.

Digitized by Google